Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

35 054 Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)

Nr. 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een voorstel van wet tot wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet).

De memorie van toelichting, die het wetsvoorstel vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Wassenaar, 5 oktober 2018 Willem-Alexander

kst-35054-1
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2018

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

35 054 Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)

Nr. 2

VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:
Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is om de Omgevingswet aan te vullen met regels over de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen;
Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK 1 WIJZIGINGEN IN DE OMGEVINGSWET

Artikel 1.1 (Omgevingswet)

De Omgevingswet wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 2.10 wordt een lid toegevoegd, luidende:
4. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder a, en het tweede lid kunnen bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld over de aard en de termijn als de omgevingswaarde een geluidproductieplafond is.

B

Artikel 2.11, tweede lid, komt te luiden:
2. Bij omgevingsplan kunnen geen omgevingswaarden worden vastgesteld in aanvulling op of in afwijking van omgevingswaarden die bij omgevingsverordening, algemene maatregel van bestuur of besluit als bedoeld in artikel 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, of 2.15, tweede lid, zijn vastgesteld, tenzij bij de omgevingsverordening, de maatregel of het besluit anders is bepaald.

kst-35054-2
ISSN 0921 - 7371
’s-Gravenhage 2018

C

In paragraaf 2.3.2 wordt na artikel 2.11 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.11a (verplichte omgevingswaarden gemeente voor geluidproductie industrieterreinen)

Bij omgevingsplan worden in ieder geval als omgevingswaarden geluidproductieplafonds vastgesteld rondom industrieterreinen waar bij algemene maatregel van bestuur aangewezen activiteiten kunnen worden verricht die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken.

D

Artikel 2.12, tweede lid, komt te luiden:
2. Bij omgevingsverordening kunnen geen omgevingswaarden worden vastgesteld in aanvulling op of in afwijking van omgevingswaarden die bij algemene maatregel van bestuur of besluit als bedoeld in artikel 2.15, tweede lid, zijn vastgesteld, tenzij bij de maatregel of het besluit anders is bepaald.

E

Na artikel 2.12 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.12a (omgevingswaarden provincie voor geluidproductie industrieterreinen)

1. Op verzoek van de gemeenteraad kunnen bij besluit van provinciale staten als omgevingswaarden geluidproductieplafonds worden vastgesteld rondom de in artikel 2.11a bedoelde industrieterreinen als dat nodig is voor een doelmatige beheersing van het geluid afkomstig van die industrieterreinen.
2. Provinciale staten kunnen deze bevoegdheid delegeren aan gedeputeerde staten.

F

In paragraaf 2.3.3 wordt na artikel 2.13 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.13a (verplichte omgevingswaarden provincie voor geluidproductie wegen en lokale spoorwegen)

1. Provinciale staten stellen bij besluit als omgevingswaarden geluidproductieplafonds vast aan weerszijden van bij omgevingsverordening aangewezen:
a. wegen in beheer bij de provincie,
b. lokale spoorwegen, voor zover gelegen buiten de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen.
2. Provinciale staten kunnen deze bevoegdheid delegeren aan gedeputeerde staten.

G

Artikel 2.15 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede en derde lid worden vernummerd tot derde en vierde lid.

2. Na het eerste lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

2. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt bij besluit als omgevingswaarden geluidproductieplafonds vast aan weerszijden van bij ministeriële regeling aangewezen:
a. wegen in beheer bij het Rijk,
b. hoofdspoorwegen.

3. In het vierde lid (nieuw) wordt «tweede lid» vervangen door: derde lid.

H

Aan artikel 2.16, eerste lid, wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel b door een komma, een onderdeel toegevoegd, luidende:
c. de beheersing van geluid afkomstig van wegen in beheer bij de gemeente, lokale spoorwegen, voor zover deze niet zijn aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, aanhef en onder b, en industrieterreinen.

I

Aan artikel 2.17, eerste lid, wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel b door een komma, een onderdeel toegevoegd, luidende:
c. de beheersing van geluid afkomstig van wegen als bedoeld onder b.

J

Artikel 2.18, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel b wordt «geluidhinder» vervangen door: geluid.

2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel e door een komma, wordt na onderdeel e een onderdeel toegevoegd, luidende:
f. de beheersing van geluid afkomstig van wegen en lokale spoorwegen die zijn aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, en van industrieterreinen als toepassing is gegeven aan artikel 2.12a.

K

Artikel 2.19, derde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel b wordt geletterd c.

2. Na onderdeel a wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
b. bij Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat: de beheersing van geluid afkomstig van wegen in beheer bij het Rijk en hoofdspoorwegen die zijn aangewezen op grond van artikel 2.15, tweede lid,.

L

Aan artikel 2.24 wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. Regels als bedoeld in het eerste en tweede lid kunnen ook betrekking hebben op de uitoefening van de taak, bedoeld in artikel 2.19, derde lid, onder b, door de beheerder, bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet.

M

Artikel 2.25, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan onderdeel a wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
9°. een besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden als bedoeld in artikel 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, of 2.15, tweede lid, of een besluit tot vaststelling van geluidwerende maatregelen als bedoeld in artikel 2.43,.

2. Onderdeel b komt te luiden:
b. de uitoefening van een taak als bedoeld in paragraaf 2.4.1, de uitoefening van een bevoegdheid als bedoeld in artikel 2.38 of het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 3.10, tweede lid, onder b, onder 2°.

N

Artikel 2.27 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel c wordt «geluidhinder» vervangen door: geluid.

2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel e door een komma, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
f. het beschermen van de gezondheid, met betrekking tot de beheersing van geluid afkomstig van wegen en lokale spoorwegen.

O

Artikel 2.28 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel d komt te luiden:
d. het beschermen van de gezondheid, met betrekking tot de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen,.

2. In onderdeel e wordt «onder b» vervangen door: onder c.

P

In artikel 2.29, tweede lid, onder d, wordt «de geluidbelasting» vervangen door: het geluid.

Q

Na artikel 2.29 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.29a (verplichte instructieregels Rijk geluidproductieplafonds)

Regels op grond van artikel 2.24 worden in ieder geval gesteld over besluiten tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden met het oog op het beschermen van de gezondheid.

R

Artikel 2.33, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. De onderdelen b en c worden geletterd c en d.

2. Na onderdeel a wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

b. het waterschapsbestuur, als dat nodig is voor een doelmatige beheersing van het geluid afkomstig van wegen als bedoeld in artikel 2.17, eerste lid, onder c,.

S

Artikel 2.34, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. De onderdelen c en d worden geletterd d en e.

2. Na onderdeel b wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
c. provinciale staten over een besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden rondom industrieterreinen als bedoeld in artikel 2.12a, eerste lid, waarop zich voorzieningen voor defensie bevinden,.

T

Na artikel 2.42 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.43 (geluidwerende maatregelen aan gebouwen)

1. Het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van het waterschap, gedeputeerde staten en Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat bepalen bij besluit of, en zo ja, welke maatregelen aan een gebouw worden getroffen ter beperking van het geluid in het gebouw. De eerste zin is alleen van toepassing in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen.
2. Het besluit wordt ingetrokken in gevallen of op gronden die bij algemene maatregel van bestuur worden bepaald.

U

In artikel 3.6, eerste lid, onder d, wordt «de geluidbelasting» vervangen door: het geluid.

V

Artikel 3.10, tweede lid, onder b, komt te luiden:
b. kan, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede en derde lid, bij algemene maatregel van bestuur of omgevingsverordening:
1°. een ander bestuursorgaan worden aangewezen dat het programma vaststelt,
2°. worden bepaald dat in plaats van de plicht, bedoeld in het eerste lid, een daarbij aangewezen bestuursorgaan of andere instantie maatregelen treft, gericht op het voldoen aan de omgevingswaarde.

W

In artikel 3.12 wordt na «opgenomen maatregelen» ingevoegd: of de maatregelen, bedoeld in artikel 3.10, tweede lid, onder b, onder 2°,.

X

In artikel 5.44, vierde lid, wordt na «artikel 2.17, eerste lid, aanhef en onder a» toegevoegd: en c.

Y

Na paragraaf 16.3.1 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 16.3.1a Geluidproductieplafonds

Artikel 16.24a (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht)

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen.

Z

Aan artikel 16.78 wordt een lid toegevoegd, luidende:
5. Een besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, treedt in werking met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag waarop het besluit is bekendgemaakt. Als eerdere inwerkingtreding volgens het bevoegd gezag vanwege spoedeisende omstandigheden nodig is, kan het bevoegd gezag bepalen dat het besluit eerder in werking treedt.

AA

Aan artikel 16.88, tweede lid, wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel i door een komma, een onderdeel toegevoegd, luidende:
j. de wijze waarop rechthebbenden van een gebouw instemmen met het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 2.43, eerste lid.

AB

Artikel 20.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het zesde lid wordt vernummerd tot zevende lid.

2. Na het vijfde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
6. In afwijking van het eerste lid worden voor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden de methode van monitoring en het bestuursorgaan dat of de andere instantie die met de uitvoering van de monitoring is belast aangewezen bij algemene maatregel van bestuur.

3. In onderdeel a van het zevende lid (nieuw) wordt «eerste lid» vervangen door: eerste en zesde lid.

AC

In artikel 20.3, eerste lid, wordt «artikel 2.13» vervangen door: de artikelen 2.11a, 2.12a, eerste lid, 2.13, eerste lid, en 2.13a, eerste lid.

HOOFDSTUK 2 INTREKKING EN WIJZIGING VAN ANDERE WETTEN

Paragraaf 2.1 Intrekken van de Wet geluidhinder

Artikel 2.1 (intrekken Wet geluidhinder)

De Wet geluidhinder wordt ingetrokken.

Paragraaf 2.2 Wijziging van andere wetten

Artikel 2.2 (Algemene douanewet)

De Algemene douanewet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1:3, vierde lid, vervalt: , de Wet geluidhinder.

B

In de bijlage bij de artikelen 1:1 en 1:3 vervalt: – Wet geluidhinder.

Artikel 2.3 (Algemene wet bestuursrecht)

Bijlage 2 bij de Algemene wet bestuursrecht wordt als volgt gewijzigd:

1. Hoofdstuk 1, artikel 1, wordt als volgt gewijzigd:

a. In de zinsnede met betrekking tot de Wet milieubeheer vervalt in onderdeel a: 11.18.

b. In de zinsnede met betrekking tot de Omgevingswet wordt, onder verlettering van de onderdelen b tot en met o, tot c tot en met p, na onderdeel a ingevoegd:
b: artikel 2.13a, eerste lid, voor zover het betreft de eerste vaststelling en daarbij toepassing is gegeven aan op grond van artikel 2.24 van de Omgevingswet gestelde regels over vaststelling van geluidproductieplafonds op basis van de historische geluidproductie, vermeerderd met 1,5 dB.

2. Hoofdstuk 2, artikel 2, wordt als volgt gewijzigd:

a. De zinsnede met betrekking tot de Wet geluidhinder vervalt.

b. In de zinsnede met betrekking tot de Omgevingswet wordt, onder verlettering van de onderdelen b tot en met h, tot e tot en met k, na onderdeel a ingevoegd:
b. artikel 2.12a, eerste lid
c. artikel 2.13a, eerste lid
d. artikel 2.15, tweede lid.

Artikel 2.4 (Wet milieubeheer)

De Wet milieubeheer wordt als volgt gewijzigd:

A

De titels 11.1 en 11.3 van hoofdstuk 11 vervallen.

B

In de opsomming in artikel 13.1, tweede lid, vervalt: de Wet geluidhinder,.

C

Artikel 18.2j vervalt.

D

In artikel 20.3, eerste lid, vervalt: de Wet geluidhinder;.

E

In artikel 21.6, vierde lid, vervalt:
a. 11.1, eerste lid, 11.3, eerste lid,
b. 11.29, vierde lid,.

F

In de opsomming van bijlage 1 vervalt: Wet geluidhinder.

HOOFDSTUK III OVERGANGSRECHT

Artikel 3.1 (algemeen overgangsrecht hoofdstuk 11 Wet milieubeheer)

1. Onverminderd artikel 3.2 blijft het recht zoals dat gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet van toepassing op de onderstaande besluiten totdat deze onherroepelijk zijn:
a. de vaststelling of wijziging van geluidproductieplafonds waarvoor voor dat tijdstip een verzoek als bedoeld in artikel 11.31, eerste lid, van de Wet milieubeheer is ingediend,
b. de ambtshalve vaststelling of wijziging van geluidproductieplafonds als het besluit is bekendgemaakt voor dat tijdstip,
c. een ontheffing van de verplichting tot naleving van een geluidproductieplafond als bedoeld in artikel 11.24, eerste lid, van de Wet milieubeheer waarvoor voor dat tijdstip een verzoek als bedoeld in dat artikel is ingediend,
d. de vaststelling van een overschrijdingsbesluit als bedoeld in artikel 11.49, eerste lid, van de Wet milieubeheer waarvoor voor dat tijdstip een verzoek als bedoeld in dat artikel is ingediend.
2. Als op grond van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer zoals dat gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet een plicht bestond tot het treffen van geluidwerende of geluidbeperkende maatregelen op grond van een onherroepelijk besluit, of op grond van een besluit dat onder de werking van dit artikel valt, en die maatregelen op dat tijdstip nog niet zijn getroffen, blijft op die plicht de Wet milieubeheer van toepassing.
3. Artikel 11.22 van de Wet milieubeheer blijft van toepassing totdat de in dat artikel bedoelde beheerder over het laatste volledige kalenderjaar waarop hoofdstuk 11 van die wet van toepassing was een verslag over de naleving van de geluidproductieplafonds in dat kalenderjaar aan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft gezonden.

Artikel 3.2 (overgangsrecht geluidproductieplafonds langs rijkswegen en hoofdspoorwegen)

1. Door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat worden met een bij ministeriële regeling te bepalen rekenmethode herberekend:
a. de op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet vastgestelde geluidproductieplafonds,
b. de geluidproductieplafonds die onder de werking van artikel 3.1, eerste lid, onder a en d, of 3.3, tweede lid, onder c, vallen,
c. de geluidproductieplafonds die zijn opgenomen in een ontwerptracébesluit dat op of na het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet ter inzage is gelegd.

2. De herberekende geluidproductieplafonds gelden als bij besluit als omgevingswaarden vastgestelde geluidproductieplafonds als bedoeld in artikel 2.15, tweede lid, van de Omgevingswet.

3. Een ontheffing van de verplichting tot naleving van een geluidproductieplafond als bedoeld in artikel 11.24 van de Wet milieubeheer geldt als een bij besluit als omgevingswaarde vastgesteld geluidproductieplafond als bedoeld in artikel 2.15, tweede lid, van de Omgevingswet.

4. Als in een ontheffing als bedoeld in het derde lid een voorschrift is opgenomen over de mate van overschrijding van het geluidproductieplafond, wordt die mate van overschrijding door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat herberekend met de in het eerste lid bedoelde rekenmethode.

Artikel 3.3 (overgangsrecht geluidsanering Wet milieubeheer)

1. Afdeling 11.3.6 van de Wet milieubeheer blijft van toepassing tot 1 januari 2024.

2. In geval van toepassing van het eerste lid blijft hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer van toepassing op:

a. een op grond van artikel 11.56, eerste lid, van die wet ingediend verzoek om vaststelling van een saneringsplan, totdat dit saneringsplan onherroepelijk is,

b. een wijziging van een saneringsplan of de termijn waarbinnen de daarin opgenomen saneringsmaatregelen moeten zijn getroffen als bedoeld in artikel 11.61 van die wet, totdat deze wijziging van dit saneringsplan of deze termijn onherroepelijk is,

c. een op grond van artikel 11.63, eerste lid, van die wet ingediend verzoek tot verlaging van geluidproductieplafonds, totdat deze verlaging van geluidproductieplafonds onherroepelijk is, en

d. de in de saneringsplannen opgenomen saneringsmaatregelen en de eventuele geluidwerende maatregelen, totdat deze maatregelen getroffen zijn.

Artikel 3.4 (algemeen overgangsrecht Wet geluidhinder)

1. Het recht zoals dat gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet blijft van toepassing op de onderstaande besluiten totdat deze onherroepelijk zijn:

a. het nemen van een besluit tot aanleg of reconstructie van een weg of aanleg of wijziging van een spoorweg buiten toepassing van de bestemmingsplanprocedure waarbij uitvoering wordt gegeven aan de Wet geluidhinder en waarvoor de resultaten van het vereiste akoestische onderzoek en een beschrijving van de maatregelen die nodig zijn voor dat tijdstip aan het college van burgemeester en wethouders zijn overgelegd,

b. het vaststellen van een programma van maatregelen, een saneringsprogramma of het vaststellen van de ten hoogste toelaatbare waarde van de geluidsbelasting en maatregelen waarbij uitvoering wordt gegeven aan de Wet geluidhinder, voor bij algemene maatregel van bestuur aangewezen saneringsprojecten.

2. Als op grond van de Wet geluidhinder zoals die gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet een plicht bestond tot het treffen van maatregelen als bedoeld in het eerste lid op grond van een onherroepelijk besluit, of op grond van een besluit dat onder de werking van dit artikel valt, en die maatregelen op dat tijdstip nog niet zijn getroffen, blijft op die plicht de Wet geluidhinder van toepassing.

Artikel 3.5 (overgangsrecht wegen Wet geluidhinder en invoering geluidproductieplafonds langs provinciale wegen)

1. Het recht zoals dat gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet blijft van toepassing op:

a. de op dat tijdstip aanwezige, in aanleg zijnde of geprojecteerde wegen in beheer bij de provincie, totdat provinciale staten op grond van artikel 2.13a, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet bij besluit als omgevingswaarden geluidproductieplafonds hebben vastgesteld aan weerszijden van die wegen, en deze besluiten in werking zijn getreden,

b. de onderstaande besluiten, totdat deze onherroepelijk zijn:

1°. het vaststellen van een hogere waarde voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting van bestaande, in aanbouw zijnde en geprojecteerde woningen, andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen op grond van hoofdstuk VI van de Wet geluidhinder, waarvoor voor dat tijdstip een aanvraag is ingediend,

2°. het beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 76a van de Wet geluidhinder, waarvoor de aanvraag is ingediend voor dat tijdstip.

2. Voor een op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet bestaande weg in beheer bij de provincie wordt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip voldaan aan de plicht tot het bij besluit als omgevingswaarden vaststellen van geluidproductieplafonds als bedoeld in artikel 2.13a, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet.

Artikel 3.6 (overgangsrecht industrieterreinen Wet geluidhinder en invoering geluidproductieplafonds rondom industrieterreinen)

1. Het recht zoals dat gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet blijft van toepassing op:

a. de op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet aanwezige industrieterreinen als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder, totdat de gemeenteraad, respectievelijk provinciale staten, op grond van artikel 2.11a van de Omgevingswet bij omgevingsplan als omgevingswaarden geluidproductieplafonds heeft vastgesteld, respectievelijk op grond van artikel 2.12, derde lid, bij besluit als omgevingswaarden geluidproductieplafonds hebben vastgesteld rondom die industrieterreinen, en deze besluiten in werking zijn getreden,

b. de op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet aanwezige terreinen waarvan de geluidszone op grond van artikel 41, derde lid, van de Wet geluidhinder voortbestaat, totdat aan de verplichting tot het vaststellen van een omgevingsplan, bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet, is voldaan,

c. de onderstaande besluiten, totdat deze onherroepelijk zijn:

1°. het bij bestemmingsplan wijzigen en opheffen van een geluidszone op grond van hoofdstuk V van de Wet geluidhinder, waarvan het ontwerpbesluit ter inzage is gelegd voor dat tijdstip,

2°. het vaststellen van een hogere waarde voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting van bestaande, in aanbouw zijnde en geprojecteerde woningen, andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen op grond van hoofdstuk V van de Wet geluidhinder, waarvoor voor dat tijdstip een aanvraag is ingediend,

3°. het beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in de artikelen 49 en 58 van de Wet geluidhinder, waarvoor de aanvraag is ingediend voor dat tijdstip,

4°. het vaststellen van een geluidreductieplan als bedoeld in artikel 67 van de Wet geluidhinder, waarvan het ontwerpbesluit ter inzage is gelegd voor dat tijdstip.

2. Voor een op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet bestaand industrieterrein als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder wordt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip voldaan aan de plicht tot het bij omgevingsplan als omgevingswaarden vaststellen van geluidproductieplafonds als bedoeld in artikel 2.11a van de Omgevingswet.

3. In afwijking van de artikelen 2.11a en 2.12a, eerste lid, van de Omgevingswet worden voor een op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet bestaand industrieterrein als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder dat als industrieterrein van regionaal belang is aangewezen bij provinciale verordening krachtens de Wet milieubeheer of de Wet ruimtelijke ordening bij besluit als omgevingswaarden geluidproductieplafonds vastgesteld door provinciale staten. Aan deze plicht wordt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip voldaan.

4. Een besluit tot vaststelling van maatregelen als bedoeld in artikel 63, vierde lid, van de Wet geluidhinder geldt als een programma als bedoeld in afdeling 3.2 van de Omgevingswet.

5. Een geluidreductieplan als bedoeld in artikel 67 van de Wet geluidhinder geldt als een programma als bedoeld in afdeling 3.2 van de Omgevingswet.

Artikel 3.7 (vangnetbepaling)

Bij algemene maatregel van bestuur kan overgangsrecht worden geregeld voor een bepaling in de Wet geluidhinder of hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, die wordt vervangen door een bepaling in een algemene maatregel van bestuur op grond van de Omgevingswet, voor zover hierin niet is voorzien in het overgangsrecht in deze wet.

HOOFDSTUK IV SLOTBEPALINGEN

Artikel 4.1 (inwerkingtreding)

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip dat voor de verschillende hoofdstukken, artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 4.2 (citeertitel)

Deze wet wordt aangehaald als: Aanvullingswet geluid Omgevingswet.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

35 054 Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)

Nr. 3 **MEMORIE VAN TOELICHTING**

Inhoudsopgave **Blz.**

1. INLEIDING **2**
1.1 De achtergrond van het wetsvoorstel 2
1.2 De doelen van het nieuwe omgevingsrecht 3
1.3 De beleidsvernieuwing geluid 4

2. ALGEMENE OPZET STELSELHERZIENING EN AANVULLINGSWETTEN **5**
2.1 Inleiding 5
2.2 Stelselherziening; de plaats van dit wetsvoorstel 5
2.3 Beleidsmatige uitgangspunten van dit wetsvoorstel 6
2.4 Overgang van de geluidregels in de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 Wet milieubeheer naar de Omgevingswet 7
2.5 Afstemming op andere wijzigingen van de Omgevingswet 10

3. DE GELUIDREGELS BINNEN HET SYSTEEM VAN DE OMGEVINGSWET **10**
3.1 De strekking van dit wetsvoorstel 10
3.2 De toedeling van taken 12
3.3 Geluidproductieplafonds in de Omgevingswet 14
3.4 Monitoring en verslaglegging 17
3.5 Toegang tot gegevens 18

4. CONTOUREN VAN DE UITVOERINGSREGELGEVING **18**
4.1 Inleiding 18
4.2 Normenkader en toepassing 19
4.3 Geluidgevoelige gebouwen en aandachtsgebieden 24
4.4 Situaties met geluidproductieplafonds onder de Omgevingswet 24
4.5 Situaties zonder geluidproductieplafonds onder de Omgevingswet 26
4.6 Andere onderwerpen die in de uitvoeringsregelgeving zullen worden vastgelegd 27
4.7 Bronmaatregelen 28

kst-35054-3
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2018

4.8 Toetsing aan de doelen van het nieuwe omgevingsrecht 29

5. INVOERINGS- EN OVERGANGSRECHT 32
5.1 Eerste invoering van de nieuwe geluidregels 32
5.2 Overgang van de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer naar de Omgevingswet 33
5.3 Sanering van te hoge geluidbelastingen 33

6. VOORBEREIDING VAN HET WETSVOORSTEL 33

7. INSPRAAK EN RECHTSBESCHERMING 40

8. EFFECTEN VAN HET WETSVOORSTEL 41

ARTIKELSGEWIJS 42

1. INLEIDING

1.1 De achtergrond van het wetsvoorstel

Met de komst van de Omgevingswet[1] wordt het omgevingsrecht opnieuw vorm gegeven. Een groot aantal wetten op het terrein van het omgevingsrecht zal geheel of (soms vooralsnog) gedeeltelijk in het stelsel van de Omgevingswet worden geïncorporeerd. Naast meer omvattende wetten als de Wet milieubeheer en de Wet ruimtelijke ordening behoren hiertoe ook specifieke wetten, waaronder de Wet geluidhinder. Dit wetsvoorstel voorziet erin dat de onderwerpen die nu zijn geregeld in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer en de Wet geluidhinder een plaats krijgen in het stelsel van de Omgevingswet. De regelgeving voor geluid wordt daarbij in overeenstemming gebracht met de opbouw en de doelen van de Omgevingswet, terwijl ook een aantal geluidinhoudelijke doelstellingen wordt gediend, zoals deze in het kader van het project Swung[2] zijn geformuleerd. Overigens zijn de geluidregels voor luchtvaart geen onderdeel van dit wetsvoorstel; in paragraaf 1.5 van de memorie van toelichting bij de Omgevingswet[3] is gemotiveerd waarom deze regels onderdeel van de Wet luchtvaart blijven. Verder vallen de instructieregels voor milieubelastende en andere activiteiten die geluid voortbrengen en de bepalingen over de geluidwering van bouwwerken onder andere onderdelen van de Omgevingswet, namelijk het Besluit kwaliteit leefomgeving respectievelijk het Besluit bouwwerken leefomgeving. Deze beide onderwerpen vallen tot dusverre onder de regels voor inrichtingen (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en Activiteitenbesluit milieubeheer) respectievelijk de bouwregelgeving (Bouwbesluit 2012).

In de Omgevingswet zijn al diverse regels en instrumenten opgenomen die (ook) betrekking kunnen hebben op geluid. Voorbeelden zijn het omgevingsplan, de omgevingsvergunning en het projectbesluit, waarvoor in de hoofdstukken 5 en 8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving instructieregels over onder andere geluid van activiteiten zijn opgenomen. De geluidregels voor de geluidproductie van infrastructuur en industrieterreinen en het geluid afkomstig van die bronnen op nieuw te realiseren geluidgevoelige gebouwen en locaties zijn nog niet in de Omgevingswet opgenomen vanwege de bij de voorbereiding van het wetsvoorstel Omgevingswet nog lopende vernieuwing van het geluidbeleid. Daarom is ervoor gekozen om die regels via een afzonderlijke aanvullingswet in de

[1] Staatsblad 2016, 156.
[2] «Swung» staat voor «Samen werken aan de uitvoering van nieuw geluidbeleid».
[3] Zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3.

Omgevingswet op te nemen. Zie hierover ook de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet, in het bijzonder de paragrafen 7.3 en 7.4. Het is de bedoeling dat deze aanvullingswet tegelijk met de Omgevingswet in werking treedt.

De regels over de actieplannen en geluidbelastingkaarten die moeten worden opgesteld op grond van de Europese richtlijn omgevingslawaai, zijn wel direct opgenomen in de Omgevingswet.[4] Deze omzetting vanuit het huidige hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer gebeurt in principe beleidsneutraal.

Eerder is al informatie verstrekt over de nieuwe geluidregels, ook in relatie tot de Omgevingswet, in de brieven aan de Tweede Kamer van 28 maart 2013 en 7 oktober 2015.[5]

1.2 De doelen van het nieuwe omgevingsrecht

De maatschappelijke doelen van de Omgevingswet

In artikel 1.3 van de Omgevingswet zijn de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet weergegeven. De Omgevingswet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang: (a) bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit en (b) doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften. Op grond van artikel 2.1, eerste lid, van de Omgevingswet vormen deze maatschappelijke doelen het kader voor de taak- en bevoegdheidsuitoefening van bestuursorganen, voor zover daarover geen specifieke regels zijn gesteld. De Omgevingswet beoogt een betere balans te brengen tussen beide doelen, door enerzijds een meer samenhangende afweging van belangen op gebiedsniveau mogelijk te maken en anderzijds de fysieke leefomgeving te verbeteren wanneer de kwaliteit tekort schiet. De Omgevingswet draagt zo bij aan de versterking van de economie én aan de kwaliteit van de fysieke leefomgeving van ons land. De Omgevingswet dient ruimte te laten voor private en publieke initiatieven en een fysieke leefomgeving te bewerkstelligen die veilig en gezond is om in te leven.

De verbeterdoelen van de stelselherziening van het omgevingsrecht

Naast deze maatschappelijke doelen worden bij de stelselherziening van het omgevingsrecht ook vier verbeterdoelen onderscheiden. De verbeterdoelen drukken uit wat de regering wil bereiken met de stelselherziening van het omgevingsrecht. Die verbeterdoelen zijn bereikt als de Omgevingswet, inclusief aanvullingswetten en uitvoeringsregelgeving, in werking is. Deze verbeterdoelen spelen dus een rol in het proces van de stelselherziening, terwijl de maatschappelijke doelen vooral een rol hebben na de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De vier verbeterdoelen van de stelselherziening van het omgevingsrecht zijn:

- het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
- het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving;
- het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving;

---

[4] Zie de artikelen 3.6, 3.8, 3.9 en 20.17 van de Omgevingswet.
[5] Kamerstukken II 2012/13, 32 252, nr. 52, resp. Kamerstukken II 2015/16, 28 663, nr. 64.

- het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

Voor de relatie van dit wetsvoorstel tot de stelselherziening wordt verwezen naar de paragrafen 2.2 en 2.3 van deze memorie van toelichting.

1.3 De beleidsvernieuwing geluid

De verbeterdoelen van de stelselherziening gelden ook voor deze Aanvullingswet geluid. In paragraaf 4.8 van deze memorie van toelichting wordt ingegaan op de vraag hoe in dit wetsvoorstel invulling is gegeven aan deze verbeterdoelen.

Daarnaast wordt met dit wetsvoorstel een aantal inhoudelijke doelstellingen van de bescherming tegen geluidbelasting gediend. Het tegengaan van de onbeheerste groei van geluidbelastingen op geluidgevoelige gebouwen en locaties is daarvan een belangrijk onderdeel. Daarnaast zijn het reduceren van bestaande hoge geluidbelastingen op geluidgevoelige gebouwen (sanering) en het bevorderen van bronbeleid belangrijke doelstellingen.

Sinds de Wet geluidhinder in het begin van de jaren tachtig van de vorige eeuw in werking trad, heeft de sterke groei van vooral het wegverkeer in de loop van de tijd geleid tot een onvoorzien grote toename van het geluid op geluidgevoelige objecten. Daardoor is er een groot verschil ontstaan tussen de ooit beoogde en de nu heersende geluidbelastingen. Bij het spoorwegverkeer doet zich een soortgelijke problematiek voor, zij het in mindere mate. Voor het beheersen van deze problematiek[6] is een nieuw systeem nodig. De Wet geluidhinder is onvoldoende toegesneden op het aanpakken van deze problematiek. De regels van de Wet geluidhinder gelden namelijk niet permanent, maar worden alleen toegepast bij bepaalde ontwikkelingen, zoals besluitvorming over veranderingen aan een weg of spoorweg, en over de bouw van geluidgevoelige objecten nabij de geluidbron.

De Wet geluidhinder is sinds de inwerkingtreding vele malen gewijzigd. Ook de uitvoeringsregelgeving is vaak gewijzigd. Onder andere door deze vele aanpassingen wordt de geluidregelgeving ervaren als bijzonder complexe regelgeving die alleen nog voor specialisten te doorgronden is. De samenvoeging van de verschillende regels in de Omgevingswet en de daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving zal leiden tot een belangrijke vereenvoudiging van de regelgeving voor geluid.

In 2002 is besloten tot een fasegewijze herziening van de geluidregelgeving. In de jaren daarna is daaraan onder de naam «Swung» gewerkt, dat staat voor «Samen werken aan de uitvoering van nieuw geluidbeleid». Na de implementatie van de Europese richtlijn omgevingslawaai[7] en de invoering van de Europees geharmoniseerde dosismaat L_{den} als nieuwe dosismaat voor wegverkeerslawaai en spoorweglawaai[8] is onder de noemer «Swung-1» per 1 juli 2012[9] in de Wet milieubeheer een systeem van geluidproductieplafonds geïntroduceerd voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. Kort samengevat wil dit zeggen dat er aan weerskanten van deze geluidbronnen een keten van denkbeeldige punten (referentie-

---

[6] Behalve voor rijkswegen en hoofdspoorwegen – die inmiddels onder de werking van hoofdstuk 11 Wet milieubeheer vallen – blijft het oude systeem van de Wet geluidhinder nog gelden totdat deze wet in werking treedt.

[7] Staatsblad 2004, 338 (voorafgegaan door wetsvoorstel 29 021).

[8] Staatsblad 2006, 350 (voorafgegaan door wetsvoorstel 29 879).

[9] Staatsblad 2012, 266 en 267 (voorafgegaan door de wetsvoorstellen met Kamerstuknummers 32 252 resp. 32 625).

punten) is geprojecteerd waarop een maximale geluidproductie (geluidproductieplafond) geldt. Deze geluidproductieplafonds moeten door de beheerder van de infrastructuur permanent worden nageleefd. De geluidproductie van de betrokken bron mag de geluidproductieplafonds dus niet overschrijden. Bij een (dreigende) overschrijding moet de beheerder van de geluidbron maatregelen treffen, tenzij maatregelen niet mogelijk of doelmatig zijn en een verhoging van de betrokken plafonds kan worden verkregen. Zolang binnen de plafonds wordt gebleven, is voor het geluidaspect voor een verandering van de geluidbron geen verdere procedure nodig.

Hiermee is voor rijkswegen en hoofdspoorwegen een systeem geïntroduceerd waarin de permanente beheersing van de geluidproductie centraal staat. Dit systeem werkt naar behoren, zoals blijkt uit onder andere de bevindingen van de Minister van Infrastructuur en Milieu die jaarlijks met de nalevingsrapportages van de beheerders naar de Tweede Kamer gestuurd worden. Met het onderhavige wetsvoorstel wordt de basis gelegd om dat systeem te integreren in het stelsel van de Omgevingswet en voor zover mogelijk te verbreden naar decentrale infrastructuur en industrieterreinen. De vernieuwing van de geluidsystematiek voor decentrale infrastructuur en industrieterreinen is samen met het Interprovinciaal Overleg (hierna: IPO), de Unie van Waterschappen (hierna: UvW), de Vereniging Nederlandse Gemeenten (hierna: VNG) en VNO-NCW ontwikkeld onder de noemer «Swung-2». Onderdeel daarvan vormt ook de ontwikkeling van nieuwe regels voor besluitvorming over de bouw van geluidgevoelige gebouwen en locaties nabij wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Een en ander wordt nader toegelicht in de hoofdstukken 3 en 4.

Met de aanvulling van de Omgevingswet en de daarop te baseren uitvoeringsregelgeving wordt het beleidsvernieuwingstraject «Swung» voltooid.

2. ALGEMENE OPZET STELSELHERZIENING EN AANVULLINGSWETTEN

2.1 Inleiding

Naast de maatschappelijke doelen en de vier verbeterdoelen (zie paragraaf 1.2) is een aantal beleidsmatige uitgangspunten gebruikt bij de stelselherziening van het omgevingsrecht. Voorbeelden hiervan zijn het uitgangspunt van een gelijkwaardig beschermingsniveau en het uitgangspunt van vertrouwen. Daarnaast zijn enkele algemene uitgangspunten van het regeringsbeleid ook van belang voor het omgevingsrecht, zoals het uitgangspunt van lastenluwe implementatie van EU-regelgeving. Deze verbeterdoelen en uitgangspunten zijn uitgebreid beschreven in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Omgevingswet.[10] In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van deze uitgangspunten in het licht van de Aanvullingswet geluid.

2.2 Stelselherziening; de plaats van dit wetsvoorstel

Met de Omgevingswet heeft de regering de stelselherziening van het omgevingsrecht in gang gezet. Tegelijk met de totstandkoming van het wetsvoorstel voor de Omgevingswet was een aantal onderdelen van het omgevingsrecht inhoudelijk in beweging. Het was niet wenselijk lopende wetgevingstrajecten stil te leggen in afwachting van integratie in de Omgevingswet. Ook waren beleidstrajecten soms niet ver genoeg om de

[10] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 30–49.

resultaten mee te nemen bij de aanbieding van het wetsvoorstel voor de Omgevingswet aan de Afdeling advisering van de Raad van State in juli 2013. Dit heeft ertoe geleid dat een aantal inhoudelijke onderwerpen niet is opgenomen in de Omgevingswet en dat inbouw daarvan aanvullingswetten vereist. Het gaat om eigenstandige wetstrajecten voor wijziging van de Omgevingswet. Om te voorkomen dat initiatiefnemers en bevoegde gezagen tijdens een overgangsperiode moeten werken met «oud» en «nieuw» recht, zet de regering erop in om deze aanvullingswetten tegelijk met de Omgevingswet in werking te laten treden. De volgende aanvullingswetten zijn voorzien:

- bodem (Wet bodembescherming);[11]
- geluid (Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer);
- grondeigendom (onteigeningswet, Wet inrichting landelijk gebied, Wet voorkeursrecht gemeenten);
- natuur (Wet natuurbescherming).

Dit wetsvoorstel is een onderdeel van de aanvullingswetgeving. De stelselherziening van het omgevingsrecht omvat daarnaast de volgende onderdelen:

- Het wetsvoorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet.[12] De Invoeringswet voorziet in overgangsrecht en in aanpassingen van andere wetten aan de Omgevingswet. Het wetsvoorstel omvat ook wijzigingen van de Omgevingswet, onder meer naar aanleiding van inzichten die zijn opgedaan bij de uitwerking van de uitvoeringsregelgeving of naar aanleiding van recente wetswijzigingen[13]. De Invoeringswet vervult daarnaast op onderdelen dezelfde functie als de aanvullingswetten: het wetsvoorstel vult de Omgevingswet aan met een regeling voor schade en met de grondslagen voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet.
- De totstandkoming van nieuwe uitvoeringsregelgeving:
  - o het Omgevingsbesluit, dat nadere algemene en procedurele bepalingen bevat;
  - o het Besluit kwaliteit leefomgeving, dat de inhoudelijke normstelling voor bestuurlijk handelen bevat;
  - o het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving, die de inhoudelijke algemene, rechtstreeks werkende regels bevatten die op rijksniveau zullen worden gesteld over activiteiten;
  - o het Invoeringsbesluit Omgevingswet, dat naast de uitwerking van de Invoeringswet ook inhoudelijke onderwerpen omvat die niet in de basisbesluiten konden worden meegenomen;
  - o aanvullingsbesluiten bij de genoemde aanvullingswetten;
  - o de verdere uitwerking in ministeriële regelingen.

2.3 Beleidsmatige uitgangspunten van dit wetsvoorstel

Voor dit wetsvoorstel zijn vooral de volgende uitgangspunten van de stelselherziening van het omgevingsrecht van belang:

---

[11] Kamerstukken II 2017/18, 34 864, nr. 2.

[12] Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 2.

[13] Wet van 17 december 2014 tot wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en enkele andere wetten in verband met de afschaffing van de plusregio's (Stb. 2014, 557); Wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving) (Stb. 2015, 521); Rijkswet van 14 april 2016, houdende goedkeuring van het op 13 december 2006 te New York tot stand gekomen Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (Trb. 2007, 169 en Trb. 2014, 113) (Stb. 2016, 182); Wet van 2 november 2016 tot wijziging van de Waterwet en enkele andere wetten (nieuwe normering primaire waterkeringen) (Stb. 2016, 431); Wet van 25 januari 2017 tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Crisis- en herstelwet in verband met de uitvoering van Richtlijn 2014/52/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PbEU 2014, L 124) (implementatie herziening mer-richtlijn) (Stb. 2017, 30).

Europees recht en internationale verdragen: uitgangspunt is dat in de Omgevingswet voor onderwerpen die door EU-richtlijnen en relevante internationale verdragen worden bestreken, niets anders of méér wordt vastgelegd dan wat die richtlijnen voorschrijven, tenzij daar na afweging van alle belangen aanleiding toe is.
Gelijkwaardige bescherming: uitgangspunt is dat het niveau van bescherming van gezondheid, veiligheid en omgevingskwaliteit gelijkwaardig blijft aan het oude niveau. De vormgeving van het juridische instrumentarium kan wel worden aangepast, maar het achterliggende beleidsdoel blijft in beginsel gehandhaafd. Ook gelijkwaardige rechtsbescherming is een uitgangspunt. De rechtsbescherming met de Omgevingswet mag niet minder worden. De vereenvoudiging van procedures voor initiatiefnemers leidt niet tot inperking van de rechten van andere belanghebbenden.
Aansluiten bij de bestaande bestuurlijke taakverdeling: uitgangspunt is dat de gemeente primair verantwoordelijk is en blijft voor de zorg van de fysieke leefomgeving («decentraal tenzij»). Uitzondering zijn geluidbronnen die in beheer zijn bij andere overheden.
Vertrouwen: uitgangspunt is meer ruimte voor maatschappelijke initiatieven, betere betrokkenheid van de maatschappij bij besluitvormingsprocessen en minder regels gericht op de verzekering van professioneel gedrag van overheden.

2.4 Overgang van de geluidregels in de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 Wet milieubeheer naar de Omgevingswet

Inleiding

Het stelsel van geluidproductieplafonds voor de rijksinfrastructuur is nu voor een aanmerkelijk deel vastgelegd in de wet zelf (hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer). Ook een groot aantal geluidregels voor industrieterreinen en decentrale wegen is nu vastgelegd op wetsniveau, in de Wet geluidhinder. Dat geldt onder meer voor een belangrijk deel van het normenstelsel. Anderzijds zijn de geluidregels voor spoorwegen onder de Wet geluidhinder overwegend vastgelegd bij algemene maatregel van bestuur.

Onder het stelsel van de Omgevingswet zal dit beeld veranderen. Zoveel als mogelijk wordt gebruik gemaakt van de instrumenten die al deel uitmaken van de Omgevingswet. Zo wordt op wetsniveau geregeld dat de geluidproductieplafonds als omgevingswaarden worden vastgesteld. Ook zullen enige andere bepalingen van de Omgevingswet met het oog op de nieuwe geluidregels worden aangepast. Voor het overige zullen de geluidregels echter in hoofdzaak worden vastgelegd bij algemene maatregel van bestuur.
Het gevolg hiervan is een andere procedure voor de totstandkoming van de regels. Dit betreft onder meer de rol van het parlement. Een wet kan slechts tot stand komen met de instemming van de beide kamers van de Staten-Generaal (medewetgevende rol van het parlement). Voor een algemene maatregel van bestuur geldt dit niet. In zijn advies over het ontwerp van de Omgevingswet heeft de Raad van State aandacht gevraagd voor de medewetgevende rol van het parlement en, in verband daarmee, voor de verdeling van de regels over wet en uitvoeringsregelgeving. In het nader rapport heeft de regering daarop gereageerd. Ook is de Omgevingswet in verband daarmee op onderdelen aangepast. Dit wetsvoorstel is met de in de Omgevingswet uitgezette lijn in overeenstemming.

Dit betekent met name dat parlementaire betrokkenheid bij de voorbereiding van algemene maatregelen van bestuur is gewaarborgd, in de vorm van een voorhangprocedure bij beide Kamers der Staten-Generaal. Ook het ontwerp van de betrokken algemene maatregel van bestuur, het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet, zal eerst aan het parlement worden voorgelegd, voordat dit aan de Afdeling advisering van de Raad van State voor advies wordt voorgelegd. Net als bij de totstandkoming van dit wetsvoorstel, zal het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet bovendien in nauwe samenspraak met partijen uit het veld tot stand worden gebracht. Conform artikel 23.4 van de Omgevingswet is er een brede en interactieve participatiemogelijkheid bij de totstandkoming van de uitvoeringsregelgeving. Bij de openbare internetconsultatie heeft eenieder de mogelijkheid om zijn reactie op de ontwerpregelgeving te geven.

Taken en bevoegdheden

Hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer bevat de systematiek van geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen en bevat daarnaast een titel over instrumenten uit de richtlijn omgevingslawaai (geluidbelastingkaarten en actieplannen). De taken en bevoegdheden zoals deze in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer zijn opgenomen, keren nagenoeg ongewijzigd terug in het stelsel van de Omgevingswet. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt de geluidproductieplafonds vast voor rijkswegen en hoofdspoorwegen en de beheerders van die (spoor)wegen zorgen dat aan de geluidproductieplafonds wordt voldaan en treffen daarvoor zo nodig maatregelen. De geluidbelastingkaarten en actieplannen zijn al onderdeel van de Omgevingswet (de artikelen 3.6, 3.8, 3.9 en 20.17).

Sinds de inwerkingtreding van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer bevat de Wet geluidhinder, kort gezegd, regels over industrielawaai (voor zover afkomstig van gezoneerde industrieterreinen) en over lawaai van (spoor)wegen, voor zover niet vallend onder de systematiek van geluidproductieplafonds. Voorts bevat de Wet geluidhinder regels over de geluidbelasting op nieuw te realiseren geluidgevoelige objecten in de nabijheid van de genoemde geluidbronnen, ook als die vallen onder de plafondsystematiek. De taken en bevoegdheden berusten hoofdzakelijk bij de provincies en gemeenten. Dit blijft onder de Omgevingswet grotendeels onveranderd: de provincie houdt de taak om het geluid afkomstig van wegen in provinciaal beheer te reguleren, zij het met een gewijzigde systematiek. De gemeente houdt de taak om het geluid afkomstig van industrieterreinen, gemeentelijke wegen en lokale spoorwegen – behoudens een hierna te bespreken uitzondering – te reguleren en houdt eveneens de taak om het toelaten van woningen en andere geluidgevoelige gebouwen te toetsen aan geluidnormen. Wat wel verandert ten opzichte van de Wet geluidhinder is dat waterschappen een taak krijgen om het geluid afkomstig van wegen die bij deze bestuurslaag in beheer zijn te reguleren.

Instrumentarium

Een belangrijk instrument van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer voor beheersing van het geluid van rijkswegen en hoofdspoorwegen is het geluidproductieplafond. Dit wetsvoorstel bevat een wijziging van afdeling 2.3 (Omgevingswaarden) van de Omgevingswet, die het mogelijk maakt geluidproductieplafonds als omgevingswaarden vast te stellen. In hoofdstuk 3 van deze memorie van toelichting wordt daarop teruggekomen.

Andere instrumenten van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer zijn de ontheffing en de vrijstelling van de plicht tot naleving van geluidproductieplafonds, het overschrijdingsbesluit, het saneringsplan en de geluidbelastingkaarten en actieplannen. Zoals gezegd, zijn de geluidbelastingkaarten en actieplannen al onderdeel van de Omgevingswet.

De ontheffing van de plicht om geluidproductieplafonds na te leven uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer zal in het nieuwe stelsel vorm krijgen via het besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond. Dit zal verder worden uitgewerkt in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet. De thans in artikel 11.23 van de Wet milieubeheer opgenomen vrijstelling van de naleving van geluidproductieplafonds is bedoeld voor spoorlijnen met beperkt vervoer en waar zich een nieuwe of toegenomen vervoersvraag voordoet die direct leidt tot overschrijding van de geldende geluidproductieplafonds op die spoorlijn. Bezien zal worden of onder de Omgevingswet nog behoefte is aan dit instrument; zo nodig zullen daarvoor regels worden opgenomen in het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet.
Het overschrijdingsbesluit van artikel 11.49 van de Wet milieubeheer keert in de huidige vorm niet terug in het stelsel van de Omgevingswet. Onder omstandigheden blijft overschrijding van de maximale waarde echter mogelijk. Hierop wordt ingegaan in paragraaf 4.2.
Op de juridische vormgeving van de sanering wordt ingegaan in paragraaf 5.3.

De Wet geluidhinder kent daarnaast de volgende instrumenten: de geluidszone, de hogere waarde voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting van woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen, het besluit tot reconstructie van een weg en het zonebeheerplan en het geluidreductieplan. Voor spoorwegen zijn vergelijkbare instrumenten opgenomen in het Besluit geluidhinder.

De hogere waarde voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting keert in de huidige vorm niet terug onder de Omgevingswet. De besluitvorming over hogere geluidbelastingen is geïntegreerd in de besluitvorming over het omgevingsplan, de omgevingsvergunning, het projectbesluit of het besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden. Een afzonderlijk besluit hierover in de vorm van een hogere-waardebesluit is dus overbodig. De functie van het hogere-waardebesluit als referentie voor de geluidbelasting bij besluitvorming over toekomstige wijzigingen wordt voor industrieterreinen, provinciale wegen, rijkswegen en hoofdspoorwegen overgenomen door de geluidproductieplafonds. Het geluidproductieplafond beschermt immers tegen de toename van geluid. Voor gemeentewegen, lokale spoorwegen en waterschapswegen wordt een soortgelijke rol vervuld door de zogenoemde basisgeluidemissie, die met monitoring zal worden bewaakt.
De huidige geluidszones keren terug onder de naam geluidaandachtsgebieden. Nieuw is dat deze gebieden als fysiek geografisch gebied zullen worden vastgelegd in het Digitaal Stelsel Omgevingswet, waardoor geen misverstanden kunnen bestaan over de ligging van deze gebieden en zij voor eenieder eenvoudig te raadplegen zijn. De methodiek voor bepaling van de geluidaandachtsgebieden zal in een technische regeling als onderdeel van de Omgevingsregeling worden voorgeschreven. Deze methodiek zal zodanig zijn dat de kans op overschrijding van de voorkeurswaarde buiten dit gebied gering is. De huidige geluidszones langs infrastructuur blijken in de praktijk namelijk in sommige situaties te klein.
Rond industrieterreinen heeft de geluidszone onder de Wet geluidhinder tevens de functie van toetsingskader voor besluitvorming. Die functie

wordt in het nieuwe stelsel overgenomen door de geluidproductieplafonds en zal dus niet terugkeren als onderdeel van het geluidaandachtsgebied.
Regels over de reconstructie keren in hun huidige vorm evenmin terug onder de Omgevingswet. Het omgevingsplan zal moeten voorzien in toereikende regels op dit punt, bijvoorbeeld door daarin zo nodig een wijziging van een weg als vergunningplichtige omgevingsplanactiviteit aan te merken. Een en ander zal verder worden uitgewerkt in het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet.

Tot slot kennen zowel hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer als de Wet geluidhinder de verplichting om geluidwerende maatregelen te treffen als de geluidbelasting in de geluidgevoelige ruimten van een geluidgevoelig gebouw boven een bepaalde waarde uitstijgt. De procedure voor het treffen van geluidwerende maatregelen – waarin onder meer is voorzien in het verkrijgen van toestemming van de rechthebbende van het gebouw voor het aanbrengen van de geluidwerende maatregelen – is uitgewerkt in het Besluit geluidhinder en het Besluit geluid milieubeheer en kent nu zowel civielrechtelijke als bestuursrechtelijke elementen. Dit wetsvoorstel voorziet in een bijzondere bevoegdheid voor het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van het waterschap, gedeputeerde staten en de Minister van Infrastructuur en Waterstaat tot het bij besluit vaststellen van maatregelen ter beperking van het geluid in gebouwen in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen. Voor de uitoefening van deze bevoegdheid zullen instructieregels in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet worden opgenomen. De besluiten voor het treffen van geluidwerende maatregelen zullen inhoudelijk niet wezenlijk verschillen van de huidige besluiten maar zullen procedureel wel uitsluitend bestuursrechtelijk worden vormgegeven.

2.5 Afstemming op andere wijzigingen van de Omgevingswet

Dit wetsvoorstel wijzigt de Omgevingswet zoals die is gepubliceerd in Staatsblad 2016, 156. In dit wetsvoorstel is al rekening gehouden met de wijzigingen die in het wetsvoorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet en de Aanvullingswet bodem Omgevingswet zijn voorzien. De Omgevingswet zal verder nog worden gewijzigd door de andere voorziene Aanvullingswetten (natuur en grondeigendom). In dit wetsvoorstel is nog geen rekening gehouden met die andere wijzigingsvoorstellen. Het kan daardoor voorkomen dat nieuw in te voegen artikelen of onderdelen hetzelfde nummer krijgen. Op dit moment valt de volgorde van totstandkoming van de verschillende wetsvoorstellen nog niet te bepalen. In een latere fase zullen de wetsvoorstellen wetstechnisch op elkaar worden afgestemd. Ook zullen daarin zo nodig samenloopbepalingen worden opgenomen om ervoor te zorgen dat de wijzigingen op een correcte manier in de Omgevingswet worden opgenomen.

3. DE GELUIDREGELS BINNEN HET SYSTEEM VAN DE OMGEVINGSWET

3.1 De strekking van dit wetsvoorstel

Dit wetsvoorstel bevat regels over het geluid afkomstig van infrastructuur (wegen en spoorwegen) en industrieterreinen. Regels voor deze geluidbronnen zijn tot dusver gesteld in en op grond van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer voor rijksinfrastructuur en in en op grond van de Wet geluidhinder voor decentrale infrastructuur en industrieterreinen. Ook regels voor de geluidbelasting van nieuw te realiseren geluidgevoelige objecten zijn tot dusverre in de Wet geluidhinder opgenomen.

Met dit wetsvoorstel wordt de regelgeving voor geluid afkomstig van infrastructuur en industrieterreinen geïncorporeerd in de Omgevingswet. Dit geldt ook voor de regelgeving van de Wet geluidhinder voor nieuw te realiseren geluidgevoelige gebouwen en locaties. De regels worden daarbij in overeenstemming gebracht met de opbouw en de doelen van die wet. Tegelijkertijd worden de regels over decentrale taken en bevoegdheden herzien. Doel daarvan is om ook voor decentrale wegen, lokale spoorwegen en industrieterreinen te komen tot een effectiever en transparanter systeem voor de beheersing van het geluid afkomstig van die geluidbronnen. Voor de rijksinfrastructuur gelden al sinds 2012 geluidproductieplafonds.

De geluidinhoudelijke doelstellingen zijn geformuleerd als onderdeel van het Swung-traject en kunnen als volgt worden samengevat:
– het voorkomen van een onbeheerste groei van de geluidbelasting op en in geluidgevoelige gebouwen en locaties,
– het reduceren van geluidbelastingen op en in geluidgevoelige gebouwen en locaties die blootstaan aan zeer hoge geluidbelastingen,
– het bevorderen van bronmaatregelen,
– het scheppen van een beter toegankelijk en minder complex geheel van regels,
– het beperken van de lasten bij de uitvoering van de regels.

Om die doelstellingen te bereiken, wordt de beheersing van geluid onder de Omgevingswet op verschillende manieren gereguleerd. Enerzijds worden regels gesteld over de geluidproductie van de belangrijkste geluidbronnen, zijnde wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Anderzijds worden regels gesteld over de toelaatbare geluidbelasting van nieuw te realiseren geluidgevoelige gebouwen en locaties in de omgeving van die geluidbronnen, zoals woningen, scholen, kinderdagverblijven en bepaalde medische instellingen.

De Omgevingswet kent al instrumenten die onder andere kunnen worden ingezet voor de beheersing van geluid, zoals het omgevingsplan en het projectbesluit. Dit wetsvoorstel wijzigt afdeling 2.3 van de Omgevingswet in die zin dat geluidproductieplafonds als omgevingswaarden worden vastgesteld en vult de wet verder aan met onder meer regels over taken van bestuursorganen en regels over monitoring. Daarmee zorgt dit wetsvoorstel ervoor dat de Omgevingswet de benodigde grondslagen bevat voor de verdere uitwerking van de geluidregels in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet, waarmee de geluidregels worden toegevoegd aan de verschillende algemene maatregelen van bestuur onder de Omgevingswet. Het zwaartepunt zal liggen bij het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Binnen het nieuwe stelsel van de Omgevingswet worden de hoofdlijnen op wetsniveau verankerd. De inhoudelijke normstelling en de wijze van toepassing daarvan wordt vastgelegd op het niveau van algemene maatregel van bestuur. Dit wetsvoorstel volgt dat stramien. In dit wetsvoorstel wordt volstaan met een beperkt aantal aanvullingen van de Omgevingswet. Deze worden toegelicht in de navolgende paragrafen van dit hoofdstuk. Daarnaast komen enkele onderwerpen aan de orde in hoofdstuk 5 (Invoerings- en overgangsrecht). Dit betreft bijvoorbeeld de reductie van hoge geluidbelastingen (sanering).

Voor een goed begrip is het van belang dat het nieuwe stelsel als geheel samenhangend wordt toegelicht. Daarom bevat deze memorie van toelichting ook een beschrijving van de contouren van de uitvoeringsregelgeving zoals die op dit moment wordt voorzien. Verwezen wordt naar hoofdstuk 4 van deze memorie van toelichting.

3.2 De toedeling van taken

Organisatie van de overheidszorg voor de fysieke leefomgeving in algemene zin

De memorie van toelichting bij de Omgevingswet bevat een uitvoerige beschrijving van de organisatie van de overheidszorg voor de fysieke leefomgeving.[14]

De algemene zorg voor de fysieke leefomgeving ligt in de Omgevingswet primair bij de gemeenten. Hiervoor geldt het uitgangspunt «decentraal, tenzij» dat in artikel 2.3 van de Omgevingswet is verankerd. Uiteraard zijn er ook nationale en provinciale belangen en aangelegenheden. De doorwerking van het nationale of provinciale beleid voor de leefomgeving kan via instructieregels of instructies plaats vinden.
In de tweede plaats is er de zorg voor specifieke onderdelen van de fysieke leefomgeving. Dit is bijvoorbeeld aan de orde bij infrastructuur, watersystemen en natuur, waarbij vaak het grondgebied van meerdere gemeenten en soms meerdere provincies is betrokken. Daarbij is primair één bestuursorgaan verantwoordelijk en vervult dit de bestuurlijke taken die gemoeid zijn met de zorg voor dat onderdeel.

Het onderhavige wetsvoorstel sluit aan bij deze organisatie van de overheidszorg voor de fysieke leefomgeving.

Toedeling van specifieke taken

Afdeling 2.4 van de Omgevingswet deelt enkele specifieke taken toe aan te onderscheiden bestuursniveaus of hun bestuursorganen. Het gaat hier in het bijzonder om de afbakening van taken tussen het functioneel en algemeen bestuur en om de toedeling van enkele specifieke taken, die niet zonder meer uit de algemene verantwoordelijkheid van de gemeenten, de waterschappen, de provincies of het Rijk zijn af te leiden.

De in dit wetsvoorstel toe te voegen taken betreffen het beheersen van het geluid dat afkomstig is van wegen die in beheer zijn bij gemeente, waterschap, provincie en Rijk, van lokale spoorwegen en hoofdspoorwegen[15], en van industrieterreinen. De taak tot het beheersen van het geluid dat afkomstig is van rijkswegen en hoofdspoorwegen is in dit wetsvoorstel belegd bij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. In lijn daarmee berust de taak tot het beheersen van het geluid dat afkomstig is van provinciale wegen bij het provinciebestuur en van gemeentewegen of industrieterreinen bij het gemeentebestuur, en van waterschapswegen bij het waterschapsbestuur.

Voor lokale spoorwegen ligt de situatie iets gecompliceerder. Dat wordt hieronder toegelicht. Daarnaast voorziet het wetsvoorstel in de mogelijkheid dat het provinciebestuur de besluitvorming over geluidproductieplafonds rondom industrieterreinen op verzoek van de gemeente overneemt. Ook dat wordt hieronder toegelicht.

Voor besluitvorming over woningbouwplannen of andere ontwikkelingen in de nabijheid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen berust de taak tot het beschermen van de gezondheid tegen onder andere geluid bij

---

[14] Zie hoofdstuk 2, paragraaf 2.6 en 2.7, en meer uitgewerkt hoofdstuk 4, de subparagrafen 4.2.2 en 4.2.3.

[15] Net als in de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer blijven ook nu de zogenaamde bijzondere spoorwegen (bijvoorbeeld museumspoorlijnen) buiten beschouwing vanwege het ontbreken van relevante geluideffecten voor de omgeving.

de gemeente. Die verantwoordelijkheid is in algemene zin al belegd in de Omgevingswet.

Lokale spoorwegen

Het beheer van lokale spoorwegen[16] is op grond van de Wet lokaal spoor opgedragen aan gedeputeerde staten, met uitzondering van de lokale spoorwegen die worden beheerd door de twee vervoerregio's – Amsterdam en Rotterdam/Den Haag – die op grond van de Wet personenvervoer 2000 zijn ingesteld. Bezien is of het voor de hand ligt eenzelfde onderscheid te maken bij de toedeling van bevoegdheden voor het geluid afkomstig van lokale spoorwegen. Complicerende factor daarbij is het feit dat tot beide categorieën lokale spoorwegen zeer uiteenlopende typen spoorlijnen behoren en dat ook de ligging van lokale spoorwegen in hun bredere ruimtelijke omgeving heel verschillend kan zijn. Zo zijn er bijvoorbeeld tramlijnen, sneltramlijnen, metrolijnen en RandstadRail en daarnaast zijn er concrete plannen voor enkele verbindingen van «zwaar» spoor, die qua infrastructuur en materieel vergelijkbaar zijn met hoofdspoorwegen maar beheerd zullen worden door de provincie. In wisselende mate liggen de lokale spoorwegen ingebed in of langs wegen in een meer of minder stedelijke omgeving, variërend van de tram die de Haagse binnenstad doorkruist over sporen die in de rijbaan van de gemeenteweg liggen tot de RandstadRail die tussen Nootdorp en Berkel en Rodenrijs op enkele delen van het tracé helemaal vrij ligt.

Met name voor de lokale spoorwegen die sterk verweven of gebundeld zijn met de lokale weginfrastructuur ligt het niet voor de hand om de beoordeling van het geluid van die spoorwegen geïsoleerd te bezien van het geluid afkomstig van de weg waarin of waarlangs zij liggen. Omwonenden ervaren in die situaties immers het geluid van – in hun ogen – één bundel stedelijke infrastructuur en niet van een weg en een lokale spoorweg afzonderlijk. Dat geldt in nog sterkere mate waar de lokale spoorweg ook wordt gebruikt door wegverkeer, wel of niet beperkt tot bussen of taxi's. Tegelijk ligt het voor de «zware» spoorlijnen die bij enkele provincies in voorbereiding zijn, niet voor de hand om het geluid daarvan te reguleren op dezelfde manier als dat bij gemeentelijke wegen gebeurt. Zoals gezegd is dat type lokale spoorweg naar zijn aard sterk vergelijkbaar met een hoofdspoorweg, waarvoor de systematiek met geluidproductieplafonds geldt. Ook ligt een provinciale verantwoordelijkheid in die gevallen meer voor de hand dan een gemeentelijke.

Tegen de geschetste achtergrond is ervoor gekozen om het provinciebestuur de mogelijkheid te bieden in daarvoor geëigende omstandigheden zelf de geluidregulering van een door die provincie beheerde lokale spoorweg ter hand te nemen door daarvoor – net als voor provinciale wegen – geluidproductieplafonds vast te stellen. Daarvoor wijst de provincie de lokale spoorweg in kwestie aan op grond van het voorgestelde artikel 2.13a, eerste lid. In het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet worden instructieregels uitgewerkt waaraan zo'n aanwijzing moet voldoen. Met deze instructieregels zal worden geborgd dat deze mogelijkheid alleen wordt toegepast op (delen van) lokale spoorwegen die zich daar naar hun aard en ligging voor lenen.

[16] Lokale spoorwegen zijn als zodanig aangewezen in het Besluit van 25 november 2013 tot aanwijzing van lokale spoorwegen (Stb. 2013, 529, nadien gewijzigd bij Besluit van 17 februari 2017, Stb. 2017, 73). Het betreft alle stadstramwegen, interlokale tramwegen, RandstadRail-lijnen en metrolijnen.

Met welk stelsel en door welke bestuurslaag het geluid van een lokale spoorweg ook gereguleerd zal worden, het is vanzelfsprekend dat in alle gevallen de benodigde interbestuurlijke afstemming plaatsvindt op grond van artikel 2.2 van de Omgevingswet.

Industrieterreinen

De Omgevingswet huldigt het beginsel «decentraal, tenzij». Als een overheidstaak echter niet doelmatig en doeltreffend door een bepaalde bestuurslaag kan worden uitgeoefend, en instructieregels en instructies ook niet toereikend zijn, kan een overheidstaak bij een andere bestuurslaag worden belegd.

In dit wetsvoorstel is het mogelijk gemaakt dat de gemeente de provincie verzoekt om de geluidproductieplafonds rondom een bepaald industrieterrein vast te stellen als dat doelmatiger wordt geacht. In de regel wordt het geluid dat afkomstig is van industrieterreinen gereguleerd door gemeenten. Er doen zich echter situaties voor waarin het meer voor de hand ligt dat de provincie deze taak op zich neemt. Dit kan het geval zijn bij industrieterreinen met een economische functie die de gemeente of de gemeenten waarin het terrein is gevestigd duidelijk overstijgt, bijvoorbeeld bij grote industriële complexen.

Verwacht mag worden dat, voordat de bevoegdheid tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden wordt overgenomen van de gemeente, de provincie eerst nagaat of kan worden volstaan met een instructie op grond van artikel 2.33, tweede lid, onder a, van de Omgevingswet. Dit past binnen het uitgangspunt «decentraal, tenzij».

Nieuw te realiseren geluidgevoelige gebouwen en locaties

In het kader van de Omgevingswet is al uitgebreid ingegaan op de zorg van de gemeenten voor de fysieke leefomgeving. De gemeenten spelen een centrale rol bij het beheer en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving: ze zorgen voor de openbare ruimte, ze zorgen ervoor dat de schaarse ruimte efficiënt wordt verdeeld gelet op de maatschappelijke behoeften en zijn het bevoegd gezag voor veruit de meeste activiteiten van burgers en bedrijven. De gemeenten spelen ook de hoofdrol bij nieuw te realiseren geluidgevoelige gebouwen en locaties. Deze taak ligt al besloten in de Omgevingswet en hoeft daarom niet met dit wetsvoorstel aan de Omgevingswet te worden toegevoegd.

3.3 Geluidproductieplafonds in de Omgevingswet

Introductie van het geluidproductieplafond

Met hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer is de figuur «geluidproductieplafond» geïntroduceerd als instrument om de geluidproductie afkomstig van rijkswegen en hoofdspoorwegen te begrenzen. Een geluidproductieplafond geeft de maximaal toegestane geluidproductie weer op een vast fictief punt (referentiepunt) op korte afstand van de geluidbron. Het cordon van geluidproductieplafonds langs een weg of spoorweg limiteert aldus de maximale geluidproductie van die geluidbron en biedt daarmee bescherming aan de fysieke leefomgeving.

Bij de inpassing van de geluidregels in het stelsel van de Omgevingswet is er voor gekozen de geluidproductieplafonds vorm te geven als omgevingswaarden. In het stelsel van de Omgevingswet zijn omgevingswaarden normen die voor de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan de gewenste staat of kwaliteit of de toelaatbare belasting door

activiteiten vastleggen. De Omgevingswet zelf verbindt twee gevolgen aan de vaststelling van een omgevingswaarde: de omgevingswaarde moet worden gemonitord en bij overschrijding of dreigende overschrijding moet een programma worden vastgesteld dat erop is gericht om de omgevingswaarde (weer) te halen. Omgevingswaarden worden bij algemene maatregel van bestuur, omgevingsverordening of omgevingsplan vastgesteld.

In twee opzichten past de omgevingswaarde niet helemaal bij de functionaliteiten van het geluidproductieplafond zoals deze vorm hebben gekregen in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer: bij een overschrijding van een geluidproductieplafond dient deze ongedaan te worden gemaakt en geldt geen programmaplicht en bij een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond is inspraak mogelijk en staat bezwaar en beroep open.

Deze functionaliteiten dienen behouden te blijven. Per referentiepunt wordt één specifiek geluidproductieplafond vastgesteld en een wegvak of spoorbaanvak kent, afhankelijk van de lengte, een groot aantal referentiepunten. Er is dus sprake van een groot aantal geluidproductieplafonds. Daarnaast moet het mogelijk zijn een wijziging van de hoogte van geluidproductieplafonds op relatief eenvoudige wijze te realiseren. Bovendien kent hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer de mogelijkheid dat in bijzondere gevallen ontheffing of vrijstelling kan worden verleend van de plicht om een geluidproductieplafond na te leven. De hier geschetste karakteristieken van het geluidproductieplafond passen niet goed bij omgevingswaarden die bij algemene maatregel van bestuur of omgevingsverordening worden vastgesteld. Vaststelling van geluidproductieplafonds bij algemene maatregel van bestuur zou een grote procedurele belasting betekenen en ertoe leiden dat de actualiteit van de productieplafonds niet kan worden gewaarborgd.

Tot slot biedt hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer inspraak en rechtsbescherming bij de vaststelling of wijziging van een geluidproductieplafond. Onder hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer is de beslissing over de vaststelling of wijziging van een geluidproductieplafond aan te merken als een beschikking en heeft die beslissing dus het karakter van een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Een dergelijke beslissing stelt de maximaal toegestane geluidproductie vast op een fictief punt of wijzigt deze en is gericht op rechtsgevolg. Behalve voor de (spoor)wegbeheerder heeft een dergelijk besluit immers ook consequenties voor omwonenden. Ook deze functionaliteiten van het geluidproductieplafond dienen behouden te blijven en moeten dus beleidsneutraal opgaan in het stelsel van de Omgevingswet.

Gelet op de voornoemde functionaliteiten van het geluidproductieplafond is ervoor gekozen om de omgevingswaarde voor wat betreft de regulering van geluid enigszins anders in te richten. Daarvoor wordt in de eerste plaats geregeld dat provinciale staten en de Minister van Infrastructuur en Waterstaat geluidproductieplafonds als omgevingswaarden bij besluit kunnen vaststellen, in plaats van bij omgevingsverordening of algemene maatregel van bestuur. Daarmee samenhangend wordt artikel 2.10 van de Omgevingswet zodanig gewijzigd dat de aard van de verplichting die uit de omgevingswaarde voortvloeit en de termijn waarbinnen aan de plicht moet worden voldaan bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald in plaats van bij de vaststelling van de omgevingswaarde zelf. Deze wijziging zorgt ervoor dat het Rijk generieke regels kan stellen over de werking van geluidproductieplafonds.
In de tweede plaats wordt een aantal verplichte omgevingswaarden geïntroduceerd.

Tot slot wordt de plicht om een programma vast te stellen bij (dreigende) overschrijding van een omgevingswaarde genuanceerd. Bij algemene maatregel van bestuur of omgevingsverordening kan worden bepaald dat in plaats van de programmaplicht een plicht geldt tot het treffen van maatregelen, gericht op het voldoen aan die omgevingswaarde. Dit zal de hoofdregel zijn bij geluidproductieplafonds.

Voor welke geluidbronnen?

In de eerste fase van het beleidsvernieuwingstraject Swung (Swung-1) is in 2012 een nieuwe systematiek met geluidproductieplafonds ingevoerd voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. De regels hiervoor zijn nu nog vastgelegd in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. In de tweede fase (Swung-2) is in nauwe samenwerking met IPO, UvW, VNG en VNO-NCW beoordeeld of het mogelijk zou zijn om geluidproductieplafonds ook te introduceren voor alle decentrale infrastructuur en voor industrieterreinen[17], dus voor de geluidbronnen die nu nog via de Wet geluidhinder worden gereguleerd. Deze keuze is ook verwoord en onderbouwd in de brief aan de Tweede Kamer van 28 maart 2013 en nogmaals bevestigd in de kamerbrief van 7 oktober 2015.[18]

Het systeem van geluidproductieplafonds geeft duidelijkheid aan omwonenden en aan de beheerders van de geluidbronnen. Er kunnen eenvoudig wijzigingen aan de infrastructuur worden doorgevoerd, zolang daarbij binnen de grenzen van de geldende geluidproductieplafonds wordt gebleven. Voor provinciale wegen en industrieterreinen is dit systeem goed toepasbaar.

In bovengenoemde brieven is onderbouwd dat het openbare net van wegen in beheer bij gemeenten en lokale spoorwegen zo fijnmazig en zo verweven is met de bebouwde omgeving dat het beschreven stelsel van geluidproductieplafonds daarvoor niet goed bruikbaar is. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat het vaststellen van geluidproductieplafonds ook voor waterschapswegen onevenredig complex zou worden. Naar aanleiding van deze conclusie is voor gemeentelijke wegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen een alternatief ontwikkeld. Een beeld daarvan wordt gegeven in hoofdstuk 4. In de voorgestelde aanvulling van de artikelen 2.10 en 2.15 en de voorgestelde nieuwe artikelen 2.11a, 2.12a en 2.13a van de Omgevingswet wordt de inbouw van de geluidproductieplafonds in de Omgevingswet geregeld voor rijkswegen, hoofdspoorwegen, provinciale wegen en industrieterreinen.

Het bestuursorgaan dat de geluidproductieplafonds voor provinciale wegen zal vaststellen, is provinciale staten. Het voorgestelde tweede lid van artikel 2.13a maakt delegatie hiervan aan gedeputeerde staten mogelijk. Geluidproductieplafonds voor industrieterreinen worden door de gemeenteraad vastgesteld als onderdeel van het omgevingsplan. In lijn met de wijze van besluitvorming over omgevingsplannen kan de gemeenteraad deze bevoegdheid delegeren aan het college van burgemeester en wethouders. Een en ander is in overeenstemming met de taaktoedeling in de artikelen 2.16 tot en met 2.19 van de Omgevingswet die al in paragraaf 3.2 is toegelicht.

---

[17] Onder «industrieterreinen» worden in dit verband bedrijventerreinen verstaan waarop zogenaamde «grote lawaaimakers» gevestigd kunnen worden en die om die reden ook al onder het zoneringstelsel van de Wet geluidhinder vallen. Het betreft naar schatting ongeveer 10% van alle bedrijventerreinen in ons land.

[18] Kamerstukken II 2012/13, 32 252, nr. 52, resp. Kamerstukken II 2015/16, 28 663, nr. 64.

Op grond van de huidige Wet geluidhinder kunnen provinciebesturen thans de geluidbesluitvorming aan zich trekken voor industrieterreinen van regionaal belang die bij provinciale verordening als zodanig zijn aangewezen. Daarnaast heeft het Rijk een rol bij industrieterreinen waarop zich inrichtingen bevinden die (ook) in gebruik zijn voor defensie.

Onder de Omgevingswet krijgen de provincies de mogelijkheid om instructies te geven aan de gemeenteraad en het waterschapsbestuur. Het Rijk heeft in algemene zin de mogelijkheid om aan het gemeentebestuur instructies te geven die in acht genomen moeten worden bij de vaststelling van een omgevingsplan. Dit biedt ook de mogelijkheid om instructies te geven voor de vaststelling van geluidproductieplafonds voor de industrieterreinen waarop zich inrichtingen bevinden die (ook) in gebruik zijn voor defensie. Voor situaties waarin provinciale staten de geluidproductieplafonds voor die industrieterreinen vaststellen, wordt aanvullend een instructiemogelijkheid gecreëerd door het tweede lid van artikel 2.34 van de Omgevingswet aan te vullen. Daarnaast verplicht het voorgestelde artikel 2.29a ertoe hiervoor ook instructieregels op te nemen in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid. Deze instructieregels zullen onder andere betrekking hebben op de vaststelling of wijziging van geluidproductieplafonds.

3.4 Monitoring en verslaglegging

Feitelijke informatie over de fysieke leefomgeving vormt een belangrijke basis voor de beleidsontwikkeling en besluitvorming door overheden en de monitoring van die feitelijke toestand is een centraal onderdeel in de beleidscyclus voor de fysieke leefomgeving. Monitoring voor de beleidscyclus is een vorm van informatievoorziening waarbij gedurende langere tijd op systematische wijze gegevens over de fysieke leefomgeving of onderdelen daarvan worden verzameld, bewerkt en gepresenteerd voor het beoordelen of de doelstellingen of (internationaalrechtelijke) verplichtingen gerealiseerd zijn of worden. De Omgevingswet bevat in artikel 20.1 al een monitoringplicht voor elke vastgestelde omgevingswaarde en alarmeringswaarde.

Voor elk vastgesteld geluidproductieplafond als omgevingswaarde geldt de plicht om via monitoring bij te houden en te beoordelen of dat plafond dreigt te worden (of wordt) overschreden. De monitoringplicht zal ook gelden voor de gemeentelijke en waterschapswegen en lokale spoorwegen waarvoor geen geluidproductieplafonds worden vastgesteld. In het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet zal daarvoor het geluid afkomstig van deze (spoor)wegen worden aangewezen als parameter die door monitoring wordt bewaakt.

De methode van monitoring van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zal in het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet worden uitgewerkt en de technische regels hiervoor in een ministeriële regeling. De geluidproductieplafonds worden beleidsneutraal overgezet naar het nieuwe stelsel van omgevingsrecht. Voor de methode van monitoring van de parameter die geldt voor de gemeentelijke en waterschapswegen en lokale spoorwegen wordt verwezen naar paragraaf 4.5. In het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet zal voor elke relevante geluidbron eveneens het bestuursorgaan of de andere instantie worden aangewezen die met de monitoring is belast. In de regel zal dat de beheerder van die geluidbron zijn.

De instantie die is belast met de uitvoering van de monitoring van geluidproductieplafonds zorgt ook voor de verslaglegging van de resultaten. In de uitvoeringsregelgeving kunnen regels worden gesteld

over de verslaglegging (vijfde en zesde lid van artikel 20.14) Deze bepaling komt voor rijkswegen en hoofdspoorwegen in de plaats van de huidige verslagplicht van artikel 11.22 van de Wet milieubeheer.

3.5 Toegang tot gegevens

Onder hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer zijn gegevens over geldende geluidproductieplafonds opgenomen in een daarvoor ingesteld geluidregister. Dit geluidregister is elektronisch toegankelijk voor eenieder. Het bevat in elk geval de volgende gegevens over de geldende geluidproductieplafonds: de meest recente besluiten tot vaststelling of wijziging van de geluidproductieplafonds, de ligging van de referentiepunten, de brongegevens die behoren bij de geldende plafonds en de eventueel van toepassing zijnde vrijstellingen of ontheffingen. Deze gegevens worden ook door derden gebruikt als basis voor akoestische onderzoeken voor ruimtelijke ontwikkelingen in de nabijheid van (spoor)wegen of industrieterreinen met geluidproductieplafonds. Door de registratie in het geluidregister wordt de kenbaarheid van de relevante gegevens voor eenieder gewaarborgd.

Het geluidregister wordt via het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet voortgezet in het Besluit kwaliteit leefomgeving. De Omgevingswet zet in op verdere digitalisering en samenvoeging van de informatievoorziening richting de burger. Daartoe introduceert de Omgevingswet een digitaal stelsel met informatie over de fysieke leefomgeving.[19] Nader zal worden bezien in hoeverre en op welke termijn het geluidregister kan worden geïntegreerd in of gekoppeld aan dit digitale stelsel.

Informatie over de geluidemissie die afkomstig is van infrastructuur waarvoor geen geluidproductieplafonds zullen worden ingesteld (de gemeentelijke en waterschapswegen en lokale spoorwegen), zal deels zijn terug te vinden in de monitoringsrapportages en deels in de toelichting of onderbouwing bij het omgevingsplan.

4. CONTOUREN VAN DE UITVOERINGSREGELGEVING

4.1 Inleiding

Net als de huidige wet- en regelgeving voor geluid zullen ook de nieuwe regels voor geluid onder de Omgevingswet een tweezijdige werking hebben om de bescherming tegen geluidbelasting vorm te geven. Op hoofdlijnen werken die regels enerzijds bij de aanleg of aanpassing van een geluidbron – (spoor)weg of industrieterrein – en anderzijds bij het mogelijk maken van nieuwe geluidgevoelige gebouwen en locaties nabij een geluidbron. Veel geluidregels worden toegepast bij de voorbereiding van het besluit waarmee de ontwikkeling in kwestie mogelijk wordt gemaakt of wordt vastgelegd. Onder de Omgevingswet kan dat het omgevingsplan zijn, maar bijvoorbeeld ook een projectbesluit bij aanleg of aanpassing van een rijksweg of een verkeersbesluit voor een gemeenteweg als dat leidt tot een aanzienlijke toename van de geluidbelastingen langs die weg.

Dit alles zal worden uitgewerkt in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet. Vooruitlopend daarop worden in dit hoofdstuk de contouren geschetst van die uitvoeringsregelgeving.

---

[19] Met het voorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet wordt dit digitale stelsel aangeduid als het Digitale Stelsel Omgevingswet (wijziging van artikel 20.20 Omgevingswet), zie Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 2.

4.2 Normenkader en toepassing

De nieuwe geluidregels omvatten een normenkader met instructieregels voor de beoordeling van het aspect «geluid» binnen een integrale bestuurlijke afweging, bijvoorbeeld in het kader van de vaststelling van een omgevingsplan of een projectbesluit. Dat normenkader zal gevormd worden door een drietal typen landelijke waarden: een voorkeurswaarde, een maximale waarde en een binnenwaarde. In lijn met paragraaf 5.1.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zullen deze waarden als standaardwaarde (voorkeurswaarde) respectievelijk twee grenswaarden (maximale waarde en binnenwaarde) worden uitgewerkt in het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet. Schematisch kan de onderlinge verhouding tussen de verschillende waarden als volgt worden weergegeven:

De voorkeurswaarde (VKW) – die wordt toegepast aan de buitenzijde (op de gevel) van een geluidgevoelig gebouw – vormt de ondergrens van het systeem. Onder deze waarde kan nog altijd sprake zijn van hinder, maar is de situatie gezondheidskundig toereikend. Daarom is onder de voorkeurswaarde geen nader akoestisch onderzoek nodig.

Gelet op het gezondheidsbelang is het streven er primair op gericht te voldoen aan de voorkeurswaarde. In situaties waarin die voorkeurswaarde al wordt overschreden vanwege een al bestaande geluidbron met geluidproductieplafonds, wordt niet aan de voorkeurswaarde getoetst, maar aan de al aanvaarde geluidbelasting bij volledig benutte geluidproductieplafonds. Dan wordt getoetst of de geluidbelasting niet toeneemt ten opzichte van de belasting die op grond van de al geldende geluidproductieplafonds mogelijk was. Dit wordt nader toegelicht in paragraaf 4.4.

Omdat de voorkeurswaarde niet altijd haalbaar is of een toename van de geluidbelasting niet altijd kan worden voorkomen, heeft het bevoegd gezag de ruimte om bij hogere geluidbelastingen een gemotiveerde afweging te maken tussen de verschillende betrokken belangen waaronder gezondheid, maar ook economie, woningbouw en mobiliteit, waarbij ook in ogenschouw wordt genomen of maatregelen ter beperking van de geluidbelasting op de gevel mogelijk en doelmatig zijn. Als resultante van die afweging kan met een goede onderbouwing een hogere geluidbelasting op de gevel van een geluidgevoelig gebouw aanvaardbaar worden geoordeeld. Deze afwegingsruimte wordt aan de bovenkant begrensd door een landelijk geldende maximale waarde (MW). Om eventuele gezondheidseffecten te voorkomen, geldt in situaties waarin de voorkeurswaarde wordt overschreden of de geluidbelasting toeneemt, aanvullend de binnenwaarde (BW) die wordt toegepast binnen een geluidgevoelig gebouw. Als grenswaarde vormt de binnenwaarde bij hogere geluidbelastingen een extra waarborg om ervoor te zorgen dat

bewoners ook bij hogere geluidbelastingen buiten de woning, onder acceptabele omstandigheden ín hun woning kunnen leven en slapen.

Deze werkwijze is vergelijkbaar met de huidige Wet geluidhinder en Wet milieubeheer, maar het aantal normen en regels dat met name de Wet geluidhinder hiervoor nog kent, wordt sterk gestroomlijnd en verminderd. In samenspraak met IPO, UvW, VNG en VNO-NCW en na verwerking van de reacties op de internetconsultatie leidt dit tot onderstaande normentabel. Deze wijkt enigszins af van de tabel die was opgenomen in de brief van 7 oktober 2015 aan de Tweede Kamer over de verschillende aanvullingswetten.[20] De belangrijkste wijziging is het afzien van een onderscheid op grond van de «bebouwde kom». Daarnaast is voor provinciale wegen alsnog een verschil van 5 dB gecreëerd in de maximale waarden voor de bron respectievelijk de omgeving, waarmee de normering voor provinciale wegen beter in lijn wordt gebracht met die voor de andere geluidbronnen met geluidproductieplafonds. De voorgestelde aanpassingen komen voort uit de internetconsultatie. Deze voorstellen maken de normering nog consistenter, eenvoudiger en effectiever. De daadwerkelijke juridische verankering van de normering zal plaatsvinden via het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet, die in samenspraak met genoemde organisaties vorm zal krijgen.

Geluidbronsoort		**Voorkeurs-waarde**	**Maximale waarde**		**Binnen-waarde***
			nieuwe geluidgevoelige gebouwen en locaties	**aanleg of aanpassing bron**	
rijkswegen en provinciale wegen (GPP-bronnen)		50	60	65	33, 36 of 41
gemeentewegen en waterschapswegen (niet-GPP-bronnen)		53	70	70	
spoorwegen (niet zijnde onderdeel van een weg)		55	65	70	
industrie-terreinen	Lden	50	55	60	
	Lnight	40	45	50	

** Hierbij geldt 33 dB voor de realisatie van nieuwe woningen (zie het Besluit bouwwerken leefomgeving).*

De verschillen in normstelling tussen spoorverkeer, wegverkeer en industrie zijn grotendeels gebaseerd op de verschillen in hinderbeleving die ook aan de normering in en onder de Wet geluidhinder ten grondslag lagen. Voor wegverkeer geldt daarnaast een soepeler stelsel voor wegen die onder het systeem van de basisgeluidemissie komen te vallen dan voor wegen waarop het stelsel met geluidproductieplafonds van toepassing is. Dat is gedaan om stedelijke ontwikkelingen niet te blokkeren. Bovendien is het verdedigbaar om de gemeente een grotere beleidsruimte te bieden tussen de voorkeurswaarde en maximale waarde. De gemeente is immers verantwoordelijk voor zowel het wegbeheer als voor verantwoorde ruimtelijke ontwikkelingen. Met deze combinatie en voldoende beleidsruimte is de gemeente goed in staat om met lokaal maatwerk en slimme oplossingen een goede leefomgeving en een goede bereikbaarheid te realiseren.

[20] Kamerstukken II 2015/16, 28 663, nr. 64.

Provinciale wegen en rijkswegen hebben een strengere normering. Deze wegen hebben over het algemeen ook een ander karakter dan de gemeentelijke en waterschapswegen. Het betreft veelal drukke verbindingen met een regionale of nationale functie. Ze liggen meestal enigszins gescheiden van de directe leefomgeving van mensen. Daarom zijn in meer situaties goede maatregelen mogelijk om geluidbelastingen te beperken. Het gaat dan bijvoorbeeld om geluidschermen en -wallen, stille wegdekken en het houden van afstand. Bovendien zijn er aanwijzingen dat geluid van het wegverkeer op wegen in een stedelijke omgeving als minder hinderlijk wordt ervaren dan geluid van drukke doorgaande wegen die buiten de stad liggen, zoals autowegen en autosnelwegen.[21] Gezamenlijk leidt het voorgaande tot strengere normen voor provinciale wegen en rijkswegen dan voor gemeentelijke en waterschapswegen.

Er zijn wel situaties met provinciale wegen denkbaar waarin de weg meer het karakter van een gemeenteweg heeft. Dit betreft dan provinciale wegen die binnen de bebouwde kom liggen. Speciaal hiervoor wordt in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet in een uitzonderingsbepaling voorzien waarmee in bijzondere omstandigheden geluidbelastingen tot 5 dB boven de maximale waarde toegestaan kunnen worden.

In algemene zin is er voor met geluidproductieplafonds gereguleerde bronnen bewust een verschil aangebracht tussen de maximale waarde voor het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen enerzijds en de maximale waarde voor vaststelling (inclusief wijziging) van geluidproductieplafonds anderzijds. Hiermee wordt voorkomen dat met het toelaten van een geluidgevoelig gebouw een geluidbron direct «op slot» gezet kan worden. Als een gemeente bij gelijke maximale waarden geluidgevoelige gebouwen zou toelaten met een geluidbelasting die gelijk is aan die maximale waarde, dan wordt iedere toekomstige ontwikkeling van de geluidbron die gepaard gaat met enige toename van de geluidbelasting, op voorhand onmogelijk gemaakt. In de praktijk zijn de keuzemogelijkheden bij de toelating en locatiekeuze van geluidgevoelige gebouwen en locaties echter veelal groter dan de keuzemogelijkheden om een bestaande geluidbron aan te passen of te verplaatsen.

De normen voor de geluidbelasting binnen een geluidgevoelig gebouw zijn gebaseerd op de huidige normen van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer (rijksinfrastructuur) en de Wet geluidhinder (decentrale infrastructuur en industrieterreinen). Voor de rijksinfrastructuur blijven de binnenwaarden hetzelfde. Ten aanzien van de binnenwaarden voor de decentrale infrastructuur en industrieterreinen zijn wel aanpassingen doorgevoerd, dit in verband met het vervallen van het hogere waardebesluit, het gelijk trekken van de systematiek met de rijksinfrastructuur, het opheffen van verschillen tussen weg en spoor en het opheffen van afwijkende regels bij sanering. Deze aanpassingen leiden er toe dat in het nieuwe stelsel twee normen zullen gelden voor de geluidbelasting binnen een geluidgevoelig gebouw: een waarde van 36 dB en een waarde van 41 dB. Bij overschrijding van de binnenwaarde geldt dat de geluidbelasting moet worden teruggebracht tot 3 dB onder de norm.

---

[21] Zie: «Response functions for environmental noise in residential areas», TNO, 1992. Dit verschil in hinderlijkheid werd later niet meer zo duidelijk aangetoond – zie «Exposure response functions for transportation noise», JASA, 1998 – en is derhalve niet verwerkt in de cumulatiemethode van het Nederlandse Reken- en Meetvoorschrift. Recent is wel weer een verschil in hinderlijkheid gevonden in een wetenschappelijke studie in Denemarken: zie hiervoor «Noise annoyance from urban roads and motorways», Internoise, 2016.

De waarde van 36 dB geldt in beginsel voor alle geluidgevoelige gebouwen waarvoor de bouwvergunning is afgegeven na 1 januari 1982 en die niet door wijziging van de gebruiksfunctie geluidgevoelig zijn geworden. Dit sluit aan bij de eisen aan de geluidbelasting binnen een geluidgevoelig gebouw die sinds 1982 gelden vanuit de bouwregelgeving. De waarde van 36 dB, in combinatie met de verplichting om bij overschrijding ervan de geluidbelasting terug te brengen tot 3 dB onder deze waarde, leidt tot het realiseren van een geluidbelasting van 33 dB. Deze 33 dB komt overeen met de eisen uit de bouwregelgeving voor nieuwe geluidgevoelige gebouwen.

De waarde van 36 dB geldt ook voor geluidgevoelige gebouwen waarvoor de bouwvergunning is afgegeven voor 1 januari 1982 en waarbij:
- de geluidbelasting afkomstig is van rijkswegen of hoofdspoorwegen die zijn aangelegd onder de geluidregels van de Wet geluidhinder of hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, of
- de geluidbelasting afkomstig is van industrieterreinen, provinciale wegen, gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen en het gebouw niet in aanmerking komt of is gekomen voor sanering.

De norm van 41 dB geldt voor:
- geluidgevoelige gebouwen die door transformatie zijn ontstaan,
- geluidgevoelige gebouwen waarvoor de bouwvergunning is afgegeven voor 1 januari 1982 die in aanmerking komen of zijn gekomen voor sanering, en
- geluidgevoelige gebouwen waarvoor de bouwvergunning is afgegeven voor 1 januari 1982 en waarbij de geluidbelasting afkomstig is van rijkswegen of hoofdspoorwegen die aanwezig waren voordat de regels uit de Wet geluidhinder golden.

Aanvullend op de normering voor reguliere situaties kende de Wet geluidhinder enkele uitzonderingen met hogere maximale waarden voor besluitvorming over geluidgevoelige objecten in specifieke situaties, zoals voor vervangende nieuwbouw (stadsvernieuwing) en voor woningbouw nabij zeehavens. Onder de Omgevingswet worden deze uitzonderingsbepalingen omgevormd tot een meer gestroomlijnde regeling die meer afwegingsruimte biedt dan de reguliere normering (en die met andere woorden een zekere overschrijding van de reguliere maximale waarde mogelijk maakt). Deze uitzonderingen zijn nodig om bepaalde gewenste maatschappelijke ontwikkelingen en verbeteringen niet te blokkeren. Daarbij wordt in feite al op voorhand het relatief zware woningbouw- en/of economische belang in die situaties onderkend. De leegstand van kantoren en andere gebouwen is een actueel thema dat hieraan wordt toegevoegd evenals de hiervoor genoemde situatie van een provinciale weg binnen de bebouwde kom.

Voor de verschillende categorieën gelden de volgende overwegingen:
- Vervangende nieuwbouw: woningen van slechte kwaliteit op locaties met een hoge geluidbelasting worden vervangen door nieuwe woningen die bouwkundig van betere kwaliteit zijn, zodat ondanks de hoge geluidbelasting buiten toch een aanzienlijk beter woon- en leefklimaat binnen de woningen ontstaat dan bij de oude woningen het geval was.
- Zeehavens: meer ruimte voor woningbouw nabij zeehavens, omdat de werkzaamheden, zoals containeroverslag, van zo’n aard en omvang zijn dat het nagenoeg onmogelijk is om geluidbeperkende maatregelen te treffen.
- Transformatie van kantoren en andere leegstaande gebouwen: hier is sprake van een nieuwe woonfunctie of andere geluidgevoelige functie in een bestaand gebouw, waardoor sturen op de locatiekeuze

– waarmee normaliter de geluidbelasting op de gevel van een nieuw gebouw te beïnvloeden is – niet meer mogelijk is. Omdat het bovendien vaak ingewikkeld en kostbaar is om de bestaande gevel bouwkundig aan te passen, zal voor deze categorie bovendien de binnenwaarde van 41 dB voor bestaande situaties gelden.
- Provinciale wegen binnen de bebouwde kom: voor bestaande geluidgevoelige gebouwen binnen het aandachtsgebied van het deel van een provinciale weg dat binnen de bebouwde kom ligt mag besloten worden geluidbelastingen tot ten hoogste 5 dB boven de maximale waarde toe te staan als dat redelijkerwijs niet te voorkomen is.

Naast deze specifieke situaties zullen ook andere bestaande mogelijkheden uit de huidige geluidwetgeving in deze regeling worden geïntegreerd, bijvoorbeeld bij de toepassing van bijzondere bouwkundige constructies (dove gevels, vliesgevels etc.).

Separaat daarvan zullen de huidige, meer generieke mogelijkheden uit de Crisis- en herstelwet en de interimwet stad-en-milieubenadering terugkeren om ook in andere uitzonderlijke, onvoorziene situaties waarin sprake is van zwaarwegende economische of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen een overschrijding van de maximale waarde toe te staan, wel of niet voor bepaalde tijd. Ook deze mogelijkheden worden in het stelsel van de Omgevingswet geïntegreerd, en datzelfde geldt voor de mogelijkheid van het overschrijdingsbesluit als bedoeld in artikel 11.49 van de Wet milieubeheer.

Gevolgen voor het beschermingsniveau

In vergelijking met de huidige regels moeten de nieuwe regels volgens het nieuwe stelsel van het omgevingsrecht landelijk gemiddeld gezien ten minste een gelijkwaardige bescherming bieden tegen schade aan de gezondheid door hoge geluidbelastingen als gevolg van weg- en railverkeer en industrie in de leefomgeving.

Voor een goede beoordeling van het huidige en toekomstige beschermingsniveau moet niet alleen naar de getalswaarden van de normen worden gekeken, maar naar de oude en nieuwe systematiek in zijn totaliteit. Naast de getalswaarden gaat het immers ook om andere aspecten, zoals het moment van toetsing aan de normen, het vervallen van de aftrek van artikel 110g van de Wet geluidhinder en de wijze waarop het bevoegd gezag een afweging zal maken. Bovendien biedt het nieuwe stelsel een permanente bescherming die onder de Wet geluidhinder ontbreekt. Het enkel beoordelen van het nieuwe systeem aan de getalswaarden zou het nieuwe stelsel geen recht doen.

Een vergelijking van de oude en nieuwe systematiek laat zien dat over het geheel een ten minste gelijkwaardig beschermingsniveau wordt geboden. Voor wegen onder het systeem met de basisgeluidemissie is gekozen voor een grote bandbreedte tussen de voorkeurswaarde en de maximale waarde. Dit lijkt weliswaar een verruiming van de huidige grenzen, maar de strekking ervan is een andere, namelijk om gelegenheid te bieden aan gemeenten voor een juiste lokale afweging, waarbij ook andere maatregelen kunnen worden ingezet dan standaard geluidschermen. Daar komt bij dat de verruiming met name buiten de bebouwde kom aan de orde is, terwijl de meeste woningbouw plaatsvindt binnen de bebouwde kom. Daarnaast zijn de meeste gemeentelijke en waterschapswegen buiten de bebouwde kom rustige wegen waarbij de grotere beleidsruimte als gevolg van de lage geluidbelasting feitelijk niet gebruikt zal worden. Ook voor die wegen wordt dus landelijk gemiddeld geen achteruitgang van het geboden beschermingsniveau verwacht.

4.3 Geluidgevoelige gebouwen en aandachtsgebieden

Het normenkader voor geluid speelt alleen een rol in die situaties waarin de hiervoor beschreven geluidbronnen – wegen, spoorwegen en industrieterreinen – en geluidgevoelige gebouwen zich in elkaars nabijheid (gaan) bevinden. Om de toepassing van de geluidregels ook daadwerkelijk te beperken tot die situaties waarin dat relevant is, wordt in de uitvoeringsregelgeving om te beginnen limitatief bepaald wat geluidgevoelige gebouwen en locaties zijn. Net als in de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer gaat het hierbij om woningen, onderwijsinstellingen, bepaalde medische instellingen, kinderdagverblijven, standplaatsen voor woonwagens en ligplaatsen voor woonschepen.

Daarnaast vindt een afbakening plaats door geluidonderzoek voor genoemde geluidbronnen alleen voor te schrijven binnen de zogenaamde «aandachtsgebieden» van die bronnen. Zowel infrastructuur en industrieterreinen met geluidproductieplafonds als gemeentelijke en waterschapswegen en lokale spoorwegen zullen aandachtsgebieden krijgen, die het gebied beslaan waarbinnen een reële kans bestaat op overschrijding van de voorkeurswaarde. Ligging van een locatie binnen zo'n aandachtsgebied leidt niet rechtstreeks tot ruimtelijke beperkingen, maar duidt er wel op dat in principe akoestisch onderzoek, gevolgd door de in paragraaf 4.2 beschreven bestuurlijke afweging over de aanvaardbaarheid van de geluidbelasting op die locatie aan de orde is. De aandachtsgebieden zullen voor eenieder kenbaar zijn via het stelsel van digitale informatievoorziening onder de Omgevingswet.

De formele toetsing aan de geluidnormen en de eventuele bestuurlijke afweging vindt plaats in het kader van de besluitvorming die de realisering van een geluidgevoelig gebouw mogelijk maakt. Doorgaans zal het gaan om het toelaten van activiteiten of het aanduiden van een bepaalde functie aan een locatie in het omgevingsplan waarbinnen realisering van dat geluidgevoelige gebouw mogelijk is.

4.4 Situaties met geluidproductieplafonds onder de Omgevingswet

Het stelsel van geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen is al sinds 1 juli 2012 van toepassing. Dit stelsel, nu opgenomen in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, wordt met dit wetsvoorstel in essentie beleidsneutraal opgenomen in het stelsel van de Omgevingswet. Afdeling 2.3 (Omgevingswaarden) van de Omgevingswet wordt zodanig aangepast dat geluidproductieplafonds als omgevingswaarden kunnen worden vastgesteld. Ook bij de verdere uitwerking in het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet worden enkele aanpassingen doorgevoerd in verband met de systematiek en de opbouw van de Omgevingswet, en worden zoals eerder aangegeven ook enkele verbeterpunten doorgevoerd die uit de praktijk naar voren zijn gekomen en die het werken met de geluidproductieplafonds kunnen vergemakkelijken.

Voor provinciale wegen en industrieterreinen wordt het stelsel van geluidproductieplafonds met de Omgevingswet voor het eerst ingevoerd. Op de wijze van (eerste) invoering wordt in hoofdstuk 5 nader ingegaan.

Als sprake is van een voornemen om een nieuwe geluidbron met geluidproductieplafonds te realiseren, dan dient dit voornemen te worden getoetst aan het normenkader. Concreet wordt getoetst hoeveel geluid de voorgenomen nieuwe geluidbron zal voortbrengen en tot welke geluidbelasting dat zal leiden op geluidgevoelige gebouwen in de omgeving van

die nieuwe bron. Die geluidbelasting wordt primair getoetst aan de voorkeurswaarde, of – als deze hoger is – aan de geluidbelasting bij de volledige benutting van geldende geluidproductieplafonds ten gevolge van een al aanwezige (spoor)weg. Als niet aan de hoogste van deze twee waarden wordt voldaan en er ook geen doelmatige geluidbeperkende maatregelen mogelijk zijn om daaraan alsnog te voldoen, dan kan het bestuursorgaan in kwestie een overschrijding van de voorkeurswaarde of de al aanvaarde geluidbelasting accepteren. Dat gebeurt met de bestuurlijke afweging die in paragraaf 4.2 is beschreven met de maximale waarde als bovengrens voor de te accepteren geluidbelasting op geluidgevoelige gebouwen. Gelet op de integrale afweging onder de Omgevingswet, kan ook een heroverweging van de locatiekeuze een onderdeel van de bestuurlijke afweging zijn. Het uiteindelijke resultaat van die integrale afweging, inclusief de bestuurlijke keuze om eventueel geluidbelastingen boven de voorkeurswaarde of de al aanvaarde geluidbelasting aanvaardbaar te achten, wordt vervolgens vastgelegd in de hoogte van de geluidproductieplafonds die als omgevingswaarden op de referentiepunten worden vastgesteld.

Gaat het om aanpassing van een bestaande geluidbron waarvoor al eerder geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld, dan wordt als eerste onderzocht of de voorgenomen aanpassing van de bron mogelijk is binnen de geldende geluidproductieplafonds. Leidt de voorgenomen aanpassing van de geluidbron niet tot overschrijding van de geldende geluidproductieplafonds en is er voor die aanpassing dus geen wijziging van die plafonds nodig, dan is een verdere akoestische toetsing niet nodig. De aanpassing is dan mogelijk binnen de geluidruimte die de geluidproductieplafonds al bieden.

Past de voorgenomen aanpassing niet binnen de geldende geluidproductieplafonds, dan dient wel een toetsing plaats te vinden. Om de voorgenomen aanpassing van de geluidbron mogelijk te maken, zullen in zo'n geval nieuwe geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld. Daarvoor wordt de geluidbelasting als gevolg van de aanpassing op omliggende geluidgevoelige gebouwen bepaald. Die geluidbelasting wordt getoetst aan de voorkeurswaarde of de waarde die volgt uit de bestaande geluidproductieplafonds. Als immers met de geldende geluidproductieplafonds al eerder een geluidbelasting boven de voorkeurswaarde is geaccepteerd, is het niet reëel om bij latere besluitvorming over eventuele wijziging van die geluidproductieplafonds te verlangen dat alsnog aan de voorkeurswaarde wordt voldaan. Relevant is dan of de voorgenomen aanpassing leidt tot een toename van de geluidbelasting.
Deze werkwijze geldt tot slot ook voor zelfstandige besluiten tot wijziging van de geluidproductieplafonds die niet samengaan met een fysieke aanpassing van de geluidbron, bijvoorbeeld als gevolg van groei van het verkeer waardoor in de toekomst een geluidproductieplafond dreigt te worden overschreden.

Niet in alle gevallen zal het bevoegd gezag voor het omgevingsplan of projectbesluit dezelfde instantie of overheidslaag zijn als het bevoegd gezag voor de vaststelling of wijziging van de geluidproductieplafonds. Dan is nauwe samenwerking tussen de betrokken overheden van groot belang. Artikel 2.2 van de Omgevingswet bevat een algemeen geformuleerde plicht tot afstemming en samenwerking.

4.5 Situaties zonder geluidproductieplafonds onder de Omgevingswet

Voor waterschapswegen, gemeentelijke wegen en lokale spoorwegen worden geen geluidproductieplafonds vastgesteld. Voor de beheersing van het geluid dat afkomstig is van deze wegen en spoorwegen zal worden gewerkt met een ander systeem van toetsing vooraf bij de voorbereiding van grote wijzigingen van de infrastructuur of in de omgeving en monitoring achteraf: de zogenoemde basisgeluidemissie. De Omgevingswet biedt een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur instructieregels te stellen voor omgevingsplannen en om een andere parameter dan omgevingswaarden aan te wijzen voor de monitoring van onder meer de belasting door activiteiten in de fysieke leefomgeving. Er zal een parameter worden aangewezen voor de monitoring van het geluid afkomstig van de gemeentelijke wegen, de lokale spoorwegen en de waterschapswegen. Dat zal vorm krijgen in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet, waarin eveneens de methode van monitoring zal worden uitgewerkt. Die methode zal er in grote lijnen als volgt uitzien.

De gemeente bepaalt na inwerkingtreding van dit wetsvoorstel een niveau van basisgeluidemissie op basis van de werkelijke geluidemissie van de gemeentelijke wegen en de lokale spoorwegen in het referentiejaar (zie hiervoor paragraaf 5.1). Het waterschap doet hetzelfde voor de eigen wegen. Daarbij kunnen rustige wegen, die geen relevante bijdrage leveren aan de geluidbelasting op geluidgevoelige gebouwen en locaties, buiten beschouwing blijven. Daarvoor wordt in de uitvoeringsregelgeving een uitwerking gemaakt.

De systematiek met de basisgeluidemissie heeft twee elementen: monitoring achteraf en preventie vooraf.

De feitelijke geluidontwikkeling op de infrastructuur wordt vijfjaarlijks gemonitord. De monitoring brengt in beeld waar de werkelijke geluidemissie de basisgeluidemissie overschrijdt. Het bestuursorgaan beoordeelt dan op grond van geluidbelastingen van geluidgevoelige gebouwen of maatregelen genomen zullen worden. De beslissing om voor een concrete plek wel of geen maatregelen te treffen, wordt onderbouwd met een bestuurlijke afweging waarin naast de belangen van omwonenden onder andere ook de technische mogelijkheid om maatregelen te treffen en de financiële doelmatigheid een rol kunnen spelen.

Omdat voorkomen doorgaans beter is dan genezen, wordt in dit stelsel daarnaast een preventieve toetsing van grootschalige ontwikkelingen aan de «voorkant» opgenomen. Als een projectbesluit wordt genomen, een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit wordt afgegeven of een omgevingsplan wordt vastgesteld dat aanzienlijke effecten voor de geluidbelasting kan hebben – bijvoorbeeld doordat een wegverbreding of realisering van een nieuwe woonwijk mogelijk wordt gemaakt – wordt ook bij dat voorgenomen besluit de geluidbelasting op omliggende geluidgevoelige gebouwen getoetst aan het normenkader en worden geluidbeperkende maatregelen overwogen alvorens eventueel een toename van de geluidbelasting aanvaardbaar te vinden. Verwezen wordt naar het proces als beschreven in de paragrafen 4.2 en 4.4. Immers, niet alleen de aanleg of aanpassing van infrastructuur kan effect hebben op de geluidemissie en geluidbelasting, maar ook grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen gaan veelal gepaard met een substantiële verkeersgroei die kan leiden tot een toename van de geluidbelasting, in het plangebied zelf, maar ook langs (bestaande) wegen in de ruimere omgeving van het plangebied. Om te voorkomen dat nieuwe knelpunten ontstaan, zullen die grootschalige

ontwikkelingen vooraf op hun directe (binnen het plangebied) of indirecte effecten (daarbuiten) voor de geluidbelasting worden beoordeeld voordat die ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt door middel van een omgevingsplan, projectbesluit of omgevingsvergunning. Om deze preventieve toets voor de praktijk goed hanteerbaar te laten zijn, zal bij de uitwerking hiervan in het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet zoveel mogelijk aansluiting worden gezocht bij de «niet in betekenende mate»-benadering (NIBM) uit de huidige titel 5.2 van de Wet milieubeheer (luchtkwaliteitseisen).

4.6 Andere onderwerpen die in de uitvoeringsregelgeving zullen worden vastgelegd

Naast de hiervoor beschreven onderwerpen zullen in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid uiteenlopende onderwerpen worden geregeld. Op enkele van die onderwerpen wordt hier kort vooruitgeblikt.

Optelling en cumulatie

Geluid kan worden veroorzaakt door één specifieke bron van geluid, maar ook door de samenloop van meerdere bronnen. Een gezamenlijke beoordeling van de geluidbelasting door verschillende bronnen sluit in veel gevallen beter aan bij de beleving van het aanwezige geluid door omwonenden. Met de invoering van de nieuwe geluidregels zal – onder andere op aandringen van de Tweede Kamer bij de behandeling van het wetsvoorstel voor Swung-1 – in meer gevallen de gezamenlijke geluidbelasting van verschillende bronnen worden beoordeeld. Er zal een onderscheid worden gemaakt tussen «optelling» en «cumulatie». Bij «optelling» gaat het om de geluidbelasting afkomstig van alle geluidbronnen die tot dezelfde bronsoort behoren en die ook onder dezelfde beheerder vallen, bijvoorbeeld alle gemeentewegen of alle provinciale wegen. Voor alle rijkswegen en alle hoofdspoorwegen is hierin al voorzien in het huidige hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. Bij «cumulatie» gaat het om de geluidbelasting afkomstig van geluidbronnen die tot verschillende geluidbronsoorten behoren, met correctie voor de verschillen in hinderlijkheid.

Naleving

De naleving van geluidproductieplafonds is onder de Omgevingswet, net als in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, als volgt geregeld. De naleving van de gestelde geluidproductieplafonds zal vooral worden gewaarborgd via monitoring en verslaglegging. Voor wat betreft de beheerder van hoofdspoorwegen zal dit eveneens geschieden via de verdeling van de capaciteit op die spoorwegen, voorafgaand aan het samenstellen van een nieuwe dienstregeling. De beheerder weet daardoor tijdig waar geluidproductieplafonds dreigen te worden overschreden, zodat hij tijdig geluidbeperkende of andere maatregelen kan treffen, zoals bijvoorbeeld het indienen van een verzoek tot plafondwijziging of – in het geval van hoofdspoorwegen – het weigeren van capaciteitsaanvragen of het intrekken van toegewezen capaciteit. Hierbij wordt opgemerkt dat de term «maatregel» in de Omgevingswet een brede betekenis heeft en dus niet beperkt is tot fysieke maatregelen aan of op de (spoor)weg.
De verslaglegging waarborgt de openbaarheid voor alle belanghebbenden. Net als in het huidige hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer zal ook in het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet voor bijzondere situaties de mogelijkheid worden gecreëerd dat geluidproductieplafonds tijdelijk kunnen worden overschreden.

Sanering

Voor de reductie van (te) hoge geluidbelastingen is het instrument van de sanering beschikbaar. Omdat het hierbij gaat om een tijdelijke voorziening in de regelgeving voor het oplossen van situaties die in het verleden zijn ontstaan, heeft de sanering voor wat betreft de rijksinfrastructuur het karakter van een overgangsregeling. In hoofdstuk 5 wordt hierop teruggekomen.
De sanering van te hoge geluidbelastingen afkomstig van decentrale infrastructuur zal plaatsvinden door middel van het omgevingsplan (gemeente) of een projectbesluit (waterschap en provincie). Hiervoor zullen instructieregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving worden opgenomen.

Geluidrelevante activiteiten

Behalve de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer bevat ook het huidige Activiteitenbesluit milieubeheer geluidregels. Dit betreft de algemene regels voor «inrichtingen», veelal bedrijven dus. Omdat die regels grotendeels normen voor de geluidbelasting door activiteiten op geluidgevoelige gebouwen en locaties omvatten, zijn deze in het stelsel van de Omgevingswet opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving en werken deze regels via dat besluit door in omgevingsplannen en de daarbij te maken bestuurlijke keuzes.

4.7 Bronmaatregelen

Met het beheersen van geluid door verkeer en industrie en de aanpak van concrete (sanerings)situaties met een hoge geluidbelasting alleen wordt niet volstaan. Er is een brede wens om de geluidhinder verder te beperken, ondanks dat bijvoorbeeld het verkeer mogelijk zal blijven groeien. Er zijn dus ook meer generieke maatregelen nodig om te bevorderen dat de geluidproductie en daarmee de geluidbelasting zo min mogelijk stijgt en bij voorkeur zelfs daalt. Dat kan met bronmaatregelen. Bronmaatregelen gaan het ontstaan van geluid aan de bron tegen. Er zijn bronmaatregelen beschikbaar die in verhouding tot hun kosten een groot effect hebben. In het huidige beleid wordt zowel internationaal en Europees als nationaal sterk ingezet op ontwikkeling en invoering van bronmaatregelen. Voorbeelden hiervan zijn de inzet van Nederland in internationaal verband om geluideisen voor wegvoertuigen, autobanden en treinen aan te scherpen en de nationale stimulering van het gebruik van stille autobanden en stille treinen. Maar ook maatregelen aan de infrastructuur zoals stille wegdekken of raildempers zorgen ervoor dat de voertuigen op die infrastructuur minder geluid produceren.

Het systeem van geluidproductieplafonds is een stimulans voor het treffen van bronmaatregelen. Bronmaatregelen bieden onder deze systematiek namelijk veel voordelen. Door inzet of het stimuleren van bronmaatregelen kunnen zonder aanvullende juridische procedures binnen de bestaande geluidproductieplafonds wijzigingen aan de infrastructuur of het gebruik daarvan worden doorgevoerd om bijvoorbeeld de bereikbaarheid te verbeteren.

Ook de nieuwe systematiek voor gemeentelijke en waterschapswegen en lokale spoorwegen is een stimulans voor het treffen van bronmaatregelen. De integratie van ruimtelijke planvorming en bescherming van de fysieke leefomgeving leiden ertoe dat geluid veel eerder in de planvorming een rol gaat spelen dan nu het geval is. De instructieregels in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet, die er onder meer toe zullen leiden dat geluid een expliciete plek krijgt in de regels van

het omgevingsplan, zullen daarvoor stimulansen bevatten. Daarbij zal ook de samenhang met andere aspecten van de fysieke leefomgeving zich sterker manifesteren. Deze aspecten leiden bijvoorbeeld tot meer mogelijkheden om nieuwe geluidgevoelige gebouwen en locaties op grotere afstand van drukke wegen toe te laten, om drukke wegen te ontlasten (verkeersluw te maken) of stillere wegdekken als onderdeel van ruimtelijke plannen toe te passen. Met de verplichte omgevingsvisie worden gemeenten gestimuleerd hiervoor beleid vast te stellen.

4.8 Toetsing aan de doelen van het nieuwe omgevingsrecht

Dit wetsvoorstel legt de basis voor regels over de beheersing van het geluid afkomstig van wegverkeer, spoorverkeer en industrieterreinen in de Omgevingswet. Het voorliggende wetsvoorstel en de daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving strekken ertoe – zoveel als redelijkerwijs mogelijk is – schade aan de gezondheid door geluid afkomstig van de genoemde geluidbronnen te voorkomen en te beperken.

Het voorliggende wetsvoorstel sluit aan bij de in hoofdstuk 1 en 2 genoemde verbeterdoelen van de stelselherziening. De verbeterdoelen van de stelselherziening worden onder meer gerealiseerd via de uitvoeringsregelgeving.

Het wetsvoorstel en de daarop te baseren uitvoeringsregelgeving beoogt te bewerkstelligen:
- een integratie van de wet- en regelgeving over het geluid afkomstig van infrastructuur en industrieterreinen in het stelsel van de Omgevingswet;
- een uniformering, vereenvoudiging en verhoging van het gebruiksgemak van de wettelijke regels over geluid;
- het wegnemen van onnodige belemmeringen voor de mobiliteit, de industrie en de bouwsector;
- een versterking van de eigen verantwoordelijkheid van de verschillende overheden.

Daarnaast wordt met het wetsvoorstel een beperking van administratieve en bestuurlijke lasten gerealiseerd. Hierop wordt teruggekomen in hoofdstuk 8 van deze memorie van toelichting.
Hieronder wordt kort weergegeven op welke wijze dit wetsvoorstel bijdraagt aan het bereiken van de (voor geluid) meest relevante verbeterdoelen van de stelselherziening.

Het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht

Voortbouwend op Swung-1 wordt bij de inbouw van geluid in het systeem van de Omgevingswet ingezet op een modernisering van de wet- en regelgeving op het gebied van geluid die leidt tot een vergroting van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak. Een belangrijk onderdeel van het wetsvoorstel in dit verband is de vormgeving van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden. Verder wordt het aantal te hanteren geluidnormen voor verschillende situaties substantieel teruggebracht. Tegelijkertijd is het uitgangspunt dat het systeem als geheel een gelijkwaardig beschermingsniveau biedt. Bij de verdere uitwerking in de uitvoeringsregelgeving zullen naar huidig inzicht alle, veelal historisch gegroeide, uitzonderingen voor ruimtelijke ontwikkelingen boven de maximale waarde worden geüniformeerd. Dat omvat in ieder geval ook de huidige bepalingen voor vervangende nieuwbouw en de zeehavennorm.
Belangrijk element van de vereenvoudiging van de regelgeving is het vervallen van de aparte zogenaamde «hogere waarde»-procedure, die

volgens de Wet geluidhinder moet worden gevolgd als het bevoegd gezag het voornemen heeft een geluidbelasting te hanteren die boven de voorkeurswaarde ligt. Via het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet zal deze afweging worden geïntegreerd in het omgevingsplan, het projectbesluit of het besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid.

Het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving

De Omgevingswet biedt het instrumentarium om ook het aspect geluid aan te sluiten op en te integreren met alle andere factoren die van invloed zijn op de fysieke leefomgeving. Deze keuze voor een meer samenhangende benadering zal leiden tot slimme combinaties en tot betere keuzes dan mogelijk is onder de huidige wetgeving. In het omgevingsplan worden het huidige bestemmingsplan en andere gemeentelijke regels op het gebied van de fysieke leefomgeving bijeengebracht in één integraal gemeentelijk kader gericht op bescherming, ontwikkeling, inrichting en beheer van de leefomgeving: het omgevingsplan. De bestuurlijke afweging en besluitvorming over aanleg of aanpassingen van gemeentelijke infrastructuur of industrieterreinen, maar ook over ontwikkelingen en aanpassingen in de omgeving van die infrastructuur of terreinen vindt straks integraal plaats in het kader van dat omgevingsplan. Het omgevingsplan biedt de mogelijkheid om sterk samenhangende ontwikkelingen en omgevingsfactoren steeds in een vroeg stadium van de planvorming in samenhang en niet langer sectoraal te benaderen. Het kan hierbij onder meer gaan om het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen en locaties langs een gemeentelijke weg of wijziging van die weg, wel of niet met aanzienlijke geluideffecten. Ook voor besluiten tot vaststelling of wijziging van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, zal in het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet waar nodig de samenhang met omgevingsplan of projectbesluit worden geborgd, zodat ook bij die besluitvorming een integrale aanpak wordt bevorderd.

Het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving

Geluid van verkeer en industrie verstoort de leefomgeving van mensen. De mate van deze verstoring is uiteraard afhankelijk van de hoogte van de geluidbelasting maar ook daarnaast van veel andere factoren. De meeste van deze factoren gaan over de specifieke lokale situatie. Het beoordelen van de aanvaardbaarheid van een bepaalde hoogte van geluidbelastingen is een complexe zaak die een lokale afweging vereist. De in paragraaf 4.2 beschreven systematiek en bestuurlijke afwegingsmogelijkheden daarbinnen bieden de flexibiliteit die nodig is om aan zo'n complexe lokale afweging vorm te geven zonder afbreuk te doen aan het beschermingsniveau.

Relatie tot de kerninstrumenten van de Omgevingswet

De Omgevingswet kent zes kerninstrumenten. De zes kerninstrumenten zijn: de omgevingsvisie, het programma, decentrale regelgeving, algemene rijksregels over activiteiten, de omgevingsvergunning en het projectbesluit. Voor de beheersing van geluid van infrastructuur en industrieterreinen – met gebruikmaking van geluidproductieplafonds of de

basisgeluidemissie – zijn met name het omgevingsplan, het projectbesluit en het programma relevant. Dit wordt hierna toegelicht.

Omgevingsplan en projectbesluit

Elk besluit tot aanleg van een weg, spoorweg of industrieterrein en ook elk besluit tot het vaststellen van de daarbij behorende geluidproductieplafonds heeft gevolgen voor de ruimtelijke ordening in dat gebied. Deze besluiten hebben immers ook gevolgen voor het overig gebruik en andere functies, zoals wonen, in de omgeving van die bronnen. Bij een verandering van een weg, spoorweg of industrieterrein of de wijziging van geldende geluidproductieplafonds kan hetzelfde gelden. In sommige gevallen zal de besluitvorming over de fysieke aanpassing niet met hetzelfde instrument plaatsvinden als de besluitvorming over nieuwe geluidproductieplafonds. Zo kan bijvoorbeeld verbreding van een provinciale weg mogelijk worden gemaakt door middel van een gemeentelijk omgevingsplan, terwijl de provincie verantwoordelijk is voor de vaststelling van de bijbehorende nieuwe geluidproductieplafonds. In deze gevallen is vanzelfsprekend goede afstemming noodzakelijk tussen beide bestuursorganen om de beide besluiten in goede onderlinge samenhang te kunnen nemen.

In de huidige wetgeving is deze afstemming geregeld in de Wet geluidhinder, de Tracéwet, de Spoedwet wegverbreding en de Wet ruimtelijke ordening. Met de invoering van de Omgevingswet en onderhavig wetsvoorstel zullen met name twee van de kerninstrumenten van de Omgevingswet hierin een centrale rol spelen: het omgevingsplan en het projectbesluit. Daarvoor zullen instructieregels worden opgenomen in het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet. Zoals beschreven in paragraaf 4.2 zal onder andere worden geregeld op welke wijze de geluidnormen moeten worden toegepast bij besluitvorming over de aanleg of wijziging van infrastructuur en industrieterreinen, maar ook bij besluitvorming over de realisering van geluidgevoelige gebouwen en locaties nabij die geluidbronnen.

Programma's

Een programma bevat maatregelen voor bescherming, beheer, gebruik en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. Het kan een sectoraal karakter hebben en kan de uitwerking van het beleid en de maatregelen bevatten om sectorale doelen te verwezenlijken.

De Omgevingswet voorziet in artikel 3.10 in een verplicht programma bij (dreigende) overschrijding van een omgevingswaarde dat wordt vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar dat het geval is. Dit artikel wordt zodanig aangepast dat bij algemene maatregel van bestuur of omgevingsverordening kan worden bepaald dat in plaats van de programmaplicht een plicht geldt tot het treffen van maatregelen, gericht op het voldoen aan die omgevingswaarde. In de regel zal voor geluidproductieplafonds een maatregelplicht in het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet worden opgenomen. In het geval van geluidproductieplafonds voor industrieterreinen kan een programmaplicht meer aangewezen zijn.

De verplichte programma's ter uitvoering van de Europese richtlijn omgevingslawaai – de actieplannen – zijn in de Omgevingswet opgenomen in de artikelen 3.6, 3.8 en 3.9. Zo'n programma kan onder andere een overzicht van samenhangende acties bevatten, onder andere over bronmaatregelen en maatregelen om de geluidbelasting van geluidgevoelige gebouwen en locaties te beperken.

5. INVOERINGS- EN OVERGANGSRECHT

5.1 Eerste invoering van de nieuwe geluidregels

Bij de invoering van de geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen in 2012 is de heersende geluidproductie vastgelegd en vermeerderd met een zogenaamde «werkruimte» van 1,5 dB. Deze werkruimte was van belang om het systeem uitvoerbaar te laten zijn. Het vastleggen van de geluidproductieplafonds op exact de heersende situatie zou er namelijk toe leiden dat elke toename van de geluidproductie, hoe gering ook, direct een overschrijding van de geluidproductieplafonds betekent. Er is enige werkruimte nodig om fluctuaties op te kunnen vangen en om de beheerder van de geluidbron de gelegenheid te bieden om zo nodig maatregelen voor te bereiden. Vanuit praktische overwegingen is voor het bepalen van de heersende geluidproductie voor rijkswegen uitgegaan van het jaar 2008 en voor hoofdspoorwegen van het gemiddelde over de jaren 2006, 2007 en 2008.

Naast deze basisaanpak voor bestaande infrastructuur was er ook plaats om recente besluitvormingsprocedures een plek te geven bij de eerste vaststelling van de geluidproductieplafonds. Voor wegen en spoorwegen die recent waren aangelegd of ingrijpend gewijzigd, waren namelijk veelal ingrijpende geluidreducerende maatregelen getroffen op grond van een toekomstige prognose voor het verkeer. Voor die situaties zijn de geluidniveaus uit de vastgestelde tracébesluiten in de geluidproductieplafonds verwerkt. Voorbeelden zijn de Betuweroute, de Hanzelijn en het tracébesluit Schiphol-Amsterdam-Almere over onder andere de A10, A9, A6 en A1.

Een soortgelijke benadering zal worden gevolgd bij de invoering van geluidproductieplafonds voor provinciale wegen, maar ook bij het vormgeven van de basisgeluidemissie voor waterschapswegen, gemeentewegen en lokale spoorwegen: primair wordt uitgegaan van de geluidemissie in een nader te bepalen referentiejaar vermeerderd met een «werkruimte» van (maximaal) 1,5 dB, maar met daarnaast ruimte om actuele besluitvorming over die (spoor)wegen een plek te geven.

Voor industrieterreinen is het minder eenvoudig om de huidige situatie één op één te vertalen naar geluidproductieplafonds. Niet alleen is de geluidproductie van activiteiten op een industrieterrein veel minder eenvormig van karakter dan het geluid afkomstig van (het gebruik van) infrastructuur, maar gaat de invoering van de nieuwe geluidregels voor industrieterreinen ook gepaard met de invoering van de Europees geharmoniseerde dosismaten L_{den} en L_{night}.[22] Desalniettemin is het mogelijk om de geluidruimte uit de huidige geluidzonering van industrieterreinen op grond van de Wet geluidhinder op zodanige wijze om te rekenen naar geluidproductieplafonds dat de omzetting naar het nieuwe stelsel in beginsel beleidsneutraal kan plaatsvinden. De wijze waarop dit moet gebeuren en de overgangstermijn die daarvoor na inwerkingtreding van de nieuwe geluidregels zal worden geboden, zullen in het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet nader worden uitgewerkt.

In alle gevallen is het streven erop gericht om de invoering van het nieuwe stelsel beleidsneutraal vorm te geven.

---

[22] Voor de infrastructurele bronnen heeft die invoering al eerder plaatsgevonden; zie paragraaf 1.3.

5.2 Overgang van de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer naar de Omgevingswet

Dit wetsvoorstel bevat ook het overgangsrecht dat noodzakelijk is om de omslag te maken van de huidige Wet geluidhinder en het huidige hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer naar het stelsel van de Omgevingswet. Het betreft met name voorzieningen voor afronding van lopende procedures en de kwalificatie van bepaalde besluiten en instrumenten in het stelsel van de Omgevingswet. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting.

5.3 Sanering van te hoge geluidbelastingen

Met sanering van te hoge geluidbelastingen wordt in dit wetsvoorstel gedoeld op de aanpak van geluidgevoelige gebouwen en locaties die een te hoge geluidbelasting ondervinden van infrastructuur (wegen en spoorwegen). Regels voor dit type sanering bestaan ook nu al en zijn opgenomen in de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. Voor industrielawaai is de sanering al enige tijd afgerond. De in dit wetsvoorstel opgenomen bepalingen over sanering hebben dan ook geen betrekking op industrieterreinen, maar alleen op infrastructuur.

De lopende sanering van geluidgevoelige objecten op grond van de Wet geluidhinder is nog niet afgerond. Los daarvan bleek bij de invoering van geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen dat er veel geluidgevoelige objecten met een te hoge geluidbelasting waren die op grond van de Wet geluidhinder nog niet in aanmerking kwamen voor sanering. Onder andere daarom is de saneringsopgave met de invoering van de geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen geactualiseerd.

Parallel aan de invoering van de Omgevingswet en de Aanvullingswet geluid Omgevingswet wordt de lopende sanering uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer voortgezet en afgerond. Omdat de geplande afronding van deze sanering en de invoeringsplanning van de Omgevingswet grotendeels samenvallen, blijft het recht uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer hiervoor gelden. Voor decentrale (spoor)wegen wordt op vergelijkbare wijze als bij hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer de saneringsopgave uit de Wet geluidhinder geactualiseerd en vastgesteld in samenhang met de invoering van de nieuwe geluidregels. De instructieregels hiervoor worden uitgewerkt in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet.

6. VOORBEREIDING VAN HET WETSVOORSTEL

Inleiding

Op 22 maart 2016 is een ontwerp van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet gepubliceerd via de site www.internetconsultatie.nl/omgevingswet_geluid. Hiermee is belangstellenden de gelegenheid geboden een reactie te geven op het ontwerp van deze wet. Deze gelegenheid stond open tot 17 mei 2016. In deze periode is een dertigtal reacties ontvangen.

De reacties zijn afkomstig uit uiteenlopende bronnen. De VNG en het IPO hebben gereageerd namens gemeenten en provincies. Daarnaast zijn reacties ontvangen van enige omgevingsdiensten en van individuele gemeenten. De Unie van Waterschappen heeft gereageerd namens de waterschappen. Voorts zijn reacties ontvangen van het bedrijfsleven en

van natuur- en milieuorganisaties. Ook individuele personen hebben van hun interesse blijk gegeven.

Inhoudelijk kunnen de reacties worden ingedeeld in de volgende categorieën:
– Geluidnormen
– Bronbeleid
– Gezondheid
– Decentralisatie en bevoegd gezag
– Bedrijventerreinen
– Infrastructuur (weg en spoor)
– Handhaving en toezicht
– Financiële gevolgen
– Overig

In de systematiek van de Omgevingswet zal een groot aantal bepalingen een plaats krijgen op het niveau van een algemene maatregel van bestuur. Veel vragen en opmerkingen hebben daardoor niet betrekking op het wetsvoorstel, maar op de uitvoeringsbepalingen. Deze uitvoeringsbepalingen zullen worden opgenomen in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet, dat zal leiden tot een wijziging van in ieder geval het Besluit kwaliteit leefomgeving. De vragen en opmerkingen over de uitvoeringsbepalingen zullen worden betrokken bij de verdere vormgeving van die bepalingen en komen vooral in de toelichting bij dat besluit aan de orde. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op vragen en opmerkingen die raken aan de tekst van het wetsvoorstel, of die raken aan de contouren van de systematiek, zoals deze in deze memorie van toelichting wordt geschetst.

In een aantal gevallen hebben vragen en opmerkingen geleid tot aanpassing van deze memorie van toelichting. Voor een volledig beeld is het daarom belangrijk om naast dit hoofdstuk ook de inhoudelijke hoofdstukken te raadplegen.

Geluidnormen

In een aantal reacties worden kanttekeningen geplaatst bij de normen die in het wetsvoorstel worden gehanteerd. De vragen betreffen onder meer het geboden beschermingsniveau ten opzichte van de huidige situatie onder de Wet geluidhinder. Daarbij wordt ook aandacht gevraagd voor de bescherming van het binnenniveau. Verder worden diverse vragen gesteld over de toepassing van de voorgestelde geluidwaarden. Daarbij zijn bovendien vragen gesteld over de wijze waarop rekening wordt gehouden met de cumulatie van geluid. Specifieke vragen betreffen onder meer windturbines, natte zand- en grindwinningsinstallaties en de energie-infrastructuur.
Op de voorgestelde geluidnormen wordt in paragraaf 4.2 van deze memorie van toelichting uitgebreid ingegaan. De nieuwe regels moeten landelijk gemiddeld gezien ten minste een gelijkwaardige bescherming bieden tegen schade aan de gezondheid door hoge geluidbelastingen afkomstig van weg- en railverkeer en industrie in de leefomgeving.

Het voornemen is om in de uitvoeringsregelgeving te bepalen dat de cumulatieve geluidbelasting moet worden bepaald bij alle besluiten waarbij een geluidbelasting hoger dan de voorkeurswaarde of de geluidbelasting bij volledige benutting van de geldende geluidproductieplafonds wordt toegestaan. Daarbij moeten, voor zover aan de orde, in elk geval worden betrokken het geluid van wegen, spoorwegen, industrieterreinen en luchtvaart, voor zover ook het geluid van die bronnen boven een bepaalde belasting uitgaat. Ook andere relevante geluidbronnen

kunnen worden betrokken. De cumulatieve geluidbelasting zal niet worden genormeerd, omdat de beoordeling een kwestie van (lokaal) maatwerk is. Wel wordt het gezamenlijke geluid van de relevante geluidbronnen het uitgangspunt bij het bepalen van het geluidniveau in geluidgevoelige ruimtes. Een en ander wordt nader uitgewerkt in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet.

Bronbeleid

Over het bronbeleid wordt deels gevraagd om meer duidelijkheid, deels wordt gevraagd om (meer) prikkels voor een vermindering van het geluid aan de bron zelf.

Het beginsel van bestrijding aan de bron wordt ook onder de Omgevingswet gehanteerd.[23] Zeker op het gebied van geluid ligt een rechtstreekse bronbenadering voor de hand. Zo'n directe, concrete brongerichte aanpak is effectiever en efficiënter. In de eerste fase van de herziening van de geluidregelgeving (Swung-1) heeft het bronbeleid een expliciete plaats gekregen. De Aanvullingswet geluid Omgevingswet brengt in dit alles geen verandering. Bronbeleid is een van de pijlers waarop de reductie van de geluidproductie berust.[24] Dat was al zo onder de oude wet- en regelgeving en dat wordt onder de Omgevingswet niet anders. Primair gaat het daarbij om het beperken van het gebruik van lawaaiige technieken en het stimuleren van stille technieken. Zie hiervoor ook paragraaf 4.7 van deze memorie van toelichting.

Ter ondersteuning van het bronbeleid bevat de plafondsystematiek drie aangrijpingspunten, zoals al is uiteengezet in het kader van de eerste fase van Swung:
- De minimum akoestische kwaliteit van wegen en spoorwegen, waarbij met name kan worden gedacht aan geluidsarme wegverharding en langgelast spoor op betonnen dwarsliggers. De minimum akoestische kwaliteit zal voor decentrale wegen niet worden voorgeschreven, maar verwacht mag worden dat ook de decentrale overheden met zorg zullen kijken naar de mogelijkheden.
- De mogelijkheid om geluidproductieplafonds te verlagen om bron-maatregelen te stimuleren of de winst ervan voor het milieu te verankeren.
- Het plafondsysteem zelf. Bronmaatregelen kunnen immers leiden tot het behouden of zelfs vergroten van de geluidruimte die de beheerder van de weg of spoorweg ter beschikking staat.

Voor gemeenten en waterschappen vormt het systeem van de basis-geluidemissie met verplichte monitoring een vierde aangrijpingspunt. Op deze monitoring is al ingegaan in paragraaf 4.5 van deze memorie van toelichting. De besluitvorming over het treffen van maatregelen naar aanleiding van de resultaten van de verplichte monitoring biedt een uitgelezen moment om ook de mogelijkheden van het bronbeleid in beschouwing te nemen, waarbij vooral kan worden gedacht aan de keuze van het wegdek.

Gezondheid

Over het gezondheidsaspect wordt vooral gevraagd naar de wijze waarop gemeenten dit aspect moeten afwegen als het gaat om het bepalen van de toelaatbare geluidbelasting.

---

[23] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 37.
[24] Zie ook Kamerstukken II 2009/10, 32 252, nr. 3, paragraaf 2.3.

De Omgevingswet is onder andere gericht op het bereiken en in stand houden van een gezonde fysieke leefomgeving. Het gaat bij «gezondheid» om invloeden op de gezondheid in brede zin, waaronder ook hinder is begrepen.
Met het hanteren van de geluidnormen wordt het gezondheidsbelang al geïntegreerd in de besluitvorming. Het gezondheidsbelang vindt feitelijk een «vertaling» in die geluidnormen. Zo vertegenwoordigt de voorkeurswaarde een zodanige geluidbelasting dat er zowel buiten als binnen een geluidgevoelig gebouw sprake is van een aanvaardbare situatie zonder dat daarvoor extra maatregelen genomen moeten worden. De maximale waarde geeft richting aan het bestuurlijke afwegingsproces bij geluidbelastingen boven de voorkeurswaarde. Het gezondheidsbelang is dan één van de elementen die een rol speelt in de bestuurlijke afweging. Daarnaast kunnen ook andere invalshoeken, bijvoorbeeld van vervoer, economie of woningbouw, van belang zijn. In de concrete situatie worden alle relevante belangen en omstandigheden tegen elkaar afgewogen, wat kan leiden tot het accepteren van een geluidbelasting boven de voorkeurswaarde. Bij die afweging wordt ook de mogelijkheid tot het treffen van geluidbeperkende maatregelen betrokken. Hiertoe zal ook een regeling worden getroffen voor het afwegen van de financiële doelmatigheid van die maatregelen. In die afweging zijn maatregelen eerder doelmatig naarmate de geluidbelasting in de situatie zonder maatregelen hoger is. Daarmee wordt ook uitdrukking gegeven aan het belang van het beschermen van de gezondheid.
Aan het aspect gezondheid als onderdeel van de integrale bestuurlijke afweging is voorts uitvoerig aandacht besteed in paragraaf 3.2.2 van de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving. Zo worden verschillende instrumenten genoemd die bij een eventuele nadere beoordeling behulpzaam kunnen zijn, bijvoorbeeld de milieueffectrapportage voor grote projecten, maar ook de gezondheidseffectscreening (GES). Ook ontwikkelt het RIVM een indicator die gezondheidseffecten kan vergelijken en optellen op geografische schaal, de zogenoemde milieugezondheidsrisico-indicator (MGR). De MGR is een instrument dat kan worden toegepast bij beslissingen over de fysieke leefomgeving met gevolgen voor de gezondheid. Het gebruik van deze instrumenten is vrijwillig en zal niet verplicht worden gesteld.

Decentralisatie en bevoegd gezag

Vragen over decentralisatie en bevoegd gezag gaan voor een belangrijk deel over de aanwezigheid van afwegingsruimte voor decentrale overheden, en de wijze waarop met die afwegingsruimte moet worden omgegaan. Ook wordt aandacht gevraagd voor het tegengaan van de afwenteling van de problematiek tussen overheden. Verder zijn vragen gesteld over gemeentegrensoverschrijdende situaties, met name bij industrieterreinen.

De toedeling van taken en bevoegdheden is in lijn met de Omgevingswet. Dat geldt ook voor het bieden van beleidsruimte aan de betrokken instanties. Tegelijkertijd moet worden bedacht dat er een kader van geluidnormen blijft bestaan, bestaande uit een voorkeurswaarde en een maximale waarde. Weliswaar vervalt de zogenoemde hogere-waardeprocedure, maar dat laat onverlet dat het toestaan van een geluidbelasting boven de voorkeurswaarde immers terdege zal moeten worden gemotiveerd, waarbij de motiveringseisen hoger zullen zijn naarmate het een hogere geluidbelasting betreft. Het gaat dus niet zozeer om lichtere afwegingseisen, als wel om het vervangen van een formele procedure (hogere waarden) door de motiveringsplicht. Daardoor ontstaat een grotere beleidsvrijheid bij de wijze waarop deze motiveringsplicht wordt ingevuld. De inzet is dat het beschermingsniveau ten minste

gelijkwaardig blijft aan het huidige. Juist een ruime marge voor het bieden van maatwerk kan daaraan bijdragen. Daarnaast waarborgt de verplichte monitoring dat er ook op langere termijn duidelijkheid blijft over het geboden beschermingsniveau.

Ook wat de binnenwaarden betreft, zullen de voorgestelde wijzigingen naar verwachting leiden tot een gelijkwaardige of betere bescherming van ruimten binnen geluidgevoelige gebouwen. De wijziging leiden tot een eenvoudiger stelsel met slechts twee waarden: 36 en 41 dB. Weliswaar zijn de voorgestelde waarden deels hoger dan nu, maar ook in de systematiek zijn wijzigingen aangebracht. Zo moet bij overschrijding van de norm het geluidniveau teruggebracht worden tot 3 dB onder de norm. Dat voorkomt dat veel geld aan maatregelen wordt uitgegeven waarvan de effecten nauwelijks waarneembaar zijn. Daarnaast gelden de nieuwe normen voor het geluid van een geluidbronsoort als geheel, terwijl met de oude regels alleen de geluidbelasting van één weg, spoorweg of industrieterrein getoetst werd. Het samennemen van het geluid van bijvoorbeeld meerdere (spoor)wegen binnen één geluidbronsoort betekent dat in situaties waar dat relevant is, een hoger geluidniveau het vertrekpunt is voor de berekening en toetsing. Datzelfde geldt in situaties waar cumulatie van het geluid van meerdere geluidbronsoorten relevant is (zie ook paragraaf 4.6). Ook dan wordt bij de toetsing van de binnenwaarde uitgegaan van het gezamenlijke geluid van alle betrokken geluidbronsoorten. Dit is een aanzienlijke verbetering ten opzichte van het huidige systeem waarbij in veel situaties relevante geluidbronsoorten buiten beschouwing blijven bij het bepalen van de benodigde gevelwering, wat een belangrijk verschil kan betekenen. Daarnaast zijn er door invoering van geluidproductieplafonds, monitoringsverplichtingen en meer aandacht voor indirecte effecten meer situaties waarin aan de binnenwaarde moet worden getoetst.

De Unie van Waterschappen heeft de wens uitgesproken om in principe voor waterschapswegen het stelsel te hanteren dat van toepassing zal zijn op gemeentelijke wegen. Als voornaamste overweging voert de Unie van Waterschappen aan dat de waterschapswegen vaak direct aansluiten op het gemeentelijk wegenstelsel en veelal functioneel nauwelijks van gemeentelijke wegen zijn te onderscheiden.

Heroverweging heeft geleid tot de conclusie dat er in principe geen bezwaar tegen bestaat de wens van de Unie van Waterschappen te volgen. Onder andere uit een oogpunt van uniformiteit in de systematiek zal het gemeentelijk stelsel daarmee het uitgangspunt vormen voor wegen in beheer bij het waterschap. Ook voor de waterschapswegen komt er dus een systeem met een basisgeluidemissie, monitoring, en de afweging van maatregelen op basis van de resultaten van de monitoring. Wel is een voorziening nodig die waarborgt dat de besluitvorming – ook voor het ruimtelijke aspect – een voldoende integraal karakter heeft. Daarvoor wordt aan de provincie de bevoegdheid gegeven om instructies te geven aan het waterschap over de uitoefening van de taak om het geluid afkomstig van waterschapswegen te beheersen. Op deze wijze kan de provincie invloed uitoefenen op de wijze waarop het waterschap omgaat met de resultaten van de monitoring en de naar aanleiding daarvan te treffen maatregelen.

Industrieterreinen

Specifiek voor industrieterreinen worden onder meer vragen gesteld over het toepassen van de L_{den}- en L_{night}-norm, en over de wijze van bepaling van geluidproductieplafonds voor die terreinen. Ook wordt aandacht gevraagd voor de positie van akoestisch niet relevante bedrijven op

industrieterreinen, en het bevoegd gezag voor industrieterreinen van regionaal belang. Aanvullend op wat elders in deze memorie van toelichting al wordt gemeld over industrieterreinen, wordt opgemerkt dat verdere instructieregels hierover zullen worden opgenomen in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet. De positie van akoestisch niet relevante bedrijven op industrieterreinen zal vorm krijgen in de uitvoeringsregels, en aldaar worden toegelicht.

Gemeentegrensoverschrijdende industrieterreinen en de vaststelling van geluidproductieplafonds daarvoor is een kwestie van overleg en samenwerking tussen de betrokken overheden op grond van artikel 2.2 van de Omgevingswet. Iedere gemeente heeft volgens het voorgestelde artikel 2.11a de plicht om de geluidproductieplafonds voor het eigen grondgebied vast te stellen, echter wel zodanig dat de complete set van geluidproductieplafonds rond het hele industrieterrein ook de geluidruimte voor het hele industrieterrein omvat. Afstemming en samenwerking is daarvoor onontbeerlijk.

Overleg kan ook plaatsvinden tussen provincie en gemeente over de doelmatigheid van besluitvorming door de gemeente. Op verzoek van de gemeente kan de bevoegdheid om geluidproductieplafonds vast te stellen rondom specifieke industrieterreinen worden overgedragen aan de provincie. Daarnaast beschikt de provincie, net als het Rijk, over de mogelijkheid tot het geven van instructies.

Wegen en spoorwegen

De vragen over wegen gaan, zoals eerder is aangegeven, onder meer over de basisgeluidemissie voor gemeenten (in de consultatieversie van het wetsontwerp nog aangeduid met de term «basiskaart»). Sommigen vrezen dat gemeenten te veel ruimte wordt geboden, anderen achten het systeem van de basisgeluidemissie te complex voor veel kleine gemeenten. Specifiek wordt onder meer gevraagd naar de positie van 30 km-wegen.

Het systeem van monitoring en de basisgeluidemissie is in nauw overleg met de decentrale overheden ontwikkeld. In het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet zal dit systeem verder worden uitgewerkt. Verwacht wordt dat dit een goed toepasbaar instrument zal bieden voor gemeentelijke overheden.

De 30 kilometer-wegen worden niet op voorhand alle uitgesloten van de geluidregulering. Ook voor deze wegen is de geluidbelasting bepalend. Dit is van belang omdat er 30 km-wegen kunnen zijn met veel verkeer, en een geluidbelasting boven de voorkeurswaarde. De ondergrens die voor het stelsel met de basisgeluidemissie als geheel zal gelden, zorgt voor een betere grens tussen wegen waarvoor het vanwege geluid wel relevant is om die in de basisgeluidemissie op te nemen, en wegen waarvoor dat niet relevant is. Deze nieuwe wijze van begrenzen sluit beter aan bij de werkelijkheid dan het buiten beschouwing laten van alle wegen met een maximumsnelheid van 30 km/uur, ongeacht hoe druk die wegen bereden worden.

Voor spoorwegen zijn er vooral vragen over de taaktoedeling voor lokale spoorwegen. Hierop is hierboven al ingegaan in paragraaf 3.2. De taaktoedeling is naar aanleiding van de ontvangen commentaren nogmaals bekeken. Geconcludeerd is dat toedeling aan de gemeente het meest in de rede ligt. Dit houdt vooral verband met de veelal sterke verwevenheid van het lokaal spoor met de gemeentelijke weginfrastructuur. Het feit dat het beheer van het lokaal spoor niet bij de gemeente

ligt, staat aan deze taaktoedeling niet in de weg. Op grond van artikel 2.2 van de Omgevingswet worden de beherende overheden waar relevant uiteraard wel betrokken bij de gemeentelijke besluitvorming over lokale spoorwegen.

Op de waterschapswegen is hierboven onder het kopje «Decentralisatie en bevoegd gezag» al ingegaan.

Handhaving en toezicht

In de sfeer van handhaving en toezicht wordt vooral gevraagd naar de wijze van vormgeving daarvan. De plafondsystematiek is zo ingericht dat het voldoen aan de geluidproductieplafonds zoveel mogelijk uit het systeem voortvloeit. Toezicht en handhaving zijn daarop aanvullend. Dit geldt voor de provinciale infrastructuur en voor industrieterreinen evenzeer als thans al voor de rijksinfrastructuur.[25] Het periodieke verslag van de beheerder vormt hierin een centraal en functioneel instrument, omdat dit verslag inzicht biedt in de actuele situatie (naleving of (dreigende) overschrijding van de geluidproductieplafonds). Zo nodig dienen maatregelen te worden genomen om te voldoen aan de plafonds. Voor wegen en spoorwegen waarop de systematiek van de basisgeluidemissie van toepassing is, vormt de verplichte monitoring het centrale instrument. De resultaten van de monitoring leiden tot een afweging over het treffen van maatregelen.

Financiële gevolgen van het wetsvoorstel

Een aantal instanties, waaronder ACTAL, ervaart verder nog onduidelijkheden over de financiële gevolgen van het wetsvoorstel. Hierover wordt opgemerkt dat de kosten pas kwantitatief in beeld kunnen worden gebracht als de uitvoeringsregelgeving is opgesteld. De kosten zullen dus kwantitatief in beeld gebracht worden aan de hand van het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet. In deze fase is alleen een kwalitatief kostenonderzoek uitgevoerd. Voor het overige wordt verwezen naar hoofdstuk 8 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Sanering

De uitwerking van de saneringsopgave voor de decentrale infrastructuur zal een plaats krijgen in de uitvoeringsregelgeving en is nog in ontwikkeling. Daarbij zullen ook de decentrale overheden worden betrokken. Aan de vraag van het IPO naar betrokkenheid bij de verdere ontwikkeling van de saneringsbepalingen zal daardoor tegemoet worden gekomen.

Overgangsrecht

Het overgangsrecht komt deels al in dit wetsvoorstel aan de orde, en zal, wat betreft het niveau van algemene maatregel van bestuur, deel uitmaken van het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet. Onderkend wordt dat dit een belangrijk onderdeel is van de overgang naar de nieuwe systematiek. Er wordt dan ook veel aandacht aan gewijd. Daarbij gaat het zowel om het overgangsrecht in engere zin als om het invoeringsrecht. Het overgangsrecht in engere zin geeft onder meer aan in hoeverre procedures die lopen op het tijdstip van inwerkingtreden van de nieuwe regels, worden afgerond volgens het oude recht. Het invoeringsrecht regelt onder andere de wijze waarop de eerste geluidproductieplafonds worden bepaald.

---

[25] Kamerstukken II 2009/10, 32 252, nr. 3, paragraaf 3.7.

7. INSPRAAK EN RECHTSBESCHERMING

Inspraak

Artikel 16.22 van de Omgevingswet regelt dat paragraaf 16.3.1 over de toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is als dit bij of krachtens de Omgevingswet is bepaald.

Dit wetsvoorstel verklaart afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing op de voorbereiding van besluiten tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, in de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen. Net als in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer is het namelijk de bedoeling om in bepaalde gevallen de uniforme openbare voorbereidingsprocedure niet van toepassing te laten zijn op besluiten over geluidproductieplafonds. Andere instrumenten zullen nader worden uitgewerkt in het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet. In dit besluit zal worden bepaald in hoeverre op besluiten afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing zal zijn.

Daar waar afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing is en de beslissing wel het karakter heeft van een beschikking, geldt voor de voorbereiding van het besluit titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht.

Rechtsbescherming

In de Omgevingswet is het uitgangspunt gehanteerd dat bij keuzes over onderwerpen als de bevoegde bestuursrechter en het eventueel uitsluiten van beroep waar mogelijk wordt aangesloten bij het bestaande wettelijke stelsel.[26]

De hoofdregel in de Wet geluidhinder en de Wet milieubeheer is rechtstreeks beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Daarnaast zijn de aanwijzing van verstedelijkte gebieden met ten minste 100.000 inwoners als agglomeratie (artikel 11.5 Wet milieubeheer) en de vaststelling van de geluidplafondkaart (artikel 11.18 Wet milieubeheer) van beroep uitgezonderd.

Het voornemen is deze keuzes onder de Omgevingswet voort te zetten. Daarvoor bevat dit wetsvoorstel al een wijziging van de Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak (bijlage 2 bij de Algemene wet bestuursrecht) waarin wordt vastgelegd dat tegen een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, beroep in eerste en enige aanleg openstaat bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Dit sluit aan bij de keuze die in de Omgevingswet is gemaakt over de rechtsbescherming tegen een omgevingsplan of projectbesluit. In veel gevallen zal een besluit tot vaststelling of wijziging van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, een nauwe inhoudelijke samenhang kennen met de vaststelling van een omgevingsplan of projectbesluit. Ook vormen deze besluiten op hun beurt de grondslag voor vervolgbesluiten. Voor vergunningverlening, maar ook voor aanpassing van omgevingsplannen voor ruimtelijke ontwikkelingen in de nabijheid van een geluidbronsoort met geluidproductieplafonds vormen de geldende geluidproductieplafonds het vertrekpunt. Om materiële

[26] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, p. 295.

onzekerheid over die vervolgbesluiten zoveel mogelijk te beperken, is voor vaststelling of wijziging van geluidproductieplafonds gekozen voor beroep in één instantie.
Andere instrumenten zullen nader worden uitgewerkt in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet. Definitieve duidelijkheid over de rechtsbeschermingsaspecten zal derhalve in de nota van toelichting bij dat besluit worden geboden.

8. EFFECTEN VAN HET WETSVOORSTEL

Algemeen

Zoals in paragraaf 1.3 al is aangegeven, is de afgelopen jaren gewerkt aan vereenvoudiging en modernisering van de geluidregels. Zo zijn in 2012 geluidproductieplafonds voor rijksinfrastructuur ingevoerd. Deze plafonds geven aan wat de maximale toegestane geluidproductie is van een rijksweg of een hoofdspoorweg. Dit geeft duidelijkheid aan omwonenden en aan (spoor)wegbeheerders. Beheerders kunnen wijzigingen aan de infrastructuur, die binnen de grenzen van de plafonds blijven, realiseren zonder nieuwe geluidprocedures.

Via de Aanvullingswet geluid Omgevingswet worden de geluidregels voor infrastructuur, industrieterreinen en geluidgevoelige gebouwen en locaties in de Omgevingswet opgenomen. Deze wet past daarvoor de Omgevingswet aan en biedt ook het kader waarbinnen de geluidregels op niveau van een algemene maatregel van bestuur verder worden uitgewerkt. Die uitwerking zal vorm krijgen in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet, dat vooral het Besluit kwaliteit leefomgeving aanvult.

In de Aanvullingswet geluid Omgevingswet worden de geluidproductieplafonds voor rijksinfrastructuur aan de Omgevingswet toegevoegd. De bepalingen van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer gaan beleidsneutraal over naar de Omgevingswet. Ook zullen geluidproductieplafonds ingevoerd worden voor provinciale wegen en industrieterreinen.

Voor gemeenten en waterschappen betekent deze wet dat ze na de inwerkingtreding van het wetsvoorstel een basisgeluidemissie (inclusief onderliggende gegevens) op basis van een nog te bepalen referentiejaar moeten bepalen voor wegen met een verkeersintensiteit boven een bepaalde drempel en voor de lokale spoorwegen (zie paragraaf 4.5).

De verdere uitwerking zal vorm krijgen in de uitvoeringsregelgeving. Zoals al aangegeven in hoofdstuk 6 van deze toelichting zullen de mogelijkheden die dit wetsvoorstel schept pas met die uitvoeringsregelgeving voldoende scherp uitgewerkt zijn om goed inzichtelijk te kunnen maken welke gevolgen de nieuwe geluidregels onder de Omgevingswet hebben voor decentrale overheden, bedrijven en burgers. De kosten zullen dan ook kwantitatief in beeld worden gebracht aan de hand van het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet. Hierna worden enige opmerkingen in kwalitatieve zin gemaakt over de kostenaspecten.

Effect op de regeldruk voor burgers en bedrijven

Het Adviescollege toetsing regeldruk constateert in zijn advies over de toetsversie van het wetsvoorstel dat de systematiek van het nieuwe geluidbeleid moet leiden tot een vermindering van het aantal procedures en onderzoek en dat het de toetsing van geluidproducerende initiatieven moet vereenvoudigen. Beide effecten betekenen een vermindering van de regeldruk voor burgers en bedrijven. Anderzijds leidt het wetsvoorstel ook

tot een grotere afwegingsruimte voor gemeenten, met een onduidelijk effect op de regeldruk.

Het Adviescollege merkt op dat een volledig beeld van de effecten op de regeldruk vooralsnog ontbreekt. Het wetsvoorstel bevat weliswaar een kwalitatieve weergave van de effecten op de regeldruk, maar nog geen kwantificering van de effecten en beveelt daarom aan om gebruik te maken van bijvoorbeeld scenario's. De regering zal deze aanbeveling overnemen bij het kwantificeren van de effecten als gevolg van de uitvoeringsregelgeving voor geluid.

Effect op bestuurlijke lasten voor overheden

De invoering van het systeem van geluidproductieplafonds voor provinciale wegen zal initiële en structurele kosten met zich meebrengen voor de provincies. De verwachting is wel dat de structurele kosten voor provincies lager zullen uitvallen dan in de huidige situatie door lagere onderzoekskosten bij wegaanpassingen, zeker bij aanpassingen die binnen de plafonds blijven. Zo is het voornemen om voor rustige wegen een sterke vereenvoudiging van de verplichtingen op te nemen. Dit zal een belangrijke factor zijn voor het bepalen van de structurele kosten voor provincies. Ook zal de invoering en gebruik van het Digitaal Stelsel Omgevingswet op termijn leiden tot lagere kosten voor provincies.

Agglomeratiegemeenten kunnen de basisgeluidemissie afleiden van de meest recente geluidbelastingkaarten op grond van de Europese richtlijn omgevingslawaai. Niet-agglomeratiegemeenten en waterschappen zullen de basisgeluidemissie moeten baseren op telgegevens van het verkeer op de gemeentelijke en waterschapswegen. Op termijn kan het Digitaal Stelsel Omgevingswet ook de monitoring van de basisgeluidemissie faciliteren en vereenvoudigen. Dat zal de kosten voor gemeenten en waterschappen beperken.

ARTIKELSGEWIJS

HOOFDSTUK 1 WIJZIGINGEN IN DE OMGEVINGSWET

Artikel 1.1 (Omgevingswet)

Onderdeel A

Artikel 2.10, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet regelt dat bij de vaststelling van een omgevingswaarde wordt bepaald wat de aard van de verplichting is die deze waarde inhoudt. Dit kan zijn een resultaatsverplichting, een inspanningsverplichting of een andere, daarbij te omschrijven, verplichting. Artikel 2.10, tweede lid (zoals dat komt te luiden ingevolge de Invoeringswet Omgevingswet), regelt dat bij de vaststelling van een omgevingswaarde ook een termijn kan worden gesteld waarbinnen aan de verplichting moet worden voldaan.

De hoofdregel van de Omgevingswet is derhalve dat de aard en de termijn van een omgevingswaarde (kunnen) worden vastgelegd in het besluit waarmee de omgevingswaarde wordt vastgesteld. Het nieuwe vierde lid van artikel 2.10 maakt het mogelijk om over de aard en de termijn van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen. Om de huidige werking van de geluidproductieplafonds zoals deze vorm heeft gekregen in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer te behouden, moet het mogelijk zijn om bepaalde karakteristieken van dit instrument generiek te regelen in plaats van dat dit per individueel besluit geschiedt.

Net als onder hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer is de beheerder van de geluidbron verplicht het geluidproductieplafond na te leven. De keuze van de meest geëigende middelen is in beginsel vrij aan de beheerder, waarbij hij – net als onder de Wet milieubeheer – niet kan worden gedwongen tot het treffen van maatregelen die uit financieel oogpunt niet doelmatig zijn.

Een geluidproductieplafond kan ook mede zijn gebaseerd op het effect van bepaalde geluidbeperkende of andere maatregelen. De maatregelen moeten dan wel met voldoende nauwkeurigheid worden aangegeven. Hierbij moet worden gedacht aan de aard van de maatregel (bijvoorbeeld geluidscherm of geluidwal), de afmetingen ervan (bijvoorbeeld de hoogte van het geluidscherm) en de geografische locatie van de betrokken maatregelen. Omdat maatregelen niet altijd getroffen zullen zijn op het moment dat het besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond in werking treedt, kan het nodig zijn om te bepalen dat pas aan het geluidproductieplafond hoeft te worden voldaan als die maatregelen zijn getroffen.

Ook moet generiek worden geregeld dat de termijn waarbinnen aan een geluidproductieplafond wordt voldaan, kan worden gewijzigd. Er kunnen namelijk omstandigheden zijn waardoor sommige geluidproductieplafonds voor infrastructuur of industrieterreinen tijdelijk niet kunnen worden nageleefd, bijvoorbeeld vanwege een tijdelijke toename van het verkeer op een weg of spoorweg doordat het verkeer is omgeleid wegens weg- of spoorwegwerkzaamheden elders. Hiervoor zullen met het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet voorzieningen in het Besluit kwaliteit leefomgeving worden aangebracht, vergelijkbaar met het huidige artikel 11.24 van de Wet milieubeheer. In plaats van de in dit artikel genoemde ontheffing zal dit in het Besluit kwaliteit leefomgeving vorm krijgen door regels over de wijziging van het besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden.

Onderdelen B tot en met G

Algemeen

In de nieuwe artikelen 2.11a, 2.12a, 2.13a en 2.15, tweede lid, wordt het geluidproductieplafond als omgevingswaarde wettelijk verankerd. Een geluidproductieplafond als omgevingswaarde wordt gehanteerd om bepaalde taken die gemeente, provincie en Rijk hebben op het gebied van geluidregulering vorm te geven.

Het geluidproductieplafond als zodanig is niet nieuw: hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer kent deze figuur al, maar alleen voor de rijksinfrastructuur. Geluidproductieplafonds worden nu ook ingevoerd voor door de provincie aangewezen provinciale wegen en lokale spoorwegen (voor zover gelegen buiten de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen) en voor industrieterreinen.

In voornoemde artikelen is de bevoegdheid tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden vastgelegd. Dit impliceert ook de bevoegdheid om eenmaal vastgestelde geluidproductieplafonds nadien te wijzigen. Dit hoeft niet expliciet te worden bepaald omdat het besloten ligt in de oorspronkelijke bevoegdheid.

Onderdelen B en D

Artikel 2.11, tweede lid, van de Omgevingswet bepaalt dat bij omgevingsplan geen omgevingswaarden kunnen worden vastgesteld in aanvulling op of in afwijking van omgevingswaarden die bij omgevingsverordening of algemene maatregel van bestuur zijn vastgesteld, tenzij bij de omgevingsverordening of de maatregel anders is bepaald. Artikel 2.12, tweede lid, bevat een soortgelijke bepaling met betrekking tot de omgevingsverordening. Ook bij omgevingswaarden die bij een besluit als bedoeld in de nieuwe artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, zijn vastgesteld, is het niet de bedoeling dat bij omgevingsplan of omgevingsverordening omgevingswaarden worden vastgesteld in aanvulling op of in afwijking van bij een dergelijk besluit vastgestelde omgevingswaarden, tenzij bij dat besluit anders is bepaald. Deze onderdelen regelen dat.

Onderdeel C

Artikel 2.11a verplicht er toe om bij omgevingsplan geluidproductieplafonds vast te stellen rondom industrieterreinen waar bij algemene maatregel van bestuur aangewezen activiteiten kunnen worden verricht die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken. Voor wat onder een industrieterrein wordt verstaan, wordt aangesloten bij het huidige artikel 1 van de Wet geluidhinder. Activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken (de «grote lawaaimakers») zullen via het Aanvullingsbesluit geluid worden aangewezen in het Besluit kwaliteit leefomgeving, waarbij de vergelijkbare aanwijzing in artikel 2.1, derde lid, juncto bijlage I, onderdeel D, van het huidige Besluit omgevingsrecht het vertrekpunt vormt.

De gemeente kan op grond van artikel 2.11, eerste lid, van de Omgevingswet bij omgevingsplan geluidproductieplafonds als omgevingswaarden vaststellen rondom andere terreinen dan de in artikel 2.11a bedoelde industrieterreinen. Het kan doelmatig zijn om – in plaats van het stellen van algemene regels over bedrijfsmatige activiteiten in het omgevingsplan – het systeem van geluidproductieplafonds bij bepaalde bedrijventerreinen te hanteren omdat het optimale duidelijkheid en zekerheid geeft aan omwonenden en bedrijven.

De bevoegdheid om geluidproductieplafonds vast te stellen rondom industrieterreinen wordt toegekend aan de gemeenteraad. De bevoegdheid van de gemeenteraad sluit aan bij de artikelen 2.4 en 2.11 van de Omgevingswet. In deze artikelen wordt bepaald dat de gemeenteraad het omgevingsplan vaststelt en dat bij omgevingsplan omgevingswaarden kunnen worden vastgesteld.

Omdat de bevoegdheid tot vaststelling van het omgevingsplan gedelegeerd kan worden aan het college van burgemeester en wethouders, geldt dat ook voor de vaststelling van geluidproductieplafonds als onderdeel van het omgevingsplan. Dit is geregeld in artikel 2.8 van de Omgevingswet.

Onderdeel E

Artikel 2.12a, eerste lid, bepaalt dat de gemeenteraad provinciale staten kan verzoeken de geluidproductieplafonds rondom industrieterreinen vast te stellen als dat doelmatiger wordt geacht. Deze bevoegdheid kan worden gedelegeerd aan gedeputeerde staten. Dit is geregeld in artikel 2.12a, tweede lid.

Met de vaststelling van de geluidproductieplafonds door provinciale staten gaan ook de bijbehorende taken en verplichtingen over van de gemeente naar de provincie. Hiervoor zullen via het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet instructieregels worden gesteld in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onderdeel F

In artikel 2.13a, eerste lid, is bepaald dat geluidproductieplafonds worden vastgesteld voor door provinciale staten aangewezen wegen in beheer bij de provincie en lokale spoorwegen, voor zover gelegen buiten de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen. Deze aanwijzing van wegen en spoorwegen zorgt ervoor dat de geluidregulering wordt toegesneden op (spoor)wegen waarvoor dat uit oogpunt van geluidbeheersing zinvol is. Het begrip «weg» in de Omgevingswet omvat bijvoorbeeld onder andere wegen die niet zijn opengesteld voor motorvoertuigen en het is niet zinvol om voor dat soort wegen geluidproductieplafonds vast te stellen. De achtergrond van de aanwijzing van lokale spoorwegen door de provincie is al toegelicht in paragraaf 3.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

Omdat omgevingswaarden door de provincie als hoofdregel als onderdeel van de omgevingsverordening worden vastgesteld, is voor de bevoegdheidstoedeling aan provinciale staten voor de vaststelling bij besluit van geluidproductieplafonds als omgevingswaarde gekozen om aan te sluiten bij de bevoegdheidstoedeling voor de omgevingsverordening (artikel 2.6 van de Omgevingswet). Deze bevoegdheid kan worden gedelegeerd aan gedeputeerde staten. Dit is geregeld in artikel 2.13a, tweede lid.

Onderdeel G

In artikel 2.15, tweede lid, is bepaald dat geluidproductieplafonds worden vastgesteld voor door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat aangewezen wegen in beheer bij het Rijk en hoofdspoorwegen. Net als bij de aanwijzing van (spoor)wegen door provinciale staten zorgt dit ervoor dat de geluidregulering wordt toegesneden op (spoor)wegen waarvoor dat uit oogpunt van geluidbeheersing zinvol is. De aanwijzing van wegen en spoorwegen door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat zal materieel overeenkomen met de huidige geluidplafondkaart als bedoeld in artikel 11.18 van de Wet milieubeheer.

De onder de huidige wetgeving al bestaande bevoegdheid van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat om geluidproductieplafonds vast te stellen voor de rijksinfrastructuur wordt hiermee voortgezet.

Onderdelen H tot en met K

Met de aanvullingen van de artikelen 2.16, 2.17, 2.18 en 2.19 wordt het takenpakket van de gemeenten, de waterschappen, de provincies en het Rijk aangevuld voor wat betreft de beheersing van het geluid dat afkomstig is van industrieterreinen, wegen, hoofdspoorwegen en lokale spoorwegen.

Er is voor gekozen om de regulering van het geluid dat afkomstig is van lokale spoorwegen toe te voegen aan het takenpakket van de gemeente. Tegelijkertijd wordt de provincie de mogelijkheid gegeven deze taak naar zich toe te trekken, voor zover het een lokale spoorweg betreft die ook door de provincie wordt beheerd. Randvoorwaarden hiervoor worden met

het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet uitgewerkt in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voor de achtergrond van deze keuzes wordt verwezen naar paragraaf 3.2 van het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Om de gebruikte terminologie ook in de nieuwe geluidregels zoveel mogelijk te vereenvoudigen en uniformeren, wordt in de artikelen van deze wet zoveel mogelijk het generieke begrip «geluid» gehanteerd. Alleen waar noodzakelijk wordt een specifiek begrip als bijvoorbeeld «geluidbelasting» of «geluidproductie» gebruikt. Dit sluit aan bij de keuze die op dat punt ook al is doorgevoerd in het Besluit kwaliteit leefomgeving. In lijn met deze keuze wordt ook in artikel 2.18, eerste lid, onder b, van de Omgevingswet de term «geluidhinder» gewijzigd in «geluid» (onderdeel J, onder 1). Juist in deze bepaling over stiltegebieden is dat een logische wijziging omdat het in die gebieden niet zozeer gaat om geluidhinder – het door mensen als hinder ervaren geluid – maar om stilte als zodanig, dus om de afwezigheid van geluid als een op zichzelf staande kwaliteit.

Onderdeel L

Artikel 2.24 bevat de grondslag voor het stellen van algemene instructieregels door het Rijk over de uitoefening van taken of bevoegdheden door bestuursorganen. Omdat de Spoorwegwet het beheer van hoofdspoorwegen door middel van een concessie opdraagt aan een beheerder en deze beheerder – ProRail – geen bestuursorgaan is,[27] is het gewenst dat op grond van de Omgevingswet ook instructieregels kunnen worden gesteld over de uitoefening van de taak om het geluid afkomstig van hoofdspoorwegen te beheersen door de beheerder, bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet. Het nieuwe derde lid van artikel 2.24 regelt dit.

Onderdeel M

Op grond van de artikelen 2.22 en 2.24 van de Omgevingswet kunnen provincie en Rijk instructieregels stellen over de uitoefening van taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet. Dat geldt ook voor de taken die betrekking hebben op het geluid dat afkomstig is van infrastructuur en industrieterreinen die met dit wetsvoorstel aan de Omgevingswet worden toegevoegd. Deze mogelijkheid om instructieregels te stellen is op diverse manieren begrensd. Zo moeten in ieder geval de grenzen van artikel 2.3 van de Omgevingswet (subsidiariteit en proportionaliteit) in acht worden genomen. Verder kunnen de instructieregels alleen betrekking hebben op de onderwerpen, genoemd in de artikelen 2.23 en 2.25. Artikel 2.23 biedt al de mogelijkheid om instructieregels te stellen over de inhoud, toelichting of motivering van een omgevingsplan, dus ook over bij dat plan vastgestelde geluidproductieplafonds als omgevingswaarden.

Artikel 2.25 wordt in de eerste plaats aangevuld met de mogelijkheid om instructieregels te stellen over de inhoud of motivering van een besluit tot het vaststellen van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, en van een besluit tot vaststelling van maatregelen ter beperking van het geluid in een gebouw als bedoeld in artikel 2.43.

---

[27] ProRail is nu een besloten vennootschap, maar de regering is voornemens om ProRail om te vormen tot een publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan met eigen rechtspersoonlijkheid, zie Kamerstukken II 2017/18, 25 268, nr. 155.

Instructieregels van de provincie worden opgenomen in de omgevingsverordening. Instructieregels die door het Rijk worden gesteld, worden met het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het nieuwe artikel 2.29a bepaalt dat het Rijk verplicht is instructieregels te stellen over de vaststelling van geluidproductieplafonds (zie onderdeel Q).

Artikel 2.25 wordt in de tweede plaats aangevuld met de mogelijkheid om instructieregels te stellen over het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 3.10, tweede lid. Met de wijziging van artikel 3.10 wordt het mogelijk om bij algemene maatregel van bestuur te bepalen dat bij een (dreigende) overschrijding van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde in plaats van een programmaplicht een plicht geldt tot het treffen van maatregelen, gericht op het voldoen aan de omgevingswaarde.

Onderdeel N

Artikel 2.27 van de Omgevingswet bevat de onderwerpen waarvoor het Rijk in ieder geval instructieregels zal stellen over omgevingsverordeningen. Met de in dit onderdeel opgenomen wijziging van artikel 2.27 wordt verzekerd dat via het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet ook instructieregels aan het Besluit kwaliteit leefomgeving worden toegevoegd over omgevingsverordeningen met het oog op het beschermen van de gezondheid met betrekking tot de beheersing van het geluid dat afkomstig is van wegen en spoorwegen. In het Besluit kwaliteit leefomgeving zullen instructieregels worden opgenomen over de wegen en spoorwegen die in ieder geval door provinciale staten moeten worden aangewezen. De geluidregulering wordt zodoende toegesneden op (spoor)wegen waarvoor dat uit oogpunt van geluidbeheersing zinvol is.

Verder wordt in onderdeel c de term «geluidhinder» vervangen door de term «geluid». Dit is toegelicht bij de wijziging van artikel 2.18, eerste lid (onderdeel J).

Onderdelen O, P, en U

Vergelijkbaar met artikel 2.27 bevat artikel 2.28 van de Omgevingswet de onderwerpen waarvoor het Rijk in ieder geval instructieregels zal stellen over omgevingsplannen en projectbesluiten.

Net als in de onderdelen J en N zijn de bestaande bepalingen over geluid in onderdeel d van artikel 2.28, onderdeel d van artikel 2.29, tweede lid, en onderdeel d van artikel 3.6, eerste lid, in overeenstemming gebracht met de terminologie die wordt gebruikt in de met dit wetsvoorstel toegevoegde taken op het gebied van geluid. De in deze artikelen tot dusver gebruikte term «geluidbelasting» heeft een meer specifieke betekenis, namelijk de mate van geluid die op een bepaalde plaats wordt ondervonden vanwege een of meer geluidbronnen.

De wijziging in onderdeel e van artikel 2.28 houdt verband met de wijziging van artikel 2.19 (zie de toelichting bij onderdeel K).

Onderdeel Q

Dit onderdeel voegt een nieuw artikel 2.29a in. Daarin wordt geregeld dat het Rijk in ieder geval instructieregels stelt over besluiten tot het vaststellen van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden. Daarbij kan worden gedacht aan regels over de inhoud van een dergelijk besluit. Deze regels zullen een equivalent zijn van de regels die nu in titel 11.3 van

de Wet milieubeheer zijn opgenomen. De regels zullen met het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet worden ingevoegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onderdelen R en S

Onder de Wet geluidhinder kunnen bij provinciale verordening industrieterreinen van regionaal belang worden aangewezen. Een dergelijke aanwijzing heeft tot gevolg dat gedeputeerde staten in plaats van het college van burgemeester en wethouders zorg dragen voor de vaststelling van ten hoogste toelaatbare waarden van de geluidbelasting, de opstelling van een zonebeheerplan en het zo nodig treffen van maatregelen ter beperking van het geluid afkomstig van die industrieterreinen. Een voorziening is er in de Wet geluidhinder ook voor het Rijk voor de zonebewaking van industrieterreinen waarop zich inrichtingen bevinden die (ook) in gebruik zijn voor defensie.

Ook onder de Omgevingswet moet de provincie, respectievelijk het Rijk, de besluitvorming over geluidproductieplafonds bij industrieterreinen van provinciaal belang, respectievelijk industrieterreinen waarop zich voorzieningen voor defensie bevinden, kunnen beïnvloeden en sturen. Het gaat dan om industrieterreinen die het gemeentelijk belang overstijgen, gelet op bijvoorbeeld de aard van de activiteiten die op het terrein worden verricht of de omvang of economische functie van het terrein.

Om deze sturingsmogelijkheid ook voor het Rijk wettelijk te verankeren voor situaties waarin de provincie op verzoek van de gemeente geluidproductieplafonds als omgevingswaarden vaststelt rondom industrieterreinen waarop zich voorzieningen voor defensie bevinden, wordt in artikel 2.34 een onderdeel ingevoegd dat ertoe strekt dat het Rijk (de betrokken Minister of Ministers) de provincie hierover instructies kan geven.

Omdat de gemeenteraad geluidproductieplafonds als omgevingswaarde vaststelt bij omgevingsplan bieden artikel 2.33, tweede lid, onder a, respectievelijk artikel 2.34, tweede lid, onder d, al de mogelijkheid voor gedeputeerde staten, respectievelijk de betrokken Minister(s), om instructies te geven over de vaststelling van geluidproductieplafonds rondom industrieterreinen, bijvoorbeeld als bovenregionale belangen of defensie-belangen in het spel zijn.

In artikel 2.33 wordt de mogelijkheid gecreëerd dat gedeputeerde staten een instructie kan geven aan het waterschapsbestuur over de uitoefening van de taak om het geluid dat afkomstig is van waterschapswegen te beheersen. Met instructies kan de provincie de geluidmaatregelen die het waterschap zou willen treffen naar aanleiding van de resultaten van de monitoring van de geluidproductie van waterschapswegen beïnvloeden en sturen. Dit verzekert dat een integrale afweging kan worden gemaakt van geluidaspecten in relatie tot de ruimtelijke ordening. Dit is immers een afweging die niet past bij het waterschap als functioneel bestuur.

Onderdeel T

Bij hogere geluidbelastingen, afkomstig van wegen, spoorwegen of industrieterreinen, kan de binnenwaarde in een geluidgevoelig gebouw worden overschreden. Via het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet zal in het Besluit kwaliteit leefomgeving worden bepaald in welke gevallen dan geluidwerende maatregelen aan de gevel van het gebouw moeten worden getroffen om een acceptabel geluidniveau in dat gebouw te realiseren. De geluidwerende maatregelen worden door elk bevoegd

gezag afzonderlijk per besluit vastgesteld. Voor het daadwerkelijk treffen van de maatregelen is altijd toestemming van de eigenaar van het gebouw vereist. Daarnaast kan daarvoor de medewerking noodzakelijk zijn van de eigenaar van het gebouw, zoals bijvoorbeeld voor het verlenen van toegang tot het gebouw.

Het geval dat deze toestemming of medewerking uitblijft, zal worden bepaald als grond om te besluiten dat geen geluidwerende maatregelen worden getroffen of om een al genomen besluit tot het treffen van geluidwerende maatregelen in te trekken. Eventuele rechtsopvolgers van de rechthebbende van het desbetreffende gebouw kunnen nadien geen aanspraak meer maken op geluidwerende maatregelen. Het zou tot onevenredige kosten kunnen leiden als het bevoegd gezag later alsnog gedwongen zou kunnen zijn tot het treffen van geluidwerende maatregelen. Een besluit als hiervoor bedoeld heeft dus een eenmalig karakter. Hiermee wordt de huidige praktijk voortgezet.

Onderdelen V en W

De functionaliteiten van het geluidproductieplafond zijn uiteengezet in het algemeen deel van deze toelichting. Om deze functionaliteiten bij de vormgeving van het geluidproductieplafond als omgevingswaarde te behouden, wordt artikel 3.10 van de Omgevingswet zodanig gewijzigd dat bij algemene maatregel van bestuur of omgevingsverordening kan worden bepaald dat in plaats van de programmaplicht een daarbij aangewezen bestuursorgaan of andere instantie maatregelen treft die zijn gericht op het voldoen aan de omgevingswaarde. In geval van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zal via het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet in het Besluit kwaliteit leefomgeving worden bepaald dat de beheerder van de geluidbron deze maatregelen moet treffen. Zoals al opgemerkt in het algemeen deel van deze toelichting kunnen dit geluidbeperkende maatregelen (bron- of overdrachtsmaatregelen) zijn maar ook andere maatregelen zoals een verzoek om verhoging van de geluidproductieplafonds. Een verhoging van geluidproductieplafonds vereist wel onderzoek naar de geluidbelasting van geluidgevoelige gebouwen en locaties en de afweging van geluidbeperkende maatregelen.

Deze plicht om maatregelen te treffen heeft dezelfde werking als de nu in artikel 11.20 van de Wet milieubeheer opgenomen plicht tot het zorgdragen voor de naleving van de geluidproductieplafonds. De in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer vervatte systematiek van naleving van geluidproductieplafonds zal dan ook beleidsneutraal overgaan naar het stelsel van de Omgevingswet.

In geval van industrieterreinen is het denkbaar dat een programmaplicht meer aangewezen is. In veel gevallen zal de beheerder van het industrieterrein namelijk de medewerking nodig hebben van individuele bedrijven om de geluidproductie met succes te kunnen terugbrengen tot onder het plafond. Dit sluit aan bij het huidige artikel 67 van de Wet geluidhinder dat voorschrijft dat het college van burgemeester en wethouders voor een gezoneerd industrieterrein waarbij grenswaarden worden overschreden een geluidreductieplan vaststelt. Een dergelijk geluidreductieplan bevat nu onder meer een beschrijving van het te voeren beleid om de geluidbelasting te beperken en van de daarvoor in de eerstvolgende vijf jaar te treffen maatregelen.

De wijziging van artikel 3.10, tweede lid, onderdeel b, borgt dat ook andere instanties dan bestuursorganen kunnen worden aangewezen om maatregelen te treffen om te voldoen aan de omgevingswaarde. Dit

betekent dat ProRail als besloten vennootschap[28] zijn huidige beheerstaak met betrekking tot de zorg voor de naleving van de geluidproductieplafonds ook onder de Omgevingswet kan voortzetten.

De wijziging van artikel 3.12 verzekert dat bij algemene maatregel van bestuur ook regels kunnen worden gesteld over de uitvoering of implementatie van de bovengenoemde maatregelen die zijn gericht op het voldoen aan de omgevingswaarde.

Onderdeel X

In dit onderdeel wordt verzekerd dat het dagelijks bestuur van een waterschap ook een projectbesluit kan vaststellen met het oog op de taak van de beheersing van het geluid dat afkomstig is van wegen in beheer bij dat waterschap. Onderdeel van die taak is onder meer de sanering van te hoge geluidbelastingen die afkomstig zijn van die wegen. Dit zal worden geconcretiseerd door instructieregels die met het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet worden opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onderdeel Y

Dit artikel verklaart afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing op de voorbereiding van besluiten tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen. De in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer bestaande regelingen op het gebied van inspraak zullen beleidsneutraal worden overgenomen. Op grond van artikel 16.23, eerste lid, van de Omgevingswet is het voor eenieder mogelijk om op het ontwerp van de aangewezen besluiten tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zienswijzen in te dienen. Dit is een voortzetting van de huidige regels (artikel 11.32 van de Wet milieubeheer).

Onderdeel Z

Artikel 16.78 van de Omgevingswet bevat regels over de inwerkingtreding van onder meer het omgevingsplan en het projectbesluit. De hoofdregel is dat een omgevingsplan en een projectbesluit in werking treden met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag waarop het besluit overeenkomstig artikel 3.44, eerste lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht ter inzage is gelegd.[29] Geluidproductieplafonds als omgevingswaarden kunnen worden vastgesteld bij omgevingsplan en bij besluit als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid. Op grond van artikel 5.52, tweede lid, zal in het Omgevingsbesluit worden geregeld dat een besluit als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, ook kan worden genomen als onderdeel van een projectbesluit. Voor zover geluidproductieplafonds als omgevingswaarden bij omgevingsplan of projectbesluit worden vastgesteld, voorziet artikel 16.78 – in samenhang met voornoemde regel in het Omgevingsbesluit – derhalve in regels voor de inwerkingtreding.

---

[28] Zie voetnoot 27. Ook voor de situatie dat ProRail is omgevormd tot een publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan met eigen rechtspersoonlijkheid voorziet dit gewijzigde artikel in de mogelijkheid tot voortzetting van de beheerstaak van ProRail met betrekking tot de zorg voor de naleving van geluidproductieplafonds.

[29] Zie het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet (Kamerstukken II 2017/18, 34 986).

In het Besluit kwaliteit leefomgeving zal worden geregeld dat geluidproductieplafonds als omgevingswaarden uiterlijk binnen 4 weken na de vaststelling ervan worden opgenomen in het geluidregister.[30] Omdat de gegevens van het geluidregister ook worden gebruikt door derden als basis voor akoestische onderzoeken voor ruimtelijke ontwikkelingen in de nabijheid van (spoor)wegen of industrieterreinen met geluidproductieplafonds is de kenbaarheid van die gegevens essentieel. Het is daarom gewenst om ook voor de inwerkingtreding van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden die niet bij omgevingsplan of projectbesluit worden vastgesteld regels te stellen die aansluiten bij de registratie in het geluidregister en die daarnaast zoveel mogelijk aansluiten bij de inwerkingtredingsregels voor het omgevingsplan en het projectbesluit.

Dit onderdeel regelt daarom dat een besluit als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, vier weken na de bekendmaking ervan in werking treedt. Anders dan bij de inwerkingtredingsregels voor het omgevingsplan en het projectbesluit is er niet voor gekozen om voor wat betreft de termijn van inwerkingtreding aan te sluiten bij de terinzagelegging overeenkomstig artikel 3.44, eerste lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht. Een geluidproductieplafond als omgevingswaarde wordt namelijk niet altijd vastgesteld met gebruikmaking van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (zie onderdeel Y).

Tot slot wordt het bevoegd gezag de mogelijkheid gegeven om te bepalen dat een besluit als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, vanwege spoedeisende omstandigheden op een eerder tijdstip in werking treedt.

Onderdeel AA

Met het nieuwe onderdeel j van het tweede lid van artikel 16.88 wordt geëxpliciteerd dat regels kunnen worden gesteld over de wijze waarop rechthebbenden van een gebouw instemmen met het treffen van geluidwerende maatregelen op grond van artikel 2.43, eerste lid. Het treffen van geluidwerende maatregelen aan de gevel van een gebouw betekent een inbreuk op het eigendomsrecht en het gebruik van dat gebouw en dergelijke maatregelen kunnen niet worden uitgevoerd zonder expliciete instemming van de zijde van de rechthebbende(n).

Onderdelen AB en AC

De methode van monitoring van geluidproductieplafonds als omgevingswaarde zal op grond van het nieuwe zesde lid van artikel 20.2 via het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet in het Besluit kwaliteit leefomgeving worden vastgelegd. Dit geldt ook voor de aanwijzing van het bestuursorgaan of de andere instantie dat of die met de uitvoering van de monitoring is belast.

De wijziging van artikel 20.3 expliciteert dat bij ministeriële regeling regels kunnen worden gesteld over de uitvoering van de monitoring van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden. Daaronder vallen regels over de frequentie van de monitoring.

---

[30] In paragraaf 3.5 van deze toelichting is uiteengezet dat nader zal worden bezien in hoeverre en op welke termijn het geluidregister kan worden geïntegreerd in of gekoppeld aan het Digitale Stelsel Omgevingswet.

HOOFDSTUK 2 INTREKKING EN WIJZIGING VAN ANDERE WETTEN

Dit hoofdstuk bevat hoofdzakelijk wijzigingen in andere wetten als gevolg van de intrekking van de Wet geluidhinder en het vervallen van de titels 11.1 en 11.3 van de Wet milieubeheer. Daarnaast wordt in de bij de Algemene wet bestuursrecht behorende Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak een verwijzing ingevoegd naar de nieuwe artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, van de Omgevingswet.

Artikelen 2.1 en 2.4 (intrekking Wet geluidhinder en wijzigingen Wet milieubeheer)

Artikel 2.1 en onderdeel A van artikel 2.4 regelen dat de Wet geluidhinder wordt ingetrokken en dat de titels 11.1 en 11.3 van de Wet milieubeheer vervallen. In het algemeen deel van deze memorie van toelichting is uiteengezet dat deze regelingen opgaan in het stelsel van de Omgevingswet. Omdat de inhoud van titel 11.2 van de Wet milieubeheer al is opgenomen in de Omgevingswet (de artikelen 3.6, 3.8, eerste lid, en 3.9, eerste lid), zal deze titel met de Invoeringswet Omgevingswet vervallen.

De onderdelen B en D tot en met F van artikel 2.4 regelen dat verwijzingen naar de Wet geluidhinder en bepalingen in de titels 11.1 en 11.3 van de Wet milieubeheer worden geschrapt.

Onderdeel C van artikel 2.4 regelt dat artikel 18.2j van de Wet milieubeheer vervalt. Laatstgenoemd artikel regelt de bestuursrechtelijke handhaving van bij of krachtens hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer gestelde verplichtingen en heeft na het vervallen verklaren van de titels 11.1 en 11.3 van de Wet milieubeheer geen functie meer.

Artikel 2.2(Algemene douanewet)

De Algemene douanewet heeft betrekking op het douanetoezicht en de douanecontrole van goederen en het goederenverkeer in ruime zin. Deze wet bevat een verwijzing naar de Wet geluidhinder in verband met het oude hoofdstuk II van die wet dat handelde over toestellen en geluidwerende voorzieningen. Dit hoofdstuk van de Wet geluidhinder is per 1 januari 2012 ingetrokken en ondergebracht in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer. Er is dan ook geen behoefte om in het kader van de geluidregelgeving in de Algemene douanewet een verwijzing naar de Omgevingswet op te nemen.

Artikel 2.3 (Algemene wet bestuursrecht)

Dit artikel bevat wijzigingen van de Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak. Onder 1, onder a, wordt de verwijzing naar artikel 11.18 van de Wet milieubeheer geschrapt.

In onderdeel b wordt de eerste vaststelling na inwerkingtreding van de Omgevingswet van geluidproductieplafonds op grond van artikel 2.13a, eerste lid, uitgezonderd van beroep, voor zover die geluidproductieplafonds zijn gebaseerd op de heersende geluidproductie, vermeerderd met 1,5 dB. De achtergrond hiervan is de volgende. Bij de invoering van de hier bedoelde geluidproductieplafonds zal de hoofdregel gelden dat voor bestaande infrastructuur de plafonds worden vastgelegd op de heersende geluidproductie in een bepaalde (in het verleden liggende) referentieperiode, vermeerderd met 1,5 dB. De 1,5 dB is bedoeld als «werkruimte» omdat het vastleggen van de geluidproductieplafonds op exact de

heersende situatie zou betekenen dat elke toename van het verkeer, hoe gering ook, direct zou leiden tot overschrijdingen van de geluidproductieplafonds. De werkruimte biedt de provincies de mogelijkheid om fluctuaties in de verkeersomvang op te vangen en om bij groei van het verkeer het treffen van geluidbeperkende maatregelen voor te bereiden. Deze werkwijze is vergelijkbaar met die bij de invoering van het stelsel van geluidproductieplafonds voor de rijksinfrastructuur.[31] Als de eerste geluidproductieplafonds worden vastgesteld op de heersende geluidproductie, vermeerderd met 1,5 dB, is het wenselijk om de mogelijkheid van beroep uit te sluiten. In dit geval worden de geluidproductieplafonds namelijk rechtstreeks afgeleid van historische brongegevens, zonder dat de provincie daar nog elementen aan toevoegt. Beroep zou dan zinledig zijn. De eerste vaststelling van geluidproductieplafonds zal worden uitgewerkt in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid.

Provincies kunnen er desgewenst voor kiezen om de eerste geluidproductieplafonds vast te stellen op een ander niveau. Dit is mogelijk als er bestaande infrastructurele plannen zijn waarbij een voorwaarde is dat uit deze plannen een goede verkeersprognose valt af te leiden en dat deze plannen in een zodanige fase van besluitvorming verkeren dat deze ook zullen worden uitgevoerd. De eerste vaststelling van geluidproductieplafonds die plaatsvindt op deze wijze wordt niet uitgesloten van beroep daar deze vaststelling is gebaseerd op prognoses van de provincie en niet op historische gegevens over een afgesloten tijdvak.

Onder 2 worden de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, van de Omgevingswet toegevoegd aan de lijst van besluiten waartegen beroep in eerste aanleg kan worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De achtergrond van deze wijziging is al toegelicht in het algemeen deel van deze memorie van toelichting. Ook wordt de verwijzing naar de Wet geluidhinder geschrapt.

HOOFDSTUK 3 OVERGANGSRECHT

Dit hoofdstuk bevat enerzijds regels om de overgang van de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer naar het stelsel van de Omgevingswet in goede banen te leiden en anderzijds regels om de invoering van het nieuwe stelsel te faciliteren.

Artikel 3.1 (algemeen overgangsrecht hoofdstuk 11 Wet milieubeheer)

Dit artikel bevat de hoofdregels voor de overgang van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer naar de Omgevingswet. Uitgangspunt van het overgangsrecht is dat procedures die zijn aangevangen vóór de inwerkingtreding van de nieuwe regels worden afgerond volgens het oude recht, mits zij een bepaald stadium hebben bereikt op het moment waarop de nieuwe regels gelden. Hierin voorziet het eerste lid, zij het dat artikel 3.2 van dit wetsvoorstel ook toepassing is. Concreet betekent dit dat de genoemde procedures volgens oud recht worden afgerond maar dat tegelijkertijd de geluidproductieplafonds worden herberekend. Voor het geval de vaststelling van geluidproductieplafonds onderdeel is van een tracébesluit als bedoeld in hoofdstuk III van de Tracéwet voorziet de Invoeringswet Omgevingswet in overgangsrecht.

Het tweede lid ziet op de situatie dat op grond van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer al een plicht bestaat tot het treffen van geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen. In dit lid wordt geregeld dat die plicht op grond van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer in stand blijft.

[31] Vergelijk Kamerstukken II 2009/10, 32 252, nr. 3, p. 30 en 31.

Het derde lid zorgt er voor dat de beheerders van rijkswegen en hoofdspoorwegen over het laatste volledige kalenderjaar waarover hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer heeft gegolden een verslag indienen over de naleving van de geluidproductieplafonds volgens de oude regels.

Artikel 3.2 (overgangsrecht geluidproductieplafonds langs rijkswegen en hoofdspoorwegen)

Dit artikel bevat bijzondere bepalingen voor de overgang van de bestaande systematiek van de geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen naar de Omgevingswet. De bestaande geluidproductieplafonds en de geluidproductieplafonds die na inwerkingtreding van deze wet nog op grond van oud recht worden vastgesteld, gaan niet een-op-een over, maar worden door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat na inwerkingtreding van deze wet herberekend.
De herberekening betreft in de eerste plaats de geluidproductieplafonds die op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet al gelden. Ook de onder de Tracéwet vastgestelde geluidproductieplafonds en de onder de Wet milieubeheer vastgestelde geluidproductieplafonds waarvan de werking op grond van artikel 11.36 of 11.63 van die wet is opgeschort, vallen hieronder. Daarnaast ziet de herberekening op de geluidproductieplafonds die met toepassing van de overgangsbepalingen van de artikelen 3.1, eerste lid, onder a en d, en 3.4, tweede lid, onder c, na de inwerkingtreding van deze wet zullen worden vastgesteld. Tot slot ziet de herberekening op de geluidproductieplafonds die zijn opgenomen in een ontwerptracébesluit dat op of na het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet ter inzage is gelegd en na inwerkingtreding van deze wet zullen worden vastgesteld. De Invoeringswet Omgevingswet zal voorzien in overgangsbepalingen over de Tracéwet.

De herberekening houdt verband met het volgende. Met de Omgevingswet zullen ook technische verbeteringen worden doorgevoerd in de methoden voor het berekenen van de geluidproductie. Deze technische verbeteringen hebben in ieder geval betrekking op de specifieke modelleringsregels voor het berekenen van geluidniveaus op referentiepunten. De geluidproductie en geluidproductieplafonds worden met een nauwkeurigheid van één tiende van een decibel bepaald en vastgelegd. Dat maakt dit systeem ook gevoelig voor kleine wijzigingen in de rekenmethode voor geluidniveaus. Het is niet wenselijk dat een met geluidproductieplafonds gereguleerde geluidbron meer of minder geluidruimte krijgt door aanpassingen in de rekenmethode of modellering. Het is daarom noodzakelijk dat alle op grond van de Wet milieubeheer vastgestelde geluidproductieplafonds opnieuw berekend worden. Deze herberekening vindt plaats op grond van de brongegevens die behoren bij de geldende geluidproductieplafonds, zodat de herberekening niet iets wezenlijks verandert aan het beschermingsniveau voor de omgeving en aan de geluidruimte voor de beheerder. De herberekende geluidproductieplafonds gelden als omgevingswaarden als bedoeld in artikel 2.15, tweede lid. Omdat de herberekening niet is gericht op rechtsgevolg – immers, het betreft een rekentechnische aanpassing van de geluidproductieplafonds waarbij de geluidruimte en het beschermingsniveau ongewijzigd blijven – zal er geen sprake zijn van besluiten in de zin van de Algemene wet bestuursrecht.

Het tweede lid regelt dat een op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet bestaande ontheffing van de plicht tot naleving van een geluidproductieplafond geldt als een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde als bedoeld in artikel 2.15, tweede lid, van de Omgevingswet. Met het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet zal in het Besluit kwaliteit leefomgeving worden voorzien in de mogelijkheid

dat geluidproductieplafonds onder bepaalde omstandigheden tijdelijk niet nageleefd hoeven te worden. Het is daarom wenselijk om te regelen dat op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet al bestaande ontheffingen ongewijzigd kunnen worden voortgezet onder de Omgevingswet. Zoals hiervoor al is aangegeven, keert de figuur van de ontheffing van de plicht tot naleving van een geluidproductieplafond als zodanig niet terug onder de Omgevingswet. Het tijdelijk niet naleven van een bestaand geluidproductieplafond zal vorm krijgen door middel van een (tijdelijke) wijziging van het besluit waarmee dat geluidproductieplafond is vastgesteld.

Op grond van artikel 11.24, derde lid, van de Wet milieubeheer kan aan een ontheffing een voorschrift zijn verbonden over de mate van overschrijding van het geluidproductieplafond. Het derde lid regelt dat de mate van die overschrijding ook wordt herberekend volgens de in het eerste lid bedoelde rekenmethode. Dit verzekert dat het (herberekende) geluidproductieplafond en de toegestane tijdelijke overschrijding van dat plafond op elkaar aansluiten. Ook de herberekening van de mate van overschrijding van het geluidproductieplafond is niet gericht op rechtsgevolg.

Artikel 3.3 (overgangsrecht geluidsanering Wet milieubeheer)

Dit artikel regelt dat de sanering van te hoge geluidbelastingen, afkomstig van de rijksinfrastructuur, wordt afgewikkeld op basis van het oude recht (afdeling 11.3.6 van de Wet milieubeheer).

In afwijking van het eerste onderdeel van artikel 2.5 – dat onder meer titel 11.3 van de Wet milieubeheer laat vervallen – bepaalt het eerste lid dat afdeling 11.3.6 van de Wet milieubeheer nog van toepassing blijft tot 1 januari 2024. Dit houdt verband met het volgende. Artikel 11.56, eerste lid, van de Wet milieubeheer bevat een uiterste datum waarop de beheerders van rijkswegen en hoofdspoorwegen een verzoek tot vaststelling van een saneringsplan moeten indienen. Deze uiterste datum is nu nog 31 december 2020 maar het voornemen bestaat om deze datum te wijzigen in 31 december 2023. Hiertoe zal de regering een separaat voorstel tot wijziging van de Wet milieubeheer indienen. Omdat deze nieuwe datum ligt na de verwachte datum van inwerkingtreding van deze wet èn deze wet titel 11.3 van de Wet milieubeheer laat vervallen, is het eerste lid noodzakelijk om alle saneringsplannen te kunnen vaststellen. Het tweede lid regelt dat het oude recht van toepassing blijft op onder het regime van afdeling 11.3.6 van de Wet milieubeheer ingediende verzoeken om saneringsplannen en lagere geluidproductieplafonds vast te stellen, op wijzigingen van saneringsplannen en op het treffen van de maatregelen ter uitvoering van de saneringsplannen.

Artikel 3.4 (algemeen overgangsrecht Wet geluidhinder)

Dit artikel bevat de hoofdregels voor de overgang van de Wet geluidhinder naar de Omgevingswet. Net als in artikel 3.1 is het uitgangspunt van het overgangsrecht dat procedures die zijn aangevangen vóór de inwerkingtreding van de nieuwe regels worden afgerond volgens het oude recht, mits zij een bepaald stadium hebben bereikt op het moment waarop de nieuwe regels gaan werken. Hierin voorziet het eerste lid.

Voor het geval hogere waarden worden vastgesteld als onderdeel van een tracébesluit of bij het vaststellen van een bestemmingsplan of een wijziging- of uitwerkingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a of b, van de Wet ruimtelijke ordening de Wet geluidhinder wordt toegepast, voorziet de Invoeringswet Omgevingswet in overgangsrecht.

Het tweede lid ziet op de situatie dat op grond van de Wet geluidhinder al een plicht bestaat tot het treffen van geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen. In dit lid wordt geregeld dat die plicht op grond van de Wet geluidhinder in stand blijft.

Artikel 3.5 (overgangsrecht wegen Wet geluidhinder en invoering geluidproductieplafonds langs provinciale wegen)

Voor provinciale wegen blijft de Wet geluidhinder (en de onderliggende regelgeving) van kracht tot het moment waarop geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld op grond van de Omgevingswet. Dit is bepaald in artikel 3.5, eerste lid, onder a. Gecombineerd met het tweede lid – dat regelt dat een termijn wordt gesteld aan die eerste vaststelling – voorkomt dit dat er een gat valt in de geluidregulering voor provinciale wegen.

Onderdeel b van het eerste lid regelt dat een aantal specifieke besluiten uit de Wet geluidhinder over de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting vanwege gemeente-, waterschaps- en provinciale wegen wordt afgerond volgens het oude recht.

Op grond van het tweede lid zal bij koninklijk besluit een tijdstip worden gegeven waarop de geluidproductieplafonds voor provinciale wegen moeten worden vastgesteld. Dit geeft de provincie de gelegenheid de besluitvorming goed voor te bereiden. De situatie kan zich voordoen dat op voornoemd tijdstip een enkel besluit op grond van de Wet geluidhinder nog niet onherroepelijk is. In het geval dat een dergelijk besluit van betekenis is voor de hoogte van de al vastgestelde geluidproductieplafonds wordt van de provincie verwacht dat die plafonds vervolgens zullen worden aangepast.

Artikel 3.6 (overgangsrecht industrieterreinen Wet geluidhinder en invoering geluidproductieplafonds rondom industrieterreinen)

Ook voor industrieterreinen blijft de Wet geluidhinder (en de onderliggende regelgeving) van kracht tot het moment waarop geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld op grond van de Omgevingswet. Dat is bepaald in artikel 3.6, eerste lid, onder a. Gecombineerd met het tweede lid – dat regelt dat een termijn wordt gesteld aan die eerste vaststelling – voorkomt dit dat er een gat valt in de geluidregulering voor industrieterreinen.

Artikel 3.6, eerste lid, onder b, heeft betrekking op terreinen die onder de werking van artikel 41, derde lid, van de Wet geluidhinder vallen. Dit betreft voormalige gezoneerde industrieterreinen die zijn opgeheven. Daartoe zijn de «grote lawaaimakers» die op dat industrieterrein zijn gevestigd planologisch al wegbestemd en is ook de geluidszone opgeheven, maar zolang er onder het overgangsrecht van het bestemmingsplan nog één of meerdere «grote lawaaimakers» gevestigd zijn, voorziet artikel 41, derde lid, van de Wet geluidhinder erin dat de opgeheven geluidszone blijft voortbestaan als toetsingskader voor die «grote lawaaimaker(s)» en woningen in de omgeving. Omdat deze terreinen geen industrieterreinen meer zijn, worden hiervoor geen geluidproductieplafonds vastgesteld. Voor deze terreinen zullen met toepassing van in het Besluit kwaliteit leefomgeving opgenomen instructieregels zo nodig geluidregels in het omgevingsplan worden opgenomen. Op grond van artikel 22.3 van de Invoeringswet Omgevingswet moet op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip aan de in artikel 2.4 van de Omgevingswet opgenomen verplichting tot vaststelling van een omgevingsplan zijn voldaan. Tot uiterlijk dat tijdstip,

of zoveel eerder als de gemeente aan de verplichting van artikel 2.4 van de Omgevingswet heeft voldaan, zal op grond van artikel 3.6, vierde lid, nog het oude recht van toepassing blijven op de hier bedoelde terreinen.

Omdat voor de vaststelling van geluidproductieplafonds rond industrieterreinen van belang is hoeveel geluid het industrieterrein in de richting van een woning mag uitstralen, is in artikel 3.6, eerste lid, onder c, bepaald dat de Wet geluidhinder van toepassing blijft op alle besluiten die op grond van hoofdstuk V van de Wet geluidhinder worden genomen en leiden tot een in acht te nemen grenswaarde voor de geluidsbelasting vanwege een industrieterrein, totdat die besluiten onherroepelijk zijn.

De besluiten waar het hier om gaat, zijn de volgende. In de eerste plaats gaat het om besluiten die samenhangen met het wijzigen van een bestaande geluidszone (zie onderdeel b, onder 1). Door het wijzigen van een zone kunnen bestaande geluidgevoelige objecten in de geluidszone komen te liggen en geldt een in acht te nemen grenswaarde van 50 dB(A). Op die besluiten blijft de Wet geluidhinder van toepassing totdat deze onherroepelijk zijn. In de tweede plaats gaat het om (zie onderdeel b, onder 2, 3 en 4°) alle besluiten over de toelaatbare geluidsbelasting van geluidgevoelige objecten. Die besluiten spelen een belangrijke rol bij de vaststelling van de eerste geluidproductieplafonds voor bestaande industrieterreinen. Zodra de eerste geluidproductieplafonds zijn vastgesteld, eindigt de werking van de Wet geluidhinder en hebben de grenswaardenbesluiten geen waarde meer. De bescherming is dan overgenomen door de geluidproductieplafonds.

Op grond van het tweede lid zal bij koninklijk besluit een tijdstip worden gegeven waarop de geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld. Dit geeft de gemeente de gelegenheid de besluitvorming goed voor te bereiden. De situatie kan zich voordoen dat op voornoemd tijdstip een enkel besluit op grond van de Wet geluidhinder nog niet onherroepelijk is. In het geval dat een dergelijk besluit van betekenis is voor de hoogte van de al vastgestelde geluidproductieplafonds wordt van de gemeente verwacht dat die plafonds zullen worden aangepast zodra dat besluit onherroepelijk is.

Artikel 2.11a van de Omgevingswet bevat de hoofdregel dat de geluidproductieplafonds als omgevingswaarde rondom industrieterreinen worden vastgesteld bij omgevingsplan. Artikel 2.12a, eerste lid, van de Omgevingswet bepaalt dat op verzoek van de gemeenteraad bij besluit van provinciale staten geluidproductieplafonds als omgevingswaarden kunnen worden vastgesteld als dat doelmatiger wordt geacht. Het derde lid van artikel 3.6 maakt voor de eerste vaststelling van geluidproductieplafonds rondom industrieterreinen van regionaal belang als bedoeld in artikel 163, tweede lid, van de Wet geluidhinder een uitzondering op deze bepalingen, deze geluidproductieplafonds worden vastgesteld door provinciale staten zonder dat daartoe door de gemeenteraad een verzoek moet zijn ingediend. Dit is doelmatiger omdat de provincie nu het beheer voert over de geluidruimte van industrieterreinen die als van regionaal belang zijn aangemerkt en daardoor over alle voor de eerste vaststelling van geluidproductieplafonds benodigde informatie beschikt. Na de eerste vaststelling van de geluidproductieplafonds is het derde lid van artikel 3.6 uitgewerkt en zijn de artikelen 2.11a en 2.12a, eerste lid, van de Omgevingswet onverkort van toepassing. Als deze geluidproductieplafonds vervolgens moeten worden gewijzigd, of als er rondom het industrieterrein geluidproductieplafonds moeten worden toegevoegd, dan is de gemeenteraad daartoe bevoegd en is het aan de gemeenteraad om al dan niet een verzoek als bedoeld in artikel 2.12a, eerste lid, te doen.

Als de Wet geluidhinder niet meer van kracht is, verliezen alle besluiten die op grond van de Wet geluidhinder zijn genomen hun rechtskracht. Dat is in twee gevallen onwenselijk. In de eerste plaats geldt dat voor op grond van artikel 63, vierde lid, van de Wet geluidhinder vastgestelde maatregelen (sanering). In de meeste gevallen zullen deze maatregelen zijn verwerkt in geluidvoorschriften en inmiddels ook zijn uitgevoerd. Voor die gevallen waarin de sanering nog niet geheel is uitgevoerd, is in artikel 3.6, vierde lid, bepaald dat een besluit waarin maatregelen als bedoeld in artikel 63, vierde lid, van de Wet geluidhinder zijn vastgesteld, geldt als programma in de zin van de Omgevingswet. In het vijfde lid van artikel 3.6 is tenslotte bepaald dat ook een geluidreductieplan als bedoeld in artikel 67 van de Wet geluidhinder geldt als een programma onder de Omgevingswet.

Artikel 3.7 (vangnetbepaling)

De Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer bevatten een groot aantal gedetailleerde normen. De Omgevingswet bevat die gedetailleerde normen niet op wetsniveau. Hoewel beoogd is in deze wet zo goed en zo uitputtend mogelijk overgangsrecht op te nemen voor een soepele invoering van de transitie van de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer naar het andere wettelijke instrumentarium van de Omgevingswet, bestaat desondanks de mogelijkheid dat een aantal situaties niet is voorzien. Vooral vanwege de omvang en complexiteit van de Wet geluidhinder is een vangnetbepaling opgenomen.

De gedetailleerde bepalingen die vragen om overgangsrecht komen onder het regime van de Omgevingswet veelal terecht in de uitvoeringsregelgeving. Bij het opstellen van de uitvoeringsregelgeving zal blijken of nadere overgangsbepalingen nodig zijn. Het kan voorkomen dat het wenselijk is om in aanvulling op het overgangsrecht in deze wet ook een overgangsbepaling in de algemene maatregel van bestuur op te nemen. Dit artikel biedt die mogelijkheid.

HOOFDSTUK 4 Slotbepalingen

De regering heeft diverse wetsvoorstellen tot aanvulling van de Omgevingswet in voorbereiding of al ingediend. Omwille van de consistentie en de herkenbaarheid zijn de diverse aanvullingswetsvoorstellen allemaal voorzien van een citeertitel volgens hetzelfde model.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven-van der Meer

Mede namens
De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

35 054 Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)

Nr. 4 ADVIES AFDELING ADVISERING RAAD VAN STATE EN NADER RAPPORT[1]

Hieronder zijn opgenomen het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State d.d. 19 mei 2017 en het nader rapport d.d. 28 september 2018, aangeboden aan de Koning door de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State is cursief afgedrukt.

Bij Kabinetsmissive van 20 december 2016, no. 2016002258, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet tot wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluidbelasting afkomstig van infrastructuur en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet), met memorie van toelichting.

De stelselherziening van het omgevingsrecht is in gang gezet met de Omgevingswet. Het voorstel wijzigt de Omgevingswet en regelt welke overheden verantwoordelijk zijn voor de beheersing van geluidbelasting met het oog op het beschermen van de gezondheid. De Wet geluidhinder en het hoofdstuk geluid in de Wet milieubeheer worden ingetrokken. Het voorstel betreft alleen de bescherming tegen geluidbelasting door wegen, spoorwegen en industrieterreinen.

De Afdeling advisering van de Raad van State adviseert het voorstel aan de Tweede Kamer te zenden, maar acht een dragende motivering aangewezen van de noodzaak van het afzonderlijke instrument geluidproductieplafond, naast het in de Omgevingswet geregelde instrumentarium. De stelselherziening kent als algemeen uitgangspunt dat het niveau van bescherming van gezondheid, veiligheid en omgevingskwaliteit gelijkwaardig blijft aan het oude niveau. De Afdeling acht dat uitgangspunt van belang en adviseert met het oog daarop om nader toe te lichten hoe de

[1] De oorspronkelijke tekst van het voorstel van wet en van de memorie van toelichting zoals voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State is ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

kst-35054-4
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2018

gelijkwaardige bescherming gewaarborgd wordt in de op het voorstel gebaseerde uitvoeringsregels.

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 20 december 2016, nr. 2016002258, machtigde Uwe Majesteit de Afdeling advisering van de Raad van State haar advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 19 mei 2017, nr. W14.16.0418/IV, bied ik U hierbij aan.

De Afdeling advisering van de Raad van State adviseert het wetsvoorstel aan de Tweede Kamer te zenden, maar acht aanvulling en verduidelijking van de memorie van toelichting op een aantal onderdelen wenselijk.

Naar aanleiding van het advies van de Afdeling is het wetsvoorstel op enkele onderdelen aangepast en is de memorie van toelichting op een aantal punten aangevuld en verduidelijkt. Voorts is van de gelegenheid gebruikt gemaakt om nog enkele andere verbeteringen in het wetsvoorstel aan te brengen.

1. Toetsing van regelgeving in het nieuwe stelsel van het omgevingsrecht

a. Nieuwe omgevingsregelgeving

De stelselherziening van het omgevingsrecht is in gang gezet met de Omgevingswet.[2] Een aantal inhoudelijke onderwerpen is nog niet in de Omgevingswet opgenomen. Het onderwerp geluid, voor zover veroorzaakt door wegen, spoorwegen en industrieterreinen krijgt met het onderhavige voorstel alsnog een plaats in het stelsel. De onderwerpen bodem, natuur en grondeigendom zullen door middel van drie andere aanvullingswetten ook aan de Omgevingswet worden toegevoegd. Een invoeringswet zal erin voorzien dat de onderwerpen schade, organisatie van vergunningsverlening, toezicht en handhaving, milieueffectrapportage en waterveiligheid in het nieuwe stelsel worden geregeld. Daarnaast zal uitvoeringsregelgeving tot stand worden gebracht. De regering heeft aangekondigd dat daartoe in ieder geval vier algemene maatregelen van bestuur (amvb) behoren: het Omgevingsbesluit, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving.[3] Daarnaast komen er aanvullingsamvb's.[4] De regering heeft het voornemen om alle nieuwe regelgeving tegelijk met de Omgevingswet in werking te laten treden.

In het hiernavolgende wordt uiteengezet langs welke algemene lijn de Afdeling de advisering over de regelgeving in het nieuwe stelsel ter hand neemt. Daartoe worden eerst de doelen en uitgangspunten, het instrumentarium en de belangrijkste systeemkeuzes in de Omgevingswet geschetst.

---

[2] Wet van 23 maart 2016, houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet) (Stb. 2016, 156).
[3] Memorie van toelichting bij de Omgevingswet, Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 29.
[4] Dat blijkt onder meer uit de memorie van toelichting bij het onderhavige voorstel.

b. Doelen en uitgangspunten Omgevingswet

De maatschappelijke doelen van het nieuwe stelsel kunnen worden samengevat als: ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit van de leefomgeving.[5] Daarnaast zijn er vier verbeterdoelen: (1) het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht; (2) het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving; (3) het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving, en (4) het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.[6] Deze verbeterdoelen vormen de basis voor de beleidsmatige uitgangspunten van het nieuwe stelsel.[7] De belangrijkste uitgangspunten hebben betrekking op:

- *Europees recht en internationale verdragen: voor onderwerpen die door EU-richtlijnen of verdragen worden bestreken, wordt niets anders of méér vastgelegd dan wat die richtlijnen of verdragen voorschrijven, tenzij daar na afweging van alle belangen aanleiding toe is.*
- *Gelijkwaardige bescherming: het niveau van bescherming van gezondheid, veiligheid en omgevingskwaliteit blijft gelijkwaardig aan het oude niveau. Ook de rechtsbescherming mag niet minder worden.*
- *Flexibiliteit: bestuurlijke afwegingsruimte en maatwerkmogelijkheden. De ruimte voor bestuursorganen om afwegingen te maken wordt groter dan voorheen, maar niet onbegrensd. Zij vindt haar formele en materiële begrenzing in de doelen van de wet, in de wettelijke afbakening van taken en bevoegdheden en de grondslagen voor algemeen verbindende voorschriften.*
- *Bestuurlijke taakverdeling: de gemeente is en blijft primair verantwoordelijk voor de zorg van de fysieke leefomgeving («decentraal, tenzij»).*

c. Instrumentarium Omgevingswet

De zorg van de overheid voor de leefomgeving wordt in het nieuwe stelsel inhoudelijk ingevuld en geconcretiseerd met normen die gericht zijn tot bestuursorganen – omgevingswaarden en instructieregels – en met algemene regels voor burgers en bedrijven.[8] Omgevingswaarden zijn maatstaven die voor de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan de gewenste staat of kwaliteit, de toelaatbare belasting door activiteiten, de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen als beleidsdoel vastleggen.[9] Omgevingswaarden kunnen bij omgevingsplan (door de gemeente), omgevingsverordening (door de provincie) of amvb worden vastgesteld. Zonder nadere regels werken omgevingswaarden niet door bij de vaststelling van besluiten zoals omgevingsvisies, omgevingsplannen en omgevingsvergunningen. Er kunnen instructieregels worden gesteld die het bevoegd gezag verplichten een omgevingswaarde op een

---

[5] Memorie van toelichting bij de Omgevingswet, Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 7. Artikel 1.3 van de Omgevingswet omschrijft de maatschappelijke doelen: «Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang: a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, en b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.»

[6] Memorie van toelichting bij de Omgevingswet, Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 7.

[7] Deze uitgangspunten zijn uitvoerig beschreven in de memorie van toelichting bij de Omgevingswet, Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 30–49.

[8] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 7, 23 en 50. Hoofdstuk 2 van de Omgevingswet bevat de grondslagen voor omgevingswaarden, instructieregels en instructies.

[9] Artikel 2.9 van de Omgevingswet. De omgevingswaarden worden uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen.

bepaalde wijze te betrekken bij een besluit.[10] Het Rijk en de provincies kunnen bij amvb onderscheidenlijk omgevingsverordening instructieregels geven over de inhoud, toelichting of motivering van besluiten of over de uitoefening van taken door andere overheden.[11] Voor een aantal onderwerpen is het stellen van instructieregels verplicht omdat zij bestaande wettelijke verplichtingen tot provinciale normstelling vervangen of leiden tot beperkingen van eigendomsrechten en gebruiksrechten of omdat zij voortvloeien uit internationale verplichtingen.[12]

De Omgevingswet kent zes kerninstrumenten: (1) de omgevingsvisie, een samenhangend strategisch plan over de fysieke leefomgeving; (2) het programma, een pakket van beleidsvoornemens en maatregelen die dienen om omgevingswaarden of doelen in de fysieke leefomgeving te bereiken en daaraan te blijven voldoen; (3) decentrale regelgeving, namelijk het omgevingsplan van de gemeente, de waterschapsverordening van het waterschap en de omgevingsverordening van de provincie, waarin het decentraal bestuur gebiedsdekkend de algemene regels en vergunningplichten vastlegt; (4) algemene rijksregels voor activiteiten in de fysieke leefomgeving; (5) de omgevingsvergunning, waarmee een initiatiefnemer via één aanvraag bij één loket toestemming kan verkrijgen voor het geheel van door hem gewenste activiteiten en (6) het projectbesluit, een generieke regeling voor besluitvorming over projecten met een publiek belang. Daarnaast omvat de Omgevingswet ondersteunende instrumenten zoals gedoogplichten, procedurebepalingen en regelingen voor toezicht en handhaving.

d. Keuzes in de Omgevingswet

In haar advies over het voorstel voor de Omgevingswet stelde de Afdeling vast dat de regeling van het materiële omgevingsrecht bijna volledig zal plaatsvinden in uitvoeringsregelingen, alsmede dat de regering in het voorstel vooral kiest voor het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door ruime bevoegdheden toe te kennen aan (decentrale) bestuursorganen, onder meer om van algemeen verbindende voorschriften af te wijken.[13] De Afdeling adviseerde om toetsingskaders op basis waarvan materiële normen worden gesteld of vergunningaanvragen worden getoetst, alsmede waar mogelijk materiële normen en voorschriften ter zake van handhaving en rechtsbescherming, in het voorstel op te nemen. Zij adviseerde ook om te onderzoeken welke andere materiële normen, waaronder omgevingswaarden en grenswaarden, zich ervoor lenen om in het voorstel te worden vastgelegd. De Afdeling heeft daarbij als voorbeeld gewezen op de materiële normen in de Wet geluidhinder en de Wet geurhinder. Voorts adviseerde de Afdeling materiële en procedurele waarborgen in het voorstel op te nemen die de zorgvuldige toepassing van de afwijkingsmogelijkheden garandeert. Het advies heeft geleid tot enkele wijzigingen.[14] Het karakter van de Omgevingswet is echter ongewijzigd gebleven: een kaderwet die materiële normstelling delegeert naar het niveau van lagere regel-

---

[10] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 96.

[11] Paragraaf 2.5.1 van de Omgevingswet (Doorwerking van beleid door instructieregels).

[12] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 106.

[13] Advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 13 januari 2014 over het voorstel van wet houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet), (W14.13.0235/IV), Kamerstukken II, 2013/14, 33 962, nr. 4.

[14] Naar aanleiding van het advies van de Afdeling is onder meer geregeld dat de voorhangprocedure van toepassing is op de ontwerpamvb's die de regering vaststelt ter uitvoering van de Omgevingswet. Verder zijn delegatiegrondslagen duidelijker begrensd en ingekaderd en is de reikwijdte van de mogelijkheden voor instructieregels verduidelijkt. Ook zijn in beperkte mate materiële en procedurele waarborgen opgenomen voor het hanteren van de flexibiliteitsinstrumenten.

geving.[15] De wetgever heeft daarmee een principiële keuze gemaakt voor een stelsel waarin de amvb het basisniveau is voor inhoudelijke normstelling.

e. Adviseringslijn regelgeving in het nieuwe stelsel

De advisering over de aanvullingswetten, de invoeringswet en de uitvoeringsregelgeving vindt plaats tegen de achtergrond van de Omgevingswet en de keuzes die de wetgever daarmee voor het nieuwe stelsel heeft gemaakt. De Afdeling gaat uit van die keuzes.

In bovengenoemde advies heeft de Afdeling opgemerkt dat de vraag in hoeverre het voorstel bijdraagt aan de verwerkelijking van het maatschappelijk doel en de geformuleerde verbeterdoelen nog niet kan worden beantwoord. De Afdeling heeft op dit punt daarom een voorbehoud gemaakt.[16] De aanvullingswetten, de invoeringswet en de uitvoeringsbesluiten zijn in het bijzonder van belang. De Afdeling zal ten behoeve van haar advisering daarom telkens onderzoeken in hoeverre de voorgestelde regelgeving bijdraagt aan het behalen van de verbeterdoelen van het stelsel. Daarnaast zal de Afdeling onderzoeken of de nieuwe regelgeving consistent is met het instrumentarium van de Omgevingswet. Zij zal ook nagaan of de voorstellen en ontwerpen voldoen aan de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de Omgevingswet. De Afdeling zal zich in het bijzonder richten op het uitgangspunt van gelijkwaardige bescherming, onder meer in relatie tot bestuurlijke afwegingsruimte. De Afdeling zal daarbij nagaan of in voldoende mate is voorzien in materiële en/of procedurele waarborgen voor een zorgvuldig gebruik van bestuurlijke afwegingsruimte.

1. Toetsing van regelgeving in het nieuwe stelsel van het omgevingsrecht

In dit onderdeel beschrijft de Afdeling de algemene lijn aan de hand waarvan zij zal adviseren over toekomstige onderdelen van de stelselherziening van het omgevingsrecht. Deze passage komt een bredere betekenis toe dan het voorliggende wetsvoorstel. De algemene lijn zal volgens het advies (onderdelen a en e) bijvoorbeeld ook worden gehanteerd bij de advisering over het ontwerp van de op de Omgevingswet gebaseerde uitvoeringsregelgeving en het voorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet. De regering is verheugd dat de Afdeling hiermee een richtinggevend kader biedt dat aansluit bij de verbeterdoelen en uitgangspunten van de stelselherziening, de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet en de belangrijkste systeemkeuzes. Ook refereert de Afdeling aan de (kern)instrumenten die in de Omgevingswet zijn opgenomen en geeft zij aan dat de nieuwe regelgeving zal worden onderzocht op consistentie met dat instrumentarium. Genoemde elementen vormen de bouwstenen van de nieuwe regelgeving. Zij lenen zich ook naar het oordeel van de regering goed als toetssteen voor de beoordeling van de ontwikkeling van het nieuwe stelsel.

De Afdeling gaat in onderdeel d specifiek in op de systeemkeuze in de Omgevingswet om de materiële normstelling grotendeels te bundelen in een beperkt aantal algemene maatregelen van bestuur. De Afdeling wijst

---

[15] Er zijn geen omgevingswaarden of grenswaarden in de wet opgenomen.

[16] De Afdeling heeft in haar advies een voorbehoud gemaakt dat luidt: *«Toch zal op enig moment moeten kunnen worden beoordeeld of het nieuwe stelsel van het omgevingsrecht beantwoordt aan de doelstellingen van het voorstel. Daarom adviseert de Afdeling om gelijktijdig met het voorstel voor de invoeringswet de ontwerpamvb's voor advies aan de Afdeling voor te leggen. Op dat moment kan dan beter worden beoordeeld welke andere elementen dan de reeds hiervoor genoemde, eventueel alsnog in de Omgevingswet zouden moeten worden geregeld.»*

op enkele wijzigingen, die onder andere naar aanleiding van het advies van de Afdeling in de Omgevingswet zijn aangebracht, waarmee de delegatiegrondslagen in de Omgevingswet nader met waarborgen zijn omkleed. De Afdeling geeft vervolgens in onderdeel e expliciet aan dat zij de door de wetgever bij de Omgevingswet gemaakte keuzes voor het nieuwe stelsel, waaronder de keuze van de algemene maatregel van bestuur als basisniveau voor inhoudelijke normstelling, als uitgangspunt neemt voor de verdere advisering over onder meer de aanvullingswetten, de Invoeringswet Omgevingswet en de algemene maatregelen van bestuur op grond van de Omgevingswet. Voor de uitgangspunten van de stelselherziening zal de Afdeling zich in het bijzonder richten op het uitgangspunt van een gelijkwaardig beschermingsniveau. Ook hiervoor geldt dat de regering de geboden duidelijkheid waardeert. Deze komt ten goede aan de consistentie van de verdere opbouw en inrichting van het nieuwe stelsel.

2. Inleiding: inhoud wetsvoorstel

Dit wetsvoorstel voorziet erin dat de onderwerpen die nu zijn geregeld in de Wet geluidhinder en in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, een plaats krijgen in het stelsel van de Omgevingswet.[17] Daarbij is beoogd de regelgeving voor geluid in overeenstemming te brengen met de opbouw en doelen van de Omgevingswet, aldus de toelichting op het voorstel.[18] In het voorstel worden ook beleidsinhoudelijke doelstellingen gerealiseerd: de systematiek van geluidproductieplafonds wordt uitgebreid van rijks(spoor)wegen naar lokale wegen en spoorwegen en naar industrieterreinen. Niet onder dit voorstel vallen: geluidsregels voor luchtvaart, regels voor milieubelastende activiteiten en bepalingen inzake de geluidwering van bouwwerken. Deze onderwerpen worden geregeld in de Wet luchtvaart respectievelijk andere onderdelen van de Omgevingswet die door dit voorstel niet worden gewijzigd.[19]

In de Omgevingswet zijn al diverse regels en instrumenten opgenomen die kunnen worden ingezet voor de beheersing van geluidbelasting, bijvoorbeeld het omgevingsplan, de omgevingsvergunning en algemene rijksregels voor activiteiten. Ook bevat de Omgevingswet een verplichting voor de rijksoverheid om instructieregels te stellen over omgevingsplannen en projectbesluiten met het oog op het beschermen van de gezondheid met betrekking tot de geluidbelasting afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen.[20] Het voorstel vult de Omgevingswet aan door daarin vast te leggen welke overheden verantwoordelijk zijn voor «de beheersing van geluidbelasting met het oog op het beschermen van de gezondheid».[21] Daarnaast wordt geregeld welke overheden in welke gevallen een geluidproductieplafond vaststellen en verplicht het voorstel de rijksoverheid instructieregels te stellen over besluiten tot vaststelling van geluidproductieplafonds. Ook bevat het een tijdelijke regeling voor sanering van te hoge geluidbelasting en overgangsrecht voor lopende procedures onder de Wet geluidhinder en de Wet milieu-

---

[17] Namelijk: regels voor geluidproductie van infrastructuur en industrieterreinen en die voor geluidbelasting op nieuw te realiseren geluidgevoelige objecten,

[18] Memorie van toelichting, paragraaf 1.1.

[19] Regels voor milieubelastende activiteiten vallen tot op heden onder de Wabo en het Activiteitenbesluit milieubeheer. Geluidwering bij bouwwerken wordt geregeld in de bouwregelgeving (Bouwbesluit 2012).

[20] Artikel 2.28, onderdeel d Omgevingswet. Het onderhavige voorstel brengt hier een redactionele wijziging in aan, maar wijzigt de inhoud niet.

[21] Deze taak wordt voor het de gemeente toegevoegd aan artikel 2.16, voor de waterschappen aan artikel 2.16, voor provincies aan artikel 2.18 en voor het rijk aan artikel 2.19 van de Omgevingswet.

beheer. Door het voorstel zal de Wet geluidhinder worden ingetrokken en komt hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer te vervallen.

2. Inleiding: inhoud wetsvoorstel

De Afdeling geeft een samenvatting van de in de toelichting beschreven beleidsinhoudelijke doelstellingen van het wetsvoorstel, de inzet van het instrumentarium van de Omgevingswet voor de beheersing van de geluidbelasting en de specifieke aanvullingen op dat instrumentarium die in dit wetsvoorstel zijn opgenomen.

3. Aansluiting op het instrumentarium van de Omgevingswet

a. Noodzaak van aanvullend instrument geluidproductieplafond

Het herziene stelsel van het omgevingsrecht beoogt een zorgvuldig op samenhang afgestemd instrumentarium, bestaande uit de hierboven genoemde kerninstrumenten en omgevingswaarden. De Omgevingswet heeft daarnaast tot doel het omgevingsrecht eenvoudiger te maken door middel van een beperkt palet aan basisinstrumenten dat in beginsel gelijk is voor alle domeinen en alle bestuurslagen over de volle breedte van het omgevingsrecht.[22] In de Omgevingswet zijn dan ook instrumenten beschikbaar die ook kunnen worden ingezet voor de beheersing van geluidbelasting, zoals het omgevingsplan, omgevingswaarden en de programma's. De Afdeling merkt op dat in dit wetsvoorstel, dat één van de eerste wetsvoorstellen tot wijziging van de Omgevingswet is, voor de beheersing van geluidbelasting afkomstig van (spoor)wegen en industrieterreinen echter gekozen wordt voor handhaving van een bestaand afzonderlijk instrument uit de Wet milieubeheer: het geluidproductieplafond».

De Afdeling heeft begrip voor de wens om de in de toelichting genoemde voordelen te behouden die de huidige systematiek van geluidproductieplafonds, zoals neergelegd in de Wet milieubeheer, biedt bij het beschermen van de gezondheid tegen geluidbelasting.[23] Het belang van de uitgangspunten van de stelselherziening stelt echter wel bijzondere eisen aan de onderbouwing van nut en noodzaak bij het introduceren in de Omgevingswet van een voor die wet nieuw en afzonderlijk instrument, dat slechts op één beleidsterrein gekenmerkt door enkele specifieke geluidsbronnen zal worden gebruikt. De toelichting op de keuze voor het introduceren van geluidproductieplafonds in de Omgevingswet schiet op dit punt tekort. Uit het karakter van de omgevingswaarde worden in de toelichting weliswaar op relevante aspecten verschillen met het geluidproductieplafond afgeleid, maar daaruit volgt nog niet dat deze verschillen niet anders dan door onverkorte handhaving van het bestaande instrument van geluidproductieplafonds zijn te ondervangen. Ook had het in de rede gelegen om naar aanleiding van de belemmeringen voor toepassing van de omgevingswaarde op dit voor het omgevingsrecht belangrijke deelterrein de vormgeving van het instrument omgevingswaarde in de beschouwing te betrekken, bijvoorbeeld op het punt van vaststelling ervan als algemeen verbindend voorschrift.[24] Gelet op het streven naar (behoud van) een «beperkt palet» is het tenslotte van belang

---

[22] Paragraaf 2.2. van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingsrecht (Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3).

[23] Memorie van toelichting, paragrafen 3.3 en 4.4. Zie ook paragraaf 2.1 van het Nalevingsverslag geluidproductieplafonds rijkswegen 2015: https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/jaarverslagen/2016/12/12/nalevingsverslag-geluidproductieplafonds-rijkswegen-2015/nalevingsverslag-geluidproductieplafonds-rijkswegen-2015.pdf.

[24] Paragraaf 3.3 van de memorie van toelichting.

te motiveren dat de belemmeringen voor toepassing van het algemene instrumentarium zich specifiek op dit terrein en niet ook breder in het omgevingsrecht voordoen. Toepassing van afzonderlijk instrumentarium behoort immers uitzondering te zijn en te blijven.

De Afdeling adviseert de noodzaak van toevoeging van het instrument geluidproductieplafond aan de Omgevingswet nader toe te lichten in relatie tot de doelen van de stelselherziening van het omgevingsrecht.

b. Verhouding geluidproductieplafond tot het herziene omgevingsrecht

Door het binnen de systematiek van de Omgevingswet op zichzelfstaande karakter van geluidproductieplafonds is ook niet op voorhand duidelijk hoe deze zich verhouden tot het overige instrumentarium van de wet. De Afdeling wijst hierbij in het bijzonder op de artikelen 2.4 tot en met 2.7 van de Omgevingswet. In die artikelen komt het uitgangspunt van de Omgevingswet tot uitdrukking dat per gemeente, provincie of waterschap één omgevingsplan, omgevingsverordening dan wel waterschapsverordening wordt vastgesteld met regels over de fysieke leefomgeving. Als uitzondering hierop kunnen bij algemene maatregel van bestuur gevallen worden aangewezen waarin regels over de fysieke leefomgeving niet in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening worden opgenomen.[25] Ziet de Afdeling het goed, dan maken de geluidproductieplafonds geen deel uit van omgevingsplan, omgevingsverordening of waterschapsverordening, terwijl geluidproductieplafonds wel regels voor de fysieke leefomgeving zijn. Hierdoor kan afbreuk worden gedaan aan de integrale kenbaarheid van deze regels via het omgevingsplan. De toelichting gaat hier niet op in.

De Afdeling adviseert de toelichting met inachtneming van het bovenstaande aan te vullen en nader toe te lichten hoe de systematiek van de geluidproductieplafonds voor het normeren van geluidbelasting afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen zich verhoudt tot de reeds in de Omgevingswet opgenomen instrumenten.

c. Waarden voor geluidbelasting in de uitvoeringsregelgeving

Het normenkader voor geluidbelasting zoals dat vorm zal krijgen in het Besluit kwaliteit leefomgeving zal, evenals nu, bestaan uit drie typen waarden: de voorkeurswaarde, maximumwaarde en binnenwaarde.[26] Van de voorkeurswaarde mag gemotiveerd worden afgeweken. Decentrale overheden zullen in concrete gevallen ook kunnen afwijken van de maximumwaarde. Bestaande regelingen die dit mogelijk maken zullen in de uitvoeringsregelgeving bijeen worden gebracht.[27] Afwijken van de in het Bkl vast te leggen waarden zal alleen kunnen met inachtneming van de in het Bkl op te nemen instructieregels van het Rijk. Een van de instrumenten van de Omgevingswet voor het reguleren van de fysieke leefomgeving is de omgevingswaarde. Een omgevingswaarde is een maatstaf voor de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan, of de toelaatbare belasting door activiteiten of toelaatbare concentratie of depositie van stoffen in de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan. Het gaat bijvoorbeeld om kwaliteits-

---

[25] Artikelen 2.4, 2.5, 2.6 en 2.7 van de Omgevingswet. Stb. 2016, 156.

[26] Voor de huidige maximumwaarden, voorkeurswaarden en binnenwaarden, zie hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer.

[27] Memorie van toelichting, paragraaf 4.2.

eisen voor water of lucht. [28] *De omschrijving in de toelichting van bovengenoemde waarden voor geluidbelasting komt overeen met die van omgevingswaarden in de Omgevingswet. Deze waarden zijn immers een meetbare eenheid waarin voor de fysieke leefomgeving wordt bepaald wat de toelaatbare geluidbelasting is. Uit de toelichting blijkt echter niet of het hier omgevingswaarden betreft: de term komt in de toelichting op het voorstel niet voor.*

De Afdeling adviseert met inachtneming van het bovenstaande het karakter van de in het Besluit kwaliteit leefomgeving op te nemen maximumwaarden, voorkeurswaarden en binnenwaarden voor geluidbelasting door (spoor)wegen nader toe te lichten. Zij adviseert te verduidelijken of het hier omgevingswaarden betreft en indien dit niet het geval is de reden daarvoor toe te lichten, gelet op de omschrijving van omgevingswaarden in de Omgevingswet en de toelichting daarop.

3. Aansluiting op het instrumentarium van de Omgevingswet

a. Noodzaak van aanvullend instrument geluidproductieplafond

b. Verhouding geluidproductieplafond tot het herziene omgevingsrecht

De Afdeling merkt op dat de toelichting op de keuze voor de introductie van het instrument geluidproductieplafonds in de Omgevingswet op een aantal punten te kort schiet. Het had volgens de Afdeling in de rede gelegen om naar aanleiding van de belemmeringen voor toepassing van het instrument van de omgevingswaarde de vormgeving van dat instrument in de beschouwing te betrekken (onderdeel a). De Afdeling merkt verder op dat het door het binnen de systematiek van de Omgevingswet op zichzelf staande karakter van geluidproductieplafonds niet op voorhand duidelijk is hoe deze zich verhouden tot het overige instrumentarium van de wet (onderdeel b).

Vergelijking van de omgevingswaarde en het geluidproductieplafond

Naar aanleiding van de opmerkingen van de Afdeling is opnieuw bezien of, en zo ja, in hoeverre het instrument van de omgevingswaarde kan worden benut bij het inbouwen van de geluidregels van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer in de Omgevingswet.

In de Omgevingswet zijn omgevingswaarden normen waarmee de gewenste staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan als doel kan worden vastgelegd. Zij worden uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen (artikel 2.9, derde lid, van de Omgevingswet). Volgens artikel 2.9, tweede

---

[28] Artikelen 2.9 en 2.10 van de Omgevingswet bevatten de algemene bepalingen over omgevingswaarden en luiden:
Artikel 2.9 (omgevingswaarden)
1. Op grond van deze afdeling worden omgevingswaarden vastgesteld met het oog op de doelen van de wet. 2. Een omgevingswaarde bepaalt voor de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan: a. de gewenste staat of kwaliteit, b. de toelaatbare belasting door activiteiten, c. de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen. 3. Een omgevingswaarde wordt uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen.
Artikel 2.10 (aard, termijn en locaties van omgevingswaarden en onderbouwing)
1. Bij de vaststelling van een omgevingswaarde wordt bepaald: a. of deze waarde een resultaatsverplichting, inspanningsverplichting of andere, daarbij te omschrijven verplichting met zich brengt, b. het tijdstip waarop of de termijn waarbinnen aan de verplichting moet worden voldaan, c. de locaties waarop de omgevingswaarde van toepassing is. 2. Bij de vaststelling van een omgevingswaarde wordt onderbouwd welke taken en bevoegdheden op grond van deze of een andere wet in ieder geval worden ingezet om de omgevingswaarde te verwezenlijken.

lid, van de Omgevingswet kunnen omgevingswaarden ook de toelaatbare belasting door activiteiten of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen aangeven. Omgevingswaarden kunnen betrekking hebben op een concreet bepaald gebied of een object.

Omgevingswaarden worden vastgesteld bij algemene maatregel van bestuur, omgevingsverordening of omgevingsplan en binden alleen bestuursorganen. Omgevingswaarden gelden dus als zodanig niet voor burgers en bedrijven. De Omgevingswet verbindt twee rechtsgevolgen aan het vaststellen van een omgevingswaarde. In de eerste plaats heeft het college van burgemeester en wethouders de plicht een programma vast te stellen wanneer (naar verwachting) niet wordt voldaan aan de omgevingswaarde. Dat programma moet maatregelen bevatten om alsnog aan de omgevingswaarde te voldoen. Behoudens de in artikel 3.10, tweede lid, van de Omgevingswet opgenomen uitzonderingen geldt deze plicht voor het college van burgemeester en wethouders ook als de omgevingswaarde door de provincie of het Rijk is vastgesteld. In de tweede plaats moet iedere omgevingswaarde door monitoring worden bewaakt en moet worden beoordeeld of aan die omgevingswaarde wordt voldaan (artikel 20.1, eerste lid, van de Omgevingswet).

Het geluidproductieplafond zoals dat in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer vorm heeft gekregen, geeft de maximaal toegestane geluidproductie weer op een vast fictief punt (referentiepunt) op relatief korte afstand van de geluidbron. Het cordon van geluidproductieplafonds langs een weg of spoorweg limiteert aldus de maximale geluidproductie van die geluidbron en biedt daarmee bescherming aan de fysieke leefomgeving. Kenmerkend voor geluidproductieplafonds langs (spoor)wegen is dat het hierbij gaat om beschikkingen die zich richten tot de beheerder van de geluidbron. De beheerder van de geluidbron – en niet het bestuursorgaan dat het geluidproductieplafond heeft vastgesteld – is gehouden zorg te dragen voor strikte naleving van de geluidproductieplafonds en daarvoor zo nodig maatregelen te nemen.

Uit het voorgaande kan worden afgeleid dat de Omgevingswet zoals deze thans luidt, twee belemmeringen bevat om het geluidproductieplafond vorm te geven als een omgevingswaarde: in de eerste plaats worden omgevingswaarden vastgesteld bij algemene maatregel van bestuur, omgevingsverordening of omgevingsplan en niet bij beschikking en in de tweede plaats geldt bij (dreigende) overschrijding van een omgevingswaarde een programmaplicht voor een bestuursorgaan in plaats van een plicht voor de beheerder van de geluidbron om maatregelen te treffen om aan de waarde te voldoen.

De regering is na heroverweging tot de conclusie gekomen dat deze twee belemmeringen kunnen worden weggenomen. Hierdoor wordt het mogelijk geluidproductieplafonds als omgevingswaarden vast te stellen, zonder dat dat de wezenskenmerken van het instrument omgevingswaarde aantast. In afdeling 2.3 van de Omgevingswet zijn daarom bepalingen opgenomen met de verplichting of de bevoegdheid om omgevingswaarden vast te stellen voor de geluidproductie van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Geluidproductieplafonds als omgevingswaarden worden vastgesteld bij omgevingsplan (gemeente) of besluit (provincie en Rijk). Daarnaast is artikel 3.10 van de Omgevingswet zodanig gewijzigd dat bij algemene maatregel van bestuur of omgevingsverordening kan worden bepaald dat er, in plaats van een programmaplicht, voor een daarbij aangewezen bestuursorgaan of andere instantie (in de praktijk: de beheerder van de geluidbron) een plicht geldt tot het treffen van maatregelen, gericht op het voldoen aan de

omgevingswaarde. In het Besluit kwaliteit leefomgeving zullen bepalingen met die strekking worden opgenomen.

Betekenis voor andere beleidsterreinen

Sommige factoren die bij als omgevingswaarden vastgestelde geluidproductieplafonds in het spel zijn, gelden ook voor andere aspecten van de fysieke leefomgeving. De voorgestelde wijzigingen zouden daarom in de toekomst mogelijk ook toepasbaar kunnen zijn bij andere situaties waarbij sprake is van een beheerder die verantwoordelijk is voor een bepaald onderdeel van de fysieke leefomgeving.

c. Waarden voor geluidbelasting in de uitvoeringsregelgeving

De Afdeling merkt op dat het normenkader voor geluidbelasting vorm zal krijgen in het Besluit kwaliteit leefomgeving en dat dit zal bestaan uit drie typen waarden: de voorkeurswaarde, de maximale waarde en de binnenwaarde. De Afdeling adviseert te verduidelijken of het hier omgevingswaarden betreft en, als dit niet het geval is, de reden daarvoor toe te lichten.

Zoals hiervoor al aangegeven, is een omgevingswaarde een norm die de gewenste staat of kwaliteit van (een onderdeel van) de fysieke leefomgeving als *doel* vastlegt. In de context van dit wetsvoorstel – de beheersing van geluidbelasting – zijn geluidproductieplafonds omgevingswaarden. In het stelsel van de Omgevingswet zijn waarden alleen omgevingswaarden als ze als zodanig zijn benoemd en vastgesteld. Bovengenoemde andere waarden (die in het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet vorm zullen krijgen als standaardwaarde respectievelijk grenswaarden) zijn geen omgevingswaarden, maar vormen onderdeel van de instructieregels voor onder meer het omgevingsplan die zullen gelden bij enerzijds de aanleg of aanpassing van een geluidbron en anderzijds het mogelijk maken van een nieuw geluidgevoelig gebouw in de nabijheid van een geluidbron. Deze waarden drukken niet de gewenste staat of kwaliteit van een onderdeel van de fysieke leefomgeving uit die, ongeacht de lokale omstandigheden, binnen dat gebied geldt en waarbij, bij (dreigende) overschrijding daarvan, actie moet worden ondernomen om die alsnog te bereiken. De voorkeurswaarde, maximale waarde en binnenwaarde zijn dan ook geen omgevingswaarden. De toelichting is op dit punt aangevuld.

4. Uitgangspunt gelijkwaardig beschermingsniveau

De materiële normering van geluidbelasting afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen zal plaatsvinden in de uitvoeringsregelgeving. Voor dit beleidsterrein geldt dat, in lijn met het nieuwe stelsel omgevingsrecht, wordt gekozen voor het verruimen van bestuurlijke afweging door ruime bevoegdheden toe te kennen aan (decentrale) bestuursorganen. Die systeemkeuzes brengen met zich dat de vraag in hoeverre het voorstel voldoet aan het uitgangspunt van gelijkwaardige (materiële) bescherming op basis van het voorstel niet goed kan worden beantwoord. De Afdeling zal zich bij de advisering over de uitvoeringsregelgeving opnieuw buigen over de vraag naar het beschermingsniveau. In de toelichting bij het voorstel wordt uitgebreid ingegaan op de contouren van de uitvoeringsregelgeving.[29] De Afdeling signaleert aan de hand daarvan op voorhand enkele aandachtspunten en risico's als het gaat om het uiteindelijke beschermingsniveau in het nieuwe stelsel, en hecht eraan daar thans ten behoeve van het opstellen van de uitvoeringsregelgeving

[29] Memorie van toelichting, hoofdstuk 4.

op te wijzen. In het bijzonder richt de Afdeling zich hierbij op het uitgangspunt van gelijkwaardige bescherming, onder meer in relatie tot bestuurlijke afwegingsruimte. Een belangrijk punt van aandacht voor de Afdeling is de mate waarin is voorzien in materiële en procedurele waarborgen voor een zorgvuldig gebruik van bestuurlijke afwegingsruimte.

Het huidige niveau van bescherming tegen geluidbelasting afkomstig van wegen, spoorwegen en gezoneerde industrieterreinen wordt bepaald door de Wet geluidhinder, Hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer en de op die wetten gebaseerde uitvoeringsregelgeving.
Het voorliggende wetsvoorstel vervangt materieel de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. De materiële normen voor de beheersing van geluidbelasting afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen zullen worden gesteld in de op de Omgevingswet gebaseerde uitvoeringsregelgeving, welke beoogt zowel flexibiliteit als bescherming te bieden bij de invulling van de fysieke leefomgeving. Volgens de toelichting is het streven erop gericht de invoering van het nieuwe stelsel van geluidsregels beleidsneutraal vorm te geven, waarbij «landelijk gemiddeld gezien ten minste een gelijk beschermingsniveau [geboden wordt] tegen schade aan de gezondheid door hoge geluidniveaus vanwege weg- en railverkeer en industrie in de leefomgeving.»[30]

Volgens de memorie van toelichting biedt de systematiek van het voorstel en de daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving de flexibiliteit die nodig is om aan complexe lokale afwegingen vorm te geven zonder afbreuk te doen aan het beschermingsniveau. De Afdeling onderschrijft de hoofdlijnen van de aangekondigde systematiek en het bij algemene maatregel van bestuur vastleggen van drie typen landelijke waarden voor geluidbelasting.[31] De toelichting geeft echter onvoldoende inzicht in de mogelijkheden die decentrale overheden krijgen om af te wijken van de in de uitvoeringsregels te formuleren geluidswaarden. De Afdeling is er op grond van de toelichting niet op voorhand van overtuigd dat de gelijkwaardige bescherming voor de burger tegen geluidbelasting gewaarborgd is bij gebruikmaking van die mogelijkheden. Ook valt uit de vooruitblik op de uitvoeringsregels niet op te maken hoe het belang van de gezondheid zal worden gewogen in de besluitvorming over toegestane geluidbelasting.

De Afdeling adviseert in de toelichting nader in te gaan op de wijze waarop een gelijkwaardig beschermingsniveau wordt gewaarborgd in de aangekondigde uitvoeringsregels en daarbij aandacht te besteden aan de bovengenoemde punten.

4. Uitgangspunt gelijkwaardig beschermingsniveau

Het verheugt de regering dat de Afdeling de hoofdlijnen van de aangekondigde systematiek en het bij algemene maatregel van bestuur vastleggen van drie typen waarden voor geluidbelasting onderschrijft. De Afdeling geeft vervolgens aan dat de toelichting nog onvoldoende inzicht geeft in de mogelijkheden die decentrale overheden krijgen om af te wijken van deze drie typen waarden voor geluidbelasting. De Afdeling is er niet op voorhand van overtuigd dat de gelijkwaardige bescherming voor de burger tegen geluidbelasting ook onder het nieuwe stelsel gewaarborgd is. Ook valt volgens de Afdeling uit de vooruitblik op de uitvoeringsregel-

---

[30] Memorie van toelichting, paragraaf 4.2.
[31] Memorie van toelichting, paragraaf 4.2: voorkeurswaarden, maximale waarden en binnenwaarden.

geving niet op te maken hoe het belang van de gezondheid zal worden gewogen in de besluitvorming over de toegestane geluidbelasting.

Het stelsel van de voorkeurswaarde en de maximale waarde geeft richting aan de afweging die decentrale overheden in een concreet geval moeten maken en werkt in het kort als volgt.
Onder de voorkeurswaarde is de situatie vanuit een oogpunt van gezondheid toereikend en heeft het bevoegd gezag alle vrijheid om die keuze te maken die hem het beste lijkt. Omdat de voorkeurswaarde niet steeds haalbaar is, heeft het bevoegd gezag de ruimte om bij een geluidbelasting boven de voorkeurswaarde een gemotiveerde afweging te maken tussen de verschillende betrokken belangen, waaronder gezondheid, maar ook economie, woningbouw en mobiliteit, waarbij ook in ogenschouw wordt genomen of maatregelen ter beperking van de geluidbelasting op de gevel mogelijk en doelmatig zijn. Als resultante van die afweging kan met een goede onderbouwing een hogere geluidbelasting dan de voorkeurswaarde op de gevel van een geluidgevoelig gebouw aanvaardbaar worden geoordeeld.
Deze afwegingsruimte wordt aan de bovenkant begrensd door de maximale waarde. Overschrijding van de maximale waarde is slechts in enkele gevallen mogelijk, die in de toelichting bij het wetsvoorstel zijn omschreven en in het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet zullen worden uitgewerkt.
Om eventuele gezondheidseffecten te voorkomen, geldt in situaties waarin de voorkeurswaarde wordt overschreden aanvullend de binnenwaarde als grenswaarde voor geluidgevoelige ruimten, als extra waarborg om ervoor te zorgen dat bewoners ook bij hogere geluidbelastingen buiten de woning, onder acceptabele omstandigheden in hun woning kunnen leven en slapen.

Deze werkwijze is vergelijkbaar met de huidige Wet geluidhinder en de Wet milieubeheer, zij het dat het aantal normen en regels dat met name de Wet geluidhinder hiervoor nog kent, sterk wordt gestroomlijnd en verminderd. Een vergelijking van de oude en de nieuwe systematiek laat zien dat over het geheel een gelijkwaardig beschermingsniveau wordt geboden. In de nota van toelichting bij het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet (waarmee onder meer het Besluit kwaliteit leefomgeving zal worden gewijzigd) zal dit nader worden uitgewerkt.

Met het hanteren van de geluidnormen wordt het belang van de gezondheid al geïntegreerd in de besluitvorming. Zoals gezegd, vertegenwoordigt de voorkeurswaarde een zodanig geluidniveau dat er sprake is van een aanvaardbare situatie zonder dat extra maatregelen getroffen moeten worden. De maximale waarde geeft sturing aan het bestuurlijke afwegingsproces bij geluidniveaus boven de voorkeurswaarde. Het gezondheidsbelang kan dan een van de elementen zijn die een rol spelen in dat afwegingsproces. Daarnaast kunnen ook andere belangen, bijvoorbeeld van mobiliteit, economie of woningbouw, van belang zijn. In een concrete situatie dienen alle relevante belangen en omstandigheden tegen elkaar te worden afgewogen.

5. Verplichte instructieregels Rijk over geluidproductieplafonds en het beginsel «decentraal, tenzij»

Het onderhavige voorstel bevat de verplichting voor de rijksoverheid om instructieregels te stellen over besluiten tot het vaststellen van geluidproductieplafonds.[32] Daarbij kan worden gedacht aan regels over de inhoud van een dergelijk besluit. De toelichting vermeldt over de inhoud van deze

[32] Voorgesteld artikel 2.29a (Verplichte instructieregels Rijk).

instructieregels alleen dat deze een equivalent zullen zijn van de regels die nu in titel 11.3 van de Wet milieubeheer zijn opgenomen. De instructieregels zullen worden opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. De wijze waarop geluidproductieplafonds worden vastgesteld, zal grotendeels dezelfde zijn als de wijze waarop deze plafonds onder de huidige Wet milieubeheer worden vastgesteld, aldus de toelichting.[33]

Ervan uitgaande dat de normen van de huidige titel 11.3 Wet milieubeheer als instructieregel worden opgenomen in het Bkl, zal de ruimte voor decentrale afweging door deze instructieregels worden ingeperkt.[34] *De toelichting gaat niet in op hoe deze keuze zich verhoudt tot één van de met het voorstel nagestreefde beleidsdoelen van het nieuwe stelsel omgevingsrecht: aansluiten bij de bestaande bestuurlijke taakverdeling en het uitgangspunt dat de gemeente primair verantwoordelijk is voor de zorg van de fysieke leefomgeving («decentraal tenzij»).*[35]

De Afdeling adviseert de toelichting op dit punt aan te vullen.

5. Verplichte instructieregels Rijk over geluidproductieplafonds en het beginsel «decentraal, tenzij»

De Afdeling merkt op dat, ervan uitgaande dat de normen van de huidige titel 11.3 van de Wet milieubeheer als instructieregel zullen worden opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving, de ruimte voor decentrale afweging door deze instructieregels zal worden ingeperkt. De toelichting gaat niet in op de vraag hoe deze keuze zich verhoudt tot een van de met het voorstel nagestreefde beleidsdoelen van het nieuwe stelsel van het omgevingsrecht: aansluiten bij de bestaande bestuurlijke taakverdeling en het uitgangspunt dat de gemeente primair verantwoordelijk is voor de zorg van de fysieke leefomgeving («decentraal tenzij»).

Het klopt dat de in het Besluit kwaliteit leefomgeving op te nemen instructieregels de ruimte voor decentrale afweging enigszins zullen inperken. Met de Aanvullingswet geluid Omgevingswet wordt echter niet een verdergaande inperking van die beleidsruimte beoogd dan in de huidige regelgeving op het gebied van geluid. Ook nu zijn taken en bevoegdheden op het gebied van geluid belegd op het niveau van provincie en gemeente en zijn die taken en bevoegdheden begrensd door middel van onder meer een maximale waarde. In zoverre sluit de Aanvullingswet geluid Omgevingswet dan ook aan bij de bestaande bestuurlijke taakverdeling op het gebied van geluid. De toelichting is op dit punt aangevuld.

6. Overige wijzigingen

In verband met de wijzigingen in afdeling 2.3 en artikel 3.10 van de Omgevingswet zijn in het wetsvoorstel enkele andere bepalingen van de Omgevingswet gewijzigd, onder meer bepalingen over de toedeling van specifieke taken, instructieregels en instructies en monitoring en informatie.

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om in het wetsvoorstel ook enkele andere wijzigingen door te voeren. Deze worden hieronder kort toegelicht. De toelichting is dienovereenkomstig aangepast.

---

[33] Artikelsgewijze toelichting bij wijzigingsonderdeel H.
[34] Voorgestelde artikelen 2.29a en 2.43 Omgevingswet en de artikelsgewijze toelichting daarbij.
[35] Memorie van toelichting, paragraaf 2.3.

In de eerste plaats is in het wetsvoorstel zoveel mogelijk het generieke begrip «geluid» gehanteerd in plaats van meer specifieke begrippen als «geluidhinder» en «geluidbelasting». Dit sluit aan bij de keuze die op dat punt ook al is doorgevoerd in het Besluit kwaliteit leefomgeving. In lijn met deze keuze worden ook in een aantal bestaande artikelen van de Omgevingswet de termen «geluidhinder» en «geluidbelasting» vervangen.

Aan artikel 2.24 is een lid toegevoegd dat het mogelijk maakt om instructieregels te stellen over de uitoefening van de taak om het geluid van hoofdspoorwegen te beheersen door ProRail als beheerder van die hoofdspoorwegen. Artikel 2.24 maakte het alleen mogelijk om instructieregels te stellen over de uitoefening van taken of bevoegdheden door bestuursorganen.

In het nieuwe artikel 2.43 is een bevoegdheid gecreëerd om besluiten te nemen over het treffen van geluidwerende maatregelen aan gebouwen. Deze maatregelen moeten in bij algemene maatregel van bestuur te bepalen gevallen worden getroffen als de binnenwaarde wordt overschreden. In verband met deze nieuwe bevoegdheid wordt ook artikel 16.88 van de Omgevingswet gewijzigd zodat er een expliciete wettelijke grondslag is voor het stellen van regels over de wijze waarop rechthebbenden van een gebouw instemmen met het treffen van geluidwerende maatregelen aan dat gebouw.

Ook is artikel 5.44, vierde lid, van de Omgevingswet (zoals die wet komt te luiden ingevolge het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet) gewijzigd. De wijziging brengt tot uitdrukking dat het dagelijks bestuur van een waterschap een projectbesluit ook kan vaststellen met het oog op de taak, bedoeld in artikel 2.17, eerste lid, aanhef en onder c, van de Omgevingswet. Dit betreft de taak op het gebied van de beheersing van de geluidbelasting afkomstig van wegen in beheer bij een waterschap.

Aan artikel 16.78 is een lid toegevoegd dat regels stelt over de inwerkingtreding van een besluit als bedoeld in de nieuwe artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid. Het is gewenst om de inwerkingtreding van besluiten tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden uniform te regelen en de inwerkingtreding van de besluiten als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, zoveel mogelijk te laten aansluiten bij de inwerkingtredingsregels voor het omgevingsplan en het projectbesluit.

Voorts is de sanering van te hoge geluidbelastingen afkomstig van rijkswegen en hoofdspoorwegen niet langer opgenomen in de Omgevingswet, maar wordt deze afgewikkeld via het huidige recht (afdeling 11.3.6 van de Wet milieubeheer). Naar verwachting zal de besluitvorming over die sanering namelijk grotendeels zijn afgerond als de nieuwe wet- en regelgeving van kracht wordt. Artikel 3.3 van het wetsvoorstel bevat een overgangsbepaling met die strekking.
Na heroverweging is besloten om de besluitvorming over de sanering van te hoge geluidbelastingen afkomstig van decentrale infrastructuur niet te laten plaatsvinden via een programma, maar via het omgevingsplan (gemeente) of een projectbesluit (waterschap en provincie). Het eerder voorgestelde artikel 22.1 is daarom overbodig geworden. Daarnaast blijft voor decentrale bestuursorganen de mogelijkheid bestaan om vrijwillig een programma voor de sanering vast te stellen. De toelichting is op dit punt aangevuld.

Tot slot zijn enkele bepalingen – waaronder het overgangsrecht – in het wetsvoorstel afgestemd op het wetsvoorstel van de Invoeringswet Omgevingswet. Ook is het overgangsrecht op onderdelen verder gepreciseerd.

De Afdeling advisering van de Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De vice-president van de Raad van State,
J.P.H. Donner

Ik moge U, mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven-van der Meer

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

35 054

Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)

Nr. 5

VERSLAG
Vastgesteld 6 december 2018

De vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer verslag uit te brengen van haar bevindingen. Het verslag behandelt alleen die onderdelen waarover door de genoemde fracties inbreng is geleverd.

Onder het voorbehoud dat de regering de vragen en opmerkingen in dit verslag afdoende zal beantwoorden, acht de commissie hiermee de openbare behandeling van het voorstel van wet voldoende voorbereid.

Algemeen 1
1. Inleiding 2
2. Algemene opzet stelselherziening en aanvullingswetten 2
3. De geluidregels binnen het systeem van de omgevingswet 3
4. Contouren van de uitvoeringsregelgeving 5
5. Invoerings- en overgangsrecht 8
6. Voorbereiding van het wetsvoorstel 9
7. Overig 9

Algemeen

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het wetsvoorstel. Zij hebben daarover nog enkele vragen.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel. Zij zijn verheugd dat de systematiek van geluidproductieplafonds goed werkt en uitgebreid wordt en dat gewerkt wordt aan het versimpelen van de wet. Zij hebben nog enkele vragen.

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het wetsvoorstel. Zij hebben ambities als het gaat om het verbeteren van de leefomgeving, waar dit wetsvoorstel positieve gevolgen op kan hebben.

kst-35054-5
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2018

Om deze reden willen deze leden de regering nog enkele verhelderende vragen voorleggen.

De leden van de GroenLinks-fractie hebben kennisgenomen van het wetsvoorstel en hebben hier nog enkele vragen en opmerkingen bij.

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel. Zij stellen hierbij de volgende vragen.

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het wetsvoorstel met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. De leden hebben nog enkele vragen.

1. Inleiding

De leden van de CDA-fractie hebben van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Interprovinciaal Overleg (IPO), gebruikers van de wet, begrepen dat de geluidparagraaf moeilijk te lezen en te begrijpen is. Dit terwijl één van de doelen van de Omgevingswet is het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht. Kan de regering op het signaal van VNG en IPO reflecteren en daarbij aangeven welke mogelijkheden zij ziet om de geluidparagraaf beter begrijpelijk en leesbaar te maken?
De leden van de CDA-fractie constateren dat de regering in de memorie van toelichting (MvT) verwijst naar de complexiteit van de Wet geluidhinder (Wgh), dat is gekomen door het veelvuldig aanpassen van de wet en de uitvoeringsregelgeving. Kan de regering uiteenzetten waarom alles nu op een goede manier in de Omgevingswet opgenomen zou zijn, waardoor er de komende jaren geen wijzigingen meer optreden?

De leden van de ChristenUnie-fractie valt het op dat de rijkswegen, spoorwegen en industrie zijn meegenomen in het wetsvoorstel maar vele andere geluidbronnen niet. Het wetsvoorstel kent daardoor beperkingen. Veel omgevingsgeluiden, zoals door luchtvaart, scheepvaart, evenementen en activiteiten hebben zeker invloed op de omgeving. Waarom heeft de regering niet al het geluid opgenomen in dit wetsvoorstel? Wat is de afweging van de regering geweest om bijvoorbeeld geluid van activiteiten, schepen en luchtvaart buiten deze wettelijke kaders te houden?

2. Algemene opzet stelselherziening en aanvullingswetten

De leden van de CDA-fractie vragen of de regering kan uitleggen wat het verschil, zowel in de praktijk als in juridische zin, is tussen een geluidproductieplafond en een basisgeluidemissie en of beiden een omgevingswaarde zijn. In hoeverre is de basisgeluidemissie ook bedoeld om bronmaatregelen te kunnen treffen? Wat is de reden dat hiervoor twee verschillende geluidbeheersingsinstrumenten gekozen worden en hoe verhoudt het instrument basisgeluidemissie zich ten opzichte van de Omgevingswet?
De leden van de CDA-fractie vragen hoe de regering ervoor zorgt dat ondanks dat geluidproductieplafonds geen deel uitmaken van het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de waterschapsverordening er toch conform de bedoeling van de Omgevingswet in voldoende mate sprake is van een integraal plan.
De leden van de CDA-fractie constateren dat de huidige geluidzones in de Omgevingswet terugkeren onder de naam geluidaandachtsgebieden. Nieuw is dat deze gebieden als fysiek geografisch gebied zullen worden vastgelegd in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), waardoor er geen

misverstanden kunnen bestaan over de ligging van deze gebieden. Deze leden willen graag weten in hoeverre dit gevolgen kan hebben voor de bestaande geluidzones (zowel voor de desbetreffende infrastructuur als voor de omwonenden) en hoe er met geluidaandachtsgebieden omgegaan wordt als het DSO niet tijdig beschikbaar zou zijn?

De leden van de D66-fractie lezen dat de regering met deze wet een gelijkwaardig beschermingsniveau wil bieden aan burgers en tegelijkertijd met deze wet decentrale overheden meer vrijheid geeft om keuzes te maken als het gaat om het vaststellen van normenkaders met betrekking tot geluid. Kan de regering toelichten in hoeverre er sprake is van een gelijkwaardig inspraakniveau van burgers bij het vaststellen van deze normen in vergelijking tot de huidige wetgeving? Hoe kunnen burgers invloed hebben op het vaststellen en toepassen van de normenkaders? Kunnen burgers straks decentrale overheden aanspreken op de door hun vastgestelde normenkaders en verzoeken om een heroverweging van het normenkader?

De leden van de SP-fractie vragen een uitgebreidere toelichting op de keuze voor het vaststellen van de wettelijke geluidplafonds als omgevingswaarden. Wat zijn de juridische, maar ook de praktische, implicaties van deze wijziging? Wat bekent deze wijziging voor omwonenden die bezwaar willen aantekenen of in beroep willen gaan? De leden van de SP-fractie vragen of het laten vervallen van de civielrechtelijke elementen, ten aanzien van geluidwerende maatregelen, en alleen het handhaven van de bestuursrechtelijke elementen betekent dat mensen niet meer in beroep kunnen gaan. Kunnen de juridische implicaties van deze keuze worden toegelicht?

De leden van de ChristenUnie-fractie zien de doelen van de Omgevingswet ook in de Aanvullingswet geluid. Hoe gaat de regering ervoor zorgen, dat bij het invoegen van de geluidwetgeving in het stelsel van de Omgevingswet de bescherming tegen geluidhinder voor bestaande woonkernen verbetert? Hoe gaat deze wet een goed woon- en leefklimaat waarborgen?

3. De geluidregels binnen het systeem van de omgevingswet

De leden van de VVD-fractie lezen dat voor gezoneerde industrieterreinen van regionaal belang, in het stelsel van de Omgevingswet (artikel 2.12a), door de provincie op verzoek van een gemeente geluidproductieplafonds kunnen worden vastgesteld. Deze leden vragen waarom er voor gekozen is deze bevoegdheid niet bij de provincie te houden en daarmee de status van regionaal belang te borgen.

De leden van de CDA-fractie vragen hoe het maximeren van toelaatbare geluidbelasting in de praktijk werkt. Deze leden wijzen er op dat het geluid door verschillende bestuurslagen gereguleerd wordt en er zowel gewerkt wordt met een geluidproductieplafonds als een basisgeluidemissie. Kan de regering dit uitleggen aan de hand van een aantal voorbeelden, bijvoorbeeld een school die zowel in de buurt van een snelweg/spoorweg, provinciale weg als lokale weg ligt en waar een nieuwe ontwikkelingen plaats gaat vinden (bijvoorbeeld het verbreden van de snelweg)?
De leden van de CDA-fractie krijgen graag meer duidelijkheid over de bevoegdheid voor industrieterreinen die een regionaal belang hebben of industrieterreinen die zich over meerdere gemeenten uitstrekken. Kan de regering aangeven hoe de bevoegdheden nu geregeld zijn? En indien dit nu anders is dan het in het voorliggend wetsvoorstel voorgesteld wordt, kan de regering dan onderbouwen waarom er voor een andere systematiek gekozen wordt?

De leden van de CDA-fractie verzoeken de regering uit te leggen wat de reden is dat het voor gemeentes voordeliger zou zijn om de provincie te verzoeken om geluidproductieplafonds voor industrieterreinen in te stellen. Deze leden vragen of de regering zowel de voor- en nadelen op een rijtje zou willen zetten. Kan de regering ook aangeven hoe het proces eruit ziet als een gemeente de taak toch weer terug zou willen krijgen van de provincie? Wat zou er gebeuren als gemeentes niet op één lijn liggen en er onderling niet uitkomen, ook als het gaat om het overdragen van de taak aan de provincie?
De leden van de CDA-fractie zien graag een nadere toelichting in hoeverre de keuze voor het verruimen van bestuurlijke afweging, door het toekennen van ruimere bevoegdheden aan (decentrale) bestuursorganen, in voldoende mate leidt tot gelijkwaardige bescherming van burgers? Deze leden vragen of de regering hierbij ook kan aangeven hoe zich dit verhoudt ten opzichte van de instructieregel die nog vanuit de huidige Wet milieubeheer (Wm) in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) opgenomen moet worden. Ook vragen deze leden waar de ruimte voor een decentrale afweging wordt ingeperkt?
De leden van de CDA-fractie vragen hoe de procedure om een besluit te nemen over geluidproductieplafonds er in de praktijk uit komt te zien? Komt hier een aparte commissie voor die gedeputeerde staten en/of de Minister adviseert? Is van tevoren bijvoorbeeld wel bepaald waar de desbetreffende geluidproductieplafonds zich bevinden, zodat omwonende weten dat er een besluit voorligt waar ze eventueel een zienswijze voor in kunnen dienen, bezwaar tegen aan kunnen tekenen of tegen in beroep kunnen gaan?

De leden van de D66-fractie lezen in paragraaf 3.4 dat de methode van monitoring van geluidproductieplafonds in het Aanvullingsbesluit geluid verder uitgewerkt zal worden. Kan de regering alvast schetsen hoe de methode eruit zal komen te zien? Door wie en hoe wordt de methode vastgesteld? Kan en zal de methode worden bijgesteld naar aanleiding van metingen?

De leden van de GroenLinks-fractie kunnen zich vinden in het uitgangspunt, dat er een lokale afweging gemaakt moet worden voor het toestaan van activiteiten die geluid veroorzaken. De aanleg van bijvoorbeeld een bedrijventerrein heeft gevolgen voor de leefbaarheid van dat gebied. Als er gekozen moet worden tussen industrie en wonen is het zinvol dat er ook gekozen kan worden tussen de hoeveelheid lawaai die in een bepaald gebied geproduceerd mag worden. Die zaken hangen met elkaar samen en daarover moet dus ook in samenhang kunnen worden besloten. Het is dan wel bijzonder dat er wordt gesteld dat er overal een gelijkwaardig beschermingsniveau is, aangezien het duidelijk in tegenspraak is met de vrijheid van overheden om op de ene plek meer lawaai toe te staan dan op de andere plek. Zeker als verschillende overheden verschillende keuzes maken. Zo kan een lokale overheid kiezen voor een nieuwe woonwijk en weinig lawaai terwijl het rijk kan besluiten om op de belendende snelweg de maximum snelheid te verhogen, zonder aanvullende maatregelen te nemen. Hoe gaat de wet burgers hiertegen beschermen?
De leden van de GroenLinks-fractie willen graag een andere toelichting over de manier waarop burgers worden beschermd tegen cumulatief geluid van verschillende activiteiten en/of vergund worden door verschillende overheden. Hoe zit het met de optelsom van geluid van de ene lokale weg met het geluid van een nationale aanvliegroute van een vliegveld? Het wordt natuurlijk lastig om vliegroutes enerzijds om stiltegebieden heen te leidden en anderzijds spoor- en snelwegen te laten mijden om dubbelingen te voorkomen. Maar de omwonenden van een

dergelijke locatie hebben dan wel te maken met dubbel geluid en minder bescherming.

De leden van de SP-fractie vragen waarom is gekozen dit wetsvoorstel te beperken tot geluid afkomstig van (spoor-)wegen en industrie. Valt dit geheel samen met de reikwijdte van de Wgh? Waar gaat bijvoorbeeld het geluid van windmolens onder vallen? Dit kan door omwonenden als ernstige hinder worden ervaren. Op welke wijze wordt de regelgeving hieromtrent vastgelegd, als dat niet in deze wet is?
De leden van de SP-fractie vragen welk risico op willekeur er ontstaat, door het beheersen van geluid afkomstig van bronnen in lokaal beheer, niet meer landelijk wettelijk vast te leggen? Kan dit worden toegelicht? Hoe wordt de verankering van lokale deskundigheid en de handhaving in de praktijk vormgegeven?
De leden van de SP-fractie merken op dat er langzamerhand, wet na wet, steeds meer verantwoordelijkheden worden overgeheveld naar lokale overheden. Op welke wijze wordt er gemonitord dat dit ook voor kleinere gemeenten goed uitvoerbaar blijft en hoe wordt dit vervolgens geborgd?

De leden van de ChristenUnie-fractie constateren dat de richtlijnen en normen voor geluidoverlast constant worden vernieuwd. Deze leden zien de nieuwe wet als een uitgelezen kans om de nieuwe kaders ook toe te passen op al bestaande geluidsituaties. Hoe gaat de regering de nieuwe kaders en normen toepassen in dit wetsvoorstel? Erkent de regering dat door de toegenomen maximale snelheid de geluidoverlast ook is toe genomen?
De leden van de ChristenUnie-fractie valt het op dat de Wgh en de Wm verschillende geluidnormen hanteren. De bestaande situatie lijkt niet gewijzigd te worden. Waarom worden de geluidnormen tussen bestaande en nieuwbouwwijken niet gelijk getrokken in de nieuwe wet? Hoe wordt uitvoering gegeven aan de aangenomen Motie van de leden Van der Graaf en Sienot over het verminderen van geluidhinder voor omwonenden (Kamerstuk 35 000-A, nr. 7)?
De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de regering waarom er niet voor al het geluid, met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen, een nachtregeling komt. Op dit moment is er alleen voor de industrie een speciale nachtregeling.

4. Contouren van de uitvoeringsregelgeving

De leden van de VVD-fractie lezen dat een verhoogd binnenniveau van 41 dB toelaatbaar is om de transformatie van kantoren tot woningen mogelijk te maken. Deze leden vragen of er onderzocht is hoe het verhoogd binnenniveau bijdraagt aan de doelstelling om een gezonde fysieke leefomgeving te realiseren en of dit effect heeft voor het (op termijn) ontstaan van saneringssituaties.
De leden van de VVD-fractie constateren dat in het stelsel van de Omgevingswet normen worden opgenomen voor de gecumuleerde geluidbelasting van uiteenlopende geluidbronsoorten, waaronder industrielawaai, voor zowel de belasting op gevels als de geluidbelasting in de woningen (het binnenniveau). De huidige regelgeving voorziet niet in normen voor de gecumuleerde geluidbelasting. Deze leden vragen of er onderzoek is gedaan ter onderbouwing van de normen voor de gecumuleerde geluidbelasting van verschillende bronsoorten. Ook vragen deze leden naar de praktische en financiële gevolgen van de normering in de praktijk. Is dergelijk onderzoek beschikbaar? Zo nee, wordt dat nog gedaan voordat wordt besloten over de invoering van het nieuwe systeem?
De leden van de VVD-fractie merken op dat in het stelsel van de Omgevingswet het gesommeerde geluid van verschillende industrieter-

reinen getoetst wordt aan geluidnormen. De huidige regelgeving voorziet alleen in toetsing van het geluid per industrieterrein. Deze leden vragen of er onderzoek gedaan is ter onderbouwing van de normen voor de gesommeerde geluidbelasting van verschillende industrieterreinen. Ook vragen deze leden naar de praktische en financiële gevolgen van de normering in de praktijk. Is dergelijk onderzoek beschikbaar? Zo nee, wordt er nog onderzoek gedaan voordat wordt besloten over de invoering van het nieuwe systeem?
De leden van de VVD-fractie constateren voorts dat in het stelsel van de Omgevingswet de op een gezoneerd industrieterrein aanwezige geluidbronnen (binnen én buiten de inrichtingen) getoetst worden aan de normen voor de geluidbelasting op de omgeving. De huidige regelgeving voorziet alleen in de toetsing van binnen de inrichtingen aanwezige geluidbronnen. Is er onderzoek gedaan naar aanpassing van de normen in verband met het grotere aantal te toetsen bronnen? Zo nee, wordt dat nog gedaan voordat wordt besloten over de invoering van het nieuwe systeem?
De leden van de VVD-fractie lezen dat het stelsel van de Omgevingswet vervalt voor gezoneerde industrieterreinen de toepassing van «redelijke sommatie», een factor waarmee in het huidige stelsel de geluidbelasting wordt gecorrigeerd voor de mate waarin geluidbronnen gelijktijdig geluid uitstralen. In plaats daarvan worden de geluidbronnen aan een gesommeerd jaargemiddelde getoetst. Deze leden vragen of dit een beleidsneutrale omzetting is.

De leden van de CDA-fractie vragen of het in de praktijk zo kan zijn dat gemeente A een andere waarde voor basisgeluidemissie heeft voor bijvoorbeeld een school dan gemeente B, waarbij het uitgangspunt is dat de omstandigheden waarin de school staat precies hetzelfde zijn. Zo ja, hoe ziet de regering dit in het licht van rechtsgelijkheid?
De leden van de CDA-fractie willen graag weten wat de reden is dat leegstand van kantoren en andere gebouwen aan de reeds bestaande uitzonderingssituaties wordt toegevoegd. Vaak gaat het om een tijdelijke situatie, kan het aanpassen van de norm gevolgen hebben voor de functie die het gebouw daarna kan vervullen? Zo ja, hoe ziet aanpassen van de norm naar de eerdere situatie er dan weer uit?
De leden van de CDA-fractie constateren dat vanwege de toenemende behoefte aan huizen in de steden er ook steeds meer gekeken wordt naar locaties in de buurt van snelwegen, provinciale wegen en zeehavens voor nieuwbouw. Daarbij geldt voor zeehaven een aparte norm. Kan de regering uiteenzetten welke binnenwaarde gehanteerd wordt voor woningen in de buurt van zeehavens. En kan de regering uiteenzetten in hoeverre een ruimere toepassing, vanwege de behoefte aan woningbouw, toch niet alsnog wenselijk zou zijn?
De leden van de CDA-fractie vragen of de verhoging van 5 dB voor provinciale wegen over de binnenwaarde gaat?
De leden van de CDA-fractie ontvangen graag een toelichting op het advies van de World Health Organization (WHO). Uit het advies van de WHO, met betrekking tot geluid, is namelijk gebleken dat de geluidbeleving voor weg en rail steeds dichterbij elkaar komt. Dit zou kunnen betekenen dat de Nederlandse «railbonus» zou kunnen verdwijnen. Toch heeft de regering in het voorliggende wetsvoorstel hier niet voor gekozen.
De leden van de CDA-fractie vragen in hoeverre inspraak, bezwaar en beroep van toepassing is bij situaties waar een overschrijving van de maximale waarde toegestaan wordt omdat sprake is van zwaarwegende economische of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen.
De leden van de CDA-fractie vragen of de regering kan aangeven op welke manier de oude en de nieuwe systematiek te vergelijken is als het gaat over het gelijkwaardige beschermingsniveau. Klopt het dat hierbij uitgegaan wordt van een landelijk gemiddelde? Zo ja, kan (de range)

inzichtelijk gemaakt worden waarmee tot het landelijk gemiddelde is gekomen?
De leden van de CDA-fractie vernemen graag wat er bedoeld wordt met «of de werkelijke geluidemissie de basisgeluidemissie overschrijft». Gaat dit over een meting ten opzichte van een model?
De leden van de CDA-fractie vragen op welke manier er wordt berekend in hoeverre een bepaalde bronmaatregel een effect heeft, zodat dit in het model aangepast kan worden.

De leden van de D66-fractie lezen in paragraaf 4.2. van de MvT dat het voor decentraal bestuur mogelijk is om van de vastgestelde voorkeurswaarde van geluid in projecten af te wijken. Deze afwijking moet een gemotiveerde afweging zijn van het bestuurlijk gezag. Aan welke eisen moet zo'n gemotiveerde afweging voldoen? Kunnen ecologische overwegingen hierin ook meegenomen worden?
De leden van de D66-fractie lezen in paragraaf 4.6 van de MvT dat er «Met de invoering van de nieuwe geluidregels zal – …- in meer gevallen de gezamenlijke geluidbelasting van verschillende bronnen worden beoordeeld». In andere woorden wordt aangegeven dat met het in kaart brengen van geluidbelasting rekening gehouden zal worden met de «cumulatie» van geluid. Kan de regering verder toelichten hoe de «cumulatie» van geluid wordt meegenomen in het vaststellen van het normenkader van de omgevingswaarden, de voorkeurswaarde en de binnenwaarde? Wordt er een maximale waarde vastgesteld voor de geluidbelasting van een cumulatie van geluid door bijvoorbeeld wegen, sporen, industrieterrein en luchtvaart? Zo nee, waarom niet?

De leden van de GroenLinks-fractie zijn ook benieuwd hoe de doelstellingen voor de beleidsvrijheid en ruimte voor lokale afwegingen zich verhouden tot de algemene plicht voor de overheid om haar burgers te beschermen, met name als het om gezondheid gaat. Deze wet moet nog worden ingevuld met algemene maatregelen van bestuur (AMvB's), die de geluidniveaus gaan regelen, maar blijkens hetgeen nu voorligt is het kennelijk niet de bedoeling om burgers substantieel beter te beschermen. Deze leden willen daarbij wijzen op het onlangs verschenen rapport van de WHO, dat vraagt om een veel betere bescherming tegen omgevingsgeluid dan wat er in de huidige wetgeving is vastgelegd. Deze leden willen graag weten of bij de invulling van deze kaderwet de gezondheid van burgers op een betere bescherming kan rekenen of op een slechtere? En wat gaat dat dan betekenen voor de beleidsvrijheid van overheden, de sanering van bestaande situaties of de besluitvorming van nieuwe plannen en bestemmingen?

De leden van de SP-fractie merken op dat het nieuwe normenkader veel ruimte voor interpretatie en afwegen van bestuurlijke belangen biedt. Dat gezondheidseffecten een grens vormen is duidelijk. Maar dat er al ver voor deze optreden ernstige hinder wordt ervaren, lijkt niet met het kader te worden ondervangen. Hoe worden omwonenden beschermd vóór het zover komt dat zij nadelige gezondheidseffecten?
De leden van de SP-fractie baart het zorgen dat er ook van wordt uitgegaan dat het omgevingsrecht «landelijk gemiddeld gezien» geen verslechtering mag zijn. Dit betekent natuurlijk niets voor de uitschieters en de ernstige hinder die grote groepen mensen hiervan ervaren. Deze leden vragen hier een toelichting op.
De leden van de SP-fractie constateren dat het laten vervallen van de geluidproductieplafonds voor wat betreft gemeentelijke (spoor-)wegen alleen maar als verslechtering kan worden gezien. De gemeente bepaalt wanneer er sprake is van overlast, zij stellen immers de grens vast met het niveau van basisgeluidemissie. Deze leden vragen ook ten aanzien van deze vaststelling hoe de gemeente tot de normen gaat komen. Welke

deskundigheid hebben zij zelf of trekken zij aan? Welke gemeentelijke andere belangen kunnen meegewogen worden en hoe wordt de weging tussen de verschillende belangen getoetst? Is er nog sprake dat burgers overal in Nederland op dezelfde wijze wettelijk worden beschermd?

De leden van de ChristenUnie-fractie lezen dat de geluidproductieplafonds geen deel uit maken van het omgevingsplan, omgevingsverordening of waterschapsverordening, terwijl geluidproductieplafonds wel regels voor de fysieke leefomgeving zijn. Hierdoor kan afbreuk worden gedaan aan de integrale kenbaarheid van deze regels via het omgevingsplan. Deze leden vragen de regering hoe de normering van geluidbelasting afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen zich verhoudt tot de reeds in de Omgevingswet opgenomen instrumenten?
De leden van de ChristenUnie-fractie lezen dat er gelet op het gezondheidsbelang het streven er primair op is gericht te voldoen aan de voorkeurswaarde. In de MvT wordt gesteld dat er een gemotiveerde afweging kan worden gemaakt met andere belangen zoals economie, woningbouw en mobiliteit. Hoe gaat de regering ervoor zorgen dat de gezondheidsdoelstellingen prioriteit krijgen? Hoe gaat de regering ervoor zorgen dat het belang van de burger centraal staat bij de bestuurlijke afweging?
De leden van de ChristenUnie-fractie lezen dat er aanwijzingen zijn dat geluid van het wegverkeer op wegen in een stedelijke omgeving als minder hinderlijk wordt ervaren dan geluid van drukke doorgaande wegen die buiten de stad liggen, zoals autowegen en autosnelwegen. Waar komen deze aanwijzingen vandaan? Zijn de aanwijzingen sterk genoeg om te worden gebruikt voor een wettelijk kader?
De leden van de ChristenUnie-fractie lezen dat bij aanpassing van een bestaande geluidbron, waarvoor al eerder geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld, als eerste wordt onderzocht of de voorgenomen aanpassing van de bron mogelijk is binnen de geldende geluidproductieplafonds. Deze leden vragen de regering waarom de aanpassing binnen de geldende geluidproductieplafonds wordt getoetst? Wat is de afweging om de aanpassing niet aan de nieuwste normen voor geluidbelasting te laten voldoen?

5. Invoerings- en overgangsrecht

De leden van de VVD-fractie constateren dat er wordt aangegeven dat de sanering van industrielawaai is afgerond. Deze leden vragen of er onderzoek is gedaan naar het mogelijk ontstaan van nieuwe saneringssituaties en de praktische en financiële gevolgen daarvan in de praktijk. Is dergelijk onderzoek beschikbaar? Zo nee, wordt dat nog gedaan voordat wordt besloten over de invoering van het nieuwe systeem?

De leden van de CDA-fractie verzoeken de regering het overgangsrecht nader toe te lichten. Deze leden vragen met name naar een verduidelijking met betrekking tot wat er bedoeld wordt met «een aanvraag» en «een procedure».
De leden van de CDA-fractie vragen of bij de actualisatie van de saneringsopgaven rekening gehouden is met bronmaatregelen. Zo ja, op welke manier? Zo nee, waarom niet?
De leden van de CDA-fractie ontvangen graag een precies overzicht van de omvang van de saneringsopgave na actualisatie, met hierin het aantal objecten, de gemeente waar het betrekking op heeft en een overzicht van de (geschatte) kosten per object. Kan de regering hierbij tevens inzichtelijk maken voor wie die saneringskosten zijn?

6. Voorbereiding van het wetsvoorstel

De leden van de CDA-fractie vragen of de regering alvast op hoofdlijnen kan aangeven wat de zorgen waren naar aanleiding van de internetconsultatie die betrekking hebben op de uitvoeringsbepalingen.
De leden van de CDA-fractie vragen de regering uiteen te zetten hoe geluid de gezondheid beïnvloedt. Zijn er grenzen bepaald voor gezondheid in relatie tot geluid? Zo ja, hoe worden die uitgedrukt, door wie en wat is dan de waarde die hiervoor opgesteld is? Zo nee, hoe wordt het gezondheidsaspect met betrekking tot geluid dan gezien in relatie tot de Omgevingswet?
De leden van de CDA-fractie verzoeken de regering een reactie te geven over de zorgen die tijdens de internetconsultatie naar voren waren gekomen als het gaat over het afwentelen van problematiek tussen overheden. Daarnaast vragen deze leden in hoeverre overheden naast elkaar in concept met ontwikkelingen bezig kunnen zijn waarbij door de ene overheid de overgebleven marges van het geluidproductieplafond opgemaakt zijn en de andere overheid het nakijken heeft.
De leden van de CDA-fractie vragen in hoeverre de regering het systeem van basisgeluidemissies voor kleinere gemeentes te complex acht. Ook vragen deze leden wie de handhavende partij is als het gaat om geluid.
De leden van de CDA-fractie vernemen graag in hoeverre de regering het wenselijk vindt om nu al zaken vast te leggen die financiële consequenties hebben terwijl niet duidelijk is wat de financiële gevolgen zijn, bijvoorbeeld als het gaat om een geluidsanering. Heeft de regering ook overwogen om deze aspecten aan te houden tot er meer duidelijkheid is?

De leden van de D66-fractie constateren dat in het verlengde van de vragen over het vaststellen van een normenkader en de mogelijkheid om als bevoegd gezag hiervan af te wijken, in dit hoofdstuk genoemd wordt dat gezondheidseffecten onderdeel zijn van een integraal bestuurlijke afweging. Zo worden verschillende instrumenten genoemd die bij een eventuele nadere beoordeling behulpzaam kunnen zijn, bijvoorbeeld de milieueffectrapportage (MER) voor grote projecten. Daarnaast is het RIVM bezig met het ontwikkelen van een extra instrument, de zogenoemde milieugezondheidsrisico-indicator. Het toepassen van dit instrument, in het maken van bestuurlijke afwegingen, is niet verplicht. Kan de regering toelichten of gemeenten kunnen besluiten dit wel verplicht te maken in het opstellen van een MER of in besluiten om af te wijken van normenkaders rondom geluid? Kunnen burgers ook gebruik maken van de bovengenoemde indicator om gemeenten aan te spreken op vermoedde overtredingen?

7. Overig

De leden van de VVD-fractie vragen hoe ervoor gezorgd wordt dat innovaties die niet onder de nieuwe wetgeving vallen, zoals warmtepompen, niet belemmerd worden door de nieuwe wetgeving.

De leden van de GroenLinks-fractie willen ten slotte graag weten hoe deze wet zich verhoudt tot andere activiteiten die geluid produceren die nu niet zijn benoemd. Zo is geluidoverlast door bijvoorbeeld horeca, sportfaciliteiten of de speeltuin van een kinderdagverblijf iets anders dan een weg of industrieterrein, maar ook hiervoor moeten lokale overheden een

afweging maken en moeten burgers zich kunnen beroepen op een mate van bescherming. Ook geldt hiervoor dat er sprake kan zijn van cumulatief geluid. Moet dit niet in dezelfde wet worden ondergebracht?

Voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat,
Agnes Mulder

Adjunct-griffier van de commissie,
Schuurkamp

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

35 054 Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)

Nr. 6

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 24 april 2019

Met belangstelling heb ik kennisgenomen van de vragen en opmerkingen van de leden van de fracties van de VVD, het CDA, D66, GroenLinks, de SP en de ChristenUnie. Mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties beantwoord ik hierna de vragen. Bij de beantwoording van de vragen is zo veel mogelijk de volgorde van het verslag aangehouden, met dien verstande dat gelijkluidende of in elkaars verlengde liggende vragen tezamen zijn beantwoord.

In veel vragen wordt al ingegaan op de inhoud van het Aanvullingsbesluit geluid, waarvan het concept recent in consultatie is geweest en dat, als het wetsvoorstel wordt aangenomen, dit najaar bij uw Kamer en de Eerste Kamer zal worden voorgehangen. Ik geef in de antwoorden mijn visie op de voorgenomen inhoud van dit besluit en ga in het kader van de voorhang graag het gesprek met uw Kamer aan over de inhoud van dit besluit.

Deze nota naar aanleiding van het verslag gaat vergezeld van een nota van wijziging. De nota van wijziging bevat een aantal beperkte wijzigingen die verband houden met het in voorbereiding zijnde ontwerpAanvullingsbesluit geluid Omgevingswet. Daarnaast wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om een tweetal bepalingen toe te voegen aan het wetsvoorstel die zien op een wijziging van het overgangsrecht van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet.

Tot slot reageer ik op uw verzoek van 19 december 2018 om een inhoudelijke reactie te geven op een brief van dhr. P.J.M. Knops te Haelen.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
2.	Algemene opzet stelselherziening en aanvullingswetten	4
3.	De geluidregels binnen het systeem van de Omgevingswet	10
4.	Contouren van de uitvoeringsregelgeving	19

kst-35054-6
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

5. Invoerings- en overgangsrecht 34
6. Voorbereiding van het wetsvoorstel 35
7. Overig 39
8. Reactie op brief van dhr. Knops 40

1. Inleiding

De leden van de **CDA**-fractie hebben van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Interprovinciaal Overleg (IPO) begrepen dat de geluidparagraaf moeilijk te lezen en te begrijpen is en zij vragen hoe zich dat verhoudt tot het doel van de Omgevingswet om de inzichtelijkheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht te vergroten. Deze leden willen graag weten welke mogelijkheden er zijn om de geluidparagraaf beter begrijpelijk en leesbaar te maken.

De voorgestelde Aanvullingswet geluid vult de Omgevingswet aan met bepalingen over geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen waarvoor in de Omgevingswet nog geen grondslag bestaat. Het wetsvoorstel volgt daarbij de structuur van de Omgevingswet, die is gebaseerd op de verschillende instrumenten uit die wet, waaronder omgevingswaarden en het omgevingsplan. Omdat de Omgevingswet niet is gestructureerd op basis van inhoudelijke thema's zoals geluid, voegt het wetsvoorstel geen specifieke «geluidparagraaf» toe aan de Omgevingswet, maar worden geluidbepalingen toegevoegd aan de hoofdstukken over de taken en bevoegdheden van bestuursorganen en de instrumenten van de Omgevingswet. Dat maakt de voorgestelde Aanvullingswet geluid als «losse» wet inderdaad lastig leesbaar; deze moet steeds in samenhang met de Omgevingswet zelf worden gelezen. Na aanvaarding van de Aanvullingswet geluid zullen de geluidregels een integraal onderdeel zijn van de Omgevingswet. Een herleidbare geconsolideerde versie van de tekst van de Omgevingswet waarin de ontwerpen van aanvullingswetten zijn verwerkt is online beschikbaar.[1]
Datzelfde geldt overigens voor het Aanvullingsbesluit geluid, waarvan het concept van 25 februari tot en met 8 april 2019 in consultatie is geweest. Het ontwerpbesluit wordt na verwerking van de consultatiereacties en adviezen later dit jaar voorgehangen bij beide Kamers van de Staten-Generaal. Met het Aanvullingsbesluit geluid zullen geluidregels worden ingevoegd in met name het Besluit kwaliteit leefomgeving, dat eveneens is gestructureerd op basis van taken en instrumenten uit de Omgevingswet. Vanzelfsprekend wordt bij de vormgeving van het Aanvullingsbesluit geluid aangesloten bij die structuur en bij de redactie van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In het Besluit kwaliteit leefomgeving worden wel twee grote onderdelen ingevoegd, namelijk een afdeling in hoofdstuk 3 over onder meer de vaststelling van geluidproductieplafonds en een paragraaf in hoofdstuk 5 over geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen in omgevingsplannen, maar daarnaast worden andere onderdelen van dat besluit en van de andere AMvB's aangepast. Ook op AMvB-niveau zal daarom geen sprake zijn van één aparte, zelfstandig leesbare geluidparagraaf, maar zal na invoeging van het Aanvullingsbesluit geluid wel sprake zijn van doorlopende, goed leesbare AMvB's waarvan de geluidregels integraal deel uitmaken. Wegbeheerders en gemeenten vinden daarin alle geluidregels over hun taken en bevoegdheden bij elkaar. In de nota van toelichting bij het Aanvullingsbesluit wordt voor het aspect geluid de logische samenhang van de geluidregels voor de verschillende instrumenten beschreven.

[1] https://www.omgevingswetportaal.nl/actueel/nieuws/2019/03/19/geconsolideerde-versie-omgevingswet-beschikbaar

Tot slot wordt nog vermeld dat ook aan de verbeterdoelen van de stelselherziening van het omgevingsrecht wordt bijgedragen door het aantal geluidregels en het detailniveau daarvan fors te verminderen. De voorgestelde Aanvullingswet en de uitwerking daarvan in het Aanvullingsbesluit vervangen samen de Wet geluidhinder, hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer en de twee bij die wetten behorende AMvB's, namelijk het Besluit geluidhinder en het Besluit geluid milieubeheer.

De leden van de **CDA**-fractie constateren dat de regering in de memorie van toelichting verwijst naar de complexiteit van de Wet geluidhinder, als gevolg van het veelvuldig aanpassen van die wet en de daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving. Deze leden willen graag weten of mag worden verwacht dat er na inwerkingtreding van de Omgevingswet geen wijzigingen meer nodig zullen zijn.

De Wet geluidhinder dateert van 1979 en is door de jaren heen, als gevolg van vele wijzigingen, complexer geworden. De geluidregels van deze wet, en ook die van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, worden geïntegreerd in de Omgevingswet en de daarop gebaseerde AMvB's. Met genoemd hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer heeft de eerste fase van modernisering en vereenvoudiging van de geluidregels in 2012 al plaatsgevonden met de invoering van geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. In vervolg daarop worden nu met dit wetsvoorstel ook de geluidregels van de Wet geluidhinder verder gemoderniseerd en wordt het geheel vervolgens ingepast in het stelsel en de structuur van de Omgevingswet. De beleidsvernieuwing is in nauwe samenwerking met andere partijen, waaronder VNG, UvW, IPO en VNO-NCW alsmede Rijkswaterstaat en ProRail als infrabeheerders, voorbereid in het kader van het zogenoemde Swung-traject (Swung staat voor «Samen werken aan de uitvoering van nieuw geluidbeleid»). De verwachting is dat het wetsvoorstel als onderdeel van het geheel van de Omgevingswet een goede basis zal bieden voor geluidregels die in de praktijk goed uitvoerbaar zijn en voldoende flexibiliteit bieden om in te spelen op veranderingen, zodat wijzigingen voorlopig niet aan de orde zullen zijn.

Het valt de leden van de **ChristenUnie**-fractie op dat de rijkswegen, spoorwegen en industrie zijn meegenomen in het wetsvoorstel maar vele andere geluidbronnen niet. Deze leden merken op dat veel omgevingsgeluiden, zoals luchtvaart, scheepvaart, evenementen en activiteiten, zeker invloed hebben op de omgeving en vragen waarom hiervoor geen regels zijn opgenomen in het wetsvoorstel.

Het wetsvoorstel voorziet in de aanvullende wettelijke grondslagen die nodig zijn voor modernisering en vereenvoudiging van de geluidregels uit de huidige Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer en voor inpassing van die regels in de Omgevingswet. Daarmee bevat het wetsvoorstel uitsluitend aanvullende regels over het geluid van infrastructuur (wegen en spoorwegen) en industrieterreinen. Het wetsvoorstel vult de Omgevingswet alleen aan waar dat nodig is, dat wil zeggen waar de wettelijke grondslagen nog niet toereikend waren voor een nadere uitwerking van de geluidregels op AMvB-niveau. Voor bijvoorbeeld instructieregels over geluid op nieuw toe te laten geluidgevoelige gebouwen nabij wegen, spoorwegen en industrieterreinen bevat de Omgevingswet al de benodigde wettelijke grondslagen. Aanvulling van de Omgevingswet is op dat punt dan ook niet nodig.
Datzelfde geldt voor het geluid van alle activiteiten dat in het huidige wettelijke stelsel wordt gereguleerd met het Activiteitenbesluit milieubeheer of de omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Dergelijke direct werkende regels en

vergunningplichten zijn opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving dat in 2018 is gepubliceerd. Aanvullende wettelijke grondslagen zijn hiervoor niet nodig. Voor het geluid van die activiteiten zijn op grond van de Omgevingswet zoals die nu luidt ook al instructieregels opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving dat in 2018 gepubliceerd is (zie § 5.1.4.2 van dat besluit).
Het geluid van luchtvaart wordt gereguleerd door de Wet luchtvaart. Bij de totstandkoming van de Omgevingswet is onder andere over regels voor het geluid van vliegverkeer (en ook externe veiligheid) overwogen dat in dat geval het behoud van dergelijke specifieke omgevingsrechtelijke regels inzichtelijker en gemakkelijker voor de gebruiker is dan integratie van die regels in de Omgevingswet.[2] De geluidregels voor luchtvaart blijven daarom in de Wet luchtvaart staan. Alleen de regels voor ruimtelijke beperkingen als gevolg van luchtvaart – die hun weerslag hebben op de omgevingsplannen van gemeenten – zullen worden overgeheveld naar het stelsel van de Omgevingswet; in het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn hiervoor enkele paragrafen gereserveerd. Deze worden ingevoegd met een apart wijzigingsbesluit.[3]
Daarnaast zullen via het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid instructieregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving worden opgenomen over het beoordelen van het geluid van meerdere geluidbronsoorten tegelijk (cumulatie), waarbij ook het geluid van luchtvaart, scheepvaart en andere geluidbronnen kan worden betrokken. Of dat in de concrete situatie relevant is, is ter beoordeling aan het bevoegd gezag.

2. Algemene opzet stelselherziening en aanvullingswetten

De leden van de **CDA**-fractie vragen naar het verschil tussen een geluidproductieplafond en een basisgeluidemissie en of beide een omgevingswaarde zijn. Deze leden vragen zich af waarom er gekozen is voor twee verschillende geluidbeheersingsinstrumenten en hoe het instrument basisgeluidemissie zich verhoudt ten opzichte van de Omgevingswet. Daarnaast willen deze leden graag weten in hoeverre de basisgeluidemissie ook bedoeld is om bronmaatregelen te kunnen treffen.

Met geluidproductieplafonds wordt voor een concrete geluidbron de toegestane geluidproductie vastgelegd. Daarmee is de geluidruimte voor die geluidbron èn het effect van die bron voor de omgeving helder vastgelegd. Binnen de beschikbare geluidruimte zijn veranderingen aan de bron mogelijk zonder nadere toetsing in de omgeving. Omgekeerd is de toegestane – en niet de werkelijke – geluidproductie leidend voor besluitvorming over eventuele ontwikkelingen in de omgeving. Voor beide invalshoeken – bron en omgeving – is daarmee sprake van toekomstbestendige besluitvorming, waarin de verantwoordelijkheden voor bron en omgeving van elkaar worden gescheiden.
Het specifieke, concrete karakter van de geluidproductieplafonds maakt dat dit instrument niet goed bruikbaar is voor het geluid van infrastructuur in beheer bij gemeenten. Die infrastructuur is namelijk zeer fijnmazig en omvangrijk en bovendien sterk verweven met de bebouwde omgeving. Dit kan worden geïllustreerd met de zogenoemde Geotool wegbeheerders.[4] Daarin zijn gemeentewegen met een groene kleur aangegeven, ten opzichte van de oranje aangeduide provinciale wegen en de rood gekleurde rijkswegen. Bovendien is de gemeente zowel het bevoegd gezag voor ontwikkelingen in de omgeving als voor ontwikkelingen van

---

[2] Zie hiervoor de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Omgevingswet, Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 27.
[3] Kamerstukken II 2018/19, 34 986, nr. 9.
[4] https://www.rijkswaterstaat.nl/kaarten/wegbeheerders.aspx

de infrastructuur. Daarom is de scheiding in verantwoordelijkheden waar geluidproductieplafonds in voorzien, daar niet nodig.
Voor waterschapswegen (overigens vrijwel alleen voorkomend in het westen van Nederland, in de Geotool wegbeheerders aangeduid met een blauwe kleur) geldt dat deze wegen weliswaar minder fijnmazig zijn, maar zich veelal kenmerken door een zeer rustig karakter: 80 à 85% heeft een zeer lage verkeersintensiteit van (ruim) minder dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal.
Gelet op deze omstandigheden is het instrument geluidproductieplafond voor de infrastructuur van gemeenten respectievelijk waterschappen minder passend en zou inzet van dit instrument een te zware belasting betekenen. Daarom is gekozen voor een alternatief instrument: de basisgeluidemissie. De basisgeluidemissie is een parameter die moet worden gemonitord, maar kent niet de wettelijke rechtsgevolgen van vaststelling van omgevingswaarden (waaronder een programma- of maatregelplicht bij overschrijding of dreigende overschrijding). De monitoring van de basisgeluidemissie maakt inzichtelijk of het geluid van de genoemde infrastructuur is toegenomen en stelt het bevoegd gezag in staat de afweging te maken of dat geluid moet worden teruggedrongen tot het oorspronkelijke (lagere) niveau, al dan niet met de inzet van bronmaatregelen. Een en ander zal in het Aanvullingsbesluit geluid worden geregeld. Omdat de Omgevingswet in artikel 20.1, derde lid, al een grondslag bevat voor regels over de monitoring van «andere parameters dan omgevingswaarden» zijn hiervoor in de Aanvullingswet geluid geen aanvullende wettelijke grondslagen nodig.
Het geluidproductieplafond is wel een omgevingswaarde. Ook het geluidproductieplafond moet worden gemonitord (artikel 20.1, eerste lid, van de Omgevingswet), en daarnaast verbindt de Omgevingswet hieraan bepaalde rechtsgevolgen, waaronder een programma- of maatregelplicht (artikel 3.10 van de Omgevingswet zoals gewijzigd door dit wetsvoorstel). Aan artikel 2.10 van de Omgevingswet, dat gaat over de aard van de verplichting bij omgevingswaarden, wordt met dit wetsvoorstel een nieuw vierde lid toegevoegd. Ter uitwerking daarvan zal in het Aanvullingsbesluit geluid worden bepaald dat een geluidproductieplafond als omgevingswaarde een resultaatsverplichting met zich mee brengt. Dit komt overeen met de huidige verplichting tot het naleven van geluidproductieplafonds zoals die is opgenomen in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. Voor de basisgeluidemissie geldt een dergelijke resultaatverplichting niet. Zoals aangegeven is het aan de gemeente of het waterschap om een standpunt in te nemen over een toename van geluid op een bepaalde weg of lokale spoorweg.

De leden van de **CDA**-fractie vragen hoe ervoor wordt gezorgd dat, ondanks het feit dat geluidproductieplafonds geen deel uitmaken van het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de waterschapsverordening, er toch conform de bedoeling van de Omgevingswet in voldoende mate sprake is van een integraal plan.

Een geluidproductieplafond wordt vastgesteld als een omgevingswaarde. Omgevingswaarden bepalen de kwaliteit die een gemeente, een provincie of het Rijk voor (een onderdeel van) de fysieke leefomgeving – in dit geval op het aspect geluid – wil bereiken.
Als een gemeente geluidproductieplafonds als omgevingswaarden vaststelt voor een industrieterrein, gebeurt dat wel als onderdeel van het omgevingsplan. Dat is bepaald in het nieuwe artikel 2.11a van de Omgevingswet, dat met de voorgestelde Aanvullingswet geluid aan die wet wordt toegevoegd.
Als geluidproductieplafonds als omgevingswaarden worden vastgesteld door provincie of Rijk voor provinciale respectievelijk rijksinfrastructuur, gebeurt dat bij een apart besluit. Dat is geregeld in het nieuwe artikel

2.13a, eerste lid, en het nieuwe tweede lid van artikel 2.15 van de Omgevingswet, die eveneens met de voorgestelde Aanvullingswet geluid worden toegevoegd. Hetzelfde geldt voor de vaststelling van geluidproductieplafonds voor een industrieterrein door de provincie, geregeld in het nieuwe artikel 2.12a van de Omgevingswet.
Om de redenen die uiteengezet zijn in de memorie van toelichting – waaronder de mogelijkheid van rechtsbescherming voor belanghebbenden zoals omwonenden, maar ook de gewenste flexibiliteit van het instrument – is hierbij gekozen voor een afzonderlijk besluit en niet voor besluitvorming als onderdeel van de provinciale omgevingsverordening of een AMvB of ministeriële regeling bij het Rijk. In dat besluit wordt ook het geluidaandachtsgebied vastgelegd waarin het geluid van de weg of spoorweg boven de standaardwaarden komt. De gemeente zal in het ontwerp-Aanvullingsbesluit verplicht worden om bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen rekening te houden met het geluid van de weg of spoorweg, wat de integraliteit van het omgevingsplan waarborgt.
Waar het vaststellen van geluidproductieplafonds door provincie of Rijk gepaard gaat met het vaststellen van een projectbesluit, ligt het voor de hand die beide besluiten te combineren. Die mogelijkheid zal in het ontwerp-Aanvullingsbesluit geluid worden vastgelegd. Het kan echter ook voorkomen dat besluitvorming over geluidproductieplafonds soms met een ander instrument, maar ook op een ander bestuursniveau plaatsvindt dan bijvoorbeeld het toedelen van functies aan locaties. Over aanpassing van een provinciale weg kan worden besloten met een provinciaal projectbesluit, maar ook als onderdeel van een omgevingsplan als dat bestuurlijk de voorkeur heeft. Dat neemt niet weg dat de bijbehorende vaststelling van geluidproductieplafonds voor die provinciale weg een bevoegdheid van de provincie blijft. Daarbij moet de provincie uiteraard oog houden voor de lokale belangen, zoals de woningbouwopgave. Met het oog op dit soort situaties is in artikel 2.2, eerste lid, van de Omgevingswet vastgelegd dat een bestuursorgaan bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden rekening houdt met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen en zo nodig afstemt met deze andere bestuursorganen. Dat dergelijke situaties kunnen voorkomen werd dus al bij de totstandkoming van de Omgevingswet onderkend en doet op zich niet af aan de samenhang van de besluitvorming.
Daarbij betekent het stellen van een sectoraal beleidsdoel niet dat ook sprake is van sectorale besluitvorming. Een van de verbeterdoelen van de stelselherziening van het omgevingsrecht is het samenhangend benaderen van de fysieke leefomgeving. Dat is ook verankerd in de bepaling over de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet (artikel 1.3) die ook het oogmerk vormen van het vaststellen van een geluidproductieplafond.[5] De Omgevingswet voorziet daartoe in een integraal kader voor de besluitvorming over plaatsgebonden activiteiten van burgers, bedrijven en overheden in de fysieke leefomgeving. Met dit wetsvoorstel en het Aanvullingsbesluit geluid zal dat besluitvormingskader worden aangevuld met (aanvullende) geluidregels die, zoals hiervoor is beschreven, volledig in dat kader worden geïntegreerd.

De leden van de **CDA**-fractie constateren dat de huidige geluidzones in de Omgevingswet terugkeren onder de naam geluidaandachtsgebieden. Nieuw is dat deze gebieden als fysiek geografisch gebied zullen worden vastgelegd in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), waardoor er geen misverstanden kunnen bestaan over de ligging van deze gebieden. Deze leden willen graag weten in hoeverre dit gevolgen kan hebben voor de bestaande geluidzones (zowel voor de desbetreffende infrastructuur als

[5] Zie artikel 2.1, eerste lid, van de Omgevingswet in samenhang met artikel 1.3 van die wet.

voor de omwonenden) en hoe er met geluidaandachtsgebieden omgegaan wordt als het DSO niet tijdig beschikbaar zou zijn.

De geluidregels grijpen pas aan bij geluidbelastingen die hoger zijn dan de standaardwaarde. Om een geluidbelasting te bepalen is gedetailleerd akoestisch onderzoek nodig. Om de lasten van dergelijk akoestisch onderzoek te beperken tot situaties waarin dat relevant is, bevat de huidige wet- en regelgeving voor geluid geluidzones voor wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Buiten deze geluidzones gelden de geluidregels niet en is dus geen akoestisch onderzoek nodig. Het uitgangspunt daarbij is dat de zones reiken tot een afstand van de bron waarbuiten de kans op een geluidbelasting hoger dan de standaardwaarde nihil is. De huidige geluidzones zijn vastgelegd als een afstand ten opzichte van de bron als het infrastructuur betreft. Bij industrieterreinen betreffen de huidige geluidzones een met het bestemmingsplan aangegeven gebied. Binnen de geluidzones gelden dus de geluidregels en voor bepaalde initiatieven binnen deze geluidzones is dan akoestisch onderzoek naar het geluid op geluidgevoelige gebouwen nodig. Geluidzones hebben onder de huidige wet- en regelgeving dus geen rechtstreekse invloed op de belangen van omwonenden of op de bescherming, en ook niet op de gebruiksmogelijkheden van de infrastructuur. Dat verandert niet onder de Omgevingswet. Ook de geluidaandachtsgebieden – een term die beter aansluit bij andere, vergelijkbare begrippen uit de Omgevingswet – gelden als onderzoeksgebied voor voorgenomen besluiten. Deze besluiten kunnen betrekking hebben op de geluidbron zelf, maar ook op het toelaten van geluidgevoelige gebouwen nabij een geluidbron. Met het geluidaandachtsgebied kan de verplichting om akoestisch onderzoek te verrichten worden beperkt tot die situaties waarin dat toegevoegde waarde heeft. De kenbaarheid van de ligging en begrenzing van de geluidaandachtsgebieden is daarmee van groot belang.
Overigens gaan de huidige geluidzones niet ongewijzigd over in de geluidaandachtsgebieden. Dat komt omdat in de praktijk blijkt dat de huidige geluidzones soms te krap en soms te ruim zijn. Oftewel: in sommige situaties komen hogere geluidbelastingen dan de standaardwaarde voor buiten de geluidzone en in andere situaties kan de geluidzone verkleind worden zonder dat er geluidbelastingen hoger dan de standaardwaarde buiten die zone voorkomen. De methodiek voor het bepalen van de omvang van het geluidaandachtsgebied zal daarom afwijken van de huidige methodiek van de geluidzones. De methodiek zal bestaan uit rekenregels die via de Aanvullingsregeling geluid zullen worden toegevoegd aan de Omgevingsregeling.
De memorie van toelichting bij het wetsvoorstel vermeldt in algemene zin dat de geluidaandachtsgebieden voor eenieder kenbaar zullen zijn via het stelsel van digitale informatievoorziening onder de Omgevingswet. Of zij daadwerkelijk opgenomen zullen worden in de basisfunctionaliteit van de Landelijke Voorziening DSO (DSO-LV) of daaraan op een andere wijze worden gekoppeld, wordt nog bestudeerd en is afhankelijk van interbestuurlijke besluitvorming. In de toelichting op het ontwerp-Invoeringsbesluit Omgevingswet is hierover opgemerkt dat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet informatie over de fysieke leefomgeving (zoals geluid) die elders al in bruikbare vorm digitaal beschikbaar is, via de landelijke voorziening vindbaar wordt gemaakt door een technische koppeling (link) met de vindplaats. De Omgevingswet is niet uitvoerbaar zonder een goed werkend DSO en vanwege deze onlosmakelijke verbondenheid wordt in gelijktijdige inwerkingtreding voorzien. Het bestaande geluidregister voor rijkswegen en hoofdspoorwegen blijft openbaar en toegankelijk. De regering gaat ervan uit dat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet de geluidaandachtsgebieden kenbaar zullen zijn via DSO-LV.

De leden van de **D66**-fractie lezen dat de regering met het wetsvoorstel een gelijkwaardig beschermingsniveau wil bieden aan burgers en tegelijkertijd decentrale overheden meer vrijheid geeft om keuzes te maken als het gaat om het vaststellen van normenkaders met betrekking tot geluid. Deze leden willen graag weten hoe burgers invloed kunnen uitoefenen op het vaststellen en toepassen van deze normenkaders en in hoeverre er sprake is van een gelijkwaardig inspraakniveau bij het vaststellen van deze normen in vergelijking tot de huidige wetgeving.

De nieuwe geluidregels bestaan uit instructieregels met een normenkader voor de beoordeling van het aspect «geluid» binnen een samenhangende bestuurlijke belangenafweging, bijvoorbeeld in het kader van de vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden, een omgevingsplan of een projectbesluit. Dat normenkader zal worden gevormd door drie waarden: een standaardwaarde en een grenswaarde op de gevel van geluidgevoelige gebouwen en een grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten van geluidgevoelige gebouwen.[6] Die waarden zullen via het Aanvullingsbesluit geluid worden vastgelegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Anders dan de leden van de D66-fractie veronderstellen, wordt dit normenkader dus niet decentraal vastgesteld. Wel wordt dit normenkader door het (centrale of decentrale) bevoegd gezag toegepast en wordt binnen de kaders van de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving een afweging gemaakt die mede zal zijn gebaseerd op de lokale omstandigheden. Burgers kunnen hierbij, dus bijvoorbeeld bij de vaststelling van een omgevingsplan, gebruik maken van de mogelijkheden van inspraak en rechtsbescherming die de Omgevingswet en de Algemene wet bestuursrecht bieden. Deze werkwijze en de rol van het normenkader daarbinnen is niet wezenlijk anders dan die in de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer.

De leden van de **SP**-fractie vragen een uitgebreidere toelichting op de keuze voor het vaststellen van de wettelijke geluidplafonds als omgevingswaarden. Deze leden willen graag weten wat de juridische, maar ook de praktische, implicaties zijn van deze wijziging en wat deze wijziging betekent voor omwonenden die bezwaar willen aantekenen of in beroep willen gaan.

In de Omgevingswet is een omgevingswaarde een norm die voor de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan de gewenste staat of kwaliteit of de toelaatbare belasting door activiteiten vastlegt. De Omgevingswet zelf verbindt twee gevolgen aan de vaststelling van een omgevingswaarde: de omgevingswaarde moet worden gemonitord en bij overschrijding of dreigende overschrijding moet een programma worden vastgesteld dat erop is gericht om de omgevingswaarde (weer) te halen. Omgevingswaarden worden bij AMvB, omgevingsverordening of omgevingsplan vastgesteld. Het wetsvoorstel past het instrument omgevingswaarde in twee opzichten aan. Ten eerste kan bij overschrijding van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde in plaats van een programmaplicht een plicht tot het treffen van maatregelen gelden om aan dat plafond te voldoen. Ten tweede wordt een geluidproductieplafond als omgevingswaarde bij omgevingsplan of een separaat besluit

[6] In de memorie van toelichting bij dit wetsvoorstel is voor de geluidnormen nog de terminologie uit de Wet geluidhinder gehanteerd. In het stelsel van de Omgevingswet wordt de «voorkeurswaarde» uit de Wet geluidhinder een standaardwaarde en worden de «maximale waarde» en de «binnenwaarde» beide aangeduid als grenswaarde. In deze nota zal in lijn met de terminologie in het stelsel van de Omgevingswet steeds over standaard- en grenswaarden worden gesproken, waarbij kortheidshalve en voor de leesbaarheid de grenswaarde voor geluid in geluidgevoelige ruimten ook wel wordt aangeduid met de term «binnenwaarde».

vastgesteld (zie ook paragraaf 3.3 van de memorie van toelichting). Deze aanpassingen zorgen ervoor dat het instrument van het geluidproductieplafond zoals dat vorm heeft gekregen in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer beleidsneutraal overgaat naar de Omgevingswet. Omdat een geluidproductieplafond de maximaal toegestane geluidproductie maar indirect ook het geluid in de omgeving vastlegt en dus consequenties heeft voor omwonenden, staat tegen de vaststelling ervan beroep open en is voorafgaand daaraan inspraak mogelijk. Juist dit aspect was een belangrijke reden om voor de vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden door provincie of Rijk te kiezen voor een separaat besluit in plaats van de omgevingsverordening of AMvB. Op gemeentelijk niveau is een afwijkend instrument niet noodzakelijk om rechtsbescherming te bieden. Tegen het omgevingsplan staat immers (na inspraak) beroep open.
In het ontwerp-Aanvullingsbesluit geluid worden de instructieregels voor de vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zodanig nader uitgewerkt dat de karakteristieken en waarborgen van de onder hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer al bestaande geluidproductieplafonds ook onder de Omgevingswet zoveel mogelijk behouden blijven.

De leden van de **SP**-fractie vragen of het laten vervallen van de civielrechtelijke elementen bij het treffen van geluidwerende maatregelen, en alleen het handhaven van de bestuursrechtelijke elementen, betekent dat mensen niet meer in beroep kunnen gaan. Deze leden willen graag een toelichting op de juridische implicaties van deze keuze.

De regeling inzake medewerking van eigenaren aan het treffen van geluidwerende maatregelen aan de gevel is nu geregeld in hoofdstuk 6 van het Besluit geluidhinder. Deze regeling kent zowel civielrechtelijke als bestuursrechtelijke elementen. Omwille van de inzichtelijkheid voor belanghebbenden en een efficiënte besluitvorming zal in het ontwerp-Aanvullingsbesluit geluid worden voorgesteld om deze regeling te herzien en te ontdoen van de civielrechtelijke elementen. De rechtsbescherming voor de eigenaar van de desbetreffende woning zal daarbij niet veranderen: over de vaststelling van geluidwerende maatregelen moet het bevoegd gezag een besluit nemen dat openstaat voor bezwaar en beroep. De relatie tussen een huurder en de eigenaar is een civielrechtelijke relatie waarin de nieuwe geluidregels onder de Omgevingswet niet langer treden. De primair rechthebbende van een woning is immers de eigenaar en in de relatie tussen huurder en eigenaar voorziet het huurrecht.

De leden van de **ChristenUnie**-fractie zien de doelen van de Omgevingswet ook terug in de Aanvullingswet geluid. Deze leden vragen hoe de regering ervoor gaat zorgen dat bij het invoegen van de geluidwetgeving in het stelsel van de Omgevingswet de bescherming tegen geluidhinder voor bestaande woonkernen verbetert en hoe het wetsvoorstel een goed woon- en leefklimaat gaat waarborgen.

De voorgestelde Aanvullingswet geluid vult de vastgestelde Omgevingswet aan. De maatschappelijke doelen van de Omgevingswet gelden straks ook voor de toepassing van de geluidregels. Bij het uitoefenen van bevoegdheden, zoals het vaststellen van een geluidproductieplafond, moeten bestuursorganen dus steeds een afweging maken tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving. Daarin gaat het, zoals bepaald in artikel 1.3 van de Omgevingswet, om «bescherming en verbetering van het leefmilieu» en «het bereiken en in stand houden van een gezonde fysieke leefomgeving», maar ook om «vervulling van maatschappelijke behoeften».

Uitgangspunt voor de nieuwe geluidregels is het bieden van ten minste een gelijkwaardig beschermingsniveau. Het normenkader en de bijbehorende instructieregels, die via het Aanvullingsbesluit geluid worden opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving, waarborgen dat het woon- en leefklimaat uit een oogpunt van geluid een volwaardige rol krijgt in besluitvorming over ruimtelijke ontwikkelingen door bestuursorganen. Verbetering van de bescherming in bestaande situaties krijgt geen vorm door aanscherping van de normen, maar door andere wezenlijke verbeteringen in de regelgeving.
Allereerst wordt een belangrijke tekortkoming van de Wet geluidhinder weggenomen, die bekend staat als het «handhavingsgat». De Wet geluidhinder werkte alleen bij het nemen van een concreet besluit, maar had geen grip op de geleidelijke toename van geluid door groei van het wegverkeer. Daardoor kon het geluid aanzienlijk toenemen zolang geen besluitvorming over de geluidbron aan de orde was.
Kernelement van de nieuwe geluidregels vormt monitoring van de ontwikkeling van het geluid, zowel waar geluidproductieplafonds gelden als bij de basisgeluidemissie voor gemeente- en waterschapswegen. Verplichte periodieke monitoring van het geluid biedt inzicht in de eventuele toename van het geluid, en als het geluid te veel toeneemt, treedt een bestuurlijk traject in werking waarbinnen maatregelen worden afgewogen. Dit betekent een wezenlijke verbetering van de bescherming ten opzichte van de situatie onder de Wet geluidhinder.
Ook bij besluitvorming over een geluidbron in een bestaande omgeving wordt de bescherming verbeterd door betere regels over het optellen van geluid. Als sprake is van relevante samenloop van geluid van meerdere geluidbronnen, zal – anders dan onder de Wet geluidhinder – onder de Omgevingswet het geluid van die bronnen ook worden meegenomen bij de toepassing van de grenswaarde voor het geluid in gevoelige ruimten van geluidgevoelige gebouwen (binnenwaarde). Daarnaast wordt voor de toepassing van het normenkader het geluid van alle gelijksoortige geluidbronnen (bijvoorbeeld alle gemeentewegen) bij elkaar opgeteld. Dat verbetert de bescherming met name waar bijvoorbeeld twee wegen eenzelfde gevel van een geluidgevoelig gebouw belasten. Voorheen werd alleen gekeken naar het geluid van de weg waarover besluitvorming plaatsvond.
Met de beschreven verbeteringen wordt invulling gegeven aan het tweede deel van de motie van de leden Van der Graaf en Sienot, waarin de regering wordt verzocht om bij het invoegen van de geluidwetgeving in het stelsel van de Omgevingswet de bescherming tegen geluidhinder voor bestaande woonkernen te verbeteren.[7] Juridisch krijgen deze verbeteringen vorm in instructieregels die via het Aanvullingsbesluit geluid, dat na verwerking van de consultatiereacties via de voorhangprocedure aan uw Kamer zal worden voorgelegd, worden opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

3. De geluidregels binnen het systeem van de Omgevingswet

De leden van de **VVD**-fractie lezen dat voor gezoneerde industrieterreinen van regionaal belang door de provincie op verzoek van een gemeente geluidproductieplafonds kunnen worden vastgesteld. Deze leden vragen waarom er voor gekozen is deze bevoegdheid niet bij de provincie te houden en daarmee de status van regionaal belang te borgen.
De leden van de **CDA**-fractie krijgen graag meer duidelijkheid over de bevoegdheid voor industrieterreinen die een regionaal belang hebben of industrieterreinen die zich over meerdere gemeenten uitstrekken. Deze leden willen graag weten hoe de bevoegdheden nu geregeld zijn en – als

[7] Kamerstukken II 2018/19, 35 000-A, nr. 7.

dat anders is – waarom in het wetsvoorstel voor een andere systematiek wordt gekozen.
Daarnaast vragen deze leden de regering uit te leggen wat de reden is dat het voor gemeenten voordeliger zou zijn om de provincie te verzoeken om geluidproductieplafonds voor industrieterreinen in te stellen en wat de voor- en nadelen zijn. Tot slot vragen deze leden hoe het proces er uitziet als een gemeente de taak weer terug zou willen krijgen van de provincie en wat er gebeurt als gemeenten niet op één lijn liggen en er onderling niet uitkomen, ook als het gaat om het overdragen van de taak aan de provincie.

Een uitgangspunt van de Omgevingswet is «decentraal, tenzij». Uit het oogpunt van subsidiariteit zijn de gemeenten en – waar het waterbeheer betreft – de waterschappen de bestuurlijke hoofdrolspelers in het omgevingsrecht. Daarnaast spelen ook het Rijk en de provincies belangrijke rollen in de zorg voor de fysieke leefomgeving. In de loop van de tijd zijn delen van de zorg voor de fysieke leefomgeving bij provincies of Rijk belegd omdat – in de formulering van de huidige Gemeentewet – «het onderwerp van zorg niet op doelmatige en doeltreffende wijze door de gemeentebesturen kan worden behartigd».[8] Daarnaast stemmen bestuursorganen de uitoefening van taken en bevoegdheden af en werken ze daarbij zo nodig samen (artikel 2.2 van de Omgevingswet).
In lijn met deze uitgangspunten bepaalt het voorgestelde artikel 2.11a van de Omgevingswet dat door de gemeente bij omgevingsplan als omgevingswaarden geluidproductieplafonds worden vastgesteld rondom industrieterreinen waar bij AMvB aangewezen activiteiten kunnen worden verricht die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken. Daarnaast bepaalt het voorgestelde artikel 2.12a – in aansluiting bij de aangehaalde formulering uit de Gemeentewet – dat provinciale staten op verzoek van de gemeenteraad geluidproductieplafonds kunnen vaststellen rondom industrieterreinen als dat nodig is voor een doelmatige beheersing van het geluid afkomstig van die industrieterreinen.
Op grond van de huidige Wet geluidhinder kan de provincie de besluitvorming naar zich toe trekken in geval van industrieterreinen van regionaal belang. Daartoe moet de provincie het industrieterrein als zodanig bij provinciale verordening krachtens de Wet milieubeheer of de Wet ruimtelijke ordening hebben aangewezen. In de praktijk is dit alleen aan de orde bij een groot industrieterrein in een kleinere gemeente dat het gemeentelijk belang overstijgt. Een voorbeeld is het industrieterrein Moerdijk. Het komt echter niet voor dat een industrieterrein tegen de wil van de gemeente in wordt aangewezen als van regionaal belang; in de praktijk wordt er tussen gemeente en provincie afgestemd. De bevoegdheidsverdeling zoals nu voorgesteld in de Aanvullingswet geluid, sluit dan ook goed aan bij de huidige praktijk en past beter dan de werkwijze uit de Wet geluidhinder bij het uitgangspunt van «decentraal, tenzij».
Bij een gemeentegrensoverschrijdend industrieterrein is elke gemeente bevoegd voor het geluid van activiteiten op het eigen deel van het industrieterrein. De bevoegdheid tot het vaststellen van geluidproductieplafonds moet in dat geval gezamenlijk worden uitgeoefend, met inachtneming van de in artikel 2.2 van de Omgevingswet vastgelegde plicht tot afstemming en samenwerking, zodat de geluidproductieplafonds betrekking hebben op het geluid van het gemeentegrensoverschrijdende industrieterrein als geheel. Het verzoek aan de provincie om geluidproductieplafonds vast te stellen moet in zo'n geval ook gezamenlijk worden gedaan. Uiteraard geldt ook dan de plicht tot afstemming en samenwerking van artikel 2.2.

---

[8] Zie blz. 76 van de memorie van toelichting bij de Omgevingswet, Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3.

Het doen van een verzoek als bedoeld in artikel 2.12a van de Omgevingswet kan aantrekkelijk zijn voor de gemeente als het industrieterrein niet alleen het gemeentelijk belang overstijgt, maar ook de mogelijkheden en de capaciteiten van die gemeente om geluidproductieplafonds vast te stellen en voortdurend te monitoren te boven gaat.
In het stelsel van de Omgevingswet is overigens de overdracht van de bevoegdheid niet de enige mogelijkheid voor de provincie om te sturen op de geluidproductie van een industrieterrein met een provinciaal belang. De bevoegdheden tot het stellen van instructieregels op grond van artikel 2.22 van de Omgevingswet en het geven een instructie op grond van artikel 2.33 van die wet bieden onder de in die artikelen gestelde voorwaarden de provincie ook gelegenheid om haar belangen te borgen of impasses te doorbreken.
Als de gemeente na toepassing van artikel 2.12a de bevoegdheid om geluidproductieplafonds vast te stellen toch weer zelf zou willen uitoefenen, zal de gemeente daartoe in de geest van artikel 2.2 van de Omgevingswet in overleg moeten treden met de provincie. Het wetsvoorstel bevat geen aparte voorziening voor een dergelijke situatie. De eerder op grond van artikel 2.12a door de provincie vastgestelde geluidproductieplafonds blijven in ieder geval van kracht totdat de gemeente alsnog op grond van artikel 2.11a van de Omgevingswet nieuwe geluidproductieplafonds heeft vastgesteld in het omgevingsplan. Om te voorkomen dat onbedoeld twee sets geluidproductieplafonds van verschillende bevoegde gezagen naast elkaar zouden gelden, vraagt ook de overgang terug van provinciale naar gemeentelijke geluidproductieplafonds om een goede afstemming in het licht van artikel 2.2 van de Omgevingswet.

De leden van de **CDA**-fractie vragen hoe het maximeren van toelaatbare geluidbelasting in de praktijk werkt. Deze leden wijzen erop dat het geluid door verschillende bestuurslagen gereguleerd wordt en er zowel gewerkt wordt met een geluidproductieplafond als een basisgeluidemissie. Deze leden vragen de regering dit uit te leggen aan de hand van een aantal voorbeelden, bijvoorbeeld een school die zowel in de buurt van een snelweg, spoorweg, provinciale weg als lokale weg ligt en waar een nieuwe ontwikkeling plaats gaat vinden (bijvoorbeeld het verbreden van de snelweg).
De leden van de **GroenLinks**-fractie willen graag een nadere toelichting over de manier waarop burgers worden beschermd tegen cumulatief geluid van verschillende activiteiten of activiteiten die vergund worden door verschillende overheden. Als voorbeeld noemen deze leden het geluid van een lokale weg en het geluid van een nationale aanvliegroute van een vliegveld.

Het normenkader voor geluid dat in het Aanvullingsbesluit geluid zal worden opgenomen en de bijbehorende instructieregels gelden per geluidbronsoort. Voor besluitvorming over een geluidbronsoort is steeds één bestuurslaag bevoegd. Tegen die achtergrond gebeurt ook het maximeren van het toegelaten geluid door middel van bijvoorbeeld geluidproductieplafonds voor het geluid van één bronsoort en niet voor alle relevante geluidbronnen tezamen. De toepassing, naleving en eventuele handhaving van normen voor gecumuleerde geluidniveaus zou enorm complex en daarmee onwerkbaar worden, waarmee zo’n werkwijze zijn doel voorbij zou schieten. Het gecumuleerde geluid is als zodanig dan ook niet genormeerd. Wel wordt bij het nemen van een besluit dat leidt tot toename van het geluid van één geluidbronsoort het geluid van alle relevante geluidbronsoorten betrokken. Dit gebeurt door het gecumuleerde geluid te bepalen en dat te beoordelen op aanvaardbaarheid in de concrete omstandigheden van het geval. Bovendien geldt

dan de grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten voor het gezamenlijke geluid van al deze geluidbronnen.
In het door de leden van de CDA-fractie beschreven voorbeeld wordt een besluit genomen over verbreding van een snelweg, leidend tot meer geluid op een school in de buurt van die snelweg, terwijl die school ook al belast wordt door geluid van een spoorweg, een provinciale weg en een gemeenteweg. Bij de voorbereiding van dat besluit onderzoekt het bevoegd gezag, in dit geval de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, twee dingen. Allereerst of het geluid van de snelweg op de school toeneemt, of maatregelen mogelijk zijn om die toename te voorkomen. Indien dat niet of niet volledig het geval is, mag het geluid van de snelweg op de school de grenswaarde niet overschrijden en moet aan de grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten van die school worden voldaan. Voor dat laatste wordt uitgegaan van het gezamenlijke geluid van de snelweg, spoorweg, provinciale weg en gemeenteweg. Bovendien wordt het (toegenomen) geluid van de snelweg gecumuleerd met het geluid van de spoorweg, de provinciale weg en de gemeenteweg.
Dat cumulatieve geluid wordt vervolgens beoordeeld op de aanvaardbaarheid ervan in het concrete geval. Daartoe zal via het Aanvullingsbesluit geluid in het Besluit kwaliteit leefomgeving een tabel worden opgenomen waarmee het bevoegd gezag bepaalt hoe een cumulatieve geluidbelasting objectief gezien moet worden gekwalificeerd op een schaal van goed tot zeer slecht – en gradaties daar tussenin. Mede aan de hand van die kwalificatie wordt dan in het concrete geval door het bevoegd gezag onderbouwd of met het voorgenomen besluit toch een aanvaardbare situatie ontstaat. Afhankelijk van de specifieke omstandigheden van een situatie kan zelfs bij een objectieve kwalificatie als «zeer slecht» sprake zijn van een aanvaardbaar besluit als dat besluit over bijvoorbeeld een gemeentelijke weg slechts leidt tot een beperkte verslechtering van de geluidsituatie en de gecumuleerde geluidbelasting ook zonder die verslechtering al als «zeer slecht» kwalificeerde.

In het voorbeeld van de leden van de GroenLinks-fractie wordt een besluit genomen over een gemeenteweg op een locatie onder de aanvliegroute van een vliegveld. In principe geldt daarbij dezelfde werkwijze: het bevoegd gezag – in dit geval het gemeentebestuur – onderzoekt of het geluid van de gemeenteweg op geluidgevoelige gebouwen, bijvoorbeeld woningen, toeneemt door het voorgenomen besluit en of die toename is weg te nemen met maatregelen. Als dat niet of niet volledig lukt, wordt het toegenomen geluid van de gemeenteweg getoetst aan de grenswaarde om te bezien of het voorgenomen besluit daadwerkelijk genomen kan worden. Daarnaast wordt het cumulatieve geluid van de gemeenteweg en het vliegverkeer bepaald en beoordeeld op zijn aanvaardbaarheid in dat concrete geval. En tot slot moet worden voldaan aan de grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten waarbij het gezamenlijke geluid van het vliegverkeer en de weg uitgangspunt zijn.

Relevant verschil tussen beide voorbeelden kan zijn de mate waarin de geluidbronsoort waarover een besluit wordt genomen, bijdraagt aan het cumulatieve geluid. Vanzelfsprekend is dit altijd afhankelijk van de concrete omstandigheden van het geval: de afstand tussen de geluidbronnen en de geluidgevoelige gebouwen (de school en de woningen), de verkeersintensiteiten en gereden snelheden, de intensiteit van het vliegverkeer en de hoogte waarop de vliegtuigen overkomen, et cetera. Het is mogelijk dat in het voorbeeld van de leden van de CDA-fractie de snelweg een groter aandeel heeft in het cumulatieve geluid dan de overige bronnen uit het voorbeeld. In het voorbeeld van de GroenLinks-fractie kan juist sprake zijn van het omgekeerde: onder de aanvliegroute van een nationale luchthaven is het geluidniveau van de vliegtuigen waarschijnlijk veel hoger dan het geluid van de gemeenteweg. Deze

specifieke omstandigheden zullen een rol spelen bij de afweging van het bevoegd gezag in de beoordeling en onderbouwing van de aanvaardbaarheid van het te nemen besluit.
Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat deze uitwerking van de regels zal plaatsvinden in het Aanvullingsbesluit geluid en dus – behalve een beschrijving op hoofdlijnen in de memorie van toelichting – niet in het wetsvoorstel is opgenomen. Wel is op de website www.omgevingengeluid.nl al een tool beschikbaar die op een vereenvoudigde manier inzichtelijk maakt hoe de regels voor cumulatie van geluid in de praktijk zullen gaan werken.

De leden van de **CDA**-fractie zien graag een nadere toelichting op de vraag in hoeverre de keuze voor het verruimen van bestuurlijke afweging, door het toekennen van ruimere bevoegdheden aan (decentrale) bestuursorganen, in voldoende mate leidt tot gelijkwaardige bescherming van burgers. Deze leden vragen of de regering hierbij ook kan aangeven hoe dit zich verhoudt ten opzichte van instructieregels die nog in het Besluit kwaliteit leefomgeving moeten worden opgenomen. Ook vragen deze leden waar de ruimte voor een decentrale afweging wordt ingeperkt.
De leden van de **GroenLinks**-fractie kunnen zich vinden in het uitgangspunt dat er een lokale afweging gemaakt moet worden voor het toestaan van activiteiten die geluid veroorzaken. De aanleg van bijvoorbeeld een bedrijventerrein heeft gevolgen voor de leefbaarheid van dat gebied. Als er gekozen moet worden tussen industrie en wonen is het zinvol dat er ook gekozen kan worden tussen de hoeveelheid lawaai die in een bepaald gebied geproduceerd mag worden. Deze leden vinden het wel bijzonder dat er wordt gesteld dat er overal een gelijkwaardig beschermingsniveau is, aangezien het duidelijk in tegenspraak is met de vrijheid van overheden om op de ene plek meer lawaai toe te staan dan op de andere plek, zeker als verschillende overheden verschillende keuzes maken. Deze leden willen graag weten hoe de wet burgers hiertegen gaat beschermen.

Binnen de geluidregels onder de Omgevingswet wordt de decentrale afwegingsruimte met name verruimd daar waar het gemeentebestuur het bevoegd gezag is voor zowel de toelating of wijziging van een geluidbron als voor ontwikkelingen in de omgeving van die geluidbron. Daarvan is al sprake in geluidparagraaf 5.1.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving[9] met instructieregels voor het geluid van (veelal bedrijfsmatige) activiteiten buiten industrieterreinen, die in de plaats komt van het huidige Activiteitenbesluit milieubeheer.
Voor de geluidbronsoorten die met de voorgestelde Aanvullingswet geluid en het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid worden toegevoegd aan het stelsel van de Omgevingswet ligt dat genuanceerder. Van een balans in verantwoordelijkheden voor zowel geluidbron als omgeving zal in dit besluit juist sprake zijn bij gemeentelijke infrastructuur. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel[10] is hierover dan ook aangegeven dat voor deze wegen is gekozen voor een grote bandbreedte tussen de standaardwaarde en de grenswaarde voor het geluid op de gevel. Overigens wordt daarmee de lijn van de Wet geluidhinder voortgezet, die ook al een ruimere bandbreedte kende voor bestuurlijke afweging langs gemeentewegen dan langs andere geluidbronnen. Daarmee wordt aan gemeenten gelegenheid geboden voor een juiste lokale afweging, waarbij ook andere maatregelen kunnen worden ingezet dan de gebruikelijke maatregelen zoals geluidschermen en gevelmaatregelen.

---

[9] Staatsblad 2018, 292, zie blz. 38 e.v.
[10] Zie blz. 23 onderaan.

Waar sprake is van een samenloop tussen de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van verschillende bestuurslagen wordt in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid terughoudender omgegaan met verruiming van de decentrale afwegingsruimte. Voorkomen moet worden dat te ruime ontwikkelingsmogelijkheden in de omgeving van bijvoorbeeld een rijksweg de eventuele toekomstige ontwikkeling van die rijksweg op voorhand kunnen blokkeren. Niet voor niets voorzien de geluidproductieplafonds – voor rijkswegen en hoofdspoorwegen ook nu al onder hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer – in een strikte scheiding tussen de bevoegdheden van het bevoegd gezag voor de weg en het bevoegd gezag voor ontwikkelingen in de omgeving: geluidproductieplafonds regelen niet alleen de bescherming van de omgeving, maar waarborgen ook het functioneren van de geluidbron. De bovenlokale belangen die zijn gemoeid met rijks- en provinciale infrastructuur maken dat het noodzakelijk is om grenzen te stellen aan de decentrale bestuurlijke afwegingsruimte.
Ook de huidige wet- en regelgeving voor geluid kent al een vergelijkbare systematiek met bestuurlijke afwegingsruimte die wordt gestuurd en begrensd met een normenkader met een standaardwaarde en een grenswaarde. Tegen die achtergrond moet een «gelijkwaardig beschermingsniveau» dan ook niet worden geïnterpreteerd als een vergelijkbare bescherming tegen geluid op elke locatie, maar als een vergelijkbare werkwijze aan de hand van een vergelijkbaar normenkader. Binnen dat kader kan sprake zijn van het aanvaardbaar oordelen en toelaten van hogere dan wel lagere geluidniveaus, afhankelijk van de concrete omstandigheden van de situatie.

De leden van de **CDA**-fractie vragen hoe de procedure om een besluit te nemen over geluidproductieplafonds er in de praktijk uit komt te zien, en of er bijvoorbeeld een aparte commissie komt die gedeputeerde staten en de Minister adviseert. Ook willen deze leden graag weten of van tevoren is bepaald waar de desbetreffende geluidproductieplafonds zich bevinden, zodat omwonenden eventueel een zienswijze kunnen indienen, bezwaar kunnen maken of in beroep kunnen gaan.

Conform de vereisten van de Algemene wet bestuursrecht wordt bij de besluitvorming, en de voorbereiding ervan, inzichtelijk gemaakt over welk deel van een geluidbronsoort die besluitvorming zal gaan, dus bijvoorbeeld over welk weggedeelte, spoorbaanvak of industrieterrein. Op de meeste besluiten tot vaststelling van geluidproductieplafonds is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Dit zal via het Aanvullingsbesluit geluid worden geregeld in het Omgevingsbesluit. Bij die procedure wordt het ontwerp van een besluit ter inzage gelegd, zodat inderdaad voorafgaand aan het nemen van dat besluit al inspraak mogelijk is. Nadat het besluit is genomen, is bovendien beroep mogelijk bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.
Het wetsvoorstel voorziet verder niet in regels over advisering bij de totstandkoming van (ontwerp)besluiten over geluidproductieplafonds. Het is aan het vaststellende bestuursorgaan om al dan niet gebruik te maken van een adviseur of een adviescommissie.

De leden van de **D66**-fractie lezen in paragraaf 3.4 van de memorie van toelichting dat de methode van monitoring van geluidproductieplafonds in het Aanvullingsbesluit geluid verder uitgewerkt zal worden en willen graag weten hoe die methode eruit zal komen te zien en door wie en hoe de methode wordt vastgesteld. Ook willen deze leden weten of de methode kan en zal worden bijgesteld naar aanleiding van metingen.

De methode van monitoring van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden wordt vastgelegd bij AMvB (via het Aanvullingsbesluit geluid). Voorgesteld wordt dat deze zal bestaan uit de berekening van de geluidproductie van de geluidbron waarvoor deze geluidproductieplafonds zijn vastgesteld. De technische regels voor deze berekening zullen via de Aanvullingsregeling geluid worden opgenomen in de Omgevingsregeling.
Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) beheert de geluidrekenmethoden. Net als nu onder hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer kunnen de rekenmethoden zo nodig worden aangepast als metingen daartoe aanleiding geven.

De leden van de **SP**-fractie vragen waarom is gekozen het wetsvoorstel te beperken tot geluid afkomstig van (spoor-)wegen en industrie en of dit geheel samenvalt met de reikwijdte van de Wet geluidhinder. Deze leden willen ook graag weten waar bijvoorbeeld het geluid van windmolens onder gaat vallen.

De voorgestelde Aanvullingswet geluid heeft betrekking op het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Dat valt samen met het toepassingsbereik van de Wet geluidhinder (decentrale infrastructuur en industrieterreinen) en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer (rijksinfrastructuur).
Onder de huidige wetgeving wordt het geluid van inrichtingen, waaronder windturbines, gereguleerd in het Activiteitenbesluit milieubeheer of met een omgevingsvergunning. De vervangende regels zijn vooruitlopend op het aanvullingsspoor geluid al opgenomen in het stelsel van de Omgevingswet en uitgewerkt in paragraaf 5.1.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Daar zijn dan ook al instructieregels opgenomen voor het geluid van windturbines (zie de artikelen 5.74 en 5.75 van dat besluit).

De leden van de **SP**-fractie vragen welk risico op willekeur er ontstaat, door het beheersen van geluid afkomstig van bronnen in lokaal beheer niet meer landelijk wettelijk vast te leggen. Deze leden willen ook graag weten hoe de verankering van lokale deskundigheid en de handhaving in de praktijk wordt vormgegeven.

De relatie tussen geluidbronnen en hun omgeving verschilt van plek tot plek en van geval tot geval. In gevallen met een uitsluitend lokale invalshoek is het daarom primair aan het gemeentebestuur om hierover een afweging te maken en besluiten te nemen. Voor geluidbronnen die nu nog onder de werking van het Activiteitenbesluit milieubeheer vallen, is dat uitgangspunt eerder al uitgewerkt in paragraaf 5.1.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, dat in 2018 in het Staatsblad is gepubliceerd. Hierop ziet de Aanvullingswet geluid niet.
Ook voor lokale geluidbronnen die wel onder de reikwijdte van het wetsvoorstel vallen, zijnde gemeentelijke infrastructuur en industrieterreinen, ligt het primaat voor de bestuurlijke afweging en besluitvorming bij de gemeente. Belangrijk uitgangspunt van de Omgevingswet is immers «decentraal, tenzij». Net als in de huidige Wet geluidhinder zullen ook de nieuwe geluidregels in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid hiervoor een normenkader en instructieregels voor de toepassing van dat normenkader bevatten.
Het feit dat situaties van plek tot plek verschillen en dat de geluidregels ruimte bieden aan een lokale bestuurlijke afweging hierover betekent echter geen willekeur. Gemeenten hanteren bij hun beslissingen over geluid landelijk voorgeschreven standaardwaarden. Zij mogen daar gemotiveerd van afwijken tot aan de grenswaarden. Afwijken van die grenswaarden is slechts in nauw omschreven gevallen mogelijk. Vanzelfsprekend draagt ook rechtsbescherming tegen besluiten die op die

bestuurlijke afweging gestoeld zijn, eraan bij dat geen sprake zal zijn van willekeur.
Voor de uitvoering van de taken en bevoegdheden op het gebied van geluid hebben gemeenten die zelf onvoldoende deskundigheid kunnen opbouwen de mogelijkheid om deze desgewenst te delegeren of te mandateren aan een omgevingsdienst, of ze kunnen zich door een omgevingsdienst laten adviseren en ondersteunen. Net als nu zal ook onder de Omgevingswet bij de omgevingsdiensten veel kennis gebundeld worden.

De leden van de **SP**-fractie merken op dat er langzamerhand, wet na wet, steeds meer verantwoordelijkheden worden overgeheveld naar lokale overheden. Deze leden willen graag weten op welke wijze hoe wordt nagegaan dat dit ook voor kleinere gemeenten goed uitvoerbaar blijft en hoe dit vervolgens wordt geborgd.

Er is een halfjaarlijkse Monitor Implementatie Omgevingswet in het leven geroepen. De monitor is onderdeel van het interbestuurlijke implementatieprogramma Aan de slag met de Omgevingswet waarin het Ministerie van BZK samenwerkt met onder meer de VNG. De rapporten van de monitor zijn te raadplegen via: https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/kennis-onderzoek/onderzoek/programmamonitor/.
Zowel gemeenten (groot en klein), provincies, waterschappen als het Rijk worden in deze monitor onderzocht. De inzichten die uit de monitor naar voren komen kunnen worden gebruikt voor het (bij)sturen van het ondersteuningsaanbod bij de implementatie van de Omgevingswet en het digitale stelsel. Vooralsnog komen uit de monitor geen concrete signalen naar voren over specifieke problematiek van kleine gemeenten. Mochten deze signalen in de toekomst wel naar voren komen uit de monitor, dan wel uit de contacten van het implementatieprogramma in het land, dan zal daar vanzelfsprekend aandacht aan worden besteed.

De leden van de **ChristenUnie**-fractie constateren dat de richtlijnen en normen voor geluidoverlast constant worden vernieuwd. Deze leden zien de nieuwe wet als een uitgelezen kans om de nieuwe kaders ook toe te passen op al bestaande geluidsituaties. Deze leden willen graag weten hoe de regering de nieuwe kaders en normen gaat toepassen in dit wetsvoorstel en vragen of de regering erkent dat door de toegenomen maximale snelheid de geluidoverlast ook is toegenomen.

Voor zover de leden van de ChristenUnie met de constante vernieuwing van richtlijnen en normen voor geluidoverlast doelen op de nieuwe inzichten die de WHO op 10 oktober 2018 heeft gepresenteerd, wordt verwezen naar de uitvoering van de motie van het lid Schonis.[11] In die motie is gevraagd om een onafhankelijk onderzoek om in kaart te brengen hoe het WHO-rapport zich verhoudt tot de huidige (inter)nationale wet- en regelgeving en naar de mogelijkheden om het WHO-rapport te gebruiken ter versterking van het (inter)nationaal beleid en de mogelijke gevolgen daarvan voor de Nederlandse situatie. Na afronding van dat onderzoek kan worden beoordeeld of en zo ja, in hoeverre het WHO-rapport invloed zal hebben op de nationale normstelling en regelgeving voor geluid. Zoals toegezegd tijdens het Algemeen Overleg Leefomgeving op 7 maart jongstleden zal uw Kamer daarover uiterlijk eind 2019 worden geïnformeerd.
Gevraagd is voorts of de regering erkent dat door de toegenomen maximale snelheid de geluidoverlast is toegenomen. Feitelijk juist is dat een hogere snelheid als zodanig tot meer geluid leidt. Uitgangspunt bij eventuele verhoging van de maximumsnelheid is dat daartoe alleen wordt

[11] Kamerstukken II 2018/19, 35 000-A, nr. 60.

besloten als dat mogelijk is binnen de randvoorwaarden voor milieu of verkeersveiligheid.[12] Voor geluid betekent dit dat binnen de geldende geluidproductieplafonds nog voldoende geluidruimte beschikbaar moet zijn, zodat snelheidsverhoging geen overschrijding van die geluidproductieplafonds tot gevolg heeft.

De leden van de **ChristenUnie**-fractie valt het ook op dat de Wet geluidhinder en de Wet milieubeheer verschillende geluidnormen hanteren en vragen waarom de geluidnormen tussen bestaande en nieuwbouwwijken met de nieuwe wet niet worden gelijkgetrokken. Ook vragen deze leden hoe uitvoering wordt gegeven aan de aangenomen motie van de leden Van der Graaf en Sienot over het verminderen van geluidhinder voor omwonenden (Kamerstuk 35 000-A, nr. 7).

Terecht wordt geconstateerd dat de geluidnormen in de Wet geluidhinder verschillen van die in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. Hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer vormde de eerste juridische fase van de modernisering en vereenvoudiging van de geluidregels: Swung-1. Een sterke vereenvoudiging van het normenkader maakte daarvan deel uit en wordt uitvoerig beschreven in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel waarmee hoofdstuk 11 destijds aan de Wet milieubeheer is toegevoegd.[13] Met het Aanvullingsspoor geluid wordt een vergelijkbare vereenvoudiging van het normenkader voorgesteld voor de geluidbronnen die onderdeel zijn van de tweede fase van het Swung-traject. De contouren hiervan zijn geschetst in de memorie van toelichting bij dit wetsvoorstel;[14] dit zal juridisch worden verankerd in het Besluit kwaliteit leefomgeving via het Aanvullingsbesluit geluid.
De huidige wetgeving kent inderdaad een verschil in geluidnormering voor enerzijds besluitvorming om nieuwe woningen of andere geluidgevoelige gebouwen toe te laten, en anderzijds besluitvorming over een geluidbron nabij bestaande geluidgevoelige gebouwen. Onder de Omgevingswet wordt dat onderscheid voortgezet. Door voor nieuwe geluidgevoelige gebouwen een strengere norm te hanteren dan voor aanleg of wijziging van een geluidbron wordt voorkomen dat met het toelaten van een geluidgevoelig gebouw een geluidbron direct «op slot» kan worden gezet. Dit verschil zorgt ervoor dat na het toelaten van een geluidgevoelig gebouw bij de maximaal toegestane geluidbelasting (grenswaarde) toch nog een zekere ontwikkeling van de geluidbron in de toekomst mogelijk blijft. Zoals in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel is beschreven, speelt daarbij een rol dat in de praktijk de keuzemogelijkheden bij de toelating en locatiekeuze van geluidgevoelige gebouwen veelal groter zijn dan de keuzemogelijkheden om een bestaande geluidbron aan te passen of te verplaatsen.[15]
Met betrekking tot de uitvoering van de motie van de leden Van der Graaf en Sienot is eerder in deze nota naar aanleiding van het verslag al aangegeven en toegelicht dat verbetering van de bescherming in bestaande woonkernen niet zozeer gezocht moet worden in het normenkader zelf, maar in andere, nieuwe elementen van de wet- en regelgeving voor geluid onder de Omgevingswet. Dit betreft met name de monitoring van de ontwikkeling van het geluid, een punt waar de huidige Wet geluidhinder tekortschiet, en de verbeterde regels voor cumulatie en optelling van geluid van meerdere geluidbronnen. De memorie van toelichting bij dit wetsvoorstel bevat een beschrijving van de hoofdlijnen van deze verbeteringen, juridisch krijgen deze vorm in instructieregels die

[12] Kamerstukken II 2011/12, 32 646, nr. 13.
[13] Kamerstukken II 2009/10, 32 252, nr. 3, zie met name bijlage 3, blz. 154–157.
[14] Zie blz. 19–23.
[15] Zie blz. 21.

met het Aanvullingsbesluit geluid worden opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De leden van de **ChristenUnie**-fractie vragen waarom er niet voor al het geluid van wegen en spoorwegen een nachtregeling komt. Deze leden stellen vast dat er op dit moment alleen voor de industrie een speciale nachtregeling is.

Met de invoering van geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen is voor die geluidbronnen in 2012 ook de dosismaat L_{den} ingevoerd. Deze dosismaat is ontleend aan de EU-richtlijn omgevingslawaai. Met de nieuwe geluidregels onder de Omgevingswet wordt ook voor de overige bronnen uit de Wet geluidhinder, waaronder industrieterreinen, overgestapt op de dosismaat L_{den}. Anders dan bij veel infrastructuur kan de verdeling van geluid van industrieterreinen over de etmaalperiode sterk uiteenlopen. De verdeling van geluid is bij industrieterreinen waar voornamelijk activiteiten in de dagperiode plaatsvinden (en het geluid in de nachtperiode relatief gering is) heel anders dan bij industrieterreinen met overwegend continue industrie zoals chemie, waarbij het geluid door het hele etmaal heen nagenoeg constant is. Door deze verschillen geeft een beoordeling van het geluid in L_{den} niet altijd voldoende bescherming tegen slaapverstoring in de nachtperiode. Om die reden zal bij industrielawaai de normering in L_{den} worden gecombineerd met een aanvullende nachtnormering in L_{night} die extra bescherming biedt tegen slaapverstoring.
Hoewel de memorie van toelichting bij dit wetsvoorstel een beschrijving van dit normenkader bevat, zal de normering daadwerkelijk juridisch worden verankerd op AMvB-niveau via het Aanvullingsbesluit geluid.
In oktober 2018 heeft de WHO aanbevolen om ook voor wegen en spoorwegen een aanvullende nachtregeling in te voeren. Als onderdeel van de uitvoering van de motie van het lid Schonis[16] worden die aanbevelingen zorgvuldig bestudeerd. Daarna zal worden bezien of die aanbevelingen consequenties hebben voor het geluid van wegen en spoorwegen.

4. Contouren van de uitvoeringsregelgeving

De leden van de **VVD**-fractie lezen dat een verhoogd binnenniveau van 41 dB toelaatbaar is om de transformatie van kantoren tot woningen mogelijk te maken. Deze leden vragen of er onderzocht is hoe het verhoogd binnenniveau bijdraagt aan de doelstelling om een gezonde fysieke leefomgeving te realiseren en of dit effect heeft voor het (op termijn) ontstaan van saneringssituaties.

Op grond van de bouwregelgeving, zowel het huidige Bouwbesluit 2012 als het nieuwe Besluit bouwwerken leefomgeving, geldt bij transformatie het zogenoemde «rechtens verkregen niveau»: het kwaliteitsniveau van het gebouw dat gold op het moment dat het gebouw gerealiseerd of eventueel verbouwd werd, moet minimaal worden behouden. Met name bij oudere gebouwen, zeker als die later al dan niet gedeeltelijk verbouwd zijn, is het echter vaak lastig om met terugwerkende kracht dat juridisch geldende kwaliteitsniveau te bepalen, wat bij transformatie onbedoeld ongewenste situaties met te hoge geluidniveaus binnen tot gevolg kan hebben.
Onder de nieuwe regelgeving blijft het «rechtens verkregen niveau» in beginsel gelden, maar in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid zal worden opgenomen dat daarnaast een grenswaarde in geluidgevoelige ruimten (binnenwaarde) van 41 dB als absolute grens geldt. Hiermee

[16] Kamerstukken II 2018/19, 35 000-A, nr. 60.

worden al te hoge binnenniveaus ondervangen. In die zin is 41 dB een compromis.
Overigens is een binnenwaarde van 41 dB niet geheel vreemd of nieuw in het stelsel. Zo geldt diezelfde binnenwaarde op grond van het huidige hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer ook voor situaties die, kort gezegd, voor de totstandkoming van de Wet geluidhinder zijn ontstaan, waardoor in het verleden niet eerder aan de geluidnormen kon worden getoetst. Te transformeren gebouwen zijn daarmee in die zin vergelijkbaar dat bij de locatiekeuze en bouwkundige vormgeving ervan ook geen toetsing aan de Wet geluidhinder aan de orde was omdat toen sprake was van een niet-geluidgevoelig gebouw.
Vermeldenswaard is verder dat het voornemen is om in het Aanvullingsbesluit geluid te bepalen dat voor transformaties waarbij de uitwendige scheidingsconstructie geheel wordt vernieuwd, de binnenwaarde van 33 dB wordt gehanteerd zoals die geldt voor normale nieuwbouw. Ook in de huidige praktijk kiezen ontwikkelende partijen vaak eigener beweging al voor de realisering van een geluidniveau binnen van 33 dB, ook in situaties waarin dat niet vereist is. Al met al is de verwachting dan ook dat maar in een beperkt aantal gevallen gebruik zal worden gemaakt van de ruimte die de binnenwaarde van 41 dB biedt.
De voorgestelde binnenwaarde van 41 dB blijft ook na het bouwen gelden voor de transformatiewoningen. Bij het nemen van een besluit over bijvoorbeeld het verbreden van een gemeenteweg moet een toename van het geluid worden voorkomen door het treffen van geluidbeperkende maatregelen, bijvoorbeeld stil asfalt. Als een toename van het geluid niet kan worden voorkomen moet de binnenwaarde van 41 dB worden nageleefd en moeten aanvullende geluidwerende maatregelen aan de gevel worden getroffen. De waarde van 41 dB leidt als zodanig niet tot meer saneringsgevallen dan elke andere waarde.

De leden van de **VVD**-fractie constateren dat in het stelsel van de Omgevingswet normen worden opgenomen voor de gecumuleerde geluidbelasting van uiteenlopende geluidbronsoorten, waaronder industrielawaai, voor zowel de belasting op gevels als de geluidbelasting in de woningen (het binnenniveau). De huidige regelgeving voorziet niet in normen voor de gecumuleerde geluidbelasting. Deze leden vragen of er onderzoek is gedaan ter onderbouwing van de normen voor de gecumuleerde geluidbelasting van verschillende bronsoorten. Ook vragen deze leden naar de praktische en financiële gevolgen van de normering in de praktijk.

Onder de nieuwe geluidregels wordt met «cumulatie» alleen gedoeld op het geluid van uiteenlopende geluidbronsoorten – bijvoorbeeld wegen en industrieterreinen – en niet op het samennemen van het geluid van één geluidbronsoort – bijvoorbeeld twee gemeentelijke wegen. Anders dan deze leden veronderstellen, zullen in het stelsel van de Omgevingswet geen kwantitatieve normen voor het gecumuleerde geluid van uiteenlopende geluidbronsoorten op de gevel van woningen worden opgenomen. Onder de huidige wetgeving is dat ook niet het geval. Wel worden in het nieuwe stelsel gelijksoortige geluidbronnen – bijvoorbeeld alle rijkswegen – samengenomen en beoordeeld als één geluidbronsoort en speelt het gezamenlijke geluid van verschillende geluidbronnen een rol bij het voldoen aan de grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten van woningen en andere geluidgevoelige gebouwen.
Ook onder de huidige Wet geluidhinder is er een regeling over gecumuleerd geluid. Die leidt in de praktijk tot vragen en tegen die achtergrond heeft uw Kamer tijdens de behandeling van het wetsvoorstel voor de geluidproductieplafonds langs rijkswegen en hoofdspoorwegen sterk aangedrongen op verbetering van de regels voor de cumulatie van

geluid.[17] De verbeterde regeling omvat drie elementen, waarvan er één op wetsniveau zichtbaar is en de andere worden uitgewerkt in het Aanvullingsbesluit.

Eén element van die verbetering betreft het optellen van het geluid van meerdere onderdelen van één geluidbronsoort. Een geluidbronsoort betreft alle gelijksoortige geluidbronnen, bijvoorbeeld alle rijkswegen, alle waterschapswegen, alle gemeentewegen, et cetera. Dat was in genoemd wetsvoorstel over de geluidproductieplafonds al uitgewerkt voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. Waar sprake is van twee kruisende rijkswegen ervaren omwonenden het geluid van die beide rijkswegen tegelijk. Door het geluid van die beide wegen samen te toetsen aan de normen voor rijkswegen sluit de bescherming die die normen bieden beter aan bij de beleving van de omwonenden. Deze lijn wordt in het wetsvoorstel voortgezet en doorgevoerd voor andere geluidbronsoorten. Vooral ook in binnenstedelijke situaties leidt dit tot betere bescherming, omdat woningen daar vaak door meerdere gemeentewegen tegelijk worden belast.
Het tweede element dat in vervolg op genoemde parlementaire behandeling wordt verbeterd zijn de regels voor cumulatie van ongelijksoortige geluidbronsoorten, bijvoorbeeld een weg en een industrieterrein. Dat gebeurt niet in voorliggend wetsvoorstel, maar zal op AMvB-niveau vorm krijgen in het Aanvullingsbesluit geluid.
Zoals al aangegeven zal de gecumuleerde geluidbelasting echter niet worden genormeerd. Een kwantitatieve norm voor gecumuleerd geluid zou leiden tot zeer complexe uitvoeringsregels, onder andere vanwege de verantwoordelijkheidsverdeling. Als bijvoorbeeld een besluit wordt genomen over aanpassing van een gemeenteweg in de nabijheid van een drukke hoofdspoorweg, kan het gemeentebestuur immers het geluid afkomstig van die hoofdspoorweg niet beïnvloeden. In plaats van het gecumuleerde geluid te normeren, zal in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid wel een instructieregel worden opgenomen die regelt dat de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid kwalitatief moet worden beoordeeld. Als het bevoegd gezag voor een bepaalde geluidbronsoort besluit om het geluid op een geluidgevoelig gebouw toe te laten nemen tot een waarde die hoger is dan de standaardwaarde, en dat gebouw ook al wordt belast door het geluid van andere geluidbronnen, zal het bevoegd gezag deze regel moeten toepassen. Hoe dit in zijn werk gaat, is eerder in hoofdstuk 3 van deze nota uitvoeriger beschreven in antwoord op vragen van de leden van de fracties van CDA en GroenLinks.
Het derde element ter uitvoering van de wens van uw Kamer om de geluidregels voor cumulatie van geluid te verbeteren is dat voor het toetsen aan de grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten waar relevant moet worden uitgegaan van het gezamenlijke geluid van meerdere geluidbronsoorten op de gevel. Ook dit zal in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid worden bepaald. Het hanteren van het gezamenlijke geluid op de gevel kan betekenen dat een hogere gezamenlijke geluidbelasting geldt bij het bepalen van de benodigde geluidwerende maatregelen. Een voorbeeld hiervan is een situatie waarin een woning wordt belast door een gemeenteweg waar deze aan ligt, maar ook door een gebundelde rijksweg en spoorweg iets verderop. Omdat een bewoner in dit voorbeeld in zijn woning niet slechts het geluid van de gemeenteweg hoort, maar ook het geluid van de gebundelde rijksweg en spoorweg, wordt het gezamenlijke geluid van die bronnen gehanteerd bij het toepassen van de grenswaarde voor het geluid in de geluidgevoelige ruimten van de woning. De consequenties hiervan zijn uiteraard beperkt

[17] Zie de Kamerstukken van die wetsbehandeling, met name de aanvaarde motie-Samsom (Kamerstukken II 2010/11, 32 252, nr. 37) en het verslag van het wetgevingsoverleg (Kamerstukken II 2010/11, 32 252, nr. 47).

tot situaties waarin een besluit wordt genomen waarbij aan de grenswaarde voldaan moet worden, bijvoorbeeld een besluit tot wijziging van de gemeenteweg, of een besluit tot wijziging van de geluidproductieplafonds van de spoorweg of rijksweg. Daarom wordt verwacht dat de financiële gevolgen van deze verbetering beperkt zullen zijn. Onderzoek naar de lasten van het Aanvullingsbesluit, waarin dit wordt uitgewerkt, vindt momenteel nog plaats.

De leden van de **VVD**-fractie merken op dat in het stelsel van de Omgevingswet het gesommeerde geluid van verschillende industrieterreinen getoetst wordt aan geluidnormen. De huidige regelgeving voorziet alleen in toetsing van het geluid per industrieterrein. Deze leden vragen of er onderzoek gedaan is ter onderbouwing van de normen voor de gesommeerde geluidbelasting van verschillende industrieterreinen. Ook vragen deze leden naar de praktische en financiële gevolgen van de normering in de praktijk en of er onderzoek hiernaar beschikbaar is.

De Wet geluidhinder reguleert het geluid van alle inrichtingen op een industrieterrein bij elkaar. Daarom zijn industrieterreinen die in elkaars onmiddellijke nabijheid liggen in de regel als één industrieterrein beschouwd. Voor al die gevallen wordt nu al uitgegaan van het opgetelde geluid (van de deelterreinen) en verandert er niets. De hier bedoelde optelling leidt alleen tot meer geluid als een nieuwe woning wordt toegelaten op een locatie waar de geluidaandachtsgebieden van twee afzonderlijke industrieterreinen elkaar overlappen, als die woning een gevel heeft die door beide industrieterreinen tegelijk wordt belast en van beide terreinen ook ongeveer evenveel geluid ontvangt. Dat zal maar zeer incidenteel aan de orde zijn en het effect zal veelal in de ordegrootte van 1 à 2 dB liggen. Daarom is ook geen nader onderzoek gedaan naar de financiële gevolgen.

De leden van de **VVD**-fractie constateren dat in het stelsel van de Omgevingswet de op een gezoneerd industrieterrein aanwezige geluidbronnen (binnen én buiten de inrichtingen) getoetst worden aan de normen voor de geluidbelasting op de omgeving en merken op dat de huidige regelgeving alleen voorziet in de toetsing van in de inrichtingen aanwezige geluidbronnen.

In het stelsel van de Omgevingswet is de centrale keuze gemaakt om «activiteit» te hanteren als juridisch aanknopingspunt voor toepassing van de nieuwe wet- en regelgeving, in plaats van «inrichting». Die keuze is daarmee ook richtinggevend voor de Aanvullingswet en het Aanvullingsbesluit geluid, ook voor de instructieregels voor industrieterreinen. In de meeste gevallen zal dat tot weinig verandering leiden, omdat onder de huidige regelgeving ook het geluid van activiteiten die (net) buiten de grens van een inrichting worden uitgevoerd, maar een technische, organisatorische of functionele binding hebben met de inrichting, worden gerekend tot het geluid van die inrichting. Voor de volledigheid wordt hierbij opgemerkt dat het hanteren van «activiteit» als juridisch aanknopingspunt er niet toe leidt dat ook het doorgaande verkeer op een industrieterrein wordt betrokken bij de toetsing aan de standaard- en grenswaarden voor het industrieterrein. Voor geluid van wegen zullen immers eigen waarden en instructieregels gelden.

De leden van de **VVD**-fractie lezen dat in het stelsel van de Omgevingswet voor gezoneerde industrieterreinen de toepassing van «redelijke sommatie» vervalt, een factor waarmee in het huidige stelsel de geluidbelasting wordt gecorrigeerd voor de mate waarin geluidbronnen gelijktijdig geluid uitstralen. In plaats daarvan worden de geluidbronnen aan een

gesommeerd jaargemiddelde getoetst. Deze leden vragen of dit een beleidsneutrale omzetting is.

Met de Aanvullingswet en het Aanvullingsbesluit geluid zal voor de beoordeling van het geluid van industrieterreinen de jaargemiddelde dosismaat L_{den} worden ingevoerd. Deze aan de EU-richtlijn omgevingslawaai ontleende dosismaat werd in 2007 al ingevoerd voor het geluid van wegen en spoorwegen. Voor industrieterreinen is dat nog niet gebeurd, maar is als eerste stap in de richting van een jaargemiddelde beoordeling van het geluid van een industrieterrein de «redelijke sommatie» geïntroduceerd. Met die redelijke sommatie werd geanticipeerd op een latere volledige overstap naar normering in de jaargemiddelde dosismaat L_{den}. Dat leidt ertoe dat het nu laten vervallen van de redelijke sommatie in combinatie met de invoering van de jaargemiddelde dosismaat L_{den} inderdaad als een zoveel mogelijk beleidsneutrale omzetting kan worden gezien. In de toelichting bij het Aanvullingsbesluit geluid – dat zal voorzien in invoeringsregels specifiek voor industrieterreinen waarop redelijke sommatie is toegepast – zal meer in detail worden uitgelegd hoe de overgang van de huidige dosismaat in combinatie met redelijke sommatie naar de jaargemiddelde dosismaat in zijn werk zal gaan.

De leden van de **CDA**-fractie vragen of het in de praktijk zo kan zijn dat gemeente A een andere waarde voor de basisgeluidemissie heeft voor bijvoorbeeld een school dan gemeente B, waarbij het uitgangspunt is dat de omstandigheden waarin de school staat precies hetzelfde zijn. Als dit zo is, willen deze leden graag weten hoe dit moet worden gezien in het licht van rechtsgelijkheid.

Voor de beheersing van het geluid dat afkomstig is van gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen (met uitzondering van door de provincie beheerde lokale spoorwegen waarvoor geluidproductieplafonds zijn vastgesteld) wordt het systeem van de basisgeluidemissie voorgesteld. Een basisgeluidemissie is anders dan een geluidproductieplafond geen door de gemeente of het waterschap vastgesteld normniveau, maar een monitoringsparameter. In het voorziene systeem wordt aan de hand van de basisgeluidemissie de feitelijke geluidontwikkeling van deze infrastructuur gemonitord. Via het Aanvullingsbesluit geluid zullen in het Besluit kwaliteit leefomgeving regels worden opgenomen over de bepaling van de waarde van de basisgeluidemissie.
De basisgeluidemissie zal variëren per individuele (spoor)weg of relevant onderdeel daarvan. Dat zal dus ook gelden voor de geluidbelasting die bijvoorbeeld scholen ondervinden. Van exact gelijke gevallen zal dan ook niet snel sprake zijn. Dat is onder de Wet geluidhinder overigens niet anders. Ook zal elke gemeente en elk waterschap zelf een afweging maken hoe, gelet op de lokale omstandigheden, wordt omgegaan met een naar aanleiding van de monitoring geconstateerde stijging van het geluidniveau. Met het oog op rechtszekerheid zullen daarvoor in het voorziene Aanvullingsbesluit geluid instructieregels worden opgenomen die voor heel Nederland hetzelfde zijn en die regelen dat bij een toename van de geluidemissie met 1,5 dB een afweging gemaakt moet worden en dat een toename die leidt tot overschrijding van de grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten aangepakt moet worden. Tot nu toe hoefde hier alleen naar gekeken te worden bij aanleg en reconstructies.
Los van de basisgeluidemissie als monitoringsparameter is met het oog op de rechtszekerheid en rechtsgelijkheid van belang dat voor besluitvorming over geluidbronnen of over geluidgevoelige gebouwen nabij geluidbronnen landelijk voorgeschreven standaard- en grenswaarden zullen gelden. Deze waarden en de instructieregels voor de toepassing

daarvan worden via het Aanvullingsbesluit geluid in het Besluit kwaliteit leefomgeving opgenomen.

De leden van de **CDA**-fractie willen graag weten wat de reden is dat leegstand van kantoren en andere gebouwen aan de reeds bestaande uitzonderingssituaties wordt toegevoegd. Vaak gaat het om een tijdelijke situatie en deze leden willen weten of het aanpassen van de norm gevolgen kan hebben voor de functie die het gebouw daarna kan vervullen.

Functiewijziging van een gebouw is toegevoegd om het transformeren van bestaande niet-geluidgevoelige gebouwen die door geluid worden belast naar een geluidgevoelige functie gemakkelijker te maken. Aanleiding hiervoor vormt de toenemende leegstand van kantoorgebouwen in combinatie met de eveneens toenemende druk op de woningmarkt. Omdat het hier gaat om bestaande gebouwen is sprake van een bijzondere stedenbouwkundige situatie waarin het geluid op de gevels een gegeven is. Anders dan bij nieuw te bouwen gebouwen kan het geluidniveau op het gebouw immers niet meer via wijzigingen in de locatiekeuze en precieze situering van het gebouw beïnvloed worden. Daarom is hiervoor een uitzondering gemaakt in die zin dat een maximaal 5 dB hoger geluidniveau op de gevel acceptabel kan zijn, maar wel met de waarborg van het rechtens verkregen niveau voor het geluid binnen met een bovengrens van 41 dB. Hierop is aan het begin van dit hoofdstuk nader ingegaan in antwoord op een vraag van de leden van de VVD-fractie.
Als sprake is van een tijdelijke functiewijziging, kunnen – net als onder de huidige wetgeving – de geluidregels buiten beschouwing blijven. Die tijdelijkheid moet dan wel helder vastliggen in het besluit tot functiewijziging.
Als het gebouw op een later moment eventueel weer een andere functie zou krijgen, heeft de specifieke norm voor transformatie daarop geen invloed. Als de (al dan niet tijdelijke) geluidgevoelige functie wordt vervangen door een andere geluidgevoelige functie, geldt daarvoor dezelfde norm. En als de (al dan niet tijdelijke) geluidgevoelige functie weer zou worden vervangen door een niet-geluidgevoelige functie, gelden geen geluidnormen meer en vormt de norm voor transformatie dus geen belemmering.

De leden van de **CDA**-fractie constateren dat vanwege de toenemende behoefte aan huizen in de steden er ook steeds meer gekeken wordt naar locaties in de buurt van snelwegen, provinciale wegen en zeehavens voor nieuwbouw. Daarbij geldt voor zeehavens een aparte norm. Deze leden willen graag weten welke binnenwaarde wordt gehanteerd voor woningen in de buurt van zeehavens en in hoeverre een ruimere toepassing, vanwege de behoefte aan woningbouw, wenselijk zou zijn.

Net als onder de huidige Wet geluidhinder geldt straks onder de Omgevingswet de zeehavennorm alleen voor het geluid op de gevel van nieuw toe te laten geluidgevoelige gebouwen. Voor die gebouwen is maximaal 60 dB toelaatbaar. Voor nieuwe woningen die met toepassing van de zeehavennorm worden toegelaten geldt dezelfde binnenwaarde van 33 dB voor alle nieuw te bouwen woningen. Die eis is vastgelegd in het Besluit bouwwerken leefomgeving dat het Bouwbesluit 2012 opvolgt. Verruiming van de binnenwaarde vanwege de behoefte aan woningbouw is onwenselijk. Zoals de leden van de CDA-fractie al aangeven, leidt die behoefte juist tot het kijken naar locaties met een hoge geluidbelasting, en juist in die situaties borgt de binnenwaarde de bescherming van mensen tegen te hoge geluidniveaus in hun woning.

De precieze voorwaarden voor toepassing van de zeehavennorm worden uitgewerkt in het ontwerp-Aanvullingsbesluit geluid. Daarbij wordt wel gedacht aan een zekere verruiming in die zin dat – anders dan in de Wet geluidhinder – eraan wordt gedacht om deze mogelijkheid ook te bieden voor een gebied dat wordt getransformeerd naar overwegend woonfuncties. Voor situaties waarin de zeehavennorm niet toegepast kan worden, zullen de nieuwe geluidregels – net als de huidige – ook mogelijkheden bieden om meer geluid van industrie toe te staan. Naast de mogelijkheid van vervangende nieuwbouw behouden gemeenten bijvoorbeeld ook de mogelijkheid om nieuwe geluidgevoelige gebouwen toe te laten vanwege zwaarwegende belangen. In juridisch opzicht is dit de opvolger van de mogelijkheden uit de huidige Interimwet stad-en-milieubenadering. Dat heeft ruimtelijk en uit een oogpunt van bescherming gezien niet de voorkeur, maar zal wel tot de mogelijkheden behoren. Zoals aangegeven zullen deze opties, hoewel al op hoofdlijnen beschreven in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel, worden uitgewerkt op AMvB-niveau en via het Aanvullingsbesluit geluid worden toegevoegd aan het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De leden van de **CDA**-fractie vragen of de verhoging van 5 dB voor provinciale wegen over de binnenwaarde gaat.

De verhoging met 5 dB geldt alleen voor het geluid op de gevel.

De leden van de **CDA**-fractie ontvangen graag een toelichting op het advies van de World Health Organization (WHO). Uit het advies van de WHO, met betrekking tot geluid, is namelijk gebleken dat de geluidbeleving voor weg en rail steeds dichterbij elkaar komt. Dit zou kunnen betekenen dat de Nederlandse «railbonus» zou kunnen verdwijnen.

De brief van 19 december 2018[18] bevat mijn eerste reactie op het advies van de WHO, waarbij ik ook ben ingegaan op de gewijzigde inzichten in de zogenoemde dosiseffectrelaties. Een dosiseffectrelatie drukt het verband uit tussen de blootstelling aan geluid en het gezondheidseffect dat daardoor optreedt. In algemene zin heeft een hogere geluidbelasting een groter nadelig effect op de gezondheid, maar de verhouding tussen blootstelling en effect verschilt per type geluidbron. In het verleden bleek uit dergelijke relaties dat geluid door spoorverkeer minder hinderlijk en minder schadelijk was dan geluid door wegverkeer. Het WHO-advies geeft op dit punt nieuwe inzichten. Ter uitvoering van de motie-Schonis[19] worden de aanbevelingen van de WHO nu eerst zorgvuldig bestudeerd. Daarna zal worden bezien welke consequenties die aanbevelingen kunnen hebben voor de wet- en regelgeving over het geluid van onder meer wegen en spoorwegen, waarvan de huidige «railbonus» een onderdeel is. Zoals toegezegd tijdens het Algemeen Overleg Leefomgeving op 7 maart jongstleden zal uw Kamer daarover uiterlijk eind 2019 worden geïnformeerd.

De leden van de **CDA**-fractie vragen in hoeverre inspraak, bezwaar en beroep van toepassing is bij situaties waar een overschrijding van de maximale waarde toegestaan wordt omdat sprake is van zwaarwegende economische of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen.

Voor wat betreft de participatie en rechtsbescherming wordt aangesloten bij de Algemene wet bestuursrecht en de Omgevingswet. De voorgestelde Aanvullingswet bevat geen specifieke bepalingen over dit onderwerp, behoudens een wijziging van de bij de Algemene wet bestuursrecht

---

[18] Kamerstukken II 2018/19, 29 383, nr. 311.
[19] Kamerstukken II 2018/19, 35 000-A, nr. 60.

behorende Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak (zie artikel 2.3 van het wetsvoorstel). Het bestuursorgaan dat een omgevingsplan of projectbesluit vaststelt legt verantwoording af over de participatie. Tegen alle besluiten waarbij gebruik gemaakt wordt van de mogelijkheid om de grenswaarde te overschrijden vanwege zwaarwegende economische of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen, bijvoorbeeld bij het toelaten van woningen op een zwaarbelaste locatie als onderdeel van een omgevingsplan, kunnen dus zienswijzen naar voren worden gebracht en staat vervolgens op dezelfde wijze rechtsbescherming open als gebruikelijk onder de Algemene wet bestuursrecht en de Omgevingswet.
Specifiek voor het vaststellen van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden wordt voorgesteld met de Aanvullingswet geluid een nieuw artikel 16.24a in de Omgevingswet in te voegen dat bepaalt dat afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is op de voorbereiding van een besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden in bij AMvB aangewezen gevallen. Deze bepaling zal in het Aanvullingsbesluit geluid nader worden ingevuld.
Geluidproductieplafonds als omgevingswaarden kunnen ook worden vastgesteld bij omgevingsplan of als onderdeel van een projectbesluit. Voor deze instrumenten geeft de Omgevingswet in hoofdstuk 16 al regels voor inspraak. De rechtsbescherming wordt (via de Invoeringswet Omgevingswet) geregeld in de Algemene wet bestuursrecht. Belanghebbenden hebben aldus in alle gevallen rechtsbescherming.

De leden van de **CDA**-fractie vragen of de regering kan aangeven op welke manier de oude en de nieuwe systematiek te vergelijken is als het gaat over het gelijkwaardige beschermingsniveau. Deze leden vragen of hierbij wordt uitgegaan wordt van een landelijk gemiddelde en zo ja, hoe dat landelijk gemiddelde is vastgesteld.
De leden van de **SP**-fractie baart het zorgen dat er ook van wordt uitgegaan dat het omgevingsrecht «landelijk gemiddeld gezien» geen verslechtering mag zijn. Dit betekent natuurlijk niets voor de uitschieters en de ernstige hinder die grote groepen mensen hiervan ervaren, aldus deze leden. Deze leden vragen hier een toelichting op.

In paragraaf 4.2 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel is ingegaan op de gevolgen van de nieuwe geluidregels voor het beschermingsniveau. Daarin is gesteld dat de geluidregels over het geheel gezien (landelijk gemiddeld) een ten minste gelijkwaardig beschermingsniveau gaan bieden. Daarbij is niet alleen gekeken naar een vergelijking van de getalswaarden van de normen, maar is ook de wijze van toepassing ervan in de praktijk relevant en is gekeken naar elementen in de nieuwe geluidregels die de bescherming zullen verbeteren ten opzichte van de bestaande wet- en regelgeving.
Om de toepasbaarheid van de geluidregels binnen het stelsel van de Omgevingswet te vergemakkelijken, wordt allereerst gestreefd naar een sterke versobering van het omvangrijke, gedetailleerde en daardoor complexe normenkader van de Wet geluidhinder. Voor rijkswegen en hoofdspoorwegen heeft een dergelijke versobering eerder plaatsgevonden in de eerste fase van de vereenvoudiging van de geluidregels, voorafgaand aan de totstandkoming van de Omgevingswet. Dit kreeg vorm in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer bij de invoering van geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. In lijn daarmee wordt nu een vergelijkbare versobering voorgesteld voor decentrale infrastructuur en industrieterreinen. Zoals aangegeven in genoemde paragraaf van de memorie van toelichting zal daarbij de grootste getalsmatige verschuiving optreden langs gemeentelijke en waterschapswegen buiten de bebouwde kom, waarbij echter twee elementen relevant zijn: het overgrote deel van de woningbouw vindt plaats binnen en niet buiten de bebouwde kom, en daarbij zijn veel

gemeentelijke en waterschapswegen buiten de bebouwde kom rustige wegen, zodat de uiterste grens van de afwegingsruimte daar feitelijk niet snel zal worden opgezocht. Dit laatste mede omdat er buiten de bebouwde kom doorgaans meer ruimte is om afstand tot de weg te houden teneinde de geluidbelasting te beperken. De werkelijke effecten van deze verschuiving zullen daarom zeer beperkt zijn.
Een ander element dat – net als bij hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer – zal worden doorgevoerd in combinatie met aanpassing van normgetallen, betreft het schrappen van de in de Wet geluidhinder vastgelegde aftrek voor het stiller worden van het wegverkeer. Die aftrek werkt nu via het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 door bij de toepassing van de normen en is daardoor minder zichtbaar. Ik wil dergelijke relatief onzichtbare elementen in de toepassing van de normen afschaffen en vervangen door enigszins aangepaste, maar transparante normen.
Als een omvangrijk, veelal op gedetailleerde kenmerken gestoeld normenkader op een wijze als hiervoor beschreven wordt versoberd, is helaas onvermijdelijk dat zekere verschuivingen optreden, maar de feitelijke effecten daarvan zullen al met al beperkt zijn.
Daarnaast is de bescherming ook afhankelijk van de wijze waarop het bevoegd gezag invulling geeft aan de afwegingsruimte tussen standaardwaarde en grenswaarde. In lijn met de Omgevingswet, maar ook van de huidige Wet geluidhinder, ligt de bestuurlijke afweging in veel gevallen bij een decentraal bestuursorgaan. De Omgevingswet bevordert dat geluid en alle andere relevante aspecten op een zinvolle manier een plek krijgen in de bestuurlijke afweging die aan besluitvorming voorafgaat.
En tot slot wordt het beschermingsniveau naast de normgetallen mede geborgd door verbeterde regels voor cumulatie van geluid en door verbetering van de bescherming in bestaande situaties door monitoring van de geluidontwikkeling. Beide elementen van de nieuwe geluidregels zijn eerder in deze nota – aan het slot van hoofdstuk 2 – beschreven in antwoord op een vraag van de leden van de ChristenUnie-fractie, waarnaar ik graag verwijs.
Voor de volledigheid wordt vermeld dat de hoofdlijnen van het voorgaande zijn beschreven in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel, maar dat een en ander daadwerkelijk juridisch zal worden vastgelegd in het Aanvullingsbesluit geluid, dat na verwerking van de consultatiereacties via de voorhangprocedure aan uw Kamer zal worden voorgelegd.

De leden van de **CDA**-fractie vernemen graag wat er bedoeld wordt met «of de werkelijke geluidemissie de basisgeluidemissie overschrijdt» en of dit over een meting ten opzichte van een model gaat.

De werkelijke geluidemissie is de geluidemissie op grond van de verkeersintensiteiten zoals die zich in werkelijkheid zullen voordoen. Die zullen deels worden geteld en deels worden berekend met behulp van een verkeersmodel. Het is namelijk ondoenlijk om op alle wegen met een relevante bijdrage aan de geluidemissie tellingen uit te voeren. Die mede op grond van verkeerstellingen gebaseerde werkelijke geluidemissie wordt vergeleken met de voor die weg eerder als te monitoren parameter ingestelde basisgeluidemissie. Tevens is het voornemen om vuistregels op te nemen waarmee de monitoring eenvoudiger uitgevoerd kan worden voor wegen met erg weinig verkeer of voor wegen met weinig ontwikkeling in het verkeer.

De leden van de **CDA**-fractie vragen op welke manier er wordt berekend in hoeverre een bepaalde bronmaatregel een effect heeft, zodat dit in het model aangepast kan worden.

Al bij de ontwikkeling van bronmaatregelen zoals stillere wegdekken of raildempers wordt in beeld gebracht wat het effect van die maatregel is. Dat effect wordt bepaald door het geluid voor toepassing van die maatregel te vergelijken met het geluid na het treffen ervan. Bij wegverkeer wordt als bronmaatregel vaak een stiller wegdek toegepast. Hoeveel geluid een bepaald wegdek maakt is vastgelegd in reken- en meetvoorschriften. De geluidreducerende effecten van stille wegdekken zijn thans in bijlage III bij het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 verrekend in de zogenoemde bronterm C_{wegdek}. Die gegevens worden regelmatig geëvalueerd en zo nodig wordt het reken- en meetvoorschrift aangepast en aangevuld met nieuwe wegdektypen. Reken- en meetvoorschriften voor geluid zullen met de Aanvullingsregeling geluid worden toegevoegd aan de Omgevingsregeling.

De leden van de **D66**-fractie lezen in paragraaf 4.2 van de memorie van toelichting dat het voor het decentraal bestuur mogelijk is om van de vastgestelde voorkeurswaarde van geluid in projecten af te wijken. Deze afwijking moet een gemotiveerde afweging zijn van het bevoegd gezag. Deze leden willen weten aan welke eisen zo'n gemotiveerde afweging moet voldoen en of ook ecologische overwegingen hierin kunnen worden meegenomen.

Omdat de standaardwaarde niet altijd haalbaar is, of een toename van het geluid niet altijd kan worden voorkomen, heeft het bevoegd gezag de ruimte – tot aan de grenswaarde – om bij hogere geluidbelastingen een gemotiveerde afweging te maken tussen de belangen die in een concreet geval spelen. Daarbij gaat het, zoals altijd in de Omgevingswet, om een afweging tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving. Welke belangen moeten worden afgewogen en welke belangen de doorslag geven, is ter beoordeling van het bevoegd gezag. Milieubelangen worden altijd meegenomen. Het normenkader ziet immers – net als de huidige wet- en regelgeving – op de bescherming van geluidgevoelige gebouwen waarin mensen verblijven. Als deze leden doelen op ecologische belangen zoals verstoring van wilde dieren, dan kunnen deze een rol spelen, maar dat zal een meer kwalitatief karakter hebben, ook al omdat er een specifiek normenkader is voor dit belang. De motivering van een besluit zal moeten voldoen aan de eisen die de Algemene wet bestuursrecht hieraan stelt, waaronder de eis dat een besluit dient te berusten op een deugdelijke motivering. Deze werkwijze wijkt op zichzelf overigens niet af van de werkwijze onder de Wet geluidhinder. Wel bevordert de Omgevingswet dat alle relevante aspecten, waaronder geluid en ecologie, een goede plek kunnen krijgen in de te maken bestuurlijke afweging.

De leden van de **D66**-fractie lezen in paragraaf 4.6 van de memorie van toelichting dat er «Met de invoering van de nieuwe geluidregels zal – ... – in meer gevallen de gezamenlijke geluidbelasting van verschillende bronnen worden beoordeeld». In andere woorden wordt aangegeven dat met het in kaart brengen van geluidbelasting rekening gehouden zal worden met de «cumulatie» van geluid. Deze leden vragen de regering toe te lichten hoe de «cumulatie» van geluid wordt meegenomen in het vaststellen van het normenkader van de omgevingswaarden, de voorkeurswaarde en de binnenwaarde. Ook vragen deze leden of er een maximale waarde wordt vastgesteld voor de geluidbelasting van een cumulatie van geluid door bijvoorbeeld wegen, sporen, industrieterrein en luchtvaart en zo nee, waarom niet.

Eerder in deze nota, in hoofdstuk 3, is in reactie op vragen van de leden van de fracties van CDA en GroenLinks verduidelijkt dat het normenkader – bestaande uit een standaardwaarde op de gevel, een grenswaarde op de

gevel en een grenswaarde in geluidgevoelige ruimten (binnenwaarde) – en de bijbehorende instructieregels gelden per geluidbronsoort. Bij het nemen van een besluit wordt de cumulatie van het geluid van alle betrokken bronsoorten (de eigen en andere) wel beoordeeld op aanvaardbaarheid. Als bijvoorbeeld een besluit wordt genomen over geluidproductieplafonds langs een provinciale weg en daarmee over het geluid van die weg in de omgeving, is het aan de provincie om het geluid van die bronsoort te toetsen aan het normenkader voor provinciale wegen en daarnaast het gecumuleerde geluid van alle bronsoorten gezamenlijk te beoordelen op aanvaardbaarheid. Gaat het om een wijziging van een omgevingsplan waarmee geluidgevoelige gebouwen binnen de overlappende geluidaandachtsgebieden van bijvoorbeeld een provinciale weg en een industrieterrein worden toegelaten, dan is het aan de gemeente om het gecumuleerde geluid te beoordelen. Waar de toets per geluidbronsoort kwantitatief is, is de beoordeling van het gecumuleerde geluid meer kwalitatief.
Het gecumuleerde geluid is als zodanig niet genormeerd. Dat zou immers met zich meebrengen dat een bestuursorgaan dat een besluit neemt over het geluid van de eigen bronsoort, indirect ook zou besluiten over het geluid van andere bronsoorten waarvoor een ander bestuursorgaan bevoegd is. Dat zou leiden tot grote bestuurlijke complexiteit. Wel zal in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid een tabel worden opgenomen waarmee het bevoegd gezag bepaalt hoe de cumulatieve geluidbelasting objectief gezien moet worden gekwalificeerd op een schaal van redelijk tot zeer slecht – en gradaties daar tussenin. Zoals in hoofdstuk 3 van deze nota in antwoord op vragen van de fracties van CDA en GroenLinks uitvoeriger is beschreven, wordt dan mede aan de hand van die kwalificatie in het concrete geval door het bevoegd gezag onderbouwd of met het voorgenomen besluit toch een aanvaardbare situatie ontstaat.
In het antwoord op de genoemde vragen van de leden van de fracties van CDA en GroenLinks is ook uiteengezet dat voor de toepassing van de grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten (binnenwaarde) ook uitgegaan zal worden van het gezamenlijke geluid van alle geluidbronnen die relevant zijn voor de cumulatiebeoordeling.

De leden van de **GroenLinks**-fractie zijn benieuwd hoe de doelstellingen voor de beleidsvrijheid en ruimte voor lokale afwegingen zich verhouden tot de algemene plicht voor de overheid om haar burgers te beschermen, met name als het om gezondheid gaat. Deze wet moet nog worden ingevuld met algemene maatregelen van bestuur die de geluidniveaus gaan regelen, maar blijkens hetgeen nu voorligt is het kennelijk niet de bedoeling om burgers substantieel beter te beschermen. Deze leden willen daarbij wijzen op het onlangs verschenen rapport van de WHO, dat vraagt om een veel betere bescherming tegen omgevingsgeluid dan wat er in de huidige wetgeving is vastgelegd. Deze leden willen graag weten of bij de invulling van deze kaderwet de gezondheid van burgers op een betere bescherming kan rekenen of op een slechtere, en wat dat dan betekent voor de beleidsvrijheid van overheden, de sanering van bestaande situaties of de besluitvorming van nieuwe plannen en bestemmingen.

In hoofdstuk 3 van deze nota is in antwoord op vragen van de leden van de fracties van CDA en GroenLinks uiteengezet dat decentrale afwegingsruimte met name wordt geboden daar waar het gemeentebestuur het bevoegd gezag is voor zowel de toelating of wijziging van een geluidbron als voor ontwikkelingen in de omgeving van die geluidbron. Daaraan is in het Besluit kwaliteit leefomgeving al invulling gegeven in paragraaf 5.1.4.2 over het geluid van (veelal bedrijfsmatige) activiteiten, en in het voorgenomen Aanvullingsbesluit geluid zal dit met name vorm krijgen rond

gemeentelijke infrastructuur. Waar bevoegdheden en verantwoordelijkheden van verschillende bestuurslagen samenlopen, zal terughoudender worden omgegaan met decentrale afwegingsruimte. Qua systematiek zal de nieuwe werkwijze met bestuurlijke afwegingsruimte die wordt gestuurd en begrensd met een normenkader, vergelijkbaar zijn met die uit de huidige wet- en regelgeving voor geluid.
Verbetering van de bescherming zal met name optreden waar tekortkomingen van de Wet geluidhinder worden weggenomen. Allereerst betreft dat het zogenoemde «handhavingsgat». De Wet geluidhinder werkte alleen bij het nemen van een concreet besluit, maar had geen grip op de tussentijdse geleidelijke toename van geluid door groei van het verkeer. Dit «gat» zal in de nieuwe geluidregels worden gevuld met verplichte periodieke monitoring van de ontwikkeling van het geluid, inclusief een bestuurlijk traject waarbinnen maatregelen worden afgewogen als het geluid te veel is toegenomen. Daarnaast wordt de bescherming verbeterd door betere regels over het optellen van geluid van gelijksoortige geluidbronnen (bijvoorbeeld alle gemeentewegen) en het cumuleren van geluid van ongelijksoortige geluidbronnen. Bij relevante cumulatie van geluid van meerdere geluidbronnen zal het geluid van die bronnen ook worden meegenomen bij de toepassing van de grenswaarde voor het geluid in gevoelige ruimten van geluidgevoelige gebouwen (binnenwaarde).
De voorgestelde Aanvullingswet geluid creëert waar nodig aanvullende juridische kaders om deze voorgenomen regels – in lijn met het stelsel van de Omgevingswet – op AMvB-niveau uit te werken. Dat gebeurt in het Aanvullingsbesluit geluid.
Waar de leden van de GroenLinks-fractie verwijzen naar het WHO-advies over geluid, zal eerst uitvoering worden gegeven aan de motie van het lid Schonis.[20] Na afronding van het in die motie gevraagde onafhankelijke onderzoek kan worden beoordeeld of en zo ja, in hoeverre het WHO-rapport invloed zal hebben op de nationale normstelling en regelgeving voor geluid. Zoals toegezegd tijdens het Algemeen Overleg Leefomgeving op 7 maart jongstleden zal uw Kamer daarover uiterlijk eind 2019 worden geïnformeerd.

De leden van de **SP**-fractie merken op dat het nieuwe normenkader veel ruimte biedt voor interpretatie en de afweging van bestuurlijke belangen. Dat gezondheidseffecten een grens vormen is duidelijk. Maar dat er al ver voor deze optreden ernstige hinder wordt ervaren, lijkt niet met het wettelijk kader te worden ondervangen. Deze leden willen graag weten hoe omwonenden worden beschermd vóór het zover komt dat zij nadelige gezondheidseffecten ervaren.

Een gezonde fysieke leefomgeving is een expliciet onderdeel van de doelen van de Omgevingswet, verankerd in artikel 1.3. Ook bepaalt artikel 2.1, vierde lid, van de Omgevingswet dat er bij de toedeling van functies aan locaties rekening moet worden gehouden met de gezondheid (dit is ingevoegd bij amendement-Smaling, Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 150). De Omgevingswet nodigt gemeenten daarmee uit om al vroeg in het proces over gezondheid en een gezonde leefomgeving na te denken, niet pas aan het eind bij de uitvoering en niet alleen om na te gaan of men wel «binnen de milieunormen» blijft. Het is dan ook van belang dat er bij het toedelen van functies aan locaties ook wordt nagedacht of een beter niveau kan worden geboden dan de rijksnormen vereisen, zodat het aantal gehinderden zo klein mogelijk blijft. De rijksnormen vormen de referentie en de ondergrens. Om de bescherming tegen hinder vorm te geven kent het stelsel enerzijds standaardwaarden (voorheen bekend als voorkeurswaarden) waarbij de meeste omwonenden geen ernstige hinder

[20] Kamerstukken II 2018/19, 35 000-A, nr. 60.

zullen ervaren en anderzijds grenswaarden die beogen te borgen dat er geen onaanvaardbare risico's voor de gezondheid ontstaan.
De bescherming die geluidnormen bieden volgt uit dosiseffectrelaties. Een dosiseffectrelatie drukt het verband uit tussen de mate van blootstelling aan geluid en de ernst van het gezondheidseffect dat daardoor optreedt. Onder effect wordt daarbij verstaan: het optreden van ernstige hinder. De standaardwaarde vertegenwoordigt hierbij een zodanig geluidniveau op de gevel dat er buiten, maar ook binnen de woning sprake is van een aanvaardbare situatie zonder dat daartoe extra geluidwerende voorzieningen aan de gevel getroffen moeten worden. In algemene zin is te zeggen dat naarmate de geluidbelasting hoger is, het nadelige effect op de gezondheid groter is, maar bij elke dosis geluid, ook bij zeer kleine, wordt een bepaald percentage van omwonenden ernstig gehinderd.

De leden van de **SP**-fractie constateren dat het laten vervallen van de geluidproductieplafonds voor wat betreft gemeentelijke (spoor-)wegen alleen maar als verslechtering kan worden gezien. De gemeente bepaalt wanneer er sprake is van overlast, zij stellen immers de grens vast met het niveau van basisgeluidemissie. Deze leden vragen ook ten aanzien van deze vaststelling hoe de gemeente tot de normen gaat komen en over welke deskundigheid zij hierbij beschikken. Ook willen deze leden weten welke gemeentelijke belangen kunnen worden meegewogen, hoe die verschillende belangen worden getoetst en of het nog zo is dat burgers overal in Nederland op dezelfde wijze wettelijk worden beschermd.

Van het laten vervallen van de geluidproductieplafonds voor gemeentelijke (spoor)wegen is geen sprake. Het huidige recht kent voor dergelijke (spoor)wegen geen geluidproductieplafonds of andere actieve verplichting tot beheersing van de autonome groei. Tijdens de voorbereidende beleidsvorming met de medeoverheden in het zogenoemde Swung-traject is geconcludeerd dat een stelsel met geluidproductieplafonds niet geschikt is voor het zeer fijnmazige en omvangrijke gemeentelijke wegennet, waarvan lokale spoorwegen vaak deel uitmaken.[21] Eerder in deze nota naar aanleiding van het verslag is dit met verwijzing naar de Geotool wegbeheerders[22] nader verduidelijkt. Weliswaar bevatte de ontwerpversie van het wetsvoorstel dat in 2016 aan internetconsultatie werd onderworpen een *facultatieve* mogelijkheid voor gemeenten om desgewenst voor bepaalde gemeentelijke (spoor)wegen wel geluidproductieplafonds vast te stellen, maar deze mogelijkheid is naar aanleiding van consultatiereacties geschrapt. Deze facultatieve mogelijkheid was echter een uitzondering op de hoofdregel, want zoals gezegd was ook toen al een stelsel met een basisgeluidemissie (toen in de memorie van toelichting nog «basiskaart van de geluidemissie» genoemd) de hoofdregel. Een gemeente kan overigens uit eigen beweging altijd nog een geluidproductieplafond als omgevingswaarde vaststellen.
Anders dan de leden van de SP-fractie veronderstellen, is het instrument basisgeluidemissie voor de gemeentelijke infrastructuur een verbetering en geen verslechtering van het beschermingsniveau. In paragraaf 5.1 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel is uiteengezet dat na de inwerkingtreding van de Aanvullingswet geluid bij de bepaling van de basisgeluidemissie – net als bij de vaststelling van geluidproductieplafonds door de provincie – de hoofdregel zal zijn dat deze wordt vastgesteld op de feitelijke geluidemissie van een (spoor)weg in een nader te bepalen referentiejaar. Ook als de gemeente geluidproductieplafonds zou moeten vaststellen voor gemeentewegen en lokale spoorwegen zouden

---

[21] Zie hiervoor onder andere de brief van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu d.d. 28 maart 2013, Kamerstukken II 2012/13, 32 252, nr. 52.
[22] https://www.rijkswaterstaat.nl/kaarten/wegbeheerders.aspx

deze in eerste instantie worden vastgesteld op de feitelijke geluidemissie in een bepaald referentiejaar.
Via het Aanvullingsbesluit geluid zal in het Besluit kwaliteit leefomgeving worden geregeld dat gemeenten de ontwikkeling van het geluid aan de hand van de basisgeluidemissie zullen moeten monitoren. Beleidskeuzes en beslissingen naar aanleiding van de resultaten van die monitoring over bijvoorbeeld geluidbeperkende of andere maatregelen zijn vervolgens aan de gemeente. De gemeente beoordeelt de aanvaardbaarheid van de geluidniveaus onder afweging van alle ter zake doende belangen. Als na een toename van de geluidbelasting niet meer wordt voldaan aan de binnenwaarde, worden verplicht geluidwerende maatregelen getroffen. De binnenwaarde zorgt ervoor dat mensen in hun woning worden behoed tegen te hoge geluidniveaus.
Naast de verplichtingen vanuit de monitoring gelden ook geluidregels bij besluitvorming over grote wijzigingen van gemeentelijke infrastructuur of het gebruik ervan. Dat is nodig omdat bij de basisgeluidemissie – anders dan bij de geluidproductieplafonds – geen sprake is van een resultaatsverplichting. Met die regels wordt vooraf gezorgd dat toename van geluid wordt voorkomen of dat maatregelen worden getroffen. Met de nieuwe monitoringsverplichting wordt vervolgens bewaakt of door andere oorzaken toch toename van geluid optreedt. En als dat het geval is dient het bevoegd gezag een nieuwe afweging over toepassing van geluidmaatregelen te maken.

De leden van de **ChristenUnie**-fractie lezen dat de geluidproductieplafonds geen deel uit maken van het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de waterschapsverordening, terwijl geluidproductieplafonds wel regels voor de fysieke leefomgeving zijn. Hierdoor kan afbreuk worden gedaan aan de integrale kenbaarheid van deze regels via het omgevingsplan. Deze leden vragen de regering hoe de normering van geluidbelasting afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen zich verhoudt tot de reeds in de Omgevingswet opgenomen instrumenten.

Geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn inderdaad regels voor de fysieke leefomgeving. Geluidproductieplafonds die door de gemeente worden vastgesteld (voor de industrieterreinen met «grote lawaaimakers») worden als onderdeel van het omgevingsplan vastgesteld, de overige geluidproductieplafonds bij een separaat besluit door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat of provinciale staten.
Vaststelling van een geluidproductieplafond door middel van een dergelijk separaat besluit (in plaats van bij omgevingsverordening of AMvB) maakt rechtsbescherming mogelijk. Juist om dit te realiseren is er in het wetsvoorstel voor gekozen om in de artikelen 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, een aparte besluitfiguur toe te voegen aan het instrumentarium van de Omgevingswet. De kenbaarheid van de geluidproductieplafonds vindt plaats via een daartoe ingesteld geluidregister, een voortzetting (en uitbreiding) van het huidige geluidregister van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. De bijbehorende geluidaandachtsgebieden, waarbinnen de geluidregels worden toegepast, zullen voor een ieder raadpleegbaar worden gemaakt via de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO-LV), waarin ook de omgevingsplannen worden ontsloten en waarin tevens een technische koppeling (link) naar genoemd geluidregister zal worden opgenomen. Op deze wijze wordt voorzien in de kenbaarheid van alle relevante geluidinformatie in zijn juiste, ruimere context.

De leden van de **ChristenUnie**-fractie lezen dat gelet op het gezondheidsbelang het streven er primair op is gericht te voldoen aan de voorkeurswaarde. In de memorie van toelichting wordt gesteld dat er een gemoti-

veerde afweging kan worden gemaakt met andere belangen zoals economie, woningbouw en mobiliteit. Deze leden vragen hoe de regering ervoor gaat zorgen dat de gezondheidsdoelstellingen prioriteit krijgen en dat het belang van de burger centraal staat bij de bestuurlijke afweging.

Zeker in nieuw te realiseren situaties is het streven er met het oog op het gezondheidsbelang primair op gericht om te voldoen aan de standaardwaarde. De in het Besluit kwaliteit leefomgeving op te nemen instructieregels in het Aanvullingsbesluit geluid zullen ook zodanig worden opgebouwd dat de standaardwaarde steeds het vertrekpunt van denken is. Dat neemt niet weg dat geluidregels ook toepasbaar moeten zijn in reeds bestaande situaties die niet (meer) aan die standaardwaarde voldoen. Bovendien kan het voorkomen dat voor het realiseren van een maatschappelijke opgave, bijvoorbeeld voor woningbouw, niet altijd of niet voldoende locaties vindbaar zijn waar aan de standaardwaarde voldaan kan worden en die tevens voldoen aan andere randvoorwaarden die het belang van de burger dienen, zoals goede ontsluitingsmogelijkheden over de weg of met het openbaar vervoer, en de nabijheid van voorzieningen als winkels en onderwijs. De te maken bestuurlijke afweging is immers, zowel onder de huidige wetgeving als onder de Omgevingswet, breed en betreft niet alleen geluid. Tegen die achtergrond kent de regelgeving naast de standaardwaarde ook een grenswaarde voor het geluid op de gevel, die richting geeft aan het bestuurlijke afwegingsproces. Bij een geluidniveau op de gevel boven de standaardwaarde kan de situatie vanuit een oogpunt van gezondheid niet zonder meer als aanvaardbaar worden beoordeeld, maar moet in de bestuurlijke afweging worden onderbouwd of het hogere geluidniveau in die concrete situatie, gelet op de specifieke omstandigheden en belangen, toch aanvaardbaar wordt gevonden. De grenswaarde op de gevel geldt hierbij, behoudens enkele nauw omschreven uitzonderingen, als bovengrens. Steeds moet ook aan de grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten (binnenwaarde) worden voldaan. Deze stap mag overigens pas gezet worden als het niet mogelijk blijkt om met aanvullende geluidbeperkende maatregelen toch aan de standaardwaarde te voldoen.

De leden van de **ChristenUnie**-fractie lezen dat er aanwijzingen zijn dat geluid van het wegverkeer op wegen in een stedelijke omgeving als minder hinderlijk wordt ervaren dan geluid van drukke doorgaande wegen die buiten de stad liggen, zoals autowegen en autosnelwegen. Deze leden vragen waar deze aanwijzingen vandaan komen en of ze sterk genoeg zijn om te worden gebruikt voor een wettelijk kader.

Er zijn diverse wetenschappelijke studies beschikbaar die wijzen op een verschil in hinderlijkheid tussen het geluid van wegen in een stedelijke omgeving en het geluid van wegen daarbuiten (zie voetnoot 21 op pagina 21 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel). Dit verschil in hinderlijkheid is één van de redenen om voor provinciale wegen en rijkswegen een strengere normering te hanteren. Nog belangrijker is dat deze wegen over het algemeen een ander karakter hebben dan gemeente- en waterschapswegen, waardoor in meer situaties goede maatregelen mogelijk zijn om geluidbelastingen te beperken.

De leden van de **ChristenUnie**-fractie lezen dat bij aanpassing van een bestaande geluidbron, waarvoor al eerder geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld, als eerste wordt onderzocht of de voorgenomen aanpassing van de bron mogelijk is binnen de geldende geluidproductieplafonds. Deze leden vragen de regering waarom de aanpassing binnen de geldende geluidproductieplafonds wordt getoetst en wat de afweging is om de aanpassing niet aan de nieuwste normen voor geluidbelasting te laten voldoen.

Er is een onderscheid tussen geluidproductieplafonds en geluidnormen. Met geluidproductieplafonds wordt de maximale geluidproductie van een geluidbron begrensd. De geluidnormen – de standaardwaarden en grenswaarden die via het Aanvullingsbesluit geluid worden opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving – gelden voor de geluidbelasting op de gevel van geluidgevoelige gebouwen. Als een geluidproductieplafond wordt vastgesteld of gewijzigd, worden daarbij de standaard- en grenswaarden toegepast. Daartoe wordt voorafgaand aan dat besluit onderzocht tot welke geluidbelasting op omliggende geluidgevoelige gebouwen een voorgenomen geluidproductieplafond leidt en of die geluidbelasting – eventueel na het treffen van maatregelen – voldoet aan de standaard- of grenswaarden. Eenmaal vastgesteld is het geluidproductieplafond hetgeen waaraan de beheerder van de geluidbron zich heeft te houden. Doordat de normen bij de vaststelling van het plafond zijn toegepast, is de bescherming van omliggende geluidgevoelige gebouwen afdoende gewaarborgd als de beheerder van de geluidbron het geluidproductieplafond naleeft. Ook beperkte aanpassingen aan de bron zijn dan mogelijk zonder nadelige gevolgen voor de omgeving. Pas als sprake is van aanpassingen die niet binnen de maximale geluidproductie blijven en wijziging van geluidproductieplafonds nodig is, worden de standaard- en grenswaarden weer toegepast met het oog op de bescherming van omwonenden.
In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de bestaande geluidproductieplafonds langs rijkwegen en hoofdspoorwegen is uiteengezet dat op deze wijze bewust ruimte is gecreëerd om zonder uitgebreide akoestische procedures relatief kleine ingrepen aan de infrastructuur door te voeren mits die niet leiden tot een overschrijding van de geluidproductieplafonds. Daarmee zijn de bestuurslasten van dergelijke kleine ingrepen beter in verhouding gebracht met de invloed ervan op geluid.[23]
Waar deze leden met hun verwijzing naar de nieuwste normen voor geluidbelasting doelen op de nieuwe inzichten die de WHO op 10 oktober 2018 heeft gepresenteerd, wordt hier nogmaals verwezen naar de uitvoering van de motie van het lid Schonis.[24] Tijdens het Algemeen Overleg Leefomgeving op 7 maart jongstleden is toegezegd dat uw Kamer daarover uiterlijk eind 2019 zal worden geïnformeerd. Op de uitkomst van dat traject wil ik hier niet vooruitlopen.

5. Invoerings- en overgangsrecht

De leden van de **VVD**-fractie constateren dat er wordt aangegeven dat de sanering van industrielawaai is afgerond. Deze leden vragen of er onderzoek is gedaan naar het mogelijk ontstaan van nieuwe saneringssituaties en de praktische en financiële gevolgen daarvan in de praktijk. Zo nee, dan vragen deze leden of dat nog wordt gedaan voordat wordt besloten over de invoering van het nieuwe systeem.

De saneringsregeling van de Wet geluidhinder had betrekking op het geluid van bestaande industrieterreinen op bestaande woningen. Die sanering is inderdaad afgerond. Anders dan bij wegen kunnen onder de Wet geluidhinder nu geen nieuwe saneringssituaties ontstaan. Waar bij wegen de Wet geluidhinder zoals eerder beschreven niet ingrijpt op de geleidelijke groei van het verkeer, voorkomt de combinatie van geluidzonering rond het industrieterrein en de vergunningplicht voor grote bedrijven op die industrieterreinen het geleidelijk ontstaan van nieuwe knelpunten. Daarom is in het nieuwe stelsel – anders dan bij wegverkeer –

[23] Zie Kamerstukken II 2009/10, 32 252, nr. 3, m.n. paragraaf 2.3.
[24] Kamerstukken II 2018/19, 35 000-A, nr. 60.

ook geen regeling nodig voor het saneren van bestaande knelpuntsituaties rond industrielawaai.

De leden van de **CDA**-fractie verzoeken de regering het overgangsrecht nader toe te lichten. Deze leden vragen met name naar een verduidelijking van de termen «aanvraag» en «procedure».

Het uitgangspunt van het in het wetsvoorstel opgenomen overgangsrecht is dat procedures die zijn aangevangen onder oud recht worden afgerond volgens de regels van dat oude recht, mits zij een bepaald stadium hebben bereikt. Met de term «procedure» wordt gedoeld op het hele proces van de besluitvorming, van aanvraag tot een rechterlijk oordeel in hoogste instantie. Onder «aanvraag» verstaat artikel 1:3, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht een verzoek van een belanghebbende (aan een bestuursorgaan) om een besluit te nemen.

De leden van de **CDA**-fractie vragen of bij de actualisatie van de saneringsopgaven rekening gehouden is met bronmaatregelen.

Bij de actualisatie van de saneringsopgave wordt inderdaad rekening gehouden met bronmaatregelen. Bronmaatregelen blijven maatregelen die bij de sanering verplicht afgewogen moeten worden. Als ze financieel doelmatig zijn en er geen bezwaren van verkeerskundige of technische aard zijn, moeten ze verplicht worden toegepast. Bij de kostenraming wordt hier ook rekening mee gehouden.

De leden van de **CDA**-fractie ontvangen graag een precies overzicht van de omvang van de saneringsopgave na actualisatie, met hierin het aantal objecten, de gemeente waar het betrekking op heeft en een overzicht van de (geschatte) kosten per object. Ook vragen deze leden voor wie de saneringskosten zijn.

Een precies overzicht van de werkelijke saneringsopgave wordt vastgesteld uiterlijk drie jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet en onderliggende AMvB's, waarin dan de Aanvullingswet en het Aanvullingsbesluit geluid zullen zijn opgegaan. Om dat overzicht definitief te kunnen vaststellen moeten namelijk eerst de geluidproductieplafonds langs provinciale wegen en de basisgeluidemissie voor gemeente- en waterschapswegen en lokale spoorwegen worden vastgesteld. Daarvoor wordt na de inwerkingtreding van de Omgevingswet een invoeringstermijn van maximaal twee jaar voorzien.
Wel wordt een raming gemaakt van de omvang van de geactualiseerde saneringsopgave op basis van de meest actuele gegevens. Dit betreft een raming van het aantal saneringsobjecten, met gegevens over onder meer het aantal per gemeente. Het is een benadering waaruit nog niet kan worden afgeleid om welke adressen het gaat. De decentrale overheden brengen op een later moment zelf in beeld welke gebouwen in hun gebied een geluidbelasting boven de grenswaarde hebben en in aanmerking komen voor sanering op basis van de criteria die via het Aanvullingsbesluit geluid zullen worden opgenomen in het Omgevingsbesluit. De kosten van de sanering van saneringsobjecten met een geluidbelasting boven de grenswaarde komen geheel voor rekening van het Rijk.

6. Voorbereiding van het wetsvoorstel

De leden van de **CDA**-fractie vragen of de regering alvast op hoofdlijnen kan aangeven wat de zorgen waren naar aanleiding van de internetconsultatie die betrekking hebben op de uitvoeringsbepalingen.

Het ontwerp van het wetsvoorstel is op 22 maart 2016 vrijgegeven voor internetconsultatie. In hoofdstuk 6 van de memorie van toelichting is een overzicht gegeven van de inspraakreacties en de wijze waarop daarmee is omgegaan. De uitvoeringsbepalingen zullen deels terecht komen in de AMvB's onder de Omgevingswet; dit gebeurt via het Aanvullingsbesluit geluid. Een ontwerp van dit besluit is op 25 februari 2019 gepubliceerd en vrijgegeven voor internetconsultatie. Omdat op dit moment nog niet alle bestuurlijke consultatiereacties en adviezen beschikbaar zijn, kan ik u op dit moment nog geen reactie op hoofdlijnen verstrekken.

De leden van de **CDA**-fractie vragen de regering uiteen te zetten hoe geluid de gezondheid beïnvloedt en of er grenzen zijn bepaald voor gezondheid in relatie tot geluid. Zo ja, hoe worden die uitgedrukt, door wie en wat is dan de waarde die hiervoor opgesteld is? Zo nee, hoe wordt het gezondheidsaspect met betrekking tot geluid dan gezien in relatie tot de Omgevingswet?

Geluid kan leiden tot hinder, slaapverstoring, verstoring van de dagelijkse activiteiten en stress. Deze effecten kunnen op hun beurt weer aanleiding geven tot een hogere bloeddruk en verhoogde niveaus van het stresshormoon cortisol, waardoor het risico op hart- en vaatziekten en psychische aandoeningen wordt verhoogd. Geluid kan echter ook direct resulteren in fysiologische reacties zoals een verhoogde bloeddruk. Ook kan geluid een negatieve invloed hebben op het concentratievermogen en de leerprestaties van kinderen.
In hoofdstuk 4 van deze nota is in antwoord op een vraag van de leden van de SP-fractie uiteengezet dat de bescherming die de geluidnormen bieden volgt uit zogenoemde dosiseffectrelaties, die het verband uitdrukken tussen de mate van blootstelling aan geluid en de ernst van het gezondheidseffect dat daardoor optreedt. In algemene zin zal het nadelige effect op de gezondheid groter zijn naarmate de geluidbelasting hoger is. Met het oog op de gezondheid wordt zoveel mogelijk gestreefd naar het voldoen aan de standaardwaarde, die een zodanig geluidniveau op de gevel vertegenwoordigt dat er buiten, maar ook in de woning sprake is van een aanvaardbare situatie zonder dat daarvoor extra geluidwerende maatregelen aan de gevel nodig zijn. De bestuurlijke afwegingsruimte boven die standaardwaarde wordt begrensd met een grenswaarde op de gevel en waar nodig een grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten (binnenwaarde). Al deze waarden worden uitgedrukt in deciBel (dB). Voor een overzicht van de op te nemen waarden verwijs ik kortheidshalve naar blz. 20 van de memorie van toelichting en naar mijn brief van 27 september 2018.[25]
Zoals in hoofdstuk 4 van deze nota is aangegeven in antwoord op een vraag van de leden van de SP-fractie, is gezondheid een expliciet onderdeel van de doelen van de Omgevingswet, verankerd in artikel 1.3. Daarnaast bepaalt artikel 2.1, vierde lid, van de Omgevingswet dat er bij de toedeling van functies aan locaties rekening moet worden gehouden met de gezondheid. Daarmee nodigt de Omgevingswet gemeenten uit om al vroeg in het proces over gezondheid en een gezonde leefomgeving na te denken, niet pas aan het eind bij de uitvoering en niet alleen om na te gaan of men wel «binnen de milieunormen» blijft. De hiervoor beschreven standaard- en grenswaarden vormen de referentie en de ondergrens, maar het is van belang dat er bij het toedelen van functies aan locaties ook wordt nagedacht of een beter niveau kan worden geboden dan deze rijksnormen vereisen, zodat het aantal gehinderden zo klein mogelijk blijft, en datzelfde geldt natuurlijk ook bij de vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden.

[25] Kamerstukken II 2018/19, 33 118, nr. 113.

De leden van de **CDA**-fractie verzoeken de regering een reactie te geven over de zorgen die tijdens de internetconsultatie naar voren waren gekomen als het gaat over het afwentelen van problematiek tussen overheden. Daarnaast vragen deze leden in hoeverre overheden naast elkaar in concept met ontwikkelingen bezig kunnen zijn waarbij door de ene overheid de overgebleven marges van het geluidproductieplafond opgemaakt zijn en de andere overheid het nakijken heeft.

Uitgangspunt van de Omgevingswet is dat bestuursorganen waar nodig samenwerken. De fysieke leefomgeving – dus ook de zorg daarvoor – houdt niet op bij de grens van een gemeente, waterschap of provincie. Besluiten binnen de ene gemeente kunnen gevolgen hebben voor andere gemeenten of voor de provincie, of het nu gaat om woningbouw, bedrijventerreinen, luchtkwaliteit of natuurbehoud. Voor veel opgaven is een integrale aanpak op meerdere niveaus nodig. De bestuursorganen zijn dan ook gezamenlijk verantwoordelijk voor een doelmatige en doeltreffende bescherming en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.
Tegen deze achtergrond voorziet artikel 2.2 van de Omgevingswet in horizontale en verticale afstemming en samenwerking tussen bestuursorganen. Bij de uitoefening van hun taken en bevoegdheden dienen de bestuursorganen rekening te houden met elkaars taken en bevoegdheden en zo nodig stemmen zij met elkaar af of kunnen zij taken of bevoegdheden gezamenlijk uitoefenen.[26]
Overigens voorkomt het systeem van geluidproductieplafonds het door de leden beschreven risico dat een bestuursorgaan geluidruimte opmaakt en een ander bestuursorgaan dan niets meer kan. Het geluidproductieplafond is juist de geluidruimte voor een specifieke geluidbron die onder controle staat van één bestuursorgaan. Het door deze leden beschreven risico kan zich alleen voordoen op een industrieterrein als verschillende bestuursorganen bevoegd zijn voor milieubelastende activiteiten en de gemeente nalaat in het omgevingsplan een geluidverkaveling op te nemen.

De leden van de **CDA**-fractie vragen in hoeverre de regering het systeem van basisgeluidemissies voor kleinere gemeentes te complex acht. Ook vragen deze leden wie de handhavende partij is als het gaat om geluid.

Het systeem van de basisgeluidemissie is naar verwachting goed uitvoerbaar, ook voor kleinere gemeenten. Bij het opstellen van de uitvoeringsregels in de Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet, die de Omgevingsregeling zal aanvullen, zullen de uitvoeringslasten zoveel mogelijk worden beperkt. Zoals eerder opgemerkt in antwoord op een vraag van deze fractie in hoofdstuk 4, is het voornemen om daarbij bijvoorbeeld te voorzien in vuistregels waarmee de monitoring eenvoudiger uitgevoerd kan worden voor wegen met erg weinig verkeer of voor wegen met weinig ontwikkeling in het verkeer. Verder hebben gemeenten en ook waterschappen de mogelijkheid om de uitvoering van hun taken en bevoegdheden op het gebied van geluid desgewenst te delegeren of te mandateren aan een omgevingsdienst. Het is mij bekend dat sommige gemeenten en waterschappen dat nu al doen.
Voor toezicht en handhaving met betrekking tot geluid bevat het wetsvoorstel geen specifieke bepalingen. De Omgevingswet voorziet hier namelijk al in. In lijn met het stelsel van de Omgevingswet kan hiervoor zo nodig ook gebruik worden gemaakt van het generieke interbestuurlijke toezichtinstrumentarium.

---

[26] Zie hiervoor uitvoeriger paragraaf 4.2.2 van de memorie van toelichting bij de Omgevingswet, Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3.

De leden van de **CDA**-fractie vernemen graag in hoeverre de regering het wenselijk vindt om nu al zaken vast te leggen die financiële consequenties hebben terwijl niet duidelijk is wat de financiële gevolgen zijn, bijvoorbeeld als het gaat om een geluidsanering. Ook vragen deze leden of de regering heeft overwogen om deze aspecten aan te houden tot er meer duidelijkheid is.

Vast staat dat de verouderde geluidregels uit de Wet geluidhinder – in vervolg op het eerdere Swung-traject – gemoderniseerd zullen worden en dat dat moet gebeuren binnen het stelsel van de Omgevingswet. De voorziene inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2021 vormt daarbij een belangrijk uitgangspunt. Met het wetsvoorstel worden de juridische kaders gecreëerd om deze modernisering op AMvB-niveau mogelijk te maken. Gelet daarop is er naar het oordeel van de regering dan ook geen reden om met de behandeling van de Aanvullingswet geluid te wachten tot er meer duidelijkheid is over de financiële consequenties.
De inhoudelijke uitwerking van deze kaders – ook voor de sanering – krijgt vorm in het ontwerp-Aanvullingsbesluit geluid. Aan de hand van dat Aanvullingsbesluit worden de verwachte financiële effecten in beeld gebracht. Momenteel loopt nog een geluidsanering als gevolg van de invoering van de Wet geluidhinder. Net als is gebeurd bij de invoering van geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen (in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer) zal de lijst met te saneren woningen langs de decentrale infrastructuur worden geactualiseerd aan de hand van de huidige inzichten. De saneringslijst van de Wet geluidhinder is in de jaren »80 vastgesteld, dus als gevolg van allerlei ontwikkelingen in de tussenliggende periode – verkeerskundige veranderingen, nieuwe bebouwing en dergelijke – kan de geluidbelasting van woningen wezenlijk veranderd zijn. Zo zullen enerzijds gebouwen worden toegevoegd met hoge geluidbelastingen die na de peildatum van de Wet geluidhinder (1986 of 1987) zijn ontstaan en zullen anderzijds gebouwen afvallen die een actuele geluidbelasting hebben onder de saneringsdrempel. Ook deze en eventueel aanvullende regels voor de actualisering van de saneringslijst zullen in het Aanvullingsbesluit geluid nader worden uitgewerkt en via dat besluit worden toegevoegd aan het Omgevingsbesluit. De geactualiseerde saneringsopgave onder de Omgevingswet komt in de plaats van de nog lopende sanering op grond van de Wet geluidhinder, waarmee het daarvoor gereserveerde geld dan inzetbaar wordt voor de geactualiseerde geluidsanering onder de Omgevingswet. Nadat de consultatiereacties zijn verwerkt en ook de verwachte financiële consequenties in beeld zijn gebracht, zal het Aanvullingsbesluit geluid via de voorhangprocedure aan uw Kamer worden voorgelegd.

De leden van de **D66**-fractie constateren dat in het verlengde van de vragen over het vaststellen van een normenkader en de mogelijkheid om als bevoegd gezag hiervan af te wijken, in dit hoofdstuk genoemd wordt dat gezondheidseffecten onderdeel zijn van een integraal bestuurlijke afweging. Zo worden verschillende instrumenten genoemd die bij een eventuele nadere beoordeling behulpzaam kunnen zijn, bijvoorbeeld de milieueffectrapportage (MER) voor grote projecten. Daarnaast is het RIVM bezig met het ontwikkelen van een extra instrument, de zogenoemde milieugezondheidsrisico-indicator. Het toepassen van dit instrument, in het maken van bestuurlijke afwegingen, is niet verplicht. Deze leden vragen de regering toe te lichten of gemeenten kunnen besluiten dit wel verplicht te maken in het opstellen van een MER of in besluiten om af te wijken van normenkaders rondom geluid. Ook vragen deze leden of burgers ook gebruik kunnen maken van de bovengenoemde indicator om gemeenten aan te spreken op vermoede overtredingen.

Naast de al genoemde milieueffectrapportage en de milieugezondheidsrisico-indicator (MGR) die het RIVM ontwikkelt, zijn in de memorie van toelichting bij dit wetsvoorstel en in de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving[27] ook nog de gezondheidseffectscreening (GES) en een handreiking voor gezondheid in de MER van de Commissie voor de milieueffectrapportage op basis van *best practices* genoemd. Er zijn dus verschillende methoden beschikbaar die behulpzaam kunnen zijn bij het betrekken van het aspect gezondheid bij het maken van een bestuurlijke afweging over voorgenomen ontwikkelingen, inclusief het vergelijken van varianten en het afwegen van te nemen maatregelen in de fysieke leefomgeving. Het RIVM biedt in samenwerking met Rijkswaterstaat, GGD GHOR Nederland en het Programma Aan de slag met de Omgevingswet een overzicht van dergelijke instrumenten op www.gezondeleefomgeving.nl. Het Rijk zal geen van deze instrumenten verplicht voorschrijven. Het staat gemeenten (bedrijven, burgers) dus in beginsel vrij om deze en andere methoden te gebruiken. Dat laat onverlet dat een gemeente ervoor kan kiezen om bij bepaalde ontwikkelingen wel een onderbouwing op basis van één van deze methoden te verlangen. Gelet op de toedeling van bevoegdheden in de Omgevingswet kan die verplichting uiteraard alleen worden opgelegd voor de voorbereiding van door de bestuursorganen van die gemeente te nemen besluiten. Een gemeente kan dus niet het Rijk of de provincie verplichten om die methodiek toe te passen bij een rijks- of provinciaal projectbesluit dat mede betrekking heeft op het grondgebied van die gemeente.

7. Overig

De leden van de **VVD**-fractie vragen hoe ervoor gezorgd wordt dat innovaties die niet onder de nieuwe wetgeving vallen, zoals warmtepompen, niet belemmerd worden door de nieuwe wetgeving.

Het voorliggende wetsvoorstel bevat uitsluitend regels over het geluid van infrastructuur (wegen en spoorwegen) en industrieterreinen en vormt dus geen belemmering voor de door de leden van de VVD-fractie aangehaalde innovaties.
Overigens is wel bekend dat dergelijke installaties, naarmate zij vaker worden toegepast, met name in de woonomgeving geluidhinder kunnen veroorzaken. Daartoe heeft het Ministerie van BZK onlangs een wijziging van het Bouwbesluit 2012[28] in procedure gebracht dat voorziet in een geluideis aan dergelijke installaties als die buiten een gebouw zijn opgesteld. Deze regels zullen onder de Omgevingswet opgaan in het Besluit bouwwerken leefomgeving.

De leden van de **GroenLinks**-fractie willen ten slotte graag weten hoe deze wet zich verhoudt tot andere activiteiten die geluid produceren die nu niet zijn benoemd. Zo is geluidoverlast door bijvoorbeeld horeca, sportfaciliteiten of de speeltuin van een kinderdagverblijf iets anders dan een weg of industrieterrein, maar ook hiervoor moeten lokale overheden een afweging maken en moeten burgers zich kunnen beroepen op een mate van bescherming. Ook geldt hiervoor dat er sprake kan zijn van cumulatief geluid. Deze leden vragen of dit niet ook in het wetsvoorstel moet worden ondergebracht.

Het wetsvoorstel heeft betrekking op het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Voor het geluid van activiteiten, waaronder het geluid van horeca, bevat het in 2018 gepubliceerde Besluit kwaliteit leefomgeving al instructieregels. Indien binnen dat kader sprake is van

[27] Staatsblad 2018, 292, blz. 248–249.
[28] Zie: https://www.internetconsultatie.nl/verzamelbesluit_2019_bouwbesluit_2012

situaties waarin het relevant is om het geluid van meerdere activiteiten tezamen in ogenschouw te nemen, is het aan het bevoegd gezag om daarover een afweging te maken. Het eerste lid van artikel 5.59 van dat besluit – dat bewust in de meervoudsvorm spreekt over het geluid van activiteiten op geluidgevoelige gebouwen – voorziet daarin. Omdat de voorgestelde Aanvullingswet geluid betrekking heeft op de grotere geluidbronnen die nu onder de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer vallen, is voorzien om in het Aanvullingsbesluit geluid wel een specifieke voorziening voor cumulatie van het geluid van meerdere geluidbronnen op te nemen. Daarbij zal worden bepaald welke geluidbronnen ten minste bij de cumulatiebeoordeling moeten worden meegenomen, bijvoorbeeld luchtvaart. Daarnaast kan bij de cumulatiebeoordeling ook het geluid van andere activiteiten zoals horeca worden betrokken als het bevoegd gezag dat in een concrete situatie van belang vindt. Dat is uiteraard alleen aan de orde als dat geluid in relevante mate cumuleert met het geluid van wegen, spoorwegen of industrieterreinen.

8. Reactie op brief van dhr. Knops

U heeft mij bij brief van 19 december 2018, kenmerk 2018Z22956/2018D60721, verzocht om schriftelijk te reageren op een brief van 4 december 2018 van dhr. P.J.M. Knops te Haelen. Dhr. Knops verzoekt om aan te geven welke mogelijkheden er zijn om een beroep te kunnen doen op een uitzondering in het kader van het Activiteitenbesluit milieubeheer voor wat betreft het hanteren van geluidnormen en het beperken van de openings- en sluitingstijden na 17.00 uur en in het weekend.

Uit de brief blijkt dat dhr. Knops hinder ervaart door het geluid van een nabijgelegen bedrijf, dat naar het oordeel van het bevoegd gezag voldoet aan de algemene regels van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Het Activiteitenbesluit milieubeheer bevat normen voor zowel het gemiddelde geluidniveau over een etmaal als voor geluidpieken. Van belang is om op te merken dat de normen van het Activiteitenbesluit milieubeheer grenswaarden zijn. Als het geluid aan de grenswaarden voldoet betekent dat overigens niet dat er geen hinder kan optreden. De normen zijn gebaseerd op een aanvaardbare hoeveelheid geluidhinder. Het bevoegd gezag kan onder afweging van alle belangen besluiten om als zogenoemd maatwerk strengere geluidnormen dan de grenswaarden op te leggen, maar is daartoe niet verplicht en heeft dat in de situatie van dhr. Knops kennelijk ook niet gedaan. Indien sprake zou zijn van overschrijding van de geldende normen voor etmaalgemiddeld geluid of piekgeluid, kan om handhaving worden verzocht en staat bij weigering desgewenst de weg naar de bestuursrechter open. Het is echter niet aan mij om daarover een inhoudelijk oordeel te geven.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven-van der Meer

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

35 054

Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)

Nr. 7

NOTA VAN WIJZIGING
Ontvangen 24 april 2019

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.1 wordt als volgt gewijzigd:
1. Onderdeel G, onder 1, komt te luiden:

1. Het tweede tot en met vierde lid worden vernummerd tot derde tot en met vijfde lid.

2. Onderdeel G, onder 3, komt te luiden:
3. In het vijfde lid (nieuw) wordt «tweede lid» vervangen door: vierde lid.

3. Na onderdeel U wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

Ua

Artikel 3.8, eerste lid, aanhef en onder a, komt te luiden:
1. Gedeputeerde staten stellen ter uitvoering van de richtlijn omgevingslawaai, overeenkomstig artikel 3.6, een actieplan vast voor de volgende geluidbronnen:
a. belangrijke wegen als bedoeld in artikel 3, onder n, van die richtlijn, als het gaat om wegen die:
1°. in beheer zijn bij de provincie, of
2°. in beheer zijn bij een gemeente of waterschap en zijn gelegen buiten een agglomeratie als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid,.

4. Onderdeel X komt te luiden:

In artikel 16.24 wordt «de paragrafen 16.3.2 tot en met 16.3.6» vervangen door: de paragrafen 16.3.1a tot en met 16.3.6.

5. Na onderdeel AC wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

kst-35054-7
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

AD

Aan hoofdstuk 22 wordt een afdeling toegevoegd, luidende:

Afdeling 22.2 Sanering geluid decentrale infrastructuur

Artikel 22.18 (vaststellen van programma)

1. Het college van burgemeester en wethouders stelt uiterlijk op 18 juli 2038 een programma vast, gericht op het reduceren van geluid van wegen in beheer bij de gemeente en van lokale spoorwegen, voor zover deze niet zijn aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, aanhef en onder b.
2. Het algemeen bestuur van een waterschap stelt uiterlijk op 18 juli 2038 een programma vast, gericht op het reduceren van geluid van wegen in beheer bij het waterschap.
3. Gedeputeerde staten stellen uiterlijk op 18 juli 2038 een programma vast, gericht op het reduceren van geluid van wegen in beheer bij de provincie en van lokale spoorwegen, voor zover deze zijn aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, aanhef en onder b.
4. De artikelen 2.25, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, 16.27, 16.77a, tweede lid, en 16.88 zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in artikel 16.27, tweede lid, voor «die wijziging niet ziet op een in dat programma opgenomen beschrijving van een activiteit als gevolg waarvan de activiteit is toegestaan» wordt gelezen «die wijziging niet ziet op een in dat programma opgenomen maatregelkeuze voor een locatie».

Artikel 22.19 (einde sanering)

Deze afdeling vervalt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

B

Aan artikel 2.3, onder 1, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
c. Aan de zinsnede met betrekking tot de Omgevingswet wordt, onder verwijdering van de punt aan het slot van onderdeel p, een onderdeel toegevoegd, luidende:
q. artikel 22.18, voor zover het niet betreft een onderdeel van een programma dat voor een locatie de maatregelkeuze bevat.

C

De aanhef van artikel 3.1, eerste lid, komt te luiden:
1. Het recht zoals dat gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet blijft van toepassing op de onderstaande besluiten totdat deze onherroepelijk zijn:.

D

De aanhef van artikel 3.2, eerste lid, komt te luiden:
1. De volgende geluidproductieplafonds worden, als zij onherroepelijk zijn, door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat met bij ministeriële regeling gestelde rekenvoorschriften herberekend:.

E

Artikel 3.5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder a, wordt na «in werking zijn getreden,» ingevoegd: met dien verstande dat:

1°. in de artikelen 74, 76, 77, 79, 99 en 110c van de Wet geluidhinder voor «bestemmingsplan« wordt gelezen «omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet» of, waar van toepassing, «projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet»,

2°. in de artikelen 76 en 77 van de Wet geluidhinder voor «wijzigings- of uitwerkingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a of b, van de Wet ruimtelijke ordening» en «wijzigings- of uitwerkingsplan» wordt gelezen «omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet»,

3°. in artikel 76a van de Wet geluidhinder voor «omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2° of 3°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van het bestemmingsplan wordt afgeweken» wordt gelezen «omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet»,

4°. in de artikelen 98 en 104a van de Wet geluidhinder voor «tracébesluit» wordt gelezen «projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet»,

5°. in artikel 98 van de Wet geluidhinder voor «wegaanpassingsbesluit als bedoeld in artikel 5 van de Spoedwet wegverbreding» wordt gelezen «projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet»,

6°. in artikel 98 van de Wet geluidhinder voor «geluidplan als bedoeld in artikel 6, vijfde lid, van de Spoedwet wegverbreding» wordt gelezen «programma als bedoeld in afdeling 3.2 van de Omgevingswet»,

7°. in artikel 110c van de Wet geluidhinder voor «omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van het bestemmingsplan wordt afgeweken» wordt gelezen «omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet»,.

2. In het tweede lid wordt voor «op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip» ingevoegd: uiterlijk.

F

Artikel 3.6 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder a, wordt na «in werking zijn getreden,» ingevoegd:

met dien verstande dat:

1°. in de artikelen 40, 41, 46, 48, 55, 56, 57 en 110c van de Wet geluidhinder voor «bestemmingsplan» wordt gelezen «omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet» of, waar van toepassing, «projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet»,

2°. in artikel 41 van de Wet geluidhinder voor «omgevingsvergunningen voor activiteiten met betrekking tot een inrichting als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» wordt gelezen «omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet«,

3°. in de artikelen 48 en 57 van de Wet geluidhinder voor «wijzigings- of uitwerkingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a of b, van de Wet ruimtelijke ordening» en «wijzigings- of uitwerkingsplan» wordt gelezen «omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet»,

4°. in de artikelen 49 en 58 van de Wet geluidhinder voor «omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2° of 3°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van het bestemmingsplan wordt afgeweken» wordt gelezen «omgevingsver-

gunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet»,

5°. in artikel 110c van de Wet geluidhinder voor «omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van het bestemmingsplan wordt afgeweken» wordt gelezen «omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet»,.

2. In het tweede lid wordt voor «op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip» ingevoegd: uiterlijk.

G

Na artikel 3.7 wordt een hoofdstuk ingevoegd, luidende:

HOOFDSTUK 3A OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 3a.1 (wijziging Aanvullingswet bodem Omgevingswet)

Indien het bij koninklijke boodschap van 22 januari 2018 ingediende voorstel van wet tot wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op het beschermen van de bodem, met inbegrip van het grondwater, en het duurzaam en doelmatig gebruik van de bodem (Aanvullingswet bodem Omgevingswet) (Kamerstukken 34 864) tot wet is of wordt verheven, wordt die wet als volgt gewijzigd:

1. In artikel 1.1 wordt na onderdeel I een onderdeel ingevoegd, luidende:

Ia

In artikel 22.1 wordt, onder verlettering van onderdeel b tot c, een onderdeel ingevoegd, luidende:

b. de kaarten, bedoeld in artikel 3.5, tweede lid, van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet, en de besluiten, bedoeld in artikel 3.5, derde lid, van die wet,.

2. In artikel 3.2a wordt de zinsnede «die na dat tijdstip wordt ontdekt» vervangen door: ook indien die na dat tijdstip wordt ontdekt.

3. Artikel 3.5 wordt als volgt gewijzigd.

a. In het tweede lid wordt «een deel van een omgevingsplan» vervangen door: deel van een omgevingsplan.

b. Onder vernummering van het derde lid tot zesde lid, worden drie leden ingevoegd, luidende:

3. Een besluit van de gemeenteraad over het toepassen van grond of baggerspecie op of in de bodem als bedoeld in artikel 12a, tweede lid, van de Wet bodembescherming geldt als deel van een omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet.

4. Een besluit van het algemeen bestuur van een waterschap tot vaststelling van voorschriften over het toepassen van grond of baggerspecie in oppervlaktewater als bedoeld in artikel 6.6, tweede lid, van de Waterwet en een verordening van een waterschap als bedoeld in artikel 6.6, derde lid, van die wet, voor zover die betrekking heeft op het toepassen van grond of baggerspecie in oppervlaktewater, gelden als deel van een waterschapsverordening als bedoeld in artikel 2.5 van de Omgevingswet.

5. Een besluit van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat tot vaststelling van voorschriften over het toepassen van grond of baggerspecie in oppervlaktewater als bedoeld in artikel 6.6, tweede lid, van de Waterwet geldt gedurende twee jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van deze wet als een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet.

4. Artikel 4.1 wordt als volgt gewijzigd:

a. Aan het eerste lid wordt de volgende zin toegevoegd: Op de voorbereiding van een ministeriële regeling in verband met de invoering van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet is artikel 23.4 van de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing.

b. In het tweede lid, onder d, wordt «Onze Minister van Infrastructuur en Milieu» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

H

De artikelen 4.1 en 4.2 worden vernummerd tot 4.2 en 4.3.

I

In hoofdstuk 4 wordt voor artikel 4.2 (nieuw) een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.1 (internetpublicatie, voorhang en andere totstandkomingsvereisten Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet en Aanvullingsregeling geluid Omgevingsrecht)

1. Op de voorbereiding van een algemene maatregel van bestuur in verband met de invoering van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet zijn de artikelen 23.4 en 23.5 van de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing. Op de voorbereiding van een ministeriële regeling in verband met de invoering van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet is artikel 23.4 van de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing.

2. De artikelen, bedoeld in het eerste lid, treden in de plaats van wettelijke voorschriften waarin is bepaald dat:

a. over het ontwerp van een regeling of het voornemen tot het treffen van een regeling advies moet worden gevraagd of extern overleg moet worden gevoerd,

b. van het ontwerp van een regeling kennis moet worden gegeven,

c. de voordracht niet eerder wordt gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd,

d. de voordracht voor een algemene maatregel van bestuur moet worden gedaan door een andere Minister dan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

e. door of namens een van de kamers der Staten-Generaal of een aantal leden daarvan kan worden verlangd dat het onderwerp of de inwerkingtreding van de regeling bij de wet wordt geregeld, en

f. een regeling niet eerder in werking kan treden dan nadat sinds haar vaststelling of bekendmaking een bepaalde termijn is verstreken.

3. Het tweede lid, aanhef en onder a, is niet van toepassing op het vragen van advies aan de Afdeling advisering van de Raad van State.

Toelichting

Deze nota van wijziging voorziet in enkele aanpassingen van het voorstel voor de Aanvullingswet geluid Omgevingswet. Bij het opstellen van het ontwerp van het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet is gebleken dat het wetsvoorstel op een aantal onderdelen verbetering behoeft.

Voorts is er behoefte om het overgangsrecht van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet aan te passen. Daar dat wetsvoorstel inmiddels door de Tweede Kamer is aanvaard, wordt de desbetreffende wijziging met deze nota van wijziging toegevoegd aan het voorstel van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet.

Hieronder licht ik, mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de voorgestelde wijzigingen toe.

Onderdeel A, onder 1 en 2

Deze wijziging brengt het voorstel voor de Aanvullingswet geluid Omgevingswet in overeenstemming met het voorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet, zoals gewijzigd door het aangenomen amendement nr. 51.

Onderdeel A, onder 3

De richtlijn omgevingslawaai brengt met zich mee dat lidstaten strategische geluidsbelastingkaarten en actieplannen moeten vaststellen voor alle op hun grondgebied gelegen agglomeraties, alle belangrijke wegen en alle belangrijke spoorwegen. De artikelen 3.6, eerste lid, 3.8, eerste lid, en 3.9, eerste lid, onder b, van de Omgevingswet voorzien erin dat door gemeenten, provincies en het Rijk aan deze verplichting wordt voldaan. De wegen in beheer van gemeenten of waterschappen die in een agglomeratie zijn gelegen, worden gelet op artikel 3.6, eerste lid, door de verantwoordelijke gemeenten in actieplannen meegenomen. Zouden een of meer van deze wegen als belangrijk in de zin van de richtlijn kwalificeren, dan is het niet noodzakelijk dat daarvoor ook door de provincie een actieplan wordt vastgesteld. Gelet op de mogelijkheid dat in agglomeraties inderdaad belangrijke wegen voorkomen, wordt voorgesteld om die wegen uit te zonderen van de verplichting voor provincies in artikel 3.8 om actieplannen voor belangrijke wegen vast te stellen.

Onderdeel A, onder 4

Artikel 16.24, eerste lid, van de Omgevingswet regelt onder meer dat een aantal paragrafen van overeenkomstige toepassing is op een wijziging of intrekking van de daarin genoemde besluiten of andere rechtsfiguren of documenten. Beoogd is om te verwijzen naar alle volgende paragrafen waarin afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht wordt aangezet voor instrumenten uit de Omgevingswet. Met de toevoeging van paragraaf 16.3.1a (zie onderdeel Y van het wetsvoorstel) moet in artikel 16.24, eerste lid, ook naar die paragraaf worden verwezen. Dat wordt met dit onderdeel alsnog geregeld.

Het oorspronkelijke onderdeel X van het wetsvoorstel komt met deze wijziging te vervallen. Dat wordt toegelicht bij onderdeel A, onder 5.

Onderdeel A, onder 5

In de memorie van toelichting bij het voorstel voor de Aanvullingswet geluid Omgevingswet is aangegeven dat de sanering van te hoge geluidbelastingen afkomstig van decentrale infrastructuur zal plaatsvinden door middel van een omgevingsplan (gemeente) of een projectbesluit (waterschap en provincie). Daartoe is ook voorgesteld om artikel 5.44, vierde lid, te wijzigen (zie onderdeel X van het wetsvoorstel).

Met deze nota van wijziging wordt voorgesteld om voor de geluidsanering als instrument niet het omgevingsplan en het projectbesluit te gebruiken, maar het programma.

Een omgevingsplan bevat – kort gezegd – de gemeentelijke regels over activiteiten met gevolgen voor de fysieke leefomgeving (en soms tot de

overheid gerichte bepalingen, zoals omgevingswaarden). Een projectbesluit is – kort gezegd – een wijziging van het omgevingsplan die zich richt op uitvoering van een concreet complex project, al dan niet gecombineerd met de voor dat project benodigde vergunningen en andere toestemmingen.

De geluidsanering van decentrale infrastructuur kan echter beter gestalte krijgen door middel van een programma. Gelet op artikel 3.5, onder b, van de Omgevingswet bevat een programma voor een of meer onderdelen van de fysieke leefomgeving de maatregelen om aan een of meer omgevingswaarden te voldoen of om een of meer andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving te bereiken. In geval van de geluidsanering bevat het programma de maatregelen die het bevoegd gezag wil treffen om het geluid van de desbetreffende (spoor)weg of (spoor)wegen op geluidgevoelige gebouwen te beperken. De concrete uitvoering, het treffen van geluidbeperkende maatregelen, volgt daarna.

Geluidbeperkende maatregelen komen alleen in aanmerking als zij financieel doelmatig zijn en daartegen geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan. Als niet voldoende geluidbeperkende maatregelen kunnen worden getroffen, zullen geluidwerende maatregelen moeten worden getroffen. Een en ander zal verder worden uitgewerkt in het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet.

Gemeenten, waterschappen en provincies stellen een saneringsprogramma op voor de infrastructuur die zij beheren. Onder «beheer» verstaat de Omgevingswet een bijzondere taak of een geheel van taken, voortvloeiend uit een wettelijk voorschrift in een bestuurlijk hiërarchisch verband, om een of meer concreet bepaalde objecten of gebieden op een vooraf omschreven kwaliteitsniveau te brengen of te houden (herstel daaronder begrepen) en toezicht te houden op het eventueel gebruik door burgers en bedrijven, met inzet van daarvoor geëigende bevoegdheden en middelen. «Beheer» duidt dus op overheidszorg voor bepaalde objecten of gebieden in brede zin en niet zozeer op het feitelijke beheer van dag tot dag. Zo kan bijvoorbeeld het feitelijke beheer van een tunnel zijn opgedragen aan een privaatrechtelijke organisatie maar dat neemt niet weg dat de bevoegdheden in de Omgevingswet ten aanzien van de weg in die tunnel (en de toegangswegen daar naartoe) berusten bij een gemeente, waterschap of provincie.

Omdat de geluidsanering een tijdelijk karakter heeft, wordt de verplichting om een saneringsprogramma vast te stellen geplaatst in hoofdstuk 22 dat overgangsrecht bevat. De saneringsprogramma's moeten uiterlijk op 18 juli 2038 zijn vastgesteld. Deze termijn is gekozen in samenhang met de actieplannen ter uitvoering van de EU-richtlijn omgevingslawaai. Gemeenten en provincies die een saneringsprogramma moeten opstellen, kunnen dit desgewenst combineren met de verplichting om periodiek een actieplan op te stellen (zie de artikelen 3.6 en 3.8 van de Omgevingswet). Overigens verandert het eventueel combineren van het saneringsprogramma met het actieplan niets aan de regels die voor dat actieplan al in de Omgevingswet en het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn opgenomen. Beide programma's kennen hun eigen verplichtingen en bevoegdheden.

In de actieplannen kan de voortgang van de sanering inzichtelijk worden gemaakt, en besluitvorming over de saneringsmaatregelen kan desgewenst ook plaatsvinden, met toepassing van artikel 22.18, als onderdeel van het actieplan. Actieplannen worden volgens de richtlijn omgevingslawaai uiterlijk op 18 juli 2008 en vervolgens tenminste om de 5 jaar vastgesteld. Het jaar 2038 is gekozen omdat het Rijk voor circa 20 jaar geld beschikbaar stelt voor de sanering, ervan uitgaande dat de volledige sanering hiermee kan worden bekostigd. Deze termijn en werkwijze zijn vergelijkbaar met die voor het Meerjarenprogramma

Geluidsanering voor rijkswegen en hoofdspoorwegen, opgenomen in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer.

In het vierde lid van artikel 22.18 wordt een aantal bepalingen van overeenkomstige toepassing verklaard op de vaststelling van een saneringsprogramma, te weten de bepalingen over de inhoud van instructieregels van het Rijk over een programma, de toepasselijkheid van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, de bekendmaking van een programma en de bevoegdheid om bij algemene maatregel van bestuur procedurele en vormvereisten te stellen.

Tot slot komt onderdeel X van het wetsvoorstel in verband met het voorgaande te vervallen.

Onderdeel B

Onderdeel B voegt het saneringsprogramma van artikel 22.18 van de Omgevingswet met een uitzondering toe aan artikel 1 van de Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak. Net als andere programma's in de Omgevingswet wordt ook het saneringsprogramma in beginsel uitgezonderd van beroep. Er staat echter wel beroep open tegen de onderdelen van het saneringsprogramma die voor een bepaalde locatie de maatregelkeuze bevatten, bijvoorbeeld de keuze om een geluidsscherm te plaatsen of dat juist niet te doen. Zodoende kunnen eigenaren en bewoners van de geluidgevoelige gebouwen die een te hoge geluidbelasting ondervinden en waarvoor het saneringsprogramma wordt vastgesteld, opkomen tegen de maatregelkeuze in het saneringsprogramma. Uiteraard kunnen ook andere belanghebbenden wier belangen rechtstreeks zijn betrokken bij deze maatregelkeuze beroep instellen tegen de desbetreffende onderdelen van het saneringsprogramma.

Onderdelen C en D

Met de wijziging van de artikelen 3.1, eerste lid, en 3.2, eerste lid, wordt bewerkstelligd dat de herberekening van geluidproductieplafonds pas plaatsvindt nadat de desbetreffende plafonds onherroepelijk zijn geworden. Dit voorkomt dat lopende procedures, die zich in verschillende stadia kunnen bevinden ten tijde van de inwerkingtreding van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet, onnodig worden belast. Overigens zal het aantal geluidproductieplafonds dat op dat moment nog niet onherroepelijk is, naar verwachting beperkt zijn. Het merendeel van de geluidproductieplafonds zal direct na inwerkingtreding van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet worden herberekend en de herberekende waarde zal daarna in het geluidregister worden opgenomen. De herberekende waarde van de overige geluidproductieplafonds zal in het geluidregister worden opgenomen zodra die plafonds onherroepelijk zijn.

Onderdelen E en F, onder a

De artikelen 3.5 en 3.6 van het wetsvoorstel voorzien erin dat de Wet geluidhinder (en de onderliggende regelgeving) van kracht blijft tot het moment waarop geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld op grond van de Omgevingswet. Een onverkorte toepassing van de Wet geluidhinder terwijl de Omgevingswet in werking is getreden is niet mogelijk omdat de Wet geluidhinder verwijst naar rechtsfiguren in wettelijke bepalingen die bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden ingetrokken. De onderdelen E en F (onder a) ondervangen dit door in de artikelen 3.5 en 3.6 te bepalen dat in plaats van die rechtsfiguren de onder de Omgevingswet vergelijkbare rechtsfiguren moeten worden gelezen.

Onderdelen E en F, onder b

Het wetsvoorstel regelt in de artikelen 3.5, tweede lid, en 3.6, tweede lid, dat provincies en gemeenten op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip voldoen aan de plicht om bij besluit geluidproductieplafonds als omgevingswaarden vast te stellen. De wijziging van deze artikelen strekt ertoe gemeenten en provincies daartoe een termijn te stellen, in plaats van dat de vaststelling dient te geschieden op één specifiek tijdstip. Dit biedt gemeenten en provincies meer flexibiliteit bij die vaststelling en stelt hen ook in staat zo mogelijk al snel na inwerkingtreding van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet de geluidproductieplafonds vast te stellen.

Onderdeel G, onder 1

Artikel 22.1, dat via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet in de Omgevingswet wordt opgenomen, regelt de inhoud van het tijdelijke deel van het omgevingsplan. In dat artikel wordt een nieuw onderdeel b ingevoegd, waarin wordt bepaald dat ook de kaarten, bedoeld in artikel 3.5, tweede lid, en de besluiten, bedoeld in artikel 3.5, derde lid, van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet, daarvan deel uitmaken.

Artikel 3.5 bevat een aantal gelijkstellingen, waarmee bepaalde besluiten die zijn vastgesteld op grond van het recht zoals dat voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet gold, worden gelijkgesteld met bepaalde besluiten op grond van de Omgevingswet.

In artikel 3.5, tweede lid, worden de kaarten genoemd, die met toepassing van artikel 12a, vijfde lid, van de Wet bodembescherming op grond van het Besluit bodemkwaliteit zijn vastgesteld. Het gaat daarbij om kaarten met gegevens over de kwaliteit van de bodem die door de gemeenteraad zijn vastgesteld, en om kaarten met gegevens over de functie van de bodem die door burgemeester en wethouders zijn vastgesteld. Deze kaarten spelen een rol bij de toepassing van de regels in het Besluit bodemkwaliteit over het toepassen van grond en baggerspecie en het afgeven van milieuhygiënische verklaringen over de kwaliteit van de bodem of toe te passen grond en baggerspecie.

In artikel 3.5, derde lid, gaat het om de besluiten waarmee gemeenteraden op grond van het Besluit bodemkwaliteit de nota's bodembeheer hebben vastgesteld. In de nota's bodembeheer zijn voor aangewezen bodembeheergebieden voor het toepassen van grond en baggerspecie in de gemeente waarden voor de kwaliteit van de bodem gesteld, die afwijken van de generieke waarden voor het toepassen van grond en baggerspecie die in het Besluit bodemkwaliteit zelf zijn opgenomen.

Onderdeel G, onder 2

Het is wenselijk om een kleine onvolkomenheid te herstellen in het overgangsrecht in artikel 3.2a van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet. Dat artikel regelt dat handhaving van de zorgplicht bodem (artikel 13 Wet bodembescherming) plaatsvindt met toepassing van het oude recht, ingeval van vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet veroorzaakte verontreiniging. De reikwijdte van het artikel was echter onbedoeld beperkt tot uitsluitend na inwerkingtreding ontdekte verontreiniging, terwijl beoogd was dat het overgangsrecht van toepassing is op alle verontreiniging die is veroorzaakt voor inwerkingtreding van de Omgevingswet, ongeacht of die voor of na inwerkingtreding is ontdekt. Immers, tot en met de dag voor inwerkingtreding kan een verontreiniging worden ontdekt, maar het is mogelijk dat het bevoegd gezag nog geen gelegenheid heeft gehad om ook een handhavingsbesluit vast te stellen vóór inwerkingtreding. Het overgangsrecht in artikel 3.2a beoogde dat ook in die situaties het na inwerkingtreding mogelijk blijft om te handhaven op basis van artikel 13 van de Wet bodembescherming.

Onderdeel G, onder 3

In artikel 3.5 van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet worden drie leden ingevoegd en wordt de formulering van het tweede lid met de nieuwe leden in overeenstemming gebracht. De nieuwe bepalingen hebben tot doel om ervoor te zorgen dat besluiten die op grond van artikel 12a, tweede lid, van de Wet bodembescherming of artikel 6.6, tweede lid, van de Waterwet overeenkomstig het Besluit bodemkwaliteit zijn vastgesteld na de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog gedurende een overgangsperiode van kracht blijven.

De besluiten waarom het gaat, bevatten een gebiedsspecifiek toetsingskader voor het toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem of in oppervlaktewater. Zij hebben doorgaans de vorm van een nota bodembeheer. Hierin kunnen lokale maximale waarden voor de bodemkwaliteit worden vastgesteld die afwijken van de waarden die zijn opgenomen in de generieke regels die in het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit voor het toepassen van grond of baggerspecie zijn gesteld. In de besluiten moet onder meer een kaart zijn opgenomen, waarop een bodembeheergebied is aangegeven waar het gebiedsspecifieke toetsingskader geldt, en een motivering van het in dat gebied gevoerde beleid. De besluiten kunnen zijn vastgesteld door de gemeenteraad (voor toepassen op de landbodem in de gemeente) of, voor toepassen in een oppervlaktewaterlichaam, het algemeen bestuur van het waterschap (voor zover het regionale wateren betreft die bij het waterschap in beheer zijn) of de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (voor rijkswateren).

De mogelijkheid om een gebiedsspecifiek toetsingskader vast te stellen blijft onder de Omgevingswet bestaan. De besluiten nemen dan de vorm aan van maatwerkregels of maatwerkvoorschriften.

In het derde lid wordt een besluit van de gemeenteraad dat is vastgesteld met toepassing van artikel 12a, tweede lid, van de Wet bodembescherming, gelijkgesteld met een deel van het omgevingsplan. Dit gebiedsspecifieke toetsingskader van de gemeente wordt opgenomen in het tijdelijke deel van het omgevingsplan. De in deze nota van wijziging voorgestelde wijziging van artikel 22.1 van de Omgevingswet voorziet hierin. De duur van dit overgangsrecht wordt bepaald bij koninklijk besluit.

In het vierde lid wordt een besluit van het algemeen bestuur van een waterschap gelijkgesteld met een deel van de waterschapsverordening als bedoeld in artikel 2.5 van de Omgevingswet (artikel 3.5, derde lid). Het besluit kan op grond van artikel 6.6, tweede lid of derde lid, van de Waterwet zijn vastgesteld. In het eerste lid is sprake van een besluit tot vaststelling van voorschriften, in het tweede geval van een verordening van een waterschap. De duur van het overgangsrecht voor de waterschapsverordening wordt eveneens bepaald bij koninklijk besluit. Hierin voorziet artikel 22.15 van de Omgevingswet, dat via het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet in die wet wordt ingevoegd.

In het vijfde lid wordt een besluit tot vaststelling van voorschriften dat door de Minister is genomen, gelijkgesteld met een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet (artikel 3.5, vierde lid).

Onderdeel G, onder 4

Deze wijziging van artikel 4.1 van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet betreft een verbetering van de bepaling over de harmonisatie van totstandkomingsregels van algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen op grond van die wet.

Onderdelen H en I

Het stellen van regels betreffende geluid op het niveau van algemene maatregel van bestuur binnen het nieuwe stelsel van omgevingsrecht krijgt zijn beslag in het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet en de Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet. Op diverse aan te passen algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen zijn nu bijzondere procedureregels van toepassing (voorhangprocedures, latere inwerkingtreding, voordrachtprocedures, publieksparticipatie). Die procedures kennen onderlinge verschillen. Om onnodige procedurelasten en vertraging te voorkomen, wordt voorgesteld om deze totstandkomingsregels te vervangen door de geharmoniseerde regels die in de Omgevingswet zijn opgenomen voor de totstandkoming van algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen. Dit betekent dat dezelfde waarborgen bestaan. Het betreft onder meer de publicatie van het ontwerp op internet en de mogelijkheid voor eenieder om zienswijzen kenbaar te maken (publieksparticipatie) en, voor algemene maatregelen van bestuur, een voorhangprocedure bij beide kamers van de Staten-Generaal.

In artikel 5.2 van de Invoeringswet Omgevingswet is een soortgelijke bepaling opgenomen voor de totstandkomingsvereisten met betrekking tot het Invoeringsbesluit Omgevingswet en de Invoeringsregeling Omgevingswet. De inhoud en formulering van deze artikelen zijn vergelijkbaar met artikel 10.1 van de Invoeringswet Wabo, artikel 10.1 van de Invoeringswet Wet ruimtelijke ordening en artikel 1A van hoofdstuk 11 van de Aanpassingswet uniforme openbare voorbereidingsprocedure Algemene wet bestuursrecht. Belangrijk verschil is dat daarin de procedures buiten toepassing werden verklaard. Het voorgestelde artikel 4.1 (nieuw) zorgt, net als artikel 5.2 van de Invoeringswet Omgevingswet, voor een gelijkschakeling met de procedures op grond van de Omgevingswet.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven-van der Meer

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

35 054

Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)

Nr. 8

TWEEDE NOTA VAN WIJZIGING

Ontvangen 27 juni 2019

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 1.1 wordt als volgt gewijzigd:

A

In onderdeel W vervalt «In artikel 16.24 wordt «de paragrafen 16.3.2 tot en met 16.3.6» vervangen door: de paragrafen 16.3.1a tot en met 16.3.6.».

B

Na onderdeel W wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

X

In artikel 16.24 wordt «de paragrafen 16.3.2 tot en met 16.3.6» vervangen door: de paragrafen 16.3.1a tot en met 16.3.6.

Toelichting

Abusievelijk is in de eerste nota van wijziging de wijziging van onderdeel X van het wetsvoorstel niet voorzien van de aanduiding «X», met als gevolg dat onderdeel W twee niet met elkaar samenhangende wijzigingsopdrachten bevat. Dit wordt met deze nota van wijziging hersteld.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven-van der Meer

kst-35054-8
ISSN 0921 - 7371
’s-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

35 054

Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)

Nr. 9

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 juni 2019

Met het oog op de plenaire behandeling van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet (Kamerstuk 35 054) op donderdag 27 juni aanstaande hebt u verzocht om een omzettingstabel waarin wordt aangegeven hoe de huidige geluidwetgeving wordt omgezet naar het stelsel van de Omgevingswet.
Met deze brief voldoe ik aan uw verzoek. De gevraagde informatie treft u aan in de bijlage[1].

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven-van der Meer

[1] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

kst-35054-9
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

35 054 **Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)**

Nr. 10 **MOTIE VAN HET LID SMEULDERS**

Voorgesteld 27 juni 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in het voorlopige Aanvullingsbesluit geluid diverse geluidsnormen worden gesteld;

overwegende dat de volksgezondheid geen expliciet criterium is voor de normstelling in het voorlopige Aanvullingsbesluit geluid;

van mening dat het belang van de volksgezondheid een belangrijk criterium zou moeten zijn bij het stellen van geluidsnormen;

verzoekt de regering, om het belang van de volksgezondheid expliciet op te nemen in het definitieve Aanvullingsbesluit geluid,

en gaat over tot de orde van de dag.

Smeulders

kst-35054-10
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

35 054 **Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)**

Nr. 11 **MOTIE VAN HET LID VAN GERVEN**

Voorgesteld 27 juni 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat laagfrequent geluid tot slaapritmestoornissen en andere gezondheidsklachten kan leiden en dat in Denemarken reeds normen voor deze vorm van geluid zijn gesteld;

overwegende dat de regering momenteel onderzoek doet naar de gezondheidseffecten van laagfrequent geluid, maar dat Nederland nog geen normen kent;

verzoekt de regering, bij het lopende onderzoek naar de gevolgen van laagfrequent geluid tevens de Deense normen op deze vorm van geluid te onderzoeken en een geluidsnorm te ontwikkelen die hiermee overeenkomt,

en gaat over tot de orde van de dag.

Van Gerven

kst-35054-11
ISSN 0921 - 7371
’s-Gravenhage 2019

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

35 054 **Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)**

Nr. 12 **MOTIE VAN HET LID VON MARTELS**

Voorgesteld 27 juni 2019

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat aan de hand van een wettelijke methodiek berekend wordt of de kosten van een geluidsbeperkende maatregel, zoals stiller asfalt of geluidsschermen, opwegen tegen het resultaat, het zogenaamde doelmatigheidscriterium;

overwegende dat een heroverweging van het doelmatigheidscriterium wenselijk is, omdat toepassing van dat criterium kan leiden tot instandhouding van geluidshinder;

verzoekt de regering, om de ministeriële Regeling doelmatigheid geluidmaatregelen Wet geluidhinder te evalueren en te heroverwegen, waarbij versoepeling van de criteria voor alle rijkswegen uitgangspunt is;

verzoekt de regering voorts, om daarbij aan de Kamer enkele varianten van versoepeling voor te leggen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Von Martels

kst-35054-12
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Staten-Generaal

1/2

Vergaderjaar 2019–2020

35 054

Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)

C/ Nr. 13

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 14 oktober 2019. De wens dat de in de maatregel geregelde omgevingswaarden bij wet wordt geregeld kan door of namens een van beide Kamers te kennen worden gegeven uiterlijk op 11 november 2019.

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitters van de Eerste Kamer en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 oktober 2019

Hierbij bied ik u het ontwerp Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet aan (hierna: Aanvullingsbesluit)[1]. Ik bied dit besluit aan mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het Aanvullingsbesluit vormt samen met de Aanvullingswet geluid Omgevingswet en de Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet het zogenoemde aanvullingsspoor geluid van de Omgevingswet.

Met het Aanvullingsbesluit is een volgende stap gezet in de juridische uitwerking van de bestuurlijke afspraken over beleidsvernieuwing op het gebied van geluid (ook bekend als SWUNG-2) en de integratie van deze geluidregels in het stelsel van de Omgevingswet. Die afspraken zijn vastgelegd in de Kamerbrief van 28 maart 2013 (Kamerstuk 32 252, nr. 52). De beleidsvernieuwing is gericht op het verbeteren van de bescherming tegen geluid door structurele monitoring, de vereenvoudiging van het normenkader en van de procedures. De huidige Wet geluidhinder is complex, formuleert verschillende normen voor verschillende situaties en voorziet niet in instrumentarium voor het beheersen van de autonome groei van het geluid door bijvoorbeeld toename van het verkeer. Dit levert, gelet op de procedures, uitvoeringsproblemen op.

Het Aanvullingsbesluit vult de bestaande AMvB's onder de Omgevingswet aan met specifieke regels over het geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen en met regels over het toelaten van geluidgevoelige gebouwen nabij die geluidbronnen. Ook bevat het Aanvullingsbesluit regels over de sanering van te hoge geluidbelastingen die afkomstig zijn van decentrale infrastructuur. De bestaande AMvB's onder de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer worden

[1] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

kst-35054-13
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

ingetrokken. Tot slot vult het Aanvullingsbesluit de zogenaamde bruidsschat van het Invoeringsbesluit (overgangsrecht voor voormalige rijksregels ten behoeve van het omgevingsplan) aan met regels over het aanleggen of wijzigen van wegen of spoorwegen zonder geluidproductieplafonds en bevat het overgangs- en invoeringsbepalingen.

Bij de totstandkoming van het Aanvullingsbesluit is een zorgvuldig en uitgebreid proces doorlopen en is een veelheid aan organisaties en partijen betrokken geweest. De Ministeries van IenW en BZK hebben zich maximaal ingespannen om punten uit de consultatie te verwerken. Aanpassingen zijn gericht op een betere uitvoerbaarheid, een betere inpassing in het stelsel van de Omgevingswet, meer uitleg over bijvoorbeeld de samenhang van de regels, en het herstel van onjuistheden en omissies. Punten die de Aanvullingswet geluid, systeemkeuzes voor het stelsel van de Omgevingswet of de bestuurlijk afgesproken beleidsvernieuwing SWUNG betreffen, zijn echter niet (in het kader van het besluit) overgenomen. De uitvoerbaarheid is een belangrijk aandachtspunt bij de verdere uitwerking van de regels in de Aanvullingsregeling geluid en het proces van invoeringsbegeleiding in het kader van Aan de slag met de Omgevingswet. Voor de verdere inhoud van het Aanvullingsbesluit en het totstandkomingsproces verwijs ik u naar de ontwerpnota van toelichting.

De voorlegging geschiedt in het kader van de voorhangprocedure van artikel 23.5 van de Omgevingswet en biedt uw Kamer de mogelijkheid zich uit te spreken over het Aanvullingsbesluit, voordat dit aan de Raad van State zal worden voorgelegd.

Op grond van de aangehaalde bepalingen geschiedt de voordracht aan de Koning ter verkrijging van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State over het ontwerpbesluit niet eerder dan vier weken nadat het ontwerpbesluit aan beide Kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

Tijdens de behandeling (Handelingen II 2018/19, nr. 99, item 16) van het wetsvoorstel Aanvullingswet geluid Omgevingswet (Kamerstuk 35 054) in de Tweede Kamer is een motie ingediend (Kamerstuk 35 054, nr. 10) en heb ik een toezegging gedaan. De motie en de toezegging hebben (mede) betrekking op de inhoud van het Aanvullingsbesluit. In bijlage 1 bij deze brief heb ik opgenomen hoe ik hiermee ben omgegaan. Zoals toegezegd aan de Eerste Kamer wordt bij de voorhang van een ontwerpaanvullingsbesluit gereageerd op het advies van de Adviescommissie Omgevingswet over dat aanvullingsbesluit. De reactie is als bijlage 2 bij deze brief gevoegd.
Een gelijkluidende brief heb ik gezonden aan de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven-van der Meer

BIJLAGE 1 – MOTIES EN TOEZEGGINGEN

Op 27 juni 2019 bespraken wij het wetsontwerp van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet, dat op 2 juli 2019 met ruime meerderheid door uw Kamer aanvaard is (Handelingen II 2018/19, nr. 100, item 33). Tijdens dat debat zegde ik toe u over twee onderwerpen nader schriftelijk te informeren, namelijk volksgezondheid en maatregelen bij overschrijding van de binnenwaarde. Mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geef ik hierbij invulling aan die toezegging.

Volksgezondheid

Eerst ga ik in op het aspect volksgezondheid. De heer Smeulders (GroenLinks) benadrukte tijdens het debat dat volksgezondheid een belangrijk criterium zou moeten zijn bij het stellen van geluidnormen. Hoewel hij begrip toonde voor de visie van het kabinet dat het niet nodig is dit expliciet voor geluid te regelen omdat het aspect volksgezondheid op andere plekken in de Omgevingswet al is geregeld, diende hij een motie in waarin de regering wordt verzocht om het belang van de volksgezondheid expliciet op te nemen in het definitieve Aanvullingsbesluit geluid.[2] De heer Smeulders gaf daarbij aan bereid te zijn deze motie in te trekken als ik concrete voorbeelden kan geven van andere plekken in de wet waarin het aspect geluid al zo duidelijk wordt meegenomen dat de motie overbodig is. In verband hiermee is de motie niet in stemming gebracht, maar aangehouden.

Bij de totstandkoming van de Omgevingswet en de bijbehorende AMvB's is in het verleden al meermalen met de Kamer gesproken over het belang van de volksgezondheid. Dat belang is al verankerd in de Omgevingswet, bijvoorbeeld in de doelbepaling in artikel 1.3 in combinatie met artikel 2.1, eerste lid. Op grond daarvan vormt het «bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving» een dwingend aspect van de bestuurlijke taak- en bevoegdheidsoefening op grond van de Omgevingswet, in samenhang met het «doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften». Met het amendement-Smaling[3] is het belang van de gezondheid op enkele plekken expliciet aan de wet toegevoegd. Dit betreft onder andere het vierde lid van artikel 2.1. In dat artikellid is nu bepaald dat bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties in ieder geval rekening wordt gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid. De nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving gaat uitgebreid in op gezondheid als aspect van de bestuurlijke afwegingen die bestuursorganen maken.[4]
Met de Aanvullingswet geluid worden daarnaast de artikelen 2.27 en 2.28 van de Omgevingswet aangevuld met een bepaling dat de door het Rijk te stellen instructieregels (in het Aanvullingsbesluit geluid) worden gesteld met het oog op «het beschermen van de gezondheid, met betrekking tot de beheersing van geluid» afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Hiermee wordt het aspect gezondheid niet alleen in algemene zin, maar ook specifiek in relatie tot geluid op wetsniveau benadrukt.
In lijn met deze wetsartikelen wordt ook op AMvB-niveau een heldere link gelegd tussen gezondheid en geluid. Met het Aanvullingsbesluit geluid worden de instructieregels voor omgevingsplannen over het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen aan het Besluit kwaliteit leefomgeving toegevoegd in paragraaf 5.1.4 «Beschermen van de

---

[2] Kamerstuk 35 054, nr. 10.
[3] Kamerstuk 33 962, nr. 150.
[4] Stb. 2018, nr. 292, blz. 245–251.

gezondheid en van het milieu». Verder worden voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit de geluidproductieplafonds als toetsingsgrond toegevoegd in afdeling 8.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, waarover artikel 8.7 bepaalt dat deze afdeling is opgenomen «met het oog op het waarborgen van de veiligheid en het beschermen van de gezondheid en het milieu». En tot slot worden de instructieregels voor de monitoring van geluid toegevoegd aan afdeling 10.2 «Milieu en gezondheid». In diezelfde afdeling zijn ook al de regels over geluidbelastingkaarten opgenomen, die strekken ter uitvoering van de EU-richtlijn omgevingslawaai.
Met de genoemde bepalingen in de wet en de specifieke grondslagen voor geluid in relatie tot gezondheid op wetsniveau en de beschreven uitwerking daarvan op AMvB-niveau is naar de mening van het kabinet het gezondheidsbelang dat betrokken is bij de toepassing van de geluidregels afdoende geborgd.

Maatregelen bij overschrijding binnenwaarde

Daarnaast heb ik tijdens het Kamerdebat toegezegd in deze brief te zullen ingaan op de vraag van de heer Ziengs (VVD) over maatregelen om het geluid terug te brengen tot 3 dB onder de norm bij overschrijding van de binnenwaarde. Naast het kostenaspect betwijfelt hij of dit wel beleidsneutraal is.

Net als nu in het Aanvullingsspoor geluid is ook al in 2012 met de modernisering van de geluidregels voor rijkswegen en spoorwegen waarbij de geluidproductieplafonds werden ingevoerd, een aanzienlijke vereenvoudiging doorgevoerd in het normenkader. Beperkte verschuivingen in de normering waren daarbij onvermijdelijk; zonder verschuivingen is vereenvoudiging onmogelijk. Een en ander is verankerd in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer.
In aansluiting bij de systematiek voor het reduceren van het geluid in geluidgevoelige gebouwen bij de geluidsanering, is toen ook in de wet vastgelegd dat, indien de norm voor de binnenwaarde wordt overschreden, maatregelen moeten worden getroffen om een waarde te bereiken die ten minste 3 dB lager is dan de binnenwaarde waaraan getoetst wordt.[5] Hiermee wordt een buffer ingebouwd om te voorkomen dat gevels later nogmaals moeten worden aangepast als slechts een geringe wijziging in het geluid optreedt. Door bij gevelmaatregelen een marge van 3 dB te hanteren, ontstaat een wezenlijke ruimte voor toekomstige ontwikkelingen door bijvoorbeeld groei van de verkeersintensiteiten, waardoor bij beperkte groei niet meteen de binnenwaarde weer overschreden wordt en opnieuw maatregelen nodig zijn. Ook zorgt deze marge ervoor dat het beschermingsniveau gemiddeld niet afneemt, ook niet waar de vereenvoudiging van het normenkader op onderdelen tot een beperkte versoepeling van de binnenwaarde heeft geleid.[6]
Deze lijn is met hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer ingevoerd en wordt ongewijzigd voortgezet in het Aanvullingsbesluit geluid, waarmee ook de materie van datzelfde hoofdstuk 11 in de Omgevingswet wordt geïmplementeerd. Voor het geluid van rijkswegen en hoofdspoorwegen is dit dus een volledig beleidsneutrale omzetting van de huidige regels. Voor decentrale infrastructuur en industrieterreinen worden de geluidregels en het normenkader met het Aanvullingsbesluit op vergelijkbare wijze gemoderniseerd als eerder voor de rijksinfrastructuur het geval was. Naar mijn mening is het daarbij toepassen van hetzelfde, breed geaccepteerde, uitgangspunt inderdaad beleidsneutraal. Beide wetstrajecten kennen immers hun basis in hetzelfde interbestuurlijke beleidsvernieuwingstraject

[5] Zie artikel 11.38, tweede lid, juncto artikel 11.2 van de Wet milieubeheer.
[6] Zie ook Kamerstuk 32 252, nr. 3, blz. 48–49 en blz. 126–127.

Swung[7]: de eerste fase (Swung-1) betrof de rijksinfrastructuur, de tweede fase (Swung-2) betreft de decentrale infrastructuur en industrieterreinen.

Ter illustratie van zijn vraagstelling beschreef de heer Ziengs een fictief voorbeeld, uitgaande van een norm van 50 dB. In dit voorbeeld zou de eigenaar van een pand het geluidniveau van 52 dB met een schuimplaten wandje van € 1.000 kunnen terugbrengen naar 50 dB. Om het geluidniveau te verlagen naar 47 dB, zijnde 3 dB onder de norm, is in dit voorbeeld echter een investering van maar liefst € 30.000 nodig. Hij wijst erop dat daar wel een aanmerkelijk verschil tussen zit.
In een enkel geval zou inderdaad sprake kunnen zijn van groot verschil in benodigde investering. In de meeste gevallen zal het bedrag achter veel geleidelijker oplopen naarmate een grotere geluidreductie nodig is.
Los daarvan lijkt de vraagstelling van de heer Ziengs overigens een misverstand te impliceren, dat ik – zo daar inderdaad sprake van is – graag de wereld uit help. De heer Ziengs lijkt er in zijn voorbeeld vanuit te gaan dat de eigenaar van het gebouw verantwoordelijk is voor het treffen en bekostigen van de beschreven maatregelen. Dat is echter niet het geval. De binnenwaarde wordt bij een bestaand gebouw toegepast op het moment dat een besluit wordt genomen over bijvoorbeeld aanleg of verbreding van een weg. Dat besluit wordt genomen door een bestuursorgaan, en dat bestuursorgaan is er dan verantwoordelijk voor dat de benodigde maatregelen worden getroffen. Gelet op het private eigendomsrecht kan dat niet zonder dat de eigenaar van een gebouw daaraan zijn medewerking verleent, maar de kosten komen – als onderdeel van de totale kosten van het wegaanleg- of verbredingsproject – voor rekening van het bestuursorgaan en niet van de eigenaar van het gebouw.
Alleen bij nieuwbouw van een pand is de eigenaar er verantwoordelijk voor dat de binnenwaarde die geldt voor nieuwbouw wordt gerealiseerd, en bij verbouw is de eigenaar er verantwoordelijk voor dat voor het geluidniveau binnen het pand aan de regels wordt voldaan: in de regel geldt dan dat de geluidwering van het pand door een verbouwing niet mag verslechteren ten opzichte van «rechtens verkregen niveau», het toegestane kwaliteitsniveau onmiddellijk voorafgaand aan die verbouwing. Dat is nu al het geval onder het Bouwbesluit 2012, en dat blijft zo in het Besluit bouwwerken leefomgeving onder de Omgevingswet.

[7] Swung staat voor: **s**amen **w**erken in de **u**itvoering van **n**ieuw **g**eluidbeleid.

BIJLAGE 2

– REACTIE OP HET ADVIES VAN DE INTEGRALE ADVIESCOMMISSIE OMGEVINGSWET OVER HET ONTWERP AANVULLINGSBESLUIT GELUID

De Integrale Adviescommissie Omgevingswet heeft op 4 juni 2019 advies uitgebracht over de consultatieversie van het Aanvullingsbesluit. Hieronder is toegelicht hoe het advies is verwerkt in het ontwerp Aanvullingsbesluit geluid.
De commissie constateert dat het opnemen van het onderwerp geluid in het stelsel van het nieuwe omgevingsrecht op een aantal punten leidt tot een meer integrale benadering, bijvoorbeeld waar het gaat om de totale geluidbelasting vanuit verschillende bronnen. Zij ziet het monitoren van de ontwikkeling van het geluid en het verbinden van consequenties daaraan als een goede ontwikkeling.
De commissie gaat in haar advies in op drie onderwerpen:
1) instructieregels en de mate van afwegingsruimte;
2) hoogte van de norm;
3) relatie met het DSO en de vernieuwingen in dit geluidsdomein.

Hieronder wordt per onderwerp kort het advies geschetst en vervolgens wordt een reactie op het advies gegeven.

Ad 1. De noodzaak voor nadere regels bij afwijking van voorkeurswaarden

De commissie schat in dat er bij geluid in de praktijk weinig afwegingsmogelijkheden bij komen. Ze vermoedt dat hierover grotere verwachtingen hebben bestaan bij gemeenten, gelet op het feit dat het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte een van de geformuleerde verbeterdoelen van de stelselherziening is. Zij adviseert daarom om de verwachtingen realistisch te schetsen op het punt van het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte. De commissie herhaalt vervolgens haar advies over het voorstel voor de Aanvullingswet Geluid. Dat advies houdt in dat de commissie van mening is dat het niet wenselijk is om aanvullende instructieregels op te nemen omtrent geluid. Zij geeft aan dat dit een afweging is van het bevoegd gezag dat binnen de Omgevingswet bij voorkeur decentraal is belegd. De commissie hanteert hierbij het model van de standaardwaarde, die een geaccepteerd geluidniveau is, en de grenswaarde waarvan alleen bij uitzondering en alleen in aangegeven gevallen kan worden afgeweken.
Inderdaad is de afwegingsruimte, gezien het uitgangspunt van een gelijkwaardig beschermingsniveau, ongeveer gelijk aan die in het stelsel van de Wet geluidhinder en de Wet milieubeheer. De bestuurlijke afwegingsruimte ligt in het gebied tussen de standaardwaarde en de grenswaarde, zoals de commissie ook aangeeft. Zoals ook aangegeven in de reactie van de adviescommissie over het wetsontwerp onderschrijft de regering het advies om geen instructieregels op te nemen die sturen op de invulling van de beleidsruimte tussen de standaardwaarde en grenswaarde. Dergelijke regels bevat het ontwerpaanvullingsbesluit dan ook niet. Het voornemen is om slechts te regelen dat bij overschrijding van de standaardwaarde maatregelen worden overwogen en het gecumuleerde geluid wordt beoordeeld. Tegen deze achtergrond is ten opzichte van de consultatieversie ook een flink aantal servicebepalingen vervallen over geluidregels voor industrieterreinen in omgevingsplannen. Ook is in dit verband een beoordelingsregel voor de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit in relatie tot geluidproductieplafonds voor industrieterreinen alsnog komen te vervallen nu bij nadere analyse is gebleken dat de combinatie van geluidproductieplafonds met de geluidbepalingen in het gemeentelijke omgevingsplan voldoende waarborg vormen.

In lijn met het advies van de commissie wordt wel voorzien in bepalingen die ervoor zorgen dat alleen bij uitzondering en alleen in aangegeven gevallen kan worden afgeweken van grenswaarden.
De commissie noemt de geluidluwe gevel als voorbeeld van een afweging die bij voorkeur decentraal wordt belegd. In de versie die bij de commissie voorlag werd een dergelijke gevel voorgeschreven in situaties boven de grenswaarde. Naar aanleiding van het advies en consultatiereacties is deze regel aangepast; gemeenten moeten nu rekening houden met het belang van een geluidluwe gevel.

Ad 2. De hoogte van de norm

De commissie geeft geen inhoudelijk oordeel over de hoogte van de in het ontwerpaanvullingsbesluit opgenomen normwaarden. Daar ligt ook haar expertise niet. Zij constateert dat in de consultatie veel vragen zijn gesteld over de systematiek van het Aanvullingsbesluit, die deels ook samenhangen met de inbouw van het stelsel van de Omgevingswet. De commissie adviseert om in de toelichting bij het besluit niet alleen in te gaan op hoe zaken worden geregeld maar ook waarom ergens voor gekozen wordt.
Dit advies is ter harte genomen en in de toelichting is nader ingegaan op de achtergrond van gemaakte keuzes.

Ad 3. Relatie met het DSO en de vernieuwingen in dit geluidsdomein

De commissie constateert dat het Aanvullingsbesluit een nieuwe behoefte doet ontstaan aan gegevens, bijvoorbeeld gegevens over de geluidproductieplafonds van provinciale wegen en industrieterreinen en gegevens voor de basisgeluidemissie van gemeentewegen en waterschapswegen. De commissie vraagt in dit verband aandacht voor het goed en tijdig kunnen opnemen en raadplegen van geluidgegevens binnen het systeem van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De commissie beveelt aan om nieuwe gegevens die nodig zijn voor geluid prioriteit te geven zodra het basisvoorzieningenniveau gereed is.
In lijn met eerdere advisering door het Bureau ICT Toetsing (BIT) wordt gekozen voor een stapsgewijze aanpak. Gepland is om het basisniveau van het DSO eind 2019 op te leveren zodat er gelegenheid is om het systeem een jaar voor inwerkingtreding van de Omgevingswet te testen, erop aan te sluiten, te oefenen en lokale systemen in te regelen. Het plan voor de uitbouw van het DSO is een gezamenlijk plan van gemeenten, provincies, waterschappen en rijkspartijen. De prioriteiten worden dus samen met de bestuurlijke partners gesteld. Daarbij is uiteraard ook aandacht voor instrumenten uit aanvullingswetten, waaronder de Aanvullingswet geluid. Over de doorontwikkeling en uitbouw van de landelijke voorziening vindt nog nadere advisering plaats, onder andere door het BIT.[8]
Overigens wordt voorzien in de digitale beschikbaarheid van geluidgegevens. Hiertoe ontwikkelt het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat de Centrale voorziening geluidgegevens, waarmee onder meer besluiten over geluidproductieplafonds, onderliggende gegevens en monitoringsgegevens worden ontsloten. Deze voorziening is beschikbaar bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet en zou op termijn aangesloten kunnen worden op het DSO. Dat sluit aan bij de lijn dat het DSO in de toekomst gegevens uit verschillende bronnen kan ontsluiten, afhankelijk van besluitvorming over de uitbouw. De beschikbaarheid van de Centrale voorziening geluidgegevens is ook van belang voor het bij koninklijk besluit bepalen van de termijnen voor invoering van geluidproductiepla-

[8] Aanhangsel Handelingen II 2018/19, nr. 3339.

fonds voor industrieterreinen en provinciale wegen en van de basisgeluidemissie voor gemeentewegen, lokale spoorwegen en waterschapswegen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2019–2020

35 054 Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)

Nr. 14 BRIEF VAN DE MINISTER VOOR MILIEU EN WONEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 november 2019

Met het oog op de inbreng voor het schriftelijk overleg over het voorgehangen ontwerp-Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet (Kamerstuk 35 054, nr. 13) heeft u verzocht om toezending van het rapport «Wijziging beschermingsniveau geluid bij Omgevingswet; Inzicht in de grootste effecten» van adviesbureau dBvision.

Het is van belang dat rapport in de volgende context te plaatsen. Het rapport van dBvision d.d. 19 juni 2018 gaf aan de hand van een eerder concept van het Aanvullingsbesluit inzicht in veranderingen in het beschermingsniveau. Die veranderingen zijn het gevolg van de voorstellen voor vereenvoudiging in de geluidnormering in combinatie met verbeterde werking van de geluidregels, inclusief monitoring van de geluidontwikkeling. Het RIVM heeft onder meer de inhoudelijke informatie uit dit rapport benut om op 24 augustus 2018 een advies te geven over de mate van gelijkwaardigheid van het beschermingsniveau van dat concept van het Aanvullingsbesluit. Dat RIVM-advies heeft geleid tot aanpassingen in het concept-Aanvullingsbesluit en in de memorie van toelichting bij de ontwerp-Aanvullingswet geluid Omgevingswet, voorafgaand aan de indiening daarvan bij de Tweede Kamer op 5 oktober 2018. De belangrijkste aanpassing betrof een minder soepele binnenwaarde voor bestaande woningen van voor 1982 (voor inwerkingtreding van de Wet geluidhinder) nabij decentrale infrastructuur en industrieterreinen. Daarmee werd een belangrijke nadelige consequentie van het toenmalige concept-Aanvullingsbesluit weggenomen.

Deze zomer heeft het RIVM opnieuw advies uitgebracht op basis van de consultatieversie van het Aanvullingsbesluit. Dat advies d.d. 2 september 2019 geeft dus een actueler beeld van het beschermingsniveau dat wordt geboden met het Aanvullingsbesluit zoals dat in vervolg op het eerdere advies is aangepast. Samenvattend concludeert het RIVM dat in het algemeen een gelijkwaardig beschermingsniveau wordt geboden, met de

kst-35054-14
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

kanttekening dat het precieze beschermingsniveau op lokaal niveau mede afhankelijk is van de afwegingen die decentraal zullen worden gemaakt binnen de bandbreedte die de Omgevingswet daarvoor biedt om het genoemde beschermingsniveau te waarborgen.

De beide adviezen van het RIVM uit 2019 (nr. 1) en 2018 (nr. 2a) en het rapport van dBvision dat als onderlegger voor het eerste RIVM-advies kan worden gezien (nr. 2b) stuur ik u hierbij toe[1].

De Minister voor Milieu en Wonen,
S. van Veldhoven - Van der Meer

[1] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2018–2019

35 054 Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)

A

GEWIJZIGD VOORSTEL VAN WET

2 juli 2019

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is om de Omgevingswet aan te vullen met regels over de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK 1 WIJZIGINGEN IN DE OMGEVINGSWET

Artikel 1.1 (Omgevingswet)

De Omgevingswet wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 2.10 wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder a, en het tweede lid kunnen bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld over de aard en de termijn als de omgevingswaarde een geluidproductieplafond is.

B

Artikel 2.11, tweede lid, komt te luiden:

2. Bij omgevingsplan kunnen geen omgevingswaarden worden vastgesteld in aanvulling op of in afwijking van omgevingswaarden die bij omgevingsverordening, algemene maatregel van bestuur of besluit als bedoeld in artikel 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, of 2.15, tweede lid, zijn

kst-35054-A
ISSN 0921 - 7371
’s-Gravenhage 2019

vastgesteld, tenzij bij de omgevingsverordening, de maatregel of het besluit anders is bepaald.

C

In paragraaf 2.3.2 wordt na artikel 2.11 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.11a (verplichte omgevingswaarden gemeente voor geluidproductie industrieterreinen)

Bij omgevingsplan worden in ieder geval als omgevingswaarden geluidproductieplafonds vastgesteld rondom industrieterreinen waar bij algemene maatregel van bestuur aangewezen activiteiten kunnen worden verricht die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken.

D

Artikel 2.12, tweede lid, komt te luiden:
2. Bij omgevingsverordening kunnen geen omgevingswaarden worden vastgesteld in aanvulling op of in afwijking van omgevingswaarden die bij algemene maatregel van bestuur of besluit als bedoeld in artikel 2.15, tweede lid, zijn vastgesteld, tenzij bij de maatregel of het besluit anders is bepaald.

E

Na artikel 2.12 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.12a (omgevingswaarden provincie voor geluidproductie industrieterreinen)

1. Op verzoek van de gemeenteraad kunnen bij besluit van provinciale staten als omgevingswaarden geluidproductieplafonds worden vastgesteld rondom de in artikel 2.11a bedoelde industrieterreinen als dat nodig is voor een doelmatige beheersing van het geluid afkomstig van die industrieterreinen.
2. Provinciale staten kunnen deze bevoegdheid delegeren aan gedeputeerde staten.

F

In paragraaf 2.3.3 wordt na artikel 2.13 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.13a (verplichte omgevingswaarden provincie voor geluidproductie wegen en lokale spoorwegen)

1. Provinciale staten stellen bij besluit als omgevingswaarden geluidproductieplafonds vast aan weerszijden van bij omgevingsverordening aangewezen:
a. wegen in beheer bij de provincie,
b. lokale spoorwegen, voor zover gelegen buiten de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen.
2. Provinciale staten kunnen deze bevoegdheid delegeren aan gedeputeerde staten.

G

Artikel 2.15 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede tot en met vierde lid worden vernummerd tot derde tot en met vijfde lid.

2. Na het eerste lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
2. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt bij besluit als omgevingswaarden geluidproductieplafonds vast aan weerszijden van bij ministeriële regeling aangewezen:
a. wegen in beheer bij het Rijk,
b. hoofdspoorwegen.

3. In het vijfde lid (nieuw) wordt «tweede lid» vervangen door: vierde lid.

H

Aan artikel 2.16, eerste lid, wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel b door een komma, een onderdeel toegevoegd, luidende:
c. de beheersing van geluid afkomstig van wegen in beheer bij de gemeente, lokale spoorwegen, voor zover deze niet zijn aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, aanhef en onder b, en industrieterreinen.

I

Aan artikel 2.17, eerste lid, wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel b door een komma, een onderdeel toegevoegd, luidende:
c. de beheersing van geluid afkomstig van wegen als bedoeld onder b.

J

Artikel 2.18, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel b wordt «geluidhinder» vervangen door: geluid.

2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel e door een komma, wordt na onderdeel e een onderdeel toegevoegd, luidende:
f. de beheersing van geluid afkomstig van wegen en lokale spoorwegen die zijn aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, en van industrieterreinen als toepassing is gegeven aan artikel 2.12a.

K

Artikel 2.19, derde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel b wordt geletterd c.

2. Na onderdeel a wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
b. bij Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat: de beheersing van geluid afkomstig van wegen in beheer bij het Rijk en hoofdspoorwegen die zijn aangewezen op grond van artikel 2.15, tweede lid,.

L

Aan artikel 2.24 wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. Regels als bedoeld in het eerste en tweede lid kunnen ook betrekking hebben op de uitoefening van de taak, bedoeld in artikel 2.19, derde lid, onder b, door de beheerder, bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet.

M

Artikel 2.25, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan onderdeel a wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
9°. een besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden als bedoeld in artikel 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, of 2.15, tweede lid, of een besluit tot vaststelling van geluidwerende maatregelen als bedoeld in artikel 2.43,.

2. Onderdeel b komt te luiden:
b. de uitoefening van een taak als bedoeld in paragraaf 2.4.1, de uitoefening van een bevoegdheid als bedoeld in artikel 2.38 of het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 3.10, tweede lid, onder b, onder 2°.

N

Artikel 2.27 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel c wordt «geluidhinder» vervangen door: geluid.

2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel e door een komma, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
f. het beschermen van de gezondheid, met betrekking tot de beheersing van geluid afkomstig van wegen en lokale spoorwegen.

O

Artikel 2.28 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel d komt te luiden:
d. het beschermen van de gezondheid, met betrekking tot de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen,.

2. In onderdeel e wordt «onder b» vervangen door: onder c.

P

In artikel 2.29, tweede lid, onder d, wordt «de geluidbelasting» vervangen door: het geluid.

Q

Na artikel 2.29 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.29a (verplichte instructieregels Rijk geluidproductieplafonds)

Regels op grond van artikel 2.24 worden in ieder geval gesteld over besluiten tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden met het oog op het beschermen van de gezondheid.

R

Artikel 2.33, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. De onderdelen b en c worden geletterd c en d.

2. Na onderdeel a wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

b. het waterschapsbestuur, als dat nodig is voor een doelmatige beheersing van het geluid afkomstig van wegen als bedoeld in artikel 2.17, eerste lid, onder c,.

S

Artikel 2.34, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. De onderdelen c en d worden geletterd d en e.

2. Na onderdeel b wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
c. provinciale staten over een besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden rondom industrieterreinen als bedoeld in artikel 2.12a, eerste lid, waarop zich voorzieningen voor defensie bevinden,.

T

Na artikel 2.42 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.43 (geluidwerende maatregelen aan gebouwen)

1. Het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van het waterschap, gedeputeerde staten en Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat bepalen bij besluit of, en zo ja, welke maatregelen aan een gebouw worden getroffen ter beperking van het geluid in het gebouw. De eerste zin is alleen van toepassing in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen.
2. Het besluit wordt ingetrokken in gevallen of op gronden die bij algemene maatregel van bestuur worden bepaald.

U

In artikel 3.6, eerste lid, onder d, wordt «de geluidbelasting» vervangen door: het geluid.

Ua

Artikel 3.8, eerste lid, aanhef en onder a, komt te luiden:
1. Gedeputeerde staten stellen ter uitvoering van de richtlijn omgevingslawaai, overeenkomstig artikel 3.6, een actieplan vast voor de volgende geluidbronnen:
a. belangrijke wegen als bedoeld in artikel 3, onder n, van die richtlijn, als het gaat om wegen die:
1°. in beheer zijn bij de provincie, of
2°. in beheer zijn bij een gemeente of waterschap en zijn gelegen buiten een agglomeratie als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid,.

V

Artikel 3.10, tweede lid, onder b, komt te luiden:
b. kan, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede en derde lid, bij algemene maatregel van bestuur of omgevingsverordening:
1°. een ander bestuursorgaan worden aangewezen dat het programma vaststelt,
2°. worden bepaald dat in plaats van de plicht, bedoeld in het eerste lid, een daarbij aangewezen bestuursorgaan of andere instantie maatregelen treft, gericht op het voldoen aan de omgevingswaarde.

W

In artikel 3.12 wordt na «opgenomen maatregelen» ingevoegd: of de maatregelen, bedoeld in artikel 3.10, tweede lid, onder b, onder 2°,.

X

In artikel 16.24 wordt «de paragrafen 16.3.2 tot en met 16.3.6» vervangen door: de paragrafen 16.3.1a tot en met 16.3.6.

Y

Na paragraaf 16.3.1 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 16.3.1a Geluidproductieplafonds

Artikel 16.24a (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht)

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen.

Z

Aan artikel 16.78 wordt een lid toegevoegd, luidende:
5. Een besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, treedt in werking met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag waarop het besluit is bekendgemaakt. Als eerdere inwerkingtreding volgens het bevoegd gezag vanwege spoedeisende omstandigheden nodig is, kan het bevoegd gezag bepalen dat het besluit eerder in werking treedt.

AA

Aan artikel 16.88, tweede lid, wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel i door een komma, een onderdeel toegevoegd, luidende:
j. de wijze waarop rechthebbenden van een gebouw instemmen met het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 2.43, eerste lid.

AB

Artikel 20.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het zesde lid wordt vernummerd tot zevende lid.

2. Na het vijfde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
6. In afwijking van het eerste lid worden voor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden de methode van monitoring en het bestuursorgaan dat of de andere instantie die met de uitvoering van de monitoring is belast aangewezen bij algemene maatregel van bestuur.

3. In onderdeel a van het zevende lid (nieuw) wordt «eerste lid» vervangen door: eerste en zesde lid.

AC

In artikel 20.3, eerste lid, wordt «artikel 2.13» vervangen door: de artikelen 2.11a, 2.12a, eerste lid, 2.13, eerste lid, en 2.13a, eerste lid.

AD

Aan hoofdstuk 22 wordt een afdeling toegevoegd, luidende:

Afdeling 22.2 Sanering geluid decentralisale infrastructuur

Artikel 22.18 (vaststellen van programma)

1. Het college van burgemeester en wethouders stelt uiterlijk op 18 juli 2038 een programma vast, gericht op het reduceren van geluid van wegen in beheer bij de gemeente en van lokale spoorwegen, voor zover deze niet zijn aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, aanhef en onder b.
2. Het algemeen bestuur van een waterschap stelt uiterlijk op 18 juli 2038 een programma vast, gericht op het reduceren van geluid van wegen in beheer bij het waterschap.
3. Gedeputeerde staten stellen uiterlijk op 18 juli 2038 een programma vast, gericht op het reduceren van geluid van wegen in beheer bij de provincie en van lokale spoorwegen, voor zover deze zijn aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, aanhef en onder b.
4. De artikelen 2.25, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1, 16.27, 16.77a, tweede lid, en 16.88 zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in artikel 16.27, tweede lid, voor «die wijziging niet ziet op een in dat programma opgenomen beschrijving van een activiteit als gevolg waarvan de activiteit is toegestaan» wordt gelezen «die wijziging niet ziet op een in dat programma opgenomen maatregelkeuze voor een locatie».

HOOFDSTUK 2 INTREKKING EN WIJZIGING VAN ANDERE WETTEN

Paragraaf 2.1 Intrekken van de Wet geluidhinder

Artikel 2.1 (Intrekken wet geluidhinder)

De Wet geluidhinder wordt ingetrokken.

Paragraaf 2.2 Wijziging van andere wetten

Artikel 2.2 (Algemene douanewet)

De Algemene douanewet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1:3, vierde lid, vervalt:, de Wet geluidhinder.

B

In de bijlage bij de artikelen 1:1 en 1:3 vervalt: – Wet geluidhinder.

Artikel 2.3 (Algemene wet bestuursrecht)

Bijlage 2 bij de Algemene wet bestuursrecht wordt als volgt gewijzigd:

1. Hoofdstuk 1, artikel 1, wordt als volgt gewijzigd:

a. In de zinsnede met betrekking tot de Wet milieubeheer vervalt in onderdeel a: 11.18.

b. In de zinsnede met betrekking tot de Omgevingswet wordt, onder verlettering van de onderdelen b tot en met o, tot c tot en met p, na onderdeel a ingevoegd:
b: artikel 2.13a, eerste lid, voor zover het betreft de eerste vaststelling en daarbij toepassing is gegeven aan op grond van artikel 2.24 van de Omgevingswet gestelde regels over vaststelling van geluidproductieplafonds op basis van de historische geluidproductie, vermeerderd met 1,5 dB.

c. Aan de zinsnede met betrekking tot de Omgevingswet wordt, onder verwijdering van de punt aan het slot van onderdeel p, een onderdeel toegevoegd, luidende:
q. artikel 22.18, voor zover het niet betreft een onderdeel van een programma dat voor een locatie de maatregelkeuze bevat.

2. Hoofdstuk 2, artikel 2, wordt als volgt gewijzigd:

a. De zinsnede met betrekking tot de Wet geluidhinder vervalt.

b. In de zinsnede met betrekking tot de Omgevingswet wordt, onder verlettering van de onderdelen b tot en met h, tot e tot en met k, na onderdeel a ingevoegd:
b. artikel 2.12a, eerste lid
c. artikel 2.13a, eerste lid
d. artikel 2.15, tweede lid.

Artikel 2.4 (Wet milieubeheer)

De Wet milieubeheer wordt als volgt gewijzigd:

A

De titels 11.1 en 11.3 van hoofdstuk 11 vervallen.

B

In de opsomming in artikel 13.1, tweede lid, vervalt: de Wet geluidhinder,.

C

Artikel 18.2j vervalt.

D

In artikel 20.3, eerste lid, vervalt: de Wet geluidhinder;.

E

In artikel 21.6, vierde lid, vervalt:
a. 11.1, eerste lid, 11.3, eerste lid,
b. 11.29, vierde lid,.

F

In de opsomming van bijlage 1 vervalt: Wet geluidhinder.

HOOFDSTUK 3 OVERGANGSRECHT

Artikel 3.1 (algemeen overgangsrecht hoofdstuk 11 Wet milieubeheer)

1. Het recht zoals dat gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet blijft van toepassing op de onderstaande besluiten totdat deze onherroepelijk zijn:
a. de vaststelling of wijziging van geluidproductieplafonds waarvoor voor dat tijdstip een verzoek als bedoeld in artikel 11.31, eerste lid, van de Wet milieubeheer is ingediend,
b. de ambtshalve vaststelling of wijziging van geluidproductieplafonds als het besluit is bekendgemaakt voor dat tijdstip,
c. een ontheffing van de verplichting tot naleving van een geluidproductieplafond als bedoeld in artikel 11.24, eerste lid, van de Wet milieubeheer waarvoor voor dat tijdstip een verzoek als bedoeld in dat artikel is ingediend,
d. de vaststelling van een overschrijdingsbesluit als bedoeld in artikel 11.49, eerste lid, van de Wet milieubeheer waarvoor voor dat tijdstip een verzoek als bedoeld in dat artikel is ingediend.
2. Als op grond van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer zoals dat gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet een plicht bestond tot het treffen van geluidwerende of geluidbeperkende maatregelen op grond van een onherroepelijk besluit, of op grond van een besluit dat onder de werking van dit artikel valt, en die maatregelen op dat tijdstip nog niet zijn getroffen, blijft op die plicht de Wet milieubeheer van toepassing.
3. Artikel 11.22 van de Wet milieubeheer blijft van toepassing totdat de in dat artikel bedoelde beheerder over het laatste volledige kalenderjaar waarop hoofdstuk 11 van die wet van toepassing was een verslag over de naleving van de geluidproductieplafonds in dat kalenderjaar aan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft gezonden.

Artikel 3.2 (overgangsrecht geluidproductieplafonds langs rijkswegen en hoofdspoorwegen)

1. De volgende geluidproductieplafonds worden, als zij onherroepelijk zijn, door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat met bij ministeriële regeling gestelde rekenvoorschriften herberekend:
a. de op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet vastgestelde geluidproductieplafonds,
b. de geluidproductieplafonds die onder de werking van artikel 3.1, eerste lid, onder a en d, of 3.3, tweede lid, onder c, vallen,
c. de geluidproductieplafonds die zijn opgenomen in een ontwerptracébesluit dat op of na het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet ter inzage is gelegd.
2. De herberekende geluidproductieplafonds gelden als bij besluit als omgevingswaarden vastgestelde geluidproductieplafonds als bedoeld in artikel 2.15, tweede lid, van de Omgevingswet.
3. Een ontheffing van de verplichting tot naleving van een geluidproductieplafond als bedoeld in artikel 11.24 van de Wet milieubeheer geldt als een bij besluit als omgevingswaarde vastgesteld geluidproductieplafond als bedoeld in artikel 2.15, tweede lid, van de Omgevingswet.

4. Als in een ontheffing als bedoeld in het derde lid een voorschrift is opgenomen over de mate van overschrijding van het geluidproductieplafond, wordt die mate van overschrijding door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat herberekend met de in het eerste lid bedoelde rekenmethode.

Artikel 3.3 (overgangsrecht geluidsanering Wet milieubeheer)

1. Afdeling 11.3.6 van de Wet milieubeheer blijft van toepassing tot 1 januari 2024.
2. In geval van toepassing van het eerste lid blijft hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer van toepassing op:
a. een op grond van artikel 11.56, eerste lid, van die wet ingediend verzoek om vaststelling van een saneringsplan, totdat dit saneringsplan onherroepelijk is,
b. een wijziging van een saneringsplan of de termijn waarbinnen de daarin opgenomen saneringsmaatregelen moeten zijn getroffen als bedoeld in artikel 11.61 van die wet, totdat deze wijziging van dit saneringsplan of deze termijn onherroepelijk is,
c. een op grond van artikel 11.63, eerste lid, van die wet ingediend verzoek tot verlaging van geluidproductieplafonds, totdat deze verlaging van geluidproductieplafonds onherroepelijk is, en
d. de in de saneringsplannen opgenomen saneringsmaatregelen en de eventuele geluidwerende maatregelen, totdat deze maatregelen getroffen zijn.

Artikel 3.4 (algemeen overgangsrecht Wet geluidhinder)

1. Het recht zoals dat gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet blijft van toepassing op de onderstaande besluiten totdat deze onherroepelijk zijn:
a. het nemen van een besluit tot aanleg of reconstructie van een weg of aanleg of wijziging van een spoorweg buiten toepassing van de bestemmingsplanprocedure waarbij uitvoering wordt gegeven aan de Wet geluidhinder en waarvoor de resultaten van het vereiste akoestische onderzoek en een beschrijving van de maatregelen die nodig zijn voor dat tijdstip aan het college van burgemeester en wethouders zijn overgelegd,
b. het vaststellen van een programma van maatregelen, een saneringsprogramma of het vaststellen van de ten hoogste toelaatbare waarde van de geluidsbelasting en maatregelen waarbij uitvoering wordt gegeven aan de Wet geluidhinder, voor bij algemene maatregel van bestuur aangewezen saneringsprojecten.
2. Als op grond van de Wet geluidhinder zoals die gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet een plicht bestond tot het treffen van maatregelen als bedoeld in het eerste lid op grond van een onherroepelijk besluit, of op grond van een besluit dat onder de werking van dit artikel valt, en die maatregelen op dat tijdstip nog niet zijn getroffen, blijft op die plicht de Wet geluidhinder van toepassing.

Artikel 3.5 (overgangsrecht wegen Wet geluidhinder en invoering geluidproductieplafonds langs provinciale wegen)

1. Het recht zoals dat gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet blijft van toepassing op:
a. de op dat tijdstip aanwezige, in aanleg zijnde of geprojecteerde wegen in beheer bij de provincie, totdat provinciale staten op grond van artikel 2.13a, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet bij besluit als omgevingswaarden geluidproductieplafonds hebben vastgesteld aan weerszijden van die wegen, en deze besluiten in werking zijn getreden, met dien verstande dat:

1°. in de artikelen 74, 76, 77, 79, 99 en 110c van de Wet geluidhinder voor «bestemmingsplan« wordt gelezen «omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet» of, waar van toepassing, «projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet»,

2°. in de artikelen 76 en 77 van de Wet geluidhinder voor «wijzigings- of uitwerkingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a of b, van de Wet ruimtelijke ordening» en «wijzigings- of uitwerkingsplan» wordt gelezen «omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet»,

3°. in artikel 76a van de Wet geluidhinder voor «omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2° of 3°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van het bestemmingsplan wordt afgeweken» wordt gelezen «omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet»,

4°. in de artikelen 98 en 104a van de Wet geluidhinder voor «tracébesluit» wordt gelezen «projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet»,

5°. in artikel 98 van de Wet geluidhinder voor «wegaanpassingsbesluit als bedoeld in artikel 5 van de Spoedwet wegverbreding» wordt gelezen «projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet»,

6°. in artikel 98 van de Wet geluidhinder voor «geluidplan als bedoeld in artikel 6, vijfde lid, van de Spoedwet wegverbreding» wordt gelezen «programma als bedoeld in afdeling 3.2 van de Omgevingswet»,

7°. in artikel 110c van de Wet geluidhinder voor «omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van het bestemmingsplan wordt afgeweken» wordt gelezen «omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet»,

b. de onderstaande besluiten, totdat deze onherroepelijk zijn:

1°. het vaststellen van een hogere waarde voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting van bestaande, in aanbouw zijnde en geprojecteerde woningen, andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen op grond van hoofdstuk VI van de Wet geluidhinder, waarvoor voor dat tijdstip een aanvraag is ingediend,

2°. het beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 76a van de Wet geluidhinder, waarvoor de aanvraag is ingediend voor dat tijdstip.

2. Voor een op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet bestaande weg in beheer bij de provincie wordt uiterlijk op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip voldaan aan de plicht tot het bij besluit als omgevingswaarden vaststellen van geluidproductieplafonds als bedoeld in artikel 2.13a, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet.

Artikel 3.6 (overgangsrecht industrieterreinen Wet geluidhinder en invoering geluidproductieplafonds rondom industrieterreinen)

1. Het recht zoals dat gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet blijft van toepassing op:

a. de op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet aanwezige industrieterreinen als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder, totdat de gemeenteraad, respectievelijk provinciale staten, op grond van artikel 2.11a van de Omgevingswet bij omgevingsplan als omgevingswaarden geluidproductieplafonds heeft vastgesteld, respectievelijk op grond van artikel 2.12, derde lid, bij besluit als omgevingswaarden geluidproductieplafonds hebben vastgesteld rondom die industrieterreinen, en deze besluiten in werking zijn getreden, met dien verstande dat:

1°. in de artikelen 40, 41, 46, 48, 55, 56, 57 en 110c van de Wet geluidhinder voor «bestemmingsplan» wordt gelezen «omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet» of, waar van toepassing, «projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet»,

2°. in artikel 41 van de Wet geluidhinder voor «omgevingsvergunningen voor activiteiten met betrekking tot een inrichting als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» wordt gelezen «omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet»,

3°. in de artikelen 48 en 57 van de Wet geluidhinder voor «wijzigings- of uitwerkingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a of b, van de Wet ruimtelijke ordening» en «wijzigings- of uitwerkingsplan» wordt gelezen «omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet»,

4°. in de artikelen 49 en 58 van de Wet geluidhinder voor «omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2° of 3°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van het bestemmingsplan wordt afgeweken» wordt gelezen «omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet»,

5°. in artikel 110c van de Wet geluidhinder voor «omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van het bestemmingsplan wordt afgeweken» wordt gelezen «omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet»,

b. de op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet aanwezige terreinen waarvan de geluidszone op grond van artikel 41, derde lid, van de Wet geluidhinder voortbestaat, totdat aan de verplichting tot het vaststellen van een omgevingsplan, bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet, is voldaan,

c. de onderstaande besluiten, totdat deze onherroepelijk zijn:

1°. het bij bestemmingsplan wijzigen en opheffen van een geluidszone op grond van hoofdstuk V van de Wet geluidhinder, waarvan het ontwerpbesluit ter inzage is gelegd voor dat tijdstip,

2°. het vaststellen van een hogere waarde voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting van bestaande, in aanbouw zijnde en geprojecteerde woningen, andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen op grond van hoofdstuk V van de Wet geluidhinder, waarvoor voor dat tijdstip een aanvraag is ingediend,

3°. het beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in de artikelen 49 en 58 van de Wet geluidhinder, waarvoor de aanvraag is ingediend voor dat tijdstip,

4°. het vaststellen van een geluidreductieplan als bedoeld in artikel 67 van de Wet geluidhinder, waarvan het ontwerpbesluit ter inzage is gelegd voor dat tijdstip.

2. Voor een op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet bestaand industrieterrein als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder wordt uiterlijk op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip voldaan aan de plicht tot het bij omgevingsplan als omgevingswaarden vaststellen van geluidproductieplafonds als bedoeld in artikel 2.11a van de Omgevingswet.

3. In afwijking van de artikelen 2.11a en 2.12a, eerste lid, van de Omgevingswet worden voor een op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet bestaand industrieterrein als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder dat als industrieterrein van regionaal belang is aangewezen bij provinciale verordening krachtens de Wet milieubeheer of de Wet ruimtelijke ordening bij besluit als omgevingswaarden geluidproductie-

plafonds vastgesteld door provinciale staten. Aan deze plicht wordt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip voldaan.

4. Een besluit tot vaststelling van maatregelen als bedoeld in artikel 63, vierde lid, van de Wet geluidhinder geldt als een programma als bedoeld in afdeling 3.2 van de Omgevingswet.

5. Een geluidreductieplan als bedoeld in artikel 67 van de Wet geluidhinder geldt als een programma als bedoeld in afdeling 3.2 van de Omgevingswet.

Artikel 3.7 (vangnetbepaling)

Bij algemene maatregel van bestuur kan overgangsrecht worden geregeld voor een bepaling in de Wet geluidhinder of hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, die wordt vervangen door een bepaling in een algemene maatregel van bestuur op grond van de Omgevingswet, voor zover hierin niet is voorzien in het overgangsrecht in deze wet.

HOOFDSTUK 3A OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 3a.1 (wijziging Aanvullingswet bodem Omgevingswet)

Indien het bij koninklijke boodschap van 22 januari 2018 ingediende voorstel van wet tot wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op het beschermen van de bodem, met inbegrip van het grondwater, en het duurzaam en doelmatig gebruik van de bodem (Aanvullingswet bodem Omgevingswet) (Kamerstukken 34 864) tot wet is of wordt verheven, wordt die wet als volgt gewijzigd:

1. In artikel 1.1 wordt na onderdeel I een onderdeel ingevoegd, luidende:

Ia

In artikel 22.1 wordt, onder verlettering van onderdeel b tot c, een onderdeel ingevoegd, luidende:

b. de kaarten, bedoeld in artikel 3.5, tweede lid, van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet, en de besluiten, bedoeld in artikel 3.5, derde lid, van die wet,.

2. In artikel 3.2a wordt de zinsnede «die na dat tijdstip wordt ontdekt» vervangen door: ook indien die na dat tijdstip wordt ontdekt.

3. Artikel 3.5 wordt als volgt gewijzigd.

a. In het tweede lid wordt «een deel van een omgevingsplan» vervangen door: deel van een omgevingsplan.

b. Onder vernummering van het derde lid tot zesde lid, worden drie leden ingevoegd, luidende:

3. Een besluit van de gemeenteraad over het toepassen van grond of baggerspecie op of in de bodem als bedoeld in artikel 12a, tweede lid, van de Wet bodembescherming geldt als deel van een omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet.

4. Een besluit van het algemeen bestuur van een waterschap tot vaststelling van voorschriften over het toepassen van grond of baggerspecie in oppervlaktewater als bedoeld in artikel 6.6, tweede lid, van de Waterwet en een verordening van een waterschap als bedoeld in artikel 6.6, derde lid, van die wet, voor zover die betrekking heeft op het toepassen van grond of baggerspecie in oppervlaktewater, gelden als deel

van een waterschapsverordening als bedoeld in artikel 2.5 van de Omgevingswet.

5. Een besluit van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat tot vaststelling van voorschriften over het toepassen van grond of baggerspecie in oppervlaktewater als bedoeld in artikel 6.6, tweede lid, van de Waterwet geldt gedurende twee jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van deze wet als een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet.

4. Artikel 4.1 wordt als volgt gewijzigd:

a. Aan het eerste lid wordt de volgende zin toegevoegd: Op de voorbereiding van een ministeriële regeling in verband met de invoering van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet is artikel 23.4 van de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing.

b. In het tweede lid, onder d, wordt «Onze Minister van Infrastructuur en Milieu» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

HOOFDSTUK 4 SLOTBEPALINGEN

Artikel 4.1 (internetpublicatie, voorhang en andere totstandkomingsvereisten Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet en Aanvullingsregeling geluid Omgevingsrecht)

1. Op de voorbereiding van een algemene maatregel van bestuur in verband met de invoering van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet zijn de artikelen 23.4 en 23.5 van de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing. Op de voorbereiding van een ministeriële regeling in verband met de invoering van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet is artikel 23.4 van de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing.

2. De artikelen, bedoeld in het eerste lid, treden in de plaats van wettelijke voorschriften waarin is bepaald dat:

a. over het ontwerp van een regeling of het voornemen tot het treffen van een regeling advies moet worden gevraagd of extern overleg moet worden gevoerd,

b. van het ontwerp van een regeling kennis moet worden gegeven,

c. de voordracht niet eerder wordt gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd,

d. de voordracht voor een algemene maatregel van bestuur moet worden gedaan door een andere Minister dan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

e. door of namens een van de kamers der Staten-Generaal of een aantal leden daarvan kan worden verlangd dat het onderwerp of de inwerkingtreding van de regeling bij de wet wordt geregeld, en

f. een regeling niet eerder in werking kan treden dan nadat sinds haar vaststelling of bekendmaking een bepaalde termijn is verstreken.

3. Het tweede lid, aanhef en onder a, is niet van toepassing op het vragen van advies aan de Afdeling advisering van de Raad van State.

Artikel 4.2 (inwerkingtreding)

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip dat voor de verschillende hoofdstukken, artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 4.3 (citeertitel)

Deze wet wordt aangehaald als: Aanvullingswet geluid Omgevingswet.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

35 054 Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)

A TWEEDE HERDRUK[1]

GEWIJZIGD VOORSTEL VAN WET

2 juli 2019

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is om de Omgevingswet aan te vullen met regels over de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK 1 WIJZIGINGEN IN DE OMGEVINGSWET

Artikel 1.1 (Omgevingswet)

De Omgevingswet wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 2.10 wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder a, en het tweede lid kunnen bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld over de aard en de termijn als de omgevingswaarde een geluidproductieplafond is.

B

Artikel 2.11, tweede lid, komt te luiden:

2. Bij omgevingsplan kunnen geen omgevingswaarden worden vastgesteld in aanvulling op of in afwijking van omgevingswaarden die bij omgevingsverordening, algemene maatregel van bestuur of besluit als

[1] In verband met vervanging in de titel van afdeling 22.2 van het woord «decentralisale» door het woord: decentrale

kst-35054-A-n2
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

bedoeld in artikel 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, of 2.15, tweede lid, zijn vastgesteld, tenzij bij de omgevingsverordening, de maatregel of het besluit anders is bepaald.

C

In paragraaf 2.3.2 wordt na artikel 2.11 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.11a (verplichte omgevingswaarden gemeente voor geluidproductie industrieterreinen)

Bij omgevingsplan worden in ieder geval als omgevingswaarden geluidproductieplafonds vastgesteld rondom industrieterreinen waar bij algemene maatregel van bestuur aangewezen activiteiten kunnen worden verricht die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken.

D

Artikel 2.12, tweede lid, komt te luiden:
2. Bij omgevingsverordening kunnen geen omgevingswaarden worden vastgesteld in aanvulling op of in afwijking van omgevingswaarden die bij algemene maatregel van bestuur of besluit als bedoeld in artikel 2.15, tweede lid, zijn vastgesteld, tenzij bij de maatregel of het besluit anders is bepaald.

E

Na artikel 2.12 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.12a (omgevingswaarden provincie voor geluidproductie industrieterreinen)

1. Op verzoek van de gemeenteraad kunnen bij besluit van provinciale staten als omgevingswaarden geluidproductieplafonds worden vastgesteld rondom de in artikel 2.11a bedoelde industrieterreinen als dat nodig is voor een doelmatige beheersing van het geluid afkomstig van die industrieterreinen.
2. Provinciale staten kunnen deze bevoegdheid delegeren aan gedeputeerde staten.

F

In paragraaf 2.3.3 wordt na artikel 2.13 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.13a (verplichte omgevingswaarden provincie voor geluidproductie wegen en lokale spoorwegen)

1. Provinciale staten stellen bij besluit als omgevingswaarden geluidproductieplafonds vast aan weerszijden van bij omgevingsverordening aangewezen:
a. wegen in beheer bij de provincie,
b. lokale spoorwegen, voor zover gelegen buiten de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen.
2. Provinciale staten kunnen deze bevoegdheid delegeren aan gedeputeerde staten.

G

Artikel 2.15 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede tot en met vierde lid worden vernummerd tot derde tot en met vijfde lid.

2. Na het eerste lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
2. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat stelt bij besluit als omgevingswaarden geluidproductieplafonds vast aan weerszijden van bij ministeriële regeling aangewezen:
a. wegen in beheer bij het Rijk,
b. hoofdspoorwegen.

3. In het vijfde lid (nieuw) wordt «tweede lid» vervangen door: vierde lid.

H

Aan artikel 2.16, eerste lid, wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel b door een komma, een onderdeel toegevoegd, luidende:
c. de beheersing van geluid afkomstig van wegen in beheer bij de gemeente, lokale spoorwegen, voor zover deze niet zijn aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, aanhef en onder b, en industrieterreinen.

I

Aan artikel 2.17, eerste lid, wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel b door een komma, een onderdeel toegevoegd, luidende:
c. de beheersing van geluid afkomstig van wegen als bedoeld onder b.

J

Artikel 2.18, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel b wordt «geluidhinder» vervangen door: geluid.

2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel e door een komma, wordt na onderdeel e een onderdeel toegevoegd, luidende:
f. de beheersing van geluid afkomstig van wegen en lokale spoorwegen die zijn aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, en van industrieterreinen als toepassing is gegeven aan artikel 2.12a.

K

Artikel 2.19, derde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel b wordt geletterd c.

2. Na onderdeel a wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
b. bij Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat: de beheersing van geluid afkomstig van wegen in beheer bij het Rijk en hoofdspoorwegen die zijn aangewezen op grond van artikel 2.15, tweede lid,.

L

Aan artikel 2.24 wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. Regels als bedoeld in het eerste en tweede lid kunnen ook betrekking hebben op de uitoefening van de taak, bedoeld in artikel 2.19, derde lid, onder b, door de beheerder, bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet.

M

Artikel 2.25, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan onderdeel a wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
9°. een besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden als bedoeld in artikel 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, of 2.15, tweede lid, of een besluit tot vaststelling van geluidwerende maatregelen als bedoeld in artikel 2.43,.

2. Onderdeel b komt te luiden:
b. de uitoefening van een taak als bedoeld in paragraaf 2.4.1, de uitoefening van een bevoegdheid als bedoeld in artikel 2.38 of het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 3.10, tweede lid, onder b, onder 2°.

N

Artikel 2.27 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel c wordt «geluidhinder» vervangen door: geluid.

2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel e door een komma, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
f. het beschermen van de gezondheid, met betrekking tot de beheersing van geluid afkomstig van wegen en lokale spoorwegen.

O

Artikel 2.28 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel d komt te luiden:
d. het beschermen van de gezondheid, met betrekking tot de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen,.

2. In onderdeel e wordt «onder b» vervangen door: onder c.

P

In artikel 2.29, tweede lid, onder d, wordt «de geluidbelasting» vervangen door: het geluid.

Q

Na artikel 2.29 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.29a (verplichte instructieregels Rijk geluidproductieplafonds)

Regels op grond van artikel 2.24 worden in ieder geval gesteld over besluiten tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden met het oog op het beschermen van de gezondheid.

R

Artikel 2.33, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. De onderdelen b en c worden geletterd c en d.

2. Na onderdeel a wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

b. het waterschapsbestuur, als dat nodig is voor een doelmatige beheersing van het geluid afkomstig van wegen als bedoeld in artikel 2.17, eerste lid, onder c,.

S

Artikel 2.34, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. De onderdelen c en d worden geletterd d en e.

2. Na onderdeel b wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
c. provinciale staten over een besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden rondom industrieterreinen als bedoeld in artikel 2.12a, eerste lid, waarop zich voorzieningen voor defensie bevinden,.

T

Na artikel 2.42 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.43 (geluidwerende maatregelen aan gebouwen)

1. Het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van het waterschap, gedeputeerde staten en Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat bepalen bij besluit of, en zo ja, welke maatregelen aan een gebouw worden getroffen ter beperking van het geluid in het gebouw. De eerste zin is alleen van toepassing in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen.
2. Het besluit wordt ingetrokken in gevallen of op gronden die bij algemene maatregel van bestuur worden bepaald.

U

In artikel 3.6, eerste lid, onder d, wordt «de geluidbelasting» vervangen door: het geluid.

Ua

Artikel 3.8, eerste lid, aanhef en onder a, komt te luiden:
1. Gedeputeerde staten stellen ter uitvoering van de richtlijn omgevingslawaai, overeenkomstig artikel 3.6, een actieplan vast voor de volgende geluidbronnen:
a. belangrijke wegen als bedoeld in artikel 3, onder n, van die richtlijn, als het gaat om wegen die:
1°. in beheer zijn bij de provincie, of
2°. in beheer zijn bij een gemeente of waterschap en zijn gelegen buiten een agglomeratie als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid,.

V

Artikel 3.10, tweede lid, onder b, komt te luiden:
b. kan, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede en derde lid, bij algemene maatregel van bestuur of omgevingsverordening:
1°. een ander bestuursorgaan worden aangewezen dat het programma vaststelt,
2°. worden bepaald dat in plaats van de plicht, bedoeld in het eerste lid, een daarbij aangewezen bestuursorgaan of andere instantie maatregelen treft, gericht op het voldoen aan de omgevingswaarde.

W

In artikel 3.12 wordt na «opgenomen maatregelen» ingevoegd: of de maatregelen, bedoeld in artikel 3.10, tweede lid, onder b, onder 2°,.

X

In artikel 16.24 wordt «de paragrafen 16.3.2 tot en met 16.3.6» vervangen door: de paragrafen 16.3.1a tot en met 16.3.6.

Y

Na paragraaf 16.3.1 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 16.3.1a Geluidproductieplafonds

Artikel 16.24a (toepassing afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht)

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen.

Z

Aan artikel 16.78 wordt een lid toegevoegd, luidende:
5. Een besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, treedt in werking met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag waarop het besluit is bekendgemaakt. Als eerdere inwerkingtreding volgens het bevoegd gezag vanwege spoedeisende omstandigheden nodig is, kan het bevoegd gezag bepalen dat het besluit eerder in werking treedt.

AA

Aan artikel 16.88, tweede lid, wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel i door een komma, een onderdeel toegevoegd, luidende:
j. de wijze waarop rechthebbenden van een gebouw instemmen met het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 2.43, eerste lid.

AB

Artikel 20.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het zesde lid wordt vernummerd tot zevende lid.

2. Na het vijfde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
6. In afwijking van het eerste lid worden voor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden de methode van monitoring en het bestuursorgaan dat of de andere instantie die met de uitvoering van de monitoring is belast aangewezen bij algemene maatregel van bestuur.

3. In onderdeel a van het zevende lid (nieuw) wordt «eerste lid» vervangen door: eerste en zesde lid.

AC

In artikel 20.3, eerste lid, wordt «artikel 2.13» vervangen door: de artikelen 2.11a, 2.12a, eerste lid, 2.13, eerste lid, en 2.13a, eerste lid.

AD

Aan hoofdstuk 22 wordt een afdeling toegevoegd, luidende:

Afdeling 22.2 Sanering geluid decentrale infrastructuur

Artikel 22.18 (vaststellen van programma)

1. Het college van burgemeester en wethouders stelt uiterlijk op 18 juli 2038 een programma vast, gericht op het reduceren van geluid van wegen in beheer bij de gemeente en van lokale spoorwegen, voor zover deze niet zijn aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, aanhef en onder b.
2. Het algemeen bestuur van een waterschap stelt uiterlijk op 18 juli 2038 een programma vast, gericht op het reduceren van geluid van wegen in beheer bij het waterschap.
3. Gedeputeerde staten stellen uiterlijk op 18 juli 2038 een programma vast, gericht op het reduceren van geluid van wegen in beheer bij de provincie en van lokale spoorwegen, voor zover deze zijn aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, aanhef en onder b.
4. De artikelen 2.25, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1, 16.27, 16.77a, tweede lid, en 16.88 zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in artikel 16.27, tweede lid, voor «die wijziging niet ziet op een in dat programma opgenomen beschrijving van een activiteit als gevolg waarvan de activiteit is toegestaan» wordt gelezen «die wijziging niet ziet op een in dat programma opgenomen maatregelkeuze voor een locatie».

Artikel 22.19 (einde sanering)

Deze afdeling vervalt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

HOOFDSTUK 2 INTREKKING EN WIJZIGING VAN ANDERE WETTEN

Paragraaf 2.1 Intrekken van de Wet geluidhinder

Artikel 2.1 (Intrekken wet geluidhinder)

De Wet geluidhinder wordt ingetrokken.

Paragraaf 2.2 Wijziging van andere wetten

Artikel 2.2 (Algemene douanewet)

De Algemene douanewet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1:3, vierde lid, vervalt:, de Wet geluidhinder.

B

In de bijlage bij de artikelen 1:1 en 1:3 vervalt: – Wet geluidhinder.

Artikel 2.3 (Algemene wet bestuursrecht)

Bijlage 2 bij de Algemene wet bestuursrecht wordt als volgt gewijzigd:

1. Hoofdstuk 1, artikel 1, wordt als volgt gewijzigd:

a. In de zinsnede met betrekking tot de Wet milieubeheer vervalt in onderdeel a: 11.18.

b. In de zinsnede met betrekking tot de Omgevingswet wordt, onder verlettering van de onderdelen b tot en met o, tot c tot en met p, na onderdeel a ingevoegd:
b: artikel 2.13a, eerste lid, voor zover het betreft de eerste vaststelling en daarbij toepassing is gegeven aan op grond van artikel 2.24 van de Omgevingswet gestelde regels over vaststelling van geluidproductieplafonds op basis van de historische geluidproductie, vermeerderd met 1,5 dB.

c. Aan de zinsnede met betrekking tot de Omgevingswet wordt, onder verwijdering van de punt aan het slot van onderdeel p, een onderdeel toegevoegd, luidende:
q. artikel 22.18, voor zover het niet betreft een onderdeel van een programma dat voor een locatie de maatregelkeuze bevat.

2. Hoofdstuk 2, artikel 2, wordt als volgt gewijzigd:

a. De zinsnede met betrekking tot de Wet geluidhinder vervalt.

b. In de zinsnede met betrekking tot de Omgevingswet wordt, onder verlettering van de onderdelen b tot en met h, tot e tot en met k, na onderdeel a ingevoegd:
b. artikel 2.12a, eerste lid
c. artikel 2.13a, eerste lid
d. artikel 2.15, tweede lid.

Artikel 2.4 (Wet milieubeheer)

De Wet milieubeheer wordt als volgt gewijzigd:

A

De titels 11.1 en 11.3 van hoofdstuk 11 vervallen.

B

In de opsomming in artikel 13.1, tweede lid, vervalt: de Wet geluidhinder,.

C

Artikel 18.2j vervalt.

D

In artikel 20.3, eerste lid, vervalt: de Wet geluidhinder;.

E

In artikel 21.6, vierde lid, vervalt:
a. 11.1, eerste lid, 11.3, eerste lid,

b. 11.29, vierde lid,.

F

In de opsomming van bijlage 1 vervalt: Wet geluidhinder.

HOOFDSTUK 3 OVERGANGSRECHT

Artikel 3.1 (algemeen overgangsrecht hoofdstuk 11 Wet milieubeheer)

1. Het recht zoals dat gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet blijft van toepassing op de onderstaande besluiten totdat deze onherroepelijk zijn:
a. de vaststelling of wijziging van geluidproductieplafonds waarvoor voor dat tijdstip een verzoek als bedoeld in artikel 11.31, eerste lid, van de Wet milieubeheer is ingediend,
b. de ambtshalve vaststelling of wijziging van geluidproductieplafonds als het besluit is bekendgemaakt voor dat tijdstip,
c. een ontheffing van de verplichting tot naleving van een geluidproductieplafond als bedoeld in artikel 11.24, eerste lid, van de Wet milieubeheer waarvoor voor dat tijdstip een verzoek als bedoeld in dat artikel is ingediend,
d. de vaststelling van een overschrijdingsbesluit als bedoeld in artikel 11.49, eerste lid, van de Wet milieubeheer waarvoor voor dat tijdstip een verzoek als bedoeld in dat artikel is ingediend.
2. Als op grond van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer zoals dat gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet een plicht bestond tot het treffen van geluidwerende of geluidbeperkende maatregelen op grond van een onherroepelijk besluit, of op grond van een besluit dat onder de werking van dit artikel valt, en die maatregelen op dat tijdstip nog niet zijn getroffen, blijft op die plicht de Wet milieubeheer van toepassing.
3. Artikel 11.22 van de Wet milieubeheer blijft van toepassing totdat de in dat artikel bedoelde beheerder over het laatste volledige kalenderjaar waarop hoofdstuk 11 van die wet van toepassing was een verslag over de naleving van de geluidproductieplafonds in dat kalenderjaar aan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft gezonden.

Artikel 3.2 (overgangsrecht geluidproductieplafonds langs rijkswegen en hoofdspoorwegen)

1. De volgende geluidproductieplafonds worden, als zij onherroepelijk zijn, door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat met bij ministeriële regeling gestelde rekenvoorschriften herberekend:
a. de op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet vastgestelde geluidproductieplafonds,
b. de geluidproductieplafonds die onder de werking van artikel 3.1, eerste lid, onder a en d, of 3.3, tweede lid, onder c, vallen,
c. de geluidproductieplafonds die zijn opgenomen in een ontwerptracébesluit dat op of na het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet ter inzage is gelegd.
2. De herberekende geluidproductieplafonds gelden als bij besluit als omgevingswaarden vastgestelde geluidproductieplafonds als bedoeld in artikel 2.15, tweede lid, van de Omgevingswet.
3. Een ontheffing van de verplichting tot naleving van een geluidproductieplafond als bedoeld in artikel 11.24 van de Wet milieubeheer geldt als een bij besluit als omgevingswaarde vastgesteld geluidproductieplafond als bedoeld in artikel 2.15, tweede lid, van de Omgevingswet.

4. Als in een ontheffing als bedoeld in het derde lid een voorschrift is opgenomen over de mate van overschrijding van het geluidproductieplafond, wordt die mate van overschrijding door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat herberekend met de in het eerste lid bedoelde rekenmethode.

Artikel 3.3 (overgangsrecht geluidsanering Wet milieubeheer)

1. Afdeling 11.3.6 van de Wet milieubeheer blijft van toepassing tot 1 januari 2024.
2. In geval van toepassing van het eerste lid blijft hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer van toepassing op:
a. een op grond van artikel 11.56, eerste lid, van die wet ingediend verzoek om vaststelling van een saneringsplan, totdat dit saneringsplan onherroepelijk is,
b. een wijziging van een saneringsplan of de termijn waarbinnen de daarin opgenomen saneringsmaatregelen moeten zijn getroffen als bedoeld in artikel 11.61 van die wet, totdat deze wijziging van dit saneringsplan of deze termijn onherroepelijk is,
c. een op grond van artikel 11.63, eerste lid, van die wet ingediend verzoek tot verlaging van geluidproductieplafonds, totdat deze verlaging van geluidproductieplafonds onherroepelijk is, en
d. de in de saneringsplannen opgenomen saneringsmaatregelen en de eventuele geluidwerende maatregelen, totdat deze maatregelen getroffen zijn.

Artikel 3.4 (algemeen overgangsrecht Wet geluidhinder)

1. Het recht zoals dat gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet blijft van toepassing op de onderstaande besluiten totdat deze onherroepelijk zijn:
a. het nemen van een besluit tot aanleg of reconstructie van een weg of aanleg of wijziging van een spoorweg buiten toepassing van de bestemmingsplanprocedure waarbij uitvoering wordt gegeven aan de Wet geluidhinder en waarvoor de resultaten van het vereiste akoestische onderzoek en een beschrijving van de maatregelen die nodig zijn voor dat tijdstip aan het college van burgemeester en wethouders zijn overgelegd,
b. het vaststellen van een programma van maatregelen, een saneringsprogramma of het vaststellen van de ten hoogste toelaatbare waarde van de geluidsbelasting en maatregelen waarbij uitvoering wordt gegeven aan de Wet geluidhinder, voor bij algemene maatregel van bestuur aangewezen saneringsprojecten.
2. Als op grond van de Wet geluidhinder zoals die gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet een plicht bestond tot het treffen van maatregelen als bedoeld in het eerste lid op grond van een onherroepelijk besluit, of op grond van een besluit dat onder de werking van dit artikel valt, en die maatregelen op dat tijdstip nog niet zijn getroffen, blijft op die plicht de Wet geluidhinder van toepassing.

Artikel 3.5 (overgangsrecht wegen Wet geluidhinder en invoering geluidproductieplafonds langs provinciale wegen)

1. Het recht zoals dat gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet blijft van toepassing op:
a. de op dat tijdstip aanwezige, in aanleg zijnde of geprojecteerde wegen in beheer bij de provincie, totdat provinciale staten op grond van artikel 2.13a, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet bij besluit als omgevingswaarden geluidproductieplafonds hebben vastgesteld aan weerszijden van die wegen, en deze besluiten in werking zijn getreden, met dien verstande dat:

1°. in de artikelen 74, 76, 77, 79, 99 en 110c van de Wet geluidhinder voor «bestemmingsplan« wordt gelezen «omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet» of, waar van toepassing, «projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet»,

2°. in de artikelen 76 en 77 van de Wet geluidhinder voor «wijzigings- of uitwerkingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a of b, van de Wet ruimtelijke ordening» en «wijzigings- of uitwerkingsplan» wordt gelezen «omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet»,

3°. in artikel 76a van de Wet geluidhinder voor «omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2° of 3°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van het bestemmingsplan wordt afgeweken» wordt gelezen «omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet»,

4°. in de artikelen 98 en 104a van de Wet geluidhinder voor «tracébesluit» wordt gelezen «projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet»,

5°. in artikel 98 van de Wet geluidhinder voor «wegaanpassingsbesluit als bedoeld in artikel 5 van de Spoedwet wegverbreding» wordt gelezen «projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet»,

6°. in artikel 98 van de Wet geluidhinder voor «geluidplan als bedoeld in artikel 6, vijfde lid, van de Spoedwet wegverbreding» wordt gelezen «programma als bedoeld in afdeling 3.2 van de Omgevingswet»,

7°. in artikel 110c van de Wet geluidhinder voor «omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van het bestemmingsplan wordt afgeweken» wordt gelezen «omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet»,

b. de onderstaande besluiten, totdat deze onherroepelijk zijn:

1°. het vaststellen van een hogere waarde voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting van bestaande, in aanbouw zijnde en geprojecteerde woningen, andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen op grond van hoofdstuk VI van de Wet geluidhinder, waarvoor voor dat tijdstip een aanvraag is ingediend,

2°. het beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 76a van de Wet geluidhinder, waarvoor de aanvraag is ingediend voor dat tijdstip.

2. Voor een op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet bestaande weg in beheer bij de provincie wordt uiterlijk op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip voldaan aan de plicht tot het bij besluit als omgevingswaarden vaststellen van geluidproductieplafonds als bedoeld in artikel 2.13a, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet.

Artikel 3.6 (overgangsrecht industrieterreinen Wet geluidhinder en invoering geluidproductieplafonds rondom industrieterreinen)

1. Het recht zoals dat gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet blijft van toepassing op:

a. de op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet aanwezige industrieterreinen als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder, totdat de gemeenteraad, respectievelijk provinciale staten, op grond van artikel 2.11a van de Omgevingswet bij omgevingsplan als omgevingswaarden geluidproductieplafonds heeft vastgesteld, respectievelijk op grond van artikel 2.12, derde lid, bij besluit als omgevingswaarden geluidproductieplafonds hebben vastgesteld rondom die industrieterreinen, en deze besluiten in werking zijn getreden, met dien verstande dat:

1°. in de artikelen 40, 41, 46, 48, 55, 56, 57 en 110c van de Wet geluidhinder voor «bestemmingsplan» wordt gelezen «omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet» of, waar van toepassing, «projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet»,

2°. in artikel 41 van de Wet geluidhinder voor «omgevingsvergunningen voor activiteiten met betrekking tot een inrichting als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht» wordt gelezen «omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet»,

3°. in de artikelen 48 en 57 van de Wet geluidhinder voor «wijzigings- of uitwerkingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a of b, van de Wet ruimtelijke ordening» en «wijzigings- of uitwerkingsplan» wordt gelezen «omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet»,

4°. in de artikelen 49 en 58 van de Wet geluidhinder voor «omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2° of 3°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van het bestemmingsplan wordt afgeweken» wordt gelezen «omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet»,

5°. in artikel 110c van de Wet geluidhinder voor «omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van het bestemmingsplan wordt afgeweken» wordt gelezen «omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet»,

b. de op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet aanwezige terreinen waarvan de geluidszone op grond van artikel 41, derde lid, van de Wet geluidhinder voortbestaat, totdat aan de verplichting tot het vaststellen van een omgevingsplan, bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet, is voldaan,

c. de onderstaande besluiten, totdat deze onherroepelijk zijn:

1°. het bij bestemmingsplan wijzigen en opheffen van een geluidszone op grond van hoofdstuk V van de Wet geluidhinder, waarvan het ontwerpbesluit ter inzage is gelegd voor dat tijdstip,

2°. het vaststellen van een hogere waarde voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting van bestaande, in aanbouw zijnde en geprojecteerde woningen, andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen op grond van hoofdstuk V van de Wet geluidhinder, waarvoor voor dat tijdstip een aanvraag is ingediend,

3°. het beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in de artikelen 49 en 58 van de Wet geluidhinder, waarvoor de aanvraag is ingediend voor dat tijdstip,

4°. het vaststellen van een geluidreductieplan als bedoeld in artikel 67 van de Wet geluidhinder, waarvan het ontwerpbesluit ter inzage is gelegd voor dat tijdstip.

2. Voor een op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet bestaand industrieterrein als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder wordt uiterlijk op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip voldaan aan de plicht tot het bij omgevingsplan als omgevingswaarden vaststellen van geluidproductieplafonds als bedoeld in artikel 2.11a van de Omgevingswet.

3. In afwijking van de artikelen 2.11a en 2.12a, eerste lid, van de Omgevingswet worden voor een op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet bestaand industrieterrein als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder dat als industrieterrein van regionaal belang is aangewezen bij provinciale verordening krachtens de Wet milieubeheer of de Wet ruimtelijke ordening bij besluit als omgevingswaarden geluidproductie-

plafonds vastgesteld door provinciale staten. Aan deze plicht wordt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip voldaan.

4. Een besluit tot vaststelling van maatregelen als bedoeld in artikel 63, vierde lid, van de Wet geluidhinder geldt als een programma als bedoeld in afdeling 3.2 van de Omgevingswet.

5. Een geluidreductieplan als bedoeld in artikel 67 van de Wet geluidhinder geldt als een programma als bedoeld in afdeling 3.2 van de Omgevingswet.

Artikel 3.7 (vangnetbepaling)

Bij algemene maatregel van bestuur kan overgangsrecht worden geregeld voor een bepaling in de Wet geluidhinder of hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, die wordt vervangen door een bepaling in een algemene maatregel van bestuur op grond van de Omgevingswet, voor zover hierin niet is voorzien in het overgangsrecht in deze wet.

HOOFDSTUK 3A OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 3a.1 (wijziging Aanvullingswet bodem Omgevingswet)

Indien het bij koninklijke boodschap van 22 januari 2018 ingediende voorstel van wet tot wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op het beschermen van de bodem, met inbegrip van het grondwater, en het duurzaam en doelmatig gebruik van de bodem (Aanvullingswet bodem Omgevingswet) (Kamerstukken 34 864) tot wet is of wordt verheven, wordt die wet als volgt gewijzigd:

1. In artikel 1.1 wordt na onderdeel I een onderdeel ingevoegd, luidende:

Ia

In artikel 22.1 wordt, onder verlettering van onderdeel b tot c, een onderdeel ingevoegd, luidende:

b. de kaarten, bedoeld in artikel 3.5, tweede lid, van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet, en de besluiten, bedoeld in artikel 3.5, derde lid, van die wet,.

2. In artikel 3.2a wordt de zinsnede «die na dat tijdstip wordt ontdekt» vervangen door: ook indien die na dat tijdstip wordt ontdekt.

3. Artikel 3.5 wordt als volgt gewijzigd.

a. In het tweede lid wordt «een deel van een omgevingsplan» vervangen door: deel van een omgevingsplan.

b. Onder vernummering van het derde lid tot zesde lid, worden drie leden ingevoegd, luidende:

3. Een besluit van de gemeenteraad over het toepassen van grond of baggerspecie op of in de bodem als bedoeld in artikel 12a, tweede lid, van de Wet bodembescherming geldt als deel van een omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet.

4. Een besluit van het algemeen bestuur van een waterschap tot vaststelling van voorschriften over het toepassen van grond of baggerspecie in oppervlaktewater als bedoeld in artikel 6.6, tweede lid, van de Waterwet en een verordening van een waterschap als bedoeld in artikel 6.6, derde lid, van die wet, voor zover die betrekking heeft op het toepassen van grond of baggerspecie in oppervlaktewater, gelden als deel

van een waterschapsverordening als bedoeld in artikel 2.5 van de Omgevingswet.

5. Een besluit van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat tot vaststelling van voorschriften over het toepassen van grond of baggerspecie in oppervlaktewater als bedoeld in artikel 6.6, tweede lid, van de Waterwet geldt gedurende twee jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van deze wet als een besluit tot het stellen van maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet.

4. Artikel 4.1 wordt als volgt gewijzigd:

a. Aan het eerste lid wordt de volgende zin toegevoegd: Op de voorbereiding van een ministeriële regeling in verband met de invoering van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet is artikel 23.4 van de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing.

b. In het tweede lid, onder d, wordt «Onze Minister van Infrastructuur en Milieu» vervangen door: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

HOOFDSTUK 4 SLOTBEPALINGEN

Artikel 4.1 (internetpublicatie, voorhang en andere totstandkomingsvereisten Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet en Aanvullingsregeling geluid Omgevingsrecht)

1. Op de voorbereiding van een algemene maatregel van bestuur in verband met de invoering van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet zijn de artikelen 23.4 en 23.5 van de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing. Op de voorbereiding van een ministeriële regeling in verband met de invoering van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet is artikel 23.4 van de Omgevingswet van overeenkomstige toepassing.

2. De artikelen, bedoeld in het eerste lid, treden in de plaats van wettelijke voorschriften waarin is bepaald dat:

a. over het ontwerp van een regeling of het voornemen tot het treffen van een regeling advies moet worden gevraagd of extern overleg moet worden gevoerd,

b. van het ontwerp van een regeling kennis moet worden gegeven,

c. de voordracht niet eerder wordt gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd,

d. de voordracht voor een algemene maatregel van bestuur moet worden gedaan door een andere Minister dan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

e. door of namens een van de kamers der Staten-Generaal of een aantal leden daarvan kan worden verlangd dat het onderwerp of de inwerkingtreding van de regeling bij de wet wordt geregeld, en

f. een regeling niet eerder in werking kan treden dan nadat sinds haar vaststelling of bekendmaking een bepaalde termijn is verstreken.

3. Het tweede lid, aanhef en onder a, is niet van toepassing op het vragen van advies aan de Afdeling advisering van de Raad van State.

Artikel 4.2 (inwerkingtreding)

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip dat voor de verschillende hoofdstukken, artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 4.3 (citeertitel)

Deze wet wordt aangehaald als: Aanvullingswet geluid Omgevingswet.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

35 054 Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)

B BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 oktober 2019

Hierbij bied ik u het ontwerp Aanvullingsbesluit[1] geluid Omgevingswet aan (hierna: Aanvullingsbesluit). Ik bied dit besluit aan mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het Aanvullingsbesluit vormt samen met de Aanvullingswet geluid Omgevingswet en de Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet het zogenoemde aanvullingsspoor geluid van de Omgevingswet.

Met het Aanvullingsbesluit is een volgende stap gezet in de juridische uitwerking van de bestuurlijke afspraken over beleidsvernieuwing op het gebied van geluid (ook bekend als SWUNG-2) en de integratie van deze geluidregels in het stelsel van de Omgevingswet. Die afspraken zijn vastgelegd in de Kamerbrief van 28 maart 2013 (kst-32 252-52). De beleidsvernieuwing is gericht op het verbeteren van de bescherming tegen geluid door structurele monitoring, de vereenvoudiging van het normenkader en van de procedures. De huidige Wet geluidhinder is complex, formuleert verschillende normen voor verschillende situaties en voorziet niet in instrumentarium voor het beheersen van de autonome groei van het geluid door bijvoorbeeld toename van het verkeer. Dit levert, gelet op de procedures, uitvoeringsproblemen op.

Het Aanvullingsbesluit vult de bestaande AMvB's onder de Omgevingswet aan met specifieke regels over het geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen en met regels over het toelaten van geluidgevoelige gebouwen nabij die geluidbronnen. Ook bevat het Aanvullingsbesluit regels over de sanering van te hoge geluidbelastingen die afkomstig zijn van decentrale infrastructuur. De bestaande AMvB's onder de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer worden ingetrokken. Tot slot vult het Aanvullingsbesluit de zogenaamde bruids-

[1] Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning onder griffie nr. 164662.17.

kst-35054-B
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

schat van het Invoeringsbesluit (overgangsrecht voor voormalige rijksregels ten behoeve van het omgevingsplan) aan met regels over het aanleggen of wijzigen van wegen of spoorwegen zonder geluidproductie-plafonds en bevat het overgangs- en invoeringsbepalingen.

Bij de totstandkoming van het Aanvullingsbesluit is een zorgvuldig en uitgebreid proces doorlopen en is een veelheid aan organisaties en partijen betrokken geweest. De Ministeries van IenW en BZK hebben zich maximaal ingespannen om punten uit de consultatie te verwerken. Aanpassingen zijn gericht op een betere uitvoerbaarheid, een betere inpassing in het stelsel van de Omgevingswet, meer uitleg over bijvoorbeeld de samenhang van de regels, en het herstel van onjuistheden en omissies. Punten die de Aanvullingswet geluid, systeemkeuzes voor het stelsel van de Omgevingswet of de bestuurlijk afgesproken beleidsvernieuwing SWUNG betreffen, zijn echter niet (in het kader van het besluit) overgenomen. De uitvoerbaarheid is een belangrijk aandachtspunt bij de verdere uitwerking van de regels in de Aanvullingsregeling geluid en het proces van invoeringsbegeleiding in het kader van Aan de slag met de Omgevingswet. Voor de verdere inhoud van het Aanvullingsbesluit en het totstandkomingsproces verwijs ik u naar de ontwerpnota van toelichting.

De voorlegging geschiedt in het kader van de voorhangprocedure van artikel 23.5 van de Omgevingswet en biedt uw Kamer de mogelijkheid zich uit te spreken over het Aanvullingsbesluit, voordat dit aan de Raad van State zal worden voorgelegd.

Op grond van de aangehaalde bepalingen geschiedt de voordracht aan de Koning ter verkrijging van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State over het ontwerpbesluit niet eerder dan vier weken nadat het ontwerpbesluit aan beide Kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel Aanvullingswet geluid Omgevingswet in de Tweede Kamer is een motie ingediend en heb ik een toezegging gedaan. De motie en de toezegging hebben (mede) betrekking op de inhoud van het Aanvullingsbesluit. In bijlage 1 bij deze brief heb ik opgenomen hoe ik hiermee ben omgegaan. Zoals toegezegd aan de Eerste Kamer wordt bij de voorhang van een ontwerpaanvullingsbesluit gereageerd op het advies van de Adviescommissie Omgevingswet over dat aanvullingsbesluit. De reactie is als bijlage 2 bij deze brief gevoegd.

Een gelijkluidende brief heb ik gezonden aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven-Van der Meer

BIJLAGE 1 - MOTIES EN TOEZEGGINGEN

Op 27 juni 2019 is het wetsontwerp van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet, in de Tweede Kamer besproken dat vervolgens op 2 juli 2019 met ruime meerderheid is aanvaard. Tijdens dat debat heb ik een toezegging gedaan om de Kamer over twee onderwerpen nader schriftelijk te informeren, namelijk volksgezondheid en maatregelen bij overschrijding van de binnenwaarde. Mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geef ik hierbij invulling aan die toezegging.

Volksgezondheid

Eerst ga ik in op het aspect volksgezondheid. De heer Smeulders (GroenLinks) benadrukte tijdens het debat dat volksgezondheid een belangrijk criterium zou moeten zijn bij het stellen van geluidnormen. Hoewel hij begrip toonde voor de visie van het kabinet dat het niet nodig is dit expliciet voor geluid te regelen omdat het aspect volksgezondheid op andere plekken in de Omgevingswet al is geregeld, diende hij een motie in waarin de regering wordt verzocht om het belang van de volksgezondheid expliciet op te nemen in het definitieve Aanvullingsbesluit geluid.[2] De heer Smeulders gaf daarbij aan bereid te zijn deze motie in te trekken als ik concrete voorbeelden kan geven van andere plekken in de wet waarin het aspect geluid al zo duidelijk wordt meegenomen dat de motie overbodig is. In verband hiermee is de motie niet in stemming gebracht, maar aangehouden.

Bij de totstandkoming van de Omgevingswet en de bijbehorende AMvB's is in het verleden al meermalen met de Kamer gesproken over het belang van de volksgezondheid. Dat belang is al verankerd in de Omgevingswet, bijvoorbeeld in de doelbepaling in artikel 1.3 in combinatie met artikel 2.1, eerste lid. Op grond daarvan vormt het «bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving» een dwingend aspect van de bestuurlijke taak- en bevoegdheidsoefening op grond van de Omgevingswet, in samenhang met het «doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften». Met het amendement-Smaling[3] is het belang van de gezondheid op enkele plekken expliciet aan de wet toegevoegd. Dit betreft onder andere het vierde lid van artikel 2.1. In dat artikellid is nu bepaald dat bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties in ieder geval rekening wordt gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid. De nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving gaat uitgebreid in op gezondheid als aspect van de bestuurlijke afwegingen die bestuursorganen maken.[4]

Met de Aanvullingswet geluid worden daarnaast de artikelen 2.27 en 2.28 van de Omgevingswet aangevuld met een bepaling dat de door het Rijk te stellen instructieregels (in het Aanvullingsbesluit geluid) worden gesteld met het oog op «het beschermen van de gezondheid, met betrekking tot de beheersing van geluid» afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Hiermee wordt het aspect gezondheid niet alleen in algemene zin, maar ook specifiek in relatie tot geluid op wetsniveau benadrukt.

---

[2] Kamerstukken II 2018/19, 35 054, nr. 10.
[3] Kamerstukken II 2014/15, 33 962, nr. 150.
[4] Stb. 2018, 292, blz. 245–251.

In lijn met deze wetsartikelen wordt ook op AMvB-niveau een heldere link gelegd tussen gezondheid en geluid. Met het Aanvullingsbesluit geluid worden de instructieregels voor omgevingsplannen over het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen aan het Besluit kwaliteit leefomgeving toegevoegd in paragraaf 5.1.4 «Beschermen van de gezondheid en van het milieu». Verder worden voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit de geluidproductieplafonds als toetsingsgrond toegevoegd in afdeling 8.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, waarover artikel 8.7 bepaalt dat deze afdeling is opgenomen «met het oog op het waarborgen van de veiligheid en het beschermen van de gezondheid en het milieu». En tot slot worden de instructieregels voor de monitoring van geluid toegevoegd aan afdeling 10.2 «Milieu en gezondheid». In diezelfde afdeling zijn ook al de regels over geluidbelastingkaarten opgenomen, die strekken ter uitvoering van de EU-richtlijn omgevingslawaai.

Met de genoemde bepalingen in de wet en de specifieke grondslagen voor geluid in relatie tot gezondheid op wetsniveau en de beschreven uitwerking daarvan op AMvB-niveau is naar de mening van het kabinet het gezondheidsbelang dat betrokken is bij de toepassing van de geluidregels afdoende geborgd.

Maatregelen bij overschrijding binnenwaarde

Daarnaast heb ik tijdens het Kamerdebat toegezegd in deze brief te zullen ingaan op de vraag van de heer Ziengs (VVD) over maatregelen om het geluid terug te brengen tot 3 dB onder de norm bij overschrijding van de binnenwaarde. Naast het kostenaspect betwijfelt hij of dit wel beleidsneutraal is.

Net als nu in het Aanvullingsspoor geluid is ook al in 2012 met de modernisering van de geluidregels voor rijkswegen en spoorwegen waarbij de geluidproductieplafonds werden ingevoerd, een aanzienlijke vereenvoudiging doorgevoerd in het normenkader. Beperkte verschuivingen in de normering waren daarbij onvermijdelijk; zonder verschuivingen is vereenvoudiging onmogelijk. Een en ander is verankerd in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer.

In aansluiting bij de systematiek voor het reduceren van het geluid in geluidgevoelige gebouwen bij de geluidsanering, is toen ook in de wet vastgelegd dat, indien de norm voor de binnenwaarde wordt overschreden, maatregelen moeten worden getroffen om een waarde te bereiken die ten minste 3 dB lager is dan de binnenwaarde waaraan getoetst wordt.[5] Hiermee wordt een buffer ingebouwd om te voorkomen dat gevels later nogmaals moeten worden aangepast als slechts een geringe wijziging in het geluid optreedt. Door bij gevelmaatregelen een marge van 3 dB te hanteren, ontstaat een wezenlijke ruimte voor toekomstige ontwikkelingen door bijvoorbeeld groei van de verkeersintensiteiten, waardoor bij beperkte groei niet meteen de binnenwaarde weer overschreden wordt en opnieuw maatregelen nodig zijn. Ook zorgt deze marge ervoor dat het beschermingsniveau gemiddeld niet afneemt, ook niet waar de vereenvoudiging van het normenkader op onderdelen tot een beperkte versoepeling van de binnenwaarde heeft geleid.[6]

Deze lijn is met hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer ingevoerd en wordt ongewijzigd voortgezet in het Aanvullingsbesluit geluid, waarmee ook de materie van datzelfde hoofdstuk 11 in de Omgevingswet wordt geïmple-

[5] Zie artikel 11.38, tweede lid, juncto artikel 11.2 van de Wet milieubeheer.
[6] Zie ook Kamerstukken II, 2009/10, 32 252, nr. 3, blz. 48–49 en blz. 126–127.

menteerd. Voor het geluid van rijkswegen en hoofdspoorwegen is dit dus een volledig beleidsneutrale omzetting van de huidige regels. Voor decentrale infrastructuur en industrieterreinen worden de geluidregels en het normenkader met het Aanvullingsbesluit op vergelijkbare wijze gemoderniseerd als eerder voor de rijksinfrastructuur het geval was. Naar mijn mening is het daarbij toepassen van hetzelfde, breed geaccepteerde, uitgangspunt inderdaad beleidsneutraal. Beide wetstrajecten kennen immers hun basis in hetzelfde interbestuurlijke beleidsvernieuwingstraject Swung[7]: de eerste fase (Swung-1) betrof de rijksinfrastructuur, de tweede fase (Swung-2) betreft de decentrale infrastructuur en industrieterreinen.

Ter illustratie van zijn vraagstelling beschreef de heer Ziengs een fictief voorbeeld, uitgaande van een norm van 50 dB. In dit voorbeeld zou de eigenaar van een pand het geluidniveau van 52 dB met een schuimplaten wandje van € 1.000 kunnen terugbrengen naar 50 dB. Om het geluidniveau te verlagen naar 47 dB, zijnde 3 dB onder de norm, is in dit voorbeeld echter een investering van maar liefst € 30.000 nodig. Hij wijst erop dat daar wel een aanmerkelijk verschil tussen zit.

In een enkel geval zou inderdaad sprake kunnen zijn van groot verschil in benodigde investering. In de meeste gevallen zal het bedrag achter veel geleidelijker oplopen naarmate een grotere geluidreductie nodig is.

Los daarvan lijkt de vraagstelling van de heer Ziengs overigens een misverstand te impliceren, dat ik – zo daar inderdaad sprake van is – graag de wereld uit help. De heer Ziengs lijkt er in zijn voorbeeld vanuit te gaan dat de eigenaar van het gebouw verantwoordelijk is voor het treffen en bekostigen van de beschreven maatregelen. Dat is echter niet het geval.

De binnenwaarde wordt bij een bestaand gebouw toegepast op het moment dat een besluit wordt genomen over bijvoorbeeld aanleg of verbreding van een weg. Dat besluit wordt genomen door een bestuursorgaan, en dat bestuursorgaan is er dan verantwoordelijk voor dat de benodigde maatregelen worden getroffen. Gelet op het private eigendomsrecht kan dat niet zonder dat de eigenaar van een gebouw daaraan zijn medewerking verleent, maar de kosten komen – als onderdeel van de totale kosten van het wegaanleg- of verbredingsproject – voor rekening van het bestuursorgaan en niet van de eigenaar van het gebouw.

Alleen bij nieuwbouw van een pand is de eigenaar er verantwoordelijk voor dat de binnenwaarde die geldt voor nieuwbouw wordt gerealiseerd, en bij verbouw is de eigenaar er verantwoordelijk voor dat voor het geluidniveau binnen het pand aan de regels wordt voldaan: in de regel geldt dan dat de geluidwering van het pand door een verbouwing niet mag verslechteren ten opzichte van «rechtens verkregen niveau», het toegestane kwaliteitsniveau onmiddellijk voorafgaand aan die verbouwing. Dat is nu al het geval onder het Bouwbesluit 2012, en dat blijft zo in het Besluit bouwwerken leefomgeving onder de Omgevingswet.

[7] Swung staat voor: **s**amen **w**erken in de **u**itvoering van **n**ieuw **g**eluidbeleid.

BIJLAGE 2

- REACTIE OP HET ADVIES VAN DE INTEGRALE ADVIESCOMMISSIE OMGEVINGSWET OVER HET ONTWERP AANVULLINGSBESLUIT GELUID

De Integrale Adviescommissie Omgevingswet heeft op 4 juni 2019 advies uitgebracht over de consultatieversie van het Aanvullingsbesluit. Hieronder is toegelicht hoe het advies is verwerkt in het ontwerp Aanvullingsbesluit geluid.

De commissie constateert dat het opnemen van het onderwerp geluid in het stelsel van het nieuwe omgevingsrecht op een aantal punten leidt tot een meer integrale benadering, bijvoorbeeld waar het gaat om de totale geluidbelasting vanuit verschillende bronnen. Zij ziet het monitoren van de ontwikkeling van het geluid en het verbinden van consequenties daaraan als een goede ontwikkeling.

De commissie gaat in haar advies in op drie onderwerpen:

1) instructieregels en de mate van afwegingsruimte;
2) hoogte van de norm;
3) relatie met het DSO en de vernieuwingen in dit geluidsdomein.

Hieronder wordt per onderwerp kort het advies geschetst en vervolgens wordt een reactie op het advies gegeven.

Ad 1. De noodzaak voor nadere regels bij afwijking van voorkeurswaarden

De commissie schat in dat er bij geluid in de praktijk weinig afwegingsmogelijkheden bij komen. Ze vermoedt dat hierover grotere verwachtingen hebben bestaan bij gemeenten, gelet op het feit dat het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte een van de geformuleerde verbeterdoelen van de stelselherziening is. Zij adviseert daarom om de verwachtingen realistisch te schetsen op het punt van het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte. De commissie herhaalt vervolgens haar advies over het voorstel voor de Aanvullingswet Geluid. Dat advies houdt in dat de commissie van mening is dat het niet wenselijk is om aanvullende instructieregels op te nemen omtrent geluid. Zij geeft aan dat dit een afweging is van het bevoegd gezag dat binnen de Omgevingswet bij voorkeur decentraal is belegd. De commissie hanteert hierbij het model van de standaardwaarde, die een geaccepteerd geluidniveau is, en de grenswaarde waarvan alleen bij uitzondering en alleen in aangegeven gevallen kan worden afgeweken.

Inderdaad is de afwegingsruimte, gezien het uitgangspunt van een gelijkwaardig beschermingsniveau, ongeveer gelijk aan die in het stelsel van de Wet geluidhinder en de Wet milieubeheer. De bestuurlijke afwegingsruimte ligt in het gebied tussen de standaardwaarde en de grenswaarde, zoals de commissie ook aangeeft. Zoals ook aangegeven in de reactie van de adviescommissie over het wetsontwerp onderschrijft de regering het advies om geen instructieregels op te nemen die sturen op de invulling van de beleidsruimte tussen de standaardwaarde en grenswaarde. Dergelijke regels bevat het ontwerpaanvullingsbesluit dan ook niet. Het voornemen is om slechts te regelen dat bij overschrijding van de standaardwaarde maatregelen worden overwogen en het gecumuleerde geluid wordt beoordeeld. Tegen deze achtergrond is ten opzichte van de consultatieversie ook een flink aantal servicebepalingen vervallen over geluidregels voor industrieterreinen in omgevingsplannen. Ook is in dit verband een beoordelingsregel voor de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit in relatie tot geluidproductieplafonds voor industrieterreinen alsnog komen te vervallen nu bij nadere

analyse is gebleken dat de combinatie van geluidproductieplafonds met de geluidbepalingen in het gemeentelijke omgevingsplan voldoende waarborg vormen.

In lijn met het advies van de commissie wordt wel voorzien in bepalingen die ervoor zorgen dat alleen bij uitzondering en alleen in aangegeven gevallen kan worden afgeweken van grenswaarden.

De commissie noemt de geluidluwe gevel als voorbeeld van een afweging die bij voorkeur decentraal wordt belegd. In de versie die bij de commissie voorlag werd een dergelijke gevel voorgeschreven in situaties boven de grenswaarde. Naar aanleiding van het advies en consultatiereacties is deze regel aangepast; gemeenten moeten nu rekening houden met het belang van een geluidluwe gevel.

Ad 2. De hoogte van de norm

De commissie geeft geen inhoudelijk oordeel over de hoogte van de in het ontwerpaanvullingsbesluit opgenomen normwaarden. Daar ligt ook haar expertise niet. Zij constateert dat in de consultatie veel vragen zijn gesteld over de systematiek van het Aanvullingsbesluit, die deels ook samenhangen met de inbouw van het stelsel van de Omgevingswet. De commissie adviseert om in de toelichting bij het besluit niet alleen in te gaan op hoe zaken worden geregeld maar ook waarom ergens voor gekozen wordt.

Dit advies is ter harte genomen en in de toelichting is nader ingegaan op de achtergrond van gemaakte keuzes.

Ad 3. Relatie met het DSO en de vernieuwingen in dit geluidsdomein

De commissie constateert dat het Aanvullingsbesluit een nieuwe behoefte doet ontstaan aan gegevens, bijvoorbeeld gegevens over de geluidproductieplafonds van provinciale wegen en industrieterreinen en gegevens voor de basisgeluidemissie van gemeentewegen en waterschapswegen. De commissie vraagt in dit verband aandacht voor het goed en tijdig kunnen opnemen en raadplegen van geluidgegevens binnen het systeem van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De commissie beveelt aan om nieuwe gegevens die nodig zijn voor geluid prioriteit te geven zodra het basisvoorzieningenniveau gereed is.

In lijn met eerdere advisering door het Bureau ICT Toetsing (BIT) wordt gekozen voor een stapsgewijze aanpak. Gepland is om het basisniveau van het DSO eind 2019 op te leveren zodat er gelegenheid is om het systeem een jaar voor inwerkingtreding van de Omgevingswet te testen, erop aan te sluiten, te oefenen en lokale systemen in te regelen. Het plan voor de uitbouw van het DSO is een gezamenlijk plan van gemeenten, provincies, waterschappen en rijkspartijen. De prioriteiten worden dus samen met de bestuurlijke partners gesteld. Daarbij is uiteraard ook aandacht voor instrumenten uit aanvullingswetten, waaronder de Aanvullingswet geluid. Over de doorontwikkeling en uitbouw van de landelijke voorziening vindt nog nadere advisering plaats, onder andere door het BIT.[8]

Overigens wordt voorzien in de digitale beschikbaarheid van geluidgegevens. Hiertoe ontwikkelt het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat de Centrale voorziening geluidgegevens, waarmee onder meer besluiten over geluidproductieplafonds, onderliggende gegevens en monitorings-

[8] Kamervragen (Aanhangsel) 2018/19, nr. 3339.

gegevens worden ontsloten. Deze voorziening is beschikbaar bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet en zou op termijn aangesloten kunnen worden op het DSO. Dat sluit aan bij de lijn dat het DSO in de toekomst gegevens uit verschillende bronnen kan ontsluiten, afhankelijk van besluitvorming over de uitbouw. De beschikbaarheid van de Centrale voorziening geluidgegevens is ook van belang voor het bij koninklijk besluit bepalen van de termijnen voor invoering van geluidproductieplafonds voor industrieterreinen en provinciale wegen en van de basisgeluidemissie voor gemeentewegen, lokale spoorwegen en waterschapswegen.

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

35 054 Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)

D

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR INFRASTRUCTUUR, WATERSTAAT EN OMGEVING[1]

Vastgesteld 11 november 2019

Het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel geeft de commissie aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen. Zoals gemeld op 13 september 2019[2] acht de commissie het wenselijk de behandeling van de wetsvoorstellen behorend bij de stelselherziening omgevingsrecht synchroon te laten verlopen met de behandeling van de voorgehangen ontwerpbesluiten. De commissie zal daarom in het kader van het voorbereidend onderzoek inzake de Aanvullingswet geluid Omgevingswet tevens ingaan op het voorgehangen[3] ontwerp Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet.

Inleiding

De leden van de **VVD**-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de Aanvullingswet en het Aanvullingsbesluit geluid, welke laatste per brief op 14 oktober 2019 door de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat aan de Kamers is voorgelegd in het kader van de voorhangprocedure van artikel 23.5 van de Omgevingswet. Met het aanvullingsbesluit is meer duidelijkheid gekomen hoe de bestaande geluidwetgeving en de uitgangspunten van Swung in de omgevingsrechtwetgeving verwerkt zullen worden.
De leden van de fractie van **FVD** hebben met belangstelling kennisgenomen van de Aanvullingswet en hebben naar aanleiding daarvan een enkele vraag.

---

[1] Samenstelling:
Atsma (CDA), De Boer (GL), Van Dijk (SGP), Nooren (PvdA) (*ondervoorzitter),* Pijlman (D66), Klip-Martin (VVD), Baay-Timmerman (50PLUS), A.J.M. van Kesteren (PVV), arbouw (VVD), Beukering (FVD), Bezaan (PVV), Crone (PvdA), Dessing (FVD), Geerdink (VVD), Gerbrandy (OSF), Janssen (SP), Kluit (GL), Meijer (VVD) (*voorzitter),* Moonen (D66), Nanninga (FVD, Nicolaï (PvdD), Nanninga (FVD), Prins-Modderaar (CDA), Recourt (PvdA), Rietkerk (CDA), Rookmaker (Fractie-Otten), Vendrik (GL), Verkerk (CU), Hermans (FVD)

[2] *Kamerstukken I* 2019/20, 33 118, AW, p. 2.

[3] *Kamerstukken I* 2019/20, 35 054, B.

kst-35054-D
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

De **CDA**-fractieleden hebben met belangstelling kennisgenomen van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet en het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet. Zij hebben daarover enkele vragen.

De fractieleden van **GroenLinks, PvdA, SP, PvdD, Fractie-Otten, 50PLUS** en **OSF** hebben het Aanvullingsbesluit geluid gelezen en hebben op basis daarvan gezamenlijk de nodige vragen.
Met belangstelling hebben de leden van de **D66**-fractie kennisgenomen van deze Aanvullingswet. Het Aanvullingsbesluit geluid is volgens de brief van de Minister van BZK een beleidsrijke aanvulling op het stelsel van de Omgevingswet. Zij wensen van de gelegenheid gebruik te maken om de regering nog enkele vragen te stellen naar aanleiding van deze stukken.

De leden van de fractie van de **ChristenUnie** hebben met belangstelling kennisgenomen van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet en de voorhang van het ontwerp van het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet. Zij hebben een aantal vragen naar aanleiding daarvan.

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

Vanuit de VNG en de G40-steden bereiken de Eerste Kamer verontrustende signalen dat bij het overleg over het concept-Aanvullingsbesluit weinig met de zorgen van de gemeenten is gedaan. Deze zorgen gaan met name over de uitvoerbaarheid en de toename van lasten voor lokale overheden. Ook zou de wijze waarop de geluidwetgeving wordt geïmplementeerd, ten koste gaan van een aantal principes van de invoering van de nieuwe Omgevingswet. De VVD fractieleden hebben om die reden de volgende vragen.

Goede en transparante regelgeving op het gebied van geluid is noodzakelijk om er voor te zorgen dat infrastructuur, industrie en een prettige, kwalitatief goede leefomgeving elkaar niet in de weg zitten. De afweging van belangen die daarmee gepaard gaat, hoort wat de VVD-fractieleden betreft maatwerk te zijn en met name op het lokale niveau plaats te vinden. Deze afwegingsruimte is stedelijk ook nodig om bepaalde gewenste maatschappelijke ontwikkelingen en verbeteringen (transformaties) niet te blokkeren, zeker vanwege het feit dat veel binnenstedelijke gebiedsontwikkelingen complex zijn en op geluidsbelaste locaties plaatsvinden. Is de regering het met de VVD-fractieleden eens dat dit soort complexe afwegingen maatwerk vragen en met name op het lokale niveau gemaakt dienen te worden?

Is de regering het met deze leden eens dat deze afwegingsruimte dan ook daadwerkelijk ruimte moet bieden voor het lokale bestuur om integrale afwegingen te maken om binnenstedelijke ontwikkelingen door te kunnen zetten? En dat dit juist een van de fundamentele uitgangspunten van de nieuwe Omgevingswet is?

De belangrijkste kritiek van de VNG richt zich op het feit dat de lokale afwegingsruimte beperkt wordt tussen de standaardwaarde en de grenswaarde, in plaats van boven de grenswaarde. De gemeenten stellen dat juist de huidige woningbouwopgaven binnenstedelijk zijn en vaak op geluidsbelaste locaties (transformatielocaties) naar voren komen. Daarnaast gaan de berekeningen nu uit van het geluid op de gevel zelf, in plaats van rekening te houden met de indeling en oriëntatie van de leefruimten. Is de regering bereid om de ruimte voor het lokale bestuur ook mogelijk te maken boven de grenswaarde? Wat is de reden dat er nu in het Aanvullingsbesluit overgegaan wordt op een algemene instructieregel van de stille gevel, in plaats van maatwerk mogelijk te maken afhankelijk van het gebruik van de verschillende ruimtes in het gebouw?

De VNG geeft tevens aan dat de (nieuwe) introductie van het basisgeluidemissie voor lokale wegen en 30 kilometer-wegen leidt tot het verplicht isoleren van bestaande woningen en andere geluidssaneringen. Enerzijds leidt dit tot een forse lastenverzwaring voor gemeentes, anderzijds ontzegt dat gemeenten om eigen prioriteiten te kunnen stellen voor saneringsopgaven. Dat een start gemaakt wordt met het monitoren van drukke lokale wegen wat betreft geluidsoverlast, is een goede ontwikkeling. Maar welke dat zijn en wat, bij de bestaande bebouwing, vervolgens aan maatregelen genomen moet worden, is een zaak van de lokale overheid volgens de VVD-fractieleden. Is de regering bereid om ook deze afwegingen bij de lokale overheid te laten?

De verantwoordelijkheid (bevoegd gezag) van spoorwegemplacementen is in dit Aanvullingsbesluit zonder overleg overgeheveld van lokaal naar het Rijk. De VVD-fractieleden vinden dat over deze verschuiving van bevoegdheid eerst bestuurlijke besluitvorming (aan de spoortafel) dient plaats te vinden. Is de regering bereid dit overleg op te starten?

Vragen en opmerkingen van de leden van de FVD-fractie

Hoe robuust is de Aanvullingswet als het gaat om de bescherming van de burger tegen ultralaag en ultrahoog geluid, dus niet alleen middels geluidsniveauplafonds op basis van decibels, maar ook op het gebied van geluidsfrequenties?

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

Bij de uitvoering van deze wet- en regelgeving hebben de decentrale overheden beleidsruimte. Kan de regering aangeven waar deze beleidsruimte zit? En kan zij het effect op de regeldruk aangeven?

De voorliggende wet- en regelgeving zou beleidsneutraal worden omgezet. De CDA-fractieleden vragen zich af of dat bij de artikelen met betrekking tot SWUNG-2 ook is gebeurd. De VNG geeft aan dat deze omzetting beleidsrijk is gedaan. Zo is onduidelijk hoe de basisgeluidemissie (hierna: BGE) zich verhoudt tot de instrumenten uit de Omgevingswet, en zijn de gevolgen van de gekozen systematiek van cumulatie, van geluidproductieplafonds (GPP's) en van de monitoring met BGE niet voldoende inzichtelijk. Bovendien merkt de VNG op dat het Abg op punten verder gaat dan de uitgangspunten volgens SWUNG-2. Ook staan de uitgangspunten van SWUNG op onderdelen op gespannen voet met de uitgangspunten van de Omgevingswet. Dat doet zich bijvoorbeeld voor bij het stellen van regels voor bronbeheerders (SWUNG) versus het stellen van regels voor locaties (Omgevingswet). Kan de regering dit toelichten? Wanneer heeft de regering overleg gevoerd met de VNG en zijn daar bestuurlijke afspraken gemaakt? Zo ja, welke bestuurlijke afspraken?

De gemeenten hebben de opgave om woningen te bouwen en zullen tot nadere afwegingen moeten komen. De CDA-fractieleden vragen de regering in te gaan op de administratieve lastendruk en bijbehorende extra kosten. Het monitoren van wegen komt er voor veel gemeenten bij. Wie betaalt deze maatregelen c.q. kosten?

Ook moet er gewerkt worden met GPP's op bedrijventerreinen. In het wetsvoorstel wordt het middel aangegeven voor gemeenten en ook bij binnenstedelijk wonen. Is de regering het eens met de CDA-fractieleden dat het werken met doelvoorschriften beter past bij de bedoeling van de wetgever dan het werken met middelvoorschiften? Waarom kiest de regering voor instructies via middelvoorschriften?

Met betrekking tot het bevoegd gezag voor spooremplacementen betreffende het geluid stelt de regering voor deze geluidsbevoegdheid over te hevelen naar het Rijk. Is deze wijziging te onderbouwen?

De CDA-fractieleden vragen zich af op welke manier de oude en de nieuwe systematiek te vergelijken zijn als het gaat om het gelijkwaardige beschermingsniveau. Kan de regering dat nader duiden?
Verwijzend naar de voorgestelde paragrafen 10.2.4.1 en 3.5.2 van het Bkl en artikel 10.42b van het Ob, vragen de CDA-fractieleden of de regering een toelichting kan geven op deze «beleidsrijke» omzetting. Welke wet- of regelgeving is de basis voor deze «beleidsrijke» omzetting?

Ten slotte vragen de CDA-fractieleden een reactie van de regering op de inbreng van de VNG/G40 en IPO van oktober 2019.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, SP, PvdD, Fractie-Otten, 50PLUS en OSF gezamenlijk

Alvorens op de inhoud van het besluit in te gaan, zouden de fractieleden van GroenLinks, PvdA, SP, PvdD, Fractie-Otten, 50PLUS en OSF (hierna: gezamenlijke fractieleden) graag willen weten waarom de benodigde informatie voor het voorbereidend onderzoek dermate laat is gekomen, waardoor er feitelijk slechts twee weken tijd was, waarvan één recesweek, om tot dit voorbereidend onderzoek te komen. Hoe kijkt de regering aan tegen het huidige tijdpad in beide Kamers gelet op de complexiteit van de materie? Acht zij uitstel opportuun, gelet op de complexiteit in relatie tot de tijdsdruk enerzijds en de noodzaak van veranderingen in het huidige Aanvullingsbesluit anderzijds?

De gezamenlijke fractieleden vragen de regering of en wanneer overeenstemming met VNG, IPO en Unie van Waterschappen wordt verwacht te bereiken en, zo ja, op welke punten het besluit nog aangepast zal kunnen worden? En wordt het besluit dan opnieuw bij beide Kamers voorgehangen? Kan de regering de verschillende punten van het commentaar van de VNG en IPO zoals aan de Eerste Kamer is gestuurd, uitvoerig van commentaar voorzien? En als er wel overeenstemming wordt bereikt met VNG, IPO en Unie van Waterschappen, is het dan geen wonderlijke procedure dat de Eerste en Tweede Kamer al in een voorhangprocedure beland zijn voordat overeenstemming met de belangrijkste uitvoerders is bereikt?

De gezamenlijke fractieleden hebben ook begrepen dat er aanzienlijke problemen zijn bij de uitvoering door gemeenten. Zowel het werven van voldoende gekwalificeerd personeel als voldoende financiële middelen worden genoemd. Is de regering in staat om duidelijk te maken dat er voldoende middelen zijn conform het bestuursakkoord en, zo nee, zal de regering dan alsnog over de brug komen om een soepele introductie mogelijk te maken? Ook zien de gezamenlijke fractieleden graag een uitgebreide reactie van de regering op de reactie van het IPO, waarbij zij specifiek ingaat op wat de stand van zaken is van de gesprekken met het IPO betreffende de regionale bedrijventerreinen.

De komende wijziging van de geluidsregelgeving heeft mogelijk ongewenste inhoudelijke en financiële gevolgen voor gemeenten. Hoe beziet de regering dit? Voor onder andere woningbouw en gezondheidsbescherming lijkt de kans op ongewenste effecten groot. Deelt de regering deze mening van de gezamenlijke fractieleden? Hoe kijkt de regering in het algemeen aan tegen de uitvoerbaarheid van de toekomstige regelgeving? De gezamenlijke fractieleden hebben hier grote zorgen over en verzoeken de regering het besluit nog eens kritisch langs de meetlat van

de uitvoerbaarheid te leggen. Zij zullen deze punten hieronder kort uiteenzetten en gaan hier graag nog met de regering over in gesprek.

Reconstructieregel nieuwe stijl

Beide Kamers hebben ten tijde van Samen Werken aan Uitvoering Nieuw Geluidbeleid (SWUNG) reeds eerder het handhavingsgat voor Rijksinfrastructuur dichtgelegd. Het handhavingsgat is de autonome geluidstoename die kan ontstaan zonder dat er voor de bronbeheerder een verplichting is tot het onderzoeken, toetsen en nemen van mitigerende maatregelen. Een voorbeeld hiervan is de autonome verkeersgroei op wegen.

Het Aanvullingsbesluit geluid (ABG) kent een correctief instrument (monitoring/naleving) en een preventief instrument (toestaan van functies en activiteiten) waarbij op geluid wordt getoetst. Daarnaast is er nog een regeling voor wijziging van (lokale) wegen waarbij geluidsregels gelden. Met de twee instrumenten monitoring/naleving en de regeling van wijziging van wegen zou het handhavingsgat (de sluipende toename van geluid) gedicht moeten worden. Het laatste instrument zoals opgenomen in het ABG is echter niet uitvoerbaar en reguleert het handhavingsgat niet. Deelt de regering deze zorg van de gezamenlijke fractieleden?

In het ABG wordt gesproken over de reconstructieregel nieuwe stijl. De reconstructieregel heeft (historisch) een preventieve en correctieve werking. Het preventieve deel is bedoeld om bij een wegaanpassing een verslechtering te voorkomen en te mitigeren door bron- of overdrachtsmaatregelen, en als de geluidsbelasting toeneemt, borging van de binnenwaarde. Het correctieve deel ziet erop toe dat de geluidsbelasting ten opzichte van een oude hogere waarde niet toeneemt (of alleen met een besluit). Deelt de regering deze lezing?

In de consultatieversie van het ABG is de nieuwe reconstructieregel niet eenduidig genoeg geformuleerd en op een aantal plekken lijkt zelfs iets tegenstrijdigs te staan. Dit is aan het licht gekomen in de bijeenkomst van 4 september jongstleden. Om die reden is het aannemelijk dat de consultatie hierdoor ook geen juist beeld en reacties oplevert. Deelt de regering deze mening? Voor de gezamenlijke fractieleden is dit reden om de regering op te roepen juist bij dit verbindende element van preventie en correctie nogmaals goed stil te staan en te komen tot een werkbaar en uitvoerbaar instrument. Wil de regering dit toezeggen?

Regeling wijziging van wegen ABG

Onder het ABG is een nieuwe regel opgenomen (artikel 5.78m, onder 2) waarin het wijzigen van wegen is gereguleerd. Er staat dat het toekomstige geluid (tien jaar na het plan) niet meer dan 0,5 dB mag toenemen ten opzichte van het heersende geluid. In het ABG (versie van 22 augustus 2019) staat (artikel 5.78p, onder 2 – voorhangversie artikel 5.78m, onder 2) dat er sprake is van een toename indien de geluidsbelasting toeneemt met meer dan 0,5 dB (zie artikelsgewijze toelichting). Deze toename wordt bepaald door het geluid voor de wijziging te vergelijken met het geluid zoals dat verwacht wordt ten minste tien jaar na het plan. Is de regering het met de gezamenlijke fractieleden eens dat deze regeling niet uitvoerbaar is, omdat verkeersmodellen die een vergelijking moeten maken een hogere onnauwkeurigheid hebben dan de norm (0,5 dB). Dit gecombineerd met het feit dat het gaat om verschillen van slechts 12%, welke altijd optreden bij een groei van 1% per jaar over een periode van tien jaar.

Is de regering het eens met de gezamenlijke fractieleden dat deze regeling niet bijdraagt aan het dichten van het handhavingsgat als beoogd was met de aanpassing van de geluidregels. Immers «huidig» is een constant schuivend moment. Oftewel: deze regel draagt niet voldoende bij aan de doelstelling. Deelt de regering deze lezing? Er blijft op die manier kans op een sluipende verhoging. Deelt de regering deze lezing? Anderzijds is door de normering van 0,5 dB een onuitvoerbare regeling opgesteld. Verkeersmodellen waarop de verkeerscijfers worden gebaseerd, hebben een hogere onnauwkeurigheid dan de gestelde norm van 0,5 dB. Deze 0,5 dB komt overeen met een verschil van slechts 12% in verkeersintensiteit. Bij een autonome groei van 1% per jaar over een periode van tien jaar wordt dit al bereikt. Graag een inhoudelijke reactie op deze zorgen.

De gezamenlijke fractieleden vrezen dat dit de infrawijzigingen onnodig op slot zal zetten. Deelt de regering deze zorg? Ook kan het leiden tot onevenredige onderzoekslasten (juist bij wijziging van kleine wegen, waarvan de milieu en gezondheidseffecten minimaal zijn). Graag een reactie of de regering dit anders ziet of hoe dit ondervangen kan worden. Sluit de huidige regeling volgens de regering voldoende aan bij andere beleidsvelden, bijvoorbeeld lucht, of ziet zij net als de gezamenlijke fractieleden onvoldoende aansluiting? In de optiek van de gezamenlijke fractieleden is het beter dat de effecten van de wijziging (plan en autonoom) met elkaar worden vergeleken als het gaat om alleen het preventieve deel. Deelt de regering deze lezing? Zou het niet beter zijn om er een correctieve werking aan toe te voegen. Dit laatste kan door een vergelijk te maken tussen het plan en de Basis Geluid Emissie (BGE) die toch dient te worden vastgelegd. Graag een reactie. Zou de regering in het antwoord ook de relatie met de volgende elementen in de geluidsregels willen leggen, te weten «bruidsschat», «indirecte effecten» en «naleving en monitoring»?
Hoe kijkt de regering bijvoorbeeld aan tegen een artikel dat reguleert als een plan zorgt voor een overschrijding van de BGE met 1.5 dB of meer, dat er een geluidsafweging plaatsvindt en een grens voor het binnenniveau in de woning wordt gegarandeerd? Graag een reactie.

Acht de regering de rol van de Basis Geluid Emissie in het correctieve stelsel voldoende onderzocht, evenals nut, noodzaak, hoogte werkruimte, alsook de maximale eenduidigheid met andere beoordelingsonderdelen (bruidsschat, indirecte effecten, wijziging lokaal spoor zonder fysieke wijziging, Rijksinfra (Swung-1) en naleving/monitoring? Graag een reactie. En hoe kijkt de regering aan tegen de inrichting van het preventieve deel van de oude reconstructieregel? En hoe ziet zij de inrichting van het correctieve deel gecombineerd met het dichtleggen van het handhavingsgat, zoals gewenst door de Kamer? Is zij het met de gezamenlijke fractieleden eens dat een koppeling met de BGE niet mag ontbreken om toekomstbestendig te zijn zonder sluipende verhoging?

Is de regering het met gezamenlijke fractieleden eens dat elke andere koppeling ruimte (deels) mogelijk maakt voor «onbeschermde groei 2.0»? Is zij het eens met hen dat de wezenlijke vraag binnen het stelsel van de OMW/ABG of de reconstructieregel 2.0 moet voldoen aan deze correctieve werking? Indien dit niet het geval is, wordt het correctieve deel automatisch onderdeel van de monitoring en is het veel logischer om alleen het plan met autonoom te vergelijken. Deelt de regering deze mening?

Is de regering bereid om een gezamenlijke werkgroep van I&W, IPO, VNG, UvW op te zetten om te komen tot nieuwe reconstructieregels die uitvoerbaar zijn? Ziet zij de meerwaarde van een dergelijke werkgroep? In de optiek van de gezamenlijke fractieleden leidt dit niet tot onnodige lasten en kan het bijdragen aan adequate milieu en gezondheidsbe-

scherming, geeft het voldoende lokale afwegingsruimte en heeft het zowel een preventieve als een correctieve werking. Graag een gemotiveerd antwoord van de regering hoe zij hier tegenaan kijkt.

Emplacementen

In het ABG wordt het geluid van emplacementen niet langer zelfstandig gereguleerd maar wordt een onderdeel van het geluid van rijdende treinen binnen de Geluid Productie Plafonds (GPP's) voor spoor (is een gemiddeld geluidsniveau). Hierdoor is er niet langer sprake van een bescherming voor omwonenden tegen piekgeluiden, zoals onder de huidige regelgeving wel het geval is. Deelt de regering deze lezing? Er is in de optiek van de gezamenlijke fractieleden onvoldoende inzichtelijk gemaakt welke gevolgen de voorgestane verandering van regelgeving heeft op het gebied van gezondheidsbescherming (piekgeluiden). Wil de regering dit alsnog doen? Datzelfde geldt voor de impact die dit heeft op de GPP's en op de woningbouwmogelijkheden. Wil de regering hier alsnog inzage in geven? Door de normaanscherping van 3 dB langs het spoor en het feit dat er meer geluid in rekening wordt gebracht, worden de woningbouwmogelijkheden ingeperkt. Deelt de regering deze lezing? Zonder deze informatie hebben deze leden het idee te tekenen voor een blanco cheque. Snapt de regering dat dit gevoel de gezamenlijke fractieleden bekruipt?

Klopt het dat de regering een bestuurlijk traject was gestart met onder andere de burgemeester van Amersfoort rondom het reguleren van spoorwegemplacementen met als doel om bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet een set eenduidige regels te hebben voor emplacementen? Klopt het dat dit traject nog niet was afgerond en dat er toch aanpassingen in de artikelen zijn gedaan? Dit bevreemdt de gezamenlijke fractieleden en hierdoor ontstaat de indruk van haast en premature aanpassingen. Graag een reactie. Hoewel in de toelichting uitleg is opgenomen, zijn de zorgen van de gezamenlijke fractieleden allerminst weggenomen dat er geen significante kwaliteitseisen zijn ten aanzien van de gezondheidsbescherming door piekgeluiden. Deelt de regering deze zorgen? Wil de regering inzichtelijk maken of, en zo ja in welke mate, dit invloed heeft op de saneringsoperatie MJPG langs de spoorwegen?

Acht de regering het opportuun om in een gezamenlijk proces adequaat in beeld te brengen welke gevolgen voor gezondheidsbescherming (piekgeluiden) GPP's en woningbouwmogelijkheden de aanpassing heeft? De gezamenlijke fractieleden kunnen zich voorstellen dat de regering deze bovenstaande gevraagde informatie niet binnen de gestelde termijn van het voorbereidend onderzoek kan aanbieden. Graag een reactie. In de optiek van de gezamenlijke fractieleden dient hierbij in ieder geval het «emplacementsgeluid» niet te mogen leiden tot een verhoging van de GPP's. Deelt de regering deze mening? Een mogelijk hulpmiddel hierbij kan ook zijn het verlagen van de geldende geluidsproductieplafonds langs spoorwegen. Immers, bij veel spoorwegdelen is sprake van een onevenredige geluidruimte (een te ruime jas). Hoe ziet de regering deze mogelijk oplossing?

Luwe gevel

De recente WHO-adviesnorm voor wegverkeersgeluid komt exact overeen met de standaardwaarde in de nieuwe regelgeving. Bij overschrijding van de standaardwaarde eisen veel gemeenten via hun lokale geluidbeleid dat een woning minimaal één gevel heeft waar de standaardwaarde wel wordt gehaald: de geluidsluwe gevel. Uit onderzoek is gebleken dat dit een sterk effect heeft op de beperking van de geluidshinder en dus vanuit

gezondheidskundig oogpunt standaard zou moeten worden geëist via landelijke wetgeving. In het ABG wordt nu alleen voorgeschreven dat bij een afwijking boven de maximale norm (er kan hier bij gegronde bezwaren ook nog van worden afgeweken) rekening wordt gehouden met het belang van het beperken van geluidhinder door een geluidsluwe gevel. In de toelichting op het ABG wordt melding gemaakt van het belang van een luwe gevel en dat gemeenten beleidsmatig eisen kunnen stellen. Gelet op de gezondheid van burgers, is het in de optiek van de gezamenlijke fractieleden meer opportuun om een omgekeerde regeling te hebben die voorziet in het altijd hebben van een luwe gevel, tenzij daar gegronde redenen voor zijn om daarvan af te wijken. Is de regering bereid om dit te veranderen?

Sanering Rijksinfrastructuur

Bij de parlementaire behandeling van SWUNG-1 (invoering GPP's) is destijds door de Tweede Kamer aangedrongen op meer aandacht voor cumulatie van geluid (bijvoorbeeld het geluid van wegen en spoorwegen in samenhang bezien). In het ABG is dit geregeld door enerzijds cumulatie een rol te laten spelen bij toelaatbaarheid in de (ruimtelijke) besluitvorming en anderzijds door bij de bepaling van geluidsisolerende gevelmaatregelen uit te gaan van deze opgetelde geluidsbelasting. In het ABG is echter ook aangeven dat de sanering van Rijksinfra wordt afgedaan onder het oude recht (Wet milieubeheer) en dat praktisch bezien dus alleen naar de geluidsbronsoort «rail» of «Rijksweg» wordt gekeken. Met betrekking tot de afbakening van het areaal en/of de bron- of overdrachtsmaatregelen kan dit billijk zijn, het proces is immers al vergevorderd. In de optiek van de gezamenlijke fractieleden is dit echter niet het geval bij het treffen van uiteindelijke gevelmaatregelen. Kan de regering aangeven of zij het eens is met hen of anders motiveren en uitleggen waarom hier niet wordt voldaan aan de eerdere wens van de Kamer om rekening te houden met cumulatie. Mocht de regering het wel te billijken vinden, hoe verhoudt zich dit dan tot het treffen van gevelmaatregelen onder de OMW/ABG en hoe verhoudt zich dit tot andere gevallen (sanering langs gemeentelijke wegen en nieuwbouw van woningen)? Daar wordt immers ook dat uitgegaan van gecumuleerde niveaus. Graag een reactie. Druist de uitzonderingslijn rond Rijksinfra niet compleet in tegen de wens van de Kamer?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

Allereerst voorziet het aanvullingsspoor geluid in het beter aansluiten van geluidregels en de bouwregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving. Hoe is de samenhang van geluidregels gewaarborgd tussen de regels uit de Aanvullingswet geluid en hetgeen wordt geregeld in het Bkl? Hoe wordt bijvoorbeeld omgegaan met de cumulatie van geluidbronnen die de Aanvullingswet geluid regelt (geluid afkomstig van voornamelijk wegen) en de geluidbronnen die het Bkl reguleert (activiteiten anders dan wonen)?

Verder heeft de regering op 11 oktober 2019 een brief aan de Eerste Kamer toegezonden over de beleidsarme/beleidsrijke omzetting van regels naar het stelsel van de Omgevingswet. Aangegeven wordt dat de omzetting van geluidregels grotendeels beleidsneutraal plaatsvindt. Toch constateren de D66-fractieleden naast de invoering van het SWUNG een aantal wijzigingen die van invloed zijn op de beleidsneutrale wijziging. Zo worden waterschappen verantwoordelijk voor het geluid afkomstig van wegen die bij deze bestuurslaag in beheer zijn en vervalt het hogere waardebesluit. Kan de regering een toelichting geven op deze verschillen?

Ten derde worden in de Omgevingswet Geluidsreductieplafonds vormgegeven als omgevingswaarden (artikel 2.9 van de Omgevingswet). In de situatie dat structureel niet aan een omgevingswaarde wordt voldaan, dient er een programma te worden vastgesteld (artikel 3.10 van de Omgevingswet). Hierover hebben de D66-fractieleden een aantal vragen. De Omgevingswet voorziet niet in een juridische doorwerking van het programma naar andere instrumenten, zoals het omgevingsplan. Hoe borgt de regering de juridische doorwerking van omgevingswaarden naar het omgevingsplan?

De toelichting op de Omgevingswet regelt dat wanneer de maatregelen uit het programma de effecten om de geluidbelasting terug te brengen de bevoegdheden van andere bestuursorganen raken, het primair verantwoordelijke bestuursorgaan de maatregelen niet zelfstandig kan doorvoeren. Ook constateert de regering dat het voorkomt dat de omgevingswaarde en het gestelde van een programma een verantwoordelijkheid betreft van meerdere bestuursorganen. De Omgevingswet bevat echter geen concrete aanwijzingen over hoe de regering die samenwerking bij het opstellen van een programma concreet voor zich ziet. De enige aanwijzing betreft de algemene verplichting uit artikel 2.2 van de Omgevingswet inhoudende dat een bestuursorgaan bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden op grond van de wet rekening houdt met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen en zo nodig met deze andere bestuursorganen afstemt. Hoe ziet de regering de samenwerking tussen verschillende omgevingswaarden, bijvoorbeeld op het gebied van geluid, precies voor zich?

Piekgeluiden kunnen schadelijk zijn voor de gezondheid. Piekgeluiden worden omschreven als geluiden, waarbij de stijgsnelheid groter dan 15 decibel per seconde is. Hiervoor stelt men geen tijdslimiet (dag, avond of nacht). Gemeenten kunnen zelf regels stellen omtrent het geluid (geluidsbeleid). Sinds 2004 heeft de overheid een Procedure Beoordelingswijze Piekgeluiden voor spoorwegemplacementen opgesteld. Het verbaast de D66-fractieleden dat spoorwegemplacementen buiten de Omgevingswet zouden gaan vallen. Tenslotte gaat het ook om de bewoners in de nabijheid van deze emplacementen. Waarom komen er geen duidelijke normen voor piekgeluiden voor zowel langs het spoor als voor spoorem-placementen, waarbij bij voorkeur de gemeenten de regie moeten houden, binnen de Omgevingswet. Waarom wordt niet duidelijk wie gaat controleren en waar (op hoeveel meetpunten)? Wat heeft het «wegvallen» van deze piekgeluiden voor gevolgen voor de bescherming van bewoners langs een spoorwegemplacement?

De D66-fractieleden hebben nog een aantal vragen over de uitvoering van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet. Allereerst, hoe verhoudt de invoering van het nieuwe geluidstelsel per 1 januari 2021 zich tot de transitieperiode die gemeenten hebben om hun omgevingsplan op te stellen (tot 2029)? Hoe is de overgang van het huidig wettelijk geluidregime naar dit nieuwe beleidsrijke geluidregime?
Daarnaast begrepen de D66-fractieleden dat de centrale gegevensvoorziening geluidgegevens (CVGG) nog gebouwd wordt door het RIVM. De Basisgeluidemissie (BGE) treedt in werking op een «nader bij koninklijk besluit te bepalen» moment. De VNG geeft aan dat 2021 als basisjaar voor gemeenten onuitvoerbaar is. De recente wijzigingen die door I&W naar aanleiding van de VNG-consultatiereactie zijn aangebracht (een gedeeltelijke verschuiving naar 2026 voor wegen met minder dan 4.500 motorvoertuigen per dag) komen onvoldoende tegemoet aan de bezwaren van de VNG.

Ten slotte introduceert de Aanvullingswet geluid Omgevingswet andere normen en nieuwe bepalingen ten aanzien van het berekenen van geluid. Voor de lage intensiteiten moeten aan de huidige modellen veel kleinere en meer specifieke voedingspunten worden toegevoegd en tellingen worden uitgevoerd. Ook dienen er binnen een korte tijd veel gegevens verzameld te worden van representatieve verkeersintensiteiten, inclusief verdeling over etmaalperiodes en voertuigcategorieën, en dient de inventarisatie van wegvaksnelheden en wegdektypes plaats te vinden. Dat vraagt om een enorme inspanning van gemeenten. Hoe wordt tegemoetgekomen aan de bezwaren van de gemeenten ten aanzien van de uitvoering?

Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUnie-fractie

Waardering

De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben bij de behandeling van de Omgevingswet hun waardering uitgesproken voor de grote inspanning die geleverd wordt om een helder, toegankelijk en eenvoudiger stelsel voor het omgevingsrecht te creëren, waarin vertrouwen en ruimte voor initiatief fundamentele uitgangspunten zijn. Zij willen deze waardering graag opnieuw uitspreken. Zowel met betrekking tot het geheel van het stelsel in het algemeen, als met betrekking tot de Aanvullingswet geluid en het Aanvullingsbesluit geluid in het bijzonder.

De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben kennisgenomen van het feit dat de verbeterdoelen van de stelselherziening ook gelden voor de Aanvullingswet geluid. Zij stemmen ook in met de verbeterdoelen die op pagina 4 in de memorie van toelichting genoemd worden:
1) Tegengaan van de onbeheerste groei van geluidbelastingen op geluidgevoelige gebouwen en locaties.
2) Reduceren van bestaande hoge geluidsbelastingen op geluidgevoelige gebouwen (sanering).
3) Bevorderen van bronbeleid.

Kwaliteit van de wetgeving

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen ten eerste of de Aanvullingswet geluid en het Aanvullingsbesluit geluid leiden tot betere kwaliteit van en meer samenhang in de wetgeving met betrekking tot geluid.

De achtergrond van deze vraag is als volgt. De Aanvullingswet geluid en het Aanvullingsbesluit geluid maken deel uit van een stelselherziening omgevingsrecht. Het oude stelsel van wetten en besluiten wordt vervangen door een nieuw stelsel. Anders gezegd: een oude «ordening» van wetten en besluiten wordt vervangen door een nieuwe «ordening» van wetten en besluiten. Een goede «ordening» van wetten en besluiten leidt tot:
– een vermindering van het aantal grensvlakken tussen verschillende wetten en besluiten;
– een natuurlijker positionering van de grensvlakken;
– een helderdere relatie tussen de verschillende wetten en besluiten.

De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben de vraag naar de kwaliteit van de ordening van het nieuwe stelsel neergelegd bij bestuurders van lagere overheden. Wat hen opviel, was dat ze geheel verschillende antwoorden kregen. De ene bestuurder zegt: het is overzichtelijk geworden en ik ervaar geen knelpunten. Een andere bestuurder zegt: op papier is het eenvoudiger geworden, maar ik moet

nog zien of dat ook in de praktijk naar voren komt. En weer een andere bestuurder zegt: het blijft complex ten gevolge van sectorale belangen, verdeling van bevoegdheden van de verschillende gezagen en de complexiteit van de keten of het netwerk van belanghebbenden. Bijvoorbeeld, in de Aanvullingswet geluid wordt een verschuiving van gereguleerde aanpak naar een meer bestuurlijke afwegingsruimte waargenomen. Hoe kan ervoor gezorgd worden dat de provincie haar coördinerende rol op regionaal en provinciaal niveau kan spelen?

De bovenstaande overwegingen leiden tot de volgende vragen van de leden van de fractie van de ChristenUnie aan de regering. Kan de regering aannemelijk maken – zowel kwalitatief als kwantitatief – dat in het nieuwe stelsel de wetten en besluiten met betrekking tot geluid beter geordend zijn dan in het oude stelsel? Is daarmee de conclusie gerechtvaardigd dat de kwaliteit van de wetgeving en de besluiten van het nieuwe stelsel inderdaad beter is dan die van het oude?
Het nieuwe stelsel nodigt de bevoegde gezagen om a) integraal te denken (bodem, geluid, natuur en eigendom), b) intensief met elkaar samen te werken, en c) intensief met betrokken partijen samen te werken. Op welke manier bevordert de regering dat de benodigde verandering in gedrag plaatsvindt bij de bevoegde gezagen?

Rechtsbescherming

In het nieuwe stelsel heeft de overheid bewust gekozen voor kaderwetten waarin de hoofdelementen zijn uitgewerkt en voor besluiten en regelingen waarin de materiële normstellingen worden uitgewerkt. Dit geldt ook voor de Aanvullingswet geluid en het Aanvullingsbesluit geluid. De leden van de fractie van de ChristenUnie begrijpen deze keuze vanuit het oogpunt van flexibiliteit en maatwerk op lokaal niveau. Maar vanuit staatsrechtelijk oogpunt plaatsen zij daar een aantal kanttekeningen bij.

Groothuijse[4] bespreekt in zijn notitie «Invoeringswet Omgevingswet ten behoeve van de Eerste Kamer Commissie IWO», d.d. 12 april 2019, zowel de delegatie en de decentralisatie van bevoegdheden. Over delegatie van bevoegdheden schrijft hij dat een «veelvuldige en vergaande delegatie van de regelgevende bevoegdheid, waarbij essentiële normen en zorgvuldige begrenzing van die bevoegdheid in de wet ontbreken, onvoldoende recht doen aan het primaat van de wetgever en de daarmee samenhangende democratische legitimatie van de wetgeving.»[5] Deze conclusie geldt ook voor de decentralisatie van bevoegdheden. Groothuijse merkt tevens op dat de uitoefening van gedelegeerde regelgevende bevoegdheid door de (bestuurs)rechter exceptief getoetst kan worden aan rechtsbeginselen. Hij geeft daarbij de volgende waarschuwing: «Democratische controle tijdens de totstandkoming van wet- en regelgeving en rechterlijke (exceptieve) toetsing achteraf in concrete gevallen zijn dan ook

---

[4] Op 16 april 2019 hebben informele gesprekken plaatsgevonden met externe deskundigen die op verzoek notities hebben aangeleverd ter bespreking met de vaste commissie voor IWO. Deze deskundigen zijn: de heer Groothuijse (universitair hoofddocent Omgevingsrecht, Universiteit Utrecht), mevrouw Tonkens (hoogleraar Burgerschap en Humanisering van de Publieke Sector, Universiteit voor Humanistiek te Utrecht), de heer Hurenkamp (political scientist, Universiteit voor Humanistiek te Utrecht) en de heer Zevenbergen (hoogleraar land administration and management, Universiteit Twente).
De notitie van de heer Groothuijse, de notitie van mevrouw Tonkens en de heer Hurenkamp, en de notitie van de heer Zevenbergen zijn ter inzage gelegd ter griffie onder de volgende respectievelijke nummers: 163810.12, 163810.10 en 163810.11. Naar aanleiding van de gesprekken op 16 april 2019 zijn er drie vervolgnotities opgesteld. Deze zijn eveneens ter inzage gelegd ter griffie, onder de volgende respectievelijke nummers: 163810.12, 163810.10 en 163810.13.

[5] Notitie 12 april 2019, p. 1, griffienummer 163810.12.

twee verschillende en niet inwisselbare vormen van controle.»[6] Een vergelijkbare kritiek gaf ook de Raad van State.
De bovenstaande overwegingen leiden tot de volgende vragen van de leden van de fractie van de ChristenUnie aan de regering. Hoe blijft de regering het primaat van de wetgever en de democratische legitimatie van regelgeving met betrekking tot geluid in algemene zin bevorderen? Hoe kan de regering waarborgen dat bij het gebruik van de experimenteerbepaling, die nauwelijks wettelijk begrensd is en waarmee kan worden afgeweken van bestaande regelgeving, het primaat van de wetgever en de democratische legitimatie gehandhaafd blijven? En hoe kan de regering waarborgen dat bij beleidsrijke omzettingen in het Aanvullingsbesluit geluid, zoals beschreven in het overzicht van de regering, het primaat van de wetgever en de democratische legitimatie gehandhaafd blijven?

Participatie

Voor een goede uitvoering van de Aanvullingswet geluid en het Aanvullingsbesluit geluid is participatie van belanghebbenden van groot belang. De Omgevingswet en het Omgevingsbesluit regelen dat participatie plaatsvindt. Deze wet en dit besluit beogen de initiatiefnemers te stimuleren in gesprek te gaan met de omgeving en belanghebbenden te betrekken bij het initiatief. De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben met betrekking tot de Aanvullingswet geluid en het Aanvullingsbesluit geluid de volgende overwegingen.

De Aanvullingswet geluid en het Aanvullingsbesluit bodem kennen een verschuiving van een centraal gereguleerde aanpak naar een meer bestuurlijke afwegingsruimte. Vaak gaat deze verschuiving gepaard met het verminderen van het aantal specifieke regels en het zoveel mogelijk inzetten van algemene regels. Deze verschuiving stelt hogere eisen aan het participatieproces dan in het verleden. Tonkens en Hurenkamp stellen in hun «Werknotitie effectieve burgerparticipatie» van 12 april 2019 dat participatie alleen effectief is als a) participatie gericht is op het vergroten macht en invloed, b) participatie gericht is op uiteenlopende categorieën burgers, en c) als de participatie gestructureerd is als proces, en gestructureerd is in de tijd.[7]

De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben hierover de volgende vragen aan de regering. Hoe gaat de regering bevorderen dat initiatiefnemers en gezagen bij participatie inzetten op de drie aspecten van Tonkens en Hurenkamp om recht te kunnen doen aan de genoemde verschuiving in de wetgeving met betrekking tot geluid?
Hoe kan de regering de positie van «zwakke betrokkenen» in het participatieve proces versterken indien initiatiefnemers en/of gezagen dit proces met onvoldoende aandacht voor de belangen van deze zwakke betrokkenen uitvoeren of al uitgevoerd hebben? Onder «zwakke betrokkenen» verstaan de ChristenUnie-fractieleden partijen als burgers of belangengroepen die weinig institutionele macht hebben, die vaak een achterstandspositie in kennis en netwerk hebben, en die geen of beperkte financiële middelen hebben om een rechtszaak te starten.

DSO en geluid

Uit de diverse deskundigenbijeenkomsten in de Eerste Kamer (onder andere die van 15 oktober 2019) en onderzoeken (onder andere I&O-onderzoek 2019/149, d.d. augustus 2019) blijkt dat – voorzichtig uitgedrukt – nog het nodige werk verzet moet worden, zodat de

[6] Notitie 12 april 2019, p. 9, griffienummer 163810.12.
[7] Notitie 12 april 2019, p. 8–9, griffienummer 163810.10.

overheden op 1 januari 2020 kunnen aansluiten op het DSO en daarmee kunnen gaan oefenen. Met als uiteindelijke doel dat het systeem op 1 januari 2021 volledig operationeel zal zijn. In de memorie van toelichting worden de verschillende instrumenten van de Aanvullingswet geluid besproken. De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben met betrekking tot het DSO en geluid de volgende vraag aan de regering. Zijn de verschillende instrumenten voor de Aanvullingswet geluid klaar op 1 januari 2020, zodat er voldoende tijd is om te oefenen? Indien deze instrumenten later klaar zijn dan 1 januari 2020, is de resterende tijd in de ogen van de gebruikers voldoende? Zo nee, hoe gaat de regering hiermee om? Is een meer «geleidelijke» invoering mogelijk?

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving zien de antwoorden van de regering met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 15 november 2019.

De voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
Meijer

De griffier van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
De Boer

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

35 054 Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)

E

MEMORIE VAN ANTWOORD
Ontvangen 15 november 2019

Hierbij bied ik u aan de memorie van antwoord inzake het voorstel voor de Aanvullingswet geluid Omgevingswet. De memorie van antwoord bevat tevens een reactie op de vragen van uw Kamer inzake de voorhang van het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet.

De Minister voor Milieu en Wonen,
S. van Veldhoven-van der Meer

kst-35054-E
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Op 11 november 2019 heb ik uw voorlopig verslag over het wetsvoorstel van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet en uw vragen over het voorgehangen ontwerp van het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet ontvangen. De regering heeft met belangstelling kennisgenomen van het voorlopig verslag en dankt de partijen voor de gestelde vragen. De regering hoopt dat met deze memorie van antwoord de vragen naar tevredenheid zijn beantwoord. De parlementaire behandeling van het wetsvoorstel en van het ontwerpbesluit is een belangrijke stap in het proces van de vereenvoudiging en modernisering van de geluidregels. De regering ziet dan ook uit naar het vervolg van de behandeling.

De regering heeft geconstateerd dat veel vragen zijn ontleend aan de door de VNG en het IPO geleverde inbreng. Bij de totstandkoming van het wetsvoorstel en het ontwerpbesluit is een zorgvuldig proces doorlopen. Er is uitgebreid overleg geweest met de VNG, het IPO en de Unie van Waterschappen. Daarbij is aandacht geweest voor de inpassing in het stelsel, voor de technische details en voor het implementatietraject. Op basis hiervan is gezamenlijk met de koepels besloten om het Aanvullingsbesluit in voorhang te brengen. De koepels staan er nog steeds achter om dit besluit in voorhang te brengen en hechten ook aan een spoedige afronding van de parlementaire behandeling met het oog op de tijdige inwerkingtreding van de Omgevingswet. In reactie op de recente brieven van de VNG en het IPO aan uw Kamer is er contact geweest met de koepels. Daarbij hebben zij kennis gegeven de in de brief genoemde punten graag met ons verder te bespreken, maar geen reden te zien de inwerkingtreding van de Omgevingswet daardoor vertraging te laten oplopen. Er loopt op dit moment een traject om de laatste uitvoeringstechnische punten op het aanvullingsspoor geluid met de koepels uit te werken. Eind november verwacht ik samen met de koepels een conclusie te kunnen formuleren over deze laatste uitvoeringstechnische punten.

Ook in het voorafgaande interbestuurlijke samenwerkingstraject SWUNG-2 zijn de doelen en uitgangspunten voor de vereenvoudiging en modernisering van de geluidregels uit de Wet geluidhinder door Rijk, IPO en VNG in samenwerking uitgewerkt. Deze doelen en uitgangspunten, vastgelegd in de Kamerbrief van 28 maart 2013[1], kennen twee hoofdelementen. Enerzijds betreffen zij verbetering van de bescherming van burgers tegen geluid en tegen de geleidelijke toename daarvan, onder andere door monitoring van de geluidontwikkeling. Anderzijds wordt de toepassing van de geluidregels vergemakkelijkt door deze eenvoudiger en overzichtelijker te maken, zodat voldoende afwegingsruimte voor decentrale overheden wordt geboden voor het bouwen van nieuwe woningen en andere belangrijke ontwikkelopgaven. In lijn met het Regeerakkoord zijn de doelen en uitgangspunten van SWUNG-2 beleidsneutraal in het voorliggende wetsvoorstel en het ontwerpbesluit uitgewerkt.

Deze juridische vormgeving als onderdeel van het stelsel van de Omgevingswet is een complexe puzzel en het is dan ook begrijpelijk dat bij de koepelorganisaties nog veel vragen leven rond deze uitwerking en de uitvoering daarvan in de praktijk. Zoals aangegeven heeft de regering zich tegen die achtergrond dan ook bereid verklaard om ook nog tijdens de voorhang uitvoeringstechnische punten te bespreken met de koepelorganisaties en de werking van de geluidregels als onderdeel van het stelsel van de Omgevingswet met elkaar te doorleven.

De regering is ervan overtuigd dat met het wetsvoorstel en het ontwerpbesluit een goed doordacht stelsel is neergezet met een optimale balans

[1] Kamerstukken II 2012/13, 32 252, nr. 52.

tussen het beschermen van de gezondheid van mensen en het benutten van o+ntwikkelmogelijkheden en met voldoende afwegingsruimte op lokaal niveau om diverse maatschappelijke doelen in samenhang na te streven, onder andere de woningbouwopgave waarvoor we samen gesteld staan. De voorgestelde regels bieden voldoende afwegingsruimte om die woningbouwopgave te realiseren en bevatten tegelijk handvatten om een goede woon- en leefkwaliteit te bieden. Al met al is sprake van een consistent en uitvoerbaar stelsel, dat verder is verbeterd door de verwerking van alle waardevolle opmerkingen en suggesties die we van de koepels, andere adviseurs en uit de consultatie hebben gekregen. Het ontwerpbesluit zal nog verder verbeteren in het proces dat nu nog met de koepels wordt doorlopen op de uitvoeringstechnische punten. In dat proces is ook al afgesproken dat de werking van het stelsel op het punt van geluid na inwerkingtreding nauwlettend zal worden gemonitord.

Met de implementatie van de doelen en uitgangspunten van SWUNG-2 in dit wetsvoorstel en ontwerpbesluit wordt een stand-still situatie voor geluid gerealiseerd, een situatie waarin de huidige Wet geluidhinder niet voorzag. Zoals aangegeven vindt deze implementatie van SWUNG-2 beleidsneutraal plaats. Intussen werkt het RIVM ter uitvoering van de motie-Schonis[2] aan een advies over de doorwerking van het WHO-advies over geluid, dat in oktober 2018 is verschenen. Daarover bepaalt de regering begin volgend jaar een standpunt. Mogelijk zal het WHO-advies leiden tot verdere aanscherping van het geluidbeleid. Om vertraging bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet te voorkomen en ten behoeve van de beleidsneutrale omzetting, is ervoor gekozen om het aanvullingsspoor geluid en de standpuntbepaling over het WHO-advies als twee losse trajecten te behandelen.

Bij de beantwoording is de volgorde van het verslag aangehouden. Over verschillende onderwerpen zijn vragen van gelijke strekking gesteld. Waar dat aan de orde is wordt terug of vooruit verwezen naar andere antwoorden.

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

1

De leden van de VVD-fractie stellen dat geluidregelgeving nodig is om ervoor te zorgen dat infrastructuur, industrie en een prettige, kwalitatief goede leefomgeving elkaar niet in de weg zitten. Zij vinden dat de belangenafweging hierover met name op het lokale niveau dient plaats te vinden en vragen de regering of zij het met haar eens is dat dit soort complexe afwegingen maatwerk vragen en met name op het lokale niveau gemaakt dienen te worden.

De landelijke geluidregelgeving dient ter bescherming van de gezondheid. Het Rijk stelt – net als nu – geen regels voor afwegingen die puur gaan over «prettige» leefomgeving, bijvoorbeeld het geluidniveau in parken of tuinen. Dit wordt in zijn geheel overgelaten aan de decentrale overheden. De regering ziet een rijksverantwoordelijkheid voor de bescherming van de gezondheid van burgers in woningen en andere geluidgevoelige gebouwen zoals ziekenhuizen en scholen. Het wetsvoorstel bevat daarom de expliciete bepaling dat het Rijk instructieregels stelt «met het oog op het beschermen van de gezondheid, met betrekking tot de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen».[3]

---

[2] Kamerstukken II 2018/19, 35 000A, nr. 60.
[3] Onderdelen N en O van het wetsvoorstel.

De regering is het met de leden van de VVD-fractie eens dat afwegingen over geluid met name op lokaal niveau dienen plaats te vinden omdat situaties van plek tot plek verschillen. Daarom wordt voor geluid van infrastructuur en industrie gebruik gemaakt van het instrument instructieregel, waarbij decentrale overheden afwegingsruimte toekomt. Het ontwerp-aanvullingsbesluit vult dan ook vooral het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) aan, de AMvB die in het stelsel van de Omgevingswet het maken van bestuurlijke afwegingen aanstuurt en inkadert. Gemeenten hanteren bij hun beslissingen over geluid landelijk voorgeschreven standaardwaarden. Zij mogen daar gemotiveerd van afwijken tot aan de grenswaarden. Er zijn enkele uitzonderingen opgenomen waardoor ook overschrijding van de grenswaarden beargumenteerd mogelijk is. De binnenwaarde wordt bij nieuwbouw in alle gevallen geborgd met regels over geluidwering van gebouwen in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).[4]

Van een uitzondering op de lokale afweging is sprake als het gaat om het bepalen van de geluidruimte voor infrastructuur met een bovengemeentelijk belang. Gelet op het belang van het functioneren van die infrastructuur ligt het primaat voor de besluitvorming – in lijn met vergelijkbare andere aspecten in de Omgevingswet – daarbij op provinciaal dan wel rijksniveau, waarbij vanzelfsprekend een integrale afweging plaatsvindt tussen het belang van die infrastructuur en alle relevante belangen in de omgeving daarvan.

2

De leden van de VVD-fractie vragen verder of de regering het met hen eens is dat deze afwegingsruimte daadwerkelijk ruimte moet bieden voor het lokale bestuur om integrale afwegingen te maken over binnenstedelijke ontwikkelingen.

Ja. Zolang het geluidniveau onder de grenswaarden blijft hebben gemeenten daarom ruime afwegingsmogelijkheden. Om ook te kunnen bouwen op hoogbelaste locaties, waar het geluidniveau de grenswaarden benadert, zijn er uitzonderingen opgenomen waardoor ook overschrijding van de grenswaarden beargumenteerd mogelijk is. Bestaande mogelijkheden daartoe zijn behouden en verbeterd:

- vervangende nieuwbouw: de mogelijkheid voor bouwen boven de grenswaarde bij vervanging van gebouwen door gebouwen met dezelfde functie is uitgebreid met spoorwegen; onder de Wet geluidhinder bestond deze mogelijkheid alleen nabij wegen en industrieterreinen;[5]
- zeehavengebonden activiteiten: de bestaande mogelijkheid voor bouwen boven de grenswaarde bij zeehavens uit Wet geluidhinder is uitgebreid met toepassing in gebieden die worden getransformeerd;[6]
- dove gevel: de «dove gevel» uit de Wet geluidhinder is behouden.[7]

In de ontwerp-AMvB worden twee nieuwe mogelijkheden voor bouwen boven de grenswaarde geboden:

---

[4] Te wijzigen artikel 4.103 Bbl.

[5] Artikel 5.78v Bkl. NB: dit artikel hoeft alleen gebruikt te worden als wijziging van een omgevingsplan vereist is om de nieuwbouw mogelijk te maken. Als het omgevingsplan daar al in voorziet, kan bouwen zonder meer.

[6] Artikel 5.78x Bkl.

[7] Artikel 5.78y, eerste lid, onder a, Bkl.

- functiewijziging: een nieuwe mogelijkheid voor het transformeren van gebouwen naar gebouwen met een geluidgevoelige functie, met de eerdere crisis op kantorenmarkt als concrete aanleiding;[8]
- bouwkundige maatregelen aan de gevel: een nieuwe mogelijkheid om maatregelen als vliesgevels e.d. aan de gevel voor te schrijven die ervoor zorgen dat op ramen en deuren wél de grenswaarde wordt gehaald.[9]

Verder is de bestaande mogelijkheid tot overschrijding van grenswaarden met een zogenoemd stap-3-besluit uit de huidige interimwet stad-en-milieubenadering geïntegreerd in het stelsel, waardoor de procedurele drempel voor toepassing daarvan kleiner is. Materieel blijft er wel een drempel: overschrijding van de grenswaarden is – los van de eerdergenoemde gevallen – alleen toegelaten als beargumenteerd kan worden dat er zwaarwegende economische of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen zijn die dat rechtvaardigen.[10] Het lijkt mij evident dat binnenstedelijk bouwen op dit moment in grote delen van het land een zwaarwegend maatschappelijk belang is. De gemeente zal moeten afwegen of dit in een concreet geval de overschrijding van de grenswaarden op de gevel rechtvaardigt. Met de bouwregelgeving wordt geborgd dat de binnenwaarde steeds wordt behaald.

Deze aanvullende afwegingsruimte vereenvoudigt het bouwen op hoogbelaste locaties. De regering meent dan ook dat de geluidregels niet in de weg staan aan een integrale afweging over binnenstedelijke ontwikkeling. Wel is het zo dat deze regels bij ruimtelijke ontwikkelingen in binnenstedelijk gebied vroegtijdige aandacht voor geluid en een gedegen afweging over geluid vereisen. Dat is ook nodig gezien het belang van geluid in dergelijke omgevingen. Vroegtijdige aandacht voor geluid kan bovendien leiden tot een veel betere kwaliteit van de ontwikkeling, zoals concrete projecten als 5TRACKS en woningbouw op de OV-terminal in Breda hebben bewezen.

3

De leden van de VVD-fractie vragen of de regering het met hen eens is het bieden van afwegingsruimte voor het lokale bestuur een van de fundamentele uitgangspunten van de Omgevingswet is.

Vanzelfsprekend is dat het geval. De stelselvernieuwing van het omgevingsrecht is gebaseerd op vier verbeterdoelen en ruim twintig uitgangspunten.[11] Het «vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving» is één van de vier verbeterdoelen die de regering nastreeft met de stelselherziening. De regering hanteert bij het opstellen van de uitvoeringsregelgeving ook uitgangspunten, waaronder «gelijkwaardige bescherming gezondheid, veiligheid en omgevingskwaliteit». Bij de uitwerking van de regelgeving blijkt soms dat de verbeterdoelen en uitgangspunten met elkaar botsen. In die gevallen is een politieke keuze nodig. Die keuzes worden van geval tot geval gemaakt, zonder dat op voorhand vast ligt dat één doel of uitgangspunt zwaarder weegt dan een ander.[12] De bestuurlijke afwegingsruimte wordt met het ontwerpbesluit vergroot, zoals beschreven in het antwoord op de vorige en de volgende vraag van deze leden, maar gelet

---

[8] Artikel 5.78w Bkl.
[9] Artikel 5.78y, eerste lid, onder b, Bkl.
[10] Artikel 5.78aa Bkl.
[11] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 30–49.
[12] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 30.

op het uitgangspunt om een gelijkwaardig beschermingsniveau te bieden is de bestuurlijke afwegingsruimte voor overschrijding van grenswaarden vanzelfsprekend niet onbegrensd.

4

De leden van de VVD-fractie geven aan dat de belangrijkste kritiek van de VNG zich richt op beperkingen van de bestuurlijke afwegingsruimte voor het lokale bestuur boven de grenswaarde. Het ontwerp-Aanvullingsbesluit zou leiden tot een afname van die afwegingsruimte, terwijl gemeenten met de keuze om de huidige woningbouwopgave zoveel mogelijk binnenstedelijk te realiseren vaak aangewezen zijn op geluidbelaste locaties met geluidniveaus boven de grenswaarde, aldus de VNG. Met gemeentelijk maatwerk zou bijvoorbeeld kunnen worden gekeken naar de indeling van woningen en de oriëntatie van leefruimten (bijvoorbeeld rekening houden met het aantal slaapgehinderden) in plaats van naar het geluid op de gevel (bij de zogenoemde geluidluwe gevel). Naar aanleiding van deze kritiek van de VNG vragen de leden van de VVD-fractie of de regering bereid is om de ruimte voor het lokale bestuur ook mogelijk te maken boven de grenswaarde.

In lijn met het advies van de Integrale Adviescommissie Omgevingswet kent het Aanvullingsbesluit geluid een onderscheid in instructieregels voor situaties waarin het geluidniveau tussen de standaardwaarde en de grenswaarde ligt, en situaties met geluidniveaus boven de grenswaarde.

Voor situaties tussen de standaardwaarde en de grenswaarde geldt alleen dat bekeken moet worden of het mogelijk is om met geluidbeperkende maatregelen alsnog aan de standaardwaarde te voldoen of daarmee de overschrijding van de standaardwaarde zoveel mogelijk te beperken.

Daarnaast bevat het Aanvullingsbesluit geluid verschillende mogelijkheden voor bestuurlijke afweging in nauw omschreven situaties boven de grenswaarde. Ook dit is in lijn met het advies van de Integrale Adviescommissie Omgevingswet, die immers expliciet heeft aangegeven dat een grenswaarde «een harde waarde (is) waarvan alleen bij uitzondering en alleen in aangegeven gevallen kan worden afgeweken». De mogelijkheden voor bestuurlijke afweging boven de grenswaarde zijn beschreven in het antwoord op de eerdere vraag van deze leden [2]. De suggestie dat van afwegingsruimte onvoldoende sprake zou zijn en dat die afwegingsruimte met het ontwerpbesluit zelfs zou afnemen, moet dan ook berusten op een misvatting.

De consultatieversie van het Aanvullingsbesluit bevatte voor situaties waarin overschrijding van de grenswaarde wordt toegestaan nog een bepaling die voorschreef dat «het gebouw ten minste één geluidluwe gevel krijgt, tenzij daartegen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige of technische aard bestaan». De geluidluwe gevel was hierbij gedefinieerd als een gevel waarop het gecumuleerde geluid niet meer dan 55 dB is. Naar aanleiding van de consultatiereactie van de VNG is deze bepaling in overleg met de VNG aangepast en is de begripsbepaling vervallen. Er is in het ontwerpbesluit zoals dat bij uw Kamer is voorgehangen – anders dan in de consultatieversie – geen sprake van een verplichting tot het realiseren van een geluidluwe gevel behoudens een aantal uitzonderingsmogelijkheden. De bepaling is nu – in lijn met vergelijkbare bepalingen elders in het Besluit kwaliteit leefomgeving – zodanig vormgegeven dat rekening wordt gehouden met het belang van het beperken van de geluidhinder en daarmee beschermen van de gezondheid door een geluidluwe gevel. Zoals in een vraag van de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, SP, PvdD, Fractie-Otten, 50PLUS en

OSF gezamenlijk [37] ook is aangegeven, is uit onderzoek namelijk gebleken dat een geluidluwe gevel een sterk effect heeft op de beperking van de geluidhinder en dus relevant is vanuit gezondheidskundig oogpunt. Door de formulering «rekening houden met het belang van» is het doel van deze maatregel centraal komen te staan in deze bepaling, en niet langer het middel zelf. Door ook niet langer te definiëren wat als een geluidluwe gevel kan worden aangemerkt, worden gemeenten die al beleid op dit punt hadden niet beperkt in het voortzetten daarvan. Voor nadere toelichting op dit punt wordt ook verwezen naar de paragrafen 9.6 en 15.3 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het ontwerpbesluit.

Waar de VNG aangeeft dat er ruimte moet zijn om met gemeentelijk maatwerk te kijken naar de indeling van woningen en de oriëntatie van leefruimten binnen woningen, vormt het Aanvullingsbesluit daarvoor geen enkele belemmering. Juist bij het invullen van het hiervoor omschreven gezondheidsbelang waarmee in ieder geval bij overschrijding van de grenswaarde rekening moet worden gehouden, kunnen dergelijke invalshoeken juist heel goed een plek krijgen en bijdragen aan de gemeentelijke onderbouwing waarom overschrijding van de grenswaarde in dat concrete geval aanvaardbaar is.

5

Volgens de VNG leidt de introductie van de basisgeluidemissie tot een forse lastenverzwaring door verplichte gevelisolatie en saneringsmaatregelen. Volgens de VVD-fractieleden is het een zaak van de lokale overheid welke gemeentelijke wegen gemonitord moeten worden en wat vervolgens aan maatregelen genomen moet worden. Gevraagd wordt of de regering bereid is om ook deze afwegingen bij de lokale overheid te laten.

De introductie van de basisgeluidemissie en het vijfjaarlijkse monitoren van de geluidemissie leidt alleen in bepaalde situaties tot het verplicht isoleren van bestaande woningen en andere geluidgevoelige gebouwen. De verplichting geldt alleen als er een toename is van meer dan 1,5 dB (40% extra verkeer) èn de grenswaarde van 70 dB wordt overschreden èn de binnenwaarde wordt overschreden. Een overschrijding van de grenswaarde van 70 dB is een zodanig hoge overschrijding van de standaardwaarde van 53 dB dat een verplichting tot bescherming van de gezondheid van bewoners op zijn plaats is. Het bevoegd gezag behoudt keuzevrijheid voor het type maatregelen, want door maatregelen te nemen die het geluid voldoende omlaag brengen (bijvoorbeeld een stil wegdek of een snelheidsverlaging) vervalt de plicht tot het isoleren van de gevel. Voor situaties onder de grenswaarde is het aan de gemeente om op basis van eigen beleid te bepalen of er maatregelen nodig zijn en welke maatregelen dat dan zijn.

Het klopt dat gemeenten in meer gevallen dan voorheen verplicht zijn maatregelen te nemen om de toename van de geluidbelasting door de groei van verkeer te compenseren, en dat hieraan kosten verbonden zijn. Onder de Wet geluidhinder wordt alleen getoetst aan geluidnormen op het moment dat er wat verandert aan een weg of spoorweg, of als er een gebouw bij komt. Daardoor heeft het geluid de afgelopen jaren kunnen toenemen door de groei van het verkeer. Dat staat bekend als het «handhavingsgat» van de Wet geluidhinder. Het dichten daarvan leidt tot een betere bescherming van de inwoners tegen gezondheidseffecten door geluid. Dit is altijd het belangrijkste doel geweest van de beleidswijziging

SWUNG-2[13] die met de decentrale overheden en de Tweede Kamer is afgesproken.

Er is een verschil tussen het nemen van maatregelen in het kader van de monitoring en het nemen van maatregelen in het kader van sanering. Bij maatregelen in het kader van de monitoring gaat het om situaties die ontstaan nadat de basisgeluidemissie is bepaald. Bij sanering gaat het om *bestaande* geluidgevoelige gebouwen die meer geluid dan 70 dB ondervinden bij invoering van de Omgevingswet. Hiervoor stellen gemeenten een saneringslijst op en zal het Rijk de saneringsmaatregelen bekostigen. Hiervoor is dus in het geheel geen sprake van een lastenverzwaring voor gemeenten. Bovendien wordt bij de sanering eerst 1,5 dB bij het geluid opgeteld alvorens de maatregelen vast te stellen, wat bij alle saneringswoningen leidt tot een extra marge voor de gemeente voordat eventueel aanvullende maatregelen als uitvloeisel van de monitoring van de basisgeluidemissie nodig zullen zijn.

Het ontwerpbesluit geeft aan voor welke wegen de gemeente de geluidemissie moet monitoren. Dat is nodig om verbetering van de bescherming in lijn met de SWUNG-2-afspraken te kunnen borgen. Wel wordt een ondergrens van 1.000 motorvoertuigen per etmaal gehanteerd. Daarmee zijn bijvoorbeeld onverharde wegen, wegen die niet openstaan voor gemotoriseerd verkeer en erven als bedoeld in het Reglement verkeerstekens en verkeersregels 1990 van deze verplichting uitgesloten. Bovendien wordt de monitoring gefaseerd ingevoerd. De eerste fase betreft alleen zeer drukke wegen met een verkeersintensiteit in 2021 van meer dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal. Langs dergelijke wegen zal het geluid op nabijgelegen geluidgevoelige gebouwen in de meeste gevallen fors hoger zijn dan de standaardwaarde. De in het wetsvoorstel opgenomen taak[14] tot beheersing van geluid om de gezondheid van omwonenden te beschermen maakt monitoring van het geluid van deze wegen noodzakelijk. Uiterlijk in 2026 dient de monitoring uitgebreid te zijn naar alle wegen waarop meer dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal rijden. Ook langs dergelijke wegen bestaat een reële kans op een – veelal beperktere – overschrijding van de standaardwaarde en overschrijding van de binnenwaarde, zodat voor bescherming van de gezondheid deze wegen ook van belang kunnen zijn. Om de uitvoeringslasten te beperken kan de gemeente voor deze groep wegen met schattingen voor de verkeersintensiteit werken.

6

De leden van de VVD-fractie hebben van de VNG begrepen dat het bevoegd gezag voor spoorwegemplacementen zonder overleg wordt overgeheveld van het lokaal bestuur naar het Rijk. Zij vinden dat daarover eerst bestuurlijke besluitvorming (aan de spoortafel) zou moeten plaatsvinden en vragen of de regering bereid is dit overleg op te starten.

Het is juist dat wordt voorgesteld om het bevoegd gezag anders vorm te geven. Onder de huidige wet- en regelgeving wordt het geluid van het hele emplacement gereguleerd met een milieuvergunning die door de gemeente wordt verleend aan ProRail. Die vergunning omvat alle activiteiten op het emplacement, ook activiteiten die worden uitgevoerd door bedrijven waarover ProRail geen zeggenschap heeft. Dat levert voor ProRail uitvoerbaarheidsproblemen op in de naleving van de vergunning. Tegen die achtergrond bevat het ontwerpbesluit inderdaad een voorstel om het geluid van treinen op emplacementen gezamenlijk met het geluid

[13] Samen werken aan de uitvoering van een nieuw geluidbeleid.
[14] Onderdeel H van het wetsvoorstel.

van doorgaande treinen die ook over emplacementen rijden te reguleren met de geluidproductieplafonds voor de hoofdspoorwegen. Ingevolge de Spoorwegwet zijn die emplacementen immers een integraal onderdeel van de hoofdspoorweginfrastructuur en is het geluid van treinen op die emplacementen onlosmakelijk verbonden met het functioneren van de hoofdspoorweginfrastructuur. De bevoegdheid voor overige activiteiten op het emplacement, dus voor andere bedrijven, blijft echter wel bij de gemeente berusten. Daarbij passen zij paragraaf 5.1.4.2 «Geluid van activiteiten» van het Besluit kwaliteit leefomgeving toe.

Dit voorstel sluit aan bij keuzes in het zgn. emplacementenproject met een Bestuurlijke tafel om te komen tot nieuwe regels voor emplacementen. De aandacht ging daarbij primair uit naar omgevingsveiligheid. In dat kader is gekozen om omgevingsveiligheid van emplacementen in de toekomst te gaan reguleren als onderdeel van het Basisnet Vervoer Gevaarlijke Stoffen, waarvoor het primaat bij het Rijk berust. Ook hierbij speelt een rol dat de emplacementen een integraal onderdeel zijn van de hoofdspoorweginfrastructuur en daarmee van wezenlijk belang voor het functioneren daarvan.

Aan deze Bestuurlijke tafel is ook regelmatig van gedachten gewisseld over het geluid van emplacementen. In februari 2018 heeft de Bestuurlijke tafel echter geconcludeerd dat het aspect geluid een ander traject doorloopt dan het aspect omgevingsveiligheid, een conclusie die is vastgelegd in een voortgangsbericht van de Bestuurlijke tafel aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat uit april 2018. In dit voortgangsbericht is onder meer meegegeven dat gezocht moet worden naar een werkwijze die vergelijkbaar is met hoe veiligheid is aangepakt. De voorstellen in het ontwerpbesluit zijn inderdaad vergelijkbaar met de aanpak bij veiligheid: ook voor het Basisnet Vervoer Gevaarlijke Stoffen is het Rijk verantwoordelijk. Bovendien is het Basisnet Vervoer Gevaarlijke Stoffen in zijn werking voor het reguleren van omgevingsveiligheid en in de werking naar de ruimere omgeving van de hoofdspoorweginfrastructuur zeer goed vergelijkbaar met de werking van de geluidproductieplafonds voor hoofdspoorwegen. Tegen deze achtergrond is met de VNG besproken dat bestuurlijke afhechting van de voorgestelde geluidregels binnen de krappe planning tot aan inwerkingtreding van de Omgevingswet logischerwijs plaatsvindt binnen het bestuurlijke traject rond de Omgevingswet.

Vragen en opmerkingen van de leden van de FVD-fractie

7

De leden van de FVD-fractie vragen naar de bescherming tegen ultralaag en ultrahoog geluid

De in het besluit opgenomen standaard- en grenswaarden voor geluid beperken de totale geluidbelasting die afkomstig is van transport- en industriebronnen, inclusief laagfrequent geluid. De huidige regelgeving kent geen specifieke normen voor laagfrequent geluid en ook het aanvullingsspoor geluid voorziet daar niet in. De problematiek van laagfrequent geluid heeft wel de aandacht van de regering, het Expertise-Centrum Geluid van het RIVM doet onderzoek op dit thema en informeert en adviseert desgevraagd.

De reken- en meetvoorschriften van de Wet geluidhinder schrijven voor dat het geluid van transport- en industriebronnen wordt beoordeeld van 63 Hz tot 8 kHz. Bij hogere frequentie neemt het geluid door de demping van de lucht relatief snel af met de afstand. Daarom zijn er weinig klachten

over hoogfrequent geluid. De huidige regelgeving kent geen specifieke reglementering voor hoogfrequent geluid (8–20 kHz) en ultrasoon geluid (> 20 kHz). Voorzien is om in de Aanvullingsregeling geluid vergelijkbare meet- en rekenvoorschriften op te nemen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

8

De leden van de CDA-fractie vragen of de regering kan aangeven waar de beleidsruimte voor de decentrale overheden zit.

Het ontwerpbesluit regelt dat bestuursorganen bij hun beslissingen over geluid landelijk voorgeschreven standaardwaarden hanteren. Zij mogen daar gemotiveerd van afwijken tot aan de grenswaarden. Afwijken van die grenswaarden is slechts in bepaalde gevallen mogelijk. Eigen beleidsruimte is er vooral voor de afwegingen tussen standaardwaarde en grenswaarde. Decentrale overheden kunnen zelf een nadere invulling geven aan die ruimte, bijvoorbeeld door beleidsregels vast te stellen zoals ze nu vaak al doen voor het vaststellen van hogerewaardebesluiten op grond van de Wet geluidhinder.

In onderstaand overzicht is de beleidsruimte weergegeven.

<table>
<tr><th></th><th colspan="2">Besluit over toelaten geluidgevoelige gebouwen</th><th colspan="2">Besluit over infrastructuur</th></tr>
<tr><td>Geluid op locaties zonder geluidgevoelige gebouwen</td><td colspan="2">N.v.t.</td><td colspan="2">Eigen verantwoordelijkheid, geen instructie-regels</td></tr>
<tr><td>Geluid tot aan standaardwaarde</td><td colspan="2">Eigen verantwoordelijkheid, geen instructie-regels</td><td colspan="2">Eigen verantwoordelijkheid, geen instructie-regels</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Geluid tussen standaardwaarde en grens-waarde</td><td>Afweging vereist over toelaten van gebouw, eventueel met maatregelen</td><td rowspan="2">Bouwregels borgen voldoende geluid-wering[1]</td><td>Afweging vereist over nemen van maatregelen</td><td rowspan="2">Bij overschrijding binnenwaarde aanbod geluidwe-rende maatregelen aan eigenaar</td></tr>
<tr><td>Geluid boven grenswaarde</td><td>Specifieke uitzonde-ringen (zie antwoor-den op vragen 2 en 4)</td><td>Maatregelen vereist, tenzij</td></tr>
</table>

[1] Bouwregels werken direct naar burgers en bedrijven.

De systematiek is nader geconcretiseerd voor enerzijds het toelaten van geluidgevoelige gebouwen en anderzijds voor besluiten over infrastructuur. Op de bestuurlijke afwegingsruimte bij het toelaten van gebouwen is al ingegaan in het antwoord op vragen van leden van de VVD-fractie [1–4]. Voor provinciale en rijksinfrastructuur en industrieterreinen vereist het ontwerpbesluit het maken van afwegingen bij besluitvorming over het vaststellen van geluidproductieplafonds. Voor gemeente- en waterschapswegen en lokale spoorwegen vereist het ontwerpbesluit het maken van afwegingen bij besluitvorming over aanleg of wijziging en als uit de monitoring blijkt dat het geluid met 1,5 dB is toegenomen ten opzichte van de basisgeluidemissie. De kern van de afweging is de vraag of het redelijkerwijs mogelijk is om maatregelen te treffen die ervoor zorgen dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen blijft voldoen aan de standaardwaarden. Gedacht kan worden aan verkeersmaatregelen of geluidbeperkende maatregelen. Als dat onvoldoende mogelijk blijkt, is er tussen standaardwaarde en de grenswaarde een «vrije» afwegingsruimte en boven de grenswaarde een nauw

omschreven afwegingsruimte.[16] Het ontwerpbesluit bevat tot slot een niet afweegbare verplichting om eigenaren van geluidgevoelige gebouwen waar de binnenwaarde overschreden wordt een aanbod te doen tot het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen aan hun gebouw.[17]

9

De leden van de CDA-fractie vragen of de artikelen met betrekking tot SWUNG-2 beleidsneutraal zijn omgezet ten opzichte van de huidige regelgeving.

In het interbestuurlijke samenwerkingstraject SWUNG-2 zijn de doelen en uitgangspunten voor de vereenvoudiging en modernisering van de geluidregels uit de Wet geluidhinder door Rijk, IPO en VNG gezamenlijk vastgesteld. SWUNG-2 is een beleidswijziging ten opzichte van de huidige wet- en regelgeving en betreft dus een beleidsrijke wijziging. Eerder was al aangekondigd dat deze wet- en regelgeving in deze zin zou worden gewijzigd op het moment dat zij in het stelsel van de Omgevingswet zou worden opgenomen en niet door wijziging van de huidige regelgeving.[18] Juist daarom is deze regelgeving geen onderdeel geworden van het hoofdspoor van de Omgevingswet en AMvB's, maar ondergebracht in een aanvullingsspoor. Hoewel dus beleidsrijk is de uitwerking wel beleidsneutraal ten opzichte van de aan de Kamer medegedeelde beleidsvoornemens over SWUNG-2. Uiteraard moesten bij de uitwerking nog veel nadere keuzes worden gemaakt.

10

De leden van de CDA-fractie vragen naar de verhouding tussen de basisgeluidemissie en de instrumenten uit de Omgevingswet en de inzichtelijkheid van de gekozen systematiek van cumulatie, van geluidproductieplafonds en van de monitoring met basisgeluidemissies.

De systematiek van cumulatie houdt in dat het bestuursorgaan de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid van verschillende geluidbronsoorten moet beoordelen als gekozen wordt voor een hogere waarde dan de standaardwaarde.[19] Een dergelijke verplichting bestaat nu al op grond van de Wet geluidhinder.[20] Nu wordt daarvoor vaak een door TNO in de jaren '90 ontwikkelde methode gebruikt, die ook in de toelichting bij het ontwerpbesluit is beschreven. Deze methode is aanvaard in de vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Bestuursorganen kunnen echter ook eigen beleid formuleren voor het beoordelen van de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid.

De systematiek van geluidproductieplafonds wordt door het Rijk al enkele jaren succesvol gehanteerd voor de rijkswegen en hoofdspoorwegen. Voor de provinciale infrastructuur en industrieterreinen is de systematiek in beginsel gelijk.

Voor gemeentelijke wegen en waterschapswegen kent het wetsvoorstel geen geluidproductieplafonds. In het ontwerpbesluit wordt een eenvoudiger benadering voorgeschreven. Deze bestaat in de kern uit monitoring, één van de instrumenten van de Omgevingswet die ook onderdeel

---

[16] Artikelen 3.33, 3.34, 3.35, 5.78n en 5.78o Bkl.
[17] Artikel 3.49 Bkl.
[18] Kamerstukken II 2012/13, 32 252, nr. 52.
[19] Artikel 3.37 Bkl.
[20] Artikel 110a, zesde lid, Wet geluidhinder.

uitmaakt van de beleidscyclus die de basis vormt voor die wet.[21] Om te kunnen zien welke (bestuurlijke) consequenties aan een monitoringsresultaat worden verbonden is gekozen voor de basisgeluidemissie. Dat is in beginsel de geluidemissie in een basisjaar. Anders dan een geluidproductieplafond is dit dus geen door de gemeente of het waterschap vastgesteld normniveau, maar slechts een referentie voor het monitoren van de feitelijke geluidontwikkeling van deze infrastructuur. Daarbij zal elke gemeente en elk waterschap zelf een afweging maken hoe, gelet op de lokale omstandigheden, wordt omgegaan met een naar aanleiding van de monitoring geconstateerde stijging van het geluidniveau. Met het oog op rechtszekerheid zijn in het ontwerpbesluit instructieregels opgenomen die voor heel Nederland hetzelfde zijn en die regelen dat bij een toename van de geluidemissie met 1,5 dB een afweging gemaakt moet worden en dat een toename die leidt tot overschrijding van de grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten aangepakt moet worden. Tot nu toe hoefde hier alleen naar gekeken te worden bij aanleg en reconstructies. Voor een uitgebreidere toelichting op het verschil tussen de Wet geluidhinder en het ontwerpbesluit op dit punt wordt verwezen naar het antwoord op vragen hierover van de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, SP, PvdD, Fractie-Otten, 50PLUS en OSF gezamenlijk [25].

11

De leden van de CDA-fractie vragen de regering om in te gaan op de vermeende spanning tussen de uitgangspunten van SWUNG en de uitgangspunten van de Omgevingswet. Ze noemen daarbij het stellen van regels voor bronbeheerders (SWUNG) versus het stellen van regels voor locaties (Omgevingswet).

De Omgevingswet is opgesteld vanuit het besef dat de fysieke leefomgeving is opgebouwd uit verschillende componenten, factoren, netwerken, objecten en structuren die door aard, belang en schaal soms om verschillende benaderingen vragen.[22] Netwerken zoals nationale en provinciale infrastructuur vragen om een benadering waarbij de bovenlokale belangen een grote rol spelen in de afweging. De samenhang van het netwerk is immers cruciaal. De Omgevingswet biedt daarvoor twee mogelijkheden. De eerste mogelijkheid is dat het nationale of provinciale bestuur met behulp van instructieregels of instructies de lokale besluitvorming inkadert. Een dergelijke werkwijze, waarbij gemeenten in het omgevingsplan afwegingen zouden mogen maken over het geluid van bijvoorbeeld provinciale wegen, en de provincies de doorstroming zouden waarborgen met instructieregels en instructies, zou aanleiding geven tot veel bestuurlijke drukte. Daarom is in het wetsvoorstel gekozen voor de tweede mogelijkheid die de Omgevingswet nadrukkelijk ook biedt: er wordt een specifieke taak toebedeeld aan het Rijk, de provincies en de waterschappen.[23] Het bestuursorgaan dat verantwoordelijk is voor de infrastructuur is ook verantwoordelijk voor de beheersing van het geluid daarvan. De beheerder van de weg of spoorweg bepaalt immers welk verkeer toegelaten is en welke verhardings- of spoorconstructie gekozen wordt. Het past ook bij het beginsel «de vervuiler betaalt» dat dit bestuursorgaan maatregelen treft op het moment dat het geluid toeneemt, zoals aanleg van een stillere verharding of geluidbeperkende maatregelen.

---

[21] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 21–24. Zie ook afdeling 20.1 Omgevingswet.
[22] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 20.
[23] Zie onderdelen I, J en K van het wetsvoorstel. Zie Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 82–87 voor een nadere toelichting over specifieke taken.

Het scheiden van de verantwoordelijkheden van bronbeheerder en omgeving staat dus niet op gespannen voet met de uitgangspunten van de Omgevingswet. In de nota naar aanleiding van het verslag bij het voorstel voor de Aanvullingswet geluid is nader toegelicht dat met geluidproductieplafonds voor een concrete geluidbron de toegestane geluidruimte wordt vastgelegd. Dat biedt duidelijkheid aan de bronbeheerder, maar ook het effect van die bron voor de omgeving is daarmee helder vastgelegd. Binnen de beschikbare geluidruimte zijn veranderingen aan de bron mogelijk zonder nadere toetsing in de omgeving. Omgekeerd is de toegestane – en niet de werkelijke – geluidproductie leidend voor besluitvorming over eventuele ontwikkelingen in de omgeving. Voor beide invalshoeken – bron en omgeving – is daarmee sprake van toekomstbestendige besluitvorming, waarin de verantwoordelijkheden voor bron en omgeving van elkaar worden gescheiden.[24] Dat geldt voor de fase na het vaststellen van de geluidproductieplafonds als omgevingswaarden. Het laat echter onverlet dat bij het vaststellen of wijzigen van de geluidproductieplafonds zelf, in een besluit of als onderdeel van het omgevingsplan, vanzelfsprekend wel een integrale afweging plaatsvindt tussen het belang van de geluidbron en alle relevante belangen in de omgeving daarvan. Door de integratie in de Omgevingswet geldt voor de bronbeheerder en de omgeving dezelfde primaire opdracht: de goede balans tussen beschermen en benutten. Het ontwerp-aanvullingsbesluit zorgt voor duidelijke verbanden tussen kerninstrumenten zoals omgevingsplan en projectbesluit en de geluidproductieplafonds. De Omgevingswet dwingt bovendien af dat bestuursorganen bij het uitoefenen van hun bevoegdheden rekening houden met de samenhang en met elkaars taken. Dat deze werkwijze waarin rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende instanties helder worden afgebakend, goed bij de uitgangspunten van de Omgevingswet past, was ook voor de beoogde geluidregels al beschreven in de memorie van toelichting bij het voorstel voor die wet.[25]

12

De leden van de CDA-fractie vragen naar de bestuurlijke afspraken die met de VNG zijn gemaakt.

Bij de totstandkoming van de Omgevingswet zijn de koepels van de medeoverheden uitvoerig betrokken. Dit geldt voor alle wetgevingsproducten die binnen het stelsel worden gemaakt, dus ook het ontwerp Aanvullingsbesluit geluid. Dat geldt eveneens voor het interbestuurlijke samenwerkingstraject SWUNG-2, waarin de doelen en uitgangspunten voor de vereenvoudiging en modernisering van de geluidregels uit de Wet geluidhinder door Rijk, IPO en VNG in samenwerking zijn uitgewerkt. Die doelen en uitgangspunten zijn vastgelegd in de brief van 28 maart 2013 aan de Tweede Kamer[26] en vormen het vertrekpunt voor het voorliggende wetsvoorstel en de ontwerp-AMvB.

Aan de inhoud van het ontwerp-aanvullingsbesluit is op ambtelijk niveau jarenlang samengewerkt met vertegenwoordigers van VNG en IPO. Steeds zijn de door de VNG daartoe aangewezen gemeentelijke geluidexperts betrokken. Vanaf de consultatie is het ambtelijk overleg met de koepels verder geïntensiveerd. Bestuurlijke overleggen specifiek over het ontwerp-Aanvullingsbesluit geluid in vervolg op de consultatie hebben plaatsgevonden op:

---

[24] Kamerstukken II 2018/19, 35 054, nr. 6, blz. 4.
[25] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 3, blz. 317.
[26] Kamerstukken II 2012/13, 32 252, nr. 52.

- 28 mei; met als bestuurlijke afspraak het uitvoeren van een botsproef waarbij het Rijk en de koepels gezamenlijk de uitvoerbaarheid van het Aanvullingsbesluit met de praktijk toetsen. Deze botsproef, een tweede sessie in vervolg daarop en een nader overleg over een nieuw concept van het ontwerpbesluit hebben in de zomer van dit jaar plaatsgevonden.
- 3 oktober; met als bestuurlijke afspraak om ambtelijk tot afspraken te komen over de resterende uitvoeringstechnische punten.
- 11 oktober; met als resultaat schriftelijke instemming van de bestuurders van het Rijk en de medeoverheden met het aan beide Kamers toesturen van het ontwerp-Aanvullingsbesluit geluid en de afspraak dat de nog openstaande uitvoeringstechnische punten gezamenlijk besproken worden en waar mogelijk nog worden voorzien van concrete verbetervoorstellen. In een volgend Bestuurlijk Overleg komen de resultaten van deze actie ter tafel.

13

De gemeenten hebben de opgave om woningen te bouwen en zullen tot nadere afwegingen moeten komen. De regering wordt gevraagd om in te gaan op de administratieve lastendruk en bijbehorende extra kosten. Het monitoren van wegen komt er voor veel gemeenten bij. De leden van de CDA-fractie vragen wie deze maatregelen c.q. kosten betaalt.

SIRA consulting heeft de financiële effecten van het Aanvullingsbesluit geluid onderzocht. Het gaat daarbij om de regeldruk voor bedrijven en om bestuurlijke lasten voor gemeenten. Daarbij is gekeken naar zowel structurele als eenmalige effecten. Bij regeldruk gaat het om kosten die voortvloeien uit informatieverplichtingen (administratieve lasten) en inhoudelijke verplichtingen (nalevingskosten). Uit het onderzoek blijkt dat de regeldrukeffecten van het Aanvullingsbesluit zeer beperkt zijn. Dit komt omdat de regels zich vooral richten op het bevoegd gezag. Van inhoudelijke aanpassingen van de verplichtingen aan het bedrijfsleven is niet of nauwelijks sprake. Het besluit kan leiden tot een lichte afname van de regeldruk van ongeveer 0,5 miljoen euro per jaar.

Uit het onderzoek blijkt voorts dat de bestuurlijke lasten bij gemeenten door het Aanvullingsbesluit met ongeveer 1,6 miljoen à 8,3 miljoen euro structureel per jaar dalen. Belangrijke besparingen kunnen gerealiseerd worden indien gemeenten er onder andere voor kiezen om in het omgevingsplan met maatwerkregels te werken in plaats van afzonderlijke maatwerkvoorschriften, en als gevolg van het vervallen van het hogerewaardebesluit. De monitoring van het geluid van wegen zal extra kosten vergen. Naast structurele effecten is sprake van eenmalige effecten. Gemeenten krijgen te maken met eenmalige kosten om de basisgeluidemissie van hun wegenareaal te bepalen en om geluidproductieplafonds rond industrieterreinen vast te stellen. Daarnaast is sprake van zogenoemde kennisname kosten. SIRA schat de (eenmalige) kosten hiervan op een bedrag van 7 à 20 miljoen euro.

Het Aanvullingsbesluit geluid vormt onderdeel van de stelselherziening van het omgevingsrecht. Voor deze stelselherziening gelden aparte financiële afspraken. In het «Hoofdlijnenakkoord financiële afspraken stelselherziening omgevingsrecht» van 2016 zijn afspraken gemaakt tussen het Rijk, IPO, VNG en UvW over de bekostiging van de stelselherziening. In dit akkoord is afgesproken dat eenmalige invoeringskosten van de stelselherziening voor rekening komen van de overheden, en dat de

structurele effecten (deze betreffen per saldo besparingen) niet gekort worden bij de overheden.[27]

14

De leden van de CDA-fractie geven aan dat voor industrieterreinen gewerkt moet worden met geluidproductieplafonds. In het wetsvoorstel wordt hiervoor het middel aangegeven, en datzelfde geldt voor binnenstedelijk bouwen. Zij menen dat het werken met doelvoorschriften beter past bij de bedoeling van de wetgever dan het werken met middelvoorschriften. De CDA-fractieleden vragen of de regering die mening deelt en waarom de regering kiest voor instructies via middelvoorschriften.

Allereerst is het goed om hierbij een onderscheid te maken tussen enerzijds de instrumenten van de wet waarmee overheden vormgeven aan beleids- en besluitvorming en anderzijds instructieregels voor het gebruik van die instrumenten met het oog op een bepaald doel.

In het wetsvoorstel is geregeld dat geluidproductieplafonds worden vastgesteld als omgevingswaarden. Omgevingswaarden zijn normen die voor de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan de gewenste staat of kwaliteit of de toelaatbare belasting door activiteiten vastleggen. In het door de CDA-fractieleden genoemde voorbeeld van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden rond een industrieterrein betreft dat het vastleggen van het toelaatbare geluid afkomstig van de bedrijven op dat industrieterrein in de omgeving van dat terrein, en tegelijk ook het vastleggen en borgen van de beschikbare geluidruimte voor die bedrijven. De geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn een instrument om de geluiddoelen in de ruimere context van de Omgevingswet te realiseren.

Voor het vaststellen en wijzigen van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden voegt het Aanvullingsbesluit op de gebruikelijke wijze instructieregels toe aan het Besluit kwaliteit leefomgeving die richting geven aan die besluitvorming. Die instructieregels borgen de werking van de geluidproductieplafonds, zodat aan de belangen van de bedrijven op de industrieterreinen èn aan de belangen van omwonenden en andere belanghebbenden in de omgeving recht wordt gedaan.

Ook voor het gebruik van andere instrumenten van de Omgevingswet bevat het Aanvullingsbesluit geluid instructieregels. Dat geldt bijvoorbeeld voor het toelaten van nieuwe woningen en andere geluidgevoelige gebouwen. Voor het toelaten van geluidgevoelige gebouwen bij een geluidbelasting tussen de standaardwaarde en de grenswaarde zijn die instructieregels primair gericht op het beoordelen of met geluidbeperkende maatregelen toch aan de standaardwaarde kan worden voldaan of dat met zulke maatregelen de overschrijding van de standaardwaarde zoveel mogelijk kan worden beperkt. Voor situaties waarin de grenswaarde wordt overschreden, bevatten de instructieregels de voorwaarden waaronder dat is toegestaan. Voor een uitvoeriger uiteenzetting hierover wordt verwezen naar het voorgaande antwoord op een vraag van de leden van de VVD-fractie [2].

Waar in deze context wordt gesproken over een middelvoorschrift voor binnenstedelijk bouwen, zal dat de bepaling over de zogenoemde geluidluwe gevel betreffen. Ook voor dit punt wordt verwezen naar het eerdere antwoord op een vraag van de leden van de VVD-fractie [4].

---

[27] Zie paragraaf 16.2 van de nota van toelichting bij het ontwerp aanvullingsbesluit.

15

Met betrekking tot het overhevelen van het bevoegd gezag voor het geluid van emplacementen naar het Rijk vragen de leden van de CDA-fractie om een onderbouwing van deze keuze.

Zoals hiervoor al aangegeven in antwoord op een vraag van de leden van de VVD-fractie [6] over dit onderwerp, is onder de huidige wet- en regelgeving sprake van een milieuvergunning die door de gemeente wordt verleend aan ProRail voor alle activiteiten die op het emplacement worden verricht. ProRail is als vergunninghouder verantwoordelijk voor de naleving van die vergunning, maar deze omvat ook activiteiten die door andere bedrijven worden verricht waarover ProRail geen zeggenschap heeft, zoals particuliere werkplaatsen en wasplaatsen. Dat leidt tot uitvoerbaarheidsknelpunten.

Tegelijk leidt de huidige «knip» tussen treinbewegingen als onderdeel van de emplacementsactiviteit en treinbewegingen van doorgaande treinen die over of langs het emplacement passeren tot onduidelijkheid en discussies, mede omdat die treinbewegingen vaak zonder fysieke scheiding plaatsvinden over dezelfde sporen. De treinbewegingen als onderdeel van de emplacementsactiviteit worden meegenomen als onderdeel van het geluid van het emplacement, de doorgaande treinbewegingen worden al gereguleerd met de geluidproductieplafonds voor hoofdspoorwegen. Omwonenden horen bij een rijdende trein echter geen onderscheid tussen een trein die over het emplacement rijdt of een doorgaande trein.

Tegen de geschetste achtergrond is er in het ontwerpbesluit voor gekozen het geluid van alle treinen op emplacementen, ongeacht of die onderdeel zijn van het proces op het emplacement of van het doorgaande treinverkeer, te reguleren met de geluidproductieplafonds voor hoofdspoorwegen. Ingevolge de Spoorwegwet zijn de emplacementen immers integraal onderdeel van de hoofdspoorweginfrastructuur en is het geluid van treinen op die emplacementen onlosmakelijk verbonden met het functioneren van die hoofdspoorweginfrastructuur.

Deze keuze sluit overigens aan bij de vergelijkbare beslissing over het reguleren van het aspect omgevingsveiligheid van emplacementen. Hierop is ingegaan in het antwoord op de vraag van de VVD-fractieleden over emplacementen [6].

Op specifieke elementen van deze keuze, bijvoorbeeld waar het gaat om bescherming tegen piekgeluiden, wordt hierna nader ingegaan in antwoord op een vraag van de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, SP, PvdD, Fractie-Otten, 50PLUS en OSF gezamenlijk [31].

16

De CDA-fractieleden vragen of de regering nader kan duiden op welke manier de oude en de nieuwe systematiek te vergelijken zijn als het gaat om het gelijkwaardige beschermingsniveau.

Een gelijkwaardig beschermingsniveau is een generiek uitgangspunt bij de stelselherziening van het omgevingsrecht. Voor geluid moet daarnaast rekening gehouden worden met de beleidsvernieuwing SWUNG-2[28], waarin vooral drie elementen van belang zijn voor het beschermings-

[28] Zie p. 90 van de nota van toelichting bij het ontwerpbesluit.

niveau: vereenvoudiging van het normenkader, monitoring en cumulatie van geluid.

Allereerst komt het beschermingsniveau tot uitdrukking in het normenkader. De huidige Wet geluidhinder kent een omvangrijk en complex normenkader dat in het ontwerpbesluit vereenvoudigd wordt. Naast verschillende normen voor wegen, spoorwegen en industrieterreinen (vanwege verschillen in hinderbeleving) zijn er onder de Wet geluidhinder verschillende normen voor verschillende typen geluidgevoelige objecten (woningen, andere geluidgevoelige gebouwen en geluidgevoelige terreinen zoals woonwagenstandplaatsen), voor wegen binnen respectievelijk buiten de bebouwde kom en afhankelijk van de toegestane snelheid, en ook voor enkele specifieke situaties zoals vervangende nieuwbouw en woningbouw nabij zeehavens. Deze differentiatie in normen is in de loop der jaren gegroeid als gevolg van maatschappelijke en politieke wensen. Hoewel er redenen waren voor deze differentiatie, bemoeilijkt de complexiteit van dit normenkader de toepassing ervan in de praktijk en belemmert deze de effectiviteit van de huidige geluidregels. Als onderdeel van het Swung-traject is daarom afgesproken om te streven naar een sterke vereenvoudiging van het normenkader. Dit sluit ook goed aan bij het denken in het kader van de Omgevingswet.[29]

Vereenvoudiging van het normenkader is niet mogelijk zonder beperkte verschuivingen waarbij onvermijdelijk sprake is van plussen en minnen. Naast de hoogte van de normen zijn ook andere verbeteringen waarover in het kader van SWUNG-2 bestuurlijke afspraken zijn gemaakt, van belang voor het beschermingsniveau. Zo wordt met monitoring van het geluid een belangrijke tekortkoming van de Wet geluidhinder weggenomen, die bekend staat als het «handhavingsgat». De Wet geluidhinder werkt alleen bij het nemen van een concreet besluit, maar heeft geen grip op de geleidelijke toename van geluid door groei van het wegverkeer. Daardoor kan onder de huidige wetgeving het geluid van decentrale infrastructuur aanzienlijk toenemen zolang geen besluitvorming over de geluidbron aan de orde is. Kernelement van de nieuwe geluidregels vormt monitoring van de ontwikkeling van het geluid, zowel waar geluidproductieplafonds gelden als bij de basisgeluidemissie voor gemeente- en waterschapswegen. Verplichte periodieke monitoring van het geluid biedt inzicht in de eventuele toename van het geluid, en als het geluid te veel toeneemt, treedt een bestuurlijk traject in werking waarbinnen maatregelen worden afgewogen. Dit betekent een wezenlijke verbetering van de bescherming ten opzichte van de situatie onder de Wet geluidhinder.[30]

Voor cumulatie van geluid geldt dat bij besluitvorming over een geluidbron in een bestaande omgeving de bescherming wordt verbeterd door betere regels over het optellen van geluid. Als sprake is van relevante samenloop van geluid van meerdere geluidbronnen, zal – anders dan onder de Wet geluidhinder – onder de Omgevingswet het geluid van die bronnen ook worden meegenomen bij de toepassing van de grenswaarde voor het geluid in gevoelige ruimten van geluidgevoelige gebouwen (binnenwaarde). Daarnaast wordt voor de toepassing van het normenkader het geluid van alle gelijksoortige geluidbronnen (bijvoorbeeld alle gemeentewegen) bij elkaar opgeteld. Dat verbetert de bescherming met name waar bijvoorbeeld twee wegen eenzelfde gevel van een geluidgevoelig gebouw belasten. Onder huidig recht wordt alleen gekeken naar het geluid van de weg waarover besluitvorming plaatsvindt.[31]

---

[29] Zie p. 90 van de nota van toelichting bij het ontwerpbesluit.
[30] Kamerstukken II 2018/19, 35 054, nr. 6, p. 10–11.
[31] Kamerstukken II 2018/19, 35 054, nr. 6, p. 11.

17

De leden van de CDA-fractie vragen naar de basis van de beleidsrijke omzetting van de voorgestelde paragrafen 10.2.4.1 en 3.5.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en artikel 10.42b van het Omgevingsbesluit.

De basis van deze paragrafen, die de monitoringsystematiek voor gemeentewegen en waterschapswegen regelen, ligt niet in huidig recht maar in de beleidsbrief over SWUNG-2 uit 2013. Zie ook het antwoord op een eerdere vraag van deze leden [9].

18

De CDA-fractieleden vragen om een reactie van de regering op de inbreng van de VNG en IPO.

De onderwerpen die beide koepels adresseren blijken aan te sluiten op de vragen van leden van diverse fracties. Verwezen wordt naar de volgende antwoorden:

- bestuurlijke afwegingsruimte: antwoorden op vragen van de leden van VVD-fractie [1–4] en de CDA-fractie [9];
- geluidluwe gevel: antwoord op een vraag van de leden van de VVD-fractie [4];
- basisgeluidemissie: antwoorden op vragen van de leden van de VVD-fractie [5], de CDA-fractie [11] en de D66-fractie [46];
- spoorwegemplacementen: antwoorden op vragen van de leden van de VVD-fractie [6], de CDA-fractie [15] en de fracties van GroenLinks, PvdA, SP, PvdD, Fractie-Otten, 50PLUS en OSF gezamenlijk [31 en 33–36];
- scheiding van verantwoordelijkheden: antwoord op een vraag van de leden van de CDA-fractie [11];
- administratieve en financiële uitvoerbaarheid: antwoorden op vragen van de leden van de CDA-fractie [13] en de fracties van GroenLinks, PvdA, SP, PvdD, Fractie-Otten, 50PLUS en OSF gezamenlijk [22];
- omgevingswaarden en regionale industrieterreinen: antwoord op een vraag van de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, SP, PvdD, Fractie-Otten, 50PLUS en OSF gezamenlijk [23];
- invoering van het nieuwe geluidstelsel: antwoord op een vraag van de leden van de D66-fractie [45];
- centrale voorziening geluidgegevens: antwoord op een vraag van de leden van de ChristenUnie-fractie [51].

Over de andere onderwerpen die de koepels in hun reacties noemen kan het volgende worden opgemerkt:

- Voor de meeste door VNG genoemde uitvoeringstechnische zorgpunten over de invoering van geluidproductieplafonds voor industrieterreinen is geconstateerd dat ze kunnen worden weggenomen, hetzij door een aanpassing van het ontwerpbesluit, hetzij door een extra toelichting. De belangrijkste vraag die resteert is de invoeringstermijn, waarover bij koninklijk besluit besloten zal worden.[32] Met de VNG en het IPO wordt nog gesproken over een passende termijn hiervoor. Aan een lange invoeringstermijn zitten voor gemeenten en bedrijven aanzienlijke nadelen. Hoe langer de invoeringstermijn, hoe langer men bij het vaststellen van omgevingsplannen en het afgeven van omgevingsvergunningen voor een omgevingsplanactiviteit in ieder geval deels met de Wet geluidhinder moet blijven werken. Zeker waar de nieuwe geluidregels bijvoorbeeld wel al gelden voor het toelaten van woningen langs een gemeenteweg, maar nog niet nabij een

[32] Artikel 3.6, tweede en derde lid, van het wetsvoorstel.

industrieterrein omdat daarvoor een langere invoeringstermijn geldt, wordt de voorbereiding van besluitvorming erg gecompliceerd. Voor de eerste vaststelling van de geluidproductieplafonds moet geluidruimte van industrieterreinen, zoals onder de Wet geluidhinder bestaat, worden omgerekend. De omvang van dit rekenwerk is op zichzelf beperkt. Daarbij komt dat de geluidregels in de «bruidsschat»[33] er, samen met de bestaande bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen, voor zorgen dat gemeenten altijd aan de eerste geluidproductieplafonds voldoen. Dat maakt invoering op korte termijn in beginsel mogelijk. Tegelijkertijd leeft er bij gemeenten de wens om werk met werk te maken en een aantal noodzakelijke aanpassingen samen te nemen. De belangrijkste vraag die dan ook resteert is op welke wijze en in welk tempo gemeenten het beste kunnen toewerken naar geluidregels die meer toekomstbestending zijn, ook in relatie tot de overstap naar een volwaardig omgevingsplan dat voldoet aan instructieregels voor andere aspecten, zoals externe veiligheid. Hiervoor wordt samen met IPO en VNG een aantal scenario's op een rij gezet. Ook met VNO-NCW zal hier nog nader overleg over plaatsvinden.

- Wat betreft lokaal spoor is op verzoek van VNG en IPO mogelijk gemaakt dat lokaal spoor dat gebundeld ligt met het wegverkeer bij de weg gerekend wordt.[34] Enkele technische punten worden hierbij nog nader besproken.
- De VNG noemt ook het zogenoemde «nestgeluid» van schepen die zijn aangemeerd bij industrieterreinen. Het probleem van de zgn. mobiele geluidbronnen manifesteerde zich voor het eerst bij de zonering van bestaande industrieterreinen in het Rijnmondgebied. Het probleem is destijds onderzocht door een ambtelijke SIR-werkgroep, waarin vertegenwoordigers van de DCMR, de provincie Zuid-Holland, de gemeente Rotterdam en het voormalige Ministerie van VROM zitting hadden. De resultaten van dat onderzoek zijn verwoord in het rapport Mobiele bronnen van juni 1993 dat integraal is opgenomen in bijlage IX van het Handboek Sanering Industrielawaai van oktober 1995 (hierna HSI) van het Ministerie van VROM. Het HSI beschrijft in 11 beleidsadviezen hoe met het geluid van mobiele bronnen, waaronder het geluid van afgemeerde (niet-varende) schepen, moet worden omgegaan bij zonering en sanering op grond van de Wet geluidhinder. Uit het HSI blijkt dat het beleidsadvies om geluid niet mee te nemen, alleen geldt voor het zgn. overige geluid van afgemeerde schepen. Daaronder valt niet het geluid ten gevolge van het laden en lossen van de schepen. De uitzondering geldt in het geheel niet voor (al) het geluid van afgemeerde schepen als die volledig onder de bevoegdheid van een wal-inrichting vallen (zoals ferrydiensten) en ook niet voor (al) het geluid van schepen die als zelfstandige inrichting moeten worden aangemerkt. Van een generieke uitsluiting van het geluid van afgemeerde schepen is geen sprake. In het beleidsadvies wordt ook ingegaan op het geluid van afgemeerde schepen in relatie tot de geluidwering van woningen. Expliciet is aangegeven dat het geluid van afgemeerde schepen altijd wordt meegenomen bij het bepalen van de geluidwering van nieuwe èn bestaande woningen. De in de invoeringsregels van het ontwerpbesluit[35] gegeven bevoegdheid om de eerste geluidproductieplafonds te verhogen overeenkomstig het geluid van afgemeerde schepen, kan in die zin niet leiden tot een overschrijding van binnenwaarden bij bestaande woningen, noch tot

---

[33] De zogenoemde «bruidsschat» is een onderdeel van het Invoeringsbesluit Omgevingswet. Daarmee worden onder meer de bestaande rijksregels uit het Activiteitenbesluit milieubeheer overgezet naar alle omgevingsplannen.

[34] Artikel 3.25, tweede lid, Bkl.

[35] Artikel X, vijfde lid, van het ontwerpbesluit.

extra beperkingen voor het bouwen van nieuwe woningen. In beginsel moet op dit moment ook voldoende informatie beschikbaar zijn over het geluid van afgemeerde schepen. In het beleidsadvies is aangegeven dat vanaf 1995 in een aanvraag om een milieuvergunning, het geluid van afgemeerde schepen in beeld moet worden gebracht.
- De VNG vraagt waarom de basisgeluidemissie niet is vormgegeven als programmaverplichting. De werking van de basisgeluidemissie is op zeer nadrukkelijk verzoek van de VNG strikt beperkt tot het monitoren van de geluidontwikkeling op gemeentewegen. Daarom is ervoor gekozen de basisgeluidemissie vorm te geven met gebruikmaking van het meest passende instrument dat de Omgevingswet hiervoor bevat: aanwijzing van een «andere parameter» als bedoeld in artikel 20.1, derde lid, van de wet. Het staat een gemeente vervolgens vrij om de bestuurlijke afweging die volgt op monitoringsresultaten vorm te geven in een programma. Desgewenst kan daarvoor aansluiting worden gezocht bij het actieplan geluid, een verplicht programma in de Omgevingswet voor circa 90 gemeenten ter uitvoering van de EU-richtlijn omgevingslawaai. Om dat te faciliteren is de vijfjaarlijkse cyclus van gegevensverzameling voor de monitoring van de basisgeluidemissie bewust gelijkgeschakeld met de cyclus waarin voor de uitvoering van de EU-verplichtingen gegevens moeten worden verzameld.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, SP, PvdD, Fractie-Otten, 50PLUS en OSF gezamenlijk

19

De leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, SP, PvdD, Fractie-Otten, 50PLUS en OSF (verder ook: gezamenlijke fractieleden) vragen naar het moment van toezending van de benodigde informatie en het te volgen tijdpad in relatie tot de complexiteit van de materie.

De regering hecht net als de leden van deze fracties aan een zorgvuldige voorbereiding van wetsvoorstellen en ontwerp-AMvB's. Net als bij het wetsvoorstel Aanvullingswet geluid, dat op 2 juli jl. aan uw Kamer is gezonden, is ook bij het ontwerpen van het Aanvullingsbesluit een zorgvuldig proces doorlopen (zie ook het antwoord op een vraag van de leden van de CDA-fractie [12]). De finale afstemming met VNG en IPO kostte dit keer onverhoopt meer tijd dan voorzien, maar de beslissing om te starten met de voorhangprocedure is door het Rijk gezamenlijk met de koepels genomen. Daardoor is het ontwerp Aanvullingsbesluit pas 14 oktober aan uw Kamer aangeboden. Ik besef dat het tijdpad voor bespreking met uw Kamer kort is. In mijn brief van 8 november jl. heb ik u al meegenomen in het proces tot de beoogde invoeringsdatum van het stelsel van de Omgevingswet en de consequenties van een latere behandeling op dat proces.[36]

20

De gezamenlijke fractieleden vragen de regering of en wanneer er overeenstemming met VNG, IPO en Unie van Waterschappen wordt verwacht te bereiken en, zo ja, op welke punten het besluit als gevolg hiervan nog aangepast zou kunnen worden. Ook vragen zij of het besluit dan opnieuw bij beide Kamers voorgehangen zal worden en of het geen wonderlijke procedure is dat de Eerste en Tweede Kamer al in een voorhangprocedure beland zijn voordat overeenstemming met de belangrijkste uitvoerders is bereikt.

[36] Kamerstukken I 2019/20, 34 986, N.

Bij de totstandkoming van het aanvullingsspoor geluid is een zorgvuldig proces doorlopen, zoals al gemeld in de brief van 8 november jongstleden. Er is uitgebreid overleg geweest met de VNG, het IPO en de Unie van Waterschappen. Daarbij is aandacht geweest voor de inpassing in het stelsel, voor de technische details en voor de implementatie. Op basis hiervan is gezamenlijk met de koepels besloten om het Aanvullingsbesluit in voorhang te brengen. Er is naar aanleiding van uw brief d.d. 1 november jongstleden ook met de VNG gesproken, zij staan nog steeds achter dit besluit en kijken ook uit naar een snelle behandeling van alle Omgevingswetproducten. Tegelijkertijd loopt er op dit moment nog een traject om de laatste uitvoeringstechnische punten op het aanvullingsspoor geluid met de koepels uit te werken.

Over de resterende uitvoeringstechnische punten verwacht ik eind november een conclusie te kunnen formuleren samen met de koepels. In het debat over het wetsvoorstel en het ontwerp Aanvullingsbesluit zal ik u informeren over de resultaten en de gevolgen voor de tekst van het Aanvullingsbesluit.

21

De gezamenlijke fractieleden vragen de regering ook uitvoerig in te gaan op de verschillende punten van het commentaar van de VNG en IPO zoals dat aan de Eerste Kamer is gestuurd.

Verwezen wordt naar het antwoord op een gelijke vraag van de leden van de CDA-fractie [16] en een latere vraag van deze leden [23].

22

De leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, SP, PvdD, Fractie-Otten, 50Plus en OSF gezamenlijk hebben vernomen dat er aanzienlijke problemen zouden zijn bij de uitvoering door gemeenten. In dat kader worden het werven van voldoende gekwalificeerd personeel en voldoende financiële middelen genoemd. Deze leden vragen de regering of er voldoende middelen zijn conform het bestuursakkoord en, mocht dit niet het geval zijn, of de regering bereid is om alsnog over de brug te komen om een soepele introductie mogelijk te maken.

De regering hecht aan een zorgvuldige invoering van de Omgevingswet. De begeleiding van de implementatie van het Aanvullingsbesluit geluid maakt deel uit van het interbestuurlijk programma Aan de slag met Omgevingswet. Dit is een samenwerkingsverband van gemeenten, provincies, waterschappen en het Rijk.

SIRA consulting heeft de financiële effecten van het Aanvullingsbesluit geluid onderzocht, waaronder de bestuurlijke lasten voor gemeenten. In dat kader is aangegeven dat de invoering van het Aanvullingsbesluit geluid voor de betrokken partijen, waaronder gemeenten, eenmalige kosten met zich brengt. Deze kosten betreffen onder meer de kosten voor de kennisname en implementatie van nieuwe regelgeving, het aanpassen van de werkprocessen en het meenemen van de aanpassingen in de opleiding en training van medewerkers. Voor de volledigheid wordt vermeld dat voor dit onderzoek medewerkers van gemeenten, omgevingsdiensten, provincies en waterschappen zijn geïnterviewd en dat het onderzoek tevens is begeleid door een klankbordgroep waarin vertegenwoordigers namens de koepelorganisaties zitting hadden.

Het Aanvullingsbesluit geluid vormt onderdeel van de stelselherziening van het omgevingsrecht. Voor deze stelselherziening gelden aparte

financiële afspraken. In het «Hoofdlijnenakkoord financiële afspraken stelselherziening omgevingsrecht» van 2016 zijn afspraken gemaakt tussen het Rijk, IPO, VNG en UvW over de bekostiging van de stelselherziening. In dit akkoord is afgesproken dat eenmalige invoeringskosten van de stelselherziening voor rekening komen van de overheden, en dat de structurele effecten (deze betreffen per saldo besparingen) niet gekort worden bij de overheden.[37]

Tussen de bestuurlijke koepels en het Rijk is afgesproken dat voorafgaand aan de inwerkingtreding van het nieuwe stelsel een integraal financieel beeld wordt opgesteld.

23

Op verzoek van de gezamenlijke fractieleden ga ik uitgebreid in op de reactie van het IPO en specifiek op de stand van zaken van de gesprekken met het IPO over de regionale industrieterreinen.

De onderwerpen die het IPO adresseert blijken aan te sluiten op de vragen van leden van diverse fracties. Voor een reactie op de punten van het IPO met betrekking tot bestuurlijke afwegingsruimte wordt verwezen naar de antwoorden op vragen van de leden van de VVD-fractie [1–4] en de CDA-fractie [8]. Op het punt over de scheiding van verantwoordelijkheden wordt verwezen naar het antwoord op een vraag van de leden van de CDA-fractie [11]. Over de andere onderwerpen die het IPO in zijn reactie noemt kan het volgende worden opgemerkt:

- Het IPO gaat ervan uit dat omgevingswaarden algemeen geldend zouden moeten zijn. Deze hoeven echter niet voor het hele grondgebied gelijk zijn. De Omgevingswet eist zelfs nadrukkelijk dat bepaald wordt op welke locaties een omgevingswaarde geldt. Voor de waterkeringen zullen bijvoorbeeld per waterkering verschillende omgevingswaarden gelden.
- Anders dan het IPO stelt leidt het vaststellen van een omgevingswaarde niet tot verplichtingen voor het vaststellende bestuursorgaan (zoals de gemeenteraad of provinciale staten). Als omgevingswaarden zijn vastgesteld, is in principe het college van burgemeester en wethouders verplicht tot het opstellen van een programma in geval van een (dreigende) overschrijding van de waarde (artikel 3.10, eerste lid, van de Omgevingswet). Van dat uitgangspunt kan wel worden afgeweken zoals ook bij dit aanvullingsbesluit gebeurt.
- Het IPO wijst er verder op dat geluidproductieplafonds kunnen worden aangepast, hetgeen niet zou passen bij een omgevingswaarde. Voor omgevingswaarden die gelden ter implementatie van Europese richtlijnen klopt dat, maar andere omgevingswaarden kunnen net zoals andere regels worden gewijzigd. De instructieregels van het aanvullingsbesluit stellen wel eisen aan die aanpassing.
- Ook geldt niet dat beroep is uitgesloten tegen het vaststellen van omgevingswaarden, zoals het IPO meent, want tegen een gemeentelijke omgevingswaarde in het omgevingsplan staat beroep open. Ook voor omgevingswaarden op locatieniveau van het Rijk of een provincie waardoor individuele belangen worden geraakt moet beroep open staan. Daarom is er in het wetsvoorstel voor gekozen dat de omgevingswaarden voor geluid worden vastgesteld met een apart besluit, en niet een AMvB of de omgevingsverordening.
- Ten slotte vindt het IPO dat het aanvullingsbesluit geen regels zou moeten bevatten over de locaties waar de geluidproductieplafonds gelden (geluidreferentiepunten). Voor provinciale wegen wordt op dit

[37] Zie paragraaf 16.2.3 van de nota van toelichting bij het ontwerp aanvullingsbesluit.

punt dezelfde lijn doorgetrokken als die nu al voor rijkswegen en hoofdspoorwegen geldt.
- Het beperken van geluidreferentiepunten voor locaties waar geen gebouwen liggen zou maar voor weinig locaties relevant zijn, terwijl toch bewaking plaats zou moeten vinden. Als gevolg van verkeersgroei of het toelaten van nieuwe gebouwen zouden immers weer nieuwe geluidreferentiepunten nodig kunnen zijn.[38]
- Het IPO kan zich niet vinden in de regeling voor regionale industrieterreinen zoals die is opgenomen in het wetsvoorstel. Die houdt in dat provincies voor regionale industrieterreinen alleen geluidproductieplafonds vaststellen op verzoek van de gemeenteraad. Deze wijkt af van de Wet geluidhinder, op grond waarvan de provincie de besluitvorming naar zich toe kan trekken in geval van industrieterreinen van regionaal belang. Daartoe moet de provincie het industrieterrein als zodanig bij provinciale verordening krachtens de Wet milieubeheer of de Wet ruimtelijke ordening hebben aangewezen. In de praktijk is dit alleen aan de orde bij een groot industrieterrein in een kleinere gemeente dat het gemeentelijk belang overstijgt. Het komt echter niet voor dat een industrieterrein tegen de wil van de gemeente in wordt aangewezen als van regionaal belang; in de praktijk wordt er tussen gemeente en provincie afgestemd. De bevoegdheidsverdeling zoals nu voorgesteld in de Aanvullingswet geluid, sluit dan ook goed aan bij de huidige praktijk en past beter dan de werkwijze uit de Wet geluidhinder bij het uitgangspunt van «decentraal, tenzij». In het stelsel van de Omgevingswet is de overdracht van de bevoegdheid bovendien niet nodig voor de provincie om te sturen op de geluidproductie van een industrieterrein met een provinciaal belang. De bevoegdheden tot het stellen van instructieregels op grond van artikel 2.22 van de Omgevingswet en het geven van een instructie op grond van artikel 2.33 van die wet bieden onder de in die artikelen gestelde voorwaarden de provincie ook gelegenheid om haar belangen te borgen of impasses te doorbreken. Het IPO blijft echter van mening dat het behoud van de bevoegdheid om de besluitvorming over te nemen zou moeten blijven bestaan. Ik heb in bestuurlijk overleg aangegeven dat dit vraagstuk voor de regering geen zwaar punt is en dat ik bereid ben om in overleg met IPO èn VNG een alternatieve bevoegdheidsregeling voor te stellen. Een verschuiving van de bevoegdheid voor enkele industrieterreinen tast het nieuwe systeem van geluidbeheersing voor industrieterreinen immers niet aan. Mocht dit aanleiding geven tot een wetswijziging, dan wordt deze apart aan het parlement voorgelegd.

24

De gezamenlijke fractieleden van GroenLinks, PvdA, SP, PvdD, Fractie-Otten, 50PLUS en OSF menen dat de nieuwe geluidregels mogelijk ongewenste inhoudelijke en financiële gevolgen voor gemeenten hebben, onder andere voor woningbouw en gezondheidsbescherming. Zij vragen of de regering hun mening deelt en informeren hoe de regering in het algemeen aankijkt tegen de uitvoerbaarheid van de nieuwe geluidregels.

De nieuwe geluidregels bevatten vergaande verbeteringen en vereenvoudigingen ten opzichte van de huidige regels in de Wet geluidhinder en bijbehorende AMvB's, zoals die voor rijkswegen en hoofdspoorwegen in 2012 al waren doorgevoerd in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. Bovendien zijn ze goed ingepast in het stelsel van de Omgevingswet, waardoor het tijdig betrekken van het aspect geluid bij de voorbereiding van integrale besluitvorming wordt vergemakkelijkt. Waar zorgen zijn over financiële gevolgen is daarnaar uitvoerig onderzoek gedaan. De resultaten

[38] Vgl. paragraaf 4.8 van de nota van toelichting bij het ontwerp aanvullingsbesluit.

hiervan zijn verwoord in paragraaf 16.2 van het algemeen deel van de nota van toelichting bij het Aanvullingsbesluit. In de effecten van de nieuwe geluidregels voor woningbouwplannen geeft paragraaf 16.3 van het algemeen deel van de nota van toelichting inzicht. Daarbij is sprake van plussen en minnen, wat inherent is aan vereenvoudiging van een complex normenkader in combinatie met het behoud van een gelijkwaardig beschermingsniveau.

Hierna wordt nader ingegaan op de uitvoerige beschouwing van de gezamenlijke fractieleden over de correctieve en de preventieve werking van de voorgestelde geluidregels voor gemeentewegen, mede in relatie tot de doelstelling om het zogenoemde handhavingsgat te dichten.

25

De leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, SP, PvdD, Fractie-Otten, 50PLUS en OSF constateren dat beide Kamers als onderdeel van de beleidsvoornemens uit het SWUNG-traject eerder het handhavingsgat voor rijksinfrastructuur gedicht hebben. De gezamenlijke fractieleden maken zich zorgen over de uitvoerbaarheid van de nieuwe geluidregels voor monitoring/naleving en voor wijziging van wegen en menen dat het handhavingsgat hiermee niet gereguleerd wordt. Zij vragen of de regering deze zorgen deelt.

Voorts vragen zij de regering of het beeld juist is dat de reconstructieregel van de Wet geluidhinder een correctief en een preventief deel kende. Tegen die achtergrond zijn zij van mening dat de nieuwe reconstructieregel niet eenduidig genoeg geformuleerd is. Zij verzoeken de regering om een werkbaar en uitvoerbaar instrumentarium toe te zeggen met een verbinding tussen preventieve en correctieve werking.

Met de invoering van geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen in 2012 heeft de wetgever inderdaad voorzien in regels waarmee het geluid van die geluidbronnen beter beheerst kan worden en daarmee het handhavingsgat voor die bronnen gedicht. Het handhavingsgat ontstond door geleidelijke toename van geluid als gevolg van bijvoorbeeld verkeersgroei. Voor provinciale wegen wordt in het voorliggende ontwerpbesluit dezelfde systematiek met geluidproductieplafonds voorgesteld met dezelfde werking, zodat ook daar het handhavingsgat gedicht zal worden.

Met het oog op de uitvoerbaarheid is bewust gekozen om de systematiek met geluidproductieplafonds niet in te voeren voor gemeentewegen. Mede vanwege de fijnmazigheid van het gemeentelijk netwerk is die systematiek daarvoor niet passend. Voor gemeentewegen wordt de ontwikkeling van het geluid gemonitord met behulp van de zogenoemde basisgeluidemissie en gelden bovendien regels om bij aanleg of wijziging van wegen aan de geluidnormen te toetsen. De mening dat deze regels niet uitvoerbaar zouden zijn en ook niet voorzien in het dichten van het handhavingsgat, deelt de regering echter niet. Het systeem is ontwikkeld in nauwe samenspraak met gemeenten. Er zijn nog gesprekken over uitvoeringstechnische punten, maar daar zijn geen punten naar voren gekomen die aanleiding geven voor de stelling dat de regels onuitvoerbaar zouden zijn (zie ook het antwoord op vragen van de leden van de CDA-fractie [12]). Wel is de werking van de regels anders dan bij wegen die met geluidproductieplafonds gereguleerd worden, hetgeen een consequentie is van de keuze om bij gemeentewegen met een andere systematiek te werken.

Het beeld dat de reconstructieregel uit de Wet geluidhinder een tweeledig karakter had, is juist. Niet alleen werd daarmee beoogd een toekomstige toename van het geluid bij wijziging van een weg te ondervangen – de preventieve werking – maar ook voorzag deze regel in maatregelen om in het verleden toegenomen geluid te mitigeren – de correctieve werking. Daartoe vormde niet het geluidniveau op het moment van besluitvorming het uitgangspunt, maar een eerder hogerewaardebesluit. Deze tweeledigheid had echter met name bij kleinere projecten een belangrijk nadeel. Bij een relatief kleine wijziging aan de weg op een plek waar het verkeer gedurende langere tijd een flinke autonome groei had doorgemaakt, waren omvangrijke maatregelen nodig om ook die autonome groei die in het verleden had plaatsgevonden te mitigeren. Dat leidde tot hoge kosten die niet in verhouding stonden tot de relatief kleine wijziging aan de weg. Vanwege dit nadeel is er in SWUNG-2 voor gekozen om (de werking van) het hogerewaardebesluit los te laten en de «knip» tussen correctie en preventie in de nieuwe geluidregels anders vorm te geven.

Bij rijkswegen is de functie van het hogerewaardebesluit als referentie voor de geluidbelasting bij besluitvorming over toekomstige wijzigingen overgenomen door geluidproductieplafonds en datzelfde geldt na inwerkingtreding van het wetsvoorstel voor provinciale wegen. Geluidproductieplafonds beschermen immers tegen de toename van geluid. Voor gemeentewegen wordt een soortgelijke rol vervuld door de zogenoemde basisgeluidemissie, die met monitoring zal worden bewaakt.[39] Op de werking van deze bewaking middels monitoring wordt in antwoord op een volgende vraag van de gezamenlijke fractieleden [27] nader ingegaan.

Met de nieuwe geluidregels wordt aan de uitvoeringspraktijk tegemoetgekomen door kleine projecten niet langer onevenredig te belasten met een maatregelplicht om de autonome groei uit het verleden weg te nemen. De nieuwe geluidregels in het ontwerpbesluit voor wijziging van een gemeenteweg[40] – de reconstructieregels «nieuwe stijl» – kennen daarom de bestaande situatie als uitgangspunt, als referentie voor de geluideffecten van een te nemen besluit over zo'n wijziging.

In de consultatieversie werd zowel voor aanleg van een nieuwe weg als voor wijziging van een bestaande weg de standaardwaarde als vertrekpunt gehanteerd. Ook in situaties waarin het geluid van een bestaande, te wijzigen weg de standaardwaarde al overschreed, was een afweging van maatregelen om alsnog te gaan voldoen aan die standaardwaarde vereist. Om ook hier de uitvoeringslasten te beperken is dit in de voorhangversie inmiddels aangepast en hoeven wijzigingen boven de standaardwaarde die geen toename van het geluid tot gevolg hebben, niet getoetst te worden. Hiermee wordt voorkomen dat voor een wijziging van een weg die leidt tot een afname van het geluid op geluidgevoelige gebouwen, bijvoorbeeld door een weg te verplaatsen waardoor die op grotere afstand van woningen komt te liggen, toch geluidonderzoek en een afweging van maatregelen vereist zou zijn, terwijl die wijziging de geluidsituatie alleen maar verbetert.

De geluidregels voor wijziging van een gemeenteweg hebben hiermee een preventief karakter waar het gaat om het akoestisch effect waar de wijziging van de weg toe leidt. Door de toets uit te voeren aan de hand van een prognose voor een tijdstip dat ten minste tien jaar ligt na het vaststellen van het omgevingsplan dat de wijziging mogelijk maakt, wordt de autonome groei in de toekomst hierbij wel betrokken. Dat is dezelfde werkwijze als bij het nemen van een besluit tot wijziging van een weg die

[39] Kamerstukken II 2018/19, 35 054, nr. 3, paragraaf 2.4 (blz. 9).
[40] Paragraaf 5.1.4.2a.3 (artikelen 5.78i t/m 5.78o) Bkl.

met geluidproductieplafonds wordt gereguleerd: ook daar wordt gekeken naar het effect van de voorgenomen wijziging inclusief de voorziene autonome ontwikkeling tot het prognosejaar en worden maatregelen op basis van dat totaalgeluid afgewogen.

Verschil met de huidige reconstructieregel uit de Wet geluidhinder is dat zoals gezegd de geluidtoename als gevolg van autonome groei van het verkeer die heeft plaatsgevonden tot aan het moment van besluitvorming niet wordt meegenomen in het besluit. Onder de Wet geluidhinder gebeurde dat wel aan de hand van het eerdere hogerewaardebesluit, maar onder de Wet geluidhinder was er ook geen andere regel die voorzag in de aanpak van die geluidtoename. In het ontwerp-Aanvullingsbesluit geluid is daarin wel voorzien met de monitoring van de basisgeluidemissie.

Voorzag de Wet geluidhinder met de reconstructie dus in correctie en preventie, het ontwerp-Aanvullingsbesluit voorziet in correctie met de basisgeluidemissie en in preventie met de regels voor wijziging van een weg. Zoals al aangegeven ligt de «knip» tussen correctie en preventie dus anders dan voorheen. Gevraagd naar verbinding tussen correctie en preventie kan de gemeente in de uitvoeringspraktijk uiteraard de aanpak van het geluid voor correctie en preventie combineren en voor beide doelen gezamenlijk geluidmaatregelen ontwerpen. Waar het gaat om een mogelijke rol van het correctieve instrument bij de toepassing van de preventieve toets wordt daar hierna nader op ingegaan [28].

26

De gezamenlijke leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, SP, PvdD, Fractie-Otten, 50PLUS en OSF hebben voorts begrepen dat in het ontwerpbesluit geregeld zou zijn dat het toekomstige geluid in het prognosejaar ten minste tien jaar na vaststelling van het omgevingsplan dat de wijziging van een weg mogelijk maakt, niet meer mag toenemen dan 0,5 dB (genoemd in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 5.78m van het Besluit kwaliteit leefomgeving). De gezamenlijke fractieleden vragen of de regering hun mening deelt dat deze regel onuitvoerbaar is omdat de verkeersmodellen die de vergelijking moeten maken een hogere onnauwkeurigheid hebben dan deze norm van 0,5 dB. De fractieleden vrezen dat deze regel infrawijzigingen onnodig op slot zal zetten en kan leiden tot onevenredige onderzoekslasten.

De vraag van de gezamenlijke fractieleden hoe om te gaan met een toename van slechts 0,5 dB over een periode van tien jaar houdt verband met de artikelsgewijze toelichting bij de hiervoor beschreven bepaling. Die geeft aan dat bij een wijziging van een weg die niet leidt tot een toename van het geluid niet aan de geluidregels getoetst hoeft te worden. Anders dan de fractieleden veronderstellen is hier geen sprake van een norm, maar van een doorkijk naar mogelijke afrondingsregels in de Aanvullingsregeling geluid, waar op dit moment aan wordt gewerkt en waarmee onder andere de rekenregels voor geluid aan de Omgevingsregeling worden toegevoegd. Bedoeld is aan te geven dat «geen toename» niet per se betekent dat er niet eens een tiende of zelfs honderdste decibel toename mag zijn. Juist vanwege de onnauwkeurigheid van modellen worden dergelijke afrondingsregels gehanteerd om zo de uitvoerbaarheid te verbeteren.

Zoals in het antwoord op de vorige vraag [25] al is aangegeven, komt de gewijzigde regel aan de uitvoeringspraktijk tegemoet door ervoor te zorgen dat wijzigingen die niet tot een toename van het geluid leiden, niet aan de geluidnormen getoetst hoeven te worden. Door deze bepalingen

zullen dus zeker geen infrawijzigingen op slot worden gezet. Integendeel, de besluitvorming wordt makkelijker dan onder de oude regels. In de eerste plaats komt dat doordat hogere waarden uit het verleden geen rol meer spelen. In de tweede plaats omdat de nieuwe reconstructieregels alleen betrekking hebben op grote fysieke wijzigingen zoals aanleg van extra rijstroken en aanzienlijke verplaatsing van rijstroken. Kleine wijzigingen, zoals aanleg of verlenging van voorsorteerstroken kunnen hierdoor – anders dan onder de Wet geluidhinder – zonder toetsing aan geluidregels worden doorgevoerd.

27

De gezamenlijke fractieleden zijn voorts van mening dat de hiervoor omschreven regeling ook niet bijdraagt aan het dichten van het handhavingsgat omdat «huidig» een schuivend moment is en informeren naar het standpunt van de regering hierover.

Zoals in de antwoorden op de voorgaande vragen van de gezamenlijke fractieleden is aangegeven, ligt de «knip» tussen correctie en preventie in de regels die met het ontwerpbesluit zijn voorgesteld anders dan onder de Wet geluidhinder. De groei die verwacht wordt over een periode van ten minste tien jaar na het besluit is onderdeel van zowel de oude als de nieuwe reconstructieregels. Het aanpakken van de geleidelijke toename van geluid als gevolg van autonome groei van het verkeer die in het verleden heeft plaatsgevonden, maakte onder de Wet geluidhinder deel uit van een besluit over wijziging van de weg. Onder de Omgevingswet is dat niet langer het geval, maar vormt bij de nieuwe reconstructieregels het moment van besluitvorming de referentie voor de beoordeling van het geluid. Hierop doelen de gezamenlijke fractieleden waar zij spreken over «huidig», in de betekenis van het «huidige» geluid ten tijde van de besluitvorming. Dat is inderdaad geen «vast» punt, geen «vast» moment, maar wordt bepaald door de voorgenomen besluitvorming. Een deel van de correctieve werking van besluitvorming onder de Wet geluidhinder verdwijnt daarmee, maar anders dan die Wet geluidhinder voorziet het voorliggende ontwerpbesluit in een apart instrument hiervoor. Ter uitvoering van de SWUNG-2-afspraken ter verbetering van de bescherming van geluidgevoelige gebouwen tegen de geleidelijke, continue groei van het verkeer[41] wordt de zogenoemde basisgeluidemissie geïntroduceerd, waarmee de geleidelijke toename van het geluid wordt gemonitord en waarbij maatregelen worden afgewogen als de resultaten van de monitoring daartoe aanleiding geven. Als uit monitoring blijkt dat sprake is van een toename van het geluid met 1,5 dB ten opzichte van de basisgeluidemissie, dan overweegt het gemeentebestuur of geluidbeperkende maatregelen nodig en mogelijk zijn. Als die toename leidt tot een overschrijding van de grenswaarde op omliggende geluidgevoelige gebouwen èn tot een overschrijding van de binnenwaarde in die gebouwen, ontstaat voor de gemeente een verplichting tot het treffen van maatregelen teneinde het geluid binnen die gebouwen terug te brengen tot de vereiste binnenwaarde. Met de monitoring van de basisgeluidemissie biedt het ontwerpbesluit een instrument om een nieuw handhavingsgat te voorkomen of te dichten. Omdat aan de beslissing om op een concrete plek wel of geen maatregelen te treffen een bestuurlijke afweging door het gemeentebestuur voorafgaat, bepaalt de wijze waarop de gemeente hieraan met eigen beleid invulling geeft in welke mate de bescherming daadwerkelijk wordt verbeterd en of er inderdaad geen nieuw handhavingsgat ontstaat. Dit is de consequentie van de keuze die samen met de VNG is gemaakt om voor gemeentewegen geen geluidproductieplafonds met resultaatsverplichting in te voeren, maar een beter

[41] Kamerstukken II 2012/13, 32 252, nr. 52.

werkbaar maar minder verplichtend stelsel van regels voor maatregelafweging op basis van monitoring van het geluid en regels voor maatregelafweging bij besluiten die leiden tot toename van geluid.

28

Tegen de geschetste achtergrond vragen de gezamenlijke fractieleden of het niet beter zou zijn om aan een besluit over aanleg of wijziging van een weg ook een correctieve werking toe te voegen, bijvoorbeeld door bij het voornemen tot aanleg of wijziging een vergelijking te maken met de basisgeluidemissie, die toch vastgelegd moet worden met het oog op de monitoring. Concreet hebben zij in dat verband geïnformeerd hoe de regering bijvoorbeeld aankijkt tegen een artikel dat reguleert dat als een plan zorgt voor een overschrijding van de basisgeluidemissie met 1,5 dB of meer, er een geluidafweging plaatsvindt en het binnenniveau in een woning wordt gegarandeerd.

Met het oog op de praktische uitvoerbaarheid heeft de VNG bij de uitwerking van het ontwerpbesluit sterk aangedrongen op een strikte scheiding tussen enerzijds (de monitoring van) de basisgeluidemissie en anderzijds besluitvorming over aanleg of wijziging van wegen. Een optie waarbij (de monitoringsresultaten van) de basisgeluidemissie een formele juridische rol in het nieuwe stelsel zou(den) krijgen om zo mogelijk het ontstaan van een nieuw handhavingsgat beter uit te sluiten, past nadrukkelijk niet bij dit standpunt van de VNG. Gemeenten kunnen de monitoringsresultaten uiteraard wel gebruiken bij hun besluitvorming.

Een basisgeluidemissie is in de voorgestelde uitwerking slechts de startwaarde van de monitoring en stelt, anders dan een geluidproductieplafond, geen maximum aan het geluid in de toekomst. Voor een besluit over nieuwe plannen moet niet naar het verleden worden gekeken, maar naar de toekomst. Een artikel zoals gesuggereerd om te reguleren dat als een plan zorgt voor een overschrijding van de basisgeluidemissie met 1,5 dB of meer, er een geluidafweging plaatsvindt en het binnenniveau in een woning wordt gegarandeerd past daar niet bij – hoewel ik zeker sympathiek tegenover de intentie sta.

29

De gezamenlijke fractieleden vragen of de regering de rol van de basisgeluidemissie in het correctieve stelsel voldoende onderzocht acht en noemen hierbij specifieke aspecten zoals nut, noodzaak, hoogte werkruimte alsook de eenduidigheid met andere beoordelingsonderdelen van het ontwerpbesluit, waaronder de bruidsschat en indirecte effecten.

Zoals in het antwoord op de voorgaande vragen van deze fractieleden uiteen is gezet, is de wijze waarop de basisgeluidemissie nu is uitgewerkt in lijn met de bestuurlijke afspraken die hierover in het kader van SWUNG-2 zijn gemaakt en met de inbreng van de VNG bij de juridische vormgeving van die afspraken in het ontwerpbesluit. Daarmee staan nut en noodzaak hiervan mijns inziens niet ter discussie. Door gebruik te maken van de mogelijkheid van artikel 20.1 van de Omgevingswet tot aanwijzing van een «andere parameter» dan een omgevingswaarde voor monitoring is de basisgeluidemissie bovendien goed ingepast in het stelsel van de Omgevingswet. Dat laatste geldt ook voor de instructieregels voor omgevingsplannen die aanleg of wijziging van gemeentewegen toelaten. Met de voorgestelde paragraaf 5.1.4.2a.3 worden deze goed ingebed in het Besluit kwaliteit leefomgeving en zijn deze qua structuur en werking bij het opstellen van het gemeentelijke omgevingsplan vergelijkbaar met soortgelijke instructieregels voor andere

omgevingsaspecten. Specifiek over de bruidsschat kan nog worden opgemerkt dat deze voorziet in reconstructieregels in het tijdelijk deel van het omgevingsplan na invoering van de Omgevingswet. Hiermee wordt voorkomen dat een lacune ontstaat nadat de Wet geluidhinder inclusief de huidige reconstructiebepaling wordt ingetrokken en voordat gemeenten hun omgevingsplan volledig in overeenstemming hebben gebracht met de Omgevingswet en de bijbehorende AMvB's. De transitieperiode daarvoor loopt immers tot 2029.

30

De gezamenlijke fractieleden vragen of de regering bereid is tot het opzetten van een gezamenlijke werkgroep van IenW, IPO, VNG en UvW om te komen tot nieuwe reconstructieregels die uitvoerbaar zijn en vragen of de regering de meerwaarde van een dergelijke werkgroep ziet.

In het licht van de voorgaande inhoudelijke beschouwing over de nieuwe reconstructieregels en de bescherming tegen geluid langs gemeente- en waterschapwegen in het nieuwe stelsel, benadruk ik allereerst dat er naar mijn mening geen sprake is van onuitvoerbare reconstructieregels. Dat de nieuwe geluidregels voor reconstructie in combinatie met de basisgeluid-emissie voor gemeente- en waterschapswegen geen garantie bieden dat het handhavingsgat volledig gedicht wordt, is zoals beschreven inherent aan de keuze om aan de monitoringsresultaten van de basisgeluidemissie geen harde maatregelplicht te verbinden, behalve wanneer sprake is van een geluidtoename van 1,5 dB, leidend tot een overschrijding van de grenswaarde op omliggende geluidgevoelige gebouwen èn een overschrijding van de binnenwaarde. De bestuurlijke afweging die wordt gemaakt, bepaalt de mate waarin een handhavingsgat wordt voorkomen of gedicht. De keuze om geen verdergaande verplichting op te nemen, is zoals gezegd samen met de VNG gemaakt. Zoals ook aangegeven in het antwoord op een vraag van de leden van de CDA-fractie [18] en voorafgaande vragen van de gezamenlijke fractieleden [27 en 28] heeft de VNG bovendien sterk aangedrongen op een strikte scheiding tussen enerzijds (de monitoring van) de basisgeluidemissie en anderzijds besluitvorming in het omgevingsplan over wegen of over ontwikkelingen in de omgeving daarvan. Een optie waarbij (de monitoringsresultaten van) de basisgeluidemissie een stevigere rol in het nieuwe stelsel zou(den) krijgen om zo mogelijk het ontstaan van een nieuw handhavingsgat beter uit te sluiten, past niet bij deze wensen van de VNG. Op dit moment zie ik daarom geen meerwaarde in zo'n werkgroep. Een logischer moment om ideeën over de eventuele wijziging van de positie van de basisgeluid-emissie binnen het stelsel van geluidregels eventueel nader te bezien is mijns inziens de evaluatie van de werking van de Omgevingswet.

31

De gezamenlijke fractieleden van GroenLinks, PvdA, SP, PvdD, Fractie-Otten, 50Plus en OSF constateren dat het geluid van emplacementen wordt toegevoegd aan het geluid van de hoofdspoorweginfrastructuur en gereguleerd met geluidproductieplafonds. Daardoor worden piekgeluiden niet meer afzonderlijk beoordeeld. Zij vragen naar de gevolgen voor de bescherming.

Omdat uit onderzoek is gebleken dat de al bestaande geluidparagraaf 5.1.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving niet goed bruikbaar was om het geluid van treinen op emplacementen te reguleren, ligt de keuze om dit geluid onder te brengen in de geluidproductieplafonds voor hoofd-spoorwegen voor de hand. Deze keuze sluit aan bij de bestuurlijke keuze die met betrekking tot externe veiligheid is gemaakt: er ontstaat zo één

integrale geluidcontour voor het geheel van de hoofdspoorweginfrastructuur.

In relatie tot die keuze is nader onderzoek gedaan naar de noodzaak voor aanvullende geluidreducerende maatregelen of andere aanpassingen om omwonenden een goed beschermingsniveau tegen het geluid van de treinen op emplacementen te bieden. In de praktijk zijn waar nodig op emplacementen al zogenoemde spoorstaafconditioneringssystemen aangebracht: installaties die bogen en wissels smeren en daarmee piekgeluiden die bij die bogen en wissels kunnen optreden mitigeren. Om die maatregelen ook onder de werking van geluidproductieplafonds te borgen, zijn deze toegevoegd aan de voorgestelde bepaling over de akoestische kwaliteit van hoofdspoorwegen in artikel 3.27 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Als dat nodig zou blijken kunnen later alsnog rechtstreeks werkende regels ter beperking van piekgeluiden aan het Besluit activiteiten leefomgeving worden toegevoegd. Ook de algemenere bepaling uit hetzelfde artikel 3.27 dat de akoestische kwaliteit van een hoofdspoorweg ten minste die van een spoorconstructie van langgelast spoor in een ballastbed op betonnen dwarsliggers moet zijn, geldt vanzelfsprekend op emplacementen. Ook de afwezigheid van lassen in het spoor beschermt tegen piekgeluiden.

Daarnaast zullen de rekenregels worden aangepast om het geluid van treinen op emplacementen op een correcte manier in de berekeningen mee te nemen. Dit betreft onder meer het rekenen met treinen die langzamer rijden dan 40 km/uur en het zogenaamde «overstand»-geluid: het specifieke geluid van treinen die gedurende langere tijd op het emplacement stilstaan maar waarvan bepaalde systemen wel operationeel blijven. De benodigde aanpassing van de rekenregels zal op het niveau van ministeriële regeling vorm krijgen in de Aanvullingsregeling geluid, die de uitwerkingsregels die samenhangen met dit Aanvullingsbesluit toevoegt aan de Omgevingsregeling.

32

De gezamenlijke fractieleden van GroenLinks, PvdA, SP, PvdD, Fractie-Otten, 50Plus en OSF vragen welke gevolgen de aanscherping met 3 dB van de grenswaarde voor nieuwe geluidgevoelige gebouwen langs hoofdspoorweginfrastructuur heeft voor de woningbouwmogelijkheden.

Zoals aangegeven in de Kamerbrief uit 2013 waarin de SWUNG-2-afspraken zijn vastgelegd[42], is met deze aanscherping – in combinatie met een verhoging van de grenswaarde nabij rijkswegen – het stelsel evenwichtiger gemaakt door zowel langs rijkswegen als langs hoofdspoorwegen een bestuurlijke afwegingsruimte van 10 dB boven de standaardwaarde te bieden voor het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen. Niettemin blijft woningbouw ook op korte afstand mogelijk. Voor het toelaten van geluidgevoelige gebouwen op korte afstand van de hoofdspoorweginfrastructuur moet relatief vaker een beroep worden gedaan op instructieregels die overschrijding van de grenswaarden mogelijk maken. Specifiek wordt gewezen op de mogelijkheid voor overschrijding van de grenswaarde bij vervangende nieuwbouw die in het ontwerpbesluit nieuw is geïntroduceerd langs spoorwegen; voorheen was die mogelijkheid beperkt tot rijkswegen en industrieterreinen. Al deze regels maken het mogelijk om nieuwe geluidgevoelige gebouwen toe te laten op locaties waarop het geluid hoger is dan de grenswaarde. Op de mogelijkheden van deze artikelen en de verbeteringen die hierin zijn doorgevoerd als onderdeel van het ontwerp-aanvullingsbesluit is al

[42] Kamerstukken II 2012/13, 32 252, nr. 52.

uitgebreid op ingegaan in antwoord op een vraag van de leden van de VVD-fractie [2].

Artikel 5.78y van het Besluit kwaliteit leefomgeving biedt voor het toelaten van geluidgevoelige gebouwen, ten opzichte van de huidige Wet geluidhinder, ook veel meer flexibiliteit bij het ontwerpen van geluidwerende maatregelen aan het gebouw, als alternatief voor de zogenoemde dove gevel. Dat komt de woonkwaliteit ten goede. Er worden geen specifieke eisen gesteld aan de uitvoering van de geluidwerende constructie. Door de flexibele formulering van de voorwaarde hebben ontwikkelaars en gemeenten alle vrijheid om een op de situatie toegesneden maatregel te treffen.

33

De gezamenlijke fractieleden informeren of er een bestuurlijk traject was gestart rondom het reguleren van spoorwegemplacementen met als doel om bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet een set eenduidige regels te hebben voor emplacementen. Zij vragen of het juist is dat dat traject nog niet was afgerond, terwijl wel aanpassingen in de artikelen zijn gedaan. Bij hen is hierdoor de indruk ontstaan dat sprake is van haast en premature aanpassingen, en zij vragen de regering hierop te reageren.

Van haast en premature voorstellen is zeker geen sprake. Eerder is onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om het geluid van emplacementen te reguleren met de geluidregels voor activiteiten die op dat moment al in paragraaf 5.1.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving waren opgenomen. Daaruit bleek dat die regels onvoldoende passend waren voor de problematiek van de emplacementen. Dit onderzoek en de daaruit volgende conclusie tot het uitwerken van een voorstel als onderdeel van het Aanvullingsbesluit geluid om het geluid van treinen op emplacementen te reguleren als onderdeel van de geluidproductieplafonds voor hoofdspoorwegen is in december 2017 gedeeld in de ambtelijke «expertgroep geluid emplacementen». Daaropvolgend is de Bestuurlijke tafel van het emplacementenproject hierover in februari 2018 geïnformeerd, waarop in april 2018 door die tafel is geconcludeerd dat het aspect geluid een ander traject doorloopt dan het aspect omgevingsveiligheid maar dat gezocht moet worden naar een werkwijze die vergelijkbaar is met hoe veiligheid is aangepakt. Voor nadere achtergronden over het bestuurlijke proces wordt verwezen naar het antwoord op een vraag van de leden van de VVD-fractie [6]. Voor inhoudelijke achtergronden van de voorliggende voorstellen is in het antwoord op een vraag van de leden van de CDA-fractie [15] nader aandacht besteed, en voorts uiteraard in de nota van toelichting bij het ontwerpbesluit, in paragraaf 4.2 van het algemeen deel en de artikelsgewijze toelichting bij de artikelen 3.23, tweede lid, en 3.27, tweede lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

34

Hoewel in de toelichting uitleg is opgenomen, hebben de gezamenlijke fractieleden nog zorgen over de gevolgen voor de gezondheidsbescherming door piekgeluiden. De gezamenlijke fractieleden vragen of de regering deze zorgen deelt en verzoeken de regering inzichtelijk te maken of, en zo ja in welke mate, dit invloed heeft op de saneringsoperatie (Meerjarenprogramma Geluidsanering, MJPG) langs de spoorwegen.

Ook in de Wet geluidhinder zijn geen aparte geluidnormen voor piekgeluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen opgenomen. Bij de totstandkoming van het ontwerpbesluit is onderzoek gedaan naar de

noodzaak voor aanvullende geluidreducerende maatregelen of andere aanpassingen om omwonenden een goed beschermingsniveau tegen het geluid van de treinen op emplacementen te bieden. Met normering van het gemiddelde geluid in L_{den} en een bepaling over de akoestische kwaliteit van hoofdspoorwegen die het ontstaan van piekgeluiden zoveel mogelijk voorkomt, worden omwonenden goed beschermd, ook tegen piekgeluiden van treinen op emplacementen. Voor alle overige activiteiten op emplacementen – bijvoorbeeld werk- en wasplaatsen – gelden de instructieregels van paragraaf 5.1.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, op grond waarvan gemeenten in hun omgevingsplannen geluidregels voor die activiteiten opnemen. Onderdeel daarvan kunnen regels voor piekgeluiden zijn. In tabel 5.65.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is aangegeven welke geluidniveaus hierbij aanvaardbaar kunnen worden gevonden.

Deze normen zijn geheel in overeenstemming met het doel van het MJPG waarbij geluidverminderende maatregelen voor «geluidgevoelige objecten» worden uitgevoerd. Het MJPG ziet allereerst op geluidgevoelige objecten langs het spoor met een geluidbelasting op de gevel boven de 70 dB, vervolgens op de woningen met een geluidbelasting op de gevel hoger dan 65 dB die door de gemeente al voor 2007 voor geluidsanering zijn aangemeld bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en tot slot de woningen waar de geluidhinder (langs een beperkt aantal – al vastgestelde – spoorlijnen) sinds 1986 zeer sterk (meer dan 5 dB) is toegenomen.

35

De gezamenlijke fractieleden vragen of het opportuun is om nader onderzoek te doen naar de gevolgen voor gezondheidsbescherming (piekgeluiden) en woningbouwmogelijkheden langs de hoofdspoorweginfrastructuur.

In het antwoord op een eerdere vraag van deze leden [31] is hier nader op ingegaan. Er is vanuit dat oogpunt geen aanleiding om nader onderzoek te doen, en hetzelfde geldt voor de woningbouwmogelijkheden [32]. De extra geluidwering van de geluidgevoelige woning kan tot een beperkte toename van de bouwkosten leiden. Maar deze moeten in samenhang worden gezien met andere bouwkundige eisen, bijvoorbeeld met betrekking tot de energietransitie, die ook een gunstige uitwerking kunnen hebben op de geluidwering (en vice versa).

36

De gezamenlijke fractieleden vragen of het toevoegen van het «emplacementsgeluid» leidt tot een verhoging van de geluidproductieplafonds voor de hoofdspoorweginfrastructuur.

Het geluid van de rangeerbewegingen op emplacementen wordt nu geregeld in de omgevingsvergunning en het geluid van de doorgaande treinen wordt nu geregeld met geluidproductieplafonds op grond van de Wet milieubeheer. Het geluid van treinen op emplacementen wordt in het voorgestelde stelsel ook gereguleerd met geluidproductieplafonds. Als dat geluid niet zou passen in de geluidruimte die binnen een huidig geluidproductieplafond nog beschikbaar is, moet dat geluidproductieplafond evenredig worden verhoogd. Het gaat om een administratieve verplaatsing van de regeling van het geluid, maar omdat het geluid er in werkelijkheid al is, verandert er voor omwonenden in werkelijkheid niets. Een verhoging van geluidproductieplafonds zal zeker niet bij alle emplacementen nodig zijn. In veel gevallen is er, door de vele geluidmaat-

regelen die de afgelopen jaren zijn uitgevoerd, voldoende geluidruimte beschikbaar.

37

De gezamenlijke fractieleden vragen of het opportuun is om een geluidluwe gevel in alle gevallen verplicht te stellen, tenzij er gegronde redenen zijn om daarvan af te wijken.

Er is geen verschil van inzicht met betrekking tot het gunstige effect dat een geluidluwe gevel heeft voor het beperken van de geluidhinder en daarmee voor het beschermen van de gezondheid van bewoners. Daarom eisen veel gemeenten in eigen beleidsregels, in veel gevallen al vanaf de standaardwaarde, het realiseren van een geluidluwe gevel, tenzij dat in een gegeven situatie niet mogelijk is. Het zou vanuit dat perspectief gezien voor de hand liggen om een geluidluwe gevel met een verplicht-tenzij regeling vanaf de standaardwaarde voor te schrijven. Dat zou zich alleen niet goed verdragen met het uitgangspunt van de decentrale afwegingsruimte. Daarom is alleen boven de grenswaarde sprake van een verplichting om rekening te houden met het belang van het beschermen van de gezondheid door een geluidluwe gevel.

De gekozen formulering «rekening gehouden met het belang» biedt aan gemeenten afwegingsruimte voor maatwerk om in een specifieke situatie op een andere manier rekening te houden met datzelfde belang en die keuze te onderbouwen. De formulering laat daarmee ook ruimte aan de gemeente om haar huidige geluidbeleid voort te zetten.

38

Bij gevelisolatie in het kader van de geluidsanering bij rijksinfrastructuur hoeft geen rekening gehouden te worden met cumulatie. De gezamenlijke fractieleden vragen of deze uitzonderingslijn niet indruist tegen de wens van de Tweede Kamer. Ook vragen zij hoe zich dit verhoudt tot het treffen van gevelmaatregelen voor andere gevallen (sanering langs gemeentelijke wegen en nieuwbouw van woningen) zoals dat onder de Omgevingswet en het aanvullingsbesluit vorm zal krijgen.

Inderdaad geeft het wetsvoorstel[43] aan dat de sanering van rijksinfrastructuur wordt afgehandeld onder het bestaande recht van de Wet milieubeheer. Dit betekent dat Rijkswaterstaat en ProRail bij het bepalen van de benodigde gevelisolatie alleen uit hoeven te gaan van de geluidbelasting van de rijks- of spoorweg, en niet moeten uitgaan van de gezamenlijke geluidbelasting van alle geluidbronnen die volgens het ontwerpbesluit in andere gevallen wel meegenomen moeten worden. De reden is dat saneringsplannen al vergaand zijn voorbereid en dat bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet veel plannen al deels in uitvoering zullen zijn. Het is wel zo dat Rijkswaterstaat en ProRail in gevallen van samenloop van weg- en spoorsanering vrijwillig uitgaan van de gezamenlijke geluidbelasting van alle rijksbronnen, dus bij rijkswegen wordt het hoofdspoor meegenomen en andersom. Dit staat in het Uitvoeringskader Gevelisolatie 2016 van Rijkswaterstaat.[44] Rijkswaterstaat voert de gevelisolatie ook uit voor ProRail. Wanneer bij de sanering van rijksinfrastructuur ook andere geluidbronnen meegenomen zouden moeten worden, dan zou er veel extra onderzoek nodig zijn en veel afstemming met beheerders van die andere geluidbronnen. Dit zou slechts voor een beperkt aantal locaties een effect hebben op de maatre-

[43] Artikel 3.3 wetsvoorstel Aanvullingswet geluid.
[44] http://publicaties.minienm.nl/documenten/uitvoeringskader-gevelisolatie-2016.

gelen. Omdat eerst onderzocht moet worden waar dat eventueel het geval is, zou de sanering wel voor alle saneringslocaties een forse vertraging oplopen, en dat ziet de regering als ongewenst.

Voor de sanering van knelpunten bij infrastructuur van decentrale overheden die aanwezig zijn bij invoering van de Omgevingswet zal wel rekening worden gehouden met cumulatie van geluid. Deze sanering wordt – net als de sanering bij rijksinfrastructuur – betaald door het Rijk, dus voor gemeenten betekent dat geen extra belasting. Voor besluiten over wijziging van decentrale (spoor)wegen of over geluidproductieplafonds die worden genomen na invoering van de Omgevingswet en die leiden tot een verplichting om gevelmaatregelen te treffen, wordt ook rekening gehouden met cumulatie van geluid. Dat geldt voor alle overheden. Ook Rijkswaterstaat en ProRail zullen vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet bij aanleg en wijziging van een (spoor)weg en de daaruit voortvloeiende beoordeling van het binnenniveau dus uiteraard wel uitgaan van de gecumuleerde geluidbelasting, en maatregelen daarop dimensioneren.

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

39

De fractieleden van D66 vragen naar de borging van de samenhang van geluidregels uit de Aanvullingswet geluid en de regels in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Het wetsvoorstel zorgt voor verdere integratie van de geluidsregels in de Omgevingswet. Het Besluit kwaliteit leefomgeving stelt al instructieregels over geluid aan de actieplannen geluid en het omgevingsplan. Het ontwerpbesluit vult het Besluit kwaliteit leefomgeving aan met instructieregels over geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Het bouwt voort op dezelfde structuur, instrumenten en terminologie en voegt daarnaast regels toe voor het vaststellen van geluidproductieplafonds. Daarbij wordt de onderlinge verhouding van de instrumenten verduidelijkt, zoals de verhouding tussen geluidproductieplafonds en omgevingswaarden (zie het antwoord op een latere vraag van deze leden [42]).

40

De leden van de fractie van D66 vragen hoe de cumulatie van het geluid van wegen (spoorwegen, industrieterreinen) en het geluid van activiteiten geregeld is.

In de nabijheid van wegen kunnen ook activiteiten worden uitgevoerd die geluid veroorzaken. Een geluidgevoelig gebouw wordt dan belast door het geluid van die activiteit èn het geluid van de wegen. Het ontwerpbesluit regelt dat in ieder geval geluid van ander verkeer, industrieterreinen, luchtvaart, windturbines, schietbanen en springterreinen betrokken moet worden bij het beoordelen van de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid.[45] Het geluid van andere activiteiten kan worden betrokken als daar naar het oordeel van het bevoegd gezag aanleiding toe is. Het gezamenlijke geluid is maatgevend bij het bepalen van geluidwerende maatregelen aan bestaande woningen en de geluidwering van nieuwe geluidgevoelige gebouwen.[46]

---

[45] Artikel 3.36, derde lid, Bkl.
[46] Artikelen 3.37, derde lid, artikel 3.49, tweede lid, Bkl en artikel 4.103 Bbl.

41

De leden van de D66-fractie verwijzen naar de brief van 11 oktober 2019 over de beleidsarme/beleidsrijke omzetting van regels naar het stelsel van de Omgevingswet.[47] Zij zien verschillen met de in die brief benoemde beleidsneutrale omzetting. Daarbij noemen ze specifiek de rol van het waterschap en het verdwijnen van het hogerewaardebesluit.

Zoals aangegeven in de aangehaalde brief en mijn vervolgbrief daarop[48] is het Aanvullingsspoor geluid deels beleidsrijk en deels beleidsarm. Het beleidsarme deel is de omzetting van de geluidregels voor rijksinfrastructuur die sinds 2012 zijn opgenomen in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. Dit betreft de eerste fase van SWUNG, ook wel SWUNG-1. Het beleidsrijke deel omvat de tweede fase van SWUNG, ook wel SWUNG-2, die gaat over decentrale infrastructuur en industrieterreinen. Het voornemen tot wijziging van die regelgeving is al in 2013 met het parlement gedeeld.[49] Voorliggend wetsvoorstel en ontwerpbesluit zijn beleidsrijk ten opzichte van de huidige wetgeving, maar beleidsneutraal ten opzichte van de al bij het parlement bekende beleidsvoornemens. Het vervallen van het hogerewaardebesluit is bijvoorbeeld in 2013 al aangekondigd. Na het opstellen van de kamerbrief uit 2013 moesten overigens nog veel aspecten worden uitgewerkt voordat tot een wetsvoorstel en ontwerpbesluit kon worden gekomen. Zo bevatte de kamerbrief nog geen keuzes over de waterschapswegen.

42

De fractieleden van D66 vragen verder naar de doorwerking van omgevingswaarden naar het omgevingsplan.

Het stelsel van de Omgevingswet is zo opgebouwd dat omgevingswaarden niet direct doorwerken naar besluiten. Als het nodig is dat een omgevingswaarde wel doorwerkt, kan dit in instructieregels worden vastgelegd. In het ontwerpbesluit is op meerdere plaatsen van die mogelijkheid gebruikt gemaakt. In het ontwerpbesluit is geregeld dat voor het wijzigen van het omgevingsplan voor nieuwe woningen wordt uitgegaan van het geluid bij volledige benutting van geluidproductieplafonds van aanpalende wegen, spoorwegen en industrieterreinen.[50] Lage geluidproductieplafonds laten zo meer ruimte over voor woningbouw. Geluidproductieplafonds rond industrieterreinen maken als omgevingswaarden onderdeel uit van hetzelfde omgevingsplan waarin regels kunnen worden gesteld aan activiteiten op dat terrein. Het ontwerpbesluit regelt dat het omgevingsplan daarvoor regels bevat gericht op het voldoen aan die geluidproductieplafonds.[51]

43

De leden van de fractie van D66 vragen ook naar de wijze van samenwerking tussen verschillende bestuursorganen op het gebied van geluid.[52]

Het wetsvoorstel regelt een taakverdeling voor de beheersing van geluid afkomstig van verschillende bronnen. Het systeem van geluidproductie-

---

[47] Kamerstukken I 2019/20, 33 118, AX.
[48] Kamerstukken I 2019/20, 34 986, M.
[49] Kamerstukken II 2012/13, 32 252, nr. 52.
[50] Vgl. artikel 5.78a, eerste lid, van het Bkl zoals toegevoegd door het aanvullingsbesluit.
[51] Zie artikel 5.78f Bkl.
[52] In de vraag staat «Hoe ziet de regering de samenwerking tussen verschillende omgevingswaarden, bijvoorbeeld op het gebied van geluid, precies voor zich?» Blijkbaar is bedoeld: bestuursorganen.

plafonds als omgevingswaarden met een resultaatsverplichting zorgt voor een scheiding van verantwoordelijkheden en een duidelijk onderling handelingsperspectief voor bestuursorganen. Ook bij (dreigende) overschrijding van geluidproductieplafonds voor infrastructuur is een taakverdeling geregeld.[53] De beheerder heeft zelf mogelijkheden voor het treffen van maatregelen en daarbij zijn ook verkeersbesluiten toepasbaar. Daarbij is dus in beginsel geen betrokkenheid van andere bestuursorganen vereist. Voor industrieterreinen kan de gemeente zelf maatregelen nemen, onder andere door wijziging van de regels van het omgevingsplan. Bij het verlenen of het wijzigen van een omgevingsvergunning voor een activiteit op het industrieterrein moet bij het bepalen of sprake is van significante milieuverontreiniging in ieder geval rekening gehouden met het omgevingsplan waarin de geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld.[54] Als maatregelen nodig zijn waar andere bestuursorganen dan de verantwoordelijke gemeente voor aan de lat staan – bijvoorbeeld een buurgemeente of de provincie als bevoegd gezag voor een omgevingsvergunning – kan de gemeente een programma opstellen[55] en daarbij vragen van de betrokken bestuursorganen. Het verantwoordelijke bestuursorgaan kan, waar hij dit van belang acht, samen met andere overheden in onderling overleg bepalen welke maatregelen getroffen moeten worden om tijdig te kunnen voldoen aan de desbetreffende omgevingswaarde. Daarbij geldt ook dat verantwoordelijkheden of problemen bij overschrijding van omgevingswaarden niet kunnen worden afgewenteld. Als er voor het voldoen aan de omgevingswaarde sprake is van een gezamenlijke verantwoordelijkheid van bestuursorganen, mag van die bestuursorganen verwacht worden dat zij een bijdrage leveren aan het programma.[56]

44

De leden van de fractie van D66 vragen waarom het geluid van emplacementen buiten de Omgevingswet valt. Zij vragen waarom er geen duidelijke normen voor piekgeluiden voor zowel langs het spoor als voor spooremplacementen komen en waarom niet duidelijk wordt wie het geluid controleert.

Het geluid van emplacementen valt niet buiten de Omgevingswet. Het geluid wordt in het nieuwe stelsel gereguleerd door de geluidproductieplafonds voor hoofdspoorwegen. In het antwoord op vragen van de leden van de CDA-fractie [15] en van de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, SP, PvdD, Fractie-Otten, 50Plus en OSF gezamenlijk [31] is al uitgebreid ingegaan op de reden van deze verandering en de gevolgen voor het beschermingsniveau rond emplacementen. Hiernaar verwijs ik kortheidshalve.

In het verleden is al regelmatig onderzoek gedaan naar de extra bescherming die het normeren van het geluid van passerende treinen zou kunnen hebben. Dit geluid kan door omwonenden worden ervaren als piekgeluid. De conclusie was dat normering daarvan geen extra bescherming geeft ten opzichte van de bescherming die de normen voor het daggemiddelde geluid (L_{den}) al geven. Het toevoegen van extra specifieke normering van het geluid van passerende treinen zou overigens ook strijdig zijn met het uitgangspunt van normneutrale overzetting van het systeem van geluidproductieplafonds voor hoofdspoorwegen naar de Omgevingswet.

---

[53] Dit wordt geregeld in art. 3.43 Bkl.
[54] Vgl. het bestaande artikel 8.9, derde lid, Bkl.
[55] Artikel 3.43, tweede lid, Bkl.
[56] Stb. 2018, 292, blz. 292.

Voor wat betreft de vraag wie het geluid langs het spoor gaat controleren het volgende. In artikel 3.42 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is bepaald dat de geluidproductieplafonds langs onder meer hoofdspoorwegen omgevingswaarden met een resultaatsverplichting zijn. Het is aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat om te voldoen aan die resultaatsverplichting. Omdat een geluidproductieplafond een omgevingswaarde is, moet het bevoegd gezag ook monitoren dat de geluidproductieplafonds worden nageleefd. Daarover moet openbaar verslag worden gelegd. Dat is voor hoofdspoorwegen gekoppeld aan de vijfjaarlijkse cyclus van de EU-richtlijn omgevingslawaai. In artikel 10.42a, derde lid, van het Omgevingsbesluit is bepaald dat ProRail ook jaarlijks verslag doet aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat over de resultaten van de monitoring c.q. het voldoen aan de resultaatsverplichting.

45

De leden van de fractie van D66 vragen hoe de invoering van het nieuwe geluidstelsel per 1 januari 2021 zich verhoudt tot de transitieperiode die gemeenten hebben om hun omgevingsplan op te stellen (tot 2029).

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet is het omgevingsplan (voor een industrieterrein of een geluidaandachtsgebied rond een industrieterrein) niet leeg. In de voorgestelde Invoeringswet en het ontwerp van het Invoeringsbesluit Omgevingswet staat het overgangsrecht. Dat overgangsrecht regelt dat de gemeente bij inwerkingtreding van de Omgevingswet een omgevingsplan heeft dat gevuld is. Dat zgn. tijdelijke deel van het omgevingsplan bevat in ieder geval het volgende:

- Regels die zijn verhuisd van rijksniveau naar gemeenteniveau. Die regels worden ook wel de «bruidsschat» genoemd. Het gaat daarbij onder meer over de geluidregels van het Activiteitenbesluit als bedoeld in § 2.3.4 Geluid van de bruidsschat in het Invoeringsbesluit.
- Bestaande ruimtelijke plannen. Ook bestemmingsplannen gaan integraal over naar het omgevingsplan. Dat geldt dus ook voor gebiedsaanduidingen zoals een bestaande geluidzone op grond van de Wet geluidhinder en geluidregels (verkaveling) die onderdeel zijn van het bestemmingsplan voor een industrieterrein.

Het overgangsrecht regelt ook dat omgevingsvergunningen die zijn verleend op grond van de Wet milieubeheer of de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht blijven gelden onder de Omgevingswet. Bedrijven hoeven geen nieuwe vergunningen aan te vragen. Hetzelfde geldt voor maatwerkvoorschriften die zijn opgelegd aan meldingsplichtige bedrijven op een industrieterrein, ook die blijven gelden.

Binnen nog bij koninklijk besluit te bepalen termijnen zullen de bevoegde gezagen geluidproductieplafonds (wegen, spoorwegen en industrieterreinen) of de basisgeluidemissie (lokale wegen en spoorwegen) moeten vaststellen. Dat vaststellen markeert het moment waarop voor de betreffende bronsoort èn het geluidaandachtsgebied van die bronsoort, de nieuwe regels gaan gelden. Het is niet nodig dat een gemeente op dat moment al beschikt over een volwaardig omgevingsplan voor het geluidaandachtsgebied. De oude ruimtelijke regels zijn immers vastgelegd in het tijdelijke deel van het omgevingsplan en voorkomen een lacune op dit punt. Hoe langer de invoeringstermijn, hoe langer gemeenten (deels) moeten blijven werken met de oude geluidregels van de Wet geluidhinder in combinatie met de overige relevante regels uit het stelsel van de Omgevingswet. Zolang er nog geen geluidproductieplafonds zijn, kan de akoestische onderbouwing voor het toelaten van geluidgevoelige gebouwen nabij bijvoorbeeld een industrieterrein ook niet gebaseerd

worden op het geluid bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds (artikel 5.78a, eerste lid, onder a, van het Besluit kwaliteit leefomgeving) en zal dus de oude werkwijze van de Wet geluidhinder moeten worden voortgezet, inclusief vaststelling van hogere waarden.

46

De VNG geeft aan dat 2021 als basisjaar voor gemeenten onuitvoerbaar is. Er dienen binnen een korte tijd veel verkeers- en weggegevens verzameld te worden. De leden van de D66-fractie vragen hoe wordt tegemoetgekomen aan de bezwaren van de gemeenten ten aanzien van de uitvoering.

De uitvoerbaarheid van de basisgeluidemissie is een belangrijk uitgangspunt voor de regering. Het verzamelen van de benodigde gegevens is niet nieuw. Ook onder de bestaande wetgeving moeten voor akoestische onderzoeken gegevens verzameld worden, zoals verkeersintensiteiten, verdeling daarvan over licht, middel en zwaar verkeer en over dag, avond en nacht, snelheden en wegdektypes. Verder moeten circa 90 gemeenten al elke vijf jaar deze gegevens voor hun hele grondgebied verzamelen op grond van de Europese richtlijn omgevingslawaai. Wat verandert voor gemeenten die niet vallen onder deze richtlijn, is dat ze voor de drukste wegen (meer dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal) in hun beheer dezelfde gegevens moeten verzamelen voor de monitoring. De regering is van mening dat het basisjaar 2021 uitvoerbaar is. De vastlegging van de basisgeluidemissie voor het jaar 2021 kan immers pas na afloop van dat jaar plaatsvinden. Daarvoor wordt nog een redelijke termijn gegeven. Bij koninklijk besluit zal een datum worden vastgelegd waarop de gegevens uiterlijk verzameld moeten zijn.[57] Voor wegen met minder verkeer (1.000 tot 4.500 motorvoertuigen per etmaal) geldt dat de verkeersintensiteit geschat mag worden, waarbij de gemeenten de vrijheid hebben hoe ze dat doen. Voor deze wegen geldt niet 2021 maar uiterlijk 2026 als basisjaar en ook voor het verzamelen van de gegevens over dat basisjaar krijgen de gemeenten een bij koninklijk besluit vast te leggen uitvoerbare termijn.

Voor een deel wordt de uitvoerbaarheid van de monitoring bepaald door de Aanvullingsregeling geluid, waar nog aan wordt gewerkt. Daarin komen voorschriften die mede het detailniveau bepalen van de berekening. Uitgangspunt is dat het detailniveau aansluit bij het doel van monitoring van de ontwikkeling van het geluid, zodat een vergaande detaillering niet nodig is. Ook dit ondervangt naar verwachting de bezwaren van gemeenten ten aanzien van de uitvoering.

Vragen en opmerkingen van de leden van de ChristenUnie-fractie

47

De leden van de fractie van de ChristenUnie spreken hun waardering uit voor de grote inspanning die geleverd wordt om een helder, toegankelijk en eenvoudiger stelsel voor het omgevingsrecht te creëren. Zij stellen enkele vragen over de ordening en de kwaliteit van de wetten en besluiten met betrekking tot geluid in het nieuwe stelsel, afgezet tegen de situatie in het oude stelsel.

De regering dankt deze leden voor de uitgesproken waardering. Een van de verbeterdoelen van de stelselherziening is het vergroten van de toegankelijkheid voor de gebruiker. Net als bij andere stelselherzieningen gaat dat gepaard met het vervangen van een oude ordening van wetten

[57] Artikel 10.21b, derde lid, Omgevingsbesluit.

en besluiten door een nieuwe ordening. Deze leden wijzen hier zelf ook op. Een stelselherziening vergt daarom altijd gewenning bij degenen die ermee gaan werken, of dat nu overheden zijn of burgers en bedrijven. Het duurt enige tijd voordat een nieuwe ordening en een aangepast instrumentarium zijn geïnternaliseerd. Vanuit het interbestuurlijke programma «Aan de slag met de Omgevingswet» wordt onder meer aan decentrale overheden ondersteuning geboden bij de implementatie van de Omgevingswet.

In verband met de ordening van de regelgeving wijzen deze leden op de relatie en de grensvlakken tussen de verschillende wetten en besluiten. Hierover kan het volgende worden opgemerkt. Met dit wetsvoorstel krijgen de onderwerpen die nu zijn geregeld in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer en de Wet geluidhinder een plaats in het stelsel van de Omgevingswet. Deze onderwerpen worden voortaan op het niveau van de formele wet samenhangend geregeld binnen één integratiekader. Ook op AMvB-niveau vindt een herordening van regels plaats. Leidend hierbij is het onderscheid tussen de vier op de Omgevingswet gebaseerde AMvB's. De grensvlakken tussen deze AMvB's worden bepaald door de doelgroep en de inhoud van de regels: direct werkende inhoudelijke regels zijn opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving, inhoudelijke regels voor bestuursorganen in het Besluit kwaliteit leefomgeving en procedurele en algemene onderwerpen in het Omgevingsbesluit. Binnen deze AMvB's is vervolgens een nadere structuur aangebracht. Zo is het Besluit kwaliteit leefomgeving ingedeeld in hoofdstukken die zijn geordend naar instrument (omgevingsplan, omgevingsvergunning en dergelijke). Deze heldere indelingscriteria maken de regels voor de gebruiker eenvoudig vindbaar. De inhoud van het Besluit geluid milieubeheer en het Besluit geluidhinder en de geluidregels uit het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Bouwbesluit 2012 zijn langs deze lijnen opnieuw geordend en opgenomen in genoemde vier AMvB's.

Naar de mening van de regering is hiermee sprake van een betere ordening en kenbaarheid – en in zoverre ook een betere kwaliteit – van de regels in vergelijking met het oude stelsel. De kwaliteit van de regelgeving wordt overigens niet alleen bepaald door de ordening van de regels, maar ook door het instrumentenpakket en de gebruikte terminologie. Ook in deze opzichten levert integratie van geluid in het stelsel van de Omgevingswet winst op. Gewezen wordt op de vormgeving van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden en op het feit dat sommige van de bestaande instrumenten niet als zodanig hoefden terug te keren in het nieuwe stelsel omdat de betrokken functionaliteiten al worden gedekt door het bestaande instrumentarium van de Omgevingswet (dit geldt onder andere voor aparte hogerewaardebesluiten en voor de ontheffing van de plicht tot naleving van geluidproductieplafonds).

Deze leden zien een verschuiving van een gereguleerde aanpak naar meer bestuurlijke afwegingsruimte en vragen in hoeverre binnen het nieuwe stelsel is geborgd dat de provincie haar coördinerende rol op regionaal en provinciaal niveau kan spelen. Het stelsel van de Omgevingswet biedt diverse instrumenten waarmee bestuursorganen hun taken ten aanzien van de fysieke leefomgeving kunnen uitvoeren. Via de aanvullingsregelgeving worden die voor geluid geconcretiseerd per bestuurslaag. Daarbij behoudt de provincie haar coördinerende rol op regionaal en provinciaal niveau. Zij kan daarvoor onder meer instructieregels stellen over de uitoefening van bevoegdheden door gemeenten. Daarmee kan gericht doorwerking worden gegeven aan provinciale belangen voor zover die niet op een doelmatige of doeltreffende manier door het gemeentebe-

stuur kunnen worden behartigd. Hiermee kan worden voorzien in regulering op maat, met behoud van zo veel mogelijk bestuurlijke afwegingsruimte voor gemeenten. Alleen specifiek over de bevoegdheid tot het vaststellen van geluidproductieplafonds voor regionale industrieterreinen vindt nog overleg plaats met de koepelorganisaties en ben ik bereid om in overleg met IPO èn VNG een alternatieve bevoegdheidsregeling voor te stellen. Hierop is nader ingegaan in het antwoord op een vraag van de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, SP, PvdD, Fractie-Otten, 50PLUS en OSF gezamenlijk [23].

48

De leden van de fractie van de ChristenUnie geven aan dat het nieuwe stelsel van de Omgevingswet de bevoegde gezagen uitnodigt om integraal te denken, intensief met elkaar samen te werken, en intensief met betrokken partijen samen te werken. Zij vragen op welke manier de regering bevordert dat de benodigde verandering in gedrag plaatsvindt.

Om de doelen van de Omgevingswet te bereiken is het noodzakelijk dat alle overheidspartijen hun werkwijze aanpassen aan de bedoelingen van deze wet. Bestuurlijk is daartoe afgesproken dat alle overheidspartijen zelf nagaan wat de gevolgen van de invoering van de wet voor de transitie van de eigen organisatie zijn, waar de verschillen optreden met de huidige manier van werken en waar zich nieuwe kansen voordoen. Het Rijk, VNG, IPO en UvW nemen daarbij regie voor bewustwording en de invoeringsondersteuning van het transitieproces voor hun eigen achterban.

Voor specifiek de invoering van de Omgevingswet zijn interbestuurlijk drie pijlers geïdentificeerd:

Voor de pijler Anders werken zijn de afgelopen jaren diverse instrumenten ontwikkeld voor de bevoegde gezagen. Deze instrumenten helpen de bevoegde gezagen om de verandering door te voeren.

Zo is er een handreiking Gespreksstarter Veranderprofielen ontwikkeld. Het document geeft handvatten voor een gesprek over de verandering in houding en gedrag die de Omgevingswet vraagt.[58]

Daarnaast is het ieder kwartaal organiseren van kennisdagen in het land een belangrijke omgeving voor kennisdeling en netwerken voor de bevoegd gezagen en de Rijkspartijen.

Naast deze opleidingsdagen zijn er diverse digitale opleidingsmodules ontwikkeld zoals webinars. In deze reeks is onder meer in samenwerking met het A+O Fonds een serie Massive Online Open Courses (MOOC) ontwikkeld. Het doel van de MOOC is het inspireren van een breed publiek om met de nieuwe mogelijkheden die de Omgevingswet biedt aan de slag te gaan, hen faciliteren om deze zelf praktisch toe te passen en het op gang brengen van een dialoog over samenwerken binnen de nieuwe wet.

[58] https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/anders-werken/gespreksstarter/.

Een voorbeeld is de nieuwe manier van werken bij de provincie Noord-Holland.[59]

Sinds januari 2019 is in 17 regio's gestart met de zogenoemde interbestuurlijke «Try Outs». De regio's zijn aan het werk gegaan met eigen vraagstukken, waarbij de nadruk ligt op interbestuurlijk samenwerken vanuit werkprocessen, ICT en beleid. Deze nieuwe vorm van Try Outs biedt deelnemende partijen de mogelijkheid te oefenen met het gedachtengoed achter de Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Dus niet alleen in de eigen organisatie, maar vooral met andere, direct betrokken overheden, partners en overheidsorganisaties zoals veiligheidsregio's en omgevingsdiensten.

VNG, UvW en IPO hebben voor hun achterban aanvullend tal van instrumenten ontwikkeld om de veranderopgaven te helpen met het implementeren van de wet en de daarbij noodzakelijke andere manier van werken.

49

De leden van de fractie van de ChristenUnie stellen enkele vragen over het primaat van de wetgever en de democratische legitimatie van regelgeving.

Vergelijkbare vragen zijn aan de orde geweest bij de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel Omgevingswet en de Tweede Kamerbehandeling van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet. Voor een uitgebreider exposé over de staatsrechtelijke aspecten kan ook worden verwezen naar de brief van 22 oktober 2018.[60] Hetgeen in dat kader in algemene zin is gewisseld geldt ook voor aanvullingssporen zoals het aanvullingsspoor geluid.

Over de democratische legitimatie van regelgeving kan het volgende worden opgemerkt. Uitgangspunt is dat ontwerp-AMvB's binnen het stelsel van de Omgevingswet (zoals het ontwerp van het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet) en ook toekomstige wijzigingen daarvan bij het parlement worden voorgehangen. Dit geeft beide kamers van de Staten-Generaal de mogelijkheid om over de inhoud van de AMvB's met de verantwoordelijke bewindspersoon van gedachten te wisselen. Hoewel het recht van amendement ontbreekt, kunnen beide kamers via moties aandringen op wijzigingen in de AMvB's. Van deze mogelijkheid is reeds gebruik gemaakt. De brief van 9 juli 2018 over de hoofdlijnen van het ontwerpInvoeringsbesluit Omgevingswet bevat een overzicht van de wijzigingen die in dat spoor als gevolg van moties worden aangebracht in de Omgevingswet of in de daarop gebaseerde uitvoeringsregelgeving.[61] Ook al eerder, bij de totstandkoming van de vier basis-AMvB's onder de Omgevingswet, hebben aangenomen moties en toezeggingen aan het parlement tijdens de voorhang geleid tot aanpassingen in de betrokken besluiten of de daarbij behorende toelichting. De parlementaire betrokkenheid bij de uitvoeringsregelgeving wordt voortgezet bij volgende stappen binnen de stelselherziening zoals de aanvullingsbesluiten. Dat is gewaarborgd in artikel 23.5 van de Omgevingswet. Het voorleggen van ontwerp-AMvB's aan beide Kamers van de Staten-Generaal borgt dat daarover vroegtijdig een openbaar debat kan plaatsvinden. Dat geldt dus ook voor het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet, met inbegrip van de beleidsrijke omzettingen daarbinnen, en voor latere wijzigingen.

---

[59] https://omooc.nl/inzicht/samenwerken-binnen-de-organisatie-deel-2/.
[60] Kamerstukken II 2018/19, 34 986, nr. 6.
[61] Kamerstukken II 2017/18, 33 118, nr. 111.

In het wetsvoorstel Aanvullingswet geluid Omgevingswet is wat betreft de verdeling van onderwerpen over de wet en lagere niveaus van regelgeving aangesloten bij de keuzes die door de formele wetgever bij de Omgevingswet zijn gemaakt. Wettelijke sturing gebeurt niet alleen door regeling op wetsniveau maar ook door delegatiegrondslagen inhoudelijk te normeren en te begrenzen. Dit gebeurt onder meer via verplichtingen tot het stellen van regels (zie bijvoorbeeld de aanvulling in dit wetsvoorstel van artikel 2.28 van de Omgevingswet over verplichte instructieregels van het Rijk over het omgevingsplan). Daarnaast is in de Omgevingswet vaak aangegeven met het oog op welk doel of specifiek belangenkader regels bij AMvB kunnen worden gesteld. Daarmee wordt de bevoegdheid zowel inhoudelijk genormeerd als begrensd. Deze en andere vormen van wettelijke sturing op uitoefening van regelgevende bevoegdheden gelden ook voor eventuele toekomstige wijzigingen. Verder merk ik op dat de Afdeling advisering van de Raad van State heeft aangegeven dat zij de door de wetgever bij de Omgevingswet gemaakte keuzes voor het nieuwe stelsel, waaronder de keuze van de algemene maatregel van bestuur als basisniveau voor inhoudelijke normstelling, als uitgangspunt neemt voor de verdere advisering.[62]

Over het gebruik van de experimenteerbepaling kan het volgende worden opgemerkt. Anders dan de leden van de fractie van de ChristenUnie lijken te veronderstellen, wordt de wettelijke experimenteerbepaling van artikel 23.3 van de Omgevingswet in dat artikel al begrensd. Zo kan een experiment alleen worden aangewezen als het, met het oog op duurzame ontwikkeling, beoogt bij te dragen aan het nastreven van het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. De Omgevingswet bevat daarnaast een aantal inhoudelijke waarborgen voor de algemene maatregel van bestuur waarin het experiment wordt opgenomen. Zo mag het experiment niet langer duren dan nodig voor het doel van het experiment en mag niet langer dan tien jaar worden afgeweken van omgevingswaarden. De parlementaire betrokkenheid bij het experiment is verzekerd door een voorhangprocedure voor te schrijven.

50

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen hoe de regering bevordert dat initiatiefnemers en bevoegde gezagen bij participatie inzetten op de drie aspecten van Tonkens en Hurenkamp[63] om recht te kunnen doen aan de genoemde verschuiving in de wetgeving met betrekking tot geluid. Ook vragen zij hoe de regering de positie van «zwakke betrokkenen» in het participatieve proces kan versterken als initiatiefnemers en/of bevoegde gezagen dit proces met onvoldoende aandacht voor de belangen van deze zwakke betrokkenen uitvoeren of al uitgevoerd hebben. Onder «zwakke betrokkenen» verstaan deze leden partijen als burgers of belangengroepen die weinig institutionele macht hebben, die vaak een achterstandspositie in kennis en netwerk hebben, en die geen of beperkte financiële middelen hebben om een rechtszaak te starten.

---

[62] Adviezen over de Aanvullingswet bodem Omgevingswet, (Kamerstukken II 2017/18, 34 864, nr. 4) en de Aanvullingswet geluid Omgevingswet (Kamerstukken II 2018/19, 35 054, nr. 4). In het advies over de vier algemene maatregelen van bestuur en de Invoeringswet Omgevingswet is deze lijn gecontinueerd (Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 4).

[63] Tonkens en Hurenkamp stellen in hun «Werknotitie effectieve burgerparticipatie» (d.d. 12 april 2019) dat participatie alleen effectief is als a) participatie gericht is op het vergroten macht en invloed, b) participatie gericht is op uiteenlopende categorieën burgers, en c) als de participatie gestructureerd is als proces, en gestructureerd is in de tijd.

Met de Omgevingswet wordt participatie gestimuleerd. Ook wanneer algemene regels gesteld worden gesteld door decentrale overheden, zoals bij het omgevingsplan, gelden er waarborgen voor participatie. Zo geldt een motiveringsplicht voor participatie bij het vaststellen van het omgevingsplan. De gemeenteraad kan kaders stellen voor participatie en daarop controleren. Met de voorgenomen wijziging van artikel 150 van de Gemeentewet – die nog bij het parlement aanhangig wordt gemaakt – wordt dit ook vastgelegd in de wet. Gemeenteraden stellen na wijziging van de Gemeentewet bij verordening regels over participatie. Op deze wijze wordt het debat hierover gestimuleerd en is voor alle partijen inzichtelijk op welke wijze een participatieproces verloopt.

Participatie is te allen tijde maatwerk. Tonkens en Hurenkamp noemen in hun Werknotitie hierbij enkele uitdagingen en mogelijke oplossingen. Ook in andere onderzoeken worden nuttige suggesties en aanbevelingen gedaan voor een effectief participatieproces. De drie aspecten die Tonkens en Hurenkamp in de Werknotitie noemen, zijn belangrijk maar niet uitputtend. Het kabinet heeft de Inspiratiegids Participatie Omgevingswet[64] opgesteld met praktijkverhalen, tips en aanbevelingen voor bestuursorganen en initiatiefnemers. Expliciet wordt in de gids aandacht geschonken aan het gegeven van «zwakke betrokkenen». Bijvoorbeeld in het nieuwe praktijkverhaal over de samenwerking tussen gemeente Wierden en het buurtschap Notter-Zuna[65]. In de gids wordt ook verwezen naar relevante literatuur. Er zal ook een verwijzing worden opgenomen naar de werknotitie van Tonkens en Hurenkamp.

De regering heeft het vertrouwen dat initiatiefnemers en bestuursorganen de verantwoordelijkheid nemen om in het participatieproces iedereen te laten meetellen. Mocht onvoldoende aandacht zijn geschonken aan de belangen van deze zwakke betrokkenen, dan kan de gemeenteraad daarop bijsturen.

51

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen of de verschillende instrumenten voor de Aanvullingswet geluid klaar zijn op 1 januari 2020, zodat er voldoende tijd is om te oefenen. En zo niet, of de resterende tijd in de ogen van de gebruikers voldoende is, en of eventueel een meer «geleidelijke» invoering mogelijk is.

Voor geluid wordt de Centrale voorziening geluidgegevens (Cvgg) ontwikkeld, een register met geluidgegevens van geluidbronnen waar volgens de nieuwe geluidregels mee gerekend moet worden. De Cvgg wordt gebouwd in 2020. In de tweede helft van 2020 zal er proefgedraaid worden met gegevens die al beschikbaar zijn. Vanaf 1 januari 2021 zal de Cvgg gereed zijn voor het ontvangen van alle gegevens waarvoor een aanleverplicht gaat gelden.

Voor de aanlevering van gegevens zullen uiterste termijnen worden gegeven, afhankelijk van de uiterste termijnen voor vaststelling van geluidproductieplafonds en vastlegging van de basisgeluidemissie. Hiervoor zal een redelijke termijn na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden vastgesteld. Daarmee wordt een geleidelijke invoering vormgegeven. Uitvoerbaarheid heeft bij de ontwikkeling van de Cvgg de hoogste prioriteit. Met de gebruikers vindt nu al afstemming plaats over de uitvoerbaarheid van de verplichtingen voor de Cvgg. Zij

---

[64] https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/participatieomgevingswet/.
[65] https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/thema/participatie/anderen/praktijkverhalen/praktijkverhalen/ samenwerking-buurtschap-gemeente-wierden/.

worden ook nauw betrokken bij de bouw van de voorziening en het proefdraaien.

De Cvgg behoort niet tot het basisniveau van het DSO (een meer gebruiksvriendelijke versie van het huidige dienstverleningsniveau) dat bij inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikbaar is, maar kan in een latere fase (uitbouw) op het DSO worden aangesloten.

De Minister voor Milieu en Wonen,
S. van Veldhoven-van der Meer

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

35 233	**Wijziging van de Meststoffenwet in verband met de implementatie van het zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn**
35 347	**Regels voor de aanpak van de stikstofproblematiek in relatie tot natuur (Spoedwet aanpak stikstof)**
34 986	**Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**
34 864	**Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op het beschermen van de bodem, met inbegrip van het grondwater, en het duurzaam en doelmatig gebruik van de bodem (Aanvullingswet bodem Omgevingswet)**
35 054	**Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)**

A[1]

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 2 december 2019

Op 28 november 2019 heeft de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, naar aanleiding van de vergaderingen van de vaste commissies voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (EZK/LNV) en voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving (IWO) van 26 november 2019, een brief gestuurd aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en aan de Minister voor Milieu en Wonen. De Voorzitter heeft de Ministers verzocht in onderlinge afstemming te komen tot een afgewogen (her)prioritering van enkele wetsvoorstellen waarvoor is verzocht om afhandeling door de

[1] Letter A heeft alleen betrekking op wetsvoorstel 35 233.

kst-35233-A
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Eerste Kamer vóór het kerstreces. In het belang van een zorgvuldige behandeling van deze wetsvoorstellen en een ordentelijke plenaire planning heeft de Voorzitter de Ministers gevraagd hem op de kortst mogelijke termijn te informeren over de gewenste prioriteitstelling.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft op 29 november 2019 gereageerd, mede namens de Minister voor Milieu en Wonen.

De vaste commissies voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving brengen bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissies voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
De Boer

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Den Haag, 28 november 2019

In de vergaderingen van de vaste commissies voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (EZK/LNV) en voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving (IWO) is op dinsdag 26 november jl. verzocht om onderlinge afstemming tussen u en de Minister voor Milieu en Wonen, teneinde – zo mogelijk – te komen tot een afgewogen (her)prioritering van de wetsvoorstellen waarvoor recentelijk is verzocht[2] om afhandeling door de Eerste Kamer vóór het komende kerstreces.
De commissies voorzien dat het, gelet op de nog beperkt beschikbare tijd alsmede gelet op de overlap van woordvoerders bij deze onderwerpen, niet mogelijk is alle onderdelen van dit pakket nog voor het kerstreces te behandelen. Zij vragen daarom om heroverweging.

Het betreft de volgende wetsvoorstellen; de drie eerstgenoemde voorstellen zijn in schriftelijke behandeling in de Eerste Kamer en de twee laatstgenoemde voorstellen zijn thans nog in behandeling bij de Tweede Kamer:
- Invoeringswet Omgevingswet (34 986)
- Aanvullingswet bodem Omgevingswet (34 864)
- Aanvullingswet geluid Omgevingswet (35 054)
- Regels voor de aanpak van de stikstofproblematiek in relatie tot natuur (Spoedwet aanpak stikstof)(35 347)
- Wijziging van de Meststoffenwet in verband met de implementatie van het zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn (35 233)

Gelet op het verzoek van beide commissies en in het belang van een zorgvuldige behandeling van deze wetsvoorstellen en een ordentelijke plenaire planning, verzoek ik u hierbij mij op de kortst mogelijke termijn te informeren of uw onderlinge afstemming heeft geleid tot een aangepaste prioriteitstelling.

De Voorzitter Eerste Kamer der Staten-Generaal,
J.A. Bruijn

[2] In de brief van de Minister voor Milieu en Wonen van 8 november 2019 is verzocht in ieder geval twee van de drie wetvoorstellen en bijbehorende algemene maatregelen van bestuur(Invoeringswet Omgevingswet, Aanvullingswet bodem Omgevingswet of Aanvullingswet geluid Omgevingswet) nog dit jaar te behandelen en het derde wetsvoorstel zo snel als mogelijk daarna (Kamerstukken I, 2019–2020, 34 986, N, blz. 5). In de brief van de Minister van LNV van 22 november 2019 is verzocht de Spoedwet aanpak stikstof en de wijziging van de Meststoffenwet nog voor het kerstreces in behandeling te nemen (Kamerstukken I, 2019–2020, 35 347/35 233, A).

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Aan de Minister voor Milieu en Wonen

Den Haag, 28 november 2019

In de vergaderingen van de vaste commissies voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (EZK/LNV) en voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving (IWO) is op dinsdag 26 november jl. verzocht om onderlinge afstemming tussen u en de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, teneinde – zo mogelijk – te komen tot een afgewogen (her)prioritering van de wetsvoorstellen waarvoor recentelijk is verzocht[3] om afhandeling door de Eerste Kamer vóór het komende kerstreces. De commissies voorzien dat het, gelet op de nog beperkt beschikbare tijd alsmede gelet op de overlap van woordvoerders bij deze onderwerpen, niet mogelijk is alle onderdelen van dit pakket nog voor het kerstreces te behandelen. Zij vragen daarom om heroverweging.

Het betreft de volgende wetsvoorstellen; de drie eerstgenoemde voorstellen zijn in schriftelijke behandeling in de Eerste Kamer en de twee laatstgenoemde voorstellen zijn thans nog in behandeling bij de Tweede Kamer:
- Invoeringswet Omgevingswet (34 986)
- Aanvullingswet bodem Omgevingswet (34 864)
- Aanvullingswet geluid Omgevingswet (35 054)
- Regels voor de aanpak van de stikstofproblematiek in relatie tot natuur (Spoedwet aanpak stikstof)(35 347)
- Wijziging van de Meststoffenwet in verband met de implementatie van het zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn (35 233)

Gelet op het verzoek van beide commissies en in het belang van een zorgvuldige behandeling van deze wetsvoorstellen en een ordentelijke plenaire planning, verzoek ik u hierbij mij op de kortst mogelijke termijn te informeren of uw onderlinge afstemming heeft geleid tot een aangepaste prioriteitstelling.

De Voorzitter Eerste Kamer der Staten-Generaal,
J.A. Bruijn

[3] In de brief van de Minister voor Milieu en Wonen van 8 november 2019 is verzocht in ieder geval twee van de drie wetvoorstellen en bijbehorende algemene maatregelen van bestuur(Invoeringswet Omgevingswet, Aanvullingswet bodem Omgevingswet of Aanvullingswet geluid Omgevingswet) nog dit jaar te behandelen en het derde wetsvoorstel zo snel als mogelijk daarna (Kamerstukken I, 2019–2020, 34 986, N. blz. 5). In de brief van de Minister van LNV van 22 november 2019 is verzocht de Spoedwet aanpak stikstof en de wijziging van de Meststoffenwet nog voor het kerstreces in behandeling te nemen (Kamerstukken I, 2019–2020, 35 347/35 233, A).

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 november 2019

Bij deze reageer ik, mede namens de Minister voor Milieu en Wonen, op uw brief van 28 november 2019 waarin u het kabinet verzoekt om een aangepaste prioriteitstelling met betrekking tot een vijftal wetsvoorstellen waarvoor recentelijk is verzocht om afhandeling door de Eerste Kamer voor het komende kerstreces (uw brieven met kenmerk 165120.01U/JAB/WDB en 165120.02U/JAB/WDB).

Gelet op het feit dat uw commissies voor EZK/LNV en IWO voorzien dat niet alle wetsvoorstellen behandeld kunnen worden voor het kerstreces, verzoekt het kabinet uw Kamer om in ieder geval de volgende drie wetsvoorstellen voor het kerstreces van dit jaar af te handelen:

- Invoeringswet Omgevingswet (34 986), tezamen met het Invoeringsbesluit Omgevingswet.
- Wijziging van de Meststoffenwet in verband met de implementatie van het zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn (35 233).
- Regels voor de aanpak van de stikstofproblematiek in relatie tot natuur (Spoedwet aanpak stikstof)(35 347).

Verder verzoekt het kabinet uw Kamer om de volgende wetsvoorstellen zo spoedig als mogelijk, maar in elk geval in januari 2020 af te handelen:

- Aanvullingswet bodem Omgevingswet (34 864), tezamen met aanvullingsbesluit bodem.
- Aanvullingswet geluid Omgevingswet (35 054), tezamen met aanvullingsbesluit geluid.

Graag neem ik nader contact op met u en de voorzitter van de commissie EZK/LNV om te bespreken hoe gekomen kan worden tot een spoedige behandeling van de twee wetsvoorstellen waarvoor ik eerstverantwoordelijk Minister ben. Beide wetsvoorstellen zijn momenteel in behandeling door de Tweede Kamer en deze zullen na instemming door de Tweede Kamer zo spoedig mogelijk worden aangeboden aan uw Kamer.

De Minister voor Milieu en Wonen neemt contact op met u en de voorzitter van de commissie IWO om te bespreken hoe gekomen kan worden tot een spoedige behandeling van de drie wetsvoorstellen waarvoor zij eerstverantwoordelijk Minister is.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

33 118	**Omgevingsrecht**
34 864	**Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op het beschermen van de bodem, met inbegrip van het grondwater, en het duurzaam en doelmatig gebruik van de bodem (Aanvullingswet bodem Omgevingswet)**
34 985	**Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten in verband met de overgang van de Wet natuurbescherming naar de Omgevingswet (Aanvullingswet natuur Omgevingswet)**
34 986	**Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**
35 054	**Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)**
35 133	**Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten vanwege opname in de Omgevingswet van regels over het vestigen van een voorkeursrecht, regels over onteigening, bijzondere regels voor het inrichten van gebieden en, met het oog op verschillende typen gebiedsontwikkelingen, een verdere aanpassing van de regels over kostenverhaal (Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet)**
AY[1]	**BRIEF VAN DE MINISTER VOOR MILIEU EN WONEN**

kst-33118-AY
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 november 2019

Over ruim een jaar is de ingangsdatum van de Omgevingswet gepland. Zoals toegezegd schets ik u daarom namens het kabinet in deze brief de stand van zaken van de wetgeving, het DSO en de implementatie. Daarnaast beschrijf ik of de geplande inwerkingtreding per 2021 haalbaar is en/of welke extra maatregelen nodig zijn. Ik doe dat een jaar voor de inwerkingtreding, omdat het voor alle betrokkenen belangrijk is om duidelijkheid en eenduidigheid te hebben over de inwerkingtreding.

Inwerkingtreding per 01-01-2021: wenselijk en mogelijk

De inschatting van de bestuurlijke partners en mijzelf is dat het wenselijk en mogelijk is de Omgevingswet per 1 januari 2021 in werking te laten treden. Dat was ook de mening tijdens de bestuurdersbijeenkomst over de Omgevingswet die ik op 18 november jl. heb bijgewoond. Hoewel niet alle deadlines zijn gehaald en er nog werk verzet moet worden, heb ik er met de bestuurlijke partners vertrouwen in dat wij deze zaken in het komende jaar met onze gezamenlijke aanpak voor elkaar kunnen krijgen.

Ik heb echter ook oor voor zorgen, vanuit de wens om de overgang echt goed te laten plaatsvinden en bijvoorbeeld voldoende te kunnen oefenen met DSO, of laatste uitvoeringstechnische punten uit de praktijk ook nog in de regelgeving mee te kunnen nemen. Mede daarom is er in overleg met uw Kamer voor een extra tussenstap gekozen. In het wetsvoorstel Invoeringswet is vastgelegd dat de inwerkingtredingsdatum wordt vastgelegd in een koninklijk besluit (KB). Ik streef ernaar om uiterlijk 1 juli het koninklijk besluit voor de inwerkingtreding bij u voor te hangen, waarna we definitief met elkaar bepalen of de wet daadwerkelijk per 1 januari 2021 in werking treedt.

Ik zal het KB bij u voorhangen als ik in overleg met de bestuurlijke partners beoordeel dat dit verantwoord is. Dat beoordelen we aan de hand van de volgende elementen: mate van stabiliteit van de wetgeving, de voortgang van de implementatie op de minimale vereisten bij de bevoegde gezagen en de voortgang op het DSO. Vervolgens kunt ook u beoordelen, of we er klaar voor zijn. Indien u niet met dit ontwerp instemt, zal dit besluit niet worden voorgedragen aan de Koning.

Eerder heb ik u erover geïnformeerd dat de voorbereiding op de inwerkingtreding gericht is op het ten minste kunnen uitvoeren van de minimaal vereiste taken.[2] Belangrijk hierbij is het bieden van continuïteit van dienstverlening aan burgers en bedrijven. Meer ambitie mag natuurlijk, en is ook wenselijk, maar is direct bij inwerkingtreding niet per se noodzakelijk om van start te kunnen gaan. We hebben geleerd van andere stelselherzieningen door implementatie vanaf het begin een plek te geven in de stapsgewijze aanpak, die doorloopt na inwerkingtreding. Ook het overgangsrecht heeft een belangrijke rol in inwerkingtreding. Het draagt bij aan een soepele overgang in realiseerbare stappen van het oude naar het nieuwe stelsel, bijvoorbeeld voor de waterschapsverordening en het omgevingsplan.

Door uit te gaan van een groeipad verkleinen we risico's en geven we ruimte voor de cultuurverandering die nodig is om de volledige winst van de Omgevingswet uiteindelijk te kunnen verzilveren. De stelselherziening

---

[1] De letters AY hebbena lleen betrekking op 33 118.
[2] Kamerstukken II, 2018/19, 33 118, nr. 119.

is immers meer dan alleen wet- en regelgeving met ondersteunende ICT. We beogen een andere manier van werken en dat heeft niet iedereen op één specifieke datum en op één moment gelijktijdig onder de knie. Ofwel, het hoeft niet af te zijn om er klaar voor te zijn, zoals de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in haar brief van 27 juni 2019 heeft beschreven.

Met de inwerkingtreding per 1 januari 2021 kunnen bevoegde gezagen met de Omgevingswet urgente maatschappelijke opgaven zoals de woningbouwopgave en de energietransitie het hoofd bieden en zo een goede balans vinden tussen de bescherming en benutting van de fysieke leefomgeving. Het enthousiasme om met het instrumentarium aan de slag te gaan is groot. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat er via de Crisis- en herstelwet al in bijna 200 gebieden wordt geëxperimenteerd met het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte. Daarmee wordt vooruitgelopen op het omgevingsplan uit de Omgevingswet.

Ook burgers en bedrijven hebben behoefte aan de cultuurverandering en transformatie bij de overheid. De stelselherziening van de Omgevingswet vindt juist plaats om burgers en bedrijven beter te bedienen. Ze heeft als uitgangspunt om het omgevingsrecht inzichtelijk, voorspelbaar en gemakkelijk in het gebruik. We maken regels minder complex, stimuleren betrokkenheid van burgers en bieden ruimte voor innovaties. Inwerkingtreding op de beoogde datum maakt het mogelijk die voordelen tijdig te benutten.

Ik zie mij ook in mijn oordeel gesteund door het advies «Recht doen aan de Omgeving(swet)» van de Integrale onafhankelijke Adviescommissie Omgevingswet. De commissie heeft op mijn verzoek aanvullend op haar eerdere adviezen een samenhangend advies uitgebracht over het samenstel van de wetgevingsproducten. De commissie is van mening dat het juridische bouwwerk systematisch en stevig in elkaar zit en daarmee de potentie van de Omgevingswet waar kan maken. De commissie maakt ook onderscheid tussen het oordeel voor in werking kunnen treden en de fase daarna: het groeipad dat nodig is om de potentie van het nieuwe stelsel ten volle te benutten.
Dit onderscheid onderschrijf ik. De commissie bevestigt dat het nieuwe stelsel de gewenste rechtszekerheid en voorspelbaarheid zal bieden. Zoals toegezegd aan uw Kamer stuur ik u hierbij het advies met daarbij een reactie op het advies.

In de navolgende onderdelen van deze brief schets ik de stand van zaken en zet ik uiteen wat er komend jaar nog nodig is.

1. Voortgang wetgeving

1.1 Stand van zaken

De afgelopen jaren hebben regering en parlement in nauwe samenwerking gewerkt aan een zorgvuldige totstandkoming van het nieuwe stelsel van de Omgevingswet. De totstandkoming van de wetgeving is erop gericht om het stelsel op 1 januari 2021 in werking te laten treden. De Invoeringswet en de vier Aanvullingswetten zijn op dit moment aanhangig bij uw Kamer. De onderliggende besluiten – het Invoeringsbesluit en de vier aanvullingsbesluiten – zijn dit jaar voorgehangen bij uw Kamer. Zij worden in uw Kamer synchroon behandeld met de desbetreffende wetten. Ik heb met de bestuurlijke partners afgesproken om voor de behandeling van het aanvullingsspoor geluid nog een bestuurlijk overleg te voeren over de laatste uitvoeringstechnische punten. Onderstaande tabel geeft per wetgevingsproduct de stand van zaken weer.

Uw Kamer heeft mij op 15 november een brief gestuurd met serieuze aarzelingen bij het eerder gecommuniceerde tentatieve tijdpad, maar aangegeven tot de procedurevergadering van 3 december hieraan vast te houden en dan te bezien hoe zij de verdere behandeling wil vormgeven. Het tentatieve behandelschema schetst een tijdpad waarbij de behandelingen begin volgend jaar kunnen zijn afgerond.

Wetgevingsproduct	*Parlementaire behandeling*
Invoeringswet	Bij de EK ingediend op 7 maart 2019
Invoeringsbesluit	Aangeboden ter voorhang bij EK en TK op 29 mei 2019
Aanvullingswet bodem	Bij de EK ingediend op 18 december 2018
Aanvullingsbesluit bodem	Aangeboden ter voorhang bij EK en TK op 1 juli 2019
Aanvullingswet natuur	Bij de EK ingediend op 4 juli 2019
Aanvullingsbesluit natuur	Aangeboden ter voorhang bij EK en TK op 6 september 2019
Aanvullingswet geluid	Bij de EK ingediend op 2 juli 2019
Aanvullingsbesluit geluid	Aangeboden ter voorhang bij EK en TK op 14 oktober 2019
Aanvullingswet grondeigendom	Bij de EK ingediend op 17 oktober 2019
Aanvullingsbesluit grondeigendom	Aangeboden ter voorhang bij EK en TK op 21 oktober 2019
Inwerkingtredings-KB	Aanbieding bij EK en TK voorzien rond de zomer 2020

Verder is de Omgevingsregeling in november gepubliceerd. De ontwerpen van de Invoeringsregeling en de Aanvullingsregeling grondeigendom worden in december 2019 in consultatie gebracht. De ontwerpen van de overige drie aanvullingsregelingen worden uiterlijk begin 2020 in consultatie gebracht.

Via www.omgevingswetportaal.nl stel ik integrale geconsolideerde versies beschikbaar van de Omgevingswet, de vier AMvB's en de Omgevingsregeling. Deze geven een goed beeld van hoe het nieuwe stelsel er in zijn totaliteit uit komt te zien. Ik zal de geconsolideerde versies op gezette tijden actualiseren, gezien het belang hiervan voor de uitvoeringspraktijk bij de voorbereiding op het nieuwe stelsel.

In bijlage 2 geef ik de stand van zaken van de ontwikkeling van de wetgeving meer gedetailleerd weer. Het betreft het hoofdspoor, de aanvullingssporen, het invoeringsspoor. Daarnaast geef ik de stand van zaken van twee andere wetsvoorstellen die nodig zijn voor de inwerkingtreding van het stelsel, namelijk het wetsvoorstel tot wijziging van de Awb en enkele andere wetten[3] en het voorstel voor de Wet elektronische publicaties[4]. Deze wetsvoorstellen zijn sinds 10 juli 2019, respectievelijk 6 juni 2019, in behandeling bij de Tweede Kamer en liggen op koers voor de inwerkingtreding op 1 januari2021. Ook de voortgang van de Crisis- en herstelwet is in beeld gebracht inclusief de stand van zaken omtrent de

[3] Kamerstukken II 2018/19, 35 256, nr. 2.
[4] Kamerstukken II 2018/19, 35 218, nr. 2.

motie van het Kamerlid Verheijen en de toezegging aan de Tweede Kamer over het toepassingsbereik van het projectuitvoeringsbesluit.

1.2 Stappen in 2020

- Voor een goede voorbereiding van de uitvoeringspraktijk en de vulling van het DSO is het wenselijk dat de regelgeving in de eerste helft van 2020 wordt vastgesteld en gepubliceerd zodat de overheden zo snel mogelijk kunnen vullen en oefenen met de echte regelgeving. Concreet gaat het om de regels van het invoeringsspoor en van de vier aanvullingssporen. Na de voorhang worden de AMvB's voor advies voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State. Ook uw inzet en die van de Raad van State is nodig om de regelgeving op tijd gereed te hebben.
- In de planning is opgenomen om 1 juli 2020 hetontwerp van het inwerkingtredings-KB bij uw Kamer voor te hangen. De datum van inwerkingtreding staat in dat KB.[5] Ik zal dat – zoals gezegd – alleen doen als ik dit samen met de bestuurlijke partners verantwoord vindt. Indien het parlement niet instemt, zal het KB niet worden voorgedragen aan de Koning. Naast het inwerkingtredings-KB zal ik u een nieuwe integrale voortgangsbrief doen toekomen, zodat u die kunt betrekken bij uw afweging over de inwerkingtreding. Deze rapportage zal onder meer worden gebaseerd op de monitor en de onderzoeken die momenteel worden uitgevoerd naar het DSO.

2. Digitaal Stelsel Omgevingswet

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet is een samenhangend geheel met centrale en decentrale componenten die met elkaar samenwerken. Daarvoor is niet alleen een werkende Landelijke voorziening (DSO-LV) nodig, maar ook dat overheden voldoende tijd hebben om lokale systemen in te richten en aan te sluiten, het stelsel te voorzien van inhoud (vullen) en ermee te oefenen.

2.1 Stand van zaken

2.1.1 Digitaal Stelsel Omgevingswet – Landelijke voorziening

Eind 2019 wordt het grootste deel van DSO-LV opgeleverd, waarop alle bevoegd gezagen kunnen aansluiten, waarmee ze kunnen oefenen, en wat ze kunnen vullen met hun eigen regelgeving. In de voorbereiding hierop worden veel «meters gemaakt» en moet tegelijkertijd in 2020 nog veel werk worden verzet. Niet alles kan en hoeft in één keer. Het primaire proces staat voorop: burgers en bedrijven moeten vergunningen kunnen aanvragen, overheden moeten die kunnen behandelen en het moet duidelijk zijn welke regels wanneer gelden.

Per 1-10-2019 is er een voortgang van 75% van de eisen van het basisniveau gerealiseerd. De prognose voor het vierde kwartaal van 2019 is dat per 31-12-2019 een voortgang van 83% is gerealiseerd. Dit is ruim voldoende om het aansluiten, vullen en oefenen te kunnen ondersteunen. De resterende functionaliteit is niet van direct belang om te kunnen aansluiten, vullen en oefenen door alle medeoverheden. Voorbeelden van functionaliteiten die in 2020 af zullen worden gemaakt zijn archivering of het ambtshalve indienen van een papieren aanvraag.

---

[5] Conform toezegging in Kamerstukken I 2018/19, 33 118, nr. AO en opgenomen in het voorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet.

Met de aanstaande oplevering is het gedefinieerde basisniveau DSO-LV in belangrijke mate gerealiseerd, maar niet volledig af op het oorspronkelijk geplande moment. In overleg met de koepels en het Rijk is geïnventariseerd welke punten nog openstaan en geprioriteerd welke functionaliteiten nodig zijn om wel meteen in 2020 te kunnen starten met aansluiten en oefenen. Het basisniveau van het DSO-LV zal vervolgens in 2020 worden voltooid. DSO-LV wordt daarmee in twee stappen opgeleverd. Met de versie per eind 2019 maken we een tussenstap zodat bevoegd gezagen en leveranciers kunnen starten met hun voorbereidingen voor aansluiten, vullen en oefenen. De conclusie dat het verantwoord is om deze stap nu te zetten, baseer ik op het statusrapport over het DSO-LV met betrekking tot aansluiten, vullen en oefenen, dat ik op 19 november naar uw Kamer stuurde. Ik benadruk dat hoe uitgebreid, zorgvuldig en goed alle voorbereidingen ook zijn geweest, de echte werking toont zich pas na verloop van tijd in het daadwerkelijk gebruik. Daarom is het van belang zo spoedig als mogelijk te starten. Het iteratieve proces van aansluiten, doorontwikkeling en uitbouw met extra functionaliteit en informatie zal plaatsvinden onder regie van de Strategische beheerorganisatie. Met het basisniveau, medio 2020, staat er een volledig werkend stelsel conform het hiervoor geformuleerde Programma van Eisen. In de bijlage wordt een overzicht gegeven van de geplande fasering van de op te leveren onderdelen van DSO-LV in het eerste deel van 2020.

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt een Omgevingsloket opgeleverd dat een vergelijkbare functionaliteit als de huidige voorzieningen biedt, met een aantal belangrijke pluspunten op het gebied van gebruikersvriendelijkheid. Zo is het nieuwe loket beter toegankelijk voor mensen met een visuele beperking, zijn de publieksteksten op taalniveau B1 geschreven, en is het loket gevuld met regelgeving van alle overheidslagen, waar het huidige Omgevingsloket Online (OLO) alleen de landelijke regelgeving bevat. De belangrijkste meerwaarde van het nieuwe loket is weergegeven in bijlage 2.

Het BIT adviseerde in 2017 om het DSO-LV vooralsnog te beperken tot een minimale invulling van het huidig dienstverleningsniveau en van daaruit verder te werken. Dit advies is opgevolgd. In lijn met het advies is er een knip gemaakt tussen het basisniveau dat er moet zijn bij inwerkingtreding van de wet en de uitbouw die daarna plaatsvindt. Voor het benutten van de kansen van de vrijwel bereikte grootschalige modernisering van het omgevingsrecht is het van belang ook na het basisniveau functionaliteit en informatie toe te voegen aan het DSO richting de bestuurlijk geformuleerde eindambities (zogeheten *scenario 3*). Het afgelopen jaar is er door de bestuurlijke partners en het Rijk een eerste prioritering aangegeven voor de uitbouw. Maar voordat hiermee wordt aangevangen is het van belang eerst de aandacht te richten op het realiseren van het basisniveau.

2.1.2 Uitdagingen

Standaarden worden gebruikt door softwareleveranciers om koppelingen tussen lokale systemen en het DSO te realiseren. Twee noodzakelijke standaarden[6] (voor vergunningen en meldingen en het zoeken via vragenbomen) zijn al geruime tijd beschikbaar. Medeoverheden en hun leveranciers kunnen sindsdien, zowel begeleid als zelfstandig, hun systemen aansluiten op het DSO om daarmee te oefenen. De Standaard Officiële Publicaties (STOP) met de bijbehorende toepassingsprofielen voor omgevingsdocumenten (TPOD's) is met vertraging tot stand gekomen. Ik verwijs hier ook naar de kamerbrief van 27 juni[7] waarin u

[6] Standaard Aanvragen en Meldingen (STAM) en Standaard Toepasbare Regels (STTR).
[7] Tweede Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 33 118, nr. 119.

bent geïnformeerd over de STOP TPOD standaard. Inmiddels is deze standaard als 0.98 kern-versie opgeleverd en interbestuurlijk vastgesteld. De standaard is nog beperkt in de praktijk beproefd en zal nog aangevuld worden met een aantal modules. Dat vergt nog aandacht de komende tijd.

Overheden moeten besluiten op grond van de Omgevingswet elektronisch bekend maken en beschikbaar stellen. De Bekendmakingswet verplicht hiertoe en stelt eisen aan de manier waarop dat moet gebeuren. Dit heeft impact voor de werking van DSO-LV. Zo wordt bijvoorbeeld straks een wijziging van het omgevingsplan met behulp van de bovengenoemde STOP-TPOD standaard bekendgemaakt via de Landelijke Voorziening Bekend maken en Beschikbaar stellen (LVBB) en ontsloten via DSO-LV. De DSO-LV afhankelijkheid van LVBB maakt dat wijzigingen in techniek en planning in die landelijke voorziening impact heeft op de techniek en planning van DSO-LV. Het synchroon brengen van beide landelijke voorzieningen heeft in de afgelopen periode veel aandacht gekregen en dit traject zal in de loop van het eerste half jaar van 2020 worden afgerond.

De extra inzet die gedurende de zomermaanden nodig was voor de ontwikkeling van de STOP-TPOD standaard heeft impact gehad op de voortgang van andere onderdelen van het DSO en op de tijd die beschikbaar is voor de implementatie in de uitvoeringspraktijk. Bijvoorbeeld op het tijdig kunnen publiceren van de omgevingsverordeningen door de provincies. Deze moeten op 1 januari 2021 zijn vastgesteld en gepubliceerd. Op dit moment is de planning nog steeds haalbaar, maar de rek is er wel in belangrijke mate uit waardoor nieuwe vraagstukken niet zonder meer binnen de planning opgevangen kunnen worden. Samen met de provincies houd ik hier stevig vinger aan de pols, om direct aanvullende maatregelen te kunnen treffen indien dat nodig blijkt.

Ook bij gemeenten en waterschappen zorgt de latere oplevering van de standaarden voor extra druk. Voor deze bevoegd gezagen geldt weliswaar niet dat zij een waterschapsverordening of een omgevingsplan moeten vaststellen of publiceren per 1 januari 2021, maar indien een gemeente een wijziging van het omgevingsplan van rechtswege voorbereidt voor direct na inwerkingtreding van de wet, moet dat wel conform de eisen en de standaarden van de Omgevingswet. En daarmee zijn ook zij aangewezen op beschikbare software. Voor deze bevoegd gezagen ligt er daarom druk op het aanschaffen/aanbesteden of het aanpassen van software. Ook hier geldt dat dit nu als een haalbare planning wordt ingeschat, maar de tijd is ook niet ruim bemeten. En ook hier geldt dat er stevig vinger aan de pols wordt gehouden en erop zeer intensieve basis met softwareleveranciers wordt samengewerkt om de doelen te halen. In samenspraak met de VNG zal ik daarnaast bezien of er aanvullende mitigerende maatregelen genomen moeten worden.

2.1.3 Tussenbalans oplevering DSO-LV

Uw Kamer heeft begin oktober gevraagd om een tussenbalans met betrekking tot de gereedheid van het DSO en heeft in dit verband gevraagd om onafhankelijke externe toetsing.

Ik zet de verschillende stappen in het kader van het externe toetsingstraject gefaseerd in gang. Op 19 november heb ik als eerste stap een statusrapport met betrekking tot aansluiten, vullen en oefenen naar uw Kamer gestuurd. Dit statusrapport geeft inzicht in en overzicht van de stabiliteit van DSO-LV ten behoeve van aansluiten, vullen en oefenen. Op basis van de in het statusrapport beschreven feiten concludeer ik dat we, samen met de medeoverheden, nu kunnen beginnen aan de volgende

stap: het gaan werken met het DSO in de uitvoeringspraktijk. De komende tijd zullen we met alle partners de nog resterende punten oppakken, om het hele basisniveau conform alle gestelde eisen op te leveren.

Naar aanleiding van het statusrapport stelt de ADR vervolgens voor het einde van het jaar een rapport van bevindingen op (fase 2). De vervolgstap is het uitvoeren van een Gateway Review in het eerste kwartaal van 2020. Tot slot ben ik voornemens om eind 2019 het BIT te vragen, in lijn met de motie Ronnes[8] hierover en mijn toezegging daarover aan de Tweede Kamer, advies uit te brengen over de stap naar doorontwikkeling en uitbouw.

2.1.4 Aandacht voor de gebruiker:

Ik vind het zeer van belang dat het DSO ook toegankelijk en bruikbaar is voor gebruikers, in het bijzonder ook voor mensen met een beperking of die laaggeletterd zijn. In het ontwerp van het DSO en onze gebruikerstesten besteden we hier veel aandacht aan. In het kader van het externe toetsingstraject is door Stichting Accessibility een tweede nulmeting gedaan naar toegankelijkheid van het DSO. Uit dit onderzoek is gebleken dat het DSO-LV op dit moment aan een groot deel van de eisen op dit vlak voldoet en dat te zien is dat er bij de technische ontwikkeling van het DSO-LV rekening is gehouden met digitale toegankelijkheid. Tegelijkertijd wijst Stichting Accessibility mij ook op een aantal aandachtspunten in de techniek. Met nog ruim een jaar te gaan totdat de eerste burgers en bedrijven gebruik gaan maken van de landelijke voorziening is er nog voldoende tijd voor het doorvoeren van de overige verbeteringen. Voor een deel van de aandachtspunten zijn op dit moment ook al oplossingen in de maak.

Daarnaast wordt in goed overleg met het MKB een MKB-toets gedefinieerd. Dit is een uitwerking van de motie van Bisschop en Ronnes[9] in een drietal fases. In de eerste fase is een algemene toelichting gegeven op de werking van het DSO, waar enkele tientallen MKB-ondernemers aanwezig waren. Fase 2 betreft een pilot met een met voor het MKB relevante inhoud gevuld DSO. Fase 3 betreft een toets of pilot in een late (bijna klaar) fase van het DSO met MKB-ondernemers. Deze fase zullen we voor inwerkingtreden van de Omgevingswet afronden. Deze opzet maakt het mogelijk ook het midden en kleinbedrijf, net als alle andere belanghebbende partijen, te betrekken bij de implementatie het DSO.

2.2 Stappen in 2020

Door de lokale overheden en rijkspartijen wordt het aansluiten van de lokale componenten op het DSO in 2020 verder voorbereid en gerealiseerd. Daarvoor moeten de lokale systemen worden aangepast of nieuwe worden verworven. Voor ondersteuning hierbij is een team met technische expertise toegevoegd aan de implementatieondersteuning van het programma Aan de Slag met de Omgevingswet. Dit migratieteam zal in 2020 en 2021 beschikbaar zijn.

Bij de oplevering van DSO-LV wordt niet over één nacht ijs gegaan. Alle technische voorzieningen worden uitgebreid getest en getoetst, hun werking in de keten wordt bekeken en het DSO-LV wordt begin 2020, ruim voor inwerkingtreding van de wet, in beheer genomen. In mijn recente brief aan de uw Kamer over het statusrapport[10] heb ik het zorgvuldige

---

[8] Tweede Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 34 986, nr. 26.
[9] Tweede Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 34 986, nr. 31.
[10] Vergaderjaar 19/20 EK 34 986, Q.

traject van invoering uiteengezet. Daarin heb ik aangegeven hoe ik het parlement hierover informeer.

In de beheerovereenkomst Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke voorziening (DSO-LV)[11] zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over het beheer van de landelijke voorziening en het te doorlopen acceptatieproces. Een interbestuurlijk acceptatieteam met vertegenwoordigers van gemeenten, provincies, waterschappen en het Rijk stelt vast of het geleverde product (DSO-LV) voldoet aan de gestelde eisen in de opdracht en of het in gebruik kan worden genomen. De vormgeving en uitwerking van de Omgevingswet en het bijbehorende DSO vinden niet in een ivoren toren plaats maar vanaf het begin in gezamenlijkheid met de andere overheden. Het acceptatieproces loopt sinds medio 2019 en wordt afgerond in 2020.

De migratie van oude naar nieuwe voorzieningen is in voorbereiding waarbij zowel de technische als de informatie-organisatorische aspecten worden uitgewerkt. Om de overgang van het oude naar het nieuwe stelsel vloeiend te laten verlopen is er voor de overstap van de huidige voorzieningen naar DSO-LV overgangsrecht opgesteld. Het primaire proces staat daarbij voorop: initiatiefnemers moeten aanvragen kunnen blijven indienen en meldingen kunnen doen. In de afgelopen jaren zijn gemeenten via het migratieproject geassisteerd om hun bestemmingsplannen en verordeningen voor 2021 op orde te brengen.

Om DSO-LV goed te kunnen gebruiken moet de in het DSO opgenomen inhoud (regelgeving van het Rijk, provinciale verordeningen en visies, waterschapsverordeningen, omgevingsplannen) «bewerkt» worden zodat deze op een toegankelijke manier ontsloten is. Daarvoor is onder meer nodig dat bevoegd gezagen vragenbomen opstellen, die de burger en initiatiefnemer op een makkelijke en logische manier door een vergunningcheck of aanvraag leidt. Ook is het nodig om de regelgeving te annoteren, zodat regels op een locatie te vinden zijn. De ervaringen die hiermee worden opgedaan, zullen ook gebruikt worden om DSO-LV te verbeteren. Voor deze werkzaamheden is het hele jaar 2020 voorzien. Overheden krijgen daarbij praktische hulp in de vorm van workshops en trainingen, en er is een bibliotheek van vragenbomen beschikbaar waaruit eenieder kan putten.

3. Implementatie

3.1 Stand van zaken

3.1.1 Randvoorwaarden/minimale eisen

De ambities van de Omgevingswet vergen van alle partijen een omslag in denken en doen. Het proces van verandering is opgestart vanuit het besef dat deze verandering tijd en inspanning vraagt. Daarom is een meerjarige transitieperiode voorzien, waarbij veranderingen stap voor stap kunnen worden doorgevoerd.

Sinds 2016 monitor ik samen met de bestuurlijke partners de voortgang van de implementatie bij de bevoegd gezagen. De rapportages van deze monitoring ontvangt u zoals toegezegd periodiek. Nu de beoogde inwerkingtredingsdatum dichterbij komt, heb ik ervoor gekozen om de focus van de monitor te verleggen en de monitor te concentreren op de vraag hoe ver organisaties zijn met het voorbereiden van de 5 criteria op de lijst met minimale eisen, die in de brief van 27 juni zijn opgenomen.

[11] Tweede Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 33 118, nr. -116.

Naast de meting van de voortgang door de bevoegde gezagen op de vijf minimale eisen is de voortgang van de implementatie bij de uitvoeringsdiensten gemeten volgens de oorspronkelijke opzet. Dit levert informatie op over de invoering bij onder meer de omgevingsdiensten.

3.1.2 Uitkomsten monitor implementatie Omgevingswet.

Een uitgebreide samenvatting van de opzet en uitkomsten van de monitor is opgenomen in bijlage 2. De rapportage is in zijn geheel toegevoegd als bijlage 3, evenals de rapportage over de uitvoeringsdiensten (bijlage 4).[12] De monitor is uitgevoerd in augustus en september van dit jaar. Het geeft dus de situatie weer van 16 maanden voor inwerkingtreding van de wet. Dat betekent dat nog niet alle voorbereidingen kunnen zijn opgestart. Het gaat er nu om of er voldoende tijd is om de zaken die nog moeten worden gedaan ook daadwerkelijk uit te voeren.

Voor de *omgevingsvisie* en de *omgevingsverordening* (Criterium 1 en 2) geldt dat de voorbereidingen goed lopen. Het Rijk en de provincies, die voor 2021 een omgevingsvisie moeten publiceren, werken hier allen aan en zullen die op tijd kunnen publiceren (vóór 2021 mag dit nog via de website ruimtelijkeplannen.nl). Zie verder bijlage 2 voor een uitgebreidere stand van zaken omtrent de nationale omgevingsvisie.
De omgevingsverordening wordt door 67% van de provincies inhoudelijk voorbereid. De provincies lopen een gezamenlijk traject rondom het implementeren van de nieuwe standaarden en het aanpassen van de software. 92% is bezig met het aanschaffen of aanpassen van de benodigde systemen. De inschatting is dat alle provincies per 1 januari 2021 hun vastgestelde omgevingsverordening kunnen publiceren als de standaarden stabiel blijken te zijn.

Rijk, provincies en waterschappen zullen, indien ze een *projectbesluit* willen vaststellen, dit conform de regels van de nieuwe wet moeten kunnen opstellen en vaststellen (criterium 3). Dit vergt vooral voorbereidingen in de sfeer van processen en samenwerking. Alle betrokken

[12] In uw brief van 15 november 2019 met als kenmerk 164662.22.1u laat u weten dat er behoefte is aan actuele informatie over de voorbereiding van de omgevingsdiensten op de stelselherziening. Deze rapportage bevat de meest recente informatie hierover. Dit is een vervolg op het onderzoek dat u op 27 juni ontving (Kamerstukken I 2018/19 33 118 nr. AV).

rijkspartijen hebben hun voorbereidingen gestart, 75% van de provincies en 90% van de waterschappen. Om het publiceren van het projectbesluit in te regelen is een stabiele STOP-TPOD standaard van belang.

Een gemeente moet *wijzigingen in het omgevingsplan* na 1 januari 2021 conform de eisen van de Omgevingswet kunnen doorvoeren (criterium 4). Daarvoor is gemonitord of de procesmatige zaken geregeld worden, en of de benodigde technische stappen zijn genomen om wijzigingen via de Landelijke Voorziening Bekend maken en Beschikbaar stellen (LVBB) te publiceren. Bijna 60% van de gemeenten heeft de voorbereidingen gestart voor het inrichten van de processen. Het is nog niet mogelijk om omgevingsplannen te ontsluiten via LVBB en DSO, dat kan pas in 2020. Ruim 60% van de gemeenten is gestart met de voorbereidingen. Voor een deel van de gemeenten is dit nog niet in beeld. Op dit punt wordt door de VNG extra ondersteuning ingezet.

Alle bestuurslagen hebben te maken met het *aanvragen van vergunningen en meldingen* (criterium 5). Voor dit onderdeel kijkt de monitor naar de techniek (is aangesloten op DSO-LV of zijn de voorbereidingen daarvoor gestart), naar de indieningsvereisten (toepasbare regels), naar het voorbereiden van een gewijzigde vergunningenprocedure en naar de vraag of de organisatie ook in staat is de aanvraag te beoordelen. De uitkomsten worden meer uitgebreid toegelicht in de bijlage. Op grond hiervan is de schatting dat veel organisaties op de goede weg zijn omdat ze bezig zijn met de techniek en processen voor vergunningverlening. De werkzaamheden voor dit onderdeel zullen voor een groot deel in de eerste helft van 2020 moeten plaatsvinden om op 1 januari 2021 goed beslagen ten ijs te komen.

In iedere monitor wordt gevraagd of de organisatie verwacht op tijd klaar te zijn als zij met de huidige inspanningen verder gaat. Het overall beeld is dat 68% van alle organisaties er vertrouwen in heeft dat ze op tijd klaar zal zijn. Daarvoor is bij het merendeel van de organisaties wel meer inspanning nodig dan aanvankelijk gepland. 27% deed niet mee aan het onderzoek. 2% verwacht dat ze het niet gaan halen en 4% weet het niet. Met de organisaties uit deze laatste categorieën is door de koepels contact opgenomen.

Alle 29 omgevingsdiensten deden in september mee aan het onderzoek. Al deze organisaties verwachten dat ze op tijd klaar zijn voor met de voorbereidingen. Bijna 40% verwacht dat de huidige aanpak en inspanningen daarvoor voldoende zijn, de andere organisaties moeten meer doen dan tot nu toe gepland. Wat opvalt in het onderzoek is dat in de vorige uitvraag al duidelijk was dat bijna alle omgevingsdiensten samenwerken met andere overheden in de regio en die samenwerking is in 2019 nog weer toegenomen. De samenwerking tussen specifiek gemeenten en omgevingsdiensten verdient – zowel volgens gemeenten als volgens omgevingsdiensten – meer aandacht in 2020. Die aandacht zou zich moeten richten op een goede inbedding van de uitvoering van taken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) in het omgevingsplan, en de samenwerkingsafspraken en financiële arrangementen die daaruit volgen.

3.2 Stappen in 2020

De monitor laat zien hoe veel er al gebeurt in het land, maar ook dat er sprake is van voorlopers en achterblijvers. Ik roep daarom alle bevoegd gezagen op om in 2020 volop in te blijven zetten op de Omgevingswet, zodat we gezamenlijk alle voorbereidingen op tijd afronden.

Bevoegd gezagen zijn zelf verantwoordelijk voor de implementatie van de Omgevingswet in de eigen organisatie. De koepels en het programma Aan de Slag ondersteunen hen daarbij met specifieke producten en diensten en met implementatieondersteuning. De uitkomsten uit de monitor worden door de koepels gebruikt om contact te zoeken met de organisaties die nog onvoldoende vaart lijken te maken. Daardoor kunnen ze inventariseren wat deze organisaties extra nodig hebben.

Nu de inwerkingtreding dichterbij komt, zal ik de invoeringsondersteuning vanuit het programma ADS nog gerichter inzetten bijvoorbeeld voor de migratie naar het nieuwe digitale stelsel. Kennis en expertise moet in deze fase maximaal beschikbaar zijn voor bevoegde gezagen. Het team van de Regionale Implementatieondersteuners, dat ik samen met de koepels heb ingesteld, heeft een belangrijke rol bij de invoeringsondersteuning. Dit team zal het contact in de interbestuurlijke regio's onderhouden, kennis aandragen en meedenken bij knelpunten. Bij de invoeringsondersteuning zal uiteraard ook aandacht zijn voor de aanvullingssporen.

Het spectrum aan ondersteuning vanuit de koepels en binnen het Rijk is te omvangrijk om in deze brief volledig uiteen te zetten. Een aantal activiteiten worden hieronder uitgelicht.

De VNG helpt gemeenten met een roadmap waarin alle te nemen stappen worden uitgelijnd en er wordt beter bekendheid gegeven aan de ondersteunende middelen via een producten- en dienstencatalogus. Voor de digitaliseringsopgave bij gemeenten wordt ingezet op leveranciersmanagement, en wordt ondersteuning verzorgd bij de verwerving van software. Daarnaast worden voorbeelddocumenten en voorbeeldprocessen gemaakt, zoals voor wijzigingen in het omgevingsplan.

Ook aan provincies wordt ondersteuning geboden door IPO. De provincies werken met elkaar en in hun regio aan de implementatie van de Omgevingswet. Zo loopt er een gezamenlijk traject om de nieuwe standaarden te implementeren en software aan te passen. Provinciale programmamanagers komen bij elkaar om de stand van zaken te delen, te leren van elkaars ervaringen en gezamenlijk producten te ontwikkelen. Provincies worden op verschillende terreinen door hun koepel ondersteund, bijvoorbeeld het gezamenlijk oefenen met DSO, de Handreiking Omgevingsverordening en oefensessies over het annoteren van de omgevingsverordening.

Naar aanleiding van de monitor concluderen de waterschappen dat de waterschappen op koers liggen. Ondersteuningsproducten zijn in de laatste periode uitgebreid, onder meer met een handreiking projectbesluit. Deze worden de komende periode nog meer onder de aandacht gebracht.

Op basis van de contacten met de rijkspartijen is bekend dat er behoefte is aan ondersteuning bij het aansluiten op het DSO-LV en het maken van afspraken met andere overheden over de vergunningverlening als het gaat om geven van advies (met instemming). Voor het aansluiten van het DSO-LV wordt een gezamenlijke aansluitstrategie/aanpak opgesteld als hulpmiddel bij het tijdig aansluiten. Verder worden rijkspartijen ondersteund bij vragen over vergunningverlening in de regio.

Via deze brief wil ik u ook informeren over de wegwijzer die is opgenomen in de Inspiratiegids Participatie.[13] Hiermee geef ik uitvoering aan mijn toezegging van 19 februari jl. aan de Tweede Kamer om samen met gemeenten een «participatieprotocol» te maken voor vergunningaan-

[13] https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/wegwijzer.

vragen onder de Omgevingswet. De wegwijzer wordt ondersteund met praktijkvoorbeelden in het land.

Aanvullend op de eerder genoemde pijlers zorg ik dat ook voor de periode na 1 januari 2021 substantiële juridische, beleidsmatige en technische expertise over de Omgevingswet en het DSO beschikbaar is. Deze experts zullen het stelsel in uitvoering nauwlettend in het oog houden en kunnen voortvarend handelen indien nodig.[14] Het gaat om het snel kunnen helpen met vragen over de juridische uitwerking van de wet in praktijk en eventueel oplossen van juridische of technische invoeringsproblemen die aan het licht komen in de uitvoeringspraktijk.

Ten slotte is in dit kader de aanbeveling van de Integrale Adviescommissie Omgevingswet relevant om een externe partij in te stellen die de regering adviseert over het bewaken van de kaders van het stelsel. Ik zal deze aanbeveling met mijn collega's in het kabinet en met mijn bestuurlijke partners nader bespreken.

4. Tot slot

Alle bestuurlijke partners hebben hun vertrouwen uitgesproken dat het haalbaar is om toe te werken naar inwerkingtreding op 1 januari 2021. Het leidende motto is daarbij dat niet alles af hoeft te zijn om er klaar voor te zijn. Ook na inwerkingtreding zal nog aan het implementatieproces moeten worden gewerkt.

Om voldoende klaar te zijn is al ontzettend veel in gang gezet, en er moet in het laatste jaar ook nog veel werk worden verzet. Voor sommige onderdelen is minder tijd dan oorspronkelijk voorzien. Dat vraagt veel van alle partijen. Dat iedereen zich ervoor wil inzetten om de wet op 1 januari 2021 in werking te laten treden, is voor mij een waardevol signaal.

De komende maanden blijf ik, samen met de bestuurlijke partners, de ontwikkeling van het DSO-LV en de aansluiting daarop door alle overheden goed in de gaten houden. Ook wordt in de eerste helft van het jaar nogmaals de monitor naar de implementatie in de uitvoeringspraktijk uitgevoerd. Deze informatie zal ik betrekken bij de afweging rond de zomer 2020. Daaruit zal blijken of we met elkaar nog steeds vertrouwen hebben in 1 januari 2021 als ingangsdatum. Alleen als dat het geval is zal het KB in voorhang worden gebracht.

De Minister voor Milieu en Wonen,
S. van Veldhoven-van der Meer

[14] In de brief van 11 januari 2019 aan de EK (Vergaderjaar 18/19 EK 33 118, AO) is dit aangekondigd als een transitieteam. Voor een belangrijk deel krijgt deze toezegging vorm langs de drie interbestuurlijke pijlers voor de invoeringsondersteuning.

Bijlage 1: Advies integrale Adviescommissie met reactie[15]

Bijlage 2: Voortgang wetgeving, DSO en implementatie[16]

Bijlage 3: Rapport monitor voortgang invoering Omgevingswet gevoegde gezagen[17]

Bijlage 4: Rapport monitor voortgang invoering Omgevingswet uitvoeringsdiensten[18]

[15] Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning.
[16] Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning.
[17] Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning.
[18] Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning.

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

34 985 **Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten in verband met de overgang van de Wet natuurbescherming naar de Omgevingswet (Aanvullingswet natuur Omgevingswet)**

35 054 **Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)**

C[1]

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 oktober 2019

Vorig jaar heb ik toegezegd om de adviezen van de Integrale Adviescommissie Omgevingswet over de wetgevingsproducten van de Omgevingswet aan u toe te sturen. Begin juli heeft u het voorstel voor de Aanvullingswet natuur en het voorstel voor de Aanvullingswet geluid ontvangen. Hierbij bied ik u de adviezen over beide wetten aan. Voor beide adviezen is ook aangegeven hoe zij zijn verwerkt in de wetsvoorstellen (zie ook bijlagen[2]). Voor natuur bied ik deze informatie mede namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aan. Voor geluid mede namens de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat.

Het advies van de adviescommissie over geluid bevat ook de adviezen over het voorstel voor de Aanvullingswet bodem. De commissie heeft namelijk één advies uitgebracht over bodem en geluid. Over de verwerking van het advies in het voorstel voor de Aanvullingswet bodem bent u in maart dit jaar geïnformeerd[3].

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

[1] Letter C heeft alleen betrekking op wetsvoorstel 34 985.
[2] Ter inzage gelegd op de afdeling Inhoudelijke ondersteuning.
[3] Kamerstukken I, vergaderjaar 2018–2019, 33 118, AT.

kst-34985-C
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

34 986	**Aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet)**
34 864	**Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op het beschermen van de bodem, met inbegrip van het grondwater, en het duurzaam en doelmatig gebruik van de bodem (Aanvullingswet bodem Omgevingswet)**
35 054	**Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)**
34 985	**Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten in verband met de overgang van de Wet natuurbescherming naar de Omgevingswet (Aanvullingswet natuur Omgevingswet)**
35 133	**Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten vanwege opname in de Omgevingswet van regels over het vestigen van een voorkeursrecht, regels over onteigening, bijzondere regels voor het inrichten van gebieden en, met het oog op verschillende typen gebiedsontwikkelingen, een verdere aanpassing van de regels over kostenverhaal (Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet)**

M[1]

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG
Vastgesteld 8 november 2019

[1] Letter M heeft alleen betrekking op wetsvoorstel 34 986.

kst-34986-M
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2019

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving[2] hebben kennisgenomen van de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 11 oktober 2019[3], waarbij zij de mate van beleidsarme omzetting betreffende het ontwerp van het Invoeringsbesluit Omgevingswet en de ontwerpen van de aanvullingsbesluiten heeft aangegeven in een overzicht.
Naar aanleiding hiervan hebben zij de Minister op 17 oktober 2019 een brief gestuurd met het verzoek een dergelijk overzicht eveneens te mogen ontvangen voor het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en voor de wetsvoorstellen inzake de vier aanvullingswetten.

De Minister voor Milieu en Wonen heeft op 7 november 2019 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
De Boer

---

[2] Samenstelling:
Atsma (CDA), De Boer (GL), Van Dijk (SGP), Nooren (PvdA) (*ondervoorzitter),* Pijlman (D66), Klip-Martin (VVD), Baay-Timmerman (50PLUS), A.J.M. van Kesteren (PVV), arbouw (VVD), Beukering (FVD), Bezaan (PVV), Crone (PvdA), Dessing (FVD), Geerdink (VVD), Gerbrandy (OSF), Janssen (SP), Kluit (GL), Meijer (VVD) (*voorzitter),* Moonen (D66), Nanninga (FVD, Nicolaï (PvdD), Nanninga (FVD), Prins-Modderaar (CDA), Recourt (PvdA), Rietkerk (CDA), Rookmaker (Fractie-Otten), Vendrik (GL), Verkerk (CU), Hermans (FVD)

[3] *Kamerstukken I* 2019/20, 33 118, AX.

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR INFRASTRUCTUUR, WATERSTAAT EN OMGEVING

Aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Den Haag, 17 oktober 2019

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving (IWO) hebben met instemming kennisgenomen van uw brief van 11 oktober 2019[4], waarbij u de mate van beleidsarme omzetting betreffende het ontwerp van het Invoeringsbesluit Omgevingswet en de ontwerpen van de aanvullingsbesluiten heeft aangegeven in een overzicht. Naar aanleiding van uw brief hebben zij het volgende verzoek aan u.

De leden ervaren het door u toegestuurde overzicht als zeer nuttig bij de verdere behandeling van de stelselwijziging van het omgevingsrecht. Derhalve vragen zij u of u ook bereid bent een dergelijk overzicht de Kamer te doen toekomen betreffende het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en de wetsvoorstellen inzake de vier aanvullingswetten.

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag zo spoedig mogelijk.

De voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
H.J. Meijer

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat en de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

[4] *Kamerstukken I* 2019/20, 33 118, AX.

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR MILIEU EN WONEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 november 2019

Naar aanleiding van de brief over de beleidsrijkheid van het ontwerpln-voeringsbesluit Omgevingswet en de vier ontwerpaanvullingsbesluiten[5] heeft uw Kamer verzocht om een vergelijkbare brief over het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet en de wetsvoorstellen voor de aanvullings-wetten bodem, geluid, natuur en grondeigendom[6] die bij uw Kamer in behandeling zijn. Aan dat verzoek voldoe ik graag met bijgaande tabellen.

In de tabellen is voor onderwerpen uit de vijf wetsvoorstellen met een «+» aangegeven dat de omzetting beleidsrijk is en met «-» dat de omzetting beleidsarm is. Als een onderwerp grotendeels beleidsarm wordt omgezet, maar een specifiek deelaspect wel beleidsrijk wordt omgezet, is dit aangeven met «+/-» en toegelicht. In lijn met de eerdere brief zijn in de tabellen niet de wijzigings- en intrekkingsbepalingen of overgangsrechte-lijke bepalingen opgenomen (die zijn steeds beleidsarm).

Zoals aangegeven in de brief over de AMvB's wordt met «*beleidsarme omzetting*» gedoeld op omzetting van huidige regelgeving die niet verder gaat dan nodig is om te passen binnen het stelsel van de Omgevingswet. Dat houdt ook in dat de regelgeving voor nieuwe onderwerpen wordt ingepast in de bestaande structuur, systeemkeuzes en terminologie van de Omgevingswet. Met «*beleidsrijke omzetting*» wordt gedoeld op omzettingen die verder gaan dan een noodzakelijke stelselinpassing en waarbij de omzetting nieuwe beleidskeuzes bevat die niet direct volgen uit de Omgevingswet of de bestaande wetgeving. Daarbij kan het ook gaan om amendementen van de Tweede Kamer of moties van uw Kamer of de Tweede Kamer.

Samenvattend kan over de vijf wetsontwerpen het volgende worden gezegd:

- Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet actualiseert de Omgevingswet, past een groot aantal wetten aan in verband met de komst van de Omgevingswet en regelt het overgangsrecht. Het wetsvoorstel is daardoor grotendeels beleidsarm. Daarnaast worden er enkele onderwerpen aan de Omgevingswet toegevoegd, zoals regels over nadeelcompensatie en de «knip» bij vergunningverlening voor bouwen. Deze onderwerpen zijn deels beleidsrijk.
- Het wetsvoorstel Aanvullingswet bodem bevat zowel beleidsarme als beleidsrijke delen. De beleidsvernieuwing wordt gekenschetst door een verschuiving van sanering naar regulering van activiteiten, het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte en meer algemene regels in plaats van beschikkingen.
- Het wetsvoorstel Aanvullingswet geluid is deels beleidsrijk, deels beleidsarm. Het omvat zowel de beleidsrijke vernieuwing van de Wet geluidhinder als de beleidsarme omzetting van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer.
- Het wetsvoorstel Aanvullingswet natuur is een beleidsneutrale omzetting van de recent tot stand gekomen Wet natuurbescherming en daarom geheel beleidsarm.
- Het wetsvoorstel Aanvullingswet grondeigendom is deels beleidsrijk, deels beleidsarm. De omzetting van de Wet voorkeursrecht gemeenten en de onteigeningswet omvat naast de inpassing in het stelsel ook

[5] Kamerstukken I 2019/20, 33 118, AX.
[6] Resp. Kamerstukken 34986, 34864, 35054, 34985 en 35133.

enkele beleidsrijke vernieuwingen. De omzetting van de Wet inrichting landelijk gebied is beleidsarm. Beleidsrijk is verder de bij amendement ingevoegde regeling voor het publiekrechtelijk afdwingen van financiële bijdragen.

Dat bepaalde onderwerpen beleidsrijk zijn omgezet laat onverlet dat het invoeringsspoor en de vier aanvullingssporen, en daarmee ook het stelsel als geheel, een gelijkwaardig beschermingsniveau van gezondheid, veiligheid en omgevingskwaliteit als uitgangspunt kennen.

De Minister voor Milieu en Wonen,
S. van Veldhoven – van der Meer

Bijlage

Wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet

Onderwerp	Vindplaats in Invoeringswet Omgevingswet	Vindplaats huidig recht	Beleidsrijke (+) of beleidsarme (-) omzetting	Toelichting
Verbod activiteiten met aanzienlijke nadelige gevolgen	Art. 1.7a Ow	Art. 13 Wet bodembescherming	+	Verbreding en wijziging werkwijze ten opzichte van huidige wetgeving. Zie par. 2.1.6 MvT Iw Ow.
Reikwijdte omgevingsplan, omgevingsverordening en waterschapsverordening	Art. 2.7, eerste lid, Ow	–	+	Grondslag om bij AMvB te bepalen welke regels onderdeel zijn van omgevingsplan, omgevingsverordening en waterschapsverordening. Zie p. 139 e.v. MvT Iw Ow.
Implementatie herziene NEC-richtlijn	o.a. Art. 3.9 Ow	Besluit uitvoering EG-richtlijn nationale emissieplafonds	–	Implementatie EU-richtlijn. Zie par. 2.1.5 MvT Iw Ow.
Aanpassing redactie art. 4.2 (omgevingsplan bevat voor het hele grondgebied van de gemeente in ieder geval de regels die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties)	Art. 4.2 Ow	–	–	Betreft verduidelijking van art. 4.2 dat reeds in Ow is opgenomen. Zie par. 2.2.1.1 MvT Iw Ow.
Mijnbouwlocatieactiviteit	o.a. Artt. 4.3, 4.24, 5.1, 5.27 en bijlage Ow	Art. 7a Mijnbouwwet § 2.2, 2.3 en art. 44, 45, 45a Mijnbouwbesluit	–	Wijziging begrip en omzetting recent gewijzigde regelgeving. Zie p. 170 e.v. MvT Iw Ow.
Regels in voorbereidingsbesluiten als voorbeschermingsregels worden onderdeel van het omgevingsplan of de omgevingsverordening	Artt. 4.14, 4.15 en 4.16 Ow	Artt. 3.7, 4.1 en 4.3 Wro	–	Het doel en de functie van een voorbeschermingsbesluit wijzigen niet, de daarbij gestelde regels worden omwille van de kenbaarheid in het omgevingsplan of de verordening zelf opgenomen. Zie par. 2.2.1.3 MvT Iw Ow.
Vervangen «afwijkactiviteit» door omgevingsplanactiviteit	o.a. Artt. 5.1, 5.21 en bijlage Ow	Artt. 2.1, eerste lid, onder c, en 2.12 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	–	Betreft technische aanpassing om terminologie te stroomlijnen. Zie par. 2.2.1.2 MvT Iw Ow.
Splitsen vergunningplicht voor de bouwactiviteit	o.a. Art. 5.1 Ow	Artt. 2.1, eerste lid, onder a, en 2.10 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	+	De zgn. «knip» tussen de technische bouwactiviteit en de ruimtelijke bouwactiviteit. Zie par. 2.2.1.4 MvT Iw Ow.
Schrappen brandveilig gebruiksactiviteit	o.a. Artt. 5.1, 5.2, 5.25 en bijlage Ow	Artt. 2.1, eerste lid, onder d, en 2.13 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	+	Schrappen vergunningplicht. Zie p. 173 e.v. MvT Iw Ow.
Omgevingsvergunning beperkte milieutoets	Artt. 5.1, 5.26 Ow	Artt. 2.1, eerste lid, onder i, en 2.17 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	–	Omgevingsvergunning beperkte milieutoets vormt onderdeel milieubelastende activiteit. In toetsingskader krijgt deze een expliciete plaats. Zie p. 191 e.v. MvT Iw Ow.
Gedeeltelijke verlening omgevingsvergunning bij meervoudige aanvraag	Art. 5.33a	Art. 2.21 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	–	Dit artikel formuleert een nieuwe hoofdregel hoe op een meervoudige aanvraag te beslissen als de aangevraagde activiteiten deels vergunbaar en deels onvergunbaar zijn. In dat geval wordt de vergunning voor de vergunbare activiteiten verleend en voor het overige geweigerd. Zie Kamerstukken II 2018/19, 34 986, nr. 8 (eerste nota van wijziging).
Meervoudig vergunninghouderschap	Art. 5.37a Ow	–	+	Geeft uitvoering aan art. 4, derde lid, van de richtlijn industriële emissies. Zie par. 2.2.4 MvT Iw Ow.
Kostenverhaal tussen overheden (vergoeding extra kosten)	Art. 13.3	Art. 6.8 en 6.9 Wet ruimtelijke ordening	–	Zie p. 212 e.v. MvT Iw Ow.

Onderwerp	Vindplaats in Invoeringswet Omgevingswet	Vindplaats huidig recht	Beleidsrijke (+) of beleidsarme (-) omzetting	Toelichting
Kostenverhaal door een bestuursorgaan bij bijvoorbeeld historische verontreiniging of aantasting van landbodems en waterbodems Verhaal kosten waterstaats- en zuiveringtechnische werken Schadevergoeding bij beschikking	Art. 13.3a e.v. Ow	Art. 75 Wet bodembescherming en art. 7.22 Waterwet Art. 12c Waterstaatswet 1900, art. 9 Wet beheer rijkswaterstaatswerken en art. 7.21 Waterwet Art. 7.17, eerste lid, Waterwet	–	Zie p. 215 e.v. MvT Iw Ow.
Gebruiksvergoeding bij een gedoogplicht	Art. 13.3e Ow	–	+	Nieuwe regeling i.v.m. amendement-Bisschop en Ronnes (Kamerstukken II 2018/19, 34 986, nr. 50).
Heffingen grondwaterbeschermingsheffing ontgrondingenheffing grondwaterontrekkingsheffing	Afdeling 13.2A Ow Art. 13.4 Ow Art. 13.4a Ow Art. 13.4b Ow	Art. 15.34 Wet milieubeheer Art. 21f Ontgrondingenwet Art. 7.7 Waterwet	–	Zie p. 218 e.v. MvT Iw Ow.
Financiële zekerheidstelling	Art. 13.5 Ow	Art. 3, derde lid, onder f, Ontgrondingenwet, art. 6.20 Waterwet, art. 2.33a en 4.1 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	–	Omzetting huidige regelgeving en implementatie EU-richtlijnen.
Uitwerking schadebepalingen (nadeelcompensatie)	Hoofdstuk 15 Ow (nadeelcompensatie)	Schadevergoedingsbepalingen diverse wetten, waaronder planschade op grond van afdeling 6.1 Wro.	+	Verschuiving aangrijpingspunt nadeelcompensatie Zie par. 2.1.1 en 2.1.2 MvT Iw Ow.
Aanwijzing verzwaard adviesrecht gemeenteraad in bepaalde gevallen	Art. 16.15a en 16.15b	Paragraaf 2.5 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	+	Nieuwe regeling i.v.m. amendement-Ronnes (Kamerstukken II 2018/19, 34 986, nr. 53).
Toepassen uniforme openbare voorbereidingsprocedure omgevingsvergunningen	Paragraaf 16.5.3 Ow	Art. 3.10 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	+	Wijzigingen als gevolg van o.a. amendement Smeulders c.s. (Kamerstukken II 2018/19, 34 986, 49).
Inwerkingtreding omgevingsvergunning	Art. 16.79	Art. 6.1 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	+	Grondslag voor bevoegd gezag om te bepalen dat de inwerkingtredingstermijn voor onomkeerbare activiteiten in bepaalde gevallen niet 2 maar 4 weken bedraagt. Uitvloeisel motie Meijer c.s. (Kamerstukken I 2015/16, 33 962, K). Zie verder p. 250–251 Mvt Iw Ow.
Aanvulling als gevolg van herziening van de mer-richtlijn	Afdeling 16.4 Ow	Hoofdstuk 7 Wet milieubeheer	–	Omzetting recent gewijzigde regelgeving. Zie par. 2.1.5 MvT Iw Ow.
Participatie bij vergunningverlening in door de gemeenteraad aangewezen gevallen (van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten)	Art. 16.55 Ow	–	+	Wijzigingen als gevolg van o.a. amendement Van Eijs c.s. (Kamerstukken II 2018/19, 34 986, 56).
Bestuurlijke boete	Paragraaf 18.1.4 Ow	Art. 92a Woningwet, Wet luchtvaart, Spoorwegwet	–	Aansluiting bij bestaande mogelijkheden en uitvoering twee eerdere toezeggingen (voor milieuregels uit het huidige Besluit risico's zware ongevallen 2015 en ter bescherming van het cultureel erfgoed en werelderfgoed). Zie par. 2.1.3.1 MvT Iw Ow.
Handhaving en uitvoering	Afdeling 18.3 Ow	§ 5.2 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	–	Omzetting recent gewijzigde regelgeving naar terminologie en instrumenten Ow. Zie par. 2.1.3 MvT Iw Ow.

Onderwerp	Vindplaats in Invoeringswet Omgevingswet	Vindplaats huidig recht	Beleidsrijke (+) of beleidsarme (-) omzetting	Toelichting
Bijzondere omstandigheden	Afdeling 19.0 Ow	Diverse bepalingen bestaande wetgeving die opgaat in Ow.	+/-	Maakt duidelijk dat regels ogv par. 4.1.1 ook kunnen zijn toegesneden op bijzondere omstandigheden. Zie p. 306 MvT Iw Ow.
Monitoring en gegevensverzameling waterkwaliteit	Art. 20.2 Ow	Art. 5.3, derde lid, Wet milieubeheer	–	Aanvulling grondslag ter uitvoering van kaderrichtlijn water Zie p. 311 e.v. MvT Iw Ow.
Digitaal stelsel Omgevingswet	Afdeling 20.5 Ow	–	+	Nieuwe grondslagen voor digitaal stelsel Ow Zie par. 2.1.4 MvT Iw Ow.
Voorhangprocedure inwerkingtredings-KB Omgevingswet	Art. 23.10 Ow	–	+	Waarborg voor parlementaire betrokkenheid bij inwerkingtreding Omgevingswet (go/no-go-moment). Zie tweede nota van wijziging Iw Ow (Kamerstukken II 2018/19, 34 986, 9, p. 23 e.v.).

Wetsvoorstel Aanvullingswet bodem

Onderwerp	Vindplaats in Aanvullingswet bodem	Vindplaats huidig recht	Beleidsrijke (+) of beleidsarme (-) omzetting	Toelichting
Grondslagen voor normstelling activiteiten met gevolgen voor de bodem	–	Artt. 6 tot en met 12b Wet bodembescherming	–	De grondslag is al opgenomen in artikel 4.3 van de Omgevingswet. Daarmee wordt voorzien in een beleidsarme omzetting. De normstelling wordt – net als onder de Wet bodembescherming – gebundeld op AMvB-niveau.
Zorgplicht	–	Art. 13 Wet bodembescherming	–	De zorgplicht is al opgenomen in de artikelen 1.6 en 1.7 van de Omgevingswet en artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Met de voorgestelde Invoeringswet wordt daar nog artikel 1.7a aan toegevoegd, dat een grondslag bevat voor strafrechtelijke handhaving voor gevallen die niet onder de andere zorgplichten vallen. Daarmee wordt voorzien in een beleidsarme omzetting v.w.b. de Wet bodembescherming.
Saneren van de bodem	Art. 2.28 Ow en Hoofdstuk 3 Overgangsrecht	Hoofdstuk IV Wet bodembescherming	+	De zelfstandige saneringsplicht wordt vervangen door een verplichting om de bodemkwaliteit mee te wegen als onderdeel van een brede afweging van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving in relatie tot functies. Een eventuele sanering wordt gekoppeld aan de ontwikkeling van een gebied. De gemeenten worden verantwoordelijk voor de bodemkwaliteit, het beheren van de resterende historische bodemverontreinigingen behoort daar ook toe. Op grond van artikel 4.3 van de Omgevingswet worden algemene regels over het saneren van de bodem vastgesteld.
Gedoogplichten	Artt. 10.3, 10.10a, 10.13b en 10.21a Ow	De huidige Wet bodembescherming kent een delegatiegrondslag naar het niveau van AMvB voor gedoogplichten voor bodemonderzoek en onderzoek naar grondwater (artt. 70 en 72). De Waterwet bevat gedoogplichten voor het dulden van waterbeheer.	+/-	De gedoogplicht houdt in dat een eigenaar (of andere rechthebbende) van een stuk grond moet toestaan dat in het algemeen belang een ander in, op of boven die grond iets doet of aanbrengt. Gedoogplichten worden in de Omgevingswet op het niveau van de wet geregeld. De reikwijdte van de gedoogplichten wordt verbreed om ook in geval van bodem- of grondwaterverontreiniging met milieuschade tot gevolg direct te kunnen handelen evenals na afloop van maatregelen nazorg te verrichten.

Onderwerp	Vindplaats in Aanvullingswet bodem	Vindplaats huidig recht	Beleidsrijke (+) of beleidsarme (-) omzetting	Toelichting
Bouwen op verontreinigde bodem	Schrappen art. 16.81 Ow	– Art. 6.2c Wet algemene bepalingen omgevingsrecht – Art. 8 Woningwet – hoofdstuk IV Wet bodembescherming	+	De bestaande regeling voor latere inwerkingtreding van de omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit, als sprake is van een saneringssituatie op grond van de Wet bodembescherming is niet langer nodig.
Toevalsvondst	Afdeling 19.2a Ow	–	+	Dit instrument biedt een mogelijkheid voor het bevoegd gezag om onmiddellijk te kunnen handelen bij het ontdekken van een al aanwezige, maar tot dan toe onbekende verontreiniging met onaanvaardbare risico's voor de gezondheid, waarvan de veroorzaker niet bekend is, in situaties waarin de eigenaar niet zelf verantwoordelijkheid neemt voor het beschermen van zichzelf en andere bewoners tegen de acute gezondheidsrisico's die naar voren zijn gekomen.
Noodregeling	Art. 23.6a Ow	Art. 20 Wet bodembescherming	–	
Bevoegd gezag	N.v.t.	Art. 88 Wet bodembescherming	+	De Wet bodembescherming kent een bijzondere governance voor bodem en grondwater met de provincie als bevoegd gezag en daarnaast ook 29 aangewezen grote gemeenten. De governance wordt straks eenvoudiger door de bevoegdheidsverdeling van de Omgevingswet te volgen (gemeente tenzij; provincies voor het sturen op grondwaterkwaliteit)

Wetsvoorstel Aanvullingswet geluid

Onderwerp	Vindplaats in Aanvullingswet geluid	Vindplaats huidig recht	Beleidsrijke (+) of beleidsarme (-) omzetting	Toelichting
Geluidproductieplafonds provinciewegen, en aangewezen lokale spoorwegen en industrieterreinen	Onderdelen C, E en F, artt. 2.11a, 2.12a en 2.13a Ow	– Hoofdstukken V, VI en VII Wet geluidhinder	+	Beheersing van geluid, zowel bij besluitvorming als tijdens gebruik. Onderdeel beleidsvernieuwing SWUNG II.
Geluidproductieplafonds rijkswegen en hoofdspoorwegen	Onderdeel G, art. 2.15, tweede lid (nieuw)	– Titel 11.3 Wet milieubeheer	–	Beheersing van geluid, zowel bij besluitvorming als tijdens gebruik. Beleidsarme omzetting SWUNG I.
Expliciet beleggen taak tot beheersing geluid	Onderdelen H, I, J en K, artt. 2.16, eerste lid, onder c; 2.17, eerste lid, onder c; 2.18, eerste lid, onder f; 2.19, derde lid, onder b Ow	Geen	+/-	Geluidbeheersing tijdens gebruik is nu niet expliciet geregeld als wettelijke taak. Geluidbeheersing bij besluitvorming wel d.m.v. toedeling bevoegdheden in Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 Wet milieubeheer.
Instructiebesluit geluid	Onderdelen R en S, art. 2.33, tweede lid, onder b (nieuw) en 2.34, tweede lid, onder c (nieuw) Ow	Geen (want andere vormgeving)	+	De mogelijkheid om een instructiebesluit te geven vervangt de mogelijkheid onder huidig recht om de bevoegdheid (bijv. voor industrieterreinen) over te nemen
Besluit geluidwerende maatregelen aan gevel	Onderdeel T, art. 2.43 Ow	– Hoofdstuk VIIIb Wet geluidhinder – Artt. 11.38 en 11.39 Wet milieubeheer	–	De bevoegdheid om bij overschrijding binnenwaarde gevelmaatregelen te nemen bestaat ook onder huidig recht
Sanering gemeentewegen, waterschapswegen, lokale spoorwegen, provinciewegen[1]	Onderdeel AD, art. 22.18 Ow	Hoofdstuk V, § 5 en hoofdstuk VI, afd. 3 Wet geluidhinder	+/-	Sanering van bestaande te hoge geluidbelasting met instrument «programma» als gevolg van inpassing in Omgevingswet

[1] Sanering rijkswegen en hoofdspoorwegen blijft geregeld in de Wet milieubeheer (zie artikel 3.3 wetsvoorstel, overgangsrecht).

Wetsvoorstel Aanvullingswet natuur

Onderwerp	Vindplaats in Aanvullingswet natuur	Vindplaats huidig recht	Beleidsrijke (+) of beleidsarme (-) omzetting	Toelichting
Natuurbescherming	Alle bepalingen	Wet natuurbescherming	–	Voor de overgang van het stelsel van de Wet natuurbescherming geldt als uitgangspunt beleidsneutraliteit. Ook geldt als uitgangspunt dat wordt aangesloten bij de voorheen op grond van die wet al geldende verdeling van taken en bevoegdheden tussen de overheden.

Wetsvoorstel Aanvullingswet grondeigendom

Onderwerp	Vindplaats in Aanvullingswet grondeigendom	Vindplaats huidig recht	Beleidsrijke (+) of beleidsarme (-) omzetting	Toelichting
Bevoegdheid vestiging en gelding voorkeursrecht	Onderdeel E, voorgestelde afdeling 9.1 Ow	Artt. 5, 6, 9a en 9c Wet voorkeursrecht gemeenten	–	De huidige instrumenten worden vervangen door instrumenten die zo dicht mogelijk blijven bij de oude grondslagen voor vestiging van een voorkeursrecht, namelijk de omgevingsvisie, het programma en het omgevingsplan.
Vervreemding na vestiging voorkeursrecht	Onderdeel E, voorgestelde afdeling 9.2 Ow	Artt. 10, 14, 15, 24 en 26 Wet voorkeursrecht gemeenten	+/-	De regels voor bekendmaking en mededeling van de voorkeursrecht-beschikking worden beter afgestemd op de Awb. Nieuw is de regeling van verval van rechtswege van een voorkeursrecht dat al vijf jaar is gebaseerd op een omgevingsplan en gevestigd is op een onroerende zaak die het bevoegd gezag niet wenst te verwerven.
Procedures onteigening en schadeloosstelling	Onderdeel G, voorgestelde afdelingen 11.2 en 11.3 Ow	Onteigeningswet	+/-	Er wordt een scheiding aangebracht tussen de onteigeningsprocedure en de schadeloosstellingsprocedure. Beide procedures worden afzonderlijk van elkaar doorlopen. De schadeloosstelling wordt niet langer vastgesteld in een dagvaardingsprocedure maar in een verzoekprocedure.
Onteigeningsbevoegdheid	Onderdeel G, voorgesteld art. 11.4 Ow en voorgestelde afdeling 16.9 Ow	Onteigeningswet	+/-	Onteigening vindt niet langer plaats op grond van een koninklijk besluit maar op grond van een onteigeningsbeschikking genomen door het bestuursorgaan dat het aangaat, dat vervolgens door de bestuursrechter moet worden bekrachtigd.
Verkrijging na onteigening	Onderdeel G, voorgestelde afdeling 11.4 Ow	Onteigeningswet	+/-	De onroerende zaak wordt verkregen door inschrijving van een notariële onteigeningsakte in de openbare registers nadat aan een aantal wettelijke voorwaarden is voldaan. De rechtbank spreekt niet langer de onteigening uit.
Instrumenten landinrichting	• Onderdeel H, voorgestelde afdelingen 12.1 en 12.2 Ow • Onderdeel B, voorgesteld art. 3.14a Ow	Wet inrichting landelijk gebied	–	Het inrichtingsplan wordt vervangen door het inrichtingsprogramma en het inrichtingsbesluit. Wijziging van de begrenzing van een herverkavelingsblok gebeurt door wijziging van het inrichtingsbesluit zelf, niet langer door een afzonderlijk besluit.
Regeling voor kavelruil	Onderdeel H, voorgestelde afdeling 12. Ow	Wet inrichting landelijk gebied	–	Alleen de werkingssfeer van de regeling voor kavelruil wordt licht gewijzigd: kavelruil wordt ook mogelijk in het stedelijk gebied en tussen het landelijk en het stedelijk gebied. Daarnaast wordt het appartementsrecht een te ruilen recht.
Regeling voor kostenverhaal	Onderdeel I, voorgestelde afdeling 13.6 Ow	Afdeling 6.4 Wet ruimtelijke ordening	–	Beleidsarm, met uitzondering van het toevoegen van een regeling voor kostenverhaal bij organische gebiedsontwikkeling.

Onderwerp	Vindplaats in Aanvullingswet grondeigendom	Vindplaats huidig recht	Beleidsrijke (+) of beleidsarme (-) omzetting	Toelichting
Financiële bijdragen naast kostenverhaal	• 1e nota van wijziging, voorgestelde afdeling 13.7 • TK-amendement nr. 34, ingevoegde artt. 13.23 en 13.24	Art. 6.24 Wro	+	Artikel 13.22 bevat een neutrale omzetting van de mogelijkheid om met initiatiefnemers een financiële bijdrage aan ontwikkelingen overeen te komen. Bij amendement is daar een nieuwe regeling voor het publiekrechtelijk afdwingen van financiële bijdragen toegevoegd.
Uitbreiding grondslag aanwijzen bestuursorganen met mede-handhavende taak	Onderdeel Ka (3e nota van wijziging), gewijzigd art. 18.3 Ow	Art. 5.2, vierde lid, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	–	Op grond van artikel 18.3 Ow berust de mogelijkheid tot handhaving van een verleende omgevingsvergunning in bij AMvB aangewezen gevallen mede bij het bestuursorgaan dat met de verlening van die vergunning heeft ingestemd. De voorgestelde wijziging maakt het mogelijk om met het oog op een doelmatige uitoefening van de handhavingstaak bij AMvB ook andere bestuursorganen een mede-handhavende taak toe te kennen voor een regel of besluit op grond van de Ow.

16
Aanvullingswet geluid Omgevingswet

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet) (35054).**

De **voorzitter**:
Aan de orde is de behandeling van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet. Ik heet de minister en de staatssecretaris van harte welkom. Uiteraard heet ik ook de leden en de mensen op de publieke tribune hartelijk welkom.

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De **voorzitter**:
Wij hebben flinke spreektijden afgesproken. Die ga ik u ook geven. Als eerste geef ik het woord aan de heer Smeulders van GroenLinks. Meneer Smeulders, u hebt twaalf minuten, maar die hoeven niet op.

□

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Dank u wel, voorzitter. Vandaag spreken we opnieuw over een aanvullingswet behorende tot het stelsel van de nieuwe Omgevingswet of het nieuwe omgevingsrecht dat wij aan het maken zijn. De bodem is ongeveer anderhalve maand geleden al behandeld; de natuur is gisteren behandeld. Vandaag is de Aanvullingswet geluid aan de orde.

De Omgevingswet moet alles eenvoudiger en beter maken. Tot nu toe heeft mijn fractie echter niet het idee dat het stelsel ook echt eenvoudiger gaat worden. Dat merken wij ook nu wij hierover inbreng uit de samenleving krijgen. Voor veel organisaties is het nieuwe stelsel, zeker voor wat betreft het onderwerp dat vandaag voorligt, echt bijzonder lastig te doorgronden. Als de betrokken organisaties, vaak met professionals, dat al niet kunnen, hoe kunnen burgers dat dan dadelijk wel doen, vraag ik aan de bewindspersonen.

Het wordt niet per se eenvoudiger, maar GroenLinks vraagt zich ook sterk af of de Omgevingswet de kwaliteit van de leefomgeving daadwerkelijk zal verbeteren. Sterker nog, wij denken dat dit niet het geval is. Daarom hebben wij destijds als een van de weinige partijen tegen de invoering van de Omgevingswet gestemd. De Omgevingswet lijkt vooral een grote dereguleringsoperatie. Juist in een klein land als Nederland, waar de ruimte schaars is, moet de rijksoverheid de regie voeren over de kwetsbare ruimte die wij nog hebben, en moeten wij duidelijke minimumnormen stellen waar gemeenten, provincies en waterschappen zich aan moeten houden. Alleen dan kunnen wij de kwaliteit van onze leefomgeving en daarmee de kwetsbaarheden zo goed mogelijk beschermen.

Zoals gezegd ligt vandaag de Aanvullingswet geluid voor. Als ik tegen mensen, bijvoorbeeld in de fractie, zeg dat wij de Aanvullingswet geluid gaan bespreken, gaan er eerst wat wenkbrauwen omhoog, waarmee volgens mij zoiets wordt uitgedrukt als "succes ermee". Maar al vrij snel gaat dan het gesprek over Schiphol of Lelystad en de geluidsoverlast die wordt veroorzaakt door dit vliegveld en dit mogelijk toekomstige vliegveld — laten wij hopen dat het er niet komt. Als ik dan uitleg dat deze wet wel over geluid gaat, maar niet over het geluid van die vliegvelden, dan snapt niemand dat. Immers, als er één bron van geluidsoverlast is waar heel veel mensen echt last van hebben — en misschien na de opening van Lelystad nog veel meer — is het wel de luchtvaart. Kunnen de bewindslieden aangeven waarom er niet voor gekozen is om ook de luchtvaart onder te brengen in de Omgevingswet? Als de Omgevingswet de alomvattende wet is voor de leefomgeving, waarom dan de grootste veroorzaker van geluidsoverlast niet opnemen in dit gloednieuwe stelsel?

Het voorliggende wetsvoorstel is bijzonder technisch van aard. Heel veel normstelling wordt in lagere regelgeving gevat. GroenLinks heeft hier, zoals wij al in eerdere debatten hebben aangegeven, moeite mee, omdat daarmee ook de parlementaire controle op deze vaak belangrijke normen minder sterk is. Graag hoor ik daarom van de minister van Binnenlandse Zaken hoe zij ervoor gaat zorgen dat de parlementaire controle gewaarborgd blijft.

Ik heb net al gezegd dat geluid voor veel mensen een grote bron van overlast is. Of je nu in de buurt van een vliegveld, vlak langs de snelweg of midden in een drukke stad woont, geluid kan bij mensen ook gezondheidsschade veroorzaken. Het is daarom belangrijk dat de overheid goede normen stelt, zodat gezondheidsschade zo veel mogelijk kan worden beperkt. Het lastige bij geluid is dat vaak niet direct duidelijk is dat er gezondheidsschade zal optreden. Blootgesteld worden aan geluidsoverlast zorgt er niet voor dat je in één keer een enorm probleem hebt. Maar het kan wel tot langdurige schade leiden.

Het is daarom niet voor niets dat de WHO, de Wereldgezondheidsorganisatie, richtlijnen heeft opgesteld voor het tegengaan van geluidsoverlast. Volgens de WHO is het omgevingsgeluid op veel plekken in Europa, en zeker ook in Nederland, te hard. Dat is schadelijk voor onze gezondheid, schadelijker zelfs dan we tot nu toe dachten. Uit het onderzoek van de WHO blijkt ook dat geluid een van de invloedrijkste omgevingsfactoren bij de gezondheid van mensen is. Overmatig geluid kan leiden tot zowel fysieke als mentale problemen. Te veel lawaai kan bijvoorbeeld ook stress veroorzaken, waardoor de bloeddruk kan stijgen. Dit kan weer leiden tot hart- en vaatziekten, waaronder dodelijke infarcten. Ook bestaan er verbanden tussen overmatig geluid en een verstoorde stofwisseling.

Hoe staat het, zo vraag ik de staatssecretaris, met het onderzoek naar hoe het WHO-rapport zich verhoudt tot de huidige wet- en regelgeving? Deelt zij de mening dat de WHO-normen als uitgangspunt zouden moeten dienen voor de normen die wij in Nederland hanteren? Kan zij toezeggen dat als uit die onderzoeken naar voren komt dat onze wet- en regelgeving niet voldoet, die wordt aangepast?

Voorzitter. Uitgangspunt bij de Omgevingswet, zo wordt steeds gezegd, is het feit dat het beschermingsniveau niet verslechtert. Maar is dat bij geluid ook zo? Geluidsdeskundigen van de Nederlandse Stichting Geluidshinder die wij gesproken hebben, geven aan dat de voorkeurswaarden en maximale geluidswaarden met de komst van de Omgevingswet juist omhooggaan. Graag een reactie van de

staatssecretaris hierop. Kan zij echt toezeggen dat het beschermingsniveau in de onderliggende regelgeving niet verslechtert ten opzichte van de huidige wetgeving?

Voorzitter. Vanuit de provincies en gemeenten krijgen wij signalen dat zij vinden dat de lokale bestuurlijke afwegingsruimte wordt ingeperkt. Dat is ook wel interessant naar aanleiding van het debat dat we net hadden over wonen. Ook GroenLinks vindt het belangrijk dat er lokaal maatwerk geboden kan worden, zolang decentrale overheden zich houden aan de minimumnormen, waarvan wij als rijksoverheid hebben gezegd dat ze voor heel Nederland moeten gelden en die minimaal noodzakelijk zijn om de gezondheid van burgers, de natuur en de leefomgeving te beschermen. Kan de staatssecretaris ingaan op de zorgen die gemeenten en provincies hierover hebben geuit?

Een andere zorg van gemeenten en provincies gaat over de verantwoordelijkheidsverdeling tussen overheden en de industrie bij de geluidsproductieplafonds; dat is een goed woord voor Scrabble. Mijn fractie snapt een deel van deze zorgen namelijk. Daarom vraag ik me af of het niet logischer zou zijn om niet de gemeenten maar de industrie zelf maatregelen te laten treffen om de omgevingswaarden te halen. Graag een reactie van de bewindspersonen daarop.

Gemeenten maken zich ook zorgen over de invoering van het nieuwe instrument: de basisgeluidsemissie, de BGE. De zorg zit dan vooral in het feit dat er naar het idee van de gemeenten weer een nieuwe systematiek wordt opgetuigd. Ik kan me die zorg, eerlijk gezegd, best voorstellen. Daarom een aantal vragen hierover aan de staatssecretaris. Kan de staatssecretaris toelichten hoe de BGE zich verhoudt tot de instrumenten uit de Omgevingswet en de basisgeluidskaart op basis van de EU-richtlijn over omgevingslawaai? Kan de staatssecretaris de noodzaak van BGE nader toelichten in relatie tot de doelen van de stelselherziening Omgevingswet?

Voorzitter. In het verlengde hiervan nog een vraag over de rol van de gemeenten. In het nieuwe wettelijke stelsel krijgen gemeenten meer taken en bevoegdheden. Hebben de gemeenten evenwel voldoende middelen en deskundigheid in huis om deze nieuwe taken op zich te nemen? Of gaan ze daarvoor bijvoorbeeld bij de Omgevingsdiensten te rade? Ik ben benieuwd hoe beide bewindspersonen dat inschatten.

Tot slot kom ik nog even terug op het gezondheidsaspect. In de ruim tien jaar dat ik politiek actief ben, heb ik D66 altijd als groot pleitbezorger van dat aspect gehoord, alsook van het idee dat gezondheid in onze ruimtelijke regels en in onze wettelijke normen een veel stevigere plek moet krijgen. In het Aanvullingsbesluit geluid dat recentelijk ter consultatie heeft voorgelegen, worden een aantal kaders genoemd. In het rijtje van belangenafwegingen zien we het belang van volksgezondheid echter niet specifiek terug. Wat GroenLinks betreft zou het goed zijn om dit wel expliciet op te nemen. Graag een reactie van de staatssecretaris hierop. Ik overweeg in tweede termijn een motie op dit punt.

Tot zover mijn eerste termijn. Ik zie uit naar de beantwoording van de bewindspersonen. Alvast excuses voor de mensen die meekijken, dat het misschien wat technischer is dan gebruikelijk, maar het is ook een ongelofelijk ingewikkeld wetsvoorstel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Van Gerven van de Socialistische Partij. Hij heeft tien minuten.

De heer **Van Gerven** (SP):
Voorzitter. Ik was vorig weekend aan het fietsen in Ravenstein, een prachtige plaats in Noord-Brabant. Ik kwam daar bij een ontzettend druk restaurant bij de Maas. Ik wil een geluid laten horen wat daar goed te horen was. Even kijken of dit experiment lukt. Dit is de A50 bij Ravenstein, een hele drukke weg. Dat gaat de hele tijd van kedéng kedéng. Dan zit je daar, aan die mooie Maas, en die mensen horen de hele dag, en ook 's nachts, dat geluid.

Ik vroeg me af, want we hebben daar in de Kamer al vaker over gesproken, wat de stand van zaken is bij het oplossen van de geluidsproblematiek in Ravenstein. We behandelen nu de Omgevingswet, geluid. Dan is dat een voorbeeld van zoals het niet zou moeten. Die A50 ligt ook nog eens vrij hoog ten opzichte van de stad Ravenstein, waardoor het extra hinderlijk is, met name 's nachts.

De **voorzitter**:
Een interruptie van de heer Von Martels.

De heer **Von Martels** (CDA):
Ik vroeg me af wat de heer Van Gerven naar voren probeert te brengen, want ik had net toevallig mijn decibelmeter aan. Hoeveel decibel dacht hij dat er te horen waren op het moment dat die auto's voorbijraasden?

De heer **Van Gerven** (SP):
Hoeveel decibel? Ik zou het niet weten. Ik zat daar bij dat restaurant en ik hoorde het heel duidelijk. De relatieve overlast is daar al jaren heel hoog, er zijn geen geluidsschermen en die worden ook niet direct aangelegd, terwijl die bij andere gedeeltes van de A50 en de A59 wel aangelegd zijn of worden. De mensen in Ravenstein begrijpen niet dat er bij hen niet gehandeld wordt, terwijl er elders wel wordt gehandeld.

De heer **Von Martels** (CDA):
Ik denk dat zowel de heer Van Gerven als ik van mening is dat het ongewenst is dat we heel regelmatig bloot worden gesteld aan geluid. Ik had net ook de decibelmeter aan staan bij de vorige spreker, van GroenLinks. Hij kwam nog verder, zelfs tot 85 dB. Bent u van mening dat er ook een productieplafond voor Kamerleden moet worden ingesteld, als het gaat om de toon die zij uitspreken?

De heer **Van Gerven** (SP):
Ik zou dit willen beschouwen als vrijheid van meningsuiting. Daar mag ook een grote of luide toonhoogte bijhoren.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Gaat u verder.

De heer **Van Gerven** (SP):
Of dat 85 dB was, weet ik niet, want dat is erg hard, hoor.

De **voorzitter**:
U hervat uw betoog.

De heer **Van Gerven** (SP):
Daar staan we weer. Dat zeg ik vooral tegen minister Ollongren. Zo zie je elkaar nooit en zo zie je de minister vaker dan je eigen vrouw, zou ik zeggen. Dat geldt in ieder geval voor mij bij deze behandeling van de Omgevingswet, geluid.

Mijn fractie heeft in de schriftelijke ronde voorafgaand aan dit debat haar verbazing geuit over de beperking van het bereik van deze wet tot regels voor infrastructuur en industrie. Met name het niet expliciet noemen van geluidregels voor windturbines heeft mijn fractie verbaasd, terwijl hier momenteel veel om te doen is. In het gebied van De Drentse Monden vonden zelfs bedreigingen plaats aan het adres van de eigenaren van de grond waarop de windmolens worden geplaatst en aan de aannemers die deze daar neer gaan zetten. Dat kan natuurlijk niet het doel zijn van de energieomvorming waar we allen achter staan.

De SP heeft grote bezwaren tegen het plaatsen van die 45 windmolens met ieder een hoogte van in totaal zo'n 200 meter dicht in de buurt van woonkernen, zeker op privaat land. Enkele kapitaalkrachtige windboeren krijgen de winst, de lusten. De omwonenden, die vaak geen cent te makken hebben, krijgen de overlast, de lasten. Dat alles is mogelijk gemaakt door de inzet van de Crisis- en herstelwet, om zo inspraakmogelijkheden te beknotten. Dat is bijzonder onrechtvaardig en ondemocratisch.

Voorzitter. Ik had ook andere voorbeelden kunnen geven van plaatsen waar het heel erg schuurt en wringt als gevolg van de plaatsing van windmolens: Venlo, Utrecht, Urk. Op vele plekken leiden ze tot een mate van verzet. Vaak gebeurt dat om verschillende redenen, maar meestal is de algemene deler dat grote windparken veel geluidoverlast veroorzaken. Hoge molens vangen natuurlijk meer wind. Dat is mooi, maar ze produceren ook meer geluid.

Nu heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat op eerdere vragen van de SP geantwoord dat de regels uit het zogeheten Activiteitenbesluit milieubeheer worden overgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving en dat hierin de geluidsnormen voor windturbines ook zijn opgenomen; daardoor zou er per saldo niets veranderen aan deze normen. Maar een van de gevolgen van het plaatsen van steeds grotere windmolens — en dat geldt zeker voor molens die zo groot zijn als de molens die nu worden geplaatst — is de toename van het laagfrequent geluid, het lfg. Deze vorm van geluid heeft de eigenschap dat het veel verder draagt dan de hogere, beter hoorbare tonen. Dat heeft ook te maken met het resoneren via de muren. Daardoor hoor je het in de huizen nog beter dan daarbuiten. Met als gevolg: gezondheidsklachten. Dat neemt al enige jaren toe. Er is ook aanleiding om aan te nemen dat het bijvoorbeeld leidt tot het verstoren van het slaapritme. Dat is erg ongewenst. Het draagt bij aan stress en het leidt mogelijk uiteindelijk ook tot hart- en vaatziekten.

De regering heeft via het RIVM hiernaar oriënterend onderzoek gedaan. De uitkomsten daarvan zijn aanleiding geweest om een systematisch onderzoek te doen. Als het goed is, wordt dat dit jaar uitgevoerd. De reden dat ik dit onderzoek aanhaal, is Denemarken. Dat is natuurlijk het land van de moderne windmolens. Die zijn daar geloof ik zo'n beetje uitgevonden. Het is ook een land dat zijn energieproductie name door de windmolens in grote mate heeft weten te verduurzamen. Maar daar zijn ook normen vastgesteld voor laagfrequent geluid, anders dan in Nederland, als ik het goed heb begrepen. Die normen zijn er al vanaf de jaren negentig en die zijn in 2011 verder aangescherpt, vanwege de groei van het aantal, maar ook vanwege de omvang van de Deense windturbines. In Nederland zijn op dat vlak geen normen gesteld. Mijn vraag is dus aan het kabinet: waarom doen we dat niet? Waarom volgen we niet het Deense model? Wij vinden dat een goed uitgangspunt, want er is toch wel aanleiding om te denken dat dit laagfrequente geluid gezondheidseffecten heeft. Is het gelet op het voorzorgsbeginsel dan niet wijs om toch maatregelen te nemen en normen te stellen? Als een windmolen er eenmaal staat — een investering van die grootte — is die niet zomaar weg, maar de klachten zijn er wel. Is voorkomen niet beter dan niet meer kunnen genezen?

Dat klemt eens temeer nu windenergie iets is waar we ontzettend op inzetten. Zij is toch een van de beste en betrouwbaarste alternatieven voor fossiele energie, maar wij bevinden ons in een land dat in dat opzicht totaal overbevolkt is. Heel veel mensen en heel weinig ruimte. Ik roep nog maar even de brief uit 2018 van minister Wiebes in herinnering, waarin hij aangaf dat het PBL uitging van 2.000 windmolens in Nederland van minimaal 4 MW. Dat is een enorm groot aantal op een heel klein oppervlakte. Dan is het ontzettend belangrijk dat we hele goede geluidsnormen hebben. En er is uiterste zorgvuldigheid vereist voor het behoud van de gezondheid van de mensen die het dichtst bij de windmolens wonen. Ik overweeg op dit punt een motie in tweede termijn.

Voorzitter, dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan is vervolgens het woord aan mevrouw Van Eijs van D66. Zij heeft acht minuten spreektijd. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Voorzitter, dank u wel. Dit is weer een nieuwe stap in de voltooiing van de Omgevingswet. Het tegengaan van geluidsoverlast is van groot belang voor veilig en gezond wonen, werken en leren. Zelf ervaar ik elke dag hoe belastend geluid kan zijn. Ik ben altijd blij als de hoorapparaten weer uit mogen, dus ik kan me daar heel wat bij voorstellen. Maar ook uit onderzoek van de Wereldgezondheidsorganisatie blijkt dat het gewoon gezondheidsgevolgen heeft voor iedereen, en dat iedereen er dus onder lijdt als er te veel geluid is. Daarom ondersteunen we het doel van deze aanvullingswet. We ondersteunen ook het doel om de duidelijkheid en het gebruiksgemak te vergroten, maar we hebben toch nog enkele vragen omtrent geluidproductieplafonds, monitoring en inspraakmogelijkheden.

Het is goed dat geluidproductieplafonds de omgeving rondom wegen en industrie beschermen tegen te veel geluid. D66 ondersteunt ook het uitgangsprincipe "decentraal, tenzij". Maar ook de Raad van State constateert dat decentrale overheden een ruime mate van verantwoordelijkheid krijgen. Daarbij merken ze wel op dat ze er bij voorbaat niet van overtuigd zijn dat een gelijkwaardige bescherming van burgers geborgd is met dit voorstel. Kan de staatssecretaris een reflectie geven op deze bevindingen? Hoe neemt ze dit mee in de verdere uitwerking? Hoe weten we zeker dat burgers overal verzekerd zijn van een veilige en gezonde omgeving qua geluid, zonder dat we daarbij afbreuk te doen aan de lokale ruimte voor beleid?

Tegelijkertijd is het van belang dat er lokaal gemotiveerd afgeweken kan worden van de normen, als de situatie daar om vraagt. De Raad van State constateert dat er onvoldoende wordt toegelicht welke mogelijkheden er zijn voor het afwijken van de geluidsnormen. Op welke wijze kunnen decentrale overheden meer inzicht krijgen in de mogelijkheden tot gemotiveerd afwijken van de uitvoeringsregels in de geluidsnormen?

Ook vanuit de industrie ontvangen we signalen dat in het huidige voorstel niet altijd duidelijk is welke geluidsbronnen meetellen voor het vaststellen van het geluidsniveau. Daarnaast is het volgens de staatssecretaris voor de industrie lastiger om de huidige situatie te vertalen naar geluidproductieplafonds. Op welke wijze zorgt de staatssecretaris voor duidelijkheid? Welke activiteiten vallen onder het geluidsniveau? Op welke termijn wordt de overgangsfase vormgegeven? Hoe wordt de industrie daarin meegenomen? En hoe zit het, en dat is ook al eerder door een ander lid van deze Kamer gevraagd, met de verhouding tussen degene die de maatregelen bij een industrieterrein kan nemen en degene die dat volgens de wet kan doen bij overschrijding van de normen? Denk aan het beheer van een bedrijventerrein, waar de maatregelen uiteindelijk wellicht worden genomen door de bedrijven zelf.

Daarnaast krijgen gemeenten in het voorstel te maken met het nieuwe systeem van basisgeluidemissie, BGE, en bijbehorende monitoring. Het lijkt erop dat het nemen van maatregelen bij overschrijdingen van die kaders niet altijd even goed uitvoerbaar is. Is deze nieuwe systematiek, met bijbehorende monitoring, haalbaar voor gemeenten, ook gegeven het tijdpad van het voorstel?

De staatssecretaris geeft aan dat de optelling en cumulatie van geluid nog in het aanvullingsbesluit geregeld zullen worden. De VNG constateert dat het effect van die cumulatie en die optelling van geluidsbronnen op dit moment nog onvoldoende duidelijk is voor gemeenten. Herkent de staatssecretaris deze signalen? Neemt ze deze mee in de nadere uitwerking? Hoe wordt geborgd dat bij decentrale overheden en volksvertegenwoordigers voldoende expertise beschikbaar is om uiteindelijk invulling te geven aan dit optellen en cumuleren van verschillende geluidssoorten? Dit is namelijk ingewikkelde materie. Is voor alle partijen wel duidelijk wanneer zij aan zet zijn? En wordt de uitwerking zo gedaan dat die voor alle partijen behapbaar is?

Voor D66 zijn in de Omgevingswet participatie en inspraak van groot belang. De staatssecretaris geeft aan dat burgers bij toepassing van centrale normen en kaders door de decentrale overheden kunnen inspreken, bijvoorbeeld bij de vaststelling van een omgevingsplan. Hoe maken we burgers duidelijk op welke wijze zij inspraak kunnen leveren? Want we moeten voorkomen dat de inspraak alleen op papier bestaat. Zo'n omgevingsplan bijvoorbeeld wordt een heel omvangrijk stuk. Valt iets technisch moeilijks als geluid daarbij niet weg? Maken mensen dan wel gebruik van de kans om de inspraak te leveren die zij willen leveren?

Ook bij de inpassing van de geluidsproductieplafonds is voor D66 nog onvoldoende duidelijk hoe de inspraak is geborgd. Het lijkt alsof de mogelijkheid van inspraak zoals deze bestond in de Wet milieubeheer, niet langer bestaat als deze plafonds worden vormgegeven als omgevingswaarden. Zijn inspraak en bezwaar in de Omgevingswet op hetzelfde niveau mogelijk als in de Wet milieubeheer? Zo niet, hoe borgt de staatssecretaris dan de mogelijkheid van inspraak en bezwaar? Kortom, hoe kunnen we er zeker van zijn dat de betrokkenheid van mensen bij hun omgeving en hun zorgen daarover voldoende worden gehoord en meegewogen? Hoe zorgen we daarvoor?

Als laatste. In 2018 bracht de Wereldgezondheidsorganisatie, de WHO, een rapport uit over de effecten van geluidbelasting. Hierin werden ook advieswaarden gegeven voor verschillende geluidsbronnen. De staatssecretaris geeft aan niet direct aanleiding te zien om de normen in het wetsvoorstel aan te passen, maar het Adviescollege toetsing regeldruk stelt dat aanscherping van de WHO-normen niet uit te sluiten zal zijn. Het ATR adviseert duidelijk te maken op welke termijn eventuele wijzigingen op het WHO-advies te verwachten zijn. Ook vraagt het ATR hoe onnodige lastenverzwaring als gevolg van eventueel aangescherpte geluidsnormen voorkomen kan worden. Kan de staatssecretaris een reflectie geven op deze zorgen?

De heer **Van Gerven** (SP):
Ik heb over dat laatste punt nog een vraag. Die sluit ook een beetje aan bij het betoog dat ik zelf heb gehouden over de potentiële geluidsoverlast van windmolens. Wat vindt D66 van het idee om de normen voor geluidbelasting door windmolens aan te scherpen en bijvoorbeeld op Deens niveau te brengen?

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Sorry, dat laatste heb ik niet verstaan, heel toepasselijk.

De heer **Van Gerven** (SP):
In Denemarken heb je geluidsnormen voor windturbines. Die zijn scherper en liggen op een hoger niveau dan in Nederland, met name met betrekking tot het laagfrequente geluid, dat in Nederland niet in de normen is vastgelegd. De SP is er voorstander van dat we die geluidsoverlast ook in normen vastleggen. We kunnen die op Deens niveau brengen, zoals ik dat noem, in het belang van de volksgezondheid. Mijn vraag aan de D66-fractie is of zij daar oren naar heeft. Wil zij dit ook doen in het belang van de volksgezondheid?

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Ik moet eerlijk toegeven dat ik niet genoeg kennis heb van laagfrequent geluid om te kunnen antwoorden op de vraag welke normen ik in de wet opgenomen zou willen zien. Ik neem aan dat we in Nederland de gezondheid van mensen beschermen — dat is tenminste de bedoeling — door mid-

del van de normen die we hebben. Ik zou de staatssecretaris dus willen vragen om te kijken of dat nodig is, maar ik moet eerlijk zeggen dat ik zelf niet voldoende kennis heb over laagfrequent geluid om te kunnen zeggen of dat in de wet moet worden vastgelegd en zo ja, op welke hoogte.

De heer **Van Gerven** (SP):
We zullen het antwoord van de bewindslieden dan even afwachten, want zij zullen daar natuurlijk ook een duiding aan en toelichting op geven. Als ik een motie met een dergelijke strekking indien, hoop ik dat D66 daar welwillend naar wil kijken.

De **voorzitter**:
Mevrouw Van Gerven. Pardon, ik bedoel mevrouw Van Eijs.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Ik kijk er graag naar. Ik hoop dat de informatie over laagfrequent geluid dan wordt meegestuurd.

De **voorzitter**:
Sorry, meneer Van Gerven, voor de verspreking net.

De heer **Van Gerven** (SP):
Ik wilde zeggen: de heer Van Eijs is het ermee eens.

De **voorzitter**:
U begon zelf over uw vrouw, dus daar zal het wel door komen. Mevrouw Van Eijs, was u klaar met uw bijdrage? Dank u wel.

Dan geef ik graag het woord aan de heer Von Martels van het CDA, voor zijn bijdrage van maximaal acht minuten.

□

De heer **Von Martels** (CDA):
Voorzitter. Dank u wel. Ik vraag me zelf ook af welke toon ik moet aanslaan, want het is echt niet zo dat je beter gehoord wordt als je meer geluid produceert. Het is vaak zelfs andersom: als je minder geluid produceert, word je beter gehoord. Dus misschien moet ik op deze toonhoogte blijven doorpraten. Toen ik net mijn collega's hoorde, constateerde ik dat er een enorm verschil zit in het aantal decibels dat ze produceren. Dat varieert van gemiddeld 75 dB tot 85 dB. Dus ik zou eigenlijk hier een ludieke motie moeten indienen om te vragen of we niet een maximum moeten stellen aan het geluidsplafond hier in de Kamer. Wie weet, ga ik dat nog doen, maar het is even afwachten hoe het zich allemaal verder ontwikkelt.

Maar goed, we gaan het dus hebben over geluid. Geluid kan inderdaad leiden tot hinder, slaapverstoring, verstoring van de dagelijkse activiteiten en stress. Deze effecten kunnen op hun beurt weer aanleiding geven tot een hogere bloeddruk en verhoogde niveaus van het stresshormoon cortisol, waardoor het risico op hart- en vaatziekten en psychische aandoeningen wordt verhoogd. Geluid kan echter ook direct resulteren in fysiologische reacties, zoals een verhoogde bloeddruk. Ook kan geluid een negatieve invloed hebben op het concentratievermogen en de leerprestaties van kinderen. Het is dus noodzakelijk dat we bij deze wetgeving zorgvuldig te werk gaan. Het betreft immers onze gezondheid.

Voorzitter. De minister reageert in de nota naar aanleiding van het verslag op onze kritiek dat deze aanvullingswet toch wel erg onduidelijk en moeilijk leesbaar is. Ik ben gelukkig niet de enige die dat heeft opgemerkt; ook anderen hadden moeite met de tekst. De minister is dat met ons eens. Maar omdat de Omgevingswet niet is gestructureerd op basis van inhoudelijke thema's zoals geluid, zien we niet meer een aparte geluidsparagraaf maar worden geluidsbepalingen toegevoegd aan de hoofdstukken over de taken en bevoegdheden van bestuursorganen en de instrumenten van de Omgevingswet. Deze zin is op zich al moeilijk genoeg! Het maakt de voorgestelde Aanvullingswet geluid als losse wet inderdaad heel lastig leesbaar. We begrijpen de reden van deze werkwijze, maar het moet uiteindelijk toch een goed leesbare en begrijpelijke wet worden. Het mag geen boekwerk worden met onbegrijpelijke abracadabra-teksten die alleen nog door een paar vakjuristen aan gewone burgers kunnen worden uitgelegd. Hoe gaat de minister ervoor zorgen dat de Omgevingswet met al zijn aanvullingswetten leesbaar en toegankelijk wordt?

Wij maken ons ook zorgen over de geluidszones, niet omdat geluidszones voortaan "geluidaandachtsgebieden" heten — dat is een term die beter aansluit bij andere, vergelijkbare begrippen in de Omgevingswet — maar omdat ook hier veel verwarring dreigt. De huidige bestaande geluidszones gaan namelijk niet ongewijzigd over in de geluidaandachtsgebieden. In de praktijk blijkt dat de huidige geluidszones soms te krap en soms te ruim zijn. Dus in sommige situaties komen hogere geluidbelastingen dan de standaardwaarde buiten de geluidszone voor, terwijl in andere situaties de geluidszone verkleind kan worden zonder dat er geluidbelastingen hoger dan de standaardwaarde buiten die zone voorkomen. De methodiek voor het bepalen van de omvang van het geluidaandachtsgebied zal daarom afwijken van de huidige methodiek van de geluidszones. Heeft de minister al een beeld van de omvang van deze verschillen? Lopen we het risico dat bijvoorbeeld heel veel woningen plotseling te veel geluidbelasting hebben?

Voorzitter. Onze fractie had ook vraagtekens gezet bij het feit dat er meer ruimte komt voor bestuurlijke afweging. Deze wet kent ruimere bevoegdheden toe aan decentrale bestuursorganen. Die ruimere bevoegdheden zijn mooi, maar kunnen ook leiden tot een ongewenste ongelijke behandeling. Wij vroegen concreet of het in de praktijk zo kan zijn dat gemeente A een andere waarde voor de basisgeluidsemissie heeft voor bijvoorbeeld een school dan gemeente B, waarbij het uitgangspunt is dat de omstandigheden waarin de scholen verkeren, precies hetzelfde zijn. De minister antwoordt uitgebreid, maar een concreet "ja" of "nee" lees ik nergens.

We vragen ons voorts af op welke manier de oude en de nieuwe systematiek te vergelijken zijn als het gaat om het gelijkwaardige beschermingsniveau. Die zorg had de Raad van State ook. Wordt het met deze nieuwe wet toch soepeler of strenger? De minister zegt dat de geluidregels over het geheel gezien, landelijk gemiddeld, een ten minste gelijkwaardig beschermingsniveau gaan bieden. Dat is een redelijke geruststelling. Maar de minister zegt dat daarbij niet alleen gekeken is naar een vergelijking van de getals-

waarden, van de normen, maar dat ook de wijze van toepassing in de praktijk relevant is en dat is gekeken naar elementen in de nieuwe geluidregels die de bescherming zullen verbeteren ten opzichte van de bestaande wet- en regelgeving. Uit de laatste opmerking maak ik op dat het toch strenger gaat worden. Klopt dat nou wel of klopt dat niet?

De minister gaat over het geluid langs de rijkswegen. Het ministerie start niet zomaar met het nemen van een maatregel tegen geluidsoverlast. Voordat er stil asfalt wordt aangelegd of een scherm wordt geplaatst, bepaalt de minister eerst aan de hand van een wettelijke methodiek of de kosten van de maatregel opwegen tegen het resultaat. Dat is het doelmatigheidscriterium. De wettelijke grondslag is de ministeriële Regeling doelmatigheid geluidmaatregelen Wet geluidhinder. Wij krijgen echter regelmatig signalen dat mensen die regeling te streng vinden. Mensen ervaren dan geluidshinder, maar er komt geen scherm, want het past niet binnen de regeling. Ik heb daarover een paar vragen. Wanneer en op welke wijze komt de Regeling doelmatigheid geluidmaatregelen Wet geluidhinder in de Omgevingswet? Twee. Wanneer is die Regeling doelmatigheid geluidmaatregelen Wet geluidhinder geëvalueerd? Is die al geëvalueerd? En zou de minister een versoepeling van die regeling willen overwegen en de Kamer enkele varianten van versoepeling willen voorleggen?

Voorzitter. Dat waren mijn slotwoorden. Dank u wel.

De **voorzitter**:
Ik dank u zeer. Dan is ten slotte het woord aan de heer Ziengs van de VVD en hij heeft tien minuten voor zijn bijdrage.

□

De heer **Ziengs** (VVD):
Voorzitter, dank u wel. Ik vermoed dat de heer Von Martels inmiddels zijn decibelmeter weer heeft aangezet. Ik probeer binnen de normen te blijven, heer Von Martels!

De VVD staat voor een veilige samenleving met een goed leefmilieu. We gaan ook voor goede verbindingen, want wegen, spoorwegen en vaarwegen zijn voor een handelsland als Nederland van belang. Natuurlijk moeten we daarbij rekening houden met onder meer de geluidsoverlast voor omwonenden. Als VVD willen we toe naar het werken met normen in de wet- en regelgeving zonder te hoeven vervallen in complexe modelberekeningen om milieueffecten in kaart te brengen. En eigenlijk geldt hetzelfde voor de geluidsmodellen.

Ik begin met het kopje beleidsneutraal. De doelstelling voor het incorporeren van de genoemde wetten in de Omgevingswet was en is om dit beleidsneutraal te doen. Dat was de afspraak. De afspraak was ook om wetten niet aan te passen. Vanuit zowel de gemeenten als het bedrijfsleven bereikt mij toch het geluid dat hier niet overal in de wet sprake van lijkt te zijn. Mevrouw Van Eijs benoemde net ook al iets over de bedrijven en inderdaad ook over de gemeentes. Specifiek genoemde punten zijn bijvoorbeeld het meetellen van geluid dat bij de vaststelling van de grenswaarden buiten beschouwing is gebleven. Het plotseling wel meetellen van dit geluid kan bijvoorbeeld grote gevolgen hebben voor onder meer de concurrentiepositie van het bedrijfsleven.

Ik heb daarom om een zogenaamde transponeringstabel gevraagd. Ik wist daarvoor niet eens wat dat was. Maar toen ik daar eenmaal op gewezen was, dacht ik: zo'n ding ga ik aanvragen. Ik heb de tabel hier voor me en ik heb die goed doorgenomen, nadat we die gisteravond nog op de mail kregen. Wat is er daadwerkelijk een-op-een omgezet en waar zitten nou de verschillen? Dat geeft zo'n tabel kennelijk aan. Wat was de oude situatie en wat is de nieuwe situatie? Dit is natuurlijk bedoeld om de onzekerheden en de onduidelijkheden over de incorporatie van deze wetten in de Omgevingswet weg te nemen. Ik gaf net al aan dat het altijd de doelstelling is geweest om de omzetting naar de Omgevingswet beleidsneutraal uit te voeren. En dat moet dan ook de inzet van de staatssecretaris zijn, zo vindt mijn fractie.

Een aantal vragen naar aanleiding van die omzettingstabel. In de oude situatie was er geen sprake van monitoring van provinciale, gemeentelijke en waterschapswegen, en dat zal in de nieuwe situatie kennelijk wel het geval zijn. Wat zullen daarvan de gevolgen zijn voor het vaststellen van een lager gegeven dan wel een hoger gegeven waarde dan de vooraf gestelde norm? Kan daar dan direct een besluit uit voortkomen? Ik denk bijvoorbeeld aan het sneller mogen rijden op een provinciale weg, omdat de geluidswaarde aanmerkelijk lager ligt. Het zou ook andersom kunnen zijn.

Dan mijn tweede punt naar aanleiding van de tabel. De voorkeurswaarde en de maximale waarde, zoals nu genoemd in de Wet geluidhinder, gaan "standaardwaarde" en "grenswaarde" heten. Ik was bijna de weg kwijt, maar langzamerhand kom je wel in de materie. Is dat werkelijk beleidsneutraal, zo vraag ik de staatssecretaris. Volgens mij was dat ook een van de punten waarmee de heer Von Martels net zijn inbreng begon.

Laat ik beginnen met het spoorweglawaai. Er wordt gezinspeeld op een wijziging van de norm voor spoorweglawaai. Deze wordt bijgesteld van 68 dB naar 65 dB. Dat lijkt onze fractie geen goede maatregel, want door deze aangescherpte norm komt stadsvernieuwing nabij industrieterreinen door vervangende nieuwbouw in gevaar. Dat zal minister Ollongren in ieder geval ook aanspreken. Dit gebeurt juist in een periode waarin meer woningbouw van belang is. Ziet de staatssecretaris, maar ook de minister het risico voor de woningbouw ook? Is het met het oog op de krapte op de woningmarkt niet juist van belang dat ook stadsvernieuwing nabij industrieterreinen gewoon door kan gaan? En beleidsneutraal is het om de norm op 68 dB te houden, zo staat oorspronkelijk geschreven.

Ik kom bij de bronmaatregelen. Onder de geluidsinhoudelijke doelstellingen wordt er specifiek ingegaan op die bronmaatregelen. Dat is echt een positief punt in de inzet, want ook in het VVD-verkiezingsprogramma komt uitgebreid aan bod dat wij ons inzetten voor bronbeleid om problemen op het gebied van milieu, verkeer en geluid aan te pakken. Hier heeft de staatssecretaris ook de goede lijn te pakken. Behalve voor de aanpak van eventuele geluidhinder, zorgen bronmaatregelen ook voor continue innovatie op het gebied van infrastructuur en voertuigen, en daar gaan we tenslotte met elkaar voor.

Ik kom tot slot op het kopje decentralisatie en bevoegd gezag. Voorgestelde wijzigingen wat betreft de binnenwaarden leiden onder andere tot wijzigingen in de systematiek voor betere bescherming van ruimten binnen geluidgevoe-

lige gebouwen. Hier wordt gesteld dat bij een overschrijding van de norm, het geluidsniveau teruggebracht moet worden tot 3 dB onder de norm. Dat lijkt een beetje een vreemde manier van handhaving. Want als de geluidsnorm 50 dB is, maar het geluidsniveau 52 dB, moet de overtreder dit dus terugbrengen tot 47 dB. Wat is hier de gedachte achter, zo vraag ik de staatssecretaris. En waarom wordt hier niet volstaan met het terugbrengen van het geluidsniveau tot maximaal 50 dB, zoals voorgeschreven door de wet? Dit is toch geen beleidsneutraal voorstel, zo vraag ik de staatssecretaris.

De VVD omarmt de inzet om uiteindelijk een Omgevingswet te hebben die het makkelijker moet maken om vergunningen te verstrekken en te verkrijgen, maar bij omzetting van de oorspronkelijke wetten naar de nieuwe wet zal volgens afspraak de lijn "beleidsneutraal" moeten worden gehanteerd. Deze boodschap geef ik in de eerste termijn af.

Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**:
Ik dank u zeer. Ik begrijp van de bewindslieden dat zij ongeveer vijftien minuten nodig hebben om zich voor te bereiden op hun beantwoording.

De vergadering wordt van 20.02 uur tot 20.20 uur geschorst.

De **voorzitter**:
Het woord is aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor haar beantwoording.

Minister **Ollongren**:
Dank u wel, voorzitter. Het gaat vandaag over het wetsvoorstel voor de Aanvullingswet geluid Omgevingswet. De heer Smeulders zei het al: we hebben het al over de bodem gehad. Gisteravond hebben we het hier over natuur gehad. Dat was voor een deel in hetzelfde gezelschap en voor een deel in een ander gezelschap. Ik was hier gisteren met collega Schouten en ik ben hier vanavond met collega Van Veldhoven. Dit betekent weer een stap in een omvangrijke stelselherziening, waarmee we tot een samenhangende benadering van de leefomgeving proberen te komen. Want daar gaat het echt om, zo zeg ik ook met nadruk in de richting van de heer Smeulders. Dat is niet makkelijk, maar het is wel een goed doel om aan te werken.

De normering van het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen is deels een beleidsvernieuwing. Die is losgekoppeld van het hoofdtraject, want het is belangrijk om daar goed het debat over te voeren. Die beleidsvernieuwing gaat over geluid van decentrale wegen en industrieterreinen. We willen burgers beschermen tegen een autonome groei van geluidsoverlast. We willen wonen in een gezond land. Veel van de sprekers van zonet hebben het daarover gehad. Daar staan wij vanuit het kabinet ook voor. We zoeken een balans tussen het beschermen en het ontwikkelen. Dat is een maatschappelijke doelstelling en dat is ook heel nadrukkelijk de doelstelling van de Omgevingswet. We willen mensen beschermen. We denken aan gezondheid. We willen ook dat er woningen worden gebouwd voor diezelfde mensen. We willen dat nieuwkomers kans hebben op de woningmarkt. Ik denk dat dit wetsvoorstel goed past in die balans tussen beschermen en benutten en dat die daar ook richting aan kan geven.

De Aanvullingswet geluid moet op hetzelfde moment in werking treden als de Omgevingswet. Met de Omgevingswet hebben we een instrumentarium in handen om tot een veilige en gezonde leefomgeving te komen en om die te behouden. Geluidsoverlast en de regels die we daarvoor stellen zijn een essentieel onderdeel daarvan. Met dit complete en samenhangende instrumentarium kunnen we de maatschappelijke opgaven, zoals de woningbouwopgave, maar ook de mobiliteit, beter vormgeven. Dit alles met de vier verbeterdoelen van het stelsel van de Omgevingswet, die ook op alle aanvullingssporen van toepassing zijn. Dat is inzichtelijkheid, zodat het voorspelbaar is en zodat het eenvoudig te gebruiken wetgeving is. Dat is een samenhangende benadering in beleid, besluitvorming en regelgeving, zoals ik net zei. Dat is meer bestuurlijke afwegingsruimte en het versnellen en verbeteren van die besluitvorming. Daarnaast is er de bestuurlijke vernieuwing in de praktijk — die wat mij betreft niet onbelangrijk is — met participatie vooraf en niet achteraf, met een gelijkwaardige informatiepositie tussen burger en overheid, met een betere samenwerking tussen de overheidslagen, en met transparantie over regels en besluitvorming.

Die stelselherziening is een bijzonder traject. Het is een heel samenspel van wetten en onderliggende besluiten. De Omgevingswet, de invoeringswet, de aanvullingswetten en straks ook nog de AMvB's die daar weer bij horen. Zo bouwen we hier, en met de andere overheden, stap voor stap aan een nieuw stelsel.

Voorzitter. De vragen die ik wil beantwoorden gaan vooral over het stelsel meer in het algemeen en over participatie. Daarnaast is er nog een enkele vraag gesteld die meer op het terrein van bijvoorbeeld woningbouw of de rol van gemeenten ligt. Voor de overige vragen verwijs ik graag naar de staatssecretaris, die na mij spreekt. Zij zal ook nog een flink aantal vragen beantwoorden.

De heer Smeulders vroeg of er via dit wetsvoorstel nu eigenlijk ook sprake is van decentralisatie. Dat is niet zo. Voor zover dat het geval is, is dat echt in zeer beperkte mate. Bestaande regelgeving wordt eigenlijk gewoon opnieuw gecodificeerd. Het handhaven van hoe het is, is dus een van de uitgangspunten daarbij. Alleen is bij het Besluit activiteiten leefomgeving gekeken naar welke regels beter lokaal zouden kunnen. Daarbij kregen gemeenten een taak erbij, en wel voor het stellen van locatiegerichte algemene regels. Om de overgang te vergemakkelijken, geven we die regels bij de inwerkingtreding alvast mee. We noemen dat dan de zogenaamde bruidsschat.

De heer Smeulders vroeg zich ook af of er in zekere zin niet ook juist een beperking van de lokale afwegingsruimte in zit. Het aanvullingsbesluit beperkt de lokale bestuurlijke afwegingsruimte inderdaad, maar dat is soms ook nodig om de gezondheid te beschermen. De voorgenomen regels zijn ongeveer net zo streng als de huidige en kennen een gelijkwaardig beschermingsniveau. Er verandert eigenlijk weinig. We zijn nog bezig met het verwerken van de consultaties als het gaat om het aanvullingsbesluit. Daar kunt u ook weer met het kabinet over in gesprek. Dat gebeurt pas in het najaar, wanneer dat zover is.

De heer Smeulders sprak ook over de verbetering van de omgevingskwaliteit. Hij vroeg of die echt beter wordt door de nieuwe Omgevingswet en door dit onderdeel daarvan. De Omgevingswet biedt hetzelfde pakket aan mogelijkheden om de leefomgeving te beschermen. De AMvB's bieden een gelijkwaardig beschermingsniveau, gelijk aan de huidige wetgeving. Maar we verwachten wel verbetering, want er ontstaat door de integratie in één wettelijk stelsel veel meer samenhang en veel meer inzichtelijkheid en daarmee verbetering in beleid en besluitvorming. Dat lijkt mij een goede zaak.

Hoe gaat de parlementaire controle in zijn werk? Het Aanvullingsbesluit geluid zal straks worden onderworpen aan een voorhangprocedure. Dat is de waarborg die de Kamer heeft voor inhoudelijke betrokkenheid. Zoals ik net al zei, is deze voorzien in de tweede helft van dit jaar.

De heer Smeulders, maar ook de heer Von Martels van het CDA vroeg naar de begrijpelijkheid van de wet en van de teksten. Een wet op zichzelf is niet altijd heel inzichtelijk, hoewel we daar wel naar moeten streven. Dat begrijp ik heel goed — ook zo'n debat. De wetteksten, wanneer je daar doorheen bladert, zullen niet voor iedereen toegankelijk zijn. We hebben daar zelf, denk ik, ook allemaal wel een beetje moeite mee. Uiteindelijk wordt het geheel wel veel inzichtelijker. Voor de gebruiker — dat geldt voor zowel burgers als overheden als bedrijven — is dat digitale stelsel dat we aan het maken zijn, heel belangrijk. Dat moet gebruiksvriendelijk zijn, nog veel gebruiksvriendelijker dan de wet, die wetstechnisch goed in elkaar moet zitten. In dat digitale stelsel zetten we ingewikkelde juridische termen om in begrijpelijke taal. De toelichting in het digitale stelsel schrijven we in gewoon Nederlands op. We zorgen dat mensen met vragen ergens terechtkunnen, namelijk bij het Informatiepunt Omgevingswet.

Tegen de heer Smeulders zei ik net al dat het geen dereguleringsoperatie is. Ik heb daar al een en ander over gezegd.

Voorzitter. Het volgende punt is een beetje een zijspoor, maar ik wil er even op ingaan. Het kan zijn dat de staatssecretaris er ook iets over zegt. De heer Van Gerven had het over windmolens. De reden dat ik er iets over wil zeggen, is niet zozeer datgene wat we vandaag bespreken, maar dat de heer Van Gerven verwees naar de Crisis- en herstelwet. Hij had de indruk dat burgers minder goed beschermd zouden zijn wanneer de Crisis- en herstelwet wordt gebruikt. Het klopt dat het met de Chw mogelijk is om bijvoorbeeld tijdelijk voor 30 jaar een windmolen te plaatsen, maar ook dan kunnen burgers gewoon naar de rechter. Het doet helemaal niets af aan de rechtsbescherming voor burgers. Ik wilde dat toch graag zeggen, zodat er niet een misverstand over blijft hangen.

Voorzitter. Dan participatie. Mevrouw Van Eijs vroeg daarnaar en vroeg zich af of er voldoende inspraak geborgd is en of participatie onderdeel is van deze wet. Zij verwees daarbij naar de complexiteit waar ik het net over had. Zij markeerde hoe belangrijk zij inspraak en participatie vindt. Ik denk dat dit precies is wat we met deze wetgeving verbeteren. We zorgen dat mensen aan de voorkant worden geïnformeerd. We maken complexe vergunningen, verordeningen et cetera inzichtelijk in een heldere, uniforme, openbare voorbereidingsprocedure. Daarbij kan iedereen zienswijzen indienen. Het besluit moet altijd worden gemotiveerd. Ik denk dat mevrouw Van Eijs op dat punt zou moeten weten dat participatie juist vooropstaat, ook in de vormgeving.

De heer **Van Gerven** (SP):
Ik wou nog even terugkomen op het vorige punt dat de minister aanhaalde: de windmolens en de Crisis- en herstelwet. De perceptie van de mens is niet altijd de perceptie van de minister, maar daar wil ik verder niet op door. Ik wil wel doorgaan op de opmerking die ik heb gemaakt in mijn betoog, dat de SP-fractie in deze aanvullingswet de windmolens mist. Het gaat vooral over sporen, wegen, industrieterreinen en dergelijke, maar niet over zaken als windmolens. Of is dat toch het geval?

Minister **Ollongren**:
Voor dat onderdeel — ik zei al, ik treed even buiten de paden vanwege de link die door de heer Van Gerven gelegd werd met de Crisis- en herstelwet — zal de staatssecretaris zo ingaan op wat wel en wat niet, want dat is ook in een aantal andere voorbeelden genoemd. Ik verwijs graag even door naar mijn collega.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan nog mevrouw Van Eijs.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Ik had nog een vraag over de inspraak. Ik ben blij om te horen dat het DSO een stuk toegankelijker wordt dan deze wettekst; ik denk dat dat voor iedereen prettig is. Het blijft wel zo dat zo'n omgevingsplan, waar een groot deel van dit soort dingen ook in neerslaat, een heel groot omvangrijk iets wordt als het door de gemeenteraad gaat. Ik kan me zo voorstellen dat een technisch onderwerp als "geluid" wegvalt als er bijvoorbeeld ergens een bouwplan staat; dan kijkt men daar vooral naar. Hoe gaan we er toch voor zorgen dat al die technische aspecten, al die verschillende gezondheidsaspecten bij een omgevingsplan ook voor de mensen inzichtelijk zijn?

Minister **Ollongren**:
Raadsleden zijn ook mensen, dus in dat opzicht denk ik dat mevrouw Van Eijs zowel de mensen bedoelt die ermee moeten werken, de ambtenaren, als de mensen die erover moeten besluiten als vertegenwoordiging, als burgers en inwoners van gemeenten die ermee te maken hebben. Het zijn tot op zekere hoogte wel verschillende doelgroepen. Ik denk dat bij het DSO het juist heel erg belangrijk is dat het qua vormgeving heel inzichtelijk is en qua taalgebruik niet juridisch maar gebruikersvriendelijk. Natuurlijk zal datgene wat door gemeenteraden wordt goedgekeurd iets intensiever leeswerk vereisen, maar het is wel het doel om dat daar ook zo helder mogelijk in op te schrijven, zodat je wel alle aspecten kunt zien en beoordelen en daarbij goed beslagen ten ijs komt, zou ik bijna zeggen. Je moet zeker kunnen weten dat de aspecten die je belangrijk vindt, in voldoende mate zijn meegewogen.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Ik kan me ook voorstellen dat we met elkaar in de gaten houden of dat wel gebeurt en of het te hanteren is door de

gemeenteraden die er in zo veel gemeenten over moeten beslissen. Zit dat in de evaluatie of de monitoring?

Minister **Ollongren**:
Het zit al in de aanpak die we nu hebben. We bereiden nu de gemeenten al voor, in samenwerking met de VNG en andere partijen, op hoe ze hiermee om moeten gaan. We doen experimenten en we hebben al een voorbeeld van hoe het DSO gaat werken. Het zit eigenlijk ook al in het oefenen met het ermee werken. Dat is wat mij betreft heel belangrijk, want in die voorbereiding komen ongetwijfeld ook dingen aan het licht die beter, duidelijker en inzichtelijker kunnen. Dat kunnen we dan meewegen op weg naar het moment waarop het definitief ingaat.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Gaat u verder.

Minister **Ollongren**:
Voorzitter. Dat over participatie. Dan nog een paar opmerkingen over de relatie met woningbouw en de bouwopgave. Inderdaad, we hebben een forse woningbouwopgave en we willen de bouwproductie op peil houden. Natuurlijk is er een samenhang met geluid. We willen dat het prettig en gezond wonen is, zowel in de woning als wanneer je even in je tuintje of op het balkon bent. Dus moeten we weten hoe we omgaan met geluid, lawaaiige omgeving en locaties waar veel omgevingsgeluid is. Soms kan je met wat meer moeite en creativiteit geluidshinder voorkomen. Dat gaat dan vaak weer gepaard met wat hogere kosten voor het bouwproject. Ik denk dat we pas bij het aanvullingsbesluit — ik kom dan voor een deel weer op het terrein van de staatssecretaris — heel specifiek gaan worden over de geluidsnormen die dan relevant zijn en over de technische maatregelen die dan relevant zijn. Nu gaat het echt over het wetsvoorstel, dat gaat over de systematiek van de geluidproductieplafonds en dat de geluiden van wegen, spoorwegen en industrieterreinen daar niet boven mogen komen. Die afspraak voorkomt dat groeiend verkeer bijvoorbeeld een steeds groter deel van de milieugebruiksruimte zou innemen ten koste van wonen. Dat is niet wat wij graag willen.

Dan ook nog de vragen die gesteld zijn over woningbouw langs het spoor. Daar geldt eigenlijk precies hetzelfde voor. Het aanvullingsbesluit zal moeten zorgen voor meer balans tussen de normen voor spoor- en wegverkeer. Ook daar geldt dat de urgentie van de bouwopgave belangrijk is. We moeten ervoor zorgen dat we voldoende mogelijkheden creëren en dat we op een slimme manier een balans vinden tussen wat mogelijk is of wat je er extra aan kunt doen op technisch vlak, en wat er niet kan. Ik denk dat de staatssecretaris ook nog hierop zal ingaan.

Tot slot wilde ik nog één vraag beantwoorden.

De **voorzitter**:
Een ogenblik. De heer Ziengs.

De heer **Ziengs** (VVD):
Het kan zijn dat de minister er nog een antwoord op gaat geven, of misschien heeft ze het antwoord al gegeven maar heb ik het even gemist. Ik zei in mijn inbreng dat de norm voor spoorweglawaai wordt bijgesteld van 8 dB naar 6,65 dB. Mijn inbreng was dat mijn fractie dat geen goede maatregel leek, omdat het ons beperkend leek uit te pakken voor woningbouw. Volgens mij heb ik op die specifieke vraag nog geen antwoord voorbij zien komen.

Minister **Ollongren**:
Als de heer Ziengs aan het einde van de eerste termijn van ons beiden nog geen antwoord heeft, beloof ik dat ik daar nog op terug ga komen.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

Minister **Ollongren**:
Ja, ik wil nog één opmerking maken over de samenhang in de benadering. We maken een apart geluidproductieplafondbesluit, terwijl we een samenhangende benadering hebben van de fysieke leefomgeving. Die samenhangende benadering is nu net een van de doelen van de Omgevingswet. Die samenhang gaat natuurlijk over het geheel. Het is een samenhang op lokaal vlak, maar dat niet alleen. Het kan ook een samenhang zijn die op een hoger niveau ligt, beredeneerd vanuit het Huis van Thorbecke en de verschillende bestuurslagen. Ik vind dat niet in tegenspraak met elkaar. De Omgevingswet dwingt ieder bestuursorgaan om rekening te houden met de samenhang en met elkaars taken, zou ik bijna zeggen. Als een provincie een geluidproductieplafond vaststelt voor een provinciale weg, dan is dat in samenhang met het hele stelsel. Als een provincie een nieuwe weg aanlegt, moet er ook rekening gehouden worden met toekomstige woningbouw in dat hele gebied. Dus ik zie daar geen spanning in, maar ik zie het als onderdeel van de aanpak.

Voorzitter. Daarmee denk ik dat ik de vragen over het stelsel en wat meer overkoepelende vragen heb beantwoord. Ik stel voor dat staatssecretaris Van Veldhoven het van mij overneemt.

De **voorzitter**:
Ik dank u zeer. Dat lijkt mij een uitstekende gedachte. Ik geef haar graag het woord, de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat.

□

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Dank u wel, voorzitter. Ik moet zeggen dat door het intro van de heer Von Martels, die aangaf met welk geluidsniveau de Kamerleden spraken, namelijk tussen de 75 dB en 85 dB, duidelijk werd dat zij zelfs boven het geluidsniveau uitkomt dat wij acceptabel vinden voor wegwerkzaamheden. Dat is misschien iets om ons allemaal eens goed bewust te zijn.

Een gelijkwaardig beschermingsniveau, daar begon de heer Ziengs over. En terecht, want dat is belangrijk. Het is het

algemene uitgangspunt van het kabinet in de Omgevingswet. Het gaat erom dat gezondheid en omgevingskwaliteit in balans zijn met alle andere activiteiten die wij in Nederland uitvoeren. Dat betekent niet dat elke norm exact op hetzelfde niveau terugkomt, want dan zou er geen enkele vereenvoudiging zijn, terwijl dat nadrukkelijk een doel was van de hele exercitie met de Omgevingswet. Over het geheel gezien wordt een vergelijkbaar beschermingsniveau geboden als met de huidige wetgeving. Ik heb dat nader toegelicht in mijn brief aan de Kamer bij de indiening van het wetsvoorstel.

De kern van de geluidsregelgeving blijft bij de overgang van de Omgevingswet overeind: het beschermen van mensen tegen een te hoog geluidsniveau. Het is een gedeelde verantwoordelijkheid van het Rijk, provincies en gemeenten, binnen door het Rijk vastgestelde kaders, die op AMvB-niveau vastgelegd worden. Het is dan aan de decentrale overheden om een lokale afweging te maken, binnen die kaders, passend bij de lokale situatie.

Dat is misschien een wat lang antwoord op een vraag die ik een aantal Kamerleden heb horen stellen. Zij zeiden: wij vinden het zowel belangrijk dat er landsbrede bescherming is, als dat er ruimte is voor maatwerk. Dat is eigenlijk precies wat er gedaan wordt. Er wordt een stelsel vastgelegd met standaardwaarden en eisen aan een harde bovengrens. Binnen die bandbreedte, die overal hetzelfde is, kun je naar lokaal maatwerk kijken. Op gemeentelijk niveau zal de afwegingsruimte op onderdelen worden vergroot, maar tegelijkertijd is er een helder normenkader.

In antwoord op de heer Ziengs is het volgende misschien nog goed om te noemen. Het systeem van de Omgevingswet kent nieuwe begrippen en instrumenten. Nieuwe regels zijn daar ook op afgestemd. Een voorbeeld is het nieuwe omgevingsplan. Een deel van de gemeentelijke geluidregels voor industrieterreinen keert daarin terug. Het instrument is dus nieuw, maar het beschermingsniveau blijft gelijk. Het is waar dat vertrouwde begrippen verdwijnen, maar daarvoor komen uniforme begrippen in de Omgevingswet in de plaats.

De **voorzitter**:
Een ogenblik. Meneer Ziengs.

De heer **Ziengs** (VVD):
Ik kom even terug op de beantwoording op de vragen die ik gesteld heb over de normering. De staatssecretaris antwoordde dat niet elke norm in dezelfde vorm terugkomt, omdat dat geen vereenvoudiging zou zijn. Waar het onze fractie om gaat, is dat er geen verscherping plaatsvindt. Een norm van 50 dB zet je dus ook weer om in 50 dB. In mijn inbreng gaf ik aan dat we situaties meemaken waarin het 52 dB is en het plotseling terug moet naar 47 dB. Dat zou kunnen betekenen dat er extra maatregelen getroffen moeten worden die investeringen vergen die veel hoger liggen dan wanneer je gewoon naar de normale norm terug moet. Dat was in feite de kern van mijn betoog. We zijn het er allemaal over eens dat we mensen moeten beschermen tegen een hoog geluidsniveau.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Zeker, voorzitter. Ik denk dat hier voor een deel een discussie ontstaat die ik even moet uitleggen. De regels voor geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen zijn beleidsneutraal overgenomen. Er zijn onderdelen waarvoor dit nog niet in de wet stond, maar het al wel is afgesproken. Een voorbeeld daarvan is de uitrol van geluidproductieplafonds naar provinciale wegen. Dat is een vernieuwing die al in 2011 is aangekondigd en die vigerend beleid was toen dit kabinet aantrad. Een ander kabinet-Rutte was daar destijds verantwoordelijk voor. Dat beleid wordt ingebouwd in het stelsel en kan dus nu beleidsneutraal worden genoemd, omdat het besluit al was genomen maar dat nog wachtte om in deze wet te worden verwerkt.

Ook is er het specifieke voorbeeld over het spoor dat de heer Ziengs noemde. Dat betreft een bestuurlijke afspraak met de VNG uit 2013. Het doel was toen een betere balans in het normenkader van spoor en rijkswegen. In die context is deze afspraak toen gemaakt. Ook daar betreft het eigenlijk een kwalificatie van een beleidsafspraak die al is gemaakt. Maar ik snap heel goed dat de heer Ziengs vraagt: dat stond nog niet in de oude wet, dus hoe zit dat dan? Dat is dus op deze wijze afgesproken.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
De heer Smeulders vroeg nog waarom het geluid van luchtvaart hier niet in wordt meegenomen. Het geluid van luchtvaart wordt gereguleerd in de Wet luchtvaart. Al bij de totstandkoming van de Omgevingswet is geconcludeerd dat het behoud van deze specifieke geluidregels voor de gebruikers overzichtelijker en gemakkelijker is dan het integreren van deze regels in de Omgevingswet. Die keuze geldt voor alle milieuregels van de luchtvaart, ook regels over bijvoorbeeld externe veiligheid. Alleen de regels voor ruimtelijke beperkingen als gevolg van luchtvaart gaan over naar de Omgevingswet. Alle andere regels blijven in de Wet luchtvaart. De reden dat die ruimtelijke beperkingen wel overgaan, is dat ze zo'n sterke relatie hebben met de gemeentelijke omgevingsplannen. Met een apart wijzigingsbesluit zullen die regels vervolgens worden ingevoegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De heer Smeulders vroeg naar het beschermingsniveau. Ik denk dat u allen vanuit misschien een eigen invalshoek vroeg of dat ongeveer gelijkwaardig is. En ja, dat is het. In antwoord op de heer Smeulders zeg ik dat bij een beschermingsniveau overigens niet alleen de normen een rol spelen, maar ook in welke mate die normen toe te passen zijn. Zo is onder de vorige wetgeving het handhavingsgat geconstateerd. Je zou dan kunnen denken dat er misschien meer mogelijk was. Maar wanneer een wegbeheerder bijvoorbeeld een weg wilde verbreden, werd hij in een keer geconfronteerd met een geluidbelasting die veel hoger bleek dan op papier, omdat er allerlei toenames waren geweest die niet gemonitord waren. De wegbeheerder werd dan ineens verantwoordelijk voor het oplossen van geluidsproblematiek die eigenlijk gecreëerd was door anderen en waarop niet gehandhaafd was.

Door continu te gaan monitoren, zorgen wij ervoor dat wij tijdig de maatregelen toeschrijven aan de effecten die de geluidbelasting verder versterken. In het aanvullingsbesluit wordt in deze samenhang onderbouwd dat er sprake is van een gelijkwaardig beschermingsbureau. Daarover komen wij nog met de Kamer te spreken, want ook dat aanvullingsbesluit komt naar de Kamer. De monitoring is dus een belangrijk onderdeel van het verzekeren van een gelijkwaardig beschermingsniveau.

De heer Van Gerven vroeg waarom windturbines niet in de aanvullingswet zitten. De huidige regels uit het Activiteitenbesluit staan al in het Besluit kwaliteit leefomgeving, dat in 2018 in het Staatsblad is gepubliceerd. De aanvullingswet regelt de omzetting van de Wet geluidhinder, die alleen betrekking heeft op infra en industrieterreinen. Windturbines zitten hier niet in en ze worden nu ook niet omgezet, maar over de windturbines is dus al wel iets geregeld in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De heer Smeulders vindt het belangrijk dat volksgezondheid moet terugkomen in het aanvullingsbesluit. Ik weet dat wij in de discussie over de Omgevingswet zelf — misschien refereert de heer Smeulders daaraan — veel met elkaar hebben gesproken over het belang van de volksgezondheid. Daarom is het belang van het beschermen van de gezondheid ook al expliciet geregeld in de Omgevingswet zelf. Bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties en het stellen van regels daarover moet de gemeente dus al rekening houden met het gezondheidsbelang. Ook regelt het wetsvoorstel dat regels in het Besluit kwaliteit leefomgeving worden gesteld met het oog op het belang van de gezondheid. Dit is dus absoluut een aspect dat alle aandacht heeft, maar dan op andere plekken in het stelsel.

De heer Smeulders en naar ik meen ook de heer Von Martens hebben gesproken over de zorgen van provincies en gemeenten over het beschermingsniveau. Met het Aanvullingsspoor geluid verbeteren wij de bescherming op een aantal punten, niet op het niveau van de wet, maar op het niveau van het aanvullingsbesluit. Dat handhavingsgat is eigenlijk het belangrijkste wat ik zojuist al heb uitgelegd. Daarnaast is er gezegd, ook in de discussies die wij met elkaar hebben gevoerd over de Wet Swung, Swung-1 en Swung-2, dat wij voor die cumulatie van geluid een oplossing zouden moeten vinden. Dat punt is nu meegenomen in deze wet.

De regels voor het optellen van geluid afkomstig van meerdere bronnen worden verbeterd, want als een woning door meerdere geluidsbronnen wordt belast, heeft de bewoner last van dat geluid en niet zozeer van bron A of bron B. Dan is het dus ook belangrijk om met elkaar goede regels te hebben over hoe die cumulatie van geluid werkt. Dit was een nadrukkelijke wens van de Kamer bij de wetsbehandeling van de geluidproductieplafonds voor de rijksinfrastructuur. Met deze verbetering wordt mede invulling gegeven aan de motie van de leden Van der Graaf en Sienot.

Mevrouw Van Eijs vroeg hoe burgers weten dat zij voldoende beschermd worden tegen geluid. Daarover zou ik het volgende willen zeggen. Aan de ene kant is er straks een helder kader waaraan alle gemeenten moeten voldoen, maar aan de andere kant is er ook die afwegingsruimte. Dat is de afwegingsruimte tussen de standaard- en de grenswaarde. Er zijn natuurlijk ook weer allerlei regels voor het wanneer op welke manier daarmee om te gaan. Maar de precieze bescherming is mede afhankelijk van de lokale afweging. Daarmee borgen wij aan de ene kant dat een basisbescherming gewoon geregeld is, zonder dat je net doet of het in Appingedam precies hetzelfde is als in Amsterdam. De lokale situatie kan vragen om andere oplossingen. Hierop komen wij overigens nog terug bij de bespreking van de voorhang van het aanvullingsbesluit.

De heer Von Martels vroeg of wij door de verandering van een geluidszone naar aandachtsgebied een risico lopen op meer overlast. Dat is niet zo. De geluidszones en de aandachtsgebieden hebben geen rechtstreeks gevolg voor de bescherming. Als dat een-op-een wél gekoppeld zou zijn, zou dat zo kunnen zijn. Het is dus terecht dat de heer Von Martels die vraag stelt. Maar die gebieden bepalen waar de geluidregels gelden. Onder de Omgevingswet zullen de aandachtsgebieden beter aansluiten bij de echte geluidbelasting.

Voorts vroeg de heer Ziengs of wij zicht hebben op de verschillen tussen de oude geluidszones en de nieuwe geluidaandachtsgebieden. Ik heb daar zo-even al iets over gezegd. De huidige geluidszones stammen uit de jaren tachtig van de vorige eeuw. Voor drukke autosnelwegen zijn die inmiddels te krap, omdat de standaardwaarden ook buiten die zone worden overschreden. De bescherming van de gezondheid faalt dan eigenlijk. Met de grotere geluidaandachtsgebieden wordt dit gecorrigeerd, want het geluidaandachtsgebied omvat exact het gebied waarbinnen het geluid hoger is dan de standaardwaarden. Maar dat zegt dus nog niks over de normering zelf. Dat doet alleen het reëel in kaart brengen van waar de geluidbelasting is, zodat je vervolgens kunt bepalen welke maatregelen genomen moeten worden.

Meneer Ziengs constateerde dat er in de oude situatie geen monitoring was van provinciale wegen en waterschapswegen. Hij vroeg wat de gevolgen zijn van monitoring in de nieuwe situatie. De monitoring betekent dat we dan een reëler beeld hebben van de geluidbelasting. Door te monitoren weet je wat de situatie is, of er sprake is van een toename en in welke mate er maatregelen getroffen moeten worden. Het betekent dus eigenlijk gewoon dat we beter weten hoe de geluidbelasting is.

De heer Ziengs vroeg ook nog waarom een woning bij overschrijding van de norm moet worden teruggebracht tot 3 dB onder die norm. Dat is een onderdeel van het huidige geluidproductieplafondstelsel voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. Eigenlijk is het korte antwoord op deze vraag: om ondoelmatige investeringen telkens weer te voorkomen. Want stel, je woont vlakbij een weg en je komt onder de maximale waarde die je moet halen, dan wordt er eigenlijk gezegd: investeer dan zo dat je een stukje daaronder komt, zodat je bij een eventuele volgende toename van verkeer op die weg, niet meteen opnieuw moet gaan saneren. Daarmee wordt dus beoogd om ondoelmatige investeringen in saneringen te voorkomen.

De heer **Ziengs** (VVD):
Mag ik beide punten in één interruptie doen?

De **voorzitter**:
Zeker.

De heer **Ziengs** (VVD):
Het eerste punt ging over de geluidswaarden. Ik moet even kijken hoe ik dat zelf geformuleerd heb. Ik begin met het tweede punt, dat is makkelijker. Dan schiet mij straks die eerste wel weer te binnen. Doordat het tweede punt erachteraan kwam, drukte ik het eerste punt even wat weg. Dus eerst over die decibelvermindering van 50 dB naar 47 dB. De staatssecretaris stelt dat men dan maar één keer een investering hoeft te doen. Maar als je eigenaar bent van een pand en je zit op 52 dB en je kunt dat door het aanbrengen van een schuimplaten wandje van €1.000 terugbrengen naar 50 dB, de wettelijke norm dus, of je moet naar 47 dB en een investering doen van €30.000, dan zit daar wel een aanmerkelijk verschil tussen. Dus de wet omzetten, van oud naar nieuw, zou betekenen dat als je het terugbrengt naar 50 dB, je op dat moment aan de norm voldoet. Dat was de insteek van mijn betoog.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Dit is al een onderdeel van het huidige geluidproductieplafondstelsel voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. Ik kan meneer Ziengs nog wel iets zeggen — de minister refereerde daar ook al even aan — over de zogeheten botsproef. Het punt dat de heer Ziengs noemt, zit niet zozeer in de wet, maar in het besluit dat na de zomer naar de Kamer komt. Tussen vandaag en het moment dat het besluit naar de Kamer komt, wordt er met alle partijen die hierbij betrokken zijn, een zogeheten botsproef gedaan op het aanvullingsbesluit. De heer Ziengs heeft nog een paar andere vragen gesteld waar ik later op terug zal komen, maar ik denk dat het nuttig is dat we in die toets, met alle partijen die daar in de praktijk mee te maken hebben, deze specifieke voorbeelden meenemen. Ik zal daar in de brief aan de Kamer op terugkomen. Want ik snap de vraag van de heer Ziengs heel goed. Waarom moet je meer investeren dan waartoe je wettelijk verplicht zou zijn? Het is goed dat we met elkaar kijken of de overgang naar dat besluit nog specifieke problemen met zich meebrengt, of de situatie hetzelfde blijft en om welke redenen die situatie dan zo is.

De heer **Ziengs** (VVD):
Dank voor de toezegging. Mijn andere punt is inmiddels ook weer boven komen drijven. Ik begon inderdaad over de normeringen die gesteld waren als het gaat om de geluidswaarden en hoe het zit als die bijvoorbeeld aanmerkelijk lager liggen. De specifieke vraag in mijn inbreng was: heeft dat ook direct gevolgen voor besluiten? Wordt beleid op dat moment direct omgezet in een besluit? Als de waarde na die monitoring uiteindelijk lager blijkt te liggen, zou je bijvoorbeeld daar waar een snelheid van 70 geldt, deze naar 90 kunnen brengen — ik noem maar wat — of net andersom. En kan dat dan op korte termijn? Daar was mijn vraag in principe op gericht.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Je moet natuurlijk altijd een bepaald zorgvuldigheidsvereiste in acht nemen voordat je, bijvoorbeeld, een bepaalde snelheid zou kunnen doorvoeren. Dat heeft ook met andere eisen te maken. Denk maar aan de discussie rond de Programmatische Aanpak Stikstof. Maar weten wat de situatie is, betekent dat je ook weet welke ruimte er is voor bepaalde ontwikkelingen. Maar dan moet je natuurlijk nog steeds voldoen aan de andere eisen die voor zo'n project van belang zijn. Je geeft dan wel aan waar de ruimte is of waar de knelpunten zijn. Meten is weten in dit geval.

De **voorzitter**:
Meneer Ziengs nog?

De heer **Ziengs** (VVD):
En dan aanvullend. Zoals ik de beantwoording hoor, wil dat zeggen dat als het andersom is, als tijdens de monitoring blijkt dat de waarde hoger ligt, er vrij snel een besluit kan worden genomen om aanpassingen te doen.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Ik weet niet wanneer duidelijk wordt dat een grenswaarde wordt overschreden. We hebben een standaardwaarde en dat is waar je naar streeft. Daar moet je een stuk boven zitten, wil je een grenswaarde overschrijden. Als je een grenswaarde overschrijdt, dan is er een afwegingsladder die in werking treedt. Het is niet zo dat morgen de deur op slot gaat, maar dan moet je als bevoegd gezag laten zien dat je hebt bekeken waar het vandaan komt. Dan bekijk je welke reductiemaatregelen er zijn en of die doelmatig zijn. Als ze doelmatig zijn, moet je ze gewoon nemen; daarvoor zijn ze ook doelmatig. Als ze niet doelmatig zijn, moet je in ieder geval zorgen dat de binnenwaarde gegarandeerd wordt, zodat mensen in hun huis rustig kunnen slapen. Zo treedt er een cascade in werking. Als ergens een zo groot probleem is dat het gezondheidsschade oplevert, moet je gaan kijken wat je daaraan kunt doen. Zo zit de systematiek in elkaar.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Voorzitter. Er zijn een aantal vragen gesteld over het WHO-rapport. Hoe staat het met het onderzoek? De Kamer heeft er eerder over gesproken. Toen hebben we gezegd dat het een belangrijk onderzoek is. Ik denk ook dat we moeten bekijken wat het zou betekenen voor de Nederlandse situatie. Daarom doet het RIVM nu onderzoek naar die vraag, ter uitvoering van de motie-Schonis. Ik heb op 7 maart in het AO Leefomgeving toegezegd dat ik de Kamer daarover voor het eind van het jaar zal informeren. Dan zal ik ook aangeven hoe dit zich verhoudt tot de norm. Het is een belangrijk onderzoek en er wordt nu serieus gekeken naar wat dit voor Nederland zou betekenen. Velen van u hebben daar vragen over gesteld.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Klopt. Er wordt nu een onderzoek gedaan. Stel nou dat uit dat onderzoek komt dat de norm in Nederland eigenlijk te laag is. Is de staatssecretaris dan bereid om die norm te verhogen, in lijn met de uitkomst van dat onderzoek?

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Dit zijn natuurlijk gezondheidsnormen. Voor andere gezondheidsnormen hebben we ook aangegeven dat we ernaar streven om steeds dichter bij dat soort normen te komen. Daarom laat ik eerst een vertaling maken wat dit betekent voor Nederland; dan zullen we kijken hoe we dat moeten vertalen naar de Nederlandse situatie. Het is een belangrijk rapport, dus daarom laten we die analyse ook maken.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Ik kan niet vooruitlopen op de uitkomsten als er nog een onderzoek loopt. Dat is altijd jammer.

De heer Van Gerven vroeg waarom we niet het Deense model volgen om normen te stellen aan laagfrequent geluid. Hij refereerde aan de normen in Denemarken. In antwoord hierop kan ik zeggen dat de Nederlandse standaardnorm soms soepeler en soms strenger is dan de Deense norm, maar dat het beschermingsniveau vergelijkbaar is. Ook de WHO geeft advieswaarden voor windturbines in Lden en niet in een maat voor laagfrequent geluid. Ook in Nederland wordt gerekend met Lden.

Mevrouw Van Eijs constateerde dat er onvoldoende duidelijkheid is over cumulatie en optelling. Die cumulatie is inderdaad een ingewikkeld proces. Daar wordt door de Kamer al langer over gesproken. De regels voor cumulatie en optelling krijgen vorm in het Aanvullingsbesluit geluid, dus daar komen we nog op terug.

De heer **Van Gerven** (SP):
Ik ben een beetje in verwarring door het antwoord van de staatssecretaris over de Deense en de Nederlandse normen. Volgens mijn informatie is er in Denemarken wel een norm voor laagfrequent geluid, maar in Nederland niet. Klopt dat?

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Ik kan ook alleen maar zeggen dat volgens mijn informatie de WHO advieswaarden voor windturbines geeft in Lden en niet in een maat voor laagfrequent geluid. Ik ben graag bereid om nog even na te vragen of er in Denemarken daarnaast ook een geluidsnorm is voor laagfrequent geluid, maar die informatie heb ik nu niet. Ik kijk nog even of ik in tweede termijn een nader antwoord heb voor de heer Van Gerven.

De heer **Van Gerven** (SP):
Heel goed. Ik heb hier een document uit 2013 waarin Arcadis wordt aangehaald. Daarin wordt gesproken over de norm die in 2012 in Denemarken zou zijn ingevoerd. Maar goed, laten we daar in tweede termijn nog even op terugkomen.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Misschien kan de heer Van Gerven nog even laten weten waar precies aan werd gerefereerd. Dat kan het misschien wat makkelijker maken om de informatie op te halen. Wij rekenen in ieder geval met de waarden waarmee de WHO ons adviseert te rekenen.

Voorzitter. Dan de A50. Langs de A50 gelden geluidproductieplafonds. Rijkswaterstaat leeft deze plafonds na en neemt zo nodig maatregelen. Dit betreft de vraag van de heer Van Gerven over de A50. Rijkswaterstaat beheert daar de geluidproductieplafonds en neemt zo nodig maatregelen.

Mevrouw Van Eijs vroeg welke activiteiten onder geluidplafonds van industrieterreinen vallen. Met de Omgevingswet is het begrip "inrichting" vervangen door "activiteit". Onder de geluidproductieplafonds voor industrie vallen alle activiteiten die leiden tot de emissie van geluid. Dat geldt niet voor het geluid van doorgaande wegen op een industrieterrein, want dat geluid is hier dan apart geregeld. Maar alle industriële activiteiten die geluid veroorzaken vallen daar dus onder.

Bij een industrieterrein — ik gaf net al de combinatie aan van wegen en industriële activiteiten — is het omrekenen naar een geluidproductieplafond niet eenvoudig. Daarom zal het aanvullingsbesluit instructieregels bevatten voor de eerste geluidproductieplafonds voor industrieterreinen. Daarover komen wij bij de voorhang te spreken. Het is ook een van de punten — ik noemde het net tegenover de heer Ziengs — waarbij ik denk dat we de praktische uitwerking daarvan moeten gaan bespreken met de mensen die hierdoor in de praktijk worden geraakt. Dan kunnen we kijken hoe dat in de praktijk uitwerkt en hoe we ervoor kunnen zorgen dat het voor iedereen helder is en dat er op een gelijkwaardige manier mee om wordt gegaan. Daar komen we dus nog met uw Kamer over te spreken, namelijk bij de behandeling van het besluit in het najaar.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Ik weet niet of de staatssecretaris er nog op komt, maar bij het lezen van de tekst bevreemdde het mij. Ik kan mij voorstellen dat zo'n geluidplafond wordt overschreden en dat de gemeente dan bijvoorbeeld moet ingrijpen of zou moeten zorgen dat het geluid weer onder het plafond belandt. Ik vroeg mij eigenlijk af of een gemeente zoiets kan afdwingen. Want de bedrijven moeten er uiteindelijk voor zorgen dat ze minder lawaai maken.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Zodra er sprake is van een overschrijding — dat was net ook mijn antwoord aan de heer Ziengs — treedt natuurlijk een bepaalde cascaderingsladder in werking. Dan zal bekeken moeten worden wie de veroorzaker is van de overschrijding. Juist doordat we nu dus beter monitoren — dat zei ik in het antwoord aan de heer Smeulders — kun je elke geluidtoename onderzoeken en toedelen aan degene die de geluidtoename veroorzaakt voordat je jaren verder bent, een grote cumulatie is opgetreden, men in één keer boven het plafond zit en iedereen zich afvraagt wie daar nu verantwoordelijk voor is. Die monitoring gaat dus juist helpen om dat goed in beeld te houden. Dit is nou precies een van die punten. Een voorbeeld. Stel dat het drukker wordt op de weg die over zo'n industrieterrein loopt en dat er sprake is van een toename van het industrieel geluid, dan zou je dus moeten kunnen monitoren welk deel waar vandaan komt om ook te bepalen wat gewoon een eerlijke

verdeling is van de kosten, om ervoor te zorgen dat het geluid weer onder het geluidproductieplafond komt. Dit zijn precies de praktische uitwerkingen waar we tussen nu en het moment dat het besluit naar de Kamer komt met alle partijen in de praktijkproef — wij noemen het de botsproef — nog over praten. Bij het besluit zal de uitwerking waaruit blijkt op welke manier dat werkt, er dus ook zijn.

We zullen noteren dat de kostentoedeling voor mevrouw Van Eijs een vraag is. Daarbij is het dus de vraag of het altijd bij de gemeenten terechtkomt of dat het ook bij de private partijen terecht kan komen als zij veroorzaken dat het boven het plafond uitkomt. We zullen zorgen dat we daarop terugkomen als we over het besluit spreken.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
De heer Von Martels vroeg naar het doelmatigheidscriterium: hoe zit het met de regeling en wanneer wordt het geëvalueerd? Bij het opstellen van de regeling onder het aanvullingsbesluit zal met alle betrokken partijen overlegd worden over de inhoud van het doelmatigheidscriterium. Dat is eigenlijk het antwoord op een aantal van zijn vragen in één, want de doelmatigheidscriteriumregeling zal worden opgenomen in de regeling die onder het aanvullingsbesluit komt.

Dan was er nog een vraag van de heer Smeulders over basisgeluidemissie. Dat is een te monitoren parameter in de zin van de Omgevingswet. Andere voorbeelden zijn zwemwaterkwaliteit en luchtkwaliteit. Met de basisgeluidemissie wordt dus de toename van het geluid bewaakt, zoals ik net aangaf in antwoord op mevrouw Van Eijs. Met de geluidkaart van de EU-richtlijn wordt het geluid bij geluidgevoelige gebouwen in kaart gebracht. Voor beide taken worden dezelfde gegevens gebruikt, waardoor de extra inspanningen en de administratieve lasten voor het monitoren van de BGE beperkt zijn.

De gemeenten krijgen als wettelijke taak om omwonenden te beschermen tegen schade aan de gezondheid door geluid van gemeentewegen. Een van de doelen van het nieuwe geluidbeleid, Swung, is het verbeteren van de bescherming tegen autonome toename van geluid of verkeersgroei. Door de vijfjaarlijkse monitoring wordt de toename van geluid ook op gemeentelijke wegen bewaakt. Dat betekent dan dus weer dat als er toch boven een grenswaarde wordt gegaan, gemeenten dan ook maatregelen moeten nemen. In samenhang met de geluidkaart van de EU-richtlijn wordt zo eens per vijf jaar duidelijk waar grote toenames van geluid hebben plaatsgevonden en waar geluidsniveaus zo hoog zijn dat ze schadelijk zijn voor de gezondheid. Dan treedt dus die cascade in werking waar ik het al eerder over heb gehad.

Voorzitter. Als het goed is, heb ik daarmee de vragen van de leden beantwoord.

De **voorzitter**:
Ik kijk even naar de leden en ik zie geen beweging, dus ik ga ervan uit dat dat juist is. Daarmee komt er een einde aan de eerste termijn van de zijde van de bewindslieden.

Ik kijk even of er nog behoefte is aan een tweede termijn. Dat is het geval.

Dan geef ik meneer Smeulders daarvoor het woord. Hij heeft vier minuten, als hij dat wil.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Dank u wel, voorzitter. Die vier minuten ga ik niet nodig hebben, denk ik. Dank aan beide bewindspersonen voor de beantwoording. Ik heb nog een vraag en ik wil een motie indienen.

De vraag gaat over het meer principiële punt van deze wet: is dit nou wel of geen deregulering? De minister geeft dan aan: "Nee, de regels worden eigenlijk neutraal overgezet. Er komen alleen minder regels in de wet en meer regels in lagere regelgeving. En die lagere regelgeving komt via de voorhang naar de Kamer, dus daar heeft u gewoon iets over te zeggen." De vraag die ik daarbij dan wel heb, is of alle aanpassingen op die AMvB's ook via voorhang naar de Kamer komen. Want dat is op wetsniveau natuurlijk wel zo.

Dat betekent dus het volgende. Stel dat er een volgend kabinet zit, dat misschien zegt dat die regels wel wat minder kunnen. Als dat kabinet dan de wet wil aanpassen, dan heeft de Kamer daar iets over te zeggen. Maar als dat via die AMvB's dan niet meer zo is, dan kan het wel degelijk leiden tot een verslechtering van de bestaande situatie. Daar maakt mijn fractie zich gewoon zorgen over. Dat is mijn vraag.

Dan het tweede punt. Dat betreft een motie die wij hebben. Die gaat over de geluidsnormen en het aspect van volksgezondheid daarin. Aan de ene kant snap ik dat er wordt aangegeven: op andere plekken in de Omgevingswet is het aspect volksgezondheid geregeld, dus dat hoeft niet expliciet. Dat klinkt logisch, maar dit gaat aan de andere kant wel specifiek over het onderdeel geluid. Ik dien daar zo een motie over in, maar als de minister of de staatssecretaris mij echt een aantal concrete voorbeelden kan geven van andere plekken in de wet waarin dat aspect geluid al zo duidelijk meegenomen wordt dat de motie overbodig is, dan ben ik altijd bereid om die in te trekken. Maar tot op heden ben ik daar niet van overtuigd. Dat gaan we hopelijk in de reactie wel meemaken.

De motie luidt als volgt.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in het voorlopige Aanvullingsbesluit geluid diverse geluidsnormen worden gesteld;

overwegende dat de volksgezondheid geen expliciet criterium is voor de normstelling in het voorlopige Aanvullingsbesluit geluid;

van mening dat het belang van de volksgezondheid een belangrijk criterium zou moeten zijn bij het stellen van geluidsnormen;

verzoekt de regering om het belang van de volksgezondheid expliciet op te nemen in het definitieve Aanvullingsbesluit geluid,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Smeulders. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 10 (35054).

Dan geef ik het woord aan de heer Van Gerven. Hij heeft nog drie minuten en twintig seconden.

De heer **Van Gerven** (SP):
Voorzitter. Dat moet lukken. Dan kan ik de resterende tijd gebruiken voor een volgend debat, al weet ik niet of het zo werkt; of de voorzitter het daar dan mee eens is.

Ik zal allereerst een motie voorlezen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat laagfrequent geluid tot slaapritmestoornissen en andere gezondheidsklachten kan leiden en dat in Denemarken reeds normen voor deze vorm van geluid zijn gesteld;

overwegende dat de regering momenteel onderzoek doet naar de gezondheidseffecten van laagfrequent geluid, maar dat Nederland nog geen normen kent;

verzoekt de regering bij het lopende onderzoek naar de gevolgen van laagfrequent geluid tevens de Deense normen op deze vorm van geluid te onderzoeken en een geluidsnorm te ontwikkelen die hiermee overeenkomt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Gerven. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 11 (35054).

De heer **Van Gerven** (SP):
Als het gaat over geluid en windturbines, begrijp ik dat dat op een andere manier geregeld wordt dan via de aanvullingswet waarover we vanavond spreken. Dat geeft dan toch weer enige geruststelling. Als we dan ook nog de goede normen daarvoor invoeren, word ik nog gelukkiger.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Ik dank u zeer. Ik kijk even naar mevrouw Van Eijs. Zij ziet af van een inbreng. Dan ga ik naar de heer Von Martels. U heeft nog 2 minuten en 40 seconden.

De heer **Von Martels** (CDA):
Dank u wel, voorzitter. Dit debat was mild van toon en mild van volume. Volgens mij zijn de geluidsnormen vanavond niet overschreden, dus dat is goed om te horen.

Ik heb één motie. Die gaat over het doelmatigheidscriterium.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat aan de hand van een wettelijke methodiek berekend wordt of de kosten van een geluidsbeperkende maatregel, zoals stiller asfalt of geluidsschermen, opwegen tegen het resultaat, het zogenaamde doelmatigheidscriterium;

overwegende dat een heroverweging van het doelmatigheidscriterium wenselijk is, omdat toepassing van dat criterium kan leiden tot instandhouding van geluidshinder;

verzoekt de regering om de ministeriële Regeling doelmatigheid geluidmaatregelen Wet geluidhinder te evalueren en te heroverwegen, waarbij versoepeling van de criteria voor alle rijkswegen uitgangspunt is;

verzoekt de regering voorts om daarbij aan de Kamer enkele varianten van versoepeling voor te leggen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Von Martels. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 12 (35054).

Dank u wel. Ten slotte is het woord aan de heer Ziengs, die nog 3 minuten en 20 seconden heeft.

De heer **Ziengs** (VVD):
Dank u, voorzitter. Bij het voorbereiden van de behandeling van vanavond kwamen heel veel techniek, heel veel cijfers en heel veel artikelen kijken. Ik dacht even dat ik het spoor bijster was, maar gelukkig was daar toen de transponeringstabel, zoals ik al aangaf in mijn inbreng in eerste termijn. Ik heb daar een aantal dingen over gezegd richting de staatssecretaris en de minister en ik heb daar ook een aantal

antwoorden op gehad. Daarbij bleek dat er naderhand, dus nadat de oude wetten waren ingegaan en nu we richting de nieuwe wet gaan, een aantal aanpassingen hebben plaatsgevonden. Ik kwam ze niet tegen in die transponeringstabel en ook niet elders, maar ik neem onmiddellijk aan dat de staatssecretaris naar eer en geweten de vragen beantwoordt. Ik wil met deze inbreng wel aangeven dat het voor onze fractie zeer van belang is dat het beleidsneutraal is, waarbij we natuurlijk wel overeind houden dat het beschermen van mensen tegen een te hoog geluidsniveau voor ons ook zeer belangrijk is.

Daar wil ik het voorlopig bij laten. Ik zal geen moties indienen. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Ik dank u zeer. Ik kijk naar de minister en de staatssecretaris om te zien of zij direct kunnen reageren. Heeft u de moties al in bezit? Ik zie dat er behoefte is aan een korte schorsing.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**:
Ik geef het woord aan de staatssecretaris voor haar tweede termijn.

□

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Voorzitter. De heer Smeulders vraagt in zijn motie om het belang van volksgezondheid expliciet op te nemen in het definitieve Aanvullingsbesluit geluid. Ik heb al gezegd dat het in de Omgevingswet zit. Ik wil de heer Smulders het volgende voorstellen. Vandaag hebben wij het over de wet. Het besluit komt nog in het najaar. Ik stel voor dat de minister en ik die tijdspanne benutten om nog eens in een brief aan te geven hoe wij de doorwerking zien van die bepaling die in de wet staat naar de onderliggende regelgeving. Dan kan de heer Smeulders misschien zijn motie tot dat moment aanhouden.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Dat is prima. Dat doe ik.

De **voorzitter**:
Op verzoek van de heer Smeulders stel ik voor zijn motie (35054, nr. 10) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Dan de heer Van Gerven. Hij heeft gesproken over de Deense normen voor laagfrequent geluid. Denemarken heeft inderdaad een aparte norm specifiek voor laagfrequent geluid. Nederland heeft een norm voor windturbinegeluid die net als bij andere bronnen het gehele geluidspectrum beslaat, dus ook laagfrequent geluid. Deze norm biedt dus echt een vergelijkbare bescherming als de Deense norm. De WHO geeft ook geen apart advies voor laagfrequent geluid van windturbines. Ook het RIVM heeft geconcludeerd dat er geen aparte norm voor laagfrequent geluid van windturbines bovenop de gewone geluidsnorm nodig is. Daarom ontraad ik de motie op stuk nr. 11 van de heer Van Gerven.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 11 wordt ontraden.

De heer **Van Gerven** (SP):
De uitsplitsing in Denemarken naar laagfrequent geluid leidt tot een lagere dB-norm, dus een scherpere norm dan in Nederland. Kan de staatssecretaris daar nog eens op ingaan?

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Voor mij geldt het advies van het RIVM. Het RIVM lijkt mij de partij om voor ons te kunnen inschatten of zo'n andere normering al dan niet noodzakelijk is ter bescherming van de volksgezondheid. Ook het RIVM heeft dus geconcludeerd dat er geen aparte norm voor laagfrequent geluid van windturbines bovenop de gewone geluidsnorm nodig is. Dat is dan toch het advies waar ik mij aan vasthoud.

De heer **Van Gerven** (SP):
Daar is discussie over gaande binnen de medische wereld. Het materiaal dat ik heb verzameld, is onder andere afkomstig van een arts gezondheid en milieu die poneert dat het wel degelijk van invloed is. Ik constateer toch dat de norm voor windmolens in Denemarken, naar ik meen, 5 dB lager is dan in Nederland. Gaat er toch niet nog meer of verder onderzoek plaatsvinden? Het zou natuurlijk toch het mooiste zijn als we op het medische vlak kunnen uitgaan van dezelfde parameters of vooronderstellingen. Dat is in ieder geval niet het geval. Mag ik het zo vragen? Gebeurt er nog verder onderzoek of is dit het voorlopig?

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Ik zou niet uit mijn hoofd durven beweren dat nergens verder onderzoek plaatsvindt. Dat lijkt me ook geen goed uitgangspunt. Het onderzoek, ook in de context van de WHO, zal zeker doorgaan. Wellicht kan de heer Van Gerven de arts die deze inzichten heeft, in contact brengen met het RIVM, want voor mij is het RIVM op dit soort momenten natuurlijk het anker waar ik het advies van hanteer. Maar als er nieuwe inzichten zijn; het is altijd belangrijk om ook de wetenschap te blijven challengen. Wellicht kan deze arts zijn inzichten delen met het RIVM om te kijken of dat bij hen tot nadere inzichten leidt.

Voorzitter. Dan de motie op stuk nr. 12 over het doelmatigheidscriterium. Dit is ook onderdeel van het RIVM-onderzoek naar aanleiding van het WHO-advies. Ik zou de heer Von Martels dus willen vragen om zijn motie aan te houden en daar nu niet op vooruit te lopen. Er hangen overigens ook forse financiële consequenties aan het zo versoepelen van een doelmatigheidscriterium. Dat kan in de context van het MIRT bijvoorbeeld ook gevolgen hebben, omdat er dan op allerlei plaatsen in één keer andere kosten mee gemoeid zijn. Als we die niet helder kunnen baseren op een WHO-advies en de vertaling daarvan naar Nederland, dan zou het, denk ik, moeilijk zijn om op een goede manier te beargumenteren waarom we het loslaten. Verzoek om aan te houden.

De **voorzitter**:
Het verzoek om aan te houden. Meneer Von Martels?

De heer **Von Martels** (CDA):
Ik wil de motie met alle plezier aanhouden, maar ik wil dan wel enig zicht hebben op wanneer dat onderzoek dan tot ons komt.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Eind 2019.

De **voorzitter**:
Op verzoek van de heer Von Martels stel ik voor zijn motie (35054, nr. 12) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**:
Dan geef ik het woord aan de minister.

Minister **Ollongren**:
En ik kan heel kort zijn, voorzitter, want er is alleen een vraag gesteld door de heer Smeulders. Ik kan hem geruststellen: als er wijzigingen zijn, dan geldt dezelfde procedure. Die gaan dan ook in voorhang bij de Kamer en dat is geregeld in de Omgevingswet.

Dank u, voorzitter.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:
Ik dank u zeer. Daarmee zijn we gekomen aan het einde van de behandeling van dit wetsvoorstel. Over het wetsvoorstel en over de ingediende moties, voor zover niet aangehouden, zal aanstaande dinsdag gestemd worden.

Ik dank de beide bewindspersonen, de leden en onze onvolprezen ondersteuning, in alle soorten en maten, en de ambtenaren. Ik dank tot slot de mensen op de publieke tribune en de mensen die dit debat elders hebben gevolgd. Ik wens u nog een mooie avond, want dat is het volgens mij al. Geniet u er nog even van.

Ik sluit de vergadering.

16
Aanvullingswet geluid Omgevingswet

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet) (35054).**

De **voorzitter**:
Aan de orde is de behandeling van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet. Ik heet de minister en de staatssecretaris van harte welkom. Uiteraard heet ik ook de leden en de mensen op de publieke tribune hartelijk welkom.

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De **voorzitter**:
Wij hebben flinke spreektijden afgesproken. Die ga ik u ook geven. Als eerste geef ik het woord aan de heer Smeulders van GroenLinks. Meneer Smeulders, u hebt twaalf minuten, maar die hoeven niet op.

□

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Dank u wel, voorzitter. Vandaag spreken we opnieuw over een aanvullingswet behorende tot het stelsel van de nieuwe Omgevingswet of het nieuwe omgevingsrecht dat wij aan het maken zijn. De bodem is ongeveer anderhalve maand geleden al behandeld; de natuur is gisteren behandeld. Vandaag is de Aanvullingswet geluid aan de orde.

De Omgevingswet moet alles eenvoudiger en beter maken. Tot nu toe heeft mijn fractie echter niet het idee dat het stelsel ook echt eenvoudiger gaat worden. Dat merken wij ook nu wij hierover inbreng uit de samenleving krijgen. Voor veel organisaties is het nieuwe stelsel, zeker voor wat betreft het onderwerp dat vandaag voorligt, echt bijzonder lastig te doorgronden. Als de betrokken organisaties, vaak met professionals, dat al niet kunnen, hoe kunnen burgers dat dan dadelijk wel doen, vraag ik aan de bewindspersonen.

Het wordt niet per se eenvoudiger, maar GroenLinks vraagt zich ook sterk af of de Omgevingswet de kwaliteit van de leefomgeving daadwerkelijk zal verbeteren. Sterker nog, wij denken dat dit niet het geval is. Daarom hebben wij destijds als een van de weinige partijen tegen de invoering van de Omgevingswet gestemd. De Omgevingswet lijkt vooral een grote dereguleringsoperatie. Juist in een klein land als Nederland, waar de ruimte schaars is, moet de rijksoverheid de regie voeren over de kwetsbare ruimte die wij nog hebben, en moeten wij duidelijke minimumnormen stellen waar gemeenten, provincies en waterschappen zich aan moeten houden. Alleen dan kunnen wij de kwaliteit van onze leefomgeving en daarmee de kwetsbaarheden zo goed mogelijk beschermen.

Zoals gezegd ligt vandaag de Aanvullingswet geluid voor. Als ik tegen mensen, bijvoorbeeld in de fractie, zeg dat wij de Aanvullingswet geluid gaan bespreken, gaan er eerst wat wenkbrauwen omhoog, waarmee volgens mij zoiets wordt uitgedrukt als "succes ermee". Maar al vrij snel gaat dan het gesprek over Schiphol of Lelystad en de geluidsoverlast die wordt veroorzaakt door dit vliegveld en dit mogelijk toekomstige vliegveld — laten wij hopen dat het er niet komt. Als ik dan uitleg dat deze wet wel over geluid gaat, maar niet over het geluid van die vliegvelden, dan snapt niemand dat. Immers, als er één bron van geluidsoverlast is waar heel veel mensen echt last van hebben — en misschien na de opening van Lelystad nog veel meer — is het wel de luchtvaart. Kunnen de bewindslieden aangeven waarom er niet voor gekozen is om ook de luchtvaart onder te brengen in de Omgevingswet? Als de Omgevingswet de alomvattende wet is voor de leefomgeving, waarom dan de grootste veroorzaker van geluidsoverlast niet opnemen in dit gloednieuwe stelsel?

Het voorliggende wetsvoorstel is bijzonder technisch van aard. Heel veel normstelling wordt in lagere regelgeving gevat. GroenLinks heeft hier, zoals wij al in eerdere debatten hebben aangegeven, moeite mee, omdat daarmee ook de parlementaire controle op deze vaak belangrijke normen minder sterk is. Graag hoor ik daarom van de minister van Binnenlandse Zaken hoe zij ervoor gaat zorgen dat de parlementaire controle gewaarborgd blijft.

Ik heb net al gezegd dat geluid voor veel mensen een grote bron van overlast is. Of je nu in de buurt van een vliegveld, vlak langs de snelweg of midden in een drukke stad woont, geluid kan bij mensen ook gezondheidsschade veroorzaken. Het is daarom belangrijk dat de overheid goede normen stelt, zodat gezondheidsschade zo veel mogelijk kan worden beperkt. Het lastige bij geluid is dat vaak niet direct duidelijk is dat er gezondheidsschade zal optreden. Blootgesteld worden aan geluidsoverlast zorgt er niet voor dat je in één keer een enorm probleem hebt. Maar het kan wel tot langdurige schade leiden.

Het is daarom niet voor niets dat de WHO, de Wereldgezondheidsorganisatie, richtlijnen heeft opgesteld voor het tegengaan van geluidsoverlast. Volgens de WHO is het omgevingsgeluid op veel plekken in Europa, en zeker ook in Nederland, te hard. Dat is schadelijk voor onze gezondheid, schadelijker zelfs dan we tot nu toe dachten. Uit het onderzoek van de WHO blijkt ook dat geluid een van de invloedrijkste omgevingsfactoren bij de gezondheid van mensen is. Overmatig geluid kan leiden tot zowel fysieke als mentale problemen. Te veel lawaai kan bijvoorbeeld ook stress veroorzaken, waardoor de bloeddruk kan stijgen. Dit kan weer leiden tot hart- en vaatziekten, waaronder dodelijke infarcten. Ook bestaan er verbanden tussen overmatig geluid en een verstoorde stofwisseling.

Hoe staat het, zo vraag ik de staatssecretaris, met het onderzoek naar hoe het WHO-rapport zich verhoudt tot de huidige wet- en regelgeving? Deelt zij de mening dat de WHO-normen als uitgangspunt zouden moeten dienen voor de normen die wij in Nederland hanteren? Kan zij toezeggen dat als uit die onderzoeken naar voren komt dat onze wet- en regelgeving niet voldoet, die wordt aangepast?

Voorzitter. Uitgangspunt bij de Omgevingswet, zo wordt steeds gezegd, is het feit dat het beschermingsniveau niet verslechtert. Maar is dat bij geluid ook zo? Geluidsdeskundigen van de Nederlandse Stichting Geluidshinder die wij gesproken hebben, geven aan dat de voorkeurswaarden en maximale geluidswaarden met de komst van de Omgevingswet juist omhooggaan. Graag een reactie van de

staatssecretaris hierop. Kan zij echt toezeggen dat het beschermingsniveau in de onderliggende regelgeving niet verslechtert ten opzichte van de huidige wetgeving?

Voorzitter. Vanuit de provincies en gemeenten krijgen wij signalen dat zij vinden dat de lokale bestuurlijke afwegingsruimte wordt ingeperkt. Dat is ook wel interessant naar aanleiding van het debat dat we net hadden over wonen. Ook GroenLinks vindt het belangrijk dat er lokaal maatwerk geboden kan worden, zolang decentrale overheden zich houden aan de minimumnormen, waarvan wij als rijksoverheid hebben gezegd dat ze voor heel Nederland moeten gelden en die minimaal noodzakelijk zijn om de gezondheid van burgers, de natuur en de leefomgeving te beschermen. Kan de staatssecretaris ingaan op de zorgen die gemeenten en provincies hierover hebben geuit?

Een andere zorg van gemeenten en provincies gaat over de verantwoordelijkheidsverdeling tussen overheden en de industrie bij de geluidsproductieplafonds; dat is een goed woord voor Scrabble. Mijn fractie snapt een deel van deze zorgen namelijk. Daarom vraag ik me af of het niet logischer zou zijn om niet de gemeenten maar de industrie zelf maatregelen te laten treffen om de omgevingswaarden te halen. Graag een reactie van de bewindspersonen daarop.

Gemeenten maken zich ook zorgen over de invoering van het nieuwe instrument: de basisgeluidsemissie, de BGE. De zorg zit dan vooral in het feit dat er naar het idee van de gemeenten weer een nieuwe systematiek wordt opgetuigd. Ik kan me die zorg, eerlijk gezegd, best voorstellen. Daarom een aantal vragen hierover aan de staatssecretaris. Kan de staatssecretaris toelichten hoe de BGE zich verhoudt tot de instrumenten uit de Omgevingswet en de basisgeluidskaart op basis van de EU-richtlijn over omgevingslawaai? Kan de staatssecretaris de noodzaak van BGE nader toelichten in relatie tot de doelen van de stelselherziening Omgevingswet?

Voorzitter. In het verlengde hiervan nog een vraag over de rol van de gemeenten. In het nieuwe wettelijke stelsel krijgen gemeenten meer taken en bevoegdheden. Hebben de gemeenten evenwel voldoende middelen en deskundigheid in huis om deze nieuwe taken op zich te nemen? Of gaan ze daarvoor bijvoorbeeld bij de Omgevingsdiensten te rade? Ik ben benieuwd hoe beide bewindspersonen dat inschatten.

Tot slot kom ik nog even terug op het gezondheidsaspect. In de ruim tien jaar dat ik politiek actief ben, heb ik D66 altijd als groot pleitbezorger van dat aspect gehoord, alsook van het idee dat gezondheid in onze ruimtelijke regels en in onze wettelijke normen een veel stevigere plek moet krijgen. In het Aanvullingsbesluit geluid dat recentelijk ter consultatie heeft voorgelegen, worden een aantal kaders genoemd. In het rijtje van belangenafwegingen zien we het belang van volksgezondheid echter niet specifiek terug. Wat GroenLinks betreft zou het goed zijn om dit wel expliciet op te nemen. Graag een reactie van de staatssecretaris hierop. Ik overweeg in tweede termijn een motie op dit punt.

Tot zover mijn eerste termijn. Ik zie uit naar de beantwoording van de bewindspersonen. Alvast excuses voor de mensen die meekijken, dat het misschien wat technischer is dan gebruikelijk, maar het is ook een ongelofelijk ingewikkeld wetsvoorstel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Van Gerven van de Socialistische Partij. Hij heeft tien minuten.

De heer **Van Gerven** (SP):
Voorzitter. Ik was vorig weekend aan het fietsen in Ravenstein, een prachtige plaats in Noord-Brabant. Ik kwam daar bij een ontzettend druk restaurant bij de Maas. Ik wil een geluid laten horen wat daar goed te horen was. Even kijken of dit experiment lukt. Dit is de A50 bij Ravenstein, een hele drukke weg. Dat gaat de hele tijd van kedéng kedéng. Dan zit je daar, aan die mooie Maas, en die mensen horen de hele dag, en ook 's nachts, dat geluid.

Ik vroeg me af, want we hebben daar in de Kamer al vaker over gesproken, wat de stand van zaken is bij het oplossen van de geluidsproblematiek in Ravenstein. We behandelen nu de Omgevingswet, geluid. Dan is dat een voorbeeld van zoals het niet zou moeten. Die A50 ligt ook nog eens vrij hoog ten opzichte van de stad Ravenstein, waardoor het extra hinderlijk is, met name 's nachts.

De **voorzitter**:
Een interruptie van de heer Von Martels.

De heer **Von Martels** (CDA):
Ik vroeg me af wat de heer Van Gerven naar voren probeert te brengen, want ik had net toevallig mijn decibelmeter aan. Hoeveel decibel dacht hij dat er te horen waren op het moment dat die auto's voorbijraasden?

De heer **Van Gerven** (SP):
Hoeveel decibel? Ik zou het niet weten. Ik zat daar bij dat restaurant en ik hoorde het heel duidelijk. De relatieve overlast is daar al jaren heel hoog, er zijn geen geluidsschermen en die worden ook niet direct aangelegd, terwijl die bij andere gedeeltes van de A50 en de A59 wel aangelegd zijn of worden. De mensen in Ravenstein begrijpen niet dat er bij hen niet gehandeld wordt, terwijl er elders wel wordt gehandeld.

De heer **Von Martels** (CDA):
Ik denk dat zowel de heer Van Gerven als ik van mening is dat het ongewenst is dat we heel regelmatig bloot worden gesteld aan geluid. Ik had net ook de decibelmeter aan staan bij de vorige spreker, van GroenLinks. Hij kwam nog verder, zelfs tot 85 dB. Bent u van mening dat er ook een productieplafond voor Kamerleden moet worden ingesteld, als het gaat om de toon die zij uitspreken?

De heer **Van Gerven** (SP):
Ik zou dit willen beschouwen als vrijheid van meningsuiting. Daar mag ook een grote of luide toonhoogte bijhoren.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Gaat u verder.

De heer **Van Gerven** (SP):
Of dat 85 dB was, weet ik niet, want dat is erg hard, hoor.

De **voorzitter**:
U hervat uw betoog.

De heer **Van Gerven** (SP):
Daar staan we weer. Dat zeg ik vooral tegen minister Ollongren. Zo zie je elkaar nooit en zo zie je de minister vaker dan je eigen vrouw, zou ik zeggen. Dat geldt in ieder geval voor mij bij deze behandeling van de Omgevingswet, geluid.

Mijn fractie heeft in de schriftelijke ronde voorafgaand aan dit debat haar verbazing geuit over de beperking van het bereik van deze wet tot regels voor infrastructuur en industrie. Met name het niet expliciet noemen van geluidregels voor windturbines heeft mijn fractie verbaasd, terwijl hier momenteel veel om te doen is. In het gebied van De Drentse Monden vonden zelfs bedreigingen plaats aan het adres van de eigenaren van de grond waarop de windmolens worden geplaatst en aan de aannemers die deze daar neer gaan zetten. Dat kan natuurlijk niet het doel zijn van de energieomvorming waar we allen achter staan.

De SP heeft grote bezwaren tegen het plaatsen van die 45 windmolens met ieder een hoogte van in totaal zo'n 200 meter dicht in de buurt van woonkernen, zeker op privaat land. Enkele kapitaalkrachtige windboeren krijgen de winst, de lusten. De omwonenden, die vaak geen cent te makken hebben, krijgen de overlast, de lasten. Dat alles is mogelijk gemaakt door de inzet van de Crisis- en herstelwet, om zo inspraakmogelijkheden te beknotten. Dat is bijzonder onrechtvaardig en ondemocratisch.

Voorzitter. Ik had ook andere voorbeelden kunnen geven van plaatsen waar het heel erg schuurt en wringt als gevolg van de plaatsing van windmolens: Venlo, Utrecht, Urk. Op vele plekken leiden ze tot een mate van verzet. Vaak gebeurt dat om verschillende redenen, maar meestal is de algemene deler dat grote windparken veel geluidoverlast veroorzaken. Hoge molens vangen natuurlijk meer wind. Dat is mooi, maar ze produceren ook meer geluid.

Nu heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat op eerdere vragen van de SP geantwoord dat de regels uit het zogeheten Activiteitenbesluit milieubeheer worden overgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving en dat hierin de geluidsnormen voor windturbines ook zijn opgenomen; daardoor zou er per saldo niets veranderen aan deze normen. Maar een van de gevolgen van het plaatsen van steeds grotere windmolens — en dat geldt zeker voor molens die zo groot zijn als de molens die nu worden geplaatst — is de toename van het laagfrequent geluid, het lfg. Deze vorm van geluid heeft de eigenschap dat het veel verder draagt dan de hogere, beter hoorbare tonen. Dat heeft ook te maken met het resoneren via de muren. Daardoor hoor je het in de huizen nog beter dan daarbuiten. Met als gevolg: gezondheidsklachten. Dat neemt al enige jaren toe. Er is ook aanleiding om aan te nemen dat het bijvoorbeeld leidt tot het verstoren van het slaapritme. Dat is erg ongewenst. Het draagt bij aan stress en het leidt mogelijk uiteindelijk ook tot hart- en vaatziekten.

De regering heeft via het RIVM hiernaar oriënterend onderzoek gedaan. De uitkomsten daarvan zijn aanleiding geweest om een systematisch onderzoek te doen. Als het goed is, wordt dat dit jaar uitgevoerd. De reden dat ik dit onderzoek aanhaal, is Denemarken. Dat is natuurlijk het land van de moderne windmolens. Die zijn daar geloof ik zo'n beetje uitgevonden. Het is ook een land dat zijn energieproductie name door de windmolens in grote mate heeft weten te verduurzamen. Maar daar zijn ook normen vastgesteld voor laagfrequent geluid, anders dan in Nederland, als ik het goed heb begrepen. Die normen zijn er al vanaf de jaren negentig en die zijn in 2011 verder aangescherpt, vanwege de groei van het aantal, maar ook vanwege de omvang van de Deense windturbines. In Nederland zijn op dat vlak geen normen gesteld. Mijn vraag is dus aan het kabinet: waarom doen we dat niet? Waarom volgen we niet het Deense model? Wij vinden dat een goed uitgangspunt, want er is toch wel aanleiding om te denken dat dit laagfrequente geluid gezondheidseffecten heeft. Is het gelet op het voorzorgsbeginsel dan niet wijs om toch maatregelen te nemen en normen te stellen? Als een windmolen er eenmaal staat — een investering van die grootte — is die niet zomaar weg, maar de klachten zijn er wel. Is voorkomen niet beter dan niet meer kunnen genezen?

Dat klemt eens temeer nu windenergie iets is waar we ontzettend op inzetten. Zij is toch een van de beste en betrouwbaarste alternatieven voor fossiele energie, maar wij bevinden ons in een land dat in dat opzicht totaal overbevolkt is. Heel veel mensen en heel weinig ruimte. Ik roep nog maar even de brief uit 2018 van minister Wiebes in herinnering, waarin hij aangaf dat het PBL uitging van 2.000 windmolens in Nederland van minimaal 4 MW. Dat is een enorm groot aantal op een heel klein oppervlakte. Dan is het ontzettend belangrijk dat we hele goede geluidsnormen hebben. En er is uiterste zorgvuldigheid vereist voor het behoud van de gezondheid van de mensen die het dichtst bij de windmolens wonen. Ik overweeg op dit punt een motie in tweede termijn.

Voorzitter, dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan is vervolgens het woord aan mevrouw Van Eijs van D66. Zij heeft acht minuten spreektijd. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Voorzitter, dank u wel. Dit is weer een nieuwe stap in de voltooiing van de Omgevingswet. Het tegengaan van geluidsoverlast is van groot belang voor veilig en gezond wonen, werken en leren. Zelf ervaar ik elke dag hoe belastend geluid kan zijn. Ik ben altijd blij als de hoorapparaten weer uit mogen, dus ik kan me daar heel wat bij voorstellen. Maar ook uit onderzoek van de Wereldgezondheidsorganisatie blijkt dat het gewoon gezondheidsgevolgen heeft voor iedereen, en dat iedereen er dus onder lijdt als er te veel geluid is. Daarom ondersteunen we het doel van deze aanvullingswet. We ondersteunen ook het doel om de duidelijkheid en het gebruiksgemak te vergroten, maar we hebben toch nog enkele vragen omtrent geluidproductieplafonds, monitoring en inspraakmogelijkheden.

Het is goed dat geluidproductieplafonds de omgeving rondom wegen en industrie beschermen tegen te veel geluid. D66 ondersteunt ook het uitgangsprincipe "decentraal, tenzij". Maar ook de Raad van State constateert dat decentrale overheden een ruime mate van verantwoordelijkheid krijgen. Daarbij merken ze wel op dat ze er bij voorbaat niet van overtuigd zijn dat een gelijkwaardige bescherming van burgers geborgd is met dit voorstel. Kan de staatssecretaris een reflectie geven op deze bevindingen? Hoe neemt ze dit mee in de verdere uitwerking? Hoe weten we zeker dat burgers overal verzekerd zijn van een veilige en gezonde omgeving qua geluid, zonder dat we daarbij afbreuk te doen aan de lokale ruimte voor beleid?

Tegelijkertijd is het van belang dat er lokaal gemotiveerd afgeweken kan worden van de normen, als de situatie daar om vraagt. De Raad van State constateert dat er onvoldoende wordt toegelicht welke mogelijkheden er zijn voor het afwijken van de geluidsnormen. Op welke wijze kunnen decentrale overheden meer inzicht krijgen in de mogelijkheden tot gemotiveerd afwijken van de uitvoeringsregels in de geluidsnormen?

Ook vanuit de industrie ontvangen we signalen dat in het huidige voorstel niet altijd duidelijk is welke geluidsbronnen meetellen voor het vaststellen van het geluidsniveau. Daarnaast is het volgens de staatssecretaris voor de industrie lastiger om de huidige situatie te vertalen naar geluidproductieplafonds. Op welke wijze zorgt de staatssecretaris voor duidelijkheid? Welke activiteiten vallen onder het geluidsniveau? Op welke termijn wordt de overgangsfase vormgegeven? Hoe wordt de industrie daarin meegenomen? En hoe zit het, en dat is ook al eerder door een ander lid van deze Kamer gevraagd, met de verhouding tussen degene die de maatregelen bij een industrieterrein kan nemen en degene die dat volgens de wet kan doen bij overschrijding van de normen? Denk aan het beheer van een bedrijventerrein, waar de maatregelen uiteindelijk wellicht worden genomen door de bedrijven zelf.

Daarnaast krijgen gemeenten in het voorstel te maken met het nieuwe systeem van basisgeluidemissie, BGE, en bijbehorende monitoring. Het lijkt erop dat het nemen van maatregelen bij overschrijdingen van die kaders niet altijd even goed uitvoerbaar is. Is deze nieuwe systematiek, met bijbehorende monitoring, haalbaar voor gemeenten, ook gegeven het tijdpad van het voorstel?

De staatssecretaris geeft aan dat de optelling en cumulatie van geluid nog in het aanvullingsbesluit geregeld zullen worden. De VNG constateert dat het effect van die cumulatie en die optelling van geluidsbronnen op dit moment nog onvoldoende duidelijk is voor gemeenten. Herkent de staatssecretaris deze signalen? Neemt ze deze mee in de nadere uitwerking? Hoe wordt geborgd dat bij decentrale overheden en volksvertegenwoordigers voldoende expertise beschikbaar is om uiteindelijk invulling te geven aan dit optellen en cumuleren van verschillende geluidssoorten? Dit is namelijk ingewikkelde materie. Is voor alle partijen wel duidelijk wanneer zij aan zet zijn? En wordt de uitwerking zo gedaan dat die voor alle partijen behapbaar is?

Voor D66 zijn in de Omgevingswet participatie en inspraak van groot belang. De staatssecretaris geeft aan dat burgers bij toepassing van centrale normen en kaders door de decentrale overheden kunnen inspreken, bijvoorbeeld bij de vaststelling van een omgevingsplan. Hoe maken we burgers duidelijk op welke wijze zij inspraak kunnen leveren? Want we moeten voorkomen dat de inspraak alleen op papier bestaat. Zo'n omgevingsplan bijvoorbeeld wordt een heel omvangrijk stuk. Valt iets technisch moeilijks als geluid daarbij niet weg? Maken mensen dan wel gebruik van de kans om de inspraak te leveren die zij willen leveren?

Ook bij de inpassing van de geluidsproductieplafonds is voor D66 nog onvoldoende duidelijk hoe de inspraak is geborgd. Het lijkt alsof de mogelijkheid van inspraak zoals deze bestond in de Wet milieubeheer, niet langer bestaat als deze plafonds worden vormgegeven als omgevingswaarden. Zijn inspraak en bezwaar in de Omgevingswet op hetzelfde niveau mogelijk als in de Wet milieubeheer? Zo niet, hoe borgt de staatssecretaris dan de mogelijkheid van inspraak en bezwaar? Kortom, hoe kunnen we er zeker van zijn dat de betrokkenheid van mensen bij hun omgeving en hun zorgen daarover voldoende worden gehoord en meegewogen? Hoe zorgen we daarvoor?

Als laatste. In 2018 bracht de Wereldgezondheidsorganisatie, de WHO, een rapport uit over de effecten van geluidbelasting. Hierin werden ook advieswaarden gegeven voor verschillende geluidsbronnen. De staatssecretaris geeft aan niet direct aanleiding te zien om de normen in het wetsvoorstel aan te passen, maar het Adviescollege toetsing regeldruk stelt dat aanscherping van de WHO-normen niet uit te sluiten zal zijn. Het ATR adviseert duidelijk te maken op welke termijn eventuele wijzigingen op het WHO-advies te verwachten zijn. Ook vraagt het ATR hoe onnodige lastenverzwaring als gevolg van eventueel aangescherpte geluidsnormen voorkomen kan worden. Kan de staatssecretaris een reflectie geven op deze zorgen?

De heer **Van Gerven** (SP):
Ik heb over dat laatste punt nog een vraag. Die sluit ook een beetje aan bij het betoog dat ik zelf heb gehouden over de potentiële geluidsoverlast van windmolens. Wat vindt D66 van het idee om de normen voor geluidbelasting door windmolens aan te scherpen en bijvoorbeeld op Deens niveau te brengen?

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Sorry, dat laatste heb ik niet verstaan, heel toepasselijk.

De heer **Van Gerven** (SP):
In Denemarken heb je geluidsnormen voor windturbines. Die zijn scherper en liggen op een hoger niveau dan in Nederland, met name met betrekking tot het laagfrequente geluid, dat in Nederland niet in de normen is vastgelegd. De SP is er voorstander van dat we die geluidsoverlast ook in normen vastleggen. We kunnen die op Deens niveau brengen, zoals ik dat noem, in het belang van de volksgezondheid. Mijn vraag aan de D66-fractie is of zij daar oren naar heeft. Wil zij dit ook doen in het belang van de volksgezondheid?

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Ik moet eerlijk toegeven dat ik niet genoeg kennis heb van laagfrequent geluid om te kunnen antwoorden op de vraag welke normen ik in de wet opgenomen zou willen zien. Ik neem aan dat we in Nederland de gezondheid van mensen beschermen — dat is tenminste de bedoeling — door mid-

del van de normen die we hebben. Ik zou de staatssecretaris dus willen vragen om te kijken of dat nodig is, maar ik moet eerlijk zeggen dat ik zelf niet voldoende kennis heb over laagfrequent geluid om te kunnen zeggen of dat in de wet moet worden vastgelegd en zo ja, op welke hoogte.

De heer **Van Gerven** (SP):
We zullen het antwoord van de bewindslieden dan even afwachten, want zij zullen daar natuurlijk ook een duiding aan en toelichting op geven. Als ik een motie met een dergelijke strekking indien, hoop ik dat D66 daar welwillend naar wil kijken.

De **voorzitter**:
Mevrouw Van Gerven. Pardon, ik bedoel mevrouw Van Eijs.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Ik kijk er graag naar. Ik hoop dat de informatie over laagfrequent geluid dan wordt meegestuurd.

De **voorzitter**:
Sorry, meneer Van Gerven, voor de verspreking net.

De heer **Van Gerven** (SP):
Ik wilde zeggen: de heer Van Eijs is het ermee eens.

De **voorzitter**:
U begon zelf over uw vrouw, dus daar zal het wel door komen. Mevrouw Van Eijs, was u klaar met uw bijdrage? Dank u wel.

Dan geef ik graag het woord aan de heer Von Martels van het CDA, voor zijn bijdrage van maximaal acht minuten.

□

De heer **Von Martels** (CDA):
Voorzitter. Dank u wel. Ik vraag me zelf ook af welke toon ik moet aanslaan, want het is echt niet zo dat je beter gehoord wordt als je meer geluid produceert. Het is vaak zelfs andersom: als je minder geluid produceert, word je beter gehoord. Dus misschien moet ik op deze toonhoogte blijven doorpraten. Toen ik net mijn collega's hoorde, constateerde ik dat er een enorm verschil zit in het aantal decibels dat ze produceren. Dat varieert van gemiddeld 75 dB tot 85 dB. Dus ik zou eigenlijk hier een ludieke motie moeten indienen om te vragen of we niet een maximum moeten stellen aan het geluidsplafond hier in de Kamer. Wie weet, ga ik dat nog doen, maar het is even afwachten hoe het zich allemaal verder ontwikkelt.

Maar goed, we gaan het dus hebben over geluid. Geluid kan inderdaad leiden tot hinder, slaapverstoring, verstoring van de dagelijkse activiteiten en stress. Deze effecten kunnen op hun beurt weer aanleiding geven tot een hogere bloeddruk en verhoogde niveaus van het stresshormoon cortisol, waardoor het risico op hart- en vaatziekten en psychische aandoeningen wordt verhoogd. Geluid kan echter ook direct resulteren in fysiologische reacties, zoals een verhoogde bloeddruk. Ook kan geluid een negatieve invloed hebben op het concentratievermogen en de leerprestaties van kinderen. Het is dus noodzakelijk dat we bij deze wetgeving zorgvuldig te werk gaan. Het betreft immers onze gezondheid.

Voorzitter. De minister reageert in de nota naar aanleiding van het verslag op onze kritiek dat deze aanvullingswet toch wel erg onduidelijk en moeilijk leesbaar is. Ik ben gelukkig niet de enige die dat heeft opgemerkt; ook anderen hadden moeite met de tekst. De minister is dat met ons eens. Maar omdat de Omgevingswet niet is gestructureerd op basis van inhoudelijke thema's zoals geluid, zien we niet meer een aparte geluidsparagraaf maar worden geluidsbepalingen toegevoegd aan de hoofdstukken over de taken en bevoegdheden van bestuursorganen en de instrumenten van de Omgevingswet. Deze zin is op zich al moeilijk genoeg! Het maakt de voorgestelde Aanvullingswet geluid als losse wet inderdaad heel lastig leesbaar. We begrijpen de reden van deze werkwijze, maar het moet uiteindelijk toch een goed leesbare en begrijpelijke wet worden. Het mag geen boekwerk worden met onbegrijpelijke abracadabra-teksten die alleen nog door een paar vakjuristen aan gewone burgers kunnen worden uitgelegd. Hoe gaat de minister ervoor zorgen dat de Omgevingswet met al zijn aanvullingswetten leesbaar en toegankelijk wordt?

Wij maken ons ook zorgen over de geluidszones, niet omdat geluidszones voortaan "geluidaandachtsgebieden" heten — dat is een term die beter aansluit bij andere, vergelijkbare begrippen in de Omgevingswet — maar omdat ook hier veel verwarring dreigt. De huidige bestaande geluidszones gaan namelijk niet ongewijzigd over in de geluidaandachtsgebieden. In de praktijk blijkt dat de huidige geluidszones soms te krap en soms te ruim zijn. Dus in sommige situaties komen hogere geluidbelastingen dan de standaardwaarde buiten de geluidszone voor, terwijl in andere situaties de geluidszone verkleind kan worden zonder dat er geluidbelastingen hoger dan de standaardwaarde buiten die zone voorkomen. De methodiek voor het bepalen van de omvang van het geluidaandachtsgebied zal daarom afwijken van de huidige methodiek van de geluidszones. Heeft de minister al een beeld van de omvang van deze verschillen? Lopen we het risico dat bijvoorbeeld heel veel woningen plotseling te veel geluidbelasting hebben?

Voorzitter. Onze fractie had ook vraagtekens gezet bij het feit dat er meer ruimte komt voor bestuurlijke afweging. Deze wet kent ruimere bevoegdheden toe aan decentrale bestuursorganen. Die ruimere bevoegdheden zijn mooi, maar kunnen ook leiden tot een ongewenste ongelijke behandeling. Wij vroegen concreet of het in de praktijk zo kan zijn dat gemeente A een andere waarde voor de basisgeluidsemissie heeft voor bijvoorbeeld een school dan gemeente B, waarbij het uitgangspunt is dat de omstandigheden waarin de scholen verkeren, precies hetzelfde zijn. De minister antwoordt uitgebreid, maar een concreet "ja" of "nee" lees ik nergens.

We vragen ons voorts af op welke manier de oude en de nieuwe systematiek te vergelijken zijn als het gaat om het gelijkwaardige beschermingsniveau. Die zorg had de Raad van State ook. Wordt het met deze nieuwe wet toch soepeler of strenger? De minister zegt dat de geluidregels over het geheel gezien, landelijk gemiddeld, een ten minste gelijkwaardig beschermingsniveau gaan bieden. Dat is een redelijke geruststelling. Maar de minister zegt dat daarbij niet alleen gekeken is naar een vergelijking van de getals-

waarden, van de normen, maar dat ook de wijze van toepassing in de praktijk relevant is en dat is gekeken naar elementen in de nieuwe geluidregels die de bescherming zullen verbeteren ten opzichte van de bestaande wet- en regelgeving. Uit de laatste opmerking maak ik op dat het toch strenger gaat worden. Klopt dat nou wel of klopt dat niet?

De minister gaat over het geluid langs de rijkswegen. Het ministerie start niet zomaar met het nemen van een maatregel tegen geluidsoverlast. Voordat er stil asfalt wordt aangelegd of een scherm wordt geplaatst, bepaalt de minister eerst aan de hand van een wettelijke methodiek of de kosten van de maatregel opwegen tegen het resultaat. Dat is het doelmatigheidscriterium. De wettelijke grondslag is de ministeriële Regeling doelmatigheid geluidmaatregelen Wet geluidhinder. Wij krijgen echter regelmatig signalen dat mensen die regeling te streng vinden. Mensen ervaren dan geluidshinder, maar er komt geen scherm, want het past niet binnen de regeling. Ik heb daarover een paar vragen. Wanneer en op welke wijze komt de Regeling doelmatigheid geluidmaatregelen Wet geluidhinder in de Omgevingswet? Twee. Wanneer is die Regeling doelmatigheid geluidmaatregelen Wet geluidhinder geëvalueerd? Is die al geëvalueerd? En zou de minister een versoepeling van die regeling willen overwegen en de Kamer enkele varianten van versoepeling willen voorleggen?

Voorzitter. Dat waren mijn slotwoorden. Dank u wel.

De **voorzitter**:
Ik dank u zeer. Dan is ten slotte het woord aan de heer Ziengs van de VVD en hij heeft tien minuten voor zijn bijdrage.

□

De heer **Ziengs** (VVD):
Voorzitter, dank u wel. Ik vermoed dat de heer Von Martels inmiddels zijn decibelmeter weer heeft aangezet. Ik probeer binnen de normen te blijven, heer Von Martels!

De VVD staat voor een veilige samenleving met een goed leefmilieu. We gaan ook voor goede verbindingen, want wegen, spoorwegen en vaarwegen zijn voor een handelsland als Nederland van belang. Natuurlijk moeten we daarbij rekening houden met onder meer de geluidsoverlast voor omwonenden. Als VVD willen we toe naar het werken met normen in de wet- en regelgeving zonder te hoeven vervallen in complexe modelberekeningen om milieueffecten in kaart te brengen. En eigenlijk geldt hetzelfde voor de geluidsmodellen.

Ik begin met het kopje beleidsneutraal. De doelstelling voor het incorporeren van de genoemde wetten in de Omgevingswet was en is om dit beleidsneutraal te doen. Dat was de afspraak. De afspraak was ook om wetten niet aan te passen. Vanuit zowel de gemeenten als het bedrijfsleven bereikt mij toch het geluid dat hier niet overal in de wet sprake van lijkt te zijn. Mevrouw Van Eijs benoemde net ook al iets over de bedrijven en inderdaad ook over de gemeentes. Specifiek genoemde punten zijn bijvoorbeeld het meetellen van geluid dat bij de vaststelling van de grenswaarden buiten beschouwing is gebleven. Het plotseling wel meetellen van dit geluid kan bijvoorbeeld grote gevolgen hebben voor onder meer de concurrentiepositie van het bedrijfsleven.

Ik heb daarom om een zogenaamde transponeringstabel gevraagd. Ik wist daarvoor niet eens wat dat was. Maar toen ik daar eenmaal op gewezen was, dacht ik: zo'n ding ga ik aanvragen. Ik heb de tabel hier voor me en ik heb die goed doorgenomen, nadat we die gisteravond nog op de mail kregen. Wat is er daadwerkelijk een-op-een omgezet en waar zitten nou de verschillen? Dat geeft zo'n tabel kennelijk aan. Wat was de oude situatie en wat is de nieuwe situatie? Dit is natuurlijk bedoeld om de onzekerheden en de onduidelijkheden over de incorporatie van deze wetten in de Omgevingswet weg te nemen. Ik gaf net al aan dat het altijd de doelstelling is geweest om de omzetting naar de Omgevingswet beleidsneutraal uit te voeren. En dat moet dan ook de inzet van de staatssecretaris zijn, zo vindt mijn fractie.

Een aantal vragen naar aanleiding van die omzettingstabel. In de oude situatie was er geen sprake van monitoring van provinciale, gemeentelijke en waterschapswegen, en dat zal in de nieuwe situatie kennelijk wel het geval zijn. Wat zullen daarvan de gevolgen zijn voor het vaststellen van een lager gegeven dan wel een hoger gegeven waarde dan de vooraf gestelde norm? Kan daar dan direct een besluit uit voortkomen? Ik denk bijvoorbeeld aan het sneller mogen rijden op een provinciale weg, omdat de geluidswaarde aanmerkelijk lager ligt. Het zou ook andersom kunnen zijn.

Dan mijn tweede punt naar aanleiding van de tabel. De voorkeurswaarde en de maximale waarde, zoals nu genoemd in de Wet geluidhinder, gaan "standaardwaarde" en "grenswaarde" heten. Ik was bijna de weg kwijt, maar langzamerhand kom je wel in de materie. Is dat werkelijk beleidsneutraal, zo vraag ik de staatssecretaris. Volgens mij was dat ook een van de punten waarmee de heer Von Martels net zijn inbreng begon.

Laat ik beginnen met het spoorweglawaai. Er wordt gezinspeeld op een wijziging van de norm voor spoorweglawaai. Deze wordt bijgesteld van 68 dB naar 65 dB. Dat lijkt onze fractie geen goede maatregel, want door deze aangescherpte norm komt stadsvernieuwing nabij industrieterreinen door vervangende nieuwbouw in gevaar. Dat zal minister Ollongren in ieder geval ook aanspreken. Dit gebeurt juist in een periode waarin meer woningbouw van belang is. Ziet de staatssecretaris, maar ook de minister het risico voor de woningbouw ook? Is het met het oog op de krapte op de woningmarkt niet juist van belang dat ook stadsvernieuwing nabij industrieterreinen gewoon door kan gaan? En beleidsneutraal is het om de norm op 68 dB te houden, zo staat oorspronkelijk geschreven.

Ik kom bij de bronmaatregelen. Onder de geluidsinhoudelijke doelstellingen wordt er specifiek ingegaan op die bronmaatregelen. Dat is echt een positief punt in de inzet, want ook in het VVD-verkiezingsprogramma komt uitgebreid aan bod dat wij ons inzetten voor bronbeleid om problemen op het gebied van milieu, verkeer en geluid aan te pakken. Hier heeft de staatssecretaris ook de goede lijn te pakken. Behalve voor de aanpak van eventuele geluidhinder, zorgen bronmaatregelen ook voor continue innovatie op het gebied van infrastructuur en voertuigen, en daar gaan we tenslotte met elkaar voor.

Ik kom tot slot op het kopje decentralisatie en bevoegd gezag. Voorgestelde wijzigingen wat betreft de binnenwaarden leiden onder andere tot wijzigingen in de systematiek voor betere bescherming van ruimten binnen geluidgevoe-

lige gebouwen. Hier wordt gesteld dat bij een overschrijding van de norm, het geluidsniveau teruggebracht moet worden tot 3 dB onder de norm. Dat lijkt een beetje een vreemde manier van handhaving. Want als de geluidsnorm 50 dB is, maar het geluidsniveau 52 dB, moet de overtreder dit dus terugbrengen tot 47 dB. Wat is hier de gedachte achter, zo vraag ik de staatssecretaris. En waarom wordt hier niet volstaan met het terugbrengen van het geluidsniveau tot maximaal 50 dB, zoals voorgeschreven door de wet? Dit is toch geen beleidsneutraal voorstel, zo vraag ik de staatssecretaris.

De VVD omarmt de inzet om uiteindelijk een Omgevingswet te hebben die het makkelijker moet maken om vergunningen te verstrekken en te verkrijgen, maar bij omzetting van de oorspronkelijke wetten naar de nieuwe wet zal volgens afspraak de lijn "beleidsneutraal" moeten worden gehanteerd. Deze boodschap geef ik in de eerste termijn af.

Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**:
Ik dank u zeer. Ik begrijp van de bewindslieden dat zij ongeveer vijftien minuten nodig hebben om zich voor te bereiden op hun beantwoording.

De vergadering wordt van 20.02 uur tot 20.20 uur geschorst.

De **voorzitter**:
Het woord is aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor haar beantwoording.

Minister **Ollongren**:
Dank u wel, voorzitter. Het gaat vandaag over het wetsvoorstel voor de Aanvullingswet geluid Omgevingswet. De heer Smeulders zei het al: we hebben het al over de bodem gehad. Gisteravond hebben we het hier over natuur gehad. Dat was voor een deel in hetzelfde gezelschap en voor een deel in een ander gezelschap. Ik was hier gisteren met collega Schouten en ik ben hier vanavond met collega Van Veldhoven. Dit betekent weer een stap in een omvangrijke stelselherziening, waarmee we tot een samenhangende benadering van de leefomgeving proberen te komen. Want daar gaat het echt om, zo zeg ik ook met nadruk in de richting van de heer Smeulders. Dat is niet makkelijk, maar het is wel een goed doel om aan te werken.

De normering van het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen is deels een beleidsvernieuwing. Die is losgekoppeld van het hoofdtraject, want het is belangrijk om daar goed het debat over te voeren. Die beleidsvernieuwing gaat over geluid van decentrale wegen en industrieterreinen. We willen burgers beschermen tegen een autonome groei van geluidsoverlast. We willen wonen in een gezond land. Veel van de sprekers van zonet hebben het daarover gehad. Daar staan wij vanuit het kabinet ook voor. We zoeken een balans tussen het beschermen en het ontwikkelen. Dat is een maatschappelijke doelstelling en dat is ook heel nadrukkelijk de doelstelling van de Omgevingswet. We willen mensen beschermen. We denken aan gezondheid. We willen ook dat er woningen worden gebouwd voor diezelfde mensen. We willen dat nieuwkomers kans hebben op de woningmarkt. Ik denk dat dit wetsvoorstel goed past in die balans tussen beschermen en benutten en dat die daar ook richting aan kan geven.

De Aanvullingswet geluid moet op hetzelfde moment in werking treden als de Omgevingswet. Met de Omgevingswet hebben we een instrumentarium in handen om tot een veilige en gezonde leefomgeving te komen en om die te behouden. Geluidsoverlast en de regels die we daarvoor stellen zijn een essentieel onderdeel daarvan. Met dit complete en samenhangende instrumentarium kunnen we de maatschappelijke opgaven, zoals de woningbouwopgave, maar ook de mobiliteit, beter vormgeven. Dit alles met de vier verbeterdoelen van het stelsel van de Omgevingswet, die ook op alle aanvullingssporen van toepassing zijn. Dat is inzichtelijkheid, zodat het voorspelbaar is en zodat het eenvoudig te gebruiken wetgeving is. Dat is een samenhangende benadering in beleid, besluitvorming en regelgeving, zoals ik net zei. Dat is meer bestuurlijke afwegingsruimte en het versnellen en verbeteren van die besluitvorming. Daarnaast is er de bestuurlijke vernieuwing in de praktijk — die wat mij betreft niet onbelangrijk is — met participatie vooraf en niet achteraf, met een gelijkwaardige informatiepositie tussen burger en overheid, met een betere samenwerking tussen de overheidslagen, en met transparantie over regels en besluitvorming.

Die stelselherziening is een bijzonder traject. Het is een heel samenspel van wetten en onderliggende besluiten. De Omgevingswet, de invoeringswet, de aanvullingswetten en straks ook nog de AMvB's die daar weer bij horen. Zo bouwen we hier, en met de andere overheden, stap voor stap aan een nieuw stelsel.

Voorzitter. De vragen die ik wil beantwoorden gaan vooral over het stelsel meer in het algemeen en over participatie. Daarnaast is er nog een enkele vraag gesteld die meer op het terrein van bijvoorbeeld woningbouw of de rol van gemeenten ligt. Voor de overige vragen verwijs ik graag naar de staatssecretaris, die na mij spreekt. Zij zal ook nog een flink aantal vragen beantwoorden.

De heer Smeulders vroeg of er via dit wetsvoorstel nu eigenlijk ook sprake is van decentralisatie. Dat is niet zo. Voor zover dat het geval is, is dat echt in zeer beperkte mate. Bestaande regelgeving wordt eigenlijk gewoon opnieuw gecodificeerd. Het handhaven van hoe het is, is dus een van de uitgangspunten daarbij. Alleen is bij het Besluit activiteiten leefomgeving gekeken naar welke regels beter lokaal zouden kunnen. Daarbij kregen gemeenten een taak erbij, en wel voor het stellen van locatiegerichte algemene regels. Om de overgang te vergemakkelijken, geven we die regels bij de inwerkingtreding alvast mee. We noemen dat dan de zogenaamde bruidsschat.

De heer Smeulders vroeg zich ook af of er in zekere zin niet ook juist een beperking van de lokale afwegingsruimte in zit. Het aanvullingsbesluit beperkt de lokale bestuurlijke afwegingsruimte inderdaad, maar dat is soms ook nodig om de gezondheid te beschermen. De voorgenomen regels zijn ongeveer net zo streng als de huidige en kennen een gelijkwaardig beschermingsniveau. Er verandert eigenlijk weinig. We zijn nog bezig met het verwerken van de consultaties als het gaat om het aanvullingsbesluit. Daar kunt u ook weer met het kabinet over in gesprek. Dat gebeurt pas in het najaar, wanneer dat zover is.

De heer Smeulders sprak ook over de verbetering van de omgevingskwaliteit. Hij vroeg of die echt beter wordt door de nieuwe Omgevingswet en door dit onderdeel daarvan. De Omgevingswet biedt hetzelfde pakket aan mogelijkheden om de leefomgeving te beschermen. De AMvB's bieden een gelijkwaardig beschermingsniveau, gelijk aan de huidige wetgeving. Maar we verwachten wel verbetering, want er ontstaat door de integratie in één wettelijk stelsel veel meer samenhang en veel meer inzichtelijkheid en daarmee verbetering in beleid en besluitvorming. Dat lijkt mij een goede zaak.

Hoe gaat de parlementaire controle in zijn werk? Het Aanvullingsbesluit geluid zal straks worden onderworpen aan een voorhangprocedure. Dat is de waarborg die de Kamer heeft voor inhoudelijke betrokkenheid. Zoals ik net al zei, is deze voorzien in de tweede helft van dit jaar.

De heer Smeulders, maar ook de heer Von Martels van het CDA vroeg naar de begrijpelijkheid van de wet en van de teksten. Een wet op zichzelf is niet altijd heel inzichtelijk, hoewel we daar wel naar moeten streven. Dat begrijp ik heel goed — ook zo'n debat. De wetteksten, wanneer je daar doorheen bladert, zullen niet voor iedereen toegankelijk zijn. We hebben daar zelf, denk ik, ook allemaal wel een beetje moeite mee. Uiteindelijk wordt het geheel wel veel inzichtelijker. Voor de gebruiker — dat geldt voor zowel burgers als overheden als bedrijven — is dat digitale stelsel dat we aan het maken zijn, heel belangrijk. Dat moet gebruiksvriendelijk zijn, nog veel gebruiksvriendelijker dan de wet, die wetstechnisch goed in elkaar moet zitten. In dat digitale stelsel zetten we ingewikkelde juridische termen om in begrijpelijke taal. De toelichting in het digitale stelsel schrijven we in gewoon Nederlands op. We zorgen dat mensen met vragen ergens terechtkunnen, namelijk bij het Informatiepunt Omgevingswet.

Tegen de heer Smeulders zei ik net al dat het geen dereguleringsoperatie is. Ik heb daar al een en ander over gezegd.

Voorzitter. Het volgende punt is een beetje een zijspoor, maar ik wil er even op ingaan. Het kan zijn dat de staatssecretaris er ook iets over zegt. De heer Van Gerven had het over windmolens. De reden dat ik er iets over wil zeggen, is niet zozeer datgene wat we vandaag bespreken, maar dat de heer Van Gerven verwees naar de Crisis- en herstelwet. Hij had de indruk dat burgers minder goed beschermd zouden zijn wanneer de Crisis- en herstelwet wordt gebruikt. Het klopt dat het met de Chw mogelijk is om bijvoorbeeld tijdelijk voor 30 jaar een windmolen te plaatsen, maar ook dan kunnen burgers gewoon naar de rechter. Het doet helemaal niets af aan de rechtsbescherming voor burgers. Ik wilde dat toch graag zeggen, zodat er niet een misverstand over blijft hangen.

Voorzitter. Dan participatie. Mevrouw Van Eijs vroeg daarnaar en vroeg zich af of er voldoende inspraak geborgd is en of participatie onderdeel is van deze wet. Zij verwees daarbij naar de complexiteit waar ik het net over had. Zij markeerde hoe belangrijk zij inspraak en participatie vindt. Ik denk dat dit precies is wat we met deze wetgeving verbeteren. We zorgen dat mensen aan de voorkant worden geïnformeerd. We maken complexe vergunningen, verordeningen et cetera inzichtelijk in een heldere, uniforme, openbare voorbereidingsprocedure. Daarbij kan iedereen zienswijzen indienen. Het besluit moet altijd worden gemotiveerd. Ik denk dat mevrouw Van Eijs op dat punt zou moeten weten dat participatie juist vooropstaat, ook in de vormgeving.

De heer **Van Gerven** (SP):
Ik wou nog even terugkomen op het vorige punt dat de minister aanhaalde: de windmolens en de Crisis- en herstelwet. De perceptie van de mens is niet altijd de perceptie van de minister, maar daar wil ik verder niet op door. Ik wil wel doorgaan op de opmerking die ik heb gemaakt in mijn betoog, dat de SP-fractie in deze aanvullingswet de windmolens mist. Het gaat vooral over sporen, wegen, industrieterreinen en dergelijke, maar niet over zaken als windmolens. Of is dat toch het geval?

Minister **Ollongren**:
Voor dat onderdeel — ik zei al, ik treed even buiten de paden vanwege de link die door de heer Van Gerven gelegd werd met de Crisis- en herstelwet — zal de staatssecretaris zo ingaan op wat wel en wat niet, want dat is ook in een aantal andere voorbeelden genoemd. Ik verwijs graag even door naar mijn collega.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan nog mevrouw Van Eijs.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Ik had nog een vraag over de inspraak. Ik ben blij om te horen dat het DSO een stuk toegankelijker wordt dan deze wettekst; ik denk dat dat voor iedereen prettig is. Het blijft wel zo dat zo'n omgevingsplan, waar een groot deel van dit soort dingen ook in neerslaat, een heel groot omvangrijk iets wordt als het door de gemeenteraad gaat. Ik kan me zo voorstellen dat een technisch onderwerp als "geluid" wegvalt als er bijvoorbeeld ergens een bouwplan staat; dan kijkt men daar vooral naar. Hoe gaan we er toch voor zorgen dat al die technische aspecten, al die verschillende gezondheidsaspecten bij een omgevingsplan ook voor de mensen inzichtelijk zijn?

Minister **Ollongren**:
Raadsleden zijn ook mensen, dus in dat opzicht denk ik dat mevrouw Van Eijs zowel de mensen bedoelt die ermee moeten werken, de ambtenaren, als de mensen die erover moeten besluiten als vertegenwoordiging, als burgers en inwoners van gemeenten die ermee te maken hebben. Het zijn tot op zekere hoogte wel verschillende doelgroepen. Ik denk dat bij het DSO het juist heel erg belangrijk is dat het qua vormgeving heel inzichtelijk is en qua taalgebruik niet juridisch maar gebruikersvriendelijk. Natuurlijk zal datgene wat door gemeenteraden wordt goedgekeurd iets intensiever leeswerk vereisen, maar het is wel het doel om dat daar ook zo helder mogelijk in op te schrijven, zodat je wel alle aspecten kunt zien en beoordelen en daarbij goed beslagen ten ijs komt, zou ik bijna zeggen. Je moet zeker kunnen weten dat de aspecten die je belangrijk vindt, in voldoende mate zijn meegewogen.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Ik kan me ook voorstellen dat we met elkaar in de gaten houden of dat wel gebeurt en of het te hanteren is door de

gemeenteraden die er in zo veel gemeenten over moeten beslissen. Zit dat in de evaluatie of de monitoring?

Minister **Ollongren**:
Het zit al in de aanpak die we nu hebben. We bereiden nu de gemeenten al voor, in samenwerking met de VNG en andere partijen, op hoe ze hiermee om moeten gaan. We doen experimenten en we hebben al een voorbeeld van hoe het DSO gaat werken. Het zit eigenlijk ook al in het oefenen met het ermee werken. Dat is wat mij betreft heel belangrijk, want in die voorbereiding komen ongetwijfeld ook dingen aan het licht die beter, duidelijker en inzichtelijker kunnen. Dat kunnen we dan meewegen op weg naar het moment waarop het definitief ingaat.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Gaat u verder.

Minister **Ollongren**:
Voorzitter. Dat over participatie. Dan nog een paar opmerkingen over de relatie met woningbouw en de bouwopgave. Inderdaad, we hebben een forse woningbouwopgave en we willen de bouwproductie op peil houden. Natuurlijk is er een samenhang met geluid. We willen dat het prettig en gezond wonen is, zowel in de woning als wanneer je even in je tuintje of op het balkon bent. Dus moeten we weten hoe we omgaan met geluid, lawaaiige omgeving en locaties waar veel omgevingsgeluid is. Soms kan je met wat meer moeite en creativiteit geluidshinder voorkomen. Dat gaat dan vaak weer gepaard met wat hogere kosten voor het bouwproject. Ik denk dat we pas bij het aanvullingsbesluit — ik kom dan voor een deel weer op het terrein van de staatssecretaris — heel specifiek gaan worden over de geluidsnormen die dan relevant zijn en over de technische maatregelen die dan relevant zijn. Nu gaat het echt over het wetsvoorstel, dat gaat over de systematiek van de geluidproductieplafonds en dat de geluiden van wegen, spoorwegen en industrieterreinen daar niet boven mogen komen. Die afspraak voorkomt dat groeiend verkeer bijvoorbeeld een steeds groter deel van de milieugebruiksruimte zou innemen ten koste van wonen. Dat is niet wat wij graag willen.

Dan ook nog de vragen die gesteld zijn over woningbouw langs het spoor. Daar geldt eigenlijk precies hetzelfde voor. Het aanvullingsbesluit zal moeten zorgen voor meer balans tussen de normen voor spoor- en wegverkeer. Ook daar geldt dat de urgentie van de bouwopgave belangrijk is. We moeten ervoor zorgen dat we voldoende mogelijkheden creëren en dat we op een slimme manier een balans vinden tussen wat mogelijk is of wat je er extra aan kunt doen op technisch vlak, en wat er niet kan. Ik denk dat de staatssecretaris ook nog hierop zal ingaan.

Tot slot wilde ik nog één vraag beantwoorden.

De **voorzitter**:
Een ogenblik. De heer Ziengs.

De heer **Ziengs** (VVD):
Het kan zijn dat de minister er nog een antwoord op gaat geven, of misschien heeft ze het antwoord al gegeven maar heb ik het even gemist. Ik zei in mijn inbreng dat de norm voor spoorweglawaai wordt bijgesteld van 8 dB naar 6,65 dB. Mijn inbreng was dat mijn fractie dat geen goede maatregel leek, omdat het ons beperkend leek uit te pakken voor woningbouw. Volgens mij heb ik op die specifieke vraag nog geen antwoord voorbij zien komen.

Minister **Ollongren**:
Als de heer Ziengs aan het einde van de eerste termijn van ons beiden nog geen antwoord heeft, beloof ik dat ik daar nog op terug ga komen.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

Minister **Ollongren**:
Ja, ik wil nog één opmerking maken over de samenhang in de benadering. We maken een apart geluidproductieplafondbesluit, terwijl we een samenhangende benadering hebben van de fysieke leefomgeving. Die samenhangende benadering is nu net een van de doelen van de Omgevingswet. Die samenhang gaat natuurlijk over het geheel. Het is een samenhang op lokaal vlak, maar dat niet alleen. Het kan ook een samenhang zijn die op een hoger niveau ligt, beredeneerd vanuit het Huis van Thorbecke en de verschillende bestuurslagen. Ik vind dat niet in tegenspraak met elkaar. De Omgevingswet dwingt ieder bestuursorgaan om rekening te houden met de samenhang en met elkaars taken, zou ik bijna zeggen. Als een provincie een geluidproductieplafond vaststelt voor een provinciale weg, dan is dat in samenhang met het hele stelsel. Als een provincie een nieuwe weg aanlegt, moet er ook rekening gehouden worden met toekomstige woningbouw in dat hele gebied. Dus ik zie daar geen spanning in, maar ik zie het als onderdeel van de aanpak.

Voorzitter. Daarmee denk ik dat ik de vragen over het stelsel en wat meer overkoepelende vragen heb beantwoord. Ik stel voor dat staatssecretaris Van Veldhoven het van mij overneemt.

De **voorzitter**:
Ik dank u zeer. Dat lijkt mij een uitstekende gedachte. Ik geef haar graag het woord, de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat.

□

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Dank u wel, voorzitter. Ik moet zeggen dat door het intro van de heer Von Martels, die aangaf met welk geluidsniveau de Kamerleden spraken, namelijk tussen de 75 dB en 85 dB, duidelijk werd dat zij zelfs boven het geluidsniveau uitkomt dat wij acceptabel vinden voor wegwerkzaamheden. Dat is misschien iets om ons allemaal eens goed bewust te zijn.

Een gelijkwaardig beschermingsniveau, daar begon de heer Ziengs over. En terecht, want dat is belangrijk. Het is het

algemene uitgangspunt van het kabinet in de Omgevingswet. Het gaat erom dat gezondheid en omgevingskwaliteit in balans zijn met alle andere activiteiten die wij in Nederland uitvoeren. Dat betekent niet dat elke norm exact op hetzelfde niveau terugkomt, want dan zou er geen enkele vereenvoudiging zijn, terwijl dat nadrukkelijk een doel was van de hele exercitie met de Omgevingswet. Over het geheel gezien wordt een vergelijkbaar beschermingsniveau geboden als met de huidige wetgeving. Ik heb dat nader toegelicht in mijn brief aan de Kamer bij de indiening van het wetsvoorstel.

De kern van de geluidsregelgeving blijft bij de overgang van de Omgevingswet overeind: het beschermen van mensen tegen een te hoog geluidsniveau. Het is een gedeelde verantwoordelijkheid van het Rijk, provincies en gemeenten, binnen door het Rijk vastgestelde kaders, die op AMvB-niveau vastgelegd worden. Het is dan aan de decentrale overheden om een lokale afweging te maken, binnen die kaders, passend bij de lokale situatie.

Dat is misschien een wat lang antwoord op een vraag die ik een aantal Kamerleden heb horen stellen. Zij zeiden: wij vinden het zowel belangrijk dat er landsbrede bescherming is, als dat er ruimte is voor maatwerk. Dat is eigenlijk precies wat er gedaan wordt. Er wordt een stelsel vastgelegd met standaardwaarden en eisen aan een harde bovengrens. Binnen die bandbreedte, die overal hetzelfde is, kun je naar lokaal maatwerk kijken. Op gemeentelijk niveau zal de afwegingsruimte op onderdelen worden vergroot, maar tegelijkertijd is er een helder normenkader.

In antwoord op de heer Ziengs is het volgende misschien nog goed om te noemen. Het systeem van de Omgevingswet kent nieuwe begrippen en instrumenten. Nieuwe regels zijn daar ook op afgestemd. Een voorbeeld is het nieuwe omgevingsplan. Een deel van de gemeentelijke geluidregels voor industrieterreinen keert daarin terug. Het instrument is dus nieuw, maar het beschermingsniveau blijft gelijk. Het is waar dat vertrouwde begrippen verdwijnen, maar daarvoor komen uniforme begrippen in de Omgevingswet in de plaats.

De **voorzitter**:
Een ogenblik. Meneer Ziengs.

De heer **Ziengs** (VVD):
Ik kom even terug op de beantwoording op de vragen die ik gesteld heb over de normering. De staatssecretaris antwoordde dat niet elke norm in dezelfde vorm terugkomt, omdat dat geen vereenvoudiging zou zijn. Waar het onze fractie om gaat, is dat er geen verscherping plaatsvindt. Een norm van 50 dB zet je dus ook weer om in 50 dB. In mijn inbreng gaf ik aan dat we situaties meemaken waarin het 52 dB is en het plotseling terug moet naar 47 dB. Dat zou kunnen betekenen dat er extra maatregelen getroffen moeten worden die investeringen vergen die veel hoger liggen dan wanneer je gewoon naar de normale norm terug moet. Dat was in feite de kern van mijn betoog. We zijn het er allemaal over eens dat we mensen moeten beschermen tegen een hoog geluidsniveau.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Zeker, voorzitter. Ik denk dat hier voor een deel een discussie ontstaat die ik even moet uitleggen. De regels voor geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen zijn beleidsneutraal overgenomen. Er zijn onderdelen waarvoor dit nog niet in de wet stond, maar het al wel is afgesproken. Een voorbeeld daarvan is de uitrol van geluidproductieplafonds naar provinciale wegen. Dat is een vernieuwing die al in 2011 is aangekondigd en die vigerend beleid was toen dit kabinet aantrad. Een ander kabinet-Rutte was daar destijds verantwoordelijk voor. Dat beleid wordt ingebouwd in het stelsel en kan dus nu beleidsneutraal worden genoemd, omdat het besluit al was genomen maar dat nog wachtte om in deze wet te worden verwerkt.

Ook is er het specifieke voorbeeld over het spoor dat de heer Ziengs noemde. Dat betreft een bestuurlijke afspraak met de VNG uit 2013. Het doel was toen een betere balans in het normenkader van spoor en rijkswegen. In die context is deze afspraak toen gemaakt. Ook daar betreft het eigenlijk een kwalificatie van een beleidsafspraak die al is gemaakt. Maar ik snap heel goed dat de heer Ziengs vraagt: dat stond nog niet in de oude wet, dus hoe zit dat dan? Dat is dus op deze wijze afgesproken.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
De heer Smeulders vroeg nog waarom het geluid van luchtvaart hier niet in wordt meegenomen. Het geluid van luchtvaart wordt gereguleerd in de Wet luchtvaart. Al bij de totstandkoming van de Omgevingswet is geconcludeerd dat het behoud van deze specifieke geluidregels voor de gebruikers overzichtelijker en gemakkelijker is dan het integreren van deze regels in de Omgevingswet. Die keuze geldt voor alle milieuregels van de luchtvaart, ook regels over bijvoorbeeld externe veiligheid. Alleen de regels voor ruimtelijke beperkingen als gevolg van luchtvaart gaan over naar de Omgevingswet. Alle andere regels blijven in de Wet luchtvaart. De reden dat die ruimtelijke beperkingen wel overgaan, is dat ze zo'n sterke relatie hebben met de gemeentelijke omgevingsplannen. Met een apart wijzigingsbesluit zullen die regels vervolgens worden ingevoegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De heer Smeulders vroeg naar het beschermingsniveau. Ik denk dat u allen vanuit misschien een eigen invalshoek vroeg of dat ongeveer gelijkwaardig is. En ja, dat is het. In antwoord op de heer Smeulders zeg ik dat bij een beschermingsniveau overigens niet alleen de normen een rol spelen, maar ook in welke mate die normen toe te passen zijn. Zo is onder de vorige wetgeving het handhavingsgat geconstateerd. Je zou dan kunnen denken dat er misschien meer mogelijk was. Maar wanneer een wegbeheerder bijvoorbeeld een weg wilde verbreden, werd hij in een keer geconfronteerd met een geluidbelasting die veel hoger bleek dan op papier, omdat er allerlei toenames waren geweest die niet gemonitord waren. De wegbeheerder werd dan ineens verantwoordelijk voor het oplossen van geluidsproblematiek die eigenlijk gecreëerd was door anderen en waarop niet gehandhaafd was.

Door continu te gaan monitoren, zorgen wij ervoor dat wij tijdig de maatregelen toeschrijven aan de effecten die de geluidbelasting verder versterken. In het aanvullingsbesluit wordt in deze samenhang onderbouwd dat er sprake is van een gelijkwaardig beschermingsbureau. Daarover komen wij nog met de Kamer te spreken, want ook dat aanvullingsbesluit komt naar de Kamer. De monitoring is dus een belangrijk onderdeel van het verzekeren van een gelijkwaardig beschermingsniveau.

De heer Van Gerven vroeg waarom windturbines niet in de aanvullingswet zitten. De huidige regels uit het Activiteitenbesluit staan al in het Besluit kwaliteit leefomgeving, dat in 2018 in het Staatsblad is gepubliceerd. De aanvullingswet regelt de omzetting van de Wet geluidhinder, die alleen betrekking heeft op infra en industrieterreinen. Windturbines zitten hier niet in en ze worden nu ook niet omgezet, maar over de windturbines is dus al wel iets geregeld in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De heer Smeulders vindt het belangrijk dat volksgezondheid moet terugkomen in het aanvullingsbesluit. Ik weet dat wij in de discussie over de Omgevingswet zelf — misschien refereert de heer Smeulders daaraan — veel met elkaar hebben gesproken over het belang van de volksgezondheid. Daarom is het belang van het beschermen van de gezondheid ook al expliciet geregeld in de Omgevingswet zelf. Bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties en het stellen van regels daarover moet de gemeente dus al rekening houden met het gezondheidsbelang. Ook regelt het wetsvoorstel dat regels in het Besluit kwaliteit leefomgeving worden gesteld met het oog op het belang van de gezondheid. Dit is dus absoluut een aspect dat alle aandacht heeft, maar dan op andere plekken in het stelsel.

De heer Smeulders en naar ik meen ook de heer Von Martens hebben gesproken over de zorgen van provincies en gemeenten over het beschermingsniveau. Met het Aanvullingsspoor geluid verbeteren wij de bescherming op een aantal punten, niet op het niveau van de wet, maar op het niveau van het aanvullingsbesluit. Dat handhavingsgat is eigenlijk het belangrijkste wat ik zojuist al heb uitgelegd. Daarnaast is er gezegd, ook in de discussies die wij met elkaar hebben gevoerd over de Wet Swung, Swung-1 en Swung-2, dat wij voor die cumulatie van geluid een oplossing zouden moeten vinden. Dat punt is nu meegenomen in deze wet.

De regels voor het optellen van geluid afkomstig van meerdere bronnen worden verbeterd, want als een woning door meerdere geluidsbronnen wordt belast, heeft de bewoner last van dat geluid en niet zozeer van bron A of bron B. Dan is het dus ook belangrijk om met elkaar goede regels te hebben over hoe die cumulatie van geluid werkt. Dit was een nadrukkelijke wens van de Kamer bij de wetsbehandeling van de geluidproductieplafonds voor de rijksinfrastructuur. Met deze verbetering wordt mede invulling gegeven aan de motie van de leden Van der Graaf en Sienot.

Mevrouw Van Eijs vroeg hoe burgers weten dat zij voldoende beschermd worden tegen geluid. Daarover zou ik het volgende willen zeggen. Aan de ene kant is er straks een helder kader waaraan alle gemeenten moeten voldoen, maar aan de andere kant is er ook die afwegingsruimte. Dat is de afwegingsruimte tussen de standaard- en de grenswaarde. Er zijn natuurlijk ook weer allerlei regels voor het wanneer op welke manier daarmee om te gaan. Maar de precieze bescherming is mede afhankelijk van de lokale afweging. Daarmee borgen wij aan de ene kant dat een basisbescherming gewoon geregeld is, zonder dat je net doet of het in Appingedam precies hetzelfde is als in Amsterdam. De lokale situatie kan vragen om andere oplossingen. Hierop komen wij overigens nog terug bij de bespreking van de voorhang van het aanvullingsbesluit.

De heer Von Martels vroeg of wij door de verandering van een geluidszone naar aandachtsgebied een risico lopen op meer overlast. Dat is niet zo. De geluidszones en de aandachtsgebieden hebben geen rechtstreeks gevolg voor de bescherming. Als dat een-op-een wél gekoppeld zou zijn, zou dat zo kunnen zijn. Het is dus terecht dat de heer Von Martels die vraag stelt. Maar die gebieden bepalen waar de geluidregels gelden. Onder de Omgevingswet zullen de aandachtsgebieden beter aansluiten bij de echte geluidbelasting.

Voorts vroeg de heer Ziengs of wij zicht hebben op de verschillen tussen de oude geluidszones en de nieuwe geluidaandachtsgebieden. Ik heb daar zo-even al iets over gezegd. De huidige geluidszones stammen uit de jaren tachtig van de vorige eeuw. Voor drukke autosnelwegen zijn die inmiddels te krap, omdat de standaardwaarden ook buiten die zone worden overschreden. De bescherming van de gezondheid faalt dan eigenlijk. Met de grotere geluidaandachtsgebieden wordt dit gecorrigeerd, want het geluidaandachtsgebied omvat exact het gebied waarbinnen het geluid hoger is dan de standaardwaarden. Maar dat zegt dus nog niks over de normering zelf. Dat doet alleen het reëel in kaart brengen van waar de geluidbelasting is, zodat je vervolgens kunt bepalen welke maatregelen genomen moeten worden.

Meneer Ziengs constateerde dat er in de oude situatie geen monitoring was van provinciale wegen en waterschapswegen. Hij vroeg wat de gevolgen zijn van monitoring in de nieuwe situatie. De monitoring betekent dat we dan een reëler beeld hebben van de geluidbelasting. Door te monitoren weet je wat de situatie is, of er sprake is van een toename en in welke mate er maatregelen getroffen moeten worden. Het betekent dus eigenlijk gewoon dat we beter weten hoe de geluidbelasting is.

De heer Ziengs vroeg ook nog waarom een woning bij overschrijding van de norm moet worden teruggebracht tot 3 dB onder die norm. Dat is een onderdeel van het huidige geluidproductieplafondstelsel voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. Eigenlijk is het korte antwoord op deze vraag: om ondoelmatige investeringen telkens weer te voorkomen. Want stel, je woont vlakbij een weg en je komt onder de maximale waarde die je moet halen, dan wordt er eigenlijk gezegd: investeer dan zo dat je een stukje daaronder komt, zodat je bij een eventuele volgende toename van verkeer op die weg, niet meteen opnieuw moet gaan saneren. Daarmee wordt dus beoogd om ondoelmatige investeringen in saneringen te voorkomen.

De heer **Ziengs** (VVD):
Mag ik beide punten in één interruptie doen?

De **voorzitter**:
Zeker.

De heer **Ziengs** (VVD):
Het eerste punt ging over de geluidswaarden. Ik moet even kijken hoe ik dat zelf geformuleerd heb. Ik begin met het tweede punt, dat is makkelijker. Dan schiet mij straks die eerste wel weer te binnen. Doordat het tweede punt erachteraan kwam, drukte ik het eerste punt even wat weg. Dus eerst over die decibelvermindering van 50 dB naar 47 dB. De staatssecretaris stelt dat men dan maar één keer een investering hoeft te doen. Maar als je eigenaar bent van een pand en je zit op 52 dB en je kunt dat door het aanbrengen van een schuimplaten wandje van €1.000 terugbrengen naar 50 dB, de wettelijke norm dus, of je moet naar 47 dB en een investering doen van €30.000, dan zit daar wel een aanmerkelijk verschil tussen. Dus de wet omzetten, van oud naar nieuw, zou betekenen dat als je het terugbrengt naar 50 dB, je op dat moment aan de norm voldoet. Dat was de insteek van mijn betoog.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Dit is al een onderdeel van het huidige geluidproductieplafondstelsel voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. Ik kan meneer Ziengs nog wel iets zeggen — de minister refereerde daar ook al even aan — over de zogeheten botsproef. Het punt dat de heer Ziengs noemt, zit niet zozeer in de wet, maar in het besluit dat na de zomer naar de Kamer komt. Tussen vandaag en het moment dat het besluit naar de Kamer komt, wordt er met alle partijen die hierbij betrokken zijn, een zogeheten botsproef gedaan op het aanvullingsbesluit. De heer Ziengs heeft nog een paar andere vragen gesteld waar ik later op terug zal komen, maar ik denk dat het nuttig is dat we in die toets, met alle partijen die daar in de praktijk mee te maken hebben, deze specifieke voorbeelden meenemen. Ik zal daar in de brief aan de Kamer op terugkomen. Want ik snap de vraag van de heer Ziengs heel goed. Waarom moet je meer investeren dan waartoe je wettelijk verplicht zou zijn? Het is goed dat we met elkaar kijken of de overgang naar dat besluit nog specifieke problemen met zich meebrengt, of de situatie hetzelfde blijft en om welke redenen die situatie dan zo is.

De heer **Ziengs** (VVD):
Dank voor de toezegging. Mijn andere punt is inmiddels ook weer boven komen drijven. Ik begon inderdaad over de normeringen die gesteld waren als het gaat om de geluidswaarden en hoe het zit als die bijvoorbeeld aanmerkelijk lager liggen. De specifieke vraag in mijn inbreng was: heeft dat ook direct gevolgen voor besluiten? Wordt beleid op dat moment direct omgezet in een besluit? Als de waarde na die monitoring uiteindelijk lager blijkt te liggen, zou je bijvoorbeeld daar waar een snelheid van 70 geldt, deze naar 90 kunnen brengen — ik noem maar wat — of net andersom. En kan dat dan op korte termijn? Daar was mijn vraag in principe op gericht.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Je moet natuurlijk altijd een bepaald zorgvuldigheidsvereiste in acht nemen voordat je, bijvoorbeeld, een bepaalde snelheid zou kunnen doorvoeren. Dat heeft ook met andere eisen te maken. Denk maar aan de discussie rond de Programmatische Aanpak Stikstof. Maar weten wat de situatie is, betekent dat je ook weet welke ruimte er is voor bepaalde ontwikkelingen. Maar dan moet je natuurlijk nog steeds voldoen aan de andere eisen die voor zo'n project van belang zijn. Je geeft dan wel aan waar de ruimte is of waar de knelpunten zijn. Meten is weten in dit geval.

De **voorzitter**:
Meneer Ziengs nog?

De heer **Ziengs** (VVD):
En dan aanvullend. Zoals ik de beantwoording hoor, wil dat zeggen dat als het andersom is, als tijdens de monitoring blijkt dat de waarde hoger ligt, er vrij snel een besluit kan worden genomen om aanpassingen te doen.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Ik weet niet wanneer duidelijk wordt dat een grenswaarde wordt overschreden. We hebben een standaardwaarde en dat is waar je naar streeft. Daar moet je een stuk boven zitten, wil je een grenswaarde overschrijden. Als je een grenswaarde overschrijdt, dan is er een afwegingsladder die in werking treedt. Het is niet zo dat morgen de deur op slot gaat, maar dan moet je als bevoegd gezag laten zien dat je hebt bekeken waar het vandaan komt. Dan bekijk je welke reductiemaatregelen er zijn en of die doelmatig zijn. Als ze doelmatig zijn, moet je ze gewoon nemen; daarvoor zijn ze ook doelmatig. Als ze niet doelmatig zijn, moet je in ieder geval zorgen dat de binnenwaarde gegarandeerd wordt, zodat mensen in hun huis rustig kunnen slapen. Zo treedt er een cascade in werking. Als ergens een zo groot probleem is dat het gezondheidsschade oplevert, moet je gaan kijken wat je daaraan kunt doen. Zo zit de systematiek in elkaar.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Voorzitter. Er zijn een aantal vragen gesteld over het WHO-rapport. Hoe staat het met het onderzoek? De Kamer heeft er eerder over gesproken. Toen hebben we gezegd dat het een belangrijk onderzoek is. Ik denk ook dat we moeten bekijken wat het zou betekenen voor de Nederlandse situatie. Daarom doet het RIVM nu onderzoek naar die vraag, ter uitvoering van de motie-Schonis. Ik heb op 7 maart in het AO Leefomgeving toegezegd dat ik de Kamer daarover voor het eind van het jaar zal informeren. Dan zal ik ook aangeven hoe dit zich verhoudt tot de norm. Het is een belangrijk onderzoek en er wordt nu serieus gekeken naar wat dit voor Nederland zou betekenen. Velen van u hebben daar vragen over gesteld.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Klopt. Er wordt nu een onderzoek gedaan. Stel nou dat uit dat onderzoek komt dat de norm in Nederland eigenlijk te laag is. Is de staatssecretaris dan bereid om die norm te verhogen, in lijn met de uitkomst van dat onderzoek?

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Dit zijn natuurlijk gezondheidsnormen. Voor andere gezondheidsnormen hebben we ook aangegeven dat we ernaar streven om steeds dichter bij dat soort normen te komen. Daarom laat ik eerst een vertaling maken wat dit betekent voor Nederland; dan zullen we kijken hoe we dat moeten vertalen naar de Nederlandse situatie. Het is een belangrijk rapport, dus daarom laten we die analyse ook maken.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Ik kan niet vooruitlopen op de uitkomsten als er nog een onderzoek loopt. Dat is altijd jammer.

De heer Van Gerven vroeg waarom we niet het Deense model volgen om normen te stellen aan laagfrequent geluid. Hij refereerde aan de normen in Denemarken. In antwoord hierop kan ik zeggen dat de Nederlandse standaardnorm soms soepeler en soms strenger is dan de Deense norm, maar dat het beschermingsniveau vergelijkbaar is. Ook de WHO geeft advieswaarden voor windturbines in Lden en niet in een maat voor laagfrequent geluid. Ook in Nederland wordt gerekend met Lden.

Mevrouw Van Eijs constateerde dat er onvoldoende duidelijkheid is over cumulatie en optelling. Die cumulatie is inderdaad een ingewikkeld proces. Daar wordt door de Kamer al langer over gesproken. De regels voor cumulatie en optelling krijgen vorm in het Aanvullingsbesluit geluid, dus daar komen we nog op terug.

De heer **Van Gerven** (SP):
Ik ben een beetje in verwarring door het antwoord van de staatssecretaris over de Deense en de Nederlandse normen. Volgens mijn informatie is er in Denemarken wel een norm voor laagfrequent geluid, maar in Nederland niet. Klopt dat?

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Ik kan ook alleen maar zeggen dat volgens mijn informatie de WHO advieswaarden voor windturbines geeft in Lden en niet in een maat voor laagfrequent geluid. Ik ben graag bereid om nog even na te vragen of er in Denemarken daarnaast ook een geluidsnorm is voor laagfrequent geluid, maar die informatie heb ik nu niet. Ik kijk nog even of ik in tweede termijn een nader antwoord heb voor de heer Van Gerven.

De heer **Van Gerven** (SP):
Heel goed. Ik heb hier een document uit 2013 waarin Arcadis wordt aangehaald. Daarin wordt gesproken over de norm die in 2012 in Denemarken zou zijn ingevoerd. Maar goed, laten we daar in tweede termijn nog even op terugkomen.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Misschien kan de heer Van Gerven nog even laten weten waar precies aan werd gerefereerd. Dat kan het misschien wat makkelijker maken om de informatie op te halen. Wij rekenen in ieder geval met de waarden waarmee de WHO ons adviseert te rekenen.

Voorzitter. Dan de A50. Langs de A50 gelden geluidproductieplafonds. Rijkswaterstaat leeft deze plafonds na en neemt zo nodig maatregelen. Dit betreft de vraag van de heer Van Gerven over de A50. Rijkswaterstaat beheert daar de geluidproductieplafonds en neemt zo nodig maatregelen.

Mevrouw Van Eijs vroeg welke activiteiten onder geluidplafonds van industrieterreinen vallen. Met de Omgevingswet is het begrip "inrichting" vervangen door "activiteit". Onder de geluidproductieplafonds voor industrie vallen alle activiteiten die leiden tot de emissie van geluid. Dat geldt niet voor het geluid van doorgaande wegen op een industrieterrein, want dat geluid is hier dan apart geregeld. Maar alle industriële activiteiten die geluid veroorzaken vallen daar dus onder.

Bij een industrieterrein — ik gaf net al de combinatie aan van wegen en industriële activiteiten — is het omrekenen naar een geluidproductieplafond niet eenvoudig. Daarom zal het aanvullingsbesluit instructieregels bevatten voor de eerste geluidproductieplafonds voor industrieterreinen. Daarover komen wij bij de voorhang te spreken. Het is ook een van de punten — ik noemde het net tegenover de heer Ziengs — waarbij ik denk dat we de praktische uitwerking daarvan moeten gaan bespreken met de mensen die hierdoor in de praktijk worden geraakt. Dan kunnen we kijken hoe dat in de praktijk uitwerkt en hoe we ervoor kunnen zorgen dat het voor iedereen helder is en dat er op een gelijkwaardige manier mee om wordt gegaan. Daar komen we dus nog met uw Kamer over te spreken, namelijk bij de behandeling van het besluit in het najaar.

Mevrouw **Van Eijs** (D66):
Ik weet niet of de staatssecretaris er nog op komt, maar bij het lezen van de tekst bevreemdde het mij. Ik kan mij voorstellen dat zo'n geluidplafond wordt overschreden en dat de gemeente dan bijvoorbeeld moet ingrijpen of zou moeten zorgen dat het geluid weer onder het plafond belandt. Ik vroeg mij eigenlijk af of een gemeente zoiets kan afdwingen. Want de bedrijven moeten er uiteindelijk voor zorgen dat ze minder lawaai maken.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Zodra er sprake is van een overschrijding — dat was net ook mijn antwoord aan de heer Ziengs — treedt natuurlijk een bepaalde cascaderingsladder in werking. Dan zal bekeken moeten worden wie de veroorzaker is van de overschrijding. Juist doordat we nu dus beter monitoren — dat zei ik in het antwoord aan de heer Smeulders — kun je elke geluidtoename onderzoeken en toedelen aan degene die de geluidtoename veroorzaakt voordat je jaren verder bent, een grote cumulatie is opgetreden, men in één keer boven het plafond zit en iedereen zich afvraagt wie daar nu verantwoordelijk voor is. Die monitoring gaat dus juist helpen om dat goed in beeld te houden. Dit is nou precies een van die punten. Een voorbeeld. Stel dat het drukker wordt op de weg die over zo'n industrieterrein loopt en dat er sprake is van een toename van het industrieel geluid, dan zou je dus moeten kunnen monitoren welk deel waar vandaan komt om ook te bepalen wat gewoon een eerlijke

verdeling is van de kosten, om ervoor te zorgen dat het geluid weer onder het geluidproductieplafond komt. Dit zijn precies de praktische uitwerkingen waar we tussen nu en het moment dat het besluit naar de Kamer komt met alle partijen in de praktijkproef — wij noemen het de botsproef — nog over praten. Bij het besluit zal de uitwerking waaruit blijkt op welke manier dat werkt, er dus ook zijn.

We zullen noteren dat de kostentoedeling voor mevrouw Van Eijs een vraag is. Daarbij is het dus de vraag of het altijd bij de gemeenten terechtkomt of dat het ook bij de private partijen terecht kan komen als zij veroorzaken dat het boven het plafond uitkomt. We zullen zorgen dat we daarop terugkomen als we over het besluit spreken.

De **voorzitter**:
Gaat u verder.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
De heer Von Martels vroeg naar het doelmatigheidscriterium: hoe zit het met de regeling en wanneer wordt het geëvalueerd? Bij het opstellen van de regeling onder het aanvullingsbesluit zal met alle betrokken partijen overlegd worden over de inhoud van het doelmatigheidscriterium. Dat is eigenlijk het antwoord op een aantal van zijn vragen in één, want de doelmatigheidscriteriumregeling zal worden opgenomen in de regeling die onder het aanvullingsbesluit komt.

Dan was er nog een vraag van de heer Smeulders over basisgeluidemissie. Dat is een te monitoren parameter in de zin van de Omgevingswet. Andere voorbeelden zijn zwemwaterkwaliteit en luchtkwaliteit. Met de basisgeluidemissie wordt dus de toename van het geluid bewaakt, zoals ik net aangaf in antwoord op mevrouw Van Eijs. Met de geluidkaart van de EU-richtlijn wordt het geluid bij geluidgevoelige gebouwen in kaart gebracht. Voor beide taken worden dezelfde gegevens gebruikt, waardoor de extra inspanningen en de administratieve lasten voor het monitoren van de BGE beperkt zijn.

De gemeenten krijgen als wettelijke taak om omwonenden te beschermen tegen schade aan de gezondheid door geluid van gemeentewegen. Een van de doelen van het nieuwe geluidbeleid, Swung, is het verbeteren van de bescherming tegen autonome toename van geluid of verkeersgroei. Door de vijfjaarlijkse monitoring wordt de toename van geluid ook op gemeentelijke wegen bewaakt. Dat betekent dan dus weer dat als er toch boven een grenswaarde wordt gegaan, gemeenten dan ook maatregelen moeten nemen. In samenhang met de geluidkaart van de EU-richtlijn wordt zo eens per vijf jaar duidelijk waar grote toenames van geluid hebben plaatsgevonden en waar geluidsniveaus zo hoog zijn dat ze schadelijk zijn voor de gezondheid. Dan treedt dus die cascade in werking waar ik het al eerder over heb gehad.

Voorzitter. Als het goed is, heb ik daarmee de vragen van de leden beantwoord.

De **voorzitter**:
Ik kijk even naar de leden en ik zie geen beweging, dus ik ga ervan uit dat dat juist is. Daarmee komt er een einde aan de eerste termijn van de zijde van de bewindslieden.

Ik kijk even of er nog behoefte is aan een tweede termijn. Dat is het geval.

Dan geef ik meneer Smeulders daarvoor het woord. Hij heeft vier minuten, als hij dat wil.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Dank u wel, voorzitter. Die vier minuten ga ik niet nodig hebben, denk ik. Dank aan beide bewindspersonen voor de beantwoording. Ik heb nog een vraag en ik wil een motie indienen.

De vraag gaat over het meer principiële punt van deze wet: is dit nou wel of geen deregulering? De minister geeft dan aan: "Nee, de regels worden eigenlijk neutraal overgezet. Er komen alleen minder regels in de wet en meer regels in lagere regelgeving. En die lagere regelgeving komt via de voorhang naar de Kamer, dus daar heeft u gewoon iets over te zeggen." De vraag die ik daarbij dan wel heb, is of alle aanpassingen op die AMvB's ook via voorhang naar de Kamer komen. Want dat is op wetsniveau natuurlijk wel zo.

Dat betekent dus het volgende. Stel dat er een volgend kabinet zit, dat misschien zegt dat die regels wel wat minder kunnen. Als dat kabinet dan de wet wil aanpassen, dan heeft de Kamer daar iets over te zeggen. Maar als dat via die AMvB's dan niet meer zo is, dan kan het wel degelijk leiden tot een verslechtering van de bestaande situatie. Daar maakt mijn fractie zich gewoon zorgen over. Dat is mijn vraag.

Dan het tweede punt. Dat betreft een motie die wij hebben. Die gaat over de geluidsnormen en het aspect van volksgezondheid daarin. Aan de ene kant snap ik dat er wordt aangegeven: op andere plekken in de Omgevingswet is het aspect volksgezondheid geregeld, dus dat hoeft niet expliciet. Dat klinkt logisch, maar dit gaat aan de andere kant wel specifiek over het onderdeel geluid. Ik dien daar zo een motie over in, maar als de minister of de staatssecretaris mij echt een aantal concrete voorbeelden kan geven van andere plekken in de wet waarin dat aspect geluid al zo duidelijk meegenomen wordt dat de motie overbodig is, dan ben ik altijd bereid om die in te trekken. Maar tot op heden ben ik daar niet van overtuigd. Dat gaan we hopelijk in de reactie wel meemaken.

De motie luidt als volgt.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in het voorlopige Aanvullingsbesluit geluid diverse geluidsnormen worden gesteld;

overwegende dat de volksgezondheid geen expliciet criterium is voor de normstelling in het voorlopige Aanvullingsbesluit geluid;

van mening dat het belang van de volksgezondheid een belangrijk criterium zou moeten zijn bij het stellen van geluidsnormen;

verzoekt de regering om het belang van de volksgezondheid expliciet op te nemen in het definitieve Aanvullingsbesluit geluid,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Smeulders. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 10 (35054).

Dan geef ik het woord aan de heer Van Gerven. Hij heeft nog drie minuten en twintig seconden.

De heer **Van Gerven** (SP):
Voorzitter. Dat moet lukken. Dan kan ik de resterende tijd gebruiken voor een volgend debat, al weet ik niet of het zo werkt; of de voorzitter het daar dan mee eens is.

Ik zal allereerst een motie voorlezen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat laagfrequent geluid tot slaapritmestoornissen en andere gezondheidsklachten kan leiden en dat in Denemarken reeds normen voor deze vorm van geluid zijn gesteld;

overwegende dat de regering momenteel onderzoek doet naar de gezondheidseffecten van laagfrequent geluid, maar dat Nederland nog geen normen kent;

verzoekt de regering bij het lopende onderzoek naar de gevolgen van laagfrequent geluid tevens de Deense normen op deze vorm van geluid te onderzoeken en een geluidsnorm te ontwikkelen die hiermee overeenkomt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Gerven. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 11 (35054).

De heer **Van Gerven** (SP):
Als het gaat over geluid en windturbines, begrijp ik dat dat op een andere manier geregeld wordt dan via de aanvullingswet waarover we vanavond spreken. Dat geeft dan toch weer enige geruststelling. Als we dan ook nog de goede normen daarvoor invoeren, word ik nog gelukkiger.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Ik dank u zeer. Ik kijk even naar mevrouw Van Eijs. Zij ziet af van een inbreng. Dan ga ik naar de heer Von Martels. U heeft nog 2 minuten en 40 seconden.

De heer **Von Martels** (CDA):
Dank u wel, voorzitter. Dit debat was mild van toon en mild van volume. Volgens mij zijn de geluidsnormen vanavond niet overschreden, dus dat is goed om te horen.

Ik heb één motie. Die gaat over het doelmatigheidscriterium.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat aan de hand van een wettelijke methodiek berekend wordt of de kosten van een geluidsbeperkende maatregel, zoals stiller asfalt of geluidsschermen, opwegen tegen het resultaat, het zogenaamde doelmatigheidscriterium;

overwegende dat een heroverweging van het doelmatigheidscriterium wenselijk is, omdat toepassing van dat criterium kan leiden tot instandhouding van geluidshinder;

verzoekt de regering om de ministeriële Regeling doelmatigheid geluidmaatregelen Wet geluidhinder te evalueren en te heroverwegen, waarbij versoepeling van de criteria voor alle rijkswegen uitgangspunt is;

verzoekt de regering voorts om daarbij aan de Kamer enkele varianten van versoepeling voor te leggen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Von Martels. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 12 (35054).

Dank u wel. Ten slotte is het woord aan de heer Ziengs, die nog 3 minuten en 20 seconden heeft.

De heer **Ziengs** (VVD):
Dank u, voorzitter. Bij het voorbereiden van de behandeling van vanavond kwamen heel veel techniek, heel veel cijfers en heel veel artikelen kijken. Ik dacht even dat ik het spoor bijster was, maar gelukkig was daar toen de transponeringstabel, zoals ik al aangaf in mijn inbreng in eerste termijn. Ik heb daar een aantal dingen over gezegd richting de staatssecretaris en de minister en ik heb daar ook een aantal

antwoorden op gehad. Daarbij bleek dat er naderhand, dus nadat de oude wetten waren ingegaan en nu we richting de nieuwe wet gaan, een aantal aanpassingen hebben plaatsgevonden. Ik kwam ze niet tegen in die transponeringstabel en ook niet elders, maar ik neem onmiddellijk aan dat de staatssecretaris naar eer en geweten de vragen beantwoordt. Ik wil met deze inbreng wel aangeven dat het voor onze fractie zeer van belang is dat het beleidsneutraal is, waarbij we natuurlijk wel overeind houden dat het beschermen van mensen tegen een te hoog geluidsniveau voor ons ook zeer belangrijk is.

Daar wil ik het voorlopig bij laten. Ik zal geen moties indienen. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Ik dank u zeer. Ik kijk naar de minister en de staatssecretaris om te zien of zij direct kunnen reageren. Heeft u de moties al in bezit? Ik zie dat er behoefte is aan een korte schorsing.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**:
Ik geef het woord aan de staatssecretaris voor haar tweede termijn.

□

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Voorzitter. De heer Smeulders vraagt in zijn motie om het belang van volksgezondheid expliciet op te nemen in het definitieve Aanvullingsbesluit geluid. Ik heb al gezegd dat het in de Omgevingswet zit. Ik wil de heer Smulders het volgende voorstellen. Vandaag hebben wij het over de wet. Het besluit komt nog in het najaar. Ik stel voor dat de minister en ik die tijdspanne benutten om nog eens in een brief aan te geven hoe wij de doorwerking zien van die bepaling die in de wet staat naar de onderliggende regelgeving. Dan kan de heer Smeulders misschien zijn motie tot dat moment aanhouden.

De heer **Smeulders** (GroenLinks):
Dat is prima. Dat doe ik.

De **voorzitter**:
Op verzoek van de heer Smeulders stel ik voor zijn motie (35054, nr. 10) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Dan de heer Van Gerven. Hij heeft gesproken over de Deense normen voor laagfrequent geluid. Denemarken heeft inderdaad een aparte norm specifiek voor laagfrequent geluid. Nederland heeft een norm voor windturbinegeluid die net als bij andere bronnen het gehele geluidspectrum beslaat, dus ook laagfrequent geluid. Deze norm biedt dus echt een vergelijkbare bescherming als de Deense norm. De WHO geeft ook geen apart advies voor laagfrequent geluid van windturbines. Ook het RIVM heeft geconcludeerd dat er geen aparte norm voor laagfrequent geluid van windturbines bovenop de gewone geluidsnorm nodig is. Daarom ontraad ik de motie op stuk nr. 11 van de heer Van Gerven.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 11 wordt ontraden.

De heer **Van Gerven** (SP):
De uitsplitsing in Denemarken naar laagfrequent geluid leidt tot een lagere dB-norm, dus een scherpere norm dan in Nederland. Kan de staatssecretaris daar nog eens op ingaan?

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Voor mij geldt het advies van het RIVM. Het RIVM lijkt mij de partij om voor ons te kunnen inschatten of zo'n andere normering al dan niet noodzakelijk is ter bescherming van de volksgezondheid. Ook het RIVM heeft dus geconcludeerd dat er geen aparte norm voor laagfrequent geluid van windturbines bovenop de gewone geluidsnorm nodig is. Dat is dan toch het advies waar ik mij aan vasthoud.

De heer **Van Gerven** (SP):
Daar is discussie over gaande binnen de medische wereld. Het materiaal dat ik heb verzameld, is onder andere afkomstig van een arts gezondheid en milieu die poneert dat het wel degelijk van invloed is. Ik constateer toch dat de norm voor windmolens in Denemarken, naar ik meen, 5 dB lager is dan in Nederland. Gaat er toch niet nog meer of verder onderzoek plaatsvinden? Het zou natuurlijk toch het mooiste zijn als we op het medische vlak kunnen uitgaan van dezelfde parameters of vooronderstellingen. Dat is in ieder geval niet het geval. Mag ik het zo vragen? Gebeurt er nog verder onderzoek of is dit het voorlopig?

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Ik zou niet uit mijn hoofd durven beweren dat nergens verder onderzoek plaatsvindt. Dat lijkt me ook geen goed uitgangspunt. Het onderzoek, ook in de context van de WHO, zal zeker doorgaan. Wellicht kan de heer Van Gerven de arts die deze inzichten heeft, in contact brengen met het RIVM, want voor mij is het RIVM op dit soort momenten natuurlijk het anker waar ik het advies van hanteer. Maar als er nieuwe inzichten zijn; het is altijd belangrijk om ook de wetenschap te blijven challengen. Wellicht kan deze arts zijn inzichten delen met het RIVM om te kijken of dat bij hen tot nadere inzichten leidt.

Voorzitter. Dan de motie op stuk nr. 12 over het doelmatigheidscriterium. Dit is ook onderdeel van het RIVM-onderzoek naar aanleiding van het WHO-advies. Ik zou de heer Von Martels dus willen vragen om zijn motie aan te houden en daar nu niet op vooruit te lopen. Er hangen overigens ook forse financiële consequenties aan het zo versoepelen van een doelmatigheidscriterium. Dat kan in de context van het MIRT bijvoorbeeld ook gevolgen hebben, omdat er dan op allerlei plaatsen in één keer andere kosten mee gemoeid zijn. Als we die niet helder kunnen baseren op een WHO-advies en de vertaling daarvan naar Nederland, dan zou het, denk ik, moeilijk zijn om op een goede manier te beargumenteren waarom we het loslaten. Verzoek om aan te houden.

De **voorzitter**:
Het verzoek om aan te houden. Meneer Von Martels?

De heer **Von Martels** (CDA):
Ik wil de motie met alle plezier aanhouden, maar ik wil dan wel enig zicht hebben op wanneer dat onderzoek dan tot ons komt.

Staatssecretaris **Van Veldhoven-van der Meer**:
Eind 2019.

De **voorzitter**:
Op verzoek van de heer Von Martels stel ik voor zijn motie (35054, nr. 12) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**:
Dan geef ik het woord aan de minister.

Minister **Ollongren**:
En ik kan heel kort zijn, voorzitter, want er is alleen een vraag gesteld door de heer Smeulders. Ik kan hem geruststellen: als er wijzigingen zijn, dan geldt dezelfde procedure. Die gaan dan ook in voorhang bij de Kamer en dat is geregeld in de Omgevingswet.

Dank u, voorzitter.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:
Ik dank u zeer. Daarmee zijn we gekomen aan het einde van de behandeling van dit wetsvoorstel. Over het wetsvoorstel en over de ingediende moties, voor zover niet aangehouden, zal aanstaande dinsdag gestemd worden.

Ik dank de beide bewindspersonen, de leden en onze onvolprezen ondersteuning, in alle soorten en maten, en de ambtenaren. Ik dank tot slot de mensen op de publieke tribune en de mensen die dit debat elders hebben gevolgd. Ik wens u nog een mooie avond, want dat is het volgens mij al. Geniet u er nog even van.

Ik sluit de vergadering.

33
Stemming Aanvullingswet geluid Omgevingswet

Aan de orde is **de stemming** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet) (35054)**.

(Zie vergadering van 27 juni 2019.)

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de PvdA, DENK, 50PLUS, D66, de VVD, de SGP, het CDA, de ChristenUnie, de PVV en FvD voor dit wetsvoorstel hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

34
Stemming motie Aanvullingswet geluid Omgevingswet

Aan de orde is **de stemming over een motie**, ingediend bij de behandeling van het wetsvoorstel **Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)**,

te weten:

- de motie-Van Gerven over de Deense normen betrekken bij het onderzoek naar laagfrequent geluid (35054, nr. 11).

(Zie vergadering van 27 juni 2019.)

In stemming komt de motie-Van Gerven (35054, nr. 11).

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de PvdA, de PvdD, DENK, 50PLUS, de SGP, de PVV en FvD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Oud – nieuw Aanvullingsspoor Geluid

De Aanvullingswet geluid Omgevingswet creëert de juridische kaders voor inbouw van de nieuwe geluidregels voor wegen, spoorwegen en industrieterreinen in het stelsel van de Omgevingswet en geeft ruimte aan de vernieuwingen op het gebied van geluid, die voortvloeien uit het al eerder gestarte beleidsvernieuwingstraject Swung. Als eerste fase van deze vernieuwing zijn in 2012 al de geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen ingevoerd (opgenomen in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer). De daarmee uitgezette lijnen worden als volgende stap in het kader van het Aanvullingsspoor geluid voor decentrale infrastructuur en industrieterreinen zoveel mogelijk doorgetrokken. Het Aanvullingsspoor geluid bestaat uit de Aanvullingswet geluid Omgevingswet, het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet en de Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet.

De onderstaande tabel beschrijft op hoofdlijnen de huidige geluidregelgeving ('oud') en de nieuwe regelgeving in het aanvullingsspoor geluid ('nieuw'), voor zover nu ontwikkeld/bekend.
Daarbij zijn ook de belangrijkste (kern)artikelen van de betreffende regelgeving opgenomen. Waar verwezen wordt naar artikelen van het Aanvullingsbesluit geluid, wordt de versie van het ontwerp-besluit bedoeld, zoals dat voor internetconsultatie is gepubliceerd en voor reacties/adviezen aan verschillende stakeholders (waaronder de koepelorganisaties, VNO/NCW, Rijkswaterstaat, ProRail, ILT etc.) is voorgelegd.

De geluidregelgeving voor wegen, spoorwegen en industrieterreinen omvat regels over:
- het vaststellen en naleven van geluidproductieplafonds (het aanvullingsspoor verbreedt dit van rijkswegen en hoofdspoorwegen naar provinciale wegen, aangewezen lokale spoorwegen en industrieterreinen),
- besluiten over aanleg of wijziging van infrastructuur zonder geluidproductieplafonds,
- het planologisch toelaten van geluidgevoelige gebouwen,
- het bouwen of verbouwen van geluidgevoelige gebouwen,
- sanering van bestaande gevallen van te hoge geluidbelastingen.

Regels over actieplannen geluid (op grond van de richtlijn omgevingslawaai) zijn grotendeels al opgenomen in het hoofdspoor (Besluit kwaliteit leefomgeving en Omgevingsbesluit).

In de tabel worden de volgende afkortingen gebruikt:
Wm – Wet milieubeheer
Bgm – Besluit geluid milieubeheer
Wgh – Wet geluidhinder
Bgh – Besluit geluidhinder
Ow – Omgevingswet
Bkl – Besluit kwaliteit leefomgeving
Bbl – Besluit bouwwerken leefomgeving
Awg – Aanvullingswet geluid Omgevingswet
Abg – Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet
BABW – Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer
Gpp - geluidproductieplafond

OUD **(Wet geluidhinder, hoofdstuk 11 Wet milieubeheer):**	**NIEUW** **(aanvullingsspoor geluid):**
Geluid van gemeentewegen, waterschapswegen, provinciale wegen en lokale spoorwegen alleen toetsen bij besluitvorming → geen grip op geleidelijke groei = handhavingsgat (art. 73 onder a, 106, eerste lid, Wgh)	Periodieke monitoring van ontwikkeling van geluid, los van besluitvorming (voor geluidbronnen met gpp's als omgevingswaarde: art. 20.1, eerste lid Ow, voor overige geluidbronnen: art. 20.1, derde lid, Ow jo. art. 10.21b Bkl (in te voegen met Abg)) Toetsen bij besluitvorming over aanleg of wijziging alleen nog voor infrastructuur zonder gpp's (§ 5.1.4.2a.3 Bkl en art. 21a BABW (beide in te voegen met Abg))
Geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen (titel 11.3 Wm)	Geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen (art. 2.15, tweede lid, Ow (in te voegen met Awg) jo. afdeling 3.6 Bkl (in te voegen met Abg))
Geen monitoring voor provinciale wegen (geen wettelijke bepalingen)	Monitoring van provinciale wegen (via systeem van geluidproductie-plafonds (art. 2.13a Ow (in te voegen met Awg) jo. afdeling 3.6 Bkl (in te voegen met Abg))
Geen monitoring voor gemeente- en waterschapswegen (geen wettelijke bepalingen)	Monitoring van gemeente- en waterschapswegen (via systeem basisgeluidemissie = parameter voor monitoring) (art. 20.1, derde lid, Ow jo. art. 10.21b Bkl (in te voegen met Abg)
Geluidzone èn grenswaarden op alle woningen voor industrieterreinen (hoofdstuk VI Wgh)	Geluidproductieplafonds voor industrieterreinen (art. 2.11a en 2.12a Ow (in te voegen met Awg) jo. afdeling 3.6 Bkl (in te voegen met Abg))
Groot aantal verschillende	Vereenvoudigd normenkader

OUD **(Wet geluidhinder, hoofdstuk 11 Wet milieubeheer):**	**NIEUW** **(aanvullingsspoor geluid):**
normen (Wgh: art. 1 (reconstructie van een weg), 1b, vierde lid, 40, 41, tweede lid, 44, 45, eerste lid, 46, tweede lid, 51, 53 eerste lid, 55 derde en vierde lid, 56, derde lid, 57, eerste lid, 59, eerste lid, 60, 61, 62, eerste lid, 63, tweede lid, 65, 67, eerste lid, 82, eerste lid, 83, 89, eerste lid, 90, tweede en derde lid, 99, tweede lid, 100, 100a, 104a, vierde lid, 110g, 111b, 112, Bgh: 1.1, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, eerste lid, 3.2, 3.3, 3.4, 3.6, eerste lid, 3.10, 4.9, 4.10, 4.11, 4.12, 4.13, 4.14, 4.15, 4.16, eerste en tweede lid, 4.18, eerste lid, 4.21, eerste lid, 4.24, 4.25, Wm: 11.2, 11.23, eerste lid, 11.24, derde lid, 11.38, tweede lid, 11.48, tweede lid, 11.57, eerste lid, 11.59, 11.64, derde lid)	(art. 3.31, 3.33, 3.48, 5.78u, 5.78w, 5.78x, 5.78y, 10a.2, 10a.3, 10a.4 Bkl (in te voegen met Abg))
Aanduiding normen: voorkeurs-waarde en maximale waarde, waarden voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting (Wgh & Bgh: diverse bepalingen, Wm: artikel 11.2)	Wordt: standaardwaarde en grenswaarde (=Ow-terminologie) (diverse artikelen Bkl)
Woning, ander geluidsgevoelig gebouw, geluidsgevoelig terrein (art. 1 Wgh) Geluidsgevoelig object (art. 11.1 Wm)	Geluidgevoelig gebouw (art. 3.21 Bkl (in te voegen met het Abg))
Geluidsgevoelige ruimte (art. 1 Wgh)	Geluidgevoelige ruimte (art. 3.22 Bkl)
Toelating woningen e.d. binnen geluidzone	Toelating geluidgevoelige gebouwen binnen geluidaandachtsgebied

OUD **(Wet geluidhinder, hoofdstuk 11 Wet milieubeheer):**	**NIEUW** **(aanvullingsspoor geluid):**
(hoofdstuk V, afd. 1, hoofdstuk VI, afd. 2, en hoofdstuk VIIIa Wgh, afd. 4.1 Bgh) Aparte procedure hogere waarden naast bestemmingsplan	(§ 5.1.4.2a.4 Bkl (in te voegen met het Abg)) Besluitvorming over geluidwaarden integraal onderdeel van besluit omgevingsplan
Beperkt aantal mogelijkheden voor woningbouw boven maximale waarde: 1. vervangende nieuwbouw, 2. zeehavennorm, 3. Interimwet stad- en milieubenadering 4. 'dove' gevel (Wgh: 1b, vierde lid, 48, tweede lid, 60, 61, 66, 100, tweede lid, 100a, derde lid, Bgh: 3.3, tweede lid, 3.4, vierde lid, 4.13, tweede en derde lid, Wm: 11.40, 11.57, tweede lid)	Behoud van deze mogelijkheden voor woningbouw boven grenswaarde + beperkte uitbreiding: 1. vervangende nieuwbouw ook bij spoor, 2. kantoortransformatie = nieuw, 3. "zwaarwegende belangen" = opvolger Interimwet stad- en milieubenadering 4. 'dove' gevel en/of bouwkundige maatregelen (5.78z) (3.34, tweede lid, 5.78r, 5.78w, 5.78x, 5.78y, 5.78z, 5.78aa Bkl (in te voegen met Abg))
Regels over gevelisolatie (artt. 3.1 en 3.2 Bouwbesluit 2012)	Regels over gevelisolatie (artt. 4.103 en 5.23 Bbl (te wijzigen met Abg))
Sanering bestaande geluidbelastingen (hoofdstuk V, § 5 en hoofdstuk VI, afd. 3 Wgh, artt. 3.5 t/m 3.9 en artt. 4.16 t/m 4.23 Bgh, afd. 11.3.6 Wm)	Sanering bestaande geluidbelastingen (hoofdstuk 10a Bkl, in te voegen met Abg)) Sanering afd. 11.3.6 Wm wordt afgerond volgens oud recht (art. 3.3 Awg)
Inhoudelijke regels verspreid over Wet geluidhinder, Besluit geluidhinder, hoofdstuk 11 Wet milieubeheer èn Besluit geluid milieubeheer	Alle inhoudelijke regels in het Bkl, (in te voegen met het Abg) en geïntegreerd in procedures en instrumenten Omgevingswet

Advies
Aanvullingswet Natuur

1. Algemeen

De Wet Natuurbescherming - gebaseerd op Europese richtlijnen - kent een sectorale insteek die is gericht op bescherming. De gedetailleerde uitwerking heeft niet alleen een uitstraling op de 162 z.g. Natura 2000 gebieden maar ook daarbuiten heeft de wet betekenis op alle activiteiten die de natuur beïnvloeden in de fysieke leefomgeving daarbuiten.

De Omgevingswet is anders van aard: Deze ziet op alle doelstellingen in de fysieke leefomgeving en is geschoeid op een integrale benadering. Er is ruimte voor lokale visies en afwegingsruimte.

De commissie ziet veel voordelen van de beoogde integratie van regelgeving van de Wet Natuurbescherming in het nieuwe omgevingsrecht, zowel voor de uitvoeringspraktijk van omgevingsactiviteiten alsook voor de invulling van het belang van natuur. Het is belangrijk dat deze voordelen expliciet worden gemaakt, alsook de manier waarop deze kunnen worden benut in de praktijk.

Die uitwerking zal – grotendeels – plaatsvinden in de nog uit te werken uitvoeringsbesluiten. Toch pleit de commissie ervoor het perspectief van de voordelen die de integratie biedt, ook in de Memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Aanvullingswet concreet te maken. In het onderstaande advies wordt daarvoor een aantal bouwstenen aangereikt.

Ook in de consultatiereacties zijn daarvoor een aantal aanzetten genoemd.

2. Winst integratie versterken voor de uitvoeringspraktijk

De adviescommissie heeft als opdracht over de haar voorgelegde regelgeving te adviseren in het licht van de uitvoeringspraktijk en daarbij met name acht te slaan op de verbeterdoelen van de vernieuwing van het omgevingsrecht.

Een belangrijk winst voor de uitvoeringspraktijk van de integratie van regelgeving van de Wet Natuurbescherming in het nieuwe omgevingsrecht is dat daarmee eenvoudiger wordt natuurregelgeving vanaf het begin te betrekken en vervolgens hetzelfde spoorboekje volgt als die bekend is van de omgevingsvisie, omgevingsplan en omgevingsvergunningen. Het aspect Natuur wordt daarmee meer inzichtelijk en voorspelbaar en - vooral ook – het kan beter in samenhang met andere aspecten van de fysieke leefomgeving worden meegenomen.

Ook voor het aspect natuur zelf kunnen daarmee de kansen voor inpassing optimaal worden benut. De afweging om - ondersteunende - maatregelen voor natuur mee te nemen als onderdeel van een integrale aanpak bij ‘elk’ initiatief, is een belangrijke winst voor de effectuering van natuurdoelstellingen.

In de Memorie van toelichting wordt dan ook gesteld dat de aanvullingswet bijdraagt aan drie van de vier verbeterdoelen. Het vierde verbeterdoel - de vergroting van de bestuurlijke afwegingsruimte – krijgt met de overgang van natuurregelgeving naar de omgevingswet geen extra impuls. Reden daarvoor is dat deze ruimte al maximaal is gezocht en ingevuld bij de recente inwerkingtreding van de Wet Natuurbescherming. Bovendien betekent de slechte staat van deze (Europese) natuur dat er weinig afwegingsruimte is binnen het door de EU en het Rijk geformuleerde kader.

In de Memorie van toelichting wordt erop gewezen dat de bestuurlijke ruimte kan worden vergroot door actief beleid te voeren die gericht is op verbetering van de natuur. Hierdoor ontstaat een robuuste natuur die tegen een stootje kan en bestand is tegen de effecten van het intensieve menselijke gebruik van de fysieke omgeving in Nederland. De ontwikkeling van het Nationale Natuur Netwerk heeft in de afgelopen decennia bewezen dat dit een effectieve aanpak kan zijn.

Met de overgang van de natuurregelgeving naar de Omgevingswet ontstaan er extra kansen voor deze natuurverbetering en –herstel waardoor bestuurlijke ruimte kan vergroot: Immers de rijkgevulde en gemoderniseerde gereedschapskist van de Omgevingswet komt binnen handbereik en kan ook worden ingezet voor natuurverbetering. Het gaat niet alleen om passieve instrumenten als omgevingsplan en verordeningen maar ook om inzet van actieve instrumenten als het projectbesluit, het inrichtingsbesluit en de onteigening. Met deze instrumenten kan de effectuering van actief herstel van natuur worden geborgd en daarmee kan bestuurlijke afwegingsruimte ontstaan binnen de EU-kaders. Ook kan bestuurlijke afwegingsruimte mogelijk gemaakt wordt door een regionale programmatische aanpak zoals dat ook op landelijk niveau in het kader van de PAS wordt gedaan.

De commissie adviseert een aantal voorbeelden van actief beleid – bij voorkeur met een integrale (gebieds)aanpak - uit te werken in de Memorie van toelichting zodat voor de uitvoeringspraktijk inzichtelijk wordt op welke wijze een combinatie van inzet van instrumenten en investeringen bij kunnen dragen aan natuurherstel en daarmee bestuurlijke ruimte kunnen geven.

Met een dergelijke uitwerking in de Memorie van toelichting kan de winst van het invlechten van de Wet Natuurbescherming in het nieuwe Omgevingsrecht sterker gestalte worden gegeven. En wordt ook inzichtelijk op welke manier de overgang van de regelgeving van de Wet Natuurbescherming wel degelijk kan bijdragen ook aan de vierde verbeterdoelstelling en daarmee aan een goede uitvoeringspraktijk.

3. Verantwoordelijkheid gemeenten en waterschappen

In de aanvullingswet wordt ervoor gekozen gemeenten en waterschappen geen specifieke verantwoordelijkheden te geven voor herstelmaatregelen gericht op het in een gunstige staat van instandhouding brengen. Daarmee wordt voor de uitvoeringspraktijk een belangrijke beperking gelegd terwijl met de integratie van natuurregelgeving in de Omgevingswet juist voor de hand ligt de inzet van de - instrumenten van de - verschillende bestuursorganen in te zetten voor het effectueren van de doelstellingen. Zowel de gemeente als de het waterschap kunnen met de inzet van de hen beschikbaar gestelde instrumenten een belangrijke bijdrage geven aan de invulling van natuurherstel. Bovendien is een dergelijke uitsluiting in strijd met het verbeterdoel om te komen tot een samenhangende benadering. Evident is dat in zeer veel gevallen natuurherstel zonder bijv.

hydrologische maatregelen vanuit het waterschap niet mogelijk is. De huidige uitvoeringspraktijk is dat er per geval borgingsovereenkomsten worden gesloten.

De commissie adviseert in de aanvullingswet de mogelijkheid te scheppen dat ook gemeente en waterschap de hen middels de Omgevingswet beschikbaar staande instrumenten kunnen inzetten zowel voor natuurbeschermings- en herstelmaatregelen. Evident is dat daarbij gehandeld wordt conform artikel 2.2 over afstemming en samenwerking tussen bestuursorganen.

4. Helderheid Rijksbelang

Met de decentralisatie van het uitvoeringsbeleid en -beheer van natuurbeleid van het Rijk naar de provincie, blijft er een evident belang voor het Rijk. Centraal in het rijks of nationaal belang staat het realiseren van doelen uit internationale verdragen en het Europese recht, alsmede de functionaliteit van een samenhangend netwerk voor natuur. Uiteraard dient daarbij onderscheid gemaakt te worden naar de natuur (1.) die een honorering met Europese status heeft gekregen, de natuur (2.) die als nationaal doel is vastgesteld zoals bij de NNN en de overige natuur (3.) zoals bijvoorbeeld landschapselementen in de agrarische gebieden. Het Rijksbelang is in alle drie aan de orde maar neemt af in de gebruikte volgorde van de drie genoemde categorieën en dat van andere bestuursorganen neemt toe.

Met het helder maken van het Rijksbelang kan de decentrale overheid heldere bestuurlijke afwegingsruimte worden geboden bij het gestalte geven aan het natuurbeleid en -beheer. Ook wordt duidelijk hoe met een iteratief proces tussen Rijk en provincie bestuurlijke afwegingsruimte kan ontstaan.

De commissie adviseert het nationaal belang helder te maken in de Memorie van toelichting en vervolgens uit te werken in de uitvoeringsbesluiten.

5. Monitoring in het Omgevingsrecht

Op basis van een heldere uitwerking van het nationaal belang kan de monitoring van de beleidseffectuering worden ingericht. Dit is een wezenlijk onderdeel van de beleidscyclus. Juist deze beleidscyclus ligt ten grondslag aan de stelselherziening van het omgevingsrecht. Beleidsdoelen worden vastgesteld, vervolgens uitgevoerd en gemeten. Wanneer dan blijkt dat de doelen niet worden gehaald, worden andere uitvoeringsinstrumenten overwogen.

Dit beleidscyclussysteem heeft grote invloed op de bestuurlijke afwegingsruimte van het beleidsbepalende bestuursorgaan het Rijk alsook het beleidsuitvoerend bestuursorgaan de provincie.

De monitoring die in de Memorie van Toelichting is beschreven in relatie tot de sectorale verantwoording naar Europa en heeft met termen als gegevensverzameling een passieve uitstraling.

De commissie adviseert de monitoring nadrukkelijk ook in te hangen in de – integrale - beleidscyclus van het Rijk en te koppelen aan evaluatie, actieve inzet van afwegingsruimte en van andere instrumenten uit het Omgevingsrecht.

6. Uitvoeringspraktijk die inspeelt op de dynamiek van de natuur zelf

De Nederlandse uitwerking van de Europese verplichtingen voor de 162 Natura-2000 gebieden is helder en gedetailleerd. Deze regels voor de gebiedsaanwijzingsbesluiten worden in de nog uit te werken AMvB's opgenomen. Zij hebben belangrijke impact op de uitvoeringspraktijk. Het is daarom van belang de insteek die daarbij wordt gehanteerd in de Memorie van Toelichting nader te duiden zodat het onderdeel is van de Omgevingswet.

Voor de uitvoeringspraktijk schept de aanpak met heldere concrete doelstellingen per Natura2000-gebied duidelijkheid over de toetsing bij de vergunningverlening. Daar staat tegenover dat bij een gedetailleerde uitwerking van de regelgeving, de flexibiliteit bij de uitvoering nihil is.

Inflexibiliteit kan ook het realiseren van - Europees gedefinieerde - waardevolle natuur uitsluiten. Dit is temeer relevant omdat de natuur in zichzelf dynamisch is. En Europees gedefinieerde natuurambities (habitatstypen en soorten) ook op ruime schaal voorkomen buiten de begrensde Natura 2000 gebieden.

Met deze dynamiek van de natuur kan rekening worden gehouden door met enige regelmaat de vastgestelde gebiedsdoelen te evalueren: De omgevingswet voorziet in een aanpak met beleidscyclus. Zo kunnen op basis van een goede ecologische onderbouwing doelen aan gebieden worden toegevoegd of juist afgevoerd, nieuwe gebieden kunnen worden ingesteld en ongeschikt geworden gebieden worden afgevoerd. Uiteraard mag een verwijzing naar de dynamiek van natuur geen excuus zijn om de natuur niet adequaat te beschermen en per saldo slechts gebieden of natuurdoelstellingen af te voeren.

De commissie adviseert de systematiek van de beleidscyclus uit te werken zodat bij de invulling van de Europese ambities voortdurend aangesloten wordt bij de kansen voor effectuering van ecologische doelen in de uitvoeringspraktijk. Daarmee wordt het invlechten van het natuurbeschermingsrecht in het omgevingsrecht versterkt.

De commissie juicht het toe dat een expertgroep is ingesteld die in vervolg op het refittraject Vogel- en Habitatrichtlijn zich buigt over de mogelijkheden voor meer ruimte bij de wijze waarop Nederland zelf gestalte heeft gegeven aan de implementatie en uitvoering van de Vogel- en Habitatrichtlijnen. Met name is de vraag of naar de toekomst met meer flexibiliteit en minder detaillering in de Nederlandse toepassing, de effectuering van de Europese doelstellingen dichterbij komt. Met een actief evaluatieregime zoals dat hierboven is beschreven kunnen kansen in de uitvoeringspraktijk worden benut.

7. Beheerplan

In een beheerplan per natuurgebied wordt het maatregelpakket vastgelegd waarmee invulling wordt gegeven aan de instandhoudingsmaatregelen voor dat gebied. Het is een gebiedsprogramma voor het aspect natuur. Een belangrijk onderdeel van een beheerplan voor de uitvoeringspraktijk is de limitatieve beschrijving van de activiteiten waarvoor geen vergunning nodig is.

Het beheerplan is als type programma al opgenomen in de Omgevingswet (artikelen 3.8, derde lid, en 3.9, derde lid). Een programma ex Omgevingswet wordt opgesteld door een bestuursorgaan en heeft alleen werking naar - de inspanningen van - het bestuursorgaan zelf. Doorwerking van een programma naar andere bestuursorganen en burgers kan gestalte worden gegeven via de AMvB's, verordeningen en omgevingsplan. De (toelichting op de) aanvullingswet voorziet niet in een dergelijke doorwerking voor de maatregelen in het beheerplan.

De commissie adviseert, voor consistentie bij het invlechten van het natuurbeschermingsrecht in de omgevingswet, helder uit te werken dat de aspecten van een beheerplan die een doorwerking beogen naar andere bestuursorganen of burgers, opgenomen worden in de daarvoor ingerichte instrumenten als AMvB, verordeningen van provincie en waterschap en omgevingsplan.

In de toelichting op artikel 2.3 beheerplannen, is opgenomen dat de bevoegde bestuursorganen vooraf moeten hebben ingestemd met de maatregelen van het beheerplan. Voor de adviescommissie is onduidelijk waarom hier wordt afgeweken van artikel 2.2 omgevingswet waarin de uitgangspunten voor afstemming en samenwerking zijn geformuleerd.

In het verlengde hiervan vraagt de commissie zich af of een beheerplan als verplichte figuur in het omgevingsrecht moet worden opgenomen in gevallen waarin volstaan kan worden met de opname van de - voor de burger - relevante aspecten in de AMvB, verordeningen van provincie en waterschap en omgevingsplan. Ingeval er ook andere maatregelen nodig zijn, kunnen deze onderdeel zijn van een – niet verplicht - integraal gebiedsprogramma voor het natuurgebied zelf of van een gebiedsprogramma van een groter gebied waarbij ook voorzien wordt in de inpassing van het natuurgebied.

8. Enkele overige punten

a. In artikel 16.53a (passende beoordeling) wordt verwezen naar 'een plan of een project als bedoeld in de habitatrichtlijn'. Een dergelijke formulering schept weinig duidelijkheid voor een initiatiefnemer. De commissie adviseert in de toelichting van de wet een doorvertaling op te nemen van deze Europese verplichting naar de terminologie in het nieuwe omgevingsrecht als omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsvergunning, gebiedsprogramma, gedoogplicht. Dit wordt mede ingegeven doordat jurisprudentie bij het vigerend recht weliswaar helderheid maakte voor de voorliggend kwestie maar voor toekomstige kwesties weer vragen opriep bij de burger. Het heeft de voorkeur dat de wetgever hierbij vooraf - zo veel als mogelijk - helderheid maakt.
b. Een van de beoordelingsregels van de omgevingsvergunning voor een natuurbelastende activiteit is de toets op significant negatieve gevolgen. Er dient zekerheid te worden verkregen dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast door de activiteit. Afgelopen jaren is hierover een groot aantal juridische uitspraken gedaan. De commissie adviseert op basis hiervan het begrip significant als wetgever uit te werken om risico's op onnodige onderzoekslasten te reduceren en daarbij ook te verkennen of op onderdelen een normstelling nodig en mogelijk is.
c. Voor de nationale parken wordt in de wet alleen de natuurwaarde benoemd. In de uitvoeringspraktijk is de steeds duidelijk geworden dat de ontwikkeling van deze parken alleen succesvol is op langere termijn indien deze vanuit het betrokken gebied zelf, met veel inzet vanuit

ook de economische bijdragen als regionale economie, toerisme en recreatie, gedragen en ondersteund wordt. Juist een dergelijke integrale kijk op de fysieke leefomgeving past goed in de filosofie van de omgevingswet. Het zou jammer zijn die bredere invulling niet te benutten.
d. In artikel 1.3 wordt ingevoegd '..ook vanwege de Intrinsieke waarde van natuur'. Dit roept de vraag of natuur boven de andere waarden van de omgeving staat en of deze formulering gevolgen heeft bij een integrale aanpak van de fysieke leefomgeving in de uitvoeringspraktijk?

Bijlage

Reactie op het advies van de Adviescommissie Omgevingswet over het wetsvoorstel Aanvullingswet natuur Omgevingswet

De Adviescommissie Omgevingswet heeft in haar advies van 6 februari 2017 over het wetsvoorstel voor de Aanvullingswet natuur Omgevingswet een achttal onderwerpen aan de orde gesteld, die onderstaand worden besproken.

1. Algemeen

De adviescommissie pleit ervoor het perspectief van de voordelen die de integratie biedt, ook in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Aanvullingswet concreet te maken.

Naar aanleiding van dit advies zijn de paragrafen 2.2 en 2.3 van de memorie van toelichting aangevuld.
In paragraaf 2.2 is ingegaan op de bijdrage van het wetsvoorstel aan de verbeterdoelen van de Omgevingswet, in het bijzonder op het punt van het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak, op het punt van het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving en op het punt van het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.
In paragraaf 2.3 is nader ingegaan op de doelstellingen voor natuurbescherming en de verankering daarvan in de Omgevingswet.

2. Winst integratie versterken voor de uitvoeringspraktijk

De adviescommissie adviseert een aantal voorbeelden van actief beleid – bij voorkeur met een integrale (gebieds)aanpak - uit te werken in de memorie van toelichting zodat voor de uitvoeringspraktijk inzichtelijk wordt op welke wijze een combinatie van inzet van instrumenten en investeringen bij kunnen dragen aan natuurherstel en daarmee bestuurlijke ruimte kunnen geven. Met een dergelijke uitwerking in de memorie van toelichting kan volgens de commissie de winst van het invlechten van de Wet natuurbescherming in het nieuwe omgevingsrecht sterker gestalte worden gegeven. En wordt ook inzichtelijk op welke manier de overgang van de regelgeving van de Wet Natuurbescherming wel degelijk kan bijdragen ook aan de vierde verbeterdoelstelling en daarmee aan een goede uitvoeringspraktijk.

Het advies heeft geleid tot aanvulling van paragraaf 2.8 van de memorie van toelichting. Die paragraaf gaat in op het belang van het treffen van actieve maatregelen om een adequate bescherming aan natuurwaarden te kunnen bieden. Daar worden ook voorbeelden genoemd van instrumenten die voor de actieve bescherming kunnen worden ingezet, wordt gewezen op het belang van het natuurnetwerk Nederland als onderdeel van die aanpak en wordt verwezen naar de afspraken in het Natuurpact ter zake. Paragraaf 2.2 van de memorie van toelichting biedt een overzicht van de kerninstrumenten die de Omgevingswet biedt. De paragrafen maken duidelijk dat op grond van de Omgevingswet tenminste dezelfde beschermingsmaatregelen kunnen worden getroffen als op grond van de Wet natuurbescherming, zodat aan het voor de overgang van de Wet natuurbescherming geldende uitgangspunt van een gelijkwaardig beschermingsniveau wordt voldaan.

3. Verantwoordelijkheid gemeenten en waterschappen

De adviescommissie adviseert in de aanvullingswet de mogelijkheid te scheppen dat ook gemeente en waterschap de hen middels de Omgevingswet beschikbaar staande instrumenten kunnen inzetten zowel voor natuurbeschermings- en herstelmaatregelen. Evident is volgens de commissie dat daarbij gehandeld wordt conform artikel 2.2 over afstemming en samenwerking tussen bestuursorganen.

Het kabinet wijst erop dat het instrumentenpalet van de Omgevingswet voor de bescherming van de fysieke leefomgeving breed is en breed inzetbaar is. Het kan ook worden gebruikt door gemeenten en waterschappen en dus ook voor de bescherming van de natuur. Niet duidelijk is wat

de Aanvullingswet natuur daaraan nog zou kunnen toevoegen specifiek voor natuurbescherming door gemeenten of waterschappen, nog afgezien van het geldende uitgangspunt van een beleidsneutrale omzetting van de Wet natuurbescherming. Een belangrijk instrument dat de Omgevingswet biedt dat ook gemeenten en waterschappen kunnen inzetten, is bijvoorbeeld dat van programma's. Ook omgevingsplannen en waterschapsverordeningen zijn een belangrijk instrument voor de borging van natuurwaarden. Naar aanleiding van het advies is onder meer in paragraaf 2.2.2 van de memorie van toelichting nadrukkelijker op de mogelijkheid tot inzet van dit soort instrumenten voor natuurbescherming door gemeenten en waterschappen gewezen.

4. Helderheid rijksbelang

Met het helder maken van het Rijksbelang kan – volgens de adviescommissie – de decentrale overheid heldere bestuurlijke afwegingsruimte worden geboden bij het gestalte geven aan het natuurbeleid en -beheer. Ook wordt duidelijk hoe met een iteratief proces tussen Rijk en provincie bestuurlijke afwegingsruimte kan ontstaan. De commissie adviseert het nationaal belang helder te maken in de memorie van toelichting en vervolgens uit te werken in de uitvoeringsbesluiten.

Naar aanleiding van dit advies is paragraaf 2.4 van de memorie van toelichting, dat in gaat op de bevoegdheidsverdeling, afstemming en samenwerking, aangevuld. Het nationale belang is onder andere gelegen in de internationale verplichtingen op het vlak van biodiversiteit, waarop het Rijk aanspreekbaar blijft. Tegen die achtergrond worden in de het Bkl instructieregels opgenomen die naleving van de internationale kaders verzekeren.

5. Monitoring in het Omgevingsrecht

De commissie adviseert de monitoring nadrukkelijk ook in te hangen in de – integrale – beleidscyclus van het Rijk en te koppelen aan evaluatie, actieve inzet van afwegingsruimte en van andere instrumenten uit het Omgevingsrecht.

Het door de adviescommissie onderstreepte belang van monitoring van natuur en bijsturing als onderdeel van de integrale beleidscyclus wordt door het kabinet gedeeld. Paragraaf 2.6 dat ingaat op monitoring en onderzoek is naar aanleiding van het advies aangevuld. Uitwerking van dit onderwerp vindt goeddeels plaats in het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet, conform het regime van de Wet natuurbescherming. De regeling van de rapportages van het planbureau voor de leefomgeving van het huidige artikel 1.9 van de Wet natuurbescherming heeft vorm gekregen in artikel 20.18 van de Omgevingswet, dat wordt aangevuld op het punt van natuuronderzoek door het voorstel voor de Aanvullingswet natuur Omgevingswet.

6. Uitvoeringspraktijk die inspeelt op de dynamiek van de natuur zelf

Met de dynamiek van de natuur kan volgens de adviescommissie rekening worden gehouden door met enige regelmaat de vastgestelde gebiedsdoelen te evalueren. De omgevingswet voorziet in een aanpak met beleidscyclus. Zo kunnen op basis van een goede ecologische onderbouwing doelen aan gebieden worden toegevoegd of juist afgevoerd, nieuwe gebieden kunnen worden ingesteld en ongeschikt geworden gebieden worden afgevoerd. De commissie adviseert de systematiek van de beleidscyclus uit te werken zodat bij de invulling van de Europese ambities voortdurend aangesloten wordt bij de kansen voor effectuering van ecologische doelen in de uitvoeringspraktijk. Daarmee wordt het invlechten van het natuurbeschermingsrecht in het omgevingsrecht versterkt.

Verwezen wordt naar de reactie op het voorgaande punt inzake monitoring. In aanvulling daarop wordt erop gewezen dat in het Omgevingsbesluit – zoals te wijzigen door het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet – wordt voorzien in een 6-jaarlijkse actualisatie van de Aanwijzingsbesluiten voor Natura 2000-gebieden, waarin de gebiedsdoelen worden vastgesteld. Het Omgevingsbesluit voorziet daarnaast al in een 6-jaarlijkse actualisatie van de beheerplannen voor Natura 2000-gebieden, waarin deze doelen verder worden uitgewerkt.

7. Beheerplan

Ten aanzien van het beheerplan bevat het advies een drietal punten.

a. De adviescommissie adviseert, voor consistentie bij het invlechten van het natuurbeschermingsrecht in de Omgevingswet, helder uit te werken dat de aspecten van een beheerplan die een doorwerking beogen naar andere bestuursorganen of burgers, opgenomen worden in de daarvoor ingerichte instrumenten als amvb, verordeningen van provincie en waterschap en omgevingsplan.

Dit advies lijkt op een misverstand te berusten. Beheerplannen bevatten geen elementen die een directe doorwerking naar andere instrumenten beogen. Beheerplannen kunnen wel in een vrijstelling van de Natura 2000-vergunningplicht voorzien. Voor die vrijstelling wordt artikel 5.2 van de Omgevingswet aangevuld met een vierde lid, die continuering van de huidige mogelijkheid op dit punt na invoering van de omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit. Nadere uitwerking van die vrijstelling vindt plaats in het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet. Verder werkt de uitwerking van doelen per gebied in omvang, plaats en tijd in het beheerplan indirect door via de toetsing van Natura 2000-activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning wordt aangevraagd.

b. De adviescommissie wijst erop dat in de toelichting op artikel 2.3 over beheerplannen is opgenomen, dat de bevoegde bestuursorganen vooraf moeten hebben ingestemd met de maatregelen van het beheerplan. Voor de adviescommissie is onduidelijk waarom hier wordt afgeweken van artikel 2.2 Omgevingswet waarin de uitgangspunten voor afstemming en samenwerking zijn geformuleerd.

Hier lijkt eveneens sprake te zijn van een misverstand. Het gaat niet om de instemming met een besluit van een ander bestuursorgaan, maar om het zich als bevoegd gezag binden aan de uitvoering van maatregelen die een ander bestuursorgaan in zijn programma opneemt. Aangezien een door een bestuursorgaan vastgesteld programma andere bestuursorganen niet zonder meer kan binden, zal met die andere bestuursorganen overeenstemming moeten worden bereikt over de daadwerkelijke uitvoering van door die bestuursorganen te nemen maatregelen. Dat is volledig in lijn met de samenwerkingsgedachte die ten grondslag ligt aan artikel 2.2 van de Omgevingswet.

c. In het verlengde hiervan vraagt de commissie zich af of een beheerplan als verplichte figuur in het omgevingsrecht moet worden opgenomen in gevallen waarin volstaan kan worden met de opname van de - voor de burger - relevante aspecten in de amvb, verordeningen van provincie en waterschap en omgevingsplan. Ingeval er ook andere maatregelen nodig zijn, kunnen deze onderdeel zijn van een – niet verplicht - integraal gebiedsprogramma voor het natuurgebied zelf of van een gebiedsprogramma van een groter gebied waarbij ook voorzien wordt in de inpassing van het natuurgebied.

In reactie hierop merkt het kabinet op, dat er geen gebieden zijn waarvoor een beheerplan geen meerwaarde zou hebben. In alle gevallen is van belang dat de te realiseren doelen in omvang, tijd en ruimte worden uitgewerkt en dat een samenhangend pakket aan maatregelen wordt geformuleerd om die doelen te realiseren, gekoppeld aan een mechanisme van monitoring en bijsturing. Daarbij is het van belang dat er geen onduidelijkheid over mag bestaan welk bestuursorgaan voor het beheerplan en de regie bij de te treffen maatregelen ter bescherming van een Natura 2000-gebied verantwoordelijk is. Taken en bevoegdheden worden in dit verband in de Omgevingswet en daarop gebaseerde amvb's eenduidig belegd. De Omgevingswet – zoals te wijzigen conform het wetsvoorstel voor de Aanvullingswet natuur Omgevingswet – staat er overigens niet aan in de weg dat het beheerplan onderdeel wordt van een omvangrijker programma, als het beheerplandeel binnen dat programma maar herkenbaar is en mede wordt vastgesteld door het bevoegd gezag voor het beheerplan. Een andere regeling op dit punt zou ook geen recht doen aan het uitgangspunt van beleidsneutraliteit bij de overgang van de Wet natuurbescherming naar de Omgevingswet.

8. Enkele overige punten

Tot slot stelt de adviescommissie nog de volgende vier punten aan de orde.

a. In artikel 16.53a (passende beoordeling) wordt verwezen naar ‘een plan of een project als bedoeld in de habitatrichtlijn’. Een dergelijke formulering schept volgens de adviescommissie weinig duidelijkheid voor een initiatiefnemer. De commissie adviseert in de toelichting van de wet een doorvertaling op te nemen van deze Europese verplichting naar de terminologie in het nieuwe omgevingsrecht als omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsvergunning, gebiedsprogramma, gedoogplicht. Dit wordt mede ingegeven doordat jurisprudentie bij het vigerend recht weliswaar helderheid maakte voor de voorliggend kwestie maar voor toekomstige kwesties weer vragen opriep bij de burger. Het heeft volgens de commissie de voorkeur dat de wetgever hierbij vooraf - zo veel als mogelijk - helderheid maakt.

Dit advies is niet overgenomen. Het opnemen in de wetgeving van nationale definities voor Europese begrippen brengt risico’s met zich, omdat de uitleg van die begrippen voortdurend evolueert door jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie. Zou worden overgaan tot een nationale omschrijving van die begrippen dan kunnen ongeoorloofde afwijkingen van het Europese recht ontstaan. Dat zou juist ook onduidelijkheid bij initiatiefnemers kunnen geven. De toelichting bij de wetgeving wordt gebruikt om zo goed mogelijk inzicht te geven in de betekenis van begrippen volgens de stand van dat moment. Naar aanleiding van het advies van de adviescommissie wordt hier in het bijzonder aandacht aan besteed in de nota van toelichting van het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet, dat zal voorzien in een belangrijk deel van de materiële normstelling.

b. Een van de beoordelingsregels van de omgevingsvergunning voor een natuurbelastende activiteit is de toets op significant negatieve gevolgen. Er dient zekerheid te worden verkregen dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast door de activiteit. Afgelopen jaren is hierover een groot aantal juridische uitspraken gedaan. De commissie adviseert op basis hiervan het begrip significant als wetgever uit te werken om risico’s op onnodige onderzoekslasten te reduceren en daarbij ook te verkennen of op onderdelen een normstelling nodig en mogelijk is.

Voor dit punt geldt hetgeen hiervoor in de reactie onder a is aangegeven.

c. Voor de nationale parken wordt in de wet alleen de natuurwaarde benoemd. De adviescommissie merkt op dat in de uitvoeringspraktijk steeds duidelijk is geworden dat de ontwikkeling van deze parken alleen succesvol is op langere termijn, indien deze vanuit het betrokken gebied zelf, met veel inzet vanuit ook de economische bijdragen als regionale economie, toerisme en recreatie, gedragen en ondersteund wordt. Juist een dergelijke integrale kijk op de fysieke leefomgeving past goed in de filosofie van de omgevingswet. Het zou volgens de commissie jammer zijn die bredere invulling niet te benutten.

Het kabinet onderschrijft het door de adviescommissie aangegeven bredere belang van de nationale parken. Het wetsvoorstel regelt op dit punt overigens niets: dat voorziet enkel in de regeling van de bevoegdheid tot aanwijzing van nationale parken in de Omgevingswet (nieuw artikel 2.43, derde lid). De criteria voor aanwijzing van nationale parken van artikel 8.3 van de Wet natuurbescherming zullen via het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet in het Besluit kwaliteit leefomgeving worden opgenomen. Dit zijn minimumeisen die zijn ontleend aan afspraken in IUCN-verband; dat biedt ruimte voor verdere invulling van de bevoegdheid in beleidsregels. Het gaat bij de minimumeisen niet alleen om de aanwezigheid van bijzondere natuurwaarden of landschappelijke waarden en een bepaalde minimum-omvang, maar ook om openstelling voor recreatieve, culturele en educatieve doeleinden. Dat een dergelijk park ook een economische bijdrage aan de regionale economie kan leveren staat buiten kijf, maar is als zodanig uiteraard geen onderscheidend criterium. In lijn met het advies van de adviescommissie is het beleid van het kabinet erop gericht om samen met de provincies een kwaliteitsimpuls aan de parken te geven, mede gezien de brede belangen die daarmee zijn gediend. Het Rijk ondersteunt transitie van nationale parken naar sterkere parken met meer (inter)nationale bekendheid. In dit verband is

relevant dat de Tweede Kamer in 2014 bij motie[1] heeft opgeroepen om te komen tot sterkere en grotere nationale parken met als doel de bekendheid van nationale parken te vergroten en kansen te bieden aan ondernemers in en bij natuurgebieden. Samen met de provincies en de parken wordt dit uitgewerkt. In 2016 hebben de betrokken partijen de Nationale Parken Deal[2] getekend, met het idee een beweging naar nationale parken van de toekomst in gang te zetten. De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft de Tweede Kamer recent over de stand van zaken geïnformeerd bij brief van 26 juli 2019.[3]

d. In artikel 1.3 van de Omgevingswet wordt met dit wetsvoorstel ingevoegd 'ook vanwege de Intrinsieke waarde van natuur'. Dit roept bij de adviescommissie de vraag op of natuur boven de andere waarden van de omgeving staat en of deze formulering gevolgen heeft bij een integrale aanpak van de fysieke leefomgeving in de uitvoeringspraktijk?

Naar aanleiding van het advies is paragraaf 2.3.3, onder b, van de memorie van toelichting aangevuld. Daarbij wordt benadrukt – zoals ook steeds bij de parlementaire behandeling van de Omgevingswet is gedaan – dat de erkenning van de intrinsieke waarde van natuur geen zelfstandig normatief karakter heeft en geen eigenstandige bevoegdheden creëert. De erkenning van de intrinsieke waarde is alleen onderdeel van de redengeving om natuur bescherming te bieden en te ontwikkelen en daarvoor de instrumenten van de Omgevingswet in te zetten, los van het in onderdeel b van artikel 1.3 opgenomen oogmerk van de vervulling van maatschappelijke functies.

[1] Kamerstukken II 2014/15, 34000 XIII, nr. 76.
[2] Kamerstukken II 2015/16, 33576, nr. 64.
[3] Kamerstukken II 2018/19, 33576, nr. 159.

Bijlage

Reactie op het advies van de Integrale Adviescommissie Omgevingswet over het wetsvoorstel Aanvullingswet geluid

De Integrale Adviescommissie Omgevingswet heeft één advies gegeven op zowel het wetsvoorstel Aanvullingswet bodem als het wetsvoorstel Aanvullingswet geluid. Hieronder is toegelicht hoe het advies is verwerkt in het wetsvoorstel Aanvullingswet geluid. Over de reactie op het deel van het advies dat gaat over het wetsvoorstel Aanvullingswet bodem bent u geïnformeerd bij brief van 15 maart 2019.[1]

De Adviescommissie Omgevingswet heeft haar advies over de wetsvoorstellen Aanvullingswetten bodem en geluid opgebouwd aan de hand van een aantal specifieke vragen die naar voren kwamen uit de consultatie. Drie vragen hiervan zijn relevant voor het wetsvoorstel Aanvullingswet geluid. Deze vragen hebben betrekking op de volgende onderwerpen (de nummering volgt de nummering van het advies):

1. de noodzaak voor nadere regels bij afwijking van voorkeurswaarden;

2. de noodzaak voor nadere regels bij grensoverschrijdende industrieterreinen;

3. de regulering van waterschapswegen.

Hieronder wordt per vraag/onderwerp kort het advies geschetst en vervolgens wordt een reactie op het advies gegeven.

Ad 1. De noodzaak voor nadere regels bij afwijking van voorkeurswaarden

De commissie geeft aan dat het wetsvoorstel Aanvullingswet geluid, in lijn met het stelsel van de Omgevingswet, uitgaat van “decentraal, tenzij”. Binnen de door het Rijk aangegeven bandbreedtes kan de gemeente zelf regels stellen in het omgevingsplan. De adviescommissie heeft zich daarbij gebogen over de vraag of het wenselijk is dat het Rijk of de provincie via instructieregels gaat sturen op de invulling van de beleidsruimte tussen de voorkeurs- en maximale waarden. De adviescommissie pleit ten eerste voor het niet verder dichtregelen van de regelgeving door het Rijk of de provincie. De commissie adviseert ook gemeenten nadrukkelijk in overweging te geven vooraf eigen beleidsregels vast te leggen zodat – vaak onvoorziene – initiatieven vergelijkbaar getoetst kunnen worden en vooraf voor de initiatiefnemer duidelijk is hoe de gemeente omgaat met de bestuurlijke afwegingsruimte. De commissie noemt als aandachtspunt het implementatietraject en het zorgen voor voldoende kennis en kunde bij de decentrale overheden.

De regering onderschrijft het advies op dit punt. In het Aanvullingsbesluit geluid zullen geen instructieregels worden opgenomen die sturen op de invulling van de beleidsruimte tussen de standaardwaarde en grenswaarde (onder huidig recht respectievelijk voorkeurswaarde en maximale waarde). Het voornemen is om slechts te regelen dat bij overschrijding van de standaardwaarde maatregelen worden overwogen en het gecumuleerde geluid wordt beoordeeld. Versterking van de regels voor omgaan met gecumuleerd geluid betreft een nadrukkelijke wens van de Tweede Kamer. Het is naar de opvatting van de regering uiteindelijk aan de gemeente om te beoordelen of het gecumuleerde geluid nog acceptabel is.

In de nota van toelichting bij het Aanvullingsbesluit geluid zal worden aangegeven dat een beleidsregel kan bijdragen aan de rechtszekerheid bij het beoordelen van particuliere initiatieven. Een beleidsregel kan worden gebruikt om bestuurlijke afwegingsruimte vooraf in te vullen, zodat bij concrete gevallen waar die beleidsregel wordt gevolgd met een korte motivering kan worden volstaan. Een beleidsnota, bijvoorbeeld de omgevingsvisie of het actieplan geluid, kan overigens ook inzicht geven in het beleid van de gemeente met betrekking tot geluid. Onder de Wet geluidhinder hebben veel gemeenten overigens al eigen beleid voor het stellen van zogenoemde hogere waarden (dat wil zeggen hoger dan de huidige voorkeurswaarde). Dat beleid kan materieel worden voortgezet onder de Omgevingswet.

De implementatie van de Aanvullingswet geluid is een onderdeel van het brede implementatietraject van de stelselherziening van het omgevingsrecht. Het is een operatie waar

[1] Kamerstukken I 2018/19, 33118, AT.

gemeenten, provincies, waterschappen en rijkspartijen zich sinds 2015 op voorbereiden. Deze overheden worden hierin begeleid via een interbestuurlijk programma Aan de slag met de Omgevingswet, zoals dat is afgesproken in het Bestuursakkoord implementatie Omgevingswet van 2015. In dit programma werkt het kabinet nauw samen met de koepelorganisaties van gemeenten (Vereniging van Nederlandse Gemeenten, VNG), provincies (Interprovinciaal Overleg, IPO) en waterschappen (Unie van Waterschappen, UvW). Voor nadere informatie wordt verwezen naar de recente voortgangsbrief.[2]

Ad 2. De noodzaak voor nadere regels bij grensoverschrijdende industrieterreinen

Uit de reacties op het wetsvoorstel bleek dat er verschillend gedacht wordt over de noodzaak van regulering van industrieterreinen die grenzen overschrijden of een meer dan lokaal belang hebben. De commissie adviseert om geen aanvullende regelgeving op te nemen voor industrieterreinen die ruimtelijk of in hun beïnvloeding voor geluid de gemeentegrens overschrijden.

De regering onderschrijft het advies op dit punt. Gemeentegrensoverschrijdende industrieterreinen en de vaststelling van geluidproductieplafonds daarvoor is een kwestie van overleg en samenwerking tussen de betrokken overheden op grond van artikel 2.2 van de Omgevingswet. Iedere gemeente heeft volgens het voorgestelde artikel 2.11a de plicht om geluidproductieplafonds voor het eigen grondgebied vast te stellen, echter wel zodanig dat de complete set van geluidproductieplafonds rond het gehele industrieterrein ook de geluidruimte voor het gehele industrieterrein omvat. Afstemming en samenwerking is daarvoor onontbeerlijk. Overleg kan ook plaatsvinden tussen provincie en gemeente over de doelmatigheid van besluitvorming door de gemeente. Daarnaast beschikt de provincie, net als het Rijk, over de mogelijkheid tot het geven van een instructiebesluit. Zoals de commissie terecht aangeeft, kan voor het inpassen van activiteiten van provinciaal of nationaal belang zo nodig ook gebruik gemaakt worden van het instrument projectbesluit.

Ad 3. De regulering van waterschapswegen

De Unie van Waterschappen had bezwaren tegen het reguleren van waterschapswegen met geluidproductieplafonds, zoals dat indertijd was opgenomen in het concept van de Aanvullingswet geluid. Daarbij zouden de provincies die geluidproductieplafonds vaststellen. De commissie heeft zich gebogen over dit punt en adviseert de aard van het gebruik van de weg als doorslaggevend criterium te kiezen bij de keuze van de in te zetten instrumenten. Ze stelt daarbij dat voor waterschapswegen dan het – gemeentelijk – systeem met een basiskaart met monitoring en toetsing gevolgd kan worden. Daarbij is de gemeente als algemene bestuurslaag het bevoegd gezag en het waterschap als functioneel bestuursorgaan de beheerder.

De regering heeft dit advies overgenomen. Voor de beheersing van het geluid dat afkomstig is van waterschapswegen zal, net als bij gemeentelijke wegen, niet gewerkt worden met geluidproductieplafonds. Dat betekent wel dat bij wijziging van deze wegen vooraf een toetsing nodig is, zoals ook al onder de Wet geluidhinder gebruikelijk is. Die toetsing is onderdeel van de besluitvorming over een wijziging van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, waarvoor – in lijn met het advies – de gemeente het bevoegd gezag is. Om toename van het geluid als gevolg van verkeersgroei op de waterschapswegen te beheersen geldt voor waterschapswegen, net als voor gemeentewegen, een verplichting tot monitoring en de plicht om bij een groei van het verkeer maatregelen te overwegen. Wettelijk wordt deze taak door een wijziging van artikel 2.17 van de Omgevingswet belegd bij het waterschapsbestuur (artikel 1.1, onder I, van het wetsvoorstel). De verplichtingen worden verder uitgewerkt in het Aanvullingsbesluit geluid.

[2] Kamerstukken I 2018/19, 33118, AV.

Advies bij de aanvullingswetten Bodem en Geluid

Adviescommissie Omgevingswet

Vooraf
Dit is het eerste advies van de adviescommissie Omgevingswet. De Minister van I&M heeft de commissie gevraagd vanuit het integrale perspectief van de uitvoeringspraktijk te adviseren op de voorgelegde wetten en regelgeving. In het bijzonder is gevraagd te toetsen of met de voorgelegde regelgeving wordt bijgedragen aan de geformuleerde verbeterdoelen en uitgangspunten van de stelselwijziging te weten het verhogen van de inzichtelijkheid en voorspelbaarheid, het versterken van een samenhangende aanpak, het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte en een sneller en betere doorloop. De inbreng moet leiden tot een verhoging van de kwaliteit van de regelgeving en een verbetering van de uitvoeringspraktijk voor de stelselherziening van het Omgevingsrecht. De commissie streeft een kort en bondig advies na dat zich richt op enkele hoofdlijnen.
Onderstaand is het advies bij de aanvullingswetten Bodem en Geluid. In het advies worden een vijftal punten uitgewerkt. Het advies heeft weliswaar betrekking op Bodem en Geluid maar heeft ook betekenis voor andere domeinen.

1. De noodzaak voor nadere regels bij afwijking van voorkeurswaarde

Vraag
In de Aanvullingswetten Bodem en Geluid wordt gemeenten beleidsruimte geboden binnen een door de wetgever gedefinieerde voorkeurs- en maximale waarde voor Bodem en Geluid. De vraag is of voor het traject tussen deze waarden nadere instructieregels – op proces en/of inhoud- van het Rijk of de provincie nodig zijn.
Advies
De commissie adviseert naast de door het Rijk gestelde inhoudelijke en procedurele randvoorwaarden, geen nadere inhoudelijke instructies te maken om maatwerk op locaal niveau optimaal mogelijk te maken. Daarbij wordt geadviseerd gemeenten nadrukkelijk in overweging te geven vooraf eigen beleidsregels vast leggen zodat – vaak onvoorziene – initiatieven vergelijkbaar getoetst kunnen worden en vooraf voor de initiatiefnemer duidelijk is hoe de gemeente omgaat met de bestuurlijke afwegingsruimte.

(a.) In lijn met het stelsel van het nieuwe Omgevingsrecht gaan de aanvullingswetten Bodem en Geluid uit van decentraal tenzij. Binnen door het rijk aangegeven bandbreedtes kan de gemeente zelf regels stellen in het omgevingsplan. Er geldt een onder- en bovengrens, de Voorkeurswaarde resp. de Maximale waarde. Voor situaties die tussen deze beide waarden liggen, kan de gemeente op een haar passende wijze invulling geven aan het locaal beleid voor bodem resp. geluid. Nederland kent een zeer intensief gebruik van de leefomgeving waarbij grote opgaven aan de orde zijn zoals stedelijke verdichting. Het inpassen van initiatieven wordt daarmee al snel complex met meerdere actoren, meerdere belangen, meerdere samenhangende domeinen. Het hanteren van dergelijke

ontwikkelingen vereist een integrale kijk en bestuurlijke ruimte. Met de aanpak waarbij met een Voorkeurs- en Maximale waarde wordt gewerkt kan door het locaal bestuur – met kennis van de inhoud en van de betrokkenen - een maatwerkoplossing gemaakt worden. Aanvullende inhoudelijke instructieregels vanuit het rijk beperkt de ruimte voor maatwerk. Dit pleit niet voor het maken van nadere inhoudelijke instructieregels vanuit het rijk.

(b.) Bij de internetconsultatie worden door de insprekers verschillende risico's gedefinieerd. Het gaat om het risico `race to the bottom', waarbij gewezen wordt op de mogelijkheid dat de gemeenten aan initiatiefnemers zoveel beleidsruimte geven waardoor de bescherming voor bodem en geluid onvoldoende geborgd is. Ook wordt het tegenovergestelde risico benoemd: `goldplating'; de gemeente zullen de bescherming van de bodem en geluid strikt invullen waardoor er netto weinig ruimte meer is voor ontwikkeling en veel kosten worden gelegd bij de eigenaar. Dit roept de vraag op of nadere instructieregels vanuit het Rijk of de provincie nodig zijn. De invulling van maatwerk wordt niet alleen bepaald door de genoemde voorkeurs- en maximale waarde. In de Awv (artikel 3.2. en 3.4) ligt een borging voor zorgvuldig handelen:

- 3.2. Bij de voorbereiding van een besluit vergaart het bestuursorgaan de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen.
- 3.4. lid 1 Het bestuursorgaan weegt de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen af, voor zover niet uit een wettelijk voorschrift of uit de aard van de uit te oefenen bevoegdheid een beperking voortvloeit.
- 3.4 lid 2 De voor een of meer belanghebbenden nadelige gevolgen van een besluit mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Naast inhoudelijke randvoorwaarden zijn er ook voorwaarden ten aanzien van de procedure en staat rechtsbescherming open voor belanghebbenden.

(c.) Daar waar sprake is van maatwerk binnen het omgevingsplan is vooraf duidelijk hoe de gemeente omgaat met de beleidsruimte. Ingeval van maatwerk door afwijking van het omgevingsplan is deze duidelijkheid vooraf er niet zonder meer. Gemeenten hebben daarbij de mogelijkheid hun beleid voor het toe te passen maatwerk - zowel die binnen als in afwijking van het omgevingsplan - vooraf te expliciteren in zelfbindende beleidsregels. In de systematiek van de Omgevingswet kunnen deze beleidsregels worden afgeleid uit de Omgevingsvisie die is gebaseerd op een integrale en lange termijn benadering op de gewenste ontwikkelingen in de gemeente. Deze beleidsregels werken door ontwikkelingen die voorzien worden en met het Omgevingsplan al dan niet mogelijk worden gemaakt. Beleidsregels zijn zeker zo belangrijk voor ontwikkelingen die niet voorzien worden en ook niet passen in het vigerende Omgevingsplan. Voor die onvoorziene ontwikkeling een vormen de – abstractere - beleidsregels dan het zelfbindende toetsingskader. Zo kan de gemeente ervoor kiezen een nieuwe ontwikkeling die niet past in het vigerende omgevingsplan maar wel binnen de beleidsregels het Omgevingsplan aan te passen of door een afwijkactiviteit te verlenen. Een dergelijke werkwijze zal ook – blijven – worden toegepast bij gebiedsontwikkeling waarbij gemeenten en private partijen eerst middels onderhandelingen tot een bestuurlijk vergelijk komen waarna de gewenste gebiedsontwikkeling mogelijk wordt gemaakt door het Omgevingsplan aan te passen. Evident is dat de dynamiek in Nederland gepaard gaat met onvoorziene ontwikkelingen. Een helder kader met beleidsregels is daarbij dienstbaar of beter gezegd noodzakelijk. Sectorale beslissingen over bodem en geluid kunnen daarmee ingebed in een integrale en op lange termijn gerichte gemeentelijke visie. Een dergelijke werkwijze bevordert niet alleen een samenhangende

aanpak maar ook de voorspelbaarheid. Het biedt ook de motivering ingeval dat nodig is voor een toets bij de Raad van State.
De commissie adviseert deze werkwijze – de trits van Omgevingsvisie - beleidsregels- omgevingsplan en onvoorziene ontwikkeling - nadrukkelijk op te nemen in de MvT van deze aanvullingswetten. Deze kan mogelijk worden aangevuld met een tentatieve opsomming van de inhoudelijke aspecten die daarin in ogenschouw kunnen worden genomen, zodat helder wordt wat de wetgever voor ogen heeft.

(d.) De commissie realiseert zich dat het inherent gevolg is dat er verschillen ontstaan tussen gemeenten. Elke gemeente zal een eigen integraal lange termijn perspectief ontwikkelen. Hieruit zullen verschillen ontstaan in beleidsregels. Vanuit de uitvoerbaarheid van de wet is een dergelijke divergentie voor de locale burgers en bedrijven niet op voorhand een probleem. Zij hebben alleen van doen met het locale omgevingsplan die gemaakt met het oog op de lokale situatie. Voor provinciaal en landelijk opererende bedrijven en organisaties wordt het lastiger. Zij zullen zich per gemeente moeten vergewissen van de locale beleidsregels. Dit is een onvermijdelijk gevolg van het bieden van lokale afwegingsruimte. Voor de bedrijven is dit natuurlijk niet nieuw. Bij de keuze voor een vestigingsplaats worden ook andere locale aspecten gewogen. Het digitale stelsel en het feit dat straks de gemeentelijke regels zichtbaar zijn in één omgevingsplan per gemeente draagt aanzienlijk bij aan de inzichtelijkheid van de gestelde lokale regels.

(e.) De locale afwegingsruimte voor Bodem en Geluid wordt begrensd doordat veel andere domeinen geen of beperkt afwegingsruimte kennen zoals het bouwbesluit, de omgevingsvergunning voor grote bedrijven, regelgeving voor water en natuur en (andere) Europese regelgeving.

(f.) Het opstellen van gemeentelijke beleidsregels en het verantwoord toepassen van maatwerk vraagt veel en nieuwe kennis en kunde. Naar het oordeel van de commissie is in Nederland voldoende kennis te organiseren - met bijv. gezamenlijke omgevingsdiensten maar ook bij kennisinstellingen en -bedrijven – om tot een verantwoorde en adequate afweging te komen bij het maken en toepassen van gemeentelijke spelregels. Dat wil echter nog niet zeggen dat deze kennis voldoende toegankelijk is voor de gemeentebestuurders en voor burgers. In het kader van de implementatie is dit aspect dus van belang. De wijze waarop de wetgever de toegankelijkheid borgt vraagt een doorkijk in de MvT.

(g.) Voor de omgevingsdiensten zijn onlangs in het kader van de VTH de rollen voor de verschillende betrokken bestuursorganen uitgeschreven. Groot aandacht ging daarbij uit naar een eenduidig optreden bij de handhaving binnen de aansturing vanuit verschillende bevoegde gezagen (gemeenten, waterschappen, provincies, rijk). Zoals hiervoor uiteengezet zullen er met de introductie van de Omgevingswet verschillen ontstaan in regelgeving tussen gemeenten. Bij de introductie van de Omgevingswet krijgen bestuurders bijv. bij Bodem en Geluid de mogelijkheid voor maatwerk per situatie. Daarbij zullen zij zich mede-baseren op een advies vanuit de handhaving. Voor zover gemeenten deze taken hebben belegd bij Omgevingsdiensten wordt daarmee dus niet alleen gevraagd eenduidig te handhaven, maar ook te adviseren over situationeel maatwerk. Dit vraagt additionele kwaliteiten en daarmee extra aandacht bij de implementatie bovenop de inspanningen op de recent ingezette VTH-koers.

(h.)De omgevingswet voorziet in een aantal mogelijkheden om te voorkomen dat bijvoorbeeld lokale regels een evident rijks- of provinciaal belang doorkruisen. Wanneer dat aan de orde is, zal vaak de praktijk zijn dat dit belang met bestuurlijke afspraken tussen gemeente en provincie of rijk ingepast wordt in het omgevingsplan . Daarnaast voorziet de Omgevingswet in een interventie middels een projectbesluit voor de realisering van een project van provinciaal of Rijksbelang. Ook hiervoor geldt dat Rijk en provincie zijn in beginsel gebonden zijn aan de lokale regels, tenzij deze het project onevenredig belemmeren. Dergelijke ontwikkelingen vragen geen nadere invulling van instructieregels voor Bodem en Geluid.

(i.) De bestuurlijke ruimte voor de gemeente bij Bodem en Geluid kan tot onvoorziene invullingen van beleid leiden. De onzekerheid over de juridische houdbaarheid van besluiten kan daardoor toenemen . De doelstelling van grotere beleidsvrijheid en afwegingsruimte kan daarmee op gespannen voet komen te staan met de doelstelling van snellere en betere besluitvorming. Echter onzekerheden en een – tijdelijk- lagere voorspelbaarheid zijn inherent aan de transitie naar het nieuwe stelsel voor het omgevingsrecht. De wet en de MvT kan niet alle casussen voorzien. In de transitie zullen nieuwe zekerheden moeten gecreëerd. Vanuit dit perspectief kan de appreciatie van een uitspraak van de Raad van State – ook een negatieve – anders bezien worden. Het is immers een wezenlijk onderdeel van het transitieproces.

(j.) De commissie realiseert zich dat met de decentralisatie van de bestuurlijke ruimte een groot beroep wordt gedaan op de bestuurlijke inzet op lokaal niveau alsook op terughoudend optreden door het Rijk. De recente ervaring met het onderwerp ‘bebouwing in de kustzone’ is daarin een interessante casus. Enerzijds gaat de veronderstelling dat dergelijke besluitvorming beter wordt naarmate het dichter op het schaalniveau van de gevolgen wordt genomen, kennelijk niet altijd op en wordt hier weer gevraagd om een Rijksregeling. Anderzijds zijn partijen nog op zoek naar de invulling van hun rol na decentralisatie, in dit geval de provincies naar hun kaderstellende rol. Dergelijke situaties zullen zich bij de transitie van de Omgevingswet zeker ook voordoen. Van groot belang is de reflex om terug te gaan naar de oude situatie te vermijden en juist in de transitieperiode als betrokken bestuursorganen met bestuurlijke afspraken te komen tot een adequatere invulling van de uitgangspunten van de verandering van het stelsel van het omgevingsrecht. Een dergelijke werkwijze kan opgenomen in de MvT van de Aanvullingswetten; dit is temeer relevant omdat de transitie enige jaren zal vergen.

(k.) De commissie heeft twijfels bij het vertrekpunt bij de Aanvullingswet Bodem dat de (grote) saneringsoperaties met humane risico’s zijn gesaneerd bij inwerkingtreding van de wet. En pleit daarom voorbereiding te treffen voor een overgangsbeleid.

(l.) De wet ondersteunt een aanpak waarbij de sanering van de resterende kleine locaties onderdeel worden van gebiedsontwikkeling al dan niet met inzet van kostenverhaal. Met deze aanpak resteren de locaties waar gebiedsontwikkeling niet aan de orde is en niet voorzien wordt. Het is onduidelijk hoe in de uitvoering van deze saneringen is voorzien.

2. Grondwaterkwaliteit en bodemverontreiniging

Vraag
Hoe zou – bij vergunningverlening ingeval bodemverontreiniging met effect op de grondwaterkwaliteit - de verdeling van rol en taak tussen gemeente en provincie verder verduidelijkt kunnen worden? Welke waarborgen zou de aanvullingswet hierbij moeten meegeven?

Advies
1. Verhelder de verantwoordelijkheden van de drie bevoegde gezagen, de relevante onderdelen uit de Europese regelgeving en de motiveringsvereisten. Benoem de noodzaak van vroegtijdige procescoördinatie en informatievoorziening.
2. Neem bij vergunningverstrekking voorwaarden op voor de beëindiging;
3. Wijs een grondwaterbeheerder aan: niet alleen voor het beheer van de waterkwaliteit -in relatie tot verontreiniging en benutting- maar ook voor het beheer van de waterkwantiteit i.vm. de gevolgen van verdroging/vernatting bij wijzigingen van onttrekkingen van het grondwater.

(a.) In de vigerende regelgeving is de toedeling van de verantwoordelijkheid voor het beheer van grondwaterkwaliteit – alsook die van de daarmee samenhangende beheer van grondwaterkwantiteit - onduidelijk. Met het voorliggende concept blijft onduidelijkheid in stand. Dit staat een goede uitvoering in de weg. Ook krijgen de verbeterdoelen inzichtelijkheid en samenhangende aanpak onvoldoende invulling. Zo heeft de provincie de bevoegdheid tot het verstrekken van vergunningen voor – het toelaten van - grondwaterwinningen. Daar waar winningen worden beëindigd of verplaatst blijkt hoezeer dit interfereert met de verantwoordelijkheid voor de riolering en het oppervlaktewaterbeheer, zeker in stedelijk gebied. De onduidelijkheid over de verantwoordelijkheden van de drie betrokken bestuurlijke gezagen,- provincie, gemeente, waterschap wordt veroorzaakt doordat deze zijn gedefinieerd vanuit verschillende wetgeving en inhoudelijke domeinen. Overlap is niet te voorkomen anders dan deze vooraf uit te sluiten. Tegelijkertijd realiseert de commissie zich dat het introduceren van regelgeving voor grondwater waarbij de verantwoordelijkheden van het beheer van grondwater wordt toegewezen ook de aansprakelijkheid aan de orde is, en daarmee ook grote financiële belangen.

(b.) Niet alle overlap is weg te organiseren met regels. En natuurlijk is juist voor dit soort situaties samenwerking en afstemming tussen de betrokken bestuursorganen - provincie, gemeente en waterschap – relevant zoals verankerd in artikel 2.2. in de Omgevingswet. Echter de verwachte toename van het problematiek in de uitvoeringspraktijk door de gevolgen van de klimaatverandering maakt het zeer gewenst – een deel van - de onduidelijkheid in de nieuwe wetgeving weg te nemen. De commissie ziet een aantal wegen om de onduidelijkheid op te lossen.

(c.) Als eerste kan genoemd dat een uiterste poging kan worden gedaan de verantwoordelijkheden van de drie bevoegde gezagen met betrekking tot grondwaterbeheer helder te beschrijven en daarbij overlap zo veel als mogelijk uit te sluiten. Daarbij kan mogelijk een hiërarchie in de verschillende wetgeving benoemd worden, zo kan - het bestuursorgaan dat uitvoering geeft aan - Europese regelgeving als doorslaggevend gedefinieerd worden. Ook het aanscherpen van de motiveringsvereisten kan helpen de afstemming te verhelderen. Naast heldere regels is een procescoördinatie en informatievoorziening in een vroeg stadium essentieel. Dat doet een zwaar

beroep op de betrokken overheden. Voor situaties die desondanks onduidelijk blijven, rest artikel 2.2 van de Omgevingswet, dus goed bestuurlijk overleg. Tot op heden heeft dat gefunctioneerd.

(d.) Een tweede – daarmee te combineren – oplossingsrichting is de mogelijkheid te benutten om voorwaarden over de beëindiging van de onttrekking op te nemen bij het verlenen of te verlengen van de onttrekkingvergunning.

(e.) Een derde– en geheel andere route – is een grondwaterbeheerder aan te wijzen met eigen bevoegdheden. Er is een evidente relatie tussen grondwater en oppervlaktewater. Het oppervlaktewater kent een beheerder. Voor de hand ligt deze beide in één hand te leggen. Het waterschap vervult haar autonome taken binnen een provinciale verordening. Alternatief is de provincie zelf. Daarmee komen onttrekkingvergunningen, beschermingszones en beheer van grondwaterstromen in één hand of aansturingrelatie. Bovendien opent dit de mogelijkheid om naast het toelatingsbeleid ook gestalte te kunnen geven aan uitvoering van actief beheer.
Dit voorstel is een significante wijziging. De weerstand tegen het eenduidig beleggen van de verantwoordelijkheid voor het grondwaterbeheer is de aansprakelijkheid op de financiële gevolgen die samenhangen met schade en overlast (paalrot, wateroverlast, etc.). De effecten en haalbaarheid kunnen – in het tijdbestek dat de commissie tot haar beschikking heeft - niet helemaal worden doorgrond.

3. Bodembeheer is meer dan beheer humane risico's

Vraag
Is er een noodzaak aanvullende wettelijke voorzieningen te treffen voor bodembeheer naast de risico's voor de humane gezondheid ?

Advies
De commissie adviseert - bijv. in de MvT - de taken zoals genoemd in artikel 2.1 nadrukkelijk te verbinden aan het aspect bodem en daarbij de rolverdeling tussen provincie en gemeente expliciet te maken.

De bodem kent veel functies. De normstelling in het concept van de aanvullingswet richt zich op (chemische)normstelling voor humane risico's. De verantwoordelijkheid voor het gestalte geven aan de regelgeving voor de overige functies van de bodem ligt bij de gemeente. Artikel 2.1 van de Omgevingswet kent wordt daarvoor een lange lijst van taken die daarbij aan de orde kunnen zijn zoals beheer van natuurlijke hulpbronnen, beheer van geobiologische en ecosystemen , natuurbescherming, klimaatverandering. Die hebben niet alleen betekenis voor de locaties met verontreiniging maar ook voor het gehele grondgebied van de gemeente. Het gaat dan ook om de bescherming van gezondheid van mensen, planten en dieren alsook om thema's als het verlies van organische stof en de verzilting. De Omgevingswet stelt de gemeente in de gelegenheid in een samenhangende aanpak al deze functies mee te nemen als onderdeel van de integrale afweging bij de vormgeving van de Omgevingsvisie, het Omgevingsplan en de vergunning voor een activiteit. Een aantal van deze functies kent een verbondenheid met een provinciale taak. Voor de inzichtelijkheid van de regelgeving adviseert de commissie- bijv. in de MvT - de taken zoals genoemd in artikel 2.1

nadrukkelijk te verbinden aan het aspect bodem. Ook adviseert zij daarbij de taakverdeling tussen provincie en gemeente expliciet te maken. Ook de relatie met die aspecten van bodembeheer die geregeld zijn in de Meststoffenwet en de wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden vraagt nadere toelichting.

4. Industrieterreinen met gemeentegrensoverschrijdende effecten

Vraag
Is voor industrieterreinen die ruimtelijk of in hun beïnvloeding voor geluid de gemeentegrens overschrijden, aanvullende regelgeving nodig?

Advies
De commissie adviseert geen aanvullende regelgeving te maken mede op basis van de huidige praktijk waarin deze gemeentegrensoverschrijding over het algemeen geen problemen geeft.

(a.) Activiteiten op industrieterreinen hebben effecten die over de gemeentegrens reiken. De vigerende wetgeving voor geluid kent een escalatieladder bij industrieterreinen van regionaal belang. In die gevallen kan de provincie de geluidsproductieplafonds (gpp's) vaststellen. De aanvullingswet kent deze mogelijkheid niet. Zij kent deze mogelijkheid slechts bij een provinciaal belang dat niet doelmatig op lokaal niveau kan worden geregeld. Voor de overige gevallen is `slechts voorzien in een afstemming in artikel 2.2.. Gemeenten hebben een gelijkwaardig belang en stemmen de invulling ervan af bij de vormgeving van de Omgevingsvisie, het Omgevingsplan en de Omgevingsvergunning. Zo kan de ontvangende gemeente het geluidplafond van een industrieterrein in de buurgemeente bepalen door het vaststellen van gpp's op haar grondgebied. De ontvangende gemeente bepaalt daarmee dus de ruimte voor activiteiten voor de producerende gemeente. Dit is gewenst omdat het geluid(splafond) effect heeft op gevoelige bestemmingen van de ontvangende gemeenten alsook op de mogelijke ontwikkelingsruimte. De producerende gemeente heeft het geluidsplafond van de ontvangen buurgemeente te respecteren. Evident is dat gemeenten dus groot belang hebben bij een vruchtbaar overleg. Dit belang reikt verder dan het domein geluid. De commissie adviseert geen aanvullende regelgeving die bijv. voorziet in een regeling voor escalatie.

(b.) Het door de gemeente vastgestelde geluidsplafond geldt ook voor activiteiten van het rijk of de provincie, ook voor de activiteiten waar zij (voor deeldomeinen of anderszins) bevoegd gezag is. De provinciaal en landelijke opererende bedrijven en organisaties zullen zich bij ontwikkelingen per gemeente moeten vergewissen van de locale ggp's. Ingeval er een nationaal of provinciaal belang aan de orde is, kan de provincie of het rijk middels projectbesluit interveniëren in het plafond, indien handhaving van het gpp onevenredig zou zijn. Dat kan bijv. het geval zijn bij een provinciale - of rijksweg, een puinbreker, een afvalverwerkingsbedrijf of een container haven.
De gemeente heeft nadat de provincie of rijk middels een projectbesluit de geluidsbelasting heeft verhoogd, de keuze om het geluidplafond op de basiskaart of ggp's evenredig te verhogen zodat de ruimte voor locale initiatieven van gemeentelijk belang blijft. De gemeente kan ook besluiten het plafond in stand te houden met als gevolg dat ruimte voor nieuwe initiatieven van gemeentelijk belang kleiner.

(c.) Zoals aangegeven onder a. bevat de aanvullingswet de mogelijkheid voor het stellen van instructieregels ten aanzien van het vaststellen van een GPP ingeval van een provinciaal belang dat niet doelmatig op lokaal niveau kan worden geregeld. Deze situatie kan van toepassing zijn bij industrieterrein van regionaal belang. Een redenering die in de praktijk gevolgd zou kunnen worden is dat escalatie wanneer gemeenten het niet eens worden, wordt ingevuld door een interventie van de provincie door lokaal belang op te waarderen naar een provinciaal belang. De provincie kan in geval van provinciaal belang ook het instrument projectbesluit inzetten. De Omgevingswet voorziet daarmee in voldoende instrumenten voor het geval gemeenten geen overeenstemming bereiken. De commissie adviseert desalniettemin– in het licht van de uitgangspunten van het stelsel van Omgevingsregelgeving - een zeer terughoudende inzet ervan. Deze benadering kan worden benadrukt in de MvT van de Aanvullingswet .

5. Waterschapswegen

Vraag
Ziet de commissie een spanningsveld in de in aanvullingswet Geluid uitgewerkte verdeling van verantwoordelijkheden bij waterschapswegen? En zo ja, kan de commissie suggesties doen om dit spanningsveld te verminderen?

Advies
De commissie adviseert de aard van het gebruik van de weg als doorslaggevend criterium te kiezen bij de keuze van de in te zetten instrumenten. Voor waterschapswegen kan dan het – gemeentelijk - systeem met een basiskaart met monitoring en toetsing gevolgd worden. Daarbij is de gemeente als algemene bestuurslaag het bevoegd gezag en het waterschap als functioneel bestuursorgaan de beheerder.

(a.) In 4 provincies worden wegen in het buitengebied beheerd door waterschappen. Met het voorliggende concept aanvullingswet worden Waterschapswegen onder het systeem van de geluidproductieplafonds (gpp's) gebracht. Alleen voor de drukkere wegen worden volwaardige gpp's vastgesteld. Voor de rustige wegen (80-85%) stelt de MvT dat deze onder een sterk vereenvoudigd regime kunnen vallen (gpp's 'light'). De adviescommissie ziet dat hiermee een derde systeem ontstaan van geluidsregulering ontstaan. Dat komt de inzichtelijkheid niet ten goede.

(b.) De adviescommissie adviseert ook voor waterschapswegen bij de regelgeving van geluid het – gemeentelijk- systeem (basiskaart met monitoring en toetsing) als uitgangspunt te nemen. De inzet van ggp's kan zich dan beperken voor afwijkende situaties waarbij voor waterschapswegen sprake is van hoge geluidsbelasting. De gemeente is als algemene bestuurslaag, bevoegd gezag en het waterschap als functioneel bestuursorgaan de beheerder. Daarmee ontstaat voor waterschapswegen een vergelijkbaar systeem voor geluidsregulering als voor gemeentewegen.

Bij de opstelling van dit advies waren betrokken: Arjan Bregman, Leendert de Bruijn, Thea Hofs, Maarten de Hoog, Hetty Klavers, Paula Verhoeven, Wouter van Zandbrink (secretaris) en Annemieke Nijhof.

Bijlage

Reactie op het advies van de Adviescommissie Omgevingswet over het wetsvoorstel Aanvullingswet natuur Omgevingswet

De Adviescommissie Omgevingswet heeft in haar advies van 6 februari 2017 over het wetsvoorstel voor de Aanvullingswet natuur Omgevingswet een achttal onderwerpen aan de orde gesteld, die onderstaand worden besproken.

1. Algemeen

De adviescommissie pleit ervoor het perspectief van de voordelen die de integratie biedt, ook in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de Aanvullingswet concreet te maken.

Naar aanleiding van dit advies zijn de paragrafen 2.2 en 2.3 van de memorie van toelichting aangevuld.
In paragraaf 2.2 is ingegaan op de bijdrage van het wetsvoorstel aan de verbeterdoelen van de Omgevingswet, in het bijzonder op het punt van het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak, op het punt van het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving en op het punt van het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.
In paragraaf 2.3 is nader ingegaan op de doelstellingen voor natuurbescherming en de verankering daarvan in de Omgevingswet.

2. Winst integratie versterken voor de uitvoeringspraktijk

De adviescommissie adviseert een aantal voorbeelden van actief beleid – bij voorkeur met een integrale (gebieds)aanpak - uit te werken in de memorie van toelichting zodat voor de uitvoeringspraktijk inzichtelijk wordt op welke wijze een combinatie van inzet van instrumenten en investeringen bij kunnen dragen aan natuurherstel en daarmee bestuurlijke ruimte kunnen geven. Met een dergelijke uitwerking in de memorie van toelichting kan volgens de commissie de winst van het invlechten van de Wet natuurbescherming in het nieuwe omgevingsrecht sterker gestalte worden gegeven. En wordt ook inzichtelijk op welke manier de overgang van de regelgeving van de Wet Natuurbescherming wel degelijk kan bijdragen ook aan de vierde verbeterdoelstelling en daarmee aan een goede uitvoeringspraktijk.

Het advies heeft geleid tot aanvulling van paragraaf 2.8 van de memorie van toelichting. Die paragraaf gaat in op het belang van het treffen van actieve maatregelen om een adequate bescherming aan natuurwaarden te kunnen bieden. Daar worden ook voorbeelden genoemd van instrumenten die voor de actieve bescherming kunnen worden ingezet, wordt gewezen op het belang van het natuurnetwerk Nederland als onderdeel van die aanpak en wordt verwezen naar de afspraken in het Natuurpact ter zake. Paragraaf 2.2 van de memorie van toelichting biedt een overzicht van de kerninstrumenten die de Omgevingswet biedt. De paragrafen maken duidelijk dat op grond van de Omgevingswet tenminste dezelfde beschermingsmaatregelen kunnen worden getroffen als op grond van de Wet natuurbescherming, zodat aan het voor de overgang van de Wet natuurbescherming geldende uitgangspunt van een gelijkwaardig beschermingsniveau wordt voldaan.

3. Verantwoordelijkheid gemeenten en waterschappen

De adviescommissie adviseert in de aanvullingswet de mogelijkheid te scheppen dat ook gemeente en waterschap de hen middels de Omgevingswet beschikbaar staande instrumenten kunnen inzetten zowel voor natuurbeschermings- en herstelmaatregelen. Evident is volgens de commissie dat daarbij gehandeld wordt conform artikel 2.2 over afstemming en samenwerking tussen bestuursorganen.

Het kabinet wijst erop dat het instrumentenpalet van de Omgevingswet voor de bescherming van de fysieke leefomgeving breed is en breed inzetbaar is. Het kan ook worden gebruikt door gemeenten en waterschappen en dus ook voor de bescherming van de natuur. Niet duidelijk is wat

de Aanvullingswet natuur daaraan nog zou kunnen toevoegen specifiek voor natuurbescherming door gemeenten of waterschappen, nog afgezien van het geldende uitgangspunt van een beleidsneutrale omzetting van de Wet natuurbescherming. Een belangrijk instrument dat de Omgevingswet biedt dat ook gemeenten en waterschappen kunnen inzetten, is bijvoorbeeld dat van programma's. Ook omgevingsplannen en waterschapsverordeningen zijn een belangrijk instrument voor de borging van natuurwaarden. Naar aanleiding van het advies is onder meer in paragraaf 2.2.2 van de memorie van toelichting nadrukkelijker op de mogelijkheid tot inzet van dit soort instrumenten voor natuurbescherming door gemeenten en waterschappen gewezen.

4. Helderheid rijksbelang

Met het helder maken van het Rijksbelang kan – volgens de adviescommissie – de decentrale overheid heldere bestuurlijke afwegingsruimte worden geboden bij het gestalte geven aan het natuurbeleid en -beheer. Ook wordt duidelijk hoe met een iteratief proces tussen Rijk en provincie bestuurlijke afwegingsruimte kan ontstaan. De commissie adviseert het nationaal belang helder te maken in de memorie van toelichting en vervolgens uit te werken in de uitvoeringsbesluiten.

Naar aanleiding van dit advies is paragraaf 2.4 van de memorie van toelichting, dat in gaat op de bevoegdheidsverdeling, afstemming en samenwerking, aangevuld. Het nationale belang is onder andere gelegen in de internationale verplichtingen op het vlak van biodiversiteit, waarop het Rijk aanspreekbaar blijft. Tegen die achtergrond worden in de het Bkl instructieregels opgenomen die naleving van de internationale kaders verzekeren.

5. Monitoring in het Omgevingsrecht

De commissie adviseert de monitoring nadrukkelijk ook in te hangen in de – integrale – beleidscyclus van het Rijk en te koppelen aan evaluatie, actieve inzet van afwegingsruimte en van andere instrumenten uit het Omgevingsrecht.

Het door de adviescommissie onderstreepte belang van monitoring van natuur en bijsturing als onderdeel van de integrale beleidscyclus wordt door het kabinet gedeeld. Paragraaf 2.6 dat ingaat op monitoring en onderzoek is naar aanleiding van het advies aangevuld. Uitwerking van dit onderwerp vindt goeddeels plaats in het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet, conform het regime van de Wet natuurbescherming. De regeling van de rapportages van het planbureau voor de leefomgeving van het huidige artikel 1.9 van de Wet natuurbescherming heeft vorm gekregen in artikel 20.18 van de Omgevingswet, dat wordt aangevuld op het punt van natuuronderzoek door het voorstel voor de Aanvullingswet natuur Omgevingswet.

6. Uitvoeringspraktijk die inspeelt op de dynamiek van de natuur zelf

Met de dynamiek van de natuur kan volgens de adviescommissie rekening worden gehouden door met enige regelmaat de vastgestelde gebiedsdoelen te evalueren. De omgevingswet voorziet in een aanpak met beleidscyclus. Zo kunnen op basis van een goede ecologische onderbouwing doelen aan gebieden worden toegevoegd of juist afgevoerd, nieuwe gebieden kunnen worden ingesteld en ongeschikt geworden gebieden worden afgevoerd. De commissie adviseert de systematiek van de beleidscyclus uit te werken zodat bij de invulling van de Europese ambities voortdurend aangesloten wordt bij de kansen voor effectuering van ecologische doelen in de uitvoeringspraktijk. Daarmee wordt het invlechten van het natuurbeschermingsrecht in het omgevingsrecht versterkt.

Verwezen wordt naar de reactie op het voorgaande punt inzake monitoring. In aanvulling daarop wordt erop gewezen dat in het Omgevingsbesluit – zoals te wijzigen door het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet – wordt voorzien in een 6-jaarlijkse actualisatie van de Aanwijzingsbesluiten voor Natura 2000-gebieden, waarin de gebiedsdoelen worden vastgesteld. Het Omgevingsbesluit voorziet daarnaast al in een 6-jaarlijkse actualisatie van de beheerplannen voor Natura 2000-gebieden, waarin deze doelen verder worden uitgewerkt.

7. Beheerplan

Ten aanzien van het beheerplan bevat het advies een drietal punten.

a. De adviescommissie adviseert, voor consistentie bij het invlechten van het natuurbeschermingsrecht in de Omgevingswet, helder uit te werken dat de aspecten van een beheerplan die een doorwerking beogen naar andere bestuursorganen of burgers, opgenomen worden in de daarvoor ingerichte instrumenten als amvb, verordeningen van provincie en waterschap en omgevingsplan.

Dit advies lijkt op een misverstand te berusten. Beheerplannen bevatten geen elementen die een directe doorwerking naar andere instrumenten beogen. Beheerplannen kunnen wel in een vrijstelling van de Natura 2000-vergunningplicht voorzien. Voor die vrijstelling wordt artikel 5.2 van de Omgevingswet aangevuld met een vierde lid, die continuering van de huidige mogelijkheid op dit punt na invoering van de omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit. Nadere uitwerking van die vrijstelling vindt plaats in het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet. Verder werkt de uitwerking van doelen per gebied in omvang, plaats en tijd in het beheerplan indirect door via de toetsing van Natura 2000-activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning wordt aangevraagd.

b. De adviescommissie wijst erop dat in de toelichting op artikel 2.3 over beheerplannen is opgenomen, dat de bevoegde bestuursorganen vooraf moeten hebben ingestemd met de maatregelen van het beheerplan. Voor de adviescommissie is onduidelijk waarom hier wordt afgeweken van artikel 2.2 Omgevingswet waarin de uitgangspunten voor afstemming en samenwerking zijn geformuleerd.

Hier lijkt eveneens sprake te zijn van een misverstand. Het gaat niet om de instemming met een besluit van een ander bestuursorgaan, maar om het zich als bevoegd gezag binden aan de uitvoering van maatregelen die een ander bestuursorgaan in zijn programma opneemt. Aangezien een door een bestuursorgaan vastgesteld programma andere bestuursorganen niet zonder meer kan binden, zal met die andere bestuursorganen overeenstemming moeten worden bereikt over de daadwerkelijke uitvoering van door die bestuursorganen te nemen maatregelen. Dat is volledig in lijn met de samenwerkingsgedachte die ten grondslag ligt aan artikel 2.2 van de Omgevingswet.

c. In het verlengde hiervan vraagt de commissie zich af of een beheerplan als verplichte figuur in het omgevingsrecht moet worden opgenomen in gevallen waarin volstaan kan worden met de opname van de - voor de burger - relevante aspecten in de amvb, verordeningen van provincie en waterschap en omgevingsplan. Ingeval er ook andere maatregelen nodig zijn, kunnen deze onderdeel zijn van een – niet verplicht - integraal gebiedsprogramma voor het natuurgebied zelf of van een gebiedsprogramma van een groter gebied waarbij ook voorzien wordt in de inpassing van het natuurgebied.

In reactie hierop merkt het kabinet op, dat er geen gebieden zijn waarvoor een beheerplan geen meerwaarde zou hebben. In alle gevallen is van belang dat de te realiseren doelen in omvang, tijd en ruimte worden uitgewerkt en dat een samenhangend pakket aan maatregelen wordt geformuleerd om die doelen te realiseren, gekoppeld aan een mechanisme van monitoring en bijsturing. Daarbij is het van belang dat er geen onduidelijkheid over mag bestaan welk bestuursorgaan voor het beheerplan en de regie bij de te treffen maatregelen ter bescherming van een Natura 2000-gebied verantwoordelijk is. Taken en bevoegdheden worden in dit verband in de Omgevingswet en daarop gebaseerde amvb's eenduidig belegd. De Omgevingswet – zoals te wijzigen conform het wetsvoorstel voor de Aanvullingswet natuur Omgevingswet – staat er overigens niet aan in de weg dat het beheerplan onderdeel wordt van een omvangrijker programma, als het beheerplandeel binnen dat programma maar herkenbaar is en mede wordt vastgesteld door het bevoegd gezag voor het beheerplan. Een andere regeling op dit punt zou ook geen recht doen aan het uitgangspunt van beleidsneutraliteit bij de overgang van de Wet natuurbescherming naar de Omgevingswet.

8. Enkele overige punten

Tot slot stelt de adviescommissie nog de volgende vier punten aan de orde.

a. In artikel 16.53a (passende beoordeling) wordt verwezen naar ‘een plan of een project als bedoeld in de habitatrichtlijn’. Een dergelijke formulering schept volgens de adviescommissie weinig duidelijkheid voor een initiatiefnemer. De commissie adviseert in de toelichting van de wet een doorvertaling op te nemen van deze Europese verplichting naar de terminologie in het nieuwe omgevingsrecht als omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsvergunning, gebiedsprogramma, gedoogplicht. Dit wordt mede ingegeven doordat jurisprudentie bij het vigerend recht weliswaar helderheid maakte voor de voorliggend kwestie maar voor toekomstige kwesties weer vragen opriep bij de burger. Het heeft volgens de commissie de voorkeur dat de wetgever hierbij vooraf - zo veel als mogelijk - helderheid maakt.

Dit advies is niet overgenomen. Het opnemen in de wetgeving van nationale definities voor Europese begrippen brengt risico’s met zich, omdat de uitleg van die begrippen voortdurend evolueert door jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie. Zou worden overgaan tot een nationale omschrijving van die begrippen dan kunnen ongeoorloofde afwijkingen van het Europese recht ontstaan. Dat zou juist ook onduidelijkheid bij initiatiefnemers kunnen geven. De toelichting bij de wetgeving wordt gebruikt om zo goed mogelijk inzicht te geven in de betekenis van begrippen volgens de stand van dat moment. Naar aanleiding van het advies van de adviescommissie wordt hier in het bijzonder aandacht aan besteed in de nota van toelichting van het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet, dat zal voorzien in een belangrijk deel van de materiële normstelling.

b. Een van de beoordelingsregels van de omgevingsvergunning voor een natuurbelastende activiteit is de toets op significant negatieve gevolgen. Er dient zekerheid te worden verkregen dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast door de activiteit. Afgelopen jaren is hierover een groot aantal juridische uitspraken gedaan. De commissie adviseert op basis hiervan het begrip significant als wetgever uit te werken om risico’s op onnodige onderzoekslasten te reduceren en daarbij ook te verkennen of op onderdelen een normstelling nodig en mogelijk is.

Voor dit punt geldt hetgeen hiervoor in de reactie onder a is aangegeven.

c. Voor de nationale parken wordt in de wet alleen de natuurwaarde benoemd. De adviescommissie merkt op dat in de uitvoeringspraktijk steeds duidelijk is geworden dat de ontwikkeling van deze parken alleen succesvol is op langere termijn, indien deze vanuit het betrokken gebied zelf, met veel inzet vanuit ook de economische bijdragen als regionale economie, toerisme en recreatie, gedragen en ondersteund wordt. Juist een dergelijke integrale kijk op de fysieke leefomgeving past goed in de filosofie van de omgevingswet. Het zou volgens de commissie jammer zijn die bredere invulling niet te benutten.

Het kabinet onderschrijft het door de adviescommissie aangegeven bredere belang van de nationale parken. Het wetsvoorstel regelt op dit punt overigens niets: dat voorziet enkel in de regeling van de bevoegdheid tot aanwijzing van nationale parken in de Omgevingswet (nieuw artikel 2.43, derde lid). De criteria voor aanwijzing van nationale parken van artikel 8.3 van de Wet natuurbescherming zullen via het Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet in het Besluit kwaliteit leefomgeving worden opgenomen. Dit zijn minimumeisen die zijn ontleend aan afspraken in IUCN-verband; dat biedt ruimte voor verdere invulling van de bevoegdheid in beleidsregels. Het gaat bij de minimumeisen niet alleen om de aanwezigheid van bijzondere natuurwaarden of landschappelijke waarden en een bepaalde minimum-omvang, maar ook om openstelling voor recreatieve, culturele en educatieve doeleinden. Dat een dergelijk park ook een economische bijdrage aan de regionale economie kan leveren staat buiten kijf, maar is als zodanig uiteraard geen onderscheidend criterium. In lijn met het advies van de adviescommissie is het beleid van het kabinet erop gericht om samen met de provincies een kwaliteitsimpuls aan de parken te geven, mede gezien de brede belangen die daarmee zijn gediend. Het Rijk ondersteunt transitie van nationale parken naar sterkere parken met meer (inter)nationale bekendheid. In dit verband is

relevant dat de Tweede Kamer in 2014 bij motie[1] heeft opgeroepen om te komen tot sterkere en grotere nationale parken met als doel de bekendheid van nationale parken te vergroten en kansen te bieden aan ondernemers in en bij natuurgebieden. Samen met de provincies en de parken wordt dit uitgewerkt. In 2016 hebben de betrokken partijen de Nationale Parken Deal[2] getekend, met het idee een beweging naar nationale parken van de toekomst in gang te zetten. De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft de Tweede Kamer recent over de stand van zaken geïnformeerd bij brief van 26 juli 2019.[3]

d. In artikel 1.3 van de Omgevingswet wordt met dit wetsvoorstel ingevoegd 'ook vanwege de Intrinsieke waarde van natuur'. Dit roept bij de adviescommissie de vraag op of natuur boven de andere waarden van de omgeving staat en of deze formulering gevolgen heeft bij een integrale aanpak van de fysieke leefomgeving in de uitvoeringspraktijk?

Naar aanleiding van het advies is paragraaf 2.3.3, onder b, van de memorie van toelichting aangevuld. Daarbij wordt benadrukt – zoals ook steeds bij de parlementaire behandeling van de Omgevingswet is gedaan – dat de erkenning van de intrinsieke waarde van natuur geen zelfstandig normatief karakter heeft en geen eigenstandige bevoegdheden creëert. De erkenning van de intrinsieke waarde is alleen onderdeel van de redengeving om natuur bescherming te bieden en te ontwikkelen en daarvoor de instrumenten van de Omgevingswet in te zetten, los van het in onderdeel b van artikel 1.3 opgenomen oogmerk van de vervulling van maatschappelijke functies.

[1] Kamerstukken II 2014/15, 34000 XIII, nr. 76.
[2] Kamerstukken II 2015/16, 33576, nr. 64.
[3] Kamerstukken II 2018/19, 33576, nr. 159.

Advies bij de aanvullingswetten Bodem en Geluid

Adviescommissie Omgevingswet

Vooraf
Dit is het eerste advies van de adviescommissie Omgevingswet. De Minister van I&M heeft de commissie gevraagd vanuit het integrale perspectief van de uitvoeringspraktijk te adviseren op de voorgelegde wetten en regelgeving. In het bijzonder is gevraagd te toetsen of met de voorgelegde regelgeving wordt bijgedragen aan de geformuleerde verbeterdoelen en uitgangspunten van de stelselwijziging te weten het verhogen van de inzichtelijkheid en voorspelbaarheid, het versterken van een samenhangende aanpak, het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte en een sneller en betere doorloop. De inbreng moet leiden tot een verhoging van de kwaliteit van de regelgeving en een verbetering van de uitvoeringspraktijk voor de stelselherziening van het Omgevingsrecht. De commissie streeft een kort en bondig advies na dat zich richt op enkele hoofdlijnen.
Onderstaand is het advies bij de aanvullingswetten Bodem en Geluid. In het advies worden een vijftal punten uitgewerkt. Het advies heeft weliswaar betrekking op Bodem en Geluid maar heeft ook betekenis voor andere domeinen.

1. De noodzaak voor nadere regels bij afwijking van voorkeurswaarde

Vraag
In de Aanvullingswetten Bodem en Geluid wordt gemeenten beleidsruimte geboden binnen een door de wetgever gedefinieerde voorkeurs- en maximale waarde voor Bodem en Geluid. De vraag is of voor het traject tussen deze waarden nadere instructieregels – op proces en/of inhoud- van het Rijk of de provincie nodig zijn.
Advies
De commissie adviseert naast de door het Rijk gestelde inhoudelijke en procedurele randvoorwaarden, geen nadere inhoudelijke instructies te maken om maatwerk op locaal niveau optimaal mogelijk te maken. Daarbij wordt geadviseerd gemeenten nadrukkelijk in overweging te geven vooraf eigen beleidsregels vast leggen zodat – vaak onvoorziene – initiatieven vergelijkbaar getoetst kunnen worden en vooraf voor de initiatiefnemer duidelijk is hoe de gemeente omgaat met de bestuurlijke afwegingsruimte.

(a.) In lijn met het stelsel van het nieuwe Omgevingsrecht gaan de aanvullingswetten Bodem en Geluid uit van decentraal tenzij. Binnen door het rijk aangegeven bandbreedtes kan de gemeente zelf regels stellen in het omgevingsplan. Er geldt een onder- en bovengrens, de Voorkeurswaarde resp. de Maximale waarde. Voor situaties die tussen deze beide waarden liggen, kan de gemeente op een haar passende wijze invulling geven aan het locaal beleid voor bodem resp. geluid. Nederland kent een zeer intensief gebruik van de leefomgeving waarbij grote opgaven aan de orde zijn zoals stedelijke verdichting. Het inpassen van initiatieven wordt daarmee al snel complex met meerdere actoren, meerdere belangen, meerdere samenhangende domeinen. Het hanteren van dergelijke

ontwikkelingen vereist een integrale kijk en bestuurlijke ruimte. Met de aanpak waarbij met een Voorkeurs- en Maximale waarde wordt gewerkt kan door het locaal bestuur – met kennis van de inhoud en van de betrokkenen - een maatwerkoplossing gemaakt worden. Aanvullende inhoudelijke instructieregels vanuit het rijk beperkt de ruimte voor maatwerk. Dit pleit niet voor het maken van nadere inhoudelijke instructieregels vanuit het rijk.

(b.) Bij de internetconsultatie worden door de insprekers verschillende risico's gedefinieerd. Het gaat om het risico `race to the bottom', waarbij gewezen wordt op de mogelijkheid dat de gemeenten aan initiatiefnemers zoveel beleidsruimte geven waardoor de bescherming voor bodem en geluid onvoldoende geborgd is. Ook wordt het tegenovergestelde risico benoemd: `goldplating'; de gemeente zullen de bescherming van de bodem en geluid strikt invullen waardoor er netto weinig ruimte meer is voor ontwikkeling en veel kosten worden gelegd bij de eigenaar. Dit roept de vraag op of nadere instructieregels vanuit het Rijk of de provincie nodig zijn. De invulling van maatwerk wordt niet alleen bepaald door de genoemde voorkeurs- en maximale waarde. In de Awv (artikel 3.2. en 3.4) ligt een borging voor zorgvuldig handelen:

- 3.2. Bij de voorbereiding van een besluit vergaart het bestuursorgaan de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen.
- 3.4. lid 1 Het bestuursorgaan weegt de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen af, voor zover niet uit een wettelijk voorschrift of uit de aard van de uit te oefenen bevoegdheid een beperking voortvloeit.
- 3.4 lid 2 De voor een of meer belanghebbenden nadelige gevolgen van een besluit mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

Naast inhoudelijke randvoorwaarden zijn er ook voorwaarden ten aanzien van de procedure en staat rechtsbescherming open voor belanghebbenden.

(c.) Daar waar sprake is van maatwerk binnen het omgevingsplan is vooraf duidelijk hoe de gemeente omgaat met de beleidsruimte. Ingeval van maatwerk door afwijking van het omgevingsplan is deze duidelijkheid vooraf er niet zonder meer. Gemeenten hebben daarbij de mogelijkheid hun beleid voor het toe te passen maatwerk - zowel die binnen als in afwijking van het omgevingsplan - vooraf te expliciteren in zelfbindende beleidsregels. In de systematiek van de Omgevingswet kunnen deze beleidsregels worden afgeleid uit de Omgevingsvisie die is gebaseerd op een integrale en lange termijn benadering op de gewenste ontwikkelingen in de gemeente. Deze beleidsregels werken door ontwikkelingen die voorzien worden en met het Omgevingsplan al dan niet mogelijk worden gemaakt. Beleidsregels zijn zeker zo belangrijk voor ontwikkelingen die niet voorzien worden en ook niet passen in het vigerende Omgevingsplan. Voor die onvoorziene ontwikkeling een vormen de – abstractere - beleidsregels dan het zelfbindende toetsingskader. Zo kan de gemeente ervoor kiezen een nieuwe ontwikkeling die niet past in het vigerende omgevingsplan maar wel binnen de beleidsregels het Omgevingsplan aan te passen of door een afwijkactiviteit te verlenen. Een dergelijke werkwijze zal ook – blijven – worden toegepast bij gebiedsontwikkeling waarbij gemeenten en private partijen eerst middels onderhandelingen tot een bestuurlijk vergelijk komen waarna de gewenste gebiedsontwikkeling mogelijk wordt gemaakt door het Omgevingsplan aan te passen. Evident is dat de dynamiek in Nederland gepaard gaat met onvoorziene ontwikkelingen. Een helder kader met beleidsregels is daarbij dienstbaar of beter gezegd noodzakelijk. Sectorale beslissingen over bodem en geluid kunnen daarmee ingebed in een integrale en op lange termijn gerichte gemeentelijke visie. Een dergelijke werkwijze bevordert niet alleen een samenhangende

aanpak maar ook de voorspelbaarheid. Het biedt ook de motivering ingeval dat nodig is voor een toets bij de Raad van State.
De commissie adviseert deze werkwijze – de trits van Omgevingsvisie - beleidsregels- omgevingsplan en onvoorziene ontwikkeling - nadrukkelijk op te nemen in de MvT van deze aanvullingswetten. Deze kan mogelijk worden aangevuld met een tentatieve opsomming van de inhoudelijke aspecten die daarin in ogenschouw kunnen worden genomen, zodat helder wordt wat de wetgever voor ogen heeft.

(d.) De commissie realiseert zich dat het inherent gevolg is dat er verschillen ontstaan tussen gemeenten. Elke gemeente zal een eigen integraal lange termijn perspectief ontwikkelen. Hieruit zullen verschillen ontstaan in beleidsregels. Vanuit de uitvoerbaarheid van de wet is een dergelijke divergentie voor de locale burgers en bedrijven niet op voorhand een probleem. Zij hebben alleen van doen met het locale omgevingsplan die gemaakt met het oog op de lokale situatie. Voor provinciaal en landelijk opererende bedrijven en organisaties wordt het lastiger. Zij zullen zich per gemeente moeten vergewissen van de locale beleidsregels. Dit is een onvermijdelijk gevolg van het bieden van lokale afwegingsruimte. Voor de bedrijven is dit natuurlijk niet nieuw. Bij de keuze voor een vestigingsplaats worden ook andere locale aspecten gewogen. Het digitale stelsel en het feit dat straks de gemeentelijke regels zichtbaar zijn in één omgevingsplan per gemeente draagt aanzienlijk bij aan de inzichtelijkheid van de gestelde lokale regels.

(e.) De locale afwegingsruimte voor Bodem en Geluid wordt begrensd doordat veel andere domeinen geen of beperkt afwegingsruimte kennen zoals het bouwbesluit, de omgevingsvergunning voor grote bedrijven, regelgeving voor water en natuur en (andere) Europese regelgeving.

(f.) Het opstellen van gemeentelijke beleidsregels en het verantwoord toepassen van maatwerk vraagt veel en nieuwe kennis en kunde. Naar het oordeel van de commissie is in Nederland voldoende kennis te organiseren - met bijv. gezamenlijke omgevingsdiensten maar ook bij kennisinstellingen en -bedrijven – om tot een verantwoorde en adequate afweging te komen bij het maken en toepassen van gemeentelijke spelregels. Dat wil echter nog niet zeggen dat deze kennis voldoende toegankelijk is voor de gemeentebestuurders en voor burgers. In het kader van de implementatie is dit aspect dus van belang. De wijze waarop de wetgever de toegankelijkheid borgt vraagt een doorkijk in de MvT.

(g.) Voor de omgevingsdiensten zijn onlangs in het kader van de VTH de rollen voor de verschillende betrokken bestuursorganen uitgeschreven. Groot aandacht ging daarbij uit naar een eenduidig optreden bij de handhaving binnen de aansturing vanuit verschillende bevoegde gezagen (gemeenten, waterschappen, provincies, rijk). Zoals hiervoor uiteengezet zullen er met de introductie van de Omgevingswet verschillen ontstaan in regelgeving tussen gemeenten. Bij de introductie van de Omgevingswet krijgen bestuurders bijv. bij Bodem en Geluid de mogelijkheid voor maatwerk per situatie. Daarbij zullen zij zich mede-baseren op een advies vanuit de handhaving. Voor zover gemeenten deze taken hebben belegd bij Omgevingsdiensten wordt daarmee dus niet alleen gevraagd eenduidig te handhaven, maar ook te adviseren over situationeel maatwerk. Dit vraagt additionele kwaliteiten en daarmee extra aandacht bij de implementatie bovenop de inspanningen op de recent ingezette VTH-koers.

(h.)De omgevingswet voorziet in een aantal mogelijkheden om te voorkomen dat bijvoorbeeld lokale regels een evident rijks- of provinciaal belang doorkruisen. Wanneer dat aan de orde is, zal vaak de praktijk zijn dat dit belang met bestuurlijke afspraken tussen gemeente en provincie of rijk ingepast wordt in het omgevingsplan . Daarnaast voorziet de Omgevingswet in een interventie middels een projectbesluit voor de realisering van een project van provinciaal of Rijksbelang. Ook hiervoor geldt dat Rijk en provincie zijn in beginsel gebonden zijn aan de lokale regels, tenzij deze het project onevenredig belemmeren. Dergelijke ontwikkelingen vragen geen nadere invulling van instructieregels voor Bodem en Geluid.

(i.) De bestuurlijke ruimte voor de gemeente bij Bodem en Geluid kan tot onvoorziene invullingen van beleid leiden. De onzekerheid over de juridische houdbaarheid van besluiten kan daardoor toenemen . De doelstelling van grotere beleidsvrijheid en afwegingsruimte kan daarmee op gespannen voet komen te staan met de doelstelling van snellere en betere besluitvorming. Echter onzekerheden en een – tijdelijk- lagere voorspelbaarheid zijn inherent aan de transitie naar het nieuwe stelsel voor het omgevingsrecht. De wet en de MvT kan niet alle casussen voorzien. In de transitie zullen nieuwe zekerheden moeten gecreëerd. Vanuit dit perspectief kan de appreciatie van een uitspraak van de Raad van State – ook een negatieve – anders bezien worden. Het is immers een wezenlijk onderdeel van het transitieproces.

(j.) De commissie realiseert zich dat met de decentralisatie van de bestuurlijke ruimte een groot beroep wordt gedaan op de bestuurlijke inzet op lokaal niveau alsook op terughoudend optreden door het Rijk. De recente ervaring met het onderwerp ‘bebouwing in de kustzone’ is daarin een interessante casus. Enerzijds gaat de veronderstelling dat dergelijke besluitvorming beter wordt naarmate het dichter op het schaalniveau van de gevolgen wordt genomen, kennelijk niet altijd op en wordt hier weer gevraagd om een Rijksregeling. Anderzijds zijn partijen nog op zoek naar de invulling van hun rol na decentralisatie, in dit geval de provincies naar hun kaderstellende rol. Dergelijke situaties zullen zich bij de transitie van de Omgevingswet zeker ook voordoen. Van groot belang is de reflex om terug te gaan naar de oude situatie te vermijden en juist in de transitieperiode als betrokken bestuursorganen met bestuurlijke afspraken te komen tot een adequatere invulling van de uitgangspunten van de verandering van het stelsel van het omgevingsrecht. Een dergelijke werkwijze kan opgenomen in de MvT van de Aanvullingswetten; dit is temeer relevant omdat de transitie enige jaren zal vergen.

(k.) De commissie heeft twijfels bij het vertrekpunt bij de Aanvullingswet Bodem dat de (grote) saneringsoperaties met humane risico’s zijn gesaneerd bij inwerkingtreding van de wet. En pleit daarom voorbereiding te treffen voor een overgangsbeleid.

(l.) De wet ondersteunt een aanpak waarbij de sanering van de resterende kleine locaties onderdeel worden van gebiedsontwikkeling al dan niet met inzet van kostenverhaal. Met deze aanpak resteren de locaties waar gebiedsontwikkeling niet aan de orde is en niet voorzien wordt. Het is onduidelijk hoe in de uitvoering van deze saneringen is voorzien.

2. Grondwaterkwaliteit en bodemverontreiniging

Vraag
Hoe zou – bij vergunningverlening ingeval bodemverontreiniging met effect op de grondwaterkwaliteit - de verdeling van rol en taak tussen gemeente en provincie verder verduidelijkt kunnen worden? Welke waarborgen zou de aanvullingswet hierbij moeten meegeven?

Advies
1. Verhelder de verantwoordelijkheden van de drie bevoegde gezagen, de relevante onderdelen uit de Europese regelgeving en de motiveringsvereisten. Benoem de noodzaak van vroegtijdige procescoördinatie en informatievoorziening.
2. Neem bij vergunningverstrekking voorwaarden op voor de beëindiging;
3. Wijs een grondwaterbeheerder aan: niet alleen voor het beheer van de waterkwaliteit -in relatie tot verontreiniging en benutting- maar ook voor het beheer van de waterkwantiteit i.vm. de gevolgen van verdroging/vernatting bij wijzigingen van onttrekkingen van het grondwater.

(a.) In de vigerende regelgeving is de toedeling van de verantwoordelijkheid voor het beheer van grondwaterkwaliteit – alsook die van de daarmee samenhangende beheer van grondwaterkwantiteit - onduidelijk. Met het voorliggende concept blijft onduidelijkheid in stand. Dit staat een goede uitvoering in de weg. Ook krijgen de verbeterdoelen inzichtelijkheid en samenhangende aanpak onvoldoende invulling. Zo heeft de provincie de bevoegdheid tot het verstrekken van vergunningen voor – het toelaten van - grondwaterwinningen. Daar waar winningen worden beëindigd of verplaatst blijkt hoezeer dit interfereert met de verantwoordelijkheid voor de riolering en het oppervlaktewaterbeheer, zeker in stedelijk gebied. De onduidelijkheid over de verantwoordelijkheden van de drie betrokken bestuurlijke gezagen,- provincie, gemeente, waterschap wordt veroorzaakt doordat deze zijn gedefinieerd vanuit verschillende wetgeving en inhoudelijke domeinen. Overlap is niet te voorkomen anders dan deze vooraf uit te sluiten. Tegelijkertijd realiseert de commissie zich dat het introduceren van regelgeving voor grondwater waarbij de verantwoordelijkheden van het beheer van grondwater wordt toegewezen ook de aansprakelijkheid aan de orde is, en daarmee ook grote financiële belangen.

(b.) Niet alle overlap is weg te organiseren met regels. En natuurlijk is juist voor dit soort situaties samenwerking en afstemming tussen de betrokken bestuursorganen - provincie, gemeente en waterschap – relevant zoals verankerd in artikel 2.2. in de Omgevingswet. Echter de verwachte toename van het problematiek in de uitvoeringspraktijk door de gevolgen van de klimaatverandering maakt het zeer gewenst – een deel van - de onduidelijkheid in de nieuwe wetgeving weg te nemen. De commissie ziet een aantal wegen om de onduidelijkheid op te lossen.

(c.) Als eerste kan genoemd dat een uiterste poging kan worden gedaan de verantwoordelijkheden van de drie bevoegde gezagen met betrekking tot grondwaterbeheer helder te beschrijven en daarbij overlap zo veel als mogelijk uit te sluiten. Daarbij kan mogelijk een hiërarchie in de verschillende wetgeving benoemd worden, zo kan - het bestuursorgaan dat uitvoering geeft aan - Europese regelgeving als doorslaggevend gedefinieerd worden. Ook het aanscherpen van de motiveringsvereisten kan helpen de afstemming te verhelderen. Naast heldere regels is een procescoördinatie en informatievoorziening in een vroeg stadium essentieel. Dat doet een zwaar

beroep op de betrokken overheden. Voor situaties die desondanks onduidelijk blijven, rest artikel 2.2 van de Omgevingswet, dus goed bestuurlijk overleg. Tot op heden heeft dat gefunctioneerd.

(d.) Een tweede – daarmee te combineren – oplossingsrichting is de mogelijkheid te benutten om voorwaarden over de beëindiging van de onttrekking op te nemen bij het verlenen of te verlengen van de onttrekkingvergunning.

(e.) Een derde– en geheel andere route – is een grondwaterbeheerder aan te wijzen met eigen bevoegdheden. Er is een evidente relatie tussen grondwater en oppervlaktewater. Het oppervlaktewater kent een beheerder. Voor de hand ligt deze beide in één hand te leggen. Het waterschap vervult haar autonome taken binnen een provinciale verordening. Alternatief is de provincie zelf. Daarmee komen onttrekkingvergunningen, beschermingszones en beheer van grondwaterstromen in één hand of aansturingrelatie. Bovendien opent dit de mogelijkheid om naast het toelatingsbeleid ook gestalte te kunnen geven aan uitvoering van actief beheer.
Dit voorstel is een significante wijziging. De weerstand tegen het eenduidig beleggen van de verantwoordelijkheid voor het grondwaterbeheer is de aansprakelijkheid op de financiële gevolgen die samenhangen met schade en overlast (paalrot, wateroverlast, etc.). De effecten en haalbaarheid kunnen – in het tijdbestek dat de commissie tot haar beschikking heeft - niet helemaal worden doorgrond.

3. Bodembeheer is meer dan beheer humane risico's

Vraag
Is er een noodzaak aanvullende wettelijke voorzieningen te treffen voor bodembeheer naast de risico's voor de humane gezondheid ?

Advies
De commissie adviseert - bijv. in de MvT - de taken zoals genoemd in artikel 2.1 nadrukkelijk te verbinden aan het aspect bodem en daarbij de rolverdeling tussen provincie en gemeente expliciet te maken.

De bodem kent veel functies. De normstelling in het concept van de aanvullingswet richt zich op (chemische)normstelling voor humane risico's. De verantwoordelijkheid voor het gestalte geven aan de regelgeving voor de overige functies van de bodem ligt bij de gemeente. Artikel 2.1 van de Omgevingswet kent wordt daarvoor een lange lijst van taken die daarbij aan de orde kunnen zijn zoals beheer van natuurlijke hulpbronnen, beheer van geobiologische en ecosystemen , natuurbescherming, klimaatverandering. Die hebben niet alleen betekenis voor de locaties met verontreiniging maar ook voor het gehele grondgebied van de gemeente. Het gaat dan ook om de bescherming van gezondheid van mensen, planten en dieren alsook om thema's als het verlies van organische stof en de verzilting. De Omgevingswet stelt de gemeente in de gelegenheid in een samenhangende aanpak al deze functies mee te nemen als onderdeel van de integrale afweging bij de vormgeving van de Omgevingsvisie, het Omgevingsplan en de vergunning voor een activiteit. Een aantal van deze functies kent een verbondenheid met een provinciale taak. Voor de inzichtelijkheid van de regelgeving adviseert de commissie- bijv. in de MvT - de taken zoals genoemd in artikel 2.1

nadrukkelijk te verbinden aan het aspect bodem. Ook adviseert zij daarbij de taakverdeling tussen provincie en gemeente expliciet te maken. Ook de relatie met die aspecten van bodembeheer die geregeld zijn in de Meststoffenwet en de wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden vraagt nadere toelichting.

4. Industrieterreinen met gemeentegrensoverschrijdende effecten

Vraag
Is voor industrieterreinen die ruimtelijk of in hun beïnvloeding voor geluid de gemeentegrens overschrijden, aanvullende regelgeving nodig?

Advies
De commissie adviseert geen aanvullende regelgeving te maken mede op basis van de huidige praktijk waarin deze gemeentegrensoverschrijding over het algemeen geen problemen geeft.

(a.) Activiteiten op industrieterreinen hebben effecten die over de gemeentegrens reiken. De vigerende wetgeving voor geluid kent een escalatieladder bij industrieterreinen van regionaal belang. In die gevallen kan de provincie de geluidsproductieplafonds (gpp's) vaststellen. De aanvullingswet kent deze mogelijkheid niet. Zij kent deze mogelijkheid slechts bij een provinciaal belang dat niet doelmatig op lokaal niveau kan worden geregeld. Voor de overige gevallen is `slechts voorzien in een afstemming in artikel 2.2.. Gemeenten hebben een gelijkwaardig belang en stemmen de invulling ervan af bij de vormgeving van de Omgevingsvisie, het Omgevingsplan en de Omgevingsvergunning. Zo kan de ontvangende gemeente het geluidplafond van een industrieterrein in de buurgemeente bepalen door het vaststellen van gpp's op haar grondgebied. De ontvangende gemeente bepaalt daarmee dus de ruimte voor activiteiten voor de producerende gemeente. Dit is gewenst omdat het geluid(splafond) effect heeft op gevoelige bestemmingen van de ontvangende gemeenten alsook op de mogelijke ontwikkelingsruimte. De producerende gemeente heeft het geluidsplafond van de ontvangen buurgemeente te respecteren. Evident is dat gemeenten dus groot belang hebben bij een vruchtbaar overleg. Dit belang reikt verder dan het domein geluid. De commissie adviseert geen aanvullende regelgeving die bijv. voorziet in een regeling voor escalatie.

(b.) Het door de gemeente vastgestelde geluidsplafond geldt ook voor activiteiten van het rijk of de provincie, ook voor de activiteiten waar zij (voor deeldomeinen of anderszins) bevoegd gezag is. De provinciaal en landelijke opererende bedrijven en organisaties zullen zich bij ontwikkelingen per gemeente moeten vergewissen van de locale ggp's. Ingeval er een nationaal of provinciaal belang aan de orde is, kan de provincie of het rijk middels projectbesluit interveniëren in het plafond, indien handhaving van het gpp onevenredig zou zijn. Dat kan bijv. het geval zijn bij een provinciale - of rijksweg, een puinbreker, een afvalverwerkingsbedrijf of een container haven.
De gemeente heeft nadat de provincie of rijk middels een projectbesluit de geluidsbelasting heeft verhoogd, de keuze om het geluidplafond op de basiskaart of ggp's evenredig te verhogen zodat de ruimte voor locale initiatieven van gemeentelijk belang blijft. De gemeente kan ook besluiten het plafond in stand te houden met als gevolg dat ruimte voor nieuwe initiatieven van gemeentelijk belang kleiner.

(c.) Zoals aangegeven onder a. bevat de aanvullingswet de mogelijkheid voor het stellen van instructieregels ten aanzien van het vaststellen van een GPP ingeval van een provinciaal belang dat niet doelmatig op lokaal niveau kan worden geregeld. Deze situatie kan van toepassing zijn bij industrieterrein van regionaal belang. Een redenering die in de praktijk gevolgd zou kunnen worden is dat escalatie wanneer gemeenten het niet eens worden, wordt ingevuld door een interventie van de provincie door lokaal belang op te waarderen naar een provinciaal belang. De provincie kan in geval van provinciaal belang ook het instrument projectbesluit inzetten. De Omgevingswet voorziet daarmee in voldoende instrumenten voor het geval gemeenten geen overeenstemming bereiken. De commissie adviseert desalniettemin– in het licht van de uitgangspunten van het stelsel van Omgevingsregelgeving - een zeer terughoudende inzet ervan. Deze benadering kan worden benadrukt in de MvT van de Aanvullingswet .

5. Waterschapswegen

Vraag
Ziet de commissie een spanningsveld in de in aanvullingswet Geluid uitgewerkte verdeling van verantwoordelijkheden bij waterschapswegen? En zo ja, kan de commissie suggesties doen om dit spanningsveld te verminderen?

Advies
De commissie adviseert de aard van het gebruik van de weg als doorslaggevend criterium te kiezen bij de keuze van de in te zetten instrumenten. Voor waterschapswegen kan dan het – gemeentelijk - systeem met een basiskaart met monitoring en toetsing gevolgd worden. Daarbij is de gemeente als algemene bestuurslaag het bevoegd gezag en het waterschap als functioneel bestuursorgaan de beheerder.

(a.) In 4 provincies worden wegen in het buitengebied beheerd door waterschappen. Met het voorliggende concept aanvullingswet worden Waterschapswegen onder het systeem van de geluidproductieplafonds (gpp's) gebracht. Alleen voor de drukkere wegen worden volwaardige gpp's vastgesteld. Voor de rustige wegen (80-85%) stelt de MvT dat deze onder een sterk vereenvoudigd regime kunnen vallen (gpp's 'light'). De adviescommissie ziet dat hiermee een derde systeem ontstaan van geluidsregulering ontstaan. Dat komt de inzichtelijkheid niet ten goede.

(b.) De adviescommissie adviseert ook voor waterschapswegen bij de regelgeving van geluid het – gemeentelijk- systeem (basiskaart met monitoring en toetsing) als uitgangspunt te nemen. De inzet van ggp's kan zich dan beperken voor afwijkende situaties waarbij voor waterschapswegen sprake is van hoge geluidsbelasting. De gemeente is als algemene bestuurslaag, bevoegd gezag en het waterschap als functioneel bestuursorgaan de beheerder. Daarmee ontstaat voor waterschapswegen een vergelijkbaar systeem voor geluidsregulering als voor gemeentewegen.

Bij de opstelling van dit advies waren betrokken: Arjan Bregman, Leendert de Bruijn, Thea Hofs, Maarten de Hoog, Hetty Klavers, Paula Verhoeven, Wouter van Zandbrink (secretaris) en Annemieke Nijhof.

Bijlage

Reactie op het advies van de Integrale Adviescommissie Omgevingswet over het wetsvoorstel Aanvullingswet geluid

De Integrale Adviescommissie Omgevingswet heeft één advies gegeven op zowel het wetsvoorstel Aanvullingswet bodem als het wetsvoorstel Aanvullingswet geluid. Hieronder is toegelicht hoe het advies is verwerkt in het wetsvoorstel Aanvullingswet geluid. Over de reactie op het deel van het advies dat gaat over het wetsvoorstel Aanvullingswet bodem bent u geïnformeerd bij brief van 15 maart 2019.[1]

De Adviescommissie Omgevingswet heeft haar advies over de wetsvoorstellen Aanvullingswetten bodem en geluid opgebouwd aan de hand van een aantal specifieke vragen die naar voren kwamen uit de consultatie. Drie vragen hiervan zijn relevant voor het wetsvoorstel Aanvullingswet geluid. Deze vragen hebben betrekking op de volgende onderwerpen (de nummering volgt de nummering van het advies):

1. de noodzaak voor nadere regels bij afwijking van voorkeurswaarden;

2. de noodzaak voor nadere regels bij grensoverschrijdende industrieterreinen;

3. de regulering van waterschapswegen.

Hieronder wordt per vraag/onderwerp kort het advies geschetst en vervolgens wordt een reactie op het advies gegeven.

Ad 1. De noodzaak voor nadere regels bij afwijking van voorkeurswaarden

De commissie geeft aan dat het wetsvoorstel Aanvullingswet geluid, in lijn met het stelsel van de Omgevingswet, uitgaat van “decentraal, tenzij”. Binnen de door het Rijk aangegeven bandbreedtes kan de gemeente zelf regels stellen in het omgevingsplan. De adviescommissie heeft zich daarbij gebogen over de vraag of het wenselijk is dat het Rijk of de provincie via instructieregels gaat sturen op de invulling van de beleidsruimte tussen de voorkeurs- en maximale waarden. De adviescommissie pleit ten eerste voor het niet verder dichtregelen van de regelgeving door het Rijk of de provincie. De commissie adviseert ook gemeenten nadrukkelijk in overweging te geven vooraf eigen beleidsregels vast te leggen zodat – vaak onvoorziene – initiatieven vergelijkbaar getoetst kunnen worden en vooraf voor de initiatiefnemer duidelijk is hoe de gemeente omgaat met de bestuurlijke afwegingsruimte. De commissie noemt als aandachtspunt het implementatietraject en het zorgen voor voldoende kennis en kunde bij de decentrale overheden.

De regering onderschrijft het advies op dit punt. In het Aanvullingsbesluit geluid zullen geen instructieregels worden opgenomen die sturen op de invulling van de beleidsruimte tussen de standaardwaarde en grenswaarde (onder huidig recht respectievelijk voorkeurswaarde en maximale waarde). Het voornemen is om slechts te regelen dat bij overschrijding van de standaardwaarde maatregelen worden overwogen en het gecumuleerde geluid wordt beoordeeld. Versterking van de regels voor omgaan met gecumuleerd geluid betreft een nadrukkelijke wens van de Tweede Kamer. Het is naar de opvatting van de regering uiteindelijk aan de gemeente om te beoordelen of het gecumuleerde geluid nog acceptabel is.

In de nota van toelichting bij het Aanvullingsbesluit geluid zal worden aangegeven dat een beleidsregel kan bijdragen aan de rechtszekerheid bij het beoordelen van particuliere initiatieven. Een beleidsregel kan worden gebruikt om bestuurlijke afwegingsruimte vooraf in te vullen, zodat bij concrete gevallen waar die beleidsregel wordt gevolgd met een korte motivering kan worden volstaan. Een beleidsnota, bijvoorbeeld de omgevingsvisie of het actieplan geluid, kan overigens ook inzicht geven in het beleid van de gemeente met betrekking tot geluid. Onder de Wet geluidhinder hebben veel gemeenten overigens al eigen beleid voor het stellen van zogenoemde hogere waarden (dat wil zeggen hoger dan de huidige voorkeurswaarde). Dat beleid kan materieel worden voortgezet onder de Omgevingswet.

De implementatie van de Aanvullingswet geluid is een onderdeel van het brede implementatietraject van de stelselherziening van het omgevingsrecht. Het is een operatie waar

[1] Kamerstukken I 2018/19, 33118, AT.

gemeenten, provincies, waterschappen en rijkspartijen zich sinds 2015 op voorbereiden. Deze overheden worden hierin begeleid via een interbestuurlijk programma Aan de slag met de Omgevingswet, zoals dat is afgesproken in het Bestuursakkoord implementatie Omgevingswet van 2015. In dit programma werkt het kabinet nauw samen met de koepelorganisaties van gemeenten (Vereniging van Nederlandse Gemeenten, VNG), provincies (Interprovinciaal Overleg, IPO) en waterschappen (Unie van Waterschappen, UvW). Voor nadere informatie wordt verwezen naar de recente voortgangsbrief.[2]

Ad 2. De noodzaak voor nadere regels bij grensoverschrijdende industrieterreinen

Uit de reacties op het wetsvoorstel bleek dat er verschillend gedacht wordt over de noodzaak van regulering van industrieterreinen die grenzen overschrijden of een meer dan lokaal belang hebben. De commissie adviseert om geen aanvullende regelgeving op te nemen voor industrieterreinen die ruimtelijk of in hun beïnvloeding voor geluid de gemeentegrens overschrijden.

De regering onderschrijft het advies op dit punt. Gemeentegrensoverschrijdende industrieterreinen en de vaststelling van geluidproductieplafonds daarvoor is een kwestie van overleg en samenwerking tussen de betrokken overheden op grond van artikel 2.2 van de Omgevingswet. Iedere gemeente heeft volgens het voorgestelde artikel 2.11a de plicht om geluidproductieplafonds voor het eigen grondgebied vast te stellen, echter wel zodanig dat de complete set van geluidproductieplafonds rond het gehele industrieterrein ook de geluidruimte voor het gehele industrieterrein omvat. Afstemming en samenwerking is daarvoor onontbeerlijk. Overleg kan ook plaatsvinden tussen provincie en gemeente over de doelmatigheid van besluitvorming door de gemeente. Daarnaast beschikt de provincie, net als het Rijk, over de mogelijkheid tot het geven van een instructiebesluit. Zoals de commissie terecht aangeeft, kan voor het inpassen van activiteiten van provinciaal of nationaal belang zo nodig ook gebruik gemaakt worden van het instrument projectbesluit.

Ad 3. De regulering van waterschapswegen

De Unie van Waterschappen had bezwaren tegen het reguleren van waterschapswegen met geluidproductieplafonds, zoals dat indertijd was opgenomen in het concept van de Aanvullingswet geluid. Daarbij zouden de provincies die geluidproductieplafonds vaststellen. De commissie heeft zich gebogen over dit punt en adviseert de aard van het gebruik van de weg als doorslaggevend criterium te kiezen bij de keuze van de in te zetten instrumenten. Ze stelt daarbij dat voor waterschapswegen dan het – gemeentelijk – systeem met een basiskaart met monitoring en toetsing gevolgd kan worden. Daarbij is de gemeente als algemene bestuurslaag het bevoegd gezag en het waterschap als functioneel bestuursorgaan de beheerder.

De regering heeft dit advies overgenomen. Voor de beheersing van het geluid dat afkomstig is van waterschapswegen zal, net als bij gemeentelijke wegen, niet gewerkt worden met geluidproductieplafonds. Dat betekent wel dat bij wijziging van deze wegen vooraf een toetsing nodig is, zoals ook al onder de Wet geluidhinder gebruikelijk is. Die toetsing is onderdeel van de besluitvorming over een wijziging van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, waarvoor – in lijn met het advies – de gemeente het bevoegd gezag is. Om toename van het geluid als gevolg van verkeersgroei op de waterschapswegen te beheersen geldt voor waterschapswegen, net als voor gemeentewegen, een verplichting tot monitoring en de plicht om bij een groei van het verkeer maatregelen te overwegen. Wettelijk wordt deze taak door een wijziging van artikel 2.17 van de Omgevingswet belegd bij het waterschapsbestuur (artikel 1.1, onder I, van het wetsvoorstel). De verplichtingen worden verder uitgewerkt in het Aanvullingsbesluit geluid.

[2] Kamerstukken I 2018/19, 33118, AV.

Nota van toelichting Aanvullingsbesluit geluid

Inhoudsopgave

0. Samenvatting 4

1. Inleiding 7

1.1 De achtergrond van de nieuwe regels voor geluid 7
1.2 De doelen van het nieuwe omgevingsrecht 7
1.3 De beleidsvernieuwing geluid 8
1.4 Geluid en gezondheid 8
1.5 Verhouding met andere sporen 10
1.6 Strekking en inhoud van het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet 12
1.7 Wijze van regelstelling 13
1.8 Terminologie 14

2. Geluid reguleren met de instrumenten van de Omgevingswet 17

2.1 Regulering van het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen 17
2.2 Toedelen van functies aan locaties 17
2.3 Het instrument omgevingsplan 17
2.4 Het instrument programma 19
2.5 Het instrument projectbesluit 20

3. Bouwstenen van het nieuwe systeem voor geluid 20

3.1 Inleiding: subsidiariteit en proportionaliteit 20
3.2 Geluidregels per geluidbronsoort 21
3.3 Het normenhuis: geluid op de gevel 22
3.4 Het normenhuis: de grenswaarden voor geluid in geluidgevoelige ruimten 24
3.5 Regulering van het brongeluid met geluidproductieplafonds 26
3.6 Regulering van het brongeluid met basisgeluidemissie 30
3.7 Geluidgevoelige gebouwen en geluidgevoelige ruimten 32
3.8 Afwegingsruimte boven de standaardwaarde 32
3.9 Overdracht van wegen en spoorwegen, wijziging systeem van regulering 33
3.10 Contouren van de Aanvullingsregeling geluid 33
3.11 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. 35
3.12 Effecten 35

4. Wegen en spoorwegen met geluidproductieplafonds 35

4.1 De systematiek voor rijkswegen en hoofdspoorwegen 35
4.2 Emplacementen in geluidproductieplafonds hoofdspoorwegen 36
4.3 De systematiek voor wegen en lokale spoorwegen in beheer bij de provincie 37
4.4 Bevoegd gezag en beheer 38
4.5 Het nalevingsverslag 39
4.6 Normenkader en toepassing 39
4.7 Akoestische kwaliteit op bronniveau; minimumstandaard 40
4.8 De situering van de referentiepunten 41
4.9 Het geluidaandachtsgebied 42
4.10 Geluidbeperkende maatregelen 43
4.11 Geluidproductieplafonds bij aanleg nieuwe weg of spoorweg 44
4.12 Het wijzigen van geluidproductieplafonds 46
4.13 Indirecte effecten 47
4.14 Kruisende infrastructuur 47
4.15 Registratie 47
4.16 Rijksinfrastructuur zonder geluidproductieplafonds 48
4.17 Projectbesluiten 48
4.18 Waarde van de geluidproductieplafonds langs bestaande infrastructuur bij inwerkingtreding Besluit kwaliteit leefomgeving 49
4.19 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. 50
4.20 Effecten 50

5. Industrieterreinen met geluidproductieplafonds ... 51
5.1 De systematiek voor industrieterreinen ... 51
5.2 Wat zijn industrieterreinen? ... 52
5.3 Bevoegd gezag voor industrieterreinen ... 52
5.4 Normenkader en toepassing ... 53
5.5 De geluidproductieplafonds ... 54
5.6 De situering van de referentiepunten ... 54
5.7 Het geluidaandachtsgebied ... 54
5.8 Regels voor het geluid van activiteiten op een industrieterrein ... 55
5.9 Akoestisch niet relevante bedrijven ... 56
5.10 Industrieterreinen waarvoor de provincie bevoegd gezag is ... 56
5.11 Industrieterreinen met defensieactiviteiten ... 57
5.12 (Gemeente)grensoverschrijdende industrieterreinen ... 57
5.13 Andere bedrijventerreinen ... 58
5.14 Interactie met andere bedrijventerreinen ... 59
5.15 Projectbesluiten ... 60
5.16 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. 60
5.17 Effecten ... 60

6. Gemeentewegen en lokale spoorwegen met basisgeluidemissie ... 60
6.1 De werking van het systeem op hoofdlijnen ... 60
6.2 De preventieve instrumenten ... 62
6.2.1 Wijziging van infrastructuur ... 62
6.2.2 Ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving ... 63
6.3 Het correctieve instrument: monitoring en verslaglegging ... 64
6.3.1 Monitoring van de geluidemissie ... 64
6.3.2 De basisgeluidemissie als referentiewaarde ... 65
6.3.3 Overschrijding van de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB ... 65
6.3.4 Het wijzigen van de basisgeluidemissie ... 65
6.3.5 Uitvoering van de monitoring ... 66
6.3.6 Vijfjaarlijkse verslaglegging en relatie met het actieplan geluid ... 66
6.3.7 Vergelijking met geluidproductieplafonds als omgevingswaarden ... 67
6.3.8 Beleidsvrijheid gemeente voor beschermingsniveau ... 67
6.3.9 Overzicht van de artikelen over de monitoring van infrastructuur met een basisgeluidemissie ... 67
6.4 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. 68
6.5 Effecten ... 69

7. Waterschapswegen met basisgeluidemissie ... 69
7.1 Inleiding ... 69
7.2 De preventieve regels voor waterschapswegen ... 69
7.3 De correctieve regels voor waterschapswegen ... 70
7.4 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. 70
7.5 Effecten ... 70

8. Relatie van verslaglegging en monitoring met de actieplannen geluid ... 70

9. Het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen in de omgeving van wegen, spoorwegen of industrieterreinen ... 71
9.1 Inleiding ... 71
9.2 Standaardwaarde voor het geluid op de gevel ... 71
9.3 Grenswaarde voor het geluid op de gevel ... 72
9.4 Flexibiliteit boven grenswaarde, bijzondere stedenbouwkundige situaties ... 72
9.5 Flexibiliteit boven grenswaarde, geen bijzondere stedenbouwkundige situatie ... 73
9.6 Geluidluwe gevel ... 74
9.7 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. 75
9.8 Effecten ... 75

10. Wijze van bepalen van het geluid ... 76

11. Registratie en gegevensbeheer ... 76

12. Sanering ... 77

12.1 Inleiding 77
12.2 Decentrale wegen en lokale spoorwegen 77
12.3 Besluit over maatregelen in een programma 78
12.4 Bekostiging maatregelen en budget 79
12.5 Periode van de sanering 80
12.6 Kenbaarheid hoge geluidbelastingen 80

13. Inspraak en rechtsbescherming 80

14. Overgangs- en invoeringsbepalingen 81

15. Totstandkoming besluit en consultatie 81

15.1 Totstandkoming besluit 81
15.2 Centrale thema's in de internetconsultatie en bestuurlijke consultatie 82
15.3 Wijzigingen naar aanleiding van de bestuurlijke en internetconsultatie 86
15.4 Wijzigingen naar aanleiding van de parlementaire behandeling 89

16. Effecten van de nieuwe geluidregels 89

16.1 Gelijkwaardig beschermingsniveau 89
16.2 Financiële effecten 90
16.2.1 Structurele effecten 90
16.2.2 Eenmalige effecten 91
16.2.3 Bekostigingswijze 91
16.3 Effecten voor woningbouwplannen 92

0. Samenvatting

Met dit aanvullingsbesluit wordt een volgende stap gezet in de juridische uitwerking van de bestuurlijke afspraken over beleidsvernieuwing op het gebied van geluid en in de integratie van deze geluidregels in het stelsel van de Omgevingswet. De beleidsvernieuwing op het gebied van geluid is enerzijds gericht op het verbeteren van de bescherming tegen geluid via structurele monitoring, en anderzijds op de algemene verbeterdoelen van de stelselherziening. In overleg met de betrokken stakeholders is een systeem van geluidregels ontwikkeld dat een balans biedt tussen de wens tot vereenvoudiging, de wens tot beleidsvrijheid voor overheden en de mate van bescherming voor van de gezondheid tegen geluid. Ook borgen de nieuwe geluidregels de belangen van de (spoor)wegbeheerders en bedrijven op industrieterreinen.

Dit aanvullingsbesluit vult het stelsel van de Omgevingswet aan met regels over geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Deze regels zijn nog niet opgenomen in de al eerder gepubliceerde algemene maatregelen van bestuur. Het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat al de regels over het geluid van activiteiten buiten industrieterreinen en regels voor windturbines, windparken, buitenschietbanen en militaire springterreinen die ook gelden op industrieterreinen. Het Besluit bouwwerken leefomgeving bevat regels over geluidwering van gebouwen en over het geluid van bouwactiviteiten. De regels over geluid van luchthavens worden later nog ingevoegd.

Dit besluit vult het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit aan met regels die gericht zijn tot bestuursorganen en instanties met publieke taken. Daarnaast wijzigt het de regels in het Besluit bouwwerken leefomgeving over geluidwering bij nieuwe gebouwen en transformaties; alleen die laatste regels gelden ook voor burgers en bedrijven. Het Besluit activiteiten leefomgeving wordt alleen technisch gewijzigd.

Het aanvullingsbesluit voorziet in regels voor verschillende situaties:

- De monitoring en beheersing van geluid van bestaande wegen, spoorwegen en industrieterreinen.
- Het toelaten of wijzigen van wegen, spoorwegen of activiteiten op industrieterreinen.
- Het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen (woningen, kinderdagverblijven, scholen, ziekenhuizen en verpleeghuizen) in de omgeving van wegen, spoorwegen en industrieterreinen.
- De geluidwering van gebouwen in de omgeving van wegen, spoorwegen en industrieterreinen.
- Het saneren van bestaande situaties met overschrijdingen.

De monitoring en beheersing van geluid van bestaande wegen van gemeenten, waterschappen en provincies en lokale spoorwegen is nieuw: onder de Wet geluidhinder wordt alleen getoetst aan geluidnormen op het moment dat er wat verandert aan een weg of spoorweg, of er een gebouw bij komt. Daardoor heeft het geluid de afgelopen jaren kunnen toenemen door de groei van het verkeer (dit staat bekend als het ‘handhavingsgat’). Voor de rijkswegen en hoofdspoorwegen is de monitoring van het geluid al wel geregeld. Op dit punt is het besluit een beleidsneutrale omzetting van de regels van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. De andere onderdelen van het besluit vormen een inhoudelijke vernieuwing van de regels van de Wet geluidhinder.

Het besluit kent voor alle geluidbronnen standaardwaarden, een grenswaarde op de gevel en een grenswaarde voor het binnengeluid. Zolang aan de standaardwaarden op de gevel wordt voldaan zijn de gezondheidsrisico's zonder meer aanvaardbaar. Bij geluidniveaus tussen de standaardwaarde en de grenswaarde op de gevel maakt het bevoegd gezag een afweging. Het systeem van het besluit is erop gericht dat het geluid niet hoger is dan de grenswaarden op de gevel. In specifieke gevallen zijn gemotiveerd uitzonderingen mogelijk op die grenswaarde. Bij overschrijding van de grenswaarde voor het binnengeluid worden geluidwerende maatregelen aan het gebouw getroffen. Hierop kent het besluit beperkt uitzonderingen, bijvoorbeeld dat gevelmaatregelen niet nodig zijn als de eigenaar van het gebouw niet meewerkt.

De regels zijn gericht op het beheersen van de jaargemiddelde geluidniveaus, waarbij geluid in de avond en nacht zwaarder wordt gewogen dan geluid gedurende de dag. Dit sluit aan bij Richtlijn 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai (PbEG 2002, L 189) (hierna: richtlijn omgevingslawaai).

Voor de beheersing van het geluid van rijkswegen, hoofdspoorwegen, provinciewegen, sommige lokale spoorwegen en industrieterreinen wordt het systeem van geluidproductieplafonds gehanteerd. Daarmee geldt een strikte scheiding tussen een geluidbron en zijn omgeving. Die strikte scheiding zorgt er ook voor dat duidelijk is welk bestuursorgaan verantwoordelijk is voor het treffen van maatregelen bij dreigende overschrijding of overschrijding van het plafond. Het geluidproductieplafond wordt vastgesteld door een bestuursorgaan in een voor beroep vatbaar besluit. Het bestuursorgaan heeft als taak om ervoor te zorgen dat de geluidbron aan het geluidproductieplafond blijft voldoen. Het bestuursorgaan of een beheerder die onder zijn verantwoordelijkheid werkt kan fysieke maatregelen treffen, zoals stiller asfalt of geluidschermen. Maar ook bestuurlijke maatregelen zijn mogelijk, bijvoorbeeld regels over activiteiten op een industrieterrein of een verkeersbesluit over het verkeer op een weg. Bij industrieterreinen zijn vaak verschillende maatregelen mogelijk; dan kan een programma worden vastgesteld waarin afgewogen wordt welke maatregelen getroffen worden om een overschrijding te voorkomen of ongedaan te maken.

Het geluidproductieplafond geeft ook duidelijkheid aan de omgeving. Rond de geluidbron ligt een aandachtsgebied, waar het geluid boven de standaardwaarde uitkomt. In dat gebied moet men bij het toelaten van nieuwe gebouwen en het aanbrengen van geluidsisolatie bij het bouwen van gebouwen uitgaan van het geluid dat hoort bij vastgestelde geluidproductieplafond.

Dit besluit bevat ook regels om te bepalen of er sprake is van een industrieterrein, waarvoor een geluidproductieplafond moet worden vastgesteld, of een ander bedrijventerrein, waarvoor dat niet hoeft. In de bijlage bij het besluit is daartoe een lijst bedrijven opgenomen die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken. Een gemeente kan overigens voor andere bedrijventerreinen vrijwillig een geluidproductieplafond vaststellen.

Voor wegen van gemeenten en waterschappen en de meeste lokale spoorwegen wordt niet gewerkt met geluidproductieplafonds, maar wordt het systeem van de basisgeluidemissie gehanteerd voor de beheersing van het geluid. De strikte scheiding tussen bron en omgeving is niet nodig voor gemeenten, die voor beide verantwoordelijk zijn. Geluidproductieplafonds zijn te bewerkelijk voor de doorgaans rustige waterschapswegen. In dit geval wordt het geluid gemonitord door het volgen van de verkeersontwikkeling. De monitoring wordt gefaseerd ingevoerd: eerst voor lokale spoorwegen en voor wegen met meer dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal, en uiterlijk vijf jaar later voor wegen tussen 1.000 en 4.500 motorvoertuigen per etmaal. De invoeringstermijn zal met het oog op de uitvoerbaarheid bij koninklijk besluit nader worden bepaald. Voor rustige wegen tot 1.000 motorvoertuigen per etmaal is monitoring niet vereist. Het monitoringsresultaat wordt vergeleken met de basisgeluidemissie. Het college van burgemeester en wethouders of het dagelijks bestuur van het waterschap rapporteert de monitoringsresultaten aan de raad respectievelijk het algemeen bestuur. Als het geluid met 1,5 dB is gegroeid ten opzichte van de basisgeluidemissie, moet de gemeente of het waterschap afwegen of, en zo ja, welke maatregelen getroffen worden om het geluid te beperken. Als die maatregelen niet of onvoldoende helpen en het geluid binnen geluidgevoelige gebouwen boven de grenswaarde komt, moeten maatregelen getroffen worden die het binnengeluid verminderen, zoals gevelisolatie. De basisgeluidemissie waarmee de monitoringsresultaten vergeleken worden is in eerste aanleg het geluid in een basisjaar. De basisgeluidemissie kan echter worden verzet naar een nieuw geluidniveau na wijziging van de weg of spoorweg of nadat de bedoelde afweging over maatregelen is gemaakt.

Anders dan een geluidproductieplafond vormt een basisgeluidemissie geen uitgangspunt voor de besluitvorming over het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen. Het bevoegd gezag zal zelf moeten bepalen wat het in de toekomst – 10 jaar vooruit – verwachte verkeersgeluid is. Daarbij kunnen de monitoringsresultaten uiteraard gebruikt worden.

Omdat het geluid in het verleden onvoldoende beheerst werd, zijn er nog veel gebouwen waar het geluid boven de grenswaarden komt. Het besluit bevat ook regels voor het saneren van gebouwen bij wegen van gemeenten, waterschappen, provincies en lokale spoorwegen, ter opvolging van de huidige regels op grond van de Wet geluidhinder. De gemeenten, waterschappen en provincies stellen daartoe een lijst op van gebouwen die ze aanmelden voor subsidie van het Rijk. Ook stellen ze een programma op voor de uitvoering van de sanering. De sanering voor industrieterreinen is afgerond en is daarom niet geregeld. De sanering bij rijkswegen en hoofdspoorwegen blijft geregeld in de Wet milieubeheer, zoals bepaald in het overgangsrecht van de Aanvullingswet geluid.

De beheersing van geluid is data-intensief. Daarom wordt een Centrale voorziening geluidgegevens ontwikkeld die vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet de uitwisseling van gegevens zal ondersteunen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 3 (specifieke taken) van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt paragraaf 3.5 ingevoegd met regels over de beheersing van het geluid van de bron met geluidproductieplafonds of basisgeluidemissie. Deze paragraaf bevat de belangrijkste instructieregels voor de bestuursorganen die wegen en spoorwegen beheren. In afdeling 4.3 (programma's) worden de daar al opgenomen regels over het actieplan geluid, die dienen ter uitwerking van de richtlijn omgevingslawaai, aangevuld met enkele regels die zorgen voor samenhang tussen de Europese en nationale verplichtingen.

In hoofdstuk 5 (omgevingsplan) van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt paragraaf 5.1.4.2a ingevoegd met instructieregels over het omgevingsplan. Dit wijst activiteiten aan die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken; het toelaten daarvan op een industrieterrein maakt dat een geluidproductieplafond vereist is. Vervolgens bevat het enkele instructieregels over de in het omgevingsplan op te nemen regels over geluid van activiteiten op het industrieterrein. Ook bevat het de regels voor het aanleggen of wijzigen van wegen en lokale spoorwegen zonder geluidproductieplafonds. Een belangrijk onderdeel is verder de regeling voor het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen in de omgeving van wegen, spoorwegen of industrieterreinen. Tot slot bevat deze paragraaf regels voor indirecte akoestische effecten, voor het geval dat een wijziging van het omgevingsplan leidt tot meer geluid elders.

De aanvullingen van latere hoofdstukken van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn beperkter in omvang. Hoofdstuk 7 (omgevingsverordening) wordt aangevuld met regels over het aanwijzen van wegen en lokale spoorwegen waarvoor de provincies geluidproductieplafonds vaststellen. Hoofdstuk 9 (projectbesluit) bevat regels over het meenemen van geluidproductieplafonds bij projectbesluiten. Hoofdstuk 10 (monitoring en gegevensverzameling) wordt aangevuld met regels over monitoring van het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Verder bevat dit hoofdstuk de opdracht tot het instellen van het geluidregister, ofwel de Centrale voorziening geluidgegevens. Hoofdstuk 10A (overgangsrecht) wordt tot slot aangevuld met enkele bepalingen over sanering.

Ook de aanvullingen van het Omgevingsbesluit zijn beperkt in omvang. In hoofdstuk 5 (projectprocedure) wordt het mogelijk gemaakt om projectbesluiten te laten gelden als een besluit tot het vaststellen van geluidproductieplafonds. In hoofdstuk 10 (procedures) worden regels opgenomen over interbestuurlijke uitwisseling van gegevens en over gebruik van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Verder wordt hoofdstuk 14a (overgangsrecht) ingevoegd met enkele bepalingen over saneringen.

In het Besluit bouwwerken leefomgeving worden twee bestaande bepalingen over geluidwering van gebouwen aangepast.

De in het Invoeringsbesluit Omgevingswet opgenomen ‘bruidsschat’ wordt aangevuld met regels over het aanleggen of wijzigen van wegen en spoorwegen zonder geluidproductieplafond, voor zover dat niet gebeurt op grondslag van een wijziging van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning.

Dit Aanvullingsbesluit bevat tot slot enkele overgangsrechtelijke bepalingen in verband met de invoering van geluidproductieplafonds voor provinciale wegen en industrieterreinen.

1. Inleiding

1.1 De achtergrond van de nieuwe regels voor geluid

Met de komst van de Omgevingswet[1] wordt het omgevingsrecht opnieuw vormgegeven. Een groot aantal wetten op het terrein van het omgevingsrecht zal geheel of (soms vooralsnog) gedeeltelijk in het stelsel van de Omgevingswet worden geïncorporeerd. Naast meer omvattende wetten als de Wet milieubeheer en de Wet ruimtelijke ordening behoren hiertoe ook specifieke wetten, waaronder de Wet geluidhinder. De Aanvullingswet geluid Omgevingswet voorziet erin dat de onderwerpen die tot dusverre zijn geregeld in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer en de Wet geluidhinder, een plaats krijgen in het stelsel van de Omgevingswet. De regelgeving voor geluid wordt daarbij in overeenstemming gebracht met de opbouw en de doelen van de Omgevingswet, terwijl ook een aantal geluidinhoudelijke doelstellingen wordt gediend, zoals deze in het kader van het project Swung[2] zijn geformuleerd. Deze algemene maatregel van bestuur strekt tot de uitwerking van de regels van de Omgevingswet op het terrein van geluid dat afkomstig is van wegen, spoorwegen en industrieterreinen.

Met de Omgevingswet vindt ook integratie van de geluidregels met de ruimtelijke ordening plaats, waaronder het toedelen van functies aan locaties en gebouwen in de omgeving van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Dit zal leiden tot een grotere samenhang in afwegingen rond geluid en milieu in brede zin bij besluiten over ontwikkelingen in de omgeving van die wegen, spoorwegen en industrieterreinen en bij besluitvorming over ontwikkelingen aan of op deze geluidbronnen die verandering brengen in de geluidproductie ervan.

In de Omgevingswet zijn al diverse regels en instrumenten opgenomen die (ook) betrekking kunnen hebben op geluid. Voorbeelden zijn het omgevingsplan, de omgevingsvergunning en de algemene regels voor activiteiten. De Aanvullingswet geluid voorziet in de aanpassing en aanvulling van deze instrumenten. Het is de bedoeling dat de Aanvullingswet geluid tegelijk met de Omgevingswet in werking treedt. Op dat moment zal ook deze algemene maatregel van bestuur in werking treden.

Eerder is al informatie verstrekt over de nieuwe geluidregels, onder andere in verhouding tot de Omgevingswet, in de brieven aan de Tweede Kamer van 28 maart 2013, 7 oktober 2015 en 27 september 2018.[3]

1.2 De doelen van het nieuwe omgevingsrecht

De maatschappelijke doelen van de Omgevingswet

In artikel 1.3 van de Omgevingswet zijn de maatschappelijke doelen van het omgevingsrecht weergegeven. De Omgevingswet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang: (a) bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit en (b) doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften. Op grond van artikel 2.1, eerste lid, van de Omgevingswet vormen deze maatschappelijke doelen het oogmerk van taak- en bevoegdheidsuitoefening van overheden, voor zover daarover geen specifieke regels zijn gesteld. De Omgevingswet beoogt een betere balans te brengen tussen beide doelen, door enerzijds een meer samenhangende afweging van belangen op gebiedsniveau mogelijk te maken en anderzijds de fysieke leefomgeving te verbeteren wanneer de kwaliteit te kort schiet. De Omgevingswet draagt zo bij aan de versterking van de economie èn aan de kwaliteit van de fysieke leefomgeving van ons land. De Omgevingswet dient ruimte te laten voor private en publieke initiatieven en een fysieke leefomgeving te bewerkstelligen die veilig, gezond en prettig is om in te leven.

De verbeterdoelen van de stelselherziening van het omgevingsrecht

Naast deze maatschappelijke doelen worden in het kader van de Omgevingswet ook vier verbeterdoelen onderscheiden. De verbeterdoelen drukken uit wat de wetgever wil bereiken met de stelselherziening van het omgevingsrecht. Die verbeterdoelen zijn bereikt als de Omgevingswet, inclusief aanvullingswetten en uitvoeringsregelgeving, in werking is. Deze verbeterdoelen spelen dus een rol in het proces van de stelselherziening, terwijl de maatschappelijke doelen vooral een rol

[1] Stb. 2016, 156.
[2] Swung: "Samen werken aan de uitvoering van nieuw geluidbeleid".
[3] Kamerstukken II 2012/13, 32252, nr. 52, Kamerstukken II 2015/16, 28663, nr. 64, respectievelijk Kamerstukken II 2018/19, 33118, nr. 113.

hebben na de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De vier verbeterdoelen van de stelselherziening van het omgevingsrecht zijn:

- het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
- het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving;
- het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving;
- het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

Op de verhouding van de Aanvullingswet geluid tot de stelselherziening van het omgevingsrecht is ingegaan in de paragrafen 2.2 en 2.3 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel van de Aanvullingswet geluid.

1.3 De beleidsvernieuwing geluid

De verbeterdoelen van de stelselherziening gelden ook voor deze Aanvullingswet geluid. In paragraaf 4.8 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel van de Aanvullingswet geluid is ingegaan op de vraag hoe in dit wetsvoorstel invulling is gegeven aan deze doelen.

Daarnaast wordt met de nieuwe regels voor geluid een aantal inhoudelijke doelstellingen van de bescherming tegen geluid gediend. Het tegengaan van de onbeheerste groei van geluid is daarvan een belangrijk onderdeel. Daarnaast zijn het reduceren van hoge geluidbelastingen (sanering) en het bevorderen van bronbeleid belangrijke doelstellingen. Dit is al toegelicht in paragraaf 1.3 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel van de Aanvullingswet geluid. Zoals daar is aangegeven, is daaraan gedurende een reeks van jaren gewerkt onder de naam “Swung”. Met de aanvulling van de Omgevingswet en de daarop te baseren uitvoeringsregelgeving wordt het beleidsvernieuwingstraject “Swung” voltooid.

Net als bij de totstandkoming van het wetsvoorstel, wordt deze algemene maatregel van bestuur in nauwe samenspraak met partijen uit het veld tot stand gebracht. Conform artikel 23.4 van de Omgevingswet wordt een brede en interactieve participatiemogelijkheid geboden bij de totstandkoming van de uitvoeringsregelgeving. Bij de openbare internetconsultatie heeft eenieder de mogelijkheid om zijn reactie op de ontwerpregelgeving te geven. De parlementaire betrokkenheid bij het Aanvullingsbesluit geluid is gewaarborgd door de voorhangprocedure bij beide Kamers der Staten-Generaal. Het ontwerp van deze algemene maatregel van bestuur wordt aan het parlement voorgelegd. Met de inbreng vanuit het parlement wordt in de definitieve versie van deze maatregel rekening gehouden.

1.4 Geluid en gezondheid

Mensen ervaren in hun fysieke leefomgeving vele geluiden. Dat kan omgevingseigen geluid zijn zoals het ruisen van de wind in de bomen of de branding aan het strand. Ook kan het gaan om bewust geproduceerd geluid zoals muziek. Andere geluiden zijn functioneel zoals stemgeluid of geluiden bij een film. Daarnaast is veelal geluid waarneembaar afkomstig van activiteiten zoals verkeer, industrie, evenementen, laden en lossen en bouwen. Dergelijk geluid heeft gevolgen voor de gezondheid. Het kan leiden tot hinder, slaapverstoring en verstoring van de dagelijkse activiteiten, wat stressreacties veroorzaakt. Van de volwassen inwoners van Nederland ondervindt volgens het RIVM 48% minstens enigszins hinder door geluid van wegverkeer, 14% door railverkeer en 11% door fabrieken en bedrijven.[4] Ongeveer de helft van deze personen meldt ook slaapverstoring. 4,3% meldt ernstige slaapverstoring door wegverkeer. Deze effecten van geluid kunnen op hun beurt weer aanleiding geven tot hoge bloeddruk en verhoogde niveaus van het stresshormoon cortisol, die het risico op hart- en vaatziekten en op psychische aandoeningen verhogen. Het RIVM schatte in 2008 dat per jaar ca. 84 personen overlijden aan hartinfarcten als gevolg van geluid van wegverkeer.[5]

Op Europees, nationaal en lokaal niveau zijn daarom regels ingevoerd om mensen te beschermen tegen blootstelling aan geluidniveaus die hinder of slaapverstoring (en daarmee schade aan de gezondheid) kunnen veroorzaken. Op Europees niveau betreft het vaak regels voor de geluidproductie van apparaten en voertuigen zoals grasmaaiers, machines, auto's en treinen. Maar ook is er de

[4] Beleving Woonomgeving in Nederland, Inventarisatie Verstoringen 2016, RIVM-rapport 2018-0084, 2018.
[5] Omvang van de effecten op gezondheid en welbevinden in de Nederlandse bevolking door geluid van weg- en railverkeer, RIVM-rapport 630180001, 2008.

richtlijn omgevingslawaai die overheden stimuleert om te hoge geluidbelastingen in de leefomgeving door verkeer of industrie aan te pakken.

Vooruitlopend op deze richtlijn waren er op nationaal niveau al regels voor beheersing van geluid door verkeer en industrie, reden waarom deze richtlijn – anders dan bijvoorbeeld die voor luchtkwaliteit – geen normen op Europees niveau bevat (subsidiariteit). Met de komst van de Wet geluidhinder in de jaren ’70 van de vorige eeuw is voor deze geluidbronnen door middel van een normenkader en toepassingsregels daarvoor op nationaal niveau een basisbeschermingsniveau neergelegd. Dit aanvullingsbesluit vernieuwt dit en brengt het onder in het stelsel van de Omgevingswet.

Eén van de doelen van de Omgevingswet is het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. De Aanvullingswet geluid concretiseert dit met de aanvullingen van de artikelen 2.27 en 2.28 van de Omgevingswet, waarmee duidelijk wordt gemaakt dat door het Rijk instructieregels worden gesteld met het oog op “het beschermen van de gezondheid, met betrekking tot de beheersing van geluid” afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. In lijn met deze wetsartikelen wordt ook in dit besluit een heldere link gelegd tussen gezondheid en geluid. Met dit besluit worden de instructieregels voor omgevingsplannen over het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen aan het Besluit kwaliteit leefomgeving bijvoorbeeld toegevoegd in paragraaf 5.1.4 “Beschermen van de gezondheid en van het milieu”.

Het Rijk stelt met de instructieregels doelen voor en grenzen aan de maximale blootstelling aan geluid. Deze regels bieden een basisbeschermingsniveau voor de gezondheid door geluidproductieplafonds vast te stellen en eisen te stellen aan omgevingsplannen en projectbesluiten. De Omgevingswet voorziet daarnaast in verschillende instrumenten om belangen, waaronder die van gezondheid, integraal af te wegen met andere belangen. Hier wordt toegelicht hoe de verschillende instrumenten worden ingezet met het oog op het bereiken en in standhouden van een gezonde fysieke leefomgeving.

Omgevingsvisie

De omgevingsvisie wordt door gemeenten, provincies en Rijk vastgesteld. Het is een politiek-bestuurlijk document dat het beleid voor de fysieke leefomgeving integraal omschrijft. Integraal beleid voor de fysieke leefomgeving betekent dat ook aandacht moet worden besteed aan het aspect gezondheid. Het bestuursorgaan is vrij in de wijze waarop de omgevingsvisie wordt ingevuld. Dit Besluit kwaliteit leefomgeving noch dit aanvullingsbesluit bevat daarover regels. De omgevingsvisie is de eerste stap in de beleidscyclus waarbij het bestuur aangeeft welke doelen zij heeft en hoe zij deze doelen wil realiseren. Door vooraf het kader voor gezondheid aan te geven en helder te maken wanneer dit kader relevant is kunnen motiveringsverplichtingen bij concrete besluiten worden beperkt. Er hoeft dan niet bij elk individueel besluit apart een afweging gemaakt te worden, die heeft al plaatsgevonden in het brede kader van de omgevingsvisie. Dit kan de bestuurlijke lasten en de onderzoekslasten voor concrete projecten beperken.

Actieplannen geluid

Op grond van de richtlijn omgevingslawaai wordt voor belangrijke wegen, spoorwegen en luchthavens en voor agglomeraties een actieplan geluid opgesteld.[6] Het Rijk stelt actieplannen op voor in ieder geval de rijkswegen, hoofdspoorwegen en de luchthaven Schiphol. Provincies doen dat in ieder geval voor provinciale wegen. Gemeenten in agglomeraties gaan in hun actieplannen in op geluid van wegen, spoorwegen, luchthavens en industrie. Dergelijke actieplannen zijn vooral gericht op prioritaire problemen waar een plandrempel wordt overschreden. De bestuursorganen bepalen welke maatregelen getroffen worden om overschrijdingen van de plandrempel te voorkomen of ongedaan te maken. Zij bepalen daarbij zelf de plandrempel, afhankelijk van de ambities en mogelijkheden in hun gebied. Daarbij is een differentiatie naar bronsoort en gebiedssoorten (gebiedsgericht beleid). Ook beschrijven de actieplannen ander beleid om geluid te beperken. Specifiek gaan gemeenten en provincies ook in op de bescherming van stille gebieden.

Omgevingsplan

Het omgevingsplan voorziet in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, op basis van een integrale belangenafweging. Deze taak brengt met zich mee dat alle belangen worden afgewogen met het oog op een van de doelen van de wet: “het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit”. Gezondheid is één van die mee te

[6] Voor een meer uitgebreide toelichting over deze actieplannen wordt verwezen naar de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, Stb. 2018, 292, blz. 301-304.

wegen belangen. Met het amendement-Smaling[7] is dit voor omgevingsplannen nog eens extra benadrukt in artikel 2.1, vierde lid, van de wet.

Van gemeenten mag in dit licht worden verwacht dat ze bij het toedelen van functies aan locatie nadenken over het geluid dat de ene functie veroorzaakt en de gevolgen daarvan voor de andere. Deze opdracht gaat verder dan het toepassen van de systematiek met geluidproductieplafonds en standaard- en grenswaarden van het Besluit kwaliteit leefomgeving, waarmee het Rijk het basisbeschermingsniveau borgt. Zo zullen gemeenten ook moeten beoordelen of het niveau van niet gereguleerde bronnen, zoals menselijk stemgeluid, op een geluidgevoelig gebouw aanvaardbaar is. Het bereiken en in stand houden van een gezonde fysieke leefomgeving omvat naast bescherming van de gezondheid verder ook gezondheidsbevordering. De inrichting van de fysieke leefomgeving van een wijk, dorp of stad kan positieve gevolgen voor de gezondheid hebben. Zo kan gestreefd worden naar stille plekken in de stad. Om de eigen ambitie van een gezonde fysieke leefomgeving te behouden of bereiken kan het bevoegd gezag in het omgevingsplan nadere regels opnemen. Het kan hierbij gaan om bijvoorbeeld een decentrale omgevingswaarde, maatregelen uit actieplannen of maatwerkregels. Onder de Wet ruimtelijke ordening kon het belang van gezondheid worden meegewogen als onderdeel van een "aanvaardbaar woon- en leefklimaat". Bij ruimtelijke ordening kon het aspect gezondheid dus al worden betrokken in de overwegingen. Onder de Omgevingswet is er een bredere belangenafweging waar alle belangen, inclusief gezondheid, worden meegewogen. Via randvoorwaarden aan ontwikkelingen of lokale normen kan direct gestuurd worden op alle belangrijke leefmilieukwaliteiten.

Omgevingsverordening

De Omgevingswet deelt – in lijn met de Wet milieubeheer – de provincies de taak om de geluidhinder in stiltegebieden te voorkomen of te beperken. Het Besluit kwaliteit leefomgeving (artikel 7.11) verplicht de provincies om in hun omgevingsverordening regels te stellen over het voorkomen of beperken van geluidbelasting in bij die verordening aangewezen gebieden.

Andere rijksregels

Behalve de specifieke regels voor geluid hebben ook andere regels in het stelsel betekenis voor het voorkomen en beheersen van geluid. Relevant zijn bijvoorbeeld de specifieke zorgplicht voor milieubelastende activiteiten (artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving) en de centrale beoordelingsregel voor de vergunningplichtige milieubelastende activiteit (artikel 8.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Het oogmerk hiervan is ook bescherming van het milieu en de gezondheid. Het in beide artikelen gehanteerde begrip 'milieuverontreiniging' omvat in lijn met de richtlijn industriële emissies ook geluid. De specifieke zorgplicht vergt daarmee dat alle passende preventieve maatregelen tegen geluid en alle passende preventieve maatregelen ter bescherming van de gezondheid getroffen worden. Bovendien is met de beoordelingsregel geborgd dat de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit alleen verleend wordt als aan die criteria is voldaan.

Deskundigheid

Voor de beoordeling van het gezondheidsbelang is het nodig de relevante informatie te hebben en te duiden. Een goede betrokkenheid van de eigen deskundigen van de gemeente, namelijk de gemeentelijke gezondheidsdienst, helpt daarbij. Het blijft onder de Omgevingswet van belang deze deskundigen te betrekken bij de voorbereiding van het besluit, al is deze advisering niet verplicht gesteld. Van belang voor gemeentelijke gezondheidstaken is dat, behalve aan de Omgevingswet, ook aan de Wet publieke gezondheid moet worden voldaan. Deze wet verplicht verantwoordelijke besturen om gezondheidsaspecten te betrekken bij besluiten op het terrein van de fysieke leefomgeving (artikel 2, tweede lid, onder c, van de Wet publieke gezondheid). Om te komen tot een goede afweging kan het college van burgemeester en wethouders daarbij op grond van artikel 16 van de Wet publieke gezondheid advies vragen aan de gemeentelijke gezondheidsdienst.

1.5 Verhouding met andere sporen

Stelselherziening omgevingsrecht

Dit besluit maakt onderdeel uit van de stelselherziening van het omgevingsrecht. De Omgevingswet van 2016 heeft daarvoor de basis gelegd. De Omgevingswet wordt nog voor inwerkingtreding

[7] Kamerstukken II 2014/15, 33962, nr. 150.

aangevuld met de Invoeringswet Omgevingswet en de vier aanvullingswetten: bodem, geluid, grondeigendom en natuur.

Ter uitvoering van de Omgevingswet zijn in 2018 vier algemene maatregelen van bestuur vastgesteld:

- Het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit besluit stelt algemene rechtstreeks werkende rijksregels over activiteiten in de fysieke leefomgeving. Dit besluit is gericht tot een ieder die deze activiteiten verricht, dus burgers, bedrijven en overheden in de rol van initiatiefnemer.
- Het Besluit bouwwerken leefomgeving. Dit besluit stelt algemene, rechtstreeks werkende rijksregels over activiteiten met betrekking tot bouwwerken, zoals bouwen en slopen. Dit besluit is gericht tot een ieder die deze activiteiten verricht, in de praktijk vooral burgers en bedrijven.
- Het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dit besluit richt zich tot bestuursorganen en bevat de inhoudelijke normen voor de bestuurlijke taakuitoefening en besluitvorming.
- Het Omgevingsbesluit. Dit besluit bevat de algemene en procedurele bepalingen voor de uitwerking van de instrumenten van de wet die voor een ieder van belang zijn, zowel voor overheden als voor bedrijven en burgers.

Met het Invoeringsbesluit Omgevingswet en de vier aanvullingsbesluiten die horen bij de vier aanvullingswetten worden deze algemene maatregelen van bestuur aangevuld. Voorliggend Aanvullingsbesluit geluid alle vier genoemde algemene maatregelen van bestuur en het Invoeringsbesluit Omgevingswet aan.

In 2019 wordt ter uitvoering van de Omgevingswet één ministeriële regeling vastgesteld, de Omgevingsregeling. Deze wordt op haar beurt aangevuld met de Invoeringsregeling Omgevingswet en vier aanvullingsregelingen.

De Invoeringswet Omgevingswet, het Invoeringsbesluit en de Invoeringsregeling voorzien ook in overgangsrecht, het intrekken van de oude regelgeving en het doorvoeren van technische wijzigingen in andere regelgeving. De aanvullingswetten, -besluiten en –regelingen voorzien zelf in dergelijke overgangsrechtelijke en technische bepalingen.

Andere sporen geluid

Zoals aangegeven bevat dit aanvullingsbesluit de nieuwe regels voor geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Paragraaf 5.1.4.2 (Geluid) van het in 2018 vastgestelde Besluit kwaliteit leefomgeving bevat al nieuwe regels voor:

- Activiteiten buiten industrieterreinen zoals horeca, detailhandel, recreatie en lichte industriële activiteiten die geen aanleiding geven om de locatie als 'industrieterrein' aan te duiden (paragraaf 5.1.4.2.2).
- Specifieke activiteiten, ook als deze verricht worden op industrieterreinen: windturbines, windparken, buitenschietbanen en militaire springterreinen (paragraaf 5.1.4.2.3).

Het Invoeringsbesluit Omgevingswet voorziet in enkele wijzigingen van paragraaf 5.1.4.2 naar aanleiding van recente inzichten. Voorliggend besluit bevat enkele technische wijzigingen van deze paragraaf om een goede aansluiting op de aanvullingen te waarborgen.

Het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat al regels ter uitvoering van de richtlijn omgevingslawaai. De regels over de verplichte actieplannen geluid zijn opgenomen in afdeling 4.3 en de regels over de geluidbelastingkaarten, die worden vastgesteld ter voorbereiding van die plannen, zijn opgenomen in paragraaf 10.2.4. Voorliggend besluit bevat een beperkte aanvulling van de regels over actieplannen.

Ook bevat het Besluit kwaliteit leefomgeving een instructieregel aan de provincies over het vaststellen van stiltegebieden.

Op grond van de nieuwe regels van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden de geluidregels over activiteiten opgenomen in het omgevingsplan. Anders dan het Activiteitenbesluit milieubeheer bevat het Besluit activiteiten leefomgeving daarom geen geluidregels voor activiteiten. Om te voorkomen dat een 'gat' ontstaat tussen het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet en het moment dat gemeenten de geluidregels opnemen in hun omgevingsplan is voorzien in de zogenoemde 'bruidsschat'. Daarmee worden de bestaande geluidregels uit het Activiteitenbesluit milieubeheer overgezet naar de gemeentelijke omgevingsplannen. Deze geluidregels zijn opgenomen in paragraaf 2.3.4 van de bruidsschat die onderdeel vormt van het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

De nieuwe regels voor geluidisolatie van gebouwen zijn al opgenomen in het in 2018 vastgestelde Besluit bouwwerken leefomgeving (artikelen 4.103 en 5.23). Voorliggend besluit brengt enkele wijzigingen aan in die artikelen. Het Besluit bouwwerken leefomgeving bevat verder al de geluidregels

over bouw- en sloopactiviteiten en mobiele puinbrekers (artikelen 7.17 en 7.39). Omdat dergelijke activiteiten een tijdelijk karakter hebben is er niet voor gekozen om ze te reguleren via het omgevingsplan.

De overgang van geluidregels over luchthavens naar het nieuwe stelsel volgt een apart spoor. Voorzien is dat de instructieregels over ruimtelijke beperkingen rond luchthavens, waaronder beperkingen vanwege geluid, een plaats krijgen in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Deze worden ingevoegd via een apart wijzigingsbesluit. Door de relatie van die regels met ontwikkelingen omtrent de wijziging van het (Luchthavenverkeersbesluit Schiphol en) Luchthavenindelingsbesluit Schiphol in verband met de invoering van het nieuwe normen- en handhavingsstelsel voor Schiphol, en de wijziging en vaststelling van verschillende luchthavenbesluiten voor burgerluchthavens van nationale betekenis en militaire luchthavens, bestaat er een kans dat dit wijzigingsbesluit niet gereed zal zijn op de geplande datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2021). Artikel 2.44a van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voorziet in een overgangsregime hiervoor.

Naast voorliggend besluit is er ook een Aanvullingsregeling geluid. Dit bevat vooral de meet- en rekenvoorschriften. In paragraaf 3.10 van deze nota van toelichting wordt hier nader op ingegaan.

WHO-advies van 10 oktober 2018

De World Health Organization (WHO) heeft op 10 oktober 2018 het rapport "Environmental Noise Guidelines for the European Region" uitgebracht. De WHO benadrukt in dit rapport in algemene zin dat blootstelling aan hoge geluidniveaus tot belangrijke nadelige gezondheidseffecten leidt. Het rapport bevat naar aanleiding van nieuwe inzichten nieuwe dosisresponsrelaties en advieswaarden voor geluid van verschillende bronnen, waaronder voor wegen, spoor en luchtvaart. Of en op welke wijze deze nieuwe inzichten, zoals vermeld in het WHO-rapport, doorwerking kunnen krijgen in de regelgeving en het beleid voor geluid, vergt zorgvuldig onderzoek en afweging van de diverse betrokken belangen. Bij dat onderzoek en deze afweging zal mede rekening gehouden worden met de ontwikkelingen in Europees verband over de richtlijn omgevingslawaai (die thans geen normen bevat) en de uitgangspunten en systeemkeuzes die aan de Omgevingswet ten grondslag liggen. Het advies geeft, ook gezien de nog lopende ontwikkelingen in Europees verband, geen aanleiding om dit besluit aan te houden.

1.6 Strekking en inhoud van het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet

Zoals aangegeven, strekt deze maatregel tot de uitwerking van een aantal wettelijke bepalingen voor het beleidsterrein geluid. Daarbij is geen sprake van een eigenstandige algemene maatregel van bestuur. De bepalingen van de onderhavige maatregel worden opgenomen in andere, meer algemene maatregelen van bestuur die deel uitmaken van het stelsel van de Omgevingswet. Het betreft met name het Besluit kwaliteit leefomgeving, maar ook het Omgevingsbesluit en het Besluit bouwwerken leefomgeving worden gewijzigd.

De nieuwe regels voor geluid betreffen dezelfde categorieën van geluidbronnen als de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. Het betreft industrieterreinen, wegen en spoorwegen, zowel bezien vanuit de bron als vanuit de bouw van geluidgevoelige gebouwen in de nabijheid van de bron.

Het nieuwe stelsel bestaat uit vijf belangrijke ingrediënten. Het stoppen van de onbeheerste groei van geluid, het reduceren van hoge geluidbelastingen en de invoering van bronmaatregelen zijn de drie pijlers. Vervolgens zijn doelmatigheid en de richtlijn omgevingslawaai essentiële elementen die in elk van deze pijlers doorwerken. In schema ziet het bouwwerk van het nieuwe stelsel er als volgt uit. Voor een meer uitgebreide toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van de memorie van toelichting bij het voorstel tot wijziging van de Wet milieubeheer in verband met de invoering van geluidproductieplafonds en de overheveling van hoofdstuk IX van de Wet geluidhinder naar de Wet milieubeheer (modernisering instrumentarium geluidbeleid, geluidproductieplafonds)[8].

[8]Kamerstukken II 2009/10, 32252, nr. 3.

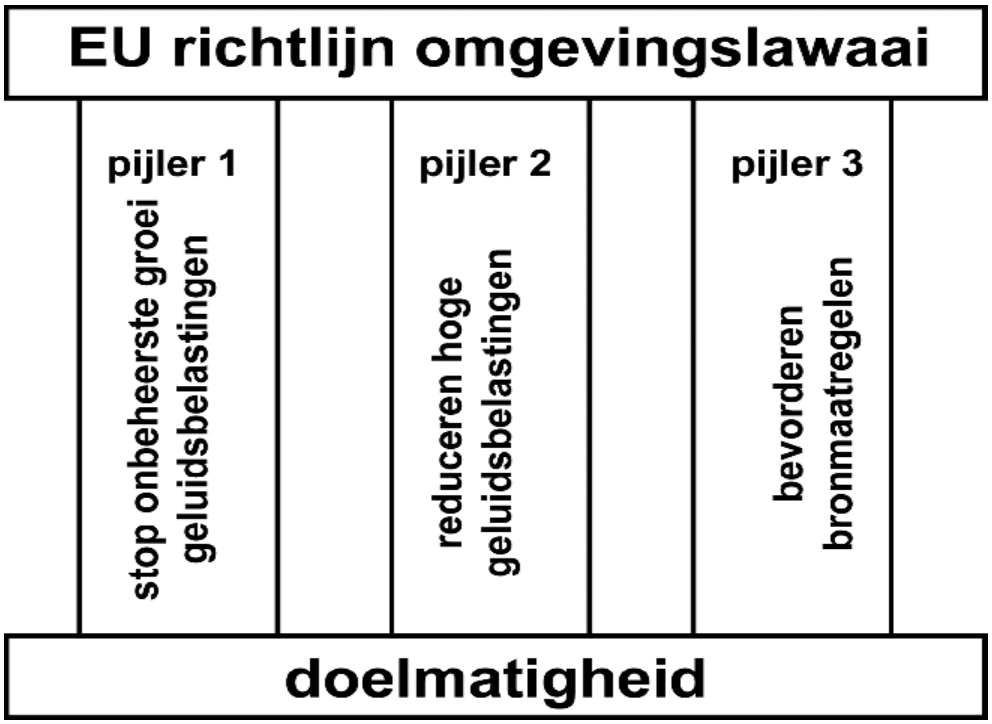

Het instrumentarium ziet er anders uit dan onder de voorafgaande regelgeving. Niet alleen voor de rijksinfrastructuur, maar ook voor de provinciale infrastructuur en voor industrieterreinen wordt voortaan gewerkt met geluidproductieplafonds. Deze geluidproductieplafonds krijgen het karakter van omgevingswaarden en leggen de bovengrens vast voor de geluidproductie van een weg, spoorweg of industrieterrein. Alleen na het doorlopen van een procedure kunnen deze plafonds worden gewijzigd. Voor de bouw van geluidgevoelige gebouwen langs of rond deze geluidbronnen geldt een systeem dat is afgestemd op de plafondsystematiek. Voor gemeentelijke wegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen is een systeem van preventie en monitoring van toepassing, met een zogenoemde basisgeluidemissie. Wat de taken en bevoegdheden betreft, wordt de overheidslaag gevolgd die de geluidbron beheert, dus de rijksoverheid voor de rijksinfrastructuur, de provinciale overheid voor de provinciale infrastructuur, et cetera. De taak om het geluid van industrieterreinen te beheersen is door de Aanvullingswet geluid opgedragen aan het gemeentebestuur.

1.7 Wijze van regelstelling

De instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving richten zich tot bestuursorganen. Ook de instructieregels die dit besluit toevoegt aan het Besluit kwaliteit leefomgeving, richten zich – behoudens de hierna te bespreken uitzondering – enkel tot bestuursorganen. Tot welk bestuursorgaan die instructieregels zich richten volgt uit de Omgevingswet, zoals gewijzigd door de Aanvullingswet geluid.

In het Besluit kwaliteit leefomgeving worden ook eisen gesteld die verband houden met het beheer van rijkswegen en hoofdspoorwegen waarvoor geluidproductieplafonds zijn vastgesteld (zie artikel 3.25). Deze instructieregels richten zich tot de instantie die verantwoordelijk is voor dat beheer: de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (in de praktijk Rijkswaterstaat), respectievelijk de beheerder als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet (ProRail). Daartoe wijzigt de Aanvullingswet geluid artikel 2.24 van de Omgevingswet.

Daarnaast worden op grond van het gewijzigde artikel 3.10, tweede lid, van de Omgevingswet naast bestuursorganen ook andere instanties aangewezen die maatregelen treffen om te voldoen aan geluidproductieplafonds als omgevingswaarden. Het betreft opnieuw de beheerder als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet en daarnaast de op grond van artikel 18, eerste lid, van de Wet lokaal spoor aangewezen instantie (zie artikel 3.43 van het Besluit kwaliteit leefomgeving).

1.8 Terminologie

Tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet waren de geluidregels voor wegen, spoorwegen en industrieterreinen opgenomen in de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, en bijbehorende uitvoeringsbesluiten en -regelingen. Met dit Aanvullingsbesluit worden de nieuwe geluidregels voor deze geluidbronsoorten ingevoegd in met name het Besluit kwaliteit leefomgeving, dat wordt aangevuld en gewijzigd. Dit Aanvullingsbesluit wijzigt daarnaast ook het Omgevingsbesluit, het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer.

Deze vergaande integratie van de geluidregelgeving maakt het ook noodzakelijk om de terminologie te uniformeren. Daarbij gaat het niet alleen om de begripsbepalingen in bijlage I van het Besluit kwaliteit leefomgeving, maar bijvoorbeeld ook om de invulling van een begrip als 'geluidgevoelige gebouwen'. In de oude situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet waren begrippen in de verschillende wetten soms anders ingevuld. Een bekend voorbeeld is een locatie waar volgens het bestemmingsplan het gebruik voor 'wonen' was toegestaan, maar nog geen woning was gebouwd. Zo'n locatie was wel geluidgevoelig bij toepassing van de Wet geluidhinder, maar niet geluidgevoelig in het kader van de algemene geluidregels van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Dergelijke verschillen zijn nu weggenomen. Er is nu in het Besluit kwaliteit leefomgeving maar één artikel waarin de geluidgevoelige gebouwen worden aangewezen (dat overigens met dit besluit wordt verplaatst).

Uitwendige scheidingsconstructie

Het streven naar uniformeren van de terminologie geldt ook voor het gebruik van begrippen die verband houden met de geluidwering van gebouwen, die in het Besluit bouwwerken leefomgeving zijn gedefinieerd. Bekende begrippen uit de bouwregelgeving die zijn overgenomen zijn de uitwendige scheidingsconstructie en de karakteristieke geluidwering. Die spelen een rol bij het voldoen aan de binnenwaarde van geluidgevoelige gebouwen als het geluid van een weg, spoorweg of industrieterrein toeneemt. Met de begrippen is ook aangesloten bij de systematiek van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Ook voor bestaande geluidgevoelige gebouwen is het voldoen aan de binnenwaarde nu uitgedrukt als een eis aan de karakteristieke geluidwering van het gebouw, die leidt tot het voldoen aan de binnenwaarde.

Geluid in plaats van geluidbelasting

De sterkte van geluid kan op veel verschillende manieren worden uitgedrukt. Het kan gaan om een gemiddelde geluidbelasting, een geluidniveau, een beoordelingsniveau, een maximaal geluidniveau etc. Er worden daarom verschillende zogenoemde dosismaten gebruikt, bijvoorbeeld L_{den} en L_{night}. In het Besluit kwaliteit leefomgeving en dit Aanvullingsbesluit geluid wordt in de artikelen echter meestal kortweg het begrip 'geluid' gebruikt, bijvoorbeeld: het geluid afkomstig van een weg. In de Aanvullingsregeling geluid wordt voorgeschreven hoe in dat geval het geluid (door meten of rekenen) wordt bepaald. Alleen bij gecumuleerd geluid en gezamenlijk geluid is het noodzakelijk dit expliciet te benoemen, omdat de desbetreffende artikelen die daarop betrekking hebben met alleen de aanduiding 'geluid' niet goed leesbaar zijn.

Dosismaat en eenheid

Voor de definitie van de geluidbelasting wordt aangesloten bij de richtlijn omgevingslawaai. De term geluidbelasting ziet op een hoeveelheid geluid die vanwege een geluidbron op een bepaald punt aanwezig is over een bepaalde periode. Een geluidbelasting wordt in het Aanvullingsbesluit geluid hoofdzakelijk bepaald met toepassing van de dosismaat L_{den}. Het niveau van geluid wordt uitgedrukt in de officiële eenheid dB(A). Daarin staat de A voor een bepaalde weging van het geluid die is gebaseerd op de gevoeligheid van het menselijke oor voor verschillende frequenties. Door de A-weging kan het geluid in één getal worden uitgedrukt.

Bij de introductie in 2012 van het systeem van geluidproductieplafonds is ervoor gekozen om de (A) niet te noemen en dat is in dit Aanvullingsbesluit geluid gecontinueerd. Om misverstanden te voorkomen wordt na de eenheid (dB) de dosismaat genoemd, bijvoorbeeld 58 dB L_{den}. De normen in het Aanvullingsbesluit geluid zijn daarom ook uitgedrukt in dB L_{den}. Bij het noemen van verschillen tussen 2 niveaus hoeft de dosismaat niet te worden herhaald. Het verschil tussen 50 dB L_{den} en 57 dB L_{den} is dus 7 dB.

Geluidgevoelige gebouwen

Het begrip 'geluidgevoelig gebouw' wordt gehanteerd in het Aanvullingsbesluit, maar is al gedefinieerd in bijlage I van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Daarin wordt verwezen naar de aanwijzing van die gebouwen in artikel 5.56 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Aanvullingsbesluit geluid schrapt

artikel 5.56 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en voegt een nieuw artikel 3.20 met dezelfde inhoud en strekking toe, waarbij ook de verwijzing in bijlage I wordt aangepast. Dezelfde lijst van geluidgevoelige gebouwen wordt in alle relevante paragrafen van het Besluit kwaliteit leefomgeving gebruikt.

Ook de aanwijzing zelf laat een integratie van de geluidregels zien. In de aanwijzing wordt bijvoorbeeld gebruik gemaakt van het begrip 'woonfunctie', dat in bijlage I van het Besluit kwaliteit leefomgeving weer is gedefinieerd als 'een woonfunctie als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving'. In de wijze van definiëren is meer dan voorheen aansluiting gezocht bij de bouwregelgeving in het Besluit bouwwerken leefomgeving zonder wezenlijke wijzigingen tot stand te brengen ten opzichte van de definities die voorheen golden op grond van de Wet geluidhinder en de Wet milieubeheer. Kort samengevat betreft het woningen, inclusief verzorgingshuizen, woonwagens en woonschepen, scholen, diverse zorginstellingen en kinderdagverblijven.

In het Aanvullingsbesluit wordt het begrip 'woning' niet meer gebruikt. De geluidnormen gelden voor geluidgevoelige gebouwen, waaronder een gebouw (of een gedeelte van een gebouw) dat een woonfunctie heeft. Het maakt voor de toepassing van de geluidregels niet uit hoe een woning wordt betiteld, de functie is bepalend. Een specifieke vorm van bewoning kan uiteraard voor een gemeente wel aanleiding zijn om een wat hoger of lager geluidniveau aanvaardbaar te achten. Ook dienstwoningen, studentenwoningen, evenementenwoningen, woningen op een industrieterrein: al deze woningen zijn geluidgevoelige gebouwen. Als een afdeling, paragraaf of artikel niet geldt voor een bepaalde categorie geluidgevoelige gebouwen, is dat altijd expliciet in een 'toepassingsbereik'-artikel aangegeven.

Voorheen werd vaak het begrip 'geluidgevoelige bestemming' gebruikt, waarmee werd gedoeld op in het bestemmingsplan toegelaten maar nog niet gebouwde woningen (gebouwen, terreinen). Het begrip 'geluidgevoelige bestemming' wordt niet meer in het Aanvullingsbesluit gebruikt. In het Aanvullingsbesluit geluid wordt consequent gesproken van (in het omgevingsplan) toegelaten geluidgevoelige gebouwen. In artikel 3.20 is echter wel bepaald dat onder een geluidgevoelig gebouw ook moet worden begrepen een gebouw dat op grond van het omgevingsplan gebouwd mag worden. Ook 'bestemde' woningen zijn dus geluidgevoelig. In het Aanvullingsbesluit geluid wordt de term 'geprojecteerd' niet meer gebruikt. Als een geluidgevoelig gebouw gebouwd mag worden, dat wil zeggen de omgevingsvergunning voor bouwen kan verleend worden zonder dat een nadere toetsing aan de regels van dit besluit plaatsvindt, is dat een toegelaten geluidgevoelig gebouw.

Het in 2012 geïntroduceerde begrip 'geluidgevoelig object' wordt ook niet meer gebruikt in dit Aanvullingsbesluit. Dat is opgegaan in het begrip geluidgevoelig gebouw.

Gevel

De geluidnormen hebben betrekking op het geluid op de gevel van een geluidgevoelig gebouw en hebben primair als doel het beschermen van de gezondheid door het stellen van eisen aan het geluid op en rond woningen, waar mensen langdurig verblijven en slapen. De geluidnormen hebben een sturende werking bij het indelen van de fysieke leefomgeving (toedelen van functies aan locaties). Bij het toetsen kan op het niveau van een woning (gebouw of gedeelte van een gebouw met een woonfunctie) wel onderscheid worden gemaakt tussen de voorgevel, zijgevel en achtergevel. Zeker bij woningen langs een weg is het geluid op de voorgevel veel hoger dan het geluid op de achtergevel en dat moet bij het toelaten van een woning beoordeeld kunnen worden. Ook kan onderscheid worden gemaakt tussen het geluid op verschillende bouwlagen.

In het Aanvullingsbesluit wordt het begrip 'gevel' alleen als ruimtelijk begrip gebruikt, niet als bouwkundig begrip. Het begrip gevel moet in dat licht worden opgevat als 'de zijde' van een woning maar is niet als zodanig gedefinieerd. Het begrip 'gevel' mag dus niet, zoals onder de Wet geluidhinder wellicht mogelijk was, worden geïnterpreteerd als een uitwendige scheidingsconstructie, met alle bouwkundige detailleringen die daarvan deel kunnen uitmaken. De bouwkundige details van een gevel zijn niet relevant voor de sturende ruimtelijke werking die het toetsen van het geluid op een gevel aan geluidnormen beoogt. Het begrip 'uitwendige scheidingsconstructie' wordt wel gebruikt in het Aanvullingsbesluit, maar uitsluitend bij het bepalen van geluidwerende maatregelen voor het voldoen aan de grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten. Dat is pas aan de orde nadat, alles integraal afwegende, een bepaalde hoeveelheid geluid op de gevels van een gebouw aanvaardbaar is geacht.

Geluidproductie

Het begrip 'geluidproductie' is ongewijzigd overgenomen uit de Wet milieubeheer en is gedefinieerd als de geluidbelasting L_{den} op een geluidreferentiepunt. Het begrip 'geluidproductie' heeft in deze

context geen juridische betekenis voor geluidbronnen die niet via geluidproductieplafonds worden gereguleerd. Voor de bronsterkte van een geluidbron wordt niet het begrip 'geluidproductie' maar het begrip 'geluidemissie' gebruikt. In het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt geluidemissie bijvoorbeeld gebruikt voor de bronsterkte van gemeentewegen die vastgelegd wordt met de zogenoemde basisgeluidemissie.

Industrieterrein

De term 'industrieterrein' wordt in de Aanvullingswet geluid gebruikt voor een terrein waar bij algemene maatregel van bestuur aangewezen activiteiten kunnen worden verricht, die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken. Die activiteiten zijn aangewezen in bijlage XXII van het Besluit kwaliteit leefomgeving, die met het Aanvullingsbesluit wordt ingevoegd. Voorheen werden de bedrijven waar die activiteiten worden uitgevoerd ook wel aangeduid als 'A-inrichting' maar het begrip 'inrichting' wordt onder de Omgevingswet niet meer gebruikt. Het handzame begrip 'grote lawaaimaker' kan nog wel worden gebruikt. Toelaten van zo'n activiteit op een industrieterrein betekent dat voor dat industrieterrein geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld, ongeacht of die activiteit daadwerkelijk al wordt uitgevoerd of niet. En omgekeerd: dergelijke activiteiten mogen alleen worden uitgevoerd op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds zijn vastgesteld.

Voor bedrijventerreinen die geen industrieterrein zijn, hoeven geen geluidproductieplafonds te worden vastgesteld, maar dat mag wel. Overigens geven gemeenten ook aan industrieterrein waar 'grote lawaaimakers' zijn toegestaan namen als bedrijventerrein of bedrijvenpark, maar dat neemt niet weg dat het industrieterreinen zijn als bedoeld in de artikelen 2.11a en 2.12a, eerste lid, van de Omgevingswet.

Standaardwaarden en grenswaarden

Onder de oude regels gold voor geluidgevoelige objecten een ten hoogste toelaatbare waarde van het geluid, in de praktijk vaak kortweg aangeduid als 'voorkeurswaarde'. Bij besluit kon onder voorwaarden een hogere waarde (van het geluid) aanvaardbaar worden geacht. De wetgeving stelde wel een bovengrens die in de praktijk werd aangeduid als 'maximale waarde'. Deze termen worden in het Besluit kwaliteit leefomgeving niet meer gebruikt. Om de terminologie in alle milieuregels en andere regels te uniformeren worden in het Besluit kwaliteit leefomgeving in algemene zin twee begrippen gehanteerd:

- standaardwaarden: een geaccepteerd vertrekpunt (niveau) waarvan gemotiveerd kan worden afgeweken, en
- grenswaarden: een grens waarvan alleen bij uitzondering en alleen in aangegeven gevallen (zoals bij "zwaarwegende belangen") kan worden afgeweken.

Wat voorheen werd aangeduid met 'voorkeurswaarde' is in de terminologie van het Besluit kwaliteit leefomgeving een standaardwaarde. De standaardwaarde voor geluid vertegenwoordigt een "geaccepteerd geluidniveau": als aan de standaardwaarde voldaan wordt, is geen nadere afweging of besluitvorming nodig. De maximale waarde wordt nu formeel aangeduid als de grenswaarde voor het geluid op de gevel of (bij woonwagens en woonschepen) op de grens van de locatie. In deze nota van toelichting wordt ook kortweg gesproken over "de grenswaarde voor het geluid op de gevel". Ook het toelaatbare binnenniveau in een gebouw is een grenswaarde, en wordt nu aangeduid als de grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten. Voor deze grenswaarde bestaat geen standaardwaarde.

Enkelvoud = meervoud

Net als in het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn in het Aanvullingsbesluit geluid de artikelen zoveel mogelijk in enkelvoud geschreven. Een artikel heeft bijvoorbeeld betrekking op het toelaten van een geluidgevoelig gebouw, of het vaststellen van een geluidproductieplafond, waarmee het uiteraard ook betrekking heeft op het toelaten van meerdere geluidgevoelige gebouwen of het vaststellen van meerdere geluidproductieplafonds. Met name dat laatste zal in de praktijk vrijwel altijd het geval zijn.

Wijzigen = vaststellen

In de artikelen wordt – net als in het Besluit kwaliteit leefomgeving – geen verschil gemaakt tussen vaststellen en wijzigen. Het wijzigen van een waarde (verhogen, verlagen, veranderen) valt onder het begrip vaststellen. Bij het wijzigen gelden dezelfde regels als bij het vaststellen. In een aantal artikelen is bewust het begrip verlagen gebruikt, in dat geval heeft het artikel uiteraard alleen betrekking op het verlagen van een waarde.

2. Geluid reguleren met de instrumenten van de Omgevingswet

2.1 Regulering van het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen

Het 'geluidproductieplafond' uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer voor rijkswegen en hoofdspoorwegen komt beleidsneutraal terug in het stelsel van de Omgevingswet. Het toepassingsbereik van het geluidproductieplafond is uitgebreid naar bij omgevingsverordening aangewezen provinciale wegen en lokale spoorwegen, en naar industrieterreinen. Met de Aanvullingswet geluid Omgevingswet is het geluidproductieplafond als verplichte omgevingswaarde ingevoegd in de Omgevingswet.

Voor het geluid van gemeentewegen, waterschapswegen en de overige lokale spoorwegen is een alternatief in het leven geroepen: de 'basisgeluidemissie'. Daarbij wordt het geluid van die (spoor)wegen gemonitord en is het bevoegd gezag verplicht om te bezien of geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen moeten worden getroffen als de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB wordt overschreden. De basisgeluidemissie wordt uitgebreid behandeld in hoofdstuk 6 van deze nota van toelichting.

2.2 Toedelen van functies aan locaties

In paragraaf 4.2.2 van de memorie van toelichting op het wetsvoorstel voor de Omgevingswet[9] is ingegaan op de rol die gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk hebben bij de zorg voor de fysieke leefomgeving. Een belangrijk onderdeel van die zorg betreft het verenigen van het gebruik en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving met het belang van een goede kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

Een evenwichtige toedeling van functies aan locaties brengt met zich mee dat alle belangen worden afgewogen met het oog op een van de doelen van de wet, enerzijds: «het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit» en anderzijds «doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften».

De taak tot het beheersen van het geluid dat afkomstig is van rijkswegen en hoofdspoorwegen is in de wet belegd bij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. In lijn daarmee berust de taak tot het beheersen van het geluid dat afkomstig is van provinciale wegen bij het provinciebestuur en van gemeentewegen of industrieterreinen bij het gemeentebestuur en van waterschapswegen bij het waterschapsbestuur.

Voor alle geluidbronnen geldt dat het geluid een relevante rol gaat spelen als er sprake is van geluidgevoelige gebouwen in de omgeving. De gemeenten spelen een centrale rol bij het beheer en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. De gemeenten maken dan ook de belangenafweging bij de toelating van nieuw te realiseren geluidgevoelige gebouwen. Geluid kan uiteraard niet los worden gezien van andere ruimtelijke relevante aspecten.

2.3 Het instrument omgevingsplan

Algemeen

Geluid is vooral een lokaal fenomeen: de bron van het geluid en de ontvanger liggen meestal relatief dicht bij elkaar. Daarom hebben geluidregels voornamelijk betrekking op het geluidniveau dat de geluidbron in de directe omgeving veroorzaakt. Het Besluit activiteiten leefomgeving bevat daarom ook weinig regels die zien op de geluidproductie van activiteiten. Voor wat betreft het aspect geluid moeten geluidbron en omgeving nagenoeg altijd in samenhang worden beschouwd. Dat geldt voor nieuwe geluidbronnen nabij bestaande geluidgevoelige gebouwen, maar omgekeerd ook voor nieuwe geluidgevoelige gebouwen nabij bestaande geluidbronnen. Het omgevingsplan speelt daarbij een belangrijke rol. In het omgevingsplan kunnen geluidbelastende activiteiten en geluidgevoelige gebouwen evenwichtig worden toegedeeld aan locaties, en kunnen direct geluidregels of andere gebruiksregels worden opgenomen die de geluidproductie door activiteiten of het geluid op geluidgevoelige gebouwen beperken.

[9] Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3.

Geluidregels in het omgevingsplan voor activiteiten

Het uitvoeren van bedrijfsmatige en andere activiteiten is niet meer (zoals voorheen met het Activiteitenbesluit milieubeheer) gebonden aan algemene geluidregels van het Rijk. In het Besluit kwaliteit leefomgeving is bepaald dat de gemeente in een omgevingsplan geluidregels moet opnemen, aan welke regels de in dat omgevingsplan toegelaten activiteiten moeten voldoen. In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn standaardgeluidregels gegeven die in de meeste gevallen voldoende bescherming bieden tegen geluidhinder. Maar een gemeente kan ook meer geluid per activiteit toelaten, of juist minder als dat nodig is in verband met cumulatieve geluideffecten of omdat een rustige omgeving wordt nagestreefd.

Geluidregels in het omgevingsplan voor geluidgevoelige gebouwen

De geluidregels in het omgevingsplan kunnen ook betrekking hebben op de geluidgevoeligheid van bijvoorbeeld woningen. De locatie ligt uiteraard vast, maar de regels kunnen wel betrekking hebben op de oriëntatie van (geluidluwe) gevels, buitenruimten, geluidwerende constructies aan of nabij de woningen, et cetera. De geluidregels kunnen ook betrekking hebben op akoestisch onderzoek dat en toetsingen die bij de uitwerking van globale plannen moeten worden uitgevoerd.

Omgevingswaarden voor wegen, spoorwegen en industrieterreinen

Met het Aanvullingsbesluit geluid worden de geluidregels (instructie- en beoordelingsregels) voor wegen, spoorwegen en industrieterreinen toegevoegd aan het Besluit kwaliteit leefomgeving. Deze instructieregels bepalen dat bij de aanleg of wijziging van een weg, spoorweg of industrieterrein, omgevingswaarden voor de toelaatbare geluidproductie moeten worden vastgesteld. Die verplichte omgevingswaarden worden in de Aanvullingswet geluid en dit besluit geluidproductieplafonds genoemd.

Op grond van artikel 3.10, tweede lid, onder b, onder 2, van de Omgevingswet zijn in dit besluit bestuursorganen of andere instanties aangewezen die maatregelen treffen, gericht op het voldoen aan geluidproductieplafonds. Deze bestuursorganen en andere instanties worden in deze nota van toelichting ook wel aangehaald als 'beheerder' (van de geluidbron). Waar sprake is van een 'andere instantie' betreft dat concreet de beheerder van de hoofdspoorwegen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet, ProRail dus. Feitelijk is dit een voortzetting van de huidige uitvoering van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. Zoals verwoord in de memorie van toelichting bij het voorstel tot wijziging van de Wet milieubeheer in verband met de invoering van geluidproductieplafonds en de overheveling van hoofdstuk IX van de Wet geluidhinder naar de Wet milieubeheer (modernisering instrumentarium geluidbeleid, geluidproductieplafonds)[10] was de beheerder gehouden om het geluidproductieplafond continu na te leven. De beheerder droeg er zorg voor om bij bijvoorbeeld de groei van het verkeer en daarmee een toename van de geluidproductie tijdig maatregelen te treffen.

Voor industrieterreinen zijn in het Aanvullingsbesluit instructieregels gegeven die leiden tot het opnemen van geluidregels in het omgevingsplan voor de activiteiten op dat industrieterrein. Deze geluidregels moeten gericht zijn op het voldoen aan de voor het industrieterrein geldende geluidproductieplafonds. Dat is goed vergelijkbaar met de situatie voor inwerkingtreding van dit besluit, waar bij vergunningverlening en het stellen van maatwerkvoorschriften de krachtens de Wet geluidhinder geldende of vastgestelde grenswaarden in acht moesten worden genomen.

Omgevingsvergunningen en geluidregels in het omgevingsplan

In het Besluit kwaliteit leefomgeving is bepaald dat bij het verlenen van omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten rekening moet worden gehouden met de geluidregels die de gemeente in het omgevingsplan heeft vastgelegd. Daaronder valt ook het geluidproductieplafond. Met de omgevingsvergunning kan worden afgeweken van die geluidregels over activiteiten in het omgevingsplan. Dat wordt geëffectueerd door het verlenen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Die omgevingsvergunning wordt getoetst aan dezelfde regels als de regels voor het omgevingsplan.[11] Overigens is het niet mogelijk om met een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit een 'grote lawaaimaker' toe te laten op een bedrijventerrein waarop niet eerder 'grote lawaaimakers' waren toegelaten. Op het moment dat zo'n activiteit wordt toegelaten zou de gemeente immers de geluidproductieplafonds moeten toevoegen aan het omgevingsplan en dat kan niet bij omgevingsvergunning.

Geluid en globale omgevingsplannen

[10] Kamerstukken II 2009/10, 32252, nr. 3, p. 16.
[11] Zie afdeling 8.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, in te voegen met het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Bij een globaal omgevingsplan (omgevingsplan op hoofdlijnen) is de locatie van de verschillende functies in het gebied alleen op hoofdlijnen aangegeven. Op het moment van vaststellen is bijvoorbeeld nog geen gedetailleerde informatie beschikbaar over de situering van geluidgevoelige gebouwen of over de geluidproductie van bedrijfsmatige activiteiten. Die informatie komt pas beschikbaar als plannen concreet worden uitgewerkt tot het niveau waarop vergunningen kunnen worden aangevraagd. Datzelfde geldt voor gemeentewegen, als een relatief breed gebied een functie voor verkeersdoeleinden heeft. Dan is op het moment van de functietoedeling niet bekend waar de rijstroken exact komen te liggen. Voor geluid is dat natuurlijk wel van belang, zeker als geluidbeperkende maatregelen (bijvoorbeeld geluidschermen) getroffen moeten worden.

Door het ontbreken van voldoende gedetailleerde informatie kan bij de voorbereiding van een globaal omgevingsplan niet worden getoetst aan de geluidnormen. Dat probleem werd in de praktijk soms opgelost door het onderzoeken van allerlei mogelijke combinaties van ontwikkelingen, met alle kosten van dien. Het instrument omgevingsplan biedt daarvoor een betere oplossing, door in het omgevingsplan te bepalen dat de benodigde geluidtoetsen moeten worden uitgevoerd op het moment waarop wel voldoende gegevens beschikbaar zijn. Dat moment moet wel een concreet besluitmoment zijn, zoals een vergunning voor een omgevingsplanactiviteit.

De wijziging van wegen en spoorwegen vindt vaak plaats binnen de kaders van het omgevingsplan, maar kan toch aanzienlijke gevolgen hebben voor geluid. Bij voorbeeld een gemeentelijke weg met 2 rijstroken die binnen de functietoedeling van het omgevingsplan wordt omgebouwd naar een weg met 2x2 rijstroken en een vrije busbaan. Dat heeft gevolgen voor het geluid op woningen nabij die weg, waarmee bij de vaststelling van het omgevingsplan geen rekening is en kon worden gehouden. In de Wet en het Besluit geluidhinder was bepaald dat zo'n wijziging moest worden aangemerkt als een 'reconstructie van een weg' of 'wijziging van een spoorweg', waarbij getoetst moest worden aan de geluidnormen. Onder de Omgevingswet moet zo'n toetsmoment worden gecreëerd in het omgevingsplan. Dit kan bijvoorbeeld door in het omgevingsplan te bepalen dat het wijzigen van een weg of een spoorweg een omgevingsplanactiviteit is, waarvoor een vergunning gevraagd moet worden. Bij de verlening van die omgevingsvergunning wordt dan weer getoetst aan de geluidnormen. De instructieregels hiervoor zijn uitgewerkt in paragraaf 5.1.4.2a.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals ingevoegd met dit besluit, voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting op de artikelen 5.78i en volgende.

Het doorschuiven in de tijd van het toetsen aan geluidregels betekent overigens niet dat bij de voorbereiding van het omgevingsplan helemaal geen aandacht aan geluid hoeft te worden besteed. De uitvoerbaarheid van het omgevingsplan moet altijd en dus ook vanuit het perspectief van geluid aannemelijk worden gemaakt[12]. Dat onderzoek kan dan wel globaal zijn, waarbij gebruik wordt gemaakt van de informatie die op dat moment beschikbaar is. Dat kan er bijvoorbeeld toe leiden dat in het omgevingsplan wordt bepaald dat woningen wegens de verwachte geluidbelasting extra geluidwering moeten krijgen, maar dat pas bij de uitwerking van de globale plannen wordt bepaald hoe die geluidwering wordt gerealiseerd. En uiteraard kan ook blijken dat er geluidbeperkende maatregelen zijn getroffen aan de bron waardoor de extra geluidwering niet meer nodig is.

2.4 Het instrument programma

Algemeen

Gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk kunnen het beleid voor onderdelen van de fysieke leefomgeving uitwerken in een programma. Zo kan een bestuursorgaan een programma opstellen voor een aspect van de fysieke leefomgeving, zoals recreatie of landschap, maar een programma kan ook gericht zijn op de (ruimtelijke) ontwikkeling of kwaliteit van een bepaald gebied. Geluidbeleid kan daarvan een onderdeel zijn. Verder kan een programma maatregelen bevatten om aan één of meer omgevingswaarden te voldoen of om andere doelstellingen te bereiken.

Actieplan geluid

Voor wat betreft geluid formuleert de Omgevingswet in de artikelen 3.6, 3.8 en 3.9 een aantal verplichte programma's op grond van de richtlijn omgevingslawaai. Deze zogenoemde actieplannen zijn al uitgewerkt in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dit besluit voegt een aantal elementen toe aan de verplichte inhoud van die actieplannen (zie de wijziging van de artikelen 4.24 en 4.25 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Door bijvoorbeeld de monitoring van geluidproductieplafonds waar

[12] Zie hierover ook de nota van toelichting bij het Omgevingsbesluit, Stb. 2018, 290, blz. 105-106.

mogelijk te verbinden aan de actieplannen, kan werk met werk gemaakt worden en kunnen de actieplannen ook beter worden benut bij de beleidsvorming over geluid.

2.5 Het instrument projectbesluit

Het Aanvullingsbesluit geluid heeft op diverse wijzen gevolgen voor projectbesluiten. Die volgen deels uit de aanvulling van het Omgevingsbesluit en deels uit bestaande artikelen van het Besluit kwaliteit leefomgeving in samenhang met de ingevoegde artikelen.

Het projectbesluit is een instrument voor het Rijk, provincies en waterschappen voor het toestaan van vaak complexe projecten in de fysieke leefomgeving met een publiek belang. Met dit instrument wordt een slagvaardige procedure geboden voor projecten waarbij een overheidsorgaan een verantwoordelijkheid heeft, zoals infrastructuur en waterveiligheid, maar ook voor private initiatieven waarbij privaat initiatief en het bereiken van publieke doelen in de fysieke leefomgeving samenvallen.

Een projectbesluit kan ook gelden als besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond. Omdat het projectbesluit een integraal besluit beoogt te zijn en een project vaak leidt tot andere geluidniveaus zal het vaak nuttig zijn deze mogelijkheid te benutten. Het helpt immers het verantwoordelijke bestuursorgaan, belanghebbenden en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, om het besluit tot het aanleggen of wijzigen van een weg of spoorweg of aanwijzen als industrieterrein in samenhang te zien met het geluid van die weg, die spoorweg of dat industrieterrein. Voor de rijksinfrastructuur vormt dit een voortzetting van de huidige praktijk uit de Tracéwet in samenhang met hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer.

Het projectbesluit voorziet direct in de (partiële) wijziging van het omgevingsplan of de omgevingsplannen. Op grond van artikel 9.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn bepaalde instructieregels voor omgevingsplannen van overeenkomstige toepassing bij het nemen van een projectbesluit. Dit betekent onder meer dat de geluidregels die van toepassing zijn voor omgevingsplannen die met dit besluit worden ingevoegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving, moeten worden toegepast bij het nemen van een projectbesluit.

3. Bouwstenen van het nieuwe systeem voor geluid

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de elementen waaruit het nieuwe systeem voor het reguleren van het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen is opgebouwd. Het betreft dan onder meer het normenhuis, de systemen voor het reguleren van het geluid van de wegen, spoorwegen en industrieterreinen (de bronzijde) en het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen.

3.1 Inleiding: subsidiariteit en proportionaliteit

Bij het opstellen van dit besluit is het uitgangspunt van subsidiariteit, oftewel “decentraal, tenzij”, gehanteerd. Gezien de gevolgen van geluidhinder voor de gezondheid blijft er echter onverminderd aanleiding om een basisbeschermingsniveau op nationaal niveau onder de Omgevingswet voort te zetten. Dat biedt houvast aan bestuursorganen bij de uitoefening van hun bevoegdheden en zekerheid voor zowel beheerders en initiatiefnemers als voor omwonenden. Het draagt daarmee bij aan een doelmatige en doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet. Daarbij is van belang dat met name nabij rijks- en provinciale infrastructuur de taken en bevoegdheden en daarmee de belangen van meerdere bestuurslagen bij elkaar komen. Met de geluidproductieplafonds wordt niet alleen de bescherming van de omgeving geregeld, maar ook het functioneren van die infrastructuur geborgd. Die wisselwerking maakt dat, mede met het oog op een gelijkwaardig beschermingsniveau, het noodzakelijk is om grenzen te stellen aan de bestuurlijke afwegingsruimte. Betrokken overheden kunnen wel kiezen voor een betere bescherming dan het basisbeschermingsniveau, maar een lager beschermingsniveau is met het oog op de bescherming van de gezondheid niet toegestaan, behoudens de in dit besluit beschreven uitzonderingen. Die uitzonderingen, die extra bestuurlijke afwegingsruimte aan decentrale overheden bieden, zijn in dit besluit wel geüniformeerd en vereenvoudigd, en daarmee beter toepasbaar dan voorheen het geval was.

Naast het basisbeschermingsniveau bevat dit besluit ook regels over de wijze waarop de bescherming plaatsvindt. Een landelijk uniform systeem draagt ook bij aan een doelmatige en doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet. Ook bevordert een uniforme systematiek de kennisuitwisseling. Bij het vormgeven van de instructieregels hierover is het uitgangspunt van proportionaliteit toegepast, dat wil zeggen: niet meer regelen dan nodig is. De juridische voorlopers van dit besluit – de Wet geluidhinder, hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer en de bijbehorende AMvB's – bevatten, onder verschillende benamingen, vele en regelmatig zeer gedetailleerde instructieregels. Rekening houdend met proportionaliteit zijn vele gedetailleerde regels uit het huidige recht achterwege gelaten. Dat geldt bijvoorbeeld voor sommige regels uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, die feitelijk zagen op de onderlinge relatie tussen het bestuursorgaan en de uitvoerende beheerder. Dergelijke regels passen niet in het stelsel van de Omgevingswet en het stelsel van geluidregels voor wegen en spoorwegen kan ook goed functioneren zonder die regels.

Tot slot bevatten ook het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving enkele algemene geluidregels, waarbij de aansluiting van de geluidregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving op het Besluit bouwwerken leefomgeving sterk is verbeterd.

3.2 Geluidregels per geluidbronsoort

Het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals aangevuld door dit besluit, bevat instructieregels voor beheersing van geluid van verkeer en industrie. Deze regels hebben primair tot doel schade aan de gezondheid te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken en tegelijk wel ruimte te bieden aan de genoemde geluidbronnen. In veel situaties is sprake van een samenloop van verschillende geluidbronnen zoals bijvoorbeeld een autosnelweg, een lokale gemeenteweg of een spoorweg. Dit wordt ook wel cumulatie genoemd. Het reguleren en normeren van cumulatief geluid leidt in de praktijk tot lastig uitvoerbare regels. Dan zijn er namelijk verschillende instanties verantwoordelijk voor het naleven van één gezamenlijke geluidnorm terwijl niet duidelijk is wat ieder afzonderlijk mag. Daarom zijn de regels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving voor verkeer en industrie primair gericht op elke "geluidbronsoort" afzonderlijk. Die geluidbronsoorten zijn zo gedefinieerd dat daarvoor steeds één instantie is aan te wijzen die verantwoordelijk is voor het naleven van de geluidregelgeving.

In het Besluit kwaliteit leefomgeving worden twee systemen gehanteerd voor het reguleren van geluid van een geluidbronsoort: geluidproductieplafonds enerzijds en de basisgeluidemissie anderzijds. Deze systemen zijn nader beschreven in de paragrafen 3.5 en 3.6. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de in het Besluit kwaliteit leefomgeving onderscheiden geluidbronsoorten met het bevoegd gezag en het systeem van reguleren.

geluidbronsoort	**bevoegd gezag**	**wijze van reguleren geluid**
gemeentewegen	gemeente	basisgeluidemissie
waterschapswegen	waterschap/gemeente*	basisgeluidemissie
provinciale wegen	provincie	geluidproductieplafonds
Rijkswegen	minister van Infrastructuur en Waterstaat	geluidproductieplafonds
lokale spoorwegen niet aangewezen door een provincie	gemeente	basisgeluidemissie
lokale spoorwegen aangewezen door een provincie	provincie	geluidproductieplafonds
hoofdspoorwegen	minister van Infrastructuur en Waterstaat	geluidproductieplafonds
industrieterreinen	gemeente(n) waarin het industrieterrein ligt	geluidproductieplafonds

* *zie hiervoor paragraaf 7.2 van deze nota van toelichting*

De regels voor beheersing van geluid zijn primair gericht op het geluid van elke geluidbronsoort afzonderlijk. Het geluid van een geluidbronsoort is dan wel de belasting door de geluidbronsoort als

geheel, dat wil zeggen van alle te onderscheiden delen van de betreffende geluidbronsoort. Bij bijvoorbeeld rijkswegen gaat het om het geluid van alle rijkswegen en de verbindingen tussen verschillende rijkswegen. Bij gemeentewegen gaat het om het geluid als gevolg van het verkeer op alle gemeentewegen. Uiteraard beperken de bevoegdheden van een bestuursorgaan zich tot het deel van de geluidbronsoort waarover het zeggenschap heeft, dus het deel op het eigen grondgebied. Bovendien wordt in de praktijk bij de bepaling van de geluidbelasting op een geluidgevoelig gebouw alleen gekeken naar de wegen die daadwerkelijk bijdragen aan het geluid op dat gebouw. In lijn daarmee wordt in de reken- en meetvoorschriften om onnodig onderzoek te beperken bepaald dat alleen behoeft te worden gerekend met het geluid van een relevant deel van het netwerk. Op dezelfde manier wordt bij provinciale wegen, waterschapswegen, lokale spoorwegen en industrieterreinen het geluid bepaald. Dat is een wijziging ten opzichte van de huidige regels, die met Swung-1 al in gang was gezet. Onder de Wet geluidhinder wordt namelijk per gedeelte van de geluidbronsoort, bijvoorbeeld per gemeentelijke weg afzonderlijk, een geluidbelasting bepaald en getoetst aan de normen. De nieuwe regels brengen, door bepaling van één geluidbelasting voor de totale geluidbronsoort, cumulatie binnen één geluidbronsoort onder de regulering en normering. Bijvoorbeeld een woning nabij de kruising van twee gemeentelijke wegen wordt hierdoor beter beschermd, omdat de toetsing van het geluid aan de normen beter dan voorheen aansluit bij het geluid dat de bewoners werkelijk ervaren. Cumulatie tussen verschillende geluidbronsoorten en met andere geluidbronnen, zoals bijvoorbeeld luchtvaart, is pas aan de orde als het bevoegd gezag besluit tot een toename van het geluid van één geluidbronsoort. Bovendien moet dan ook bij het naleven van de regels voor de geluidwering van gebouwen rekening gehouden worden met de gezamenlijke geluidbelasting door alle relevante geluidbronsoorten, soms aangevuld met het geluid van andere geluidbronnen.

De geluidbronsoorten die verkeer betreffen bestaan meestal uit duidelijk gescheiden netwerken. Maar deze netwerken staan wel in verbinding met elkaar. Zo kan verkeer van bijvoorbeeld een gemeenteweg een provinciale weg of rijksweg oprijden. Elke geluidbronsoort is primair apart gereguleerd. De rekenregels zullen bepalen dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen per geluidbronsoort afzonderlijk wordt bepaald. Alleen op locaties waar de hoofdstroom van het verkeer van de ene geluidbronsoort in de andere overgaat, bepalen de rekenregels dat het geluid van die andere bronsoort wordt meegenomen bij bepaling van het geluid. Dit betreft bijvoorbeeld de situaties waar een provinciale weg overgaat in een gemeenteweg, of een lokale spoorweg in een gemeenteweg. Dat laatste kan aan de orde zijn als een vrij liggende lokale spoorlijn overgaat in sporen in het profiel van een lokale weg.

Schade aan de gezondheid door geluid van verkeer en industrie treedt op bij langdurige blootstelling. Daarom gelden de geluidnormen voor gebouwen waar mensen langdurig verblijven. Het betreft "geluidgevoelige gebouwen". Gebouwen met een woonfunctie (woningen, inclusief verzorgingshuizen, woonschepen en woonwagens), onderwijsfunctie (scholen), gezondheidszorgfunctie met bedgebied (ziekenhuizen en verpleeghuizen) en bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied (kinderdagverblijven) zijn geluidgevoelig. Het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat een aanwijzing van alle geluidgevoelige gebouwen evenals de binnen deze gebouwen gelegen geluidgevoelige ruimten.

3.3 Het normenhuis: geluid op de gevel

Geluidgevoelige gebouwen worden beschermd door geluidnormen. Het stelsel van geluidnormen bestaat per geluidbronsoort uit een standaardwaarde en een in de meeste gevallen 10 tot 15 dB hogere grenswaarde voor het geluid op de gevel. Onder de standaardwaarde is de kans op schade aan de gezondheid zeer klein. Daarom stellen de regels geen eisen bij situaties met geluidniveaus die de standaardwaarde niet overschrijden. Tussen de standaardwaarde en de grenswaarde voor het geluid op de gevel maakt het bevoegd gezag een afweging over de aanvaardbaarheid. Boven de grenswaarde voor het geluid op de gevel zijn nieuwe woningen of verhoging van geluidbelastingen op bestaande woningen alleen in uitzonderingssituaties mogelijk. Boven de standaardwaarde is voor nieuwe woningen en bij verhoging van geluidbelastingen van bestaande woningen altijd een extra geluidnorm van toepassing, namelijk de grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten. Dit betreft een norm voor het geluid in geluidgevoelige ruimten binnen het geluidgevoelige gebouw, waardoor eisen gelden aan de geluidwering van de gevels. Deze wordt nader toegelicht in paragraaf 3.4.

Als het bevoegd gezag overweegt een toename van het geluid van één geluidbronsoort toe te staan, zal daarbij in veel gevallen ook de aanvaardbaarheid van de totale geluidbelasting, afkomstig van alle relevante geluidbronsoorten gezamenlijk, beoordeeld moeten worden. Het gaat dan om het gecumuleerde geluid van alle geluidbronsoorten die belastingen boven de standaardwaarde

veroorzaken en het geluid van een specifiek benoemde geluidbronnen zoals windturbines en luchtvaart. Het bevoegd gezag kan daarbij ook andere, niet benoemde geluidbronnen betrekken als dat nodig is om een goed beeld van de totale geluidsituatie te krijgen. Daarbij kan gedacht worden aan geluid door scheepvaart. Bij het cumuleren wordt rekening gehouden met verschillen in hinderlijkheid tussen verschillende soorten geluid. Het hinderequivalent optellen van geluid wordt geregeld in een ministeriële regeling. Het gecumuleerde geluid wordt niet getoetst aan het normenkader, maar mede aan de hand van het gecumuleerde geluid op de gevel(s) van een gebouw moet het bevoegd gezag wel beoordelen of en in welke mate het verantwoord is de afwegingsruimte boven de standaardwaarde te benutten.

Als dosismaat voor het geluid is de zogenoemde L_{den} gekozen. Dit is een Europees geharmoniseerde dosismaat die gedefinieerd is in de richtlijn omgevingslawaai. Deze dosismaat heeft een goede verhouding met de door mensen ervaren hinder en wordt ook gebruikt in wetenschappelijk onderzoek naar schade aan de gezondheid door geluid van verkeer. Deze geluidmaat is gebaseerd op de over één jaar gemiddeld optredende geluidbelasting. Daarbij wordt geluid in de avond- en nachtperiode zwaarder beoordeeld door er respectievelijk 5 en 10 dB bij op te tellen. Dat wordt gedaan omdat geluid in de avond- en nachtperiode schadelijker is dan overdag. De avondperiode is van 19.00 tot 23.00 en de nachtperiode van 23.00 tot 7.00 uur. Voor industrielawaai is naast de L_{den} ook afzonderlijk het geluid tijdens de nacht, de L_{night}, gereguleerd. Dat is gedaan omdat de L_{den} vooral in situaties waarin in belangrijke mate gedurende de nacht geluid geproduceerd wordt, onvoldoende bescherming biedt.

De getalswaarden van de normen staan in onderstaande tabel.

Geluidbronsoorten	**Standaardwaarde in L_{den} (dB)**	**Grenswaarde in L_{den} (dB)**	
		Nieuwe geluidgevoelige gebouwen	**Aanleg of aanpassing bron**
rijkswegen, provinciale wegen	50	60	65
gemeentewegen en waterschapswegen	53	70	70
hoofdspoorwegen en lokale spoorwegen	55	65	70
industrieterreinen	50	55	60
	40 L_{night}	45 L_{night}	50 L_{night}

Uit de tabel met normen blijkt dat er verschillen zijn tussen de geluidbronsoorten en dat er per geluidbronsoort ook verschillen zijn tussen het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen en wijziging van de geluidbronsoort.

De verschillen tussen geluidbronsoorten hebben twee redenen. In de eerste plaats is er een zeker verschil in effecten op de mens. Ook wordt geluid door verkeer op relatief drukke doorgaande wegen met het karakter van een autoweg of autosnelweg vaker als hinderlijker ervaren dan geluid door verkeer op lokale wegen. Onder andere daarom zijn de normen voor rijkswegen en provinciale wegen strenger dan die voor gemeentewegen. In de tweede plaats speelt de haalbaarheid van maatregelen die het geluid verlagen een rol. Bij spoorwegen, autowegen, autosnelwegen en wegen die voldoende vrij liggen van de bebouwde omgeving, is de afstand tussen bron en gebouw vaak groter en zijn geluidschermen en geluidwallen maatregelen die vaak goed toepasbaar zijn om het geluid te verlagen. Voor de meeste gemeentewegen zijn dergelijke maatregelen in de praktijk niet toepasbaar. Dat komt door de grote verwevenheid van deze netwerken met de fysieke leefomgeving van mensen. Een geluidscherm langs een straat in een dorp is praktisch niet te realiseren. Daarom is de grenswaarde voor het geluid op de gevel voor gemeentewegen hoger dan die voor andere wegen. Een lagere grenswaarde voor het geluid op de gevel zou vooral binnen de bebouwde kom ernstige belemmering van gewenste ontwikkelingen opleveren doordat afschermende maatregelen om het geluid te verlagen veelal niet toepasbaar zijn.

De verschillen in de grenswaarde voor het geluid op de gevel voor enerzijds het toelaten van woningen en anderzijds het wijzigen van de geluidbronsoort zorgen voor voldoende geluidruimte voor ontwikkelingen van de betreffende geluidbronsoort. Het gaat dan om ruimte voor de mobiliteit op

verbindingen die van nationaal of regionaal belang (rijkswegen en provinciale wegen) zijn, en ook om voldoende geluidruimte voor de industrie op grote industrieterreinen. Voor rijkswegen, provinciale wegen en industrieterreinen is de grenswaarde voor het geluid op de gevel voor het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen 5 dB lager dan de grenswaarde voor het geluid op de gevel die voor uitbreiding van de bron geldt. Het doel hiervan is dat de gemeente met de toelating van een geluidgevoelig bouwwerk een geluidbronsoort (waar een ander bevoegd gezag over gaat) niet "op slot kan zetten". De grenswaarde voor het geluid op de gevel is immers de begrenzing van de normale afwegingsruimte van het bevoegd gezag. De 5 dB lagere grenswaarde voor het geluid op de gevel voor de toelating van nieuwe geluidgevoelige gebouwen zorgt ervoor dat het bevoegd gezag van de bron in die situaties in elk geval binnen de normale afwegingsruimte, nog 5 dB ruimte heeft om ontwikkelingen aan de bron mogelijk te maken. Een gemeente kan bijvoorbeeld op grond van een bestuurlijke afweging woningen toestaan op een locatie waar het geluid van een rijksweg 10 dB hoger dan de standaardwaarde is. De betreffende woningen ondervinden dan dus een geluidbelasting van 60 dB. Het bevoegd gezag van de rijksweg kan binnen de normale afwegingsruimte deze geluidbelasting met 5 dB tot 65 dB laten toenemen. Daarbij gelden uiteraard wel voorwaarden over het afwegen van geluidbeperkende maatregelen en het treffen van geluidwerende maatregelen.

Bij het toetsen aan geluidnormen wordt het geluid bepaald volgens regels opgenomen in een ministeriële regeling. Het akoestisch onderzoek is arbeidsintensief en vereist specifieke expertise, informatie (data) en middelen zoals specialistische programmatuur en rekencapaciteit op computers. De centrale voorziening geluidgegevens (zie hoofdstuk 11 van deze nota van toelichting) is gericht op het verminderen van lasten van het akoestisch onderzoek voor bedrijven, overheden en burgers. Daarom bevat deze centrale voorziening in elk geval voor elke geluidbronsoort na vaststelling van de geluidproductieplafonds of basisgeluidemissie een zogenoemd geluidaandachtsgebied. Buiten dat gebied wordt de standaardwaarde als gevolg van die geluidbronsoort niet overschreden. De toepassing van de geluidregels van dit besluit is dan ook beperkt tot het geluidaandachtsgebied. Zo zijn bijvoorbeeld bij het toelaten van een geluidgevoelig gebouw op een locatie de geluidregels voor een geluidbronsoort alleen van toepassing als die locatie geheel of gedeeltelijk binnen het aandachtsgebied van die geluidbronsoort ligt. Daarbuiten hoeft dus bij uitvoering van de regels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving geen rekening gehouden te worden met geluid van die geluidbronsoort.

In deze paragraaf is beschreven welke geluidbronsoorten zijn gereguleerd, welke normen hiervoor gelden en wat de beleidsmatige afwegingsruimte is waarbinnen een bevoegd gezag een hogere geluidbelasting dan de standaardwaarde kan toestaan. Voor het doorgronden van de werking van het systeem is het van groot belang wanneer toetsing aan de normen verplicht is en op welke wijze het bevoegd gezag kan omgaan met haar afwegingsruimte. Dit wordt in de volgende hoofdstukken beschreven bij de zogenoemde systeembeschrijvingen.

3.4 Het normenhuis: de grenswaarden voor geluid in geluidgevoelige ruimten

De nieuwe geluidregels omvatten een normenkader als handvat voor de beoordeling van het aspect ‘geluid’ binnen een integrale bestuurlijke afweging, bijvoorbeeld in het kader van een omgevingsplan. Onderdeel van dat normenkader is een na te leven grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten van bestaande geluidgevoelige gebouwen, in de praktijk veelal aangeduid als de binnenwaarde. Deze binnenwaarde garandeert dat mensen in hun woning worden behoed tegen te hoge geluidniveaus. De binnenwaarde vormt het sluitstuk van dit besluit. Van de binnenwaarde mag niet worden afgeweken.

Voldoen aan de binnenwaarde is verplicht als wordt besloten om bij wijziging van een bron het geluid op een bestaand geluidgevoelig gebouw toe te laten nemen boven die standaardwaarde. De eisen aan het geluid in geluidgevoelige ruimten zijn voor die gevallen een extra waarborg om ervoor te zorgen dat bewoners ook bij hogere geluidniveaus buiten de woning, onder acceptabele omstandigheden ín hun woning kunnen leven en slapen. Deze werkwijze is vergelijkbaar met die onder de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, maar het aantal normen en regels is sterk gestroomlijnd en verminderd.

Voor de meeste bestaande geluidgevoelige gebouwen geldt een grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten van 36 dB. Bij overschrijding van die 36 dB (dus een binnenniveau van 37 dB of hoger) moeten geluidwerende maatregelen worden getroffen om te voldoen aan de binnenwaarde verminderd met 3 dB. Anders gezegd: bij overschrijding van de binnenwaarde zal ten minste 4 dB aan geluidwerende maatregelen moeten worden getroffen. Hoe groter de overschrijding, hoe beter de geluidwering van de maatregelen. Daarmee wordt het binnenniveau weer in overeenstemming gebracht met de situatie bij nieuwbouw van het betreffende geluidgevoelige gebouw. De wettelijke

grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten ligt dus 3 dB hoger dan de waarde die bij het treffen van geluidwerende maatregelen moet worden bereikt. Hierdoor wordt voorkomen dat gevels moeten worden aangepast voor alleen een geringe verbetering van de geluidwering en wordt er ook voor gezorgd dat, ook in situaties waarin de grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten hoger is dan nu, het beschermingsniveau ten opzichte van de Wet geluidhinder niet afneemt.

Bij overschrijding van de grenswaarden voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten hoeven niet in alle gevallen daadwerkelijk geluidwerende maatregelen getroffen te worden. Dat is niet nodig als het geluid door de weg, spoorweg of het industrieterrein waarvoor een besluit wordt genomen, niet in betekenende mate bijdraagt aan het gezamenlijke geluid als gevolg van meerdere geluidbronnen. Dan wordt de overschrijding blijkbaar vooral veroorzaakt door een andere geluidbron. De grens is daarbij gelegd op 25% (ofwel 6 dB). Geluidwerende maatregelen hoeven ook niet (helemaal) te worden getroffen als daartegen zwaarwegende bezwaren van bouwkundige aard bestaan en wel maatregelen worden getroffen om de geluidwering zoveel mogelijk te verbeteren. Het begrip 'bouwkundige aard' omvat allereerst bouwtechnische aspecten, bijvoorbeeld als een gebouw in een dusdanig slechte technische staat verkeert dat het treffen van maatregelen een disproportionele ingreep vergt. Daarnaast omvat het begrip 'bouwkundige aard' mede de monumentale waarden van een gebouw. Een zwaarwegend bezwaar van bouwkundige aard kan dus ook gelegen zijn in het belang van het behoud van cultureel erfgoed. Ook bij monumenten kunnen geluidwerende maatregelen soms onevenredig ingrijpend zijn of zelfs onmogelijk met het oog op het behoud van de monumentale waarden. En tot slot mag de eigenaar van een woning ervoor kiezen niet mee te werken aan het uitvoeren van de benodigde geluidwerende maatregelen.

Binnenwaarde van 41 dB

In een aantal gevallen geldt voor nieuwe of bestaande gebouwen een grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten van 41 dB.

De verhoogde binnenwaarde geldt op de eerste plaats voor alle woningen waarvoor de bouwvergunning is verleend voor 1 januari 1982 en het geluid wordt veroorzaakt door een rijksweg of hoofdspoorweg die in gebruik genomen is voordat de geluidregels uit de Wet geluidhinder van kracht waren. Dit is gelijk aan de huidige norm uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer en is in lijn met de keuze om in de Omgevingswet hoofdstuk 11 beleidsneutraal over te nemen. Als het geluid als gevolg van het wijzigen van het voor de rijksweg of hoofdspoorweg geldende geluidproductieplafond toeneemt, en de grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten van 41 dB wordt overschreden, moeten de geluidwerende maatregelen worden uitgelegd op een grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten van 41–3 = 38 dB.

De grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten van 41 dB geldt ook voor woningen die in aanmerking komen of zijn gekomen voor sanering vanwege het geluid door wegen of spoorwegen en waarvoor de bouwvergunning is afgegeven voor 1 januari 1982. Dit is in lijn met de huidige regels van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer en de Wet geluidhinder.

Tot slot geldt de grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten van 41 dB ook voor woningen die ten tijde van de vaststelling van de geluidzone rond een industrieterrein op grond van de Wet geluidhinder zijn aangemerkt als saneringswoning. Voor die saneringswoningen (en andere geluidgevoelige bouwwerken en terreinen) was de binnengrenswaarde 40 dB(A) etmaalwaarde.

Binnenwaarde bij functiewijziging

De grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten van 41 dB geldt ook voor geluidgevoelige gebouwen die door functiewijziging ('transformatie') zijn gerealiseerd in bestaande bouwwerken. Ook voor transformatiewoningen geldt dat bij overschrijding van de grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten van 41 dB, maatregelen worden getroffen om te voldoen aan een 3 dB lagere grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten, i.c. 38 dB.

Vaak is de gevel van een bestaand gebouw nog van voldoende kwaliteit en hoeft deze niet te worden vervangen. Daarom geldt bij transformatie, conform de hoofdregel van het Besluit bouwwerken leefomgeving, het rechtens verkregen niveau, maar met een binnenwaarde van ten hoogste 38 dB. Deze geluideisen bij transformatie voorkomen dat de gevel alleen omwille van het geluid vervangen moet worden. Als die 'transformatie' eenmaal gebeurd is, geldt op grond van dit Aanvullingsbesluit geluid een binnenwaarde van 41 dB als nabij die bestaande transformatiewoningen een geluidbronsoort wordt gewijzigd. Net als voor andere geluidgevoelige gebouwen geldt ook voor transformatiewoningen vervolgens dat bij overschrijding van de binnenwaarde de geluidwerende maatregelen zodanig moeten worden gedimensioneerd dat het geluid tot 41-3= 38 dB wordt teruggebracht.

Als de gevel geheel wordt of moet worden vervangen, spreekt het voor zich dat de geluidwering wel direct kan worden verbeterd. De initiatiefnemer moet dan de geluidwering dimensioneren op een grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten van 33 dB. Ook dit wordt, door middel van dit besluit, vastgelegd in het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Verhouding met het Besluit bouwwerken leefomgeving

In de Wet geluidhinder was de binnenwaarde voor bestaande woningen (en andere geluidgevoelige gebouwen) een eis aan het binnenniveau in bepaalde aangewezen ruimten (woonkamer, slaapkamer, keuken). Het resultaat van de toetsing was daarmee afhankelijk van de feitelijke indeling van de woning. Voor nieuwe woningen werden de eisen echter in het Bouwbesluit gesteld in de vorm van eisen aan de karakteristieke geluidwering c.q. het karakteristieke binnenniveau, dat niet afhankelijk is van de indeling van een woning (vrije indeelbaarheid). In het Aanvullingsbesluit is dat verschil nu weggenomen. Alle genoemde grenswaarden voor het geluid in geluidgevoelige ruimten zijn karakteristiek. Bij het toetsen worden voortaan in alle gevallen de meet- en rekenvoorschriften van het Besluit bouwwerken leefomgeving toegepast waardoor eisen worden gesteld aan de karakteristieke geluidwering van de uitwendige scheidingsconstructie.

In dit Aanvullingsbesluit worden alleen eisen gesteld aan het geluid in c.q. de geluidwering van bestaande gebouwen. De binnenwaarde wordt getoetst als het geluid op een geluidgevoelig gebouw toeneemt omdat een geluidbronsoort meer geluid mag veroorzaken. De bouwkundig eisen aan nieuwe gebouwen zijn opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. In het Besluit bouwwerken leefomgeving worden eisen gesteld aan de geluidwering van een nieuw gebouw. Nieuwe woningen moeten bijvoorbeeld voldoen aan een binnenwaarde van 33 dB in verblijfsruimten.

Bij het bepalen van de benodigde geluidwering moet worden uitgegaan van de geluidbelasting door alle relevante geluidbronsoorten en geluidbronnen gezamenlijk, dus bij elkaar opgeteld. Die gezamenlijke geluidbelasting wordt bepaald bij het nemen van het besluit (omgevingsplan, omgevingsvergunning) waarmee het nieuwe geluidgevoelige gebouw wordt toegelaten. Omdat er enige tijd kan verstrijken tussen het toelaten van een geluidgevoelig gebouw in het omgevingsplan en het verlenen van de omgevingsvergunning voor het bouwen, biedt het Besluit bouwwerken leefomgeving de mogelijkheid om het gezamenlijke geluid opnieuw te bepalen.

Na vaststelling van het omgevingsplan (of verlening van de omgevingsvergunning) is de betreffende woning toegelaten en gelden verder de geluidregels voor een bestaande woning. Zoals hiervoor al is toegelicht geldt voor bestaande woningen een binnenwaarde van 36 dB. Als die waarde wordt overschreden moeten geluidwerende maatregelen worden getroffen om het geluid te verminderen tot 33 dB.

3.5 Regulering van het brongeluid met geluidproductieplafonds

Korte schets van het huidige systeem van geluidproductieplafonds

Met de invoering van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer in 2012 zijn de geluidproductieplafonds geïntroduceerd in de Nederlandse regelgeving voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. Dit destijds nieuwe instrument is ingevoerd om de onbeheerste groei van geluid door toename van verkeer te stoppen. De regels uit de Wet geluidhinder voorzagen hier onvoldoende in. Het primaire doel was dan ook de beheersing van de geluidbelasting door verkeer op wegen en spoorwegen op een eenvoudige en efficiënte wijze. Naast een betere bescherming van omwonenden werd ook beoogd dat het systeem van geluidproductieplafonds duidelijkheid geeft aan omwonenden en aan de beheerders van de geluidbronnen. Er kunnen eenvoudig wijzigingen aan de infrastructuur worden doorgevoerd, zolang daarbij binnen de grenzen van de geldende geluidproductieplafonds wordt gebleven.

De werking van geluidproductieplafonds, zoals vastgelegd in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, houdt – in grote lijnen – in dat er aan weerszijden van de betrokken wegen en spoorwegen een keten van referentiepunten ligt waarop een maximaal geluidniveau is vastgelegd. Dit maximale geluidniveau is een geluidproductieplafond. Dit geluidproductieplafond legt de bovengrens vast voor de geluidproductie van een weg of spoorweg en mag niet overschreden worden. Doordat de geluidproductie wordt vastgelegd, wordt er indirect ook een grens gesteld aan het geluid op de geluidgevoelige gebouwen die zich in het geluidaandachtsgebied van de weg of spoorweg bevinden.

Het bevoegd gezag van de geluidbronsoort kan geluidproductieplafonds wijzigen of nieuwe vaststellen. Dit kan echter alleen na het doorlopen van een met waarborgen omklede procedure. Onderdeel daarvan is een onderzoek waarbij effecten voor geluidgevoelige gebouwen binnen het aandachtsgebied worden beoordeeld door het bevoegd gezag. Bij toename van geluidbelastingen

boven de standaardwaarde zullen geluidbeperkende maatregelen moeten worden afgewogen. De beheerder kan ontwikkelingen aan de bron doorvoeren mits de geluidproductieplafonds niet worden overschreden. De geluidproductieplafonds bieden op deze wijze de omgeving bescherming tegen een toename van geluid boven het niveau dat met vaststelling van de geluidproductieplafonds is beoogd. Tegelijk bieden de geluidproductieplafonds een helder uitgangspunt voor ontwikkelingen in de omgeving zoals plannen voor de bouw van nieuwe geluidgevoelige gebouwen. De geluidproductieplafonds liggen vast in een openbaar geluidregister met de zogenoemde brongegevens waarop zij zijn gebaseerd. Met dit geluidregister kan eenieder inzicht krijgen in de waarde van de geluidproductieplafonds. Met de brongegevens kan op elke locatie in de omgeving van de geluidbronsoort het geluid dat optreedt bij volledig benutting van de geluidproductieplafonds bepaald worden. Op deze wijze wordt bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening gehouden met geldende geluidproductieplafonds.

De referentiepunten voor rijkswegen en hoofdspoorwegen liggen in het systeem van de Wet milieubeheer op ongeveer 50 meter afstand van de weg of spoorweg en op 100 meter afstand van elkaar. De referentiepunten vormen op deze wijze een keten waarop de geluidproductie van de bron beheerst wordt. De geluidproductie wordt bepaald door berekening volgens een in een technische regeling opgenomen rekenvoorschrift.

De geluidproductieplafonds zijn onlosmakelijk gekoppeld aan een zogenoemde set brongegevens. Dit zijn de gegevens van de geluidbronsoort die ten grondslag liggen aan de geluidproductieplafonds. De brongegevens bevatten de geografische kenmerken van de geluidbronsoort, relevante akoestische kenmerken van de geluidbronsoort, voor de geluidbronsoort bedoelde afschermende objecten en de referentiepunten. De relevante akoestische kenmerken van een geluidbronsoort betreffen onder andere verkeersintensiteiten per voertuigsoort en etmaalperiode, rijsnelheden, soort wegdek of spoorconstructie en de sterkte van bedrijfsduur van bronnen op industrieterreinen. De geluidproductieplafonds en bijbehorende brongegevens liggen vast in een openbaar geluidregister.

De systematiek met geluidproductieplafonds voorziet ook in een monitoringsplicht. Dit instrument is nodig om zichtbaar te maken waar een overschrijding dreigt. Elk jaar zendt de beheerder een verslag over de naleving van geluidproductieplafonds naar het bevoegd gezag. Het verslag bevat in elk geval een vergelijking van de werkelijke geluidproductie in het voorgaande kalenderjaar met de op 31 december van dat jaar geldende geluidproductieplafonds. In het verslag geeft de beheerder ook aan welke stappen gezet worden om overschrijding van geluidproductieplafonds te voorkomen. Het bevoegd gezag publiceert dit verslag, vergezeld van haar bevindingen.

De geluidproductieplafonds in het Besluit kwaliteit leefomgeving

Het systeem van reguleren van geluid met geluidproductieplafonds is ontworpen voor geluidbronsoorten die ruimtelijk gezien duidelijk gescheiden zijn van de woonomgeving. De geluidproductieplafonds zorgen ook voor een duidelijke scheiding in bevoegdheden tussen het bevoegd gezag voor ontwikkeling van de bron en het bevoegd gezag voor ontwikkelingen in de omgeving. De volgende geluidbronsoorten worden gereguleerd met het systeem van geluidproductieplafonds:

- rijkswegen;
- hoofdspoorwegen;
- provinciale wegen;
- industrieterreinen; en
- lokale spoorwegen die door de provincie bij omgevingsverordening zijn aangewezen.

Bij rijkswegen, hoofdspoorwegen, provinciale wegen en lokale spoorwegen is het bevoegd gezag voor de bron een ander bestuursorgaan dan het bevoegd gezag voor ontwikkelingen in de omgeving van de bron. Bij industrieterreinen is dat vaak anders en is de gemeente het bevoegd gezag dat zowel de geluidproductieplafonds vaststelt als besluit over ontwikkelingen in de omgeving van het industrieterrein.

Met dit besluit worden de geluidproductieplafonds ook geïntroduceerd voor provinciale wegen en spoorwegen en industrieterrein. Doel daarvan is om ook voor deze wegen en spoorwegen alsmede voor industrieterreinen te komen tot een effectiever en transparanter systeem voor de beheersing van het geluid afkomstig van die geluidbronsoorten.

Bij de inpassing van de geluidregels in het stelsel van de Omgevingswet is ervoor gekozen de geluidproductieplafonds vorm te geven als omgevingswaarden. In het stelsel van de Omgevingswet zijn omgevingswaarden normen die voor de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan de gewenste staat of kwaliteit of de toelaatbare belasting door activiteiten vastleggen in meetbare of

berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen. De Omgevingswet zelf verbindt twee gevolgen aan de vaststelling van een omgevingswaarde: de omgevingswaarde moet worden gemonitord en bij overschrijding of dreigende overschrijding moet een programma worden vastgesteld dat erop is gericht om de omgevingswaarde (weer) te halen. Omgevingswaarden worden bij algemene maatregel van bestuur, omgevingsverordening of omgevingsplan vastgesteld.

Gelet op de functionaliteiten van het geluidproductieplafond is er in de Aanvullingswet voor gekozen om de omgevingswaarde voor wat betreft de regulering van geluid enigszins anders in te richten dan de omgevingswaarden die verder in het stelsel van de Omgevingswet zijn vastgelegd.[13] Daarvoor wordt in de eerste plaats geregeld dat provinciale staten en de Minister van Infrastructuur en Waterstaat geluidproductieplafonds als omgevingswaarden bij besluit kunnen vaststellen, in plaats van bij omgevingsverordening of algemene maatregel van bestuur. Daarmee samenhangend wordt artikel 2.10 van de Omgevingswet zodanig gewijzigd dat de aard van de verplichting die uit de omgevingswaarde voortvloeit en de termijn waarbinnen aan de plicht moet worden voldaan bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald in plaats van bij de vaststelling van de omgevingswaarde zelf. Deze wijziging zorgt ervoor dat het Rijk generieke regels kan stellen over de werking van geluidproductieplafonds.

Tot slot wordt de plicht om een programma vast te stellen bij (dreigende) overschrijding van een omgevingswaarde genuanceerd. Bij algemene maatregel van bestuur of omgevingsverordening kan worden bepaald dat in plaats van de programmaplicht een plicht geldt tot het treffen van maatregelen, gericht op het voldoen aan die omgevingswaarde. Dit zal de hoofdregel zijn bij geluidproductieplafonds voor infrastructuur, wat een beleidsneutrale voortzetting is van de wijze waarop onder hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer (dreigende) overschrijdingen van geluidproductieplafonds worden aangepakt.

Zoals hierboven al is toegelicht, geeft het systeem van geluidproductieplafonds duidelijkheid aan omwonenden en aan de beheerders van de geluidbronnen. Er kunnen eenvoudig wijzigingen aan de infrastructuur worden doorgevoerd, zolang daarbij binnen de grenzen van de geldende geluidproductieplafonds wordt gebleven. Voor provinciale (spoor)wegen en industrieterreinen is dit systeem daarom ook goed toepasbaar.

Voor de gemeente biedt het plafond de zekerheid van een bovengrens voor de geluidproductie waar zij rekening mee kan houden bij woningbouwplannen en haar lokale geluidbeleid. Bij aanleg van een nieuwe weg of spoorweg wordt in het kader van het projectbesluit op dezelfde wijze als nu akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de te verwachten geluidbelastingen en mogelijke maatregelen. Op basis van die informatie wordt gekozen voor de gewenste toekomstige situatie. Die situatie wordt vervolgens vastgelegd in geluidproductieplafonds. Deze plafonds garanderen dat geluidbelastingen niet onbeheerst kunnen groeien tot hogere waarden dan de waarden die beoogd zijn bij het projectbesluit.

Het bestuursorgaan dat de geluidproductieplafonds voor provinciale wegen zal vaststellen, is provinciale staten. Artikel 2.13a, tweede lid, van de Omgevingswet maakt delegatie hiervan aan gedeputeerde staten mogelijk. Geluidproductieplafonds voor industrieterreinen worden door de gemeenteraad vastgesteld als onderdeel van het omgevingsplan. In lijn met de wijze van besluitvorming over omgevingsplannen kan de gemeenteraad deze bevoegdheid delegeren aan het college van burgemeester en wethouders. Als uitzondering op de hoofdregel biedt artikel 2.12a van de Omgevingswet de mogelijkheid aan de gemeenteraad om provinciale staten te verzoeken de geluidproductieplafonds voor een industrieterrein vast te stellen. Een en ander is in overeenstemming met de taaktoedeling in de artikelen 2.16 tot en met 2.19 van de Omgevingswet.

In tegenstelling tot hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer is er in dit besluit voor gekozen om de ligging van de referentiepunten in instructieregels vast te leggen. Hierbij is de gedachte van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer gevolgd. In bijlage 2 van de memorie van toelichting bij het voorstel tot wijziging van de Wet milieubeheer in verband met de invoering van geluidproductieplafonds en de overheveling van hoofdstuk IX van de Wet geluidhinder naar de Wet milieubeheer (modernisering instrumentarium geluidbeleid, geluidproductieplafonds)[14] werd al gekozen voor een systeem waarbij de referentiepunten op circa 50 meter afstand van het buitenste spoor c.q. de buitenste rijstrook kwamen te liggen met een onderlinge afstand van ongeveer 100 meter. Met deze afstand van 100 meter wordt bewerkstelligd dat ook geluidgevoelige gebouwen die bijvoorbeeld net tussen twee referentiepunten in liggen in de praktijk goed beschermd worden.

[13] Kamerstukken II 2018/19, 35054, nr. 3, blz. 14-16.
[14] Kamerstukken II 2009/10, 32252, nr. 3.

Functie van de geluidruimte onder de geluidproductieplafonds

Een belangrijk aspect van het reguleren van geluid met geluidproductieplafonds is de zogenoemde geluidruimte. Dat is de nog beschikbare (vrije) ruimte onder het geluidproductieplafond. Het bevoegd gezag moet ervoor zorgen dat voldoende geluidruimte beschikbaar is zodat een (geringe) toename van de geluidproductie niet direct leidt tot overschrijding van een geluidproductieplafond. Dat betekent dat bij het vaststellen van een geluidproductieplafond rekening moet worden gehouden met de toekomstige geluidproductie van de weg, spoorweg of het industrieterrein.

Bij het rekening houden met toekomstige ontwikkelingen kan het gaan om heteronome ontwikkelingen zoals het verlenen van omgevingsvergunningen aan nieuwe bedrijven op een industrieterrein, of een verkeersmaatregel die tot meer verkeer leidt. Bij elk besluit dat wordt genomen na het vaststellen van een geluidproductieplafond en wat gevolgen heeft voor de geluidproductie, moet rekening worden gehouden met de gevolgen voor de geluidruimte. Maar het kan ook gaan om autonome ontwikkelingen zoals het effect van economische groei. Dat laatste is met name van belang bij wegen, waar een autonome toename van het verkeer leidt tot meer geluidproductie die in de geluidruimte moet kunnen worden opgevangen.

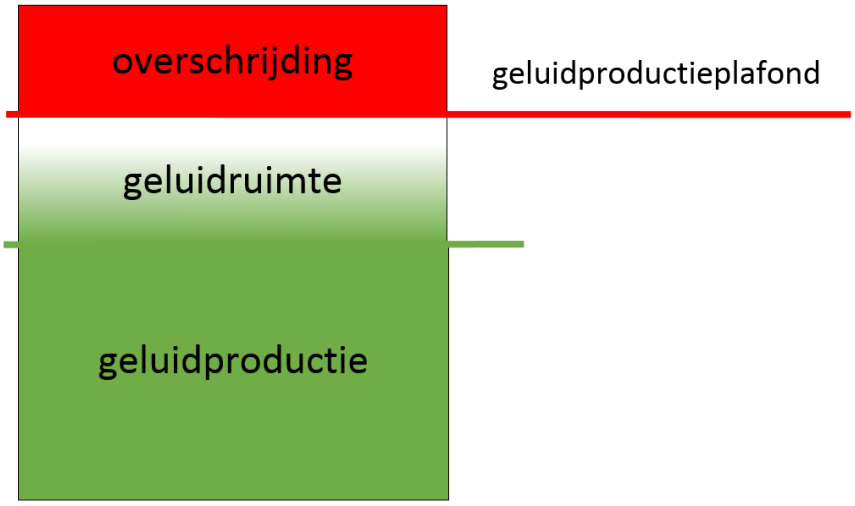

De waarde van het geluidproductieplafond in relatie tot de geluidproductie bepaalt hoeveel geluidruimte beschikbaar is. Meer geluidruimte geeft meer flexibiliteit aan een bronsoort, maar betekent ook dat bij de vaststelling van het geluidproductieplafond meer maatregelen getroffen moeten worden om (zoveel mogelijk) te voldoen aan de geluidnormen. Het vaststellen van een wat hogere plafondwaarde ten behoeve van de geluidruimte kan ook betekenen dat bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen meer maatregelen getroffen moeten worden. Te weinig geluidruimte creëren of behouden heeft tot gevolg dat ontwikkelingen bij de bron die meer geluidproductie geven dan voorzien, al snel leiden tot overschrijding van een geluidproductieplafond met alle gevolgen van dien.

In dit besluit is niet voorgeschreven hoeveel geluidruimte moet worden aangehouden. Bij industrieterreinen en spoorwegen hebben de betrokken bestuursorganen ook instrumenten om binnen de vastgestelde geluidproductieplafonds het geluid van de bron te reguleren. Bij wegverkeer kan echter ook sprake zijn van autonome groei die in de geluidruimte moet kunnen worden geaccommodeerd.

Naleving

Geluidproductieplafonds voor wegen, spoorwegen en industrieterreinen worden vastgesteld als omgevingswaarde. In dit besluit is bepaald dat voor geluidproductieplafonds een resultaatsverplichting geldt, als bedoeld in artikel 2.10 van de wet. Dit komt overeen met de ‘zorgdragen voor de naleving van de geluidproductieplafonds’ zoals deze gold volgens artikel 11.20 van de Wet milieubeheer. De strekking van deze zorgplicht was om ‘na te leven’. Naleven is het voldoen aan een norm, en niet-naleven is reden om over te gaan tot handhavend optreden van een toezichthoudend orgaan. In hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer werd uitdrukkelijk benoemd dat de geluidproductieplafonds de geluidproductie aangeven die een weg of spoorweg maximaal mag voortbrengen op aan weerszijden van de weg of spoorweg gelegen punten (referentiepunten), en dat deze geluidproductieplafonds – behoudens verhoging of verlaging – permanent moesten worden nageleefd. Door de

geluidproductieplafonds nu te benoemen als resultaatsverplichting ontstaat er voor de beheerder van de betreffende (spoor)weg geen zwaarder regime.

Het Aanvullingsbesluit voorziet niet in een afwijkmogelijkheid, wel kan worden besloten dat voor een bepaalde tijd niet wordt voldaan aan de resultaatsverplichting. Hiertoe kan artikel 3.44, tweede lid, worden toegepast. Deze mogelijkheid is ontleend aan hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, waar de mogelijkheid tot het verlenen van een ontheffing van de verplichting tot naleving van de geluidproductieplafonds was geregeld in artikel 11.24. De mogelijkheid om tijdelijk niet te voldoen aan een geluidproductieplafond is nodig omdat voor geluidproductieplafonds een resultaatsverplichting geldt. Als een inspanningsverplichting zou gelden, dan was dit instrument overbodig, dan zou het voldoende zijn om de overschrijdingen te rapporteren en toe te lichten in het nalevingsverslag. Ook hieruit blijkt dat voor de geluidproductieplafonds ook onder de Wet milieubeheer al een resultaatsverplichting gold.

Toezicht en handhaving

De plafondsystematiek is zo ingericht dat het voldoen aan de geluidproductieplafonds zoveel mogelijk uit het systeem voortvloeit. Toezicht en handhaving zijn daarop aanvullend. Uitgangspunt is dat in het kader van de stelselherziening geen ingrijpende vernieuwing van het handhavingsinstrumentarium nodig is. Dit geldt voor de provinciale infrastructuur en voor industrieterreinen evenzeer als nu al voor de rijksinfrastructuur. Het periodieke verslag van de beheerder vormt hierin een centraal en functioneel instrument, omdat dit verslag inzicht biedt in de actuele situatie (naleving of (dreigende) overschrijding van de geluidproductieplafonds). Zo nodig dienen tijdig maatregelen te worden genomen om overschrijdingen van de plafonds te voorkomen.

3.6 Regulering van het brongeluid met basisgeluidemissie

De in 2006 in gang gezette modernisering van het geluidbeleid heeft een betere beheersing van geluid tot doel. Dat heeft in 2012 geleid tot invoering van geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. Met de Omgevingswet zal ook voor andere geluidbronnen de beheersing van geluid moeten verbeteren. Dit geldt ook voor gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen omdat onder de regels van de Wet geluidhinder groei van geluid door toename van verkeer onvoldoende beheerst werd. In veel gevallen kon het geluid op gevels van woningen en andere geluidgevoelige gebouwen zonder enige regulering toenemen tot waarden die schade aan de gezondheid veroorzaken. De voormalige Wet geluidhinder bood namelijk te beperkte mogelijkheden om toename van geluidbelasting door autonome groei van het verkeer te reduceren. Alleen op het moment waarop een weg of spoorweg fysiek werd gewijzigd, werd het geluid gereguleerd. In 2012 is deze onvolkomenheid voor rijkswegen en hoofdspoorwegen opgelost door de invoering van geluidproductieplafonds. Het doel van de nieuwe regels voor gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen[15] is om ook voor die (spoor)wegen aan de onbeheerste groei van het geluid een einde te maken en woningen en andere geluidgevoelige gebouwen beter te beschermen tegen geluidhinder.

Voor de beheersing van het geluid door verkeer op gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen wordt een andere systematiek ingevoerd dan de geluidproductieplafonds. De redenen daarvoor zijn de grote omvang van het netwerk, de grote diversiteit aan (spoor)wegen en het fijnmazige en veelal met de omgeving vervlochten karakter van het netwerk van met name gemeentewegen. Voor waterschapswegen geldt dat het overgrote deel daarvan een zeer lage verkeersintensiteit kent. Een systematiek met geluidproductieplafonds voor het hele netwerk van deze (spoor)wegen zou daardoor leiden tot hoge en onnodige uitvoeringslasten. Voor gemeentewegen en lokale spoorwegen geldt bovendien dat de gemeente het bevoegd gezag is voor zowel ontwikkelingen in de omgeving als voor ontwikkeling van de infrastructuur. De met geluidproductieplafonds gerealiseerde scheiding in taken en verantwoordelijkheden voor wat betreft infrastructuur en omgeving, heeft in het geval van gemeentewegen en lokale spoorwegen geen meerwaarde. De gedeelde verantwoordelijkheid voor zowel de omgeving als de infrastructuur biedt gemeenten bovendien meer afwegingsruimte dan de systematiek met geluidproductieplafonds. Voor

[15] Het betreft hier de lokale spoorwegen die liggen in de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen en de lokale spoorwegen buiten die gebieden die door de provincie niet op grond van artikel 2.13a, eerste lid, van de Omgevingswet bij omgevingsverordening zijn aangewezen. Voor de lokale spoorwegen die buiten die gebieden liggen en die wel zijn aangewezen in de omgevingsverordening, stellen provinciale staten op grond van artikel 2.13a, eerste lid, van de Omgevingswet geluidproductieplafonds als omgevingswaarden vast.

waterschapswegen ligt dit anders, daarop wordt in hoofdstuk 7 van deze nota van toelichting nader ingegaan.

De taak om het geluid van gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen te beheersen wordt in het Besluit kwaliteit leefomgeving uitgewerkt in twee te onderscheiden typen instructieregels: instructieregels met een preventieve werking en instructieregels met een correctieve werking.

De preventieve instructieregels worden toegepast bij besluitvorming over grote gebiedsontwikkelingen of over infrastructuur. Het gaat dan bijvoorbeeld om aanleg van of grote wijzigingen in infrastructuur of de bouw van woningen. Toepassing van deze regels bewerkstelligt voor wat betreft geluid een voldoende kwaliteit van de leefomgeving.

De correctieve instructieregels betreffen in essentie een plicht tot monitoring van het geluid van gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen, met daaraan gekoppeld de plicht om het treffen van geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen te overwegen als uit de monitoring blijkt dat het geluid van die (spoor)wegen in een bepaalde mate is toegenomen. In sommige situaties geldt daarbij een plicht tot het treffen van geluidwerende maatregelen.

De op preventie gerichte instructieregels bewerkstelligen dat bij de voorbereiding van initiatieven die tot grote wijzigingen in de geluidsituatie kunnen leiden, regels voor beheersing van geluid van toepassing zijn. De hier bedoelde initiatieven kunnen betrekking hebben op zowel de infrastructuur, zoals een verbreding van een weg, als op de omgeving, zoals ruimtelijke plannen die leiden tot een significante toename van verkeer op bestaande wegen. Dergelijke op preventie gerichte regels hebben als voordeel dat verplichtingen om het geluid te beperken direct gekoppeld zijn aan het initiatief. Dat geeft rechtsbescherming voor betrokken burgers en goede mogelijkheden om financiering van eventueel benodigde geluidmaatregelen te verbinden aan het initiatief. Belangrijker is echter dat zo wordt geborgd dat het aspect geluid bij de voorbereiding van het initiatief integraal wordt meegewogen. Dat sluit aan bij de doelen van de Omgevingswet en biedt de beste mogelijkheden voor efficiënte oplossingen. Belangrijk is bijvoorbeeld dat in deze fase ook aanpassing van het initiatief nog een realistische mogelijkheid is om negatieve effecten op het gebied van geluid te voorkomen. Gekoppeld aan initiatieven die leiden tot grote wijzigingen in het geluid wordt geluidbeheersing dus vooraf geregeld. Vervolgens wordt de eventuele toename van geluid door andere (kleinere) initiatieven en autonome ontwikkelingen beheerst met de monitoring. Het zwaartepunt van de systematiek ligt echter bij de op preventie gerichte regels. Voorkomen is immers beter dan genezen. En daarnaast is dat het juiste moment voor het bevoegd gezag om in samenhang met het initiatief dat toename van geluid veroorzaakt, en in samenhang met overige aspecten van de leefomgeving, een zorgvuldige afweging en keuze te maken.

Daarnaast zorgen deze regels ervoor dat initiatieven die maar een kleine of geen toename van geluid veroorzaken, zonder toepassing van geluidregels kunnen worden ontplooid. Datzelfde geldt voor autonome ontwikkelingen, zoals een groei van de mobiliteit. De op correctie gerichte regels zorgen ervoor dat de hierdoor optredende toenames van geluid worden beheerst. Dit betreft echter een beheersing achteraf, dus nadat de toename heeft plaatsgevonden. De beheersing achteraf vindt plaats met een vijfjaarlijkse verslaglegging over de resultaten van de monitoring. Bij het formuleren van een reactie op die resultaten heeft het bevoegd gezag veel beleidsvrijheid. Met name de gemeente is zowel verantwoordelijk voor het functioneren van de door de gemeente beheerde infrastructuur als voor initiatieven in de omgeving en de leefkwaliteit in de omgeving. Vanuit die gecombineerde verantwoordelijkheden is een ruime beleidsvrijheid wenselijk.

Het is aan het bevoegd gezag of en hoe hij toename van geluidbelastingen in de omgeving van de door de gemeente beheerde infrastructuur wil beheersen. De instructieregels voor de beheersing van het geluid van gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen die met dit Aanvullingsbesluit worden geïntroduceerd zijn minder strikt dan de regels voor de naleving van geluidproductieplafonds. Er is dan ook voor gekozen om voor deze (spoor)wegen geen omgevingswaarde te introduceren die door monitoring wordt bewaakt, maar een ‘andere parameter’ als bedoeld in artikel 20.1, derde lid, van de Omgevingswet.

De preventieve regels betreffen grotendeels de regels die voorheen vanuit de Wet en het Besluit geluidhinder golden bij een ‘reconstructie van een weg’ of ‘wijziging van een spoorweg’. Deze regels zijn effectiever gemaakt. Zo zijn deze regels niet meer van toepassing op aanpassingen aan de infrastructuur die in het algemeen leiden tot beperkte of geen toename van geluid op bestaande wegen en spoorwegen, zodat de uitvoeringslasten hiervoor lager worden. De op correctie gerichte regels zijn nieuw, maar kunnen in combinatie met de taken die al bestonden vanuit de richtlijn omgevingslawaai worden uitgevoerd, waardoor de extra uitvoeringslasten laag blijven voor in ieder geval de gemeenten in agglomeraties die op grond van die richtlijn al actieplannen moeten opstellen.

De hiervoor beschreven geluidregels worden toegepast bij het vaststellen van een omgevingsplan, het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit of bij monitorings- of daaraan gekoppelde verplichtingen. Bovendien wordt een voorziening getroffen in het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer waardoor bij verkeersbesluiten, zoals verkeersbesluiten die leiden tot het verhogen van de maximale snelheid of een sterke toename van verkeer, ook deze geluidregels worden toegepast.

Samenvattend: preventieve regels zorgen voor beheersing van geluidbelastingen gekoppeld aan wijzigingen van infrastructuur en ruimtelijke plannen die tot een grote toename van geluid leiden. Deze regels pakken toename van geluid door kleine wijzigingen en door autonome groei van mobiliteit niet aan. Daarom zijn er correctieve regels gekoppeld aan een vijfjaarlijkse verslaglegging van monitoring van geluid. Die regels bieden veel beleidsvrijheid zodat het bevoegd gezag de ruimte heeft om op de lokale situatie gerichte passende maatregelen te treffen. Het is primair aan het bevoegd gezag om te bepalen op welke wijze invulling wordt gegeven aan beheersing van toename van geluid op basis van de resultaten van de monitoring.

Het systeem van de basisgeluidemissie wordt verder toegelicht in hoofdstuk 6 van deze nota van toelichting.

3.7 Geluidgevoelige gebouwen en geluidgevoelige ruimten

Met de uitvoering van de regels voor beheersing van geluid van de gedefinieerde geluidbronsoorten geeft het bevoegd gezag uitvoering aan de wettelijke taak tot het beschermen van de gezondheid. Schade aan de gezondheid kan ontstaan door langdurige blootstelling aan het geluid van de betreffende geluidbronsoorten. Daarom is ervoor gekozen om locaties waar mensen langdurig verblijven, maar ook slapen en leren, te beschermen met deze regels. Daarvoor zijn in het Besluit kwaliteit leefomgeving zogenoemde geluidgevoelige gebouwen aangewezen. Een gebouw met een woonfunctie is bijvoorbeeld een geluidgevoelig gebouw. Maar ook een school, ziekenhuis en kinderdagverblijf zijn geluidgevoelig. De standaardwaarde en de grenswaarde voor het geluid op de gevel zijn normen die betrekking hebben op het geluid op de buitenzijde, dus op de gevel, van een gebouw of – als een gebouw nog niet gebouwd is – op de grens van de locatie waar dat gebouwd mag worden.

Daarnaast is er een grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten van een gebouw. Dergelijke ruimten zijn gedefinieerd in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het betreft bijvoorbeeld een woonkamer of een slaapkamer (verblijfsruimten van een woonfunctie), of een leslokaal (verblijfsruimte van een onderwijsfunctie). De regels over naleving van de grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten leiden tot eisen aan de geluidwering van gevels, met uitzondering van woonwagens en woonschepen. De geluidregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving gelden op dit punt voor alle geluidgevoelige gebouwen in het omgevingsplan die daadwerkelijk aanwezig zijn en voor de geluidgevoelige gebouwen waarvoor de omgevingsvergunning voor het bouwen al is verleend. Voor nieuwe geluidgevoelige gebouwen stelt het Besluit bouwwerken leefomgeving eisen aan de te realiseren geluidwering en wordt langs die weg gewaarborgd dat voldaan wordt aan de grenswaarde voor geluid in geluidgevoelige ruimten.

De geluidregels van het Aanvullingsbesluit bieden het bevoegd gezag veel flexibiliteit bij het toestaan van geluidbelastingen boven de standaardwaarde. Hiermee wordt invulling gegeven aan de doelstelling van de Omgevingswet om de decentrale overheid een brede afwegingsruimte te bieden.

Qua terminologie is de aansluiting tussen de geluidregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving en die in het Besluit bouwwerken leefomgeving sterk verbeterd. Voor een uitvoeriger beschrijving hiervan wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij de artikelen 3.20 en 3.21 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals ingevoegd met dit besluit.

3.8 Afwegingsruimte boven de standaardwaarde

Tussen de standaardwaarde en de grenswaarde voor het geluid op de gevel heeft het bevoegd gezag ruimte om op grond van eigen beleid geluidbelastingen als toelaatbaar te beoordelen. De regels stellen hiervoor wel kaders. Bij nieuwe geluidgevoelige gebouwen is een geluidbelasting boven de standaardwaarde alleen toelaatbaar als geluidbeperkende maatregelen om dat te voorkomen stuiten op overwegende bezwaren van financiële, landschappelijke, stedenbouwkundige of verkeerskundige aard. Dat geldt ook het verhogen van de geluidbelasting op bestaande geluidgevoelige gebouwen. Dit betekent dat het bevoegd gezag een motiveringsplicht heeft als zij besluit een geluidbelasting boven

de standaardwaarde toe te laten. De burger heeft rechtsbescherming omdat het gebruik van de beleidsmatige afwegingsruimte steeds gekoppeld is aan een formeel besluit waartegen bezwaar mogelijk is. Het betreft bijvoorbeeld een vaststelling van een omgevingsplan, een projectbesluit, een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond, een verkeersbesluit of een omgevingsvergunning.

Het bevoegd gezag kan bij elk besluit een ad-hoc afweging maken. Het verdient echter de voorkeur dat het bevoegd gezag het voorgenomen handelen vastlegt in beleidsregels zodat initiatieven vergelijkbaar getoetst kunnen worden en voor een initiatiefnemer vooraf duidelijk is hoe de gemeente omgaat met de bestuurlijke afwegingsruimte. Dat draagt bij aan de rechtszekerheid bij het beoordelen van particuliere initiatieven. Een beleidsnota, bijvoorbeeld de omgevingsvisie of het actieplan geluid, kan overigens ook inzicht geven in het beleid van de gemeente met betrekking tot geluid. Veel gemeenten hebben onder de Wet geluidhinder in beleidsregels vastgelegd onder welke voorwaarden zij wil instemmen met het projecteren van nieuwe woningen die een geluidbelasting krijgen die hoger is dan de standaardwaarde. Dat zogenoemde hogere waarden beleid kan materieel worden voortgezet onder de Omgevingswet.

Het doel van de onderhavige regels is het beheersen van geluid met het oog op het beschermen van de gezondheid. Het bevoegd gezag dient daarom alle maatregelen te beoordelen die het geluid kunnen beperken en niet op voorhand al stuiten op de genoemde overwegende bezwaren. Aanleg van een tunnel zal bijvoorbeeld in veel gevallen op voorhand kunnen worden beschouwd als te kostbaar, maar voor geluidschermen of een stiller wegdek zal dat minder vaak het geval zijn. Maar voor bijvoorbeeld een scherm langs een weg binnen de bebouwde kom is de kans groot dat dit stedenbouwkundig niet inpasbaar wordt gevonden. Het gezondheidsaspect kan ook leiden tot afweging van minder gangbare maatregelen naarmate meer kennis beschikbaar komt. Zo is uit onderzoek gebleken dat een geluidluwe zijde van een woning leidt tot vermindering van de schade aan de gezondheid als gevolg van hogere belastingen op andere zijden. Ook aanwezigheid van stille gebieden in de woonomgeving heeft een gunstig effect. Weliswaar wordt met dit soort maatregelen het geluid op de meest belaste gevel van de woning niet verlaagd, maar wel vergroot het de acceptatie van dat hogere geluidniveau. Vooral bij woningbouwplannen zijn vaak meer mogelijkheden dan de "traditionele" geluidbeperkende maatregelen zoals het houden van afstand tot de bron en het plaatsen van geluidschermen.

3.9 Overdracht van wegen en spoorwegen, wijziging systeem van regulering

Bestuursorganen kunnen overeenkomen dat een deel van een geluidbronsoort met geluidproductieplafonds naar een ander bevoegd gezag over gaat. Als bijvoorbeeld het beheer van een rijksweg overgaat naar een provincie, of het beheer van een provinciale weg overgaat naar een gemeente, gaat deze weg over naar een andere geluidbronsoort. In het tweede geval is dat bovendien een geluidbronsoort die niet gereguleerd wordt met geluidproductieplafonds maar met de basisgeluidemissie. Andersom kan natuurlijk een deel van een geluidbronsoort met een basisgeluidemissie overgaan naar een geluidbronsoort met geluidproductieplafonds. Het Aanvullingsbesluit geluid bevat regels die van toepassing zijn als een deel van een geluidbronsoort over gaat naar een andere geluidbronsoort. Die regels voorzien ook in het omzetten van geluidproductieplafonds naar het systeem met regulering met een basisgeluidemissie en andersom. De kern daarvan is dat geldende geluidproductieplafonds worden omgezet in waarden van de basisgeluidemissie en andersom. Op deze wijze blijft de geluidruimte van de bron behouden en blijft de bescherming van geluidgevoelige gebouwen op hetzelfde niveau.

3.10 Contouren van de Aanvullingsregeling geluid

Voor een goed begrip van het nieuwe systeem is het van belang dat het nieuwe stelsel als geheel samenhangend wordt toegelicht. Dat stelsel bestaat naast de Aanvullingswet geluid en het Aanvullingsbesluit geluid, ook uit een Aanvullingsregeling geluid. Daarom zijn in deze paragraaf de eerste contouren geschetst van de Aanvullingsregeling geluid zoals die op dit moment wordt voorzien.

Geluid op geluidgevoelige gebouwen

In de Aanvullingsregeling geluid wordt voorgeschreven welk voorschrift gevolgd moet worden voor het bepalen van het geluid op een geluidgevoelig gebouw. Dat betreft onder meer de meet- en rekenvoorschriften die thans zijn opgenomen in het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012, het reken- en meetvoorschrift van de Wet geluidhinder en de Wet milieubeheer.

De voorschriften worden aangepast op het nieuwe systeem. Dat betreft bijvoorbeeld de aftrek voor het stiller worden van het wegverkeer (artikel 110g Wet geluidhinder) die komt te vervallen. Een andere wijziging is het optellen van het geluid van verschillende wegen tot één maatgevende geluidbelasting. Dit is in lijn met het huidige hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, maar is nieuw voor provinciale wegen en gemeentelijke wegen. Voor lokale spoorwegen worden emissie-kentallen voor nieuwe voertuigcategorieën toegevoegd.

Voor industrieterreinen worden regels toegevoegd voor het bepalen van het jaargemiddelde geluid door een industrieterrein. De Aanvullingsregeling geluid zal daarbij zoveel mogelijk aansluiten op de in bijlage II van de Omgevingsregeling genoemde Handleiding meten en rekenen industrielawaai.

Geluid op referentiepunten

De Aanvullingsregeling geluid zal, net als het huidige Reken- en meetvoorschrift geluid 2012, rekenregels bevatten voor het bepalen van het geluid op referentiepunten. Het huidige Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 kent zulke regels al voor de geluidproductieplafonds van rijkswegen en hoofdspoorwegen en onder de Omgevingswet gaan deze ook gelden voor provinciale wegen en industrieterreinen.

Geluidemissie en de basisgeluidemissie

De Aanvullingsregeling geluid zal regels bevatten voor het bepalen van de basisgeluidemissie en monitoring van de geluidemissie. Ook zal daarbij ingegaan worden op vuistregels voor het maken van schattingen voor wegen met weinig verkeer, de verkeerssnelheid en het wegdektype. Zo zal bijvoorbeeld geregeld worden dat de verkeersnelheid kan worden afgeleid uit de maximumsnelheid en het type weg zodat meting van deze snelheid niet nodig is.

Doelmatigheidscriterium

De Aanvullingsregeling geluid zal voor verschillende geluidbeperkende maatregelen de maatregelpunten definiëren die nodig zijn voor de doelmatigheidsafweging die met toepassing van paragraaf 3.5.4.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving gemaakt wordt voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. Daarbij zullen ook uitvoeringseisen opgenomen kunnen zijn, zoals bijvoorbeeld een minimale lengte voor een specifieke bronmaatregel.

Gezamenlijk geluid en gecumuleerde geluid

In dit besluit is voorgeschreven in welke gevallen het geluid op geluidgevoelige gebouwen moet worden opgeteld tot gezamenlijk geluid of gecumuleerd geluid. In de Aanvullingsregeling geluid wordt voorgeschreven hoe dat optellen moet worden uitgevoerd. Regels voor het bepalen van gecumuleerd geluid zijn al opgenomen in de Omgevingsregeling, maar worden met de Aanvullingsregeling geluid geactualiseerd. Dat geldt in ieder geval voor de weegfactoren voor luchtvaart, die worden aangepast op de dosis-effectrelaties van de Wet luchtvaart.

De buitengrens van geluidaandachtsgebieden

De Aanvullingsregeling geluid zal rekenregels bevatten voor de bepaling van geluidaandachtsgebieden. Voor geluidbronsoorten met geluidproductieplafonds zullen die gebaseerd zijn op de geluidcontour van de standaardwaarde in een lege omgeving zonder afschermende objecten. Voor de overige geluidbronsoorten wordt een eenvoudigere methodiek voorzien die lijkt op de huidige methodiek voor geluidzones.

Aanwijzing van industrieterreinen met zeehavens

Een van de flexibiliteitsbepalingen voor het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen heeft betrekking op het geluid van zeehavengebonden activiteiten op industrieterreinen die noodzakelijkerwijs in de open lucht plaatsvinden. In de Aanvullingsregeling geluid worden die industrieterreinen aangewezen.

Aanleverplicht gegevens geluidregister

In de Aanvullingsregeling geluid zal worden opgenomen dat gegevens die in het geluidregister geregistreerd moeten worden, aangeleverd moeten worden aan de Minister die het geluidregister beheert. De gegevens zullen moeten voldoen aan een informatiemodel. Hiervoor wordt een Centrale voorziening geluidgegevens (Cvgg) ontwikkeld, waarin deze gegevens worden ontsloten. De Cvgg is een informatieproduct dat op termijn aangesloten zou kunnen worden op het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Beperken van onderzoeks- en uitvoeringslasten

De Aanvullingsregeling geluid zal voor specifieke situaties bepalen in welk deel van het geluidaandachtsgebied het geluid op geluidgevoelige gebouwen onderzocht moet worden. Dergelijke situaties zijn bijvoorbeeld het wijzigen van één of meer geluidproductieplafonds. Formeel heeft het rijkswegennet één geluidaandachtsgebied langs het hele net, maar voor een wijziging van het geluidproductieplafond bij de A2 in Amsterdam hoeft bijvoorbeeld niet een geluidgevoelig gebouw langs de A2 in Maastricht betrokken te worden. De Aanvullingsregeling geluid zal bepalen hoe een afbakening van het te onderzoek gebied gemaakt wordt. Dat onderzoeksgebied is een dan gedeelte van het geluidaandachtsgebied van de betreffende geluidbronsoort.

3.11 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet

- Het normenhuis is sterk vereenvoudigd, met behoud van een gelijkwaardig beschermingsniveau.
- De normering geldt per geluidbronsoort, waarbij het geluid van alle wegen, spoorwegen of industrieterreinen die tot die geluidbronsoort behoren wordt opgeteld. Voor rijkswegen en hoofdspoorwegen gold dit overigens al.
- Voor alle geluidbronsoorten in dit Aanvullingsbesluit wordt de Europese dosismaat L_{den} gehanteerd. Bij industrielawaai wordt daarnaast ook de L_{night} gebruikt
- De aanwijzing van geluidgevoelige gebouwen is geüniformeerd met die in het gepubliceerde Besluit kwaliteit leefomgeving.

3.12 Effecten

- Meer uniforme benadering van verschillende geluidbronsoorten.
- Vereenvoudiging van het normenhuis draagt bij aan het verbeterdoel van de stelselherziening: het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht.
- Betere beheersing van cumulatie van het geluid van verschillende geluidbronsoorten.
- Betere aansluiting tussen de geluidregels en het Besluit bouwwerken leefomgeving.

4. Wegen en spoorwegen met geluidproductieplafonds

In hoofdstuk 3 is het reguleren van het geluid met geluidproductieplafonds in algemene zin toegelicht. In dit hoofdstuk wordt meer specifiek ingegaan op het systeem van geluidproductieplafonds voor de rijksinfrastructuur en provinciale (spoor)wegen. In het volgende hoofdstuk zal worden ingegaan op het systeem van geluidproductieplafonds voor industrieterreinen.

4.1 De systematiek voor rijkswegen en hoofdspoorwegen

Voor rijkswegen en hoofdspoorwegen die werden genoemd in de Regeling geluidplafondkaart milieubeheer gelden sinds 2012 geluidproductieplafonds. Dit betreft vrijwel alle rijkswegen en hoofdspoorwegen. De regels voor de geluidproductieplafonds langs rijkswegen en hoofdspoorwegen waren opgenomen in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer en het bijbehorende uitvoeringsbesluit Besluit geluid milieubeheer. De regels voor het projecteren van woningen langs de wegen waren opgenomen in de Wet geluidhinder.

De regels voor rijkswegen en hoofdspoorwegen gaan zonder grote inhoudelijke wijzigingen (beleidsneutraal) over naar de Omgevingswet en onderliggende regelgeving. Met de Omgevingswet worden de geluidregels voor de rijksinfrastructuur aangevuld en geïntegreerd met de geluidregels voor andere geluidbronnen die voorheen met de Wet geluidhinder gereguleerd werden. Hetzelfde geldt voor de geluidregels voor gebiedsontwikkelingen, zoals het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen in de omgeving van rijkswegen en hoofdspoorwegen. Daarmee is meer samenhang gekomen in afwegingen rond geluid als onderdeel van integrale besluitvorming over ontwikkelingen in de omgeving van rijkswegen en hoofdspoorwegen en bij besluitvorming over aanleg of wijziging van rijkswegen en hoofdspoorwegen die gevolgen hebben voor de geluidproductie.

In de Omgevingswet is bepaald dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat de rijkswegen en hoofdspoorwegen aanwijst die gereguleerd worden met geluidproductieplafonds. Materieel zal dit

overeenkomen met de Regeling geluidplafondkaart milieubeheer zoals die gold onder de Wet milieubeheer. Het betreft alle hoofdspoorwegen en nagenoeg alle wegen die door het Rijk worden beheerd. De betreffende rijkswegen en hoofdspoorwegen zullen in de Omgevingsregeling worden aangewezen.

4.2 Emplacementen in geluidproductieplafonds hoofdspoorwegen

Voor de toepassing van de spoorwegwet- en regelgeving zijn spoorwegemplacementen een integraal onderdeel van de hoofdspoorweginfrastructuur. Het treinverkeer op de emplacementen is onlosmakelijk verbonden met het functioneren van die hoofdspoorweginfrastructuur. Eén van de verbeterdoelen van de Omgevingswet is een samenhangende benadering, niet alleen op lokaal niveau maar ook op andere bestuursniveaus. Tegen die achtergrond legt de Omgevingswet de verantwoordelijkheid voor de netwerken van wegen en spoor op een hoger schaalniveau dan de gemeente. De samenhang van het netwerk is immers cruciaal.

Thema's waarin deze samenhangende benadering tot uitdrukking komt in de regelgeving onder de Omgevingswet zijn onder meer de aanleg van (spoor)wegen, het behoeden van de infrastructuur tegen activiteiten van derden en ook externe veiligheid.

Als onderdeel van een interbestuurlijk traject – de 'Bestuurlijke tafels' – is voor spoorwegemplacementen besloten om externe veiligheid te gaan reguleren met een integrale veiligheidscontour voor het geheel van de hoofdspoorweginfrastructuur: zowel de doorgaande spoorwegen als de spoorwegemplacementen. Consequentie hiervan is dat de verantwoordelijkheid hiervoor bij het Rijk komt te liggen, en de regulering niet langer plaatsvindt via gemeentelijke respectievelijk provinciale omgevingsvergunningen, maar dit past zoals gezegd bij de hierboven beschreven samenhangende benadering.

In dit traject van de 'Bestuurlijke tafels' is tevens gesproken over het geluid van emplacementen. Daarbij is aangedrongen op een vergelijkbare aanpak voor geluid: er moest onder andere onderzoek worden gedaan naar een acceptabel geluidniveau, een integrale geluidcontour en mogelijke geluidreducerende maatregelen die bijdragen aan dat acceptabele geluidniveau.

Nadat uit onderzoek aan de hand van een representatieve steekproef van 20 van de ruim 100 emplacementen was gebleken dat de al bestaande geluidparagraaf 5.1.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving niet goed bruikbaar was om het geluid van treinen op emplacementen te reguleren, ligt de keuze om dit geluid onder te brengen in de geluidproductieplafonds voor hoofdspoorwegen voor de hand. Deze keuze sluit aan bij de bestuurlijke keuze die met betrekking tot externe veiligheid is gemaakt: er ontstaat zo één integrale geluidcontour voor het geheel van de hoofdspoorweginfrastructuur.

In relatie tot die keuze is nader onderzoek gedaan naar de noodzaak voor aanvullende geluidreducerende maatregelen of andere aanpassingen om omwonenden een gelijkwaardig beschermingsniveau tegen het geluid van de treinen op emplacementen te bieden. In de praktijk zijn waar nodig op emplacementen al zogenoemde spoorstaafconditioneringssystemen aangebracht: installaties die bogen en wissels smeren en daarmee piekgeluiden die bij die bogen en wissels kunnen optreden mitigeren. Om die maatregelen ook onder de werking van geluidproductieplafonds te borgen, zijn deze toegevoegd aan de bepaling over de akoestische kwaliteit van hoofdspoorwegen in artikel 3.27, dat met dit Aanvullingsbesluit geluid aan het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt toegevoegd. Ook de algemenere bepaling uit datzelfde artikel dat de akoestische kwaliteit ten minste die van een spoorconstructie van langgelast spoor in een ballastbed op betonnen dwarsliggers moet zijn, geldt vanzelfsprekend op emplacementen. Ook de afwezigheid van lassen in het spoor beschermt tegen piekgeluiden.

Daarnaast zullen de rekenregels worden aangepast om het geluid van treinen op emplacementen op een correcte manier in de berekeningen mee te nemen. Dit betreft onder meer het rekenen met treinen die langzamer rijden dan 40 km/uur en het zogenaamde 'overstand'-geluid: het specifieke geluid van treinen die gedurende langere tijd op het emplacement stilstaan maar waarvan bepaalde systemen wel operationeel blijven. De benodigde aanpassing van de rekenregels zal op het niveau van ministeriële regeling vorm krijgen in de Aanvullingsregeling geluid, die de uitwerkingsregels die samenhangen met dit Aanvullingsbesluit toevoegt aan de Omgevingsregeling.

Om juridisch vorm te geven aan de beschreven integrale veiligheidscontour als onderdeel van het Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen, loopt een separaat wijzigingstraject dat de relevante algemene maatregelen van bestuur onder de Omgevingswet aanpast. Zo'n separaat traject specifiek voor emplacementen is voor geluid niet nodig nu al een wijzigingstraject loopt in de vorm van het

Aanvullingsbesluit geluid. Uit een oogpunt van samenhangende wetgeving is het logisch om de aanpassingen voor het geluid van treinen op emplacementen direct in dit Aanvullingsbesluit mee te nemen, en ook de uitvoeringspraktijk is hiermee gediend. Bij de invoering van het stelsel van de Omgevingswet is nu direct duidelijk welke bestuurslaag met welke typen geluid wel of geen rekening hoeft te houden. Bijvoorbeeld voor emplacementen die nu nog onderdeel zijn van een gezoneerd industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder, is direct duidelijk dat het geluid van treinen op die emplacementen niet hoeft te worden betrokken bij de eerste vaststelling van geluidproductieplafonds voor dat industrieterrein onder de Omgevingswet. Bij een separaat wijzigingsbesluit zouden de geluidproductieplafonds die met toepassing van het Aanvullingsbesluit worden bepaald op basis van de huidige zonering – inclusief het geluid van treinen – vervolgens met toepassing van dat aparte wijzigingsbesluit dan weer aangepast moeten worden. Dat leidt tot onduidelijkheid en ook onnodig dubbel werk.

4.3 De systematiek voor wegen en lokale spoorwegen in beheer bij de provincie

Geluid door provinciale wegen en lokale spoorwegen werd gereguleerd met de regels uit de Wet geluidhinder. Met de Omgevingswet zijn deze regels fors gemoderniseerd door de invoering van geluidproductieplafonds.

De Omgevingswet regelt dat het bevoegd gezag de provinciale wegen en lokale spoorwegen aanwijst die gereguleerd worden met geluidproductieplafonds. In artikel 2.13a, eerste lid, van de wet is bepaald dat geluidproductieplafonds worden vastgesteld voor door provinciale staten aangewezen wegen in beheer bij de provincie en lokale spoorwegen, voor zover gelegen buiten de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen, de zogenoemde vervoerregio's. Deze aanwijzing van wegen en spoorwegen gebeurt bij omgevingsverordening en zorgt ervoor dat de geluidregulering wordt toegesneden op (spoor)wegen waarvoor dat uit oogpunt van geluidbeheersing zinvol is. Het begrip 'weg' in de Omgevingswet omvat bijvoorbeeld ook wegen die niet zijn opengesteld voor motorvoertuigen en het is niet zinvol om voor dat soort wegen geluidproductieplafonds vast te stellen.

In dit besluit wordt dit verder uitgewerkt door in elk geval de wegen waarvan gemiddeld per etmaal meer dan 1.000 motorvoertuigen gebruik maken aan te wijzen als wegen waarvoor geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld. Voor wegen met minder dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal bestaat die verplichting niet. Boven deze grens is er namelijk een aanzienlijke kans dat geluidgevoelige gebouwen een geluidbelasting afkomstig van de weg ondervinden die boven de standaardwaarde uitgaat en dus schade aan de gezondheid kan veroorzaken en dus is het wenselijk dat de geluidproductie van de betreffende weg gereguleerd wordt met de instructieregels uit dit besluit. Overwogen is om geen ondergrens van 1.000 motorvoertuigen per etmaal in het besluit op te nemen en de provincies meer vrijheid te geven bij het aanwijzen van wegen. Daar is echter van afgezien omdat het beschermingsniveau dan niet in de regelgeving geborgd kan worden. De huidige Wet geluidhinder ziet op alle provinciale wegen (met uitzondering van wegen met een maximumsnelheid van 30 km/uur, maar die zullen bij de provincies weinig voorkomen). Tegen de achtergrond van het streven naar een ten minste gelijkwaardig beschermingsniveau ligt het dan niet in de rede om de toepasselijkheid van de geluidregels onder de Omgevingswet afhankelijk te maken van de beleidskeuze van de verschillende provincies, waardoor wegen waarvoor nu onder de Wet geluidhinder wel regels gelden, straks mogelijk niet meer onder de werking van de geluidregels vallen en waardoor bovendien verschillen in bescherming tussen provincies kunnen ontstaan.

Daar komt bij dat in het kader van het al genoemde beleidsvernieuwingstraject "Swung"[16] bestuurlijk is afgesproken om de bescherming van de Wet geluidhinder niet alleen voort te zetten maar ook te verbeteren door onder meer de invoering van geluidproductieplafonds voor provinciale wegen. Ook met die bestuurlijke afspraak zou een mogelijke afname van provinciale wegen die onder de werking van de geluidregels vallen en ook een differentiatie in bescherming tussen verschillende provincies op gespannen voet staan.

Verder is een mogelijkheid tot gefaseerde invoering van de geluidproductieplafonds overdacht, net zoals bij de basisgeluidemissie voor gemeente- en waterschapswegen. Ook daar is niet toe besloten. Omdat provinciale wegen gemiddeld beduidend drukker zijn dan gemeente- en waterschapswegen zou een fasering maar een beperkte toegevoegde waarde hebben; de omvang van een tweede fase zou zeer beperkt zijn. Bovendien spelen geluidproductieplafonds – anders dan de basisgeluidemissie – ook een rol bij de onderbouwing van besluiten om nieuwe geluidgevoelige gebouwen toe te laten. Overal

[16] Zie onder andere paragraaf 1.3 van deze nota van toelichting en paragraaf 4.8 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel van de Aanvullingswet geluid, Kamerstukken II, 2018/19, 35054, nr. 3.

waar door fasering pas vijf jaar later geluidproductieplafonds worden ingevoerd, kan de gemeente voor de akoestische onderbouwing van bouwplannen gedurende die vijf jaar geen gebruik maken van de brongegevens behorend bij de geluidproductieplafonds. Dat leidt tot meer bestuurlijke lasten voor die gemeenten, omdat ze dan bij de provincie prognoses moeten opvragen om hun akoestische onderzoek te kunnen doen. Dit doet ook geen recht aan de doelstelling om de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht te vergroten.

Het beheer van lokale spoorwegen is op grond van de Wet lokaal spoor opgedragen aan gedeputeerde staten, met uitzondering van de lokale spoorwegen die worden beheerd door de twee vervoerregio's – Amsterdam en Rotterdam/Den Haag – die op grond van de Wet personenvervoer 2000 zijn ingesteld. Voor aanwijzing van lokale spoorwegen buiten die vervoerregio's waarvoor geluidproductieplafond worden vastgesteld, geldt dat zij niet verweven of gebundeld mogen zijn met delen van een weg. Kortom, de zogenaamde vrij liggende spoorwegen.

Reden hiervoor is dat lokale spoorwegen bestaan uit zeer uiteenlopende typen spoorlijnen waarbij ook de ligging in hun bredere ruimtelijke omgeving heel verschillend kan zijn. Zo zijn er bijvoorbeeld tramlijnen, sneltramlijnen, metrolijnen en RandstadRail en daarnaast zijn er concrete plannen voor enkele verbindingen van 'zwaar' spoor, die qua infrastructuur en materieel vergelijkbaar zijn met hoofdspoorwegen, maar beheerd zullen worden door de provincie. In wisselende mate liggen de lokale spoorwegen ingebed in of langs wegen in een meer of minder stedelijke omgeving.

Vooral voor de lokale spoorwegen die sterk verweven zijn met de lokale weginfrastructuur, ligt het niet voor de hand om de beoordeling van het geluid van die spoorwegen geïsoleerd te bezien van het geluid afkomstig van de weg waarin of waarlangs zij liggen. Omwonenden ervaren in die situaties immers het geluid van – in hun ogen – één bundel stedelijke infrastructuur en niet van een weg en een lokale spoorweg afzonderlijk. Dat geldt nog sterker waar de lokale spoorweg ook wordt gebruikt door wegverkeer, al dan niet beperkt tot bussen en/of taxi's. Tegelijk ligt het voor de 'zware' spoorlijnen die bij enkele provincies in voorbereiding zijn, niet voor de hand om het geluid daarvan te reguleren op dezelfde manier als dat bij gemeentelijke wegen gebeurt. Zoals gezegd is dat type lokale spoorweg naar zijn aard sterk vergelijkbaar met een hoofdspoorweg, waarvoor de systematiek met geluidproductieplafonds geldt. Ook ligt een provinciale verantwoordelijkheid in die gevallen meer voor de hand dan een gemeentelijke.

Tegen de geschetste achtergrond is ervoor gekozen om het provinciebestuur de mogelijkheid te bieden om zelf de geluidregulering van een door die provincie beheerde lokale spoorweg ter hand te nemen door daarvoor – net als voor provinciale wegen – geluidproductieplafonds vast te stellen. Daartoe wijst de provincie de lokale spoorweg in kwestie aan op grond van artikel 2.13a, eerste lid, onder b, van de Omgevingswet. In het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet zijn instructieregels uitgewerkt waaraan zo'n aanwijzing moet voldoen. Met deze instructieregels wordt geborgd dat deze mogelijkheid alleen wordt toegepast op (delen van) lokale spoorwegen die zich daar naar hun aard en ligging voor lenen.

Met welk stelsel en door welk bestuursorgaan het geluid van een lokale spoorweg ook gereguleerd zal worden, het is vanzelfsprekend dat in alle gevallen de benodigde interbestuurlijke afstemming plaatsvindt op grond van artikel 2.2 van de Omgevingswet.

4.4 Bevoegd gezag en beheer

Rijkswegen en hoofdspoorwegen zijn verbindingen van nationaal belang waarvoor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat verantwoordelijk is. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat is daarom ook het bevoegd gezag voor de toepassing van de regels voor de beheersing van het geluid van rijkswegen en hoofdspoorwegen. In die hoedanigheid stelt de Minister de geluidproductieplafonds vast en besluit in samenhang daarmee ook over de aanvaardbaarheid van het geluid op geluidgevoelige gebouwen in de omgeving van de weg of spoorweg. De Minister besluit ook of direct of pas op termijn moet worden voldaan aan de geluidproductieplafonds en draagt zorg voor de publicatie van het 5-jaarlijkse verslag over naleving van geluidproductiefonds.

De feitelijke beheerstaken worden uitgevoerd door Rijkswaterstaat respectievelijk ProRail. De Minister heeft verschillende uitvoerende taken die voortvloeien uit de geluidregelgeving bij die beheerders neergelegd. Het betreft dan met name de naleving van alle geluidproductieplafonds. Het is de taak van de beheerder om voortdurend rekening te houden met alle ontwikkelingen die kunnen leiden tot een verandering van de geluidproductie. Het gaat daarbij om de autonome groei van het verkeer, maar ook om veranderingen in het geluid die het gevolg zijn van het wijzigen van de toegestane rijsnelheid, het veranderen van de samenstelling van het verkeer (type voertuigen), een wijziging van

het type wegdek en het wijzigen van de fysieke ligging en breedte van de infrastructuur. In het systeem van de geluidproductieplafonds vinden al die veranderingen plaats onder het geluidproductieplafond. De beheerder zal bij dreigende overschrijding van een geluidproductieplafond, als niet veel geluidruimte meer over is, tijdig actie moeten ondernemen om overschrijding te voorkomen. Het kan dan gaan om vervanging van een wegdek door een stiller type, het plaatsen van schermen of toepassing van een stillere spoorconstructie.

Voor provinciale staten geldt dat zij hun bevoegdheid kunnen delegeren aan gedeputeerde staten.

4.5 Het nalevingsverslag

Een essentieel onderdeel van het systeem van geluidproductieplafonds is de actieve monitoring van het geluid. Het bevoegd gezag moet verslag doen van de monitoring.

Hoofdregel is dat een volledige verslaglegging vijfjaarlijks plaatsvindt, waarbij deze verslaglegging met het oog op de efficiëntie wordt gekoppeld aan het vijfjaarlijkse actieplan, dat door gemeenten in agglomeraties, provincies en het Rijk wordt gemaakt ter uitvoering van de richtlijn omgevingslawaai. Zie in dit verband ook hoofdstuk 8 van deze nota van toelichting. Voor gemeenten die niet in een agglomeratie liggen en dus geen actieplan maken, wordt separaat voorzien in een vergelijkbare instructieregel.

Op grond van de ervaring met de uitvoering van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer is niet generiek gekozen voor jaarlijkse verslaglegging. Gebleken is namelijk dat een vijfjaarlijkse cyclus beter past bij de aard van deze taken. Bovendien leidt dit tot een vermindering van de uitvoeringslasten.

Voor de rijkswegen en hoofdspoorwegen blijft wel – in lijn met de huidige systematiek en in overleg met de beheerders van die geluidbronsoorten – een jaarlijkse, lichtere verslaglegging bestaan. Datzelfde geldt voor alle bestuurslagen voor situaties waarin is besloten om tijdelijk niet hoeven voldoen aan de resultaatsverplichting (een voortzetting van de huidige ontheffingen uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer).

4.6 Normenkader en toepassing

De in paragraaf 3.3 van deze nota van toelichting beschreven geluidnormen hebben betrekking op het geluid op gevels van geluidgevoelige gebouwen of op de begrenzing van de locatie voor het plaatsen van een woonschip of een woonwagen. De normen worden toegepast bij het vaststellen van geluidproductieplafonds als daardoor het geluid in de omgeving toeneemt. Het toetsen leidt tot verplichtingen zoals het overwegen van geluidbeperkende maatregelen als het geluid hoger is dan de standaardwaarde en door de vaststelling toeneemt. Er is sprake van een toename als, bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds, het geluid na de vaststelling hoger is dan voor die vaststelling.

Zoals toegelicht in paragraaf 3.3 heeft het bevoegd gezag afwegingsruimte om geluidbelastingen tussen de standaardwaarde en grenswaarde toe te staan. Het bevoegd gezag kan dus besluiten om een geluidproductieplafond hoger vast te stellen waardoor het geluid in de omgeving toeneemt, mits het geluid niet hoger wordt dan de grenswaarde voor het geluid. Een toename is alleen toelaatbaar als het niet mogelijk is om maatregelen te treffen die de toename voorkomen. In dat geval moet gemotiveerd worden dat de maatregelen niet getroffen worden vanwege overwegende bezwaren van landschappelijke, stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, technische of financiële aard. Omdat het geluid is toegenomen moeten bovendien de grenswaarden voor het geluid in geluidgevoelige ruimten die grenzen aan de betreffende gevels worden toegepast.

De geluidregels bevatten ook een mogelijkheid aan het bevoegd gezag om bij de vaststelling van een geluidproductieplafond te besluiten om een geluidbelasting toe te staan die toeneemt en hoger is dan de grenswaarde voor het geluid op de gevel. Hierbij gelden zwaardere eisen aan de motivering en aan de maatregelen dan bij gebruik van de afwegingsruimte tussen standaardwaarde en grenswaarde. Zo moet er sprake zijn van zwaarwegende economische of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen die het rechtvaardigen[17] om de geluidproductieplafonds zodanig vast te stellen het geluid hoger wordt dan de grenswaarde. Daarbij moeten ook meer ingrijpende maatregelen worden overwogen die verder gaan dan de normale geluidbeperkende maatregelen. Daarbij kan worden

[17] De toelichting op het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat een uitgewerkt afwegingskader over de toepassing van dit criterium, zie Stb. 2018, 292, blz. 321-325.

gedacht aan de aanleg van een tunnel of omleidingsroute, of het onttrekken van de geluidgevoelige functie aan geluidgevoelige gebouwen.

Het normenkader is ook van toepassing als nieuwe geluidgevoelige gebouwen worden toegelaten in het omgevingsplan door de vaststelling van een omgevingsplan of het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. De werking van de regels voor nieuwbouw of functiewijziging van geluidgevoelige gebouwen is in hoofdstuk 9 van deze nota van toelichting verder beschreven.

Voor provinciale wegen en door de provincie beheerde lokale spoorwegen zijn dezelfde geluidnormen van toepassing als voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. Er is echter één uitzondering voor provinciale wegen die volgens de definitie van de Wegenverkeerswet binnen de bebouwde kom liggen. Omdat voorheen voor deze situatie een aanzienlijk hogere grenswaarde voor het geluid op de gevel voor woningbouwplannen en voor de infrawijzigingen gold, zijn er veel bestaande geluidgevoelige gebouwen met hoge geluidbelastingen. Die geluidbelastingen zijn vaak hoger dan de grenswaarde voor het geluid op de gevel voor wijzigingen van geluidproductieplafonds van 65 dB die met het Besluit kwaliteit leefomgeving van kracht is geworden. De bestaande geluidgevoelige gebouwen met belastingen boven deze grenswaarde voor het geluid op de gevel kunnen ontwikkelingen van de provinciale weg blokkeren. Daarbij speelt ook mee dat binnen de bebouwde kom de mogelijkheden voor geluidbeperkende maatregelen, zoals geluidschermen, over het algemeen zeer beperkt zijn. Omdat provinciale wegen verbindingen van regionaal belang zijn, is een dergelijke blokkade niet gewenst. Daarom bevatten de regels de bepaling dat de provincie gemotiveerd geluidbelastingen tot 5 dB boven de grenswaarde voor het geluid op de gevel mag toestaan bij wijziging van geluidproductieplafonds. Uiteraard gelden net als binnen de normale afwegingsruimte verplichtingen met betrekking tot het naleven van de grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten. De verhoging met 5 dB betekent in de praktijk de mogelijkheid tot slechts 2 dB hogere niveaus dan de grenswaarde voor het geluid op de gevel van 68 dB die voor woningbouwplannen onder de Wet geluidhinder gold (bij wegen met een maximumsnelheid die lager is dan 70 km/uur).

4.7 Akoestische kwaliteit op bronniveau; minimumstandaard

De Wet geluidhinder bevatte al sinds 1987 een geluideis die betrekking heeft op de geluidemissie van een spoorconstructie die geldt bij aanleg of vervanging van een spoorweg (voorheen artikel 4.8 uit het Besluit geluidhinder). In hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer is een soortgelijke geluideis van kracht geworden die betrekking heeft op de constructie van hoofdspoorwegen en rijkswegen in combinatie met de ingevoerde geluidproductieplafonds. Het betreft de spoorconstructie en het type wegdek. Het doel daarbij was gelijk aan de in de vorige alinea beschreven geluideisen: het voorkomen dat lawaaiige producten worden toegepast als redelijkerwijs ook stillere producten kunnen worden toegepast. Oftewel het voorkomen dat onnodig lawaaiige spoorconstructies en wegdekken worden aangelegd, ongeacht de locatie. Deze geluideis aan deze onderdelen van de infrastructuur wordt ook wel de minimale akoestische kwaliteit genoemd en is opgenomen in artikel 11.3 van de Wet milieubeheer in combinatie met artikel 7 van het Besluit geluid milieubeheer. Ook in dit besluit is voor de rijksinfrastructuur de minimale akoestische kwaliteit overgenomen. Concreet houdt deze bepaling in dat bij vervanging of aanleg van een spoorconstructie of wegdek een product wordt toegepast dat niet meer geluid veroorzaakt dan respectievelijk langgelast spoor op betonnen dwarsliggers in ballastbed en een wegdek van zeer open asfaltbeton. In het besluit worden tevens de uitzonderingen bepaald waarbij de minimale akoestische kwaliteit niet kan worden toegepast. Zo zijn technische bezwaren een valide grond om een ander product toe te passen. Een wegdek van zeer open asfaltbeton is bijvoorbeeld niet geschikt voor toepassing in krappe bochten of andere situaties met wringend verkeer. Gedacht moet worden aan bijvoorbeeld de toe- en afritten; die worden dan voorzien van dicht asfaltbeton. In dit soort situaties kan de wegbeheerder dus wel een lawaaiiger wegdek dan de minimale akoestische kwaliteit toepassen.

De eisen met betrekking tot de minimale akoestische kwaliteit van wegdekken en spoorconstructies werden eens per vijf jaar in het kader van het actieplan opnieuw bezien door het bevoegd gezag zodat altijd de best beschikbare technieken kunnen worden toegepast.

Voor provinciale (spoor)wegen is in het besluit geen minimale eis aan de akoestische kwaliteit van de infraconstructie opgenomen. Dit is in lijn met het niet nationaal vaststellen van een doelmatigheidscriterium voor provinciale (spoor)wegen. Het is aan de provincies zelf om hieraan zelf desgewenst invulling te geven in de omgevingsverordening.

4.8 De situering van de referentiepunten

In 2012 zijn met invoering van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen bepaald op referentiepunten aan weerszijden van deze infrastructuur. Deze punten zijn toen neergelegd op ongeveer 50 meter afstand van de dichtst bij gelegen rijstrook of spoor en een onderlinge afstand van ongeveer 100 meter. Een grotere afstand tot de bron is soms aangehouden om ervoor te zorgen dat een voor de bron bedoelde afscherming tussen het referentiepunt en de bron in ligt. Bijvoorbeeld bij grote geluidwallen en bij verzorgingsplaatsen en spooremplacementen is dat soms gedaan. De ligging van de meeste referentiepunten is na eerste vaststelling niet meer gewijzigd. Alleen als een verbreding of verplaatsing van de infrastructuur ertoe leidde dat het referentiepunt bijzonder dicht op of zelfs bovenop de infrastructuur kwam te liggen, is het referentiepunt verplaatst als onderdeel van een procedure tot wijziging van het geluidproductieplafond. De bestaande referentiepunten gaan zonder wijzigingen over naar de Omgevingswet.

Bij vaststelling van nieuwe geluidproductieplafonds blijven de vuistregels voor referentiepunten in beginsel gelijk. Voor provinciale wegen en spoorwegen is de systematiek van geluidproductieplafonds op referentiepunten identiek aan die voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. Om wel enige flexibiliteit aan de uitvoeringspraktijk te bieden, is er in het besluit voor gekozen om voor wegen en spoorwegen de geluidreferentiepunten aan weerszijden van de weg of spoorweg op een afstand van ten hoogste 60 meter van het midden van de dichtstbijzijnde rijstrook of het dichtstbijzijnde spoor te plaatsen. De onderlinge afstand tussen de referentiepunten is ten hoogste 120 meter. Deze eisen voor de ligging van referentiepunten gelden alleen bij de vaststelling van een geluidproductieplafond. Daarna kan de ligging alleen gewijzigd worden als onderdeel van een procedure tot vaststelling van een geluidproductieplafond. Als de ligging van de weg iets verandert, schuiven de geluidreferentiepunten niet automatisch mee. Door veranderingen aan de infrastructuur kunnen de referentiepunten dus op posities komen te liggen die afwijken van de hiervoor beschreven eisen. Pas bij een nieuwe procedure tot vaststelling van het geluidproductieplafond wordt het referentiepunt indien nodig verplaatst zodat de positie weer aan de hiervoor beschreven eisen voldoet.

De hoogte van het referentiepunt is in beginsel 4 meter boven het maaiveld ter plaatse van het referentiepunt. Dit sluit aan de bij de hoogte die in de richtlijn omgevingslawaai voor de vaststelling van geluidsbelastingkaarten wordt gehanteerd. De nauwkeurigheidseisen voor het bepalen van de afstanden worden bij de Omgevingsregeling vastgesteld. Daarbij wordt ruimte geboden voor kleine variaties.

Het hanteren van een vaste hoogte heeft tot gevolg dat de effecten van afscherming op alleen die hoogte doorwerken. Geluidafscherming heeft op elke hoogte echter een ander effect. Zo kan een geluidscherm op 4 meter hoogte 20 dB geluidreductie geven, terwijl op 30 meter hoogte nog maar sprake is van 1 dB reductie. Daarom kan het geluidreducerend effect van een geluidscherm alleen beoordeeld worden op de gevel van een geluidgevoelig gebouw. Dit wordt geregeld door de bepaling dat bij het vaststellen van de hoogte van de geluidproductieplafonds alleen geluidafschermende objecten meegenomen mogen worden die opgenomen zijn in de geluidbrongegevens behorende bij de geluidproductieplafonds. Evenzo is geregeld dat bij de naleving van geluidproductieplafonds, dus bij het berekenen van de actuele geluidproductie, alleen het effect van geluidafschermende objecten meegenomen mag worden als die opgenomen zijn in de brongegevens van de geluidproductieplafonds. Op deze wijze is geborgd dat effecten van afscherming van de geluidbron altijd beoordeeld worden op basis van het effect ervan op de gevels van geluidgevoelige gebouwen, namelijk als onderdeel van een procedure tot het vaststellen of wijzigen van geluidproductieplafonds. Ook de afscherming van een dijklichaam waarop de weg of spoorweg ligt, valt onder deze regels.

Er is overwogen om te mogelijkheid te bieden af te zien van referentiepunten in gebieden waar de bijbehorende geluidproductieplafonds geen effect op het geluid op geluidgevoelige gebouwen hebben. Dit is niet gedaan omdat de nadelen ervan groter zijn dan de voordelen. Dat komt omdat het weinig geluidproductieplafonds betreft, toch bewaking moet plaatsvinden als er wijzigingen optreden en in de praktijk dergelijke geluidproductieplafonds vrijwel geen extra lasten opleveren. Dit wordt in onderstaande alinea uitgelegd.

Onderstaande figuur geeft aan welk gedeelte van een weg bijdraagt aan het geluid op één geluidgevoelig gebouw.

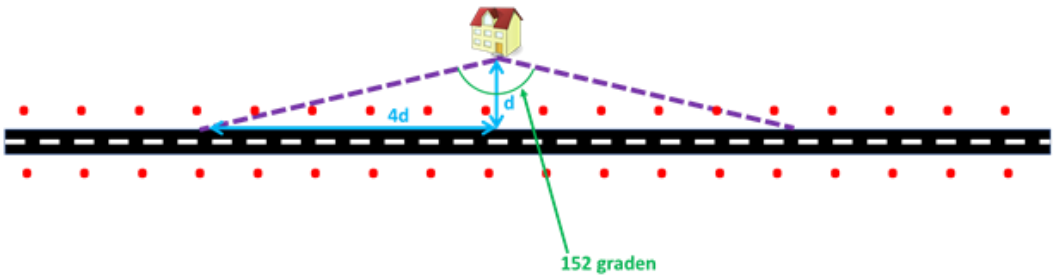

Omgekeerd blijkt dat één geluidproductieplafond bijdraagt aan het geluid in een groot gebied langs de weg. Dit invloedsgebied van één geluidproductieplafond is weergegeven in onderstaande figuur.

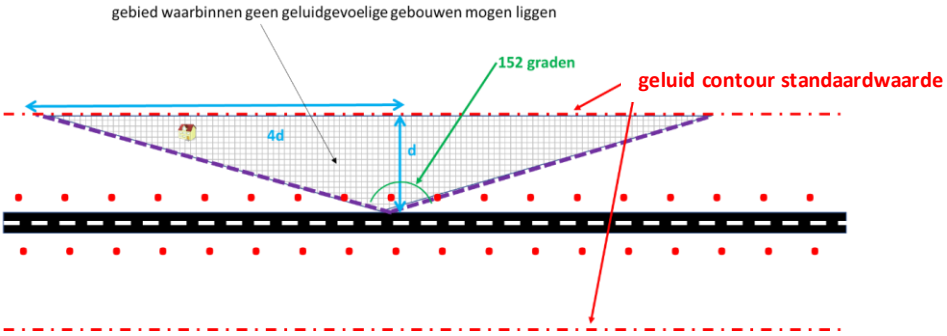

De geluidcontour van de standaardwaarde ligt voor rustige wegen op enkele circa 250 meter van de weg en voor drukkere wegen tot ruim 1 kilometer. Dit betekent als er in een strook van 2 tot 8 kilometer lengte langs de weg binnen het geluidaandachtsgebied geen geluidgevoelige gebouwen zijn, afgezien kan worden van één geluidproductieplafond. Dat komt in het dichtbebouwde Nederland nauwelijks voor. Slechts een beperkt aantal geluidproductieplafonds heeft dus geen effect op het geluid op geluidgevoelige gebouwen. Daarnaast zal bij het afzien van deze geluidproductieplafonds ook bewaking moeten plaatsvinden. Er kunnen immers wijzigingen plaatsvinden waardoor er op termijn toch geluidgevoelige gebouwen binnen het invloedsgebied van het betreffende geluidproductieplafond komen. Dat kan doordat de geluidbron meer geluid is gaan produceren waardoor het invloedsgebied groter wordt. Het kan ook dat er woningbouw plaatsvindt binnen het invloedsgebied. Tot slot blijkt een dreigende overschrijding van geluidproductieplafonds veelal betrekking te hebben op een grote hoeveelheid geluidproductieplafonds. Dat komt omdat groei van verkeer meestal de oorzaak is en die treedt op over een grote weglengte. Daarom is er vrijwel altijd sprake van één procedure met zowel geluidproductieplafonds die invloed hebben op geluidgevoelige objecten als plafonds die dat niet hebben. De plafonds die geen invloed hebben op geluidgevoelige objecten kunnen eenvoudig verhoogd worden omdat direct voldaan wordt aan de voorwaarden van artikel 3.32 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en er dus geen nadere toetsing of maatregelafweging nodig is. Ook bij de monitoring treden vrijwel geen extra lasten op omdat dit een grotendeels geautomatiseerd proces is en het aantal geluidproductieplafonds zonder geluidgevoelige gebouwen in het invloedsgebied erg klein is.

4.9 Het geluidaandachtsgebied

Het geluidaandachtsgebied komt wat de werking betreft overeen met wat in de Wet geluidhinder de geluidzone was en wordt toegepast bij rijkswegen, hoofdspoorwegen, provinciale (spoor)wegen en industrieterreinen. Het geluidaandachtsgebied geeft het gebied aan waarbinnen de geluidregels van dit besluit van toepassing zijn. Dit betekent dat er bij wijziging van een weg, spoorweg of industrieterrein gekeken moet worden naar het toelaatbare geluid op geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied. Andersom moet bij het toelaten van geluidgevoelige gebouwen in een geluidaandachtsgebied rekening worden gehouden met het geluid van die weg, spoorweg of dat industrieterrein. Een geluidgevoelig gebouw hoeft niet in zijn geheel in een geluidaandachtsgebied te liggen. Door het geluidaandachtsgebied wordt dus een koppeling gelegd tussen de geluidbron en de ruimtelijke ordening.

Elke geluidbronsoort heeft een geluidaandachtsgebied waarbinnen deze regulering van toepassing is. De regels werken door het geluidaandachtsgebied pas bij geluidniveaus die hoger zijn dan de

zogenoemde standaardwaarde. Op grote afstand van een geluidbron is regulering van geluid niet nodig omdat de geluidniveaus lager zijn dan de standaardwaarde.

Het geluidaandachtsgebied maakt deze begrenzing expliciet en voorkomt onnodige lasten voor geluidonderzoek en procedures. Zo zijn bijvoorbeeld bij het toelaten van een geluidgevoelig gebouw de geluidregels voor een geluidbronsoort alleen van toepassing als dit gebouw binnen het geluidaandachtsgebied van die geluidbronsoort wordt toegelaten. Daarbuiten hoeft dus in het algemeen geen rekening gehouden te worden met geluid van die geluidbronsoort. Ook betekent het geluidaandachtsgebied dat bij wijzigingen van de geluidbronsoort, zoals bij het wijzigen van geluidproductieplafonds, de geluidregels alleen van toepassing zijn op geluidgevoelige gebouwen in het aandachtsgebied behorende bij de situatie zoals die wordt na het wijzigen. Doel is via de centrale voorziening geluidgegevens (zie hoofdstuk 11 van deze nota van toelichting) het geluidaandachtsgebied van elke geluidbronsoort voor eenieder eenvoudig raadpleegbaar te maken.

In de regels van de Wet geluidhinder vervulden de geluidzones een soortgelijke functie als de geluidaandachtsgebieden. Uit de praktijk is gebleken dat vooral voor wegen deze zones soms te klein en soms te groot zijn. Dat komt doordat de breedte van deze zones volgens de Wet geluidhinder afhankelijk is van het aantal rijstroken van de weg. Dat wordt in het Besluit ondervangen door het geluidaandachtsgebied per geluidbron via rekenregels te berekenen.

Deze rekenregels zullen worden vastgesteld in de Omgevingsregeling. De grens van het geluidaandachtsgebied volgt rechtstreeks uit de voorgeschreven berekening en ligt zodanig dat het geluid van de desbetreffende geluidbronsoort op geluidgevoelige gebouwen buiten het geluidaandachtsgebied lager is dan de standaardwaarde. Bij de berekening van het geluidaandachtsgebied wordt geen rekening gehouden met afscherming. Afscherming heeft namelijk weinig of geen effect op gebouwen met een grote hoogte.

4.10 Geluidbeperkende maatregelen

Met het vaststellen van een geluidproductieplafond voor een weg of spoorweg wordt besloten om een bepaalde hoeveel geluid toe te staan op geluidgevoelige gebouwen in het aandachtsgebied. De instructieregels schrijven voor dat geluidbeperkende maatregelen moeten worden getroffen als het geluid toeneemt en hoger is dan de standaardwaarde. Onder geluidbeperkende maatregel wordt daarbij verstaan elke maatregel die het geluid op een geluidgevoelig gebouw verlaagt.

Niet alle geluidbeperkende maatregelen komen in aanmerking voor uitvoering. In het besluit is bepaald dat alleen geluidbeperkende maatregelen in aanmerking komen die financieel gezien doelmatig zijn. Een maatregel is financieel doelmatig als die in overeenstemming is met het doel (verminderen van het geluid) en de kosten in verhouding staan tot het geluidbeperkende effect dat die maatregel heeft. Tegen het uitvoeren van een financieel doelmatige maatregel moeten naar het oordeel van het bevoegd gezag ook geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan. In beginsel is elke maatregel uitvoerbaar, maar het realiseren ervan kan technisch gezien te ingrijpend zijn. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan zeer open asfaltbeton op toe- en afritten. Dat is technisch wel mogelijk, maar door het wringen van de banden in bochten zal het zeer open asfaltbeton (ZOAB) snel stuk gaan. Ook kan worden gedacht aan een geluidafschermende constructie aan een stalen spoorbrug die de doorvaarthoogte beperkt. Het bevoegd gezag kan in dat geval tot het oordeel komen dat de maatregel in redelijkheid niet gevergd kan worden.

De financiële doelmatigheid van geluidbeperkende maatregelen is voor de rijksinfrastructuur nader ingevuld met het doelmatigheidscriterium, vastgelegd in subparagraaf 3.5.4.4 “Financiële doelmatigheid geluidbeperkende maatregelen”, die met het Aanvullingsbesluit geluid aan het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt toegevoegd. Met dit doelmatigheidscriterium kan voor de rijksinfrastructuur objectief worden bepaald of een bepaalde maatregel (of combinatie van maatregelen) financieel doelmatig is. Het betreft een afgebakende verzameling maatregelen aan de bron en maatregelen die de overdracht beperken.

Voor andere bronsoorten dan de rijksinfrastructuur wordt per geval bepaald of een maatregel doelmatig is. Provincies kunnen desgewenst zelf een criterium bepalen voor financiële doelmatigheid. Dit wordt niet in de regelgeving vastgelegd om de provincies hierin zoveel mogelijk eigen beleidsruimte te geven waardoor zij lokale omstandigheden, wensen en ook voor provinciale wegen geschikte geluidbeperkende maatregelen goed kunnen meenemen. Uiteraard zullen provincies hun oordeel over de financiële doelmatigheid van een specifiek maatregelenpakket degelijk moeten motiveren en is het daarbij horende besluit steeds vatbaar voor bezwaar en beroep. Daarbij zal ook

getoetst kunnen worden aan het gelijk behandelen van vergelijkbare situaties. Het ligt daarom voor de hand dat provincies beleid opstellen en vastleggen over de afweging van de financiële doelmatigheid van een pakket geluidbeperkende maatregelen. Eventueel zouden provinciale staten in de omgevingsverordening regels kunnen opnemen over de toepassing van dit criterium door gedeputeerde staten. Natuurlijk kan een provincie er desgewenst voor kiezen hierbij gebruik te maken van de systematiek van het in de regels opgenomen criterium voor rijksinfrastructuur.

Het besluit voorziet ook in een mogelijkheid om het geluid op bestaande geluidgevoelige gebouwen te laten toenemen tot boven de grenswaarde als zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen. Hierbij worden zwaardere eisen gesteld aan de motivering dan bij gebruikmaking van de reguliere afwegingsruimte tussen de standaardwaarde en grenswaarde voor het geluid op de gevel. Bij gebruik van deze mogelijkheid dient het bevoegd gezag meer maatregelen af te wegen dan de reguliere geluidbeperkende maatregelen. Ook voor de eventuele financiële bezwaren geldt een ander kader. Verwacht mag immers worden dat een initiatiefnemer meer middelen inzet om situaties boven de grenswaarde voor het geluid op de gevel of verdere verslechtering van dergelijke situaties te voorkomen. Mogelijke maatregelen bij de afweging met betrekking tot het gebruik van deze flexibiliteitsbepaling zijn bijvoorbeeld:

- gebruiksbeperkingen voor de infrastructuur (verkeersmaatregelen, capaciteitstoedeling op het spoor);
- andere tracékeuze (omleiding om dorpskernen in plaats van erdoorheen);
- het treffen van andere geluidbeperkende maatregelen, dat wil zeggen maatregelen die in de normale afweging tussen de standaardwaarde en grenswaarde voor het geluid op de gevel als niet-doelmatig aangemerkt zouden worden;
- veranderen of amoveren van geluidgevoelige gebouwen.

Deze maatregelen hebben doorgaans ingrijpender gevolgen dan doelmatige geluidbeperkende maatregelen. In bepaalde situaties zou bijvoorbeeld beperking van de rijsnelheid of van het gebruik in de nacht van lawaaiige categorieën voertuigen soelaas kunnen bieden. Niet iedere beheerder heeft daarvoor de instrumenten voorhanden zodat vaak overleg met het bevoegd gezag en andere belanghebbende partijen nodig kan zijn. ProRail, de beheerder van spoorwegen, heeft met de capaciteitsverdeling meer mogelijkheden om vooraf in te grijpen dan beheerders van wegen. Daarentegen kunnen beheerders van wegen met een verkeersbesluit de maximale snelheid verlagen, terwijl dit op de hoofdspoorwegen die mogelijkheid er niet is. Een enkele woning waarop anders de maximaal toelaatbare geluidbelasting wordt overschreden, zou kunnen worden geamoveerd. Het amoveren van grote aantallen woningen wegens een overschrijding zal maatschappelijk echter niet snel aanvaardbaar worden geacht, hoewel een combinatie met stadsvernieuwingsplannen hiervoor wellicht wel mogelijkheden biedt. Het betreffende artikel voor overschrijding van de grenswaarde stelt dat er zwaarwegende maatschappelijke of economische belangen moeten zijn. Deze begrippen zijn in de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving al uitgebreider toegelicht.

Hoewel er potentieel veel geluidbeperkende maatregelen getroffen kunnen worden zal het soms toch niet mogelijk zijn om zonder maatregelen als bedoeld bij deze flexibiliteitsmogelijkheid een overschrijding van de grenswaarde te voorkomen. Daarom biedt het besluit de mogelijkheid om een grenswaarde te overschrijden of een bestaande overschrijding te laten toenemen. In dat geval moeten wel maatregelen worden getroffen om de overschrijding zoveel mogelijk te beperken.

4.11 Geluidproductieplafonds bij aanleg nieuwe weg of spoorweg

Voor de aanleg van een nieuwe weg of spoorweg moeten nieuwe geluidproductieplafonds worden vastgesteld. In het algemeen zal dat gebeuren in samenhang met of als onderdeel van het projectbesluit dat de aanleg mogelijk maakt. De waarde van de geluidproductieplafonds wordt bepaald door de voor de weg of spoorweg benodigde geluidproductie en het geluid op geluidgevoelige gebouwen die in het geluidaandachtsgebied van de weg of spoorweg – dat bij het vaststellen van de geluidproductieplafonds wordt bepaald – liggen. De regels daarvoor worden nader uitgewerkt in de ministeriële regeling bij dit besluit.

Het bevoegd gezag voor het projectbesluit verricht hiervoor een akoestisch onderzoek en bepaalt geluidreferentiepunten aan weerzijden van de nieuwe infrastructuur volgens de regels uit dit besluit. Uitgangspunt van het akoestisch onderzoek is een prognose van het verkeer. Het prognosejaar is niet voorgeschreven in de regels. Het bevoegd gezag zal daar een keuze in maken met het oog op zijn verantwoordelijkheid voor de naleving van geluidproductieplafonds en een goede mobiliteit. Een te lage prognose geeft te weinig geluidruimte en dat kan ertoe leiden dat het bevoegd gezag na openstelling van de nieuwe infrastructuur snel tegen de grens van de geluidproductieplafonds zal

aanlopen. Dat betekent onderzoekslasten en mogelijk lasten voor maatregelen voor naleving van de geluidproductieplafonds. Anderzijds leidt een te hoge prognose tot hoge kosten voor geluidbeperkende en geluidwerende maatregelen. Het is aan het bevoegd gezag hierbij de keuze te maken. In de praktijk zal dit naar verwachting leiden tot het gebruik van een verkeersprognose voor de situatie zoals die optreedt tussen 10 en 20 jaar na openstelling van de nieuwe infrastructuur. Samen met de ligging van de nieuwe infrastructuur en regels over de minimale akoestische kwaliteit van de infraconstructie (zie paragraaf 4.7 van deze nota van toelichting), is dit de basis van het door het bevoegd gezag te verrichten akoestisch onderzoek naar het geluid op geluidgevoelige gebouwen. Daarbij dienen in elk geval alle geluidgevoelige gebouwen binnen het geluidaandachtsgebied te worden betrokken voor zover die een geluidbelasting boven de standaardwaarde kunnen ondervinden. Het akoestisch onderzoek bevat de bepaling van het geluid op deze geluidgevoelige gebouwen waarbij het gaat om het geluid door de betreffende geluidbronsoort als geheel. Het nieuwe deel wordt dus toegevoegd aan het bestaande netwerk. Het akoestisch onderzoek bevat het geluid in de volgende twee situaties:

1. De toekomstige geluidbelasting: dit is de situatie die optreedt bij realisatie van de genoemde prognose van het gebruik van de nieuwe infrastructuur en volledige benutting van de geluidproductieplafonds van de bestaande delen van de betreffende geluidbronsoort, en
2. De bestaande geluidbelasting: dit is de situatie zonder de nieuwe infrastructuur en met volledige benutting van de geluidproductieplafonds zoals die gelden voorafgaand aan de vaststelling van geluidproductieplafonds in verband met de nieuwe infrastructuur.

Het akoestisch onderzoek bevat tevens een afweging van geluidbeperkende maatregelen voor alle geluidgevoelige gebouwen waarvoor de toekomstige geluidbelasting hoger is dan de standaardwaarde en hoger dan de bestaande geluidbelasting. Deze afweging is gericht op het terugbrengen van het geluid tot de standaardwaarde of de bestaande geluidbelasting als die hoger is. De afweging wordt in paragraaf 4.10 toegelicht. Onderdeel daarvan is een afweging van financiële doelmatigheid van geluidbeperkende maatregelen volgens regels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving, en op grond van overwegende bezwaren van landschappelijke, stedenbouwkundige, verkeerkundige of vervoerskundige aard. De afweging resulteert in een voorstel voor een pakket geluidbeperkende maatregelen gericht op het terugbrengen van geluidbelastingen tot de standaardwaarde of de bestaande geluidbelasting als die hoger is.

Het akoestisch onderzoek bevat ook de waarde van de geluidproductieplafonds op de nieuwe referentiepunten en op bestaande referentiepunten voor zover deze wijzigen. Deze geluidproductieplafonds worden berekend door de brongegevens van de bestaande infrastructuur uit te breiden met brongegevens van de nieuwe infrastructuur. Uitgangspunt daarbij zijn de in het akoestisch onderzoek gehanteerde gegevens van de nieuwe infrastructuur zoals de ligging, de prognose en voorgestelde pakket geluidbeperkende maatregelen. Op grond van het akoestisch onderzoek kan het bevoegd gezag besluiten om nieuwe geluidproductieplafonds vast te stellen en zo nodig bestaande te wijzigen in samenhang met het projectbesluit of een ander besluit dat de aanleg van de nieuwe infrastructuur regelt.

Flexibiliteitsbepaling projectbesluit voor kleine fysieke afwijkingen

Bij een projectbesluit voor aanleg of wijziging van infrastructuur wordt vaak gebruik gemaakt van de zogenoemde flexibiliteitsbepaling. Dit betekent dat kleine wijzigingen in de fysieke ligging ten opzichte van het ontwerp doorgevoerd mogen worden zonder dat daar een wijziging van het projectbesluit voor nodig is. In samenhang met het projectbesluit kunnen ook geluidproductieplafonds zijn vastgesteld. Het gebruiken van de flexibiliteitsbepaling van een projectbesluit kan betekenen dat andere geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld. Maar voor veel situaties zal dat niet het geval zijn omdat de geluidplafondsystematiek ook mogelijkheden biedt om dergelijke wijzigingen op te vangen zonder de geluidproductieplafonds aan te passen. De volgende situaties zijn bijvoorbeeld mogelijk:

1. De wijzigingen zijn dermate klein dat ze niet doorwerken in de gegevens die gehanteerd worden bij de monitoring van de geluidproductie.
2. De wijzigingen werken wel door in de gegevens die gehanteerd worden bij het monitoren van de geluidproductie maar hebben geen grote invloed op de geluidruimte.
   Geluidproductieplafonds zijn bij een projectbesluit gebaseerd op een prognose voor de verkeersomvang. Een gevolg is dat dergelijke plafonds vrijwel altijd voldoende geluidruimte bevatten waarin onder andere groei van verkeer kan worden opgevangen. Maar die ruimte kan ook deels benut worden voor het opvangen van de gevolgen van het gebruik van de flexibiliteitsbepaling. In het algemeen betreft dit dan wijzigingen waarvan verwacht wordt dat die

niet op korte termijn leiden tot dreigende overschrijding van de geluidproductieplafonds. Voorbeelden van dergelijke wijzigingen zijn een verplaatsing van rijbanen met bijvoorbeeld 1 meter. Wijzigingen in afmetingen of positie van geluidbeperkende maatregelen zullen vrijwel altijd leiden tot overschrijding of dreigende overschrijding van het geluidproductieplafond. Dat komt omdat expliciet bepaald is dat dergelijke maatregelen alleen betrokken worden in de monitoring als ze ook daadwerkelijk aanwezig zijn. Een geluidscherm dat bijvoorbeeld één meter lager is of op een nadere locatie staat, voldoet hier niet aan.

3. Wijzigingen die tot te weinig geluidruimte leiden.
   Wijzigingen die leiden tot overschrijding of dreigende overschrijding van de geluidproductieplafonds kunnen alleen doorgevoerd worden als tijdig de geluidproductieplafonds hierop zijn aangepast. Dergelijke wijzigingen zijn grote verplaatsingen van de ligging van de infrastructuur en wijzigingen in positie of afmetingen van geluidbeperkende maatregelen. In dit geval kunnen met een zelfstandig besluit tot wijziging van de geluidproductieplafonds de benodigde aanpassingen doorgevoerd worden en de rechtspositie van omwonenden geborgd. Het is dus niet nodig om over te gaan tot een wijziging van het projectbesluit zolang de aanpassingen binnen de flexibiliteitsbepaling passen. Indien er bovendien voor wordt gezorgd dat geluidbelastingen van geluidgevoelige gebouwen niet toenemen, is de wijziging van de geluidproductieplafonds eenvoudige procedure. Bij de wijziging van de geluidproductieplafonds kan dezelfde verkeersprognose gehanteerd worden als bij het projectbesluit zodat het bestaande onderzoek grotendeels bruikbaar blijft.

Het is aan het bevoegd gezag om te oordelen of gekozen moet worden voor een wijziging van de geluidproductieplafonds (dus de keuze tussen de hiervoor onder 2 en 3 beschreven mogelijkheden). De bescherming van de omgeving is geborgd door de geluidproductieplafonds.

4.12 Het wijzigen van geluidproductieplafonds

Bij bestaande infrastructuur kan een wijziging van geldende geluidproductieplafonds wenselijk zijn, bijvoorbeeld als het verkeer sterker groeit dan voorzien waardoor de geluidproductie hoger dreigt te worden dan de geldende geluidproductieplafonds. Dat kan optreden als, zoals in de vorige paragraaf beschreven is, de geluidproductieplafonds zijn gebaseerd op een prognose maar de werkelijke verkeersomvang sneller toeneemt. Als maatregelen ter beperking van de geluidproductie, zoals een extra stil wegdek, dan niet mogelijk zijn, zal de beheerder tijdig de geluidproductieplafonds willen verhogen om overschrijding te voorkomen. Daarnaast zal wijziging van een weg of spoorweg veelal ook wijziging van de bijbehorende geluidproductieplafonds vergen, ook al zouden de verkeersaantallen niet sterk toenemen. In dat geval neemt het bevoegd gezag het besluit tot wijziging van het geluidproductieplafond in samenhang met een ander besluit zoals een projectbesluit tot fysieke wijziging van de infrastructuur.

Een dergelijke wijziging van bestaande geluidproductieplafonds is vrijwel gelijk aan de hiervoor beschreven vaststelling van nieuwe geluidproductieplafonds. Het bevoegd gezag doet akoestisch onderzoek op grond van een door hem geschikt geachte prognose voor de toekomstige situatie. Een fysieke wijziging van de infrastructuur, zoals een verbreding, kan daar ook onderdeel van zijn. Het akoestisch onderzoek bevat het geluid op de geluidgevoelige gebouwen in de volgende twee situaties:

1. de toekomstige geluidbelasting: dit is de situatie die optreedt bij realisatie van de genoemde prognose en volledige benutting van de geluidproductieplafonds van de overige delen van de betreffende geluidbronsoort; en,
2. de bestaande geluidbelasting: dit is de situatie met volledige benutting van de geluidproductieplafonds zoals die gelden voorafgaand aan de wijziging van geluidproductieplafonds.

Het akoestisch onderzoek bevat tevens een afweging van geluidbeperkende maatregelen voor alle geluidgevoelige gebouwen waarvoor de toekomstige geluidbelasting hoger is dan de standaardwaarde en hoger dan de bestaande geluidbelasting. Deze afweging is gericht op het terugbrengen van het geluid tot de standaardwaarde of de bestaande geluidbelasting als die hoger is. De afweging wordt in paragraaf 4.10 toegelicht. Onderdeel daarvan is een afweging van financiële doelmatigheid van geluidbeperkende maatregelen volgens regels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving, en een beoordeling van eventuele bezwaren van landschappelijke, stedenbouwkundige, verkeerkundige of vervoerskundige aard. De afweging resulteert in een pakket geluidbeperkende maatregelen gericht op het terugbrengen van het geluid tot de standaardwaarde of de bestaande geluidbelasting als die hoger is.

Het akoestisch onderzoek bevat ook de waarde van geluidproductieplafonds voor zover deze wijzigen. Deze geluidproductieplafonds worden berekend door de brongegevens behorende bij de bestaande infrastructuur te vervangen door de gegevens behorende bij de prognose voor de toekomstige situatie voor de betreffende delen van de geluidbronsoort. Uitgangspunt daarbij zijn de in het akoestisch onderzoek gehanteerde gegevens van de nieuwe infrastructuur zoals de ligging, de prognose en voorgestelde pakket geluidbeperkende maatregelen. Op grond van het akoestisch onderzoek kan het bevoegd gezag besluiten geluidproductieplafonds te wijzigen.

4.13 Indirecte effecten

Het aanleggen of wijzigen van rijkswegen en hoofdspoorwegen kan leiden tot wijzigingen in de geluidsituatie van andere geluidbronsoorten. Dit worden ook wel indirecte effecten genoemd. Een goed voorbeeld zijn wijzigingen op rijkswegen die ook verkeer op het onderliggende wegennet beïnvloeden zoals het realiseren of opheffen van een aansluiting van een rijksweg op een andere weg.

In het algemeen geldt voor de indirecte effecten artikel 2.2 van de Omgevingswet. Dit regelt dat verschillende bestuursorganen rekening houden met elkaars taken en belangen. Dus als het bevoegd gezag van een rijksweg een besluit neemt over de rijksweg en als direct gevolg daarvan op een provinciale weg of gemeente weg geluidproductieplafonds of de basisgeluidemissie worden overschreden, is vooraf afstemming nodig. Andersom geldt ook vanuit dit artikel de plicht voor een gemeente tot afstemming met het rijk respectievelijk de provincie als de gemeente een besluit neemt dat leidt tot grote groei van verkeer naar de rijks- of provinciale weg en daarmee invloed kan hebben op de geluidproductie van die weg. De beheerder van die weg kan dan immers in de problemen komen bij de naleving van de geldende geluidproductieplafonds. Voorbeelden zijn de projectie van woonwijken, wijken met kantoren, bedrijventerreinen of een grote toeristische attractie met een toegangsweg die in verbinding staat met een rijks- of provinciale weg.

Voor gemeente- en waterschapswegen gelden er voor de indirecte effecten nog nadere regels in het geval het besluit een projectbesluit is of de wijziging van de rijksweg gepaard gaat met vaststelling van een omgevingsplan. Dan zijn namelijk de geluidregels voor het vaststellen van een omgevingsplan van overeenkomstige toepassing. Daarin is geregeld dat als door het besluit op gemeente- en waterschapswegen de geluidemissie met meer dan 1,5 dB toeneemt, sprake is van een 'wijziging' van die weg en een maatregelafweging moet plaatsvinden. De toename wordt getoetst door de autonome toekomstige situatie te vergelijken met de toekomstige situatie die zal optreden als het projectbesluit is gerealiseerd. Deze maatregelafweging is hetzelfde als bij een wijziging van een gemeenteweg. Dat betekent dat maatregelen moeten worden afgewogen voor geluidgevoelige gebouwen als de geluidbelasting hoger wordt dan de geluidbelasting die voortvloeit uit de basisgeluidemissie en het geluid hoger is dan de standaardwaarde.

4.14 Kruisende infrastructuur

Geluid van kruisende infrastructuur van verschillende bestuursorganen waar geen indirecte effecten spelen, is alleen van belang voor het gecumuleerde geluid dat moet worden betrokken in de afweging van het bevoegd gezag. Dat is het geval als het bevoegd gezag als onderdeel van een besluit tot het vaststellen van geluidproductieplafonds gebruik maakt van de afwegingsruimte om geluidbelastingen hoger dan de standaardwaarde toe te staan of te laten toenemen. Voor de kruisende infrastructuur wordt dan uitgegaan van volledig benutte geluidproductieplafonds als het een provinciale weg betreft. Bij een gemeenteweg wordt uitgegaan van een prognose van het geluid van de gemeenteweg. Deze gegevens liggen eenduidig vast en dat beperkt de onderzoekslasten en vergroot de houdbaarheid en transparantie van het geluidonderzoek.

4.15 Registratie

Het bevoegd gezag draagt zorg voor registratie van geluidproductieplafonds en de daarbij behorende brongegevens. Deze liggen vast in een geluidregister dat ontsloten wordt via de centrale voorziening geluidgegevens, die het RIVM in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ontwikkelt (zie hoofdstuk 11 van deze nota van toelichting). In dit besluit zijn de bestaande regels over het geluidregister uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer overgenomen en uitgebreid voor geluidproductieplafonds voor (spoor)wegen van provincies en voor industrieterreinen van gemeenten. Met het geluidregister beschikken initiatiefnemers van ontwikkelingen in de omgeving van de bron direct over de benodigde gegevens voor akoestisch onderzoek naar geluidbelastingen.

4.16 Rijksinfrastructuur zonder geluidproductieplafonds

Naast de bij ministeriële regeling aangewezen rijkswegen en hoofdspoorwegen bestaan er nog andere wegen die in het beheer zijn bij het Rijk. Gedacht kan worden aan wegen op defensieterreinen of afgesloten wegen op waterkeringen in beheer bij het Rijk. Voor deze niet bij ministeriële regeling aangewezen rijkswegen en hoofdspoorwegen worden geen geluidproductieplafonds vastgesteld. Dit geldt ook voor bijzondere spoorwegen.

Bij gebiedsontwikkelingen in de omgeving van rijkswegen of hoofdspoorwegen zonder geluidproductieplafonds zal over het algemeen geen rekening gehouden hoeven te worden met het geluid afkomstig van deze delen van (spoor)wegen. Vanuit de algemene verantwoordelijkheid voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en het beschermen van de gezondheid kan nader onderzoek nodig zijn als de ontwikkelingen leiden tot realisatie van geluidgevoelige gebouwen op zeer korte afstand van de weg of spoorweg.

4.17 Projectbesluiten

Het aanvullingsbesluit heeft op diverse wijzen gevolgen voor projectbesluiten. Die volgen uit het de nieuwe artikelen in paragraaf 5.1.4.2a van het Besluit kwaliteit leefomgeving in samenhang met het bestaande artikel 9.1 van dat besluit, het nieuwe artikel 9.1a van dat besluit en uit de aanvullingen van de artikelen 5.7 en 5.8 van het Omgevingsbesluit.

Een belangrijke bepaling in dit verband is artikel 9.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving dat erin voorziet dat de instructieregels over een omgevingsplannen uit paragraaf 5.1.4 van overeenkomstige toepassing zijn op projectbesluiten. Dat geldt ook voor de met dit aanvullingsbesluit in te voegen artikelen. Het bevoegd gezag voor het projectbesluit past dan de instructieregels toe die de gemeenteraad normaliter zou toepassen bij wijziging van het omgevingsplan.

Projectbesluit voor infrastructuur zonder geluidproductieplafonds

Vaak zal infrastructuur waarvoor geen geluidproductieplafonds zijn vastgesteld, worden gewijzigd als onderdeel van een project waarvoor een projectbesluit vastgesteld wordt. Dan is toepassing vereist van paragraaf 5.1.4.2a.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals die wordt ingevoegd door dit besluit. Die instructieregels beschrijven hoe bij het vaststellen van een omgevingsplan gehandeld moet worden als bijvoorbeeld rijstroken van een gemeentelijke weg of sporen van een lokale spoorwegen verlegd worden. Ook kan een project waarvoor een projectbesluit wordt vastgesteld leiden tot meer verkeer op een weg van een gemeente of waterschap of een lokale spoorweg zonder geluidproductieplafond. Daarop ziet paragraaf 5.1.4.2a.5. Voor beide gevallen geldt ongeveer hetzelfde regime. De instructieregels houden, kort gezegd, in dat voor zover mogelijk wordt voorzien in geluidbeperkende maatregelen als een standaardwaarde overschreden wordt. In zo’n geval past het bevoegd gezag voor het projectbesluit de regels voor dergelijke wijzigingen toe en past het conform die regels het omgevingsplan aan.

Projectbesluit voor infrastructuur met geluidproductieplafonds

Als het projectbesluit ziet op de aanleg of wijziging van een rijksweg, een provinciale weg, een hoofdspoorweg of een bij omgevingsverordening aangewezen lokale spoorweg zal vaak een nieuw of gewijzigd besluit tot het vaststellen van een geluidproductieplafond nodig zijn. Zoals bepaald in artikel 5.7 van het Omgevingsbesluit, zoals gewijzigd door dit besluit, kan een projectbesluit in een dergelijk geval ook gelden als besluit tot vaststelling van het geluidproductieplafond. Dit gebeurt op grond van artikel 5.52, tweede lid, van de Omgevingswet, dat het mogelijk maakt dat een projectbesluit ook kan gelden als een aangewezen besluit. Artikel 5.7 van het Omgevingsbesluit regelt ook dat de instructieregels over geluidproductieplafonds in afdeling 3.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van toepassing zijn op zo’n projectbesluit. Omdat het projectbesluit een integraal besluit beoogt te zijn en een dergelijk project kan leiden tot een ander geluidniveau is het wenselijk deze integratiemogelijkheid te benutten. In artikel 9.1a, tweede en derde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving is het gebruik voorgeschreven als het projectbesluit leidt tot een toename van het geluid van de weg of spoorweg. De achtergrond van deze bepaling is dat gemeenten bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen zicht moeten hebben op de resterende geluidruimte in de omgeving van het project. Als er een periode zou bestaan tussen het moment dat het project wordt toegelaten en het moment dat geluidproductieplafonds worden vastgesteld, ontstaat een onzekere situatie voor zowel de gemeente als voor het bevoegd gezag voor het projectbesluit. Voor de gemeente ontbreekt een duidelijk kader voor het toelaten van geluidgevoelige gebouwen. Het bevoegd gezag loopt het

risico dat een gemeente nieuwe geluidgevoelige gebouwen toelaat in het toekomstige aandachtsgebied, wat ertoe zou kunnen leiden dat het project bijgesteld moet worden op het moment dat het geluidproductieplafond wordt vastgesteld. Alleen een vastgesteld projectbesluit leidt tot een duidelijke 'claim' op de geluidruimte waarmee andere bestuursorganen bij hun besluitvorming rekening moeten houden.

Een dergelijk projectbesluit kan ook gevolgen hebben voor een andere weg of spoorweg, bijvoorbeeld doordat een aansluiting gewijzigd wordt. Ook kan de aanleg van een nieuwe weg ertoe leiden dat het verkeer over een deel van een andere weg toeneemt of afneemt. Voor zover dat infrastructuur met een basisgeluidemissie betreft is hierboven al beschreven hoe dit besluit in dergelijke gevallen toegepast wordt. Als de andere weg of spoorweg ook een bij besluit vastgesteld geluidproductieplafond kent, kan het bevoegd gezag ervoor kiezen om het projectbesluit ook te laten gelden als wijziging van het geluidproductieplafond van die andere weg of spoorweg. Het bevoegd gezag zal van geval tot geval moeten bezien of dat doelmatig is. Zo is het denkbaar dat een relatief beperkte wijziging van een geluidproductieplafond voor een andere weg of spoorweg niet wordt geïntegreerd, maar in een later stadium plaatsvindt in combinatie met andere wijzigingen die voor die andere weg of spoorweg voorzien zijn.

Het is ook mogelijk dat een bestuursorgaan in zijn projectbesluit het geluidproductieplafond wijzigt van een weg of spoorweg waarvoor een ander bestuursorgaan verantwoordelijk is, bijvoorbeeld als de provincie met een projectbesluit de aansluiting van haar weg op een rijksweg wijzigt. Los van de vereiste afstemming tussen beide bestuursorganen is in artikel 5.8 van het Omgevingsbesluit, zoals gewijzigd door het Invoeringsbesluit Omgevingswet, ook voorzien in formele procedures: het oorspronkelijke bevoegd gezag is adviseur en bij een projectbesluit van een provincie dat een geluidproductieplafond van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat wijzigt heeft de laatste instemmingsrecht.

Projectbesluit voor een geluidgevoelig gebouw

Het is denkbaar dat bij een projectbesluit een nieuw geluidgevoelig gebouw wordt toegelaten. Gedacht kan worden aan enkele woningen die nodig zijn ter compensatie van woningen die gesloopt worden ten behoeve van het project. Op dat moment zal het waterschap, de provincie of het Rijk de regels toepassen over het toelaten van nieuwe woningen in paragraaf 5.1.4.2a.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals die wordt ingevoegd door dit besluit.

Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de Omgevingswet

Het projectbesluit is de opvolger van het inpassingsplan van de Wet ruimtelijke ordening en het tracébesluit van de Tracéwet. Voor projecten waarover besloten werd met een inpassingsplan zijn de wijzigingen niet anders dan voor projecten waarover besloten werd met een bestemmingsplan. In de Wet geluidhinder en in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer werd een inpassingsplan gelijkgesteld aan een bestemmingsplan. Voor projecten waarover besloten werd met een tracébesluit zijn de gevolgen groter, omdat een projectbesluit voorziet in de voor het project noodzakelijke wijzigingen van omgevingsplannen.[18] Het tracébesluit voorzag niet in de aanpassing van bestemmingsplannen.

Verder bevat een projectbesluit maatregelen "die zijn gericht op het ongedaan maken, beperken of compenseren van de nadelige gevolgen van het project of van het in werking hebben of in stand houden daarvan voor de fysieke leefomgeving" (artikel 5.6 Omgevingsbesluit). Dat is voor projecten waarover besloten werd met een tracébesluit niet nieuw, maar wel voor projecten waarover besloten werd met een inpassingsplan. De Omgevingswet maakt het mogelijk dat het bevoegd gezag het projectbesluit zo vormgeeft dat dergelijke maatregelen op een door hem te bepalen moment uitgevoerd moeten worden.

4.18 Waarde van de geluidproductieplafonds langs bestaande infrastructuur bij inwerkingtreding Besluit kwaliteit leefomgeving

De regulering van geluid door verkeer op rijkswegen en hoofdspoorwegen was geregeld in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. Het primaire instrument van deze regulering bestond ook uit geluidproductieplafonds. Zoals hiervoor beschreven wordt deze systematiek beleidsneutraal overgezet naar de Omgevingswet en veranderen alleen details. Daarom gaat de geluidruimte, die vastligt in de op de dag voor inwerkingtreding van dit besluit geldende geluidproductieplafonds op grond van

[18] Zie Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3, blz. 177-178.

hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, over in de geluidproductieplafonds die van rechtswege gaan gelden vanaf die dag. Artikel 3.2 van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet bevat hier regels voor.

Omdat de rekenregels voor de bepaling van de geluidproductie zullen veranderen, is onvermijdelijk dat de getalswaarde van de geluidproductieplafonds ook aangepast moet worden. De geluidproductieplafonds worden dan ook opnieuw berekend op grond van de in het geluidregister op grond van de Wet milieubeheer al vastgelegde brongegevens. Omdat het gaat om een technische aanpassing van alleen de getalswaarde, blijft de geluidruimte voor de geluidbronsoort gelijk en daarmee ook de bescherming van geluidgevoelige gebouwen in de omgeving.

Ook onder de Wet milieubeheer verleende ontheffingen voor naleving van geluidproductieplafonds gaan van rechtswege over in een tijdelijke niet-nalevingssituatie (zie artikel 3.2 van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet). Artikel 3.1 van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet regelt dat in voorbereiding zijnde besluiten tot wijziging of nieuwe vaststelling van geluidproductieplafonds volgens het oude recht afgerond worden. Ook deze geluidproductieplafonds worden daarna herberekend.

4.19 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet

- Voor rijkswegen en hoofdspoorwegen worden de geluidproductieplafonds beleidsneutraal omgezet van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer naar het stelsel van de Omgevingswet.
- Voor provinciale wegen en aangewezen lokale spoorwegen worden ook geluidproductieplafonds geïntroduceerd. De regeling is overeenkomstig die voor rijkswegen en hoofdspoorwegen, met als belangrijkste verschil dat provincies zelf bepalen in welke gevallen een maatregel nog financieel doelmatig is.
- De frequentie van de verslaglegging wordt gekoppeld aan het vijfjaarlijkse actieplan dat vereist op grond van de EU-richtlijn omgevingslawaai. Er komt vijfjaarlijks een volledig verslag met aanvullend jaarlijks een lichter verslag voor het Rijk. Als wegens bijzondere omstandigheden een tijdelijke overschrijding van een geluidproductieplafond wordt toegestaan maken ook decentrale overheden een jaarlijks verslag.
- De aparte ontheffingsprocedure verdwijnt, daarvoor in de plaats komt de bepaling dat gedurende een termijn van ten hoogste vijf jaar niet aan het geluidproductieplafond hoeft te worden voldaan.
- Het geluid van treinen op emplacementen bij hoofdspoorwegen worden binnen de geluidproductieplafonds gebracht, zodat de aanpak vergelijkbaar is met de voorgenomen aanpak voor externe veiligheid.
- De ligging van de referentiepunten bij geluidproductieplafonds is voorgeschreven om een uniform systeem te krijgen met een goede balans tussen functioneren van de bron en bescherming van de omgeving.
- De ligging van de geluidaandachtsgebieden (voorheen geluidzones) van rijkswegen en hoofdspoorwegen wordt berekend, voorheen waren dit vaste afstanden.
- Als gevolg van keuzes in de Omgevingswet worden bij een projectbesluit ook de geluidgevolgen voor het onderliggende wegennet beoordeeld.

4.20 Effecten

- Provincies moeten nu ook maatregelen nemen bij groei van het geluid op de wegen en spoorwegen waarvoor zij verantwoordelijk zijn.
- De Minister van Infrastructuur en Waterstaat wordt verantwoordelijk voor de geluidbeheersing van treinen op emplacementen.
- De geluidaandachtsgebieden vormen een bruikbare referentie voor het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen.

5. Industrieterreinen met geluidproductieplafonds

5.1 De systematiek voor industrieterreinen

Met dit besluit worden ook de regels voor industrieterreinen toegevoegd aan het Besluit kwaliteit leefomgeving. Nu in dat Besluit al de regels voor activiteiten, anders dan het wonen, buiten industrieterreinen waren opgenomen, wordt met dit Aanvullingsbesluit het stelsel van geluidregels voor bedrijfsmatige activiteiten gecompleteerd.

Geluidproductieplafonds voor een industrieterrein

In de Omgevingswet is bepaald dat voor een industrieterrein geluidproductieplafonds als omgevingswaarden moeten worden vastgesteld. De keuze voor dat instrument is onderdeel van de beleidsvernieuwing "Swung-2" die samen met het Interprovinciaal Overleg, de Unie van Waterschappen, de Vereniging Nederlandse Gemeenten en VNO-NCW is ontwikkeld. Een geluidproductieplafond voor een industrieterrein begrenst de geluidproductie op een industrieterrein en beschermt daarmee de omgeving van het industrieterrein tegen het gezamenlijke geluid van alle activiteiten op een industrieterrein. Daarom wordt een geluidproductieplafond ook vastgesteld als een omgevingswaarde.

De keuze voor het systeem van geluidproductieplafonds vloeit ook voort uit de wens om bron en omgeving in de beheersfase beter juridisch te scheiden. Onder de Wet geluidhinder was een grenswaarde voor een nieuwe woning ook direct een grenswaarde voor het industrieterrein die de geluidrechten van het industrieterrein kon aantasten. In het systeem van geluidproductieplafonds is dat niet meer mogelijk omdat bij omgevingsprocedures altijd moet worden uitgegaan van de geluidproductie op het industrieterrein bij volledige benutting van de geldende geluidproductieplafonds. Een ander voordeel van het systeem van geluidproductieplafonds is dat besloten kan worden om niet direct maar pas op termijn aan een geluidproductieplafond zal worden voldaan. Dat geeft flexibiliteit en voorkomt dat industrieterreinen 'op slot' gaan zoals onder de Wet geluidhinder.

Geluidregels voor een industrieterrein

De geluidregels voor industrieterreinen bestaan op de eerste plaats uit regels met betrekking tot de toelaatbare geluidproductie van de geluidbron, het industrieterrein als geheel. Bij het bepalen van de toelaatbare geluidproductie wordt betrokken het geluid dat de bestaande en toekomstige activiteiten op het industrieterrein produceren en het geluid op geluidgevoelige gebouwen in de omgeving dat daardoor wordt veroorzaakt. Voor het geluid op bestaande geluidgevoelige gebouwen gelden normen waaraan getoetst wordt. De toelaatbare geluidproductie wordt daarna, net als bij wegen en spoorwegen, vastgelegd met geluidproductieplafonds die in dit geval rond het industrieterrein liggen. Een geluidproductieplafond is daarmee het resultaat van de afweging tussen het benutten van een industrieterrein en het beschermen van de omgeving tegen het geluid van dat industrieterrein. De geluidproductieplafonds worden in de regel vastgesteld door de gemeente als onderdeel van het omgevingsplan voor het industrieterrein.

Geluidregels voor activiteiten op een industrieterrein

Een tweede groep van geluidregels voor het geluid van industrieterreinen zijn instructieregels voor de inhoud van het omgevingsplan voor het industrieterrein. Die instructieregels verplichten de gemeente om in het omgevingsplan geluidregels op te nemen voor de toegelaten activiteiten, zodat voor elke locatie op het industrieterrein duidelijk is welke geluidregels daar gelden voor individuele activiteiten. De geluidregels voor activiteiten op een industrieterrein zijn vergelijkbaar met de geluidregels voor activiteiten die niet op een industrieterrein worden uitgevoerd. Belangrijk verschil is dat voor de geluidregels voor activiteiten op een industrieterrein de geluidproductieplafonds randvoorwaardelijk zijn, terwijl de geluidregels voor activiteiten buiten industrieterreinen worden gerelateerd aan omliggende geluidgevoelige gebouwen. Voor industrieterreinen wordt de aanvaardbaarheid van het geluid op geluidgevoelige gebouwen al beoordeeld bij de vaststelling van de geluidproductieplafonds en gebeurt dat bij het opnemen van de geluidregels voor individuele activiteiten niet nogmaals. De geluidregels kunnen in het omgevingsplan worden afgestemd op de aard van de activiteiten en de locatie op het industrieterrein, waardoor een op de lokale situatie toegesneden geluidverdeling kan ontstaan. Bij de beoordeling van een aanvraag voor vergunningplichtige milieubelastende activiteiten wordt rekening gehouden met de voor de betreffende percelen in het omgevingsplan opgenomen geluidregels.

5.2 Wat zijn industrieterreinen?

De geluidregels van het Aanvullingsbesluit zijn van toepassing op industrieterreinen. Industrieterreinen zijn in dit verband terreinen waar 'bij algemene maatregel van bestuur aangewezen activiteiten kunnen worden verricht, die in aanzienlijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken'. Die activiteiten zijn aangewezen in bijlage XXII van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voorheen werden de bedrijven waar dergelijke activiteiten worden uitgevoerd ook wel aangeduid als 'A-inrichting'. Aangezien de Omgevingswet het begrip 'inrichting' niet meer kent, is die terminologie niet passend meer. Het begrip 'grote lawaaimaker' kan nog wel worden gebruikt.

In de Omgevingswet is bepaald dat het vaststellen van geluidproductieplafonds voortvloeit uit de taak om de gezondheid te beschermen tegen het geluid afkomstig van (onder meer) industrieterreinen. Bescherming van de omgeving (met geluidproductieplafonds) is nodig wegens het geluid die de grote lawaaimakers in de omgeving kunnen veroorzaken, maar ook in verband met de samenloop van het geluid van alle grote lawaaimakers op een industrieterrein en de samenloop met het geluid van andere activiteiten op het industrieterrein.

Voor een bedrijventerrein waarop geen 'grote lawaaimakers' zijn toegelaten, hoeven geen geluidproductieplafonds te worden vastgesteld. Het besluit biedt wel de mogelijkheid om een bedrijventerrein 'vrijwillig' te voorzien van geluidproductieplafonds. Daarmee wordt het betreffende bedrijventerrein voor de werking van dit besluit gelijkgesteld aan een industrieterrein, met alle rechten èn plichten die daarmee zijn verbonden. Overigens geven gemeenten in de praktijk aan een industrieterrein waar grote lawaaimakers gevestigd mogen worden, namen als bedrijventerrein of bedrijvenpark, maar dat neemt niet weg dat het industrieterreinen zijn in de zin van artikel 2.11a van de Omgevingswet.

Voorheen waren de inrichtingen die werden aangemerkt als grote lawaaimakers in het Besluit omgevingsrecht aangewezen. In de Omgevingswet is het begrip 'inrichting' vervangen door het begrip 'activiteit'. Voor wat betreft de grote lawaaimakers heeft die omzetting geleid tot de in bijlage XXII van het Besluit kwaliteit leefomgeving opgenomen lijst van activiteiten 'die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken'. De lijst van inrichtingen is zoveel mogelijk een op een geconverteerd naar een lijst van activiteiten. Waar mogelijk is in de beschrijving zoveel mogelijk aangepast op de activiteiten van het Besluit activiteiten leefomgeving.

5.3 Bevoegd gezag voor industrieterreinen

In de Omgevingswet is bepaald dat de gemeenteraad bevoegd is tot het vaststellen (dat omvat ook wijzigen) van geluidproductieplafonds rond industrieterreinen gelegen in haar gemeente. Het spreekt voor zich dat een gemeente ook het bevoegd gezag is voor het opheffen van de geluidproductieplafonds als grote lawaaimakers in het omgevingsplan worden uitgesloten en het industrieterrein ophoudt te bestaan. De ligging van het geluidaandachtsgebied speelt daarbij geen rol, dat kan geheel in de eigen gemeente liggen maar ook gedeeltelijk in andere gemeenten. Met het vaststellen van een geluidproductieplafond neemt de gemeente ook een besluit over de toelaatbaarheid van het geluid op geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied van dat industrieterrein, ook als die gebouwen in een andere gemeente of provincie liggen. Anders gezegd: het primaat ligt bij het bevoegd gezag voor de bron, in dit geval een industrieterrein. Dat was onder de Wet geluidhinder overigens niet anders. Omdat de gemeenteraad de bevoegdheid om tot vaststelling van een omgevingsplan kan delegeren aan het college van burgemeester en wethouders, geldt dit ook voor het vaststellen van geluidproductieplafonds als onderdeel van het omgevingsplan voor het industrieterrein.

De bovenbedoelde bevoegdheid voor het vaststellen van geluidproductieplafonds moet overigens goed worden onderscheiden van de bevoegdheid voor het verlenen van omgevingsvergunningen. Voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit op een industrieterrein kunnen behalve de gemeente ook het Rijk of de provincie bevoegd zijn. Bij het verlenen van zo'n vergunning moet altijd rekening worden gehouden met de geluidregels in het (gemeentelijke) omgevingsplan voor het industrieterrein. Uiteraard kan met een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit worden afgeweken van het omgevingsplan. Net als voor het omgevingsplan zelf geldt daarbij dat de geluidvoorschriften in die omgevingsvergunning dan wel gericht moeten zijn op het voldoen aan de geluidproductieplafonds. Dat geldt ook voor een omgevingsvergunning die door provincie of het Rijk worden verleend.

Het kan zijn dat een industrieterrein in twee of meer gemeenten ligt. De gemeenten blijven dan bevoegd gezag voor het vaststellen van geluidproductieplafonds voor zover die betrekking hebben op

de activiteiten die binnen de grenzen van de eigen gemeente worden uitgevoerd. De bevoegdheid wordt door de betrokken gemeenten gezamenlijk uitgeoefend als bedoeld in artikel 2.2, tweede lid, van de Omgevingswet. De geluidproductieplafonds moeten immers, in verband met de samenloop van geluid, betrekking hebben op het geluid van het industrieterrein als geheel. Het is niet toegestaan om het industrieterrein voor het vaststellen van geluidproductieplafonds 'op te delen' en voor elk deel van het industrieterrein aparte (deel-) geluidproductieplafonds vast te stellen.

Het staat de betrokken gemeenten overigens geheel vrij om, na het vaststellen van geluidproductieplafonds, vanuit het oogpunt van efficiënt beheer, de binnen de geluidproductieplafonds beschikbare geluidruimte te verdelen. Elk voor zich leggen deze gemeenten die geluidruimte dan in het omgevingsplan vast in de vorm van geluidregels voor activiteiten op het industrieterrein.

De gemeenteraad kan ook aan provinciale staten het verzoek doen om de geluidproductieplafonds vast te stellen als dat nodig is voor een doelmatige beheersing van het geluid afkomstig van het industrieterrein. Deze mogelijkheid wordt toegelicht in paragraaf 5.10.

5.4 Normenkader en toepassing

In paragraaf 3.1 van deze nota van toelichting is ingegaan op de algemene kenmerken van het normenkader en de functie die de verschillende waarden (standaardwaarde, grenswaarden voor het geluid op de gevel en grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten) in het systeem hebben. Voor wat betreft het geluid van industrieterreinen zijn de volgende normen op geluidgevoelige gebouwen van toepassing.

Standaard waarde in dB	**Grenswaarden voor het geluid op de gevel in dB**	
	Toelaten van geluidgevoelige gebouwen	**Vaststellen van geluidproductieplafonds**
50 L_{den}	55 L_{den}	60 L_{den}
40 L_{night}	45 L_{night}	50 L_{night}

Tabel: normenkader industrie

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt ook voor industrieterreinen overgestapt op de jaargemiddelde Europese dosismaat L_{den}. Die maat is al eerder ingevoerd voor infrastructuur en burgerluchthavens. Onder de Wet geluidhinder was met de zogenoemde 'redelijke sommatie' van het geluid van de individuele bedrijven op een industrieterrein al een stap gemaakt in de richting van een meer jaargemiddelde beoordeling van het geluid (zie hiervoor ook de artikelsgewijze toelichting bij artikel VII van dit besluit). Nu wordt volledig overgestapt omdat deze maat beter correspondeert met het risico op schade aan de gezondheid.

Anders dan bij veel infrastructuur kan de verdeling van geluid van verschillende industrieterreinen over de etmaalperiode sterk uiteenlopen. De verdeling van geluid is bij industrieterreinen waar voornamelijk activiteiten in de dagperiode plaatsvinden (en het geluid in de nachtperiode relatief gering is) heel anders dan bij industrieterreinen met overwegend continue industrie zoals chemie, waarbij het geluid door het etmaal heen nagenoeg constant is. Als gevolg van deze verschillen geeft een beoordeling van het geluid in L_{den} niet altijd voldoende bescherming tegen slaapverstoring in de nachtperiode. Daarom is bij industrielawaai de normering in L_{den} gecombineerd met een aanvullende nachtnormering in L_{night} die extra bescherming biedt tegen slaapverstoring. De normen voor de nachtperiode zijn 10 dB lager dan de L_{den} normen.

Toetsing aan de geluidnormen vindt plaats op het moment van vaststelling of wijziging van geluidproductieplafonds. In de periode tussen deze momenten zorgt de plicht tot naleving van de als omgevingswaarden vastgestelde geluidproductieplafonds voor voldoende beheersing van geluid. Het geluid wordt getoetst aan geluidnormen bij het vaststellen van een omgevingsplan, het verlenen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit of milieubelastende activiteit, het nemen van een projectbesluit of het vaststellen van een geluidproductieplafond. In de artikelen van het Aanvullingsbesluit is concreet aangegeven in welke situaties het geluid moet worden bepaald en getoetst aan de bovenstaande normen. Kort samengevat wordt getoetst bij het toelaten van geluidgevoelige gebouwen en bij het vaststellen van geluidproductieplafonds. In de tabel zijn omwille van de leesbaarheid de beide situaties aangeduid. Net als bij de andere geluidbronsoorten is

de toetsing in beide gevallen beperkt tot geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied. Hierbij wordt opgemerkt dat geluidnormen voor industrielawaai – net als die voor infrastructuur – steeds betrekking hebben op het geluid op geluidgevoelige gebouwen bij volledige benutting van de geldende geluidproductieplafonds.

5.5 De geluidproductieplafonds

Na de invoering van geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofspoorwegen in 2012 wordt met dit besluit het systeem van geluidproductieplafonds ook ingevoerd voor industrieterreinen. De werking van het systeem is bij industrieterreinen nagenoeg identiek aan wegen en spoorwegen met geluidproductieplafonds. Ook bij industrie leggen de plafonds de bovengrens vast voor de geluidproductie van een industrieterrein als geheel. Daarmee wordt de omgeving beschermd tegen het gezamenlijke geluid van alle activiteiten op een industrieterrein. Onder de Wet geluidhinder werd die bescherming geboden door de zonegrens en de op grond van de Wet geluidhinder voor woningen in de geluidzone geldende of vastgestelde hogere waarden.

De meeste van in de afdeling 3.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving opgenomen artikelen gelden voor alle bronsoorten waarvan het geluid wordt gereguleerd met geluidproductieplafonds. Alleen waar nodig is een onderscheid gemaakt. Voor industrieterreinen zijn er kleine verschillen met het systeem van geluidproductieplafonds voor wegen en spoorwegen. De belangrijkste zijn:

- de referentiepunten liggen op een vaste afstand van de grens van het industrieterrein, maar die afstand is per industrieterrein anders,
- er geldt een plafond in L_{den} en een plafond in L_{night}.

5.6 De situering van de referentiepunten

Het brongebied van een industrieterrein is veel minder eenvormiger dan het brongebied van een weg of een spoorweg (een lijnbron). Industrieterreinen verschillen onderling ook sterk in grootte en aard van de bedrijvigheid. Als gevolg daarvan kan het geluid op een geluidreferentiepunt worden bepaald door geluidbronnen die midden op het industrieterrein liggen, maar ook door geluidbronnen die meer aan de rand van het industrieterrein liggen. Dat is bij elk industrieterrein weer anders. Daardoor is de afname van het geluid vanaf de grens van het industrieterrein geen vast gegeven. Een voorgeschreven standaard afstand van de geluidreferentiepunten tot de grens van het industrieterrein van bijvoorbeeld 100 meter zou niet in alle gevallen een adequate bescherming van de omgeving geven.

Om deze reden is voor industrieterreinen de afstand van de geluidreferentiepunten tot de grens van het industrieterrein afhankelijk gemaakt van de oppervlakte van het betreffende industrieterrein. De afstand kan dus per industrieterrein verschillen, maar wel geldt voor elk industrieterrein één afstand, waardoor de geluidreferentiepunten een cordon rond het industrieterrein vormen. Het beperkt afwijken van de berekende afstand heeft geen gevolgen voor de bescherming van de omgeving van het industrieterrein en is dan ook niet problematisch. Dat wordt nader uitgewerkt in de Omgevingsregeling, die met de Aanvullingsregeling geluid wordt aangevuld.

Net als bij wegen en spoorwegen ligt een referentiepunt op 4 meter boven het maaiveld ter plaatse van het referentiepunt. Ook hiervoor geldt dat het beperkt afwijken van die afstand geen gevolgen heeft voor de bescherming van de omgeving.

Vanwege de al beschreven diversiteit in geluidbronnen op een industrieterrein en de situering daarvan binnen het terrein, kan het in een enkel geval voorkomen dat het bevoegd gezag meent dat met het voor dat industrieterrein bepaalde cordon van referentiepunten toch onvoldoende bescherming wordt geboden, bijvoorbeeld als woningen op korte afstand van een groot industrieterrein liggen. Voor die situaties bestaat de mogelijkheid om (gemotiveerd) enkele extra geluidreferentiepunten toe te voegen als dat noodzakelijk is voor het beperken van het geluid op die geluidgevoelige gebouwen.

5.7 Het geluidaandachtsgebied

Het geluidaandachtsgebied rond een industrieterrein geeft het gebied aan waarbinnen de regels van dit besluit voor het geluid van industrieterreinen van toepassing zijn. Het geluidaandachtsgebied ligt rond het industrieterrein, het industrieterrein behoort zelf niet tot het aandachtsgebied. Op grote afstand van een geluidbron is regulering van geluid niet nodig omdat de geluidniveaus daar lager zijn

dan de standaardwaarde. Het geluidaandachtsgebied maakt deze begrenzing expliciet en voorkomt onnodige lasten voor geluidonderzoek en procedures.

Zo zijn bijvoorbeeld bij het toelaten van een geluidgevoelig gebouw de geluidregels alleen van toepassing als het gebouw wordt toegelaten in het geluidaandachtsgebied van een industrieterrein. Omgekeerd zijn bij het wijzigen van een industrieterrein of de geluidproductieplafonds van een industrieterrein, de geluidregels alleen van toepassing op geluidgevoelige gebouwen in het aandachtsgebied, behorende bij de situatie zoals die wordt na het wijzigen. Doel is via de centrale voorziening geluidgegevens het geluidaandachtsgebied voor eenieder eenvoudig raadpleegbaar te maken.

De ligging van de buitengrens van het geluidaandachtsgebied wordt berekend. Uitgangspunt voor de berekening is de geluidproductie op het industrieterrein bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds. De binnengrens van het aandachtsgebied is de buitengrens van het industrieterrein waardoor het industrieterrein zelf geen onderdeel is van het aandachtsgebied. De functie die de geluidzone in de Wet geluidhinder had als begrenzing van het onderzoeksgebied, is vergelijkbaar met de functie van het geluidaandachtsgebied.

5.8 Regels voor het geluid van activiteiten op een industrieterrein

In voorgaande paragrafen is toegelicht hoe het geluid van alle activiteiten tezamen op een industrieterrein als geheel wordt gereguleerd met geluidproductieplafonds. Om aan die plafonds te voldoen moeten ook regels worden gesteld voor het geluid van de afzonderlijke activiteiten op het industrieterrein. Die regels moeten door de gemeente worden gesteld in het omgevingsplan voor het industrieterrein. De instructieregels voor het opnemen in het omgevingsplan van geluidregels voor activiteiten op een industrieterrein zijn vergelijkbaar met de geluidregels in paragraaf 5.1.4.2 Geluid van activiteiten van het Besluit kwaliteit leefomgeving voor activiteiten die niet op een industrieterrein worden uitgevoerd.

Geluidregels in het omgevingsplan voor het industrieterrein

De geluidproductieplafonds gelden voor het industrieterrein als geheel. De toegestane geluidproductie moet nog wel worden ‘vertaald’ naar geluidregels voor activiteiten (bedrijven) op het industrieterrein. Daartoe is in dit besluit bepaald dat de gemeente in het omgevingsplan (voor het industrieterrein) geluidregels moet opnemen waaraan diegene die de activiteit uitvoert zich moet houden. Dat was voorheen geregeld met de algemene geluidregels van het Activiteitenbesluit milieubeheer (en op grond van dat besluit vastgestelde maatwerkvoorschriften) alsmede geluidvoorschriften in verleende milieuvergunningen. Maar in het systeem van de Omgevingswet worden de geluidregels opgenomen in het omgevingsplan, waarbij de geluidregels worden toegesneden op de lokale situatie.

Bij het stellen van de geluidregels in het omgevingsplan hoeft het bevoegd gezag geen rekening meer te houden met het geluid van de activiteiten op omliggende geluidgevoelige gebouwen, met cumulatie van geluid van activiteiten in de omgeving van het industrieterrein en cumulatie met het geluid van andere bronsoorten zoals bijvoorbeeld wegen en luchtvaart. Dat alles is immers al onderzocht en afgewogen bij het vaststellen van de geluidproductieplafonds voor het industrieterrein als geheel. Om deze reden worden de geluidregels gesteld op een bepaalde afstand van de grens van de locatie waarbinnen de activiteit wordt uitgevoerd en niet bij geluidgevoelige gebouwen in het aandachtsgebied van het industrieterrein. Daarmee wordt een dubbele toetsing voorkomen. De geluidproductieplafonds zijn als omgevingswaarden uiteraard wel randvoorwaardelijk voor de geluidregels in het omgevingsplan: de geluidregels in het omgevingsplan moeten gericht zijn op het voldoen aan de resultaatsverplichting.

Geluidregels vergunningplichtige milieubelastende activiteiten

Ook het geluid van vergunningplichtige activiteiten op een industrieterrein moet voldoen aan de geluidregels in het omgevingsplan. Bij het beoordelen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit houdt het bevoegd gezag (dat kan ook de provincie zijn, of een minister) rekening met de geluidregels die door de gemeente in het omgevingsplan zijn opgenomen. Deze vergunning kan ook geluidvoorschriften voor het specifieke bedrijf bevatten. Zo nodig kan aanvullend een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit worden afgegeven, waarmee van de geluidregels in het omgevingsplan kan worden afgeweken, ook naar boven (meer geluid). Het spreekt voor zich dat de gevraagde omgevingsvergunning alleen kan worden verleend als dat niet leidt tot overschrijding van de geluidproductieplafonds.

5.9 Akoestisch niet relevante bedrijven

In paragraaf 5.2 is toegelicht dat een industrieterrein in de context van dit besluit moet worden gezien als één aaneengesloten cluster van locaties met bedrijfsfuncties, waarvan het geluid als geheel moet worden beoordeeld. Het is echter niet zo dat alle activiteiten op een industrieterrein in gelijke mate geluid produceren. Het meeste geluid wordt geproduceerd door de in bijlage XXII van het Besluit kwaliteit leefomgeving aangewezen activiteiten die in aanzienlijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken. Het toelaten in het omgevingsplan van die activiteiten leidt ook tot de verplichting om voor het industrieterrein als geheel geluidproductieplafonds vast te stellen.

Op een industrieterrein vinden vaak ook activiteiten plaats waarbij niet veel geluid wordt geproduceerd, bijvoorbeeld activiteiten die inpandig worden uitgevoerd. Voor veel van die qua geluidemissie minder relevante bedrijven golden voorheen de algemene geluidregels van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Die geluidregels gaven aan bedrijven op een industrieterrein kort samengevat een 'vergunde' geluidruimte van 50 dB op 50 meter. Die 'vergunde' geluidruimte werd vaak in werkelijkheid maar gedeeltelijk gebruikt, maar moest op grond van de regelgeving wel volledig in acht worden genomen bij het bepalen van het geluid van het gezoneerde industrieterrein. Het Activiteitenbesluit milieubeheer bood wel de mogelijkheid tot het opleggen van zogenoemde maatwerkvoorschriften, waarmee die ongebruikte geluidruimte kon worden verminderd. Maar dat gaf een aanzienlijke administratieve inspanning die als weinig doelmatig werd ervaren. Bovendien moest het resterende 'vergunde' geluid van die akoestisch niet relevante inrichtingen onverkort worden betrokken bij het bepalen van het geluid.

Op verzoek van de gemeenten wordt daarom nu voorzien in een efficiëntere benadering voor bedrijven die weinig geluid produceren. Handvat hiervoor vormen de bedrijven die voorheen in de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering' een richtafstand voor geluid van 30 meter hadden (de zogenoemde 'B30 inrichtingen'). Dat betekende in de systematiek van die brochure een geluidruimte van 45 dB op 30 meter. De gemeenten hebben verzocht om deze bedrijven verder geheel buiten beschouwing te laten bij het bepalen van het geluid afkomstig van het industrieterrein.

In het Aanvullingsbesluit wordt om deze redenen de mogelijkheid geboden om activiteiten die in werkelijkheid geen relevante geluidemissie hebben of kunnen krijgen, niet te betrekken bij het bepalen van het geluid afkomstig van het industrieterrein. Het is echter niet mogelijk gebleken om categorieën van activiteiten aan te wijzen waarvan al op voorhand gesteld kan worden dat die altijd, bij elk industrieterrein, individueel en gezamenlijk, geen relevante geluidbelasting in de omgeving kunnen veroorzaken. Dat is immers ook afhankelijk van lokale omstandigheden, zoals de situering van de akoestische niet relevante activiteiten op het industrieterrein (verspreid, of juist geconcentreerd aan de rand) en de afstand tot de dichtstbij gelegen geluidgevoelige gebouwen.

Daarom is gekozen voor een oplossing waarbij het bevoegd gezag in het omgevingsplan kan bepalen dat een bedrijfsmatige activiteit zo moet worden uitgevoerd dat het geluid op 30 meter afstand van de grens van de onderneming of instelling waarbinnen de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgevoerd, niet meer bedraagt dan de standaardwaarden, verminderd met 5 dB. Daarmee wordt in het omgevingsplan geborgd dat die activiteiten niet veel geluid kunnen produceren.

Als het bevoegd gezag deze mogelijkheid toepast, moet wel worden gemotiveerd dat de uitgezonderde activiteiten ook bij elkaar (gezamenlijk) geen relevante geluidbelasting in de omgeving geven. Dat is, zoals hierboven ook al is opgemerkt, ook afhankelijk van lokale omstandigheden. Daarvoor zal eenmalig akoestisch onderzoek nodig zijn. Daar staat tegenover dat het geluid dan buiten beschouwing blijft bij alle geluidberekeningen voor het vaststellen van het geluidproductieplafonds, monitoring en naleving.

5.10 Industrieterreinen waarvoor de provincie bevoegd gezag is

De Wet geluidhinder bevatte een bepaling op grond waarvan een provincie, via een aanwijzing in de provinciale verordening, een industrieterrein als 'van regionaal belang' kon aanwijzen. Dat had tot gevolg dat in plaats van het college van burgemeester en wethouders, gedeputeerde staten bevoegd werden voor de vaststelling van ten hoogste toelaatbare waarden van het geluid, voor het opstellen van een zonebeheerplan en voor het zo nodig nemen van maatregelen ter beperking van het geluid afkomstig van dat industrieterrein.

Ook onder de Omgevingswet is het mogelijk om de provincie bevoegd gezag te laten zijn voor het vaststellen van geluidproductieplafonds rond industrieterreinen. Het is echter niet meer mogelijk dat de provincie de bevoegdheid ten aanzien van de vaststelling van geluidproductieplafonds naar zich toe trekt. Dat zou niet goed aansluiten bij het subsidiariteitsbeginsel – "decentraal, tenzij" – en ook het

vertrouwensbeginsel van de Omgevingswet. De gemeente kan wel de provincie verzoeken om de bevoegdheid over te nemen. In artikel 2.12a van de Omgevingswet is bepaald dat het overdragen van de bevoegdheid moet plaatsvinden met het oog op een doelmatige beheersing van het geluid. Dat kan bijvoorbeeld aan de orde zijn als op het industrieterrein veel complexe bedrijven gevestigd zijn waarvoor de provincie het bevoegd gezag is, of als het industrieterrein groot is in verhouding tot het gemeentelijk apparaat. Ook bij een industrieterrein dat in meerdere gemeenten ligt kan het doelmatig zijn als de provincie het bevoegd gezag is.

Als de provincie bevoegd gezag wordt voor het vaststellen van geluidproductieplafonds rond een industrieterrein, draagt de provincie wel zorg voor de uitvoering van alle taken en instructieregels die in de wet en dit besluit aan het bevoegd gezag zijn toebedeeld. De provincie draagt dus ook zorg voor de monitoring en ziet toe op de naleving. Overigens hebben de provincies onder de Omgevingswet ook de mogelijkheid om in de omgevingsverordening regels te geven die in acht genomen moeten worden bij het vaststellen door de gemeente van de geluidproductieplafonds. Die kunnen betrekking hebben op alle industrieterreinen, maar ook op een specifiek industrieterrein als dat van provinciaal belang is. Ook op die wijze kan de provincie, zij het op wat indirectere wijze, ervoor zorgen dat de provinciale belangen gewaarborgd blijven.

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn de gemeenten bevoegd gezag voor het vaststellen van geluidproductieplafonds rond industrieterreinen. Zij stellen op grond van de invoeringsregels de eerste geluidproductieplafonds vast, waarmee het nieuwe systeem van de geluidproductieplafonds van start gaat. Dat geldt niet voor de zogenoemde 'provinciale industrieterrein', de terreinen die vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet in de provinciale verordening waren aangewezen als van regionaal belang. Voor de eerste vaststelling van geluidproductieplafonds rondom industrieterreinen van regionaal belang als bedoeld in artikel 163, tweede lid, van de Wet geluidhinder geldt overgangsrecht (artikel 3.6, derde lid, Aanvullingswet geluid Omgevingswet). Deze geluidproductieplafonds worden vastgesteld door provinciale staten zonder dat daartoe door de gemeenteraad een verzoek moet zijn ingediend.[19] Na de vaststelling door provinciale staten is de gemeente volgens de hoofdregel bevoegd gezag voor die terreinen, tenzij artikel 2.12a van de Omgevingswet wordt toegepast.

5.11 Industrieterreinen met defensieactiviteiten

Op een industrieterrein kunnen ook activiteiten plaatsvinden die verband houden met voorzieningen voor defensie. Een voorbeeld daarvan zijn militaire vliegvelden met civiel medegebruik, zoals Eindhoven Airport. In verband met het proefdraaien van vliegtuigen is sprake van een industrieterrein als bedoeld in artikel 2.11a van de Omgevingswet. Dat betekent dat het grondgebonden geluid moet worden gereguleerd met geluidproductieplafonds. De Wet geluidhinder bevatte een voorziening waarmee in dat geval de minister verantwoordelijk was voor het beheer van de geluidruimte van het industrieterrein. Dat had te maken met de rubricering van die informatie (Besluit Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst Bijzondere Informatie). Dat laatste speelt inmiddels minder omdat veel gegevens over het geluid in de loop der tijd lager geclassificeerd zijn.

Ook onder de Omgevingswet kan de minister de besluitvorming over geluidproductieplafonds bij industrieterreinen waarop zich voorzieningen voor defensie bevinden, beïnvloeden en sturen. In de wet is in artikel 2.34, tweede lid, onder d, bepaald dat het Rijk de mogelijkheid heeft om instructies te geven aan de gemeente die in acht genomen moeten worden bij de vaststelling van het omgevingsplan. Zulke instructies kunnen dus ook worden gegeven voor een omgevingsplan dat de geluidproductieplafonds bevat voor een industrieterrein waarop zich (ook) voorzieningen voor defensie bevinden. Een soortgelijke, maar specifieker geformuleerde mogelijkheid bestaat in artikel 2.34, tweede lid, onder c, van de wet voor het geven van instructies aan het provinciebestuur als toepassing is gegeven aan artikel 2.12a van die wet.

5.12 (Gemeente)grensoverschrijdende industrieterreinen

In artikel 2.11 van de wet is bepaald dat geluidproductieplafonds worden vastgesteld door de gemeente. Soms liggen een industrieterrein en het bijbehorende aandachtsgebied geheel op het grondgebied van één gemeente A. In deze geheel 'binnengemeentelijke' situatie is gemeente A het bevoegd gezag voor vaststellen van de geluidproductieplafonds voor dat industrieterrein èn bevoegd gezag voor het toelaten van geluidgevoelige gebouwen in het aandachtsgebied.

[19] Zie voor een toelichting Kamerstukken II 2018/19, 35054, nr. 3, blz. 57.

Het aandachtsgebied van een industrieterrein dat geheel ligt in gemeente A, kan zich ook uitstrekken over het grondgebied van een gemeente B. Gemeente A blijft dan op grond van artikel 2.11a van de Omgevingswet bevoegd gezag voor de geluidproductieplafonds. Voor het vaststellen van de geluidproductieplafonds toetst gemeente A het geluid op alle geluidgevoelige gebouwen in het aandachtsgebied, waaronder de gebouwen gelegen in gemeente B. Zoals bij de andere bronsoorten geldt ook hier: de bron bepaalt het bevoegd gezag en dat bevoegd gezag is ook verantwoordelijk voor beheersing van het geluid op geluidgevoelige gebouwen die op het grondgebied van een andere gemeente B liggen. Uiteraard moet gemeente A, op grond van artikel 2.2, eerste lid, van de Omgevingswet, bij het uitoefenen van de bevoegdheid om geluidproductieplafonds vast te stellen, wel rekening houden met de taken en bevoegdheden van gemeente B en zo nodig ook met gemeente B afstemmen.

Wat ingewikkelder is de situatie waarin een industrieterrein in meer dan één gemeente ligt, bijvoorbeeld de gemeenten A en B. Beide gemeenten zijn dan bevoegd tot het vaststellen van geluidproductieplafonds voor zover die betrekking hebben op het geluid van activiteiten op het eigen gemeentelijke grondgebied. Beide gemeenten oefenen die bevoegdheid gezamenlijk uit als bedoeld in artikel 2.2, tweede lid, van de wet wat leidt tot het vaststellen van geluidproductieplafonds voor het industrieterrein als geheel. De bevoegdheid is dus niet toebedeeld aan de gemeente waarin het industrieterrein 'in hoofdzaak' is gelegen. Beide gemeenten zullen wederzijds rekening moeten houden met elkaars taken en bevoegdheden bij het vaststellen van een geluidproductieplafond en zorgen voor een inhoudelijke samenhang als bedoeld in artikel 1.3, in samenhang met artikel 2.1, tweede lid, van de Omgevingswet.

Het is met het oog op de bescherming van de gezondheid, in welk kader de geluidproductieplafonds worden vastgesteld, niet toegestaan om een gemeentegrensoverschrijdend industrieterrein 'op te delen' om voor elk deel van het industrieterrein aparte (deel-) geluidproductieplafonds vast te stellen. De geluidproductieplafonds moeten immers betrekking hebben op het industrieterrein als geheel, op het gezamenlijke geluid door het aaneengesloten cluster van activiteiten. Het staat de betrokken gemeenten overigens geheel vrij om na het vaststellen van de geluidproductieplafonds, met het oog op een doelmatig beheer, de binnen de geluidproductieplafonds beschikbare geluidruimte te verdelen. Elk voor zich leggen deze gemeenten die geluidruimte dan in het omgevingsplan vast in de vorm van geluidregels voor activiteiten op het industrieterrein.

Dat een industrieterrein in meer dan één gemeente ligt, heeft op zich geen gevolgen voor de bevoegdheid voor het verlenen van omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten. Gemeente A en gemeente B zijn in beginsel bevoegd gezag voor de activiteiten op haar deel van het industrieterreinen. Ook hierbij is invulling geven aan artikel 2.2, eerste lid, van de Omgevingswet nadrukkelijk van belang.

Het bevoegd gezag moet steeds voldoende informatie beschikbaar hebben over de omvang van die geluidruimte, om de toelaatbaarheid van een verandering van de geluidproductie binnen de geldende geluidproductieplafonds te kunnen beoordelen. Dat is bijvoorbeeld aan de orde als een bedrijf een omgevingsvergunning vraagt voor het uitbreiden van de activiteiten die niet past binnen de geluidregels voor die activiteit in het omgevingsplan. De gemeente draagt zorg voor de uitvoering van die administratieve taak (het bijhouden van de 'geluidboekhouding'). Bij een gemeentegrensoverschrijdend industrieterrein dragen de betrokken gemeenten gezamenlijk zorg voor die taak.

Ook als sprake is van een gemeentegrensoverschrijdend industrieterreinen kunnen de betrokken gemeenten toepassing geven aan artikel 2.12a, eerste lid, van de wet, en de provincie verzoeken om bevoegd gezag te worden voor het industrieterrein. Als de betrokken provincie instemt met het verzoek, zijn alle in dit besluit aan het bevoegd gezag gegeven instructieregels voor de vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden op het besluit van de provincie van toepassing.

5.13 Andere bedrijventerreinen

De Omgevingswet biedt in artikel 2.11 van de Omgevingswet aan gemeenten de generieke mogelijkheid om bij omgevingsplan omgevingswaarden vast te stellen. Daarmee kunnen bedrijventerreinen waarvoor op grond van artikel 2.11a van de wet geen geluidproductieplafonds hoeven te worden vastgesteld, toch vrijwillig worden voorzien van geluidproductieplafonds. In dat geval wordt het betreffende bedrijventerrein voor de werking van het Aanvullingsbesluit geluid aangemerkt als een industrieterrein. Alle instructieregels voor industrieterreinen gelden dan ook voor bedrijventerreinen waarvan het geluid wordt gereguleerd met geluidproductieplafonds. Er moet dus bijvoorbeeld ook een aandachtsgebied worden bepaald, er gaan monitoringverplichtingen gelden en de

geluidproductieplafonds zijn randvoorwaardelijk voor het verlenen van omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten.

Deze mogelijkheid is gecreëerd om gemeenten een pasklare en juridisch zekere oplossing te bieden voor beheersing van het gezamenlijke geluid door activiteiten op bedrijventerreinen. Het kan daarbij bijvoorbeeld gaan om bedrijventerreinen waarvoor een beperkte geluidruimte beschikbaar is, terreinen waar de gemeente sterk wil sturen op beperking van het geluid in verband met de aanwezigheid van geluidgevoelige gebouwen, terreinen waarvoor plannen zijn om in de directe omgeving geluidgevoelige gebouwen te bouwen of terreinen waar cumulatie van geluid van verschillende activiteiten leidt tot hoge niveaus in de omgeving. Een andere toepassing kan zijn een gemeentegrensoverschrijdend bedrijventerrein dat nog grotendeels moeten worden ingevuld. De keuze voor het systeem van geluidproductieplafonds is dan een onderdeel van de bestuurlijke afspraken tussen de gemeenten over de ontwikkeling van het bedrijventerrein, de geluidhinder die dat mag opleveren, en eventueel ook de geluidverdeling die zij daarbij overeen zijn gekomen.

In voornoemde situaties kan het toepassen van het systeem van geluidproductieplafonds een goed hulpmiddel zijn. Let wel: de aanwijzing van een bedrijventerrein als industrieterrein heeft ook gevolgen voor de omgeving. In het geluidaandachtsgebied moet bij besluitvorming over ruimtelijke ontwikkelingen voortaan rekening worden gehouden met het geluid van het bedrijventerrein (bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds) en niet langer met het geluid van de individuele activiteiten op dat terrein.

5.14 Interactie met andere bedrijventerreinen

Zoals ook in hoofdstuk 3 al is toegelicht, zijn de regels voor beheersing van geluid primair gericht op het geluid van elke geluidbronsoort afzonderlijk. Het betreft dan wel het geluid van de geluidbronsoort als geheel. Bij gemeentewegen gaat het dan bijvoorbeeld om het geluid als gevolg van het verkeer op alle gemeentewegen gezamenlijk, op het netwerk van gemeentewegen. Evenzo geldt voor een geluidgevoelig gebouw dat ligt in het aandachtsgebied van een industrieterrein, dat het gaat om het geluid dat wordt veroorzaakt door alle industrieterreinen gezamenlijk. Dat is een wijziging ten opzichte van de regels van de Wet geluidhinder, waarbij het geluid per industrieterrein werd bepaald. Maar voor rijkswegen en hoofdspoorwegen is dat al sinds 2012 zo geregeld.

Het is net als bij wegen niet nodig om alle industrieterreinen van Nederland te betrekken bij een geluidberekening. Dat wordt bepaald aan de hand van de aandachtsgebieden. Ligt een geluidgevoelig gebouw in het aandachtsgebied van één industrieterrein, dan hoeft alleen het geluid van dat industrieterreinen te worden berekend en getoetst. Ligt het gebouw in twee (of meer) aandachtsgebieden tegelijk, dat moet het gezamenlijke geluid van de betrokken industrieterreinen worden bepaald en getoetst aan de normen.

Het bovenstaande betekent dat nieuwe geluidgevoelige gebouwen die in meer dan één geluidaandachtsgebied tegelijk liggen, een hogere berekende geluidbelasting kunnen ondervinden dan onder de Wet geluidhinder het geval zou zijn geweest. Het geluid kan in theorie maximaal 3 dB hoger worden, maar dat is alleen aan de orde als het gebouw èn in twee geluidaandachtsgebieden ligt, èn een gevel krijgt die door beide terreinen wordt belast èn van beide terreinen ongeveer evenveel geluid ondervindt. Van een dergelijke samenloop van omstandigheden zal niet vaak sprake zijn. De hogere berekende geluidbelasting op het gebouw komt wel beter overeen met de daadwerkelijke blootstelling aan industriegeluid, met het geluid dat de bewoners daadwerkelijk ervaren, en is daarmee een betere maat voor het risico op schade aan de gezondheid. Voor bestaande woningen heeft deze nieuwe werkwijze geen directe gevolgen, omdat voor bestaande woningen altijd wordt uitgegaan van het gezamenlijk geluid van beide industrieterreinen bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds van beide industrieterreinen. Alleen bij het voldoen aan binnenwaarden zal het uitgaan van het gezamenlijke geluid kunnen leiden tot meer geluidwerende maatregelen maar daarmee ook tot een betere bescherming.

De in deze paragraaf beschreven toetsing brengt het gezamenlijke (energetisch opgetelde) geluid van de geluidbronsoort industrie onder de normering. Cumulatie met het geluid van andere geluidbronsoorten, bijvoorbeeld industrie en luchtvaart, waarbij de verschillende doses hinderequivalent worden opgeteld, is pas aan de orde als het bevoegd gezag besluit over een geluidbelasting door industrie die hoger wordt dan de standaardwaarde. In dat geval moet ook bij het voldoen aan de binnenwaarde worden uitgegaan van het gezamenlijke (energetisch opgetelde) geluid van alle betrokken geluidbronsoorten.

5.15 Projectbesluiten

De instructieregels over industrieterreinen in paragraaf 5.1.4.2a.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals die wordt ingevoegd door dit besluit, worden toegepast op het moment dat een waterschap, provincie of het Rijk bij projectbesluit een activiteit toelaat die het nodig maakt in het omgevingsplan een geluidproductieplafond vast te stellen of te wijzigen. Als bijvoorbeeld het Rijk via een projectbesluit een defensie-activiteit mogelijk zou maken op een bedrijventerrein, waardoor dat terrein wordt aangemerkt als industrieterrein, voorziet het projectbesluit in de vaststelling van het geluidproductieplafond dat onderdeel gaat uitmaken van het gewijzigde omgevingsplan.

Als voor een industrieterrein door de provincie op grond van artikel 2.12a, eerste lid, een geluidproductieplafond als omgevingswaarde is vastgesteld, en de activiteit niet past binnen dat plafond, wordt gebruik gemaakt van de bevoegdheid om een projectbesluit te laten gelden als besluit tot vaststelling van het geluidproductieplafond als omgevingswaarde. De verplichting daartoe is vastgelegd in artikel 9.1a, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Als een projectbesluit behalve industriële activiteiten ook wegen waarvoor geen geluidproductieplafonds worden vastgesteld of geluidgevoelige gebouwen toelaat, hanteert het bevoegd gezag ook de instructieregels die daarover zijn gesteld in paragraaf 5.1.4.2a van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In paragraaf 4.17 van deze nota van toelichting is hier al nader op ingegaan.

5.16 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet

- Voor industrieterreinen worden geluidproductieplafonds geïntroduceerd in plaats van de geluidzones en hogere waarden van de Wet geluidhinder.
- De ligging van de referentiepunten bij geluidproductieplafonds is voorgeschreven, waarbij de ligging samenhangt met de grootte van het terrein.
- Het omgevingsplan voorziet in regels voor activiteiten op het industrieterrein die zijn gericht op het voldoen aan de geluidproductieplafonds.
- Gemeenten kunnen het nieuwe instrument geluidproductieplafond vrijwillig toepassen voor andere bedrijventerreinen die geen industrieterrein zijn. Dat kon met geluidzones niet.

5.17 Effecten

- Scheiding van bron en omgeving: het geluidproductieplafond vormt een grens voor zowel het toelaten van nieuwe geluidgevoelig gebouwen als voor het toelaten van activiteiten op het industrieterrein. Dit geeft duidelijkheid voor zowel gemeenten en initiatiefnemers in de omgeving als voor bevoegde instanties en bedrijven op het industrieterrein.
- Nemen en administreren van hogerewaardebesluiten is niet meer nodig.
- Geluidregels en geluidverdelingen worden samengebracht in het omgevingsplan.

6. Gemeentewegen en lokale spoorwegen met basisgeluidemissie

6.1 De werking van het systeem op hoofdlijnen

Net als voor de al beschreven geluidbronsoorten wordt ook voor gemeentewegen en lokale spoorwegen de beheersing van geluid verbeterd. Dit is nodig omdat onder de regels van de Wet geluidhinder groei van geluid door toename van verkeer onvoldoende beheerst werd. In veel gevallen kon het geluid op gevels van woningen en andere geluidgevoelige gebouwen zonder enige regulering toenemen tot waarden die schade aan de gezondheid veroorzaken. De voormalige Wet geluidhinder bood namelijk te beperkte mogelijkheden om toename van geluidbelasting door autonome groei van het verkeer te reduceren. Alleen op het moment waarop een weg of spoorweg fysiek werd gewijzigd werd het geluid gereguleerd. In 2012 is deze onvolkomenheid voor rijkswegen en hoofdspoorwegen opgelost door de invoering van geluidproductieplafonds. Het doel van de nieuwe regels voor gemeentewegen en lokale spoorwegen[20] is om ook voor die (spoor)wegen aan de onbeheerste groei

[20] Het betreft hier de lokale spoorwegen die liggen in de vervoerregio's die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen en lokale spoorwegen buiten de vervoerregio's die door provinciale

van het geluid een einde te maken en woningen en andere geluidgevoelige gebouwen beter te beschermen tegen geluidhinder.

De in dit hoofdstuk beschreven systematiek voor gemeentewegen en lokale spoorwegen geldt ook voor waterschapswegen. Bij de waterschapswegen wordt in hoofdstuk 7 apart stilgestaan.

Voor de beheersing van het geluid door verkeer op gemeentewegen en lokale spoorwegen wordt een andere systematiek ingevoerd dan de geluidproductieplafonds. De redenen daarvoor zijn de grote omvang van het netwerk, de grote diversiteit aan (spoor)wegen en het fijnmazige en veelal met de omgeving vervlochten karakter van het netwerk. Een systematiek met geluidproductieplafonds voor het hele netwerk van deze (spoor)wegen zou daardoor leiden tot hoge en onnodige uitvoeringslasten. Voor gemeentewegen en lokale spoorwegen geldt bovendien dat de gemeente het bevoegd gezag is voor zowel ontwikkelingen in de omgeving als voor ontwikkeling van de infrastructuur. De met geluidproductieplafonds gerealiseerde scheiding in taken en verantwoordelijkheden voor wat betreft infrastructuur en omgeving, heeft in het geval van gemeentewegen en lokale spoorwegen geen meerwaarde. De gedeelde verantwoordelijkheid voor zowel de omgeving als de infrastructuur biedt gemeenten bovendien meer afwegingsruimte dan de systematiek met geluidproductieplafonds.

De taak om het geluid van gemeentewegen en lokale spoorwegen te beheersen is in het Besluit kwaliteit leefomgeving uitgewerkt in twee te onderscheiden typen instructieregels: instructieregels met een preventieve werking en instructieregels met een correctieve werking.

De preventieve instructieregels worden toegepast bij besluitvorming over ruimtelijke ontwikkelingen of over infrastructuur. Het gaat dan bijvoorbeeld om aanleg van of wijzigingen in infrastructuur of de bouw van woningen. Toepassing van deze regels bewerkstelligt voor wat betreft geluid een aanvaardbare kwaliteit van de leefomgeving. De regels zijn in elk geval van toepassing op wegen met een verkeersomvang die groter is dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal. Wegen met een verkeersomvang van 1.000 motorvoertuigen per etmaal of minder veroorzaken weinig geluid en de kans op schade aan de gezondheid is laag. Het niet reguleren van het geluid van deze wegen geeft een aanzienlijke verminderen van de uitvoeringslasten. De grens is zo gekozen dat de kans op overschrijding van de geluidnorm binnen gebouwen zeer klein is en de kans op schade aan de gezondheid relatief laag is.

De correctieve instructieregels betreffen in essentie een plicht tot monitoring van het geluid van gemeentewegen en lokale spoorwegen, met daaraan gekoppeld de plicht om het treffen van geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen te overwegen als uit de monitoring blijkt dat het geluid van die (spoor)wegen in een bepaalde mate is toegenomen. In sommige situaties geldt daarbij een plicht tot het treffen van geluidwerende maatregelen. De monitoring is verplicht voor wegen met meer dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal. Om de lasten te beperken is ervoor gekozen de mogelijkheid te bieden de monitoring tot 2026 te beperken tot de relatief drukke wegen, dat zijn wegen met meer dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal. Dit sluit aan bij de gegevens die nu veelal al beschikbaar zijn of eenvoudig beschikbaar kunnen komen. Met name voor de wegen met minder verkeer is het lastiger betrouwbare verkeersgegevens te verkrijgen. Deze fasering geeft naar verwachting voldoende ruimte om met gebruik van nieuwe technieken een vanuit een landelijke voorziening tegen lage kosten verkeersgegevens voor alle wegen met meer dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal ter beschikking te stellen.

De op preventie gerichte instructieregels bewerkstelligen dat bij de voorbereiding van initiatieven die tot veranderingen in de geluidsituatie kunnen leiden, regels voor beheersing van geluid van toepassing zijn. De hier bedoelde initiatieven kunnen betrekking hebben op zowel de infrastructuur, zoals een verbreding van een weg, als op de omgeving, zoals ruimtelijke plannen die leiden tot een significante toename van verkeer op bestaande wegen. Dergelijke op preventie gerichte regels hebben als voordeel dat verplichtingen om het geluid te beperken direct gekoppeld zijn aan het initiatief. Dat geeft rechtsbescherming voor betrokken burgers en goede mogelijkheden om financiering van eventueel benodigde geluidmaatregelen te verbinden aan het initiatief. Belangrijker is echter dat zo wordt geborgd dat het aspect geluid bij de voorbereiding van het initiatief goed en integraal wordt meegewogen. Dat sluit aan bij de doelen van de Omgevingswet en biedt de beste mogelijkheden voor efficiënte oplossingen. Belangrijk is bijvoorbeeld dat in deze fase ook aanpassing van het initiatief nog een realistische mogelijkheid is om negatieve effecten op het gebied van geluid te voorkomen. Gekoppeld aan initiatieven die leiden tot wezenlijke veranderingen in het geluid wordt geluidbeheersing dus vooraf geregeld. Vervolgens wordt de toename van geluid door andere (kleinere)

---

staten niet in de omgevingsverordening zijn aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, van de wet. Voor de lokale spoorwegen die buiten die vervoerregio's liggen en die wel zijn aangewezen in de omgevingsverordening, stellen provinciale staten op grond van genoemd artikellid geluidproductieplafonds als omgevingswaarden vast.

initiatieven en autonome ontwikkelingen beheerst met de monitoring. Het zwaartepunt van de systematiek ligt echter bij de op preventie gerichte regels. Voorkomen is immers beter dan genezen. En daarnaast is dat het juiste moment voor het bevoegd gezag om in samenhang met het initiatief dat toename van geluid veroorzaakt, en in samenhang met overige aspecten van de leefomgeving, een zorgvuldige afweging te maken.

Daarnaast zorgen deze regels ervoor dat initiatieven die maar een kleine of geen toename van geluid veroorzaken, zonder toepassing van geluidregels kunnen worden ontplooid. Datzelfde geldt voor autonome ontwikkelingen, zoals geleidelijke groei van de mobiliteit. De op correctie gerichte regels zorgen ervoor dat de hierdoor optredende toenames van geluid worden beheerst. Dit betreft echter een beheersing achteraf, dus nadat de toename heeft plaatsgevonden. De preventieve regels waarborgen wel dat deze 'autonome toename' beperkt blijft. De beheersing achteraf vindt plaats met een vijfjaarlijkse verslaglegging over de resultaten van de monitoring. Bij het formuleren van een reactie op die resultaten heeft de gemeente veel afwegingsruimte. De gemeente is zowel verantwoordelijk voor het functioneren van de door de gemeente beheerde infrastructuur als voor initiatieven in de omgeving en de leefkwaliteit in de omgeving. Vanuit die verantwoordelijkheden is die afwegingsruimte wenselijk.

Het is primair aan de gemeente hoe zij toename van geluidbelastingen in de omgeving van gemeentewegen en lokale spoorwegen wil beheersen. De instructieregels voor de beheersing van het geluid van deze decentrale infrastructuur die met dit Aanvullingsbesluit worden geïntroduceerd, zijn minder strikt dan de regels voor de naleving van geluidproductieplafonds. Er is dan ook voor gekozen om voor gemeentewegen en lokale spoorwegen geen omgevingswaarde te introduceren die door monitoring wordt bewaakt, maar een 'andere parameter' als bedoeld in artikel 20.1, derde lid, van de Omgevingswet. De gemeente kan er overigens voor kiezen die monitoring te koppelen aan een zelf gedefinieerde omgevingswaarde voor geluid en op die wijze de beheersing van het geluid strikter maken.

De preventieve regels zijn grotendeels vergelijkbaar met de regels die voorheen vanuit de Wet en het Besluit geluidhinder golden bij aanleg of reconstructie van een weg of aanleg of wijziging van een spoorweg. Wel zijn deze regels effectiever gemaakt. Enerzijds is dat gedaan door ze van toepassing te laten zijn op meer initiatieven die leiden tot een aanzienlijke toename van verkeer op bestaande wegen of spoorwegen. Anderzijds zijn deze regels niet meer van toepassing op aanpassingen aan de infrastructuur die in het algemeen leiden tot beperkte of geen toename van geluid op bestaande wegen en spoorwegen, zodat de uitvoeringslasten hiervoor lager worden. De op correctie gerichte regels zijn nieuw, maar kunnen in combinatie met de taken die al bestonden vanuit de richtlijn omgevingslawaai worden uitgevoerd, waardoor de extra uitvoeringslasten laag blijven voor in ieder geval de gemeenten in agglomeraties die op grond van die richtlijn al actieplannen moeten opstellen.

De hiervoor beschreven geluidregels worden toegepast bij het vaststellen van een omgevingsplan, het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit of bij monitorings- of daaraan gekoppelde verplichtingen. Bovendien wordt een voorziening getroffen in het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer waardoor bij verkeersbesluiten, zoals verkeersbesluiten die leiden tot het verhogen van de maximale snelheid of een sterke toename van verkeer, ook deze geluidregels worden toegepast. Voorheen gebeurde dat al met een apart besluit op grond van de Wet geluidhinder, maar onder de Omgevingswet vervalt dat aparte besluit en wordt deze toets daarom rechtstreeks gekoppeld aan het verkeersbesluit.

Samenvattend: preventieve regels zorgen voor beheersing van geluidbelastingen gekoppeld aan wijzigingen van infrastructuur en ruimtelijke plannen die tot een grote toename van geluid leiden. Deze regels pakken kleine toenames van geluid en toenames door autonome groei van mobiliteit niet aan. Daarom zijn er correctieve regels gekoppeld aan een vijfjaarlijkse verslaglegging van monitoring van geluid. Die regels bieden veel afwegingsruimte zodat de gemeente op de lokale situatie gerichte passende maatregelen kan treffen. Het is primair aan de gemeente om te bepalen op welke wijze invulling wordt gegeven aan beheersing van toename van geluid op basis van de resultaten van de monitoring.

6.2 De preventieve instrumenten

6.2.1 Wijziging van infrastructuur

Bij een wijziging van infrastructuur gelden de volgende geluidregels voor het geluid op geluidgevoelige gebouwen:

1. het geluid wordt getoetst op een tijdstip dat ten minste tien jaar na de wijziging ligt;

2. geluidbelastingen worden gereduceerd tot ten hoogste de standaardwaarde;
3. overschrijding van de standaardwaarde is toegestaan als geluidbeperkende maatregelen op overwegende bezwaren stuiten, de grenswaarde niet wordt overschreden, de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid is beoordeeld en de overschrijding zoveel mogelijk wordt beperkt met maatregelen die niet op bezwaren stuiten;
4. bij overschrijding van de standaardwaarde en een hogere geluidbelasting dan voorafgaand aan de wijziging wordt de binnenwaarde toegepast;
5. alleen als zwaarwegende maatschappelijke of economische belangen dit rechtvaardigen, is overschrijding van de grenswaarde toelaatbaar.

De preventieve instructieregels knopen aan bij de aanleg of wijziging van een gemeenteweg of lokale spoorweg of de wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg. Wat in dit verband onder aanleg moet worden verstaan spreekt voor zich. Wat onder een wijziging van een gemeenteweg of lokale spoorweg respectievelijk een wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg moet worden verstaan, is bepaald in de artikelen 5.78j en 5.78k van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Een wijziging betreft onder meer een significante verbreding of verplaatsing van een weg of spoorweg. Maar ook vervanging van een wegdek door een minder stil wegdek en toename van verkeer dat leidt tot een toename van de geluidemissie met meer dan 1,5 dB zijn wijzigingen als hier bedoeld. Bij een wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het vervangen van het materieel door minder stil materieel of het verhogen van de treinintensiteit.

Een omgevingsplan dat aanleg of wijziging toelaat moet voldoen aan de preventieve geluidregels. Hetzelfde geldt voor het nemen van een verkeersbesluit als bedoeld in artikel 21a van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer.

Bij het vaststellen van een dergelijk besluit worden de geluidregels toegepast en worden zo nodig geluidbeperkende maatregelen bepaald. Hierbij moet rekening worden gehouden met maximale geluidbelastingen in de omgeving die door het bewuste besluit worden toegelaten. Als het omgevingsplan bijvoorbeeld een weg met 4 rijstroken toelaat, zal getoetst moeten worden op basis van die situatie, ongeacht het aantal rijstroken dat in eerste instantie wordt aangelegd. Hetzelfde geldt voor de afstand van de weg tot geluidgevoelige gebouwen. Als het omgevingsplan aanleg op bijvoorbeeld 10 meter afstand toelaat, moet op die afstand getoetst worden, ook als in eerste instantie de weg op 20 meter afstand aangelegd wordt. Eenzelfde benadering geldt voor het type wegdek of spoorconstructie indien er geen zekerheid is voor de lange termijn omtrent de akoestische kwaliteit.

Een andere mogelijkheid is dat niet wordt uitgegaan van de hiervoor beschreven situatie met de hoogst mogelijke geluidbelastingen, maar dat het omgevingsplan regels bevat die een (nieuwe) toetsing van geluid voorschrijven als op termijn een nieuwe wijziging van infrastructuur mogelijk is zonder dat daar een wijziging van het omgevingsplan voor nodig is. De Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder bevatten hiervoor zelfstandig werkende regels voor wijziging van infrastructuur voor situaties waarvoor geen aanpassing van het bestemmingsplan nodig was. Onderdeel daarvan was een besluit tot reconstructie (weg) of een vergunning (lokale spoorweg) dat voorzag in toepassing van geluidregels voorafgaand aan het doorvoeren van een wijziging van infrastructuur. Dit gaf omwonenden eenzelfde rechtsbescherming als bij wijziging van infrastructuur die wel een aanpassing van een bestemmingsplan vereisten. Dit besluit tot reconstructie en deze vergunning keren niet terug in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Wel worden de genoemde regels uit de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder opgenomen in de 'bruidsschat' waardoor ze bij inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen blijven gelden totdat de gemeente heeft gekozen voor een definitieve werkwijze in haar omgevingsplan. Om te voorkomen dat het omgevingsplan gedetailleerd de ligging van een weg of spoorweg moet vastleggen, kan de gemeente met een binnenplans vergunningstelsel in het omgevingsplan regelen dat wordt getoetst aan geluidregels. Zo kan in het omgevingsplan bijvoorbeeld het verbreden van een weg of het vervangen van een wegdek door een lawaaiiger type als omgevingsplanactiviteit worden aangemerkt, waardoor dit vergunningplichtig wordt en daarvoor een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit vereist is. Hetzelfde kan het geval zijn voor het doorvoeren van wijzigingen in de dienstregeling of capaciteitstoedeling van lokale spoorwegen die kunnen leiden tot een toename van het geluid.

6.2.2 Ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving

Een ruimtelijke ontwikkeling kan leiden tot een toename van verkeer op bestaande infrastructuur. Een voorbeeld is de aanleg van een nieuwe weg of het verbreden van een bestaande weg. Maar ook de realisatie of uitbreiding van een toeristische attractie, kantorenwijk of bedrijventerrein kan leiden tot

toename van verkeer op wegen buiten het plangebied. De uitvoering van geluidregels is voor dergelijke wijzigingen gekoppeld aan de vaststelling van het omgevingsplan dat die ontwikkeling mogelijk maakt. Daarbij geldt als drempel dat sprake moet zijn van een toename van het geluid op een geluidgevoelig gebouw van meer dan 1,5 dB. Hiervoor worden twee prognoses met elkaar vergeleken: het geluid op een geluidgevoelig gebouw ten minste tien jaar na vaststelling van het omgevingsplan dat de ruimtelijke ontwikkeling toelaat en het geluid op diezelfde termijn zonder die vaststelling van het omgevingsplan. Dat laatste wordt ook wel de autonome ontwikkeling genoemd. Als vuistregel geldt hierbij dat in de praktijk doorgaans geen sprake is van een toename van het geluid met meer dan 1,5 dB als de toename van de verkeersintensiteit, bij ongeveer gelijkblijvende verkeerssamenstelling, niet groter is dan 40%.

Bij een toename van 1,5 dB of meer gelden dezelfde geluidregels als bij een wijziging van infrastructuur, namelijk een toetsing van het geluid op geluidgevoelige gebouwen waarbij het volgende geldt:

1. het geluid wordt getoetst aan de hand van een tijdstip dat ten minste tien jaar na het doorvoeren van de wijziging ligt;
2. geluidbelastingen worden gereduceerd tot ten hoogste de standaardwaarde;
3. overschrijding van de standaardwaarde is toegestaan als geluidbeperkende maatregelen op overwegende bezwaren stuiten, de grenswaarde niet wordt overschreden, de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid is beoordeeld en de overschrijding zoveel mogelijk wordt beperkt met maatregelen die niet op bezwaren stuiten;
4. bij overschrijding van de standaardwaarde en een hogere geluidbelasting dan voorafgaand aan de wijziging wordt de binnenwaarde toegepast;
5. alleen als zwaarwegende maatschappelijke of economische belangen dit rechtvaardigen, is overschrijding van de grenswaarde toelaatbaar.

De Wet geluidhinder bevatte geen regels voor grote plannen in de ruimtelijke ordening die leidden tot toename van verkeer op bestaande infrastructuur. Een toetsing voor geluid vond echter soms wel plaats vanuit het principe van "goede ruimtelijke ordening".

6.3 Het correctieve instrument: monitoring en verslaglegging

6.3.1 Monitoring van de geluidemissie

De optelsom van toename van geluid door kleine wijzigingen van de infrastructuur, kleine wijzigingen in de omgeving en groei van mobiliteit kan op termijn leiden tot grote toename van geluidbelastingen van geluidgevoelige gebouwen. Die toename wordt niet beheerst door de preventieve regels van het systeem. De correctieve regels bestaan uit de verplichting tot monitoring van het geluid en het vijfjaarlijks rapporteren hierover met het uitbrengen van een verslag door het bevoegd gezag. De regels voor de monitoring en de verslaglegging hebben tot doel de gemeente als bevoegd gezag voor zowel de omgeving als de bron, te faciliteren bij het beheersen van geluid.

Om de monitoringplicht vorm te geven is op grond van artikel 20.1, derde lid, van de Omgevingswet een parameter aangewezen die door monitoring moet worden bewaakt. Onderdeel van deze parameter is de gemiddelde geluidemissie van een (spoor)weg in een kalenderjaar. Deze geluidemissie is een maat voor de sterkte van de geluidbron zonder dat daarin effecten van de omgeving of afschermende objecten zijn verwerkt. De geluidemissie is gebaseerd op de geluidmaat L_{den} en wordt bepaald op basis van de verkeersintensiteit, het type wegdek of spoorconstructie en de snelheid. In de Omgevingsregeling zullen de rekenregels hiervoor opgenomen worden. Die rekenregels zullen grote gelijkenis vertonen met de emissiegetallen van de standaard rekenmethode 1 van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012. De geluidemissie wordt bepaald voor alle rij- en spoorbanen gezamenlijk. Het is dus één getal voor een (spoor)weggedeelte waarop de verkeersintensiteit, het wegdek of de spoorconstructie, en de snelheid niet veranderen. Als de omgeving niet wijzigt, geldt er een directe relatie tussen de geluidemissie en geluidniveaus in de omgeving bijvoorbeeld op geluidgevoelige gebouwen. Als de geluidemissie bijvoorbeeld 2 dB toeneemt, dan zullen de geluidniveaus in de omgeving ook met 2 dB toenemen.

De geluidemissie is dus een geschikt vertrekpunt voor de monitoring van het geluid van gemeentewegen en lokale spoorwegen. De monitoring zelf bestaat eruit dat de gemiddelde geluidemissie in een kalenderjaar wordt afgezet tegen een referentie, namelijk de basisgeluidemissie. De basisgeluidemissie wordt toegelicht in de volgende paragraaf.

6.3.2 De basisgeluidemissie als referentiewaarde

Voor het bewaken van de toename van geluid is ook een referentie nodig, oftewel: ten opzichte waarvan wordt de toename bewaakt? Deze referentie wordt de basisgeluidemissie genoemd. De basisgeluidemissie is voor bestaande infrastructuur in beginsel de geluidsituatie bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet, namelijk 2021. De gemeente kan voor de basisgeluidemissie een andere waarde vaststellen op basis van een prognose voor het toekomstige verkeer. Dan ligt het voor de hand de basisgeluidemissie te bepalen op grond van de uitgangspunten van de afweging van de geluidmaatregelen behorende bij een besluit tot aanleg of wijziging van de desbetreffende (spoor)weg. Dit geeft de gemeente de mogelijkheid om bijvoorbeeld in situaties waarin bij uitvoering van de Wet geluidhinder, of bij uitvoering van de preventieve regels al adequate geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen getroffen zijn, de basisgeluidemissie hoger vast te stellen. Een voorbeeld is een recent aangelegde weg of uitgevoerde wegverbreding. Er heeft dan immers al een bestuurlijke afweging over de aanvaardbaarheid van dat hogere geluidniveau plaatsgevonden.

Met de hiervoor beschreven basisgeluidemissie is de monitoring gericht op "stand-still" ten opzichte van de situatie bij inwerkingtreding van de Omgevingswet of een situatie waarin de standaardwaarde of binnenwaarde niet wordt overschreden. Het eerste verslag over de monitoring wordt uitgebracht voor 1 juli 2023. In de daaropvolgende vijfjaarlijkse verslagen wordt steeds de vergelijking gemaakt tussen de actuele geluidemissie en de basisgeluidemissie.

6.3.3 Overschrijding van de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB

Aan de hand van de resultaten van de monitoring stelt de gemeente vast of de actuele geluidemissie hoger is dan de basisgeluidemissie. Bij een overschrijding van de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB schrijft artikel 3.25 van het Besluit kwaliteit leefomgeving voor dat de gemeente de gevolgen voor geluidgevoelige gebouwen in het betreffende geluidaandachtsgebied onderzoekt. Als ook bij geluidgevoelige gebouwen sprake is van een toename van meer dan 1,5 dB kiest de gemeente een aanpak voor deze gebouwen. Die kan bestaan uit:

1. het binnen een bepaalde termijn terugbrengen van de geluidemissie tot een waarde die de basisgeluidemissie niet meer overschrijdt;
2. het treffen van geluidbeperkende maatregelen gericht op de overdracht (zoals geluidschermen) of het treffen van geluidwerende maatregelen, gericht op het voldoen aan de binnenwaarde, of,
3. het motiveren waarom de onder 1 en 2 genoemde beleidsmaatregelen niet haalbaar of niet wenselijk zijn; in dit geval geldt er wel een verplichting tot het voldoen aan de binnenwaarde in geluidgevoelige gebouwen met een geluidbelasting boven de grenswaarde (zie artikel 3.49 van het Besluit kwaliteit leefomgeving).

Bovenstaande betreft een bestuurlijke afweging van maatregelen en wordt opgenomen in het vijfjaarlijkse verslag over de monitoring dat het bevoegd gezag uitbrengt. Als voor 2 of 3 wordt gekozen bevat het verslag ook een lijst van de gebouwen waarvoor onderzocht gaat worden of maatregelen nodig zijn om aan de binnenwaarde te voldoen.

Uiteraard kan de gemeente hogere ambities hebben dan waartoe de rijksregels verplichten. Zo kan een gemeente op basis van eigen beleid ook ingrijpen bij kleinere toenames dan 1,5 dB.

6.3.4 Het wijzigen van de basisgeluidemissie

De functie van de monitoring is het in beeld brengen van locaties waar mogelijk aanvullende geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen nodig zijn. De overschrijdingen van de basisgeluidemissie moeten dus betrekking hebben op dergelijke locaties. Het is daarom niet wenselijk dat locaties waarvoor al eerder op grond van een hogere geluidemissie maatregelen afgewogen en getroffen zijn als overschrijding zichtbaar blijven. Er is daarom een actief beheer van de basisgeluidemissie nodig waarbij deze wordt verhoogd tot een waarde waarop een gemeente de afweging van geluidbeperkende en geluidwerende maatregelen heeft gebaseerd. De basisgeluidemissie heeft na de publicatie van het eerste monitoringverslag dus niet een eeuwigdurende vaste waarde. Zo wordt voorkomen dat op locaties waarin al in voldoende mate geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen zijn getroffen, overschrijdingen optreden. De bedoeling daarbij is dat de basisgeluidemissie op termijn een waarde heeft waarvan de gemeente oordeelt dat deze overeenkomt met een aanvaardbare geluidsituatie. Zo kan de gemeente per situatie een keuze maken en zo de referentie voor de monitoring op een niveau leggen dat zij passend vindt voor de lokale omstandigheden. Na toepassing van de preventieve regels kan de basisgeluidemissie bijvoorbeeld hiermee in overeenstemming gebracht worden. Dat kan door de basisgeluidemissie te baseren op het geluidonderzoek behorende bij bijvoorbeeld een wegaanleg of wegverbreding. Met de

monitoring van de geluidemissie worden daarna de uitgangspunten voor geluid van het besluit tot aanleg van de nieuwe weg of tot verbreding van de bestaande weg, bewaakt. Ook een afweging van maatregelen die onderdeel is van het verslag over de monitoring, kan op deze wijze verwerkt worden in de basisgeluidemissie. Met dergelijke aanpassingen wordt bereikt dat de door de gemeente aanvaardbaar gevonden situatie voor geluid, door de monitoring van de geluidemissie bewaakt wordt.

Ook bij een in het vorige monitoringverslag geconstateerde overschrijding van de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB kan de basisgeluidemissie verhoogd worden. Dit voorkomt dat 5 jaar later weer een overschrijding van meer dan 1,5 dB wordt geconstateerd terwijl al maatregelen zijn getroffen en het zorgt voor bewaking van de situatie waarop deze afweging is gebaseerd. De waarde tot waar de basisgeluidemissie kan worden verhoogd, is de waarde die uitgangspunt was voor deze afweging en voor het voldoen aan de binnenwaarde in de gebouwen met een geluidbelasting boven de grenswaarde.

In het verslag geeft de gemeente ook aan welke basisgeluidemissie gehanteerd is en motiveert het wijzigingen hierin ten opzichte van het vorige verslag. Het verslag is openbaar, maar biedt voor omwonenden geen directe mogelijkheid tot bezwaar en beroep. Het is aan de gemeente om de wijze van beheersing van geluid van gemeentelijke infrastructuur door monitoring en de verslaglegging in te vullen. De instructieregels die met dit Aanvullingsbesluit zijn geformuleerd, bevatten slechts de plicht tot monitoring, verslaglegging en voldoen aan de binnenwaarde bij overschrijding van de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB en een geluidbelasting boven de grenswaarde.

6.3.5 Uitvoering van de monitoring

De gemeente heeft de vrijheid om de concrete invulling van de monitoring grotendeels zelf te bepalen. De regels voor berekening van de geluidemissie zullen hiervoor de ruimte bieden. Zo kan voor (spoor)wegen waarop vrijwel geen (geluidrelevante) ontwikkelingen plaatsvinden, eenvoudigweg volstaan worden met deze constatering in het verslag. Dit betreft bijvoorbeeld doodlopende wegen en wegen voor bestemmingsverkeer in woonwijken waar geen relevante ontwikkelingen hebben plaatsgevonden. Een kwalitatieve beschouwing in het verslag kan dus in veel gevallen voldoende zijn voor een groot deel van het netwerk van (spoor)wegen van een gemeente. Voor wegen die wijken verbinden met andere wijken en andere drukkere wegen zal in de meeste gevallen wel op basis van kwantitatieve gegevens gemonitord moeten worden. Hetzelfde geldt voor wegen in gebieden met relevante gebiedsontwikkelingen zoals uitbreiding van kantoren, industrie, woningen en winkels.

De voor de monitoring benodigde kwantitatieve gegevens bestaan veelal uit een combinatie van telgegevens met een verkeersmodel. Met name bij wegen met weinig verkeer is dat een relatief grote inspanning omdat verkeersmodellen met name voor situaties met minder dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal minder betrouwbaar zijn. Dat kan ertoe leiden dat andere relatief kostbare methoden zoals tellingsystemen ingezet moeten worden, terwijl juist bij wegen met weinig verkeer de geluidproblematiek over het algemeen niet groot is. Daarom is bepaald dat de gemeente bij de monitoring voor wegen met een verkeersomvang van minder dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal uit mag gaan van een schatting.

De verkeersgegevens die nodig zijn voor de monitoring voor geluid zal met name een gemeente in het algemeen ook voor andere taken nodig hebben. De extra inspanning voor geluid zal, ook door hetgeen is aangegeven in de voorgaande twee alinea's, niet groot zijn. In de toekomst kunnen bovendien nieuwe technologieën mogelijk ondersteunen bij het tegen lage kosten verkrijgen van betrouwbare verkeersgegevens. Gemeenten die in het kader van de richtlijn omgevingslawaai een geluidkaart moeten publiceren, kunnen de hiervoor benodigde gegevens ook gebruiken voor de monitoring van het geluid van gemeentewegen en lokale spoorwegen. De keuze van het jaar 2021 als referentiejaar voor de basisgeluidemissie sluit hierbij aan. De verkeersintensiteiten van 2021 zijn immers de basis voor de voor 1 juli 2022 door gemeenten te publiceren geluidbelastingkaarten.

6.3.6 Vijfjaarlijkse verslaglegging en relatie met het actieplan geluid

De vijfjaarlijkse cyclus van verslaglegging over de monitoring van de geluidemissie valt samen met die voor het op grond van de richtlijn omgevingslawaai verplichte actieplan geluid. Het ligt voor de hand dat de agglomeratiegemeenten die op grond van de richtlijn een actieplan geluid moeten vaststellen, beide verplichtingen in grote mate combineren. Dit is efficiënt en in de praktijk ook toepasbaar omdat er een grote samenloop is in deze verplichtingen. Zie hiervoor ook hoofdstuk 8.

De instructieregels over de actieplannen zijn overigens opgenomen in afdeling 4.3 van het al gepubliceerde Besluit kwaliteit leefomgeving en worden met dit besluit beperkt aangevuld.

6.3.7 Vergelijking met geluidproductieplafonds als omgevingswaarden

De systematiek van de basisgeluidemissie lijkt op die van de geluidproductieplafonds. De nalevingsverplichting is echter beperkt tot het overwegen van geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen nadat een overschrijding is geconstateerd. Dat geeft meer ruimte voor een bestuurlijke afweging dan bij de geluidproductieplafonds waarbij er proactief voor gezorgd moet worden dat die plafonds niet worden overschreden. Daarnaast is de verplichting tot naleving van de grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten bij de systematiek met geluidproductieplafonds zwaarder, namelijk voor alle geluidgevoelige gebouwen met een geluidbelasting op de gevel boven de standaardwaarde die een toename van het geluid kunnen ondervinden. Bij de systematiek met de basisgeluidemissie is deze verplichting beperkt tot de geluidgevoelige gebouwen met een geluidbelasting op de gevel boven de grenswaarde. De verplichtingen voor naleving in het systeem met de basisgeluidemissie worden gecompenseerd door de preventieve regels, namelijk de verplichting bij voorbereiding van initiatieven die kunnen leiden tot een aanzienlijke toename van geluid door verkeer op gemeentewegen en lokale spoorwegen. Bij het toepassen van de preventieve regels wordt wel bij alle geluidgevoelige gebouwen met een geluidbelasting op de gevel boven de standaardwaarde ook voldaan aan de binnenwaarde.

De gemeente kan er voor kiezen om – gelet op artikel 2.11, eerste lid, van de Omgevingswet – de basisgeluidemissie in het omgevingsplan vast te stellen als omgevingswaarde. De basisgeluidemissie lijkt dan meer op het geluidproductieplafond als omgevingswaarde. De gemeente kan daarbij ook kiezen voor een omgevingswaarde met inspanningsverplichting (een geluidproductieplafond is een resultaatsverplichting). Daarmee legt de gemeente zichzelf meer verplichtingen op voor wat betreft het voldoen aan dan wel nastreven van de basisgeluidemissie en vergroot zij de rechtsbescherming van omwonenden. De basisgeluidemissie is dan ook bruikbaar in het preventieve deel van de geluidregels, bijvoorbeeld als prognose voor de situatie over tien of meer jaar bij de voorbereiding van wijzigingen in de infrastructuur. Er is niet voor gekozen om een dergelijke werkwijze op te leggen aan alle gemeenten omdat daarmee de beleidsvrijheid van gemeenten onnodig zou worden beperkt.

6.3.8 Beleidsvrijheid gemeente voor beschermingsniveau

Zoals hiervoor beschreven bieden de instructieregels van dit Aanvullingsbesluit over de beheersing van geluid van gemeentewegen en lokale spoorwegen gemeenten de ruimte voor eigen ambities op het gebied van het beschermen van omwonenden tegen geluid. Een gemeente met een grote ambitie kan bijvoorbeeld streven naar een basisgeluidemissie voor het hele netwerk van gemeentewegen en lokale spoorwegen waarbij de standaardwaarde op geluidgevoelige gebouwen niet wordt overschreden. Maar ook het streven naar een basisgeluidemissie waarbij binnenwaarden in geluidgevoelige ruimten niet worden overschreden is denkbaar. Voor een gemeente met een wat lager ambitieniveau inzake geluid voorzien de instructieregels in een ondergrens. Die is opgenomen in artikel 3.49, eerste lid, onder c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Die ondergrens verzekert dat de binnenwaarde voor geluidgevoelige gebouwen met een geluidbelasting boven de grenswaarde wordt nageleefd.

6.3.9 Overzicht van de artikelen over de monitoring van infrastructuur met een basisgeluidemissie

De artikelen waarin het systeem van de basisgeluidemissie voor gemeentewegen en lokale spoorwegen is geregeld staan in verschillende hoofdstukken van het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit. De samenhangende werking van deze artikelen is als volgt:

1. De waarde van de basisgeluidemissie (artikel 3.25 Besluit kwaliteit leefomgeving)

De basisgeluidemissie weerspiegelt in beginsel de situatie bij de inwerkingtreding van dit besluit, namelijk 2021. In drie situaties kan de gemeente echter een andere waarde vaststellen als basisgeluidemissie.

Als de gemeente een nieuwe (spoor)weg aanlegt of een bestaande weg wijzigt en geluidmaatregelen afweegt op basis van een prognose voor het toekomstige verkeer ligt het voor de hand de basisgeluidemissie te bepalen op grond van de uitgangspunten van de afweging van de geluidmaatregelen behorende bij het besluit tot projectie van (de wijziging van) die (spoor)weg. Op deze wijze wordt dan de geluidsituatie behorend bij het besluit gebruikt als basisgeluidemissie en vervolgens bewaakt door monitoring.

Als de gemeente na inwerkingtreding van dit besluit op grond van de monitoring een overschrijding van de basisgeluidemissie constateert met meer dan 1,5 dB, bepaalt zij op grond van artikel 3.26 van het Besluit kwaliteit leefomgeving welke geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen nodig zijn.

De gemeente kan daarna voor de basisgeluidemissie een waarde hanteren die is gebaseerd op de uitgangspunten bij de afweging van de maatregelen.

Tenslotte kan de gemeente er altijd voor kiezen om hoger beschermingsniveau na te streven en voor de basisgeluidemissie een lagere waarde te hanteren dan de waarde die correspondeert met de situatie in 2021.

2. Verzameling van gegevens (artikel 10.21d Besluit kwaliteit leefomgeving)

Dit artikel regelt dat de gemeente voor de monitoring de in dit artikel genoemde gegevens verzamelt. Het betreft gegevens over de verkeersintensiteit, type wegdekverharding of spoorconstructie en de verkeerssnelheid.

3. Monitoring van het verschil tussen de gemiddelde geluidemissie in een kalenderjaar en de basisgeluidemissie (artikel 10.21c Besluit kwaliteit leefomgeving)

Dit artikel regelt de plicht tot monitoring van het verschil tussen de gemiddelde geluidemissie in een kalenderjaar en de basisgeluidemissie van gemeentewegen en lokale spoorwegen. Verder wordt geregeld dat de monitoring voor gemeentewegen met een verkeersintensiteit van meer dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal en lokale spoorwegen plaatsvindt door middel van berekening en dat de monitoring van gemeentewegen met een verkeersintensiteit van 4.500 motorvoertuigen of minder per etmaal plaatsvindt door middel van een schatting.

4. Afweging van geluidbeperkende en geluidwerende maatregelen bij overschrijding met meer dan 1,5 dB (artikel 3.26 Besluit kwaliteit leefomgeving)

In dit artikel is geregeld dat het college van burgemeester en wethouders op basis van de resultaten van de monitoring actie moet ondernemen als de werkelijke geluidemissie meer dan 1,5 dB hoger is dan de basisgeluidemissie. In dat geval dient het college van burgemeester en wethouders te bepalen of geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen worden getroffen voor geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied van het gedeelte van de weg of spoorweg waar de overschrijding plaatsvindt. De gemeente heeft hier een grote afwegingsruimte. De uitkomst kan variëren van maatregelen waarmee wordt voldaan aan de standaardwaarde of de binnenwaarde, tot het geheel afzien van maatregelen (behalve als de grenswaarde voor het geluid op de gevel wordt overschreden: dan moet aan de binnenwaarde worden voldaan).

5. Treffen van geluidwerende maatregelen bij overschrijding met meer dan 1,5 dB (artikel 3.49, eerste lid, onder c Besluit kwaliteit leefomgeving)

Dit artikel regelt dat na het overschrijden van de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB, naleving van de grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten verplicht is voor geluidgevoelige gebouwen met een geluidbelasting buiten die hoger is dan de daarvoor geldende grenswaarde. Dit artikel regelt dus een bescherming waar de gemeente altijd in moet voorzien, onafhankelijk van de afweging van maatregelen die volgt uit toepassing van artikel 3.26.

6. Verslaglegging (artikel 10.42b van het Omgevingsbesluit)

Artikel 10.42b van het Omgevingsbesluit regelt dat gekoppeld aan de vijfjaarlijkse monitoring en de daaruit voorvloeiende acties, door het bestuursorgaan een verslag wordt gepubliceerd over die monitoring. Daarin wordt onder meer verslag gedaan van de toetsing aan de artikelen 3.26 en 3.49, eerste lid, onder c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

6.4 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet

- Naast preventieve regels voor aanleg en wijziging van wegen en spoorwegen wordt ook voorzien in correctieve regels. Door monitoring van het geluid en vergelijking met het geluid in een basisjaar wordt de groei van het geluid zichtbaar. Gemeenten moeten verantwoording afleggen bij groei van het geluid op de wegen en spoorwegen waarvoor zij verantwoordelijk zijn. De frequentie van de verslaglegging is gekoppeld aan het vijfjaarlijkse actieplan dat vereist is op grond van de EU-richtlijn omgevingslawaai. Bij groei van meer dan 1,5 dB moeten zij maatregelen overwegen. Gemeenten moeten maatregelen nemen als het geluid zodanig groeit dat het hoger is dan de grenswaarden waardoor een binnenwaarde wordt overschreden.
- Er zijn regels gesteld voor indirecte akoestische effecten, voor het geval dat een wijziging van het omgevingsplan leidt tot meer geluid elders.

- De preventieve regels voor wijziging van wegen en spoorwegen zijn niet meer van toepassing op aanpassingen aan de infrastructuur die in het algemeen leiden tot beperkte of geen toename van geluid.

6.5 Effecten

- Betere beheersing van het geluid van autonome verkeersgroei.
- Betere beheersing van het geluid van verkeersgroei als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen.
- Beperking uitvoeringslasten voor besluitvorming over wijziging van wegen en spoorwegen.

7. Waterschapswegen met basisgeluidemissie

7.1 Inleiding

Veel waterschapswegen hebben het karakter van een buiten de bebouwde kom liggende gemeenteweg en sluiten doorgaans direct aan op het gemeentelijk wegenstelsel. Bovendien leidt de ingezette Bestuurlijke verkenning waterschapswegen mogelijk op termijn tot een overdracht van het beheer van die wegen aan de gemeenten. Mede daarom is besloten om voor de regulering van het geluid van waterschapswegen aan te sluiten bij de systematiek van de basisgeluidemissie voor gemeentewegen en lokale spoorwegen. Voor waterschapswegen gelden dezelfde geluidregels als voor gemeentelijke infrastructuur. Dit betekent een combinatie van preventieve en correctieve instructieregels. De preventieve regels hebben betrekking op wijzigingen van de weg of grote gebiedsontwikkelingen die leiden tot toename van verkeer. De correctieve regels betreffen een vijfjaarlijkse monitoring van de geluidsituatie. Bij een grote toename van geluid kunnen dan maatregelen vereist zijn.

De meeste waterschapswegen zijn wegen met erg weinig verkeer en vallen onder de grens van 1.000 motorvoertuigen per etmaal. Dat betekent dat voor deze wegen de geluidregels niet toegepast hoeven te worden. Bovendien geldt voor waterschapswegen met een verkeersomvang van minder dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal dat de regels voor de monitoring in veel gevallen sterk vereenvoudigd werken. Net als bij gemeentewegen mag dan worden uitgegaan van een schatting en volstaat voor de monitoring een verklaring dat zich geen wezenlijke wijzigingen hebben voorgedaan.

7.2 De preventieve regels voor waterschapswegen

De preventieve regels voor waterschapswegen zijn identiek aan die voor gemeentewegen en zijn uitgebreid toegelicht in hoofdstuk 6 van deze nota van toelichting. De preventieve regels zijn instructieregels voor het omgevingsplan. De besluitvorming verloopt daarom met de vaststelling van een omgevingsplan of het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Dit betekent dat het gemeentebestuur het bevoegd gezag is en het waterschapsbestuur de rol vervult van beheerder van de weg. Deze rolverdeling is niet anders dan onder de Wet geluidhinder. De besluitvorming kan echter ook plaatsvinden met een projectbesluit van het waterschap als het waterschap daartoe bevoegd is. Als het waterschap bijvoorbeeld een waterschapsweg aanlegt of wijzigt en die aanleg of wijziging valt samen met de uitoefening van waterschapstaken voor de fysieke leefomgeving (bijvoorbeeld als de weg op een dijk ligt) kan een projectbesluit voorzien in de toetsing aan geluidregels. Artikel 9.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving verklaart afdeling 5.1 van dat besluit, en daarmee ook de met dit Aanvullingsbesluit ingevoegde regels, van overeenkomstige toepassing op een projectbesluit dat wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van een waterschap.

De besluitvorming bij uitvoering van de preventieve regels kan dus plaatsvinden met het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit (met de gemeente als bevoegd gezag) of met een projectbesluit (met het waterschap als bevoegd gezag).

De mogelijkheid van toetsing aan geluidregels door het waterschap door middel van een projectbesluit is nieuw ten opzichte van de Wet geluidhinder. In die wet was immers altijd de gemeente het bevoegd gezag voor wijziging van het bestemmingsplan, de vaststelling van hogere waarden en het zogenoemde reconstructiebesluit (tenzij de wijziging plaatsvond met een provinciaal inpassingplan of een (tracé)besluit van het Rijk).

7.3 De correctieve regels voor waterschapswegen

De correctieve regels voor waterschapswegen zijn identiek aan die voor gemeentewegen en lokale spoorwegen en zijn uitgebreid toegelicht in hoofdstuk 6 van deze nota van toelichting. Deze correctieve regels bevatten verplichtingen tot monitoring en gegevensverzameling, rapportageverplichtingen en instructieregels over taken die gebaseerd zijn op de resultaten van monitoring.

7.4 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet

- Het waterschap wordt zelf verantwoordelijk de geluidbeheersing van zijn wegen, voorheen lag dit bij de gemeente.
- Naast preventieve regels voor aanleg en wijziging van wegen wordt ook voorzien in correctieve regels. Door monitoring van het geluid en vergelijking met het geluid in een basisjaar wordt de groei van het geluid zichtbaar. Waterschappen moeten verantwoording afleggen bij groei van het geluid op hun wegen. Bij groei van meer dan 1,5 dB moeten zij maatregelen overwegen. Waterschappen moeten maatregelen nemen als het geluid zodanig groeit dat het hoger is dan de grenswaarden waardoor een binnenwaarde wordt overschreden.
- De preventieve regels voor wijziging van wegen zijn niet meer van toepassing op aanpassingen aan de infrastructuur die in het algemeen leiden tot beperkte of geen toename van geluid.

7.5 Effecten

- Waterschappen kunnen hun taak als beheerder van wegen meer integraal uitvoeren.
- Betere beheersing van het geluid van autonome verkeersgroei.
- Beperking uitvoeringslasten voor besluitvorming over wijziging van wegen.

8. Relatie van verslaglegging en monitoring met de actieplannen geluid

Zoals beschreven gaat de systematiek van geluidproductieplafonds onder de Omgevingswet niet alleen voor rijkswegen en hoofdspoorwegen gelden, maar ook voor provinciale wegen, industrieterreinen en voor door de provincie aangewezen lokale spoorwegen in beheer bij de provincie. Voor gemeentelijke wegen, lokale spoorwegen die niet door de provincie zijn aangewezen en waterschapswegen wordt de nieuwe systematiek van de basisgeluidemissie geïntroduceerd, met preventieve toetsing van voorgenomen besluiten vooraf, en monitoring achteraf. Na (voor gemeente- en waterschapswegen gefaseerde) invoering is een vijfjaarlijkse monitoring van geluid verplicht voor alle wegen met meer dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal en bij een toename van meer dan 1,5 dB ook een maatregelafweging. Voor wegen onder de 4.500 motorvoertuigen per etmaal mag de monitoring op een vereenvoudigde (kwalitatieve) wijze plaatsvinden.

Op grond van verplichtingen in het kader van de richtlijn omgevingslawaai bestaat voor aangewezen agglomeratiegemeenten en voor belangrijke infrastructuur nu reeds een vijfjaarlijkse verplichting tot het opstellen van geluidbelastingkaarten en actieplannen. Geluidsbelastingkaarten worden tenminste elke vijf jaar, te rekenen vanaf 2022 vastgesteld. Actieplannen worden tenminste elke vijf jaar vastgesteld. De regels voor de geluidbelastingkaarten en actieplannen zijn al opgenomen in paragraaf 10.2.4 respectievelijk afdeling 3.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en voor de procedures in het Omgevingsbesluit (paragraaf 10.4.4 en paragraaf 10.8.5).

Agglomeratiegemeenten en provincies hebben nu reeds te maken met deze Europese verplichting tot vaststelling van geluidbelastingkaarten en actieplannen, en onder de nieuwe geluidregels ook met de regels van de basisgeluidemissie (gemeenten), respectievelijk de regels van de geluidproductieplafonds (provincies en gemeenten).

Vanwege de grote samenhang met de verplichtingen in het kader van deze richtlijn wordt voor wat betreft de regels van de basisgeluidemissie en de geluidproductieplafonds zoveel mogelijk aangesloten bij deze in Europees kader al geldende verplichtingen voor agglomeratiegemeenten en belangrijke infrastructuur van Rijk en provincies. De instructieregels voor het verslag over de monitoring van geluidproductieplafonds wordt waar mogelijk gekoppeld aan de actieplannen. Dat is het geval voor het Rijk, alle provincies en de gemeenten in agglomeraties. Voor gemeenten met industrieterreinen et geluidproductieplafonds buiten agglomeraties wordt een aparte, vergelijkbare instructieregel gegeven

in het Omgevingsbesluit. Voor het verslag over de monitoring van de basisgeluidemissie ligt het voor de hand dat agglomeratiegemeenten dat zoveel mogelijk combineren met de actieplannen. Daartoe worden de termijnen in ieder geval op elkaar afgestemd. Waterschappen maken geen actieplannen geluid, dus voor hen geldt sowieso een aparte instructieregel.

In de Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet zal worden aangegeven welke gegevens (in ieder geval) in het kader van de richtlijn omgevingslawaai, en welke gegevens benodigd zijn in het kader van de monitoring van basisgeluidemissie en geluidproductieplafonds. Daarbij zal ook aangegeven worden welke van deze gegevens digitaal ontsloten moeten worden via de centrale voorziening geluidgegevens.

9. Het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen in de omgeving van wegen, spoorwegen of industrieterreinen

9.1 Inleiding

In de voorgaande hoofdstukken zijn de geluidregels toegelicht die betrekking hebben op het reguleren van het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. In het kader van die geluidregels wordt het geluid op geluidgevoelige gebouwen in het aandachtsgebied van die wegen, spoorwegen of industrieterreinen onderzocht en getoetst aan normen. Onder geluidgevoelige gebouwen worden ook verstaan gebouwen die nog niet daadwerkelijk zijn gebouwd, maar al wel in het omgevingsplan zijn toegelaten en dus gebouwd mogen worden. In de Wet geluidhinder werden dergelijke gebouwen aangeduid als geprojecteerde gebouwen.

In dit Aanvullingsbesluit zijn ook instructieregels opgenomen over het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen. Dat omvat ook het wijzigen van toegelaten geluidgevoelige gebouwen voor zover dat een nadelig effect heeft op het geluid op die gebouwen. Het toelaten zal in de regel geschieden door het vaststellen van een omgevingsplan. De geluidregels voor het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen worden met dit besluit daarom toegevoegd aan hoofdstuk 5 “Omgevingsplannen” van het Besluit kwaliteit leefomgeving, in de paragraaf 5.1.4.2a.5 “Nieuwe geluidgevoelige gebouwen”. Omdat een gebouw ook kan worden toegelaten door het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, is geregeld dat in dat geval dezelfde inhoudelijke geluidregels gelden; die instructieregels zijn met het Invoeringsbesluit Omgevingswet toegevoegd aan afdeling 8.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Anders gezegd: het maakt inhoudelijk gezien geen verschil of een nieuw geluidgevoelig gebouw wordt toegelaten door het vaststellen van een omgevingsplan of door het verlenen van een omgevingsvergunning.

De instructieregels in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving hebben betrekking op het toelaten van de geluidgevoelige gebouwen, niet op het bouwen zelf. De regels voor het feitelijke bouwen staan in het Besluit bouwwerken leefomgeving. In hoofdstuk 5 worden daarom geen eisen gesteld aan de geluidwering van c.q. het geluidniveau in het nieuwe gebouw. Die eisen worden gesteld in het Besluit bouwwerken leefomgeving.

9.2 Standaardwaarde voor het geluid op de gevel

Net als bij de regels voor het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen geldt ook bij het toelaten van een nieuw geluidgevoelig gebouw een standaardwaarde voor het geluid op de gevel van dat gebouw. Bij de standaardwaarde is in en om het gebouw sprake van een goed woon- en leefklimaat. De standaardwaarde beschermt het gebouw èn de directe omgeving, zoals bijvoorbeeld buitenruimten, tegen het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Voor wat betreft geluid heeft het de voorkeur om een nieuw geluidgevoelig gebouw toe te laten op een locatie waar het geluid op de gevel, en daarmee ook in de directe omgeving van dat gebouw, voldoet aan de standaardwaarde. Het streven is tot uitdrukking gebracht in artikel 5.78t van het Besluit kwaliteit leefomgeving, dat het startpunt is voor het toelaten van een geluidgevoelig gebouw.

Bij het toelaten van een geluidgevoelig gebouw moeten waar nodig geluidbeperkende maatregelen worden getroffen om het geluid te laten voldoen aan de standaardwaarde. Het betreft dan alle geluidbeperkende maatregelen die financieel doelmatig zijn en waartegen geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan. Als dat niet mogelijk is moeten geluidbeperkende maatregelen worden getroffen om een overschrijding van de standaardwaarde zoveel mogelijk te beperken.

9.3 Grenswaarde voor het geluid op de gevel

Hoewel dat voor geluid niet de voorkeur heeft, kan het bevoegd gezag besluiten om een geluidgevoelig gebouw toe te laten op een locatie waar het geluid op de gevel hoger is dan de standaardwaarde. Daarvoor biedt dit besluit met het nieuwe artikel 5.78u van het Besluit kwaliteit leefomgeving bestuurlijke afwegingsruimte. Dit artikel maakt het mogelijk om een nieuw geluidgevoelig gebouw toe te laten als het geluid op dat gebouw hoger is dan de standaardwaarde als onvoldoende geluidbeperkende maatregelen beschikbaar zijn om aan de standaardwaarde te voldoen. Het geluidniveau mag dan niet hoger zijn dan de grenswaarde. De grenswaarden voor elke geluidbronsoort zijn opgenomen in tabel 5.78u van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Voorwaarde is dat wel geluidbeperkende maatregelen worden getroffen om de overschrijding van de standaardwaarde zoveel mogelijk te beperken. Ook hierbij gaat het om geluidbeperkende maatregelen die financieel doelmatig zijn en waartegen geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan. Het bevoegd gezag kan tussen de standaardwaarde en de grenswaarde een afweging maken ten aanzien van het geluid op de gevel. Wat in een bepaalde situatie voor wat betreft te treffen maatregelen mogelijk is en qua geluid toelaatbaar is, is een onderdeel van de integrale besluitvorming, waarbij alle factoren die in de betreffende casus aan de orde zijn tegen elkaar worden afgewogen.

Het bevoegd gezag kan bij elk besluit een ad-hoc afweging maken. Het verdient echter de voorkeur dat het bevoegd gezag het voorgenomen handelen vastlegt in beleidsregels zodat het voor een initiatiefnemer vooraf duidelijk is hoe de gemeente omgaat met de bestuurlijke afwegingsruimte. Dat draagt bij aan de rechtszekerheid bij het beoordelen van particuliere initiatieven. Een beleidsnota, bijvoorbeeld de omgevingsvisie of het actieplan geluid, kan overigens ook inzicht geven in het beleid van de gemeente met betrekking tot geluid.

Aan de toepassing van artikel 5.78u van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt wel een extra voorwaarde gesteld omdat het geluid niet voldoet aan de standaardwaarde. Voorwaarde is dat de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid op het betreffende geluidgevoelig gebouw moet worden beoordeeld. Dit is geregeld in artikel 5.78ab van dit besluit. Het gecumuleerde geluid is echter niet genormeerd. Het is daarom mogelijk en nadrukkelijk niet verboden om een cumulatieve geluidbelasting die volgens de veelgebruikte tabel in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 3.36 als matig wordt gekwalificeerd, gegeven de omstandigheden, toch aanvaardbaar te achten.

Omdat het geluid onder de grenswaarde blijft, is het rekening houden met het belang van een geluidluwe gevel niet verplicht. Het is aan de gemeente om te bepalen in welke gevallen boven de standaardwaarde het realiseren van een geluidluwe gevel gewenst wordt gevonden. Onder de Wet geluidhinder hadden veel gemeenten in het eigen zogenoemde hogere waarden beleid bepaald dat vanaf een bepaalde waarde van het geluid een geluidluwe gevel verplicht was als compensatie voor de geluidbelaste gevel. Dat beleid kan worden voortgezet onder de Omgevingswet. In paragraaf 9.6 van deze nota van toelichting wordt nader ingegaan op het belang van een geluidluwe gevel.

9.4 Flexibiliteit boven grenswaarde, bijzondere stedenbouwkundige situaties

De Wet geluidhinder bood de mogelijkheid om in situaties waarin sprake was van bijzondere stedenbouwkundige situaties, bijvoorbeeld bij het vervangen van een geluidbelaste woning door een nieuwe woning, meer geluid toelaatbaar te achten dan bij reguliere nieuwbouw. Die mogelijkheden zijn in dit besluit in een gestroomlijnde vorm voortgezet en bieden een zekere mate van afwegingsruimte boven de grenswaarden voor het geluid op de gevel. Die uitzonderingen zijn nodig om bepaalde gewenste maatschappelijke ontwikkelingen en verbeteringen niet te blokkeren. Daarbij wordt voor die situaties al op voorhand het woningbouw- en/of economische belang onderkend.

In de meeste gevallen zal voor wat betreft het aspect geluid de geboden bandbreedte voor de afwegingsruimte tussen standaardwaarde en grenswaarde voor het geluid op de gevel volstaan. Maar in sommige situaties kan de grenswaarde voor het geluid toch gewenste ontwikkelingen blokkeren. Bijvoorbeeld als nieuwe, beter geïsoleerde woningen dienen ter vervanging van oudere woningen van slechte kwaliteit, kan die vervangende nieuwbouw toch een verbetering van de situatie betekenen. In dit besluit zijn daarom drie flexibiliteitsgevallen onderscheiden waarbij sprake is van een bijzondere stedenbouwkundige situatie waarin het toelaten van een beperkte overschrijding van de grenswaarde aanvaardbaar kan worden gevonden. Aan elk flexibiliteitsgeval is een apart artikel gewijd, zodat het bevoegd gezag in zijn besluit eenvoudig kan aangeven van welke flexibiliteitsbepaling gebruik is

gemaakt. De drie flexibiliteitsgevallen zijn kort samengevat een nieuw geluidgevoelig gebouw dat wordt toegelaten:

- ter vervanging van een bestaand ouder geluidgevoelig gebouw (vervangende nieuwbouw);
- door functiewijziging van een bestaand gebouw (transformatie); of
- in het aandachtsgebied van een industrieterreinen met zeehavengebonden activiteiten.

De Wet geluidhinder voorzag al in de mogelijkheid van vervangende nieuwbouw (alle geluidbronsoorten) en nieuwbouw nabij zeehavens (alleen industrieterreinen). De transformatie van leegstaande kantoren en andere niet-geluidgevoelige gebouwen is een actueel thema dat aan de flexibiliteitsbepalingen is toegevoegd. Voor elk van deze drie mogelijkheden gelden specifieke criteria waaraan voldaan moet worden, opgenomen in de artikelen 5.78v, 5.78w, respectievelijk 5.78y.

Voor de flexibiliteitsgevallen gelden voor het geluid op de gevel geen afwijkende grenswaarden. De voornoemde flexibiliteitsartikelen worden toegepast in gevallen waarin het niet mogelijk is om het geluid te beperken tot de standaardwaarde en het ook niet mogelijk is om het geluid te beperken tot de grenswaarde. Toepassing van de flexibiliteitsartikelen is derhalve alleen aan de orde als de maatregelen die daarvoor nodig zijn naar het oordeel van de gemeente niet financieel doelmatig zijn of dat daartegen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan. Omdat de grenswaarde wordt overschreden moeten wel geluidbeperkende maatregelen worden getroffen die de overschrijding van de grenswaarde zoveel mogelijk beperken. Bij het toestaan van overschrijdingen van de grenswaarde voor het geluid op de gevel worden zwaardere eisen gesteld aan de motivering dan bij gebruikmaking van de reguliere afwegingsruimte tussen standaardwaarde en grenswaarde. Uiteraard moet het geluid in nieuwe geluidgevoelige gebouwen ook altijd voldoen aan de binnenwaarden. Dat is geregeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Bij vervangende nieuwbouw, functiewijziging en zeehavengebonden activiteiten mag de grenswaarde met niet meer dan 5 dB worden overschreden. Een grotere overschrijding is bij toepassing van deze flexibiliteitsbepalingen niet toegestaan. Omdat het hier gaat om situaties waarin de grenswaarde wordt overschreden, is als extra voorwaarde gesteld dat bij het toelaten van geluidgevoelige gebouwen met toepassing van deze flexibiliteitsbepalingen rekening gehouden moet worden met het belang van het beperken van geluidhinder door een geluidluwe gevel (zie ook paragraaf 9.6 van deze nota van toelichting).

9.5 Flexibiliteit boven grenswaarde, geen bijzondere stedenbouwkundige situatie

Als geen sprake is van één van de bijzondere stedenbouwkundige situaties als in de vorige paragraaf beschreven of als het geluid op de nieuwe geluidgevoelige gebouwen hoger is dan de grenswaarde +5 dB, dan kan het geluid toch aanvaardbaar worden geacht als er geen sprake is van te openen delen in de gevel waarop de grenswaarde wordt overschreden, of als het gebouw wordt voorzien van een bouwkundige constructie die het geluid op ramen en deuren (te openen delen) beperkt tot de grenswaarde. Als ook dat niet mogelijk is kan het geluidgevoelige gebouw nog worden toegelaten als zwaarwegende economische of maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen. Hiermee worden de meer generieke mogelijkheden van de Crisis- en herstelwet en de Interimwet stad-en-milieubenadering voortgezet.

Met toepassing van deze flexibiliteitsartikelen kunnen nieuwe geluidgevoelig gebouwen worden toegelaten op een locatie waar het geluid niet voldoet aan de grenswaarden, ook als geen sprake is van een bijzondere stedenbouwkundige situatie als bedoeld in paragraaf 9.4 van deze nota van toelichting die het overschrijden van de grenswaarde rechtvaardigt. Hierbij kan het bijvoorbeeld gaan om een nieuw geluidgevoelig gebouw op korte afstand van een provinciale weg. Het toelaten van een geluidgevoelig gebouw op een dergelijke locatie heeft niet de voorkeur omdat niet alleen de standaardwaarde, maar zelfs de grenswaarde voor het geluid op de gevel wordt overschreden. Maar tegelijk kan dat nieuwe geluidgevoelig gebouw wel het geluid van die provinciale weg afschermen, waardoor een achterliggend bestaand of nog te ontwikkelen woongebied veel stiller wordt. Er kunnen ook andersoortige, bijvoorbeeld stedenbouwkundige, maatschappelijke of economische redenen zijn om een nieuw geluidgevoelig gebouw toe te laten op een locatie, die daarvoor voor wat betreft het geluid minder geschikt is. Als wordt besloten om een geluidgevoelig gebouw toe te laten moet uit het besluit blijken waarom het geluidgevoelige gebouw in die vorm, met dat ontwerp en op die locatie wordt toegelaten.

Het eerste flexibiliteitsartikel voor nieuwbouw boven de grenswaarde (artikel 5.78y) kent twee typen bouwkundige maatregelen. In het eerste geval bevat de uitwendige scheidingsconstructie van de gevel waarop de grenswaarde wordt overschreden geen te openen delen. Dit is de juridische voortzetting van de 'dove gevel' uit de Wet geluidhinder. Daarnaast is het mogelijk om een nieuw geluidgevoelig gebouw te voorzien van een bijzondere bouwkundige constructie waardoor bij de gevel waarop de grenswaarde wordt overschreden, wel het geluid op ramen en deuren (alle te openen delen) wordt beperkt tot de grenswaarde. Aan het geluid op de andere geveldelen die geen te openen delen zijn wordt dan geen maximum gesteld. Dat betekent wel dat, in ieder geval aan de geluidbelaste zijde, het geluid in de directe omgeving van het gebouw niet voldoet aan de eis van een goed woon- en leefklimaat. Om hiervoor te kunnen compenseren is wel voorgeschreven dat bij het toelaten van gebouwen met toepassing van dit artikel rekening gehouden moet worden met het belang van het beperken van geluidhinder door een geluidluwe gevel.

Het geluid op de geluidbelaste zijde van het geluidgevoelige gebouw mag hoger zijn dan de grenswaarde. Dat kan tot problemen leiden bij een wijziging van de geluidbron (weg, spoorweg of industrieterrein) die het geluid op de gevel veroorzaakt. Omdat het geluid al hoger is dan de grenswaarde, is een verdere toename van het geluid vaak lastig te onderbouwen. Bovendien is het achteraf aanbrengen van extra geluidwerende maatregelen vaak niet of nauwelijks mogelijk. Daarom schrijft artikel 5.78y voor dat de gevel waarop de grenswaarde wordt overschreden in het omgevingsplan moet worden aangemerkt als niet-geluidgevoelige gevel. De geluidregels voor het wijzigen van een geluidbronsoort gelden niet voor een niet-geluidgevoelige gevel. Het gevolg is wel dat bij het wijzigen van de bronsoort, bijvoorbeeld verbreding van een gemeenteweg, ook de binnenwaarde niet meer hoeft te worden toegepast. Daarom is bepaald dat niet-geluidgevoelige gevels al bij de bouw een 3 dB betere geluidwering meekrijgen zodat zij op voorhand bestand zijn tegen een toekomstige toename van het geluid.

Er worden geen specifieke eisen gesteld aan de uitvoering van de geluidwerende constructie. Door de flexibele formulering van de voorwaarde hebben ontwikkelaars en gemeenten alle vrijheid om een op de situatie toegesneden maatregel te treffen. Uiteraard moet de geluidwerende constructie ook voldoen aan andere bouwkundige eisen van het Besluit bouwwerken leefomgeving, zoals daglichttoetreding, luchtverversing en spuiventilatie. Zeker bij eenzijdig georiënteerde gebouwen en gebouwen met meerdere geluidbelaste gevels moet bij de geluidwerende constructie rekening worden gehouden met deze bouwkundige eisen. Dat geldt met name als gekozen is voor een oplossing met een geheel of gedeeltelijk afgesloten (of afsluitbaar) balkon of loggia. De geluidwerende constructie moet het geluid buiten houden maar mag het be- en ontluchten van het geluidgevoelige gebouw niet in de weg staan.

Als ook de bijzondere geluidwerende constructie niet mogelijk is kan het geluidgevoelige gebouw nog worden toegelaten met de meer algemeen geformuleerde flexibiliteitsbepaling van artikel 5.78aa van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat biedt de mogelijkheid om het gebouw toe te laten als zwaarwegende economische of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen. Hiermee worden de meer generieke mogelijkheden van de Crisis- en herstelwet en de Interimwet stad-en-milieubenadering voortgezet. Bij toepassing van deze mogelijkheid kan niet worden volstaan met het afwegen van geluidbeperkende maatregelen die financieel doelmatig zijn. Ook andere, niet doelmatige, maatregelen komen in aanmerking om het geluid te beperken tot de grenswaarde dan wel om de overschrijding van die grenswaarde zoveel mogelijk te beperken. Net als bij de toepassing van artikel 5.78y worden ook gevels die met deze flexibiliteitsmogelijkheid worden toegelaten, aangewezen als niet-geluidgevoelige gevel en is ook hierbij bepaald dat zij bij de bouw een 3 dB betere geluidwering moeten krijgen.

9.6 Geluidluwe gevel

Tot 2007 was de zogenoemde geluidluwe gevel bij wet voorgeschreven als voorwaarde voor het vaststellen door de provincie van hogere waarden. In 2007 is die bevoegdheid gedecentraliseerd naar de gemeente en is de geluidluwe gevel veelal onderdeel geworden van het door gemeenten gevoerde beleid over het vaststellen van hogere waarden op grond van de Wet geluidhinder. Veel gemeenten hebben in eerste instantie de wettelijke voorschriften overgenomen en daarna het eigen beleid verder ontwikkeld. Daardoor zijn gaandeweg verschillen ontstaan in de toepassing van de geluidluwe gevel. Het nut van een geluidluwe zijde heeft daarbij nooit ter discussie gestaan: een geluidluwe zijde is in de beleving van bewoners een goede compensatie voor een zwaar geluidbelaste gevel.

In de flexibiliteitsartikelen in paragraaf 5.1.4.2a.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals ingevoegd met dit besluit, waarmee geluidgevoelige gebouwen bij geluidniveaus boven de

grenswaarde kunnen worden toegelaten, is voorgeschreven dat rekening wordt gehouden met het belang van het beperken van geluidhinder door een geluidluwe gevel. Er is geen sprake van een verplichting om waar mogelijk in alle gevallen een geluidluwe gevel te realiseren. De formulering "rekening houden met" biedt de gemeente de afwegingsruimte om tot het oordeel te komen dat het realiseren van een geluidluwe gevel niet mogelijk of zinvol in een concrete situatie. Daarbij is het begrip "geluidluwe gevel" niet akoestisch gedefinieerd maar aangeduid als gevel die ten opzichte van de andere gevels van een geluidgevoelig gebouw relatief weinig wordt belast door geluid, zodat gemeenten hiermee hun reeds bestaande beleid desgewenst kunnen voortzetten. Alleen voor de weinige gemeenten die nog geen beleid op dit punt hadden, vergt dit een extra motivering bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen boven de grenswaarde.

Bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen als het geluid hoger is dan de standaardwaarde maar lager dan de grenswaarden, dus binnen de reguliere bandbreedte voor de decentrale afwegingsruimte, geeft dit besluit geen instructieregel op dit punt over het belang van het beperken van geluidhinder door een geluidluwe gevel. Vanzelfsprekend kunnen gemeenten eventueel wel zelf in hun beleid bepalen dat, of in welke gevallen, het realiseren van een geluidluwe gevel toch verplicht is en zo zelf nadere invulling geven aan de beschikbare decentrale afwegingsruimte.

9.7 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet

- In meer gevallen gelden er geluidproductieplafonds, zodat duidelijk vastligt van welke geluidbelasting uitgegaan moet worden bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen.
- Behouden blijft dat voor het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen de afweging in het gebied tussen de standaardwaarden (voorheen voorkeurswaarde) en de grenswaarde (voorheen maximale waarde) geheel aan het bevoegd gezag is.
- Ook behouden blijft dat daarbij naar cumulatie gekeken moet worden; een veel daarvoor gebruikte en in de jurisprudentie geaccepteerde methode is opgenomen in de toelichting bij dit besluit.
- Behouden blijft dat alleen in specifiek benoemde uitzonderingsgevallen geluidgevoelige gebouwen kunnen worden toegelaten boven de grenswaarde (voorheen maximale waarde). Daarbij zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:
  - de mogelijkheden van de Interimwet stad-en-milieubenadering zijn geïntegreerd in dit besluit;
  - er is extra ruimte voor functiewijziging van een bestaand gebouw (transformatie);
  - de extra ruimte voor vervangende nieuwbouw gaat uniform gelden voor alle geluidbronsoorten;
  - naast de 'dove gevel' komt er ruimte voor gebruik van een bouwkundige maatregelen aan de gevel die ervoor zorgt dat het geluid op ramen en deuren beperkt wordt tot de grenswaarde;
  - er geldt een extra voorwaarde: er wordt rekening gehouden met het belang van het beperken van geluidhinder door een geluidluwe gevel.
- In de bouwregelgeving over geluidwering wordt niet slechts uitgegaan van de luidste geluidbron, maar van het opgetelde geluid van verschillende geluidbronnen.
- Voor bestaande geluidgevoelige gebouwen wordt de geluidwering berekend volgens dezelfde methode als voor nieuwe gebouwen.

9.8 Effecten

- In de basis bieden de geluidregels voor het toelaten van nieuwe gebouwen continuïteit.
- Functiewijziging en vervanging van bestaande gebouwen wordt gemakkelijker gemaakt.
- Er komt naast de 'dove gevel' ruimte voor bouwkundige oplossingen om het geluid te beheersen, wat de woonkwaliteit ten goede komt en de bestuurlijke afwegingsruimte vergroot.
- Geluidwering gebouwen wordt beter afgestemd op het totale geluid en voor bestaande geluidgevoelige gebouwen beter aangesloten op de werkwijze onder het Besluit bouwwerken leefomgeving.

10. Wijze van bepalen van het geluid

Dit besluit heeft betrekking op het reguleren van het geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen in relatie tot het geluid op geluidgevoelige gebouwen binnen het geluidaandachtsgebied van die wegen, spoorwegen en industrieterreinen. In het besluit is voorgeschreven in welke gevallen het geluid van een geluidbronsoort moet worden bepaald en worden getoetst aan van toepassing zijnde geluidnormen. De wijze waarop het geluid moet worden bepaald (meten of berekenen) zal in de Omgevingsregeling worden voorgeschreven. In de Omgevingsregeling zijn meet- en rekenvoorschriften van de Omgevingswet samengevoegd.

De reken- en meetvoorschriften voor het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterrein waren voorheen opgenomen in het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012. Die regeling komt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet te vervallen. De betreffende regels worden met de Aanvullingsregeling geluid in de Omgevingsregeling ingevoegd. Voor zover dat nodig is worden de rekenregels aangepast op de in het Aanvullingsbesluit geluid opgenomen instructieregels. De rekenregels hebben in ieder geval betrekking op het bepalen van:

- de geluidproductie op een geluidreferentiepunt,
- de basisgeluidemissie van gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen,
- het geluidaandachtsgebied langs wegen, spoorwegen en rond industrieterreinen,
- de geluidbelasting op geluidgevoelige gebouwen,
- het gezamenlijke en het gecumuleerde geluid op de gevel van een geluidgevoelig gebouw,
- het geluid in geluidgevoelige ruimten.

Voor het opstellen van de geluidbelastingkaarten zijn bepalingsmethoden voorgeschreven in Richtlijn (EU) 2015/996 van de Commissie van 19 mei 2015 tot vaststelling van gemeenschappelijke bepalingsmethoden voor lawaai overeenkomstig Richtlijn 2002/49/EG van het Europees parlement en de Raad (PbEU 2015, L 168). Deze rekenmethode wordt geïmplementeerd in de Omgevingsregeling en wordt voor het eerst bij de karteringsronde van 2022 toegepast.

11. Registratie en gegevensbeheer

Het digitaal ontsluiten van geluidgegevens (gegevens omtrent met name geluidproductieplafonds, de basisgeluidemissie, geluidaandachtsgebieden en monitoring) is een noodzakelijke voorwaarde om de nieuwe geluidregels onder de Omgevingswet in werking te kunnen laten treden. Om die reden heeft de Minister van Infrastructuur en Waterstaat de ontwikkeling van een centrale voorziening voor deze geluidgegevens geïnitieerd, waarbij overleg met de bronbeheerders zal plaats vinden. Bronbeheerders blijven zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van de door hen aangeleverde gegevens. Deze voorziening zal bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet gereed zijn voor het ontvangen van gegevens.

Voordelen van deze centrale voorziening en een daarmee samenhangende gemeenschappelijke aanpak zijn het voorkomen van hoge uitvoeringskosten (voorkomen wordt dat iedere bronbeheerder zelf een digitale voorziening zou moeten ontwikkelen), borging van kwaliteit en een goede uitwisselbaarheid van gegevens. Vooralsnog is het idee dat deze centrale voorziening zal bestaan uit een informatiemodel, een dataplatform en een kaartfunctie. Op termijn is ook toevoeging van een rekenvoorziening en een 3D-omgevingsmodel voorzien. Aansluiting van deze centrale voorziening op de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO-LV) is afhankelijk van interbestuurlijke besluitvorming (Rijk, VNG, IPO, Unie van Waterschappen). Het functioneren van deze centrale voorziening geluidgegevens is afhankelijk van de aanlevering van geluidgegevens door de bronbeheerders. Onder de nieuwe geluidregels wordt dan ook in ieder geval nog geregeld dat bronbeheerders verplicht geluidgegevens aanleveren volgens een informatiemodel ten behoeve van de centrale voorziening geluidgegevens. De uitwerking van de leveringsplicht en het informatiemodel zal in de Aanvullingsregeling geluid opgenomen worden.

In het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals aangevuld door dit besluit, zijn de bestaande regels over het geluidregister van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer overgenomen en uitgebreid voor geluidproductieplafonds voor (spoor)wegen van provincies en voor industrieterreinen. Het beheer van het al ontwikkelde register voor rijksinfrastructuur is door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat opgedragen aan Rijkswaterstaat (hoofdwegen) en ProRail (hoofdspoorwegen). In overleg

met betrokken partijen zal de inbedding van deze (bestaande) registers in de centrale voorziening geluidgegevens vorm gegeven worden.

Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet

- Er komt een centraal landelijk register met geluidgegevens.

Effecten

- Geluidgegevens van wegen, spoorwegen en industrieterreinen met geluidproductieplafonds zijn voor eenieder toegankelijk op een centrale plaats.

12. Sanering

12.1 Inleiding

Met sanering van te hoge geluidbelastingen wordt in dit besluit gedoeld op het treffen van maatregelen bij geluidgevoelige gebouwen die een te hoge geluidbelasting ondervinden van infrastructuur (wegen en spoorwegen). Maatregelen kunnen bestaan uit bronmaatregelen (zoals stille wegdekken, verkeersmaatregelen), afscherming (zoals geluidschermen, geluidwallen), geluidwerende maatregelen aan de gevels van geluidgevoelige gebouwen, of onttrekking aan de geluidgevoelige functie.

De regelingen voor sanering bestaan al sinds 1986. Gemeenten, provincies en het Rijk voeren de regelingen uit. Het Rijk draagt de kosten van de sanering van bestaande situaties met te hoge geluidbelastingen. Soms zetten ook provincies en gemeenten eigen financiële middelen in voor geluidbeperkende en geluidwerende maatregelen om bestaande geluidemissies van door hen beheerde (spoor)wegen te beperken.

Voor industrielawaai is de sanering inmiddels voltooid. Voor weg- en railverkeerslawaai ligt er nog een aanzienlijke opgave.

De uitgangspunten voor de regeling van de sanering onder de Omgevingswet zijn als volgt. Parallel aan de invoering van de Omgevingswet en de Aanvullingswet geluid Omgevingswet wordt voor de rijksinfrastructuur de lopende sanering uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer voortgezet en afgerond. Omdat het systeem van de geluidproductieplafonds beleidsneutraal overgaat naar de Omgevingswet en de geplande afronding van deze sanering en de invoeringsplanning van de Omgevingswet grotendeels samenvallen, blijft het recht uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer hiervoor gelden. De sanering voor de rijksinfrastructuur valt dus buiten de saneringsbepalingen van dit besluit.

Voor de decentrale infrastructuur (gemeentewegen, waterschapswegen, provinciale wegen en lokale spoorwegen) wordt een actualisering van de saneringsregels van de Wet geluidhinder doorgevoerd. Die actualisering is in grote lijnen gelijk aan de actualisering die in 2012 al voor rijkswegen en hoofdspoorwegen is doorgevoerd. De nieuwe saneringsregels zijn vastgesteld in samenhang met de invoering van de nieuwe geluidsregels. Inzet is dat de sanering binnen een periode van circa 20 jaren afgerond wordt op basis van jaarlijks beschikbare budgetten, historische kosten en aanpassingen in het systeem van uitvoering, die zullen leiden tot meer kosteneffectiviteit.

De juridische basis voor de financiering van de sanering zal worden gevormd door de Kaderwet subsidies I en M, onderhavig besluit en een subsidieregeling.

12.2 Decentrale wegen en lokale spoorwegen

De drempel waarboven zal worden gesaneerd is voor de meeste situaties de grenswaarde die geldt voor de vaststelling van geluidproductieplafonds en voor de aanleg of wijziging van gemeente- en waterschapswegen en lokale spoorwegen. Het geluid van provinciale wegen wordt bepaald bij volledige benutting van de na inwerkingtreding van de Omgevingswet vastgestelde geluidproductieplafonds. Het geluid van gemeente- en waterschapswegen en lokale spoorwegen wordt bepaald uitgaande van de situatie in 2021, het jaar waarvoor agglomeratiegemeenten een geluidbelastingkaart moeten vaststellen ingevolge de richtlijn omgevingslawaai. Toekomstige ontwikkelingen kunnen bij de eerste vaststelling van geluidproductieplafonds of basisgeluidemissie worden meegenomen als daar al een besluit over is genomen (artikel XIII van het Aanvullingsbesluit geluid, respectievelijk artikel 3.25, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Als het geluid

boven de grenswaarde uit komt, zal het geluidgevoelige gebouw in aanmerking komen voor sanering. Voor provinciale wegen binnen de bebouwde kom geldt een hogere waarde van 5 dB boven de grenswaarde, waardoor deze drempelwaarde voor sanering gelijk wordt aan die voor gemeentewegen.

Het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van een waterschap en provinciale staten stellen een ontwerplijst samen met de geluidgevoelige gebouwen die in aanmerking komen voor sanering. Hierop kan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat een zienswijze indienen. De genoemde bestuursorganen zenden een afschrift van de door hen vastgestelde lijst aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Daarnaast kunnen de saneringsregels van toepassing worden verklaard op een extra categorie van geluidgevoelige gebouwen met een geluidbelasting die tot 5 dB onder de saneringsdrempel en waarvan genoemde bestuursorganen van oordeel zijn dat, gelet op de hoge of sterk toegenomen geluidbelasting, saneringsmaatregelen wenselijk zijn. Voor deze categorie geluidgevoelige gebouwen geldt een systeem van cofinanciering van de kosten van de maatregelen door het Rijk en het betreffende bevoegde gezag. Er is dus geen verplichting tot sanering voor deze categorie geluidgevoelige gebouwen en de uitvoering van de sanering is afhankelijk van besluitvorming van gemeente, provincie of waterschap en de bereidheid om gezamenlijk de financiering te bekostigen.

In het kader van de sanering moeten zodanige maatregelen worden getroffen dat het geluid gaat voldoen aan de grenswaarde, en voor de vrijwillige categorie geluidgevoelige gebouwen tot 5 dB onder de grenswaarde. Deze maatregelen zijn eenmalig, dat wil zeggen dat na uitvoering van de maatregelen de saneringsgebouwen niet opnieuw in aanmerking komen voor maatregelen onder de saneringsregeling.

Onder de Wet geluidhinder bestond de saneringsvoorraad uit woningen en andere geluidgevoelige gebouwen die bij invoering van de saneringsregeling (1986 voor weg en 1987 voor spoor) een hoge geluidbelasting hadden. De saneringsdrempel lag in eerste instantie op 55 dB bij wegen en 65 dB bij spoor. Deze voorraad was verdeeld in een urgent deel, met geluidbelastingen boven de 65 dB (A-lijst voor wegen) en een niet-urgent deel, met lagere geluidbelastingen (B-lijst voor wegen). Voor 2009 is een laatste mogelijkheid gegeven om saneringsobjecten aan te melden, de zogenoemde eindmelding. De saneringsdrempel was toen verschoven van 55 naar 60 dB bij wegen. Daarna lag de saneringsvoorraad onder de Wet geluidhinder vast.

Het vaststellen van een nieuwe saneringsdrempel leidt tot een verandering van de saneringsvoorraad. Enerzijds worden gebouwen toegevoegd, namelijk die met hoge geluidbelastingen die na de peildatum van de Wet geluidhinder (1986 of 1987) zijn ontstaan. Anderzijds vallen er gebouwen af, namelijk gebouwen die een actuele geluidbelasting hebben onder de nieuwe saneringsdrempel. Gemeenten kunnen op vrijwillige basis gebouwen saneren met een geluidbelasting die maximaal 5 dB onder de saneringsdrempel ligt, met gedeeltelijke bekostiging door het Rijk. Nog lagere (actuele) geluidbelastingen komen in het geheel niet meer in aanmerking voor sanering met (gedeeltelijke) bekostiging door het Rijk.

Op de saneringslijst komen geen geluidgevoelige gebouwen die al eerder zijn gesaneerd. Voor deze gebouwen is eerder een vergoeding van rijkswege beschikbaar gesteld. Het is wel mogelijk dat sommige gesaneerde gebouwen inmiddels niet meer voldoen aan de binnenwaarde, bijvoorbeeld door een toename van verkeer. Dit zullen dan echter geen grote overschrijdingen zijn en voor deze gebouwen geldt het beschermingsniveau van de nieuwe monitoringsplicht: bij een relevante toename van het geluid en een overschrijding van de maximale waarde wordt opnieuw het binnenniveau beoordeeld en worden zo nodig geluidwerende maatregelen getroffen.

Op de saneringslijst kunnen wel geluidgevoelige gebouwen nabij wegen met een maximumsnelheid van 30 km/u opgenomen worden. Deze gebouwen kwamen onder de Wet geluidhinder niet in aanmerking voor sanering. Een deel van de 30 km/u-wegen is tot stand gekomen met een verkeersmaatregel waarvoor subsidie is verleend. De subsidie was dan bestemd voor de inrichting van de weg, om te zorgen dat harder rijden ontmoedigd wordt. De subsidie was niet bestemd voor geluidwerende maatregelen. Daarom kunnen deze gebouwen daarvoor alsnog in aanmerking komen.

12.3 Besluit over maatregelen in een programma

Het bevoegd gezag voor de saneringsmaatregelen verschuift van het Rijk naar provincies, waterschappen en gemeenten. Dit is efficiënter en past bij de algemene uitgangspunten van de Omgevingswet en de grotere beleidsmatige afwegingsruimte voor decentrale overheden. Zij stellen de saneringsmaatregelen vast in de vorm van een programma, binnen de kaders van de nieuwe saneringsregels. Het Rijk stelt geen besluiten meer vast voor hogere waarden en maatregelen, zoals

onder de Wet geluidhinder. Voor bekostiging door het Rijk wordt wel getoetst of de maatregelen voldoen aan de nieuwe saneringsregels en het financiële doelmatigheidscriterium van paragraaf 3.5.4.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals ingevoegd met dit aanvullingsbesluit. Wanneer hieraan niet of niet volledig wordt voldaan, kan subsidie worden geweigerd of slechts gedeeltelijk worden toegekend.

De saneringsoperatie heeft een sterke inhoudelijke samenhang met de verplichte programma's ter uitvoering van de richtlijn omgevingslawaai. De voortgang van de sanering wordt inzichtelijk in de vijfjaarlijkse geluidbelastingkaarten en actieplannen op grond van deze richtlijn. Ook de besluitvorming over de sanering vindt plaats in een programma. Dat kan het actieplan zijn of een afzonderlijk programma wanneer het bevoegd gezag geen actieplan hoeft op te stellen. Een maatregelkeuze voor een saneringslocatie kan ook via een wijziging in het saneringsprogramma of actieplan worden opgenomen. Voor zover een programma besluitvorming over de sanering bevat, staat tegen dat (deel van het) programma voor belanghebbenden inspraak en beroep open.

Het ligt voor de hand dat het programma ook aangeeft welke koppelingen er mogelijk zijn van geluidwerende maatregelen met renovatie, groot onderhoud en thermische isolatie van woningen. Dit is van belang omdat het bevoegd gezag zo meerdere werkzaamheden aan een geluidgevoelig gebouw zal kunnen betrekken bij de planning van de sanering. Voor huurwoningen zullen gemeenten hiervoor afstemming moeten zoeken met woningcorporaties en commerciële verhuurders. Voor zowel koop- als huurwoningen kunnen gevelisolatieprojecten worden gecombineerd met thermische isolatie in het kader van het aardgasvrij maken van bestaande wijken.

12.4 Bekostiging maatregelen en budget

Het Rijk zal de sanering van geluidgevoelige gebouwen die op de lijst zijn geplaatst bekostigen. Voor de zogenoemde extra categorie saneringsgebouwen die door een gemeente, waterschap of provincie aangedragen wordt, is sprake van cofinanciering. Het Rijk zal in die gevallen niet de volledige sanering bekostigen maar een (nader uit te werken) deel, er van uitgaande dat het overige (nader uit te werken) deel door de betreffende gemeente, provincie of waterschap gefinancierd wordt. Als deels of geheel op andere wijze in de kosten wordt voorzien, komt dit in mindering op de bijdrage van het Rijk. De saneringsmaatregelen die het rijk bekostigt, worden getroffen ten gunste van de eigenaren en bewoners van de gebouwen op de lijst; daarom is het niet de bedoeling dat een bestuursorgaan dat de sanering uitvoert, de kosten daarvan bij hen in rekening brengt.

Gestimuleerd zal worden dat saneringsmaatregelen zo veel mogelijk gecombineerd met andere maatregelen worden uitgevoerd, waardoor de kosten voor geluid afnemen. De kosten van voorbereiding, begeleiding en toezicht worden vergoed door middel van een gestandaardiseerde bijdrage en gekoppeld aan de vergoeding van de uitvoering. Hiervoor zal geen aparte subsidie meer worden verleend.

Voor de bekostiging zal een subsidieregeling opgesteld worden. Deze bouwt voort op en vervangt de bestaande Subsidieregeling sanering verkeerslawaai voor de uitvoering van artikel 126 van de Wet geluidhinder. Deze regeling zal de criteria van verdeling van het budget beschrijven alsmede de procedure van aanvraag en verantwoording (welke gegevens overgelegd moeten worden die inzicht geven in prestaties en kosten). Deze regeling zal voldoen aan de wettelijke kaders van de Algemene wet bestuursrecht, de Kaderwet subsidies I en M en de Financiële verhoudingswet die de verhoudingen tussen het Rijk en de gemeenten en provincies regelt. De subsidieregeling wordt iedere vijf jaar geëvalueerd op doelmatigheid en doeltreffendheid.

In de voor de sanering in de periode 2021-2040 benodigde middelen zal worden voorzien in de rijksbegroting. Dit is naar verwachting voldoende voor de saneringsmaatregelen die nodig zijn. Wel is van belang dat er voldoende subsidieaanvragen komen om het jaarlijkse budget goed te benutten. Hiervoor zal regelmatig overleg plaatsvinden met het IPO, de VNG en de UvW.

Het jaarlijkse subsidiebudget zal worden verdeeld in twee segmenten: een segment voor provincies en een segment voor gemeenten en waterschappen. Dit gebeurt op basis van de verhouding van het aantal geluidgevoelige gebouwen op de saneringslijst. Met gemeenten, provincies en waterschappen zal bezien worden of omgevingsdiensten een rol in de uitvoering van sanering kunnen vervullen als dit tot meer efficiëntie en een betere benutting van de beschikbare middelen leidt. Een deel van de gemeenten en provincies heeft de geluidtaken nu al uitbesteed aan een omgevingsdienst.

Voor de subsidies komen er twee vormen: budgetsubsidies en projectsubsidies. Met een budgetsubsidie kunnen provincies en gemeenten met een grote saneringsopgave hun saneringsopgave programmatisch aanpakken, zij krijgen dan in principe een vast jaarlijks bedrag

hiervoor. Hetzelfde geldt voor omgevingsdiensten die voor gemeenten en waterschappen in totaal een grote saneringsopgave uitvoeren. Projectsubsidies zijn in principe bestemd voor overheden met een kleine saneringsopgave die de sanering niet uitbesteden aan een omgevingsdienst. De projectsubsidie zal onder voorwaarden ook open staan voor de 'grote saneerders', zodat gekozen kan worden voor een vorm die het beste bij de werkprocessen past.

Projecten die gekoppeld worden uitgevoerd met een wegproject, een woningrenovatieproject of een project voor thermische isolatie van woningen, krijgen voorrang bij de verlening van projectsubsidies.

Subsidie wordt verleend op basis van een jaarlijkse liquiditeitsplanning. Dit maakt het mogelijk dat geld dat de ene overheid in een bepaald jaar niet nodig heeft, verdeeld kan worden over overheden die dat geld wel kunnen gebruiken. Het geld zal verdeeld worden binnen het segment waarin het vrijkomt. Over de verdeling zal met provincies en omgevingsdiensten jaarlijks overleg plaatsvinden.

12.5 Periode van de sanering

De sanering zal worden uitgevoerd in een periode van circa 20 jaar. Voor deze periode zal voor de sanering geld op de rijksbegroting beschikbaar zijn. Saneringsprojecten hebben doorgaans enkele jaren doorlooptijd. In de eerste jaren na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal er nog sprake zijn van saneringsprojecten die zijn gestart onder de Wet geluidhinder, waarvoor ook geld nodig is.

Elke vijf jaar zal er een evaluatie plaatsvinden. Dan wordt onder meer getoetst of het budget toereikend is. Zo nodig zal onderzocht worden of de sanering efficiënter uitgevoerd kan worden. Ook het verlengen van de saneringstermijn kan zo nodig overwogen worden. De Tweede Kamer zal geïnformeerd worden over de resultaten van de evaluatie en de regering zal eventuele maatregelen aan de Tweede Kamer voorleggen.

12.6 Kenbaarheid hoge geluidbelastingen

Onder de Wet geluidhinder en de Wet milieubeheer worden locaties waarvoor ook na sanering nog geluidbelastingen boven de maximale waarde blijven bestaan, ingeschreven in het Kadaster. Onder de Omgevingswet is voorzien in de ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet en in de digitale ontsluiting van gegevens over het geluid op geluidgevoelige gebouwen. Inschrijving in het Kadaster is daarom niet meer voorgeschreven.

13. Inspraak en rechtsbescherming

In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel van de Aanvullingswet geluid is op hoofdlijnen beschreven hoe aan de inspraak en rechtsbescherming vorm wordt gegeven in relatie tot de nieuwe geluidregels.

Voor wat betreft de rechtsbescherming wordt aangesloten bij de Algemene wet bestuursrecht. Dit besluit bevat geen specifieke bepalingen over dit onderwerp.

Voor wat betreft de mogelijkheid tot inspraak is met de Aanvullingswet geluid een nieuw artikel 16.24a in de Omgevingswet ingevoegd dat bepaalt dat afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing op de voorbereiding van een besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen.

Dit besluit voegt in het Omgevingsbesluit een nieuw artikel 10.6b in dat afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaart op de voorbereiding van een aantal besluiten tot vaststelling van geluidproductieplafonds.

Geluidproductieplafonds als omgevingswaarden kunnen ook worden bepaald bij omgevingsplan of als onderdeel van een projectbesluit. Voor deze instrumenten geeft de Omgevingswet in de paragrafen 16.3.5 en 16.6.2 al regels voor inspraak. Ook is er een motiveringsplicht voor vroegtijdige participatie.[21] Voor het omgevingsplan is deze al vastgelegd in artikel 10.2 van het Omgevingsbesluit, voor het projectbesluit in artikel 5.47, vierde lid, en artikel 5.51 van de Omgevingswet en artikel 5.3 van het Omgevingsbesluit. Participatie houdt in dat burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden in een vroegtijdig stadium bij de besluitvorming over omgevingsvisies, plannen,

[21] Voor een nadere toelichting over participatie zie Stb. 2018, 290, blz. 131-140.

programma's, projecten en activiteiten in de fysieke leefomgeving worden betrokken. Participatie is dus meer dan de formele momenten waarop alle partijen zienswijzen kunnen indienen. In het begin van de planvorming is die participatie vooral gediend met ruimte voor maatwerk. Aan het einde met formele zekerheid zoals de zienswijzenprocedure.

14. Overgangs- en invoeringsbepalingen

De Aanvullingswet geluid voorziet al in het nodige overgangsrecht voor de overgang van de geluidregels van de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer naar de Omgevingswet. Het betreft met name voorzieningen voor afronding van lopende procedures en de kwalificatie van bepaalde besluiten en instrumenten in het stelsel van de Omgevingswet.

Dit Aanvullingsbesluit geluid voorziet op drie manieren ook in overgangs- en invoeringsrecht.

In de eerste plaats zijn bepalingen opgenomen om de eerste vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden voor bij de inwerkingtreding van dit besluit al bestaande industrieterreinen en provinciale wegen in goede banen te leiden. Bij koninklijk besluit zal een tijdstip worden bepaald waarop deze geluidproductieplafonds uiterlijk moeten worden vastgesteld. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij de artikelen V tot en met IX van dit besluit. Voor de bij inwerkingtreding van dit besluit al bestaande geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen zijn in aanvulling op de overgangsbepalingen van de Aanvullingswet geluid geen nadere regels nodig.

In de tweede plaats is in dit besluit overgangsrecht opgenomen voor de niet-geluidgevoelige gevel als bedoeld in de artikelen 5.78y, eerste lid, en 5.78aa, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In artikel 10a.9 is bepaald dat onder een niet-geluidgevoelige gevel ook wordt verstaan een gevel die voor inwerkingtreding van de Omgevingswet op grond van de Wet geluidhinder is aangemerkt als zogenoemde 'dove gevel', alsmede een gevel waarvoor met toepassing van de Interimwet stad-en-milieubenadering is afgeweken van de wettelijke norm.

In de derde plaats is in hoofdstuk 10A van het Besluit kwaliteit leefomgeving een paragraaf geplaatst met bepalingen inzake de sanering van het geluid van (spoor)wegen die in beheer zijn bij gemeenten, waterschappen en provincies. Nu zijn gelijksoortige regels opgenomen in de Wet geluidhinder. Uiterlijk op 18 juli 2038 moeten alle programma's zijn vastgesteld om die sanering vorm te geven. Op enig moment daarna zullen deze bepalingen uitgewerkt zijn. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 12 van deze nota van toelichting.

15. Totstandkoming besluit en consultatie

15.1 Totstandkoming besluit

Bij de totstandkoming van dit besluit is een veelheid aan organisaties en partijen betrokken geweest. In artikel 23.5 van de Omgevingswet is de betrokkenheid van het parlement bij AMvB's op grond van de Omgevingswet via de voorhangprocedure geregeld. Daarnaast hebben ook veel maatschappelijke organisaties en partijen uit de uitvoeringspraktijk inbreng geleverd voor de ontwikkeling van dit besluit, zowel tijdens de formele consultatie als op andere momenten in het proces. In deze paragraaf worden de processen voor de informele en formele consultatie en de voorhang in het parlement beschreven. In de tweede paragraaf wordt een aantal centrale onderwerpen uit de formele consultatie uitgelicht. De wijze waarop de consultatie-reacties zijn verwerkt wordt nader toegelicht in de derde paragraaf. Vervolgens wordt in de vierde paragraaf toegelicht op welke wijze de inbreng van het parlement tijdens de voorhang is verwerkt in dit besluit en de toelichting.

Informele consultatie
Bij de totstandkoming van dit besluit is veelvuldig overleg gevoerd en afstemming gezocht met de koepelorganisaties en met de geluiddeskundigen van medeoverheden, het bedrijfsleven en andere partijen uit de praktijk, waaronder Rijkswaterstaat, ProRail en de Inspectie Leefomgeving en Transport. Voor een zo groot mogelijk draagvlak en een goede beleids- en wetgevingskwaliteit zijn kennis en ervaringen uit de praktijk op veel manieren betrokken bij de ontwikkeling van de ontwerp-versie van dit besluit. Naar aanleiding van de reacties van VNG en IPO zijn op 9 en 18 juli 2019 zogenoemde 'botsproeven' georganiseerd waaraan vertegenwoordigers van VNG, IPO, UvW en

geluiddeskundigen uit de praktijk van gemeenten, provincies, omgevingsdiensten, waterschappen en bedrijfsleven hebben deelgenomen. In deze botsproeven zijn onderdelen van het ontwerpbesluit, waarover bij VNG en IPO specifieke zorgen bestonden, doorgenomen in praktijksituaties. Deze botsproeven hebben tot een aantal aandachtspunten geleid, die deels bestaan uit accenten in de uitgebrachte adviezen, en deels daar concreter invulling aan geven of aanvullend op zijn.

Dit gehele proces heeft veel verbetervoorstellen opgeleverd. Het ontwerpbesluit is tussentijds regelmatig aangescherpt met resultaten van deze overleggen, botsproeven en commentaarrondes.

Internetconsultatie en bestuurlijke consultatie
In de periode van 25 februari 2019 tot en met 8 april 2019 heeft de internetconsultatie op het ontwerpbesluit plaatsgevonden. In totaal hebben circa 75 organisaties en individuen gebruik gemaakt van de consultatiemogelijkheid, waaronder diverse gemeenten en omgevingsdiensten, havenbedrijven, GGD GHOR Nederland, de Nederlandse Stichting Geluidhinder, adviesburo's en de Stichting Laagfrequentgeluid.

Gelijktijdig met de internetconsultatie is het ontwerpbesluit, gelet op de code Interbestuurlijke Verhoudingen, voorgelegd aan het IPO, de VNG en de UvW. Ook VNO-NCW en MKB-Nederland zijn gevraagd om te reageren op het ontwerpbesluit. Het ontwerpbesluit is onderworpen aan een toets op administratieve en bestuurlijke lasten door het Adviescollege toetsing regeldruk, en op gevolgen voor de rechtspraak door de Raad voor de rechtspraak en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het ontwerpbesluit is voorts voorgelegd aan de Integrale Adviescommissie Omgevingswet. De Inspectie Leefomgeving en Transport is gevraagd het ontwerpbesluit te beoordelen op handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid. Tenslotte is het ontwerpbesluit op de uitvoerbaarheid getoetst door ProRail en Rijkswaterstaat.

Parlementaire betrokkenheid

p.m.

15.2 Centrale thema's in de internetconsultatie en bestuurlijke consultatie

Inleiding

De toetsversie van het besluit is overwegend positief ontvangen. De indruk is dat de systeemwijziging overeenkomt met de uitgangspunten van Swung-2 zoals deze in de 'Position Paper Swung-2' uiteen zijn gezet en dat het besluit onder andere burgers beschermt tegen ongecontroleerde toename van geluid. Ook ziet men diverse voordelen in het systeem van geluidproductieplafonds voor industrieterreinen waarbij het beheer van die industrieterreinen en de omgeving juridisch gescheiden zijn.

Hoewel de meeste punten uit de internet- en bestuurlijke consultatie gingen over specifieke en veelal technische aspecten, is er ook een aantal centrale thema's uit de consultatiereacties te destilleren. Voor zover deze centrale thema's ook voor dit besluit relevant zijn, worden ze hieronder toegelicht.

Bestuurlijke afwegingsruimte en bijdrage aan verbeterdoelen stelselherziening

Zowel de VNG als het IPO zijn van mening dat het besluit een groot aantal instructieregels bevat dat de bestuurlijke afwegingsruimte voor gemeenten en provincies verkleint. Zij zien het principe 'decentraal, tenzij' te weinig terug en zijn van mening dat het besluit onvoldoende bijdraagt aan de verbeterdoelen van de stelselherziening.

DCMR Milieudienst Rijnmond is van mening dat in het besluit veel instructieregels zijn opgenomen die de beleidsvrijheid van de decentrale bestuursorganen inperken. Ook een aantal gemeenten in het Rijnmondgebied is deze mening toegedaan. Hierbij wordt onder andere gewezen op de eis van een geluidluwe gevel voor nieuwbouw in hoog belaste situaties en het voorschrijven van een kwalificatie van gecumuleerd geluid.

GGD GHOR Nederland wijst daarentegen op de verbrede afwegingsruimte voor decentrale overheden die er in de praktijk toe zal leiden tot de geluidbelasting van inwoners zal toenemen, omdat zij verwachten dat de toegestane bovengrens veelal als de echte grens zal worden gehanteerd. Ook de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord wijst hierop.

De Netherlands Maritime Technology Association vindt het niet wenselijk dat gemeenten de bevoegdheid hebben om eigen regels en methoden te hanteren. Men vindt het onwenselijk dat er voor een gevoelig onderwerp als geluid de mogelijkheid bestaat dat gemeenten verschillende eisen gaan stellen in soortgelijke situaties. Ook TenneT meent dat de aan gemeenten geboden flexibiliteit onwerkbaar is.

Het Adviescollege toetsing regeldruk adviseert in de toelichting nader te verduidelijken in hoeverre het aanvullingsspoor geluid extra (decentrale) afwegingsruimte biedt voor decentrale overheden.

De Integrale Adviescommissie Omgevingswet ziet als een positief punt van het besluit dat op een aantal punten een meer integrale benadering mogelijk wordt gemaakt. Geadviseerd wordt om beter inzichtelijk te maken hoe regels in de praktijk werken en waarom bepaalde keuzes zijn gemaakt. Ook heeft deze commissie aangegeven dat het niet wenselijk is om voor de bestuurlijke afwegingsruimte binnen de daarvoor geboden bandbreedte tussen standaardwaarde en grenswaarde aanvullende instructieregels op te nemen, aangezien de afweging binnen de Omgevingswet bij voorkeur decentraal belegd moet worden.

De regering meent dat dit besluit een passende uitwerking geeft aan het verbeterdoel van de stelselherziening om de bestuurlijke afwegingsruimte te vergroten en de gebruiksmogelijkheden daarvan te verbeteren. In de Omgevingswet (zie de artikelen 2.27, onder f, en 2.28, onder d) is bepaald dat op rijksniveau instructieregels moeten worden gesteld met het oog op het beschermen van de gezondheid, met betrekking tot de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Bij de parlementaire behandeling van de Omgevingswet en de bijbehorende AMvB's is steeds aangegeven dat het Rijk voor onderwerpen als geluid en externe veiligheid een basisbeschermingsniveau borgt. Dit besluit bevat die borging.

De regering is aan voornoemde zorgen deels tegemoet gekomen door het aantal instructieregels te verminderen en een aantal instructieregels zodanig te wijzigen dat deze meer beleidsruimte bieden aan bestuursorganen. Zo zijn in de paragraaf over het geluid van industrieterreinen diverse zogenaamde 'servicebepalingen' geschrapt en zijn de instructieregels ten aanzien van cumulatie en de geluidluwe gevel aangepast. Hierop wordt in de volgende paragraaf nader ingegaan.

Beleidsneutrale omzetting geluidnormen en WHO-advies

De Nederlandse Stichting Geluidshinder vindt het een goede ontwikkeling dat in het besluit een behoorlijke vereenvoudiging van het normenhuis wordt voorgesteld. De nieuwe waarden geven volgens deze stichting te veel geluidruimte en het voorstel zou dan ook niet normneutraal zijn. Ook de gemeente Amersfoort, het Havenbedrijf Rotterdam en de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord stellen zich op dit standpunt.

Het Adviescollege toetsing regeldruk adviseert in de toelichting duidelijk te maken wat de 'geldigheidstermijn' is van de geluidsnormen en op welke termijn eventuele wijzigingen, volgend op het WHO-advies, zijn te verwachten.

De regering is van mening dat het in dit besluit opgenomen normenkader over het geheel genomen, mede gelet op de algehele verandering van het systeem van geluidregulering, ten minste een gelijkwaardig beschermingsniveau biedt in vergelijking met de huidige regelgeving. In paragraaf 16.1 van deze toelichting is hier uitgebreid nader op ingegaan.

In de motie van het Tweede Kamerlid Schonis[22] is gevraagd om een onafhankelijk onderzoek om in kaart te brengen hoe het WHO-rapport zich verhoudt tot de huidige (inter)nationale wet- en regelgeving en naar de mogelijkheden om het WHO-rapport te gebruiken ter versterking van het (inter)nationaal beleid en de mogelijke gevolgen daarvan voor de Nederlandse situatie. Na afronding van dat onderzoek kan worden beoordeeld of en zo ja, in hoeverre het WHO-rapport invloed zal hebben op de nationale normstelling en regelgeving voor geluid. Uiterlijk eind 2019 zal hier meer informatie over beschikbaar zijn.

Gezondheid

De Nederlandse Stichting Geluidshinder wijst erop dat het aspect gezondheid van de mens centraal staat in de Omgevingswet en zou graag zien dat dit aspect in het besluit wordt genoemd als een belang dat moet worden afgewogen. Ook de gemeente Amersfoort wijst hierop. De VNG vraagt voor het aspect gezondheid de aansluiting met het WHO-advies duidelijker toe te lichten.

Met de in dit besluit opgenomen instructieregels en beoordelingsregels worden doelen voor en grenzen gesteld aan de maximale blootstelling aan geluid. Deze regels bieden een basisbeschermingsniveau voor de gezondheid door geluidproductieplafonds vast te stellen en eisen te stellen aan omgevingsplannen en projectbesluiten. De Omgevingswet voorziet daarnaast in verschillende instrumenten om belangen, waaronder die van gezondheid, integraal af te wegen met andere belangen. Verwezen wordt naar paragraaf 1.4 van deze toelichting.

[22] Kamerstukken II 2018/19, 35000 A, nr. 60.

Monitoring geluid decentrale infrastructuur (basisgeluidemissie)

Veel respondenten zijn blij met de betere bescherming van burgers tegen een oncontroleerbare toename van geluid. De VNG, DCMR, de gemeenten Maassluis en Vlaardingen en de Omgevingsdiensten Midden-Holland en Zuid-Holland Zuid merken daarbij op dat onduidelijk is wat de juridische status is van een basisgeluidemissie en welke procedure moet worden doorlopen om deze vast te stellen. De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied voorziet grote knelpunten bij het vaststellen van de basisgeluidemissie en bij het monitoren van het geluid van gemeentewegen.

De regering meent dat de juridische status van de basisgeluidemissie duidelijk is: een op grond van artikel 20.1, derde lid, van de Omgevingswet aangewezen parameter die door monitoring wordt bewaakt en dient als referentiepunt voor de beoordeling daarvan. Om verder tegemoet te komen aan de consultatiereacties is in het besluit de mogelijkheid geboden om de systematiek van monitoring van de basisgeluidemissie gefaseerd in te voeren. In de volgende paragraaf is dit verder toegelicht.

Industrieterreinen van regionaal belang

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, de aan de Branche Organisatie Zeehavens verbonden zeehavens, de gemeente Amsterdam, CSP B.V. en Sitech Services B.V. pleiten ervoor de bevoegdheid voor vaststelling van geluidproductieplafonds bij bestaande industrieterreinen van regionaal belang bij de provincie te laten. Ook het IPO pleit hiervoor.

De bevoegdheidsverdeling ten aanzien van industrieterreinen is vastgelegd in de Aanvullingswet geluid Omgevingswet. De regering van mening dat die bevoegdheidsverdeling goed past binnen het uitgangspunt 'decentraal, tenzij' en dat de bijzondere positie van de onder de Wet geluidhinder ingestelde industrieterreinen van regionaal belang voldoende tot uitdrukking komt in het overgangsrecht van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet.

Geluidproductieplafonds als resultaatsverplichting

Rijkswaterstaat heeft als zorg geuit dat de resultaatsverplichting van het geluidproductieplafond een zwaarder karakter heeft dan de zorgplicht voor de naleving uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. ProRail heeft gevraagd om in de toelichting te verduidelijken dat de kwalificatie van geluidproductieplafonds als resultaatsverplichting geen inhoudelijke wijziging beoogt aan te brengen in de huidige systematiek van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. De ILT vraagt in zijn reactie ook aandacht voor de werking van de resultaatsverplichting in vergelijking tot de zorgplicht van hoofdstuk 11 Wet milieubeheer en geeft daarnaast aan dat het wenselijk is om de toelichting op dit punt aan te vullen zodat er in de uitvoeringspraktijk geen onnodige discussies ontstaan over de interpretatie van de resultaatsverplichting.

Ten aanzien van geluidproductieplafonds heeft het IPO nog opgemerkt dat dit instrument zich niet leent voor een kwalificatie als omgevingswaarde.

In paragraaf 3.5 van deze toelichting is verder verduidelijkt dat de resultaatsverplichting van het geluidproductieplafond als omgevingswaarde geen zwaardere verplichting inhoudt dan de huidige verplichting tot het zorgdragen voor naleving van geluidproductieplafonds uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer.

Ten aanzien van de kwalificatie als omgevingswaarde merkt de regering op dat dit is vastgelegd in de Aanvullingswet geluid Omgevingswet; de regering is, in navolging van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State, tot het nadere oordeel gekomen dat een geluidproductieplafond het beste kan worden vormgegeven als een omgevingswaarde als bedoeld in de Omgevingswet.

Sanering geluid decentrale infrastructuur

VNG, DCMR, meerdere gemeenten in het Rijnmondgebied en de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord wijzen op financiële risico's die voortvloeien uit de in het besluit voorgestelde verdeling van de saneringsvoorraad van geluidgevoelige gebouwen nabij decentrale infrastructuur. Deze partijen, alsmede de gemeente Amersfoort, zijn van oordeel dat geluidgevoelige gebouwen met een geluidbelasting van meer dan 60 dB maar minder dan 70 dB ook in aanmerking zouden moeten komen voor sanering op kosten van het Rijk. Ook het Bureau Sanering Verkeerslawaai vindt een saneringsdrempel van 70 dB erg hoog.

Het Adviescollege Toetsing Regeldruk vraagt aandacht voor het integraal benaderen van geluid/sanering in relatie met andere vraagstukken als renovatie, groot onderhoud en thermische isolatie.

De regering voert voor de decentrale infrastructuur (gemeentewegen, waterschapswegen, provinciale wegen en lokale spoorwegen) een actualisering van de saneringsregels van de Wet geluidhinder door,

die in grote lijnen gelijk is aan de actualisering die in 2012 al voor rijkswegen en hoofdspoorwegen is doorgevoerd. De nieuwe saneringsregels zijn vastgesteld in samenhang met de invoering van de nieuwe geluidsregels. Daarbij hoort een nieuwe saneringsdrempel.

Het vaststellen van een nieuwe saneringsdrempel leidt tot een verandering van de saneringsvoorraad. Enerzijds worden gebouwen toegevoegd, namelijk die met hoge geluidbelastingen die na de peildatum van de Wet geluidhinder (1986 of 1987) zijn ontstaan. Anderzijds vallen er gebouwen af, namelijk gebouwen die een actuele geluidbelasting hebben onder de nieuwe saneringsdrempel. Gemeenten kunnen op vrijwillige basis gebouwen saneren met een geluidbelasting die maximaal 5 dB onder de saneringsdrempel ligt, met gedeeltelijke bekostiging door het Rijk. Nog lagere (actuele) geluidbelastingen komen in het geheel niet meer in aanmerking voor sanering met (gedeeltelijke) bekostiging door het rijk.

De saneringsmaatregelen worden vastgelegd in een programma. In het programma kan ook worden aangegeven welke mogelijkheden er zijn om met het toepassen van geluidwerende maatregelen ook maatregelen te treffen ten aanzien van renovatie, groot onderhoud en thermische isolatie van woningen. Het bevoegd gezag kan zo meerdere werkzaamheden aan een geluidgevoelig gebouw betrekken bij de planning van de sanering.

Spoorwegemplacementen

VNG, IPO, DCMR, Nederlandse Spoorwegen, de gemeenten Rotterdam, Vlaardingen, Amersfoort en Den Bosch en de Omgevingsdiensten Noordzeekanaalgebied, Midden-Holland, Midden en West-Brabant en Zuidoost-Brabant zijn van mening dat het geluid van treinen op spoorwegemplacementen moet worden gezien als industrielawaai en niet zou moeten worden betrokken bij het geluid van hoofdspoorwegen daar dit mogelijk leidt tot een verslechtering van het beschermingsniveau. Men ziet graag dat eerst het bestuurlijke traject rondom spoorwegemplacementen wordt afgerond.

ProRail geeft aan voorstander te zijn van het integreren van het geluid van treinen op de hoofdspoorweginfrastructuur in één gecumuleerd systeem, aangezien dit tot een eenduidig systeem voor naleving van geluidnormen leidt, dat uitlegbaar is aan de omgeving, beter handhaafbaar en daarom beter na te leven door de spoorsector. DB Cargo Nederland N.V. wijst erop dat de in het besluit voorgestelde regeling leidt tot een landelijk uniforme bescherming tegen geluid van hoofdspoorwegen.

De regering heeft ervoor gekozen om het geluid van treinen op emplacementen toe te voegen aan het geluid van de hoofdspoorweginfrastructuur en dit te reguleren met geluidproductieplafonds als omgevingswaarden. De achtergrond en bestuurlijke context van deze keuze is nader toegelicht in paragraaf 4.2 van deze toelichting.

Laagfrequent geluid

De Stichting Laagfrequentgeluid vraagt aandacht voor de gezondheidsproblematiek als gevolg van blootstelling aan laagfrequent geluid en is van mening dat laagfrequent geluid als onderwerp in het besluit zou moeten worden opgenomen. Meerdere particulieren hebben zich bij dit standpunt aangesloten.

De in het besluit opgenomen standaard- en grenswaarden voor geluid beperken de totale geluidbelasting die afkomstig is van transport- en industriebronnen, inclusief laagfrequent geluid. De huidige regelgeving kent geen specifieke normen voor laagfrequent geluid en ook het aanvullingsspoor geluid voorziet daar niet in. De problematiek van laagfrequent geluid heeft echter wel de aandacht van de regering, het Expertise Centrum Geluid en gezondheid van het RIVM doet onderzoek op dit thema en informeert en adviseert desgevraagd.

Digitaal stelsel

Het Adviescollege toetsing regeldruk adviseert in de toelichting bij het besluit te verduidelijken op welke termijn de centrale voorziening geluidgegevens gereed is voor gebruik en in hoeverre die termijn voldoende voorbereidingstijd biedt voor een goed gebruik ervan. Ook VNO-NCW en MKB-Nederland wijzen onder meer op het belang van het tijdig beschikbaar komen van een digitaal informatiesysteem. De VNG wijst erop dat voor de implementatie en de uitvoering van de nieuwe geluidregels de digitale ontsluiting van gegevens over geluidproductieplafonds, basisgeluidemissie en monitoring een noodzakelijke randvoorwaarde is.

In paragraaf 11 van deze toelichting is uiteengezet dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat de ontwikkeling van een centrale voorziening geluidgegevens heeft geïnitieerd, waarbij overleg met de bestuursorganen en instanties die de geluidbronnen beheren zal plaatsvinden. De voorziening zal bij

inwerkingtreding van de Omgevingswet gereed zijn voor het ontvangen van gegevens. Voor het aanleveren van gegevens geldt dat dit pas kan als geluidproductieplafonds en basisgeluidemissies zijn bepaald, en dit zal niet meteen bij inwerkingtreding van dit besluit het geval zijn.

Rechtspraak en werklast

De Raad voor de rechtspraak verwijst in haar advies naar het eerdere advies van de Raad bij de Invoeringswet Omgevingswet. In dat advies is aangegeven dat verwacht wordt dat de Omgevingswet, de aanvullingswetten, de AMvB's en de Invoeringswet Omgevingswet substantiële werklastgevolgen hebben voor de rechtspraak.

De regering verwacht op de langere termijn geen structurele werklastverzwaring als gevolg van de invoering van de Omgevingswet. In de overgangsperiode wordt een tijdelijke stijging van het aantal zaken in verband met jurisprudentievorming verwacht. De regering onderzoekt samen met de Raad wat een reële inschatting van deze kosten is. In het prijsakkoord met de Raad voor de rechtspraak voor de periode 2020-2022 is voorzien in dekking van deze ingeschatte werklastgevolgen. Vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet zal monitoring van de effecten voor de rechtspraak plaatsvinden. Op die manier kunnen de eventuele extra werklastgevolgen voor de rechtspraak goed in beeld komen. Wanneer uit de monitoring substantiële extra kosten blijken, zal het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in samenspraak met het ministerie van Justitie en Veiligheid en met andere betrokken beleidsdepartementen afspraken maken over de verdeling van deze kosten.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft geen integrale reactie gegeven, maar is ingegaan op een aantal aspecten van rechtsbescherming, waarbij tevens is aangegeven dat de reactie niet vooruit loopt op de advisering door de Afdeling advisering van de Raad van State.

15.3 Wijzigingen naar aanleiding van de bestuurlijke en internetconsultatie

Naar aanleiding van de bestuurlijke en internetconsultatie zijn vele wijzigingen aangebracht in het besluit. De belangrijkste wijzigingen worden hierna opgesomd.

- De terminologieën en definities zijn aangepast en verduidelijkt in de artikelen, artikelsgewijze toelichting en het algemeen deel van de nota van toelichting. Ook zijn redactionele wijzigingen doorgevoerd en is de aansluiting op de structuur van de algemene maatregelen van bestuur onder de Omgevingswet, met name het Besluit kwaliteit leefomgeving, verbeterd.
- De regels voor de geluidluwe gevels zijn gewijzigd. In het besluit wordt niet meer ingevuld wat als een geluidluwe gevel moet worden gezien, en de formulering van de afwegingsruimte op dit punt is geüniformeerd met het Besluit kwaliteit leefomgeving door te kiezen voor een ‘rekening houden met’-constructie. Dat laat alle ruimte aan de gemeente voor een bestuurlijke afweging en voor ongewijzigde voortzetting van het eventueel al geldende geluidbeleid op dit punt. De instructieregel bevat geen verplichting om waar mogelijk in alle gevallen een geluidluwe gevel te realiseren. De instructieregel blijft alleen gelden voor alle gevallen waarin meer geluid wordt toegelaten dan de grenswaarde. Dat is niet gewijzigd.
- Om een niet-geluidgevoelige gevel bestand te laten zijn tegen het toenemen van geluid (door wijziging aan de geluidbron, maar ook door geleidelijke verkeersgroei op weg of spoor) werd in het ontwerpbesluit een extra geluidwering van 5 dB vereist. Dat is verlaagd naar 3 dB om beter aan te sluiten op de regels voor het naleven van de binnenwaarde bij bestaande geluidgevoelige gebouwen. De uitvoering zal worden geïntegreerd in het Besluit bouwwerken leefomgeving, waarin de eisen aan de geluidwering uitputtend zijn geregeld.
- Dove gevels die onder de Wet geluidhinder zijn toegelaten met een omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan, alsmede gevels waarvoor met toepassing van de Interimwet stad-en-milieubenadering is afgeweken van de wettelijke normen voor geluid, worden via het nieuwe artikel 10a.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving aangemerkt als ‘niet-geluidgevoelige gevel’. De onder het oude recht voor deze gevels gemaakte bestuurlijke afweging wordt daarmee gerespecteerd.
- De instructieregels voor het toelaten van nieuwe gebouwen in een geluidaandachtsgebied sluiten beter aan op de structuur van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De instructieregels voor nieuwe gebouwen lopen nu via een koppelbepaling die voorschrijft dat in een omgevingsplan rekening wordt gehouden met het geluid van een weg, spoorweg of industrieterrein op geluidgevoelige gebouwen in een geluidaandachtsgebied en dat een omgevingsplan erin voorziet dat het geluid van een weg, spoorweg of industrieterrein op geluidgevoelige gebouwen in een geluidaandachtsgebied aanvaardbaar is. Met de formulering “het omgevingsplan voorziet erin” die ook in het Besluit

kwaliteit leefomgeving wordt gebruikt is ook verduidelijkt dat zowel directe functietoedelingen als globale, nader uit te werken, omgevingsplannen mogelijk zijn.

- De constructie dat het gecumuleerde geluid aanvaardbaar moet zijn, is gehandhaafd, de tabel met kwalificaties voor verschillende waarden van het gecumuleerde geluid is verplaatst naar de nota van toelichting. Ook is deze aangepast aan de tabel met kwalificaties die al tientallen jaren wordt gebruikt in veel toelichtingen bij bestemmingsplannen en milieueffectrapporten en welk gebruik ook in de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State aanvaard is.
- In de Omgevingswet en in dit besluit staat de zorg van de gemeenten voor de fysieke leefomgeving centraal. De gemeenten spelen een centrale rol bij het beheer en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving: ze zorgen voor de openbare ruimte, ze zorgen ervoor dat de schaarse ruimte efficiënt wordt verdeeld, gelet op de maatschappelijke behoeften, en zijn het bevoegd gezag voor veruit de meeste activiteiten van burgers en bedrijven. De gemeenten spelen ook de hoofdrol bij nieuw te realiseren geluidgevoelige gebouwen en locaties. Deze taak ligt al besloten in de Omgevingswet en hoeft daarom niet met dit besluit gespecificeerd te worden. Zolang op grond van de Omgevingswet niet een specifieker afwegingskader is aangegeven, geldt voor besluiten op grond van die wet een brede belangenafweging. Dit is nader verduidelijkt in de toelichting.
- In het ontwerpbesluit waren in paragraaf 5.1.4.2a.2 (Geluid afkomstig van industrieterreinen met geluidproductieplafonds) enkele artikelen opgenomen met mogelijke geluidregels voor activiteiten op een industrieterrein. Deze zogenoemde servicebepalingen zijn op verzoek van de VNG geschrapt en de nota van toelichting bij deze paragraaf is verbeterd. Ook verder zijn in deze paragraaf meerdere verduidelijkingen aangebracht.
- Een geluidproductieplafond is het resultaat van de afweging tussen het benutten van een (spoor)weg of industrieterrein en het beschermen van de omgeving tegen het geluid van die (spoor)weg of dat industrieterrein. Onderzocht is of voor industrieterreinen de grenswaarden van de Wet geluidhinder zodanig kunnen worden omgerekend dat de eerste geluidproductieplafonds kunnen worden vastgesteld zonder dat sprake is van een nadere afweging door het bevoegd gezag. Dit is echter niet mogelijk gebleken. Daarom zijn de besluiten waarmee de eerste geluidproductieplafonds voor industrieterreinen worden vastgesteld gericht op rechtsgevolg en dus vatbaar voor beroep. Dit is nader toegelicht in het algemeen deel van de toelichting.
- De hoofdregel voor de eerste vaststelling van geluidproductieplafonds voor provinciale wegen is anders dan voor industrieterreinen en kan voor een deel plaatsvinden zonder dat sprake is van een voor beroep vatbaar besluit. Dat geldt voor de geluidproductieplafonds voor wegen die worden gebaseerd op de historische geluidproductie, vermeerderd met 1,5 dB. Daartegen is geen beroep mogelijk[23]. Basisjaar voor vaststelling van de historische geluidproductie is één van de vijf kalenderjaren voorafgaande aan inwerkingtreding van dit besluit, waarbij het voor de hand ligt van betrouwbare en zo actueel mogelijke gegevens uit te gaan. De invoeringsbepalingen zijn aangevuld met de mogelijkheid om de geluidproductieplafonds voor een bestaande provinciale weg – in plaats van op de historische geluidproductie – te baseren op eerder genomen besluiten over aanpassing van die weg of over ruimtelijke ontwikkelingen die invloed hebben op het verkeer op die weg. Dit is analoog aan het betrekken van tracébesluiten bij de eerste invoering van geluidproductieplafonds voor de rijksinfrastructuur in 2012. Omdat bij dergelijke besluiten niet in alle gevallen de aanvaardbaarheid van de eventuele geluidtoename al is beoordeeld, vergt dit een oordeel van provinciale staten over de aanvaardbaarheid en is het desbetreffende besluit gericht op rechtsgevolg. Waar geluid bij het nemen van het besluit al getoetst is, kan daar voor de onderbouwing eenvoudig naar worden verwezen; anders moet de aanvaardbaarheid worden beoordeeld, maar geregeld is dat daarbij het normenkader niet van toepassing is. Tot slot wordt dezelfde mogelijkheid geboden voor wegen waar al een stil wegdek is aangelegd zonder dat daartoe een verplichting vanuit de Wet geluidhinder bestond.
- Het toevoegen van referentiepunten op grote afstand is niet nodig en voegt niets toe. Dat is in deze toelichting nader toegelicht. Het besluit biedt wel een zekere flexibiliteit met betrekking tot extra referentiepunten. Een referentiepunt afhankelijk maken van de omgeving is niet wenselijk met het oog op de gewenste scheiding tussen bron en omgeving in de beheersfase.
- Het besluit is zodanig aangepast dat de uitgebreide monitoring over geluidproductieplafonds eens per 5 jaar verplicht is. Waar het overheden betreft die ook actieplannen moeten maken op grond van de richtlijn omgevingslawaai, is deze verslagverplichting daaraan gekoppeld. Een generieke jaarlijkse verplichting wordt – in samenspraak met de desbetreffende beheerders – alleen

[23] Zie artikel 2.3, onder 1, onder b, van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet.

gehandhaafd voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. In plaats van ook een generieke verplichting voor decentrale overheden wordt de jaarlijkse verplichting daar beperkt tot situaties waarin gebruik gemaakt is van de mogelijkheid om te bepalen dat gedurende een beperkte termijn niet aan het geluidproductieplafond hoeft te worden voldaan (het huidige 'ontheffingsbesluit' uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer).

- Om de uitvoeringslasten voor gemeenten en waterschappen beheersbaar te houden, is in het besluit de mogelijkheid geboden om de monitoringssystematiek met de basisgeluidemissie gefaseerd in te voeren. Voor gemeente- en waterschapswegen met een verkeersintensiteit van meer dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal geldt 2021 als basisjaar. Voor wegen met een verkeersintensiteit van minder dan 4.500 maar wel meer dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal mag een ander basisjaar worden gekozen, waarbij dat basisjaar uiterlijk 2026 is. Voor deze tweede categorie wegen is monitoring dan ook pas na dat jaar verplicht. Gemeenten en waterschappen kunnen er desgewenst wel voor kiezen om alle wegen vanaf 2021 te monitoren. Als drempel voor de eerste fase is gekozen voor een verkeersintensiteit van 4.500 motorvoertuigen per etmaal omdat gemeenten in het kader van het lastenonderzoek aangaven dat die drempel op korte termijn goed hanteerbaar is. Omdat de basisgeluidemissie ook de basis vormt om de saneringsopgave te bepalen, is wel bezien of de drempel van 4.500 motorvoertuigen per etmaal hiervoor voldoende robuust is. Dat bleek het geval: zelfs in de hoogst belaste situaties met gebouwen dicht op de weg, zullen de geluidbelastingen bij die intensiteit nog ruim onder de saneringsdrempel van 70 dB voor gemeente- en waterschapswegen liggen.
- Het tijdstip waarop de gegevens voor de basisgeluidemissie uiterlijk verzameld moeten zijn, wordt bij koninklijk besluit nader bepaald. Dit is in lijn met de termijn voor de eerste invoering van geluidproductieplafonds voor bestaande provinciale wegen en industrieterreinen, die ook in een koninklijk besluit wordt opgenomen. Bij het bepalen van de termijnen is de uitvoerbaarheid een belangrijk aandachtspunt.
- In de toelichting is gemotiveerd wat de achtergrond is van de drempel van 1.000 motorvoertuigen per etmaal voor de aanwijzing van wegen in de provinciale omgevingsverordening voor de vaststelling van geluidproductieplafonds, en waarom het niet doelmatig en doeltreffend is om provincies of het Rijk voor wegen die boven de drempel liggen ruimte te geven om geen geluidproductieplafonds vast te stellen.
- De redactie en de toelichting van de saneringsartikelen en het overgangsrecht is verduidelijkt. Onder meer is uitgelegd dat een termijn voor het saneringsprogramma van 2038 niet betekent dat de sanering zo lang kan wachten. Ook is aangegeven dat de voornemens van het bestuur kunnen worden aangegeven in een omgevingsvisie of actieplan omgevingslawaai.
- Aan de bruidsschat zijn artikelen toegevoegd ter opvolging van de bepalingen in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder voor reconstructies en andere wijzigingen die passen binnen het geldende omgevingsplan. Het besluit op aanvraag door het college van burgemeester en wethouders uit de Wet geluidhinder wordt in de bruidsschat een omgevingsvergunning voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit.
- In de Omgevingswet is het begrip 'inrichting' als aanknopingspunt voor juridische regulering verlaten en vervangen door 'activiteit'. Het verlaten van het begrip inrichting laat voor geluid over het algemeen geen grote verschuivingen zien. Een uitzondering daarop is het geluid van afgemeerde zeeschepen dat onder de Wet geluidhinder niet altijd is toegerekend aan een inrichting. Daarom is een artikel toegevoegd aan de invoeringsregels voor industrieterreinen dat het mogelijk maakt om dat geluid bij de invoering toe te voegen.
- Verduidelijkt is dat het mogelijk is om bij omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit een activiteit uit bijlage XII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving – in beginsel een 'grote lawaaimaker' – op een locatie toe te laten zonder dat geluidproductieplafonds voor industrieterreinen hoeven te worden vastgesteld, als via die omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit gewaarborgd is dat het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau LAr,LT van het geluid op 50 m afstand van de begrenzing van de locatie waar de activiteit wordt verricht, niet meer bedraagt dan de standaardwaarden, bedoeld in tabel 5.65.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
- Artikel 8.18a van het Besluit kwaliteit leefomgeving over de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit kon worden geschrapt omdat in het Besluit kwaliteit leefomgeving al is bepaald dat bij het verlenen van omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten rekening moet worden gehouden met de geluidregels die de gemeente in het omgevingsplan heeft vastgelegd. Daartoe behoren ook de geluidproductieplafonds.

- In het Besluit bouwwerken leefomgeving is de binnenwaarde voor nieuwe geluidgevoelige gebouwen die door transformatie van een niet-geluidgevoelig gebouw ontstaan, verlaagd van 41 dB naar 38 dB. Voor bestaande getransformeerde gebouwen blijft de binnenwaarde 41 dB. Bij overschrijding van die binnenwaarde moeten maatregelen worden getroffen om het geluid te verlagen tot 38 dB. Hiermee wordt aangesloten op de systematiek die geldt voor toepassing van de binnenwaarde bij alle andere bestaande geluidgevoelige gebouwen.
- Een aantal reacties heeft betrekking op onderwerpen die in de Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet aan de orde komen. Dat betreft bijvoorbeeld de wijze waarop het gecumuleerde geluid moet worden bepaald. Dat is ter verduidelijking in de deze toelichting opgenomen.
- In de toelichting bij dit besluit is verduidelijkt hoe de wisselwerking is tussen een projectbesluit en een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond, ook in relatie met de uitwerkingsbevoegdheid.
- In het eerste lid van artikel 3.44 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is meer ruimte gegeven voor het vaststellen van een tijdstip waarop aan het geluidproductieplafond voldaan moet zijn, zodat een heel projectgebied van een infrastructuurproject hiervoor in aanmerking komt.
- Het Besluit bouwwerken leefomgeving is zodanig gewijzigd dat een bouwwerk, geen gebouw zijnde, voor de beperking van geluid van een weg of spoorweg ter uitvoering van een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde voor een weg of spoorweg (zoals bijvoorbeeld een geluidscherm) vergunningvrij is.

Niet alle opmerkingen in de consultatie hebben tot aanpassingen van het besluit geleid. De belangrijkste punten waar geen verandering is doorgevoerd, zijn:

- In lijn met wat in de vorige paragraaf is opgemerkt over de bestuurlijke afwegingsruimte bevatten de instructieregels van dit besluit geen extra voorwaarden voor gebruik van de afwegingsruimte tussen standaardwaarde en grenswaarde: er moeten alleen maatregelen worden overwogen en de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid moet worden beoordeeld. Versterking van de regels voor omgaan met gecumuleerd geluid betreft een nadrukkelijke wens van de Tweede Kamer.
- De normering van nieuwe woningen bij spoorlijnen is niet aangepast. De eerder bestuurlijk overeengekomen grenswaarde van 65 dB is gehandhaafd (in combinatie met de eveneens overeengekomen verruiming van de grenswaarde voor woningbouw nabij rijkswegen).
- Gemeenten hebben verzocht om in het geluidaandachtsgebied van industrieterreinen vervangende nieuwbouw mogelijk te maken tot 65 dB in plaats van 60 dB. Dat is niet overgenomen. De regeling voor vervangende nieuwbouw is in het besluit al verbreed naar alle geluidbronsoorten (anders dan onder de Wet geluidhinder ook spoorwegen) en voor alle bronsoorten geüniformeerd tot 5 dB boven de grenswaarde. Een verruiming voor industrielawaai naar 10 dB zou die structuur doorbreken. Nieuwbouw bij waarden hoger dan de grenswaarde voor industrieterreinen blijft overigens mogelijk met de met dit besluit ingevoegde artikelen 5.78y (dove gevel/bouwkundige constructie) en 5.78aa (zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen) van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

15.4 Wijzigingen naar aanleiding van de parlementaire behandeling

p.m.

16. Effecten van de nieuwe geluidregels

16.1 Gelijkwaardig beschermingsniveau

Een gelijkwaardig beschermingsniveau is een generiek uitgangspunt bij de Omgevingswet. Voor geluid moet daarnaast rekening gehouden worden met de uitwerking van een beleidsvernieuwing, die voortvloeit uit het al eerder gestarte beleidsvernieuwingstraject Swung (Samen werken aan de uitvoering van een nieuw geluidbeleid). Als eerste fase van de beleidsvernieuwing zijn in 2012 al de geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen ingevoerd (opgenomen in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer). De daarmee uitgezette hoofdlijnen worden in de tweede fase van de beleidsvernieuwing zoveel als mogelijk doorgetrokken voor de decentrale infrastructuur en industrieterreinen. Dit krijgt vorm in het kader van de Omgevingswet.

De huidige Wet geluidhinder kent een omvangrijk en complex normenkader. Naast verschillende normen voor wegen, spoorwegen en industrieterreinen (vanwege verschillen in hinderbeleving) zijn er verschillende normen voor verschillende typen geluidgevoelige objecten (woningen, andere geluidgevoelige gebouwen en geluidgevoelige terreinen zoals woonwagenstandplaatsen), voor wegen binnen respectievelijk buiten de bebouwde kom en afhankelijk van de toegestane snelheid, en ook voor enkele specifieke situaties zoals vervangende nieuwbouw en woningbouw nabij zeehavens. Deze differentiatie in normen is in de loop der jaren gegroeid als gevolg van maatschappelijke en politieke wensen. Hoewel er redenen waren voor deze differentiatie, bemoeilijkt de complexiteit van dit normenkader de toepassing ervan in de praktijk en belemmert deze de effectiviteit van de huidige geluidregels.

Als onderdeel van het Swung-traject is daarom afgesproken om te streven naar een sterke vereenvoudiging van het normenkader. Dit sluit ook goed aan bij het denken in het kader van de Omgevingswet. Deze vereenvoudiging wordt in dit besluit nader uitgewerkt.

Ondanks het uitgangspunt van een gelijkwaardig beschermingsniveau is het onmogelijk om een sterke vereenvoudiging van het normenkader te bereiken zonder dat op onderdelen een aantal verschuivingen optreedt. Om te kunnen beoordelen of er over het geheel genomen sprake is van een gelijkwaardig beschermingsniveau moeten niet alleen de normen zelf, maar het totale systeem van regulering in ogenschouw genomen worden. Ook in dat systeem worden verschillende verbeteringen doorgevoerd in vergelijking met de Wet geluidhinder.

Zo wordt een belangrijke tekortkoming van de Wet geluidhinder weggenomen, die bekend staat als het 'handhavingsgat'. Deze tekortkoming bestond eruit dat de regels van de Wet geluidhinder niet permanent golden, maar slechts bij bepaalde ontwikkelingen, zoals besluitvorming over veranderingen aan een weg of spoorweg, en over de bouw van geluidgevoelige objecten nabij de geluidbron. In de nieuwe regelgeving zal daarom monitoring van de ontwikkeling van het geluid een belangrijke plaats krijgen. Werkte de Wet geluidhinder alleen bij het nemen van een concreet besluit, de nieuwe geluidregels zorgen daarnaast voor grip op de geleidelijke toename van geluid door de groei van het verkeer. Als het geluid te veel toeneemt, treedt een bestuurlijk traject in werking waarbinnen maatregelen worden afgewogen, waarmee de bescherming verbetert ten opzichte van de situatie onder de Wet geluidhinder.

Ook wordt de bescherming bevorderd door betere regels over optelling en cumulatie van geluid. Zo wordt, anders dan onder de Wet geluidhinder, het geluid van alle bronnen die relevant zijn bij de cumulatie ook meegenomen bij de toepassing van de binnenwaarde voor het geluid in gevoelige ruimten van geluidgevoelige gebouwen. Ook wordt voor de toepassing van het normenkader het geluid van alle gelijksoortige geluidbronnen van dezelfde beheerder bij elkaar opgeteld. Dat verbetert de bescherming met name waar bijvoorbeeld twee wegen elkaar kruisen en een woning of ander geluidgevoelig gebouw door het geluid van die beide wegen wordt belast. Voorheen werd alleen gekeken naar het geluid van de weg waarover besluitvorming plaatsvond.

Deze en andere verbeteringen leiden er al met al toe dat door het vereenvoudigde normenkader in combinatie met een verbeterde werking van de regels voor de toepassing van dat normenkader over het geheel genomen sprake is van een ten minste als gelijkwaardig aan te merken beschermingsniveau als onder de Wet geluidhinder. Aan het RIVM is gevraagd of de nieuwe geluidregels in de Aanvullingswet geluid en het Aanvullingsbesluit geluid leiden tot een gelijkwaardig beschermingsniveau ten opzichte van de bestaande geluidregelgeving. De conclusie van het RIVM is dat deze regels in het algemeen een gelijkwaardig beschermingsniveau bieden.

16.2 Financiële effecten

SIRA consulting heeft onderzoek gedaan naar de financiële effecten van het Aanvullingsbesluit geluid. Het gaat daarbij om de regeldruk voor bedrijven en om bestuurlijke lasten voor overheden. Bij regeldruk gaat om het kosten die voortvloeien uit informatieverplichtingen (administratieve lasten) en inhoudelijke verplichtingen (nalevingskosten). Er is sprake van structurele effecten en van eenmalige effecten (16.2.1 en 16.2.2). In het 'Hoofdlijnenakkoord financiële afspraken stelselherziening omgevingsrecht' van 2016 zijn afspraken gemaakt tussen het Rijk, IPO, VNG en UvW over de bekostiging van de stelselherziening (16.2.3).

16.2.1 Structurele effecten

Regeldruk

Uit het onderzoek blijkt dat de regeldruk effecten van het Aanvullingsbesluit zeer beperkt zijn. Dit komt omdat de regels vooral gericht zijn op het bevoegd gezag. Van inhoudelijke aanpassingen van de verplichtingen aan het bedrijfsleven is niet of nauwelijks sprake. Uit het financieel onderzoek blijkt dat het Aanvullingsbesluit kan leiden tot een lichte afname van de regeldruk van ongeveer 0,5 miljoen euro per jaar. Dit effect ontstaat doordat naar verwachting de onderzoeken die gedaan moeten worden bij een aanvraag van geluidsruimte, wat eenvoudiger worden indien deze past binnen de geluidproductieplafonds.

Bestuurlijke lasten

Als het gaat om het effect van het Aanvullingsbesluit op de bestuurlijke lasten van gemeenten, provincies en waterschappen dan gaat dit vooral om een effect op de bestuurlijke lasten van gemeenten.

De bestuurlijke lasten bij gemeenten kunnen door het Aanvullingsbesluit met ongeveer 1,6 miljoen à 8,3 miljoen euro per jaar dalen. Het veruit belangrijkste effect ontstaat wanneer gemeenten ervoor kiezen in het Omgevingsplan voor geluid te werken met maatwerkregels in plaats van afzonderlijke maatwerkvoorschriften. Daarnaast zijn onder meer het vervallen van het hogere waarde besluit (besparing) en de introductie van een vijfjaarlijkse monitoring (extra kosten) belangrijk.

Het effect op de bestuurlijke lasten voor waterschappen zou volgens het onderzoek beperkt blijven tot in het ongunstigste geval ongeveer 0,2 miljoen euro aan jaarlijkse extra kosten. De belangrijkste oorzaak hiervan is dat waterschappen meer beleidsverantwoordelijkheid ten aanzien van geluid hebben gekregen.

Het effect op de bestuurlijke lasten voor provincies zou volgens het onderzoek beperkt blijven tot een besparing van minder dan 0,1 miljoen euro per jaar. Dit effect ontstaat doordat de aparte procedure voor hogere waarde besluiten vervalt.

16.2.2 Eenmalige effecten

Regeldruk

Ook de eenmalige effecten voor het bedrijfsleven van het Aanvullingsbesluit zijn beperkt: 0,3 à 0,6 miljoen euro. Deze kosten ontstaan doordat het bevoegd gezag bij het toetsen van het geluidsaspect van een vergunningaanvraag voortaan rekening houdt met wisselingen in activiteiten gedurende een jaar. Bedrijven met sterk wisselende bedrijfssituaties zoals seizoensgebonden bedrijven zullen bij de eerstvolgende vergunningaanvraag daarom de geluidsemissie voor verschillende situaties (eenmalig) opnieuw in beeld moeten brengen.

Bestuurlijke lasten

Gemeenten (en waterschappen) dienen de basisgeluidemissies van hun wegenareaal te bepalen. Dit vraagt een eenmalige inspanning waarmee 3,9 à 14,0 miljoen euro gemoeid is. Hiernaast is er sprake van zogenoemde kennisname kosten en kosten voor implementatie van de nieuwe regelgeving en dienen gemeenten rond sommige industriegebieden geluidproductieplafonds vast te leggen. In totaal zouden de eenmalige kosten voor gemeenten op kunnen lopen tot een bedrag van 7,2 miljoen euro tot 20,2 miljoen euro.

De eenmalige lasten voor waterschappen omvatten een bedrag van 0,1 miljoen à 0,8 miljoen euro. Dit bedrag ontstaat door de kosten die ook waterschappen moeten maken voor het vaststellen van de basisgeluidemissies en voor kennisname en implementatie van de nieuwe regelgeving.

Omdat de systematiek van de geluidproductieplafonds ook gaat gelden voor provinciale wegen dienen provincies deze plafonds eenmalig vast te stellen. De hiermee gemoeid zijnde kosten bedragen 4,7 miljoen à 7,0 miljoen euro. Daarnaast zullen ook de provincies kosten maken voor kennisname en implementatie van de nieuwe regelgeving waardoor het totale bedrag uit komt op 4,8 miljoen à 7,2 miljoen euro.

16.2.3 Bekostigingswijze

Er zijn geen financiële effecten voor de rijksbegroting en het gemeente- en provinciefonds. Het Aanvullingsbesluit geluid vormt onderdeel van de stelselherziening van het omgevingsrecht. Voor deze stelselherziening gelden aparte financiële afspraken. In het Financiële Akkoord (2016) is tussen Rijk en bestuurlijke koepels afgesproken dat de eenmalige invoeringskosten van de stelselherziening voor rekening komen van de overheden, maar dat de structurele effecten (die betreffen per saldo besparingen) niet gekort worden bij de overheden.

16.3 Effecten voor woningbouwplannen

Voor het realiseren van woningbouwplannen is veelal een vaststelling van een omgevingsplan nodig. De geluidregels en normen die dan gelden zijn op hoofdlijnen gelijk aan de huidige regels uit de Wet geluidhinder, mede om te zorgen dat het beschermingsniveau niet verslechtert. De verschillen die er zijn, hebben te maken met vereenvoudiging en verbetering van normen en uitzonderingsregels en uniformering tussen geluidbronsoorten. Deze belangrijkste verschillen staan in onderstaande tabel. Vrijwel alle woningbouwplannen betreffen woningen binnen de bebouwde kom. Daarom heeft de tabel betrekking op deze situaties. Buiten de bebouwde kom blijft de grenswaarde gelijk of wordt hoger. In algemene zin geldt dat de wijzigingen woningbouwplannen nooit onmogelijk maken omdat met toepassing van artikel 5.78aa altijd geluid op geluidgevoelige gebouwen dat hoger is dan de grenswaarde, kan worden toegelaten als zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dat rechtvaardigen. Datzelfde geldt als wordt gebouwd met een dove gevel of een geluidwerende bouwkundige voorziening aan de gevel (artikel 5.78y).

onderwerp	**wat wijzigt**	**toelichting**	**effect**
Rijkswegen	Grenswaarde gaat van 55 dB naar 60 dB	Dit betreft een bestuurlijke afspraak waardoor het normenstelsel beter in balans komt.	Bouwen boven grenswaarde blijft mogelijk maar kan bij spoor extra kosten opleveren en bij rijkswegen juist minder. Verwacht wordt dat de effecten beperkt zijn en elkaar bij weg en spoor compenseren.
Hoofdspoorwegen	Grenswaarde gaat van 68 naar 65 dB		
	Geluid van treinen op emplacementen wordt in de geluidproductie-plafonds van het doorgaande spoor meegenomen.	Als vervolg op ontwikkelingen bij regulering van omgevingsveiligheid wenst het Rijk treinen op emplacementen ook voor geluid als integraal onderdeel van het hoofdspoorwegnet te boordelen. Dit betekent dat deze treinen in de geluidproductieplafonds worden ondergebracht.	Voor beoordeling van de woningbouw wordt het geluid van het emplacement minder en dat van het hoofdspoorwegnet (de geluidproductieplafonds) hoger. Verwacht wordt dat deze effecten geen extra belemmeringen geven voor bouwplannen.
Vervangende nieuwbouw bij spoorwegen tot en met 5 dB boven de grenswaarde is toegestaan	Nieuwe mogelijkheid bij spoor, in Wet geluidhinder alleen bij wegen en industrieterreinen.	Uniformering van regels voor de verschillende geluidbronsoorten leidt ertoe de regels voor vervangende nieuwbouw ook voor spoor in te voeren.	Meer beleidsruimte om langs het spoor boven de grenswaarde nieuwe geluidgevoelige gebouwen toe te staan als die dienen ter vervanging van bestaande geluidgevoelige gebouwen als daarvoor een ruimtelijk besluit nodig is. Nieuwbouw binnen de kaders van het geldende omgevingsplan kan altijd, zonder toetsing.
Provinciale wegen	Grenswaarde voor woningbouw binnen de bebouwde kom gaat van 68 dB naar 60 dB, buiten de bebouwde kom bij snelheid 70 km/uur of hoger van 63 dB naar 60 dB	Door regulering met geluidproductieplafonds is een marge tussen de grenswaarden voor de bron en voor woningbouw noodzakelijk, omdat anders de provinciale weg op slot kan worden gezet.	Effect binnen bebouwde kom is beperkt: voornamelijk bestaande situaties en in grotere plaatsen gaat provinciale weg over in gemeentelijke weg bij gemeentegrens. Woningbouw boven de grenswaarde blijft mogelijk met toepassing van 5.78y of 5.78aa Besluit kwaliteit leefomgeving. Artikel 2.2 van de Omgevingswet borgt hierbij een goede afstemming tussen gemeente en provincie.

onderwerp	wat wijzigt	toelichting	effect
Gemeentewegen	Grenswaarde voor woningbouw gaat van 68 naar 70 dB binnen de bebouwde kom	De optelling leidt tot een betere relatie met gezondheidseffecten. De verhoging van grenswaarde geeft extra beleidsruimte om het effect van de optelling te betrekken in de afweging tussen standaardwaarde en grenswaarde.	De hogere grenswaarde vormt voldoende compensatie voor het effect van de optelling, gaat niet ten koste van de afwegingsruimte. Verwacht wordt daarom een zeer gering effect.
	Optellen van geluid van verschillende wegen		
Vervangende nieuwbouw tot en met 5 dB boven de grenswaarde is toegestaan	Voor spoor is dit nieuwe mogelijkheid	Zie boven.	Zie boven.
	Voor industrieterreinen betreft dit een verlaging met 5 dB voor vervangende nieuwbouw	Uniformering van de regels voor verschillende geluidbronsoorten leidt tot de keuze van 5 dB boven de grenswaarde; bij 10 dB boven grenswaarde kan industrieterrein op slot worden gezet (dan direct ook normoverschrijding voor bron).	Minder beleidsruimte om bij industrieterreinen geluidgevoelige gebouwen toe te staan in situaties waarin die dienen ter vervanging van bestaande geluidgevoelige gebouwen als daarvoor een ruimtelijk besluit nodig is. Nieuwbouw binnen de kaders van het geldende omgevingsplan kan altijd, zonder toetsing.
Boven de grenswaarde is nieuw geluidgevoelig gebouw toegestaan als de gevel als "dove gevel" wordt uitgevoerd	De eisen aan de "dove gevel" worden soepeler want in combinatie met bouwkundige voorzieningen mag die gevel ook te openen delen bevatten als die voorzieningen ervoor zorgen dat het geluid op die te openen delen wel voldoet aan de grenswaarde (5.78y Besluit kwaliteit leefomgeving).	Dit komt tegemoet aan de wens van ontwikkelaars voor meer mogelijkheden om geluidgevoelige gebouwen te realiseren op hoog belaste locaties.	Het wordt eenvoudiger om met bouwkundige maatregelen geluidgevoelige gebouwen te realiseren op locatie waar het geluid hoger is dan de grenswaarde. Mogelijkheden en flexibiliteit voor uitvoeringspraktijk worden vergroot.
Algemene flexibiliteit boven de grenswaarde	Naast bepalingen voor specifieke situaties, zoals vervangende nieuwbouw, "de dove gevel", transformatie en de zeehavennorm bevatten de regels een algemene mogelijkheid voor het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen boven de grenswaarde bij zwaarwegende belangen (artikel 5.78aa Besluit kwaliteit leefomgeving).	De mogelijkheid om nieuwe geluidgevoelige gebouwen boven de grenswaarde toe te staan met artikel 5.78aa Besluit kwaliteit leefomgeving komt in de plaats van de huidige mogelijkheid met de Interimwet stad-en-milieubenadering af te wijken van geluidnormen.	Artikel 5.78aa Besluit kwaliteit leefomgeving vereist geen aparte procedures naast het omgevingsplan en leidt daardoor tot minder lasten en risico's dan de huidige procedures.

onderwerp	wat wijzigt	toelichting	effect
Geluidluwe gevel	Voor de situaties boven de grenswaarde geldt een verplichting om rekening te houden met het belang van het beperken van geluidhinder door een geluidluwe gevel.	Uit recent onderzoek blijkt dat een geluidluwe gevel een positief effect heeft op de gezondheid. Een dergelijke gevel compenseert het hoge geluid op de andere gevels en is in het stadium van voorbereiding van plannen vaak eenvoudig te realiseren.	De formulering "rekening houden met" biedt het bevoegd gezag de in het Besluit kwaliteit leefomgeving gebruikelijke afwegingsruimte om in een concrete situatie af te zien van de geluidluwe gevel. Bovendien wordt de geluidluwe gevel niet gedefinieerd zodat bestaand gemeentelijk beleid op dit punt kan worden voortgezet. Daarom levert deze bepaling geen extra belemmeringen voor de woningbouw.
Geluidisolatie	De toetsing aan de norm vindt voortaan plaats na het optellen van het geluid van alle geluidbronsoorten.	De optelling leidt tot een betere relatie met gezondheidseffecten.	Het opgetelde geluid is hoger waardoor er meer gevelisolatie nodig kan zijn. Dat is alleen aan de orde als er twee of meer geluidbronsoorten in vrijwel gelijke mate bijdragen aan het geluid; in veel situaties is echter één geluidbron dominant. Bij nieuwbouw zijn eventuele kosten voor extra gevelisolatie laag.
	3 dB extra gevelisolatie bij gebruik algemene flexibiliteitsbepaling (artikel 5.78aa Besluit kwaliteit leefomgeving) en bij de "dove gevel".	Bij toepassing van de algemene flexibiliteitsbepaling en de dove gevel wordt de gevel als "niet geluidgevoelig" in het omgevingsplan opgenomen. Dit betekent dat bij latere toename van geluid, bijvoorbeeld door verkeersgroei, er geen bescherming is voor de betreffende gevel. Dit was ook al zo onder de Wet geluidhinder en de Interimwet stad-en-milieubenadering. Om te voorkomen dat hierdoor de geluidnorm voor het geluid binnen wordt overschreden, geldt een 3 dB strengere isolatie-eis bij de nieuwbouw.	Bij nieuwbouw zijn de kosten voor extra gevelisolatie relatief laag. Anticipeert op verwachte aanzienlijke groei van het (spoor)verkeer op bestaande infrastructuur en beschermt ook op lange termijn beter tegen die groei.

CONCEPT-AANVULLINGSBESLUIT GELUID OMGEVINGSWET

Nota van Toelichting – artikelsgewijs

In het opschrift van paragrafen of artikelen is telkens tussen vierkante haken […] aangegeven wat de grondslag in de wet is.

Hoofdstuk 1. Wijzigingen in de uitvoeringsregelgeving van de Omgevingswet

Artikel I (Besluit activiteiten leefomgeving) [artikel 4.3, eerste lid, Ow]

Artikel 4.1121a van het Besluit activiteiten leefomgeving stelt algemene regels met het oog op het voorkomen of beperken van geluidhinder voor verplaatsbare mijnbouwwerken. Dit artikel wordt toegevoegd via het Invoeringsbesluit Omgevingswet. Daarbij worden waarden vastgesteld voor het geluid in geluidgevoelige ruimten binnen geluidgevoelige gebouwen. Deze waarden gelden niet als die gebouwen geheel of gedeeltelijk liggen op een industrieterrein waar geluidproductieplafonds als omgevingswaarden voor moeten worden vastgesteld. De verwijzing naar de Wet geluidhinder is hierop technisch aangepast.

Artikel II (Besluit kwaliteit leefomgeving)

Onderdeel A (afdeling 3.5 (nieuw) Bkl)

§ 3.5.1 Algemene bepalingen [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.29a Ow]

Artikel 3.18 (toepassingsbereik)

Eerste lid
In het eerste lid is bepaald dat afdeling 3.5 van toepassing is op de beheersing van het geluid van wegen, spoorwegen of industrieterreinen. In deze afdeling is het vertrekpunt van denken het geluid van wegen, spoorwegen of industrieterreinen op een geluidgevoelig gebouw dat is toegelaten op grond van een omgevingsplan of omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Wat een geluidgevoelig gebouw is, is geregeld in artikel 3.20. Het toelaten van een nieuw geluidgevoelig gebouw als zodanig is geregeld in hoofdstuk 5, met name subparagraaf 5.1.4.2a.4 die wordt toegevoegd met dit Aanvullingsbesluit. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op die subparagraaf.

Het geluid op een geluidgevoelig gebouw is altijd het geluid van een geluidbronsoort als geheel. Voor de geluidbronsoorten bestaande uit wegen of spoorwegen is dat bepaald in artikel 3.23, derde lid, en voor industrieterreinen in artikel 3.24, eerste en tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op die artikelen.

Tweede lid
Hierin is bepaald dat het bij de toepassing van afdeling 3.5 gaat om het geluid op geluidgevoelige gebouwen die zijn toegelaten in het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Dat zijn juridisch toegestane geluidgevoelige gebouwen, zowel de reeds gerealiseerde als de nog niet gerealiseerde gebouwen. De planologische situatie is bepalend, het feitelijk gebruik van een gebouw is voor de geluidgevoeligheid niet van belang. Dit betekent dat een gebouw met een woonfunctie dat tijdelijk wordt gebruikt als bijvoorbeeld kantoorruimte wel binnen het toepassingsbereik van deze afdeling valt en omgekeerd dat een kantoorruimte die feitelijk wordt bewoond niet onder het toepassingsbereik van deze afdeling valt. Net als onder de Wet geluidhinder is het uitgangspunt dat gebruik van gebouwen en locaties plaatsvindt overeenkomstig de daaraan toegekende functie.

Ook bepaalt het tweede lid dat afdeling 3.5 van toepassing is op geluidgevoelige gebouwen die geheel of gedeeltelijk in het aandachtsgebied van een weg, spoorweg of industrieterrein liggen. Het is in de praktijk mogelijk dat een geluidgevoelig gebouw gedeeltelijk in een geluidaandachtsgebied ligt en deels erbuiten. In dat geval wordt het hele gebouw als geluidgevoelig beschouwd en valt het onder de regels van afdeling 3.5.

Derde lid
Dit lid bepaalt dat afdeling 3.5 niet van toepassing is op het geluid door een industrieterrein, als sprake van een geluidgevoelig gebouw dat helemaal op een ander industrieterrein ligt. Woningen die geheel op een industrieterrein liggen, vallen niet onder de werking van deze afdeling omdat het aandachtsgebied begint bij de grens van een industrieterrein en in het eerste lid is bepaald dat deze afdeling ziet op woningen die geheel of gedeeltelijk in het geluidaandachtsgebied van dat industrieterrein liggen. Als industrieterreinen in elkaars onmiddellijke nabijheid liggen kan het echter voorkomen dat een geluidgevoelig gebouw geheel op industrieterrein A ligt en tegelijkertijd geheel of gedeeltelijk in het aandachtsgebied van industrieterrein B. Het is niet de bedoeling dat het geluid door industrieterrein B op dat geluidgevoelig gebouw moet worden beoordeeld. In het tweede lid is daarom expliciet bepaald dat zo'n geluidgevoelig gebouw buiten het toepassingsbereik valt.

Onder b is bepaald dat afdeling 3.5 niet geldt voor niet-geluidgevoelige gevels. Bij het vaststellen van geluidproductieplafonds wordt geen rekening gehouden met het geluid op die niet-geluidgevoelige gevels. Dat geldt ook als geluidproductieplafonds worden verhoogd en het geluid toeneemt. Een niet-geluidgevoelige gevel is een gevel van een geluidgevoelig gebouw die in het omgevingsplan als zodanig is aangemerkt op grond van artikel 5.78y of 5.78aa, of die op grond van artikel 10a.9 van het overgangsrecht als zodanig is aangemerkt (zie de begripsomschrijving in bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving). Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de artikelen 5.78y en 10a.9.

Vierde lid
Dit lid bepaalt dat afdeling 3.5 niet van toepassing is op geluidgevoelige gebouwen die in het omgevingsplan voor een periode van niet meer dan tien jaar zijn toegelaten. Deze tijdelijkheid moet expliciet in het omgevingsplan of de omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit zijn vastgelegd. Het kan daarbij zowel gaan om een gebouw dat tijdelijk geluidgevoelig is (bijvoorbeeld tijdelijke huisvesting in een kantoor) als om een tijdelijk aanwezig gebouw met een geluidgevoelige functie.

Artikel 3.19 (geluidaandachtsgebied)

Eerste lid
Dit lid geeft aan wat een geluidaandachtsgebied is. In de begripsbepaling van geluidaandachtsgebied wordt daarom ook verwezen naar dit artikel. Het geluidaandachtsgebied is een belangrijk onderdeel van het systeem omdat enkel binnen het geluidaandachtsgebied de geluidregels van dit besluit van toepassing zijn. Een geluidaandachtsgebied ligt langs een weg of spoorweg of rond een industrieterrein en is het gebied waarbinnen het geluid van weg, spoorweg of industrieterrein hoger kan zijn dan de standaardwaarde, bedoeld in tabel 3.32. Het geluidaandachtsgebied wordt alleen bepaald voor de standaardwaarde in L_{den}. Voor industrieterreinen geldt ook een standaardwaarde in L_{night}, maar daarvoor wordt geen apart geluidaandachtsgebied bepaald.

In de in het tweede lid bedoelde regeling zal worden bepaald dat het geluidaandachtsgebied bij wegen en spoorwegen begint bij de wegas. De (spoor)weg ligt zelf ook in het aandachtsgebied. Dat is van belang bij overkluizing van wegen en spoorwegen, als geluidgevoelige gebouwen boven de (spoor)weg gebouwd worden. Voor de toelating daarvan gelden de instructieregels van dit besluit. Bij industrieterreinen is dit niet aan de orde en daarom begint het geluidaandachtsgebied bij de buitengrens van het industrieterrein.

Bij wijziging van een weg, spoorweg of industrieterrein moet gekeken worden naar het toelaatbare geluid op geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied. Als sprake is van een voorgenomen besluit dat zal leiden tot meer geluid en daardoor tot een groter dan het geldende aandachtsgebied, moet voor het nemen van dat besluit direct al in dat grotere aandachtsgebied worden getoetst. In de paragrafen 4.9 en 5.7 van het algemeen deel van deze toelichting wordt nader ingegaan op de werking van een geluidaandachtsgebied.

Het bepalen van een geluidaandachtsgebied is een rekenkundige exercitie en geen besluit met rechtsgevolgen. In artikel 10.23aa is bepaald dat een geluidaandachtsgebied moet worden vastgelegd in het register. Geluidaandachtsgebieden worden dus niet vastgelegd in het omgevingsplan. Dat is met name van belang voor geluidaandachtsgebieden die een gemeentegrens overschrijden. Bij voorbeeld een gemeentegrensoverschrijdend geluidaandachtsgebied van een industrieterrein gelegen in gemeente A: dat wordt door gemeente A in het register vastgelegd. Dat het aandachtsgebied zich ook over het grondgebied van gemeente B uitstrekt is daarbij niet van belang. Dat is een belangrijk verschil ten opzichte van het oude recht waarbij geluidzones als gebiedsaanduidingen in het bestemmingsplan werden vastgelegd.

Bij gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen die worden gereguleerd met het systeem van de basisgeluidemissie wordt het geluidaandachtsgebied bepaald als onderdeel van de gegevensverzameling (artikel 10.21b). Bij geluidbronsoorten met geluidproductieplafonds wordt het geluidaandachtsgebied bepaald bij het vaststellen van geluidproductieplafonds. Dat is geregeld in artikel 3.29 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Tweede lid
Een geluidaandachtsgebied wordt bepaald met de regels die met de Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet worden opgenomen in de Omgevingsregeling. Die regels houden voor bronsoorten die worden gereguleerd met geluidproductieplafonds in dat de ligging van de buitengrens van het geluidaandachtsgebied wordt berekend. Het zal daarbij gaan om een vereenvoudigde berekening van de geluidcontour van de standaardwaarde in een lege omgeving en bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds. Voor bronsoorten die worden gereguleerd met het systeem van de basisgeluidemissie wordt een breedte van het geluidaandachtsgebied voorgeschreven die afhankelijk is van de waarde van de basisgeluidemissie. De grens van dat geluidaandachtsgebied volgt dus rechtstreeks uit de toepasselijke regels en ligt zodanig dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen buiten het geluidaandachtsgebied lager is dan de standaardwaarde.

Bij de bepaling van het geluidaandachtsgebied wordt geen rekening gehouden met geluidsafscherming (zoals gebouwen in het geluidaandachtsgebied, geluidschermen en geluidwallen), omdat afscherming voor hoogbouw weinig of geen effect heeft. De geluidaandachtsgebieden kunnen groter of kleiner zijn dan de geluidzones van de oude regelgeving (Wet geluidhinder). Dat komt doordat nu een nauwkeurigere methodiek gehanteerd wordt.

Artikel 3.20 (geluidgevoelige gebouwen)

In dit artikel is bepaald welke gebouwen geluidgevoelig zijn. In de begripsbepaling van een geluidgevoelig gebouw in bijlage I bij artikel 1.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, wordt naar dit artikel verwezen. Dit artikel vervangt het oorspronkelijke artikel 5.56 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals dat is gewijzigd bij het Invoeringsbesluit Omgevingswet.
Via de begripsbepaling in bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving werkt deze bepaling ook door in hoofdstuk 5. In de wijze van definiëren is meer dan voorheen aansluiting gezocht bij de bouwregelgeving in het Besluit bouwwerken leefomgeving zonder wezenlijke wijzigingen tot stand te brengen ten opzichte van de definities die voorheen golden op grond van de Wet geluidhinder en de Wet milieubeheer. Zo is een woning nu gedefinieerd als een gebouw met een woonfunctie.

Een reguliere grondgebonden woning blijft dus een geluidgevoelig gebouw en een studentenwoning ook. Een vakantiewoning, die geen woonfunctie maar een logiesfunctie (voor recreatie) heeft, blijft niet geluidgevoelig. Hetzelfde geldt voor bijvoorbeeld gevangenissen en tbs-inrichtingen die een celfunctie hebben. De voormalige geluidgevoelige terreinen (ligplaatsen voor woonschepen en standplaatsen voor woonwagens) vallen nu onder de geluidgevoelige gebouwen en blijven dus geluidgevoelig.

In de aanhef van het eerste lid is bepaald dat een geluidgevoelig gebouw ook een gedeelte van een gebouw kan zijn. Een gebouw kan dus bestaan uit een geluidgevoelig en een niet-geluidgevoelig gedeelte. Een voorbeeld daarvan is een flatgebouw met een commerciële plint. De eerste bouwlaag met commerciële ruimten is dan niet geluidgevoelig, de tweede en hogere bouwlagen wel. De toevoeging 'of een gedeelte daarvan' betekent ook dat elk deel van een gebouw (dat een van de onder a tot en met d bedoelde functies heeft) als afzonderlijk geluidgevoelig gebouw moet worden gezien. Een appartementengebouw is daarmee een verzameling van gestapelde geluidgevoelige gebouwen met een woonfunctie. Ook op dit punt is aansluiting gezocht met het Besluit bouwwerken leefomgeving.

In het eerste lid, onder a, worden de gebouwen met een woonfunctie en nevenfuncties daarvan genoemd. Een woonfunctie is volgens het Besluit bouwwerken leefomgeving een "gebruiksfunctie voor het wonen". Dit begrip omvat alle gebouwen voor woongebruik. Bij nevengebruiksfuncties kan worden gedacht aan de gemeenschappelijke ruimten in een woongebouw voor bijvoorbeeld 24-uurszorg zoals een verzorgingstehuis, of de gemeenschappelijke woonkamer van een studentenhuis. Ook deze zijn geluidgevoelig.

Een onderwijsfunctie, genoemd in het eerste lid, onder b, is in lijn met het Besluit bouwwerken leefomgeving, een gebruiksfunctie voor het geven van onderwijs. Het gaat hierbij om de onderwijsgebouwen die ook onder de Wet geluidhinder geluidgevoelig waren. Voor wat betreft de toetsing van geluidwaarden op de gevel is het van belang dat de nevenfuncties in beginsel tot het geluidgevoelige gebouw worden gerekend. Voor nevengebruiksfuncties van een onderwijsfunctie kan gedacht worden aan een sportfunctie (gymnastieklokaal) of een bijeenkomstfunctie (kantine). Het hele gebouw is in beginsel beschermd, en niet alleen de delen van de gevels waarachter zich klaslokalen bevinden. Hiermee wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de situatie onder de Wet geluidhinder, waarin een onderwijsgebouw in zijn geheel beschermd werd.

Onder c worden de gebouwen met een gezondheidsfunctie met bedgebied en nevenfuncties daarvan genoemd. Onder de Wet geluidhinder werden in deze categorie ziekenhuizen, verpleeghuizen, verzorgingstehuizen en psychiatrische inrichtingen aangemerkt als geluidgevoelige gebouwen. Ook deze benamingen zijn omgezet naar de terminologie van het Besluit bouwwerken leefomgeving. In dit kader is een gezondheidszorgfunctie een gebruiksfunctie voor medisch onderzoek, verpleging, verzorging of behandeling. Om niet alle gezondheidszorgfuncties – zoals praktijken van huisartsen of voor fysiotherapie – geluidgevoelig te maken, maar zo goed mogelijk aan te sluiten bij de begripsbepaling onder de oude wetgeving, is ervoor gekozen om alleen gezondheidszorgfuncties met bedgebied aan te wijzen. Bedgebieden zijn een bijzondere categorie verblijfsgebieden. In een bedgebied ligt ten minste één bedruimte, maar er kunnen daarnaast ook andere (verblijfs)ruimten liggen. Een bedruimte is volgens het Besluit bouwwerken leefomgeving een verblijfsruimte voor een of meer bedden voor slapen of voor het verblijf van bedgebonden patiënten in die ruimte. Net als bij onderwijsgebouwen wordt ook hier het hele gebouw beschermd en niet alleen de gevels waarachter het onderzoek, de verpleging, de verzorging of de behandeling plaatsvindt. Anders dan onder de Wet geluidhinder worden verzorgingstehuizen – mede als gevolg van de wijzigingen in het Nederlandse zorglandschap in de afgelopen periode – primair tot de woonfunctie (onderdeel a) gerekend en niet langer tot de gezondheidszorgfunctie. Voor de normering maakt dat overigens geen verschil.

Onder de bijeenkomstfunctie voor kinderopvang als bedoeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving vallen dagopvang met slaapgelegenheid voor kinderen tot 4 jaar, de buitenschoolse

opvang en de 24-uursopvang. In aansluiting op de oude wetgeving, waarin alleen medische en reguliere kinderdagverblijven beschermd werden, worden alleen gebouwen met bedgebied aangemerkt als geluidgevoelig gebouw. De bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied richt zich zowel op kinderopvang voor kinderen tot 4 jaar als op 24-uursopvang. Bij 24-uursopvang speelt de leeftijd van de kinderen geen rol. Het gaat om bedrijfsmatige opvang. De oppas aan huis of de gastouder als bedoeld in de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen, die één of meer kinderen in de eigen woning of de woning van de ouders van die kinderen opvangt of verzorgt, vallen hier buiten. Ook voorzieningen waar kinderen wonen, zoals een tehuis, worden niet gerekend tot de bijeenkomstfunctie voor kinderopvang. Die vallen onder de woonfunctie. Medische voorzieningen zoals een medisch kinderdagverblijf of een kinderziekenhuis vallen onder de gezondheidszorgfunctie.

Voor het bepalen van het geluid op de gevel is het van belang dat nevengebruiksfuncties op grond van het eerste lid in beginsel tot het geluidgevoelige gebouw worden gerekend. Dit is echter anders als expliciet in het omgevingsplan is vastgelegd dat er geen geluidgevoelige ruimten mogen komen in dat deel van het gebouw. Dan wordt dat deel van het gebouw niet tot het geluidgevoelige gebouw gerekend. Op grond van het eerste lid behoort een bij een woning behorende garage bijvoorbeeld tot het geluidgevoelige gebouw. Als in het omgevingsplan echter is aangegeven dat de garage alleen als zodanig gebruikt mag worden zodat daarin geen geluidgevoelige ruimte is toegelaten, dan hoeft die garage niet beschermd te worden. In de concrete uitwerking in het omgevingsplan hoeft hierbij niet iedere garage individueel te worden aangewezen als een begrensde locatie, maar kan hierin bijvoorbeeld ook met een generieke regel voor alle garages bij woningen worden voorzien. Andere voorbeelden zijn de aangebouwde parkeergarage bij een ziekenhuis of bij een appartementencomplex of de gymzaal van een onderwijsinstelling. Dergelijke delen van gebouwen worden vaak zodanig gesitueerd dat zij het geluid van een weg afschermen. De niet-geluidgevoelige delen kunnen uiteraard niet voor geluidgevoelige functies worden gebruikt, tenzij het omgevingsplan wordt gewijzigd in welk kader de geluidbelasting op de gevels van de betreffende gebouwen alsnog getoetst moeten worden. Benadrukt wordt dat het tweede lid van dit artikel geenszins verplicht tot het benoemen van alle nevenfuncties van geluidgevoelige gebouwen in het omgevingsplan. Het artikel beoogt vooral een faciliteit te bieden voor situaties zoals hiervoor beschreven waarin niet-geluidgevoelige delen van gebouwen worden benut om andere delen af te schermen van het geluid.

Uit het derde lid volgt dat ook nog niet gebouwde maar wel toegelaten gebouwen (geprojecteerde gebouwen) geluidgevoelig zijn voor zover die gebouwen voldoen aan het eerste lid. Of een toegelaten gebouw al feitelijk gebouwd is, is dus niet van belang voor de bescherming tegen geluid. Nog niet gebouwde woningen en in aanbouw zijnde woningen zijn ook geluidgevoelig, net als reeds gebouwde (bestaande, aanwezige) woningen. Dit is een logisch voortvloeisel van de samenhangende benadering van ruimtelijke ontwikkelingen en geluid onder de Omgevingswet.

Bij nog niet gebouwde gebouwen is soms niet duidelijk wat de exacte locatie van de gevels wordt. Die informatie kan bijvoorbeeld opgenomen zijn in het omgevingsplan of een uitwerking daarvan, of in een omgevingsvergunning. Bij globale omgevingsplannen kan het voorkomen dat deze informatie nog niet beschikbaar is omdat de uitwerking nog moet plaatsvinden. Dan ligt het voor de hand dat op grond van artikel 2.2 van de Omgevingswet tijdens de voorbereiding van een besluit dat wijziging brengt in de geluidsituatie overleg plaatsvindt met de betreffende gemeente. Dat kan bijvoorbeeld aan de orde zijn bij de wijziging van een weg waardoor het geluid op toegelaten maar nog niet gebouwde geluidgevoelige gebouwen toeneemt. De betrokken bestuursorganen moeten dan afspraken maken over de maatregelen die getroffen worden om de toename van het geluid zoveel mogelijk te voorkomen. De maatregelen worden dan uitgevoerd als de nieuwe gebouwen daadwerkelijk gebouwd worden.

Artikel 3.21 (geluidgevoelige ruimten)

Binnen een geluidgevoelig gebouw is niet elke ruimte geluidgevoelig. In het eerste lid is bepaald welke ruimten gevoelig zijn voor geluid. Het vervangt artikel 5.57 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zoals dat is gewijzigd bij Invoeringsbesluit Omgevingswet. Via de begripsbepaling in bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving werkt deze bepaling ook door in hoofdstuk 5. De aanwijzing van geluidgevoelige ruimten bouwt voort op de definitie van hetzelfde begrip in artikel 1 van de Wet geluidhinder en artikel 1.1 van het Besluit geluidhinder.

In het eerste lid, onder a, is bepaald dat bij een woonfunctie alle verblijfsruimten geluidgevoelig zijn. In het Besluit bouwwerken leefomgeving is voor woningen (gebouwen met een woonfunctie) bepaald dat woonkamers, slaapkamers en keukens verblijfsruimten zijn. In de Wet geluidhinder waren alleen keukens met een oppervlakte van ten minste 11 m^2 geluidgevoelig, maar dat oppervlaktecriterium is verlaten om de aansluiting bij het Besluit bouwwerken leefomgeving te verbeteren. Andere ruimten dan verblijfsruimten zijn niet geluidgevoelig. Hierbij moet onder meer gedacht worden aan tochtportalen, gangen en badkamers. Als een gevel zwaar door geluid worden belast, kan ervoor worden gekozen achter die gevel juist de niet-geluidgevoelige ruimte te situeren.

In het eerste lid, onder a, is ook bepaald dat een verblijfsruimte van een bijeenkomstfunctie, die een nevenfunctie is van de woonfunctie, een geluidgevoelige ruimte is. Een voorbeeld daarvan is de gemeenschappelijk woonkamer in een studentenhuis of recreatieruimte in een verzorgingstehuis.

In het eerste lid, onder b, c en d, is op overeenkomstige wijze bepaald dat verblijfsruimten in gebouwen met een onderwijsfunctie, een gezondheidszorgfunctie en een bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied, geluidgevoelig zijn. Ook verblijfsruimten als bedoeld onder c van een bijeenkomstfunctie die een nevengebruiksfunctie is van een gezondheidszorgfunctie zijn geluidgevoelig. Hierbij kan worden gedacht aan een recreatieruimte van een verpleeghuis.

In het eerste lid heeft de toevoeging ‘of verblijfsgebied’ betrekking op gebouwen die nog niet zijn ingedeeld in verblijfsruimten. Dat is aan de orde bij geheel vrij indeelbare ‘casco’ gebouwen die pas na oplevering door de eigenaren worden ingedeeld in concrete ruimten. De grenswaarden voor geluidgevoelige ruimten gelden dan voor de verblijfsgebieden.

De uitwendige scheidingsconstructies van woonwagens en woonschepen mogen niet te veel massa hebben. De geluidwering is daardoor beperkt en met name het achteraf aanbrengen van geluidwerende maatregelen is technisch moeilijk uitvoerbaar. Daarom is in het tweede lid bepaald dat woonschepen en woonwagens geen geluidgevoelige ruimten hebben. Het geluid in woonwagens en woonschepen wordt dus niet getoetst aan de grenswaarden in geluidgevoelige ruimten.

Artikel 3.22 (waar waarden gelden)

Dit artikel bepaalt waar de waarden, zoals deze zijn vastgelegd in de tabellen 3.32, 3.33 en 3.49, gelden. Het artikel is gebaseerd op artikel 5.60 zoals dat al in het Besluit kwaliteit leefomgeving is opgenomen.

In dit artikel is onder a, onder 1°, bepaald dat de standaardwaarden en grenswaarden voor een al gebouwd geluidgevoelig gebouw gelden op de gevel van dat gebouw. Onder a, onder 2°, is opgenomen dat als het geluidgevoelige gebouw nog niet gebouwd is, de waarden gelden op de plaats waar de gevel van het geluidgevoelige gebouw mag worden gebouwd. Zodra het gebouw gebouwd is, gelden de waarden op de gevel, ook al ligt deze op een andere plaats in het geval niet het hele bouwvlak is benut.

Het begrip ‘gevel’ is niet nader gedefinieerd. In de zin van dit besluit is de hele zijde van een geluidgevoelig gebouw de gevel waarop het geluid wordt bepaald en beoordeeld. Onder a, onder

1°, wordt niet verwezen naar artikel 3.21. Dat betekent dat ook een gevel waarachter niet-geluidgevoelige ruimten zijn gebouwd een gevel is als bedoeld onder a, onder 1°.

Bij artikel 3.20 is al toegelicht dat een gebouw kan bestaan uit een geluidgevoelig en een niet-geluidgevoelig gedeelte. Elk deel van een geluidgevoelig gedeelte moet als een afzonderlijk geluidgevoelig gebouw worden gezien. Een appartementengebouw bestaat in die zin uit gestapelde geluidgevoelige gebouwen met een woonfunctie, die ook verschillende zijden kunnen hebben.

Onder b is bepaald dat, anders dan bij andere geluidgevoelige gebouwen, niet de woonwagen of het woonschip wordt beschermd, maar de locatie waarop de woonwagen of het woonschip geplaatst kan worden. Bij woonwagens en woonschepen wordt het geluid getoetst op de grens van de locatie waar volgens het omgevingsplan woonwagens of woonschepen zijn toegelaten. Die grens kan samenvallen met de gevel van het woonschip of de woonwagen, maar meestal ligt de gevel op enige afstand van de grens van de locatie. Door te toetsen op de vaste grens van de locatie wordt voorkomen dat een verplaatsing van het woonschip of de woonwagen (binnen de locatie) gevolgen heeft voor de geluidbron.

Onder c is geregeld waar de grenswaarden voor het geluid in geluidgevoelige ruimten gelden, namelijk in de geluidgevoelige ruimten. Voor geluidgevoelige ruimten gelden uitsluitend grenswaarden. Deze grenswaarden worden in de praktijk aangeduid als de binnenwaarden. Welke ruimten in geluidgevoelige gebouwen geluidgevoelig zijn, is bepaald in artikel 3.21. Daarbij is aangesloten bij de terminologie en werkwijze van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Om te voldoen aan de binnenwaarden moet de uitwendige scheidingsconstructie voldoende geluidwering bezitten. Onder c is geen uitzondering gemaakt voor woonschepen en woonwagens. Dat is niet nodig omdat in artikel 3.21 al is bepaald dat woonschepen en woonwagens geen geluidgevoelige ruimten hebben.

Artikel 3.23 (bepalen geluid van wegen en spoorwegen) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Dit artikel geeft regels over de wijze waarop het geluid van de geluidbronsoorten wegen en spoorwegen moet worden bepaald.

Eerste lid
Het eerste lid geeft aan dat bij het bepalen van het geluid van een weg of spoorweg wordt uitgegaan van de geluideigenschappen van wegen of spoorwegen zoals die gemiddeld zijn tijdens de technische levensduur van het wegdek of de bovenbouwconstructie van het spoor. Bij de bepaling van het geluid wordt dus niet uitgegaan van de laagste geluidemissie direct na de aanleg, als het wegdek of de bovenbouw akoestisch gezien het beste presteert, maar ook niet van de hoogste geluidemissie als het wegdek of de bovenbouw aan het einde van de levensduur is.

Tweede lid
Het tweede lid regelt dat bij het bepalen van het geluid van een hoofdspoorweg ook het geluid van de treinen op spoorwegemplacementen wordt meegenomen. In de systematiek van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer lagen de geluidproductieplafonds wel om de emplacementen heen, maar werd alleen het geluid van doorgaande treinen meegenomen in de geluidproductie. Het geluid van de overige treinen werd beoordeeld als onderdeel van het geluid van het emplacement en dus als industrielawaai waarbij geluid onderdeel van de milieuvergunning is. Onder de Omgevingswet wordt dit gewijzigd door al het geluid van treinen op een emplacement onder het systeem van geluidproductieplafonds te brengen. Voor een nadere toelichting op deze keuze wordt verwezen naar paragraaf 4.2 van het algemeen deel van deze toelichting. Het geluid van alle andere activiteiten op het emplacement zoals het onderhouden en schoonmaken van treinen, wordt beoordeeld en gereguleerd met toepassing van paragraaf 5.1.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Derde lid

Het derde lid regelt hoe het geluid van een weg of een spoorweg moet worden bepaald. Dat wordt niet meer, zoals onder de Wet geluidhinder het geval was, per weg of spoorweg afzonderlijk bepaald. Het geluid van een weg of spoorweg is het gezamenlijke geluid van alle wegen of spoorwegen die behoren tot de betreffende geluidbronsoort. Dat betekent bijvoorbeeld dat het geluid van een provinciale weg het geluid is van alle provinciale wegen gezamenlijk. In de Omgevingsregeling zijn wel regels opgenomen die bepalen welk deel van het stelsel van provinciale wegen in een bepaalde situatie relevant is. Daarmee worden de onderzoekslasten beperkt.

Deze manier van bepalen van het geluid is in 2012 ingevoerd voor rijkswegen en hoofdspoorwegen en wordt nu ook toegepast bij gemeentewegen, provinciale wegen en lokale spoorwegen. Het gezamenlijke geluid kan, zeker bij kruisingen van (spoor)wegen, hoger zijn dan het geluid van de afzonderlijke wegen of spoorwegen. Met name bij dergelijke locaties leidt dit tot een betere bescherming omdat hinder en slaapverstoring zijn gerelateerd aan het gezamenlijke geluid op de gevel.

Vierde lid
Dit lid bepaalt dat regels worden gesteld aan de wijze van bepalen van geluid van een wegen en spoorwegen. Het werkt daarmee sturend richting de technische regels voor bepaling van geluid in reken- en meetvoorschriften die met de Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet zullen worden ingevoegd in de Omgevingsregeling.

Artikel 3.24 (bepalen geluid van industrieterrein)

In dit artikel is geregeld hoe het geluid van de geluidbronsoort industrieterreinen moet worden bepaald.

Eerste lid
In de meeste gevallen zal een geluidgevoelig gebouw in het geluidaandachtsgebied van één industrieterrein liggen. In het eerste lid is voorgeschreven dat in die situaties bij het bepalen van het geluid op dat geluidgevoelig gebouw alleen het geluid van dat industrieterrein moet worden betrokken. In de Aanvullingsregeling geluid wordt nader uitgewerkt hoe het geluid van dat industrieterrein moet worden bepaald, bijvoorbeeld met regels over het betrekken van de invloed van objecten in het geluidaandachtsgebied.

Tweede lid
Het kan ook voorkomen dat een geluidgevoelig gebouw in de aandachtsgebieden van twee of zelfs meer industrieterreinen ligt. In dat geval moet het geluid van die twee of meer industrieterreinen worden meegenomen bij het bepalen van het geluid op dat geluidgevoelig gebouw. Het optellen van het geluid van industrieterreinen tot het gezamenlijk geluid van de geluidbronsoort industrieterreinen is dus alleen nodig als geluidaandachtsgebieden van afzonderlijke industrieterreinen elkaar overlappen en een geluidgevoelig gebouw in het overlappende gebied ligt.

Het meenemen van het geluid van meerdere industrieterreinen is alleen relevant als dat geluid dezelfde gevel(s) van het geluidgevoelige gebouw belast. In welke mate het optellen ook daadwerkelijk leidt tot meer geluid op het gebouw is dus afhankelijk van de oriëntatie van de gevel(s) ten opzichte van de betrokken industrieterreinen. Een geluidgevoelig gebouw dat tussen twee industrieterreinen ligt zal meestal geen gevel hebben die in relevante mate door beide industrieterreinen wordt belast. Overigens zullen bestaande aaneengesloten industrieterreinen waarvan de aandachtsgebieden elkaar overlappen, onder de Wet geluidhinder in de regel als één industrieterrein zijn gezoneerd. In het overlappende gebied is immers sprake van cumulatie van geluid die het systeem van geluidproductieplafonds eveneens beoogt te reguleren.

Derde lid

Het derde lid bepaalt dat de in het tweede lid bedoelde optelling van het geluid van industrieterreinen niet aan de orde is bij het bepalen van het geluid op geluidreferentiepunten. Dat betekent dat de geluidproductie uitsluitend betrekking heeft op het geluid dat afkomstig is van het industrieterrein waartoe het betreffende geluidreferentiepunt behoort. Dit is gedaan omdat industrieterreinen geen samenhangend geheel vormen zoals bijvoorbeeld het netwerk van rijkswegen of gemeentewegen, en niet gezamenlijk worden beheerd. Het is daarom onwenselijk dat een activiteit op industrieterrein A, kan leiden tot een overschrijding van de geluidproductieplafonds van industrieterrein B.

Vierde lid
Het vierde bepaalt welk geluid moet worden betrokken bij het bepalen van het geluid van een industrieterrein. Dat is niet al het geluid dat binnen de grens van een industrieterrein ontstaat. Het vierde lid is de basisregel en bepaalt dat het geluid van alle toegelaten activiteiten op het industrieterrein, anders dan het wonen, moet worden betrokken. Een activiteit kan daarbij toegelaten zijn in het omgevingsplan voor het industrieterrein of door het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit.

In de Aanvullingsregeling geluid wordt uitgewerkt hoe het geluid van die toegelaten activiteiten wordt bepaald.

Vijfde lid
Het vijfde lid geeft de uitzonderingen op het vierde lid. In dat lid zijn activiteiten benoemd waarvan het geluid niet wordt betrokken bij het bepalen van het geluid van een industrieterrein. Het betreft geluid dat wel binnen de grenzen van een industrieterrein wordt geproduceerd, maar niet wordt gerekend tot het geluid van een industrieterreinen en daardoor ook niet wordt betrokken bij het toetsen aan de waarden voor het geluid op geluidgevoelige gebouwen.

Vijfde lid, onder a
In onderdeel a is een uitzondering gemaakt voor het geluid van bijzondere activiteiten waar paragraaf 5.1.4.2.3 op van toepassing is. Het gaat kort samengevat om het geluid van windturbines en het geluid van schietbanen.

Onderdeel a bestendigt het beleid waarbij de regels van de Wet geluidhinder niet van toepassing waren op windturbines en windparken die waren gelegen op een krachtens de Wet geluidhinder gezoneerd industrieterrein. Bij de bepaling van het geluid van een industrieterrein bleef het geluid van windturbines buiten beschouwing. Dit vanwege het belang van het opwekken van duurzame energie. De overgang van gezoneerd industrieterrein naar geluidproductieplafonds onder de Omgevingswet brengt hierin geen verandering. Het geluid van windturbines wordt gereguleerd met toepassing van de artikelen 5.74 en 5.75 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het geluid van de windturbines wordt wel verplicht meegenomen in de beoordeling van de gecumuleerde geluidbelasting van het industrieterrein als bedoeld in artikel 3.36 van Besluit kwaliteit leefomgeving, voor zover dat geluid meer bedraagt dan 43 dB. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 3.36. Het geluid van windturbines wordt eveneens verplicht meegenomen bij het bepalen van de geluidwerende maatregelen die nodig zijn om te voldoen aan de binnenwaarde, bedoeld in artikel 3.49 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Onderdeel a maakt ook een uitzondering voor civiele en militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen, voor zover die op een industrieterrein liggen. Het geluid van schietbanen en springterreinen wordt gereguleerd met toepassing van de artikelen 5.76 en 5.77 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de dosismaat $B_{s,dan}$ die niet kan worden opgeteld bij het geluid van een industrieterrein waarvoor de dosismaat L_{den} wordt gebruikt. Het geluid van de buitenschietbanen en springterreinen wordt wel verplicht meegenomen in de beoordeling van de gecumuleerde geluidbelasting van een industrieterrein, bedoeld in artikel 3.36 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, voor zover dat geluid meer bedraagt dan 50 dB $B_{S,dan}$. Voor

een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 3.36 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het geluid van buitenschietbanen en springterreinen bij een industrieterrein wordt eveneens verplicht meegenomen bij het bepalen van de geluidwerende maatregelen die nodig zijn om te voldoen aan de binnenwaarde, bedoeld in artikel 3.49 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Vijfde lid, onder b
Op een industrieterrein vinden niet uitsluitend lawaaiige activiteiten plaats, maar ook activiteiten waarbij niet veel geluid wordt geproduceerd, bijvoorbeeld activiteiten die inpandig worden uitgevoerd. Voor veel van die bedrijven golden voorheen de algemene geluidregels van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Die geluidregels gaven aan bedrijven op een gezoneerd industrieterrein kort samengevat een 'vergunde' geluidruimte van 50 dB op 50 meter. Die geluidruimte werd vaak in werkelijkheid maar gedeeltelijk gebruikt en in de nachtperiode vaak helemaal niet, maar moest op grond van de regelgeving wel volledig in acht worden genomen bij het bepalen van het geluid van het gezoneerde industrieterrein. Het Activiteitenbesluit milieubeheer bood wel de mogelijkheid tot het opleggen van zogenoemde maatwerkvoorschriften, waarmee de ongebruikte geluidruimte kon worden verminderd. Maar dat gaf een aanzienlijke administratieve inspanning die als weinig doelmatig werd ervaren.

In dit lid is bepaald dat het geluid van die niet-geluidrelevante activiteiten niet hoeft te worden betrokken bij het bepalen van het geluid van een industrieterrein. Voorwaarde daarvoor is dat in het omgevingsplan (of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit) wordt gewaarborgd dat het geluid van een activiteit op 30 meter afstand niet meer bedraagt dan de standaardwaarden van tabel 5.65.1, verminderd met 5 dB. Daarmee wordt gewaarborgd dat die activiteit geen geluid kan veroorzaken dat voor de omgeving, c.q. het voldoen aan geluidproductieplafonds, relevant is. De hiermee toegestane geluidproductie komt overeen met die van bedrijven met een richtafstand van 30 meter uit de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering'. Die brochure werd voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet veel toegepast. De gestelde voorwaarde heeft alleen betrekking op het langtijdgemiddelde geluid. Er worden geen bijzondere eisen gesteld aan het maximale geluidniveau (piekgeluiden) van die activiteiten.

Het artikel schrijft voor dat gewaarborgd moet zijn dat het geluid van een activiteit op 30 meter afstand niet meer bedraagt dan de standaardwaarden van tabel 5.65.1, verminderd met 5 dB. Dat kan door een gelijkluidende immissie-eis in het omgevingsplan op te nemen. Maar uiteraard zijn andere regels die hetzelfde bewerkstelligen ook toegestaan. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het maximaliseren van de geluidproductie in dB/m2, of het beperken van de activiteiten tot de dagperiode als daarmee akoestisch ten minste hetzelfde resultaat wordt bereikt.

Als de gemeente deze mogelijkheid toepast, moet aannemelijk zijn dat de uitgezonderde activiteiten ook bij elkaar (gezamenlijk) geen geluidproductie hebben die relevant is voor het voldoen aan de geluidproductieplafonds. Dat is mede afhankelijk van lokale omstandigheden. Daarvoor kan eenmalig akoestisch onderzoek nodig zijn. Daar staat tegenover dat het geluid verder buiten beschouwing mag blijven bij alle geluidberekeningen voor het vaststellen van geluidproductieplafonds en de monitoring en naleving van die plafonds. Doordat dit geluid niet wordt meegenomen in de geluidproductieplafonds, speelt het ook geen rol bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen.

Dit onderdeel heeft betrekking op activiteiten waarvan het geluid niet relevant is voor het geluid van het industrieterrein als geheel. Dat betekent dat het niet voor de hand ligt dat het wordt toegepast op de in artikel 5.78b bedoelde activiteiten die zijn aangewezen omdat zij in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken.

Vijfde lid, onder c

In onderdeel c is een uitzondering gemaakt voor het geluid van het TT-circuit Assen en Circuit Park Zandvoort, gedurende maximaal 12 dagen per jaar, op de betreffende industrieterreinen. Dat was voorheen ook zo geregeld in de Wet geluidhinder.

Vijfde lid, onder d
In onderdeel d is een uitzondering gemaakt voor het geluid dat afkomstig is van spoorvoertuigen op spoorwegemplacementen (onder andere bij het rangeren) en doorgaand verkeer op wegen, vaarwegen en spoorwegen. Het geluid van varende schepen is niet wettelijk geregeld. Het geluid van wegen en spoorwegen wordt op een andere wijze gereguleerd en wordt daarom niet gerekend tot het geluid van een industrieterrein. Het feit dat het gaat om wegen en spoorwegen op een industrieterrein doet daar niets aan af. Alleen het doorgaande verkeer wordt uitgesloten. Dat betekent dat bij het bepalen van het geluid van een industrieterrein bijvoorbeeld wel wordt betrokken het geluid van laad- en losactiviteiten op een weg, het geluid dat aan een kade afgemeerde schepen maken, en het geluid van wasstraten op emplacementen.

Zesde lid
Dit lid bepaalt dat bij ministeriële regeling eisen worden gesteld aan de wijze waarop het geluid van een industrieterrein moet worden bepaald. Dit gebeurt in de reken- en meetvoorschriften die met de Aanvullingsregeling geluid aan de Omgevingsregeling zullen worden toegevoegd.

§ 3.5.2 Geluid van gemeentewegen, lokale spoorwegen en waterschapswegen [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.29a Ow]

Artikel 3.25 (waarde van de basisgeluidemissie)

De basisgeluidemissie is de referentie bij de monitoring van het geluid van gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen, voor zover deze laatste niet op grond van artikel 2.13a van de Omgevingswet bij omgevingsverordening zijn aangewezen. Het betreft dus de wegen en lokale spoorwegen waarvoor geen geluidproductieplafonds worden vastgesteld. Met de monitoring wordt de toename van het geluid afkomstig van die wegen en spoorwegen bewaakt. Als hoofdregel is de basisgeluidemissie daarom de in het basisjaar bij het in werking treden van de nieuwe regels vastgestelde situatie.

In onderdeel a van het eerste lid geldt 2021 als basisjaar voor gemeente- en waterschapswegen met een verkeersintensiteit van meer dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal. Voor wegen met een verkeersintensiteit van minder dan 4.500 maar wel meer dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal mag op grond van onderdeel b een ander basisjaar worden gekozen, waarbij dat basisjaar uiterlijk 2026 is. Voor deze tweede categorie wegen is monitoring dan ook pas vanaf dat jaar verplicht (artikel 10.21c, tweede lid). Door de formulering van onderdeel b kunnen gemeenten en waterschappen er desgewenst wel voor kiezen om ook voor die wegen al vanaf 2021 te monitoren. Als drempel voor de eerste fase is gekozen voor een verkeersintensiteit van 4.500 motorvoertuigen per etmaal omdat gemeenten in het kader van het lastenonderzoek aangaven dat die drempel – anders dan de drempel van 1.000 motorvoertuigen per etmaal die na de tweede fase voorzien is – op korte termijn goed hanteerbaar is. Omdat de basisgeluidemissie ook de basis vormt om de saneringsopgave te bepalen, is wel bezien of de drempel van 4.500 motorvoertuigen per etmaal hiervoor voldoende robuust is. Dat bleek het geval: zelfs in de hoogst belaste situaties met gebouwen dicht op de weg, zullen de geluidbelastingen bij die intensiteit nog ruim onder de saneringsdrempel van 70 dB voor gemeente- en waterschapswegen liggen.
In onderdeel a is eveneens geregeld dat 2021 als basisjaar geldt voor lokale spoorwegen die niet bij provinciale omgevingsverordening zijn aangewezen. Omdat het tweede lid de mogelijkheid biedt om voor het geluid van een gemeentelijke weg en een daarmee verweven of gebundelde lokale spoorweg gezamenlijk één basisgeluidemissie vast te stellen, geldt voor die bundel van weg en lokale spoorweg ook 2021 als basisjaar. Reden hiervoor dat ook langs een rustigere weg de daarmee verweven of gebundelde lokale spoorweg relevant kan zijn voor het bepalen van de saneringsopgave.

Dat de jaren 2021 respectievelijk 2026 worden gehanteerd als basisjaar voor de monitoring van de geluidemissie, betekent niet dat de basisgeluidemissie ook in die jaren bepaald moet zijn. Dat kan zelfs niet omdat pas na afloop van het kalenderjaar de gemiddelde verkeersintensiteit over dat jaar kan worden bepaald. Omdat de verzameling en verwerking van de benodigde gegevens tijd vergt, is in artikel 10.21b, derde lid, een bepaling opgenomen die erin voorziet dat het tijdstip waarop de gegevens over 2021 respectievelijk 2026 daadwerkelijk beschikbaar moeten zijn bij koninklijk besluit nader wordt bepaald. Over de hierbij te hanteren termijn vindt in het belang van de uitvoerbaarheid nog overleg met de koepelorganisaties plaats.
De jaren 2021 respectievelijk 2026 zijn gekozen omdat die samenvallen met de cyclus waarin gelijksoortige gegevens verzameld worden voor de geluidbelastingkaarten ter uitvoering van de EU-richtlijn omgevingslawaai. Gemeenten die liggen binnen een op grond van die richtlijn aangewezen agglomeratie kunnen de gegevens die zij verzamelen voor de geluidbelastingkaart dan ook gebruiken om de basisgeluidemissie op te baseren.

In het tweede lid wordt aan gemeenten de mogelijkheid geboden om voor een gemeenteweg en een daarmee verweven of gebundelde lokale spoorweg één gezamenlijke basisgeluidemissie te bepalen. Deze voorziening bouwt voort op de werkwijze die ook onder de Wet geluidhinder gebruikelijk was. De Aanvullingsregeling zal waar nodig voorzien in aanvullende regels hiervoor. Of van deze mogelijkheid in een concrete situatie gebruik wordt gemaakt of niet, is ter beoordeling aan het bevoegd gezag.

In het derde lid en het vierde lid wordt geregeld wat de basisgeluidemissie is als een weg met geluidproductieplafonds wordt overgedragen aan een gemeente of waterschap of als een lokale spoorweg niet langer wordt aangewezen in de omgevingsverordening. Dan is de basisgeluidemissie de geluidemissie op grond van de brongegevens van de voor de overdracht geldende geluidproductieplafonds. Als een weg van een waterschap aan een gemeente wordt overgedragen of andersom, dan spreekt het voor zich dat de basisgeluidemissie blijft zoals hij is, dit is niet expliciet geregeld.

In het vijfde lid is in onderdeel a geregeld dat gemeente en waterschap als basisgeluidemissie een lagere waarde kunnen hanteren dan de waarde die uit het eerste lid voortvloeit. Dit biedt een gemeente of een waterschap waar een verlaging van het geluid wordt nagestreefd de mogelijkheid om die ambitie in de monitoring tot uitdrukking te brengen.

Het vijfde lid benoemt in onderdeel b daarnaast twee specifieke situaties waarin het bevoegd gezag een andere waarde als basisgeluidemissie kan hanteren:

1. als de gemeente een nieuwe weg aanlegt of een bestaande weg wijzigt en geluidmaatregelen treft op basis van een prognose voor het toekomstige verkeer. Dan ligt het voor de hand de basisgeluidemissie te bepalen op grond van de uitgangspunten van de afweging van de geluidmaatregelen behorende bij het besluit tot projectie van die nieuwe weg. Op deze wijze wordt dan de geluidsituatie behorend bij dat besluit gebruikt als basisgeluidemissie en vervolgens bewaakt door monitoring. Deze mogelijkheid zal voornamelijk op latere momenten dan de inwerkingtreding van dit Aanvullingsbesluit worden gebruikt, maar op grond van dit artikel kan een gemeente of waterschap ook een basisgeluidemissie vaststellen op grond van een besluit tot aanleg of wijziging van infrastructuur dat genomen is voor het in werking treden van dit besluit.
2. als de gemeente op grond van de monitoring van de geldende basisgeluidemissie een overschrijding daarvan constateert met meer dan 1,5 dB en bepaalt welke geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen nodig zijn. De basisgeluidemissie kan dan gebaseerd worden op de situatie waarop de gemeente de afweging van geluidbeperkende en geluidwerende maatregelen baseert. Om de maatregelen toekomstbestendig te laten zijn, zal dat vaak niet de actuele situatie zijn maar een prognose. Met de monitoring wordt daarna dan vervolgens bewaakt of de werkelijke geluidemissie die prognose overschrijdt.

Artikel 3.26 (afweging maatregelen naar aanleiding van resultaat monitoring)

In artikel 3.26 is geregeld wanneer het bevoegd gezag op basis van de resultaten van de monitoring in ieder geval moet afwegen of geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen moeten worden genomen. Dat is het geval als de werkelijke geluidemissie de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB overschrijdt. In dat geval dient het bevoegd gezag te bepalen of geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen worden getroffen voor geluidgevoelige gebouwen in het aandachtsgebied van het gedeelte van de weg of spoorweg waar de overschrijding plaatsvindt. Het bevoegd gezag heeft hierbij een grote afwegingsruimte. De uitkomst kan variëren van maatregelen waarmee wordt voldaan aan de standaardwaarde of de binnenwaarde, tot – mede afhankelijk van de concrete situatie – het geheel afzien van maatregelen. Met artikel 3.49 is in het eerste lid, onder c, een verplichting opgenomen tot het voldoen aan de binnenwaarde voor geluidgevoelige gebouwen waarvoor buiten op de gevel de grenswaarde wordt overschreden. Deze verplichting geldt ook als het bevoegd gezag bij toepassing van artikel 3.26 oordeelt dat afgezien wordt van maatregelen.

§ 3.5.2 Geluid van rijkswegen en hoofdspoorwegen [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.29a Ow]

Artikel 3.27 (akoestische kwaliteit rijkswegen en hoofdspoorwegen)

Dit artikel bepaalt dat geen onnodig lawaaiige wegdeksoorten of spoorconstructies toegepast mogen worden. Het is een geluideis aan de infrastructuur die onafhankelijk is van de aanwezigheid van geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied. Dit artikel is alleen van toepassing op rijkswegen en hoofdspoorwegen waarvoor geluidproductieplafonds zijn vastgesteld.

Eerste lid
In het eerste lid wordt bepaald dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat zorg draagt voor een minimale akoestische kwaliteit van rijkswegen die bij ministeriële regeling zijn aangewezen en waarvoor dus geluidproductieplafonds zijn vastgesteld. De minister zorgt ervoor dat voor een rijksweg een wegdek wordt toegepast van zeer open asfaltbeton (ZOAB) of een akoestisch minimaal gelijkwaardig wegdek. ZOAB was in artikel 11.3 van de Wet milieubeheer, in combinatie met artikel 7 van het Besluit geluid milieubeheer, al aangewezen als de minimumstandaard. De toevoeging ‘een akoestisch ten minste gelijkwaardig wegdek’ wordt opgenomen om de innovatie op dit gebied gelijk in de praktijk te kunnen toepassen.

Het eerste lid ziet op het aanleggen van een rijksweg of vervangen van het wegdek. De verplichting tot het toepassen van ZOAB of minimaal gelijkwaardig behelst niet de verplichting tot het onmiddellijk toepassen van ZOAB bij bijvoorbeeld de overdracht van het beheer van een weg. Bij aanleg van een weg of vervanging van het wegdek zal dit wegdek wel moeten worden toegepast.

De plicht om ZOAB of een akoestisch minimaal gelijkwaardig wegdek toe te passen, geldt niet bij overwegende bezwaren van technische aard. Dat geldt bijvoorbeeld voor toe- en afritten omdat ZOAB niet goed bestand is tegen wringingskrachten. Bezwaren van technische aard kunnen zich ook voordoen in situaties dat wel voldaan kan worden aan de eis maar dat veel meer technische ingrepen vergt dan in een normale situatie. Dat is bijvoorbeeld het geval als een brug verstevigd moet worden om het extra gewicht te kunnen dragen of als het dikkere ZOAB in een tunnel zal leiden tot onvoldoende doorrijhoogte. Dergelijke situaties zijn technisch wel oplosbaar maar bijzonder complex en/of kostbaar in vergelijking tot de normale situatie. In dergelijke situaties kan met een beroep op ‘overwegende technische bewaren’ worden afgezien van aanleg van ZOAB of een akoestisch minimaal gelijkwaardig wegdek.

Tweede lid

In het tweede lid is bepaald dat de beheerder van de hoofdspoorwegen zorg draagt voor een minimale akoestische kwaliteit van hoofdspoorwegen waarvoor geluidproductieplafonds zijn vastgesteld.

Onder a is bepaald dat bij het aanleggen of vervangen van een hoofdspoorweg een constructie wordt toegepast die bestaat uit langgelast spoor in een ballastbed op betonnen dwarsliggers of een akoestisch gelijkwaardige constructie. De eis geldt bijvoorbeeld bij het vervangen van een spoorbrug. Dan geldt dat de brug niet meer geluid mag veroorzaken dan een normale spoorbaan met betonnen dwarsliggers in ballastbed op een zandlichaam Deze minimumstandaard was al in artikel 7 van het Besluit geluid milieubeheer geconcretiseerd. Ook hier is, vergelijkbaar met het eerste lid, ter bevordering van de innovatie de toevoeging een akoestisch ten minste gelijkwaardige bovenbouwconstructie opgenomen. Het gaat daarbij om gelijkwaardig aan de situatie met betonnen dwarsliggers in een ballastbed op een zandlichaam. De verplichting geldt niet als er technische bezwaren zijn. Bezwaren van technische aard kunnen zich ook voordoen in situaties dat er wel voldaan kan worden aan de eis maar dat veel meer technische ingrepen vergt dan in een normale situatie. Dat is bijvoorbeeld het geval als een brug verstevigd of geheel vervangen moet worden, een burg over het spoor verhoogd moet worden of grote lengte de hoogte van het spoor aangepast moet worden. Dergelijke situaties zijn technisch wel oplosbaar maar bijzonder complex en/of kostbaar in vergelijking tot de normale situatie. In dergelijke situaties kan met een beroep op technische bewaren worden afgezien van aanleg van betonnen dwarsliggers in ballastbed op een zandlichaam of een akoestisch minimaal gelijkwaardige constructie.

Onder b is bepaald dat bogen en wissels op een spoorwegemplacement worden voorzien van een werkend spoorstaafconditioneringssysteem, of dat een akoestisch ten minste gelijkwaardige techniek wordt toegepast. Een gelijkwaardige techniek zou kunnen zijn een wiel-rail-conditioneringssysteem dat op treinen kan worden aangebracht en die dezelfde werking hebben op de bogen en wissels. In tegenstelling tot het bepaalde in het eerste lid en het tweede lid, onder a, waar het gaat om een momentopname waarbij de minimale akoestische kwaliteit wordt toegepast, bepaalt onderdeel b dat het gaat om het toepassen èn in bedrijf houden van de spoorstaafconditioneringssystemen of gelijkwaardige technieken. Deze verplichting geldt alleen voor bogen en wissels die relevant zijn voor het geluid op geluidgevoelige gebouwen. Daarvoor zijn geen criteria gegeven. Het is aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat om te beoordelen welke bogen en wissels relevant zijn voor het geluid.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat zal de verplichtingen over de akoestische kwaliteit regelmatig evalueren. Dit is vastgelegd in het gewijzigde derde lid van artikel 4.25 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Zoals gezegd geldt dit artikel alleen voor rijkswegen en hoofdspoorwegen met geluidproductieplafonds. Gemeenten, waterschappen en provincies kunnen desgewenst eigen eisen stellen aan de akoestische minimale kwaliteit van decentrale wegen of spoorwegen. Voor industrieterreinen zal geen minimale akoestische kwaliteit voorgeschreven kunnen worden omdat het geluid door veel over het industrieterrein verdeelde verschillende activiteiten wordt veroorzaakt. Bedrijven moeten wel ten minste de voor de desbetreffende activiteiten in aanmerking komende beste beschikbare technieken (BBT) toepassen. Deze zijn bijvoorbeeld terug te vinden in BBT-referentiedocumenten (BREF's) en andere documenten die betrekking hebben op in een bedrijfstak gebruikelijke maatregelen.

§ 3.5.4 Geluidproductieplafonds als omgevingswaarden

§ 3.5.4.1 Algemene bepalingen [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.29a Ow]

Artikel 3.28 (toepassingsbereik geluidproductieplafonds als omgevingswaarden)

In dit artikel wordt het toepassingsbereik van paragraaf 3.5.4, dat gaat over geluidproductieplafonds als omgevingswaarden, vastgelegd. In de Omgevingswet is bepaald dat geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld rondom bepaalde spoorwegen, wegen en industrieterreinen (de artikelen 2.11a, 2.13a en 2.15, tweede lid, van de Omgevingswet zoals gewijzigd met de Aanvullingswet geluid Omgevingswet).

§ 3.5.4.2 Vaststellen van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.29a Ow]

Artikel 3.29 (bepalen van geluidreferentiepunten, geluidbrongegevens en geluidaandachtsgebied van geluidproductieplafond als omgevingswaarde)

Dit artikel legt vast wat bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde moet worden bepaald. Een geluidproductieplafond geeft de maximaal toegestane geluidproductie weer op vaste, fictieve punten (geluidreferentiepunten) gelegen op relatief korte afstand van de geluidbron. Het cordon van geluidproductieplafonds langs een weg, spoorweg of rond een industrieterrein limiteert zo de maximale geluidproductie van die geluidbron.

Bij het vaststellen van geluidproductieplafonds wordt eerst getoetst tot welk geluid die geluidproductie zal leiden op geluidgevoelige gebouwen in de omgeving van de geluidbron. De normen voor het toegestane geluid op geluidgevoelige gebouwen zijn opgenomen in artikel 3.32 en verder van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De waarde van het geluidproductieplafond wordt in L_{den}, en voor industrieterreinen ook in L_{night}, vastgelegd.

Artikel 3.29 regelt wat bij het vaststellen van geluidproductieplafonds moet worden bepaald. Dat zijn de geluidreferentiepunten, de geluidbrongegevens en het geluidaandachtsgebied. In artikel 10.23aa is voorgeschreven dat die gegevens moeten worden vastgelegd in het geluidregister. Een geluidaandachtsgebied wordt, zoals ook al toegelicht bij artikel 3.19, niet vastgelegd in het omgevingsplan.

Voor rijkswegen, hoofdspoorwegen, provinciale wegen en door de provincie beheerde lokale spoorwegen die in de omgevingsverordening zijn aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, van de wet en artikel 7.10a, tweede, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, worden de geluidproductieplafonds vastgesteld bij een afzonderlijk besluit als bedoeld in respectievelijk artikel 2.15, tweede lid, en 2.13a, eerste lid, van de wet.

Voor industrieterreinen worden de geluidproductieplafonds over het algemeen door de gemeente vastgesteld als onderdeel van het omgevingsplan voor het industrieterrein op grond van artikel 2.11a van de wet. Op verzoek van de gemeente kan de provincie geluidproductieplafonds vaststellen op grond van artikel 2.12a, eerste lid, van de wet. De provincie neemt dan een zelfstandig besluit dat geen onderdeel is van het gemeentelijke omgevingsplan. Dat verandert overigens niets aan het rechtskarakter van de als omgevingswaarden vastgestelde geluidproductieplafonds en de functie die zij in het stelsel van de geluidregels voor industrieterreinen en activiteiten hebben.

Artikel 3.29 regelt niet dat ook de waarde van het geluidproductieplafond wordt bepaald. Dat is al in de wet vastgelegd.

Of nu sprake is van vaststelling van geluidproductieplafonds als afzonderlijk besluit of als onderdeel van het omgevingsplan, op grond van de onderdelen a, b en c van dit artikel moet daarbij het volgende worden bepaald. Onderdeel a regelt dat de geluidreferentiepunten moeten worden bepaald. Een geluidreferentiepunt is de locatie waar de geluidproductie is bepaald en waar het geluidproductieplafond geldt. Waar die geluidreferentiepunten moeten liggen is bepaald in de artikelen 3.30 en 3.31. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op die artikelen. Op grond van onderdeel b moeten alle geluidbrongegevens worden bepaald. Dit zijn de

gegevens over de geluidemissie van de geluidbron. Onderdeel c ten slotte geeft aan dat het geluidaandachtsgebied moet worden bepaald. De omvang van het gebied zal veelal worden bepaald in het kader van het akoestisch onderzoek dat vooraf gaat aan het vaststellen van het geluidproductieplafond.

Artikel 3.30 (geluidreferentiepunten voor wegen en spoorwegen)

Een geluidreferentiepunt is de locatie waar het geluidproductieplafond geldt. Het is een fictief, maar geografisch bepaald rekenpunt waarvan de ligging wordt vastgelegd met coördinaten. Op de geluidreferentiepunten moet de geluidproductie van een weg of spoorweg worden beoordeeld (vastgelegd en nageleefd). Geluidreferentiepunten liggen aan weerszijden van de weg of spoorweg. Het is de bedoeling dat voor de geluidbron bedoelde afschermende objecten, zoals schermen en wallen, tussen het referentiepunt en de bron in liggen. Met andere bebouwing en objecten in de omgeving wordt geen rekening gehouden: in een concreet geval kan het fictieve rekenpunt bijvoorbeeld achter of zelfs binnen een gebouw lijken te liggen.

Dit artikel bepaalt waar de geluidreferentiepunten voor wegen en spoorwegen moeten worden gepositioneerd. Vanwege de samenhang met artikel 3.29, onder a, wordt dit artikel alleen toegepast bij het vaststellen van geluidproductieplafonds. Een eventuele tussentijdse aanpassing van de ligging van de (spoor)weg die niet gepaard gaat met de vaststelling van geluidproductieplafonds, leidt dus niet tot een verschuiving van de eerder vastgestelde geluidreferentiepunten. Bij wegen en spoorwegen die bij de inwerkingtreding van dit besluit al geluidproductieplafonds hebben, behoeft dit artikel evenmin te leiden tot wijzigingen in de ligging van de geluidreferentiepunten. Overigens biedt artikel 3.40 de mogelijkheid de positionering van geluidreferentiepunten te verbeteren via een eenvoudige procedure waarbij een toetsing aan het geluid op geluidgevoelige gebouwen achterwege kan blijven. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Uitgangspunt voor het vaststellen van geluidreferentiepunten zijn de afstanden die ook al werden gehanteerd bij de vaststelling van geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen op grond van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, waarbij nu echter wat meer flexibiliteit geboden wordt. Dat komt de uitvoerbaarheid ten goede en heeft geen gevolgen voor de bescherming van omwonenden.

Zoals in paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de toelichting is aangegeven, is in dit Aanvullingsbesluit ervoor gekozen om in tegenstelling tot hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer de ligging van de referentiepunten in instructieregels vast te leggen, waarbij de gedachte van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer is gevolgd. In het voorbeeld van relatief smalle wegen kan ook onder de Omgevingswet worden uitgegaan van een vaste afstand ten opzichte van het midden van de weg. Soms biedt dat namelijk voordelen omdat dit midden van de weg in de datasystemen van de beheerder eenvoudiger beschikbaar is dan de buitenste rijstrook. Het beperkt afwijken van de aangegeven afstanden heeft geen gevolgen voor de bescherming van de omgeving van de weg. Het betreft immers een berekende geluidproductie op het betreffende punt.

Eerste lid
Om ruimte te bieden voor beperkte afwijkingen zijn in het eerste lid maximale afstanden opgenomen. Uitgangspunt zijn zoals gezegd de afstanden van 50 meter tot de weg en 100 meter tussen de referentiepunten onderling die onder hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer werden gehanteerd. Bepaald is echter dat de geluidreferentiepunten voor wegen en spoorwegen op een afstand van ten hoogste 60 meter van het midden van de dichtstbijzijnde rijstrook of van het dichtstbijzijnde spoor liggen en op een onderlinge afstand van ten hoogste 120 meter. Met die grotere afstanden wordt een marge van 20% geboden om van de basisafstanden af te wijken. De term dichtstbijzijnde moet worden gelezen als dat punt dat het dichtst bij te bepalen geluidreferentiepunt ligt. Meestal zijn dat de buitenste rijbanen, maar in gevallen waarin de afstand tussen de rijbanen zo groot (dus feitelijk de middenberm zo breed) is dat er (ook)

referentiepunten tussen de rijstroken in de middenberm liggen, kunnen ook geluidreferentiepunten in de middenberm liggen.

Het geluidreferentiepunt geldt op een hoogte van 4 meter boven lokaal maaiveld. De nauwkeurigheidseisen voor het bepalen van de afstanden worden bij de Omgevingsregeling vastgesteld. De daaruit voortvloeiende bandbreedte voorkomt dat kleine variaties in de hoogte van het maaiveld ertoe leiden dat niet meer aan dit artikel wordt voldaan.

Tweede lid
De afstand bedoeld in het eerste lid, onder a, zorgt er in de meeste gevallen voor dat de geluidreferentiepunten achter een bij de weg of spoorweg behorend bouwwerk – bijvoorbeeld een geluidscherm, geluidwal of gebouw – komen te liggen. Voor de gevallen waarin die afstand daarvoor niet toereikend is, bevat het tweede lid een aanvullende mogelijkheid om een geluidreferentiepunt te plaatsen op een grotere afstand. Vooral bij brede afschermende maatregelen, zoals een geluidwal, kan het ontbreken van zo'n mogelijkheid er anders toe leiden dat een referentiepunt in dit voorbeeld in de geluidwal komt te liggen. Hierdoor kan het effect van die geluidwal bij de vaststelling van het geluidproductieplafond minder goed berekend worden. Voorwaarde is wel dat deze afscherming wordt opgenomen in de brongegevens behorend bij het geluidproductieplafond want alleen dan mag deze meegenomen worden in de berekening van de geluidproductie. Ook bij een verbreding van de infrastructuur, bijvoorbeeld bij een verzorgingsplaats zoals een benzinestation, waarbij een geluidwal of geluidscherm aan de buitenzijde van die verzorgingsplaats ligt of komt te liggen, mogen de geluidreferentiepunten op grotere afstanden gelegd worden zodat zij om dit bij de weg horende terrein liggen. Dat houdt overigens niet in dat het verkeer op dergelijke verzorgingsplaatsen in detail wordt meegenomen bij vaststelling van een geluidproductieplafond. Dat zou leiden tot te grote lasten en heeft geen meerwaarde voor de bescherming van de omgeving. De rekenregels, die met de Aanvullingsregeling aan de Omgevingsregeling worden toegevoegd, bepalen dat het verkeer dat via een verzorgingsplaats rijdt, in de berekening van een geluidproductieplafond of geluidproductie, meegenomen wordt bij het verkeer op de hoofdrijbanen.

Bij een spoorwegemplacement zullen de geluidreferentiepunten op grond van het eerste lid al buiten het emplacement liggen omdat ook de sporen van het emplacement onder dit lid vallen.

Artikel 3.31 (geluidreferentiepunten voor industrieterreinen)

Dit artikel bepaalt waar de geluidreferentiepunten voor industrieterreinen moeten worden gesitueerd.
Een geluidreferentiepunt voor een industrieterrein heeft dezelfde functie als bij een weg of een spoorweg: het is de locatie waar het geluidproductieplafond geldt. Het is een fictief, maar geografisch bepaald rekenpunt waarvan de ligging wordt vastgelegd met coördinaten. Op de geluidreferentiepunten moet de geluidproductie van het industrieterrein waar het referentiepunt toe behoord worden beoordeeld (vastgelegd en nageleefd). Bij een industrieterrein liggen de geluidreferentiepunten als een cordon rond het industrieterrein. Bij de bepaling van het geluid op een referentiepunt wordt geen rekening gehouden met de invloed van gebouwen en bouwwerken in de omgeving (poldermodel).

Eerste lid
Dit lid geeft een rekenformule voor het bepalen van de geluidreferentiepunten bij industrieterreinen. Anders dan bij wegen en spoorwegen worden bij industrieterreinen de geluidreferentiepunten als een cordon rond het industrieterrein gelegd. Het brongebied van een industrieterrein is veel minder eenvormig dan het brongebied van een weg of een spoorweg (een lijnbron). Industrieterreinen verschillen onderling ook sterk in grootte en aard van de bedrijvigheid. Als gevolg daarvan kan de geluidproductie op een geluidreferentiepunt worden bepaald door geluidbronnen die midden op het industrieterrein liggen, maar ook door geluidbronnen die meer aan de rand van het industrieterrein liggen. Dat is bij elk industrieterrein

weer anders. Daardoor is de afname van het geluid vanaf de grens van het industrieterrein geen vast gegeven. Een voorgeschreven vaste afstand van de geluidreferentiepunten zou daarom bij industrieterreinen – anders dan bij lijninfrastructuur – niet in alle gevallen een adequate bescherming van de omgeving geven.

De in het eerste lid genoemde afstanden hoeven niet exact te worden aangehouden.
Net als bij geluidreferentiepunten voor wegen en spoorwegen worden de nauwkeurigheidseisen voor het bepalen van de afstanden worden bij de Omgevingsregeling vastgesteld. Het beperkt afwijken van de aangegeven afstanden heeft geen gevolgen voor de bescherming van de omgeving van het industrieterrein. Als de formule uit onderdeel a van het eerste lid bijvoorbeeld een afstand van 200 meter oplevert en het geluidreferentiepunt wordt gesitueerd op 205 meter afstand, dan zal het bijbehorende geluidproductieplafond alleen enkele tienden van dB lager worden. Dat verandert de bescherming niet omdat het immers dezelfde geluidproductie van het industrieterrein betreft. Het is echter niet de bedoeling dat geluidreferentiepunten op willekeurige afstanden worden geplaatst.

Bij watergebonden industrieterreinen worden ook industriële activiteiten uitgevoerd op het water. Het verdient aanbeveling om wateroppervlakten die ruimtelijk gezien een onderdeel zijn van het industrieterrein, zoals insteekhavens en waterbassins, aan te merken als onderdeel van het industrieterrein. Zo kan ook geen misverstand ontstaan over het bepalen van de in dit lid bedoelde afstand tot het industrieterrein.

Onder a
Bepaald is dat voor industrieterreinen de afstand van de geluidreferentiepunten tot de grens van het industrieterrein afhankelijk is van de oppervlakte van het betreffende industrieterrein. Het toepassen deze afstand kan er bij kleine industrieterreinen toe leiden dat de afstand van een referentiepunt tot de dichtstbijzijnde activiteiten te klein wordt. Daarom is ook bepaald dat de afstand van de geluidreferentiepunten tot de grens van het industrieterrein niet kleiner mag zijn dan 50 meter. Om praktische redenen is de afstand voor grote industrieterreinen gemaximaliseerd op 500 meter.

Onder b
Bepaald is dat de referentiepunten op een onderlinge afstand liggen die ten hoogste gelijk is aan de onder a bepaalde afstand. Dus als de geluidreferentiepunten op een afstand van 200 meter liggen, is de onderlinge afstand ook niet groter dan 200 meter. Net als bij infrastructuur is niet bepaald en maakt het ook niet uit waar het ‘eerste’ referentiepunt (dat bepalend is voor de situering van alle volgende) wordt gelegd.

Onder c
Voor de hoogte van de geluidreferentiepunten is, net als in artikel 3.30 voor wegen en spoorwegen, een hoogte van 4 meter boven het lokale maaiveld worden gelegd. Hierbij wordt aangesloten op de hoogte die ook bij wegen en spoorwegen wordt toegepast en ook in de EU-richtlijn Omgevingslawaai is voorgeschreven. De nauwkeurigheidseisen voor het bepalen van de afstanden worden bij de Omgevingsregeling vastgesteld. De daarbij geboden bandbreedte voorkomt dat kleine variaties in de hoogte van het maaiveld ertoe leiden dat niet meer aan dit artikel wordt voldaan.

Tweede lid
In de meeste gevallen zullen de geluidproductieplafonds met de geluidreferentiepunten die zijn vastgesteld met het eerste lid, de omgeving van het industrieterrein goed beschermen tegen geluid. Er kan zich niettemin een situatie voordoen waarin woningen naar het oordeel van het bevoegd gezag onvoldoende worden beschermd. Bijvoorbeeld als woningen op korte afstand van een groot industrieterrein liggen. Het bevoegd gezag kan dan met toepassing van het tweede lid extra geluidreferentiepunten (en daarmee geluidproductieplafonds) toevoegen die dichter bij het industrieterrein liggen. Het toevoegen van extra geluidreferentiepunten en geluidproductieplafonds

leidt tot een betere bescherming in de omgeving van die geluidreferentiepunten, maar kan gevolgen hebben voor activiteiten op het industrieterrein.

Artikel 3.32 (hoofdregel vaststellen geluidproductieplafond)

Eerste lid
Een geluidproductieplafond geeft de maximaal toegestane geluidproductie weer op geluidreferentiepunt op korte afstand van de geluidbron. Bij het vaststellen van geluidproductieplafonds wordt getoetst tot welk geluid dat zal leiden op geluidgevoelige gebouwen in de omgeving van de geluidbron. Het eerste lid bevat de normen voor het bepalen van het geluid op een geluidgevoelig gebouw van de geluidbron. Dit lid geeft daarmee de hoofdregel voor het vaststellen van een geluidproductieplafond voor wegen, spoorwegen en industrieterreinen met het oog op het geluid op geluidgevoelige gebouwen. Daarmee koppelt dit lid de waarde van een geluidproductieplafond (indirect) aan het toegestane geluid op geluidgevoelige gebouwen dat daarmee verbonden is.

Voor industrieterreinen en provinciale wegen is het systeem van geluidproductieplafonds nieuw. Daarom is voorzien in speciale overgangs- en invoeringsbepalingen voor de eerste geluidproductieplafonds voor bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet al bestaande industrieterreinen en provinciale wegen. Dit zijn de artikelen IX tot en met XIII van dit besluit. Artikel 3.32 blijft bij het bepalen van die eerste geluidproductieplafonds buiten toepassing. Na toepassing van deze invoeringsbepalingen is het industrieterrein 'over' naar het systeem van geluidproductieplafonds en is op latere besluiten over de geluidproductieplafonds artikel 3.32 wel van toepassing.

Voor het vaststellen van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden voor nieuwe industrieterreinen en nieuwe provinciale wegen, dus vanaf het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet, is uiteraard niet voorzien in overgangsrecht en is artikel 3.32 van toepassing. Daarnaast is dit artikel vanaf datzelfde moment van toepassing bij wijziging van al geldende geluidproductieplafonds, al dan niet in combinatie met fysieke wijziging van de geluidbron waarvoor die geluidproductieplafonds gelden

Bij het vaststellen van het geluidproductieplafond als omgevingswaarde (de toegestane geluidproductie op de geluidreferentiepunten) wordt gekeken naar de hoogste waarde: die onder a of die onder b. Geluidproductieplafonds moeten zo worden vastgesteld dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet hoger wordt dan de hoogste van de in het eerste lid, onder a en b, bedoelde waarden. Daarbij wordt op alle geluidgevoelige gebouwen in het aandachtsgebied van de betreffende geluidbronsoort getoetst. Aan de hand van de uitkomsten van deze toets wordt vervolgens vastgesteld hoe hoog de geluidproductie van de geluidbron op de geluidreferentiepunten mag zijn: dat is het geluidproductieplafond voor die geluidbron.

De eerste, onder a bedoelde waarde, is de standaardwaarde voor toelaatbaar geluid door een geluidbron op geluidgevoelige gebouwen. In tabel 3.32 is voor elke geluidbronsoort de standaardwaarde opgenomen. De vaststelling van een geluidproductieplafond voldoet aan het eerste lid als het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet hoger wordt dan de standaardwaarde. Een geluidbelasting die niet hoger is dan de standaardwaarde is altijd aanvaardbaar.

Bij de tweede, onder b bedoelde waarde, wordt uitgegaan van een bestaande situatie waarin de waarde hoger is dan de standaardwaarde, bedoeld onder a. In bestaande situaties kunnen geluidgevoelige gebouwen namelijk een geluidbelasting ondervinden die al hoger is dan de standaardwaarde. Uitgangspunt voor de wijziging van de geluidproductieplafonds is dan dat de geluidbelasting die de geluidgevoelige gebouwen gaan ondervinden, niet hoger is dan de geluidbelasting die deze gebouwen al ondervonden bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds die golden direct voorafgaand aan de nieuwe vaststelling. De onder b bedoelde geluidbelasting op geluidgevoelige gebouwen kan in de loop van de jaren wel anders

geworden zijn. Als bijvoorbeeld afschermende bouwwerken verwijderd zijn, dan kan een achterliggende woning meer geluid ondervinden dan ten tijde van het vaststellen van de geluidproductieplafonds. Als de hogere geluidbelasting het gevolg is van veranderingen in het aandachtsgebied dan kunnen deze niet worden toegerekend aan de geluidbronsoort. Daarom wordt onder b uitgegaan van de geluidbelasting die de geluidgevoelige gebouwen (waaronder ook woonschepen) op het moment van het nemen van het besluit tot vaststelling van het geluidproductieplafond ondervinden.

Bij toepassing van het eerste lid mag de geluidbelasting niet hoger worden dan de hoogste van de in het eerste lid bedoelde twee waarden. Dat betekent concreet dat de geluidbelasting mag worden verhoogd tot de standaardwaarde, maar dat een bestaande geluidbelasting die al hoger is dan de standaardwaarde, niet verder mag worden verhoogd (stand still). Als niet kan worden voldaan aan deze hoofdregel, moet artikel 3.33 (overschrijding van de hoogste waarde) worden toegepast.

In hoofdstuk 10a (artikel 10a.7) is overigens geregeld dat de geluidbeperkende maatregelen die bij de sanering van het geluid van wegen en spoorwegen aan de orde zijn, kunnen worden gekoppeld aan het vaststellen van geluidproductieplafonds. Daarmee kan worden voorkomen dat meer dan éénmaal maatregelen getroffen moeten worden. Als het bestuursorgaan kiest voor die zogenoemde gekoppelde sanering, mag niet worden uitgegaan van de in artikel 3.32 bedoelde hoogste waarde. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 10a.7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Tabel 3.32 geeft de standaardwaarden weer die worden toegepast bij wijziging van (de geluidemissie van) een geluidbron. Naar tabel 3.32 wordt uitsluitend verwezen in artikelen die betrekking hebben op veranderingen aan de zijde van de bron. Voor elke geluidbronsoort geldt één standaardwaarde. Achter de waarden is de dosismaat weergegeven. Voor de meeste waarden is dat L_{den} en voor de bronsoort industrielawaai gelden ook waarden voor L_{night}. De eenheid is niet vermeld maar is altijd dB(A). In het algemeen gedeelte van deze toelichting is nader ingegaan op het, ten opzichte van de Wet geluidhinder, sterk vereenvoudigde normenhuis.

Tweede en derde lid
In deze leden zijn nadere bepalingen opgenomen voor geluidgevoelige gebouwen die niet gedurende het gehele etmaal in gebruik zijn, bijvoorbeeld scholen. Deze werkwijze is een voorzetting van de bestaande praktijk. In artikel 1.6 van het Besluit geluidhinder was bepaald dat bij de bepaling van de geluidbelasting door een industrieterrein, weg of spoorweg, op onderwijsgebouwen en kinderdagverblijven, de waarde van de geluidbelasting over de periode 19.00–23.00 uur (avond) of de periode 23.00–07.00 uur (nacht) buiten beschouwing werd gelaten, voor zover die gebouwen in de betrokken periode niet overeenkomstig hun bestemming werden gebruikt.

Beide leden kunnen alleen worden toegepast bij een onderwijsfunctie en een bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied en de nevengebruiksfuncties van beide, omdat die categorieën gebouwen vaak alleen overdag – of soms ook in de avond – worden gebruikt. Bij gebouwen met een woonfunctie en gebouwen met een gezondheidszorgfunctie met bedgebied kunnen deze leden niet worden toegepast. Omdat die categorieën geluidgevoelige gebouwen in principe altijd gedurende het hele etmaal worden gebruikt, zijn die altijd geluidgevoelig.
Omdat het feitelijk gebruik van gebouwen geen rol speelt bij de bescherming, maar het toegelaten gebruik daarvoor doorslaggevend is, is in beide leden ook bepaald dat het niet gebruiken van een gebouw in een deel van een etmaal, in het omgevingsplan moet zijn vastgelegd. Het niet geluidgevoelig zijn kan vervolgens gelden voor alleen de nachtperiode, of de avondperiode èn de nachtperiode.

Het tweede lid heeft betrekking op gebouwen die niet in de nachtperiode mogen worden gebruikt. Voor die gebouwen gelden de waarden in L_{night} (standaardwaarde) niet en moet voor L_{den} worden gelezen L_{de} (day-evening). Bij gebouwen die niet in de nachtperiode worden gebruikt geeft een

waarde van 50 dB L_{de} in de dag- en avondperiode evenveel bescherming als een waarde van 50 dB L_{den}. Maar 50 dB L_{de} geeft geen bescherming in de nachtperiode.

Het derde lid is een vergelijkbare regeling voor gebouwen die niet in de avondperiode èn niet in de nachtperiode worden gebruikt. Ook dat gelden de L_{night} waarden niet, maar moet voor L_{den} worden gelezen L_d (day). Een waarde in L_d geeft in de dagperiode evenveel bescherming als een waarde in L_{den}, maar geeft geen bescherming in de avond- en nachtperiode.

Artikel 3.33 (vaststellen geluidproductieplafond: overschrijding van de hoogste waarde)

In dit artikel is bepaald in welke gevallen het geluid op geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied hoger mag zijn dan de hoogste van de twee waarden, bedoeld in artikel 3.32, eerste lid. Bij het vaststellen van een geluidproductieplafond mag dan van die hoogste waarde worden uitgegaan. In artikel 3.33 zijn voorwaarden geformuleerd waaronder mag worden afgeweken van de hoofdregel van artikel 3.32.

Eerste lid
Onderdeel a geeft als voorwaarde dat er geen of onvoldoende geluidbeperkende maatregelen getroffen kunnen worden om aan de hoogste waarde – zijnde ofwel de standaardwaarde ofwel de geluidbelasting bij volledige benutting van de direct voorafgaande geluidproductieplafonds – te voldoen. Geluidbeperkende maatregelen zijn alle bron- en overdrachtsmaatregelen die de geluidbelasting op een geluidgevoelig gebouw verlagen.

In onderdeel b is de voorwaarde opgenomen dat de overschrijding van de hoogste waarde door het treffen van geluidbeperkende maatregelen zoveel mogelijk wordt beperkt. Het betrokken bestuursorgaan heeft in deze een inspanningsverplichting om, ook al is voldoen aan artikel 3.32 niet mogelijk, de toename van het geluid wel zoveel mogelijk te voorkomen.

In onderdeel c wordt ten slotte de voorwaarde gesteld dat de geluidbelasting nooit hoger mag worden dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.33. Het is dus niet mogelijk om met toepassing van dit artikel een geluidbelasting toe te staan die hoger wordt dan de grenswaarde. Het is ook niet mogelijk om een geluidbelasting die al hoger is dan de grenswaarde, verder te verhogen. Dit speelt in het geval uit is gegaan van de waarde, bedoeld in artikel 3.32, eerste lid, onder b, dus als er al een geluidproductieplafond geldt dat leidt tot een geluidbelasting die hoger is dan de standaardwaarde. Overschrijding van de grenswaarde kan alleen met toepassing van artikel 3.34 of artikel 3.35.

Tweede lid
In het tweede lid is bepaald dat geluidbeperkende maatregelen bedoeld in het eerste lid niet hoeven te worden getroffen als zij niet financieel doelmatig zijn, of stuiten op overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard. Dat geldt voor alle in het eerste lid bedoelde maatregelen, ook voor de maatregelen bedoeld onder b. Immers, er zijn altijd maatregelen te bedenken die de overschrijding geheel (of zoveel mogelijk) voorkomen, maar waarvan de kosten niet in verhouding staan tot het geluidreducerende effect. De maatregelen zijn dan niet efficiënt (niet kosteneffectief) en hoeven niet te worden getroffen. Het kan ook zijn dat de maatregelen in de praktijk niet gewenst zijn. Denk bijvoorbeeld aan het plaatsen van een scherm van gestapelde containers. Dat is doeltreffend en doelmatig maar landschappelijk niet altijd aanvaardbaar. Technische bezwaren treden bijvoorbeeld op bij een stil wegdek dat kwetsbaar is voor wringingskrachten van voertuigen in bochten. Een dergelijk wegdek hoeft dan niet in bochten toegepast te worden. Bezwaren van technische aard kunnen zich ook voordoen in situaties dat een maatregel wel kan worden toegepast maar dat veel meer technische ingrepen vergt dan in een normale situatie. Dat is bijvoorbeeld het geval als een brug ingrijpend aangepast moet worden vanwege verstevigingen die nodig zijn om het extra gewicht te kunnen dragen van geluidschermen. Dergelijke situaties zijn technisch wel oplosbaar maar bijzonder complex en/of kostbaar in vergelijking tot de normale

situatie. In dergelijke situaties kan met een beroep op 'overwegende technische bewaren' worden afgezien van de maatregel. Het is niet de bedoeling om kleine ingrepen bijvoorbeeld een zwaardere fundatie van schermen vanwege zachte ondergrond of het verleggen van gebruikelijk aanwezige kabels en leidingen te beoordelen als technisch bezwaar.

Aanvullend op geluidbeperkende maatregelen kunnen geluidwerende maatregelen worden getroffen om de geluidbelasting in een geluidgevoelig gebouw te verlagen (zie hiervoor artikel 3.49). De voorkeur gaat echter uit naar geluidbeperkende maatregelen, en dan met name naar maatregelen aan de bron. Dit is geregeld in het vijfde lid van artikel 3.33. Zie voor een verdere toelichting de toelichting op dat lid.

Derde lid
In dit lid is nadere invulling gegeven aan het begrip financiële doelmatigheid voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. In geval van rijkswegen en hoofdspoorwegen wordt de doelmatigheid bepaald overeenkomstig paragraaf 3.5.4.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zoals gewijzigd bij dit Aanvullingsbesluit. Dit is het zogenoemde 'doelmatigheidscriterium', dat voorheen was opgenomen in het Besluit geluid milieubeheer en de Regeling geluid milieubeheer. Het doelmatigheidscriterium geeft een objectieve methode voor het bepalen van de doelmatigheid van bij rijkswegen en hoofdspoorwegen te treffen bron- en overdrachtsmaatregelen. Provincies en gemeenten hebben de bevoegdheid om een eigen beleid ontwikkelen en vast te stellen, maar zij kunnen uiteraard ook gebruik maken van (de systematiek van) het doelmatigheidscriterium zoals dit in paragraaf 3.5.4.4 is uitgewerkt.

Vierde lid
Het vierde lid is een voortzetting van wat voorheen was geregeld in artikel 11.30, vijfde lid, van de Wet milieubeheer. In het vierde lid is bepaald dat bij het in aanmerking nemen van geluidbeperkende maatregelen als bedoeld in het eerste lid, onder b, ook het geluid kan worden betrokken van andere geluidbronsoorten en geluidbronnen, als dat leidt tot minder gecumuleerd geluid. Daarbij worden dus de geluidbronsoorten en geluidbronnen betrokken die ook betrokken zijn bij de toepassing van artikel 3.36 over het beoordelen van de aanvaardbaarheid van de gecumuleerde geluidbelasting. Toepassing van dit onderdeel van artikel 3.33 is een bevoegdheid. Het bevoegd gezag is niet verplicht om het geluid van die andere geluidbronsoorten of geluidbronnen te betrekken bij het in aanmerking nemen van geluidbeperkende maatregelen. Vanuit het oogpunt van integrale besluitvorming kan dat in voorkomende gevallen echter wel een logische keuze zijn.
Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan een situatie waarin de geluidproductieplafonds voor een weg worden aangepast, terwijl die weg parallel ligt aan een spoorweg. Aan de zijde van de spoorweg kan het dan de voorkeur verdienen om een geluidscherm niet langs de weg maar langs het spoor te zetten. Weliswaar wordt daarmee het geluid van de weg op aanliggende geluidgevoelige gebouwen wat minder gereduceerd dan wanneer het scherm dichter bij de weg zou staan (en kan het er ook toe leiden dat het geluidproductieplafond voor die weg iets hoger wordt vastgesteld), maar tegelijk reduceert het scherm dan ook het geluid afkomstig van de spoorweg op de aanliggende geluidgevoelige gebouwen. Per saldo leidt dat tot een verbetering voor de aanwonenden omdat het gecumuleerde geluid op de geluidgevoelige gebouwen wordt verminderd.

Vijfde lid
In het vijfde lid komt de voorkeur voor bronmaatregelen boven overdrachtsmaatregelen tot uitdrukking. Ook in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer was dit het uitgangspunt. In artikel 33 van het Besluit geluid milieubeheer was dit nader gespecificeerd door te bepalen dat achtereenvolgens in overweging worden genomen bronmaatregelen, dan wel andere geluidbeperkende maatregelen, al dan niet in combinatie met bronmaatregelen, die leiden tot de meeste geluidreductie.
Gelet op de woorden "zoveel mogelijk" in het eerste lid, onder b, kan niet met alleen bronmaatregelen worden volstaan als het akoestisch effect daarvan veel beperkter is dan dat van

doelmatige overdrachtsmaatregelen. Met het vijfde lid in combinatie met het eerste lid, onder b, is beoogd de praktijk onder artikel 33 van het Besluit geluid milieubeheer ongewijzigd voort te zetten.

Zesde lid
Het zesde lid bepaalt dat het tweede en derde lid van artikel 3.32 van overeenkomstige toepassing zijn. Verwezen wordt naar de bijbehorende toelichting.

Artikel 3.34 (vaststellen geluidproductieplafond: overschrijding grenswaarde provinciale wegen binnen de bebouwde kom)

Zoals toegelicht in paragraaf 4.6 van het algemeen deel van de toelichting is door het vereenvoudigen en verbeteren van het normenkader de grenswaarde voor provinciale wegen die binnen de bebouwde kom liggen voor veel situaties lager geworden. Onder de Wet geluidhinder konden nieuwe geluidgevoelige gebouwen gerealiseerd worden met een geluidbelasting van 3 dB boven de grenswaarde van 65 L_{den} die nu is opgenomen in artikel 3.32. Het gevolg is dat er langs provinciale wegen veel bestaande geluidgevoelige gebouwen zijn met een geluidbelasting die boven deze nieuwe, lagere grenswaarde ligt. Dat kan leiden tot knelpunten bij het vaststellen van geluidproductieplafonds omdat dit op grond van de artikelen 3.32 en 3.33 niet mag leiden tot toename van geluid als de geluidbelasting hoger is dan de grenswaarde. Daar komt bij dat binnen de bebouwde kom meestal weinig maatregelen mogelijk zijn om de geluidbelasting te verlagen. Zo stuiten geluidschermen meestal op overwegende bezwaren van verkeerskundige of stedenbouwkundige aard.

Artikel 3.34 biedt specifiek flexibiliteit voor deze situaties door te bepalen dat bij provinciale wegen van een verhoogde grenswaarde kan worden uitgegaan. Van deze mogelijkheid kan alleen gebruik gemaakt worden als overschrijding van de grenswaarde redelijkerwijs niet te voorkomen is. Daarmee is de zwaarte van de onderbouwing voor artikel 3.34 zwaarder dan voor artikel 3.33. De afweging zoals bedoeld in artikel 3.33, zal in sommige gevallen kunnen leiden tot extra maatregelen. Bijvoorbeeld als het grote aantallen woningen betreft en het wegdek relatief lawaaiig is, ligt het voor de hand dat dit wegdek – als dit redelijkerwijs mogelijk is – wordt vervangen door een aanzienlijk stiller wegdek. Dit betreft dan bijvoorbeeld vervanging van klinkers door het normale dichte asfaltbeton of een stille dunne deklaag. Ook kan dan bijvoorbeeld een snelheidsverlaging of omlegging van de weg naar een gebied buiten de bebouwde kom worden overwogen, waardoor gebruik maken van dit artikel wellicht niet meer nodig is.

Artikel 3.35 biedt ook enige flexibiliteit aan het bevoegd gezag om in specifieke situaties toch een toename toe te staan bij een geluidbelasting boven de grenswaarde. Dit betreft echter een afweging waarbij het bevoegd gezag een bijzonder zware onderbouwing moet geven, die hierna nader wordt toegelicht. De toepassing van artikel 3.35 vergt dus een grotere inspanning van het bevoegd gezag dan toepassing van artikel 3.34. Artikel 3.35 is daardoor in de regel geen goede oplossing voor de knelpunten die kunnen ontstaan met bestaande geluidgevoelige gebouwen met een geluidbelasting boven de grenswaarde langs provinciale wegen binnen de bebouwde kom.

Artikel 3.35 (vaststellen geluidproductieplafond: overschrijding grenswaarde als dat onvermijdelijk is)

Eerste lid
Het bevoegd gezag kan besluiten een geluidproductieplafond zodanig vast te stellen dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen hoger wordt dan de waarden, die met artikel 3.33 en artikel 3.34 kunnen worden toegelaten. Dat is alleen toegestaan als dit door het bevoegd gezag onvermijdelijk wordt geacht.

Dit artikel beoogt dezelfde werking en zwaarte in besluitvorming te hebben als bijvoorbeeld toepassing van de Interimwet stad-en-milieubenadering waarmee kon worden afgeweken van de

wettelijke normen voor geluid. Deze mogelijkheid tot overschrijding van de grenswaarden op geluidgevoelige gebouwen als dat onvermijdelijk wordt geacht, werd ook geboden in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, daar 'overschrijdingsbesluit' genoemd.

De onderdelen a en b stellen nadere voorwaarden aan het toepassen van dit artikel. Overschrijding van de in het eerste lid bedoelde waarden is alleen toegestaan als dat niet kan worden voorkomen door het treffen van geluidbeperkende maatregelen en, als dat niet mogelijk is, de overschrijding zoveel mogelijk wordt beperkt. De onderdelen a en b zijn vergelijkbaar met artikel 3.33, eerste lid, onder a en b, waarmee kan worden besloten een overschrijding tot de grenswaarde toe te staan.

Een besluit op grond van het eerste lid is een bijzonder besluit omdat het toelaten van de overschrijding van de in het eerste lid bedoelde waarden extra onderzoek en extra motivering vergt. Gelet op het ingrijpende karakter mag dit artikel alleen in uitzonderingsgevallen, als ultimum remedium, worden toegepast. Het ingrijpende karakter komt tot uitdrukking in de voorwaarden onder c tot en met f.

In onderdeel c is de voorwaarde gesteld dat het niet mogelijk is om een overschrijding van de in het eerste lid bedoelde waarden te voorkomen. Dit onderdeel heeft betrekking op 'andere maatregelen'. Op grond van onderdeel a wordt in eerste instantie alleen gekeken naar maatregelen die financieel doelmatig zijn en waartegen geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan. De onder a bedoelde andere maatregelen kunnen, mede gezien de nadere bepaling in het tweede lid, veel verder gaan dan de onder a bedoelde doelmatige geluidbeperkende maatregelen.

Op grond van onderdeel d moet worden bezien of het wijzigen van de gebruiksfunctie van het geluidgevoelige gebouw mogelijk is waardoor het gebouw niet langer geluidgevoelig is. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan het transformeren van woningen naar een niet-geluidgevoelige functie zoals kantoren of bedrijvigheid. Dat vergt uiteraard overleg met de eigenaar van het gebouw om overeenstemming te verkrijgen over nadeelcompensatie of aankoop van het gebouw. En uiteraard kan ook onteigening van het gebouw een mogelijkheid zijn. Als wijziging van functie niet mogelijk is, dan kan wat onderdeel d betreft de overschrijding van de grenswaarde doorgang vinden.

Uit onderdeel e volgt dat moet worden bekeken of een minnelijke overeenkomst met de eigenaar over het nemen van bouwkundige maatregelen voor een geluidgevoelig gebouw tegen vergoeding van de kosten daarvan mogelijk is. Deze bouwkundige maatregelen kunnen bijvoorbeeld bestaan uit een andere indeling van het geluidgevoelige gebouw waardoor geluidgevoelige ruimten aan de gevels komen te liggen die geen geluidbelasting boven de grenswaarde ondervinden. Ook is het wellicht mogelijk alsnog niet-geluidgevoelige gevels te realiseren (zie hiervoor artikel 5.78y). Als een minnelijke overeenkomst niet mogelijk is, dan kan wat onderdeel e betreft de overschrijding van de grenswaarde doorgang vinden.

Onderdeel f geeft een extra voorwaarde voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. Op grond van artikel 3.27 (akoestische kwaliteit rijkswegen en hoofdspoorwegen) moet bij aanleg of vervanging van een rijksweg of hoofdspoorweg de minimale akoestische kwaliteit worden toegepast. Onderdeel f echter bepaalt dat ook zonder dat sprake is van aanleg of vervanging van een rijksweg of hoofspoorweg, een overschrijding van de grenswaarde alleen is toegestaan als wordt voldaan aan de minimale akoestische kwaliteit. De uitzondering in artikel 3.23 blijft wel van toepassing: de rijksweg of hoofdspoorweg hoeft niet te voldoen aan de akoestische kwaliteit als sprake is van overwegende bezwaren van technische aard.

Tweede lid
Dit lid stelt voorwaarden aan de in het eerste lid bedoelde maatregelen. Maatregelen moeten in aanmerking worden genomen als die in redelijkheid niet te kostbaar zijn en daartegen geen zwaarwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige,

landschappelijke of technische aard bestaan. Met 'in redelijkheid niet te kostbaar' wordt gedoeld op de kosten in absolute zin. Het is niet nodig dat de maatregelen doelmatig zijn als bedoeld in artikel 3.33, tweede lid. Ook niet-doelmatig maatregelen komen in aanmerking.

Verder is bepaald dat maatregelen buiten beschouwing mogen blijven als daartegen zwaarwegende bezwaren bestaan. Door de term 'zwaarwegende bezwaren' zullen de bezwaren bij toepassing van artikel 3.35 zwaarder moeten wegen dan de 'overwegende bezwaren' bedoeld in artikel 3.33, tweede lid. De kwalificatie 'zwaarwegend' wordt ook in ander artikelen van dit besluit gebruikt, bijvoorbeeld in artikel 3.49, en impliceert dat slechts in uitzonderlijke gevallen kan worden afgezien van maatregelen. De stedenbouwkundige bezwaren kunnen ook een maatschappelijke context hebben. Een voorbeeld is het onteigenen van enkele blokken hoogbouw langs een binnenstedelijke snelweg. Zo'n oplossing, hoewel effectief, zal doorgaans op grote maatschappelijke bezwaren stuiten. Maar de belangrijkste reden is van stedenbouwkundige aard. Het slopen van grote aantallen woningen is niet aanvaardbaar gelet op de woningschaarste in grote steden.

Artikel 3.36 (vaststellen geluidproductieplafond: beoordeling van de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid)

Eerste lid
Als de artikelen 3.33, 3.34 en 3.35 worden toegepast, besluit het bevoegd gezag om het geluid op geluidgevoelige gebouwen toe te laten nemen tot een waarde die hoger is dan de waarde bedoeld in het eerste lid van artikel 3.32. Als het bevoegd gezag daartoe besluit, moet de aanvaardbaarheid van de cumulatie met het geluid afkomstig van andere geluidbronsoorten worden beoordeeld. Het kan voorkomen dat het geluidgevoelige gebouw ook al wordt belast door het geluid van andere geluidbronsoorten. Bijvoorbeeld een woning die wordt belast door het geluid van een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds worden vastgesteld, en tegelijkertijd ook door het geluid van een gemeenteweg. Bij overschrijding van de waarde, bedoeld in artikel 3.32, moet het bevoegd gezag in dat geval ook het gecumuleerde geluid op die gebouwen beoordelen. Omdat artikel 3.36 wordt toegepast als het geluid van een bronsoort toeneemt, is van belang hoe het gecumuleerde geluid – en daarmee de kwaliteit – verandert.

Een veelgebruikte methode bij het beoordelen van de aanvaardbaarheid van gecumuleerd geluid is het hanteren van onderstaande tabel met kwalificaties van het gecumuleerde geluid:

Gecumuleerde geluid in L_{cum}	**Kwalificatie**
≤ 45	Zeer goed
46 – 50	Goed
51 – 55	Redelijk
56 – 60	Matig
61 – 65	Tamelijk slecht
66 – 70	Slecht
≥ 71	Zeer slecht

Aan de hand van de tabel kan het bevoegd gezag bepalen of een gecumuleerde geluidbelasting objectief gezien als goed of slecht moet worden gekwalificeerd. Een slechte kwaliteit hoeft niet altijd te worden veroorzaakt door het geluid van de bronsoort waarover een besluit wordt genomen. Op korte afstand van bijvoorbeeld een rijksweg of een luchtvaartterrein zal het gecumuleerde geluid vaak door die bronsoorten worden bepaald. Een toename van het geluid van een lokale gemeenteweg zal dan weinig gevolgen hebben voor het gecumuleerde geluid.

De gecumuleerde geluidbelasting is als zodanig niet genormeerd. Het bevoegd gezag mag bijvoorbeeld een gecumuleerde geluidbelasting die op grond van de kwaliteitsindicatie objectief als 'slecht' moet worden gekwalificeerd, in de omstandigheden van het concrete geval toch aanvaardbaar vinden. Een gecumuleerde geluidbelasting van bijvoorbeeld 58 dB kan objectief gezien echter niet als 'goed' worden betiteld. De kwaliteitsindicatie uit de tabel geeft ook betrokkenen, zoals bewoners, meer houvast bij besluiten van de overheid in situaties waarin verschillende geluidbronnen gezamenlijk leiden tot een hoge geluidbelasting.
Bovenstaande tabel met kwalificaties wordt al sinds het begin van de jaren '90 veel gebruikt in MER-studies en de toelichting bij bestemmingsplannen, onder meer om uitvoering te geven aan de verplichting uit de Wet geluidhinder (artikel 110a, zesde lid) om bij het nemen van een hogere-waardenbesluit eerst te beoordelen of de cumulatie van de relevante geluidbelastingen niet leidt tot een geluidbelasting die naar het oordeel van het bevoegd gezag onaanvaardbaar is. Dit is ook aanvaard in de vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Voor het beoordelen van de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid zijn alleen de waarden van 50 dB L_{cum} en hoger relevant omdat cumulatie van geluid alleen verplicht wordt beoordeeld als het geluid hoger is dan de standaardwaarde. Desondanks is in de tabel ook de kwalificatie 'zeer goed' als L_{cum} 45 dB of minder is vermeld, omdat deze tabel ook voor andere doeleinden wordt gebruikt, bijvoorbeeld bij het vormgeven van beleid voor stiltegebieden.

Tweede lid
Dit lid bepaalt dat bij ministeriële regeling eisen worden gesteld aan de wijze waarop het gecumuleerde geluid moet worden bepaald. Dit gebeurt in de reken- en meetvoorschriften die met de Aanvullingsregeling geluid aan de Omgevingsregeling zullen worden toegevoegd.

Derde lid
Het derde lid geeft in de aanhef aan welk geluid 'in ieder geval' moet worden betrokken. Bij de toepassing van dit artikel wordt in ieder geval het geluid afkomstig van alle met dit besluit gereguleerde geluidbronsoorten (weg, spoorweg of industrieterrein) betrokken. Daarvoor is de ligging in het geluidaandachtsgebied van een geluidbronsoort bepalend. De gereguleerde geluidbronsoort die betrokken worden omvat uiteraard ook de geluidsbronsoort waarover het besluit wordt genomen. Per geval moet worden onderzocht door welk geluid het geluidgevoelige gebouw wordt belast.
De in de aanhef genoemde woorden 'in ieder geval' bieden de mogelijkheid om ook ander geluid te betrekken bij de bepaling van het gecumuleerde geluid. Er wordt geen concreet criterium gegeven in welke gevallen deze andere geluiden worden betrokken, maar het ligt voor de hand dat andere geluiden worden betrokken als die een relevante invloed hebben op de waarde en de beoordeling van het gecumuleerde geluid. Het is aan het bevoegd gezag om te beoordelen of daarvan sprake is.

Voor de luchtvaart is (onderdeel b) aangesloten op de bestaande contouren uit de luchtvaartwetgeving. Binnen die geluidcontouren is het geluid van luchtvaart relevant voor een juiste beoordeling van het gecumuleerde geluidniveau.

In artikel 3.24 is bepaald welke soorten geluid buiten beschouwing blijven bij het beoordelen van het geluid van een industrieterrein. Maar dat geluid moet wel moet worden betrokken bij het beoordelen van de gecumuleerde geluidbelasting, want het geluid is er immers wel. Het betreft dan in onderdeel c het geluid van een windturbine of een windpark op een industrieterrein, als het geluid hoger is dan 43 dB. Bij dat niveau is het geluid van een windturbine of windpark ongeveer even hinderlijk als wegverkeer bij de standaardwaarde van 50 L_{den}. Onder d is bepaald dat ook het geluid van civiele en militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen op een industrieterrein moet worden betrokken als dat geluid hoger is dan 50 dB $B_{s,dan}$.

Artikel 3.37 (vaststellen geluidproductieplafond: bepalen gezamenlijk geluid)

Als de artikelen 3.33, 3.343 of 3.34 worden toegepast, besluit het bevoegd gezag om het geluid toe te laten nemen tot een waarde die hoger is dan een waarde, bedoeld in artikel 3.31. De waarde is dus hoger dan de standaardwaarde of de grenswaarde voor de betreffende geluidbronsoort, bedoeld in tabel 3.31, respectievelijk tabel 3.32, of het geluid dat geluidgevoelige gebouwen al ondervinden bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds die golden direct voorafgaand aan de nieuwe vaststelling, afhankelijk van welke uitzondering wordt toegepast.

Als het bevoegd gezag hiertoe besluit, wordt in artikel 3.48, eerste lid, onder a, bepaald dat voor de geluidgevoelige gebouwen waarop het geluid toeneemt, een besluit over geluidwerende maatregelen moet worden genomen. Om een besluit over geluidwerende maatregelen te kunnen nemen, is de gezamenlijke geluidbelasting nodig die maatgevend is voor het toetsen van de binnenwaarde en het bepalen welke geluidwerende maatregelen nodig zijn om aan de binnenwaarde te voldoen. In artikel 3.37 is geregeld dat die gezamenlijke geluidbelasting moet worden bepaald bij het nemen van het besluit om het geluid te laten toenemen, dat wil zeggen het vaststellen van de geluidproductieplafonds. Overigens voorziet het Besluit bouwwerken leefomgeving – net als het Bouwbesluit 2012 – in een mogelijkheid om het hier bedoelde gezamenlijk geluid op een later moment opnieuw te bepalen. Dat kan nodig zijn als de aanvraag voor het bouwen wordt ingediend geruime tijd na het besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds waarbij ook het gezamenlijk geluid is bepaald, en het geluid op het nieuw te bouwen gebouw in de tussenliggende periode is veranderd.

In het tweede lid is bepaald hoe het gezamenlijke geluid moet worden berekend. Het rekenvoorschrift wordt met de Aanvullingsregeling geluid opgenomen in de Omgevingsregeling. Kenmerkend is dat het geluid van bronsoorten en andere geluidbronnen wordt opgeteld zonder daarbij te corrigeren voor verschillen in hinderlijkheid. Het gezamenlijke geluid wordt alleen toegepast bij het bepalen van geluidwerende maatregelen waarbij verschillen in hinderlijkheid niet relevant zijn. Via de begripsbepaling van het gezamenlijke geluid wordt verwezen naar dit artikel.

Bij het bepalen van het gezamenlijke geluid zijn dezelfde geluidbronsoorten en geluidbronnen relevant als bij de beoordeling van de aanvaardbaarheid van de cumulatie met toepassing van artikel 3.36. Daarin voorziet het derde lid van dit artikel.

Artikel 3.38 (vaststellen geluidproductieplafond: geluid van defensieactiviteiten)

Sommige defensieactiviteiten zijn aangewezen als activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken. Het terrein waarop die activiteiten worden uitgevoerd is dan een industrieterrein in de zin van deze afdeling. Op dat industrieterrein kunnen ook civiele bedrijven gevestigd zijn (civiel medegebruik) die als gevolg van de defensieactiviteiten op een industrieterrein liggen waarvoor geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld. Uiteraard kan het ook zijn dat de defensieactiviteiten worden uitgevoerd op een terrein dat (ook) vanwege andere activiteiten een industrieterrein is. In alle gevallen moet de gemeente de geluidproductieplafonds vaststellen voor het industrieterrein als geheel, dus voor de defensieactiviteiten en de civiele activiteiten gezamenlijk.

In dit artikel is bepaald dat de gemeente, bij het vaststellen van de geluidproductieplafonds, rekening houdt met het geluid van de defensieactiviteiten. De activiteiten van defensie mogen niet door het vaststellen van de geluidplafonds worden belemmerd. Uiteraard geldt dat alleen voor vergunde of anderszins toegelaten defensieactiviteiten.

Artikel 3.39 (vaststellen geluidproductieplafond: herstel van onjuistheden)

Dit artikel is ontleend aan artikel 11.47 van de Wet milieubeheer. Dit artikel voorzag in het herstel van fouten in het geluidregister die waren ontstaan bij de van rechtswege ingevoerde geluidproductieplafonds bij de inwerkingtreding van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. Door toepassing van artikel 11.47 konden onjuistheden op een relatief eenvoudige manier zonder

omgevingstoets worden gecorrigeerd. Ten opzichte van de Wet milieubeheer is de reikwijdte van artikel 3.38 uitgebreid zodat ook onjuistheden kunnen worden hersteld die ontstaan bij het vaststellen van geluidproductieplafonds door de gemeente of provincie bij invoering van het systeem van geluidproductieplafonds.

Dit artikel wordt toegepast om onjuistheden te herstellen die zijn ontstaan bij de toepassing van de in hoofdstuk 2, Overgangs- en invoeringsbepalingen, opgenomen artikelen. De in dat hoofdstuk opgenomen bepalingen worden maar één keer toegepast, het stelsel kan maar één keer worden ingevoerd. Na invoering van het stelsel kunnen onjuistheden worden hersteld door toepassing van artikel 3.39. Een herstelbesluit kan betrekking hebben op de waarde van een geluidproductieplafond, maar ook het geluidaandachtsgebied, de locatie van referentiepunten, de onderliggende geluidbrongegevens, etc. Alle gegevens als bedoeld in artikel 10.23aa die in het register zijn opgenomen, kunnen met toepassing van artikel 3.39 worden hersteld. Door onjuistheden met een besluit te herstellen is de rechtsbescherming voor belanghebbenden gewaarborgd.

Dit artikel biedt niet de mogelijkheid om een op de grondslag van de artikelen 3.32 tot en met 3.38 genomen, onjuist, besluit te corrigeren. Als een geluidproductieplafond bijvoorbeeld niet op de juiste waarde is vastgesteld, of het besluit is gebaseerd op onjuiste gegevens, dan moet het bevoegd gezag met gebruikmaking van de eerder gehanteerde wettelijke grondslag het besluit corrigeren.

Eerste lid
In het eerste lid wordt verwezen naar verschillende artikelen van de Omgevingswet die betrekking hebben op de invoering van het systeem van geluidproductieplafonds. Dat betekent dat met dit artikel alleen fouten kunnen worden hersteld die bij de invoering van dit systeem zijn ontstaan. Bij het toepassen van de invoeringsartikelen wordt het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet getoetst, omdat het invoeren niet leidt tot meer geluid op geluidgevoelige gebouwen. Hetzelfde geldt voor het herstellen van onjuistheden die daarbij zijn ontstaan. Daarom is in het eerste lid bepaald dat artikel 3.32 niet wordt toegepast. Dat geldt daarmee ook voor de navolgende artikelen 3.33 tot en met 3.37. Bij het toepassen van dit herstelartikel wordt, net als bij de invoering, het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet getoetst. Daarmee worden de uitvoeringslasten beperkt. Fouten kunnen uiteraard ook worden hersteld door het toepassen van artikel 3.32, maar dan is een omgevingstoets wel vereist.

Tweede lid
Er is in dit artikel geen termijn gesteld voor het corrigeren van onjuistheden. Dat betekent dat ook fouten die bijvoorbeeld drie jaar na de invoering van het systeem van geluidproductieplafonds voor een provinciale weg aan het licht komen, met dit artikel hersteld kunnen worden. Met het verstrijken van de tijd wordt wel het risico groter dat de onjuiste gegevens inmiddels zijn gebruikt voor andere besluiten. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de situatie waarin onjuiste gegevens zijn vastgelegd in het geluidregister over een rijksweg en een gemeente die gegevens heeft gebruikt bij het toelaten van een nieuw geluidgevoelig gebouw in het geluidaandachtsgebied van die rijksweg. Daarom is in het tweede lid geregeld dat in het besluit tot foutherstel wordt bepaald of geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen voor dat geluidgevoelige gebouw worden getroffen.

Artikel 3.40 (vaststellen geluidproductieplafond: technische aanpassingen)

In hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer werd een onderscheid gemaakt tussen plafondbesluiten op verzoek en ambtshalve plafondbesluiten. Binnen die laatste categorie werd onderscheid gemaakt tussen ambtshalve plafondbesluiten als onderdeel van een infrastructuurproject (tracébesluit) en ambtshalve plafondbesluiten in een ander kader, bijvoorbeeld in verband met een wijziging van de reken- en meetvoorschriften. Deze laatstgenoemde categorie van ambtshalve plafondbesluiten is geregeld in artikel 3.40.

In de aanhef is bepaald dat artikel 3.32 in de onder a tot en met c bedoelde gevallen niet wordt toegepast. Anders gezegd: er wordt geen omgevingstoets uitgevoerd. Dat is ook niet nodig omdat de onder a tot en met c bedoelde ambtshalve wijzigingen niet leiden tot toename van het geluid in de omgeving.

In onderdeel a wordt de situatie geregeld dat een ander dan de beheerder van de weg of spoorweg een geluidbeperkend object plaatst dat toegevoegd kan worden aan de geluidbrongegevens. In de praktijk komt dit er vrijwel altijd op neer dat een gemeente een scherm plaatst langs een weg of spoorweg en de beheerder van de weg of spoorweg vraagt om dat scherm op te nemen in het geluidregister. Dit leidt er vervolgens toe dat het scherm meetelt bij de bepaling van de hoogte van de geluidproductieplafonds. De geluidproductieplafonds worden overeenkomstig de afschermende werking van het betreffende geluidscherm verlaagd. De gemeente kan door deze maatregelen dichter bij de weg of spoorweg bouwen of blijft met een (gepland) project onder de grenswaarde. Door het toevoegen van het geluidbeperkend object aan de brongegevens van de geluidproductieplafonds worden deze verlaagd met het effect van dat object. In het algemeen betekent het toevoegen van een geluidbeperkend object dat er voor de omgeving geen negatieve geluideffecten zijn. Daarom blijven de artikelen 3.32 en volgende buiten toepassing. Ook bij deze toepassing kunnen geluidproductieplafonds alleen worden verlaagd. Als het scherm reflecties geeft moet die toename van het geluid worden beoordeeld door toepassing van artikel 3.32, dus inclusief omgevingstoets.

Op grond van onderdeel b is een omgevingstoets ook niet nodig als de reken- en meetmethode wordt gewijzigd (technische aanpassing). Een verandering leidt ertoe dat met dezelfde geluidproductie meer of minder geluid wordt berekend op de geluidreferentiepunten en in de omgeving. Uiteraard verandert er in werkelijkheid niets, het geluid neemt op de geluidmeter niet toe of af. Enkel de meetmethode verandert door bijvoorbeeld nieuwe inzichten over de overdracht van het geluid. De geluidproductieplafonds mogen dan zonder omgevingstoets worden gewijzigd.

Ten slotte kan zich de situatie voordoen dat een referentiepunt ligt op een locatie die niet (meer) voldoet aan de eisen die daaraan in de artikelen 3.30 en 3.31 zijn gesteld. Het referentiepunt kan initieel al niet helemaal correct zijn gepositioneerd, maar het kan ook zijn dat een weg iets verschoven is aangelegd ten opzichte van het oorspronkelijke plan. In dat geval – zie onderdeel c – kan het referentiepunt eenvoudig worden verplaatst. Omdat de afstand tot de bron wordt gewijzigd moet het bijbehorende geluidproductieplafond opnieuw worden vastgesteld. Het referentiepunt en het bijbehorende geluidproductieplafond zijn immers onlosmakelijk met elkaar verbonden. De geluidproductie zelf wijzigt echter niet en de hernieuwde vaststelling heeft dan ook geen gevolgen voor het geluid in de omgeving.

Artikel 3.41 (vaststellen geluidproductieplafond: overdracht van wegen en spoorwegen)

Dit artikel ziet op de situatie dat het beheer van wegen wordt overgedragen aan een andere bestuurslaag of dat de status van een spoorweg wijzigt. Dit kan ertoe leiden dat een ander regime op die (spoor)weg van toepassing wordt.
Dit artikel heeft alleen betrekking op wegen en spoorwegen die na de overdracht aan een andere bestuurslaag voorzien worden van geluidproductieplafonds. Op wegen of spoorwegen die na overdracht onderdeel worden van een geluidbronsoort zonder geluidproductieplafonds, is artikel 3.25, eerste lid, onder b en c, van toepassing.

Dit artikel bepaalt de hoogte van de geluidproductieplafonds die direct na de overdracht gaan gelden. Deze hoogte is gebaseerd op de geluidproductieplafonds of basisgeluidemissie zoals die gold direct voor de overdracht. Daarmee wordt bereikt dat de geluidsituatie in de omgeving niet wijzigt zodat artikel 3.32 buiten toepassing kan blijven en afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing is zoals is geregeld in artikel 10.6b van het Omgevingsbesluit.

Een dergelijke overdracht kan gepaard gaan met een verandering aan de weg of spoorweg waardoor de geluidsituatie kan wijzigen. In zo'n geval zullen de op grond van dit artikel vastgestelde geluidproductieplafonds via de reguliere procedure met toepassing van artikel 3.32 geluidproductieplafonds moeten worden gewijzigd. Als er echter geen grote veranderingen voorzien worden, is een wijziging van geluidproductieplafonds niet nodig. De nieuwe bestuurslaag zal later aan de hand van de monitoring en de verslagen eventuele maatregelen vaststellen mocht dit nodig zijn.

Onder a wordt bepaald dat als een weg in beheer bij een provincie wordt overgedragen aan het Rijk of een weg in beheer bij het Rijk wordt overgedragen aan een provincie de geluidproductieplafonds opnieuw worden vastgesteld op basis van de bestaande geluidbrongegevens. Idealiter zouden de geluidproductieplafonds gelijk blijven aan de voor de overdracht geldende geluidproductieplafonds, maar omdat de overgedragen weg onderdeel wordt van een andere geluidbronsoort is herberekening als onderdeel van die geluidbronsoort noodzakelijk. Doordat de geluidbrongegevens gelijk blijven, veranderen hierdoor de geluidbelastingen in de omgeving niet.

Bij de aanwijzing van een door de provincie beheerde en in de omgevingsverordening aangewezen lokale spoorweg als hoofdspoorweg, of vice versa, (onderdelen b en c) worden de geluidproductieplafonds op dezelfde waarden herberekend als beschreven bij onderdeel a. Ook in dit geval blijven de geluidbrongegevens gelijk en veranderen de geluidbelastingen in de omgeving niet.

Bij onderdeel d gaat het om de overdracht van een weg in beheer bij een gemeente of een waterschap die wordt overgedragen aan een provincie of het Rijk. Deze wegen vallen na de overdracht in een ander regime. De geluidproductieplafonds worden hier voor het eerst bepaald. Om deze te bepalen zal het bevoegd gezag gebruik maken van de geluidbrongegevens die behoren bij de vastgestelde basisgeluidemissie verhoogd met ten hoogste 1,5 dB. Deze geluidruimte, die ook wordt toegepast bij de eerste invoering van geluidproductieplafonds onder de nieuwe regelgeving, van 1,5 dB is van groot belang om het systeem goed te kunnen laten functioneren en komt ook overeen met de marge die bij de afweging van maatregelen geldt naar aanleiding van de monitoring van de basisgeluidemissie (zie artikel 3.26).

Onderdeel e bepaalt dat voor een lokale spoorweg waarvoor geen geluidproductieplafonds golden en die wordt aangewezen als provinciale spoorweg of als hoofdspoorweg de geluidproductieplafonds worden vastgesteld overeenkomstig de geluidbrongegevens behorend bij de basisgeluidemissie verhoogd met ten hoogste 1,5 dB. Ook hier geldt met betrekking tot de 1,5 dB hetgeen hierboven onder d is gesteld, waarnaar kortheidshalve wordt verwezen.

Als de overgedragen weg of spoorweg voor de overdracht deel uitmaakte van een geluidbronsoort die gereguleerd wordt met geluidproductieplafonds, vervallen voor die geluidbronsoort uiteraard de geluidproductieplafonds op de geluidreferentiepunten die direct aan weerzijde van de overgedragen weg of spoorweg liggen. Daarnaast zullen veelal ook voor (delen van) die geluidbronsoort opnieuw geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld. Voor geluidproductieplafonds die niet vervallen maar wel in de buurt liggen van de overgedragen weg of spoorweg zal veelal een wijziging nodig zijn omdat de samenstelling van die geluidbronsoort (het netwerk van wegen of spoorwegen van het desbetreffende bestuursorgaan) door de overdracht is gewijzigd. Datzelfde geldt als een weg of spoorweg door de overdracht wordt toegevoegd aan een geluidbronsoort die al gereguleerd werd met geluidproductieplafonds. Ook dan zullen geluidproductieplafonds die in de buurt liggen van de overgedragen weg of spoorweg en opnieuw moeten worden vastgesteld omdat ook de samenstelling van die geluidbronsoort is gewijzigd.
In deze herberekening van geluidproductieplafonds voorziet onderdeel f van dit artikel. Dit is een eenvoudige procedure, zonder toepassing van artikel 3.32, omdat er voor de omgeving geen nadelige effecten zijn.

§ 3.5.4.3 Werking van geluidproductieplafonds als omgevingswaarde

Artikel 3.42 (aard van geluidproductieplafonds als omgevingswaarde) (artikel 2.10, vierde lid, Ow)

In artikel 2.10, eerste lid, van de Omgevingswet is bepaald dat een omgevingswaarde een resultaatsverplichting, inspanningsverplichting of andere, nader te omschrijven, verplichting kan inhouden. Op grond van artikel 2.10, vierde lid, van de Omgevingswet kunnen voor geluidproductieplafonds bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld over de aard en termijn van de omgevingswaarde. Dit artikel bevat die regels.

In artikel 3.42 is bepaald dat een geluidproductieplafond als omgevingswaarde een resultaatsverplichting inhoudt. Dit betekent dat het geluidproductieplafond een verplichting omvat om het resultaat, te weten een geluidproductie die het plafond niet overstijgt, te bereiken en in stand te houden. De systematiek van geluidproductieplafonds is zo ingericht dat het voldoen aan de plafonds zoveel mogelijk uit het systeem zelf voortvloeit. Toezicht en handhaving zijn daarop aanvullend. Op deze wijze is de verantwoordelijkheid voor de naleving van geluidproductieplafonds helder geregeld.

In de wet is bepaald dat de dag na de bekendmaking van het besluit waarmee het geluidproductieplafond is vastgesteld aan dat plafond wordt voldaan. De geluidproductie mag onmiddellijk na de bekendmaking dus niet hoger zijn dan het vastgestelde geluidproductieplafond. Zoals eerder al is toegelicht zal de geluidproductie worden gemonitord op basis van jaargemiddelde invoergegevens.

Bij het vaststellen van een geluidproductieplafond kan door toepassing van artikel 3.44, eerste lid, worden bepaald dat pas op een later tijdstip of na een bepaalde termijn moet worden voldaan aan de plafondwaarde. Dat maakt een tijdelijke overschrijding mogelijk, bijvoorbeeld in de situatie dat een wegverbreding waarvoor ook de geluidproductieplafonds zijn gewijzigd, nog gerealiseerd moet worden.

Met de resultaatsverplichting in dit artikel wordt het systeem van naleving van geluidproductieplafonds zoals dat vorm heeft gekregen in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer onder de Omgevingswet ongewijzigd voortgezet. De resultaatsverplichting is hetzelfde als de in artikel 11.20 van de Wet milieubeheer opgelegde taak tot het zorgdragen voor de naleving van geluidproductieplafonds. In dit verband wordt ook verwezen naar paragraaf 3.5 van het algemeen deel van deze toelichting.

In de praktijk kan het voorkomen dat een geluidproductieplafond, ondanks de resultaatverplichting toch overschreden wordt. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn als het verkeer veel sneller groeit dan redelijkerwijs kon worden voorzien. Het is dan aan de beheerder zo snel als redelijkerwijs mogelijk is, de overschrijding te beëindigen. In afwachting daarvan kan in bijzondere omstandigheden het tweede lid van artikel 3.44 worden toegepast. Dat neemt niet weg dat de beheerder uiteraard de taak heeft om overschrijdingen zo veel mogelijk te voorkomen.

Artikel 3.43 (maatregelen of programma bij (dreigende) overschrijding) [artikel 3.10, tweede lid, onder b, Ow]

Er kan zich een situatie voordoen dat een omgevingswaarde wordt overschreden of dreigt te worden overschreden. De Omgevingswet geeft in artikel 3.10, eerste lid, als hoofdregel voor omgevingswaarden dat in die situaties het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar dit het geval is een programma vaststelt, gericht op het voldoen aan die omgevingswaarde. Artikel 3.10, tweede lid, onder b, van de Omgevingswet zoals gewijzigd bij Aanvullingswet geluid Omgevingswet geeft de mogelijkheid dat bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat in plaats van deze programmaplicht, voor een daarbij

aangewezen bestuursorgaan of andere instantie, een plicht geldt tot het treffen van maatregelen gericht op het voldoen aan de omgevingswaarde. Artikel 3.43, eerste lid, geeft invulling aan deze afwijkmogelijkheid.

Eerste lid
Voor wegen en spoorwegen is de programmaplicht vervangen door een maatregelplicht bij (dreigende) overschrijding. De belangrijkste reden daarvoor is het feit dat bij wegen en spoorwegen de beheerder van die wegen en spoorwegen de mogelijkheden heeft om een (dreigende) overschrijding te voorkomen. Als direct maatregelen kunnen worden getroffen, heeft een programma met de bijbehorende procedure geen toegevoegde waarde. Het eerste lid bepaalt daarom dat afgeweken wordt van de in het artikel 3.10, eerste lid, van de wet bedoelde verplichting. Onder a tot en met d worden vervolgens de bestuursorganen of instanties genoemd die bij de daarbij bedoelde wegen of spoorwegen maatregelen treffen, gericht op het voldoen aan het geluidproductieplafond. Hiermee kan de werkwijze van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer ten aanzien van de naleving van geluidproductieplafonds ongewijzigd worden voortgezet. Bewust is de term maatregelen gekozen en niet geluidbeperkende maatregelen. Het kan hierbij bijvoorbeeld ook gaan om andere maatregelen zoals het verdelen van de capaciteit op het spoor of het verhogen van geluidproductieplafonds.

Tweede lid
In het tweede lid wordt ingegaan op de situatie van industrieterreinen. Afhankelijk van de omstandigheden kan zich de onder a. bedoelde situatie voordoen waarin het bevoegd gezag eigenstandig, de overschrijding van geluidproductieplafonds ongedaan kan maken of kan voorkomen. Dit kan zijn doordat het bevoegd gezag bijvoorbeeld een maatregel treft zodat weer voldaan wordt aan het geluidproductieplafond. Hierbij kan worden gedacht aan het plaatsen van een geluidscherm. In dat geval zal een programma niet nodig zijn en kan het bevoegd gezag direct de benodigde maatregelen treffen.

In het tweede lid, onder b, wordt de programmaplicht voor industrieterreinen verplicht te stellen om te voldoen aan de geluidproductieplafonds als alternatief voor het gestelde onder sub. A. Het geluid van een industrieterrein wordt veroorzaakt door de bedrijven die op het industrieterrein zijn gevestigd. Om de geluidproductie terug te brengen tot onder het geluidproductieplafond of overschrijding van een geluidproductieplafond te voorkomen, moet de gemeente zich kunnen verzekeren van de medewerking van de op het industrieterrein gevestigde individuele bedrijven. Een programma als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, van de Omgevingswet zal dan in veel gevallen een meer geschikt instrument zijn om te voldoen aan het geluidproductieplafond. Het bevoegd gezag stemt de maatregelen die nodig zijn om te voldoen aan de geluidproductieplafonds af met de op het industrieterrein gevestigde bedrijven en legt deze vast in het programma. Het programma vervangt het geluidreductieplan van de Wet geluidhinder (artikel 67).

Artikel 3.44 (afwijkend tijdstip en afwijkende termijn waarbinnen aan het geluidproductieplafond wordt voldaan) [artikel 2.10, vierde lid, Ow]

Artikel 3.42 bepaalt dat een geluidproductieplafond een resultaatsverplichting inhoudt. Hierop formuleert artikel 3.44 twee uitzonderingen. Dit artikel heeft alleen betrekking op het tijdstip waarop het bestuursorgaan voor wie de geluidproductieplafonds als omgevingswaarde gelden, aan de geluidproductieplafonds moet voldoen. De geluidproductieplafonds gelden vanaf het moment waarop het besluit bekend is gemaakt. Dat is met name van belang voor het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen in de omgeving van wegen, spoorwegen en industrieterreinen met geluidproductieplafonds, zoals dat is geregeld in paragraaf 5.1.4.2a van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Bij het toelaten daarvan moet op grond van artikel 5.78a, onder a, worden uitgegaan van het geluid bij volledige benutting van het geldende geluidproductieplafond. Bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen in de omgeving wordt geen rekening gehouden met het feit dat tijdelijk niet aan de voor de geluidproductieplafonds geldende resultaatsverplichting hoeft te worden voldaan.

Eerste lid
In het eerste lid is geregeld dat het bevoegd gezag kan bepalen dat pas aan het geluidproductieplafond behoeft te worden voldaan als werkzaamheden voor het wijzigen van een weg, spoorweg of industrieterrein, of werkzaamheden voor het realiseren van een geluidbeperkende maatregel zijn afgerond. Die werkzaamheden kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op realisatie van geluidschermen maar het kan ook de verbreding van een weg betreffen, al dan niet met geluidbeperkende maatregelen. Zolang de werkzaamheden niet zijn afgerond, kan in de meeste gevallen niet van de beheerder worden verlangd dat aan het geluidproductieplafond wordt voldaan. Tijdens de werkzaamheden is de toestand van de geluidbronsoort namelijk nog niet in overeenstemming met de situatie die ten grondslag ligt aan het besluit tot vaststelling van de geluidproductieplafonds. Bij een weg kan de weg tijdelijk op een andere plaats liggen, bijvoorbeeld dichter bij de referentiepunten of zelfs op de locatie van een referentiepunt. Ook zijn de geluidbeperkende maatregelen nog niet gerealiseerd, zodat ze nog geen effect hebben waardoor een geluidproductieplafond mogelijk wordt overschreden. Het bevoegd gezag kan dan het eerste lid van artikel 3.44 toepassen zodat de resultaatsverplichting tijdens de werkzaamheden nog niet geldt. Het bevoegd gezag kan hierbij als onderdeel van het besluit tot vaststelling van de geluidproductieplafonds aangeven welke plafonds het betreft. Ook geluidproductieplafonds waarvan de waarde niet wijzigt, kunnen onderdeel van het besluit gemaakt worden als daarvoor een wenselijk is dat tijdelijk niet voldaan hoeft te worden aan het geluidproductieplafond vanwege tijdelijke situaties gedurende de werkzaamheden. Voor grote infraprojecten zal vaak het besluit waarmee geluidproductieplafonds worden vastgesteld gecombineerd worden met een projectbesluit.

Bij toepassing van het eerste lid hoeft niet te worden onderzocht en bepaald in welke mate het geluidproductieplafond wordt overschreden. Ook hoeft niet concreet te worden vastgelegd op welk tijdstip (welke datum) de werkzaamheden zijn afgerond en wel moet worden voldaan aan de geluidproductieplafonds. Dat is op het moment dat artikel 3.44 wordt toegepast meestal niet exact bekend. In het besluit wordt de termijn gekoppeld aan de afronding van de werkzaamheden.

Tweede lid
Het tweede lid van artikel 3.44 maakt het mogelijk dat er na de vaststelling van een geluidproductieplafond tijdelijk niet aan dat plafond hoeft te worden voldaan. Dit lid kan worden toegepast als er sprake is van een bijzondere omstandigheid. Dan kan worden bepaald dat het geluidproductieplafond gedurende een termijn van ten hoogste vijf jaar mag worden overschreden. Behalve aan het voorbeeld hierboven kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de volgende situaties:

- een langdurige stremming op een belangrijke route waardoor een andere route plotseling veel meer verkeer te verwerken krijgt;
- een tijdelijke toename van het verkeer op een weg of spoorweg doordat het verkeer is omgeleid wegens weg- of spoorwegwerkzaamheden elders;
- een situatie waarin besloten is tot maatregelen die de overschrijding in de toekomst ongedaan maken; dit kan zich voordoen als besloten is tot het treffen van bronmaatregelen of tot de bouw van een geluidafscherming;
- een situatie waarin zich een sterke stijging van verkeer voordoet die redelijkerwijs niet kon worden voorzien.

Deze mogelijkheid is ontleend aan artikel 11.24 van de Wet milieubeheer. Kende de Wet milieubeheer hiervoor een apart besluit tot ontheffing, onder de Omgevingswet wordt hiervoor hetzelfde instrument gebruikt als voor het vaststellen van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde. Op gemeentelijk niveau is dat het omgevingsplan, op provinciaal en rijksniveau het besluit, bedoeld in de artikelen 2.12a, 2.13a respectievelijk 2.15, tweede lid, van de wet. In een situatie als deze wordt dan niet een nieuw of gewijzigd geluidproductieplafond vastgesteld, maar wordt alleen de resultaatsverplichting van artikel 3.42 tijdelijk opgeschort.

Bij een (spoor)weg gaat het om een tijdelijke overschrijding waar de beheerder niet of nauwelijks invloed op heeft, tijdelijk is of waarbij de beheerder zich ook niet op kon voorbereiden door middel

van een plafondwijziging of een tijdig in gang gezette plafondwijziging die niet tijdig kon worden afgerond.

Ook bij industrieterreinen kan sprake zijn van bijzondere omstandigheden waardoor tijdelijk meer geluid wordt geproduceerd dan binnen de geldende geluidproductieplafond is toegestaan. Te denken valt aan het tijdelijk uitvallen van een bedrijf op een ander industrieterrein door bijvoorbeeld brand waardoor de productie tijdelijk moet worden verplaatst. Bij industrieterreinen kan ook blijken dat toegestane activiteiten op het industrieterrein meer geluid produceren dan verwacht of het effect van getroffen maatregelen in de praktijk kleiner is dan werd beoogd. Ook kan het bouwen en slopen van gebouwen en bouwwerken op het industrieterrein leiden tot geluidreflecties waardoor tijdelijk meer geluid in de omgeving ontstaat.

Voor toepassing van het tweede lid is van belang dat sprake is van een 'bijzondere omstandigheid', bijvoorbeeld doordat sprake is van een tijdelijke situatie die onvermijdelijk is en die redelijkerwijs niet voorzien was. Het is aan het bevoegd gezag om te oordelen in hoeverre er sprake is van een dergelijke onvoorziene omstandigheid en welke maatregelen getroffen dienen te worden om de overschrijding ongedaan te maken.

De 'bijzondere omstandigheid' zal zich vaak voordoen op een moment dat een geluidproductieplafond al is vastgesteld. Het bevoegd gezag kan dan met behulp van dit artikel besluiten dat gedurende een bepaalde termijn niet aan dat plafond hoeft te worden voldaan. De waarde van het geluidproductieplafond blijft dan ongewijzigd, er wordt alleen een afwijkende termijn vastgesteld voor wat betreft het voldoen aan het geluidproductieplafond.

Aan de overschrijding kunnen voorschriften worden verbonden voor wat bijvoorbeeld betreft de mate en de duur van de overschrijding. Ook kan worden bepaald dat de beheerder van een weg, spoorweg of industrieterrein geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen treft. Het betreft dan maatregelen die het geluid verminderen, ten minste zolang de bijzondere omstandigheid zich voordoet. In het tweede lid wordt de termijn waarin niet aan de geluidproductieplafonds hoeft te worden voldaan beperkt tot maximaal 5 jaar. Er is geen mogelijkheid tot verlenging van deze termijn. Niet uitgesloten is echter dat zich nieuwe bijzondere omstandigheden voordoen waardoor na die termijn een nieuw besluit moet worden genomen.

Veelal zullen de waarde van het geluidproductieplafond en de brongegevens niet wijzigen bij een besluit op grond van het tweede lid. Dan wordt automatisch voldaan aan artikel 3.32 en kan dus onderzoek naar geluid in de omgeving en een afweging van maatregelen geheel achterwege blijven.

§ 3.5.4.4 Financiële doelmatigheid geluidbeperkende maatregelen [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.29a Ow]

Artikel 3.45 (toepassingsbereik)

De artikelen over financiële doelmatigheid zijn alleen van toepassing op het treffen van geluidbeperkende maatregelen bij rijkswegen en hoofdspoorwegen. Gemeenten, waterschappen en provincies kunnen zelfstandig beleid vormen en vaststellen over de financiële doelmatigheid van geluidmaatregelen langs de geluidbronsoorten waarvoor zij het bevoegd gezag zijn.

Artikel 3.46 (begripsbepalingen)

In dit artikel worden enkele specifiek in paragraaf 3.5.4.4 gebruikte begrippen gedefinieerd.

geluidgevoelig cluster
Geluidbeperkende maatregelen zullen in het algemeen worden beoordeeld voor een groep geluidgevoelige gebouwen in plaats van voor één geluidgevoelig gebouw. Daarom is het begrip

‘geluidgevoelig cluster’ gebruikt in de regels voor de financiële doelmatigheid. Kenmerkend voor een cluster is dat de geluidgevoelige gebouwen daarbinnen voordeel hebben bij dezelfde geluidbeperkende maatregel. Toepassen van clustering heeft als effect dat geluidbeperkende maatregelen alleen worden getroffen waar de maatregelen ook daadwerkelijk werken en nodig zijn. Het uitgangspunt is namelijk dat het budget dat beschikbaar is voor een geluidgevoelig gebouw wordt besteed aan een geluidbeperkende maatregel die leidt tot een geluidreductie bij dat geluidgevoelige gebouw.

situatie zonder maatregelen
Bij de beoordeling van de financiële doelmatigheid van geluidbeperkende maatregelen wordt ook gekeken naar de toekomstige geluidbelasting op een geluidgevoelig gebouw vanwege een weg of spoorweg in het geval er geen enkele maatregel getroffen zou zijn. Dit wordt aangeduid als de situatie zonder maatregelen. Reeds aanwezige geluidbeperkende maatregelen worden dan buiten beschouwing gelaten. Bij het bepalen van het aantal reductiepunten per geluidgevoelig gebouw wordt uitgegaan van de situatie zonder maatregelen. Bij het bepalen van de geluidreductie wordt de situatie zonder maatregelen vergeleken met de situatie dat er geluidbeperkende maatregelen getroffen zijn. Bij de situatie zonder maatregelen wordt er wel van uitgegaan dat een weg of spoorweg in elk geval voldoet aan de minimum akoestische kwaliteit als bedoeld in artikel 3.27. Dit is immers als minimumstandaard voor een weg of spoorweg vastgelegd. Ongeacht de doelmatigheid moeten de maatregelen ter uitvoering van de akoestische kwaliteit worden toegepast, tenzij ze technisch niet mogelijk zijn. De doelmatigheidstoets is dan ook niet van toepassing op deze maatregelen.

Artikel 3.47 (bepalen financiële doelmatigheid)

Dit artikel ziet op de beoordeling van de financiële doelmatigheid van geluidbeperkende maatregelen.
In het eerste lid, onder a, is aangegeven wanneer een geluidbeperkende maatregel financieel doelmatig is, namelijk: het aantal reductiepunten moet gelijk of hoger zijn dan het aantal maatregelpunten. Het aantal maatregelpunten van een geluidbeperkende maatregel is bij ministeriële regeling bepaald. Aangezien de geluidbeperkende maatregelen bij ministeriële regeling zijn aangewezen, is het gewenst dat de maatregelpunten op hetzelfde niveau worden bepaald. Het aantal reductiepunten van een geluidgevoelig cluster wordt bepaald volgens artikel 3.47.

Onder b is bepaald dat de geluidbeperkende maatregel naar oordeel van het bevoegd gezag moet leiden tot een relevante afname van het geluid op het geluidgevoelige cluster. Het gaat er daarbij om dat alle geluidgevoelige gebouwen in het cluster een relevante afname van het geluid ondervinden. Daarmee wordt voorkomen dat een maatregel als financieel doelmatig wordt aangemerkt, die slechts op een deel van het cluster een relevante afname van het geluid oplevert. Dat is bijvoorbeeld het geval bij een geluidscherm dat te kort is om het hele cluster af te schermen. In zo'n situatie kan vervolgens gekeken worden of met een kleiner cluster of lager geluidscherm wel een doelmatige geluidbeperkende maatregel mogelijk is. Wat relevant is, bepaalt het bevoegd gezag.

In het tweede lid is bepaald dat een geluidbeperkende maatregel die de overdracht van het geluid vermindert, zoals een geluidwal of een geluidscherm, alleen financieel doelmatig is als deze, eventueel in combinatie met maatregelen aan de bron, een afname van de geluidbelasting oplevert van tenminste 5 dB op ten minste één geluidgevoelig gebouw. In het verleden getroffen maatregelen tellen niet mee voor de 5 dB-eis. Dit voorkomt dat een dure maatregel wordt getroffen die weinig effect oplevert.

In het derde lid is een aanvullend criterium voor de financiële doelmatigheid opgenomen voor de situatie dat met het aantal beschikbare reductiepunten bijna iedere denkbare maatregel gerealiseerd kan worden. Die situatie kan er namelijk toe leiden dat het inzetten van maatregel-punten voor een maatregel vanaf een bepaald niveau, praktisch geen of slechts een zeer beperkte

extra verhoging van de geluidreductie oplevert, maar nog wel mogelijk zou zijn binnen de beschikbare reductiepunten. Dit zou in de praktijk geen doelmatige besteding van financiële middelen zijn. Daarom bepaalt het derde lid dat de maatregel die de maximale geluidreductie voor het cluster kan realiseren en die op grond van de hoofdregel financieel nog doelmatig is, wordt vergeleken met een maatregel die op grond van het akoestisch onderzoek een gelijke of nagenoeg gelijke geluidreductie kan realiseren met de inzet van minder maatregelpunten. Beoordeeld wordt of, in vergelijking met de alternatieve maatregel, de extra maatregelpunten van de maximale maatregel in redelijke verhouding staan tot de extra geluidreductie die met deze maatregel kan worden behaald. Als er geen sprake is van een redelijke verhouding, dan is de maximale maatregel niet financieel doelmatig. In dat geval kan worden volstaan met de alternatieve maatregel. Deze vormt dan het maximale, financieel doelmatige maatregelenpakket. Per geval zal beoordeeld worden wat een nagenoeg gelijke geluidreductie is. Uit onderzoek blijkt dat het daarbij doorgaans dient te gaan om een alternatieve maatregel die een geluidreductie moet realiseren van ten minste 95% van de geluidreductie van de maximale maatregel.

Op grond van het vierde lid is een overdrachtsmaatregel niet doelmatig als daar een bestaand geluidbeperkend bouwwerk – zoals een geluidscherm – voor moet worden gesloopt dat niet ouder dan tien jaar is en dat een geluidreductie realiseert die vrijwel gelijk is aan die van de nieuwe maatregel. Als de bestaande geluidbeperkende maatregel minder dan 90% van de geluidreductie van de nieuwe maatregel oplevert, kan niet eenvoudig worden gemotiveerd dat er sprake is van een geluidreductie die vrijwel gelijk is aan de nieuwe maatregel. Kan een bestaand geluidbeperkend bouwwerk worden verhoogd, dan zal hiervoor gekozen worden en is afbreken niet aan de orde en daarmee toepassing van dit aanvullend criterium ook niet. Dat geldt ook wanneer de bestaande maatregel als gevolg van de uitvoering van het project al vervangen moet worden. Dit aanvullende criterium zal vooral een rol kunnen spelen bij het vervangen van geluidschermen. Met dit aanvullende criterium wordt voorkomen dat een recent gerealiseerd bouwwerk zou moeten worden verwijderd om deze te vervangen door een nieuw bouwwerk dat maar nauwelijks hoger is en navenant weinig extra effect sorteert, bijvoorbeeld het vervangen van een relatief nieuw scherm van zes meter hoog door een scherm van zeven meter hoog. Het aanvullende criterium geldt niet voor geluidbeperkende maatregelen aan de bron. Deze worden relatief vaker vervangen of zijn eenvoudiger zonder uitgebreide kosten uit te breiden, waardoor het risico op kapitaalsvernietiging hier minder aanwezig is.

In het vijfde lid is aangegeven wat in dit artikel moet worden verstaan onder de term ‘geluidreductie’. Voor beoordeling van de doelmatigheid van een pakket aan geluidbeperkende maatregelen is het van belang de geluidreductie die dit pakket oplevert te bepalen. Daarvoor is die geluidreductie gelijk aan het verschil tussen de geluidbelasting met en zonder dit pakket maatregelen in de toekomstige situatie. Deze verschillen worden bepaald op het niveau van individuele woningen of andere geluidgevoelige functies. Een appartementencomplex met 30 woningen bestaat bijvoorbeeld volgens de definitie van artikel 3.20, eerste lid, aanhef en onder a, van het Besluit kwaliteit leefomgeving uit 30 geluidgevoelige gebouwen. Als de geluidbelasting in de toekomstige situatie echter lager is dan de geluidbelasting die vanwege artikel 3.32 niet mag worden overschreden, dan wordt de reductie daaronder niet beschouwd als geluidreductie. Zo wordt voor de financiële doelmatigheidsafweging alleen het effect van een maatregelpakket meegewogen dat nodig is om te voldoen aan de in tabel 3.32 bedoelde waarde.

Het zesde lid bepaalt op welke wijze andere geluidgevoelige gebouwen dan woningen worden omgerekend voor het bepalen van de geluidreductie. Hierdoor zal een relatief groot geluidgevoelig gebouw in eenzelfde situatie een hogere geluidreductie hebben dan een kleiner gebouw.

Artikel 3.48 (bepalen reductiepunten voor een geluidgevoelig cluster)

Dit artikel regelt dat het aantal reductiepunten van een geluidgevoelig cluster gelijk is aan de optelsom van het aantal reductiepunten van de geluidgevoelige gebouwen in dat cluster. De reductiepunten van een geluidgevoelig gebouw worden bepaald met de tabel uit bijlage XXIII. In

die tabel wordt afhankelijk van de geluidbelasting van het gebouw een aantal geluidreductiepunten aangegeven. Bij een hogere geluidbelasting zijn dat meer reductiepunten dan bij een lagere geluidbelasting.

Het derde lid bepaalt op welke wijze andere geluidgevoelige gebouwen dan woningen worden omgerekend voor het bepalen van het aantal reductiepunten. Hierdoor zal een relatief groot geluidgevoelig gebouw meer reductiepunten krijgen dan een kleiner gebouw.

Artikel 3.49 (besluit over geluidwerende maatregelen) [artikel 2.43, eerste lid, Ow]

Eerste lid
In het eerste lid is bepaald in welke gevallen een besluit over het vaststellen van geluidwerende maatregelen als bedoeld in artikel 2.43 van de wet moet worden genomen. Die maatregelen zijn aanvullend op de geluidbeperkende maatregelen die al in aanmerking (moeten) zijn genomen. De voorkeur gaat altijd uit naar geluidbeperkende maatregelen.
In alle gevallen neemt het bevoegd gezag een besluit. Dit besluit kan inhouden dat er geluidwerende maatregelen worden getroffen (tweede en derde lid) of dat geen geluidwerende maatregelen worden getroffen (vierde lid). In alle gevallen betreft het een besluit dat is gericht op rechtsgevolg zodat een belanghebbende desgewenst rechtsmiddelen kan aanwenden tegen dat besluit.

Het hier bedoelde besluit wordt in ieder geval genomen als bij het vaststellen van een geluidproductieplafond toepassing is gegeven aan de artikelen 3.33, 3.34 of 3.35 (onderdeel a). In deze gevallen is het geluid op een geluidgevoelig gebouw meer dan de standaardwaarde en het bevoegd gezag moet dan toetsen of nog wel wordt voldaan aan de binnenwaarde, bedoeld in tabel 3.49. Voor de meeste gebouwde woningen is die binnenwaarde 36 dB.

Een besluit over geluidwerende maatregelen moet ook worden genomen als een wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg leidt tot een toename van geluidbelastingen ten opzichte van de geluidbelasting voorafgaand aan die wijziging (onderdeel b). Hetzelfde geldt in bepaalde gevallen voor een omgevingsplan dat leidt tot toename van verkeer op bestaande wegen of andere wijzigingen die leiden tot toename van geluidbelastingen.

In onderdeel c wordt ten slotte geregeld dat ook de monitoring van de geluidemissie van wegen en lokale spoorwegen met een basisgeluidemissie kan leiden tot de verplichting tot het voldoen aan de binnenwaarde. Dat is het geval als de geluidemissie van een weggedeelte meer dan 1,5 dB hoger is geworden dan de basisgeluidemissie èn de geluidbelasting op een geluidgevoelig gebouw in het geluidaandachtsgebied van dat weggedeelte hoger is dan de grenswaarde.

Artikel 3.49, tweede tot en met vierde lid, wordt ook toegepast bij de sanering van geluidgevoelige gebouwen langs respectievelijk gemeentewegen, waterschapswegen en provinciewegen. Verwezen wordt naar de toelichting bij de artikelen 10a.2, 10a.3 en 10a.4.

Tweede lid
Het tweede lid bepaalt aan welke eisen de geluidwering van de geluidwerende maatregelen moet voldoen. Hierbij is aangesloten bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. De geluidwerende maatregelen moeten zodanig moeten worden gedimensioneerd dat het geluid tot 3 dB onder de in tabel 3.49 genoemde grenswaarde (de binnenwaarde) wordt teruggebracht. In artikel 3.21, tweede lid, is bepaald dat woonschepen en woonwagens geen geluidgevoelige ruimten hebben. Daarom geldt er geen grenswaarde en worden aan die geluidgevoelige gebouwen geen geluidwerende maatregelen getroffen.

Als voorbeeld een bestaande woning die valt in de categorie ‘ander geluidgevoelig gebouw’. Daarvoor geldt een binnenwaarde van 36 dB. Bij overschrijding van de binnenwaarde moeten geluidwerende maatregelen worden getroffen die ertoe leiden dat het geluid wordt teruggebracht

tot 36-3=33 dB. Dat is gelijk aan de binnenwaarde die geldt voor nieuwe woningen. Hiermee wordt een buffer gecreëerd voor een eventuele toekomstige toename van de geluidbelasting. Omdat de verplichting tot het treffen van geluidwerende maatregelen geldt als de binnenwaarde met 1 dB of meer wordt overschreden (dus 37 dB of hoger), moeten de te treffen geluidwerende maatregelen altijd een effect van ten minste 4 dB hebben.

De geluidwering moet worden bepaald uitgaande van het in artikel 3.37 bedoelde gezamenlijke geluid op de uitwendige scheidingsconstructie van het gebouw. Voor het toetsen van het binnenniveau wordt eerst het geluid van de verschillende geluidbronsoorten op de gevel opgeteld tot één gezamenlijke geluidbelasting. Het binnenniveau wordt dan bepaald door die gezamenlijke geluidbelasting te verminderen met de geluidwering van de uitwendige scheidingsconstructie. De rekenregels voor het bepalen van het gezamenlijke geluid worden opgenomen in de Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet. Het hier bedoelde gezamenlijke geluid mag niet worden verward met het gecumuleerde geluid, waarbij geluid hinderequivalent wordt opgeteld. Het gecumuleerde geluid speelt bij de toetsing van de binnenwaarde geen directe rol. Wel spelen dezelfde geluidbronnen een rol. Daarin voorziet het derde lid van artikel 3.37.

Tabel 3.49
Tabel 3.49 bevat de grenswaarden voor het geluid in geluidgevoelige ruimten van bestaande geluidgevoelige gebouwen. Die grenswaarde wordt ook wel aangeduid als de binnenwaarde. Voor het geluid in geluidgevoelige ruimten geldt geen standaardwaarde. De in tabel 3.49 genoemde binnenwaarden gelden alleen voor bestaande geluidgevoelige gebouwen. De geluidwering van nieuwe geluidgevoelige gebouwen is geregeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Voor de meeste nieuwe geluidgevoelige gebouwen geldt een binnenwaarde van 33 dB.

In de tabel 3.49 is voor verschillende categorieën van bestaande woningen een 5 dB hogere binnenwaarde van 41 dB gegeven. Dat geldt bijvoorbeeld voor woningen die met toepassing van artikel 5.78w worden gebouwd in bestaande niet-geluidgevoelige gebouwen (functiewijziging). De binnenwaarde is hoger om te voorkomen dat een gevel van een bestaand gebouw die nog van voldoende kwaliteit is, alleen omwille van het geluid vervangen moet worden. In het Besluit bouwwerken leefomgeving is overigens bepaald dat, in het geval de hele gevel wordt vervangen, de eisen voor nieuwbouw gelden.

In de tabel is ook een uitzondering gemaakt voor de woningen als bedoeld in artikel 111b van de Wet geluidhinder die zijn gesaneerd voor industrielawaai. Voor die woningen is met toepassing van artikel 63, tweede lid, van de Wet geluidhinder een maximaal toegestaan geluidniveau van 55 dB(A) etmaalwaarde of hoger vastgesteld. Die woningen zijn destijds gesaneerd op een binnenwaarde van 40 dB(A) etmaalwaarde. Thans geldt een 1 dB hogere binnenwaarde van 41 dB, met dien verstande dat bij overschrijding van die binnenwaarde van 41 dB (geluid 42 dB of hoger) maatregelen moeten worden getroffen om te voldoen aan een binnenwaarde van 38 dB.

Derde lid
Technisch gezien is het altijd mogelijk om geluidwerende maatregelen te treffen om te voldoen aan de binnenwaarde. Het bevoegd gezag kan echter tot de conclusie komen dat er zwaarwegende bezwaren van bouwkundige aard bestaan tegen het uitvoeren van de geluidwerende maatregelen die nodig zijn om te voldoen aan het tweede lid. Het begrip ‘bouwkundige aard’ ziet hierbij zowel op bouwtechnische aspecten als op de monumentale waarden van een gebouw. Het bevoegd gezag besluit dan om de in het tweede lid bedoelde geluidwerende maatregelen niet te treffen. Met de woorden “zwaarwegende bezwaren” wordt benadrukt dat deze mogelijkheid slechts in uitzonderlijke gevallen toegepast kan worden. Dat kan bijvoorbeeld aan de orde zijn als maatregelen die bedoeld zijn om aanvullend te isoleren, zodanig ingrijpend zijn dat feitelijk geen sprake meer is van aanvullende isolatie maar van een (gedeeltelijke) herbouw van het gebouw, bijvoorbeeld sloop en herbouw van een buitengevel. Geluidwerende maatregelen kunnen ook de monumentale waarden of het aanzicht van een monument te ingrijpend veranderen. Overigens moeten in deze gevallen wel de geluidwerende maatregelen worden getroffen die redelijkerwijs

wel mogelijk zijn en waarmee de overschrijding van de binnenwaarde zoveel mogelijk wordt beperkt.

In relatie tot deze bepaling wordt in de onderdelen J en O van dit besluit ook een wijziging doorgevoerd in de artikelen 5.66 en 8.18 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Door ook in die artikelen de woorden "overwegende bezwaren" te vervangen door "zwaarwegende bezwaren" wordt beter het uitzonderingskarakter van deze mogelijkheid benadrukt.

Vierde lid
In het vierde lid zijn de gevallen beschreven waarin het bevoegd gezag kan besluiten om in het geheel geen geluidwerende maatregelen of minder geluidwerende maatregelen te treffen. Dat is uiteraard aan de orde als (onder a) uit de toets blijkt dat wordt voldaan aan de binnenwaarde. Onder b is bepaald dat kan worden besloten dat geen maatregelen getroffen worden als het gebouw gebreken heeft die aan het uitvoeren van de geluidwerende maatregelen in de weg staan. Hierbij kan worden gedacht aan een kozijn dat in een dermate slechte staat verkeert dat er geen geluidwerend glas kan worden aangebracht. Alvorens een dergelijk besluit te nemen moet de eigenaar van het geluidgevoelige gebouw wel expliciet in de gelegenheid zijn gesteld dit gebrek te herstellen. Als dat doelmatig is, is het denkbaar dat het bevoegd gezag er mee instemt dat het achterstallig onderhoud tegelijk met het aanbrengen van de geluidwerende maatregelen wordt uitgevoerd. De kosten van dat achterstallig onderhoud blijven uiteraard voor de eigenaar. Ook kan overeengekomen worden alleen af te zien van de maatregelen die door gebreken van het gebouw niet uitgevoerd kunnen worden en dus de eventuele andere maatregelen wel te treffen.

Er kan ook worden besloten om geen maatregelen te treffen als aannemelijk is dat het gebouw binnen 5 jaar wordt onteigend en onttrokken aan de woonfunctie of binnen vijf jaar wordt gesloopt, of aannemelijk is dat het omgevingsplan zodanig wordt gewijzigd dat het gebouw geen geluidgevoelig gebouw meer is als bedoeld in artikel 3.20.

Een andere situatie waarin de geluidwerende maatregelen niet getroffen hoeven te worden is (onder d) de situatie waarin de eigenaar geen medewerking verleent aan het treffen van de benodigde maatregelen, of aan het uitvoeren van het akoestisch onderzoek om die te kunnen bepalen. Als de geluidbelasting in de toekomst verder toeneemt heeft de (oude of nieuwe) eigenaar geen recht op (deze) geluidwerende maatregelen. In de praktijk kan ook de toestemming nodig zijn van een ander om de maatregelen te kunnen treffen. Gedacht kan worden aan de huurder van het gebouw. In dit besluit is geregeld dat enkel de medewerking van de eigenaar noodzakelijk is. Er wordt niet getreden in de privaatrechtelijke relatie tussen de verhuurder en de huurder. Het is aan de verhuurder, indien gewenst, om de huurder contractueel tot medewerking te verplichten of hem daartoe via toepassing van artikel 7:220 van het Burgerlijk Wetboek te dwingen. Uiteraard ligt het wel voor de hand de huurder te informeren tijdens de voorbereiding van een besluit over geluidwerende maatregelen.

Als de noodzakelijke medewerking van de eigenaar om de geluidwerende maatregelen te treffen achterwege blijft, dan vervalt de verplichting tot het treffen van de maatregelen (onder e). De eigenaar en zijn rechtsopvolgers kunnen later niet op deze weigering terugkomen. Het zou tot onevenredige kosten kunnen leiden als de beheerder later alsnog gedwongen zou kunnen zijn tot het treffen van gevelmaatregelen. Het vervallen van de verplichting heeft derhalve een definitief karakter. Dit laat onverlet dat bij een nieuw project wel alsnog gevelmaatregelen genomen kunnen worden. Het vervallen van het recht op de maatregelen betekent dat een zorgvuldige procedure moet worden gevolgd waarbij de eigenaar alle kans krijgt om zijn medewerking te geven, en waarin ook eenduidig, zonder enige twijfel, komt vast te staan dat hij zijn medewerking heeft onthouden.

Geluidwerende maatregelen worden (onder f) ook niet getroffen als de gezamenlijke geluidbelasting (die maatgevend is voor de te treffen geluidwerende maatregelen) niet wordt bepaald door de geluidbronsoort waarvoor de geluidproductieplafonds worden verhoogd. De grens

is getrokken bij 25%, oftewel 6 dB. Als bijvoorbeeld na verhoging van de geluidproductieplafonds de geluidbelasting van een provinciale weg op een woning 7 dB (of meer) lager is dan de gezamenlijke geluidbelasting van die provinciale weg en bijvoorbeeld een industrieterrein, hoeft de provincie geen geluidwerende maatregelen te treffen. Het geluid van de provinciale weg draagt onvoldoende bij aan de overschrijding van de binnenwaarde. Let wel: de gemeente zal later, bij verhoging van de geluidproductieplafonds voor het industrieterrein, wel geluidwerende maatregelen moeten treffen. Die maatregelen beschermen dan ook tegen het (eerder) toegenomen geluid van de provinciale weg. Het is geformuleerd als een kan-bepaling, zodat het bevoegd gezag er in bijzondere gevallen toe kan besluiten dit lid niet toe te passen, bijvoorbeeld als vast staat dat een dominante geluidbron op korte termijn zal verdwijnen of als het geluid van de dominante bron een aanzienlijk deel van jaar of het etmaal niet aanwezig is.

Vijfde lid
In het vijfde lid is bepaald dat ook besloten kan worden om andere maatregelen te treffen om te bewerkstelligen dat de binnenwaarde in geen van de ruimten wordt overschreden. Hierbij kan gedacht worden aan het verbouwen van een woning die leidt tot een andere indeling van de woning waarbij nieuwe geluidgevoelige ruimten worden gerealiseerd die voldoen aan de binnenwaarde. Bijvoorbeeld een woonkamer die wordt verplaatst naar de achterzijde van een woning die veel minder door geluid wordt belast.

Artikel 3.50 (intrekken besluit tot het vaststellen van geluidwerende maatregelen) [artikel 2.43, tweede lid, Ow]

Dit artikel bepaalt dat het besluit tot vaststelling van de geluidwerende maatregelen wordt ingetrokken als de eigenaar in een later stadium (na het nemen van het maatregelbesluit) zijn toestemming tot het treffen van de maatregelen intrekt of hij niet die medewerking verleent die nodig is om over te gaan tot het daadwerkelijk treffen van de maatregelen. Het is de eigenaar die toestemming moet geven en medewerking moet verlenen en er zorg voor moet dragen dat de bewoner (huurder) de door hem toegezegde medewerking ook daadwerkelijk verleent. Dit artikel treedt niet in de verhouding tussen eigenaar en bewoner. Wel ligt het voor de hand dat de bewoner geïnformeerd wordt bij de voorbereiding van de betreffende besluiten.

Onderdelen B tot en met E (artikelen 4.23, 4.24 en 4.25 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

De artikelen 4.23, 4.24 en 4.25 bevatten bepalingen over de actieplannen geluid die hun grondslag vinden in de richtlijn omgevingslawaai.

In de eerste plaats worden verwijzingen naar de Wet geluidhinder en de Wet milieubeheer vervangen door verwijzingen naar overeenkomstige bepalingen die met dit besluit worden toegevoegd aan het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Aan de artikelen 4.23, 4.24 en 4.25 worden bepalingen toegevoegd die ertoe leiden dat door de provincies en het Rijk opgestelde actieplannen tevens het vijfjaarlijkse verslag bevat van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21a, tweede lid, onder a, van het Besluit kwaliteit leefomgeving en de wijze waarop is voldaan aan de resultaatsverplichting, bedoeld in artikel 3.42, eerste lid, van datzelfde besluit. Dit is vergelijkbaar met de jaarlijkse publicatie van de bevindingen van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat over het verslag over de naleving van geluidproductieplafonds, zoals vereist door artikel 11.22 tweede lid van de Wet milieubeheer. Op grond van de ervaring met de uitvoering van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer blijkt een vijfjaarlijkse cyclus beter passend bij de aard van deze taken. Dat leidt ook tot een vermindering van de uitvoeringslasten. Voor de rijkswegen en hoofdspoorwegen blijft wel – in lijn met de huidige systematiek – een jaarlijkse, lichtere verslaglegging bestaan. De regels hiervoor zijn opgenomen in artikel 10.42a, tweede en derde lid, van het Omgevingsbesluit. Ook waar met toepassing van artikel 3.44, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving is besloten tot het tijdelijk niet hoeven voldoen aan de resultaatsverplichting, wordt voor de geluidproductieplafonds

waarop dat besluit betrekking heeft jaarlijks verslag gedaan. Daarin voorziet artikel 10.42a, vierde lid, van het Omgevingsbesluit.

Voor het vijfjaarlijkse monitoringsverslag is nu gekozen om dit te koppelen aan het actieplan vanwege de samenhang met de overige aspecten van het actieplan. Ook de validatie van de berekende waarden met metingen, die werd vereist in artikel 11.22, vierde lid, onder c, van de Wet milieubeheer is onderdeel geworden van het vijfjaarlijkse actieplan geluid (artikel 4.25, tweede lid, onder g). En tot slot wordt aan artikel 4.25 een bepaling toegevoegd over de planning van de sanering bij rijkswegen en hoofdspoorwegen (onderdeel h van het nieuwe vijfde lid).

Onderdelen F tot en met K en T (paragraaf 5.1.4.2 en de artikelen 5.55, 5.63 en 5.66, artikel 10.23, schrappen artikelen 5.56, 5.67 en 5.78 Bkl)

Het opschrift van paragraaf 5.1.4.2 wordt gewijzigd om tot uitdrukking te brengen dat deze paragraaf enkel betrekking heeft op geluid van activiteiten. Geluidregels voor infrastructuur, industrieterreinen en geluidgevoelige gebouwen in de nabijheid van deze geluidbronnen zijn geformuleerd in de nieuwe paragraaf 5.1.4.2a.

De wijziging van de artikelen 5.55, 5.63 en 10.23 strekt ertoe om de verwijzing naar de Wet geluidhinder te schrappen. Deze wet is immers met de Aanvullingswet geluid Omgevingswet ingetrokken. Verder wordt met de wijziging van artikel 5.55 het toepassingsbereik van paragraaf 5.1.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving beter afgestemd op het toepassingsbereik van de nieuwe subparagraaf 5.1.4.2a.2 over activiteiten die worden verricht op een industrieterrein met geluidproductieplafonds, die met het Aanvullingsbesluit aan het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt toegevoegd. Daarnaast wordt ook voor de toepassing van paragraaf 5.1.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving toegevoegd dat het geluid niet geldt op niet-geluidgevoelige gevels. Het Activiteitenbesluit geluid maakt het toelaten van geluidgevoelige gebouwen met niet-geluidgevoelige gevels mogelijk (zie de toelichting op de artikelen 5.78y en 5.78aa) en deze wijziging van artikel 5.55 leidt ertoe dat die gevels dan ook niet-geluidgevoelig zijn voor het geluid van de activiteiten bedoeld in paragraaf 5.1.4.2. Ook is expliciet geregeld dat deze paragraaf niet van toepassing is op het geluid van spoorvoertuigen op spoorwegemplacementen en doorgaand verkeer op wegen, vaarwegen en spoorwegen. Zie in dit verband ook de toelichting op artikel 3.24, vijfde lid, onder d, over het bepalen van het geluid van een industrieterrein.

De artikelen 5.56 en 5.57 worden vervangen door de nieuwe artikelen 3.20 en 3.21, die inhoudelijk geen wijziging beogen ten opzichte van de eerdere artikelen 5.56 en 5.57, maar nu beter aansluiten bij de terminologie van het Besluit bouwwerken leefomgeving.

De vervanging van de term “overwegende” door “zwaarwegende” in artikel 5.66, derde lid, onder a, benadrukt het uitzonderlijke karakter van de mogelijkheid om niet te voldoen aan de grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten. De onderdelen b en c van het derde lid zijn aangepast om de redactie in overeenstemming te brengen met artikel 3.49, vierde lid, onderdelen d en e.

Artikel 5.78 was gereserveerd voor instructieregels over het geluid van spoorwegemplacementen. Dat artikel vervalt omdat het geluid wordt gereguleerd met geluidproductieplafonds.

Onderdeel L (paragraaf 5.1.4.2a (nieuw) Bkl)

§ 5.1.4.2a Geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen

In de wet is al bepaald dat voor daartoe aangewezen wegen, spoorwegen en industrieterreinen geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld. Het spreekt voor zich dat bij de vaststelling van een omgevingsplan voor wegen, spoorwegen en industrieterreinen, de wet wordt toegepast. Daarom is in paragraaf 5.1.4.2a niet bepaald dat bij de vaststelling van een omgevingsplan dat de

aanleg van een aangewezen weg, spoorweg of industrieterrein mogelijk maakt, geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld.

In deze paragraaf is ook niet expliciet bepaald dat bij de vaststelling van een omgevingsplan dat voorziet in de wijziging van een weg, spoorweg of industrieterrein waarvoor al geluidproductieplafonds zijn vastgesteld, die geldende geluidproductieplafonds in acht moeten worden genomen. Dat volgt uit het rechtskarakter van geluidproductieplafonds die als omgevingswaarde zijn vastgesteld. Uiteraard kan de gemeente, als het geluidproductieplafonds heeft vastgesteld voor een industrieterrein, wel zo nodig die geluidproductieplafonds wijzigen bij omgevingsplan.

Als voorbeeld een provinciale weg die verbreed moet worden. Als de provincie daarvoor geen projectbesluit neemt, zal de gemeente daarvoor het omgevingsplan moeten wijzigen, maar de gemeente kan uiteraard geen geluidproductieplafonds voor die verbrede provincieweg vaststellen. Dat is op grond van artikel 2.13a van de wet een bevoegdheid van de provincie. De provincie moet onderzoeken of het geluid van de verbrede provincieweg voldoet aan de eerder voor die provincieweg vastgestelde geluidproductieplafonds. Daarbij kan blijken dat er voldoende geluidruimte is om de toename van het geluid op te vangen, maar vaak zullen de geluidproductieplafonds verhoogd moeten worden. Daarvoor wordt afdeling 3.5 toegepast. Artikel 2.2, eerste lid, van de wet voorziet daarbij in de samenwerking tussen provincie en gemeente.

Overigens zal de aanleg van infrastructuur waarvoor geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld veelal mogelijk worden gemaakt door het nemen van een projectbesluit. Dat projectbesluit wijzigt rechtstreeks het gemeentelijke omgevingsplan. Ook dan moet het betrokken bestuursorgaan (Rijk of provincie) met toepassing van afdeling 3.5 geluidproductieplafonds vaststellen of wijzigen. Het besluit tot vaststelling (of wijziging) van geluidproductieplafonds is dan onderdeel van het projectbesluit (dit regelt het nieuwe tweede lid van artikel 5.7 van het Omgevingsbesluit). Bij een projectbesluit dat voorziet in de wijziging van een weg, spoorweg of industrieterrein moeten de eerder vastgestelde geluidproductieplafonds in acht worden genomen, of worden gewijzigd. Ook deze verplichtingen volgen rechtstreeks uit de wet en zijn daarom niet in dit Aanvullingsbesluit expliciet uitgewerkt in de vorm van instructieregels.

§ 5.1.4.2a Geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen

§ 5.1.4.2a.1 Algemene bepalingen

Artikel 5.78 (toepassingsbereik)

Dit artikel bepaalt het toepassingsbereik van paragraaf 5.1.4.2a, getiteld ‘Geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen’. Het artikel is deels vergelijkbaar met artikel 5.55 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, dat het toepassingsbereik van de instructieregels uit paragraaf 5.1.4.2 voor het geluid door activiteiten regelt.

Het eerste lid van artikel 5.78 regelt dat paragraaf 5.1.4.2a van toepassing is op geluidgevoelige gebouwen die geheel of gedeeltelijk liggen in het geluidaandachtsgebied van een weg, spoorweg of industrieterrein. Vereist voor toepassing is dat het geluidgevoelige gebouw toegelaten is op grond van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Het feitelijke gebruik speelt dus geen rol. Omdat in de regelgeving geen onderscheid wordt gemaakt tussen de voorbereidingsfase en de vaststelling van een besluit, vallen ook gebouwen die als gevolg van een besluit geheel of gedeeltelijk komen te liggen in een geluidaandachtsgebied, binnen het toepassingsbereik. Een geluidaandachtsgebied ligt langs of rond de geluidbronsoort waar dat geluidaandachtsgebied toe behoort. Bij een industrieterrein ligt het geluidaandachtsgebied rond het industrieterrein. Daardoor vallen geluidgevoelige gebouwen die op het industrieterrein zelf liggen buiten het toepassingsbereik. Net als onder de Wet geluidhinder

worden geluidgevoelige gebouwen op een industrieterrein niet beschermd, zodat het vestigingsklimaat voor de industriële activiteiten niet doorkruist wordt.

Net als artikel 5.55, tweede lid, onder b, beperkt ook het tweede lid van artikel 5.78 de werking door geluidgevoelige gebouwen uit te sluiten die zijn toegelaten voor een duur van minder dan tien jaar. Het bevoegd gezag voor een weg of spoorweg hoeft geen geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen te treffen voor deze tijdelijk toegelaten geluidgevoelige gebouwen. Dit artikel is een voortzetting van de artikelen 11.40 en 11.57, tweede lid, Wet milieubeheer en de uitzonderingen van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2° of 3°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

In het derde lid wordt artikel 5.60 van overeenkomstige toepassing verklaard. Daarmee gelden de standaard- en grenswaarden bij de toepassing van paragraaf 5.1.4.2a op dezelfde locaties als bij de toepassing van afdeling 3.5 voor de vaststelling van geluidproductieplafonds.

Artikel 5.78a (de waarde van het geluid) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

In paragraaf 5.1.4.2a worden instructieregels gegeven waarbij het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen een rol speelt. In dit artikel is bepaald wat daarbij moet worden verstaan onder het geluid van die wegen, spoorwegen en industrieterreinen.

Eerste lid
Voor geluidbronsoorten die zijn gereguleerd met geluidproductieplafonds is dat (onder a) de geluidproductie bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds die gelden op het moment dat een artikel van paragraaf 5.1.4.2a worden toegepast. Voor het geluid van (spoor)wegen die zijn gereguleerd met een basisgeluidemissie is dat (onder b) het geluid zoals zich dat naar verwachting voordoet over ten minste tien jaar na vaststelling van het omgevingsplan. In het systeem van de basisgeluidemissie wordt het geluid net als voorheen onder de Wet geluidhinder bepaald op grond van een verkeersprognose. Voorheen moest worden uitgegaan van een prognose over tien jaar. Dit artikel biedt de mogelijkheid om uit te gaan van een prognose die wat verder in de toekomst ligt.

Tweede en derde lid
Het tweede en derde lid beogen dezelfde werking als artikel 3.23, derde en vierde lid. Ook voor lokale wegen en spoorwegen geldt dat bij het bepalen van het geluid van een weg of een spoorweg het geluid van alle tot die geluidbronsoort behorende wegen of spoorwegen wordt betrokken. Voor meer informatie wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

§ 5.1.4.2a.2 Geluid afkomstig van industrieterreinen met geluidproductieplafonds

Artikel 5.78b (aanwijzing activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken) [artikel 2.11a Ow]

Paragraaf 5.1.4.2a.2 bevat de instructieregels voor de vaststelling van omgevingsplannen die betrekking hebben op een industrieterrein. Dat zijn de terreinen waarvoor op grond van de wet geluidproductieplafonds moeten zijn vastgesteld. In de instructieregels van deze paragraaf wordt geen onderscheid gemaakt tussen een omgevingsplan voor een nieuw industrieterrein, voor een bestaand industrieterrein, of voor een uitbreiding van een bestaand industrieterrein. In alle gevallen gelden dezelfde instructieregels.

In artikel 2.11a van de Omgevingswet is bepaald dat geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld rond industrieterreinen waar bij algemene maatregel van bestuur aangewezen activiteiten zijn toegelaten die in aanzienlijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken. Dit artikel wijst die activiteiten aan. De activiteiten zijn opgesomd in bijlage XXII. De genoemde activiteiten mogen daarmee alleen worden uitgevoerd op industrieterreinen waarvoor geluidproductieplafonds

zijn vastgesteld. Het toelaten van de in bijlage XXII aangewezen activiteiten betekent dat het industrieterrein als geheel moet worden voorzien van geluidproductieplafonds. Die geluidproductieplafonds hebben dan betrekking op het gezamenlijke geluid van alle activiteiten op dat industrieterrein.

Alhoewel het hier gaat om een uitputtende lijst, kunnen de genoemde activiteiten deel uitmaken van een groter cluster van activiteiten, bijvoorbeeld van alle activiteiten die binnen de grenzen van een bedrijf worden uitgevoerd. Dat doet er niet aan af dat de betreffende activiteiten zijn toegelaten en dat daarmee voor het industrieterrein geluidproductieplafonds moeten zijn vastgesteld.

Het aanwijzen van de activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken is een voortzetting van de systematiek van de Wet geluidhinder. De Wet geluidhinder was erop gericht de geluidproblematiek van inrichtingen die veel geluidhinder kunnen veroorzaken (veel geluid en cumulatie van geluid) te reguleren. Voorheen waren deze inrichtingen aangewezen in (een bijlage van) het Besluit omgevingsrecht. Ten tijde van de Wet geluidhinder werden die inrichtingen vaak aangeduid als grote lawaaimaker, A-inrichting of artikel 41 Wet geluidhinder-inrichting. In bijlage XXII is de lijst met grote lawaaimakers van de Wet geluidhinder grotendeels beleidsneutraal omgezet naar dit besluit, waarbij zoveel mogelijk is aangesloten bij milieubelastende activiteiten bedoeld in het Besluit activiteiten leefomgeving. Ten opzichte van de Wet geluidhinder is slechts één categorie grote lawaaimakers komen te vervallen. Dat betreft de emplacementen met een rangeerheuvel. Deze wijziging houdt verband met het betrekken van het geluid van treinen op spoorwegemplacementen bij het bepalen van het geluid van een hoofdspoorweg, zoals hiervoor beschreven bij artikel 3.23.

De situatie kan zich voordoen dat een aangewezen activiteit zodanig wordt uitgevoerd dat er weinig (voor de omgeving relevant) geluid ontstaat. Bijvoorbeeld als een aangewezen activiteit geheel inpandig wordt uitgevoerd of maatregelen zijn getroffen die het geluid vergaand beperken. Het is dan niet nodig dat het toelaten van die activiteit leidt tot de verplichting om geluidproductieplafonds vast te stellen voor het industrieterrein als geheel. Als voor een activiteit uit bijlage XXII in het omgevingsplan of in de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit wordt geborgd dat deze aan scherpe geluidregels gebonden is, wordt die activiteit niet langer aangemerkt als een activiteit die in aanzienlijke mate geluid kan veroorzaken. Als er geen andere grote lawaaimakers op het terrein toegelaten zijn, vervalt op deze wijze de verplichting om op grond van artikel 2.11a van de wet geluidproductieplafonds vast te stellen. Voor het geluid van de activiteiten op dat terrein gelden dan de instructieregels van paragraaf 5.1.4.2 “Geluid door activiteiten”. De omgeving van het bedrijventerrein wordt dan niet door geluidproductieplafonds beschermd, maar door de geluidregels die op grond van de instructieregels in het omgevingsplan zijn opgenomen.

Als de activiteit waarvoor de scherpe regels gesteld zijn verricht wordt op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds gelden, dan is het geluid van die activiteit uiteraard wel onderdeel van het geluid van het industrieterrein als geheel. Het blijft niet buiten beschouwing bij het bepalen van het geluid. Dat geldt niet voor activiteiten waarvoor in het omgevingsplan is geborgd dat het geluid op 30 m afstand van de begrenzing van de locatie waar de activiteit wordt verricht, niet meer bedraagt dan de standaardwaarden, verminderd met 5 dB. Dat geluid wordt op grond van artikel 3.24 buiten beschouwing gelaten.

De instructieregels in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn op grond van afdeling 8.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving[1] van overeenkomstige toepassing als beoordelingsregel voor omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Artikel 2.11a van de wet leidt daarbij tot een relevante beperking van de mogelijkheden: het is niet mogelijk om via een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit een activiteit die in

[1] Ingevoegd via het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

aanzienlijke mate geluid kan veroorzaken toe te laten op een locatie die geen industrieterrein is. Artikel 2.11a van de wet eist immers dat een geluidproductieplafond wordt vastgesteld rondom elk industrieterrein waar het omgevingsplan zo'n activiteit toelaat. Opnemen van een geluidproductieplafond of een andere omgevingswaarde in een omgevingsvergunning is niet mogelijk omdat een omgevingswaarde alleen gericht is tot de overheid zelf. Met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit kunnen geen voorschriften worden gesteld over bestuurlijke verplichtingen, zoals omgevingswaarden, maar kan slechts worden afgeweken van regels over activiteiten in het omgevingsplan ten gunste van de vergunninghouder. Het toelaten van een activiteit uit bijlage XXII die voldoet aan scherpe geluidregels, zoals beschreven in de vorige alinea, is overigens wel mogelijk. In dat geval worden voorschriften in de omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit opgenomen met dezelfde strekking als de genoemde scherpe regels. Dan is er geen sprake meer van een activiteit die in aanzienlijke mate geluid kan veroorzaken als bedoeld in artikel 2.11a van de wet.

Als het omgevingsplan voorziet in de mogelijkheid voor het stellen van maatwerkvoorschriften voor geluid zullen ook de instructieregels voor het omgevingsplan gevolgd moeten worden. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet is dit met artikel 2.3.1.5 van de 'bruidsschat' al geregeld in alle omgevingsplannen. Het is niet mogelijk om een activiteit van bijlage XXII toe te laten en pas bij maatwerkvoorschrift te regelen dat deze toch niet in aanzienlijke mate geluid mag veroorzaken. Zo'n omgevingsplan zou niet voldoen aan artikel 2.11a van de wet.

Artikel 5.78c (toepassingsbereik)

Het eerste lid bepaalt dat de geluidregels van paragraaf 5.1.4.2a.2 van toepassing zijn op industrieterreinen waarvoor op grond van de wet geluidproductieplafonds zijn vastgesteld. Het gaat daarbij om alle industrieterreinen waar activiteiten zijn toegestaan als bedoeld in artikel 5.78b. De geluidproductieplafonds worden op grond van artikel 2.11a van de wet als hoofdregel vastgesteld door de gemeente als onderdeel van het omgevingsplan voor het industrieterrein. Als de geluidproductieplafonds voor een industrieterrein ingevolge artikel 2.12a van de wet door de provincie vastgesteld worden, gebeurt dat bij een separaat besluit waarvoor paragraaf 3.5.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving de instructieregels bevat.

In het tweede lid wordt het toepassingsbereik uitgebreid naar bedrijventerreinen waarvoor op grond van de wet geen geluidproductieplafonds hoeven te worden vastgesteld, maar waarvoor de gemeente vrijwillig de keuze heeft gemaakt om het geluid toch met geluidproductieplafonds te gaan reguleren. Als gevolg van deze vaststelling worden deze bedrijventerreinen gelijkgesteld aan industrieterreinen. Zoals in paragraaf 5.13 van het algemeen deel van deze toelichting reeds is verwoord is deze mogelijkheid gecreëerd om gemeenten een pasklare en juridisch zekere oplossing te bieden voor beheersing van het geluid van bedrijventerreinen.

Het kan daarbij bijvoorbeeld gaan om bedrijventerreinen waarvoor een beperkte geluidruimte beschikbaar is, of terreinen waar de gemeente sterk wil sturen op beperking van geluidproductie vanwege de aanwezigheid of geplande bouw van geluidgevoelige gebouwen, of terreinen waar cumulatie van geluid van verschillende activiteiten leidt tot veel geluid in de omgeving.

Opgemerkt zij nog dat deze regels onderdeel worden van afdeling 5.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Op grond van artikel 5.1, dat het toepassingsbereik van afdeling 5.1 bepaalt, zijn de instructieregels van die afdeling van toepassing op het stellen van regels in het omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet, dat wil zeggen regels die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Zoals ook toegelicht in de nota van toelichting op het Besluit kwaliteit leefomgeving (Stb. 2018, 292, p. 352) betekent dit dat geluid door activiteiten waarover met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties geen regels gesteld kunnen worden buiten de reikwijdte van de instructieregels valt. Het gaat dan bijvoorbeeld om bouw-, sloop- en onderhoudswerkzaamheden, gebruik van mobiele puinbrekers

en werkzaamheden aan een boorgat met een verplaatsbaar mijnbouwwerk. Over geluid van bouw- en sloopwerkzaamheden zijn regels gesteld in artikel 7.17 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, over geluid van mobiele puinbrekers in artikel 7.39 van dat besluit en over geluid van werkzaamheden met een verplaatsbaar mijnbouwwerk in de artikelen 4.1121a en 4.1121b van het Besluit activiteiten leefomgeving, zoals gewijzigd door het Invoeringsbesluit Omgevingswet. Het reguleren van onderhoudswerkzaamheden wordt overgelaten aan het eigen inzicht van de gemeente.

Artikel 5.78d (vaststellen geluidproductieplafond industrieterrein) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

In dit artikel is bepaald dat een (bij omgevingsplan) voor een industrieterrein vast te stellen geluidproductieplafond moet worden vastgesteld volgens de instructieregels van paragraaf 3.5.4. De verplichting om voor een industrieterrein geluidproductieplafonds vast te stellen is bepaald in de wet en wordt daarom niet in dit besluit herhaald. Doordat in artikel 5.78c, tweede lid, onder industrieterreinen voor de toepassing van deze paragraaf ook bedrijventerreinen worden verstaan waarvoor in het omgevingsplan vrijwillig geluidproductieplafonds als omgevingswaarden worden vastgesteld, geldt paragraaf 3.5.4 op grond van dit artikel ook voor die vrijwillige vaststelling. Een vrijwillige keuze voor de systematiek van geluidproductieplafonds omvat dus mede alle bijbehorende instructieregels, inclusief normenkader en nalevingsplicht.

Artikel 5.78f (regels voor activiteiten - voldoen aan geluidproductieplafonds) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

In artikel 3.42 is bepaald dat een geluidproductieplafond een resultaatsverplichting is. Die verplichting geldt voor het bestuursorgaan dat het geluidproductieplafond heeft vastgesteld. In de meeste gevallen is dat de gemeente, of zijn dat de gemeenten, waarin het industrieterrein ligt. In artikel 2.12a van de wet is bepaald dat de provincie de bevoegdheid heeft om op verzoek van de gemeenteraad geluidproductieplafonds vast te stellen voor een industrieterrein als dat doelmatiger wordt geacht. In dat geval gaat ook de resultaatsverplichting over naar de provincie. De betrokken gemeenten houden rekening met de verplichting die de provincie in dat geval heeft. Dat is geregeld in artikel 2.2 van de wet.

Een geluidproductieplafond is geen resultaatsverplichting noch een geluidregel voor de activiteiten die door de bedrijven op het industrieterrein worden uitgevoerd. Geluidregels voor activiteiten moeten door de gemeente worden opgenomen in het omgevingsplan, zodat voor bedrijven duidelijk is welke geluidregels voor hen gelden. Daarom is in dit artikel de instructieregel opgenomen dat het omgevingsplan voor het industrieterrein regels moet bevatten voor activiteiten, gericht op het voldoen aan de geluidproductieplafonds. De geluidproductieplafonds moeten worden vertaald naar (uitgedrukt in) regels in het omgevingsplan waaraan activiteiten moeten voldoen. Die verplichting geldt ook als de geluidproductieplafonds door de provincie zijn vastgesteld.

De in dit artikel bedoelde geluidregels moeten zijn gericht op het voldoen aan de geluidproductieplafonds. Zij dragen daarmee bij aan het voldoen aan de resultaatsverplichting. De geluidregels hoeven er, in tegenstelling tot de in artikel 5.59 bedoelde geluidregels, niet in te voorzien dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen aanvaardbaar is. Dat is immers al afgewogen bij het vaststellen van de geluidproductieplafonds voor het geluid van het industrieterrein als geheel. Om een ‘dubbele bescherming’ – en dus ook een dubbele toetsing – te vermijden moet in de geluidregels die op grond van dit artikel in het omgevingsplan worden opgenomen geen directe relatie worden gelegd met geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied. De beoogde juridische scheiding tussen industrieterrein en omgeving in de beheersfase, een belangrijk voordeel van de geluidproductieplafondsystematiek, blijft zo ook behouden.

Met uitzondering van artikel 5.78h worden in paragraaf 5.1.4.2a.2 geen eisen gesteld aan de redactie van de in artikel 5.78f bedoelde regels. Het is aan de gemeente om te bepalen welke geluidregels gesteld moeten worden om te voldoen aan de geluidproductieplafonds. De geluidregels kunnen zijn gericht op specifieke activiteiten die op het industrieterrein worden uitgevoerd (bijvoorbeeld het gebruik van koelaggregaten op parkeerplaatsen), op een cluster van samenhangende activiteiten van een bedrijf (voorheen: een inrichting), of betrekking hebben op een braakliggend perceel waar nog geen activiteiten worden uitgevoerd. De geluidregels kunnen gelden voor het industrieterrein als geheel, alleen voor bepaalde delen van het industrieterrein, of op de locatie van een specifiek bedrijf. Het moet voor individuele bedrijven wel altijd duidelijk zijn aan welke geluidregels zij moeten voldoen. Mede daarom heeft een geluidregel altijd een bijbehorend besluitvlak dat bepaalt waar de betreffende geluidregels geldt.

De gemeente kan bijvoorbeeld kiezen voor een 'standaard' geluidregel vergelijkbaar met die in artikel 5.65, tweede lid (voor activiteiten die op een bedrijventerrein, niet zijnde een industrieterrein, worden uitgevoerd). Anders dan in artikel 5.65 moeten de waarden (andere waarden mag ook) dan wel gelden op bijvoorbeeld 50 meter afstand (andere afstanden mag ook) van de grens van het bedrijf waarbinnen de activiteit wordt uitgevoerd; zoals hiervoor opgemerkt zou het relateren van de geluidregels aan geluidgevoelige gebouwen namelijk leiden tot een onnodige dubbele toetsing. Gezien artikel 5.78e komt het hanteren van een vaste afstand er in de praktijk op neer dat de geluidregels gelden voor het geluid van alle activiteiten die tot een bedrijf behoren. De gemeente kan ook kiezen voor geluidregels die in de vorm van een toelaatbaar aantal dB's per m^2 die geluidproductie op een (bedrijfs)perceel beperken. Hiermee kan de voor het industrieterrein als geheel toegelaten geluidproductie worden verdeeld over de percelen van het industrieterrein, inclusief de percelen waarop nog geen activiteiten worden uitgevoerd – maar wel zijn toegelaten.

Geluidregels met waarden in dB zijn (via een overdrachtsberekening) rechtstreeks verbonden met de geluidproductieplafonds. Daardoor kan kwantitatief worden onderbouwd dat de met de geluidregels toegestane geluidproductie voldoet aan de geluidproductieplafonds. Maar het staat de gemeente vrij om, naast of in aanvulling op de geluidregels met geluidwaarden, andere meer kwalitatieve geluidregels te stellen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan regels die activiteiten in (delen van) de nachtperiode verbieden, aan regels die het gebruik van stille elektrische heftrucks voorschrijven, of aan regels die zien op gedragingen die het ontstaan van onnodig geluid voorkomen. Deze kwalitatieve geluidregels representeren, in tegenstelling tot de geluidregels met waarden in dB, niet een bepaalde hoeveelheid toelaatbare geluidproductie. Daarom is het niet mogelijk om het effect direct te relateren aan de waarde van een geluidproductieplafond. Dat neemt niet weg dat ook de kwalitatief gerichte geluidregels zijn gericht op het voldoen aan de geluidproductieplafonds en eraan kunnen bijdragen dat aan de resultaatsverplichting wordt voldaan.

Artikel 5.78f is op grond van afdeling 8.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving ook een beoordelingsregel voor omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Dat betekent dat de geluidvoorschriften in een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit eveneens moeten zijn gericht op het voldoen aan de geluidproductieplafonds. Met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit kan slechts worden afgeweken van regels over activiteiten in het omgevingsplan ten gunste van de vergunninghouder. Het bevoegd gezag zal in dat geval moeten motiveren dat de extra geluidproductie niet in de weg staat aan het voldoen aan de geluidproductieplafonds.

In het omgevingsplan kunnen ook specifieke geluidregels worden opgenomen voor de niet-geluidrelevante activiteiten als bedoeld in artikel 3.24, vijfde lid, onder b. De op te nemen geluidregels moeten dan waarborgen dat het geluid van een activiteit op 30 meter afstand niet meer bedraagt dan de standaardwaarden van tabel 5.65.1, verminderd met 5 dB. Aan deze

voorwaarde kan worden voldaan door een gelijkluidende immissie-eis in het omgevingsplan op te nemen. Maar uiteraard zijn andere regels die hetzelfde bewerkstelligen ook toegestaan.

Bij het toepassen van artikel 5.78f zal over het algemeen gebruik worden gemaakt van een akoestisch rekenmodel waarmee de geluidproductie op de referentiepunten wordt berekend. Dat zogenoemde nalevingsmodel is een dynamisch model dat wordt gebruikt om ontwikkelingen op het industrieterrein te monitoren, en om te beoordelen of en zo ja in welke mate met een omgevingsvergunning voor een (buitenplanse) omgevingsplanactiviteit kan worden afgeweken van de regels in het omgevingsplan. Dat nalevingsmodel mag niet worden gebruikt bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied van een industrieterrein. Bij het toelaten moet op grond van artikel 5.78a altijd worden uitgegaan van het geluid bij volledige benutting van de geldende geluidproductieplafonds.

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet is het omgevingsplan voor het industrieterrein van rechtswege gevuld met de regels van de bruidsschat. Dat zijn voor wat betreft het onderwerp geluid de geluidregels die voorheen waren opgenomen in afdeling 2.8 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Dat besluit is vervallen. De gemeente kan vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet met de in dit artikel bedoelde regels voor activiteiten, de regels van de bruidsschat aanvullen, wijzigen of vervangen. Gemeenten hebben daar op grond van de invoeringsregels tot 1 januari 2029 de tijd. Dan moeten alle omgevingsplannen volwaardig zijn en voldoen aan de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat geldt ook voor het omgevingsplan voor een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds zijn vastgesteld. In eerste instantie vullen de regels van de bruidsschat het gat op dit punt, maar het verdient aanbeveling om zo mogelijk gelijktijdig met de vaststelling van de geluidproductieplafonds ook de geluidregels in het omgevingsplan te wijzigen.

Artikel 5.78g (beperking flexibiliteit militaire terreinen)

Dit artikel is een equivalent van artikel 5.72 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat is nodig omdat voor de regulering van activiteiten op industrieterreinen geen gebruik wordt gemaakt van waarden op de gevel, terwijl dat artikel daar wel van uitgaat. Het beperkt de mogelijkheid voor de gemeente om voor activiteiten bij of op militaire objecten of militaire terreinen als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving scherpere regels te stellen dan wat gebruikelijk is. Aan activiteiten die daarmee verband houden mogen in het omgevingsplan geen strengere waarden worden verbonden dan de standaardwaarden, bedoeld in tabel 5.65.1, verhoogd met 5 dB, voor het toelaatbare geluid door de activiteit op 50 m afstand van de begrenzing van de locatie waar de activiteit wordt verricht. Als de gemeente geen regels zou willen stellen over het geluid op 50 m van de begrenzing van de locatie, maar andersoortige regels, zal nagegaan moeten worden of deze niet strenger uitpakken dan de standaardwaarden, verhoogd met 5 dB. Dit is geregeld in het eerste lid. In dit lid is verder artikel 5.58 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing verklaard waarin is bepaald dat meerdere activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie en die rechtstreeks met elkaar samenhangen, met elkaar in technisch verband staan, of elkaar functioneel ondersteunen, als één activiteit worden beschouwd. De standaardwaarde waarmee vergeleken wordt geldt dus op het niveau van een bedrijf als geheel. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.58. Verder is in het tweede lid bepaald dat de mogelijkheid om in het omgevingsplan gebruiksregels op te nemen, niet geldt voor geluid voor activiteiten bij of op een militair terrein of een terrein met een militair object als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid.

Artikel 5.78h (uitzonderingen geluidbronnen)

Dit artikel is een equivalent van artikel 5.73 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat is nodig omdat voor de regulering van activiteiten op industrieterreinen geen gebruik wordt gemaakt van waarden op de gevel, terwijl dat artikel daar wel van uitgaat. Het eerste lid bepaalt dat eventuele geluidwaarden in het omgevingsplan geen betrekking hebben op het geluid van de spoedeisende

inzet van hulpvoertuigen (onderdeel a). Deze uitzondering geldt alleen voor de spoedeisende inzet en dus niet voor het geluid als gevolg van niet-spoedeisende inzet van hulpvoertuigen of bijvoorbeeld het onderhouden en testen van die voertuigen. Het tweede lid regelt bovendien dat mogelijkheid om in het omgevingsplan gebruiksregels op te nemen niet geldt voor dit geluid. Het eerste lid regelt verder eventuele geluidwaarden in het omgevingsplan niet zien op menselijk stemgeluid (onderdeel b). Aan menselijk stemgeluid kunnen wel andere eisen worden gesteld die hinder door stemgeluid beperken, maar een getalsmatige normering ervan blijkt in de praktijk slecht toepasbaar en handhaafbaar.
Bij het toedelen van functies aan locaties betrekt de gemeenteraad al het geluid door de toegelaten activiteiten. Dit moet voorkomen dat die geluiden tot te veel hinder kunnen leiden. Het feit dat er in het omgevingsplan geen waarden mogen worden opgenomen voor het geluid van de spoedeisende inzet van hulpvoertuigen en voor menselijk stemgeluid, betekent dus niet dat de die geluidbronnen bij de totstandkoming van het omgevingsplan buiten beschouwing mogen blijven.

§ 5.1.4.2a.3 Geluid afkomstig van wegen en lokale spoorwegen zonder geluidproductieplafonds als omgevingswaarden

Artikel 5.78i (toepassingsbereik)

Dit artikel regelt in het eerste lid, onder a, dat paragraaf 5.1.4.2a.3 van toepassing is op wegen waar ten minste 1000 motorvoertuigen per etmaal van gebruik maken. Dit betekent dat wegen met heel weinig verkeer buiten beschouwing gelaten worden. Bepalend hierbij is de verwachte verkeersintensiteit in de te toetsen situatie. Dat is meestal de situatie ten minste tien jaar na de vaststelling van het omgevingsplan, zoals bedoeld in artikel 5.78a, onderdeel b. Als een omgevingsplan zodanige ontwikkelingen toelaat dat de verkeersintensiteit op een rustige weg alsnog zal toenemen tot meer dan 1000 motorvoertuigen per etmaal, zijn hierop de instructieregels van deze paragraaf van toepassing.

De keuze voor 1000 motorvoertuigen per etmaal is gebaseerd op de binnenwaarde. Onder deze "drempel" is de kans op het overschrijden van de binnenwaarde klein. Dat laatste is ook het geval voor niet verharde wegen en de wegen die in het kader van de Wegenverkeerswet 1994 zijn aangewezen als erf. Daarom blijven ook die hier buiten beschouwing.

Het staat het bevoegd gezag vrij de regels van deze paragraaf desgewenst ook analoog toe te passen op wegen met een lagere verkeersintensiteit dan 1000 motorvoertuigen per etmaal. Dat kan bijvoorbeeld voor de hand liggen als verwacht wordt dat de betreffende weg in de toekomst meer dan 1000 motorvoertuigen per etmaal zal verwerken of als het een weggedeelte is tussen twee weggedeelten die wel boven de 1000 motorvoertuigen per etmaal zitten.

Onder b is bepaald dat deze paragraaf ook van toepassing is op het geluid van alle lokale spoorwegen die niet bij omgevingsverordening zijn aangewezen en dus geen geluidproductieplafonds hebben.

De werking van het tweede lid is identiek aan artikel 3.18, derde lid, onder b. Dat betekent dat bij het toepassen van de in subparagraaf 5.1.4.2a.3 opgenomen regels voor het geluid afkomstig van wegen en lokale spoorwegen niet van toepassing zijn op het geluid op niet-geluidgevoelige gevels. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 3.18.

Artikel 5.78j (wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

In dit artikel is bepaald wat in paragraaf 5.1.4.2a.3 wordt verstaan onder een wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg. De bedoelde fysieke wijzigingen leiden in veel gevallen tot een toename van het geluid. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om capaciteitsuitbreidingen in de vorm van extra rijstroken en sporen, het verplaatsen van de weg of spoorweg of het

aanbrengen van een lawaaiiger wegdek. De genoemde fysieke veranderingen aan een weg of lokale spoorweg leiden echter niet altijd tot een relevante toename van het geluid in de omgeving. Daarom is in artikel 5.78m geregeld dat de geluidregels alleen van toepassing zijn als daarvan sprake is.

Een toename van de verkeersintensiteiten kan op gemeente- en waterschapswegen ook het gevolg zijn van verkeersmaatregelen, waarvoor het omgevingsplan over het algemeen niet hoeft te worden aangepast. Voorbeelden daarvan zijn het verhogen van de maximum rijsnelheid, het opheffen van verkeersbelemmerende maatregelen (zoals eenrichtingsverkeer of spitsafsluitingen) en andere verkeersmaatregelen die de doorstroming van een weg verbeteren. Daarvoor wordt een verkeersbesluit genomen op grond van artikel 15, tweede lid, van de Wegenverkeerswet 1994. Via een wijziging van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer wordt bereikt dat ook in die gevallen wordt getoetst aan geluidregels uit deze paragraaf. Daarvoor wordt verwezen naar de toelichting bij artikel IV van dit besluit.

Ontwikkelingen in de ruimtelijke inrichting of de infrastructuur kan op bestaande gemeente- en waterschapswegen die geen onderdeel zijn van die ontwikkeling een grote toename van verkeer veroorzaken. Gedacht kan hierbij worden aan de realisatie of uitbereiding van een kantorencomplex, bedrijventerrein, winkelcentrum of toeristische attractie. Andere voorbeelden zijn de aanleg van een rondweg of het aanleggen van een nieuwe aansluiting op een rijksweg waardoor verkeersstromen wijzigen en bestaande wegen drukker worden. Deze situaties worden geregeld in artikel 5.78ad.

Ook bij rijkswegen en provinciale wegen die zijn voorzien van geluidproductieplafonds kan de intensiteit van het verkeer toenemen door een wijziging of aanleg van een gemeenteweg, waterschapsweg of een wijziging in de ruimtelijke inrichting. Die toename wordt echter niet met instructieregels op grond van paragraaf 5.1.4.2a.3 gereguleerd. De omgeving van die wegen is immers beschermd door de geluidproductieplafonds. Wel kan een dergelijke toename leiden tot een dreigende overschrijding van de geluidproductieplafonds. Een gemeente is op grond van artikel 2.2 van de Omgevingswet verplicht om rekening te houden met de taken en bevoegdheden die de provincie en het Rijk hebben zoals het moeten naleven van geluidproductieplafonds. Het is aan de provincies, het Rijk en gemeenten of zij daarover afspraken willen maken, bijvoorbeeld in de vorm van een drempel (in dB, of procentuele toename van intensiteiten) waarboven de provincie en het Rijk geïnformeerd worden over het extra verkeer dat verwacht wordt. Hetzelfde geldt voor het informeren van buurgemeenten als besluiten voorbereid worden die kunnen leiden tot meer dan 1,5 dB toename op bestaande wegen in die buurgemeente.

Artikel 5.78j wordt in samenhang met artikel 5.78m, tweede lid, toegepast. Artikel 5.78j definieert wat een fysieke wijziging van de weg of spoorweg is. Vervolgens bevat artikel 5.78m, tweede lid, de instructieregel dat een omgevingsplan dat een dergelijke wijziging toelaat, erin voorziet dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet hoger is dan de standaardwaarde, of niet toeneemt ten opzichte van de situatie voor die wijziging.

Artikel 5.78k (wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

In dit artikel is bepaald wat in paragraaf 5.1.4.2a.3 wordt verstaan onder een wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg. De in dit artikel bedoelde wijziging in het gebruik van een lokale spoorweg betreft besluiten en keuzes van gedeputeerde staten, het dagelijks bestuur van een vervoerregio, of de concessiehouder. De genoemde wijzigingen van het gebruik leiden in veel gevallen tot een toename van het geluid. De wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg is zodanig gedefinieerd, dat alleen akoestisch relevante veranderingen een wijziging zijn in de zin van deze paragraaf. De grens is gelegd bij een toename van het geluid met meer dan 1,5 dB. Over het algemeen worden deze wijzigingen in het gebruik geregeld op grond van de Wet lokaal spoor en de Wet personenvervoer 2000.

Ingevolge de Wet lokaal spoor berust de zorg voor de aanleg en het beheer van lokale spoorwegen bij gedeputeerde staten of het dagelijks bestuur van een vervoerregio. Zij belasten de beheerder van de lokale spoorweg of de vervoerder met de verkeersleiding over de lokale spoorweg. Hiertoe behoort onder meer de zorg voor een goede afwikkeling van het spoorverkeer en het treffen van de noodzakelijke verkeersmaatregelen.

Het openbaar vervoer over lokale spoorwegen vindt plaats door middel van daartoe door gedeputeerde staten of het dagelijks bestuur van een vervoerregio verleende concessies ingevolge de Wet personenvervoer 2000. Een concessie bevat een omschrijving van het openbaar vervoer dat door de concessiehouder wordt aangeboden, van het gebied en de duur waarvoor de concessie wordt verleend. Daarnaast bevat een concessie over het algemeen diverse kwaliteitseisen, waaronder de verbindingen die worden aangeboden, toegankelijkheid van voertuigen en milieueisen waaraan voertuigen moeten voldoen.

Voor het openbaar vervoer over lokale spoorwegen worden dienstregelingen vastgesteld. Er zal dus niet zomaar een autonome groei van verkeer optreden. Het verhogen van de treinintensiteit is dan een bewuste keuze van de concessiehouder.

Artikel 5.78k wordt in samenhang met artikel 5.78m, tweede lid, toegepast. Artikel 5.78k definieert wat een wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg is. Vervolgens bevat artikel 5.78m, tweede lid, de instructieregel dat het omgevingsplan erin voorziet dat door een wijziging in het gebruik van een lokale spoorweg het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet hoger is dan de standaardwaarde, of niet toeneemt ten opzichte van de situatie voor die wijziging.

Artikel 5.78l (geluid in geluidaandachtsgebied – rekening houden met en aanvaardbaarheid)

Eerste en derde lid
Dit lid betreft een nadere, expliciete regeling van een plicht die al uit de wet volgt. De artikelen 2.4 en 2.1, vierde lid, van de wet, impliceren dat de gemeenteraad bij het toedelen van functies rekening houdt met de lokale specifieke omstandigheden en de (cumulatieve) gevolgen van activiteiten voor de gezondheid van haar burgers. Dit lid concretiseert dit voor het toelaten van aanleg of wijziging van een weg of lokale spoorweg nabij geluidgevoelige gebouwen in geluidaandachtsgebieden. Dit artikel is vergelijkbaar van opzet met de artikelen 5.59 en 5.64. Voor die andere geluid veroorzakende activiteiten wordt ook uitgegaan van een ‘rekening houden met’ de geluidbelasting daarvan, en moet het geluid van een activiteit op een geluidgevoelig gebouw aanvaardbaar zijn.

Tweede, vierde en vijfde lid
Het geluid van een weg of lokale spoorweg op geluidgevoelige gebouwen in een geluidaandachtsgebied moet aanvaardbaar zijn. Dit kan concreet worden ingevuld door bij het toelaten van de aanleg of wijziging van die weg of lokale spoorweg te voorzien in een geluid dat niet hoger is dan de standaardwaarde (artikel 5.78m). Het vijfde lid voorziet in twee mogelijkheden om van het vierde lid af te wijken die in de artikelen 5.78n of 5.78o zijn uitgewerkt.

Artikel 5.78m (aanleg of wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg, of wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Door aanleg of wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg, of een wijziging in het gebruik van een lokale spoorweg, verandert de geluidsituatie ter plaatse. De aanleg of wijziging zal in veel gevallen tot gevolg hebben dat de geluidbelasting op geluidgevoelige gebouwen toeneemt. Bijvoorbeeld als gevolg van een verbreding van een weg van twee naar vier

rijstroken zal de verkeersintensiteit op die weg doorgaans toenemen en daarmee de geluidbelasting.

In het eerste lid is bepaald dat de vaststelling van een omgevingsplan dat de aanleg van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg mogelijk maakt, zodanig geschiedt dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet hoger is dan de standaardwaarde. In artikel 5.78a, tweede lid, is al bepaald dat hierbij moet worden uitgegaan van het geluid ten minste tien jaar na de aanleg van de weg of spoorweg. Een geluidbelasting die niet hoger is dan de standaardwaarde is altijd aanvaardbaar.

In het tweede lid is bepaald dat in een omgevingsplan regels worden gesteld die ertoe strekken dat het geluid als gevolg van een wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg of een wijziging in het gebruik van een lokale spoorweg erin voorziet dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet toeneemt. Deze toename wordt bepaald door het geluid voor de wijziging te vergelijken met het geluid zoals dat verwacht wordt ten minste tien jaar na vaststelling van het omgevingsplan. De rekenregels voor het bepalen van de toename in combinatie met afronding worden opgenomen in een ministeriele regeling. Daarbij zal net als nu geregeld worden dat een verschil wordt bepaald op basis van niet afgeronde waarden van het geluid. In de praktijk betekent dit dat er pas bij een toename van meer dan 0,5 dB sprake is van een toename in de zin van dit artikel. Dit is strenger dan de regels uit de Wet geluidhinder waarbij pas bij 1,5 dB of meer sprake is van een "reconstructie". Maar bij de Wet geluidhinder geldt dat getoetst moet worden aan eerder verleende hogere waarden die vaak lager zijn dan het heersende geluid.

De Wet en het Besluit geluidhinder voorzagen in een specifiek reconstructie-instrument (voor wegen) en een vergunningplicht (voor lokale spoorwegen). Dit werkte ook los van een bestemmingsplanwijziging door het bevoegd gezag te verplichten een besluit te nemen voor wijzigingen van infrastructuur die geen wijziging van het bestemmingsplan vergen. Met dat besluit werd voorzien in eenzelfde rechtsbescherming van omwonenden als bij wijzigingen die wel een wijziging van het bestemmingsplan vergen. Een dergelijk specifiek instrument is onder de Omgevingswet niet meer noodzakelijk.

De instructieregel van artikel 5.78m (evenals die van de artikelen 5.78n en 5.78o) bepaalt dat het omgevingsplan erin voorziet dat bij de aanleg of wijziging van een (spoor)weg wordt voldaan aan de aangegeven geluidnormen. De instructieregel schrijft niet voor hoe en op welk moment toetsing aan die norm dient plaats te vinden. Het is aan de gemeente om dit concreet in te vullen. De toetsing kan plaatsvinden bij de vaststelling van het omgevingsplan zelf. In dat geval moet het omgevingsplan de regels bevatten waarmee voor de relevante geluidgevoelige gebouwen aan de instructieregels wordt voldaan. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn bij specifieke wijziging van een omgevingsplan voor het aanleggen van een weg. Het omgevingsplan kan echter ook regelen dat de toetsing plaatsvindt in de fase direct voorafgaand aan de realisatie van de aanleg of wijziging. De gemeente kan dan bijvoorbeeld voor de aanleg of wijziging van een (spoor)weg in het omgevingsplan een vergunningplicht voor een omgevingsplanactiviteit in het leven roepen.

Tot slot is er ook de combinatie van bovenstaande mogelijkheden denkbaar. Dat is het geval als toetsing van één bepaalde uitvoering van de (spoor)weg plaatsvindt bij vaststelling van het omgevingsplan, maar het omgevingsplan ook ruimte biedt voor een toekomstige wijziging van die (spoor)weg. Een voorbeeld is de situatie waarin een weg wordt aangelegd - en voor geluid getoetst - met twee rijstroken, maar het omgevingsplan een bredere strook grond aanwijst voor verkeersdoeleinden. Dan is in de toekomst ook een verbreding van die weg mogelijk naar bijvoorbeeld vier rijstroken. Het omgevingsplan moet dan ook een voorziening bevatten die regelt dat bij een latere wijziging van de (spoor)weg artikel 5.78m, tweede lid, opnieuw wordt toegepast. Welke vorm de gemeente ook kiest, er dient bij elke aanleg of wijziging van een (spoor)weg te worden voldaan aan artikel 5.78m, tweede lid.

Aan het voorgaande kan worden voldaan door in het omgevingsplan te bepalen dat het binnenplans wijzigen van de (spoor)weg een omgevingsplanactiviteit is. Voor de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit wordt in de Invoeringswet Omgevingswet in samenhang met het Invoeringsbesluit Omgevingswet voorgesteld dat de omgevingsvergunning wordt verleend of geweigerd op de gronden die zijn opgenomen in het omgevingsplan.

Tegen het verlenen van de omgevingsvergunning staat bezwaar en beroep open. Op het vaststellen van het omgevingsplan zelf is de voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Daarnaast is beroep mogelijk tegen (alle regels in) het omgevingsplan.

Artikel 5.78n (overschrijding standaardwaarde) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Als het geluid op een geluidgevoelig gebouw door de aanleg of wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg hoger wordt dan de standaardwaarde of al hoger is dan de standaardwaarde en door een wijziging toeneemt, kan met toepassing van dit artikel worden besloten om dit toe te laten. Daaraan worden wel eisen gesteld.

Het artikel geeft in de aanhef de mogelijkheid om af te wijken van de standaardwaarde of de toename van het geluid die in artikel 5.78m is bedoeld. In onderdeel c van het eerste lid is echter bepaald dat afwijken mogelijk is tot ten hoogste de grenswaarden van tabel 3.33. Artikel 5.78n biedt dus flexibiliteit tussen de standaardwaarde en de grenswaarde. Net als in artikel 5.78m is bepaald dat het omgevingsplan erin moet voorzien dat aan de grenswaarde wordt voldaan. De instructieregel schrijft niet voor hoe en op welk moment toetsing aan die norm dient plaats te vinden. Het is aan de gemeente om dit concreet in te vullen. De toetsing kan plaatsvinden bij de vaststelling van het omgevingsplan zelf. Maar ook nu kan het feitelijke toetsen van het geluid worden doorgeschoven naar een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit.

In onderdeel a van het eerste lid is bepaald dat meer geluid dan de standaardwaarde of een toename van het geluid alleen toelaatbaar is als er geen geluidbeperkende maatregelen (aan de bron en in de overdracht) getroffen kunnen worden om het geluid te laten voldoen aan de standaardwaarde van tabel 3.32 of toename van het geluid te voorkomen. Als dat wel mogelijk is, kan de aanleg of wijziging van de (spoor)weg worden toegelaten door het toepassen van artikel 5.78m.

Technisch gezien is het vrijwel altijd mogelijk om maatregelen te treffen die het geluid voldoende beperken. Echter deze kunnen stuiten op bezwaren. Zo kan een geluidscherm langs een gemeenteweg erg effectief zijn om het geluid te beperken maar kan een dergelijke maatregel uit stedenbouwkundig oogpunt onaanvaardbaar worden gevonden. Daarom is in het tweede lid van dit artikel bepaald dat alleen de maatregelen in aanmerking worden genomen die financieel doelmatig zijn en niet stuiten op overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, landschappelijke, verkeerskundige, vervoerskundige of technische aard. De kosten van maatregelen die nodig zijn, komen ten laste van het project (de aanleg of wijziging).

In onderdeel b is de voorwaarde opgenomen dat de overschrijding van de standaardwaarde, of de toename van het geluid, door het treffen van geluidbeperkende maatregelen zoveel mogelijk wordt beperkt. Het betrokken bestuursorgaan heeft in deze een inspanningsverplichting om, ook al is voldoen aan artikel 5.78m niet mogelijk, de toename van het geluid wel zoveel mogelijk te voorkomen. Ook hiervoor worden alleen de in het tweede lid bedoelde maatregelen in aanmerking genomen.

De cumulatie van geluid van andere bronnen kan in voorkomende gevallen een rol spelen bij het beoordelen van de doelmatigheid van geluidmaatregelen. Een aparte bepaling zoals in het vierde lid van artikel 3.33 is opgenomen, is hier echter niet nodig. In artikel 3.33 is dat voor de

rijkswegen en hoofdspoorwegen wel nodig omdat de doelmatigheidsbeoordeling daarvan in regels vastligt en er daarbij zonder zo'n aparte bepaling geen ruimte zou zijn cumulatie te betrekken. Die beperking geldt hier niet.

Als de standaardwaarde wordt overschreden, voorziet artikel 5.78p in een beoordeling van de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid. Dat artikel beoogt dezelfde werking als artikel 3.36. Voor meer informatie over het bepalen en beoordelen van de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Als de geluidbelasting hoger is dan de standaardwaarde en ook hoger wordt dan de geluidbelasting voorafgaand aan de wijziging van de (spoor)weg moet op grond van artikel 3.49, eerste lid, onder b, ook een besluit over geluidwerende maatregelen als bedoeld in artikel 2.43 van de wet worden genomen.

Artikel 5.78o (overschrijding grenswaarden vanwege zwaarwegende belangen) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Dit artikel biedt flexibiliteit aan de gemeente om bij toepassing van artikel 5.78n voor de aanleg of wijziging van een (spoor)weg toch situaties boven de grenswaarde toe te staan. Er moeten dan zwaarwegende belangen spelen die dit rechtvaardigen. Daarbij kunnen regels worden gesteld, inhoudende dat binnen een daarbij aangegeven termijn maatregelen worden getroffen die de geluidbelasting vanwege de geluidbronsoort beperken.

Dit artikel biedt meer afwegingsruimte dan het vergelijkbare artikel 3.35 omdat de gemeente zowel het bevoegd gezag is voor de infrastructuur als voor de omgeving. Er is daarom meer ruimte voor lokaal maatwerk.

Voor nadere toelichting op wat wordt verstaan onder zwaarwegende belangen wordt verwezen naar de toelichting die in het Besluit kwaliteit leefomgeving is gegeven.

Bij toepassing van dit artikel moet op grond van artikel 3.49, eerste lid, onder b, ook een besluit over geluidwerende maatregelen als bedoeld in artikel 2.43 van de wet worden genomen.

Artikel 5.78p (beoordeling van de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid)

Behalve artikel 5.78m, voorzien de artikelen in deze paragraaf in het toelaten van geluid dat de standaardwaarde overschrijdt. Het kan zijn dat het geluidgevoelige gebouw ook wordt belast door het geluid van andere geluidbronsoorten. Bijvoorbeeld een woning die wordt belast door het geluid van een gemeenteweg en tegelijkertijd ook door het geluid van een industrieterrein. Als zo'n woning binnen het geluidaandachtsgebied van beide geluidbronsoorten wordt toegelaten, moet uiteraard getoetst worden aan de standaard- en grenswaarden van beide geluidbronsoorten.

In dit artikel is bepaald dat de gemeente daarnaast ook de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid op dat gebouw moet beoordelen en dat oordeel moet betrekken in de motivering van het besluit. Het artikel beoogt dezelfde werking als artikel 3.36. Voor meer informatie over het bepalen en beoordelen van de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Artikel 5.78q (bepalen van het gezamenlijke geluid)

Als de in dit artikel genoemde artikelen worden toegepast, besluit het bevoegd gezag om geluid toe te laten dat hoger is dan de standaardwaarde voor de betreffende geluidbronsoort. Als het geluidgevoelige gebouw door meerdere geluidbronsoorten of geluidbronnen wordt belast, moet de waarde van het gezamenlijke geluid al bij het nemen van dat besluit worden bepaald en in het

omgevingsplan worden vastgelegd. De waarde van dat gezamenlijke geluid is nodig voor het nemen van een besluit over geluidwerende maatregelen als bedoeld in artikel 3.49.
Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 3.37 waarin hetzelfde is geregeld.

§ 5.1.4.2a.4 Geluidgevoelige gebouwen in geluidaandachtsgebieden [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Artikel 5.78r (toepassingsbereik)

In de paragrafen 5.1.4.2a.1 tot en met 5.1.4.2a.3 zijn regels gesteld over het reguleren van het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Daarbij speelt het geluid op geluidgevoelige gebouwen een belangrijke rol. Het gaat daarbij om het geluid op toegelaten geluidgevoelige gebouwen als bedoeld in artikel 3.20. Paragraaf 5.1.4.2a.4 gaat over de ander zijde van het systeem, over het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied van een weg, spoorweg of industrieterrein.

Volledigheidshalve wordt vermeld dat het geluidaandachtsgebied bij wegen en spoorwegen begint bij de wegas. De (spoor)weg ligt zelf ook in het aandachtsgebied. Dat is van belang bij overkluizing van wegen en spoorwegen als geluidgevoelige gebouwen boven de (spoor)weg gebouwd worden. Voor de toelating daarvan gelden de instructieregels van dit besluit. Bij industrieterreinen is dit niet aan de orde en daarom begint het geluidaandachtsgebied bij de buitengrens van het industrieterrein.

In alle gevallen gelden voor het toelaten van geluidgevoelige gebouwen dezelfde instructieregels. De instructieregels van deze paragraaf worden per geluidgevoelig gebouw toegepast, waarbij het begrip “gebouw” op dezelfde manier wordt gebruikt als in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Daarbij bestaat een appartementengebouw uit meerdere gestapelde geluidgevoelige gebouwen (woningen) die met een omgevingsplan of omgevingsvergunning worden toegelaten.

Het toelaten van geluidgevoelige gebouwen begint met de toepassing van artikel 5.78t. Dat artikel bepaalt dat geluidgevoelige gebouwen bij voorkeur worden toegelaten op een locatie waar het geluid niet hoger is dan de standaardwaarde. De gemeente kan met toepassing van het volgende artikel 5.78u afwijken van artikel 5.78t en meer geluid toestaan. Er gelden dan wel voorwaarden en het geluid mag in ieder geval niet hoger zijn dan de in dat artikel opgenomen grenswaarde voor nieuwe geluidgevoelige gebouwen.

In bepaalde gevallen waarbij sprake is van een bijzondere stedenbouwkundige situatie kan een geluidbelasting hoger dan de grenswaarde toch toelaatbaar worden geacht. Er zijn drie specifieke gevallen onderscheiden: vervangende nieuwbouw (5.78v), functiewijziging (5.78w) en nieuwbouw in het geluidaandachtsgebied van een industrieterrein met zeehavengebonden activiteiten (5.78v). Het gaat hier om bijzondere stedenbouwkundige situaties waarin onder voorwaarden een overschrijding van de grenswaarde is toegestaan. Een voorwaarde is dat de grenswaarde met niet meer dan 5 dB mag worden overschreden. Het betreft dus een toelaatbare overschrijding, geen andere grenswaarde.

Is het geluid hoger dan de grenswaarde en is geen sprake van een bijzondere stedenbouwkundige situatie, dan kan een geluidgevoelig gebouw worden toelaten door het toepassen van artikel 5.78y. Artikel 5.78y stelt als voorwaarde dat ofwel de gevel geen te openen delen bevat, ofwel bouwkundige maatregelen worden toegepast waardoor het geluid op te openen delen niet hoger is dan de grenswaarde.

In het geval de gemeente van oordeel is dat het nieuwe gebouw niet kan worden toegelaten door te voldoen aan de voorwaarden van artikel 5.78y, biedt artikel 5.78aa nog een oplossing. Er moet dan wel sprake zijn van zwaarwegende economische of maatschappelijke belangen.

In paragraaf 5.1.4.2a.4 worden geen eisen gesteld aan de geluidwering van nieuw te bouwen geluidgevoelige gebouwen. De geluidwering van nieuwe gebouwen is geregeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Voor het bepalen van de geluidwering is de waarde van het gezamenlijke geluid nodig. Die waarde moet worden bepaald bij het nemen van het besluit dat het nieuwe geluidgevoelige gebouw wordt toegelaten.

Artikel 5.78r bepaalt dat de artikelen in paragraaf 5.1.4.2a.4 van toepassing zijn op het toelaten van geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied van een weg, spoorweg of industrieterrein. Het kan daarbij gaan om een concreet bouwplan, bijvoorbeeld een woning of een appartementengebouw dat planologisch mogelijk wordt gemaakt zodat een omgevingsvergunning voor het feitelijke bouwen kan worden verleend. Het gebouw wordt dan geprojecteerd. Bij het toelaten is gedetailleerde informatie van het bouwplan beschikbaar zodat het geluid op de gevel voldoende nauwkeurig kan worden bepaald.

Het kan ook voorkomen dat er op het moment van toelaten nog geen gedetailleerde informatie is over het te bouwen geluidgevoelige gebouw. Dat is bijvoorbeeld aan de orde bij een omgevingsplan waarin de geluidgevoelige functies alleen in hoofdlijnen zijn aangegeven of zijn gemengd met andere functies. Dan kan het geluid niet goed worden onderzocht, zeker niet als het gaat om meerdere geluidgevoelige gebouwen die elkaar kunnen afschermen of kunnen zorgen voor onderlinge reflecties. Dat probleem werd onder het oude recht vaak opgelost door het onderzoeken van allerlei mogelijke invullingsvarianten voor een plangebied, met alle kosten en tijdsbeslag van dien.

De Omgevingswet biedt echter de mogelijk om het toelaten en het toetsen aan standaard- en grenswaarden door te schuiven naar het moment waarop wel voldoende gegevens beschikbaar zijn. Dat is vaak het moment waarop een omgevingsvergunning voor bouwen kan worden aangevraagd. Daarvoor moet het bouwen van het geluidgevoelige gebouw in het omgevingsplan worden aangemerkt als een omgevingsplanactiviteit. Het gebouw wordt dan daadwerkelijk toegelaten door het verlenen van een omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit. Bij die vergunningverlening wordt getoetst aan de regels die in artikel 5.78t en de daaropvolgende artikelen zijn gesteld. De toets wordt in feite doorgeschoven naar de omgevingsvergunning. Voor de feitelijke bouw zijn dan twee vergunningen nodig: één voor de bouwactiviteit (toetsing aan het Besluit bouwwerken leefomgeving) en één voor de omgevingsplanactiviteit. Dat doorschuiven betekent overigens niet dat bij het toelaten van de geluidgevoelige gebouwen helemaal geen onderzoek nodig is. In het omgevingsplan moet de functietoedeling op hoofdlijnen worden getoetst aan de instructieregels van deze paragraaf zodat aannemelijk is dat omgevingsvergunningen voor omgevingsplanactiviteiten verleend kunnen worden. Het onderbouwende onderzoek wordt afgestemd op de informatie die op dat moment wel voorhanden is.

Artikel 5.78s (geluid in geluidaandachtsgebied – rekening houden met en aanvaardbaarheid)

Eerste en derde lid
Dit lid betreft een nadere, expliciete regeling van een plicht die al uit de wet volgt. De artikelen 2.4 en 2.1, vierde lid, van de wet, impliceren dat de gemeenteraad bij het toedelen van functies rekening houdt met de lokale specifieke omstandigheden en de (cumulatieve) gevolgen van activiteiten voor de gezondheid van haar burgers. Dit lid concretiseert dit voor het toelaten van geluidgevoelige gebouwen in geluidaandachtsgebieden. Dit artikel is vergelijkbaar van opzet met de artikelen 5.59 en 5.64. Voor de in die artikelen bedoelde geluid veroorzakende activiteiten wordt ook uitgegaan van een ‘rekening houden met’ de geluidbelasting daarvan, en moet het geluid van een activiteit op een geluidgevoelig gebouw aanvaardbaar zijn.

Tweede, vierde en vijfde lid
Het geluid van een weg, spoorweg of industrieterrein op nieuwe geluidgevoelige gebouwen in een geluidaandachtsgebied moet aanvaardbaar zijn. Dit kan concreet worden ingevuld door bij het

toelaten te voorzien in een geluid dat niet hoger is dan de standaardwaarde (artikel 5.78t). Het vijfde lid voorziet in zes mogelijkheden om van het vierde lid af te wijken die in de artikelen 5.78u, 5.78v, 5.78w, 5.78x, 5.78y of 5.78aa zijn uitgewerkt.

Artikel 5.78t (toelaten van een geluidgevoelig gebouw)

Dit artikel stelt eisen aan een omgevingsplan dat een geluidgevoelig gebouw toelaat binnen het geluidaandachtsgebied van een weg, spoorweg of industrieterrein (zie het toepassingsbereik in artikel 5.78). Toelaten betekent dat het omgevingsplan zodanig wordt gewijzigd dat op een bepaalde locatie de bouw van een geluidgevoelig gebouw wordt toegestaan. Dat kan de toelating van een geheel nieuw geluidgevoelig gebouw zijn, maar het kan bijvoorbeeld ook gaan om het uitbreiden van een bestaand bouwvlak, het toestaan van een grotere bouwhoogte of transformatie van een bestaand niet-geluidgevoelig gebouw. In alle gevallen is sprake van het toelaten en begint het toelaten met de toepassing van artikel 5.78t.

In dit artikel is bepaald dat het geluid op het geluidgevoelige gebouw niet hoger mag zijn dan de standaardwaarde. Er gelden dan verder geen voorwaarden en verder onderzoek naar bijvoorbeeld de geluidwering is niet voorgeschreven. Het voldoen aan de standaardwaarde is een ruimtelijk aspect van het geluidgevoelige gebouw, immers het gebouw wordt toegelaten op een locatie waar het geluid op en rond het gebouw voldoet aan de standaardwaarde.

De instructieregel van artikel 5.78t (evenals die van de artikelen 5.78u, 5.78v, 5.78w, 5.78x, 5.78y of 5.78aa) bepaalt dat het omgevingsplan erin voorziet dat het geluid op het toe te laten geluidgevoelige gebouw niet hoger is dan de standaardwaarde. De instructieregel schrijft niet voor hoe en op welk moment toetsing aan die norm dient plaats te vinden. Het is aan de gemeente om dit concreet in te vullen. De toetsing kan plaatsvinden bij de vaststelling van het omgevingsplan zelf. Maar het feitelijke toetsen van het geluid kan ook worden doorgeschoven naar een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit waarmee het gebouw daadwerkelijk wordt toegelaten.

De standaardwaarde geldt bij het toelaten van een nieuw gebouw maar ook bij het toelaten van een wijziging van een geluidgevoelig gebouw waardoor dat gebouw dichter bij de geluidbronsoort komt te liggen. De standaardwaarde wordt voor elke gevel van het geluidgevoelige gebouw getoetst. De gevel met het meeste geluid bepaalt of het gebouw met toepassing van dit artikel kan worden toegelaten.

Als het geluid initieel niet voldoet aan de standaardwaarde kunnen geluidbeperkende maatregelen worden getroffen om het geluid te verminderen tot de standaardwaarde. Het treffen van maatregelen is niet in dit artikel voorgeschreven maar als voorwaarde gesteld in artikel 5.78u dat de mogelijkheid biedt om meer geluid dan de standaardwaarde toe te laten. De kosten van die maatregelen komen normaliter ten laste van het bouwproject waarvoor het omgevingsplan wordt gewijzigd.

In tabel 5.78t zijn de standaardwaarden weergegeven die worden toegepast bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen in het aandachtsgebied van wegen, spoorwegen en industrieterreinen.

Het tweede en derde lid van dit artikel zijn identiek aan het tweede en derde lid van artikel 3.32. Bij het vaststellen van omgevingsplannen kan worden bepaald dat een gebouw niet mag worden gebruikt in de avondperiode en/of de nachtperiode. De betreffende gebouwen worden in die perioden niet beschermd tegen een toename van het geluid, bijvoorbeeld door het verbreden van een weg. Voor de toelichting wordt verder verwezen naar artikel 3.32.

Artikel 5.78u (overschrijding standaardwaarde)

Als het geluid op een toe te laten geluidgevoelig gebouw hoger is dan de standaardwaarde, kan met toepassing van dit artikel worden besloten om meer geluid dan de standaardwaarde toe te laten. Daaraan worden wel eisen gesteld.

Het artikel geeft in de aanhef de mogelijkheid om af te wijken van de standaardwaarde die in artikel 5.78t is bedoeld. In onderdeel c van het eerste lid is echter bepaald dat afwijken mogelijk is tot ten hoogste de grenswaarden van tabel 5.78u. Artikel 5.78u biedt dus flexibiliteit tussen de standaardwaarde en de grenswaarde. Net als in artikel 5.78t is bepaald dat het omgevingsplan erin moet voorzien dat aan de grenswaarde wordt voldaan. De instructieregel schrijft niet voor hoe en op welk moment toetsing aan die norm dient plaats te vinden. Het is aan de gemeente om dit concreet in te vullen. De toetsing kan plaatsvinden bij de vaststelling van het omgevingsplan zelf. Maar ook nu kan het feitelijke toetsen van het geluid worden doorgeschoven naar een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit.

In onderdeel a van het eerste lid is bepaald dat meer geluid dan de standaardwaarde alleen toelaatbaar is als er geen geluidbeperkende maatregelen (aan de bron en in de overdracht) getroffen kunnen worden om de geluidbelasting te laten voldoen aan de standaardwaarde van artikel 5.78t. Als dat mogelijk is, kan het betreffende gebouw worden toegelaten door het toepassen van artikel 5.78t.

Technisch gezien is het vrijwel altijd mogelijk om maatregelen te treffen die het geluid beperken tot de standaardwaarde. Echter deze kunnen stuiten op bezwaren. Zo kan een rij zeecontainers erg effectief zijn om het geluid te beperken maar kan een dergelijke maatregel uit stedenbouwkundig oogpunt onaanvaardbaar worden gevonden. Daarom is in het tweede lid van dit artikel bepaald dat alleen de maatregelen die financieel doelmatig zijn en niet stuiten op overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, landschappelijke, verkeerskundige, vervoerskundige of technische aard in aanmerking worden genomen.

In onderdeel b van het eerste lid is bepaald dat, in het geval niet door het treffen van maatregelen kan worden voldaan aan de standaardwaarde, de overschrijding van die standaardwaarde wel zoveel mogelijk wordt beperkt. Ook hiervoor worden alleen de in het tweede lid bedoelde maatregelen in aanmerking genomen.

De gemeente kan in beleid aanvullende voorwaarden stellen waaronder zij gebruik zal maken van de beleidsruimte tussen standaardwaarde en grenswaarde. Daarbij kan worden gedacht aan voorwaarden die onder de Wet geluidhinder waren verbonden aan de vaststelling van de zogenoemde hogere waarden. Een voorbeeld daarvan is het eisen van een geluidluwe buitenruimte die grenst aan een geluidluwe gevel, of kwantitatieve eisen aan het geluid op een geluidluwe gevel. Ook kunnen bijvoorbeeld op het niveau van een bouwplan eisen worden gesteld aan het percentage woningen waarvoor een overschrijding van de standaardwaarde aanvaardbaar geacht kan worden.

In het derde lid worden artikel 5.78t, tweede lid en derde lid, van overeenkomstige toepassing verklaard. Verwezen wordt naar de bijbehorende toelichting.

Artikel 5.78v (overschrijding grenswaarde in geval van vervangende nieuwbouw)

Eerste lid
Als sprake is van een bijzondere stedenbouwkundige situatie kan een geluidbelasting hoger dan de grenswaarde toch toelaatbaar worden geacht. Dat is bijvoorbeeld aan de orde bij vervangende nieuwbouw. Daarbij worden bestaande geluidgevoelige gebouwen van relatief slechte kwaliteit vervangen door nieuwe geluidgevoelige gebouwen die een betere geluidwering krijgen die is afgestemd op het geluid buiten en daardoor meer woonkwaliteit bieden. Artikel 5.78v biedt de mogelijkheid om in dat geval de grenswaarde voor nieuwbouw te overschrijden. De vervangende

nieuwbouw was in de Wet geluidhinder alleen voor industrielawaai en wegverkeerslawaai expliciet geregeld maar geldt nu voor alle geluidbronsoorten. Er worden wel dwingende eisen gesteld.

De eerste eis (onder a) is dat de grenswaarde met niet meer dan 5 dB mag worden overschreden. Is de geluidbelasting op het bestaande gebouw dat wordt vervangen al hoger, dan kan dit artikel niet worden toegepast, tenzij geluidbeperkende maatregelen worden getroffen die de geluidbelasting op het gebouw zodanig verlagen dat wel aan die eis wordt voldaan.

In artikel 5.78z is bepaald dat meer geluid dan de grenswaarde alleen toelaatbaar is als er geen geluidbeperkende maatregelen (aan de bron en in de overdracht) getroffen kunnen worden om de geluidbelasting te laten voldoen aan de grenswaarde van tabel 5.78u. Als dat mogelijk is, kan het betreffende gebouw namelijk worden toegelaten zonder dat de grenswaarde wordt overschreden. Onder b is bepaald dat sprake moet zijn van vervanging van bestaande geluidgevoelige gebouwen. Artikel 5.78v kan dus alleen worden toegepast als eerder geluidgevoelige gebouwen gebouwd zijn die nu vervangen gaan worden (sloop en nieuwbouw) voor zover dat niet mogelijk is binnen het geldende omgevingsplan. Deze instructieregel wordt immers alleen toegepast als het omgevingsplan wordt gewijzigd of als een omgevingsvergunning wordt verstrekt om te kunnen afwijken van het omgevingsplan.

In de Wet geluidhinder was de voorwaarde opgenomen dat de vervanging niet mocht leiden tot een ingrijpende wijziging van de bestaande stedenbouwkundige functie of structuur. Daarbij was echter niet duidelijk aangegeven op welk niveau (straat, wijk, stad) dat beoordeeld moest worden. Een tweede voorwaarde was dat het aantal geluidgehinderden niet wezenlijk mocht toenemen. In onderdeel c zijn beide voorwaarden gecombineerd in de bepaling dat bij de vervanging het aantal gebouwen met meer geluid dan de grenswaarde niet wezenlijk mag toenemen. Dat moet per geval worden gemotiveerd. Er is niet nader bepaald wat nog wel kan worden gezien als een wezenlijke toename. Maar het vervangen van 8 grondgebonden woningen door een appartementencomplex met 4 bouwlagen voldoet in ieder geval niet aan deze voorwaarde.

Tweede lid
In het tweede lid is bepaald dat bij de toepassing van dit artikel rekening gehouden moet worden met het belang van een geluidluwe gevel voor het gebouw. Zie voor een nadere toelichting op de instructieregel voor een geluidluwe gevel ook de toelichting op de begripsbepaling en paragraaf 9.6 van het algemeen deel van de toelichting.

Omdat de nieuwe gebouwen worden gebouwd in een bestaande stedenbouwkundige structuur zal het realiseren van een geluidluwe gevel echter niet altijd mogelijk zijn. Daarom kan de geluidluwe gevel bijvoorbeeld achterwege blijven als daartegen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige of technische aard bestaan. Het enkele feit dat een geluidluwe gevel het gebouw duurder maakt, is op zich nog geen reden om ervan af te zien.

Artikel 5.78w (overschrijding grenswaarde in geval van functiewijziging)

Eerste lid
Ook bij functiewijziging is sprake van een bijzondere stedenbouwkundige situatie. Veel bestaande kantoorruimte staat leeg en functiewijziging (ook wel aangeduid als transformatie) kan ervoor zorgen dat deze leegstaande kantoorgebouwen een nieuwe functie krijgen. In veel gemeenten staat namelijk tegenover de leegstaande kantoorgebouwen een grote vraag naar tijdelijke of permanente woonruimte. Een deel van de leegstaande kantoorruimte kan omgebouwd worden tot woonruimte. Technisch is veel mogelijk: veranderen van de indeling van het gebouw, realiseren van inpandige buitenruimten (loggia's), uitpandige galerijen en balkons, verbetering van de uitwendige scheidingsconstructie, et cetera. Anders dan bij nieuw te bouwen geluidgevoelige gebouwen is de locatiekeuze – waarmee normaliter het geluid op de gevel van een nieuw geluidgevoelig gebouw beïnvloed kan worden – in dit soort situaties echter geen variabele meer. Om die reden wordt met artikel 5.78w de mogelijkheid geboden om bij het toelaten van

‘transformatiewoningen’ onder voorwaarden een geluidbelasting hoger dan de grenswaarde aanvaardbaar te achten.

Het afwijken is alleen toegestaan voor een nieuw geluidgevoelig gebouw dat ontstaat door wijziging van de gebruiksfunctie van een op dat moment aanwezig niet-geluidgevoelig gebouw. Voorbeelden daarvan zijn kantoorgebouwen en oude bedrijfspanden waarin woningen worden gebouwd. Bij het uitbreiden van een bestaand geluidgevoelig gebouw is geen sprake van alleen een functiewijziging (transformatie) en kan dit artikel niet worden toegepast.

De eerste voorwaarde is (net als in artikel 5.78v) dat het geluid op de gevel meer mag zijn dan de grenswaarde, maar ook hier mag de overschrijding niet meer zijn dan 5 dB. Omdat wordt afgeweken van de grenswaarde geldt ook bij functiewijziging dat overschrijding van de grenswaarde alleen toelaatbaar is als er geen geluidbeperkende maatregelen (aan de bron en in de overdracht) getroffen kunnen worden om de geluidbelasting te laten voldoen aan de grenswaarde van tabel 5.78u. Als dat mogelijk is, kan het betreffende gebouw namelijk worden toegelaten zonder dat de grenswaarde wordt overschreden. Dat is bepaald in artikel 5.78z.

Tweede lid
In het geval van transformatie zijn de situering en directe omgeving van het bestaande te transformeren gebouw een vast gegeven. Het is dan vaak niet mogelijk om zonder ingrijpende veranderingen aan het gebouw geluidluwe gevels te realiseren, maar dat neemt niet weg dat een geluidluwe gevel de voorkeur heeft. Daarom is onder c bepaald dat bij een transformatiewoning rekening gehouden moet worden met het belang van een geluidluwe gevel voor dat gebouw.

In artikel 5.78w zijn geen eisen gesteld aan de geluidwering van het gebouw na het wijzigen van de functie. Zoals hiervoor al is opgemerkt, is dat voor de nieuwbouw en verbouw van gebouwen geregeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving. In artikel 5.23 van dat besluit is bepaald dat de karakteristieke geluidwering van de uitwendige scheidingsconstructie zodanig moet zijn dat het dan het rechtens verkregen niveau met een minimum dat overeenkomt met een binnenniveau voldoet aan een grenswaarde van 38 dB. Met dit besluit wordt aan dat artikel een nieuw tweede lid toegevoegd waarin wordt bepaald dat de nieuwbouwartikelen 4.102 en 4.103 van het Besluit bouwwerken leefomgeving van toepassing zijn als bij de transformatie de uitwendige scheidingsconstructie geheel wordt vervangen. Zie hiervoor verder de toelichting bij artikel III van dit besluit, waarmee het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt gewijzigd.

Artikel 5.78x (overschrijding grenswaarde in geval van zeehavengebonden activiteiten)

De derde bijzondere stedenbouwkundige situatie is een geluidgevoelig gebouw dat wordt toegelaten in het geluidaandachtsgebied van een industrieterrein met voornamelijk zeehavengebonden activiteiten (zeehavens. De artikelen 50 en 60 van de Wet geluidhinder boden voorheen de mogelijkheid om een hogere geluidbelasting toelaatbaar te achten. Dat is voortgezet in dit artikel 5.78x. De criteria zijn beleidsneutraal overgenomen uit de Wet geluidhinder maar redactioneel verduidelijkt.

Eerste lid
In de aanhef van het eerste lid is het toepassingsgebied beperkt tot het geluidaandachtsgebied van industrieterreinen met zeehavengebonden activiteiten die noodzakelijkerwijs in de open lucht moeten plaatsvinden. De industrieterreinen met zeehavengebonden activiteiten worden bij ministeriële regeling aangewezen. Voorbeelden van dergelijke industrieterreinen zijn industrieterreinen in de Rijnmond en in het Noorzeekanaalgebied. Het belangrijkste criterium voor die aanwijzing zijn de typisch zeehavengebonden activiteiten, zoals de op- en overslag van containers, die niet anders dan in de open lucht kunnen plaatsvinden, waardoor doelmatige geluidbeperkende maatregelen niet mogelijk zijn.

Onder a is bepaald dat de grenswaarde voor het geluid op het nieuwe geluidgevoelige gebouw met niet meer dan 5 dB mag worden overschreden. Het geluid mag dus niet hoger zijn dan 60 dB. Voor woningen die met toepassing van dit artikel worden toegelaten, blijven de grenswaarden van tabel 5.78u gelden, maar kan een overschrijding van de grenswaarde van de geluidbelasting op de woningen aanvaardbaar worden geacht. Omdat wordt afgeweken van de grenswaarde geldt ook bij functiewijziging dat overschrijding van de grenswaarde alleen toelaatbaar is als er geen geluidbeperkende maatregelen (aan de bron en in de overdracht) getroffen kunnen worden om de geluidbelasting te laten voldoen aan de grenswaarde van tabel 5.78u. Als dat mogelijk is, kan het betreffende gebouw namelijk worden toegelaten zonder dat de grenswaarde wordt overschreden. Dat is bepaald in artikel 5.78z.

Volgens onderdeel b moet de geluidbelasting op het geluidgevoelige gebouw ook in hoofdzaak worden bepaald door zeehavengebonden activiteiten die noodzakelijkerwijs in de openlucht moeten plaatsvinden. Artikel 5.78x kan dus niet zonder meer op alle geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied van het desbetreffende industrieterrein worden toegepast. Voor elk gebouw moet worden gemotiveerd dat het geluid inderdaad wordt bepaald door zeehavengebonden activiteiten. Is dat niet het geval, dan kan artikel 5.78x niet worden toegepast, maar kunnen de betreffende gebouwen wellicht worden toegelaten door toepassing van artikel 5.78y of 5.78aa.

Geluidgevoelige gebouwen in een geluidaandachtsgebied moeten bij voorkeur een geluidbelasting ondervinden die niet hoger is dan de standaardwaarde. Bij toepassing van dit artikel wordt de geluidbelasting echter 5 dB hoger dan de grenswaarde. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat door toepassing van artikel 5.78x het woongebied zich gaat uitbreiden richting de zeehavengebonden activiteiten op het industrieterrein (tenzij sprake is van een onder 3° bedoelde gebiedstransformatie). Daarom is onder c bepaald dat dit artikel alleen mag worden toegepast bij de herstructurering of verdichting van bestaand woongebied (onder 1°) of bij een beperkte uitbreiding daarvan (onder 2°). Die beoordeling dient dan ook op het niveau van woongebied (buurtniveau) te worden uitgevoerd, niet op wijk- of stadsniveau.

Onder 3° is bepaald dat dit artikel ook kan worden toegepast als sprake is van een gebied dat wordt getransformeerd naar woongebied. Dat onderdeel is als nieuwe mogelijkheid toegevoegd. Een voorbeeld daarvan is een bestaand maar verouderd bedrijventerrein dat wordt getransformeerd naar een woonwijk.

Tweede lid
Met artikel 5.78x wordt de geluidbelasting op de geluidgevoelige gebouwen hoger dan de grenswaarde. Als compensatie daarvoor is in dit lid weer bepaald dat rekening moet worden gehouden met het belang van een geluidluwe gevel. Omdat het in tegenstelling tot artikel 5.78v (vervangende nieuwbouw) en 5.78w (functiewijziging) in dit geval niet gaat om een bestaande stedenbouwkundige situatie waarin de nieuwe geluidgevoelige gebouwen gerealiseerd gaan worden, kan bij het ontwerp van de woningen beter rekening worden gehouden met deze eis en zal het bouwen van een geluidluwe gevel over het algemeen goed mogelijk zijn.

Artikel 5.78y (overschrijding grenswaarde; bouwkundige maatregelen en; niet-geluidgevoelige gevel)

De artikelen 5.78v, 5.78w en 5.78x hebben betrekking op bijzondere stedenbouwkundige situaties waarin onder voorwaarden een beperkte overschrijding van de grenswaarde aanvaardbaar kan worden geacht.

Artikel 5.78y biedt de mogelijkheid om de grenswaarde te overschrijden in een situatie waarin geen sprake is van een bijzondere stedenbouwkundige situatie, maar wel op een locatie met erg veel geluid. Ruimtelijk gezien is dat minder wenselijk. In artikel 5.78t is immers bepaald dat het geluid op de gevel van een nieuw geluidgevoelig gebouw (en dus ook in de omgeving van dat

gebouw) bij voorkeur niet hoger is dan de standaardwaarde. Toch zijn er situaties en omstandigheden denkbaar waarin nieuwbouw op hoog belaste locaties kan worden toegestaan. Hierbij kan worden gedacht aan een appartementengebouw dat het geluid van een rijksweg afschermt waardoor achter dat gebouw grondgebonden woningen gebouwd kunnen worden waarvan het geluid voldoet aan de standaardwaarde. Een ander voorbeeld is een gebouw waarbij in de ontwerpfase rekening wordt gehouden met het geluid en de bewoners door het treffen van maatregelen binnen goed worden beschermd tegen het geluid van buiten. De gebouwen kunnen dan – mits goed gemotiveerd – met toepassing van artikel 5.78y worden toegelaten.

In artikel 5.78y is bepaald dat meer geluid dan de grenswaarde alleen toelaatbaar is als er geen geluidbeperkende maatregelen (aan de bron en in de overdracht) getroffen kunnen worden om de geluidbelasting te laten voldoen aan de grenswaarde van tabel 5.78u. Als dat mogelijk is, kan het betreffende gebouw namelijk worden toegelaten zonder dat de grenswaarde wordt overschreden.

In onderdeel a van het eerste lid is bepaald dat een overschrijding van de grenswaarde toelaatbaar kan worden geacht als de uitwendige scheidingsconstructie geen te openen delen bevat. Onder te openen delen moeten worden verstaan alle geveldelen in de uitwendige scheidingsconstructie die geopend kunnen worden waardoor de geluidwering vermindert en te veel buitengeluid in de woning kan dringen. Het gaat dan in ieder geval om ramen en deuren maar ook om klepraampjes, inspectieluiken etc. Het openen kan verband houden met de toegang tot de woning (de voordeur) of een buitenruimte, maar ook met bouwkundige eisen die in het Besluit bouwwerken leefomgeving zijn gesteld, bijvoorbeeld met betrekking tot de spuiventilatie.

Op geluidbelaste locaties worden luchtroosters die nodig zijn voor luchtverversing voorzien van geluiddempers om te kunnen voldoen aan de eisen ten aanzien van de geluidwering. Het openen leidt niet tot te veel buitengeluid in de woning. Deze zogenoemde suskasten worden daarom, net als voorheen, niet beschouwd als te openen deel als bedoeld in dit artikel.

Een uitzondering is gemaakt voor nooduitgangen in bijvoorbeeld een appartementengebouw. Door in de formulering van deze uitzondering aan te sluiten bij de terminologie die ook het Besluit bouwwerken leefomgeving in dit verband gebruikt, is deze uitzondering bruikbaar voor alle soorten geluidgevoelige gebouwen zoals gedefinieerd in het eerste lid van artikel 3.20.

In onderdeel b van het eerste lid is bepaald dat een overschrijding ook aanvaardbaar kan worden geacht als de uitwendige scheidingsconstructie wel te openen delen bevat maar aan het gebouw maatregelen worden getroffen waarmee het geluid op die te openen delen wordt beperkt tot de grenswaarde. Aan de te openen delen is geen voorwaarde gesteld die verband houdt met de functie dan wel de geluidgevoeligheid van achterliggende ruimten. De eis geldt dus ook voor te openen delen die grenzen aan niet-geluidgevoelige ruimten. De eis om het geluid te beperken tot de grenswaarde geldt voor alle te openen delen in de uitwendige scheidingsconstructie. Dat geeft invulling aan het uitgangspunt van de vrije indeelbaarheid van gebruiksgebieden en als casco gebouwde woningen.

In artikel 5.78y wordt geen maximum gesteld aan het geluid op de onder a bedoelde uitwendige scheidingsconstructie zonder te openen delen. Er wordt ook geen maximum gesteld aan het geluid op bouwkundige constructies (de maatregelen) die juist bedoeld zijn om het geluid op (te openen delen in) de uitwendige scheidingsconstructie te verminderen. Als bijvoorbeeld een vliesgevel of een lamellenscherm wordt toegepast, wordt geen eis gesteld aan het geluid op die bouwkundige voorzieningen. Die vliesgevel of dat lamellenscherm – of een andere bouwkundige maatregel – moet er wel voor zorgen dat het geluid op te openen delen in de uitwendige scheidingsconstructie wordt beperkt tot de grenswaarde.

Bewust is in dit artikel steeds een onderscheid gemaakt tussen het bouwkundige begrip "uitwendige scheidingsconstructie" als bedoeld in bijlage I van het Besluit bouwwerken leefomgeving en het ruimtelijke begrip "gevel" als bedoeld in artikel 3.22 van het Besluit kwaliteit

leefomgeving. Hiermee wordt ruimte geboden aan situaties waarin het ruimtelijke begrip gevel niet samenvalt met het bouwkundige begrip uitwendige scheidingsconstructie. Dat is bijvoorbeeld het geval bij toepassing van vliesgevels, afsluitbare loggia's en afgeschermde balkons. Bijvoorbeeld bij een loggia wordt het geluid ingevolge artikel 3.22 beoordeeld op de gevel dus op de buitenzijde van de loggia (de zijde van het gebouw) en niet op de achterliggende uitwendige scheidingsconstructie.

Artikel 5.78y vervangt de zogenaamde "dove gevel" uit de Wet geluidhinder, waarbij een aantal verbeteringen is doorgevoerd. Onderdeel a is de juridische opvolger van de èchte dove gevel, dus een gevel waarin geheel geen te openen delen aanwezig zijn (voorheen artikel 1b, vierde lid, onder a, van de Wet geluidhinder). Onder de Wet geluidhinder werd een dove gevel niet als gevel aangemerkt, waardoor geheel geen toetsing of afweging hoefde plaats te vinden. Net als in de Wet geluidhinder wordt geen maximum gesteld aan de geluidbelasting op de dove gevel. Wat wel verandert is dat onder de Omgevingswet bestuurlijk moet worden afgewogen dat van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt. Gelet op de zeer hoge geluidbelastingen in dit soort situaties – hoger dan de grenswaarde – is een bestuurlijke afweging vanzelfsprekend.

Naast de èchte dove gevel kende de Wet geluidhinder de mogelijkheid voor een bouwkundige constructie met bij uitzondering te openen delen, waarbij voorwaarde was dat die bij uitzondering te openen delen niet direct grenzen aan een geluidgevoelige ruimte. In de praktijk werd zeer uiteenlopend invulling gegeven aan het begrip "bij uitzondering te openen", ook wel op zodanige wijze dat feitelijk geen recht werd gedaan aan het uitzonderlijke karakter. De specifieke mogelijkheid die artikel 1b, vierde lid, onder b, van de Wet geluidhinder bood, komt daarom niet terug onder de Omgevingswet.

Daarvoor in de plaats is in het eerste lid de onder b beschreven mogelijkheid opgenomen, die beter aansluit bij de behoeften van de uitvoeringspraktijk. Bij toepassing van deze bepaling mogen ramen en deuren altijd geopend worden, omdat de bouwkundige constructie ervoor zorgt dat het geluid op alle te openen delen beperkt is tot de grenswaarde, waarbij er geen onderscheid is tussen normaal te openen delen en delen die bedoeld zijn om slechts bij uitzondering te openen. Daarmee is de eenduidigheid en uitvoerbaarheid verbeterd.

De in het eerste lid, onder b, bedoelde maatregelen moeten het geluid op te openen delen beperken tot de grenswaarde. Er worden geen andere eisen aan die maatregelen gesteld. De geluidwerende maatregel mag uit elke denkbare bouwkundige constructie bestaan. De geluidwerende constructie mag het geluid op de hele gevel verlagen, maar ook alleen het geluid op het (hele) te openen deel. De geluidwerende constructie kan bestaan uit een beweegbare constructie waarmee de geluidwerende werking kan worden afgestemd op het aanwezige buitengeluid, maar ook uit een vaste constructie die een permanente bescherming biedt tegen het geluid van buiten. Door deze flexibele formulering van de voorwaarde is een vliesgevel mogelijk, maar zijn ook mogelijkheden zoals beglaasde balkons zijn denkbaar. De geluidwerende constructie mag voor elke woning (verdieping, stramien) anders zijn, hoewel dat om architectonische redenen meestal niet wenselijk zal zijn.

Bij het ontwerpen van de in het eerste lid, onder b, bedoelde maatregelen moet rekening worden gehouden met de eisen die het Besluit bouwwerken leefomgeving stelt aan de luchtverversing en spuiventilatie. Dat geldt met name als de gevel van het geluidgevoelige gebouw zwaar door geluid wordt belast en een balkon of loggia geheel gesloten moet zijn (of kunnen worden) om het geluid op te openen delen voldoende te beperken. Een geluidgedempt luchtrooster of andere bouwkundige oplossing moet ervoor zorgen dat voldoende buitenlucht toe kan stromen terwijl het buitengeluid wel wordt geweerd.

De bepaling van het tweede lid houdt verband met het volgende. Zoals al beschreven was in de Wet geluidhinder bepaald dat een gevel die aan de voorwaarden van artikel 1b, vierde lid, voldeed, geen gevel was in de zin van die wet. Dat gold ook voor besluiten over de in de Wet geluidhinder

geregelde geluidbronnen omdat deze gevels doorgaans al zodanig zwaar geconstrueerd zijn dat aanvullende geluidwerende maatregelen niet of slechts met een onevenredige inspanning te realiseren zijn. Bij verbreding van een weg hoefde dan ook geen onderzoek te worden gedaan naar de toename van het geluid op een dove gevel. Ook dat verandert niet onder de Omgevingswet. Daartoe is in het tweede lid bepaald dat de in het eerste lid bedoelde gevel waarop het geluid de grenswaarde overschrijdt, in het omgevingsplan moet worden aangemerkt als een niet-geluidgevoelige gevel.

Het aanwijzen van een gevel als niet-geluidgevoelige gevel betekent dat de in dit besluit bedoelde standaardwaarden en grenswaarden verder niet meer gelden voor die gevel. Dat is geregeld in de artikelen 3.18, derde lid (dat via artikel 5.78, derde lid, van toepassing is). Door het aanwijzen in het omgevingsplan is dan geborgd dat de gevels blijven voldoen aan de eisen die in artikel 5.78y zijn gesteld. Daarnaast is het voor de beheerders van wegen, spoorwegen en industrieterreinen duidelijk voor welke gevels de standaardwaarden en grenswaarden niet gelden. De specifieke aanduiding maakt het bij bijvoorbeeld de verbreding van een weg aan het betrokken bevoegd gezag direct duidelijk welke gevels niet hoeven te worden getoetst. Dat is onder meer van belang voor het bepalen van de doelmatigheid van geluidbeperkende maatregelen.

Niet-geluidgevoelige gevels kunnen alleen worden aangewezen bij geluidgevoelige gebouwen die met toepassing van artikel 5.78y of 5.78aa worden toegelaten. Het is dus niet mogelijk om gevels van bestaande gebouwen op grond van het tweede lid van dit artikel aan te wijzen als niet-geluidgevoelig. Gevels van bestaande woningen die onder de Wet geluidhinder als dove gevel zijn bestemd (en gebouwd) worden via het overgangsrecht van hoofdstuk 10a van het Besluit kwaliteit leefomgeving aangewezen als niet-geluidgevoelige gevels. Hetzelfde geldt voor gevels van geluidgevoelige gebouwen die zijn gerealiseerd met toepassing van de Interimwet stad-en-milieubenadering.

De bepaling van het tweede lid, onder b, ziet op het volgende. Toepassing van het eerste lid van artikel 5.78y betekent in combinatie met het tweede lid, onder a, ook dat het geluid op een niet-geluidgevoelige gevel kan gaan toenemen door wijzigingen aan de geluidbron. Als dat gebeurt, wordt immers niet meer getoetst aan de standaard- en grenswaarden voor geluid, dus ook niet aan de grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten (de binnenwaarde). De binnenwaarde is wel leidend bij de bouw van het geluidgevoelige gebouw met een niet-geluidgevoelige gevel, maar onder de Wet geluidhinder werd geen rekening meer gehouden met een mogelijk toename van het geluid in de periode daarna. Dat is nu verbeterd. Om bestand te zijn tegen toename van het geluid als gevolg van wijzigingen aan de geluidbron, maar ook als gevolg van bijvoorbeeld geleidelijke verkeerstoename, is onder b bepaald dat de uitwendige scheidingsconstructie van een geluidgevoelig gebouw met een niet-geluidgevoelige gevel, bij de bouw 3 dB meer geluidwering krijgt. De uitwendige scheidingsconstructie is daarmee toekomstbestendig, want bestand tegen 3 dB toename van het geluid. Dit is in lijn bij de werkwijze die bij de toepassing van artikel 3.49, tweede lid, wordt gehanteerd: daar wordt met het treffen van maatregelen tot 3 dB onder de binnenwaarde een buffer gecreëerd voor een eventuele toekomstige toename van de geluidbelasting. De uitvoering loopt verder via het Besluit bouwwerken leefomgeving waarin de eisen aan de geluidwering uitputtend zijn geregeld. Uiteraard kan ook bij het bepalen van de geluidwerende constructie die het geluid op de te openen delen vermindert rekening worden gehouden met een toekomstige toename van het geluid, maar dat is niet voorgeschreven.

In het derde lid is weer als voorwaarde gesteld dat bij de toepassing van dit artikel rekening wordt gehouden met het belang van een geluidluwe gevel voor het geluidgevoelige gebouw. Omdat het ook in dit geval niet gaat om een bijzondere stedenbouwkundige situatie (zoals bij vervangende nieuwbouw of functiewijziging) kan in het ontwerp met deze eis rekening worden gehouden en zal een geluidluwe gevel over het algemeen goed mogelijk zijn.

Artikel 5.78z (overschrijding grenswaarde – maatregelen)

In artikel 5.78u zijn eisen gesteld aan het toestaan van een overschrijding van de standaardwaarde. Diezelfde eisen worden in dit artikel gesteld aan de toepassing van bepalingen die een overschrijding van de grenswaarde mogelijk maken. Bepaald is dat meer geluid dan de grenswaarde alleen toelaatbaar is als er geen geluidbeperkende maatregelen (aan de bron en in de overdracht) getroffen kunnen worden om de geluidbelasting te laten voldoen aan de grenswaarde van artikel 5.78t. Als dat mogelijk is, kan het betreffende gebouw namelijk worden toegelaten zonder dat de grenswaarde wordt overschreden. Daarnaast is bepaald dat, in het geval niet door het treffen van maatregelen kan worden voldaan aan de grenswaarde, de overschrijding van die grenswaarde wel zoveel mogelijk wordt beperkt. Net als bij de toepassing van artikel 5.78u worden alleen maatregelen in overweging genomen die financieel doelmatig zijn en niet stuiten op overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, landschappelijke, verkeerskundige, vervoerskundige of technische aard.

Artikel 5.78aa (overschrijding grenswaarde vanwege zwaarwegende belangen; niet-geluidgevoelige gevel)

De voorgaande artikelen bieden verschillende mogelijkheden om geluidgevoelige gebouwen toe te laten die meer geluid ondervinden dan de grenswaarden. Als een bouwplan niet kan voldoen aan de gestelde voorwaarden, kan dat bouwplan niet met de voorgaande artikelen worden toegelaten.

In artikel 5.78aa wordt een uiterste mogelijkheid geboden om een geluidgevoelig gebouw vanwege zwaarwegende belangen toch toe te laten. Dat artikel kan alleen worden toegepast als het betreffende geluidgevoelig gebouw niet kan worden toegelaten door toepassing van de artikelen 5.78t, 5.78u, 5.78v, 5.78x of 5.78y.

Verder gelden er dwingende voorwaarden. In onderdeel a is bepaald dat sprake moet zijn van zwaarwegende belangen. Uit het besluit moet blijken welke zwaarwegende belangen rechtvaardigen dat het geluidgevoelige gebouw in die vorm, met dat ontwerp en op die locatie, moet worden toegelaten. In onderdeel b is bepaald dat bij het toelaten eerst ook andere, niet doelmatige dus veelal ingrijpender, maatregelen in aanmerking moeten worden genomen die het geluid beperken tot de grenswaarde.

Het tweede en derde lid zijn identiek aan deze leden van 5.78y. Voor de toelichting wordt daarnaar verwezen.

Artikel 5.78ab (beoordeling van de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid)

Behalve artikel 5.78t, voorzien de artikelen in deze paragraaf in het toelaten van geluid dat de standaardwaarde overschrijdt. Het kan zijn dat het geluidgevoelige gebouw ook wordt belast door het geluid van andere geluidbronsoorten. Bijvoorbeeld een woning die wordt belast door het geluid van een gemeenteweg en tegelijkertijd ook door het geluid van een industrieterrein. Als zo’n woning binnen het geluidaandachtsgebied van beide geluidbronsoorten wordt toegelaten, moet uiteraard getoetst worden aan de standaard- en grenswaarden van beide geluidbronsoorten.

Daarnaast is in artikel 5.78ab bepaald dat de gemeente de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid op dat gebouw moet beoordelen en dat oordeel moet betrekken in de motivering van het besluit. Het artikel beoogt dezelfde werking als artikel 3.36. Voor meer informatie over het bepalen en beoordelen van de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Artikel 5.78ac (bepalen gezamenlijk geluid)

Als de in dit artikel genoemde artikelen worden toegepast, besluit het bevoegd gezag om op een nieuw geluidgevoelig gebouw toe te laten op een locatie waar het geluid hoger is dan de standaardwaarde voor de betreffende geluidbronsoort. Als het toe te laten geluidgevoelige gebouw door meerdere geluidbronsoorten of geluidbronnen wordt belast, moet de waarde van het gezamenlijke geluid bij het nemen van dat besluit worden bepaald en in het omgevingsplan worden vastgelegd. De waarde van dat gezamenlijke geluid is nodig voor het toepassen van de regels van het Besluit bouwwerken leefomgeving met betrekking tot de geluidwering van het nieuwe geluidgevoelige gebouw. Bij de meeste nieuwe geluidgevoelige gebouwen moet de geluidwering leiden tot het voldoen aan een binnenwaarde van 33 dB. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 3.37 waarin hetzelfde is geregeld.

§ 5.1.4.2a.5 Indirecte akoestische effecten van wijzigingen

Artikel 5.78ad (indirecte akoestische effecten van ruimtelijke plannen)

In artikel 5.78m zijn regels gesteld voor de aanleg of wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg. De uitvoering van die geluidregels is gekoppeld aan de vaststelling van het omgevingsplan dat die verandering mogelijk maakt. Ie geluidregels hebben uitsluitend betrekking op het geluid van de weg die wordt aangelegd of gewijzigd. De veranderingen kunnen echter ook doorwerken naar andere bestaande wegen die niet worden gewijzigd. Op bestaande wegen kan sprake zijn van een grote toename van verkeer. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de realisatie of uitbereiding van een kantorencomplex, bedrijventerrein, winkelcentrum of toeristische attractie. Andere voorbeelden zijn de aanleg van een rondweg of het aanleggen van een nieuwe aansluiting op een rijksweg waardoor verkeersstromen wijzigen en bestaande wegen drukker worden. De gevolgen van een toename van het verkeer op wegen die buiten een plangebied liggen wordt aangeduid als het indirecte akoestische effect.

De Wet geluidhinder bevatte geen regels voor het beoordelen van het indirecte akoestische effect van ruimtelijke plannen die leidden tot toename van verkeer op bestaande infrastructuur. Een toetsing voor geluid vond echter wel plaats in het kader van een goede ruimtelijke ordening als bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening. Daarbij werd in de regel aansluiting gezocht bij het normenkader van de Wet geluidhinder. Artikel 5.78ad beoogt voor wijzigingen in de omgeving eenzelfde effect voor geluid te hebben als de plicht tot goede ruimtelijke ordening voorheen had.

In artikel 5.78ad is geregeld dat het indirecte akoestische effect op dezelfde wijze moet worden beoordeeld als het directe effect. Artikel 5.78ad beoogt dezelfde werking als artikel 5.78m juncto 5.78n. Voor het indirecte akoestische effect geldt als drempel dat sprake moet zijn van een toename van het geluid op een geluidgevoelig gebouw van meer dan 1,5 dB. Dat verschil wordt bepaald voor de situatie over tenminste tien jaar als bedoeld in artikel 5.78a, eerste lid, onder b. Voor dat tijdstip wordt vergeleken het geluid zonder het effect van het ruimtelijke plan (de zogenaamde autonome ontwikkeling) en het geluid inclusief het indirecte akoestische effect. Als vuistregel geldt hierbij dat doorgaans geen sprake is van een toename van het geluid met meer dan 1,5 dB als de toename van de verkeersintensiteit, bij ongeveer gelijkblijvende verkeerssamenstelling, niet groter is dan 40%.

Bij toepassing van dit artikel moet op grond van artikel 3.49, eerste lid, onder b, ook een besluit over geluidwerende maatregelen als bedoeld in artikel 2.43 van de wet worden genomen.

Artikel 5.78ae (overschrijding grenswaarden vanwege zwaarwegende belangen)

In artikel 5.78ad, tweede lid, onder c, is bepaald dat dat de indirecte gevolgen van een ruimtelijk plan niet mogen leiden tot een overschrijding van de grenswaarden bedoeld in artikel 3.33. Dat geldt voor geluidgevoelige gebouwen binnen het plangebied, maar door artikel 5.78ad ook voor geluidgevoelige gebouwen buiten het plangebied die een indirect geluidseffect ondervinden.

Dit artikel biedt flexibiliteit aan de gemeente om bij toepassing van artikel 5.78ad toch situaties boven de grenswaarde toe te staan. Er moet dan, bij het ruimtelijke plan dat indirect leidt tot een overschrijding van de grenswaarden, wel sprake zijn van zwaarwegende economische of maatschappelijke belangen die de overschrijding rechtvaardigen. Voor nadere toelichting op wat wordt verstaan onder zwaarwegende belangen wordt verwezen naar de toelichting die in het Besluit kwaliteit leefomgeving is gegeven.

Dit artikel beoogt dezelfde werking als artikel 5.78o, dat betrekking heeft op de directe geluideffecten van een weg of spoorweg. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Artikel 5.78af (akoestische effecten van wijzigingen in het geluidaandachtsgebied)

Dit artikel regelt dat er aandacht is voor de geluideffecten van wijzigingen in de omgeving. Het kan bijvoorbeeld gaan om de sloop van een groot bouwwerk dat geluid afschermt of de bouw van een nieuw bouwwerk dat geluid reflecteert richting geluidgevoelige bouwwerken. Maar ook het wijzigen van grasland in een wateroppervlak kan leiden tot een toename van geluid. Het betreffen wijzigingen die de overdracht van het geluid van een geluidbronsoort naar geluidgevoelige gebouwen verandert. De instructieregel van artikel 5.78af houdt in dat bij wijzigingen in een omgevingsplan die de overdracht van het geluid zodanig beïnvloeden dat die leiden tot een relevante toename van het geluid op geluidgevoelige gebouwen de gemeente moet bezien of er geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen getroffen worden.

Dit artikel gaat niet over veranderingen die kunnen leiden tot een toename van verkeer op bestaande wegen. Dat moet ook worden onderzocht en in de besluitvorming worden betrokken, maar dat is al geregeld in artikel 5.78m.

Dit artikel beoogt voor wijzigingen in de omgeving eenzelfde effect voor geluid te hebben als de plicht tot goede ruimtelijke ordening voorheen had. Daarom is er vrijheid voor de gemeente om per geval te beoordelen wat een relevante toename van geluid is en welke maatregelen eventueel getroffen worden. Dit is gedaan om lokaal maatwerk mogelijk te maken.

Onderdelen M, N, P en U
(artikelen 5.79, 8.18 en 10.23 en de tabellen 5.100.1 en 5.100.2 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

De wijziging van de artikelen 5.79, 8.18 en 10.23 en de tabellen 5.100.1 en 5.100.2 strekt ertoe om de verwijzing naar de Wet geluidhinder te schrappen. Deze wet is met de Aanvullingswet geluid Omgevingswet ingetrokken.

Verder wordt in artikel 8.18, vierde lid, onder a, de term “overwegende” vervangen door “zwaarwegende” om het uitzonderlijke karakter van de mogelijkheid om niet te voldoen aan de grenswaarden voor het geluid in geluidgevoelige ruimten te benadrukken. De onderdelen b en c van het derde lid zijn aangepast om de redactie in overeenstemming te brengen met artikel 3.49, vierde lid, onderdelen d en e.

Onderdeel O

Artikel 7.10a (aanwijzing wegen en spoorwegen voor geluidproductieplafonds) [artikel 2.27, aanhef en onder f, Ow]

Dit artikel heeft betrekking op de aanwijzing door provinciale staten van de wegen en lokale spoorwegen waarvoor geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld en geeft daarmee een nadere invulling aan artikel 2.13a, eerste lid, van de wet. De betreffende wegen en spoorwegen worden in de omgevingsverordening aangewezen.

In het eerste lid is bepaald dat provinciale staten in ieder geval alle wegen aanwijzen met meer dan 1000 motorvoertuigen per etmaal als kalenderjaargemiddelde. Hiermee wordt voorkomen dat er geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld op wegen die weinig gebruikt worden zoals onverharde wegen en wegen waar geen motorvoertuigen zijn toegestaan. Met de bepaling "ten minste" wordt het aan provinciale staten overgelaten om ook andere wegen aan te wijzen waarvoor dan geluidproductieplafonds worden vastgesteld. Gedacht kan worden aan wegen waar het aantal motorvoertuigen net onder de 1000 ligt en waar groei wordt verwacht.

In de wet is bepaald dat provinciale staten in de verordening ook lokale spoorwegen kunnen aanwijzen waarvoor de systematiek van geluidproductieplafonds gaat gelden. De wet beperkt deze mogelijkheid tot lokale spoorwegen, gelegen buiten de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen. Binnen die gebieden worden de lokale spoorwegen beheerd door de vervoerregio's en niet door de provincie.
In het tweede lid van dit artikel wordt verder geregeld dat aanwijzing van lokale spoorwegen met dit doel alleen mogelijk is voor lokale spoorwegen die niet verweven of gebundeld zijn met wegen, dus alleen voor de zogenoemde vrijliggende spoorwegen. Als spoorwegen over grotere lengte onderdeel zijn van het wegprofiel mogen geen geluidproductieplafonds worden vastgesteld maar wordt het geluid van de spoorwegen door de gemeente gereguleerd en gemonitord als onderdeel van de basisgeluidemissie; in de praktijk betreft het in dergelijke situaties namelijk gemeentewegen. Hiermee wordt aangesloten op de beleving van de omwonenden die het geluid van de spoorweg en weg in zo'n geval als afkomstig van één bron ervaren. Wat moet worden verstaan onder 'grotere lengte' is ter beoordeling aan provinciale staten.

Volledigheidshalve wordt hier vermeld dat de wet en dit artikel geen verplichting creëren tot het aanwijzen van vrijliggende (delen van) door de provincie beheerde lokale spoorwegen. Het is een bevoegdheid die met name in het leven is geroepen met het oog op mogelijke plannen van provincies om in de toekomst een lokale spoorweg te realiseren die qua verschijningsvorm en ligging beter vergelijkbaar is met een hoofdspoorweg dan met bijvoorbeeld een tramlijn. Dat type lokale spoorweg leent zich goed voor geluidregulering met het stelsel van geluidproductieplafonds. Uiteraard is het oordeel om binnen de wettelijke kaders deze bevoegdheid toe te passen aan provinciale staten, maar als delen van een door de provincie beheerde lokale spoorweg onderdeel zijn van een wegprofiel en andere delen van diezelfde spoorweg vrij liggen, ligt dat niet voor de hand. Dat zou ertoe leiden dat het geluid van één lokale spoorweg deels door de provincie met behulp van geluidproductieplafonds wordt gereguleerd en deels door de gemeente aan de hand van de basisgeluidemissie. Dat zou de uitvoering van de wettelijke taak tot beheersing van het geluid van lokale spoorwegen er voor beide overheden niet eenvoudiger op maken.
Als provinciale staten deze bevoegdheid niet toepassen voor een concrete lokale spoorweg, wordt het geluid van de hele lokale spoorweg in kwestie door de gemeente gereguleerd aan de hand van de basisgeluidemissie. Die bevoegdheidsverdeling is vergelijkbaar met die onder de Wet geluidhinder. Mocht de gemeente naar aanleiding van de monitoring willen besluiten tot het treffen van maatregelen die de beheerder – in dit geval de provincie – mede aangaan, dan voorziet artikel 2.2 van de Omgevingswet in overleg en samenwerking daarover.

Onderdeel Q

Artikel 9.1a (verplichting vaststellen geluidproductieplafonds)

Eerste lid
Artikel 2.11a van de wet vereist dat bij omgevingsplan in ieder geval geluidproductieplafonds als omgevingswaarden worden vastgesteld rondom industrieterreinen waar bij algemene maatregel van bestuur aangewezen activiteiten kunnen worden verricht die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken. Het is denkbaar dat bij projectbesluit mogelijk wordt gemaakt dat dergelijke activiteiten worden verricht, bijvoorbeeld een defensieactiviteit op een bedrijventerrein dat niet eerder aangemerkt is als industrieterrein. In dat geval moet ook worden voorzien in de

geluidproductieplafonds als omgevingswaarden. Dit vereist geen expliciete regeling op AMvB-niveau omdat artikel 5.52 van de Omgevingswet al bepaalt dat het projectbesluit het omgevingsplan wijzigt met regels die nodig zijn voor het uitvoeren en in werking hebben of in stand houden van het project. Daaronder vallen, gelezen artikel 2.11a van die wet, ook de vereiste geluidproductieplafonds.
Artikel 5.52 is echter niet van toepassing in de situatie dat een activiteit mogelijk wordt gemaakt op een industrieterrein waarvoor provinciale staten het geluidproductieplafond hebben vastgesteld. Dan hoeft in afwijking van artikel 2.11a geen geluidproductieplafond in het omgevingsplan te worden opgenomen. Als bij projectbesluit op zo'n terrein een activiteit wordt toegelaten zal het geluid daarvan in beginsel ingepast moeten worden binnen het geldende geluidproductieplafond. Als dat niet mogelijk is, zal het bevoegd gezag voor het projectbesluit gebruik moeten maken van de bevoegdheid om het projectbesluit te laten gelden als besluit tot het vaststellen van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde. Die bevoegdheid daartoe is op grond van artikel 5.52, tweede lid, van de wet vastgelegd in artikel 5.7, eerste lid, van het Omgevingsbesluit, zoals gewijzigd door dit besluit. In het tweede lid van dat artikel is geregeld dat de instructieregels van afdeling 3.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van toepassing zijn op een dergelijk besluit.
Een bepaling over de uitwerkingsbevoegdheid, zoals die is opgenomen in het tweede en derde lid, is niet nodig. Uiteraard kan ook bij een projectbesluit dat activiteiten op een industrieterrein toelaat gebruik worden gemaakt van de uitwerkingsbevoegdheid. Maar die kan niet zover gaan dat de vraag of wel of niet een geluidproductieplafond voor het terrein moet worden vastgesteld nog niet beantwoord kan worden bij het hoofdbesluit.
De bevoegdheid tot het vaststellen van het geluidproductieplafond ligt bij het bevoegd gezag voor het projectbesluit, dat wil zeggen het dagelijks bestuur van het waterschap, gedeputeerde staten of een minister. Provinciale staten zijn, zoals geregeld in artikel 5.8 van het Omgevingsbesluit, adviseur over het vast te stellen geluidproductieplafond.

Tweede en derde lid
De geluidproductieplafonds van rijkswegen, provinciale wegen, hoofdspoorwegen en door provincies aangewezen lokale spoorwegen worden op grond van artikel 2.13a, eerste lid, of artikel 2.15, tweede lid, van de wet in een apart besluit vastgesteld. Vaak zal voor een projectbesluit ook het geluidproductieplafond gewijzigd moeten worden. Dit artikel voorziet erin dat het vereiste besluit over de geluidproductieplafond onderdeel uitmaakt van het projectbesluit. De bevoegdheid daartoe is op grond van artikel 5.52, tweede lid, van de wet vastgelegd in artikel 5.7, eerste lid, van het Omgevingsbesluit, zoals gewijzigd door dit besluit. In het tweede lid van dat artikel is geregeld dat de instructieregels van afdeling 3.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van toepassing zijn op een dergelijk besluit.
De achtergrond van deze bepaling is dat gemeenten bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen zicht moeten hebben op de resterende geluidruimte in de omgeving van het project. Als er een periode zou bestaan tussen het moment dat het project wordt toegelaten en het moment dat geluidproductieplafonds worden vastgesteld, ontstaat een onzekere situatie voor zowel de gemeente als voor het bevoegd gezag voor het projectbesluit. Voor de gemeente ontbreekt een duidelijk kader voor het toelaten van geluidgevoelige gebouwen. Het bevoegd gezag loopt het risico dat een gemeente nieuwe geluidgevoelige gebouwen toelaat in het toekomstige aandachtsgebied, wat ertoe zou kunnen leiden dat het project bijgesteld moet worden op het moment dat het geluidproductieplafond wordt vastgesteld.
Dit was voorheen geregeld in artikel 10, tweede en derde lid, van de Tracéwet. Een nieuwe mogelijkheid ten opzichte van die wet is dat de verplichting geldt onverminderd artikel 5.54 van de Omgevingswet. Dat artikel maakt het mogelijk dat de besluitvorming over een deel van het project wordt doorgeschoven naar een uitwerking van het besluit. Dat besluit tot uitwerking is ook een projectbesluit, maar de procedure is op punten anders. Als bijvoorbeeld de besluitvorming over de precieze ligging van een brug wordt doorgeschoven naar de uitwerkingsfase, kan ook de besluitvorming over de geluidproductieplafonds voor de brug en toeleidende wegdelen worden doorgeschoven naar het besluit tot uitwerking.
Bij de toepassing van het tweede lid ligt de bevoegdheid tot het vaststellen van het geluidproductieplafond – uitzonderingen daargelaten – bij gedeputeerde staten als bevoegd gezag

voor het projectbesluit. Provinciale staten zijn, zoals geregeld in artikel 5.8 van het Omgevingsbesluit, adviseur over het besluit tot het vaststellen van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde.

Onderdelen R en S

Onderdeel R wijzigt het opschrift van paragraaf 10.2.4.1, zodat tot uitdrukking komt dat ook bepalingen over monitoring onder deze paragraaf vallen.

Artikel 10.21a (monitoring voor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden) [artikel 20.2, eerste en tweede lid, Ow]

Artikel 10.21a, eerste lid, regelt dat de geluidproductie van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden wordt gemonitord en wie dat doet. Hierdoor kan tijdig worden ingegrepen als overschrijding van deze omgevingswaarden dreigt. De geluidproductie wordt niet gemeten, maar berekend.

Het tweede lid bepaalt welk bestuursorgaan of welke instantie verantwoordelijk is voor de monitoring.

Artikel 10.21b (gegevensverzameling basisgeluidemissie)

Dit artikel regelt het verzamelen van de gegevens waardoor de basisgeluidemissie wordt bepaald. Het gaat hierbij niet om een besluit, maar het bijeenbrengen van de feitelijke gegevens over de geluidemissie van (spoor)wegen, inclusief de ligging van het bijbehorende geluidaandachtsgebied. In artikel 3.25 is vastgelegd dat voor het bepalen van de basisgeluidemissie de jaren 2021 respectievelijk 2026 als basisjaar worden gehanteerd. Dat betekent echter niet dat de gegevens uit dit artikel ook in 2021 respectievelijk 2026 verzameld moeten zijn. Dat kan zelfs niet omdat pas na afloop van het kalenderjaar de gemiddelde verkeersintensiteit over dat jaar kan worden vastgesteld. Omdat de verzameling en verwerking van de benodigde gegevens tijd vergt, is in het derde lid van dit artikel een bepaling opgenomen die erin voorziet dat het tijdstip waarop de gegevens over 2021 respectievelijk 2026 daadwerkelijk beschikbaar moeten zijn bij koninklijk besluit nader wordt bepaald. Over de hierbij te hanteren termijn vindt in het belang van de uitvoerbaarheid nog overleg met de koepelorganisaties plaats.

Artikel 10.21c (monitoring andere parameter geluid van gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen, voor zover deze niet bij omgevingsverordening zijn aangewezen) [artikelen 20.1, derde lid, en 20.2, eerste en tweede lid, Ow]

In het eerste lid van dit artikel wordt de plicht geregeld om voor de genoemde (spoor)wegen door middel van monitoring het verschil tussen de actuele geluidemissie en de basisgeluidemissie te bepalen. De grondslag in de wet hiervoor is het derde lid van artikel 20.1 dat het mogelijk maakt bij algemene maatregel van bestuur een andere parameter dan een omgevingswaarde voor de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving of de belasting door activiteiten in de fysieke leefomgeving aan te wijzen die door monitoring wordt bewaakt en dient als referentiepunt voor de beoordeling daarvan. Het verschil tussen de geluidemissie en de basisgeluidemissie is zo'n "andere parameter". In de Omgevingsregeling is vastgelegd dat de monitoring ten minste eens per vijf jaar gebeurt. Artikel 10.42b van het Omgevingsbesluit regelt ook een vijfjaarlijkse verslaglegging. Deze vijfjaarlijkse cyclus valt samen met de verplichtingen inzake geluidbelastingkaarten en actieplannen van de Europese richtlijn omgevingslawaai. De samenhang kan benut worden door werkzaamheden en bijbehorende documenten en procedures verregaand te integreren. Artikel 3.25 bepaalt de waarde van de basisgeluidemissie. De artikelen 3.26 en 3.49, eerste lid, onder c, bepalen de (mogelijke) vervolgacties op grond van de monitoringsresultaten.

In het tweede lid wordt geregeld dat de in het eerste lid bedoelde monitoring voor wegen met een verkeersintensiteit van meer dan 4500 motorvoertuigen per etmaal en voor lokale spoorwegen plaatsvindt door middel van berekening. In de Omgevingsregeling zullen de rekenregels hiervoor worden opgenomen.

In het derde lid wordt geregeld dat de eerste lid bedoelde monitoring voor wegen met een verkeersintensiteit van 4500 of minder motorvoertuigen per etmaal kan plaatsvinden door middel van een schatting. Het verzamelen van gegevens voor berekening, zoals verkeersintensiteiten, kan grote uitvoeringslasten met zich meebrengen. Voor de hier bedoelde rustige wegen zou dit een onevenredige belasting betekenen voor het bevoegd gezag. In veel gevallen kan voor dergelijke wegen naar verwachting worden volstaan met een verklaring dat er zich in de omgeving geen veranderingen hebben voorgedaan die kunnen leiden tot een wezenlijke toename van verkeer.

Het vierde lid regelt dat burgemeester en wethouders dan wel het dagelijks bestuur van het waterschap de monitoring uitvoert voor de wegen in hun beheer.

Artikel 10.21d (gegevensverzameling ten behoeve van monitoring) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, Ow]

Voor de uitvoering van de monitoringsverplichting als bedoeld in artikel 10.21c zijn gegevens nodig. Dit artikel regelt dat gemeenten en het waterschap deze gegevens verzamelen. Het betreft de geluidbrongegevens, die zullen worden uitgewerkt in de Aanvullingsregeling geluid. Gedacht wordt in ieder geval aan de verkeersintensiteit, het type wegdekverharding of de spoorconstructie, en de verkeerssnelheid.

Onderdeel U

Artikel 10.23aa (geluidregister) [artikel 20.10, eerste lid, Ow]

Dit artikel bevat bepalingen over het geluidregister. Het geluidregister bevat alle relevante gegevens omtrent geluidproductieplafonds en is, voor wat betreft de rijksinfrastructuur, een voortzetting van het geluidregister onder hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer.

Nieuw is dat ook gegevens omtrent geluidproductieplafonds van provincies en gemeenten in het geluidregister worden opgenomen. Ook voor deze geluidproductieplafonds is de kenbaarheid van de relevante gegevens voor eenieder van groot belang.

Het geluidregister is niet alleen voor omwonenden van belang, maar ook voor de gemeenten. Voor de bouw van geluidgevoelige gebouwen in de nabijheid van een weg, spoorweg of industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds zijn vastgesteld dienen zij gebruik te maken van dezelfde brongegevens als welke zijn gehanteerd voor het vaststellen van de geldende plafonds. Daaruit vloeit voort dat de gemeente op het geluidregister mag – en moet – afgaan, en de juistheid van de gegevens dus niet behoeft na te gaan. De onjuistheid van een of meer gegevens heeft daarom geen gevolgen voor een gemeente die op het geluidregister is afgegaan, en evenmin voor de rechtsgeldigheid van de door de gemeente op basis van de onjuiste gegevens genomen besluiten. Dat laat onverlet dat enige alertheid van de gemeenten wel mag worden verwacht. Als de gemeente een (ernstige) fout in het geluidregister constateert, mag van haar worden verwacht dat zij het betrokken bevoegd gezag daarvan in kennis stelt, waarna dat bevoegd gezag het initiatief kan nemen om het desbetreffende geluidproductieplafond, en de daarop betrekking hebbende gegevens, te wijzigen. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan het abusievelijk ontbreken in het geluidregister van een wel aanwezig geluidscherm of andersom.

Het beheer van het geluidregister is opgedragen aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Dat belet niet dat hij het beheer van het geluidregister onder zijn verantwoordelijkheid door een of meer anderen laat uitoefenen.

In het derde lid is aangegeven welke gegevens in elk geval in het geluidregister worden opgenomen. In de eerste plaats behoren daartoe uiteraard de actuele waarde van het geluidproductieplafond als omgevingswaarde (onderdeel a). In de tweede plaats zijn in het register de besluiten tot vaststelling van een geluidproductieplafond opgenomen (onderdeel b). Daardoor zijn veel gegevens voor eenieder kenbaar. Dit betekent niet dat het besluit zelf in het geluidregister moet worden opgenomen. Volstaan kan worden met aanduiding van en een link naar het besluit. Bij deze besluiten horen ook besluiten waarmee niet de waarde van het geluidproductieplafond wordt aangepast maar wel een afwijkend tijdstip of een afwijkende termijn wordt bepaald waarbinnen aan de geluidproductieplafonds moet worden voldaan. Uiteraard moet ook kenbaar zijn waar de geluidreferentiepunten zijn gelegen (onderdeel c). Belangrijk is ook het vastleggen van de voor het bepalen van het geluidproductieplafond gehanteerde brongegevens (onderdeel d), mede omdat ook de gemeenten van deze brongegevens gebruik dienen te maken. De brongegevens kunnen niet los van het vaststellen van een geluidproductieplafond worden aangepast. In het register zijn dus de invoergegevens te vinden die zijn gebruikt ten behoeve van de besluitvorming omtrent het geluidproductieplafond. Deze gegevens geven niet noodzakelijkerwijs de werkelijke situatie weer: de werkelijke situatie kan immers veranderen, maar de brongegevens in het register veranderen pas weer in het kader van een wijziging van het geluidproductieplafond. Wanneer een geluidproductieplafond wordt vastgesteld moet ook het geluidaandachtsgebied worden bepaald, en ook dit gegeven wordt opgenomen in het geluidregister (onderdeel e). Tenslotte wordt ook de geluidproductie zoals opgenomen in het meest recente openbare verslag over de monitoring, in het geluidregister geregistreerd (onderdeel f). Daarmee wordt zichtbaar of aan de geluidproductieplafonds wordt voldaan en hoeveel ruimte er nog is onder de plafonds.

In het vierde lid is geregeld dat de gegevens in het besluit tot vaststelling van een geluidplafond in het register worden opgenomen uiterlijk vier weken na de dag waarop een geluidproductieplafond als omgevingswaarde bekend is gemaakt. Dit zijn dus de gegevens bedoeld in onderdeel a, c, d en e, overeenkomstig artikel 3.29 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Deze vier weken sluit aan bij de termijn van inwerkingtreding van het omgevingsplan en het besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafonds als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, van de Omgevingswet (zie artikel 16.78 van de Omgevingswet). Snelle registratie van de gegevens is vooral van belang omdat ook de gemeenten van de gegevens gebruik maken in het kader van de bouw van geluidgevoelige gebouwen. Vooral in geval van een verhoging van een geluidproductieplafond is het wenselijk dat gemeenten de nieuwe gegevens gebruiken. Anders kunnen nog geluidgevoelige gebouwen worden gerealiseerd op basis van een te lage geluidbelasting. Als de gegevens als gevolg van een beroepsprocedure veranderen, zal deze verandering uiteraard in het geluidregister worden opgenomen. In voorkomend geval zal degene die het geluidregister raadpleegt, er goed aan doen na te gaan of een besluitvormings- of beroepsprocedure loopt dan wel of een heroverweging van het besluit naar aanleiding van een beroepsprocedure lopende is.

Onderdeel V

Artikel 10a.1 (toepassingsbereik) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Dit artikel geeft het toepassingsbereik voor de artikelen over de sanering van te hoge geluidbelastingen. In artikel 14a.2 van het Omgevingsbesluit is aangegeven welke geluidgevoelige gebouwen op een lijst van te saneren gebouwen (kunnen) worden geplaatst. Het gaat om gebouwen die, uitgaande van de vastgestelde basisgeluidemissie of volledig benutte geluidproductieplafonds, een geluidbelasting hebben boven een saneringsdrempel.

Het tweede lid geeft een mogelijkheid aan het bevoegd gezag om het toepassingsbereik van de saneringsartikelen uit te breiden. De eerste categorie die genoemd wordt zijn de saneringswoningen die op grond van artikel 88 van de Wet geluidhinder op 1 maart 1986 een

geluidbelasting ondervonden van meer dan 60 dB(A) vanwege het wegverkeer op de toen aanwezige wegen. De in artikel 4.17 van het Besluit geluidhinder bedoelde woningen zijn de voor 1 januari 2007 aan de Minister van Verkeer en Waterstaat gemelde gevallen, waarin op 1 juli 1987 een spoorweg aanwezig was terwijl op dat tijdstip binnen de zone van die spoorweg al woningen aanwezig waren en de geluidbelasting vanwege de spoorweg, op dat tijdstip hoger was dan 65 dB(A). Voor deze woningen geldt, gelet op onderdeel b, dat deze woningen die niet direct vallen onder de voorwaarden van de saneringslijst van artikel 14a.1 van het Omgevingsbesluit een geluidbelasting moeten hebben die minder dan 5 dB lager is dan de geluidbelasting, bedoeld in artikel 14a.1, tweede lid, van het Omgevingsbesluit (70 dB). De saneringsmaatregelen zullen door het Rijk voor een nader te bepalen substantieel deel worden vergoed op basis van een nog vast te stellen subsidieregeling.

In het tweede lid wordt het derde lid van artikel 14a.2 van overeenkomstige toepassing verklaard op die woningen die ook onder de werking van deze paragraaf kunnen worden gebracht. De woningen genoemd in artikel 14a.2, derde lid, zijn de woningen waarbij of destijds al een afweging van de hoge geluidbelasting heeft plaatsgevonden en de hogere geluidbelasting toelaatbaar is geacht, gezien de lokale omstandigheden of de sanering al eerder heeft plaatsgevonden.

In het vierde lid wordt herhaald waar de waarden gelden.

Artikel 10a.2 (sanering geluid infrastructuur gemeente) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Het eerste lid bevat een instructieregel voor het vaststellen van saneringsmaatregelen voor geluidgevoelige gebouwen in een programma. De aanhef van het eerste lid bepaalt dat dit uiterlijk op 18 juli 2038 moet gebeuren. Deze termijn sluit aan bij de uiterste termijn voor het vaststellen van het vijfjaarlijkse actieplan uit de richtlijn omgevingslawaai aan het einde van de saneringsperiode. Onder a betreft het de geluidgevoelige gebouwen die liggen in het geluidaandachtsgebied van een gemeenteweg en waarvan het geluid van gemeentewegen of lokale spoorwegen, uitgaande van de situatie in 2021, hoger is dan de voor aanleg of wijziging van gemeentelijke wegen en lokale spoorwegen geldende grenswaarde van 70 dB. Onder b betreft het de gebouwen die op grond van artikel 10a.1, tweede lid, voor sanering in aanmerking worden gebracht. De termijnstelling betekent niet dat het opstellen van saneringsprogramma’s lange tijd kan worden uitgesteld. Om de sanering tijdig te kunnen afronden zal de sanering gespreid over de beschikbare termijn van circa 20 jaar uitgevoerd moeten worden, zo veel mogelijk aansluitend bij momenten waarop onderhoud aan wegen plaatsvindt. Een gemeente kan de voornemens voor de sanering verkeerslawaai opnemen in een omgevingsvisie of in een actieplan omgevingslawaai (voor zover van toepassing).

In het tweede lid wordt bepaald dat in ieder geval de binnenwaarde moet worden nageleefd als er geen geluidbeperkende maatregelen doelmatig zijn om te voldoen aan het eerste lid. Door artikel 3.49, tweede tot en met vijfde lid, en artikel 3.50 te betrekken worden eisen gesteld aan de karakteristieke geluidwering. Ook wordt in deze artikelen bepaald wanneer kan worden besloten om geen geluidwerende maatregelen te treffen en onder welke voorwaarden (artikel 3.50) een besluit tot vaststelling van geluidwerende maatregelen wordt ingetrokken.

Artikel 10a.3 (sanering geluid infrastructuur waterschap) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Artikel 10a.3 regelt de sanering van geluidgevoelige gebouwen die liggen in het geluidaandachtsgebied van een waterschapsweg. Op 18 juli 2038 moeten in een programma de maatregelen worden bepaald voor de twee genoemde categorieën gebouwen. Ook geldt dat in ieder geval de binnenwaarde moet worden nageleefd. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 10a.2.

Artikel 10a.4 (sanering geluid infrastructuur provincie) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Artikel 10a.4 regelt de sanering van geluidgevoelige gebouwen die liggen in het geluidaandachtsgebied van een provinciale weg. Op 18 juli 2038 moeten in een programma de maatregelen worden bepaald voor de twee genoemde categorieën gebouwen. Ook geldt dat in ieder geval de binnenwaarde moet worden nageleefd. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 10a.2.

Artikel 10a.5 (voorwaarden geluidbeperkende maatregelen) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Artikel 10a.5 geeft aan dat van geluidbeperkende maatregelen kan worden afgezien als deze niet financieel doelmatig zijn of als er overwegende bezwaren zijn van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard. Dit is overeenkomstig de maatregelafweging voor het vaststellen van geluidproductieplafonds en de basisgeluidemissie. Provincies, gemeenten en waterschappen kunnen zelf een criterium bepalen voor financiële doelmatigheid. Het rijk zal echter alleen maatregelen vergoeden voor zover ze doelmatig zijn op basis van het financiële doelmatigheidscriterium van paragraaf 3.5.4.4. Dit criterium zal verder worden uitgewerkt in de Aanvullingsregeling geluid. Het doelmatigheidscriterium voor niet-rijksinfrastructuur is onder de Wet geluidhinder opgenomen in de Regeling doelmatigheid geluidmaatregelen, die bij sanering moet worden toegepast. Het doelmatigheidscriterium onder de Omgevingswet zal bij deze regeling aansluiten.

Naast geluidbeperkende maatregelen kunnen ook andere maatregelen worden overwogen. Een voorbeeld is het onttrekken van een gebouw aan de geluidgevoelige bestemming. Dit is met name van belang als het risico bestaat dat niet aan de binnenwaarde kan worden voldaan omdat de bouwkundige kenmerken van een gebouw zodanig zijn dat geluidwerende maatregelen daarvoor onvoldoende zouden zijn.

Artikel 10a.6 (verlaging geluidproductieplafonds) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Wanneer een provincie een sanering uitvoert door het treffen van geluidbeperkende maatregelen, neemt de geluidbelasting op de desbetreffende geluidgevoelige gebouwen af. De geluidproductieplafonds moeten dan worden verlaagd met het effect van de maatregelen, zodat de bereikte verlaging ook wordt geborgd voor de toekomst. Zonder deze bepaling zou de extra geluidruimte kunnen worden gebruikt voor een wijziging van een weg of om een toename van het verkeer op te vangen. Om dit te kunnen doen, zal paragraaf 3.5.4.2 moeten worden toegepast en daarbij zullen zo nodig afzonderlijke geluidbeperkende maatregelen moeten worden toegepast. Wel is het mogelijk om één geluidbeperkende maatregel te treffen, voor zowel de sanering als het creëren van meer geluidruimte. Verwezen wordt naar artikel 10a.7.

Het besluit tot verlaging van geluidproductieplafonds kan gelijktijdig met het besluit op het saneringsprogramma worden genomen en wordt bij voorkeur genomen vóór het treffen van de geluidbeperkende maatregelen, omdat het besluit open staat voor bezwaar en beroep. Er zijn echter omstandigheden denkbaar waarbij het besluit achteraf wordt genomen, bijvoorbeeld omdat onderhoudswerkzaamheden aan een weg naar voren worden gehaald en daarbij een stil wegdek wordt aangelegd, waarbij er onvoldoende tijd is voor de procedure van om de geluidproductieplafonds te verlagen. Het treffen van de maatregel stil wegdek stuit in het algemeen niet op bezwaren omdat het voor omwonenden geen negatieve gevolgen heeft. Een geluidscherm kan niet op dezelfde wijze zonder een besluit tot stand komen omdat voor een geluidscherm een omgevingsvergunning nodig is. Op grond van artikel 3.44 kan in het besluit waarmee de geluidproductieplafonds worden verlaagd een afwijkend tijdstip (of termijn) worden gesteld waarbinnen aan het besluit wordt voldaan. Deze mogelijkheid is gegeven omdat bij het treffen van maatregelen de geluidproductieplafonds worden verlaagd, maar nog niet aan deze verlaagde geluidproductieplafonds wordt voldaan zo lang de maatregelen nog niet zijn uitgevoerd.

Artikel 10a.7 (sanering gekoppeld aan vaststelling geluidproductieplafond) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Dit artikel is gericht op de situatie dat voor een locatie enerzijds saneringsmaatregelen genomen moeten worden, met volgens artikel 10a.6 een verlaging van de geluidproductieplafonds, en dat anderzijds een wijziging van geluidproductieplafonds nodig is vanwege het naleven daarvan, bijvoorbeeld bij een wijziging van een weg of bij een zodanige verkeersgroei dat een geluidproductieplafond dreigt te worden overschreden. In dergelijke gevallen maakt dit artikel het mogelijk dat één maatregelafweging plaatsvindt, die wordt vastgelegd in één besluit. Dit is duidelijker voor de omgeving en bespaart administratieve lasten.

Voor de maatregelafweging (artikel 3.33) betekent dit dat deze voor alle geluidgevoelige gebouwen met een overschrijding van een toetswaarde (op grond van artikel 3.32 of 10a.4) wordt gedaan, maar dat de te behalen geluidreductie voor de saneringsgebouwen afwijkend is van artikel 3.32 en gelijk is aan de volgens artikel 10a.6 te behalen geluidreductie als die lager is.

Artikel 10a.8 (bekostiging sanering Rijk) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

In het eerste lid van dit artikel wordt bepaald dat het rijk de sanering bekostigt van de lijst met gebouwen, bedoeld in artikel 14a.2 van het Omgevingsbesluit, dus de verplicht te saneren gebouwen. Dit artikel geeft enkele uitgangspunten voor de bekostiging. De bekostiging wordt verder uitgewerkt in een subsidieregeling. Het rijk zal ook bijdragen aan sanering van de vrijwillig te saneren gebouwen, en deze bijdrage wordt uitgewerkt in dezelfde subsidieregeling. Onder meer zal hierin worden bepaald in welke mate het rijk hieraan bijdraagt.

Het rijk bekostigt de sanering alleen als niet op andere wijze in de kosten wordt voorzien. De te treffen maatregelen worden vergoed als ze doelmatig zijn volgens het doelmatigheidscriterium zoals opgenomen in paragraaf 3.5.4.4. Als de maatregelen niet aan dit criterium voldoen, zullen ze vergoed worden voor een bedrag dat niet hoger is dan het bedrag dat nodig zou zijn volgens het doelmatigheidscriterium. Dit geeft vrijheid aan de lokale overheid om andere maatregelen te kiezen, maar er is dan wel een extra inspanning nodig voor de onderbouwing van de kosten.

Uit ramingen van de saneringsopgave blijkt dat de jaarlijkse saneringsbudgetten tot ongeveer 2043 nodig zullen zijn om alle gebouwen op de saneringslijst te kunnen saneren en ook een deel van de categorie gebouwen uit artikel 10a.1, tweede lid. Om in aanmerking te komen voor bekostiging door het rijk, moeten lokale overheden tijdig een aanvraag indienen. Deze termijn is gesteld op 1 januari 2040, rekening houdend met een doorlooptijd van een sanering van enkele jaren. Na deze termijn vervalt de plicht van het rijk om de sanering te bekostigen. In combinatie met de verplichting om uiterlijk in 2038 de maatregelen vast te stellen, leidt dit tot een heldere termijn voor de afronding van de sanering verkeerslawaai.

In de subsidieregeling zal jaarlijks een subsidieplafond worden opgenomen waarvoor de rijksbegroting leidend is. Het kan dus voorkomen dat een subsidieaanvraag niet wordt gehonoreerd in het jaar dat de subsidie wordt aangevraagd. Hiervoor zal de subsidieregeling verdeelcriteria bevatten. Wel wordt gegarandeerd dat over de hele saneringsperiode gezien er voldoende budget is om de saneringsmaatregelen te bekostigen. Daartoe zal de subsidieregeling elke vijf jaar worden geëvalueerd. Als blijkt dat de saneringsperiode langer of korter duurt, zullen de wettelijke termijnen daarop worden aangepast.

Als een maatregel mede wordt getroffen met een ander oogmerk dan het terugbrengen van het geluid, kan ook subsidie worden verleend. In het tweede lid is daarom geregeld dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan bepalen dat de hoogte van de subsidie in dergelijke gevallen op basis van normbedragen wordt bepaald, waarbij meetelt dat een deel van de kosten voor rekening komt van dat andere oogmerk.

Artikel 10a.9 (niet-geluidgevoelige gevel) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Onder de Wet geluidhinder was het mogelijk om een gevel aan te merken als een zogenoemde 'dove gevel'. De gevel was dan geen gevel in de zin van de wet waarop het geluid beoordeeld moest worden. Dat beleid is voortgezet in artikel 3.22 van het Besluit kwaliteit leefomgeving waarin bepaald is dat de standaardwaarden en grenswaarden niet gelden voor een zogenoemde niet-geluidgevoelige gevel.

In artikel 10a.9 is bepaald dat onder een niet-geluidgevoelige gevel ook wordt verstaan een gevel die voor inwerkingtreding van de Omgevingswet op grond van de Wet geluidhinder is aangemerkt als zogenoemde 'dove gevel', alsmede een gevel waarvoor met toepassing van de Interimwet stad-en-milieubenadering is afgeweken van de wettelijke norm. Onder a is bepaald dat dit artikel alleen geldt voor gevels die in het geldende bestemmingsplan met een specifieke bouwaanduiding zijn aangemerkt als dove 'gevel'. De planologische situatie is bepalend, de feitelijke bouwkundige situatie is niet van belang.

Onder voorwaarden kan ook een gevel van een nieuw toe te laten geluidgevoelig gebouw worden aangemerkt als niet-geluidgevoelig. Voor meer informatie wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 5.78y van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onderdeel W

Toelichting op begrippen

basisgeluidemissie
De basisgeluidemissie is de referentie voor de monitoring van het geluid van gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen, voor zover deze niet zijn aangewezen bij provinciale verordening.

gecumuleerd geluid
Het komt voor dat een geluidgevoelig gebouw gelijktijdig door het geluid van verschillende geluidbronnen wordt belast. In die gevallen moet de aanvaardbaarheid van het zogenoemde gecumuleerde geluid worden beoordeeld. In de begripsbepaling is verwezen naar artikel 3.36 waarin is voorgeschreven van welke geluidbronsoorten en geluidbronnen het geluid moet worden betrokken bij het berekenen van het gecumuleerde geluid. Kenmerkend is dat het geluid van de betrokken geluidbronnen hinderequivalent wordt opgeteld. Daarvoor wordt in artikel 3.36 verwezen naar de rekenregels in de Omgevingsregeling.

geluidaandachtsgebied
Het geluidaandachtsgebied komt in de plaats van de huidige geluidzones van de Wet geluidhinder. Elke geluidbronsoort heeft een geluidaandachtsgebied om de bron waarbinnen de regels voor beheersing van geluid gelden. Het geluidaandachtsgebied is een belangrijk onderdeel van het systeem omdat enkel binnen het geluidaandachtsgebied de geluidregels van dit besluit van toepassing zijn. Dat voorkomt onnodige lasten voor akoestisch onderzoek en procedures. In artikel 3.19 en de toelichting daarop is nader beschreven waar het geluidaandachtsgebied aan moet voldoen. Door het geluidaandachtsgebied met een verwijzing naar dat artikel op te nemen in de begripsbepalingen, geldt ditzelfde begrip ook voor andere instructieregels – met name in paragraaf 5.1.4.2a – van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In de Omgevingsregelingen zijn rekenregels opgenomen voor bepaling van het geluidaandachtsgebied.

geluidbeperkende maatregel
Een geluidbeperkende maatregel is een maatregel die het geluid van een geluidbronsoort beperkt. Dit kunnen maatregelen aan de bron zijn, zoals een stiller wegdek, of maatregelen in de overdracht, zoals een geluidscherm.

geluidbronsoort
In dit besluit is het begrip 'geluidbronsoort' geïntroduceerd. In de definitie van gemeentewegen (respectievelijk, lokale spoorwegen, provinciale wegen, waterschapswegen, rijkswegen, hoofdspoorwegen en industrieterreinen) is bepaald dat met bijvoorbeeld gemeentewegen wordt bedoeld het netwerk van gemeentewegen als geheel. De geluidbelasting door de geluidbronsoort 'gemeentewegen' is derhalve de geluidbelasting van het gehele netwerk van gemeentewegen. Dat geldt evenzo voor de geluidbelasting door de geluidbronsoort 'industrieterreinen'. In de artikelen worden ook de (eveneens gedefinieerde) begrippen gemeenteweg en industrieterrein (enkelvoud) gebruikt. In dat geval betreft het de geluidbelasting van een aan te leggen of te wijzigen gemeenteweg (een deel van het netwerk) of de geluidbelasting van een industrieterrein.

geluidluwe gevel
In de begripsbepaling is het belangrijkste kenmerk van een geluidluwe gevel tot uitdrukking gebracht. Het gaat om een gevel van een geluidgevoelig gebouw die relatief weinig door geluid wordt belast. Met relatief wordt bedoeld: ten opzichte van de gevel met de grootste geluidbelasting. Een geluidluwe gevel kan de hinder verminderen die het geluid op de belaste gevel veroorzaakt. In deze begripsbepaling zijn geen eisen gesteld aan het geluid op een geluidluwe gevel. Het staat gemeenten vrij om nader te bepalen waar een geluidluwe gevel aan moet voldoen. Een gevel waar het geluid voldoet aan de standaardwaarde zal over het algemeen als geluidluw kunnen worden aangemerkt, maar zo'n geluidluwe gevel zal niet in alle gevallen gerealiseerd kunnen worden. Zie voor een nadere toelichting op het belang van een geluidluwe gevel ook paragraaf 9.6 van het algemeen deel van de toelichting.

geluidproductie
De term geluidproductie is gerelateerd aan de geluidbronsoorten die worden gereguleerd via geluidproductieplafonds. De geluidproductie is de hoeveelheid geluid die (een gedeelte van) een weg of spoorweg, of een industrieterrein, volgens berekening veroorzaakt op een daartoe aangegeven geluidreferentiepunt. De geluidproductie is te zien als een maat voor de sterkte van een bron. Bij de geluidproductie zijn door de geluidreferentiepunten echter wel ruimtelijke aspecten verwerkt. Dat heeft tot gevolg dat de ligging van de bron en afscherming de geluidproductie beïnvloeden. Met de geluidproductie kan daarom ook toename van geluid door een wijziging van de ligging van de bron, zoals het verbreden of verplaatsen van een weg, bewaakt worden.

geluidreferentiepunt
Het geluidproductieplafond is de toegestane geluidproductie op een geluidreferentiepunt. In de artikelen 3.30 en 3.31 is bepaald waar die geluidreferentiepunten bij de besluitvorming worden neergelegd. In de praktijk zal er aan weerszijden van de weg of spoorweg of rondom een industrieterrein een keten van geluidreferentiepunten worden aangegeven. De regels in de artikelen 3.30 en 3.31 borgen dat de geluidreferentiepunten een zodanige positie ten opzichte van de geluidbronsoort en omliggende geluidgevoelige gebouwen hebben dat met de geluidreferentiepunten adequate bescherming wordt geboden aan geluidgevoelige gebouwen. Ook geluidgevoelige gebouwen die bijvoorbeeld net tussen twee referentiepunten in liggen, zullen in de praktijk goed beschermd worden door de maximale geluidproductie die op de geluidreferentiepunten geldt.

geluidwerende maatregel
Onder een geluidwerende maatregel wordt verstaan elke fysieke maatregel die aan een gebouw wordt getroffen om het geluid in geluidgevoelige ruimten (van een geluidgevoelig gebouw) te verminderen. De geluidwerende maatregelen worden zo onderscheiden van de geluidbeperkende maatregelen die het geluid op de gevels van gebouwen beperken. Voorbeelden van geluidwerende maatregelen zijn geluidwerende beglazing en gedempte ventilatievoorzieningen (suskasten).

gezamenlijk geluid

Het komt voor dat een geluidgevoelig gebouw gelijktijdig door het geluid van verschillende geluidbronnen wordt belast. In die gevallen moet bij het bepalen van de geluidwerende maatregelen die nodig zijn om te voldoen aan de binnenwaarde worden uitgegaan van het zogenoemde gezamenlijke geluid op de gevel. In de begripsbepaling is verwezen naar artikel 5.78ac waarin is voorgeschreven welke geluiden moeten worden betrokken bij het berekenen van het gezamenlijke geluid. Kenmerkend is dat het geluid van de betrokken geluidbronnen ongewogen wordt opgeteld, dus zonder correcties voor verschillen in hinderlijkheid. Daarvoor wordt in artikel 3.37, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving verwezen naar de rekenregels in de Omgevingsregeling.

Onderdeel X

Bijlage XXII bij artikel 5.78b: activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken [artikel 2.11a Ow]

In deze tabel zijn de activiteiten aangewezen die die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken als bedoeld in artikel 2.11a van de wet. In artikel 5.78b wordt naar deze tabel verwezen. Onder 1 is een drietal activiteiten genoemd die in het Besluit activiteiten leefomgeving zijn aangewezen als vergunningplichtig vanwege de geluidemissie. De onder 2 bedoelde activiteiten zijn overgenomen uit bijlage I, onderdeel D, van het Besluit omgevingsrecht, dat voor de toepassing van de Wet geluidhinder bepaalde welke activiteiten als ‘grote lawaaimaker’ werden aangemerkt.

Bijlage XXIII bij artikel 3.48: reductiepunten [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

De tabel geeft het aantal reductiepunten weer afhankelijk van de geluidbelasting en is nodig bij uitvoering van artikel 3.48. Voor één geluidgevoelig gebouw met bijvoorbeeld tien woonfuncties, wordt op grond van de geluidbelasting van elke woonfunctie afzonderlijk het aantal reductiepunten bepaalt, waarna deze worden opgeteld. Voor een cluster geluidgevoelige gebouwen worden vervolgens alle reductiepunten bij elkaar opgeteld tot een totaal voor het betreffende cluster.

Artikel III (Omgevingsbesluit)

Wijziging artikel 5.7 [artikel 5.52, tweede lid, aanhef en onder b, Ow]

Een projectbesluit kan bepalen dat het tevens geldt als een ander type, bij algemene maatregel van bestuur aangewezen, besluit. De wijziging van het eerste lid bewerkstelligt dat een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde als bedoeld in artikel 2.12, derde lid, artikel 2.13a, eerste lid, of artikel 2.15, tweede lid, van de Omgevingswet onderdeel kan zijn van een projectbesluit. Hiermee wordt een nadere invulling gegeven aan artikel 5.52, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

In het nieuwe tweede lid worden de regels aangewezen die het bevoegd gezag in acht moet nemen als besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde als bedoeld in artikel 2.12, derde lid, artikel 2.13a, eerste lid, of artikel 2.15, tweede lid, van de Omgevingswet onderdeel is van een projectbesluit.

Artikel 10.6a (uitvraag gegevens geluidproductie industrieterrein) [artikel 16.88, eerste lid, onder a, Ow]

Dit artikel is een voortzetting van het bepaalde in artikel 165 van de Wet geluidhinder. Om een geluidproductieplafond te kunnen vaststellen heeft het bevoegd gezag informatie nodig van de bedrijven die zijn gevestigd op het industrieterrein. Ook om te bepalen welke maatregelen kunnen worden genomen ter beperking van het geluid van een industrieterrein kan nadere informatie nodig zijn. Het bevoegd gezag kan deze informatie verlangen van degene die de activiteit verricht. Hierop bestaan twee uitzonderingen: activiteiten in het kader van de landsverdediging die als vertrouwelijk zijn aangemerkt en activiteiten die niet geluid-relevant zijn.

Artikel 10.6b (voorbereidingsprocedure besluit tot vaststelling geluidproductieplafonds als omgevingswaarden) [artikel 16.25a Ow]

Dit artikel verklaart afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing op de voorbereiding van een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde.

De uniforme voorbereidingsprocedure hoeft niet te worden toegepast in vier gevallen. De eerste uitzondering betreft de herstelprocedure van artikel 3.39 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dit is een vereenvoudigde procedure waarbij administratieve correcties worden doorgevoerd op het vastgestelde geluidproductieplafond. De tweede uitzondering betreft de toepassing van artikel 3.40 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dit betreffen wijzigingen die voor de omgeving geen nadelige consequenties hebben. De derde uitzondering betreft artikel 3.41 van het Besluit kwaliteit leefomgeving dat regels geeft over de vaststelling van geluidproductieplafond na overdracht van het beheer van een weg of spoorweg aan het rijk of de provincie. Ook hierbij treden geen nadelige consequenties voor de omgeving op. De vierde uitzondering betreft de toepassing van artikel 3.44, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving waarbij in geval van bijzondere omstandigheden tijdelijk niet hoeft te worden voldaan aan een vastgesteld geluidproductieplafond.

Artikel 10.42a (verslaglegging monitoring geluidproductie wegen, spoorwegen en industrieterreinen met geluidproductieplafonds) [artikel 20.14, tweede, vierde en vijfde lid, Ow]

Dit artikel regelt in het eerste lid dat de beheerder van een geluidbronsoort met geluidproductieplafonds periodiek een verslag uitbrengt van de monitoring van deze geluidproductieplafonds. Onderdeel daarvan is de wijze waarop de invulling gegeven wordt aan de plicht tot het naleven van de geluidproductieplafonds. Voor de bestuursorganen die ter uitvoering van de EU-richtlijn omgevingslawaai ook een actieplan moeten maken, is de verplichting om

vijfjaarlijks verslag uit te brengen onderdeel gemaakt van het actieplan. Dit is geregeld in de gewijzigde artikelen 4.23 tot en met 4.25 van het Besluit kwaliteit leefomgeving voor respectievelijk gemeenten, provincies en het rijk. Artikel 10.42a van het Omgevingsbesluit vormt waar nodig een aanvulling op de verplichting die aan de artikelen 4.23 tot en met 4.25 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is toegevoegd.

Zo bevat het eerste lid van dit artikel een vergelijkbare verslagverplichting voor gemeenten met industrieterreinen die geen actieplanverplichting hebben.

Het tweede en derde lid bevatten voor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat respectievelijk de beheerder van hoofdspoorwegen de verplichting om – naast de verplichting die aan artikel 4.25 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is toegevoegd – jaarlijks een verslag uit te brengen dat alleen gaat over de monitoring van de geluidproductie en de wijze waarop voldaan wordt aan de geluidproductieplafonds.
De combinatie van artikel 4.25, vijfde lid, onderdelen a tot en met f, van het Besluit kwaliteit leefomgeving en artikel 10.42a, tweede en derde lid, van het Omgevingsbesluit vervangt het huidige artikel 11.22 van de Wet milieubeheer. Met de splitsing die is gemaakt tussen een volledige, vijfjaarlijkse verslagverplichting in artikel 4.25 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en de jaarlijkse, lichtere verslaglegging op grond van dit artikel wordt tegemoetgekomen aan de praktijkervaringen van Rijkswaterstaat en ProRail met de verslaglegging op basis van artikel 11.22 van de Wet milieubeheer. Gebleken is namelijk dat voor de volledige verslaglegging een vijfjaarlijkse cyclus beter passend is, gezien de aard van deze taken. Het tussentijds volstaan met een jaarlijkse, lichtere verslaglegging leidt tot een vermindering van de uitvoeringslasten.

Waar toepassing is gegeven aan artikel 3.44, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving is sprake van een overschrijding van de geluidproductieplafonds. Vanwege bijzondere omstandigheden wordt de resultaatsverplichting dan gedurende een periode van maximaal vijf jaar opgeschort. Als van die mogelijkheid gebruik is gemaakt, kan niet worden volstaan met een vijfjaarlijkse verslaglegging van de monitoring, maar moet jaarlijks de stand van zaken worden gemonitord. Hierin voorziet het vierde lid van dit artikel. Omdat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat en de beheerder van de hoofdspoorwegen al een jaarlijks verslag maken, bevat het vierde lid aanvullend daarop alleen een regel voor gemeente en provincie.

Het vijfde lid regelt dat de beheerder van een geluidbron met geluidproductieplafonds het verslag en de onderliggende gegevens openbaar maakt.

Artikel 10.42b (verslaglegging monitoring geluidproductie wegen en spoorwegen zonder geluidproductieplafonds) [artikel 20.14, tweede, derde, vierde en vijfde lid, Ow]

Dit artikel regelt in het eerste lid dat het bevoegd gezag ten aanzien van geluidbronsoorten met een basisgeluidemissie eens per vijf jaar een verslag uitbrengt van de monitoring. De publicatiedata sluiten aan bij de actieplanverplichtingen van de Europese richtlijn omgevingslawaai. Dat maakt het voor gemeenten die een actieplan geluid vaststellen aantrekkelijk om dit verslag daarmee te combineren. Inhoudelijk is daar ook aanleiding toe vanwege de grote samenhang.

Het tweede lid regelt dat het verslag de afweging, bedoeld in artikel 3.26 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, bevat van geluidbeperkende maatregelen voor situaties waarin de gemonitorde geluidemissie meer dan 1,5 dB hoger is dan de basisgeluidemissie. Ook bevat het verslag de gebouwen waarvoor op grond van artikel 3.49, eerste lid, onder c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving onderzocht wordt of geluidwerende maatregelen toegepast moeten worden. Dit betreffen geluidgevoelige gebouwen met een geluidbelasting boven de grenswaarde in het aandachtsgebied van een weg waarvan de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB wordt overschreden. Een deel van deze gevallen zal overigens onder de saneringsregeling gaan vallen.

Tot slot bevat het verslag ook de wijzigingen van de basisgeluidemissie ten opzichte van het vorige verslag. Uiteraard gelden daarbij de regels van artikel 3.25 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Het derde en vierde lid bevatten afwijkende regels voor het verslag in 2023, respectievelijk 2028. Dit hangt samen met de keuzes die het bevoegd gezag op grond van artikel 3.25, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving kan maken.

Het vijfde lid regelt dat het verslag en de onderliggende gegevens openbaar worden gemaakt.

Wijziging artikel 13.1 [artikel 18.2, zesde lid, Ow]

Artikel 13.1 regelt de toedeling van de bestuursrechtelijke handhavingstaak aan andere bestuursorganen dan de bestuursorganen die zijn bedoeld in artikel 18.2 van de Omgevingswet.

De Aanvullingswet geluid Omgevingswet voegt een aantal specifiek taken toe aan hoofdstuk 2 van de Omgevingswet (de wijzigingen in de artikelen 2.16 tot en met 2.19). Ingevolge artikel 13.1, eerste lid, onder d, wordt aan het bestuursorgaan waaraan bij of krachtens paragraaf 2.4.1 van de Omgevingswet bevoegdheden of taken zijn toegedeeld met betrekking tot een specifiek aspect van de fysieke leefomgeving de bestuursrechtelijke handhavingstaak toegedeeld.

De Aanvullingswet geluid Omgevingswet introduceert omgevingswaarden die ook niet-bestuursorganen (zouden) kunnen binden. Het betreft geluidproductieplafonds als omgevingswaarden ten behoeve van lokale spoorwegen (artikel 2.13a, eerste lid, onder b) en hoofdspoorwegen (artikel 2.15, tweede lid). Beheerders van deze spoorwegen moeten immers zo nodig maatregelen treffen om te voldoen aan deze geluidproductieplafonds. Op deze plicht moet kunnen worden gehandhaafd door provinciale staten, respectievelijk de minister van Infrastructuur en Waterstaat. De wijziging van artikel 13.1 voorziet hierin.

Artikel 14a.1 – toepassingsbereik [artikel 16.88, eerste lid, Ow]

Met dit artikel wordt bereikt dat de artikelen 3.20 en 3.22 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van toepassing zijn op paragraaf 14a.1 van het Omgevingsbesluit. In artikel 3.20 is omschreven wat geluidgevoelige gebouwen zijn, in artikel 3.22 is bepaald waar standaardwaarden en grenswaarden voor geluid gelden.

Artikel 14a.2 – lijst met vanwege het geluid te saneren gebouwen [artikel 16.88, eerste lid, Ow]

Dit artikel gaat over de vast te stellen saneringslijst. De lokale overheden stellen deze lijst vast volgens de criteria in dit artikel. Op de lijst komen gegevens ter identificatie van het gebouw, zoals opgenomen in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), en de waarde van het geluid op basis waarvan is geoordeeld dat het gebouw op de lijst thuishoort.

Het tweede lid benoemt de geluidgevoelige gebouwen die op de lijst worden vermeld. De saneringslijst wordt door gemeenten en waterschappen vastgesteld op basis van de geluidbelasting in 2021, het basisjaar waarop deze overheden de basisgeluidemissie baseren (artikel 3.25, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving) en door provincies op basis van de geluidbelasting bij volledig benutte geluidproductieplafonds op basis van de historische geluidproductie vermeerderd met 1,5 dB (artikel IX, eerste lid, van het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet). De geluidproductieplafonds worden na inwerkingtreding van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet door provinciale staten vastgesteld binnen de in artikel 3.5, tweede lid, van die wet bedoelde termijn die bij koninklijk besluit wordt vastgesteld. Ook voor de basisgeluidemissie wordt het tijdstip waarop de daarvoor benodigde gegevens uiterlijk verzameld moeten zijn, bij koninklijk besluit bepaald (artikel 10.21b, derde lid, van het Besluit kwaliteit

leefomgeving). De saneringslijst zal daarom niet bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet maar uiterlijk op een eveneens bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip worden vastgesteld.

Het derde lid geeft aan voor welke geluidgevoelige gebouwen de saneringsregeling niet van toepassing is. Dit zijn ten eerste de geluidgevoelige gebouwen waarvoor een gemeente de Interimwet stad-en-milieubenadering heeft toegepast. Bij de toepassing van die wet heeft al een afweging van de hoge geluidbelasting plaatsgevonden, en is de hogere geluidbelasting toelaatbaar geacht, gezien de lokale omstandigheden. Ten tweede zijn dit geluidgevoelige gebouwen waarvoor een uitzonderingsregel voor hogere waarden uit de Wet geluidhinder is toegepast in gevallen van vervangende nieuwbouw. De reguliere maximale waarden staan in artikel 83, eerste, tweede en derde lid, van de Wet geluidhinder. Voor specifieke situaties voor vervangende nieuwbouw bevatten het vierde tot en met het zevende lid hogere maximale waarden. Ook hiervoor geldt dat al een afweging van de hoge geluidbelasting heeft plaatsgevonden, en de hogere geluidbelasting toelaatbaar is geacht, gezien de lokale omstandigheden. Ten derde zijn dit geluidgevoelige gebouwen waarvoor al eerder een sanering (op rijkskosten) is uitgevoerd. Hiermee is bedoeld dat voor het gebouw een procedure voor een sanering op grond van hoofdstuk VI, afdeling 3 (Bestaande situaties) of hoofdstuk VII, afdeling 3 (Overige spoorwegen) van de Wet geluidhinder is doorlopen en subsidie van het Rijk is ontvangen op grond van artikel 126 Wet geluidhinder, in ieder geval voor onderzoekskosten. Saneringsprojecten die zijn gefinancierd via het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing gelden als op rijkskosten gesaneerd. Ook als er voor een gebouw een aanbod is gedaan om geluidwerende maatregelen te treffen en de eigenaar daaraan geen medewerking heeft verleend, wordt de sanering beschouwd als te zijn uitgevoerd. Een uitzondering wordt gemaakt voor een weg die is gesaneerd door het instellen van een maximumsnelheid van 30 km/u. Dit is toegelicht in het algemene deel van de toelichting. Geluidgevoelige gebouwen die op deze manier zijn gesaneerd komen dus wel in aanmerking voor sanering onder de Omgevingswet. Omdat gemeenten, waterschappen en provincies geen volledige gegevens hebben over deze eerdere sanering, zal de Minister van Infrastructuur en Waterstaat de desbetreffende geluidgevoelige gebouwen identificeren en op een lijst plaatsen.

Artikel 14a.3 (vaststellen en melding lijst met vanwege het geluid te saneren gebouwen) [artikelen 16.1, tweede lid, en 16.88, eerste lid, Ow]

Dit artikel schrijft voor dat het bevoegd gezag een ontwerp van de lijst publiceert en vrijgeeft voor een vorm van publieksparticipatie. Dit stelt belanghebbenden in staat om na te gaan of de lijst compleet is en wellicht aanvulling behoeft, bijvoorbeeld omdat er geluidgevoelige gebouwen ontbreken. Het bevoegd gezag stelt tevens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat in de gelegenheid een zienswijze in te dienen op het ontwerp van de lijst.

De lijst moet op elektronische wijze worden vastgesteld en ter informatie worden gezonden aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Artikel IV (Besluit bouwwerken leefomgeving)

Wijziging artikel 2.15f

Artikel 2.15f van het Besluit bouwwerken leefomgeving, dat wordt ingevoegd met het Invoeringsbesluit Omgevingswet, wijst de gevallen aan waarin voor activiteiten geen vergunning voor een omgevingsplanactiviteit nodig is, ook als de activiteit strijdig is met het omgevingsplan. Onderdeel p daarvan noemt diverse bouwwerken voor een infrastructurele of openbare voorziening waarvoor geen vergunning voor het afwijken van het omgevingsplan vereist is. Hier worden twee onderdelen aan toegevoegd.

Onderdeel v maakt bouwwerken, geen gebouw zijnde, voor de beperking van geluid van een weg of spoorweg ter uitvoering van een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde voor een weg of spoorweg vergunningvrij. Dit is een omzetting van artikel

11.43 van de Wet milieubeheer, onder de Omgevingswet verbreed naar geluidbeperkende maatregelen langs een provinciale weg of een lokale spoorweg die op grond van artikel 2.13a, eerste lid, van de wet in de omgevingsverordening is aangewezen.

Onderdeel vi maakt bouwwerken, geen gebouw zijnde, voor de beperking van geluid van een weg of spoorweg ter uitvoering van de in een saneringsplan of saneringsprogramma gekozen maatregel voor een locatie vergunningvrij. Het artikel is in de eerste plaats een omzetting van artikel 11.62 van de Wet milieubeheer. Daartoe wordt nog verwezen naar saneringsplannen van de Wet milieubeheer omdat voor het Rijk de regeling in paragraaf 11.6.3 van de Wet milieubeheer blijft gelden, zoals geregeld in artikel 3.3 van de Aanvullingswet geluid. In de tweede plaats wordt regeling verbreed tot saneringsprogramma's van decentrale overheden. De formulering "gekozen maatregel voor een locatie" sluit aan bij onderdeel q van de zinsnede over de Omgevingswet in artikel 1 van hoofdstuk 1 van bijlage 2 bij de Algemene wet bestuursrecht. Die bepaling, die ingevoegd is bij de Aanvullingswet geluid Omgevingswet, regelt dat geen beroep open staat tegen een saneringsprogramma "voor zover het niet betreft een onderdeel van een programma dat voor een locatie de maatregelkeuze bevat". Tegen de maatregelkeuze staat dus wel beroep open. Dit sluit aan bij de in de Invoeringswet Omgevingswet gekozen lijn dat tegen programma's beroep open staat als de daarin opgenomen beschrijving van een activiteit ertoe leidt dat deze is toegestaan. Dat is vastgelegd in onderdeel f van de genoemde zinsnede.

Wijziging tabel 4.101

Tabel 4.101 stuurt onder meer de toepassing van artikel 4.103 van het Besluit bouwwerken leefomgeving aan. Omdat het met dit besluit gewijzigde artikel 4.103 ook regels bevat over het geluid van activiteiten, bedoeld in paragraaf 5.1.4.2.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, dient in de tabel ook naar die activiteiten te worden verwezen.

Wijziging artikel 4.103

Bij de invoering van de Omgevingswet is de Wet geluidhinder ingetrokken. Daarmee is ook het zelfstandige besluit tot vaststelling van hogere waarden komen te vervallen. Het toetsen van het geluid aan standaardwaarden en grenswaarde en het besluit om een bepaalde hoeveelheid geluid op de gevels van een geluidgevoelig gebouw toe te laten, is thans een volwaardig onderdeel van de besluitvorming geworden. Dat heeft onder meer tot gevolg dat in het Besluit bouwwerken leefomgeving niet meer kan worden verwezen naar een krachtens de Wet geluidhinder genomen hogere-waardenbesluit.

Daarom is het eerste lid van artikel 4.103 aangepast zodat wordt verwezen naar het gezamenlijke geluid op de gevel van het geluidgevoelige gebouw. Dat geluid wordt bepaald bij het toelaten van het betreffende gebouw in het omgevingsplan. Bij het bepalen van het gezamenlijke geluid wordt meer dan voorheen rekening gehouden met de samenloop van het geluid van verschillende geluidbronsoorten en andere geluidbronnen. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de toelichtingen op het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Bij de toepassing van artikel 4.103 van het Besluit bouwwerken leefomgeving hoeft geen onderzoek te worden gedaan naar het geluid op de gevel van het geluidgevoelige gebouw dat maatgevend is voor de geluidwering van het gebouw. De waarde van het gezamenlijke geluid wordt al bepaald bij het toelaten van het betreffende gebouw in het omgevingsplan. Bij globale omgevingsplannen kan die bepaling zijn doorgeschoven naar het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, maar ook in dat geval is de waarde van het gezamenlijke geluid bekend als artikel 4.103 wordt toegepast.

Het tweede lid van artikel 4.103 biedt wel de mogelijkheid om het gezamenlijke geluid opnieuw te bepalen. Die mogelijkheid is niet gewijzigd ten opzichte van het Bouwbesluit 2012. Wel is de voorwaarde vervallen dat het artikel alleen kan worden toegepast als herberekening leidt tot

minder geluidwering. Het bevoegd gezag kan het artikel ook toepassen als dat leidt tot meer geluidwering.

In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn geluidregels opgenomen voor het toelaten van geluidgevoelige gebouwen in de omgeving van activiteiten die niet op een industrieterrein worden uitgevoerd. Bij het toelaten van geluidgevoelige gebouwen in de nabijheid van die activiteiten kan een toets aan de binnenwaarde aan de orde zijn die kan leiden tot extra bescherming van die woningen tegen het geluid van die activiteiten. Het eerste lid, onder b, van artikel 4.103 is daarop aangepast door te verwijzen naar het geluid van activiteiten als bedoeld in paragraaf 5.1.4.2.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De binnenwaarde is 35 dB(A) is niet aangepast.

Wijziging artikel 5.23

Het eerste lid van artikel 5.23 is overeenkomstig artikel 4.103 gewijzigd zodat ook hier wordt verwezen naar het gezamenlijke geluid op de gevel van het geluidgevoelige gebouw. Dit artikel heeft betrekking op het wijzigen van een gebruiksfunctie (transformatie) van een bestaand niet-geluidgevoelig gebouw. Vaak is de gevel van een bestaand gebouw nog van voldoende kwaliteit en behoeft dit niet te worden vervangen of ingrijpend gewijzigd. Daarom geldt bij functiewijziging een binnenwaarde van 38 dB. Het gebouw krijgt dan een geluidwering die ten minste is gedimensioneerd op die binnenwaarde, maar de geluidwering mag niet minder worden dan het rechtens verkregen niveau (conform de hoofdregel van artikel 5.4 van het Besluit bouwwerken leefomgeving). De binnenwaarde voor een geluidgevoelig gebouw dat door transformatie ontstaat is 5 dB hoger dan de binnenwaarde voor reguliere geluidgevoelige gebouwen. Hiermee wordt voorkomen dat bij functiewijziging een gevel alleen omwille van het geluid vervangen moet worden. Als de gevel om andere redenen (bijvoorbeeld bouwkundige) moet worden vervangen of ingrijpend gewijzigd, kan de geluidwering wel direct worden verbeterd. Daarom is in het nieuwe tweede lid van artikel 5.23 bepaald dat in dat geval de nieuwbouweisen gelden.

In tabel 3.49 is voor een geluidgevoelig gebouw dat door wijziging van de gebruiksfunctie geluidgevoelig is geworden een binnenwaarde van 41 dB opgenomen. Ook voor transformatiewoningen geldt dat bij overschrijding van de binnenwaarde de geluidwerende maatregelen zodanig moeten worden gedimensioneerd dat het geluid tot 41-3=
38 dB wordt teruggebracht.

Het derde lid biedt de mogelijkheid om de waarde van het gezamenlijke geluid opnieuw te berekenen. De werking is gelijk aan het tweede lid van artikel 4.103. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Wijziging bijlage I bij artikel 1.1

De begripsomschrijving van ‘geluidsgevoelig terrein’ verwijst nu nog naar het gelijkluidende begrip in de Wet geluidhinder. Omdat deze wet met de Aanvullingswet geluid Omgevingswet is ingetrokken, wordt deze begripsomschrijving thans gewijzigd.

Artikel V (Invoeringsbesluit Omgevingswet)

Het Invoeringsbesluit Omgevingswet wordt gewijzigd met bruidsschatregels.

Onderdeel A

Aan artikel 7.1 Hoofdstukken bruidsschat omgevingsplan wordt een afdeling 2.3a toegevoegd met regels voor geluid van wegen en spoorwegen.

Onderdeel B

Aan de toelichting bij de bruidsschat wordt de toelichting op de toegevoegde artikelen toegevoegd. Deze is opgenomen in bijlage 1 bij deze toelichting.

Hoofdstuk 2. Intrekken en wijziging en intrekking andere regelgeving

Artikel VI (intrekking besluiten)

De in dit artikel genoemde besluiten vinden hun grondslag in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer of de Wet geluidhinder en worden ingetrokken omdat die grondslagen met de Aanvullingswet geluid Omgevingswet komen te vervallen.

De inhoud van het Besluit geluid milieubeheer en het Besluit geluidhinder wordt met dit besluit, tezamen met de nodige wijzigingen en aanvullingen, ingepast in het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Omgevingsbesluit, het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer.

De sanering van industrielawaai is al enige jaren afgerond zodat het Besluit saneringsmaatregelen industrielawaai 1994 zonder meer kan worden ingetrokken. De functie van de geluidszones bij industrieterreinen onder de Wet geluidhinder wordt overgenomen door de systematiek van geluidproductieplafonds zodat ook het Besluit vaststelling geluidszone Tweede Maasvlakte kan worden ingetrokken.

Artikel VII (wijziging Besluit algemene bepalingen inzake het wegverkeer) [artikel 18, derde lid, Wegenverkeerswet 1994]

In artikel 5.78m van het Besluit kwaliteit leefomgeving dat met dit Aanvullingsbesluit wordt ingevoegd, is geregeld dat bij aanleg of wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg wordt getoetst aan geluidnormen. Wat in dit verband onder ‘wijziging’ moet worden verstaan is bepaald in artikel 5.78j van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Ook verkeersbesluiten kunnen ertoe leiden dat de geluidbelasting in de omgeving van een gemeente- of waterschapsweg toeneemt. Het nieuwe artikel 21a van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer regelt dat in dat geval bij het nemen van die verkeersbesluiten ook wordt getoetst aan voornoemde geluidnormen. Daartoe wordt artikel 5.78m, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing verklaard bij het nemen van een verkeersbesluit, als dat besluit leidt tot een toename van het geluid met meer dan 1,5 dB.

Het gaat hierbij onder andere om verkeersbesluiten als bedoeld in artikel 15, eerste lid van de Wegenverkeerswet 1994, inhoudende de plaatsing of verwijdering van een verkeersteken of een onderbord dat een gebod of verbod inhoudt. Een voorbeeld is dat de op een gemeente- of waterschapsweg van toepassing zijnde maximumsnelheid hoger wordt. Dit kan het geval zijn als door middel van een verkeersbesluit een ter plaatse geldende maximumsnelheid (die lager is dan de wettelijke maximumsnelheid) wordt verhoogd of de grens van de bebouwde kom wordt verlegd. Ook kan het gaan om verkeersbesluiten als bedoeld in artikel 15, tweede lid, van de Wegenverkeerswet 1994 die leiden tot een beperking of uitbreiding van het aantal categorieën weggebruikers dat van een weg of weggedeelte gebruik kan maken.

Het bevoegd gezag zal telkens moeten beoordelen of zo’n verkeersbesluit leidt tot een toename van het geluid van meer dan 1,5 dB, in welk geval artikel 21a van toepassing is. Bij veranderende verkeersintensiteiten geldt als vuistregel dat hiervan in de praktijk doorgaans geen sprake is als de toename van de verkeersintensiteit, bij ongeveer gelijkblijvende verkeerssamenstelling, niet groter is dan 40%.

Artikel VIII (Besluit capaciteitsverdeling hoofdspoorweginfrastructuur) [artikel 59, vierde lid, Spoorwegwet]

Het gaat hier om een technische aanpassing. In artikel 3 van dit besluit worden algemene voorwaarden gesteld voor de toegangsovereenkomst over het gebruik van hoofdspoorweginfrastructuur tussen de beheerder (houder van een concessie voor het beheer) en de gerechtigde (vervoerders). De gerechtigde moet zich onder andere onthouden van handelen dat overschrijding van de op grond van de Omgevingswet als omgevingswaarden vastgestelde geluidproductieplafonds tot gevolg heeft. Artikel 3 van het Besluit capaciteitsverdeling hoofdspoorweginfrastructuur wordt ook technisch gewijzigd door artikel 5.9 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Hoofdstuk 3. Overgangs- en invoeringsbepalingen

Artikel IX (begripsbepalingen) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

In dit artikel zijn enkele begrippen gedefinieerd die gebruikt worden in enkele overgangs- en invoeringsbepalingen over de eerste vaststelling van geluidproductieplafonds voor een bestaand industrieterrein. Na toepassing van deze invoeringsbepalingen is het industrieterrein 'over' naar het systeem van geluidproductieplafonds en hebben deze begrippen geen betekenis meer.

Artikel X (geluidproductieplafonds voor een bestaand industrieterrein) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

In artikel 3.6, tweede lid, van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet is bepaald dat voor een op het tijdstip van inwerkingtreding van die wet bestaand industrieterrein uiterlijk op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip wordt voldaan aan de plicht tot het bij omgevingsplan vaststellen van geluidproductieplafonds. Over de hierbij te hanteren termijn vindt in het belang van de uitvoerbaarheid nog overleg met de koepelorganisaties plaats. Met die eerste vaststelling gaat het betreffende industrieterrein over van het systeem van de Wet geluidhinder naar het onder de Omgevingswet geldende systeem van geluidproductieplafonds.

Het heeft de voorkeur om zo snel mogelijk over te stappen op het nieuwe systeem, maar het is aan de betrokken gemeente om een geschikt moment te kiezen. Dat is bijvoorbeeld afhankelijk van lopende ontwikkelingen op het industrieterrein en de omgeving. De invoeringstermijn zal het bevoegd gezag voldoende tijd bieden om het vaststellingsbesluit voor te bereiden en te nemen. In die periode kunnen op grond van het overgangsrecht van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet (artikel 3.6, eerste lid, onder a) nog vergunningen worden verleend op basis van het oude recht, maar dat is daarna niet meer mogelijk. Om de eerste geluidproductieplafonds te kunnen vaststellen, moeten ook voor de eerste keer geluidreferentiepunten worden bepaald. Hiervoor wordt verwezen naar artikel 3.31 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In artikel 3.6, derde lid, van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet is bepaald dat provinciale staten de geluidproductieplafonds moeten vaststellen voor een bestaand industrieterrein dat op het tijdstip van inwerkingtreding krachtens de Wet milieubeheer of de Wet ruimtelijke ordening bij provinciale verordening is aangewezen als industrieterrein van regionaal belang (zie artikel 163, tweede lid, van de Wet geluidhinder.

Eerste lid
In het algemeen gedeelte van deze toelichting is beschreven waarom de eerste geluidproductieplafonds niet rechtstreeks kunnen worden afgeleid van de geldende grenswaarden op grond van de Wet geluidhinder, maar worden berekend met een bronmodel dat die op grond van de Wet geluidhinder toegelaten geluidproductie beschrijft. Anders gezegd: de toegelaten geluidproductie gaat mee naar het systeem van geluidproductieplafonds. In het eerste lid is daarom bepaald dat de eerste vaststelling moet plaatsvinden op grond van de geluidproductie op het industrieterrein zoals die tot het moment van eerste vaststelling van de

geluidproductieplafonds (i.c. de toepassing van dit artikel) was toegestaan. Die toegelaten geluidproductie wordt begrensd door alle grenswaarden op grond van de Wet geluidhinder.

In artikel IX is bepaald dat onder grenswaarden Wet geluidhinder worden verstaan alle bij of krachtens de Wet geluidhinder geldende of vastgestelde grenswaarden. Die bestaan onder meer uit de buitengrens van de geluidzone. Op elk punt van die zonegrens mag de geluidbelasting niet hoger zijn dan 50 dB(A) etmaalwaarde. De toegestane geluidproductie wordt ook begrensd door de voor woningen, andere geluidgevoelige bouwwerken en geluidgevoelige terreinen (als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder) vastgestelde ten hoogste toelaatbare waarde van de geluidbelasting. Dat kan zijn een voor een saneringswoning vastgestelde zogenoemde maximaal toelaatbare geluidbelasting of een (na vaststelling van de geluidzone) voor nieuwe woningen vastgestelde hogere waarde. Uiteraard moet worden uitgegaan van de grenswaarden op grond van de Wet geluidhinder zoals die gelden op het moment van de in het eerste lid bedoeld eerste vaststelling. De toegestane geluidproductie zal in de praktijk vooral worden begrensd door de maximaal toelaatbare geluidbelastingen die gelden voor de meest nabij gelegen woningen. Bij afwezigheid van woningen zal de zonegrens bepalend zijn. Dat verschilt uiteraard van industrieterrein tot industrieterrein.

Van belang is dat de geluidproductie moet worden bepaald bij maximale benutting van de geldende grenswaarden op grond van de Wet geluidhinder. Maximale benutting betekent dat voor elk van de drie afzonderlijk etmaalperioden moet worden uitgegaan van maximale benutting. Bij een grenswaarde van bijvoorbeeld 58 dB(A) etmaalwaarde is de maximale geluidproductie in de dagperiode de geluidproductie die leidt tot een geluidniveau van 58 dB(A), de toegestane geluidproductie in de avondperiode de geluidproductie die leidt tot een geluidniveau van 53 dB(A) en de toegestane geluidproductie in de nachtperiode de geluidproductie die leidt tot een geluidniveau van 48 dB(A).

Door middel van een akoestisch onderzoek moet worden bepaald hoe de geldende grenswaarden Wet geluidhinder maximaal benut kunnen worden. In het Aanvullingsbesluit zijn geen eisen gesteld aan de wijze waarop de geluidproductie daarbij over het industrieterrein moet worden verdeeld. Het ligt wel voor de hand om aan te sluiten bij de bestemming van de percelen zodat de verdeling van de geluidproductie een reëel beeld geeft van de werkelijkheid.
Het zal vaak niet mogelijk zijn om alle op grond van de Wet geluidhinder geldende grenswaarden volledig te benutten. De geluidruimte op de zonegrens zal bijvoorbeeld vaak niet volledig benut kunnen worden omdat de grenswaarden voor meer nabijgelegen woningen meer bepalend zijn. In het eerste lid is daarom bepaald dat moet worden uitgegaan van een maximale benutting en niet van volledige benutting van alle grenswaarden. Hiermee gaat geen geluidruimte voor het industrieterrein verloren omdat ook in het systeem van de Wet geluidhinder niet alle grenswaarden volledig gebruikt konden worden. Het ‘verlies’ aan geluidruimte is geen gevolg van de overgang op het systeem van geluidproductieplafonds. Het bevoegd gezag moet in het kader van de eerste vaststelling motiveren (zie ook artikel XI) hoe zij de grenswaarden op grond van de Wet geluidhinder zo maximaal mogelijk heeft benut. Het is niet nodig om alle grenswaarden te betrekken in het onderzoek. Bijvoorbeeld op de zonegrens kan worden uitgegaan van een representatief aantal punten.

De toegestane geluidproductie moet worden beschreven met een akoestisch rekenmodel. Bij het opstellen van dat model kan worden uitgegaan van een al beschikbaar bestemmingsplanmodel, zonebeheermodel of een bouwplantoetsingsmodel dat voor de toetsing op grond van de artikelen 59 en 60 van de Wet geluidhinder is gebruikt. In de niet-etmaalwaarde bepalende etmaalperioden moet vanwege de eis van ‘maximale benutting’ geluidproductie worden toegevoegd zodat de zogenoemde ‘latente etmaalruimte’ beschikbaar blijft voor het industrieterrein. Het bevoegd gezag kan dat opvullen op verschillende manieren doen en moet motiveren hoe is voldaan aan de eis van ‘maximale benutting’. Het bevoegd gezag maakt in deze een beoordeling. Daarom worden de eerste geluidproductieplafonds bij besluit vastgesteld en is een invoering van rechtswege niet mogelijk.

Nadat de eerste geluidproductieplafonds zijn vastgesteld, treedt voor het betreffende industrieterrein het systeem van geluidproductieplafonds als geheel in werking, dus ook de omgevingsprocedures. In die omgevingsprocedures, zoals bijvoorbeeld artikel 5.78t van het Besluit kwaliteit leefomgeving voor nieuwe geluidgevoelige gebouwen, moet worden uitgegaan van de geluidbelasting die de nieuwe gebouwen gaan ondervinden bij volledige benutting van de (dan geldende) geluidproductieplafonds. Bij die berekening wordt voor wat betreft de geluidproductie op het industrieterrein gebruik gemaakt van het rekenmodel waarmee die geluidproductieplafonds zijn bepaald.

De in het eerste lid bedoelde geluidproductie moet worden bepaald op grond van de wettelijke bepalingen van de Wet geluidhinder zoals die luidden onmiddellijk voorafgaande aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dat zal zo worden bepaald in de Omgevingsregeling. Dat betekent onder meer dat het geluid van windturbines buiten beschouwing blijft en dat redelijke sommatie mag worden toegepast, uiteraard als daartoe al eerder besloten was. Bij de bepaling van de geluidproductie wordt ook rekening gehouden met de invloed van objecten in de op grond van de Wet geluidhinder geldende geluidzone.

De toepassing van artikel X kan ook worden gecombineerd met andere toepasselijke artikelen van afdeling 3.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De met toepassing van artikel X bepaalde eerste geluidproductieplafonds kunnen dus bijvoorbeeld direct met toepassing van artikel 3.32 van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden gewijzigd (verhoogd of verlaagd). In feite worden dan twee besluiten tegelijk genomen (invoering en wijziging) en uit het besluit moet daarom ook duidelijk blijken hoe elke plafondwaarde is samengesteld uit een invoeringsdeel en een (bij verlaging negatief) wijzigingsdeel. In artikel XII is het toepassen van artikel 3.44 van het Besluit kwaliteit leefomgeving voor bepaalde situaties verplicht gesteld. Het gaat dan om situaties waarin niet onmiddellijk na het vaststellen van een geluidproductieplafond aan dat plafond worden voldaan. Dan moet met het genoemde artikel 3.44 een termijn worden gesteld waarop wel wordt voldaan.

In het besluit waarmee de eerste geluidproductieplafonds worden vastgesteld moet inzichtelijk worden gemaakt hoe de transitie naar het nieuwe systeem wordt gemaakt. Dat wordt bevorderd door in het besluit aan te geven:

- welke grenswaarden Wet geluidhinder zijn betrokken bij het bepalen van de geluidproductie op het industrieterrein;
- de berekende geluidbelasting L_{den} en geluidbelasting L_{night} op de gevels waarop de bovenbedoelde grenswaarden betrekking hebben bij maximale benutting van die grenswaarden;
- de voor het bestaande industrieterrein toegepaste aftrek als bedoeld in artikel XI.

Tweede lid

In het eerste lid is de hoofdregel voor de eerste vaststelling gegeven. In het tweede lid zijn aanvullende regels gesteld. Onder a is geregeld dat bij het bepalen van de geluidproductie de geluidregels van het bestemmingsplan in acht moeten worden genomen. Over het algemeen beschrijven die geluidregels een perceelsgebonden geluidverdeling die bij het bepalen van de in het eerste lid bedoelde geluidproductie in acht moet worden genomen. In acht nemen betekent dat afwijken niet is toegestaan: de in de geluidregels van het bestemmingsplan bedoelde geluidproductie moet worden gerespecteerd. Onder b is bepaald dat rekening moet worden gehouden met een voor dat industrieterrein geldend zonebeheerplan als bedoeld in artikel 164 van de Wet geluidhinder. Onder c is bepaald dat bij het vaststellen van de geluidproductie geen rekening mag worden gehouden met de beoogde afname van het geluid door het uitvoeren van de in een geluidreductieplan vastgelegde maatregelen. Dat volgt ook al uit het eerste lid waarin is bepaald dat moet worden uitgegaan van de geldende grenswaarden op grond van de Wet geluidhinder. In het tweede lid is onder d bepaald dat de geluidproductie in ieder geval voldoende

moet zijn voor de aan bestaande bedrijven vergunde geluidruimte. Die moet in acht worden genomen, de eerder toegestane geluidproductie moet worden gerespecteerd.

Derde lid
De situatie kan zich voordoen dat het in het tweede lid, onder a, bedoelde geluid of het in het tweede lid, onder d, bedoelde geluid niet past binnen de in het eerste lid bedoelde grenswaarden Wet geluidhinder. Er is dan sprake van een bestaande overschrijding van Wet geluidhinder grenswaarden. In dat geval blijft het eerste lid bepalend en moet de geluidproductie onverkort worden bepaald op grond van een maximale benutting van de grenswaarden Wet geluidhinder.

Dat betekent wel dat het geluid van het industrieterrein niet voldoet aan de eerste geluidproductieplafonds zodra die zijn vastgesteld. Daarom is in dit derde lid ook bepaald dat artikel 3.44 van het Besluit kwaliteit leefomgeving moet worden toegepast zodat een termijn wordt gesteld waarop wel voldaan zal worden aan de eerste geluidproductieplafonds. Het bevoegd gezag bepaalt die termijn zelf.

Vierde lid
In het systeem van de Wet geluidhinder werd het geluid van emplacementen gerekend tot industrielawaai. Dat gold ook voor het geluid door het overstaan van treinen, het rangeren, reinigen en door alle andere activiteiten. Met de inwerkintreding van de Omgevingswet is daarin verandering gekomen. Het geluid van treinen op emplacementen wordt nu gereguleerd met het systeem van geluidproductieplafonds voor spoorwegen en wordt niet meer gerekend tot het geluid van industrie. In artikel 3.23 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is bepaald dat het geluid van treinen op emplacementen wordt betrokken bij het bepalen van het geluid van hoofdspoorwegen. Dat betekent voor emplacementen die liggen op een industrieterrein dat het geluid niet meer, zoals onder de Wet geluidhinder het geval was, wordt gerekend tot het geluid van het industrieterrein. Dat geluid is eerder wel betrokken bij het vaststellen van de in het eerste lid bedoelde grenswaarden Wet geluidhinder. Het vierde lid corrigeert daarvoor door te bepalen dat de in het eerst lid bedoelde geluidproductie overeenkomstig moet worden verlaagd, zodat het geluid niet wordt betrokken bij het bepalen van de eerste geluidproductieplafonds.

Vijfde lid
In het nieuwe stelsel van de Omgevingswet is het begrip 'inrichting' verlaten en vervangen door 'activiteit'. Het verlaten van het begrip inrichting laat over het algemeen geen grote verschuivingen zien. Dat geldt ook voor het geluid van een industrieterrein. Onder de Wet geluidhinder werd onder het geluid van een industrieterrein verstaan het geluid ‘veroorzaakt door de gezamenlijke inrichtingen op een industrieterrein’. Dat komt overeen met het geluid van een industrieterrein als dat wordt bepaald zoals is voorgeschreven in artikel 3.24 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Een uitzondering daarop kan zijn het geluid van afgemeerde zeeschepen, ook wel aangeduid als het nestgeluid van schepen of de hotelfunctie. Dat geluid is onder de Wet geluidhinder niet in alle gevallen volledig toegerekend aan een inrichting. De omstandigheid dat een activiteit die geluid voortbrengt in het verleden buiten beschouwing is gelaten bij de beoordeling van het totale geluid van een industrieterrein, vormt geen reden om dat ook in het nieuwe systeem van geluidproductieplafonds te blijven doen. Het gaat hier immers om activiteiten als bedoeld in de wet en dat betekent dat het geluid ook binnen het toepassingsbereik van artikel 3.18 van het Besluit kwaliteit leefomgeving valt. Dat kan bij invoering van het systeem van geluidproductieplafonds tot een knelpunt leiden als het geluid van afgemeerde schepen relevant bijdraagt aan het geluid van een industrieterrein. Het is dan niet zonder meer inpasbaar binnen de in het eerste lid bedoelde grenswaarden Wet geluidhinder, die eerder zonder het geluid van varende schepen zijn vastgesteld.

Het vijfde lid biedt daarom de mogelijkheid om het geluid van afgemeerde schepen bij invoering van het systeem van geluidproductieplafonds toe te voegen aan het geluid van een

industrieterrein. Bij de invoering van het systeem van geluidproductieplafonds wordt het geluid door een industrieterrein op geluidgevoelige gebouwen niet getoetst aan normen, en dat geldt evenzo voor het geluid van afgemeerde schepen dat wordt toegevoegd. Dat is aanvaardbaar omdat het geluid van het industrieterrein alleen in juridische zin toeneemt. In werkelijkheid is het geluid immers altijd al aanwezig geweest.

In dit lid is wel de voorwaarde gesteld dat het moet gaan om geluid van afgemeerde schepen dat niet eerder is betrokken bij het vaststellen van de in het eerste lid bedoelde grenswaarden Wet geluidhinder. Het kan ook zijn dat het geluid van afgemeerde schepen wel eerder is betrokken bij het vaststellen van grenswaarden, maar dat het geluid naar het oordeel van het bevoegd gezag niet is betrokken overeenkomstig de instructieregels van dit besluit. Het vijfde lid biedt door de gekozen formulering ook de mogelijkheid om dat bij invoering van het systeem van geluidproductieplafonds te corrigeren. Dit vijfde lid is niet bedoeld voor het bij invoering van het systeem verhogen van geluidproductieplafonds om geluidruimte te creëren voor andere activiteiten op het industrieterrein. Daarvoor moet artikel 3.32 van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden toegepast.

Dit invoeringsartikel wordt eenmalig toegepast, het systeem van geluidproductieplafonds kan maar één keer worden ingevoerd. Als naderhand onjuistheden worden geconstateerd in de geluidproductieplafonds die met toepassing van dit artikel zijn bepaald, kunnen die met toepassing van artikel 3.39 van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden hersteld. Voor het herstellen van onjuistheden wordt het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet getoetst. Artikel 3.39 wordt ook toegepast voor het herstellen van fouten in het geluidregister.

Artikel XI (bestaand industrieterrein waarop redelijke sommatie is toegepast) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

De Wet geluidhinder bood in het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 de mogelijkheid om het geluid van bedrijven op een industrieterrein redelijker te sommeren. Die redelijke sommatie werd uitgewerkt in de vorm van een aftrek van 1, 2 of 3 dB op de volgens het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 berekende geluidbelasting van een industrieterrein als geheel. Als een aftrek voor redelijke sommatie is toegepast, heeft het bevoegd gezag geanticipeerd op het effect van jaarmiddeling.

Bij inwerkingtreding van dit besluit wordt ook voor industrielawaai overgestapt op de jaargemiddelde dosismaat L_{den}. Het geluid van een industrieterrein als geheel moet worden berekend in L_{den}. Dat betekent dat ook het geluid van individuele bedrijven op een industrieterrein jaargemiddeld moet worden berekend. Daardoor neemt het berekende geluid van bedrijven af en neemt ook het geluid van het industrieterrein (het gezamenlijke geluid van die bedrijven) af. Die afname zal pas na inwerkingtreding van dit besluit plaats kunnen vinden. Bij de invoering van het nieuwe systeem wordt immers uitgegaan van de nu vergunde situatie waarin bedrijven elke dag van het jaar volgens de representatieve bedrijfssituatie in werking mogen zijn. Na inwerkingtreding kan de jaarmiddeling worden verwerkt in de geluidregels van het omgevingsplan en de omgevingsvergunningen van bedrijven en zal het effect van jaarmiddeling geleidelijk zichtbaar gaan worden in de vorm van een afname van het berekende geluid. Bij het toepassen van de aftrek voor redelijke sommatie heeft het bevoegd gezag geanticipeerd op dat effect.

De aftrek voor redelijke sommatie kan onder de Wet geluidhinder op twee manieren zijn toegepast, wat ook bepalend is voor de wijze waarop de redelijke sommatie moet worden gecorrigeerd bij het invoeren van het systeem van geluidproductieplafonds voor een bestaand industrieterrein.

A: De redelijke sommatie is toegepast bij <u>het vaststellen</u> van een grenswaarde Wet geluidhinder, bijvoorbeeld een hogere grenswaarde voor een nieuw geprojecteerde woning. In dat geval is een grenswaarde bijvoorbeeld 2 dB lager vastgesteld. De aftrek voor redelijk sommatie is dan in die grenswaarde verwerkt.

B: De redelijke sommatie is alleen toegepast bij het toetsen aan een eerder zonder aftrek vastgestelde grenswaarde.

Situatie A
In artikel VI is bepaald dat bij de invoering moet worden uitgegaan van de bij of krachtens de Wet geluidhinder geldende of vastgestelde grenswaarden. In de onder A bedoelde situatie is de redelijke sommatie verwerkt in één of meerdere grenswaarden Wet geluidhinder. Daardoor wordt de in het eerste lid van artikel VI bedoelde toegestane geluidproductie op het industrieterrein correct bepaald en wordt een eerste geluidproductieplafond ook op de correcte waarde vastgesteld. Dat geluidproductieplafond zal echter wel direct na de invoering worden overschreden (in het voorbeeld 2 dB) omdat op het moment van invoering de jaarmiddeling nog niet is verwerkt in de geluidvoorschriften van de bedrijven.

Omdat een geluidproductieplafond een omgevingswaarde met resultaatsverplichting is moet het bevoegd gezag ervoor zorgen dat de overschrijding wordt opgeheven. Omdat daarvoor tijd nodig is, is in het tweede lid van artikel XII bepaald dat gedurende een periode van twee jaar niet hoeft te worden voldaan aan de eerste geluidproductieplafonds. Dat geeft het bevoegd gezag een redelijke termijn om de jaarmiddeling te verwerken in de geluidregels en -voorschriften voor bedrijven. Gedurende die periode zal de berekende geluidproductie geleidelijk gaan afnemen en uiteindelijk voldoen aan het geluidproductieplafond.

Situatie B
In de onder B bedoelde situatie is bij het toetsen aan grenswaarden geanticipeerd op het effect van jaarmiddeling, maar is dat niet verwerkt in de waarde van de grenswaarden. Op grond van artikel X moet echter bij het bepalen van de toegestane geluidproductie wel van deze geldende grenswaarden worden uitgegaan. Daardoor zouden de eerste geluidproductieplafonds te hoog worden vastgesteld. Daarom is in artikel XI bepaald dat de eerder toegepaste aftrek redelijke sommatie wordt omgezet in een overeenkomstige verlaging van de geluidproductieplafonds.

Ook hierbij geldt dat het eerste geluidproductieplafond direct na het van kracht worden zal worden overschreden omdat op het moment van invoering de jaarmiddeling nog niet is verwerkt in de geluidregels en -voorschriften van de bedrijven. Daarom is in het tweede lid van artikel XII bepaald dat ook in dit geval gedurende een periode van twee jaar niet behoeft te worden voldaan aan de eerste geluidproductieplafonds.

Artikel XII (afwijkend tijdstip en afwijkende termijn waarbinnen aan het geluidproductieplafond wordt voldaan) [artikel 2.24, eerste lid, ow]

Op grond van artikel 3.42 van het Besluit kwaliteit leefomgeving moet vanaf het moment van vaststelling worden voldaan aan een geluidproductieplafond. Dat geldt ook voor de met toepassing van artikel X vastgestelde eerste geluidproductieplafonds. In twee gevallen kan niet direct worden voldaan aan die eerste geluidproductieplafonds.

Dat is ten eerste het geval als een geluidreductieplan in uitvoering is. In artikel X is bepaald dat bij het vaststellen van een eerste geluidproductieplafond geen rekening mag worden gehouden met de in het geluidreductieplan voorziene (toekomstige) afname van het geluid. In artikel XII is voor dit geval geregeld dat gedurende een bepaalde tijd niet hoeft te worden voldaan aan de eerste geluidproductieplafonds.

Hetzelfde geldt op grond van het tweede lid voor een industrieterrein waar redelijke sommatie als bedoeld in artikel XI is toegepast. Bij artikel XI is al toegelicht waarom in dat geval de eerste geluidproductieplafonds overeenkomstig lager moeten worden vastgesteld.

Artikel XIII (geluidproductieplafonds voor bestaande provinciale wegen) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Het eerste lid van dit artikel geeft de hoofdregel voor de eerste vaststelling van geluidproductieplafonds voor provinciale wegen. Hierbij is geen bezwaar en beroep mogelijk, zie artikel 2.3, onder 1, onder b, van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet. De voorwaarde daarbij is dat de geluidproductieplafonds worden gebaseerd op de historische geluidproductie, vermeerderd met 1,5 dB. Het verdient de voorkeur dat uitgegaan wordt van de geluidproductie in één van de vijf kalenderjaren voorafgaande aan inwerkingtreding van dit besluit. De provincie kan op basis van praktische gronden een keuze maken waarbij het voor de hand ligt van betrouwbare en zo actueel mogelijke gegevens uit te gaan. Deze 1,5 dB geluidruimte is nodig om te voorkomen dat direct na invoering van het systeem van geluidproductieplafonds overschrijdingen van die plafonds dreigen. Ook in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer werd een dergelijke geluidruimte in de eerste geluidproductieplafonds opgenomen.

In het tweede lid is geregeld dat de provincie in drie gevallen kan afwijken van het eerste lid. De instructieregels van artikel 3.32 van het Besluit kwaliteit en leefomgeving en volgende voor een toets in de omgeving zijn uitgesloten maar het derde lid bepaalt wel dat provinciale staten de gevolgen voor de leefomgeving aanvaardbaar moeten vinden. Daarom vergt dit wel een besluit waartegen rechtsbescherming mogelijk is. De drie gevallen zijn:

a. Als eerder een besluit tot aanleg of reconstructie van de weg is genomen. Een dergelijk besluit zal onder de Wet geluidhinder getoetst zijn en mogelijk hebben geleid tot maatregelen. De provincie kan dan het geluidproductieplafond baseren op de gegevens van dat besluit. Dit betekent dat de brongegevens zoals de verkeersomvang, de snelheid, de geometrie van de weg en het type wegdek gelijk zijn aan de bij dat besluit horende gegevens. De motivatie van de aanvaardbaarheid is in dit geval eenvoudig, want er is eerder al een besluit genomen. Het ligt voor de hand voor deze mogelijkheid te kiezen als het besluit recent is en dus leidt tot een hoger geluidproductieplafond dan de hoofdregel.
b. Als grote ruimtelijke plannen waartoe al besloten is leiden tot een andere verkeersomvang dan de huidige situatie. Dit kan bijvoorbeeld gaan om een grote nieuwbouwwijk die mede ontsloten wordt via de provinciale weg, waardoor die provinciale weg meer geluid zal gaan produceren dan past binnen het op grond van het eerste lid beoogde plafond. In dat geval kan het geluidproductieplafond hoger vastgesteld worden. Provinciale staten moeten dan wel motiveren dat de gevolgen voor de leefomgeving aanvaardbaar zijn.
c. Als de provincie een stil wegdek heeft aangelegd zonder dat daar noodzaak toe was vanuit de regels van de Wet geluidhinder, bijvoorbeeld in het kader van de uitvoering van een actieplan als bedoeld in de EU-richtlijn omgevingslawaai. De provincie kan er dan voor kiezen de geluidreductie van dit wegdek als extra geluidruimte in de geluidplafonds onder te brengen. Het geluidplafond wordt dan vastgesteld zonder het effect van het stille wegdek. Ook in dit geval moeten provinciale staten dan wel motiveren dat de gevolgen voor de leefomgeving aanvaardbaar zijn.

Dit invoeringsartikel wordt eenmalig toegepast, het systeem van geluidproductieplafonds kan maar één keer worden ingevoerd. Als naderhand onjuistheden worden geconstateerd in de geluidproductieplafonds die met toepassing van dit artikel zijn bepaald, kunnen die met toepassing van artikel 3.39 van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden hersteld. Voor het herstellen van onjuistheden wordt het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet getoetst. Artikel 3.39 wordt ook toegepast voor het herstellen van fouten in het geluidregister.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Artikel XIV (inwerkingtreding)

Inwerkingtreding geschiedt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Hiervoor is gekozen om te kunnen borgen dat er sprake is van een redelijke invoeringstermijn. Voor de inwerkingtreding is

het ook nodig dat alle benodigde uitvoeringsregels gereed zijn. Die zullen op hetzelfde tijdstip in werking treden. De regering streeft ernaar dat de Aanvullingswet geluid en dit Aanvullingsbesluit gelijktijdig in werking treden met de Omgevingswet zelf vanwege de sterke inhoudelijke samenhang. Voor een zorgvuldige invoering kan het aangewezen zijn om onderdelen op een later tijdstip in werking te laten treden. Dit artikel biedt die mogelijkheid.

Artikel XV (citeertitel)

Er zijn diverse algemene maatregelen van bestuur tot aanvulling van de besluiten op grond van de Omgevingswet vastgesteld. Omwille van consistentie en de herkenbaarheid zijn de diverse aanvullingsbesluiten allemaal voorzien van een citeertitel volgens hetzelfde model.

Deze nota van toelichting onderteken ik mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven - Van der Meer

BIJLAGE 1

Toelichting hoofdstuk bruidsschat omgevingsplan

In Bijlage 2 Toelichting bruidsschat omgevingsplan bij het Invoeringsbesluit Omgevingswet wordt na paragraaf 2.3 de tekst opgenomen zoals die in deze bijlage is opgenomen.

AFDELING 2.3A AANLEGGEN OF WIJZIGEN VAN WEGEN OF SPOORWEGEN ZONDER GELUIDPRODUCTIEPLAFOND

Artikel 2.3a.1 Toepassingsbereik

Deze afdeling gaat over aanleg of reconstructie van een weg of spoorweg die weliswaar niet in strijd is met het geldende omgevingsplan, maar waarover geen afweging heeft plaatsgevonden bij de totstandkoming van dat plan. De afdeling ziet niet op rijkswegen en provinciewegen omdat daarvoor een geluidproductieplafond als omgevingswaarde is of wordt vastgesteld. Die geluidproductieplafonds beschermen die omliggende geluidgevoelige gebouwen tegen een eventuele toename van het geluid en dus hoeft het omgevingsplan daar niet in te voorzien. De bepaling is een omzetting van artikel 73, onder a (toepassingsbereik), artikel 79 (aanleg) en artikel 99 (reconstructie) van de Wet geluidhinder en artikel 4.4 van het Besluit geluidhinder. Het tijdelijk deel van het omgevingsplan heeft geen betrekking op provinciale wegen waarvoor nog geen geluidproductieplafond is vastgesteld, omdat daarvoor nog de Wet geluidhinder van toepassing is (zoals bepaald in artikel 3.5 van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet).

Artikel 2.3a.2 Binnenplanse vergunning geluid weg of spoorweg

Eerste lid
Onder de Wet geluidhinder was voor aanleg of wijziging een besluit op aanvraag van het college van burgemeester en wethouders vereist. In dit omgevingsplan is dit besluit omgezet in een omgevingsvergunning voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit. Ook dit lid vormt een omzetting van de artikelen 79 (aanleg) en 99 (reconstructie) van de Wet geluidhinder en artikel 4.4 van het Besluit geluidhinder. In de praktijk zal het bij toepassing van deze artikelen overigens vrijwel altijd gaan om situaties waar nog onder de Wet geluidhinder over is besloten.
In de formulering is echter de terminologie van het stelsel van de Omgevingswet gebruikt, omdat bestemmingsplannen en inpassingsplannen op grond van de Invoeringswet Omgevingswet onderdeel zijn geworden van het tijdelijk deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet, en omgevingsvergunningen voor het afwijken van het bestemmingsplan en tracébesluiten gelden als omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Tweede lid
Hier zijn uitzonderingen op het eerste lid uit de oude regelgeving opgenomen, voor zover ze zien op wegen. Deze uitzonderingen zijn afkomstig uit de Wet geluidhinder: de begripsbepaling 'reconstructie van een weg' in artikel 1; artikel 1b, vijfde lid; en artikel 74. Opgemerkt wordt dat deze uitzonderingen niet allemaal gehandhaafd kunnen worden bij de ombouw van het tijdelijk deel van het omgevingsplan naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. De instructieregels voor het geluid van gemeentelijke wegen, die zijn opgenomen in paragraaf 5.1.4.2a.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, kennen bijvoorbeeld niet de uitzondering voor 30-km-wegen en de uitzondering vanwege het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit.

Derde lid
Hier zijn uitzonderingen op het eerste lid uit de oude regelgeving opgenomen, voor zover ze zien op spoorwegen. Deze uitzonderingen zijn afkomstig uit artikel 1.1 van het Besluit geluidhinder: de begripsbepaling 'wijziging van een spoorweg' in het eerste lid van dat artikel en de uitzonderingen daarop in het tweede lid. Opgemerkt wordt dat deze uitzonderingen niet allemaal gehandhaafd

kunnen worden bij de ombouw van het tijdelijk deel van het omgevingsplan naar het permanente omgevingsplan.

Artikel 2.3a.3 Aandachtsgebied

Eerste lid
Dit bepaalt de ligging van het aandachtsgebied voor wegen en spoorwegen die zijn verweven of gebundeld met wegen. De aanwijzing is gelijk aan de geluidzone zoals die gedefinieerd werd in artikel 74, eerste lid, en artikel 75, eerste lid, van de Wet geluidhinder, waarbij de begripsbepalingen 'bebouwde kom', 'buitenstedelijk gebied' en 'stedelijk gebied' uit artikel 1 van die wet zijn uitgeschreven in de artikeltekst. Deze bepaling kan bij de omzetting van het tijdelijk deel van het omgevingsplan naar het nieuwe deel van het omgevingsplan worden geschrapt omdat bij ministeriële regeling zal worden voorzien in een regeling hiervoor.

Tweede lid
Dit bepaalt de ligging van het aandachtsgebied voor vrij liggende spoorwegen. De aanwijzing is afgeleid uit de Regeling zonekaart spoorwegen geluidhinder. Daar was een tabel van lokale spoorwegen opgenomen met voor alle spoorwegen een geluidzone van 100 meter aan weerzijde van het spoor, met uitzondering van drie in tunnels gelegen metro’s waar de geluidzone 25 meter bedroeg. Dit betrof drie metro's die ondergronds gelegen zijn. Omwille van de beheerbaarheid is dat hier in tekst uitgewerkt. Het tijdelijke deel van het omgevingsplan kan immers, anders dan een ministeriële regeling, niet worden aangepast als er nieuwe spoorwegen worden aangelegd. Deze bepaling kan bij de omzetting van het tijdelijke deel van het omgevingsplan naar het nieuwe deel van het omgevingsplan worden geschrapt omdat bij ministeriële regeling zal worden voorzien in een regeling hiervoor.

Derde en vierde lid
Deze leden vormen een omzetting van artikel 75, tweede en derde lid, van de Wet geluidhinder en artikel 1.4a, tweede en derde lid, van het Besluit geluidhinder.

Artikel 2.3a.4 Aanvraagvereiste binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit geluid weg of spoorweg

Net als onder de Wet geluidhinder moet de initiatiefnemer een akoestisch onderzoek overleggen. De regeling is een omzetting van bepalingen in artikel 80 van de Wet geluidhinder in samenhang met artikel 77 en artikel 99, tweede lid, van die wet en artikel 4.5 in samenhang met artikel 4.10 van het Besluit geluidhinder. Opgemerkt wordt dat de gehanteerde standaardwaarde en de binnenwaarde waarnaar verwezen wordt niet zijn ontleend aan de normwaarden van de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder, maar aan het Besluit kwaliteit leefomgeving zoals dat is gewijzigd door het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet. Dat was nodig omdat opnemen van oude normwaarden zou hebben betekend dat de bij die normwaarden behorende meet- en rekenvoorschriften hier opgenomen hadden moeten worden. Dat had de regeling te zeer gecompliceerd. De nieuwe normwaarden zijn, zoals beschreven in het algemeen deel van de toelichting bij het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet, gelijkwaardig aan de oude.

Artikel 2.3a.5 Beoordelingsregel aanvraag binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit geluid weg of spoorweg en artikel 2.3a.6 Voorschriften binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit geluid weg of spoorweg

De Wet geluidhinder bepaalde dat het college van burgemeester en wethouders in zijn besluit bepaalde welke maatregelen nodig zijn om te voorkomen dat de geluidsbelasting binnen de zone de hoogst toelaatbare waarden te boven zou gaan. Dat is te lezen als een regel over voorschriften. Omdat een binnenplans vergunningstelsel altijd een beoordelingsregel vereist, is deze regel hier uitsplitst in een beoordelingsregel, inhoudende dat het bevoegd gezag de omgevingsvergunning alleen verleent als binnenplanse omgevingsvergunning als de grenswaarde niet wordt

overschreden en in een regel over voorschriften, die inhoudt dat het bevoegd gezag de maatregelen voorschrijft die nodig zijn om te voorkomen dat niet aan de standaardwaarden voldaan wordt of dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen toeneemt ten opzichte van het geluid direct voorafgaand aan de wijziging. Als de omgevingsvergunning niet verleend kan worden als binnenplanse omgevingsplanactiviteit, kan de aanvraag worden beoordeeld als een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Op die beoordeling zijn de regels van paragraaf 5.1.4.2a.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing.
De gehanteerde grenswaarde is niet ontleend aan de normwaarden van de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder, maar aan het Besluit kwaliteit leefomgeving zoals dat is gewijzigd door het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet. In de toelichting op artikel 2.3a.4 is ingegaan op de achtergrond hiervan.

Besluit tot wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Omgevingsbesluit, het Invoeringsbesluit Omgevingswet en enkele andere besluiten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet)

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat van, nr./BSK-, Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken, gedaan mede namens Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;

Gelet op de richtlijn omgevingslawaai en de artikelen 2.10, vierde lid, 2.11a, 2.24, eerste en derde lid, 2.25, eerste lid, onder a, onder 1°, 2°, 4° en 7°, en onder b, 2.26, derde lid, 2.27, onder f, 2.28, onder d, 2.29a, 2.43, 3.10, tweede lid, onder b, 4.3, eerste lid, 5.18, eerste lid, 5.52, tweede lid, onder b, en derde lid, 16.1, tweede lid, 16.24a, 16.88, eerste lid, onder a, en tweede lid, onder j, 18.2, zesde lid, 20.1, derde lid, 20.2, eerste en zesde lid, 20.6, eerste lid, 20.10, eerste lid, onder a, 20.14, tweede, derde, vierde en vijfde lid, en 22.2, eerste lid, van de Omgevingswet, artikel 59, vierde lid, van de Spoorwegwet en artikel 18, derde lid, van de Wegenverkeerswet 1994;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van, nr.);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat van, nr. /BSK-, Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken, uitgebracht mede namens Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Hoofdstuk 1. Wijzigingen in de uitvoeringsregelgeving van de Omgevingswet

Artikel I Besluit activiteiten leefomgeving

In artikel 4.1121a, vierde lid, onder c, van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt “een industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder” vervangen door “een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld”.

Artikel II Besluit kwaliteit leefomgeving

Het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan hoofdstuk 3 wordt een afdeling toegevoegd, luidende:

Afdeling 3.5 Beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen

§ 3.5.1 Algemene bepalingen

Artikel 3.18 (toepassingsbereik)

1. Deze afdeling is van toepassing op de beheersing van het geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen.

2. Bij de toepassing van deze afdeling worden geluidgevoelige gebouwen in aanmerking genomen die:
   a. zijn toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit; en
   b. geheel of gedeeltelijk in een geluidaandachtsgebied liggen.
3. In afwijking van het eerste lid is deze afdeling is niet van toepassing op het geluid:
   a. afkomstig van een industrieterrein op een geluidgevoelig gebouw dat geheel op een ander industrieterrein ligt;
   b. op een niet-geluidgevoelige gevel.
4. In afwijking van het tweede lid wordt een geluidgevoelig gebouw dat in een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is toegelaten voor een duur van niet meer dan tien jaar niet in aanmerking genomen.

Artikel 3.19 (geluidaandachtsgebied)

1. Een geluidaandachtsgebied is een locatie langs een weg of spoorweg of rond een industrieterrein waarbinnen het geluid hoger kan zijn dan de standaardwaarde in L_{den}, bedoeld in tabel 3.32.
2. Het geluidaandachtsgebied wordt bepaald volgens bij ministeriële regeling gestelde regels.

Artikel 3.20 (geluidgevoelige gebouwen)

1. Een geluidgevoelig gebouw is een gebouw of een gedeelte van een gebouw met een:
   a. woonfunctie en nevengebruiksfuncties daarvan;
   b. onderwijsfunctie en nevengebruiksfuncties daarvan;
   c. gezondheidszorgfunctie met bedgebied en nevengebruiksfuncties daarvan; of
   d. bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied en nevengebruiksfuncties daarvan.
2. Het eerste lid geldt niet voor een gedeelte van een gebouw als het omgevingsplan in dat gedeelte van het gebouw geen geluidgevoelige ruimten toelaat, tenzij het gebouw een woonschip of woonwagen is.
3. Onder een geluidgevoelig gebouw wordt ook verstaan een geluidgevoelig gebouw dat nog niet aanwezig is, maar op grond van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit mag worden gebouwd.

Artikel 3.21 (geluidgevoelige ruimten)

1. Een geluidgevoelige ruimte is een verblijfsruimte of verblijfsgebied van een:
   a. woonfunctie of bijeenkomstfunctie die een nevengebruiksfunctie is van die woonfunctie;
   b. onderwijsfunctie;
   c. gezondheidszorgfunctie met bedgebied of bijeenkomstfunctie die een nevengebruiksfunctie is van die gezondheidszorgfunctie; en
   d. bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied.
2. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder a, hebben woonschepen en woonwagens geen geluidgevoelige ruimten.

Artikel 3.22 (waar waarden gelden)

Standaardwaarden en grenswaarden voor geluid gelden:
a. op een geluidgevoelig gebouw, anders dan een woonschip of woonwagen:
   1°. op de gevel, als het gaat om een geluidgevoelig gebouw;
   2°. op de locatie waar een gevel mag komen, als het gaat om een nieuw te bouwen geluidgevoelig gebouw;
b. op de begrenzing van de locatie voor het plaatsen van een woonschip of die woonwagen, als het gaat om een woonschip of woonwagen; en
c. in de geluidgevoelige ruimte, als het gaat om een geluidgevoelige ruimte.

Artikel 3.23 (bepalen geluid van wegen en spoorwegen)

1. Bij het bepalen van het geluid van een weg of spoorweg wordt voor de geluideigenschappen van een wegdek of een constructie van de spoorweg uitgegaan van de geluideigenschappen zoals die gemiddeld zijn gedurende de technische levensduur van dat wegdek of die spoorconstructie.
2. Bij het bepalen van het geluid van een hoofdspoorweg wordt het geluid van treinen op spoorwegemplacementen betrokken.
3. Bij het bepalen van het geluid van een weg of een spoorweg wordt het geluid van alle tot die geluidbronsoort behorende wegen of spoorwegen betrokken.
4. Op het bepalen van het geluid zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

Artikel 3.24 (bepalen geluid van industrieterreinen)

1. Als een geluidgevoelig gebouw in het geluidaandachtsgebied van één industrieterrein ligt, wordt het geluid van dat industrieterrein betrokken bij het bepalen van het geluid op dat gebouw.
2. Als een geluidgevoelig gebouw in de geluidaandachtsgebieden van meerdere industrieterreinen ligt, wordt het geluid van die industrieterreinen betrokken bij het bepalen van het geluid op dat gebouw.
3. Bij het bepalen van het geluid van een industrieterrein op een geluidreferentiepunt wordt het geluid van het industrieterrein waartoe dat geluidreferentiepunt behoort betrokken.
4. Bij het bepalen van het geluid van een industrieterrein wordt betrokken het geluid van activiteiten, anders dan het wonen, die op het industrieterrein worden verricht en die zijn toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit.
5. Bij het bepalen van het geluid van een industrieterrein wordt buiten beschouwing gelaten het geluid van:
   a. windturbines, windparken, civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen;
   b. activiteiten waarvoor het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit waarborgt dat het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ van het geluid op 30 m afstand van de begrenzing van de locatie waar de activiteit wordt verricht, niet meer bedraagt dan de standaardwaarden, bedoeld in tabel 5.65.1, verminderd met 5 dB;
   c. het TT Circuit Assen en het Circuit Park Zandvoort gedurende ten hoogste 12 dagen per kalenderjaar; en
   d. spoorvoertuigen op spoorwegemplacementen en doorgaand verkeer op wegen, vaarwegen en spoorwegen.
6. Op het bepalen van het geluid zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

§ 3.5.2 Geluid van gemeentewegen, lokale spoorwegen en waterschapswegen

Artikel 3.25 (waarde van de basisgeluidemissie)

1. De basisgeluidemissie van een gemeenteweg, een waterschapsweg of een lokale spoorweg die niet bij omgevingsverordening is aangewezen, is voor een op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit bestaande weg of spoorweg de gemiddelde geluidemissie van die weg of spoorweg:
   a. in het jaar 2021, voor:
      1.° gemeentewegen en waterschapswegen met een verkeersintensiteit van 4.500 of meer motorvoertuigen per etmaal; en
      2.° lokale spoorwegen, voor zover deze niet bij omgevingsverordening zijn aangewezen; en

3.° gemeentewegen en lokale spoorwegen, bedoeld onder 2°, waarvoor het tweede lid wordt toegepast.

b. uiterlijk in het jaar 2026 voor gemeentewegen en waterschapswegen met een verkeersintensiteit van meer dan 1.000 maar minder dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal.

2. Als een lokale spoorweg verweven of gebundeld is met een gemeenteweg, kan de gemeente de basisgeluidemissie van die gemeenteweg baseren op het geluid van die gemeenteweg en die lokale spoorweg gezamenlijk.
3. De basisgeluidemissie van een rijksweg of provinciale weg waarvan het beheer na inwerkingtreding van dit besluit wordt overgedragen aan een gemeente of een waterschap, of voor een hoofdspoorweg die na inwerkingtreding van dit besluit wordt aangewezen als lokale spoorweg, is de geluidemissie op grond van de geluidbrongegevens, behorende bij het voorafgaand aan de overdracht of de aanwijzing geldende geluidproductieplafond.
4. De basisgeluidemissie van een lokale spoorweg die bij omgevingsverordening is aangewezen en waarvoor die aanwijzing wordt ingetrokken, is de geluidemissie op grond van de geluidbrongegevens, behorende bij het voorafgaand aan de intrekking geldende geluidproductieplafond.
5. Het college van burgemeester en wethouders of het dagelijks bestuur van een waterschap kan als basisgeluidemissie van een gemeenteweg of lokale spoorweg, die niet bij omgevingsverordening is aangewezen, respectievelijk een waterschapsweg hanteren:
   a. een lagere waarde dan de geluidemissie, bedoeld in het eerste lid, onder a, b of c; of
   b. de geluidemissie die ten grondslag ligt aan:
      1.° een besluit tot aanleg of wijziging van die weg of spoorweg; of
      2.° de afweging, bedoeld in artikel 3.26.

Artikel 3.26 (afweging maatregelen naar aanleiding van resultaat monitoring)

Als het college van burgemeester en wethouders of het dagelijks bestuur van een waterschap naar aanleiding van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21c, vaststelt dat de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB wordt overschreden op een gedeelte van een weg of spoorweg, beziet het college, respectievelijk het dagelijks bestuur voor geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied van dat gedeelte van de weg of spoorweg of:

a. geluidbeperkende maatregelen worden getroffen; of
b. geluidwerende maatregelen worden getroffen voor andere geluidgevoelige gebouwen dan die, bedoeld in artikel 3.49, eerste lid, onder c.

§ 3.5.3 Geluid van rijkswegen en hoofdspoorwegen

Artikel 3.27 (akoestische kwaliteit rijkswegen en hoofdspoorwegen)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat draagt er zorg voor dat bij het aanleggen van bij ministeriële regeling aangewezen rijkswegen of het vervangen van een wegdek van die wegen een wegdek van zeer open asfaltbeton of een akoestisch ten minste gelijkwaardig wegdek wordt toegepast, tenzij overwegende bezwaren van technische aard zich hiertegen verzetten.
2. De beheerder, bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet, draagt er zorg voor dat voor bij ministeriële regeling aangewezen hoofdspoorwegen:
   a. bij het aanleggen of het vervangen van een spoorconstructie van die hoofdspoorweg een constructie van langgelast spoor in een ballastbed op betonnen dwarsliggers op een zandlichaam of een akoestisch ten minste gelijkwaardige constructie wordt toegepast, tenzij overwegende bezwaren van technische aard zich hiertegen verzetten; en
   b. de bogen en wissels op een spoorwegemplacement, die naar het oordeel van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat relevant zijn voor het geluid op geluidgevoelige gebouwen, een werkend spoorstaafconditioneringssysteem hebben of een akoestisch ten minste gelijkwaardige techniek hiervoor wordt toegepast.

§ 3.5.4 Geluidproductieplafonds als omgevingswaarden

§ 3.5.4.1 Algemene bepalingen

Artikel 3.28 (toepassingsbereik geluidproductieplafonds als omgevingswaarden)

Paragraaf 3.5.4 is van toepassing op de vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden.

§ 3.5.4.2 Vaststellen van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden

Artikel 3.29 (bepalen van geluidreferentiepunten, geluidbrongegevens en geluidaandachtsgebied)

Bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde worden bepaald:
a. de geluidreferentiepunten;
b. de geluidbrongegevens; en
c. het geluidaandachtsgebied.

Artikel 3.30 (geluidreferentiepunten voor wegen en spoorwegen)

1. Voor een weg of spoorweg liggen de geluidreferentiepunten op:
   a. een afstand van ten hoogste 60 m van het midden van de dichtstbijzijnde rijstrook of het dichtstbijzijnde spoor, aan weerszijden van de weg of spoorweg;
   b. een onderlinge afstand van ten hoogste 120 m; en
   c. een afstand van 4 m boven het maaiveld.
2. Als langs de weg of spoorweg een bij de weg of spoorweg behorend bouwwerk ligt dat is opgenomen in de geluidbrongegevens, kunnen geluidreferentiepunten op een afstand liggen die groter is dan de afstand, bedoeld in het eerste lid, onder a.

Artikel 3.31 (geluidreferentiepunten voor industrieterreinen)

1. Voor een industrieterrein liggen de geluidreferentiepunten op:
   a. een afstand van $0{,}5 \times \sqrt{S}$ van de in het omgevingsplan toegelaten begrenzing van het industrieterrein, waarbij S de oppervlakte van het industrieterrein is, en waarbij de afstand ten minste 50 m en ten hoogste 500 m is;
   b. een onderlinge afstand van ten hoogste de met toepassing van onderdeel a bepaalde afstand; en
   c. een afstand van 4 m boven het maaiveld.
2. Als dat noodzakelijk is voor het beperken van het geluid op geluidgevoelige gebouwen, kunnen aanvullende geluidreferentiepunten worden toegevoegd op een afstand van de begrenzing van het industrieterrein die kleiner is dan de afstand, bedoeld in het eerste lid, onder a. Het eerste lid, onder b, is niet van toepassing.

Artikel 3.32 (hoofdregel vaststellen geluidproductieplafond)

1. Bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde is het geluid op een geluidgevoelig gebouw niet hoger dan de hoogste van de volgende twee waarden:
   a. de standaardwaarde, bedoeld in tabel 3.32; of
   b. het geluid bij volledige benutting van het geluidproductieplafond dat gold direct voorafgaand aan de vaststelling van het in de aanhef bedoelde geluidproductieplafond.

Tabel 3.32: Standaardwaarde geluid door een geluidbron op een geluidgevoelig gebouw per geluidbronsoort

Geluidbronsoorten	Standaardwaarde
Rijkswegen en provinciale wegen	50 L_{den}
Gemeentewegen en waterschapswegen	53 L_{den}
Hoofdspoorwegen en lokale spoorwegen	55 L_{den}
Industrieterreinen	50 L_{den}
	40 L_{night}

2. Voor een onderwijsfunctie en een bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied en nevengebruiksfuncties van beide, waarvan het gebruik in de nachtperiode in het omgevingsplan is uitgesloten:
   a. gelden de waarden in L_{night} niet; en
   b. wordt in tabel 3.32 gelezen voor 'L_{den}': 'L_{de}'.
3. Voor een geluidgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 3.20, eerste lid, onder b of d, waarvan het gebruik in de avondperiode en de nachtperiode in het omgevingsplan is uitgesloten:
   a. gelden de waarden in L_{night} niet; en
   b. wordt in tabel 3.32 gelezen voor 'L_{den}': L_d'.

Artikel 3.33 (vaststellen geluidproductieplafond: overschrijding van de hoogste waarde)

1. Bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde kan de hoogste van de twee waarden, bedoeld in artikel 3.32, eerste lid, worden overschreden als:
   a. geen geluidbeperkende maatregelen kunnen worden getroffen om aan de hoogste van de twee waarden te voldoen;
   b. de overschrijding door het treffen van geluidbeperkende maatregelen zoveel mogelijk wordt beperkt; en
   c. het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.33.

Tabel 3.33: Grenswaarde geluid door een geluidbron op een geluidgevoelig gebouw per geluidbronsoort

Geluidbronsoorten	Grenswaarde
Rijkswegen en provinciale wegen	65 L_{den}
Gemeentewegen en waterschapswegen	70 L_{den}
Hoofdspoorwegen en lokale spoorwegen	70 L_{den}
Industrieterreinen	60 L_{den}
	50 L_{night}

2. Geluidbeperkende maatregelen worden in aanmerking genomen als die financieel doelmatig zijn en daartegen geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan.
3. Voor rijkswegen en hoofdspoorwegen zijn geluidbeperkende maatregelen financieel doelmatig als deze voldoen aan paragraaf 3.5.4.4.

4. In afwijking van het eerste lid, onder b, kunnen geluidbeperkende maatregelen worden getroffen die de overschrijding in mindere mate beperken maar die leiden tot minder gecumuleerd geluid.
5. Geluidbeperkende maatregelen worden bij voorkeur getroffen aan de bron.
6. Artikel 3.32, tweede lid en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat voor 'tabel 3.32' wordt gelezen: tabel 3.33.

Artikel 3.34 (vaststellen geluidproductieplafond: overschrijding grenswaarde provinciale wegen binnen de bebouwde kom)

Voor een provinciale weg die binnen de op grond van artikel 20a van de Wegenverkeerswet 1994 vastgestelde bebouwde kom ligt, kan bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.33, met ten hoogste 5 dB worden overschreden, als die overschrijding redelijkerwijs niet is te voorkomen.

Artikel 3.35 (vaststellen geluidproductieplafond: overschrijding grenswaarde als dat onvermijdelijk is)

1. Bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde kan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.33, of de met toepassing van artikel 3.34 vast te stellen waarde worden overschreden als:
   a. geen geluidbeperkende maatregelen als bedoeld in artikel 3.33, tweede lid, kunnen worden getroffen om aan de grenswaarde of de met toepassing van artikel 3.34 vast te stellen waarde te voldoen;
   b. de overschrijding door het treffen van maatregelen zoveel mogelijk wordt beperkt;
   c. geen andere maatregelen dan bedoeld onder a kunnen worden getroffen om aan de grenswaarde of aan de met toepassing van artikel 3.34 vast te stellen waarde te voldoen;
   d. het niet mogelijk is om de gebruiksfunctie van het geluidgevoelige gebouw, bedoeld in artikel 3.20, eerste lid, te wijzigen;
   e. geen overeenkomst kan worden bereikt met de eigenaar van het geluidgevoelige gebouw over het treffen van bouwkundige maatregelen; en
   f. als rijkswegen of hoofdspoorwegen het geluid veroorzaken: deze wegen voldoen aan de akoestische kwaliteit, bedoeld in artikel 3.27.

2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, onder c, d en e, worden in aanmerking genomen als deze in redelijkheid niet te kostbaar zijn en daartegen geen zwaarwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan.

Artikel 3.36 (vaststellen geluidproductieplafond: beoordeling van het gecumuleerde geluid)

1. Bij de toepassing van de artikelen 3.33, 3.34 en 3.35 wordt de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid beoordeeld.
2. Het gecumuleerde geluid is het volgens bij ministeriële regeling gestelde regels bepaalde geluid van geluidbronsoorten en andere geluidbronnen tegelijk, energetisch opgeteld met correctie voor de verschillen in hinderlijkheid.
3. Bij het bepalen van het gecumuleerde geluid wordt in ieder geval betrokken:
   a. voor een geluidgevoelig gebouw in een geluidaandachtsgebied van een weg, spoorweg of industrieterrein: het geluid van die geluidbronsoort;
   b. voor een geluidgevoelig gebouw binnen de 48 dB L_{den} geluidcontour of 20 Ke geluidcontour, zoals bepaald in een luchthavenbesluit als bedoeld in artikel 1.1, aanhef en eerste lid, van de Wet luchtvaart: het geluid van luchtvaart;
   c. voor een geluidgevoelig gebouw waarop het geluid van een windturbine of een windpark op een industrieterrein hoger is dan 43 dB: het geluid van die windturbine of dat windpark; en

d. voor een geluidgevoelig gebouw waarop het geluid van een civiele buitenschietbaan, een militaire buitenschietbaan of een militair springterrein op een industrieterrein hoger is dan 50 dB $B_{S,dan}$: het geluid van die buitenschietbaan of dat springterrein.

Artikel 3.37 (vaststellen geluidproductieplafond: bepalen gezamenlijk geluid)

1. Bij de toepassing van de artikelen 3.33, 3.34 en 3.35 wordt het gezamenlijke geluid op de gevel van geluidgevoelige gebouwen bepaald.
2. Het gezamenlijke geluid is het volgens bij ministeriële regeling gestelde regels bepaalde geluid van geluidbronsoorten en andere geluidbronnen tegelijk, energetisch opgeteld zonder correctie voor de verschillen in hinderlijkheid.
3. Artikel 3.36, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 3.38 (vaststellen geluidproductieplafond: geluid van defensieactiviteiten)

Bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde voor een industrieterrein waarop defensietaken worden uitgeoefend, wordt gewaarborgd dat geen belemmeringen ontstaan voor de uitoefening van die taken.

Artikel 3.39 (vaststellen geluidproductieplafond: herstel van onjuistheden)

1. Bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde is artikel 3.32 niet van toepassing als een geluidproductieplafond als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, 3.5, tweede lid, of 3.6, tweede lid, van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet wordt vastgesteld voor het herstel van:
   a. onjuiste gegevens in het geluidregister; of
   b. een onjuiste waarde van het geluidproductieplafond.
2. Als toepassing is gegeven aan paragraaf 5.1.4.2a.4 en daarbij gebruik is gemaakt van de in het eerste lid bedoelde onjuiste gegevens, wordt in het besluit waarbij het geluidproductieplafond wordt vastgesteld, bepaald of geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen voor de geluidgevoelige gebouwen worden getroffen.

Artikel 3.40 (vaststellen geluidproductieplafond: technische aanpassingen)

Bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde is artikel 3.32 niet van toepassing als het geluidproductieplafond:
a. wordt verlaagd in overeenstemming met de vermindering van het geluid door een geluidbeperkende maatregel die wordt toegevoegd aan de geluidbrongegevens;
b. wordt vastgesteld in verband met de aanpassing van de bij ministeriële regeling gestelde reken- en meetvoorschriften voor geluid; of
c. wordt vastgesteld om een geluidreferentiepunt te verplaatsen naar een locatie die voldoet aan artikel 3.30 of 3.31, eerste lid.

Artikel 3.41 (vaststellen geluidproductieplafond: overdracht van wegen en spoorwegen)

Bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde is artikel 3.32 is niet van toepassing:
a. bij de overdracht van een provinciale weg aan het Rijk of de overdracht van een rijksweg aan een provincie, als het geluidproductieplafond wordt vastgesteld in overeenstemming met de geluidbrongegevens behorende bij het geluidproductieplafond dat gold tot het tijdstip van de overdracht;
b. bij de aanwijzing op grond van artikel 2.13a, eerste lid, onder b, van de wet van een lokale spoorweg als hoofdspoorweg, als het geluidproductieplafond wordt vastgesteld in overeenstemming met de geluidbrongegevens behorende bij het geluidproductieplafond dat gold tot tijdstip van de wijziging van de aanwijzing;
c. bij de aanwijzing van een hoofdspoorweg als lokale spoorweg, als die spoorweg wordt aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, onder b, van de wet en het

geluidproductieplafond wordt vastgesteld in overeenstemming met de geluidbrongegevens behorende bij het geluidproductieplafond dat gold tot het tijdstip van de wijziging van de aanwijzing;

d. bij de overdacht van een gemeenteweg of waterschapweg aan een provincie of het Rijk, als het geluidproductieplafond wordt vastgesteld in overeenstemming met de geluidbrongegevens behorende bij de basisgeluidemissie en verhoogd met ten hoogste 1,5 dB;
e. bij de aanwijzing van een lokale spoorweg waarvoor geen geluidproductieplafonds golden op grond van artikel 2.13a, eerste lid, onder b, van de wet of de aanwijzing van een lokale spoorweg als hoofdspoorweg, als het geluidproductieplafond wordt vastgesteld in overeenstemming met de geluidbrongegevens behorende bij de basisgeluidemissie en verhoogd met ten hoogste 1,5 dB; of
f. als na overdracht van een weg of spoorweg aan een ander bestuursorgaan herberekening van een geluidproductieplafond langs een aansluitende weg of spoorweg plaatsvindt in overeenstemming met de geluidbrongegevens behorende bij het geluidproductieplafond dat gold tot het tijdstip van de overdracht.

§ 3.5.4.3 Werking van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden

Artikel 3.42 (aard van geluidproductieplafonds als omgevingswaarde)

Een geluidproductieplafond als omgevingswaarde is een resultaatsverplichting.

Artikel 3.43 (maatregelen of programma bij (dreigende) overschrijding)

1. In plaats van te voldoen aan de plicht tot vaststelling van een programma, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, van de wet, treffen de volgende bestuursorganen of instanties maatregelen, gericht op het voldoen aan een geluidproductieplafond als omgevingswaarde:
   a. voor bij omgevingsverordening aangewezen wegen: gedeputeerde staten;
   b. voor bij omgevingsverordening aangewezen lokale spoorwegen: de op grond van artikel 18, eerste lid, van de Wet lokaal spoor aangewezen instantie;
   c. voor bij ministeriële regeling aangewezen wegen: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat; en
   d. voor bij ministeriële regeling aangewezen hoofdspoorwegen: de beheerder, bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet.
2. Voor een industrieterrein geeft het bestuursorgaan dat het geluidproductieplafond als omgevingswaarde heeft vastgesteld uitvoering aan artikel 3.10 van de wet door:
   a. maatregelen te treffen, gericht op het voldoen aan een geluidproductieplafond als omgevingswaarde; of
   b. te voldoen aan de plicht, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, van de wet.

Artikel 3.44 (afwijkend tijdstip en afwijkende termijn waarbinnen aan het geluidproductieplafond wordt voldaan)

1. Bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde kan worden bepaald dat aan het geluidproductieplafond wordt voldaan op het tijdstip dat een wijziging van de weg, de spoorweg of het industrieterrein of een maatregel aan of bij de weg, de spoorweg of het industrieterrein is gerealiseerd.
2. In geval van bijzondere omstandigheden kan bij de vaststelling worden bepaald dat gedurende een termijn van ten hoogste vijf jaar niet aan het geluidproductieplafond hoeft te worden voldaan. Daarbij kan worden bepaald:
   a. in welke mate en hoe lang het geluidproductieplafond mag worden overschreden; of
   b. dat geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen worden getroffen.

§ 3.5.4.4 Financiële doelmatigheid geluidbeperkende maatregelen

Artikel 3.45 (toepassingsbereik)

Deze paragraaf is van toepassing op het treffen van geluidbeperkende maatregelen bij rijkswegen en hoofdspoorwegen.

Artikel 3.46 (begripsbepalingen)

Voor de toepassing van deze paragraaf wordt verstaan onder:
geluidgevoelig cluster: een of meer bijeengelegen geluidgevoelige gebouwen die een verlaging van het geluid van een weg of spoorweg ondervinden door een aaneengesloten geluidbeperkende maatregel;
maatregelpunt: rekeneenheid waarin de kosten voor het treffen van de geluidbeperkende maatregel zijn uitgedrukt, bepaald volgens de bij ministeriële regeling gestelde regels;
reductiepunt: rekeneenheid voor de beoordeling van de financiële doelmatigheid van geluidbeperkende maatregelen voor een geluidgevoelig cluster;
situatie zonder maatregelen: situatie waarin:
a. een weg of spoorweg voldoet aan de eisen van artikel 3.27; en
b. geen geluidbeperkende maatregelen, waarvoor maatregelpunten gelden, zijn getroffen.

Artikel 3.47 (bepalen financiële doelmatigheid)

1. Een geluidbeperkende maatregel is financieel doelmatig als:
   a. het aantal maatregelpunten lager is dan het aantal reductiepunten voor het geluidgevoelige cluster waarvoor de maatregel is bedoeld; en
   b. de maatregel naar het oordeel van het bevoegd gezag tot een relevante afname van het geluid op het geluidgevoelige cluster leidt.
2. In afwijking van het eerste lid is een geluidbeperkende maatregel die de overdracht van geluid van de bron naar de ontvanger voorkomt of beperkt, alleen financieel doelmatig als deze, al dan niet in combinatie met maatregelen aan de bron, leidt tot een afname van het geluid op tenminste één geluidgevoelig gebouw met tenminste 5 dB.
3. In afwijking van het eerste lid is een geluidbeperkende maatregel niet financieel doelmatig als:
   a. deze de grootste geluidreductie oplevert voor het geluidgevoelige cluster;
   b. het aantal maatregelpunten voor de maatregel hoger is dan het aantal maatregelpunten voor een andere geluidbeperkende maatregel die een gelijke of nagenoeg gelijke geluidreductie voor het geluidgevoelige cluster oplevert; en
   c. de extra maatregelpunten in vergelijking met de andere geluidbeperkende maatregel niet in redelijke verhouding staan tot de extra geluidreductie die door de maatregel wordt bereikt.
4. In afwijking van het eerste lid is een geluidbeperkende maatregel die de overdracht van geluid van de bron naar de ontvanger voorkomt of beperkt niet financieel doelmatig als met de maatregel een bestaand geluidbeperkend bouwwerk wordt vervangen dat:
   a. niet ouder is dan tien jaar;
   b. niet hoger kan worden gemaakt; en
   c. een geluidreductie oplevert die nagenoeg gelijk is aan die van het nieuwe geluidbeperkende bouwwerk.
5. De in dit artikel bedoelde geluidreductie is het verschil tussen;
   a. het geluid op het geluidgevoelige gebouw als bedoeld in artikel 3.20, onder a, in de situatie zonder maatregelen, en
   b. de hoogste van de volgende drie waarden:
      1°. het geluid op het geluidgevoelige gebouw in de situatie dat er geluidbeperkende maatregelen zijn getroffen;
      2°. het geluid op het geluidgevoelige gebouw bij volledige benutting van geluidproductieplafonds; of
      3°. de standaardwaarde, bedoeld in tabel 3.32.
6. Voor de toepassing van het vijfde lid wordt met een geluidgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 3.20, onder a, gelijkgesteld: elke 15 m geluidbelaste gevel van een geluidgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 3.20, onder b, c, of d, per bouwlaag.

Artikel 3.48 (bepalen reductiepunten voor een geluidgevoelig cluster)

1. Het aantal reductiepunten voor een geluidgevoelig cluster is de som van de reductiepunten voor alle geluidgevoelige gebouwen als bedoeld in artikel 3.20, onder a, in dat geluidgevoelige cluster.
2. Het aantal reductiepunten per geluidgevoelig gebouw is het aantal, bedoeld in bijlage XXIII.
3. Voor de toepassing van het eerste en tweede lid wordt met een geluidgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 3.20, onder a, gelijkgesteld: elke 15 m geluidbelaste gevel van een geluidgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 3.20, onder b, c, of d, per bouwlaag.

§ 3.5.5 Besluit tot vaststelling van geluidwerende maatregelen

Artikel 3.49 (besluit over geluidwerende maatregelen)

1. Een besluit tot vaststelling van geluidwerende maatregelen als bedoeld in artikel 2.43 van de wet wordt genomen als:
   a. bij de vaststelling van een geluidproductieplafond toepassing is gegeven aan artikel 3.33, 3.34 of 3.35;
   b. in een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit toepassing is gegeven aan artikel 5.78n, 5.78o of 5.78ad, tweede lid, en het geluid op de gevel van het geluidgevoelige gebouw ten minste tien jaar na die toepassing hoger is dan het geluid voorafgaand aan de toepassing; of
   c. uit het verslag van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.42b van het Omgevingsbesluit, blijkt dat op een gedeelte van een weg of spoorweg de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB wordt overschreden en op een geluidgevoelig gebouw in het geluidaandachtsgebied langs dat gedeelte van de weg of spoorweg het geluid hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.33.
2. De geluidwerende maatregelen leiden tot een volgens NEN 5077 bepaalde karakteristieke geluidwering van de uitwendige scheidingsconstructie van een geluidgevoelige ruimte die ten minste 3 dB groter is dan het verschil tussen het gezamenlijke geluid en de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.49.

Tabel 3.49: Grenswaarde in geluidgevoelige ruimten (binnenwaarde)

Gebouw in het aandachtsgebied van rijkswegen of hoofdspoorwegen	**Gebouw in het aandachtsgebied van provinciale wegen, gemeentewegen, waterschapswegen, lokale spoorwegen of industrieterreinen**	**Binnenwaarde in L_{den}**
geluidgevoelig gebouw dat door wijziging van de gebruiksfunctie geluidgevoelig is geworden of geluidgevoelig gebouw waarvoor de bouwvergunning is afgegeven voor 1 januari 1982 en dat ligt langs een weg die in gebruik is genomen voor 1 januari 1982 of langs een spoorweg die in gebruik is genomen voor 1 juli 1987	geluidgevoelig gebouw dat door wijziging van de gebruiksfunctie geluidgevoelig is geworden of geluidgevoelig gebouw waarvoor de bouwvergunning is afgegeven voor 1 januari 1982 waarvoor paragraaf 10a.1 is of wordt uitgevoerd (sanering) of woning als bedoeld in artikel 111b, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wet geluidhinder zoals dat luidde voor inwerkingtreding van dit besluit	41
ander geluidgevoelig gebouw		36

3. De maatregelen worden niet getroffen als zwaarwegende bezwaren van bouwkundige aard bestaan tegen het treffen van die maatregelen, mits, als andere maatregelen mogelijk zijn om de geluidwering zoveel mogelijk te verbeteren, die andere maatregelen wel worden getroffen.
4. Besloten kan worden om geen geluidwerende maatregelen te treffen als:
   a. in geen enkele geluidgevoelige ruimte de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.49, als gevolg van het gezamenlijke geluid op de gevel van het geluidgevoelige gebouw wordt overschreden;
   b. het geluidgevoelige gebouw gebreken heeft die in de weg staan aan het treffen van de maatregelen, bedoeld in het tweede en derde lid, en de eigenaar van het gebouw deze niet tijdig heeft hersteld;
   c. aannemelijk is dat het geluidgevoelige gebouw binnen vijf jaar wordt onteigend of gesloopt of binnen vijf jaar het omgevingsplan wordt gewijzigd zodat op die locatie geen geluidgevoelig gebouw meer is toegelaten;
   d. de eigenaar van het geluidgevoelige gebouw geen medewerking verleent aan het onderzoek naar het geluid in geluidgevoelige ruimten binnen zijn gebouw en naar de noodzakelijke geluidwerende maatregelen;
   e. de eigenaar geen medewerking verleent aan het aanbrengen van geluidwerende maatregelen; of
   f. het geluid afkomstig van een geluidbronsoort waarvoor toepassing is gegeven aan artikel 3.33, 3.34 of 3.35 ten minste 6 dB lager is dan het gezamenlijke geluid.
5. Besloten kan worden andere maatregelen dan geluidwerende maatregelen te treffen aan of in het gebouw als daarmee wordt voldaan aan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.49.

Artikel 3.50 (intrekken besluit tot vaststelling van geluidwerende maatregelen)

Een besluit tot vaststelling van geluidwerende maatregelen als bedoeld in artikel 2.43 van de wet wordt ingetrokken als de eigenaar van het gebouw:
a. een door hem verleende toestemming tot het treffen van maatregelen intrekt; of
b. de voor het treffen van de maatregelen noodzakelijke medewerking niet verleent.

B

Artikel 4.23, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel k wordt “de Wet geluidhinder” vervangen door “de standaardwaarde, bedoeld in de tabellen 3.32 en 5.78t,”.

2. Onderdeel l komt te luiden:

l. de situaties waarin de grenswaarde, bedoeld in de tabellen 3.33 en 5.78u, wordt overschreden;.

3. Onder verlettering van de onderdelen m en n tot n en o wordt na onderdeel l een onderdeel ingevoegd, luidende:

m. een overzicht van voorgenomen maatregelen om te voldoen aan op grond van artikel 2.11a van de wet vastgestelde geluidproductieplafonds als omgevingswaarden;.

4. In onderdeel o (nieuw) wordt “onder a tot en met m” vervangen door “onder a tot en met n”.

C

Onder vernummering van het tweede en derde lid van artikel 4.23 tot derde en vierde lid wordt na het eerste lid een lid ingevoegd, luidende:

2. Het actieplan bevat ook:

a. het verslag van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21a, tweede lid, onder a, en de wijze waarop is voldaan aan de resultaatsverplichting, bedoeld in artikel 3.42;
b. een overzicht van de op grond van de artikelen 2.11a van de wet vastgestelde geluidproductieplafonds waarbij toepassing is gegeven aan artikel 3.35;
c. een beschrijving van de ontwikkelingen van het bronbeleid en andere relevante ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de geluidproductieplafonds, bedoeld onder b;
d. een motivering of de ontwikkelingen, bedoeld onder c, aanleiding geven tot intrekking of wijziging van geluidproductieplafonds, bedoeld onder b; en
e. conclusies naar aanleiding van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21a; en
f. een overzicht van voorgenomen maatregelen om te voldoen aan op grond van artikel 2.11a van de wet vastgestelde geluidproductieplafonds als omgevingswaarden.

D

Artikel 4.24 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “artikel 4.23, onder b tot en met m” vervangen door “artikel 4.23, eerste lid, onder b tot en met n”.

2. Na het tweede lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

3. Het actieplan bevat ook:
   a. het verslag van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21a, tweede lid, onder b, en de wijze waarop is voldaan aan de resultaatsverplichting, bedoeld in artikel 3.42;
   b. een overzicht van de op grond van de artikelen 2.12a, eerste lid, en 2.13a, eerste lid, van de wet vastgestelde geluidproductieplafonds waarbij toepassing is gegeven aan artikel 3.35;
   c. een beschrijving van de ontwikkelingen van het bronbeleid en andere relevante ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de geluidproductieplafonds, bedoeld onder b;
   d. een motivering of de ontwikkelingen, bedoeld onder c, aanleiding geven tot intrekking of wijziging van geluidproductieplafonds, bedoeld onder b;
   e. conclusies naar aanleiding van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21a; en
   f. een overzicht van voorgenomen maatregelen om te voldoen aan op grond van de artikelen 2.12a, eerste lid, en 2.13a, eerste lid, van de wet vastgestelde geluidproductieplafonds als omgevingswaarden.

E

Artikel 4.25 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “onder b tot en met m” vervangen door “onder b tot en met n”.

2. Het derde lid komt te luiden:

3. Bij het vaststellen van het actieplan worden de resultaten van een evaluatie van de toepassing van artikel 3.27 betrokken.

3. Het vijfde lid komt te luiden:

5. Het actieplan bevat ook:

a. het verslag van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21a, tweede lid, onder c en d, en de wijze waarop is voldaan aan de resultaatsverplichting, bedoeld in artikel 3.42;
b. een overzicht van de op grond van de artikelen 2.15, tweede lid, van de wet vastgestelde geluidproductieplafonds waarbij toepassing is gegeven aan artikel 3.35;
c. een beschrijving van de ontwikkelingen van het bronbeleid en andere relevante ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de geluidproductieplafonds, bedoeld onder b;
d. een motivering of de ontwikkelingen, bedoeld onder c, aanleiding geven tot intrekking of wijziging van geluidproductieplafonds, bedoeld onder b; en
e. conclusies naar aanleiding van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21a;
f. een overzicht van voorgenomen maatregelen om te voldoen aan op grond van artikel 2.11a van de wet vastgestelde geluidproductieplafonds als omgevingswaarden.
g. een validatie van de in het in artikel 10.42a, eerste lid, van het Omgevingsbesluit bedoelde verslag opgenomen berekende waarden voor het geluid door een onafhankelijke deskundige, waarbij de validatie onder andere plaatsvindt door steekproefsgewijze metingen;
h. de planning van de sanering bij rijkswegen en hoofdspoorwegen voor de eerstvolgende vijf jaar; en
i. een overzicht van de op grond van artikel 2.15, tweede lid, van de wet vastgestelde geluidproductieplafonds die worden gewijzigd naar aanleiding van ontwikkelingen in het bronbeleid.

F

Het opschrift van paragraaf 5.1.4.2 komt te luiden:

§ 5.1.4.2 Geluid door activiteiten

G

Artikel 5.55, tweede lid, komt te luiden:

2. In afwijking van het eerste lid is paragraaf 5.1.4.2:
   a. niet van toepassing op geluidgevoelige gebouwen die geheel of gedeeltelijk zijn gelegen op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld;
   b. niet van toepassing op het geluid op een niet-geluidgevoelige gevel;
   c. met uitzondering van de artikelen 5.58 en 5.59, niet van toepassing op een geluidgevoelig gebouw dat in een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is toegelaten voor een duur van niet meer dan tien jaar;
   d. niet van toepassing op het geluid van activiteiten die worden verricht op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld, met uitzondering van windturbines, windparken, civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen; en
   e. niet van toepassing op het geluid van spoorvoertuigen op spoorwegemplacementen en doorgaand verkeer op wegen, vaarwegen en spoorwegen.

H

De artikelen 5.56 en 5.57 vervallen.

I

In artikel 5.63, onder b, wordt “industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder” vervangen door “industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld”.

J

Artikel 5.66 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid, onder a, wordt “overwegende bezwaren” vervangen door “zwaarwegende bezwaren”.

2. In het derde lid komen de onderdelen b en c te luiden:

b. de eigenaar geen medewerking verleent aan het onderzoek naar het geluid in geluidgevoelige ruimten binnen zijn gebouw en naar de noodzakelijke geluidwerende maatregelen; of
c. de eigenaar geen medewerking verleent aan het aanbrengen van geluidwerende maatregelen.

K

Artikel 5.78 vervalt.

L

Na artikel 5.77 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 5.1.4.2a Geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen

§ 5.1.4.2a.1 Algemene bepalingen

Artikel 5.78 (toepassingsbereik)

1. Paragraaf 5.1.4.2a is van toepassing op een geluidgevoelig gebouw dat is toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit en dat geheel of gedeeltelijk ligt in een geluidaandachtsgebied.
2. Paragraaf 5.1.4.2a is niet van toepassing op een geluidgevoelig gebouw dat in een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is toegelaten voor een duur van minder dan tien jaar.
3. Artikel 5.60 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5.78a (de waarde van het geluid)

1. Bij de toepassing van paragraaf 5.1.4.2a is het geluid:
   a. bij wegen, spoorwegen en industrieterreinen met geluidproductieplafonds: het geluid bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds; of
   b. bij wegen en spoorwegen zonder geluidproductieplafonds: het geluid op een tijdstip ten minste tien jaar na vaststelling van het omgevingsplan.
2. Bij het bepalen van het geluid van wegen en spoorwegen zonder geluidproductieplafonds wordt het geluid van alle tot die geluidbronsoort behorende wegen of spoorwegen betrokken.
3. Op het bepalen van het geluid zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

§ 5.1.4.2a.2 Geluid afkomstig van industrieterreinen met geluidproductieplafonds

Artikel 5.78b (aanwijzing activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken)

Activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken als bedoeld in artikel 2.11a van de wet zijn de activiteiten, bedoeld in bijlage XXII, met uitzondering van de activiteiten

waarvoor het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit waarborgt dat het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ van het geluid op 50 m afstand van de begrenzing van de locatie waar de activiteit wordt verricht, niet meer bedraagt dan de standaardwaarden, bedoeld in tabel 5.65.1.

Artikel 5.78c (toepassingsbereik)

1. Deze subparagraaf is van toepassing op het geluid van activiteiten op een industrieterrein, anders dan windturbines, windparken, civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen, waarvoor op grond van artikel 2.11a of 2.12a van de wet geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld.
2. Onder een industrieterrein wordt in deze subparagraaf ook verstaan een terrein waarop geen activiteiten als bedoeld in bijlage XXII zijn toegelaten, maar waarvoor in een omgevingsplan geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld.

Artikel 5.78d (vaststellen geluidproductieplafond industrieterrein)

Op de vaststelling in een omgevingsplan van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde voor een industrieterrein is paragraaf 3.5.4 van toepassing.

Artikel 5.78f (regels voor activiteiten - voldoen aan geluidproductieplafonds)

Het omgevingsplan bevat regels voor activiteiten gericht op het voldoen aan de geluidproductieplafonds die als omgevingswaarden zijn vastgesteld voor een industrieterrein.

Artikel 5.78g (beperking flexibiliteit militaire terreinen)

1. Een omgevingsplan bevat voor een activiteit bij of op een militair terrein of een terrein met een militair object als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid, geen waarden die strenger zijn de standaardwaarden, bedoeld in tabel 5.65.1, verhoogd met 5 dB, voor het toelaatbare geluid door de activiteit op 50 m afstand van de begrenzing van de locatie waar de activiteit wordt verricht. Artikel 5.58 is van overeenkomstige toepassing.
2. Als een omgevingsplan regels bevat over geluid zien die niet op activiteiten als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 5.78h (uitzonderingen geluidbronnen)

1. Als een omgevingsplan waarden bevat voor geluid door een activiteit, bepaalt het dat deze niet van toepassing zijn op:
   a. het geluid door de inzet van motorvoertuigen of helikopters voor spoedeisende medische hulpverlening, ongevallenbestrijding, brandbestrijding, gladheidbestrijding en het vrijmaken van de weg na een ongeval; en
   b. onversterkt menselijk stemgeluid.
2. Als een omgevingsplan regels bevat over geluid zien die niet op activiteiten als bedoeld in het eerste lid, onder a.

§ 5.1.4.2a.3 Geluid afkomstig van wegen en lokale spoorwegen zonder geluidproductieplafonds als omgevingswaarden

Artikel 5.78i (toepassingsbereik)

1. Deze subparagraaf is van toepassing op het geluid van:
   a. verharde gemeentewegen en waterschapswegen, niet zijnde een erf in de zin van het Reglement verkeerstekens en verkeersregels 1990, met een verkeersintensiteit van meer dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal als kalenderjaargemiddelde; en

   b. lokale spoorwegen die niet door provinciale staten zijn aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, van de wet.
2. Deze subparagraaf is niet van toepassing op het geluid op een niet-geluidgevoelige gevel.

Artikel 5.78j (wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg)

1. Voor de toepassing van deze subparagraaf wordt onder wijziging van een gemeenteweg of waterschapsweg verstaan:
   a. het verplaatsen van een of meer rijstroken met meer dan 2 m;
   b. het verhogen of verlagen van de rijstroken met meer dan 1 m;
   c. een toename van het aantal rijstroken, niet zijnde voorsorteerstroken en in- en uitvoegstroken;
   d. het vervangen van een wegdek door een minder stil wegdek; of
   e. het verwijderen van geluidschermen of geluidwallen langs de weg.
2. Voor de toepassing van deze subparagraaf wordt onder wijziging van een lokale spoorweg verstaan:
   a. het verplaatsen van een of meer sporen met meer dan 2 m;
   b. het verhogen of verlagen van een of meer sporen met meer dan 1 m
   c. het vervangen van een spoorconstructie door een minder stille spoorconstructie;
   d. een toename van het aantal sporen; of
   e. het verwijderen van geluidschermen of geluidwallen langs de spoorweg.

Artikel 5.78k (wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg)

Voor de toepassing van deze subparagraaf wordt onder wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg verstaan een wijziging die leidt tot een toename van de geluidemissie met meer dan 1,5 dB door:
a. het verhogen van de maximum rijsnelheid;
b. het vervangen van spoormaterieel door minder stil spoormaterieel; of
c. het verhogen van de treinintensiteit.

Artikel 5.78l (geluid in geluidaandachtsgebied – rekening houden met en aanvaardbaarheid)

1. In een omgevingsplan wordt rekening gehouden met het geluid van een weg of spoorweg als bedoeld in artikel 5.78i, eerste lid.
2. Een omgevingsplan voorziet erin dat het geluid van de weg of lokale spoorweg op geluidgevoelige gebouwen in een geluidaandachtsgebied aanvaardbaar is.
3. Bij de toepassing van het eerste lid wordt in ieder geval voldaan aan artikel 5.78p.
4. Aan het tweede lid wordt voldaan door toepassing te geven aan artikel 5.78m.
5. In afwijking van het vierde lid kan aan het tweede lid worden voldaan door toepassing te geven aan artikel 5.78n of 5.78o.

Artikel 5.78m (aanleg of wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg of wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg)

1. Een omgevingsplan dat de aanleg van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg toelaat, voorziet erin dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet hoger is dan de standaardwaarde, bedoeld in tabel 3.32.
2. Een omgevingsplan dat een wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg of een wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg toelaat, voorziet erin dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen:
   a. niet hoger is dan de standaardwaarde, bedoeld in tabel 3.32; of
   b. niet leidt tot een toename van het geluid op die geluidgevoelige gebouwen ten opzichte van het geluid op die gebouwen voor de wijziging.

Artikel 5.78n (overschrijding standaardwaarde of toename)

1. Een omgevingsplan dat de aanleg of wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg toelaat of een omgevingsplan dat regels bevat over een wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg, kan erin voorzien dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen van die weg of spoorweg hoger is dan de standaardwaarde, bedoeld in tabel 3.32, of leidt tot een toename van het geluid op die gebouwen ten opzichte van het geluid voor de wijziging als:
   a. geen geluidbeperkende maatregelen kunnen worden getroffen om aan de standaardwaarde te voldoen;
   b. de overschrijding van de standaardwaarde of de toename van het geluid door het treffen van geluidbeperkende maatregelen zoveel mogelijk wordt beperkt; en
   c. het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.33.
2. Geluidbeperkende maatregelen als bedoeld in het eerste lid worden in aanmerking genomen als die financieel doelmatig zijn en daartegen geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan.

Artikel 5.78o (overschrijding grenswaarden vanwege zwaarwegende belangen)

Bij toepassing van artikel 5.78n kunnen hogere waarden voor geluid worden toegestaan dan de grenswaarden, bedoeld in tabel 3.33, als zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen.

Artikel 5.78p (beoordeling van het gecumuleerde geluid)

Bij toepassing van de artikelen 5.78n en 5.78o wordt de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid op het geluidgevoelige gebouw beoordeeld.

Artikel 5.78q (bepalen van het gezamenlijke geluid)

Bij toepassing van de artikelen 5.78n en 5.78o wordt in het omgevingsplan het gezamenlijke geluid op de gevel van geluidgevoelige gebouwen bepaald.

§ 5.1.4.2a.4 Geluidgevoelige gebouwen in geluidaandachtsgebieden

Artikel 5.78r (toepassingsbereik)

1. Deze subparagraaf is van toepassing op het toelaten van een geluidgevoelig gebouw in een geluidaandachtsgebied.
2. De bepalingen in deze subparagraaf zijn niet van toepassing op geluidgevoelige gebouwen voor zover die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit al rechtmatig op een locatie zijn toegestaan en aanwezig zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van deze subparagraaf.

Artikel 5.78s (geluid in geluidaandachtsgebied – rekening houden met en aanvaardbaarheid)

1. In een omgevingsplan wordt rekening gehouden met het geluid van een weg, spoorweg of industrieterrein op geluidgevoelige gebouwen in een geluidaandachtsgebied.
2. Een omgevingsplan voorziet erin dat het geluid van een weg, spoorweg of industrieterrein op geluidgevoelige gebouwen in een geluidaandachtsgebied aanvaardbaar is.
3. Bij de toepassing van het eerste lid wordt in ieder geval voldaan aan artikel 5.78ab.
4. Aan het tweede lid wordt voldaan door toepassing te geven aan artikel 5.78t.
5. In afwijking van het vierde lid kan aan het tweede lid worden voldaan door toepassing te geven aan artikel 5.78u, 5.78v, 5.78w, 5.78x, 5.78y of 5.78aa.

Artikel 5.78t (toelaten van een geluidgevoelig gebouw)

1. Een omgevingsplan dat een nieuw geluidgevoelig gebouw toelaat, voorziet erin dat het geluid op dat gebouw niet hoger is dan de standaardwaarde, bedoeld in tabel 5.78t.

Tabel 5.78t: Standaardwaarde geluidgevoelige gebouwen

Geluidbronsoorten	Standaardwaarde
Rijkswegen en provinciale wegen	50 L_{den}
Gemeentewegen en waterschapswegen	53 L_{den}
Hoofdspoorwegen en lokale spoorwegen	55 L_{den}
Industrieterreinen	50 L_{den}
	40 L_{night}

2. Voor een geluidgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 3.20, eerste lid, onder b of d, waarvan het gebruik in de nachtperiode in het omgevingsplan is uitgesloten:
   a. gelden de waarden in L_{night} niet; en
   b. wordt in tabel 5.78t gelezen voor 'L_{den}': 'L_{de}'.
3. Voor een geluidgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 3.20, eerste lid, onder b of d, waarvan het gebruik in de avondperiode en de nachtperiode in het omgevingsplan is uitgesloten:
   a. gelden de waarden in L_{night} niet; en
   b. wordt in tabel 5.78t gelezen voor 'L_{den}': 'L_d'.

Artikel 5.78u (overschrijding standaardwaarde)

1. Een omgevingsplan dat een nieuw geluidgevoelig gebouw toelaat, kan erin voorzien dat het geluid op dat gebouw hoger is dan de standaardwaarde, bedoeld in tabel 5.78t, als:
   a. geen geluidbeperkende maatregelen kunnen worden getroffen om aan de standaardwaarde te voldoen;
   b. de overschrijding van de standaardwaarde door het treffen van geluidbeperkende maatregelen zoveel mogelijk wordt beperkt; en
   c. het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.78u.

Tabel 5.78u: Grenswaarde geluidgevoelige gebouwen

Geluidbronsoorten	Grenswaarde
Rijkswegen en provinciale wegen	60 L_{den}
Gemeentewegen en waterschapswegen	70 L_{den}
Hoofdspoorwegen en lokale spoorwegen	65 L_{den}
Industrieterreinen	55 L_{den}
	45 L_{night}

2. Geluidbeperkende maatregelen als bedoeld in het eerste lid worden alleen in aanmerking genomen als die financieel doelmatig zijn en daartegen geen overwegende bezwaren van

stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan.
3. Artikel 5.78t, tweede lid en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat voor 'tabel 5.78t' wordt gelezen: tabel 5.78u.

Artikel 5.78v (overschrijding grenswaarde bij vervangende nieuwbouw)

1. Een omgevingsplan dat een geluidgevoelig gebouw toelaat, kan erin voorzien dat het geluid op dat gebouw hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.78u, als:
   a. de grenswaarde met niet meer dan 5 dB wordt overschreden;
   b. het gebouw wordt toegelaten op een locatie ter vervanging van een op het tijdstip van de vaststelling van het omgevingsplan al bestaand geluidgevoelig gebouw; en
   c. er geen wezenlijke toename van het aantal geluidgevoelige gebouwen met meer geluid dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.78u, plaatsvindt.
2. Bij de toepassing van het eerste lid wordt rekening gehouden met het belang van het beperken van geluidhinder door een geluidluwe gevel.

Artikel 5.78w (overschrijding grenswaarde bij functiewijziging)

1. Een omgevingsplan dat een geluidgevoelig gebouw toelaat door wijziging van een gebruiksfunctie van een bestaand bouwwerk dat geen geluidgevoelig gebouw is, kan erin voorzien dat het geluid op dat gebouw hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.78u, als de grenswaarde met niet meer dan 5 dB wordt overschreden.
2. Bij de toepassing van het eerste lid wordt rekening gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid door een geluidluwe gevel.

Artikel 5.78x (overschrijding grenswaarde bij zeehavengebonden activiteiten)

1. Een omgevingsplan dat een geluidgevoelig gebouw toelaat in het geluidaandachtsgebied van bij ministeriële regeling aangewezen industrieterreinen met zeehavengebonden activiteiten die noodzakelijkerwijs in de open lucht plaatsvinden, kan erin voorzien dat het geluid op dat gebouw hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.78u, als:
   a. deze waarde niet meer dan 5 dB hoger is dan de grenswaarde;
   b. het geluid op het gebouw in belangrijke mate wordt bepaald door die zeehavengebonden activiteiten; en
   c. het gebouw wordt toegelaten:
      1°. in het kader van een herstructurering of planmatige verdichting van een op het tijdstip van vaststellen van het omgevingsplan gebouwd gebied met overwegend gebouwen met een woonfunctie; of
      2°. aansluitend op een op het tijdstip van vaststellen van het omgevingsplan aaneengesloten gebied met overwegend gebouwen met een woonfunctie en slechts sprake is van een beperkte uitbreiding van dat gebied; of
      3°. in een gebied dat wordt getransformeerd.
2. Bij de toepassing van het eerste lid wordt rekening gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid door een geluidluwe gevel.

Artikel 5.78y (overschrijding grenswaarde; bouwkundige maatregelen en niet-geluidgevoelige gevel)

1. Een omgevingsplan dat een geluidgevoelig gebouw toelaat, kan erin voorzien dat het geluid op dat gebouw hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.78u, als:
   a. de uitwendige scheidingsconstructie van de gevel waarop de grenswaarde wordt overschreden geen te openen delen bevat anders dan als onderdeel van een vluchtroute die door een gemeenschappelijke verkeersruimte voert; of
   b. aan het gebouw zodanige bouwkundige maatregelen worden getroffen dat het geluid op de te openen delen in de uitwendige scheidingsconstructie niet hoger is dan de grenswaarde.

2. Bij toepassing van het eerste lid wordt in het omgevingsplan bepaald dat:
   a. de in het eerste lid bedoelde gevel een niet-geluidgevoelige gevel is; en
   b. bij de toepassing van artikel 4.103 van het Besluit bouwwerken leefomgeving op de in het eerste lid bedoelde uitwendige scheidingsconstructie wordt uitgegaan van het gezamenlijke geluid op die gevel, verhoogd met 3 dB.
3. Bij de toepassing van het eerste lid wordt rekening gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid door een geluidluwe gevel.

Artikel 5.78z (overschrijding grenswaarde – maatregelen)

1. De artikelen 5.78v, 5.78w, 5.78x en 5.78y worden alleen toegepast als:
   a. geen geluidbeperkende maatregelen kunnen worden getroffen om aan de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.78u, te voldoen; en
   b. de overschrijding van de grenswaarde door het treffen van geluidbeperkende maatregelen zoveel mogelijk wordt beperkt.
2. Geluidbeperkende maatregelen als bedoeld in het eerste lid worden in aanmerking genomen als die financieel doelmatig zijn en daartegen geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan.

Artikel 5.78aa (overschrijding grenswaarde vanwege zwaarwegende belangen; niet-geluidgevoelige gevel)

1. Een omgevingsplan dat een geluidgevoelig gebouw toelaat, kan erin voorzien dat het geluid op dat gebouw hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.78u, als:
   a. zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen; en
   b. geen andere dan de in artikel 5.78z bedoelde maatregelen in aanmerking komen om het geluid niet hoger te laten zijn dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.78u.
2. Bij toepassing van het eerste lid wordt in het omgevingsplan bepaald dat:
   a. de in het eerste lid bedoelde gevel een niet-geluidgevoelige gevel is; en
   b. bij toepassing van artikel 4.103 van het Besluit bouwwerken leefomgeving op de in het eerste lid bedoelde uitwendige scheidingsconstructie wordt uitgegaan van het gezamenlijke geluid op die gevel, verhoogd met 3 dB.
3. Bij de toepassing van het eerste lid wordt rekening gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid door een geluidluwe gevel.

Artikel 5.78ab (beoordeling van het gecumuleerde geluid)

Bij toepassing van de artikelen 5.78u, 5.78v, 5.78w, 5.78x, 5.78y en 5.78aa wordt de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid op het geluidgevoelige gebouw beoordeeld.

Artikel 5.78ac (bepalen van het gezamenlijke geluid)

Bij toepassing van de artikelen 5.78u, 5.78v, 5.78w, 5.78x, 5.78y en 5.78aa wordt het gezamenlijke geluid op de gevel van geluidgevoelige gebouwen bepaald en in het omgevingsplan vastgelegd.

§ 5.1.4.2a.5 Indirecte akoestische effecten van wijzigingen

Artikel 5.78ad (indirecte akoestische effecten van ruimtelijke plannen)

1. Een omgevingsplan dat een toename van de verkeersintensiteit op een andere weg of spoorweg dan bedoeld in artikel 5.78m toelaat, voorziet erin dat het geluid afkomstig van die weg of spoorweg op geluidgevoelige gebouwen niet meer dan 1,5 dB toeneemt.
2. Een omgevingsplan kan erin voorzien dat het geluid met meer dan 1,5 dB toeneemt als:
   a. geen geluidbeperkende maatregelen kunnen worden getroffen om die toename te voorkomen;

b. de toename van het geluid door het treffen van geluidbeperkende maatregelen zoveel mogelijk wordt beperkt; en
c. het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in artikel 3.33.

3. Geluidbeperkende maatregelen als bedoeld in het tweede lid worden in aanmerking genomen als die financieel doelmatig zijn en daartegen geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan.
4. Bij toepassing van het tweede lid wordt de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid op het geluidgevoelige gebouw beoordeeld.

Artikel 5.78ae (overschrijding grenswaarden vanwege zwaarwegende belangen)

Bij toepassing van artikel 5.78ad kunnen hogere waarden voor geluid worden toegestaan dan de grenswaarden, bedoeld in tabel 3.33, als zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen.

Artikel 5.78af (akoestische effecten van wijzigingen in het geluidaandachtsgebied)

In een omgevingsplan dat een wijziging in de overdracht van geluid in een geluidaandachtsgebied toelaat, wordt voor geluidgevoelige gebouwen die als gevolg van deze wijziging een naar het oordeel van het bevoegd gezag relevante toename van geluid ondervinden bepaald of:

a. geluidbeperkende maatregelen worden getroffen om toename van het geluid te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken; of
b. geluidwerende maatregelen worden getroffen om te voldoen aan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.49.

M

In artikel 5.79, tweede lid, onder a, wordt “een industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder” vervangen door “een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld”.

N

In de tabellen 5.100.1 en 5.100.2 wordt “een industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder” vervangen door “een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld”.

O

Na artikel 7.10 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 7.10a (aanwijzing wegen en spoorwegen voor geluidproductieplafonds)

1. In een omgevingsverordening worden voor de vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden ten minste de provinciale wegen aangewezen met een verkeersintensiteit van meer dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal als kalenderjaargemiddelde.
2. In een omgevingsverordening kunnen alleen lokale spoorwegen als bedoeld in artikel 2.13a, eerste lid, onder b, van de wet worden aangewezen voor zover die niet verweven of gebundeld zijn met delen van een weg.

P

Artikel 8.18 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid, onder a, wordt “industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder” vervangen door “industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld”.

2. In het vierde lid, onder a, wordt “overwegende bezwaren” vervangen door “zwaarwegende bezwaren”.

3. In het vierde lid komen de onderdelen b en c te luiden:

b. de eigenaar geen medewerking verleent aan het onderzoek naar het geluid in geluidgevoelige ruimten binnen zijn gebouw en naar de noodzakelijke geluidwerende maatregelen; of
c. de eigenaar geen medewerking verleent aan het aanbrengen van geluidwerende maatregelen.

Q

Na artikel 9.1 wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 9.1a (verplichting vaststellen geluidproductieplafonds)
1. Als een projectbesluit een activiteit toelaat op een industrieterrein waarvoor door provinciale staten op grond van artikel 2.12a, eerste lid, van de wet een geluidproductieplafond als omgevingswaarde is vastgesteld en die activiteit niet inpasbaar is binnen dat plafond, wordt in het projectbesluit uitdrukkelijk bepaald dat het geldt als een besluit als bedoeld in dat artikel.
2. Onverminderd artikel 5.54 van de wet wordt in een projectbesluit voor de aanleg of wijziging van een provincieweg of bij omgevingsverordening aangewezen lokale spoorweg als bedoeld in artikel 7.10a, als het project leidt tot een toename van geluid door die weg of spoorweg, uitdrukkelijk bepaald dat het geldt als een besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden op grond van artikel 2.13a, eerste lid, van de wet.
3. Onverminderd artikel 5.54 van de wet wordt in een projectbesluit voor de aanleg of wijziging van een rijksweg of hoofdspoorweg, als het project leidt tot een toename van geluid door die weg of spoorweg, uitdrukkelijk bepaald dat het geldt als een besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden op grond van artikel 2.15, tweede lid, van de wet.

R

Het opschrift van paragraaf 10.2.4.1 komt te luiden:

§ 10.2.4.1 Monitoring en gegevensverzameling

S

In paragraaf 10.2.4.1 worden voor artikel 10.22 vier artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 10.21a (monitoring voor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden)

1. Monitoring voor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden vindt plaats door de geluidproductie te berekenen.
2. De monitoring wordt uitgevoerd door:
   a. het college van burgemeester en wethouders voor industrieterreinen;
   b. gedeputeerde staten voor bij omgevingsverordening aangewezen wegen en lokale spoorwegen en voor industrieterreinen waarvoor provinciale staten geluidproductieplafonds als omgevingswaarden hebben vastgesteld;
   c. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat voor bij ministeriële regeling aangewezen wegen; en

d. de beheerder, bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet, voor bij ministeriële regeling aangewezen hoofdspoorwegen.

Artikel 10.21b (gegevensverzameling basisgeluidemissie)

1. Het college van burgemeester en wethouders verzamelt gegevens over de basisgeluidemissie van:
   a. gemeentewegen; en
   b. lokale spoorwegen voor zover deze niet bij omgevingsverordening zijn aangewezen.
2. Het dagelijks bestuur van het waterschap verzamelt gegevens over de basisgeluidemissie voor waterschapswegen.
3. De gegevens voor het basisjaar 2021 als bedoeld in artikel 3.25, eerste lid, onder a, respectievelijk het basisjaar 2026 als bedoeld in artikel 3.25, eerste lid, onder b, worden uiterlijk op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip verzameld.
4. De gegevens hebben in ieder geval betrekking op:
   a. de geluidbrongegevens; en
   b. het geluidaandachtsgebied.

Artikel 10.21c (monitoring andere parameter geluid van gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen, voor zover deze niet bij omgevingsverordening zijn aangewezen)

1. Door monitoring wordt bewaakt het verschil tussen de gemiddelde geluidemissie in een kalenderjaar en de basisgeluidemissie van gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen, voor zover deze niet bij omgevingsverordening zijn aangewezen.
2. Het verschil tussen de gemiddelde geluidemissie in een kalenderjaar en de basisgeluidemissie wordt berekend voor:
   a. wegen met een verkeersintensiteit van meer dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal; en
   b. lokale spoorwegen.
3. In afwijking van het derde lid kan het verschil tussen de gemiddelde geluidemissie in een kalenderjaar en de basisgeluidemissie worden geschat voor wegen met een verkeersintensiteit van 4.500 motorvoertuigen of minder.
4. De monitoring wordt uitgevoerd door:
   a. het college van burgemeester en wethouders voor gemeentewegen en lokale spoorwegen, voor zover deze niet bij omgevingsverordening zijn aangewezen; en
   b. het dagelijks bestuur van het waterschap voor waterschapswegen.
5. Op het berekenen van de gemiddelde geluidemissie zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

Artikel 10.21d (gegevensverzameling voor de monitoring)

Voor de uitvoering van de monitoring verzamelen het college van burgemeester en wethouders en het dagelijks bestuur van een waterschap in ieder geval gegevens die betrekking hebben op de geluidbrongegevens.

T

In artikel 10.23, eerste lid, onder c, onder 1°, wordt "een industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder en de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting door de gezamenlijke activiteiten op" vervangen door "een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld en het geluid van dat industrieterrein".

U

Voor artikel 10.23a wordt in paragraaf 10.2.4.1a een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 10.23aa (geluidregister)

1. Er is een geluidregister.
2. Het geluidregister wordt beheerd door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.
3. Het geluidregister bevat in ieder geval de volgende gegevens:
   a. de geluidproductieplafonds als omgevingswaarde;
   b. een aanduiding van het besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde;
   c. de ligging van geluidreferentiepunten;
   d. de geluidbrongegevens behorende bij de geluidproductieplafonds als bedoeld onder a;
   e. het geluidaandachtsgebied;
   f. de geluidproductie zoals opgenomen in het meest recente openbare verslag over de monitoring.
4. De gegevens, bedoeld in het derde lid, onder a tot en met e, worden uiterlijk vier weken na de dag waarop het besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde is bekendgemaakt, in het geluidregister opgenomen.

V

In hoofdstuk 10A wordt een afdeling ingevoegd, luidende:

AFDELING 10A.1 OVERGANGSRECHT GELUID

§ 10a.1.1 Overgangsrecht sanering geluid van infrastructuur gemeente, waterschap en provincie

Artikel 10a.1 (toepassingsbereik)

1. Deze paragraaf is van toepassing op de geluidgevoelige gebouwen die zijn vermeld op de lijst, bedoeld in artikel 14a.2 van het Omgevingsbesluit.
2. Het college van burgemeester en wethouders, het algemeen bestuur van een waterschap en gedeputeerde staten kunnen in het programma, bedoeld in artikel 10a.2, 10a.3 respectievelijk 10a.4, deze paragraaf van toepassing verklaren op geluidgevoelige gebouwen die vanwege het geluid van een provinciale weg, een waterschapsweg, respectievelijk een gemeenteweg of lokale spoorweg:
   a. op grond van artikel 88 van de Wet geluidhinder, zoals dat luidde voor 1 januari 2007, of op grond van artikel 88 van de Wet geluidhinder op 1 maart 1986 een geluidsbelasting ondervonden van meer dan 60 dB(A) vanwege het wegverkeer op de op 1 maart 1986 aanwezige wegen of woningen die op grond van artikel 4.17 van het Besluit geluidhinder, zoals dat luidde voor 1 juli 2012, tijdig zijn gemeld bij Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer; en
   b. waarvan het geluid minder dan 5 dB lager is dan het geluid, bedoeld in artikel 14a.2, tweede lid, van het Omgevingsbesluit.
3. Bij toepassing van het tweede lid is artikel 14a.2, derde lid, van het Omgevingsbesluit van overeenkomstige toepassing.
4. Artikel 3.22 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 10a.2 (sanering geluid infrastructuur gemeente)

1. Het college van burgemeester en wethouders stelt uiterlijk op 18 juli 2038 een programma vast dat voorziet in geluidbeperkende maatregelen die erop zijn gericht dat het geluid op de onderstaande gebouwen, voor zover die liggen in het geluidaandachtsgebied van een gemeenteweg of een lokale spoorweg die niet op grond van artikel 2.13a, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet is aangewezen, niet hoger is dan:
   a. 70 dB voor de in artikel 14a.2, tweede lid, onder c, van het Omgevingsbesluit bedoelde gebouwen; en
   b. 65 dB voor de in artikel 10a.1, tweede lid, bedoelde gebouwen.

2. Als onvoldoende geluidbeperkende maatregelen in aanmerking komen om te voldoen aan het eerste lid, neemt het college van burgemeester en wethouders een besluit als bedoeld in artikel 2.43 van de wet. De artikelen 3.49, tweede tot en met vijfde lid, en 3.50 zijn van toepassing, waarbij bij de bepaling van het gezamenlijke geluid het geluid van de gemeenteweg of lokale spoorweg wordt verhoogd met 1,5 dB.

Artikel 10a.3 (sanering geluid infrastructuur waterschap)

1. Het algemeen bestuur van een waterschap stelt uiterlijk op 18 juli 2038 een programma vast dat voorziet in maatregelen die erop zijn gericht dat het geluid op de onderstaande gebouwen, voor zover die liggen in het geluidaandachtsgebied van een waterschapsweg, niet hoger is dan:
   a. 70 dB voor de in artikel 14a.2, tweede lid, onder c, van het Omgevingsbesluit bedoelde gebouwen; en
   b. 65 dB voor de in artikel 10a.1, tweede lid, bedoelde gebouwen.
2. Als onvoldoende geluidbeperkende maatregelen in aanmerking komen om te voldoen aan het eerste lid, neemt het dagelijks bestuur van het waterschap een besluit als bedoeld in artikel 2.43 van de wet. De artikelen 3.49, tweede tot en met vijfde lid, en 3.50 zijn van toepassing, waarbij bij de bepaling van het gezamenlijke geluid het geluid van de waterschapsweg wordt verhoogd met 1,5 dB.

Artikel 10a.4 (sanering geluid infrastructuur provincie)

1. Gedeputeerde staten stellen uiterlijk op 18 juli 2038 een programma vast dat voorziet in maatregelen die erop zijn gericht dat het geluid op de onderstaande gebouwen, voor zover die liggen in het geluidaandachtsgebied van een provinciale weg of een lokale spoorweg die op grond van artikel 2.13a, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet is aangewezen, niet hoger is dan:
   a. 70 dB voor de in artikel 14a.2, tweede lid, onder b, van het Omgevingsbesluit bedoelde gebouwen als het geluid afkomstig is van een provinciale weg die binnen de bebouwde kom ligt of van een lokale spoorweg;
   b. 65 dB voor de in artikel 14a.2, tweede lid, onder a, van het Omgevingsbesluit bedoelde gebouwen als het geluid afkomstig is van een buiten de bebouwde kom liggende provinciale weg;
   c. 65 dB voor de in artikel 10a.1, tweede lid, bedoelde gebouwen als het geluid afkomstig is van een provinciale weg die binnen de bebouwde kom ligt of van een lokale spoorweg; en
   d. 60 dB voor de in artikel 10a.1, tweede lid, bedoelde gebouwen als het geluid afkomstig is van een buiten de bebouwde kom liggende provinciale weg.
2. Als onvoldoende geluidbeperkende maatregelen in aanmerking komen om te voldoen aan het eerste lid, nemen gedeputeerde staten een besluit als bedoeld in artikel 2.43 van de wet. De artikelen 3.49, tweede tot en met vijfde lid, en 3.50 zijn van toepassing.

Artikel 10a.5 (voorwaarden geluidbeperkende maatregelen)

Voor toepassing van de artikelen 10a.2 tot en met 10a.4 komen geluidbeperkende maatregelen in aanmerking als deze financieel doelmatig zijn en daartegen geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan.

Artikel 10a.6 (verlaging geluidproductieplafonds)

Als toepassing van artikel 10a.4 leidt tot een verlaging van het geluid op een geluidgevoelig gebouw worden de geluidproductieplafonds als omgevingswaarden verlaagd.

Artikel 10a.7 (sanering gekoppeld aan vaststelling of wijziging geluidproductieplafond)

1. Als provinciale staten een besluit als bedoeld in artikel 2.13a, eerste lid, van de wet nemen en artikel 10a.4, eerste lid, nog niet is toegepast, kunnen provinciale staten in dat besluit ook de maatregelen om te voldoen aan artikel 10a.4, eerste lid, vaststellen.
2. Bij toepassing van het eerste lid wordt het geluidproductieplafond als omgevingswaarde zodanig vastgesteld dat het geluid op de in artikel 10a.4, eerste lid, bedoelde geluidgevoelige gebouwen niet hoger is dan de in dat artikel bedoelde waarden.
3. Als onvoldoende geluidbeperkende maatregelen in aanmerking komen om te voldoen aan het eerste lid, nemen gedeputeerde staten een besluit als bedoeld in artikel 2.43 van de wet. De artikelen 3.49, tweede tot en met vijfde lid, en 3.50 zijn van toepassing.

Artikel 10a.8 (bekostiging sanering Rijk)

1. De kosten voor het treffen van maatregelen voor het terugbrengen van het geluid op de geluidgevoelige gebouwen, bedoeld in artikel 14a.2 van het Omgevingsbesluit, komen ten laste van het Rijk, voor zover:
   a. niet op andere wijze in deze kosten wordt voorzien;
   b. in geval van geluidbeperkende maatregelen: de maatregelen voldoen aan paragraaf 3.5.4.4, waarbij:
      1°. voor de toepassing van de artikelen 10a.2, eerste lid, en 10a.3, eerste lid, in artikel 3.47, vierde lid, onder b, onder 3°, in plaats van ‘de standaardwaarde, bedoeld in tabel 3.32’ wordt gelezen: ‘70 dB’;
      2°. voor de toepassing van artikel 10a.4, eerste lid, in artikel 3.47, vierde lid, onder b, onder 3°, in plaats van ‘de standaardwaarde, bedoeld in tabel 3.32’ wordt gelezen: ‘65 dB voor een weg buiten de bebouwde kom of 70 dB voor een weg binnen de bebouwde kom’.
   c. een verzoek daarvoor voor 1 januari 2040 bij Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat is ingediend; en
   d. het jaarlijks door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat vast te stellen subsidieplafond toereikend is.
2. Als een op grond van de artikelen 10a.2 tot en met 10a.4 vastgestelde maatregel ook wordt getroffen met een ander oogmerk dan het terugbrengen van het geluid, bedoeld in die artikelen, kan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat bepalen dat de subsidie voor die maatregel wordt verstrekt op basis van normbedragen.

§ 10a.1.2 Overgangsrecht niet-geluidgevoelige gevel

Artikel 10a.9 (niet-geluidgevoelige gevel)

Als niet-geluidgevoelige gevel wordt ook aangemerkt:
a. een gevel als bedoeld in artikel 1b, vierde lid, van de Wet geluidhinder zoals die voor de inwerkingtreding van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet in het geldende bestemmingsplan ook als zodanig was bestemd;
b. een gevel waarvoor met toepassing van de Interimwet stad-en-milieubenadering is afgeweken van de wettelijke normen voor geluid.

W

Bijlage I wordt als volgt gewijzigd:

1. In de alfabetische rangschikking worden ingevoegd:

basisgeluidemissie: basisgeluidemissie als bedoeld in artikel 3.25;

geluidbrongegevens: bij ministeriële regeling aangewezen gegevens, benodigd voor de bepaling van het geluid vanwege een geluidbronsoort;

gecumuleerd geluid: geluid als bedoeld in artikel 3.36;

geluidaandachtsgebied: geluidaandachtsgebied als bedoeld in artikel 3.19;

geluidbeperkende maatregel: maatregel die het geluid op een geluidgevoelig gebouw verlaagt;

geluidbronsoort: het geheel van geluidbronnen, bestaande uit:
a. gemeentewegen;
b. lokale spoorwegen die door provinciale staten zijn aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, onder b, van de wet;
c. lokale spoorwegen die niet door provinciale staten zijn aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, onder b, van de wet;
d. provinciale wegen;
e. waterschapswegen;
f. rijkswegen;
g. hoofdspoorwegen; of
h. industrieterreinen;

geluidluwe gevel: gevel die ten opzichte van de andere gevels van een geluidgevoelig gebouw relatief weinig wordt belast door geluid;

geluidproductie: het geluid, op een geluidreferentiepunt, afkomstig van een rijksweg, een hoofdspoorweg, een provinciale weg, een lokale spoorweg die door provinciale staten is aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, onder b, van de wet, of een industrieterrein;

geluidreferentiepunt: locatie waar een geluidproductieplafond geldt;

geluidwerende maatregel: fysieke maatregel aan een gebouw die de geluidwering van de uitwendige scheidingsconstructie verhoogt;

gemeenteweg: weg in beheer bij een gemeente;

gezamenlijk geluid: geluid als bedoeld in artikel 3.37, tweede lid;

niet-geluidgevoelige gevel: gevel die in het omgevingsplan met toepassing van artikel 5.78y, tweede lid, onder a, 5.78aa, tweede lid, onder a, of 10a.9 als zodanig is aangemerkt;

provinciale weg: weg in beheer bij een provincie;

rijksweg: weg in beheer bij het Rijk;

rijstrook: rijstrook als bedoeld in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;

uitwendige scheidingsconstructie: uitwendige scheidingsconstructie als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving;

waterschapsweg: weg in beheer bij een waterschap.

2. De begrippen geluidgevoelig gebouw en geluidgevoelige ruimte komen te luiden:

geluidgevoelig gebouw: geluidgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 3.20;

geluidgevoelige ruimte: geluidgevoelige ruimte als bedoeld in artikel 3.21.

X

Na bijlage XXI worden twee bijlagen toegevoegd, luidende:

BIJLAGE XXII BIJ ARTIKEL 5.78b VAN DIT BESLUIT (ACTIVITEITEN DIE IN AANZIENLIJKE MATE GELUID KUNNEN VEROORZAKEN)

1. Het gelijktijdig in gebruik hebben van een of meer elektromotoren of verbrandingsmotoren met een gezamenlijk geïnstalleerd motorisch vermogen van 15 MW of meer. Bij de bepaling van het vermogen blijven buiten beschouwing:
   a. elektromotoren of verbrandingsmotoren met een vermogen van 0,25 kW of minder;
   b. elektromotoren en verbrandingsmotoren die tijdelijk in een bepaalde omgeving aanwezig zijn;
   c. elektromotoren die in een gebouw of een gedeelte van een gebouw met een woonfunctie voor dat gebouw worden gebruikt;
   d. elektromotoren van bruggen, viaducten, verkeerstunnels en andere ondergronds gelegen bouwwerken voor vervoer van personen of goederen en beweegbare waterkeringen.
2. Het gebruiken van niet in een gesloten gebouw ondergebrachte transformatoren met een maximaal gelijktijdig in te schakelen elektrisch vermogen van 200 MVA of meer;
3. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.55, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het verstoken van brandstoffen in installaties met een thermisch vermogen van 75 MW of meer, niet zijnde veiligheidsfakkels voor de opsporing en winning van aardgas; hierbij blijven buiten beschouwing installaties voor het verstoken die tijdelijk in een bepaalde omgeving aanwezig zijn;
4. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.58, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
   a. het maken van petrochemische producten of chemicaliën met niet in een gesloten gebouw opgestelde motoren met een geïnstalleerd vermogen van 1 MW of meer;
   b. het raffineren of kraken van aardolie of aardoliefracties met een capaciteit van 1.000.000 ton per jaar of meer;
5. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.64, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
   a. het kraken of vergassen van aardolie of aardoliefracties met een capaciteit van 1.000.000 ton per jaar of meer;
   b. het vergassen van steenkool met een capaciteit van 100.000 ton per jaar of meer;
6. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.67, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
   a. het malen, roosten, pelletiseren of sinteren van ertsen of derivaten daarvan met een capaciteit van 1.000 ton per jaar of meer;
   b. het maken van ruw ijzer, ruw staal of primaire non-ferrometalen met een capaciteit van 1.000 ton per jaar of meer;
   c. het aanwezig hebben van warmband- of koudwalsen voor het tot platen omvormen van metalen of hun legeringen, waarvan het smeltpunt hoger is dan 800 K, en waarbij de dikte van het aangevoerde materiaal groter is dan 1 mm, op een productieoppervlak van 2.000 m^2 of meer;
   d. het aanwezig hebben van wals- en trekinstallaties voor het tot profiel- of stafmateriaal omvormen van metalen of hun legeringen, waarvan het smeltpunt hoger is dan 800 K, op een productieoppervlak van 2.000 m^2 of meer;
   e. het aanwezig hebben van wals-, trek- of lasinstallaties voor het produceren van metalen buizen, op een productieoppervlak van 2.000 m^2 of meer;
   f. het smeden van ankers of kettingen op een productieoppervlak van 2000 m^2 of meer;
   g. het niet in een gesloten gebouw samenvoegen van plaat-, profiel-, staf- of buismaterialen door smeden, klinken, lassen of monteren op een productieoppervlak van 2.000 m^2 of meer;
   h. het smelten of gieten van metalen of hun legeringen met een smeltpunt hoger dan 800 K met een capaciteit van 4.000 ton per jaar of meer;
7. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.70, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:

a. het maken van koolelektroden met een capaciteit van 50.000 ton per jaar of meer.
b. het maken van cement of cementklinker met een capaciteit van 100.000 ton per jaar of meer;
c. het maken van glasvezel, glazuren, emailles, glaswol of steenwol met een capaciteit van 5.000 ton per jaar of meer;
d. het maken, bewerken of verwerken van glas of glazen voorwerpen met een capaciteit van 10 ton per uur of meer;

8. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.73, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
   a. het maken van petrochemische producten of chemicaliën met niet in een gesloten gebouw opgestelde motoren met een geïnstalleerd vermogen van 1 MW of meer;
   b. het maken van methanol met een capaciteit van 100.000 ton per jaar of meer;
   c. het maken van vetzuren of alkanolen uit dierlijke of plantaardige oliën of vetten met een capaciteit van 250.000 ton per jaar of meer;
9. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.76, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het maken van papier of celstof met een capaciteit van 3 ton per uur of meer;
10. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.106, eerste lid, en artikel 3.107 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
   a. het aanwezig hebben van warmband- of koudwalsen voor het tot platen omvormen van metalen of hun legeringen, waarvan het smeltpunt hoger is dan 800 K, en waarbij de dikte van het aangevoerde materiaal groter is dan 1 mm, op een productieoppervlak van 2.000 m^2 of meer;
   b. het aanwezig hebben van wals- en trekinstallaties voor het tot profiel- of stafmateriaal omvormen van metalen of hun legeringen, waarvan het smeltpunt hoger is dan 800 K, op een productieoppervlak van 2.000 m^2 of meer;
   c. het aanwezig hebben van wals-, trek- of lasinstallaties voor het produceren van metalen buizen, op een productieoppervlak van 2.000 m^2 of meer;
   d. het smeden van ankers of kettingen op een productieoppervlak van 2.000 m^2 of meer;
   e. het niet in een gesloten gebouw samenvoegen van plaat-, profiel-, staf- of buismaterialen door smeden, klinken, lassen of monteren op een productieoppervlak van 2.000 m^2 of meer;
   f. het smelten of gieten van metalen of hun legeringen met een smeltpunt hoger dan 800 K met een capaciteit van 4.000 ton per jaar of meer;
   g. het beproeven van verbrandingsmotoren met een motorisch vermogen van 1 MW of meer;
   h. het beproeven van straalmotoren of straalturbines met een stuwkracht van 9 kN of meer;
   i. het produceren, renoveren of schoonmaken van metalen ketels, vaten, tanks of containers op een productieoppervlak van 2.000 m^2 of meer;
11. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.111, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het maken, bewerken of verwerken van glazen voorwerpen met een capaciteit van 10 ton per uur of meer;
12. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.113, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het maken van asfalt of asfaltproducten in een buiten opgestelde eenheid met een capaciteit van 100 ton per uur of meer;
13. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.114 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het maken van glasvezel, glazuren, emailles, glaswol of steenwol met een capaciteit van 5.000 ton per jaar of meer;
14. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.115, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
   a. het met een capaciteit van 100.000 ton per jaar of meer breken, malen, zeven of drogen van:
      1°. zand, grond, grind of steen, met uitzondering van puin en mergel,
      2°. kalkzandsteen, kalk,
      3°. steenkolen of andere mineralen of derivaten daarvan,

met uitzondering van zand- of grindwinning waarvoor op grond van artikel 5.1, eerste lid, onder c, van de wet een vergunning is vereist;
   b. het winnen van steen, met uitzondering van grind en mergel, met een capaciteit van 100 ton per uur of meer;
   c. het maken van betonmortel met een capaciteit van 100 ton per uur of meer;
   d. het maken van betonwaren met persen, triltafels of bekistingstrillers en met een capaciteit van 100 ton per dag of meer;
15. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.119, eerste lid, onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het scheiden van 10 ton lucht per uur of meer;
16. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.122, eerste lid, onder g, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het aanwezig hebben van 50 of meer mechanisch aangedreven weefgetouwen;
17. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.125, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het maken van papier of celstof met een capaciteit van 3 ton per uur of meer;
18. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.129, eerste lid, artikel 3.130 en artikel 3.131, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
   a. het maken van melkpoeder, weipoeder of andere gedroogde zuivelproducten met een capaciteit van 1,5 ton per uur of meer;
   b. het maken van consumptiemelk of consumptiemelk-producten of geëvaporiseerde melk of melkproducten met een melkverwerkings-capaciteit van 55.000 ton per jaar of meer;
   c. het concentreren van melk of melkproducten door indamping met een waterverdampingscapaciteit van 20 ton per uur of meer;
   d. het maken van veevoeder met een capaciteit van 100 ton per uur of meer;
   e. het drogen van groenvoer met een waterverdampingscapaciteit van 10 ton per uur of meer;
   f. het maken van suiker uit suikerbieten met een capaciteit van 2.500 ton suikerbieten per dag of meer;
   g. het maken van gist met een capaciteit van 5.000 ton per jaar of meer;
   h. het maken van zetmeel of zetmeelderivaten met een capaciteit van 10 ton per uur of meer;
   i. het maken van oliën en vetten uit dierlijke of plantaardige grondstoffen met een capaciteit van 250.000 ton per jaar of meer;
19. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.145, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het in de open lucht bouwen, onderhouden, repareren, behandelen van de oppervlakte, of het in de avond- of nachtperiode beproeven van motoren van metalen schepen met een langs de waterlijn te meten lengte van 25 m of meer;
20. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.282 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
   a. het beproeven van verbrandingsmotoren met een motorisch vermogen van 1 MW of meer;
   b. het beproeven van straalmotoren of straalturbines met een stuwkracht van 9 kN of meer;
21. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.285, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
   a. het gebruiken van installaties, waaronder pneumatische elevatoren met een verwerkingscapaciteit van 500 ton per uur of meer voor het opslaan of overslaan van veevoeder;
   b. het gebruiken van installaties, waaronder pneumatische elevatoren, met een verwerkingscapaciteit van 500 ton per uur of meer, voor het opslaan of overslaan van granen, meelsoorten, zaden, gedroogde peulvruchten, maïs, of derivaten daarvan;
22. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.286, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het opslaan of overslaan van ertsen,

mineralen of derivaten van ertsen of mineralen op een oppervlak van 2.000 m^2 of meer;

23. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.293 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het beproeven van straalmotoren of straalturbines met een stuwkracht van 9 kN of meer;
24. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.301, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het maken, renoveren of schoonmaken van metalen ketels, vaten, tanks of containers op een productieoppervlak van 2.000 m^2 of meer;
25. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.305 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het gebruiken van meer dan acht uur per week van daarvoor opengestelde terreinen, geen openbare weg zijnde, voor het in wedstrijdverband, ter voorbereiding van wedstrijden of voor recreatieve doeleinden, rijden met bromfietsen, motorvoertuigen of andere gemotoriseerde voertuigen voorzien van verbrandingsmotoren;
26. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.321 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het gebruiken van aardgasbehandelings-installaties bij aardgaswinputten en gasverzamelinrichtingen met een capaciteit van 10.000.000 m^3 per dag (bij 1 bar en 273 K) of meer.

BIJLAGE XXIII BIJ ARTIKEL 3.48 VAN DIT BESLUIT (REDUCTIEPUNTEN FINANCIELE DOELMATIGHEID GELUIDBEPERKENDE MAATREGELEN)

Geluid op een geluidgevoelig gebouw vanwege een weg in de situatie zonder maatregelen (dB)	**Geluid op een geluidgevoelig gebouw vanwege een spoorweg in de situatie zonder maatregelen (dB)**	**Reductiepunten van een geluidgevoelig gebouw**
50	55	0
51	56	1.000
52	57	1.300
53	58	1.600
54	59	1.900
55	60	2.100
56	61	2.400
57	62	2.700
58	63	3.000
59	64	3.300
60	65	3.600
61	66	3.900
62	67	4.100
63	68	4.400
64	69	4.700
65	70	5.000
66	71	7.800
67	72	8.100
68	73	8.300

69	74	8.600
70	75	8.900
71	76	9.200
72	77	9.500
73	78	9.800
74	79	10.100
75	80	10.300
76	81	10.600
77	82	10.900
78	83	11.200
79	84	11.500

Artikel III Omgevingsbesluit

Het Omgevingsbesluit wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 5.7, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. De onderdelen a, b en c worden verletterd tot b, c en d.

2. Voor onderdeel b (nieuw) wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

a. een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde als bedoeld in artikel 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, of 2.15, tweede lid, van de wet;.

3. Onder vernummering van het tweede, derde en vierde lid tot derde, vierde en vijfde lid wordt na het eerste lid een lid ingevoegd, luidende:

2. Als het projectbesluit geldt als een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde als bedoeld in artikel 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, of 2.15, tweede lid, van de wet, is afdeling 3.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van toepassing.

B

In hoofdstuk 10 wordt na afdeling 10.2 een afdeling ingevoegd, luidende:

AFDELING 10.2A GELUIDPRODUCTIEPLAFONDS ALS OMGEVINGSWAARDEN

§ 10.2a.1 Uitvraag gegevens

Artikel 10.6a (uitvraag gegevens industrieterreinen)

1. Voor de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde voor een industrieterrein en het voldoen aan dat geluidproductieplafond kan de gemeenteraad, of kunnen provinciale staten als artikel 2.12a, eerste lid, van de wet wordt toegepast, informatie vragen aan degene die op dat industrieterrein een activiteit anders dan het wonen verricht over het geluid door die activiteit.
2. Het eerste lid geldt niet voor:
   a. als vertrouwelijk aangemerkte informatie over het geluid door een activiteit in het kader van de landsverdediging; en
   b. informatie over het geluid van een activiteit waarvoor het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit waarborgt dat het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ van het geluid op 30 m afstand van de begrenzing van de locatie waar de activiteit wordt verricht, niet meer bedraagt dan de standaardwaarden, bedoeld in tabel 5.65.1, verminderd met 5 dB.

§ 10.2a.2 Toepassing afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht

Artikel 10.6b (voorbereidingsprocedure besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde)

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, van de wet, tenzij bij

die vaststelling artikel 3.39, 3.40, 3.41 of 3.44, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt toegepast.

C

Na artikel 10.42 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 10.42a (verstrekking en publicatie verslag monitoring geluidproductieplafonds)

1. Voor industrieterreinen in een gemeente die niet ligt in een bij ministeriële regeling aangewezen agglomeratie, doet het college van burgemeester en wethouders eens per vijf jaar verslag van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21a, tweede lid, onder a, van het Besluit kwaliteit leefomgeving en de wijze waarop is voldaan aan de resultaatsverplichting, bedoeld in artikel 3.42 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, en daarnaast:
   a. een overzicht van de op grond van artikel 2.11a van de wet vastgestelde geluidproductieplafonds waarbij toepassing is gegeven aan artikel 3.35 van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
   b. een beschrijving van de ontwikkelingen van het bronbeleid en andere relevante ontwikkelingen die aanleiding geven tot intrekking of wijziging van geluidproductieplafonds, bedoeld onder a;
   c. een motivering of de ontwikkelingen, bedoeld onder b, aanleiding geven tot intrekking of wijziging van geluidproductieplafonds, bedoeld onder a;
   d. conclusies naar aanleiding van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21a van het Besluit kwaliteit leefomgeving; en
   e. een overzicht van de maatregelen die naar verwachting de komende vijf jaar nodig zijn om te voldoen aan de resultaatsverplichting, bedoeld in artikel 3.42 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
2. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat doet jaarlijks verslag van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21, tweede lid, onder c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, en de wijze waarop is voldaan aan de resultaatsverplichting, bedoeld in artikel 3.42 van dat besluit.
3. De beheerder, bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet, doet jaarlijks aan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat verslag van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21a, tweede lid, onder d, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, en de wijze waarop is voldaan aan de resultaatsverplichting, bedoeld in artikel 3.42 van dat besluit.
4. Indien toepassing is gegeven aan artikel 3.44, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving doen het college van burgemeesters en wethouders en gedeputeerde staten jaarlijks verslag van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21a, tweede lid, onder a respectievelijk b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving voor de geluidproductieplafonds waarvoor dat artikellid is toegepast.
5. Het verslag wordt elektronisch beschikbaar gesteld.

Artikel 10.42b (verstrekking en publicatie verslag monitoring geluid wegen en spoorwegen met basisgeluidemissie)

1. Het college van burgemeester en wethouders en het dagelijks bestuur van het waterschap doen op uiterlijk 1 juli 2023 en vervolgens elke vijf jaar uiterlijk op 1 juli aan respectievelijk de gemeenteraad en het algemeen bestuur van het waterschap verslag van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21c van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
2. Het verslag bevat ten minste:
   a. de afweging van geluidbeperkende en geluidwerende maatregelen voor gebouwen als bedoeld in artikel 3.26 van het Besluit kwaliteit leefomgeving;

   b. een overzicht van de geluidgevoelige gebouwen waarvoor zal worden onderzocht of artikel 3.49, eerste lid, onder c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving moet worden toegepast; en
   c. de wijzigingen van de gehanteerde basisgeluidemissie ten opzichte van het vorige verslag.
3. In afwijking van het tweede lid bevat het verslag in 2023 voor ten minste de wegen en lokale spoorwegen, bedoeld in artikel 3.25, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, uitsluitend de basisgeluidemissie.
4. In afwijking van het tweede en derde lid bevat het verslag in 2028 voor de wegen bedoeld in artikel 3.25, tweede lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving uitsluitend de basisgeluidemissie, tenzij voor die wegen de basisgeluidemissie al in 2023 in het verslag was opgenomen.
5. De gemeenteraad en het algemeen bestuur van het waterschap stellen het verslag elektronisch beschikbaar.

D

Artikel 13.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van onderdeel 2° tot onderdeel 3° wordt in onderdeel a na onderdeel 1° een onderdeel ingevoegd, luidende:

2°. bij een bij omgevingsverordening gestelde plicht tot het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 3.10, tweede lid, onder b, van de wet, voor zover niet gericht tot een bestuursorgaan;.

2. Aan onderdeel b wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

3°. bij een bij algemene maatregel van bestuur gestelde plicht tot het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 3.10, tweede lid, onder b, van de wet, voor zover niet gericht tot een bestuursorgaan;.

E

Na hoofdstuk 14 wordt een hoofdstuk ingevoegd, luidende:

HOOFDSTUK 14a OVERGANGSRECHT

§ 14a.1 Sanering te hoge geluidbelastingen

Artikel 14a.1 (toepassingsbereik)

De artikelen 3.20 en 3.22 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn van toepassing op deze paragraaf.

Artikel 14a.2 (lijst met vanwege het geluid te saneren gebouwen)

1. Uiterlijk op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip stellen onderstaande bestuursorganen een lijst vast van geluidgevoelige gebouwen waarop paragraaf 10a.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van toepassing is:
   a. het college van burgemeester en wethouders: voor gemeentewegen en voor lokale spoorwegen die niet bij omgevingsverordening zijn aangewezen;
   b. het dagelijks bestuur van een waterschap: voor waterschapswegen; en
   c. gedeputeerde staten: voor provinciale wegen en voor lokale spoorwegen die bij omgevingsverordening zijn aangewezen.
2. Op de lijst wordt vermeld:
   a. een geluidgevoelig gebouw dat ligt in het geluidaandachtsgebied van een provinciale weg die buiten de bebouwde kom ligt of een lokale spoorweg die bij

omgevingsverordening is aangewezen, waarvan het geluid van provinciale wegen respectievelijk lokale spoorwegen, bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds zoals die zijn vastgesteld op grond van artikel XIII, eerste lid, van het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet, hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.33 van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
   b. een geluidgevoelig gebouw dat ligt in het geluidaandachtsgebied van een provinciale weg die ligt binnen de bebouwde kom waarvan het geluid van provinciale wegen, bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds zoals die zijn vastgesteld op grond van artikel XIII, eerste lid, van het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet, meer dan 5 dB hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.33 van het Besluit kwaliteit leefomgeving; en
   c. een geluidgevoelig gebouw dat ligt in het geluidaandachtsgebied van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg die niet bij omgevingsverordening is aangewezen, waarvan het geluid in het kalenderjaar 2021 hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.33 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
3. Op de lijst wordt niet vermeld een geluidgevoelig gebouw:
   a. waarop met toepassing van de Interimwet stad-en-milieubenadering een hogere geluidbelasting dan de maximale waarde op grond van de Wet geluidhinder is toegestaan;
   b. waarbij toepassing is gegeven aan artikel 83, vierde, vijfde, zesde of zevende lid, van de Wet geluidhinder, zoals deze artikelen luidden onmiddellijk voorafgaande aan de inwerkingtreding van dit besluit;
   c. dat eerder op grond van de Wet geluidhinder of hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer vanwege het geluid op kosten van het Rijk is gesaneerd en is vermeld op een uiterlijk een jaar na inwerkingtreding van dit besluit door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat bekend te maken lijst.
4. De lijst bevat voor elk geluidgevoelig gebouw in ieder geval:
   a. de in de Basisregistratie adressen en gebouwen opgenomen identificatienummers;
   b. het in het tweede lid bedoelde geluid op het gebouw.

Artikel 14a.3 (vaststellen en melding lijst met vanwege het geluid te saneren gebouwen)

1. Voorafgaand aan de vaststelling van de lijst, bedoeld in artikel 14a.2, publiceren het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van een waterschap en gedeputeerde staten een ontwerp van de lijst en stellen zij Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat in de gelegenheid een zienswijze in te dienen.
2. Bij de publicatie van het ontwerp van de lijst wordt aangegeven hoe burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties bij de vaststelling van de lijst worden betrokken.
3. De lijst wordt vastgesteld volgens een bij regeling van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat vastgesteld formulier.
4. Het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van een waterschap en gedeputeerde staten zenden een afschrift van de lijst binnen drie maanden na de vaststelling ervan op elektronische wijze aan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Artikel IV Besluit bouwwerken leefomgeving

Het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 2.15f, onder p, onder 2°, worden twee onderdelen toegevoegd, luidende:

v. beperking van geluid van een weg of spoorweg ter uitvoering van een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde als bedoeld in artikel 2.13a of 2.15, tweede lid, van de wet;

vi. beperking van geluid van een weg of spoorweg ter uitvoering van de in een saneringsprogramma als bedoeld in artikel 22.18 van de wet of een saneringsplan als bedoeld in artikel 11.60 van de Wet milieubeheer gekozen maatregel voor een locatie;.

B

In tabel 4.101 wordt "bescherming tegen weg-, spoorweg- of industriegeluid" vervangen door: "bescherming tegen weg-, spoorweg- of industriegeluid of geluid van activiteiten".

C

Artikel 4.103 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het opschrift komt te luiden: **Artikel 4.103 (bescherming tegen weg-, spoorweg- of industriegeluid of geluid van activiteiten)**.

2. Het eerste en tweede lid komen te luiden:

1. De volgens NEN 5077 bepaalde karakteristieke geluidwering van een uitwendige scheidingsconstructie van een verblijfsgebied is niet kleiner dan het verschil tussen het in het omgevingsplan of in de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit toegestane:
   a. gezamenlijke geluid, bedoeld in bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, en 33 dB; of
   b. het geluid van activiteiten, bedoeld in paragraaf 5.1.4.2.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, en 35 dB(A).
2. Bij toepassing van het eerste lid kan het gezamenlijke geluid, bedoeld in het eerste lid, onder a, of het geluid van activiteiten, bedoeld in het eerste lid, onder b, opnieuw worden bepaald.

D

Artikel 5.23 komt te luiden:

Artikel 5.23 (bescherming tegen weg-, spoorweg- of industriegeluid)

1. Bij wijziging van de gebruiksfunctie van een bouwwerk of een gedeelte daarvan is de volgens NEN 5077 bepaalde karakteristieke geluidwering van de uitwendige scheidingsconstructie van een verblijfsruimte niet kleiner dan het verschil tussen het in het omgevingsplan of de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit toegestane gezamenlijke geluid, bedoeld in bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, en 38 dB.
2. In afwijking van het eerste lid zijn op het geheel vernieuwen van een uitwendige scheidingsconstructie de artikelen 4.102 en 4.103 van toepassing.
3. Bij toepassing van het eerste lid kan het gezamenlijke geluid opnieuw worden bepaald.
4. Het eerste lid is niet van toepassing op een wijziging van de gebruiksfunctie voor minder dan 10 jaar.

E

In bijlage I komt de begripsomschrijving van geluidsgevoelig terrein te luiden:

locatie die in het omgevingsplan is aangewezen als ligplaats voor woonschepen of locatie die in het omgevingsplan is aangewezen als standplaats voor woonwagens;.

Artikel V Invoeringsbesluit Omgevingswet

Het Invoeringsbesluit Omgevingswet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 7.1 wordt als volgt gewijzigd:
Na afdeling 2.3 wordt een afdeling ingevoegd, luidende:

AFDELING 2.3A AANLEGGEN OF WIJZIGEN VAN WEGEN OF SPOORWEGEN ZONDER GELUIDPRODUCTIEPLAFOND

Artikel 2.3a.1 Toepassingsbereik

Deze afdeling is van toepassing op het aanleggen of wijzigen van een weg of spoorweg, tenzij:
a. aan de aanleg of wijziging een besluit tot vaststelling van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit ten grondslag ligt; of
b. het een rijksweg, provincieweg of bij omgevingsverordening aangewezen lokale spoorweg betreft.

Artikel 2.3a.2 Binnenplanse vergunning geluid weg of spoorweg

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een weg of spoorweg aan te leggen of te wijzigen als in het omgevingsplan of bij omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit een geluidgevoelig gebouw is toegelaten binnen het aandachtsgebied van die weg of spoorweg.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op een weg als:
a. deze is gelegen binnen een als woonerf aangeduid gebied;
b. een maximumsnelheid van 30 km per uur geldt;
c. de snelheid wordt verlaagd;
d. een wegdeklaag wordt vervangen door een wegdeklaag met dezelfde of een grotere geluidsreducerende werking;
e. de snelheid wordt verhoogd tot ten hoogste de maximumsnelheid, zoals die gold vóór een tijdelijke snelheidsverlaging die als maatregel is opgenomen in een programma als bedoeld in artikel 5.12 van de Wet milieubeheer, zoals dat luidde voor inwerkingtreding van de Omgevingswet; of
f. het wijzigen, gerekend zonder het treffen van maatregelen, leidt tot:
1°. niet meer dan 50 dB op de gevel van een geluidgevoelig gebouw;
2°. als een hogere waarde is vastgesteld op grond van de Wet geluidhinder, de Experimentenwet Stad en Milieu, de Interimwet stad-en-milieubenadering of de Spoedwet wegverbreding: niet meer dan 2 dB meer geluid op de gevel van een geluidgevoelig gebouw dan die hogere waarde of, als de heersende waarde lager is, de heersende waarde; of
3°. als de weg en het geluidgevoelige gebouw op 1 januari 2007 waren toegelaten, niet eerder een hogere waarde is vastgesteld dan 48 dB en de heersende waarde hoger is dan 48 dB: niet meer dan 2 dB meer dan de heersende waarde.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op een spoorweg als:
a. de intensiteit, de verkeerssnelheid of een combinatie van beide wordt gewijzigd waardoor het geluid onafgerond niet meer dan 1,0 dB toeneemt ten opzichte van het geluid van de drie jaren voorafgaand aan de wijziging;
b. spoorstaven horizontaal worden verplaatst over een afstand van minder dan 2 m;
c. spoorstaven verticaal worden verplaatst over een afstand van minder dan 1 m;
d. de baanconstructie wordt vervangen door een baanconstructie die niet meer geluid emitteert dan de te vervangen constructie; of
e. het wijzigen, gerekend zonder het treffen van maatregelen, leidt tot:
1°. niet meer dan 3 dB meer geluid op de gevel van een geluidgevoelig gebouw dan de heersende waarde; en

2°. niet meer dan 63 dB op de gevel van een geluidgevoelig gebouw.

Artikel 2.3a.3 Aandachtsgebied

1. Het aandachtsgebied van een weg, met inbegrip van een spoorweg die is verweven of gebundeld met delen van die weg, bedoeld in artikel 2.3a.2, eerste lid, strekt zich aan weerszijden van de as van de weg uit tot de volgende afstand, gemeten vanaf de buitenste rijstrook of spoorstaaf:
a. binnen de bebouwde kom, bedoeld in de Wegenverkeerswet 1994, tenzij het een autoweg of autosnelweg betreft:
1°. voor een weg, bestaande uit een of twee rijstroken of een of twee sporen: 200 m; of
2°. voor een weg, bestaande uit drie of meer rijstroken of drie of meer sporen: 350 m;
b. buiten die bebouwde kom of voor een autoweg of autosnelweg:
1°. voor een weg, bestaande uit een of twee rijstroken of een of twee sporen: 250 m;
2°. voor een weg, bestaande uit drie of vier rijstroken of drie of meer sporen: 400 m; of
3°. voor een weg, bestaande uit vijf of meer rijstroken: 600 m.
2. Het aandachtsgebied van een spoorweg die niet is verweven of gebundeld met delen van een weg, bedoeld in artikel 2.3a.2, eerste lid, strekt zich aan weerszijden van de as van de spoorweg uit tot de volgende afstand, gemeten vanaf de buitenste spoorstaaf:
a. voor een spoorweg in een tunnel: 25 m; of
b. voor een andere spoorweg: 100 m.
3. Als zich langs een weg of spoorweg een aandachtsgebied bevindt dat bestaat uit delen met een onderling verschillende breedte, geldt voor de aansluiting van de verschillende delen dat het breedste deel over een afstand gelijk aan een derde van de breedte van dat deel, gemeten vanaf het punt van versmalling van de breedte, nog langs de as van de weg of spoorweg doorloopt en met een loodlijn aansluit op het smalste aandachtsgebied.
4. Aan de uiteinden van een weg of spoorweg loopt het aandachtsgebied door over een afstand gelijk aan de breedte van dat gebied ter hoogte van dat uiteinde. Het aandachtsgebied loopt door langs een lijn die is gelegen in het verlengde van de as van de weg of spoorweg en behoudt de breedte die het had ter hoogte van het uiteinde.

Artikel 2.3a.4 Aanvraagvereisten binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit geluid weg of spoorweg

Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.3a.2, eerste lid, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. een akoestisch onderzoek naar:
1°. het geluid dat geluidgevoelige gebouwen binnen het aandachtsgebied direct voorafgaand aan de wijziging of aanleg van de weg of spoorweg ondervinden;
2°. het geluid dat geluidgevoelige gebouwen binnen het aandachtsgebied in de toekomst door de weg of spoorweg zouden ondervinden zonder de invloed van maatregelen die de geluidsbelasting beperken;
3°. het geluid van andere wegen of niet te wijzigen delen van de weg, als redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de wijziging van een weg zal leiden tot een toename van meer dan 2 dB van het geluid op geluidgevoelige gebouwen door die wegen of delen;
4°. de doeltreffendheid van de in aanmerking komende verkeersmaatregelen en andere maatregelen om te voorkomen dat het in de toekomst vanwege de weg optredende geluid op de gebouwen, bedoeld onder 1°, de standaardwaarde, zijnde 53 L_{den} voor een weg of 55 L_{den} voor een spoorweg, te boven zou gaan of om te voorkomen dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen toeneemt ten opzichte van het geluid direct voorafgaand aan de wijziging;
b. een beschrijving van de voorgenomen maatregelen, bedoeld onder a, onder 4°; en
c. een beschrijving van te treffen geluidwerende maatregelen aan gevels van gebouwen waarvoor het toekomstige geluid hoger wordt dan de standaardwaarde en toeneemt ten opzichte van de situatie voor de wijziging of aanleg, voor zover nodig om te voldoen aan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.49 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 2.3a.5 Beoordelingsregel aanvraag binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit geluid weg of spoorweg

Een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.3a.2, eerste lid, wordt alleen verleend als de activiteit er niet toe leidt dat de grenswaarde 70 L_{den} wordt overschreden.

Artikel 2.3a.6 Voorschriften binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit geluid weg of spoorweg

Aan een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.3a.2 worden voorschriften verbonden die ertoe strekken dat:
a. maatregelen als bedoeld in artikel 2.3a.4, onder a, onder 4°, worden getroffen, als deze doelmatig zijn; en
b. maatregelen als bedoeld in dat artikel, onder c, worden getroffen.

B

In de toelichting bij het tijdelijk deel van het omgevingsplan wordt in de tekst zoals die is opgenomen in bijlage 2 bij de nota van toelichting van het Invoeringsbesluit Omgevingswet in de volgorde van de nummering de tekst ingevoegd die in bijlage 1 bij de nota van toelichting bij dit besluit is opgenomen.

Hoofdstuk 2. Wijziging en intrekking andere regelgeving

Artikel VI (intrekking besluiten)

De volgende besluiten worden ingetrokken:

a. Besluit geluid milieubeheer;
b. Besluit geluidhinder;
c. Besluit saneringsmaatregelen industrieterreinen 1994;
d. Besluit vaststelling geluidszone Tweede Maasvlakte.

Artikel VII Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer

In het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer wordt na artikel 21 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 21a

Op het nemen van een verkeersbesluit dat leidt tot een toename van het geluid van een weg in beheer bij een gemeente of waterschap met meer dan 1,5 dB, zijn de artikelen 5.78m tot en met 5.78o van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing, waarbij voor ‘omgevingsplan dat de aanleg of wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg toelaat’ wordt gelezen: ‘verkeersbesluit’.

Artikel VIII Besluit capaciteitsverdeling hoofdspoorweginfrastructuur

Artikel 3, onder c, van het Besluit capaciteitsverdeling hoofdspoorweginfrastructuur wordt ‘overschrijding van de krachtens de Wet geluidhinder geldende grenswaarden’ vervangen door ‘overschrijding van de op grond van de Omgevingswet vastgestelde geluidproductieplafonds als omgevingswaarden’.

Hoofdstuk 3. Overgangs- en invoeringsbepalingen

Artikel IX (begripsbepalingen)

Voor de toepassing van de artikelen X tot en met XII wordt verstaan onder:
bestaand industrieterrein: een industrieterrein als bedoeld in artikel 40 of 52 van de Wet geluidhinder zoals die gold voor de inwerkingtreding van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet;
grenswaarde Wet geluidhinder: een bij of krachtens de Wet geluidhinder geldende of vastgestelde ten hoogst toelaatbare waarde van de geluidbelasting van woningen, andere geluidgevoelige gebouwen en geluidgevoelige terreinen, en een grenswaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde op elk punt op de buitengrens van de geluidzone.

Artikel X (eerste geluidproductieplafonds voor een bestaand industrieterrein)

1. In afwijking van paragraaf 3.5.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt een geluidproductieplafond als bedoeld in artikel 3.6, tweede en derde lid, van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet vastgesteld op grond van de geluidproductie die is toegestaan bij maximale benutting van de grenswaarden Wet geluidhinder zoals deze op grond van artikel 3.6, eerste lid, van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet golden onmiddellijk voorafgaande aan die vaststelling.
2. De geluidproductie wordt bepaald:
   a. met inachtneming van geluidregels die deel uitmaken van de regels van het bestemmingsplan voor dat industrieterrein zoals dat gold onmiddellijk voorafgaande aan inwerkingtreding van dit besluit;
   b. rekening houdend met een voor dat industrieterrein vastgesteld zonebeheerplan als bedoeld in artikel 164 van de Wet geluidhinder zoals die gold voor de inwerkingtreding van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet;
   c. zonder rekening te houden met de afname van de geluidproductie zoals die is vastgelegd in een voor dat industrieterrein vastgesteld geluidreductieplan als bedoeld in artikel 67 van de Wet geluidhinder zoals die gold voor de inwerkingtreding van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet;
   d. met inachtneming van omgevingsvergunningen voor een inrichting als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de daaraan verbonden voorschriften.
3. Als door toepassing van het tweede lid, onder a of d, de geluidproductie hoger wordt dan de in het eerste lid bedoelde geluidproductie bij maximale benutting van de grenswaarden Wet geluidhinder, wordt dat geluidproductieplafond vastgesteld volgens het eerste lid en wordt voor dat geluidproductieplafond artikel 3.44, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving toegepast.
4. De in het eerste lid bedoelde geluidproductie wordt verminderd met het geluid van treinen op spoorwegemplacementen als bedoeld in artikel 3.27, tweede lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
5. Een met toepassing van het eerste lid bepaald geluidproductieplafond kan worden verhoogd overeenkomstig het geluid van afgemeerde schepen dat niet eerder is betrokken bij het vaststellen van de grenswaarden Wet geluidhinder.

Artikel XI (bestaand industrieterrein waarop redelijke sommatie is toegepast)

Als voor de toepassing van artikel X, eerste lid, bij een bestaand industrieterrein bij het toetsen aan een geldende of vastgestelde grenswaarde Wet geluidhinder een aftrek is toegepast als bedoeld in artikel 2.3, tweede lid, van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012, wordt een met toepassing van artikel X bepaald geluidproductieplafond met diezelfde aftrek verlaagd.

Artikel XII (afwijkend tijdstip en afwijkende termijn waarbinnen aan het geluidproductieplafond wordt voldaan)

1. Als onmiddellijk voorafgaande aan de toepassing van artikel X, eerste lid, voor een bestaand industrieterrein een geluidreductieplan gold als bedoeld in artikel 67 van de Wet geluidhinder, wordt in het op grond van artikel X, eerste lid, vastgestelde besluit tot vaststelling van het geluidproductieplafond bepaald dat gedurende de in dat geluidreductieplan genoemde termijn niet aan dat geluidproductieplafond hoeft te worden voldaan.
2. Als voor de toepassing van artikel X, eerste lid, een aftrek is toegepast als bedoeld in artikel 2.3, tweede lid, van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 hoeft, in afwijking van artikel 3.42 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, gedurende een periode van twee jaar niet aan dat geluidproductieplafond te worden voldaan, waarbij het geluidproductieplafond mag worden overschreden met ten hoogste de waarde van de aftrek.

Artikel XIII (eerste geluidproductieplafonds voor bestaande provinciale wegen)

1. In afwijking van paragraaf 3.5.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is een geluidproductieplafond als bedoeld in artikel 3.5, van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet, de door provinciale staten berekende historische geluidproductie, die betrekking heeft op een kalenderjaar dat ten hoogste vijf jaar voor inwerkingtreding van dit besluit ligt, op de daarvoor door hen aangegeven geluidreferentiepunten, verhoogd met 1,5 dB.
2. In afwijking van het eerste lid en in afwijking van paragraaf 3.5.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving kan het geluidproductieplafond, bedoeld in artikel 3.5 van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet, door provinciale staten worden vastgesteld op grond van:
   a. een besluit over aanleg of reconstructie van een weg;
   b. recent genomen ruimtelijke besluiten, of
   c. de gegevens uit het eerste lid, echter zonder het meenemen van het effect van een stil wegdek indien dat is aangelegd zonder dit vanuit de Wet geluidhinder vereist was.
3. Het tweede lid wordt alleen toegepast als provinciale staten de gevolgen voor de fysieke leefomgeving aanvaardbaar achten.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Artikel XIV Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel XV Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,

Advies bij het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet

Onafhankelijke Integrale Adviescommissie Omgevingswet

4 juni 2019

De Minister van BZK heeft de commissie gevraagd te adviseren bij het voorgelegde aanvullingsbesluit Geluid vanuit het integrale perspectief van de uitvoeringspraktijk. Verzocht is daarbij te toetsen of met de regelgeving wordt bijgedragen aan de geformuleerde verbeterdoelen en uitgangspunten van de stelselwijziging, te weten het verhogen van de inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en het gebruiksgemak, het versterken van een samenhangende aanpak, het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte en een snellere en betere besluitvorming.

Met het opnemen van het onderwerp Geluid binnen het kader van de Omgevingswet worden hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer en de Wet geluidhinder opgenomen in het stelsel en wordt tegelijkertijd de beleidsvernieuwing die voortkomt uit het project Swung (samen werken aan de uitvoering van nieuw geluidsbeleid) doorgevoerd. Met deze nieuwe regels wordt naast de verbeterdoelen van de stelselherziening, ook een aantal inhoudelijke doelstellingen gediend zoals de bescherming tegen geluid, het tegengaan van onbeheerste groei van geluid en het reduceren van hoge geluidbelastingen en het bevorderen van bronbeleid.
De regels in het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet gaan over het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (geluidproductieplafonds of basisgeluidemissie); het toelaten van geluidgevoelige gebouwen nabij die geluidbronnen; en sanering van te hoge geluidbelastingen langs decentrale infrastructuur.

Het opnemen van het onderwerp geluid in het stelsel van het nieuwe omgevingsrecht leidt wel op een aantal punten tot een meer integrale benadering, bijvoorbeeld waar het gaat om het kijken naar de totale geluidbelasting vanuit verschillende bronnen. Ook het monitoren van de ontwikkeling van het geluid en daar consequenties aan verbinden ziet de commissie als een goede ontwikkeling.
Ten aanzien van het verhogen van de inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en het gebruiksgemak vindt de commissie echter dat er nog een forse slag gemaakt moet worden in het beter toelichten, niet alleen *hoe* regels werken maar ook *waarom* bepaalde keuzes gemaakt zijn of voor welke indeling is gekozen draagt bij aan de inzichtelijkheid van dit besluit. Daar hoort ook bij hoe de nieuwe regelgeving aansluit bij de huidige praktijk.

Kijkend naar het geheel is de inschatting van de commissie dat er bij dit onderwerp in de praktijk op decentraal niveau weinig afwegingsmogelijkheden bij gekomen. Wellicht waren de verwachtingen hieromtrent groter bij gemeenten, gelet op het feit dat het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte een van de geformuleerde verbeterdoelen van de stelselherziening is en het mengpaneel uit het Besluit kwaliteit leefomgeving daarvan een ook visuele onderstreping vormt. De feitelijke milieukwaliteit zal in veel gevallen zo dicht bij het wettelijk minimale beschermingsniveau zitten dat de knoppen op het mengpaneel maar een klein beetje kunnen worden verschoven. Op het punt van het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte is het daarom goed de verwachtingen realistisch te schetsen.

De commissie gaat nader in op een aantal onderwerpen:

a) Instructieregels en de mate van afwegingsruimte
b) Hoogte van de norm
c) Relatie met het DSO en de vernieuwingen in dit geluidsdomein

1. Instructieregels en de mate van afwegingsruimte

In aansluiting op het advies dat de commissie uitbracht bij de Aanvullingswet Geluid, blijft de commissie van mening dat het niet wenselijk is om aanvullende instructieregels op te nemen omtrent geluid. Het blijft een afweging van het bevoegd gezag dat binnen de Omgevingswet bij voorkeur decentraal is belegd.

De afwegingsruimte voor gemeenten op het gebied van geluid wordt bepaald aan de hand van de bgrippen standaardwaarde en grenswaarde. Begrippen die aansluiten bij de terminologie van de Omgevingswet en van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De standaardwaaarde voor geluid is een 'geaccepteerd geluidniveau', waarvoor geen nadere afweging of besluitvorming nodig is wanneer eraan voldaan wordt. De 'grenswaarde' is een harde waarde waarvan alleen bij uitzondering en alleen in aangegeven gevallen kan worden afgeweken.

Bij het advies over de Aanvullingswet Geluid heeft de commissie het Rijk geadviseerd geen nadere instructieregels te maken om maatwerk op lokaal niveau mogelijk te maken. Gemeenten kunnen indien wenselijk zelf beleid vastleggen om stringenter om te gaan met beleid, of juist ruimer mits binnen de hierboven genoemde wettelijke kaders. De mogelijkheid die er is om ´ruimer´ beleid vorm te geven is daarmee wellicht beperkter dan soms gewenst of verwacht.

Een andere invalshoek is dat er ook partijen zijn die de geluidsregelgeving complex vinden en in instructieregels een veilig hulpmiddel zien om tot beleidsinvulling te komen. Deze partijen missen de instructieregels juist. In aansluiting op het advies dat de commissie uitbracht bij de Aanvullingswet Geluid, blijft de commissie van mening dat het niet wenselijk is om aanvullende instructieregels op te nemen. Een voorbeeld is de geluidluwe gevel die nu voorgeschreven is bij geluid boven de grenswaarde. De afweging is aan het bevoegd gezag dat binnen de Omgevingswet bij voorkeur decentraal is belegd. De commissie wijst erop dat er ook niet-wettelijke manieren zijn zoals opleidingen en voorlichting om het bevoegd gezag op weg te helpen om geluidsbeleid vorm te geven.

2. Hoogte van de norm

Omwille van inzichtelijkheid en gebruiksgemak adviseert de commissie in de toelichting bij dit besluit niet alleen in te gaan op *hoe* zaken worden geregeld maar ook *waarom* ergens voor gekozen wordt.

De tweede discussie op dit onderwerp is de vraag of de norm die gesteld wordt de juiste is. Het geluidproductieplafond dat voorheen voor rijkswegen en hoofdspoorwegen werd gehanteerd komt op dezelfde wijze terug in het stelsel van de Omgevingswet.
Het toepassingsbereik is uitgebreid naar provinciale wegen en lokale spoorwegen die zijn aangewezen door de provincie, en naar industrieterreinen. Daarbij is zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande systematiek en bestaande normen, maar is tegelijkertijd gepoogd verbeteringen door te voeren voor nieuwe situaties.

Er worden veel inhoudelijke vragen gesteld en soms de gehanteerde systematiek. Veel begrippen die voorheen gehanteerd werden voor geluidberekeningen zijn aangepast om binnen de systematiek van het omgevingsrecht te passen. Bijvoorbeeld de nieuwe regelgeving voor industriegeluid in samenhang met het vervallen van het begrip inrichting leidt tot een andere manier van benaderen van bestaande situaties.

De toelichting op het besluit gaat naar de mening van de commissie erg in op *hoe* zaken straks geregeld worden, maar laat weinig zien *waarom* ergens voor gekozen is. Dit beter toelichten zal de inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en het gebruiksgemak zeker verhogen.
In de mondelinge toelichting die de commissie kreeg werd duidelijk dat het aansluiten bij bestaande normen voor nieuwe categorieën of het uitleggen waarom voor welke indeling is gekozen navolgbaar en uitlegbaar is, maar de commissie vindt dat dit in de nota van toelichting bij het besluit beter kan en moet.

3. Relatie met het DSO en de vernieuwingen in dit geluidsdomein

De commissie vraagt aandacht voor het goed en tijdig kunnen opnemen en raadplegen van geluidgegevens binnen het systeem van DSO. De commissie beveelt aan om nieuwe gegevens die nodig zijn voor geluid prioriteit te geven zodra het basis voorzieningenniveau gereed is.

Met het implementeren van SWUNG binnen de geluidregelgeving zal bij de inwerkingtreding van het stelsel een nieuwe behoefte bestaan aan gegevens die binnen de huidige openbare bronnen nog niet beschikbaar zijn, meer specifiek door uitbreiding van het toepassingsbereik van het geluidproductieplafond naar bij omgevingsverordening aangewezen provinciale wegen en lokale spoorwegen, en naar industrieterreinen, en door de introductie van basisgeluidemissies voor wegen van gemeenten en waterschappen. Met de Aanvullingswet geluid is het geluidproductieplafond als verplichte omgevingswaarde ingevoegd in de Omgevingswet, en de digitale ondersteuning daarvan zou daarom bij voorkeur met voorrang worden toegevoegd zodra het basisvoorzieningenniveau van het Digitaal Stelsel Omgevingswet gereed is.

De commissie heeft in eerdere adviezen aangegeven niet in detail te adviseren over het DSO. Bij een stapsgewijze uitbreiding van het DSO zoals dat momenteel mede op basis van het BIT-advies wordt voorgesteld, beveelt de commissie aan om het onderwerp geluid prioriteit te geven, zodat de gegevens die nodig zijn goed en tijdig kunnen worden opgenomen en geraadpleegd binnen het systeem van DSO.

Nota van toelichting Aanvullingsbesluit geluid

Inhoudsopgave

0. Samenvatting 4

1. Inleiding 7

1.1 De achtergrond van de nieuwe regels voor geluid 7
1.2 De doelen van het nieuwe omgevingsrecht 7
1.3 De beleidsvernieuwing geluid 8
1.4 Geluid en gezondheid 8
1.5 Verhouding met andere sporen 10
1.6 Strekking en inhoud van het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet 12
1.7 Wijze van regelstelling 13
1.8 Terminologie 14

2. Geluid reguleren met de instrumenten van de Omgevingswet 17

2.1 Regulering van het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen 17
2.2 Toedelen van functies aan locaties 17
2.3 Het instrument omgevingsplan 17
2.4 Het instrument programma 19
2.5 Het instrument projectbesluit 20

3. Bouwstenen van het nieuwe systeem voor geluid 20

3.1 Inleiding: subsidiariteit en proportionaliteit 20
3.2 Geluidregels per geluidbronsoort 21
3.3 Het normenhuis: geluid op de gevel 22
3.4 Het normenhuis: de grenswaarden voor geluid in geluidgevoelige ruimten 24
3.5 Regulering van het brongeluid met geluidproductieplafonds 26
3.6 Regulering van het brongeluid met basisgeluidemissie 30
3.7 Geluidgevoelige gebouwen en geluidgevoelige ruimten 32
3.8 Afwegingsruimte boven de standaardwaarde 32
3.9 Overdracht van wegen en spoorwegen, wijziging systeem van regulering 33
3.10 Contouren van de Aanvullingsregeling geluid 33
3.11 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. 35
3.12 Effecten 35

4. Wegen en spoorwegen met geluidproductieplafonds 35

4.1 De systematiek voor rijkswegen en hoofdspoorwegen 35
4.2 Emplacementen in geluidproductieplafonds hoofdspoorwegen 36
4.3 De systematiek voor wegen en lokale spoorwegen in beheer bij de provincie 37
4.4 Bevoegd gezag en beheer 38
4.5 Het nalevingsverslag 39
4.6 Normenkader en toepassing 39
4.7 Akoestische kwaliteit op bronniveau; minimumstandaard 40
4.8 De situering van de referentiepunten 41
4.9 Het geluidaandachtsgebied 42
4.10 Geluidbeperkende maatregelen 43
4.11 Geluidproductieplafonds bij aanleg nieuwe weg of spoorweg 44
4.12 Het wijzigen van geluidproductieplafonds 46
4.13 Indirecte effecten 47
4.14 Kruisende infrastructuur 47
4.15 Registratie 47
4.16 Rijksinfrastructuur zonder geluidproductieplafonds 48
4.17 Projectbesluiten 48
4.18 Waarde van de geluidproductieplafonds langs bestaande infrastructuur bij inwerkingtreding Besluit kwaliteit leefomgeving 49
4.19 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. 50
4.20 Effecten 50

5. Industrieterreinen met geluidproductieplafonds ... 51
5.1 De systematiek voor industrieterreinen ... 51
5.2 Wat zijn industrieterreinen? ... 52
5.3 Bevoegd gezag voor industrieterreinen ... 52
5.4 Normenkader en toepassing ... 53
5.5 De geluidproductieplafonds ... 54
5.6 De situering van de referentiepunten ... 54
5.7 Het geluidaandachtsgebied ... 54
5.8 Regels voor het geluid van activiteiten op een industrieterrein ... 55
5.9 Akoestisch niet relevante bedrijven ... 56
5.10 Industrieterreinen waarvoor de provincie bevoegd gezag is ... 56
5.11 Industrieterreinen met defensieactiviteiten ... 57
5.12 (Gemeente)grensoverschrijdende industrieterreinen ... 57
5.13 Andere bedrijventerreinen ... 58
5.14 Interactie met andere bedrijventerreinen ... 59
5.15 Projectbesluiten ... 60
5.16 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. 60
5.17 Effecten ... 60

6. Gemeentewegen en lokale spoorwegen met basisgeluidemissie ... 60
6.1 De werking van het systeem op hoofdlijnen ... 60
6.2 De preventieve instrumenten ... 62
6.2.1 Wijziging van infrastructuur ... 62
6.2.2 Ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving ... 63
6.3 Het correctieve instrument: monitoring en verslaglegging ... 64
6.3.1 Monitoring van de geluidemissie ... 64
6.3.2 De basisgeluidemissie als referentiewaarde ... 65
6.3.3 Overschrijding van de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB ... 65
6.3.4 Het wijzigen van de basisgeluidemissie ... 65
6.3.5 Uitvoering van de monitoring ... 66
6.3.6 Vijfjaarlijkse verslaglegging en relatie met het actieplan geluid ... 66
6.3.7 Vergelijking met geluidproductieplafonds als omgevingswaarden ... 67
6.3.8 Beleidsvrijheid gemeente voor beschermingsniveau ... 67
6.3.9 Overzicht van de artikelen over de monitoring van infrastructuur met een basisgeluidemissie ... 67
6.4 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. 68
6.5 Effecten ... 69

7. Waterschapswegen met basisgeluidemissie ... 69
7.1 Inleiding ... 69
7.2 De preventieve regels voor waterschapswegen ... 69
7.3 De correctieve regels voor waterschapswegen ... 70
7.4 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. 70
7.5 Effecten ... 70

8. Relatie van verslaglegging en monitoring met de actieplannen geluid ... 70

9. Het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen in de omgeving van wegen, spoorwegen of industrieterreinen ... 71
9.1 Inleiding ... 71
9.2 Standaardwaarde voor het geluid op de gevel ... 71
9.3 Grenswaarde voor het geluid op de gevel ... 72
9.4 Flexibiliteit boven grenswaarde, bijzondere stedenbouwkundige situaties ... 72
9.5 Flexibiliteit boven grenswaarde, geen bijzondere stedenbouwkundige situatie ... 73
9.6 Geluidluwe gevel ... 74
9.7 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. 75
9.8 Effecten ... 75

10. Wijze van bepalen van het geluid ... 76

11. Registratie en gegevensbeheer ... 76

12. Sanering ... 77

12.1 Inleiding 77
12.2 Decentrale wegen en lokale spoorwegen 77
12.3 Besluit over maatregelen in een programma 78
12.4 Bekostiging maatregelen en budget 79
12.5 Periode van de sanering 80
12.6 Kenbaarheid hoge geluidbelastingen 80

13. Inspraak en rechtsbescherming 80

14. Overgangs- en invoeringsbepalingen 81

15. Totstandkoming besluit en consultatie 81

15.1 Totstandkoming besluit 81
15.2 Centrale thema's in de internetconsultatie en bestuurlijke consultatie 82
15.3 Wijzigingen naar aanleiding van de bestuurlijke en internetconsultatie 86
15.4 Wijzigingen naar aanleiding van de parlementaire behandeling 89

16. Effecten van de nieuwe geluidregels 89

16.1 Gelijkwaardig beschermingsniveau 89
16.2 Financiële effecten 90
16.2.1 Structurele effecten 90
16.2.2 Eenmalige effecten 91
16.2.3 Bekostigingswijze 91
16.3 Effecten voor woningbouwplannen 92

0. Samenvatting

Met dit aanvullingsbesluit wordt een volgende stap gezet in de juridische uitwerking van de bestuurlijke afspraken over beleidsvernieuwing op het gebied van geluid en in de integratie van deze geluidregels in het stelsel van de Omgevingswet. De beleidsvernieuwing op het gebied van geluid is enerzijds gericht op het verbeteren van de bescherming tegen geluid via structurele monitoring, en anderzijds op de algemene verbeterdoelen van de stelselherziening. In overleg met de betrokken stakeholders is een systeem van geluidregels ontwikkeld dat een balans biedt tussen de wens tot vereenvoudiging, de wens tot beleidsvrijheid voor overheden en de mate van bescherming voor van de gezondheid tegen geluid. Ook borgen de nieuwe geluidregels de belangen van de (spoor)wegbeheerders en bedrijven op industrieterreinen.

Dit aanvullingsbesluit vult het stelsel van de Omgevingswet aan met regels over geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Deze regels zijn nog niet opgenomen in de al eerder gepubliceerde algemene maatregelen van bestuur. Het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat al de regels over het geluid van activiteiten buiten industrieterreinen en regels voor windturbines, windparken, buitenschietbanen en militaire springterreinen die ook gelden op industrieterreinen. Het Besluit bouwwerken leefomgeving bevat regels over geluidwering van gebouwen en over het geluid van bouwactiviteiten. De regels over geluid van luchthavens worden later nog ingevoegd.

Dit besluit vult het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit aan met regels die gericht zijn tot bestuursorganen en instanties met publieke taken. Daarnaast wijzigt het de regels in het Besluit bouwwerken leefomgeving over geluidwering bij nieuwe gebouwen en transformaties; alleen die laatste regels gelden ook voor burgers en bedrijven. Het Besluit activiteiten leefomgeving wordt alleen technisch gewijzigd.

Het aanvullingsbesluit voorziet in regels voor verschillende situaties:

- De monitoring en beheersing van geluid van bestaande wegen, spoorwegen en industrieterreinen.
- Het toelaten of wijzigen van wegen, spoorwegen of activiteiten op industrieterreinen.
- Het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen (woningen, kinderdagverblijven, scholen, ziekenhuizen en verpleeghuizen) in de omgeving van wegen, spoorwegen en industrieterreinen.
- De geluidwering van gebouwen in de omgeving van wegen, spoorwegen en industrieterreinen.
- Het saneren van bestaande situaties met overschrijdingen.

De monitoring en beheersing van geluid van bestaande wegen van gemeenten, waterschappen en provincies en lokale spoorwegen is nieuw: onder de Wet geluidhinder wordt alleen getoetst aan geluidnormen op het moment dat er wat verandert aan een weg of spoorweg, of er een gebouw bij komt. Daardoor heeft het geluid de afgelopen jaren kunnen toenemen door de groei van het verkeer (dit staat bekend als het ‘handhavingsgat’). Voor de rijkswegen en hoofdspoorwegen is de monitoring van het geluid al wel geregeld. Op dit punt is het besluit een beleidsneutrale omzetting van de regels van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. De andere onderdelen van het besluit vormen een inhoudelijke vernieuwing van de regels van de Wet geluidhinder.

Het besluit kent voor alle geluidbronnen standaardwaarden, een grenswaarde op de gevel en een grenswaarde voor het binnengeluid. Zolang aan de standaardwaarden op de gevel wordt voldaan zijn de gezondheidsrisico's zonder meer aanvaardbaar. Bij geluidniveaus tussen de standaardwaarde en de grenswaarde op de gevel maakt het bevoegd gezag een afweging. Het systeem van het besluit is erop gericht dat het geluid niet hoger is dan de grenswaarden op de gevel. In specifieke gevallen zijn gemotiveerd uitzonderingen mogelijk op die grenswaarde. Bij overschrijding van de grenswaarde voor het binnengeluid worden geluidwerende maatregelen aan het gebouw getroffen. Hierop kent het besluit beperkt uitzonderingen, bijvoorbeeld dat gevelmaatregelen niet nodig zijn als de eigenaar van het gebouw niet meewerkt.

De regels zijn gericht op het beheersen van de jaargemiddelde geluidniveaus, waarbij geluid in de avond en nacht zwaarder wordt gewogen dan geluid gedurende de dag. Dit sluit aan bij Richtlijn 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai (PbEG 2002, L 189) (hierna: richtlijn omgevingslawaai).

Voor de beheersing van het geluid van rijkswegen, hoofdspoorwegen, provinciewegen, sommige lokale spoorwegen en industrieterreinen wordt het systeem van geluidproductieplafonds gehanteerd. Daarmee geldt een strikte scheiding tussen een geluidbron en zijn omgeving. Die strikte scheiding zorgt er ook voor dat duidelijk is welk bestuursorgaan verantwoordelijk is voor het treffen van maatregelen bij dreigende overschrijding of overschrijding van het plafond. Het geluidproductieplafond wordt vastgesteld door een bestuursorgaan in een voor beroep vatbaar besluit. Het bestuursorgaan heeft als taak om ervoor te zorgen dat de geluidbron aan het geluidproductieplafond blijft voldoen. Het bestuursorgaan of een beheerder die onder zijn verantwoordelijkheid werkt kan fysieke maatregelen treffen, zoals stiller asfalt of geluidschermen. Maar ook bestuurlijke maatregelen zijn mogelijk, bijvoorbeeld regels over activiteiten op een industrieterrein of een verkeersbesluit over het verkeer op een weg. Bij industrieterreinen zijn vaak verschillende maatregelen mogelijk; dan kan een programma worden vastgesteld waarin afgewogen wordt welke maatregelen getroffen worden om een overschrijding te voorkomen of ongedaan te maken.

Het geluidproductieplafond geeft ook duidelijkheid aan de omgeving. Rond de geluidbron ligt een aandachtsgebied, waar het geluid boven de standaardwaarde uitkomt. In dat gebied moet men bij het toelaten van nieuwe gebouwen en het aanbrengen van geluidsisolatie bij het bouwen van gebouwen uitgaan van het geluid dat hoort bij vastgestelde geluidproductieplafond.

Dit besluit bevat ook regels om te bepalen of er sprake is van een industrieterrein, waarvoor een geluidproductieplafond moet worden vastgesteld, of een ander bedrijventerrein, waarvoor dat niet hoeft. In de bijlage bij het besluit is daartoe een lijst bedrijven opgenomen die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken. Een gemeente kan overigens voor andere bedrijventerreinen vrijwillig een geluidproductieplafond vaststellen.

Voor wegen van gemeenten en waterschappen en de meeste lokale spoorwegen wordt niet gewerkt met geluidproductieplafonds, maar wordt het systeem van de basisgeluidemissie gehanteerd voor de beheersing van het geluid. De strikte scheiding tussen bron en omgeving is niet nodig voor gemeenten, die voor beide verantwoordelijk zijn. Geluidproductieplafonds zijn te bewerkelijk voor de doorgaans rustige waterschapswegen. In dit geval wordt het geluid gemonitord door het volgen van de verkeersontwikkeling. De monitoring wordt gefaseerd ingevoerd: eerst voor lokale spoorwegen en voor wegen met meer dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal, en uiterlijk vijf jaar later voor wegen tussen 1.000 en 4.500 motorvoertuigen per etmaal. De invoeringstermijn zal met het oog op de uitvoerbaarheid bij koninklijk besluit nader worden bepaald. Voor rustige wegen tot 1.000 motorvoertuigen per etmaal is monitoring niet vereist. Het monitoringsresultaat wordt vergeleken met de basisgeluidemissie. Het college van burgemeester en wethouders of het dagelijks bestuur van het waterschap rapporteert de monitoringsresultaten aan de raad respectievelijk het algemeen bestuur. Als het geluid met 1,5 dB is gegroeid ten opzichte van de basisgeluidemissie, moet de gemeente of het waterschap afwegen of, en zo ja, welke maatregelen getroffen worden om het geluid te beperken. Als die maatregelen niet of onvoldoende helpen en het geluid binnen geluidgevoelige gebouwen boven de grenswaarde komt, moeten maatregelen getroffen worden die het binnengeluid verminderen, zoals gevelisolatie. De basisgeluidemissie waarmee de monitoringsresultaten vergeleken worden is in eerste aanleg het geluid in een basisjaar. De basisgeluidemissie kan echter worden verzet naar een nieuw geluidniveau na wijziging van de weg of spoorweg of nadat de bedoelde afweging over maatregelen is gemaakt.

Anders dan een geluidproductieplafond vormt een basisgeluidemissie geen uitgangspunt voor de besluitvorming over het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen. Het bevoegd gezag zal zelf moeten bepalen wat het in de toekomst – 10 jaar vooruit – verwachte verkeersgeluid is. Daarbij kunnen de monitoringsresultaten uiteraard gebruikt worden.

Omdat het geluid in het verleden onvoldoende beheerst werd, zijn er nog veel gebouwen waar het geluid boven de grenswaarden komt. Het besluit bevat ook regels voor het saneren van gebouwen bij wegen van gemeenten, waterschappen, provincies en lokale spoorwegen, ter opvolging van de huidige regels op grond van de Wet geluidhinder. De gemeenten, waterschappen en provincies stellen daartoe een lijst op van gebouwen die ze aanmelden voor subsidie van het Rijk. Ook stellen ze een programma op voor de uitvoering van de sanering. De sanering voor industrieterreinen is afgerond en is daarom niet geregeld. De sanering bij rijkswegen en hoofdspoorwegen blijft geregeld in de Wet milieubeheer, zoals bepaald in het overgangsrecht van de Aanvullingswet geluid.

De beheersing van geluid is data-intensief. Daarom wordt een Centrale voorziening geluidgegevens ontwikkeld die vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet de uitwisseling van gegevens zal ondersteunen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 3 (specifieke taken) van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt paragraaf 3.5 ingevoegd met regels over de beheersing van het geluid van de bron met geluidproductieplafonds of basisgeluidemissie. Deze paragraaf bevat de belangrijkste instructieregels voor de bestuursorganen die wegen en spoorwegen beheren. In afdeling 4.3 (programma's) worden de daar al opgenomen regels over het actieplan geluid, die dienen ter uitwerking van de richtlijn omgevingslawaai, aangevuld met enkele regels die zorgen voor samenhang tussen de Europese en nationale verplichtingen.

In hoofdstuk 5 (omgevingsplan) van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt paragraaf 5.1.4.2a ingevoegd met instructieregels over het omgevingsplan. Dit wijst activiteiten aan die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken; het toelaten daarvan op een industrieterrein maakt dat een geluidproductieplafond vereist is. Vervolgens bevat het enkele instructieregels over de in het omgevingsplan op te nemen regels over geluid van activiteiten op het industrieterrein. Ook bevat het de regels voor het aanleggen of wijzigen van wegen en lokale spoorwegen zonder geluidproductieplafonds. Een belangrijk onderdeel is verder de regeling voor het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen in de omgeving van wegen, spoorwegen of industrieterreinen. Tot slot bevat deze paragraaf regels voor indirecte akoestische effecten, voor het geval dat een wijziging van het omgevingsplan leidt tot meer geluid elders.

De aanvullingen van latere hoofdstukken van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn beperkter in omvang. Hoofdstuk 7 (omgevingsverordening) wordt aangevuld met regels over het aanwijzen van wegen en lokale spoorwegen waarvoor de provincies geluidproductieplafonds vaststellen. Hoofdstuk 9 (projectbesluit) bevat regels over het meenemen van geluidproductieplafonds bij projectbesluiten. Hoofdstuk 10 (monitoring en gegevensverzameling) wordt aangevuld met regels over monitoring van het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Verder bevat dit hoofdstuk de opdracht tot het instellen van het geluidregister, ofwel de Centrale voorziening geluidgegevens. Hoofdstuk 10A (overgangsrecht) wordt tot slot aangevuld met enkele bepalingen over sanering.

Ook de aanvullingen van het Omgevingsbesluit zijn beperkt in omvang. In hoofdstuk 5 (projectprocedure) wordt het mogelijk gemaakt om projectbesluiten te laten gelden als een besluit tot het vaststellen van geluidproductieplafonds. In hoofdstuk 10 (procedures) worden regels opgenomen over interbestuurlijke uitwisseling van gegevens en over gebruik van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Verder wordt hoofdstuk 14a (overgangsrecht) ingevoegd met enkele bepalingen over saneringen.

In het Besluit bouwwerken leefomgeving worden twee bestaande bepalingen over geluidwering van gebouwen aangepast.

De in het Invoeringsbesluit Omgevingswet opgenomen ‘bruidsschat’ wordt aangevuld met regels over het aanleggen of wijzigen van wegen en spoorwegen zonder geluidproductieplafond, voor zover dat niet gebeurt op grondslag van een wijziging van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning.

Dit Aanvullingsbesluit bevat tot slot enkele overgangsrechtelijke bepalingen in verband met de invoering van geluidproductieplafonds voor provinciale wegen en industrieterreinen.

1. Inleiding

1.1 De achtergrond van de nieuwe regels voor geluid

Met de komst van de Omgevingswet[1] wordt het omgevingsrecht opnieuw vormgegeven. Een groot aantal wetten op het terrein van het omgevingsrecht zal geheel of (soms vooralsnog) gedeeltelijk in het stelsel van de Omgevingswet worden geïncorporeerd. Naast meer omvattende wetten als de Wet milieubeheer en de Wet ruimtelijke ordening behoren hiertoe ook specifieke wetten, waaronder de Wet geluidhinder. De Aanvullingswet geluid Omgevingswet voorziet erin dat de onderwerpen die tot dusverre zijn geregeld in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer en de Wet geluidhinder, een plaats krijgen in het stelsel van de Omgevingswet. De regelgeving voor geluid wordt daarbij in overeenstemming gebracht met de opbouw en de doelen van de Omgevingswet, terwijl ook een aantal geluidinhoudelijke doelstellingen wordt gediend, zoals deze in het kader van het project Swung[2] zijn geformuleerd. Deze algemene maatregel van bestuur strekt tot de uitwerking van de regels van de Omgevingswet op het terrein van geluid dat afkomstig is van wegen, spoorwegen en industrieterreinen.

Met de Omgevingswet vindt ook integratie van de geluidregels met de ruimtelijke ordening plaats, waaronder het toedelen van functies aan locaties en gebouwen in de omgeving van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Dit zal leiden tot een grotere samenhang in afwegingen rond geluid en milieu in brede zin bij besluiten over ontwikkelingen in de omgeving van die wegen, spoorwegen en industrieterreinen en bij besluitvorming over ontwikkelingen aan of op deze geluidbronnen die verandering brengen in de geluidproductie ervan.

In de Omgevingswet zijn al diverse regels en instrumenten opgenomen die (ook) betrekking kunnen hebben op geluid. Voorbeelden zijn het omgevingsplan, de omgevingsvergunning en de algemene regels voor activiteiten. De Aanvullingswet geluid voorziet in de aanpassing en aanvulling van deze instrumenten. Het is de bedoeling dat de Aanvullingswet geluid tegelijk met de Omgevingswet in werking treedt. Op dat moment zal ook deze algemene maatregel van bestuur in werking treden.

Eerder is al informatie verstrekt over de nieuwe geluidregels, onder andere in verhouding tot de Omgevingswet, in de brieven aan de Tweede Kamer van 28 maart 2013, 7 oktober 2015 en 27 september 2018.[3]

1.2 De doelen van het nieuwe omgevingsrecht

De maatschappelijke doelen van de Omgevingswet

In artikel 1.3 van de Omgevingswet zijn de maatschappelijke doelen van het omgevingsrecht weergegeven. De Omgevingswet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang: (a) bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit en (b) doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften. Op grond van artikel 2.1, eerste lid, van de Omgevingswet vormen deze maatschappelijke doelen het oogmerk van taak- en bevoegdheidsuitoefening van overheden, voor zover daarover geen specifieke regels zijn gesteld. De Omgevingswet beoogt een betere balans te brengen tussen beide doelen, door enerzijds een meer samenhangende afweging van belangen op gebiedsniveau mogelijk te maken en anderzijds de fysieke leefomgeving te verbeteren wanneer de kwaliteit te kort schiet. De Omgevingswet draagt zo bij aan de versterking van de economie èn aan de kwaliteit van de fysieke leefomgeving van ons land. De Omgevingswet dient ruimte te laten voor private en publieke initiatieven en een fysieke leefomgeving te bewerkstelligen die veilig, gezond en prettig is om in te leven.

De verbeterdoelen van de stelselherziening van het omgevingsrecht

Naast deze maatschappelijke doelen worden in het kader van de Omgevingswet ook vier verbeterdoelen onderscheiden. De verbeterdoelen drukken uit wat de wetgever wil bereiken met de stelselherziening van het omgevingsrecht. Die verbeterdoelen zijn bereikt als de Omgevingswet, inclusief aanvullingswetten en uitvoeringsregelgeving, in werking is. Deze verbeterdoelen spelen dus een rol in het proces van de stelselherziening, terwijl de maatschappelijke doelen vooral een rol

[1] Stb. 2016, 156.
[2] Swung: "Samen werken aan de uitvoering van nieuw geluidbeleid".
[3] Kamerstukken II 2012/13, 32252, nr. 52, Kamerstukken II 2015/16, 28663, nr. 64, respectievelijk Kamerstukken II 2018/19, 33118, nr. 113.

hebben na de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De vier verbeterdoelen van de stelselherziening van het omgevingsrecht zijn:

- het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
- het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving;
- het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving;
- het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

Op de verhouding van de Aanvullingswet geluid tot de stelselherziening van het omgevingsrecht is ingegaan in de paragrafen 2.2 en 2.3 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel van de Aanvullingswet geluid.

1.3 De beleidsvernieuwing geluid

De verbeterdoelen van de stelselherziening gelden ook voor deze Aanvullingswet geluid. In paragraaf 4.8 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel van de Aanvullingswet geluid is ingegaan op de vraag hoe in dit wetsvoorstel invulling is gegeven aan deze doelen.

Daarnaast wordt met de nieuwe regels voor geluid een aantal inhoudelijke doelstellingen van de bescherming tegen geluid gediend. Het tegengaan van de onbeheerste groei van geluid is daarvan een belangrijk onderdeel. Daarnaast zijn het reduceren van hoge geluidbelastingen (sanering) en het bevorderen van bronbeleid belangrijke doelstellingen. Dit is al toegelicht in paragraaf 1.3 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel van de Aanvullingswet geluid. Zoals daar is aangegeven, is daaraan gedurende een reeks van jaren gewerkt onder de naam “Swung”. Met de aanvulling van de Omgevingswet en de daarop te baseren uitvoeringsregelgeving wordt het beleidsvernieuwingstraject “Swung” voltooid.

Net als bij de totstandkoming van het wetsvoorstel, wordt deze algemene maatregel van bestuur in nauwe samenspraak met partijen uit het veld tot stand gebracht. Conform artikel 23.4 van de Omgevingswet wordt een brede en interactieve participatiemogelijkheid geboden bij de totstandkoming van de uitvoeringsregelgeving. Bij de openbare internetconsultatie heeft eenieder de mogelijkheid om zijn reactie op de ontwerpregelgeving te geven. De parlementaire betrokkenheid bij het Aanvullingsbesluit geluid is gewaarborgd door de voorhangprocedure bij beide Kamers der Staten-Generaal. Het ontwerp van deze algemene maatregel van bestuur wordt aan het parlement voorgelegd. Met de inbreng vanuit het parlement wordt in de definitieve versie van deze maatregel rekening gehouden.

1.4 Geluid en gezondheid

Mensen ervaren in hun fysieke leefomgeving vele geluiden. Dat kan omgevingseigen geluid zijn zoals het ruisen van de wind in de bomen of de branding aan het strand. Ook kan het gaan om bewust geproduceerd geluid zoals muziek. Andere geluiden zijn functioneel zoals stemgeluid of geluiden bij een film. Daarnaast is veelal geluid waarneembaar afkomstig van activiteiten zoals verkeer, industrie, evenementen, laden en lossen en bouwen. Dergelijk geluid heeft gevolgen voor de gezondheid. Het kan leiden tot hinder, slaapverstoring en verstoring van de dagelijkse activiteiten, wat stressreacties veroorzaakt. Van de volwassen inwoners van Nederland ondervindt volgens het RIVM 48% minstens enigszins hinder door geluid van wegverkeer, 14% door railverkeer en 11% door fabrieken en bedrijven.[4] Ongeveer de helft van deze personen meldt ook slaapverstoring. 4,3% meldt ernstige slaapverstoring door wegverkeer. Deze effecten van geluid kunnen op hun beurt weer aanleiding geven tot hoge bloeddruk en verhoogde niveaus van het stresshormoon cortisol, die het risico op hart- en vaatziekten en op psychische aandoeningen verhogen. Het RIVM schatte in 2008 dat per jaar ca. 84 personen overlijden aan hartinfarcten als gevolg van geluid van wegverkeer.[5]

Op Europees, nationaal en lokaal niveau zijn daarom regels ingevoerd om mensen te beschermen tegen blootstelling aan geluidniveaus die hinder of slaapverstoring (en daarmee schade aan de gezondheid) kunnen veroorzaken. Op Europees niveau betreft het vaak regels voor de geluidproductie van apparaten en voertuigen zoals grasmaaiers, machines, auto's en treinen. Maar ook is er de

[4] Beleving Woonomgeving in Nederland, Inventarisatie Verstoringen 2016, RIVM-rapport 2018-0084, 2018.
[5] Omvang van de effecten op gezondheid en welbevinden in de Nederlandse bevolking door geluid van weg- en railverkeer, RIVM-rapport 630180001, 2008.

richtlijn omgevingslawaai die overheden stimuleert om te hoge geluidbelastingen in de leefomgeving door verkeer of industrie aan te pakken.

Vooruitlopend op deze richtlijn waren er op nationaal niveau al regels voor beheersing van geluid door verkeer en industrie, reden waarom deze richtlijn – anders dan bijvoorbeeld die voor luchtkwaliteit – geen normen op Europees niveau bevat (subsidiariteit). Met de komst van de Wet geluidhinder in de jaren '70 van de vorige eeuw is voor deze geluidbronnen door middel van een normenkader en toepassingsregels daarvoor op nationaal niveau een basisbeschermingsniveau neergelegd. Dit aanvullingsbesluit vernieuwt dit en brengt het onder in het stelsel van de Omgevingswet.

Eén van de doelen van de Omgevingswet is het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. De Aanvullingswet geluid concretiseert dit met de aanvullingen van de artikelen 2.27 en 2.28 van de Omgevingswet, waarmee duidelijk wordt gemaakt dat door het Rijk instructieregels worden gesteld met het oog op "het beschermen van de gezondheid, met betrekking tot de beheersing van geluid" afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. In lijn met deze wetsartikelen wordt ook in dit besluit een heldere link gelegd tussen gezondheid en geluid. Met dit besluit worden de instructieregels voor omgevingsplannen over het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen aan het Besluit kwaliteit leefomgeving bijvoorbeeld toegevoegd in paragraaf 5.1.4 "Beschermen van de gezondheid en van het milieu".

Het Rijk stelt met de instructieregels doelen voor en grenzen aan de maximale blootstelling aan geluid. Deze regels bieden een basisbeschermingsniveau voor de gezondheid door geluidproductieplafonds vast te stellen en eisen te stellen aan omgevingsplannen en projectbesluiten. De Omgevingswet voorziet daarnaast in verschillende instrumenten om belangen, waaronder die van gezondheid, integraal af te wegen met andere belangen. Hier wordt toegelicht hoe de verschillende instrumenten worden ingezet met het oog op het bereiken en in standhouden van een gezonde fysieke leefomgeving.

Omgevingsvisie

De omgevingsvisie wordt door gemeenten, provincies en Rijk vastgesteld. Het is een politiek-bestuurlijk document dat het beleid voor de fysieke leefomgeving integraal omschrijft. Integraal beleid voor de fysieke leefomgeving betekent dat ook aandacht moet worden besteed aan het aspect gezondheid. Het bestuursorgaan is vrij in de wijze waarop de omgevingsvisie wordt ingevuld. Dit Besluit kwaliteit leefomgeving noch dit aanvullingsbesluit bevat daarover regels. De omgevingsvisie is de eerste stap in de beleidscyclus waarbij het bestuur aangeeft welke doelen zij heeft en hoe zij deze doelen wil realiseren. Door vooraf het kader voor gezondheid aan te geven en helder te maken wanneer dit kader relevant is kunnen motiveringsverplichtingen bij concrete besluiten worden beperkt. Er hoeft dan niet bij elk individueel besluit apart een afweging gemaakt te worden, die heeft al plaatsgevonden in het brede kader van de omgevingsvisie. Dit kan de bestuurlijke lasten en de onderzoekslasten voor concrete projecten beperken.

Actieplannen geluid

Op grond van de richtlijn omgevingslawaai wordt voor belangrijke wegen, spoorwegen en luchthavens en voor agglomeraties een actieplan geluid opgesteld.[6] Het Rijk stelt actieplannen op voor in ieder geval de rijkswegen, hoofdspoorwegen en de luchthaven Schiphol. Provincies doen dat in ieder geval voor provinciale wegen. Gemeenten in agglomeraties gaan in hun actieplannen in op geluid van wegen, spoorwegen, luchthavens en industrie. Dergelijke actieplannen zijn vooral gericht op prioritaire problemen waar een plandrempel wordt overschreden. De bestuursorganen bepalen welke maatregelen getroffen worden om overschrijdingen van de plandrempel te voorkomen of ongedaan te maken. Zij bepalen daarbij zelf de plandrempel, afhankelijk van de ambities en mogelijkheden in hun gebied. Daarbij is een differentiatie naar bronsoort en gebiedssoorten (gebiedsgericht beleid). Ook beschrijven de actieplannen ander beleid om geluid te beperken. Specifiek gaan gemeenten en provincies ook in op de bescherming van stille gebieden.

Omgevingsplan

Het omgevingsplan voorziet in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, op basis van een integrale belangenafweging. Deze taak brengt met zich mee dat alle belangen worden afgewogen met het oog op een van de doelen van de wet: "het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit". Gezondheid is één van die mee te

[6] Voor een meer uitgebreide toelichting over deze actieplannen wordt verwezen naar de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, Stb. 2018, 292, blz. 301-304.

wegen belangen. Met het amendement-Smaling[7] is dit voor omgevingsplannen nog eens extra benadrukt in artikel 2.1, vierde lid, van de wet.

Van gemeenten mag in dit licht worden verwacht dat ze bij het toedelen van functies aan locatie nadenken over het geluid dat de ene functie veroorzaakt en de gevolgen daarvan voor de andere. Deze opdracht gaat verder dan het toepassen van de systematiek met geluidproductieplafonds en standaard- en grenswaarden van het Besluit kwaliteit leefomgeving, waarmee het Rijk het basisbeschermingsniveau borgt. Zo zullen gemeenten ook moeten beoordelen of het niveau van niet gereguleerde bronnen, zoals menselijk stemgeluid, op een geluidgevoelig gebouw aanvaardbaar is. Het bereiken en in stand houden van een gezonde fysieke leefomgeving omvat naast bescherming van de gezondheid verder ook gezondheidsbevordering. De inrichting van de fysieke leefomgeving van een wijk, dorp of stad kan positieve gevolgen voor de gezondheid hebben. Zo kan gestreefd worden naar stille plekken in de stad. Om de eigen ambitie van een gezonde fysieke leefomgeving te behouden of bereiken kan het bevoegd gezag in het omgevingsplan nadere regels opnemen. Het kan hierbij gaan om bijvoorbeeld een decentrale omgevingswaarde, maatregelen uit actieplannen of maatwerkregels. Onder de Wet ruimtelijke ordening kon het belang van gezondheid worden meegewogen als onderdeel van een "aanvaardbaar woon- en leefklimaat". Bij ruimtelijke ordening kon het aspect gezondheid dus al worden betrokken in de overwegingen. Onder de Omgevingswet is er een bredere belangenafweging waar alle belangen, inclusief gezondheid, worden meegewogen. Via randvoorwaarden aan ontwikkelingen of lokale normen kan direct gestuurd worden op alle belangrijke leefmilieukwaliteiten.

Omgevingsverordening

De Omgevingswet deelt – in lijn met de Wet milieubeheer – de provincies de taak om de geluidhinder in stiltegebieden te voorkomen of te beperken. Het Besluit kwaliteit leefomgeving (artikel 7.11) verplicht de provincies om in hun omgevingsverordening regels te stellen over het voorkomen of beperken van geluidbelasting in bij die verordening aangewezen gebieden.

Andere rijksregels

Behalve de specifieke regels voor geluid hebben ook andere regels in het stelsel betekenis voor het voorkomen en beheersen van geluid. Relevant zijn bijvoorbeeld de specifieke zorgplicht voor milieubelastende activiteiten (artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving) en de centrale beoordelingsregel voor de vergunningplichtige milieubelastende activiteit (artikel 8.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Het oogmerk hiervan is ook bescherming van het milieu en de gezondheid. Het in beide artikelen gehanteerde begrip 'milieuverontreiniging' omvat in lijn met de richtlijn industriële emissies ook geluid. De specifieke zorgplicht vergt daarmee dat alle passende preventieve maatregelen tegen geluid en alle passende preventieve maatregelen ter bescherming van de gezondheid getroffen worden. Bovendien is met de beoordelingsregel geborgd dat de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit alleen verleend wordt als aan die criteria is voldaan.

Deskundigheid

Voor de beoordeling van het gezondheidsbelang is het nodig de relevante informatie te hebben en te duiden. Een goede betrokkenheid van de eigen deskundigen van de gemeente, namelijk de gemeentelijke gezondheidsdienst, helpt daarbij. Het blijft onder de Omgevingswet van belang deze deskundigen te betrekken bij de voorbereiding van het besluit, al is deze advisering niet verplicht gesteld. Van belang voor gemeentelijke gezondheidstaken is dat, behalve aan de Omgevingswet, ook aan de Wet publieke gezondheid moet worden voldaan. Deze wet verplicht verantwoordelijke besturen om gezondheidsaspecten te betrekken bij besluiten op het terrein van de fysieke leefomgeving (artikel 2, tweede lid, onder c, van de Wet publieke gezondheid). Om te komen tot een goede afweging kan het college van burgemeester en wethouders daarbij op grond van artikel 16 van de Wet publieke gezondheid advies vragen aan de gemeentelijke gezondheidsdienst.

1.5 Verhouding met andere sporen

Stelselherziening omgevingsrecht

Dit besluit maakt onderdeel uit van de stelselherziening van het omgevingsrecht. De Omgevingswet van 2016 heeft daarvoor de basis gelegd. De Omgevingswet wordt nog voor inwerkingtreding

[7] Kamerstukken II 2014/15, 33962, nr. 150.

aangevuld met de Invoeringswet Omgevingswet en de vier aanvullingswetten: bodem, geluid, grondeigendom en natuur.

Ter uitvoering van de Omgevingswet zijn in 2018 vier algemene maatregelen van bestuur vastgesteld:

- Het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit besluit stelt algemene rechtstreeks werkende rijksregels over activiteiten in de fysieke leefomgeving. Dit besluit is gericht tot een ieder die deze activiteiten verricht, dus burgers, bedrijven en overheden in de rol van initiatiefnemer.
- Het Besluit bouwwerken leefomgeving. Dit besluit stelt algemene, rechtstreeks werkende rijksregels over activiteiten met betrekking tot bouwwerken, zoals bouwen en slopen. Dit besluit is gericht tot een ieder die deze activiteiten verricht, in de praktijk vooral burgers en bedrijven.
- Het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dit besluit richt zich tot bestuursorganen en bevat de inhoudelijke normen voor de bestuurlijke taakuitoefening en besluitvorming.
- Het Omgevingsbesluit. Dit besluit bevat de algemene en procedurele bepalingen voor de uitwerking van de instrumenten van de wet die voor een ieder van belang zijn, zowel voor overheden als voor bedrijven en burgers.

Met het Invoeringsbesluit Omgevingswet en de vier aanvullingsbesluiten die horen bij de vier aanvullingswetten worden deze algemene maatregelen van bestuur aangevuld. Voorliggend Aanvullingsbesluit geluid alle vier genoemde algemene maatregelen van bestuur en het Invoeringsbesluit Omgevingswet aan.

In 2019 wordt ter uitvoering van de Omgevingswet één ministeriële regeling vastgesteld, de Omgevingsregeling. Deze wordt op haar beurt aangevuld met de Invoeringsregeling Omgevingswet en vier aanvullingsregelingen.

De Invoeringswet Omgevingswet, het Invoeringsbesluit en de Invoeringsregeling voorzien ook in overgangsrecht, het intrekken van de oude regelgeving en het doorvoeren van technische wijzigingen in andere regelgeving. De aanvullingswetten, -besluiten en –regelingen voorzien zelf in dergelijke overgangsrechtelijke en technische bepalingen.

Andere sporen geluid

Zoals aangegeven bevat dit aanvullingsbesluit de nieuwe regels voor geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Paragraaf 5.1.4.2 (Geluid) van het in 2018 vastgestelde Besluit kwaliteit leefomgeving bevat al nieuwe regels voor:

- Activiteiten buiten industrieterreinen zoals horeca, detailhandel, recreatie en lichte industriële activiteiten die geen aanleiding geven om de locatie als 'industrieterrein' aan te duiden (paragraaf 5.1.4.2.2).
- Specifieke activiteiten, ook als deze verricht worden op industrieterreinen: windturbines, windparken, buitenschietbanen en militaire springterreinen (paragraaf 5.1.4.2.3).

Het Invoeringsbesluit Omgevingswet voorziet in enkele wijzigingen van paragraaf 5.1.4.2 naar aanleiding van recente inzichten. Voorliggend besluit bevat enkele technische wijzigingen van deze paragraaf om een goede aansluiting op de aanvullingen te waarborgen.

Het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat al regels ter uitvoering van de richtlijn omgevingslawaai. De regels over de verplichte actieplannen geluid zijn opgenomen in afdeling 4.3 en de regels over de geluidbelastingkaarten, die worden vastgesteld ter voorbereiding van die plannen, zijn opgenomen in paragraaf 10.2.4. Voorliggend besluit bevat een beperkte aanvulling van de regels over actieplannen.

Ook bevat het Besluit kwaliteit leefomgeving een instructieregel aan de provincies over het vaststellen van stiltegebieden.

Op grond van de nieuwe regels van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden de geluidregels over activiteiten opgenomen in het omgevingsplan. Anders dan het Activiteitenbesluit milieubeheer bevat het Besluit activiteiten leefomgeving daarom geen geluidregels voor activiteiten. Om te voorkomen dat een 'gat' ontstaat tussen het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet en het moment dat gemeenten de geluidregels opnemen in hun omgevingsplan is voorzien in de zogenoemde 'bruidsschat'. Daarmee worden de bestaande geluidregels uit het Activiteitenbesluit milieubeheer overgezet naar de gemeentelijke omgevingsplannen. Deze geluidregels zijn opgenomen in paragraaf 2.3.4 van de bruidsschat die onderdeel vormt van het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

De nieuwe regels voor geluidisolatie van gebouwen zijn al opgenomen in het in 2018 vastgestelde Besluit bouwwerken leefomgeving (artikelen 4.103 en 5.23). Voorliggend besluit brengt enkele wijzigingen aan in die artikelen. Het Besluit bouwwerken leefomgeving bevat verder al de geluidregels

over bouw- en sloopactiviteiten en mobiele puinbrekers (artikelen 7.17 en 7.39). Omdat dergelijke activiteiten een tijdelijk karakter hebben is er niet voor gekozen om ze te reguleren via het omgevingsplan.

De overgang van geluidregels over luchthavens naar het nieuwe stelsel volgt een apart spoor. Voorzien is dat de instructieregels over ruimtelijke beperkingen rond luchthavens, waaronder beperkingen vanwege geluid, een plaats krijgen in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Deze worden ingevoegd via een apart wijzigingsbesluit. Door de relatie van die regels met ontwikkelingen omtrent de wijziging van het (Luchthavenverkeersbesluit Schiphol en) Luchthavenindelingsbesluit Schiphol in verband met de invoering van het nieuwe normen- en handhavingsstelsel voor Schiphol, en de wijziging en vaststelling van verschillende luchthavenbesluiten voor burgerluchthavens van nationale betekenis en militaire luchthavens, bestaat er een kans dat dit wijzigingsbesluit niet gereed zal zijn op de geplande datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2021). Artikel 2.44a van het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet voorziet in een overgangsregime hiervoor.

Naast voorliggend besluit is er ook een Aanvullingsregeling geluid. Dit bevat vooral de meet- en rekenvoorschriften. In paragraaf 3.10 van deze nota van toelichting wordt hier nader op ingegaan.

WHO-advies van 10 oktober 2018

De World Health Organization (WHO) heeft op 10 oktober 2018 het rapport "Environmental Noise Guidelines for the European Region" uitgebracht. De WHO benadrukt in dit rapport in algemene zin dat blootstelling aan hoge geluidniveaus tot belangrijke nadelige gezondheidseffecten leidt. Het rapport bevat naar aanleiding van nieuwe inzichten nieuwe dosisresponsrelaties en advieswaarden voor geluid van verschillende bronnen, waaronder voor wegen, spoor en luchtvaart. Of en op welke wijze deze nieuwe inzichten, zoals vermeld in het WHO-rapport, doorwerking kunnen krijgen in de regelgeving en het beleid voor geluid, vergt zorgvuldig onderzoek en afweging van de diverse betrokken belangen. Bij dat onderzoek en deze afweging zal mede rekening gehouden worden met de ontwikkelingen in Europees verband over de richtlijn omgevingslawaai (die thans geen normen bevat) en de uitgangspunten en systeemkeuzes die aan de Omgevingswet ten grondslag liggen. Het advies geeft, ook gezien de nog lopende ontwikkelingen in Europees verband, geen aanleiding om dit besluit aan te houden.

1.6 Strekking en inhoud van het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet

Zoals aangegeven, strekt deze maatregel tot de uitwerking van een aantal wettelijke bepalingen voor het beleidsterrein geluid. Daarbij is geen sprake van een eigenstandige algemene maatregel van bestuur. De bepalingen van de onderhavige maatregel worden opgenomen in andere, meer algemene maatregelen van bestuur die deel uitmaken van het stelsel van de Omgevingswet. Het betreft met name het Besluit kwaliteit leefomgeving, maar ook het Omgevingsbesluit en het Besluit bouwwerken leefomgeving worden gewijzigd.

De nieuwe regels voor geluid betreffen dezelfde categorieën van geluidbronnen als de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. Het betreft industrieterreinen, wegen en spoorwegen, zowel bezien vanuit de bron als vanuit de bouw van geluidgevoelige gebouwen in de nabijheid van de bron.

Het nieuwe stelsel bestaat uit vijf belangrijke ingrediënten. Het stoppen van de onbeheerste groei van geluid, het reduceren van hoge geluidbelastingen en de invoering van bronmaatregelen zijn de drie pijlers. Vervolgens zijn doelmatigheid en de richtlijn omgevingslawaai essentiële elementen die in elk van deze pijlers doorwerken. In schema ziet het bouwwerk van het nieuwe stelsel er als volgt uit. Voor een meer uitgebreide toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van de memorie van toelichting bij het voorstel tot wijziging van de Wet milieubeheer in verband met de invoering van geluidproductieplafonds en de overheveling van hoofdstuk IX van de Wet geluidhinder naar de Wet milieubeheer (modernisering instrumentarium geluidbeleid, geluidproductieplafonds)[8].

[8]Kamerstukken II 2009/10, 32252, nr. 3.

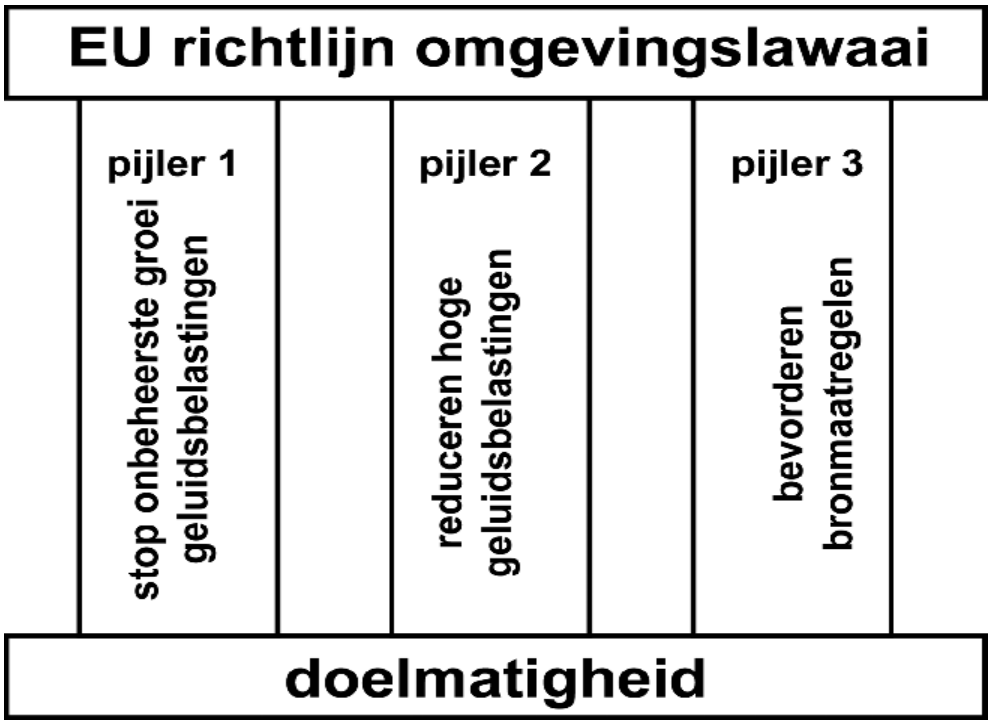

Het instrumentarium ziet er anders uit dan onder de voorafgaande regelgeving. Niet alleen voor de rijksinfrastructuur, maar ook voor de provinciale infrastructuur en voor industrieterreinen wordt voortaan gewerkt met geluidproductieplafonds. Deze geluidproductieplafonds krijgen het karakter van omgevingswaarden en leggen de bovengrens vast voor de geluidproductie van een weg, spoorweg of industrieterrein. Alleen na het doorlopen van een procedure kunnen deze plafonds worden gewijzigd. Voor de bouw van geluidgevoelige gebouwen langs of rond deze geluidbronnen geldt een systeem dat is afgestemd op de plafondsystematiek. Voor gemeentelijke wegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen is een systeem van preventie en monitoring van toepassing, met een zogenoemde basisgeluidemissie. Wat de taken en bevoegdheden betreft, wordt de overheidslaag gevolgd die de geluidbron beheert, dus de rijksoverheid voor de rijksinfrastructuur, de provinciale overheid voor de provinciale infrastructuur, et cetera. De taak om het geluid van industrieterreinen te beheersen is door de Aanvullingswet geluid opgedragen aan het gemeentebestuur.

1.7 Wijze van regelstelling

De instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving richten zich tot bestuursorganen. Ook de instructieregels die dit besluit toevoegt aan het Besluit kwaliteit leefomgeving, richten zich – behoudens de hierna te bespreken uitzondering – enkel tot bestuursorganen. Tot welk bestuursorgaan die instructieregels zich richten volgt uit de Omgevingswet, zoals gewijzigd door de Aanvullingswet geluid.

In het Besluit kwaliteit leefomgeving worden ook eisen gesteld die verband houden met het beheer van rijkswegen en hoofdspoorwegen waarvoor geluidproductieplafonds zijn vastgesteld (zie artikel 3.25). Deze instructieregels richten zich tot de instantie die verantwoordelijk is voor dat beheer: de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (in de praktijk Rijkswaterstaat), respectievelijk de beheerder als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet (ProRail). Daartoe wijzigt de Aanvullingswet geluid artikel 2.24 van de Omgevingswet.

Daarnaast worden op grond van het gewijzigde artikel 3.10, tweede lid, van de Omgevingswet naast bestuursorganen ook andere instanties aangewezen die maatregelen treffen om te voldoen aan geluidproductieplafonds als omgevingswaarden. Het betreft opnieuw de beheerder als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet en daarnaast de op grond van artikel 18, eerste lid, van de Wet lokaal spoor aangewezen instantie (zie artikel 3.43 van het Besluit kwaliteit leefomgeving).

1.8 Terminologie

Tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet waren de geluidregels voor wegen, spoorwegen en industrieterreinen opgenomen in de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, en bijbehorende uitvoeringsbesluiten en -regelingen. Met dit Aanvullingsbesluit worden de nieuwe geluidregels voor deze geluidbronsoorten ingevoegd in met name het Besluit kwaliteit leefomgeving, dat wordt aangevuld en gewijzigd. Dit Aanvullingsbesluit wijzigt daarnaast ook het Omgevingsbesluit, het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer.

Deze vergaande integratie van de geluidregelgeving maakt het ook noodzakelijk om de terminologie te uniformeren. Daarbij gaat het niet alleen om de begripsbepalingen in bijlage I van het Besluit kwaliteit leefomgeving, maar bijvoorbeeld ook om de invulling van een begrip als 'geluidgevoelige gebouwen'. In de oude situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet waren begrippen in de verschillende wetten soms anders ingevuld. Een bekend voorbeeld is een locatie waar volgens het bestemmingsplan het gebruik voor 'wonen' was toegestaan, maar nog geen woning was gebouwd. Zo'n locatie was wel geluidgevoelig bij toepassing van de Wet geluidhinder, maar niet geluidgevoelig in het kader van de algemene geluidregels van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Dergelijke verschillen zijn nu weggenomen. Er is nu in het Besluit kwaliteit leefomgeving maar één artikel waarin de geluidgevoelige gebouwen worden aangewezen (dat overigens met dit besluit wordt verplaatst).

Uitwendige scheidingsconstructie

Het streven naar uniformeren van de terminologie geldt ook voor het gebruik van begrippen die verband houden met de geluidwering van gebouwen, die in het Besluit bouwwerken leefomgeving zijn gedefinieerd. Bekende begrippen uit de bouwregelgeving die zijn overgenomen zijn de uitwendige scheidingsconstructie en de karakteristieke geluidwering. Die spelen een rol bij het voldoen aan de binnenwaarde van geluidgevoelige gebouwen als het geluid van een weg, spoorweg of industrieterrein toeneemt. Met de begrippen is ook aangesloten bij de systematiek van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Ook voor bestaande geluidgevoelige gebouwen is het voldoen aan de binnenwaarde nu uitgedrukt als een eis aan de karakteristieke geluidwering van het gebouw, die leidt tot het voldoen aan de binnenwaarde.

Geluid in plaats van geluidbelasting

De sterkte van geluid kan op veel verschillende manieren worden uitgedrukt. Het kan gaan om een gemiddelde geluidbelasting, een geluidniveau, een beoordelingsniveau, een maximaal geluidniveau etc. Er worden daarom verschillende zogenoemde dosismaten gebruikt, bijvoorbeeld L_{den} en L_{night}. In het Besluit kwaliteit leefomgeving en dit Aanvullingsbesluit geluid wordt in de artikelen echter meestal kortweg het begrip 'geluid' gebruikt, bijvoorbeeld: het geluid afkomstig van een weg. In de Aanvullingsregeling geluid wordt voorgeschreven hoe in dat geval het geluid (door meten of rekenen) wordt bepaald. Alleen bij gecumuleerd geluid en gezamenlijk geluid is het noodzakelijk dit expliciet te benoemen, omdat de desbetreffende artikelen die daarop betrekking hebben met alleen de aanduiding 'geluid' niet goed leesbaar zijn.

Dosismaat en eenheid

Voor de definitie van de geluidbelasting wordt aangesloten bij de richtlijn omgevingslawaai. De term geluidbelasting ziet op een hoeveelheid geluid die vanwege een geluidbron op een bepaald punt aanwezig is over een bepaalde periode. Een geluidbelasting wordt in het Aanvullingsbesluit geluid hoofdzakelijk bepaald met toepassing van de dosismaat L_{den}. Het niveau van geluid wordt uitgedrukt in de officiële eenheid dB(A). Daarin staat de A voor een bepaalde weging van het geluid die is gebaseerd op de gevoeligheid van het menselijke oor voor verschillende frequenties. Door de A-weging kan het geluid in één getal worden uitgedrukt.

Bij de introductie in 2012 van het systeem van geluidproductieplafonds is ervoor gekozen om de (A) niet te noemen en dat is in dit Aanvullingsbesluit geluid gecontinueerd. Om misverstanden te voorkomen wordt na de eenheid (dB) de dosismaat genoemd, bijvoorbeeld 58 dB L_{den}. De normen in het Aanvullingsbesluit geluid zijn daarom ook uitgedrukt in dB L_{den}. Bij het noemen van verschillen tussen 2 niveaus hoeft de dosismaat niet te worden herhaald. Het verschil tussen 50 dB L_{den} en 57 dB L_{den} is dus 7 dB.

Geluidgevoelige gebouwen

Het begrip 'geluidgevoelig gebouw' wordt gehanteerd in het Aanvullingsbesluit, maar is al gedefinieerd in bijlage I van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Daarin wordt verwezen naar de aanwijzing van die gebouwen in artikel 5.56 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Aanvullingsbesluit geluid schrapt

artikel 5.56 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en voegt een nieuw artikel 3.20 met dezelfde inhoud en strekking toe, waarbij ook de verwijzing in bijlage I wordt aangepast. Dezelfde lijst van geluidgevoelige gebouwen wordt in alle relevante paragrafen van het Besluit kwaliteit leefomgeving gebruikt.

Ook de aanwijzing zelf laat een integratie van de geluidregels zien. In de aanwijzing wordt bijvoorbeeld gebruik gemaakt van het begrip 'woonfunctie', dat in bijlage I van het Besluit kwaliteit leefomgeving weer is gedefinieerd als 'een woonfunctie als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving'. In de wijze van definiëren is meer dan voorheen aansluiting gezocht bij de bouwregelgeving in het Besluit bouwwerken leefomgeving zonder wezenlijke wijzigingen tot stand te brengen ten opzichte van de definities die voorheen golden op grond van de Wet geluidhinder en de Wet milieubeheer. Kort samengevat betreft het woningen, inclusief verzorgingshuizen, woonwagens en woonschepen, scholen, diverse zorginstellingen en kinderdagverblijven.

In het Aanvullingsbesluit wordt het begrip 'woning' niet meer gebruikt. De geluidnormen gelden voor geluidgevoelige gebouwen, waaronder een gebouw (of een gedeelte van een gebouw) dat een woonfunctie heeft. Het maakt voor de toepassing van de geluidregels niet uit hoe een woning wordt betiteld, de functie is bepalend. Een specifieke vorm van bewoning kan uiteraard voor een gemeente wel aanleiding zijn om een wat hoger of lager geluidniveau aanvaardbaar te achten. Ook dienstwoningen, studentenwoningen, evenementenwoningen, woningen op een industrieterrein: al deze woningen zijn geluidgevoelige gebouwen. Als een afdeling, paragraaf of artikel niet geldt voor een bepaalde categorie geluidgevoelige gebouwen, is dat altijd expliciet in een 'toepassingsbereik'-artikel aangegeven.

Voorheen werd vaak het begrip 'geluidgevoelige bestemming' gebruikt, waarmee werd gedoeld op in het bestemmingsplan toegelaten maar nog niet gebouwde woningen (gebouwen, terreinen). Het begrip 'geluidgevoelige bestemming' wordt niet meer in het Aanvullingsbesluit gebruikt. In het Aanvullingsbesluit geluid wordt consequent gesproken van (in het omgevingsplan) toegelaten geluidgevoelige gebouwen. In artikel 3.20 is echter wel bepaald dat onder een geluidgevoelig gebouw ook moet worden begrepen een gebouw dat op grond van het omgevingsplan gebouwd mag worden. Ook 'bestemde' woningen zijn dus geluidgevoelig. In het Aanvullingsbesluit geluid wordt de term 'geprojecteerd' niet meer gebruikt. Als een geluidgevoelig gebouw gebouwd mag worden, dat wil zeggen de omgevingsvergunning voor bouwen kan verleend worden zonder dat een nadere toetsing aan de regels van dit besluit plaatsvindt, is dat een toegelaten geluidgevoelig gebouw.

Het in 2012 geïntroduceerde begrip 'geluidgevoelig object' wordt ook niet meer gebruikt in dit Aanvullingsbesluit. Dat is opgegaan in het begrip geluidgevoelig gebouw.

Gevel

De geluidnormen hebben betrekking op het geluid op de gevel van een geluidgevoelig gebouw en hebben primair als doel het beschermen van de gezondheid door het stellen van eisen aan het geluid op en rond woningen, waar mensen langdurig verblijven en slapen. De geluidnormen hebben een sturende werking bij het indelen van de fysieke leefomgeving (toedelen van functies aan locaties). Bij het toetsen kan op het niveau van een woning (gebouw of gedeelte van een gebouw met een woonfunctie) wel onderscheid worden gemaakt tussen de voorgevel, zijgevel en achtergevel. Zeker bij woningen langs een weg is het geluid op de voorgevel veel hoger dan het geluid op de achtergevel en dat moet bij het toelaten van een woning beoordeeld kunnen worden. Ook kan onderscheid worden gemaakt tussen het geluid op verschillende bouwlagen.

In het Aanvullingsbesluit wordt het begrip 'gevel' alleen als ruimtelijk begrip gebruikt, niet als bouwkundig begrip. Het begrip gevel moet in dat licht worden opgevat als 'de zijde' van een woning maar is niet als zodanig gedefinieerd. Het begrip 'gevel' mag dus niet, zoals onder de Wet geluidhinder wellicht mogelijk was, worden geïnterpreteerd als een uitwendige scheidingsconstructie, met alle bouwkundige detailleringen die daarvan deel kunnen uitmaken. De bouwkundige details van een gevel zijn niet relevant voor de sturende ruimtelijke werking die het toetsen van het geluid op een gevel aan geluidnormen beoogt. Het begrip 'uitwendige scheidingsconstructie' wordt wel gebruikt in het Aanvullingsbesluit, maar uitsluitend bij het bepalen van geluidwerende maatregelen voor het voldoen aan de grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten. Dat is pas aan de orde nadat, alles integraal afwegende, een bepaalde hoeveelheid geluid op de gevels van een gebouw aanvaardbaar is geacht.

Geluidproductie

Het begrip 'geluidproductie' is ongewijzigd overgenomen uit de Wet milieubeheer en is gedefinieerd als de geluidbelasting L_{den} op een geluidreferentiepunt. Het begrip 'geluidproductie' heeft in deze

context geen juridische betekenis voor geluidbronnen die niet via geluidproductieplafonds worden gereguleerd. Voor de bronsterkte van een geluidbron wordt niet het begrip 'geluidproductie' maar het begrip 'geluidemissie' gebruikt. In het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt geluidemissie bijvoorbeeld gebruikt voor de bronsterkte van gemeentewegen die vastgelegd wordt met de zogenoemde basisgeluidemissie.

Industrieterrein

De term 'industrieterrein' wordt in de Aanvullingswet geluid gebruikt voor een terrein waar bij algemene maatregel van bestuur aangewezen activiteiten kunnen worden verricht, die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken. Die activiteiten zijn aangewezen in bijlage XXII van het Besluit kwaliteit leefomgeving, die met het Aanvullingsbesluit wordt ingevoegd. Voorheen werden de bedrijven waar die activiteiten worden uitgevoerd ook wel aangeduid als 'A-inrichting' maar het begrip 'inrichting' wordt onder de Omgevingswet niet meer gebruikt. Het handzame begrip 'grote lawaaimaker' kan nog wel worden gebruikt. Toelaten van zo'n activiteit op een industrieterrein betekent dat voor dat industrieterrein geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld, ongeacht of die activiteit daadwerkelijk al wordt uitgevoerd of niet. En omgekeerd: dergelijke activiteiten mogen alleen worden uitgevoerd op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds zijn vastgesteld.

Voor bedrijventerreinen die geen industrieterrein zijn, hoeven geen geluidproductieplafonds te worden vastgesteld, maar dat mag wel. Overigens geven gemeenten ook aan industrieterrein waar 'grote lawaaimakers' zijn toegestaan namen als bedrijventerrein of bedrijvenpark, maar dat neemt niet weg dat het industrieterreinen zijn als bedoeld in de artikelen 2.11a en 2.12a, eerste lid, van de Omgevingswet.

Standaardwaarden en grenswaarden

Onder de oude regels gold voor geluidgevoelige objecten een ten hoogste toelaatbare waarde van het geluid, in de praktijk vaak kortweg aangeduid als 'voorkeurswaarde'. Bij besluit kon onder voorwaarden een hogere waarde (van het geluid) aanvaardbaar worden geacht. De wetgeving stelde wel een bovengrens die in de praktijk werd aangeduid als 'maximale waarde'. Deze termen worden in het Besluit kwaliteit leefomgeving niet meer gebruikt. Om de terminologie in alle milieuregels en andere regels te uniformeren worden in het Besluit kwaliteit leefomgeving in algemene zin twee begrippen gehanteerd:

- standaardwaarden: een geaccepteerd vertrekpunt (niveau) waarvan gemotiveerd kan worden afgeweken, en
- grenswaarden: een grens waarvan alleen bij uitzondering en alleen in aangegeven gevallen (zoals bij "zwaarwegende belangen") kan worden afgeweken.

Wat voorheen werd aangeduid met 'voorkeurswaarde' is in de terminologie van het Besluit kwaliteit leefomgeving een standaardwaarde. De standaardwaarde voor geluid vertegenwoordigt een "geaccepteerd geluidniveau": als aan de standaardwaarde voldaan wordt, is geen nadere afweging of besluitvorming nodig. De maximale waarde wordt nu formeel aangeduid als de grenswaarde voor het geluid op de gevel of (bij woonwagens en woonschepen) op de grens van de locatie. In deze nota van toelichting wordt ook kortweg gesproken over "de grenswaarde voor het geluid op de gevel". Ook het toelaatbare binnenniveau in een gebouw is een grenswaarde, en wordt nu aangeduid als de grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten. Voor deze grenswaarde bestaat geen standaardwaarde.

Enkelvoud = meervoud

Net als in het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn in het Aanvullingsbesluit geluid de artikelen zoveel mogelijk in enkelvoud geschreven. Een artikel heeft bijvoorbeeld betrekking op het toelaten van een geluidgevoelig gebouw, of het vaststellen van een geluidproductieplafond, waarmee het uiteraard ook betrekking heeft op het toelaten van meerdere geluidgevoelige gebouwen of het vaststellen van meerdere geluidproductieplafonds. Met name dat laatste zal in de praktijk vrijwel altijd het geval zijn.

Wijzigen = vaststellen

In de artikelen wordt – net als in het Besluit kwaliteit leefomgeving – geen verschil gemaakt tussen vaststellen en wijzigen. Het wijzigen van een waarde (verhogen, verlagen, veranderen) valt onder het begrip vaststellen. Bij het wijzigen gelden dezelfde regels als bij het vaststellen. In een aantal artikelen is bewust het begrip verlagen gebruikt, in dat geval heeft het artikel uiteraard alleen betrekking op het verlagen van een waarde.

2. Geluid reguleren met de instrumenten van de Omgevingswet

2.1 Regulering van het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen

Het 'geluidproductieplafond' uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer voor rijkswegen en hoofdspoorwegen komt beleidsneutraal terug in het stelsel van de Omgevingswet. Het toepassingsbereik van het geluidproductieplafond is uitgebreid naar bij omgevingsverordening aangewezen provinciale wegen en lokale spoorwegen, en naar industrieterreinen. Met de Aanvullingswet geluid Omgevingswet is het geluidproductieplafond als verplichte omgevingswaarde ingevoegd in de Omgevingswet.

Voor het geluid van gemeentewegen, waterschapswegen en de overige lokale spoorwegen is een alternatief in het leven geroepen: de 'basisgeluidemissie'. Daarbij wordt het geluid van die (spoor)wegen gemonitord en is het bevoegd gezag verplicht om te bezien of geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen moeten worden getroffen als de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB wordt overschreden. De basisgeluidemissie wordt uitgebreid behandeld in hoofdstuk 6 van deze nota van toelichting.

2.2 Toedelen van functies aan locaties

In paragraaf 4.2.2 van de memorie van toelichting op het wetsvoorstel voor de Omgevingswet[9] is ingegaan op de rol die gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk hebben bij de zorg voor de fysieke leefomgeving. Een belangrijk onderdeel van die zorg betreft het verenigen van het gebruik en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving met het belang van een goede kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

Een evenwichtige toedeling van functies aan locaties brengt met zich mee dat alle belangen worden afgewogen met het oog op een van de doelen van de wet, enerzijds: «het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit» en anderzijds «doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften».

De taak tot het beheersen van het geluid dat afkomstig is van rijkswegen en hoofdspoorwegen is in de wet belegd bij de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. In lijn daarmee berust de taak tot het beheersen van het geluid dat afkomstig is van provinciale wegen bij het provinciebestuur en van gemeentewegen of industrieterreinen bij het gemeentebestuur en van waterschapswegen bij het waterschapsbestuur.

Voor alle geluidbronnen geldt dat het geluid een relevante rol gaat spelen als er sprake is van geluidgevoelige gebouwen in de omgeving. De gemeenten spelen een centrale rol bij het beheer en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. De gemeenten maken dan ook de belangenafweging bij de toelating van nieuw te realiseren geluidgevoelige gebouwen. Geluid kan uiteraard niet los worden gezien van andere ruimtelijke relevante aspecten.

2.3 Het instrument omgevingsplan

Algemeen

Geluid is vooral een lokaal fenomeen: de bron van het geluid en de ontvanger liggen meestal relatief dicht bij elkaar. Daarom hebben geluidregels voornamelijk betrekking op het geluidniveau dat de geluidbron in de directe omgeving veroorzaakt. Het Besluit activiteiten leefomgeving bevat daarom ook weinig regels die zien op de geluidproductie van activiteiten. Voor wat betreft het aspect geluid moeten geluidbron en omgeving nagenoeg altijd in samenhang worden beschouwd. Dat geldt voor nieuwe geluidbronnen nabij bestaande geluidgevoelige gebouwen, maar omgekeerd ook voor nieuwe geluidgevoelige gebouwen nabij bestaande geluidbronnen. Het omgevingsplan speelt daarbij een belangrijke rol. In het omgevingsplan kunnen geluidbelastende activiteiten en geluidgevoelige gebouwen evenwichtig worden toegedeeld aan locaties, en kunnen direct geluidregels of andere gebruiksregels worden opgenomen die de geluidproductie door activiteiten of het geluid op geluidgevoelige gebouwen beperken.

[9] Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3.

Geluidregels in het omgevingsplan voor activiteiten

Het uitvoeren van bedrijfsmatige en andere activiteiten is niet meer (zoals voorheen met het Activiteitenbesluit milieubeheer) gebonden aan algemene geluidregels van het Rijk. In het Besluit kwaliteit leefomgeving is bepaald dat de gemeente in een omgevingsplan geluidregels moet opnemen, aan welke regels de in dat omgevingsplan toegelaten activiteiten moeten voldoen. In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn standaardgeluidregels gegeven die in de meeste gevallen voldoende bescherming bieden tegen geluidhinder. Maar een gemeente kan ook meer geluid per activiteit toelaten, of juist minder als dat nodig is in verband met cumulatieve geluideffecten of omdat een rustige omgeving wordt nagestreefd.

Geluidregels in het omgevingsplan voor geluidgevoelige gebouwen

De geluidregels in het omgevingsplan kunnen ook betrekking hebben op de geluidgevoeligheid van bijvoorbeeld woningen. De locatie ligt uiteraard vast, maar de regels kunnen wel betrekking hebben op de oriëntatie van (geluidluwe) gevels, buitenruimten, geluidwerende constructies aan of nabij de woningen, et cetera. De geluidregels kunnen ook betrekking hebben op akoestisch onderzoek dat en toetsingen die bij de uitwerking van globale plannen moeten worden uitgevoerd.

Omgevingswaarden voor wegen, spoorwegen en industrieterreinen

Met het Aanvullingsbesluit geluid worden de geluidregels (instructie- en beoordelingsregels) voor wegen, spoorwegen en industrieterreinen toegevoegd aan het Besluit kwaliteit leefomgeving. Deze instructieregels bepalen dat bij de aanleg of wijziging van een weg, spoorweg of industrieterrein, omgevingswaarden voor de toelaatbare geluidproductie moeten worden vastgesteld. Die verplichte omgevingswaarden worden in de Aanvullingswet geluid en dit besluit geluidproductieplafonds genoemd.

Op grond van artikel 3.10, tweede lid, onder b, onder 2, van de Omgevingswet zijn in dit besluit bestuursorganen of andere instanties aangewezen die maatregelen treffen, gericht op het voldoen aan geluidproductieplafonds. Deze bestuursorganen en andere instanties worden in deze nota van toelichting ook wel aangehaald als 'beheerder' (van de geluidbron). Waar sprake is van een 'andere instantie' betreft dat concreet de beheerder van de hoofdspoorwegen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet, ProRail dus. Feitelijk is dit een voortzetting van de huidige uitvoering van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. Zoals verwoord in de memorie van toelichting bij het voorstel tot wijziging van de Wet milieubeheer in verband met de invoering van geluidproductieplafonds en de overheveling van hoofdstuk IX van de Wet geluidhinder naar de Wet milieubeheer (modernisering instrumentarium geluidbeleid, geluidproductieplafonds)[10] was de beheerder gehouden om het geluidproductieplafond continu na te leven. De beheerder droeg er zorg voor om bij bijvoorbeeld de groei van het verkeer en daarmee een toename van de geluidproductie tijdig maatregelen te treffen.

Voor industrieterreinen zijn in het Aanvullingsbesluit instructieregels gegeven die leiden tot het opnemen van geluidregels in het omgevingsplan voor de activiteiten op dat industrieterrein. Deze geluidregels moeten gericht zijn op het voldoen aan de voor het industrieterrein geldende geluidproductieplafonds. Dat is goed vergelijkbaar met de situatie voor inwerkingtreding van dit besluit, waar bij vergunningverlening en het stellen van maatwerkvoorschriften de krachtens de Wet geluidhinder geldende of vastgestelde grenswaarden in acht moesten worden genomen.

Omgevingsvergunningen en geluidregels in het omgevingsplan

In het Besluit kwaliteit leefomgeving is bepaald dat bij het verlenen van omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten rekening moet worden gehouden met de geluidregels die de gemeente in het omgevingsplan heeft vastgelegd. Daaronder valt ook het geluidproductieplafond. Met de omgevingsvergunning kan worden afgeweken van die geluidregels over activiteiten in het omgevingsplan. Dat wordt geëffectueerd door het verlenen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Die omgevingsvergunning wordt getoetst aan dezelfde regels als de regels voor het omgevingsplan.[11] Overigens is het niet mogelijk om met een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit een 'grote lawaaimaker' toe te laten op een bedrijventerrein waarop niet eerder 'grote lawaaimakers' waren toegelaten. Op het moment dat zo'n activiteit wordt toegelaten zou de gemeente immers de geluidproductieplafonds moeten toevoegen aan het omgevingsplan en dat kan niet bij omgevingsvergunning.

Geluid en globale omgevingsplannen

[10] Kamerstukken II 2009/10, 32252, nr. 3, p. 16.
[11] Zie afdeling 8.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, in te voegen met het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Bij een globaal omgevingsplan (omgevingsplan op hoofdlijnen) is de locatie van de verschillende functies in het gebied alleen op hoofdlijnen aangegeven. Op het moment van vaststellen is bijvoorbeeld nog geen gedetailleerde informatie beschikbaar over de situering van geluidgevoelige gebouwen of over de geluidproductie van bedrijfsmatige activiteiten. Die informatie komt pas beschikbaar als plannen concreet worden uitgewerkt tot het niveau waarop vergunningen kunnen worden aangevraagd. Datzelfde geldt voor gemeentewegen, als een relatief breed gebied een functie voor verkeersdoeleinden heeft. Dan is op het moment van de functietoedeling niet bekend waar de rijstroken exact komen te liggen. Voor geluid is dat natuurlijk wel van belang, zeker als geluidbeperkende maatregelen (bijvoorbeeld geluidschermen) getroffen moeten worden.

Door het ontbreken van voldoende gedetailleerde informatie kan bij de voorbereiding van een globaal omgevingsplan niet worden getoetst aan de geluidnormen. Dat probleem werd in de praktijk soms opgelost door het onderzoeken van allerlei mogelijke combinaties van ontwikkelingen, met alle kosten van dien. Het instrument omgevingsplan biedt daarvoor een betere oplossing, door in het omgevingsplan te bepalen dat de benodigde geluidtoetsen moeten worden uitgevoerd op het moment waarop wel voldoende gegevens beschikbaar zijn. Dat moment moet wel een concreet besluitmoment zijn, zoals een vergunning voor een omgevingsplanactiviteit.

De wijziging van wegen en spoorwegen vindt vaak plaats binnen de kaders van het omgevingsplan, maar kan toch aanzienlijke gevolgen hebben voor geluid. Bij voorbeeld een gemeentelijke weg met 2 rijstroken die binnen de functietoedeling van het omgevingsplan wordt omgebouwd naar een weg met 2x2 rijstroken en een vrije busbaan. Dat heeft gevolgen voor het geluid op woningen nabij die weg, waarmee bij de vaststelling van het omgevingsplan geen rekening is en kon worden gehouden. In de Wet en het Besluit geluidhinder was bepaald dat zo'n wijziging moest worden aangemerkt als een 'reconstructie van een weg' of 'wijziging van een spoorweg', waarbij getoetst moest worden aan de geluidnormen. Onder de Omgevingswet moet zo'n toetsmoment worden gecreëerd in het omgevingsplan. Dit kan bijvoorbeeld door in het omgevingsplan te bepalen dat het wijzigen van een weg of een spoorweg een omgevingsplanactiviteit is, waarvoor een vergunning gevraagd moet worden. Bij de verlening van die omgevingsvergunning wordt dan weer getoetst aan de geluidnormen. De instructieregels hiervoor zijn uitgewerkt in paragraaf 5.1.4.2a.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals ingevoegd met dit besluit, voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting op de artikelen 5.78i en volgende.

Het doorschuiven in de tijd van het toetsen aan geluidregels betekent overigens niet dat bij de voorbereiding van het omgevingsplan helemaal geen aandacht aan geluid hoeft te worden besteed. De uitvoerbaarheid van het omgevingsplan moet altijd en dus ook vanuit het perspectief van geluid aannemelijk worden gemaakt[12]. Dat onderzoek kan dan wel globaal zijn, waarbij gebruik wordt gemaakt van de informatie die op dat moment beschikbaar is. Dat kan er bijvoorbeeld toe leiden dat in het omgevingsplan wordt bepaald dat woningen wegens de verwachte geluidbelasting extra geluidwering moeten krijgen, maar dat pas bij de uitwerking van de globale plannen wordt bepaald hoe die geluidwering wordt gerealiseerd. En uiteraard kan ook blijken dat er geluidbeperkende maatregelen zijn getroffen aan de bron waardoor de extra geluidwering niet meer nodig is.

2.4 Het instrument programma

Algemeen

Gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk kunnen het beleid voor onderdelen van de fysieke leefomgeving uitwerken in een programma. Zo kan een bestuursorgaan een programma opstellen voor een aspect van de fysieke leefomgeving, zoals recreatie of landschap, maar een programma kan ook gericht zijn op de (ruimtelijke) ontwikkeling of kwaliteit van een bepaald gebied. Geluidbeleid kan daarvan een onderdeel zijn. Verder kan een programma maatregelen bevatten om aan één of meer omgevingswaarden te voldoen of om andere doelstellingen te bereiken.

Actieplan geluid

Voor wat betreft geluid formuleert de Omgevingswet in de artikelen 3.6, 3.8 en 3.9 een aantal verplichte programma's op grond van de richtlijn omgevingslawaai. Deze zogenoemde actieplannen zijn al uitgewerkt in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dit besluit voegt een aantal elementen toe aan de verplichte inhoud van die actieplannen (zie de wijziging van de artikelen 4.24 en 4.25 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Door bijvoorbeeld de monitoring van geluidproductieplafonds waar

[12] Zie hierover ook de nota van toelichting bij het Omgevingsbesluit, Stb. 2018, 290, blz. 105-106.

mogelijk te verbinden aan de actieplannen, kan werk met werk gemaakt worden en kunnen de actieplannen ook beter worden benut bij de beleidsvorming over geluid.

2.5 Het instrument projectbesluit

Het Aanvullingsbesluit geluid heeft op diverse wijzen gevolgen voor projectbesluiten. Die volgen deels uit de aanvulling van het Omgevingsbesluit en deels uit bestaande artikelen van het Besluit kwaliteit leefomgeving in samenhang met de ingevoegde artikelen.

Het projectbesluit is een instrument voor het Rijk, provincies en waterschappen voor het toestaan van vaak complexe projecten in de fysieke leefomgeving met een publiek belang. Met dit instrument wordt een slagvaardige procedure geboden voor projecten waarbij een overheidsorgaan een verantwoordelijkheid heeft, zoals infrastructuur en waterveiligheid, maar ook voor private initiatieven waarbij privaat initiatief en het bereiken van publieke doelen in de fysieke leefomgeving samenvallen.

Een projectbesluit kan ook gelden als besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond. Omdat het projectbesluit een integraal besluit beoogt te zijn en een project vaak leidt tot andere geluidniveaus zal het vaak nuttig zijn deze mogelijkheid te benutten. Het helpt immers het verantwoordelijke bestuursorgaan, belanghebbenden en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, om het besluit tot het aanleggen of wijzigen van een weg of spoorweg of aanwijzen als industrieterrein in samenhang te zien met het geluid van die weg, die spoorweg of dat industrieterrein. Voor de rijksinfrastructuur vormt dit een voortzetting van de huidige praktijk uit de Tracéwet in samenhang met hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer.

Het projectbesluit voorziet direct in de (partiële) wijziging van het omgevingsplan of de omgevingsplannen. Op grond van artikel 9.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn bepaalde instructieregels voor omgevingsplannen van overeenkomstige toepassing bij het nemen van een projectbesluit. Dit betekent onder meer dat de geluidregels die van toepassing zijn voor omgevingsplannen die met dit besluit worden ingevoegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving, moeten worden toegepast bij het nemen van een projectbesluit.

3. Bouwstenen van het nieuwe systeem voor geluid

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de elementen waaruit het nieuwe systeem voor het reguleren van het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen is opgebouwd. Het betreft dan onder meer het normenhuis, de systemen voor het reguleren van het geluid van de wegen, spoorwegen en industrieterreinen (de bronzijde) en het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen.

3.1 Inleiding: subsidiariteit en proportionaliteit

Bij het opstellen van dit besluit is het uitgangspunt van subsidiariteit, oftewel “decentraal, tenzij”, gehanteerd. Gezien de gevolgen van geluidhinder voor de gezondheid blijft er echter onverminderd aanleiding om een basisbeschermingsniveau op nationaal niveau onder de Omgevingswet voort te zetten. Dat biedt houvast aan bestuursorganen bij de uitoefening van hun bevoegdheden en zekerheid voor zowel beheerders en initiatiefnemers als voor omwonenden. Het draagt daarmee bij aan een doelmatige en doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet. Daarbij is van belang dat met name nabij rijks- en provinciale infrastructuur de taken en bevoegdheden en daarmee de belangen van meerdere bestuurslagen bij elkaar komen. Met de geluidproductieplafonds wordt niet alleen de bescherming van de omgeving geregeld, maar ook het functioneren van die infrastructuur geborgd. Die wisselwerking maakt dat, mede met het oog op een gelijkwaardig beschermingsniveau, het noodzakelijk is om grenzen te stellen aan de bestuurlijke afwegingsruimte. Betrokken overheden kunnen wel kiezen voor een betere bescherming dan het basisbeschermingsniveau, maar een lager beschermingsniveau is met het oog op de bescherming van de gezondheid niet toegestaan, behoudens de in dit besluit beschreven uitzonderingen. Die uitzonderingen, die extra bestuurlijke afwegingsruimte aan decentrale overheden bieden, zijn in dit besluit wel geüniformeerd en vereenvoudigd, en daarmee beter toepasbaar dan voorheen het geval was.

Naast het basisbeschermingsniveau bevat dit besluit ook regels over de wijze waarop de bescherming plaatsvindt. Een landelijk uniform systeem draagt ook bij aan een doelmatige en doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet. Ook bevordert een uniforme systematiek de kennisuitwisseling. Bij het vormgeven van de instructieregels hierover is het uitgangspunt van proportionaliteit toegepast, dat wil zeggen: niet meer regelen dan nodig is. De juridische voorlopers van dit besluit – de Wet geluidhinder, hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer en de bijbehorende AMvB's – bevatten, onder verschillende benamingen, vele en regelmatig zeer gedetailleerde instructieregels. Rekening houdend met proportionaliteit zijn vele gedetailleerde regels uit het huidige recht achterwege gelaten. Dat geldt bijvoorbeeld voor sommige regels uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, die feitelijk zagen op de onderlinge relatie tussen het bestuursorgaan en de uitvoerende beheerder. Dergelijke regels passen niet in het stelsel van de Omgevingswet en het stelsel van geluidregels voor wegen en spoorwegen kan ook goed functioneren zonder die regels.

Tot slot bevatten ook het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving enkele algemene geluidregels, waarbij de aansluiting van de geluidregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving op het Besluit bouwwerken leefomgeving sterk is verbeterd.

3.2 Geluidregels per geluidbronsoort

Het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals aangevuld door dit besluit, bevat instructieregels voor beheersing van geluid van verkeer en industrie. Deze regels hebben primair tot doel schade aan de gezondheid te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken en tegelijk wel ruimte te bieden aan de genoemde geluidbronnen. In veel situaties is sprake van een samenloop van verschillende geluidbronnen zoals bijvoorbeeld een autosnelweg, een lokale gemeenteweg of een spoorweg. Dit wordt ook wel cumulatie genoemd. Het reguleren en normeren van cumulatief geluid leidt in de praktijk tot lastig uitvoerbare regels. Dan zijn er namelijk verschillende instanties verantwoordelijk voor het naleven van één gezamenlijke geluidnorm terwijl niet duidelijk is wat ieder afzonderlijk mag. Daarom zijn de regels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving voor verkeer en industrie primair gericht op elke "geluidbronsoort" afzonderlijk. Die geluidbronsoorten zijn zo gedefinieerd dat daarvoor steeds één instantie is aan te wijzen die verantwoordelijk is voor het naleven van de geluidregelgeving.

In het Besluit kwaliteit leefomgeving worden twee systemen gehanteerd voor het reguleren van geluid van een geluidbronsoort: geluidproductieplafonds enerzijds en de basisgeluidemissie anderzijds. Deze systemen zijn nader beschreven in de paragrafen 3.5 en 3.6. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de in het Besluit kwaliteit leefomgeving onderscheiden geluidbronsoorten met het bevoegd gezag en het systeem van reguleren.

geluidbronsoort	**bevoegd gezag**	**wijze van reguleren geluid**
gemeentewegen	gemeente	basisgeluidemissie
waterschapswegen	waterschap/gemeente*	basisgeluidemissie
provinciale wegen	provincie	geluidproductieplafonds
Rijkswegen	minister van Infrastructuur en Waterstaat	geluidproductieplafonds
lokale spoorwegen niet aangewezen door een provincie	gemeente	basisgeluidemissie
lokale spoorwegen aangewezen door een provincie	provincie	geluidproductieplafonds
hoofdspoorwegen	minister van Infrastructuur en Waterstaat	geluidproductieplafonds
industrieterreinen	gemeente(n) waarin het industrieterrein ligt	geluidproductieplafonds

* *zie hiervoor paragraaf 7.2 van deze nota van toelichting*

De regels voor beheersing van geluid zijn primair gericht op het geluid van elke geluidbronsoort afzonderlijk. Het geluid van een geluidbronsoort is dan wel de belasting door de geluidbronsoort als

geheel, dat wil zeggen van alle te onderscheiden delen van de betreffende geluidbronsoort. Bij bijvoorbeeld rijkswegen gaat het om het geluid van alle rijkswegen en de verbindingen tussen verschillende rijkswegen. Bij gemeentewegen gaat het om het geluid als gevolg van het verkeer op alle gemeentewegen. Uiteraard beperken de bevoegdheden van een bestuursorgaan zich tot het deel van de geluidbronsoort waarover het zeggenschap heeft, dus het deel op het eigen grondgebied. Bovendien wordt in de praktijk bij de bepaling van de geluidbelasting op een geluidgevoelig gebouw alleen gekeken naar de wegen die daadwerkelijk bijdragen aan het geluid op dat gebouw. In lijn daarmee wordt in de reken- en meetvoorschriften om onnodig onderzoek te beperken bepaald dat alleen behoeft te worden gerekend met het geluid van een relevant deel van het netwerk. Op dezelfde manier wordt bij provinciale wegen, waterschapswegen, lokale spoorwegen en industrieterreinen het geluid bepaald. Dat is een wijziging ten opzichte van de huidige regels, die met Swung-1 al in gang was gezet. Onder de Wet geluidhinder wordt namelijk per gedeelte van de geluidbronsoort, bijvoorbeeld per gemeentelijke weg afzonderlijk, een geluidbelasting bepaald en getoetst aan de normen. De nieuwe regels brengen, door bepaling van één geluidbelasting voor de totale geluidbronsoort, cumulatie binnen één geluidbronsoort onder de regulering en normering. Bijvoorbeeld een woning nabij de kruising van twee gemeentelijke wegen wordt hierdoor beter beschermd, omdat de toetsing van het geluid aan de normen beter dan voorheen aansluit bij het geluid dat de bewoners werkelijk ervaren. Cumulatie tussen verschillende geluidbronsoorten en met andere geluidbronnen, zoals bijvoorbeeld luchtvaart, is pas aan de orde als het bevoegd gezag besluit tot een toename van het geluid van één geluidbronsoort. Bovendien moet dan ook bij het naleven van de regels voor de geluidwering van gebouwen rekening gehouden worden met de gezamenlijke geluidbelasting door alle relevante geluidbronsoorten, soms aangevuld met het geluid van andere geluidbronnen.

De geluidbronsoorten die verkeer betreffen bestaan meestal uit duidelijk gescheiden netwerken. Maar deze netwerken staan wel in verbinding met elkaar. Zo kan verkeer van bijvoorbeeld een gemeenteweg een provinciale weg of rijksweg oprijden. Elke geluidbronsoort is primair apart gereguleerd. De rekenregels zullen bepalen dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen per geluidbronsoort afzonderlijk wordt bepaald. Alleen op locaties waar de hoofdstroom van het verkeer van de ene geluidbronsoort in de andere overgaat, bepalen de rekenregels dat het geluid van die andere bronsoort wordt meegenomen bij bepaling van het geluid. Dit betreft bijvoorbeeld de situaties waar een provinciale weg overgaat in een gemeenteweg, of een lokale spoorweg in een gemeenteweg. Dat laatste kan aan de orde zijn als een vrij liggende lokale spoorlijn overgaat in sporen in het profiel van een lokale weg.

Schade aan de gezondheid door geluid van verkeer en industrie treedt op bij langdurige blootstelling. Daarom gelden de geluidnormen voor gebouwen waar mensen langdurig verblijven. Het betreft "geluidgevoelige gebouwen". Gebouwen met een woonfunctie (woningen, inclusief verzorgingshuizen, woonschepen en woonwagens), onderwijsfunctie (scholen), gezondheidszorgfunctie met bedgebied (ziekenhuizen en verpleeghuizen) en bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied (kinderdagverblijven) zijn geluidgevoelig. Het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat een aanwijzing van alle geluidgevoelige gebouwen evenals de binnen deze gebouwen gelegen geluidgevoelige ruimten.

3.3 Het normenhuis: geluid op de gevel

Geluidgevoelige gebouwen worden beschermd door geluidnormen. Het stelsel van geluidnormen bestaat per geluidbronsoort uit een standaardwaarde en een in de meeste gevallen 10 tot 15 dB hogere grenswaarde voor het geluid op de gevel. Onder de standaardwaarde is de kans op schade aan de gezondheid zeer klein. Daarom stellen de regels geen eisen bij situaties met geluidniveaus die de standaardwaarde niet overschrijden. Tussen de standaardwaarde en de grenswaarde voor het geluid op de gevel maakt het bevoegd gezag een afweging over de aanvaardbaarheid. Boven de grenswaarde voor het geluid op de gevel zijn nieuwe woningen of verhoging van geluidbelastingen op bestaande woningen alleen in uitzonderingssituaties mogelijk. Boven de standaardwaarde is voor nieuwe woningen en bij verhoging van geluidbelastingen van bestaande woningen altijd een extra geluidnorm van toepassing, namelijk de grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten. Dit betreft een norm voor het geluid in geluidgevoelige ruimten binnen het geluidgevoelige gebouw, waardoor eisen gelden aan de geluidwering van de gevels. Deze wordt nader toegelicht in paragraaf 3.4.

Als het bevoegd gezag overweegt een toename van het geluid van één geluidbronsoort toe te staan, zal daarbij in veel gevallen ook de aanvaardbaarheid van de totale geluidbelasting, afkomstig van alle relevante geluidbronsoorten gezamenlijk, beoordeeld moeten worden. Het gaat dan om het gecumuleerde geluid van alle geluidbronsoorten die belastingen boven de standaardwaarde

veroorzaken en het geluid van een specifiek benoemde geluidbronnen zoals windturbines en luchtvaart. Het bevoegd gezag kan daarbij ook andere, niet benoemde geluidbronnen betrekken als dat nodig is om een goed beeld van de totale geluidsituatie te krijgen. Daarbij kan gedacht worden aan geluid door scheepvaart. Bij het cumuleren wordt rekening gehouden met verschillen in hinderlijkheid tussen verschillende soorten geluid. Het hinderequivalent optellen van geluid wordt geregeld in een ministeriële regeling. Het gecumuleerde geluid wordt niet getoetst aan het normenkader, maar mede aan de hand van het gecumuleerde geluid op de gevel(s) van een gebouw moet het bevoegd gezag wel beoordelen of en in welke mate het verantwoord is de afwegingsruimte boven de standaardwaarde te benutten.

Als dosismaat voor het geluid is de zogenoemde L_{den} gekozen. Dit is een Europees geharmoniseerde dosismaat die gedefinieerd is in de richtlijn omgevingslawaai. Deze dosismaat heeft een goede verhouding met de door mensen ervaren hinder en wordt ook gebruikt in wetenschappelijk onderzoek naar schade aan de gezondheid door geluid van verkeer. Deze geluidmaat is gebaseerd op de over één jaar gemiddeld optredende geluidbelasting. Daarbij wordt geluid in de avond- en nachtperiode zwaarder beoordeeld door er respectievelijk 5 en 10 dB bij op te tellen. Dat wordt gedaan omdat geluid in de avond- en nachtperiode schadelijker is dan overdag. De avondperiode is van 19.00 tot 23.00 en de nachtperiode van 23.00 tot 7.00 uur. Voor industrielawaai is naast de L_{den} ook afzonderlijk het geluid tijdens de nacht, de L_{night}, gereguleerd. Dat is gedaan omdat de L_{den} vooral in situaties waarin in belangrijke mate gedurende de nacht geluid geproduceerd wordt, onvoldoende bescherming biedt.

De getalswaarden van de normen staan in onderstaande tabel.

Geluidbronsoorten	**Standaardwaarde in L_{den} (dB)**	**Grenswaarde in L_{den} (dB)**	
		Nieuwe geluidgevoelige gebouwen	**Aanleg of aanpassing bron**
rijkswegen, provinciale wegen	50	60	65
gemeentewegen en waterschapswegen	53	70	70
hoofdspoorwegen en lokale spoorwegen	55	65	70
industrieterreinen	50	55	60
	40 L_{night}	45 L_{night}	50 L_{night}

Uit de tabel met normen blijkt dat er verschillen zijn tussen de geluidbronsoorten en dat er per geluidbronsoort ook verschillen zijn tussen het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen en wijziging van de geluidbronsoort.

De verschillen tussen geluidbronsoorten hebben twee redenen. In de eerste plaats is er een zeker verschil in effecten op de mens. Ook wordt geluid door verkeer op relatief drukke doorgaande wegen met het karakter van een autoweg of autosnelweg vaker als hinderlijker ervaren dan geluid door verkeer op lokale wegen. Onder andere daarom zijn de normen voor rijkswegen en provinciale wegen strenger dan die voor gemeentewegen. In de tweede plaats speelt de haalbaarheid van maatregelen die het geluid verlagen een rol. Bij spoorwegen, autowegen, autosnelwegen en wegen die voldoende vrij liggen van de bebouwde omgeving, is de afstand tussen bron en gebouw vaak groter en zijn geluidschermen en geluidwallen maatregelen die vaak goed toepasbaar zijn om het geluid te verlagen. Voor de meeste gemeentewegen zijn dergelijke maatregelen in de praktijk niet toepasbaar. Dat komt door de grote verwevenheid van deze netwerken met de fysieke leefomgeving van mensen. Een geluidscherm langs een straat in een dorp is praktisch niet te realiseren. Daarom is de grenswaarde voor het geluid op de gevel voor gemeentewegen hoger dan die voor andere wegen. Een lagere grenswaarde voor het geluid op de gevel zou vooral binnen de bebouwde kom ernstige belemmering van gewenste ontwikkelingen opleveren doordat afschermende maatregelen om het geluid te verlagen veelal niet toepasbaar zijn.

De verschillen in de grenswaarde voor het geluid op de gevel voor enerzijds het toelaten van woningen en anderzijds het wijzigen van de geluidbronsoort zorgen voor voldoende geluidruimte voor ontwikkelingen van de betreffende geluidbronsoort. Het gaat dan om ruimte voor de mobiliteit op

verbindingen die van nationaal of regionaal belang (rijkswegen en provinciale wegen) zijn, en ook om voldoende geluidruimte voor de industrie op grote industrieterreinen. Voor rijkswegen, provinciale wegen en industrieterreinen is de grenswaarde voor het geluid op de gevel voor het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen 5 dB lager dan de grenswaarde voor het geluid op de gevel die voor uitbreiding van de bron geldt. Het doel hiervan is dat de gemeente met de toelating van een geluidgevoelig bouwwerk een geluidbronsoort (waar een ander bevoegd gezag over gaat) niet "op slot kan zetten". De grenswaarde voor het geluid op de gevel is immers de begrenzing van de normale afwegingsruimte van het bevoegd gezag. De 5 dB lagere grenswaarde voor het geluid op de gevel voor de toelating van nieuwe geluidgevoelige gebouwen zorgt ervoor dat het bevoegd gezag van de bron in die situaties in elk geval binnen de normale afwegingsruimte, nog 5 dB ruimte heeft om ontwikkelingen aan de bron mogelijk te maken. Een gemeente kan bijvoorbeeld op grond van een bestuurlijke afweging woningen toestaan op een locatie waar het geluid van een rijksweg 10 dB hoger dan de standaardwaarde is. De betreffende woningen ondervinden dan dus een geluidbelasting van 60 dB. Het bevoegd gezag van de rijksweg kan binnen de normale afwegingsruimte deze geluidbelasting met 5 dB tot 65 dB laten toenemen. Daarbij gelden uiteraard wel voorwaarden over het afwegen van geluidbeperkende maatregelen en het treffen van geluidwerende maatregelen.

Bij het toetsen aan geluidnormen wordt het geluid bepaald volgens regels opgenomen in een ministeriële regeling. Het akoestisch onderzoek is arbeidsintensief en vereist specifieke expertise, informatie (data) en middelen zoals specialistische programmatuur en rekencapaciteit op computers. De centrale voorziening geluidgegevens (zie hoofdstuk 11 van deze nota van toelichting) is gericht op het verminderen van lasten van het akoestisch onderzoek voor bedrijven, overheden en burgers. Daarom bevat deze centrale voorziening in elk geval voor elke geluidbronsoort na vaststelling van de geluidproductieplafonds of basisgeluidemissie een zogenoemd geluidaandachtsgebied. Buiten dat gebied wordt de standaardwaarde als gevolg van die geluidbronsoort niet overschreden. De toepassing van de geluidregels van dit besluit is dan ook beperkt tot het geluidaandachtsgebied. Zo zijn bijvoorbeeld bij het toelaten van een geluidgevoelig gebouw op een locatie de geluidregels voor een geluidbronsoort alleen van toepassing als die locatie geheel of gedeeltelijk binnen het aandachtsgebied van die geluidbronsoort ligt. Daarbuiten hoeft dus bij uitvoering van de regels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving geen rekening gehouden te worden met geluid van die geluidbronsoort.

In deze paragraaf is beschreven welke geluidbronsoorten zijn gereguleerd, welke normen hiervoor gelden en wat de beleidsmatige afwegingsruimte is waarbinnen een bevoegd gezag een hogere geluidbelasting dan de standaardwaarde kan toestaan. Voor het doorgronden van de werking van het systeem is het van groot belang wanneer toetsing aan de normen verplicht is en op welke wijze het bevoegd gezag kan omgaan met haar afwegingsruimte. Dit wordt in de volgende hoofdstukken beschreven bij de zogenoemde systeembeschrijvingen.

3.4 Het normenhuis: de grenswaarden voor geluid in geluidgevoelige ruimten

De nieuwe geluidregels omvatten een normenkader als handvat voor de beoordeling van het aspect ‘geluid’ binnen een integrale bestuurlijke afweging, bijvoorbeeld in het kader van een omgevingsplan. Onderdeel van dat normenkader is een na te leven grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten van bestaande geluidgevoelige gebouwen, in de praktijk veelal aangeduid als de binnenwaarde. Deze binnenwaarde garandeert dat mensen in hun woning worden behoed tegen te hoge geluidniveaus. De binnenwaarde vormt het sluitstuk van dit besluit. Van de binnenwaarde mag niet worden afgeweken.

Voldoen aan de binnenwaarde is verplicht als wordt besloten om bij wijziging van een bron het geluid op een bestaand geluidgevoelig gebouw toe te laten nemen boven die standaardwaarde. De eisen aan het geluid in geluidgevoelige ruimten zijn voor die gevallen een extra waarborg om ervoor te zorgen dat bewoners ook bij hogere geluidniveaus buiten de woning, onder acceptabele omstandigheden ín hun woning kunnen leven en slapen. Deze werkwijze is vergelijkbaar met die onder de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, maar het aantal normen en regels is sterk gestroomlijnd en verminderd.

Voor de meeste bestaande geluidgevoelige gebouwen geldt een grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten van 36 dB. Bij overschrijding van die 36 dB (dus een binnenniveau van 37 dB of hoger) moeten geluidwerende maatregelen worden getroffen om te voldoen aan de binnenwaarde verminderd met 3 dB. Anders gezegd: bij overschrijding van de binnenwaarde zal ten minste 4 dB aan geluidwerende maatregelen moeten worden getroffen. Hoe groter de overschrijding, hoe beter de geluidwering van de maatregelen. Daarmee wordt het binnenniveau weer in overeenstemming gebracht met de situatie bij nieuwbouw van het betreffende geluidgevoelige gebouw. De wettelijke

grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten ligt dus 3 dB hoger dan de waarde die bij het treffen van geluidwerende maatregelen moet worden bereikt. Hierdoor wordt voorkomen dat gevels moeten worden aangepast voor alleen een geringe verbetering van de geluidwering en wordt er ook voor gezorgd dat, ook in situaties waarin de grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten hoger is dan nu, het beschermingsniveau ten opzichte van de Wet geluidhinder niet afneemt.

Bij overschrijding van de grenswaarden voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten hoeven niet in alle gevallen daadwerkelijk geluidwerende maatregelen getroffen te worden. Dat is niet nodig als het geluid door de weg, spoorweg of het industrieterrein waarvoor een besluit wordt genomen, niet in betekenende mate bijdraagt aan het gezamenlijke geluid als gevolg van meerdere geluidbronnen. Dan wordt de overschrijding blijkbaar vooral veroorzaakt door een andere geluidbron. De grens is daarbij gelegd op 25% (ofwel 6 dB). Geluidwerende maatregelen hoeven ook niet (helemaal) te worden getroffen als daartegen zwaarwegende bezwaren van bouwkundige aard bestaan en wel maatregelen worden getroffen om de geluidwering zoveel mogelijk te verbeteren. Het begrip 'bouwkundige aard' omvat allereerst bouwtechnische aspecten, bijvoorbeeld als een gebouw in een dusdanig slechte technische staat verkeert dat het treffen van maatregelen een disproportionele ingreep vergt. Daarnaast omvat het begrip 'bouwkundige aard' mede de monumentale waarden van een gebouw. Een zwaarwegend bezwaar van bouwkundige aard kan dus ook gelegen zijn in het belang van het behoud van cultureel erfgoed. Ook bij monumenten kunnen geluidwerende maatregelen soms onevenredig ingrijpend zijn of zelfs onmogelijk met het oog op het behoud van de monumentale waarden. En tot slot mag de eigenaar van een woning ervoor kiezen niet mee te werken aan het uitvoeren van de benodigde geluidwerende maatregelen.

Binnenwaarde van 41 dB

In een aantal gevallen geldt voor nieuwe of bestaande gebouwen een grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten van 41 dB.

De verhoogde binnenwaarde geldt op de eerste plaats voor alle woningen waarvoor de bouwvergunning is verleend voor 1 januari 1982 en het geluid wordt veroorzaakt door een rijksweg of hoofdspoorweg die in gebruik genomen is voordat de geluidregels uit de Wet geluidhinder van kracht waren. Dit is gelijk aan de huidige norm uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer en is in lijn met de keuze om in de Omgevingswet hoofdstuk 11 beleidsneutraal over te nemen. Als het geluid als gevolg van het wijzigen van het voor de rijksweg of hoofdspoorweg geldende geluidproductieplafond toeneemt, en de grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten van 41 dB wordt overschreden, moeten de geluidwerende maatregelen worden uitgelegd op een grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten van 41–3 = 38 dB.

De grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten van 41 dB geldt ook voor woningen die in aanmerking komen of zijn gekomen voor sanering vanwege het geluid door wegen of spoorwegen en waarvoor de bouwvergunning is afgegeven voor 1 januari 1982. Dit is in lijn met de huidige regels van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer en de Wet geluidhinder.

Tot slot geldt de grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten van 41 dB ook voor woningen die ten tijde van de vaststelling van de geluidzone rond een industrieterrein op grond van de Wet geluidhinder zijn aangemerkt als saneringswoning. Voor die saneringswoningen (en andere geluidgevoelige bouwwerken en terreinen) was de binnengrenswaarde 40 dB(A) etmaalwaarde.

Binnenwaarde bij functiewijziging

De grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten van 41 dB geldt ook voor geluidgevoelige gebouwen die door functiewijziging ('transformatie') zijn gerealiseerd in bestaande bouwwerken. Ook voor transformatiewoningen geldt dat bij overschrijding van de grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten van 41 dB, maatregelen worden getroffen om te voldoen aan een 3 dB lagere grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten, i.c. 38 dB.

Vaak is de gevel van een bestaand gebouw nog van voldoende kwaliteit en hoeft deze niet te worden vervangen. Daarom geldt bij transformatie, conform de hoofdregel van het Besluit bouwwerken leefomgeving, het rechtens verkregen niveau, maar met een binnenwaarde van ten hoogste 38 dB. Deze geluideisen bij transformatie voorkomen dat de gevel alleen omwille van het geluid vervangen moet worden. Als die 'transformatie' eenmaal gebeurd is, geldt op grond van dit Aanvullingsbesluit geluid een binnenwaarde van 41 dB als nabij die bestaande transformatiewoningen een geluidbronsoort wordt gewijzigd. Net als voor andere geluidgevoelige gebouwen geldt ook voor transformatiewoningen vervolgens dat bij overschrijding van de binnenwaarde de geluidwerende maatregelen zodanig moeten worden gedimensioneerd dat het geluid tot 41-3= 38 dB wordt teruggebracht.

Als de gevel geheel wordt of moet worden vervangen, spreekt het voor zich dat de geluidwering wel direct kan worden verbeterd. De initiatiefnemer moet dan de geluidwering dimensioneren op een grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten van 33 dB. Ook dit wordt, door middel van dit besluit, vastgelegd in het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Verhouding met het Besluit bouwwerken leefomgeving

In de Wet geluidhinder was de binnenwaarde voor bestaande woningen (en andere geluidgevoelige gebouwen) een eis aan het binnenniveau in bepaalde aangewezen ruimten (woonkamer, slaapkamer, keuken). Het resultaat van de toetsing was daarmee afhankelijk van de feitelijke indeling van de woning. Voor nieuwe woningen werden de eisen echter in het Bouwbesluit gesteld in de vorm van eisen aan de karakteristieke geluidwering c.q. het karakteristieke binnenniveau, dat niet afhankelijk is van de indeling van een woning (vrije indeelbaarheid). In het Aanvullingsbesluit is dat verschil nu weggenomen. Alle genoemde grenswaarden voor het geluid in geluidgevoelige ruimten zijn karakteristiek. Bij het toetsen worden voortaan in alle gevallen de meet- en rekenvoorschriften van het Besluit bouwwerken leefomgeving toegepast waardoor eisen worden gesteld aan de karakteristieke geluidwering van de uitwendige scheidingsconstructie.

In dit Aanvullingsbesluit worden alleen eisen gesteld aan het geluid in c.q. de geluidwering van bestaande gebouwen. De binnenwaarde wordt getoetst als het geluid op een geluidgevoelig gebouw toeneemt omdat een geluidbronsoort meer geluid mag veroorzaken. De bouwkundig eisen aan nieuwe gebouwen zijn opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving. In het Besluit bouwwerken leefomgeving worden eisen gesteld aan de geluidwering van een nieuw gebouw. Nieuwe woningen moeten bijvoorbeeld voldoen aan een binnenwaarde van 33 dB in verblijfsruimten.

Bij het bepalen van de benodigde geluidwering moet worden uitgegaan van de geluidbelasting door alle relevante geluidbronsoorten en geluidbronnen gezamenlijk, dus bij elkaar opgeteld. Die gezamenlijke geluidbelasting wordt bepaald bij het nemen van het besluit (omgevingsplan, omgevingsvergunning) waarmee het nieuwe geluidgevoelige gebouw wordt toegelaten. Omdat er enige tijd kan verstrijken tussen het toelaten van een geluidgevoelig gebouw in het omgevingsplan en het verlenen van de omgevingsvergunning voor het bouwen, biedt het Besluit bouwwerken leefomgeving de mogelijkheid om het gezamenlijke geluid opnieuw te bepalen.

Na vaststelling van het omgevingsplan (of verlening van de omgevingsvergunning) is de betreffende woning toegelaten en gelden verder de geluidregels voor een bestaande woning. Zoals hiervoor al is toegelicht geldt voor bestaande woningen een binnenwaarde van 36 dB. Als die waarde wordt overschreden moeten geluidwerende maatregelen worden getroffen om het geluid te verminderen tot 33 dB.

3.5 Regulering van het brongeluid met geluidproductieplafonds

Korte schets van het huidige systeem van geluidproductieplafonds

Met de invoering van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer in 2012 zijn de geluidproductieplafonds geïntroduceerd in de Nederlandse regelgeving voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. Dit destijds nieuwe instrument is ingevoerd om de onbeheerste groei van geluid door toename van verkeer te stoppen. De regels uit de Wet geluidhinder voorzagen hier onvoldoende in. Het primaire doel was dan ook de beheersing van de geluidbelasting door verkeer op wegen en spoorwegen op een eenvoudige en efficiënte wijze. Naast een betere bescherming van omwonenden werd ook beoogd dat het systeem van geluidproductieplafonds duidelijkheid geeft aan omwonenden en aan de beheerders van de geluidbronnen. Er kunnen eenvoudig wijzigingen aan de infrastructuur worden doorgevoerd, zolang daarbij binnen de grenzen van de geldende geluidproductieplafonds wordt gebleven.

De werking van geluidproductieplafonds, zoals vastgelegd in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, houdt – in grote lijnen – in dat er aan weerszijden van de betrokken wegen en spoorwegen een keten van referentiepunten ligt waarop een maximaal geluidniveau is vastgelegd. Dit maximale geluidniveau is een geluidproductieplafond. Dit geluidproductieplafond legt de bovengrens vast voor de geluidproductie van een weg of spoorweg en mag niet overschreden worden. Doordat de geluidproductie wordt vastgelegd, wordt er indirect ook een grens gesteld aan het geluid op de geluidgevoelige gebouwen die zich in het geluidaandachtsgebied van de weg of spoorweg bevinden.

Het bevoegd gezag van de geluidbronsoort kan geluidproductieplafonds wijzigen of nieuwe vaststellen. Dit kan echter alleen na het doorlopen van een met waarborgen omklede procedure. Onderdeel daarvan is een onderzoek waarbij effecten voor geluidgevoelige gebouwen binnen het aandachtsgebied worden beoordeeld door het bevoegd gezag. Bij toename van geluidbelastingen

boven de standaardwaarde zullen geluidbeperkende maatregelen moeten worden afgewogen. De beheerder kan ontwikkelingen aan de bron doorvoeren mits de geluidproductieplafonds niet worden overschreden. De geluidproductieplafonds bieden op deze wijze de omgeving bescherming tegen een toename van geluid boven het niveau dat met vaststelling van de geluidproductieplafonds is beoogd. Tegelijk bieden de geluidproductieplafonds een helder uitgangspunt voor ontwikkelingen in de omgeving zoals plannen voor de bouw van nieuwe geluidgevoelige gebouwen. De geluidproductieplafonds liggen vast in een openbaar geluidregister met de zogenoemde brongegevens waarop zij zijn gebaseerd. Met dit geluidregister kan eenieder inzicht krijgen in de waarde van de geluidproductieplafonds. Met de brongegevens kan op elke locatie in de omgeving van de geluidbronsoort het geluid dat optreedt bij volledig benutting van de geluidproductieplafonds bepaald worden. Op deze wijze wordt bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening gehouden met geldende geluidproductieplafonds.

De referentiepunten voor rijkswegen en hoofdspoorwegen liggen in het systeem van de Wet milieubeheer op ongeveer 50 meter afstand van de weg of spoorweg en op 100 meter afstand van elkaar. De referentiepunten vormen op deze wijze een keten waarop de geluidproductie van de bron beheerst wordt. De geluidproductie wordt bepaald door berekening volgens een in een technische regeling opgenomen rekenvoorschrift.

De geluidproductieplafonds zijn onlosmakelijk gekoppeld aan een zogenoemde set brongegevens. Dit zijn de gegevens van de geluidbronsoort die ten grondslag liggen aan de geluidproductieplafonds. De brongegevens bevatten de geografische kenmerken van de geluidbronsoort, relevante akoestische kenmerken van de geluidbronsoort, voor de geluidbronsoort bedoelde afschermende objecten en de referentiepunten. De relevante akoestische kenmerken van een geluidbronsoort betreffen onder andere verkeersintensiteiten per voertuigsoort en etmaalperiode, rijsnelheden, soort wegdek of spoorconstructie en de sterkte van bedrijfsduur van bronnen op industrieterreinen. De geluidproductieplafonds en bijbehorende brongegevens liggen vast in een openbaar geluidregister.

De systematiek met geluidproductieplafonds voorziet ook in een monitoringsplicht. Dit instrument is nodig om zichtbaar te maken waar een overschrijding dreigt. Elk jaar zendt de beheerder een verslag over de naleving van geluidproductieplafonds naar het bevoegd gezag. Het verslag bevat in elk geval een vergelijking van de werkelijke geluidproductie in het voorgaande kalenderjaar met de op 31 december van dat jaar geldende geluidproductieplafonds. In het verslag geeft de beheerder ook aan welke stappen gezet worden om overschrijding van geluidproductieplafonds te voorkomen. Het bevoegd gezag publiceert dit verslag, vergezeld van haar bevindingen.

De geluidproductieplafonds in het Besluit kwaliteit leefomgeving

Het systeem van reguleren van geluid met geluidproductieplafonds is ontworpen voor geluidbronsoorten die ruimtelijk gezien duidelijk gescheiden zijn van de woonomgeving. De geluidproductieplafonds zorgen ook voor een duidelijke scheiding in bevoegdheden tussen het bevoegd gezag voor ontwikkeling van de bron en het bevoegd gezag voor ontwikkelingen in de omgeving. De volgende geluidbronsoorten worden gereguleerd met het systeem van geluidproductieplafonds:

- rijkswegen;
- hoofdspoorwegen;
- provinciale wegen;
- industrieterreinen; en
- lokale spoorwegen die door de provincie bij omgevingsverordening zijn aangewezen.

Bij rijkswegen, hoofdspoorwegen, provinciale wegen en lokale spoorwegen is het bevoegd gezag voor de bron een ander bestuursorgaan dan het bevoegd gezag voor ontwikkelingen in de omgeving van de bron. Bij industrieterreinen is dat vaak anders en is de gemeente het bevoegd gezag dat zowel de geluidproductieplafonds vaststelt als besluit over ontwikkelingen in de omgeving van het industrieterrein.

Met dit besluit worden de geluidproductieplafonds ook geïntroduceerd voor provinciale wegen en spoorwegen en industrieterrein. Doel daarvan is om ook voor deze wegen en spoorwegen alsmede voor industrieterreinen te komen tot een effectiever en transparanter systeem voor de beheersing van het geluid afkomstig van die geluidbronsoorten.

Bij de inpassing van de geluidregels in het stelsel van de Omgevingswet is ervoor gekozen de geluidproductieplafonds vorm te geven als omgevingswaarden. In het stelsel van de Omgevingswet zijn omgevingswaarden normen die voor de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan de gewenste staat of kwaliteit of de toelaatbare belasting door activiteiten vastleggen in meetbare of

berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen. De Omgevingswet zelf verbindt twee gevolgen aan de vaststelling van een omgevingswaarde: de omgevingswaarde moet worden gemonitord en bij overschrijding of dreigende overschrijding moet een programma worden vastgesteld dat erop is gericht om de omgevingswaarde (weer) te halen. Omgevingswaarden worden bij algemene maatregel van bestuur, omgevingsverordening of omgevingsplan vastgesteld.

Gelet op de functionaliteiten van het geluidproductieplafond is er in de Aanvullingswet voor gekozen om de omgevingswaarde voor wat betreft de regulering van geluid enigszins anders in te richten dan de omgevingswaarden die verder in het stelsel van de Omgevingswet zijn vastgelegd.[13] Daarvoor wordt in de eerste plaats geregeld dat provinciale staten en de Minister van Infrastructuur en Waterstaat geluidproductieplafonds als omgevingswaarden bij besluit kunnen vaststellen, in plaats van bij omgevingsverordening of algemene maatregel van bestuur. Daarmee samenhangend wordt artikel 2.10 van de Omgevingswet zodanig gewijzigd dat de aard van de verplichting die uit de omgevingswaarde voortvloeit en de termijn waarbinnen aan de plicht moet worden voldaan bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald in plaats van bij de vaststelling van de omgevingswaarde zelf. Deze wijziging zorgt ervoor dat het Rijk generieke regels kan stellen over de werking van geluidproductieplafonds.

Tot slot wordt de plicht om een programma vast te stellen bij (dreigende) overschrijding van een omgevingswaarde genuanceerd. Bij algemene maatregel van bestuur of omgevingsverordening kan worden bepaald dat in plaats van de programmaplicht een plicht geldt tot het treffen van maatregelen, gericht op het voldoen aan die omgevingswaarde. Dit zal de hoofdregel zijn bij geluidproductieplafonds voor infrastructuur, wat een beleidsneutrale voortzetting is van de wijze waarop onder hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer (dreigende) overschrijdingen van geluidproductieplafonds worden aangepakt.

Zoals hierboven al is toegelicht, geeft het systeem van geluidproductieplafonds duidelijkheid aan omwonenden en aan de beheerders van de geluidbronnen. Er kunnen eenvoudig wijzigingen aan de infrastructuur worden doorgevoerd, zolang daarbij binnen de grenzen van de geldende geluidproductieplafonds wordt gebleven. Voor provinciale (spoor)wegen en industrieterreinen is dit systeem daarom ook goed toepasbaar.

Voor de gemeente biedt het plafond de zekerheid van een bovengrens voor de geluidproductie waar zij rekening mee kan houden bij woningbouwplannen en haar lokale geluidbeleid. Bij aanleg van een nieuwe weg of spoorweg wordt in het kader van het projectbesluit op dezelfde wijze als nu akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de te verwachten geluidbelastingen en mogelijke maatregelen. Op basis van die informatie wordt gekozen voor de gewenste toekomstige situatie. Die situatie wordt vervolgens vastgelegd in geluidproductieplafonds. Deze plafonds garanderen dat geluidbelastingen niet onbeheerst kunnen groeien tot hogere waarden dan de waarden die beoogd zijn bij het projectbesluit.

Het bestuursorgaan dat de geluidproductieplafonds voor provinciale wegen zal vaststellen, is provinciale staten. Artikel 2.13a, tweede lid, van de Omgevingswet maakt delegatie hiervan aan gedeputeerde staten mogelijk. Geluidproductieplafonds voor industrieterreinen worden door de gemeenteraad vastgesteld als onderdeel van het omgevingsplan. In lijn met de wijze van besluitvorming over omgevingsplannen kan de gemeenteraad deze bevoegdheid delegeren aan het college van burgemeester en wethouders. Als uitzondering op de hoofdregel biedt artikel 2.12a van de Omgevingswet de mogelijkheid aan de gemeenteraad om provinciale staten te verzoeken de geluidproductieplafonds voor een industrieterrein vast te stellen. Een en ander is in overeenstemming met de taaktoedeling in de artikelen 2.16 tot en met 2.19 van de Omgevingswet.

In tegenstelling tot hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer is er in dit besluit voor gekozen om de ligging van de referentiepunten in instructieregels vast te leggen. Hierbij is de gedachte van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer gevolgd. In bijlage 2 van de memorie van toelichting bij het voorstel tot wijziging van de Wet milieubeheer in verband met de invoering van geluidproductieplafonds en de overheveling van hoofdstuk IX van de Wet geluidhinder naar de Wet milieubeheer (modernisering instrumentarium geluidbeleid, geluidproductieplafonds)[14] werd al gekozen voor een systeem waarbij de referentiepunten op circa 50 meter afstand van het buitenste spoor c.q. de buitenste rijstrook kwamen te liggen met een onderlinge afstand van ongeveer 100 meter. Met deze afstand van 100 meter wordt bewerkstelligd dat ook geluidgevoelige gebouwen die bijvoorbeeld net tussen twee referentiepunten in liggen in de praktijk goed beschermd worden.

[13] Kamerstukken II 2018/19, 35054, nr. 3, blz. 14-16.
[14] Kamerstukken II 2009/10, 32252, nr. 3.

Functie van de geluidruimte onder de geluidproductieplafonds

Een belangrijk aspect van het reguleren van geluid met geluidproductieplafonds is de zogenoemde geluidruimte. Dat is de nog beschikbare (vrije) ruimte onder het geluidproductieplafond. Het bevoegd gezag moet ervoor zorgen dat voldoende geluidruimte beschikbaar is zodat een (geringe) toename van de geluidproductie niet direct leidt tot overschrijding van een geluidproductieplafond. Dat betekent dat bij het vaststellen van een geluidproductieplafond rekening moet worden gehouden met de toekomstige geluidproductie van de weg, spoorweg of het industrieterrein.

Bij het rekening houden met toekomstige ontwikkelingen kan het gaan om heteronome ontwikkelingen zoals het verlenen van omgevingsvergunningen aan nieuwe bedrijven op een industrieterrein, of een verkeersmaatregel die tot meer verkeer leidt. Bij elk besluit dat wordt genomen na het vaststellen van een geluidproductieplafond en wat gevolgen heeft voor de geluidproductie, moet rekening worden gehouden met de gevolgen voor de geluidruimte. Maar het kan ook gaan om autonome ontwikkelingen zoals het effect van economische groei. Dat laatste is met name van belang bij wegen, waar een autonome toename van het verkeer leidt tot meer geluidproductie die in de geluidruimte moet kunnen worden opgevangen.

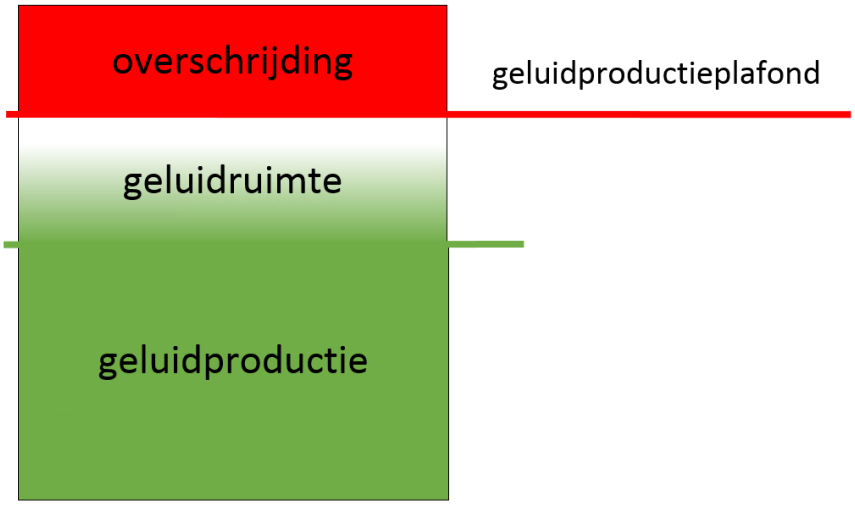

De waarde van het geluidproductieplafond in relatie tot de geluidproductie bepaalt hoeveel geluidruimte beschikbaar is. Meer geluidruimte geeft meer flexibiliteit aan een bronsoort, maar betekent ook dat bij de vaststelling van het geluidproductieplafond meer maatregelen getroffen moeten worden om (zoveel mogelijk) te voldoen aan de geluidnormen. Het vaststellen van een wat hogere plafondwaarde ten behoeve van de geluidruimte kan ook betekenen dat bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen meer maatregelen getroffen moeten worden. Te weinig geluidruimte creëren of behouden heeft tot gevolg dat ontwikkelingen bij de bron die meer geluidproductie geven dan voorzien, al snel leiden tot overschrijding van een geluidproductieplafond met alle gevolgen van dien.

In dit besluit is niet voorgeschreven hoeveel geluidruimte moet worden aangehouden. Bij industrieterreinen en spoorwegen hebben de betrokken bestuursorganen ook instrumenten om binnen de vastgestelde geluidproductieplafonds het geluid van de bron te reguleren. Bij wegverkeer kan echter ook sprake zijn van autonome groei die in de geluidruimte moet kunnen worden geaccommodeerd.

Naleving

Geluidproductieplafonds voor wegen, spoorwegen en industrieterreinen worden vastgesteld als omgevingswaarde. In dit besluit is bepaald dat voor geluidproductieplafonds een resultaatsverplichting geldt, als bedoeld in artikel 2.10 van de wet. Dit komt overeen met de 'zorgdragen voor de naleving van de geluidproductieplafonds' zoals deze gold volgens artikel 11.20 van de Wet milieubeheer. De strekking van deze zorgplicht was om 'na te leven'. Naleven is het voldoen aan een norm, en niet-naleven is reden om over te gaan tot handhavend optreden van een toezichthoudend orgaan. In hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer werd uitdrukkelijk benoemd dat de geluidproductieplafonds de geluidproductie aangeven die een weg of spoorweg maximaal mag voortbrengen op aan weerszijden van de weg of spoorweg gelegen punten (referentiepunten), en dat deze geluidproductieplafonds – behoudens verhoging of verlaging – permanent moesten worden nageleefd. Door de

geluidproductieplafonds nu te benoemen als resultaatsverplichting ontstaat er voor de beheerder van de betreffende (spoor)weg geen zwaarder regime.

Het Aanvullingsbesluit voorziet niet in een afwijkmogelijkheid, wel kan worden besloten dat voor een bepaalde tijd niet wordt voldaan aan de resultaatsverplichting. Hiertoe kan artikel 3.44, tweede lid, worden toegepast. Deze mogelijkheid is ontleend aan hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, waar de mogelijkheid tot het verlenen van een ontheffing van de verplichting tot naleving van de geluidproductieplafonds was geregeld in artikel 11.24. De mogelijkheid om tijdelijk niet te voldoen aan een geluidproductieplafond is nodig omdat voor geluidproductieplafonds een resultaatsverplichting geldt. Als een inspanningsverplichting zou gelden, dan was dit instrument overbodig, dan zou het voldoende zijn om de overschrijdingen te rapporteren en toe te lichten in het nalevingsverslag. Ook hieruit blijkt dat voor de geluidproductieplafonds ook onder de Wet milieubeheer al een resultaatsverplichting gold.

Toezicht en handhaving

De plafondsystematiek is zo ingericht dat het voldoen aan de geluidproductieplafonds zoveel mogelijk uit het systeem voortvloeit. Toezicht en handhaving zijn daarop aanvullend. Uitgangspunt is dat in het kader van de stelselherziening geen ingrijpende vernieuwing van het handhavingsinstrumentarium nodig is. Dit geldt voor de provinciale infrastructuur en voor industrieterreinen evenzeer als nu al voor de rijksinfrastructuur. Het periodieke verslag van de beheerder vormt hierin een centraal en functioneel instrument, omdat dit verslag inzicht biedt in de actuele situatie (naleving of (dreigende) overschrijding van de geluidproductieplafonds). Zo nodig dienen tijdig maatregelen te worden genomen om overschrijdingen van de plafonds te voorkomen.

3.6 Regulering van het brongeluid met basisgeluidemissie

De in 2006 in gang gezette modernisering van het geluidbeleid heeft een betere beheersing van geluid tot doel. Dat heeft in 2012 geleid tot invoering van geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. Met de Omgevingswet zal ook voor andere geluidbronnen de beheersing van geluid moeten verbeteren. Dit geldt ook voor gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen omdat onder de regels van de Wet geluidhinder groei van geluid door toename van verkeer onvoldoende beheerst werd. In veel gevallen kon het geluid op gevels van woningen en andere geluidgevoelige gebouwen zonder enige regulering toenemen tot waarden die schade aan de gezondheid veroorzaken. De voormalige Wet geluidhinder bood namelijk te beperkte mogelijkheden om toename van geluidbelasting door autonome groei van het verkeer te reduceren. Alleen op het moment waarop een weg of spoorweg fysiek werd gewijzigd, werd het geluid gereguleerd. In 2012 is deze onvolkomenheid voor rijkswegen en hoofdspoorwegen opgelost door de invoering van geluidproductieplafonds. Het doel van de nieuwe regels voor gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen[15] is om ook voor die (spoor)wegen aan de onbeheerste groei van het geluid een einde te maken en woningen en andere geluidgevoelige gebouwen beter te beschermen tegen geluidhinder.

Voor de beheersing van het geluid door verkeer op gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen wordt een andere systematiek ingevoerd dan de geluidproductieplafonds. De redenen daarvoor zijn de grote omvang van het netwerk, de grote diversiteit aan (spoor)wegen en het fijnmazige en veelal met de omgeving vervlochten karakter van het netwerk van met name gemeentewegen. Voor waterschapswegen geldt dat het overgrote deel daarvan een zeer lage verkeersintensiteit kent. Een systematiek met geluidproductieplafonds voor het hele netwerk van deze (spoor)wegen zou daardoor leiden tot hoge en onnodige uitvoeringslasten. Voor gemeentewegen en lokale spoorwegen geldt bovendien dat de gemeente het bevoegd gezag is voor zowel ontwikkelingen in de omgeving als voor ontwikkeling van de infrastructuur. De met geluidproductieplafonds gerealiseerde scheiding in taken en verantwoordelijkheden voor wat betreft infrastructuur en omgeving, heeft in het geval van gemeentewegen en lokale spoorwegen geen meerwaarde. De gedeelde verantwoordelijkheid voor zowel de omgeving als de infrastructuur biedt gemeenten bovendien meer afwegingsruimte dan de systematiek met geluidproductieplafonds. Voor

[15] Het betreft hier de lokale spoorwegen die liggen in de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen en de lokale spoorwegen buiten die gebieden die door de provincie niet op grond van artikel 2.13a, eerste lid, van de Omgevingswet bij omgevingsverordening zijn aangewezen. Voor de lokale spoorwegen die buiten die gebieden liggen en die wel zijn aangewezen in de omgevingsverordening, stellen provinciale staten op grond van artikel 2.13a, eerste lid, van de Omgevingswet geluidproductieplafonds als omgevingswaarden vast.

waterschapswegen ligt dit anders, daarop wordt in hoofdstuk 7 van deze nota van toelichting nader ingegaan.

De taak om het geluid van gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen te beheersen wordt in het Besluit kwaliteit leefomgeving uitgewerkt in twee te onderscheiden typen instructieregels: instructieregels met een preventieve werking en instructieregels met een correctieve werking.

De preventieve instructieregels worden toegepast bij besluitvorming over grote gebiedsontwikkelingen of over infrastructuur. Het gaat dan bijvoorbeeld om aanleg van of grote wijzigingen in infrastructuur of de bouw van woningen. Toepassing van deze regels bewerkstelligt voor wat betreft geluid een voldoende kwaliteit van de leefomgeving.

De correctieve instructieregels betreffen in essentie een plicht tot monitoring van het geluid van gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen, met daaraan gekoppeld de plicht om het treffen van geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen te overwegen als uit de monitoring blijkt dat het geluid van die (spoor)wegen in een bepaalde mate is toegenomen. In sommige situaties geldt daarbij een plicht tot het treffen van geluidwerende maatregelen.

De op preventie gerichte instructieregels bewerkstelligen dat bij de voorbereiding van initiatieven die tot grote wijzigingen in de geluidsituatie kunnen leiden, regels voor beheersing van geluid van toepassing zijn. De hier bedoelde initiatieven kunnen betrekking hebben op zowel de infrastructuur, zoals een verbreding van een weg, als op de omgeving, zoals ruimtelijke plannen die leiden tot een significante toename van verkeer op bestaande wegen. Dergelijke op preventie gerichte regels hebben als voordeel dat verplichtingen om het geluid te beperken direct gekoppeld zijn aan het initiatief. Dat geeft rechtsbescherming voor betrokken burgers en goede mogelijkheden om financiering van eventueel benodigde geluidmaatregelen te verbinden aan het initiatief. Belangrijker is echter dat zo wordt geborgd dat het aspect geluid bij de voorbereiding van het initiatief integraal wordt meegewogen. Dat sluit aan bij de doelen van de Omgevingswet en biedt de beste mogelijkheden voor efficiënte oplossingen. Belangrijk is bijvoorbeeld dat in deze fase ook aanpassing van het initiatief nog een realistische mogelijkheid is om negatieve effecten op het gebied van geluid te voorkomen. Gekoppeld aan initiatieven die leiden tot grote wijzigingen in het geluid wordt geluidbeheersing dus vooraf geregeld. Vervolgens wordt de eventuele toename van geluid door andere (kleinere) initiatieven en autonome ontwikkelingen beheerst met de monitoring. Het zwaartepunt van de systematiek ligt echter bij de op preventie gerichte regels. Voorkomen is immers beter dan genezen. En daarnaast is dat het juiste moment voor het bevoegd gezag om in samenhang met het initiatief dat toename van geluid veroorzaakt, en in samenhang met overige aspecten van de leefomgeving, een zorgvuldige afweging en keuze te maken.

Daarnaast zorgen deze regels ervoor dat initiatieven die maar een kleine of geen toename van geluid veroorzaken, zonder toepassing van geluidregels kunnen worden ontplooid. Datzelfde geldt voor autonome ontwikkelingen, zoals een groei van de mobiliteit. De op correctie gerichte regels zorgen ervoor dat de hierdoor optredende toenames van geluid worden beheerst. Dit betreft echter een beheersing achteraf, dus nadat de toename heeft plaatsgevonden. De beheersing achteraf vindt plaats met een vijfjaarlijkse verslaglegging over de resultaten van de monitoring. Bij het formuleren van een reactie op die resultaten heeft het bevoegd gezag veel beleidsvrijheid. Met name de gemeente is zowel verantwoordelijk voor het functioneren van de door de gemeente beheerde infrastructuur als voor initiatieven in de omgeving en de leefkwaliteit in de omgeving. Vanuit die gecombineerde verantwoordelijkheden is een ruime beleidsvrijheid wenselijk.

Het is aan het bevoegd gezag of en hoe hij toename van geluidbelastingen in de omgeving van de door de gemeente beheerde infrastructuur wil beheersen. De instructieregels voor de beheersing van het geluid van gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen die met dit Aanvullingsbesluit worden geïntroduceerd zijn minder strikt dan de regels voor de naleving van geluidproductieplafonds. Er is dan ook voor gekozen om voor deze (spoor)wegen geen omgevingswaarde te introduceren die door monitoring wordt bewaakt, maar een ‘andere parameter’ als bedoeld in artikel 20.1, derde lid, van de Omgevingswet.

De preventieve regels betreffen grotendeels de regels die voorheen vanuit de Wet en het Besluit geluidhinder golden bij een ‘reconstructie van een weg’ of ‘wijziging van een spoorweg’. Deze regels zijn effectiever gemaakt. Zo zijn deze regels niet meer van toepassing op aanpassingen aan de infrastructuur die in het algemeen leiden tot beperkte of geen toename van geluid op bestaande wegen en spoorwegen, zodat de uitvoeringslasten hiervoor lager worden. De op correctie gerichte regels zijn nieuw, maar kunnen in combinatie met de taken die al bestonden vanuit de richtlijn omgevingslawaai worden uitgevoerd, waardoor de extra uitvoeringslasten laag blijven voor in ieder geval de gemeenten in agglomeraties die op grond van die richtlijn al actieplannen moeten opstellen.

De hiervoor beschreven geluidregels worden toegepast bij het vaststellen van een omgevingsplan, het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit of bij monitorings- of daaraan gekoppelde verplichtingen. Bovendien wordt een voorziening getroffen in het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer waardoor bij verkeersbesluiten, zoals verkeersbesluiten die leiden tot het verhogen van de maximale snelheid of een sterke toename van verkeer, ook deze geluidregels worden toegepast.

Samenvattend: preventieve regels zorgen voor beheersing van geluidbelastingen gekoppeld aan wijzigingen van infrastructuur en ruimtelijke plannen die tot een grote toename van geluid leiden. Deze regels pakken toename van geluid door kleine wijzigingen en door autonome groei van mobiliteit niet aan. Daarom zijn er correctieve regels gekoppeld aan een vijfjaarlijkse verslaglegging van monitoring van geluid. Die regels bieden veel beleidsvrijheid zodat het bevoegd gezag de ruimte heeft om op de lokale situatie gerichte passende maatregelen te treffen. Het is primair aan het bevoegd gezag om te bepalen op welke wijze invulling wordt gegeven aan beheersing van toename van geluid op basis van de resultaten van de monitoring.

Het systeem van de basisgeluidemissie wordt verder toegelicht in hoofdstuk 6 van deze nota van toelichting.

3.7 Geluidgevoelige gebouwen en geluidgevoelige ruimten

Met de uitvoering van de regels voor beheersing van geluid van de gedefinieerde geluidbronsoorten geeft het bevoegd gezag uitvoering aan de wettelijke taak tot het beschermen van de gezondheid. Schade aan de gezondheid kan ontstaan door langdurige blootstelling aan het geluid van de betreffende geluidbronsoorten. Daarom is ervoor gekozen om locaties waar mensen langdurig verblijven, maar ook slapen en leren, te beschermen met deze regels. Daarvoor zijn in het Besluit kwaliteit leefomgeving zogenoemde geluidgevoelige gebouwen aangewezen. Een gebouw met een woonfunctie is bijvoorbeeld een geluidgevoelig gebouw. Maar ook een school, ziekenhuis en kinderdagverblijf zijn geluidgevoelig. De standaardwaarde en de grenswaarde voor het geluid op de gevel zijn normen die betrekking hebben op het geluid op de buitenzijde, dus op de gevel, van een gebouw of – als een gebouw nog niet gebouwd is – op de grens van de locatie waar dat gebouwd mag worden.

Daarnaast is er een grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten van een gebouw. Dergelijke ruimten zijn gedefinieerd in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het betreft bijvoorbeeld een woonkamer of een slaapkamer (verblijfsruimten van een woonfunctie), of een leslokaal (verblijfsruimte van een onderwijsfunctie). De regels over naleving van de grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten leiden tot eisen aan de geluidwering van gevels, met uitzondering van woonwagens en woonschepen. De geluidregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving gelden op dit punt voor alle geluidgevoelige gebouwen in het omgevingsplan die daadwerkelijk aanwezig zijn en voor de geluidgevoelige gebouwen waarvoor de omgevingsvergunning voor het bouwen al is verleend. Voor nieuwe geluidgevoelige gebouwen stelt het Besluit bouwwerken leefomgeving eisen aan de te realiseren geluidwering en wordt langs die weg gewaarborgd dat voldaan wordt aan de grenswaarde voor geluid in geluidgevoelige ruimten.

De geluidregels van het Aanvullingsbesluit bieden het bevoegd gezag veel flexibiliteit bij het toestaan van geluidbelastingen boven de standaardwaarde. Hiermee wordt invulling gegeven aan de doelstelling van de Omgevingswet om de decentrale overheid een brede afwegingsruimte te bieden.

Qua terminologie is de aansluiting tussen de geluidregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving en die in het Besluit bouwwerken leefomgeving sterk verbeterd. Voor een uitvoeriger beschrijving hiervan wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij de artikelen 3.20 en 3.21 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals ingevoegd met dit besluit.

3.8 Afwegingsruimte boven de standaardwaarde

Tussen de standaardwaarde en de grenswaarde voor het geluid op de gevel heeft het bevoegd gezag ruimte om op grond van eigen beleid geluidbelastingen als toelaatbaar te beoordelen. De regels stellen hiervoor wel kaders. Bij nieuwe geluidgevoelige gebouwen is een geluidbelasting boven de standaardwaarde alleen toelaatbaar als geluidbeperkende maatregelen om dat te voorkomen stuiten op overwegende bezwaren van financiële, landschappelijke, stedenbouwkundige of verkeerskundige aard. Dat geldt ook het verhogen van de geluidbelasting op bestaande geluidgevoelige gebouwen. Dit betekent dat het bevoegd gezag een motiveringsplicht heeft als zij besluit een geluidbelasting boven

de standaardwaarde toe te laten. De burger heeft rechtsbescherming omdat het gebruik van de beleidsmatige afwegingsruimte steeds gekoppeld is aan een formeel besluit waartegen bezwaar mogelijk is. Het betreft bijvoorbeeld een vaststelling van een omgevingsplan, een projectbesluit, een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond, een verkeersbesluit of een omgevingsvergunning.

Het bevoegd gezag kan bij elk besluit een ad-hoc afweging maken. Het verdient echter de voorkeur dat het bevoegd gezag het voorgenomen handelen vastlegt in beleidsregels zodat initiatieven vergelijkbaar getoetst kunnen worden en voor een initiatiefnemer vooraf duidelijk is hoe de gemeente omgaat met de bestuurlijke afwegingsruimte. Dat draagt bij aan de rechtszekerheid bij het beoordelen van particuliere initiatieven. Een beleidsnota, bijvoorbeeld de omgevingsvisie of het actieplan geluid, kan overigens ook inzicht geven in het beleid van de gemeente met betrekking tot geluid. Veel gemeenten hebben onder de Wet geluidhinder in beleidsregels vastgelegd onder welke voorwaarden zij wil instemmen met het projecteren van nieuwe woningen die een geluidbelasting krijgen die hoger is dan de standaardwaarde. Dat zogenoemde hogere waarden beleid kan materieel worden voortgezet onder de Omgevingswet.

Het doel van de onderhavige regels is het beheersen van geluid met het oog op het beschermen van de gezondheid. Het bevoegd gezag dient daarom alle maatregelen te beoordelen die het geluid kunnen beperken en niet op voorhand al stuiten op de genoemde overwegende bezwaren. Aanleg van een tunnel zal bijvoorbeeld in veel gevallen op voorhand kunnen worden beschouwd als te kostbaar, maar voor geluidschermen of een stiller wegdek zal dat minder vaak het geval zijn. Maar voor bijvoorbeeld een scherm langs een weg binnen de bebouwde kom is de kans groot dat dit stedenbouwkundig niet inpasbaar wordt gevonden. Het gezondheidsaspect kan ook leiden tot afweging van minder gangbare maatregelen naarmate meer kennis beschikbaar komt. Zo is uit onderzoek gebleken dat een geluidluwe zijde van een woning leidt tot vermindering van de schade aan de gezondheid als gevolg van hogere belastingen op andere zijden. Ook aanwezigheid van stille gebieden in de woonomgeving heeft een gunstig effect. Weliswaar wordt met dit soort maatregelen het geluid op de meest belaste gevel van de woning niet verlaagd, maar wel vergroot het de acceptatie van dat hogere geluidniveau. Vooral bij woningbouwplannen zijn vaak meer mogelijkheden dan de "traditionele" geluidbeperkende maatregelen zoals het houden van afstand tot de bron en het plaatsen van geluidschermen.

3.9 Overdracht van wegen en spoorwegen, wijziging systeem van regulering

Bestuursorganen kunnen overeenkomen dat een deel van een geluidbronsoort met geluidproductieplafonds naar een ander bevoegd gezag over gaat. Als bijvoorbeeld het beheer van een rijksweg overgaat naar een provincie, of het beheer van een provinciale weg overgaat naar een gemeente, gaat deze weg over naar een andere geluidbronsoort. In het tweede geval is dat bovendien een geluidbronsoort die niet gereguleerd wordt met geluidproductieplafonds maar met de basisgeluidemissie. Andersom kan natuurlijk een deel van een geluidbronsoort met een basisgeluidemissie overgaan naar een geluidbronsoort met geluidproductieplafonds. Het Aanvullingsbesluit geluid bevat regels die van toepassing zijn als een deel van een geluidbronsoort over gaat naar een andere geluidbronsoort. Die regels voorzien ook in het omzetten van geluidproductieplafonds naar het systeem met regulering met een basisgeluidemissie en andersom. De kern daarvan is dat geldende geluidproductieplafonds worden omgezet in waarden van de basisgeluidemissie en andersom. Op deze wijze blijft de geluidruimte van de bron behouden en blijft de bescherming van geluidgevoelige gebouwen op hetzelfde niveau.

3.10 Contouren van de Aanvullingsregeling geluid

Voor een goed begrip van het nieuwe systeem is het van belang dat het nieuwe stelsel als geheel samenhangend wordt toegelicht. Dat stelsel bestaat naast de Aanvullingswet geluid en het Aanvullingsbesluit geluid, ook uit een Aanvullingsregeling geluid. Daarom zijn in deze paragraaf de eerste contouren geschetst van de Aanvullingsregeling geluid zoals die op dit moment wordt voorzien.

Geluid op geluidgevoelige gebouwen

In de Aanvullingsregeling geluid wordt voorgeschreven welk voorschrift gevolgd moet worden voor het bepalen van het geluid op een geluidgevoelig gebouw. Dat betreft onder meer de meet- en rekenvoorschriften die thans zijn opgenomen in het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012, het reken- en meetvoorschrift van de Wet geluidhinder en de Wet milieubeheer.

De voorschriften worden aangepast op het nieuwe systeem. Dat betreft bijvoorbeeld de aftrek voor het stiller worden van het wegverkeer (artikel 110g Wet geluidhinder) die komt te vervallen. Een andere wijziging is het optellen van het geluid van verschillende wegen tot één maatgevende geluidbelasting. Dit is in lijn met het huidige hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, maar is nieuw voor provinciale wegen en gemeentelijke wegen. Voor lokale spoorwegen worden emissie-kentallen voor nieuwe voertuigcategorieën toegevoegd.

Voor industrieterreinen worden regels toegevoegd voor het bepalen van het jaargemiddelde geluid door een industrieterrein. De Aanvullingsregeling geluid zal daarbij zoveel mogelijk aansluiten op de in bijlage II van de Omgevingsregeling genoemde Handleiding meten en rekenen industrielawaai.

Geluid op referentiepunten

De Aanvullingsregeling geluid zal, net als het huidige Reken- en meetvoorschrift geluid 2012, rekenregels bevatten voor het bepalen van het geluid op referentiepunten. Het huidige Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 kent zulke regels al voor de geluidproductieplafonds van rijkswegen en hoofdspoorwegen en onder de Omgevingswet gaan deze ook gelden voor provinciale wegen en industrieterreinen.

Geluidemissie en de basisgeluidemissie

De Aanvullingsregeling geluid zal regels bevatten voor het bepalen van de basisgeluidemissie en monitoring van de geluidemissie. Ook zal daarbij ingegaan worden op vuistregels voor het maken van schattingen voor wegen met weinig verkeer, de verkeerssnelheid en het wegdektype. Zo zal bijvoorbeeld geregeld worden dat de verkeersnelheid kan worden afgeleid uit de maximumsnelheid en het type weg zodat meting van deze snelheid niet nodig is.

Doelmatigheidscriterium

De Aanvullingsregeling geluid zal voor verschillende geluidbeperkende maatregelen de maatregelpunten definiëren die nodig zijn voor de doelmatigheidsafweging die met toepassing van paragraaf 3.5.4.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving gemaakt wordt voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. Daarbij zullen ook uitvoeringseisen opgenomen kunnen zijn, zoals bijvoorbeeld een minimale lengte voor een specifieke bronmaatregel.

Gezamenlijk geluid en gecumuleerde geluid

In dit besluit is voorgeschreven in welke gevallen het geluid op geluidgevoelige gebouwen moet worden opgeteld tot gezamenlijk geluid of gecumuleerd geluid. In de Aanvullingsregeling geluid wordt voorgeschreven hoe dat optellen moet worden uitgevoerd. Regels voor het bepalen van gecumuleerd geluid zijn al opgenomen in de Omgevingsregeling, maar worden met de Aanvullingsregeling geluid geactualiseerd. Dat geldt in ieder geval voor de weegfactoren voor luchtvaart, die worden aangepast op de dosis-effectrelaties van de Wet luchtvaart.

De buitengrens van geluidaandachtsgebieden

De Aanvullingsregeling geluid zal rekenregels bevatten voor de bepaling van geluidaandachtsgebieden. Voor geluidbronsoorten met geluidproductieplafonds zullen die gebaseerd zijn op de geluidcontour van de standaardwaarde in een lege omgeving zonder afschermende objecten. Voor de overige geluidbronsoorten wordt een eenvoudigere methodiek voorzien die lijkt op de huidige methodiek voor geluidzones.

Aanwijzing van industrieterreinen met zeehavens

Een van de flexibiliteitsbepalingen voor het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen heeft betrekking op het geluid van zeehavengebonden activiteiten op industrieterreinen die noodzakelijkerwijs in de open lucht plaatsvinden. In de Aanvullingsregeling geluid worden die industrieterreinen aangewezen.

Aanleverplicht gegevens geluidregister

In de Aanvullingsregeling geluid zal worden opgenomen dat gegevens die in het geluidregister geregistreerd moeten worden, aangeleverd moeten worden aan de Minister die het geluidregister beheert. De gegevens zullen moeten voldoen aan een informatiemodel. Hiervoor wordt een Centrale voorziening geluidgegevens (Cvgg) ontwikkeld, waarin deze gegevens worden ontsloten. De Cvgg is een informatieproduct dat op termijn aangesloten zou kunnen worden op het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Beperken van onderzoeks- en uitvoeringslasten

De Aanvullingsregeling geluid zal voor specifieke situaties bepalen in welk deel van het geluidaandachtsgebied het geluid op geluidgevoelige gebouwen onderzocht moet worden. Dergelijke situaties zijn bijvoorbeeld het wijzigen van één of meer geluidproductieplafonds. Formeel heeft het rijkswegennet één geluidaandachtsgebied langs het hele net, maar voor een wijziging van het geluidproductieplafond bij de A2 in Amsterdam hoeft bijvoorbeeld niet een geluidgevoelig gebouw langs de A2 in Maastricht betrokken te worden. De Aanvullingsregeling geluid zal bepalen hoe een afbakening van het te onderzoek gebied gemaakt wordt. Dat onderzoeksgebied is een dan gedeelte van het geluidaandachtsgebied van de betreffende geluidbronsoort.

3.11 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet

- Het normenhuis is sterk vereenvoudigd, met behoud van een gelijkwaardig beschermingsniveau.
- De normering geldt per geluidbronsoort, waarbij het geluid van alle wegen, spoorwegen of industrieterreinen die tot die geluidbronsoort behoren wordt opgeteld. Voor rijkswegen en hoofdspoorwegen gold dit overigens al.
- Voor alle geluidbronsoorten in dit Aanvullingsbesluit wordt de Europese dosismaat L_{den} gehanteerd. Bij industrielawaai wordt daarnaast ook de L_{night} gebruikt
- De aanwijzing van geluidgevoelige gebouwen is geüniformeerd met die in het gepubliceerde Besluit kwaliteit leefomgeving.

3.12 Effecten

- Meer uniforme benadering van verschillende geluidbronsoorten.
- Vereenvoudiging van het normenhuis draagt bij aan het verbeterdoel van de stelselherziening: het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht.
- Betere beheersing van cumulatie van het geluid van verschillende geluidbronsoorten.
- Betere aansluiting tussen de geluidregels en het Besluit bouwwerken leefomgeving.

4. Wegen en spoorwegen met geluidproductieplafonds

In hoofdstuk 3 is het reguleren van het geluid met geluidproductieplafonds in algemene zin toegelicht. In dit hoofdstuk wordt meer specifiek ingegaan op het systeem van geluidproductieplafonds voor de rijksinfrastructuur en provinciale (spoor)wegen. In het volgende hoofdstuk zal worden ingegaan op het systeem van geluidproductieplafonds voor industrieterreinen.

4.1 De systematiek voor rijkswegen en hoofdspoorwegen

Voor rijkswegen en hoofdspoorwegen die werden genoemd in de Regeling geluidplafondkaart milieubeheer gelden sinds 2012 geluidproductieplafonds. Dit betreft vrijwel alle rijkswegen en hoofdspoorwegen. De regels voor de geluidproductieplafonds langs rijkswegen en hoofdspoorwegen waren opgenomen in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer en het bijbehorende uitvoeringsbesluit Besluit geluid milieubeheer. De regels voor het projecteren van woningen langs de wegen waren opgenomen in de Wet geluidhinder.

De regels voor rijkswegen en hoofdspoorwegen gaan zonder grote inhoudelijke wijzigingen (beleidsneutraal) over naar de Omgevingswet en onderliggende regelgeving. Met de Omgevingswet worden de geluidregels voor de rijksinfrastructuur aangevuld en geïntegreerd met de geluidregels voor andere geluidbronnen die voorheen met de Wet geluidhinder gereguleerd werden. Hetzelfde geldt voor de geluidregels voor gebiedsontwikkelingen, zoals het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen in de omgeving van rijkswegen en hoofdspoorwegen. Daarmee is meer samenhang gekomen in afwegingen rond geluid als onderdeel van integrale besluitvorming over ontwikkelingen in de omgeving van rijkswegen en hoofdspoorwegen en bij besluitvorming over aanleg of wijziging van rijkswegen en hoofdspoorwegen die gevolgen hebben voor de geluidproductie.

In de Omgevingswet is bepaald dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat de rijkswegen en hoofdspoorwegen aanwijst die gereguleerd worden met geluidproductieplafonds. Materieel zal dit

overeenkomen met de Regeling geluidplafondkaart milieubeheer zoals die gold onder de Wet milieubeheer. Het betreft alle hoofdspoorwegen en nagenoeg alle wegen die door het Rijk worden beheerd. De betreffende rijkswegen en hoofdspoorwegen zullen in de Omgevingsregeling worden aangewezen.

4.2 Emplacementen in geluidproductieplafonds hoofdspoorwegen

Voor de toepassing van de spoorwegwet- en regelgeving zijn spoorwegemplacementen een integraal onderdeel van de hoofdspoorweginfrastructuur. Het treinverkeer op de emplacementen is onlosmakelijk verbonden met het functioneren van die hoofdspoorweginfrastructuur. Eén van de verbeterdoelen van de Omgevingswet is een samenhangende benadering, niet alleen op lokaal niveau maar ook op andere bestuursniveaus. Tegen die achtergrond legt de Omgevingswet de verantwoordelijkheid voor de netwerken van wegen en spoor op een hoger schaalniveau dan de gemeente. De samenhang van het netwerk is immers cruciaal.

Thema's waarin deze samenhangende benadering tot uitdrukking komt in de regelgeving onder de Omgevingswet zijn onder meer de aanleg van (spoor)wegen, het behoeden van de infrastructuur tegen activiteiten van derden en ook externe veiligheid.

Als onderdeel van een interbestuurlijk traject – de 'Bestuurlijke tafels' – is voor spoorwegemplacementen besloten om externe veiligheid te gaan reguleren met een integrale veiligheidscontour voor het geheel van de hoofdspoorweginfrastructuur: zowel de doorgaande spoorwegen als de spoorwegemplacementen. Consequentie hiervan is dat de verantwoordelijkheid hiervoor bij het Rijk komt te liggen, en de regulering niet langer plaatsvindt via gemeentelijke respectievelijk provinciale omgevingsvergunningen, maar dit past zoals gezegd bij de hierboven beschreven samenhangende benadering.

In dit traject van de 'Bestuurlijke tafels' is tevens gesproken over het geluid van emplacementen. Daarbij is aangedrongen op een vergelijkbare aanpak voor geluid: er moest onder andere onderzoek worden gedaan naar een acceptabel geluidniveau, een integrale geluidcontour en mogelijke geluidreducerende maatregelen die bijdragen aan dat acceptabele geluidniveau.

Nadat uit onderzoek aan de hand van een representatieve steekproef van 20 van de ruim 100 emplacementen was gebleken dat de al bestaande geluidparagraaf 5.1.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving niet goed bruikbaar was om het geluid van treinen op emplacementen te reguleren, ligt de keuze om dit geluid onder te brengen in de geluidproductieplafonds voor hoofdspoorwegen voor de hand. Deze keuze sluit aan bij de bestuurlijke keuze die met betrekking tot externe veiligheid is gemaakt: er ontstaat zo één integrale geluidcontour voor het geheel van de hoofdspoorweginfrastructuur.

In relatie tot die keuze is nader onderzoek gedaan naar de noodzaak voor aanvullende geluidreducerende maatregelen of andere aanpassingen om omwonenden een gelijkwaardig beschermingsniveau tegen het geluid van de treinen op emplacementen te bieden. In de praktijk zijn waar nodig op emplacementen al zogenoemde spoorstaafconditioneringssystemen aangebracht: installaties die bogen en wissels smeren en daarmee piekgeluiden die bij die bogen en wissels kunnen optreden mitigeren. Om die maatregelen ook onder de werking van geluidproductieplafonds te borgen, zijn deze toegevoegd aan de bepaling over de akoestische kwaliteit van hoofdspoorwegen in artikel 3.27, dat met dit Aanvullingsbesluit geluid aan het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt toegevoegd. Ook de algemenere bepaling uit datzelfde artikel dat de akoestische kwaliteit ten minste die van een spoorconstructie van langgelast spoor in een ballastbed op betonnen dwarsliggers moet zijn, geldt vanzelfsprekend op emplacementen. Ook de afwezigheid van lassen in het spoor beschermt tegen piekgeluiden.

Daarnaast zullen de rekenregels worden aangepast om het geluid van treinen op emplacementen op een correcte manier in de berekeningen mee te nemen. Dit betreft onder meer het rekenen met treinen die langzamer rijden dan 40 km/uur en het zogenaamde 'overstand'-geluid: het specifieke geluid van treinen die gedurende langere tijd op het emplacement stilstaan maar waarvan bepaalde systemen wel operationeel blijven. De benodigde aanpassing van de rekenregels zal op het niveau van ministeriële regeling vorm krijgen in de Aanvullingsregeling geluid, die de uitwerkingsregels die samenhangen met dit Aanvullingsbesluit toevoegt aan de Omgevingsregeling.

Om juridisch vorm te geven aan de beschreven integrale veiligheidscontour als onderdeel van het Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen, loopt een separaat wijzigingstraject dat de relevante algemene maatregelen van bestuur onder de Omgevingswet aanpast. Zo'n separaat traject specifiek voor emplacementen is voor geluid niet nodig nu al een wijzigingstraject loopt in de vorm van het

Aanvullingsbesluit geluid. Uit een oogpunt van samenhangende wetgeving is het logisch om de aanpassingen voor het geluid van treinen op emplacementen direct in dit Aanvullingsbesluit mee te nemen, en ook de uitvoeringspraktijk is hiermee gediend. Bij de invoering van het stelsel van de Omgevingswet is nu direct duidelijk welke bestuurslaag met welke typen geluid wel of geen rekening hoeft te houden. Bijvoorbeeld voor emplacementen die nu nog onderdeel zijn van een gezoneerd industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder, is direct duidelijk dat het geluid van treinen op die emplacementen niet hoeft te worden betrokken bij de eerste vaststelling van geluidproductieplafonds voor dat industrieterrein onder de Omgevingswet. Bij een separaat wijzigingsbesluit zouden de geluidproductieplafonds die met toepassing van het Aanvullingsbesluit worden bepaald op basis van de huidige zonering – inclusief het geluid van treinen – vervolgens met toepassing van dat aparte wijzigingsbesluit dan weer aangepast moeten worden. Dat leidt tot onduidelijkheid en ook onnodig dubbel werk.

4.3 De systematiek voor wegen en lokale spoorwegen in beheer bij de provincie

Geluid door provinciale wegen en lokale spoorwegen werd gereguleerd met de regels uit de Wet geluidhinder. Met de Omgevingswet zijn deze regels fors gemoderniseerd door de invoering van geluidproductieplafonds.

De Omgevingswet regelt dat het bevoegd gezag de provinciale wegen en lokale spoorwegen aanwijst die gereguleerd worden met geluidproductieplafonds. In artikel 2.13a, eerste lid, van de wet is bepaald dat geluidproductieplafonds worden vastgesteld voor door provinciale staten aangewezen wegen in beheer bij de provincie en lokale spoorwegen, voor zover gelegen buiten de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen, de zogenoemde vervoerregio's. Deze aanwijzing van wegen en spoorwegen gebeurt bij omgevingsverordening en zorgt ervoor dat de geluidregulering wordt toegesneden op (spoor)wegen waarvoor dat uit oogpunt van geluidbeheersing zinvol is. Het begrip 'weg' in de Omgevingswet omvat bijvoorbeeld ook wegen die niet zijn opengesteld voor motorvoertuigen en het is niet zinvol om voor dat soort wegen geluidproductieplafonds vast te stellen.

In dit besluit wordt dit verder uitgewerkt door in elk geval de wegen waarvan gemiddeld per etmaal meer dan 1.000 motorvoertuigen gebruik maken aan te wijzen als wegen waarvoor geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld. Voor wegen met minder dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal bestaat die verplichting niet. Boven deze grens is er namelijk een aanzienlijke kans dat geluidgevoelige gebouwen een geluidbelasting afkomstig van de weg ondervinden die boven de standaardwaarde uitgaat en dus schade aan de gezondheid kan veroorzaken en dus is het wenselijk dat de geluidproductie van de betreffende weg gereguleerd wordt met de instructieregels uit dit besluit. Overwogen is om geen ondergrens van 1.000 motorvoertuigen per etmaal in het besluit op te nemen en de provincies meer vrijheid te geven bij het aanwijzen van wegen. Daar is echter van afgezien omdat het beschermingsniveau dan niet in de regelgeving geborgd kan worden. De huidige Wet geluidhinder ziet op alle provinciale wegen (met uitzondering van wegen met een maximumsnelheid van 30 km/uur, maar die zullen bij de provincies weinig voorkomen). Tegen de achtergrond van het streven naar een ten minste gelijkwaardig beschermingsniveau ligt het dan niet in de rede om de toepasselijkheid van de geluidregels onder de Omgevingswet afhankelijk te maken van de beleidskeuze van de verschillende provincies, waardoor wegen waarvoor nu onder de Wet geluidhinder wel regels gelden, straks mogelijk niet meer onder de werking van de geluidregels vallen en waardoor bovendien verschillen in bescherming tussen provincies kunnen ontstaan.

Daar komt bij dat in het kader van het al genoemde beleidsvernieuwingstraject "Swung"[16] bestuurlijk is afgesproken om de bescherming van de Wet geluidhinder niet alleen voort te zetten maar ook te verbeteren door onder meer de invoering van geluidproductieplafonds voor provinciale wegen. Ook met die bestuurlijke afspraak zou een mogelijke afname van provinciale wegen die onder de werking van de geluidregels vallen en ook een differentiatie in bescherming tussen verschillende provincies op gespannen voet staan.

Verder is een mogelijkheid tot gefaseerde invoering van de geluidproductieplafonds overdacht, net zoals bij de basisgeluidemissie voor gemeente- en waterschapswegen. Ook daar is niet toe besloten. Omdat provinciale wegen gemiddeld beduidend drukker zijn dan gemeente- en waterschapswegen zou een fasering maar een beperkte toegevoegde waarde hebben; de omvang van een tweede fase zou zeer beperkt zijn. Bovendien spelen geluidproductieplafonds – anders dan de basisgeluidemissie – ook een rol bij de onderbouwing van besluiten om nieuwe geluidgevoelige gebouwen toe te laten. Overal

[16] Zie onder andere paragraaf 1.3 van deze nota van toelichting en paragraaf 4.8 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel van de Aanvullingswet geluid, Kamerstukken II, 2018/19, 35054, nr. 3.

waar door fasering pas vijf jaar later geluidproductieplafonds worden ingevoerd, kan de gemeente voor de akoestische onderbouwing van bouwplannen gedurende die vijf jaar geen gebruik maken van de brongegevens behorend bij de geluidproductieplafonds. Dat leidt tot meer bestuurlijke lasten voor die gemeenten, omdat ze dan bij de provincie prognoses moeten opvragen om hun akoestische onderzoek te kunnen doen. Dit doet ook geen recht aan de doelstelling om de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht te vergroten.

Het beheer van lokale spoorwegen is op grond van de Wet lokaal spoor opgedragen aan gedeputeerde staten, met uitzondering van de lokale spoorwegen die worden beheerd door de twee vervoerregio's – Amsterdam en Rotterdam/Den Haag – die op grond van de Wet personenvervoer 2000 zijn ingesteld. Voor aanwijzing van lokale spoorwegen buiten die vervoerregio's waarvoor geluidproductieplafond worden vastgesteld, geldt dat zij niet verweven of gebundeld mogen zijn met delen van een weg. Kortom, de zogenaamde vrij liggende spoorwegen.

Reden hiervoor is dat lokale spoorwegen bestaan uit zeer uiteenlopende typen spoorlijnen waarbij ook de ligging in hun bredere ruimtelijke omgeving heel verschillend kan zijn. Zo zijn er bijvoorbeeld tramlijnen, sneltramlijnen, metrolijnen en RandstadRail en daarnaast zijn er concrete plannen voor enkele verbindingen van 'zwaar' spoor, die qua infrastructuur en materieel vergelijkbaar zijn met hoofdspoorwegen, maar beheerd zullen worden door de provincie. In wisselende mate liggen de lokale spoorwegen ingebed in of langs wegen in een meer of minder stedelijke omgeving.

Vooral voor de lokale spoorwegen die sterk verweven zijn met de lokale weginfrastructuur, ligt het niet voor de hand om de beoordeling van het geluid van die spoorwegen geïsoleerd te bezien van het geluid afkomstig van de weg waarin of waarlangs zij liggen. Omwonenden ervaren in die situaties immers het geluid van – in hun ogen – één bundel stedelijke infrastructuur en niet van een weg en een lokale spoorweg afzonderlijk. Dat geldt nog sterker waar de lokale spoorweg ook wordt gebruikt door wegverkeer, al dan niet beperkt tot bussen en/of taxi's. Tegelijk ligt het voor de 'zware' spoorlijnen die bij enkele provincies in voorbereiding zijn, niet voor de hand om het geluid daarvan te reguleren op dezelfde manier als dat bij gemeentelijke wegen gebeurt. Zoals gezegd is dat type lokale spoorweg naar zijn aard sterk vergelijkbaar met een hoofdspoorweg, waarvoor de systematiek met geluidproductieplafonds geldt. Ook ligt een provinciale verantwoordelijkheid in die gevallen meer voor de hand dan een gemeentelijke.

Tegen de geschetste achtergrond is ervoor gekozen om het provinciebestuur de mogelijkheid te bieden om zelf de geluidregulering van een door die provincie beheerde lokale spoorweg ter hand te nemen door daarvoor – net als voor provinciale wegen – geluidproductieplafonds vast te stellen. Daartoe wijst de provincie de lokale spoorweg in kwestie aan op grond van artikel 2.13a, eerste lid, onder b, van de Omgevingswet. In het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet zijn instructieregels uitgewerkt waaraan zo'n aanwijzing moet voldoen. Met deze instructieregels wordt geborgd dat deze mogelijkheid alleen wordt toegepast op (delen van) lokale spoorwegen die zich daar naar hun aard en ligging voor lenen.

Met welk stelsel en door welk bestuursorgaan het geluid van een lokale spoorweg ook gereguleerd zal worden, het is vanzelfsprekend dat in alle gevallen de benodigde interbestuurlijke afstemming plaatsvindt op grond van artikel 2.2 van de Omgevingswet.

4.4 Bevoegd gezag en beheer

Rijkswegen en hoofdspoorwegen zijn verbindingen van nationaal belang waarvoor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat verantwoordelijk is. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat is daarom ook het bevoegd gezag voor de toepassing van de regels voor de beheersing van het geluid van rijkswegen en hoofdspoorwegen. In die hoedanigheid stelt de Minister de geluidproductieplafonds vast en besluit in samenhang daarmee ook over de aanvaardbaarheid van het geluid op geluidgevoelige gebouwen in de omgeving van de weg of spoorweg. De Minister besluit ook of direct of pas op termijn moet worden voldaan aan de geluidproductieplafonds en draagt zorg voor de publicatie van het 5-jaarlijkse verslag over naleving van geluidproductiefonds.

De feitelijke beheerstaken worden uitgevoerd door Rijkswaterstaat respectievelijk ProRail. De Minister heeft verschillende uitvoerende taken die voortvloeien uit de geluidregelgeving bij die beheerders neergelegd. Het betreft dan met name de naleving van alle geluidproductieplafonds. Het is de taak van de beheerder om voortdurend rekening te houden met alle ontwikkelingen die kunnen leiden tot een verandering van de geluidproductie. Het gaat daarbij om de autonome groei van het verkeer, maar ook om veranderingen in het geluid die het gevolg zijn van het wijzigen van de toegestane rijsnelheid, het veranderen van de samenstelling van het verkeer (type voertuigen), een wijziging van

het type wegdek en het wijzigen van de fysieke ligging en breedte van de infrastructuur. In het systeem van de geluidproductieplafonds vinden al die veranderingen plaats onder het geluidproductieplafond. De beheerder zal bij dreigende overschrijding van een geluidproductieplafond, als niet veel geluidruimte meer over is, tijdig actie moeten ondernemen om overschrijding te voorkomen. Het kan dan gaan om vervanging van een wegdek door een stiller type, het plaatsen van schermen of toepassing van een stillere spoorconstructie.

Voor provinciale staten geldt dat zij hun bevoegdheid kunnen delegeren aan gedeputeerde staten.

4.5 Het nalevingsverslag

Een essentieel onderdeel van het systeem van geluidproductieplafonds is de actieve monitoring van het geluid. Het bevoegd gezag moet verslag doen van de monitoring.

Hoofdregel is dat een volledige verslaglegging vijfjaarlijks plaatsvindt, waarbij deze verslaglegging met het oog op de efficiëntie wordt gekoppeld aan het vijfjaarlijkse actieplan, dat door gemeenten in agglomeraties, provincies en het Rijk wordt gemaakt ter uitvoering van de richtlijn omgevingslawaai. Zie in dit verband ook hoofdstuk 8 van deze nota van toelichting. Voor gemeenten die niet in een agglomeratie liggen en dus geen actieplan maken, wordt separaat voorzien in een vergelijkbare instructieregel.

Op grond van de ervaring met de uitvoering van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer is niet generiek gekozen voor jaarlijkse verslaglegging. Gebleken is namelijk dat een vijfjaarlijkse cyclus beter past bij de aard van deze taken. Bovendien leidt dit tot een vermindering van de uitvoeringslasten.

Voor de rijkswegen en hoofdspoorwegen blijft wel – in lijn met de huidige systematiek en in overleg met de beheerders van die geluidbronsoorten – een jaarlijkse, lichtere verslaglegging bestaan. Datzelfde geldt voor alle bestuurslagen voor situaties waarin is besloten om tijdelijk niet hoeven voldoen aan de resultaatsverplichting (een voortzetting van de huidige ontheffingen uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer).

4.6 Normenkader en toepassing

De in paragraaf 3.3 van deze nota van toelichting beschreven geluidnormen hebben betrekking op het geluid op gevels van geluidgevoelige gebouwen of op de begrenzing van de locatie voor het plaatsen van een woonschip of een woonwagen. De normen worden toegepast bij het vaststellen van geluidproductieplafonds als daardoor het geluid in de omgeving toeneemt. Het toetsen leidt tot verplichtingen zoals het overwegen van geluidbeperkende maatregelen als het geluid hoger is dan de standaardwaarde en door de vaststelling toeneemt. Er is sprake van een toename als, bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds, het geluid na de vaststelling hoger is dan voor die vaststelling.

Zoals toegelicht in paragraaf 3.3 heeft het bevoegd gezag afwegingsruimte om geluidbelastingen tussen de standaardwaarde en grenswaarde toe te staan. Het bevoegd gezag kan dus besluiten om een geluidproductieplafond hoger vast te stellen waardoor het geluid in de omgeving toeneemt, mits het geluid niet hoger wordt dan de grenswaarde voor het geluid. Een toename is alleen toelaatbaar als het niet mogelijk is om maatregelen te treffen die de toename voorkomen. In dat geval moet gemotiveerd worden dat de maatregelen niet getroffen worden vanwege overwegende bezwaren van landschappelijke, stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, technische of financiële aard. Omdat het geluid is toegenomen moeten bovendien de grenswaarden voor het geluid in geluidgevoelige ruimten die grenzen aan de betreffende gevels worden toegepast.

De geluidregels bevatten ook een mogelijkheid aan het bevoegd gezag om bij de vaststelling van een geluidproductieplafond te besluiten om een geluidbelasting toe te staan die toeneemt en hoger is dan de grenswaarde voor het geluid op de gevel. Hierbij gelden zwaardere eisen aan de motivering en aan de maatregelen dan bij gebruik van de afwegingsruimte tussen standaardwaarde en grenswaarde. Zo moet er sprake zijn van zwaarwegende economische of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen die het rechtvaardigen[17] om de geluidproductieplafonds zodanig vast te stellen het geluid hoger wordt dan de grenswaarde. Daarbij moeten ook meer ingrijpende maatregelen worden overwogen die verder gaan dan de normale geluidbeperkende maatregelen. Daarbij kan worden

[17] De toelichting op het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat een uitgewerkt afwegingskader over de toepassing van dit criterium, zie Stb. 2018, 292, blz. 321-325.

gedacht aan de aanleg van een tunnel of omleidingsroute, of het onttrekken van de geluidgevoelige functie aan geluidgevoelige gebouwen.

Het normenkader is ook van toepassing als nieuwe geluidgevoelige gebouwen worden toegelaten in het omgevingsplan door de vaststelling van een omgevingsplan of het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. De werking van de regels voor nieuwbouw of functiewijziging van geluidgevoelige gebouwen is in hoofdstuk 9 van deze nota van toelichting verder beschreven.

Voor provinciale wegen en door de provincie beheerde lokale spoorwegen zijn dezelfde geluidnormen van toepassing als voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. Er is echter één uitzondering voor provinciale wegen die volgens de definitie van de Wegenverkeerswet binnen de bebouwde kom liggen. Omdat voorheen voor deze situatie een aanzienlijk hogere grenswaarde voor het geluid op de gevel voor woningbouwplannen en voor de infrawijzigingen gold, zijn er veel bestaande geluidgevoelige gebouwen met hoge geluidbelastingen. Die geluidbelastingen zijn vaak hoger dan de grenswaarde voor het geluid op de gevel voor wijzigingen van geluidproductieplafonds van 65 dB die met het Besluit kwaliteit leefomgeving van kracht is geworden. De bestaande geluidgevoelige gebouwen met belastingen boven deze grenswaarde voor het geluid op de gevel kunnen ontwikkelingen van de provinciale weg blokkeren. Daarbij speelt ook mee dat binnen de bebouwde kom de mogelijkheden voor geluidbeperkende maatregelen, zoals geluidschermen, over het algemeen zeer beperkt zijn. Omdat provinciale wegen verbindingen van regionaal belang zijn, is een dergelijke blokkade niet gewenst. Daarom bevatten de regels de bepaling dat de provincie gemotiveerd geluidbelastingen tot 5 dB boven de grenswaarde voor het geluid op de gevel mag toestaan bij wijziging van geluidproductieplafonds. Uiteraard gelden net als binnen de normale afwegingsruimte verplichtingen met betrekking tot het naleven van de grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten. De verhoging met 5 dB betekent in de praktijk de mogelijkheid tot slechts 2 dB hogere niveaus dan de grenswaarde voor het geluid op de gevel van 68 dB die voor woningbouwplannen onder de Wet geluidhinder gold (bij wegen met een maximumsnelheid die lager is dan 70 km/uur).

4.7 Akoestische kwaliteit op bronniveau; minimumstandaard

De Wet geluidhinder bevatte al sinds 1987 een geluideis die betrekking heeft op de geluidemissie van een spoorconstructie die geldt bij aanleg of vervanging van een spoorweg (voorheen artikel 4.8 uit het Besluit geluidhinder). In hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer is een soortgelijke geluideis van kracht geworden die betrekking heeft op de constructie van hoofdspoorwegen en rijkswegen in combinatie met de ingevoerde geluidproductieplafonds. Het betreft de spoorconstructie en het type wegdek. Het doel daarbij was gelijk aan de in de vorige alinea beschreven geluideisen: het voorkomen dat lawaaiige producten worden toegepast als redelijkerwijs ook stillere producten kunnen worden toegepast. Oftewel het voorkomen dat onnodig lawaaiige spoorconstructies en wegdekken worden aangelegd, ongeacht de locatie. Deze geluideis aan deze onderdelen van de infrastructuur wordt ook wel de minimale akoestische kwaliteit genoemd en is opgenomen in artikel 11.3 van de Wet milieubeheer in combinatie met artikel 7 van het Besluit geluid milieubeheer. Ook in dit besluit is voor de rijksinfrastructuur de minimale akoestische kwaliteit overgenomen. Concreet houdt deze bepaling in dat bij vervanging of aanleg van een spoorconstructie of wegdek een product wordt toegepast dat niet meer geluid veroorzaakt dan respectievelijk langgelast spoor op betonnen dwarsliggers in ballastbed en een wegdek van zeer open asfaltbeton. In het besluit worden tevens de uitzonderingen bepaald waarbij de minimale akoestische kwaliteit niet kan worden toegepast. Zo zijn technische bezwaren een valide grond om een ander product toe te passen. Een wegdek van zeer open asfaltbeton is bijvoorbeeld niet geschikt voor toepassing in krappe bochten of andere situaties met wringend verkeer. Gedacht moet worden aan bijvoorbeeld de toe- en afritten; die worden dan voorzien van dicht asfaltbeton. In dit soort situaties kan de wegbeheerder dus wel een lawaaiiger wegdek dan de minimale akoestische kwaliteit toepassen.

De eisen met betrekking tot de minimale akoestische kwaliteit van wegdekken en spoorconstructies werden eens per vijf jaar in het kader van het actieplan opnieuw bezien door het bevoegd gezag zodat altijd de best beschikbare technieken kunnen worden toegepast.

Voor provinciale (spoor)wegen is in het besluit geen minimale eis aan de akoestische kwaliteit van de infraconstructie opgenomen. Dit is in lijn met het niet nationaal vaststellen van een doelmatigheidscriterium voor provinciale (spoor)wegen. Het is aan de provincies zelf om hieraan zelf desgewenst invulling te geven in de omgevingsverordening.

4.8 De situering van de referentiepunten

In 2012 zijn met invoering van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen bepaald op referentiepunten aan weerszijden van deze infrastructuur. Deze punten zijn toen neergelegd op ongeveer 50 meter afstand van de dichtst bij gelegen rijstrook of spoor en een onderlinge afstand van ongeveer 100 meter. Een grotere afstand tot de bron is soms aangehouden om ervoor te zorgen dat een voor de bron bedoelde afscherming tussen het referentiepunt en de bron in ligt. Bijvoorbeeld bij grote geluidwallen en bij verzorgingsplaatsen en spooremplacementen is dat soms gedaan. De ligging van de meeste referentiepunten is na eerste vaststelling niet meer gewijzigd. Alleen als een verbreding of verplaatsing van de infrastructuur ertoe leidde dat het referentiepunt bijzonder dicht op of zelfs bovenop de infrastructuur kwam te liggen, is het referentiepunt verplaatst als onderdeel van een procedure tot wijziging van het geluidproductieplafond. De bestaande referentiepunten gaan zonder wijzigingen over naar de Omgevingswet.

Bij vaststelling van nieuwe geluidproductieplafonds blijven de vuistregels voor referentiepunten in beginsel gelijk. Voor provinciale wegen en spoorwegen is de systematiek van geluidproductieplafonds op referentiepunten identiek aan die voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. Om wel enige flexibiliteit aan de uitvoeringspraktijk te bieden, is er in het besluit voor gekozen om voor wegen en spoorwegen de geluidreferentiepunten aan weerszijden van de weg of spoorweg op een afstand van ten hoogste 60 meter van het midden van de dichtstbijzijnde rijstrook of het dichtstbijzijnde spoor te plaatsen. De onderlinge afstand tussen de referentiepunten is ten hoogste 120 meter. Deze eisen voor de ligging van referentiepunten gelden alleen bij de vaststelling van een geluidproductieplafond. Daarna kan de ligging alleen gewijzigd worden als onderdeel van een procedure tot vaststelling van een geluidproductieplafond. Als de ligging van de weg iets verandert, schuiven de geluidreferentiepunten niet automatisch mee. Door veranderingen aan de infrastructuur kunnen de referentiepunten dus op posities komen te liggen die afwijken van de hiervoor beschreven eisen. Pas bij een nieuwe procedure tot vaststelling van het geluidproductieplafond wordt het referentiepunt indien nodig verplaatst zodat de positie weer aan de hiervoor beschreven eisen voldoet.

De hoogte van het referentiepunt is in beginsel 4 meter boven het maaiveld ter plaatse van het referentiepunt. Dit sluit aan de bij de hoogte die in de richtlijn omgevingslawaai voor de vaststelling van geluidsbelastingkaarten wordt gehanteerd. De nauwkeurigheidseisen voor het bepalen van de afstanden worden bij de Omgevingsregeling vastgesteld. Daarbij wordt ruimte geboden voor kleine variaties.

Het hanteren van een vaste hoogte heeft tot gevolg dat de effecten van afscherming op alleen die hoogte doorwerken. Geluidafscherming heeft op elke hoogte echter een ander effect. Zo kan een geluidscherm op 4 meter hoogte 20 dB geluidreductie geven, terwijl op 30 meter hoogte nog maar sprake is van 1 dB reductie. Daarom kan het geluidreducerend effect van een geluidscherm alleen beoordeeld worden op de gevel van een geluidgevoelig gebouw. Dit wordt geregeld door de bepaling dat bij het vaststellen van de hoogte van de geluidproductieplafonds alleen geluidafschermende objecten meegenomen mogen worden die opgenomen zijn in de geluidbrongegevens behorende bij de geluidproductieplafonds. Evenzo is geregeld dat bij de naleving van geluidproductieplafonds, dus bij het berekenen van de actuele geluidproductie, alleen het effect van geluidafschermende objecten meegenomen mag worden als die opgenomen zijn in de brongegevens van de geluidproductieplafonds. Op deze wijze is geborgd dat effecten van afscherming van de geluidbron altijd beoordeeld worden op basis van het effect ervan op de gevels van geluidgevoelige gebouwen, namelijk als onderdeel van een procedure tot het vaststellen of wijzigen van geluidproductieplafonds. Ook de afscherming van een dijklichaam waarop de weg of spoorweg ligt, valt onder deze regels.

Er is overwogen om te mogelijkheid te bieden af te zien van referentiepunten in gebieden waar de bijbehorende geluidproductieplafonds geen effect op het geluid op geluidgevoelige gebouwen hebben. Dit is niet gedaan omdat de nadelen ervan groter zijn dan de voordelen. Dat komt omdat het weinig geluidproductieplafonds betreft, toch bewaking moet plaatsvinden als er wijzigingen optreden en in de praktijk dergelijke geluidproductieplafonds vrijwel geen extra lasten opleveren. Dit wordt in onderstaande alinea uitgelegd.

Onderstaande figuur geeft aan welk gedeelte van een weg bijdraagt aan het geluid op één geluidgevoelig gebouw.

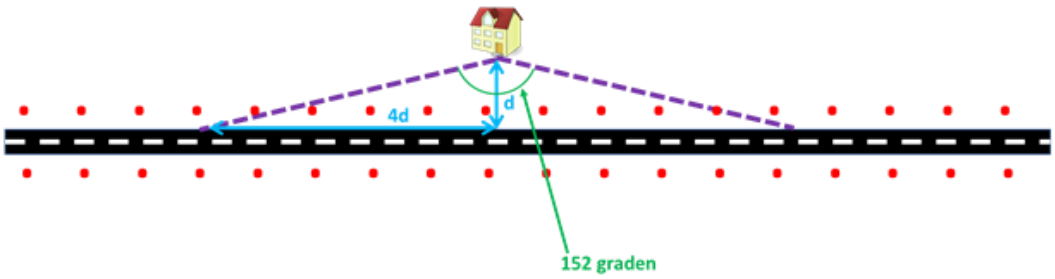

Omgekeerd blijkt dat één geluidproductieplafond bijdraagt aan het geluid in een groot gebied langs de weg. Dit invloedsgebied van één geluidproductieplafond is weergegeven in onderstaande figuur.

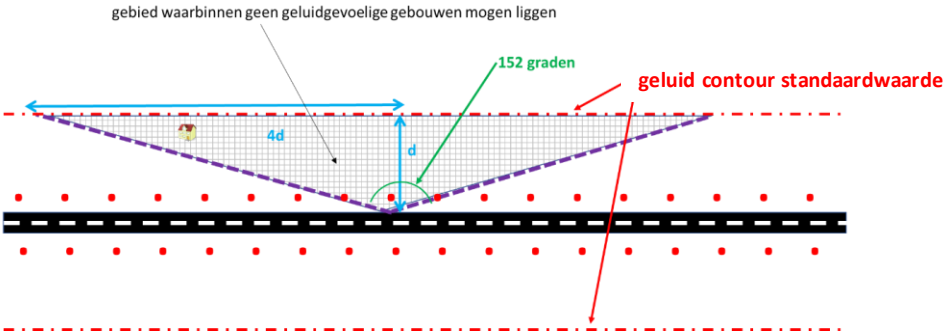

De geluidcontour van de standaardwaarde ligt voor rustige wegen op enkele circa 250 meter van de weg en voor drukkere wegen tot ruim 1 kilometer. Dit betekent als er in een strook van 2 tot 8 kilometer lengte langs de weg binnen het geluidaandachtsgebied geen geluidgevoelige gebouwen zijn, afgezien kan worden van één geluidproductieplafond. Dat komt in het dichtbebouwde Nederland nauwelijks voor. Slechts een beperkt aantal geluidproductieplafonds heeft dus geen effect op het geluid op geluidgevoelige gebouwen. Daarnaast zal bij het afzien van deze geluidproductieplafonds ook bewaking moeten plaatsvinden. Er kunnen immers wijzigingen plaatsvinden waardoor er op termijn toch geluidgevoelige gebouwen binnen het invloedsgebied van het betreffende geluidproductieplafond komen. Dat kan doordat de geluidbron meer geluid is gaan produceren waardoor het invloedsgebied groter wordt. Het kan ook dat er woningbouw plaatsvindt binnen het invloedsgebied. Tot slot blijkt een dreigende overschrijding van geluidproductieplafonds veelal betrekking te hebben op een grote hoeveelheid geluidproductieplafonds. Dat komt omdat groei van verkeer meestal de oorzaak is en die treedt op over een grote weglengte. Daarom is er vrijwel altijd sprake van één procedure met zowel geluidproductieplafonds die invloed hebben op geluidgevoelige objecten als plafonds die dat niet hebben. De plafonds die geen invloed hebben op geluidgevoelige objecten kunnen eenvoudig verhoogd worden omdat direct voldaan wordt aan de voorwaarden van artikel 3.32 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en er dus geen nadere toetsing of maatregelafweging nodig is. Ook bij de monitoring treden vrijwel geen extra lasten op omdat dit een grotendeels geautomatiseerd proces is en het aantal geluidproductieplafonds zonder geluidgevoelige gebouwen in het invloedsgebied erg klein is.

4.9 Het geluidaandachtsgebied

Het geluidaandachtsgebied komt wat de werking betreft overeen met wat in de Wet geluidhinder de geluidzone was en wordt toegepast bij rijkswegen, hoofdspoorwegen, provinciale (spoor)wegen en industrieterreinen. Het geluidaandachtsgebied geeft het gebied aan waarbinnen de geluidregels van dit besluit van toepassing zijn. Dit betekent dat er bij wijziging van een weg, spoorweg of industrieterrein gekeken moet worden naar het toelaatbare geluid op geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied. Andersom moet bij het toelaten van geluidgevoelige gebouwen in een geluidaandachtsgebied rekening worden gehouden met het geluid van die weg, spoorweg of dat industrieterrein. Een geluidgevoelig gebouw hoeft niet in zijn geheel in een geluidaandachtsgebied te liggen. Door het geluidaandachtsgebied wordt dus een koppeling gelegd tussen de geluidbron en de ruimtelijke ordening.

Elke geluidbronsoort heeft een geluidaandachtsgebied waarbinnen deze regulering van toepassing is. De regels werken door het geluidaandachtsgebied pas bij geluidniveaus die hoger zijn dan de

zogenoemde standaardwaarde. Op grote afstand van een geluidbron is regulering van geluid niet nodig omdat de geluidniveaus lager zijn dan de standaardwaarde.

Het geluidaandachtsgebied maakt deze begrenzing expliciet en voorkomt onnodige lasten voor geluidonderzoek en procedures. Zo zijn bijvoorbeeld bij het toelaten van een geluidgevoelig gebouw de geluidregels voor een geluidbronsoort alleen van toepassing als dit gebouw binnen het geluidaandachtsgebied van die geluidbronsoort wordt toegelaten. Daarbuiten hoeft dus in het algemeen geen rekening gehouden te worden met geluid van die geluidbronsoort. Ook betekent het geluidaandachtsgebied dat bij wijzigingen van de geluidbronsoort, zoals bij het wijzigen van geluidproductieplafonds, de geluidregels alleen van toepassing zijn op geluidgevoelige gebouwen in het aandachtsgebied behorende bij de situatie zoals die wordt na het wijzigen. Doel is via de centrale voorziening geluidgegevens (zie hoofdstuk 11 van deze nota van toelichting) het geluidaandachtsgebied van elke geluidbronsoort voor eenieder eenvoudig raadpleegbaar te maken.

In de regels van de Wet geluidhinder vervulden de geluidzones een soortgelijke functie als de geluidaandachtsgebieden. Uit de praktijk is gebleken dat vooral voor wegen deze zones soms te klein en soms te groot zijn. Dat komt doordat de breedte van deze zones volgens de Wet geluidhinder afhankelijk is van het aantal rijstroken van de weg. Dat wordt in het Besluit ondervangen door het geluidaandachtsgebied per geluidbron via rekenregels te berekenen.

Deze rekenregels zullen worden vastgesteld in de Omgevingsregeling. De grens van het geluidaandachtsgebied volgt rechtstreeks uit de voorgeschreven berekening en ligt zodanig dat het geluid van de desbetreffende geluidbronsoort op geluidgevoelige gebouwen buiten het geluidaandachtsgebied lager is dan de standaardwaarde. Bij de berekening van het geluidaandachtsgebied wordt geen rekening gehouden met afscherming. Afscherming heeft namelijk weinig of geen effect op gebouwen met een grote hoogte.

4.10 Geluidbeperkende maatregelen

Met het vaststellen van een geluidproductieplafond voor een weg of spoorweg wordt besloten om een bepaalde hoeveel geluid toe te staan op geluidgevoelige gebouwen in het aandachtsgebied. De instructieregels schrijven voor dat geluidbeperkende maatregelen moeten worden getroffen als het geluid toeneemt en hoger is dan de standaardwaarde. Onder geluidbeperkende maatregel wordt daarbij verstaan elke maatregel die het geluid op een geluidgevoelig gebouw verlaagt.

Niet alle geluidbeperkende maatregelen komen in aanmerking voor uitvoering. In het besluit is bepaald dat alleen geluidbeperkende maatregelen in aanmerking komen die financieel gezien doelmatig zijn. Een maatregel is financieel doelmatig als die in overeenstemming is met het doel (verminderen van het geluid) en de kosten in verhouding staan tot het geluidbeperkende effect dat die maatregel heeft. Tegen het uitvoeren van een financieel doelmatige maatregel moeten naar het oordeel van het bevoegd gezag ook geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan. In beginsel is elke maatregel uitvoerbaar, maar het realiseren ervan kan technisch gezien te ingrijpend zijn. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan zeer open asfaltbeton op toe- en afritten. Dat is technisch wel mogelijk, maar door het wringen van de banden in bochten zal het zeer open asfaltbeton (ZOAB) snel stuk gaan. Ook kan worden gedacht aan een geluidafschermende constructie aan een stalen spoorbrug die de doorvaarthoogte beperkt. Het bevoegd gezag kan in dat geval tot het oordeel komen dat de maatregel in redelijkheid niet gevergd kan worden.

De financiële doelmatigheid van geluidbeperkende maatregelen is voor de rijksinfrastructuur nader ingevuld met het doelmatigheidscriterium, vastgelegd in subparagraaf 3.5.4.4 “Financiële doelmatigheid geluidbeperkende maatregelen”, die met het Aanvullingsbesluit geluid aan het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt toegevoegd. Met dit doelmatigheidscriterium kan voor de rijksinfrastructuur objectief worden bepaald of een bepaalde maatregel (of combinatie van maatregelen) financieel doelmatig is. Het betreft een afgebakende verzameling maatregelen aan de bron en maatregelen die de overdracht beperken.

Voor andere bronsoorten dan de rijksinfrastructuur wordt per geval bepaald of een maatregel doelmatig is. Provincies kunnen desgewenst zelf een criterium bepalen voor financiële doelmatigheid. Dit wordt niet in de regelgeving vastgelegd om de provincies hierin zoveel mogelijk eigen beleidsruimte te geven waardoor zij lokale omstandigheden, wensen en ook voor provinciale wegen geschikte geluidbeperkende maatregelen goed kunnen meenemen. Uiteraard zullen provincies hun oordeel over de financiële doelmatigheid van een specifiek maatregelenpakket degelijk moeten motiveren en is het daarbij horende besluit steeds vatbaar voor bezwaar en beroep. Daarbij zal ook

getoetst kunnen worden aan het gelijk behandelen van vergelijkbare situaties. Het ligt daarom voor de hand dat provincies beleid opstellen en vastleggen over de afweging van de financiële doelmatigheid van een pakket geluidbeperkende maatregelen. Eventueel zouden provinciale staten in de omgevingsverordening regels kunnen opnemen over de toepassing van dit criterium door gedeputeerde staten. Natuurlijk kan een provincie er desgewenst voor kiezen hierbij gebruik te maken van de systematiek van het in de regels opgenomen criterium voor rijksinfrastructuur.

Het besluit voorziet ook in een mogelijkheid om het geluid op bestaande geluidgevoelige gebouwen te laten toenemen tot boven de grenswaarde als zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen. Hierbij worden zwaardere eisen gesteld aan de motivering dan bij gebruikmaking van de reguliere afwegingsruimte tussen de standaardwaarde en grenswaarde voor het geluid op de gevel. Bij gebruik van deze mogelijkheid dient het bevoegd gezag meer maatregelen af te wegen dan de reguliere geluidbeperkende maatregelen. Ook voor de eventuele financiële bezwaren geldt een ander kader. Verwacht mag immers worden dat een initiatiefnemer meer middelen inzet om situaties boven de grenswaarde voor het geluid op de gevel of verdere verslechtering van dergelijke situaties te voorkomen. Mogelijke maatregelen bij de afweging met betrekking tot het gebruik van deze flexibiliteitsbepaling zijn bijvoorbeeld:

- gebruiksbeperkingen voor de infrastructuur (verkeersmaatregelen, capaciteitstoedeling op het spoor);
- andere tracékeuze (omleiding om dorpskernen in plaats van erdoorheen);
- het treffen van andere geluidbeperkende maatregelen, dat wil zeggen maatregelen die in de normale afweging tussen de standaardwaarde en grenswaarde voor het geluid op de gevel als niet-doelmatig aangemerkt zouden worden;
- veranderen of amoveren van geluidgevoelige gebouwen.

Deze maatregelen hebben doorgaans ingrijpender gevolgen dan doelmatige geluidbeperkende maatregelen. In bepaalde situaties zou bijvoorbeeld beperking van de rijsnelheid of van het gebruik in de nacht van lawaaiige categorieën voertuigen soelaas kunnen bieden. Niet iedere beheerder heeft daarvoor de instrumenten voorhanden zodat vaak overleg met het bevoegd gezag en andere belanghebbende partijen nodig kan zijn. ProRail, de beheerder van spoorwegen, heeft met de capaciteitsverdeling meer mogelijkheden om vooraf in te grijpen dan beheerders van wegen. Daarentegen kunnen beheerders van wegen met een verkeersbesluit de maximale snelheid verlagen, terwijl dit op de hoofdspoorwegen die mogelijkheid er niet is. Een enkele woning waarop anders de maximaal toelaatbare geluidbelasting wordt overschreden, zou kunnen worden geamoveerd. Het amoveren van grote aantallen woningen wegens een overschrijding zal maatschappelijk echter niet snel aanvaardbaar worden geacht, hoewel een combinatie met stadsvernieuwingsplannen hiervoor wellicht wel mogelijkheden biedt. Het betreffende artikel voor overschrijding van de grenswaarde stelt dat er zwaarwegende maatschappelijke of economische belangen moeten zijn. Deze begrippen zijn in de nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving al uitgebreider toegelicht.

Hoewel er potentieel veel geluidbeperkende maatregelen getroffen kunnen worden zal het soms toch niet mogelijk zijn om zonder maatregelen als bedoeld bij deze flexibiliteitsmogelijkheid een overschrijding van de grenswaarde te voorkomen. Daarom biedt het besluit de mogelijkheid om een grenswaarde te overschrijden of een bestaande overschrijding te laten toenemen. In dat geval moeten wel maatregelen worden getroffen om de overschrijding zoveel mogelijk te beperken.

4.11 Geluidproductieplafonds bij aanleg nieuwe weg of spoorweg

Voor de aanleg van een nieuwe weg of spoorweg moeten nieuwe geluidproductieplafonds worden vastgesteld. In het algemeen zal dat gebeuren in samenhang met of als onderdeel van het projectbesluit dat de aanleg mogelijk maakt. De waarde van de geluidproductieplafonds wordt bepaald door de voor de weg of spoorweg benodigde geluidproductie en het geluid op geluidgevoelige gebouwen die in het geluidaandachtsgebied van de weg of spoorweg – dat bij het vaststellen van de geluidproductieplafonds wordt bepaald – liggen. De regels daarvoor worden nader uitgewerkt in de ministeriële regeling bij dit besluit.

Het bevoegd gezag voor het projectbesluit verricht hiervoor een akoestisch onderzoek en bepaalt geluidreferentiepunten aan weerzijden van de nieuwe infrastructuur volgens de regels uit dit besluit. Uitgangspunt van het akoestisch onderzoek is een prognose van het verkeer. Het prognosejaar is niet voorgeschreven in de regels. Het bevoegd gezag zal daar een keuze in maken met het oog op zijn verantwoordelijkheid voor de naleving van geluidproductieplafonds en een goede mobiliteit. Een te lage prognose geeft te weinig geluidruimte en dat kan ertoe leiden dat het bevoegd gezag na openstelling van de nieuwe infrastructuur snel tegen de grens van de geluidproductieplafonds zal

aanlopen. Dat betekent onderzoekslasten en mogelijk lasten voor maatregelen voor naleving van de geluidproductieplafonds. Anderzijds leidt een te hoge prognose tot hoge kosten voor geluidbeperkende en geluidwerende maatregelen. Het is aan het bevoegd gezag hierbij de keuze te maken. In de praktijk zal dit naar verwachting leiden tot het gebruik van een verkeersprognose voor de situatie zoals die optreedt tussen 10 en 20 jaar na openstelling van de nieuwe infrastructuur. Samen met de ligging van de nieuwe infrastructuur en regels over de minimale akoestische kwaliteit van de infraconstructie (zie paragraaf 4.7 van deze nota van toelichting), is dit de basis van het door het bevoegd gezag te verrichten akoestisch onderzoek naar het geluid op geluidgevoelige gebouwen. Daarbij dienen in elk geval alle geluidgevoelige gebouwen binnen het geluidaandachtsgebied te worden betrokken voor zover die een geluidbelasting boven de standaardwaarde kunnen ondervinden. Het akoestisch onderzoek bevat de bepaling van het geluid op deze geluidgevoelige gebouwen waarbij het gaat om het geluid door de betreffende geluidbronsoort als geheel. Het nieuwe deel wordt dus toegevoegd aan het bestaande netwerk. Het akoestisch onderzoek bevat het geluid in de volgende twee situaties:

1. De toekomstige geluidbelasting: dit is de situatie die optreedt bij realisatie van de genoemde prognose van het gebruik van de nieuwe infrastructuur en volledige benutting van de geluidproductieplafonds van de bestaande delen van de betreffende geluidbronsoort, en
2. De bestaande geluidbelasting: dit is de situatie zonder de nieuwe infrastructuur en met volledige benutting van de geluidproductieplafonds zoals die gelden voorafgaand aan de vaststelling van geluidproductieplafonds in verband met de nieuwe infrastructuur.

Het akoestisch onderzoek bevat tevens een afweging van geluidbeperkende maatregelen voor alle geluidgevoelige gebouwen waarvoor de toekomstige geluidbelasting hoger is dan de standaardwaarde en hoger dan de bestaande geluidbelasting. Deze afweging is gericht op het terugbrengen van het geluid tot de standaardwaarde of de bestaande geluidbelasting als die hoger is. De afweging wordt in paragraaf 4.10 toegelicht. Onderdeel daarvan is een afweging van financiële doelmatigheid van geluidbeperkende maatregelen volgens regels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving, en op grond van overwegende bezwaren van landschappelijke, stedenbouwkundige, verkeerkundige of vervoerskundige aard. De afweging resulteert in een voorstel voor een pakket geluidbeperkende maatregelen gericht op het terugbrengen van geluidbelastingen tot de standaardwaarde of de bestaande geluidbelasting als die hoger is.

Het akoestisch onderzoek bevat ook de waarde van de geluidproductieplafonds op de nieuwe referentiepunten en op bestaande referentiepunten voor zover deze wijzigen. Deze geluidproductieplafonds worden berekend door de brongegevens van de bestaande infrastructuur uit te breiden met brongegevens van de nieuwe infrastructuur. Uitgangspunt daarbij zijn de in het akoestisch onderzoek gehanteerde gegevens van de nieuwe infrastructuur zoals de ligging, de prognose en voorgestelde pakket geluidbeperkende maatregelen. Op grond van het akoestisch onderzoek kan het bevoegd gezag besluiten om nieuwe geluidproductieplafonds vast te stellen en zo nodig bestaande te wijzigen in samenhang met het projectbesluit of een ander besluit dat de aanleg van de nieuwe infrastructuur regelt.

Flexibiliteitsbepaling projectbesluit voor kleine fysieke afwijkingen

Bij een projectbesluit voor aanleg of wijziging van infrastructuur wordt vaak gebruik gemaakt van de zogenoemde flexibiliteitsbepaling. Dit betekent dat kleine wijzigingen in de fysieke ligging ten opzichte van het ontwerp doorgevoerd mogen worden zonder dat daar een wijziging van het projectbesluit voor nodig is. In samenhang met het projectbesluit kunnen ook geluidproductieplafonds zijn vastgesteld. Het gebruiken van de flexibiliteitsbepaling van een projectbesluit kan betekenen dat andere geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld. Maar voor veel situaties zal dat niet het geval zijn omdat de geluidplafondsystematiek ook mogelijkheden biedt om dergelijke wijzigingen op te vangen zonder de geluidproductieplafonds aan te passen. De volgende situaties zijn bijvoorbeeld mogelijk:

1. De wijzigingen zijn dermate klein dat ze niet doorwerken in de gegevens die gehanteerd worden bij de monitoring van de geluidproductie.
2. De wijzigingen werken wel door in de gegevens die gehanteerd worden bij het monitoren van de geluidproductie maar hebben geen grote invloed op de geluidruimte.
   Geluidproductieplafonds zijn bij een projectbesluit gebaseerd op een prognose voor de verkeersomvang. Een gevolg is dat dergelijke plafonds vrijwel altijd voldoende geluidruimte bevatten waarin onder andere groei van verkeer kan worden opgevangen. Maar die ruimte kan ook deels benut worden voor het opvangen van de gevolgen van het gebruik van de flexibiliteitsbepaling. In het algemeen betreft dit dan wijzigingen waarvan verwacht wordt dat die

niet op korte termijn leiden tot dreigende overschrijding van de geluidproductieplafonds. Voorbeelden van dergelijke wijzigingen zijn een verplaatsing van rijbanen met bijvoorbeeld 1 meter. Wijzigingen in afmetingen of positie van geluidbeperkende maatregelen zullen vrijwel altijd leiden tot overschrijding of dreigende overschrijding van het geluidproductieplafond. Dat komt omdat expliciet bepaald is dat dergelijke maatregelen alleen betrokken worden in de monitoring als ze ook daadwerkelijk aanwezig zijn. Een geluidscherm dat bijvoorbeeld één meter lager is of op een nadere locatie staat, voldoet hier niet aan.

3. Wijzigingen die tot te weinig geluidruimte leiden.
   Wijzigingen die leiden tot overschrijding of dreigende overschrijding van de geluidproductieplafonds kunnen alleen doorgevoerd worden als tijdig de geluidproductieplafonds hierop zijn aangepast. Dergelijke wijzigingen zijn grote verplaatsingen van de ligging van de infrastructuur en wijzigingen in positie of afmetingen van geluidbeperkende maatregelen. In dit geval kunnen met een zelfstandig besluit tot wijziging van de geluidproductieplafonds de benodigde aanpassingen doorgevoerd worden en de rechtspositie van omwonenden geborgd. Het is dus niet nodig om over te gaan tot een wijziging van het projectbesluit zolang de aanpassingen binnen de flexibiliteitsbepaling passen. Indien er bovendien voor wordt gezorgd dat geluidbelastingen van geluidgevoelige gebouwen niet toenemen, is de wijziging van de geluidproductieplafonds eenvoudige procedure. Bij de wijziging van de geluidproductieplafonds kan dezelfde verkeersprognose gehanteerd worden als bij het projectbesluit zodat het bestaande onderzoek grotendeels bruikbaar blijft.

Het is aan het bevoegd gezag om te oordelen of gekozen moet worden voor een wijziging van de geluidproductieplafonds (dus de keuze tussen de hiervoor onder 2 en 3 beschreven mogelijkheden). De bescherming van de omgeving is geborgd door de geluidproductieplafonds.

4.12 Het wijzigen van geluidproductieplafonds

Bij bestaande infrastructuur kan een wijziging van geldende geluidproductieplafonds wenselijk zijn, bijvoorbeeld als het verkeer sterker groeit dan voorzien waardoor de geluidproductie hoger dreigt te worden dan de geldende geluidproductieplafonds. Dat kan optreden als, zoals in de vorige paragraaf beschreven is, de geluidproductieplafonds zijn gebaseerd op een prognose maar de werkelijke verkeersomvang sneller toeneemt. Als maatregelen ter beperking van de geluidproductie, zoals een extra stil wegdek, dan niet mogelijk zijn, zal de beheerder tijdig de geluidproductieplafonds willen verhogen om overschrijding te voorkomen. Daarnaast zal wijziging van een weg of spoorweg veelal ook wijziging van de bijbehorende geluidproductieplafonds vergen, ook al zouden de verkeersaantallen niet sterk toenemen. In dat geval neemt het bevoegd gezag het besluit tot wijziging van het geluidproductieplafond in samenhang met een ander besluit zoals een projectbesluit tot fysieke wijziging van de infrastructuur.

Een dergelijke wijziging van bestaande geluidproductieplafonds is vrijwel gelijk aan de hiervoor beschreven vaststelling van nieuwe geluidproductieplafonds. Het bevoegd gezag doet akoestisch onderzoek op grond van een door hem geschikt geachte prognose voor de toekomstige situatie. Een fysieke wijziging van de infrastructuur, zoals een verbreding, kan daar ook onderdeel van zijn. Het akoestisch onderzoek bevat het geluid op de geluidgevoelige gebouwen in de volgende twee situaties:

1. de toekomstige geluidbelasting: dit is de situatie die optreedt bij realisatie van de genoemde prognose en volledige benutting van de geluidproductieplafonds van de overige delen van de betreffende geluidbronsoort; en,
2. de bestaande geluidbelasting: dit is de situatie met volledige benutting van de geluidproductieplafonds zoals die gelden voorafgaand aan de wijziging van geluidproductieplafonds.

Het akoestisch onderzoek bevat tevens een afweging van geluidbeperkende maatregelen voor alle geluidgevoelige gebouwen waarvoor de toekomstige geluidbelasting hoger is dan de standaardwaarde en hoger dan de bestaande geluidbelasting. Deze afweging is gericht op het terugbrengen van het geluid tot de standaardwaarde of de bestaande geluidbelasting als die hoger is. De afweging wordt in paragraaf 4.10 toegelicht. Onderdeel daarvan is een afweging van financiële doelmatigheid van geluidbeperkende maatregelen volgens regels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving, en een beoordeling van eventuele bezwaren van landschappelijke, stedenbouwkundige, verkeerkundige of vervoerskundige aard. De afweging resulteert in een pakket geluidbeperkende maatregelen gericht op het terugbrengen van het geluid tot de standaardwaarde of de bestaande geluidbelasting als die hoger is.

Het akoestisch onderzoek bevat ook de waarde van geluidproductieplafonds voor zover deze wijzigen. Deze geluidproductieplafonds worden berekend door de brongegevens behorende bij de bestaande infrastructuur te vervangen door de gegevens behorende bij de prognose voor de toekomstige situatie voor de betreffende delen van de geluidbronsoort. Uitgangspunt daarbij zijn de in het akoestisch onderzoek gehanteerde gegevens van de nieuwe infrastructuur zoals de ligging, de prognose en voorgestelde pakket geluidbeperkende maatregelen. Op grond van het akoestisch onderzoek kan het bevoegd gezag besluiten geluidproductieplafonds te wijzigen.

4.13 Indirecte effecten

Het aanleggen of wijzigen van rijkswegen en hoofdspoorwegen kan leiden tot wijzigingen in de geluidsituatie van andere geluidbronsoorten. Dit worden ook wel indirecte effecten genoemd. Een goed voorbeeld zijn wijzigingen op rijkswegen die ook verkeer op het onderliggende wegennet beïnvloeden zoals het realiseren of opheffen van een aansluiting van een rijksweg op een andere weg.

In het algemeen geldt voor de indirecte effecten artikel 2.2 van de Omgevingswet. Dit regelt dat verschillende bestuursorganen rekening houden met elkaars taken en belangen. Dus als het bevoegd gezag van een rijksweg een besluit neemt over de rijksweg en als direct gevolg daarvan op een provinciale weg of gemeente weg geluidproductieplafonds of de basisgeluidemissie worden overschreden, is vooraf afstemming nodig. Andersom geldt ook vanuit dit artikel de plicht voor een gemeente tot afstemming met het rijk respectievelijk de provincie als de gemeente een besluit neemt dat leidt tot grote groei van verkeer naar de rijks- of provinciale weg en daarmee invloed kan hebben op de geluidproductie van die weg. De beheerder van die weg kan dan immers in de problemen komen bij de naleving van de geldende geluidproductieplafonds. Voorbeelden zijn de projectie van woonwijken, wijken met kantoren, bedrijventerreinen of een grote toeristische attractie met een toegangsweg die in verbinding staat met een rijks- of provinciale weg.

Voor gemeente- en waterschapswegen gelden er voor de indirecte effecten nog nadere regels in het geval het besluit een projectbesluit is of de wijziging van de rijksweg gepaard gaat met vaststelling van een omgevingsplan. Dan zijn namelijk de geluidregels voor het vaststellen van een omgevingsplan van overeenkomstige toepassing. Daarin is geregeld dat als door het besluit op gemeente- en waterschapswegen de geluidemissie met meer dan 1,5 dB toeneemt, sprake is van een 'wijziging' van die weg en een maatregelafweging moet plaatsvinden. De toename wordt getoetst door de autonome toekomstige situatie te vergelijken met de toekomstige situatie die zal optreden als het projectbesluit is gerealiseerd. Deze maatregelafweging is hetzelfde als bij een wijziging van een gemeenteweg. Dat betekent dat maatregelen moeten worden afgewogen voor geluidgevoelige gebouwen als de geluidbelasting hoger wordt dan de geluidbelasting die voortvloeit uit de basisgeluidemissie en het geluid hoger is dan de standaardwaarde.

4.14 Kruisende infrastructuur

Geluid van kruisende infrastructuur van verschillende bestuursorganen waar geen indirecte effecten spelen, is alleen van belang voor het gecumuleerde geluid dat moet worden betrokken in de afweging van het bevoegd gezag. Dat is het geval als het bevoegd gezag als onderdeel van een besluit tot het vaststellen van geluidproductieplafonds gebruik maakt van de afwegingsruimte om geluidbelastingen hoger dan de standaardwaarde toe te staan of te laten toenemen. Voor de kruisende infrastructuur wordt dan uitgegaan van volledig benutte geluidproductieplafonds als het een provinciale weg betreft. Bij een gemeenteweg wordt uitgegaan van een prognose van het geluid van de gemeenteweg. Deze gegevens liggen eenduidig vast en dat beperkt de onderzoekslasten en vergroot de houdbaarheid en transparantie van het geluidonderzoek.

4.15 Registratie

Het bevoegd gezag draagt zorg voor registratie van geluidproductieplafonds en de daarbij behorende brongegevens. Deze liggen vast in een geluidregister dat ontsloten wordt via de centrale voorziening geluidgegevens, die het RIVM in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ontwikkelt (zie hoofdstuk 11 van deze nota van toelichting). In dit besluit zijn de bestaande regels over het geluidregister uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer overgenomen en uitgebreid voor geluidproductieplafonds voor (spoor)wegen van provincies en voor industrieterreinen van gemeenten. Met het geluidregister beschikken initiatiefnemers van ontwikkelingen in de omgeving van de bron direct over de benodigde gegevens voor akoestisch onderzoek naar geluidbelastingen.

4.16 Rijksinfrastructuur zonder geluidproductieplafonds

Naast de bij ministeriële regeling aangewezen rijkswegen en hoofdspoorwegen bestaan er nog andere wegen die in het beheer zijn bij het Rijk. Gedacht kan worden aan wegen op defensieterreinen of afgesloten wegen op waterkeringen in beheer bij het Rijk. Voor deze niet bij ministeriële regeling aangewezen rijkswegen en hoofdspoorwegen worden geen geluidproductieplafonds vastgesteld. Dit geldt ook voor bijzondere spoorwegen.

Bij gebiedsontwikkelingen in de omgeving van rijkswegen of hoofdspoorwegen zonder geluidproductieplafonds zal over het algemeen geen rekening gehouden hoeven te worden met het geluid afkomstig van deze delen van (spoor)wegen. Vanuit de algemene verantwoordelijkheid voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en het beschermen van de gezondheid kan nader onderzoek nodig zijn als de ontwikkelingen leiden tot realisatie van geluidgevoelige gebouwen op zeer korte afstand van de weg of spoorweg.

4.17 Projectbesluiten

Het aanvullingsbesluit heeft op diverse wijzen gevolgen voor projectbesluiten. Die volgen uit het de nieuwe artikelen in paragraaf 5.1.4.2a van het Besluit kwaliteit leefomgeving in samenhang met het bestaande artikel 9.1 van dat besluit, het nieuwe artikel 9.1a van dat besluit en uit de aanvullingen van de artikelen 5.7 en 5.8 van het Omgevingsbesluit.

Een belangrijke bepaling in dit verband is artikel 9.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving dat erin voorziet dat de instructieregels over een omgevingsplannen uit paragraaf 5.1.4 van overeenkomstige toepassing zijn op projectbesluiten. Dat geldt ook voor de met dit aanvullingsbesluit in te voegen artikelen. Het bevoegd gezag voor het projectbesluit past dan de instructieregels toe die de gemeenteraad normaliter zou toepassen bij wijziging van het omgevingsplan.

Projectbesluit voor infrastructuur zonder geluidproductieplafonds

Vaak zal infrastructuur waarvoor geen geluidproductieplafonds zijn vastgesteld, worden gewijzigd als onderdeel van een project waarvoor een projectbesluit vastgesteld wordt. Dan is toepassing vereist van paragraaf 5.1.4.2a.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals die wordt ingevoegd door dit besluit. Die instructieregels beschrijven hoe bij het vaststellen van een omgevingsplan gehandeld moet worden als bijvoorbeeld rijstroken van een gemeentelijke weg of sporen van een lokale spoorwegen verlegd worden. Ook kan een project waarvoor een projectbesluit wordt vastgesteld leiden tot meer verkeer op een weg van een gemeente of waterschap of een lokale spoorweg zonder geluidproductieplafond. Daarop ziet paragraaf 5.1.4.2a.5. Voor beide gevallen geldt ongeveer hetzelfde regime. De instructieregels houden, kort gezegd, in dat voor zover mogelijk wordt voorzien in geluidbeperkende maatregelen als een standaardwaarde overschreden wordt. In zo’n geval past het bevoegd gezag voor het projectbesluit de regels voor dergelijke wijzigingen toe en past het conform die regels het omgevingsplan aan.

Projectbesluit voor infrastructuur met geluidproductieplafonds

Als het projectbesluit ziet op de aanleg of wijziging van een rijksweg, een provinciale weg, een hoofdspoorweg of een bij omgevingsverordening aangewezen lokale spoorweg zal vaak een nieuw of gewijzigd besluit tot het vaststellen van een geluidproductieplafond nodig zijn. Zoals bepaald in artikel 5.7 van het Omgevingsbesluit, zoals gewijzigd door dit besluit, kan een projectbesluit in een dergelijk geval ook gelden als besluit tot vaststelling van het geluidproductieplafond. Dit gebeurt op grond van artikel 5.52, tweede lid, van de Omgevingswet, dat het mogelijk maakt dat een projectbesluit ook kan gelden als een aangewezen besluit. Artikel 5.7 van het Omgevingsbesluit regelt ook dat de instructieregels over geluidproductieplafonds in afdeling 3.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van toepassing zijn op zo’n projectbesluit. Omdat het projectbesluit een integraal besluit beoogt te zijn en een dergelijk project kan leiden tot een ander geluidniveau is het wenselijk deze integratiemogelijkheid te benutten. In artikel 9.1a, tweede en derde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving is het gebruik voorgeschreven als het projectbesluit leidt tot een toename van het geluid van de weg of spoorweg. De achtergrond van deze bepaling is dat gemeenten bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen zicht moeten hebben op de resterende geluidruimte in de omgeving van het project. Als er een periode zou bestaan tussen het moment dat het project wordt toegelaten en het moment dat geluidproductieplafonds worden vastgesteld, ontstaat een onzekere situatie voor zowel de gemeente als voor het bevoegd gezag voor het projectbesluit. Voor de gemeente ontbreekt een duidelijk kader voor het toelaten van geluidgevoelige gebouwen. Het bevoegd gezag loopt het

risico dat een gemeente nieuwe geluidgevoelige gebouwen toelaat in het toekomstige aandachtsgebied, wat ertoe zou kunnen leiden dat het project bijgesteld moet worden op het moment dat het geluidproductieplafond wordt vastgesteld. Alleen een vastgesteld projectbesluit leidt tot een duidelijke 'claim' op de geluidruimte waarmee andere bestuursorganen bij hun besluitvorming rekening moeten houden.

Een dergelijk projectbesluit kan ook gevolgen hebben voor een andere weg of spoorweg, bijvoorbeeld doordat een aansluiting gewijzigd wordt. Ook kan de aanleg van een nieuwe weg ertoe leiden dat het verkeer over een deel van een andere weg toeneemt of afneemt. Voor zover dat infrastructuur met een basisgeluidemissie betreft is hierboven al beschreven hoe dit besluit in dergelijke gevallen toegepast wordt. Als de andere weg of spoorweg ook een bij besluit vastgesteld geluidproductieplafond kent, kan het bevoegd gezag ervoor kiezen om het projectbesluit ook te laten gelden als wijziging van het geluidproductieplafond van die andere weg of spoorweg. Het bevoegd gezag zal van geval tot geval moeten bezien of dat doelmatig is. Zo is het denkbaar dat een relatief beperkte wijziging van een geluidproductieplafond voor een andere weg of spoorweg niet wordt geïntegreerd, maar in een later stadium plaatsvindt in combinatie met andere wijzigingen die voor die andere weg of spoorweg voorzien zijn.

Het is ook mogelijk dat een bestuursorgaan in zijn projectbesluit het geluidproductieplafond wijzigt van een weg of spoorweg waarvoor een ander bestuursorgaan verantwoordelijk is, bijvoorbeeld als de provincie met een projectbesluit de aansluiting van haar weg op een rijksweg wijzigt. Los van de vereiste afstemming tussen beide bestuursorganen is in artikel 5.8 van het Omgevingsbesluit, zoals gewijzigd door het Invoeringsbesluit Omgevingswet, ook voorzien in formele procedures: het oorspronkelijke bevoegd gezag is adviseur en bij een projectbesluit van een provincie dat een geluidproductieplafond van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat wijzigt heeft de laatste instemmingsrecht.

Projectbesluit voor een geluidgevoelig gebouw

Het is denkbaar dat bij een projectbesluit een nieuw geluidgevoelig gebouw wordt toegelaten. Gedacht kan worden aan enkele woningen die nodig zijn ter compensatie van woningen die gesloopt worden ten behoeve van het project. Op dat moment zal het waterschap, de provincie of het Rijk de regels toepassen over het toelaten van nieuwe woningen in paragraaf 5.1.4.2a.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals die wordt ingevoegd door dit besluit.

Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de Omgevingswet

Het projectbesluit is de opvolger van het inpassingsplan van de Wet ruimtelijke ordening en het tracébesluit van de Tracéwet. Voor projecten waarover besloten werd met een inpassingsplan zijn de wijzigingen niet anders dan voor projecten waarover besloten werd met een bestemmingsplan. In de Wet geluidhinder en in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer werd een inpassingsplan gelijkgesteld aan een bestemmingsplan. Voor projecten waarover besloten werd met een tracébesluit zijn de gevolgen groter, omdat een projectbesluit voorziet in de voor het project noodzakelijke wijzigingen van omgevingsplannen.[18] Het tracébesluit voorzag niet in de aanpassing van bestemmingsplannen.

Verder bevat een projectbesluit maatregelen "die zijn gericht op het ongedaan maken, beperken of compenseren van de nadelige gevolgen van het project of van het in werking hebben of in stand houden daarvan voor de fysieke leefomgeving" (artikel 5.6 Omgevingsbesluit). Dat is voor projecten waarover besloten werd met een tracébesluit niet nieuw, maar wel voor projecten waarover besloten werd met een inpassingsplan. De Omgevingswet maakt het mogelijk dat het bevoegd gezag het projectbesluit zo vormgeeft dat dergelijke maatregelen op een door hem te bepalen moment uitgevoerd moeten worden.

4.18 Waarde van de geluidproductieplafonds langs bestaande infrastructuur bij inwerkingtreding Besluit kwaliteit leefomgeving

De regulering van geluid door verkeer op rijkswegen en hoofdspoorwegen was geregeld in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. Het primaire instrument van deze regulering bestond ook uit geluidproductieplafonds. Zoals hiervoor beschreven wordt deze systematiek beleidsneutraal overgezet naar de Omgevingswet en veranderen alleen details. Daarom gaat de geluidruimte, die vastligt in de op de dag voor inwerkingtreding van dit besluit geldende geluidproductieplafonds op grond van

[18] Zie Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3, blz. 177-178.

hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, over in de geluidproductieplafonds die van rechtswege gaan gelden vanaf die dag. Artikel 3.2 van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet bevat hier regels voor.

Omdat de rekenregels voor de bepaling van de geluidproductie zullen veranderen, is onvermijdelijk dat de getalswaarde van de geluidproductieplafonds ook aangepast moet worden. De geluidproductieplafonds worden dan ook opnieuw berekend op grond van de in het geluidregister op grond van de Wet milieubeheer al vastgelegde brongegevens. Omdat het gaat om een technische aanpassing van alleen de getalswaarde, blijft de geluidruimte voor de geluidbronsoort gelijk en daarmee ook de bescherming van geluidgevoelige gebouwen in de omgeving.

Ook onder de Wet milieubeheer verleende ontheffingen voor naleving van geluidproductieplafonds gaan van rechtswege over in een tijdelijke niet-nalevingssituatie (zie artikel 3.2 van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet). Artikel 3.1 van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet regelt dat in voorbereiding zijnde besluiten tot wijziging of nieuwe vaststelling van geluidproductieplafonds volgens het oude recht afgerond worden. Ook deze geluidproductieplafonds worden daarna herberekend.

4.19 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet

- Voor rijkswegen en hoofdspoorwegen worden de geluidproductieplafonds beleidsneutraal omgezet van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer naar het stelsel van de Omgevingswet.
- Voor provinciale wegen en aangewezen lokale spoorwegen worden ook geluidproductieplafonds geïntroduceerd. De regeling is overeenkomstig die voor rijkswegen en hoofdspoorwegen, met als belangrijkste verschil dat provincies zelf bepalen in welke gevallen een maatregel nog financieel doelmatig is.
- De frequentie van de verslaglegging wordt gekoppeld aan het vijfjaarlijkse actieplan dat vereist op grond van de EU-richtlijn omgevingslawaai. Er komt vijfjaarlijks een volledig verslag met aanvullend jaarlijks een lichter verslag voor het Rijk. Als wegens bijzondere omstandigheden een tijdelijke overschrijding van een geluidproductieplafond wordt toegestaan maken ook decentrale overheden een jaarlijks verslag.
- De aparte ontheffingsprocedure verdwijnt, daarvoor in de plaats komt de bepaling dat gedurende een termijn van ten hoogste vijf jaar niet aan het geluidproductieplafond hoeft te worden voldaan.
- Het geluid van treinen op emplacementen bij hoofdspoorwegen worden binnen de geluidproductieplafonds gebracht, zodat de aanpak vergelijkbaar is met de voorgenomen aanpak voor externe veiligheid.
- De ligging van de referentiepunten bij geluidproductieplafonds is voorgeschreven om een uniform systeem te krijgen met een goede balans tussen functioneren van de bron en bescherming van de omgeving.
- De ligging van de geluidaandachtsgebieden (voorheen geluidzones) van rijkswegen en hoofdspoorwegen wordt berekend, voorheen waren dit vaste afstanden.
- Als gevolg van keuzes in de Omgevingswet worden bij een projectbesluit ook de geluidgevolgen voor het onderliggende wegennet beoordeeld.

4.20 Effecten

- Provincies moeten nu ook maatregelen nemen bij groei van het geluid op de wegen en spoorwegen waarvoor zij verantwoordelijk zijn.
- De Minister van Infrastructuur en Waterstaat wordt verantwoordelijk voor de geluidbeheersing van treinen op emplacementen.
- De geluidaandachtsgebieden vormen een bruikbare referentie voor het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen.

5. Industrieterreinen met geluidproductieplafonds

5.1 De systematiek voor industrieterreinen

Met dit besluit worden ook de regels voor industrieterreinen toegevoegd aan het Besluit kwaliteit leefomgeving. Nu in dat Besluit al de regels voor activiteiten, anders dan het wonen, buiten industrieterreinen waren opgenomen, wordt met dit Aanvullingsbesluit het stelsel van geluidregels voor bedrijfsmatige activiteiten gecompleteerd.

Geluidproductieplafonds voor een industrieterrein

In de Omgevingswet is bepaald dat voor een industrieterrein geluidproductieplafonds als omgevingswaarden moeten worden vastgesteld. De keuze voor dat instrument is onderdeel van de beleidsvernieuwing "Swung-2" die samen met het Interprovinciaal Overleg, de Unie van Waterschappen, de Vereniging Nederlandse Gemeenten en VNO-NCW is ontwikkeld. Een geluidproductieplafond voor een industrieterrein begrenst de geluidproductie op een industrieterrein en beschermt daarmee de omgeving van het industrieterrein tegen het gezamenlijke geluid van alle activiteiten op een industrieterrein. Daarom wordt een geluidproductieplafond ook vastgesteld als een omgevingswaarde.

De keuze voor het systeem van geluidproductieplafonds vloeit ook voort uit de wens om bron en omgeving in de beheersfase beter juridisch te scheiden. Onder de Wet geluidhinder was een grenswaarde voor een nieuwe woning ook direct een grenswaarde voor het industrieterrein die de geluidrechten van het industrieterrein kon aantasten. In het systeem van geluidproductieplafonds is dat niet meer mogelijk omdat bij omgevingsprocedures altijd moet worden uitgegaan van de geluidproductie op het industrieterrein bij volledige benutting van de geldende geluidproductieplafonds. Een ander voordeel van het systeem van geluidproductieplafonds is dat besloten kan worden om niet direct maar pas op termijn aan een geluidproductieplafond zal worden voldaan. Dat geeft flexibiliteit en voorkomt dat industrieterreinen 'op slot' gaan zoals onder de Wet geluidhinder.

Geluidregels voor een industrieterrein

De geluidregels voor industrieterreinen bestaan op de eerste plaats uit regels met betrekking tot de toelaatbare geluidproductie van de geluidbron, het industrieterrein als geheel. Bij het bepalen van de toelaatbare geluidproductie wordt betrokken het geluid dat de bestaande en toekomstige activiteiten op het industrieterrein produceren en het geluid op geluidgevoelige gebouwen in de omgeving dat daardoor wordt veroorzaakt. Voor het geluid op bestaande geluidgevoelige gebouwen gelden normen waaraan getoetst wordt. De toelaatbare geluidproductie wordt daarna, net als bij wegen en spoorwegen, vastgelegd met geluidproductieplafonds die in dit geval rond het industrieterrein liggen. Een geluidproductieplafond is daarmee het resultaat van de afweging tussen het benutten van een industrieterrein en het beschermen van de omgeving tegen het geluid van dat industrieterrein. De geluidproductieplafonds worden in de regel vastgesteld door de gemeente als onderdeel van het omgevingsplan voor het industrieterrein.

Geluidregels voor activiteiten op een industrieterrein

Een tweede groep van geluidregels voor het geluid van industrieterreinen zijn instructieregels voor de inhoud van het omgevingsplan voor het industrieterrein. Die instructieregels verplichten de gemeente om in het omgevingsplan geluidregels op te nemen voor de toegelaten activiteiten, zodat voor elke locatie op het industrieterrein duidelijk is welke geluidregels daar gelden voor individuele activiteiten. De geluidregels voor activiteiten op een industrieterrein zijn vergelijkbaar met de geluidregels voor activiteiten die niet op een industrieterrein worden uitgevoerd. Belangrijk verschil is dat voor de geluidregels voor activiteiten op een industrieterrein de geluidproductieplafonds randvoorwaardelijk zijn, terwijl de geluidregels voor activiteiten buiten industrieterreinen worden gerelateerd aan omliggende geluidgevoelige gebouwen. Voor industrieterreinen wordt de aanvaardbaarheid van het geluid op geluidgevoelige gebouwen al beoordeeld bij de vaststelling van de geluidproductieplafonds en gebeurt dat bij het opnemen van de geluidregels voor individuele activiteiten niet nogmaals. De geluidregels kunnen in het omgevingsplan worden afgestemd op de aard van de activiteiten en de locatie op het industrieterrein, waardoor een op de lokale situatie toegesneden geluidverdeling kan ontstaan. Bij de beoordeling van een aanvraag voor vergunningplichtige milieubelastende activiteiten wordt rekening gehouden met de voor de betreffende percelen in het omgevingsplan opgenomen geluidregels.

5.2 Wat zijn industrieterreinen?

De geluidregels van het Aanvullingsbesluit zijn van toepassing op industrieterreinen. Industrieterreinen zijn in dit verband terreinen waar 'bij algemene maatregel van bestuur aangewezen activiteiten kunnen worden verricht, die in aanzienlijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken'. Die activiteiten zijn aangewezen in bijlage XXII van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voorheen werden de bedrijven waar dergelijke activiteiten worden uitgevoerd ook wel aangeduid als 'A-inrichting'. Aangezien de Omgevingswet het begrip 'inrichting' niet meer kent, is die terminologie niet passend meer. Het begrip 'grote lawaaimaker' kan nog wel worden gebruikt.

In de Omgevingswet is bepaald dat het vaststellen van geluidproductieplafonds voortvloeit uit de taak om de gezondheid te beschermen tegen het geluid afkomstig van (onder meer) industrieterreinen. Bescherming van de omgeving (met geluidproductieplafonds) is nodig wegens het geluid die de grote lawaaimakers in de omgeving kunnen veroorzaken, maar ook in verband met de samenloop van het geluid van alle grote lawaaimakers op een industrieterrein en de samenloop met het geluid van andere activiteiten op het industrieterrein.

Voor een bedrijventerrein waarop geen 'grote lawaaimakers' zijn toegelaten, hoeven geen geluidproductieplafonds te worden vastgesteld. Het besluit biedt wel de mogelijkheid om een bedrijventerrein 'vrijwillig' te voorzien van geluidproductieplafonds. Daarmee wordt het betreffende bedrijventerrein voor de werking van dit besluit gelijkgesteld aan een industrieterrein, met alle rechten èn plichten die daarmee zijn verbonden. Overigens geven gemeenten in de praktijk aan een industrieterrein waar grote lawaaimakers gevestigd mogen worden, namen als bedrijventerrein of bedrijvenpark, maar dat neemt niet weg dat het industrieterreinen zijn in de zin van artikel 2.11a van de Omgevingswet.

Voorheen waren de inrichtingen die werden aangemerkt als grote lawaaimakers in het Besluit omgevingsrecht aangewezen. In de Omgevingswet is het begrip 'inrichting' vervangen door het begrip 'activiteit'. Voor wat betreft de grote lawaaimakers heeft die omzetting geleid tot de in bijlage XXII van het Besluit kwaliteit leefomgeving opgenomen lijst van activiteiten 'die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken'. De lijst van inrichtingen is zoveel mogelijk een op een geconverteerd naar een lijst van activiteiten. Waar mogelijk is in de beschrijving zoveel mogelijk aangepast op de activiteiten van het Besluit activiteiten leefomgeving.

5.3 Bevoegd gezag voor industrieterreinen

In de Omgevingswet is bepaald dat de gemeenteraad bevoegd is tot het vaststellen (dat omvat ook wijzigen) van geluidproductieplafonds rond industrieterreinen gelegen in haar gemeente. Het spreekt voor zich dat een gemeente ook het bevoegd gezag is voor het opheffen van de geluidproductieplafonds als grote lawaaimakers in het omgevingsplan worden uitgesloten en het industrieterrein ophoudt te bestaan. De ligging van het geluidaandachtsgebied speelt daarbij geen rol, dat kan geheel in de eigen gemeente liggen maar ook gedeeltelijk in andere gemeenten. Met het vaststellen van een geluidproductieplafond neemt de gemeente ook een besluit over de toelaatbaarheid van het geluid op geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied van dat industrieterrein, ook als die gebouwen in een andere gemeente of provincie liggen. Anders gezegd: het primaat ligt bij het bevoegd gezag voor de bron, in dit geval een industrieterrein. Dat was onder de Wet geluidhinder overigens niet anders. Omdat de gemeenteraad de bevoegdheid om tot vaststelling van een omgevingsplan kan delegeren aan het college van burgemeester en wethouders, geldt dit ook voor het vaststellen van geluidproductieplafonds als onderdeel van het omgevingsplan voor het industrieterrein.

De bovenbedoelde bevoegdheid voor het vaststellen van geluidproductieplafonds moet overigens goed worden onderscheiden van de bevoegdheid voor het verlenen van omgevingsvergunningen. Voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit op een industrieterrein kunnen behalve de gemeente ook het Rijk of de provincie bevoegd zijn. Bij het verlenen van zo'n vergunning moet altijd rekening worden gehouden met de geluidregels in het (gemeentelijke) omgevingsplan voor het industrieterrein. Uiteraard kan met een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit worden afgeweken van het omgevingsplan. Net als voor het omgevingsplan zelf geldt daarbij dat de geluidvoorschriften in die omgevingsvergunning dan wel gericht moeten zijn op het voldoen aan de geluidproductieplafonds. Dat geldt ook voor een omgevingsvergunning die door provincie of het Rijk worden verleend.

Het kan zijn dat een industrieterrein in twee of meer gemeenten ligt. De gemeenten blijven dan bevoegd gezag voor het vaststellen van geluidproductieplafonds voor zover die betrekking hebben op

de activiteiten die binnen de grenzen van de eigen gemeente worden uitgevoerd. De bevoegdheid wordt door de betrokken gemeenten gezamenlijk uitgeoefend als bedoeld in artikel 2.2, tweede lid, van de Omgevingswet. De geluidproductieplafonds moeten immers, in verband met de samenloop van geluid, betrekking hebben op het geluid van het industrieterrein als geheel. Het is niet toegestaan om het industrieterrein voor het vaststellen van geluidproductieplafonds 'op te delen' en voor elk deel van het industrieterrein aparte (deel-) geluidproductieplafonds vast te stellen.

Het staat de betrokken gemeenten overigens geheel vrij om, na het vaststellen van geluidproductieplafonds, vanuit het oogpunt van efficiënt beheer, de binnen de geluidproductieplafonds beschikbare geluidruimte te verdelen. Elk voor zich leggen deze gemeenten die geluidruimte dan in het omgevingsplan vast in de vorm van geluidregels voor activiteiten op het industrieterrein.

De gemeenteraad kan ook aan provinciale staten het verzoek doen om de geluidproductieplafonds vast te stellen als dat nodig is voor een doelmatige beheersing van het geluid afkomstig van het industrieterrein. Deze mogelijkheid wordt toegelicht in paragraaf 5.10.

5.4 Normenkader en toepassing

In paragraaf 3.1 van deze nota van toelichting is ingegaan op de algemene kenmerken van het normenkader en de functie die de verschillende waarden (standaardwaarde, grenswaarden voor het geluid op de gevel en grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten) in het systeem hebben. Voor wat betreft het geluid van industrieterreinen zijn de volgende normen op geluidgevoelige gebouwen van toepassing.

Standaard waarde in dB	**Grenswaarden voor het geluid op de gevel in dB**	
	Toelaten van geluidgevoelige gebouwen	**Vaststellen van geluidproductieplafonds**
50 L_{den}	55 L_{den}	60 L_{den}
40 L_{night}	45 L_{night}	50 L_{night}

Tabel: normenkader industrie

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt ook voor industrieterreinen overgestapt op de jaargemiddelde Europese dosismaat L_{den}. Die maat is al eerder ingevoerd voor infrastructuur en burgerluchthavens. Onder de Wet geluidhinder was met de zogenoemde 'redelijke sommatie' van het geluid van de individuele bedrijven op een industrieterrein al een stap gemaakt in de richting van een meer jaargemiddelde beoordeling van het geluid (zie hiervoor ook de artikelsgewijze toelichting bij artikel VII van dit besluit). Nu wordt volledig overgestapt omdat deze maat beter correspondeert met het risico op schade aan de gezondheid.

Anders dan bij veel infrastructuur kan de verdeling van geluid van verschillende industrieterreinen over de etmaalperiode sterk uiteenlopen. De verdeling van geluid is bij industrieterreinen waar voornamelijk activiteiten in de dagperiode plaatsvinden (en het geluid in de nachtperiode relatief gering is) heel anders dan bij industrieterreinen met overwegend continue industrie zoals chemie, waarbij het geluid door het etmaal heen nagenoeg constant is. Als gevolg van deze verschillen geeft een beoordeling van het geluid in L_{den} niet altijd voldoende bescherming tegen slaapverstoring in de nachtperiode. Daarom is bij industrielawaai de normering in L_{den} gecombineerd met een aanvullende nachtnormering in L_{night} die extra bescherming biedt tegen slaapverstoring. De normen voor de nachtperiode zijn 10 dB lager dan de L_{den} normen.

Toetsing aan de geluidnormen vindt plaats op het moment van vaststelling of wijziging van geluidproductieplafonds. In de periode tussen deze momenten zorgt de plicht tot naleving van de als omgevingswaarden vastgestelde geluidproductieplafonds voor voldoende beheersing van geluid. Het geluid wordt getoetst aan geluidnormen bij het vaststellen van een omgevingsplan, het verlenen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit of milieubelastende activiteit, het nemen van een projectbesluit of het vaststellen van een geluidproductieplafond. In de artikelen van het Aanvullingsbesluit is concreet aangegeven in welke situaties het geluid moet worden bepaald en getoetst aan de bovenstaande normen. Kort samengevat wordt getoetst bij het toelaten van geluidgevoelige gebouwen en bij het vaststellen van geluidproductieplafonds. In de tabel zijn omwille van de leesbaarheid de beide situaties aangeduid. Net als bij de andere geluidbronsoorten is

de toetsing in beide gevallen beperkt tot geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied. Hierbij wordt opgemerkt dat geluidnormen voor industrielawaai – net als die voor infrastructuur – steeds betrekking hebben op het geluid op geluidgevoelige gebouwen bij volledige benutting van de geldende geluidproductieplafonds.

5.5 De geluidproductieplafonds

Na de invoering van geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofspoorwegen in 2012 wordt met dit besluit het systeem van geluidproductieplafonds ook ingevoerd voor industrieterreinen. De werking van het systeem is bij industrieterreinen nagenoeg identiek aan wegen en spoorwegen met geluidproductieplafonds. Ook bij industrie leggen de plafonds de bovengrens vast voor de geluidproductie van een industrieterrein als geheel. Daarmee wordt de omgeving beschermd tegen het gezamenlijke geluid van alle activiteiten op een industrieterrein. Onder de Wet geluidhinder werd die bescherming geboden door de zonegrens en de op grond van de Wet geluidhinder voor woningen in de geluidzone geldende of vastgestelde hogere waarden.

De meeste van in de afdeling 3.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving opgenomen artikelen gelden voor alle bronsoorten waarvan het geluid wordt gereguleerd met geluidproductieplafonds. Alleen waar nodig is een onderscheid gemaakt. Voor industrieterreinen zijn er kleine verschillen met het systeem van geluidproductieplafonds voor wegen en spoorwegen. De belangrijkste zijn:

- de referentiepunten liggen op een vaste afstand van de grens van het industrieterrein, maar die afstand is per industrieterrein anders,
- er geldt een plafond in L_{den} en een plafond in L_{night}.

5.6 De situering van de referentiepunten

Het brongebied van een industrieterrein is veel minder eenvormiger dan het brongebied van een weg of een spoorweg (een lijnbron). Industrieterreinen verschillen onderling ook sterk in grootte en aard van de bedrijvigheid. Als gevolg daarvan kan het geluid op een geluidreferentiepunt worden bepaald door geluidbronnen die midden op het industrieterrein liggen, maar ook door geluidbronnen die meer aan de rand van het industrieterrein liggen. Dat is bij elk industrieterrein weer anders. Daardoor is de afname van het geluid vanaf de grens van het industrieterrein geen vast gegeven. Een voorgeschreven standaard afstand van de geluidreferentiepunten tot de grens van het industrieterrein van bijvoorbeeld 100 meter zou niet in alle gevallen een adequate bescherming van de omgeving geven.

Om deze reden is voor industrieterreinen de afstand van de geluidreferentiepunten tot de grens van het industrieterrein afhankelijk gemaakt van de oppervlakte van het betreffende industrieterrein. De afstand kan dus per industrieterrein verschillen, maar wel geldt voor elk industrieterrein één afstand, waardoor de geluidreferentiepunten een cordon rond het industrieterrein vormen. Het beperkt afwijken van de berekende afstand heeft geen gevolgen voor de bescherming van de omgeving van het industrieterrein en is dan ook niet problematisch. Dat wordt nader uitgewerkt in de Omgevingsregeling, die met de Aanvullingsregeling geluid wordt aangevuld.

Net als bij wegen en spoorwegen ligt een referentiepunt op 4 meter boven het maaiveld ter plaatse van het referentiepunt. Ook hiervoor geldt dat het beperkt afwijken van die afstand geen gevolgen heeft voor de bescherming van de omgeving.

Vanwege de al beschreven diversiteit in geluidbronnen op een industrieterrein en de situering daarvan binnen het terrein, kan het in een enkel geval voorkomen dat het bevoegd gezag meent dat met het voor dat industrieterrein bepaalde cordon van referentiepunten toch onvoldoende bescherming wordt geboden, bijvoorbeeld als woningen op korte afstand van een groot industrieterrein liggen. Voor die situaties bestaat de mogelijkheid om (gemotiveerd) enkele extra geluidreferentiepunten toe te voegen als dat noodzakelijk is voor het beperken van het geluid op die geluidgevoelige gebouwen.

5.7 Het geluidaandachtsgebied

Het geluidaandachtsgebied rond een industrieterrein geeft het gebied aan waarbinnen de regels van dit besluit voor het geluid van industrieterreinen van toepassing zijn. Het geluidaandachtsgebied ligt rond het industrieterrein, het industrieterrein behoort zelf niet tot het aandachtsgebied. Op grote afstand van een geluidbron is regulering van geluid niet nodig omdat de geluidniveaus daar lager zijn

dan de standaardwaarde. Het geluidaandachtsgebied maakt deze begrenzing expliciet en voorkomt onnodige lasten voor geluidonderzoek en procedures.

Zo zijn bijvoorbeeld bij het toelaten van een geluidgevoelig gebouw de geluidregels alleen van toepassing als het gebouw wordt toegelaten in het geluidaandachtsgebied van een industrieterrein. Omgekeerd zijn bij het wijzigen van een industrieterrein of de geluidproductieplafonds van een industrieterrein, de geluidregels alleen van toepassing op geluidgevoelige gebouwen in het aandachtsgebied, behorende bij de situatie zoals die wordt na het wijzigen. Doel is via de centrale voorziening geluidgegevens het geluidaandachtsgebied voor eenieder eenvoudig raadpleegbaar te maken.

De ligging van de buitengrens van het geluidaandachtsgebied wordt berekend. Uitgangspunt voor de berekening is de geluidproductie op het industrieterrein bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds. De binnengrens van het aandachtsgebied is de buitengrens van het industrieterrein waardoor het industrieterrein zelf geen onderdeel is van het aandachtsgebied. De functie die de geluidzone in de Wet geluidhinder had als begrenzing van het onderzoeksgebied, is vergelijkbaar met de functie van het geluidaandachtsgebied.

5.8 Regels voor het geluid van activiteiten op een industrieterrein

In voorgaande paragrafen is toegelicht hoe het geluid van alle activiteiten tezamen op een industrieterrein als geheel wordt gereguleerd met geluidproductieplafonds. Om aan die plafonds te voldoen moeten ook regels worden gesteld voor het geluid van de afzonderlijke activiteiten op het industrieterrein. Die regels moeten door de gemeente worden gesteld in het omgevingsplan voor het industrieterrein. De instructieregels voor het opnemen in het omgevingsplan van geluidregels voor activiteiten op een industrieterrein zijn vergelijkbaar met de geluidregels in paragraaf 5.1.4.2 Geluid van activiteiten van het Besluit kwaliteit leefomgeving voor activiteiten die niet op een industrieterrein worden uitgevoerd.

Geluidregels in het omgevingsplan voor het industrieterrein

De geluidproductieplafonds gelden voor het industrieterrein als geheel. De toegestane geluidproductie moet nog wel worden ‘vertaald’ naar geluidregels voor activiteiten (bedrijven) op het industrieterrein. Daartoe is in dit besluit bepaald dat de gemeente in het omgevingsplan (voor het industrieterrein) geluidregels moet opnemen waaraan diegene die de activiteit uitvoert zich moet houden. Dat was voorheen geregeld met de algemene geluidregels van het Activiteitenbesluit milieubeheer (en op grond van dat besluit vastgestelde maatwerkvoorschriften) alsmede geluidvoorschriften in verleende milieuvergunningen. Maar in het systeem van de Omgevingswet worden de geluidregels opgenomen in het omgevingsplan, waarbij de geluidregels worden toegesneden op de lokale situatie.

Bij het stellen van de geluidregels in het omgevingsplan hoeft het bevoegd gezag geen rekening meer te houden met het geluid van de activiteiten op omliggende geluidgevoelige gebouwen, met cumulatie van geluid van activiteiten in de omgeving van het industrieterrein en cumulatie met het geluid van andere bronsoorten zoals bijvoorbeeld wegen en luchtvaart. Dat alles is immers al onderzocht en afgewogen bij het vaststellen van de geluidproductieplafonds voor het industrieterrein als geheel. Om deze reden worden de geluidregels gesteld op een bepaalde afstand van de grens van de locatie waarbinnen de activiteit wordt uitgevoerd en niet bij geluidgevoelige gebouwen in het aandachtsgebied van het industrieterrein. Daarmee wordt een dubbele toetsing voorkomen. De geluidproductieplafonds zijn als omgevingswaarden uiteraard wel randvoorwaardelijk voor de geluidregels in het omgevingsplan: de geluidregels in het omgevingsplan moeten gericht zijn op het voldoen aan de resultaatsverplichting.

Geluidregels vergunningplichtige milieubelastende activiteiten

Ook het geluid van vergunningplichtige activiteiten op een industrieterrein moet voldoen aan de geluidregels in het omgevingsplan. Bij het beoordelen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit houdt het bevoegd gezag (dat kan ook de provincie zijn, of een minister) rekening met de geluidregels die door de gemeente in het omgevingsplan zijn opgenomen. Deze vergunning kan ook geluidvoorschriften voor het specifieke bedrijf bevatten. Zo nodig kan aanvullend een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit worden afgegeven, waarmee van de geluidregels in het omgevingsplan kan worden afgeweken, ook naar boven (meer geluid). Het spreekt voor zich dat de gevraagde omgevingsvergunning alleen kan worden verleend als dat niet leidt tot overschrijding van de geluidproductieplafonds.

5.9 Akoestisch niet relevante bedrijven

In paragraaf 5.2 is toegelicht dat een industrieterrein in de context van dit besluit moet worden gezien als één aaneengesloten cluster van locaties met bedrijfsfuncties, waarvan het geluid als geheel moet worden beoordeeld. Het is echter niet zo dat alle activiteiten op een industrieterrein in gelijke mate geluid produceren. Het meeste geluid wordt geproduceerd door de in bijlage XXII van het Besluit kwaliteit leefomgeving aangewezen activiteiten die in aanzienlijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken. Het toelaten in het omgevingsplan van die activiteiten leidt ook tot de verplichting om voor het industrieterrein als geheel geluidproductieplafonds vast te stellen.

Op een industrieterrein vinden vaak ook activiteiten plaats waarbij niet veel geluid wordt geproduceerd, bijvoorbeeld activiteiten die inpandig worden uitgevoerd. Voor veel van die qua geluidemissie minder relevante bedrijven golden voorheen de algemene geluidregels van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Die geluidregels gaven aan bedrijven op een industrieterrein kort samengevat een 'vergunde' geluidruimte van 50 dB op 50 meter. Die 'vergunde' geluidruimte werd vaak in werkelijkheid maar gedeeltelijk gebruikt, maar moest op grond van de regelgeving wel volledig in acht worden genomen bij het bepalen van het geluid van het gezoneerde industrieterrein. Het Activiteitenbesluit milieubeheer bood wel de mogelijkheid tot het opleggen van zogenoemde maatwerkvoorschriften, waarmee die ongebruikte geluidruimte kon worden verminderd. Maar dat gaf een aanzienlijke administratieve inspanning die als weinig doelmatig werd ervaren. Bovendien moest het resterende 'vergunde' geluid van die akoestisch niet relevante inrichtingen onverkort worden betrokken bij het bepalen van het geluid.

Op verzoek van de gemeenten wordt daarom nu voorzien in een efficiëntere benadering voor bedrijven die weinig geluid produceren. Handvat hiervoor vormen de bedrijven die voorheen in de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering' een richtafstand voor geluid van 30 meter hadden (de zogenoemde 'B30 inrichtingen'). Dat betekende in de systematiek van die brochure een geluidruimte van 45 dB op 30 meter. De gemeenten hebben verzocht om deze bedrijven verder geheel buiten beschouwing te laten bij het bepalen van het geluid afkomstig van het industrieterrein.

In het Aanvullingsbesluit wordt om deze redenen de mogelijkheid geboden om activiteiten die in werkelijkheid geen relevante geluidemissie hebben of kunnen krijgen, niet te betrekken bij het bepalen van het geluid afkomstig van het industrieterrein. Het is echter niet mogelijk gebleken om categorieën van activiteiten aan te wijzen waarvan al op voorhand gesteld kan worden dat die altijd, bij elk industrieterrein, individueel en gezamenlijk, geen relevante geluidbelasting in de omgeving kunnen veroorzaken. Dat is immers ook afhankelijk van lokale omstandigheden, zoals de situering van de akoestische niet relevante activiteiten op het industrieterrein (verspreid, of juist geconcentreerd aan de rand) en de afstand tot de dichtstbij gelegen geluidgevoelige gebouwen.

Daarom is gekozen voor een oplossing waarbij het bevoegd gezag in het omgevingsplan kan bepalen dat een bedrijfsmatige activiteit zo moet worden uitgevoerd dat het geluid op 30 meter afstand van de grens van de onderneming of instelling waarbinnen de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgevoerd, niet meer bedraagt dan de standaardwaarden, verminderd met 5 dB. Daarmee wordt in het omgevingsplan geborgd dat die activiteiten niet veel geluid kunnen produceren.

Als het bevoegd gezag deze mogelijkheid toepast, moet wel worden gemotiveerd dat de uitgezonderde activiteiten ook bij elkaar (gezamenlijk) geen relevante geluidbelasting in de omgeving geven. Dat is, zoals hierboven ook al is opgemerkt, ook afhankelijk van lokale omstandigheden. Daarvoor zal eenmalig akoestisch onderzoek nodig zijn. Daar staat tegenover dat het geluid dan buiten beschouwing blijft bij alle geluidberekeningen voor het vaststellen van het geluidproductieplafonds, monitoring en naleving.

5.10 Industrieterreinen waarvoor de provincie bevoegd gezag is

De Wet geluidhinder bevatte een bepaling op grond waarvan een provincie, via een aanwijzing in de provinciale verordening, een industrieterrein als 'van regionaal belang' kon aanwijzen. Dat had tot gevolg dat in plaats van het college van burgemeester en wethouders, gedeputeerde staten bevoegd werden voor de vaststelling van ten hoogste toelaatbare waarden van het geluid, voor het opstellen van een zonebeheerplan en voor het zo nodig nemen van maatregelen ter beperking van het geluid afkomstig van dat industrieterrein.

Ook onder de Omgevingswet is het mogelijk om de provincie bevoegd gezag te laten zijn voor het vaststellen van geluidproductieplafonds rond industrieterreinen. Het is echter niet meer mogelijk dat de provincie de bevoegdheid ten aanzien van de vaststelling van geluidproductieplafonds naar zich toe trekt. Dat zou niet goed aansluiten bij het subsidiariteitsbeginsel – "decentraal, tenzij" – en ook het

vertrouwensbeginsel van de Omgevingswet. De gemeente kan wel de provincie verzoeken om de bevoegdheid over te nemen. In artikel 2.12a van de Omgevingswet is bepaald dat het overdragen van de bevoegdheid moet plaatsvinden met het oog op een doelmatige beheersing van het geluid. Dat kan bijvoorbeeld aan de orde zijn als op het industrieterrein veel complexe bedrijven gevestigd zijn waarvoor de provincie het bevoegd gezag is, of als het industrieterrein groot is in verhouding tot het gemeentelijk apparaat. Ook bij een industrieterrein dat in meerdere gemeenten ligt kan het doelmatig zijn als de provincie het bevoegd gezag is.

Als de provincie bevoegd gezag wordt voor het vaststellen van geluidproductieplafonds rond een industrieterrein, draagt de provincie wel zorg voor de uitvoering van alle taken en instructieregels die in de wet en dit besluit aan het bevoegd gezag zijn toebedeeld. De provincie draagt dus ook zorg voor de monitoring en ziet toe op de naleving. Overigens hebben de provincies onder de Omgevingswet ook de mogelijkheid om in de omgevingsverordening regels te geven die in acht genomen moeten worden bij het vaststellen door de gemeente van de geluidproductieplafonds. Die kunnen betrekking hebben op alle industrieterreinen, maar ook op een specifiek industrieterrein als dat van provinciaal belang is. Ook op die wijze kan de provincie, zij het op wat indirectere wijze, ervoor zorgen dat de provinciale belangen gewaarborgd blijven.

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn de gemeenten bevoegd gezag voor het vaststellen van geluidproductieplafonds rond industrieterreinen. Zij stellen op grond van de invoeringsregels de eerste geluidproductieplafonds vast, waarmee het nieuwe systeem van de geluidproductieplafonds van start gaat. Dat geldt niet voor de zogenoemde 'provinciale industrieterrein', de terreinen die vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet in de provinciale verordening waren aangewezen als van regionaal belang. Voor de eerste vaststelling van geluidproductieplafonds rondom industrieterreinen van regionaal belang als bedoeld in artikel 163, tweede lid, van de Wet geluidhinder geldt overgangsrecht (artikel 3.6, derde lid, Aanvullingswet geluid Omgevingswet). Deze geluidproductieplafonds worden vastgesteld door provinciale staten zonder dat daartoe door de gemeenteraad een verzoek moet zijn ingediend.[19] Na de vaststelling door provinciale staten is de gemeente volgens de hoofdregel bevoegd gezag voor die terreinen, tenzij artikel 2.12a van de Omgevingswet wordt toegepast.

5.11 Industrieterreinen met defensieactiviteiten

Op een industrieterrein kunnen ook activiteiten plaatsvinden die verband houden met voorzieningen voor defensie. Een voorbeeld daarvan zijn militaire vliegvelden met civiel medegebruik, zoals Eindhoven Airport. In verband met het proefdraaien van vliegtuigen is sprake van een industrieterrein als bedoeld in artikel 2.11a van de Omgevingswet. Dat betekent dat het grondgebonden geluid moet worden gereguleerd met geluidproductieplafonds. De Wet geluidhinder bevatte een voorziening waarmee in dat geval de minister verantwoordelijk was voor het beheer van de geluidruimte van het industrieterrein. Dat had te maken met de rubricering van die informatie (Besluit Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst Bijzondere Informatie). Dat laatste speelt inmiddels minder omdat veel gegevens over het geluid in de loop der tijd lager geclassificeerd zijn.

Ook onder de Omgevingswet kan de minister de besluitvorming over geluidproductieplafonds bij industrieterreinen waarop zich voorzieningen voor defensie bevinden, beïnvloeden en sturen. In de wet is in artikel 2.34, tweede lid, onder d, bepaald dat het Rijk de mogelijkheid heeft om instructies te geven aan de gemeente die in acht genomen moeten worden bij de vaststelling van het omgevingsplan. Zulke instructies kunnen dus ook worden gegeven voor een omgevingsplan dat de geluidproductieplafonds bevat voor een industrieterrein waarop zich (ook) voorzieningen voor defensie bevinden. Een soortgelijke, maar specifieker geformuleerde mogelijkheid bestaat in artikel 2.34, tweede lid, onder c, van de wet voor het geven van instructies aan het provinciebestuur als toepassing is gegeven aan artikel 2.12a van die wet.

5.12 (Gemeente)grensoverschrijdende industrieterreinen

In artikel 2.11 van de wet is bepaald dat geluidproductieplafonds worden vastgesteld door de gemeente. Soms liggen een industrieterrein en het bijbehorende aandachtsgebied geheel op het grondgebied van één gemeente A. In deze geheel 'binnengemeentelijke' situatie is gemeente A het bevoegd gezag voor vaststellen van de geluidproductieplafonds voor dat industrieterrein èn bevoegd gezag voor het toelaten van geluidgevoelige gebouwen in het aandachtsgebied.

[19] Zie voor een toelichting Kamerstukken II 2018/19, 35054, nr. 3, blz. 57.

Het aandachtsgebied van een industrieterrein dat geheel ligt in gemeente A, kan zich ook uitstrekken over het grondgebied van een gemeente B. Gemeente A blijft dan op grond van artikel 2.11a van de Omgevingswet bevoegd gezag voor de geluidproductieplafonds. Voor het vaststellen van de geluidproductieplafonds toetst gemeente A het geluid op alle geluidgevoelige gebouwen in het aandachtsgebied, waaronder de gebouwen gelegen in gemeente B. Zoals bij de andere bronsoorten geldt ook hier: de bron bepaalt het bevoegd gezag en dat bevoegd gezag is ook verantwoordelijk voor beheersing van het geluid op geluidgevoelige gebouwen die op het grondgebied van een andere gemeente B liggen. Uiteraard moet gemeente A, op grond van artikel 2.2, eerste lid, van de Omgevingswet, bij het uitoefenen van de bevoegdheid om geluidproductieplafonds vast te stellen, wel rekening houden met de taken en bevoegdheden van gemeente B en zo nodig ook met gemeente B afstemmen.

Wat ingewikkelder is de situatie waarin een industrieterrein in meer dan één gemeente ligt, bijvoorbeeld de gemeenten A en B. Beide gemeenten zijn dan bevoegd tot het vaststellen van geluidproductieplafonds voor zover die betrekking hebben op het geluid van activiteiten op het eigen gemeentelijke grondgebied. Beide gemeenten oefenen die bevoegdheid gezamenlijk uit als bedoeld in artikel 2.2, tweede lid, van de wet wat leidt tot het vaststellen van geluidproductieplafonds voor het industrieterrein als geheel. De bevoegdheid is dus niet toebedeeld aan de gemeente waarin het industrieterrein 'in hoofdzaak' is gelegen. Beide gemeenten zullen wederzijds rekening moeten houden met elkaars taken en bevoegdheden bij het vaststellen van een geluidproductieplafond en zorgen voor een inhoudelijke samenhang als bedoeld in artikel 1.3, in samenhang met artikel 2.1, tweede lid, van de Omgevingswet.

Het is met het oog op de bescherming van de gezondheid, in welk kader de geluidproductieplafonds worden vastgesteld, niet toegestaan om een gemeentegrensoverschrijdend industrieterrein 'op te delen' om voor elk deel van het industrieterrein aparte (deel-) geluidproductieplafonds vast te stellen. De geluidproductieplafonds moeten immers betrekking hebben op het industrieterrein als geheel, op het gezamenlijke geluid door het aaneengesloten cluster van activiteiten. Het staat de betrokken gemeenten overigens geheel vrij om na het vaststellen van de geluidproductieplafonds, met het oog op een doelmatig beheer, de binnen de geluidproductieplafonds beschikbare geluidruimte te verdelen. Elk voor zich leggen deze gemeenten die geluidruimte dan in het omgevingsplan vast in de vorm van geluidregels voor activiteiten op het industrieterrein.

Dat een industrieterrein in meer dan één gemeente ligt, heeft op zich geen gevolgen voor de bevoegdheid voor het verlenen van omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten. Gemeente A en gemeente B zijn in beginsel bevoegd gezag voor de activiteiten op haar deel van het industrieterreinen. Ook hierbij is invulling geven aan artikel 2.2, eerste lid, van de Omgevingswet nadrukkelijk van belang.

Het bevoegd gezag moet steeds voldoende informatie beschikbaar hebben over de omvang van die geluidruimte, om de toelaatbaarheid van een verandering van de geluidproductie binnen de geldende geluidproductieplafonds te kunnen beoordelen. Dat is bijvoorbeeld aan de orde als een bedrijf een omgevingsvergunning vraagt voor het uitbreiden van de activiteiten die niet past binnen de geluidregels voor die activiteit in het omgevingsplan. De gemeente draagt zorg voor de uitvoering van die administratieve taak (het bijhouden van de 'geluidboekhouding'). Bij een gemeentegrensoverschrijdend industrieterrein dragen de betrokken gemeenten gezamenlijk zorg voor die taak.

Ook als sprake is van een gemeentegrensoverschrijdend industrieterreinen kunnen de betrokken gemeenten toepassing geven aan artikel 2.12a, eerste lid, van de wet, en de provincie verzoeken om bevoegd gezag te worden voor het industrieterrein. Als de betrokken provincie instemt met het verzoek, zijn alle in dit besluit aan het bevoegd gezag gegeven instructieregels voor de vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden op het besluit van de provincie van toepassing.

5.13 Andere bedrijventerreinen

De Omgevingswet biedt in artikel 2.11 van de Omgevingswet aan gemeenten de generieke mogelijkheid om bij omgevingsplan omgevingswaarden vast te stellen. Daarmee kunnen bedrijventerreinen waarvoor op grond van artikel 2.11a van de wet geen geluidproductieplafonds hoeven te worden vastgesteld, toch vrijwillig worden voorzien van geluidproductieplafonds. In dat geval wordt het betreffende bedrijventerrein voor de werking van het Aanvullingsbesluit geluid aangemerkt als een industrieterrein. Alle instructieregels voor industrieterreinen gelden dan ook voor bedrijventerreinen waarvan het geluid wordt gereguleerd met geluidproductieplafonds. Er moet dus bijvoorbeeld ook een aandachtsgebied worden bepaald, er gaan monitoringverplichtingen gelden en de

geluidproductieplafonds zijn randvoorwaardelijk voor het verlenen van omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten.

Deze mogelijkheid is gecreëerd om gemeenten een pasklare en juridisch zekere oplossing te bieden voor beheersing van het gezamenlijke geluid door activiteiten op bedrijventerreinen. Het kan daarbij bijvoorbeeld gaan om bedrijventerreinen waarvoor een beperkte geluidruimte beschikbaar is, terreinen waar de gemeente sterk wil sturen op beperking van het geluid in verband met de aanwezigheid van geluidgevoelige gebouwen, terreinen waarvoor plannen zijn om in de directe omgeving geluidgevoelige gebouwen te bouwen of terreinen waar cumulatie van geluid van verschillende activiteiten leidt tot hoge niveaus in de omgeving. Een andere toepassing kan zijn een gemeentegrensoverschrijdend bedrijventerrein dat nog grotendeels moeten worden ingevuld. De keuze voor het systeem van geluidproductieplafonds is dan een onderdeel van de bestuurlijke afspraken tussen de gemeenten over de ontwikkeling van het bedrijventerrein, de geluidhinder die dat mag opleveren, en eventueel ook de geluidverdeling die zij daarbij overeen zijn gekomen.

In voornoemde situaties kan het toepassen van het systeem van geluidproductieplafonds een goed hulpmiddel zijn. Let wel: de aanwijzing van een bedrijventerrein als industrieterrein heeft ook gevolgen voor de omgeving. In het geluidaandachtsgebied moet bij besluitvorming over ruimtelijke ontwikkelingen voortaan rekening worden gehouden met het geluid van het bedrijventerrein (bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds) en niet langer met het geluid van de individuele activiteiten op dat terrein.

5.14 Interactie met andere bedrijventerreinen

Zoals ook in hoofdstuk 3 al is toegelicht, zijn de regels voor beheersing van geluid primair gericht op het geluid van elke geluidbronsoort afzonderlijk. Het betreft dan wel het geluid van de geluidbronsoort als geheel. Bij gemeentewegen gaat het dan bijvoorbeeld om het geluid als gevolg van het verkeer op alle gemeentewegen gezamenlijk, op het netwerk van gemeentewegen. Evenzo geldt voor een geluidgevoelig gebouw dat ligt in het aandachtsgebied van een industrieterrein, dat het gaat om het geluid dat wordt veroorzaakt door alle industrieterreinen gezamenlijk. Dat is een wijziging ten opzichte van de regels van de Wet geluidhinder, waarbij het geluid per industrieterrein werd bepaald. Maar voor rijkswegen en hoofdspoorwegen is dat al sinds 2012 zo geregeld.

Het is net als bij wegen niet nodig om alle industrieterreinen van Nederland te betrekken bij een geluidberekening. Dat wordt bepaald aan de hand van de aandachtsgebieden. Ligt een geluidgevoelig gebouw in het aandachtsgebied van één industrieterrein, dan hoeft alleen het geluid van dat industrieterreinen te worden berekend en getoetst. Ligt het gebouw in twee (of meer) aandachtsgebieden tegelijk, dat moet het gezamenlijke geluid van de betrokken industrieterreinen worden bepaald en getoetst aan de normen.

Het bovenstaande betekent dat nieuwe geluidgevoelige gebouwen die in meer dan één geluidaandachtsgebied tegelijk liggen, een hogere berekende geluidbelasting kunnen ondervinden dan onder de Wet geluidhinder het geval zou zijn geweest. Het geluid kan in theorie maximaal 3 dB hoger worden, maar dat is alleen aan de orde als het gebouw èn in twee geluidaandachtsgebieden ligt, èn een gevel krijgt die door beide terreinen wordt belast èn van beide terreinen ongeveer evenveel geluid ondervindt. Van een dergelijke samenloop van omstandigheden zal niet vaak sprake zijn. De hogere berekende geluidbelasting op het gebouw komt wel beter overeen met de daadwerkelijke blootstelling aan industriegeluid, met het geluid dat de bewoners daadwerkelijk ervaren, en is daarmee een betere maat voor het risico op schade aan de gezondheid. Voor bestaande woningen heeft deze nieuwe werkwijze geen directe gevolgen, omdat voor bestaande woningen altijd wordt uitgegaan van het gezamenlijk geluid van beide industrieterreinen bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds van beide industrieterreinen. Alleen bij het voldoen aan binnenwaarden zal het uitgaan van het gezamenlijke geluid kunnen leiden tot meer geluidwerende maatregelen maar daarmee ook tot een betere bescherming.

De in deze paragraaf beschreven toetsing brengt het gezamenlijke (energetisch opgetelde) geluid van de geluidbronsoort industrie onder de normering. Cumulatie met het geluid van andere geluidbronsoorten, bijvoorbeeld industrie en luchtvaart, waarbij de verschillende doses hinderequivalent worden opgeteld, is pas aan de orde als het bevoegd gezag besluit over een geluidbelasting door industrie die hoger wordt dan de standaardwaarde. In dat geval moet ook bij het voldoen aan de binnenwaarde worden uitgegaan van het gezamenlijke (energetisch opgetelde) geluid van alle betrokken geluidbronsoorten.

5.15 Projectbesluiten

De instructieregels over industrieterreinen in paragraaf 5.1.4.2a.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals die wordt ingevoegd door dit besluit, worden toegepast op het moment dat een waterschap, provincie of het Rijk bij projectbesluit een activiteit toelaat die het nodig maakt in het omgevingsplan een geluidproductieplafond vast te stellen of te wijzigen. Als bijvoorbeeld het Rijk via een projectbesluit een defensie-activiteit mogelijk zou maken op een bedrijventerrein, waardoor dat terrein wordt aangemerkt als industrieterrein, voorziet het projectbesluit in de vaststelling van het geluidproductieplafond dat onderdeel gaat uitmaken van het gewijzigde omgevingsplan.

Als voor een industrieterrein door de provincie op grond van artikel 2.12a, eerste lid, een geluidproductieplafond als omgevingswaarde is vastgesteld, en de activiteit niet past binnen dat plafond, wordt gebruik gemaakt van de bevoegdheid om een projectbesluit te laten gelden als besluit tot vaststelling van het geluidproductieplafond als omgevingswaarde. De verplichting daartoe is vastgelegd in artikel 9.1a, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Als een projectbesluit behalve industriële activiteiten ook wegen waarvoor geen geluidproductieplafonds worden vastgesteld of geluidgevoelige gebouwen toelaat, hanteert het bevoegd gezag ook de instructieregels die daarover zijn gesteld in paragraaf 5.1.4.2a van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In paragraaf 4.17 van deze nota van toelichting is hier al nader op ingegaan.

5.16 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet

- Voor industrieterreinen worden geluidproductieplafonds geïntroduceerd in plaats van de geluidzones en hogere waarden van de Wet geluidhinder.
- De ligging van de referentiepunten bij geluidproductieplafonds is voorgeschreven, waarbij de ligging samenhangt met de grootte van het terrein.
- Het omgevingsplan voorziet in regels voor activiteiten op het industrieterrein die zijn gericht op het voldoen aan de geluidproductieplafonds.
- Gemeenten kunnen het nieuwe instrument geluidproductieplafond vrijwillig toepassen voor andere bedrijventerreinen die geen industrieterrein zijn. Dat kon met geluidzones niet.

5.17 Effecten

- Scheiding van bron en omgeving: het geluidproductieplafond vormt een grens voor zowel het toelaten van nieuwe geluidgevoelig gebouwen als voor het toelaten van activiteiten op het industrieterrein. Dit geeft duidelijkheid voor zowel gemeenten en initiatiefnemers in de omgeving als voor bevoegde instanties en bedrijven op het industrieterrein.
- Nemen en administreren van hogerewaardebesluiten is niet meer nodig.
- Geluidregels en geluidverdelingen worden samengebracht in het omgevingsplan.

6. Gemeentewegen en lokale spoorwegen met basisgeluidemissie

6.1 De werking van het systeem op hoofdlijnen

Net als voor de al beschreven geluidbronsoorten wordt ook voor gemeentewegen en lokale spoorwegen de beheersing van geluid verbeterd. Dit is nodig omdat onder de regels van de Wet geluidhinder groei van geluid door toename van verkeer onvoldoende beheerst werd. In veel gevallen kon het geluid op gevels van woningen en andere geluidgevoelige gebouwen zonder enige regulering toenemen tot waarden die schade aan de gezondheid veroorzaken. De voormalige Wet geluidhinder bood namelijk te beperkte mogelijkheden om toename van geluidbelasting door autonome groei van het verkeer te reduceren. Alleen op het moment waarop een weg of spoorweg fysiek werd gewijzigd werd het geluid gereguleerd. In 2012 is deze onvolkomenheid voor rijkswegen en hoofdspoorwegen opgelost door de invoering van geluidproductieplafonds. Het doel van de nieuwe regels voor gemeentewegen en lokale spoorwegen[20] is om ook voor die (spoor)wegen aan de onbeheerste groei

[20] Het betreft hier de lokale spoorwegen die liggen in de vervoerregio's die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen en lokale spoorwegen buiten de vervoerregio's die door provinciale

van het geluid een einde te maken en woningen en andere geluidgevoelige gebouwen beter te beschermen tegen geluidhinder.

De in dit hoofdstuk beschreven systematiek voor gemeentewegen en lokale spoorwegen geldt ook voor waterschapswegen. Bij de waterschapswegen wordt in hoofdstuk 7 apart stilgestaan.

Voor de beheersing van het geluid door verkeer op gemeentewegen en lokale spoorwegen wordt een andere systematiek ingevoerd dan de geluidproductieplafonds. De redenen daarvoor zijn de grote omvang van het netwerk, de grote diversiteit aan (spoor)wegen en het fijnmazige en veelal met de omgeving vervlochten karakter van het netwerk. Een systematiek met geluidproductieplafonds voor het hele netwerk van deze (spoor)wegen zou daardoor leiden tot hoge en onnodige uitvoeringslasten. Voor gemeentewegen en lokale spoorwegen geldt bovendien dat de gemeente het bevoegd gezag is voor zowel ontwikkelingen in de omgeving als voor ontwikkeling van de infrastructuur. De met geluidproductieplafonds gerealiseerde scheiding in taken en verantwoordelijkheden voor wat betreft infrastructuur en omgeving, heeft in het geval van gemeentewegen en lokale spoorwegen geen meerwaarde. De gedeelde verantwoordelijkheid voor zowel de omgeving als de infrastructuur biedt gemeenten bovendien meer afwegingsruimte dan de systematiek met geluidproductieplafonds.

De taak om het geluid van gemeentewegen en lokale spoorwegen te beheersen is in het Besluit kwaliteit leefomgeving uitgewerkt in twee te onderscheiden typen instructieregels: instructieregels met een preventieve werking en instructieregels met een correctieve werking.

De preventieve instructieregels worden toegepast bij besluitvorming over ruimtelijke ontwikkelingen of over infrastructuur. Het gaat dan bijvoorbeeld om aanleg van of wijzigingen in infrastructuur of de bouw van woningen. Toepassing van deze regels bewerkstelligt voor wat betreft geluid een aanvaardbare kwaliteit van de leefomgeving. De regels zijn in elk geval van toepassing op wegen met een verkeersomvang die groter is dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal. Wegen met een verkeersomvang van 1.000 motorvoertuigen per etmaal of minder veroorzaken weinig geluid en de kans op schade aan de gezondheid is laag. Het niet reguleren van het geluid van deze wegen geeft een aanzienlijke verminderen van de uitvoeringslasten. De grens is zo gekozen dat de kans op overschrijding van de geluidnorm binnen gebouwen zeer klein is en de kans op schade aan de gezondheid relatief laag is.

De correctieve instructieregels betreffen in essentie een plicht tot monitoring van het geluid van gemeentewegen en lokale spoorwegen, met daaraan gekoppeld de plicht om het treffen van geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen te overwegen als uit de monitoring blijkt dat het geluid van die (spoor)wegen in een bepaalde mate is toegenomen. In sommige situaties geldt daarbij een plicht tot het treffen van geluidwerende maatregelen. De monitoring is verplicht voor wegen met meer dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal. Om de lasten te beperken is ervoor gekozen de mogelijkheid te bieden de monitoring tot 2026 te beperken tot de relatief drukke wegen, dat zijn wegen met meer dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal. Dit sluit aan bij de gegevens die nu veelal al beschikbaar zijn of eenvoudig beschikbaar kunnen komen. Met name voor de wegen met minder verkeer is het lastiger betrouwbare verkeersgegevens te verkrijgen. Deze fasering geeft naar verwachting voldoende ruimte om met gebruik van nieuwe technieken een vanuit een landelijke voorziening tegen lage kosten verkeersgegevens voor alle wegen met meer dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal ter beschikking te stellen.

De op preventie gerichte instructieregels bewerkstelligen dat bij de voorbereiding van initiatieven die tot veranderingen in de geluidsituatie kunnen leiden, regels voor beheersing van geluid van toepassing zijn. De hier bedoelde initiatieven kunnen betrekking hebben op zowel de infrastructuur, zoals een verbreding van een weg, als op de omgeving, zoals ruimtelijke plannen die leiden tot een significante toename van verkeer op bestaande wegen. Dergelijke op preventie gerichte regels hebben als voordeel dat verplichtingen om het geluid te beperken direct gekoppeld zijn aan het initiatief. Dat geeft rechtsbescherming voor betrokken burgers en goede mogelijkheden om financiering van eventueel benodigde geluidmaatregelen te verbinden aan het initiatief. Belangrijker is echter dat zo wordt geborgd dat het aspect geluid bij de voorbereiding van het initiatief goed en integraal wordt meegewogen. Dat sluit aan bij de doelen van de Omgevingswet en biedt de beste mogelijkheden voor efficiënte oplossingen. Belangrijk is bijvoorbeeld dat in deze fase ook aanpassing van het initiatief nog een realistische mogelijkheid is om negatieve effecten op het gebied van geluid te voorkomen. Gekoppeld aan initiatieven die leiden tot wezenlijke veranderingen in het geluid wordt geluidbeheersing dus vooraf geregeld. Vervolgens wordt de toename van geluid door andere (kleinere)

---

staten niet in de omgevingsverordening zijn aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, van de wet. Voor de lokale spoorwegen die buiten die vervoerregio's liggen en die wel zijn aangewezen in de omgevingsverordening, stellen provinciale staten op grond van genoemd artikellid geluidproductieplafonds als omgevingswaarden vast.

initiatieven en autonome ontwikkelingen beheerst met de monitoring. Het zwaartepunt van de systematiek ligt echter bij de op preventie gerichte regels. Voorkomen is immers beter dan genezen. En daarnaast is dat het juiste moment voor het bevoegd gezag om in samenhang met het initiatief dat toename van geluid veroorzaakt, en in samenhang met overige aspecten van de leefomgeving, een zorgvuldige afweging te maken.

Daarnaast zorgen deze regels ervoor dat initiatieven die maar een kleine of geen toename van geluid veroorzaken, zonder toepassing van geluidregels kunnen worden ontplooid. Datzelfde geldt voor autonome ontwikkelingen, zoals geleidelijke groei van de mobiliteit. De op correctie gerichte regels zorgen ervoor dat de hierdoor optredende toenames van geluid worden beheerst. Dit betreft echter een beheersing achteraf, dus nadat de toename heeft plaatsgevonden. De preventieve regels waarborgen wel dat deze 'autonome toename' beperkt blijft. De beheersing achteraf vindt plaats met een vijfjaarlijkse verslaglegging over de resultaten van de monitoring. Bij het formuleren van een reactie op die resultaten heeft de gemeente veel afwegingsruimte. De gemeente is zowel verantwoordelijk voor het functioneren van de door de gemeente beheerde infrastructuur als voor initiatieven in de omgeving en de leefkwaliteit in de omgeving. Vanuit die verantwoordelijkheden is die afwegingsruimte wenselijk.

Het is primair aan de gemeente hoe zij toename van geluidbelastingen in de omgeving van gemeentewegen en lokale spoorwegen wil beheersen. De instructieregels voor de beheersing van het geluid van deze decentrale infrastructuur die met dit Aanvullingsbesluit worden geïntroduceerd, zijn minder strikt dan de regels voor de naleving van geluidproductieplafonds. Er is dan ook voor gekozen om voor gemeentewegen en lokale spoorwegen geen omgevingswaarde te introduceren die door monitoring wordt bewaakt, maar een 'andere parameter' als bedoeld in artikel 20.1, derde lid, van de Omgevingswet. De gemeente kan er overigens voor kiezen die monitoring te koppelen aan een zelf gedefinieerde omgevingswaarde voor geluid en op die wijze de beheersing van het geluid strikter maken.

De preventieve regels zijn grotendeels vergelijkbaar met de regels die voorheen vanuit de Wet en het Besluit geluidhinder golden bij aanleg of reconstructie van een weg of aanleg of wijziging van een spoorweg. Wel zijn deze regels effectiever gemaakt. Enerzijds is dat gedaan door ze van toepassing te laten zijn op meer initiatieven die leiden tot een aanzienlijke toename van verkeer op bestaande wegen of spoorwegen. Anderzijds zijn deze regels niet meer van toepassing op aanpassingen aan de infrastructuur die in het algemeen leiden tot beperkte of geen toename van geluid op bestaande wegen en spoorwegen, zodat de uitvoeringslasten hiervoor lager worden. De op correctie gerichte regels zijn nieuw, maar kunnen in combinatie met de taken die al bestonden vanuit de richtlijn omgevingslawaai worden uitgevoerd, waardoor de extra uitvoeringslasten laag blijven voor in ieder geval de gemeenten in agglomeraties die op grond van die richtlijn al actieplannen moeten opstellen.

De hiervoor beschreven geluidregels worden toegepast bij het vaststellen van een omgevingsplan, het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit of bij monitorings- of daaraan gekoppelde verplichtingen. Bovendien wordt een voorziening getroffen in het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer waardoor bij verkeersbesluiten, zoals verkeersbesluiten die leiden tot het verhogen van de maximale snelheid of een sterke toename van verkeer, ook deze geluidregels worden toegepast. Voorheen gebeurde dat al met een apart besluit op grond van de Wet geluidhinder, maar onder de Omgevingswet vervalt dat aparte besluit en wordt deze toets daarom rechtstreeks gekoppeld aan het verkeersbesluit.

Samenvattend: preventieve regels zorgen voor beheersing van geluidbelastingen gekoppeld aan wijzigingen van infrastructuur en ruimtelijke plannen die tot een grote toename van geluid leiden. Deze regels pakken kleine toenames van geluid en toenames door autonome groei van mobiliteit niet aan. Daarom zijn er correctieve regels gekoppeld aan een vijfjaarlijkse verslaglegging van monitoring van geluid. Die regels bieden veel afwegingsruimte zodat de gemeente op de lokale situatie gerichte passende maatregelen kan treffen. Het is primair aan de gemeente om te bepalen op welke wijze invulling wordt gegeven aan beheersing van toename van geluid op basis van de resultaten van de monitoring.

6.2 De preventieve instrumenten

6.2.1 Wijziging van infrastructuur

Bij een wijziging van infrastructuur gelden de volgende geluidregels voor het geluid op geluidgevoelige gebouwen:

1. het geluid wordt getoetst op een tijdstip dat ten minste tien jaar na de wijziging ligt;

2. geluidbelastingen worden gereduceerd tot ten hoogste de standaardwaarde;
3. overschrijding van de standaardwaarde is toegestaan als geluidbeperkende maatregelen op overwegende bezwaren stuiten, de grenswaarde niet wordt overschreden, de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid is beoordeeld en de overschrijding zoveel mogelijk wordt beperkt met maatregelen die niet op bezwaren stuiten;
4. bij overschrijding van de standaardwaarde en een hogere geluidbelasting dan voorafgaand aan de wijziging wordt de binnenwaarde toegepast;
5. alleen als zwaarwegende maatschappelijke of economische belangen dit rechtvaardigen, is overschrijding van de grenswaarde toelaatbaar.

De preventieve instructieregels knopen aan bij de aanleg of wijziging van een gemeenteweg of lokale spoorweg of de wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg. Wat in dit verband onder aanleg moet worden verstaan spreekt voor zich. Wat onder een wijziging van een gemeenteweg of lokale spoorweg respectievelijk een wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg moet worden verstaan, is bepaald in de artikelen 5.78j en 5.78k van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Een wijziging betreft onder meer een significante verbreding of verplaatsing van een weg of spoorweg. Maar ook vervanging van een wegdek door een minder stil wegdek en toename van verkeer dat leidt tot een toename van de geluidemissie met meer dan 1,5 dB zijn wijzigingen als hier bedoeld. Bij een wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het vervangen van het materieel door minder stil materieel of het verhogen van de treinintensiteit.

Een omgevingsplan dat aanleg of wijziging toelaat moet voldoen aan de preventieve geluidregels. Hetzelfde geldt voor het nemen van een verkeersbesluit als bedoeld in artikel 21a van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer.

Bij het vaststellen van een dergelijk besluit worden de geluidregels toegepast en worden zo nodig geluidbeperkende maatregelen bepaald. Hierbij moet rekening worden gehouden met maximale geluidbelastingen in de omgeving die door het bewuste besluit worden toegelaten. Als het omgevingsplan bijvoorbeeld een weg met 4 rijstroken toelaat, zal getoetst moeten worden op basis van die situatie, ongeacht het aantal rijstroken dat in eerste instantie wordt aangelegd. Hetzelfde geldt voor de afstand van de weg tot geluidgevoelige gebouwen. Als het omgevingsplan aanleg op bijvoorbeeld 10 meter afstand toelaat, moet op die afstand getoetst worden, ook als in eerste instantie de weg op 20 meter afstand aangelegd wordt. Eenzelfde benadering geldt voor het type wegdek of spoorconstructie indien er geen zekerheid is voor de lange termijn omtrent de akoestische kwaliteit.

Een andere mogelijkheid is dat niet wordt uitgegaan van de hiervoor beschreven situatie met de hoogst mogelijke geluidbelastingen, maar dat het omgevingsplan regels bevat die een (nieuwe) toetsing van geluid voorschrijven als op termijn een nieuwe wijziging van infrastructuur mogelijk is zonder dat daar een wijziging van het omgevingsplan voor nodig is. De Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder bevatten hiervoor zelfstandig werkende regels voor wijziging van infrastructuur voor situaties waarvoor geen aanpassing van het bestemmingsplan nodig was. Onderdeel daarvan was een besluit tot reconstructie (weg) of een vergunning (lokale spoorweg) dat voorzag in toepassing van geluidregels voorafgaand aan het doorvoeren van een wijziging van infrastructuur. Dit gaf omwonenden eenzelfde rechtsbescherming als bij wijziging van infrastructuur die wel een aanpassing van een bestemmingsplan vereisten. Dit besluit tot reconstructie en deze vergunning keren niet terug in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Wel worden de genoemde regels uit de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder opgenomen in de 'bruidsschat' waardoor ze bij inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen blijven gelden totdat de gemeente heeft gekozen voor een definitieve werkwijze in haar omgevingsplan. Om te voorkomen dat het omgevingsplan gedetailleerd de ligging van een weg of spoorweg moet vastleggen, kan de gemeente met een binnenplans vergunningstelsel in het omgevingsplan regelen dat wordt getoetst aan geluidregels. Zo kan in het omgevingsplan bijvoorbeeld het verbreden van een weg of het vervangen van een wegdek door een lawaaiiger type als omgevingsplanactiviteit worden aangemerkt, waardoor dit vergunningplichtig wordt en daarvoor een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit vereist is. Hetzelfde kan het geval zijn voor het doorvoeren van wijzigingen in de dienstregeling of capaciteitstoedeling van lokale spoorwegen die kunnen leiden tot een toename van het geluid.

6.2.2 Ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving

Een ruimtelijke ontwikkeling kan leiden tot een toename van verkeer op bestaande infrastructuur. Een voorbeeld is de aanleg van een nieuwe weg of het verbreden van een bestaande weg. Maar ook de realisatie of uitbreiding van een toeristische attractie, kantorenwijk of bedrijventerrein kan leiden tot

toename van verkeer op wegen buiten het plangebied. De uitvoering van geluidregels is voor dergelijke wijzigingen gekoppeld aan de vaststelling van het omgevingsplan dat die ontwikkeling mogelijk maakt. Daarbij geldt als drempel dat sprake moet zijn van een toename van het geluid op een geluidgevoelig gebouw van meer dan 1,5 dB. Hiervoor worden twee prognoses met elkaar vergeleken: het geluid op een geluidgevoelig gebouw ten minste tien jaar na vaststelling van het omgevingsplan dat de ruimtelijke ontwikkeling toelaat en het geluid op diezelfde termijn zonder die vaststelling van het omgevingsplan. Dat laatste wordt ook wel de autonome ontwikkeling genoemd. Als vuistregel geldt hierbij dat in de praktijk doorgaans geen sprake is van een toename van het geluid met meer dan 1,5 dB als de toename van de verkeersintensiteit, bij ongeveer gelijkblijvende verkeerssamenstelling, niet groter is dan 40%.

Bij een toename van 1,5 dB of meer gelden dezelfde geluidregels als bij een wijziging van infrastructuur, namelijk een toetsing van het geluid op geluidgevoelige gebouwen waarbij het volgende geldt:

1. het geluid wordt getoetst aan de hand van een tijdstip dat ten minste tien jaar na het doorvoeren van de wijziging ligt;
2. geluidbelastingen worden gereduceerd tot ten hoogste de standaardwaarde;
3. overschrijding van de standaardwaarde is toegestaan als geluidbeperkende maatregelen op overwegende bezwaren stuiten, de grenswaarde niet wordt overschreden, de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid is beoordeeld en de overschrijding zoveel mogelijk wordt beperkt met maatregelen die niet op bezwaren stuiten;
4. bij overschrijding van de standaardwaarde en een hogere geluidbelasting dan voorafgaand aan de wijziging wordt de binnenwaarde toegepast;
5. alleen als zwaarwegende maatschappelijke of economische belangen dit rechtvaardigen, is overschrijding van de grenswaarde toelaatbaar.

De Wet geluidhinder bevatte geen regels voor grote plannen in de ruimtelijke ordening die leidden tot toename van verkeer op bestaande infrastructuur. Een toetsing voor geluid vond echter soms wel plaats vanuit het principe van "goede ruimtelijke ordening".

6.3 Het correctieve instrument: monitoring en verslaglegging

6.3.1 Monitoring van de geluidemissie

De optelsom van toename van geluid door kleine wijzigingen van de infrastructuur, kleine wijzigingen in de omgeving en groei van mobiliteit kan op termijn leiden tot grote toename van geluidbelastingen van geluidgevoelige gebouwen. Die toename wordt niet beheerst door de preventieve regels van het systeem. De correctieve regels bestaan uit de verplichting tot monitoring van het geluid en het vijfjaarlijks rapporteren hierover met het uitbrengen van een verslag door het bevoegd gezag. De regels voor de monitoring en de verslaglegging hebben tot doel de gemeente als bevoegd gezag voor zowel de omgeving als de bron, te faciliteren bij het beheersen van geluid.

Om de monitoringplicht vorm te geven is op grond van artikel 20.1, derde lid, van de Omgevingswet een parameter aangewezen die door monitoring moet worden bewaakt. Onderdeel van deze parameter is de gemiddelde geluidemissie van een (spoor)weg in een kalenderjaar. Deze geluidemissie is een maat voor de sterkte van de geluidbron zonder dat daarin effecten van de omgeving of afschermende objecten zijn verwerkt. De geluidemissie is gebaseerd op de geluidmaat L_{den} en wordt bepaald op basis van de verkeersintensiteit, het type wegdek of spoorconstructie en de snelheid. In de Omgevingsregeling zullen de rekenregels hiervoor opgenomen worden. Die rekenregels zullen grote gelijkenis vertonen met de emissiegetallen van de standaard rekenmethode 1 van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012. De geluidemissie wordt bepaald voor alle rij- en spoorbanen gezamenlijk. Het is dus één getal voor een (spoor)weggedeelte waarop de verkeersintensiteit, het wegdek of de spoorconstructie, en de snelheid niet veranderen. Als de omgeving niet wijzigt, geldt er een directe relatie tussen de geluidemissie en geluidniveaus in de omgeving bijvoorbeeld op geluidgevoelige gebouwen. Als de geluidemissie bijvoorbeeld 2 dB toeneemt, dan zullen de geluidniveaus in de omgeving ook met 2 dB toenemen.

De geluidemissie is dus een geschikt vertrekpunt voor de monitoring van het geluid van gemeentewegen en lokale spoorwegen. De monitoring zelf bestaat eruit dat de gemiddelde geluidemissie in een kalenderjaar wordt afgezet tegen een referentie, namelijk de basisgeluidemissie. De basisgeluidemissie wordt toegelicht in de volgende paragraaf.

6.3.2 De basisgeluidemissie als referentiewaarde

Voor het bewaken van de toename van geluid is ook een referentie nodig, oftewel: ten opzichte waarvan wordt de toename bewaakt? Deze referentie wordt de basisgeluidemissie genoemd. De basisgeluidemissie is voor bestaande infrastructuur in beginsel de geluidsituatie bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet, namelijk 2021. De gemeente kan voor de basisgeluidemissie een andere waarde vaststellen op basis van een prognose voor het toekomstige verkeer. Dan ligt het voor de hand de basisgeluidemissie te bepalen op grond van de uitgangspunten van de afweging van de geluidmaatregelen behorende bij een besluit tot aanleg of wijziging van de desbetreffende (spoor)weg. Dit geeft de gemeente de mogelijkheid om bijvoorbeeld in situaties waarin bij uitvoering van de Wet geluidhinder, of bij uitvoering van de preventieve regels al adequate geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen getroffen zijn, de basisgeluidemissie hoger vast te stellen. Een voorbeeld is een recent aangelegde weg of uitgevoerde wegverbreding. Er heeft dan immers al een bestuurlijke afweging over de aanvaardbaarheid van dat hogere geluidniveau plaatsgevonden.

Met de hiervoor beschreven basisgeluidemissie is de monitoring gericht op "stand-still" ten opzichte van de situatie bij inwerkingtreding van de Omgevingswet of een situatie waarin de standaardwaarde of binnenwaarde niet wordt overschreden. Het eerste verslag over de monitoring wordt uitgebracht voor 1 juli 2023. In de daaropvolgende vijfjaarlijkse verslagen wordt steeds de vergelijking gemaakt tussen de actuele geluidemissie en de basisgeluidemissie.

6.3.3 Overschrijding van de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB

Aan de hand van de resultaten van de monitoring stelt de gemeente vast of de actuele geluidemissie hoger is dan de basisgeluidemissie. Bij een overschrijding van de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB schrijft artikel 3.25 van het Besluit kwaliteit leefomgeving voor dat de gemeente de gevolgen voor geluidgevoelige gebouwen in het betreffende geluidaandachtsgebied onderzoekt. Als ook bij geluidgevoelige gebouwen sprake is van een toename van meer dan 1,5 dB kiest de gemeente een aanpak voor deze gebouwen. Die kan bestaan uit:

1. het binnen een bepaalde termijn terugbrengen van de geluidemissie tot een waarde die de basisgeluidemissie niet meer overschrijdt;
2. het treffen van geluidbeperkende maatregelen gericht op de overdracht (zoals geluidschermen) of het treffen van geluidwerende maatregelen, gericht op het voldoen aan de binnenwaarde, of,
3. het motiveren waarom de onder 1 en 2 genoemde beleidsmaatregelen niet haalbaar of niet wenselijk zijn; in dit geval geldt er wel een verplichting tot het voldoen aan de binnenwaarde in geluidgevoelige gebouwen met een geluidbelasting boven de grenswaarde (zie artikel 3.49 van het Besluit kwaliteit leefomgeving).

Bovenstaande betreft een bestuurlijke afweging van maatregelen en wordt opgenomen in het vijfjaarlijkse verslag over de monitoring dat het bevoegd gezag uitbrengt. Als voor 2 of 3 wordt gekozen bevat het verslag ook een lijst van de gebouwen waarvoor onderzocht gaat worden of maatregelen nodig zijn om aan de binnenwaarde te voldoen.

Uiteraard kan de gemeente hogere ambities hebben dan waartoe de rijksregels verplichten. Zo kan een gemeente op basis van eigen beleid ook ingrijpen bij kleinere toenames dan 1,5 dB.

6.3.4 Het wijzigen van de basisgeluidemissie

De functie van de monitoring is het in beeld brengen van locaties waar mogelijk aanvullende geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen nodig zijn. De overschrijdingen van de basisgeluidemissie moeten dus betrekking hebben op dergelijke locaties. Het is daarom niet wenselijk dat locaties waarvoor al eerder op grond van een hogere geluidemissie maatregelen afgewogen en getroffen zijn als overschrijding zichtbaar blijven. Er is daarom een actief beheer van de basisgeluidemissie nodig waarbij deze wordt verhoogd tot een waarde waarop een gemeente de afweging van geluidbeperkende en geluidwerende maatregelen heeft gebaseerd. De basisgeluidemissie heeft na de publicatie van het eerste monitoringverslag dus niet een eeuwigdurende vaste waarde. Zo wordt voorkomen dat op locaties waarin al in voldoende mate geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen zijn getroffen, overschrijdingen optreden. De bedoeling daarbij is dat de basisgeluidemissie op termijn een waarde heeft waarvan de gemeente oordeelt dat deze overeenkomt met een aanvaardbare geluidsituatie. Zo kan de gemeente per situatie een keuze maken en zo de referentie voor de monitoring op een niveau leggen dat zij passend vindt voor de lokale omstandigheden. Na toepassing van de preventieve regels kan de basisgeluidemissie bijvoorbeeld hiermee in overeenstemming gebracht worden. Dat kan door de basisgeluidemissie te baseren op het geluidonderzoek behorende bij bijvoorbeeld een wegaanleg of wegverbreding. Met de

monitoring van de geluidemissie worden daarna de uitgangspunten voor geluid van het besluit tot aanleg van de nieuwe weg of tot verbreding van de bestaande weg, bewaakt. Ook een afweging van maatregelen die onderdeel is van het verslag over de monitoring, kan op deze wijze verwerkt worden in de basisgeluidemissie. Met dergelijke aanpassingen wordt bereikt dat de door de gemeente aanvaardbaar gevonden situatie voor geluid, door de monitoring van de geluidemissie bewaakt wordt.

Ook bij een in het vorige monitoringverslag geconstateerde overschrijding van de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB kan de basisgeluidemissie verhoogd worden. Dit voorkomt dat 5 jaar later weer een overschrijding van meer dan 1,5 dB wordt geconstateerd terwijl al maatregelen zijn getroffen en het zorgt voor bewaking van de situatie waarop deze afweging is gebaseerd. De waarde tot waar de basisgeluidemissie kan worden verhoogd, is de waarde die uitgangspunt was voor deze afweging en voor het voldoen aan de binnenwaarde in de gebouwen met een geluidbelasting boven de grenswaarde.

In het verslag geeft de gemeente ook aan welke basisgeluidemissie gehanteerd is en motiveert het wijzigingen hierin ten opzichte van het vorige verslag. Het verslag is openbaar, maar biedt voor omwonenden geen directe mogelijkheid tot bezwaar en beroep. Het is aan de gemeente om de wijze van beheersing van geluid van gemeentelijke infrastructuur door monitoring en de verslaglegging in te vullen. De instructieregels die met dit Aanvullingsbesluit zijn geformuleerd, bevatten slechts de plicht tot monitoring, verslaglegging en voldoen aan de binnenwaarde bij overschrijding van de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB en een geluidbelasting boven de grenswaarde.

6.3.5 Uitvoering van de monitoring

De gemeente heeft de vrijheid om de concrete invulling van de monitoring grotendeels zelf te bepalen. De regels voor berekening van de geluidemissie zullen hiervoor de ruimte bieden. Zo kan voor (spoor)wegen waarop vrijwel geen (geluidrelevante) ontwikkelingen plaatsvinden, eenvoudigweg volstaan worden met deze constatering in het verslag. Dit betreft bijvoorbeeld doodlopende wegen en wegen voor bestemmingsverkeer in woonwijken waar geen relevante ontwikkelingen hebben plaatsgevonden. Een kwalitatieve beschouwing in het verslag kan dus in veel gevallen voldoende zijn voor een groot deel van het netwerk van (spoor)wegen van een gemeente. Voor wegen die wijken verbinden met andere wijken en andere drukkere wegen zal in de meeste gevallen wel op basis van kwantitatieve gegevens gemonitord moeten worden. Hetzelfde geldt voor wegen in gebieden met relevante gebiedsontwikkelingen zoals uitbreiding van kantoren, industrie, woningen en winkels.

De voor de monitoring benodigde kwantitatieve gegevens bestaan veelal uit een combinatie van telgegevens met een verkeersmodel. Met name bij wegen met weinig verkeer is dat een relatief grote inspanning omdat verkeersmodellen met name voor situaties met minder dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal minder betrouwbaar zijn. Dat kan ertoe leiden dat andere relatief kostbare methoden zoals tellingsystemen ingezet moeten worden, terwijl juist bij wegen met weinig verkeer de geluidproblematiek over het algemeen niet groot is. Daarom is bepaald dat de gemeente bij de monitoring voor wegen met een verkeersomvang van minder dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal uit mag gaan van een schatting.

De verkeersgegevens die nodig zijn voor de monitoring voor geluid zal met name een gemeente in het algemeen ook voor andere taken nodig hebben. De extra inspanning voor geluid zal, ook door hetgeen is aangegeven in de voorgaande twee alinea's, niet groot zijn. In de toekomst kunnen bovendien nieuwe technologieën mogelijk ondersteunen bij het tegen lage kosten verkrijgen van betrouwbare verkeersgegevens. Gemeenten die in het kader van de richtlijn omgevingslawaai een geluidkaart moeten publiceren, kunnen de hiervoor benodigde gegevens ook gebruiken voor de monitoring van het geluid van gemeentewegen en lokale spoorwegen. De keuze van het jaar 2021 als referentiejaar voor de basisgeluidemissie sluit hierbij aan. De verkeersintensiteiten van 2021 zijn immers de basis voor de voor 1 juli 2022 door gemeenten te publiceren geluidbelastingkaarten.

6.3.6 Vijfjaarlijkse verslaglegging en relatie met het actieplan geluid

De vijfjaarlijkse cyclus van verslaglegging over de monitoring van de geluidemissie valt samen met die voor het op grond van de richtlijn omgevingslawaai verplichte actieplan geluid. Het ligt voor de hand dat de agglomeratiegemeenten die op grond van de richtlijn een actieplan geluid moeten vaststellen, beide verplichtingen in grote mate combineren. Dit is efficiënt en in de praktijk ook toepasbaar omdat er een grote samenloop is in deze verplichtingen. Zie hiervoor ook hoofdstuk 8.

De instructieregels over de actieplannen zijn overigens opgenomen in afdeling 4.3 van het al gepubliceerde Besluit kwaliteit leefomgeving en worden met dit besluit beperkt aangevuld.

6.3.7 Vergelijking met geluidproductieplafonds als omgevingswaarden

De systematiek van de basisgeluidemissie lijkt op die van de geluidproductieplafonds. De nalevingsverplichting is echter beperkt tot het overwegen van geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen nadat een overschrijding is geconstateerd. Dat geeft meer ruimte voor een bestuurlijke afweging dan bij de geluidproductieplafonds waarbij er proactief voor gezorgd moet worden dat die plafonds niet worden overschreden. Daarnaast is de verplichting tot naleving van de grenswaarde voor het geluidniveau in geluidgevoelige ruimten bij de systematiek met geluidproductieplafonds zwaarder, namelijk voor alle geluidgevoelige gebouwen met een geluidbelasting op de gevel boven de standaardwaarde die een toename van het geluid kunnen ondervinden. Bij de systematiek met de basisgeluidemissie is deze verplichting beperkt tot de geluidgevoelige gebouwen met een geluidbelasting op de gevel boven de grenswaarde. De verplichtingen voor naleving in het systeem met de basisgeluidemissie worden gecompenseerd door de preventieve regels, namelijk de verplichting bij voorbereiding van initiatieven die kunnen leiden tot een aanzienlijke toename van geluid door verkeer op gemeentewegen en lokale spoorwegen. Bij het toepassen van de preventieve regels wordt wel bij alle geluidgevoelige gebouwen met een geluidbelasting op de gevel boven de standaardwaarde ook voldaan aan de binnenwaarde.

De gemeente kan er voor kiezen om – gelet op artikel 2.11, eerste lid, van de Omgevingswet – de basisgeluidemissie in het omgevingsplan vast te stellen als omgevingswaarde. De basisgeluidemissie lijkt dan meer op het geluidproductieplafond als omgevingswaarde. De gemeente kan daarbij ook kiezen voor een omgevingswaarde met inspanningsverplichting (een geluidproductieplafond is een resultaatsverplichting). Daarmee legt de gemeente zichzelf meer verplichtingen op voor wat betreft het voldoen aan dan wel nastreven van de basisgeluidemissie en vergroot zij de rechtsbescherming van omwonenden. De basisgeluidemissie is dan ook bruikbaar in het preventieve deel van de geluidregels, bijvoorbeeld als prognose voor de situatie over tien of meer jaar bij de voorbereiding van wijzigingen in de infrastructuur. Er is niet voor gekozen om een dergelijke werkwijze op te leggen aan alle gemeenten omdat daarmee de beleidsvrijheid van gemeenten onnodig zou worden beperkt.

6.3.8 Beleidsvrijheid gemeente voor beschermingsniveau

Zoals hiervoor beschreven bieden de instructieregels van dit Aanvullingsbesluit over de beheersing van geluid van gemeentewegen en lokale spoorwegen gemeenten de ruimte voor eigen ambities op het gebied van het beschermen van omwonenden tegen geluid. Een gemeente met een grote ambitie kan bijvoorbeeld streven naar een basisgeluidemissie voor het hele netwerk van gemeentewegen en lokale spoorwegen waarbij de standaardwaarde op geluidgevoelige gebouwen niet wordt overschreden. Maar ook het streven naar een basisgeluidemissie waarbij binnenwaarden in geluidgevoelige ruimten niet worden overschreden is denkbaar. Voor een gemeente met een wat lager ambitieniveau inzake geluid voorzien de instructieregels in een ondergrens. Die is opgenomen in artikel 3.49, eerste lid, onder c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Die ondergrens verzekert dat de binnenwaarde voor geluidgevoelige gebouwen met een geluidbelasting boven de grenswaarde wordt nageleefd.

6.3.9 Overzicht van de artikelen over de monitoring van infrastructuur met een basisgeluidemissie

De artikelen waarin het systeem van de basisgeluidemissie voor gemeentewegen en lokale spoorwegen is geregeld staan in verschillende hoofdstukken van het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit. De samenhangende werking van deze artikelen is als volgt:

1. De waarde van de basisgeluidemissie (artikel 3.25 Besluit kwaliteit leefomgeving)

De basisgeluidemissie weerspiegelt in beginsel de situatie bij de inwerkingtreding van dit besluit, namelijk 2021. In drie situaties kan de gemeente echter een andere waarde vaststellen als basisgeluidemissie.

Als de gemeente een nieuwe (spoor)weg aanlegt of een bestaande weg wijzigt en geluidmaatregelen afweegt op basis van een prognose voor het toekomstige verkeer ligt het voor de hand de basisgeluidemissie te bepalen op grond van de uitgangspunten van de afweging van de geluidmaatregelen behorende bij het besluit tot projectie van (de wijziging van) die (spoor)weg. Op deze wijze wordt dan de geluidsituatie behorend bij het besluit gebruikt als basisgeluidemissie en vervolgens bewaakt door monitoring.

Als de gemeente na inwerkingtreding van dit besluit op grond van de monitoring een overschrijding van de basisgeluidemissie constateert met meer dan 1,5 dB, bepaalt zij op grond van artikel 3.26 van het Besluit kwaliteit leefomgeving welke geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen nodig zijn.

De gemeente kan daarna voor de basisgeluidemissie een waarde hanteren die is gebaseerd op de uitgangspunten bij de afweging van de maatregelen.

Tenslotte kan de gemeente er altijd voor kiezen om hoger beschermingsniveau na te streven en voor de basisgeluidemissie een lagere waarde te hanteren dan de waarde die correspondeert met de situatie in 2021.

2. Verzameling van gegevens (artikel 10.21d Besluit kwaliteit leefomgeving)

Dit artikel regelt dat de gemeente voor de monitoring de in dit artikel genoemde gegevens verzamelt. Het betreft gegevens over de verkeersintensiteit, type wegdekverharding of spoorconstructie en de verkeerssnelheid.

3. Monitoring van het verschil tussen de gemiddelde geluidemissie in een kalenderjaar en de basisgeluidemissie (artikel 10.21c Besluit kwaliteit leefomgeving)

Dit artikel regelt de plicht tot monitoring van het verschil tussen de gemiddelde geluidemissie in een kalenderjaar en de basisgeluidemissie van gemeentewegen en lokale spoorwegen. Verder wordt geregeld dat de monitoring voor gemeentewegen met een verkeersintensiteit van meer dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal en lokale spoorwegen plaatsvindt door middel van berekening en dat de monitoring van gemeentewegen met een verkeersintensiteit van 4.500 motorvoertuigen of minder per etmaal plaatsvindt door middel van een schatting.

4. Afweging van geluidbeperkende en geluidwerende maatregelen bij overschrijding met meer dan 1,5 dB (artikel 3.26 Besluit kwaliteit leefomgeving)

In dit artikel is geregeld dat het college van burgemeester en wethouders op basis van de resultaten van de monitoring actie moet ondernemen als de werkelijke geluidemissie meer dan 1,5 dB hoger is dan de basisgeluidemissie. In dat geval dient het college van burgemeester en wethouders te bepalen of geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen worden getroffen voor geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied van het gedeelte van de weg of spoorweg waar de overschrijding plaatsvindt. De gemeente heeft hier een grote afwegingsruimte. De uitkomst kan variëren van maatregelen waarmee wordt voldaan aan de standaardwaarde of de binnenwaarde, tot het geheel afzien van maatregelen (behalve als de grenswaarde voor het geluid op de gevel wordt overschreden: dan moet aan de binnenwaarde worden voldaan).

5. Treffen van geluidwerende maatregelen bij overschrijding met meer dan 1,5 dB (artikel 3.49, eerste lid, onder c Besluit kwaliteit leefomgeving)

Dit artikel regelt dat na het overschrijden van de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB, naleving van de grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten verplicht is voor geluidgevoelige gebouwen met een geluidbelasting buiten die hoger is dan de daarvoor geldende grenswaarde. Dit artikel regelt dus een bescherming waar de gemeente altijd in moet voorzien, onafhankelijk van de afweging van maatregelen die volgt uit toepassing van artikel 3.26.

6. Verslaglegging (artikel 10.42b van het Omgevingsbesluit)

Artikel 10.42b van het Omgevingsbesluit regelt dat gekoppeld aan de vijfjaarlijkse monitoring en de daaruit voorvloeiende acties, door het bestuursorgaan een verslag wordt gepubliceerd over die monitoring. Daarin wordt onder meer verslag gedaan van de toetsing aan de artikelen 3.26 en 3.49, eerste lid, onder c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

6.4 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet

- Naast preventieve regels voor aanleg en wijziging van wegen en spoorwegen wordt ook voorzien in correctieve regels. Door monitoring van het geluid en vergelijking met het geluid in een basisjaar wordt de groei van het geluid zichtbaar. Gemeenten moeten verantwoording afleggen bij groei van het geluid op de wegen en spoorwegen waarvoor zij verantwoordelijk zijn. De frequentie van de verslaglegging is gekoppeld aan het vijfjaarlijkse actieplan dat vereist is op grond van de EU-richtlijn omgevingslawaai. Bij groei van meer dan 1,5 dB moeten zij maatregelen overwegen. Gemeenten moeten maatregelen nemen als het geluid zodanig groeit dat het hoger is dan de grenswaarden waardoor een binnenwaarde wordt overschreden.
- Er zijn regels gesteld voor indirecte akoestische effecten, voor het geval dat een wijziging van het omgevingsplan leidt tot meer geluid elders.

- De preventieve regels voor wijziging van wegen en spoorwegen zijn niet meer van toepassing op aanpassingen aan de infrastructuur die in het algemeen leiden tot beperkte of geen toename van geluid.

6.5 Effecten

- Betere beheersing van het geluid van autonome verkeersgroei.
- Betere beheersing van het geluid van verkeersgroei als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen.
- Beperking uitvoeringslasten voor besluitvorming over wijziging van wegen en spoorwegen.

7. Waterschapswegen met basisgeluidemissie

7.1 Inleiding

Veel waterschapswegen hebben het karakter van een buiten de bebouwde kom liggende gemeenteweg en sluiten doorgaans direct aan op het gemeentelijk wegenstelsel. Bovendien leidt de ingezette Bestuurlijke verkenning waterschapswegen mogelijk op termijn tot een overdracht van het beheer van die wegen aan de gemeenten. Mede daarom is besloten om voor de regulering van het geluid van waterschapswegen aan te sluiten bij de systematiek van de basisgeluidemissie voor gemeentewegen en lokale spoorwegen. Voor waterschapswegen gelden dezelfde geluidregels als voor gemeentelijke infrastructuur. Dit betekent een combinatie van preventieve en correctieve instructieregels. De preventieve regels hebben betrekking op wijzigingen van de weg of grote gebiedsontwikkelingen die leiden tot toename van verkeer. De correctieve regels betreffen een vijfjaarlijkse monitoring van de geluidsituatie. Bij een grote toename van geluid kunnen dan maatregelen vereist zijn.

De meeste waterschapswegen zijn wegen met erg weinig verkeer en vallen onder de grens van 1.000 motorvoertuigen per etmaal. Dat betekent dat voor deze wegen de geluidregels niet toegepast hoeven te worden. Bovendien geldt voor waterschapswegen met een verkeersomvang van minder dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal dat de regels voor de monitoring in veel gevallen sterk vereenvoudigd werken. Net als bij gemeentewegen mag dan worden uitgegaan van een schatting en volstaat voor de monitoring een verklaring dat zich geen wezenlijke wijzigingen hebben voorgedaan.

7.2 De preventieve regels voor waterschapswegen

De preventieve regels voor waterschapswegen zijn identiek aan die voor gemeentewegen en zijn uitgebreid toegelicht in hoofdstuk 6 van deze nota van toelichting. De preventieve regels zijn instructieregels voor het omgevingsplan. De besluitvorming verloopt daarom met de vaststelling van een omgevingsplan of het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Dit betekent dat het gemeentebestuur het bevoegd gezag is en het waterschapsbestuur de rol vervult van beheerder van de weg. Deze rolverdeling is niet anders dan onder de Wet geluidhinder. De besluitvorming kan echter ook plaatsvinden met een projectbesluit van het waterschap als het waterschap daartoe bevoegd is. Als het waterschap bijvoorbeeld een waterschapsweg aanlegt of wijzigt en die aanleg of wijziging valt samen met de uitoefening van waterschapstaken voor de fysieke leefomgeving (bijvoorbeeld als de weg op een dijk ligt) kan een projectbesluit voorzien in de toetsing aan geluidregels. Artikel 9.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving verklaart afdeling 5.1 van dat besluit, en daarmee ook de met dit Aanvullingsbesluit ingevoegde regels, van overeenkomstige toepassing op een projectbesluit dat wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van een waterschap.

De besluitvorming bij uitvoering van de preventieve regels kan dus plaatsvinden met het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit (met de gemeente als bevoegd gezag) of met een projectbesluit (met het waterschap als bevoegd gezag).

De mogelijkheid van toetsing aan geluidregels door het waterschap door middel van een projectbesluit is nieuw ten opzichte van de Wet geluidhinder. In die wet was immers altijd de gemeente het bevoegd gezag voor wijziging van het bestemmingsplan, de vaststelling van hogere waarden en het zogenoemde reconstructiebesluit (tenzij de wijziging plaatsvond met een provinciaal inpassingplan of een (tracé)besluit van het Rijk).

7.3 De correctieve regels voor waterschapswegen

De correctieve regels voor waterschapswegen zijn identiek aan die voor gemeentewegen en lokale spoorwegen en zijn uitgebreid toegelicht in hoofdstuk 6 van deze nota van toelichting. Deze correctieve regels bevatten verplichtingen tot monitoring en gegevensverzameling, rapportageverplichtingen en instructieregels over taken die gebaseerd zijn op de resultaten van monitoring.

7.4 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet

- Het waterschap wordt zelf verantwoordelijk de geluidbeheersing van zijn wegen, voorheen lag dit bij de gemeente.
- Naast preventieve regels voor aanleg en wijziging van wegen wordt ook voorzien in correctieve regels. Door monitoring van het geluid en vergelijking met het geluid in een basisjaar wordt de groei van het geluid zichtbaar. Waterschappen moeten verantwoording afleggen bij groei van het geluid op hun wegen. Bij groei van meer dan 1,5 dB moeten zij maatregelen overwegen. Waterschappen moeten maatregelen nemen als het geluid zodanig groeit dat het hoger is dan de grenswaarden waardoor een binnenwaarde wordt overschreden.
- De preventieve regels voor wijziging van wegen zijn niet meer van toepassing op aanpassingen aan de infrastructuur die in het algemeen leiden tot beperkte of geen toename van geluid.

7.5 Effecten

- Waterschappen kunnen hun taak als beheerder van wegen meer integraal uitvoeren.
- Betere beheersing van het geluid van autonome verkeersgroei.
- Beperking uitvoeringslasten voor besluitvorming over wijziging van wegen.

8. Relatie van verslaglegging en monitoring met de actieplannen geluid

Zoals beschreven gaat de systematiek van geluidproductieplafonds onder de Omgevingswet niet alleen voor rijkswegen en hoofdspoorwegen gelden, maar ook voor provinciale wegen, industrieterreinen en voor door de provincie aangewezen lokale spoorwegen in beheer bij de provincie. Voor gemeentelijke wegen, lokale spoorwegen die niet door de provincie zijn aangewezen en waterschapswegen wordt de nieuwe systematiek van de basisgeluidemissie geïntroduceerd, met preventieve toetsing van voorgenomen besluiten vooraf, en monitoring achteraf. Na (voor gemeente- en waterschapswegen gefaseerde) invoering is een vijfjaarlijkse monitoring van geluid verplicht voor alle wegen met meer dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal en bij een toename van meer dan 1,5 dB ook een maatregelafweging. Voor wegen onder de 4.500 motorvoertuigen per etmaal mag de monitoring op een vereenvoudigde (kwalitatieve) wijze plaatsvinden.

Op grond van verplichtingen in het kader van de richtlijn omgevingslawaai bestaat voor aangewezen agglomeratiegemeenten en voor belangrijke infrastructuur nu reeds een vijfjaarlijkse verplichting tot het opstellen van geluidbelastingkaarten en actieplannen. Geluidsbelastingkaarten worden tenminste elke vijf jaar, te rekenen vanaf 2022 vastgesteld. Actieplannen worden tenminste elke vijf jaar vastgesteld. De regels voor de geluidbelastingkaarten en actieplannen zijn al opgenomen in paragraaf 10.2.4 respectievelijk afdeling 3.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en voor de procedures in het Omgevingsbesluit (paragraaf 10.4.4 en paragraaf 10.8.5).

Agglomeratiegemeenten en provincies hebben nu reeds te maken met deze Europese verplichting tot vaststelling van geluidbelastingkaarten en actieplannen, en onder de nieuwe geluidregels ook met de regels van de basisgeluidemissie (gemeenten), respectievelijk de regels van de geluidproductieplafonds (provincies en gemeenten).

Vanwege de grote samenhang met de verplichtingen in het kader van deze richtlijn wordt voor wat betreft de regels van de basisgeluidemissie en de geluidproductieplafonds zoveel mogelijk aangesloten bij deze in Europees kader al geldende verplichtingen voor agglomeratiegemeenten en belangrijke infrastructuur van Rijk en provincies. De instructieregels voor het verslag over de monitoring van geluidproductieplafonds wordt waar mogelijk gekoppeld aan de actieplannen. Dat is het geval voor het Rijk, alle provincies en de gemeenten in agglomeraties. Voor gemeenten met industrieterreinen et geluidproductieplafonds buiten agglomeraties wordt een aparte, vergelijkbare instructieregel gegeven

in het Omgevingsbesluit. Voor het verslag over de monitoring van de basisgeluidemissie ligt het voor de hand dat agglomeratiegemeenten dat zoveel mogelijk combineren met de actieplannen. Daartoe worden de termijnen in ieder geval op elkaar afgestemd. Waterschappen maken geen actieplannen geluid, dus voor hen geldt sowieso een aparte instructieregel.

In de Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet zal worden aangegeven welke gegevens (in ieder geval) in het kader van de richtlijn omgevingslawaai, en welke gegevens benodigd zijn in het kader van de monitoring van basisgeluidemissie en geluidproductieplafonds. Daarbij zal ook aangegeven worden welke van deze gegevens digitaal ontsloten moeten worden via de centrale voorziening geluidgegevens.

9. Het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen in de omgeving van wegen, spoorwegen of industrieterreinen

9.1 Inleiding

In de voorgaande hoofdstukken zijn de geluidregels toegelicht die betrekking hebben op het reguleren van het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. In het kader van die geluidregels wordt het geluid op geluidgevoelige gebouwen in het aandachtsgebied van die wegen, spoorwegen of industrieterreinen onderzocht en getoetst aan normen. Onder geluidgevoelige gebouwen worden ook verstaan gebouwen die nog niet daadwerkelijk zijn gebouwd, maar al wel in het omgevingsplan zijn toegelaten en dus gebouwd mogen worden. In de Wet geluidhinder werden dergelijke gebouwen aangeduid als geprojecteerde gebouwen.

In dit Aanvullingsbesluit zijn ook instructieregels opgenomen over het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen. Dat omvat ook het wijzigen van toegelaten geluidgevoelige gebouwen voor zover dat een nadelig effect heeft op het geluid op die gebouwen. Het toelaten zal in de regel geschieden door het vaststellen van een omgevingsplan. De geluidregels voor het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen worden met dit besluit daarom toegevoegd aan hoofdstuk 5 "Omgevingsplannen" van het Besluit kwaliteit leefomgeving, in de paragraaf 5.1.4.2a.5 "Nieuwe geluidgevoelige gebouwen". Omdat een gebouw ook kan worden toegelaten door het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, is geregeld dat in dat geval dezelfde inhoudelijke geluidregels gelden; die instructieregels zijn met het Invoeringsbesluit Omgevingswet toegevoegd aan afdeling 8.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Anders gezegd: het maakt inhoudelijk gezien geen verschil of een nieuw geluidgevoelig gebouw wordt toegelaten door het vaststellen van een omgevingsplan of door het verlenen van een omgevingsvergunning.

De instructieregels in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving hebben betrekking op het toelaten van de geluidgevoelige gebouwen, niet op het bouwen zelf. De regels voor het feitelijke bouwen staan in het Besluit bouwwerken leefomgeving. In hoofdstuk 5 worden daarom geen eisen gesteld aan de geluidwering van c.q. het geluidniveau in het nieuwe gebouw. Die eisen worden gesteld in het Besluit bouwwerken leefomgeving.

9.2 Standaardwaarde voor het geluid op de gevel

Net als bij de regels voor het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen geldt ook bij het toelaten van een nieuw geluidgevoelig gebouw een standaardwaarde voor het geluid op de gevel van dat gebouw. Bij de standaardwaarde is in en om het gebouw sprake van een goed woon- en leefklimaat. De standaardwaarde beschermt het gebouw èn de directe omgeving, zoals bijvoorbeeld buitenruimten, tegen het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Voor wat betreft geluid heeft het de voorkeur om een nieuw geluidgevoelig gebouw toe te laten op een locatie waar het geluid op de gevel, en daarmee ook in de directe omgeving van dat gebouw, voldoet aan de standaardwaarde. Het streven is tot uitdrukking gebracht in artikel 5.78t van het Besluit kwaliteit leefomgeving, dat het startpunt is voor het toelaten van een geluidgevoelig gebouw.

Bij het toelaten van een geluidgevoelig gebouw moeten waar nodig geluidbeperkende maatregelen worden getroffen om het geluid te laten voldoen aan de standaardwaarde. Het betreft dan alle geluidbeperkende maatregelen die financieel doelmatig zijn en waartegen geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan. Als dat niet mogelijk is moeten geluidbeperkende maatregelen worden getroffen om een overschrijding van de standaardwaarde zoveel mogelijk te beperken.

9.3 Grenswaarde voor het geluid op de gevel

Hoewel dat voor geluid niet de voorkeur heeft, kan het bevoegd gezag besluiten om een geluidgevoelig gebouw toe te laten op een locatie waar het geluid op de gevel hoger is dan de standaardwaarde. Daarvoor biedt dit besluit met het nieuwe artikel 5.78u van het Besluit kwaliteit leefomgeving bestuurlijke afwegingsruimte. Dit artikel maakt het mogelijk om een nieuw geluidgevoelig gebouw toe te laten als het geluid op dat gebouw hoger is dan de standaardwaarde als onvoldoende geluidbeperkende maatregelen beschikbaar zijn om aan de standaardwaarde te voldoen. Het geluidniveau mag dan niet hoger zijn dan de grenswaarde. De grenswaarden voor elke geluidbronsoort zijn opgenomen in tabel 5.78u van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Voorwaarde is dat wel geluidbeperkende maatregelen worden getroffen om de overschrijding van de standaardwaarde zoveel mogelijk te beperken. Ook hierbij gaat het om geluidbeperkende maatregelen die financieel doelmatig zijn en waartegen geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan. Het bevoegd gezag kan tussen de standaardwaarde en de grenswaarde een afweging maken ten aanzien van het geluid op de gevel. Wat in een bepaalde situatie voor wat betreft te treffen maatregelen mogelijk is en qua geluid toelaatbaar is, is een onderdeel van de integrale besluitvorming, waarbij alle factoren die in de betreffende casus aan de orde zijn tegen elkaar worden afgewogen.

Het bevoegd gezag kan bij elk besluit een ad-hoc afweging maken. Het verdient echter de voorkeur dat het bevoegd gezag het voorgenomen handelen vastlegt in beleidsregels zodat het voor een initiatiefnemer vooraf duidelijk is hoe de gemeente omgaat met de bestuurlijke afwegingsruimte. Dat draagt bij aan de rechtszekerheid bij het beoordelen van particuliere initiatieven. Een beleidsnota, bijvoorbeeld de omgevingsvisie of het actieplan geluid, kan overigens ook inzicht geven in het beleid van de gemeente met betrekking tot geluid.

Aan de toepassing van artikel 5.78u van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt wel een extra voorwaarde gesteld omdat het geluid niet voldoet aan de standaardwaarde. Voorwaarde is dat de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid op het betreffende geluidgevoelig gebouw moet worden beoordeeld. Dit is geregeld in artikel 5.78ab van dit besluit. Het gecumuleerde geluid is echter niet genormeerd. Het is daarom mogelijk en nadrukkelijk niet verboden om een cumulatieve geluidbelasting die volgens de veelgebruikte tabel in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 3.36 als matig wordt gekwalificeerd, gegeven de omstandigheden, toch aanvaardbaar te achten.

Omdat het geluid onder de grenswaarde blijft, is het rekening houden met het belang van een geluidluwe gevel niet verplicht. Het is aan de gemeente om te bepalen in welke gevallen boven de standaardwaarde het realiseren van een geluidluwe gevel gewenst wordt gevonden. Onder de Wet geluidhinder hadden veel gemeenten in het eigen zogenoemde hogere waarden beleid bepaald dat vanaf een bepaalde waarde van het geluid een geluidluwe gevel verplicht was als compensatie voor de geluidbelaste gevel. Dat beleid kan worden voortgezet onder de Omgevingswet. In paragraaf 9.6 van deze nota van toelichting wordt nader ingegaan op het belang van een geluidluwe gevel.

9.4 Flexibiliteit boven grenswaarde, bijzondere stedenbouwkundige situaties

De Wet geluidhinder bood de mogelijkheid om in situaties waarin sprake was van bijzondere stedenbouwkundige situaties, bijvoorbeeld bij het vervangen van een geluidbelaste woning door een nieuwe woning, meer geluid toelaatbaar te achten dan bij reguliere nieuwbouw. Die mogelijkheden zijn in dit besluit in een gestroomlijnde vorm voortgezet en bieden een zekere mate van afwegingsruimte boven de grenswaarden voor het geluid op de gevel. Die uitzonderingen zijn nodig om bepaalde gewenste maatschappelijke ontwikkelingen en verbeteringen niet te blokkeren. Daarbij wordt voor die situaties al op voorhand het woningbouw- en/of economische belang onderkend.

In de meeste gevallen zal voor wat betreft het aspect geluid de geboden bandbreedte voor de afwegingsruimte tussen standaardwaarde en grenswaarde voor het geluid op de gevel volstaan. Maar in sommige situaties kan de grenswaarde voor het geluid toch gewenste ontwikkelingen blokkeren. Bijvoorbeeld als nieuwe, beter geïsoleerde woningen dienen ter vervanging van oudere woningen van slechte kwaliteit, kan die vervangende nieuwbouw toch een verbetering van de situatie betekenen. In dit besluit zijn daarom drie flexibiliteitsgevallen onderscheiden waarbij sprake is van een bijzondere stedenbouwkundige situatie waarin het toelaten van een beperkte overschrijding van de grenswaarde aanvaardbaar kan worden gevonden. Aan elk flexibiliteitsgeval is een apart artikel gewijd, zodat het bevoegd gezag in zijn besluit eenvoudig kan aangeven van welke flexibiliteitsbepaling gebruik is

gemaakt. De drie flexibiliteitsgevallen zijn kort samengevat een nieuw geluidgevoelig gebouw dat wordt toegelaten:

- ter vervanging van een bestaand ouder geluidgevoelig gebouw (vervangende nieuwbouw);
- door functiewijziging van een bestaand gebouw (transformatie); of
- in het aandachtsgebied van een industrieterreinen met zeehavengebonden activiteiten.

De Wet geluidhinder voorzag al in de mogelijkheid van vervangende nieuwbouw (alle geluidbronsoorten) en nieuwbouw nabij zeehavens (alleen industrieterreinen). De transformatie van leegstaande kantoren en andere niet-geluidgevoelige gebouwen is een actueel thema dat aan de flexibiliteitsbepalingen is toegevoegd. Voor elk van deze drie mogelijkheden gelden specifieke criteria waaraan voldaan moet worden, opgenomen in de artikelen 5.78v, 5.78w, respectievelijk 5.78y.

Voor de flexibiliteitsgevallen gelden voor het geluid op de gevel geen afwijkende grenswaarden. De voornoemde flexibiliteitsartikelen worden toegepast in gevallen waarin het niet mogelijk is om het geluid te beperken tot de standaardwaarde en het ook niet mogelijk is om het geluid te beperken tot de grenswaarde. Toepassing van de flexibiliteitsartikelen is derhalve alleen aan de orde als de maatregelen die daarvoor nodig zijn naar het oordeel van de gemeente niet financieel doelmatig zijn of dat daartegen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan. Omdat de grenswaarde wordt overschreden moeten wel geluidbeperkende maatregelen worden getroffen die de overschrijding van de grenswaarde zoveel mogelijk beperken. Bij het toestaan van overschrijdingen van de grenswaarde voor het geluid op de gevel worden zwaardere eisen gesteld aan de motivering dan bij gebruikmaking van de reguliere afwegingsruimte tussen standaardwaarde en grenswaarde. Uiteraard moet het geluid in nieuwe geluidgevoelige gebouwen ook altijd voldoen aan de binnenwaarden. Dat is geregeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Bij vervangende nieuwbouw, functiewijziging en zeehavengebonden activiteiten mag de grenswaarde met niet meer dan 5 dB worden overschreden. Een grotere overschrijding is bij toepassing van deze flexibiliteitsbepalingen niet toegestaan. Omdat het hier gaat om situaties waarin de grenswaarde wordt overschreden, is als extra voorwaarde gesteld dat bij het toelaten van geluidgevoelige gebouwen met toepassing van deze flexibiliteitsbepalingen rekening gehouden moet worden met het belang van het beperken van geluidhinder door een geluidluwe gevel (zie ook paragraaf 9.6 van deze nota van toelichting).

9.5 Flexibiliteit boven grenswaarde, geen bijzondere stedenbouwkundige situatie

Als geen sprake is van één van de bijzondere stedenbouwkundige situaties als in de vorige paragraaf beschreven of als het geluid op de nieuwe geluidgevoelige gebouwen hoger is dan de grenswaarde +5 dB, dan kan het geluid toch aanvaardbaar worden geacht als er geen sprake is van te openen delen in de gevel waarop de grenswaarde wordt overschreden, of als het gebouw wordt voorzien van een bouwkundige constructie die het geluid op ramen en deuren (te openen delen) beperkt tot de grenswaarde. Als ook dat niet mogelijk is kan het geluidgevoelige gebouw nog worden toegelaten als zwaarwegende economische of maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen. Hiermee worden de meer generieke mogelijkheden van de Crisis- en herstelwet en de Interimwet stad-en-milieubenadering voortgezet.

Met toepassing van deze flexibiliteitsartikelen kunnen nieuwe geluidgevoelig gebouwen worden toegelaten op een locatie waar het geluid niet voldoet aan de grenswaarden, ook als geen sprake is van een bijzondere stedenbouwkundige situatie als bedoeld in paragraaf 9.4 van deze nota van toelichting die het overschrijden van de grenswaarde rechtvaardigt. Hierbij kan het bijvoorbeeld gaan om een nieuw geluidgevoelig gebouw op korte afstand van een provinciale weg. Het toelaten van een geluidgevoelig gebouw op een dergelijke locatie heeft niet de voorkeur omdat niet alleen de standaardwaarde, maar zelfs de grenswaarde voor het geluid op de gevel wordt overschreden. Maar tegelijk kan dat nieuwe geluidgevoelig gebouw wel het geluid van die provinciale weg afschermen, waardoor een achterliggend bestaand of nog te ontwikkelen woongebied veel stiller wordt. Er kunnen ook andersoortige, bijvoorbeeld stedenbouwkundige, maatschappelijke of economische redenen zijn om een nieuw geluidgevoelig gebouw toe te laten op een locatie, die daarvoor voor wat betreft het geluid minder geschikt is. Als wordt besloten om een geluidgevoelig gebouw toe te laten moet uit het besluit blijken waarom het geluidgevoelige gebouw in die vorm, met dat ontwerp en op die locatie wordt toegelaten.

Het eerste flexibiliteitsartikel voor nieuwbouw boven de grenswaarde (artikel 5.78y) kent twee typen bouwkundige maatregelen. In het eerste geval bevat de uitwendige scheidingsconstructie van de gevel waarop de grenswaarde wordt overschreden geen te openen delen. Dit is de juridische voortzetting van de 'dove gevel' uit de Wet geluidhinder. Daarnaast is het mogelijk om een nieuw geluidgevoelig gebouw te voorzien van een bijzondere bouwkundige constructie waardoor bij de gevel waarop de grenswaarde wordt overschreden, wel het geluid op ramen en deuren (alle te openen delen) wordt beperkt tot de grenswaarde. Aan het geluid op de andere geveldelen die geen te openen delen zijn wordt dan geen maximum gesteld. Dat betekent wel dat, in ieder geval aan de geluidbelaste zijde, het geluid in de directe omgeving van het gebouw niet voldoet aan de eis van een goed woon- en leefklimaat. Om hiervoor te kunnen compenseren is wel voorgeschreven dat bij het toelaten van gebouwen met toepassing van dit artikel rekening gehouden moet worden met het belang van het beperken van geluidhinder door een geluidluwe gevel.

Het geluid op de geluidbelaste zijde van het geluidgevoelige gebouw mag hoger zijn dan de grenswaarde. Dat kan tot problemen leiden bij een wijziging van de geluidbron (weg, spoorweg of industrieterrein) die het geluid op de gevel veroorzaakt. Omdat het geluid al hoger is dan de grenswaarde, is een verdere toename van het geluid vaak lastig te onderbouwen. Bovendien is het achteraf aanbrengen van extra geluidwerende maatregelen vaak niet of nauwelijks mogelijk. Daarom schrijft artikel 5.78y voor dat de gevel waarop de grenswaarde wordt overschreden in het omgevingsplan moet worden aangemerkt als niet-geluidgevoelige gevel. De geluidregels voor het wijzigen van een geluidbronsoort gelden niet voor een niet-geluidgevoelige gevel. Het gevolg is wel dat bij het wijzigen van de bronsoort, bijvoorbeeld verbreding van een gemeenteweg, ook de binnenwaarde niet meer hoeft te worden toegepast. Daarom is bepaald dat niet-geluidgevoelige gevels al bij de bouw een 3 dB betere geluidwering meekrijgen zodat zij op voorhand bestand zijn tegen een toekomstige toename van het geluid.

Er worden geen specifieke eisen gesteld aan de uitvoering van de geluidwerende constructie. Door de flexibele formulering van de voorwaarde hebben ontwikkelaars en gemeenten alle vrijheid om een op de situatie toegesneden maatregel te treffen. Uiteraard moet de geluidwerende constructie ook voldoen aan andere bouwkundige eisen van het Besluit bouwwerken leefomgeving, zoals daglichttoetreding, luchtverversing en spuiventilatie. Zeker bij eenzijdig georiënteerde gebouwen en gebouwen met meerdere geluidbelaste gevels moet bij de geluidwerende constructie rekening worden gehouden met deze bouwkundige eisen. Dat geldt met name als gekozen is voor een oplossing met een geheel of gedeeltelijk afgesloten (of afsluitbaar) balkon of loggia. De geluidwerende constructie moet het geluid buiten houden maar mag het be- en ontluchten van het geluidgevoelige gebouw niet in de weg staan.

Als ook de bijzondere geluidwerende constructie niet mogelijk is kan het geluidgevoelige gebouw nog worden toegelaten met de meer algemeen geformuleerde flexibiliteitsbepaling van artikel 5.78aa van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat biedt de mogelijkheid om het gebouw toe te laten als zwaarwegende economische of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen. Hiermee worden de meer generieke mogelijkheden van de Crisis- en herstelwet en de Interimwet stad-en-milieubenadering voortgezet. Bij toepassing van deze mogelijkheid kan niet worden volstaan met het afwegen van geluidbeperkende maatregelen die financieel doelmatig zijn. Ook andere, niet doelmatige, maatregelen komen in aanmerking om het geluid te beperken tot de grenswaarde dan wel om de overschrijding van die grenswaarde zoveel mogelijk te beperken. Net als bij de toepassing van artikel 5.78y worden ook gevels die met deze flexibiliteitsmogelijkheid worden toegelaten, aangewezen als niet-geluidgevoelige gevel en is ook hierbij bepaald dat zij bij de bouw een 3 dB betere geluidwering moeten krijgen.

9.6 Geluidluwe gevel

Tot 2007 was de zogenoemde geluidluwe gevel bij wet voorgeschreven als voorwaarde voor het vaststellen door de provincie van hogere waarden. In 2007 is die bevoegdheid gedecentraliseerd naar de gemeente en is de geluidluwe gevel veelal onderdeel geworden van het door gemeenten gevoerde beleid over het vaststellen van hogere waarden op grond van de Wet geluidhinder. Veel gemeenten hebben in eerste instantie de wettelijke voorschriften overgenomen en daarna het eigen beleid verder ontwikkeld. Daardoor zijn gaandeweg verschillen ontstaan in de toepassing van de geluidluwe gevel. Het nut van een geluidluwe zijde heeft daarbij nooit ter discussie gestaan: een geluidluwe zijde is in de beleving van bewoners een goede compensatie voor een zwaar geluidbelaste gevel.

In de flexibiliteitsartikelen in paragraaf 5.1.4.2a.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals ingevoegd met dit besluit, waarmee geluidgevoelige gebouwen bij geluidniveaus boven de

grenswaarde kunnen worden toegelaten, is voorgeschreven dat rekening wordt gehouden met het belang van het beperken van geluidhinder door een geluidluwe gevel. Er is geen sprake van een verplichting om waar mogelijk in alle gevallen een geluidluwe gevel te realiseren. De formulering "rekening houden met" biedt de gemeente de afwegingsruimte om tot het oordeel te komen dat het realiseren van een geluidluwe gevel niet mogelijk of zinvol in een concrete situatie. Daarbij is het begrip "geluidluwe gevel" niet akoestisch gedefinieerd maar aangeduid als gevel die ten opzichte van de andere gevels van een geluidgevoelig gebouw relatief weinig wordt belast door geluid, zodat gemeenten hiermee hun reeds bestaande beleid desgewenst kunnen voortzetten. Alleen voor de weinige gemeenten die nog geen beleid op dit punt hadden, vergt dit een extra motivering bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen boven de grenswaarde.

Bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen als het geluid hoger is dan de standaardwaarde maar lager dan de grenswaarden, dus binnen de reguliere bandbreedte voor de decentrale afwegingsruimte, geeft dit besluit geen instructieregel op dit punt over het belang van het beperken van geluidhinder door een geluidluwe gevel. Vanzelfsprekend kunnen gemeenten eventueel wel zelf in hun beleid bepalen dat, of in welke gevallen, het realiseren van een geluidluwe gevel toch verplicht is en zo zelf nadere invulling geven aan de beschikbare decentrale afwegingsruimte.

9.7 Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet

- In meer gevallen gelden er geluidproductieplafonds, zodat duidelijk vastligt van welke geluidbelasting uitgegaan moet worden bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen.
- Behouden blijft dat voor het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen de afweging in het gebied tussen de standaardwaarden (voorheen voorkeurswaarde) en de grenswaarde (voorheen maximale waarde) geheel aan het bevoegd gezag is.
- Ook behouden blijft dat daarbij naar cumulatie gekeken moet worden; een veel daarvoor gebruikte en in de jurisprudentie geaccepteerde methode is opgenomen in de toelichting bij dit besluit.
- Behouden blijft dat alleen in specifiek benoemde uitzonderingsgevallen geluidgevoelige gebouwen kunnen worden toegelaten boven de grenswaarde (voorheen maximale waarde). Daarbij zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:
  - de mogelijkheden van de Interimwet stad-en-milieubenadering zijn geïntegreerd in dit besluit;
  - er is extra ruimte voor functiewijziging van een bestaand gebouw (transformatie);
  - de extra ruimte voor vervangende nieuwbouw gaat uniform gelden voor alle geluidbronsoorten;
  - naast de 'dove gevel' komt er ruimte voor gebruik van een bouwkundige maatregelen aan de gevel die ervoor zorgt dat het geluid op ramen en deuren beperkt wordt tot de grenswaarde;
  - er geldt een extra voorwaarde: er wordt rekening gehouden met het belang van het beperken van geluidhinder door een geluidluwe gevel.
- In de bouwregelgeving over geluidwering wordt niet slechts uitgegaan van de luidste geluidbron, maar van het opgetelde geluid van verschillende geluidbronnen.
- Voor bestaande geluidgevoelige gebouwen wordt de geluidwering berekend volgens dezelfde methode als voor nieuwe gebouwen.

9.8 Effecten

- In de basis bieden de geluidregels voor het toelaten van nieuwe gebouwen continuïteit.
- Functiewijziging en vervanging van bestaande gebouwen wordt gemakkelijker gemaakt.
- Er komt naast de 'dove gevel' ruimte voor bouwkundige oplossingen om het geluid te beheersen, wat de woonkwaliteit ten goede komt en de bestuurlijke afwegingsruimte vergroot.
- Geluidwering gebouwen wordt beter afgestemd op het totale geluid en voor bestaande geluidgevoelige gebouwen beter aangesloten op de werkwijze onder het Besluit bouwwerken leefomgeving.

10. Wijze van bepalen van het geluid

Dit besluit heeft betrekking op het reguleren van het geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen in relatie tot het geluid op geluidgevoelige gebouwen binnen het geluidaandachtsgebied van die wegen, spoorwegen en industrieterreinen. In het besluit is voorgeschreven in welke gevallen het geluid van een geluidbronsoort moet worden bepaald en worden getoetst aan van toepassing zijnde geluidnormen. De wijze waarop het geluid moet worden bepaald (meten of berekenen) zal in de Omgevingsregeling worden voorgeschreven. In de Omgevingsregeling zijn meet- en rekenvoorschriften van de Omgevingswet samengevoegd.

De reken- en meetvoorschriften voor het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterrein waren voorheen opgenomen in het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012. Die regeling komt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet te vervallen. De betreffende regels worden met de Aanvullingsregeling geluid in de Omgevingsregeling ingevoegd. Voor zover dat nodig is worden de rekenregels aangepast op de in het Aanvullingsbesluit geluid opgenomen instructieregels. De rekenregels hebben in ieder geval betrekking op het bepalen van:

- de geluidproductie op een geluidreferentiepunt,
- de basisgeluidemissie van gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen,
- het geluidaandachtsgebied langs wegen, spoorwegen en rond industrieterreinen,
- de geluidbelasting op geluidgevoelige gebouwen,
- het gezamenlijke en het gecumuleerde geluid op de gevel van een geluidgevoelig gebouw,
- het geluid in geluidgevoelige ruimten.

Voor het opstellen van de geluidbelastingkaarten zijn bepalingsmethoden voorgeschreven in Richtlijn (EU) 2015/996 van de Commissie van 19 mei 2015 tot vaststelling van gemeenschappelijke bepalingsmethoden voor lawaai overeenkomstig Richtlijn 2002/49/EG van het Europees parlement en de Raad (PbEU 2015, L 168). Deze rekenmethode wordt geïmplementeerd in de Omgevingsregeling en wordt voor het eerst bij de karteringsronde van 2022 toegepast.

11. Registratie en gegevensbeheer

Het digitaal ontsluiten van geluidgegevens (gegevens omtrent met name geluidproductieplafonds, de basisgeluidemissie, geluidaandachtsgebieden en monitoring) is een noodzakelijke voorwaarde om de nieuwe geluidregels onder de Omgevingswet in werking te kunnen laten treden. Om die reden heeft de Minister van Infrastructuur en Waterstaat de ontwikkeling van een centrale voorziening voor deze geluidgegevens geïnitieerd, waarbij overleg met de bronbeheerders zal plaats vinden. Bronbeheerders blijven zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van de door hen aangeleverde gegevens. Deze voorziening zal bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet gereed zijn voor het ontvangen van gegevens.

Voordelen van deze centrale voorziening en een daarmee samenhangende gemeenschappelijke aanpak zijn het voorkomen van hoge uitvoeringskosten (voorkomen wordt dat iedere bronbeheerder zelf een digitale voorziening zou moeten ontwikkelen), borging van kwaliteit en een goede uitwisselbaarheid van gegevens. Vooralsnog is het idee dat deze centrale voorziening zal bestaan uit een informatiemodel, een dataplatform en een kaartfunctie. Op termijn is ook toevoeging van een rekenvoorziening en een 3D-omgevingsmodel voorzien. Aansluiting van deze centrale voorziening op de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO-LV) is afhankelijk van interbestuurlijke besluitvorming (Rijk, VNG, IPO, Unie van Waterschappen). Het functioneren van deze centrale voorziening geluidgegevens is afhankelijk van de aanlevering van geluidgegevens door de bronbeheerders. Onder de nieuwe geluidregels wordt dan ook in ieder geval nog geregeld dat bronbeheerders verplicht geluidgegevens aanleveren volgens een informatiemodel ten behoeve van de centrale voorziening geluidgegevens. De uitwerking van de leveringsplicht en het informatiemodel zal in de Aanvullingsregeling geluid opgenomen worden.

In het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals aangevuld door dit besluit, zijn de bestaande regels over het geluidregister van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer overgenomen en uitgebreid voor geluidproductieplafonds voor (spoor)wegen van provincies en voor industrieterreinen. Het beheer van het al ontwikkelde register voor rijksinfrastructuur is door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat opgedragen aan Rijkswaterstaat (hoofdwegen) en ProRail (hoofdspoorwegen). In overleg

met betrokken partijen zal de inbedding van deze (bestaande) registers in de centrale voorziening geluidgegevens vorm gegeven worden.

Wijzigingen ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet

- Er komt een centraal landelijk register met geluidgegevens.

Effecten

- Geluidgegevens van wegen, spoorwegen en industrieterreinen met geluidproductieplafonds zijn voor eenieder toegankelijk op een centrale plaats.

12. Sanering

12.1 Inleiding

Met sanering van te hoge geluidbelastingen wordt in dit besluit gedoeld op het treffen van maatregelen bij geluidgevoelige gebouwen die een te hoge geluidbelasting ondervinden van infrastructuur (wegen en spoorwegen). Maatregelen kunnen bestaan uit bronmaatregelen (zoals stille wegdekken, verkeersmaatregelen), afscherming (zoals geluidschermen, geluidwallen), geluidwerende maatregelen aan de gevels van geluidgevoelige gebouwen, of onttrekking aan de geluidgevoelige functie.

De regelingen voor sanering bestaan al sinds 1986. Gemeenten, provincies en het Rijk voeren de regelingen uit. Het Rijk draagt de kosten van de sanering van bestaande situaties met te hoge geluidbelastingen. Soms zetten ook provincies en gemeenten eigen financiële middelen in voor geluidbeperkende en geluidwerende maatregelen om bestaande geluidemissies van door hen beheerde (spoor)wegen te beperken.

Voor industrielawaai is de sanering inmiddels voltooid. Voor weg- en railverkeerslawaai ligt er nog een aanzienlijke opgave.

De uitgangspunten voor de regeling van de sanering onder de Omgevingswet zijn als volgt. Parallel aan de invoering van de Omgevingswet en de Aanvullingswet geluid Omgevingswet wordt voor de rijksinfrastructuur de lopende sanering uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer voortgezet en afgerond. Omdat het systeem van de geluidproductieplafonds beleidsneutraal overgaat naar de Omgevingswet en de geplande afronding van deze sanering en de invoeringsplanning van de Omgevingswet grotendeels samenvallen, blijft het recht uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer hiervoor gelden. De sanering voor de rijksinfrastructuur valt dus buiten de saneringsbepalingen van dit besluit.

Voor de decentrale infrastructuur (gemeentewegen, waterschapswegen, provinciale wegen en lokale spoorwegen) wordt een actualisering van de saneringsregels van de Wet geluidhinder doorgevoerd. Die actualisering is in grote lijnen gelijk aan de actualisering die in 2012 al voor rijkswegen en hoofdspoorwegen is doorgevoerd. De nieuwe saneringsregels zijn vastgesteld in samenhang met de invoering van de nieuwe geluidsregels. Inzet is dat de sanering binnen een periode van circa 20 jaren afgerond wordt op basis van jaarlijks beschikbare budgetten, historische kosten en aanpassingen in het systeem van uitvoering, die zullen leiden tot meer kosteneffectiviteit.

De juridische basis voor de financiering van de sanering zal worden gevormd door de Kaderwet subsidies I en M, onderhavig besluit en een subsidieregeling.

12.2 Decentrale wegen en lokale spoorwegen

De drempel waarboven zal worden gesaneerd is voor de meeste situaties de grenswaarde die geldt voor de vaststelling van geluidproductieplafonds en voor de aanleg of wijziging van gemeente- en waterschapswegen en lokale spoorwegen. Het geluid van provinciale wegen wordt bepaald bij volledige benutting van de na inwerkingtreding van de Omgevingswet vastgestelde geluidproductieplafonds. Het geluid van gemeente- en waterschapswegen en lokale spoorwegen wordt bepaald uitgaande van de situatie in 2021, het jaar waarvoor agglomeratiegemeenten een geluidbelastingkaart moeten vaststellen ingevolge de richtlijn omgevingslawaai. Toekomstige ontwikkelingen kunnen bij de eerste vaststelling van geluidproductieplafonds of basisgeluidemissie worden meegenomen als daar al een besluit over is genomen (artikel XIII van het Aanvullingsbesluit geluid, respectievelijk artikel 3.25, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Als het geluid

boven de grenswaarde uit komt, zal het geluidgevoelige gebouw in aanmerking komen voor sanering. Voor provinciale wegen binnen de bebouwde kom geldt een hogere waarde van 5 dB boven de grenswaarde, waardoor deze drempelwaarde voor sanering gelijk wordt aan die voor gemeentewegen.

Het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van een waterschap en provinciale staten stellen een ontwerplijst samen met de geluidgevoelige gebouwen die in aanmerking komen voor sanering. Hierop kan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat een zienswijze indienen. De genoemde bestuursorganen zenden een afschrift van de door hen vastgestelde lijst aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Daarnaast kunnen de saneringsregels van toepassing worden verklaard op een extra categorie van geluidgevoelige gebouwen met een geluidbelasting die tot 5 dB onder de saneringsdrempel en waarvan genoemde bestuursorganen van oordeel zijn dat, gelet op de hoge of sterk toegenomen geluidbelasting, saneringsmaatregelen wenselijk zijn. Voor deze categorie geluidgevoelige gebouwen geldt een systeem van cofinanciering van de kosten van de maatregelen door het Rijk en het betreffende bevoegde gezag. Er is dus geen verplichting tot sanering voor deze categorie geluidgevoelige gebouwen en de uitvoering van de sanering is afhankelijk van besluitvorming van gemeente, provincie of waterschap en de bereidheid om gezamenlijk de financiering te bekostigen.

In het kader van de sanering moeten zodanige maatregelen worden getroffen dat het geluid gaat voldoen aan de grenswaarde, en voor de vrijwillige categorie geluidgevoelige gebouwen tot 5 dB onder de grenswaarde. Deze maatregelen zijn eenmalig, dat wil zeggen dat na uitvoering van de maatregelen de saneringsgebouwen niet opnieuw in aanmerking komen voor maatregelen onder de saneringsregeling.

Onder de Wet geluidhinder bestond de saneringsvoorraad uit woningen en andere geluidgevoelige gebouwen die bij invoering van de saneringsregeling (1986 voor weg en 1987 voor spoor) een hoge geluidbelasting hadden. De saneringsdrempel lag in eerste instantie op 55 dB bij wegen en 65 dB bij spoor. Deze voorraad was verdeeld in een urgent deel, met geluidbelastingen boven de 65 dB (A-lijst voor wegen) en een niet-urgent deel, met lagere geluidbelastingen (B-lijst voor wegen). Voor 2009 is een laatste mogelijkheid gegeven om saneringsobjecten aan te melden, de zogenoemde eindmelding. De saneringsdrempel was toen verschoven van 55 naar 60 dB bij wegen. Daarna lag de saneringsvoorraad onder de Wet geluidhinder vast.

Het vaststellen van een nieuwe saneringsdrempel leidt tot een verandering van de saneringsvoorraad. Enerzijds worden gebouwen toegevoegd, namelijk die met hoge geluidbelastingen die na de peildatum van de Wet geluidhinder (1986 of 1987) zijn ontstaan. Anderzijds vallen er gebouwen af, namelijk gebouwen die een actuele geluidbelasting hebben onder de nieuwe saneringsdrempel. Gemeenten kunnen op vrijwillige basis gebouwen saneren met een geluidbelasting die maximaal 5 dB onder de saneringsdrempel ligt, met gedeeltelijke bekostiging door het Rijk. Nog lagere (actuele) geluidbelastingen komen in het geheel niet meer in aanmerking voor sanering met (gedeeltelijke) bekostiging door het Rijk.

Op de saneringslijst komen geen geluidgevoelige gebouwen die al eerder zijn gesaneerd. Voor deze gebouwen is eerder een vergoeding van rijkswege beschikbaar gesteld. Het is wel mogelijk dat sommige gesaneerde gebouwen inmiddels niet meer voldoen aan de binnenwaarde, bijvoorbeeld door een toename van verkeer. Dit zullen dan echter geen grote overschrijdingen zijn en voor deze gebouwen geldt het beschermingsniveau van de nieuwe monitoringsplicht: bij een relevante toename van het geluid en een overschrijding van de maximale waarde wordt opnieuw het binnenniveau beoordeeld en worden zo nodig geluidwerende maatregelen getroffen.

Op de saneringslijst kunnen wel geluidgevoelige gebouwen nabij wegen met een maximumsnelheid van 30 km/u opgenomen worden. Deze gebouwen kwamen onder de Wet geluidhinder niet in aanmerking voor sanering. Een deel van de 30 km/u-wegen is tot stand gekomen met een verkeersmaatregel waarvoor subsidie is verleend. De subsidie was dan bestemd voor de inrichting van de weg, om te zorgen dat harder rijden ontmoedigd wordt. De subsidie was niet bestemd voor geluidwerende maatregelen. Daarom kunnen deze gebouwen daarvoor alsnog in aanmerking komen.

12.3 Besluit over maatregelen in een programma

Het bevoegd gezag voor de saneringsmaatregelen verschuift van het Rijk naar provincies, waterschappen en gemeenten. Dit is efficiënter en past bij de algemene uitgangspunten van de Omgevingswet en de grotere beleidsmatige afwegingsruimte voor decentrale overheden. Zij stellen de saneringsmaatregelen vast in de vorm van een programma, binnen de kaders van de nieuwe saneringsregels. Het Rijk stelt geen besluiten meer vast voor hogere waarden en maatregelen, zoals

onder de Wet geluidhinder. Voor bekostiging door het Rijk wordt wel getoetst of de maatregelen voldoen aan de nieuwe saneringsregels en het financiële doelmatigheidscriterium van paragraaf 3.5.4.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals ingevoegd met dit aanvullingsbesluit. Wanneer hieraan niet of niet volledig wordt voldaan, kan subsidie worden geweigerd of slechts gedeeltelijk worden toegekend.

De saneringsoperatie heeft een sterke inhoudelijke samenhang met de verplichte programma's ter uitvoering van de richtlijn omgevingslawaai. De voortgang van de sanering wordt inzichtelijk in de vijfjaarlijkse geluidbelastingkaarten en actieplannen op grond van deze richtlijn. Ook de besluitvorming over de sanering vindt plaats in een programma. Dat kan het actieplan zijn of een afzonderlijk programma wanneer het bevoegd gezag geen actieplan hoeft op te stellen. Een maatregelkeuze voor een saneringslocatie kan ook via een wijziging in het saneringsprogramma of actieplan worden opgenomen. Voor zover een programma besluitvorming over de sanering bevat, staat tegen dat (deel van het) programma voor belanghebbenden inspraak en beroep open.

Het ligt voor de hand dat het programma ook aangeeft welke koppelingen er mogelijk zijn van geluidwerende maatregelen met renovatie, groot onderhoud en thermische isolatie van woningen. Dit is van belang omdat het bevoegd gezag zo meerdere werkzaamheden aan een geluidgevoelig gebouw zal kunnen betrekken bij de planning van de sanering. Voor huurwoningen zullen gemeenten hiervoor afstemming moeten zoeken met woningcorporaties en commerciële verhuurders. Voor zowel koop- als huurwoningen kunnen gevelisolatieprojecten worden gecombineerd met thermische isolatie in het kader van het aardgasvrij maken van bestaande wijken.

12.4 Bekostiging maatregelen en budget

Het Rijk zal de sanering van geluidgevoelige gebouwen die op de lijst zijn geplaatst bekostigen. Voor de zogenoemde extra categorie saneringsgebouwen die door een gemeente, waterschap of provincie aangedragen wordt, is sprake van cofinanciering. Het Rijk zal in die gevallen niet de volledige sanering bekostigen maar een (nader uit te werken) deel, er van uitgaande dat het overige (nader uit te werken) deel door de betreffende gemeente, provincie of waterschap gefinancierd wordt. Als deels of geheel op andere wijze in de kosten wordt voorzien, komt dit in mindering op de bijdrage van het Rijk. De saneringsmaatregelen die het rijk bekostigt, worden getroffen ten gunste van de eigenaren en bewoners van de gebouwen op de lijst; daarom is het niet de bedoeling dat een bestuursorgaan dat de sanering uitvoert, de kosten daarvan bij hen in rekening brengt.

Gestimuleerd zal worden dat saneringsmaatregelen zo veel mogelijk gecombineerd met andere maatregelen worden uitgevoerd, waardoor de kosten voor geluid afnemen. De kosten van voorbereiding, begeleiding en toezicht worden vergoed door middel van een gestandaardiseerde bijdrage en gekoppeld aan de vergoeding van de uitvoering. Hiervoor zal geen aparte subsidie meer worden verleend.

Voor de bekostiging zal een subsidieregeling opgesteld worden. Deze bouwt voort op en vervangt de bestaande Subsidieregeling sanering verkeerslawaai voor de uitvoering van artikel 126 van de Wet geluidhinder. Deze regeling zal de criteria van verdeling van het budget beschrijven alsmede de procedure van aanvraag en verantwoording (welke gegevens overgelegd moeten worden die inzicht geven in prestaties en kosten). Deze regeling zal voldoen aan de wettelijke kaders van de Algemene wet bestuursrecht, de Kaderwet subsidies I en M en de Financiële verhoudingswet die de verhoudingen tussen het Rijk en de gemeenten en provincies regelt. De subsidieregeling wordt iedere vijf jaar geëvalueerd op doelmatigheid en doeltreffendheid.

In de voor de sanering in de periode 2021-2040 benodigde middelen zal worden voorzien in de rijksbegroting. Dit is naar verwachting voldoende voor de saneringsmaatregelen die nodig zijn. Wel is van belang dat er voldoende subsidieaanvragen komen om het jaarlijkse budget goed te benutten. Hiervoor zal regelmatig overleg plaatsvinden met het IPO, de VNG en de UvW.

Het jaarlijkse subsidiebudget zal worden verdeeld in twee segmenten: een segment voor provincies en een segment voor gemeenten en waterschappen. Dit gebeurt op basis van de verhouding van het aantal geluidgevoelige gebouwen op de saneringslijst. Met gemeenten, provincies en waterschappen zal bezien worden of omgevingsdiensten een rol in de uitvoering van sanering kunnen vervullen als dit tot meer efficiëntie en een betere benutting van de beschikbare middelen leidt. Een deel van de gemeenten en provincies heeft de geluidtaken nu al uitbesteed aan een omgevingsdienst.

Voor de subsidies komen er twee vormen: budgetsubsidies en projectsubsidies. Met een budgetsubsidie kunnen provincies en gemeenten met een grote saneringsopgave hun saneringsopgave programmatisch aanpakken, zij krijgen dan in principe een vast jaarlijks bedrag

hiervoor. Hetzelfde geldt voor omgevingsdiensten die voor gemeenten en waterschappen in totaal een grote saneringsopgave uitvoeren. Projectsubsidies zijn in principe bestemd voor overheden met een kleine saneringsopgave die de sanering niet uitbesteden aan een omgevingsdienst. De projectsubsidie zal onder voorwaarden ook open staan voor de 'grote saneerders', zodat gekozen kan worden voor een vorm die het beste bij de werkprocessen past.

Projecten die gekoppeld worden uitgevoerd met een wegproject, een woningrenovatieproject of een project voor thermische isolatie van woningen, krijgen voorrang bij de verlening van projectsubsidies.

Subsidie wordt verleend op basis van een jaarlijkse liquiditeitsplanning. Dit maakt het mogelijk dat geld dat de ene overheid in een bepaald jaar niet nodig heeft, verdeeld kan worden over overheden die dat geld wel kunnen gebruiken. Het geld zal verdeeld worden binnen het segment waarin het vrijkomt. Over de verdeling zal met provincies en omgevingsdiensten jaarlijks overleg plaatsvinden.

12.5 Periode van de sanering

De sanering zal worden uitgevoerd in een periode van circa 20 jaar. Voor deze periode zal voor de sanering geld op de rijksbegroting beschikbaar zijn. Saneringsprojecten hebben doorgaans enkele jaren doorlooptijd. In de eerste jaren na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal er nog sprake zijn van saneringsprojecten die zijn gestart onder de Wet geluidhinder, waarvoor ook geld nodig is.

Elke vijf jaar zal er een evaluatie plaatsvinden. Dan wordt onder meer getoetst of het budget toereikend is. Zo nodig zal onderzocht worden of de sanering efficiënter uitgevoerd kan worden. Ook het verlengen van de saneringstermijn kan zo nodig overwogen worden. De Tweede Kamer zal geïnformeerd worden over de resultaten van de evaluatie en de regering zal eventuele maatregelen aan de Tweede Kamer voorleggen.

12.6 Kenbaarheid hoge geluidbelastingen

Onder de Wet geluidhinder en de Wet milieubeheer worden locaties waarvoor ook na sanering nog geluidbelastingen boven de maximale waarde blijven bestaan, ingeschreven in het Kadaster. Onder de Omgevingswet is voorzien in de ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet en in de digitale ontsluiting van gegevens over het geluid op geluidgevoelige gebouwen. Inschrijving in het Kadaster is daarom niet meer voorgeschreven.

13. Inspraak en rechtsbescherming

In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel van de Aanvullingswet geluid is op hoofdlijnen beschreven hoe aan de inspraak en rechtsbescherming vorm wordt gegeven in relatie tot de nieuwe geluidregels.

Voor wat betreft de rechtsbescherming wordt aangesloten bij de Algemene wet bestuursrecht. Dit besluit bevat geen specifieke bepalingen over dit onderwerp.

Voor wat betreft de mogelijkheid tot inspraak is met de Aanvullingswet geluid een nieuw artikel 16.24a in de Omgevingswet ingevoegd dat bepaalt dat afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing op de voorbereiding van een besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen.

Dit besluit voegt in het Omgevingsbesluit een nieuw artikel 10.6b in dat afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaart op de voorbereiding van een aantal besluiten tot vaststelling van geluidproductieplafonds.

Geluidproductieplafonds als omgevingswaarden kunnen ook worden bepaald bij omgevingsplan of als onderdeel van een projectbesluit. Voor deze instrumenten geeft de Omgevingswet in de paragrafen 16.3.5 en 16.6.2 al regels voor inspraak. Ook is er een motiveringsplicht voor vroegtijdige participatie.[21] Voor het omgevingsplan is deze al vastgelegd in artikel 10.2 van het Omgevingsbesluit, voor het projectbesluit in artikel 5.47, vierde lid, en artikel 5.51 van de Omgevingswet en artikel 5.3 van het Omgevingsbesluit. Participatie houdt in dat burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden in een vroegtijdig stadium bij de besluitvorming over omgevingsvisies, plannen,

[21] Voor een nadere toelichting over participatie zie Stb. 2018, 290, blz. 131-140.

programma's, projecten en activiteiten in de fysieke leefomgeving worden betrokken. Participatie is dus meer dan de formele momenten waarop alle partijen zienswijzen kunnen indienen. In het begin van de planvorming is die participatie vooral gediend met ruimte voor maatwerk. Aan het einde met formele zekerheid zoals de zienswijzenprocedure.

14. Overgangs- en invoeringsbepalingen

De Aanvullingswet geluid voorziet al in het nodige overgangsrecht voor de overgang van de geluidregels van de Wet geluidhinder en hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer naar de Omgevingswet. Het betreft met name voorzieningen voor afronding van lopende procedures en de kwalificatie van bepaalde besluiten en instrumenten in het stelsel van de Omgevingswet.

Dit Aanvullingsbesluit geluid voorziet op drie manieren ook in overgangs- en invoeringsrecht.

In de eerste plaats zijn bepalingen opgenomen om de eerste vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden voor bij de inwerkingtreding van dit besluit al bestaande industrieterreinen en provinciale wegen in goede banen te leiden. Bij koninklijk besluit zal een tijdstip worden bepaald waarop deze geluidproductieplafonds uiterlijk moeten worden vastgesteld. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij de artikelen V tot en met IX van dit besluit. Voor de bij inwerkingtreding van dit besluit al bestaande geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen zijn in aanvulling op de overgangsbepalingen van de Aanvullingswet geluid geen nadere regels nodig.

In de tweede plaats is in dit besluit overgangsrecht opgenomen voor de niet-geluidgevoelige gevel als bedoeld in de artikelen 5.78y, eerste lid, en 5.78aa, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In artikel 10a.9 is bepaald dat onder een niet-geluidgevoelige gevel ook wordt verstaan een gevel die voor inwerkingtreding van de Omgevingswet op grond van de Wet geluidhinder is aangemerkt als zogenoemde 'dove gevel', alsmede een gevel waarvoor met toepassing van de Interimwet stad-en-milieubenadering is afgeweken van de wettelijke norm.

In de derde plaats is in hoofdstuk 10A van het Besluit kwaliteit leefomgeving een paragraaf geplaatst met bepalingen inzake de sanering van het geluid van (spoor)wegen die in beheer zijn bij gemeenten, waterschappen en provincies. Nu zijn gelijksoortige regels opgenomen in de Wet geluidhinder. Uiterlijk op 18 juli 2038 moeten alle programma's zijn vastgesteld om die sanering vorm te geven. Op enig moment daarna zullen deze bepalingen uitgewerkt zijn. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 12 van deze nota van toelichting.

15. Totstandkoming besluit en consultatie

15.1 Totstandkoming besluit

Bij de totstandkoming van dit besluit is een veelheid aan organisaties en partijen betrokken geweest. In artikel 23.5 van de Omgevingswet is de betrokkenheid van het parlement bij AMvB's op grond van de Omgevingswet via de voorhangprocedure geregeld. Daarnaast hebben ook veel maatschappelijke organisaties en partijen uit de uitvoeringspraktijk inbreng geleverd voor de ontwikkeling van dit besluit, zowel tijdens de formele consultatie als op andere momenten in het proces. In deze paragraaf worden de processen voor de informele en formele consultatie en de voorhang in het parlement beschreven. In de tweede paragraaf wordt een aantal centrale onderwerpen uit de formele consultatie uitgelicht. De wijze waarop de consultatie-reacties zijn verwerkt wordt nader toegelicht in de derde paragraaf. Vervolgens wordt in de vierde paragraaf toegelicht op welke wijze de inbreng van het parlement tijdens de voorhang is verwerkt in dit besluit en de toelichting.

Informele consultatie
Bij de totstandkoming van dit besluit is veelvuldig overleg gevoerd en afstemming gezocht met de koepelorganisaties en met de geluiddeskundigen van medeoverheden, het bedrijfsleven en andere partijen uit de praktijk, waaronder Rijkswaterstaat, ProRail en de Inspectie Leefomgeving en Transport. Voor een zo groot mogelijk draagvlak en een goede beleids- en wetgevingskwaliteit zijn kennis en ervaringen uit de praktijk op veel manieren betrokken bij de ontwikkeling van de ontwerp-versie van dit besluit. Naar aanleiding van de reacties van VNG en IPO zijn op 9 en 18 juli 2019 zogenoemde 'botsproeven' georganiseerd waaraan vertegenwoordigers van VNG, IPO, UvW en

geluiddeskundigen uit de praktijk van gemeenten, provincies, omgevingsdiensten, waterschappen en bedrijfsleven hebben deelgenomen. In deze botsproeven zijn onderdelen van het ontwerpbesluit, waarover bij VNG en IPO specifieke zorgen bestonden, doorgenomen in praktijksituaties. Deze botsproeven hebben tot een aantal aandachtspunten geleid, die deels bestaan uit accenten in de uitgebrachte adviezen, en deels daar concreter invulling aan geven of aanvullend op zijn.

Dit gehele proces heeft veel verbetervoorstellen opgeleverd. Het ontwerpbesluit is tussentijds regelmatig aangescherpt met resultaten van deze overleggen, botsproeven en commentaarrondes.

Internetconsultatie en bestuurlijke consultatie
In de periode van 25 februari 2019 tot en met 8 april 2019 heeft de internetconsultatie op het ontwerpbesluit plaatsgevonden. In totaal hebben circa 75 organisaties en individuen gebruik gemaakt van de consultatiemogelijkheid, waaronder diverse gemeenten en omgevingsdiensten, havenbedrijven, GGD GHOR Nederland, de Nederlandse Stichting Geluidhinder, adviesburo's en de Stichting Laagfrequentgeluid.

Gelijktijdig met de internetconsultatie is het ontwerpbesluit, gelet op de code Interbestuurlijke Verhoudingen, voorgelegd aan het IPO, de VNG en de UvW. Ook VNO-NCW en MKB-Nederland zijn gevraagd om te reageren op het ontwerpbesluit. Het ontwerpbesluit is onderworpen aan een toets op administratieve en bestuurlijke lasten door het Adviescollege toetsing regeldruk, en op gevolgen voor de rechtspraak door de Raad voor de rechtspraak en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het ontwerpbesluit is voorts voorgelegd aan de Integrale Adviescommissie Omgevingswet. De Inspectie Leefomgeving en Transport is gevraagd het ontwerpbesluit te beoordelen op handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid. Tenslotte is het ontwerpbesluit op de uitvoerbaarheid getoetst door ProRail en Rijkswaterstaat.

Parlementaire betrokkenheid

p.m.

15.2 Centrale thema's in de internetconsultatie en bestuurlijke consultatie

Inleiding

De toetsversie van het besluit is overwegend positief ontvangen. De indruk is dat de systeemwijziging overeenkomt met de uitgangspunten van Swung-2 zoals deze in de 'Position Paper Swung-2' uiteen zijn gezet en dat het besluit onder andere burgers beschermt tegen ongecontroleerde toename van geluid. Ook ziet men diverse voordelen in het systeem van geluidproductieplafonds voor industrieterreinen waarbij het beheer van die industrieterreinen en de omgeving juridisch gescheiden zijn.

Hoewel de meeste punten uit de internet- en bestuurlijke consultatie gingen over specifieke en veelal technische aspecten, is er ook een aantal centrale thema's uit de consultatiereacties te destilleren. Voor zover deze centrale thema's ook voor dit besluit relevant zijn, worden ze hieronder toegelicht.

Bestuurlijke afwegingsruimte en bijdrage aan verbeterdoelen stelselherziening

Zowel de VNG als het IPO zijn van mening dat het besluit een groot aantal instructieregels bevat dat de bestuurlijke afwegingsruimte voor gemeenten en provincies verkleint. Zij zien het principe 'decentraal, tenzij' te weinig terug en zijn van mening dat het besluit onvoldoende bijdraagt aan de verbeterdoelen van de stelselherziening.

DCMR Milieudienst Rijnmond is van mening dat in het besluit veel instructieregels zijn opgenomen die de beleidsvrijheid van de decentrale bestuursorganen inperken. Ook een aantal gemeenten in het Rijnmondgebied is deze mening toegedaan. Hierbij wordt onder andere gewezen op de eis van een geluidluwe gevel voor nieuwbouw in hoog belaste situaties en het voorschrijven van een kwalificatie van gecumuleerd geluid.

GGD GHOR Nederland wijst daarentegen op de verbrede afwegingsruimte voor decentrale overheden die er in de praktijk toe zal leiden tot de geluidbelasting van inwoners zal toenemen, omdat zij verwachten dat de toegestane bovengrens veelal als de echte grens zal worden gehanteerd. Ook de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord wijst hierop.

De Netherlands Maritime Technology Association vindt het niet wenselijk dat gemeenten de bevoegdheid hebben om eigen regels en methoden te hanteren. Men vindt het onwenselijk dat er voor een gevoelig onderwerp als geluid de mogelijkheid bestaat dat gemeenten verschillende eisen gaan stellen in soortgelijke situaties. Ook TenneT meent dat de aan gemeenten geboden flexibiliteit onwerkbaar is.

Het Adviescollege toetsing regeldruk adviseert in de toelichting nader te verduidelijken in hoeverre het aanvullingsspoor geluid extra (decentrale) afwegingsruimte biedt voor decentrale overheden.

De Integrale Adviescommissie Omgevingswet ziet als een positief punt van het besluit dat op een aantal punten een meer integrale benadering mogelijk wordt gemaakt. Geadviseerd wordt om beter inzichtelijk te maken hoe regels in de praktijk werken en waarom bepaalde keuzes zijn gemaakt. Ook heeft deze commissie aangegeven dat het niet wenselijk is om voor de bestuurlijke afwegingsruimte binnen de daarvoor geboden bandbreedte tussen standaardwaarde en grenswaarde aanvullende instructieregels op te nemen, aangezien de afweging binnen de Omgevingswet bij voorkeur decentraal belegd moet worden.

De regering meent dat dit besluit een passende uitwerking geeft aan het verbeterdoel van de stelselherziening om de bestuurlijke afwegingsruimte te vergroten en de gebruiksmogelijkheden daarvan te verbeteren. In de Omgevingswet (zie de artikelen 2.27, onder f, en 2.28, onder d) is bepaald dat op rijksniveau instructieregels moeten worden gesteld met het oog op het beschermen van de gezondheid, met betrekking tot de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Bij de parlementaire behandeling van de Omgevingswet en de bijbehorende AMvB's is steeds aangegeven dat het Rijk voor onderwerpen als geluid en externe veiligheid een basisbeschermingsniveau borgt. Dit besluit bevat die borging.

De regering is aan voornoemde zorgen deels tegemoet gekomen door het aantal instructieregels te verminderen en een aantal instructieregels zodanig te wijzigen dat deze meer beleidsruimte bieden aan bestuursorganen. Zo zijn in de paragraaf over het geluid van industrieterreinen diverse zogenaamde 'servicebepalingen' geschrapt en zijn de instructieregels ten aanzien van cumulatie en de geluidluwe gevel aangepast. Hierop wordt in de volgende paragraaf nader ingegaan.

Beleidsneutrale omzetting geluidnormen en WHO-advies

De Nederlandse Stichting Geluidshinder vindt het een goede ontwikkeling dat in het besluit een behoorlijke vereenvoudiging van het normenhuis wordt voorgesteld. De nieuwe waarden geven volgens deze stichting te veel geluidruimte en het voorstel zou dan ook niet normneutraal zijn. Ook de gemeente Amersfoort, het Havenbedrijf Rotterdam en de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord stellen zich op dit standpunt.

Het Adviescollege toetsing regeldruk adviseert in de toelichting duidelijk te maken wat de 'geldigheidstermijn' is van de geluidsnormen en op welke termijn eventuele wijzigingen, volgend op het WHO-advies, zijn te verwachten.

De regering is van mening dat het in dit besluit opgenomen normenkader over het geheel genomen, mede gelet op de algehele verandering van het systeem van geluidregulering, ten minste een gelijkwaardig beschermingsniveau biedt in vergelijking met de huidige regelgeving. In paragraaf 16.1 van deze toelichting is hier uitgebreid nader op ingegaan.

In de motie van het Tweede Kamerlid Schonis[22] is gevraagd om een onafhankelijk onderzoek om in kaart te brengen hoe het WHO-rapport zich verhoudt tot de huidige (inter)nationale wet- en regelgeving en naar de mogelijkheden om het WHO-rapport te gebruiken ter versterking van het (inter)nationaal beleid en de mogelijke gevolgen daarvan voor de Nederlandse situatie. Na afronding van dat onderzoek kan worden beoordeeld of en zo ja, in hoeverre het WHO-rapport invloed zal hebben op de nationale normstelling en regelgeving voor geluid. Uiterlijk eind 2019 zal hier meer informatie over beschikbaar zijn.

Gezondheid

De Nederlandse Stichting Geluidshinder wijst erop dat het aspect gezondheid van de mens centraal staat in de Omgevingswet en zou graag zien dat dit aspect in het besluit wordt genoemd als een belang dat moet worden afgewogen. Ook de gemeente Amersfoort wijst hierop. De VNG vraagt voor het aspect gezondheid de aansluiting met het WHO-advies duidelijker toe te lichten.

Met de in dit besluit opgenomen instructieregels en beoordelingsregels worden doelen voor en grenzen gesteld aan de maximale blootstelling aan geluid. Deze regels bieden een basisbeschermingsniveau voor de gezondheid door geluidproductieplafonds vast te stellen en eisen te stellen aan omgevingsplannen en projectbesluiten. De Omgevingswet voorziet daarnaast in verschillende instrumenten om belangen, waaronder die van gezondheid, integraal af te wegen met andere belangen. Verwezen wordt naar paragraaf 1.4 van deze toelichting.

[22] Kamerstukken II 2018/19, 35000 A, nr. 60.

Monitoring geluid decentrale infrastructuur (basisgeluidemissie)

Veel respondenten zijn blij met de betere bescherming van burgers tegen een oncontroleerbare toename van geluid. De VNG, DCMR, de gemeenten Maassluis en Vlaardingen en de Omgevingsdiensten Midden-Holland en Zuid-Holland Zuid merken daarbij op dat onduidelijk is wat de juridische status is van een basisgeluidemissie en welke procedure moet worden doorlopen om deze vast te stellen. De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied voorziet grote knelpunten bij het vaststellen van de basisgeluidemissie en bij het monitoren van het geluid van gemeentewegen.

De regering meent dat de juridische status van de basisgeluidemissie duidelijk is: een op grond van artikel 20.1, derde lid, van de Omgevingswet aangewezen parameter die door monitoring wordt bewaakt en dient als referentiepunt voor de beoordeling daarvan. Om verder tegemoet te komen aan de consultatiereacties is in het besluit de mogelijkheid geboden om de systematiek van monitoring van de basisgeluidemissie gefaseerd in te voeren. In de volgende paragraaf is dit verder toegelicht.

Industrieterreinen van regionaal belang

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, de aan de Branche Organisatie Zeehavens verbonden zeehavens, de gemeente Amsterdam, CSP B.V. en Sitech Services B.V. pleiten ervoor de bevoegdheid voor vaststelling van geluidproductieplafonds bij bestaande industrieterreinen van regionaal belang bij de provincie te laten. Ook het IPO pleit hiervoor.

De bevoegdheidsverdeling ten aanzien van industrieterreinen is vastgelegd in de Aanvullingswet geluid Omgevingswet. De regering van mening dat die bevoegdheidsverdeling goed past binnen het uitgangspunt 'decentraal, tenzij' en dat de bijzondere positie van de onder de Wet geluidhinder ingestelde industrieterreinen van regionaal belang voldoende tot uitdrukking komt in het overgangsrecht van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet.

Geluidproductieplafonds als resultaatsverplichting

Rijkswaterstaat heeft als zorg geuit dat de resultaatsverplichting van het geluidproductieplafond een zwaarder karakter heeft dan de zorgplicht voor de naleving uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. ProRail heeft gevraagd om in de toelichting te verduidelijken dat de kwalificatie van geluidproductieplafonds als resultaatsverplichting geen inhoudelijke wijziging beoogt aan te brengen in de huidige systematiek van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. De ILT vraagt in zijn reactie ook aandacht voor de werking van de resultaatsverplichting in vergelijking tot de zorgplicht van hoofdstuk 11 Wet milieubeheer en geeft daarnaast aan dat het wenselijk is om de toelichting op dit punt aan te vullen zodat er in de uitvoeringspraktijk geen onnodige discussies ontstaan over de interpretatie van de resultaatsverplichting.

Ten aanzien van geluidproductieplafonds heeft het IPO nog opgemerkt dat dit instrument zich niet leent voor een kwalificatie als omgevingswaarde.

In paragraaf 3.5 van deze toelichting is verder verduidelijkt dat de resultaatsverplichting van het geluidproductieplafond als omgevingswaarde geen zwaardere verplichting inhoudt dan de huidige verplichting tot het zorgdragen voor naleving van geluidproductieplafonds uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer.

Ten aanzien van de kwalificatie als omgevingswaarde merkt de regering op dat dit is vastgelegd in de Aanvullingswet geluid Omgevingswet; de regering is, in navolging van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State, tot het nadere oordeel gekomen dat een geluidproductieplafond het beste kan worden vormgegeven als een omgevingswaarde als bedoeld in de Omgevingswet.

Sanering geluid decentrale infrastructuur

VNG, DCMR, meerdere gemeenten in het Rijnmondgebied en de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord wijzen op financiële risico's die voortvloeien uit de in het besluit voorgestelde verdeling van de saneringsvoorraad van geluidgevoelige gebouwen nabij decentrale infrastructuur. Deze partijen, alsmede de gemeente Amersfoort, zijn van oordeel dat geluidgevoelige gebouwen met een geluidbelasting van meer dan 60 dB maar minder dan 70 dB ook in aanmerking zouden moeten komen voor sanering op kosten van het Rijk. Ook het Bureau Sanering Verkeerslawaai vindt een saneringsdrempel van 70 dB erg hoog.

Het Adviescollege Toetsing Regeldruk vraagt aandacht voor het integraal benaderen van geluid/sanering in relatie met andere vraagstukken als renovatie, groot onderhoud en thermische isolatie.

De regering voert voor de decentrale infrastructuur (gemeentewegen, waterschapswegen, provinciale wegen en lokale spoorwegen) een actualisering van de saneringsregels van de Wet geluidhinder door,

die in grote lijnen gelijk is aan de actualisering die in 2012 al voor rijkswegen en hoofdspoorwegen is doorgevoerd. De nieuwe saneringsregels zijn vastgesteld in samenhang met de invoering van de nieuwe geluidsregels. Daarbij hoort een nieuwe saneringsdrempel.

Het vaststellen van een nieuwe saneringsdrempel leidt tot een verandering van de saneringsvoorraad. Enerzijds worden gebouwen toegevoegd, namelijk die met hoge geluidbelastingen die na de peildatum van de Wet geluidhinder (1986 of 1987) zijn ontstaan. Anderzijds vallen er gebouwen af, namelijk gebouwen die een actuele geluidbelasting hebben onder de nieuwe saneringsdrempel. Gemeenten kunnen op vrijwillige basis gebouwen saneren met een geluidbelasting die maximaal 5 dB onder de saneringsdrempel ligt, met gedeeltelijke bekostiging door het Rijk. Nog lagere (actuele) geluidbelastingen komen in het geheel niet meer in aanmerking voor sanering met (gedeeltelijke) bekostiging door het rijk.

De saneringsmaatregelen worden vastgelegd in een programma. In het programma kan ook worden aangegeven welke mogelijkheden er zijn om met het toepassen van geluidwerende maatregelen ook maatregelen te treffen ten aanzien van renovatie, groot onderhoud en thermische isolatie van woningen. Het bevoegd gezag kan zo meerdere werkzaamheden aan een geluidgevoelig gebouw betrekken bij de planning van de sanering.

Spoorwegemplacementen

VNG, IPO, DCMR, Nederlandse Spoorwegen, de gemeenten Rotterdam, Vlaardingen, Amersfoort en Den Bosch en de Omgevingsdiensten Noordzeekanaalgebied, Midden-Holland, Midden en West-Brabant en Zuidoost-Brabant zijn van mening dat het geluid van treinen op spoorwegemplacementen moet worden gezien als industrielawaai en niet zou moeten worden betrokken bij het geluid van hoofdspoorwegen daar dit mogelijk leidt tot een verslechtering van het beschermingsniveau. Men ziet graag dat eerst het bestuurlijke traject rondom spoorwegemplacementen wordt afgerond.

ProRail geeft aan voorstander te zijn van het integreren van het geluid van treinen op de hoofdspoorweginfrastructuur in één gecumuleerd systeem, aangezien dit tot een eenduidig systeem voor naleving van geluidnormen leidt, dat uitlegbaar is aan de omgeving, beter handhaafbaar en daarom beter na te leven door de spoorsector. DB Cargo Nederland N.V. wijst erop dat de in het besluit voorgestelde regeling leidt tot een landelijk uniforme bescherming tegen geluid van hoofdspoorwegen.

De regering heeft ervoor gekozen om het geluid van treinen op emplacementen toe te voegen aan het geluid van de hoofdspoorweginfrastructuur en dit te reguleren met geluidproductieplafonds als omgevingswaarden. De achtergrond en bestuurlijke context van deze keuze is nader toegelicht in paragraaf 4.2 van deze toelichting.

Laagfrequent geluid

De Stichting Laagfrequentgeluid vraagt aandacht voor de gezondheidsproblematiek als gevolg van blootstelling aan laagfrequent geluid en is van mening dat laagfrequent geluid als onderwerp in het besluit zou moeten worden opgenomen. Meerdere particulieren hebben zich bij dit standpunt aangesloten.

De in het besluit opgenomen standaard- en grenswaarden voor geluid beperken de totale geluidbelasting die afkomstig is van transport- en industriebronnen, inclusief laagfrequent geluid. De huidige regelgeving kent geen specifieke normen voor laagfrequent geluid en ook het aanvullingsspoor geluid voorziet daar niet in. De problematiek van laagfrequent geluid heeft echter wel de aandacht van de regering, het Expertise Centrum Geluid en gezondheid van het RIVM doet onderzoek op dit thema en informeert en adviseert desgevraagd.

Digitaal stelsel

Het Adviescollege toetsing regeldruk adviseert in de toelichting bij het besluit te verduidelijken op welke termijn de centrale voorziening geluidgegevens gereed is voor gebruik en in hoeverre die termijn voldoende voorbereidingstijd biedt voor een goed gebruik ervan. Ook VNO-NCW en MKB-Nederland wijzen onder meer op het belang van het tijdig beschikbaar komen van een digitaal informatiesysteem. De VNG wijst erop dat voor de implementatie en de uitvoering van de nieuwe geluidregels de digitale ontsluiting van gegevens over geluidproductieplafonds, basisgeluidemissie en monitoring een noodzakelijke randvoorwaarde is.

In paragraaf 11 van deze toelichting is uiteengezet dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat de ontwikkeling van een centrale voorziening geluidgegevens heeft geïnitieerd, waarbij overleg met de bestuursorganen en instanties die de geluidbronnen beheren zal plaatsvinden. De voorziening zal bij

inwerkingtreding van de Omgevingswet gereed zijn voor het ontvangen van gegevens. Voor het aanleveren van gegevens geldt dat dit pas kan als geluidproductieplafonds en basisgeluidemissies zijn bepaald, en dit zal niet meteen bij inwerkingtreding van dit besluit het geval zijn.

Rechtspraak en werklast

De Raad voor de rechtspraak verwijst in haar advies naar het eerdere advies van de Raad bij de Invoeringswet Omgevingswet. In dat advies is aangegeven dat verwacht wordt dat de Omgevingswet, de aanvullingswetten, de AMvB's en de Invoeringswet Omgevingswet substantiële werklastgevolgen hebben voor de rechtspraak.

De regering verwacht op de langere termijn geen structurele werklastverzwaring als gevolg van de invoering van de Omgevingswet. In de overgangsperiode wordt een tijdelijke stijging van het aantal zaken in verband met jurisprudentievorming verwacht. De regering onderzoekt samen met de Raad wat een reële inschatting van deze kosten is. In het prijsakkoord met de Raad voor de rechtspraak voor de periode 2020-2022 is voorzien in dekking van deze ingeschatte werklastgevolgen. Vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet zal monitoring van de effecten voor de rechtspraak plaatsvinden. Op die manier kunnen de eventuele extra werklastgevolgen voor de rechtspraak goed in beeld komen. Wanneer uit de monitoring substantiële extra kosten blijken, zal het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in samenspraak met het ministerie van Justitie en Veiligheid en met andere betrokken beleidsdepartementen afspraken maken over de verdeling van deze kosten.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft geen integrale reactie gegeven, maar is ingegaan op een aantal aspecten van rechtsbescherming, waarbij tevens is aangegeven dat de reactie niet vooruit loopt op de advisering door de Afdeling advisering van de Raad van State.

15.3 Wijzigingen naar aanleiding van de bestuurlijke en internetconsultatie

Naar aanleiding van de bestuurlijke en internetconsultatie zijn vele wijzigingen aangebracht in het besluit. De belangrijkste wijzigingen worden hierna opgesomd.

- De terminologieën en definities zijn aangepast en verduidelijkt in de artikelen, artikelsgewijze toelichting en het algemeen deel van de nota van toelichting. Ook zijn redactionele wijzigingen doorgevoerd en is de aansluiting op de structuur van de algemene maatregelen van bestuur onder de Omgevingswet, met name het Besluit kwaliteit leefomgeving, verbeterd.
- De regels voor de geluidluwe gevels zijn gewijzigd. In het besluit wordt niet meer ingevuld wat als een geluidluwe gevel moet worden gezien, en de formulering van de afwegingsruimte op dit punt is geüniformeerd met het Besluit kwaliteit leefomgeving door te kiezen voor een ‘rekening houden met’-constructie. Dat laat alle ruimte aan de gemeente voor een bestuurlijke afweging en voor ongewijzigde voortzetting van het eventueel al geldende geluidbeleid op dit punt. De instructieregel bevat geen verplichting om waar mogelijk in alle gevallen een geluidluwe gevel te realiseren. De instructieregel blijft alleen gelden voor alle gevallen waarin meer geluid wordt toegelaten dan de grenswaarde. Dat is niet gewijzigd.
- Om een niet-geluidgevoelige gevel bestand te laten zijn tegen het toenemen van geluid (door wijziging aan de geluidbron, maar ook door geleidelijke verkeersgroei op weg of spoor) werd in het ontwerpbesluit een extra geluidwering van 5 dB vereist. Dat is verlaagd naar 3 dB om beter aan te sluiten op de regels voor het naleven van de binnenwaarde bij bestaande geluidgevoelige gebouwen. De uitvoering zal worden geïntegreerd in het Besluit bouwwerken leefomgeving, waarin de eisen aan de geluidwering uitputtend zijn geregeld.
- Dove gevels die onder de Wet geluidhinder zijn toegelaten met een omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan, alsmede gevels waarvoor met toepassing van de Interimwet stad-en-milieubenadering is afgeweken van de wettelijke normen voor geluid, worden via het nieuwe artikel 10a.9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving aangemerkt als ‘niet-geluidgevoelige gevel’. De onder het oude recht voor deze gevels gemaakte bestuurlijke afweging wordt daarmee gerespecteerd.
- De instructieregels voor het toelaten van nieuwe gebouwen in een geluidaandachtsgebied sluiten beter aan op de structuur van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De instructieregels voor nieuwe gebouwen lopen nu via een koppelbepaling die voorschrijft dat in een omgevingsplan rekening wordt gehouden met het geluid van een weg, spoorweg of industrieterrein op geluidgevoelige gebouwen in een geluidaandachtsgebied en dat een omgevingsplan erin voorziet dat het geluid van een weg, spoorweg of industrieterrein op geluidgevoelige gebouwen in een geluidaandachtsgebied aanvaardbaar is. Met de formulering “het omgevingsplan voorziet erin” die ook in het Besluit

kwaliteit leefomgeving wordt gebruikt is ook verduidelijkt dat zowel directe functietoedelingen als globale, nader uit te werken, omgevingsplannen mogelijk zijn.

- De constructie dat het gecumuleerde geluid aanvaardbaar moet zijn, is gehandhaafd, de tabel met kwalificaties voor verschillende waarden van het gecumuleerde geluid is verplaatst naar de nota van toelichting. Ook is deze aangepast aan de tabel met kwalificaties die al tientallen jaren wordt gebruikt in veel toelichtingen bij bestemmingsplannen en milieueffectrapporten en welk gebruik ook in de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State aanvaard is.
- In de Omgevingswet en in dit besluit staat de zorg van de gemeenten voor de fysieke leefomgeving centraal. De gemeenten spelen een centrale rol bij het beheer en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving: ze zorgen voor de openbare ruimte, ze zorgen ervoor dat de schaarse ruimte efficiënt wordt verdeeld, gelet op de maatschappelijke behoeften, en zijn het bevoegd gezag voor veruit de meeste activiteiten van burgers en bedrijven. De gemeenten spelen ook de hoofdrol bij nieuw te realiseren geluidgevoelige gebouwen en locaties. Deze taak ligt al besloten in de Omgevingswet en hoeft daarom niet met dit besluit gespecificeerd te worden. Zolang op grond van de Omgevingswet niet een specifieker afwegingskader is aangegeven, geldt voor besluiten op grond van die wet een brede belangenafweging. Dit is nader verduidelijkt in de toelichting.
- In het ontwerpbesluit waren in paragraaf 5.1.4.2a.2 (Geluid afkomstig van industrieterreinen met geluidproductieplafonds) enkele artikelen opgenomen met mogelijke geluidregels voor activiteiten op een industrieterrein. Deze zogenoemde servicebepalingen zijn op verzoek van de VNG geschrapt en de nota van toelichting bij deze paragraaf is verbeterd. Ook verder zijn in deze paragraaf meerdere verduidelijkingen aangebracht.
- Een geluidproductieplafond is het resultaat van de afweging tussen het benutten van een (spoor)weg of industrieterrein en het beschermen van de omgeving tegen het geluid van die (spoor)weg of dat industrieterrein. Onderzocht is of voor industrieterreinen de grenswaarden van de Wet geluidhinder zodanig kunnen worden omgerekend dat de eerste geluidproductieplafonds kunnen worden vastgesteld zonder dat sprake is van een nadere afweging door het bevoegd gezag. Dit is echter niet mogelijk gebleken. Daarom zijn de besluiten waarmee de eerste geluidproductieplafonds voor industrieterreinen worden vastgesteld gericht op rechtsgevolg en dus vatbaar voor beroep. Dit is nader toegelicht in het algemeen deel van de toelichting.
- De hoofdregel voor de eerste vaststelling van geluidproductieplafonds voor provinciale wegen is anders dan voor industrieterreinen en kan voor een deel plaatsvinden zonder dat sprake is van een voor beroep vatbaar besluit. Dat geldt voor de geluidproductieplafonds voor wegen die worden gebaseerd op de historische geluidproductie, vermeerderd met 1,5 dB. Daartegen is geen beroep mogelijk[23]. Basisjaar voor vaststelling van de historische geluidproductie is één van de vijf kalenderjaren voorafgaande aan inwerkingtreding van dit besluit, waarbij het voor de hand ligt van betrouwbare en zo actueel mogelijke gegevens uit te gaan. De invoeringsbepalingen zijn aangevuld met de mogelijkheid om de geluidproductieplafonds voor een bestaande provinciale weg – in plaats van op de historische geluidproductie – te baseren op eerder genomen besluiten over aanpassing van die weg of over ruimtelijke ontwikkelingen die invloed hebben op het verkeer op die weg. Dit is analoog aan het betrekken van tracébesluiten bij de eerste invoering van geluidproductieplafonds voor de rijksinfrastructuur in 2012. Omdat bij dergelijke besluiten niet in alle gevallen de aanvaardbaarheid van de eventuele geluidtoename al is beoordeeld, vergt dit een oordeel van provinciale staten over de aanvaardbaarheid en is het desbetreffende besluit gericht op rechtsgevolg. Waar geluid bij het nemen van het besluit al getoetst is, kan daar voor de onderbouwing eenvoudig naar worden verwezen; anders moet de aanvaardbaarheid worden beoordeeld, maar geregeld is dat daarbij het normenkader niet van toepassing is. Tot slot wordt dezelfde mogelijkheid geboden voor wegen waar al een stil wegdek is aangelegd zonder dat daartoe een verplichting vanuit de Wet geluidhinder bestond.
- Het toevoegen van referentiepunten op grote afstand is niet nodig en voegt niets toe. Dat is in deze toelichting nader toegelicht. Het besluit biedt wel een zekere flexibiliteit met betrekking tot extra referentiepunten. Een referentiepunt afhankelijk maken van de omgeving is niet wenselijk met het oog op de gewenste scheiding tussen bron en omgeving in de beheersfase.
- Het besluit is zodanig aangepast dat de uitgebreide monitoring over geluidproductieplafonds eens per 5 jaar verplicht is. Waar het overheden betreft die ook actieplannen moeten maken op grond van de richtlijn omgevingslawaai, is deze verslagverplichting daaraan gekoppeld. Een generieke jaarlijkse verplichting wordt – in samenspraak met de desbetreffende beheerders – alleen

[23] Zie artikel 2.3, onder 1, onder b, van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet.

gehandhaafd voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. In plaats van ook een generieke verplichting voor decentrale overheden wordt de jaarlijkse verplichting daar beperkt tot situaties waarin gebruik gemaakt is van de mogelijkheid om te bepalen dat gedurende een beperkte termijn niet aan het geluidproductieplafond hoeft te worden voldaan (het huidige 'ontheffingsbesluit' uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer).

- Om de uitvoeringslasten voor gemeenten en waterschappen beheersbaar te houden, is in het besluit de mogelijkheid geboden om de monitoringssystematiek met de basisgeluidemissie gefaseerd in te voeren. Voor gemeente- en waterschapswegen met een verkeersintensiteit van meer dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal geldt 2021 als basisjaar. Voor wegen met een verkeersintensiteit van minder dan 4.500 maar wel meer dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal mag een ander basisjaar worden gekozen, waarbij dat basisjaar uiterlijk 2026 is. Voor deze tweede categorie wegen is monitoring dan ook pas na dat jaar verplicht. Gemeenten en waterschappen kunnen er desgewenst wel voor kiezen om alle wegen vanaf 2021 te monitoren. Als drempel voor de eerste fase is gekozen voor een verkeersintensiteit van 4.500 motorvoertuigen per etmaal omdat gemeenten in het kader van het lastenonderzoek aangaven dat die drempel op korte termijn goed hanteerbaar is. Omdat de basisgeluidemissie ook de basis vormt om de saneringsopgave te bepalen, is wel bezien of de drempel van 4.500 motorvoertuigen per etmaal hiervoor voldoende robuust is. Dat bleek het geval: zelfs in de hoogst belaste situaties met gebouwen dicht op de weg, zullen de geluidbelastingen bij die intensiteit nog ruim onder de saneringsdrempel van 70 dB voor gemeente- en waterschapswegen liggen.
- Het tijdstip waarop de gegevens voor de basisgeluidemissie uiterlijk verzameld moeten zijn, wordt bij koninklijk besluit nader bepaald. Dit is in lijn met de termijn voor de eerste invoering van geluidproductieplafonds voor bestaande provinciale wegen en industrieterreinen, die ook in een koninklijk besluit wordt opgenomen. Bij het bepalen van de termijnen is de uitvoerbaarheid een belangrijk aandachtspunt.
- In de toelichting is gemotiveerd wat de achtergrond is van de drempel van 1.000 motorvoertuigen per etmaal voor de aanwijzing van wegen in de provinciale omgevingsverordening voor de vaststelling van geluidproductieplafonds, en waarom het niet doelmatig en doeltreffend is om provincies of het Rijk voor wegen die boven de drempel liggen ruimte te geven om geen geluidproductieplafonds vast te stellen.
- De redactie en de toelichting van de saneringsartikelen en het overgangsrecht is verduidelijkt. Onder meer is uitgelegd dat een termijn voor het saneringsprogramma van 2038 niet betekent dat de sanering zo lang kan wachten. Ook is aangegeven dat de voornemens van het bestuur kunnen worden aangegeven in een omgevingsvisie of actieplan omgevingslawaai.
- Aan de bruidsschat zijn artikelen toegevoegd ter opvolging van de bepalingen in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder voor reconstructies en andere wijzigingen die passen binnen het geldende omgevingsplan. Het besluit op aanvraag door het college van burgemeester en wethouders uit de Wet geluidhinder wordt in de bruidsschat een omgevingsvergunning voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit.
- In de Omgevingswet is het begrip 'inrichting' als aanknopingspunt voor juridische regulering verlaten en vervangen door 'activiteit'. Het verlaten van het begrip inrichting laat voor geluid over het algemeen geen grote verschuivingen zien. Een uitzondering daarop is het geluid van afgemeerde zeeschepen dat onder de Wet geluidhinder niet altijd is toegerekend aan een inrichting. Daarom is een artikel toegevoegd aan de invoeringsregels voor industrieterreinen dat het mogelijk maakt om dat geluid bij de invoering toe te voegen.
- Verduidelijkt is dat het mogelijk is om bij omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit een activiteit uit bijlage XII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving – in beginsel een 'grote lawaaimaker' – op een locatie toe te laten zonder dat geluidproductieplafonds voor industrieterreinen hoeven te worden vastgesteld, als via die omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit gewaarborgd is dat het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau LAr,LT van het geluid op 50 m afstand van de begrenzing van de locatie waar de activiteit wordt verricht, niet meer bedraagt dan de standaardwaarden, bedoeld in tabel 5.65.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
- Artikel 8.18a van het Besluit kwaliteit leefomgeving over de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit kon worden geschrapt omdat in het Besluit kwaliteit leefomgeving al is bepaald dat bij het verlenen van omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten rekening moet worden gehouden met de geluidregels die de gemeente in het omgevingsplan heeft vastgelegd. Daartoe behoren ook de geluidproductieplafonds.

- In het Besluit bouwwerken leefomgeving is de binnenwaarde voor nieuwe geluidgevoelige gebouwen die door transformatie van een niet-geluidgevoelig gebouw ontstaan, verlaagd van 41 dB naar 38 dB. Voor bestaande getransformeerde gebouwen blijft de binnenwaarde 41 dB. Bij overschrijding van die binnenwaarde moeten maatregelen worden getroffen om het geluid te verlagen tot 38 dB. Hiermee wordt aangesloten op de systematiek die geldt voor toepassing van de binnenwaarde bij alle andere bestaande geluidgevoelige gebouwen.
- Een aantal reacties heeft betrekking op onderwerpen die in de Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet aan de orde komen. Dat betreft bijvoorbeeld de wijze waarop het gecumuleerde geluid moet worden bepaald. Dat is ter verduidelijking in de deze toelichting opgenomen.
- In de toelichting bij dit besluit is verduidelijkt hoe de wisselwerking is tussen een projectbesluit en een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond, ook in relatie met de uitwerkingsbevoegdheid.
- In het eerste lid van artikel 3.44 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is meer ruimte gegeven voor het vaststellen van een tijdstip waarop aan het geluidproductieplafond voldaan moet zijn, zodat een heel projectgebied van een infrastructuurproject hiervoor in aanmerking komt.
- Het Besluit bouwwerken leefomgeving is zodanig gewijzigd dat een bouwwerk, geen gebouw zijnde, voor de beperking van geluid van een weg of spoorweg ter uitvoering van een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde voor een weg of spoorweg (zoals bijvoorbeeld een geluidscherm) vergunningvrij is.

Niet alle opmerkingen in de consultatie hebben tot aanpassingen van het besluit geleid. De belangrijkste punten waar geen verandering is doorgevoerd, zijn:

- In lijn met wat in de vorige paragraaf is opgemerkt over de bestuurlijke afwegingsruimte bevatten de instructieregels van dit besluit geen extra voorwaarden voor gebruik van de afwegingsruimte tussen standaardwaarde en grenswaarde: er moeten alleen maatregelen worden overwogen en de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid moet worden beoordeeld. Versterking van de regels voor omgaan met gecumuleerd geluid betreft een nadrukkelijke wens van de Tweede Kamer.
- De normering van nieuwe woningen bij spoorlijnen is niet aangepast. De eerder bestuurlijk overeengekomen grenswaarde van 65 dB is gehandhaafd (in combinatie met de eveneens overeengekomen verruiming van de grenswaarde voor woningbouw nabij rijkswegen).
- Gemeenten hebben verzocht om in het geluidaandachtsgebied van industrieterreinen vervangende nieuwbouw mogelijk te maken tot 65 dB in plaats van 60 dB. Dat is niet overgenomen. De regeling voor vervangende nieuwbouw is in het besluit al verbreed naar alle geluidbronsoorten (anders dan onder de Wet geluidhinder ook spoorwegen) en voor alle bronsoorten geüniformeerd tot 5 dB boven de grenswaarde. Een verruiming voor industrielawaai naar 10 dB zou die structuur doorbreken. Nieuwbouw bij waarden hoger dan de grenswaarde voor industrieterreinen blijft overigens mogelijk met de met dit besluit ingevoegde artikelen 5.78y (dove gevel/bouwkundige constructie) en 5.78aa (zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen) van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

15.4 Wijzigingen naar aanleiding van de parlementaire behandeling

p.m.

16. Effecten van de nieuwe geluidregels

16.1 Gelijkwaardig beschermingsniveau

Een gelijkwaardig beschermingsniveau is een generiek uitgangspunt bij de Omgevingswet. Voor geluid moet daarnaast rekening gehouden worden met de uitwerking van een beleidsvernieuwing, die voortvloeit uit het al eerder gestarte beleidsvernieuwingstraject Swung (Samen werken aan de uitvoering van een nieuw geluidbeleid). Als eerste fase van de beleidsvernieuwing zijn in 2012 al de geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen ingevoerd (opgenomen in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer). De daarmee uitgezette hoofdlijnen worden in de tweede fase van de beleidsvernieuwing zoveel als mogelijk doorgetrokken voor de decentrale infrastructuur en industrieterreinen. Dit krijgt vorm in het kader van de Omgevingswet.

De huidige Wet geluidhinder kent een omvangrijk en complex normenkader. Naast verschillende normen voor wegen, spoorwegen en industrieterreinen (vanwege verschillen in hinderbeleving) zijn er verschillende normen voor verschillende typen geluidgevoelige objecten (woningen, andere geluidgevoelige gebouwen en geluidgevoelige terreinen zoals woonwagenstandplaatsen), voor wegen binnen respectievelijk buiten de bebouwde kom en afhankelijk van de toegestane snelheid, en ook voor enkele specifieke situaties zoals vervangende nieuwbouw en woningbouw nabij zeehavens. Deze differentiatie in normen is in de loop der jaren gegroeid als gevolg van maatschappelijke en politieke wensen. Hoewel er redenen waren voor deze differentiatie, bemoeilijkt de complexiteit van dit normenkader de toepassing ervan in de praktijk en belemmert deze de effectiviteit van de huidige geluidregels.

Als onderdeel van het Swung-traject is daarom afgesproken om te streven naar een sterke vereenvoudiging van het normenkader. Dit sluit ook goed aan bij het denken in het kader van de Omgevingswet. Deze vereenvoudiging wordt in dit besluit nader uitgewerkt.

Ondanks het uitgangspunt van een gelijkwaardig beschermingsniveau is het onmogelijk om een sterke vereenvoudiging van het normenkader te bereiken zonder dat op onderdelen een aantal verschuivingen optreedt. Om te kunnen beoordelen of er over het geheel genomen sprake is van een gelijkwaardig beschermingsniveau moeten niet alleen de normen zelf, maar het totale systeem van regulering in ogenschouw genomen worden. Ook in dat systeem worden verschillende verbeteringen doorgevoerd in vergelijking met de Wet geluidhinder.

Zo wordt een belangrijke tekortkoming van de Wet geluidhinder weggenomen, die bekend staat als het 'handhavingsgat'. Deze tekortkoming bestond eruit dat de regels van de Wet geluidhinder niet permanent golden, maar slechts bij bepaalde ontwikkelingen, zoals besluitvorming over veranderingen aan een weg of spoorweg, en over de bouw van geluidgevoelige objecten nabij de geluidbron. In de nieuwe regelgeving zal daarom monitoring van de ontwikkeling van het geluid een belangrijke plaats krijgen. Werkte de Wet geluidhinder alleen bij het nemen van een concreet besluit, de nieuwe geluidregels zorgen daarnaast voor grip op de geleidelijke toename van geluid door de groei van het verkeer. Als het geluid te veel toeneemt, treedt een bestuurlijk traject in werking waarbinnen maatregelen worden afgewogen, waarmee de bescherming verbetert ten opzichte van de situatie onder de Wet geluidhinder.

Ook wordt de bescherming bevorderd door betere regels over optelling en cumulatie van geluid. Zo wordt, anders dan onder de Wet geluidhinder, het geluid van alle bronnen die relevant zijn bij de cumulatie ook meegenomen bij de toepassing van de binnenwaarde voor het geluid in gevoelige ruimten van geluidgevoelige gebouwen. Ook wordt voor de toepassing van het normenkader het geluid van alle gelijksoortige geluidbronnen van dezelfde beheerder bij elkaar opgeteld. Dat verbetert de bescherming met name waar bijvoorbeeld twee wegen elkaar kruisen en een woning of ander geluidgevoelig gebouw door het geluid van die beide wegen wordt belast. Voorheen werd alleen gekeken naar het geluid van de weg waarover besluitvorming plaatsvond.

Deze en andere verbeteringen leiden er al met al toe dat door het vereenvoudigde normenkader in combinatie met een verbeterde werking van de regels voor de toepassing van dat normenkader over het geheel genomen sprake is van een ten minste als gelijkwaardig aan te merken beschermingsniveau als onder de Wet geluidhinder. Aan het RIVM is gevraagd of de nieuwe geluidregels in de Aanvullingswet geluid en het Aanvullingsbesluit geluid leiden tot een gelijkwaardig beschermingsniveau ten opzichte van de bestaande geluidregelgeving. De conclusie van het RIVM is dat deze regels in het algemeen een gelijkwaardig beschermingsniveau bieden.

16.2 Financiële effecten

SIRA consulting heeft onderzoek gedaan naar de financiële effecten van het Aanvullingsbesluit geluid. Het gaat daarbij om de regeldruk voor bedrijven en om bestuurlijke lasten voor overheden. Bij regeldruk gaat om het kosten die voortvloeien uit informatieverplichtingen (administratieve lasten) en inhoudelijke verplichtingen (nalevingskosten). Er is sprake van structurele effecten en van eenmalige effecten (16.2.1 en 16.2.2). In het 'Hoofdlijnenakkoord financiële afspraken stelselherziening omgevingsrecht' van 2016 zijn afspraken gemaakt tussen het Rijk, IPO, VNG en UvW over de bekostiging van de stelselherziening (16.2.3).

16.2.1 Structurele effecten

Regeldruk

Uit het onderzoek blijkt dat de regeldruk effecten van het Aanvullingsbesluit zeer beperkt zijn. Dit komt omdat de regels vooral gericht zijn op het bevoegd gezag. Van inhoudelijke aanpassingen van de verplichtingen aan het bedrijfsleven is niet of nauwelijks sprake. Uit het financieel onderzoek blijkt dat het Aanvullingsbesluit kan leiden tot een lichte afname van de regeldruk van ongeveer 0,5 miljoen euro per jaar. Dit effect ontstaat doordat naar verwachting de onderzoeken die gedaan moeten worden bij een aanvraag van geluidsruimte, wat eenvoudiger worden indien deze past binnen de geluidproductieplafonds.

Bestuurlijke lasten

Als het gaat om het effect van het Aanvullingsbesluit op de bestuurlijke lasten van gemeenten, provincies en waterschappen dan gaat dit vooral om een effect op de bestuurlijke lasten van gemeenten.

De bestuurlijke lasten bij gemeenten kunnen door het Aanvullingsbesluit met ongeveer 1,6 miljoen à 8,3 miljoen euro per jaar dalen. Het veruit belangrijkste effect ontstaat wanneer gemeenten ervoor kiezen in het Omgevingsplan voor geluid te werken met maatwerkregels in plaats van afzonderlijke maatwerkvoorschriften. Daarnaast zijn onder meer het vervallen van het hogere waarde besluit (besparing) en de introductie van een vijfjaarlijkse monitoring (extra kosten) belangrijk.

Het effect op de bestuurlijke lasten voor waterschappen zou volgens het onderzoek beperkt blijven tot in het ongunstigste geval ongeveer 0,2 miljoen euro aan jaarlijkse extra kosten. De belangrijkste oorzaak hiervan is dat waterschappen meer beleidsverantwoordelijkheid ten aanzien van geluid hebben gekregen.

Het effect op de bestuurlijke lasten voor provincies zou volgens het onderzoek beperkt blijven tot een besparing van minder dan 0,1 miljoen euro per jaar. Dit effect ontstaat doordat de aparte procedure voor hogere waarde besluiten vervalt.

16.2.2 Eenmalige effecten

Regeldruk

Ook de eenmalige effecten voor het bedrijfsleven van het Aanvullingsbesluit zijn beperkt: 0,3 à 0,6 miljoen euro. Deze kosten ontstaan doordat het bevoegd gezag bij het toetsen van het geluidsaspect van een vergunningaanvraag voortaan rekening houdt met wisselingen in activiteiten gedurende een jaar. Bedrijven met sterk wisselende bedrijfssituaties zoals seizoensgebonden bedrijven zullen bij de eerstvolgende vergunningaanvraag daarom de geluidsemissie voor verschillende situaties (eenmalig) opnieuw in beeld moeten brengen.

Bestuurlijke lasten

Gemeenten (en waterschappen) dienen de basisgeluidemissies van hun wegenareaal te bepalen. Dit vraagt een eenmalige inspanning waarmee 3,9 à 14,0 miljoen euro gemoeid is. Hiernaast is er sprake van zogenoemde kennisname kosten en kosten voor implementatie van de nieuwe regelgeving en dienen gemeenten rond sommige industriegebieden geluidproductieplafonds vast te leggen. In totaal zouden de eenmalige kosten voor gemeenten op kunnen lopen tot een bedrag van 7,2 miljoen euro tot 20,2 miljoen euro.

De eenmalige lasten voor waterschappen omvatten een bedrag van 0,1 miljoen à 0,8 miljoen euro. Dit bedrag ontstaat door de kosten die ook waterschappen moeten maken voor het vaststellen van de basisgeluidemissies en voor kennisname en implementatie van de nieuwe regelgeving.

Omdat de systematiek van de geluidproductieplafonds ook gaat gelden voor provinciale wegen dienen provincies deze plafonds eenmalig vast te stellen. De hiermee gemoeid zijnde kosten bedragen 4,7 miljoen à 7,0 miljoen euro. Daarnaast zullen ook de provincies kosten maken voor kennisname en implementatie van de nieuwe regelgeving waardoor het totale bedrag uit komt op 4,8 miljoen à 7,2 miljoen euro.

16.2.3 Bekostigingswijze

Er zijn geen financiële effecten voor de rijksbegroting en het gemeente- en provinciefonds. Het Aanvullingsbesluit geluid vormt onderdeel van de stelselherziening van het omgevingsrecht. Voor deze stelselherziening gelden aparte financiële afspraken. In het Financiële Akkoord (2016) is tussen Rijk en bestuurlijke koepels afgesproken dat de eenmalige invoeringskosten van de stelselherziening voor rekening komen van de overheden, maar dat de structurele effecten (die betreffen per saldo besparingen) niet gekort worden bij de overheden.

16.3 Effecten voor woningbouwplannen

Voor het realiseren van woningbouwplannen is veelal een vaststelling van een omgevingsplan nodig. De geluidregels en normen die dan gelden zijn op hoofdlijnen gelijk aan de huidige regels uit de Wet geluidhinder, mede om te zorgen dat het beschermingsniveau niet verslechtert. De verschillen die er zijn, hebben te maken met vereenvoudiging en verbetering van normen en uitzonderingsregels en uniformering tussen geluidbronsoorten. Deze belangrijkste verschillen staan in onderstaande tabel. Vrijwel alle woningbouwplannen betreffen woningen binnen de bebouwde kom. Daarom heeft de tabel betrekking op deze situaties. Buiten de bebouwde kom blijft de grenswaarde gelijk of wordt hoger. In algemene zin geldt dat de wijzigingen woningbouwplannen nooit onmogelijk maken omdat met toepassing van artikel 5.78aa altijd geluid op geluidgevoelige gebouwen dat hoger is dan de grenswaarde, kan worden toegelaten als zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dat rechtvaardigen. Datzelfde geldt als wordt gebouwd met een dove gevel of een geluidwerende bouwkundige voorziening aan de gevel (artikel 5.78y).

onderwerp	**wat wijzigt**	**toelichting**	**effect**
Rijkswegen	Grenswaarde gaat van 55 dB naar 60 dB	Dit betreft een bestuurlijke afspraak waardoor het normenstelsel beter in balans komt.	Bouwen boven grenswaarde blijft mogelijk maar kan bij spoor extra kosten opleveren en bij rijkswegen juist minder. Verwacht wordt dat de effecten beperkt zijn en elkaar bij weg en spoor compenseren.
Hoofdspoorwegen	Grenswaarde gaat van 68 naar 65 dB		
	Geluid van treinen op emplacementen wordt in de geluidproductie-plafonds van het doorgaande spoor meegenomen.	Als vervolg op ontwikkelingen bij regulering van omgevingsveiligheid wenst het Rijk treinen op emplacementen ook voor geluid als integraal onderdeel van het hoofdspoorwegnet te boordelen. Dit betekent dat deze treinen in de geluidproductieplafonds worden ondergebracht.	Voor beoordeling van de woningbouw wordt het geluid van het emplacement minder en dat van het hoofdspoorwegnet (de geluidproductieplafonds) hoger. Verwacht wordt dat deze effecten geen extra belemmeringen geven voor bouwplannen.
Vervangende nieuwbouw bij spoorwegen tot en met 5 dB boven de grenswaarde is toegestaan	Nieuwe mogelijkheid bij spoor, in Wet geluidhinder alleen bij wegen en industrieterreinen.	Uniformering van regels voor de verschillende geluidbronsoorten leidt ertoe de regels voor vervangende nieuwbouw ook voor spoor in te voeren.	Meer beleidsruimte om langs het spoor boven de grenswaarde nieuwe geluidgevoelige gebouwen toe te staan als die dienen ter vervanging van bestaande geluidgevoelige gebouwen als daarvoor een ruimtelijk besluit nodig is. Nieuwbouw binnen de kaders van het geldende omgevingsplan kan altijd, zonder toetsing.
Provinciale wegen	Grenswaarde voor woningbouw binnen de bebouwde kom gaat van 68 dB naar 60 dB, buiten de bebouwde kom bij snelheid 70 km/uur of hoger van 63 dB naar 60 dB	Door regulering met geluidproductieplafonds is een marge tussen de grenswaarden voor de bron en voor woningbouw noodzakelijk, omdat anders de provinciale weg op slot kan worden gezet.	Effect binnen bebouwde kom is beperkt: voornamelijk bestaande situaties en in grotere plaatsen gaat provinciale weg over in gemeentelijke weg bij gemeentegrens. Woningbouw boven de grenswaarde blijft mogelijk met toepassing van 5.78y of 5.78aa Besluit kwaliteit leefomgeving. Artikel 2.2 van de Omgevingswet borgt hierbij een goede afstemming tussen gemeente en provincie.

onderwerp	wat wijzigt	toelichting	effect
Gemeentewegen	Grenswaarde voor woningbouw gaat van 68 naar 70 dB binnen de bebouwde kom	De optelling leidt tot een betere relatie met gezondheidseffecten. De verhoging van grenswaarde geeft extra beleidsruimte om het effect van de optelling te betrekken in de afweging tussen standaardwaarde en grenswaarde.	De hogere grenswaarde vormt voldoende compensatie voor het effect van de optelling, gaat niet ten koste van de afwegingsruimte. Verwacht wordt daarom een zeer gering effect.
	Optellen van geluid van verschillende wegen		
Vervangende nieuwbouw tot en met 5 dB boven de grenswaarde is toegestaan	Voor spoor is dit nieuwe mogelijkheid	Zie boven.	Zie boven.
	Voor industrieterreinen betreft dit een verlaging met 5 dB voor vervangende nieuwbouw	Uniformering van de regels voor verschillende geluidbronsoorten leidt tot de keuze van 5 dB boven de grenswaarde; bij 10 dB boven grenswaarde kan industrieterrein op slot worden gezet (dan direct ook normoverschrijding voor bron).	Minder beleidsruimte om bij industrieterreinen geluidgevoelige gebouwen toe te staan in situaties waarin die dienen ter vervanging van bestaande geluidgevoelige gebouwen als daarvoor een ruimtelijk besluit nodig is. Nieuwbouw binnen de kaders van het geldende omgevingsplan kan altijd, zonder toetsing.
Boven de grenswaarde is nieuw geluidgevoelig gebouw toegestaan als de gevel als "dove gevel" wordt uitgevoerd	De eisen aan de "dove gevel" worden soepeler want in combinatie met bouwkundige voorzieningen mag die gevel ook te openen delen bevatten als die voorzieningen ervoor zorgen dat het geluid op die te openen delen wel voldoet aan de grenswaarde (5.78y Besluit kwaliteit leefomgeving).	Dit komt tegemoet aan de wens van ontwikkelaars voor meer mogelijkheden om geluidgevoelige gebouwen te realiseren op hoog belaste locaties.	Het wordt eenvoudiger om met bouwkundige maatregelen geluidgevoelige gebouwen te realiseren op locatie waar het geluid hoger is dan de grenswaarde. Mogelijkheden en flexibiliteit voor uitvoeringspraktijk worden vergroot.
Algemene flexibiliteit boven de grenswaarde	Naast bepalingen voor specifieke situaties, zoals vervangende nieuwbouw, "de dove gevel", transformatie en de zeehavennorm bevatten de regels een algemene mogelijkheid voor het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen boven de grenswaarde bij zwaarwegende belangen (artikel 5.78aa Besluit kwaliteit leefomgeving).	De mogelijkheid om nieuwe geluidgevoelige gebouwen boven de grenswaarde toe te staan met artikel 5.78aa Besluit kwaliteit leefomgeving komt in de plaats van de huidige mogelijkheid met de Interimwet stad-en-milieubenadering af te wijken van geluidnormen.	Artikel 5.78aa Besluit kwaliteit leefomgeving vereist geen aparte procedures naast het omgevingsplan en leidt daardoor tot minder lasten en risico's dan de huidige procedures.

onderwerp	wat wijzigt	toelichting	effect
Geluidluwe gevel	Voor de situaties boven de grenswaarde geldt een verplichting om rekening te houden met het belang van het beperken van geluidhinder door een geluidluwe gevel.	Uit recent onderzoek blijkt dat een geluidluwe gevel een positief effect heeft op de gezondheid. Een dergelijke gevel compenseert het hoge geluid op de andere gevels en is in het stadium van voorbereiding van plannen vaak eenvoudig te realiseren.	De formulering "rekening houden met" biedt het bevoegd gezag de in het Besluit kwaliteit leefomgeving gebruikelijke afwegingsruimte om in een concrete situatie af te zien van de geluidluwe gevel. Bovendien wordt de geluidluwe gevel niet gedefinieerd zodat bestaand gemeentelijk beleid op dit punt kan worden voortgezet. Daarom levert deze bepaling geen extra belemmeringen voor de woningbouw.
Geluidisolatie	De toetsing aan de norm vindt voortaan plaats na het optellen van het geluid van alle geluidbronsoorten.	De optelling leidt tot een betere relatie met gezondheidseffecten.	Het opgetelde geluid is hoger waardoor er meer gevelisolatie nodig kan zijn. Dat is alleen aan de orde als er twee of meer geluidbronsoorten in vrijwel gelijke mate bijdragen aan het geluid; in veel situaties is echter één geluidbron dominant. Bij nieuwbouw zijn eventuele kosten voor extra gevelisolatie laag.
	3 dB extra gevelisolatie bij gebruik algemene flexibiliteitsbepaling (artikel 5.78aa Besluit kwaliteit leefomgeving) en bij de "dove gevel".	Bij toepassing van de algemene flexibiliteitsbepaling en de dove gevel wordt de gevel als "niet geluidgevoelig" in het omgevingsplan opgenomen. Dit betekent dat bij latere toename van geluid, bijvoorbeeld door verkeersgroei, er geen bescherming is voor de betreffende gevel. Dit was ook al zo onder de Wet geluidhinder en de Interimwet stad-en-milieubenadering. Om te voorkomen dat hierdoor de geluidnorm voor het geluid binnen wordt overschreden, geldt een 3 dB strengere isolatie-eis bij de nieuwbouw.	Bij nieuwbouw zijn de kosten voor extra gevelisolatie relatief laag. Anticipeert op verwachte aanzienlijke groei van het (spoor)verkeer op bestaande infrastructuur en beschermt ook op lange termijn beter tegen die groei.

Besluit tot wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Omgevingsbesluit, het Invoeringsbesluit Omgevingswet en enkele andere besluiten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet)

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat van, nr./BSK-, Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken, gedaan mede namens Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;

Gelet op de richtlijn omgevingslawaai en de artikelen 2.10, vierde lid, 2.11a, 2.24, eerste en derde lid, 2.25, eerste lid, onder a, onder 1°, 2°, 4° en 7°, en onder b, 2.26, derde lid, 2.27, onder f, 2.28, onder d, 2.29a, 2.43, 3.10, tweede lid, onder b, 4.3, eerste lid, 5.18, eerste lid, 5.52, tweede lid, onder b, en derde lid, 16.1, tweede lid, 16.24a, 16.88, eerste lid, onder a, en tweede lid, onder j, 18.2, zesde lid, 20.1, derde lid, 20.2, eerste en zesde lid, 20.6, eerste lid, 20.10, eerste lid, onder a, 20.14, tweede, derde, vierde en vijfde lid, en 22.2, eerste lid, van de Omgevingswet, artikel 59, vierde lid, van de Spoorwegwet en artikel 18, derde lid, van de Wegenverkeerswet 1994;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van, nr.);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat van, nr. /BSK-, Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken, uitgebracht mede namens Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Hoofdstuk 1. Wijzigingen in de uitvoeringsregelgeving van de Omgevingswet

Artikel I Besluit activiteiten leefomgeving

In artikel 4.1121a, vierde lid, onder c, van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt “een industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder” vervangen door “een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld”.

Artikel II Besluit kwaliteit leefomgeving

Het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan hoofdstuk 3 wordt een afdeling toegevoegd, luidende:

Afdeling 3.5 Beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen

§ 3.5.1 Algemene bepalingen

Artikel 3.18 (toepassingsbereik)

1. Deze afdeling is van toepassing op de beheersing van het geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen.

2. Bij de toepassing van deze afdeling worden geluidgevoelige gebouwen in aanmerking genomen die:
   a. zijn toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit; en
   b. geheel of gedeeltelijk in een geluidaandachtsgebied liggen.
3. In afwijking van het eerste lid is deze afdeling is niet van toepassing op het geluid:
   a. afkomstig van een industrieterrein op een geluidgevoelig gebouw dat geheel op een ander industrieterrein ligt;
   b. op een niet-geluidgevoelige gevel.
4. In afwijking van het tweede lid wordt een geluidgevoelig gebouw dat in een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is toegelaten voor een duur van niet meer dan tien jaar niet in aanmerking genomen.

Artikel 3.19 (geluidaandachtsgebied)

1. Een geluidaandachtsgebied is een locatie langs een weg of spoorweg of rond een industrieterrein waarbinnen het geluid hoger kan zijn dan de standaardwaarde in L_{den}, bedoeld in tabel 3.32.
2. Het geluidaandachtsgebied wordt bepaald volgens bij ministeriële regeling gestelde regels.

Artikel 3.20 (geluidgevoelige gebouwen)

1. Een geluidgevoelig gebouw is een gebouw of een gedeelte van een gebouw met een:
   a. woonfunctie en nevengebruiksfuncties daarvan;
   b. onderwijsfunctie en nevengebruiksfuncties daarvan;
   c. gezondheidszorgfunctie met bedgebied en nevengebruiksfuncties daarvan; of
   d. bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied en nevengebruiksfuncties daarvan.
2. Het eerste lid geldt niet voor een gedeelte van een gebouw als het omgevingsplan in dat gedeelte van het gebouw geen geluidgevoelige ruimten toelaat, tenzij het gebouw een woonschip of woonwagen is.
3. Onder een geluidgevoelig gebouw wordt ook verstaan een geluidgevoelig gebouw dat nog niet aanwezig is, maar op grond van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit mag worden gebouwd.

Artikel 3.21 (geluidgevoelige ruimten)

1. Een geluidgevoelige ruimte is een verblijfsruimte of verblijfsgebied van een:
   a. woonfunctie of bijeenkomstfunctie die een nevengebruiksfunctie is van die woonfunctie;
   b. onderwijsfunctie;
   c. gezondheidszorgfunctie met bedgebied of bijeenkomstfunctie die een nevengebruiksfunctie is van die gezondheidszorgfunctie; en
   d. bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied.
2. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder a, hebben woonschepen en woonwagens geen geluidgevoelige ruimten.

Artikel 3.22 (waar waarden gelden)

Standaardwaarden en grenswaarden voor geluid gelden:
a. op een geluidgevoelig gebouw, anders dan een woonschip of woonwagen:
   1°. op de gevel, als het gaat om een geluidgevoelig gebouw;
   2°. op de locatie waar een gevel mag komen, als het gaat om een nieuw te bouwen geluidgevoelig gebouw;
b. op de begrenzing van de locatie voor het plaatsen van een woonschip of die woonwagen, als het gaat om een woonschip of woonwagen; en
c. in de geluidgevoelige ruimte, als het gaat om een geluidgevoelige ruimte.

Artikel 3.23 (bepalen geluid van wegen en spoorwegen)

1. Bij het bepalen van het geluid van een weg of spoorweg wordt voor de geluideigenschappen van een wegdek of een constructie van de spoorweg uitgegaan van de geluideigenschappen zoals die gemiddeld zijn gedurende de technische levensduur van dat wegdek of die spoorconstructie.
2. Bij het bepalen van het geluid van een hoofdspoorweg wordt het geluid van treinen op spoorwegemplacementen betrokken.
3. Bij het bepalen van het geluid van een weg of een spoorweg wordt het geluid van alle tot die geluidbronsoort behorende wegen of spoorwegen betrokken.
4. Op het bepalen van het geluid zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

Artikel 3.24 (bepalen geluid van industrieterreinen)

1. Als een geluidgevoelig gebouw in het geluidaandachtsgebied van één industrieterrein ligt, wordt het geluid van dat industrieterrein betrokken bij het bepalen van het geluid op dat gebouw.
2. Als een geluidgevoelig gebouw in de geluidaandachtsgebieden van meerdere industrieterreinen ligt, wordt het geluid van die industrieterreinen betrokken bij het bepalen van het geluid op dat gebouw.
3. Bij het bepalen van het geluid van een industrieterrein op een geluidreferentiepunt wordt het geluid van het industrieterrein waartoe dat geluidreferentiepunt behoort betrokken.
4. Bij het bepalen van het geluid van een industrieterrein wordt betrokken het geluid van activiteiten, anders dan het wonen, die op het industrieterrein worden verricht en die zijn toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit.
5. Bij het bepalen van het geluid van een industrieterrein wordt buiten beschouwing gelaten het geluid van:
   a. windturbines, windparken, civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen;
   b. activiteiten waarvoor het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit waarborgt dat het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ van het geluid op 30 m afstand van de begrenzing van de locatie waar de activiteit wordt verricht, niet meer bedraagt dan de standaardwaarden, bedoeld in tabel 5.65.1, verminderd met 5 dB;
   c. het TT Circuit Assen en het Circuit Park Zandvoort gedurende ten hoogste 12 dagen per kalenderjaar; en
   d. spoorvoertuigen op spoorwegemplacementen en doorgaand verkeer op wegen, vaarwegen en spoorwegen.
6. Op het bepalen van het geluid zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

§ 3.5.2 Geluid van gemeentewegen, lokale spoorwegen en waterschapswegen

Artikel 3.25 (waarde van de basisgeluidemissie)

1. De basisgeluidemissie van een gemeenteweg, een waterschapsweg of een lokale spoorweg die niet bij omgevingsverordening is aangewezen, is voor een op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit bestaande weg of spoorweg de gemiddelde geluidemissie van die weg of spoorweg:
   a. in het jaar 2021, voor:
      1.° gemeentewegen en waterschapswegen met een verkeersintensiteit van 4.500 of meer motorvoertuigen per etmaal; en
      2.° lokale spoorwegen, voor zover deze niet bij omgevingsverordening zijn aangewezen; en

3.° gemeentewegen en lokale spoorwegen, bedoeld onder 2°, waarvoor het tweede lid wordt toegepast.

b. uiterlijk in het jaar 2026 voor gemeentewegen en waterschapswegen met een verkeersintensiteit van meer dan 1.000 maar minder dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal.

2. Als een lokale spoorweg verweven of gebundeld is met een gemeenteweg, kan de gemeente de basisgeluidemissie van die gemeenteweg baseren op het geluid van die gemeenteweg en die lokale spoorweg gezamenlijk.
3. De basisgeluidemissie van een rijksweg of provinciale weg waarvan het beheer na inwerkingtreding van dit besluit wordt overgedragen aan een gemeente of een waterschap, of voor een hoofdspoorweg die na inwerkingtreding van dit besluit wordt aangewezen als lokale spoorweg, is de geluidemissie op grond van de geluidbrongegevens, behorende bij het voorafgaand aan de overdracht of de aanwijzing geldende geluidproductieplafond.
4. De basisgeluidemissie van een lokale spoorweg die bij omgevingsverordening is aangewezen en waarvoor die aanwijzing wordt ingetrokken, is de geluidemissie op grond van de geluidbrongegevens, behorende bij het voorafgaand aan de intrekking geldende geluidproductieplafond.
5. Het college van burgemeester en wethouders of het dagelijks bestuur van een waterschap kan als basisgeluidemissie van een gemeenteweg of lokale spoorweg, die niet bij omgevingsverordening is aangewezen, respectievelijk een waterschapsweg hanteren:
   a. een lagere waarde dan de geluidemissie, bedoeld in het eerste lid, onder a, b of c; of
   b. de geluidemissie die ten grondslag ligt aan:
      1.° een besluit tot aanleg of wijziging van die weg of spoorweg; of
      2.° de afweging, bedoeld in artikel 3.26.

Artikel 3.26 (afweging maatregelen naar aanleiding van resultaat monitoring)

Als het college van burgemeester en wethouders of het dagelijks bestuur van een waterschap naar aanleiding van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21c, vaststelt dat de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB wordt overschreden op een gedeelte van een weg of spoorweg, beziet het college, respectievelijk het dagelijks bestuur voor geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied van dat gedeelte van de weg of spoorweg of:

a. geluidbeperkende maatregelen worden getroffen; of
b. geluidwerende maatregelen worden getroffen voor andere geluidgevoelige gebouwen dan die, bedoeld in artikel 3.49, eerste lid, onder c.

§ 3.5.3 Geluid van rijkswegen en hoofdspoorwegen

Artikel 3.27 (akoestische kwaliteit rijkswegen en hoofdspoorwegen)

1. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat draagt er zorg voor dat bij het aanleggen van bij ministeriële regeling aangewezen rijkswegen of het vervangen van een wegdek van die wegen een wegdek van zeer open asfaltbeton of een akoestisch ten minste gelijkwaardig wegdek wordt toegepast, tenzij overwegende bezwaren van technische aard zich hiertegen verzetten.
2. De beheerder, bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet, draagt er zorg voor dat voor bij ministeriële regeling aangewezen hoofdspoorwegen:
   a. bij het aanleggen of het vervangen van een spoorconstructie van die hoofdspoorweg een constructie van langgelast spoor in een ballastbed op betonnen dwarsliggers op een zandlichaam of een akoestisch ten minste gelijkwaardige constructie wordt toegepast, tenzij overwegende bezwaren van technische aard zich hiertegen verzetten; en
   b. de bogen en wissels op een spoorwegemplacement, die naar het oordeel van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat relevant zijn voor het geluid op geluidgevoelige gebouwen, een werkend spoorstaafconditioneringssysteem hebben of een akoestisch ten minste gelijkwaardige techniek hiervoor wordt toegepast.

§ 3.5.4 Geluidproductieplafonds als omgevingswaarden

§ 3.5.4.1 Algemene bepalingen

Artikel 3.28 (toepassingsbereik geluidproductieplafonds als omgevingswaarden)

Paragraaf 3.5.4 is van toepassing op de vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden.

§ 3.5.4.2 Vaststellen van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden

Artikel 3.29 (bepalen van geluidreferentiepunten, geluidbrongegevens en geluidaandachtsgebied)

Bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde worden bepaald:
a. de geluidreferentiepunten;
b. de geluidbrongegevens; en
c. het geluidaandachtsgebied.

Artikel 3.30 (geluidreferentiepunten voor wegen en spoorwegen)

1. Voor een weg of spoorweg liggen de geluidreferentiepunten op:
   a. een afstand van ten hoogste 60 m van het midden van de dichtstbijzijnde rijstrook of het dichtstbijzijnde spoor, aan weerszijden van de weg of spoorweg;
   b. een onderlinge afstand van ten hoogste 120 m; en
   c. een afstand van 4 m boven het maaiveld.
2. Als langs de weg of spoorweg een bij de weg of spoorweg behorend bouwwerk ligt dat is opgenomen in de geluidbrongegevens, kunnen geluidreferentiepunten op een afstand liggen die groter is dan de afstand, bedoeld in het eerste lid, onder a.

Artikel 3.31 (geluidreferentiepunten voor industrieterreinen)

1. Voor een industrieterrein liggen de geluidreferentiepunten op:
   a. een afstand van $0{,}5 \times \sqrt{S}$ van de in het omgevingsplan toegelaten begrenzing van het industrieterrein, waarbij S de oppervlakte van het industrieterrein is, en waarbij de afstand ten minste 50 m en ten hoogste 500 m is;
   b. een onderlinge afstand van ten hoogste de met toepassing van onderdeel a bepaalde afstand; en
   c. een afstand van 4 m boven het maaiveld.
2. Als dat noodzakelijk is voor het beperken van het geluid op geluidgevoelige gebouwen, kunnen aanvullende geluidreferentiepunten worden toegevoegd op een afstand van de begrenzing van het industrieterrein die kleiner is dan de afstand, bedoeld in het eerste lid, onder a. Het eerste lid, onder b, is niet van toepassing.

Artikel 3.32 (hoofdregel vaststellen geluidproductieplafond)

1. Bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde is het geluid op een geluidgevoelig gebouw niet hoger dan de hoogste van de volgende twee waarden:
   a. de standaardwaarde, bedoeld in tabel 3.32; of
   b. het geluid bij volledige benutting van het geluidproductieplafond dat gold direct voorafgaand aan de vaststelling van het in de aanhef bedoelde geluidproductieplafond.

Tabel 3.32: Standaardwaarde geluid door een geluidbron op een geluidgevoelig gebouw per geluidbronsoort

Geluidbronsoorten	Standaardwaarde
Rijkswegen en provinciale wegen	50 L_{den}
Gemeentewegen en waterschapswegen	53 L_{den}
Hoofdspoorwegen en lokale spoorwegen	55 L_{den}
Industrieterreinen	50 L_{den}
	40 L_{night}

2. Voor een onderwijsfunctie en een bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied en nevengebruiksfuncties van beide, waarvan het gebruik in de nachtperiode in het omgevingsplan is uitgesloten:
   a. gelden de waarden in L_{night} niet; en
   b. wordt in tabel 3.32 gelezen voor 'L_{den}': 'L_{de}'.
3. Voor een geluidgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 3.20, eerste lid, onder b of d, waarvan het gebruik in de avondperiode en de nachtperiode in het omgevingsplan is uitgesloten:
   a. gelden de waarden in L_{night} niet; en
   b. wordt in tabel 3.32 gelezen voor 'L_{den}': L_d'.

Artikel 3.33 (vaststellen geluidproductieplafond: overschrijding van de hoogste waarde)

1. Bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde kan de hoogste van de twee waarden, bedoeld in artikel 3.32, eerste lid, worden overschreden als:
   a. geen geluidbeperkende maatregelen kunnen worden getroffen om aan de hoogste van de twee waarden te voldoen;
   b. de overschrijding door het treffen van geluidbeperkende maatregelen zoveel mogelijk wordt beperkt; en
   c. het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.33.

Tabel 3.33: Grenswaarde geluid door een geluidbron op een geluidgevoelig gebouw per geluidbronsoort

Geluidbronsoorten	Grenswaarde
Rijkswegen en provinciale wegen	65 L_{den}
Gemeentewegen en waterschapswegen	70 L_{den}
Hoofdspoorwegen en lokale spoorwegen	70 L_{den}
Industrieterreinen	60 L_{den}
	50 L_{night}

2. Geluidbeperkende maatregelen worden in aanmerking genomen als die financieel doelmatig zijn en daartegen geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan.
3. Voor rijkswegen en hoofdspoorwegen zijn geluidbeperkende maatregelen financieel doelmatig als deze voldoen aan paragraaf 3.5.4.4.

4. In afwijking van het eerste lid, onder b, kunnen geluidbeperkende maatregelen worden getroffen die de overschrijding in mindere mate beperken maar die leiden tot minder gecumuleerd geluid.
5. Geluidbeperkende maatregelen worden bij voorkeur getroffen aan de bron.
6. Artikel 3.32, tweede lid en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat voor 'tabel 3.32' wordt gelezen: tabel 3.33.

Artikel 3.34 (vaststellen geluidproductieplafond: overschrijding grenswaarde provinciale wegen binnen de bebouwde kom)

Voor een provinciale weg die binnen de op grond van artikel 20a van de Wegenverkeerswet 1994 vastgestelde bebouwde kom ligt, kan bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.33, met ten hoogste 5 dB worden overschreden, als die overschrijding redelijkerwijs niet is te voorkomen.

Artikel 3.35 (vaststellen geluidproductieplafond: overschrijding grenswaarde als dat onvermijdelijk is)

1. Bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde kan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.33, of de met toepassing van artikel 3.34 vast te stellen waarde worden overschreden als:
   a. geen geluidbeperkende maatregelen als bedoeld in artikel 3.33, tweede lid, kunnen worden getroffen om aan de grenswaarde of de met toepassing van artikel 3.34 vast te stellen waarde te voldoen;
   b. de overschrijding door het treffen van maatregelen zoveel mogelijk wordt beperkt;
   c. geen andere maatregelen dan bedoeld onder a kunnen worden getroffen om aan de grenswaarde of aan de met toepassing van artikel 3.34 vast te stellen waarde te voldoen;
   d. het niet mogelijk is om de gebruiksfunctie van het geluidgevoelige gebouw, bedoeld in artikel 3.20, eerste lid, te wijzigen;
   e. geen overeenkomst kan worden bereikt met de eigenaar van het geluidgevoelige gebouw over het treffen van bouwkundige maatregelen; en
   f. als rijkswegen of hoofdspoorwegen het geluid veroorzaken: deze wegen voldoen aan de akoestische kwaliteit, bedoeld in artikel 3.27.

2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, onder c, d en e, worden in aanmerking genomen als deze in redelijkheid niet te kostbaar zijn en daartegen geen zwaarwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan.

Artikel 3.36 (vaststellen geluidproductieplafond: beoordeling van het gecumuleerde geluid)

1. Bij de toepassing van de artikelen 3.33, 3.34 en 3.35 wordt de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid beoordeeld.
2. Het gecumuleerde geluid is het volgens bij ministeriële regeling gestelde regels bepaalde geluid van geluidbronsoorten en andere geluidbronnen tegelijk, energetisch opgeteld met correctie voor de verschillen in hinderlijkheid.
3. Bij het bepalen van het gecumuleerde geluid wordt in ieder geval betrokken:
   a. voor een geluidgevoelig gebouw in een geluidaandachtsgebied van een weg, spoorweg of industrieterrein: het geluid van die geluidbronsoort;
   b. voor een geluidgevoelig gebouw binnen de 48 dB L_{den} geluidcontour of 20 Ke geluidcontour, zoals bepaald in een luchthavenbesluit als bedoeld in artikel 1.1, aanhef en eerste lid, van de Wet luchtvaart: het geluid van luchtvaart;
   c. voor een geluidgevoelig gebouw waarop het geluid van een windturbine of een windpark op een industrieterrein hoger is dan 43 dB: het geluid van die windturbine of dat windpark; en

d. voor een geluidgevoelig gebouw waarop het geluid van een civiele buitenschietbaan, een militaire buitenschietbaan of een militair springterrein op een industrieterrein hoger is dan 50 dB $B_{S,dan}$: het geluid van die buitenschietbaan of dat springterrein.

Artikel 3.37 (vaststellen geluidproductieplafond: bepalen gezamenlijk geluid)

1. Bij de toepassing van de artikelen 3.33, 3.34 en 3.35 wordt het gezamenlijke geluid op de gevel van geluidgevoelige gebouwen bepaald.
2. Het gezamenlijke geluid is het volgens bij ministeriële regeling gestelde regels bepaalde geluid van geluidbronsoorten en andere geluidbronnen tegelijk, energetisch opgeteld zonder correctie voor de verschillen in hinderlijkheid.
3. Artikel 3.36, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 3.38 (vaststellen geluidproductieplafond: geluid van defensieactiviteiten)

Bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde voor een industrieterrein waarop defensietaken worden uitgeoefend, wordt gewaarborgd dat geen belemmeringen ontstaan voor de uitoefening van die taken.

Artikel 3.39 (vaststellen geluidproductieplafond: herstel van onjuistheden)

1. Bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde is artikel 3.32 niet van toepassing als een geluidproductieplafond als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, 3.5, tweede lid, of 3.6, tweede lid, van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet wordt vastgesteld voor het herstel van:
   a. onjuiste gegevens in het geluidregister; of
   b. een onjuiste waarde van het geluidproductieplafond.
2. Als toepassing is gegeven aan paragraaf 5.1.4.2a.4 en daarbij gebruik is gemaakt van de in het eerste lid bedoelde onjuiste gegevens, wordt in het besluit waarbij het geluidproductieplafond wordt vastgesteld, bepaald of geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen voor de geluidgevoelige gebouwen worden getroffen.

Artikel 3.40 (vaststellen geluidproductieplafond: technische aanpassingen)

Bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde is artikel 3.32 niet van toepassing als het geluidproductieplafond:
a. wordt verlaagd in overeenstemming met de vermindering van het geluid door een geluidbeperkende maatregel die wordt toegevoegd aan de geluidbrongegevens;
b. wordt vastgesteld in verband met de aanpassing van de bij ministeriële regeling gestelde reken- en meetvoorschriften voor geluid; of
c. wordt vastgesteld om een geluidreferentiepunt te verplaatsen naar een locatie die voldoet aan artikel 3.30 of 3.31, eerste lid.

Artikel 3.41 (vaststellen geluidproductieplafond: overdracht van wegen en spoorwegen)

Bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde is artikel 3.32 is niet van toepassing:
a. bij de overdracht van een provinciale weg aan het Rijk of de overdracht van een rijksweg aan een provincie, als het geluidproductieplafond wordt vastgesteld in overeenstemming met de geluidbrongegevens behorende bij het geluidproductieplafond dat gold tot het tijdstip van de overdracht;
b. bij de aanwijzing op grond van artikel 2.13a, eerste lid, onder b, van de wet van een lokale spoorweg als hoofdspoorweg, als het geluidproductieplafond wordt vastgesteld in overeenstemming met de geluidbrongegevens behorende bij het geluidproductieplafond dat gold tot tijdstip van de wijziging van de aanwijzing;
c. bij de aanwijzing van een hoofdspoorweg als lokale spoorweg, als die spoorweg wordt aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, onder b, van de wet en het

geluidproductieplafond wordt vastgesteld in overeenstemming met de geluidbrongegevens behorende bij het geluidproductieplafond dat gold tot het tijdstip van de wijziging van de aanwijzing;

d. bij de overdacht van een gemeenteweg of waterschapweg aan een provincie of het Rijk, als het geluidproductieplafond wordt vastgesteld in overeenstemming met de geluidbrongegevens behorende bij de basisgeluidemissie en verhoogd met ten hoogste 1,5 dB;
e. bij de aanwijzing van een lokale spoorweg waarvoor geen geluidproductieplafonds golden op grond van artikel 2.13a, eerste lid, onder b, van de wet of de aanwijzing van een lokale spoorweg als hoofdspoorweg, als het geluidproductieplafond wordt vastgesteld in overeenstemming met de geluidbrongegevens behorende bij de basisgeluidemissie en verhoogd met ten hoogste 1,5 dB; of
f. als na overdracht van een weg of spoorweg aan een ander bestuursorgaan herberekening van een geluidproductieplafond langs een aansluitende weg of spoorweg plaatsvindt in overeenstemming met de geluidbrongegevens behorende bij het geluidproductieplafond dat gold tot het tijdstip van de overdracht.

§ 3.5.4.3 Werking van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden

Artikel 3.42 (aard van geluidproductieplafonds als omgevingswaarde)

Een geluidproductieplafond als omgevingswaarde is een resultaatsverplichting.

Artikel 3.43 (maatregelen of programma bij (dreigende) overschrijding)

1. In plaats van te voldoen aan de plicht tot vaststelling van een programma, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, van de wet, treffen de volgende bestuursorganen of instanties maatregelen, gericht op het voldoen aan een geluidproductieplafond als omgevingswaarde:
   a. voor bij omgevingsverordening aangewezen wegen: gedeputeerde staten;
   b. voor bij omgevingsverordening aangewezen lokale spoorwegen: de op grond van artikel 18, eerste lid, van de Wet lokaal spoor aangewezen instantie;
   c. voor bij ministeriële regeling aangewezen wegen: Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat; en
   d. voor bij ministeriële regeling aangewezen hoofdspoorwegen: de beheerder, bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet.
2. Voor een industrieterrein geeft het bestuursorgaan dat het geluidproductieplafond als omgevingswaarde heeft vastgesteld uitvoering aan artikel 3.10 van de wet door:
   a. maatregelen te treffen, gericht op het voldoen aan een geluidproductieplafond als omgevingswaarde; of
   b. te voldoen aan de plicht, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, van de wet.

Artikel 3.44 (afwijkend tijdstip en afwijkende termijn waarbinnen aan het geluidproductieplafond wordt voldaan)

1. Bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde kan worden bepaald dat aan het geluidproductieplafond wordt voldaan op het tijdstip dat een wijziging van de weg, de spoorweg of het industrieterrein of een maatregel aan of bij de weg, de spoorweg of het industrieterrein is gerealiseerd.
2. In geval van bijzondere omstandigheden kan bij de vaststelling worden bepaald dat gedurende een termijn van ten hoogste vijf jaar niet aan het geluidproductieplafond hoeft te worden voldaan. Daarbij kan worden bepaald:
   a. in welke mate en hoe lang het geluidproductieplafond mag worden overschreden; of
   b. dat geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen worden getroffen.

§ 3.5.4.4 Financiële doelmatigheid geluidbeperkende maatregelen

Artikel 3.45 (toepassingsbereik)

Deze paragraaf is van toepassing op het treffen van geluidbeperkende maatregelen bij rijkswegen en hoofdspoorwegen.

Artikel 3.46 (begripsbepalingen)

Voor de toepassing van deze paragraaf wordt verstaan onder:
geluidgevoelig cluster: een of meer bijeengelegen geluidgevoelige gebouwen die een verlaging van het geluid van een weg of spoorweg ondervinden door een aaneengesloten geluidbeperkende maatregel;
maatregelpunt: rekeneenheid waarin de kosten voor het treffen van de geluidbeperkende maatregel zijn uitgedrukt, bepaald volgens de bij ministeriële regeling gestelde regels;
reductiepunt: rekeneenheid voor de beoordeling van de financiële doelmatigheid van geluidbeperkende maatregelen voor een geluidgevoelig cluster;
situatie zonder maatregelen: situatie waarin:
a. een weg of spoorweg voldoet aan de eisen van artikel 3.27; en
b. geen geluidbeperkende maatregelen, waarvoor maatregelpunten gelden, zijn getroffen.

Artikel 3.47 (bepalen financiële doelmatigheid)

1. Een geluidbeperkende maatregel is financieel doelmatig als:
   a. het aantal maatregelpunten lager is dan het aantal reductiepunten voor het geluidgevoelige cluster waarvoor de maatregel is bedoeld; en
   b. de maatregel naar het oordeel van het bevoegd gezag tot een relevante afname van het geluid op het geluidgevoelige cluster leidt.
2. In afwijking van het eerste lid is een geluidbeperkende maatregel die de overdracht van geluid van de bron naar de ontvanger voorkomt of beperkt, alleen financieel doelmatig als deze, al dan niet in combinatie met maatregelen aan de bron, leidt tot een afname van het geluid op tenminste één geluidgevoelig gebouw met tenminste 5 dB.
3. In afwijking van het eerste lid is een geluidbeperkende maatregel niet financieel doelmatig als:
   a. deze de grootste geluidreductie oplevert voor het geluidgevoelige cluster;
   b. het aantal maatregelpunten voor de maatregel hoger is dan het aantal maatregelpunten voor een andere geluidbeperkende maatregel die een gelijke of nagenoeg gelijke geluidreductie voor het geluidgevoelige cluster oplevert; en
   c. de extra maatregelpunten in vergelijking met de andere geluidbeperkende maatregel niet in redelijke verhouding staan tot de extra geluidreductie die door de maatregel wordt bereikt.
4. In afwijking van het eerste lid is een geluidbeperkende maatregel die de overdracht van geluid van de bron naar de ontvanger voorkomt of beperkt niet financieel doelmatig als met de maatregel een bestaand geluidbeperkend bouwwerk wordt vervangen dat:
   a. niet ouder is dan tien jaar;
   b. niet hoger kan worden gemaakt; en
   c. een geluidreductie oplevert die nagenoeg gelijk is aan die van het nieuwe geluidbeperkende bouwwerk.
5. De in dit artikel bedoelde geluidreductie is het verschil tussen;
   a. het geluid op het geluidgevoelige gebouw als bedoeld in artikel 3.20, onder a, in de situatie zonder maatregelen, en
   b. de hoogste van de volgende drie waarden:
      1°. het geluid op het geluidgevoelige gebouw in de situatie dat er geluidbeperkende maatregelen zijn getroffen;
      2°. het geluid op het geluidgevoelige gebouw bij volledige benutting van geluidproductieplafonds; of
      3°. de standaardwaarde, bedoeld in tabel 3.32.
6. Voor de toepassing van het vijfde lid wordt met een geluidgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 3.20, onder a, gelijkgesteld: elke 15 m geluidbelaste gevel van een geluidgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 3.20, onder b, c, of d, per bouwlaag.

Artikel 3.48 (bepalen reductiepunten voor een geluidgevoelig cluster)

1. Het aantal reductiepunten voor een geluidgevoelig cluster is de som van de reductiepunten voor alle geluidgevoelige gebouwen als bedoeld in artikel 3.20, onder a, in dat geluidgevoelige cluster.
2. Het aantal reductiepunten per geluidgevoelig gebouw is het aantal, bedoeld in bijlage XXIII.
3. Voor de toepassing van het eerste en tweede lid wordt met een geluidgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 3.20, onder a, gelijkgesteld: elke 15 m geluidbelaste gevel van een geluidgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 3.20, onder b, c, of d, per bouwlaag.

§ 3.5.5 Besluit tot vaststelling van geluidwerende maatregelen

Artikel 3.49 (besluit over geluidwerende maatregelen)

1. Een besluit tot vaststelling van geluidwerende maatregelen als bedoeld in artikel 2.43 van de wet wordt genomen als:
   a. bij de vaststelling van een geluidproductieplafond toepassing is gegeven aan artikel 3.33, 3.34 of 3.35;
   b. in een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit toepassing is gegeven aan artikel 5.78n, 5.78o of 5.78ad, tweede lid, en het geluid op de gevel van het geluidgevoelige gebouw ten minste tien jaar na die toepassing hoger is dan het geluid voorafgaand aan de toepassing; of
   c. uit het verslag van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.42b van het Omgevingsbesluit, blijkt dat op een gedeelte van een weg of spoorweg de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB wordt overschreden en op een geluidgevoelig gebouw in het geluidaandachtsgebied langs dat gedeelte van de weg of spoorweg het geluid hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.33.
2. De geluidwerende maatregelen leiden tot een volgens NEN 5077 bepaalde karakteristieke geluidwering van de uitwendige scheidingsconstructie van een geluidgevoelige ruimte die ten minste 3 dB groter is dan het verschil tussen het gezamenlijke geluid en de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.49.

Tabel 3.49: Grenswaarde in geluidgevoelige ruimten (binnenwaarde)

Gebouw in het aandachtsgebied van rijkswegen of hoofdspoorwegen	**Gebouw in het aandachtsgebied van provinciale wegen, gemeentewegen, waterschapswegen, lokale spoorwegen of industrieterreinen**	**Binnenwaarde in L_{den}**
geluidgevoelig gebouw dat door wijziging van de gebruiksfunctie geluidgevoelig is geworden of geluidgevoelig gebouw waarvoor de bouwvergunning is afgegeven voor 1 januari 1982 en dat ligt langs een weg die in gebruik is genomen voor 1 januari 1982 of langs een spoorweg die in gebruik is genomen voor 1 juli 1987	geluidgevoelig gebouw dat door wijziging van de gebruiksfunctie geluidgevoelig is geworden of geluidgevoelig gebouw waarvoor de bouwvergunning is afgegeven voor 1 januari 1982 waarvoor paragraaf 10a.1 is of wordt uitgevoerd (sanering) of woning als bedoeld in artikel 111b, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wet geluidhinder zoals dat luidde voor inwerkingtreding van dit besluit	41
ander geluidgevoelig gebouw		36

3. De maatregelen worden niet getroffen als zwaarwegende bezwaren van bouwkundige aard bestaan tegen het treffen van die maatregelen, mits, als andere maatregelen mogelijk zijn om de geluidwering zoveel mogelijk te verbeteren, die andere maatregelen wel worden getroffen.
4. Besloten kan worden om geen geluidwerende maatregelen te treffen als:
   a. in geen enkele geluidgevoelige ruimte de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.49, als gevolg van het gezamenlijke geluid op de gevel van het geluidgevoelige gebouw wordt overschreden;
   b. het geluidgevoelige gebouw gebreken heeft die in de weg staan aan het treffen van de maatregelen, bedoeld in het tweede en derde lid, en de eigenaar van het gebouw deze niet tijdig heeft hersteld;
   c. aannemelijk is dat het geluidgevoelige gebouw binnen vijf jaar wordt onteigend of gesloopt of binnen vijf jaar het omgevingsplan wordt gewijzigd zodat op die locatie geen geluidgevoelig gebouw meer is toegelaten;
   d. de eigenaar van het geluidgevoelige gebouw geen medewerking verleent aan het onderzoek naar het geluid in geluidgevoelige ruimten binnen zijn gebouw en naar de noodzakelijke geluidwerende maatregelen;
   e. de eigenaar geen medewerking verleent aan het aanbrengen van geluidwerende maatregelen; of
   f. het geluid afkomstig van een geluidbronsoort waarvoor toepassing is gegeven aan artikel 3.33, 3.34 of 3.35 ten minste 6 dB lager is dan het gezamenlijke geluid.
5. Besloten kan worden andere maatregelen dan geluidwerende maatregelen te treffen aan of in het gebouw als daarmee wordt voldaan aan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.49.

Artikel 3.50 (intrekken besluit tot vaststelling van geluidwerende maatregelen)

Een besluit tot vaststelling van geluidwerende maatregelen als bedoeld in artikel 2.43 van de wet wordt ingetrokken als de eigenaar van het gebouw:
a. een door hem verleende toestemming tot het treffen van maatregelen intrekt; of
b. de voor het treffen van de maatregelen noodzakelijke medewerking niet verleent.

B

Artikel 4.23, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel k wordt “de Wet geluidhinder” vervangen door “de standaardwaarde, bedoeld in de tabellen 3.32 en 5.78t,”.

2. Onderdeel l komt te luiden:

l. de situaties waarin de grenswaarde, bedoeld in de tabellen 3.33 en 5.78u, wordt overschreden;.

3. Onder verlettering van de onderdelen m en n tot n en o wordt na onderdeel l een onderdeel ingevoegd, luidende:

m. een overzicht van voorgenomen maatregelen om te voldoen aan op grond van artikel 2.11a van de wet vastgestelde geluidproductieplafonds als omgevingswaarden;.

4. In onderdeel o (nieuw) wordt “onder a tot en met m” vervangen door “onder a tot en met n”.

C

Onder vernummering van het tweede en derde lid van artikel 4.23 tot derde en vierde lid wordt na het eerste lid een lid ingevoegd, luidende:

2. Het actieplan bevat ook:

a. het verslag van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21a, tweede lid, onder a, en de wijze waarop is voldaan aan de resultaatsverplichting, bedoeld in artikel 3.42;
b. een overzicht van de op grond van de artikelen 2.11a van de wet vastgestelde geluidproductieplafonds waarbij toepassing is gegeven aan artikel 3.35;
c. een beschrijving van de ontwikkelingen van het bronbeleid en andere relevante ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de geluidproductieplafonds, bedoeld onder b;
d. een motivering of de ontwikkelingen, bedoeld onder c, aanleiding geven tot intrekking of wijziging van geluidproductieplafonds, bedoeld onder b; en
e. conclusies naar aanleiding van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21a; en
f. een overzicht van voorgenomen maatregelen om te voldoen aan op grond van artikel 2.11a van de wet vastgestelde geluidproductieplafonds als omgevingswaarden.

D

Artikel 4.24 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “artikel 4.23, onder b tot en met m” vervangen door “artikel 4.23, eerste lid, onder b tot en met n”.

2. Na het tweede lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

3. Het actieplan bevat ook:
   a. het verslag van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21a, tweede lid, onder b, en de wijze waarop is voldaan aan de resultaatsverplichting, bedoeld in artikel 3.42;
   b. een overzicht van de op grond van de artikelen 2.12a, eerste lid, en 2.13a, eerste lid, van de wet vastgestelde geluidproductieplafonds waarbij toepassing is gegeven aan artikel 3.35;
   c. een beschrijving van de ontwikkelingen van het bronbeleid en andere relevante ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de geluidproductieplafonds, bedoeld onder b;
   d. een motivering of de ontwikkelingen, bedoeld onder c, aanleiding geven tot intrekking of wijziging van geluidproductieplafonds, bedoeld onder b;
   e. conclusies naar aanleiding van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21a; en
   f. een overzicht van voorgenomen maatregelen om te voldoen aan op grond van de artikelen 2.12a, eerste lid, en 2.13a, eerste lid, van de wet vastgestelde geluidproductieplafonds als omgevingswaarden.

E

Artikel 4.25 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “onder b tot en met m” vervangen door “onder b tot en met n”.

2. Het derde lid komt te luiden:

3. Bij het vaststellen van het actieplan worden de resultaten van een evaluatie van de toepassing van artikel 3.27 betrokken.

3. Het vijfde lid komt te luiden:

5. Het actieplan bevat ook:

a. het verslag van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21a, tweede lid, onder c en d, en de wijze waarop is voldaan aan de resultaatsverplichting, bedoeld in artikel 3.42;
b. een overzicht van de op grond van de artikelen 2.15, tweede lid, van de wet vastgestelde geluidproductieplafonds waarbij toepassing is gegeven aan artikel 3.35;
c. een beschrijving van de ontwikkelingen van het bronbeleid en andere relevante ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de geluidproductieplafonds, bedoeld onder b;
d. een motivering of de ontwikkelingen, bedoeld onder c, aanleiding geven tot intrekking of wijziging van geluidproductieplafonds, bedoeld onder b; en
e. conclusies naar aanleiding van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21a;
f. een overzicht van voorgenomen maatregelen om te voldoen aan op grond van artikel 2.11a van de wet vastgestelde geluidproductieplafonds als omgevingswaarden.
g. een validatie van de in het in artikel 10.42a, eerste lid, van het Omgevingsbesluit bedoelde verslag opgenomen berekende waarden voor het geluid door een onafhankelijke deskundige, waarbij de validatie onder andere plaatsvindt door steekproefsgewijze metingen;
h. de planning van de sanering bij rijkswegen en hoofdspoorwegen voor de eerstvolgende vijf jaar; en
i. een overzicht van de op grond van artikel 2.15, tweede lid, van de wet vastgestelde geluidproductieplafonds die worden gewijzigd naar aanleiding van ontwikkelingen in het bronbeleid.

F

Het opschrift van paragraaf 5.1.4.2 komt te luiden:

§ 5.1.4.2 Geluid door activiteiten

G

Artikel 5.55, tweede lid, komt te luiden:

2. In afwijking van het eerste lid is paragraaf 5.1.4.2:
   a. niet van toepassing op geluidgevoelige gebouwen die geheel of gedeeltelijk zijn gelegen op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld;
   b. niet van toepassing op het geluid op een niet-geluidgevoelige gevel;
   c. met uitzondering van de artikelen 5.58 en 5.59, niet van toepassing op een geluidgevoelig gebouw dat in een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is toegelaten voor een duur van niet meer dan tien jaar;
   d. niet van toepassing op het geluid van activiteiten die worden verricht op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld, met uitzondering van windturbines, windparken, civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen; en
   e. niet van toepassing op het geluid van spoorvoertuigen op spoorwegemplacementen en doorgaand verkeer op wegen, vaarwegen en spoorwegen.

H

De artikelen 5.56 en 5.57 vervallen.

I

In artikel 5.63, onder b, wordt “industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder” vervangen door “industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld”.

J

Artikel 5.66 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid, onder a, wordt “overwegende bezwaren” vervangen door “zwaarwegende bezwaren”.

2. In het derde lid komen de onderdelen b en c te luiden:

b. de eigenaar geen medewerking verleent aan het onderzoek naar het geluid in geluidgevoelige ruimten binnen zijn gebouw en naar de noodzakelijke geluidwerende maatregelen; of
c. de eigenaar geen medewerking verleent aan het aanbrengen van geluidwerende maatregelen.

K

Artikel 5.78 vervalt.

L

Na artikel 5.77 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 5.1.4.2a Geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen

§ 5.1.4.2a.1 Algemene bepalingen

Artikel 5.78 (toepassingsbereik)

1. Paragraaf 5.1.4.2a is van toepassing op een geluidgevoelig gebouw dat is toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit en dat geheel of gedeeltelijk ligt in een geluidaandachtsgebied.
2. Paragraaf 5.1.4.2a is niet van toepassing op een geluidgevoelig gebouw dat in een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is toegelaten voor een duur van minder dan tien jaar.
3. Artikel 5.60 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5.78a (de waarde van het geluid)

1. Bij de toepassing van paragraaf 5.1.4.2a is het geluid:
   a. bij wegen, spoorwegen en industrieterreinen met geluidproductieplafonds: het geluid bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds; of
   b. bij wegen en spoorwegen zonder geluidproductieplafonds: het geluid op een tijdstip ten minste tien jaar na vaststelling van het omgevingsplan.
2. Bij het bepalen van het geluid van wegen en spoorwegen zonder geluidproductieplafonds wordt het geluid van alle tot die geluidbronsoort behorende wegen of spoorwegen betrokken.
3. Op het bepalen van het geluid zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

§ 5.1.4.2a.2 Geluid afkomstig van industrieterreinen met geluidproductieplafonds

Artikel 5.78b (aanwijzing activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken)

Activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken als bedoeld in artikel 2.11a van de wet zijn de activiteiten, bedoeld in bijlage XXII, met uitzondering van de activiteiten

waarvoor het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit waarborgt dat het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ van het geluid op 50 m afstand van de begrenzing van de locatie waar de activiteit wordt verricht, niet meer bedraagt dan de standaardwaarden, bedoeld in tabel 5.65.1.

Artikel 5.78c (toepassingsbereik)

1. Deze subparagraaf is van toepassing op het geluid van activiteiten op een industrieterrein, anders dan windturbines, windparken, civiele buitenschietbanen, militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen, waarvoor op grond van artikel 2.11a of 2.12a van de wet geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld.
2. Onder een industrieterrein wordt in deze subparagraaf ook verstaan een terrein waarop geen activiteiten als bedoeld in bijlage XXII zijn toegelaten, maar waarvoor in een omgevingsplan geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld.

Artikel 5.78d (vaststellen geluidproductieplafond industrieterrein)

Op de vaststelling in een omgevingsplan van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde voor een industrieterrein is paragraaf 3.5.4 van toepassing.

Artikel 5.78f (regels voor activiteiten - voldoen aan geluidproductieplafonds)

Het omgevingsplan bevat regels voor activiteiten gericht op het voldoen aan de geluidproductieplafonds die als omgevingswaarden zijn vastgesteld voor een industrieterrein.

Artikel 5.78g (beperking flexibiliteit militaire terreinen)

1. Een omgevingsplan bevat voor een activiteit bij of op een militair terrein of een terrein met een militair object als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid, geen waarden die strenger zijn de standaardwaarden, bedoeld in tabel 5.65.1, verhoogd met 5 dB, voor het toelaatbare geluid door de activiteit op 50 m afstand van de begrenzing van de locatie waar de activiteit wordt verricht. Artikel 5.58 is van overeenkomstige toepassing.
2. Als een omgevingsplan regels bevat over geluid zien die niet op activiteiten als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 5.78h (uitzonderingen geluidbronnen)

1. Als een omgevingsplan waarden bevat voor geluid door een activiteit, bepaalt het dat deze niet van toepassing zijn op:
   a. het geluid door de inzet van motorvoertuigen of helikopters voor spoedeisende medische hulpverlening, ongevallenbestrijding, brandbestrijding, gladheidbestrijding en het vrijmaken van de weg na een ongeval; en
   b. onversterkt menselijk stemgeluid.
2. Als een omgevingsplan regels bevat over geluid zien die niet op activiteiten als bedoeld in het eerste lid, onder a.

§ 5.1.4.2a.3 Geluid afkomstig van wegen en lokale spoorwegen zonder geluidproductieplafonds als omgevingswaarden

Artikel 5.78i (toepassingsbereik)

1. Deze subparagraaf is van toepassing op het geluid van:
   a. verharde gemeentewegen en waterschapswegen, niet zijnde een erf in de zin van het Reglement verkeerstekens en verkeersregels 1990, met een verkeersintensiteit van meer dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal als kalenderjaargemiddelde; en

   b. lokale spoorwegen die niet door provinciale staten zijn aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, van de wet.
2. Deze subparagraaf is niet van toepassing op het geluid op een niet-geluidgevoelige gevel.

Artikel 5.78j (wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg)

1. Voor de toepassing van deze subparagraaf wordt onder wijziging van een gemeenteweg of waterschapsweg verstaan:
   a. het verplaatsen van een of meer rijstroken met meer dan 2 m;
   b. het verhogen of verlagen van de rijstroken met meer dan 1 m;
   c. een toename van het aantal rijstroken, niet zijnde voorsorteerstroken en in- en uitvoegstroken;
   d. het vervangen van een wegdek door een minder stil wegdek; of
   e. het verwijderen van geluidschermen of geluidwallen langs de weg.
2. Voor de toepassing van deze subparagraaf wordt onder wijziging van een lokale spoorweg verstaan:
   a. het verplaatsen van een of meer sporen met meer dan 2 m;
   b. het verhogen of verlagen van een of meer sporen met meer dan 1 m
   c. het vervangen van een spoorconstructie door een minder stille spoorconstructie;
   d. een toename van het aantal sporen; of
   e. het verwijderen van geluidschermen of geluidwallen langs de spoorweg.

Artikel 5.78k (wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg)

Voor de toepassing van deze subparagraaf wordt onder wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg verstaan een wijziging die leidt tot een toename van de geluidemissie met meer dan 1,5 dB door:
a. het verhogen van de maximum rijsnelheid;
b. het vervangen van spoormaterieel door minder stil spoormaterieel; of
c. het verhogen van de treinintensiteit.

Artikel 5.78l (geluid in geluidaandachtsgebied – rekening houden met en aanvaardbaarheid)

1. In een omgevingsplan wordt rekening gehouden met het geluid van een weg of spoorweg als bedoeld in artikel 5.78i, eerste lid.
2. Een omgevingsplan voorziet erin dat het geluid van de weg of lokale spoorweg op geluidgevoelige gebouwen in een geluidaandachtsgebied aanvaardbaar is.
3. Bij de toepassing van het eerste lid wordt in ieder geval voldaan aan artikel 5.78p.
4. Aan het tweede lid wordt voldaan door toepassing te geven aan artikel 5.78m.
5. In afwijking van het vierde lid kan aan het tweede lid worden voldaan door toepassing te geven aan artikel 5.78n of 5.78o.

Artikel 5.78m (aanleg of wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg of wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg)

1. Een omgevingsplan dat de aanleg van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg toelaat, voorziet erin dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet hoger is dan de standaardwaarde, bedoeld in tabel 3.32.
2. Een omgevingsplan dat een wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg of een wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg toelaat, voorziet erin dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen:
   a. niet hoger is dan de standaardwaarde, bedoeld in tabel 3.32; of
   b. niet leidt tot een toename van het geluid op die geluidgevoelige gebouwen ten opzichte van het geluid op die gebouwen voor de wijziging.

Artikel 5.78n (overschrijding standaardwaarde of toename)

1. Een omgevingsplan dat de aanleg of wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg toelaat of een omgevingsplan dat regels bevat over een wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg, kan erin voorzien dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen van die weg of spoorweg hoger is dan de standaardwaarde, bedoeld in tabel 3.32, of leidt tot een toename van het geluid op die gebouwen ten opzichte van het geluid voor de wijziging als:
   a. geen geluidbeperkende maatregelen kunnen worden getroffen om aan de standaardwaarde te voldoen;
   b. de overschrijding van de standaardwaarde of de toename van het geluid door het treffen van geluidbeperkende maatregelen zoveel mogelijk wordt beperkt; en
   c. het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.33.
2. Geluidbeperkende maatregelen als bedoeld in het eerste lid worden in aanmerking genomen als die financieel doelmatig zijn en daartegen geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan.

Artikel 5.78o (overschrijding grenswaarden vanwege zwaarwegende belangen)

Bij toepassing van artikel 5.78n kunnen hogere waarden voor geluid worden toegestaan dan de grenswaarden, bedoeld in tabel 3.33, als zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen.

Artikel 5.78p (beoordeling van het gecumuleerde geluid)

Bij toepassing van de artikelen 5.78n en 5.78o wordt de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid op het geluidgevoelige gebouw beoordeeld.

Artikel 5.78q (bepalen van het gezamenlijke geluid)

Bij toepassing van de artikelen 5.78n en 5.78o wordt in het omgevingsplan het gezamenlijke geluid op de gevel van geluidgevoelige gebouwen bepaald.

§ 5.1.4.2a.4 Geluidgevoelige gebouwen in geluidaandachtsgebieden

Artikel 5.78r (toepassingsbereik)

1. Deze subparagraaf is van toepassing op het toelaten van een geluidgevoelig gebouw in een geluidaandachtsgebied.
2. De bepalingen in deze subparagraaf zijn niet van toepassing op geluidgevoelige gebouwen voor zover die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit al rechtmatig op een locatie zijn toegestaan en aanwezig zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van deze subparagraaf.

Artikel 5.78s (geluid in geluidaandachtsgebied – rekening houden met en aanvaardbaarheid)

1. In een omgevingsplan wordt rekening gehouden met het geluid van een weg, spoorweg of industrieterrein op geluidgevoelige gebouwen in een geluidaandachtsgebied.
2. Een omgevingsplan voorziet erin dat het geluid van een weg, spoorweg of industrieterrein op geluidgevoelige gebouwen in een geluidaandachtsgebied aanvaardbaar is.
3. Bij de toepassing van het eerste lid wordt in ieder geval voldaan aan artikel 5.78ab.
4. Aan het tweede lid wordt voldaan door toepassing te geven aan artikel 5.78t.
5. In afwijking van het vierde lid kan aan het tweede lid worden voldaan door toepassing te geven aan artikel 5.78u, 5.78v, 5.78w, 5.78x, 5.78y of 5.78aa.

Artikel 5.78t (toelaten van een geluidgevoelig gebouw)

1. Een omgevingsplan dat een nieuw geluidgevoelig gebouw toelaat, voorziet erin dat het geluid op dat gebouw niet hoger is dan de standaardwaarde, bedoeld in tabel 5.78t.

Tabel 5.78t: Standaardwaarde geluidgevoelige gebouwen

Geluidbronsoorten	Standaardwaarde
Rijkswegen en provinciale wegen	50 L_{den}
Gemeentewegen en waterschapswegen	53 L_{den}
Hoofdspoorwegen en lokale spoorwegen	55 L_{den}
Industrieterreinen	50 L_{den}
	40 L_{night}

2. Voor een geluidgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 3.20, eerste lid, onder b of d, waarvan het gebruik in de nachtperiode in het omgevingsplan is uitgesloten:
   a. gelden de waarden in L_{night} niet; en
   b. wordt in tabel 5.78t gelezen voor 'L_{den}': 'L_{de}'.
3. Voor een geluidgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 3.20, eerste lid, onder b of d, waarvan het gebruik in de avondperiode en de nachtperiode in het omgevingsplan is uitgesloten:
   a. gelden de waarden in L_{night} niet; en
   b. wordt in tabel 5.78t gelezen voor 'L_{den}': 'L_d'.

Artikel 5.78u (overschrijding standaardwaarde)

1. Een omgevingsplan dat een nieuw geluidgevoelig gebouw toelaat, kan erin voorzien dat het geluid op dat gebouw hoger is dan de standaardwaarde, bedoeld in tabel 5.78t, als:
   a. geen geluidbeperkende maatregelen kunnen worden getroffen om aan de standaardwaarde te voldoen;
   b. de overschrijding van de standaardwaarde door het treffen van geluidbeperkende maatregelen zoveel mogelijk wordt beperkt; en
   c. het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.78u.

Tabel 5.78u: Grenswaarde geluidgevoelige gebouwen

Geluidbronsoorten	Grenswaarde
Rijkswegen en provinciale wegen	60 L_{den}
Gemeentewegen en waterschapswegen	70 L_{den}
Hoofdspoorwegen en lokale spoorwegen	65 L_{den}
Industrieterreinen	55 L_{den}
	45 L_{night}

2. Geluidbeperkende maatregelen als bedoeld in het eerste lid worden alleen in aanmerking genomen als die financieel doelmatig zijn en daartegen geen overwegende bezwaren van

stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan.
3. Artikel 5.78t, tweede lid en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat voor 'tabel 5.78t' wordt gelezen: tabel 5.78u.

Artikel 5.78v (overschrijding grenswaarde bij vervangende nieuwbouw)

1. Een omgevingsplan dat een geluidgevoelig gebouw toelaat, kan erin voorzien dat het geluid op dat gebouw hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.78u, als:
   a. de grenswaarde met niet meer dan 5 dB wordt overschreden;
   b. het gebouw wordt toegelaten op een locatie ter vervanging van een op het tijdstip van de vaststelling van het omgevingsplan al bestaand geluidgevoelig gebouw; en
   c. er geen wezenlijke toename van het aantal geluidgevoelige gebouwen met meer geluid dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.78u, plaatsvindt.
2. Bij de toepassing van het eerste lid wordt rekening gehouden met het belang van het beperken van geluidhinder door een geluidluwe gevel.

Artikel 5.78w (overschrijding grenswaarde bij functiewijziging)

1. Een omgevingsplan dat een geluidgevoelig gebouw toelaat door wijziging van een gebruiksfunctie van een bestaand bouwwerk dat geen geluidgevoelig gebouw is, kan erin voorzien dat het geluid op dat gebouw hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.78u, als de grenswaarde met niet meer dan 5 dB wordt overschreden.
2. Bij de toepassing van het eerste lid wordt rekening gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid door een geluidluwe gevel.

Artikel 5.78x (overschrijding grenswaarde bij zeehavengebonden activiteiten)

1. Een omgevingsplan dat een geluidgevoelig gebouw toelaat in het geluidaandachtsgebied van bij ministeriële regeling aangewezen industrieterreinen met zeehavengebonden activiteiten die noodzakelijkerwijs in de open lucht plaatsvinden, kan erin voorzien dat het geluid op dat gebouw hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.78u, als:
   a. deze waarde niet meer dan 5 dB hoger is dan de grenswaarde;
   b. het geluid op het gebouw in belangrijke mate wordt bepaald door die zeehavengebonden activiteiten; en
   c. het gebouw wordt toegelaten:
      1°. in het kader van een herstructurering of planmatige verdichting van een op het tijdstip van vaststellen van het omgevingsplan gebouwd gebied met overwegend gebouwen met een woonfunctie; of
      2°. aansluitend op een op het tijdstip van vaststellen van het omgevingsplan aaneengesloten gebied met overwegend gebouwen met een woonfunctie en slechts sprake is van een beperkte uitbreiding van dat gebied; of
      3°. in een gebied dat wordt getransformeerd.
2. Bij de toepassing van het eerste lid wordt rekening gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid door een geluidluwe gevel.

Artikel 5.78y (overschrijding grenswaarde; bouwkundige maatregelen en niet-geluidgevoelige gevel)

1. Een omgevingsplan dat een geluidgevoelig gebouw toelaat, kan erin voorzien dat het geluid op dat gebouw hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.78u, als:
   a. de uitwendige scheidingsconstructie van de gevel waarop de grenswaarde wordt overschreden geen te openen delen bevat anders dan als onderdeel van een vluchtroute die door een gemeenschappelijke verkeersruimte voert; of
   b. aan het gebouw zodanige bouwkundige maatregelen worden getroffen dat het geluid op de te openen delen in de uitwendige scheidingsconstructie niet hoger is dan de grenswaarde.

2. Bij toepassing van het eerste lid wordt in het omgevingsplan bepaald dat:
   a. de in het eerste lid bedoelde gevel een niet-geluidgevoelige gevel is; en
   b. bij de toepassing van artikel 4.103 van het Besluit bouwwerken leefomgeving op de in het eerste lid bedoelde uitwendige scheidingsconstructie wordt uitgegaan van het gezamenlijke geluid op die gevel, verhoogd met 3 dB.
3. Bij de toepassing van het eerste lid wordt rekening gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid door een geluidluwe gevel.

Artikel 5.78z (overschrijding grenswaarde – maatregelen)

1. De artikelen 5.78v, 5.78w, 5.78x en 5.78y worden alleen toegepast als:
   a. geen geluidbeperkende maatregelen kunnen worden getroffen om aan de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.78u, te voldoen; en
   b. de overschrijding van de grenswaarde door het treffen van geluidbeperkende maatregelen zoveel mogelijk wordt beperkt.
2. Geluidbeperkende maatregelen als bedoeld in het eerste lid worden in aanmerking genomen als die financieel doelmatig zijn en daartegen geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan.

Artikel 5.78aa (overschrijding grenswaarde vanwege zwaarwegende belangen; niet-geluidgevoelige gevel)

1. Een omgevingsplan dat een geluidgevoelig gebouw toelaat, kan erin voorzien dat het geluid op dat gebouw hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.78u, als:
   a. zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen; en
   b. geen andere dan de in artikel 5.78z bedoelde maatregelen in aanmerking komen om het geluid niet hoger te laten zijn dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 5.78u.
2. Bij toepassing van het eerste lid wordt in het omgevingsplan bepaald dat:
   a. de in het eerste lid bedoelde gevel een niet-geluidgevoelige gevel is; en
   b. bij toepassing van artikel 4.103 van het Besluit bouwwerken leefomgeving op de in het eerste lid bedoelde uitwendige scheidingsconstructie wordt uitgegaan van het gezamenlijke geluid op die gevel, verhoogd met 3 dB.
3. Bij de toepassing van het eerste lid wordt rekening gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid door een geluidluwe gevel.

Artikel 5.78ab (beoordeling van het gecumuleerde geluid)

Bij toepassing van de artikelen 5.78u, 5.78v, 5.78w, 5.78x, 5.78y en 5.78aa wordt de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid op het geluidgevoelige gebouw beoordeeld.

Artikel 5.78ac (bepalen van het gezamenlijke geluid)

Bij toepassing van de artikelen 5.78u, 5.78v, 5.78w, 5.78x, 5.78y en 5.78aa wordt het gezamenlijke geluid op de gevel van geluidgevoelige gebouwen bepaald en in het omgevingsplan vastgelegd.

§ 5.1.4.2a.5 Indirecte akoestische effecten van wijzigingen

Artikel 5.78ad (indirecte akoestische effecten van ruimtelijke plannen)

1. Een omgevingsplan dat een toename van de verkeersintensiteit op een andere weg of spoorweg dan bedoeld in artikel 5.78m toelaat, voorziet erin dat het geluid afkomstig van die weg of spoorweg op geluidgevoelige gebouwen niet meer dan 1,5 dB toeneemt.
2. Een omgevingsplan kan erin voorzien dat het geluid met meer dan 1,5 dB toeneemt als:
   a. geen geluidbeperkende maatregelen kunnen worden getroffen om die toename te voorkomen;

b. de toename van het geluid door het treffen van geluidbeperkende maatregelen zoveel mogelijk wordt beperkt; en
c. het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in artikel 3.33.

3. Geluidbeperkende maatregelen als bedoeld in het tweede lid worden in aanmerking genomen als die financieel doelmatig zijn en daartegen geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan.
4. Bij toepassing van het tweede lid wordt de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid op het geluidgevoelige gebouw beoordeeld.

Artikel 5.78ae (overschrijding grenswaarden vanwege zwaarwegende belangen)

Bij toepassing van artikel 5.78ad kunnen hogere waarden voor geluid worden toegestaan dan de grenswaarden, bedoeld in tabel 3.33, als zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen.

Artikel 5.78af (akoestische effecten van wijzigingen in het geluidaandachtsgebied)

In een omgevingsplan dat een wijziging in de overdracht van geluid in een geluidaandachtsgebied toelaat, wordt voor geluidgevoelige gebouwen die als gevolg van deze wijziging een naar het oordeel van het bevoegd gezag relevante toename van geluid ondervinden bepaald of:

a. geluidbeperkende maatregelen worden getroffen om toename van het geluid te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken; of
b. geluidwerende maatregelen worden getroffen om te voldoen aan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.49.

M

In artikel 5.79, tweede lid, onder a, wordt “een industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder” vervangen door “een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld”.

N

In de tabellen 5.100.1 en 5.100.2 wordt “een industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder” vervangen door “een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld”.

O

Na artikel 7.10 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 7.10a (aanwijzing wegen en spoorwegen voor geluidproductieplafonds)

1. In een omgevingsverordening worden voor de vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden ten minste de provinciale wegen aangewezen met een verkeersintensiteit van meer dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal als kalenderjaargemiddelde.
2. In een omgevingsverordening kunnen alleen lokale spoorwegen als bedoeld in artikel 2.13a, eerste lid, onder b, van de wet worden aangewezen voor zover die niet verweven of gebundeld zijn met delen van een weg.

P

Artikel 8.18 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid, onder a, wordt “industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder” vervangen door “industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld”.

2. In het vierde lid, onder a, wordt “overwegende bezwaren” vervangen door “zwaarwegende bezwaren”.

3. In het vierde lid komen de onderdelen b en c te luiden:

b. de eigenaar geen medewerking verleent aan het onderzoek naar het geluid in geluidgevoelige ruimten binnen zijn gebouw en naar de noodzakelijke geluidwerende maatregelen; of
c. de eigenaar geen medewerking verleent aan het aanbrengen van geluidwerende maatregelen.

Q

Na artikel 9.1 wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 9.1a (verplichting vaststellen geluidproductieplafonds)
1. Als een projectbesluit een activiteit toelaat op een industrieterrein waarvoor door provinciale staten op grond van artikel 2.12a, eerste lid, van de wet een geluidproductieplafond als omgevingswaarde is vastgesteld en die activiteit niet inpasbaar is binnen dat plafond, wordt in het projectbesluit uitdrukkelijk bepaald dat het geldt als een besluit als bedoeld in dat artikel.
2. Onverminderd artikel 5.54 van de wet wordt in een projectbesluit voor de aanleg of wijziging van een provincieweg of bij omgevingsverordening aangewezen lokale spoorweg als bedoeld in artikel 7.10a, als het project leidt tot een toename van geluid door die weg of spoorweg, uitdrukkelijk bepaald dat het geldt als een besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden op grond van artikel 2.13a, eerste lid, van de wet.
3. Onverminderd artikel 5.54 van de wet wordt in een projectbesluit voor de aanleg of wijziging van een rijksweg of hoofdspoorweg, als het project leidt tot een toename van geluid door die weg of spoorweg, uitdrukkelijk bepaald dat het geldt als een besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden op grond van artikel 2.15, tweede lid, van de wet.

R

Het opschrift van paragraaf 10.2.4.1 komt te luiden:

§ 10.2.4.1 Monitoring en gegevensverzameling

S

In paragraaf 10.2.4.1 worden voor artikel 10.22 vier artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 10.21a (monitoring voor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden)

1. Monitoring voor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden vindt plaats door de geluidproductie te berekenen.
2. De monitoring wordt uitgevoerd door:
   a. het college van burgemeester en wethouders voor industrieterreinen;
   b. gedeputeerde staten voor bij omgevingsverordening aangewezen wegen en lokale spoorwegen en voor industrieterreinen waarvoor provinciale staten geluidproductieplafonds als omgevingswaarden hebben vastgesteld;
   c. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat voor bij ministeriële regeling aangewezen wegen; en

d. de beheerder, bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet, voor bij ministeriële regeling aangewezen hoofdspoorwegen.

Artikel 10.21b (gegevensverzameling basisgeluidemissie)

1. Het college van burgemeester en wethouders verzamelt gegevens over de basisgeluidemissie van:
   a. gemeentewegen; en
   b. lokale spoorwegen voor zover deze niet bij omgevingsverordening zijn aangewezen.
2. Het dagelijks bestuur van het waterschap verzamelt gegevens over de basisgeluidemissie voor waterschapswegen.
3. De gegevens voor het basisjaar 2021 als bedoeld in artikel 3.25, eerste lid, onder a, respectievelijk het basisjaar 2026 als bedoeld in artikel 3.25, eerste lid, onder b, worden uiterlijk op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip verzameld.
4. De gegevens hebben in ieder geval betrekking op:
   a. de geluidbrongegevens; en
   b. het geluidaandachtsgebied.

Artikel 10.21c (monitoring andere parameter geluid van gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen, voor zover deze niet bij omgevingsverordening zijn aangewezen)

1. Door monitoring wordt bewaakt het verschil tussen de gemiddelde geluidemissie in een kalenderjaar en de basisgeluidemissie van gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen, voor zover deze niet bij omgevingsverordening zijn aangewezen.
2. Het verschil tussen de gemiddelde geluidemissie in een kalenderjaar en de basisgeluidemissie wordt berekend voor:
   a. wegen met een verkeersintensiteit van meer dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal; en
   b. lokale spoorwegen.
3. In afwijking van het derde lid kan het verschil tussen de gemiddelde geluidemissie in een kalenderjaar en de basisgeluidemissie worden geschat voor wegen met een verkeersintensiteit van 4.500 motorvoertuigen of minder.
4. De monitoring wordt uitgevoerd door:
   a. het college van burgemeester en wethouders voor gemeentewegen en lokale spoorwegen, voor zover deze niet bij omgevingsverordening zijn aangewezen; en
   b. het dagelijks bestuur van het waterschap voor waterschapswegen.
5. Op het berekenen van de gemiddelde geluidemissie zijn de bij ministeriële regeling gestelde regels van toepassing.

Artikel 10.21d (gegevensverzameling voor de monitoring)

Voor de uitvoering van de monitoring verzamelen het college van burgemeester en wethouders en het dagelijks bestuur van een waterschap in ieder geval gegevens die betrekking hebben op de geluidbrongegevens.

T

In artikel 10.23, eerste lid, onder c, onder 1°, wordt "een industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder en de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting door de gezamenlijke activiteiten op" vervangen door "een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld en het geluid van dat industrieterrein".

U

Voor artikel 10.23a wordt in paragraaf 10.2.4.1a een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 10.23aa (geluidregister)

1. Er is een geluidregister.
2. Het geluidregister wordt beheerd door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.
3. Het geluidregister bevat in ieder geval de volgende gegevens:
   a. de geluidproductieplafonds als omgevingswaarde;
   b. een aanduiding van het besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde;
   c. de ligging van geluidreferentiepunten;
   d. de geluidbrongegevens behorende bij de geluidproductieplafonds als bedoeld onder a;
   e. het geluidaandachtsgebied;
   f. de geluidproductie zoals opgenomen in het meest recente openbare verslag over de monitoring.
4. De gegevens, bedoeld in het derde lid, onder a tot en met e, worden uiterlijk vier weken na de dag waarop het besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde is bekendgemaakt, in het geluidregister opgenomen.

V

In hoofdstuk 10A wordt een afdeling ingevoegd, luidende:

AFDELING 10A.1 OVERGANGSRECHT GELUID

§ 10a.1.1 Overgangsrecht sanering geluid van infrastructuur gemeente, waterschap en provincie

Artikel 10a.1 (toepassingsbereik)

1. Deze paragraaf is van toepassing op de geluidgevoelige gebouwen die zijn vermeld op de lijst, bedoeld in artikel 14a.2 van het Omgevingsbesluit.
2. Het college van burgemeester en wethouders, het algemeen bestuur van een waterschap en gedeputeerde staten kunnen in het programma, bedoeld in artikel 10a.2, 10a.3 respectievelijk 10a.4, deze paragraaf van toepassing verklaren op geluidgevoelige gebouwen die vanwege het geluid van een provinciale weg, een waterschapsweg, respectievelijk een gemeenteweg of lokale spoorweg:
   a. op grond van artikel 88 van de Wet geluidhinder, zoals dat luidde voor 1 januari 2007, of op grond van artikel 88 van de Wet geluidhinder op 1 maart 1986 een geluidsbelasting ondervonden van meer dan 60 dB(A) vanwege het wegverkeer op de op 1 maart 1986 aanwezige wegen of woningen die op grond van artikel 4.17 van het Besluit geluidhinder, zoals dat luidde voor 1 juli 2012, tijdig zijn gemeld bij Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer; en
   b. waarvan het geluid minder dan 5 dB lager is dan het geluid, bedoeld in artikel 14a.2, tweede lid, van het Omgevingsbesluit.
3. Bij toepassing van het tweede lid is artikel 14a.2, derde lid, van het Omgevingsbesluit van overeenkomstige toepassing.
4. Artikel 3.22 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 10a.2 (sanering geluid infrastructuur gemeente)

1. Het college van burgemeester en wethouders stelt uiterlijk op 18 juli 2038 een programma vast dat voorziet in geluidbeperkende maatregelen die erop zijn gericht dat het geluid op de onderstaande gebouwen, voor zover die liggen in het geluidaandachtsgebied van een gemeenteweg of een lokale spoorweg die niet op grond van artikel 2.13a, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet is aangewezen, niet hoger is dan:
   a. 70 dB voor de in artikel 14a.2, tweede lid, onder c, van het Omgevingsbesluit bedoelde gebouwen; en
   b. 65 dB voor de in artikel 10a.1, tweede lid, bedoelde gebouwen.

2. Als onvoldoende geluidbeperkende maatregelen in aanmerking komen om te voldoen aan het eerste lid, neemt het college van burgemeester en wethouders een besluit als bedoeld in artikel 2.43 van de wet. De artikelen 3.49, tweede tot en met vijfde lid, en 3.50 zijn van toepassing, waarbij bij de bepaling van het gezamenlijke geluid het geluid van de gemeenteweg of lokale spoorweg wordt verhoogd met 1,5 dB.

Artikel 10a.3 (sanering geluid infrastructuur waterschap)

1. Het algemeen bestuur van een waterschap stelt uiterlijk op 18 juli 2038 een programma vast dat voorziet in maatregelen die erop zijn gericht dat het geluid op de onderstaande gebouwen, voor zover die liggen in het geluidaandachtsgebied van een waterschapsweg, niet hoger is dan:
   a. 70 dB voor de in artikel 14a.2, tweede lid, onder c, van het Omgevingsbesluit bedoelde gebouwen; en
   b. 65 dB voor de in artikel 10a.1, tweede lid, bedoelde gebouwen.
2. Als onvoldoende geluidbeperkende maatregelen in aanmerking komen om te voldoen aan het eerste lid, neemt het dagelijks bestuur van het waterschap een besluit als bedoeld in artikel 2.43 van de wet. De artikelen 3.49, tweede tot en met vijfde lid, en 3.50 zijn van toepassing, waarbij bij de bepaling van het gezamenlijke geluid het geluid van de waterschapsweg wordt verhoogd met 1,5 dB.

Artikel 10a.4 (sanering geluid infrastructuur provincie)

1. Gedeputeerde staten stellen uiterlijk op 18 juli 2038 een programma vast dat voorziet in maatregelen die erop zijn gericht dat het geluid op de onderstaande gebouwen, voor zover die liggen in het geluidaandachtsgebied van een provinciale weg of een lokale spoorweg die op grond van artikel 2.13a, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet is aangewezen, niet hoger is dan:
   a. 70 dB voor de in artikel 14a.2, tweede lid, onder b, van het Omgevingsbesluit bedoelde gebouwen als het geluid afkomstig is van een provinciale weg die binnen de bebouwde kom ligt of van een lokale spoorweg;
   b. 65 dB voor de in artikel 14a.2, tweede lid, onder a, van het Omgevingsbesluit bedoelde gebouwen als het geluid afkomstig is van een buiten de bebouwde kom liggende provinciale weg;
   c. 65 dB voor de in artikel 10a.1, tweede lid, bedoelde gebouwen als het geluid afkomstig is van een provinciale weg die binnen de bebouwde kom ligt of van een lokale spoorweg; en
   d. 60 dB voor de in artikel 10a.1, tweede lid, bedoelde gebouwen als het geluid afkomstig is van een buiten de bebouwde kom liggende provinciale weg.
2. Als onvoldoende geluidbeperkende maatregelen in aanmerking komen om te voldoen aan het eerste lid, nemen gedeputeerde staten een besluit als bedoeld in artikel 2.43 van de wet. De artikelen 3.49, tweede tot en met vijfde lid, en 3.50 zijn van toepassing.

Artikel 10a.5 (voorwaarden geluidbeperkende maatregelen)

Voor toepassing van de artikelen 10a.2 tot en met 10a.4 komen geluidbeperkende maatregelen in aanmerking als deze financieel doelmatig zijn en daartegen geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan.

Artikel 10a.6 (verlaging geluidproductieplafonds)

Als toepassing van artikel 10a.4 leidt tot een verlaging van het geluid op een geluidgevoelig gebouw worden de geluidproductieplafonds als omgevingswaarden verlaagd.

Artikel 10a.7 (sanering gekoppeld aan vaststelling of wijziging geluidproductieplafond)

1. Als provinciale staten een besluit als bedoeld in artikel 2.13a, eerste lid, van de wet nemen en artikel 10a.4, eerste lid, nog niet is toegepast, kunnen provinciale staten in dat besluit ook de maatregelen om te voldoen aan artikel 10a.4, eerste lid, vaststellen.
2. Bij toepassing van het eerste lid wordt het geluidproductieplafond als omgevingswaarde zodanig vastgesteld dat het geluid op de in artikel 10a.4, eerste lid, bedoelde geluidgevoelige gebouwen niet hoger is dan de in dat artikel bedoelde waarden.
3. Als onvoldoende geluidbeperkende maatregelen in aanmerking komen om te voldoen aan het eerste lid, nemen gedeputeerde staten een besluit als bedoeld in artikel 2.43 van de wet. De artikelen 3.49, tweede tot en met vijfde lid, en 3.50 zijn van toepassing.

Artikel 10a.8 (bekostiging sanering Rijk)

1. De kosten voor het treffen van maatregelen voor het terugbrengen van het geluid op de geluidgevoelige gebouwen, bedoeld in artikel 14a.2 van het Omgevingsbesluit, komen ten laste van het Rijk, voor zover:
   a. niet op andere wijze in deze kosten wordt voorzien;
   b. in geval van geluidbeperkende maatregelen: de maatregelen voldoen aan paragraaf 3.5.4.4, waarbij:
      1°. voor de toepassing van de artikelen 10a.2, eerste lid, en 10a.3, eerste lid, in artikel 3.47, vierde lid, onder b, onder 3°, in plaats van ‘de standaardwaarde, bedoeld in tabel 3.32’ wordt gelezen: ‘70 dB’;
      2°. voor de toepassing van artikel 10a.4, eerste lid, in artikel 3.47, vierde lid, onder b, onder 3°, in plaats van ‘de standaardwaarde, bedoeld in tabel 3.32’ wordt gelezen: ‘65 dB voor een weg buiten de bebouwde kom of 70 dB voor een weg binnen de bebouwde kom’.
   c. een verzoek daarvoor voor 1 januari 2040 bij Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat is ingediend; en
   d. het jaarlijks door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat vast te stellen subsidieplafond toereikend is.
2. Als een op grond van de artikelen 10a.2 tot en met 10a.4 vastgestelde maatregel ook wordt getroffen met een ander oogmerk dan het terugbrengen van het geluid, bedoeld in die artikelen, kan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat bepalen dat de subsidie voor die maatregel wordt verstrekt op basis van normbedragen.

§ 10a.1.2 Overgangsrecht niet-geluidgevoelige gevel

Artikel 10a.9 (niet-geluidgevoelige gevel)

Als niet-geluidgevoelige gevel wordt ook aangemerkt:
a. een gevel als bedoeld in artikel 1b, vierde lid, van de Wet geluidhinder zoals die voor de inwerkingtreding van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet in het geldende bestemmingsplan ook als zodanig was bestemd;
b. een gevel waarvoor met toepassing van de Interimwet stad-en-milieubenadering is afgeweken van de wettelijke normen voor geluid.

W

Bijlage I wordt als volgt gewijzigd:

1. In de alfabetische rangschikking worden ingevoegd:

basisgeluidemissie: basisgeluidemissie als bedoeld in artikel 3.25;

geluidbrongegevens: bij ministeriële regeling aangewezen gegevens, benodigd voor de bepaling van het geluid vanwege een geluidbronsoort;

gecumuleerd geluid: geluid als bedoeld in artikel 3.36;

geluidaandachtsgebied: geluidaandachtsgebied als bedoeld in artikel 3.19;

geluidbeperkende maatregel: maatregel die het geluid op een geluidgevoelig gebouw verlaagt;

geluidbronsoort: het geheel van geluidbronnen, bestaande uit:
a. gemeentewegen;
b. lokale spoorwegen die door provinciale staten zijn aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, onder b, van de wet;
c. lokale spoorwegen die niet door provinciale staten zijn aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, onder b, van de wet;
d. provinciale wegen;
e. waterschapswegen;
f. rijkswegen;
g. hoofdspoorwegen; of
h. industrieterreinen;

geluidluwe gevel: gevel die ten opzichte van de andere gevels van een geluidgevoelig gebouw relatief weinig wordt belast door geluid;

geluidproductie: het geluid, op een geluidreferentiepunt, afkomstig van een rijksweg, een hoofdspoorweg, een provinciale weg, een lokale spoorweg die door provinciale staten is aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, onder b, van de wet, of een industrieterrein;

geluidreferentiepunt: locatie waar een geluidproductieplafond geldt;

geluidwerende maatregel: fysieke maatregel aan een gebouw die de geluidwering van de uitwendige scheidingsconstructie verhoogt;

gemeenteweg: weg in beheer bij een gemeente;

gezamenlijk geluid: geluid als bedoeld in artikel 3.37, tweede lid;

niet-geluidgevoelige gevel: gevel die in het omgevingsplan met toepassing van artikel 5.78y, tweede lid, onder a, 5.78aa, tweede lid, onder a, of 10a.9 als zodanig is aangemerkt;

provinciale weg: weg in beheer bij een provincie;

rijksweg: weg in beheer bij het Rijk;

rijstrook: rijstrook als bedoeld in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;

uitwendige scheidingsconstructie: uitwendige scheidingsconstructie als bedoeld in bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving;

waterschapsweg: weg in beheer bij een waterschap.

2. De begrippen geluidgevoelig gebouw en geluidgevoelige ruimte komen te luiden:

geluidgevoelig gebouw: geluidgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 3.20;

geluidgevoelige ruimte: geluidgevoelige ruimte als bedoeld in artikel 3.21.

X

Na bijlage XXI worden twee bijlagen toegevoegd, luidende:

BIJLAGE XXII BIJ ARTIKEL 5.78b VAN DIT BESLUIT (ACTIVITEITEN DIE IN AANZIENLIJKE MATE GELUID KUNNEN VEROORZAKEN)

1. Het gelijktijdig in gebruik hebben van een of meer elektromotoren of verbrandingsmotoren met een gezamenlijk geïnstalleerd motorisch vermogen van 15 MW of meer. Bij de bepaling van het vermogen blijven buiten beschouwing:
   a. elektromotoren of verbrandingsmotoren met een vermogen van 0,25 kW of minder;
   b. elektromotoren en verbrandingsmotoren die tijdelijk in een bepaalde omgeving aanwezig zijn;
   c. elektromotoren die in een gebouw of een gedeelte van een gebouw met een woonfunctie voor dat gebouw worden gebruikt;
   d. elektromotoren van bruggen, viaducten, verkeerstunnels en andere ondergronds gelegen bouwwerken voor vervoer van personen of goederen en beweegbare waterkeringen.
2. Het gebruiken van niet in een gesloten gebouw ondergebrachte transformatoren met een maximaal gelijktijdig in te schakelen elektrisch vermogen van 200 MVA of meer;
3. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.55, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het verstoken van brandstoffen in installaties met een thermisch vermogen van 75 MW of meer, niet zijnde veiligheidsfakkels voor de opsporing en winning van aardgas; hierbij blijven buiten beschouwing installaties voor het verstoken die tijdelijk in een bepaalde omgeving aanwezig zijn;
4. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.58, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
   a. het maken van petrochemische producten of chemicaliën met niet in een gesloten gebouw opgestelde motoren met een geïnstalleerd vermogen van 1 MW of meer;
   b. het raffineren of kraken van aardolie of aardoliefracties met een capaciteit van 1.000.000 ton per jaar of meer;
5. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.64, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
   a. het kraken of vergassen van aardolie of aardoliefracties met een capaciteit van 1.000.000 ton per jaar of meer;
   b. het vergassen van steenkool met een capaciteit van 100.000 ton per jaar of meer;
6. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.67, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
   a. het malen, roosten, pelletiseren of sinteren van ertsen of derivaten daarvan met een capaciteit van 1.000 ton per jaar of meer;
   b. het maken van ruw ijzer, ruw staal of primaire non-ferrometalen met een capaciteit van 1.000 ton per jaar of meer;
   c. het aanwezig hebben van warmband- of koudwalsen voor het tot platen omvormen van metalen of hun legeringen, waarvan het smeltpunt hoger is dan 800 K, en waarbij de dikte van het aangevoerde materiaal groter is dan 1 mm, op een productieoppervlak van 2.000 m^2 of meer;
   d. het aanwezig hebben van wals- en trekinstallaties voor het tot profiel- of stafmateriaal omvormen van metalen of hun legeringen, waarvan het smeltpunt hoger is dan 800 K, op een productieoppervlak van 2.000 m^2 of meer;
   e. het aanwezig hebben van wals-, trek- of lasinstallaties voor het produceren van metalen buizen, op een productieoppervlak van 2.000 m^2 of meer;
   f. het smeden van ankers of kettingen op een productieoppervlak van 2000 m^2 of meer;
   g. het niet in een gesloten gebouw samenvoegen van plaat-, profiel-, staf- of buismaterialen door smeden, klinken, lassen of monteren op een productieoppervlak van 2.000 m^2 of meer;
   h. het smelten of gieten van metalen of hun legeringen met een smeltpunt hoger dan 800 K met een capaciteit van 4.000 ton per jaar of meer;
7. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.70, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:

a. het maken van koolelektroden met een capaciteit van 50.000 ton per jaar of meer.
b. het maken van cement of cementklinker met een capaciteit van 100.000 ton per jaar of meer;
c. het maken van glasvezel, glazuren, emailles, glaswol of steenwol met een capaciteit van 5.000 ton per jaar of meer;
d. het maken, bewerken of verwerken van glas of glazen voorwerpen met een capaciteit van 10 ton per uur of meer;

8. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.73, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
   a. het maken van petrochemische producten of chemicaliën met niet in een gesloten gebouw opgestelde motoren met een geïnstalleerd vermogen van 1 MW of meer;
   b. het maken van methanol met een capaciteit van 100.000 ton per jaar of meer;
   c. het maken van vetzuren of alkanolen uit dierlijke of plantaardige oliën of vetten met een capaciteit van 250.000 ton per jaar of meer;
9. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.76, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het maken van papier of celstof met een capaciteit van 3 ton per uur of meer;
10. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.106, eerste lid, en artikel 3.107 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
   a. het aanwezig hebben van warmband- of koudwalsen voor het tot platen omvormen van metalen of hun legeringen, waarvan het smeltpunt hoger is dan 800 K, en waarbij de dikte van het aangevoerde materiaal groter is dan 1 mm, op een productieoppervlak van 2.000 m^2 of meer;
   b. het aanwezig hebben van wals- en trekinstallaties voor het tot profiel- of stafmateriaal omvormen van metalen of hun legeringen, waarvan het smeltpunt hoger is dan 800 K, op een productieoppervlak van 2.000 m^2 of meer;
   c. het aanwezig hebben van wals-, trek- of lasinstallaties voor het produceren van metalen buizen, op een productieoppervlak van 2.000 m^2 of meer;
   d. het smeden van ankers of kettingen op een productieoppervlak van 2.000 m^2 of meer;
   e. het niet in een gesloten gebouw samenvoegen van plaat-, profiel-, staf- of buismaterialen door smeden, klinken, lassen of monteren op een productieoppervlak van 2.000 m^2 of meer;
   f. het smelten of gieten van metalen of hun legeringen met een smeltpunt hoger dan 800 K met een capaciteit van 4.000 ton per jaar of meer;
   g. het beproeven van verbrandingsmotoren met een motorisch vermogen van 1 MW of meer;
   h. het beproeven van straalmotoren of straalturbines met een stuwkracht van 9 kN of meer;
   i. het produceren, renoveren of schoonmaken van metalen ketels, vaten, tanks of containers op een productieoppervlak van 2.000 m^2 of meer;
11. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.111, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het maken, bewerken of verwerken van glazen voorwerpen met een capaciteit van 10 ton per uur of meer;
12. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.113, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het maken van asfalt of asfaltproducten in een buiten opgestelde eenheid met een capaciteit van 100 ton per uur of meer;
13. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.114 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het maken van glasvezel, glazuren, emailles, glaswol of steenwol met een capaciteit van 5.000 ton per jaar of meer;
14. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.115, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
   a. het met een capaciteit van 100.000 ton per jaar of meer breken, malen, zeven of drogen van:
      1°. zand, grond, grind of steen, met uitzondering van puin en mergel,
      2°. kalkzandsteen, kalk,
      3°. steenkolen of andere mineralen of derivaten daarvan,

met uitzondering van zand- of grindwinning waarvoor op grond van artikel 5.1, eerste lid, onder c, van de wet een vergunning is vereist;
   b. het winnen van steen, met uitzondering van grind en mergel, met een capaciteit van 100 ton per uur of meer;
   c. het maken van betonmortel met een capaciteit van 100 ton per uur of meer;
   d. het maken van betonwaren met persen, triltafels of bekistingstrillers en met een capaciteit van 100 ton per dag of meer;
15. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.119, eerste lid, onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het scheiden van 10 ton lucht per uur of meer;
16. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.122, eerste lid, onder g, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het aanwezig hebben van 50 of meer mechanisch aangedreven weefgetouwen;
17. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.125, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het maken van papier of celstof met een capaciteit van 3 ton per uur of meer;
18. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.129, eerste lid, artikel 3.130 en artikel 3.131, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
   a. het maken van melkpoeder, weipoeder of andere gedroogde zuivelproducten met een capaciteit van 1,5 ton per uur of meer;
   b. het maken van consumptiemelk of consumptiemelk-producten of geëvaporiseerde melk of melkproducten met een melkverwerkings-capaciteit van 55.000 ton per jaar of meer;
   c. het concentreren van melk of melkproducten door indamping met een waterverdampingscapaciteit van 20 ton per uur of meer;
   d. het maken van veevoeder met een capaciteit van 100 ton per uur of meer;
   e. het drogen van groenvoer met een waterverdampingscapaciteit van 10 ton per uur of meer;
   f. het maken van suiker uit suikerbieten met een capaciteit van 2.500 ton suikerbieten per dag of meer;
   g. het maken van gist met een capaciteit van 5.000 ton per jaar of meer;
   h. het maken van zetmeel of zetmeelderivaten met een capaciteit van 10 ton per uur of meer;
   i. het maken van oliën en vetten uit dierlijke of plantaardige grondstoffen met een capaciteit van 250.000 ton per jaar of meer;
19. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.145, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het in de open lucht bouwen, onderhouden, repareren, behandelen van de oppervlakte, of het in de avond- of nachtperiode beproeven van motoren van metalen schepen met een langs de waterlijn te meten lengte van 25 m of meer;
20. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.282 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
   a. het beproeven van verbrandingsmotoren met een motorisch vermogen van 1 MW of meer;
   b. het beproeven van straalmotoren of straalturbines met een stuwkracht van 9 kN of meer;
21. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.285, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
   a. het gebruiken van installaties, waaronder pneumatische elevatoren met een verwerkingscapaciteit van 500 ton per uur of meer voor het opslaan of overslaan van veevoeder;
   b. het gebruiken van installaties, waaronder pneumatische elevatoren, met een verwerkingscapaciteit van 500 ton per uur of meer, voor het opslaan of overslaan van granen, meelsoorten, zaden, gedroogde peulvruchten, maïs, of derivaten daarvan;
22. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.286, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het opslaan of overslaan van ertsen,

mineralen of derivaten van ertsen of mineralen op een oppervlak van 2.000 m^2 of meer;

23. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.293 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het beproeven van straalmotoren of straalturbines met een stuwkracht van 9 kN of meer;
24. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.301, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het maken, renoveren of schoonmaken van metalen ketels, vaten, tanks of containers op een productieoppervlak van 2.000 m^2 of meer;
25. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.305 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het gebruiken van meer dan acht uur per week van daarvoor opengestelde terreinen, geen openbare weg zijnde, voor het in wedstrijdverband, ter voorbereiding van wedstrijden of voor recreatieve doeleinden, rijden met bromfietsen, motorvoertuigen of andere gemotoriseerde voertuigen voorzien van verbrandingsmotoren;
26. De milieubelastende activiteit, bedoeld in artikel 3.321 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het gebruiken van aardgasbehandelings-installaties bij aardgaswinputten en gasverzamelinrichtingen met een capaciteit van 10.000.000 m^3 per dag (bij 1 bar en 273 K) of meer.

BIJLAGE XXIII BIJ ARTIKEL 3.48 VAN DIT BESLUIT (REDUCTIEPUNTEN FINANCIELE DOELMATIGHEID GELUIDBEPERKENDE MAATREGELEN)

Geluid op een geluidgevoelig gebouw vanwege een weg in de situatie zonder maatregelen (dB)	**Geluid op een geluidgevoelig gebouw vanwege een spoorweg in de situatie zonder maatregelen (dB)**	**Reductiepunten van een geluidgevoelig gebouw**
50	55	0
51	56	1.000
52	57	1.300
53	58	1.600
54	59	1.900
55	60	2.100
56	61	2.400
57	62	2.700
58	63	3.000
59	64	3.300
60	65	3.600
61	66	3.900
62	67	4.100
63	68	4.400
64	69	4.700
65	70	5.000
66	71	7.800
67	72	8.100
68	73	8.300

69	74	8.600
70	75	8.900
71	76	9.200
72	77	9.500
73	78	9.800
74	79	10.100
75	80	10.300
76	81	10.600
77	82	10.900
78	83	11.200
79	84	11.500

Artikel III Omgevingsbesluit

Het Omgevingsbesluit wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 5.7, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. De onderdelen a, b en c worden verletterd tot b, c en d.

2. Voor onderdeel b (nieuw) wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

a. een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde als bedoeld in artikel 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, of 2.15, tweede lid, van de wet;.

3. Onder vernummering van het tweede, derde en vierde lid tot derde, vierde en vijfde lid wordt na het eerste lid een lid ingevoegd, luidende:

2. Als het projectbesluit geldt als een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde als bedoeld in artikel 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, of 2.15, tweede lid, van de wet, is afdeling 3.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van toepassing.

B

In hoofdstuk 10 wordt na afdeling 10.2 een afdeling ingevoegd, luidende:

AFDELING 10.2A GELUIDPRODUCTIEPLAFONDS ALS OMGEVINGSWAARDEN

§ 10.2a.1 Uitvraag gegevens

Artikel 10.6a (uitvraag gegevens industrieterreinen)

1. Voor de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde voor een industrieterrein en het voldoen aan dat geluidproductieplafond kan de gemeenteraad, of kunnen provinciale staten als artikel 2.12a, eerste lid, van de wet wordt toegepast, informatie vragen aan degene die op dat industrieterrein een activiteit anders dan het wonen verricht over het geluid door die activiteit.
2. Het eerste lid geldt niet voor:
   a. als vertrouwelijk aangemerkte informatie over het geluid door een activiteit in het kader van de landsverdediging; en
   b. informatie over het geluid van een activiteit waarvoor het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit waarborgt dat het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ van het geluid op 30 m afstand van de begrenzing van de locatie waar de activiteit wordt verricht, niet meer bedraagt dan de standaardwaarden, bedoeld in tabel 5.65.1, verminderd met 5 dB.

§ 10.2a.2 Toepassing afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht

Artikel 10.6b (voorbereidingsprocedure besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde)

Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de voorbereiding van een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, van de wet, tenzij bij

die vaststelling artikel 3.39, 3.40, 3.41 of 3.44, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt toegepast.

C

Na artikel 10.42 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 10.42a (verstrekking en publicatie verslag monitoring geluidproductieplafonds)

1. Voor industrieterreinen in een gemeente die niet ligt in een bij ministeriële regeling aangewezen agglomeratie, doet het college van burgemeester en wethouders eens per vijf jaar verslag van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21a, tweede lid, onder a, van het Besluit kwaliteit leefomgeving en de wijze waarop is voldaan aan de resultaatsverplichting, bedoeld in artikel 3.42 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, en daarnaast:
   a. een overzicht van de op grond van artikel 2.11a van de wet vastgestelde geluidproductieplafonds waarbij toepassing is gegeven aan artikel 3.35 van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
   b. een beschrijving van de ontwikkelingen van het bronbeleid en andere relevante ontwikkelingen die aanleiding geven tot intrekking of wijziging van geluidproductieplafonds, bedoeld onder a;
   c. een motivering of de ontwikkelingen, bedoeld onder b, aanleiding geven tot intrekking of wijziging van geluidproductieplafonds, bedoeld onder a;
   d. conclusies naar aanleiding van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21a van het Besluit kwaliteit leefomgeving; en
   e. een overzicht van de maatregelen die naar verwachting de komende vijf jaar nodig zijn om te voldoen aan de resultaatsverplichting, bedoeld in artikel 3.42 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
2. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat doet jaarlijks verslag van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21, tweede lid, onder c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, en de wijze waarop is voldaan aan de resultaatsverplichting, bedoeld in artikel 3.42 van dat besluit.
3. De beheerder, bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet, doet jaarlijks aan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat verslag van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21a, tweede lid, onder d, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, en de wijze waarop is voldaan aan de resultaatsverplichting, bedoeld in artikel 3.42 van dat besluit.
4. Indien toepassing is gegeven aan artikel 3.44, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving doen het college van burgemeesters en wethouders en gedeputeerde staten jaarlijks verslag van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21a, tweede lid, onder a respectievelijk b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving voor de geluidproductieplafonds waarvoor dat artikellid is toegepast.
5. Het verslag wordt elektronisch beschikbaar gesteld.

Artikel 10.42b (verstrekking en publicatie verslag monitoring geluid wegen en spoorwegen met basisgeluidemissie)

1. Het college van burgemeester en wethouders en het dagelijks bestuur van het waterschap doen op uiterlijk 1 juli 2023 en vervolgens elke vijf jaar uiterlijk op 1 juli aan respectievelijk de gemeenteraad en het algemeen bestuur van het waterschap verslag van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21c van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
2. Het verslag bevat ten minste:
   a. de afweging van geluidbeperkende en geluidwerende maatregelen voor gebouwen als bedoeld in artikel 3.26 van het Besluit kwaliteit leefomgeving;

   b. een overzicht van de geluidgevoelige gebouwen waarvoor zal worden onderzocht of artikel 3.49, eerste lid, onder c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving moet worden toegepast; en
   c. de wijzigingen van de gehanteerde basisgeluidemissie ten opzichte van het vorige verslag.
3. In afwijking van het tweede lid bevat het verslag in 2023 voor ten minste de wegen en lokale spoorwegen, bedoeld in artikel 3.25, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, uitsluitend de basisgeluidemissie.
4. In afwijking van het tweede en derde lid bevat het verslag in 2028 voor de wegen bedoeld in artikel 3.25, tweede lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving uitsluitend de basisgeluidemissie, tenzij voor die wegen de basisgeluidemissie al in 2023 in het verslag was opgenomen.
5. De gemeenteraad en het algemeen bestuur van het waterschap stellen het verslag elektronisch beschikbaar.

D

Artikel 13.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van onderdeel 2° tot onderdeel 3° wordt in onderdeel a na onderdeel 1° een onderdeel ingevoegd, luidende:

2°. bij een bij omgevingsverordening gestelde plicht tot het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 3.10, tweede lid, onder b, van de wet, voor zover niet gericht tot een bestuursorgaan;.

2. Aan onderdeel b wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

3°. bij een bij algemene maatregel van bestuur gestelde plicht tot het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 3.10, tweede lid, onder b, van de wet, voor zover niet gericht tot een bestuursorgaan;.

E

Na hoofdstuk 14 wordt een hoofdstuk ingevoegd, luidende:

HOOFDSTUK 14a OVERGANGSRECHT

§ 14a.1 Sanering te hoge geluidbelastingen

Artikel 14a.1 (toepassingsbereik)

De artikelen 3.20 en 3.22 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn van toepassing op deze paragraaf.

Artikel 14a.2 (lijst met vanwege het geluid te saneren gebouwen)

1. Uiterlijk op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip stellen onderstaande bestuursorganen een lijst vast van geluidgevoelige gebouwen waarop paragraaf 10a.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van toepassing is:
   a. het college van burgemeester en wethouders: voor gemeentewegen en voor lokale spoorwegen die niet bij omgevingsverordening zijn aangewezen;
   b. het dagelijks bestuur van een waterschap: voor waterschapswegen; en
   c. gedeputeerde staten: voor provinciale wegen en voor lokale spoorwegen die bij omgevingsverordening zijn aangewezen.
2. Op de lijst wordt vermeld:
   a. een geluidgevoelig gebouw dat ligt in het geluidaandachtsgebied van een provinciale weg die buiten de bebouwde kom ligt of een lokale spoorweg die bij

omgevingsverordening is aangewezen, waarvan het geluid van provinciale wegen respectievelijk lokale spoorwegen, bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds zoals die zijn vastgesteld op grond van artikel XIII, eerste lid, van het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet, hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.33 van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
   b. een geluidgevoelig gebouw dat ligt in het geluidaandachtsgebied van een provinciale weg die ligt binnen de bebouwde kom waarvan het geluid van provinciale wegen, bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds zoals die zijn vastgesteld op grond van artikel XIII, eerste lid, van het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet, meer dan 5 dB hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.33 van het Besluit kwaliteit leefomgeving; en
   c. een geluidgevoelig gebouw dat ligt in het geluidaandachtsgebied van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg die niet bij omgevingsverordening is aangewezen, waarvan het geluid in het kalenderjaar 2021 hoger is dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.33 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
3. Op de lijst wordt niet vermeld een geluidgevoelig gebouw:
   a. waarop met toepassing van de Interimwet stad-en-milieubenadering een hogere geluidbelasting dan de maximale waarde op grond van de Wet geluidhinder is toegestaan;
   b. waarbij toepassing is gegeven aan artikel 83, vierde, vijfde, zesde of zevende lid, van de Wet geluidhinder, zoals deze artikelen luidden onmiddellijk voorafgaande aan de inwerkingtreding van dit besluit;
   c. dat eerder op grond van de Wet geluidhinder of hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer vanwege het geluid op kosten van het Rijk is gesaneerd en is vermeld op een uiterlijk een jaar na inwerkingtreding van dit besluit door Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat bekend te maken lijst.
4. De lijst bevat voor elk geluidgevoelig gebouw in ieder geval:
   a. de in de Basisregistratie adressen en gebouwen opgenomen identificatienummers;
   b. het in het tweede lid bedoelde geluid op het gebouw.

Artikel 14a.3 (vaststellen en melding lijst met vanwege het geluid te saneren gebouwen)

1. Voorafgaand aan de vaststelling van de lijst, bedoeld in artikel 14a.2, publiceren het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van een waterschap en gedeputeerde staten een ontwerp van de lijst en stellen zij Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat in de gelegenheid een zienswijze in te dienen.
2. Bij de publicatie van het ontwerp van de lijst wordt aangegeven hoe burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties bij de vaststelling van de lijst worden betrokken.
3. De lijst wordt vastgesteld volgens een bij regeling van Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat vastgesteld formulier.
4. Het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van een waterschap en gedeputeerde staten zenden een afschrift van de lijst binnen drie maanden na de vaststelling ervan op elektronische wijze aan Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Artikel IV Besluit bouwwerken leefomgeving

Het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 2.15f, onder p, onder 2°, worden twee onderdelen toegevoegd, luidende:

v. beperking van geluid van een weg of spoorweg ter uitvoering van een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde als bedoeld in artikel 2.13a of 2.15, tweede lid, van de wet;

vi. beperking van geluid van een weg of spoorweg ter uitvoering van de in een saneringsprogramma als bedoeld in artikel 22.18 van de wet of een saneringsplan als bedoeld in artikel 11.60 van de Wet milieubeheer gekozen maatregel voor een locatie;.

B

In tabel 4.101 wordt "bescherming tegen weg-, spoorweg- of industriegeluid" vervangen door: "bescherming tegen weg-, spoorweg- of industriegeluid of geluid van activiteiten".

C

Artikel 4.103 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het opschrift komt te luiden: **Artikel 4.103 (bescherming tegen weg-, spoorweg- of industriegeluid of geluid van activiteiten)**.

2. Het eerste en tweede lid komen te luiden:

1. De volgens NEN 5077 bepaalde karakteristieke geluidwering van een uitwendige scheidingsconstructie van een verblijfsgebied is niet kleiner dan het verschil tussen het in het omgevingsplan of in de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit toegestane:
   a. gezamenlijke geluid, bedoeld in bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, en 33 dB; of
   b. het geluid van activiteiten, bedoeld in paragraaf 5.1.4.2.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, en 35 dB(A).
2. Bij toepassing van het eerste lid kan het gezamenlijke geluid, bedoeld in het eerste lid, onder a, of het geluid van activiteiten, bedoeld in het eerste lid, onder b, opnieuw worden bepaald.

D

Artikel 5.23 komt te luiden:

Artikel 5.23 (bescherming tegen weg-, spoorweg- of industriegeluid)

1. Bij wijziging van de gebruiksfunctie van een bouwwerk of een gedeelte daarvan is de volgens NEN 5077 bepaalde karakteristieke geluidwering van de uitwendige scheidingsconstructie van een verblijfsruimte niet kleiner dan het verschil tussen het in het omgevingsplan of de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit toegestane gezamenlijke geluid, bedoeld in bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, en 38 dB.
2. In afwijking van het eerste lid zijn op het geheel vernieuwen van een uitwendige scheidingsconstructie de artikelen 4.102 en 4.103 van toepassing.
3. Bij toepassing van het eerste lid kan het gezamenlijke geluid opnieuw worden bepaald.
4. Het eerste lid is niet van toepassing op een wijziging van de gebruiksfunctie voor minder dan 10 jaar.

E

In bijlage I komt de begripsomschrijving van geluidsgevoelig terrein te luiden:

locatie die in het omgevingsplan is aangewezen als ligplaats voor woonschepen of locatie die in het omgevingsplan is aangewezen als standplaats voor woonwagens;.

Artikel V Invoeringsbesluit Omgevingswet

Het Invoeringsbesluit Omgevingswet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 7.1 wordt als volgt gewijzigd:
Na afdeling 2.3 wordt een afdeling ingevoegd, luidende:

AFDELING 2.3A AANLEGGEN OF WIJZIGEN VAN WEGEN OF SPOORWEGEN ZONDER GELUIDPRODUCTIEPLAFOND

Artikel 2.3a.1 Toepassingsbereik

Deze afdeling is van toepassing op het aanleggen of wijzigen van een weg of spoorweg, tenzij:
a. aan de aanleg of wijziging een besluit tot vaststelling van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit ten grondslag ligt; of
b. het een rijksweg, provincieweg of bij omgevingsverordening aangewezen lokale spoorweg betreft.

Artikel 2.3a.2 Binnenplanse vergunning geluid weg of spoorweg

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een weg of spoorweg aan te leggen of te wijzigen als in het omgevingsplan of bij omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit een geluidgevoelig gebouw is toegelaten binnen het aandachtsgebied van die weg of spoorweg.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op een weg als:
a. deze is gelegen binnen een als woonerf aangeduid gebied;
b. een maximumsnelheid van 30 km per uur geldt;
c. de snelheid wordt verlaagd;
d. een wegdeklaag wordt vervangen door een wegdeklaag met dezelfde of een grotere geluidsreducerende werking;
e. de snelheid wordt verhoogd tot ten hoogste de maximumsnelheid, zoals die gold vóór een tijdelijke snelheidsverlaging die als maatregel is opgenomen in een programma als bedoeld in artikel 5.12 van de Wet milieubeheer, zoals dat luidde voor inwerkingtreding van de Omgevingswet; of
f. het wijzigen, gerekend zonder het treffen van maatregelen, leidt tot:
1°. niet meer dan 50 dB op de gevel van een geluidgevoelig gebouw;
2°. als een hogere waarde is vastgesteld op grond van de Wet geluidhinder, de Experimentenwet Stad en Milieu, de Interimwet stad-en-milieubenadering of de Spoedwet wegverbreding: niet meer dan 2 dB meer geluid op de gevel van een geluidgevoelig gebouw dan die hogere waarde of, als de heersende waarde lager is, de heersende waarde; of
3°. als de weg en het geluidgevoelige gebouw op 1 januari 2007 waren toegelaten, niet eerder een hogere waarde is vastgesteld dan 48 dB en de heersende waarde hoger is dan 48 dB: niet meer dan 2 dB meer dan de heersende waarde.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op een spoorweg als:
a. de intensiteit, de verkeerssnelheid of een combinatie van beide wordt gewijzigd waardoor het geluid onafgerond niet meer dan 1,0 dB toeneemt ten opzichte van het geluid van de drie jaren voorafgaand aan de wijziging;
b. spoorstaven horizontaal worden verplaatst over een afstand van minder dan 2 m;
c. spoorstaven verticaal worden verplaatst over een afstand van minder dan 1 m;
d. de baanconstructie wordt vervangen door een baanconstructie die niet meer geluid emitteert dan de te vervangen constructie; of
e. het wijzigen, gerekend zonder het treffen van maatregelen, leidt tot:
1°. niet meer dan 3 dB meer geluid op de gevel van een geluidgevoelig gebouw dan de heersende waarde; en

2°. niet meer dan 63 dB op de gevel van een geluidgevoelig gebouw.

Artikel 2.3a.3 Aandachtsgebied

1. Het aandachtsgebied van een weg, met inbegrip van een spoorweg die is verweven of gebundeld met delen van die weg, bedoeld in artikel 2.3a.2, eerste lid, strekt zich aan weerszijden van de as van de weg uit tot de volgende afstand, gemeten vanaf de buitenste rijstrook of spoorstaaf:
a. binnen de bebouwde kom, bedoeld in de Wegenverkeerswet 1994, tenzij het een autoweg of autosnelweg betreft:
1°. voor een weg, bestaande uit een of twee rijstroken of een of twee sporen: 200 m; of
2°. voor een weg, bestaande uit drie of meer rijstroken of drie of meer sporen: 350 m;
b. buiten die bebouwde kom of voor een autoweg of autosnelweg:
1°. voor een weg, bestaande uit een of twee rijstroken of een of twee sporen: 250 m;
2°. voor een weg, bestaande uit drie of vier rijstroken of drie of meer sporen: 400 m; of
3°. voor een weg, bestaande uit vijf of meer rijstroken: 600 m.
2. Het aandachtsgebied van een spoorweg die niet is verweven of gebundeld met delen van een weg, bedoeld in artikel 2.3a.2, eerste lid, strekt zich aan weerszijden van de as van de spoorweg uit tot de volgende afstand, gemeten vanaf de buitenste spoorstaaf:
a. voor een spoorweg in een tunnel: 25 m; of
b. voor een andere spoorweg: 100 m.
3. Als zich langs een weg of spoorweg een aandachtsgebied bevindt dat bestaat uit delen met een onderling verschillende breedte, geldt voor de aansluiting van de verschillende delen dat het breedste deel over een afstand gelijk aan een derde van de breedte van dat deel, gemeten vanaf het punt van versmalling van de breedte, nog langs de as van de weg of spoorweg doorloopt en met een loodlijn aansluit op het smalste aandachtsgebied.
4. Aan de uiteinden van een weg of spoorweg loopt het aandachtsgebied door over een afstand gelijk aan de breedte van dat gebied ter hoogte van dat uiteinde. Het aandachtsgebied loopt door langs een lijn die is gelegen in het verlengde van de as van de weg of spoorweg en behoudt de breedte die het had ter hoogte van het uiteinde.

Artikel 2.3a.4 Aanvraagvereisten binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit geluid weg of spoorweg

Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.3a.2, eerste lid, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
a. een akoestisch onderzoek naar:
1°. het geluid dat geluidgevoelige gebouwen binnen het aandachtsgebied direct voorafgaand aan de wijziging of aanleg van de weg of spoorweg ondervinden;
2°. het geluid dat geluidgevoelige gebouwen binnen het aandachtsgebied in de toekomst door de weg of spoorweg zouden ondervinden zonder de invloed van maatregelen die de geluidsbelasting beperken;
3°. het geluid van andere wegen of niet te wijzigen delen van de weg, als redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de wijziging van een weg zal leiden tot een toename van meer dan 2 dB van het geluid op geluidgevoelige gebouwen door die wegen of delen;
4°. de doeltreffendheid van de in aanmerking komende verkeersmaatregelen en andere maatregelen om te voorkomen dat het in de toekomst vanwege de weg optredende geluid op de gebouwen, bedoeld onder 1°, de standaardwaarde, zijnde 53 L_{den} voor een weg of 55 L_{den} voor een spoorweg, te boven zou gaan of om te voorkomen dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen toeneemt ten opzichte van het geluid direct voorafgaand aan de wijziging;
b. een beschrijving van de voorgenomen maatregelen, bedoeld onder a, onder 4°; en
c. een beschrijving van te treffen geluidwerende maatregelen aan gevels van gebouwen waarvoor het toekomstige geluid hoger wordt dan de standaardwaarde en toeneemt ten opzichte van de situatie voor de wijziging of aanleg, voor zover nodig om te voldoen aan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.49 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 2.3a.5 Beoordelingsregel aanvraag binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit geluid weg of spoorweg

Een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.3a.2, eerste lid, wordt alleen verleend als de activiteit er niet toe leidt dat de grenswaarde 70 L_{den} wordt overschreden.

Artikel 2.3a.6 Voorschriften binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit geluid weg of spoorweg

Aan een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.3a.2 worden voorschriften verbonden die ertoe strekken dat:
a. maatregelen als bedoeld in artikel 2.3a.4, onder a, onder 4°, worden getroffen, als deze doelmatig zijn; en
b. maatregelen als bedoeld in dat artikel, onder c, worden getroffen.

B

In de toelichting bij het tijdelijk deel van het omgevingsplan wordt in de tekst zoals die is opgenomen in bijlage 2 bij de nota van toelichting van het Invoeringsbesluit Omgevingswet in de volgorde van de nummering de tekst ingevoegd die in bijlage 1 bij de nota van toelichting bij dit besluit is opgenomen.

Hoofdstuk 2. Wijziging en intrekking andere regelgeving

Artikel VI (intrekking besluiten)

De volgende besluiten worden ingetrokken:

a. Besluit geluid milieubeheer;
b. Besluit geluidhinder;
c. Besluit saneringsmaatregelen industrieterreinen 1994;
d. Besluit vaststelling geluidszone Tweede Maasvlakte.

Artikel VII Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer

In het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer wordt na artikel 21 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 21a

Op het nemen van een verkeersbesluit dat leidt tot een toename van het geluid van een weg in beheer bij een gemeente of waterschap met meer dan 1,5 dB, zijn de artikelen 5.78m tot en met 5.78o van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing, waarbij voor ‘omgevingsplan dat de aanleg of wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg toelaat’ wordt gelezen: ‘verkeersbesluit’.

Artikel VIII Besluit capaciteitsverdeling hoofdspoorweginfrastructuur

Artikel 3, onder c, van het Besluit capaciteitsverdeling hoofdspoorweginfrastructuur wordt ‘overschrijding van de krachtens de Wet geluidhinder geldende grenswaarden’ vervangen door ‘overschrijding van de op grond van de Omgevingswet vastgestelde geluidproductieplafonds als omgevingswaarden’.

Hoofdstuk 3. Overgangs- en invoeringsbepalingen

Artikel IX (begripsbepalingen)

Voor de toepassing van de artikelen X tot en met XII wordt verstaan onder:
bestaand industrieterrein: een industrieterrein als bedoeld in artikel 40 of 52 van de Wet geluidhinder zoals die gold voor de inwerkingtreding van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet;
grenswaarde Wet geluidhinder: een bij of krachtens de Wet geluidhinder geldende of vastgestelde ten hoogst toelaatbare waarde van de geluidbelasting van woningen, andere geluidgevoelige gebouwen en geluidgevoelige terreinen, en een grenswaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde op elk punt op de buitengrens van de geluidzone.

Artikel X (eerste geluidproductieplafonds voor een bestaand industrieterrein)

1. In afwijking van paragraaf 3.5.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt een geluidproductieplafond als bedoeld in artikel 3.6, tweede en derde lid, van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet vastgesteld op grond van de geluidproductie die is toegestaan bij maximale benutting van de grenswaarden Wet geluidhinder zoals deze op grond van artikel 3.6, eerste lid, van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet golden onmiddellijk voorafgaande aan die vaststelling.
2. De geluidproductie wordt bepaald:
   a. met inachtneming van geluidregels die deel uitmaken van de regels van het bestemmingsplan voor dat industrieterrein zoals dat gold onmiddellijk voorafgaande aan inwerkingtreding van dit besluit;
   b. rekening houdend met een voor dat industrieterrein vastgesteld zonebeheerplan als bedoeld in artikel 164 van de Wet geluidhinder zoals die gold voor de inwerkingtreding van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet;
   c. zonder rekening te houden met de afname van de geluidproductie zoals die is vastgelegd in een voor dat industrieterrein vastgesteld geluidreductieplan als bedoeld in artikel 67 van de Wet geluidhinder zoals die gold voor de inwerkingtreding van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet;
   d. met inachtneming van omgevingsvergunningen voor een inrichting als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de daaraan verbonden voorschriften.
3. Als door toepassing van het tweede lid, onder a of d, de geluidproductie hoger wordt dan de in het eerste lid bedoelde geluidproductie bij maximale benutting van de grenswaarden Wet geluidhinder, wordt dat geluidproductieplafond vastgesteld volgens het eerste lid en wordt voor dat geluidproductieplafond artikel 3.44, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving toegepast.
4. De in het eerste lid bedoelde geluidproductie wordt verminderd met het geluid van treinen op spoorwegemplacementen als bedoeld in artikel 3.27, tweede lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
5. Een met toepassing van het eerste lid bepaald geluidproductieplafond kan worden verhoogd overeenkomstig het geluid van afgemeerde schepen dat niet eerder is betrokken bij het vaststellen van de grenswaarden Wet geluidhinder.

Artikel XI (bestaand industrieterrein waarop redelijke sommatie is toegepast)

Als voor de toepassing van artikel X, eerste lid, bij een bestaand industrieterrein bij het toetsen aan een geldende of vastgestelde grenswaarde Wet geluidhinder een aftrek is toegepast als bedoeld in artikel 2.3, tweede lid, van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012, wordt een met toepassing van artikel X bepaald geluidproductieplafond met diezelfde aftrek verlaagd.

Artikel XII (afwijkend tijdstip en afwijkende termijn waarbinnen aan het geluidproductieplafond wordt voldaan)

1. Als onmiddellijk voorafgaande aan de toepassing van artikel X, eerste lid, voor een bestaand industrieterrein een geluidreductieplan gold als bedoeld in artikel 67 van de Wet geluidhinder, wordt in het op grond van artikel X, eerste lid, vastgestelde besluit tot vaststelling van het geluidproductieplafond bepaald dat gedurende de in dat geluidreductieplan genoemde termijn niet aan dat geluidproductieplafond hoeft te worden voldaan.
2. Als voor de toepassing van artikel X, eerste lid, een aftrek is toegepast als bedoeld in artikel 2.3, tweede lid, van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 hoeft, in afwijking van artikel 3.42 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, gedurende een periode van twee jaar niet aan dat geluidproductieplafond te worden voldaan, waarbij het geluidproductieplafond mag worden overschreden met ten hoogste de waarde van de aftrek.

Artikel XIII (eerste geluidproductieplafonds voor bestaande provinciale wegen)

1. In afwijking van paragraaf 3.5.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is een geluidproductieplafond als bedoeld in artikel 3.5, van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet, de door provinciale staten berekende historische geluidproductie, die betrekking heeft op een kalenderjaar dat ten hoogste vijf jaar voor inwerkingtreding van dit besluit ligt, op de daarvoor door hen aangegeven geluidreferentiepunten, verhoogd met 1,5 dB.
2. In afwijking van het eerste lid en in afwijking van paragraaf 3.5.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving kan het geluidproductieplafond, bedoeld in artikel 3.5 van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet, door provinciale staten worden vastgesteld op grond van:
   a. een besluit over aanleg of reconstructie van een weg;
   b. recent genomen ruimtelijke besluiten, of
   c. de gegevens uit het eerste lid, echter zonder het meenemen van het effect van een stil wegdek indien dat is aangelegd zonder dit vanuit de Wet geluidhinder vereist was.
3. Het tweede lid wordt alleen toegepast als provinciale staten de gevolgen voor de fysieke leefomgeving aanvaardbaar achten.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Artikel XIV Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel XV Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,

CONCEPT-AANVULLINGSBESLUIT GELUID OMGEVINGSWET

Nota van Toelichting – artikelsgewijs

In het opschrift van paragrafen of artikelen is telkens tussen vierkante haken […] aangegeven wat de grondslag in de wet is.

Hoofdstuk 1. Wijzigingen in de uitvoeringsregelgeving van de Omgevingswet

Artikel I (Besluit activiteiten leefomgeving) [artikel 4.3, eerste lid, Ow]

Artikel 4.1121a van het Besluit activiteiten leefomgeving stelt algemene regels met het oog op het voorkomen of beperken van geluidhinder voor verplaatsbare mijnbouwwerken. Dit artikel wordt toegevoegd via het Invoeringsbesluit Omgevingswet. Daarbij worden waarden vastgesteld voor het geluid in geluidgevoelige ruimten binnen geluidgevoelige gebouwen. Deze waarden gelden niet als die gebouwen geheel of gedeeltelijk liggen op een industrieterrein waar geluidproductieplafonds als omgevingswaarden voor moeten worden vastgesteld. De verwijzing naar de Wet geluidhinder is hierop technisch aangepast.

Artikel II (Besluit kwaliteit leefomgeving)

Onderdeel A (afdeling 3.5 (nieuw) Bkl)

§ 3.5.1 Algemene bepalingen [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.29a Ow]

Artikel 3.18 (toepassingsbereik)

Eerste lid
In het eerste lid is bepaald dat afdeling 3.5 van toepassing is op de beheersing van het geluid van wegen, spoorwegen of industrieterreinen. In deze afdeling is het vertrekpunt van denken het geluid van wegen, spoorwegen of industrieterreinen op een geluidgevoelig gebouw dat is toegelaten op grond van een omgevingsplan of omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Wat een geluidgevoelig gebouw is, is geregeld in artikel 3.20. Het toelaten van een nieuw geluidgevoelig gebouw als zodanig is geregeld in hoofdstuk 5, met name subparagraaf 5.1.4.2a.4 die wordt toegevoegd met dit Aanvullingsbesluit. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op die subparagraaf.

Het geluid op een geluidgevoelig gebouw is altijd het geluid van een geluidbronsoort als geheel. Voor de geluidbronsoorten bestaande uit wegen of spoorwegen is dat bepaald in artikel 3.23, derde lid, en voor industrieterreinen in artikel 3.24, eerste en tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op die artikelen.

Tweede lid
Hierin is bepaald dat het bij de toepassing van afdeling 3.5 gaat om het geluid op geluidgevoelige gebouwen die zijn toegelaten in het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Dat zijn juridisch toegestane geluidgevoelige gebouwen, zowel de reeds gerealiseerde als de nog niet gerealiseerde gebouwen. De planologische situatie is bepalend, het feitelijk gebruik van een gebouw is voor de geluidgevoeligheid niet van belang. Dit betekent dat een gebouw met een woonfunctie dat tijdelijk wordt gebruikt als bijvoorbeeld kantoorruimte wel binnen het toepassingsbereik van deze afdeling valt en omgekeerd dat een kantoorruimte die feitelijk wordt bewoond niet onder het toepassingsbereik van deze afdeling valt. Net als onder de Wet geluidhinder is het uitgangspunt dat gebruik van gebouwen en locaties plaatsvindt overeenkomstig de daaraan toegekende functie.

Ook bepaalt het tweede lid dat afdeling 3.5 van toepassing is op geluidgevoelige gebouwen die geheel of gedeeltelijk in het aandachtsgebied van een weg, spoorweg of industrieterrein liggen. Het is in de praktijk mogelijk dat een geluidgevoelig gebouw gedeeltelijk in een geluidaandachtsgebied ligt en deels erbuiten. In dat geval wordt het hele gebouw als geluidgevoelig beschouwd en valt het onder de regels van afdeling 3.5.

Derde lid
Dit lid bepaalt dat afdeling 3.5 niet van toepassing is op het geluid door een industrieterrein, als sprake van een geluidgevoelig gebouw dat helemaal op een ander industrieterrein ligt. Woningen die geheel op een industrieterrein liggen, vallen niet onder de werking van deze afdeling omdat het aandachtsgebied begint bij de grens van een industrieterrein en in het eerste lid is bepaald dat deze afdeling ziet op woningen die geheel of gedeeltelijk in het geluidaandachtsgebied van dat industrieterrein liggen. Als industrieterreinen in elkaars onmiddellijke nabijheid liggen kan het echter voorkomen dat een geluidgevoelig gebouw geheel op industrieterrein A ligt en tegelijkertijd geheel of gedeeltelijk in het aandachtsgebied van industrieterrein B. Het is niet de bedoeling dat het geluid door industrieterrein B op dat geluidgevoelig gebouw moet worden beoordeeld. In het tweede lid is daarom expliciet bepaald dat zo'n geluidgevoelig gebouw buiten het toepassingsbereik valt.

Onder b is bepaald dat afdeling 3.5 niet geldt voor niet-geluidgevoelige gevels. Bij het vaststellen van geluidproductieplafonds wordt geen rekening gehouden met het geluid op die niet-geluidgevoelige gevels. Dat geldt ook als geluidproductieplafonds worden verhoogd en het geluid toeneemt. Een niet-geluidgevoelige gevel is een gevel van een geluidgevoelig gebouw die in het omgevingsplan als zodanig is aangemerkt op grond van artikel 5.78y of 5.78aa, of die op grond van artikel 10a.9 van het overgangsrecht als zodanig is aangemerkt (zie de begripsomschrijving in bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving). Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de artikelen 5.78y en 10a.9.

Vierde lid
Dit lid bepaalt dat afdeling 3.5 niet van toepassing is op geluidgevoelige gebouwen die in het omgevingsplan voor een periode van niet meer dan tien jaar zijn toegelaten. Deze tijdelijkheid moet expliciet in het omgevingsplan of de omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit zijn vastgelegd. Het kan daarbij zowel gaan om een gebouw dat tijdelijk geluidgevoelig is (bijvoorbeeld tijdelijke huisvesting in een kantoor) als om een tijdelijk aanwezig gebouw met een geluidgevoelige functie.

Artikel 3.19 (geluidaandachtsgebied)

Eerste lid
Dit lid geeft aan wat een geluidaandachtsgebied is. In de begripsbepaling van geluidaandachtsgebied wordt daarom ook verwezen naar dit artikel. Het geluidaandachtsgebied is een belangrijk onderdeel van het systeem omdat enkel binnen het geluidaandachtsgebied de geluidregels van dit besluit van toepassing zijn. Een geluidaandachtsgebied ligt langs een weg of spoorweg of rond een industrieterrein en is het gebied waarbinnen het geluid van weg, spoorweg of industrieterrein hoger kan zijn dan de standaardwaarde, bedoeld in tabel 3.32. Het geluidaandachtsgebied wordt alleen bepaald voor de standaardwaarde in L_{den}. Voor industrieterreinen geldt ook een standaardwaarde in L_{night}, maar daarvoor wordt geen apart geluidaandachtsgebied bepaald.

In de in het tweede lid bedoelde regeling zal worden bepaald dat het geluidaandachtsgebied bij wegen en spoorwegen begint bij de wegas. De (spoor)weg ligt zelf ook in het aandachtsgebied. Dat is van belang bij overkluizing van wegen en spoorwegen, als geluidgevoelige gebouwen boven de (spoor)weg gebouwd worden. Voor de toelating daarvan gelden de instructieregels van dit besluit. Bij industrieterreinen is dit niet aan de orde en daarom begint het geluidaandachtsgebied bij de buitengrens van het industrieterrein.

Bij wijziging van een weg, spoorweg of industrieterrein moet gekeken worden naar het toelaatbare geluid op geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied. Als sprake is van een voorgenomen besluit dat zal leiden tot meer geluid en daardoor tot een groter dan het geldende aandachtsgebied, moet voor het nemen van dat besluit direct al in dat grotere aandachtsgebied worden getoetst. In de paragrafen 4.9 en 5.7 van het algemeen deel van deze toelichting wordt nader ingegaan op de werking van een geluidaandachtsgebied.

Het bepalen van een geluidaandachtsgebied is een rekenkundige exercitie en geen besluit met rechtsgevolgen. In artikel 10.23aa is bepaald dat een geluidaandachtsgebied moet worden vastgelegd in het register. Geluidaandachtsgebieden worden dus niet vastgelegd in het omgevingsplan. Dat is met name van belang voor geluidaandachtsgebieden die een gemeentegrens overschrijden. Bij voorbeeld een gemeentegrensoverschrijdend geluidaandachtsgebied van een industrieterrein gelegen in gemeente A: dat wordt door gemeente A in het register vastgelegd. Dat het aandachtsgebied zich ook over het grondgebied van gemeente B uitstrekt is daarbij niet van belang. Dat is een belangrijk verschil ten opzichte van het oude recht waarbij geluidzones als gebiedsaanduidingen in het bestemmingsplan werden vastgelegd.

Bij gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen die worden gereguleerd met het systeem van de basisgeluidemissie wordt het geluidaandachtsgebied bepaald als onderdeel van de gegevensverzameling (artikel 10.21b). Bij geluidbronsoorten met geluidproductieplafonds wordt het geluidaandachtsgebied bepaald bij het vaststellen van geluidproductieplafonds. Dat is geregeld in artikel 3.29 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Tweede lid
Een geluidaandachtsgebied wordt bepaald met de regels die met de Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet worden opgenomen in de Omgevingsregeling. Die regels houden voor bronsoorten die worden gereguleerd met geluidproductieplafonds in dat de ligging van de buitengrens van het geluidaandachtsgebied wordt berekend. Het zal daarbij gaan om een vereenvoudigde berekening van de geluidcontour van de standaardwaarde in een lege omgeving en bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds. Voor bronsoorten die worden gereguleerd met het systeem van de basisgeluidemissie wordt een breedte van het geluidaandachtsgebied voorgeschreven die afhankelijk is van de waarde van de basisgeluidemissie. De grens van dat geluidaandachtsgebied volgt dus rechtstreeks uit de toepasselijke regels en ligt zodanig dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen buiten het geluidaandachtsgebied lager is dan de standaardwaarde.

Bij de bepaling van het geluidaandachtsgebied wordt geen rekening gehouden met geluidsafscherming (zoals gebouwen in het geluidaandachtsgebied, geluidschermen en geluidwallen), omdat afscherming voor hoogbouw weinig of geen effect heeft. De geluidaandachtsgebieden kunnen groter of kleiner zijn dan de geluidzones van de oude regelgeving (Wet geluidhinder). Dat komt doordat nu een nauwkeurigere methodiek gehanteerd wordt.

Artikel 3.20 (geluidgevoelige gebouwen)

In dit artikel is bepaald welke gebouwen geluidgevoelig zijn. In de begripsbepaling van een geluidgevoelig gebouw in bijlage I bij artikel 1.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, wordt naar dit artikel verwezen. Dit artikel vervangt het oorspronkelijke artikel 5.56 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, zoals dat is gewijzigd bij het Invoeringsbesluit Omgevingswet.
Via de begripsbepaling in bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving werkt deze bepaling ook door in hoofdstuk 5. In de wijze van definiëren is meer dan voorheen aansluiting gezocht bij de bouwregelgeving in het Besluit bouwwerken leefomgeving zonder wezenlijke wijzigingen tot stand te brengen ten opzichte van de definities die voorheen golden op grond van de Wet geluidhinder en de Wet milieubeheer. Zo is een woning nu gedefinieerd als een gebouw met een woonfunctie.

Een reguliere grondgebonden woning blijft dus een geluidgevoelig gebouw en een studentenwoning ook. Een vakantiewoning, die geen woonfunctie maar een logiesfunctie (voor recreatie) heeft, blijft niet geluidgevoelig. Hetzelfde geldt voor bijvoorbeeld gevangenissen en tbs-inrichtingen die een celfunctie hebben. De voormalige geluidgevoelige terreinen (ligplaatsen voor woonschepen en standplaatsen voor woonwagens) vallen nu onder de geluidgevoelige gebouwen en blijven dus geluidgevoelig.

In de aanhef van het eerste lid is bepaald dat een geluidgevoelig gebouw ook een gedeelte van een gebouw kan zijn. Een gebouw kan dus bestaan uit een geluidgevoelig en een niet-geluidgevoelig gedeelte. Een voorbeeld daarvan is een flatgebouw met een commerciële plint. De eerste bouwlaag met commerciële ruimten is dan niet geluidgevoelig, de tweede en hogere bouwlagen wel. De toevoeging 'of een gedeelte daarvan' betekent ook dat elk deel van een gebouw (dat een van de onder a tot en met d bedoelde functies heeft) als afzonderlijk geluidgevoelig gebouw moet worden gezien. Een appartementengebouw is daarmee een verzameling van gestapelde geluidgevoelige gebouwen met een woonfunctie. Ook op dit punt is aansluiting gezocht met het Besluit bouwwerken leefomgeving.

In het eerste lid, onder a, worden de gebouwen met een woonfunctie en nevenfuncties daarvan genoemd. Een woonfunctie is volgens het Besluit bouwwerken leefomgeving een "gebruiksfunctie voor het wonen". Dit begrip omvat alle gebouwen voor woongebruik. Bij nevengebruiksfuncties kan worden gedacht aan de gemeenschappelijke ruimten in een woongebouw voor bijvoorbeeld 24-uurszorg zoals een verzorgingstehuis, of de gemeenschappelijke woonkamer van een studentenhuis. Ook deze zijn geluidgevoelig.

Een onderwijsfunctie, genoemd in het eerste lid, onder b, is in lijn met het Besluit bouwwerken leefomgeving, een gebruiksfunctie voor het geven van onderwijs. Het gaat hierbij om de onderwijsgebouwen die ook onder de Wet geluidhinder geluidgevoelig waren. Voor wat betreft de toetsing van geluidwaarden op de gevel is het van belang dat de nevenfuncties in beginsel tot het geluidgevoelige gebouw worden gerekend. Voor nevengebruiksfuncties van een onderwijsfunctie kan gedacht worden aan een sportfunctie (gymnastieklokaal) of een bijeenkomstfunctie (kantine). Het hele gebouw is in beginsel beschermd, en niet alleen de delen van de gevels waarachter zich klaslokalen bevinden. Hiermee wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de situatie onder de Wet geluidhinder, waarin een onderwijsgebouw in zijn geheel beschermd werd.

Onder c worden de gebouwen met een gezondheidsfunctie met bedgebied en nevenfuncties daarvan genoemd. Onder de Wet geluidhinder werden in deze categorie ziekenhuizen, verpleeghuizen, verzorgingstehuizen en psychiatrische inrichtingen aangemerkt als geluidgevoelige gebouwen. Ook deze benamingen zijn omgezet naar de terminologie van het Besluit bouwwerken leefomgeving. In dit kader is een gezondheidszorgfunctie een gebruiksfunctie voor medisch onderzoek, verpleging, verzorging of behandeling. Om niet alle gezondheidszorgfuncties – zoals praktijken van huisartsen of voor fysiotherapie – geluidgevoelig te maken, maar zo goed mogelijk aan te sluiten bij de begripsbepaling onder de oude wetgeving, is ervoor gekozen om alleen gezondheidszorgfuncties met bedgebied aan te wijzen. Bedgebieden zijn een bijzondere categorie verblijfsgebieden. In een bedgebied ligt ten minste één bedruimte, maar er kunnen daarnaast ook andere (verblijfs)ruimten liggen. Een bedruimte is volgens het Besluit bouwwerken leefomgeving een verblijfsruimte voor een of meer bedden voor slapen of voor het verblijf van bedgebonden patiënten in die ruimte. Net als bij onderwijsgebouwen wordt ook hier het hele gebouw beschermd en niet alleen de gevels waarachter het onderzoek, de verpleging, de verzorging of de behandeling plaatsvindt. Anders dan onder de Wet geluidhinder worden verzorgingstehuizen – mede als gevolg van de wijzigingen in het Nederlandse zorglandschap in de afgelopen periode – primair tot de woonfunctie (onderdeel a) gerekend en niet langer tot de gezondheidszorgfunctie. Voor de normering maakt dat overigens geen verschil.

Onder de bijeenkomstfunctie voor kinderopvang als bedoeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving vallen dagopvang met slaapgelegenheid voor kinderen tot 4 jaar, de buitenschoolse

opvang en de 24-uursopvang. In aansluiting op de oude wetgeving, waarin alleen medische en reguliere kinderdagverblijven beschermd werden, worden alleen gebouwen met bedgebied aangemerkt als geluidgevoelig gebouw. De bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied richt zich zowel op kinderopvang voor kinderen tot 4 jaar als op 24-uursopvang. Bij 24-uursopvang speelt de leeftijd van de kinderen geen rol. Het gaat om bedrijfsmatige opvang. De oppas aan huis of de gastouder als bedoeld in de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen, die één of meer kinderen in de eigen woning of de woning van de ouders van die kinderen opvangt of verzorgt, vallen hier buiten. Ook voorzieningen waar kinderen wonen, zoals een tehuis, worden niet gerekend tot de bijeenkomstfunctie voor kinderopvang. Die vallen onder de woonfunctie. Medische voorzieningen zoals een medisch kinderdagverblijf of een kinderziekenhuis vallen onder de gezondheidszorgfunctie.

Voor het bepalen van het geluid op de gevel is het van belang dat nevengebruiksfuncties op grond van het eerste lid in beginsel tot het geluidgevoelige gebouw worden gerekend. Dit is echter anders als expliciet in het omgevingsplan is vastgelegd dat er geen geluidgevoelige ruimten mogen komen in dat deel van het gebouw. Dan wordt dat deel van het gebouw niet tot het geluidgevoelige gebouw gerekend. Op grond van het eerste lid behoort een bij een woning behorende garage bijvoorbeeld tot het geluidgevoelige gebouw. Als in het omgevingsplan echter is aangegeven dat de garage alleen als zodanig gebruikt mag worden zodat daarin geen geluidgevoelige ruimte is toegelaten, dan hoeft die garage niet beschermd te worden. In de concrete uitwerking in het omgevingsplan hoeft hierbij niet iedere garage individueel te worden aangewezen als een begrensde locatie, maar kan hierin bijvoorbeeld ook met een generieke regel voor alle garages bij woningen worden voorzien. Andere voorbeelden zijn de aangebouwde parkeergarage bij een ziekenhuis of bij een appartementencomplex of de gymzaal van een onderwijsinstelling. Dergelijke delen van gebouwen worden vaak zodanig gesitueerd dat zij het geluid van een weg afschermen. De niet-geluidgevoelige delen kunnen uiteraard niet voor geluidgevoelige functies worden gebruikt, tenzij het omgevingsplan wordt gewijzigd in welk kader de geluidbelasting op de gevels van de betreffende gebouwen alsnog getoetst moeten worden. Benadrukt wordt dat het tweede lid van dit artikel geenszins verplicht tot het benoemen van alle nevenfuncties van geluidgevoelige gebouwen in het omgevingsplan. Het artikel beoogt vooral een faciliteit te bieden voor situaties zoals hiervoor beschreven waarin niet-geluidgevoelige delen van gebouwen worden benut om andere delen af te schermen van het geluid.

Uit het derde lid volgt dat ook nog niet gebouwde maar wel toegelaten gebouwen (geprojecteerde gebouwen) geluidgevoelig zijn voor zover die gebouwen voldoen aan het eerste lid. Of een toegelaten gebouw al feitelijk gebouwd is, is dus niet van belang voor de bescherming tegen geluid. Nog niet gebouwde woningen en in aanbouw zijnde woningen zijn ook geluidgevoelig, net als reeds gebouwde (bestaande, aanwezige) woningen. Dit is een logisch voortvloeisel van de samenhangende benadering van ruimtelijke ontwikkelingen en geluid onder de Omgevingswet.

Bij nog niet gebouwde gebouwen is soms niet duidelijk wat de exacte locatie van de gevels wordt. Die informatie kan bijvoorbeeld opgenomen zijn in het omgevingsplan of een uitwerking daarvan, of in een omgevingsvergunning. Bij globale omgevingsplannen kan het voorkomen dat deze informatie nog niet beschikbaar is omdat de uitwerking nog moet plaatsvinden. Dan ligt het voor de hand dat op grond van artikel 2.2 van de Omgevingswet tijdens de voorbereiding van een besluit dat wijziging brengt in de geluidsituatie overleg plaatsvindt met de betreffende gemeente. Dat kan bijvoorbeeld aan de orde zijn bij de wijziging van een weg waardoor het geluid op toegelaten maar nog niet gebouwde geluidgevoelige gebouwen toeneemt. De betrokken bestuursorganen moeten dan afspraken maken over de maatregelen die getroffen worden om de toename van het geluid zoveel mogelijk te voorkomen. De maatregelen worden dan uitgevoerd als de nieuwe gebouwen daadwerkelijk gebouwd worden.

Artikel 3.21 (geluidgevoelige ruimten)

Binnen een geluidgevoelig gebouw is niet elke ruimte geluidgevoelig. In het eerste lid is bepaald welke ruimten gevoelig zijn voor geluid. Het vervangt artikel 5.57 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zoals dat is gewijzigd bij Invoeringsbesluit Omgevingswet. Via de begripsbepaling in bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving werkt deze bepaling ook door in hoofdstuk 5. De aanwijzing van geluidgevoelige ruimten bouwt voort op de definitie van hetzelfde begrip in artikel 1 van de Wet geluidhinder en artikel 1.1 van het Besluit geluidhinder.

In het eerste lid, onder a, is bepaald dat bij een woonfunctie alle verblijfsruimten geluidgevoelig zijn. In het Besluit bouwwerken leefomgeving is voor woningen (gebouwen met een woonfunctie) bepaald dat woonkamers, slaapkamers en keukens verblijfsruimten zijn. In de Wet geluidhinder waren alleen keukens met een oppervlakte van ten minste 11 m^2 geluidgevoelig, maar dat oppervlaktecriterium is verlaten om de aansluiting bij het Besluit bouwwerken leefomgeving te verbeteren. Andere ruimten dan verblijfsruimten zijn niet geluidgevoelig. Hierbij moet onder meer gedacht worden aan tochtportalen, gangen en badkamers. Als een gevel zwaar door geluid worden belast, kan ervoor worden gekozen achter die gevel juist de niet-geluidgevoelige ruimte te situeren.

In het eerste lid, onder a, is ook bepaald dat een verblijfsruimte van een bijeenkomstfunctie, die een nevenfunctie is van de woonfunctie, een geluidgevoelige ruimte is. Een voorbeeld daarvan is de gemeenschappelijk woonkamer in een studentenhuis of recreatieruimte in een verzorgingstehuis.

In het eerste lid, onder b, c en d, is op overeenkomstige wijze bepaald dat verblijfsruimten in gebouwen met een onderwijsfunctie, een gezondheidszorgfunctie en een bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied, geluidgevoelig zijn. Ook verblijfsruimten als bedoeld onder c van een bijeenkomstfunctie die een nevengebruiksfunctie is van een gezondheidszorgfunctie zijn geluidgevoelig. Hierbij kan worden gedacht aan een recreatieruimte van een verpleeghuis.

In het eerste lid heeft de toevoeging ‘of verblijfsgebied’ betrekking op gebouwen die nog niet zijn ingedeeld in verblijfsruimten. Dat is aan de orde bij geheel vrij indeelbare ‘casco’ gebouwen die pas na oplevering door de eigenaren worden ingedeeld in concrete ruimten. De grenswaarden voor geluidgevoelige ruimten gelden dan voor de verblijfsgebieden.

De uitwendige scheidingsconstructies van woonwagens en woonschepen mogen niet te veel massa hebben. De geluidwering is daardoor beperkt en met name het achteraf aanbrengen van geluidwerende maatregelen is technisch moeilijk uitvoerbaar. Daarom is in het tweede lid bepaald dat woonschepen en woonwagens geen geluidgevoelige ruimten hebben. Het geluid in woonwagens en woonschepen wordt dus niet getoetst aan de grenswaarden in geluidgevoelige ruimten.

Artikel 3.22 (waar waarden gelden)

Dit artikel bepaalt waar de waarden, zoals deze zijn vastgelegd in de tabellen 3.32, 3.33 en 3.49, gelden. Het artikel is gebaseerd op artikel 5.60 zoals dat al in het Besluit kwaliteit leefomgeving is opgenomen.

In dit artikel is onder a, onder 1°, bepaald dat de standaardwaarden en grenswaarden voor een al gebouwd geluidgevoelig gebouw gelden op de gevel van dat gebouw. Onder a, onder 2°, is opgenomen dat als het geluidgevoelige gebouw nog niet gebouwd is, de waarden gelden op de plaats waar de gevel van het geluidgevoelige gebouw mag worden gebouwd. Zodra het gebouw gebouwd is, gelden de waarden op de gevel, ook al ligt deze op een andere plaats in het geval niet het hele bouwvlak is benut.

Het begrip ‘gevel’ is niet nader gedefinieerd. In de zin van dit besluit is de hele zijde van een geluidgevoelig gebouw de gevel waarop het geluid wordt bepaald en beoordeeld. Onder a, onder

1°, wordt niet verwezen naar artikel 3.21. Dat betekent dat ook een gevel waarachter niet-geluidgevoelige ruimten zijn gebouwd een gevel is als bedoeld onder a, onder 1°.

Bij artikel 3.20 is al toegelicht dat een gebouw kan bestaan uit een geluidgevoelig en een niet-geluidgevoelig gedeelte. Elk deel van een geluidgevoelig gedeelte moet als een afzonderlijk geluidgevoelig gebouw worden gezien. Een appartementengebouw bestaat in die zin uit gestapelde geluidgevoelige gebouwen met een woonfunctie, die ook verschillende zijden kunnen hebben.

Onder b is bepaald dat, anders dan bij andere geluidgevoelige gebouwen, niet de woonwagen of het woonschip wordt beschermd, maar de locatie waarop de woonwagen of het woonschip geplaatst kan worden. Bij woonwagens en woonschepen wordt het geluid getoetst op de grens van de locatie waar volgens het omgevingsplan woonwagens of woonschepen zijn toegelaten. Die grens kan samenvallen met de gevel van het woonschip of de woonwagen, maar meestal ligt de gevel op enige afstand van de grens van de locatie. Door te toetsen op de vaste grens van de locatie wordt voorkomen dat een verplaatsing van het woonschip of de woonwagen (binnen de locatie) gevolgen heeft voor de geluidbron.

Onder c is geregeld waar de grenswaarden voor het geluid in geluidgevoelige ruimten gelden, namelijk in de geluidgevoelige ruimten. Voor geluidgevoelige ruimten gelden uitsluitend grenswaarden. Deze grenswaarden worden in de praktijk aangeduid als de binnenwaarden. Welke ruimten in geluidgevoelige gebouwen geluidgevoelig zijn, is bepaald in artikel 3.21. Daarbij is aangesloten bij de terminologie en werkwijze van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Om te voldoen aan de binnenwaarden moet de uitwendige scheidingsconstructie voldoende geluidwering bezitten. Onder c is geen uitzondering gemaakt voor woonschepen en woonwagens. Dat is niet nodig omdat in artikel 3.21 al is bepaald dat woonschepen en woonwagens geen geluidgevoelige ruimten hebben.

Artikel 3.23 (bepalen geluid van wegen en spoorwegen) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Dit artikel geeft regels over de wijze waarop het geluid van de geluidbronsoorten wegen en spoorwegen moet worden bepaald.

Eerste lid
Het eerste lid geeft aan dat bij het bepalen van het geluid van een weg of spoorweg wordt uitgegaan van de geluideigenschappen van wegen of spoorwegen zoals die gemiddeld zijn tijdens de technische levensduur van het wegdek of de bovenbouwconstructie van het spoor. Bij de bepaling van het geluid wordt dus niet uitgegaan van de laagste geluidemissie direct na de aanleg, als het wegdek of de bovenbouw akoestisch gezien het beste presteert, maar ook niet van de hoogste geluidemissie als het wegdek of de bovenbouw aan het einde van de levensduur is.

Tweede lid
Het tweede lid regelt dat bij het bepalen van het geluid van een hoofdspoorweg ook het geluid van de treinen op spoorwegemplacementen wordt meegenomen. In de systematiek van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer lagen de geluidproductieplafonds wel om de emplacementen heen, maar werd alleen het geluid van doorgaande treinen meegenomen in de geluidproductie. Het geluid van de overige treinen werd beoordeeld als onderdeel van het geluid van het emplacement en dus als industrielawaai waarbij geluid onderdeel van de milieuvergunning is. Onder de Omgevingswet wordt dit gewijzigd door al het geluid van treinen op een emplacement onder het systeem van geluidproductieplafonds te brengen. Voor een nadere toelichting op deze keuze wordt verwezen naar paragraaf 4.2 van het algemeen deel van deze toelichting. Het geluid van alle andere activiteiten op het emplacement zoals het onderhouden en schoonmaken van treinen, wordt beoordeeld en gereguleerd met toepassing van paragraaf 5.1.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Derde lid

Het derde lid regelt hoe het geluid van een weg of een spoorweg moet worden bepaald. Dat wordt niet meer, zoals onder de Wet geluidhinder het geval was, per weg of spoorweg afzonderlijk bepaald. Het geluid van een weg of spoorweg is het gezamenlijke geluid van alle wegen of spoorwegen die behoren tot de betreffende geluidbronsoort. Dat betekent bijvoorbeeld dat het geluid van een provinciale weg het geluid is van alle provinciale wegen gezamenlijk. In de Omgevingsregeling zijn wel regels opgenomen die bepalen welk deel van het stelsel van provinciale wegen in een bepaalde situatie relevant is. Daarmee worden de onderzoekslasten beperkt.

Deze manier van bepalen van het geluid is in 2012 ingevoerd voor rijkswegen en hoofdspoorwegen en wordt nu ook toegepast bij gemeentewegen, provinciale wegen en lokale spoorwegen. Het gezamenlijke geluid kan, zeker bij kruisingen van (spoor)wegen, hoger zijn dan het geluid van de afzonderlijke wegen of spoorwegen. Met name bij dergelijke locaties leidt dit tot een betere bescherming omdat hinder en slaapverstoring zijn gerelateerd aan het gezamenlijke geluid op de gevel.

Vierde lid
Dit lid bepaalt dat regels worden gesteld aan de wijze van bepalen van geluid van een wegen en spoorwegen. Het werkt daarmee sturend richting de technische regels voor bepaling van geluid in reken- en meetvoorschriften die met de Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet zullen worden ingevoegd in de Omgevingsregeling.

Artikel 3.24 (bepalen geluid van industrieterrein)

In dit artikel is geregeld hoe het geluid van de geluidbronsoort industrieterreinen moet worden bepaald.

Eerste lid
In de meeste gevallen zal een geluidgevoelig gebouw in het geluidaandachtsgebied van één industrieterrein liggen. In het eerste lid is voorgeschreven dat in die situaties bij het bepalen van het geluid op dat geluidgevoelig gebouw alleen het geluid van dat industrieterrein moet worden betrokken. In de Aanvullingsregeling geluid wordt nader uitgewerkt hoe het geluid van dat industrieterrein moet worden bepaald, bijvoorbeeld met regels over het betrekken van de invloed van objecten in het geluidaandachtsgebied.

Tweede lid
Het kan ook voorkomen dat een geluidgevoelig gebouw in de aandachtsgebieden van twee of zelfs meer industrieterreinen ligt. In dat geval moet het geluid van die twee of meer industrieterreinen worden meegenomen bij het bepalen van het geluid op dat geluidgevoelig gebouw. Het optellen van het geluid van industrieterreinen tot het gezamenlijk geluid van de geluidbronsoort industrieterreinen is dus alleen nodig als geluidaandachtsgebieden van afzonderlijke industrieterreinen elkaar overlappen en een geluidgevoelig gebouw in het overlappende gebied ligt.

Het meenemen van het geluid van meerdere industrieterreinen is alleen relevant als dat geluid dezelfde gevel(s) van het geluidgevoelige gebouw belast. In welke mate het optellen ook daadwerkelijk leidt tot meer geluid op het gebouw is dus afhankelijk van de oriëntatie van de gevel(s) ten opzichte van de betrokken industrieterreinen. Een geluidgevoelig gebouw dat tussen twee industrieterreinen ligt zal meestal geen gevel hebben die in relevante mate door beide industrieterreinen wordt belast. Overigens zullen bestaande aaneengesloten industrieterreinen waarvan de aandachtsgebieden elkaar overlappen, onder de Wet geluidhinder in de regel als één industrieterrein zijn gezoneerd. In het overlappende gebied is immers sprake van cumulatie van geluid die het systeem van geluidproductieplafonds eveneens beoogt te reguleren.

Derde lid

Het derde lid bepaalt dat de in het tweede lid bedoelde optelling van het geluid van industrieterreinen niet aan de orde is bij het bepalen van het geluid op geluidreferentiepunten. Dat betekent dat de geluidproductie uitsluitend betrekking heeft op het geluid dat afkomstig is van het industrieterrein waartoe het betreffende geluidreferentiepunt behoort. Dit is gedaan omdat industrieterreinen geen samenhangend geheel vormen zoals bijvoorbeeld het netwerk van rijkswegen of gemeentewegen, en niet gezamenlijk worden beheerd. Het is daarom onwenselijk dat een activiteit op industrieterrein A, kan leiden tot een overschrijding van de geluidproductieplafonds van industrieterrein B.

Vierde lid
Het vierde bepaalt welk geluid moet worden betrokken bij het bepalen van het geluid van een industrieterrein. Dat is niet al het geluid dat binnen de grens van een industrieterrein ontstaat. Het vierde lid is de basisregel en bepaalt dat het geluid van alle toegelaten activiteiten op het industrieterrein, anders dan het wonen, moet worden betrokken. Een activiteit kan daarbij toegelaten zijn in het omgevingsplan voor het industrieterrein of door het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit.

In de Aanvullingsregeling geluid wordt uitgewerkt hoe het geluid van die toegelaten activiteiten wordt bepaald.

Vijfde lid
Het vijfde lid geeft de uitzonderingen op het vierde lid. In dat lid zijn activiteiten benoemd waarvan het geluid niet wordt betrokken bij het bepalen van het geluid van een industrieterrein. Het betreft geluid dat wel binnen de grenzen van een industrieterrein wordt geproduceerd, maar niet wordt gerekend tot het geluid van een industrieterreinen en daardoor ook niet wordt betrokken bij het toetsen aan de waarden voor het geluid op geluidgevoelige gebouwen.

Vijfde lid, onder a
In onderdeel a is een uitzondering gemaakt voor het geluid van bijzondere activiteiten waar paragraaf 5.1.4.2.3 op van toepassing is. Het gaat kort samengevat om het geluid van windturbines en het geluid van schietbanen.

Onderdeel a bestendigt het beleid waarbij de regels van de Wet geluidhinder niet van toepassing waren op windturbines en windparken die waren gelegen op een krachtens de Wet geluidhinder gezoneerd industrieterrein. Bij de bepaling van het geluid van een industrieterrein bleef het geluid van windturbines buiten beschouwing. Dit vanwege het belang van het opwekken van duurzame energie. De overgang van gezoneerd industrieterrein naar geluidproductieplafonds onder de Omgevingswet brengt hierin geen verandering. Het geluid van windturbines wordt gereguleerd met toepassing van de artikelen 5.74 en 5.75 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het geluid van de windturbines wordt wel verplicht meegenomen in de beoordeling van de gecumuleerde geluidbelasting van het industrieterrein als bedoeld in artikel 3.36 van Besluit kwaliteit leefomgeving, voor zover dat geluid meer bedraagt dan 43 dB. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 3.36. Het geluid van windturbines wordt eveneens verplicht meegenomen bij het bepalen van de geluidwerende maatregelen die nodig zijn om te voldoen aan de binnenwaarde, bedoeld in artikel 3.49 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Onderdeel a maakt ook een uitzondering voor civiele en militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen, voor zover die op een industrieterrein liggen. Het geluid van schietbanen en springterreinen wordt gereguleerd met toepassing van de artikelen 5.76 en 5.77 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de dosismaat $B_{s,dan}$ die niet kan worden opgeteld bij het geluid van een industrieterrein waarvoor de dosismaat L_{den} wordt gebruikt. Het geluid van de buitenschietbanen en springterreinen wordt wel verplicht meegenomen in de beoordeling van de gecumuleerde geluidbelasting van een industrieterrein, bedoeld in artikel 3.36 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, voor zover dat geluid meer bedraagt dan 50 dB $B_{S,dan}$. Voor

een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 3.36 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het geluid van buitenschietbanen en springterreinen bij een industrieterrein wordt eveneens verplicht meegenomen bij het bepalen van de geluidwerende maatregelen die nodig zijn om te voldoen aan de binnenwaarde, bedoeld in artikel 3.49 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Vijfde lid, onder b
Op een industrieterrein vinden niet uitsluitend lawaaiige activiteiten plaats, maar ook activiteiten waarbij niet veel geluid wordt geproduceerd, bijvoorbeeld activiteiten die inpandig worden uitgevoerd. Voor veel van die bedrijven golden voorheen de algemene geluidregels van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Die geluidregels gaven aan bedrijven op een gezoneerd industrieterrein kort samengevat een 'vergunde' geluidruimte van 50 dB op 50 meter. Die geluidruimte werd vaak in werkelijkheid maar gedeeltelijk gebruikt en in de nachtperiode vaak helemaal niet, maar moest op grond van de regelgeving wel volledig in acht worden genomen bij het bepalen van het geluid van het gezoneerde industrieterrein. Het Activiteitenbesluit milieubeheer bood wel de mogelijkheid tot het opleggen van zogenoemde maatwerkvoorschriften, waarmee de ongebruikte geluidruimte kon worden verminderd. Maar dat gaf een aanzienlijke administratieve inspanning die als weinig doelmatig werd ervaren.

In dit lid is bepaald dat het geluid van die niet-geluidrelevante activiteiten niet hoeft te worden betrokken bij het bepalen van het geluid van een industrieterrein. Voorwaarde daarvoor is dat in het omgevingsplan (of in een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit) wordt gewaarborgd dat het geluid van een activiteit op 30 meter afstand niet meer bedraagt dan de standaardwaarden van tabel 5.65.1, verminderd met 5 dB. Daarmee wordt gewaarborgd dat die activiteit geen geluid kan veroorzaken dat voor de omgeving, c.q. het voldoen aan geluidproductieplafonds, relevant is. De hiermee toegestane geluidproductie komt overeen met die van bedrijven met een richtafstand van 30 meter uit de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering'. Die brochure werd voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet veel toegepast. De gestelde voorwaarde heeft alleen betrekking op het langtijdgemiddelde geluid. Er worden geen bijzondere eisen gesteld aan het maximale geluidniveau (piekgeluiden) van die activiteiten.

Het artikel schrijft voor dat gewaarborgd moet zijn dat het geluid van een activiteit op 30 meter afstand niet meer bedraagt dan de standaardwaarden van tabel 5.65.1, verminderd met 5 dB. Dat kan door een gelijkluidende immissie-eis in het omgevingsplan op te nemen. Maar uiteraard zijn andere regels die hetzelfde bewerkstelligen ook toegestaan. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het maximaliseren van de geluidproductie in dB/m2, of het beperken van de activiteiten tot de dagperiode als daarmee akoestisch ten minste hetzelfde resultaat wordt bereikt.

Als de gemeente deze mogelijkheid toepast, moet aannemelijk zijn dat de uitgezonderde activiteiten ook bij elkaar (gezamenlijk) geen geluidproductie hebben die relevant is voor het voldoen aan de geluidproductieplafonds. Dat is mede afhankelijk van lokale omstandigheden. Daarvoor kan eenmalig akoestisch onderzoek nodig zijn. Daar staat tegenover dat het geluid verder buiten beschouwing mag blijven bij alle geluidberekeningen voor het vaststellen van geluidproductieplafonds en de monitoring en naleving van die plafonds. Doordat dit geluid niet wordt meegenomen in de geluidproductieplafonds, speelt het ook geen rol bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen.

Dit onderdeel heeft betrekking op activiteiten waarvan het geluid niet relevant is voor het geluid van het industrieterrein als geheel. Dat betekent dat het niet voor de hand ligt dat het wordt toegepast op de in artikel 5.78b bedoelde activiteiten die zijn aangewezen omdat zij in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken.

Vijfde lid, onder c

In onderdeel c is een uitzondering gemaakt voor het geluid van het TT-circuit Assen en Circuit Park Zandvoort, gedurende maximaal 12 dagen per jaar, op de betreffende industrieterreinen. Dat was voorheen ook zo geregeld in de Wet geluidhinder.

Vijfde lid, onder d
In onderdeel d is een uitzondering gemaakt voor het geluid dat afkomstig is van spoorvoertuigen op spoorwegemplacementen (onder andere bij het rangeren) en doorgaand verkeer op wegen, vaarwegen en spoorwegen. Het geluid van varende schepen is niet wettelijk geregeld. Het geluid van wegen en spoorwegen wordt op een andere wijze gereguleerd en wordt daarom niet gerekend tot het geluid van een industrieterrein. Het feit dat het gaat om wegen en spoorwegen op een industrieterrein doet daar niets aan af. Alleen het doorgaande verkeer wordt uitgesloten. Dat betekent dat bij het bepalen van het geluid van een industrieterrein bijvoorbeeld wel wordt betrokken het geluid van laad- en losactiviteiten op een weg, het geluid dat aan een kade afgemeerde schepen maken, en het geluid van wasstraten op emplacementen.

Zesde lid
Dit lid bepaalt dat bij ministeriële regeling eisen worden gesteld aan de wijze waarop het geluid van een industrieterrein moet worden bepaald. Dit gebeurt in de reken- en meetvoorschriften die met de Aanvullingsregeling geluid aan de Omgevingsregeling zullen worden toegevoegd.

§ 3.5.2 Geluid van gemeentewegen, lokale spoorwegen en waterschapswegen [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.29a Ow]

Artikel 3.25 (waarde van de basisgeluidemissie)

De basisgeluidemissie is de referentie bij de monitoring van het geluid van gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen, voor zover deze laatste niet op grond van artikel 2.13a van de Omgevingswet bij omgevingsverordening zijn aangewezen. Het betreft dus de wegen en lokale spoorwegen waarvoor geen geluidproductieplafonds worden vastgesteld. Met de monitoring wordt de toename van het geluid afkomstig van die wegen en spoorwegen bewaakt. Als hoofdregel is de basisgeluidemissie daarom de in het basisjaar bij het in werking treden van de nieuwe regels vastgestelde situatie.

In onderdeel a van het eerste lid geldt 2021 als basisjaar voor gemeente- en waterschapswegen met een verkeersintensiteit van meer dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal. Voor wegen met een verkeersintensiteit van minder dan 4.500 maar wel meer dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal mag op grond van onderdeel b een ander basisjaar worden gekozen, waarbij dat basisjaar uiterlijk 2026 is. Voor deze tweede categorie wegen is monitoring dan ook pas vanaf dat jaar verplicht (artikel 10.21c, tweede lid). Door de formulering van onderdeel b kunnen gemeenten en waterschappen er desgewenst wel voor kiezen om ook voor die wegen al vanaf 2021 te monitoren. Als drempel voor de eerste fase is gekozen voor een verkeersintensiteit van 4.500 motorvoertuigen per etmaal omdat gemeenten in het kader van het lastenonderzoek aangaven dat die drempel – anders dan de drempel van 1.000 motorvoertuigen per etmaal die na de tweede fase voorzien is – op korte termijn goed hanteerbaar is. Omdat de basisgeluidemissie ook de basis vormt om de saneringsopgave te bepalen, is wel bezien of de drempel van 4.500 motorvoertuigen per etmaal hiervoor voldoende robuust is. Dat bleek het geval: zelfs in de hoogst belaste situaties met gebouwen dicht op de weg, zullen de geluidbelastingen bij die intensiteit nog ruim onder de saneringsdrempel van 70 dB voor gemeente- en waterschapswegen liggen.
In onderdeel a is eveneens geregeld dat 2021 als basisjaar geldt voor lokale spoorwegen die niet bij provinciale omgevingsverordening zijn aangewezen. Omdat het tweede lid de mogelijkheid biedt om voor het geluid van een gemeentelijke weg en een daarmee verweven of gebundelde lokale spoorweg gezamenlijk één basisgeluidemissie vast te stellen, geldt voor die bundel van weg en lokale spoorweg ook 2021 als basisjaar. Reden hiervoor dat ook langs een rustigere weg de daarmee verweven of gebundelde lokale spoorweg relevant kan zijn voor het bepalen van de saneringsopgave.

Dat de jaren 2021 respectievelijk 2026 worden gehanteerd als basisjaar voor de monitoring van de geluidemissie, betekent niet dat de basisgeluidemissie ook in die jaren bepaald moet zijn. Dat kan zelfs niet omdat pas na afloop van het kalenderjaar de gemiddelde verkeersintensiteit over dat jaar kan worden bepaald. Omdat de verzameling en verwerking van de benodigde gegevens tijd vergt, is in artikel 10.21b, derde lid, een bepaling opgenomen die erin voorziet dat het tijdstip waarop de gegevens over 2021 respectievelijk 2026 daadwerkelijk beschikbaar moeten zijn bij koninklijk besluit nader wordt bepaald. Over de hierbij te hanteren termijn vindt in het belang van de uitvoerbaarheid nog overleg met de koepelorganisaties plaats.
De jaren 2021 respectievelijk 2026 zijn gekozen omdat die samenvallen met de cyclus waarin gelijksoortige gegevens verzameld worden voor de geluidbelastingkaarten ter uitvoering van de EU-richtlijn omgevingslawaai. Gemeenten die liggen binnen een op grond van die richtlijn aangewezen agglomeratie kunnen de gegevens die zij verzamelen voor de geluidbelastingkaart dan ook gebruiken om de basisgeluidemissie op te baseren.

In het tweede lid wordt aan gemeenten de mogelijkheid geboden om voor een gemeenteweg en een daarmee verweven of gebundelde lokale spoorweg één gezamenlijke basisgeluidemissie te bepalen. Deze voorziening bouwt voort op de werkwijze die ook onder de Wet geluidhinder gebruikelijk was. De Aanvullingsregeling zal waar nodig voorzien in aanvullende regels hiervoor. Of van deze mogelijkheid in een concrete situatie gebruik wordt gemaakt of niet, is ter beoordeling aan het bevoegd gezag.

In het derde lid en het vierde lid wordt geregeld wat de basisgeluidemissie is als een weg met geluidproductieplafonds wordt overgedragen aan een gemeente of waterschap of als een lokale spoorweg niet langer wordt aangewezen in de omgevingsverordening. Dan is de basisgeluidemissie de geluidemissie op grond van de brongegevens van de voor de overdracht geldende geluidproductieplafonds. Als een weg van een waterschap aan een gemeente wordt overgedragen of andersom, dan spreekt het voor zich dat de basisgeluidemissie blijft zoals hij is, dit is niet expliciet geregeld.

In het vijfde lid is in onderdeel a geregeld dat gemeente en waterschap als basisgeluidemissie een lagere waarde kunnen hanteren dan de waarde die uit het eerste lid voortvloeit. Dit biedt een gemeente of een waterschap waar een verlaging van het geluid wordt nagestreefd de mogelijkheid om die ambitie in de monitoring tot uitdrukking te brengen.

Het vijfde lid benoemt in onderdeel b daarnaast twee specifieke situaties waarin het bevoegd gezag een andere waarde als basisgeluidemissie kan hanteren:

1. als de gemeente een nieuwe weg aanlegt of een bestaande weg wijzigt en geluidmaatregelen treft op basis van een prognose voor het toekomstige verkeer. Dan ligt het voor de hand de basisgeluidemissie te bepalen op grond van de uitgangspunten van de afweging van de geluidmaatregelen behorende bij het besluit tot projectie van die nieuwe weg. Op deze wijze wordt dan de geluidsituatie behorend bij dat besluit gebruikt als basisgeluidemissie en vervolgens bewaakt door monitoring. Deze mogelijkheid zal voornamelijk op latere momenten dan de inwerkingtreding van dit Aanvullingsbesluit worden gebruikt, maar op grond van dit artikel kan een gemeente of waterschap ook een basisgeluidemissie vaststellen op grond van een besluit tot aanleg of wijziging van infrastructuur dat genomen is voor het in werking treden van dit besluit.
2. als de gemeente op grond van de monitoring van de geldende basisgeluidemissie een overschrijding daarvan constateert met meer dan 1,5 dB en bepaalt welke geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen nodig zijn. De basisgeluidemissie kan dan gebaseerd worden op de situatie waarop de gemeente de afweging van geluidbeperkende en geluidwerende maatregelen baseert. Om de maatregelen toekomstbestendig te laten zijn, zal dat vaak niet de actuele situatie zijn maar een prognose. Met de monitoring wordt daarna dan vervolgens bewaakt of de werkelijke geluidemissie die prognose overschrijdt.

Artikel 3.26 (afweging maatregelen naar aanleiding van resultaat monitoring)

In artikel 3.26 is geregeld wanneer het bevoegd gezag op basis van de resultaten van de monitoring in ieder geval moet afwegen of geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen moeten worden genomen. Dat is het geval als de werkelijke geluidemissie de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB overschrijdt. In dat geval dient het bevoegd gezag te bepalen of geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen worden getroffen voor geluidgevoelige gebouwen in het aandachtsgebied van het gedeelte van de weg of spoorweg waar de overschrijding plaatsvindt. Het bevoegd gezag heeft hierbij een grote afwegingsruimte. De uitkomst kan variëren van maatregelen waarmee wordt voldaan aan de standaardwaarde of de binnenwaarde, tot – mede afhankelijk van de concrete situatie – het geheel afzien van maatregelen. Met artikel 3.49 is in het eerste lid, onder c, een verplichting opgenomen tot het voldoen aan de binnenwaarde voor geluidgevoelige gebouwen waarvoor buiten op de gevel de grenswaarde wordt overschreden. Deze verplichting geldt ook als het bevoegd gezag bij toepassing van artikel 3.26 oordeelt dat afgezien wordt van maatregelen.

§ 3.5.2 Geluid van rijkswegen en hoofdspoorwegen [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.29a Ow]

Artikel 3.27 (akoestische kwaliteit rijkswegen en hoofdspoorwegen)

Dit artikel bepaalt dat geen onnodig lawaaiige wegdeksoorten of spoorconstructies toegepast mogen worden. Het is een geluideis aan de infrastructuur die onafhankelijk is van de aanwezigheid van geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied. Dit artikel is alleen van toepassing op rijkswegen en hoofdspoorwegen waarvoor geluidproductieplafonds zijn vastgesteld.

Eerste lid
In het eerste lid wordt bepaald dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat zorg draagt voor een minimale akoestische kwaliteit van rijkswegen die bij ministeriële regeling zijn aangewezen en waarvoor dus geluidproductieplafonds zijn vastgesteld. De minister zorgt ervoor dat voor een rijksweg een wegdek wordt toegepast van zeer open asfaltbeton (ZOAB) of een akoestisch minimaal gelijkwaardig wegdek. ZOAB was in artikel 11.3 van de Wet milieubeheer, in combinatie met artikel 7 van het Besluit geluid milieubeheer, al aangewezen als de minimumstandaard. De toevoeging ‘een akoestisch ten minste gelijkwaardig wegdek’ wordt opgenomen om de innovatie op dit gebied gelijk in de praktijk te kunnen toepassen.

Het eerste lid ziet op het aanleggen van een rijksweg of vervangen van het wegdek. De verplichting tot het toepassen van ZOAB of minimaal gelijkwaardig behelst niet de verplichting tot het onmiddellijk toepassen van ZOAB bij bijvoorbeeld de overdracht van het beheer van een weg. Bij aanleg van een weg of vervanging van het wegdek zal dit wegdek wel moeten worden toegepast.

De plicht om ZOAB of een akoestisch minimaal gelijkwaardig wegdek toe te passen, geldt niet bij overwegende bezwaren van technische aard. Dat geldt bijvoorbeeld voor toe- en afritten omdat ZOAB niet goed bestand is tegen wringingskrachten. Bezwaren van technische aard kunnen zich ook voordoen in situaties dat wel voldaan kan worden aan de eis maar dat veel meer technische ingrepen vergt dan in een normale situatie. Dat is bijvoorbeeld het geval als een brug verstevigd moet worden om het extra gewicht te kunnen dragen of als het dikkere ZOAB in een tunnel zal leiden tot onvoldoende doorrijhoogte. Dergelijke situaties zijn technisch wel oplosbaar maar bijzonder complex en/of kostbaar in vergelijking tot de normale situatie. In dergelijke situaties kan met een beroep op ‘overwegende technische bewaren’ worden afgezien van aanleg van ZOAB of een akoestisch minimaal gelijkwaardig wegdek.

Tweede lid

In het tweede lid is bepaald dat de beheerder van de hoofdspoorwegen zorg draagt voor een minimale akoestische kwaliteit van hoofdspoorwegen waarvoor geluidproductieplafonds zijn vastgesteld.

Onder a is bepaald dat bij het aanleggen of vervangen van een hoofdspoorweg een constructie wordt toegepast die bestaat uit langgelast spoor in een ballastbed op betonnen dwarsliggers of een akoestisch gelijkwaardige constructie. De eis geldt bijvoorbeeld bij het vervangen van een spoorbrug. Dan geldt dat de brug niet meer geluid mag veroorzaken dan een normale spoorbaan met betonnen dwarsliggers in ballastbed op een zandlichaam Deze minimumstandaard was al in artikel 7 van het Besluit geluid milieubeheer geconcretiseerd. Ook hier is, vergelijkbaar met het eerste lid, ter bevordering van de innovatie de toevoeging een akoestisch ten minste gelijkwaardige bovenbouwconstructie opgenomen. Het gaat daarbij om gelijkwaardig aan de situatie met betonnen dwarsliggers in een ballastbed op een zandlichaam. De verplichting geldt niet als er technische bezwaren zijn. Bezwaren van technische aard kunnen zich ook voordoen in situaties dat er wel voldaan kan worden aan de eis maar dat veel meer technische ingrepen vergt dan in een normale situatie. Dat is bijvoorbeeld het geval als een brug verstevigd of geheel vervangen moet worden, een burg over het spoor verhoogd moet worden of grote lengte de hoogte van het spoor aangepast moet worden. Dergelijke situaties zijn technisch wel oplosbaar maar bijzonder complex en/of kostbaar in vergelijking tot de normale situatie. In dergelijke situaties kan met een beroep op technische bewaren worden afgezien van aanleg van betonnen dwarsliggers in ballastbed op een zandlichaam of een akoestisch minimaal gelijkwaardige constructie.

Onder b is bepaald dat bogen en wissels op een spoorwegemplacement worden voorzien van een werkend spoorstaafconditioneringssysteem, of dat een akoestisch ten minste gelijkwaardige techniek wordt toegepast. Een gelijkwaardige techniek zou kunnen zijn een wiel-rail-conditioneringssysteem dat op treinen kan worden aangebracht en die dezelfde werking hebben op de bogen en wissels. In tegenstelling tot het bepaalde in het eerste lid en het tweede lid, onder a, waar het gaat om een momentopname waarbij de minimale akoestische kwaliteit wordt toegepast, bepaalt onderdeel b dat het gaat om het toepassen èn in bedrijf houden van de spoorstaafconditioneringssystemen of gelijkwaardige technieken. Deze verplichting geldt alleen voor bogen en wissels die relevant zijn voor het geluid op geluidgevoelige gebouwen. Daarvoor zijn geen criteria gegeven. Het is aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat om te beoordelen welke bogen en wissels relevant zijn voor het geluid.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat zal de verplichtingen over de akoestische kwaliteit regelmatig evalueren. Dit is vastgelegd in het gewijzigde derde lid van artikel 4.25 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Zoals gezegd geldt dit artikel alleen voor rijkswegen en hoofdspoorwegen met geluidproductieplafonds. Gemeenten, waterschappen en provincies kunnen desgewenst eigen eisen stellen aan de akoestische minimale kwaliteit van decentrale wegen of spoorwegen. Voor industrieterreinen zal geen minimale akoestische kwaliteit voorgeschreven kunnen worden omdat het geluid door veel over het industrieterrein verdeelde verschillende activiteiten wordt veroorzaakt. Bedrijven moeten wel ten minste de voor de desbetreffende activiteiten in aanmerking komende beste beschikbare technieken (BBT) toepassen. Deze zijn bijvoorbeeld terug te vinden in BBT-referentiedocumenten (BREF's) en andere documenten die betrekking hebben op in een bedrijfstak gebruikelijke maatregelen.

§ 3.5.4 Geluidproductieplafonds als omgevingswaarden

§ 3.5.4.1 Algemene bepalingen [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.29a Ow]

Artikel 3.28 (toepassingsbereik geluidproductieplafonds als omgevingswaarden)

In dit artikel wordt het toepassingsbereik van paragraaf 3.5.4, dat gaat over geluidproductieplafonds als omgevingswaarden, vastgelegd. In de Omgevingswet is bepaald dat geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld rondom bepaalde spoorwegen, wegen en industrieterreinen (de artikelen 2.11a, 2.13a en 2.15, tweede lid, van de Omgevingswet zoals gewijzigd met de Aanvullingswet geluid Omgevingswet).

§ 3.5.4.2 Vaststellen van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.29a Ow]

Artikel 3.29 (bepalen van geluidreferentiepunten, geluidbrongegevens en geluidaandachtsgebied van geluidproductieplafond als omgevingswaarde)

Dit artikel legt vast wat bij de vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde moet worden bepaald. Een geluidproductieplafond geeft de maximaal toegestane geluidproductie weer op vaste, fictieve punten (geluidreferentiepunten) gelegen op relatief korte afstand van de geluidbron. Het cordon van geluidproductieplafonds langs een weg, spoorweg of rond een industrieterrein limiteert zo de maximale geluidproductie van die geluidbron.

Bij het vaststellen van geluidproductieplafonds wordt eerst getoetst tot welk geluid die geluidproductie zal leiden op geluidgevoelige gebouwen in de omgeving van de geluidbron. De normen voor het toegestane geluid op geluidgevoelige gebouwen zijn opgenomen in artikel 3.32 en verder van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De waarde van het geluidproductieplafond wordt in L_{den}, en voor industrieterreinen ook in L_{night}, vastgelegd.

Artikel 3.29 regelt wat bij het vaststellen van geluidproductieplafonds moet worden bepaald. Dat zijn de geluidreferentiepunten, de geluidbrongegevens en het geluidaandachtsgebied. In artikel 10.23aa is voorgeschreven dat die gegevens moeten worden vastgelegd in het geluidregister. Een geluidaandachtsgebied wordt, zoals ook al toegelicht bij artikel 3.19, niet vastgelegd in het omgevingsplan.

Voor rijkswegen, hoofdspoorwegen, provinciale wegen en door de provincie beheerde lokale spoorwegen die in de omgevingsverordening zijn aangewezen op grond van artikel 2.13a, eerste lid, van de wet en artikel 7.10a, tweede, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, worden de geluidproductieplafonds vastgesteld bij een afzonderlijk besluit als bedoeld in respectievelijk artikel 2.15, tweede lid, en 2.13a, eerste lid, van de wet.

Voor industrieterreinen worden de geluidproductieplafonds over het algemeen door de gemeente vastgesteld als onderdeel van het omgevingsplan voor het industrieterrein op grond van artikel 2.11a van de wet. Op verzoek van de gemeente kan de provincie geluidproductieplafonds vaststellen op grond van artikel 2.12a, eerste lid, van de wet. De provincie neemt dan een zelfstandig besluit dat geen onderdeel is van het gemeentelijke omgevingsplan. Dat verandert overigens niets aan het rechtskarakter van de als omgevingswaarden vastgestelde geluidproductieplafonds en de functie die zij in het stelsel van de geluidregels voor industrieterreinen en activiteiten hebben.

Artikel 3.29 regelt niet dat ook de waarde van het geluidproductieplafond wordt bepaald. Dat is al in de wet vastgelegd.

Of nu sprake is van vaststelling van geluidproductieplafonds als afzonderlijk besluit of als onderdeel van het omgevingsplan, op grond van de onderdelen a, b en c van dit artikel moet daarbij het volgende worden bepaald. Onderdeel a regelt dat de geluidreferentiepunten moeten worden bepaald. Een geluidreferentiepunt is de locatie waar de geluidproductie is bepaald en waar het geluidproductieplafond geldt. Waar die geluidreferentiepunten moeten liggen is bepaald in de artikelen 3.30 en 3.31. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op die artikelen. Op grond van onderdeel b moeten alle geluidbrongegevens worden bepaald. Dit zijn de

gegevens over de geluidemissie van de geluidbron. Onderdeel c ten slotte geeft aan dat het geluidaandachtsgebied moet worden bepaald. De omvang van het gebied zal veelal worden bepaald in het kader van het akoestisch onderzoek dat vooraf gaat aan het vaststellen van het geluidproductieplafond.

Artikel 3.30 (geluidreferentiepunten voor wegen en spoorwegen)

Een geluidreferentiepunt is de locatie waar het geluidproductieplafond geldt. Het is een fictief, maar geografisch bepaald rekenpunt waarvan de ligging wordt vastgelegd met coördinaten. Op de geluidreferentiepunten moet de geluidproductie van een weg of spoorweg worden beoordeeld (vastgelegd en nageleefd). Geluidreferentiepunten liggen aan weerszijden van de weg of spoorweg. Het is de bedoeling dat voor de geluidbron bedoelde afschermende objecten, zoals schermen en wallen, tussen het referentiepunt en de bron in liggen. Met andere bebouwing en objecten in de omgeving wordt geen rekening gehouden: in een concreet geval kan het fictieve rekenpunt bijvoorbeeld achter of zelfs binnen een gebouw lijken te liggen.

Dit artikel bepaalt waar de geluidreferentiepunten voor wegen en spoorwegen moeten worden gepositioneerd. Vanwege de samenhang met artikel 3.29, onder a, wordt dit artikel alleen toegepast bij het vaststellen van geluidproductieplafonds. Een eventuele tussentijdse aanpassing van de ligging van de (spoor)weg die niet gepaard gaat met de vaststelling van geluidproductieplafonds, leidt dus niet tot een verschuiving van de eerder vastgestelde geluidreferentiepunten. Bij wegen en spoorwegen die bij de inwerkingtreding van dit besluit al geluidproductieplafonds hebben, behoeft dit artikel evenmin te leiden tot wijzigingen in de ligging van de geluidreferentiepunten. Overigens biedt artikel 3.40 de mogelijkheid de positionering van geluidreferentiepunten te verbeteren via een eenvoudige procedure waarbij een toetsing aan het geluid op geluidgevoelige gebouwen achterwege kan blijven. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Uitgangspunt voor het vaststellen van geluidreferentiepunten zijn de afstanden die ook al werden gehanteerd bij de vaststelling van geluidproductieplafonds voor rijkswegen en hoofdspoorwegen op grond van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, waarbij nu echter wat meer flexibiliteit geboden wordt. Dat komt de uitvoerbaarheid ten goede en heeft geen gevolgen voor de bescherming van omwonenden.

Zoals in paragraaf 3.5 van het algemeen deel van de toelichting is aangegeven, is in dit Aanvullingsbesluit ervoor gekozen om in tegenstelling tot hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer de ligging van de referentiepunten in instructieregels vast te leggen, waarbij de gedachte van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer is gevolgd. In het voorbeeld van relatief smalle wegen kan ook onder de Omgevingswet worden uitgegaan van een vaste afstand ten opzichte van het midden van de weg. Soms biedt dat namelijk voordelen omdat dit midden van de weg in de datasystemen van de beheerder eenvoudiger beschikbaar is dan de buitenste rijstrook. Het beperkt afwijken van de aangegeven afstanden heeft geen gevolgen voor de bescherming van de omgeving van de weg. Het betreft immers een berekende geluidproductie op het betreffende punt.

Eerste lid
Om ruimte te bieden voor beperkte afwijkingen zijn in het eerste lid maximale afstanden opgenomen. Uitgangspunt zijn zoals gezegd de afstanden van 50 meter tot de weg en 100 meter tussen de referentiepunten onderling die onder hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer werden gehanteerd. Bepaald is echter dat de geluidreferentiepunten voor wegen en spoorwegen op een afstand van ten hoogste 60 meter van het midden van de dichtstbijzijnde rijstrook of van het dichtstbijzijnde spoor liggen en op een onderlinge afstand van ten hoogste 120 meter. Met die grotere afstanden wordt een marge van 20% geboden om van de basisafstanden af te wijken. De term dichtstbijzijnde moet worden gelezen als dat punt dat het dichtst bij te bepalen geluidreferentiepunt ligt. Meestal zijn dat de buitenste rijbanen, maar in gevallen waarin de afstand tussen de rijbanen zo groot (dus feitelijk de middenberm zo breed) is dat er (ook)

referentiepunten tussen de rijstroken in de middenberm liggen, kunnen ook geluidreferentiepunten in de middenberm liggen.

Het geluidreferentiepunt geldt op een hoogte van 4 meter boven lokaal maaiveld. De nauwkeurigheidseisen voor het bepalen van de afstanden worden bij de Omgevingsregeling vastgesteld. De daaruit voortvloeiende bandbreedte voorkomt dat kleine variaties in de hoogte van het maaiveld ertoe leiden dat niet meer aan dit artikel wordt voldaan.

Tweede lid
De afstand bedoeld in het eerste lid, onder a, zorgt er in de meeste gevallen voor dat de geluidreferentiepunten achter een bij de weg of spoorweg behorend bouwwerk – bijvoorbeeld een geluidscherm, geluidwal of gebouw – komen te liggen. Voor de gevallen waarin die afstand daarvoor niet toereikend is, bevat het tweede lid een aanvullende mogelijkheid om een geluidreferentiepunt te plaatsen op een grotere afstand. Vooral bij brede afschermende maatregelen, zoals een geluidwal, kan het ontbreken van zo'n mogelijkheid er anders toe leiden dat een referentiepunt in dit voorbeeld in de geluidwal komt te liggen. Hierdoor kan het effect van die geluidwal bij de vaststelling van het geluidproductieplafond minder goed berekend worden. Voorwaarde is wel dat deze afscherming wordt opgenomen in de brongegevens behorend bij het geluidproductieplafond want alleen dan mag deze meegenomen worden in de berekening van de geluidproductie. Ook bij een verbreding van de infrastructuur, bijvoorbeeld bij een verzorgingsplaats zoals een benzinestation, waarbij een geluidwal of geluidscherm aan de buitenzijde van die verzorgingsplaats ligt of komt te liggen, mogen de geluidreferentiepunten op grotere afstanden gelegd worden zodat zij om dit bij de weg horende terrein liggen. Dat houdt overigens niet in dat het verkeer op dergelijke verzorgingsplaatsen in detail wordt meegenomen bij vaststelling van een geluidproductieplafond. Dat zou leiden tot te grote lasten en heeft geen meerwaarde voor de bescherming van de omgeving. De rekenregels, die met de Aanvullingsregeling aan de Omgevingsregeling worden toegevoegd, bepalen dat het verkeer dat via een verzorgingsplaats rijdt, in de berekening van een geluidproductieplafond of geluidproductie, meegenomen wordt bij het verkeer op de hoofdrijbanen.

Bij een spoorwegemplacement zullen de geluidreferentiepunten op grond van het eerste lid al buiten het emplacement liggen omdat ook de sporen van het emplacement onder dit lid vallen.

Artikel 3.31 (geluidreferentiepunten voor industrieterreinen)

Dit artikel bepaalt waar de geluidreferentiepunten voor industrieterreinen moeten worden gesitueerd.
Een geluidreferentiepunt voor een industrieterrein heeft dezelfde functie als bij een weg of een spoorweg: het is de locatie waar het geluidproductieplafond geldt. Het is een fictief, maar geografisch bepaald rekenpunt waarvan de ligging wordt vastgelegd met coördinaten. Op de geluidreferentiepunten moet de geluidproductie van het industrieterrein waar het referentiepunt toe behoord worden beoordeeld (vastgelegd en nageleefd). Bij een industrieterrein liggen de geluidreferentiepunten als een cordon rond het industrieterrein. Bij de bepaling van het geluid op een referentiepunt wordt geen rekening gehouden met de invloed van gebouwen en bouwwerken in de omgeving (poldermodel).

Eerste lid
Dit lid geeft een rekenformule voor het bepalen van de geluidreferentiepunten bij industrieterreinen. Anders dan bij wegen en spoorwegen worden bij industrieterreinen de geluidreferentiepunten als een cordon rond het industrieterrein gelegd. Het brongebied van een industrieterrein is veel minder eenvormig dan het brongebied van een weg of een spoorweg (een lijnbron). Industrieterreinen verschillen onderling ook sterk in grootte en aard van de bedrijvigheid. Als gevolg daarvan kan de geluidproductie op een geluidreferentiepunt worden bepaald door geluidbronnen die midden op het industrieterrein liggen, maar ook door geluidbronnen die meer aan de rand van het industrieterrein liggen. Dat is bij elk industrieterrein

weer anders. Daardoor is de afname van het geluid vanaf de grens van het industrieterrein geen vast gegeven. Een voorgeschreven vaste afstand van de geluidreferentiepunten zou daarom bij industrieterreinen – anders dan bij lijninfrastructuur – niet in alle gevallen een adequate bescherming van de omgeving geven.

De in het eerste lid genoemde afstanden hoeven niet exact te worden aangehouden.
Net als bij geluidreferentiepunten voor wegen en spoorwegen worden de nauwkeurigheidseisen voor het bepalen van de afstanden worden bij de Omgevingsregeling vastgesteld. Het beperkt afwijken van de aangegeven afstanden heeft geen gevolgen voor de bescherming van de omgeving van het industrieterrein. Als de formule uit onderdeel a van het eerste lid bijvoorbeeld een afstand van 200 meter oplevert en het geluidreferentiepunt wordt gesitueerd op 205 meter afstand, dan zal het bijbehorende geluidproductieplafond alleen enkele tienden van dB lager worden. Dat verandert de bescherming niet omdat het immers dezelfde geluidproductie van het industrieterrein betreft. Het is echter niet de bedoeling dat geluidreferentiepunten op willekeurige afstanden worden geplaatst.

Bij watergebonden industrieterreinen worden ook industriële activiteiten uitgevoerd op het water. Het verdient aanbeveling om wateroppervlakten die ruimtelijk gezien een onderdeel zijn van het industrieterrein, zoals insteekhavens en waterbassins, aan te merken als onderdeel van het industrieterrein. Zo kan ook geen misverstand ontstaan over het bepalen van de in dit lid bedoelde afstand tot het industrieterrein.

Onder a
Bepaald is dat voor industrieterreinen de afstand van de geluidreferentiepunten tot de grens van het industrieterrein afhankelijk is van de oppervlakte van het betreffende industrieterrein. Het toepassen deze afstand kan er bij kleine industrieterreinen toe leiden dat de afstand van een referentiepunt tot de dichtstbijzijnde activiteiten te klein wordt. Daarom is ook bepaald dat de afstand van de geluidreferentiepunten tot de grens van het industrieterrein niet kleiner mag zijn dan 50 meter. Om praktische redenen is de afstand voor grote industrieterreinen gemaximaliseerd op 500 meter.

Onder b
Bepaald is dat de referentiepunten op een onderlinge afstand liggen die ten hoogste gelijk is aan de onder a bepaalde afstand. Dus als de geluidreferentiepunten op een afstand van 200 meter liggen, is de onderlinge afstand ook niet groter dan 200 meter. Net als bij infrastructuur is niet bepaald en maakt het ook niet uit waar het ‘eerste’ referentiepunt (dat bepalend is voor de situering van alle volgende) wordt gelegd.

Onder c
Voor de hoogte van de geluidreferentiepunten is, net als in artikel 3.30 voor wegen en spoorwegen, een hoogte van 4 meter boven het lokale maaiveld worden gelegd. Hierbij wordt aangesloten op de hoogte die ook bij wegen en spoorwegen wordt toegepast en ook in de EU-richtlijn Omgevingslawaai is voorgeschreven. De nauwkeurigheidseisen voor het bepalen van de afstanden worden bij de Omgevingsregeling vastgesteld. De daarbij geboden bandbreedte voorkomt dat kleine variaties in de hoogte van het maaiveld ertoe leiden dat niet meer aan dit artikel wordt voldaan.

Tweede lid
In de meeste gevallen zullen de geluidproductieplafonds met de geluidreferentiepunten die zijn vastgesteld met het eerste lid, de omgeving van het industrieterrein goed beschermen tegen geluid. Er kan zich niettemin een situatie voordoen waarin woningen naar het oordeel van het bevoegd gezag onvoldoende worden beschermd. Bijvoorbeeld als woningen op korte afstand van een groot industrieterrein liggen. Het bevoegd gezag kan dan met toepassing van het tweede lid extra geluidreferentiepunten (en daarmee geluidproductieplafonds) toevoegen die dichter bij het industrieterrein liggen. Het toevoegen van extra geluidreferentiepunten en geluidproductieplafonds

leidt tot een betere bescherming in de omgeving van die geluidreferentiepunten, maar kan gevolgen hebben voor activiteiten op het industrieterrein.

Artikel 3.32 (hoofdregel vaststellen geluidproductieplafond)

Eerste lid
Een geluidproductieplafond geeft de maximaal toegestane geluidproductie weer op geluidreferentiepunt op korte afstand van de geluidbron. Bij het vaststellen van geluidproductieplafonds wordt getoetst tot welk geluid dat zal leiden op geluidgevoelige gebouwen in de omgeving van de geluidbron. Het eerste lid bevat de normen voor het bepalen van het geluid op een geluidgevoelig gebouw van de geluidbron. Dit lid geeft daarmee de hoofdregel voor het vaststellen van een geluidproductieplafond voor wegen, spoorwegen en industrieterreinen met het oog op het geluid op geluidgevoelige gebouwen. Daarmee koppelt dit lid de waarde van een geluidproductieplafond (indirect) aan het toegestane geluid op geluidgevoelige gebouwen dat daarmee verbonden is.

Voor industrieterreinen en provinciale wegen is het systeem van geluidproductieplafonds nieuw. Daarom is voorzien in speciale overgangs- en invoeringsbepalingen voor de eerste geluidproductieplafonds voor bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet al bestaande industrieterreinen en provinciale wegen. Dit zijn de artikelen IX tot en met XIII van dit besluit. Artikel 3.32 blijft bij het bepalen van die eerste geluidproductieplafonds buiten toepassing. Na toepassing van deze invoeringsbepalingen is het industrieterrein ‘over’ naar het systeem van geluidproductieplafonds en is op latere besluiten over de geluidproductieplafonds artikel 3.32 wel van toepassing.

Voor het vaststellen van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden voor nieuwe industrieterreinen en nieuwe provinciale wegen, dus vanaf het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet, is uiteraard niet voorzien in overgangsrecht en is artikel 3.32 van toepassing. Daarnaast is dit artikel vanaf datzelfde moment van toepassing bij wijziging van al geldende geluidproductieplafonds, al dan niet in combinatie met fysieke wijziging van de geluidbron waarvoor die geluidproductieplafonds gelden

Bij het vaststellen van het geluidproductieplafond als omgevingswaarde (de toegestane geluidproductie op de geluidreferentiepunten) wordt gekeken naar de hoogste waarde: die onder a of die onder b. Geluidproductieplafonds moeten zo worden vastgesteld dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet hoger wordt dan de hoogste van de in het eerste lid, onder a en b, bedoelde waarden. Daarbij wordt op alle geluidgevoelige gebouwen in het aandachtsgebied van de betreffende geluidbronsoort getoetst. Aan de hand van de uitkomsten van deze toets wordt vervolgens vastgesteld hoe hoog de geluidproductie van de geluidbron op de geluidreferentiepunten mag zijn: dat is het geluidproductieplafond voor die geluidbron.

De eerste, onder a bedoelde waarde, is de standaardwaarde voor toelaatbaar geluid door een geluidbron op geluidgevoelige gebouwen. In tabel 3.32 is voor elke geluidbronsoort de standaardwaarde opgenomen. De vaststelling van een geluidproductieplafond voldoet aan het eerste lid als het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet hoger wordt dan de standaardwaarde. Een geluidbelasting die niet hoger is dan de standaardwaarde is altijd aanvaardbaar.

Bij de tweede, onder b bedoelde waarde, wordt uitgegaan van een bestaande situatie waarin de waarde hoger is dan de standaardwaarde, bedoeld onder a. In bestaande situaties kunnen geluidgevoelige gebouwen namelijk een geluidbelasting ondervinden die al hoger is dan de standaardwaarde. Uitgangspunt voor de wijziging van de geluidproductieplafonds is dan dat de geluidbelasting die de geluidgevoelige gebouwen gaan ondervinden, niet hoger is dan de geluidbelasting die deze gebouwen al ondervonden bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds die golden direct voorafgaand aan de nieuwe vaststelling. De onder b bedoelde geluidbelasting op geluidgevoelige gebouwen kan in de loop van de jaren wel anders

geworden zijn. Als bijvoorbeeld afschermende bouwwerken verwijderd zijn, dan kan een achterliggende woning meer geluid ondervinden dan ten tijde van het vaststellen van de geluidproductieplafonds. Als de hogere geluidbelasting het gevolg is van veranderingen in het aandachtsgebied dan kunnen deze niet worden toegerekend aan de geluidbronsoort. Daarom wordt onder b uitgegaan van de geluidbelasting die de geluidgevoelige gebouwen (waaronder ook woonschepen) op het moment van het nemen van het besluit tot vaststelling van het geluidproductieplafond ondervinden.

Bij toepassing van het eerste lid mag de geluidbelasting niet hoger worden dan de hoogste van de in het eerste lid bedoelde twee waarden. Dat betekent concreet dat de geluidbelasting mag worden verhoogd tot de standaardwaarde, maar dat een bestaande geluidbelasting die al hoger is dan de standaardwaarde, niet verder mag worden verhoogd (stand still). Als niet kan worden voldaan aan deze hoofdregel, moet artikel 3.33 (overschrijding van de hoogste waarde) worden toegepast.

In hoofdstuk 10a (artikel 10a.7) is overigens geregeld dat de geluidbeperkende maatregelen die bij de sanering van het geluid van wegen en spoorwegen aan de orde zijn, kunnen worden gekoppeld aan het vaststellen van geluidproductieplafonds. Daarmee kan worden voorkomen dat meer dan éénmaal maatregelen getroffen moeten worden. Als het bestuursorgaan kiest voor die zogenoemde gekoppelde sanering, mag niet worden uitgegaan van de in artikel 3.32 bedoelde hoogste waarde. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 10a.7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Tabel 3.32 geeft de standaardwaarden weer die worden toegepast bij wijziging van (de geluidemissie van) een geluidbron. Naar tabel 3.32 wordt uitsluitend verwezen in artikelen die betrekking hebben op veranderingen aan de zijde van de bron. Voor elke geluidbronsoort geldt één standaardwaarde. Achter de waarden is de dosismaat weergegeven. Voor de meeste waarden is dat L_{den} en voor de bronsoort industrielawaai gelden ook waarden voor L_{night}. De eenheid is niet vermeld maar is altijd dB(A). In het algemeen gedeelte van deze toelichting is nader ingegaan op het, ten opzichte van de Wet geluidhinder, sterk vereenvoudigde normenhuis.

Tweede en derde lid
In deze leden zijn nadere bepalingen opgenomen voor geluidgevoelige gebouwen die niet gedurende het gehele etmaal in gebruik zijn, bijvoorbeeld scholen. Deze werkwijze is een voorzetting van de bestaande praktijk. In artikel 1.6 van het Besluit geluidhinder was bepaald dat bij de bepaling van de geluidbelasting door een industrieterrein, weg of spoorweg, op onderwijsgebouwen en kinderdagverblijven, de waarde van de geluidbelasting over de periode 19.00–23.00 uur (avond) of de periode 23.00–07.00 uur (nacht) buiten beschouwing werd gelaten, voor zover die gebouwen in de betrokken periode niet overeenkomstig hun bestemming werden gebruikt.

Beide leden kunnen alleen worden toegepast bij een onderwijsfunctie en een bijeenkomstfunctie voor kinderopvang met bedgebied en de nevengebruiksfuncties van beide, omdat die categorieën gebouwen vaak alleen overdag – of soms ook in de avond – worden gebruikt. Bij gebouwen met een woonfunctie en gebouwen met een gezondheidszorgfunctie met bedgebied kunnen deze leden niet worden toegepast. Omdat die categorieën geluidgevoelige gebouwen in principe altijd gedurende het hele etmaal worden gebruikt, zijn die altijd geluidgevoelig.
Omdat het feitelijk gebruik van gebouwen geen rol speelt bij de bescherming, maar het toegelaten gebruik daarvoor doorslaggevend is, is in beide leden ook bepaald dat het niet gebruiken van een gebouw in een deel van een etmaal, in het omgevingsplan moet zijn vastgelegd. Het niet geluidgevoelig zijn kan vervolgens gelden voor alleen de nachtperiode, of de avondperiode èn de nachtperiode.

Het tweede lid heeft betrekking op gebouwen die niet in de nachtperiode mogen worden gebruikt. Voor die gebouwen gelden de waarden in L_{night} (standaardwaarde) niet en moet voor L_{den} worden gelezen L_{de} (day-evening). Bij gebouwen die niet in de nachtperiode worden gebruikt geeft een

waarde van 50 dB L_{de} in de dag- en avondperiode evenveel bescherming als een waarde van 50 dB L_{den}. Maar 50 dB L_{de} geeft geen bescherming in de nachtperiode.

Het derde lid is een vergelijkbare regeling voor gebouwen die niet in de avondperiode èn niet in de nachtperiode worden gebruikt. Ook dat gelden de L_{night} waarden niet, maar moet voor L_{den} worden gelezen L_d (day). Een waarde in L_d geeft in de dagperiode evenveel bescherming als een waarde in L_{den}, maar geeft geen bescherming in de avond- en nachtperiode.

Artikel 3.33 (vaststellen geluidproductieplafond: overschrijding van de hoogste waarde)

In dit artikel is bepaald in welke gevallen het geluid op geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied hoger mag zijn dan de hoogste van de twee waarden, bedoeld in artikel 3.32, eerste lid. Bij het vaststellen van een geluidproductieplafond mag dan van die hoogste waarde worden uitgegaan. In artikel 3.33 zijn voorwaarden geformuleerd waaronder mag worden afgeweken van de hoofdregel van artikel 3.32.

Eerste lid
Onderdeel a geeft als voorwaarde dat er geen of onvoldoende geluidbeperkende maatregelen getroffen kunnen worden om aan de hoogste waarde – zijnde ofwel de standaardwaarde ofwel de geluidbelasting bij volledige benutting van de direct voorafgaande geluidproductieplafonds – te voldoen. Geluidbeperkende maatregelen zijn alle bron- en overdrachtsmaatregelen die de geluidbelasting op een geluidgevoelig gebouw verlagen.

In onderdeel b is de voorwaarde opgenomen dat de overschrijding van de hoogste waarde door het treffen van geluidbeperkende maatregelen zoveel mogelijk wordt beperkt. Het betrokken bestuursorgaan heeft in deze een inspanningsverplichting om, ook al is voldoen aan artikel 3.32 niet mogelijk, de toename van het geluid wel zoveel mogelijk te voorkomen.

In onderdeel c wordt ten slotte de voorwaarde gesteld dat de geluidbelasting nooit hoger mag worden dan de grenswaarde, bedoeld in tabel 3.33. Het is dus niet mogelijk om met toepassing van dit artikel een geluidbelasting toe te staan die hoger wordt dan de grenswaarde. Het is ook niet mogelijk om een geluidbelasting die al hoger is dan de grenswaarde, verder te verhogen. Dit speelt in het geval uit is gegaan van de waarde, bedoeld in artikel 3.32, eerste lid, onder b, dus als er al een geluidproductieplafond geldt dat leidt tot een geluidbelasting die hoger is dan de standaardwaarde. Overschrijding van de grenswaarde kan alleen met toepassing van artikel 3.34 of artikel 3.35.

Tweede lid
In het tweede lid is bepaald dat geluidbeperkende maatregelen bedoeld in het eerste lid niet hoeven te worden getroffen als zij niet financieel doelmatig zijn, of stuiten op overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard. Dat geldt voor alle in het eerste lid bedoelde maatregelen, ook voor de maatregelen bedoeld onder b. Immers, er zijn altijd maatregelen te bedenken die de overschrijding geheel (of zoveel mogelijk) voorkomen, maar waarvan de kosten niet in verhouding staan tot het geluidreducerende effect. De maatregelen zijn dan niet efficiënt (niet kosteneffectief) en hoeven niet te worden getroffen. Het kan ook zijn dat de maatregelen in de praktijk niet gewenst zijn. Denk bijvoorbeeld aan het plaatsen van een scherm van gestapelde containers. Dat is doeltreffend en doelmatig maar landschappelijk niet altijd aanvaardbaar. Technische bezwaren treden bijvoorbeeld op bij een stil wegdek dat kwetsbaar is voor wringingskrachten van voertuigen in bochten. Een dergelijk wegdek hoeft dan niet in bochten toegepast te worden. Bezwaren van technische aard kunnen zich ook voordoen in situaties dat een maatregel wel kan worden toegepast maar dat veel meer technische ingrepen vergt dan in een normale situatie. Dat is bijvoorbeeld het geval als een brug ingrijpend aangepast moet worden vanwege verstevigingen die nodig zijn om het extra gewicht te kunnen dragen van geluidschermen. Dergelijke situaties zijn technisch wel oplosbaar maar bijzonder complex en/of kostbaar in vergelijking tot de normale

situatie. In dergelijke situaties kan met een beroep op 'overwegende technische bewaren' worden afgezien van de maatregel. Het is niet de bedoeling om kleine ingrepen bijvoorbeeld een zwaardere fundatie van schermen vanwege zachte ondergrond of het verleggen van gebruikelijk aanwezige kabels en leidingen te beoordelen als technisch bezwaar.

Aanvullend op geluidbeperkende maatregelen kunnen geluidwerende maatregelen worden getroffen om de geluidbelasting in een geluidgevoelig gebouw te verlagen (zie hiervoor artikel 3.49). De voorkeur gaat echter uit naar geluidbeperkende maatregelen, en dan met name naar maatregelen aan de bron. Dit is geregeld in het vijfde lid van artikel 3.33. Zie voor een verdere toelichting de toelichting op dat lid.

Derde lid
In dit lid is nadere invulling gegeven aan het begrip financiële doelmatigheid voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. In geval van rijkswegen en hoofdspoorwegen wordt de doelmatigheid bepaald overeenkomstig paragraaf 3.5.4.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zoals gewijzigd bij dit Aanvullingsbesluit. Dit is het zogenoemde 'doelmatigheidscriterium', dat voorheen was opgenomen in het Besluit geluid milieubeheer en de Regeling geluid milieubeheer. Het doelmatigheidscriterium geeft een objectieve methode voor het bepalen van de doelmatigheid van bij rijkswegen en hoofdspoorwegen te treffen bron- en overdrachtsmaatregelen. Provincies en gemeenten hebben de bevoegdheid om een eigen beleid ontwikkelen en vast te stellen, maar zij kunnen uiteraard ook gebruik maken van (de systematiek van) het doelmatigheidscriterium zoals dit in paragraaf 3.5.4.4 is uitgewerkt.

Vierde lid
Het vierde lid is een voortzetting van wat voorheen was geregeld in artikel 11.30, vijfde lid, van de Wet milieubeheer. In het vierde lid is bepaald dat bij het in aanmerking nemen van geluidbeperkende maatregelen als bedoeld in het eerste lid, onder b, ook het geluid kan worden betrokken van andere geluidbronsoorten en geluidbronnen, als dat leidt tot minder gecumuleerd geluid. Daarbij worden dus de geluidbronsoorten en geluidbronnen betrokken die ook betrokken zijn bij de toepassing van artikel 3.36 over het beoordelen van de aanvaardbaarheid van de gecumuleerde geluidbelasting. Toepassing van dit onderdeel van artikel 3.33 is een bevoegdheid. Het bevoegd gezag is niet verplicht om het geluid van die andere geluidbronsoorten of geluidbronnen te betrekken bij het in aanmerking nemen van geluidbeperkende maatregelen. Vanuit het oogpunt van integrale besluitvorming kan dat in voorkomende gevallen echter wel een logische keuze zijn.
Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan een situatie waarin de geluidproductieplafonds voor een weg worden aangepast, terwijl die weg parallel ligt aan een spoorweg. Aan de zijde van de spoorweg kan het dan de voorkeur verdienen om een geluidscherm niet langs de weg maar langs het spoor te zetten. Weliswaar wordt daarmee het geluid van de weg op aanliggende geluidgevoelige gebouwen wat minder gereduceerd dan wanneer het scherm dichter bij de weg zou staan (en kan het er ook toe leiden dat het geluidproductieplafond voor die weg iets hoger wordt vastgesteld), maar tegelijk reduceert het scherm dan ook het geluid afkomstig van de spoorweg op de aanliggende geluidgevoelige gebouwen. Per saldo leidt dat tot een verbetering voor de aanwonenden omdat het gecumuleerde geluid op de geluidgevoelige gebouwen wordt verminderd.

Vijfde lid
In het vijfde lid komt de voorkeur voor bronmaatregelen boven overdrachtsmaatregelen tot uitdrukking. Ook in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer was dit het uitgangspunt. In artikel 33 van het Besluit geluid milieubeheer was dit nader gespecificeerd door te bepalen dat achtereenvolgens in overweging worden genomen bronmaatregelen, dan wel andere geluidbeperkende maatregelen, al dan niet in combinatie met bronmaatregelen, die leiden tot de meeste geluidreductie.
Gelet op de woorden "zoveel mogelijk" in het eerste lid, onder b, kan niet met alleen bronmaatregelen worden volstaan als het akoestisch effect daarvan veel beperkter is dan dat van

doelmatige overdrachtsmaatregelen. Met het vijfde lid in combinatie met het eerste lid, onder b, is beoogd de praktijk onder artikel 33 van het Besluit geluid milieubeheer ongewijzigd voort te zetten.

Zesde lid
Het zesde lid bepaalt dat het tweede en derde lid van artikel 3.32 van overeenkomstige toepassing zijn. Verwezen wordt naar de bijbehorende toelichting.

Artikel 3.34 (vaststellen geluidproductieplafond: overschrijding grenswaarde provinciale wegen binnen de bebouwde kom)

Zoals toegelicht in paragraaf 4.6 van het algemeen deel van de toelichting is door het vereenvoudigen en verbeteren van het normenkader de grenswaarde voor provinciale wegen die binnen de bebouwde kom liggen voor veel situaties lager geworden. Onder de Wet geluidhinder konden nieuwe geluidgevoelige gebouwen gerealiseerd worden met een geluidbelasting van 3 dB boven de grenswaarde van 65 L_{den} die nu is opgenomen in artikel 3.32. Het gevolg is dat er langs provinciale wegen veel bestaande geluidgevoelige gebouwen zijn met een geluidbelasting die boven deze nieuwe, lagere grenswaarde ligt. Dat kan leiden tot knelpunten bij het vaststellen van geluidproductieplafonds omdat dit op grond van de artikelen 3.32 en 3.33 niet mag leiden tot toename van geluid als de geluidbelasting hoger is dan de grenswaarde. Daar komt bij dat binnen de bebouwde kom meestal weinig maatregelen mogelijk zijn om de geluidbelasting te verlagen. Zo stuiten geluidschermen meestal op overwegende bezwaren van verkeerskundige of stedenbouwkundige aard.

Artikel 3.34 biedt specifiek flexibiliteit voor deze situaties door te bepalen dat bij provinciale wegen van een verhoogde grenswaarde kan worden uitgegaan. Van deze mogelijkheid kan alleen gebruik gemaakt worden als overschrijding van de grenswaarde redelijkerwijs niet te voorkomen is. Daarmee is de zwaarte van de onderbouwing voor artikel 3.34 zwaarder dan voor artikel 3.33. De afweging zoals bedoeld in artikel 3.33, zal in sommige gevallen kunnen leiden tot extra maatregelen. Bijvoorbeeld als het grote aantallen woningen betreft en het wegdek relatief lawaaiig is, ligt het voor de hand dat dit wegdek – als dit redelijkerwijs mogelijk is – wordt vervangen door een aanzienlijk stiller wegdek. Dit betreft dan bijvoorbeeld vervanging van klinkers door het normale dichte asfaltbeton of een stille dunne deklaag. Ook kan dan bijvoorbeeld een snelheidsverlaging of omlegging van de weg naar een gebied buiten de bebouwde kom worden overwogen, waardoor gebruik maken van dit artikel wellicht niet meer nodig is.

Artikel 3.35 biedt ook enige flexibiliteit aan het bevoegd gezag om in specifieke situaties toch een toename toe te staan bij een geluidbelasting boven de grenswaarde. Dit betreft echter een afweging waarbij het bevoegd gezag een bijzonder zware onderbouwing moet geven, die hierna nader wordt toegelicht. De toepassing van artikel 3.35 vergt dus een grotere inspanning van het bevoegd gezag dan toepassing van artikel 3.34. Artikel 3.35 is daardoor in de regel geen goede oplossing voor de knelpunten die kunnen ontstaan met bestaande geluidgevoelige gebouwen met een geluidbelasting boven de grenswaarde langs provinciale wegen binnen de bebouwde kom.

Artikel 3.35 (vaststellen geluidproductieplafond: overschrijding grenswaarde als dat onvermijdelijk is)

Eerste lid
Het bevoegd gezag kan besluiten een geluidproductieplafond zodanig vast te stellen dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen hoger wordt dan de waarden, die met artikel 3.33 en artikel 3.34 kunnen worden toegelaten. Dat is alleen toegestaan als dit door het bevoegd gezag onvermijdelijk wordt geacht.

Dit artikel beoogt dezelfde werking en zwaarte in besluitvorming te hebben als bijvoorbeeld toepassing van de Interimwet stad-en-milieubenadering waarmee kon worden afgeweken van de

wettelijke normen voor geluid. Deze mogelijkheid tot overschrijding van de grenswaarden op geluidgevoelige gebouwen als dat onvermijdelijk wordt geacht, werd ook geboden in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer, daar 'overschrijdingsbesluit' genoemd.

De onderdelen a en b stellen nadere voorwaarden aan het toepassen van dit artikel. Overschrijding van de in het eerste lid bedoelde waarden is alleen toegestaan als dat niet kan worden voorkomen door het treffen van geluidbeperkende maatregelen en, als dat niet mogelijk is, de overschrijding zoveel mogelijk wordt beperkt. De onderdelen a en b zijn vergelijkbaar met artikel 3.33, eerste lid, onder a en b, waarmee kan worden besloten een overschrijding tot de grenswaarde toe te staan.

Een besluit op grond van het eerste lid is een bijzonder besluit omdat het toelaten van de overschrijding van de in het eerste lid bedoelde waarden extra onderzoek en extra motivering vergt. Gelet op het ingrijpende karakter mag dit artikel alleen in uitzonderingsgevallen, als ultimum remedium, worden toegepast. Het ingrijpende karakter komt tot uitdrukking in de voorwaarden onder c tot en met f.

In onderdeel c is de voorwaarde gesteld dat het niet mogelijk is om een overschrijding van de in het eerste lid bedoelde waarden te voorkomen. Dit onderdeel heeft betrekking op 'andere maatregelen'. Op grond van onderdeel a wordt in eerste instantie alleen gekeken naar maatregelen die financieel doelmatig zijn en waartegen geen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard bestaan. De onder a bedoelde andere maatregelen kunnen, mede gezien de nadere bepaling in het tweede lid, veel verder gaan dan de onder a bedoelde doelmatige geluidbeperkende maatregelen.

Op grond van onderdeel d moet worden bezien of het wijzigen van de gebruiksfunctie van het geluidgevoelige gebouw mogelijk is waardoor het gebouw niet langer geluidgevoelig is. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan het transformeren van woningen naar een niet-geluidgevoelige functie zoals kantoren of bedrijvigheid. Dat vergt uiteraard overleg met de eigenaar van het gebouw om overeenstemming te verkrijgen over nadeelcompensatie of aankoop van het gebouw. En uiteraard kan ook onteigening van het gebouw een mogelijkheid zijn. Als wijziging van functie niet mogelijk is, dan kan wat onderdeel d betreft de overschrijding van de grenswaarde doorgang vinden.

Uit onderdeel e volgt dat moet worden bekeken of een minnelijke overeenkomst met de eigenaar over het nemen van bouwkundige maatregelen voor een geluidgevoelig gebouw tegen vergoeding van de kosten daarvan mogelijk is. Deze bouwkundige maatregelen kunnen bijvoorbeeld bestaan uit een andere indeling van het geluidgevoelige gebouw waardoor geluidgevoelige ruimten aan de gevels komen te liggen die geen geluidbelasting boven de grenswaarde ondervinden. Ook is het wellicht mogelijk alsnog niet-geluidgevoelige gevels te realiseren (zie hiervoor artikel 5.78y). Als een minnelijke overeenkomst niet mogelijk is, dan kan wat onderdeel e betreft de overschrijding van de grenswaarde doorgang vinden.

Onderdeel f geeft een extra voorwaarde voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. Op grond van artikel 3.27 (akoestische kwaliteit rijkswegen en hoofdspoorwegen) moet bij aanleg of vervanging van een rijksweg of hoofdspoorweg de minimale akoestische kwaliteit worden toegepast. Onderdeel f echter bepaalt dat ook zonder dat sprake is van aanleg of vervanging van een rijksweg of hoofspoorweg, een overschrijding van de grenswaarde alleen is toegestaan als wordt voldaan aan de minimale akoestische kwaliteit. De uitzondering in artikel 3.23 blijft wel van toepassing: de rijksweg of hoofdspoorweg hoeft niet te voldoen aan de akoestische kwaliteit als sprake is van overwegende bezwaren van technische aard.

Tweede lid
Dit lid stelt voorwaarden aan de in het eerste lid bedoelde maatregelen. Maatregelen moeten in aanmerking worden genomen als die in redelijkheid niet te kostbaar zijn en daartegen geen zwaarwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige,

landschappelijke of technische aard bestaan. Met 'in redelijkheid niet te kostbaar' wordt gedoeld op de kosten in absolute zin. Het is niet nodig dat de maatregelen doelmatig zijn als bedoeld in artikel 3.33, tweede lid. Ook niet-doelmatig maatregelen komen in aanmerking.

Verder is bepaald dat maatregelen buiten beschouwing mogen blijven als daartegen zwaarwegende bezwaren bestaan. Door de term 'zwaarwegende bezwaren' zullen de bezwaren bij toepassing van artikel 3.35 zwaarder moeten wegen dan de 'overwegende bezwaren' bedoeld in artikel 3.33, tweede lid. De kwalificatie 'zwaarwegend' wordt ook in ander artikelen van dit besluit gebruikt, bijvoorbeeld in artikel 3.49, en impliceert dat slechts in uitzonderlijke gevallen kan worden afgezien van maatregelen. De stedenbouwkundige bezwaren kunnen ook een maatschappelijke context hebben. Een voorbeeld is het onteigenen van enkele blokken hoogbouw langs een binnenstedelijke snelweg. Zo'n oplossing, hoewel effectief, zal doorgaans op grote maatschappelijke bezwaren stuiten. Maar de belangrijkste reden is van stedenbouwkundige aard. Het slopen van grote aantallen woningen is niet aanvaardbaar gelet op de woningschaarste in grote steden.

Artikel 3.36 (vaststellen geluidproductieplafond: beoordeling van de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid)

Eerste lid
Als de artikelen 3.33, 3.34 en 3.35 worden toegepast, besluit het bevoegd gezag om het geluid op geluidgevoelige gebouwen toe te laten nemen tot een waarde die hoger is dan de waarde bedoeld in het eerste lid van artikel 3.32. Als het bevoegd gezag daartoe besluit, moet de aanvaardbaarheid van de cumulatie met het geluid afkomstig van andere geluidbronsoorten worden beoordeeld. Het kan voorkomen dat het geluidgevoelige gebouw ook al wordt belast door het geluid van andere geluidbronsoorten. Bijvoorbeeld een woning die wordt belast door het geluid van een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds worden vastgesteld, en tegelijkertijd ook door het geluid van een gemeenteweg. Bij overschrijding van de waarde, bedoeld in artikel 3.32, moet het bevoegd gezag in dat geval ook het gecumuleerde geluid op die gebouwen beoordelen. Omdat artikel 3.36 wordt toegepast als het geluid van een bronsoort toeneemt, is van belang hoe het gecumuleerde geluid – en daarmee de kwaliteit – verandert.

Een veelgebruikte methode bij het beoordelen van de aanvaardbaarheid van gecumuleerd geluid is het hanteren van onderstaande tabel met kwalificaties van het gecumuleerde geluid:

Gecumuleerde geluid in L_{cum}	**Kwalificatie**
≤ 45	Zeer goed
46 – 50	Goed
51 – 55	Redelijk
56 – 60	Matig
61 – 65	Tamelijk slecht
66 – 70	Slecht
≥ 71	Zeer slecht

Aan de hand van de tabel kan het bevoegd gezag bepalen of een gecumuleerde geluidbelasting objectief gezien als goed of slecht moet worden gekwalificeerd. Een slechte kwaliteit hoeft niet altijd te worden veroorzaakt door het geluid van de bronsoort waarover een besluit wordt genomen. Op korte afstand van bijvoorbeeld een rijksweg of een luchtvaartterrein zal het gecumuleerde geluid vaak door die bronsoorten worden bepaald. Een toename van het geluid van een lokale gemeenteweg zal dan weinig gevolgen hebben voor het gecumuleerde geluid.

De gecumuleerde geluidbelasting is als zodanig niet genormeerd. Het bevoegd gezag mag bijvoorbeeld een gecumuleerde geluidbelasting die op grond van de kwaliteitsindicatie objectief als 'slecht' moet worden gekwalificeerd, in de omstandigheden van het concrete geval toch aanvaardbaar vinden. Een gecumuleerde geluidbelasting van bijvoorbeeld 58 dB kan objectief gezien echter niet als 'goed' worden betiteld. De kwaliteitsindicatie uit de tabel geeft ook betrokkenen, zoals bewoners, meer houvast bij besluiten van de overheid in situaties waarin verschillende geluidbronnen gezamenlijk leiden tot een hoge geluidbelasting.
Bovenstaande tabel met kwalificaties wordt al sinds het begin van de jaren '90 veel gebruikt in MER-studies en de toelichting bij bestemmingsplannen, onder meer om uitvoering te geven aan de verplichting uit de Wet geluidhinder (artikel 110a, zesde lid) om bij het nemen van een hogere-waardenbesluit eerst te beoordelen of de cumulatie van de relevante geluidbelastingen niet leidt tot een geluidbelasting die naar het oordeel van het bevoegd gezag onaanvaardbaar is. Dit is ook aanvaard in de vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Voor het beoordelen van de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid zijn alleen de waarden van 50 dB L_{cum} en hoger relevant omdat cumulatie van geluid alleen verplicht wordt beoordeeld als het geluid hoger is dan de standaardwaarde. Desondanks is in de tabel ook de kwalificatie 'zeer goed' als L_{cum} 45 dB of minder is vermeld, omdat deze tabel ook voor andere doeleinden wordt gebruikt, bijvoorbeeld bij het vormgeven van beleid voor stiltegebieden.

Tweede lid
Dit lid bepaalt dat bij ministeriële regeling eisen worden gesteld aan de wijze waarop het gecumuleerde geluid moet worden bepaald. Dit gebeurt in de reken- en meetvoorschriften die met de Aanvullingsregeling geluid aan de Omgevingsregeling zullen worden toegevoegd.

Derde lid
Het derde lid geeft in de aanhef aan welk geluid 'in ieder geval' moet worden betrokken. Bij de toepassing van dit artikel wordt in ieder geval het geluid afkomstig van alle met dit besluit gereguleerde geluidbronsoorten (weg, spoorweg of industrieterrein) betrokken. Daarvoor is de ligging in het geluidaandachtsgebied van een geluidbronsoort bepalend. De gereguleerde geluidbronsoort die betrokken worden omvat uiteraard ook de geluidsbronsoort waarover het besluit wordt genomen. Per geval moet worden onderzocht door welk geluid het geluidgevoelige gebouw wordt belast.
De in de aanhef genoemde woorden 'in ieder geval' bieden de mogelijkheid om ook ander geluid te betrekken bij de bepaling van het gecumuleerde geluid. Er wordt geen concreet criterium gegeven in welke gevallen deze andere geluiden worden betrokken, maar het ligt voor de hand dat andere geluiden worden betrokken als die een relevante invloed hebben op de waarde en de beoordeling van het gecumuleerde geluid. Het is aan het bevoegd gezag om te beoordelen of daarvan sprake is.

Voor de luchtvaart is (onderdeel b) aangesloten op de bestaande contouren uit de luchtvaartwetgeving. Binnen die geluidcontouren is het geluid van luchtvaart relevant voor een juiste beoordeling van het gecumuleerde geluidniveau.

In artikel 3.24 is bepaald welke soorten geluid buiten beschouwing blijven bij het beoordelen van het geluid van een industrieterrein. Maar dat geluid moet wel moet worden betrokken bij het beoordelen van de gecumuleerde geluidbelasting, want het geluid is er immers wel. Het betreft dan in onderdeel c het geluid van een windturbine of een windpark op een industrieterrein, als het geluid hoger is dan 43 dB. Bij dat niveau is het geluid van een windturbine of windpark ongeveer even hinderlijk als wegverkeer bij de standaardwaarde van 50 L_{den}. Onder d is bepaald dat ook het geluid van civiele en militaire buitenschietbanen en militaire springterreinen op een industrieterrein moet worden betrokken als dat geluid hoger is dan 50 dB $B_{s,dan}$.

Artikel 3.37 (vaststellen geluidproductieplafond: bepalen gezamenlijk geluid)

Als de artikelen 3.33, 3.343 of 3.34 worden toegepast, besluit het bevoegd gezag om het geluid toe te laten nemen tot een waarde die hoger is dan een waarde, bedoeld in artikel 3.31. De waarde is dus hoger dan de standaardwaarde of de grenswaarde voor de betreffende geluidbronsoort, bedoeld in tabel 3.31, respectievelijk tabel 3.32, of het geluid dat geluidgevoelige gebouwen al ondervinden bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds die golden direct voorafgaand aan de nieuwe vaststelling, afhankelijk van welke uitzondering wordt toegepast.

Als het bevoegd gezag hiertoe besluit, wordt in artikel 3.48, eerste lid, onder a, bepaald dat voor de geluidgevoelige gebouwen waarop het geluid toeneemt, een besluit over geluidwerende maatregelen moet worden genomen. Om een besluit over geluidwerende maatregelen te kunnen nemen, is de gezamenlijke geluidbelasting nodig die maatgevend is voor het toetsen van de binnenwaarde en het bepalen welke geluidwerende maatregelen nodig zijn om aan de binnenwaarde te voldoen. In artikel 3.37 is geregeld dat die gezamenlijke geluidbelasting moet worden bepaald bij het nemen van het besluit om het geluid te laten toenemen, dat wil zeggen het vaststellen van de geluidproductieplafonds. Overigens voorziet het Besluit bouwwerken leefomgeving – net als het Bouwbesluit 2012 – in een mogelijkheid om het hier bedoelde gezamenlijk geluid op een later moment opnieuw te bepalen. Dat kan nodig zijn als de aanvraag voor het bouwen wordt ingediend geruime tijd na het besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds waarbij ook het gezamenlijk geluid is bepaald, en het geluid op het nieuw te bouwen gebouw in de tussenliggende periode is veranderd.

In het tweede lid is bepaald hoe het gezamenlijke geluid moet worden berekend. Het rekenvoorschrift wordt met de Aanvullingsregeling geluid opgenomen in de Omgevingsregeling. Kenmerkend is dat het geluid van bronsoorten en andere geluidbronnen wordt opgeteld zonder daarbij te corrigeren voor verschillen in hinderlijkheid. Het gezamenlijke geluid wordt alleen toegepast bij het bepalen van geluidwerende maatregelen waarbij verschillen in hinderlijkheid niet relevant zijn. Via de begripsbepaling van het gezamenlijke geluid wordt verwezen naar dit artikel.

Bij het bepalen van het gezamenlijke geluid zijn dezelfde geluidbronsoorten en geluidbronnen relevant als bij de beoordeling van de aanvaardbaarheid van de cumulatie met toepassing van artikel 3.36. Daarin voorziet het derde lid van dit artikel.

Artikel 3.38 (vaststellen geluidproductieplafond: geluid van defensieactiviteiten)

Sommige defensieactiviteiten zijn aangewezen als activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken. Het terrein waarop die activiteiten worden uitgevoerd is dan een industrieterrein in de zin van deze afdeling. Op dat industrieterrein kunnen ook civiele bedrijven gevestigd zijn (civiel medegebruik) die als gevolg van de defensieactiviteiten op een industrieterrein liggen waarvoor geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld. Uiteraard kan het ook zijn dat de defensieactiviteiten worden uitgevoerd op een terrein dat (ook) vanwege andere activiteiten een industrieterrein is. In alle gevallen moet de gemeente de geluidproductieplafonds vaststellen voor het industrieterrein als geheel, dus voor de defensieactiviteiten en de civiele activiteiten gezamenlijk.

In dit artikel is bepaald dat de gemeente, bij het vaststellen van de geluidproductieplafonds, rekening houdt met het geluid van de defensieactiviteiten. De activiteiten van defensie mogen niet door het vaststellen van de geluidplafonds worden belemmerd. Uiteraard geldt dat alleen voor vergunde of anderszins toegelaten defensieactiviteiten.

Artikel 3.39 (vaststellen geluidproductieplafond: herstel van onjuistheden)

Dit artikel is ontleend aan artikel 11.47 van de Wet milieubeheer. Dit artikel voorzag in het herstel van fouten in het geluidregister die waren ontstaan bij de van rechtswege ingevoerde geluidproductieplafonds bij de inwerkingtreding van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. Door toepassing van artikel 11.47 konden onjuistheden op een relatief eenvoudige manier zonder

omgevingstoets worden gecorrigeerd. Ten opzichte van de Wet milieubeheer is de reikwijdte van artikel 3.38 uitgebreid zodat ook onjuistheden kunnen worden hersteld die ontstaan bij het vaststellen van geluidproductieplafonds door de gemeente of provincie bij invoering van het systeem van geluidproductieplafonds.

Dit artikel wordt toegepast om onjuistheden te herstellen die zijn ontstaan bij de toepassing van de in hoofdstuk 2, Overgangs- en invoeringsbepalingen, opgenomen artikelen. De in dat hoofdstuk opgenomen bepalingen worden maar één keer toegepast, het stelsel kan maar één keer worden ingevoerd. Na invoering van het stelsel kunnen onjuistheden worden hersteld door toepassing van artikel 3.39. Een herstelbesluit kan betrekking hebben op de waarde van een geluidproductieplafond, maar ook het geluidaandachtsgebied, de locatie van referentiepunten, de onderliggende geluidbrongegevens, etc. Alle gegevens als bedoeld in artikel 10.23aa die in het register zijn opgenomen, kunnen met toepassing van artikel 3.39 worden hersteld. Door onjuistheden met een besluit te herstellen is de rechtsbescherming voor belanghebbenden gewaarborgd.

Dit artikel biedt niet de mogelijkheid om een op de grondslag van de artikelen 3.32 tot en met 3.38 genomen, onjuist, besluit te corrigeren. Als een geluidproductieplafond bijvoorbeeld niet op de juiste waarde is vastgesteld, of het besluit is gebaseerd op onjuiste gegevens, dan moet het bevoegd gezag met gebruikmaking van de eerder gehanteerde wettelijke grondslag het besluit corrigeren.

Eerste lid
In het eerste lid wordt verwezen naar verschillende artikelen van de Omgevingswet die betrekking hebben op de invoering van het systeem van geluidproductieplafonds. Dat betekent dat met dit artikel alleen fouten kunnen worden hersteld die bij de invoering van dit systeem zijn ontstaan. Bij het toepassen van de invoeringsartikelen wordt het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet getoetst, omdat het invoeren niet leidt tot meer geluid op geluidgevoelige gebouwen. Hetzelfde geldt voor het herstellen van onjuistheden die daarbij zijn ontstaan. Daarom is in het eerste lid bepaald dat artikel 3.32 niet wordt toegepast. Dat geldt daarmee ook voor de navolgende artikelen 3.33 tot en met 3.37. Bij het toepassen van dit herstelartikel wordt, net als bij de invoering, het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet getoetst. Daarmee worden de uitvoeringslasten beperkt. Fouten kunnen uiteraard ook worden hersteld door het toepassen van artikel 3.32, maar dan is een omgevingstoets wel vereist.

Tweede lid
Er is in dit artikel geen termijn gesteld voor het corrigeren van onjuistheden. Dat betekent dat ook fouten die bijvoorbeeld drie jaar na de invoering van het systeem van geluidproductieplafonds voor een provinciale weg aan het licht komen, met dit artikel hersteld kunnen worden. Met het verstrijken van de tijd wordt wel het risico groter dat de onjuiste gegevens inmiddels zijn gebruikt voor andere besluiten. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de situatie waarin onjuiste gegevens zijn vastgelegd in het geluidregister over een rijksweg en een gemeente die gegevens heeft gebruikt bij het toelaten van een nieuw geluidgevoelig gebouw in het geluidaandachtsgebied van die rijksweg. Daarom is in het tweede lid geregeld dat in het besluit tot foutherstel wordt bepaald of geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen voor dat geluidgevoelige gebouw worden getroffen.

Artikel 3.40 (vaststellen geluidproductieplafond: technische aanpassingen)

In hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer werd een onderscheid gemaakt tussen plafondbesluiten op verzoek en ambtshalve plafondbesluiten. Binnen die laatste categorie werd onderscheid gemaakt tussen ambtshalve plafondbesluiten als onderdeel van een infrastructuurproject (tracébesluit) en ambtshalve plafondbesluiten in een ander kader, bijvoorbeeld in verband met een wijziging van de reken- en meetvoorschriften. Deze laatstgenoemde categorie van ambtshalve plafondbesluiten is geregeld in artikel 3.40.

In de aanhef is bepaald dat artikel 3.32 in de onder a tot en met c bedoelde gevallen niet wordt toegepast. Anders gezegd: er wordt geen omgevingstoets uitgevoerd. Dat is ook niet nodig omdat de onder a tot en met c bedoelde ambtshalve wijzigingen niet leiden tot toename van het geluid in de omgeving.

In onderdeel a wordt de situatie geregeld dat een ander dan de beheerder van de weg of spoorweg een geluidbeperkend object plaatst dat toegevoegd kan worden aan de geluidbrongegevens. In de praktijk komt dit er vrijwel altijd op neer dat een gemeente een scherm plaatst langs een weg of spoorweg en de beheerder van de weg of spoorweg vraagt om dat scherm op te nemen in het geluidregister. Dit leidt er vervolgens toe dat het scherm meetelt bij de bepaling van de hoogte van de geluidproductieplafonds. De geluidproductieplafonds worden overeenkomstig de afschermende werking van het betreffende geluidscherm verlaagd. De gemeente kan door deze maatregelen dichter bij de weg of spoorweg bouwen of blijft met een (gepland) project onder de grenswaarde. Door het toevoegen van het geluidbeperkend object aan de brongegevens van de geluidproductieplafonds worden deze verlaagd met het effect van dat object. In het algemeen betekent het toevoegen van een geluidbeperkend object dat er voor de omgeving geen negatieve geluideffecten zijn. Daarom blijven de artikelen 3.32 en volgende buiten toepassing. Ook bij deze toepassing kunnen geluidproductieplafonds alleen worden verlaagd. Als het scherm reflecties geeft moet die toename van het geluid worden beoordeeld door toepassing van artikel 3.32, dus inclusief omgevingstoets.

Op grond van onderdeel b is een omgevingstoets ook niet nodig als de reken- en meetmethode wordt gewijzigd (technische aanpassing). Een verandering leidt ertoe dat met dezelfde geluidproductie meer of minder geluid wordt berekend op de geluidreferentiepunten en in de omgeving. Uiteraard verandert er in werkelijkheid niets, het geluid neemt op de geluidmeter niet toe of af. Enkel de meetmethode verandert door bijvoorbeeld nieuwe inzichten over de overdracht van het geluid. De geluidproductieplafonds mogen dan zonder omgevingstoets worden gewijzigd.

Ten slotte kan zich de situatie voordoen dat een referentiepunt ligt op een locatie die niet (meer) voldoet aan de eisen die daaraan in de artikelen 3.30 en 3.31 zijn gesteld. Het referentiepunt kan initieel al niet helemaal correct zijn gepositioneerd, maar het kan ook zijn dat een weg iets verschoven is aangelegd ten opzichte van het oorspronkelijke plan. In dat geval – zie onderdeel c – kan het referentiepunt eenvoudig worden verplaatst. Omdat de afstand tot de bron wordt gewijzigd moet het bijbehorende geluidproductieplafond opnieuw worden vastgesteld. Het referentiepunt en het bijbehorende geluidproductieplafond zijn immers onlosmakelijk met elkaar verbonden. De geluidproductie zelf wijzigt echter niet en de hernieuwde vaststelling heeft dan ook geen gevolgen voor het geluid in de omgeving.

Artikel 3.41 (vaststellen geluidproductieplafond: overdracht van wegen en spoorwegen)

Dit artikel ziet op de situatie dat het beheer van wegen wordt overgedragen aan een andere bestuurslaag of dat de status van een spoorweg wijzigt. Dit kan ertoe leiden dat een ander regime op die (spoor)weg van toepassing wordt.
Dit artikel heeft alleen betrekking op wegen en spoorwegen die na de overdracht aan een andere bestuurslaag voorzien worden van geluidproductieplafonds. Op wegen of spoorwegen die na overdracht onderdeel worden van een geluidbronsoort zonder geluidproductieplafonds, is artikel 3.25, eerste lid, onder b en c, van toepassing.

Dit artikel bepaalt de hoogte van de geluidproductieplafonds die direct na de overdracht gaan gelden. Deze hoogte is gebaseerd op de geluidproductieplafonds of basisgeluidemissie zoals die gold direct voor de overdracht. Daarmee wordt bereikt dat de geluidsituatie in de omgeving niet wijzigt zodat artikel 3.32 buiten toepassing kan blijven en afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing is zoals is geregeld in artikel 10.6b van het Omgevingsbesluit.

Een dergelijke overdracht kan gepaard gaan met een verandering aan de weg of spoorweg waardoor de geluidsituatie kan wijzigen. In zo'n geval zullen de op grond van dit artikel vastgestelde geluidproductieplafonds via de reguliere procedure met toepassing van artikel 3.32 geluidproductieplafonds moeten worden gewijzigd. Als er echter geen grote veranderingen voorzien worden, is een wijziging van geluidproductieplafonds niet nodig. De nieuwe bestuurslaag zal later aan de hand van de monitoring en de verslagen eventuele maatregelen vaststellen mocht dit nodig zijn.

Onder a wordt bepaald dat als een weg in beheer bij een provincie wordt overgedragen aan het Rijk of een weg in beheer bij het Rijk wordt overgedragen aan een provincie de geluidproductieplafonds opnieuw worden vastgesteld op basis van de bestaande geluidbrongegevens. Idealiter zouden de geluidproductieplafonds gelijk blijven aan de voor de overdracht geldende geluidproductieplafonds, maar omdat de overgedragen weg onderdeel wordt van een andere geluidbronsoort is herberekening als onderdeel van die geluidbronsoort noodzakelijk. Doordat de geluidbrongegevens gelijk blijven, veranderen hierdoor de geluidbelastingen in de omgeving niet.

Bij de aanwijzing van een door de provincie beheerde en in de omgevingsverordening aangewezen lokale spoorweg als hoofdspoorweg, of vice versa, (onderdelen b en c) worden de geluidproductieplafonds op dezelfde waarden herberekend als beschreven bij onderdeel a. Ook in dit geval blijven de geluidbrongegevens gelijk en veranderen de geluidbelastingen in de omgeving niet.

Bij onderdeel d gaat het om de overdracht van een weg in beheer bij een gemeente of een waterschap die wordt overgedragen aan een provincie of het Rijk. Deze wegen vallen na de overdracht in een ander regime. De geluidproductieplafonds worden hier voor het eerst bepaald. Om deze te bepalen zal het bevoegd gezag gebruik maken van de geluidbrongegevens die behoren bij de vastgestelde basisgeluidemissie verhoogd met ten hoogste 1,5 dB. Deze geluidruimte, die ook wordt toegepast bij de eerste invoering van geluidproductieplafonds onder de nieuwe regelgeving, van 1,5 dB is van groot belang om het systeem goed te kunnen laten functioneren en komt ook overeen met de marge die bij de afweging van maatregelen geldt naar aanleiding van de monitoring van de basisgeluidemissie (zie artikel 3.26).

Onderdeel e bepaalt dat voor een lokale spoorweg waarvoor geen geluidproductieplafonds golden en die wordt aangewezen als provinciale spoorweg of als hoofdspoorweg de geluidproductieplafonds worden vastgesteld overeenkomstig de geluidbrongegevens behorend bij de basisgeluidemissie verhoogd met ten hoogste 1,5 dB. Ook hier geldt met betrekking tot de 1,5 dB hetgeen hierboven onder d is gesteld, waarnaar kortheidshalve wordt verwezen.

Als de overgedragen weg of spoorweg voor de overdracht deel uitmaakte van een geluidbronsoort die gereguleerd wordt met geluidproductieplafonds, vervallen voor die geluidbronsoort uiteraard de geluidproductieplafonds op de geluidreferentiepunten die direct aan weerzijde van de overgedragen weg of spoorweg liggen. Daarnaast zullen veelal ook voor (delen van) die geluidbronsoort opnieuw geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld. Voor geluidproductieplafonds die niet vervallen maar wel in de buurt liggen van de overgedragen weg of spoorweg zal veelal een wijziging nodig zijn omdat de samenstelling van die geluidbronsoort (het netwerk van wegen of spoorwegen van het desbetreffende bestuursorgaan) door de overdracht is gewijzigd. Datzelfde geldt als een weg of spoorweg door de overdracht wordt toegevoegd aan een geluidbronsoort die al gereguleerd werd met geluidproductieplafonds. Ook dan zullen geluidproductieplafonds die in de buurt liggen van de overgedragen weg of spoorweg en opnieuw moeten worden vastgesteld omdat ook de samenstelling van die geluidbronsoort is gewijzigd.
In deze herberekening van geluidproductieplafonds voorziet onderdeel f van dit artikel. Dit is een eenvoudige procedure, zonder toepassing van artikel 3.32, omdat er voor de omgeving geen nadelige effecten zijn.

§ 3.5.4.3 Werking van geluidproductieplafonds als omgevingswaarde

Artikel 3.42 (aard van geluidproductieplafonds als omgevingswaarde) (artikel 2.10, vierde lid, Ow)

In artikel 2.10, eerste lid, van de Omgevingswet is bepaald dat een omgevingswaarde een resultaatsverplichting, inspanningsverplichting of andere, nader te omschrijven, verplichting kan inhouden. Op grond van artikel 2.10, vierde lid, van de Omgevingswet kunnen voor geluidproductieplafonds bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld over de aard en termijn van de omgevingswaarde. Dit artikel bevat die regels.

In artikel 3.42 is bepaald dat een geluidproductieplafond als omgevingswaarde een resultaatsverplichting inhoudt. Dit betekent dat het geluidproductieplafond een verplichting omvat om het resultaat, te weten een geluidproductie die het plafond niet overstijgt, te bereiken en in stand te houden. De systematiek van geluidproductieplafonds is zo ingericht dat het voldoen aan de plafonds zoveel mogelijk uit het systeem zelf voortvloeit. Toezicht en handhaving zijn daarop aanvullend. Op deze wijze is de verantwoordelijkheid voor de naleving van geluidproductieplafonds helder geregeld.

In de wet is bepaald dat de dag na de bekendmaking van het besluit waarmee het geluidproductieplafond is vastgesteld aan dat plafond wordt voldaan. De geluidproductie mag onmiddellijk na de bekendmaking dus niet hoger zijn dan het vastgestelde geluidproductieplafond. Zoals eerder al is toegelicht zal de geluidproductie worden gemonitord op basis van jaargemiddelde invoergegevens.

Bij het vaststellen van een geluidproductieplafond kan door toepassing van artikel 3.44, eerste lid, worden bepaald dat pas op een later tijdstip of na een bepaalde termijn moet worden voldaan aan de plafondwaarde. Dat maakt een tijdelijke overschrijding mogelijk, bijvoorbeeld in de situatie dat een wegverbreding waarvoor ook de geluidproductieplafonds zijn gewijzigd, nog gerealiseerd moet worden.

Met de resultaatsverplichting in dit artikel wordt het systeem van naleving van geluidproductieplafonds zoals dat vorm heeft gekregen in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer onder de Omgevingswet ongewijzigd voortgezet. De resultaatsverplichting is hetzelfde als de in artikel 11.20 van de Wet milieubeheer opgelegde taak tot het zorgdragen voor de naleving van geluidproductieplafonds. In dit verband wordt ook verwezen naar paragraaf 3.5 van het algemeen deel van deze toelichting.

In de praktijk kan het voorkomen dat een geluidproductieplafond, ondanks de resultaatverplichting toch overschreden wordt. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn als het verkeer veel sneller groeit dan redelijkerwijs kon worden voorzien. Het is dan aan de beheerder zo snel als redelijkerwijs mogelijk is, de overschrijding te beëindigen. In afwachting daarvan kan in bijzondere omstandigheden het tweede lid van artikel 3.44 worden toegepast. Dat neemt niet weg dat de beheerder uiteraard de taak heeft om overschrijdingen zo veel mogelijk te voorkomen.

Artikel 3.43 (maatregelen of programma bij (dreigende) overschrijding) [artikel 3.10, tweede lid, onder b, Ow]

Er kan zich een situatie voordoen dat een omgevingswaarde wordt overschreden of dreigt te worden overschreden. De Omgevingswet geeft in artikel 3.10, eerste lid, als hoofdregel voor omgevingswaarden dat in die situaties het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar dit het geval is een programma vaststelt, gericht op het voldoen aan die omgevingswaarde. Artikel 3.10, tweede lid, onder b, van de Omgevingswet zoals gewijzigd bij Aanvullingswet geluid Omgevingswet geeft de mogelijkheid dat bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat in plaats van deze programmaplicht, voor een daarbij

aangewezen bestuursorgaan of andere instantie, een plicht geldt tot het treffen van maatregelen gericht op het voldoen aan de omgevingswaarde. Artikel 3.43, eerste lid, geeft invulling aan deze afwijkmogelijkheid.

Eerste lid
Voor wegen en spoorwegen is de programmaplicht vervangen door een maatregelplicht bij (dreigende) overschrijding. De belangrijkste reden daarvoor is het feit dat bij wegen en spoorwegen de beheerder van die wegen en spoorwegen de mogelijkheden heeft om een (dreigende) overschrijding te voorkomen. Als direct maatregelen kunnen worden getroffen, heeft een programma met de bijbehorende procedure geen toegevoegde waarde. Het eerste lid bepaalt daarom dat afgeweken wordt van de in het artikel 3.10, eerste lid, van de wet bedoelde verplichting. Onder a tot en met d worden vervolgens de bestuursorganen of instanties genoemd die bij de daarbij bedoelde wegen of spoorwegen maatregelen treffen, gericht op het voldoen aan het geluidproductieplafond. Hiermee kan de werkwijze van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer ten aanzien van de naleving van geluidproductieplafonds ongewijzigd worden voortgezet. Bewust is de term maatregelen gekozen en niet geluidbeperkende maatregelen. Het kan hierbij bijvoorbeeld ook gaan om andere maatregelen zoals het verdelen van de capaciteit op het spoor of het verhogen van geluidproductieplafonds.

Tweede lid
In het tweede lid wordt ingegaan op de situatie van industrieterreinen. Afhankelijk van de omstandigheden kan zich de onder a. bedoelde situatie voordoen waarin het bevoegd gezag eigenstandig, de overschrijding van geluidproductieplafonds ongedaan kan maken of kan voorkomen. Dit kan zijn doordat het bevoegd gezag bijvoorbeeld een maatregel treft zodat weer voldaan wordt aan het geluidproductieplafond. Hierbij kan worden gedacht aan het plaatsen van een geluidscherm. In dat geval zal een programma niet nodig zijn en kan het bevoegd gezag direct de benodigde maatregelen treffen.

In het tweede lid, onder b, wordt de programmaplicht voor industrieterreinen verplicht te stellen om te voldoen aan de geluidproductieplafonds als alternatief voor het gestelde onder sub. A. Het geluid van een industrieterrein wordt veroorzaakt door de bedrijven die op het industrieterrein zijn gevestigd. Om de geluidproductie terug te brengen tot onder het geluidproductieplafond of overschrijding van een geluidproductieplafond te voorkomen, moet de gemeente zich kunnen verzekeren van de medewerking van de op het industrieterrein gevestigde individuele bedrijven. Een programma als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, van de Omgevingswet zal dan in veel gevallen een meer geschikt instrument zijn om te voldoen aan het geluidproductieplafond. Het bevoegd gezag stemt de maatregelen die nodig zijn om te voldoen aan de geluidproductieplafonds af met de op het industrieterrein gevestigde bedrijven en legt deze vast in het programma. Het programma vervangt het geluidreductieplan van de Wet geluidhinder (artikel 67).

Artikel 3.44 (afwijkend tijdstip en afwijkende termijn waarbinnen aan het geluidproductieplafond wordt voldaan) [artikel 2.10, vierde lid, Ow]

Artikel 3.42 bepaalt dat een geluidproductieplafond een resultaatsverplichting inhoudt. Hierop formuleert artikel 3.44 twee uitzonderingen. Dit artikel heeft alleen betrekking op het tijdstip waarop het bestuursorgaan voor wie de geluidproductieplafonds als omgevingswaarde gelden, aan de geluidproductieplafonds moet voldoen. De geluidproductieplafonds gelden vanaf het moment waarop het besluit bekend is gemaakt. Dat is met name van belang voor het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen in de omgeving van wegen, spoorwegen en industrieterreinen met geluidproductieplafonds, zoals dat is geregeld in paragraaf 5.1.4.2a van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Bij het toelaten daarvan moet op grond van artikel 5.78a, onder a, worden uitgegaan van het geluid bij volledige benutting van het geldende geluidproductieplafond. Bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen in de omgeving wordt geen rekening gehouden met het feit dat tijdelijk niet aan de voor de geluidproductieplafonds geldende resultaatsverplichting hoeft te worden voldaan.

Eerste lid
In het eerste lid is geregeld dat het bevoegd gezag kan bepalen dat pas aan het geluidproductieplafond behoeft te worden voldaan als werkzaamheden voor het wijzigen van een weg, spoorweg of industrieterrein, of werkzaamheden voor het realiseren van een geluidbeperkende maatregel zijn afgerond. Die werkzaamheden kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op realisatie van geluidschermen maar het kan ook de verbreding van een weg betreffen, al dan niet met geluidbeperkende maatregelen. Zolang de werkzaamheden niet zijn afgerond, kan in de meeste gevallen niet van de beheerder worden verlangd dat aan het geluidproductieplafond wordt voldaan. Tijdens de werkzaamheden is de toestand van de geluidbronsoort namelijk nog niet in overeenstemming met de situatie die ten grondslag ligt aan het besluit tot vaststelling van de geluidproductieplafonds. Bij een weg kan de weg tijdelijk op een andere plaats liggen, bijvoorbeeld dichter bij de referentiepunten of zelfs op de locatie van een referentiepunt. Ook zijn de geluidbeperkende maatregelen nog niet gerealiseerd, zodat ze nog geen effect hebben waardoor een geluidproductieplafond mogelijk wordt overschreden. Het bevoegd gezag kan dan het eerste lid van artikel 3.44 toepassen zodat de resultaatsverplichting tijdens de werkzaamheden nog niet geldt. Het bevoegd gezag kan hierbij als onderdeel van het besluit tot vaststelling van de geluidproductieplafonds aangeven welke plafonds het betreft. Ook geluidproductieplafonds waarvan de waarde niet wijzigt, kunnen onderdeel van het besluit gemaakt worden als daarvoor een wenselijk is dat tijdelijk niet voldaan hoeft te worden aan het geluidproductieplafond vanwege tijdelijke situaties gedurende de werkzaamheden. Voor grote infraprojecten zal vaak het besluit waarmee geluidproductieplafonds worden vastgesteld gecombineerd worden met een projectbesluit.

Bij toepassing van het eerste lid hoeft niet te worden onderzocht en bepaald in welke mate het geluidproductieplafond wordt overschreden. Ook hoeft niet concreet te worden vastgelegd op welk tijdstip (welke datum) de werkzaamheden zijn afgerond en wel moet worden voldaan aan de geluidproductieplafonds. Dat is op het moment dat artikel 3.44 wordt toegepast meestal niet exact bekend. In het besluit wordt de termijn gekoppeld aan de afronding van de werkzaamheden.

Tweede lid
Het tweede lid van artikel 3.44 maakt het mogelijk dat er na de vaststelling van een geluidproductieplafond tijdelijk niet aan dat plafond hoeft te worden voldaan. Dit lid kan worden toegepast als er sprake is van een bijzondere omstandigheid. Dan kan worden bepaald dat het geluidproductieplafond gedurende een termijn van ten hoogste vijf jaar mag worden overschreden. Behalve aan het voorbeeld hierboven kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de volgende situaties:

- een langdurige stremming op een belangrijke route waardoor een andere route plotseling veel meer verkeer te verwerken krijgt;
- een tijdelijke toename van het verkeer op een weg of spoorweg doordat het verkeer is omgeleid wegens weg- of spoorwegwerkzaamheden elders;
- een situatie waarin besloten is tot maatregelen die de overschrijding in de toekomst ongedaan maken; dit kan zich voordoen als besloten is tot het treffen van bronmaatregelen of tot de bouw van een geluidafscherming;
- een situatie waarin zich een sterke stijging van verkeer voordoet die redelijkerwijs niet kon worden voorzien.

Deze mogelijkheid is ontleend aan artikel 11.24 van de Wet milieubeheer. Kende de Wet milieubeheer hiervoor een apart besluit tot ontheffing, onder de Omgevingswet wordt hiervoor hetzelfde instrument gebruikt als voor het vaststellen van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde. Op gemeentelijk niveau is dat het omgevingsplan, op provinciaal en rijksniveau het besluit, bedoeld in de artikelen 2.12a, 2.13a respectievelijk 2.15, tweede lid, van de wet. In een situatie als deze wordt dan niet een nieuw of gewijzigd geluidproductieplafond vastgesteld, maar wordt alleen de resultaatsverplichting van artikel 3.42 tijdelijk opgeschort.

Bij een (spoor)weg gaat het om een tijdelijke overschrijding waar de beheerder niet of nauwelijks invloed op heeft, tijdelijk is of waarbij de beheerder zich ook niet op kon voorbereiden door middel

van een plafondwijziging of een tijdig in gang gezette plafondwijziging die niet tijdig kon worden afgerond.

Ook bij industrieterreinen kan sprake zijn van bijzondere omstandigheden waardoor tijdelijk meer geluid wordt geproduceerd dan binnen de geldende geluidproductieplafond is toegestaan. Te denken valt aan het tijdelijk uitvallen van een bedrijf op een ander industrieterrein door bijvoorbeeld brand waardoor de productie tijdelijk moet worden verplaatst. Bij industrieterreinen kan ook blijken dat toegestane activiteiten op het industrieterrein meer geluid produceren dan verwacht of het effect van getroffen maatregelen in de praktijk kleiner is dan werd beoogd. Ook kan het bouwen en slopen van gebouwen en bouwwerken op het industrieterrein leiden tot geluidreflecties waardoor tijdelijk meer geluid in de omgeving ontstaat.

Voor toepassing van het tweede lid is van belang dat sprake is van een 'bijzondere omstandigheid', bijvoorbeeld doordat sprake is van een tijdelijke situatie die onvermijdelijk is en die redelijkerwijs niet voorzien was. Het is aan het bevoegd gezag om te oordelen in hoeverre er sprake is van een dergelijke onvoorziene omstandigheid en welke maatregelen getroffen dienen te worden om de overschrijding ongedaan te maken.

De 'bijzondere omstandigheid' zal zich vaak voordoen op een moment dat een geluidproductieplafond al is vastgesteld. Het bevoegd gezag kan dan met behulp van dit artikel besluiten dat gedurende een bepaalde termijn niet aan dat plafond hoeft te worden voldaan. De waarde van het geluidproductieplafond blijft dan ongewijzigd, er wordt alleen een afwijkende termijn vastgesteld voor wat betreft het voldoen aan het geluidproductieplafond.

Aan de overschrijding kunnen voorschriften worden verbonden voor wat bijvoorbeeld betreft de mate en de duur van de overschrijding. Ook kan worden bepaald dat de beheerder van een weg, spoorweg of industrieterrein geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen treft. Het betreft dan maatregelen die het geluid verminderen, ten minste zolang de bijzondere omstandigheid zich voordoet. In het tweede lid wordt de termijn waarin niet aan de geluidproductieplafonds hoeft te worden voldaan beperkt tot maximaal 5 jaar. Er is geen mogelijkheid tot verlenging van deze termijn. Niet uitgesloten is echter dat zich nieuwe bijzondere omstandigheden voordoen waardoor na die termijn een nieuw besluit moet worden genomen.

Veelal zullen de waarde van het geluidproductieplafond en de brongegevens niet wijzigen bij een besluit op grond van het tweede lid. Dan wordt automatisch voldaan aan artikel 3.32 en kan dus onderzoek naar geluid in de omgeving en een afweging van maatregelen geheel achterwege blijven.

§ 3.5.4.4 Financiële doelmatigheid geluidbeperkende maatregelen [artikelen 2.24, eerste lid, en 2.29a Ow]

Artikel 3.45 (toepassingsbereik)

De artikelen over financiële doelmatigheid zijn alleen van toepassing op het treffen van geluidbeperkende maatregelen bij rijkswegen en hoofdspoorwegen. Gemeenten, waterschappen en provincies kunnen zelfstandig beleid vormen en vaststellen over de financiële doelmatigheid van geluidmaatregelen langs de geluidbronsoorten waarvoor zij het bevoegd gezag zijn.

Artikel 3.46 (begripsbepalingen)

In dit artikel worden enkele specifiek in paragraaf 3.5.4.4 gebruikte begrippen gedefinieerd.

geluidgevoelig cluster
Geluidbeperkende maatregelen zullen in het algemeen worden beoordeeld voor een groep geluidgevoelige gebouwen in plaats van voor één geluidgevoelig gebouw. Daarom is het begrip

‘geluidgevoelig cluster’ gebruikt in de regels voor de financiële doelmatigheid. Kenmerkend voor een cluster is dat de geluidgevoelige gebouwen daarbinnen voordeel hebben bij dezelfde geluidbeperkende maatregel. Toepassen van clustering heeft als effect dat geluidbeperkende maatregelen alleen worden getroffen waar de maatregelen ook daadwerkelijk werken en nodig zijn. Het uitgangspunt is namelijk dat het budget dat beschikbaar is voor een geluidgevoelig gebouw wordt besteed aan een geluidbeperkende maatregel die leidt tot een geluidreductie bij dat geluidgevoelige gebouw.

situatie zonder maatregelen
Bij de beoordeling van de financiële doelmatigheid van geluidbeperkende maatregelen wordt ook gekeken naar de toekomstige geluidbelasting op een geluidgevoelig gebouw vanwege een weg of spoorweg in het geval er geen enkele maatregel getroffen zou zijn. Dit wordt aangeduid als de situatie zonder maatregelen. Reeds aanwezige geluidbeperkende maatregelen worden dan buiten beschouwing gelaten. Bij het bepalen van het aantal reductiepunten per geluidgevoelig gebouw wordt uitgegaan van de situatie zonder maatregelen. Bij het bepalen van de geluidreductie wordt de situatie zonder maatregelen vergeleken met de situatie dat er geluidbeperkende maatregelen getroffen zijn. Bij de situatie zonder maatregelen wordt er wel van uitgegaan dat een weg of spoorweg in elk geval voldoet aan de minimum akoestische kwaliteit als bedoeld in artikel 3.27. Dit is immers als minimumstandaard voor een weg of spoorweg vastgelegd. Ongeacht de doelmatigheid moeten de maatregelen ter uitvoering van de akoestische kwaliteit worden toegepast, tenzij ze technisch niet mogelijk zijn. De doelmatigheidstoets is dan ook niet van toepassing op deze maatregelen.

Artikel 3.47 (bepalen financiële doelmatigheid)

Dit artikel ziet op de beoordeling van de financiële doelmatigheid van geluidbeperkende maatregelen.
In het eerste lid, onder a, is aangegeven wanneer een geluidbeperkende maatregel financieel doelmatig is, namelijk: het aantal reductiepunten moet gelijk of hoger zijn dan het aantal maatregelpunten. Het aantal maatregelpunten van een geluidbeperkende maatregel is bij ministeriële regeling bepaald. Aangezien de geluidbeperkende maatregelen bij ministeriële regeling zijn aangewezen, is het gewenst dat de maatregelpunten op hetzelfde niveau worden bepaald. Het aantal reductiepunten van een geluidgevoelig cluster wordt bepaald volgens artikel 3.47.

Onder b is bepaald dat de geluidbeperkende maatregel naar oordeel van het bevoegd gezag moet leiden tot een relevante afname van het geluid op het geluidgevoelige cluster. Het gaat er daarbij om dat alle geluidgevoelige gebouwen in het cluster een relevante afname van het geluid ondervinden. Daarmee wordt voorkomen dat een maatregel als financieel doelmatig wordt aangemerkt, die slechts op een deel van het cluster een relevante afname van het geluid oplevert. Dat is bijvoorbeeld het geval bij een geluidscherm dat te kort is om het hele cluster af te schermen. In zo'n situatie kan vervolgens gekeken worden of met een kleiner cluster of lager geluidscherm wel een doelmatige geluidbeperkende maatregel mogelijk is. Wat relevant is, bepaalt het bevoegd gezag.

In het tweede lid is bepaald dat een geluidbeperkende maatregel die de overdracht van het geluid vermindert, zoals een geluidwal of een geluidscherm, alleen financieel doelmatig is als deze, eventueel in combinatie met maatregelen aan de bron, een afname van de geluidbelasting oplevert van tenminste 5 dB op ten minste één geluidgevoelig gebouw. In het verleden getroffen maatregelen tellen niet mee voor de 5 dB-eis. Dit voorkomt dat een dure maatregel wordt getroffen die weinig effect oplevert.

In het derde lid is een aanvullend criterium voor de financiële doelmatigheid opgenomen voor de situatie dat met het aantal beschikbare reductiepunten bijna iedere denkbare maatregel gerealiseerd kan worden. Die situatie kan er namelijk toe leiden dat het inzetten van maatregel-punten voor een maatregel vanaf een bepaald niveau, praktisch geen of slechts een zeer beperkte

extra verhoging van de geluidreductie oplevert, maar nog wel mogelijk zou zijn binnen de beschikbare reductiepunten. Dit zou in de praktijk geen doelmatige besteding van financiële middelen zijn. Daarom bepaalt het derde lid dat de maatregel die de maximale geluidreductie voor het cluster kan realiseren en die op grond van de hoofdregel financieel nog doelmatig is, wordt vergeleken met een maatregel die op grond van het akoestisch onderzoek een gelijke of nagenoeg gelijke geluidreductie kan realiseren met de inzet van minder maatregelpunten. Beoordeeld wordt of, in vergelijking met de alternatieve maatregel, de extra maatregelpunten van de maximale maatregel in redelijke verhouding staan tot de extra geluidreductie die met deze maatregel kan worden behaald. Als er geen sprake is van een redelijke verhouding, dan is de maximale maatregel niet financieel doelmatig. In dat geval kan worden volstaan met de alternatieve maatregel. Deze vormt dan het maximale, financieel doelmatige maatregelenpakket. Per geval zal beoordeeld worden wat een nagenoeg gelijke geluidreductie is. Uit onderzoek blijkt dat het daarbij doorgaans dient te gaan om een alternatieve maatregel die een geluidreductie moet realiseren van ten minste 95% van de geluidreductie van de maximale maatregel.

Op grond van het vierde lid is een overdrachtsmaatregel niet doelmatig als daar een bestaand geluidbeperkend bouwwerk – zoals een geluidscherm – voor moet worden gesloopt dat niet ouder dan tien jaar is en dat een geluidreductie realiseert die vrijwel gelijk is aan die van de nieuwe maatregel. Als de bestaande geluidbeperkende maatregel minder dan 90% van de geluidreductie van de nieuwe maatregel oplevert, kan niet eenvoudig worden gemotiveerd dat er sprake is van een geluidreductie die vrijwel gelijk is aan de nieuwe maatregel. Kan een bestaand geluidbeperkend bouwwerk worden verhoogd, dan zal hiervoor gekozen worden en is afbreken niet aan de orde en daarmee toepassing van dit aanvullend criterium ook niet. Dat geldt ook wanneer de bestaande maatregel als gevolg van de uitvoering van het project al vervangen moet worden. Dit aanvullende criterium zal vooral een rol kunnen spelen bij het vervangen van geluidschermen. Met dit aanvullende criterium wordt voorkomen dat een recent gerealiseerd bouwwerk zou moeten worden verwijderd om deze te vervangen door een nieuw bouwwerk dat maar nauwelijks hoger is en navenant weinig extra effect sorteert, bijvoorbeeld het vervangen van een relatief nieuw scherm van zes meter hoog door een scherm van zeven meter hoog. Het aanvullende criterium geldt niet voor geluidbeperkende maatregelen aan de bron. Deze worden relatief vaker vervangen of zijn eenvoudiger zonder uitgebreide kosten uit te breiden, waardoor het risico op kapitaalsvernietiging hier minder aanwezig is.

In het vijfde lid is aangegeven wat in dit artikel moet worden verstaan onder de term ‘geluidreductie’. Voor beoordeling van de doelmatigheid van een pakket aan geluidbeperkende maatregelen is het van belang de geluidreductie die dit pakket oplevert te bepalen. Daarvoor is die geluidreductie gelijk aan het verschil tussen de geluidbelasting met en zonder dit pakket maatregelen in de toekomstige situatie. Deze verschillen worden bepaald op het niveau van individuele woningen of andere geluidgevoelige functies. Een appartementencomplex met 30 woningen bestaat bijvoorbeeld volgens de definitie van artikel 3.20, eerste lid, aanhef en onder a, van het Besluit kwaliteit leefomgeving uit 30 geluidgevoelige gebouwen. Als de geluidbelasting in de toekomstige situatie echter lager is dan de geluidbelasting die vanwege artikel 3.32 niet mag worden overschreden, dan wordt de reductie daaronder niet beschouwd als geluidreductie. Zo wordt voor de financiële doelmatigheidsafweging alleen het effect van een maatregelpakket meegewogen dat nodig is om te voldoen aan de in tabel 3.32 bedoelde waarde.

Het zesde lid bepaalt op welke wijze andere geluidgevoelige gebouwen dan woningen worden omgerekend voor het bepalen van de geluidreductie. Hierdoor zal een relatief groot geluidgevoelig gebouw in eenzelfde situatie een hogere geluidreductie hebben dan een kleiner gebouw.

Artikel 3.48 (bepalen reductiepunten voor een geluidgevoelig cluster)

Dit artikel regelt dat het aantal reductiepunten van een geluidgevoelig cluster gelijk is aan de optelsom van het aantal reductiepunten van de geluidgevoelige gebouwen in dat cluster. De reductiepunten van een geluidgevoelig gebouw worden bepaald met de tabel uit bijlage XXIII. In

die tabel wordt afhankelijk van de geluidbelasting van het gebouw een aantal geluidreductiepunten aangegeven. Bij een hogere geluidbelasting zijn dat meer reductiepunten dan bij een lagere geluidbelasting.

Het derde lid bepaalt op welke wijze andere geluidgevoelige gebouwen dan woningen worden omgerekend voor het bepalen van het aantal reductiepunten. Hierdoor zal een relatief groot geluidgevoelig gebouw meer reductiepunten krijgen dan een kleiner gebouw.

Artikel 3.49 (besluit over geluidwerende maatregelen) [artikel 2.43, eerste lid, Ow]

Eerste lid
In het eerste lid is bepaald in welke gevallen een besluit over het vaststellen van geluidwerende maatregelen als bedoeld in artikel 2.43 van de wet moet worden genomen. Die maatregelen zijn aanvullend op de geluidbeperkende maatregelen die al in aanmerking (moeten) zijn genomen. De voorkeur gaat altijd uit naar geluidbeperkende maatregelen.
In alle gevallen neemt het bevoegd gezag een besluit. Dit besluit kan inhouden dat er geluidwerende maatregelen worden getroffen (tweede en derde lid) of dat geen geluidwerende maatregelen worden getroffen (vierde lid). In alle gevallen betreft het een besluit dat is gericht op rechtsgevolg zodat een belanghebbende desgewenst rechtsmiddelen kan aanwenden tegen dat besluit.

Het hier bedoelde besluit wordt in ieder geval genomen als bij het vaststellen van een geluidproductieplafond toepassing is gegeven aan de artikelen 3.33, 3.34 of 3.35 (onderdeel a). In deze gevallen is het geluid op een geluidgevoelig gebouw meer dan de standaardwaarde en het bevoegd gezag moet dan toetsen of nog wel wordt voldaan aan de binnenwaarde, bedoeld in tabel 3.49. Voor de meeste gebouwde woningen is die binnenwaarde 36 dB.

Een besluit over geluidwerende maatregelen moet ook worden genomen als een wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg leidt tot een toename van geluidbelastingen ten opzichte van de geluidbelasting voorafgaand aan die wijziging (onderdeel b). Hetzelfde geldt in bepaalde gevallen voor een omgevingsplan dat leidt tot toename van verkeer op bestaande wegen of andere wijzigingen die leiden tot toename van geluidbelastingen.

In onderdeel c wordt ten slotte geregeld dat ook de monitoring van de geluidemissie van wegen en lokale spoorwegen met een basisgeluidemissie kan leiden tot de verplichting tot het voldoen aan de binnenwaarde. Dat is het geval als de geluidemissie van een weggedeelte meer dan 1,5 dB hoger is geworden dan de basisgeluidemissie èn de geluidbelasting op een geluidgevoelig gebouw in het geluidaandachtsgebied van dat weggedeelte hoger is dan de grenswaarde.

Artikel 3.49, tweede tot en met vierde lid, wordt ook toegepast bij de sanering van geluidgevoelige gebouwen langs respectievelijk gemeentewegen, waterschapswegen en provinciewegen. Verwezen wordt naar de toelichting bij de artikelen 10a.2, 10a.3 en 10a.4.

Tweede lid
Het tweede lid bepaalt aan welke eisen de geluidwering van de geluidwerende maatregelen moet voldoen. Hierbij is aangesloten bij het Besluit bouwwerken leefomgeving. De geluidwerende maatregelen moeten zodanig moeten worden gedimensioneerd dat het geluid tot 3 dB onder de in tabel 3.49 genoemde grenswaarde (de binnenwaarde) wordt teruggebracht. In artikel 3.21, tweede lid, is bepaald dat woonschepen en woonwagens geen geluidgevoelige ruimten hebben. Daarom geldt er geen grenswaarde en worden aan die geluidgevoelige gebouwen geen geluidwerende maatregelen getroffen.

Als voorbeeld een bestaande woning die valt in de categorie ‘ander geluidgevoelig gebouw’. Daarvoor geldt een binnenwaarde van 36 dB. Bij overschrijding van de binnenwaarde moeten geluidwerende maatregelen worden getroffen die ertoe leiden dat het geluid wordt teruggebracht

tot 36-3=33 dB. Dat is gelijk aan de binnenwaarde die geldt voor nieuwe woningen. Hiermee wordt een buffer gecreëerd voor een eventuele toekomstige toename van de geluidbelasting. Omdat de verplichting tot het treffen van geluidwerende maatregelen geldt als de binnenwaarde met 1 dB of meer wordt overschreden (dus 37 dB of hoger), moeten de te treffen geluidwerende maatregelen altijd een effect van ten minste 4 dB hebben.

De geluidwering moet worden bepaald uitgaande van het in artikel 3.37 bedoelde gezamenlijke geluid op de uitwendige scheidingsconstructie van het gebouw. Voor het toetsen van het binnenniveau wordt eerst het geluid van de verschillende geluidbronsoorten op de gevel opgeteld tot één gezamenlijke geluidbelasting. Het binnenniveau wordt dan bepaald door die gezamenlijke geluidbelasting te verminderen met de geluidwering van de uitwendige scheidingsconstructie. De rekenregels voor het bepalen van het gezamenlijke geluid worden opgenomen in de Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet. Het hier bedoelde gezamenlijke geluid mag niet worden verward met het gecumuleerde geluid, waarbij geluid hinderequivalent wordt opgeteld. Het gecumuleerde geluid speelt bij de toetsing van de binnenwaarde geen directe rol. Wel spelen dezelfde geluidbronnen een rol. Daarin voorziet het derde lid van artikel 3.37.

Tabel 3.49
Tabel 3.49 bevat de grenswaarden voor het geluid in geluidgevoelige ruimten van bestaande geluidgevoelige gebouwen. Die grenswaarde wordt ook wel aangeduid als de binnenwaarde. Voor het geluid in geluidgevoelige ruimten geldt geen standaardwaarde. De in tabel 3.49 genoemde binnenwaarden gelden alleen voor bestaande geluidgevoelige gebouwen. De geluidwering van nieuwe geluidgevoelige gebouwen is geregeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Voor de meeste nieuwe geluidgevoelige gebouwen geldt een binnenwaarde van 33 dB.

In de tabel 3.49 is voor verschillende categorieën van bestaande woningen een 5 dB hogere binnenwaarde van 41 dB gegeven. Dat geldt bijvoorbeeld voor woningen die met toepassing van artikel 5.78w worden gebouwd in bestaande niet-geluidgevoelige gebouwen (functiewijziging). De binnenwaarde is hoger om te voorkomen dat een gevel van een bestaand gebouw die nog van voldoende kwaliteit is, alleen omwille van het geluid vervangen moet worden. In het Besluit bouwwerken leefomgeving is overigens bepaald dat, in het geval de hele gevel wordt vervangen, de eisen voor nieuwbouw gelden.

In de tabel is ook een uitzondering gemaakt voor de woningen als bedoeld in artikel 111b van de Wet geluidhinder die zijn gesaneerd voor industrielawaai. Voor die woningen is met toepassing van artikel 63, tweede lid, van de Wet geluidhinder een maximaal toegestaan geluidniveau van 55 dB(A) etmaalwaarde of hoger vastgesteld. Die woningen zijn destijds gesaneerd op een binnenwaarde van 40 dB(A) etmaalwaarde. Thans geldt een 1 dB hogere binnenwaarde van 41 dB, met dien verstande dat bij overschrijding van die binnenwaarde van 41 dB (geluid 42 dB of hoger) maatregelen moeten worden getroffen om te voldoen aan een binnenwaarde van 38 dB.

Derde lid
Technisch gezien is het altijd mogelijk om geluidwerende maatregelen te treffen om te voldoen aan de binnenwaarde. Het bevoegd gezag kan echter tot de conclusie komen dat er zwaarwegende bezwaren van bouwkundige aard bestaan tegen het uitvoeren van de geluidwerende maatregelen die nodig zijn om te voldoen aan het tweede lid. Het begrip ‘bouwkundige aard’ ziet hierbij zowel op bouwtechnische aspecten als op de monumentale waarden van een gebouw. Het bevoegd gezag besluit dan om de in het tweede lid bedoelde geluidwerende maatregelen niet te treffen. Met de woorden “zwaarwegende bezwaren” wordt benadrukt dat deze mogelijkheid slechts in uitzonderlijke gevallen toegepast kan worden. Dat kan bijvoorbeeld aan de orde zijn als maatregelen die bedoeld zijn om aanvullend te isoleren, zodanig ingrijpend zijn dat feitelijk geen sprake meer is van aanvullende isolatie maar van een (gedeeltelijke) herbouw van het gebouw, bijvoorbeeld sloop en herbouw van een buitengevel. Geluidwerende maatregelen kunnen ook de monumentale waarden of het aanzicht van een monument te ingrijpend veranderen. Overigens moeten in deze gevallen wel de geluidwerende maatregelen worden getroffen die redelijkerwijs

wel mogelijk zijn en waarmee de overschrijding van de binnenwaarde zoveel mogelijk wordt beperkt.

In relatie tot deze bepaling wordt in de onderdelen J en O van dit besluit ook een wijziging doorgevoerd in de artikelen 5.66 en 8.18 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Door ook in die artikelen de woorden "overwegende bezwaren" te vervangen door "zwaarwegende bezwaren" wordt beter het uitzonderingskarakter van deze mogelijkheid benadrukt.

Vierde lid
In het vierde lid zijn de gevallen beschreven waarin het bevoegd gezag kan besluiten om in het geheel geen geluidwerende maatregelen of minder geluidwerende maatregelen te treffen. Dat is uiteraard aan de orde als (onder a) uit de toets blijkt dat wordt voldaan aan de binnenwaarde. Onder b is bepaald dat kan worden besloten dat geen maatregelen getroffen worden als het gebouw gebreken heeft die aan het uitvoeren van de geluidwerende maatregelen in de weg staan. Hierbij kan worden gedacht aan een kozijn dat in een dermate slechte staat verkeert dat er geen geluidwerend glas kan worden aangebracht. Alvorens een dergelijk besluit te nemen moet de eigenaar van het geluidgevoelige gebouw wel expliciet in de gelegenheid zijn gesteld dit gebrek te herstellen. Als dat doelmatig is, is het denkbaar dat het bevoegd gezag er mee instemt dat het achterstallig onderhoud tegelijk met het aanbrengen van de geluidwerende maatregelen wordt uitgevoerd. De kosten van dat achterstallig onderhoud blijven uiteraard voor de eigenaar. Ook kan overeengekomen worden alleen af te zien van de maatregelen die door gebreken van het gebouw niet uitgevoerd kunnen worden en dus de eventuele andere maatregelen wel te treffen.

Er kan ook worden besloten om geen maatregelen te treffen als aannemelijk is dat het gebouw binnen 5 jaar wordt onteigend en onttrokken aan de woonfunctie of binnen vijf jaar wordt gesloopt, of aannemelijk is dat het omgevingsplan zodanig wordt gewijzigd dat het gebouw geen geluidgevoelig gebouw meer is als bedoeld in artikel 3.20.

Een andere situatie waarin de geluidwerende maatregelen niet getroffen hoeven te worden is (onder d) de situatie waarin de eigenaar geen medewerking verleent aan het treffen van de benodigde maatregelen, of aan het uitvoeren van het akoestisch onderzoek om die te kunnen bepalen. Als de geluidbelasting in de toekomst verder toeneemt heeft de (oude of nieuwe) eigenaar geen recht op (deze) geluidwerende maatregelen. In de praktijk kan ook de toestemming nodig zijn van een ander om de maatregelen te kunnen treffen. Gedacht kan worden aan de huurder van het gebouw. In dit besluit is geregeld dat enkel de medewerking van de eigenaar noodzakelijk is. Er wordt niet getreden in de privaatrechtelijke relatie tussen de verhuurder en de huurder. Het is aan de verhuurder, indien gewenst, om de huurder contractueel tot medewerking te verplichten of hem daartoe via toepassing van artikel 7:220 van het Burgerlijk Wetboek te dwingen. Uiteraard ligt het wel voor de hand de huurder te informeren tijdens de voorbereiding van een besluit over geluidwerende maatregelen.

Als de noodzakelijke medewerking van de eigenaar om de geluidwerende maatregelen te treffen achterwege blijft, dan vervalt de verplichting tot het treffen van de maatregelen (onder e). De eigenaar en zijn rechtsopvolgers kunnen later niet op deze weigering terugkomen. Het zou tot onevenredige kosten kunnen leiden als de beheerder later alsnog gedwongen zou kunnen zijn tot het treffen van gevelmaatregelen. Het vervallen van de verplichting heeft derhalve een definitief karakter. Dit laat onverlet dat bij een nieuw project wel alsnog gevelmaatregelen genomen kunnen worden. Het vervallen van het recht op de maatregelen betekent dat een zorgvuldige procedure moet worden gevolgd waarbij de eigenaar alle kans krijgt om zijn medewerking te geven, en waarin ook eenduidig, zonder enige twijfel, komt vast te staan dat hij zijn medewerking heeft onthouden.

Geluidwerende maatregelen worden (onder f) ook niet getroffen als de gezamenlijke geluidbelasting (die maatgevend is voor de te treffen geluidwerende maatregelen) niet wordt bepaald door de geluidbronsoort waarvoor de geluidproductieplafonds worden verhoogd. De grens

is getrokken bij 25%, oftewel 6 dB. Als bijvoorbeeld na verhoging van de geluidproductieplafonds de geluidbelasting van een provinciale weg op een woning 7 dB (of meer) lager is dan de gezamenlijke geluidbelasting van die provinciale weg en bijvoorbeeld een industrieterrein, hoeft de provincie geen geluidwerende maatregelen te treffen. Het geluid van de provinciale weg draagt onvoldoende bij aan de overschrijding van de binnenwaarde. Let wel: de gemeente zal later, bij verhoging van de geluidproductieplafonds voor het industrieterrein, wel geluidwerende maatregelen moeten treffen. Die maatregelen beschermen dan ook tegen het (eerder) toegenomen geluid van de provinciale weg. Het is geformuleerd als een kan-bepaling, zodat het bevoegd gezag er in bijzondere gevallen toe kan besluiten dit lid niet toe te passen, bijvoorbeeld als vast staat dat een dominante geluidbron op korte termijn zal verdwijnen of als het geluid van de dominante bron een aanzienlijk deel van jaar of het etmaal niet aanwezig is.

Vijfde lid
In het vijfde lid is bepaald dat ook besloten kan worden om andere maatregelen te treffen om te bewerkstelligen dat de binnenwaarde in geen van de ruimten wordt overschreden. Hierbij kan gedacht worden aan het verbouwen van een woning die leidt tot een andere indeling van de woning waarbij nieuwe geluidgevoelige ruimten worden gerealiseerd die voldoen aan de binnenwaarde. Bijvoorbeeld een woonkamer die wordt verplaatst naar de achterzijde van een woning die veel minder door geluid wordt belast.

Artikel 3.50 (intrekken besluit tot het vaststellen van geluidwerende maatregelen) [artikel 2.43, tweede lid, Ow]

Dit artikel bepaalt dat het besluit tot vaststelling van de geluidwerende maatregelen wordt ingetrokken als de eigenaar in een later stadium (na het nemen van het maatregelbesluit) zijn toestemming tot het treffen van de maatregelen intrekt of hij niet die medewerking verleent die nodig is om over te gaan tot het daadwerkelijk treffen van de maatregelen. Het is de eigenaar die toestemming moet geven en medewerking moet verlenen en er zorg voor moet dragen dat de bewoner (huurder) de door hem toegezegde medewerking ook daadwerkelijk verleent. Dit artikel treedt niet in de verhouding tussen eigenaar en bewoner. Wel ligt het voor de hand dat de bewoner geïnformeerd wordt bij de voorbereiding van de betreffende besluiten.

Onderdelen B tot en met E (artikelen 4.23, 4.24 en 4.25 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

De artikelen 4.23, 4.24 en 4.25 bevatten bepalingen over de actieplannen geluid die hun grondslag vinden in de richtlijn omgevingslawaai.

In de eerste plaats worden verwijzingen naar de Wet geluidhinder en de Wet milieubeheer vervangen door verwijzingen naar overeenkomstige bepalingen die met dit besluit worden toegevoegd aan het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Aan de artikelen 4.23, 4.24 en 4.25 worden bepalingen toegevoegd die ertoe leiden dat door de provincies en het Rijk opgestelde actieplannen tevens het vijfjaarlijkse verslag bevat van de resultaten van de monitoring, bedoeld in artikel 10.21a, tweede lid, onder a, van het Besluit kwaliteit leefomgeving en de wijze waarop is voldaan aan de resultaatsverplichting, bedoeld in artikel 3.42, eerste lid, van datzelfde besluit. Dit is vergelijkbaar met de jaarlijkse publicatie van de bevindingen van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat over het verslag over de naleving van geluidproductieplafonds, zoals vereist door artikel 11.22 tweede lid van de Wet milieubeheer. Op grond van de ervaring met de uitvoering van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer blijkt een vijfjaarlijkse cyclus beter passend bij de aard van deze taken. Dat leidt ook tot een vermindering van de uitvoeringslasten. Voor de rijkswegen en hoofdspoorwegen blijft wel – in lijn met de huidige systematiek – een jaarlijkse, lichtere verslaglegging bestaan. De regels hiervoor zijn opgenomen in artikel 10.42a, tweede en derde lid, van het Omgevingsbesluit. Ook waar met toepassing van artikel 3.44, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving is besloten tot het tijdelijk niet hoeven voldoen aan de resultaatsverplichting, wordt voor de geluidproductieplafonds

waarop dat besluit betrekking heeft jaarlijks verslag gedaan. Daarin voorziet artikel 10.42a, vierde lid, van het Omgevingsbesluit.

Voor het vijfjaarlijkse monitoringsverslag is nu gekozen om dit te koppelen aan het actieplan vanwege de samenhang met de overige aspecten van het actieplan. Ook de validatie van de berekende waarden met metingen, die werd vereist in artikel 11.22, vierde lid, onder c, van de Wet milieubeheer is onderdeel geworden van het vijfjaarlijkse actieplan geluid (artikel 4.25, tweede lid, onder g). En tot slot wordt aan artikel 4.25 een bepaling toegevoegd over de planning van de sanering bij rijkswegen en hoofdspoorwegen (onderdeel h van het nieuwe vijfde lid).

Onderdelen F tot en met K en T (paragraaf 5.1.4.2 en de artikelen 5.55, 5.63 en 5.66, artikel 10.23, schrappen artikelen 5.56, 5.67 en 5.78 Bkl)

Het opschrift van paragraaf 5.1.4.2 wordt gewijzigd om tot uitdrukking te brengen dat deze paragraaf enkel betrekking heeft op geluid van activiteiten. Geluidregels voor infrastructuur, industrieterreinen en geluidgevoelige gebouwen in de nabijheid van deze geluidbronnen zijn geformuleerd in de nieuwe paragraaf 5.1.4.2a.

De wijziging van de artikelen 5.55, 5.63 en 10.23 strekt ertoe om de verwijzing naar de Wet geluidhinder te schrappen. Deze wet is immers met de Aanvullingswet geluid Omgevingswet ingetrokken. Verder wordt met de wijziging van artikel 5.55 het toepassingsbereik van paragraaf 5.1.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving beter afgestemd op het toepassingsbereik van de nieuwe subparagraaf 5.1.4.2a.2 over activiteiten die worden verricht op een industrieterrein met geluidproductieplafonds, die met het Aanvullingsbesluit aan het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt toegevoegd. Daarnaast wordt ook voor de toepassing van paragraaf 5.1.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving toegevoegd dat het geluid niet geldt op niet-geluidgevoelige gevels. Het Activiteitenbesluit geluid maakt het toelaten van geluidgevoelige gebouwen met niet-geluidgevoelige gevels mogelijk (zie de toelichting op de artikelen 5.78y en 5.78aa) en deze wijziging van artikel 5.55 leidt ertoe dat die gevels dan ook niet-geluidgevoelig zijn voor het geluid van de activiteiten bedoeld in paragraaf 5.1.4.2. Ook is expliciet geregeld dat deze paragraaf niet van toepassing is op het geluid van spoorvoertuigen op spoorwegemplacementen en doorgaand verkeer op wegen, vaarwegen en spoorwegen. Zie in dit verband ook de toelichting op artikel 3.24, vijfde lid, onder d, over het bepalen van het geluid van een industrieterrein.

De artikelen 5.56 en 5.57 worden vervangen door de nieuwe artikelen 3.20 en 3.21, die inhoudelijk geen wijziging beogen ten opzichte van de eerdere artikelen 5.56 en 5.57, maar nu beter aansluiten bij de terminologie van het Besluit bouwwerken leefomgeving.

De vervanging van de term “overwegende” door “zwaarwegende” in artikel 5.66, derde lid, onder a, benadrukt het uitzonderlijke karakter van de mogelijkheid om niet te voldoen aan de grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten. De onderdelen b en c van het derde lid zijn aangepast om de redactie in overeenstemming te brengen met artikel 3.49, vierde lid, onderdelen d en e.

Artikel 5.78 was gereserveerd voor instructieregels over het geluid van spoorwegemplacementen. Dat artikel vervalt omdat het geluid wordt gereguleerd met geluidproductieplafonds.

Onderdeel L (paragraaf 5.1.4.2a (nieuw) Bkl)

§ 5.1.4.2a Geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen

In de wet is al bepaald dat voor daartoe aangewezen wegen, spoorwegen en industrieterreinen geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld. Het spreekt voor zich dat bij de vaststelling van een omgevingsplan voor wegen, spoorwegen en industrieterreinen, de wet wordt toegepast. Daarom is in paragraaf 5.1.4.2a niet bepaald dat bij de vaststelling van een omgevingsplan dat de

aanleg van een aangewezen weg, spoorweg of industrieterrein mogelijk maakt, geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld.

In deze paragraaf is ook niet expliciet bepaald dat bij de vaststelling van een omgevingsplan dat voorziet in de wijziging van een weg, spoorweg of industrieterrein waarvoor al geluidproductieplafonds zijn vastgesteld, die geldende geluidproductieplafonds in acht moeten worden genomen. Dat volgt uit het rechtskarakter van geluidproductieplafonds die als omgevingswaarde zijn vastgesteld. Uiteraard kan de gemeente, als het geluidproductieplafonds heeft vastgesteld voor een industrieterrein, wel zo nodig die geluidproductieplafonds wijzigen bij omgevingsplan.

Als voorbeeld een provinciale weg die verbreed moet worden. Als de provincie daarvoor geen projectbesluit neemt, zal de gemeente daarvoor het omgevingsplan moeten wijzigen, maar de gemeente kan uiteraard geen geluidproductieplafonds voor die verbrede provincieweg vaststellen. Dat is op grond van artikel 2.13a van de wet een bevoegdheid van de provincie. De provincie moet onderzoeken of het geluid van de verbrede provincieweg voldoet aan de eerder voor die provincieweg vastgestelde geluidproductieplafonds. Daarbij kan blijken dat er voldoende geluidruimte is om de toename van het geluid op te vangen, maar vaak zullen de geluidproductieplafonds verhoogd moeten worden. Daarvoor wordt afdeling 3.5 toegepast. Artikel 2.2, eerste lid, van de wet voorziet daarbij in de samenwerking tussen provincie en gemeente.

Overigens zal de aanleg van infrastructuur waarvoor geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld veelal mogelijk worden gemaakt door het nemen van een projectbesluit. Dat projectbesluit wijzigt rechtstreeks het gemeentelijke omgevingsplan. Ook dan moet het betrokken bestuursorgaan (Rijk of provincie) met toepassing van afdeling 3.5 geluidproductieplafonds vaststellen of wijzigen. Het besluit tot vaststelling (of wijziging) van geluidproductieplafonds is dan onderdeel van het projectbesluit (dit regelt het nieuwe tweede lid van artikel 5.7 van het Omgevingsbesluit). Bij een projectbesluit dat voorziet in de wijziging van een weg, spoorweg of industrieterrein moeten de eerder vastgestelde geluidproductieplafonds in acht worden genomen, of worden gewijzigd. Ook deze verplichtingen volgen rechtstreeks uit de wet en zijn daarom niet in dit Aanvullingsbesluit expliciet uitgewerkt in de vorm van instructieregels.

§ 5.1.4.2a Geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen

§ 5.1.4.2a.1 Algemene bepalingen

Artikel 5.78 (toepassingsbereik)

Dit artikel bepaalt het toepassingsbereik van paragraaf 5.1.4.2a, getiteld ‘Geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen’. Het artikel is deels vergelijkbaar met artikel 5.55 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, dat het toepassingsbereik van de instructieregels uit paragraaf 5.1.4.2 voor het geluid door activiteiten regelt.

Het eerste lid van artikel 5.78 regelt dat paragraaf 5.1.4.2a van toepassing is op geluidgevoelige gebouwen die geheel of gedeeltelijk liggen in het geluidaandachtsgebied van een weg, spoorweg of industrieterrein. Vereist voor toepassing is dat het geluidgevoelige gebouw toegelaten is op grond van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Het feitelijke gebruik speelt dus geen rol. Omdat in de regelgeving geen onderscheid wordt gemaakt tussen de voorbereidingsfase en de vaststelling van een besluit, vallen ook gebouwen die als gevolg van een besluit geheel of gedeeltelijk komen te liggen in een geluidaandachtsgebied, binnen het toepassingsbereik. Een geluidaandachtsgebied ligt langs of rond de geluidbronsoort waar dat geluidaandachtsgebied toe behoort. Bij een industrieterrein ligt het geluidaandachtsgebied rond het industrieterrein. Daardoor vallen geluidgevoelige gebouwen die op het industrieterrein zelf liggen buiten het toepassingsbereik. Net als onder de Wet geluidhinder

worden geluidgevoelige gebouwen op een industrieterrein niet beschermd, zodat het vestigingsklimaat voor de industriële activiteiten niet doorkruist wordt.

Net als artikel 5.55, tweede lid, onder b, beperkt ook het tweede lid van artikel 5.78 de werking door geluidgevoelige gebouwen uit te sluiten die zijn toegelaten voor een duur van minder dan tien jaar. Het bevoegd gezag voor een weg of spoorweg hoeft geen geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen te treffen voor deze tijdelijk toegelaten geluidgevoelige gebouwen. Dit artikel is een voortzetting van de artikelen 11.40 en 11.57, tweede lid, Wet milieubeheer en de uitzonderingen van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2° of 3°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

In het derde lid wordt artikel 5.60 van overeenkomstige toepassing verklaard. Daarmee gelden de standaard- en grenswaarden bij de toepassing van paragraaf 5.1.4.2a op dezelfde locaties als bij de toepassing van afdeling 3.5 voor de vaststelling van geluidproductieplafonds.

Artikel 5.78a (de waarde van het geluid) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

In paragraaf 5.1.4.2a worden instructieregels gegeven waarbij het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen een rol speelt. In dit artikel is bepaald wat daarbij moet worden verstaan onder het geluid van die wegen, spoorwegen en industrieterreinen.

Eerste lid
Voor geluidbronsoorten die zijn gereguleerd met geluidproductieplafonds is dat (onder a) de geluidproductie bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds die gelden op het moment dat een artikel van paragraaf 5.1.4.2a worden toegepast. Voor het geluid van (spoor)wegen die zijn gereguleerd met een basisgeluidemissie is dat (onder b) het geluid zoals zich dat naar verwachting voordoet over ten minste tien jaar na vaststelling van het omgevingsplan. In het systeem van de basisgeluidemissie wordt het geluid net als voorheen onder de Wet geluidhinder bepaald op grond van een verkeersprognose. Voorheen moest worden uitgegaan van een prognose over tien jaar. Dit artikel biedt de mogelijkheid om uit te gaan van een prognose die wat verder in de toekomst ligt.

Tweede en derde lid
Het tweede en derde lid beogen dezelfde werking als artikel 3.23, derde en vierde lid. Ook voor lokale wegen en spoorwegen geldt dat bij het bepalen van het geluid van een weg of een spoorweg het geluid van alle tot die geluidbronsoort behorende wegen of spoorwegen wordt betrokken. Voor meer informatie wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

§ 5.1.4.2a.2 Geluid afkomstig van industrieterreinen met geluidproductieplafonds

Artikel 5.78b (aanwijzing activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken) [artikel 2.11a Ow]

Paragraaf 5.1.4.2a.2 bevat de instructieregels voor de vaststelling van omgevingsplannen die betrekking hebben op een industrieterrein. Dat zijn de terreinen waarvoor op grond van de wet geluidproductieplafonds moeten zijn vastgesteld. In de instructieregels van deze paragraaf wordt geen onderscheid gemaakt tussen een omgevingsplan voor een nieuw industrieterrein, voor een bestaand industrieterrein, of voor een uitbreiding van een bestaand industrieterrein. In alle gevallen gelden dezelfde instructieregels.

In artikel 2.11a van de Omgevingswet is bepaald dat geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld rond industrieterreinen waar bij algemene maatregel van bestuur aangewezen activiteiten zijn toegelaten die in aanzienlijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken. Dit artikel wijst die activiteiten aan. De activiteiten zijn opgesomd in bijlage XXII. De genoemde activiteiten mogen daarmee alleen worden uitgevoerd op industrieterreinen waarvoor geluidproductieplafonds

zijn vastgesteld. Het toelaten van de in bijlage XXII aangewezen activiteiten betekent dat het industrieterrein als geheel moet worden voorzien van geluidproductieplafonds. Die geluidproductieplafonds hebben dan betrekking op het gezamenlijke geluid van alle activiteiten op dat industrieterrein.

Alhoewel het hier gaat om een uitputtende lijst, kunnen de genoemde activiteiten deel uitmaken van een groter cluster van activiteiten, bijvoorbeeld van alle activiteiten die binnen de grenzen van een bedrijf worden uitgevoerd. Dat doet er niet aan af dat de betreffende activiteiten zijn toegelaten en dat daarmee voor het industrieterrein geluidproductieplafonds moeten zijn vastgesteld.

Het aanwijzen van de activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken is een voortzetting van de systematiek van de Wet geluidhinder. De Wet geluidhinder was erop gericht de geluidproblematiek van inrichtingen die veel geluidhinder kunnen veroorzaken (veel geluid en cumulatie van geluid) te reguleren. Voorheen waren deze inrichtingen aangewezen in (een bijlage van) het Besluit omgevingsrecht. Ten tijde van de Wet geluidhinder werden die inrichtingen vaak aangeduid als grote lawaaimaker, A-inrichting of artikel 41 Wet geluidhinder-inrichting. In bijlage XXII is de lijst met grote lawaaimakers van de Wet geluidhinder grotendeels beleidsneutraal omgezet naar dit besluit, waarbij zoveel mogelijk is aangesloten bij milieubelastende activiteiten bedoeld in het Besluit activiteiten leefomgeving. Ten opzichte van de Wet geluidhinder is slechts één categorie grote lawaaimakers komen te vervallen. Dat betreft de emplacementen met een rangeerheuvel. Deze wijziging houdt verband met het betrekken van het geluid van treinen op spoorwegemplacementen bij het bepalen van het geluid van een hoofdspoorweg, zoals hiervoor beschreven bij artikel 3.23.

De situatie kan zich voordoen dat een aangewezen activiteit zodanig wordt uitgevoerd dat er weinig (voor de omgeving relevant) geluid ontstaat. Bijvoorbeeld als een aangewezen activiteit geheel inpandig wordt uitgevoerd of maatregelen zijn getroffen die het geluid vergaand beperken. Het is dan niet nodig dat het toelaten van die activiteit leidt tot de verplichting om geluidproductieplafonds vast te stellen voor het industrieterrein als geheel. Als voor een activiteit uit bijlage XXII in het omgevingsplan of in de omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit wordt geborgd dat deze aan scherpe geluidregels gebonden is, wordt die activiteit niet langer aangemerkt als een activiteit die in aanzienlijke mate geluid kan veroorzaken. Als er geen andere grote lawaaimakers op het terrein toegelaten zijn, vervalt op deze wijze de verplichting om op grond van artikel 2.11a van de wet geluidproductieplafonds vast te stellen. Voor het geluid van de activiteiten op dat terrein gelden dan de instructieregels van paragraaf 5.1.4.2 “Geluid door activiteiten”. De omgeving van het bedrijventerrein wordt dan niet door geluidproductieplafonds beschermd, maar door de geluidregels die op grond van de instructieregels in het omgevingsplan zijn opgenomen.

Als de activiteit waarvoor de scherpe regels gesteld zijn verricht wordt op een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds gelden, dan is het geluid van die activiteit uiteraard wel onderdeel van het geluid van het industrieterrein als geheel. Het blijft niet buiten beschouwing bij het bepalen van het geluid. Dat geldt niet voor activiteiten waarvoor in het omgevingsplan is geborgd dat het geluid op 30 m afstand van de begrenzing van de locatie waar de activiteit wordt verricht, niet meer bedraagt dan de standaardwaarden, verminderd met 5 dB. Dat geluid wordt op grond van artikel 3.24 buiten beschouwing gelaten.

De instructieregels in hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn op grond van afdeling 8.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving[1] van overeenkomstige toepassing als beoordelingsregel voor omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Artikel 2.11a van de wet leidt daarbij tot een relevante beperking van de mogelijkheden: het is niet mogelijk om via een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit een activiteit die in

[1] Ingevoegd via het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

aanzienlijke mate geluid kan veroorzaken toe te laten op een locatie die geen industrieterrein is. Artikel 2.11a van de wet eist immers dat een geluidproductieplafond wordt vastgesteld rondom elk industrieterrein waar het omgevingsplan zo'n activiteit toelaat. Opnemen van een geluidproductieplafond of een andere omgevingswaarde in een omgevingsvergunning is niet mogelijk omdat een omgevingswaarde alleen gericht is tot de overheid zelf. Met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit kunnen geen voorschriften worden gesteld over bestuurlijke verplichtingen, zoals omgevingswaarden, maar kan slechts worden afgeweken van regels over activiteiten in het omgevingsplan ten gunste van de vergunninghouder. Het toelaten van een activiteit uit bijlage XXII die voldoet aan scherpe geluidregels, zoals beschreven in de vorige alinea, is overigens wel mogelijk. In dat geval worden voorschriften in de omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit opgenomen met dezelfde strekking als de genoemde scherpe regels. Dan is er geen sprake meer van een activiteit die in aanzienlijke mate geluid kan veroorzaken als bedoeld in artikel 2.11a van de wet.

Als het omgevingsplan voorziet in de mogelijkheid voor het stellen van maatwerkvoorschriften voor geluid zullen ook de instructieregels voor het omgevingsplan gevolgd moeten worden. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet is dit met artikel 2.3.1.5 van de 'bruidsschat' al geregeld in alle omgevingsplannen. Het is niet mogelijk om een activiteit van bijlage XXII toe te laten en pas bij maatwerkvoorschrift te regelen dat deze toch niet in aanzienlijke mate geluid mag veroorzaken. Zo'n omgevingsplan zou niet voldoen aan artikel 2.11a van de wet.

Artikel 5.78c (toepassingsbereik)

Het eerste lid bepaalt dat de geluidregels van paragraaf 5.1.4.2a.2 van toepassing zijn op industrieterreinen waarvoor op grond van de wet geluidproductieplafonds zijn vastgesteld. Het gaat daarbij om alle industrieterreinen waar activiteiten zijn toegestaan als bedoeld in artikel 5.78b. De geluidproductieplafonds worden op grond van artikel 2.11a van de wet als hoofdregel vastgesteld door de gemeente als onderdeel van het omgevingsplan voor het industrieterrein. Als de geluidproductieplafonds voor een industrieterrein ingevolge artikel 2.12a van de wet door de provincie vastgesteld worden, gebeurt dat bij een separaat besluit waarvoor paragraaf 3.5.4.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving de instructieregels bevat.

In het tweede lid wordt het toepassingsbereik uitgebreid naar bedrijventerreinen waarvoor op grond van de wet geen geluidproductieplafonds hoeven te worden vastgesteld, maar waarvoor de gemeente vrijwillig de keuze heeft gemaakt om het geluid toch met geluidproductieplafonds te gaan reguleren. Als gevolg van deze vaststelling worden deze bedrijventerreinen gelijkgesteld aan industrieterreinen. Zoals in paragraaf 5.13 van het algemeen deel van deze toelichting reeds is verwoord is deze mogelijkheid gecreëerd om gemeenten een pasklare en juridisch zekere oplossing te bieden voor beheersing van het geluid van bedrijventerreinen.

Het kan daarbij bijvoorbeeld gaan om bedrijventerreinen waarvoor een beperkte geluidruimte beschikbaar is, of terreinen waar de gemeente sterk wil sturen op beperking van geluidproductie vanwege de aanwezigheid of geplande bouw van geluidgevoelige gebouwen, of terreinen waar cumulatie van geluid van verschillende activiteiten leidt tot veel geluid in de omgeving.

Opgemerkt zij nog dat deze regels onderdeel worden van afdeling 5.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Op grond van artikel 5.1, dat het toepassingsbereik van afdeling 5.1 bepaalt, zijn de instructieregels van die afdeling van toepassing op het stellen van regels in het omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet, dat wil zeggen regels die nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Zoals ook toegelicht in de nota van toelichting op het Besluit kwaliteit leefomgeving (Stb. 2018, 292, p. 352) betekent dit dat geluid door activiteiten waarover met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties geen regels gesteld kunnen worden buiten de reikwijdte van de instructieregels valt. Het gaat dan bijvoorbeeld om bouw-, sloop- en onderhoudswerkzaamheden, gebruik van mobiele puinbrekers

en werkzaamheden aan een boorgat met een verplaatsbaar mijnbouwwerk. Over geluid van bouw- en sloopwerkzaamheden zijn regels gesteld in artikel 7.17 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, over geluid van mobiele puinbrekers in artikel 7.39 van dat besluit en over geluid van werkzaamheden met een verplaatsbaar mijnbouwwerk in de artikelen 4.1121a en 4.1121b van het Besluit activiteiten leefomgeving, zoals gewijzigd door het Invoeringsbesluit Omgevingswet. Het reguleren van onderhoudswerkzaamheden wordt overgelaten aan het eigen inzicht van de gemeente.

Artikel 5.78d (vaststellen geluidproductieplafond industrieterrein) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

In dit artikel is bepaald dat een (bij omgevingsplan) voor een industrieterrein vast te stellen geluidproductieplafond moet worden vastgesteld volgens de instructieregels van paragraaf 3.5.4. De verplichting om voor een industrieterrein geluidproductieplafonds vast te stellen is bepaald in de wet en wordt daarom niet in dit besluit herhaald. Doordat in artikel 5.78c, tweede lid, onder industrieterreinen voor de toepassing van deze paragraaf ook bedrijventerreinen worden verstaan waarvoor in het omgevingsplan vrijwillig geluidproductieplafonds als omgevingswaarden worden vastgesteld, geldt paragraaf 3.5.4 op grond van dit artikel ook voor die vrijwillige vaststelling. Een vrijwillige keuze voor de systematiek van geluidproductieplafonds omvat dus mede alle bijbehorende instructieregels, inclusief normenkader en nalevingsplicht.

Artikel 5.78f (regels voor activiteiten - voldoen aan geluidproductieplafonds) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

In artikel 3.42 is bepaald dat een geluidproductieplafond een resultaatsverplichting is. Die verplichting geldt voor het bestuursorgaan dat het geluidproductieplafond heeft vastgesteld. In de meeste gevallen is dat de gemeente, of zijn dat de gemeenten, waarin het industrieterrein ligt. In artikel 2.12a van de wet is bepaald dat de provincie de bevoegdheid heeft om op verzoek van de gemeenteraad geluidproductieplafonds vast te stellen voor een industrieterrein als dat doelmatiger wordt geacht. In dat geval gaat ook de resultaatsverplichting over naar de provincie. De betrokken gemeenten houden rekening met de verplichting die de provincie in dat geval heeft. Dat is geregeld in artikel 2.2 van de wet.

Een geluidproductieplafond is geen resultaatsverplichting noch een geluidregel voor de activiteiten die door de bedrijven op het industrieterrein worden uitgevoerd. Geluidregels voor activiteiten moeten door de gemeente worden opgenomen in het omgevingsplan, zodat voor bedrijven duidelijk is welke geluidregels voor hen gelden. Daarom is in dit artikel de instructieregel opgenomen dat het omgevingsplan voor het industrieterrein regels moet bevatten voor activiteiten, gericht op het voldoen aan de geluidproductieplafonds. De geluidproductieplafonds moeten worden vertaald naar (uitgedrukt in) regels in het omgevingsplan waaraan activiteiten moeten voldoen. Die verplichting geldt ook als de geluidproductieplafonds door de provincie zijn vastgesteld.

De in dit artikel bedoelde geluidregels moeten zijn gericht op het voldoen aan de geluidproductieplafonds. Zij dragen daarmee bij aan het voldoen aan de resultaatsverplichting. De geluidregels hoeven er, in tegenstelling tot de in artikel 5.59 bedoelde geluidregels, niet in te voorzien dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen aanvaardbaar is. Dat is immers al afgewogen bij het vaststellen van de geluidproductieplafonds voor het geluid van het industrieterrein als geheel. Om een ‘dubbele bescherming’ – en dus ook een dubbele toetsing – te vermijden moet in de geluidregels die op grond van dit artikel in het omgevingsplan worden opgenomen geen directe relatie worden gelegd met geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied. De beoogde juridische scheiding tussen industrieterrein en omgeving in de beheersfase, een belangrijk voordeel van de geluidproductieplafondsystematiek, blijft zo ook behouden.

Met uitzondering van artikel 5.78h worden in paragraaf 5.1.4.2a.2 geen eisen gesteld aan de redactie van de in artikel 5.78f bedoelde regels. Het is aan de gemeente om te bepalen welke geluidregels gesteld moeten worden om te voldoen aan de geluidproductieplafonds. De geluidregels kunnen zijn gericht op specifieke activiteiten die op het industrieterrein worden uitgevoerd (bijvoorbeeld het gebruik van koelaggregaten op parkeerplaatsen), op een cluster van samenhangende activiteiten van een bedrijf (voorheen: een inrichting), of betrekking hebben op een braakliggend perceel waar nog geen activiteiten worden uitgevoerd. De geluidregels kunnen gelden voor het industrieterrein als geheel, alleen voor bepaalde delen van het industrieterrein, of op de locatie van een specifiek bedrijf. Het moet voor individuele bedrijven wel altijd duidelijk zijn aan welke geluidregels zij moeten voldoen. Mede daarom heeft een geluidregel altijd een bijbehorend besluitvlak dat bepaalt waar de betreffende geluidregels geldt.

De gemeente kan bijvoorbeeld kiezen voor een 'standaard' geluidregel vergelijkbaar met die in artikel 5.65, tweede lid (voor activiteiten die op een bedrijventerrein, niet zijnde een industrieterrein, worden uitgevoerd). Anders dan in artikel 5.65 moeten de waarden (andere waarden mag ook) dan wel gelden op bijvoorbeeld 50 meter afstand (andere afstanden mag ook) van de grens van het bedrijf waarbinnen de activiteit wordt uitgevoerd; zoals hiervoor opgemerkt zou het relateren van de geluidregels aan geluidgevoelige gebouwen namelijk leiden tot een onnodige dubbele toetsing. Gezien artikel 5.78e komt het hanteren van een vaste afstand er in de praktijk op neer dat de geluidregels gelden voor het geluid van alle activiteiten die tot een bedrijf behoren. De gemeente kan ook kiezen voor geluidregels die in de vorm van een toelaatbaar aantal dB's per m^2 die geluidproductie op een (bedrijfs)perceel beperken. Hiermee kan de voor het industrieterrein als geheel toegelaten geluidproductie worden verdeeld over de percelen van het industrieterrein, inclusief de percelen waarop nog geen activiteiten worden uitgevoerd – maar wel zijn toegelaten.

Geluidregels met waarden in dB zijn (via een overdrachtsberekening) rechtstreeks verbonden met de geluidproductieplafonds. Daardoor kan kwantitatief worden onderbouwd dat de met de geluidregels toegestane geluidproductie voldoet aan de geluidproductieplafonds. Maar het staat de gemeente vrij om, naast of in aanvulling op de geluidregels met geluidwaarden, andere meer kwalitatieve geluidregels te stellen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan regels die activiteiten in (delen van) de nachtperiode verbieden, aan regels die het gebruik van stille elektrische heftrucks voorschrijven, of aan regels die zien op gedragingen die het ontstaan van onnodig geluid voorkomen. Deze kwalitatieve geluidregels representeren, in tegenstelling tot de geluidregels met waarden in dB, niet een bepaalde hoeveelheid toelaatbare geluidproductie. Daarom is het niet mogelijk om het effect direct te relateren aan de waarde van een geluidproductieplafond. Dat neemt niet weg dat ook de kwalitatief gerichte geluidregels zijn gericht op het voldoen aan de geluidproductieplafonds en eraan kunnen bijdragen dat aan de resultaatsverplichting wordt voldaan.

Artikel 5.78f is op grond van afdeling 8.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving ook een beoordelingsregel voor omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Dat betekent dat de geluidvoorschriften in een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit eveneens moeten zijn gericht op het voldoen aan de geluidproductieplafonds. Met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit kan slechts worden afgeweken van regels over activiteiten in het omgevingsplan ten gunste van de vergunninghouder. Het bevoegd gezag zal in dat geval moeten motiveren dat de extra geluidproductie niet in de weg staat aan het voldoen aan de geluidproductieplafonds.

In het omgevingsplan kunnen ook specifieke geluidregels worden opgenomen voor de niet-geluidrelevante activiteiten als bedoeld in artikel 3.24, vijfde lid, onder b. De op te nemen geluidregels moeten dan waarborgen dat het geluid van een activiteit op 30 meter afstand niet meer bedraagt dan de standaardwaarden van tabel 5.65.1, verminderd met 5 dB. Aan deze

voorwaarde kan worden voldaan door een gelijkluidende immissie-eis in het omgevingsplan op te nemen. Maar uiteraard zijn andere regels die hetzelfde bewerkstelligen ook toegestaan.

Bij het toepassen van artikel 5.78f zal over het algemeen gebruik worden gemaakt van een akoestisch rekenmodel waarmee de geluidproductie op de referentiepunten wordt berekend. Dat zogenoemde nalevingsmodel is een dynamisch model dat wordt gebruikt om ontwikkelingen op het industrieterrein te monitoren, en om te beoordelen of en zo ja in welke mate met een omgevingsvergunning voor een (buitenplanse) omgevingsplanactiviteit kan worden afgeweken van de regels in het omgevingsplan. Dat nalevingsmodel mag niet worden gebruikt bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied van een industrieterrein. Bij het toelaten moet op grond van artikel 5.78a altijd worden uitgegaan van het geluid bij volledige benutting van de geldende geluidproductieplafonds.

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet is het omgevingsplan voor het industrieterrein van rechtswege gevuld met de regels van de bruidsschat. Dat zijn voor wat betreft het onderwerp geluid de geluidregels die voorheen waren opgenomen in afdeling 2.8 van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Dat besluit is vervallen. De gemeente kan vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet met de in dit artikel bedoelde regels voor activiteiten, de regels van de bruidsschat aanvullen, wijzigen of vervangen. Gemeenten hebben daar op grond van de invoeringsregels tot 1 januari 2029 de tijd. Dan moeten alle omgevingsplannen volwaardig zijn en voldoen aan de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat geldt ook voor het omgevingsplan voor een industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds zijn vastgesteld. In eerste instantie vullen de regels van de bruidsschat het gat op dit punt, maar het verdient aanbeveling om zo mogelijk gelijktijdig met de vaststelling van de geluidproductieplafonds ook de geluidregels in het omgevingsplan te wijzigen.

Artikel 5.78g (beperking flexibiliteit militaire terreinen)

Dit artikel is een equivalent van artikel 5.72 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat is nodig omdat voor de regulering van activiteiten op industrieterreinen geen gebruik wordt gemaakt van waarden op de gevel, terwijl dat artikel daar wel van uitgaat. Het beperkt de mogelijkheid voor de gemeente om voor activiteiten bij of op militaire objecten of militaire terreinen als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving scherpere regels te stellen dan wat gebruikelijk is. Aan activiteiten die daarmee verband houden mogen in het omgevingsplan geen strengere waarden worden verbonden dan de standaardwaarden, bedoeld in tabel 5.65.1, verhoogd met 5 dB, voor het toelaatbare geluid door de activiteit op 50 m afstand van de begrenzing van de locatie waar de activiteit wordt verricht. Als de gemeente geen regels zou willen stellen over het geluid op 50 m van de begrenzing van de locatie, maar andersoortige regels, zal nagegaan moeten worden of deze niet strenger uitpakken dan de standaardwaarden, verhoogd met 5 dB. Dit is geregeld in het eerste lid. In dit lid is verder artikel 5.58 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing verklaard waarin is bepaald dat meerdere activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie en die rechtstreeks met elkaar samenhangen, met elkaar in technisch verband staan, of elkaar functioneel ondersteunen, als één activiteit worden beschouwd. De standaardwaarde waarmee vergeleken wordt geldt dus op het niveau van een bedrijf als geheel. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5.58. Verder is in het tweede lid bepaald dat de mogelijkheid om in het omgevingsplan gebruiksregels op te nemen, niet geldt voor geluid voor activiteiten bij of op een militair terrein of een terrein met een militair object als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid.

Artikel 5.78h (uitzonderingen geluidbronnen)

Dit artikel is een equivalent van artikel 5.73 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat is nodig omdat voor de regulering van activiteiten op industrieterreinen geen gebruik wordt gemaakt van waarden op de gevel, terwijl dat artikel daar wel van uitgaat. Het eerste lid bepaalt dat eventuele geluidwaarden in het omgevingsplan geen betrekking hebben op het geluid van de spoedeisende

inzet van hulpvoertuigen (onderdeel a). Deze uitzondering geldt alleen voor de spoedeisende inzet en dus niet voor het geluid als gevolg van niet-spoedeisende inzet van hulpvoertuigen of bijvoorbeeld het onderhouden en testen van die voertuigen. Het tweede lid regelt bovendien dat mogelijkheid om in het omgevingsplan gebruiksregels op te nemen niet geldt voor dit geluid. Het eerste lid regelt verder eventuele geluidwaarden in het omgevingsplan niet zien op menselijk stemgeluid (onderdeel b). Aan menselijk stemgeluid kunnen wel andere eisen worden gesteld die hinder door stemgeluid beperken, maar een getalsmatige normering ervan blijkt in de praktijk slecht toepasbaar en handhaafbaar.
Bij het toedelen van functies aan locaties betrekt de gemeenteraad al het geluid door de toegelaten activiteiten. Dit moet voorkomen dat die geluiden tot te veel hinder kunnen leiden. Het feit dat er in het omgevingsplan geen waarden mogen worden opgenomen voor het geluid van de spoedeisende inzet van hulpvoertuigen en voor menselijk stemgeluid, betekent dus niet dat de die geluidbronnen bij de totstandkoming van het omgevingsplan buiten beschouwing mogen blijven.

§ 5.1.4.2a.3 Geluid afkomstig van wegen en lokale spoorwegen zonder geluidproductieplafonds als omgevingswaarden

Artikel 5.78i (toepassingsbereik)

Dit artikel regelt in het eerste lid, onder a, dat paragraaf 5.1.4.2a.3 van toepassing is op wegen waar ten minste 1000 motorvoertuigen per etmaal van gebruik maken. Dit betekent dat wegen met heel weinig verkeer buiten beschouwing gelaten worden. Bepalend hierbij is de verwachte verkeersintensiteit in de te toetsen situatie. Dat is meestal de situatie ten minste tien jaar na de vaststelling van het omgevingsplan, zoals bedoeld in artikel 5.78a, onderdeel b. Als een omgevingsplan zodanige ontwikkelingen toelaat dat de verkeersintensiteit op een rustige weg alsnog zal toenemen tot meer dan 1000 motorvoertuigen per etmaal, zijn hierop de instructieregels van deze paragraaf van toepassing.

De keuze voor 1000 motorvoertuigen per etmaal is gebaseerd op de binnenwaarde. Onder deze "drempel" is de kans op het overschrijden van de binnenwaarde klein. Dat laatste is ook het geval voor niet verharde wegen en de wegen die in het kader van de Wegenverkeerswet 1994 zijn aangewezen als erf. Daarom blijven ook die hier buiten beschouwing.

Het staat het bevoegd gezag vrij de regels van deze paragraaf desgewenst ook analoog toe te passen op wegen met een lagere verkeersintensiteit dan 1000 motorvoertuigen per etmaal. Dat kan bijvoorbeeld voor de hand liggen als verwacht wordt dat de betreffende weg in de toekomst meer dan 1000 motorvoertuigen per etmaal zal verwerken of als het een weggedeelte is tussen twee weggedeelten die wel boven de 1000 motorvoertuigen per etmaal zitten.

Onder b is bepaald dat deze paragraaf ook van toepassing is op het geluid van alle lokale spoorwegen die niet bij omgevingsverordening zijn aangewezen en dus geen geluidproductieplafonds hebben.

De werking van het tweede lid is identiek aan artikel 3.18, derde lid, onder b. Dat betekent dat bij het toepassen van de in subparagraaf 5.1.4.2a.3 opgenomen regels voor het geluid afkomstig van wegen en lokale spoorwegen niet van toepassing zijn op het geluid op niet-geluidgevoelige gevels. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 3.18.

Artikel 5.78j (wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

In dit artikel is bepaald wat in paragraaf 5.1.4.2a.3 wordt verstaan onder een wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg. De bedoelde fysieke wijzigingen leiden in veel gevallen tot een toename van het geluid. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om capaciteitsuitbreidingen in de vorm van extra rijstroken en sporen, het verplaatsen van de weg of spoorweg of het

aanbrengen van een lawaaiiger wegdek. De genoemde fysieke veranderingen aan een weg of lokale spoorweg leiden echter niet altijd tot een relevante toename van het geluid in de omgeving. Daarom is in artikel 5.78m geregeld dat de geluidregels alleen van toepassing zijn als daarvan sprake is.

Een toename van de verkeersintensiteiten kan op gemeente- en waterschapswegen ook het gevolg zijn van verkeersmaatregelen, waarvoor het omgevingsplan over het algemeen niet hoeft te worden aangepast. Voorbeelden daarvan zijn het verhogen van de maximum rijsnelheid, het opheffen van verkeersbelemmerende maatregelen (zoals eenrichtingsverkeer of spitsafsluitingen) en andere verkeersmaatregelen die de doorstroming van een weg verbeteren. Daarvoor wordt een verkeersbesluit genomen op grond van artikel 15, tweede lid, van de Wegenverkeerswet 1994. Via een wijziging van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer wordt bereikt dat ook in die gevallen wordt getoetst aan geluidregels uit deze paragraaf. Daarvoor wordt verwezen naar de toelichting bij artikel IV van dit besluit.

Ontwikkelingen in de ruimtelijke inrichting of de infrastructuur kan op bestaande gemeente- en waterschapswegen die geen onderdeel zijn van die ontwikkeling een grote toename van verkeer veroorzaken. Gedacht kan hierbij worden aan de realisatie of uitbereiding van een kantorencomplex, bedrijventerrein, winkelcentrum of toeristische attractie. Andere voorbeelden zijn de aanleg van een rondweg of het aanleggen van een nieuwe aansluiting op een rijksweg waardoor verkeersstromen wijzigen en bestaande wegen drukker worden. Deze situaties worden geregeld in artikel 5.78ad.

Ook bij rijkswegen en provinciale wegen die zijn voorzien van geluidproductieplafonds kan de intensiteit van het verkeer toenemen door een wijziging of aanleg van een gemeenteweg, waterschapsweg of een wijziging in de ruimtelijke inrichting. Die toename wordt echter niet met instructieregels op grond van paragraaf 5.1.4.2a.3 gereguleerd. De omgeving van die wegen is immers beschermd door de geluidproductieplafonds. Wel kan een dergelijke toename leiden tot een dreigende overschrijding van de geluidproductieplafonds. Een gemeente is op grond van artikel 2.2 van de Omgevingswet verplicht om rekening te houden met de taken en bevoegdheden die de provincie en het Rijk hebben zoals het moeten naleven van geluidproductieplafonds. Het is aan de provincies, het Rijk en gemeenten of zij daarover afspraken willen maken, bijvoorbeeld in de vorm van een drempel (in dB, of procentuele toename van intensiteiten) waarboven de provincie en het Rijk geïnformeerd worden over het extra verkeer dat verwacht wordt. Hetzelfde geldt voor het informeren van buurgemeenten als besluiten voorbereid worden die kunnen leiden tot meer dan 1,5 dB toename op bestaande wegen in die buurgemeente.

Artikel 5.78j wordt in samenhang met artikel 5.78m, tweede lid, toegepast. Artikel 5.78j definieert wat een fysieke wijziging van de weg of spoorweg is. Vervolgens bevat artikel 5.78m, tweede lid, de instructieregel dat een omgevingsplan dat een dergelijke wijziging toelaat, erin voorziet dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet hoger is dan de standaardwaarde, of niet toeneemt ten opzichte van de situatie voor die wijziging.

Artikel 5.78k (wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

In dit artikel is bepaald wat in paragraaf 5.1.4.2a.3 wordt verstaan onder een wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg. De in dit artikel bedoelde wijziging in het gebruik van een lokale spoorweg betreft besluiten en keuzes van gedeputeerde staten, het dagelijks bestuur van een vervoerregio, of de concessiehouder. De genoemde wijzigingen van het gebruik leiden in veel gevallen tot een toename van het geluid. De wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg is zodanig gedefinieerd, dat alleen akoestisch relevante veranderingen een wijziging zijn in de zin van deze paragraaf. De grens is gelegd bij een toename van het geluid met meer dan 1,5 dB. Over het algemeen worden deze wijzigingen in het gebruik geregeld op grond van de Wet lokaal spoor en de Wet personenvervoer 2000.

Ingevolge de Wet lokaal spoor berust de zorg voor de aanleg en het beheer van lokale spoorwegen bij gedeputeerde staten of het dagelijks bestuur van een vervoerregio. Zij belasten de beheerder van de lokale spoorweg of de vervoerder met de verkeersleiding over de lokale spoorweg. Hiertoe behoort onder meer de zorg voor een goede afwikkeling van het spoorverkeer en het treffen van de noodzakelijke verkeersmaatregelen.

Het openbaar vervoer over lokale spoorwegen vindt plaats door middel van daartoe door gedeputeerde staten of het dagelijks bestuur van een vervoerregio verleende concessies ingevolge de Wet personenvervoer 2000. Een concessie bevat een omschrijving van het openbaar vervoer dat door de concessiehouder wordt aangeboden, van het gebied en de duur waarvoor de concessie wordt verleend. Daarnaast bevat een concessie over het algemeen diverse kwaliteitseisen, waaronder de verbindingen die worden aangeboden, toegankelijkheid van voertuigen en milieueisen waaraan voertuigen moeten voldoen.

Voor het openbaar vervoer over lokale spoorwegen worden dienstregelingen vastgesteld. Er zal dus niet zomaar een autonome groei van verkeer optreden. Het verhogen van de treinintensiteit is dan een bewuste keuze van de concessiehouder.

Artikel 5.78k wordt in samenhang met artikel 5.78m, tweede lid, toegepast. Artikel 5.78k definieert wat een wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg is. Vervolgens bevat artikel 5.78m, tweede lid, de instructieregel dat het omgevingsplan erin voorziet dat door een wijziging in het gebruik van een lokale spoorweg het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet hoger is dan de standaardwaarde, of niet toeneemt ten opzichte van de situatie voor die wijziging.

Artikel 5.78l (geluid in geluidaandachtsgebied – rekening houden met en aanvaardbaarheid)

Eerste en derde lid
Dit lid betreft een nadere, expliciete regeling van een plicht die al uit de wet volgt. De artikelen 2.4 en 2.1, vierde lid, van de wet, impliceren dat de gemeenteraad bij het toedelen van functies rekening houdt met de lokale specifieke omstandigheden en de (cumulatieve) gevolgen van activiteiten voor de gezondheid van haar burgers. Dit lid concretiseert dit voor het toelaten van aanleg of wijziging van een weg of lokale spoorweg nabij geluidgevoelige gebouwen in geluidaandachtsgebieden. Dit artikel is vergelijkbaar van opzet met de artikelen 5.59 en 5.64. Voor die andere geluid veroorzakende activiteiten wordt ook uitgegaan van een 'rekening houden met' de geluidbelasting daarvan, en moet het geluid van een activiteit op een geluidgevoelig gebouw aanvaardbaar zijn.

Tweede, vierde en vijfde lid
Het geluid van een weg of lokale spoorweg op geluidgevoelige gebouwen in een geluidaandachtsgebied moet aanvaardbaar zijn. Dit kan concreet worden ingevuld door bij het toelaten van de aanleg of wijziging van die weg of lokale spoorweg te voorzien in een geluid dat niet hoger is dan de standaardwaarde (artikel 5.78m). Het vijfde lid voorziet in twee mogelijkheden om van het vierde lid af te wijken die in de artikelen 5.78n of 5.78o zijn uitgewerkt.

Artikel 5.78m (aanleg of wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg, of wijziging van het gebruik van een lokale spoorweg) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Door aanleg of wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg, of een wijziging in het gebruik van een lokale spoorweg, verandert de geluidsituatie ter plaatse. De aanleg of wijziging zal in veel gevallen tot gevolg hebben dat de geluidbelasting op geluidgevoelige gebouwen toeneemt. Bijvoorbeeld als gevolg van een verbreding van een weg van twee naar vier

rijstroken zal de verkeersintensiteit op die weg doorgaans toenemen en daarmee de geluidbelasting.

In het eerste lid is bepaald dat de vaststelling van een omgevingsplan dat de aanleg van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg mogelijk maakt, zodanig geschiedt dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet hoger is dan de standaardwaarde. In artikel 5.78a, tweede lid, is al bepaald dat hierbij moet worden uitgegaan van het geluid ten minste tien jaar na de aanleg van de weg of spoorweg. Een geluidbelasting die niet hoger is dan de standaardwaarde is altijd aanvaardbaar.

In het tweede lid is bepaald dat in een omgevingsplan regels worden gesteld die ertoe strekken dat het geluid als gevolg van een wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg of een wijziging in het gebruik van een lokale spoorweg erin voorziet dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet toeneemt. Deze toename wordt bepaald door het geluid voor de wijziging te vergelijken met het geluid zoals dat verwacht wordt ten minste tien jaar na vaststelling van het omgevingsplan. De rekenregels voor het bepalen van de toename in combinatie met afronding worden opgenomen in een ministeriele regeling. Daarbij zal net als nu geregeld worden dat een verschil wordt bepaald op basis van niet afgeronde waarden van het geluid. In de praktijk betekent dit dat er pas bij een toename van meer dan 0,5 dB sprake is van een toename in de zin van dit artikel. Dit is strenger dan de regels uit de Wet geluidhinder waarbij pas bij 1,5 dB of meer sprake is van een "reconstructie". Maar bij de Wet geluidhinder geldt dat getoetst moet worden aan eerder verleende hogere waarden die vaak lager zijn dan het heersende geluid.

De Wet en het Besluit geluidhinder voorzagen in een specifiek reconstructie-instrument (voor wegen) en een vergunningplicht (voor lokale spoorwegen). Dit werkte ook los van een bestemmingsplanwijziging door het bevoegd gezag te verplichten een besluit te nemen voor wijzigingen van infrastructuur die geen wijziging van het bestemmingsplan vergen. Met dat besluit werd voorzien in eenzelfde rechtsbescherming van omwonenden als bij wijzigingen die wel een wijziging van het bestemmingsplan vergen. Een dergelijk specifiek instrument is onder de Omgevingswet niet meer noodzakelijk.

De instructieregel van artikel 5.78m (evenals die van de artikelen 5.78n en 5.78o) bepaalt dat het omgevingsplan erin voorziet dat bij de aanleg of wijziging van een (spoor)weg wordt voldaan aan de aangegeven geluidnormen. De instructieregel schrijft niet voor hoe en op welk moment toetsing aan die norm dient plaats te vinden. Het is aan de gemeente om dit concreet in te vullen. De toetsing kan plaatsvinden bij de vaststelling van het omgevingsplan zelf. In dat geval moet het omgevingsplan de regels bevatten waarmee voor de relevante geluidgevoelige gebouwen aan de instructieregels wordt voldaan. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn bij specifieke wijziging van een omgevingsplan voor het aanleggen van een weg. Het omgevingsplan kan echter ook regelen dat de toetsing plaatsvindt in de fase direct voorafgaand aan de realisatie van de aanleg of wijziging. De gemeente kan dan bijvoorbeeld voor de aanleg of wijziging van een (spoor)weg in het omgevingsplan een vergunningplicht voor een omgevingsplanactiviteit in het leven roepen.

Tot slot is er ook de combinatie van bovenstaande mogelijkheden denkbaar. Dat is het geval als toetsing van één bepaalde uitvoering van de (spoor)weg plaatsvindt bij vaststelling van het omgevingsplan, maar het omgevingsplan ook ruimte biedt voor een toekomstige wijziging van die (spoor)weg. Een voorbeeld is de situatie waarin een weg wordt aangelegd - en voor geluid getoetst - met twee rijstroken, maar het omgevingsplan een bredere strook grond aanwijst voor verkeersdoeleinden. Dan is in de toekomst ook een verbreding van die weg mogelijk naar bijvoorbeeld vier rijstroken. Het omgevingsplan moet dan ook een voorziening bevatten die regelt dat bij een latere wijziging van de (spoor)weg artikel 5.78m, tweede lid, opnieuw wordt toegepast. Welke vorm de gemeente ook kiest, er dient bij elke aanleg of wijziging van een (spoor)weg te worden voldaan aan artikel 5.78m, tweede lid.

Aan het voorgaande kan worden voldaan door in het omgevingsplan te bepalen dat het binnenplans wijzigen van de (spoor)weg een omgevingsplanactiviteit is. Voor de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit wordt in de Invoeringswet Omgevingswet in samenhang met het Invoeringsbesluit Omgevingswet voorgesteld dat de omgevingsvergunning wordt verleend of geweigerd op de gronden die zijn opgenomen in het omgevingsplan.

Tegen het verlenen van de omgevingsvergunning staat bezwaar en beroep open. Op het vaststellen van het omgevingsplan zelf is de voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Daarnaast is beroep mogelijk tegen (alle regels in) het omgevingsplan.

Artikel 5.78n (overschrijding standaardwaarde) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Als het geluid op een geluidgevoelig gebouw door de aanleg of wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg hoger wordt dan de standaardwaarde of al hoger is dan de standaardwaarde en door een wijziging toeneemt, kan met toepassing van dit artikel worden besloten om dit toe te laten. Daaraan worden wel eisen gesteld.

Het artikel geeft in de aanhef de mogelijkheid om af te wijken van de standaardwaarde of de toename van het geluid die in artikel 5.78m is bedoeld. In onderdeel c van het eerste lid is echter bepaald dat afwijken mogelijk is tot ten hoogste de grenswaarden van tabel 3.33. Artikel 5.78n biedt dus flexibiliteit tussen de standaardwaarde en de grenswaarde. Net als in artikel 5.78m is bepaald dat het omgevingsplan erin moet voorzien dat aan de grenswaarde wordt voldaan. De instructieregel schrijft niet voor hoe en op welk moment toetsing aan die norm dient plaats te vinden. Het is aan de gemeente om dit concreet in te vullen. De toetsing kan plaatsvinden bij de vaststelling van het omgevingsplan zelf. Maar ook nu kan het feitelijke toetsen van het geluid worden doorgeschoven naar een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit.

In onderdeel a van het eerste lid is bepaald dat meer geluid dan de standaardwaarde of een toename van het geluid alleen toelaatbaar is als er geen geluidbeperkende maatregelen (aan de bron en in de overdracht) getroffen kunnen worden om het geluid te laten voldoen aan de standaardwaarde van tabel 3.32 of toename van het geluid te voorkomen. Als dat wel mogelijk is, kan de aanleg of wijziging van de (spoor)weg worden toegelaten door het toepassen van artikel 5.78m.

Technisch gezien is het vrijwel altijd mogelijk om maatregelen te treffen die het geluid voldoende beperken. Echter deze kunnen stuiten op bezwaren. Zo kan een geluidscherm langs een gemeenteweg erg effectief zijn om het geluid te beperken maar kan een dergelijke maatregel uit stedenbouwkundig oogpunt onaanvaardbaar worden gevonden. Daarom is in het tweede lid van dit artikel bepaald dat alleen de maatregelen in aanmerking worden genomen die financieel doelmatig zijn en niet stuiten op overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, landschappelijke, verkeerskundige, vervoerskundige of technische aard. De kosten van maatregelen die nodig zijn, komen ten laste van het project (de aanleg of wijziging).

In onderdeel b is de voorwaarde opgenomen dat de overschrijding van de standaardwaarde, of de toename van het geluid, door het treffen van geluidbeperkende maatregelen zoveel mogelijk wordt beperkt. Het betrokken bestuursorgaan heeft in deze een inspanningsverplichting om, ook al is voldoen aan artikel 5.78m niet mogelijk, de toename van het geluid wel zoveel mogelijk te voorkomen. Ook hiervoor worden alleen de in het tweede lid bedoelde maatregelen in aanmerking genomen.

De cumulatie van geluid van andere bronnen kan in voorkomende gevallen een rol spelen bij het beoordelen van de doelmatigheid van geluidmaatregelen. Een aparte bepaling zoals in het vierde lid van artikel 3.33 is opgenomen, is hier echter niet nodig. In artikel 3.33 is dat voor de

rijkswegen en hoofdspoorwegen wel nodig omdat de doelmatigheidsbeoordeling daarvan in regels vastligt en er daarbij zonder zo'n aparte bepaling geen ruimte zou zijn cumulatie te betrekken. Die beperking geldt hier niet.

Als de standaardwaarde wordt overschreden, voorziet artikel 5.78p in een beoordeling van de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid. Dat artikel beoogt dezelfde werking als artikel 3.36. Voor meer informatie over het bepalen en beoordelen van de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Als de geluidbelasting hoger is dan de standaardwaarde en ook hoger wordt dan de geluidbelasting voorafgaand aan de wijziging van de (spoor)weg moet op grond van artikel 3.49, eerste lid, onder b, ook een besluit over geluidwerende maatregelen als bedoeld in artikel 2.43 van de wet worden genomen.

Artikel 5.78o (overschrijding grenswaarden vanwege zwaarwegende belangen) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Dit artikel biedt flexibiliteit aan de gemeente om bij toepassing van artikel 5.78n voor de aanleg of wijziging van een (spoor)weg toch situaties boven de grenswaarde toe te staan. Er moeten dan zwaarwegende belangen spelen die dit rechtvaardigen. Daarbij kunnen regels worden gesteld, inhoudende dat binnen een daarbij aangegeven termijn maatregelen worden getroffen die de geluidbelasting vanwege de geluidbronsoort beperken.

Dit artikel biedt meer afwegingsruimte dan het vergelijkbare artikel 3.35 omdat de gemeente zowel het bevoegd gezag is voor de infrastructuur als voor de omgeving. Er is daarom meer ruimte voor lokaal maatwerk.

Voor nadere toelichting op wat wordt verstaan onder zwaarwegende belangen wordt verwezen naar de toelichting die in het Besluit kwaliteit leefomgeving is gegeven.

Bij toepassing van dit artikel moet op grond van artikel 3.49, eerste lid, onder b, ook een besluit over geluidwerende maatregelen als bedoeld in artikel 2.43 van de wet worden genomen.

Artikel 5.78p (beoordeling van de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid)

Behalve artikel 5.78m, voorzien de artikelen in deze paragraaf in het toelaten van geluid dat de standaardwaarde overschrijdt. Het kan zijn dat het geluidgevoelige gebouw ook wordt belast door het geluid van andere geluidbronsoorten. Bijvoorbeeld een woning die wordt belast door het geluid van een gemeenteweg en tegelijkertijd ook door het geluid van een industrieterrein. Als zo'n woning binnen het geluidaandachtsgebied van beide geluidbronsoorten wordt toegelaten, moet uiteraard getoetst worden aan de standaard- en grenswaarden van beide geluidbronsoorten.

In dit artikel is bepaald dat de gemeente daarnaast ook de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid op dat gebouw moet beoordelen en dat oordeel moet betrekken in de motivering van het besluit. Het artikel beoogt dezelfde werking als artikel 3.36. Voor meer informatie over het bepalen en beoordelen van de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Artikel 5.78q (bepalen van het gezamenlijke geluid)

Als de in dit artikel genoemde artikelen worden toegepast, besluit het bevoegd gezag om geluid toe te laten dat hoger is dan de standaardwaarde voor de betreffende geluidbronsoort. Als het geluidgevoelige gebouw door meerdere geluidbronsoorten of geluidbronnen wordt belast, moet de waarde van het gezamenlijke geluid al bij het nemen van dat besluit worden bepaald en in het

omgevingsplan worden vastgelegd. De waarde van dat gezamenlijke geluid is nodig voor het nemen van een besluit over geluidwerende maatregelen als bedoeld in artikel 3.49.
Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 3.37 waarin hetzelfde is geregeld.

§ 5.1.4.2a.4 Geluidgevoelige gebouwen in geluidaandachtsgebieden [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Artikel 5.78r (toepassingsbereik)

In de paragrafen 5.1.4.2a.1 tot en met 5.1.4.2a.3 zijn regels gesteld over het reguleren van het geluid van wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Daarbij speelt het geluid op geluidgevoelige gebouwen een belangrijke rol. Het gaat daarbij om het geluid op toegelaten geluidgevoelige gebouwen als bedoeld in artikel 3.20. Paragraaf 5.1.4.2a.4 gaat over de ander zijde van het systeem, over het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied van een weg, spoorweg of industrieterrein.

Volledigheidshalve wordt vermeld dat het geluidaandachtsgebied bij wegen en spoorwegen begint bij de wegas. De (spoor)weg ligt zelf ook in het aandachtsgebied. Dat is van belang bij overkluizing van wegen en spoorwegen als geluidgevoelige gebouwen boven de (spoor)weg gebouwd worden. Voor de toelating daarvan gelden de instructieregels van dit besluit. Bij industrieterreinen is dit niet aan de orde en daarom begint het geluidaandachtsgebied bij de buitengrens van het industrieterrein.

In alle gevallen gelden voor het toelaten van geluidgevoelige gebouwen dezelfde instructieregels. De instructieregels van deze paragraaf worden per geluidgevoelig gebouw toegepast, waarbij het begrip “gebouw” op dezelfde manier wordt gebruikt als in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Daarbij bestaat een appartementengebouw uit meerdere gestapelde geluidgevoelige gebouwen (woningen) die met een omgevingsplan of omgevingsvergunning worden toegelaten.

Het toelaten van geluidgevoelige gebouwen begint met de toepassing van artikel 5.78t. Dat artikel bepaalt dat geluidgevoelige gebouwen bij voorkeur worden toegelaten op een locatie waar het geluid niet hoger is dan de standaardwaarde. De gemeente kan met toepassing van het volgende artikel 5.78u afwijken van artikel 5.78t en meer geluid toestaan. Er gelden dan wel voorwaarden en het geluid mag in ieder geval niet hoger zijn dan de in dat artikel opgenomen grenswaarde voor nieuwe geluidgevoelige gebouwen.

In bepaalde gevallen waarbij sprake is van een bijzondere stedenbouwkundige situatie kan een geluidbelasting hoger dan de grenswaarde toch toelaatbaar worden geacht. Er zijn drie specifieke gevallen onderscheiden: vervangende nieuwbouw (5.78v), functiewijziging (5.78w) en nieuwbouw in het geluidaandachtsgebied van een industrieterrein met zeehavengebonden activiteiten (5.78v). Het gaat hier om bijzondere stedenbouwkundige situaties waarin onder voorwaarden een overschrijding van de grenswaarde is toegestaan. Een voorwaarde is dat de grenswaarde met niet meer dan 5 dB mag worden overschreden. Het betreft dus een toelaatbare overschrijding, geen andere grenswaarde.

Is het geluid hoger dan de grenswaarde en is geen sprake van een bijzondere stedenbouwkundige situatie, dan kan een geluidgevoelig gebouw worden toelaten door het toepassen van artikel 5.78y. Artikel 5.78y stelt als voorwaarde dat ofwel de gevel geen te openen delen bevat, ofwel bouwkundige maatregelen worden toegepast waardoor het geluid op te openen delen niet hoger is dan de grenswaarde.

In het geval de gemeente van oordeel is dat het nieuwe gebouw niet kan worden toegelaten door te voldoen aan de voorwaarden van artikel 5.78y, biedt artikel 5.78aa nog een oplossing. Er moet dan wel sprake zijn van zwaarwegende economische of maatschappelijke belangen.

In paragraaf 5.1.4.2a.4 worden geen eisen gesteld aan de geluidwering van nieuw te bouwen geluidgevoelige gebouwen. De geluidwering van nieuwe gebouwen is geregeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Voor het bepalen van de geluidwering is de waarde van het gezamenlijke geluid nodig. Die waarde moet worden bepaald bij het nemen van het besluit dat het nieuwe geluidgevoelige gebouw wordt toegelaten.

Artikel 5.78r bepaalt dat de artikelen in paragraaf 5.1.4.2a.4 van toepassing zijn op het toelaten van geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied van een weg, spoorweg of industrieterrein. Het kan daarbij gaan om een concreet bouwplan, bijvoorbeeld een woning of een appartementengebouw dat planologisch mogelijk wordt gemaakt zodat een omgevingsvergunning voor het feitelijke bouwen kan worden verleend. Het gebouw wordt dan geprojecteerd. Bij het toelaten is gedetailleerde informatie van het bouwplan beschikbaar zodat het geluid op de gevel voldoende nauwkeurig kan worden bepaald.

Het kan ook voorkomen dat er op het moment van toelaten nog geen gedetailleerde informatie is over het te bouwen geluidgevoelige gebouw. Dat is bijvoorbeeld aan de orde bij een omgevingsplan waarin de geluidgevoelige functies alleen in hoofdlijnen zijn aangegeven of zijn gemengd met andere functies. Dan kan het geluid niet goed worden onderzocht, zeker niet als het gaat om meerdere geluidgevoelige gebouwen die elkaar kunnen afschermen of kunnen zorgen voor onderlinge reflecties. Dat probleem werd onder het oude recht vaak opgelost door het onderzoeken van allerlei mogelijke invullingsvarianten voor een plangebied, met alle kosten en tijdsbeslag van dien.

De Omgevingswet biedt echter de mogelijk om het toelaten en het toetsen aan standaard- en grenswaarden door te schuiven naar het moment waarop wel voldoende gegevens beschikbaar zijn. Dat is vaak het moment waarop een omgevingsvergunning voor bouwen kan worden aangevraagd. Daarvoor moet het bouwen van het geluidgevoelige gebouw in het omgevingsplan worden aangemerkt als een omgevingsplanactiviteit. Het gebouw wordt dan daadwerkelijk toegelaten door het verlenen van een omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit. Bij die vergunningverlening wordt getoetst aan de regels die in artikel 5.78t en de daaropvolgende artikelen zijn gesteld. De toets wordt in feite doorgeschoven naar de omgevingsvergunning. Voor de feitelijke bouw zijn dan twee vergunningen nodig: één voor de bouwactiviteit (toetsing aan het Besluit bouwwerken leefomgeving) en één voor de omgevingsplanactiviteit. Dat doorschuiven betekent overigens niet dat bij het toelaten van de geluidgevoelige gebouwen helemaal geen onderzoek nodig is. In het omgevingsplan moet de functietoedeling op hoofdlijnen worden getoetst aan de instructieregels van deze paragraaf zodat aannemelijk is dat omgevingsvergunningen voor omgevingsplanactiviteiten verleend kunnen worden. Het onderbouwende onderzoek wordt afgestemd op de informatie die op dat moment wel voorhanden is.

Artikel 5.78s (geluid in geluidaandachtsgebied – rekening houden met en aanvaardbaarheid)

Eerste en derde lid
Dit lid betreft een nadere, expliciete regeling van een plicht die al uit de wet volgt. De artikelen 2.4 en 2.1, vierde lid, van de wet, impliceren dat de gemeenteraad bij het toedelen van functies rekening houdt met de lokale specifieke omstandigheden en de (cumulatieve) gevolgen van activiteiten voor de gezondheid van haar burgers. Dit lid concretiseert dit voor het toelaten van geluidgevoelige gebouwen in geluidaandachtsgebieden. Dit artikel is vergelijkbaar van opzet met de artikelen 5.59 en 5.64. Voor de in die artikelen bedoelde geluid veroorzakende activiteiten wordt ook uitgegaan van een ‘rekening houden met’ de geluidbelasting daarvan, en moet het geluid van een activiteit op een geluidgevoelig gebouw aanvaardbaar zijn.

Tweede, vierde en vijfde lid
Het geluid van een weg, spoorweg of industrieterrein op nieuwe geluidgevoelige gebouwen in een geluidaandachtsgebied moet aanvaardbaar zijn. Dit kan concreet worden ingevuld door bij het

toelaten te voorzien in een geluid dat niet hoger is dan de standaardwaarde (artikel 5.78t). Het vijfde lid voorziet in zes mogelijkheden om van het vierde lid af te wijken die in de artikelen 5.78u, 5.78v, 5.78w, 5.78x, 5.78y of 5.78aa zijn uitgewerkt.

Artikel 5.78t (toelaten van een geluidgevoelig gebouw)

Dit artikel stelt eisen aan een omgevingsplan dat een geluidgevoelig gebouw toelaat binnen het geluidaandachtsgebied van een weg, spoorweg of industrieterrein (zie het toepassingsbereik in artikel 5.78). Toelaten betekent dat het omgevingsplan zodanig wordt gewijzigd dat op een bepaalde locatie de bouw van een geluidgevoelig gebouw wordt toegestaan. Dat kan de toelating van een geheel nieuw geluidgevoelig gebouw zijn, maar het kan bijvoorbeeld ook gaan om het uitbreiden van een bestaand bouwvlak, het toestaan van een grotere bouwhoogte of transformatie van een bestaand niet-geluidgevoelig gebouw. In alle gevallen is sprake van het toelaten en begint het toelaten met de toepassing van artikel 5.78t.

In dit artikel is bepaald dat het geluid op het geluidgevoelige gebouw niet hoger mag zijn dan de standaardwaarde. Er gelden dan verder geen voorwaarden en verder onderzoek naar bijvoorbeeld de geluidwering is niet voorgeschreven. Het voldoen aan de standaardwaarde is een ruimtelijk aspect van het geluidgevoelige gebouw, immers het gebouw wordt toegelaten op een locatie waar het geluid op en rond het gebouw voldoet aan de standaardwaarde.

De instructieregel van artikel 5.78t (evenals die van de artikelen 5.78u, 5.78v, 5.78w, 5.78x, 5.78y of 5.78aa) bepaalt dat het omgevingsplan erin voorziet dat het geluid op het toe te laten geluidgevoelige gebouw niet hoger is dan de standaardwaarde. De instructieregel schrijft niet voor hoe en op welk moment toetsing aan die norm dient plaats te vinden. Het is aan de gemeente om dit concreet in te vullen. De toetsing kan plaatsvinden bij de vaststelling van het omgevingsplan zelf. Maar het feitelijke toetsen van het geluid kan ook worden doorgeschoven naar een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit waarmee het gebouw daadwerkelijk wordt toegelaten.

De standaardwaarde geldt bij het toelaten van een nieuw gebouw maar ook bij het toelaten van een wijziging van een geluidgevoelig gebouw waardoor dat gebouw dichter bij de geluidbronsoort komt te liggen. De standaardwaarde wordt voor elke gevel van het geluidgevoelige gebouw getoetst. De gevel met het meeste geluid bepaalt of het gebouw met toepassing van dit artikel kan worden toegelaten.

Als het geluid initieel niet voldoet aan de standaardwaarde kunnen geluidbeperkende maatregelen worden getroffen om het geluid te verminderen tot de standaardwaarde. Het treffen van maatregelen is niet in dit artikel voorgeschreven maar als voorwaarde gesteld in artikel 5.78u dat de mogelijkheid biedt om meer geluid dan de standaardwaarde toe te laten. De kosten van die maatregelen komen normaliter ten laste van het bouwproject waarvoor het omgevingsplan wordt gewijzigd.

In tabel 5.78t zijn de standaardwaarden weergegeven die worden toegepast bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen in het aandachtsgebied van wegen, spoorwegen en industrieterreinen.

Het tweede en derde lid van dit artikel zijn identiek aan het tweede en derde lid van artikel 3.32. Bij het vaststellen van omgevingsplannen kan worden bepaald dat een gebouw niet mag worden gebruikt in de avondperiode en/of de nachtperiode. De betreffende gebouwen worden in die perioden niet beschermd tegen een toename van het geluid, bijvoorbeeld door het verbreden van een weg. Voor de toelichting wordt verder verwezen naar artikel 3.32.

Artikel 5.78u (overschrijding standaardwaarde)

Als het geluid op een toe te laten geluidgevoelig gebouw hoger is dan de standaardwaarde, kan met toepassing van dit artikel worden besloten om meer geluid dan de standaardwaarde toe te laten. Daaraan worden wel eisen gesteld.

Het artikel geeft in de aanhef de mogelijkheid om af te wijken van de standaardwaarde die in artikel 5.78t is bedoeld. In onderdeel c van het eerste lid is echter bepaald dat afwijken mogelijk is tot ten hoogste de grenswaarden van tabel 5.78u. Artikel 5.78u biedt dus flexibiliteit tussen de standaardwaarde en de grenswaarde. Net als in artikel 5.78t is bepaald dat het omgevingsplan erin moet voorzien dat aan de grenswaarde wordt voldaan. De instructieregel schrijft niet voor hoe en op welk moment toetsing aan die norm dient plaats te vinden. Het is aan de gemeente om dit concreet in te vullen. De toetsing kan plaatsvinden bij de vaststelling van het omgevingsplan zelf. Maar ook nu kan het feitelijke toetsen van het geluid worden doorgeschoven naar een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit.

In onderdeel a van het eerste lid is bepaald dat meer geluid dan de standaardwaarde alleen toelaatbaar is als er geen geluidbeperkende maatregelen (aan de bron en in de overdracht) getroffen kunnen worden om de geluidbelasting te laten voldoen aan de standaardwaarde van artikel 5.78t. Als dat mogelijk is, kan het betreffende gebouw worden toegelaten door het toepassen van artikel 5.78t.

Technisch gezien is het vrijwel altijd mogelijk om maatregelen te treffen die het geluid beperken tot de standaardwaarde. Echter deze kunnen stuiten op bezwaren. Zo kan een rij zeecontainers erg effectief zijn om het geluid te beperken maar kan een dergelijke maatregel uit stedenbouwkundig oogpunt onaanvaardbaar worden gevonden. Daarom is in het tweede lid van dit artikel bepaald dat alleen de maatregelen die financieel doelmatig zijn en niet stuiten op overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, landschappelijke, verkeerskundige, vervoerskundige of technische aard in aanmerking worden genomen.

In onderdeel b van het eerste lid is bepaald dat, in het geval niet door het treffen van maatregelen kan worden voldaan aan de standaardwaarde, de overschrijding van die standaardwaarde wel zoveel mogelijk wordt beperkt. Ook hiervoor worden alleen de in het tweede lid bedoelde maatregelen in aanmerking genomen.

De gemeente kan in beleid aanvullende voorwaarden stellen waaronder zij gebruik zal maken van de beleidsruimte tussen standaardwaarde en grenswaarde. Daarbij kan worden gedacht aan voorwaarden die onder de Wet geluidhinder waren verbonden aan de vaststelling van de zogenoemde hogere waarden. Een voorbeeld daarvan is het eisen van een geluidluwe buitenruimte die grenst aan een geluidluwe gevel, of kwantitatieve eisen aan het geluid op een geluidluwe gevel. Ook kunnen bijvoorbeeld op het niveau van een bouwplan eisen worden gesteld aan het percentage woningen waarvoor een overschrijding van de standaardwaarde aanvaardbaar geacht kan worden.

In het derde lid worden artikel 5.78t, tweede lid en derde lid, van overeenkomstige toepassing verklaard. Verwezen wordt naar de bijbehorende toelichting.

Artikel 5.78v (overschrijding grenswaarde in geval van vervangende nieuwbouw)

Eerste lid
Als sprake is van een bijzondere stedenbouwkundige situatie kan een geluidbelasting hoger dan de grenswaarde toch toelaatbaar worden geacht. Dat is bijvoorbeeld aan de orde bij vervangende nieuwbouw. Daarbij worden bestaande geluidgevoelige gebouwen van relatief slechte kwaliteit vervangen door nieuwe geluidgevoelige gebouwen die een betere geluidwering krijgen die is afgestemd op het geluid buiten en daardoor meer woonkwaliteit bieden. Artikel 5.78v biedt de mogelijkheid om in dat geval de grenswaarde voor nieuwbouw te overschrijden. De vervangende

nieuwbouw was in de Wet geluidhinder alleen voor industrielawaai en wegverkeerslawaai expliciet geregeld maar geldt nu voor alle geluidbronsoorten. Er worden wel dwingende eisen gesteld.

De eerste eis (onder a) is dat de grenswaarde met niet meer dan 5 dB mag worden overschreden. Is de geluidbelasting op het bestaande gebouw dat wordt vervangen al hoger, dan kan dit artikel niet worden toegepast, tenzij geluidbeperkende maatregelen worden getroffen die de geluidbelasting op het gebouw zodanig verlagen dat wel aan die eis wordt voldaan.

In artikel 5.78z is bepaald dat meer geluid dan de grenswaarde alleen toelaatbaar is als er geen geluidbeperkende maatregelen (aan de bron en in de overdracht) getroffen kunnen worden om de geluidbelasting te laten voldoen aan de grenswaarde van tabel 5.78u. Als dat mogelijk is, kan het betreffende gebouw namelijk worden toegelaten zonder dat de grenswaarde wordt overschreden. Onder b is bepaald dat sprake moet zijn van vervanging van bestaande geluidgevoelige gebouwen. Artikel 5.78v kan dus alleen worden toegepast als eerder geluidgevoelige gebouwen gebouwd zijn die nu vervangen gaan worden (sloop en nieuwbouw) voor zover dat niet mogelijk is binnen het geldende omgevingsplan. Deze instructieregel wordt immers alleen toegepast als het omgevingsplan wordt gewijzigd of als een omgevingsvergunning wordt verstrekt om te kunnen afwijken van het omgevingsplan.

In de Wet geluidhinder was de voorwaarde opgenomen dat de vervanging niet mocht leiden tot een ingrijpende wijziging van de bestaande stedenbouwkundige functie of structuur. Daarbij was echter niet duidelijk aangegeven op welk niveau (straat, wijk, stad) dat beoordeeld moest worden. Een tweede voorwaarde was dat het aantal geluidgehinderden niet wezenlijk mocht toenemen. In onderdeel c zijn beide voorwaarden gecombineerd in de bepaling dat bij de vervanging het aantal gebouwen met meer geluid dan de grenswaarde niet wezenlijk mag toenemen. Dat moet per geval worden gemotiveerd. Er is niet nader bepaald wat nog wel kan worden gezien als een wezenlijke toename. Maar het vervangen van 8 grondgebonden woningen door een appartementencomplex met 4 bouwlagen voldoet in ieder geval niet aan deze voorwaarde.

Tweede lid
In het tweede lid is bepaald dat bij de toepassing van dit artikel rekening gehouden moet worden met het belang van een geluidluwe gevel voor het gebouw. Zie voor een nadere toelichting op de instructieregel voor een geluidluwe gevel ook de toelichting op de begripsbepaling en paragraaf 9.6 van het algemeen deel van de toelichting.

Omdat de nieuwe gebouwen worden gebouwd in een bestaande stedenbouwkundige structuur zal het realiseren van een geluidluwe gevel echter niet altijd mogelijk zijn. Daarom kan de geluidluwe gevel bijvoorbeeld achterwege blijven als daartegen overwegende bezwaren van stedenbouwkundige of technische aard bestaan. Het enkele feit dat een geluidluwe gevel het gebouw duurder maakt, is op zich nog geen reden om ervan af te zien.

Artikel 5.78w (overschrijding grenswaarde in geval van functiewijziging)

Eerste lid
Ook bij functiewijziging is sprake van een bijzondere stedenbouwkundige situatie. Veel bestaande kantoorruimte staat leeg en functiewijziging (ook wel aangeduid als transformatie) kan ervoor zorgen dat deze leegstaande kantoorgebouwen een nieuwe functie krijgen. In veel gemeenten staat namelijk tegenover de leegstaande kantoorgebouwen een grote vraag naar tijdelijke of permanente woonruimte. Een deel van de leegstaande kantoorruimte kan omgebouwd worden tot woonruimte. Technisch is veel mogelijk: veranderen van de indeling van het gebouw, realiseren van inpandige buitenruimten (loggia's), uitpandige galerijen en balkons, verbetering van de uitwendige scheidingsconstructie, et cetera. Anders dan bij nieuw te bouwen geluidgevoelige gebouwen is de locatiekeuze – waarmee normaliter het geluid op de gevel van een nieuw geluidgevoelig gebouw beïnvloed kan worden – in dit soort situaties echter geen variabele meer. Om die reden wordt met artikel 5.78w de mogelijkheid geboden om bij het toelaten van

‘transformatiewoningen’ onder voorwaarden een geluidbelasting hoger dan de grenswaarde aanvaardbaar te achten.

Het afwijken is alleen toegestaan voor een nieuw geluidgevoelig gebouw dat ontstaat door wijziging van de gebruiksfunctie van een op dat moment aanwezig niet-geluidgevoelig gebouw. Voorbeelden daarvan zijn kantoorgebouwen en oude bedrijfspanden waarin woningen worden gebouwd. Bij het uitbreiden van een bestaand geluidgevoelig gebouw is geen sprake van alleen een functiewijziging (transformatie) en kan dit artikel niet worden toegepast.

De eerste voorwaarde is (net als in artikel 5.78v) dat het geluid op de gevel meer mag zijn dan de grenswaarde, maar ook hier mag de overschrijding niet meer zijn dan 5 dB. Omdat wordt afgeweken van de grenswaarde geldt ook bij functiewijziging dat overschrijding van de grenswaarde alleen toelaatbaar is als er geen geluidbeperkende maatregelen (aan de bron en in de overdracht) getroffen kunnen worden om de geluidbelasting te laten voldoen aan de grenswaarde van tabel 5.78u. Als dat mogelijk is, kan het betreffende gebouw namelijk worden toegelaten zonder dat de grenswaarde wordt overschreden. Dat is bepaald in artikel 5.78z.

Tweede lid
In het geval van transformatie zijn de situering en directe omgeving van het bestaande te transformeren gebouw een vast gegeven. Het is dan vaak niet mogelijk om zonder ingrijpende veranderingen aan het gebouw geluidluwe gevels te realiseren, maar dat neemt niet weg dat een geluidluwe gevel de voorkeur heeft. Daarom is onder c bepaald dat bij een transformatiewoning rekening gehouden moet worden met het belang van een geluidluwe gevel voor dat gebouw.

In artikel 5.78w zijn geen eisen gesteld aan de geluidwering van het gebouw na het wijzigen van de functie. Zoals hiervoor al is opgemerkt, is dat voor de nieuwbouw en verbouw van gebouwen geregeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving. In artikel 5.23 van dat besluit is bepaald dat de karakteristieke geluidwering van de uitwendige scheidingsconstructie zodanig moet zijn dat het dan het rechtens verkregen niveau met een minimum dat overeenkomt met een binnenniveau voldoet aan een grenswaarde van 38 dB. Met dit besluit wordt aan dat artikel een nieuw tweede lid toegevoegd waarin wordt bepaald dat de nieuwbouwartikelen 4.102 en 4.103 van het Besluit bouwwerken leefomgeving van toepassing zijn als bij de transformatie de uitwendige scheidingsconstructie geheel wordt vervangen. Zie hiervoor verder de toelichting bij artikel III van dit besluit, waarmee het Besluit bouwwerken leefomgeving wordt gewijzigd.

Artikel 5.78x (overschrijding grenswaarde in geval van zeehavengebonden activiteiten)

De derde bijzondere stedenbouwkundige situatie is een geluidgevoelig gebouw dat wordt toegelaten in het geluidaandachtsgebied van een industrieterrein met voornamelijk zeehavengebonden activiteiten (zeehavens. De artikelen 50 en 60 van de Wet geluidhinder boden voorheen de mogelijkheid om een hogere geluidbelasting toelaatbaar te achten. Dat is voortgezet in dit artikel 5.78x. De criteria zijn beleidsneutraal overgenomen uit de Wet geluidhinder maar redactioneel verduidelijkt.

Eerste lid
In de aanhef van het eerste lid is het toepassingsgebied beperkt tot het geluidaandachtsgebied van industrieterreinen met zeehavengebonden activiteiten die noodzakelijkerwijs in de open lucht moeten plaatsvinden. De industrieterreinen met zeehavengebonden activiteiten worden bij ministeriële regeling aangewezen. Voorbeelden van dergelijke industrieterreinen zijn industrieterreinen in de Rijnmond en in het Noorzeekanaalgebied. Het belangrijkste criterium voor die aanwijzing zijn de typisch zeehavengebonden activiteiten, zoals de op- en overslag van containers, die niet anders dan in de open lucht kunnen plaatsvinden, waardoor doelmatige geluidbeperkende maatregelen niet mogelijk zijn.

Onder a is bepaald dat de grenswaarde voor het geluid op het nieuwe geluidgevoelige gebouw met niet meer dan 5 dB mag worden overschreden. Het geluid mag dus niet hoger zijn dan 60 dB. Voor woningen die met toepassing van dit artikel worden toegelaten, blijven de grenswaarden van tabel 5.78u gelden, maar kan een overschrijding van de grenswaarde van de geluidbelasting op de woningen aanvaardbaar worden geacht. Omdat wordt afgeweken van de grenswaarde geldt ook bij functiewijziging dat overschrijding van de grenswaarde alleen toelaatbaar is als er geen geluidbeperkende maatregelen (aan de bron en in de overdracht) getroffen kunnen worden om de geluidbelasting te laten voldoen aan de grenswaarde van tabel 5.78u. Als dat mogelijk is, kan het betreffende gebouw namelijk worden toegelaten zonder dat de grenswaarde wordt overschreden. Dat is bepaald in artikel 5.78z.

Volgens onderdeel b moet de geluidbelasting op het geluidgevoelige gebouw ook in hoofdzaak worden bepaald door zeehavengebonden activiteiten die noodzakelijkerwijs in de openlucht moeten plaatsvinden. Artikel 5.78x kan dus niet zonder meer op alle geluidgevoelige gebouwen in het geluidaandachtsgebied van het desbetreffende industrieterrein worden toegepast. Voor elk gebouw moet worden gemotiveerd dat het geluid inderdaad wordt bepaald door zeehavengebonden activiteiten. Is dat niet het geval, dan kan artikel 5.78x niet worden toegepast, maar kunnen de betreffende gebouwen wellicht worden toegelaten door toepassing van artikel 5.78y of 5.78aa.

Geluidgevoelige gebouwen in een geluidaandachtsgebied moeten bij voorkeur een geluidbelasting ondervinden die niet hoger is dan de standaardwaarde. Bij toepassing van dit artikel wordt de geluidbelasting echter 5 dB hoger dan de grenswaarde. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat door toepassing van artikel 5.78x het woongebied zich gaat uitbreiden richting de zeehavengebonden activiteiten op het industrieterrein (tenzij sprake is van een onder 3° bedoelde gebiedstransformatie). Daarom is onder c bepaald dat dit artikel alleen mag worden toegepast bij de herstructurering of verdichting van bestaand woongebied (onder 1°) of bij een beperkte uitbreiding daarvan (onder 2°). Die beoordeling dient dan ook op het niveau van woongebied (buurtniveau) te worden uitgevoerd, niet op wijk- of stadsniveau.

Onder 3° is bepaald dat dit artikel ook kan worden toegepast als sprake is van een gebied dat wordt getransformeerd naar woongebied. Dat onderdeel is als nieuwe mogelijkheid toegevoegd. Een voorbeeld daarvan is een bestaand maar verouderd bedrijventerrein dat wordt getransformeerd naar een woonwijk.

Tweede lid
Met artikel 5.78x wordt de geluidbelasting op de geluidgevoelige gebouwen hoger dan de grenswaarde. Als compensatie daarvoor is in dit lid weer bepaald dat rekening moet worden gehouden met het belang van een geluidluwe gevel. Omdat het in tegenstelling tot artikel 5.78v (vervangende nieuwbouw) en 5.78w (functiewijziging) in dit geval niet gaat om een bestaande stedenbouwkundige situatie waarin de nieuwe geluidgevoelige gebouwen gerealiseerd gaan worden, kan bij het ontwerp van de woningen beter rekening worden gehouden met deze eis en zal het bouwen van een geluidluwe gevel over het algemeen goed mogelijk zijn.

Artikel 5.78y (overschrijding grenswaarde; bouwkundige maatregelen en; niet-geluidgevoelige gevel)

De artikelen 5.78v, 5.78w en 5.78x hebben betrekking op bijzondere stedenbouwkundige situaties waarin onder voorwaarden een beperkte overschrijding van de grenswaarde aanvaardbaar kan worden geacht.

Artikel 5.78y biedt de mogelijkheid om de grenswaarde te overschrijden in een situatie waarin geen sprake is van een bijzondere stedenbouwkundige situatie, maar wel op een locatie met erg veel geluid. Ruimtelijk gezien is dat minder wenselijk. In artikel 5.78t is immers bepaald dat het geluid op de gevel van een nieuw geluidgevoelig gebouw (en dus ook in de omgeving van dat

gebouw) bij voorkeur niet hoger is dan de standaardwaarde. Toch zijn er situaties en omstandigheden denkbaar waarin nieuwbouw op hoog belaste locaties kan worden toegestaan. Hierbij kan worden gedacht aan een appartementengebouw dat het geluid van een rijksweg afschermt waardoor achter dat gebouw grondgebonden woningen gebouwd kunnen worden waarvan het geluid voldoet aan de standaardwaarde. Een ander voorbeeld is een gebouw waarbij in de ontwerpfase rekening wordt gehouden met het geluid en de bewoners door het treffen van maatregelen binnen goed worden beschermd tegen het geluid van buiten. De gebouwen kunnen dan – mits goed gemotiveerd – met toepassing van artikel 5.78y worden toegelaten.

In artikel 5.78y is bepaald dat meer geluid dan de grenswaarde alleen toelaatbaar is als er geen geluidbeperkende maatregelen (aan de bron en in de overdracht) getroffen kunnen worden om de geluidbelasting te laten voldoen aan de grenswaarde van tabel 5.78u. Als dat mogelijk is, kan het betreffende gebouw namelijk worden toegelaten zonder dat de grenswaarde wordt overschreden.

In onderdeel a van het eerste lid is bepaald dat een overschrijding van de grenswaarde toelaatbaar kan worden geacht als de uitwendige scheidingsconstructie geen te openen delen bevat. Onder te openen delen moeten worden verstaan alle geveldelen in de uitwendige scheidingsconstructie die geopend kunnen worden waardoor de geluidwering vermindert en te veel buitengeluid in de woning kan dringen. Het gaat dan in ieder geval om ramen en deuren maar ook om klepraampjes, inspectieluiken etc. Het openen kan verband houden met de toegang tot de woning (de voordeur) of een buitenruimte, maar ook met bouwkundige eisen die in het Besluit bouwwerken leefomgeving zijn gesteld, bijvoorbeeld met betrekking tot de spuiventilatie.

Op geluidbelaste locaties worden luchtroosters die nodig zijn voor luchtverversing voorzien van geluiddempers om te kunnen voldoen aan de eisen ten aanzien van de geluidwering. Het openen leidt niet tot te veel buitengeluid in de woning. Deze zogenoemde suskasten worden daarom, net als voorheen, niet beschouwd als te openen deel als bedoeld in dit artikel.

Een uitzondering is gemaakt voor nooduitgangen in bijvoorbeeld een appartementengebouw. Door in de formulering van deze uitzondering aan te sluiten bij de terminologie die ook het Besluit bouwwerken leefomgeving in dit verband gebruikt, is deze uitzondering bruikbaar voor alle soorten geluidgevoelige gebouwen zoals gedefinieerd in het eerste lid van artikel 3.20.

In onderdeel b van het eerste lid is bepaald dat een overschrijding ook aanvaardbaar kan worden geacht als de uitwendige scheidingsconstructie wel te openen delen bevat maar aan het gebouw maatregelen worden getroffen waarmee het geluid op die te openen delen wordt beperkt tot de grenswaarde. Aan de te openen delen is geen voorwaarde gesteld die verband houdt met de functie dan wel de geluidgevoeligheid van achterliggende ruimten. De eis geldt dus ook voor te openen delen die grenzen aan niet-geluidgevoelige ruimten. De eis om het geluid te beperken tot de grenswaarde geldt voor alle te openen delen in de uitwendige scheidingsconstructie. Dat geeft invulling aan het uitgangspunt van de vrije indeelbaarheid van gebruiksgebieden en als casco gebouwde woningen.

In artikel 5.78y wordt geen maximum gesteld aan het geluid op de onder a bedoelde uitwendige scheidingsconstructie zonder te openen delen. Er wordt ook geen maximum gesteld aan het geluid op bouwkundige constructies (de maatregelen) die juist bedoeld zijn om het geluid op (te openen delen in) de uitwendige scheidingsconstructie te verminderen. Als bijvoorbeeld een vliesgevel of een lamellenscherm wordt toegepast, wordt geen eis gesteld aan het geluid op die bouwkundige voorzieningen. Die vliesgevel of dat lamellenscherm – of een andere bouwkundige maatregel – moet er wel voor zorgen dat het geluid op te openen delen in de uitwendige scheidingsconstructie wordt beperkt tot de grenswaarde.

Bewust is in dit artikel steeds een onderscheid gemaakt tussen het bouwkundige begrip "uitwendige scheidingsconstructie" als bedoeld in bijlage I van het Besluit bouwwerken leefomgeving en het ruimtelijke begrip "gevel" als bedoeld in artikel 3.22 van het Besluit kwaliteit

leefomgeving. Hiermee wordt ruimte geboden aan situaties waarin het ruimtelijke begrip gevel niet samenvalt met het bouwkundige begrip uitwendige scheidingsconstructie. Dat is bijvoorbeeld het geval bij toepassing van vliesgevels, afsluitbare loggia's en afgeschermde balkons. Bijvoorbeeld bij een loggia wordt het geluid ingevolge artikel 3.22 beoordeeld op de gevel dus op de buitenzijde van de loggia (de zijde van het gebouw) en niet op de achterliggende uitwendige scheidingsconstructie.

Artikel 5.78y vervangt de zogenaamde "dove gevel" uit de Wet geluidhinder, waarbij een aantal verbeteringen is doorgevoerd. Onderdeel a is de juridische opvolger van de èchte dove gevel, dus een gevel waarin geheel geen te openen delen aanwezig zijn (voorheen artikel 1b, vierde lid, onder a, van de Wet geluidhinder). Onder de Wet geluidhinder werd een dove gevel niet als gevel aangemerkt, waardoor geheel geen toetsing of afweging hoefde plaats te vinden. Net als in de Wet geluidhinder wordt geen maximum gesteld aan de geluidbelasting op de dove gevel. Wat wel verandert is dat onder de Omgevingswet bestuurlijk moet worden afgewogen dat van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt. Gelet op de zeer hoge geluidbelastingen in dit soort situaties – hoger dan de grenswaarde – is een bestuurlijke afweging vanzelfsprekend.

Naast de èchte dove gevel kende de Wet geluidhinder de mogelijkheid voor een bouwkundige constructie met bij uitzondering te openen delen, waarbij voorwaarde was dat die bij uitzondering te openen delen niet direct grenzen aan een geluidgevoelige ruimte. In de praktijk werd zeer uiteenlopend invulling gegeven aan het begrip "bij uitzondering te openen", ook wel op zodanige wijze dat feitelijk geen recht werd gedaan aan het uitzonderlijke karakter. De specifieke mogelijkheid die artikel 1b, vierde lid, onder b, van de Wet geluidhinder bood, komt daarom niet terug onder de Omgevingswet.

Daarvoor in de plaats is in het eerste lid de onder b beschreven mogelijkheid opgenomen, die beter aansluit bij de behoeften van de uitvoeringspraktijk. Bij toepassing van deze bepaling mogen ramen en deuren altijd geopend worden, omdat de bouwkundige constructie ervoor zorgt dat het geluid op alle te openen delen beperkt is tot de grenswaarde, waarbij er geen onderscheid is tussen normaal te openen delen en delen die bedoeld zijn om slechts bij uitzondering te openen. Daarmee is de eenduidigheid en uitvoerbaarheid verbeterd.

De in het eerste lid, onder b, bedoelde maatregelen moeten het geluid op te openen delen beperken tot de grenswaarde. Er worden geen andere eisen aan die maatregelen gesteld. De geluidwerende maatregel mag uit elke denkbare bouwkundige constructie bestaan. De geluidwerende constructie mag het geluid op de hele gevel verlagen, maar ook alleen het geluid op het (hele) te openen deel. De geluidwerende constructie kan bestaan uit een beweegbare constructie waarmee de geluidwerende werking kan worden afgestemd op het aanwezige buitengeluid, maar ook uit een vaste constructie die een permanente bescherming biedt tegen het geluid van buiten. Door deze flexibele formulering van de voorwaarde is een vliesgevel mogelijk, maar zijn ook mogelijkheden zoals beglaasde balkons zijn denkbaar. De geluidwerende constructie mag voor elke woning (verdieping, stramien) anders zijn, hoewel dat om architectonische redenen meestal niet wenselijk zal zijn.

Bij het ontwerpen van de in het eerste lid, onder b, bedoelde maatregelen moet rekening worden gehouden met de eisen die het Besluit bouwwerken leefomgeving stelt aan de luchtverversing en spuiventilatie. Dat geldt met name als de gevel van het geluidgevoelige gebouw zwaar door geluid wordt belast en een balkon of loggia geheel gesloten moet zijn (of kunnen worden) om het geluid op te openen delen voldoende te beperken. Een geluidgedempt luchtrooster of andere bouwkundige oplossing moet ervoor zorgen dat voldoende buitenlucht toe kan stromen terwijl het buitengeluid wel wordt geweerd.

De bepaling van het tweede lid houdt verband met het volgende. Zoals al beschreven was in de Wet geluidhinder bepaald dat een gevel die aan de voorwaarden van artikel 1b, vierde lid, voldeed, geen gevel was in de zin van die wet. Dat gold ook voor besluiten over de in de Wet geluidhinder

geregelde geluidbronnen omdat deze gevels doorgaans al zodanig zwaar geconstrueerd zijn dat aanvullende geluidwerende maatregelen niet of slechts met een onevenredige inspanning te realiseren zijn. Bij verbreding van een weg hoefde dan ook geen onderzoek te worden gedaan naar de toename van het geluid op een dove gevel. Ook dat verandert niet onder de Omgevingswet. Daartoe is in het tweede lid bepaald dat de in het eerste lid bedoelde gevel waarop het geluid de grenswaarde overschrijdt, in het omgevingsplan moet worden aangemerkt als een niet-geluidgevoelige gevel.

Het aanwijzen van een gevel als niet-geluidgevoelige gevel betekent dat de in dit besluit bedoelde standaardwaarden en grenswaarden verder niet meer gelden voor die gevel. Dat is geregeld in de artikelen 3.18, derde lid (dat via artikel 5.78, derde lid, van toepassing is). Door het aanwijzen in het omgevingsplan is dan geborgd dat de gevels blijven voldoen aan de eisen die in artikel 5.78y zijn gesteld. Daarnaast is het voor de beheerders van wegen, spoorwegen en industrieterreinen duidelijk voor welke gevels de standaardwaarden en grenswaarden niet gelden. De specifieke aanduiding maakt het bij bijvoorbeeld de verbreding van een weg aan het betrokken bevoegd gezag direct duidelijk welke gevels niet hoeven te worden getoetst. Dat is onder meer van belang voor het bepalen van de doelmatigheid van geluidbeperkende maatregelen.

Niet-geluidgevoelige gevels kunnen alleen worden aangewezen bij geluidgevoelige gebouwen die met toepassing van artikel 5.78y of 5.78aa worden toegelaten. Het is dus niet mogelijk om gevels van bestaande gebouwen op grond van het tweede lid van dit artikel aan te wijzen als niet-geluidgevoelig. Gevels van bestaande woningen die onder de Wet geluidhinder als dove gevel zijn bestemd (en gebouwd) worden via het overgangsrecht van hoofdstuk 10a van het Besluit kwaliteit leefomgeving aangewezen als niet-geluidgevoelige gevels. Hetzelfde geldt voor gevels van geluidgevoelige gebouwen die zijn gerealiseerd met toepassing van de Interimwet stad-en-milieubenadering.

De bepaling van het tweede lid, onder b, ziet op het volgende. Toepassing van het eerste lid van artikel 5.78y betekent in combinatie met het tweede lid, onder a, ook dat het geluid op een niet-geluidgevoelige gevel kan gaan toenemen door wijzigingen aan de geluidbron. Als dat gebeurt, wordt immers niet meer getoetst aan de standaard- en grenswaarden voor geluid, dus ook niet aan de grenswaarde voor het geluid in geluidgevoelige ruimten (de binnenwaarde). De binnenwaarde is wel leidend bij de bouw van het geluidgevoelige gebouw met een niet-geluidgevoelige gevel, maar onder de Wet geluidhinder werd geen rekening meer gehouden met een mogelijk toename van het geluid in de periode daarna. Dat is nu verbeterd. Om bestand te zijn tegen toename van het geluid als gevolg van wijzigingen aan de geluidbron, maar ook als gevolg van bijvoorbeeld geleidelijke verkeerstoename, is onder b bepaald dat de uitwendige scheidingsconstructie van een geluidgevoelig gebouw met een niet-geluidgevoelige gevel, bij de bouw 3 dB meer geluidwering krijgt. De uitwendige scheidingsconstructie is daarmee toekomstbestendig, want bestand tegen 3 dB toename van het geluid. Dit is in lijn bij de werkwijze die bij de toepassing van artikel 3.49, tweede lid, wordt gehanteerd: daar wordt met het treffen van maatregelen tot 3 dB onder de binnenwaarde een buffer gecreëerd voor een eventuele toekomstige toename van de geluidbelasting. De uitvoering loopt verder via het Besluit bouwwerken leefomgeving waarin de eisen aan de geluidwering uitputtend zijn geregeld. Uiteraard kan ook bij het bepalen van de geluidwerende constructie die het geluid op de te openen delen vermindert rekening worden gehouden met een toekomstige toename van het geluid, maar dat is niet voorgeschreven.

In het derde lid is weer als voorwaarde gesteld dat bij de toepassing van dit artikel rekening wordt gehouden met het belang van een geluidluwe gevel voor het geluidgevoelige gebouw. Omdat het ook in dit geval niet gaat om een bijzondere stedenbouwkundige situatie (zoals bij vervangende nieuwbouw of functiewijziging) kan in het ontwerp met deze eis rekening worden gehouden en zal een geluidluwe gevel over het algemeen goed mogelijk zijn.

Artikel 5.78z (overschrijding grenswaarde – maatregelen)

In artikel 5.78u zijn eisen gesteld aan het toestaan van een overschrijding van de standaardwaarde. Diezelfde eisen worden in dit artikel gesteld aan de toepassing van bepalingen die een overschrijding van de grenswaarde mogelijk maken. Bepaald is dat meer geluid dan de grenswaarde alleen toelaatbaar is als er geen geluidbeperkende maatregelen (aan de bron en in de overdracht) getroffen kunnen worden om de geluidbelasting te laten voldoen aan de grenswaarde van artikel 5.78t. Als dat mogelijk is, kan het betreffende gebouw namelijk worden toegelaten zonder dat de grenswaarde wordt overschreden. Daarnaast is bepaald dat, in het geval niet door het treffen van maatregelen kan worden voldaan aan de grenswaarde, de overschrijding van die grenswaarde wel zoveel mogelijk wordt beperkt. Net als bij de toepassing van artikel 5.78u worden alleen maatregelen in overweging genomen die financieel doelmatig zijn en niet stuiten op overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, landschappelijke, verkeerskundige, vervoerskundige of technische aard.

Artikel 5.78aa (overschrijding grenswaarde vanwege zwaarwegende belangen; niet-geluidgevoelige gevel)

De voorgaande artikelen bieden verschillende mogelijkheden om geluidgevoelige gebouwen toe te laten die meer geluid ondervinden dan de grenswaarden. Als een bouwplan niet kan voldoen aan de gestelde voorwaarden, kan dat bouwplan niet met de voorgaande artikelen worden toegelaten.

In artikel 5.78aa wordt een uiterste mogelijkheid geboden om een geluidgevoelig gebouw vanwege zwaarwegende belangen toch toe te laten. Dat artikel kan alleen worden toegepast als het betreffende geluidgevoelig gebouw niet kan worden toegelaten door toepassing van de artikelen 5.78t, 5.78u, 5.78v, 5.78x of 5.78y.

Verder gelden er dwingende voorwaarden. In onderdeel a is bepaald dat sprake moet zijn van zwaarwegende belangen. Uit het besluit moet blijken welke zwaarwegende belangen rechtvaardigen dat het geluidgevoelige gebouw in die vorm, met dat ontwerp en op die locatie, moet worden toegelaten. In onderdeel b is bepaald dat bij het toelaten eerst ook andere, niet doelmatige dus veelal ingrijpender, maatregelen in aanmerking moeten worden genomen die het geluid beperken tot de grenswaarde.

Het tweede en derde lid zijn identiek aan deze leden van 5.78y. Voor de toelichting wordt daarnaar verwezen.

Artikel 5.78ab (beoordeling van de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid)

Behalve artikel 5.78t, voorzien de artikelen in deze paragraaf in het toelaten van geluid dat de standaardwaarde overschrijdt. Het kan zijn dat het geluidgevoelige gebouw ook wordt belast door het geluid van andere geluidbronsoorten. Bijvoorbeeld een woning die wordt belast door het geluid van een gemeenteweg en tegelijkertijd ook door het geluid van een industrieterrein. Als zo’n woning binnen het geluidaandachtsgebied van beide geluidbronsoorten wordt toegelaten, moet uiteraard getoetst worden aan de standaard- en grenswaarden van beide geluidbronsoorten.

Daarnaast is in artikel 5.78ab bepaald dat de gemeente de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid op dat gebouw moet beoordelen en dat oordeel moet betrekken in de motivering van het besluit. Het artikel beoogt dezelfde werking als artikel 3.36. Voor meer informatie over het bepalen en beoordelen van de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Artikel 5.78ac (bepalen gezamenlijk geluid)

Als de in dit artikel genoemde artikelen worden toegepast, besluit het bevoegd gezag om op een nieuw geluidgevoelig gebouw toe te laten op een locatie waar het geluid hoger is dan de standaardwaarde voor de betreffende geluidbronsoort. Als het toe te laten geluidgevoelige gebouw door meerdere geluidbronsoorten of geluidbronnen wordt belast, moet de waarde van het gezamenlijke geluid bij het nemen van dat besluit worden bepaald en in het omgevingsplan worden vastgelegd. De waarde van dat gezamenlijke geluid is nodig voor het toepassen van de regels van het Besluit bouwwerken leefomgeving met betrekking tot de geluidwering van het nieuwe geluidgevoelige gebouw. Bij de meeste nieuwe geluidgevoelige gebouwen moet de geluidwering leiden tot het voldoen aan een binnenwaarde van 33 dB. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 3.37 waarin hetzelfde is geregeld.

§ 5.1.4.2a.5 Indirecte akoestische effecten van wijzigingen

Artikel 5.78ad (indirecte akoestische effecten van ruimtelijke plannen)

In artikel 5.78m zijn regels gesteld voor de aanleg of wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg. De uitvoering van die geluidregels is gekoppeld aan de vaststelling van het omgevingsplan dat die verandering mogelijk maakt. Ie geluidregels hebben uitsluitend betrekking op het geluid van de weg die wordt aangelegd of gewijzigd. De veranderingen kunnen echter ook doorwerken naar andere bestaande wegen die niet worden gewijzigd. Op bestaande wegen kan sprake zijn van een grote toename van verkeer. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de realisatie of uitbereiding van een kantorencomplex, bedrijventerrein, winkelcentrum of toeristische attractie. Andere voorbeelden zijn de aanleg van een rondweg of het aanleggen van een nieuwe aansluiting op een rijksweg waardoor verkeersstromen wijzigen en bestaande wegen drukker worden. De gevolgen van een toename van het verkeer op wegen die buiten een plangebied liggen wordt aangeduid als het indirecte akoestische effect.

De Wet geluidhinder bevatte geen regels voor het beoordelen van het indirecte akoestische effect van ruimtelijke plannen die leidden tot toename van verkeer op bestaande infrastructuur. Een toetsing voor geluid vond echter wel plaats in het kader van een goede ruimtelijke ordening als bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening. Daarbij werd in de regel aansluiting gezocht bij het normenkader van de Wet geluidhinder. Artikel 5.78ad beoogt voor wijzigingen in de omgeving eenzelfde effect voor geluid te hebben als de plicht tot goede ruimtelijke ordening voorheen had.

In artikel 5.78ad is geregeld dat het indirecte akoestische effect op dezelfde wijze moet worden beoordeeld als het directe effect. Artikel 5.78ad beoogt dezelfde werking als artikel 5.78m juncto 5.78n. Voor het indirecte akoestische effect geldt als drempel dat sprake moet zijn van een toename van het geluid op een geluidgevoelig gebouw van meer dan 1,5 dB. Dat verschil wordt bepaald voor de situatie over tenminste tien jaar als bedoeld in artikel 5.78a, eerste lid, onder b. Voor dat tijdstip wordt vergeleken het geluid zonder het effect van het ruimtelijke plan (de zogenaamde autonome ontwikkeling) en het geluid inclusief het indirecte akoestische effect. Als vuistregel geldt hierbij dat doorgaans geen sprake is van een toename van het geluid met meer dan 1,5 dB als de toename van de verkeersintensiteit, bij ongeveer gelijkblijvende verkeerssamenstelling, niet groter is dan 40%.

Bij toepassing van dit artikel moet op grond van artikel 3.49, eerste lid, onder b, ook een besluit over geluidwerende maatregelen als bedoeld in artikel 2.43 van de wet worden genomen.

Artikel 5.78ae (overschrijding grenswaarden vanwege zwaarwegende belangen)

In artikel 5.78ad, tweede lid, onder c, is bepaald dat dat de indirecte gevolgen van een ruimtelijk plan niet mogen leiden tot een overschrijding van de grenswaarden bedoeld in artikel 3.33. Dat geldt voor geluidgevoelige gebouwen binnen het plangebied, maar door artikel 5.78ad ook voor geluidgevoelige gebouwen buiten het plangebied die een indirect geluidseffect ondervinden.

Dit artikel biedt flexibiliteit aan de gemeente om bij toepassing van artikel 5.78ad toch situaties boven de grenswaarde toe te staan. Er moet dan, bij het ruimtelijke plan dat indirect leidt tot een overschrijding van de grenswaarden, wel sprake zijn van zwaarwegende economische of maatschappelijke belangen die de overschrijding rechtvaardigen. Voor nadere toelichting op wat wordt verstaan onder zwaarwegende belangen wordt verwezen naar de toelichting die in het Besluit kwaliteit leefomgeving is gegeven.

Dit artikel beoogt dezelfde werking als artikel 5.78o, dat betrekking heeft op de directe geluideffecten van een weg of spoorweg. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Artikel 5.78af (akoestische effecten van wijzigingen in het geluidaandachtsgebied)

Dit artikel regelt dat er aandacht is voor de geluideffecten van wijzigingen in de omgeving. Het kan bijvoorbeeld gaan om de sloop van een groot bouwwerk dat geluid afschermt of de bouw van een nieuw bouwwerk dat geluid reflecteert richting geluidgevoelige bouwwerken. Maar ook het wijzigen van grasland in een wateroppervlak kan leiden tot een toename van geluid. Het betreffen wijzigingen die de overdracht van het geluid van een geluidbronsoort naar geluidgevoelige gebouwen verandert. De instructieregel van artikel 5.78af houdt in dat bij wijzigingen in een omgevingsplan die de overdracht van het geluid zodanig beïnvloeden dat die leiden tot een relevante toename van het geluid op geluidgevoelige gebouwen de gemeente moet bezien of er geluidbeperkende of geluidwerende maatregelen getroffen worden.

Dit artikel gaat niet over veranderingen die kunnen leiden tot een toename van verkeer op bestaande wegen. Dat moet ook worden onderzocht en in de besluitvorming worden betrokken, maar dat is al geregeld in artikel 5.78m.

Dit artikel beoogt voor wijzigingen in de omgeving eenzelfde effect voor geluid te hebben als de plicht tot goede ruimtelijke ordening voorheen had. Daarom is er vrijheid voor de gemeente om per geval te beoordelen wat een relevante toename van geluid is en welke maatregelen eventueel getroffen worden. Dit is gedaan om lokaal maatwerk mogelijk te maken.

Onderdelen M, N, P en U
(artikelen 5.79, 8.18 en 10.23 en de tabellen 5.100.1 en 5.100.2 Bkl) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

De wijziging van de artikelen 5.79, 8.18 en 10.23 en de tabellen 5.100.1 en 5.100.2 strekt ertoe om de verwijzing naar de Wet geluidhinder te schrappen. Deze wet is met de Aanvullingswet geluid Omgevingswet ingetrokken.

Verder wordt in artikel 8.18, vierde lid, onder a, de term “overwegende” vervangen door “zwaarwegende” om het uitzonderlijke karakter van de mogelijkheid om niet te voldoen aan de grenswaarden voor het geluid in geluidgevoelige ruimten te benadrukken. De onderdelen b en c van het derde lid zijn aangepast om de redactie in overeenstemming te brengen met artikel 3.49, vierde lid, onderdelen d en e.

Onderdeel O

Artikel 7.10a (aanwijzing wegen en spoorwegen voor geluidproductieplafonds) [artikel 2.27, aanhef en onder f, Ow]

Dit artikel heeft betrekking op de aanwijzing door provinciale staten van de wegen en lokale spoorwegen waarvoor geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld en geeft daarmee een nadere invulling aan artikel 2.13a, eerste lid, van de wet. De betreffende wegen en spoorwegen worden in de omgevingsverordening aangewezen.

In het eerste lid is bepaald dat provinciale staten in ieder geval alle wegen aanwijzen met meer dan 1000 motorvoertuigen per etmaal als kalenderjaargemiddelde. Hiermee wordt voorkomen dat er geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld op wegen die weinig gebruikt worden zoals onverharde wegen en wegen waar geen motorvoertuigen zijn toegestaan. Met de bepaling "ten minste" wordt het aan provinciale staten overgelaten om ook andere wegen aan te wijzen waarvoor dan geluidproductieplafonds worden vastgesteld. Gedacht kan worden aan wegen waar het aantal motorvoertuigen net onder de 1000 ligt en waar groei wordt verwacht.

In de wet is bepaald dat provinciale staten in de verordening ook lokale spoorwegen kunnen aanwijzen waarvoor de systematiek van geluidproductieplafonds gaat gelden. De wet beperkt deze mogelijkheid tot lokale spoorwegen, gelegen buiten de gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen. Binnen die gebieden worden de lokale spoorwegen beheerd door de vervoerregio's en niet door de provincie.
In het tweede lid van dit artikel wordt verder geregeld dat aanwijzing van lokale spoorwegen met dit doel alleen mogelijk is voor lokale spoorwegen die niet verweven of gebundeld zijn met wegen, dus alleen voor de zogenoemde vrijliggende spoorwegen. Als spoorwegen over grotere lengte onderdeel zijn van het wegprofiel mogen geen geluidproductieplafonds worden vastgesteld maar wordt het geluid van de spoorwegen door de gemeente gereguleerd en gemonitord als onderdeel van de basisgeluidemissie; in de praktijk betreft het in dergelijke situaties namelijk gemeentewegen. Hiermee wordt aangesloten op de beleving van de omwonenden die het geluid van de spoorweg en weg in zo'n geval als afkomstig van één bron ervaren. Wat moet worden verstaan onder 'grotere lengte' is ter beoordeling aan provinciale staten.

Volledigheidshalve wordt hier vermeld dat de wet en dit artikel geen verplichting creëren tot het aanwijzen van vrijliggende (delen van) door de provincie beheerde lokale spoorwegen. Het is een bevoegdheid die met name in het leven is geroepen met het oog op mogelijke plannen van provincies om in de toekomst een lokale spoorweg te realiseren die qua verschijningsvorm en ligging beter vergelijkbaar is met een hoofdspoorweg dan met bijvoorbeeld een tramlijn. Dat type lokale spoorweg leent zich goed voor geluidregulering met het stelsel van geluidproductieplafonds. Uiteraard is het oordeel om binnen de wettelijke kaders deze bevoegdheid toe te passen aan provinciale staten, maar als delen van een door de provincie beheerde lokale spoorweg onderdeel zijn van een wegprofiel en andere delen van diezelfde spoorweg vrij liggen, ligt dat niet voor de hand. Dat zou ertoe leiden dat het geluid van één lokale spoorweg deels door de provincie met behulp van geluidproductieplafonds wordt gereguleerd en deels door de gemeente aan de hand van de basisgeluidemissie. Dat zou de uitvoering van de wettelijke taak tot beheersing van het geluid van lokale spoorwegen er voor beide overheden niet eenvoudiger op maken.
Als provinciale staten deze bevoegdheid niet toepassen voor een concrete lokale spoorweg, wordt het geluid van de hele lokale spoorweg in kwestie door de gemeente gereguleerd aan de hand van de basisgeluidemissie. Die bevoegdheidsverdeling is vergelijkbaar met die onder de Wet geluidhinder. Mocht de gemeente naar aanleiding van de monitoring willen besluiten tot het treffen van maatregelen die de beheerder – in dit geval de provincie – mede aangaan, dan voorziet artikel 2.2 van de Omgevingswet in overleg en samenwerking daarover.

Onderdeel Q

Artikel 9.1a (verplichting vaststellen geluidproductieplafonds)

Eerste lid
Artikel 2.11a van de wet vereist dat bij omgevingsplan in ieder geval geluidproductieplafonds als omgevingswaarden worden vastgesteld rondom industrieterreinen waar bij algemene maatregel van bestuur aangewezen activiteiten kunnen worden verricht die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken. Het is denkbaar dat bij projectbesluit mogelijk wordt gemaakt dat dergelijke activiteiten worden verricht, bijvoorbeeld een defensieactiviteit op een bedrijventerrein dat niet eerder aangemerkt is als industrieterrein. In dat geval moet ook worden voorzien in de

geluidproductieplafonds als omgevingswaarden. Dit vereist geen expliciete regeling op AMvB-niveau omdat artikel 5.52 van de Omgevingswet al bepaalt dat het projectbesluit het omgevingsplan wijzigt met regels die nodig zijn voor het uitvoeren en in werking hebben of in stand houden van het project. Daaronder vallen, gelezen artikel 2.11a van die wet, ook de vereiste geluidproductieplafonds.
Artikel 5.52 is echter niet van toepassing in de situatie dat een activiteit mogelijk wordt gemaakt op een industrieterrein waarvoor provinciale staten het geluidproductieplafond hebben vastgesteld. Dan hoeft in afwijking van artikel 2.11a geen geluidproductieplafond in het omgevingsplan te worden opgenomen. Als bij projectbesluit op zo'n terrein een activiteit wordt toegelaten zal het geluid daarvan in beginsel ingepast moeten worden binnen het geldende geluidproductieplafond. Als dat niet mogelijk is, zal het bevoegd gezag voor het projectbesluit gebruik moeten maken van de bevoegdheid om het projectbesluit te laten gelden als besluit tot het vaststellen van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde. Die bevoegdheid daartoe is op grond van artikel 5.52, tweede lid, van de wet vastgelegd in artikel 5.7, eerste lid, van het Omgevingsbesluit, zoals gewijzigd door dit besluit. In het tweede lid van dat artikel is geregeld dat de instructieregels van afdeling 3.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van toepassing zijn op een dergelijk besluit. Een bepaling over de uitwerkingsbevoegdheid, zoals die is opgenomen in het tweede en derde lid, is niet nodig. Uiteraard kan ook bij een projectbesluit dat activiteiten op een industrieterrein toelaat gebruik worden gemaakt van de uitwerkingsbevoegdheid. Maar die kan niet zover gaan dat de vraag of wel of niet een geluidproductieplafond voor het terrein moet worden vastgesteld nog niet beantwoord kan worden bij het hoofdbesluit.
De bevoegdheid tot het vaststellen van het geluidproductieplafond ligt bij het bevoegd gezag voor het projectbesluit, dat wil zeggen het dagelijks bestuur van het waterschap, gedeputeerde staten of een minister. Provinciale staten zijn, zoals geregeld in artikel 5.8 van het Omgevingsbesluit, adviseur over het vast te stellen geluidproductieplafond.

Tweede en derde lid
De geluidproductieplafonds van rijkswegen, provinciale wegen, hoofdspoorwegen en door provincies aangewezen lokale spoorwegen worden op grond van artikel 2.13a, eerste lid, of artikel 2.15, tweede lid, van de wet in een apart besluit vastgesteld. Vaak zal voor een projectbesluit ook het geluidproductieplafond gewijzigd moeten worden. Dit artikel voorziet erin dat het vereiste besluit over de geluidproductieplafond onderdeel uitmaakt van het projectbesluit. De bevoegdheid daartoe is op grond van artikel 5.52, tweede lid, van de wet vastgelegd in artikel 5.7, eerste lid, van het Omgevingsbesluit, zoals gewijzigd door dit besluit. In het tweede lid van dat artikel is geregeld dat de instructieregels van afdeling 3.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van toepassing zijn op een dergelijk besluit.
De achtergrond van deze bepaling is dat gemeenten bij het toelaten van nieuwe geluidgevoelige gebouwen zicht moeten hebben op de resterende geluidruimte in de omgeving van het project. Als er een periode zou bestaan tussen het moment dat het project wordt toegelaten en het moment dat geluidproductieplafonds worden vastgesteld, ontstaat een onzekere situatie voor zowel de gemeente als voor het bevoegd gezag voor het projectbesluit. Voor de gemeente ontbreekt een duidelijk kader voor het toelaten van geluidgevoelige gebouwen. Het bevoegd gezag loopt het risico dat een gemeente nieuwe geluidgevoelige gebouwen toelaat in het toekomstige aandachtsgebied, wat ertoe zou kunnen leiden dat het project bijgesteld moet worden op het moment dat het geluidproductieplafond wordt vastgesteld.
Dit was voorheen geregeld in artikel 10, tweede en derde lid, van de Tracéwet. Een nieuwe mogelijkheid ten opzichte van die wet is dat de verplichting geldt onverminderd artikel 5.54 van de Omgevingswet. Dat artikel maakt het mogelijk dat de besluitvorming over een deel van het project wordt doorgeschoven naar een uitwerking van het besluit. Dat besluit tot uitwerking is ook een projectbesluit, maar de procedure is op punten anders. Als bijvoorbeeld de besluitvorming over de precieze ligging van een brug wordt doorgeschoven naar de uitwerkingsfase, kan ook de besluitvorming over de geluidproductieplafonds voor de brug en toeleidende wegdelen worden doorgeschoven naar het besluit tot uitwerking.
Bij de toepassing van het tweede lid ligt de bevoegdheid tot het vaststellen van het geluidproductieplafond – uitzonderingen daargelaten – bij gedeputeerde staten als bevoegd gezag

voor het projectbesluit. Provinciale staten zijn, zoals geregeld in artikel 5.8 van het Omgevingsbesluit, adviseur over het besluit tot het vaststellen van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde.

Onderdelen R en S

Onderdeel R wijzigt het opschrift van paragraaf 10.2.4.1, zodat tot uitdrukking komt dat ook bepalingen over monitoring onder deze paragraaf vallen.

Artikel 10.21a (monitoring voor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden) [artikel 20.2, eerste en tweede lid, Ow]

Artikel 10.21a, eerste lid, regelt dat de geluidproductie van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden wordt gemonitord en wie dat doet. Hierdoor kan tijdig worden ingegrepen als overschrijding van deze omgevingswaarden dreigt. De geluidproductie wordt niet gemeten, maar berekend.

Het tweede lid bepaalt welk bestuursorgaan of welke instantie verantwoordelijk is voor de monitoring.

Artikel 10.21b (gegevensverzameling basisgeluidemissie)

Dit artikel regelt het verzamelen van de gegevens waardoor de basisgeluidemissie wordt bepaald. Het gaat hierbij niet om een besluit, maar het bijeenbrengen van de feitelijke gegevens over de geluidemissie van (spoor)wegen, inclusief de ligging van het bijbehorende geluidaandachtsgebied. In artikel 3.25 is vastgelegd dat voor het bepalen van de basisgeluidemissie de jaren 2021 respectievelijk 2026 als basisjaar worden gehanteerd. Dat betekent echter niet dat de gegevens uit dit artikel ook in 2021 respectievelijk 2026 verzameld moeten zijn. Dat kan zelfs niet omdat pas na afloop van het kalenderjaar de gemiddelde verkeersintensiteit over dat jaar kan worden vastgesteld. Omdat de verzameling en verwerking van de benodigde gegevens tijd vergt, is in het derde lid van dit artikel een bepaling opgenomen die erin voorziet dat het tijdstip waarop de gegevens over 2021 respectievelijk 2026 daadwerkelijk beschikbaar moeten zijn bij koninklijk besluit nader wordt bepaald. Over de hierbij te hanteren termijn vindt in het belang van de uitvoerbaarheid nog overleg met de koepelorganisaties plaats.

Artikel 10.21c (monitoring andere parameter geluid van gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen, voor zover deze niet bij omgevingsverordening zijn aangewezen) [artikelen 20.1, derde lid, en 20.2, eerste en tweede lid, Ow]

In het eerste lid van dit artikel wordt de plicht geregeld om voor de genoemde (spoor)wegen door middel van monitoring het verschil tussen de actuele geluidemissie en de basisgeluidemissie te bepalen. De grondslag in de wet hiervoor is het derde lid van artikel 20.1 dat het mogelijk maakt bij algemene maatregel van bestuur een andere parameter dan een omgevingswaarde voor de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving of de belasting door activiteiten in de fysieke leefomgeving aan te wijzen die door monitoring wordt bewaakt en dient als referentiepunt voor de beoordeling daarvan. Het verschil tussen de geluidemissie en de basisgeluidemissie is zo'n "andere parameter". In de Omgevingsregeling is vastgelegd dat de monitoring ten minste eens per vijf jaar gebeurt. Artikel 10.42b van het Omgevingsbesluit regelt ook een vijfjaarlijkse verslaglegging. Deze vijfjaarlijkse cyclus valt samen met de verplichtingen inzake geluidbelastingkaarten en actieplannen van de Europese richtlijn omgevingslawaai. De samenhang kan benut worden door werkzaamheden en bijbehorende documenten en procedures verregaand te integreren. Artikel 3.25 bepaalt de waarde van de basisgeluidemissie. De artikelen 3.26 en 3.49, eerste lid, onder c, bepalen de (mogelijke) vervolgacties op grond van de monitoringsresultaten.

In het tweede lid wordt geregeld dat de in het eerste lid bedoelde monitoring voor wegen met een verkeersintensiteit van meer dan 4500 motorvoertuigen per etmaal en voor lokale spoorwegen plaatsvindt door middel van berekening. In de Omgevingsregeling zullen de rekenregels hiervoor worden opgenomen.

In het derde lid wordt geregeld dat de eerste lid bedoelde monitoring voor wegen met een verkeersintensiteit van 4500 of minder motorvoertuigen per etmaal kan plaatsvinden door middel van een schatting. Het verzamelen van gegevens voor berekening, zoals verkeersintensiteiten, kan grote uitvoeringslasten met zich meebrengen. Voor de hier bedoelde rustige wegen zou dit een onevenredige belasting betekenen voor het bevoegd gezag. In veel gevallen kan voor dergelijke wegen naar verwachting worden volstaan met een verklaring dat er zich in de omgeving geen veranderingen hebben voorgedaan die kunnen leiden tot een wezenlijke toename van verkeer.

Het vierde lid regelt dat burgemeester en wethouders dan wel het dagelijks bestuur van het waterschap de monitoring uitvoert voor de wegen in hun beheer.

Artikel 10.21d (gegevensverzameling ten behoeve van monitoring) [artikel 20.6, eerste lid, aanhef en onder a, onder 1°, Ow]

Voor de uitvoering van de monitoringsverplichting als bedoeld in artikel 10.21c zijn gegevens nodig. Dit artikel regelt dat gemeenten en het waterschap deze gegevens verzamelen. Het betreft de geluidbrongegevens, die zullen worden uitgewerkt in de Aanvullingsregeling geluid. Gedacht wordt in ieder geval aan de verkeersintensiteit, het type wegdekverharding of de spoorconstructie, en de verkeerssnelheid.

Onderdeel U

Artikel 10.23aa (geluidregister) [artikel 20.10, eerste lid, Ow]

Dit artikel bevat bepalingen over het geluidregister. Het geluidregister bevat alle relevante gegevens omtrent geluidproductieplafonds en is, voor wat betreft de rijksinfrastructuur, een voortzetting van het geluidregister onder hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer.

Nieuw is dat ook gegevens omtrent geluidproductieplafonds van provincies en gemeenten in het geluidregister worden opgenomen. Ook voor deze geluidproductieplafonds is de kenbaarheid van de relevante gegevens voor eenieder van groot belang.

Het geluidregister is niet alleen voor omwonenden van belang, maar ook voor de gemeenten. Voor de bouw van geluidgevoelige gebouwen in de nabijheid van een weg, spoorweg of industrieterrein waarvoor geluidproductieplafonds zijn vastgesteld dienen zij gebruik te maken van dezelfde brongegevens als welke zijn gehanteerd voor het vaststellen van de geldende plafonds. Daaruit vloeit voort dat de gemeente op het geluidregister mag – en moet – afgaan, en de juistheid van de gegevens dus niet behoeft na te gaan. De onjuistheid van een of meer gegevens heeft daarom geen gevolgen voor een gemeente die op het geluidregister is afgegaan, en evenmin voor de rechtsgeldigheid van de door de gemeente op basis van de onjuiste gegevens genomen besluiten. Dat laat onverlet dat enige alertheid van de gemeenten wel mag worden verwacht. Als de gemeente een (ernstige) fout in het geluidregister constateert, mag van haar worden verwacht dat zij het betrokken bevoegd gezag daarvan in kennis stelt, waarna dat bevoegd gezag het initiatief kan nemen om het desbetreffende geluidproductieplafond, en de daarop betrekking hebbende gegevens, te wijzigen. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan het abusievelijk ontbreken in het geluidregister van een wel aanwezig geluidscherm of andersom.

Het beheer van het geluidregister is opgedragen aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Dat belet niet dat hij het beheer van het geluidregister onder zijn verantwoordelijkheid door een of meer anderen laat uitoefenen.

In het derde lid is aangegeven welke gegevens in elk geval in het geluidregister worden opgenomen. In de eerste plaats behoren daartoe uiteraard de actuele waarde van het geluidproductieplafond als omgevingswaarde (onderdeel a). In de tweede plaats zijn in het register de besluiten tot vaststelling van een geluidproductieplafond opgenomen (onderdeel b). Daardoor zijn veel gegevens voor eenieder kenbaar. Dit betekent niet dat het besluit zelf in het geluidregister moet worden opgenomen. Volstaan kan worden met aanduiding van en een link naar het besluit. Bij deze besluiten horen ook besluiten waarmee niet de waarde van het geluidproductieplafond wordt aangepast maar wel een afwijkend tijdstip of een afwijkende termijn wordt bepaald waarbinnen aan de geluidproductieplafonds moet worden voldaan. Uiteraard moet ook kenbaar zijn waar de geluidreferentiepunten zijn gelegen (onderdeel c). Belangrijk is ook het vastleggen van de voor het bepalen van het geluidproductieplafond gehanteerde brongegevens (onderdeel d), mede omdat ook de gemeenten van deze brongegevens gebruik dienen te maken. De brongegevens kunnen niet los van het vaststellen van een geluidproductieplafond worden aangepast. In het register zijn dus de invoergegevens te vinden die zijn gebruikt ten behoeve van de besluitvorming omtrent het geluidproductieplafond. Deze gegevens geven niet noodzakelijkerwijs de werkelijke situatie weer: de werkelijke situatie kan immers veranderen, maar de brongegevens in het register veranderen pas weer in het kader van een wijziging van het geluidproductieplafond. Wanneer een geluidproductieplafond wordt vastgesteld moet ook het geluidaandachtsgebied worden bepaald, en ook dit gegeven wordt opgenomen in het geluidregister (onderdeel e). Tenslotte wordt ook de geluidproductie zoals opgenomen in het meest recente openbare verslag over de monitoring, in het geluidregister geregistreerd (onderdeel f). Daarmee wordt zichtbaar of aan de geluidproductieplafonds wordt voldaan en hoeveel ruimte er nog is onder de plafonds.

In het vierde lid is geregeld dat de gegevens in het besluit tot vaststelling van een geluidplafond in het register worden opgenomen uiterlijk vier weken na de dag waarop een geluidproductieplafond als omgevingswaarde bekend is gemaakt. Dit zijn dus de gegevens bedoeld in onderdeel a, c, d en e, overeenkomstig artikel 3.29 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Deze vier weken sluit aan bij de termijn van inwerkingtreding van het omgevingsplan en het besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafonds als bedoeld in de artikelen 2.12a, eerste lid, 2.13a, eerste lid, en 2.15, tweede lid, van de Omgevingswet (zie artikel 16.78 van de Omgevingswet). Snelle registratie van de gegevens is vooral van belang omdat ook de gemeenten van de gegevens gebruik maken in het kader van de bouw van geluidgevoelige gebouwen. Vooral in geval van een verhoging van een geluidproductieplafond is het wenselijk dat gemeenten de nieuwe gegevens gebruiken. Anders kunnen nog geluidgevoelige gebouwen worden gerealiseerd op basis van een te lage geluidbelasting. Als de gegevens als gevolg van een beroepsprocedure veranderen, zal deze verandering uiteraard in het geluidregister worden opgenomen. In voorkomend geval zal degene die het geluidregister raadpleegt, er goed aan doen na te gaan of een besluitvormings- of beroepsprocedure loopt dan wel of een heroverweging van het besluit naar aanleiding van een beroepsprocedure lopende is.

Onderdeel V

Artikel 10a.1 (toepassingsbereik) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Dit artikel geeft het toepassingsbereik voor de artikelen over de sanering van te hoge geluidbelastingen. In artikel 14a.2 van het Omgevingsbesluit is aangegeven welke geluidgevoelige gebouwen op een lijst van te saneren gebouwen (kunnen) worden geplaatst. Het gaat om gebouwen die, uitgaande van de vastgestelde basisgeluidemissie of volledig benutte geluidproductieplafonds, een geluidbelasting hebben boven een saneringsdrempel.

Het tweede lid geeft een mogelijkheid aan het bevoegd gezag om het toepassingsbereik van de saneringsartikelen uit te breiden. De eerste categorie die genoemd wordt zijn de saneringswoningen die op grond van artikel 88 van de Wet geluidhinder op 1 maart 1986 een

geluidbelasting ondervonden van meer dan 60 dB(A) vanwege het wegverkeer op de toen aanwezige wegen. De in artikel 4.17 van het Besluit geluidhinder bedoelde woningen zijn de voor 1 januari 2007 aan de Minister van Verkeer en Waterstaat gemelde gevallen, waarin op 1 juli 1987 een spoorweg aanwezig was terwijl op dat tijdstip binnen de zone van die spoorweg al woningen aanwezig waren en de geluidbelasting vanwege de spoorweg, op dat tijdstip hoger was dan 65 dB(A). Voor deze woningen geldt, gelet op onderdeel b, dat deze woningen die niet direct vallen onder de voorwaarden van de saneringslijst van artikel 14a.1 van het Omgevingsbesluit een geluidbelasting moeten hebben die minder dan 5 dB lager is dan de geluidbelasting, bedoeld in artikel 14a.1, tweede lid, van het Omgevingsbesluit (70 dB). De saneringsmaatregelen zullen door het Rijk voor een nader te bepalen substantieel deel worden vergoed op basis van een nog vast te stellen subsidieregeling.

In het tweede lid wordt het derde lid van artikel 14a.2 van overeenkomstige toepassing verklaard op die woningen die ook onder de werking van deze paragraaf kunnen worden gebracht. De woningen genoemd in artikel 14a.2, derde lid, zijn de woningen waarbij of destijds al een afweging van de hoge geluidbelasting heeft plaatsgevonden en de hogere geluidbelasting toelaatbaar is geacht, gezien de lokale omstandigheden of de sanering al eerder heeft plaatsgevonden.

In het vierde lid wordt herhaald waar de waarden gelden.

Artikel 10a.2 (sanering geluid infrastructuur gemeente) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Het eerste lid bevat een instructieregel voor het vaststellen van saneringsmaatregelen voor geluidgevoelige gebouwen in een programma. De aanhef van het eerste lid bepaalt dat dit uiterlijk op 18 juli 2038 moet gebeuren. Deze termijn sluit aan bij de uiterste termijn voor het vaststellen van het vijfjaarlijkse actieplan uit de richtlijn omgevingslawaai aan het einde van de saneringsperiode. Onder a betreft het de geluidgevoelige gebouwen die liggen in het geluidaandachtsgebied van een gemeenteweg en waarvan het geluid van gemeentewegen of lokale spoorwegen, uitgaande van de situatie in 2021, hoger is dan de voor aanleg of wijziging van gemeentelijke wegen en lokale spoorwegen geldende grenswaarde van 70 dB. Onder b betreft het de gebouwen die op grond van artikel 10a.1, tweede lid, voor sanering in aanmerking worden gebracht. De termijnstelling betekent niet dat het opstellen van saneringsprogramma’s lange tijd kan worden uitgesteld. Om de sanering tijdig te kunnen afronden zal de sanering gespreid over de beschikbare termijn van circa 20 jaar uitgevoerd moeten worden, zo veel mogelijk aansluitend bij momenten waarop onderhoud aan wegen plaatsvindt. Een gemeente kan de voornemens voor de sanering verkeerslawaai opnemen in een omgevingsvisie of in een actieplan omgevingslawaai (voor zover van toepassing).

In het tweede lid wordt bepaald dat in ieder geval de binnenwaarde moet worden nageleefd als er geen geluidbeperkende maatregelen doelmatig zijn om te voldoen aan het eerste lid. Door artikel 3.49, tweede tot en met vijfde lid, en artikel 3.50 te betrekken worden eisen gesteld aan de karakteristieke geluidwering. Ook wordt in deze artikelen bepaald wanneer kan worden besloten om geen geluidwerende maatregelen te treffen en onder welke voorwaarden (artikel 3.50) een besluit tot vaststelling van geluidwerende maatregelen wordt ingetrokken.

Artikel 10a.3 (sanering geluid infrastructuur waterschap) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Artikel 10a.3 regelt de sanering van geluidgevoelige gebouwen die liggen in het geluidaandachtsgebied van een waterschapsweg. Op 18 juli 2038 moeten in een programma de maatregelen worden bepaald voor de twee genoemde categorieën gebouwen. Ook geldt dat in ieder geval de binnenwaarde moet worden nageleefd. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 10a.2.

Artikel 10a.4 (sanering geluid infrastructuur provincie) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Artikel 10a.4 regelt de sanering van geluidgevoelige gebouwen die liggen in het geluidaandachtsgebied van een provinciale weg. Op 18 juli 2038 moeten in een programma de maatregelen worden bepaald voor de twee genoemde categorieën gebouwen. Ook geldt dat in ieder geval de binnenwaarde moet worden nageleefd. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op artikel 10a.2.

Artikel 10a.5 (voorwaarden geluidbeperkende maatregelen) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Artikel 10a.5 geeft aan dat van geluidbeperkende maatregelen kan worden afgezien als deze niet financieel doelmatig zijn of als er overwegende bezwaren zijn van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard. Dit is overeenkomstig de maatregelafweging voor het vaststellen van geluidproductieplafonds en de basisgeluidemissie. Provincies, gemeenten en waterschappen kunnen zelf een criterium bepalen voor financiële doelmatigheid. Het rijk zal echter alleen maatregelen vergoeden voor zover ze doelmatig zijn op basis van het financiële doelmatigheidscriterium van paragraaf 3.5.4.4. Dit criterium zal verder worden uitgewerkt in de Aanvullingsregeling geluid. Het doelmatigheidscriterium voor niet-rijksinfrastructuur is onder de Wet geluidhinder opgenomen in de Regeling doelmatigheid geluidmaatregelen, die bij sanering moet worden toegepast. Het doelmatigheidscriterium onder de Omgevingswet zal bij deze regeling aansluiten.

Naast geluidbeperkende maatregelen kunnen ook andere maatregelen worden overwogen. Een voorbeeld is het onttrekken van een gebouw aan de geluidgevoelige bestemming. Dit is met name van belang als het risico bestaat dat niet aan de binnenwaarde kan worden voldaan omdat de bouwkundige kenmerken van een gebouw zodanig zijn dat geluidwerende maatregelen daarvoor onvoldoende zouden zijn.

Artikel 10a.6 (verlaging geluidproductieplafonds) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Wanneer een provincie een sanering uitvoert door het treffen van geluidbeperkende maatregelen, neemt de geluidbelasting op de desbetreffende geluidgevoelige gebouwen af. De geluidproductieplafonds moeten dan worden verlaagd met het effect van de maatregelen, zodat de bereikte verlaging ook wordt geborgd voor de toekomst. Zonder deze bepaling zou de extra geluidruimte kunnen worden gebruikt voor een wijziging van een weg of om een toename van het verkeer op te vangen. Om dit te kunnen doen, zal paragraaf 3.5.4.2 moeten worden toegepast en daarbij zullen zo nodig afzonderlijke geluidbeperkende maatregelen moeten worden toegepast. Wel is het mogelijk om één geluidbeperkende maatregel te treffen, voor zowel de sanering als het creëren van meer geluidruimte. Verwezen wordt naar artikel 10a.7.

Het besluit tot verlaging van geluidproductieplafonds kan gelijktijdig met het besluit op het saneringsprogramma worden genomen en wordt bij voorkeur genomen vóór het treffen van de geluidbeperkende maatregelen, omdat het besluit open staat voor bezwaar en beroep. Er zijn echter omstandigheden denkbaar waarbij het besluit achteraf wordt genomen, bijvoorbeeld omdat onderhoudswerkzaamheden aan een weg naar voren worden gehaald en daarbij een stil wegdek wordt aangelegd, waarbij er onvoldoende tijd is voor de procedure van om de geluidproductieplafonds te verlagen. Het treffen van de maatregel stil wegdek stuit in het algemeen niet op bezwaren omdat het voor omwonenden geen negatieve gevolgen heeft. Een geluidscherm kan niet op dezelfde wijze zonder een besluit tot stand komen omdat voor een geluidscherm een omgevingsvergunning nodig is. Op grond van artikel 3.44 kan in het besluit waarmee de geluidproductieplafonds worden verlaagd een afwijkend tijdstip (of termijn) worden gesteld waarbinnen aan het besluit wordt voldaan. Deze mogelijkheid is gegeven omdat bij het treffen van maatregelen de geluidproductieplafonds worden verlaagd, maar nog niet aan deze verlaagde geluidproductieplafonds wordt voldaan zo lang de maatregelen nog niet zijn uitgevoerd.

Artikel 10a.7 (sanering gekoppeld aan vaststelling geluidproductieplafond) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Dit artikel is gericht op de situatie dat voor een locatie enerzijds saneringsmaatregelen genomen moeten worden, met volgens artikel 10a.6 een verlaging van de geluidproductieplafonds, en dat anderzijds een wijziging van geluidproductieplafonds nodig is vanwege het naleven daarvan, bijvoorbeeld bij een wijziging van een weg of bij een zodanige verkeersgroei dat een geluidproductieplafond dreigt te worden overschreden. In dergelijke gevallen maakt dit artikel het mogelijk dat één maatregelafweging plaatsvindt, die wordt vastgelegd in één besluit. Dit is duidelijker voor de omgeving en bespaart administratieve lasten.

Voor de maatregelafweging (artikel 3.33) betekent dit dat deze voor alle geluidgevoelige gebouwen met een overschrijding van een toetswaarde (op grond van artikel 3.32 of 10a.4) wordt gedaan, maar dat de te behalen geluidreductie voor de saneringsgebouwen afwijkend is van artikel 3.32 en gelijk is aan de volgens artikel 10a.6 te behalen geluidreductie als die lager is.

Artikel 10a.8 (bekostiging sanering Rijk) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

In het eerste lid van dit artikel wordt bepaald dat het rijk de sanering bekostigt van de lijst met gebouwen, bedoeld in artikel 14a.2 van het Omgevingsbesluit, dus de verplicht te saneren gebouwen. Dit artikel geeft enkele uitgangspunten voor de bekostiging. De bekostiging wordt verder uitgewerkt in een subsidieregeling. Het rijk zal ook bijdragen aan sanering van de vrijwillig te saneren gebouwen, en deze bijdrage wordt uitgewerkt in dezelfde subsidieregeling. Onder meer zal hierin worden bepaald in welke mate het rijk hieraan bijdraagt.

Het rijk bekostigt de sanering alleen als niet op andere wijze in de kosten wordt voorzien. De te treffen maatregelen worden vergoed als ze doelmatig zijn volgens het doelmatigheidscriterium zoals opgenomen in paragraaf 3.5.4.4. Als de maatregelen niet aan dit criterium voldoen, zullen ze vergoed worden voor een bedrag dat niet hoger is dan het bedrag dat nodig zou zijn volgens het doelmatigheidscriterium. Dit geeft vrijheid aan de lokale overheid om andere maatregelen te kiezen, maar er is dan wel een extra inspanning nodig voor de onderbouwing van de kosten.

Uit ramingen van de saneringsopgave blijkt dat de jaarlijkse saneringsbudgetten tot ongeveer 2043 nodig zullen zijn om alle gebouwen op de saneringslijst te kunnen saneren en ook een deel van de categorie gebouwen uit artikel 10a.1, tweede lid. Om in aanmerking te komen voor bekostiging door het rijk, moeten lokale overheden tijdig een aanvraag indienen. Deze termijn is gesteld op 1 januari 2040, rekening houdend met een doorlooptijd van een sanering van enkele jaren. Na deze termijn vervalt de plicht van het rijk om de sanering te bekostigen. In combinatie met de verplichting om uiterlijk in 2038 de maatregelen vast te stellen, leidt dit tot een heldere termijn voor de afronding van de sanering verkeerslawaai.

In de subsidieregeling zal jaarlijks een subsidieplafond worden opgenomen waarvoor de rijksbegroting leidend is. Het kan dus voorkomen dat een subsidieaanvraag niet wordt gehonoreerd in het jaar dat de subsidie wordt aangevraagd. Hiervoor zal de subsidieregeling verdeelcriteria bevatten. Wel wordt gegarandeerd dat over de hele saneringsperiode gezien er voldoende budget is om de saneringsmaatregelen te bekostigen. Daartoe zal de subsidieregeling elke vijf jaar worden geëvalueerd. Als blijkt dat de saneringsperiode langer of korter duurt, zullen de wettelijke termijnen daarop worden aangepast.

Als een maatregel mede wordt getroffen met een ander oogmerk dan het terugbrengen van het geluid, kan ook subsidie worden verleend. In het tweede lid is daarom geregeld dat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat kan bepalen dat de hoogte van de subsidie in dergelijke gevallen op basis van normbedragen wordt bepaald, waarbij meetelt dat een deel van de kosten voor rekening komt van dat andere oogmerk.

Artikel 10a.9 (niet-geluidgevoelige gevel) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Onder de Wet geluidhinder was het mogelijk om een gevel aan te merken als een zogenoemde 'dove gevel'. De gevel was dan geen gevel in de zin van de wet waarop het geluid beoordeeld moest worden. Dat beleid is voortgezet in artikel 3.22 van het Besluit kwaliteit leefomgeving waarin bepaald is dat de standaardwaarden en grenswaarden niet gelden voor een zogenoemde niet-geluidgevoelige gevel.

In artikel 10a.9 is bepaald dat onder een niet-geluidgevoelige gevel ook wordt verstaan een gevel die voor inwerkingtreding van de Omgevingswet op grond van de Wet geluidhinder is aangemerkt als zogenoemde 'dove gevel', alsmede een gevel waarvoor met toepassing van de Interimwet stad-en-milieubenadering is afgeweken van de wettelijke norm. Onder a is bepaald dat dit artikel alleen geldt voor gevels die in het geldende bestemmingsplan met een specifieke bouwaanduiding zijn aangemerkt als dove 'gevel'. De planologische situatie is bepalend, de feitelijke bouwkundige situatie is niet van belang.

Onder voorwaarden kan ook een gevel van een nieuw toe te laten geluidgevoelig gebouw worden aangemerkt als niet-geluidgevoelig. Voor meer informatie wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 5.78y van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Onderdeel W

Toelichting op begrippen

basisgeluidemissie
De basisgeluidemissie is de referentie voor de monitoring van het geluid van gemeentewegen, waterschapswegen en lokale spoorwegen, voor zover deze niet zijn aangewezen bij provinciale verordening.

gecumuleerd geluid
Het komt voor dat een geluidgevoelig gebouw gelijktijdig door het geluid van verschillende geluidbronnen wordt belast. In die gevallen moet de aanvaardbaarheid van het zogenoemde gecumuleerde geluid worden beoordeeld. In de begripsbepaling is verwezen naar artikel 3.36 waarin is voorgeschreven van welke geluidbronsoorten en geluidbronnen het geluid moet worden betrokken bij het berekenen van het gecumuleerde geluid. Kenmerkend is dat het geluid van de betrokken geluidbronnen hinderequivalent wordt opgeteld. Daarvoor wordt in artikel 3.36 verwezen naar de rekenregels in de Omgevingsregeling.

geluidaandachtsgebied
Het geluidaandachtsgebied komt in de plaats van de huidige geluidzones van de Wet geluidhinder. Elke geluidbronsoort heeft een geluidaandachtsgebied om de bron waarbinnen de regels voor beheersing van geluid gelden. Het geluidaandachtsgebied is een belangrijk onderdeel van het systeem omdat enkel binnen het geluidaandachtsgebied de geluidregels van dit besluit van toepassing zijn. Dat voorkomt onnodige lasten voor akoestisch onderzoek en procedures. In artikel 3.19 en de toelichting daarop is nader beschreven waar het geluidaandachtsgebied aan moet voldoen. Door het geluidaandachtsgebied met een verwijzing naar dat artikel op te nemen in de begripsbepalingen, geldt ditzelfde begrip ook voor andere instructieregels – met name in paragraaf 5.1.4.2a – van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In de Omgevingsregelingen zijn rekenregels opgenomen voor bepaling van het geluidaandachtsgebied.

geluidbeperkende maatregel
Een geluidbeperkende maatregel is een maatregel die het geluid van een geluidbronsoort beperkt. Dit kunnen maatregelen aan de bron zijn, zoals een stiller wegdek, of maatregelen in de overdracht, zoals een geluidscherm.

geluidbronsoort
In dit besluit is het begrip 'geluidbronsoort' geïntroduceerd. In de definitie van gemeentewegen (respectievelijk, lokale spoorwegen, provinciale wegen, waterschapswegen, rijkswegen, hoofdspoorwegen en industrieterreinen) is bepaald dat met bijvoorbeeld gemeentewegen wordt bedoeld het netwerk van gemeentewegen als geheel. De geluidbelasting door de geluidbronsoort 'gemeentewegen' is derhalve de geluidbelasting van het gehele netwerk van gemeentewegen. Dat geldt evenzo voor de geluidbelasting door de geluidbronsoort 'industrieterreinen'. In de artikelen worden ook de (eveneens gedefinieerde) begrippen gemeenteweg en industrieterrein (enkelvoud) gebruikt. In dat geval betreft het de geluidbelasting van een aan te leggen of te wijzigen gemeenteweg (een deel van het netwerk) of de geluidbelasting van een industrieterrein.

geluidluwe gevel
In de begripsbepaling is het belangrijkste kenmerk van een geluidluwe gevel tot uitdrukking gebracht. Het gaat om een gevel van een geluidgevoelig gebouw die relatief weinig door geluid wordt belast. Met relatief wordt bedoeld: ten opzichte van de gevel met de grootste geluidbelasting. Een geluidluwe gevel kan de hinder verminderen die het geluid op de belaste gevel veroorzaakt. In deze begripsbepaling zijn geen eisen gesteld aan het geluid op een geluidluwe gevel. Het staat gemeenten vrij om nader te bepalen waar een geluidluwe gevel aan moet voldoen. Een gevel waar het geluid voldoet aan de standaardwaarde zal over het algemeen als geluidluw kunnen worden aangemerkt, maar zo'n geluidluwe gevel zal niet in alle gevallen gerealiseerd kunnen worden. Zie voor een nadere toelichting op het belang van een geluidluwe gevel ook paragraaf 9.6 van het algemeen deel van de toelichting.

geluidproductie
De term geluidproductie is gerelateerd aan de geluidbronsoorten die worden gereguleerd via geluidproductieplafonds. De geluidproductie is de hoeveelheid geluid die (een gedeelte van) een weg of spoorweg, of een industrieterrein, volgens berekening veroorzaakt op een daartoe aangegeven geluidreferentiepunt. De geluidproductie is te zien als een maat voor de sterkte van een bron. Bij de geluidproductie zijn door de geluidreferentiepunten echter wel ruimtelijke aspecten verwerkt. Dat heeft tot gevolg dat de ligging van de bron en afscherming de geluidproductie beïnvloeden. Met de geluidproductie kan daarom ook toename van geluid door een wijziging van de ligging van de bron, zoals het verbreden of verplaatsen van een weg, bewaakt worden.

geluidreferentiepunt
Het geluidproductieplafond is de toegestane geluidproductie op een geluidreferentiepunt. In de artikelen 3.30 en 3.31 is bepaald waar die geluidreferentiepunten bij de besluitvorming worden neergelegd. In de praktijk zal er aan weerszijden van de weg of spoorweg of rondom een industrieterrein een keten van geluidreferentiepunten worden aangegeven. De regels in de artikelen 3.30 en 3.31 borgen dat de geluidreferentiepunten een zodanige positie ten opzichte van de geluidbronsoort en omliggende geluidgevoelige gebouwen hebben dat met de geluidreferentiepunten adequate bescherming wordt geboden aan geluidgevoelige gebouwen. Ook geluidgevoelige gebouwen die bijvoorbeeld net tussen twee referentiepunten in liggen, zullen in de praktijk goed beschermd worden door de maximale geluidproductie die op de geluidreferentiepunten geldt.

geluidwerende maatregel
Onder een geluidwerende maatregel wordt verstaan elke fysieke maatregel die aan een gebouw wordt getroffen om het geluid in geluidgevoelige ruimten (van een geluidgevoelig gebouw) te verminderen. De geluidwerende maatregelen worden zo onderscheiden van de geluidbeperkende maatregelen die het geluid op de gevels van gebouwen beperken. Voorbeelden van geluidwerende maatregelen zijn geluidwerende beglazing en gedempte ventilatievoorzieningen (suskasten).

gezamenlijk geluid

Het komt voor dat een geluidgevoelig gebouw gelijktijdig door het geluid van verschillende geluidbronnen wordt belast. In die gevallen moet bij het bepalen van de geluidwerende maatregelen die nodig zijn om te voldoen aan de binnenwaarde worden uitgegaan van het zogenoemde gezamenlijke geluid op de gevel. In de begripsbepaling is verwezen naar artikel 5.78ac waarin is voorgeschreven welke geluiden moeten worden betrokken bij het berekenen van het gezamenlijke geluid. Kenmerkend is dat het geluid van de betrokken geluidbronnen ongewogen wordt opgeteld, dus zonder correcties voor verschillen in hinderlijkheid. Daarvoor wordt in artikel 3.37, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving verwezen naar de rekenregels in de Omgevingsregeling.

Onderdeel X

Bijlage XXII bij artikel 5.78b: activiteiten die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken [artikel 2.11a Ow]

In deze tabel zijn de activiteiten aangewezen die die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken als bedoeld in artikel 2.11a van de wet. In artikel 5.78b wordt naar deze tabel verwezen. Onder 1 is een drietal activiteiten genoemd die in het Besluit activiteiten leefomgeving zijn aangewezen als vergunningplichtig vanwege de geluidemissie. De onder 2 bedoelde activiteiten zijn overgenomen uit bijlage I, onderdeel D, van het Besluit omgevingsrecht, dat voor de toepassing van de Wet geluidhinder bepaalde welke activiteiten als ‘grote lawaaimaker’ werden aangemerkt.

Bijlage XXIII bij artikel 3.48: reductiepunten [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

De tabel geeft het aantal reductiepunten weer afhankelijk van de geluidbelasting en is nodig bij uitvoering van artikel 3.48. Voor één geluidgevoelig gebouw met bijvoorbeeld tien woonfuncties, wordt op grond van de geluidbelasting van elke woonfunctie afzonderlijk het aantal reductiepunten bepaalt, waarna deze worden opgeteld. Voor een cluster geluidgevoelige gebouwen worden vervolgens alle reductiepunten bij elkaar opgeteld tot een totaal voor het betreffende cluster.

Artikel III (Omgevingsbesluit)

Wijziging artikel 5.7 [artikel 5.52, tweede lid, aanhef en onder b, Ow]

Een projectbesluit kan bepalen dat het tevens geldt als een ander type, bij algemene maatregel van bestuur aangewezen, besluit. De wijziging van het eerste lid bewerkstelligt dat een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde als bedoeld in artikel 2.12, derde lid, artikel 2.13a, eerste lid, of artikel 2.15, tweede lid, van de Omgevingswet onderdeel kan zijn van een projectbesluit. Hiermee wordt een nadere invulling gegeven aan artikel 5.52, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet.

In het nieuwe tweede lid worden de regels aangewezen die het bevoegd gezag in acht moet nemen als besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde als bedoeld in artikel 2.12, derde lid, artikel 2.13a, eerste lid, of artikel 2.15, tweede lid, van de Omgevingswet onderdeel is van een projectbesluit.

Artikel 10.6a (uitvraag gegevens geluidproductie industrieterrein) [artikel 16.88, eerste lid, onder a, Ow]

Dit artikel is een voortzetting van het bepaalde in artikel 165 van de Wet geluidhinder. Om een geluidproductieplafond te kunnen vaststellen heeft het bevoegd gezag informatie nodig van de bedrijven die zijn gevestigd op het industrieterrein. Ook om te bepalen welke maatregelen kunnen worden genomen ter beperking van het geluid van een industrieterrein kan nadere informatie nodig zijn. Het bevoegd gezag kan deze informatie verlangen van degene die de activiteit verricht. Hierop bestaan twee uitzonderingen: activiteiten in het kader van de landsverdediging die als vertrouwelijk zijn aangemerkt en activiteiten die niet geluid-relevant zijn.

Artikel 10.6b (voorbereidingsprocedure besluit tot vaststelling geluidproductieplafonds als omgevingswaarden) [artikel 16.25a Ow]

Dit artikel verklaart afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing op de voorbereiding van een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde.

De uniforme voorbereidingsprocedure hoeft niet te worden toegepast in vier gevallen. De eerste uitzondering betreft de herstelprocedure van artikel 3.39 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dit is een vereenvoudigde procedure waarbij administratieve correcties worden doorgevoerd op het vastgestelde geluidproductieplafond. De tweede uitzondering betreft de toepassing van artikel 3.40 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dit betreffen wijzigingen die voor de omgeving geen nadelige consequenties hebben. De derde uitzondering betreft artikel 3.41 van het Besluit kwaliteit leefomgeving dat regels geeft over de vaststelling van geluidproductieplafond na overdracht van het beheer van een weg of spoorweg aan het rijk of de provincie. Ook hierbij treden geen nadelige consequenties voor de omgeving op. De vierde uitzondering betreft de toepassing van artikel 3.44, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving waarbij in geval van bijzondere omstandigheden tijdelijk niet hoeft te worden voldaan aan een vastgesteld geluidproductieplafond.

Artikel 10.42a (verslaglegging monitoring geluidproductie wegen, spoorwegen en industrieterreinen met geluidproductieplafonds) [artikel 20.14, tweede, vierde en vijfde lid, Ow]

Dit artikel regelt in het eerste lid dat de beheerder van een geluidbronsoort met geluidproductieplafonds periodiek een verslag uitbrengt van de monitoring van deze geluidproductieplafonds. Onderdeel daarvan is de wijze waarop de invulling gegeven wordt aan de plicht tot het naleven van de geluidproductieplafonds. Voor de bestuursorganen die ter uitvoering van de EU-richtlijn omgevingslawaai ook een actieplan moeten maken, is de verplichting om

vijfjaarlijks verslag uit te brengen onderdeel gemaakt van het actieplan. Dit is geregeld in de gewijzigde artikelen 4.23 tot en met 4.25 van het Besluit kwaliteit leefomgeving voor respectievelijk gemeenten, provincies en het rijk. Artikel 10.42a van het Omgevingsbesluit vormt waar nodig een aanvulling op de verplichting die aan de artikelen 4.23 tot en met 4.25 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is toegevoegd.

Zo bevat het eerste lid van dit artikel een vergelijkbare verslagverplichting voor gemeenten met industrieterreinen die geen actieplanverplichting hebben.

Het tweede en derde lid bevatten voor de Minister van Infrastructuur en Waterstaat respectievelijk de beheerder van hoofdspoorwegen de verplichting om – naast de verplichting die aan artikel 4.25 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is toegevoegd – jaarlijks een verslag uit te brengen dat alleen gaat over de monitoring van de geluidproductie en de wijze waarop voldaan wordt aan de geluidproductieplafonds.
De combinatie van artikel 4.25, vijfde lid, onderdelen a tot en met f, van het Besluit kwaliteit leefomgeving en artikel 10.42a, tweede en derde lid, van het Omgevingsbesluit vervangt het huidige artikel 11.22 van de Wet milieubeheer. Met de splitsing die is gemaakt tussen een volledige, vijfjaarlijkse verslagverplichting in artikel 4.25 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en de jaarlijkse, lichtere verslaglegging op grond van dit artikel wordt tegemoetgekomen aan de praktijkervaringen van Rijkswaterstaat en ProRail met de verslaglegging op basis van artikel 11.22 van de Wet milieubeheer. Gebleken is namelijk dat voor de volledige verslaglegging een vijfjaarlijkse cyclus beter passend is, gezien de aard van deze taken. Het tussentijds volstaan met een jaarlijkse, lichtere verslaglegging leidt tot een vermindering van de uitvoeringslasten.

Waar toepassing is gegeven aan artikel 3.44, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving is sprake van een overschrijding van de geluidproductieplafonds. Vanwege bijzondere omstandigheden wordt de resultaatsverplichting dan gedurende een periode van maximaal vijf jaar opgeschort. Als van die mogelijkheid gebruik is gemaakt, kan niet worden volstaan met een vijfjaarlijkse verslaglegging van de monitoring, maar moet jaarlijks de stand van zaken worden gemonitord. Hierin voorziet het vierde lid van dit artikel. Omdat de Minister van Infrastructuur en Waterstaat en de beheerder van de hoofdspoorwegen al een jaarlijks verslag maken, bevat het vierde lid aanvullend daarop alleen een regel voor gemeente en provincie.

Het vijfde lid regelt dat de beheerder van een geluidbron met geluidproductieplafonds het verslag en de onderliggende gegevens openbaar maakt.

Artikel 10.42b (verslaglegging monitoring geluidproductie wegen en spoorwegen zonder geluidproductieplafonds) [artikel 20.14, tweede, derde, vierde en vijfde lid, Ow]

Dit artikel regelt in het eerste lid dat het bevoegd gezag ten aanzien van geluidbronsoorten met een basisgeluidemissie eens per vijf jaar een verslag uitbrengt van de monitoring. De publicatiedata sluiten aan bij de actieplanverplichtingen van de Europese richtlijn omgevingslawaai. Dat maakt het voor gemeenten die een actieplan geluid vaststellen aantrekkelijk om dit verslag daarmee te combineren. Inhoudelijk is daar ook aanleiding toe vanwege de grote samenhang.

Het tweede lid regelt dat het verslag de afweging, bedoeld in artikel 3.26 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, bevat van geluidbeperkende maatregelen voor situaties waarin de gemonitorde geluidemissie meer dan 1,5 dB hoger is dan de basisgeluidemissie. Ook bevat het verslag de gebouwen waarvoor op grond van artikel 3.49, eerste lid, onder c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving onderzocht wordt of geluidwerende maatregelen toegepast moeten worden. Dit betreffen geluidgevoelige gebouwen met een geluidbelasting boven de grenswaarde in het aandachtsgebied van een weg waarvan de basisgeluidemissie met meer dan 1,5 dB wordt overschreden. Een deel van deze gevallen zal overigens onder de saneringsregeling gaan vallen.

Tot slot bevat het verslag ook de wijzigingen van de basisgeluidemissie ten opzichte van het vorige verslag. Uiteraard gelden daarbij de regels van artikel 3.25 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Het derde en vierde lid bevatten afwijkende regels voor het verslag in 2023, respectievelijk 2028. Dit hangt samen met de keuzes die het bevoegd gezag op grond van artikel 3.25, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving kan maken.

Het vijfde lid regelt dat het verslag en de onderliggende gegevens openbaar worden gemaakt.

Wijziging artikel 13.1 [artikel 18.2, zesde lid, Ow]

Artikel 13.1 regelt de toedeling van de bestuursrechtelijke handhavingstaak aan andere bestuursorganen dan de bestuursorganen die zijn bedoeld in artikel 18.2 van de Omgevingswet.

De Aanvullingswet geluid Omgevingswet voegt een aantal specifiek taken toe aan hoofdstuk 2 van de Omgevingswet (de wijzigingen in de artikelen 2.16 tot en met 2.19). Ingevolge artikel 13.1, eerste lid, onder d, wordt aan het bestuursorgaan waaraan bij of krachtens paragraaf 2.4.1 van de Omgevingswet bevoegdheden of taken zijn toegedeeld met betrekking tot een specifiek aspect van de fysieke leefomgeving de bestuursrechtelijke handhavingstaak toegedeeld.

De Aanvullingswet geluid Omgevingswet introduceert omgevingswaarden die ook niet-bestuursorganen (zouden) kunnen binden. Het betreft geluidproductieplafonds als omgevingswaarden ten behoeve van lokale spoorwegen (artikel 2.13a, eerste lid, onder b) en hoofdspoorwegen (artikel 2.15, tweede lid). Beheerders van deze spoorwegen moeten immers zo nodig maatregelen treffen om te voldoen aan deze geluidproductieplafonds. Op deze plicht moet kunnen worden gehandhaafd door provinciale staten, respectievelijk de minister van Infrastructuur en Waterstaat. De wijziging van artikel 13.1 voorziet hierin.

Artikel 14a.1 – toepassingsbereik [artikel 16.88, eerste lid, Ow]

Met dit artikel wordt bereikt dat de artikelen 3.20 en 3.22 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van toepassing zijn op paragraaf 14a.1 van het Omgevingsbesluit. In artikel 3.20 is omschreven wat geluidgevoelige gebouwen zijn, in artikel 3.22 is bepaald waar standaardwaarden en grenswaarden voor geluid gelden.

Artikel 14a.2 – lijst met vanwege het geluid te saneren gebouwen [artikel 16.88, eerste lid, Ow]

Dit artikel gaat over de vast te stellen saneringslijst. De lokale overheden stellen deze lijst vast volgens de criteria in dit artikel. Op de lijst komen gegevens ter identificatie van het gebouw, zoals opgenomen in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), en de waarde van het geluid op basis waarvan is geoordeeld dat het gebouw op de lijst thuishoort.

Het tweede lid benoemt de geluidgevoelige gebouwen die op de lijst worden vermeld. De saneringslijst wordt door gemeenten en waterschappen vastgesteld op basis van de geluidbelasting in 2021, het basisjaar waarop deze overheden de basisgeluidemissie baseren (artikel 3.25, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving) en door provincies op basis van de geluidbelasting bij volledig benutte geluidproductieplafonds op basis van de historische geluidproductie vermeerderd met 1,5 dB (artikel IX, eerste lid, van het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet). De geluidproductieplafonds worden na inwerkingtreding van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet door provinciale staten vastgesteld binnen de in artikel 3.5, tweede lid, van die wet bedoelde termijn die bij koninklijk besluit wordt vastgesteld. Ook voor de basisgeluidemissie wordt het tijdstip waarop de daarvoor benodigde gegevens uiterlijk verzameld moeten zijn, bij koninklijk besluit bepaald (artikel 10.21b, derde lid, van het Besluit kwaliteit

leefomgeving). De saneringslijst zal daarom niet bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet maar uiterlijk op een eveneens bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip worden vastgesteld.

Het derde lid geeft aan voor welke geluidgevoelige gebouwen de saneringsregeling niet van toepassing is. Dit zijn ten eerste de geluidgevoelige gebouwen waarvoor een gemeente de Interimwet stad-en-milieubenadering heeft toegepast. Bij de toepassing van die wet heeft al een afweging van de hoge geluidbelasting plaatsgevonden, en is de hogere geluidbelasting toelaatbaar geacht, gezien de lokale omstandigheden. Ten tweede zijn dit geluidgevoelige gebouwen waarvoor een uitzonderingsregel voor hogere waarden uit de Wet geluidhinder is toegepast in gevallen van vervangende nieuwbouw. De reguliere maximale waarden staan in artikel 83, eerste, tweede en derde lid, van de Wet geluidhinder. Voor specifieke situaties voor vervangende nieuwbouw bevatten het vierde tot en met het zevende lid hogere maximale waarden. Ook hiervoor geldt dat al een afweging van de hoge geluidbelasting heeft plaatsgevonden, en de hogere geluidbelasting toelaatbaar is geacht, gezien de lokale omstandigheden. Ten derde zijn dit geluidgevoelige gebouwen waarvoor al eerder een sanering (op rijkskosten) is uitgevoerd. Hiermee is bedoeld dat voor het gebouw een procedure voor een sanering op grond van hoofdstuk VI, afdeling 3 (Bestaande situaties) of hoofdstuk VII, afdeling 3 (Overige spoorwegen) van de Wet geluidhinder is doorlopen en subsidie van het Rijk is ontvangen op grond van artikel 126 Wet geluidhinder, in ieder geval voor onderzoekskosten. Saneringsprojecten die zijn gefinancierd via het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing gelden als op rijkskosten gesaneerd. Ook als er voor een gebouw een aanbod is gedaan om geluidwerende maatregelen te treffen en de eigenaar daaraan geen medewerking heeft verleend, wordt de sanering beschouwd als te zijn uitgevoerd. Een uitzondering wordt gemaakt voor een weg die is gesaneerd door het instellen van een maximumsnelheid van 30 km/u. Dit is toegelicht in het algemene deel van de toelichting. Geluidgevoelige gebouwen die op deze manier zijn gesaneerd komen dus wel in aanmerking voor sanering onder de Omgevingswet. Omdat gemeenten, waterschappen en provincies geen volledige gegevens hebben over deze eerdere sanering, zal de Minister van Infrastructuur en Waterstaat de desbetreffende geluidgevoelige gebouwen identificeren en op een lijst plaatsen.

Artikel 14a.3 (vaststellen en melding lijst met vanwege het geluid te saneren gebouwen) [artikelen 16.1, tweede lid, en 16.88, eerste lid, Ow]

Dit artikel schrijft voor dat het bevoegd gezag een ontwerp van de lijst publiceert en vrijgeeft voor een vorm van publieksparticipatie. Dit stelt belanghebbenden in staat om na te gaan of de lijst compleet is en wellicht aanvulling behoeft, bijvoorbeeld omdat er geluidgevoelige gebouwen ontbreken. Het bevoegd gezag stelt tevens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat in de gelegenheid een zienswijze in te dienen op het ontwerp van de lijst.

De lijst moet op elektronische wijze worden vastgesteld en ter informatie worden gezonden aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Artikel IV (Besluit bouwwerken leefomgeving)

Wijziging artikel 2.15f

Artikel 2.15f van het Besluit bouwwerken leefomgeving, dat wordt ingevoegd met het Invoeringsbesluit Omgevingswet, wijst de gevallen aan waarin voor activiteiten geen vergunning voor een omgevingsplanactiviteit nodig is, ook als de activiteit strijdig is met het omgevingsplan. Onderdeel p daarvan noemt diverse bouwwerken voor een infrastructurele of openbare voorziening waarvoor geen vergunning voor het afwijken van het omgevingsplan vereist is. Hier worden twee onderdelen aan toegevoegd.

Onderdeel v maakt bouwwerken, geen gebouw zijnde, voor de beperking van geluid van een weg of spoorweg ter uitvoering van een besluit tot vaststelling van een geluidproductieplafond als omgevingswaarde voor een weg of spoorweg vergunningvrij. Dit is een omzetting van artikel

11.43 van de Wet milieubeheer, onder de Omgevingswet verbreed naar geluidbeperkende maatregelen langs een provinciale weg of een lokale spoorweg die op grond van artikel 2.13a, eerste lid, van de wet in de omgevingsverordening is aangewezen.

Onderdeel vi maakt bouwwerken, geen gebouw zijnde, voor de beperking van geluid van een weg of spoorweg ter uitvoering van de in een saneringsplan of saneringsprogramma gekozen maatregel voor een locatie vergunningvrij. Het artikel is in de eerste plaats een omzetting van artikel 11.62 van de Wet milieubeheer. Daartoe wordt nog verwezen naar saneringsplannen van de Wet milieubeheer omdat voor het Rijk de regeling in paragraaf 11.6.3 van de Wet milieubeheer blijft gelden, zoals geregeld in artikel 3.3 van de Aanvullingswet geluid. In de tweede plaats wordt regeling verbreed tot saneringsprogramma's van decentrale overheden. De formulering "gekozen maatregel voor een locatie" sluit aan bij onderdeel q van de zinsnede over de Omgevingswet in artikel 1 van hoofdstuk 1 van bijlage 2 bij de Algemene wet bestuursrecht. Die bepaling, die ingevoegd is bij de Aanvullingswet geluid Omgevingswet, regelt dat geen beroep open staat tegen een saneringsprogramma "voor zover het niet betreft een onderdeel van een programma dat voor een locatie de maatregelkeuze bevat". Tegen de maatregelkeuze staat dus wel beroep open. Dit sluit aan bij de in de Invoeringswet Omgevingswet gekozen lijn dat tegen programma's beroep open staat als de daarin opgenomen beschrijving van een activiteit ertoe leidt dat deze is toegestaan. Dat is vastgelegd in onderdeel f van de genoemde zinsnede.

Wijziging tabel 4.101

Tabel 4.101 stuurt onder meer de toepassing van artikel 4.103 van het Besluit bouwwerken leefomgeving aan. Omdat het met dit besluit gewijzigde artikel 4.103 ook regels bevat over het geluid van activiteiten, bedoeld in paragraaf 5.1.4.2.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, dient in de tabel ook naar die activiteiten te worden verwezen.

Wijziging artikel 4.103

Bij de invoering van de Omgevingswet is de Wet geluidhinder ingetrokken. Daarmee is ook het zelfstandige besluit tot vaststelling van hogere waarden komen te vervallen. Het toetsen van het geluid aan standaardwaarden en grenswaarde en het besluit om een bepaalde hoeveelheid geluid op de gevels van een geluidgevoelig gebouw toe te laten, is thans een volwaardig onderdeel van de besluitvorming geworden. Dat heeft onder meer tot gevolg dat in het Besluit bouwwerken leefomgeving niet meer kan worden verwezen naar een krachtens de Wet geluidhinder genomen hogere-waardenbesluit.

Daarom is het eerste lid van artikel 4.103 aangepast zodat wordt verwezen naar het gezamenlijke geluid op de gevel van het geluidgevoelige gebouw. Dat geluid wordt bepaald bij het toelaten van het betreffende gebouw in het omgevingsplan. Bij het bepalen van het gezamenlijke geluid wordt meer dan voorheen rekening gehouden met de samenloop van het geluid van verschillende geluidbronsoorten en andere geluidbronnen. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de toelichtingen op het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Bij de toepassing van artikel 4.103 van het Besluit bouwwerken leefomgeving hoeft geen onderzoek te worden gedaan naar het geluid op de gevel van het geluidgevoelige gebouw dat maatgevend is voor de geluidwering van het gebouw. De waarde van het gezamenlijke geluid wordt al bepaald bij het toelaten van het betreffende gebouw in het omgevingsplan. Bij globale omgevingsplannen kan die bepaling zijn doorgeschoven naar het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, maar ook in dat geval is de waarde van het gezamenlijke geluid bekend als artikel 4.103 wordt toegepast.

Het tweede lid van artikel 4.103 biedt wel de mogelijkheid om het gezamenlijke geluid opnieuw te bepalen. Die mogelijkheid is niet gewijzigd ten opzichte van het Bouwbesluit 2012. Wel is de voorwaarde vervallen dat het artikel alleen kan worden toegepast als herberekening leidt tot

minder geluidwering. Het bevoegd gezag kan het artikel ook toepassen als dat leidt tot meer geluidwering.

In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn geluidregels opgenomen voor het toelaten van geluidgevoelige gebouwen in de omgeving van activiteiten die niet op een industrieterrein worden uitgevoerd. Bij het toelaten van geluidgevoelige gebouwen in de nabijheid van die activiteiten kan een toets aan de binnenwaarde aan de orde zijn die kan leiden tot extra bescherming van die woningen tegen het geluid van die activiteiten. Het eerste lid, onder b, van artikel 4.103 is daarop aangepast door te verwijzen naar het geluid van activiteiten als bedoeld in paragraaf 5.1.4.2.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De binnenwaarde is 35 dB(A) is niet aangepast.

Wijziging artikel 5.23

Het eerste lid van artikel 5.23 is overeenkomstig artikel 4.103 gewijzigd zodat ook hier wordt verwezen naar het gezamenlijke geluid op de gevel van het geluidgevoelige gebouw. Dit artikel heeft betrekking op het wijzigen van een gebruiksfunctie (transformatie) van een bestaand niet-geluidgevoelig gebouw. Vaak is de gevel van een bestaand gebouw nog van voldoende kwaliteit en behoeft dit niet te worden vervangen of ingrijpend gewijzigd. Daarom geldt bij functiewijziging een binnenwaarde van 38 dB. Het gebouw krijgt dan een geluidwering die ten minste is gedimensioneerd op die binnenwaarde, maar de geluidwering mag niet minder worden dan het rechtens verkregen niveau (conform de hoofdregel van artikel 5.4 van het Besluit bouwwerken leefomgeving). De binnenwaarde voor een geluidgevoelig gebouw dat door transformatie ontstaat is 5 dB hoger dan de binnenwaarde voor reguliere geluidgevoelige gebouwen. Hiermee wordt voorkomen dat bij functiewijziging een gevel alleen omwille van het geluid vervangen moet worden. Als de gevel om andere redenen (bijvoorbeeld bouwkundige) moet worden vervangen of ingrijpend gewijzigd, kan de geluidwering wel direct worden verbeterd. Daarom is in het nieuwe tweede lid van artikel 5.23 bepaald dat in dat geval de nieuwbouweisen gelden.

In tabel 3.49 is voor een geluidgevoelig gebouw dat door wijziging van de gebruiksfunctie geluidgevoelig is geworden een binnenwaarde van 41 dB opgenomen. Ook voor transformatiewoningen geldt dat bij overschrijding van de binnenwaarde de geluidwerende maatregelen zodanig moeten worden gedimensioneerd dat het geluid tot 41-3=
38 dB wordt teruggebracht.

Het derde lid biedt de mogelijkheid om de waarde van het gezamenlijke geluid opnieuw te berekenen. De werking is gelijk aan het tweede lid van artikel 4.103. Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting op dat artikel.

Wijziging bijlage I bij artikel 1.1

De begripsomschrijving van ‘geluidsgevoelig terrein’ verwijst nu nog naar het gelijkluidende begrip in de Wet geluidhinder. Omdat deze wet met de Aanvullingswet geluid Omgevingswet is ingetrokken, wordt deze begripsomschrijving thans gewijzigd.

Artikel V (Invoeringsbesluit Omgevingswet)

Het Invoeringsbesluit Omgevingswet wordt gewijzigd met bruidsschatregels.

Onderdeel A

Aan artikel 7.1 Hoofdstukken bruidsschat omgevingsplan wordt een afdeling 2.3a toegevoegd met regels voor geluid van wegen en spoorwegen.

Onderdeel B

Aan de toelichting bij de bruidsschat wordt de toelichting op de toegevoegde artikelen toegevoegd. Deze is opgenomen in bijlage 1 bij deze toelichting.

Hoofdstuk 2. Intrekken en wijziging en intrekking andere regelgeving

Artikel VI (intrekking besluiten)

De in dit artikel genoemde besluiten vinden hun grondslag in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer of de Wet geluidhinder en worden ingetrokken omdat die grondslagen met de Aanvullingswet geluid Omgevingswet komen te vervallen.

De inhoud van het Besluit geluid milieubeheer en het Besluit geluidhinder wordt met dit besluit, tezamen met de nodige wijzigingen en aanvullingen, ingepast in het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Omgevingsbesluit, het Besluit bouwwerken leefomgeving en het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer.

De sanering van industrielawaai is al enige jaren afgerond zodat het Besluit saneringsmaatregelen industrielawaai 1994 zonder meer kan worden ingetrokken. De functie van de geluidszones bij industrieterreinen onder de Wet geluidhinder wordt overgenomen door de systematiek van geluidproductieplafonds zodat ook het Besluit vaststelling geluidszone Tweede Maasvlakte kan worden ingetrokken.

Artikel VII (wijziging Besluit algemene bepalingen inzake het wegverkeer) [artikel 18, derde lid, Wegenverkeerswet 1994]

In artikel 5.78m van het Besluit kwaliteit leefomgeving dat met dit Aanvullingsbesluit wordt ingevoegd, is geregeld dat bij aanleg of wijziging van een gemeenteweg, waterschapsweg of lokale spoorweg wordt getoetst aan geluidnormen. Wat in dit verband onder ‘wijziging’ moet worden verstaan is bepaald in artikel 5.78j van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Ook verkeersbesluiten kunnen ertoe leiden dat de geluidbelasting in de omgeving van een gemeente- of waterschapsweg toeneemt. Het nieuwe artikel 21a van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer regelt dat in dat geval bij het nemen van die verkeersbesluiten ook wordt getoetst aan voornoemde geluidnormen. Daartoe wordt artikel 5.78m, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing verklaard bij het nemen van een verkeersbesluit, als dat besluit leidt tot een toename van het geluid met meer dan 1,5 dB.

Het gaat hierbij onder andere om verkeersbesluiten als bedoeld in artikel 15, eerste lid van de Wegenverkeerswet 1994, inhoudende de plaatsing of verwijdering van een verkeersteken of een onderbord dat een gebod of verbod inhoudt. Een voorbeeld is dat de op een gemeente- of waterschapsweg van toepassing zijnde maximumsnelheid hoger wordt. Dit kan het geval zijn als door middel van een verkeersbesluit een ter plaatse geldende maximumsnelheid (die lager is dan de wettelijke maximumsnelheid) wordt verhoogd of de grens van de bebouwde kom wordt verlegd. Ook kan het gaan om verkeersbesluiten als bedoeld in artikel 15, tweede lid, van de Wegenverkeerswet 1994 die leiden tot een beperking of uitbreiding van het aantal categorieën weggebruikers dat van een weg of weggedeelte gebruik kan maken.

Het bevoegd gezag zal telkens moeten beoordelen of zo’n verkeersbesluit leidt tot een toename van het geluid van meer dan 1,5 dB, in welk geval artikel 21a van toepassing is. Bij veranderende verkeersintensiteiten geldt als vuistregel dat hiervan in de praktijk doorgaans geen sprake is als de toename van de verkeersintensiteit, bij ongeveer gelijkblijvende verkeerssamenstelling, niet groter is dan 40%.

Artikel VIII (Besluit capaciteitsverdeling hoofdspoorweginfrastructuur) [artikel 59, vierde lid, Spoorwegwet]

Het gaat hier om een technische aanpassing. In artikel 3 van dit besluit worden algemene voorwaarden gesteld voor de toegangsovereenkomst over het gebruik van hoofdspoorweginfrastructuur tussen de beheerder (houder van een concessie voor het beheer) en de gerechtigde (vervoerders). De gerechtigde moet zich onder andere onthouden van handelen dat overschrijding van de op grond van de Omgevingswet als omgevingswaarden vastgestelde geluidproductieplafonds tot gevolg heeft. Artikel 3 van het Besluit capaciteitsverdeling hoofdspoorweginfrastructuur wordt ook technisch gewijzigd door artikel 5.9 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Hoofdstuk 3. Overgangs- en invoeringsbepalingen

Artikel IX (begripsbepalingen) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

In dit artikel zijn enkele begrippen gedefinieerd die gebruikt worden in enkele overgangs- en invoeringsbepalingen over de eerste vaststelling van geluidproductieplafonds voor een bestaand industrieterrein. Na toepassing van deze invoeringsbepalingen is het industrieterrein 'over' naar het systeem van geluidproductieplafonds en hebben deze begrippen geen betekenis meer.

Artikel X (geluidproductieplafonds voor een bestaand industrieterrein) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

In artikel 3.6, tweede lid, van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet is bepaald dat voor een op het tijdstip van inwerkingtreding van die wet bestaand industrieterrein uiterlijk op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip wordt voldaan aan de plicht tot het bij omgevingsplan vaststellen van geluidproductieplafonds. Over de hierbij te hanteren termijn vindt in het belang van de uitvoerbaarheid nog overleg met de koepelorganisaties plaats. Met die eerste vaststelling gaat het betreffende industrieterrein over van het systeem van de Wet geluidhinder naar het onder de Omgevingswet geldende systeem van geluidproductieplafonds.

Het heeft de voorkeur om zo snel mogelijk over te stappen op het nieuwe systeem, maar het is aan de betrokken gemeente om een geschikt moment te kiezen. Dat is bijvoorbeeld afhankelijk van lopende ontwikkelingen op het industrieterrein en de omgeving. De invoeringstermijn zal het bevoegd gezag voldoende tijd bieden om het vaststellingsbesluit voor te bereiden en te nemen. In die periode kunnen op grond van het overgangsrecht van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet (artikel 3.6, eerste lid, onder a) nog vergunningen worden verleend op basis van het oude recht, maar dat is daarna niet meer mogelijk. Om de eerste geluidproductieplafonds te kunnen vaststellen, moeten ook voor de eerste keer geluidreferentiepunten worden bepaald. Hiervoor wordt verwezen naar artikel 3.31 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In artikel 3.6, derde lid, van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet is bepaald dat provinciale staten de geluidproductieplafonds moeten vaststellen voor een bestaand industrieterrein dat op het tijdstip van inwerkingtreding krachtens de Wet milieubeheer of de Wet ruimtelijke ordening bij provinciale verordening is aangewezen als industrieterrein van regionaal belang (zie artikel 163, tweede lid, van de Wet geluidhinder.

Eerste lid
In het algemeen gedeelte van deze toelichting is beschreven waarom de eerste geluidproductieplafonds niet rechtstreeks kunnen worden afgeleid van de geldende grenswaarden op grond van de Wet geluidhinder, maar worden berekend met een bronmodel dat die op grond van de Wet geluidhinder toegelaten geluidproductie beschrijft. Anders gezegd: de toegelaten geluidproductie gaat mee naar het systeem van geluidproductieplafonds. In het eerste lid is daarom bepaald dat de eerste vaststelling moet plaatsvinden op grond van de geluidproductie op het industrieterrein zoals die tot het moment van eerste vaststelling van de

geluidproductieplafonds (i.c. de toepassing van dit artikel) was toegestaan. Die toegelaten geluidproductie wordt begrensd door alle grenswaarden op grond van de Wet geluidhinder.

In artikel IX is bepaald dat onder grenswaarden Wet geluidhinder worden verstaan alle bij of krachtens de Wet geluidhinder geldende of vastgestelde grenswaarden. Die bestaan onder meer uit de buitengrens van de geluidzone. Op elk punt van die zonegrens mag de geluidbelasting niet hoger zijn dan 50 dB(A) etmaalwaarde. De toegestane geluidproductie wordt ook begrensd door de voor woningen, andere geluidgevoelige bouwwerken en geluidgevoelige terreinen (als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder) vastgestelde ten hoogste toelaatbare waarde van de geluidbelasting. Dat kan zijn een voor een saneringswoning vastgestelde zogenoemde maximaal toelaatbare geluidbelasting of een (na vaststelling van de geluidzone) voor nieuwe woningen vastgestelde hogere waarde. Uiteraard moet worden uitgegaan van de grenswaarden op grond van de Wet geluidhinder zoals die gelden op het moment van de in het eerste lid bedoeld eerste vaststelling. De toegestane geluidproductie zal in de praktijk vooral worden begrensd door de maximaal toelaatbare geluidbelastingen die gelden voor de meest nabij gelegen woningen. Bij afwezigheid van woningen zal de zonegrens bepalend zijn. Dat verschilt uiteraard van industrieterrein tot industrieterrein.

Van belang is dat de geluidproductie moet worden bepaald bij maximale benutting van de geldende grenswaarden op grond van de Wet geluidhinder. Maximale benutting betekent dat voor elk van de drie afzonderlijk etmaalperioden moet worden uitgegaan van maximale benutting. Bij een grenswaarde van bijvoorbeeld 58 dB(A) etmaalwaarde is de maximale geluidproductie in de dagperiode de geluidproductie die leidt tot een geluidniveau van 58 dB(A), de toegestane geluidproductie in de avondperiode de geluidproductie die leidt tot een geluidniveau van 53 dB(A) en de toegestane geluidproductie in de nachtperiode de geluidproductie die leidt tot een geluidniveau van 48 dB(A).

Door middel van een akoestisch onderzoek moet worden bepaald hoe de geldende grenswaarden Wet geluidhinder maximaal benut kunnen worden. In het Aanvullingsbesluit zijn geen eisen gesteld aan de wijze waarop de geluidproductie daarbij over het industrieterrein moet worden verdeeld. Het ligt wel voor de hand om aan te sluiten bij de bestemming van de percelen zodat de verdeling van de geluidproductie een reëel beeld geeft van de werkelijkheid.
Het zal vaak niet mogelijk zijn om alle op grond van de Wet geluidhinder geldende grenswaarden volledig te benutten. De geluidruimte op de zonegrens zal bijvoorbeeld vaak niet volledig benut kunnen worden omdat de grenswaarden voor meer nabijgelegen woningen meer bepalend zijn. In het eerste lid is daarom bepaald dat moet worden uitgegaan van een maximale benutting en niet van volledige benutting van alle grenswaarden. Hiermee gaat geen geluidruimte voor het industrieterrein verloren omdat ook in het systeem van de Wet geluidhinder niet alle grenswaarden volledig gebruikt konden worden. Het ‘verlies’ aan geluidruimte is geen gevolg van de overgang op het systeem van geluidproductieplafonds. Het bevoegd gezag moet in het kader van de eerste vaststelling motiveren (zie ook artikel XI) hoe zij de grenswaarden op grond van de Wet geluidhinder zo maximaal mogelijk heeft benut. Het is niet nodig om alle grenswaarden te betrekken in het onderzoek. Bijvoorbeeld op de zonegrens kan worden uitgegaan van een representatief aantal punten.

De toegestane geluidproductie moet worden beschreven met een akoestisch rekenmodel. Bij het opstellen van dat model kan worden uitgegaan van een al beschikbaar bestemmingsplanmodel, zonebeheermodel of een bouwplantoetsingsmodel dat voor de toetsing op grond van de artikelen 59 en 60 van de Wet geluidhinder is gebruikt. In de niet-etmaalwaarde bepalende etmaalperioden moet vanwege de eis van ‘maximale benutting’ geluidproductie worden toegevoegd zodat de zogenoemde ‘latente etmaalruimte’ beschikbaar blijft voor het industrieterrein. Het bevoegd gezag kan dat opvullen op verschillende manieren doen en moet motiveren hoe is voldaan aan de eis van ‘maximale benutting’. Het bevoegd gezag maakt in deze een beoordeling. Daarom worden de eerste geluidproductieplafonds bij besluit vastgesteld en is een invoering van rechtswege niet mogelijk.

Nadat de eerste geluidproductieplafonds zijn vastgesteld, treedt voor het betreffende industrieterrein het systeem van geluidproductieplafonds als geheel in werking, dus ook de omgevingsprocedures. In die omgevingsprocedures, zoals bijvoorbeeld artikel 5.78t van het Besluit kwaliteit leefomgeving voor nieuwe geluidgevoelige gebouwen, moet worden uitgegaan van de geluidbelasting die de nieuwe gebouwen gaan ondervinden bij volledige benutting van de (dan geldende) geluidproductieplafonds. Bij die berekening wordt voor wat betreft de geluidproductie op het industrieterrein gebruik gemaakt van het rekenmodel waarmee die geluidproductieplafonds zijn bepaald.

De in het eerste lid bedoelde geluidproductie moet worden bepaald op grond van de wettelijke bepalingen van de Wet geluidhinder zoals die luidden onmiddellijk voorafgaande aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dat zal zo worden bepaald in de Omgevingsregeling. Dat betekent onder meer dat het geluid van windturbines buiten beschouwing blijft en dat redelijke sommatie mag worden toegepast, uiteraard als daartoe al eerder besloten was. Bij de bepaling van de geluidproductie wordt ook rekening gehouden met de invloed van objecten in de op grond van de Wet geluidhinder geldende geluidzone.

De toepassing van artikel X kan ook worden gecombineerd met andere toepasselijke artikelen van afdeling 3.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De met toepassing van artikel X bepaalde eerste geluidproductieplafonds kunnen dus bijvoorbeeld direct met toepassing van artikel 3.32 van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden gewijzigd (verhoogd of verlaagd). In feite worden dan twee besluiten tegelijk genomen (invoering en wijziging) en uit het besluit moet daarom ook duidelijk blijken hoe elke plafondwaarde is samengesteld uit een invoeringsdeel en een (bij verlaging negatief) wijzigingsdeel. In artikel XII is het toepassen van artikel 3.44 van het Besluit kwaliteit leefomgeving voor bepaalde situaties verplicht gesteld. Het gaat dan om situaties waarin niet onmiddellijk na het vaststellen van een geluidproductieplafond aan dat plafond worden voldaan. Dan moet met het genoemde artikel 3.44 een termijn worden gesteld waarop wel wordt voldaan.

In het besluit waarmee de eerste geluidproductieplafonds worden vastgesteld moet inzichtelijk worden gemaakt hoe de transitie naar het nieuwe systeem wordt gemaakt. Dat wordt bevorderd door in het besluit aan te geven:

- welke grenswaarden Wet geluidhinder zijn betrokken bij het bepalen van de geluidproductie op het industrieterrein;
- de berekende geluidbelasting L_{den} en geluidbelasting L_{night} op de gevels waarop de bovenbedoelde grenswaarden betrekking hebben bij maximale benutting van die grenswaarden;
- de voor het bestaande industrieterrein toegepaste aftrek als bedoeld in artikel XI.

Tweede lid

In het eerste lid is de hoofdregel voor de eerste vaststelling gegeven. In het tweede lid zijn aanvullende regels gesteld. Onder a is geregeld dat bij het bepalen van de geluidproductie de geluidregels van het bestemmingsplan in acht moeten worden genomen. Over het algemeen beschrijven die geluidregels een perceelsgebonden geluidverdeling die bij het bepalen van de in het eerste lid bedoelde geluidproductie in acht moet worden genomen. In acht nemen betekent dat afwijken niet is toegestaan: de in de geluidregels van het bestemmingsplan bedoelde geluidproductie moet worden gerespecteerd. Onder b is bepaald dat rekening moet worden gehouden met een voor dat industrieterrein geldend zonebeheerplan als bedoeld in artikel 164 van de Wet geluidhinder. Onder c is bepaald dat bij het vaststellen van de geluidproductie geen rekening mag worden gehouden met de beoogde afname van het geluid door het uitvoeren van de in een geluidreductieplan vastgelegde maatregelen. Dat volgt ook al uit het eerste lid waarin is bepaald dat moet worden uitgegaan van de geldende grenswaarden op grond van de Wet geluidhinder. In het tweede lid is onder d bepaald dat de geluidproductie in ieder geval voldoende

moet zijn voor de aan bestaande bedrijven vergunde geluidruimte. Die moet in acht worden genomen, de eerder toegestane geluidproductie moet worden gerespecteerd.

Derde lid
De situatie kan zich voordoen dat het in het tweede lid, onder a, bedoelde geluid of het in het tweede lid, onder d, bedoelde geluid niet past binnen de in het eerste lid bedoelde grenswaarden Wet geluidhinder. Er is dan sprake van een bestaande overschrijding van Wet geluidhinder grenswaarden. In dat geval blijft het eerste lid bepalend en moet de geluidproductie onverkort worden bepaald op grond van een maximale benutting van de grenswaarden Wet geluidhinder.

Dat betekent wel dat het geluid van het industrieterrein niet voldoet aan de eerste geluidproductieplafonds zodra die zijn vastgesteld. Daarom is in dit derde lid ook bepaald dat artikel 3.44 van het Besluit kwaliteit leefomgeving moet worden toegepast zodat een termijn wordt gesteld waarop wel voldaan zal worden aan de eerste geluidproductieplafonds. Het bevoegd gezag bepaalt die termijn zelf.

Vierde lid
In het systeem van de Wet geluidhinder werd het geluid van emplacementen gerekend tot industrielawaai. Dat gold ook voor het geluid door het overstaan van treinen, het rangeren, reinigen en door alle andere activiteiten. Met de inwerkintreding van de Omgevingswet is daarin verandering gekomen. Het geluid van treinen op emplacementen wordt nu gereguleerd met het systeem van geluidproductieplafonds voor spoorwegen en wordt niet meer gerekend tot het geluid van industrie. In artikel 3.23 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is bepaald dat het geluid van treinen op emplacementen wordt betrokken bij het bepalen van het geluid van hoofdspoorwegen. Dat betekent voor emplacementen die liggen op een industrieterrein dat het geluid niet meer, zoals onder de Wet geluidhinder het geval was, wordt gerekend tot het geluid van het industrieterrein. Dat geluid is eerder wel betrokken bij het vaststellen van de in het eerste lid bedoelde grenswaarden Wet geluidhinder. Het vierde lid corrigeert daarvoor door te bepalen dat de in het eerst lid bedoelde geluidproductie overeenkomstig moet worden verlaagd, zodat het geluid niet wordt betrokken bij het bepalen van de eerste geluidproductieplafonds.

Vijfde lid
In het nieuwe stelsel van de Omgevingswet is het begrip 'inrichting' verlaten en vervangen door 'activiteit'. Het verlaten van het begrip inrichting laat over het algemeen geen grote verschuivingen zien. Dat geldt ook voor het geluid van een industrieterrein. Onder de Wet geluidhinder werd onder het geluid van een industrieterrein verstaan het geluid ‘veroorzaakt door de gezamenlijke inrichtingen op een industrieterrein’. Dat komt overeen met het geluid van een industrieterrein als dat wordt bepaald zoals is voorgeschreven in artikel 3.24 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Een uitzondering daarop kan zijn het geluid van afgemeerde zeeschepen, ook wel aangeduid als het nestgeluid van schepen of de hotelfunctie. Dat geluid is onder de Wet geluidhinder niet in alle gevallen volledig toegerekend aan een inrichting. De omstandigheid dat een activiteit die geluid voortbrengt in het verleden buiten beschouwing is gelaten bij de beoordeling van het totale geluid van een industrieterrein, vormt geen reden om dat ook in het nieuwe systeem van geluidproductieplafonds te blijven doen. Het gaat hier immers om activiteiten als bedoeld in de wet en dat betekent dat het geluid ook binnen het toepassingsbereik van artikel 3.18 van het Besluit kwaliteit leefomgeving valt. Dat kan bij invoering van het systeem van geluidproductieplafonds tot een knelpunt leiden als het geluid van afgemeerde schepen relevant bijdraagt aan het geluid van een industrieterrein. Het is dan niet zonder meer inpasbaar binnen de in het eerste lid bedoelde grenswaarden Wet geluidhinder, die eerder zonder het geluid van varende schepen zijn vastgesteld.

Het vijfde lid biedt daarom de mogelijkheid om het geluid van afgemeerde schepen bij invoering van het systeem van geluidproductieplafonds toe te voegen aan het geluid van een

industrieterrein. Bij de invoering van het systeem van geluidproductieplafonds wordt het geluid door een industrieterrein op geluidgevoelige gebouwen niet getoetst aan normen, en dat geldt evenzo voor het geluid van afgemeerde schepen dat wordt toegevoegd. Dat is aanvaardbaar omdat het geluid van het industrieterrein alleen in juridische zin toeneemt. In werkelijkheid is het geluid immers altijd al aanwezig geweest.

In dit lid is wel de voorwaarde gesteld dat het moet gaan om geluid van afgemeerde schepen dat niet eerder is betrokken bij het vaststellen van de in het eerste lid bedoelde grenswaarden Wet geluidhinder. Het kan ook zijn dat het geluid van afgemeerde schepen wel eerder is betrokken bij het vaststellen van grenswaarden, maar dat het geluid naar het oordeel van het bevoegd gezag niet is betrokken overeenkomstig de instructieregels van dit besluit. Het vijfde lid biedt door de gekozen formulering ook de mogelijkheid om dat bij invoering van het systeem van geluidproductieplafonds te corrigeren. Dit vijfde lid is niet bedoeld voor het bij invoering van het systeem verhogen van geluidproductieplafonds om geluidruimte te creëren voor andere activiteiten op het industrieterrein. Daarvoor moet artikel 3.32 van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden toegepast.

Dit invoeringsartikel wordt eenmalig toegepast, het systeem van geluidproductieplafonds kan maar één keer worden ingevoerd. Als naderhand onjuistheden worden geconstateerd in de geluidproductieplafonds die met toepassing van dit artikel zijn bepaald, kunnen die met toepassing van artikel 3.39 van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden hersteld. Voor het herstellen van onjuistheden wordt het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet getoetst. Artikel 3.39 wordt ook toegepast voor het herstellen van fouten in het geluidregister.

Artikel XI (bestaand industrieterrein waarop redelijke sommatie is toegepast) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

De Wet geluidhinder bood in het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 de mogelijkheid om het geluid van bedrijven op een industrieterrein redelijker te sommeren. Die redelijke sommatie werd uitgewerkt in de vorm van een aftrek van 1, 2 of 3 dB op de volgens het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 berekende geluidbelasting van een industrieterrein als geheel. Als een aftrek voor redelijke sommatie is toegepast, heeft het bevoegd gezag geanticipeerd op het effect van jaarmiddeling.

Bij inwerkingtreding van dit besluit wordt ook voor industrielawaai overgestapt op de jaargemiddelde dosismaat L_{den}. Het geluid van een industrieterrein als geheel moet worden berekend in L_{den}. Dat betekent dat ook het geluid van individuele bedrijven op een industrieterrein jaargemiddeld moet worden berekend. Daardoor neemt het berekende geluid van bedrijven af en neemt ook het geluid van het industrieterrein (het gezamenlijke geluid van die bedrijven) af. Die afname zal pas na inwerkingtreding van dit besluit plaats kunnen vinden. Bij de invoering van het nieuwe systeem wordt immers uitgegaan van de nu vergunde situatie waarin bedrijven elke dag van het jaar volgens de representatieve bedrijfssituatie in werking mogen zijn. Na inwerkingtreding kan de jaarmiddeling worden verwerkt in de geluidregels van het omgevingsplan en de omgevingsvergunningen van bedrijven en zal het effect van jaarmiddeling geleidelijk zichtbaar gaan worden in de vorm van een afname van het berekende geluid. Bij het toepassen van de aftrek voor redelijke sommatie heeft het bevoegd gezag geanticipeerd op dat effect.

De aftrek voor redelijke sommatie kan onder de Wet geluidhinder op twee manieren zijn toegepast, wat ook bepalend is voor de wijze waarop de redelijke sommatie moet worden gecorrigeerd bij het invoeren van het systeem van geluidproductieplafonds voor een bestaand industrieterrein.

A: De redelijke sommatie is toegepast bij <u>het vaststellen</u> van een grenswaarde Wet geluidhinder, bijvoorbeeld een hogere grenswaarde voor een nieuw geprojecteerde woning. In dat geval is een grenswaarde bijvoorbeeld 2 dB lager vastgesteld. De aftrek voor redelijk sommatie is dan in die grenswaarde verwerkt.

B: De redelijke sommatie is alleen toegepast bij <u>het toetsen</u> aan een eerder zonder aftrek vastgestelde grenswaarde.

Situatie A
In artikel VI is bepaald dat bij de invoering moet worden uitgegaan van de bij of krachtens de Wet geluidhinder geldende of vastgestelde grenswaarden. In de onder A bedoelde situatie is de redelijke sommatie verwerkt in één of meerdere grenswaarden Wet geluidhinder. Daardoor wordt de in het eerste lid van artikel VI bedoelde toegestane geluidproductie op het industrieterrein correct bepaald en wordt een eerste geluidproductieplafond ook op de correcte waarde vastgesteld. Dat geluidproductieplafond zal echter wel direct na de invoering worden overschreden (in het voorbeeld 2 dB) omdat op het moment van invoering de jaarmiddeling nog niet is verwerkt in de geluidvoorschriften van de bedrijven.

Omdat een geluidproductieplafond een omgevingswaarde met resultaatsverplichting is moet het bevoegd gezag ervoor zorgen dat de overschrijding wordt opgeheven. Omdat daarvoor tijd nodig is, is in het tweede lid van artikel XII bepaald dat gedurende een periode van twee jaar niet hoeft te worden voldaan aan de eerste geluidproductieplafonds. Dat geeft het bevoegd gezag een redelijke termijn om de jaarmiddeling te verwerken in de geluidregels en -voorschriften voor bedrijven. Gedurende die periode zal de berekende geluidproductie geleidelijk gaan afnemen en uiteindelijk voldoen aan het geluidproductieplafond.

Situatie B
In de onder B bedoelde situatie is bij het toetsen aan grenswaarden geanticipeerd op het effect van jaarmiddeling, maar is dat niet verwerkt in de waarde van de grenswaarden. Op grond van artikel X moet echter bij het bepalen van de toegestane geluidproductie wel van deze geldende grenswaarden worden uitgegaan. Daardoor zouden de eerste geluidproductieplafonds te hoog worden vastgesteld. Daarom is in artikel XI bepaald dat de eerder toegepaste aftrek redelijke sommatie wordt omgezet in een overeenkomstige verlaging van de geluidproductieplafonds.

Ook hierbij geldt dat het eerste geluidproductieplafond direct na het van kracht worden zal worden overschreden omdat op het moment van invoering de jaarmiddeling nog niet is verwerkt in de geluidregels en -voorschriften van de bedrijven. Daarom is in het tweede lid van artikel XII bepaald dat ook in dit geval gedurende een periode van twee jaar niet behoeft te worden voldaan aan de eerste geluidproductieplafonds.

Artikel XII (afwijkend tijdstip en afwijkende termijn waarbinnen aan het geluidproductieplafond wordt voldaan) [artikel 2.24, eerste lid, ow]

Op grond van artikel 3.42 van het Besluit kwaliteit leefomgeving moet vanaf het moment van vaststelling worden voldaan aan een geluidproductieplafond. Dat geldt ook voor de met toepassing van artikel X vastgestelde eerste geluidproductieplafonds. In twee gevallen kan niet direct worden voldaan aan die eerste geluidproductieplafonds.

Dat is ten eerste het geval als een geluidreductieplan in uitvoering is. In artikel X is bepaald dat bij het vaststellen van een eerste geluidproductieplafond geen rekening mag worden gehouden met de in het geluidreductieplan voorziene (toekomstige) afname van het geluid. In artikel XII is voor dit geval geregeld dat gedurende een bepaalde tijd niet hoeft te worden voldaan aan de eerste geluidproductieplafonds.

Hetzelfde geldt op grond van het tweede lid voor een industrieterrein waar redelijke sommatie als bedoeld in artikel XI is toegepast. Bij artikel XI is al toegelicht waarom in dat geval de eerste geluidproductieplafonds overeenkomstig lager moeten worden vastgesteld.

Artikel XIII (geluidproductieplafonds voor bestaande provinciale wegen) [artikel 2.24, eerste lid, Ow]

Het eerste lid van dit artikel geeft de hoofdregel voor de eerste vaststelling van geluidproductieplafonds voor provinciale wegen. Hierbij is geen bezwaar en beroep mogelijk, zie artikel 2.3, onder 1, onder b, van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet. De voorwaarde daarbij is dat de geluidproductieplafonds worden gebaseerd op de historische geluidproductie, vermeerderd met 1,5 dB. Het verdient de voorkeur dat uitgegaan wordt van de geluidproductie in één van de vijf kalenderjaren voorafgaande aan inwerkingtreding van dit besluit. De provincie kan op basis van praktische gronden een keuze maken waarbij het voor de hand ligt van betrouwbare en zo actueel mogelijke gegevens uit te gaan. Deze 1,5 dB geluidruimte is nodig om te voorkomen dat direct na invoering van het systeem van geluidproductieplafonds overschrijdingen van die plafonds dreigen. Ook in hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer werd een dergelijke geluidruimte in de eerste geluidproductieplafonds opgenomen.

In het tweede lid is geregeld dat de provincie in drie gevallen kan afwijken van het eerste lid. De instructieregels van artikel 3.32 van het Besluit kwaliteit en leefomgeving en volgende voor een toets in de omgeving zijn uitgesloten maar het derde lid bepaalt wel dat provinciale staten de gevolgen voor de leefomgeving aanvaardbaar moeten vinden. Daarom vergt dit wel een besluit waartegen rechtsbescherming mogelijk is. De drie gevallen zijn:

a. Als eerder een besluit tot aanleg of reconstructie van de weg is genomen. Een dergelijk besluit zal onder de Wet geluidhinder getoetst zijn en mogelijk hebben geleid tot maatregelen. De provincie kan dan het geluidproductieplafond baseren op de gegevens van dat besluit. Dit betekent dat de brongegevens zoals de verkeersomvang, de snelheid, de geometrie van de weg en het type wegdek gelijk zijn aan de bij dat besluit horende gegevens. De motivatie van de aanvaardbaarheid is in dit geval eenvoudig, want er is eerder al een besluit genomen. Het ligt voor de hand voor deze mogelijkheid te kiezen als het besluit recent is en dus leidt tot een hoger geluidproductieplafond dan de hoofdregel.
b. Als grote ruimtelijke plannen waartoe al besloten is leiden tot een andere verkeersomvang dan de huidige situatie. Dit kan bijvoorbeeld gaan om een grote nieuwbouwwijk die mede ontsloten wordt via de provinciale weg, waardoor die provinciale weg meer geluid zal gaan produceren dan past binnen het op grond van het eerste lid beoogde plafond. In dat geval kan het geluidproductieplafond hoger vastgesteld worden. Provinciale staten moeten dan wel motiveren dat de gevolgen voor de leefomgeving aanvaardbaar zijn.
c. Als de provincie een stil wegdek heeft aangelegd zonder dat daar noodzaak toe was vanuit de regels van de Wet geluidhinder, bijvoorbeeld in het kader van de uitvoering van een actieplan als bedoeld in de EU-richtlijn omgevingslawaai. De provincie kan er dan voor kiezen de geluidreductie van dit wegdek als extra geluidruimte in de geluidplafonds onder te brengen. Het geluidplafond wordt dan vastgesteld zonder het effect van het stille wegdek. Ook in dit geval moeten provinciale staten dan wel motiveren dat de gevolgen voor de leefomgeving aanvaardbaar zijn.

Dit invoeringsartikel wordt eenmalig toegepast, het systeem van geluidproductieplafonds kan maar één keer worden ingevoerd. Als naderhand onjuistheden worden geconstateerd in de geluidproductieplafonds die met toepassing van dit artikel zijn bepaald, kunnen die met toepassing van artikel 3.39 van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden hersteld. Voor het herstellen van onjuistheden wordt het geluid op geluidgevoelige gebouwen niet getoetst. Artikel 3.39 wordt ook toegepast voor het herstellen van fouten in het geluidregister.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Artikel XIV (inwerkingtreding)

Inwerkingtreding geschiedt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Hiervoor is gekozen om te kunnen borgen dat er sprake is van een redelijke invoeringstermijn. Voor de inwerkingtreding is

het ook nodig dat alle benodigde uitvoeringsregels gereed zijn. Die zullen op hetzelfde tijdstip in werking treden. De regering streeft ernaar dat de Aanvullingswet geluid en dit Aanvullingsbesluit gelijktijdig in werking treden met de Omgevingswet zelf vanwege de sterke inhoudelijke samenhang. Voor een zorgvuldige invoering kan het aangewezen zijn om onderdelen op een later tijdstip in werking te laten treden. Dit artikel biedt die mogelijkheid.

Artikel XV (citeertitel)

Er zijn diverse algemene maatregelen van bestuur tot aanvulling van de besluiten op grond van de Omgevingswet vastgesteld. Omwille van consistentie en de herkenbaarheid zijn de diverse aanvullingsbesluiten allemaal voorzien van een citeertitel volgens hetzelfde model.

Deze nota van toelichting onderteken ik mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven - Van der Meer

BIJLAGE 1

Toelichting hoofdstuk bruidsschat omgevingsplan

In Bijlage 2 Toelichting bruidsschat omgevingsplan bij het Invoeringsbesluit Omgevingswet wordt na paragraaf 2.3 de tekst opgenomen zoals die in deze bijlage is opgenomen.

AFDELING 2.3A AANLEGGEN OF WIJZIGEN VAN WEGEN OF SPOORWEGEN ZONDER GELUIDPRODUCTIEPLAFOND

Artikel 2.3a.1 Toepassingsbereik

Deze afdeling gaat over aanleg of reconstructie van een weg of spoorweg die weliswaar niet in strijd is met het geldende omgevingsplan, maar waarover geen afweging heeft plaatsgevonden bij de totstandkoming van dat plan. De afdeling ziet niet op rijkswegen en provinciewegen omdat daarvoor een geluidproductieplafond als omgevingswaarde is of wordt vastgesteld. Die geluidproductieplafonds beschermen die omliggende geluidgevoelige gebouwen tegen een eventuele toename van het geluid en dus hoeft het omgevingsplan daar niet in te voorzien. De bepaling is een omzetting van artikel 73, onder a (toepassingsbereik), artikel 79 (aanleg) en artikel 99 (reconstructie) van de Wet geluidhinder en artikel 4.4 van het Besluit geluidhinder. Het tijdelijk deel van het omgevingsplan heeft geen betrekking op provinciale wegen waarvoor nog geen geluidproductieplafond is vastgesteld, omdat daarvoor nog de Wet geluidhinder van toepassing is (zoals bepaald in artikel 3.5 van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet).

Artikel 2.3a.2 Binnenplanse vergunning geluid weg of spoorweg

Eerste lid
Onder de Wet geluidhinder was voor aanleg of wijziging een besluit op aanvraag van het college van burgemeester en wethouders vereist. In dit omgevingsplan is dit besluit omgezet in een omgevingsvergunning voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit. Ook dit lid vormt een omzetting van de artikelen 79 (aanleg) en 99 (reconstructie) van de Wet geluidhinder en artikel 4.4 van het Besluit geluidhinder. In de praktijk zal het bij toepassing van deze artikelen overigens vrijwel altijd gaan om situaties waar nog onder de Wet geluidhinder over is besloten.
In de formulering is echter de terminologie van het stelsel van de Omgevingswet gebruikt, omdat bestemmingsplannen en inpassingsplannen op grond van de Invoeringswet Omgevingswet onderdeel zijn geworden van het tijdelijk deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet, en omgevingsvergunningen voor het afwijken van het bestemmingsplan en tracébesluiten gelden als omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Tweede lid
Hier zijn uitzonderingen op het eerste lid uit de oude regelgeving opgenomen, voor zover ze zien op wegen. Deze uitzonderingen zijn afkomstig uit de Wet geluidhinder: de begripsbepaling 'reconstructie van een weg' in artikel 1; artikel 1b, vijfde lid; en artikel 74. Opgemerkt wordt dat deze uitzonderingen niet allemaal gehandhaafd kunnen worden bij de ombouw van het tijdelijk deel van het omgevingsplan naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. De instructieregels voor het geluid van gemeentelijke wegen, die zijn opgenomen in paragraaf 5.1.4.2a.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, kennen bijvoorbeeld niet de uitzondering voor 30-km-wegen en de uitzondering vanwege het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit.

Derde lid
Hier zijn uitzonderingen op het eerste lid uit de oude regelgeving opgenomen, voor zover ze zien op spoorwegen. Deze uitzonderingen zijn afkomstig uit artikel 1.1 van het Besluit geluidhinder: de begripsbepaling 'wijziging van een spoorweg' in het eerste lid van dat artikel en de uitzonderingen daarop in het tweede lid. Opgemerkt wordt dat deze uitzonderingen niet allemaal gehandhaafd

kunnen worden bij de ombouw van het tijdelijk deel van het omgevingsplan naar het permanente omgevingsplan.

Artikel 2.3a.3 Aandachtsgebied

Eerste lid
Dit bepaalt de ligging van het aandachtsgebied voor wegen en spoorwegen die zijn verweven of gebundeld met wegen. De aanwijzing is gelijk aan de geluidzone zoals die gedefinieerd werd in artikel 74, eerste lid, en artikel 75, eerste lid, van de Wet geluidhinder, waarbij de begripsbepalingen 'bebouwde kom', 'buitenstedelijk gebied' en 'stedelijk gebied' uit artikel 1 van die wet zijn uitgeschreven in de artikeltekst. Deze bepaling kan bij de omzetting van het tijdelijk deel van het omgevingsplan naar het nieuwe deel van het omgevingsplan worden geschrapt omdat bij ministeriële regeling zal worden voorzien in een regeling hiervoor.

Tweede lid
Dit bepaalt de ligging van het aandachtsgebied voor vrij liggende spoorwegen. De aanwijzing is afgeleid uit de Regeling zonekaart spoorwegen geluidhinder. Daar was een tabel van lokale spoorwegen opgenomen met voor alle spoorwegen een geluidzone van 100 meter aan weerzijde van het spoor, met uitzondering van drie in tunnels gelegen metro’s waar de geluidzone 25 meter bedroeg. Dit betrof drie metro's die ondergronds gelegen zijn. Omwille van de beheerbaarheid is dat hier in tekst uitgewerkt. Het tijdelijke deel van het omgevingsplan kan immers, anders dan een ministeriële regeling, niet worden aangepast als er nieuwe spoorwegen worden aangelegd. Deze bepaling kan bij de omzetting van het tijdelijke deel van het omgevingsplan naar het nieuwe deel van het omgevingsplan worden geschrapt omdat bij ministeriële regeling zal worden voorzien in een regeling hiervoor.

Derde en vierde lid
Deze leden vormen een omzetting van artikel 75, tweede en derde lid, van de Wet geluidhinder en artikel 1.4a, tweede en derde lid, van het Besluit geluidhinder.

Artikel 2.3a.4 Aanvraagvereiste binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit geluid weg of spoorweg

Net als onder de Wet geluidhinder moet de initiatiefnemer een akoestisch onderzoek overleggen. De regeling is een omzetting van bepalingen in artikel 80 van de Wet geluidhinder in samenhang met artikel 77 en artikel 99, tweede lid, van die wet en artikel 4.5 in samenhang met artikel 4.10 van het Besluit geluidhinder. Opgemerkt wordt dat de gehanteerde standaardwaarde en de binnenwaarde waarnaar verwezen wordt niet zijn ontleend aan de normwaarden van de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder, maar aan het Besluit kwaliteit leefomgeving zoals dat is gewijzigd door het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet. Dat was nodig omdat opnemen van oude normwaarden zou hebben betekend dat de bij die normwaarden behorende meet- en rekenvoorschriften hier opgenomen hadden moeten worden. Dat had de regeling te zeer gecompliceerd. De nieuwe normwaarden zijn, zoals beschreven in het algemeen deel van de toelichting bij het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet, gelijkwaardig aan de oude.

Artikel 2.3a.5 Beoordelingsregel aanvraag binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit geluid weg of spoorweg en artikel 2.3a.6 Voorschriften binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit geluid weg of spoorweg

De Wet geluidhinder bepaalde dat het college van burgemeester en wethouders in zijn besluit bepaalde welke maatregelen nodig zijn om te voorkomen dat de geluidsbelasting binnen de zone de hoogst toelaatbare waarden te boven zou gaan. Dat is te lezen als een regel over voorschriften. Omdat een binnenplans vergunningstelsel altijd een beoordelingsregel vereist, is deze regel hier uitsplitst in een beoordelingsregel, inhoudende dat het bevoegd gezag de omgevingsvergunning alleen verleent als binnenplanse omgevingsvergunning als de grenswaarde niet wordt

overschreden en in een regel over voorschriften, die inhoudt dat het bevoegd gezag de maatregelen voorschrijft die nodig zijn om te voorkomen dat niet aan de standaardwaarden voldaan wordt of dat het geluid op geluidgevoelige gebouwen toeneemt ten opzichte van het geluid direct voorafgaand aan de wijziging. Als de omgevingsvergunning niet verleend kan worden als binnenplanse omgevingsplanactiviteit, kan de aanvraag worden beoordeeld als een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Op die beoordeling zijn de regels van paragraaf 5.1.4.2a.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing.
De gehanteerde grenswaarde is niet ontleend aan de normwaarden van de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder, maar aan het Besluit kwaliteit leefomgeving zoals dat is gewijzigd door het Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet. In de toelichting op artikel 2.3a.4 is ingegaan op de achtergrond hiervan.

Integrale onafhankelijke adviescommissie Omgevingswet

Recht doen aan de Omgeving(swet)

Den Haag, November 2019

Inhoudsopgave

Verantwoording 1

Thema 1: een werkbaar juridisch bouwwerk 4
- Inzichtelijkheid, gebruiksvriendelijkheid en kenbaarheid van het omgevingsrecht 4
- Samenhangende benadering 6
- Evaluatie 6

Thema 2: een goede invoering van het stelsel 7
- Stel de juiste verwachtingen: implementatie is geen big bang 7
- Begin op tijd met voorbereiden 8
- Zet de ondersteuning voort ook na het moment van inwerkingtreding 8
- Ondersteun ook bedrijven bij de invoering en maatschappelijke organisaties 8

Thema 3: werken met het nieuwe stelsel 9
- Kansen voor waardecreatie bij beschermen en benutten 9
- Integraal afwegen tussen benutten en beschermen in de fysieke leefomgeving 11
- Omvang van de afwegingsruimte 12
- Vertrouwen in “decentraal, tenzij” 13
- Participatie 14

Thema 4: houd het stelsel op orde 15
- Bewaker van het stelsel 15
- Blijf de doelen en uitgangspunten hanteren bij uitbreiding en aanpassing 16

Verantwoording

De Integrale onafhankelijke adviescommissie Omgevingswet heeft de afgelopen jaren de verantwoordelijk bewindspersoon[1] geadviseerd over specifieke wetgevingsproducten binnen het omgevingsrecht. De adviescommissie adviseerde vanuit een integraal perspectief van de uitvoeringspraktijk met als centrale vraag: kan het gaan werken zoals het is bedoeld? Daarbij is veelvuldig aan de hand van casussen gesproken tot er overeenstemming was over een advies. De commissie heeft zoveel mogelijk advies uitgebracht op een tijdstip dat de minister de adviezen nog kon verwerken alvorens een wetsvoorstel of ontwerp-besluit aan te bieden aan het parlement.

De commissie realiseert zich dat zij door het beoordelen van de wetgevingsprojecten en de discussie daarover veel inzicht in de (bedoelde) werking van het stelsel heeft vergaard. Als gevolg daarvan heeft de commissie mogelijk een positiever oordeel over de inzichtelijkheid van het nieuwe stelsel dan een relatieve buitenstaander. De commissie meent echter, dat het hier vaak een kwestie van opleiding en gewenning zal zijn, maar heeft begrip voor de *ervaren* complexiteit van het stelsel, waarvoor zij in de advisering veelvuldig aandacht heeft gevraagd. De taak van de commissie is nu bijna volbracht. De ervaring die de commissie heeft opgedaan in deze periode heeft geleid tot een aantal inzichten die zij wil meegeven voor de toekomst.

Dit is een ander soort advies dan in de eerste alinea genoemd. Met dit integrale advies wil de commissie ook een antwoord geven op de vraag of de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet en verbeterdoelen van de stelselherziening binnen bereik liggen en de balans tussen beschermen en benutten gevonden kan worden. Daarbij richt zij zich niet alleen tot de regering, maar ook tot de Eerste en Tweede Kamer, die een belangrijke rol hebben in dit proces. Dit advies is ook gericht tot uitvoerders van deze wetgeving; de schrijvers en vaststellers van plannen, visies en programma's. Zij die een vergunning aanvragen, toetsen of erop toezien of die goed wordt uitgevoerd, maar ook degenen die ertegen in het geweer komen. Te denken is aan ambtenaren, burgers, bestuurders, koepelorganisaties, bedrijfsleven, rechters. Dit advies gaat niet alleen over het juridisch bouwwerk, maar ook over de houding en het gedrag die nodig zijn om van de Omgevingswet tot een succes te maken en de fysieke leefomgeving buiten te benutten, maar waar nodig ook te gaan verbeteren en herstellen.

De wereld van de fysieke leefomgeving heeft niet stil gestaan. In de periode tussen de start van de stelselherziening circa acht jaar geleden en nu is de druk op het benutten en beschermen van de ruimte alleen maar groter geworden. Energietransitie, de woningbouw- en klimaatopgave vragen om een samenhangende benadering. Zo moet bijvoorbeeld een goede balans worden gevonden tussen het realiseren van woningen en een veilige en gezonde leefomgeving. Een wet alleen gaat niet zorgen dat dat bereikt gaat worden. Daarvoor moeten mensen gaan werken met deze wet en is het nodig dat de overheid een breder instrumentarium inzet dan alleen wetgeving.

De wet stelt beschermen en benutten centraal, maar geeft niet precies aan hoe dat moet worden ingevuld en op welke wijze de afweging plaats zou kunnen of moeten vinden. De commissie denkt, dat waardecreatie centraal moet staan bij zowel beschermen als benutten. Bij benutten betekent waardecreatie bijvoorbeeld dat voldoende woonruimte kan worden gerealiseerd. Bij beschermen gaat het bijvoorbeeld om het realiseren van een gezonde leefomgeving en een solide natuur.
Het is aan bestuurders om daarbij een balans te vinden. De uitvoeringsregels geven in een aantal gevallen ondergrenzen aan. Dat zou de indruk kunnen wekken, dat het daarbij moet blijven.

[1] Achtereenvolgens de minister van IenW, de minister van BZK en minister van Wonen en Milieu.

Dat is echter niet het geval. Bestuurders kunnen kiezen voor een betere kwaliteit. De instrumenten zijn er. De juridische ongemakken zijn zo veel als mogelijk weggenomen en professionals kunnen het omgevingsrecht overzien. Nu is het mede in handen van bestuurders om de balans tussen beschermen en benutten niet te beperken tot een discussie rond de ondergrenzen van wat toelaatbaar is, maar samen met participerende belanghebbenden keuzes te durven maken die tot daadwerkelijke waardecreatie gaan leiden. Geen eenvoudige opgave in de steeds grotere druk op de fysieke ruimte, maar wel een nastrevenswaardige.

De commissie heeft dit advies ingedeeld in 4 thema's.

Thema 1. Een werkbaar juridisch bouwwerk
Hierin geeft de commissie aan wat zij van het wettelijk stelsel als geheel vindt, bezien vanuit juridisch perspectief en voor zover het nu is.

Thema 2. Een goede invoering van dit stelsel.
Hier geeft de commissie aan wat nodig is aan begeleiding en ondersteuning om het potentieel van de stelselwijziging mogelijk te maken. De commissie ziet in de consultatiereacties op de verschillende onderwerpen een grote zorg of de cultuurverandering die wordt beoogd wel tot stand gaat komen. Met de inwerkingtreding van de wet eindigt de ondersteuning die tot nu toe verleend is niet. Er ligt nog een belangrijke opgave, die niet alleen de verschillende organen van de overheid aangaat, maar ook bijvoorbeeld het bedrijfsleven.

Thema 3. Werken met het nieuwe stelsel.
In dit derde thema kijkt de commissie niet zo zeer naar het juridisch stelsel maar ook naar cultuur, organisatie en ambitie. In dit thema gaat de commissie in op aspecten als integraal werken, de verschillen die zullen ontstaan als gevolg van de keuzes die gemaakt zijn, DSO, afwegingsruimte en participatie.

Thema 4. Houd het stelsel op orde.
In de Omgevingswet, de aanvullingswetten en de besluiten zijn meer dan 26 wetten geheel of gedeeltelijk opgegaan. Daarmee is nog niet alles in het fysieke domein ondergebracht binnen dit stelsel. Ook zullen inhoudelijke beleidswijzigingen leiden tot aanpassingen van de regels. In dit thema geeft de commissie daarvoor richting.

In de eerste jaren heeft de commissie advies uitgebracht over de Invoeringswet, de Aanvullings-wetten natuur, grondeigendom, bodem en geluid en het Aanvullingsbesluit bodem onder leiding van Annemieke Nijhof, ondersteund door Wouter van Zandbrink. Ook heeft de commissie mondeling geadviseerd over het Besluit kwaliteit leefomgeving, Besluit bouwwerken leefomgeving, Besluit activiteiten leefomgeving en het Omgevingsbesluit, waarbij de belangrijkste punten achteraf in een schriftelijk advies zijn vervat. Vanaf eind 2018 heeft zij het voorzitterschap overgedragen aan Hetty Klavers. Onder haar leiding kwam de commissie tot de adviezen over het Invoeringsbesluit, de aanvullingsbesluiten Natuur en Geluid en dit integrale advies. De leden van de commissie namen op persoonlijke titel deel.

De commissie bestond in 2019 uit de voorzitter mw. ir. H.C. Klavers (vz. Commissie, dijkgraaf waterschap Zuiderzeeland) en de volgende leden prof. mr. dr. C.J. Bastmeijer (hoogleraar natuurbeschermings- en waterrecht universiteit Tilburg en oprichter van Legal Advice for Nature), prof. dr. ir. A.G. Bregman (Instituut voor Bouwrecht/hoogleraar bouwrecht Rijksuniversiteit Groningen), mr. dr. J.H.G. van den Broek (VNO-NCW/rechter-plaatsvervanger rechtbank Oost-Brabant), drs. L. de Bruin (Raadgevend Adviseur, Heijmans), mw. mr. T.H.B.M. Hofs (voorheen provincie Overijssel), drs. M.M. de Hoog (directielid DCMR), drs. ing. H. Küpers (secretaris-directeur waterschap Hunze en Aa's), prof. mr. dr. G.A. van der Veen (advocaat AKD/hoogleraar bestuursrecht en milieurecht Rijksuniversiteit Groningen), mw. drs. P.W. Verhoeven (zelfstandig interim-manager en -adviseur publiek domein, voorheen gemeente Rotterdam). De commissie werd ondersteund door Joris Broers (ambtelijk contactpersoon) en Esther Knabben (secretaris).

Thema 1: Een werkbaar juridisch bouwwerk

De commissie concludeert dat het juridisch bouwwerk systematisch stevig in elkaar zit. Kijkend naar het stelsel als geheel vanuit juridisch perspectief vindt de commissie dat de wetgever consequent de doelen van de wet centraal heeft gesteld bij het opstellen van de delen van het stelsel alsook bij het ontwerpen van de kerninstrumenten. De commissie vindt het sterk dat de beleidscyclus centraal is gesteld als leidend principe. Dit wettelijk stelsel is inzichtelijker en gebruiksvriendelijker voor de gebruiker van het recht dan de huidige lappendeken van omgevingsregels in ongeveer honderd wetten, AMvB's en ministeriële regelingen Het stelsel maakt het mogelijk om keuzes te maken en richting te geven aan alle functies en belangen die op een specifieke locatie spelen. De bestuurlijke afwegingsruimte is vergroot en zo veel mogelijk decentraal neergelegd bij het bestuursorgaan dat de lokale situatie het best kent. Ook de flexibiliteit voor andere actoren kan worden vergroot. Tot slot is het proces van de besluitvorming verbeterd.

De commissie adviseert:

1) *Blijf de maatschappelijke en verbeterdoelen in het achterhoofd houden bij het opnemen van nieuw beleid in het stelsel.*
2) *Neem de verbeterdoelen van de wet mee in de evaluatie van de wet. Kijk daarbij ook naar de beleidsdoelen die men op dat moment heeft ten aanzien van de fysieke leefomgeving. De commissie beveelt aan niet alleen naar feiten te kijken, maar ook hoe partijen ervaren dat het stelsel werkt en of het de faciliterend is in het realiseren van de opgaven. De ervaring leert dat bij een beleidsevaluatie vaak alleen teruggekeken wordt naar de doelen van destijds. Dat is zinvol, maar de waarde zit ook in het beantwoorden van de vraag: hoe kan het stelsel verder ontwikkeld worden.*

Bij de start van de stelselherziening is een aantal verbeterdoelen geformuleerd. De hoofdlijnen zijn op wettelijk niveau vastgelegd, de meer gedetailleerde regels op een lager niveau. De ervaring van de commissie is dat naar mate men dieper in het regelgevend systeem komt, doelstellingen en uitgangspunten niet meer naast elkaar staan, maar het noodzakelijker wordt een weging of rangorde aan te brengen

Bij het adviseren gebruikte de commissie steeds de vier verbeterdoelen van de stelselherziening:

1 Het vergroten van de inzichtelijkheid en voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht,
2 Het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving.
3 Het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving
4 Het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

In dit thema kijkt de commissie vanuit de verbeterdoelen. De maatschappelijke doelen van de wet komen aan de orde in thema 3.

Inzichtelijkheid, gebruiksvriendelijkheid en kenbaarheid van het omgevingsrecht

De commissie herkent dat met het samenbrengen van afzonderlijke wetten en besluiten onder het stelsel van de Omgevingswet er een veelomvattend geheel is geconstrueerd. De vele onderwerpen die met elkaar in samenhang worden gebracht en de complexiteit van alles dat samenkomt in de fysieke leefomgeving wordt daarmee recht gedaan. Er zijn vele regels nodig om die complexiteit te kunnen regelen. Tegenover de complexiteit staat de kenbaarheid van de wet. Kenbaarheid hangt daarmee samen met voorspelbaarheid.

Met het optuigen van het stelsel en het herordenen van regels die voorheen in verschillende (sectorale) wetten en besluiten waren ondergebracht is het van belang dat de gebruikers van de regelgeving weten hoe de nieuwe structuur in elkaar zit. Onder de term kenbaarheid verstaat de commissie dat gebruikers kunnen begrijpen wat er staat, voor wie welke regels gelden en welke regels er gelden. Voor gebruikers moeten dus hun rechten en verplichtingen duidelijk zijn. Op basis van de regels kan de uitkomst worden ingeschat op een vergunningaanvraag en wordt duidelijk in welke gevallen sprake is van flexibiliteit of afwegingsruimte.

De commissie acht het stelsel begrijpelijk voor gebruikers. De gehanteerde structuur in de wet en de vier AMVB's, de extra toelichtingen die bij sommige belangrijke instrumenten gegeven worden, zoals het omgevingsplan, dragen ertoe bij dat gebruikers kunnen begrijpen wat er staat, maar ook hoe het bedoeld is, gebruikt en toegepast kan worden. Ook het harmoniseren van begrippen die voorheen in verschillende regelingen waren opgenomen en telkens een nét andere definitie kenden, dragen bij aan de kenbaarheid van de wet.

De commissie vindt dat met dit stelsel duidelijk is voor wie regels gelden en welke regels er gelden. Voorbeelden waarin dit tot uitdrukking komt zijn de richtingaanwijzer in het Besluit activiteiten leefomgeving, het bijeenbrengen van procedures en de aansluiting bij de procedures van de Awb, de regels omtrent bevoegd gezag en hoe overheden met elkaar moeten samenwerken zonder onnodige vanzelfsprekendheden vast te leggen. Deze verworvenheden van het stelsel bouwen voort op een beweging die al is ingezet met het Activiteitenbesluit (2008), de Wet milieubeheer (1993), de Waterwet (2009) en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) (2010).

Kenbaarheid hangt ook samen met voorspelbaarheid. De commissie heeft ook gekeken hoe open normen in het juridische systeem zijn opgenomen. Het toepassen van open normen, dat bij de totstandkoming van de wet vaak werd onderstreept om te laten zien dat het nieuwe stelsel aan flexibiliteit wint, heeft tegelijkertijd geleid tot de zorg of open normen en afwegingsruimte als vanzelf en veelvuldig zullen leiden tot willekeur. Ook uit de consultatiereacties op afzonderlijke producten waarover de commissie eerder geadviseerd heeft, blijkt soms de zorg open normen en de beoogde flexibiliteit leiden tot minder voorspelbaarheid en meer procedures. De commissie onderschrijft niet het beeld dat in het nieuwe stelsel alles open en flexibel zou zijn. Veel normen, waren voorheen, en blijven ook in het nieuwe stelsel gesloten normen. Net zo geldt dat in het huidige recht met open normen wordt gewerkt. Te denken is aan de zorgplichtbepalingen in artikel 1.1a van de Wabo en artikel 13 van de wet bodembescherming. De praktijk blijkt daar goed me te kunnen werken. Er is geen aanleiding te veronderstellen, dat dat in het nieuwe stelsel anders zal zijn. De flexibiliteit die het stelsel nu in zich heeft, is volgens de commissie een bewuste keuze waarbij de nadruk op een goede motivering van een besluit door bestuurders komt te liggen.

De commissie is van mening dat er een inzichtelijk systeem is ontstaan en dat juist met het vanaf het begin van het wetgevingsproces samenbrengen, harmoniseren en opnieuw ordenen van regels de complexiteit die vermeden kon worden, is opgeschoond. Zij ziet dat één stelsel is bereikt dat begrijpelijk is voor professionele gebruikers die hun informatie uit wetgeving halen. Dit ziet zij onder meer terug in het gebruik van een duidelijke structuur en begrippenkader en de aansluiting bij het Europees stelsel van wetgeving, wat toekomstige implementatie zal vergemakkelijken. Een compliment aan de wetgever is dan ook welgemeend en op zijn plaats.

Samenhangende benadering

Hoewel er een mooi ingericht, samenhangend stelsel staat, zullen situaties in de fysieke leefomgeving complex blijven. Ook in de toekomst blijft behoefte bestaan aan experts. Deze experts vinden hun kaders en regels nu vaak terug in sectorale wetgeving waarin alles over een specifiek onderwerp bij elkaar staat. De integraliteit van de vraagstukken wordt in de nieuwe structuur en opbouw van de Omgevingswet als insteek gekozen. Dat zal wellicht “even wennen” zijn, maar van professionals verwacht de Commissie dat zij zich de nieuwe regels snel eigen zullen maken. Vaak zullen zij onder het huidige recht ook een integrale benadering kiezen, bijvoorbeeld bij het opstellen van een bestemmingsplan.

Evaluatie

De commissie ziet graag dat – naast de maatschappelijke doelen van de wet - de verbeterdoelen een leidraad blijven bij de afweging of onderwerpen opgenomen moeten worden in het stelsel en dit mee te nemen in het evaluatieonderzoek. De commissie beveelt aan daarbij niet alleen naar feiten te kijken, maar ook te bezien hoe partijen ervaren dat het stelsel werkt en of het faciliterend is in het realiseren van hun opgaven. De ervaring leert dat bij een beleidsevaluatie vaak alleen teruggekeken wordt naar de doelen van destijds. Dat is uiteraard zinvol, maar de waarde zit ook in de beantwoording van de vraag: hoe het stelsel verder ontwikkeld kan worden. De commissie vindt het verstandig om bij de inwerkingtreding van de wet meteen de criteria te formuleren waarop bij latere evaluaties wordt getoetst. Dit bevordert de eenduidigheid en het gericht verzamelen van de benodigde data en/of ander soort informatie voor die evaluaties. Bovendien is dan van meet af aan voor alle betrokkenen helder wat er wel en niet in de evaluaties zal worden meegenomen.

Thema 2: Een goede invoering van het stelsel

Het is niet alleen van belang de regels te kennen, maar ook dat de mensen die ermee moeten werken de mogelijkheden kennen die in het systeem zitten. De invoeringsbegeleiding is al gestart en beschikbaar. Binnen 'Aan de slag met de Omgevingswet' is de informatie beschikbaar, is er een keur aan mogelijkheden om kennis en ervaring uit te wisselen en ook binnen organisaties, advies- en opleidingsorganisaties wordt toegewerkt naar het moment van inwerkingtreding.

De commissie adviseert voor de invoering:

1) *Maak een plan en stel een invoeringsperiode vast.*
   De commissie voorziet een invoeringsperiode vanaf het moment van inwerkingtreding van de wet. In die periode dient er nog extra hulp en informatie te zijn, maar ook een termijn op welk moment we verwachten dat alles conform het stelsel werkt en is ingericht, en niet alleen de minimale invulling. Per instrument kan dat verschillen. Voor het maken van een omgevingsplan staat immers ook een andere overgangstermijn dan voor het beslissen op een aanvraag om een vergunning. Schep duidelijkheid tot wanneer ondersteuning geboden wordt en op welke termijn ook onderwerpen die nu niet als 'minimale eisen voor inwerkingtreding' zijn aangemerkt, wel gereed moeten zijn.
2) *Spreek partijen erop aan om te gaan oefenen vanaf nu, zodat iedereen toegerust is voor zijn taken bij de inwerkingtreding van de wet. Het leren stopt niet bij de invoering van het stelsel. Stimuleer dat niet alleen het minimum gedaan wordt. Anders blijft een belangrijk potentieel aan kansen en mogelijkheden liggen.*
3) *Aan de gezamenlijke overheden de oproep om de invoeringsbegeleiding met leerkringen, handleidingen, best practices, adviesvragen, voorbeeldplannen en vergunningen, etc. vooralsnog in stand te houden en maximaal te benutten.*
4) *Beperk de invoeringsbegeleiding niet tot overheden, maar bekostig ook kennisoverdracht voor bedrijven, maatschappelijke organisaties en burgers (via gemeente).*

Om het volle potentieel van het omgevingsrecht te ontsluiten is een goede invoering van belang. Ook hierbij is de kenbaarheid een centraal begrip. Iedereen die binnen het fysieke domein werkt moet weten wat voor hem of haar relevant is, waar het staat en met wie samenwerking of overleg nodig is of wie kan adviseren. Iedereen dient zich voor te bereiden: ambtenaren bij gemeenten, waterschappen, provincies en het rijk, vergunningverleners en toezichthouders, veiligheidsregio's, bedrijven die nu al allerlei vergunningen hebben, maar ook belangenorganisaties.

Stel de juiste verwachtingen: implementatie is geen big bang

De commissie voorziet de invoering van het stelsel van de Omgevingswet niet als een ´big bang´ waarbij op de dag waarop de wet in werking treedt, alles precies functioneert zoals beoogd. Aan veel onderdelen wordt nog gewerkt, zoals bijvoorbeeld het opstellen van omgevingsplannen en de uitbouw van het DSO. Maar ook het overgangsrecht en de overgangstermijn voor het omgevingsplan maken dat er sprake zal zijn van een geleidelijke overgang naar de situatie zoals beoogd. Ook is er ondanks het veelvuldig oefenen en voorbereiden, nog niemand die het 'echt' gedaan heeft. Het opdoen van ervaring en het van elkaar leren, kan dan pas starten. Dat neemt overigens niet weg, dat overheden op dit moment al veel taken uitoefenen en dat onder het nieuwe recht ook zullen blijven doen.

De inschatting van de commissie is dat de lokale regelgeving zich in de toekomst niet overal op dezelfde manier[2] en ook niet in hetzelfde tempo zal ontwikkelen. Uiteraard moeten alle overheden zich vertrouwd maken met het nieuwe recht. De commissie ziet drie categorieën: ten eerste gemeenten die zich kenmerken door een hoge dynamiek die pro-actief gebruik van het nieuwe stelsel stimuleert en uitlokt. Ten tweede gemeenten met een gemiddelde dynamiek waardoor er iets meer tijd genomen kan en zal worden. Ten slotte de derde categorie van laag dynamische gemeenten die zich niet genoodzaakt of uitgenodigd voelen snel te gaan bewegen in het nieuwe stelsel.

Het advies van de commissie is om aan verwachtingenmanagement te doen en te accepteren dat er verschillen gaan ontstaan. Monitoren geeft inzicht of sprake is van acceptabele verschillen die recht doen aan verschillende situaties of dat er ongewenste situaties ontstaan. In de aangekondigde evaluatie van de wet zou dit element meegenomen kunnen worden.

Begin op tijd met voorbereiden

Bij het vorige thema heeft de commissie aangegeven dat zij het wettelijk stelsel als stevig beoordeelt. Dat het – met in achtneming van de complexe materie die het betreft - duidelijk en begrijpelijk is en dat iedereen er zijn of haar weg in zou kunnen vinden. De commissie adviseert niet te wachten tot het moment van inwerkingtreding, maar nu met oefenen en voorbereiden te starten: ook de gemeenten die geen hoge dynamiek kennen. De nieuwe regels zijn helder en uitgekristalliseerd, er is op heel veel terreinen hulp en ondersteuning beschikbaar.
Het advies van de commissie is de huidige ondersteuning voort te zetten en helder te maken tot wanneer ondersteuning geboden blijft worden. Spoor iedereen aan tijd en ruimte vrij te maken van zowel ambtenaren als bestuurders, maar bijvoorbeeld ook private partijen die vergunningen nodig gaan hebben.

Zet de ondersteuning voort ook na het moment van inwerkingtreding

Hoewel er al veel helder is, is op de dag van de inwerkingtreding nog niet alles af. Ervaring in de nieuwe situatie moet worden opgebouwd, onvoorziene zaken zullen onverhoopt optreden. Dan is het van belang dat er ondersteuning beschikbaar blijft. Het is in de ogen van de commissie onontkoombaar om in de eerste periode van inwerkingtreding van de wet de invoeringsbegeleiding in behoorlijke omvang te behouden. Dat kan zowel bij het interbestuurlijke programma Aan de Slag met de Omgevingswet, als bij bijvoorbeeld het Informatiepunt Omgevingswet waar ook InfoMil deel van uitmaakt, koepelorganisaties en brancheorganisaties.

Ondersteun ook bedrijven bij de invoering en maatschappelijke organisaties

Beperk de invoeringsbegeleiding niet tot overheden, maar bekostig ook kennisoverdracht voor bedrijven, waarbij extra aandacht moet worden besteed aan MKB-bedrijven. Als dat niet gebeurt, worden decentrale overheden na 1 januari 2021 belast met de uitleg van de stelselherziening aan bedrijven. Dit jaar is goede ervaring opgedaan met de actie WATT je moet weten over energiebesparing. Vanwege de belangrijke rol van maatschappelijke organisaties en burgers (via gemeenten) bij de toepassing van de wet (bijv. participatie in planvorming en gebiedsprocessen) is het voorts van belang om de invoeringsbegeleiding mede op hen te richten.

[2] zie thema 3

Thema 3: Werken met het nieuwe stelsel

De commissie heeft vaak geadviseerd om zaken te verduidelijken in de memorie van toelichting of nota van toelichting bij wetten en besluiten. De commissie heeft met genoegen geconstateerd dat haar adviezen vaak zijn overgenomen, zodat de overwegingen, voorbeelden en gedachtegang van de wetgever navolgbaar zijn. Bij inwerkingtreding van het stelsel gaat de praktijk pas echt met de wet, maar ook met handreikingen, voorbeeld, leerboeken, voorbeeldverordeningen, staalkaarten et cetera aan de slag. The proof of the pudding is in the eating.
De aanbevelingen opgenomen in dit thema raken aan de verbeterdoelen 2 en 3 van de wet: het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving en het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving.

Dat is niet het enige; het gaat ook om de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet: het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde leefomgeving en omgevingskwaliteit, en het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften. Kortom: beschermen en benutten. Dat vraagt om een bepaalde attitude en beperkt zich niet tot het uitsluitend kijken naar het juridische stelsel. In hoeverre er sprake zal gaan zijn van het behalen van die doelen is afhankelijk van de wijze waarop partijen omgaan met de beschikbare instrumenten.

De commissie adviseert het volgende voor het werken in het nieuwe stelsel:

1) *Om te komen tot het behalen van de doelen is meer nodig dan een discussie over de ondergrenzen van het toelaatbare, zijnde de uiterste posities op het veelbesproken "mengpaneel". De commissie adviseert daarvoor naast wettelijke instrumenten ook andere instrumenten in te zetten om de maatschappelijke doelen van de wet te realiseren.*
2) *Ga echt integraal werken, en maak richtinggevende keuzes. Daarbij is geen enkel belang op het gebied van beschermen en benutten uniek en uitgangspunt. Dat kan door over grenzen van organisaties heen te werken, vroegtijdig belangen en tegenstellingen in kaart te brengen en inzichtelijk te maken in scenario's voor specifieke locaties. Begin bij heldere keuzes in de visie, zodat die richtinggevend is bij het opstellen van het omgevingsplan en vergunningen.*
3) *Wees reëel in de ruimte die er is om afwegingen te maken.*
4) *Heb vertrouwen in decentrale bestuurders. Houdt tegelijkertijd de vinger aan de pols en monitor welke verschillen zullen ontstaan. Geef het systeem de kans en schiet niet te snel in een regelreflex, maar houdt afwegingsruimte open om flexibel te kunnen blijven.*
5) *Participatie is een kans om tot een verrijking van plannen en waardecreatie te komen. De commissie beveelt aan te bezien hoe zich participatie 'van onderop' ontwikkelt. De beslissing of het zinvol is regels te stellen aan participatie kan na een evaluatie van het wettelijk stelsel opnieuw worden overwogen.*

Kansen voor waardecreatie bij beschermen en benutten

Met de inwerkingtreding van het stelsel moeten de maatschappelijke doelen van de wet invulling krijgen: het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde leefomgeving en omgevingskwaliteit, en het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften. Integraal werken, extra afwegingsruimte en het bestaan van ondergrenzen aan die afwegingsruimte zijn behulpzaam maar niet altijd en per se voldoende om deze doelen te bereiken.

De overheid zal daarvoor waarschijnlijk ook andere dan juridische instrumenten moeten inzetten die juist aanzetten tot het nastreven van de doelen, het uitvoeren van ambities en het bevorderen van de kwaliteit van de leefomgeving. De discussie zou zich niet moeten beperken tot de vraag of de ondergrenzen goed genoeg zijn.

De commissie constateert dat de Omgevingswet zelf wel de instrumenten biedt om innovatie en waardecreatie te bewerkstelligen, maar bestuurders daartoe niet verplicht. Overigens kunnen bestuurders ook flankerend beleid in zetten voor het bevorderen van innovatie en waardecreatie Fundamentele keuzes om tot waardecreatie te komen, worden niet in de wet gemaakt maar zijn aan de politiek. De daar gemaakte keuzes zullen vervolgens kunnen worden vastgelegd in omgevingsvisies en omgevingsplannen. Hier komt het aan op bestuurlijke lef en politieke keuzes om realistisch te zijn in wat er nodig is om een veilige en gezonde leefomgeving mogelijk te maken en tegelijkertijd te voorzien in maatschappelijke behoeften. Partijen, publiek en privaat zullen elkaar nodig hebben. De mate van samenwerking en verdeling van belangen bepaalt in belangrijke mate of het voor allen een succes kan worden.

De wet stelt beschermen en benutten centraal, maar geeft niet precies aan hoe dat moet worden ingevuld en op welke wijze de afweging plaats zou kunnen of moeten vinden. De commissie denkt, dat waardecreatie centraal moet staan bij zowel beschermen als benutten. Bij benutten betekent waardecreatie bijvoorbeeld dat voldoende woonruimte kan worden gerealiseerd. Bij beschermen gaat het bijvoorbeeld om het realiseren van een gezonde leefomgeving en een solide natuur. Het is aan bestuurders om daarbij een balans te vinden. Daarbij moeten politieke keuzen worden gemaakt om een balans te vinden tussen beschermen van de natuur en benutten door woningen te realiseren om in maatschappelijke behoeften te voorzien. De uitvoeringsregels geven in een aantal gevallen ondergrenzen aan. Dat zou de indruk kunnen wekken, dat het daarbij moet blijven. Dat is echter niet het geval. Bestuurders kunnen kiezen voor een betere kwaliteit. De instrumenten zijn er.

De juridische ongemakken zijn zo veel als mogelijk weggenomen en professionals kunnen het omgevingsrecht overzien. Nu is het mede in handen van bestuurders om de balans tussen beschermen en benutten niet te beperken tot een discussie rond de ondergrenzen van wat toelaatbaar is, maar samen met participerende belanghebbenden keuzes te durven maken die tot daadwerkelijke waardecreatie gaan leiden. Geen eenvoudige opgave in de steeds grotere druk op de fysieke ruimte, maar wel een nastrevenswaardige. Daarbij blijft het een systeem van checks and balances dat afstemming vergt.

Er kan creativiteit en integraliteit nodig zijn om tot waardecreatie te komen. Het ligt voor de hand om die concepten in de omgevingsvisie tot uitdrukking te brengen en het eerder genoemd flankerend beleid kan noodzakelijk zijn om ook in de praktijk de beoogde waardecreatie te realiseren. Bovendien dient in de omgevingsvisie rekening gehouden te worden met het voorzorgsbeginsel, het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt (artikel 3.3.). De wetgever heeft dan ook uitdrukkelijk aandacht gevraagd voor dergelijke beginselen. De opname van de beginselen is een gevolg van de uitdrukkelijke keuze van de wetgever om de inhoudelijke normstelling in de wet te versterken ten opzichte van een eerdere versie. Die beginselen pleiten niet voor het zoeken naar de ondergrens.

Integraal afwegen tussen benutten en beschermen in de fysieke leefomgeving

De commissie constateert dat het juridisch regelen van integrale besluitvorming zoals in het stelsel beoogd, in de ogen van de commissie goed gelukt is. Tegelijkertijd is integrale wetgeving nog niet gelijk aan het in de praktijk nemen van integrale besluiten. Onder integraal verstaat de commissie alles wat relevant is binnen het afwegingskader voor de desbetreffende beslissing in samenhang. Keuzes in de fysieke leefomgeving zijn integraal en niet sectoraal. Het idee bij een integrale afweging is dat er een optimum wordt gezocht met zo min mogelijk afwenteling op andere sectoren. De afweging tussen alle sectorale belangen op het gebied van beschermen en benutten is een politieke keuze die gemotiveerd en democratisch gelegitimeerd moet zijn binnen de eisen van de wetgeving.

De complexiteit van de fysieke leefomgeving – die eerder al aan bod kwam - en de integrale besluitvorming maken dat verschillende disciplines en specialismen nodig blijven. Veel van de wetgeving die is opgegaan in het stelsel van de Omgevingswet was voorheen opgenomen in sectorale regelgeving. Ook Europese wetgeving is vaak sectoraal. De sectorale beoordelingskaders blijven ook in de toekomst bestaan. Met het bij elkaar brengen van alle disciplines en regels van de fysieke leefomgeving in het stelsel van de Omgevingswet is er nog geen sprake van daadwerkelijk integrale besluitvorming. Als voorbeeld kan worden gegeven dat bij een meervoudige vergunningaanvraag nog steeds iedere afzonderlijke aanvraag aan afzonderlijke normenkaders getoetst wordt. Het verschil is wel dat de uitkomsten van die toetsen niet pas bij de initiatiefnemer bij elkaar komen, maar nu al bij het bevoegd gezag.

De begrenzing van de focus op afzonderlijke specialismen kan bijdragen aan integrale besluitvorming en blikveldverbreding. Daarvoor kan een andere manier van organiseren nodig zijn. Er wordt een spanning ervaren als zou iedereen overal deskundig in moeten zijn. In de toekomst hoeft net zomin als nu iedereen de hele wet en onderliggende regels te kennen om er goed mee te kunnen werken. Het werken met scenario's waarin alle aspecten van beschermen en benutten in een bredere context mee worden genomen, kan echter wel laten zien wat de consequenties van keuzes voor bijvoorbeeld woningbouw zijn op ruimte voor groen en andersom. Het integraal bekijken van een specifieke locatie geeft de kansen op waardecreatie wanneer dit vroeg in het proces is gedaan, maar vraagt ook inspanning en soms lef om daarnaar op zoek te gaan. Het brengt risico's en kansen in beeld, maar dat gaat niet vanzelf. Het brengt de spanningen aan de oppervlakte, maar het geeft ook argumenten om het besluit beter uit te leggen. De belangen zitten in de spanning, in de uitersten.

De commissie ziet dat een mogelijke spanning tussen benutten en beschermen in het concrete geval op het bord ligt van decentrale bestuurders. Daarbij bestaat aan de ene kant de mogelijkheid van korte-termijn impulsgericht handelen die wellicht meer op benutten is gericht, versus het ontwikkelen en verder brengen van een visie, die meer op beschermen gericht zou kunnen zijn – andersom kan natuurlijk ook. De invulling van de rol van de bestuurders is daarin toonaangevend. Een visie dient richting te geven en dat kan soms ´pijn´ doen, in die zin dat "benutten" moet wijken voor "beschermen" of andersom. Het is echter denkbaar, hoewel niet wenselijk, dat een visie weinig richting geeft en moeilijke keuzes uit de weggaat. In dat geval komen de keuzes uiteraard alsnog later tevoorschijn. Dat zal dan zijn bij het omgevingsplan en de buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Ook dan zijn keuzes onvermijdelijk en is een goede balans tussen "benutten" en "beschermen" belangrijk.

Ook bestuurders met verschillende portefeuilles moeten hun visie die op hetzelfde stukje fysieke leefomgeving betrekking heeft met elkaar afstemmen. Ze hebben elkaar nodig om samen tot één visie en uitwerking daarvan in één of meer besluiten te komen. Discussies over schaarste zijn nuttig en nodig.

Hoe dit uitpakt in de praktijk zal van situatie tot situatie verschillen en afhangen van hoe daaraan persoonlijk invulling wordt gegeven om lange termijndoelen te verdedigen ten koste van korte termijnwensen.

Omvang van de afwegingsruimte

De Omgevingswet bevat, zoals het opschrift aangeeft "regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving". Een van de verbeterdoelen bij het maken van de wet is het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken. Een flexibele aanpak vraagt om afwegingsruimte. Afwegingsruimte is dan ook één van de sleutelwoorden bij het dilemma tussen benutten en beschermen. Met het bij elkaar brengen van verschillende wetten onder het stelsel van de Omgevingswet, ligt de weg open naar integrale besluitvorming. Deze basiskeuze komt voort uit de noodzaak in de praktijk om in complexe situaties tot gedragen oplossingen te kunnen komen.

Er bestaan verschillende beelden hoeveel afwegingsruimte is er in de praktijk is. De borging van bestaande minimale aanvaardbare gezondheid, veiligheid en omgevingskwaliteit wordt niet ineens losgelaten. Sterker nog, de Omgevingswet besteedt juist meer aandacht aan gezondheid. De regels voor onder- en bovengrenzen, de eisen van behoorlijk bestuur, democratische controle en participatie bij besluitvorming borgen een bepaalde mate van bescherming van de fysieke leefomgeving en begrenzen de ruimte voor benutting, maar leiden ook niet automatisch tot waardecreatie op het gebied van beschermen of benutten. Naar aanleiding van de consultatiereacties op onder andere de vier AMvB's is de zorg uitgesproken als zou er zowel te veel als te weinig bescherming zijn.

De vraag kan ook gesteld worden hoe groot de daadwerkelijke afwegingsruimte in sommige gevallen is, ook in het licht van de beelden die in het begin van de herziening van het stelsel in het vooruitzicht zijn gesteld. Op sommige punten is er in de praktijk op decentraal niveau weinig afwegingsmogelijkheid bij gekomen. Beziet de commissie de wet- en regelgeving die er nu ligt, dan blijft er op cruciale punten bescherming geboden blijven worden door rijksregels, internationale afspraken, regels rond algemene eisen van behoorlijk bestuur zoals motiveringsvereisten, zorgvuldigheid en proportionaliteit. De commissie constateert dat deze regels een stevig kader bieden, wellicht steviger dan door sommigen verwacht of gehoopt, en daardoor ook minder afwegingsruimte. De commissie ziet ook dat de feitelijke milieukwaliteit in de praktijk soms zo dicht bij het wettelijk minimale beschermingsniveau zit, of helaas zelfs daar onder, dat de knoppen op het al genoemde mengpaneel niet of maar een klein beetje kunnen worden verschoven. Op het punt van het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte is het daarom goed de verwachtingen realistisch te schetsen. Dat kan ook het temperen van verwachtingen zijn. Zo kunnen ondernemers minder ruimte krijgen voor uitbreiding, maar kan het ook zijn dat de politiek kiest voor minder geluidmaatregelen dan burgers wensen.

Op andere punten is de bestuurlijke afwegingsruimte wel substantieel vergroot, bijvoorbeeld bij de bruidsschat. Deze omvat regels voor activiteiten en onderwerpen waarover het Rijk voorheen regels stelde. Onder de Omgevingswet is de invulling aan de decentrale overheden. De overgangstermijnen voor omgevingsplannen en waterschapsverordeningen geven enerzijds ruimte, maar leggen ook een verantwoordelijkheid bij bestuurders. De inschatting van de commissie is dat de onderwerpen die nu met de bruidsschat overgaan van rijksregels naar regels in het omgevingsplan een grotere diversiteit zullen gaan kennen, zowel binnen gemeenten als tussen gemeenten. De regels van het Rijk zijn uniform en bieden daarmee voor een aantal gevallen een onnodig stringent kader. De invulling van de decentrale overheden kan twee kanten opgaan.

De invulling kan ten goede komen aan ruimte voor (democratische gelegitimeerde) initiatieven, maar kan ook leiden tot verdergaande bescherming van (democratisch gevalideerde) waarden. De initiatiefnemer kan dan ook beter af zijn onder de vorige regelgeving of juist onder de nieuwe.
De commissie ziet dit echter als een bewuste keuze van de wetgever om de verantwoordelijkheid voor de afweging voor deze onderwerpen op lokaal niveau te leggen.

De keuzes die gemaakt worden om locatiespecifiek bepaalde waarden juist te benutten of te beschermen zullen leiden tot meer ruimtelijke differentiatie. Er zullen verschillen ontstaan in regels tussen gemeenten, maar ook binnen gemeenten zullen wijken, straten en bedrijventerreinen op milieukwaliteit verschillend kunnen zijn, binnen de (beperkte) ruimte die er is. Tegelijkertijd zal dit op lokaal niveau met de geharmoniseerde en gebundelde regelgeving – nog steeds de gewenste rechtszekerheid en voorspelbaarheid bieden.

Vertrouwen in “decentraal, tenzij”

De samenwerking tussen partijen valt of staat met het vertrouwen dat men in elkaar heeft.
Het uitgangspunt “decentraal, tenzij” heeft de wetgever verankerd door de integrale overheidszorg voor de fysieke leefomgeving in eerste instantie bij gemeenten te leggen, en vervolgens bij de provincie of het Rijk. Tenzij andere regels zijn gegeven, staat het gemeentebestuur als eerste aan de lat voor de uitoefening van de taken en bevoegdheden. Andere regels gelden als het een activiteit betreft met een nationaal belang of waar een bovenlokale afweging over gemaakt dient te worden. De wetgever heeft zo veel mogelijk aangesloten bij de bestaande werkverdeling tussen overheden maar daarbij overlegverplichtingen en rapportageverplichtingen opgeschoond of geharmoniseerd.
Vertrouwen tussen overheden is uitgangspunt. Overheden worden - net als nu - geacht in staat te zijn belangen af te wegen, waarbij afstemming en samenwerking met andere overheden vanzelfsprekend is. Er wordt uitgegaan van het professioneel omgaan met verschillende belangen. Toch klinkt ook soms een zorg in hoeverre met name gemeentelijke bestuursorganen toegerust zijn voor hun taak. Die zorg wordt gevoeld bij initiatiefnemers, maar ook bij andere overheden en bij de Eerste en Tweede Kamer.

De commissie is van mening dat de vraag niet moet zijn, of men toegerust is voor zijn taak, maar wat er gedaan moet worden om te zorgen dat men toegerust is. Hierover is al meer gezegd bij het thema invoeringsbegeleiding. Ook heeft de commissie bij dat thema al aangegeven dat zij verwacht dat de lokale regelgeving zich in de toekomst niet overal op dezelfde manier zal ontwikkelen. Beleidskaders in de ene gemeente zullen er anders uit zien, en onderwerpen zullen bij de ene gemeente gedetailleerder geregeld worden dan bij de andere gemeente. De commissie hoopt op een open houding en het niet bij de eerste de beste individuele casus in de regelreflex schieten. De nieuwe situatie kan ertoe leiden dat er al snel een nieuw regelkader ontstaat in de vorm van beleidsregels. De commissie adviseert hier terughoudend in te zijn, en mensen de tijd en ruimte te geven met de nieuwe systematiek te leren werken. De commissie beveelt aan vooral met open vizier te monitoren wat er in de komende periode gaat gebeuren. Gun het systeem de kans. Het maken én leren van fouten hoort daarbij.

De commissie heeft zich daarbij de vraag gesteld of het acceptabel is dat in de beginfase sommige omgevingsplannen het niet redden bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De commissie realiseert zich dat vrees voor de bestuursrechter verlammend kan werken op initiatieven. De commissie verwacht echter, dat nu de wetgever flexibiliteit heeft ingebouwd (waar deze momenteel niet bestaat) de bestuursrechter deze afwegingsruimte zal respecteren om te voorkomen dat hij op de stoel van de wetgever gaat zitten. Het zou goed zijn, dat de bestuursrechter op dit punt transparant is.

Dit vraagt van bestuurders dat zij niet bang zijn de ruimte die hen gegeven is, op een goede manier te benutten. In het begeleidingstraject bij de invoering is het van belang dat dat zelfvertrouwen er bij bestuurders komt. Goede monitoring, ondersteuning, uitwisseling en gezamenlijk leren tijdens de komende periode is niet hetzelfde als naïef zijn, maar een actieve en open houding van veel partijen wordt hier verlangd.

Kijkend naar vertrouwen in "decentraal, tenzij" beziet de commissie de gemeentelijke bestuursorganen wanneer zij aan zet zijn voor de inrichting van de fysieke leefomgeving (toedeling functies) en het opstellen van (algemene) regels voor die inrichting. Er hebben in het nieuwe stelsel geen grote verschuivingen plaatsgevonden in de verdeling van het bevoegd gezag. Bestuursorganen maken ook in de huidige praktijk al integrale afwegingen binnen de fysieke leefomgeving. Daarmee is er geen reden om geen vertrouwen te hebben in "decentraal tenzij", of de mate waarin decentrale overheden voldoende middelen en kunde heeft om een evenwichtige afweging op lokaal niveau te maken.

Participatie

In het stelsel van de Omgevingswet heeft participatie een stevige rol gekregen. Zoals door de wetgever aangegeven is, is participatie geen vervanging van rechtsbescherming, maar een onderdeel van de belangenafweging. De wetgever spreekt de verwachting uit dat het vroegtijdig betrekken van burgers en bedrijven bij besluitvorming leidt tot het besparen van geld en tijd. De wetgever heeft bewust zo min mogelijk regels opgenomen hoe participatie moet worden ingevuld, vanuit de gedacht dat het bevoegd gezag zelf serieus werk wil maken van participatie. Als er niet de intentie bestaat om serieus naar de inbreng te kijken, hebben regels en procedures overigens ook geen zin.

Herhaaldelijk hebben voor- en tegenstanders hun zorgen geuit over het onderwerp participatie. Wordt de inbreng uit een participatietraject wel serieus genomen door bestuurders en niet te makkelijk terzijde geschoven onder druk van – andere - belanghebbenden? Afhankelijk van de invulling van participatie kan het juist ook tot frustratie leiden en een averechts effect hebben en tot meer in plaats van minder juridische procedures leiden. Worden wel de juiste belangen erin vertegenwoordigd en moeten er niet toch allerlei regels aan het 'hoe' gesteld worden om deze punten te borgen? De commissie gaat ervan uit dat bestuurders zullen streven naar een goede inbedding voor hun besluiten, zodat onnodige juridische procedures worden voorkomen. Dat geldt ook voor de aanvrager van een vergunning die baat heeft bij voortgang, zodat spoedig gestart kan met de aangevraagde activiteit.

De commissie ziet de spanning tussen een overheid die door onduidelijke verwachtingen aan de voorkant over wat vast staat en wat niet, later het verwijt van vooringenomenheid krijgt, en anderzijds die partijen die participatie zien als een recht op gelijk krijgen op een deelbelang dat anders gewogen is in de grotere (integrale) opgave. De commissie gaat voor alle partijen uit van de beste bedoelingen, maar sluit daarmee niet uit dat het ook af en toe mis zal gaan. Het oefenen en uitwisselen van zowel goede als slechte ervaringen, juist met participatie, beveelt de commissie iedereen van harte aan.

De commissie herhaalt het standpunt dat ze bij eerdere adviezen heeft ingenomen ten aanzien van participatie: ga geen regels opnemen hoe de participatie eruit moet zien. Tegen onwil en slechte uitvoering is geen kruid gewassen, en daar helpt het verder dichtregelen of voorschrijven van regels voor participatie ook niet bij. Maar houd wel vinger aan de pols hoe dit zich ontwikkelt. Aangezien de wetgever zelf groot belang hecht aan participatie en de Omgevingswet voorziet in een evaluatie van de werking van het wettelijke stelsel binnen een aantal jaar na inwerkingtreding beveelt de commissie aan de ervaringen met participatie daarin expliciet aandacht te schenken, en daarna opnieuw te beoordelen of regels nuttig en nodig zijn.

Thema 4: Houd het stelsel op orde

Met het afronden of verder verbeteren van het juridisch bouwwerk, is de verwachting dat de projectdirectie Eenvoudig Beter bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zal ophouden te bestaan. Daarmee zullen veel mensen die aan de totstandkoming van het stelsel gewerkt hebben hun weg binnen en buiten het departement vervolgen. Het risico bestaat dat het eigenaarschap niet belegd is en niemand zich hoeder van het systeem voelt. Zeker voor de komende jaren van implementatie en de overgangstermijn voor omgevingsplannen is een vraagbaak en hoeder van belang om de potentie van het stelsel optimaal tot bloei te laten komen. Ook is het Digitaal Stelsel Omgevingswet nog niet volledig ontwikkeld en liggen er opgaven voor de verdere uitbouw. Gegeven het bovenstaande is de vraag waar deze rol van hoeder van het stelsel belegd moet worden.

De commissie adviseert het volgende voor het op orde houden van het systeem:

1) *Benoem een externe commissie of commissaris met een onafhankelijke positie en gezag op het terrein van de fysieke leefomgeving en met afstand tot de regering, die adviseert over het bewaken van de kaders*
2) *Blijf de doelen en uitgangspunten van de stelselherziening trouw bij het inbouwen van onderwerpen die eerder zijn aangekondigd of bij beleidswijzigingen die zich zullen gaan voordoen.*
3) *Wanneer onderwerpen worden toegevoegd aan of beleid wordt aangepast binnen het stelsel dient gebruik gemaakt te worden van de kerninstrumenten tenzij deze aantoonbaar niet voldoen.*

Bewaker van het stelsel

De commissie vraagt zich af, of na de inwerkingtreding van het stelsel er voldoende eigenaarschap blijft voor het stelsel en het gedachtengoed van de Omgevingswet. De commissie verstaat onder het bewaken van het stelsel dat iemand erop toeziet dat alle bestaande en toekomstige regels en activiteiten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving binnen het stelsel van de Omgevingswet worden opgenomen, op een manier die geen afbreuk doet aan de verbeterdoelen.
De commissie denkt met name aan de tijd direct na inwerkingtreding van de wet wanneer velen nog zoekend zijn naar hun rol en de uitwerking in de praktijk. Op langere termijn is het niet ondenkbaar dat opnieuw wetten ontstaan die onderwerpen regelen over de fysieke leefomgeving náást het stelsel van de Omgevingswet. Dat is reeds het geval met de Klimaatwet. Hiermee zouden de nu gecreëerde voordelen weer teloorgaan.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties[3] zal stelselverantwoordelijk blijven voor de wet. De commissie denkt dat zij baat kan hebben bij ondersteuning in de vorm van een externe onafhankelijke kleine commissie[4] of commissaris die ook aan de voorkant kan adviseren. Ontwikkelingen vereisen een visie op langere termijn die de politieke waan van de dag overstijgt. Hierbij valt te denken aan een commissie à la de recent opgeheven Commissie Scheltema[5] met gezaghebbende externe personen uit wetenschap en praktijk. Een dergelijke commissie zou deze rol van hoeder op afstand van de politiek wel goed kunnen vervullen. De opdracht zou zijn het bewaken van de eenheid van het stelsel (vóór de Raad van State) en met de focus op de langere termijn en de doelen en uitgangspunten van de wet, het voorkomen van verrommeling van het systeem, de kwaliteit van de toevoeging zowel op doelen als onderwerpen die worden ingebracht en het niet zonder meer toevoegen van nieuwe instrumenten. Deze hoeder zou ook een rapportageverplichting naar de Eerste en Tweede Kamer moeten hebben.

[3] Tijdelijk de Minister voor Milieu en Wonen.
[4] De commissie heeft nadrukkelijk niet zichzelf voor ogen bij deze commissie.
[5] https://wetten.overheid.nl/BWBR0003615/2002-07-10

Blijf de doelen en uitgangspunten hanteren bij uitbreiding en aanpassing

Het begrip fysieke leefomgeving geeft een afbakening van onderwerpen die wel of juist niet thuishoren in het stelsel. Het komt ook terug in tal van grondslagen in de Omgevingswet. Het geeft richting aan wat wel en niet moet worden opgenomen in de wetgeving. De commissie adviseert dat onderwerpen die er wel binnen vallen niet buiten het stelsel in andere wetgeving worden opgenomen.

Met de onderwerpen die in de toekomst in het stelsel nog zullen worden opgenomen pleit de commissie ervoor de maatschappelijke doelen en verbeterdoelen te blijven hanteren en de wetgevingssystematiek te handhaven. De verdere uitbouw van het stelsel dient doorgezet te worden zoals voorzien. Daarbij moeten de doelen van de wet leidend zijn. De prioriteit zou volgens de commissie moeten worden bepaald op basis van waar de meeste integratiewinst te bereiken is. De datum van inwerkingtreding van de wet moet niet een eindpunt zijn van het integreren van wetgeving die binnen het stelsel past. Daarnaast zullen er ook op andere terreinen van de fysieke leefomgeving beleidsvernieuwingen plaats vinden die ingebouwd moeten worden in het stelsel.

Uitgangspunt zou moeten zijn, dat bij nieuwe wetgeving eerst wordt bezien of doelstellingen met de instrumenten uit de Omgevingswet gerealiseerd kunnen worden, en pas daarna of het nodig is het stelsel uit te bouwen. Dit voorkomt verrommeling van het systeem. Ter vergelijking: Niemand zal op het idee komen om voor vreemdelingen een tweede wet te maken naast de Vreemdelingenwet. Waarom ontstaat er dan wel een Klimaatwet naast de Omgevingswet? Overigens is de commissie niet van mening dat alle wetgeving met ook maar enig raakvlak met de fysieke leefomgeving hoe dan ook in het stelsel moet worden opgenomen. Het opnemen van regels binnen het stelsel van de Omgevingswet moet geen doel op zich worden; er moet toegevoegde waarde zijn.

Een aantal keer heeft de commissie zich gebogen over het begrip beleidsneutraliteit. De term beleidsneutraliteit lijkt te impliceren dat er helemaal niets verandert, maar dat er slechts een wetgevingstechnische herordening zou hebben plaats gevonden. De omzetting van afzonderlijke wetten naar een integraal stelsel met haar doelen en uitgangspunten heeft naar het oordeel van de commissie echter wel degelijk tot veranderingen geleid.

De commissie heeft er steeds voor gepleit de harmonisering van het omgevingsrecht niet te vermengen met trajecten van beleidsontwikkeling voor nieuwe opgaven, maar deze parallel te laten verlopen. De commissie is van mening dat onderwerpen als klimaat, duurzaamheid, energietransitie en circulaire economie alsook voor aanscherpingen van bestaand beleid zoals bescherming energie-infrastructuur of drinkwater bij uitstek een samenhangende benadering vergen, en dus in het stelsel en met de instrumenten uit het omgevingsrecht aangepakt moeten worden.

De commissie heeft eerder – bij de advisering over de AMvB's - aanbevolen onderwerpen zoals klimaat, energietransitie et cetera niet al *tijdens* en binnen de herziening van het stelsel te ontwikkelen. De inschatting van de commissie is dat de instrumenten zoals de visie, het omgevingsplan maar ook vergunningverlening of projectbesluiten die binnen het stelsel van de Omgevingswet-instrumenten beschikbaar om invulling te geven aan de ambities die op deze vlakken gesteld worden. Het verdient dan ook aanbeveling de Omgevingswet hiervoor te gebruiken en niet omwille van bijvoorbeeld politieke zichtbaarheid of een snel wetgevingstraject deze onderwerpen in nieuwe wetten op te nemen. De Omgevingswet biedt alle departementen de mogelijkheid en de instrumenten om doelstellingen in de fysieke leefomgeving te realiseren, ook departementen die bij het initiële proces wellicht minder intensief betrokken zijn geweest. Ook de Eerste en Tweede Kamer hebben hierin in de ogen van de commissie mede een verantwoordelijkheid om de regering daarop te wijzen.

Reactie Advies Integrale Adviescommissie

Concept
Op 18 november 2019 heeft de Integrale onafhankelijke adviescommissie Omgevingswet het advies Recht doen aan de Omgeving(swet) uitgebracht. Het is een samenhangend advies over het samenstel van de wetgevingsproducten. Ik ben blij met het advies waarin de commissie het juridische systeem positief beoordeelt en terecht aandacht vraagt voor de potentie van het stelsel. Ook is het goed dat de commissie nu al aandacht vraagt voor de fase na inwerkingtreding.

Anders dan voorgaande adviezen van de commissie is dit advies niet alleen aan de regering gericht, maar ook aan het parlement en de uitvoeringspraktijk. Ik zal het advies daarom ook met mijn bestuurlijke partners bespreken. Zoals eerder toegezegd stuur ik u advies hierbij toe.

De commissie heeft haar adviezen ingedeeld in vier thema's. Hieronder geef ik aan hoe ik tegen de adviezen aankijk.

Thema 1: een werkbaar juridisch bouwwerk
Ik ben blij met het compliment van de commissie dat het juridische bouwwerk systematisch en stevig in elkaar zit, dat het stelsel inzichtelijker en gebruiksvriendelijker is dan de huidige regelgeving en dat het proces van de besluitvorming is verbeterd. Zoals de commissie voorstelt, wil ik de maatschappelijke doelen en de verbeterdoelen in het achterhoofd houden bij het opnemen van nieuw beleid in het stelsel. Ik bezie momenteel met de andere departementen hoe ik de organisatie zo kan inrichten dat daar optimaal aan wordt bijgedragen.

Onder het thema van een werkbaar juridisch bouwwerk, ziet de commissie ook een belangrijke rol voor de evaluatie. In de Omgevingswet is vastgelegd dat elke vijf jaar geëvalueerd wordt op de doeltreffendheid en de effecten van de wet in de praktijk. In de memorie van toelichting bij het voorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet[1] is aangegeven welke aspecten daarin in ieder geval aan de orde komen. Twee punten daarvan sluiten in het bijzonder goed aan op het advies van de commissie om niet alleen te kijken naar de feiten, maar ook naar hoe partijen ervaren dat het stelsel werkt en faciliterend is in het realiseren van opgaven:

- de wijze waarop verschillende overheidslagen hun taken uitvoeren en de onderlinge samenwerking;
- de vraag of de uitvoeringspraktijk adequaat is, met inbegrip van de rol die de Omgevingsdiensten spelen.

De commissie adviseert ook te evalueren hoe het stelsel verder ontwikkeld kan worden en om nu al criteria te formuleren waarop bij latere evaluaties wordt getoetst. Uiteraard staat de wereld niet stil nadat de Omgevingswet in werking is getreden. Nieuwe opgaven hebben zich op dit moment al aangediend; het stelsel zal zich verder ontwikkelen. Ik kan mij daarom goed voorstellen dat ook de wijze waarop het stelsel in staat is tegemoet te komen aan dergelijke opgaven, in de evaluatie betrokken wordt. De aanbevelingen van de commissie over de evaluatie zal ik betrekken bij het uitwerken van het plan van aanpak daarvoor.

Thema 2: een goede invoering van het stelsel
Terecht constateert de commissie het belang van een goede invoering om het volle potentieel van het nieuwe stelsel te ontsluiten. Naast het overgangsrecht – dat is gericht op een soepele overgang – is de invoeringsondersteuning van cruciaal belang voor een goede invoering. Nu de

[1] Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 3, blz. 126-127.

inwerkingtreding dichterbij komt, zullen de koepels en het programma Aan de slag de invoeringsondersteuning intensiveren. Kennis en expertise moeten in deze fase maximaal bereikbaar zijn voor bevoegde gezagen. Samen met de koepels heb ik een team van zgn. regionale implementatieondersteuners ingesteld. Zij zullen het contact met de interbestuurlijke regio's onderhouden, kennis aandragen en meedenken bij knelpunten. Ik ben het eens met de commissie dat er ook na de inwerkingtreding behoefte blijft bestaan aan voldoende invoeringsondersteuning. De invoeringsondersteuning loopt daarom door na de inwerkingtreding, waarbij steeds samen met de bestuurlijke koepels bekeken wordt wat er precies nodig is.

De commissie adviseert dat partijen elkaar aanspreken om te gaan oefenen vanaf nu. Ik ben blij met de vele pilots en experimenten van de Crisis- en herstelwet die de afgelopen jaren al zijn gestart. Zo zijn er bijna 200 gebieden waar geëxperimenteerd wordt met het bestemmingsplan verbrede reikwijdte. Hiermee wordt via de Crisis- en herstelwet vooruit gelopen op het omgevingsplan. Ook zijn veel provincies en gemeenten al geruime tijd bezig met hun omgevingsvisie. Het zoeken naar de juiste vorm van burgerparticipatie speelt daarbij een belangrijke rol. In interbestuurlijke tryouts ten slotte staan andere manieren van samenwerking tussen de vier bestuurslagen centraal.

Komend jaar wordt dat oefenen nog meer van belang. Met de oplevering van het DSO kan er komend jaar nog 'levensechter' worden geoefend en dat maakt een meer vloeiende overgang naar de daadwerkelijke inwerkingtreding mogelijk. Ik zal daarbij wel nauwlettend vinger aan de pols houden, zodat als er iets onverhoopt misgaat, er snel gehandeld kan worden.

De commissie stelt terecht dat de Omgevingswet ook van groot belang is voor bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en burgers. Ook zij moeten worden meegenomen in de voorbereiding op de wet, ook omdat anders in een latere fase de uitleg op de gemeenten terecht zou komen.
Wat het bedrijfsleven betreft heb ik met VNO/NCW/MKB afgesproken dat we gezamenlijk de voorlichting voor de ondernemers oppakken. Omdat die voorlichting niet te vroeg moet plaatsvinden, zijn er afspraken gemaakt voor het eerste kwartaal van het komend jaar.
Met organisaties uit de natuur- en milieuhoek zijn vergelijkbare afspraken gemaakt.
Tot slot kan ik melden dat met het landelijke samenwerkingsverband actieve bewoners (LSA) goede contacten zijn opgebouwd, hetgeen onder meer geleid heeft tot een gezamenlijke pilot.

Ik omarm het advies om te stimuleren dat niet alleen het minimum gedaan wordt. Zoals de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in haar brief van juni 2019 stelt[2], hoeft het niet allemaal af te zijn om er klaar voor te zijn. De focus voor de inwerkingtreding ligt op de minimale criteria die bij deze brief zijn uitgewerkt. Tegelijkertijd is er voor de langere termijn een hogere ambitie nodig om echt in de geest van de wet te kunnen werken en het beoogde dienstverleningsniveau te bereiken. Daarbij zijn uiteraard verschillen in tempo en ambitie tussen overheden te verwachten.

Thema 3: werken in het nieuwe stelsel
Ik deel het beeld van de commissie dat voor het behalen van de doelen van de wet en voor het bereiken van daadwerkelijke waardecreatie, de uitvoeringspartijen echt op een andere manier moeten werken. De stelselherziening is indertijd niet alleen gestart om de regels eenvoudiger op te schrijven, maar juist ook omdat het voldoen aan de regels te vaak voorop staat in plaats van het bereiken van de maatschappelijke doelen.[3] De Omgevingswet biedt de mogelijkheden en de

[2] Kamerstukken I/II 2018/19, 3118, nr. 119
[3] Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3, blz. 14-18.

tools om de langtermijnvisie weer centraal te stellen. De omgevingsvisies, waaronder de NOVI, geven hier de richting aan. Uiteindelijk gaat er om dat in concrete projecten, dus gebiedsgericht, door bestuursorganen en initiatiefnemers in overleg met andere belanghebbenden een goede kwaliteit van de leefomgeving wordt gerealiseerd. Door in een vroeg stadium alle belangen op tafel te leggen en keuzes te maken over de gewenste kwaliteit kan tot een betere afweging worden gekomen.

Ik verwacht geen omslag van de één op de andere dag. De transitieperiode na de inwerkingtreding is ervoor bedoeld om het werken met het nieuwe instrumentarium en de bestuurlijke afwegingsruimte verder te ontplooien. Daarbij zal, zoals de commissie ook aangeeft, differentiatie tussen overheden en binnen overheden ontstaan. Ik zie de aanbeveling om niet in de regelreflex te schieten en ook geen regels op te nemen over participatie, als steun in de rug. Een van de uitgangspunten van de wet is vertrouwen. Dat uitgangspunt geldt ook voor de komende periode. Tegelijkertijd zal ik elke twee jaar de voortgang van de uitvoering monitoren en u daarover informeren.

Ook binnen het Rijk is het nodig dat er op een andere manier gewerkt wordt om de potentie van de wet optimaal te bereiken. Ik bekijk met mijn collega's hoe we ons daarvoor het beste kunnen organiseren.

Thema 4: houdt het stelsel op orde

Ik voel me gesteund door de aanbevelingen van de commissie om het stelsel op orde te houden. Wanneer onderwerpen worden toegevoegd aan of beleid wordt aangepast binnen het stelsel, dient gebruik gemaakt te worden van de kerninstrumenten tenzij deze aantoonbaar niet voldoen. Bij het inbouwen van onderwerpen die eerder zijn aangekondigd, of bij beleidswijzigingen die zich zullen gaan voordoen, blijft het kabinet de verbeterdoelen en uitgangspunten van de stelselherziening hanteren.

Het op orde houden van het stelsel zie ik deels als een rijksintern organisatievraagstuk, waar ik me met mijn collega's over buig. De aanbeveling om een externe commissie of commissaris aan te stellen met een onafhankelijke positie en met gezag op het terrein van het omgevingsrecht zal ik de komende periode nader bespreken met mijn collega's en de bestuurlijke partners.

Bijlage 2 Stand van zaken Wetgeving, DSO en Implementatie

3.1 Wetgeving
3.2 Digitaal stelsel Omgevingswet
3.3 Implementatie
3.3.1 Minimale eisen bij inwerkingtreding
3.3.2 Samenvatting rapport monitor Omgevingswet bevoegde gezagen
3.3.3 Nationale omgevingsvisie

3.1 Wetgeving

Hoofdspoor afgerond
Met de publicatie van de Omgevingsregeling in november dit jaar is het hoofdspoor afgerond. In 2016 was al de publicatie van de Omgevingswet en in 2018 van de vier AMvB's. De Omgevingsregeling vormt het dak op het bouwwerk van het nieuwe stelsel. Het stelsel is daarmee wind- en waterdicht geworden. De Omgevingsregeling is het eerste wetgevingsproduct dat eind november 2019 met gebruikmaking van de Standaard Officiële Publicaties, via de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaarstellen wordt gepubliceerd. In de regeling zijn bijvoorbeeld de geografische begrenzingen van regels opgenomen. Denk bijvoorbeeld aan het kustfundament, hoofd(spoor)wegen en het werelderfgoed. Door de Omgevingsregeling te publiceren via de nieuwe standaard, is deze OR geschikt om ontsloten te worden in het DSO en kunnen de functionaliteiten van het DSO benut worden.

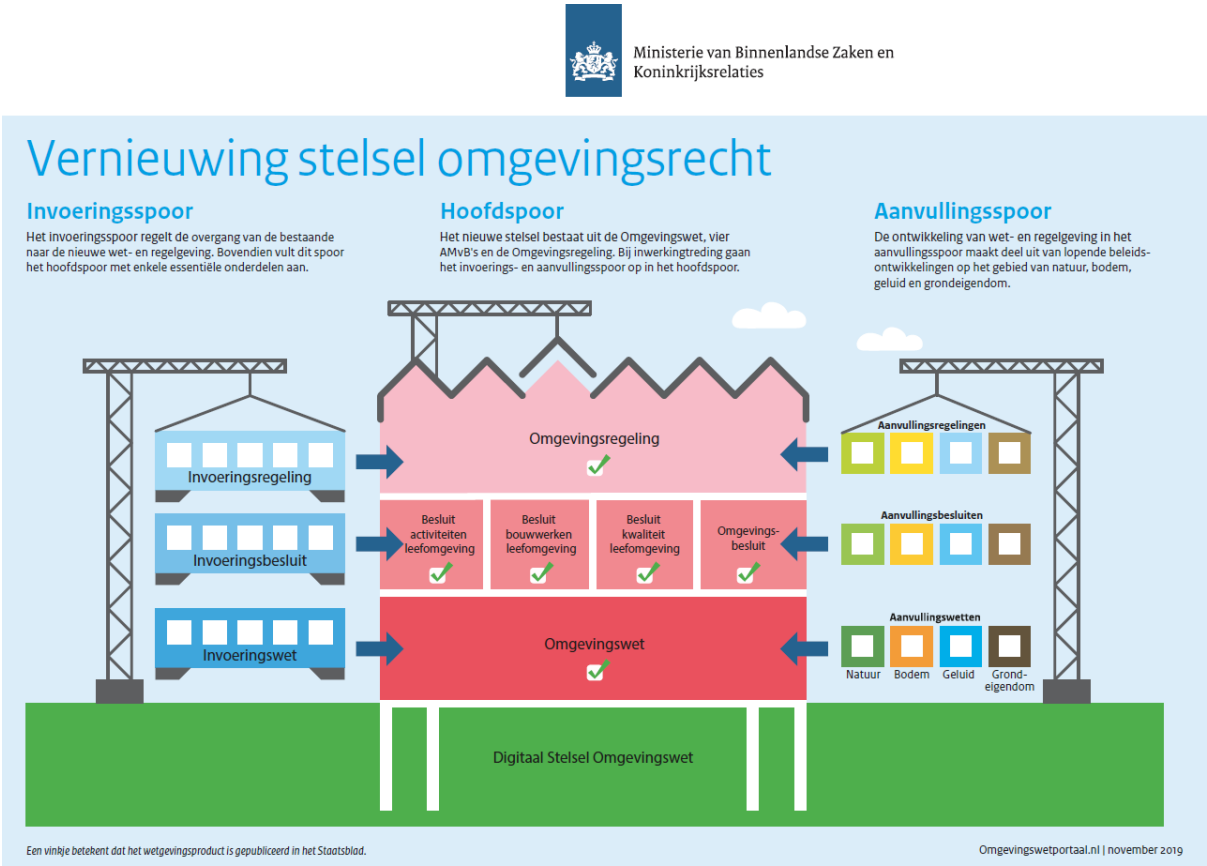

Invoeringswet en aanvullingswetten aangenomen door Tweede Kamer
Nadat de voorstellen voor de Invoeringswet en de Aanvullingswetten bodem, geluid en natuur al eerder door de Tweede Kamer waren aangenomen is 17 oktober jl. ook het Aanvullingswetsvoorstel grondeigendom aangenomen. Hiermee heeft de Tweede Kamer de behandeling van alle wetten van de stelselherziening afgerond en is een belangrijke stap in de totstandkoming van de Omgevingswet gezet.
Op dit moment zijn de voorstellen voor de Invoeringswet en de Aanvullingswetten bodem, geluid, grondeigendom en natuur in behandeling bij de Eerste Kamer. Ik hoop dat de behandelingen van deze wetsvoorstellen begin 2020 zijn afgerond, omdat de besluiten daarna aan de Afdeling advies van de Raad van State worden voorgelegd. Ik realiseer me dat dit een voortvarende aanpak van de Eerste Kamer vraagt.

Invoeringsbesluit en aanvullingsbesluiten voorgehangen bij parlement
Eerder dit jaar waren al de consultatieversies beschikbaar van het Invoeringsbesluit en de aanvullingsbesluiten. Na verwerking van de consultatiereacties zijn deze besluiten momenteel bij het parlement in voorhang.
Met de publicaties van de voorhangversies wordt inzichtelijk hoe het Invoeringsbesluit en de aanvullingsbesluiten komen te luiden. Nadat de voorhang van een besluit is afgerond, wordt deze voor advies aan de Raad van State voorgelegd. De inzet is erop gericht om -na verwerking van de adviezen- het Invoeringsbesluit en de aanvullingsbesluiten rond de zomer 2020 te publiceren.

Publicatie consultatieversies Invoeringsregeling en Aanvullingsregelingen
De consultatieversie van de Invoeringsregeling en de Aanvullingsregeling grondeigendom worden in december gepubliceerd. Begin 2020 zullen de Aanvullingsregelingen geluid, natuur en bodem in consultatie gaan. Deze zijn dan dus kenbaar voor iedereen die zich op de inwerkingtreding voorbereidt. De planning is gericht op publicatie van de Invoeringsregeling en de Aanvullingsregelingen rond de zomer van 2020.

Voorhang van het Inwerkingtredings-KB in rond de zomer van 2020
In het wetsvoorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet is geregeld dat het ontwerp van het inwerkingtredings-KB voor de Omgevingswet bij het parlement wordt voorgehangen. Zoals eerder aangegeven zal ik geen voordracht voor bekrachtiging van het KB doen als het parlement daarmee niet akkoord is. Rond de zomer van 2020 ontvangt de Eerste en Tweede Kamer het ontwerp van het inwerkingtredings-KB en een nieuwe integrale voortgangsrapportage die de kamer kan betrekken bij deze afweging.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Voortgang van stelselherziening omgevingsrecht

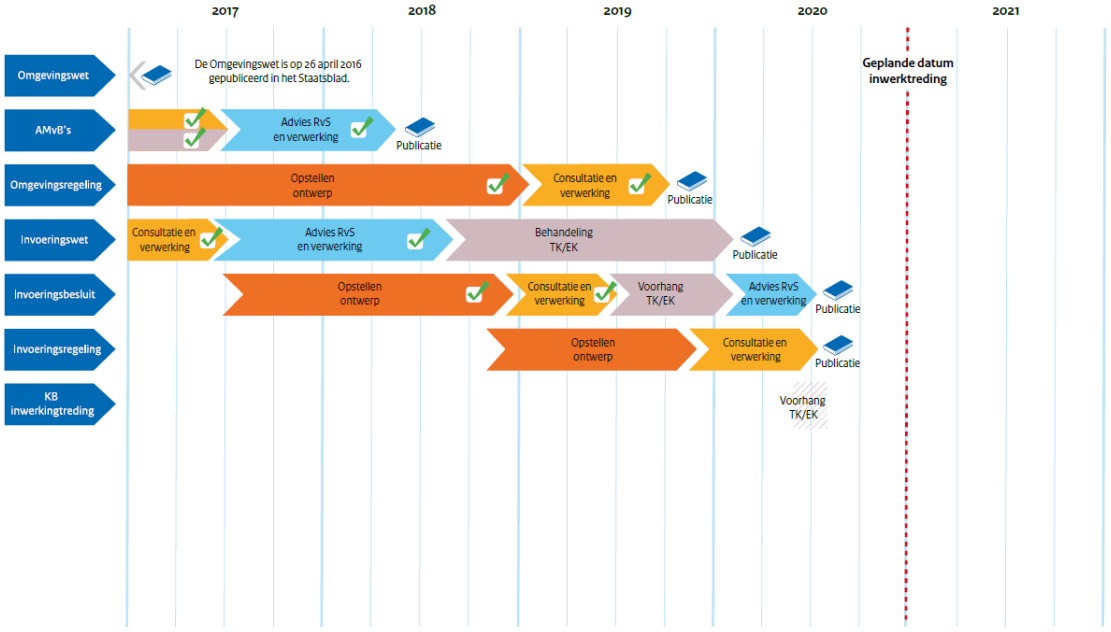

Gepresenteerde data in deze infographic zijn indicatief.

Omgevingswetportaal.nl | november 2019

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Voortgang van aanvullingsspoor omgevingsrecht

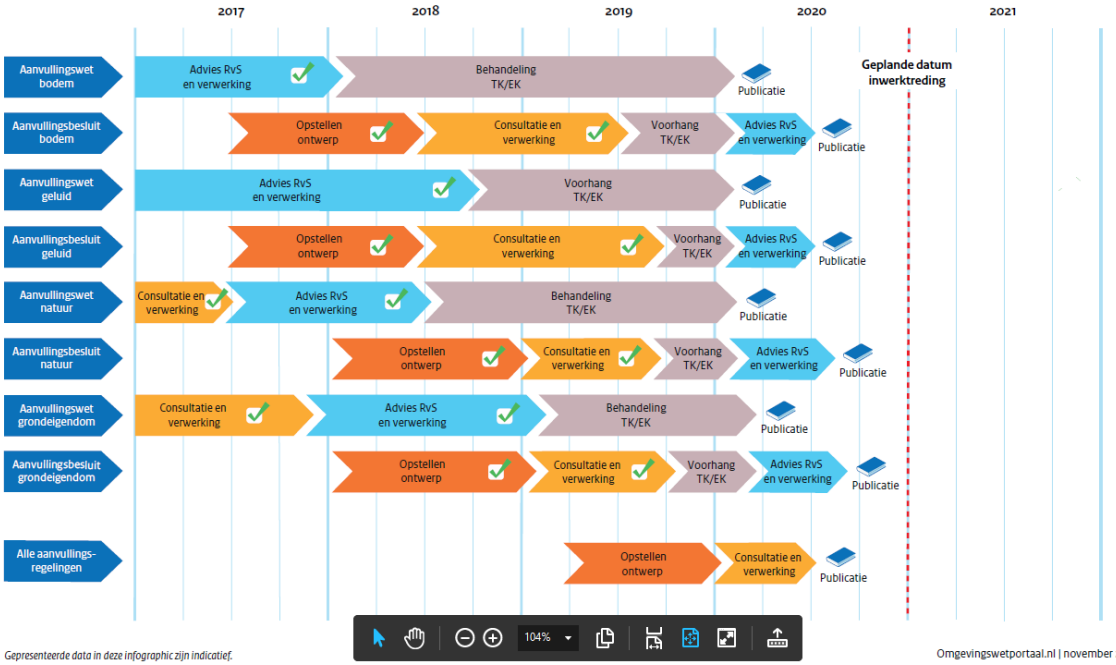

Gepresenteerde data in deze infographic zijn indicatief.

Omgevingswetportaal.nl | november 2019

Updates van de geconsolideerde versies
Om inzichtelijk te maken hoe de Omgevingswet er bij inwerkingtreding uit komt te zien, is een integrale geconsolideerde versie van de tekst van de Omgevingswet beschikbaar op omgevingswetportaal.nl. De integrale geconsolideerde versie van de Omgevingswet, de vier AMvB's en de Omgevingsregeling zullen volgend jaar op diverse momenten van een update worden voorzien. Hiermee geeft de geconsolideerde versie van de tekst van de Omgevingswet inzicht in hoe de Omgevingswet er bij inwerkingtreding uit zal zien. Op deze manier zal ik ook de uitvoeringspraktijk bedienen bij de voorbereiding op de inwerkingtreding.

Concreet komt er na de voorhang van het Invoeringsbesluit en de Aanvullingsbesluiten een update van de geconsolideerde versies van de vier AMvB's. Na verwerking van de adviezen van de Afdeling advisering van de Raad van State over het Invoeringsbesluit en de aanvullingsbesluiten volgt rond de zomer van 2020 de definitieve versie van de AMvB's. Medio 2020 zal een geconsolideerde versie van de Omgevingsregeling beschikbaar zijn waarin zo ver als mogelijk de Invoeringsregeling en de aanvullingsregelingen zijn verwerkt.

Andere relevante wijzigingen
Naast de sporen van de stelselherzieningen zijn twee andere wetsvoorstellen relevant voor de inwerkingtreding van het nieuwe stelsel.

Ten eerste is dat het voorstel voor de Wet elektronische publicaties.[1] Dat wetsvoorstel bevat onder meer regels over de elektronische bekendmaking van besluiten, die ook gelden voor de bekendmaking van regels en besluiten binnen het domein van het omgevingsrecht. Ook wordt een set standaarden (regels over structuur, vormgeving en toegankelijkheid) vastgesteld op grond van die wet ten behoeve van zowel officiële publicatie als voor het gebruik van informatie uit die publicaties in het DSO. Onderdeel daarvan is het gebruik van geografische informatieobjecten, digitale bestanden die bij besluiten onder de Omgevingswet aangeven in welk gebied deze besluiten gelden. Dit is noodzakelijk om de landelijke voorziening van het DSO naar behoren te laten werken.

Het tweede wetsvoorstel betreft een wijziging van de Algemene wet bestuursrecht.[2] Onderdeel van die wijziging is de harmonisatie van aparte coördinatieregelingen uit het omgevingsrecht in één coördinatieregeling in de Awb. Een andere reden waarom dit wetsvoorstel nodig is voor de Omgevingswet ligt in de regeling voor nadeelcompensatie. Het wetsvoorstel maakt de inwerkingtreding van de algemene nadeelcompensatieregeling van de Awb namelijk mogelijk en deze regeling vormt de basis voor de nadeelcompensatieregeling in de Omgevingswet.

Op 19 juni 2019 is een wijziging van Crisis- en herstelwet inwerking getreden. Met deze wetswijziging beoog ik onder meer de realisatie van de woningbouwproductie nog verder te versnellen, de energietransitie te faciliteren en de mogelijkheden om vooruit te lopen op de Omgevingswet nog verder te verbeteren. Inmiddels zijn op basis van de gewijzigde Crisis- en herstelwet de eerste twee ministeriële regelingen vastgesteld waarmee nieuwe gebieden aan bestaande experimenten zijn toegevoegd.
In totaal experimenteren bijna 200 gemeenten inmiddels met een bestemmingsplan verbrede reikwijdte waarmee vooruit gelopen wordt op het Omgevingsplan. Zo'n 60 à 70 gemeenten hebben

[1] Kamerstukken II 2018/19, 35218, nr. 2.
[2] Kamerstukken II 2018/19, 35 256,
nr. 2

daadwerkelijk al resultaat geboekt en hebben een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte of een (voor)ontwerp vastgesteld.
Naar aanleiding van de motie van Verheijen is bij de behandeling van het wetsvoorstel tot wijziging van de Crisis- en herstelwet is een beleidsregel opgesteld waarmee de betrokkenheid van gemeenteraden, provinciale staten en belanghebbenden wordt geborgd. De beleidsregel is gericht op de beoordeling van aanmeldingen van projecten of gebieden voor experimenten.
Bij de behandeling van het wetsvoorstel is op verzoek van de CU toegezegd om het toepassingsbereik van het projectuitvoeringsbesluit uit te breiden met energieprojecten. Via de 20e tranche uitvoering van het uitvoeringsbesluit geef ik hieraan uitvoering. Deze AMvB is in november bij de Eerste en TWeede Kamer voorgehangen.

3.2 Digitaal stelsel Omgevingswet

Introductie
Het Digitaal Stelsel Omgevingswet is een samenhangend geheel met centrale en decentrale componenten die met elkaar samenwerken. Daarvoor is niet alleen een werkende Landelijke voorziening (DSO-LV) nodig. Onder de motorkap is het DSO een geordend, verbonden en samenhangend stelsel van digitale voorzieningen, standaarden, gegevens, bronnen en afspraken in de keten.
Ontwikkeling van het DSO is complex en kostbaar. Bovendien is de wet- en regelgeving nog volop in ontwikkeling. Om het project inhoudelijk, financieel en organisatorisch goed te beheersen, gebeurt de ontwikkeling in fasen. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet is de dienstverlening vergelijkbaar met het huidige niveau. Na inwerkingtreding van de wet wordt het DSO gefaseerd verder ontwikkeld. Stapsgewijs worden mogelijke nieuwe componenten onderzocht op haalbaarheid en kosten en baten. Besluitvorming over vervolgstappen vindt plaats in het bestuurlijk overleg van Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen.

Opleveren en afbouwen
Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het noodzakelijk dat het Digitaal Stelsel Omgevingswet operationeel is. In het Bestuursakkoord van 2015 is de afspraak gemaakt dat het DSO-LV 1 jaar voor inwerkingtreding beschikbaar is, zodat overheden een jaar lang de tijd hebben om met hun lokale systemen aan te sluiten, het stelsel te voorzien van inhoud (vullen) en ermee te oefenen. Deze doelstelling wordt gehaald. Hierop vooruitlopend is een betaversie van de landelijke voorziening beschikbaar gesteld.

DSO-LV wordt daarmee in twee stappen opgeleverd: eind 2019 de versie die voldoende gereed is voor aansluiten, vullen en oefenen en het basisniveau 2020. Met het basisniveau staat er een werkend stelsel conform de eisen die door de opdrachtgever zijn gesteld. Met de versie per eind 2019 maken we een tussenstap zodat bevoegd gezagen en leveranciers op tijd kunnen starten met hun voorbereidingen. Om DSO-LV goed te kunnen gebruiken is er content nodig. Daarvoor is het nodig dat bevoegd gezagen aan de slag gaan met bijvoorbeeld het maken van toepasbare regels voor vragenbomen en gaan annoteren zodat regels op een locatie te vinden zijn. De ervaringen die hiermee worden opgedaan, kunnen ook gebruikt worden om DSO-LV te verbeteren.

Oplevering DSO-LV voor aansluiten, vullen en oefenen (eind 2019)
Deze oplevering van DSO bevat de noodzakelijke functionaliteit om met name als Bevoegd Gezag te kunnen werken met DSO:
- Kunnen koppelen van voorzieningen met DSO-LV
- Kunnen oefenen met DSO
- Kunnen produceren met DSO: de eerste productie inhoud van DSO, die in lokale systemen gemaakt wordt, kunnen opslaan, zoals de omgevingsregeling, de omgevingsverordening, vragenbomen, begrippen en de bruidsschat.
- Kunnen accepteren, beheren en exploiteren van de drie genoemde functionaliteiten door de beheerorganisaties.

In de loop van het eerste kwartaal 2020 zal er niet alleen een oefenomgeving beschikbaar zijn, maar ook een productie 'live' omgeving (ten behoeve van het publiceren van de omgevingsregeling, omgevingsverordening en omgevingsvisies), een demo-omgevingen een omgeving om koppelingen met DSO mee te realiseren en testen.

DSO-LV Basisniveau (2020)
In 2020 ligt de focus op gebruik. Vanuit de migratie- en implementatieopgave zal DSO, zowel de Landelijke Voorziening als de Keten, in toenemende mate gebruikt worden. Dit zal leiden tot inzichten en feedback op het gebied van onder andere gebruiksgemak, performance en beheer. 2020 zal daarmee in het teken staan van:

- Werken met DSO. Ondersteunen migratie en implementatie
- Doorontwikkelen en 'tweaken' DSO aan de hand van gebruik
- Uitbouw, waarbij prioriteit voor instrumenten afwijkvergunning en programma en de koppeling met LAVS (afhankelijk van positieve besluitvorming).

Verbeteringen voor de gebruiker
Bij de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet op 1 januari 2021 leveren we de landelijke voorziening van het DSO op: het nieuwe Omgevingsloket. Een nieuwe, centrale en uniforme ingang dat de bestaande digitale loketten - Omgevingsloket online, Activiteitenbesluit Internet Module (AIM) en ruimtelijkeplannen.nl - voor burgers en bedrijven vervangt door één ingang. Dit nieuwe Omgevingsloket levert minimaal dezelfde functionaliteiten als voorheen, maar dan geoptimaliseerd zodat het gebruiksvriendelijker, sneller en efficiënter is. Daarmee is de basis op orde. Of we dan al klaar zijn? Nee, de ambitie is veel groter. Samen met partijen zoals de VNG, IPO en Unie van Waterschappen onderzoeken we welke nieuwe mogelijkheden we kunnen toevoegen in de toekomst. Het DSO wordt dan stap voor stap uitgebouwd om die ambitie te realiseren.

Oriënteren, checken en aanvragen
Het nieuwe Omgevingsloket moet in de toekomst dé centrale plek worden waar alle digitale informatie over de fysieke leefomgeving in samenhang te vinden is zoals de verschillende regels vanuit gemeente, provincie, waterschap en Rijk. Zo ontstaat voor burgers en bedrijven een compleet beeld van wat kan en mag in hun leefomgeving. Gebruikers oriënteren zich op de kaart en zien dan direct welke regels er op een plek gelden. En via slimme digitale vraag- en antwoordformulieren gaan zij na of er op die plek een vergunning of melding nodig is. Gebruikers dienen hun aanvraag of melding in met één klik op de knop. Het Omgevingsloket levert hem dan automatisch af bij de juiste overheidsorganisaties.

Meerwaarde van het nieuwe Omgevingsloket
Voor zowel gebruikers als overheid is er een duidelijke meerwaarde met de komst van het nieuwe Omgevingsloket én het vervangen van de drie huidige voorzieningen:

- Gebruikers raadplegen één voorziening in plaats van drie aparte voorzieningen;
- De overheid hoeft geen oude ICT up to date te houden en is daarmee bijvoorbeeld beter in staat cyberaanvallen te weren;
- Door het maken van toepasbare regels en het gebruik van standaarden communiceert de overheid in begrijpelijke (taalniveau B1) en eenduidige taal met burgers en bedrijven;
- Het nieuwe Omgevingsloket wordt gebouwd volgens de meest recente regels voor digitoegankelijkheid zodat ook mensen met een beperking hun weg kunnen vinden;
- Beleidsvoornemens zijn veel sneller te vertalen in de werking van het loket. Doorlooptijden tussen voornemen en realisatie worden verminderd;
- Het maakt het makkelijker om vanuit één overheidsgedachte te kunnen handelen en te werken vanuit een integrale benadering;
- Gebruiksvriendelijker omdat het Omgevingsloket gebouwd is vanuit het perspectief en verwachtingen van de burger en/of bedrijf en dit ook toetst bij gebruikers;
- Overheidsregels zijn door ze te voorzien van geo-coördinaten te koppelen aan een locatie;

- Burgers en bedrijven krijgen door de functie Regels op de Kaart houvast bij de vraag wat mag ik en wat moet ik? Dit vergroot de rechtszekerheid;
- Het overheidsbreed standaardiseren van achterliggende processen verbetert de effectiviteit en efficiency;
- Een open stelsel met open data en open source is de voorbereiding om straks nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken. Zo ondersteunen we de digitaliseringsagenda van het kabinet.
-

Door nu de basis te leggen voor de komende decennia, voort te zetten wat werkt, en verbeteren wat nodig is, besparen we bij inwerkingtreding direct al tijd en vergroten we de service

3.3 Implementatie

Minimale eisen bij inwerkingtreding

Wat moeten overheden op 1 januari 2021 minimaal kunnen en voorbereid hebben om te voldoen aan de Omgevingswet?[3]

1. Omgevingsvisie

- Per 1/1/21 hebben provincie en Rijk een vastgestelde omgevingsvisie die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet (artikel 3.2 en 3.3 Ow). De omgevingsvisie is met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening[A].

2. Omgevingsverordening

- Per 1/1/21 heeft een provincie een vastgestelde omgevingsverordening die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet (hoofdstuk 7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). De omgevingsverordening is met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening[B].

3. Projectbesluit

- Als een rijkspartij, provincie of waterschap een projectbesluit vaststelt dan stellen zij deze per 1/1/21 vast conform de eisen van de Omgevingswet (Het projectbesluit voldoet aan hoofdstuk 9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Tijdens de overgangsfase hoeft het projectbesluit het omgevingsplan niet te wijzigen.

4. Omgevingsplan

- Als een gemeente een omgevingsplan wil wijzigen, dan stelt de gemeente deze wijziging per 1/1/21 vast conform de eisen van de Omgevingswet. Het gewijzigde deel van het plan voldoet aan de provinciale instructieregels en aan de instructieregels uit hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De wijziging wordt met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening[C].

5. Vergunningen & meldingen

- *Techniek*: Per 1/1/21 is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om conform de daarvoor geldende standaard een aanvraag of melding (art. 14.1 Ob) vanuit de landelijke voorziening te ontvangen[D].
- *Indieningsvereisten* : Per 1/1/21 stellen provincie, waterschap en gemeente de informatie beschikbaar die nodig is om een aanvraagformulier in de landelijke voorziening samen te kunnen stellen, waarin ook de door hen gestelde indieningsvereisten zijn meegenomen.
- *Proces*: Per 1/1/21 is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) voorbereid op de gewijzigde vergunningenprocedure conform de eisen van de Omgevingswet Hieronder valt het kunnen verwerken van een enkelvoudige en een meervoudige aanvraag[E.]
- *Beoordeling*: Per 1/1/21 is het bevoegde gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om aanvragen voor omgevingsvergunningen te beoordelen conform de eisen van de Omgevingswet[F].

[3] Deze bijlage is gebaseerd op de ontwerp-regelgeving in het Invoeringsspoor. Consultatiereacties, parlementaire behandeling en advisering door de Raad van State kunnen nog tot kleine aanpassingen leiden.

A **Omgevingsvisie**

Per 1/1/21 wordt een Omgevingsvisie opgesteld met de STOP-TPOD standaard, via de reguliere infrastructuur voor officiële publicaties gepubliceerd in het elektronische publicatieblad van het desbetreffende orgaan en ontsloten via DSO-LV. Een vóór 1/1/21 vastgestelde omgevingsvisie kan nog op grond van de Wet ruimtelijke ordening worden gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl met gebruikmaking van de IMRO-standaard. Ontsluiting van de informatie uit de visie in DSO-LV vindt in dat geval plaats met gebruikmaking van de overbruggingsfunctie.

B **Omgevingsverordening**

Een Omgevingsverordening wordt opgesteld met de STOP-TPOD standaard en bekend gemaakt via de landelijke voorziening.

C **Wijziging Omgevingsplan**

Een wijziging van een Omgevingsplan wordt opgesteld met de STOP-TPOD standaard, bekendgemaakt via de LVBB en ontsloten via DSO-LV.

D **Ontvangen aanvraag of melding**

Voor het ontvangen van een aanvraag of melding wordt gebruik gemaakt van de Standaard Aanvragen en Meldingen (STAM).

E **Beoordelingstermijn**

Beoordeling van een aanvraag vindt binnen 8 weken plaats voor besluiten anders dan art 10.24 Omgevingsbesluit. Bij een meervoudige aanvraag is het bevoegd gezag dat de aanvraag behandelt, voorbereid op het inwinnen van advies van het bestuursorgaan dat bevoegd gezag geweest zou zijn, als de activiteit los (enkelvoudig) aangevraagd zou zijn.

F **Beoordeling aanvraag omgevingsvergunning**

De beoordeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning voldoet tenminste aan de instructieregels uit hoofdstuk 8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat betekent dat aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit ook dienen te voldoen aan de instructieregels voor het omgevingsplan.

3.3.2 Samenvatting rapport monitor Implementatie bevoegde gezagen

De voortgang van de implementatie bij de afzonderlijke overheden in het land wordt al enkele jaren gemeten met een vragenlijst onder de projectleiders van de Omgevingswet bij de verschillende overheidsorganisaties. Daarmee werd tot nu toe op globaal niveau in beeld gebracht hoe de betrokken projectleiders de voortgang in de eigen organisatie inschatten.

De methodiek van deze monitor is in de afgelopen maanden aangepast. De eerder genoemde "lijst minimale eisen" geeft een heldere afbakening van wat overheden moeten kunnen of geregeld moeten hebben op het moment dat de wet in werking treedt. Om te bepalen of organisaties klaar zijn voor inwerkingtreding is daarom gemeten hoe ver organisaties met het voorbereiden van de 5 criteria op de lijst. Daarbij wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van de data die vanuit systemen of registraties beschikbaar is. Alleen wanneer dat noodzakelijk is zijn gegevens bij projectleiders uitgevraagd. De gegevens zijn verzameld in augustus en september van 2019. Dat betekent dat organisaties op dat moment nog 16 maanden de tijd hadden om alle noodzakelijke acties uit te voeren. Ook is het zo dat overheden nog niet alle voorbereidingsstappen kunnen zetten in deze fase. Zo is nog niet alle wetgeving gereed en kan vanaf 2020 worden aangesloten op DSO.

De respons op het enquête-onderzoek is hoog. Van de 355 gemeenten deden er 250 mee. Elf van de twaalf provincies respondeerden en bij de waterschappen en het rijk was de respons 100%. Anders dan bij de voorgaande monitors worden de resultaten worden weergegeven voor de hele populatie (respons én non-respons)

In de monitor wordt weergegeven of een organisatie klaar is met de voorbereidingen, of ze aan de slag zijn of dit van plan zijn (in voorbereiding) of dat dat nog onbekend is. Die laatste categorie bestaat uit de organisaties die aangeven dat ze het nog niet in beeld hebben en de organisatie die de enquête niet hebben ingevuld.

Criterium 1 Omgevingsvisie

Criterium	**Rijk** (1)	**Provincies** (12)	**Waterschappen** (21)	**Gemeenten** (355)
Omgevingsvisie		67% Voldoet	NVT	NVT
	100% In voorbereiding	33% In voorbereiding		

Voor de o*mgevingsvisie* geldt dat de voorbereidingen goed lopen. Het Rijk en de provincies, die voor 2021 een omgevingsvisie moeten publiceren, werken hier allen aan en zullen die op tijd kunnen publiceren. (voor 2021 mag nog via ruimtelijke plannen).

Criterium 2 *Omgevingsverordening*

Criterium	**Rijk**	**Provincies** (12)	**Waterschappen** (21)	**Gemeenten** (355)
Omgevings verordening	NVT	92% In voorbereiding	NVT	NVT
		8% Nog onbekend		

De omgevingsverordening is door 67% van de provincies al inhoudelijk voorbereid. De provincies lopen een gezamenlijk traject rondom het implementeren van de nieuwe standaarden en het aanpassen van de software. De techniek om deze via LVBB te ontsluiten is nog niet beschikbaar. 92% is bezig met het aanschaffen of aanpassen van de daarvoor benodigde systemen. Het IPO is positief over tijdig realiseren ALS techniek op tijd klaar is.

Criterium 3 *Projectbesluit*

Criterium	**Rijk** (5)	**Provincies** (12)	**Waterschappen** (21)	**Gemeenten** (355)
Projectbesluit	100% In voorbereiding	75% In voorbereiding	90% In voorbereiding	NVT
		25% Nog onbekend	10% Nog onbekend	

Rijk, provincies en waterschappen zullen, indien ze na 1-1-2021 een *projectbesluit willen* vaststellen, dit conform de regels van de nieuwe wet moeten kunnen opstellen en vaststellen. Dit vergt vooral voorbereidingen in de sfeer van processen en samenwerking. Het overgrote deel van de organisaties is hier mee gestart. Voor het publiceren van het projectbesluit is men afhankelijk van de tijdige beschikbaarheid van de techniek. Vanwege het later beschikbaar komen van de STOP standaard wijzen zowel de provincies als de waterschappen er op dat er weinig tijd is om de systemen in te regelen.

Criterium 4 *Omgevingsplan*

Criterium	**Rijk**	**Provincies** (12)	**Waterschappen** (21)	**Gemeenten** (355)
Omgevingsplan	NVT	NVT	NVT	68% In voorbereiding
				32% Nog onbekend

Hoewel het voor gemeenten niet verplicht is bij inwerkingtreding een nieuw omgevingsplan op te stellen (dit ontstaat van rechtswege) moeten zij wijzigingen in het plan wel conform de eisen van de Omgevingswet kunnen doorvoeren. Daarvoor moeten procesmatige zaken geregeld worden en technische aanpassingen. Een groot deel van de gemeenten (68%) is gestart met het ontwikkelen van de processen of is dit van plan. De VNG ontwikkelt een werkend (voorbeeld)plan voor haar leden. Het is technisch nog niet mogelijk om omgevingsplannen te ontsluiten via LVBB en DSO. Veel gemeenten zijn gestart met de voorbereidingen hiervoor maar voor een deel is dit nog niet in beeld. Daarvoor worden de regionale implementatie ondersteuners ingezet.

Criterium 5 *Aanvragen van vergunningen en meldingen*

Criterium	**Rijk**	**Provincies** (12)	**Waterschappen** (21)	**Gemeenten** (355)
Vergunningen & meldingen				
Techniek	88% In voorbereiding	83% In voorbereiding	100% In voorbereiding	63% In voorbereiding
	12% Nog onbekend	17% Nog onbekend		37% Nog onbekend
Indieningsvereisten	NVT	50% In voorbereiding	100% In voorbereiding	58% In voorbereiding
		50% Nog onbekend		42% Nog onbekend
Proces			5% Voldoet	1% Voldoet
	100% In voorbereiding	92% In voorbereiding	95% In voorbereiding	66% In voorbereiding
		8% Nog onbekend		33% Nog onbekend
Beoordeling			5% Voldoet	1% Voldoet
	100% In voorbereiding	83% In voorbereiding	90% In voorbereiding	64% In voorbereiding
		17% Nog onbekend	5% Nog onbekend	35% Nog onbekend

Alle bestuurslagen hebben te maken met het aanvragen van vergunningen en meldingen. Een groot deel van de organisaties is gestart met de technische voorbereidingen. De gemeenten duiden de voortgang als *in scope*. Er is ondersteuning in de vorm van masterclasses en een marktverkenning. Niet alle provincies zijn van plan hiervoor software aan te schaffen, omdat de omgevingsdiensten deze taken voor hen uitvoeren. De provincies die het wel aangaat zijn de gestart met de opdrachtverlening. De waterschappen willen hier extra aandacht aan besteden omdat 40% nog moet starten met de feitelijke voorbereidingen. Ook alle rijkspartijen zijn begonnen met de voorbereidingen op het gebied van de techniek voor vergunningsaanvragen en meldingen.

Het verschilt per bestuurslaag welke inspanning noodzakelijk is voor het beschikbaar stellen van de indieningsvereisten. De rijksregels onder de Omgevingswet worden uitgewerkt in toepasbare regels en dat geldt ook voor de zogenaamde bruidsschat. Voor gemeenten en provincies geldt dat ze aanvullend eigen regels beschikbaar moeten stellen. Hiervoor wordt het ondersteuningsaanbod beter in beeld gebracht door de VNG. De provincies trekken zo veel mogelijk samen op.

Het gros van de organisaties is gestart met het aanpassen van processen voor behandeling van vergunningen meldingen in lijn met de eisen van de Omgevingswet. Een belangrijk onderdeel daarbij is het maken van afspraken met andere overheden. Vanwege de inzet op de interne voortgang is daar soms minder aandacht voor. Daarop wordt de komende tijd extra aandacht gevestigd.

In iedere monitor wordt gevraagd of de organisatie verwacht op tijd klaar te zijn als zij met de huidige inspanningen verder gaat. Het overall beeld is dat van alle organisaties 68% heeft er vertrouwen in dat ze op tijd klaar zullen zijn. Daarvoor is bij het merendeel van de organisaties wel meer inspanning nodig dan aanvankelijk gepland. 27% deed niet mee aan het onderzoek. 2% verwacht dat ze het niet gaan halen en 4% weet het niet. Gezien het grote aantal gemeenten in de populatie bepalen deze organisaties een groot deel van het gemiddelde.

	Rijk (11)	**Provincies** (12)	**Waterschappen** (21)	**Gemeenten** (355)
Ik heb er vertrouwen in dat we met onze huidige aanpak en inspanningen op tijd zijn	27%	17%	43%	16%
Op tijd maar we zullen meer moeten doen. Dit zijn we aan het organiseren	45%	67%	48%	34%
Op tijd maar we zullen meer moeten doen. Dit moeten we nog organiseren	9%	8%	10%	14%
Ik denk niet dat het lukt				3%
Ik weet het niet	18%			4%
Geen deelname		8%		30%

3.3.3 Nationale omgevingsvisie

Het ontwerp van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is op 20 juni 2019 verschenen (Kamerstuk 34 682, nr.27). De ontwerp-NOVI is de langetermijnvisie van het kabinet op een duurzaam perspectief voor onze leefomgeving, zoals bedoeld in de Omgevingswet. De ontwerp-NOVI benoemt nationale belangen en opgaven in de fysieke leefomgeving, welke in samenhang met elkaar worden afgewogen. Waar de opgaven vragen om een geïntegreerde benadering, komen deze samen in vier prioriteiten: ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie, duurzaam economisch groeipotentieel, sterke en gezonde steden en regio's en toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied. De NOVI geeft richting, helpt om dilemma's af te wegen en in samenhang keuzes te maken. Daarbij is het streven te werken als één overheid, samen met andere overheden en met betrokkenheid van bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, wetenschap en inwoners van ons land.

Voorafgaand aan de ontwerp-NOVI was in een Algemeen Overleg op 24 april 2019 met Tweede Kamer over de hoofdlijnen van de NOVI gesproken op basis van het in 2018 verschenen Kabinetsperspectief Nationale Omgevingsvisie (Kamerstuk 34 682, nr. 6). De uitkomsten van dat AO en de in vervolg daarop aangenomen moties (Kamerstuk 34 682, nrs. 10 tot 24) zijn meegenomen in het Ontwerp.
De ontvangen zienswijzen in de periode van terinzagelegging van 20 augustus tot 30 september 2019 zullen worden betrokken bij de vaststelling van de definitieve NOVI, die vergezeld zal gaan van een Nota van Antwoord. Voor de vastgestelde NOVI is ook de oogst van belang van het maatschappelijke debat daarover dat na het verschijnen van de Ontwerp-NOVI is doorgegaan. In het Algemeen Overleg op 7 november 2019 is de Ontwerp-NOVI besproken. Ik heb de Tweede Kamer twee brieven toegezegd, een over haar formele betrokkenheid bij de vaststelling van de Omgevingsvisie en over de uitvoering van de motie Ronnes[1], en een over rijkssturing in de NOVI. Een VAO moet nog plaatsvinden, op het moment van schrijven van deze brief is daarvoor nog geen datum vastgesteld.

De uiteindelijke Nationale Omgevingsvisie blijft een continu proces waarin het Rijk en alle partners werken aan de ontwikkeling van Nederland. In de ontwerp-NOVI is beschreven hoe keuzes worden gemaakt. In een uitvoeringsagenda bij de vastgestelde NOVI zal dit verder worden uitgewerkt. Mijn inzet bij de uitvoering en het maken van afspraken daarover is aan te sluiten op of bij huidige overlegstructuren, en het voorkomen van nieuwe circuits. Belangrijke uitvoeringsinstrumenten zijn Omgevingsagenda's en NOVI-gebieden.
Omgevingsagenda's koppelen gemeentelijke, provinciale en nationale visies, en werken dat gebiedsspecifiek uit. Met omgevingsagenda's wordt al een begin gemaakt. Voor NOVI-gebieden wordt in projecten en programma's gewerkt aan grote, geïntegreerde opgaven die essentieel zijn voor Nederland als geheel. Wij werken dit instrument uit zodat we gelijk met vaststellen NOVI, van start kunnen met een aantal gebieden.

Mijn streven is, de vastgestelde NOVI in het voorjaar van 2020 te publiceren. Daarna wil ik jaarlijks voor de zomer een NOVI-event beleggen en de Kamer in een voortgangsbrief informeren over de uitvoering. In het voorjaar van 2021 volgt een eerste aanpassingsmogelijkheid, en in 2023 een eerste evaluatie, mede op basis van de tweejaarlijkse NOVI-monitor.

Programma
Aan de slag met de
Omgevingswet

Halfjaarrapportage september 2019

Monitor Invoering Omgevingswet

Colofon

Document	Halfjaarrapportage Monitoring Invoering Omgevingswet september 2019
Datum	6-11-2019
Versie	1.0
Opsteller	Interbestuurlijke Monitoringoverleg Invoering Omgevingswet

Halfjaarrapportage september 2019

Monitor Invoering Omgevingswet

Inhoud

Algemeen overzicht 6
Algemeen overzicht stand per criterium 6

Inleiding 10
Monitor Invoering Omgevingswet 10
Rapportage aan de hand van concrete criteria 10
Leeswijzer 12

Criterium 1: Omgevingsvisie 15
Indicator inhoud 16
Indicator publicatie 17

Criterium 2: Omgevingsverordening 19
Indicator inhoud 20
Indicator techniek 21
Indicator publicatie 21

Criterium 3: Projectbesluit 23

Criterium 4: Omgevingsplan 27
Indicator proces 28
Indicator techniek 29

Criterium 5: Vergunningen en meldingen 31
Criterium 5.1 Vergunningen en meldingen – techniek 33
Criterium 5.2 Vergunningen en meldingen – indieningsvereisten 35
Indicator inhoud 36
Indicator techniek 36
Indicator publicatie 37
Criterium 5.3 Vergunningen en meldingen – proces 39
Criterium 5.4 Vergunningen en meldingen – beoordeling 42

Bijlage - Tabel stand per criterium in percentages 45

Algemeen overzicht

Algemeen overzicht stand per criterium

Samenvatting Q3 2019

CRITERIUM	RIJK (Wisselend tussen 1 en 9)	PROVINCIES (12)	WATERSCHAPPEN (21)	GEMEENTEN (355)
1 Omgevingsvisie	100%	67% 33%		
2 Omgevingsverordening		92% 8%		
3 Projectbesluit	100%	75% 25%	90% 10%	
4 Omgevingsplan				68% 32%
5 Vergunningen & meldingen				
5.1 Techniek	88% 12%	83% 17%	100%	63% 37%
5.2 Indieningsvereisten		50% 50%	100%	58% 42%
5.3 Proces	100%	92% 8%	5% 95%	1% 66% 33%
5.4 Beoordeling	100%	83% 17%	5% 90% 5%	1% 64% 35%

Voldoet | In voorbereiding | Nog onbekend | N.v.t.

Algemeen beeld gemeenten
De VNG heeft met grote interesse kennisgenomen van de uitkomsten van de voortgangsmonitor. Het beeld komt overeen met hetgeen wij ervaren in onze dagelijkse praktijk en contacten met gemeenten. We zien een toenemend besef bij gemeenten van de volledigheid van de opgaven waar zij voor staan. En dit leidt in veel gevallen ertoe dat zij moeten opschalen in activiteiten en inzet, wat op grote schaal in werking is gezet door de gemeenten. Gemeenten krijgen een steeds scherper beeld wat ze te doen hebben. Om hen hier ook gerichter op te ondersteunen, zijn in samenwerking met ADS de Regionale Implementatie Ondersteuners (RIO's) in het in leven geroepen.

Een specifieke uitkomst van deze monitor waarop de RIO's direct ingezet gaan worden, is de groep gemeenten die heeft aangegeven het niet te kunnen of willen oppakken en de groep gemeenten die denkt niet tijdig klaar te zijn. We onderzoeken wat daar speelt en zullen inzetten op bewustwording met gerichte ondersteuning. Daarnaast zien we dat de beschikbare capaciteit een breed ervaren knelpunt is bij gemeenten richting de inwerkingtreding van de wet. Vanuit de VNG zullen we zowel op bestuurlijk als management en organisatorisch niveau dit onder de aandacht brengen.

Een ander aandachtspunt bij gemeenten blijft het DSO. Tegelijkertijd merken we dat de kennis over het DSO mede door initiatieven van de VNG groeit en gemeenten wel de noodzakelijke stappen zetten om tijdig gereed te zijn om aan te sluiten op het DSO.

Verder zullen we in het komende jaar de samenwerking in de keten, zowel met de overige bevoegd gezagen als met onze uitvoeringsinstanties zoals de omgevingsdiensten onder de aandacht blijven brengen. In de voortgangsmonitor onder omgevingsdiensten, geven de omgevingsdiensten aan met ongeveer 30% van de gemeenten afstemming te hebben over de uitvoering van de Omgevingswet. In de RIO aanpak zal nagegaan worden hoe we hierop kunnen intensiveren. Daarnaast blijven we ketensamenwerking actief ondersteunen, o.a. met het concept van de omgevingstafel.

Algemeen beeld waterschappen
De voortgangsrapportage geeft een herkenbaar beeld van hoe de waterschappen er 16 maanden voor de beoogde datum van het in werking treden van de Omgevingswet voorstaan. Dat beeld bevestigt dat er bij de waterschappen nog het nodige moet gebeuren om op tijd aan de eisen die de wet stelt te voldoen, maar ook dat de waterschappen goed op koers liggen.

In de komende maanden zullen er vanuit de Unie van Waterschappen en vanuit initiatieven van waterschappen onderling de nodige producten worden opgeleverd die een impuls zullen geven aan de voortgang bij de waterschappen. Voorbeelden met betrekking tot de 'instrumenten' die in deze rapportage aan de orde komen zijn de 'Handreiking projectbesluit' van de Unie van Waterschappen, die eind 2019 beschikbaar komt, en hulpmiddelen die de waterschappen in staat te stellen om het in het kader van de Omgevingswet belangrijke aspect 'participatie' beter handen en voeten te geven.

Op basis van de resultaten van de waterschappen in deze monitor gaat de Unie van Waterschappen de nodige activiteiten richting diverse doelgroepen binnen de waterschappen ontplooien, waaronder de 'Programmamanagers Implementatie Omgevingswet' en de 'hoofden vergunningverlening en handhaving' van de waterschappen. Als onderdeel van dit traject zullen een aantal producten die in de afgelopen periode vanuit ADSMO, de Unie zelf en (groepen van) individuele waterschappen zijn ontwikkeld opnieuw onder de aandacht worden gebracht.

De belangrijkste aandachtspunten die de waterschappen signaleren zijn de afstemming met andere overheden en de afhankelijkheden die het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) met zich meebrengt. De afstemming met andere overheden wordt beïnvloed door de tijd die de interne implementatie van de Omgevingswet van alle overheden vraagt.

Wat betreft het DSO merken de waterschappen op dat datgene wat er nog moet gebeuren door externe factoren, namelijk het later beschikbaar komen van de benodigde standaarden en van DSO-LV, onder een behoorlijke tijdsdruk staat. Niet alle leveranciers van VTH- en regelbeheersystemen hebben hun software al gereed. En als het systeem eenmaal bij het waterschap in huis is (aangepast), moeten gebruikers worden opgeleid, moet het systeem worden gevuld, moet dit worden getest, moet dit op DSO-LV worden aangesloten, moet de interactie met DSO-LV worden getest e.d.

Met andere woorden, diverse systemen moeten zich nog bewijzen. Als de oplevering van (delen van het) DSO-LV later gaat plaatsvinden en mocht blijken dat DSO-LV nog kinderziektes vertoont, iets waarvoor de waterschappen overigens nu geen aanwijzingen hebben, dan wordt de tijdsdruk alleen maar groter.

Desalniettemin bevestigt de voortgangsmonitor het vertrouwen van de waterschappen dat het hen (met actieve ondersteuning door diverse partijen) gaat lukken tijdig aan de Omgevingswet te voldoen.

Algemeen beeld provincies
De laatste maanden hebben de provincies samen met hun ketenpartners veel geoefend (onder andere in Try-Outs) met bijvoorbeeld het ontsluiten van informatie via het DSO, het opstellen van toepasbare regels en het annoteren van een Omgevingsverordening. Dit oefenen geeft inzicht in de stappen die nog nodig zijn om op 1 januari 2021 klaar te zijn om met de wet te kunnen werken. Er zijn al veel stappen in de goede richting gezet, er zullen er nog veel moeten volgen. De inzet van provincies rond de implementatie van de wet blijft dat ook onverminderd groot. Provincies zoeken elkaar daarbij op en werken samen aan bijvoorbeeld de implementatie van de nieuwe standaarden en het opstellen van modelleerrichtlijnen.

Knelpunten kunnen ontstaan door de vertraging in het beschikbaar komen van de standaard voor publicatie van de Omgevingsverordening. De provincies moeten op 1 januari 2021 hun omgevingsverordening hebben vastgesteld en gepubliceerd via de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO-LV). Hiervoor is geen overgangsrecht geregeld. Door de vertraging is er geen tijd meer om te oefenen met het ontsluiten van de verordening en geen ruimte om eventuele kinderziektes in systemen op te lossen. Het traject richting 1 januari 2021 is daarmee voor provincies haalbaar, maar afhankelijk van factoren waar zij geen invloed op hebben en dus kwetsbaar.

Algemeen beeld rijkspartijen
De rijkspartijen zien de implementatie van de Omgevingswet gestaag vorderen. Voor elke rijkspartij verschilt de opgave, doordat departementen en uitvoeringsorganisatie verschillende rollen en verantwoordelijkheden hebben.

Voor het aansluiten op het DSO-LV en de koppeling van het DSO aan werkprocessen is een gezamenlijke aansluitstrategie opgesteld die als leidraad wordt gebruikt voor het aansluiten en het aanpassen van de daaraan gekoppelde werkprocessen. Om dit goed te begeleiden is hier extra capaciteit opgezet. Komende tijd zullen partijen de aandacht meer gaan richten op het maken van onderlinge werkafspraken en met decentrale overheden om de vergunningverlening goed te laten verlopen vanaf 2021. Dit najaar verwachten partijen met elkaar een keuze te maken hoe zij wet- en regelgeving gedigitaliseerd kunnen gaan aanpassen vanaf de inwerkingtreding van de wet.

Inleiding

Monitor Invoering Omgevingswet

Het interbestuurlijke programma Aan de slag met de Omgevingswet heeft in zijn taakstelling de opdracht gekregen de invoering van de Omgevingswet te monitoren[1]. Dit gebeurt vanuit het project Monitor Invoering Omgevingswet. In het project worden verschillende onderzoeken uitgevoerd en bronnen gevolgd om een beeld te krijgen van de voortgang van de invoering en de veranderingen die de wet binnen de overheid tot gevolg heeft. De monitor doet dit niet alleen voor de informatievoorziening van het Rijk, maar ook ter ondersteuning van de koepels van de gemeenten, provincies en waterschappen die de veranderopgaven bij hun leden faciliteren.

De monitorrapportage is in eerste instantie bedoeld voor de leden van het opdrachtgevend beraad (OGB) en de ProgrammaRaad van het programma Aan de slag met de Omgevingswet. Zij kunnen de resultaten gebruiken voor het (bij)sturen van hun ondersteuningsinspanningen bij de implementatie van de wet. Daarnaast wordt met de monitorrapportage een bijdrage geleverd aan de monitorafspraken die de minister met de Tweede en Eerste Kamer heeft gemaakt.

De opzet van de voorliggende rapportage is op veel punten gewijzigd ten opzichte van eerdere halfjaarrapportages. De monitor richt zich de komende periode vooral op het volgen van de vraag hoe ver de bevoegde gezagen zijn met de voorbereidingen om op 1-1-2021 aan de wettelijke eisen van de Omgevingswet te voldoen. De afgelopen maanden is een set criteria uitgewerkt die aangeven wat er op invoeringsdatum minimaal af dient te zijn om te voldoen aan de wet. De indicatoren die worden gemonitord zijn op deze criteria aangepast. Dit heeft onder andere tot gevolg gehad dat een aantal zaken die ten behoeve van de vorige rapportages werden gemonitord niet meer in deze rapportage terug te vinden zijn.

De transitie naar een succesvol werkende Omgevingswet omhelst weliswaar meer dan alleen kunnen voldoen aan de minimale criteria op invoeringsdatum. Echter gegeven het belang van een succesvolle start op de gewenste invoeringsdatum is er voor gekozen de monitoractiviteiten in de komende fase tot de invoeringsdatum vooral te richten op deze minimumvereisten.

Rapportage aan de hand van concrete criteria

Op 16 juni 2019 heeft de ProgrammaRaad van het programma Aan de slag met de Omgevingswet een set criteria vastgesteld waaraan de verschillende overheden op grond van de Omgevingswet minimaal dienen te voldoen. De criteria zijn in nauwe samenwerking met de koepels VNG, IPO, UvW en de veranderorganisatie voor de rijksinstanties tot stand gekomen. Alhoewel de koepels en de rijksinstanties hogere ambities hebben waarvoor de monitor op verzoek ook informatie verzameld, beperkt deze rapportage zich tot de vijf minimumcriteria. De minister heeft de Tweede en Eerste Kamer hierover geïnformeerd.

De vijf criteria zijn:

1. Per 1-1-2021 hebben provincies en Rijk een vastgestelde omgevingsvisie die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet (artikel 3.2 en 3.3 Ow). De omgevingsvisie is met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening[1]. (Dit criterium noemen we hierna '*Omgevingsvisie*')
2. Per 1-1-2021 heeft een provincie een vastgestelde omgevingsverordening die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet (hoofdstuk 7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). De omgevingsverordening is met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening[2]. (Dit criterium noemen we hierna '*Omgevingsverordening*')
3. Als een rijkspartij, provincie of waterschap een projectbesluit vaststelt dan stellen zij deze per 1-1-2021 vast conform de eisen van de Omgevingswet (Het projectbesluit voldoet aan hoofdstuk 9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Tijdens de overgangsfase hoeft het projectbesluit het omgevingsplan niet te wijzigen. (Dit criterium noemen we hierna '*Projectbesluit*')
4. Als een gemeente een omgevingsplan wil wijzigen, dan stelt de gemeente deze wijziging per 1-1-2021 vast conform de eisen van de Omgevingswet. Het gewijzigde deel van het plan voldoet aan de provinciale instructieregels en aan de instructieregels uit hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De wijziging wordt met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening[3]. (Dit criterium noemen we hierna '*Omgevingsplan*')
5. Vergunningen en meldingen:
   - 5.1 Per 1-1-2021 is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om conform de daarvoor geldende standaard een aanvraag of melding (art. 14.1 Ob) vanuit de landelijke voorziening te ontvangen[4]. (Dit criterium noemen we hierna '*Vergunningen en meldingen - techniek*')
   - 5.2 Per 1-1-2021 stellen provincie, waterschap en gemeente de informatie beschikbaar die nodig is om een aanvraagformulier in de landelijke voorziening samen te kunnen stellen, waarin ook de door hen gestelde indieningsvereisten zijn meegenomen. (Dit criterium noemen we hierna '*Vergunningen en meldingen - indieningsvereisten*')
   - 5.3 Per 1-1-2021 is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) voorbereid op de gewijzigde vergunningenprocedure conform de eisen van de Omgevingswet. Hieronder valt het kunnen verwerken van een enkelvoudige en een meervoudige aanvraag[5]. (Dit criterium noemen we hierna '*Vergunningen en meldingen - proces*')
   - 5.4 Per 1-1-2021 is het bevoegde gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om aanvragen voor omgevingsvergunningen te beoordelen conform de eisen van de Omgevingswet[6]. (Dit criterium noemen we hierna '*Vergunningen en meldingen - beoordeling*')

---

1 **Omgevingsvisie:** Per 1/1/21 wordt een Omgevingsvisie opgesteld met de STOP-TPOD standaard, via de reguliere infrastructuur voor officiële publicaties gepubliceerd in het elektronische publicatieblad van het desbetreffende orgaan en ontsloten via DSO-LV. Een vóór 1/1/21 vastgestelde omgevingsvisie kan nog op grond van de Wet ruimtelijke ordening worden gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl met gebruikmaking van de IMRO-standaard. Ontsluiting van de informatie uit de visie in DSO-LV vindt in dat geval plaats met gebruikmaking van de overbruggingsfunctie.

2 **Omgevingsverordening:** Een Omgevingsverordening wordt opgesteld met de STOP-TPOD standaard en bekend gemaakt via de landelijke voorziening.

3 **Wijziging Omgevingsplan:** Een wijziging van een Omgevingsplan wordt opgesteld met de STOP-TPOD standaard, bekendgemaakt via de LVBB en ontsloten via DSO-LV.

4 **Ontvangen aanvraag of melding:** Voor het ontvangen van een aanvraag of melding wordt gebruik gemaakt van de Standaard Aanvragen en Meldingen (STAM).

5 **Beoordelingstermijn:** Beoordeling van een aanvraag vindt binnen 8 weken plaats voor besluiten anders dan art 10.24 Omgevingsbesluit. Bij een meervoudige aanvraag is het bevoegd gezag dat de aanvraag behandelt, voorbereid op het inwinnen van advies van het bestuursorgaan dat bevoegd gezag geweest zou zijn, als de activiteit los (enkelvoudig) aangevraagd zou zijn.

6 **Beoordeling aanvraag omgevingsvergunning:** De beoordeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning voldoet tenminste aan de instructieregels uit hoofdstuk 8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat betekent dat aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit ook dienen te voldoen aan de instructieregels voor het omgevingsplan.

We rapporteren over alle overheden waarop een criterium van toepassing is. De monitor maakt gebruik van verschillende bronnen om te kunnen volgen of de verschillende overheden ook voor inwerkingtreding aan deze criteria voldoen. Daarbij wordt zoveel mogelijk uitgegaan van formele objectieve bronnen zoals geregistreerde aansluitingen op de verschillende DSO-LV onderdelen en officiële publicaties van omgevingsdocumenten. De gebruikte bron is in het vervolg van deze rapportage per indicator vermeld. Bij een aantal criteria maken we gebruik van een survey om dit in kaart te brengen. Deze survey wordt één maal per half jaar uitgezet onder de projectleiders en programmamanagers invoering Omgevingswet bij de verschillende overheden. Organisaties die niet deelgenomen hebben aan de survey worden meegeteld in de categorie 'nog onbekend'.

De meest recente ronde van de survey is eind augustus/begin september 2019 uitgevoerd. Deze survey had een respons van 70% onder gemeenten (250 uit 355), 100% onder waterschappen (21 uit 21) en rijkspartijen[7] (11 uit 11) en 92% onder provincies (11 uit 12). De resultaten van de survey zijn in een aparte rapportage[8] aan de koepels aangeboden.

Leeswijzer

De rapportage behandelt per criterium de mate waarin de verschillende overheden op het meest recente moment van meten voldoen. Aan het begin van ieder hoofdstuk is een schematisch overzicht opgenomen over de stand van zaken bij iedere bestuurslaag op het criterium waarop de voortgang wordt gemonitord. Sommige criteria worden met meerdere indicatoren gemeten. Ieder criterium/indicator bevat een grafische weergave die met maximaal drie kleuren de stand van zaken op dat criterium weergeeft. De kleuren zijn:

- **donkergroen:** dat staat voor hoeveel procent van de overheden in de bestuurslaag al voldoet;
- **lichtgroen:** dat staat voor hoeveel procent van de overheden in de bestuurslaag bezig zijn met voorbereidingen (zowel in uitvoering als gepland);
- **grijs:** het percentage overheden in de bestuurslaag dat nog niet aan de slag is om aan het criterium te voldoen of waar de monitor nog geen zicht heeft op de status.

Voor de meeste instrumenten geldt dat als een bevoegd gezag er mee wil kunnen werken steeds vier aspecten geregeld moeten zijn, die wij als indicatoren volgen:

- *inhoud*: Deze indicator geldt alleen voor de omgevingsvisies, omgevingsverordeningen en de indieningsvereisten. We meten bij de visies en verordeningen het moment waarop het eindresultaat door het bestuur is vastgesteld en het besluit gepubliceerd is in het elektronische publicatieblad van het desbetreffende orgaan. We veronderstellen dat de inhoud voldoet aan de wet op het moment van vaststellen door het orgaan. Bij de indieningsvereisten kijken we alleen naar het beschikbaar zijn van de daarvoor relevante toepasbare regels;
- *proces*: Deze indicator wordt gebruikt bij de criteria waarbij een organisatie straks iets moet kunnen (ze moeten in staat zijn om...). Dat gaat om proces in de brede zin. Je moet niet alleen je proces aangepast hebben, maar ook de kennis en competenties hebben om het te kunnen;

[7] De relevantie van de criteria voor de afzonderlijke rijkspartijen (betrokken departementen en uitvoeringsorganisaties) kan per organisatie verschillen in verband met hun verschillende taken en verantwoordelijkheden. Dit betekent dat ook de basis voor de vergelijking van de voltooiing per criterium voor rijkspartijen kan verschillen. Deze is bij sommige criteria minder dan de 11 rijkspartijen die gemonitord worden.

[8] Deze rapportage is ook te vinden op de website van het programma Aan de slag met de Omgevingswet https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/kennis-onderzoek/onderzoek/

- *techniek*: de inhoud moet op de juiste wijze en conform de juiste standaarden in de landelijke voorziening (DSO-LV) kunnen worden ingevoerd, aangepast of opgehaald. Daarbij kijken we naar:
  - is de relevante standaard beschikbaar;
  - hebben de software leveranciers hun producten hierop aangepast ofwel kunnen overheden de beschikking hebben over de software die ze moeten gaan gebruiken (dit wordt niet in de monitor gevolgd);
  - hebben overheden de aangepaste software-oplossingen van hun leveranciers ook daadwerkelijk aangeschaft en geïnstalleerd of hebben de overheden op een andere manier de beschikking over de software;
  - hebben de overheden met succes een koppeling weten te maken met het DSO-LV.
- *publicatie*: het vastgestelde instrument moet - indien relevant - ook conform de juiste standaarden openbaar gemaakt worden.

Per criterium en per bestuurslaag kan het verschillen of het bevoegd gezag op 1-1-2021 al aan alle vier de aspecten moet voldoen.

Op het moment van verschijnen van de halfjaarrapportage was het voor de verschillende overheden voor een deel van de indicatoren per criterium nog niet mogelijk volledig aan de indicator of het criterium te voldoen vanwege het feit dat de oplevering van relevante onderdelen van de DSO-LV pas later in de tijd gepland staat. Bij de criteria en indicatoren waar dit speelt staat dat duidelijk aangegeven.

De afzonderlijke indicatoren per criterium zijn in de samenvattende overzichten aan het begin van ieder hoofdstuk gecombineerd tot één score voor het criterium. Hiervoor is per overheidsorganisatie gekeken aan hoeveel van de indicatoren van het criterium al wordt voldaan. Alleen als een organisatie op alle indicatoren voldoet, wordt dit in de totaalscore voor het criterium als donkergroen aangegeven. Bij ontbreken van één of meer 'completes' is dit zichtbaar als lichtgroen. En indien op nog geen enkele indicator zekerheid over of inzicht in de status bestaat, verschijnt deze organisatie in de totaalscore voor het criterium als grijs.

Per criterium hebben de betrokken koepels de monitorresultaten beoordeeld. Hun duiding van de uitkomsten is telkens opgenomen binnen kaders met een groene achtergrond zoals ook voor dit kader is gebruikt.

Lezers kunnen meer achtergrondgegevens, dwarsdoorsneden, analyses en onderliggende onderzoeksrapporten terugvinden op de website van het programma Aan de slag met de Omgevingswet: https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/kennis-onderzoek/onderzoek

CRITERIUM 1:
OMGEVINGSVISIE

Een vastgestelde omgevingsvisie is op invoeringsdatum alleen relevant voor Rijk en provincies. Criterium 1 luidt daarom:

> Per 1-1-2021 hebben provincies en Rijk een vastgestelde omgevingsvisie die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet (artikel 3.2 en 3.3 Ow). De omgevingsvisie is met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening[1].

De Omgevingswet geeft gemeenten weliswaar ook een plicht tot het opstellen van een omgevingsvisie, maar deze hoeft nog niet op 1-1-2021 te zijn vastgesteld en gepubliceerd.

STATUS	RIJK (1)	PROVINCIES (12)	WATER-SCHAPPEN (-)	GEMEENTEN (-)
Criterium	100%	67% 33%		
Inhoud	100%	67% 33%		
Publicatie	100%	67% 33%		

Voldoet · In voorbereiding · Nog onbekend · N.v.t.

Indicator inhoud

In hoeverre het Rijk en de provincies bezig of klaar zijn met het opstellen en vaststellen van omgevingsvisie wordt gemeten aan de hand van de vastgestelde en ter inzage gelegde visies die deze organisaties publiceren via officiële bekendmakingen en ruimtelijkeplannen.nl.

Er wordt niet apart gemonitord of de vastgestelde en gepubliceerde visies ook inhoudelijk voldoen aan artikelen 3.2 en 3.3 van de Omgevingswet. De organisatie zelf is verantwoordelijk voor de inhoud.

Grafiek C1.1: *Vastgestelde en/of in voorbereiding zijnde omgevingsvisies*

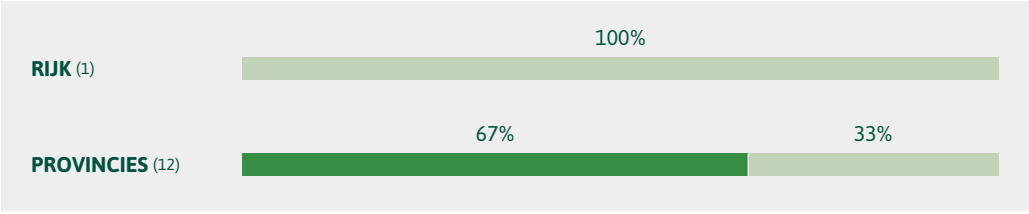

Voldoet · In voorbereiding · Nog onbekend

Indicator publicatie

Per 1-1-2021 wordt een Omgevingsvisie opgesteld met de STOP-TPOD standaard, via de reguliere infrastructuur voor officiële publicaties gepubliceerd in het elektronische publicatieblad van het desbetreffende orgaan en ontsloten via DSO-LV. Een vóór 1-1-2021 vastgestelde omgevingsvisie kan nog op grond van de Wet ruimtelijke ordening worden gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl met gebruikmaking van de IMRO-standaard. Ontsluiting van de informatie uit de visie in DSO-LV vindt in dat geval plaats met gebruikmaking van de overbruggingsfunctie.

We meten bij deze indicator de publicatie van omgevingsvisies op ruimtelijkeplannen.nl. Dit geeft het volgende beeld:

Grafiek C1.2: Op ruimtelijkeplannen.nl gepubliceerde omgevingsvisies

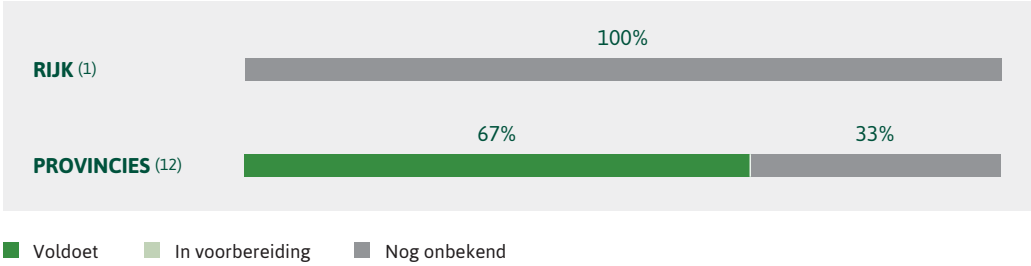

Duiding rijkspartijen
Door het Rijk wordt een Nationale Omgevingsvisie (NOVI) opgesteld. De ontwerp-NOVI is tussen augustus en september 2019 samen met het Milieueffectrapport NOVI (PlanMER) ter inzage gelegd via o.a. ontwerpnovi.nl en er zijn zienswijzen ingediend. Naar verwachting wordt de NOVI in het voorjaar van 2020 definitief en treedt deze inwerking.

Duiding provincies
Alle 12 provincies zijn bezig met een visie conform de OW of hebben deze al vastgesteld. Publicatie van een al vastgestelde visie mag nog op de huidige manier plaatsvinden via Ruimtelijkeplannen.nl. Daarmee is er geen afhankelijkheid van nieuwe techniek en is de verwachting dat alle provincies aan dit criterium zullen voldoen op 1-1-2021.

CRITERIUM 2:
OMGEVINGSVERORDENING

Criterium 2 is alleen van toepassing op de provincies en luidt:

> Per 1-1-2021 heeft een provincie een vastgestelde omgevingsverordening die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet (hoofdstuk 7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). De omgevingsverordening is met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening.

Dit criterium kent drie componenten die we monitoren: (1) De vaststelling van de inhoud, (2) de technische mogelijkheden om de verordening via de DSO-LV te kunnen ontsluiten en (3) de feitelijke publicatie van de verordening.

STATUS	RIJK (-)	PROVINCIES (12)	WATER-SCHAPPEN (-)	GEMEENTEN (-)
Criterium		92% 8%		
Inhoud		67% 33%		
Techniek		92% 8%		
Publicatie		100%		

Voldoet In voorbereiding Nog onbekend N.v.t.

Indicator inhoud

De indicator inhoud van het criterium Omgevingsverordening stelt dat de omgevingsverordening door Provinciale Staten op 1-1-2021 vastgesteld moet zijn en het besluit moet als officiële publicatie gepubliceerd zijn in het elektronische publicatieblad. De meeste provincies hebben al wel een geactualiseerde versie van de omgevingsverordening vastgesteld en gepubliceerd. Deze verordeningen voldoen echter nog niet (volledig) aan de eisen van de Omgevingswet.

Grafiek C2.1 Vastgestelde of in voorbereiding zijnde omgevingsverordeningen

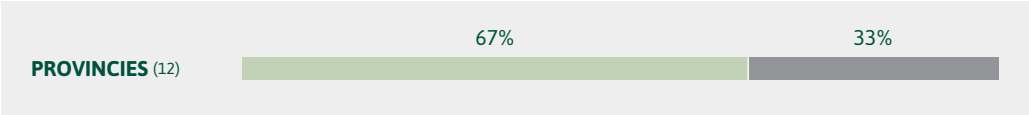

Voldoet In voorbereiding Nog onbekend

Indicator techniek

De indicator techniek monitort (1) de standaard beschikbaar is, (2) leveranciers deze standaard met succes in hun systemen hebben verwerkt zodat provincies in staat zijn de nieuwe techniek te kunnen gaan gebruiken, (3) de provincies ook daadwerkelijk regelen dat ze de nieuwe techniek kunnen gebruiken en (4) de provincies met succes in staat zijn om zijn op de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar stellen (LVBB).

De standaard voor het publiceren van omgevingsdocumenten, STOP/TPOD is recent vastgesteld (versie 0.98-kern). Leveranciers van plansystemen kunnen daardoor inmiddels hun producten daarop aanpassen. Omdat de landelijke voorziening nog niet officieel beschikbaar is, is het momenteel nog niet mogelijk om op de techniekindicator d volledige score te halen. In de survey vragen we naar de mate waarin provincies bezig zijn met het doorvoeren van de benodigde aanpassingen in de techniek i.c. het aanschaffen / aanpassen van de daarvoor benodigde systemen. Dit gaf het volgende beeld over de mate waarin provincies inmiddels de techniek op orde hebben:

Grafiek C2.2: Mate waarin provincies de techniek op orde hebben om omgevingsverordeningen te kunnen publiceren via DSO LV-BB

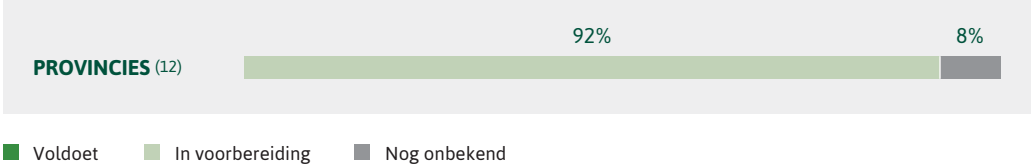

Indicator publicatie

De indicator publicatie geeft aan of de vastgestelde verordening als officiële publicatie is gepubliceerd via de landelijke voorziening (LVBB). Dit is alleen mogelijk als aan alle onderdelen van de indicator techniek is voldaan. De landelijke voorziening waarop de verordeningen kunnen worden gepubliceerd zal echter niet voor maart 2020 beschikbaar zijn. Nog geen enkele provincie kan daarom geheel aan deze indicator voldoen.

Grafiek C2.3: Mate waarin provincies hun omgevingsverordening hebben gepubliceerd via de Landelijke Voorziening (LVBB)

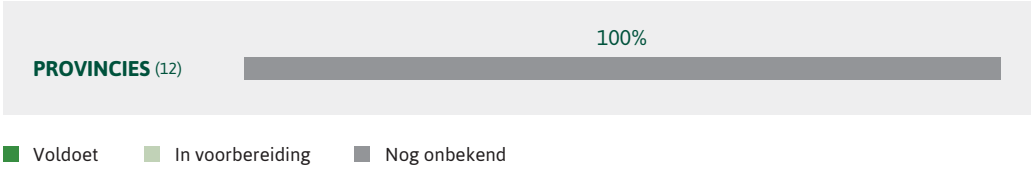

Duiding provincies
Alle provincies zijn bezig met de actualisatie (Omgevingswet-proof maken) van omgevingsverordeningen.

Er loopt een gezamenlijk traject om de nieuwe standaarden te implementeren, modelleerrichtlijnen op te stellen en software hierop aan te passen. De vertraging van de oplevering van de standaard heeft een sneeuwbaleffect (technische aanpassingen die ook vertraagd zijn) waaraan voor provincies risico's kleven: er is geen tijd meer om met publicatie van de omgevingsverordening te oefenen.

Leveranciers kunnen nu pas hun software aanpassen. Op het moment dat de techniek voor publicatie in productie komt (naar verwachting 31 maart 2020) zullen provincies direct hun ontwerpverordening moeten publiceren. Dit geeft weinig ruimte voor het verhelpen van eventuele kinderziektes in de systemen van zowel DSO-LV als de systemen van leveranciers. Als de standaarden stabiel blijken te zijn, zodat leveranciers hun software gereed kunnen maken, is de verwachting dat alle provincies per 1-1-2021 hun vastgestelde Omgevingsverordening kunnen publiceren.

CRITERIUM 3: PROJECTBESLUIT

Criterium 3 is van toepassing op rijkspartijen, provincies en waterschappen en luidt:

> Als een rijkspartij, provincie of waterschap een projectbesluit vaststelt dan stellen zij deze per 1-1-2021 vast conform de eisen van de Omgevingswet (Het projectbesluit voldoet aan hoofdstuk 9 van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Tijdens de overgangsfase hoeft het projectbesluit het omgevingsplan niet te wijzigen.

STATUS	RIJK (5)	PROVINCIES (12)	WATER-SCHAPPEN (21)	GEMEENTEN (-)
Criterium	100%	75% 25%	90% 10%	

Voldoet | In voorbereiding | Nog onbekend | N.v.t.

Voor dit criterium is op de invoeringsdatum alleen de indicator voor proces van belang. Van een rijksinstantie, provincie of waterschap wordt verwacht dat als men na de invoeringsdatum van de wet een projectbesluit moet nemen, men in staat is om dit conform de regels van de nieuwe wet op en vast te stellen. Hiervoor dienen werkprocessen en samenwerkings-arrangementen te worden aangepast. Voor het monitoren van de proces-indicator maken we gebruik van de halfjaarlijkse survey. Dit gaf het volgende beeld over de stand per bestuurslaag op het inrichten en aanpassen van processen voor het voorbereiden van projectbesluiten:

Grafiek C3.1: Mate waarin provincies, rijkspartijen en gemeenten bezig zijn met het inrichten en/of aanpassen van processen voor het voorbereiden van projectbesluiten

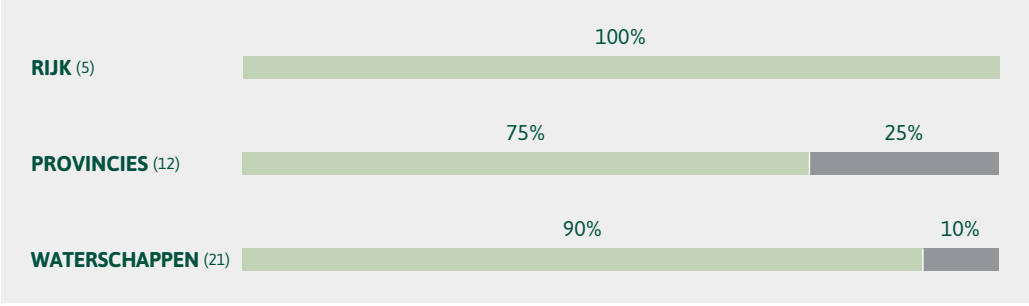

Voldoet | In voorbereiding | Nog onbekend

Duiding rijkspartijen
100% van de rijkspartijen die gaan werken met het projectbesluit zijn gestart met voorbereidingen te treffen om goed te kunnen werken met dit instrument. Een deel heeft handreikingen opgesteld voor hun eigen werkterrein of is daar nog mee bezig; er zijn diverse informatiebijeenkomsten georganiseerd en er wordt onderling gesproken over wat dit nieuwe instrument voor hun manier van werken betekent.

Duiding provincies
Alle provincies zijn bezig met het inrichten van de processen die nodig zijn om een projectbesluit op- en vast te stellen. Voor publicatie van deze besluiten zijn provincies opnieuw afhankelijk van de oplevering van standaarden en de aanpassing van de software door leveranciers.

Duiding waterschappen
90% van de waterschappen heeft het aanpassen van de processen rond het projectbesluit aan de nieuwe regels van de Omgevingswet in voorbereiding, 10% moet daaraan nog beginnen. Omdat de definitieve versie van de handreiking die de Unie voor het projectbesluit maakt aan het eind van 2019 verschijnt en er nog 16 maanden tot het in werking treden van de wet resteren is deze stand van zaken verklaarbaar en geen reden tot zorg. De waterschappen merken op dat de afstemming met andere overheden, die ook allemaal druk zijn met de implementatie van de Omgevingswet, een bijzonder punt van aandacht is.

De Handreiking projectbesluit van de Unie zal aan het eind van 2019 worden vastgesteld en daarna actief bij de waterschappen worden geïntroduceerd, onder andere via bijeenkomsten van het overleg van de programmamanagers Omgevingswet van de waterschappen (PIO). Dit zal naar verwachting tot een versnelling van het aanpassen van de processen rond het projectbesluit leiden.

Een belangrijk aspect van de processen rond het projectbesluit is participatie. Uit de monitor komt de behoefte aan verdere ondersteuning op dit aspect naar voren. Dit onderwerp heeft de volle aandacht. Zo besteedt de handreiking projectbesluit hier bijvoorbeeld aandacht aan en wordt door de waterschappen nagegaan of een traject kan worden gestart om ondersteunend materiaal te laten ontwikkelen. Ook in overleggen van het PIO en met de hoofden vergunningverlening en handhaving van de waterschappen (LOVH) zal dit onderwerp nogmaals besproken worden.

Wat betreft de technische voorzieningen waarmee de waterschappen vastgestelde projectbesluiten via DSO-LV kunnen ontsluiten en publiceren, het 'Regelbeheersysteem', merken de waterschappen op dat datgene wat er nog moet gebeuren door externe factoren, namelijk het later beschikbaar komen van de benodigde standaarden en van DSO-LV, onder een behoorlijke tijdsdruk staat. Niet alle leveranciers hebben hun software al gereed, En als het systeem eenmaal in huis (of aangepast) is, moeten de gebruikers binnen de waterschappen worden opgeleid, moet het systeem worden gevuld, moet dit worden getest, moet dit op DSO-LV worden aangesloten, moet de interactie met DSO-LV worden getest e.d. Met andere woorden, diverse systemen moeten zich nog bewijzen. Als de oplevering van DSO-LV verder wordt vertraagd en mocht blijken dat DSO-LV nog kinderziektes vertoont, iets waarvoor de waterschappen overigens nu geen aanwijzingen hebben, dan wordt de tijdsdruk alleen maar groter.

CRITERIUM 4:
OMGEVINGSPLAN

Het vierde criterium waaraan dient te worden voldaan om vanaf de invoeringsdatum verantwoord te kunnen werken onder de Omgevingswet geldt alleen voor de gemeenten en luidt:

> Als een gemeente een omgevingsplan wil wijzigen, dan stelt de gemeente deze wijziging per 1-1-2021 vast conform de eisen van de Omgevingswet. Het gewijzigde deel van het plan voldoet aan de provinciale instructieregels en aan de instructieregels uit hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
> De wijziging wordt met behulp van de geldende standaard ontsloten via de landelijke voorziening.

STATUS	RIJK (-)	PROVINCIES (-)	WATER-SCHAPPEN (-)	GEMEENTEN (355)
Criterium				68% 32%
Proces				1% 58% 41%
Techniek				61% 39%

Voldoet | In voorbereiding | Nog onbekend | N.v.t.

De gemeenten hoeven op 1-1-2021 nog geen nieuw Omgevingsplan te hebben vastgesteld. De oude plannen en beheerverordening worden van rechtswege op die datum omgevingsplan. Wijzigingen op het van rechtswege tot stand gekomen omgevingsplan dienen vanaf 1-1-2021 wel conform de eisen van de Omgevingswet te kunnen worden doorgevoerd in dit plan. Het proces voor de aanpassing en de techniek om de aanpassing ook in de landelijke voorziening door te voeren moeten daardoor al wel vanaf de inwerkingtredingsdatum op orde zijn, voor zover de gemeente al per direct aanpassingen wil kunnen doorvoeren.

Indicator proces

De mate waarin gemeenten hun proces voor het aanpassen van omgevingsplannen al ontworpen en ingeregeld hebben wordt afgemeten aan de hand van surveyvragen aan de projectleiders en programmamanagers bij gemeenten. De grafiek geeft weer hoeveel gemeenten voldoen aan de indicator, ermee bezig zijn of waarbij het nog onbekend is:

Grafiek C4.1: Mate waarin gemeenten bezig zijn om processen voor het aanpassen van omgevingsplannen te organiseren.

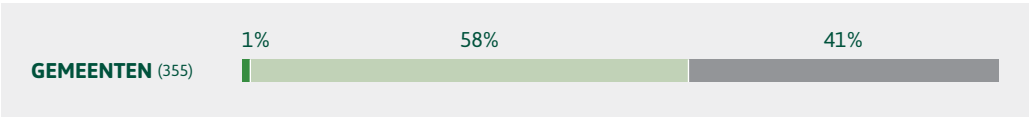

Voldoet | In voorbereiding | Nog onbekend

Duiding gemeenten[9]
Wat betreft de inrichting of aanpassing van processen tot wijziging van het omgevingsplan zien we dat ca. 15% van de gemeenten aangeeft hier al mee gestart te zijn. Van deze groep heeft bijna de helft een plan opgesteld en bij 89% is geïnventariseerd welke processen geraakt worden. Ca. 43% van alle gemeenten geeft aan plannen te hebben om op dit thema nog aan de slag te gaan.

Dit element is dus bij het grootste deel van de gemeenten in scope richting de invoeringsdatum. Er zijn overigens geen gemeenten die aangeven dit niet van plan te zijn. Enkele gemeente geven hierbij aan dat zij de impact hiervan op de werkprocessen beperkt achten. Een gemeente verwoordt het als: *Wij hebben geen vastgelegde processen en werken op lokaal maatwerkniveau in een klein team. Dat werkt uitstekend en voldoet.*

Daarnaast is het zo dat dit criterium pas gaat spelen wanneer je als gemeente een wijziging gaat aanbrengen in het omgevingsplan. De kans dat dit per 1-1-2021 op grote schaal zal gaan plaatsvinden is klein en we zien dan ook dat gemeenten zich met name richten op de techniek die vereist is om dit te kunnen, zodat ze er technisch toe in staat zijn. Om gemeenten wel zo goed als mogelijk hierop voor te bereiden en te zorgen dat ze gereed zijn om dit te doen, ontwerpt de VNG een werkend proces voor het wijzigen van het Omgevingsplan. Dit kan door de gemeenten overgenomen worden en specifiek worden gemaakt voor de eigen context. Ook organiseert de VNG een leergang omgevingsplan, waarin dit element aan de orde komt.

Indicator techniek

De indicator techniek volgt of een gemeente is aangesloten op de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar stellen (LVBB) en omgevingswetbesluiten kan publiceren. Een wijziging van een omgevingsplan moet daarvoor worden opgesteld met de STOP-TPOD standaard, worden bekendgemaakt via de LVBB en worden ontsloten via DSO-LV.

Het is op dit moment nog voor geen enkele overheidsorganisatie mogelijk om aan de indicator techniek van het criterium omgevingsplan te voldoen, omdat op het moment van meten het hiervoor relevante deel van de landelijke voorziening nog niet beschikbaar was.

Een stabiele versie van de standaard is inmiddels vastgesteld. Om te bepalen of de gemeenten al technisch in staat zijn om een wijziging van het omgevingsplan op de landelijke voorziening te publiceren volgen we het aantal gemeenten dat al met succes een aansluitingstraject heeft doorlopen op het DSO-LV. Zolang formeel aansluiten op de LVBB en ontsluiting via DSO-LV nog niet mogelijk is proberen we via de halfjaarlijkse survey zicht te houden op de voorbereidingen die de gemeenten hiervoor treffen. Bij de voorbereidende werkzaamheden beperken we ons tot het volgen van de aanpassing of aanschaf van systemen door overheden. Dat gaf het volgende beeld:

Grafiek C4.2: Mate waarin gemeenten de techniek op orde hebben om wijzigingen in het omgevingsplan via LVBB te publiceren en via DSO-LV beschikbaar te stellen

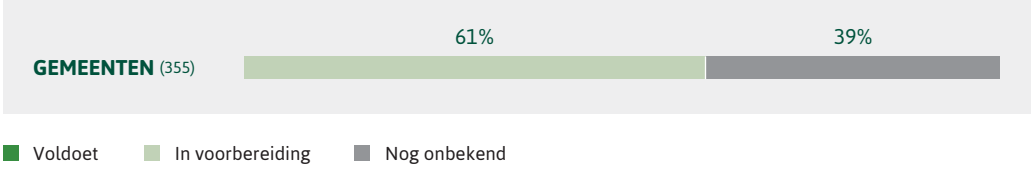

[9] In deze tekst is mede gebruik gemaakt van de uitkomsten op de verdiepende vragen uit het voortgangsonderzoek. Deze rapportage is te vinden op de website van het programma Aan de slag met de Omgevingswet https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/kennis-onderzoek/onderzoek/

We zien dat net iets meer dan 1/3e van de respondenten gestart is met het aanpassen en/of aanschaffen van software voor het opstellen, wijzigen en publiceren van omgevingsdocumenten. Hiervan heeft bijna driekwart een oriëntatie heeft uitgevoerd ten aanzien van de impact. Bij de helft is ook al een marktoriëntatie uitgevoerd en bij een kwart is de werving reeds gestart. Van de overige respondenten geeft net iets minder dan de helft aan van plan te zijn dit nog op te pakken en 1 op de 8 respondenten geeft aan dit nog niet te weten.[10]

Vanuit de VNG zal deze laatste groep van gemeenten benaderd worden om meer context te krijgen bij hun situatie en na te gaan hoe zij richting 1-1-2021 de benodigde stappen kunnen zetten. Vanaf najaar 2019 werken we vanuit de VNG en het programma Aan de slag met de Omgevingswet met Regionale Implementatie Ondersteuners. Zij zetten koplopers in voor inhoudelijke ontwikkeling, ondersteunen de gemeenten in de midden categorie met producten en implementatieondersteuning: gericht op het 'hoe' en bij de achterblijvers onderzoeken ze wat er speelt, in te zetten op bewustwording en hen mee te krijgen in verder ontwikkeling om tijdig gereed te zijn. De uitkomsten van dit voortgangsonderzoek vormen belangrijke input voor de Regionale Implementatie Ondersteuners en hun aanpak.

Het criterium 4 is een van de complexere criteria omdat het pas gaat gelden indien een gemeente een wijziging aanbrengt in het omgevingsplan, een zogenaamd als... dan... criterium. Dat neemt niet weg dat het van groot belang is dat gemeenten zich dit vroegtijdig realiseren en er op voorbereid zijn alvorens zij voornemens zijn een wijziging door te voeren.

We zien op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat dit thema in beeld is bij het overgrote deel van de gemeenten, waarbij de nadruk ligt op het technische element. Een logische benadering, aangezien de complexiteit rondom dit criterium met name zit op het aanpassen en/of aanschaffen van de benodigde software. Wel vormt de groep gemeenten die nog niet weten of zij aan de slag gaan met de software een aandachtspunt, welke vanuit de VNG opgepakt zal worden.

[10] In deze tekst is mede gebruik gemaakt van de uitkomsten op de verdiepende vragen uit het voortgangsonderzoek. Deze rapportage is te vinden op de website van het programma Aan de slag met de Omgevingswet https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/kennis-onderzoek/onderzoek/

CRITERIUM 5: VERGUNNINGEN EN MELDINGEN

Het vijfde en laatste instrument waarmee de overheden meteen vanaf invoeringsdatum van de Omgevingswet moeten kunnen werken zijn de omgevingsvergunningaanvragen en meldingen. Het criterium is opgedeeld in een aantal subcriteria waaraan dient te zijn voldaan door alle overheden die als bevoegd gezag optreden voor de verwerking van omgevingsvergunningaanvragen en meldingen.

Vergunningen en meldingen:

5.1 Per 1-1-2021 is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om conform de daarvoor geldende standaard een aanvraag of melding (art. 14.1 Ob) vanuit de landelijke voorziening te ontvangen (subcriterium techniek).

5.2 Per 1-1-2021 stellen provincie, waterschap en gemeente de informatie beschikbaar die nodig is om een aanvraagformulier in de landelijke voorziening samen te kunnen stellen, waarin ook de door hen gestelde indieningsvereisten zijn meegenomen (subcriterium indieningsvereisten).

5.3 Per 1-1-2021 is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) voorbereid op de gewijzigde vergunningenprocedure conform de eisen van de Omgevingswet Hieronder valt het kunnen verwerken van een enkelvoudige en een meervoudige aanvraag (subcriterium proces).

5.4 Per 1-1-2021 is het bevoegde gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om aanvragen voor omgevingsvergunningen te beoordelen conform de eisen van de Omgevingswet (subcriterium beoordeling).

De overall voortgang op deze subcriteria is als volgt:

STATUS	RIJK (8)	PROVINCIES (12)	WATER-SCHAPPEN (21)	GEMEENTEN (355)
5.1 Techniek				
Criterium	88% 12%	83% 17%	100%	63% 37%
5.2 Indieningsvereisten				
Criterium		50% 50%	100%	58% 42%
Inhoud		100%	100%	100%
Techniek		50% 50%	100%	58% 42%
Publicatie		100%	100%	100%

Voldoet In voorbereiding Nog onbekend N.v.t.

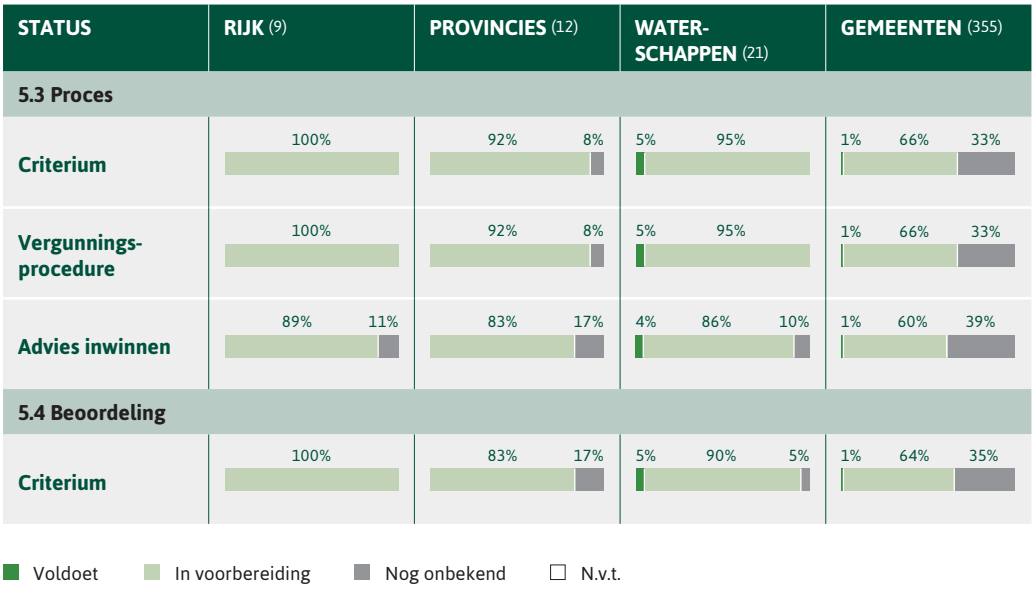

Hieronder wordt de voortgang op de vier subcriteria nader toegelicht.

Criterium 5.1 Vergunningen en meldingen – techniek

Vanaf de eerste dag dat de wet in werking is getreden moet een bevoegd gezag (of haar uitvoeringsorganisatie) via een aansluiting op de landelijke voorziening (DSO LV) vergunningaanvragen en meldingen uit het omgevingsloket kunnen ontvangen. Hiervoor is nodig dat men een aansluiting op het DSO-LV heeft waarmee de aanvragen en meldingen digitaal kunnen worden binnengehaald die voldoen aan de STAM-standaard. De STAM-standaard versie 0.9 is op 12-9-2019 vastgesteld. Overheden kunnen naar verwachting vanaf medio 2021 aansluiten op de landelijke voorziening.

Een organisatie voldoet aan indicator techniek wanneer deze succesvol aangesloten is op de landelijke voorziening[11] of wanneer de uitvoeringsorganisatie waaraan zij de behandeling van vergunningen en meldingen hebben uitbesteed dit kan namens hen. In aanloop naar deze aansluiting volgen we de voorbereidingen die overheden treffen. Met behulp van de halfjaarlijkse survey proberen we inzicht te krijgen in hoeverre de overheden zich hierop voorbereiden door al wel de benodigde software aan te schaffen of aan te passen. De grafiek toont het aantal overheden dat voldoet aan de indicator techniek (dus succesvol aangesloten is op de landelijke voorziening), bezig is met de voorbereiding of waarbij het nog onbekend is.

[11] Ook dit zal naar alle waarschijnlijkheid worden gevolgd aan de hand van het succes waarmee een overheid een test-bericht m.b.t. een vergunningaanvraag met bijlagen kan ontvangen en verwerken.

Grafiek C5.1: Mate waarin overheden bezig zijn de techniek die nodig is om vergunningen en meldingen te kunnen verwerken op orde te brengen.

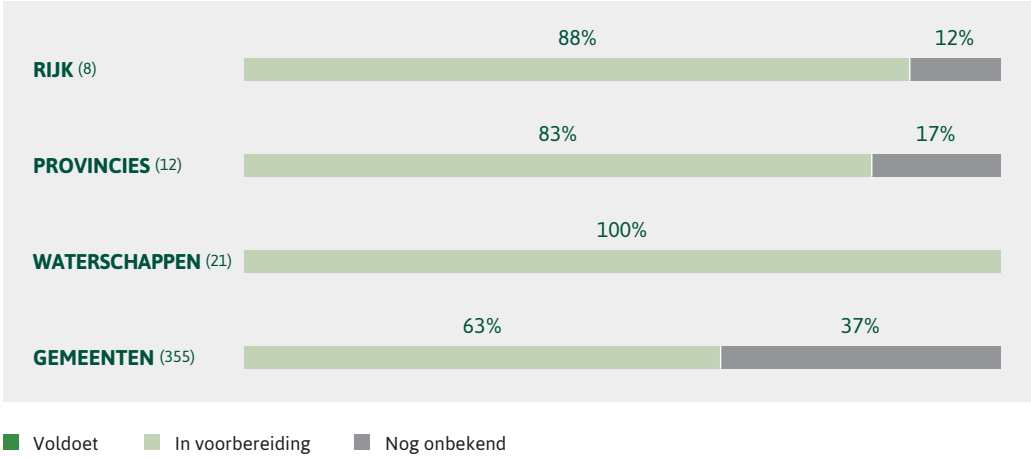

Duiding gemeenten[12]

Ongeveer 29% van de gemeenten geeft aan al bezig te zijn met het aanpassen of aanschaffen van de software voor behandeling van meldingen en vergunningaanvragen. Bij 61% van deze groep heeft een oriëntatie van de impact plaatsgevonden. Net iets minder dan de helft heeft ook al een marktoriëntatie uitgevoerd. En bij 40% is de werving reeds gestart. Circa 31% van de gemeenten geeft aan weliswaar nog niet bezig te zijn, maar wel plannen te hebben om dit op te pakken. Er is één gemeente die aangeeft dit niet van plan te zijn. De VNG neemt contact op met deze gemeente om na te gaan wat de context hiervan is.

Over de gehele linie constateren we dat dit onderwerp bij gemeenten in scope is. Om te zorgen dat alle gemeenten tijdig gereed zijn, heeft de VNG een marktverkenning uitgevoerd die gemeenten kunnen raadplegen en verzorgt de VNG masterclasses over het DSO.

Duiding provincies

Ongeveer de helft van alle provincies is niet van plan software voor de behandeling van meldingen en vergunningen aan te passen of aan te schaffen. Dit heeft te maken met het feit dat deze taken zijn overgedragen aan de omgevingsdiensten. Omdat provincies er als eigenaar en opdrachtgever van omgevingsdiensten voor verantwoordelijk zijn dat ook daar de invoering van de Omgevingswet goed verloopt, voeren alle provincies gesprekken met hun omgevingsdiensten over de aansluiting op de landelijke voorzieningen. Provincies die ook zelf een aansluiting regelen, hebben geïnventariseerd wat de impact is van het via het DSO moeten ontvangen en afhandelen van vergunningaanvragen en meldingen en zijn bezig met de opdrachtverlening aan softwareleveranciers.

Duiding waterschappen

29% van de waterschappen heeft het systeem waarmee vergunningaanvragen en meldingen vanuit het DSO-LV kunnen worden ontvangen al in huis; de overige 71% heeft het aanpassen of aanschaffen van dit systeem in voorbereiding. Omdat het hier over het algemeen gaat om het aanpassen van bestaande systemen, en niet zoals bij de software voor projectbesluiten om nieuw te ontwikkelen systemen, gaat, is verklaarbaar dat de waterschappen met deze systemen verder zijn dan met het Regelbeheersysteem, de software voor onder andere het projectbesluit. Desalniettemin is er wel extra aandacht nodig. 40% van de groep van waterschappen die in voorbereiding is, moet namelijk feitelijk nog met dit aspect starten.

[12] In deze tekst is mede gebruik gemaakt van de uitkomsten op de verdiepende vragen uit het voortgangsonderzoek. Deze rapportage is te vinden op de website van het programma Aan de slag met de Omgevingswet https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/kennis-onderzoek/onderzoek/

Voor het overige gelden hier voor een deel dezelfde opmerkingen als die de waterschappen bij de techniek voor het projectbesluit maakten. Het later beschikbaar komen van DSO-LV, zet het vervolgtraject onder tijdsdruk. Systemen kunnen nog niet op DSO-LV worden aangesloten, de interactie met DSO-LV kan nog niet worden getest e.d. Met andere woorden, diverse systemen moeten zich nog bewijzen. Als de oplevering van DSO-LV verder wordt vertraagd en mocht blijken dat DSO-LV nog kinderziektes vertoont, iets waarvoor de waterschappen overigens nu geen aanwijzingen hebben, dan wordt de tijdsdruk alleen maar groter.

Naar aanleiding van de constatering dat 40% van de groep van waterschappen die in voorbereiding is, feitelijk nog met het aanpassen of aanschaffen van dit systeem moet starten zal de Unie dit punt gaan bespreken in een bijeenkomst met de hoofden vergunningverlening en handhaving van de waterschappen (LOVH). De Unie zal het punt ook nog een keer voorleggen aan het PIO.

Duiding rijkspartijen
Van de 11 rijkspartijen die bezig zijn zich voor te bereiden op het werken met de Omgevingswet moeten er ook 5 technisch in staat zijn om vergunningen en meldingen te kunnen ontvangen via het DSO-LV. 88% van de rijkspartijen is gestart of van plan om software aan te schaffen/passen. Uit de respons op de halfjaarlijkse survey kwam naar voren dat de helft van deze 88% is gestart. De rijkspartij (13%) die heeft aangegeven nog onbekend, is in gesprek met een andere rijkspartij om via hen vergunningaanvragen te laten verlopen, vanwege het geringe aantal te verwachten aanvragen.

Om de rijkspartijen een leidraad te bieden is er een gezamenlijke aansluitstrategie opgesteld als hulpmiddel bij het tijdig aansluiting en monitoren van de operationele voortgang vanuit de rijkspartijen. Verder vindt er regulier overleg plaats met de rijkspartijen om hen te ondersteunen.

Criterium 5.2 Vergunningen en meldingen – indieningsvereisten

Dit criterium geldt alleen voor provincies, waterschappen en gemeenten. Om indieningsvereisten bij het indienen van de aanvraag of melding zichtbaar te krijgen is een specifieke set van zogenaamde toepasbare regels nodig voor iedere activiteit waarvoor het bevoegd gezag op basis van de verordeningen of het omgevingsplan een vergunning-, melding-, of informatieplicht invoert. Toepasbare regels zorgen er onder andere voor dat de juridische regels in verordeningen en plannen door de software van het DSO kunnen worden geïnterpreteerd zodat de juiste vragen in het indieningsformulier kunnen worden gesteld. Zonder deze toepasbare regels verschijnen er geen specifieke vragen over de activiteit in het indienings-/meldingsformulier op het DSO-LV en kunnen de indieningsvereisten ook niet zichtbaar worden gemaakt voor de indiener/melder. De indiener valt dan terug op een algemeen aanvraagformulier waarin geen specifieke vragen en indieningsvereisten voor de aan te vragen activiteit zijn opgenomen. Zo'n formulier is minder gebruiksvriendelijk en er ontstaat daarbij ook eerder de situatie dat niet alle relevante informatie en de nodige gegevens en bescheiden bij de aanvraag zijn gevoegd. In dat geval moet het bevoegd gezag hierover nog contact met de aanvrager opnemen. Het criterium over de indieningsvereisten wordt gevolgd aan de hand van indicatoren op het gereed hebben van de inhoud, de techniek en de publicatie op het DSO.
NB Naast de toepasbare regels voor het verkrijgen van de juiste indieningsvereisten faciliteert het DSO-LV ook de mogelijkheid voor het werken met toepasbare regels om te checken of een activiteit vergunning-, melding-, of informatieplichtig is. Deze vorm van toepasbare regels verhoogt de gebruikersvriendelijkheid voor de niet-professionele gebruiker en is aanvullend op de toepasbare regels voor het indienen.

Indicator inhoud

We monitoren bij de lokale overheden de voortgang waarin toepasbare formulieren voor het kunnen aanvragen van vergunningen, het doen van meldingen en voldoen aan informatieplichten, beschikbaar komen. Hiervoor volgen we het beschikbaar stellen van specifieke sets toepasbare regels voor indieningsvereisten per bestuurslaag:

- Voor de waterschappen volgen we alleen toepasbare regels voor de set activiteiten uit de bruidsschat die betrekking hebben op de waterkwaliteit;
- Voor de gemeenten volgen we het opvoeren van regels rondom de taken:
  - opslaan van roerende zaken
  - alarminstallatie aanleggen
  - handelsreclame maken
  - gebruik van locatie bouwwerken
  - maken, hebben of veranderen van een uitweg of het gebruik daarvan
  - slopen in een beschermd stads- of dorpsgezicht
  - slopen van een bouwwerk
  - uitvoeren van een werk
  - vellen van houtopstand
- Voor de provincies volgen we de publicatie van indieningsvereisten voor activiteiten waarvoor de provincie bevoegd gezag is als vergunningverlener of meldingsinstantie en die volgen uit hun via de LVBB gepubliceerde omgevingsverordening.

Grafiek C5.2.1: Overzicht percentage overheden dat bezig is met inhoud indieningsvereisten

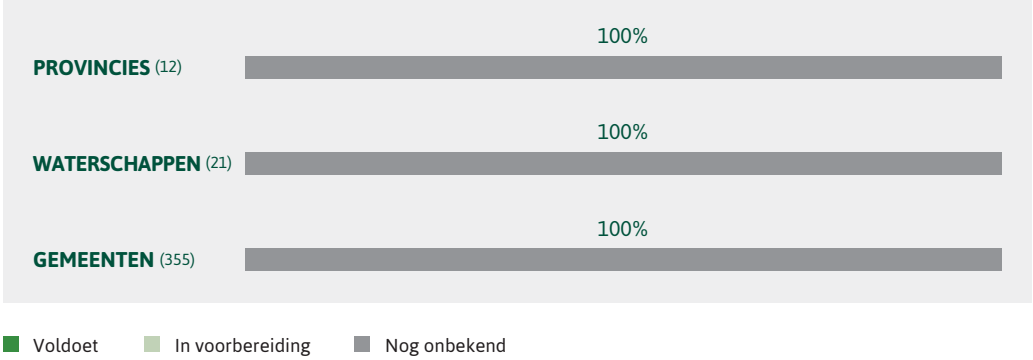

Op het moment van opstellen van deze halfjaarrapportage was vanuit de monitor nog geen zicht op de mate waarin decentrale overheden al toepasbare regels voor indieningsvereisten klaar hadden. Bekend is dat een deel van de overheden al bezig is met oefenen met het opstellen van regels.

Indicator techniek

Overheden voldoen aan de indicator techniek wanneer ze succesvol aangesloten zijn op de landelijke voorziening en toepasbare regels kunnen ontsluiten. Ze moeten daarvoor over een regelbeheersysteem beschikken dat de toepasbare regels conform de STTR-standaard kan overzetten naar het DSO-LV.

De STTR-standaard is op 12-3-2019 vastgesteld. De productieomgeving op het DSO-LV is momenteel echter nog niet beschikbaar. Zodra het een overheidsinstantie is gelukt om toepasbare regels m.b.t. indieningsvereisten te ontsluiten in de productie-omgeving[13], beschouwen we dat als een indicatie dat de overheidsinstantie in staat is om aan het techniek-criterium te voldoen.

In aanloop naar een succesvolle aansluiting volgen we overheden bij de voorbereidingen. Daarvoor kijken we naar de aanschaf of aanpassing van software door overheden.

Grafiek C5.2.2: Mate waarin overheden al met succes zijn aangesloten op het DSO-LV en toepasbare regels kunnen ontsluiten.

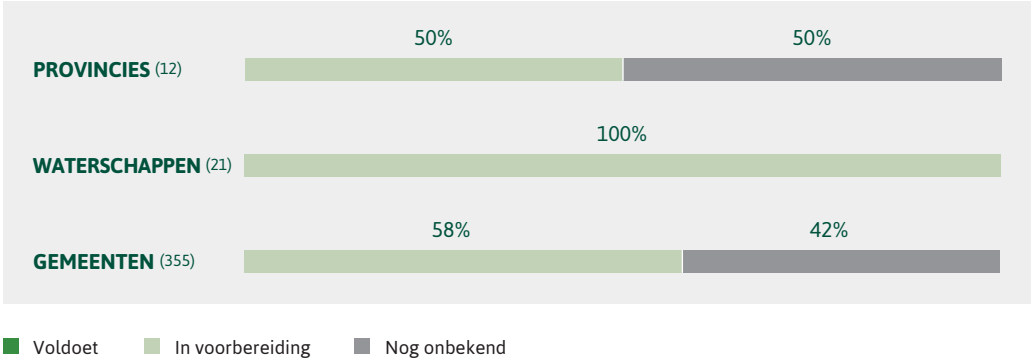

Indicator publicatie

De publicatie van indieningsvereisten wordt gemonitord aan de hand van de toepasbare regels die overheden hiervoor via de productie-omgeving van de landelijke voorziening ontsloten hebben. Zie ook de indicator inhoud. Voor de provincies geldt als extra eis dat de verordening al via het DSO-LV gepubliceerd is voordat indieningsvereisten kunnen worden gepubliceerd (zie ook criterium 2).

Grafiek C5.2.3: Mate waarin overheden al met succes indieningsvereisten voor vergunningaanvragen en meldingen hebben gepubliceerd

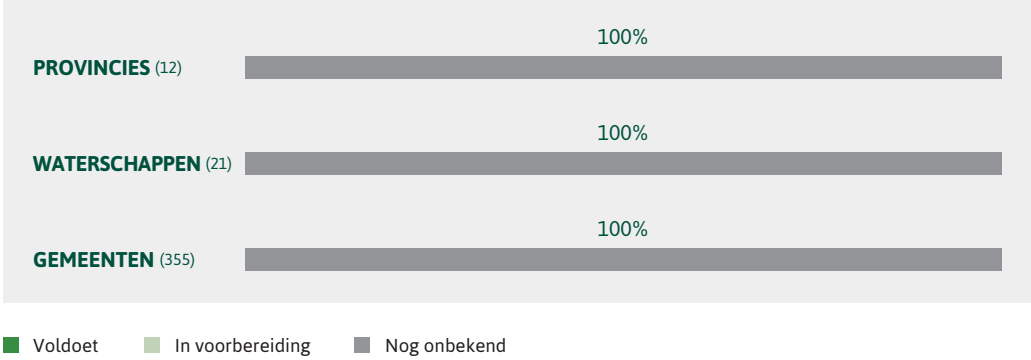

Omdat publiceren feitelijk nog voor medio 2020 niet mogelijk is, voldoet vooralsnog nog geen enkele overheid aan dit criterium.

[13] Het gaat hier naar alle waarschijnlijkheid om het met succes kunnen publiceren van een daarvoor afgesproken test-set van toepasbare regels m.b.t indieningsvereisten op de landelijke voorziening.

Duiding gemeenten[14]
10% van de gemeenten geeft aan bewust bezig te zijn met het beschikbaar stellen van de indieningsvereisten. Nagenoeg alle gemeenten in deze groep hebben geïnventariseerd welke activiteiten dit betreft. Ongeveer 45% van de gemeenten geeft aan nog van plan te zijn met het beschikbaar stellen van indieningsvereisten aan de slag te gaan. Geen van de gemeenten is op dit moment klaar met dit proces en zodoende is er dus nog geen gemeente die indieningsvereisten heeft gepubliceerd.

Gezien deze uitkomsten zal de VNG de komen de periode dit thema extra onder de aandacht brengen van gemeenten. We zien in de genoemde knelpunten dat gemeenten het ook complex vinden om gericht goede informatie te vinden, door het brede scala aan informatie dat beschikbaar is. Om hier aan tegemoet te komen, heeft de VNG een Producten en Dienstencatalogus (PDC) opgesteld. In deze PDC is het volledige aanbod van de VNG op de Omgevingswet terug te vinden, waaronder ook die voor de indieningsvereisten.

Duiding waterschappen
De waterschappen gaan er vanuit dat het Rijk de volgende sets met toepasbare regels voor indieningsvereisten klaarzet in het DSO-LV:

1. Indieningsvereisten in het kader van de over te dragen bruidsschat (regels met betrekking tot waterkwaliteit);
2. een algemene set met toepasbare regels voor indieningsvereisten waarin in ieder geval de gegevens van de indiener worden gevraagd, de activiteit en de locatie.

Na inwerkingtreding van de wet zullen de waterschappen voor de activiteiten die niet met de bruidsschat worden afgedekt indieningsvereisten aan DSO-LV beschikbaar stellen. De voorbereidingen hiervoor lopen reeds.

De waterschappen gebruiken hun Regelbeheersysteem, dat reeds bij de indicator Projectbesluit-Techniek aan de orde is geweest, om de indieningsvereisten voor de activiteiten die niet met de bruidsschat worden afgedekt aan het DSO-LV aan te bieden. Deze indieningsvereisten worden na in werking getreden van de wet door de waterschappen aan DSO-LV beschikbaar gesteld.

De stand van zaken en aandachtspunten met betrekking tot de regelbeheersystemen van de waterschappen zijn reeds weergegeven bij het criterium Projectbesluit.
De waterschappen gaan er vanuit dat het Rijk een set toepasbare regels voor de indieningsvereisten voor hen klaar zet in het DSO-LV in het kader van de over te dragen bruidsschat (regels met betrekking tot waterkwaliteit). Zodra deze set beschikbaar is, is er verder geen extra inspanning van de waterschappen nodig om per 1-1-2021 aan het criterium m.b.t. de indieningsvereisten te voldoen.

[14] In deze tekst is mede gebruik gemaakt van de uitkomsten op de verdiepende vragen uit het voortgangsonderzoek. Deze rapportage is te vinden op de website van het programma Aan de slag met de Omgevingswet https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/kennis-onderzoek/onderzoek/

Duiding provincies
Provincies moeten indieningsvereisten regelen voor activiteiten die zij in de omgevingsverordening hebben opgenomen. Driekwart van de provincies heeft in beeld welke activiteiten dit betreft.

Met alle provincies samen wordt onderzocht hoe dit onderwerp het meest efficiënt opgepakt kan worden en wordt overwogen een aantal topactiviteiten aan te merken waarvoor gezamenlijk regels opgesteld worden. Met het Rijk moeten nadere afspraken worden gemaakt over wie de indieningsvereisten maakt voor die activiteiten waarvoor provincie bevoegd gezag is maar die niet uit de omgevingsverordening voortkomen.

Voordat provincies regels toepasbaar kunnen maken en indieningsvereisten kunnen opstellen, moeten zij de ontwerpverordening klaar hebben. Een aantal provincies oefent momenteel met software voor toepasbare regels met als doel een beeld te krijgen van de uit te voeren werkzaamheden. Publicatie van toepasbare regels is daarmee nog niet aan de orde.

Duiding rijkspartijen
Dit criterium is weliswaar niet van toepassing voor het Rijk, maar het is goed om te melden dat de rijksregels onder de Omgevingswet worden uitgewerkt in toepasbare regels. Hetzelfde geldt voor de zogenaamde bruidsschat. Hiervoor heeft de rijkspartij die de regels toepasbaar maakt de benodigde software aangeschaft. Na inwerkingtreding wordt bezien in hoeverre het zinvol is om het toepasbaar maken van de regels via een centrale voorziening te laten verlopen, of bij de departementen zelf te laten.

Criterium 5.3 Vergunningen en meldingen – proces

Per 1-1-2021 is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) voorbereid op de gewijzigde vergunningenprocedure conform de eisen van de Omgevingswet. Hieronder valt het kunnen verwerken van een enkelvoudige en een meervoudige aanvraag. Beoordeling van een aanvraag dient binnen 8 weken plaats te kunnen vinden voor besluiten anders dan art 10.24 Omgevingsbesluit. Bij een meervoudige aanvraag is het bevoegd gezag dat de aanvraag behandelt, voorbereid op het inwinnen van advies van het bestuursorgaan dat bevoegd gezag geweest zou zijn, als de activiteit los (enkelvoudig) aangevraagd zou zijn.

Een overheid voldoet aan het procescriterium zodra ze in brede zin hun processen voor het behandelen van vergunningaanvragen en meldingen hebben aangepast aan de nieuwe wet. Het gaat daarbij niet alleen om werkafspraken over de behandeling, maar ook over het organiseren van de benodigde competenties. Daarnaast moeten voor complexe aanvragen waarbij verplicht advies van een andere overheid is vereist afspraken worden gemaakt over de wijze van samenwerken bij dergelijke gevallen.

Via de halfjaarlijkse survey volgen wij de mate waarin een bevoegd gezag al bezig is processen aan te passen voor het kunnen behandelen van omgevingsvergunningaanvragen en meldingen conform de eisen van de Omgevingswet. Er zijn twee vragen over gesteld: (1) in hoeverre ze het proces op orde hebben en (2) in hoeverre ze al afspraken hebben met andere overheden over het inwinnen van (verplicht) advies. Dit leidt tot de volgende scores van de overheden op de beide onderdelen van de procesindicator:

Grafiek C5.3.1: Mate waarin overheden hun processen voor behandeling van vergunningen en meldingen in lijn hebben gebracht met de nieuwe eisen van de Omgevingswet

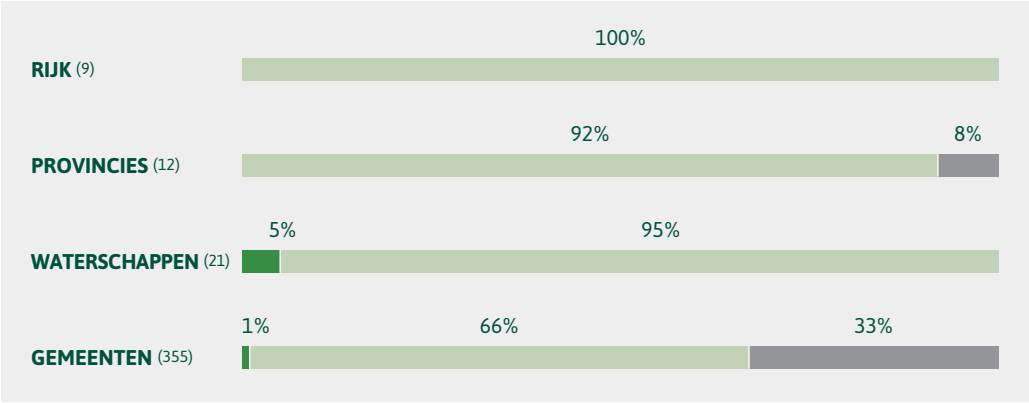

Grafiek C5.3.2: Mate waarin overheden al afspraken met andere overheden hebben gemaakt over het inwinnen van advies bij specifieke categorieën vergunningaanvragen

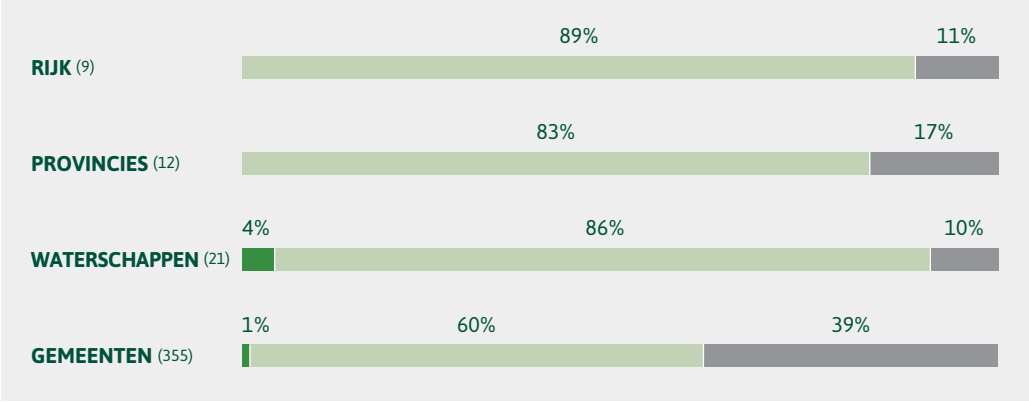

Duiding gemeenten[15]

Van alle gemeenten geeft ongeveer 1/3e aan gestart te zijn met het aanpassen van de processen rondom vergunningverlening. De helft van deze groep heeft hiervoor reeds een plan opgesteld hoe dit te gaan doen. 75% van de gemeenten die zeggen te zijn gestart, heeft geïnventariseerd wat de impact is op de werkprocessen en de benodigde kennis. En bij 28% daarvan zijn de aanpassingen van de werkprocessen al in gang gezet. Net iets meer dan 1/3e van alle gemeente geeft aan plannen te hebben om dit onderdeel op te pakken.

Een deel van de gemeenten heeft de vergunningverlening belegd bij de omgevingsdiensten. Uit de voortgangsmonitor van de omgevingsdiensten[16] blijkt dat het aanpassen van de processen rondom vergunningverlening bij alle omgevingsdiensten in scope is.

[15] In deze tekst is mede gebruik gemaakt van de uitkomsten op de verdiepende vragen uit het voortgangsonderzoek. Deze rapportage is te vinden op de website van het programma Aan de slag met de Omgevingswet https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/kennis-onderzoek/onderzoek/

[16] De resultaten van dit onderzoek zijn te vinden in een rapportage van Kantar Public op de website https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/kennis-onderzoek/onderzoek/

We constateren dat gemeenten dit onderdeel in scope hebben en een aanzienlijk deel reeds vorderingen maakt op dit terrein. Om gemeenten hierin te ondersteunen, voert de VNG actief leveranciersmanagement en organiseren we masterclasses over het verwerven van software. Deze worden zeer druk bezocht.

Duiding waterschappen

5% van de waterschappen heeft zijn processen voor het behandelen van vergunningaanvragen en meldingen reeds aan de eisen van de Omgevingswet aangepast; 95% heeft dit in voorbereiding. De waterschappen merken op dat de afstemming met andere overheden, die ook allemaal druk zijn met de implementatie van de Omgevingswet, een bijzonder punt van aandacht is. Dat een waterschap binnen zijn gebied soms met tientallen andere overheden te maken heeft en dat deze overheden, ook overheden binnen één bestuurslaag, hierbij geen uniform beleid hebben, maakt één en ander niet eenvoudiger. Omdat er nog 16 maanden tot het in werking treden van de wet resteren, is de stand van zaken op dit moment nog geen reden tot zorg. Dit betekent niet dat er aan de kant van de waterschappen geen extra aandacht nodig is. Een kwart van waterschappen die in voorbereiding is, moet feitelijk namelijk nog met het aanpassen van deze processen starten. Dit is voor de Unie aanleiding om dit punt te gaan bespreken in een bijeenkomst met de hoofden vergunningverlening en handhaving van de waterschappen (LOVH).

De Unie zal het punt ook nog een keer aan de orde stellen in het PIO. In beide bijeenkomsten zal de Unie de resultaten van het project PIKO, Project Interbestuurlijke Ketensamenwerking Omgevingswet, nog een keer onder de aandacht brengen. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan de als onderdeel van PIKO ontwikkelde game 'Recreatiecentrum'. De Unie verwacht namelijk dat de resultaten van PIKO een impuls en verrijking kunnen geven aan de trajecten waarin de processen van vergunningaanvragen en meldingen worden aangepast aan de eisen van de Omgevingswet.

Mede naar aanleiding van de opmerkingen van de waterschappen over de afstemming met andere overheden is participatie een ander belangrijk aspect van de processen rond vergunningsaanvragen dat de Unie nogmaals onder de aandacht van de waterschappen zal brengen. In het voorjaar van 2019 heeft een groep van waterschappen het initiatief genomen om specifiek voor het invullen van dit aspect, in relatie tot vergunningverlening, ondersteunend materiaal te laten ontwikkelen. Dit materiaal is beschikbaar voor alle waterschappen en de Unie zet zich in om hier in bijeenkomsten van het PIO en van de hoofden vergunningverlening en handhaving van de waterschappen (LOVH) aandacht aan te besteden. De Unie gaat na of er ook nog een specifieke activiteit rond participatie kan worden ontplooid voor de omgevingsmanagers van de programma's implementatie Omgevingswet van de waterschappen.

Duiding provincies

Bij een deel van de provincies heeft een uitgevoerde impactanalyse geleid tot een plan voor de aanpassing van werkprocessen.

Duiding rijkspartijen

Criterium 5.3 is relevant voor 9 van de 11 rijkspartijen met een veranderopgave voor de Omgevingswet. Al deze rijkspartijen zijn gestart met het aanpassen van de werkprocessen of zijn dat van plan. 89% van de rijkpartijen is van plan, of is gestart met het aanpassen van de werkprocessen voor het inwinnen en/of geven van advies (met instemming) bij de behandeling van vergunningen en meldingen. Eén rijkspartij (11%) heeft aangegeven de vergunningverlening waarschijnlijk aan een uitvoeringsorganisatie uit te besteden. De gesprekken hierover zijn gestart en de voorbereidingen lopen.

Criterium 5.4 Vergunningen en meldingen – beoordeling

Per 1-1-2021 is het bevoegde gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie) in staat om aanvragen voor omgevingsvergunningen te beoordelen conform de eisen van de Omgevingswet.
De mate waarin een bevoegd gezag zich voorbereidt op het kunnen beoordelen van vergunningaanvragen wordt gevolgd via de halfjaarlijkse survey. Dit heeft geleid tot het volgende overzicht van de mate waarin overheden al in staat zijn om vergunningaanvragen te kunnen beoordelen conform de eisen van de Omgevingswet

Grafiek C5.4: Mate waarin overheden in staat zijn om vergunningaanvragen te beoordelen conform de eisen van de Omgevingswet

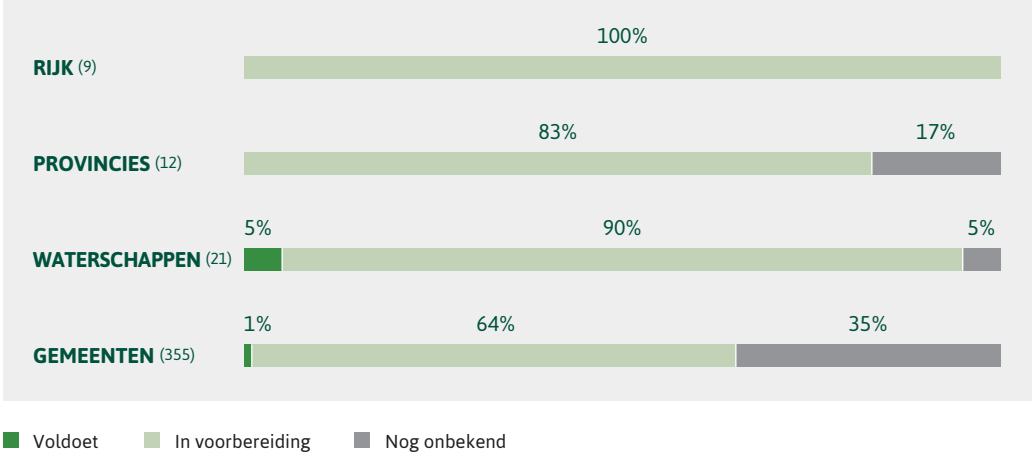

Duiding gemeenten[17]
We constateren dat 26% van alle gemeenten al gestart is met het aanpassen van beoordelingsprocessen. Driekwart van de gemeenten in deze groep heeft geïnventariseerd welke processen worden geraakt. Door 44% is een plan opgesteld voor de aanpassingen en 1/3e is daadwerkelijk gestart met het aanpassen van de processen. Daarnaast heeft 38% van de gemeenten aangegeven van plan te zijn dit onderwerp op te pakken.

De VNG zal de komende tijd met name de aandacht richten op deze laatste twee categorieën, opdat ook zij tijdig klaar zijn.

Duiding waterschappen
5% van de waterschappen heeft zijn processen voor het beoordelen van vergunningaanvragen en meldingen reeds aan de eisen van de Omgevingswet aangepast; 90% heeft dit in voorbereiding en 5% moeten hier nog een start mee maken. Deze resultaten zijn in lijn met die bij het vorige criterium. De Unie gaat ervan uit dat de twee soorten processen in één keer door de waterschappen zullen worden aangepast. De opmerkingen van de waterschappen die bij het vorige criterium zijn gemaakt, gelden dan ook bij dit criterium. Ook voor de vervolgacties die de waterschappen op dit punt aan de monitor verbinden wordt verwezen naar datgene wat bij criterium 5.3 is geschetst.

Duiding provincies
Omdat de meeste provincies hun taken op dit gebied hebben uitbesteed aan Omgevingsdiensten, vinden gesprekken plaats over samenwerking en verantwoordelijkheden.[18]

Duiding rijkspartijen:
100% van de rijkspartijen die vergunningaanvragen en meldingen moeten beoordelen is gestart met het aanpassen van hun werkprocessen of van plan dit te gaan doen.
Uit de survey blijkt dat één rijkspartij nog moet starten.

[17] In deze tekst is mede gebruik gemaakt van de uitkomsten op de verdiepende vragen uit het voortgangsonderzoek. Deze rapportage is te vinden op de website van het programma Aan de slag met de Omgevingswet https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/kennis-onderzoek/onderzoek/

[18] Voor meer zicht op hoe ver de omgevingsdiensten en andere uitvoeriningsorganisaties van gemeenten en provincies zijn met hun voorbereidingen op de Omgevingswet de rapportage van het in september 2019 door Kantar Public uitgevoerde onderzoek op de website https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/praktijk/kennis-onderzoek/onderzoek/

Criterium 1: Omgevingsvisie

STATUS	RIJK (1)	PROVINCIES (12)	WATERSCHAPPEN (-)	GEMEENTEN (-)
Criterium				
voldoet	0%	67%	nvt	nvt
in voorbereiding	100%	33%	nvt	nvt
nog onbekend	0%	0%	nvt	nvt
Inhoud				
voldoet	0%	67%	nvt	nvt
in voorbereiding	100%	33%	nvt	nvt
nog onbekend	0%	0%	nvt	nvt
Publicatie				
voldoet	0%	67%	nvt	nvt
in voorbereiding	0%	0%	nvt	nvt
nog onbekend	100%	33%	nvt	nvt

Criterium 2: Omgevingsverordening

STATUS	RIJK (-)	PROVINCIES (12)	WATERSCHAPPEN (-)	GEMEENTEN (-)
Criterium				
voldoet	nvt	0%	nvt	nvt
in voorbereiding	nvt	92%	nvt	nvt
nog onbekend	nvt	8%	nvt	nvt
Inhoud				
voldoet	nvt	0%	nvt	nvt
in voorbereiding	nvt	67%	nvt	nvt
nog onbekend	nvt	33%	nvt	nvt
Techniek				
voldoet	nvt	0%	nvt	nvt
in voorbereiding	nvt	92%	nvt	nvt
nog onbekend	nvt	8%	nvt	nvt
Publicatie				
voldoet	nvt	0%	nvt	nvt
in voorbereiding	nvt	0%	nvt	nvt
nog onbekend	nvt	100%	nvt	nvt

Criterium 3: Projectbesluit

STATUS	RIJK (5)	PROVINCIES (12)	WATERSCHAPPEN (21)	GEMEENTEN (-)
Criterium				
voldoet	0%	0%	0%	nvt
in voorbereiding	100%	75%	90%	nvt
nog onbekend	0%	25%	10%	nvt

Criterium 4: Omgevingsplan

STATUS	RIJK (-)	PROVINCIES (-)	WATERSCHAPPEN (-)	GEMEENTEN (355)
Criterium				
voldoet	nvt	nvt	nvt	0%
in voorbereiding	nvt	nvt	nvt	68%
nog onbekend	nvt	nvt	nvt	32%
Proces				
voldoet	nvt	nvt	nvt	1%
in voorbereiding	nvt	nvt	nvt	58%
nog onbekend	nvt	nvt	nvt	41%
Techniek				
voldoet	nvt	nvt	nvt	0%
in voorbereiding	nvt	nvt	nvt	61%
nog onbekend	nvt	nvt	nvt	39%

Criterium 5: Vergunningen en meldingen

STATUS	RIJK (8)	PROVINCIES (12)	WATERSCHAPPEN (21)	GEMEENTEN (355)
5.1 Techniek				
Criterium				
voldoet	0%	0%	0%	0%
in voorbereiding	88%	83%	100%	63%
nog onbekend	12%	17%	0%	37%
5.2 Indieningsvereisten				
Criterium				
voldoet	nvt	0%	0%	0%
in voorbereiding	nvt	50%	100%	58%
nog onbekend	nvt	50%	0%	42%
Inhoud				
voldoet	nvt	0%	0%	0%
in voorbereiding	nvt	0%	0%	0%
nog onbekend	nvt	100%	100%	100%
Techniek				
voldoet	nvt	0%	0%	0%
in voorbereiding	nvt	50%	100%	58%
nog onbekend	nvt	50%	0%	42%
Publicatie				
voldoet	nvt	0%	0%	0%
in voorbereiding	nvt	0%	0%	0%
nog onbekend	nvt	100%	100%	100%

STATUS	RIJK (9)	PROVINCIES (12)	WATERSCHAPPEN (21)	GEMEENTEN (355)
5.3 Proces				
Criterium				
voldoet	0%	0%	5%	1%
in voorbereiding	100%	92%	95%	66%
nog onbekend	0%	8%	0%	33%
Vergunningsprocedure				
voldoet	0%	0%	5%	1%
in voorbereiding	100%	92%	95%	66%
nog onbekend	0%	8%	0%	33%
Advies inwinnen				
voldoet	0%	0%	4%	1%
in voorbereiding	89%	83%	86%	60%
nog onbekend	11%	17%	10%	39%
5.4 Beoordeling				
Criterium				
voldoet	0%	0%	5%	1%
in voorbereiding	100%	83%	90%	64%
nog onbekend	0%	17%	5%	35%

Dit is een uitgave van:
Programma Aan de slag met de Omgevingswet
www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl
November 2019

Het programma Aan de slag met de Omgevingswet is
een initiatief van VNG, IPO, UvW en het Rijk.

Grote Bickersstraat 74
1013 KS Amsterdam

Postbus 247
1000 AE Amsterdam

t 020 522 59 99
f 020 522 53 33
e info.nl@kantarpublic.com
www.kantarpublic.com

Monitor Voortgang Invoering Omgevingswet 3e kwartaal 2019

G9006 | oktober 2019

Dit document is uitsluitend voor deze opdrachtgever opgesteld. Alle in het document vermelde gegevens zijn strikt vertrouwelijk. Door ons lidmaatschap zijn wij gehouden de gedragsregels na te leven van Esomar en de MarktOnderzoekAssociatie (MOA).

© TNS NIPO | ISO 9001, ISO 20252, ISO 26362, ISO 14001 en ISO 27001 gecertificeerd | rapport nederlands.dotm

Inhoud

	Onderzoeksverantwoording	
1.1	Respons	
1.2	Dit is het proces	1
1.3	Leeswijzer	1
2	**Samenvatting**	**2**
3	**Resultaten omgevingsdiensten**	**5**
3.1	Ambities bij omgevingsdiensten	5
3.2	Organisatie van de uitvoering	7
3.3	Samenwerking	9
3.4	Kerninstrumenten	10
3.5	Invoering DSO	11
3.6	Beleving	13
3.7	Uitdagingen en knelpunten	14
4	**Resultaten veiligheidsregio's**	**17**
4.1	Ambities bij veiligheidsregio's	17
4.2	Organisatie van de uitvoering	18
4.3	Samenwerking	19
4.4	Invoering DSO	20
4.5	Beleving	21
4.6	Uitdagingen en knelpunten	22
5	**Resultaten GGD/GHOR-organisaties**	**24**
5.1	Ambities bij GGD/GHOR-organisaties	24
5.2	Organisatie van de uitvoering	26
5.3	Samenwerking	28
5.4	Invoering DSO	29
5.5	Omgang met data/indicatoren	30
5.6	Beleving	31
5.7	Uitdagingen en knelpunten	32

Bijlagen

Bijlage 1: Open antwoorden

Bijlage 2: Vragenlijsten

Onderzoeksverantwoording

Kantar (public division) heeft in opdracht van het Programma Aan de slag met de Omgevingswet de zesde ronde van het periodieke voortgangsonderzoek in het kader van de invoering van de Omgevingswet uitgevoerd. Doelstelling van dit inventarisatieonderzoek is de voortgang te monitoren van de invoering van de Omgevingswet bij gemeenten, waterschappen, provincies, rijksinstanties, omgevingsdiensten, veiligheidsregio's en GGD/GHOR-organisaties. In deze zesde en laatste ronde heeft Kantar het voortgangsonderzoek alleen uitgevoerd onder de omgevingsdiensten, veiligheidsregio's en GGD/GHOR-organisaties. Het programma Aan de slag met de Omgevingswet heeft het onderzoek uitgevoerd onder de andere organisaties (gemeenten, waterschappen, provincies en rijksinstanties).

1.1 Respons

Voor het onderzoek zijn in totaal 79 organisaties uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek, waarvan 59 respondenten namens hun organisatie uiteindelijk de hele vragenlijst hebben ingevuld. De respons onder de omgevingsdiensten is met 100% het hoogst. De respons onder veiligheidsregio's en GGD/GHOR-organisaties is respectievelijk 60% en 64%. De respons is in alle gevallen voldoende hoog om een goed beeld te krijgen van de huidige stand van zaken met betrekking tot de invoering van de Omgevingswet en de ondersteuningsbehoefte die de responderende organisaties hebben.

***Respons**: overzicht respons per doelgroep*

	uitgenodigd	meegedaan	respons 2019 Q3	respons 2018 Q4	respons 2018 Q2
Omgevingsdiensten	29	29	100%	31%	78%
Veiligheidsregio's	25	15	60%	68%	52%
GGD/GHOR-organisaties	25	16	64%	68%	44%
Totaal	**79**	**60**	**76%**	**50%**	**62%**

Bij de Omgevingsdiensten is na de relatief lage respons in de meting van 2018 Q4 (31% ofwel n=9) actie ondernomen door de monitor van het programma Aan de slag met de Omgevingswet en het collectief van omgevingsdiensten, Omgevingsdienst NL, om de respons onder deze doelgroep te verhogen. Dit leverde n=19 extra responses op. De responsverhogende actie bestond uit het nabellen van de non-respons met het verzoek om de vragenlijst alsnog in te vullen. Omdat het online onderzoek van Kantar al was afgesloten, hebben de monitor en Omgevingsdienst NL de vragenlijst in een excel-bestand gezet en toegestuurd aan omgevingsdiensten die aangaven alsnog aan het onderzoek mee te willen doen. De resultaten van de meting in 2018 Q4 (Kantar) en 2019 Q1 (monitor Aan de slag en Omgevingsdienst NL) zijn door de monitor geïntegreerd en gerapporteerd in het

rapport *Invoering Omgevingswet bij Omgevingsdiensten stand 1e kwartaal 2019*. In dit rapport zijn de cijfers uit deze rapportage gebruikt. Er wordt dus een vergelijking gemaakt met 2019 Q1 gemaakt en niet met de meting van 2018 Q4. Hierbij moet worden opgemerkt dat het mogelijk is dat door de andere uitvoering van het onderzoek methodeverschillen zijn ontstaan.

1.2 Dit is het proces

De omgevingsdiensten en veiligheidsregio's zijn op 3 september per email uitgenodigd om de online vragenlijst in te vullen. De GGD/GHOR-organisaties hebben de uitnodiging zelf uitgestuurd. De deadline voor het invullen van de vragenlijst was voor alle doelgroepen 27 september 2019. Deze deadline is in overleg met het Programma Aan de slag met de Omgevingswet verlengd tot en met vrijdag 4 oktober. Op 13 september is door Kantar een reminder verstuurd.

1.3 Leeswijzer

Het rapport is als volgt opgebouwd. In het volgende hoofdstuk is een samenvatting van de belangrijkste resultaten weergegeven. In de daaropvolgende hoofdstukken worden de afzonderlijke resultaten per doelgroep weergegeven met een korte toelichtende tekst.

Afrondingsverschillen
In deze rapportage worden per vraag de rechte tellingen (frequenties) weergegeven. Voor de resultaten geldt dat percentages eindigend op 0.5% tot en met 0.9% naar boven worden afgerond. Percentages eindigend op 0.1% tot en met 0.4% worden naar beneden afgerond. Hierdoor kunnen de optellingen soms op 99% of 101% uitkomen. In sommige gevallen zijn er meerdere antwoorden mogelijk op een vraag. Het totale percentage kan in dit geval hoger uitkomen dan 100%.

Aan wie is de vraag gesteld?
Bij elke grafiek staat de basis aangegeven aan wie de vraag is gesteld. Als dit aan alle responderende organisaties is, dan staat in de grafiek aangegeven: **Basis**: alle responderende organisaties. Als het gaat om vragen die aan een kleinere groep zijn gesteld, bijvoorbeeld een doorvraag, dan staat aangegeven: **Basis**: alleen gevraagd aan organisaties die (…). In deze gevallen staan de afwijkende aantallen respondenten per groep erbij vermeld, bijvoorbeeld: Omgevingsdiensten (n=11).

Absolute aantallen
Omdat sommige doelgroepen uit weinig responderende organisaties bestaan, is er in het rapport voor gekozen om de resultaten op vragen of doorvragen waarop het aantal responderende organisaties kleiner is dan n=10 in tabellen of in tekst weer te geven en niet in grafieken. Ook wordt in dergelijke gevallen niet in percentages maar in absolute aantallen gesproken.

2 Samenvatting

Hieronder worden de belangrijkste uitkomsten per doelgroep op hoofdlijnen beschreven.

Is de organisatie tijdig klaar?

Omgevingsdiensten
Alle omgevingsdiensten verwachten op tijd klaar te zijn met de voorbereidingen voor de invoering van de Omgevingswet. Wel geeft ruim 60% van de omgevingsdiensten aan dat ze zich harder moeten inspannen dan tot nu toe gepland. Zeventien diensten zijn dit inmiddels aan het organiseren. Twee moeten dit nog gaan organiseren.

Veiligheidsregio's
3 van de 15 responderende regio's geven aan er vertrouwen in te hebben op tijd klaar te zijn (ofwel 20%). 10 van de 15 regio's geven aan extra maatregelen te nemen echter moeten dat organiseren en spreken geen expliciet vertrouwen uit (ofwel 67%). 2 regio's weten niet of zij op tijd klaar zijn (ofwel 13%).

GGD/GHOR-organisaties
Eén GGD/GHOR-organisatie (ofwel 6%) heeft aangegeven te verwachten niet op tijd klaar te zijn met de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet. Drie GGD/GHOR-organisaties verwachten op tijd klaar te zullen zijn (ofwel 19%). Net als bij de omgevingsdiensten en veiligheidsregio's geeft ongeveer de helft aan dat ze meer inspanningen moeten leveren dan de huidige inspanningen om op tijd klaar te zijn, maar dat ze daar op dit moment mee bezig zijn (50%).

Samenwerken met andere organisaties

Omgevingsdiensten
Werken omgevingsdiensten op de één of andere manier samen met andere overheden uit de regio? De meest genoemde manieren van samenwerking zijn het uitwisselen van kennis en ervaringen (97%). Ook het samenwerken aan de ontwikkeling van een omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening wordt vaak genoemd (90%). Het uitvoeren van gezamenlijke pilots en proefprojecten wordt door bijna driekwart genoemd (72%).

Veiligheidsregio's
Een meerderheid van de ondervraagde veiligheidsregio's geeft aan dat ze met andere overheden uit de regio samenwerkt. Ook binnen deze doelgroep wordt het uitwisselen van kennis, meewerken aan de ontwikkeling van een omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening en/of omgevingsprogramma en het uitvoeren van gezamenlijk pilots het vaakst genoemd (door circa negen op de tien organisaties).

GGD/GHOR-organisaties
Alle responderende GGD/GHOR-organisaties werken samen met andere overheden uit de regio aan het uitwisselen van kennis (100%). Meewerken aan de ontwikkeling van een omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening en/of omgevingsprogramma en het uitvoeren van gezamenlijk pilots wordt door circa negen op de tien organisaties genoemd.

Invoering Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Omgevingsdiensten
Omgevingsdiensten hebben veel activiteiten omtrent de invoering van DSO uitgevoerd of momenteel in uitvoering. Van de koppeling aan DSO - een activiteit die nu nog niet kan worden uitgevoerd - geven de meeste omgevingsdiensten aan dat ze dit wel willen gaan doen.

Veiligheidsregio's
Veiligheidsregio's hebben veel voorgelegde activiteiten omtrent de invoering van DSO al uitgevoerd of zijn momenteel in uitvoering. Het reserveren van budget voor de invoering wordt minder vaak genoemd. Zes op de tien organisaties geven aan dit wel te gaan doen.

GGD/GHOR-instellingen
Als het gaat over de invoering van DSO zijn er bij GGD/GHOR-instellingen veel voorbereidingen waarvan ze aangeven niet van plan zijn om deze voorbereidingen te treffen of waavan het niet bekend is of deze voorbereidingen worden getroffen.

Knelpunten en ondersteuning

Omgevingsdiensten
De kosten van de invoering en het vrijmaken van de benodigde capaciteit wordt door 68% van de omgevingsdiensten als knelpunt genoemd. De aansluiting op DSO (61%), het doorvoeren van een cultuuromslag binnen de organisatie (50%) en duidelijkheid over de nieuwe regels (50%) worden door de helft of meer van de omgevingsdiensten genoemd.

De behoefte aan ondersteuning bij het krijgen van financiële middelen en capaciteit wordt door 61% genoemd als ondersteuningsbehoefte. Informatiebehoefte over de nieuwe regels en wat wanneer precies gaat veranderen en ondersteuning bij de aansluiting op DSO wordt door 54% genoemd.

Veiligheidsregio's

Veiligheidsregio's ervaren globaal dezelfde knelpunten als omgevingsdiensten. De aansluiting op DSO wordt door 80% als knelpunt genoemd. Het doorvoeren van een cultuuromslag binnen de organisatie, het betrokken krijgen en houden van medewerkers, de kosten van de invoering en het betrokken houden van bestuurders worden door 53% als knelpunt ervaren. De behoefte aan ondersteuning ligt in lijn met de ervaren knelpunten. Zo is er behoefte aan ondersteuning bij de aansluiting op DSO (53%), financiële middelen en/of capaciteit voor het uitvoeren van de werkzaamheden (40%) en ondersteuning bij het aanpassen van VTH-processen (40%).

GGD/GHOR-organisaties

De kosten van de invoering en/of het vrijmaken van de benodigde capaciteit wordt door 62% als uitdaging genoemd. Het betrokken krijgen en houden van bestuurders en medewerkers en de aansluiting op DSO wordt door circa de helft als uitdaging genoemd. De behoefte aan ondersteuning ligt in lijn met de uitdagingen die GGD/GHOR-organisaties ervaren. Zo heeft de helft behoefte aan ondersteuning bij de financiering en/of het vrijmaken van capaciteit en de aansluiting op DSO.

3 Resultaten omgevingsdiensten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de 29 responderende omgevingsdiensten weergegeven. Alle resultaten zijn in tabellen en grafieken weergegeven en voorzien van een korte toelichting. Waar mogelijk en relevant zijn vergelijkingen met de vorige metingen gemaakt. De vragenlijst van de omgevingsdiensten is op een aantal vragen aangepast in vergelijking met het laatste kwartaal van 2018. Hierdoor kan niet overal een vergelijking met deze meting worden gemaakt. De hoge respons in het derde kwartaal van 2019 (100%) geeft een volledig representatief beeld van de huidige stand van zaken.

3.1 Ambities bij omgevingsdiensten

Ruim de helft van de 29 omgevingsdiensten heeft een ambitieniveau vastgesteld over wat zij met de invoering van de Omgevingswet wensen te bereiken (55%). In het eerste kwartaal van 2019 was dat 85%.

***Ambitieniveau**: Heeft uw organisatie al een ambitieniveau vastgesteld over wat uw organisatie met de komst van de Omgevingswet wenst te bereiken? **Basis**: alle omgevingsdiensten (n=29)*

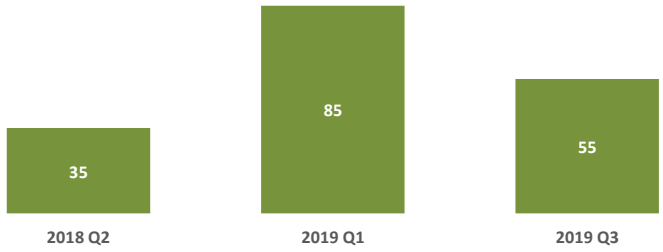

Aan deze omgevingsdiensten (n=29) is voor verschillende aspecten gevraagd wat hun ambitieniveau is. 56% geeft aan grote ambities te hebben op het gebied van het verbeteren van de samenwerking met partners binnen en buiten de organisatie ten behoeve van de integrale advisering. 38% heeft grote ambities op het gebied van het borgen van de milieu-aspecten en het verbeteren van de omgevingsgerichtheid van de organisatie. Op beide punten geven sommige omgevingsdiensten aan bescheiden ambities te hebben. Dat geldt eveneens voor het leveren van maatwerk aan gemeenten: 50% heeft bescheiden ambities op dit punt te hebben. 38% heeft grote ambities op het gebied van risicogericht adviseren.

***Ambities t.a.v. opstellen en uitvoeren beleid**: hoe ver strekken de ambities (veranderingen t.o.v. huidige beleid) die uw organisatie momenteel met de invoering van de Omgevingswet heeft? Mijn bestuur heeft het voornemen de invoering van de Omgevingswet te gebruiken voor […]? **Basis**: omgevingsdiensten met ambities; n=16.*

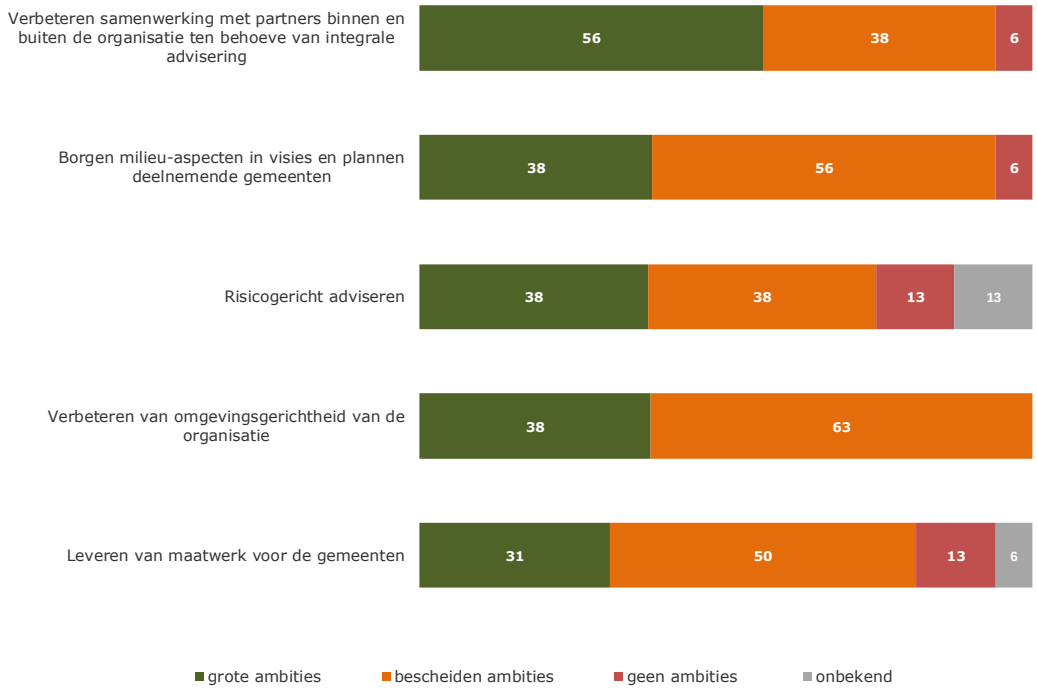

In vergelijking met het eerste kwartaal van 2019 ligt het ambitieniveau op alle punten wat lager dan in het derde kwartaal van 2019. Zo geeft in het eerste kwartaal 83% van de omgevingsdiensten aan de samenwerking met partners binnen en buiten de organisatie ten behoeve van de integrale advisering te willen verbeteren. In het laatste kwartaal is dat 56%.

***Trend ambities t.a.v. opstellen en uitvoeren beleid**: hoe ver strekken de ambities (veranderingen t.o.v. huidige beleid) die uw organisatie momenteel met de invoering van de Omgevingswet heeft? Mijn bestuur heeft het voornemen de invoering van de Omgevingswet te gebruiken voor […]?*

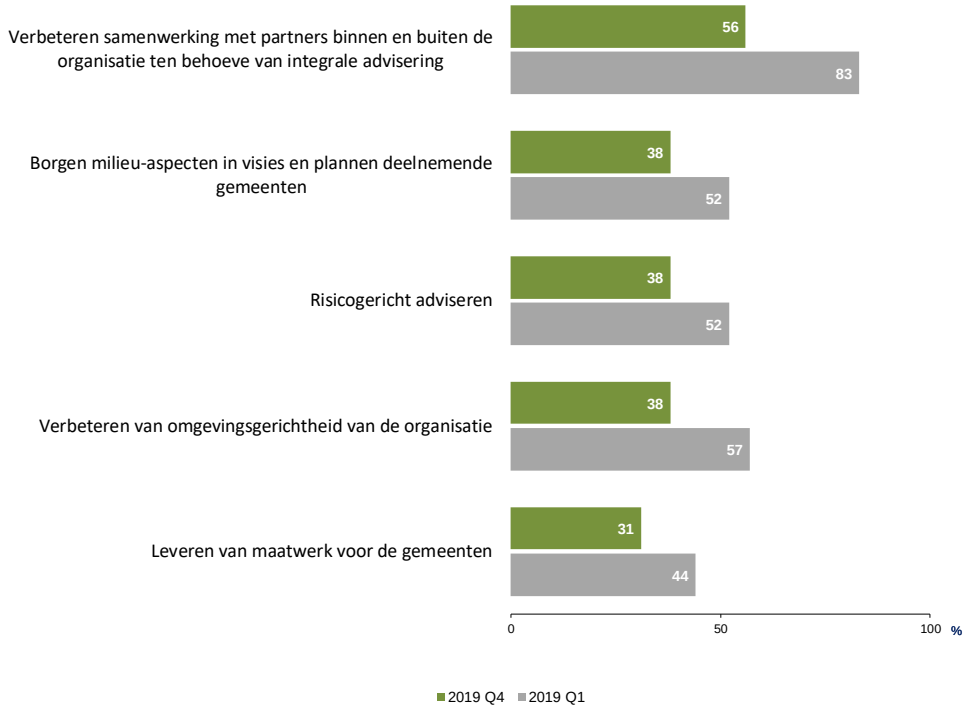

3.2 Organisatie van de uitvoering

Net als bij de vorige metingen is van een aantal activiteiten, die een omgevingsdienst kan organiseren in het kader van de Omgevingswet, gevraagd wat de huidige status van die activiteiten is. In de onderstaande figuur is de huidige stand van zaken in het derde kwartaal van 2019 weergegeven. Voor alle activiteiten geldt dat de meeste omgevingsdiensten er momenteel mee bezig zijn of van plan zijn om ze uit te voeren.

Er is wel één uitzondering. Over het ‘inrichten of aanpassen van processen om het ontwikkelde beleid om te zetten naar toepasbare regels en het opvoeren en wijzigen ervan’ wordt relatief vaak gezegd dat men het niet van plan is (14%) of het onbekend is of de eigen organisatie hiermee bezig is (14%).

***Status per activiteit**: hieronder staat een aantal activiteiten die een organisatie kan organiseren rondom de invoering van de Omgevingswet. Kunt u per activiteit aangeven in hoeverre uw organisatie deze heeft uitgevoerd? (**Basis**: alle omgevingsdiensten; n=29)*

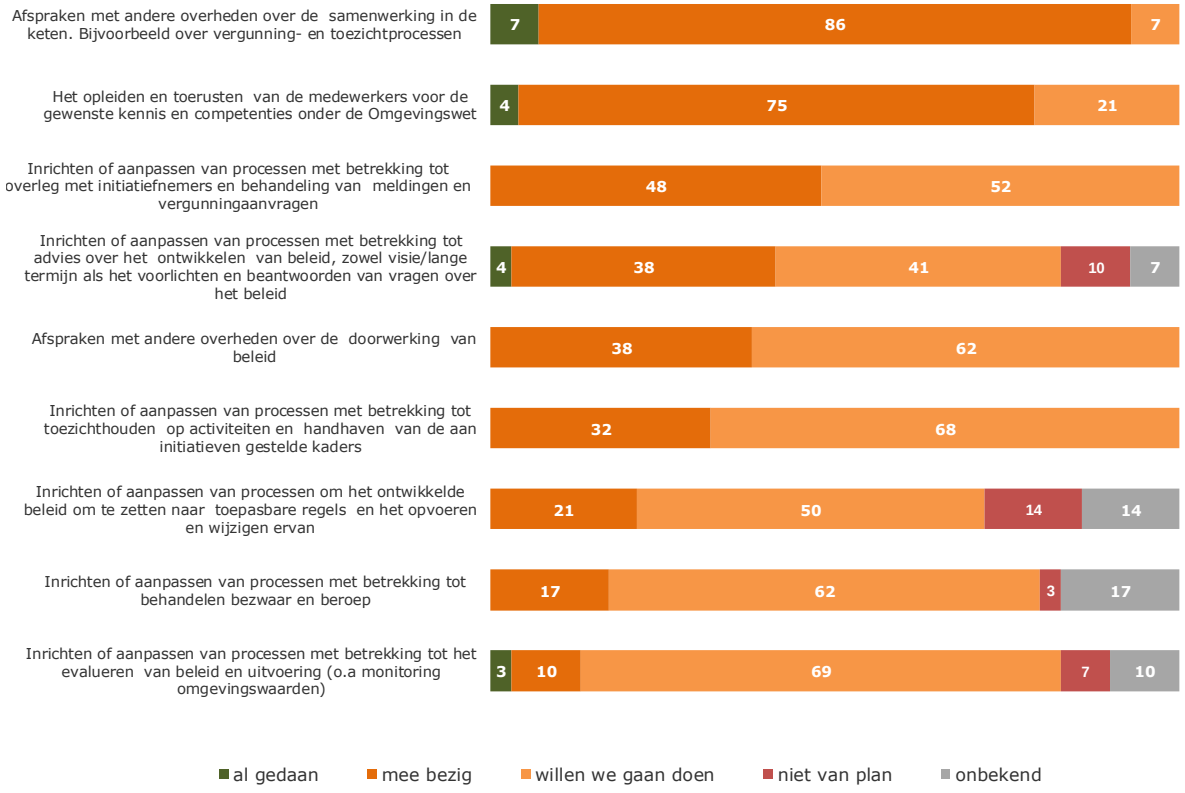

Omdat de antwoordcategorieën ten opzichte van de vorige meting zijn veranderd, is het maken van een trendvergelijking bij de organisatie van de uitvoering niet mogelijk.

3.3 Samenwerking

In de onderstaande grafiek is weergegeven op welke wijze en in welke mate wordt samengewerkt. Vrijwel alle omgevingsdiensten wisselen met overheden in de regio kennis en ervaringen uit over de invoering van de Omgevingswet (97%). Daarnaast is een ruime meerderheid door één of meer andere overheden in de regio uitgenodigd om mee te werken aan de ontwikkeling van hun omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening (90%). Driekwart voert met één of meer andere overheden in de regio pilots/proefprojecten uit in het kader van de invoering van de Omgevingswet (75%). Andere vormen van samenwerking worden net als in het eerste kwartaal van 2019 minder vaak genoemd.

Samenwerking: *Werkt uw organisatie al samen met andere overheden in het kader van de Omgevingswet? Meer antwoorden mogelijk (**Basis**: alle omgevingsdiensten; n=29)*

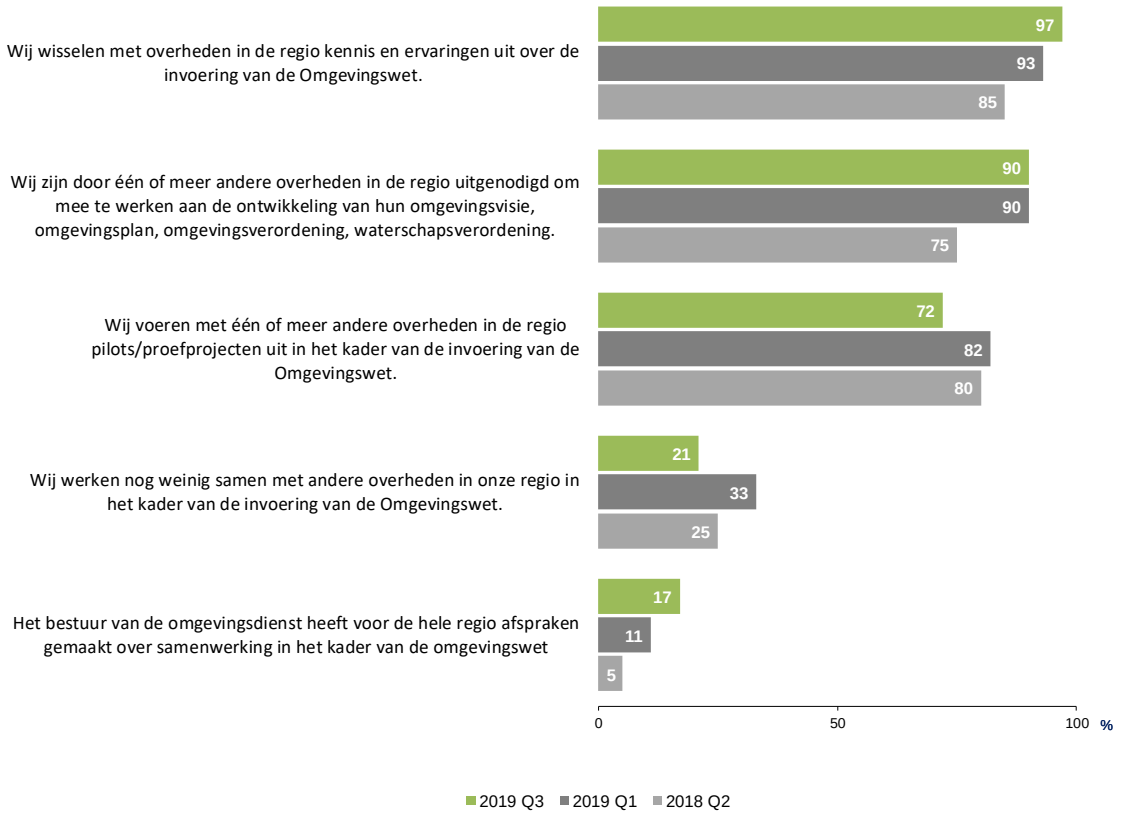

Aan de omgevingsdiensten die hebben aangegeven dat ze door één of meer overheden zijn uitgenodigd, is een doorvraag gesteld en is gevraagd door welke overheden de omgevingsdiensten zijn uitgenodigd. Bijna al deze omgevingsdiensten geven aan dat zij door gemeenten zijn uitgenodigd (96%).

Daarnaast geeft 72% aan dat zij door een provincie zijn uitgenodigd. Circa een kwart is door een waterschap, een veiligheidsregio of GGD uitgenodigd.

In de vragenlijst is aan alle omgevingsdiensten gevraagd door hoeveel van de gemeenten binnen hun samenwerkingsverband ze zijn uitgenodigd. Er zijn in totaal 12 omgevingsdiensten (ofwel 43%) die zijn uitgenodigd door één of meer gemeenten binnen hun samenwerkingsverband. In totaal werken deze 12 omgevingsdiensten samen met 119 gemeenten waarvan 58 gemeenten hun omgevingsdienst hebben uitgenodigd, ofwel 50% van alle gemeenten binnen deze samenwerkingsverbanden.

3.4 Kerninstrumenten

Omgevingsdiensten werken in sterke mate mee aan de invoering van nieuwe kerninstrumenten. Zeven op de tien omgevingsdiensten hebben de opdracht van de gemeenten om in pilots deel te nemen (71%). Ook heeft een ruime meerderheid van de omgevingsdiensten de opdracht gekregen om te adviseren bij het opstellen van omgevingsvisies en plannen (64%). Andere vormen van samenwerking worden minder vaak genoemd.

Kerninstrumenten: *in hoeverre werkt uw omgevingsdienst mee aan de invoering van de nieuwe kerninstrumenten van de Omgevingswet? Mijn omgevingsdienst […] Meer antwoorden mogelijk (**Basis**: alle omgevingsdiensten; n=29)*

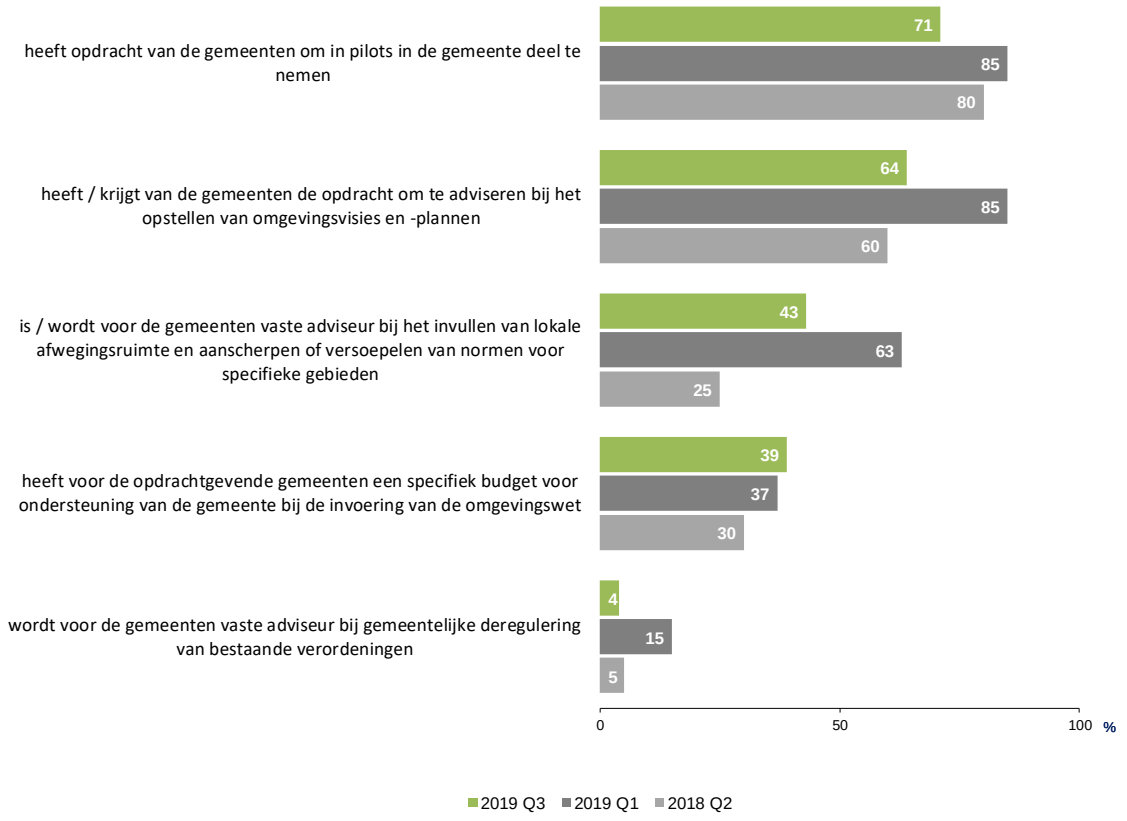

In de onderstaande tabel is weergegeven op welke punten en in welke mate afspraken zijn gemaakt tussen omgevingsdiensten en gemeenten. Het vaakst wordt de opdracht om in pilots deel te nemen genoemd. In totaal heeft 69% van de omgevingsdiensten deze opdracht van één of meer gemeenten (103 gemeenten ofwel 29% van het totale aantal gemeenten in Nederland werkt samen met een omgevingsdienst in pilots).

Afspraken: met hoeveel gemeenten zijn er op de onderstaande punten afspraken gemaakt? *(**Basis**: alle omgevingsdiensten; n=29)*[1]

	Aantal omgevingsdiensten dat afspraken met gemeenten heeft	Aantal gemeenten dat afspraken met omgevingsdiensten heeft	% gemeenten met afspraak tov totale aantal gemeenten in Nederland
Opdracht om in pilots in de gemeente deel te nemen	20	103	29%
Adviseren bij het opstellen van omgevingsvisies, omgevingsplannen en/of programma's	18	96	27%
Specifiek budget voor ondersteuning/advisering van de gemeente bij de invoering van de omgevingswet	9	68	19%
Vaste adviseur bij het invullen van lokale afwegingsruimte en aanscherpen of versoepelen van normen voor specifieke gebieden	9	51	14%
Vaste adviseur bij gemeentelijke deregulering van bestaande verorderingen	1	*	*

3.5 Invoering DSO

Aan de omgevingsdiensten is voor een dertiental activiteiten, die allen te maken hebben met de invoering van DSO, gevraagd wat de status van de activiteiten is. In de onderstaande figuur is de huidige stand van zaken weergegeven. Te zien is dat de meeste activiteiten gedaan zijn of momenteel in uitvoering zijn. Van de activiteiten die momenteel nog niet zijn gedaan of niet in uitvoering zijn geven de meeste omgevingsdiensten aan dat ze dit wel willen gaan doen.
Alleen van het via een digitale kaart ontsluiten van toepasbare regels is relatief vaak onbekend of de eigen organisatie hier al mee bezig is (50%).

***Status per activiteit**: In hoeverre is uw organisatie al bezig met de voorbereidingen op de invoering van het digitaal stelsel Omgevingswet? (Basis: alle omgevingsdiensten; n=29)*

[1] *Bij de antwoordcategorie Vaste adviseur bij gemeentelijke deregulering van bestaande verordeningen is er één omgevingsdienst die wel afspraken heeft gemaakt met één of meer gemeenten (kolom 1). Deze omgevingsdienst heeft op alle punten afspraken met gemeenten gemaakt, maar wist niet precies met hoeveel gemeenten. IN de vragenlijst kon men dat aangeven met code 99 (weet niet). In de tabel is dat met een asterisk weergegeven.*

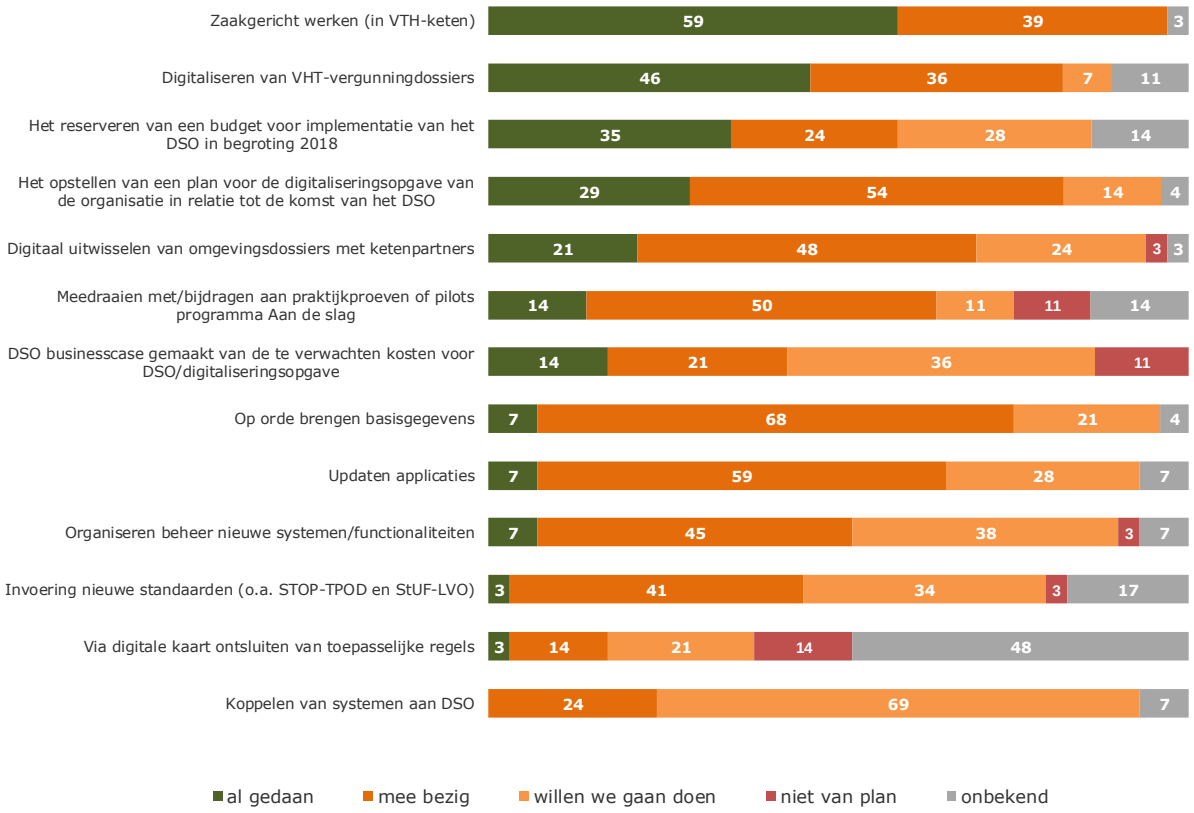

In de onderstaande grafiek zijn de verschillen tussen het eerste en derde kwartaal 2019 weergegeven. Zaakgericht werken en het digitaliseren van vergunningendossiers zijn twee activiteiten die zowel in het eerste als derde kwartaal het vaakst worden genoemd.

***Trend status per activiteit**: In hoeverre is uw organisatie al bezig met de voorbereidingen op de invoering van het digitaal stelsel Omgevingswet? (**Basis**: alle omgevingsdiensten; n=29; alleen de percentages **al gedaan** zijn getoond)*

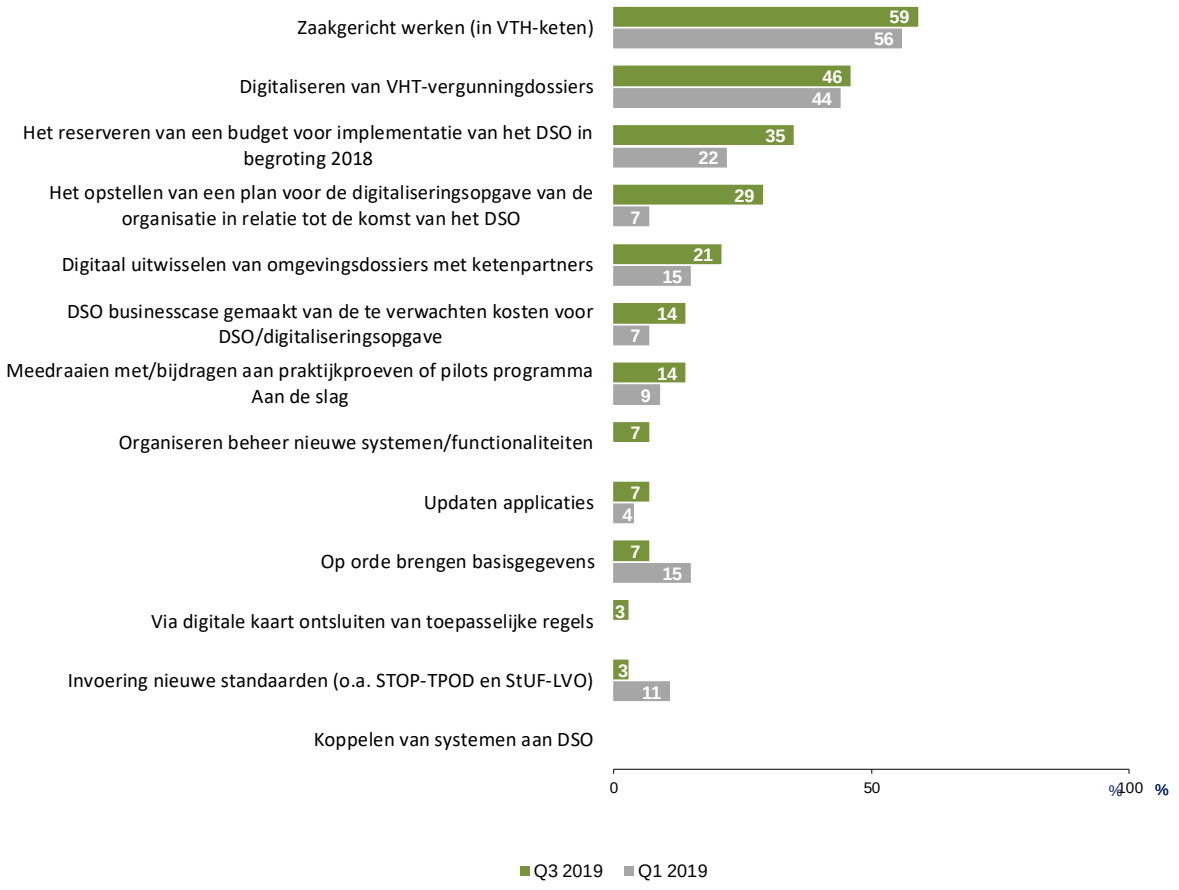

3.6 Beleving

Hebben omgevingsdiensten er vertrouwen in dat men de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet goed onder controle heeft? Bijna vier op de tien omgevingsdiensten hebben er

vertrouwen in dat zij met de huidige aanpak op tijd klaar zullen zijn. Ruim de helft vreest dat ze meer inspanningen moeten zullen leveren om op tijd klaar te zijn, maar dat ze inmiddels wel bezig zijn om dit te organiseren (54%). Geen enkele organisatie verwacht dat het niet zal lukken[2].

***Beleving**: In hoeverre heeft u het idee dat u en uw organisatie de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet goed onder controle heeft? (Basis: alle omgevingsdiensten; n=29)*

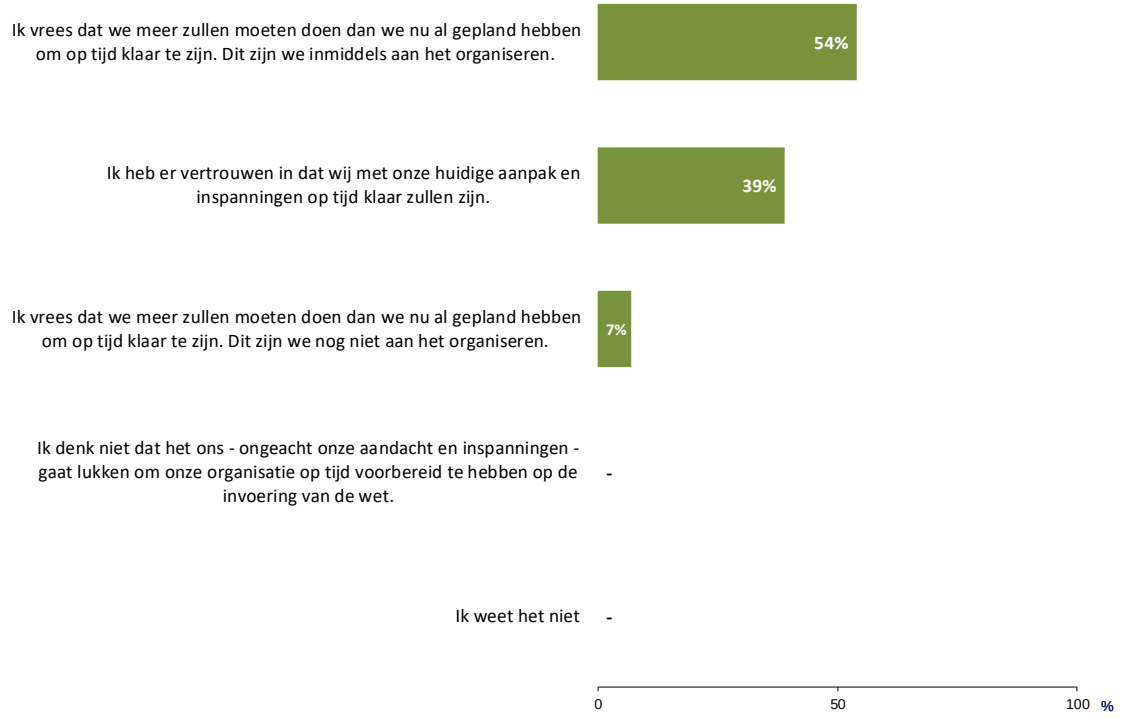

3.7 Uitdagingen en knelpunten

Aan alle deelnemende omgevingsdiensten is gesloten gevraagd of zij knelpunten of uitdagingen ervaren bij de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet. De kosten van de invoering en

[2] *Een vergelijking met het eerste kwartaal kan niet worden gemaakt omdat de vraagstelling in Q3 2019 is veranderd.*

het vrijmaken van de benodigde capaciteit wordt door de meeste omgevingsdiensten als knelpunt genoemd (68%) gevolgd door de aansluiting op DSO (61%), het doorvoeren van een cultuuromslag binnen de organisatie (50%) en duidelijkheid over de nieuwe regels (50%). Andere uitdagingen worden redelijk vaak, maar door minder dan de helft van de omgevingsdiensten genoemd.

Uitdagingen en knelpunten: *wat ervaart uw organisatie in de huidige fase van de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet als grootste uitdagingen of knelpunten?*
Basis*: alle responderende omgevingsdiensten (n=29)*

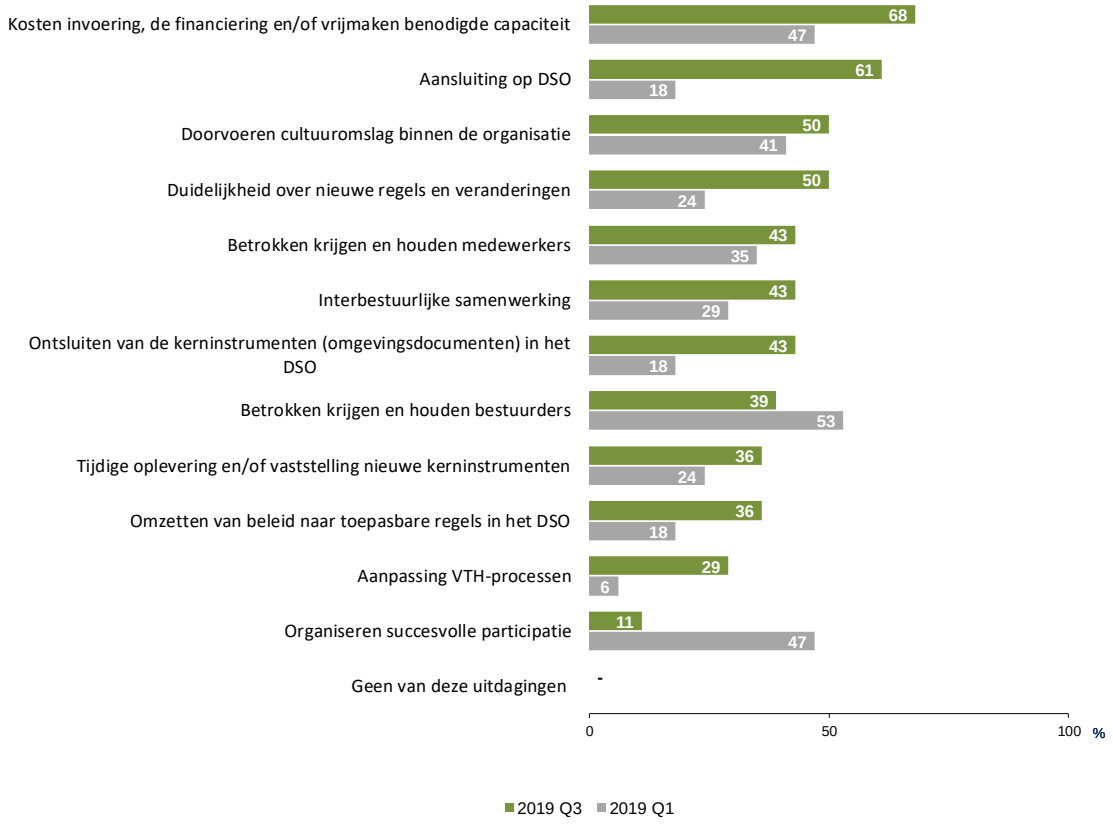

Ook is met een gesloten vraag in kaart gebracht welke behoefte aan ondersteuning er is. De behoefte aan ondersteuning bij het krijgen van financiële middelen en capaciteit wordt het vaakst genoemd als ondersteuningsbehoefte (61%). Informatie over de nieuwe regels en wat wanneer precies gaat veranderen en ondersteuning bij de aansluiting op DSO is eveneens groot (54%). Net als bij de

uitdagingen worden andere ondersteuningsbehoeften ook genoemd, maar wel door minder dan de helft van de responderende omgevingsdiensten. Alleen het organiseren van succesvolle participatie wordt nauwelijks genoemd (6%).

Ondersteuningsbehoefte: *aan welke vormen van ondersteuning heeft uw organisatie behoefte?*
Basis*: alle responderende omgevingsdiensten (n=29)*

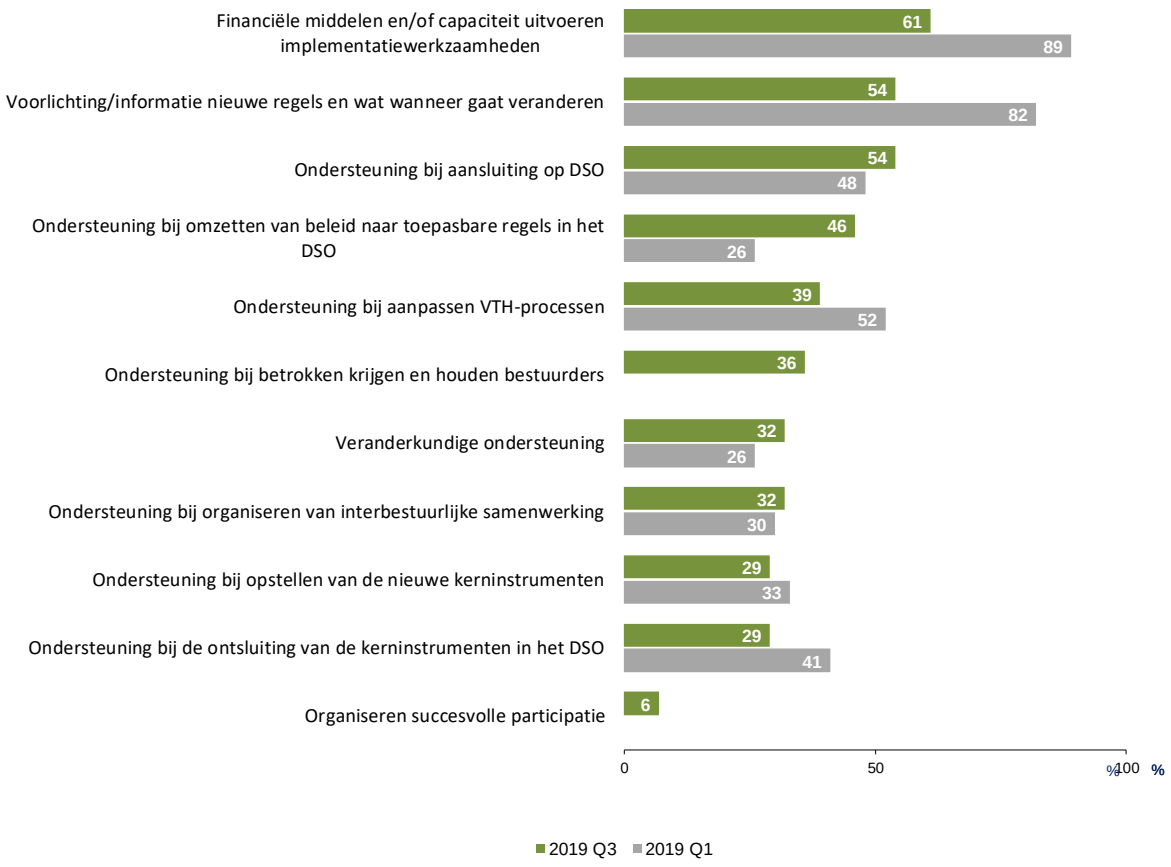

4 Resultaten veiligheidsregio's

In dit hoofdstuk worden de resultaten van alle vijftien responderende veiligheidsregio's weergegeven. Alle resultaten zijn in tabellen en grafieken weergegeven en voorzien van een korte toelichting. Waar mogelijk en relevant zijn vergelijkingen met vorige metingen gemaakt.

4.1 Ambities bij veiligheidsregio's

Vier van de vijftien responderende veiligheidsregio's heeft een ambitieniveau vastgesteld (27%). Dit aantal is vergelijkbaar met het laatste kwartaal van 2018. In het tweede kwartaal van 2018 had nog geen enkele veiligheidsregio een ambitieniveau vastgesteld.

***Ambitieniveau**: Heeft uw organisatie al een ambitieniveau vastgesteld over wat uw organisatie met de komst van de Omgevingswet wenst te bereiken? **Basis**: alle veiligheidsregio's (n=15)*

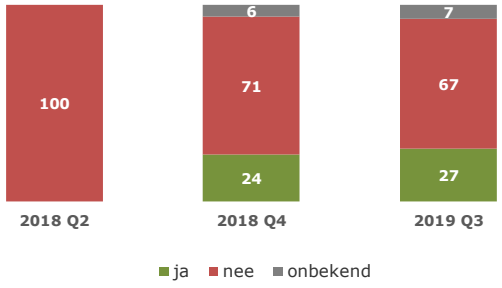

Aan de vier veiligheidsregio's die een ambitieniveau hebben vastgesteld, is gevraagd hoe ver hun ambities strekken op een aantal specifieke beleidspunten. Het ambitieniveau is op organisatieniveau weergegeven in de onderstaande tabel.

***T.a.v. opstellen en uitvoeren beleid**: hoe ver strekken de ambities (veranderingen t.o.v. huidige beleid) die uw organisatie momenteel met de invoering van de Omgevingswet heeft? Mijn bestuur heeft het voornemen de invoering van de Omgevingswet te gebruiken voor […]? **Basis**: veiligheidsregio's met ambities; n=4. **In absolute aantallen**.*

	grote ambities	bescheiden ambities	geen ambities	onbekend
Verbeteren van omgevingsgerichtheid van de organisatie	3	1		
Samenwerking met partners binnen en buiten de organisatie ten behoeve van integrale advisering	4			
Borgen van externe veiligheid in visies en plannen van deelnemende gemeenten	2	2		
Leveren van maatwerk voor de gemeenten	3	1		
Risicogericht adviseren	4			
Andere ambities	1			3

4.2 Organisatie van de uitvoering

Net als bij de vorige metingen is van een aantal activiteiten, die een veiligheidsregio kan organiseren in het kader van de Omgevingswet, gevraagd wat de huidige status van die activiteiten is. In de onderstaande figuur is de huidige stand van zaken in het derde kwartaal van 2019 weergegeven. Te zien is dat de meeste voorgelegde activiteiten al zijn gedaan, momenteel in uitvoering zijn of intentioneel worden uitgevoerd. Er zijn geen significante verschillen ten opzichte van de vorige meting.

***Huidige status per activiteit**: hieronder staat een aantal activiteiten die een organisatie kan organiseren rondom de invoering van de Omgevingswet. Kunt u per activiteit aangeven in hoeverre uw organisatie deze heeft uitgevoerd? (**Basis**: alle veiligheidsregio's; n=15)*

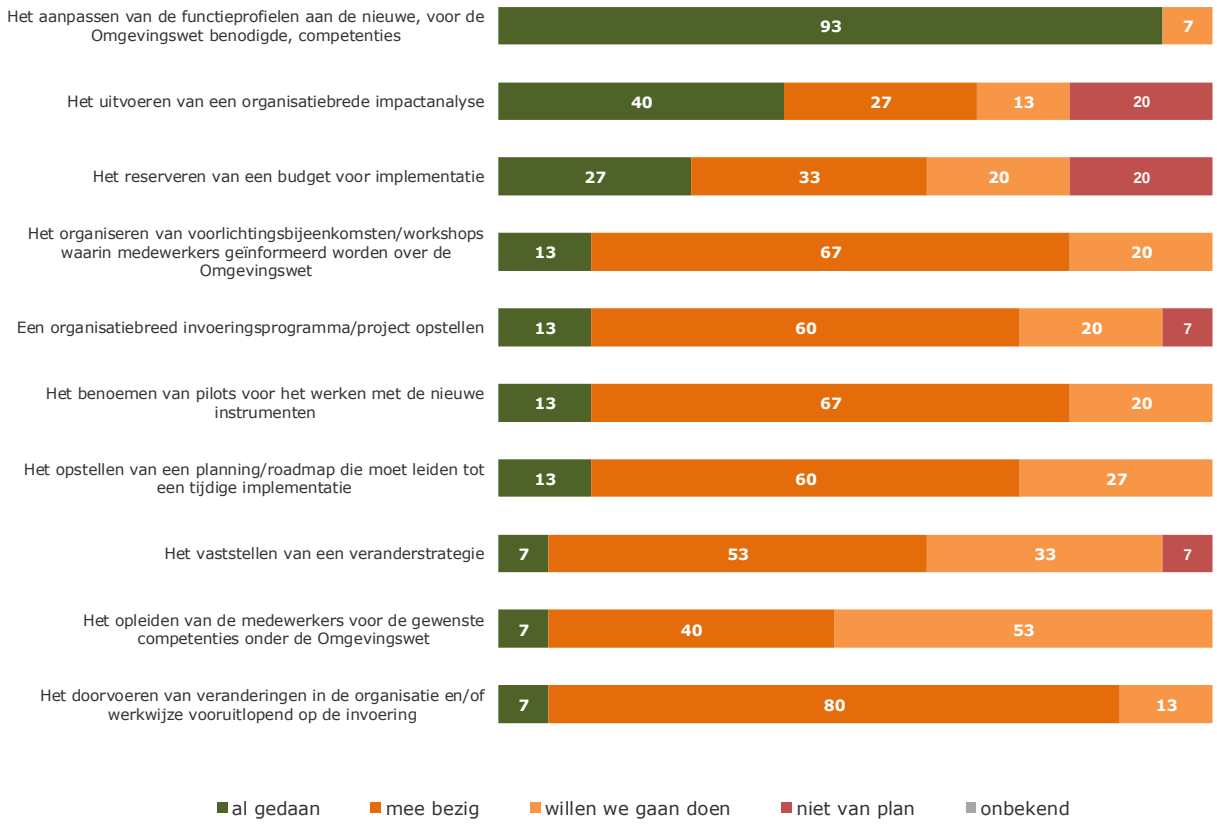

4.3 Samenwerking

Een ruime meerderheid van de ondervraagde veiligheidsregio's geeft aan dat ze met andere overheden uit de regio samenwerkt. Ook geven bijna alle veiligheidsregio's aan dat ze door één of meer overheden zijn uitgenodigd om mee te werken aan de ontwikkeling van hun omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening en/of omgevingsprogramma. Er zijn geen significante veranderingen ten opzichte van het tweede en derde kwartaal van 2018, toen deze vraag ook werd gesteld.

Samenwerking: *Werkt uw organisatie al samen met andere overheden in het kader van de Omgevingswet? (**Basis**: alle veiligheidsregio's; n=15)*

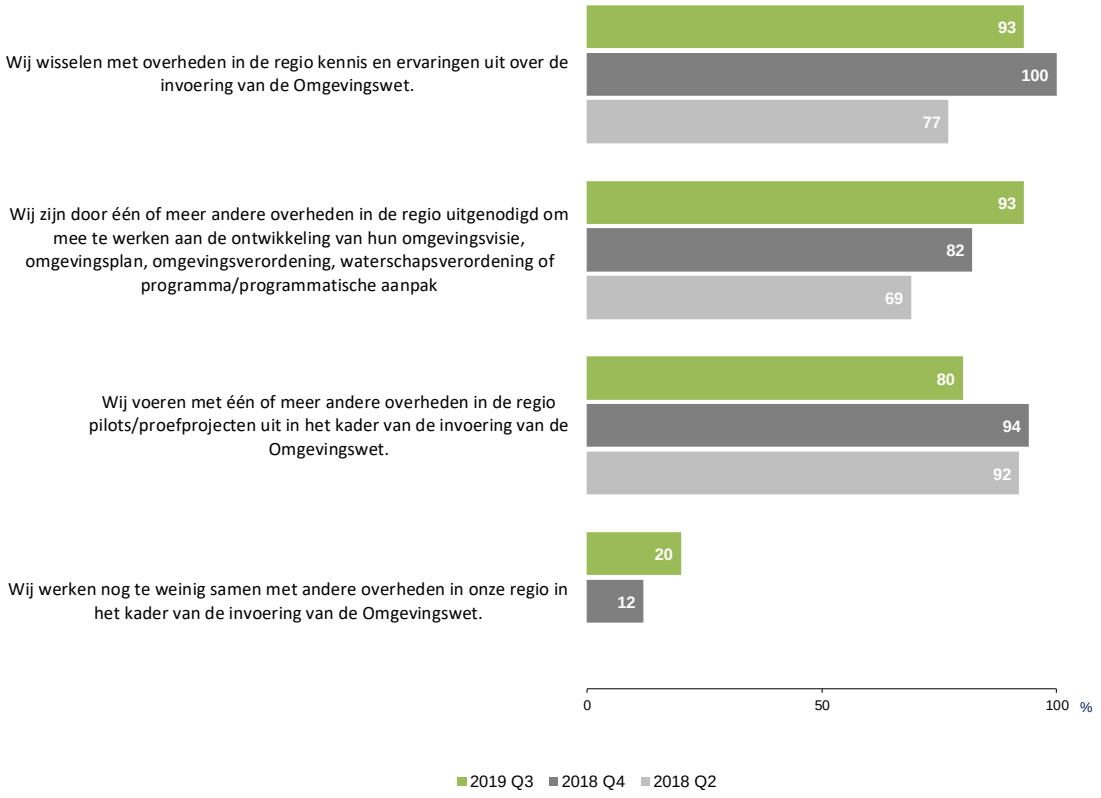

Na de vraag over de samenwerking is een doorvraag gesteld over waaraan veiligheidsregio's meewerken als ze door één of meer overheden uit de regio worden uitgenodigd om mee te werken aan hun omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening en/of omgevingsprogramma (niet grafisch weergegeven). Hieruit blijkt dat veiligheidsregio's het vaakst meewerken aan een omgevingsvisie (100%), een omgevingsplan (92%) en in mindere mate aan programmatische aanpak (33%), omgevingsverordening (25%) of watervisie (17%). Ook hier zijn geen significante verschillen ten opzichte van het laatste kwartaal van 2018.

4.4 Invoering DSO

Aan de veiligheidsregio's is voor een zevental activiteiten, die allen te maken hebben met de invoering van DSO, gevraagd wat de status van de activiteiten is. In de onderstaande figuur is de huidige stand van zaken weergegeven. Net als bij de organisatie van de uitvoering is te zien dat de meeste voorgelegde activiteiten al zijn gedaan, momenteel in uitvoering zijn of intentioneel worden uitgevoerd. Er zijn geen significante verschillen ten opzichte van het laatste kwartaal van 2018.

***Status per activiteit**: In hoeverre is uw organisatie al bezig met de voorbereidingen op de invoering van het digitaal stelsel Omgevingswet? (Basis: alle veiligheidsregio's; n=15)*

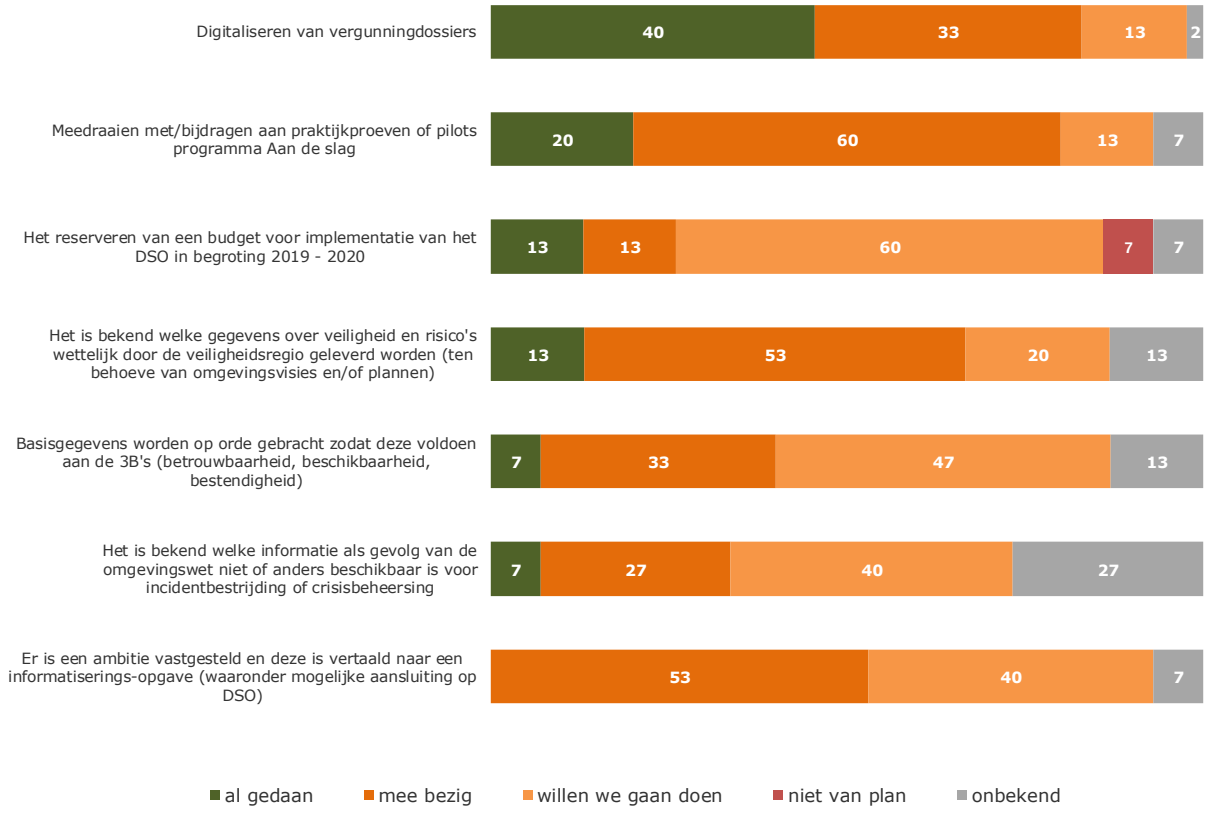

4.5 Beleving

Hebben veiligheidsregio's er vertrouwen in dat men de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet goed onder controle heeft? Zes op de tien veiligheidsregio's vrezen dat zij meer inspanningen moeten leveren om op tijd klaar te zijn, maar ze zijn deze inspanningen inmiddels wel aan het organiseren (60%). Geen enkele veiligheidsregio verwacht dat het ze niet gaat lukken om op tijd klaar te zijn. Hoewel de vraag in het laatste kwartaal van 2018 anders werd gesteld, gaf toen een vergelijkbaar percentage aan dat hun organisatie meer inspanningen zal moeten leveren om op tijd klaar te zijn (59%).

***Beleving**: In hoeverre heeft u het idee dat u en uw organisatie de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet goed onder controle heeft? (Basis: alle veiligheidsregio's; n=15)*

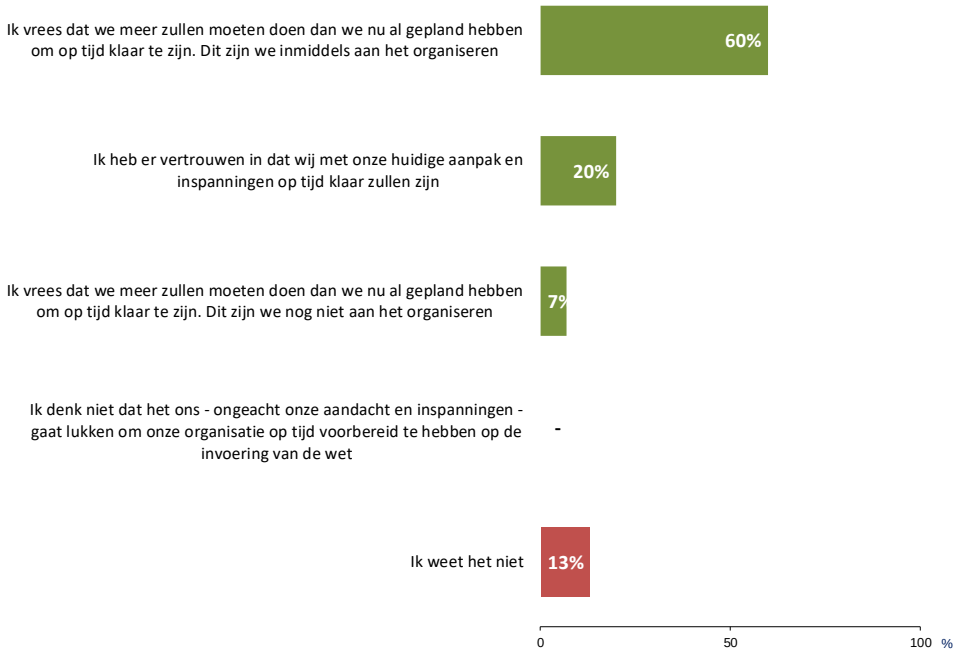

4.6 Uitdagingen en knelpunten

Aan alle deelnemende veiligheidsregio's is gesloten gevraagd of zij knelpunten of uitdagingen ervaren bij de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet. De aansluiting op DSO wordt in het derde kwartaal van 2019 als grootste knelpunt gezien. Het doorvoeren van een cultuuromslag binnen de organisatie, het betrokken krijgen en houden van medewerkers, de kosten van de invoering en het betrokken houden van bestuurders worden net als in het derde kwartaal van 2018 relatief vaak genoemd als uitdaging. Er is wel een significant verschil met de laatste meting: interbestuurlijke samenwerking wordt in mindere mate als uitdaging gezien.

Uitdagingen en knelpunten: *wat ervaart uw organisatie in de huidige fase van de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet als grootste uitdagingen of knelpunten?*
Basis*: alle responderende veiligheidsregio's (n=15)*

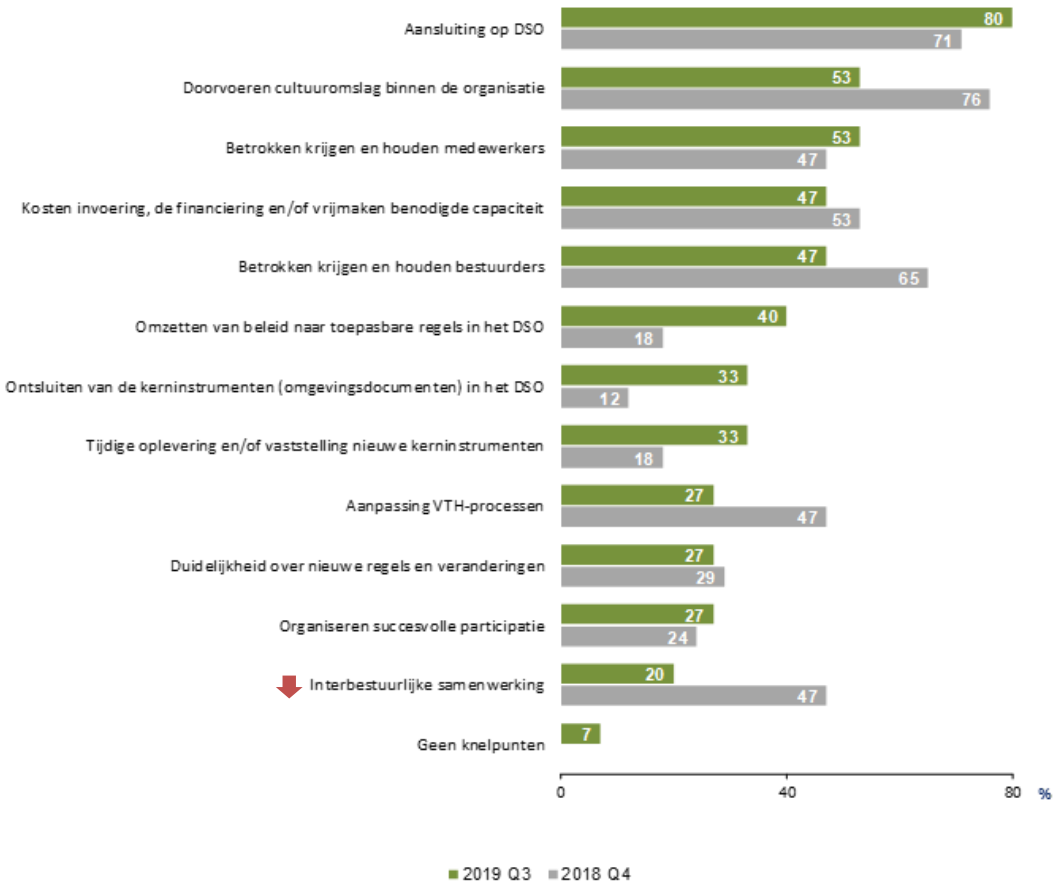

Ook is met een gesloten vraag in kaart gebracht op welke punten de veiligheidsregio's behoefte hebben aan ondersteuning. De behoefte aan ondersteuning bij de aansluiting op DSO, financiële middelen en/of capaciteit voor het uitvoeren van de werkzaamheden en ondersteuning bij het aanpassen van VTH-processen worden het vaakst genoemd. Er is een verschil ten opzichte van de laatste meting: er is minder behoefte aan ondersteuning bij het organiseren van interbestuurlijke samenwerking.

Ondersteuningsbehoefte: *aan welke vormen van ondersteuning heeft uw organisatie behoefte?*
Basis*: alle responderende veiligheidsregio's (n=15)*

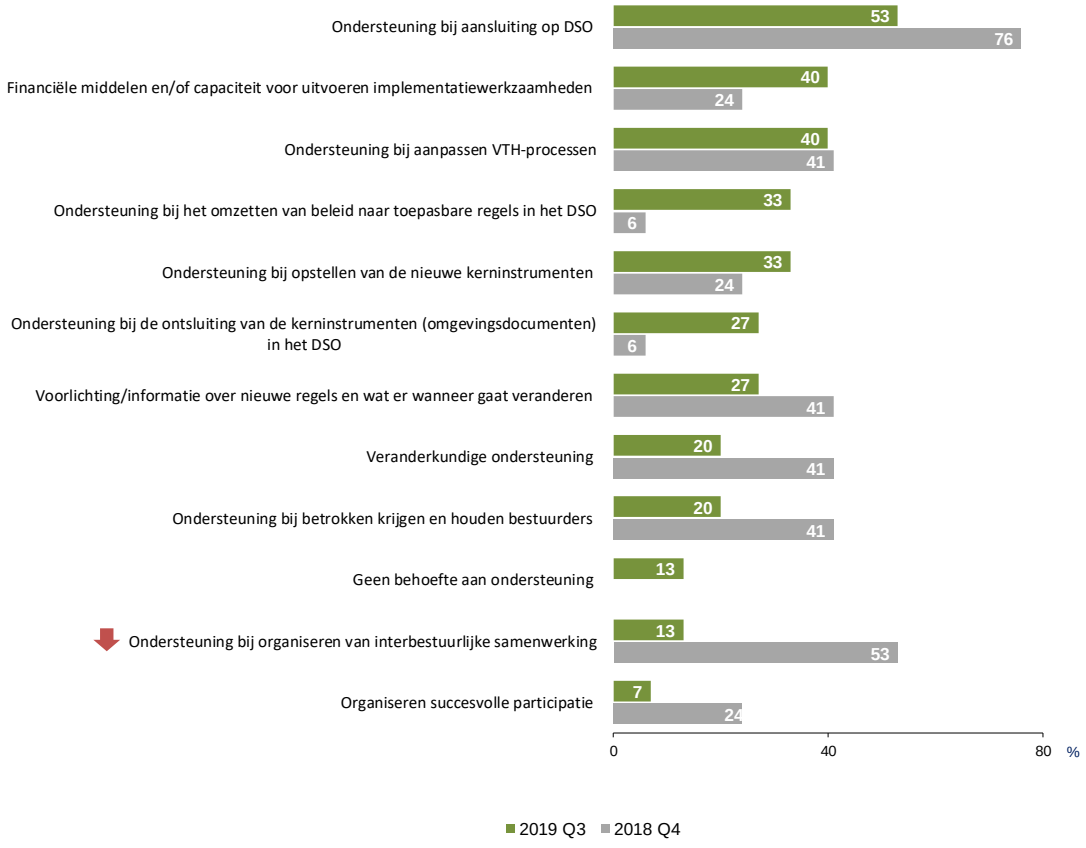

5 Resultaten GGD/GHOR-organisaties

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de zestien responderende GGD/GHOR-organisaties weergegeven. Alle resultaten zijn in tabellen en grafieken weergegeven en voorzien van een korte toelichting. Waar mogelijk en relevant wordt een vergelijking met de vorige metingen gemaakt.

5.1 Ambities bij GGD/GHOR-organisaties

63% van de 16 ondervraagde GGD/GHOR-organisaties (ofwel 10 organisaties) heeft een ambitieniveau vastgesteld over wat zij met de invoering van de Omgevingswet wensen te bereiken. Van alle GGD/GHOR-organisaties die een ambitieniveau hebben vastgesteld, geven vier organisaties aan dat hun bestuur (AB of DB) een ambitieniveau heeft vastgesteld (ofwel 25% van alle responderende organisaties). Zes responderende organisaties geven aan als DPG een ambitieniveau te hebben vastgesteld (ofwel 38% van alle organisaties). Het onderscheid tussen DPG en AB of DB werd bij voorgaande metingen niet gemaakt.

***Ambitieniveau**: Heeft het bestuur van uw GGD of u als DPG al een ambitieniveau vastgesteld over wat uw organisatie met de komst van de Omgevingswet wenst te bereiken? **Basis**: alle GGD/GHOR-organisaties (n=16)*

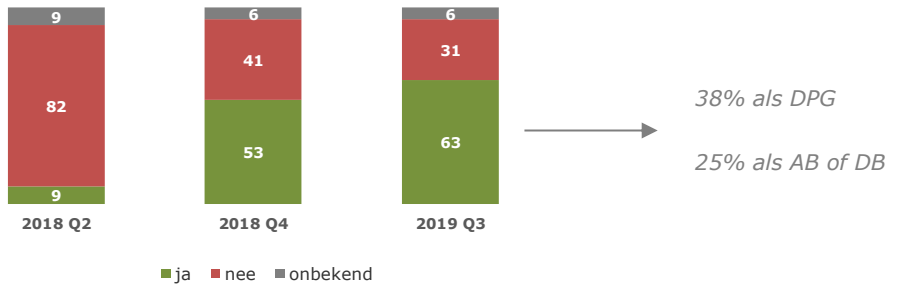

In de onderstaande tabel is per organisatie weergegeven hoe ver de ambities strekken op een aantal voorgelegde beleidspunten. Zes GGD/GHOR-organisaties geven aan grote ambities te hebben op het gebied van het hanteren van positieve gezondheid bij de advisering over de fysieke leefomgeving. Er zijn daarnaast vijf GGD/GHOR-organisaties die aangeven grote ambities te hebben op het gebied van het verbeteren van de omgevingsgerichtheid van de organisatie, samenwerking met andere organisaties ten behoeve van de integrale advisering en het borgen van gezondheidsaspecten in visies en plannen van deelnemende gemeenten.

***Ambities t.a.v. opstellen en uitvoeren beleid**: hoe ver strekken de ambities (veranderingen t.o.v. huidige beleid) die uw organisatie momenteel met de invoering van de Omgevingswet heeft? Mijn bestuur heeft het voornemen de invoering van de Omgevingswet te gebruiken voor […]? **Basis**: GGD/GHOR-organisaties met ambities; n=10. **In absolute aantallen**.*

	grote ambities	bescheiden ambities	geen ambities	onbekend
Verbeteren van omgevingsgerichtheid van de organisatie	5	2		3
Samenwerking met partners binnen en buiten de organisatie ten behoeve van integrale advisering	5	3		2
Borgen van gezondheidsaspecten in visies en plannen van deelnemende gemeenten	5	2		3
Borgen van veiligheidsaspecten in visies en plannen van deelnemende gemeenten	2	4	1	3
Borgen van de sociale aspecten in visies en plannen van deelnemende gemeenten	5	2		3
Positieve gezondheid hanteren bij adviseren over de fysieke leefomgeving	6	2		2
Borgen van mogelijkheden om via omgevingsplannen en/of visies van de gemeenten de sociaal economische gezondheidsverschillen te verkleinen	2	6		2

5.2 Organisatie van de uitvoering

Net als bij de vorige metingen is van een aantal activiteiten, die een GGD/GHOR-instelling kan organiseren in het kader van de Omgevingswet, gevraagd wat de huidige status van die activiteiten is. In de onderstaande figuur is de huidige stand van zaken in het derde kwartaal van 2019 weergegeven. Het organiseren van workshops en voorlichtingsbijeenkomsten en het opzetten van organisatieprogramma's, projecten en kernteams worden het vaakst genoemd als activiteiten die gedaan zijn of momenteel in uitvoering zijn. Van het reserveren van budget voor implementatie en het aanpassen van functieprofielen is relatief vaak onbekend of ze momenteel worden uitgevoerd.

***Status per activiteit**: hieronder staat een aantal activiteiten die een organisatie kan organiseren rondom de invoering van de Omgevingswet. Kunt u per activiteit aangeven in hoeverre uw organisatie deze heeft uitgevoerd? (**Basis**: alle GGD/GHOR-organisaties; n=16)*

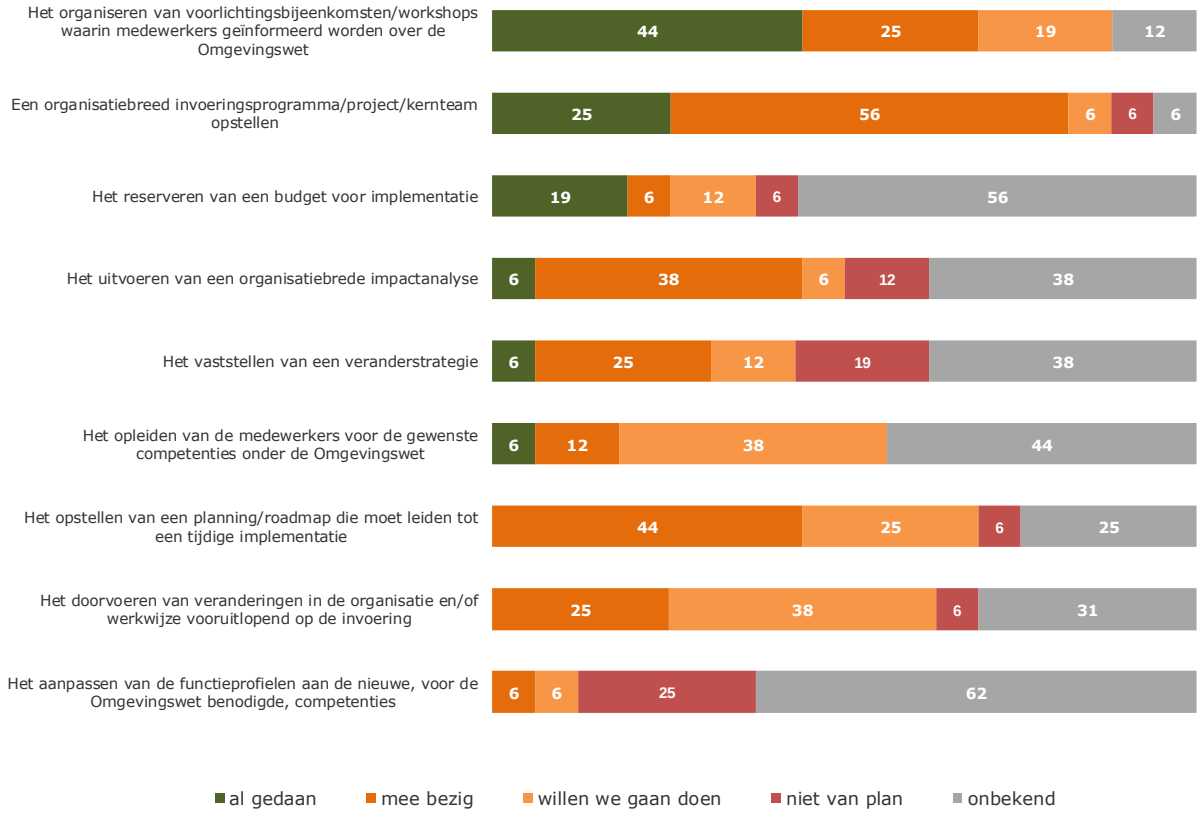

Aan alle responderende GGD/GHOR-organisaties is gevraagd welke disciplines binnen de organisatie bezig zijn met de invoering van de Omgevingswet. Binnen alle zestien GGD/GHOR-organisaties is de discipline gezondheid en milieu actief bezig met de invoering van de Omgevingswet. Ook gemeentelijk gezondheidsbeleid en gezondheidsbevordering worden door bijna alle GGD/GHOR-organisaties genoemd.

***Disciplines**: Welke disciplines van uw organisatie zijn actief bezig met werkzaamheden in relatie tot de Omgevingswet? **Basis**: alle GGD/GHOR-organisaties (n=16)*

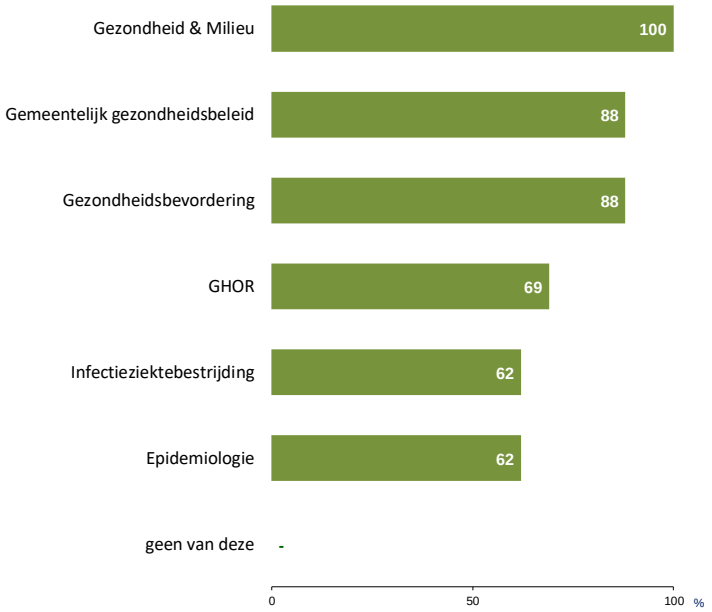

5.3 Samenwerking

Alle responderende GGD/GHOR-organisaties geven net als in het laatste kwartaal van 2018 aan te zijn uitgenodigd door een provincie(s) en/of gemeenten om mee te werken bij de voorbereiding op het opstellen van hun omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening of waterschapsverordening. Dit gaat in alle gevallen om een omgevingsvisie (100%; niet grafisch weergegeven) en vaak om een omgevingsplan (50%; niet grafisch weergegeven). Verder is te zien dat bijna alle GGD/GHOR-organisaties pilots en proefprojecten uitvoeren samen met andere overheden.

Samenwerking: *Werkt uw organisatie al samen met andere overheden in het kader van de Omgevingswet? Meer antwoorden mogelijk (**Basis**: alle GGD/GHOR-organisaties; n=16)*

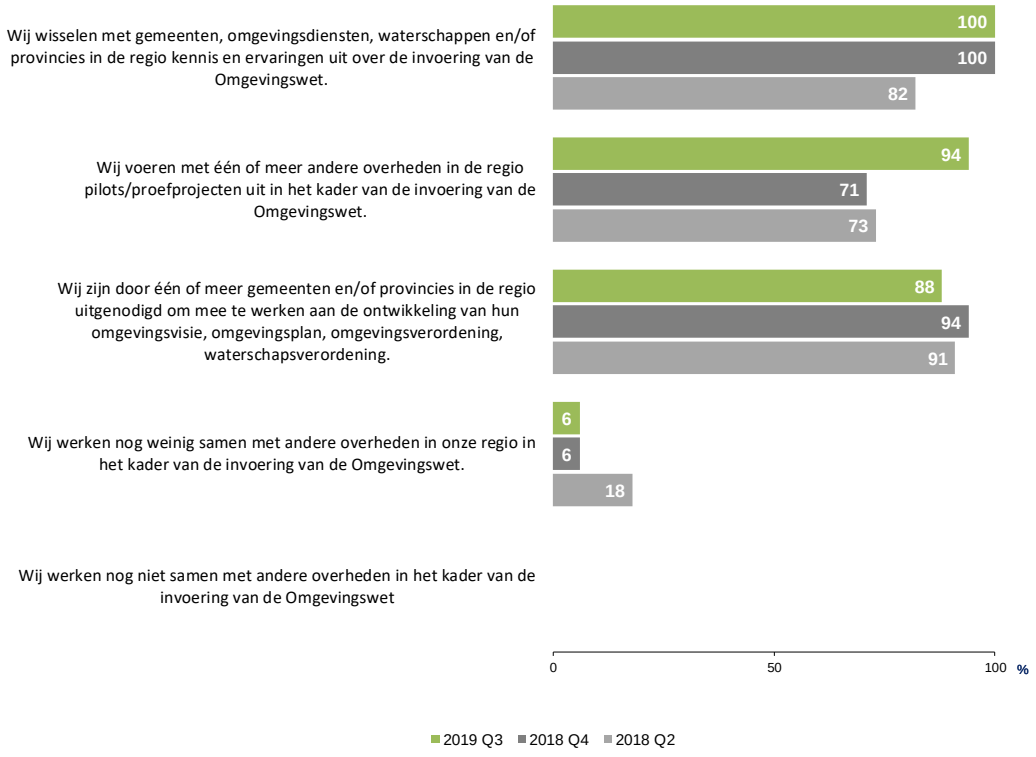

5.4 Invoering DSO

Aan GGD/GHOR-organisaties is voor een vijftal activiteiten, die allen te maken hebben met de invoering van DSO, gevraagd wat de status van de activiteiten is. In de onderstaande figuur is de huidige stand van zaken weergegeven. Te zien is dat als het over de invoering van DSO gaat de meeste GGD/GHOR-instellingen niet van plan zijn om deze voorbereidingen te treffen of niet weten dat de voorbereidingen worden getroffen (onbekend). Uitzondering is het opstellen van een plan voor de digitaliseringsopgave: 43% geeft aan hiermee bezig te zijn of dit te willen gaan doen.

***Status per activiteit**: In hoeverre is uw organisatie al bezig met de voorbereidingen op de invoering van het digitaal stelsel Omgevingswet? (Basis: alle GGD/GHOR-organisaties; n=16)*

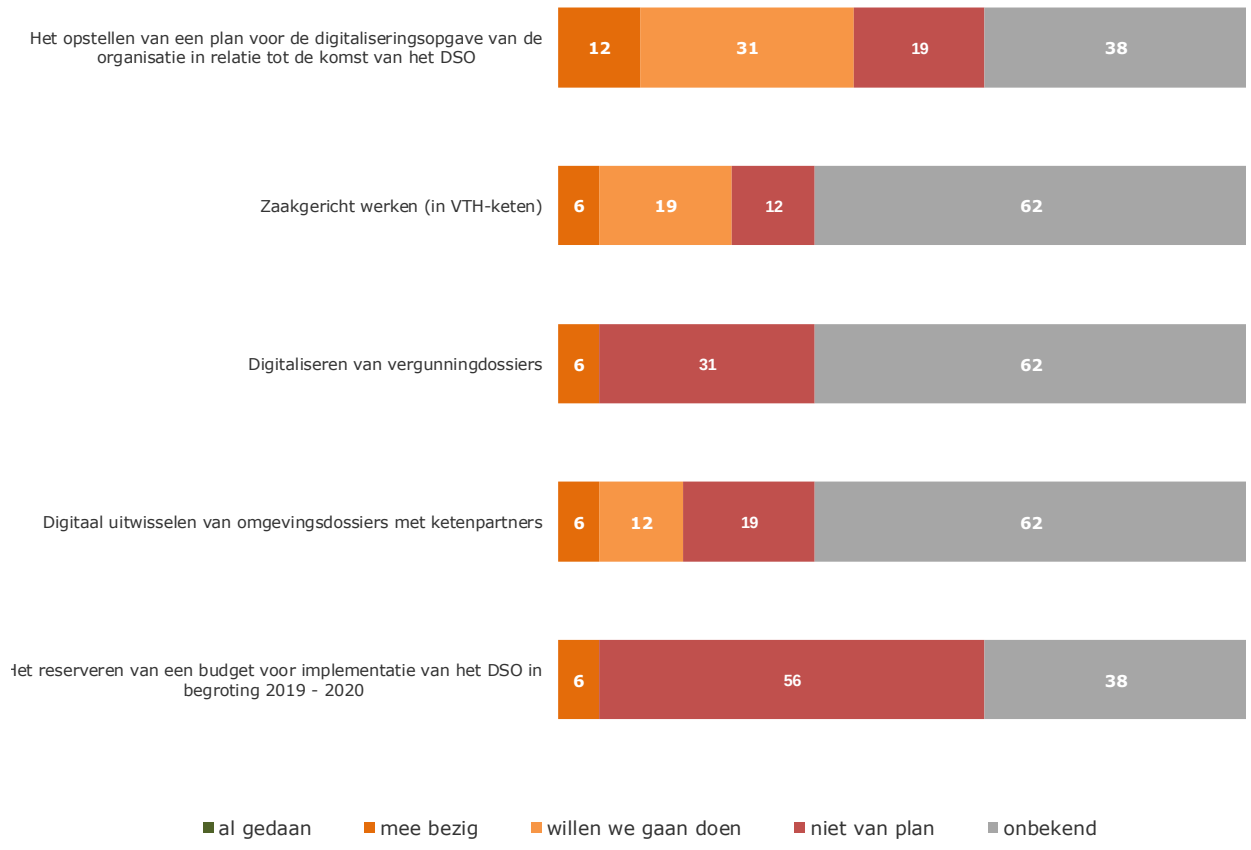

5.5 Omgang met data/indicatoren

GGD/GHOR-organisaties zijn in sterke mate bezig met data en/of indicatoren in relatie tot de omgevingswet. Alleen van de opzet van nieuwe onderzoeken om nieuwe data te verzamelen is relatief vaak onbekend of de eigen organisatie daarmee bezig is. Bij de vorige meting in het laatste kwartaal van 2018 gaf nog de helft van de GGD/GHOR-organisaties aan hiermee bezig te zijn (47%). Verder zijn er geen significante verschillen met de vorige meting.

***Omgang data en indicatoren**: In hoeverre is uw organisatie al bezig met data/indicatoren in relatie tot de Omgevingswet? (Basis: alle GGD/GHOR-organisaties; n=16)*

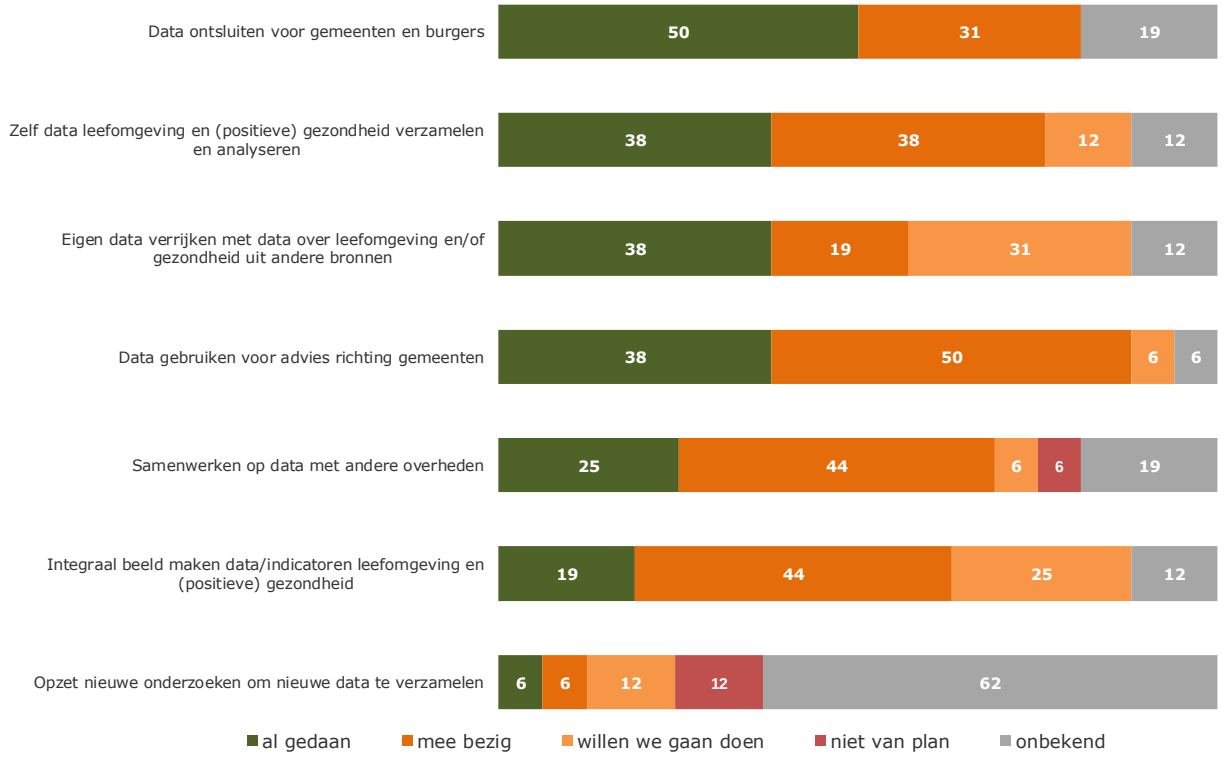

5.6 Beleving

Hebben GGD/GHOR-organisaties er vertrouwen in dat men de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet goed onder controle heeft? In het laatste kwartaal van 2018 gaf een kwart van de GGD/GHOR-organisaties aan te vrezen dat ze meer inspanningen moesten leveren om op tijd klaar te zijn voor de invoering van de Omgevingswet (25%). Hoewel anders gevraagd, geeft nu 62% aan te vrezen dat ze meer inspanningen moeten leveren. Hierbij is wel een belangrijke nuance te maken, want de grootste groep geeft weliswaar aan te vrezen dat ze meer moeten doen, maar is inmiddels bezig de extra inspanningen te organiseren (50% van alle responderende organisaties).

***Beleving**: In hoeverre heeft u het idee dat u en uw organisatie de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet goed onder controle heeft? (Basis: alle GGD/GHOR-organisaties; n=16)*

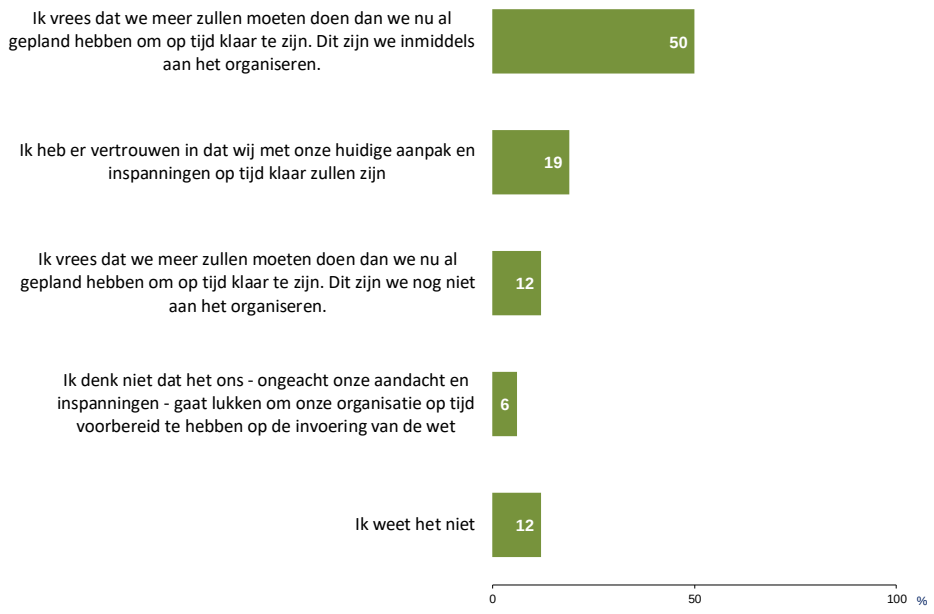

5.7 Uitdagingen en knelpunten

Van alle deelnemende GGD/GHOR-organisaties is gesloten gevraagd of zij knelpunten of uitdagingen ervaren bij de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet. In de onderstaande grafiek zijn de resultaten te zien. De kosten van de invoering en/of het vrijmaken van de benodigde capaciteit, het betrokken krijgen en houden van bestuurders en medewerkers en de aansluiting op DSO worden het vaakst als uitdaging genoemd. Het enige significante verschil met de vorige meting is dat de aansluiting op DSO vaker als uitdaging wordt genoemd.

Uitdagingen en knelpunten: *wat ervaart uw organisatie in de huidige fase van de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet als grootste uitdagingen of knelpunten?*
Basis*: alle responderende GGD/GHOR-organisaties (n=16)*

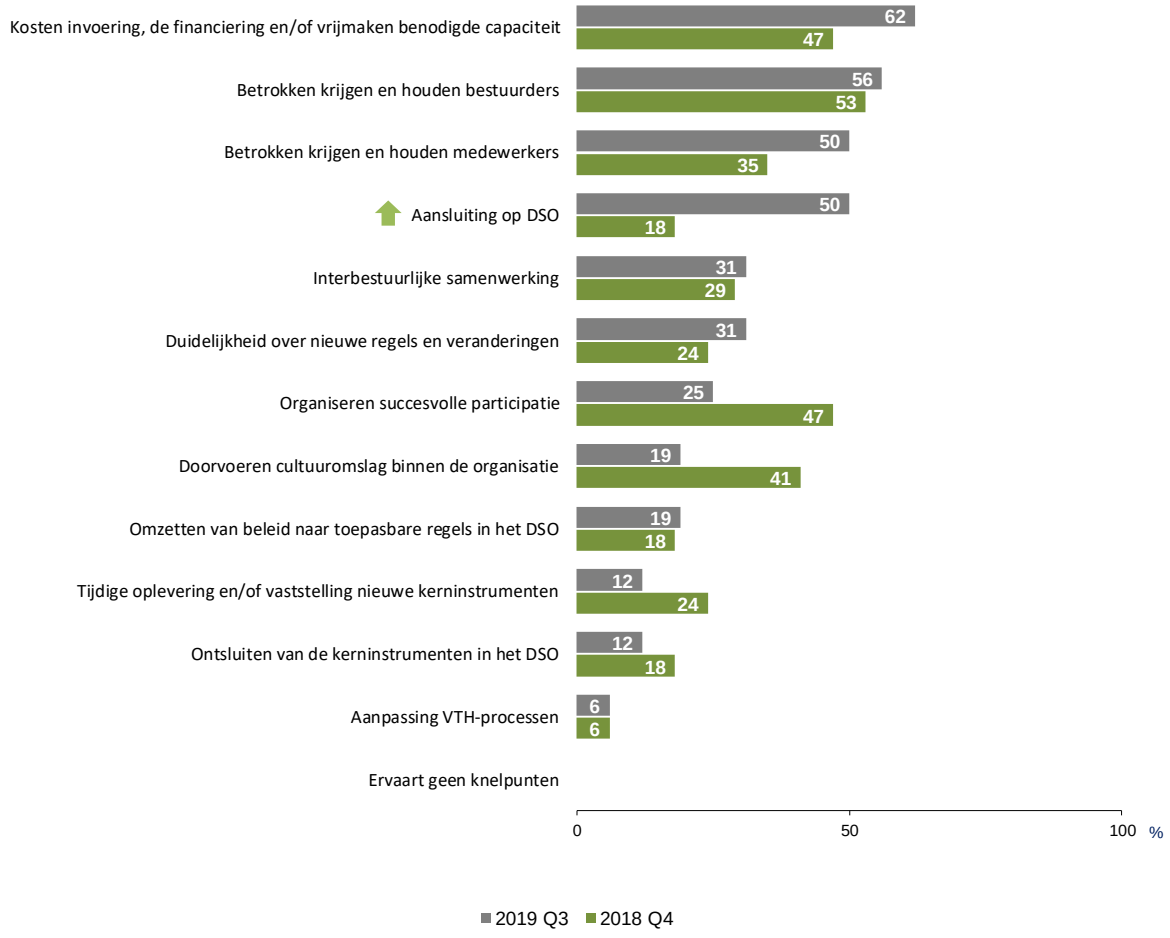

Ook is met een gesloten vraag in kaart gebracht welke behoefte aan ondersteuning er is. De behoefte aan ondersteuning bij de financiering en/of het vrijmaken van capaciteit en de aansluiting op DSO is het grootst. Op dit laatste punt is de ondersteuningsbehoefte significant toegenomen ten opzichte van het laatste kwartaal van 2018.

Ondersteuningsbehoefte: *aan welke vormen van ondersteuning heeft uw organisatie behoefte?*
Basis*: alle responderende GGD/GHOR-instellingen (n=16)*

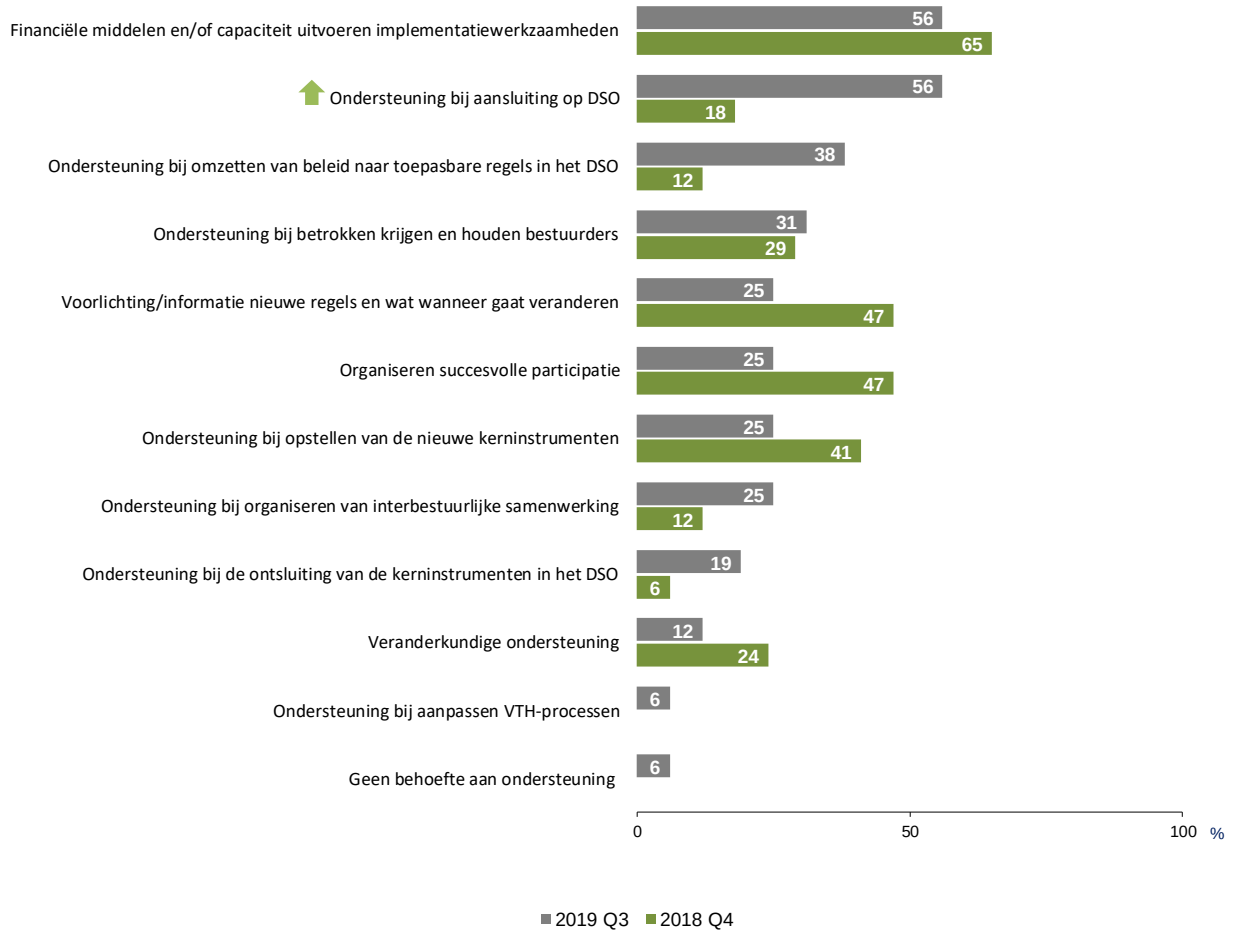

Bijlagen

Open antwoorden omgevingsdiensten

VRAAG: Heeft uw organisatie nog andere ambities met betrekking tot de invoering van de Omgevingswet?

- milieu-databeheer en eenvoudige data-ontsluiting
- herijken wat moet en wat kan als gemeente en OD. Welke keuzes maken we gericht op dienstverlening en financiën?
- - Goed advies over toepassing van de Bruidsschat in Omgevingsplannen gericht op goede omgevingskwaliteit en beheersbare uitvoering & kosten - betere aansluiting in de beleidscyclus: Beleid – Toepasbare regels – VTH, bij voorkeur ook ondersteund door aangesloten/gekoppelde ICT systemen - gezamenlijk uitvragen één VTH systeem, met koppelingen naar RO systemen - regionale standaardisering van werkafspraken, ZTC, processen
- Versterken van integrale advisering, bijdragen aan de monitoring en evaluatie.
- verdere ontwikkeling en verbetering van de eigen organisatie
- platform zijn van kennis en expertise. informatisering en automatisering zodanig organiseren dat er relevante data voorhanden zijn die de doelstellingen dragen.
- De RUD LN - wil een vanzelfsprekende deskundige partner in de regio zijn voor het bereiken van de (kern)doelen van de Omgevingswet; - zit bij de partners aan tafel en werkzaamheden worden in gezamenlijkheid uitgevoerd. De RUD kan daarbij flexibel inspringen op veranderende behoeften vanuit haar deelnemers; - groeit van de uitvoeringsdienst zoals we nu zijn naar dé omgevingsadviseur in brede zin binnen onze leefomgeving, die input levert aan beleid, vergunningverlening, toezicht en handhaving en tot slot procesoptimalisatie. Dit met een organisatievorm die passend is bij de beschreven rol. De inhoud van het werk en te leveren kwaliteit is daarbij altijd leidend; - voert uit op een ondernemende, innovatieve, betrouwbare én uitdagende manier.
- wij hebben een ambitie voor toegankelijk (visueel) van data in onze regio

VRAAG: heeft uw organisatie nog andere ambities met betrekking tot de invoering van de Omgevingswet?

- Implementatie van de OW naar concrete organisatorische en technische aspecten is sterk afhankelijk van het tijdig, eenduidig, concreet en coherent beschikbaar zijn van instrumenten (voorzieningen, regels etc.) die door het Rijk, door individuele deelnemers of door samenwerkingspartners beschikbaar moeten worden gesteld. De samenhang tussen diverse elementen is groot en een volledige en succesvolle implementatie wordt bepaald door de zwakste schakel. De mate van implementatie hangt samen met de mate van uitontwikkeling van de kaders en instrumenten.
- De VNG heeft het Dialoogmodel Financiën. Nog geen gemeenten in onze regio heeft contact gezocht met ons als Omgevingsdienst om hierover de dialoog aan te gaan. Wel gaan we in gesprek met ons AB over de implementatiekosten en structurele kosten. Op het moment van invullen van deze vragenlijst is nog niet duidelijk hoeveel (extra) budget ons bestuur voor de implementatie beschikbaar stelt. In elk geval gaan de kosten (inclusief de kosten voor training & opleiding) onze reguliere budgetten ruim te boven. Verder is hangt het in grote mate af van de ambities en tempo van gemeenten - bijvoorbeeld van de mate waarin ze gebruik maken van de lokale afwegingsruimte - wat de impact op onze processen, producten en bedrijfsvoering zal zijn vanaf de invoering van de Omgevingswet en wat dus de invloed zal zijn op frictie- en structurele kosten. Naast invoeringskosten is het een uitdaging om de benodigde inzet te organiseren naast de reguliere productie. "Winkel geopend tijdens verbouwing" De Bruidsschat vereist bijzondere aandacht. Ten eerste wat is de impact van de Bruidsschat op de werkwijze, bedrijfsvoering van de Omgevingsdienst. Ten tweede verwachten gemeenten een adviserende rol vanuit de deskundigheid van de Omgevingsdiensten als zij aan de slag gaan met de Bruidsschat. Daarbij zal de wijze waarop gemeenten de Bruidsschat verwerken in hun Omgevingsplannen - de mate waarin gekozen wordt voor lokale afwegingsruimte - impact hebben op de bedrijfsvoering en kosten van de Omgevingsdienst. ("Maatwerk kost geld")

- De aansluiting op DSO zal door software leveranciers geregeld moeten worden. Een andere uitdaging is om onder de nieuwe wetgeving als 1 overheid te kunnen blijven optreden (bijv. zelfde interpretatie van regels)
- Voor ons als omgevingsdienst is het van het grootste belang dat we goede afspraken maken met onze participanten. De participanten willen dat ook, maar hun kennis van de inhoud van de wet is nog beperkt. Het maken van daadwerkelijke proces afspraken zal daarom nog een hele opgave worden.

- De ketensamenwerking is provinciebreed opgezet, ambtelijk en bestuurlijk geaccordeerd en de uitdaging is nu om gezamenlijk en op tijd tot resultaten te komen.

- Ketenpartners werken allemaal met verschillende systemen die niet allemaal even goed op orde zijn, dit is een uitdaging voor ons als dienst maar ook als regio. De wil is er, communiceren van de systemen is voor 2020 de uitdaging.
- alle uitdagingen geven een gedifferentieerd beeld per gemeente liggen de uitdagingen weer anders en is er meer of minder focus voor de doelen en uitdagingen. Ook het gunnen van de samenwerking door gemeenten is geeft een gemengd beeld.

- In welke mate (kwalitatief en kwantitatief) gaat de Ow voor bepaalde functies/werkzaamheden van invloed zijn (bijvoorbeeld welk effect minder vergunningen voor Vergunningverleners). In hoeverre is de invloed van de Bruidsschat op de uitvoeringpraktijk bij alle partijen in beeld. Is de invloed van de zorgplicht bekend bij OD-deelnemer. Op welke manier moet hieraan invulling worden gegeven in specifieke situaties; lukt het niet om hier concrete invulling aan te geven dan zal dit via rechtsspraak worden ingevuld. Uitdaging is om voldoende concreet te zijn om ook juridisch houdbare besluiten te nemen.
- Betrokkenheid en het bewustzijn van datgeen een andere partij kan betekenen is voor ons een van de hoofdredenen of voorbereidingen gaan slagen. Wat wij tot nu toe merken is dat de afgelopen jaren vooral verkennend van aard zijn geweest en dat een aantal partij voor de troepen uit zijn gaan lopen. Hierbij gaat de aandacht vooral uit naar het RO-deel en is het VTH-deel nog onderbelicht. Wel merken wij dat juist dit VTH-deel voor nu nog wel eens vergeten wordt, de aandacht nog vooral naar RO. Dit zien wij ook terug in de pilots en casuïstiek die wordt opgepakt. Het bewustzijn bij onze opdrachtgevers en bij ons intern wordt groter daar waar het gaat om de toegevoegde waarde die wij kunnen leveren bij het ontwikkelen van de kerninstrumenten. Ook is door een aantal gemeenten en provincie aangegeven dat ze ons eerder en beter willen laten aansluiten. Hoe dit zich concreet uitwerkt is nog niet duidelijk. Tot nu toe zijn wij op minimaal betrokken geweest en niet gestructureerd (bijvoorbeeld afvaardiging van een collega op een participatieavond bij een gemeente). Bij de uitkomst en vertaling van deze avond(en) en het eindresultaat worden bij niet betrokken (vraag om advies/delen van uitkomsten etc.). In de regio is een platform met daaronder werkgroepen aanwezig. Er zijn ook opdrachten geformuleerd voor deze werkgroepen. Alleen het realiseren van deze opdrachten en het SMART formuleren van deze opdrachten daar zit tot nu toe nog onvoldoende energie op. Het is vooral het informeren van elkaar. Komen tot regionale afspraken etc. is tot nu toe in praktijk uitgebleven. Medewerkers willen heel graag een bijdrage leveren aan de transitieopgaven. Maar voor hen is er nog veel onduidelijk. Een basiscursus hebben zij gevolgd, maar ze zijn toe aan verdieping vanuit de inhoud. Daarbij komt dat de winkel gewoon open blijft en dat het weer een opgaven is die erbij komt. Het creëren van ruimte in doen en denken is een lastige opgaven. We hebben deze mensen wel nodig om met elkaar de opgaven te realiseren nu en in de toekomst.
- Onze partners zullen keuzes moeten maken over een heleboel zaken, wij zijn alleen de uitvoerder. Wij merken dat onze partners nog niet zitten te wachten of hele concrete vragen over werkafspraken/mandaten/etc. Zij zijn nog meer bezig met het abstracte. Maar het is zo 2021 en dan willen we graag met de uitvoering verder kunnen. Het is daarnaast heel lastig dat bv de bruidsschat nog niet is vastgesteld. Dat is juist een onderwerp om afspraken over te maken (bv: wie verleent de LPG-vergunning o.g.v. de tijdelijke vergunningplicht o.g.v. het omgevingsplan van rechtswege?). Hierdoor is het ook lastig om een goede ingang bij de partners te krijgen.
- Vanwege beperkte capaciteit is het lastig om naast de reguliere werkzaamheden de organisatie gedegen (met name concreet inhoudelijk) voor te bereiden op de invoering van de Omgevingswet. Daarnaast is het lastig om de adviserende en ondersteunende rol die wij richting de gemeenten voor ogen hebben bij het opstellen van Omgevingsvisies en Omgevingsplannen voldoende concreet vorm te geven en de gewenste aansluiting bij de gemeenten te vinden.

- De gunfactor van bevoegd gezag (met name gemeenten) om de Omgevingsdienst in hun kracht te zetten om hun rol te vervullen in het kader van de Omgevingswet. - Als startende

Omgevingsdienst hebben we ruimte nodig en moeten we aftasten welke ruimte we krijgen, nog los van de implementatie Omgevingswet.

- Wij hebben met al onze opdrachtgevers contact over omgevingsvisie en omgevingsplan en omgevingsverordening. Nog niet overal zijn concrete afspraken gemaakt over advisering omdat betreffende gemeente nog niet zover is. Vrijmaken capaciteit in deze hoogconjunctuur is een issue.

VRAAG: Zijn er nog andere vormen van ondersteuning waaraan uw organisatie in deze fase van de invoering behoefte heeft, of wilt u nog toelichting geven op één van de eerder aangegeven vormen van ondersteuning?

- Informatie omtrent verplichtingen, status, werking en planning van het DSO is niet centraal geregeld. Om goed te kunnen aansluiten bij het DSO is een contactpunt met concrete, formele en actuele informatie wenselijk.
- Het is erg belangrijk dat niet elk bestuur/elke organisatie zelf het wiel uitvindt. Uitwisselen van kennis en informatie is van groot belang, naast afstemmen. Om de kosten van uitvoering beheersbaar te houden is het zeer aan te bevelen dat het aantal variaties in het 'smakenpallet' dat ontstaat bij de invulling van lokale afwegingsruimte te kanaliseren. De koepels en het Rijk kunnen ondersteunen met het (verder) ontwikkelen van standaardprocessen, standaard documenten, toepasbare regels, etc.
- Veel van de informatie die vrijkomt via bijv. de VNG is gericht op gemeenten en is nuttig. Er bestaat echter ook behoefte om meer concretere ondersteuning te krijgen (of te kunnen vinden) specifiek voor omgevingsdiensten.
- aansluitend op mijn vorige toelichting, is het van belang dat onze participanten (vooral de kleinere gemeenten) voldoende op de hoogte zijn van de procedures en inhoud van de wet. Voor het milieudeel nemen wij dat voor onze rekening. Voor het meer algemene deel is ondersteuning van het Rijk nodig.
- nodig is een reële financiële ondersteuning van de gemeenten, zodat die op hun beurt als opdrachtgever middelen ter beschikking kunnen stellen aan de omgevingsdiensten voor deze opgave
- Er is bestuurlijke en ambtelijke kramp m.b.t. de rol en functie van een beleidsrijke OD. Het stelsel is toe aan een consistente visie en dito focus op het werkend maken van het stelsel. er wordt niet voldoende duidelijk gepositioneerd en in het vacuüm dat ontstaan is het moeilijk kwaliteit te leveren binnen een afgesproken kader. M.a.w. er wordt telkens iets anders verwacht... niet onmogelijk, wel lastig.
- Toetsen van de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het omgevingsplan. Toezicht en handhaving op de bruidsschatbepalingen.
- Wij hebben graag ondersteuning bij het oefenen in praktijk vanuit de inhoud. Maar ook het snel delen van informatie/ reeds ontwikkelde documenten zou wat ons kunnen helpen. Er is heel veel informatie voorhanden en er zijn heel veel producten/documenten ontwikkeld. Het uitwisselen van al deze kennis en informatie gebeurt nu nog veelal per e-mail en door te zoeken op internet via verschillende kanalen. Daar zien wij ook wel een toegevoegde waarde van OD NL.

- Concrete infobladen over de uitwerking van de instrumenten. Bijvoorbeeld: wat toets je bij vergunningverlening o.g.v. H3 Bal en hoe houd je dan rekening met het omgevingsplan? Er staat wel wat in de toelichting, maar het risico is dat iedereen dat op zijn eigen manier uitlegt. Dan hebben we per 2021 in NL 29 verschillende manieren van milieuvergunningverlening.... Dan kan niet het doel zijn van de wet. Met deze infobladen kunnen we onze vergunningverleners voorlichten en hebben zij iets om op terug te vallen.

- Snel duidelijkheid over invoeringsdatum

Open antwoorden veiligheidsregio's

VRAAG: Zijn er voor uw organisatie nog andere uitdagingen of knelpunten in de huidige fase van de voorbereidingen op de invoering, of wilt u nog toelichting geven op één van de eerder aangegeven uitdagingen of knelpunten?

- 1. Capaciteit/expertise en middelen om het informatie-gestuurd werken vorm te geven 2. Tijdig beschikbaar komen van opleidingsmodules voor de medewerkers en adviseurs risicobeheersing
- Zowel afstemmen met de partners binnen de regio als afstemmen met andere Veiligheidsregio's kost energie.
- De uitdaging zal zijn dat alle zaken waar iedereen mee bezig is gestroomlijnd gaat worden. Zodat we niet allemaal hetzelfde uitzoeken maar dat we van elkaar de goede zaken of ontwikkelingen makkelijk over kunnen nemen. Wat ook een uitdaging is om het mogelijk te maken dat er een informatie uitwisseling komt tussen de verschillende partners. zodat we ten alle tijden over het juiste besluit kunnen beschikken zonder dat er uren werk aan besteed hoeft te worden.
- Voortgang van gemeenten niet helemaal duidelijk. Personeelsgebrek.
- 1. Financiële gevolgen. o.a. frictiekosten en reguliere kosten ten gevolge van organisatorische wijzigingen tav taken en taakuitvoering 2. Doorwerking naar de veiligheidsregio ten gevolge van de heroriëntatie van gemeenten op (kern)taken en organisatorische gevolgen
- Er dient nog extra geïnvesteerd te worden in de betrokkenheid van directie en bestuur in het implementatieproces en de benodigde middelen voor realisatie.
- wat landelijk een terugkerend fenomeen lijkt is dat veel gemeenten nog niet bezig zijn met de relaties met ketenpartners en vooral nog intern gericht zijn op ambtelijk vlak
- Er is nog geen programmamanager.
- Het aansluiten van de veiligheidsregio op het DSO is complex. De inschatting is momenteel dat hiervoor externe ondersteuning aangetrokken zal worden.
- Als ketenpartner merken wij dat er door de bevoegde gezagen verschillende trajecten doorlopen worden en dat ze niet alle even ver zijn. Hoe ga je inspelen op deze diverse trajecten.
- We zijn al jaren geleden gestart met de transitie in houding en gedrag van medewerkers en (landelijk) met het opstellen van bouwstenen. Daarnaast zijn we bewust op zoek gegaan naar een nieuw type medewerker, die in staat is/zijn om de andere manier van werken te concretiseren. Resultaat is dat we "er" in de basis klaar voor zijn en nieuwsgierig zijn of lopende en aanstaande initiatieven samen met partners voor nieuwe inzichten en/of uitdagingen gaan zorgen.
- De huidige bestuursopdracht waarin we samen werken met de GGD en OD bied kansen maar maakt ons eigen proces ook weer complexer.

VRAAG: Zijn er nog andere vormen van ondersteuning waaraan uw organisatie in deze fase van de invoering behoefte heeft, of wilt u nog toelichting geven op één van de eerder aangegeven vormen van ondersteuning?

- Wat moeizaam van de grond komt is het als ketenpartner betrokken worden bij de implementatie van de nieuwe instrumenten en werkwijzen. Gemeenten willen eerst zelf het wiel uitvinden alvorens met ketenpartners om tafel te gaan, b.v. bij de pilots met de omgevingstafel. Dat maakt het voor ons lastig om te kunnen experimenteren en oefenen in onze rol.
- Geen toevoegingen.
- Hoe je de competenties en vaardigheden van het RB personeel om kan laten .
- Er zal best meer ondersteuning gebruikt kunnen worden, vooral op personeelsgebied door meer financiële armslag te krijgen voor wettelijke taken en om de ambitie te verwezenlijken die deels bovenwettelijk zijn.
- Opleidingen, organiseren van nieuwe vakbekwaamheid en cultuur- en gedragsverandering.

Open antwoorden GGD/GHOR-organisaties

VRAAG: Heeft uw organisatie nog andere ambities met betrekking tot de invoering van de Omgevingswet? Zo ja, welke ambities zijn dit?

- GGD (adviseurs) ook in ruimtelijk domein als trusted advisor . Belangrijk te noemen: in onze ambitie focussen we ons niet op de Omgevingswet maar op het thema gezonde leefomgeving. Omgevingswet is veel meer een vliegwiel.
- integrale samenwerking gemeenten , GGD en GHOR
- Dat de GGD als deskundig partner betrokken is bij de integrale advisering bij omgevingsvisies en -plannen.
- ervoor te zorgen dat gezondheid onderdeel wordt van het maken van afwegingen i.r.t. de fysieke leefomgeving EN duidelijk te maken welke rol de GGD hierbij kan innemen
- Dat de GGD als deskundig partner betrokken is bij de integrale advisering bij omgevingsvisies en -plannen.

VRAAG: Welke disciplines van uw organisatie zijn nog meer actief bezig met werkzaamheden in relatie tot de Omgevingswet?

- Jeugdgezondheidzorg
- Jeugdgezondheidszorg, OGGZ en Toezicht
- zoals eerder gezegd: we werken, met de Omgevingswet als vliegwiel, actief aan een gezonde fysieke leefomgeving
- adviseurs analyseren op welke wijze de Omgevingswet in uitvoering past binnen het Regionale Gezondheidsakkoord.
- maatschappelijke opvang
- informatiemanager
- Veiligheidsbureau, GIS, Facilitair Bedrijf, P&O, Brandweer (GGD is onderdeel van Veiligheidsregio)
- informatiemanager

VRAAG: Zijn er voor uw organisatie nog andere uitdagingen of knelpunten in de huidige fase van de voorbereidingen op de invoering, of wilt u nog toelichting geven op één van de eerder aangegeven uitdagingen of knelpunten?

- Geen zicht op ambitieniveau van gemeenten irt processen. Gebrek aan samenwerking en samenhang tussen gemeenten in de regio.
- Om dwars door de organisatie heen betrokkenheid te generen - dat aansluit bij de RO/fysieke domein van gemeenten - hebben we 'gezondheid' geoperationaliseerd in 5 bouwstenen: mobiliteit, meedoen, wonen en werken, leefstijl, gebouwen. Hiermee laten we zien dat gezondheid niet hetzelfde is als zorg. Het GGD advies steunt op deze bouwstenen, dat maakt dat we moeten improviseren en verbinden. Deze bouwstenen sluiten niet automatisch aan op de uitvoerings- en bevorderingstaken van de GGD. (Wet Publieke Gezondheid).
- DSO is grote uitdaging. Aanvulling op voorgaande: momenteel werken we met regio aan nieuwe (werk)processen en samenwerkingsafspraken, nodig voor de Omgevingswet. Daaruit gaat blijken wat en hoe groot onze rol is en wat wat de GGD gevraagd kan worden.
- Extern is er een regionaal platform waarin GGD Groningen participeert. Intern moet er nog het nodige gebeuren om draagvlak te krijgen bij alle medewerkers voor uitvoering.
- gemeenten nog teveel op zichzelf, te weinig aandacht hiervoor door budgetstress op zorg
- De koepel (GGDGHORNL) functioneert onvoldoende om de afzonderlijke GGD-en op de goede manier te ondersteunen. Gebrek aan financiele armslag voor koepel en de afzonderlijke GGD-en om én gezamenlijk én in al hun gemeenten goede inzet te leveren. - Een sterk boegbeeld die leefkwaliteit gezicht geeft en uitdraagt hoe je ruimtelijk de gezondheid van de mensen beïnvloedt.
- Intern, als veiligheidsregio, de processen goed op elkaar afstemmen Door de gemeentes gezien worden als trusted advisor
- De Omgevingswet ligt nu vaak bij een wethouder die RO in zijn portefeuille heeft, daardoor wordt VG zowel bestuurlijk als ambtelijk soms laat betrokken bij het proces. Ook vindt men het vaak nog lastig gezondheid een plek te geven tussen de grote hoeveelheid veranderingen die wel concreet zijn te maken blijkt dit toch vaak een lastig thema voor met name de RO hoek. Het vergroten van de bewustwording rond het belang van het thema gezondheid in deze bij ambtenaren en bestuurders anders dan VG is meestal wel een flinke investering voor de ambtenaar VG, vaak samen met ons. Het is nog onduidelijk hoe dit er in de regio uit komt te zien en wat waar daar als GGD mee zouden kunnen of moeten. Dit signaal is eerder ook al afgegeven in het netwerk contactpersonen omgevingswet bij de GGD Ghor. Daar bleek dat het DSO een soort black box is voor alle GGD'en en we onvoldoende zicht hebben op wat het DSO voor de GGD betekent en of er nu actie op nodig is of niet. Met name de capaciteit, zeker in gemeenten waar uitgebreide
- Scheiding tussen fysiek en sociaal domein; ambtelijk, maar zeker bestuurlijk. Binnen ons werkgebied hebben gemeenten verschillend tempo en ambitie.
- Invloed van sociaal domein/gezondheid op fysiek domein is nog steeds niet groot. Vaak achter de feiten aan lopen en jezelf blijven uitnodigen.

VRAAG: Zijn er nog andere vormen van ondersteuning waaraan uw organisatie in deze fase van de invoering behoefte heeft, of wilt u nog toelichting geven op één van de eerder aangegeven vormen van ondersteuning?

- NIet alle managers binnen de GGD zijn omgevingswet proof.
- Ondersteuning bij het initiëren van regionale implementatie. Bijvoorbeeld Try-Out DSO, loopt in regio IJsselland. Is succes. Try-out blijft doorlopen ook na formele afronding van de Try-Out.
- Financiele ondersteuning / armslag - Boegbeeld
- Toelichting op het antwoord 'zijn we niet van plan' bij de vragen over: - Reserveren van een budget voor implementatie -> dit wordt vanuit de reguliere begroting bekostigd - Het aanpassen van de functieprofielen aan de nieuwe, voor de Omgevingswet benodigde, competenties -> is niet nodig omdat de competenties al onderdeel uitmaken van de huidige profielen.
- Toelichting op het antwoord 'zijn we niet van plan' bij de vragen over: - Reserveren van een budget voor implementatie -> dit wordt vanuit de reguliere begroting bekostigd - Het aanpassen van de functieprofielen aan de nieuwe, voor de Omgevingswet benodigde, competenties -> is niet nodig omdat de competenties al onderdeel uitmaken van de huidige profielen.

Bijlage 2: Vragenlijsten

Omgevingsdiensten

Introductie	**Tekstvraag**

Welkom bij de vragenlijst van het halfjaarlijkse voortgangsonderzoek invoering Omgevingswet.

Het onderzoek wordt in opdracht van het programma Aan de slag met de Omgevingswet uitgevoerd door Kantar Public. U kunt de vragenlijst tussentijds opslaan en er later mee verder gaan. Dit doet u door het tabblad van de browser af te sluiten. Met de link in de uitnodiging start u de vragenlijst later weer op. Aan het eind van de vragenlijst krijgt u de mogelijkheid om een PDF te maken van de vragen en de door u gegeven antwoorden.

Mede namens het programma Aan de slag met de Omgevingswet hartelijk dank voor uw medewerking.

Vraag 1	**1 antwoord mogelijk**

Heeft uw bestuur al een ambitieniveau vastgesteld over wat men met de komst van de Omgevingswet wenst te bereiken?

1	Ja
2	Nee
3	Onbekend

Vraag 2 **Matrix**

Hoe ver strekken de ambities (veranderingen t.o.v. huidige beleid) die uw organisatie momenteel met de invoering van de Omgevingswet heeft?

Mijn bestuur heeft het voornemen de invoering van de Omgevingswet te gebruiken voor:

Ook als het ambitieniveau binnen uw organisatie het afgelopen half jaar niet veranderd is, vragen wij u vriendelijk om deze vraag in te vullen.

	Geen ambities	Bescheiden ambities	Grote ambities	Nog onbekend
Verbeteren van omgevingsgerichtheid van de organisatie	❍	❍	❍	❍
Verbeteren samenwerking met partners binnen en buiten de organisatie ten behoeve van integrale advisering	❍	❍	❍	❍
Borgen van milieu-aspecten in visies en plannen van deelnemende gemeenten	❍	❍	❍	❍
Leveren van maatwerk voor de gemeenten	❍	❍	❍	❍
Risicogericht adviseren	❍	❍	❍	❍

Vraag 3 **1 antwoord mogelijk**

Heeft uw organisatie nog andere ambities met betrekking tot de invoering van de Omgevingswet? Zo ja, welke ambities zijn dit?

1	Ja, namelijk **Open*
2	Nee

Vraag 4 **Matrix**

Welke organisatorische aanpassingen heeft uw organisatie al doorgevoerd in aanloop naar de invoeringsdatum van de Omgevingswet?

	Hebben we al gedaan	Zijn we mee bezig	Willen we gaan doen	Zijn we niet van plan	Onbekend
Inrichten of aanpassen van processen met betrekking tot advies over het ontwikkelen van beleid, zowel visie/lange termijn en het voorlichten en beantwoorden van vragen over het beleid	❍	❍	❍	❍	❍
Afspraken met andere overheden over de doorwerking van beleid	❍	❍	❍	❍	❍
Inrichten of aanpassen van processen om het ontwikkelde beleid om te zetten naar toepasbare regels en het opvoeren en wijzigen ervan	❍	❍	❍	❍	❍
Inrichten of aanpassen van processen met betrekking tot overleg met initiatiefnemers en behandeling van meldingen en vergunningaanvragen	❍	❍	❍	❍	❍
Inrichten of aanpassen van processen met betrekking tot toezichthouden op activiteiten en handhaven van de aan initiatieven gestelde kaders	❍	❍	❍	❍	❍
Inrichten of aanpassen van processen met betrekking tot behandelen bezwaar en beroep	❍	❍	❍	❍	❍
Afspraken met andere overheden over de samenwerking in de keten. Bijvoorbeeld over vergunning- en toezichtprocessen	❍	❍	❍	❍	❍
Inrichten of aanpassen van processen met betrekking tot het evalueren van beleid en uitvoering (o.a monitoring omgevingswaarden)	❍	❍	❍	❍	❍
Het opleiden en toerusten van de medewerkers voor de gewenste kennis en competenties onder de Omgevingswet	❍	❍	❍	❍	❍

Vraag 5	**Meer antwoorden mogelijk**

Op welke wijze werkt uw organisatie al samen met andere overheden in het kader van de invoering van de Omgevingswet?

Meer antwoorden mogelijk

1	Het bestuur van de omgevingsdienst heeft voor de hele regio afspraken gemaakt over samenwerking in het kader van de omgevingswet
2	Wij zijn door één of meer andere overheden uit de regio uitgenodigd om te helpen bij de voorbereiding op het opstellen van omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening of waterschapsverordening. De omgevingsdienst is voor samenwerking uitgenodigd door gemeente(n), provincie, veiligheidsregio, GGD en/of waterschap
3	Wij wisselen met overheidsorganisaties in de regio kennis en ervaringen uit over de invoering van de Omgevingswet
4	Wij voeren met één of meer andere overheden in de regio pilots/proefprojecten uit in het kader van de invoering van de Omgevingswet
5	Wij werken nog te weinig samen met andere overheidsorganisaties in onze regio
6	Niet van toepassing

Vraag 6	**Meer antwoorden mogelijk**

U gaf aan dat u door één of meer andere overheden uit de regio bent uitgenodigd om mee te werken aan de ontwikkeling van hun omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening en/of waterschapsverordening. Door welke overheden bent u uitgenodigd?

Meer antwoorden mogelijk

1	Gemeente(n)
2	Provincie
3	Veiligheidsregio
4	GGD
5	Waterschap
6	Overig

Vraag 7	**Numeric**

Door hoeveel van de [...] gemeenten bent u uitgenodigd?

999	weet niet **Fixed *Exclusive*

Vraag 8	**Meer antwoorden mogelijk**

In hoeverre werkt uw organisatie aan de invoering van de nieuwe kerninstrumenten van de Omgevingswet?

Mijn omgevingsdienst...

Meer antwoorden mogelijk.

1	heeft/krijgt van de gemeenten de opdracht om te adviseren bij het opstellen van omgevingsvisies, omgevingsplannen en/of programma's
2	heeft opdracht van de gemeenten om in pilots in de gemeente deel te nemen
3	heeft voor de gemeenten een specifiek budget voor ondersteuning /advisering van de gemeente bij de invoering van de omgevingswet
4	is / wordt voor de gemeenten vaste adviseur bij het invullen van lokale afwegingsruimte en aanscherpen of versoepelen van normen voor specifieke gebieden
5	wordt voor de gemeenten vaste adviseur bij gemeentelijke deregulering van bestaande verordeningen
6	Niet van toepassing

Vraag 9	**Numeric**

Van hoeveel van de [...] heeft/krijgt u de opdracht om te adviseren bij het opstellen van omgevingsvisies, omgevingsplannen en/of programma's?

999	weet niet **Fixed *Exclusive*

Vraag 10	**Numeric**

Van hoeveel van de [...] heeft u opdracht om in pilots in de gemeente deel te nemen?

999	weet niet **Fixed *Exclusive*

Vraag 11 **Numeric**

Bij hoeveel van de [...] gemeenten heeft u een specifiek budget voor ondersteuning/advisering van de gemeente bij de invoering van de omgevingswet?

999 weet niet **Fixed *Exclusive*

Vraag 12 **Numeric**

Bij hoeveel van de [...] gemeenten bent/wordt u vaste adviseur bij het invullen van lokale afwegingsruimte en aanscherpen of versoepelen van normen voor specifieke gebieden?

999 weet niet **Fixed *Exclusive*

Vraag 13 **Numeric**

Bij hoeveel van de [...] gemeenten wordt u vaste adviseur bij gemeentelijke deregulering van bestaande verorderingen?

999 weet niet **Fixed *Exclusive*

Vraag 14 **Matrix**

In hoeverre is uw organisatie al bezig met de voorbereidingen op de invoering van het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO)?

	Hebben we al gedaan	Zijn we mee bezig	Willen we gaan doen	Zijn we niet van plan	Nog onbekend
Het opstellen van een plan voor de digitaliseringsopgave van de organisatie	❍	❍	❍	❍	❍
Het reserveren van een budget voor implementatie van het DSO	❍	❍	❍	❍	❍
Digitaliseren van VTH vergunning-dossiers	❍	❍	❍	❍	❍
Via digitale kaart ontsluiten van toepasbare regels per gemeente	❍	❍	❍	❍	❍
Zaakgericht werken (in VTH-keten)	❍	❍	❍	❍	❍
Digitaal uitwisselen van omgevingsdossiers met ketenpartners	❍	❍	❍	❍	❍
Invoering nieuwe standaarden (o.a. STOP-TPOD en StUF-LVO)	❍	❍	❍	❍	❍
Updaten applicaties	❍	❍	❍	❍	❍
Koppelen van systemen aan DSO	❍	❍	❍	❍	❍
Organiseren beheer nieuwe systemen/ functionaliteiten	❍	❍	❍	❍	❍
Op orde brengen basisgegevens	❍	❍	❍	❍	❍
Meedraaien met/bijdragen aan praktijkproeven of pilots programma Aan de slag	❍	❍	❍	❍	❍
Businesscase gemaakt van de te verwachten kosten voor DSO / digitaliseringsopgave	❍	❍	❍	❍	❍

Vraag 15	**1 antwoord mogelijk**

In hoeverre heeft u het idee dat u en uw organisatie de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet goed onder controle heeft?

1	Ik heb er vertrouwen in dat wij met onze huidige aanpak en inspanningen op tijd klaar zullen zijn
2	Ik vrees dat we meer zullen moeten doen dan we nu al gepland hebben om op tijd klaar te zijn. Dit zijn we inmiddels aan het organiseren.
5	Ik vrees dat we meer zullen moeten doen dan we nu al gepland hebben om op tijd klaar te zijn. Dit zijn we nog niet aan het organiseren.
3	Ik denk niet dat het ons - ongeacht onze aandacht en inspanningen - gaat lukken om onze organisatie op tijd voorbereid te hebben op de invoering van de wet
4	Ik weet het niet

Vraag 16	**Meer antwoorden mogelijk**

Wat ervaart uw organisatie in de huidige fase van de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet als grootste uitdagingen of knelpunten?

Meer antwoorden mogelijk

1	Betrokken krijgen en houden bestuurders
2	Betrokken krijgen en houden medewerkers
3	Organiseren succesvolle participatie
4	Duidelijkheid over nieuwe regels en wat er gaat veranderen
5	Tijdige oplevering en/of vaststelling van de nieuwe kerninstrumenten
6	Aansluiting op DSO
7	Omzetten van beleid naar toepasbare regels in het DSO
8	Ontsluiten van de kerninstrumenten (omgevingsdocumenten) in het DSO
9	Aanpassing VTH-processen
10	Kosten invoering, de financiering daarvan en/of het vrijmaken van de benodigde capaciteit
11	Interbestuurlijke samenwerking
12	Doorvoeren cultuuromslag binnen de organisatie

Vraag 17	**Open**

Zijn er voor uw organisatie nog andere uitdagingen of knelpunten in de huidige fase van de voorbereidingen op de invoering, of wilt u nog toelichting geven op één van de eerder aangegeven uitdagingen of knelpunten?

Vraag 18	**Meer antwoorden mogelijk**

Kunt u aangeven aan welke vorm van ondersteuning uw organisatie in deze fase van de invoering het meeste behoefte heeft?

Meer antwoorden mogelijk

1	Ondersteuning bij betrokken krijgen en houden bestuurders
2	Veranderkundige ondersteuning
3	Organiseren succesvolle participatie
4	Voorlichting/informatie over nieuwe regels en wat er wanneer gaat veranderen
5	Ondersteuning bij opstellen van de nieuwe kerninstrumenten
6	Ondersteuning bij aansluiting op DSO
7	Ondersteuning bij het omzetten van beleid naar toepasbare regels in het DSO
8	Ondersteuning bij de ontsluiting van de kerninstrumenten (omgevingsdocumenten) in het DSO
9	Ondersteuning bij aanpassen VTH-processen
10	Financiële middelen en/of capaciteit voor uitvoeren implementatiewerkzaamheden
11	Ondersteuning bij organiseren van interbestuurlijke samenwerking

Vraag 19 **Open**

Zijn er nog andere vormen van ondersteuning waaraan uw organisatie in deze fase van de invoering behoefte heeft, of wilt u nog toelichting geven op één van de eerder aangegeven vormen van ondersteuning?

Vraag 20 **1 antwoord mogelijk**

Heeft u er bezwaar tegen als de antwoorden over uw organisatie zichtbaar zijn voor en/of gedeeld worden met collega-overheden?

1	ja
2	nee

Vraag 19 **Open**

Heeft u tot slot nog opmerkingen, vragen of toevoegingen aan dit onderzoek?

999	weet niet **Fixed *Exclusive*

Klik hier als u een uitdraai in pdf wilt van de vragen en de door u gegeven antwoorden. Klik daarna op 'Verstuur' om uw antwoorden te verzenden.

Veiligheidsregio's

Introductietekst **Text**

Welkom bij de vragenlijst van het halfjaarlijkse voortgangsonderzoek invoering Omgevingswet.

Het onderzoek wordt in opdracht van het programma Aan de slag met de Omgevingswet uitgevoerd door Kantar Public. Deze ronde zijn de vragen meer toegesneden op de mijlpalen die in de routeplanner van uw koepel zijn onderscheiden voor de komende jaren. Om de landelijke voortgang op enkele specifieke onderwerpen goed te kunnen monitoren, worden ook enkele herhaalvragen gesteld.

U kunt de vragenlijst tussentijds opslaan en er later mee verder gaan. Dit doet u door het tabblad van de browser af te sluiten. Met de link in de uitnodiging start u de vragenlijst later weer op. Aan het eind van de vragenlijst krijgt u de mogelijkheid om een PDF te maken van de vragen en de door u gegeven antwoorden.

Mede namens het programma Aan de slag met de Omgevingswet hartelijk dank voor uw medewerking.

Vraag 1 **1 antwoord mogelijk**

Heeft uw bestuur al een ambitieniveau vastgesteld over wat men met de komst van de Omgevingswet wenst te bereiken?

1	Ja
2	Nee
3	Onbekend

Vraag 2 **Matrix**

Hoe ver strekken de ambities (veranderingen t.o.v. huidige beleid) die uw organisatie momenteel met de invoering van de Omgevingswet heeft?

Mijn bestuur heeft het voornemen de invoering van de Omgevingswet te gebruiken voor:

Ook als het ambitieniveau binnen uw organisatie het afgelopen half jaar niet veranderd is, vragen wij u vriendelijk om deze vraag in te vullen.

	Geen ambities	Bescheiden ambities	Grote ambities	Nog onbekend
Doorvoeren van uitnodigingsplanologie (globaler maken bestemmingen)	❍	❍	❍	❍
Lokale afwegingsruimte voor specifieke gebieden gebruiken voor aanscherpen normen	❍	❍	❍	❍
Lokale afwegingsruimte voor specifieke gebieden gebruiken voor versoepelen normen	❍	❍	❍	❍
Toepassen maatwerkregels	❍	❍	❍	❍
Deregulering van bestaande verordeningen	❍	❍	❍	❍
Stimuleren van burgerparticipatie	❍	❍	❍	❍
Duurzaamheid	❍	❍	❍	❍
Energietransitie	❍	❍	❍	❍
Klimaatadaptatie	❍	❍	❍	❍
Economische aantrekkelijkheid	❍	❍	❍	❍
Ruimtelijke kwaliteit	❍	❍	❍	❍
Verbeteren dienstverlening	❍	❍	❍	❍
Gezondheid	❍	❍	❍	❍
Fysieke veiligheid	❍	❍	❍	❍
Woningbouw opgave	❍	❍	❍	❍

Vraag 3 **Matrix**

Welke organisatorische aanpassingen heeft uw organisatie al doorgevoerd in aanloop naar de invoeringsdatum van de Omgevingswet?

	Hebben we al gedaan	Zijn we mee bezig	Willen we gaan doen	Zijn we niet van plan	Onbekend
Inrichten of aanpassen van processen met betrekking tot het ontwikkelen van beleid, zowel visie/lange termijn en het voorlichten en beantwoorden van vragen over het beleid	❍	❍	❍	❍	❍
Afspraken met andere overheden over de doorwerking van eigen beleid	❍	❍	❍	❍	❍
Inrichten of aanpassen van processen om het ontwikkelde beleid om te zetten naar toepasbare regels en het opvoeren en wijzigen ervan	❍	❍	❍	❍	❍
Inrichten of aanpassen van processen met betrekking tot het evalueren van beleid en uitvoering (o.a monitoring omgevingswaarden)	❍	❍	❍	❍	❍
Inrichten of aanpassen van processen met betrekking tot overleg met initiatiefnemers en behandeling van meldingen en vergunningaanvragen	❍	❍	❍	❍	❍
Afspraken met andere overheden over de samenwerking in de keten. Bijvoorbeeld over vergunning- en toezichtprocessen	❍	❍	❍	❍	❍
Inrichten of aanpassen van processen met betrekking tot behandelen bezwaar en beroep	❍	❍	❍	❍	❍
Inrichten of aanpassen van processen met betrekking tot toezichthouden op activiteiten en handhaven van de aan initiatieven gestelde kaders	❍	❍	❍	❍	❍
Het opleiden en toerusten van de medewerkers voor de gewenste competenties onder de Omgevingswet	❍	❍	❍	❍	❍

Vraag 4	**Meer antwoorden mogelijk**

Op welke wijze werkt uw organisatie al samen met andere overheden in het kader van de invoering van de Omgevingswet?

Meer antwoorden mogelijk

1	Wij hebben één of meer andere overheden uit de regio uitgenodigd om ons te helpen bij onze omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening of programma
2	Wij werken met één of meer andere overheden in de regio aan één gezamenlijke visie, plan of programma
3	Wij zijn door één of meer andere overheden in de regio uitgenodigd om mee te werken aan de ontwikkeling van hun omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening of programma/programmatische aanpak
4	Wij wisselen met overheden in de regio kennis en ervaringen uit over de invoering van de Omgevingswet
5	Wij voeren met één of meer andere overheden in de regio pilots/proefprojecten uit in het kader van de invoering van de Omgevingswet
6	Wij werken nog te weinig samen met andere overheden in onze regio

Vraag 5	**Meer antwoorden mogelijk**

U gaf aan dat u door één of meer andere overheden in de regio bent uitgenodigd om mee te werken aan de ontwikkeling van hun, omgevingsvisie, watervisie, omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening en/of programma/programmatische aanpak. Waaraan werkt u mee?

Meer antwoorden mogelijk

1	Omgevingsvisie
2	Watervisie
3	Omgevingsplan
4	Omgevingsverordening
5	Waterschapsverordening
6	Programma/programmatische aanpak

Vraag 6 **Matrix**

In hoeverre werkt uw organisatie aan de invoering van de nieuwe kerninstrumenten van de Omgevingswet?

	Nee, nog niet	Alleen voorbereidend	In uitvoering	Bestuurlijk vastgelegd	Niet van plan/niet van toepasssing
Omgevingsvisie (dan wel watervisie)	❍	❍	❍	❍	❍
Omgevingsplan, omgevingsverordening of waterschapsverordening	❍	❍	❍	❍	❍
Verplichte programma's	❍	❍	❍	❍	❍
Niet-verplichte programma's	❍	❍	❍	❍	❍
Programmatische aanpak	❍	❍	❍	❍	❍
Projectbesluiten	❍	❍	❍	❍	❍

Vraag 7 **Matrix**

In hoeverre bent u al bezig met de volgende voorbereidende werkzaamheden voor de invoering van de nieuwe kerninstrumenten?

	Nee, nog niet	Alleen voorbereidend	In uitvoering	Bestuurlijk vastgelegd	Niet van plan/niet van toepasssing
Verordeningen kritisch doornemen en stroomlijnen	❍	❍	❍	❍	❍
Op orde brengen bestemmingsplannen en leggers (bijv. aan de hand van het Geonovum programma Data op orde)	❍	❍	❍	❍	❍
Opstellen van bestemmingsplan met verbrede reikwijdte (CHW-plan)	❍	❍	❍	❍	❍

Vraag 8 **Matrix**

In hoeverre is uw organisatie al bezig met de voorbereidingen op de invoering van het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO)?

	Hebben we al gedaan	Zijn we mee bezig	Willen we gaan doen	Zijn we niet van plan	Nog onbekend
Het opstellen van een plan voor de digitaliseringsopgave van de organisatie	❍	❍	❍	❍	❍
Het reserveren van een budget voor implementatie van het DSO (voor 2019 e.v.)	❍	❍	❍	❍	❍
Het aanschaffen van benodigde software voor het opstellen en wijzigen van toepasbare regels	❍	❍	❍	❍	❍
Het aanpassen en/of aanschaffen van software voor de behandeling van meldingen en vergunningaanvragen	❍	❍	❍	❍	❍
Het aanpassen en/of aanschaffen van software voor het opstellen, wijzigen en publiceren van omgevingsdocumenten (o.a visies, plannen en verordeningen)	❍	❍	❍	❍	❍

Vraag 9 **Matrix**

In hoeverre overweegt uw organisatie om taken op onderdelen uit te besteden aan commerciële partijen of (overheids)samenwerkingsverbanden?

	Hebben we al besloten	Overwegen we serieus	Zijn we niet van plan	Nog onbekend
Het opstellen van toepasbare regels	❍	❍	❍	❍
Het wijzigen en beheren van toepasbare regels	❍	❍	❍	❍
Het afhandelen van meldingen en vergunningaanvragen	❍	❍	❍	❍
Het opstellen, publiceren en wijzigen, en beheren van omgevingsdocumenten (o.a. visies, plannen en verordeningen)	❍	❍	❍	❍

Vraag 10 **1 antwoord mogelijk**

In hoeverre heeft u het idee dat u en uw organisatie de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet goed onder controle heeft?

1	Ik heb er vertrouwen in dat wij met onze huidige aanpak en inspanningen op tijd klaar zullen zijn
2	Ik vrees dat we meer zullen moeten doen dan we nu al gepland hebben om op tijd klaar te zijn. Dit zijn we inmiddels aan het organiseren.
3	Ik vrees dat we meer zullen moeten doen dan we nu al gepland hebben om op tijd klaar te zijn. Dit zijn we nog niet aan het organiseren.
4	Ik denk niet dat het ons - ongeacht onze aandacht en inspanningen - gaat lukken om onze organisatie op tijd voorbereid te hebben op de invoering van de wet
5	Ik weet het niet

Vraag 11 **Meer antwoorden mogelijk**

Wat ervaart uw organisatie in de huidige fase van de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet als grootste uitdagingen of knelpunten?

Meer antwoorden mogelijk

1	Betrokken krijgen en houden bestuurders
2	Betrokken krijgen en houden medewerkers
3	Organiseren succesvolle participatie
4	Duidelijkheid over nieuwe regels en wat er gaat veranderen
5	Tijdige oplevering en/of vaststelling van de nieuwe kerninstrumenten
6	Aansluiting op DSO
7	Omzetten van beleid naar toepasbare regels in het DSO
8	Ontsluiten van de kerninstrumenten (omgevingsdocumenten) in het DSO
9	Aanpassing VTH-processen
10	Kosten invoering, de financiering daarvan en/of het vrijmaken van de benodigde capaciteit
11	Interbestuurlijke samenwerking
12	Doorvoeren cultuuromslag binnen de organisatie

Vraag 12	**Open**

Zijn er voor uw organisatie nog andere uitdagingen of knelpunten in de huidige fase van de voorbereidingen op de invoering, of wilt u nog toelichting geven op één van de eerder aangegeven uitdagingen of knelpunten?

Vraag 13	**Meer antwoorden mogelijk**

Kunt u aangeven aan welke vorm van ondersteuning uw organisatie in deze fase van de invoering het meeste behoefte heeft?

Meer antwoorden mogelijk

1	Ondersteuning bij betrokken krijgen en houden bestuurders
2	Veranderkundige ondersteuning
3	Organiseren succesvolle participatie
4	Voorlichting/informatie over nieuwe regels en wat er wanneer gaat veranderen
5	Ondersteuning bij opstellen van de nieuwe kerninstrumenten
6	Ondersteuning bij aansluiting op DSO
7	Ondersteuning bij het omzetten van beleid naar toepasbare regels in het DSO
8	Ondersteuning bij de ontsluiting van de kerninstrumenten (omgevingsdocumenten) in het DSO
9	Ondersteuning bij aanpassen VTH-processen
10	Financiële middelen en/of capaciteit voor uitvoeren implementatiewerkzaamheden
11	Ondersteuning bij organiseren van interbestuurlijke samenwerking

Vraag 14 **Open**

Zijn er nog andere vormen van ondersteuning waaraan uw organisatie in deze fase van de invoering behoefte heeft, of wilt u nog toelichting geven op één van de eerder aangegeven vormen van ondersteuning?

Vraag 15 **1 antwoord mogelijk**

Heeft u er bezwaar tegen als de antwoorden over uw organisatie zichtbaar zijn voor en/of gedeeld worden met collega-overheden?

1 ja
2 nee

Vraag 16 **Open**

Heeft u tot slot nog opmerkingen, vragen of toevoegingen aan dit onderzoek?

999 weet niet

Open

Klik hier als u een uitdraai in pdf wilt van de vragen en de door u gegeven antwoorden. Klik daarna op 'Verstuur' om uw antwoorden te verzenden.

GGD/GHOR-organisaties

Introductietekst	**Text**

Welkom bij de vragenlijst van het halfjaarlijkse voortgangsonderzoek invoering Omgevingswet.

Het onderzoek wordt in opdracht van het programma Aan de slag met de Omgevingswet uitgevoerd door Kantar Public. Deze ronde zijn de vragen meer toegesneden op de mijlpalen die in de routeplanner van uw koepel zijn onderscheiden voor de komende jaren. Om de landelijke voortgang op enkele specifieke onderwerpen goed te kunnen monitoren, worden ook enkele herhaalvragen gesteld.

U kunt de vragenlijst tussentijds opslaan en er later mee verder gaan. Dit doet u door het tabblad van de browser af te sluiten. Met de link in de uitnodiging start u de vragenlijst later weer op. Aan het eind van de vragenlijst krijgt u de mogelijkheid om een PDF te maken van de vragen en de door u gegeven antwoorden.

Mede namens het programma Aan de slag met de Omgevingswet hartelijk dank voor uw medewerking.

Vraag 1	**1 antwoord mogelijk**

Heeft het bestuur van uw GGD of u als DPG al een ambitieniveau vastgesteld over wat men met de komst van de Omgevingswet wenst te bereiken?

1	Ja, mijn bestuur (AB of DB) heeft een ambitieniveau vastgesteld
4	Ja, als DPG heb ik een ambitieniveau vastgesteld
2	Nee
3	Onbekend

Vraag 2 **Matrix**

Hoe ver strekken de ambities (veranderingen t.o.v. huidige beleid) die uw organisatie momenteel met de invoering van de Omgevingswet heeft?

Mijn bestuur heeft het voornemen de invoering van de Omgevingswet te gebruiken voor:

Ook als het ambitieniveau binnen uw organisatie het afgelopen half jaar niet veranderd is, vragen wij u vriendelijk om deze vraag in te vullen.

	Geen ambities	Bescheiden ambities	Grote ambities	Nog onbekend
Verbeteren van omgevingsgerichtheid van de organisatie	❍	❍	❍	❍
Samenwerking met partners binnen en buiten de organisatie ten behoeve van integrale advisering	❍	❍	❍	❍
Borgen van gezondheidsaspecten in visies en plannen van deelnemende gemeenten	❍	❍	❍	❍
Borgen van veiligheidsaspecten in visies en plannen van deelnemende gemeenten	❍	❍	❍	❍
Borgen van de sociale aspecten in visies en plannen van deelnemende gemeenten	❍	❍	❍	❍
Positieve gezondheid hanteren bij adviseren over de fysieke leefomgeving	❍	❍	❍	❍
Borgen van mogelijkheden om via omgevingsplannen en/of visies van de gemeenten de sociaal economische gezondheidsverschillen te verkleinen	❍	❍	❍	❍

Vraag 3 **1 antwoord mogelijk**

Heeft uw organisatie nog andere ambities met betrekking tot de invoering van de Omgevingswet? Zo ja, welke ambities zijn dit?

1 Ja, namelijk **Open*

2 Nee

Vraag 4 **Matrix**

Hieronder staat een aantal activiteiten genoemd die een organisatie kan organiseren rondom de invoering van de Omgevingswet. Kunt u per activiteit aangeven in hoeverre uw organisatie deze heeft uitgevoerd?

	Hebben we al gedaan	Zijn we mee bezig	Willen we gaan doen	Zijn we niet van plan	Nog onbekend
Het vaststellen van een veranderstrategie	❍	❍	❍	❍	❍
Een organisatiebreed invoeringsprogramma/-project, kernteam opstellen	❍	❍	❍	❍	❍
Het reserveren van een budget voor implementatie	❍	❍	❍	❍	❍
Het opstellen van een planning/roadmap die moet leiden tot een tijdige implementatie	❍	❍	❍	❍	❍
Het uitvoeren van een organisatiebrede impactanalyse	❍	❍	❍	❍	❍
Het doorvoeren van veranderingen in de organisatie en/of werkwijze vooruitlopend op de invoering	❍	❍	❍	❍	❍
Het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten/workshops waarin medewerkers geïnformeerd worden over de Omgevingswet	❍	❍	❍	❍	❍
Het opleiden van de medewerkers voor de gewenste competenties onder de Omgevingswet	❍	❍	❍	❍	❍
Het aanpassen van de functieprofielen aan de nieuwe, voor de Omgevingswet benodigde, competenties	❍	❍	❍	❍	❍

Vraag 5	**Meer antwoorden mogelijk**

Welke disciplines van uw organisatie zijn actief bezig met werkzaamheden in relatie tot de Omgevingswet?

Meer antwoorden mogelijk.

1	Gezondheid & Milieu
2	Gezondheidsbevordering
3	Epidemiologie
4	Gemeentelijk gezondheidsbeleid
5	Infectieziektebestrijding
6	GHOR
996	anders, namelijk... **Open *Position fixed*
998	geen van deze

Vraag 6	**Meer antwoorden mogelijk**

Op welke wijze werkt uw organisatie al samen met andere overheden in het kader van de invoering van de Omgevingswet?

Meer antwoorden mogelijk

4	Wij wisselen met gemeenten, omgevingsdiensten, waterschappen en/of provincie in onze regio kennis en ervaringen uit over de invoering van de Omgevingswet.
3	Wij zijn door één of meer andere gemeenten en/of provincie in de regio uitgenodigd om mee te werken aan de ontwikkeling van hun omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverorderdening, waterschapsverordening en/of omgevingsprogramma
5	Wij voeren met één of meer andere overheden in de regio pilots/proefprojecten uit in het kader van de invoering van de Omgevingswet
6	Wij werken nog weinig samen met andere overheden in onze regio in het kader van de invoering van de Omgevingswet.
7	Wij werken nog niet samen met andere overheden in het kader van de invoering van de Omgevingswet

Vraag 7	**Meer antwoorden mogelijk**

U gaf aan dat u door één of meer andere gemeenten en/of provincies in de regio bent uitgenodigd om mee te werken aan de ontwikkeling van hun, omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening en/of omgevingsprogramma. Waaraan werkt u mee?

Meer antwoorden mogelijk

1	Omgevingsvisie
3	Omgevingsplan
4	Omgevingsverordening
5	Waterschapsverordening
6	Omgevingsprogramma

Vraag 8 **Matrix**

In hoeverre is uw organisatie al bezig met de voorbereidingen op de invoering van het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO)?

	Hebben we al gedaan	Zijn we mee bezig	Willen we gaan doen	Zijn we niet van plan	Nog onbekend
Het opstellen van een plan voor de digitaliseringsopgave van de organisatie in relatie tot de komst van het DSO	❍	❍	❍	❍	❍
Het reserveren van een budget in begroting 2019-2020 voor ICT aanpassingen in kader van komst DSO	❍	❍	❍	❍	❍
Digitaliseren van vergunningdossiers	❍	❍	❍	❍	❍
Zaakgericht werken (in VTH-keten)	❍	❍	❍	❍	❍
Digitaal uitwisselen van omgevingsdossiers met ketenpartners	❍	❍	❍	❍	❍
Invoering nieuwe standaarden (o.a. STOP-TPOD en StUF-LVO)	❍	❍	❍	❍	❍
Updaten applicaties	❍	❍	❍	❍	❍
Koppelen van systemen aan DSO	❍	❍	❍	❍	❍
Organiseren beheer nieuwe systemen/functionaliteiten	❍	❍	❍	❍	❍
Op orde brengen basisgegevens	❍	❍	❍	❍	❍

Vraag 9 **Matrix**

In hoeverre is uw organisatie al bezig met data/indicatoren in relatie tot de Omgevingswet?

	Hebben we al gedaan	Zijn we mee bezig	Willen we gaan doen	Zijn we niet van plan	Nog onbekend
Zelf data leefomgeving en (positieve) gezondheid verzamelen en analyseren	❍	❍	❍	❍	❍
Eigen data verrijken met data over leefomgeving en/of gezondheid uit andere bronnen	❍	❍	❍	❍	❍
Opzet nieuwe onderzoeken om nieuwe data te verzamelen	❍	❍	❍	❍	❍
Integraal beeld maken data/indicatoren leefomgeving en (positieve) gezondheid	❍	❍	❍	❍	❍
Data gebruiken voor advies richting gemeenten	❍	❍	❍	❍	❍
Data ontsluiten voor gemeenten en burgers	❍	❍	❍	❍	❍
Samenwerken op data met andere overheden	❍	❍	❍	❍	❍

Vraag 10 **1 antwoord mogelijk**

In hoeverre heeft u het idee dat u en uw organisatie de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet goed onder controle heeft?

1 Ik heb er vertrouwen in dat wij met onze huidige aanpak en inspanningen op tijd klaar zullen zijn
2 Ik vrees dat we meer zullen moeten doen dan we nu al gepland hebben om op tijd klaar te zijn Dit zijn we inmiddels aan het organiseren.
3 Ik vrees dat we meer zullen moeten doen dan we nu al gepland hebben om op tijd klaar te zijn Dit zijn we nog niet aan het organiseren.
4 Ik denk niet dat het ons - ongeacht onze aandacht en inspanningen - gaat lukken om onze organisatie op tijd voorbereid te hebben op de invoering van de wet
5 Ik weet het niet

Vraag 11	**Meer antwoorden mogelijk**

Wat ervaart uw organisatie in de huidige fase van de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet als grootste uitdagingen of knelpunten?

Meer antwoorden mogelijk

1	Betrokken krijgen en houden bestuurders
2	Betrokken krijgen en houden medewerkers
3	Organiseren succesvolle participatie
4	Duidelijkheid over nieuwe regels en wat er gaat veranderen
5	Tijdige oplevering en/of vaststelling van de nieuwe kerninstrumenten
6	Aansluiting op DSO
7	Omzetten van beleid naar toepasbare regels in het DSO
8	Ontsluiten van de kerninstrumenten (omgevingsdocumenten) in het DSO
9	Aanpassing VTH-processen
10	Kosten invoering, de financiering daarvan en/of het vrijmaken van de benodigde capaciteit
11	Interbestuurlijke samenwerking
12	Doorvoeren cultuuromslag binnen de organisatie

Vraag 12	**Open**

Zijn er voor uw organisatie nog andere uitdagingen of knelpunten in de huidige fase van de voorbereidingen op de invoering, of wilt u nog toelichting geven op één van de eerder aangegeven uitdagingen of knelpunten?

Vraag 13 | **Meer antwoorden mogelijk**

Kunt u aangeven aan welke vorm van ondersteuning uw organisatie in deze fase van de invoering het meeste behoefte heeft?

Meer antwoorden mogelijk

1	Ondersteuning bij betrokken krijgen en houden bestuurders
2	Veranderkundige ondersteuning
3	Organiseren succesvolle participatie
4	Voorlichting/informatie over nieuwe regels en wat er wanneer gaat veranderen
5	Ondersteuning bij opstellen van de nieuwe kerninstrumenten
6	Ondersteuning bij aansluiting op DSO
7	Ondersteuning bij het omzetten van beleid naar toepasbare regels in het DSO
8	Ondersteuning bij de ontsluiting van de kerninstrumenten (omgevingsdocumenten) in het DSO
9	Ondersteuning bij aanpassen VTH-processen
10	Financiële middelen en/of capaciteit voor uitvoeren implementatiewerkzaamheden
11	Ondersteuning bij organiseren van interbestuurlijke samenwerking

Vraag 14 | **Open**

Zijn er nog andere vormen van ondersteuning waaraan uw organisatie in deze fase van de invoering behoefte heeft, of wilt u nog toelichting geven op één van de eerder aangegeven vormen van ondersteuning?

Vraag 15 | **1 antwoord mogelijk**

Heeft u er bezwaar tegen als de antwoorden over uw organisatie zichtbaar zijn voor en/of gedeeld worden met collega-overheden?

1	ja
2	nee

Vraag 16 **Open**

Heeft u tot slot nog opmerkingen, vragen of toevoegingen aan dit onderzoek?

999 weet niet

Open

Klik hier als u een uitdraai in pdf wilt van de vragen en de door u gegeven antwoorden. Klik daarna op 'Verstuur' om uw antwoorden te verzenden.

Bijlage 1

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

> Retouradres Postbus 1 3720 BA Bilthoven

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directie Duurzame Leefomgeving en Circulaire Economie

Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

KvK Utrecht 30276683

T 030 274 91 11
info@rivm.nl

Ons kenmerk
174/2019 M&V EvS/DW/avdb

Uw kenmerk

Kopie aan

Datum 2 september 2019
Betreft Regelgeving geluid; Aanvulling op Omgevingswet

Bijlage(n)
2

Geachte mevrouw

U hebt het RIVM gevraagd aan te geven of de regelgeving over geluid, zoals vastgelegd in het concept Aanvullingswet geluid Omgevingswet[1] (verder Aanvullingswet), de bijbehorende Nota van Wijziging[2], de Memorie van Toelichting[3] en het concept Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet[4] (verder Aanvullingsbesluit), een gelijkwaardig beschermingsniveau biedt ten opzichte van de huidige regelgeving en daarmee voldoet aan het generieke uitgangspunt van de Omgevingswet.

Het RIVM beantwoordt de vraag over de Aanvullingswet en Aanvullingsbesluit kwalitatief vanuit de achtergrond dat het RIVM zijn kennis en kunde inzet voor een gezonde bevolking in een gezonde leefomgeving, nu en in de toekomst. In een brief[5] heeft het RIVM reeds aangegeven dat een kwantitatief oordeel over de rijksregels niet te geven is, aangezien een belangrijk deel van de uiteindelijke besluiten op lokaal niveau wordt genomen. Het bevoegd gezag krijgt meer mogelijkheden tot het maken van afwegingen. Daarbij wordt het bevoegd gezag aangemoedigd tot het toepassen van maatwerk en tot het maken van eigen integrale afwegingen over het geluiddomein heen. Het bieden van een beschermingsniveau gelijk aan het huidige is op lokaal niveau veelal mogelijk, maar is afhankelijk van de afwegingen die op decentraal niveau zullen worden gemaakt.

---

[1] Aanvullingswet geluid Omgevingswet; Eerste Kamer, vergaderjaar 2018-2019, 35 054, A
[2] Nota van wijziging; Tweede Kamer, vergaderjaar 2018-2019, 35 054, nr 7
[3] Memorie van Toelichting; Tweede Kamer, vergaderjaar 2018-2019, 35 054, nr 3
[4] Aanvullingsbesluit Geluid Omgevingswet; https://www.internetconsultatie.nl/aanvullingsbesluit_geluid_omgevingswet
[5] M. Biermans-Zuijderduijn, P. Loeff, "Een kwantitatieve beschouwing van de concept-AMvB's onder de Omgevingswet: Op weg naar het realiseren van een gelijkwaardig beschermingsniveau en het waarmaken van ambities", RIVM 2016-0170

De Aanvullingswet en het Aanvullingsbesluit behandelen omgevingsgeluid van de geluidbronsoorten wegverkeer, railverkeer en industrieterreinen, aangevuld met de zogenaamde binnenwaarde van geluidgevoelige ruimten. De regelgeving voor luchtvaart is opgenomen in de Wet luchtvaart.

Samengevat bieden de nu voorliggende rijksregels in het algemeen een gelijkwaardig beschermingsniveau:

- Het bereik van de regelgeving wordt vergroot door dit van toepassing te verklaren op meer wegen in binnenstedelijk gebied. Meer mensen komen onder de beschermende werking van de regelgeving.
- De rekenregels zijn vereenvoudigd. Er zijn minder standaardmogelijkheden tot aftrek bij geluidberekeningen waardoor meer realistische uitkomsten van berekeningen zijn te verwachten. Dit draagt bij aan een betere bescherming.
- De uitbreiding van de systematiek van Geluidproductieplafonds in combinatie met de (introductie van de) Basisgeluidemissie zorgt dat het geluidniveau vanwege de autonome groei van het verkeer niet zonder meer kan toenemen. De bescherming van de omgeving neemt daardoor toe.
- Het geluidniveau bij woningen wordt per bronsoort (bv. geluid van alle gemeentelijke wegen) bepaald. Voor het bepalen van het geluidniveau in een woning of ander geluidgevoelig gebouw vindt cumulatie van alle bronsoorten plaats. Dit was onder de Wet geluidhinder niet het geval. Hierdoor is een betere bescherming vanwege meer realistische waarden van geluidniveaus geborgd dan wanneer per bronsoort het geluidniveau in een woning of ander geluidgevoelig gebouw wordt bepaald.
- De normen worden voor diverse situaties aangepast, veelal uit oogpunt van harmonisatie. Dit betekent in een aantal gevallen een verhoging van de grenswaarde en in een aantal andere gevallen een verlaging.
- Vanwege de verhoging van de grenswaarde in een aantal gevallen heeft het lokaal bestuur meer ruimte om hogere geluidniveaus nabij woningen toe te staan. Het is aan het lokaal bestuur daarbij de afwegingen te maken en waar mogelijk maatregelen te treffen. Potentieel kunnen vanwege lokale besluitvorming meer mensen aan hogere geluidbelasting worden blootgesteld.

In bijlage 1 is een meer uitgebreide beschrijving van de constateringen opgenomen. In bijlage 2 zijn de tabellen met de waarden van de huidige en nieuwe normen opgenomen.

De rijksregels zijn gericht op het in stand houden van de geluidsituatie, het voorkomen van overschrijding van in besluiten vastgelegde geluidniveaus en het streven naar een goed woon- en leefklimaat in nieuwe situaties. De rijksregels bevatten een saneringsregeling voor bestaande situaties waar de grenswaarden worden overschreden. De rijksregels zijn echter niet gericht op het beperken van de bestaande negatieve gezondheidseffecten vanwege geluidniveaus onder de

grenswaarde. Het is bekend dat in Nederland circa 1 miljoen mensen hinder en gezondheidseffecten ondervinden bij geluidniveaus tussen de standaardwaardwaarde en de grenswaarde. In dit verband is, naast artikel 22, eerste lid, van de Grondwet, de motie Van der Graaf/Sienot van september 2018[6] van belang waarin de regering wordt verzocht, bij het invoegen van de geluidswetgeving in het stelsel van de Omgevingswet, de bescherming tegen geluidhinder voor bestaande woonkernen te verbeteren.

Eind augustus 2018 heb ik de bevindingen op de toen voorliggende concepten aan u gezonden. Mede naar aanleiding daarvan zijn wijzigingen aangebracht in de conceptteksten. Deze brief betreft de reactie op de huidige conceptteksten van de Aanvullingswet en het Aanvullingsbesluit. De Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet wordt nog opgesteld en deze is dan ook niet betrokken bij deze beantwoording. In het hoofdspoor van de Omgevingswet zijn ook enkele geluidregels opgenomen. Deze maken geen deel uit van de Aanvullingswet en het Aanvullingsbesluit en deze zijn dan ook niet betrokken bij de beantwoording.

Tevens wil ik van de gelegenheid gebruik maken om aan te geven dat het Laag Frequent Geluid – net als in het huidige beleid - nog niet de aandacht krijgt die het (helaas) verdient. Het RIVM ontvangt in toenemende mate vragen en klachten gerelateerd aan Laag Frequent Geluid. Ik schrijf deze toename toe aan de intensivering van het verkeer, het gebruik van (nieuwe) installaties om energie en warmte op te wekken of te transporteren en het bouwen van woningen op relatief korte afstand van industriële activiteiten of verkeersstromen. Ik adviseer u vanuit het oogpunt van het beperken van negatieve gezondheidseffecten het Laag Frequent Geluid een meer belangrijke rol te geven in de beleidsontwikkeling.

Met vriendelijke groet,

Dr. Els C.M. van Schie
Directeur Milieu & Veiligheid

[6] Motie van de leden Van der Graaf en Sienot; Tweede Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 35 000 A, nr. 7

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

bijlage

Beschrijving van constateringen

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

KvK Utrecht 30276683

T 030 274 91 11
info@rivm.nl

Bijlage(n)	1
Horend bij	brief 174/2019
Ons kenmerk	174/2019 M&V EvS/DW/avdb

Datum
2 september 2019

BIJLAGE 1
Deze bijlage gaat als eerste in op de algemene doelstellingen en uitgangspunten van de Omgevingswet, de Aanvullingswet en het Aanvullingsbesluit. Vervolgens wordt ingegaan op de wijzigingen ten opzichte van de huidige regelgeving. De bijlage eindigt met constateringen over het beschermingsniveau.
In bijlage 2 zijn de tabellen met de waarden van de huidige en nieuwe normen opgenomen.

Algemeen
De Omgevingswet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang: (a) bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit en (b) doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften. Een belangrijke doelstelling van het nieuwe wettelijk stelsel van de Omgevingswet is het bieden van meer afwegingsruimte aan decentrale overheden. Om die afwegingsruimte mogelijk te maken is op een aantal manieren flexibiliteit in de rijksregels ingebouwd.

De huidige geluidregelgeving is in de loop van de jaren steeds gedifferentieerder en complexer geworden als gevolg van maatschappelijke en politieke wensen. Jaren geleden is al begonnen met het traject SWUNG: Samen Werken aan de Uitvoering van Nieuw Geluidbeleid. Dit traject vormt, samen met de uitgangspunten van de Omgevingswet, de basis onder de nieuwe geluidregelgeving.
In de Memorie van toelichting van de Aanvullingswet is een aantal inhoudelijke doelstellingen van de bescherming tegen geluidbelasting omschreven. Het tegengaan van de onbeheerste groei van geluidbelastingen op geluidgevoelige gebouwen en locaties is daarvan een belangrijk onderdeel.

In de Nota van toelichting van het Aanvullingsbesluit is omschreven dat het nieuwe stelsel uit vijf belangrijke ingrediënten bestaat. Het stoppen van de onbeheerste groei van geluid, het reduceren van hoge geluidbelastingen en de invoering van bronmaatregelen zijn de drie pijlers. Vervolgens zijn doelmatigheid en de EU-richtlijn omgevingslawaai essentiële elementen die in elk van deze pijlers doorwerken.

De eerste pijler, het stoppen van onbeheerste groei van geluid, is gericht op de uitbreiding van de systematiek om de onbeheerste groei van het geluid vanwege de toename van het verkeer te stoppen. Deze systematiek is reeds bij een eerdere wijziging van de Wet geluidhinder in 2012 voor rijkswegen en hoofdspoorwegen in werking getreden in de vorm van geluidproductieplafonds. Met de Aanvullingswet en het Aanvullingsbesluit wordt dat systeem geïntegreerd in het stelsel van de Omgevingswet en verbreed naar provinciale infrastructuur en industrieterreinen. Indien noodzakelijk zullen bij dreigende of geconstateerde overschrijding van de vastgestelde geluidniveaus maatregelen moeten worden getroffen, in een uiterst geval kan worden besloten tot het aanpassen van de vastgestelde geluidniveaus. Bij onderschrijding is de afweging aan de orde: een verlaging van het vastgestelde geluidniveau of de geluidruimte houden voor meer activiteiten of verkeersgroei.
De tweede pijler, het reduceren van hoge geluidbelastingen, wordt ingevuld met een voortzetting van de huidige saneringsoperatie. De paragraaf sanering in deze bijlage bevat hier enkele opmerkingen over.
De stimulering van bronmaatregelen, de derde pijler, is afhankelijk van de voortschrijding van de techniek en internationale afspraken. Hierover zijn in de concepten geen concrete normen voor gegeven. Daarnaast wordt in de Memorie van toelichting van de Aanvullingswet (par 4.7) aangegeven dat '*door inzet of het stimuleren van bronmaatregelen wijzigingen aan de infrastructuur of het gebruik daarvan kunnen worden doorgevoerd zonder aanvullende juridische procedures binnen de bestaande geluidproductieplafonds om bijvoorbeeld de bereikbaarheid te verbeteren.*'
De uitwerking in het beschermingsniveau is daarmee niet aan te geven. Deze uitwerking is immers afhankelijk van de besluitvorming over de ontstane zogenaamde geluidruimte: deze kan worden ingezet voor de omgeving door verlaging van het vastgestelde maximale geluidniveau of voor intensivering van de activiteiten of verkeersgroei.

<u>Gezondheid</u>
Het RIVM constateert dat de regelgeving niet primair gericht is op een vermindering van de negatieve gezondheidseffecten ten gevolge van omgevingslawaai. In dit verband is het positief te noemen uit oogpunt van de bescherming dat er een zorg- en monitoringsplicht is voor de betreffende overheden. Bij de integrale besluitvorming zullen de effecten op de gezondheid moeten worden betrokken.

De huidige en toekomstige normen gaan uit van een maatschappelijke acceptatie van een bepaalde hoeveelheid hinder en risico op gezondheidseffecten vanwege geluid. Ook onder de standaardwaarde kunnen gezondheidseffecten aan de orde zijn, namelijk vanaf een

geluidbelasting vanaf ca 42 dB (Lden). Aangetoond is dat vanaf ca 53 dB (Lden) ischemische hartziekten kunnen optreden.

De standaardwaarden zijn in de orde van 50 dB (Lden), de grenswaarden tussen de 60 en 70 dB (Lden). Aangezien een groot deel van het bebouwd gebied te maken heeft met geluidniveaus rond of boven de standaardwaarde ondervindt een groot deel van de bevolking kans op hinder of negatieve gezondheidseffecten. Om juist deze grote groep te beschermen zou het beleid vanuit het oogpunt van gezondheid ook op deze groep gericht moeten zijn.

Het is uiteraard aan de besluitvorming op landelijk, regionaal of lokaal niveau hoe het belang van de gezondheid wordt afgewogen in relatie tot andere maatschappelijke opgaven zoals wonen, mobiliteit en economie.

Belangrijkste wijzigingen

Het RIVM toetst kwalitatief de wijzigingen in de regelgeving op i) het bereik van de regels, ii) de rekenregels en iii) de gehanteerde normen (standaardwaarden en grenswaarden).

i) Bereik

De belangrijkste wijziging in de regelgeving betreft het van toepassing verklaren van de regelgeving voor de geluidbron wegverkeer met ten minste 1000 motorvoertuigen per etmaal en daarmee op een deel van de zogenaamde 30 km/u wegen. In de huidige regelgeving valt geluid van deze laatstgenoemde wegen buiten de regelgeving. Hierdoor zijn momenteel de omwonenden niet beschermd tegen geluidbelastingen ten gevolge van wegverkeer op 30 km/u wegen. Een grote groep omwonenden ondervindt juist in die gebieden hinder van het wegverkeer. Vooral in binnenstedelijke omgeving zal door deze wijziging een substantieel grotere groep omwonenden onderdeel vormen van besluitvorming over toegestane geluidniveaus en daarmee bescherming verkrijgen.

ii) Rekenregels

<u>Vereenvoudiging</u>

De complexiteit van de huidige rijksregels is mede te danken aan de factoren die rekening hielden met mogelijke toekomstige ontwikkelingen of specifieke lokale eigenschappen. In het Aanvullingsbesluit zijn een groot aantal van deze factoren niet meer opgenomen. Mede gezien het uitblijven van de realisering van de verwachtingen, bv ten aanzien van het stiller worden van het verkeer, en de mogelijkheden om op lokaal niveau extra factoren toe te voegen, zal het resultaat van de berekeningen dichter bij de realiteit liggen.

In de Memorie van toelichting van de Aanvullingswet (hfst 3, Artikel 3.2) wordt aangegeven dat '*Het niet wenselijk is dat een met geluidproductieplafonds gereguleerde geluidbron meer of minder geluidruimte krijgt door aanpassingen in de rekenmethode of modellering. Het is daarom noodzakelijk dat alle op grond van de Wet milieubeheer*

vastgestelde geluidproductieplafonds opnieuw berekend worden. Deze herberekening vindt plaats op grond van de brongegevens die behoren bij de geldende geluidproductieplafonds, zodat de herberekening niet iets wezenlijks verandert aan het beschermingsniveau voor de omgeving en aan de geluidruimte voor de beheerder. De herberekende geluidproductieplafonds gelden als omgevingswaarden als bedoeld in artikel 2.15, tweede lid.' Dit betekent dat de geluidsniveaus vanwege wegverkeer niet veranderen. Het beschermingsniveau verandert vanwege deze aanpassing van de rekenregels niet.

Geluidproductieplafond en Basisgeluidemissie
De geluidbronsoorten rijks- en provinciale wegen, hoofdspoorwegen en industrieterreinen krijgen of houden zogenaamde geluidproductieplafonds, zie ook onder Algemeen. Geluid vanwege gemeentelijke wegen, lokale spoorwegen en waterschapswegen wordt bepaald met zogenaamde Basisgeluidemissie. Voordeel van deze systemen is dat het geluid door toename van de activiteiten zonder nadere besluitvorming niet ongebreideld kan toenemen. Dit betekent een hoger beschermingsniveau voor de omwonenden.

Industrielawaai
Voor de beoordeling van industrielawaai is de invoering van de jaargemiddelde dosismaten (Lden en Lnight) in plaats van een dosismaat gebaseerd op een daggemiddelde (LA,eq) van belang. Het betekent dat, bijvoorbeeld in het geval van seizoenswerk, gedurende een periode meer activiteiten kunnen worden uitgevoerd terwijl het jaargemiddelde past binnen de eerder vastgestelde waarden. Het is aan het lokale bevoegd gezag om de juiste balans tussen de activiteiten en de geluidsbelasting te bepalen. De rijksregels verlenen daardoor een lagere bescherming.

Cumulatie
Het bepalen van het geluidniveau bij een woning vindt plaats per geluidbronsoort, bijvoorbeeld het geluid van gemeentelijke wegen. Het gaat daarbij niet meer om het geluid van bijvoorbeeld het verkeer op één weg maar van het verkeer op alle binnenstedelijke wegen. Dit sluit meer aan bij de waarneming van het geluid op een bepaalde locatie.
Voor de bepaling van het geluidniveau binnen een woning of ander geluidgevoelig gebouw wordt het geluid van alle relevante geluidbronsoorten betrokken. Dit is vooral van belang als het geluidniveau buiten aan de gevel boven de standaardwaarde is en er mogelijk maatregelen moeten worden getroffen om tot een aanvaardbaar binnenniveau te komen. Ook deze vorm van cumulatie sluit beter aan bij de waarnemingen van het omgevingsgeluid in een woning of andere zogenoemd geluidgevoelig gebouw.
Beide wijzigingen zijn gericht op het verbeteren van het beschermingsniveau.

iii) Normen

Standaard- en grenswaarde
De Memorie van toelichting van de Aanvullingswet (par 4.2) beschrijft het normenkader. Hierbij moet worden aangegeven dat de 'oude' termen voorkeurswaarde en maximale waarde worden gehanteerd. Inmiddels zijn

deze termen vervangen door standaardwaarde en grenswaarde. *'...Gelet op het gezondheidsbelang is het streven er primair op gericht te voldoen aan de voorkeurswaarde.... Omdat de voorkeurswaarde niet altijd haalbaar is of een toename van de geluidbelasting niet altijd kan worden voorkomen, heeft het bevoegd gezag de ruimte om bij hogere geluidbelastingen een gemotiveerde afweging te maken tussen de verschillende betrokken belangen waaronder gezondheid, maar ook economie, woningbouw en mobiliteit, waarbij ook in ogenschouw wordt genomen of maatregelen ter beperking van de geluidbelasting op de gevel mogelijk en doelmatig zijn. Als resultante van die afweging kan met een goede onderbouwing een hogere geluidbelasting op de gevel van een geluidgevoelig gebouw aanvaardbaar worden geoordeeld. Deze afwegingsruimte wordt aan de bovenkant begrensd door een landelijk geldende maximale waarde. Om eventuele gezondheidseffecten te voorkomen, geldt in situaties waarin de standaardwaarde wordt overschreden of de geluidbelasting toeneemt, aanvullend de binnenwaarde die wordt toegepast binnen een geluidgevoelig gebouw. Als grenswaarde vormt de binnenwaarde bij hogere geluidbelastingen een extra waarborg om ervoor te zorgen dat bewoners ook bij hogere geluidbelastingen buiten de woning, onder acceptabele omstandigheden ín hun woning kunnen leven en slapen.'* In het kort beschouwt het RIVM dat het streven gericht is op het behalen van de standaardwaarde. Indien geluidniveaus nabij woningen boven de standaardwaarde aan de orde zijn, is een afweging over het treffen van maatregelen noodzakelijk. De praktijk leert dat miljoenen mensen in Nederland bloot staan aan een hogere geluidbelasting dan de standaardwaarde en lager dan de grenswaarde met bijbehorende hinder en negatieve gezondheidseffecten. De regelgeving is niet primair gericht op het verminderen van die negatieve gezondheidseffecten.
In het algemeen is de hoogte van de standaardwaarden en grenswaarden in het Aanvullingsbesluit vergelijkbaar met de waarden onder de Wet geluidhinder en Wet milieubeheer. In een enkel geval iets lager en in een ander geval iets hoger, deze zijn veelal vanwege harmonisatie aangepast. In de bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de normen per geluidbronsoort en de binnenwaarden.

Per saldo geeft het rijkskader van standaard- en grenswaarden een vergelijkbaar beschermingsniveau. Het is aan de integrale besluitvorming op lokaal niveau of bij projectbesluiten in welke mate gebruik wordt gemaakt van de afwegingsruimte.

<u>Binnenwaarde</u>
De grenswaarden voor geluidniveaus in geluidgevoelige ruimten (binnenwaarde) binnen een bestaand bouwwerk wijzigen, vooral vanuit het oogpunt van harmonisatie. De binnenwaarde voor nieuwe bouwwerken verandert niet. Bij de aanleg of reconstructie van provinciale en gemeentelijke wegen en vanwege industrie is de binnenwaarde verhoogd. Positief is het gevolg van de uitbreiding van de toepassing van geluidproductieplafonds en de invoering van het systeem van basisgeluidemissie. Als aanpassing van de geluidproductieplafonds leidt tot een toename van de geluidbelasting boven de standaardwaarde, of als uit monitoring van de basisgeluidemissie blijkt dat het verkeer zodanig is

gegroeid dat het geluid daardoor met meer dan 1,5 dB is toegenomen, moet er getoetst worden aan de binnenwaarde voor de betrokken geluidgevoelige gebouwen en moeten zo nodig maatregelen worden getroffen. In de huidige regelgeving is die verplichting bij een autonome toename van het verkeer er niet. Zie ook alinea over cumulatie.

Aandachtspunt vormt de transformatie van bedrijfsgebouwen naar woningen. Voor deze (nieuwe) woningen geldt – in aanvulling op het vereiste van het zgn. 'rechtens verkregen niveau' – de relatief hoge binnenwaarde voor bestaande woningen gebouwd voor 1982. Uit het oogpunt van de maatschappelijke behoefte meer woonruimte beschikbaar te hebben is het voorstelbaar tegen lage kosten deze transformatie vorm te geven. De aanbeveling kan worden gedaan dat ook in deze gevallen de gezondheid van de (toekomstige) bewoners zou moeten worden betrokken bij de besluitvorming over de transformatie. Gelet hierop geldt voor transformatie waarbij de uitwendige scheidingsconstructie geheel wordt vervangen wel dezelfde strengere binnenwaarde als voor nieuwbouw van woningen.

Overige wijzigingen

Geluidluwe gevel

In de nieuwe regelgeving wordt het realiseren van een geluidluwe gevel verplicht gesteld in geval van overschrijding van de grenswaarde. De regelgeving biedt dus – net als de huidige wetgeving – de mogelijkheid dat de grenswaarde wordt overschreden. Nieuw is dat in deze uitzonderlijke situatie de regels omtrent de geluidluwe gevel van toepassing zijn. Op de geluidluwe gevel moet het gecumuleerde geluid ten minste aan de kwalificatie 'redelijk' voldoen, wat gelijkgesteld is aan een waarde tussen de 51 en 55 dB. Deze waarde is meer dan de standaardwaarde. Het verplicht stellen van een geluidluwe gevel in geval van overschrijding van de grenswaarde draagt - in principe - positief bij aan de bescherming van de burger tegen hoge geluidbelastingen. De vraag is echter wel in hoeverre de burger hier voordeel van ondervindt wanneer dit niet gekoppeld is aan het realiseren van een buitenruimte (tuin, balkon) aan de geluidluwe zijde.

Sanering

Met de nieuwe geluidregelgeving wordt ongebreidelde groei van geluid afkomstig van wegverkeer, railverkeer en industrie een halt toegeroepen door de invoering van verplichte monitoring, gekoppeld aan het nemen van maatregelen bij (dreigende) overschrijding. In lijn met de wijziging van de Wet geluidhinder in 2012 zijn de regels voor de sanering aangepast. Uit de aanpassing volgt onder meer het volgende:

i. Voor gemeentelijke wegen wordt de saneringsgrens opgetrokken van 60 dB(A) naar 70 dB. Hierbij moet worden aangetekend dat onder het regime van de Wet geluidhinder een aftrek van 5 dB(A) mogelijk was waarmee de grens feitelijk op 65 dB(A) lag. Daarnaast kan de gemeente ervoor kiezen gebouwen te saneren met een geluidbelasting tussen 66 en 70 dB (Lden). Gevolg is dat juist daar waar veel woningen zijn gelegen het beschermingsniveau zou kunnen verslechteren, mede afhankelijk van de keuzes van gemeenten.

ii. In het overgangsrecht wordt verder bepaald dat reeds voor sanering aangemelde geluidgevoelige gebouwen alleen nog in aanmerking komen indien de geluidbelasting op de gevel hoger dan 65 dB (Lden) is. Oftewel, reeds aangemelde geluidgevoelige gebouwen met een geluidbelasting op de gevel van destijds tussen de 60 en 65 dB(A) (na aftrek), en huidige geluidbelasting onder de 65 dB (Lden), komen niet meer in aanmerking voor sanering. Dit betekent dat eerdere verwachtingen, immers 'aangemeld voor sanering', voor een aantal woningen (in de orde van 10.000) niet worden ingevuld.

iii. Geluidgevoelige gebouwen die in het verleden zijn gesaneerd worden uitgesloten van nieuwe sanering. In de periode tussen sanering en inwerkingtreding van de nieuwe geluidregelgeving kan de geluidbelasting op de gevel zijn toegenomen. De saneringsmaatregelen uit het verleden worden niet aangepast aan het huidige geluidniveau met als gevolg dat de bewoners niet zijn beschermd tegen een toename van het geluid in het recente verleden.

Emplacementen

In de nieuwe regelgeving valt geluid van spoorwegemplacementen onder railverkeerslawaai, waar dit voorheen onder industrielawaai viel. Hiermee komt de bescherming tegen kortdurende hoge geluidniveaus (zogenaamd pieklawaai, bijvoorbeeld vanwege het koppelen van wagons) voor deze geluidbronsoort te vervallen. Dit is een verslechtering van het beschermingsniveau voor zowel bestaande als nieuw te realiseren geluidgevoelige gebouwen: door deze wijziging kunnen spoorwegemplacementen en geluidgevoelige gebouwen dichter dan voorheen bij elkaar gerealiseerd worden, terwijl de gemiddelde geluidniveaus en het pieklawaai niet verminderen.

Aandachtsgebieden

De bestaande zones op grond van de huidige regelgeving rondom de geluidbronsoorten wegverkeer, railverkeer en industrieterreinen worden omgezet naar aandachtsgebieden. De omvang van de zones is nu voor een deel (vooral wegverkeer) gebaseerd op de afstand tot de geluidbron waardoor de akoestische situatie niet goed werd weergegeven. De grootte van de aandachtsgebieden is onder de nieuwe regels gebaseerd op de geluidniveaus vanwege die bron en sluit dus beter aan bij het werkelijke geluid.
De aandachtsgebieden worden digitaal op kaart getoond en zijn daardoor voor iedereen te raadplegen.
De bebouwing en ondergrond zijn belangrijke factoren in de overdracht van geluid. Positief is dan ook dat wijzigingen in de omgeving binnen het geluidaandachtsgebied vooraf getoetst moeten worden op akoestische effecten.

Constateringen

Bereik
Het bereik van de regelgeving wordt vergroot door dit van toepassing te verklaren op meer wegen in binnenstedelijk gebied. Meer mensen komen onder de beschermende werking van de regelgeving.

Rekenregels
De rekenregels zijn vereenvoudigd. Er zijn minder standaardmogelijkheden tot aftrek bij geluidberekeningen waardoor meer realistische uitkomsten van berekeningen zijn te verwachten.
De uitbreiding van de systematiek van Geluidproductieplafonds in combinatie met de (introductie van de) Basisgeluidemissie zorgt dat het geluidniveau vanwege de autonome groei van het verkeer niet zonder meer kan toenemen. De bescherming van de omgeving neemt daardoor toe.
Om het geluidniveau bij woningen te bepalen wordt het geluid per bronsoort bepaald. Voor het bepalen van de binnenwaarde vindt cumulatie van alle bronsoorten plaats waardoor een betere bescherming optreedt vanwege meer realistische waarden van geluidniveaus.

Normen
De standaard- en grenswaarden worden voor diverse situaties aangepast, veelal uit oogpunt van harmonisatie. Dit betekent in een enkel geval verhoging van de grenswaarde, in een aantal andere gevallen juist een verlaging.
Vanwege de verhoging van de grenswaarde in een enkel geval heeft het lokaal bestuur meer ruimte om hogere geluidniveaus nabij woningen toe te staan. Potentieel kunnen vanwege lokale besluitvorming meer mensen aan hogere geluidbelasting worden blootgesteld.

Gezondheid
De inbouw van de geluidregels in de Omgevingswet is gericht op een zorgvuldige afweging bij besluitvorming over nieuwe ontwikkelingen. De regels zijn niet gericht op het verminderen van negatieve gezondheidseffecten vanwege omgevingslawaai in bestaande situaties waar het grootste deel van de bewoners hinder ervaart.

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

bijlage

Tabellen met overzicht van de normen per geluidbronsoort

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

KvK Utrecht 30276683

T 030 274 91 11
info@rivm.nl

Bijlage(n)	2
Horend bij	brief 174
Ons kenmerk	174/2019 M&V EvS/DW/avdb
Contactpersoon	

Datum
2 september 2019

BIJLAGE 2
Tabellen met overzicht van de normen per geluidbronsoort: huidige regels versus nieuwe regels in de Omgevingswet. Het betreft de waarden van het geluidniveau vanwege de genoemde geluidbronsoort nabij de gevels van woningen of andere geluidgevoelige gebouwen. Met kleuren wordt aangegeven of de waarde lager (groen) of hoger (donkergeel) wordt, dan wel gelijk blijft (licht geel). De effecten van de aanpassingen van de rekenregels zijn niet aangegeven in de tabellen.

1. Normen rondom rijkswegen

Norm	**Rijkswegen (snelheid > 70 km/uur)**		
	ligging woning (binnen of buiten bebouwde kom)	huidig	nieuw
voorkeurswaarde	Beide	50	50
grenswaarde nieuwe woningen indien het een (auto)snelweg betreft	Beide	57	60
grenswaarde nieuwe woningen indien het geen (auto)snelweg betreft	buiten bebouwde kom	57	60
	binnen bebouwde kom	65	
grenswaarde nieuwe aanleg Rijksweg	Beide	65	65
grenswaarde wijziging geluidproductieplafonds	Beide	65	65

Tabel 1: Vergelijking Rijkswegen: huidige regels versus nieuwe regels in de Omgevingswet

2. Normen rondom provinciale wegen

norm	**provinciale wegen**					
	ligging woning (binnen of buiten bebouwde kom)	huidig, niet-auto(snel)weg		nieuw		
		snelheid ≤ 70 km/uur	snelheid > 70 km/uur	≤ 70 km/u	> 70 km/u	
voorkeurswaarde	binnen bebouwde kom	53	50			50
	buiten bebouwde kom	53	50			
grenswaarde nieuwe woningen	binnen bebouwde kom	68	63			60
	buiten bebouwde kom	58	57			
grenswaarde aanleg nieuwe weg	binnen bebouwde kom	68	65			65
	buiten bebouwde kom	63	60			
grenswaarde wijziging weg	Beide	73	70			65
grenswaarde wijziging geluidproductieplafonds	Beide	nvt	nvt			65

Tabel 2: Vergelijking provinciale wegen: huidige regels versus nieuwe regels in de Omgevingswet

3. Normen rondom gemeentelijke wegen

norm	**gemeentewegen binnen of buiten de bebouwde kom**					
	ligging woning (binnen of buiten bebouwde kom)	huidig		nieuw		
		snelheid ≤ 70 km/u	snelheid > 70 km/u	≤ 70 km/u	> 70 km/u	
voorkeurswaarde	binnen bebouwde kom	53	50			53
	buiten bebouwde kom	53	50			
grenswaarde nieuwe woningen	binnen bebouwde kom	68	65			70
	buiten bebouwde kom	58	57			
grenswaarde aanleg nieuwe weg	binnen bebouwde kom	68	65			70
	buiten bebouwde kom	63	60			
grenswaarde wijziging weg	beide	73	70			70
grenswaarde indirecte effecten (groei van verkeer op bestaande wegen door grote ruimtelijke plannen of infra-aanpassingen)	beide	nvt	nvt			70
monitoring voorkeurswaarde	beide	nvt	nvt			53
monitoring voorkeurswaarde	beide	nvt	nvt			70

Tabel 3: Vergelijking gemeentelijke wegen: huidige regels versus nieuwe regels in de Omgevingswet

4. Normen rondom spoorwegen

Norm	**lokale spoorwegen**		**hoofdspoorwegen**	
	huidig	nieuw	huidig	nieuw
Voorkeurswaarde	55	55	55	55
grenswaarde nieuwe woningen	68	65	68	65
grenswaarde nieuwe aanleg spoor	68	70	70	70
grenswaarde wijziging spoorwegen	71	70	nvt	nvt
grenswaarde wijziging geluidproductieplafonds of monitoring	nvt	70	70	70

Tabel 1: Vergelijking spoorwegen: huidige regels versus nieuwe regels in de Omgevingswet.

5. Normen rondom industrieterreinen

Norm	**industrieterreinen**		
	huidig	nieuw	
	Letmaal	Lden	Lnight
voorkeurswaarde	50	50	40
grenswaarde nieuwe woningen	55	55	45
grenswaarde voor industrieterrein	60	60	50

Tabel 2: Vergelijking industrie: huidige regels versus nieuwe regels in de Omgevingswet. NB waarden kunnen bij tijdelijke activiteiten afwijken vanwege dagmiddeling onder de oude regelgeving en jaarmiddeling onder de nieuwe regelgeving.

6. Binnenwaarden

geluidbronsoort	**huidig**	**nieuw**
rijkswegen, provinciale wegen, gemeentelijke wegen, industrie	33	33
spoorwegen	35	33

Tabel 6: vergelijking binnenwaarde: norm voor geluidbelasting binnen een woning bij projectie van woningen (nieuwbouw).

geluidbronsoort	**Situatie**	**huidig**	**nieuw**	
			bouwjaar woning en aanleg bron voor 1982	bouwjaar woning of aanleg bron 1982 of later
rijkswegen hoofdspoorwegen	alle	zelfde als nieuw	41	36
provinciale wegen en gemeentelijke wegen	aanleg of reconstructie	33	41	36
provinciale wegen	bij groei verkeer en wijziging GPP	geen	41	36
Gemeentelijke wegen	groei van meer dan 1,5 dB tov de basiskaart en geluidbelasting boven vastgestelde waarde	geen	41	36
industrie	Alle	33	41	36

Tabel 7: vergelijking binnenwaarde: norm voor geluidbelasting binnen een woning bij wijziging van de bron. NB: Bij het overschrijden van de in de tabel opgenomen grenswaarde moet de geluidbelasting worden teruggebracht tot 3 dB onder die grenswaarde.

Bijlage 2a

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

> Retouradres Postbus 1 3720 BA Bilthoven

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directie Duurzame Leefomgeving en Circulaire Economie

Postbus 20901
2500 EX Den Haag

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

KvK Utrecht 30276683

T 030 274 91 11
F 030 274 29 71
info@rivm.nl

Ons kenmerk
117/2018 M&V EvS/KdB/ms

Uw kenmerk

Datum 24 augustus 2018
Betreft vernieuwde geluidregels van de Omgevingswet.

Kopie aan

Bijlage(n)
1

Geachte mevrouw

U heeft het RIVM gevraagd de vernieuwde geluidregels van de Omgevingswet (zoals opgenomen in het concept-aanvullingsbesluit geluid) te toetsen en aan te geven of deze een gelijkwaardige bescherming bieden ten opzichte van de huidige wetgeving. Met deze brief informeren wij u over onze bevindingen. In de Omgevingswet verandert zowel de normstelling als de systematiek van de wetgeving. Beide aspecten komen in deze brief aan de orde.

1. Leeswijzer

De conclusies, context en algemene bevindingen zijn geformuleerd in de hoofdtekst van dit stuk. Gedetailleerde beschouwingen en toelichtingen zijn opgenomen in de bijlagen.

2. Conclusies

Nieuwe normen

Gelijkwaardige bescherming wordt in het concept-aanvullingsbesluit geluid niet exact geborgd door de nieuwe normen. Soms zijn deze nieuwe normen ruimer en op andere vlakken zijn ze strenger geworden. Dit maakt de vraag wanneer gelijkwaardigheid bereikt wordt complex.

Systeemwijzigingen

De effecten van normveranderingen worden in sommige gevallen gecompenseerd door systeemwijzigingen.

De belangrijkste systeemwijzigingen zijn het meenemen van 30 km/u wegen, het optellen van geluid van één bronsoort (buiten aan de gevel) en – bij gevelisolatie – de gelijktijdige bescherming tegen geluid van alle bronnen die een bijdrage hebben op de binnenwaarde (in de woning). Door deze wijzigingen is een veel grotere groep burgers beschermd tegen omgevingslawaai.
Daarnaast wordt een systeemwijziging geïntroduceerd voor de huidige zogenaamde aftrekregeling voor wegverkeer. Deze regeling hield in dat een hogere geluidbelasting werd toegestaan, vanuit een verwachting dat in de toekomst wegvoertuigen stiller zouden worden en dan dus aan de norm zou worden voldaan. Deze verwachting is inmiddels onjuist gebleken. In het nieuwe stelsel is gekozen voor een andere systematiek hiervoor. In het nu voorliggende besluit worden de normen berekend zonder aftrek.
De normen worden verhoogd in plaats van dat een aftrek wordt toegestaan. Echter: als de aftrek op een later moment geherintroduceerd wordt dan is er geen sprake meer van gelijkwaardige bescherming. Die beslissing is geen onderdeel van het voorliggende besluit en wordt daarom in deze memo niet getoetst.

Een andere systeemwijziging betreft de beheersing (monitoring) van de geluidemissie in geval van verkeerstoename. Met deze systematiek zijn goede ervaringen opgedaan bij de rijksinfrastructuur. Daarom wordt deze – met enkele praktische aanpassingen – nu ook toegepast op provinciale, gemeentelijke en waterschapswegen, lokale spoorwegen en industrieterreinen.

Onze specifieke conclusies zijn:

- De nieuwe geluidregels geven een betere beheersing van geluidemissies van met name transportbronnen. Als door ontwikkelingen, zoals autonome verkeersgroei, grote ruimtelijke ingrepen of verkeersbesluiten, het geluid significant toeneemt (tot boven de geluidproductieplafonds en of de basisgeluidemissies) stellen de nieuwe regels dat er maatregelen moeten worden afgewogen. Als door de toename van geluid de geluidproductieplafonds, of in geval van een basisgeluidemissie de wettelijke grenswaarde en de binnenwaarde, worden overschreden zijn maatregelen verplicht. Deze systematiek geldt nu al voor rijkswegen en het hoofd- spoorwegennet.

- Voor geluid afkomstig van gemeentelijke wegen wordt de grenswaarde significant verruimd, met name buiten de bebouwde kom. In de meeste gevallen blijft de norm voor de binnenwaarde ongewijzigd. Het bevoegd gezag weegt maatregelen af: maatregelen aan de bron en in de overdracht voor zover ze doelmatig zijn; anders of aanvullend, gevelisolatie. Daarom is ook moeilijk aan te geven of in de praktijk een toename te verwachten is in het aantal mensen dat gezondheidseffecten door geluid ondervindt.
- Met de nieuwe regels worden de zorg- en monitoringsplicht geïntroduceerd. Dit kan gezien worden als een positieve prikkel.
- De nieuwe cumulatieregels zorgen voor een betere bescherming. Als een woning wordt belast door dezelfde (bijvoorbeeld twee wegen) of verschillende (bijvoorbeeld wegen, spoor, industrie en luchtvaart) geluidbronnen wordt onder de nieuwe wetgeving de cumulatieve gevelbelasting in samenhang beoordeeld op aanvaardbaarheid. Dit werkt ook door bij de toepassing van de binnenwaarde. Onder het nieuwe regime zijn hierdoor mogelijk zwaardere of meer geluidbeperkende maatregelen noodzakelijk.

3. Effect op het aantal mensen dat gezondheidseffecten door geluid ondervindt

Het instellen van nieuwe standaard- en grenswaarden, voor zover deze afwijken van de huidige waarden, impliceert een gewijzigd beschermingsniveau tegen gezondheidseffecten door geluid. De nieuwe standaardwaarden voor weg- en railverkeersgeluid wijken in de meeste gevallen niet af van de huidige standaardwaarden.

Als de standaardwaarde (in het huidige systeem: voorkeurswaarde) voor gemeentelijke wegen wordt verhoogd betreft dit een groot aantal woningen en is het absolute aantal ernstig gehinderden dat een lagere bescherming krijgt veel hoger dan wanneer de grenswaarde (in het huidige systeem: maximale waarde) wordt verhoogd. De grenswaarde betreft namelijk een veel kleiner aantal woningen.
In het nieuwe systeem zijn een aantal grenswaarden voor wegverkeersgeluid verhoogd, bijvoorbeeld bij buiten de bebouwde kom, waardoor het beschermingsniveau voor individuele woningen afneemt. Dit zijn dus relatief minder woningen dan bij een verhoging van de standaardwaarde, maar wel woningen die een zwaardere geluidsbelasting krijgen.

Ook is het goed hierbij in ogenschouw te nemen dat de binnenwaarde wel als grenswaarde wordt gegarandeerd, maar dat dit niet de buitenruimte -tuin en balkon- betreft.

Het is op basis van huidige gegevens niet goed in te schatten hoe de blootstelling aan geluid in de praktijk verandert ten gevolge van een hogere grenswaarde. Daardoor is het niet mogelijk om de verandering in de omvang van de gezondheidseffecten te bepalen.

4. Rijkswegen en provinciale wegen

Met de nieuwe regels wordt de ruimte voor de geluidemissie van provinciale wegen gelimiteerd met de geluidproductieplafond-systematiek. Deze systematiek geldt al enige tijd voor rijkswegen en hoofdspoorwegen. De provincies krijgen als bronbeheerder van de provinciale wegen een nalevingsplicht in combinatie met een monitoringstelsel. Bij (dreigende) overschrijding moeten maatregelen worden genomen.
De nieuwe wetgeving biedt op onderdelen wel meer ruimte voor woningbouw naast rijkswegen en provinciale wegen als sec de nieuwe Aanvullingswet wordt bekeken zonder dat de vernieuwing van de aftrekregeling mee wordt genomen. Het is aan het bevoegd gezag om hier haar eigen afwegingen te maken. Of dit de geluidbelasting voor nieuwe bewoners in de praktijk zal verhogen is lastig te voorspellen.

5. Gemeentelijke wegen en waterschapswegen

Ook voor gemeentelijke - en waterschapswegen wordt de geluidemissie begrensd. De gevolgen van veranderingen in de emissie moeten vijfjaarlijks worden getoetst. Bij een toename weegt het bevoegd gezag maatregelen af. Wanneer door toename van die emissie grenswaarden en binnenwaarden worden overschreden zijn maatregelen verplicht. Dit is een verbetering van het beschermingsniveau.
Ook neemt de reikwijdte van de wetgeving toe. Wegen in dertig kilometerzones worden niet langer uitgesloten van geluidnormen en monitoring. Deze wegen liggen in gebieden met een hoge woningdichtheid waardoor meer woningen onder de regelgeving komen te vallen.
De nieuwe regels stellen dat de toetsing moet plaatsvinden voor het opgetelde geluid van alle bronnen binnen één bronsoort (cumulatie, zie paragraaf 8), waardoor het beschermingsniveau ook wezenlijk toeneemt.

Bij toepassing van gevelisolatie moet de geluidwering zodanig zijn dat de binnenwaarde voor alle relevante bronsoorten samen aan de norm voldoet. Ook dit levert een wezenlijke verbetering op.

Daar staat tegenover dat gemeenten meer ruimte krijgen om hogere normen te hanteren. Binnen de bebouwde kom gaat de norm voor nieuwe woningen van 65 naar 70 dB (in de Wgh wordt de norm van 65 dB genoemd. Inclusief de aftrekregeling voor het stiller worden van wegverkeer, komt dit neer op het tijdelijk aanvaardbaar zijn van 68 dB).

Er is in dit geval geen gelijkwaardige bescherming ten opzichte van de huidige wetgeving. Echter: de bescherming kan uiteindelijk wel gelijkwaardig uitpakken door de zorgplicht; het bevoegd gezag is verplicht tot het maken van een integrale afweging, waarbij geluid meeweegt.

6. Hoofdspoor en lokaalspoor

In de wetgevingssystematiek voor het hoofdspoorwegennet verandert niets. De geluidproductieplafonds zijn al van kracht. Voor nieuw te bouwen woningen langs het bestaande hoofdspoorwegennet daalt de grenswaarde. Deze aanscherping van de norm verbetert het beschermingsniveau.
In het huidige concept-aanvullingsbesluit kan lokaal spoor onder zowel de geluidproductieplafond-systematiek als basisgeluidemissie-systematiek komen te vallen. Dit betekent dat de geluidemissies hoe dan ook gemonitord en gehandhaafd worden. De grenswaarde voor woningen bij een nieuw aan te leggen lokaal spoor wordt opgerekt (zie bijlage 1).

7. Industrie

Significante veranderingen in de geluidbelasting worden voor industrieterreinen over het geheel genomen niet verwacht. Voor gezoneerde industrieterreinen gaat de geluidproductieplafond-systematiek gelden. De zone zorgt er onder de huidige regelgeving voor dat de geluidemissies van industrieterreinen gelimiteerd worden. De zone functioneert qua systematiek op dezelfde manier als de nieuwe geluidproductieplafonds.

Bij de omzetting van de zones naar geluidproductieplafonds wordt de Europese geluidmaat L_{den} geïntroduceerd. Hiermee wordt de geluidmaat gelijkgetrokken met wegen en spoor. In de omzetting is gestreefd naar een neutrale overgang, maar het is ondoenlijk om dit voor alle gevallen te

waarborgen (zie voorbeelden in bijlage 1). Door het hanteren van dezelfde getalswaarde van de norm, maar met een andere indicator, kan extra geluidruimte ontstaan, bijvoorbeeld als er installaties gedurende avond- en nachtperiode worden uitgezet of deze gedurende het jaar beperkt in bedrijf zijn. Bij de invoering van de geluidproductieplafonds is voorzien dat gemeenten correcties kunnen toepassen als zij die noodzakelijk vinden.

8. Cumulatie

De nieuwe cumulatieregels zorgen voor een betere bescherming. Als een woning wordt belast door meer van dezelfde geluidbronnen wordt onder de nieuwe wetgeving de opgetelde gevelbelasting in samenhang getoetst aan de normen.
Cumulatie door verschillende geluidsbronnen (bijvoorbeeld vliegverkeer, wegen, industrie), wordt de cumulatieve geluidbelasting in samenhang beoordeeld door aanvaardbaarheid.

Indirect effect van de nieuwe (cumulatie)regelgeving is een aanscherping van alle geluidsnormen.
De opgetelde gevelbelasting is het uitgangspunt om de gestelde binnenwaarden te bereiken. Hierdoor kunnen onder de nieuwe regels zwaardere maatregelen voor de geluidwering van de gevel noodzakelijk zijn.

Met vriendelijke groet,

Dr. Els C.M. van Schie
Directeur Milieu en Veiligheid

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

bijlage

Vernieuwde geluidregels van de Omgevingswet

3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

KvK Utrecht 30276683

T 030 274 91 11
F 030 274 29 71
info@rivm.nl

Bijlage(n)	1
Horend bij	117/2018 M&V EvS/KdB/ms
Ons kenmerk	
Contactpersoon	

Datum
24 augustus 2018

Bijlage 1. Toelichting en achtergrond

In de hier beschreven toetsing gaat het om de vraag of het beschermingsniveau onder de Aanvullingswet geluid gelijkwaardig zal zijn aan dat onder de huidige regelgeving. Allereerst wordt onderzocht wat er in dit verband onder beschermingsniveau moet worden verstaan.

Gelijkwaardige bescherming
Uit de MvT bij de consultatieversie van de Aanvullingswet geluid Omgevingswet:

"*Uitgangspunt van de regering is dat het beschermingsniveau van gezondheid, veiligheid en omgevingskwaliteit onder het nieuwe stelsel gelijkwaardig blijft aan het huidige niveau. Dit betekent dat het nieuwe stelsel óf op een vergelijkbare wijze óf met een gelijkwaardig effect de eerdergenoemde belangen beschermt. Dit uitgangspunt geldt overigens niet noodzakelijk ook voor alle aanvullingswetten. Voor dit wetsvoorstel is dit uitgangspunt echter ook gekozen.*"

Onder de Omgevingswet zal bij het stellen van een norm ook worden aangegeven in welke gevallen of onder welke voorwaarden van de standaardnorm kan worden afgeweken. Dit gebeurt steeds in dezelfde wettelijke regeling waar de norm is opgenomen en niet, zoals in het huidige omgevingsrecht, in andere besluiten of wetten. De actieve rol van

de overheid en de ruimte voor derden leiden tot meer dynamiek, maar mogen niet leiden tot een mindere kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

Normenhuis
(uit de MvT bij de concept-Aanvullingswet): *het normenkader zal gevormd worden door een drietal typen landelijke waarden: een voorkeurswaarde, een maximale waarde en een binnenwaarde.*
In het kader van de gewenste uniformiteit van terminologie binnen de Omgevingswet wordt de voorkeurswaarde nu **standaardwaarde** genoemd en de maximale waarde wordt **grenswaarde** genoemd. De **binnenwaarde** verandert van naam. De binnenwaarde wordt ook een grenswaarde voor geluid in geluidsgevoelige ruimten. De betekenis en werking van deze normen blijft hetzelfde en wordt hieronder (figuur uit de Memorie van Toelichting) kort geïntroduceerd.

Via de **standaardwaarde** (VKW in de figuur) worden woningen geselecteerd die binnen de wettelijke regeling vallen; woningen die in aanmerking komen voor bescherming. Die bescherming is preventief. Er wordt beoogd te voorkomen dat personen aan teveel geluid blootgesteld gaan worden. De standaardwaarde speelt daarom een rol bij nieuwbouw van woningen en bij nieuwe aanleg of aanpassingen van infrastructuur. Een *verhoging van de standaardwaarde* leidt ertoe, dat minder woningen in aanmerking komen voor bescherming. Mutatis mutandis leidt een *verlaging van de standaardwaarde* tot een grotere groep woningen die in aanmerking komt voor bescherming. Die bescherming wordt overigens pas gerealiseerd als uit onderzoek blijkt dat die ook nodig is. De noodzaak tot bescherming kan weggenomen worden door maatregelen die de geluidsbelasting tot onder de standaardwaarde verlagen. Als die maatregelen onvoldoende doelmatig zijn, worden maatregelen aan de gevel getroffen, waarmee de **binnenwaarde** (BW) wordt gerealiseerd. Ook de **grenswaarde** (MW in de figuur) heeft een preventieve werking, maar heeft betrekking op situaties met veel geluid buiten aan de gevel waarbij men toch, via gevelisolatie, een acceptabel klimaat binnen creëert. Wanneer de grenswaarde als gevolg van de verkeersgroei autonoom of door een besluit wordt overschreden, is de gemeente verplicht maatregelen te treffen. De toetsing gebeurd via de systematiek van voorkeurswaarde met eventuele overschrijding daarvan tot de grenswaarde. De grenswaarde voorkomt extreme situaties, waarbij zeer hoge geluidsbelastingen en zeer zware gevelvoorzieningen nodig zouden zijn. Bij geluidsbelastingen boven de grenswaarde wordt de bescherming

van gevelisolatie niet meer afdoende geacht. Bij geluidsbelastingen onder de grenswaarde is de bescherming en preventie, gegeven de omstandigheden van de concrete situatie, adequaat.

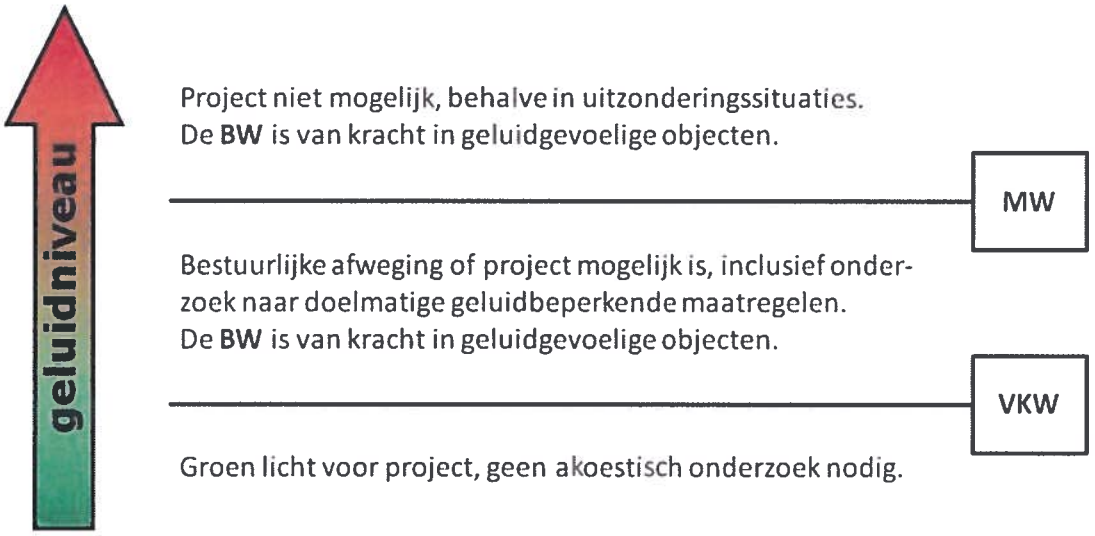

Wijzigingen in de Aanvullingswet geluid - Wijzigingen in het normenhuis

Standaardwaarde hoger

Als de standaardwaarde (voorkeurswaarde) hoger wordt, heeft dat tot gevolg dat er woningen buiten de wettelijke regeling vallen, die wel onder de oude wetgeving vielen. Deze woningen kunnen worden gebouwd zonder enige bescherming. Dit betreft woningen waar de geluidsbelasting ligt in de band tussen de oude en de nieuwe standaardwaarde.

Dit doet zich voor bij bouw van nieuwe woningen langs gemeentelijke wegen binnen en buiten de bebouwde kom (tabel hieronder nummers 4.4.a en 4.4.b) waarvoor de standaardwaarde van 50 naar 53 dB gaat. De gevolgen hiervan lijken beperkt:

- zowel 50 dB als 53 dB L_{den} zijn relatief lage geluidbelastingen. Deze relatief lage geluidsbelasting doet zich voor bij nieuwe woningen die op grote afstand van een weg liggen of langs een weg met weinig verkeer. Als er woningen met een geluidsbelasting van 53 dB zijn zonder bescherming terwijl die onder de oude wetgeving wel beschermd waren, gaat het percentage ernstig gehinderden van 4% naar 5,5 % van de blootgestelden. Volgens

het rapport van dBvision[1] gaat het totaal om ruim 31.000 woningen in de komende 10 jaar, zodat met de genoemde percentages en met een standaardaantal van 2,2 bewoners per woning er ruim 1000 ernstig gehinderden bijkomen.

Ergo: Hoewel het beschermingsniveau daalt, lijkt het extra aantal ernstig gehinderden beperkt.

Binnenwaarde hoger of lager

Bij overschrijding van de standaardwaarde wordt eerst onderzocht of er doelmatige maatregelen zijn (bijvoorbeeld geluidschermen) waarmee de geluidsbelasting tot de standaardwaarde kan worden teruggebracht. Als dat niet het geval is, wordt door het bevoegd gezag opgelegd, dat er zodanige gevelisolatie wordt aangebracht dat de **binnenwaarde** wordt gehaald. De binnenwaarde fungeert dus als een "achtervang" bij overschrijding van de standaardwaarde. De grenswaarde (die geldt voor het geluid buiten aan de gevel) fungeert als bovengrens van overschrijding.

Een verhoging van de binnenwaarde doet zich voor (tabel 5.11) bij woningen die voor 1982 zijn gebouwd en die zijn gelegen langs nieuw aangelegde of gewijzigde wegen. Als daar weer een nieuwe ingreep plaatsvindt (bijv. wijziging van de bestaande infrastructuur) geldt de verplichting om met het treffen van maatregelen de binnenwaarde van 41dB terug te brengen naar 38dB. De keuze hiervoor is genomen met de introductie van SWUNG1.

33 dB binnen is een waarde die gehaald kan worden als een nieuwe woning met een geluidsbelasting *onder* de standaardwaarde van 53 dB wordt gebouwd zonder bijzondere gevelisolatie (d.w.z. normaal thermisch isolerend dubbel glas). De voorgestelde verhoging van de toetswaarde met 5 dB tot 41 dB is een aanzienlijke vermindering van het beschermingsniveau. Het effect op de hinder zou men kunnen vergelijken met een toename van de geluidsbelasting van de gevel van 53 tot 61 dB. Hierbij moet het treffen van het eerder genoemde extra maatregelen wel in ogenschouw worden genomen.
Daarbij gaat de ernstige hinder van 5,5% naar 9% van de blootgestelden.

[1] dBvision, Wijziging beschermingsniveau geluid bij de omgevingswet, Inzicht in de grootste effecten, rapport I&W002-03-04fe van 19 juni 2018 in opdracht van ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Ergo: Met de 580.000 woningen (raming vandBvision) gaat het indicatief om een toename van 40.000 - 50.000 ernstig gehinderden in de komende 10 jaar.

Grenswaarde hoger

Als de grenswaarde hoger wordt is er meer ruimte om te bouwen op geluidsbelaste locaties. Om het effect daarvan op de hinder te schatten zou men enerzijds kunnen veronderstellen dat het bevoegd gezag in zijn eigen beleid voor een lagere, lokale grenswaarde zal kiezen, of voor voorwaarden waaraan moet worden voldaan om de (hogere) grenswaarde ten volle te kunnen benutten. Anderzijds zou een hoge prioriteit voor woningbouw ertoe kunnen leiden, dat een gemeente de ruimte om te bouwen volledig wil benutten. In dat geval zal er zwaardere gevelisolatie moeten worden aangebracht zodat de binnenwaarde nog steeds gehaald wordt. In theorie zou er zelfs geen grenswaarde nodig zijn, als de gevelisolatie maar zwaar genoeg is om daarmee de binnenwaarde te halen. Daarbij wordt de binnenwaarde als grenswaarde gegarandeerd. Geluidsniveau in de buitenruimte (een balkon of tuin) echter niet.

Het voorgaande nuanceert het effect van een verhoging van de grenswaarde. Die doet zich in de volgende situaties voor. NB: hier is het effect steeds gemaximeerd: bij gebruik van verschillende grenswaarden is degene met het grootste verschil tussen de oude en de nieuwe waarde genomen. Ook andere systeemverbeteringen zijn hier niet in meegenomen.

- voor nieuwe woningen langs rijkswegen gaat hij van 57 naar 60 dB (4.1 in de tabel). Ernstige hinder van 7,5 naar 9%
- Voor nieuwe woningen langs gemeentelijke wegen van 57 of 58 naar 70 dB (4.3 in de tabel). Ernstige hinder van 7,5 naar 14%
- Voor nieuwe woningen langs gemeentelijke wegen binnen de bebouwde kom van 65/68 maar 70 dB (4.6 in de tabel). Ernstige hinder van 11,5 naar 14 %
- Voor in de afgelopen 10 jaar gebouwde woningen langs gemeentelijke wegen gaat de grenswaarde van 65 naar 70 dB (4.7 in de tabel). Ernstige hinder van 11,5 naar 14%

- Voor afgelopen 10 jaar gebouwde woningen langs provinciale wegen buiten de bebouwde kom van 57 naar 60 dB (4.9 in de tabel). Ernstige hinder van 7,5 naar 9%
- Voor woningen langs in de afgelopen 10 jaar aangelegde wegen buiten de bebouwde kom gaat de grenswaarde van 60 naar 70 dB (5.3 in de tabel). Ernstige hinder van 9 naar 14%
- Voor woningen langs in de afgelopen 10 jaar aangelegde gemeentelijke wegen binnen de bebouwde kom gaat de grenswaarde van 65 naar 70 (5.4 in de tabel). Ernstige hinder van 11,5 naar 14%.
- Voor woningen binnen de bebouwde kom langs een in de afgelopen 10 jaar aangelegde weg gaat de grenswaarde van 65 naar 70 dB (5.5 in de tabel). Ernstige hinder van 11,5 naar 14%.
- Voor woningen langs nieuw aangelegde provinciale wegen gaat de grenswaarde buiten de bebouwde kom omhoog (5.8 in de tabel). Ernstige hinder van 9 naar 11,5 %

Ergo: In totaal gaat het hier indicatief om 10.000 ernstig gehinderde mensen meer, als gevolg van hogere grenswaarden. Zoals reeds aangegeven worden deze mensen beschermd door gevelisolatie als gevolg van de binnenwaarde. Uitgaande van alleen de binnenwaarde, zou men het extra aantal ernstig gehinderden daarom ook kunnen inschatten op 0.

Een **verlaging** van de grenswaarde doet zich voor in de volgende situaties:

- Bij woningen die in de afgelopen 10 jaar zijn gebouwd rond spoorwegen gaat de grenswaarde omlaag van 68 naar 65 dB (4.2 in de tabel). Ernstige hinder van 16% naar 12%.
- Bij in de afgelopen 10 jaar gebouwde woningen langs provinciale wegen gaat de grenswaarde omlaag van 68 naar 60 dB (4.8 in de tabel). Ernstige hinder van 13% naar 9 %
- Bij woningen langs een in de afgelopen 10 jaar gewijzigde weg met snelheid ≤ 70 km/u gaat de grenswaarde van 73 naar 70 dB (5.6 in de tabel). Ernstige hinder van 15,5 % naar 14%.

- Bij woningen langs nieuw aangelegde provinciale weg binnen de bebouwde kom gaat de grenswaarde omlaag van 68 naar 65 dB (5.9 in de tabel). Ernstige hinder van 13% naar 11,5%.

- Bij woningen langs een gewijzigde provinciale weg gaat de grenswaarde omlaag van 73 naar 65 dB (5.10 in de tabel). Ernstige hinder van 15,5 naar 11,5 %

> **Ergo:** in totaal gaat het hier indicatief tussen de 5000 en 10000 ernstig gehinderde mensen minder als gevolg van een verlaging van de grenswaarde. Ook hier zou men kunnen redeneren dat de binnenwaarde in de oude en nieuwe regeling gelijk is (of elders verrekend wordt) zodat per saldo het effect 0 is.

Wijzigingen in de systematiek

Monitoring en naleving

Gemeentelijke wegen en lokale spoorwegen zijn door hun kleinschalige vertakking niet geschikt voor toepassing van geluidproductieplafonds. Daarom is voor gemeentelijke wegen een systeem ontwikkeld, waarbij getoetst wordt aan een basisgeluidemissie. Dit geeft de bestaande woningen en hun geluidsbelasting in het jaar van invoering ten gevolge van verkeer op gemeentelijke wegen weer. Voor de basisgeluidemissie wordt de geluidsbelasting van alle gemeentelijke wegen die invloed hebben op de woning opgeteld. Zie ook de alinea over cumulatie.

Bij de basisgeluidemissie moeten alle wegen met een verkeersintensiteit van tenminste 1000 voertuigen per etmaal moeten worden meegenomen. Hier is sprake van een risico dat gemeenten moeite zullen hebben de verkeersintensiteit op dergelijke wegen vast te stellen. Dit geldt in dezelfde mate voor de waterschappen. Dit maakt het moeilijk om de gelijkwaardige bescherming goed vast te stellen ten opzichte van de huidige regelgeving. Deze aspecten is in de rapportage van dBvision niet meegenomen.
Toename van de geluidsbelasting ten opzichte van de basisgeluidemissie kan optreden bij

- Grote ruimtelijke plannen of verkeersbesluiten, waarvan de effecten op het hele wegennet getoetst moeten worden, of

- Bij autonome verkeersgroei, die elke vijf jaar gemonitord moet worden.

Bij de monitoring geldt dat wanneer de effecten zodanig zijn dat er een toename van 1,5 dB of meer ten opzichte van de uitgangssituatie optreedt moet de gemeente maatregelen *afwegen*. Deze afweging wordt gebaseerd op het eigen beleid van de gemeente.

In het rapport van dBvision wordt de "permanente bewaking" (overigens ook die bij GPP's van provinciale wegen) opgevoerd (3.1 in de tabel, en bij 6.3 nog eens geteld) als een verbetering van de bescherming voor 3,3 miljoen woningen. Naar onze mening is dat, gelet op het bovenstaande, maar ten dele het geval. Immers, van een "resultaatsverplichting", zoals die al voor de beheerders van de rijksinfrastructuur geldt, is alleen sprake bij de provinciale wegen (6.4 in de tabel) en daar gaat het om 109.000 woningen. Het is onbekend gemeenten deze regelgeving zullen implementeren.

Ergo: de monitoring en naleving leiden tot een indicatieve vermindering van 3.000 tot 4.000 ernstig gehinderde mensen

30 km/u wegen

In de Aanvullingswet worden woningen langs wegen met een maximum snelheid van 30 km/u meegenomen. Dit was in de Wet geluidhinder niet het geval. De bewoners van deze woningen hebben in principe een betere bescherming dan voorheen, omdat ze immers voorheen helemaal niet beschermd waren. Deze bescherming kan alleen worden geëffectueerd bij woningen waar de standaardwaarde wordt overschreden. Of er dan daadwerkelijk maatregelen worden getroffen bepaalt de gemeente, als bevoegd gezag, op grond van het lokale beleid.

Ergo: het meenemen van 30 km/u wegen leidt tot een indicatieve vermindering van 4.000 tot 5.000 ernstig gehinderde mensen

Cumulatie

Cumulatie (optellen van alle geluid van omgevingslawaaibronnen) is een lang gekoesterde wens van beleidsmakers. Het argument daarbij is de geloofwaardigheid van de regelgeving. De praktijk is echter complex. Cumulatie wordt op drie punten toegevoegd als nieuw fenomeen:

- voor woningen die van meerdere wegen van één beheerder geluid ontvangen wordt het totale geluid aan de gevel bepalend,
- als er gevelisolatie wordt toegepast als maatregel wordt die zo gedimensioneerd, dat alle bronnen samen aan de binnenwaarde voldoen, en
- bij de kwalitatieve beoordeling van de cumulatie wordt bij de berekening van de gecumuleerde geluidbelasting gecorrigeerd voor hinderlijkheid.

Hier doet zich weer de vraag voor, of hier daadwerkelijk sprake is van een betere bescherming. Immers, die wordt alleen geëffectueerd als er ook maatregelen worden getroffen. In ieder geval bij nieuwbouw van woningen en wegen zullen deze maatregelen getroffen worden (3.3. en 3.4 uit de tabel). Maar maatregelen moeten ook getroffen worden bij de aanpassing van bronnen als dit leidt tot overschrijding van de standaardwaarde c.q. een toename van het geluid boven de standaardwaarde. Dan gaat de binnenwaarde gelden.

Ergo: door het in rekening brengen van cumulatie van geluid zullen er indicatief 155.000 ernstig gehinderde mensen minder zijn.

Geluidluwe gevel
In de tabel uit het dBvision rapport komt onder 4.10 de geluidluwe gevel ter sprake. De geluidluwe gevel wordt verplicht bij de toepassing van alle specifieke en generieke flexibiliteitsbepalingen (vervangende nieuwbouw, zeehavennorm, etc.). Dit is dus niet voor alle 10 jaar gebouwde woningen waarbij de standaardwaarde is overschreden.
Volgens dBvision kan dit bij 360.000 woningen een betere bescherming bieden. De geluidluwe gevel wordt al geruime tijd gepropageerd, maar in de praktijk blijkt het lastig te zijn om een geluidluwe gevel te realiseren en handhaven.

Ergo: door het invoeren van een geluidluwe gevel kan het aantal ernstig gehinderde mensen met ca. 21.000 worden teruggebracht

De aftrek

Bij de berekening van het geluid vanwege wegverkeer werd in het kader van de Wet geluidhinder een aftrek toegepast (voor 2007 werd gerefereerd aan artikel 103 Wgh en nu aan artikel 110g Wgh). Deze aftrek moest voorkomen dat te zware en te dure maatregelen zouden worden getroffen, die overgedimensioneerd zouden blijken te zijn als het wegverkeer vanzelf stiller zou zijn geworden. De verwachting was lange tijd, dat het autoverkeer stiller zou worden door voortschrijdende techniek en strenger wordende toelatingseisen. Uit onderzoek blijkt echter dat er nauwelijks sprake is van het stiller worden van wegvoertuigen. In het nieuwe stelsel is gekozen voor een andere systematiek hiervoor. In het nu voorliggende besluit worden de normen berekend zonder aftrek.
De normen worden verhoogd in plaats van dat een aftrek wordt toegestaan. Echter: als de aftrek op een later moment geherintroduceerd wordt dan is er geen sprake meer van gelijkwaardige bescherming. Die beslissing is geen onderdeel van het voorliggende besluit en wordt daarom in deze memo niet getoetst.

Samenvatting en conclusies

In het voorgaande is een samenvatting en interpretatie gemaakt van het rapport "Wijziging beschermingsniveau bij de Omgevingswet" van dBvision van 19 juni 2018. Hierbij is vooral een schatting gemaakt van de effecten van geraamde toe- of afnames van de wettelijke bescherming tegen teveel geluid van wegen, spoorwegen en – in mindere mate – industrie zoals die naar verwachting zullen ontstaan door invoering van de aanvullingswet geluid. De aantallen woningen waar het beschermingsniveau beter of slechter wordt zijn gewogen naar de gevolgen voor de ernstige hinder. Hierbij zijn soms indicaties gedaan voor de effectiviteit van de nieuwe regels, vooral waar de uitvoering afhankelijk is van lokaal beleid. De resultaten kunnen als volgt worden samengevat.

Effect	Vermindering aantal ernstig gehinderden	Vergroting aantal ernstig gehinderden
Standaardwaarde omhoog		1.000
Binnenwaarde omhoog		47.000
Grenswaarde omhoog		9.300

Grenswaarde omlaag	640	
Monitoring en handhaving	3.700	
30 km/u	4.600	
Cumulatie	156.400	
Geluidsluwe gevel	5.200	
Totalen	170.000	57.000

Tabel 1. Resultaten van de analyse op basis van aantallen ernstig gehinderden bij de verschillende ingrepen. NB: De hinder is gebaseerd op het binnenniveau. Er is dus geen rekening gehouden met toename van hinder door een hoger niveau in de buitenruimten van woning

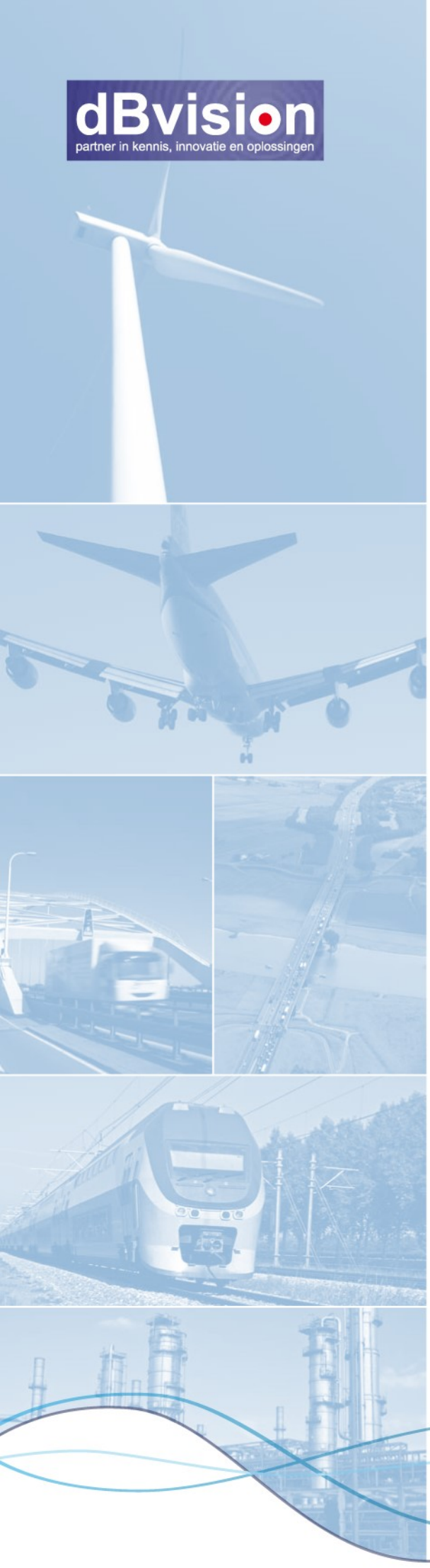

Bijlage 2b

Wijziging beschermingsniveau geluid bij Omgevingswet

Inzicht in de grootste effecten

Samenvatting

Met de Omgevingswet veranderen de geluidregels. De aanleiding daarvoor is het in 2006 (door Staatssecretaris Van Geel) ingezette traject van modernisering van het geluidbeleid (Swung) en de verbeterdoelen van de Omgevingswet. De modernisering van het geluidbeleid gaat met name over de decentrale infrastructuur. Voor rijksinfrastructuur is in 2012 met de invoering van geluidproductieplafonds de beoogde modernisering al voltooid is. De nieuwe wet treedt in 2021 in werking. Dit rapport geeft inzicht in het aantal woningen dat in 27 veelvoorkomende situaties langs wegen en spoorwegen beter, gelijk of minder goed beschermd wordt.

De veranderingen betreffen zowel wijzigingen in geluidnormen als in het systeem van reguleren. Voor het beschermingsniveau zijn deze in samenhang bezien. Daarnaast leggen de nieuwe regels meer nadruk op het beschermen van de gezondheid, het bewaken en beheersen van geluid en een integrale afweging. Met de nieuwe regels is net als nu een grote beleidsruimte voor het bevoegd gezag om een afweging te maken over de toelaatbaarheid van hoge geluidniveaus in de leefomgeving. Daarom gaat deze voorspelling over de verandering van het beschermingsniveau gepaard met onzekerheden. Uit deze studie blijkt dat er ondanks deze onzekerheden een reële verwachting is, dat de verandering van geluidregels voor tenminste twee derde van de inwoners van Nederland leidt tot tenminste een gelijke en vaak een betere bescherming.

Uit dit onderzoek volgen onderstaande conclusies:

- Bij 27 veelvoorkomende situaties blijkt dat de verandering van geluidregels voor tenminste twee derde van de inwoners van Nederland leidt tot tenminste een gelijke en vaak een betere bescherming. Voor een beperkt aantal situaties wordt het minder goed.
- De grootste verbetering komt doordat er voor de verschillende netwerken van wegen en spoorwegen een geluidlimiet komt die door monitoring bewaakt wordt en ook wegen met een maximale snelheid van 30 km/uur onder de geluidregulering gaan vallen. Dit betekent bij elkaar een verbetering voor circa 3,3 miljoen woningen. Een andere grote verbetering bestaat uit het cumuleren van geluidbelastingen van verschillende wegen uit eenzelfde netwerk zodat een hoger geluidniveau wordt getoetst aan geluidnormen. Met name voor gemeentewegen leidt dat tot een verbetering in bescherming voor circa 1,8 miljoen bestaande woningen. Nederland heeft in totaal circa 8 miljoen woningen.
- De grootste verslechtering komt door versoepeling van de norm voor de geluidbelasting in de woning, voor woningen gebouwd voor 1982 langs decentrale infrastructuur. Dit betreft circa 0,5 miljoen woningen. Voor de rijksinfrastructuur is deze versoepeling overigens in 2012 al doorgevoerd. Een andere verslechtering treedt op doordat de norm voor de maximale geluidbelasting bij de nieuwe aanleg van gemeentelijke wegen hoger wordt. Dit betreft circa 0,1 miljoen bestaande woningen.
- De grootste normversoepeling betreft de verhoging van de grenswaarde voor nieuw gebouwde woningen buiten de bebouwde kom langs gemeentewegen. Die gaat van 57 of 58 dB naar 70 dB. Uit dit onderzoek blijkt dat dit naar verwachting effect zal hebben op een zeer beperkt aantal woningen, namelijk 669, op een totale omvang van circa 705

duizend nieuw gebouwde woningen (circa 0,1%) . Het is een norm waaraan in de praktijk zelden wordt getoetst, omdat buiten de bebouwde kom zeer weinig woningbouw plaatsvindt en buiten de bebouwde kom veelal niet wordt gebouwd langs gemeentelijke wegen met een omvangrijke verkeersintensiteit. Ook heeft de gemeente de mogelijkheid de fysieke grens van de bebouwde kom voor besluitvorming over geluid kan wijzigen. Daarmee heeft de gemeente de mogelijkheid om de nieuwe woningbouw te realiseren met minder strenge geluidnormen die gelden binnen de bebouwde kom.

- In getalswaarde betreft de grootste normaanscherping de verlaging van 68 dB naar 60 dB van de grenswaarde voor nieuw gebouwde woningen langs provinciale wegen binnen de bebouwde kom. Dit heeft een beperkt effect op 0,3% van de nieuw gebouwde woningen.
- Eén individuele woning kan door de nieuwe geluidregels door de ene regelwijziging een betere bescherming krijgen en door andere regelwijzigingen een minder goede bescherming. Eén woning kan ook profiteren van twee of meer verbeteringen door de regelwijziging. Dat is toegelicht in twee voorbeelden:
    1. Een woning bij een nieuwe gemeentelijke weg krijgt door invoering van de monitoringsplicht een betere bescherming, maar de eis voor de binnenwaarde wordt minder streng.
    2. Een woning bij een nieuwe gemeentelijke 30 km/u weg krijgt het bij de Omgevingswet wel toetsen van geluidbelasting vanwege de 30 km/u weg én het daarbij optellen van andere gemeentelijke wegen twee verbeteringen. Daarbovenop geldt voor deze woning ook nog de 5-jaarlijkse monitoringsplicht.

Omdat meerdere situaties van toepassing kunnen zijn op één woning, kunnen de woningaantallen niet worden opgeteld.

Inhoudsopgave

Samenvatting **2**

1 Inleiding **6**

2 Onderzoeksmethodiek **7**

2.1 Methodiek 7
2.2 Onderzoeksvragen per aspect 7
2.3 Gebruikte datasets 8
2.3.1 EU-kartering 2016 geluidberekeningen 14 gemeenten (A) 8
2.3.2 EU-kartering 2016 Rijkswaterstaat (B) 10
2.3.3 EU-kartering 2016 ProRail (C) 10
2.3.4 Onderzoek saneringsomvang provinciale wegen (D) 10
2.3.5 Basisregistraties Adressen en Gebouwen (E) 10
2.3.6 Nationaal Wegen Bestand (F) 10
2.3.7 Bebouwde kom (G) 11
2.3.8 Nauwkeurigheid resultaten 11

3 Resultaten: systematiek nieuwe regels **12**

3.1 Permanente bewaking 12
3.2 Binnenwaarde cumulatief 13
3.3 30 km/u wegen vallen onder de geluidregels 13
3.4 Toetsing door optelsom alle gemeentelijke wegen 14

4 Resultaten: nieuw te bouwen woningen **15**

4.1 Grenswaarde verhoging rijkswegen 16
4.2 Grenswaarde verlaging hoofdspoorwegen 16
4.3 Grenswaarde verhoging gemeentelijke wegen buiten bebouwde kom16
4.4 Standaardwaarde verhoging gemeentelijke wegen 17
4.5 Langs wegen met 30 km/u maximum snelheid 18
4.6 Grenswaarde verhoging gemeentelijke wegen binnen de bebouwde kom en belast door 2 of meer wegen 18
4.7 Grenswaarde verhoging gemeentelijke wegen binnen de bebouwde kom en belast door 1 weg 19
4.8 Grenswaarde verlaging provinciale wegen binnen de bebouwde kom20
4.9 Grenswaarde verhoging provinciale wegen buiten de bebouwde kom20
4.10 Streven naar geluidluwe gevel 21

5 Resultaten: aanleg en wijziging infrastructuur **22**

5.1 Rijkswegen: geen verschil met huidige regels 23
5.2 Hoofdspoorwegen: geen verschil met huidige regels 23
5.3 Grenswaarde verhoging nieuwe gemeentelijke wegen buiten de kom23

5.4 Grenswaarde verhoging nieuwe gemeentelijke wegen binnen de kom en belast door 2 of meer wegen 23
5.5 Grenswaarde verhoging nieuwe gemeentelijke wegen binnen de kom en belast door 1 weg 24
5.6 Grenswaarde verlaging wijziging gemeentelijke wegen met snelheid ≤ 70 km/u 25
5.7 Nieuwe aanleg gemeentelijke wegen met snelheid 30 km/u 25
5.8 Grenswaarde verhoging nieuwe provinciale wegen buiten de kom 26
5.9 Grenswaarde verlaging nieuwe provinciale wegen binnen de kom 26
5.10 Grenswaarde verlaging wijziging provinciale wegen 27
5.11 Binnenwaarde woningen met bouwjaar voor 1982 soepeler 28

6 Resultaten: bewaking geluid 29

6.1 Rijkswegen: geen verschillen met huidige regels 30
6.2 Hoofdspoorwegen: geen verschillen met huidige regels 30
6.3 Gemeentelijke wegen: 5-jaarlijkse monitoringsplicht (“basiskaart”) 30
6.4 Provinciale wegen: bewaking geluidproductie-plafonds 30
6.5 Industrie: geen verschillen met huidige regels 31

7 Conclusie 32

Literatuur 34

Bijlage 1 Gedetailleerd overzicht met resultaten per aspect 35

Colofon 39

1 Inleiding

Met de Omgevingswet veranderen de geluidregels. De aanleiding daarvoor is het in 2006 (door Staatssecretaris Van Geel) ingezette traject van modernisering van het geluidbeleid (Swung) en de verbeterdoelen van de Omgevingswet. De modernisering van het geluidbeleid gaat met name over de decentrale infrastructuur. Voor rijksinfrastructuur is in 2012 met de invoering van geluidproductieplafonds de beoogde modernisering al voltooid is. De nieuwe wet treedt in 2021 in werking.

De veranderingen betreffen zowel wijzigingen in geluidnormen als in het systeem van reguleren. Voor het beschermingsniveau zijn deze in samenhang bezien. Daarnaast leggen de nieuwe regels meer nadruk op het beschermen van de gezondheid, het bewaken en beheersen van geluid en een integrale afweging. Met de nieuwe regels is niet als nu een grote beleidsruimte voor het bevoegd gezag om een afweging te maken over de toelaatbaarheid van hoge geluidniveaus in de leefomgeving. Daarom gaat deze voorspelling over de verandering van het beschermingsniveau gepaard met onzekerheden. Uit deze studie blijkt dat er ondanks deze onzekerheden een reële verwachting is, dat de verandering van geluidregels voor tenminste twee derde van de inwoners van Nederland leidt tot tenminste een gelijke en vaak een betere bescherming.

De verschillen tussen de huidige geluidregels uit de Wet geluidhinder en de Wet milieubeheer en de nieuwe geluidregels van de Omgevingswet zijn kwalitatief bekend. Wat ontbreekt is een (kwalitatief) inzicht in 27 veelvoorkomende situaties langs wegen en spoorwegen.

Doelstelling

Dit rapport geeft inzicht in het aantal woningen dat in 27 veelvoorkomende situaties langs wegen en spoorwegen beter, gelijk of minder goed beschermd wordt.

Leeswijzer

Na de inleiding volgt in hoofdstuk 2 de onderzoeksmethodiek. In hoofdstuk 3 tot en met 6 zijn de resultaten weergegeven. De resultaten zijn daarbij uitgesplitst in:

- Systematiek nieuwe regels (hoofdstuk 3).
- Nieuw gebouwde woningen (hoofdstuk 4).
- Aanleg en wijziging infrastructuur (hoofdstuk 5).
- Bewaking geluid (hoofdstuk 6).

De conclusie is tot slot beschreven in hoofdstuk 7.

2 Onderzoeksmethodiek

In dit hoofdstuk is de onderzoeksmethodiek beschreven. Daarbij wordt zowel ingegaan op de aanpak (methodiek en onderzoeksvragen) als ook de gebruikte bestanden. De volgende bestanden zijn gebruikt:

- EU-kartering 2016 geluidberekeningen 14 gemeenten (A).
- EU-kartering 2016 Rijkswaterstaat (B).
- EU-kartering 2016 ProRail (C).
- Onderzoek saneringsomvang provinciale wegen (D).
- Basisregistraties Adressen en Gebouwen (E).
- Nationaal Wegen Bestand (F).
- Bebouwde kom (G).

2.1 Methodiek

Dit rapport geeft de resultaten van het onderzoek waar met beschikbare geluidberekeningen en andere data, een voorspelling is gedaan op het aantal woningen dat beter of minder goed beschermd wordt met de invoering van de nieuwe regels. De voorspelling is gedaan voor verschillende regelwijzigingen afzonderlijk.

Een deel van de regelwijzigingen zijn van toepassing op de totale huidige woningvoorraad. Een ander deel is van de regelwijziging is van toepassing op nog te bouwen woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen. Deze vraag is beantwoord door de nieuwbouw van de afgelopen 10 jaar als representatief te beschouwen voor de bouw die de komende 10 jaar gaat plaatsvinden. Dezelfde aanpak is gevolgd voor de beantwoording van de vraag die is gekoppeld aan de wegen die de komende 10 jaar worden gerealiseerd.

Op basis van de verandering aan de wegen en de bebouwing die de afgelopen 10 jaar is gerealiseerd brengt het onderzoek in beeld hoeveel van deze woningen beter of minder goed worden beschermd met de nieuwe geluidregels.

2.2 Onderzoeksvragen per aspect

Het effect is onderzocht dat de regelwijziging heeft op het aantal woningen dat beter of minder goed beschermd wordt. Daarbij is de regelwijziging gegroepeerd in de volgende vier aspecten:

- Systematiek van de nieuwe regels (hoofdstuk 3)
  Het effect van de gewijzigde systematiek van de nieuwe regels is van toepassing op alle woningen. Het levert een betere bescherming in een groot aantal situaties.
- Veranderingen bij nieuw te bouwen woningen (hoofdstuk 4)
  Het effect van de regelwijziging op nieuw te bouwen woningen in de komende 10 jaar. Relevant daarbij is de wijziging van de grenswaarde, de methodiek voor het naleven van de binnenwaarde, de status van 30 km/uur wegen en de aanvullende eisen bij nieuwe woningen boven bepaalde geluidbelastingen.
- Effecten voor aanleg en wijziging van infrastructuur (hoofdstuk 5)
  De regels voor aanleg en wijziging van infrastructuur wijzigen. De grootste wijziging betreft het gelijk trekken van de normen voor nieuwe aanleg en wijziging van bestaande infrastructuur voor provinciale wegen, gemeentewegen en lokaal spoor.
- Bewaking van omgevingswaarde geluid (hoofdstuk 6)
  De nieuwe regels voorzien in een continue bewaking van toename van geluid. Voor rijkswegen, hoofdspoorwegen en industrieterreinen komen die in de plaats van huidige te bewaken geluidproductieplafonds of andere wettelijke grenswaarden. Voor provinciale wegen, gemeentewegen en lokaal spoor betreft het een nieuwe verplichting.

2.3 Gebruikte datasets

De onderzoeksresultaten zijn gebaseerd op beschikbare geluidberekeningen. In dit onderzoek voornamelijk uitgegaan van gegevens die samengesteld zijn voor de EU-kartering 2016. Dat is gedaan omdat deze gegevens tot in groot detailniveau zijn uitgewerkt en daarmee geschikt zijn om veel vragen te beantwoorden. In sommige gevallen is voor de beantwoording van de vraag toch nog onvoldoende informatie beschikbaar. In dat geval is gebruik gemaakt van statistische data bijvoorbeeld van het CBS of op grond van een steekproef.

Hieronder zijn de gebruikte datasets nader geduid. Achter iedere sub paragraaf staat een letter. Deze letter wordt in de bijlage en bij de bespreking van de resultaten per onderzoeksvraag aangehaald, zodat duidelijk is welke dataset gebruikt wordt.

2.3.1 EU-kartering 2016 geluidberekeningen 14 gemeenten (A)

Geluidkaarten die vorig jaar over 2016 zijn opgesteld door gemeenten zijn de basis waaruit de informatie over de geluidbelasting door gemeentelijke wegen in Nederland is bepaald. De Wet milieubeheer verplicht een groot aantal gemeenten iedere vijf jaar om geluidbelasting kaarten op te stellen voor wegverkeer, railverkeer, industrie en luchtvaart. Vorige jaar hebben deze gemeenten kaarten gemaakt voor het basis jaar 2016. In deze kaarten is de geluidbelasting door wegverkeer uitgesplitst naar drie bronbeheerders. Dit zijn gemeentelijke wegen, provinciale wegen én Rijkswegen. In de voorliggende studie is informatie gebruikt uit de geluidbelastingkaarten voor de volgende 14 gemeenten:

- Alkmaar
- Bergen (NH)
- Blaricum
- Heiloo
- Hilversum
- Huizen

- Castricum
- Den Haag
- Gooise Meren
- Heerhugowaard
- Langedijk
- Laren (NH)
- Tilburg
- Weesp

Binnen de genoemde 14 gemeenten zijn 582.166 woningen. In Nederland zijn dat er 7.686.178 woningen. Beide cijfers zijn op basis van CBS gegevens. De vertaling naar het effect op het beschermingsniveau voor heel Nederland is gedaan door de resultaten van deze steekproef te extrapoleren. Daarvoor zijn extrapolatie factoren bepaald.

Ook is de informatie van de gemeente Diemen gebruikt. Dit is specifiek gedaan voor de vraag over het aantal woningen die een geluidbelasting ondervinden van meer dan één gemeenteweg. De resultaten daarvoor zijn uit de geluidkaart over 2016. Bij het onderzoek van Diemen is de geluidbelasting per bron afzonderlijk bekend. Bijvoorbeeld de geluidbelasting van de Ouddiemerlaan en de Muiderstraatweg afzonderlijk. Door deze op te tellen is de geluidbelasting per bronsoort (gemeentelijk wegverkeer) te bepalen.

Bepaald is voor welk deel van de woningen de geluidbelasting boven de standaardwaarde toeneemt in het geval de geluidbelasting voor alle gemeentelijke wegen samen wordt bepaald (Omgevingswet) in plaats van voor iedere weg afzonderlijk (Wet geluidhinder). Dit percentage bedraagt 53,82%. De toename is 1 tot en met 5 dB. Figuur 1 geeft de verdeling van het percentage voor de gemeente Diemen uitgesplitst naar een aanscherping van de te toetsen geluidbelasting per dB. Zo is bijvoorbeeld voor 10% van de woningen een aanscherping van 2 dB aan de orde en voor 12% een aanscherping van 3 dB. Een aanscherping van 5 dB komt voor als meer dan 2 afzonderlijke gemeentelijke wegen een relevante bijdrage hebben op één woning.

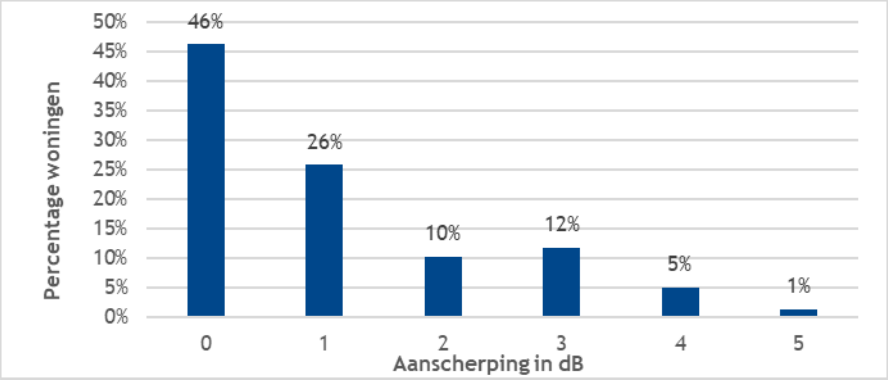

Figuur 1 Percentage woningen in de gemeente Diemen waar de berekende geluidbelasting hoger is als bij de berekening alle gemeentelijke wegen worden opgeteld in plaats van de berekening per weg afzonderlijk.

2.3.2 EU-kartering 2016 Rijkswaterstaat (B)

De effecten door geluid van alle Rijkswegen zijn gebaseerd op geluidkaarten die vorig jaar over 2016 zijn opgesteld door Rijkswaterstaat. De berekende geluidbelasting die voor deze kaarten is gebruikt is het uitgangspunt voor deze studie naar beschermingsniveau. Deze gegevens zijn voor alle wegen in beheer door Rijkswaterstaat in heel Nederland.

2.3.3 EU-kartering 2016 ProRail (C)

De effecten door geluid van alle hoofdspoorwegen zijn gebaseerd op geluidkaarten die vorig jaar over 2016 zijn opgesteld door ProRail. De berekende geluidbelasting die voor deze kaarten is gebruikt is het uitgangspunt voor deze studie naar beschermingsniveau. Deze gegevens zijn voor alle hoofdspoorwegen.

2.3.4 Onderzoek saneringsomvang provinciale wegen (D)

Voor het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is een inventarisatie gedaan naar de landelijke voorraad met saneringsobjecten. Dit onderzoek bevat ook de saneringsvoorraad langs provinciale wegen. Uit de resultaten hiervan is het aantal objecten bepaald met een geluidbelasting boven een bepaalde waarde. Het onderzoek is land dekkend en de aantallen zijn geijkt aan de aantallen uit de geluidkaarten. Het betreft in dit geval de kaarten die zijn opgesteld door provincies Gelderland en Noord-Holland (jaar 2016) en Utrecht, Zuid-Holland en Limburg (jaar 2011).

2.3.5 Basisregistraties Adressen en Gebouwen (E)

Voor de woningen is gebruik gemaakt van de landelijke BAG (Basisregistraties Adressen en Gebouwen) dataset, status op 1-1-2018. Met de data uit het BAG is o.a. bekend waar een pand ligt, hoeveel woningen (verblijfsobjecten met woonfunctie) zich daarin bevinden en het bouwjaar van het pand.

De omvang en locaties van nieuwe woningbouw is bepaald door uit deze set de woningen te selecteren die de afgelopen 10 jaar (2006 tot en met 2016) zijn gerealiseerd. Beoordeeld is welke effecten de nieuwe geluidregels op deze woningen hebben. De data uit het BAG is geijkt met CBS statistieken voor nieuwbouw over de periode 2006 tot en met 2016. Voor deze studie gaan wij uit van 703.447 nieuwe woningen.

Deze afgelopen 10 jaar gebouwde woningen dienen als indicatie voor de nieuw te bouwen woningen in de komende 10 jaar (hierna als “nieuw te bouwen woningen” of “nieuwe woningen”).

2.3.6 Nationaal Wegen Bestand (F)

De omvang en de locaties van nieuw aan te leggen wegen is in beeld gebracht door de afgelopen 10 jaar terug te kijken. Dit is gedaan door twee NWB bestanden te vergelijken (datum 2006 en 2017). En daarbij te beoordelen welke wegen er in 2017 wel waren en in 2006 niet. Voor deze wegen is beoordeeld wat de effecten zijn op de nabij gelegen woningen. Het is uit deze dataset niet af te leiden welke wegen zijn aangepast en waarvoor een reconstructie onderzoek heeft plaatsgevonden. Wel is op basis van onze eigen ervaring over

de afgelopen 20 jaar met onderzoeken voor wegverkeer daarvoor een inschatting gemaakt. Om dat effect te bepalen is op basis van deze inschatting aangenomen dat 2% ligt langs een te reconstrueren weg.

Deze afgelopen 10 jaar nieuw aangelegde wegen en gewijzigde wegen dienen als indicatie voor de nieuw aan te leggen wegen of te wijzigen wegen in de komende 10 jaar (hierna als “nieuw aan te leggen wegen” of “nieuwe wegen”).

2.3.7 Bebouwde kom (G)

Voor een aantal vragen is het nodig om een scheiding te maken tussen binnen en buiten de bebouwde kom. Daarvoor is gebruik gemaakt van het bestand ‘Grenzen Woonkernen (bebouwde kommen en industriekernen uit BRT)’ uit Top10NL (http://www.imergis.nl/asp/47.asp download 4 april 2018).

2.3.8 Nauwkeurigheid resultaten

De resultaten uit dit onderzoek zijn niet tot op de woning precies. De aantallen zijn rekenresultaten en daarbij is geen indicatie van de nauwkeurigheid of onzekerheden weergegeven. Een aantal aspecten veroorzaakt een onnauwkeurigheid. Het onderzoek is gedaan op een omvangrijke steekproef maar ook nog geëxtrapoleerd om een land dekkend beeld te krijgen. Dit veroorzaakt een onnauwkeurigheid. Verder is met de nieuwe regels net als nu een grote beleidsruimte voor het bevoegd gezag om een afweging te maken over de toelaatbaarheid van hoge geluidniveaus in de leefomgeving. Deze voorspelling over de verandering van het beschermingsniveau gaat daarom gepaard met onzekerheden.

Door de onderzoek aanpak gaat het hier om een schatting. De nauwkeurigheid is zeker niet tot op de woning precies. Deze nauwkeurigheid is niet nader onderzocht en daarom ook niet in deze memo geduid. Ondanks deze onnauwkeurigheid en onzekerheden is de verwachting de resultaten uit dit onderzoek een betrouwbaar beeld geven van de effecten van de regelwijziging.

3 Resultaten: systematiek nieuwe regels

In dit hoofdstuk zijn de resultaten weergegeven voor de onderzoeksvragen die betrekking hebben op de systematiek van de nieuwe regels. De systematiek van de nieuwe regels voorzien in een betere bescherming in een aantal situaties.

Per paragraaf wordt een onderzoeksvraag beantwoord. Bij de beantwoording van deze onderzoeksvragen is de referentie de gehele woningvoorraad (en niet alleen de nieuwe woningen). Het gaat dan om circa 8 miljoen woningen in Nederland. Figuur 2 geeft een samenvatting van de resultaten.

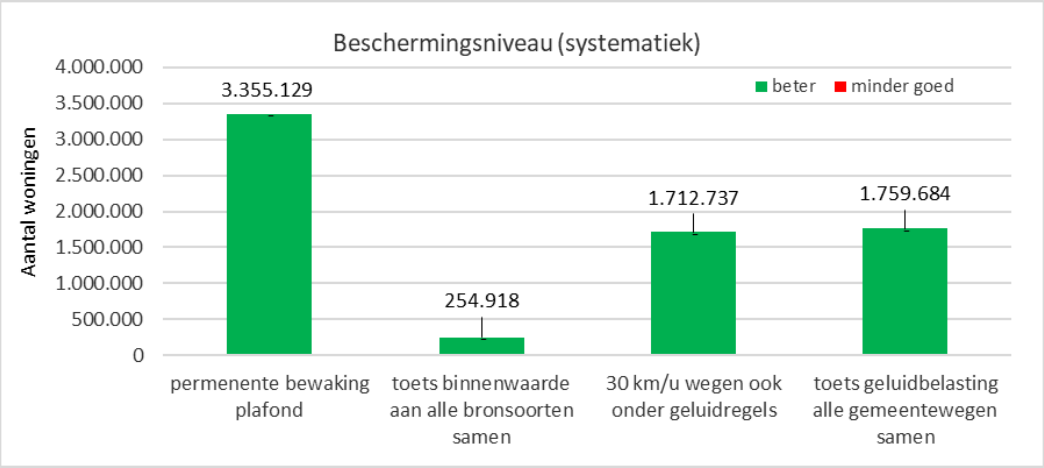

Figuur 2 Wijziging beschermingsniveau van woningen bij de nieuwe geluidregels in Omgevingswet (systematiek).

3.1 Permanente bewaking

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel woningen verandert de bescherming door een permanente bewaking van de geluidbelasting (boven standaardwaarde) vanwege gemeentewegen, provinciale wegen en lokale spoorwegen?

Resultaat

3.355.129 woningen worden beter beschermd onder de nieuwe regels. Voor deze woningen komt door de permanente monitoring in beeld als sprake is van een geluidtoename. Voor gemeentelijke wegen en lokale spoorwegen dient de gemeente dan een afweging te maken of de toename aanleiding is tot extra geluidmaatregelen. Bij provinciale wegen treedt een

soortgelijk systeem in werking als de huidige systematiek van geluidproductieplafonds bij rijkswegen.

Werkwijze
Op basis van de geluidbelastingen van 14 gemeenten (dataset A uit paragraaf 2.3) is een selectie gemaakt van de aantallen adressen met een geluidbelasting boven de standaardwaarde. Het gaat dan om 53 dB voor gemeentelijk wegverkeer en 50 dB voor provinciaal wegverkeer. Hieruit volgt een aantal woningen in de steekproef gemeenten. Op basis van CBS statistieken over aantallen woningen in de steekproef gemeenten en landelijk is een extrapolatie factor bepaald, om vervolgens een uitspraak op landelijk niveau te kunnen doen.

3.2 Binnenwaarde cumulatief

Onderzoeksvraag
Voor hoeveel woningen verandert de bescherming omdat de grens voor de geluidbelasting in de woning geldt voor opgetelde geluidbelastingen van alle geluidbronsoorten?

Resultaat
254.918 woningen worden beter beschermd onder de nieuwe regels. Op deze woningen is geluid van meerdere geluidbronsoorten boven de standaardwaarde. Het optellen van het geluid van deze bronsoorten leidt tot extra geluidisolatie van deze woningen.

Werkwijze
Op basis van de geluidbelastingen van 14 gemeenten (dataset A uit paragraaf 2.3) is een selectie gemaakt van de aantallen adressen met twee of meer geluidbelastingen boven de standaardwaardes (55 dB voor railverkeer, 53 dB voor gemeentelijk wegverkeer en 50 dB voor industrie, provinciaal- en rijks- wegverkeer). Hieruit volgt een aantal woningen in de steekproef gemeenten. Op basis van CBS statistieken over aantallen woningen in de steekproef gemeenten en landelijk is een extrapolatie factor bepaald, om vervolgens een uitspraak op landelijk niveau te kunnen doen.

3.3 30 km/u wegen vallen onder de geluidregels

Onderzoeksvraag
Voor hoeveel woningen verandert de bescherming omdat wegen met maximum snelheid van 30 km/uur onder de geluidregels gaan vallen?

Resultaat
1.712.737 woningen worden beter beschermd onder de nieuwe regels. Deze woningen hebben onder de huidige geluidregels van de Wet geluidhinder geen bescherming terwijl de geluidbelasting op deze woningen wel boven de standaardwaarde is.

Werkwijze

Op basis van de geluidbelastingen van 14 gemeenten (dataset A uit paragraaf 2.3) is een selectie gemaakt van de aantallen adressen met een geluidbelasting boven de standaardwaarde (53 dB voor gemeentelijk wegverkeer) en die binnen een afstand van 15 meter liggen van een 30 km/u weg (onderliggende wegen uit geluidmodel behorende bij dataset). Hieruit volgt een aantal woningen in de steekproef gemeenten. Op basis van CBS statistieken over aantallen woningen in de steekproef gemeenten en landelijk is een extrapolatie factor bepaald, om vervolgens een uitspraak op landelijk niveau te kunnen doen.

3.4 Toetsing door optelsom alle gemeentelijke wegen

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel woningen verandert de bescherming omdat de te toetsen geluidbelasting met de Omgevingswet de optelsom van het geluid van alle gemeentewegen samen is?

Resultaat

1.759.684 woningen worden beter beschermd onder de nieuwe regels. Op deze woningen is het geluid van alle gemeentelijke wegen samen hoger dan de standaardwaarde. En is het te toetsen geluid van één enkele weg (zoals dat nu bij de Wet geluidhinder wordt gedaan) 1 tot 5 dB lager dan het totaal van deze wegen.

Werkwijze

Op basis van de geluidbelastingen van 14 gemeenten (dataset A uit paragraaf 2.3) is een selectie gemaakt van de aantallen adressen met een geluidbelasting boven de standaardwaarde (53 dB voor gemeentelijk wegverkeer).

Uit de dataset van Diemen, waarbij de geluidbelastingen per bron en per gemeentelijke weg zijn uitgevoerd, is het mogelijk om te bepalen hoeveel woningen een relevante geluidbelasting ondervinden van meer dan een gemeentelijke weg. Dit bedraagt ca. 53,82%. Op basis van dit percentage en het aantal adressen boven de standaardwaarde uit dataset A, volgt een aantal woningen in de steekproef gemeenten. Op basis van CBS statistieken over aantallen woningen in de steekproef gemeenten en landelijk is een extrapolatie factor bepaald, om vervolgens een uitspraak op landelijk niveau te kunnen doen.

4 Resultaten: nieuw te bouwen woningen

In dit hoofdstuk zijn de resultaten weergegeven voor de onderzoeksvragen die betrekking hebben op nieuw te bouwen woningen. Het vraagstuk richt zich op de nieuwe woningen in de komende 10 jaar en de normen die hiervoor wijzigen. Het meest relevant is de grenswaarde, de methodiek voor het naleven van de binnenwaarde, de status van 30 km/uur wegen en de aanvullende eisen bij nieuwe woningen boven bepaalde geluidbelastingen.

Per paragraaf wordt een onderzoeksvraag beantwoord. Bij de beantwoording van deze onderzoeksvragen is de referentie de nieuwbouw in de komende 10 jaar (en niet de gehele woningvoorraad). Figuur 3 geeft een samenvatting van de resultaten.

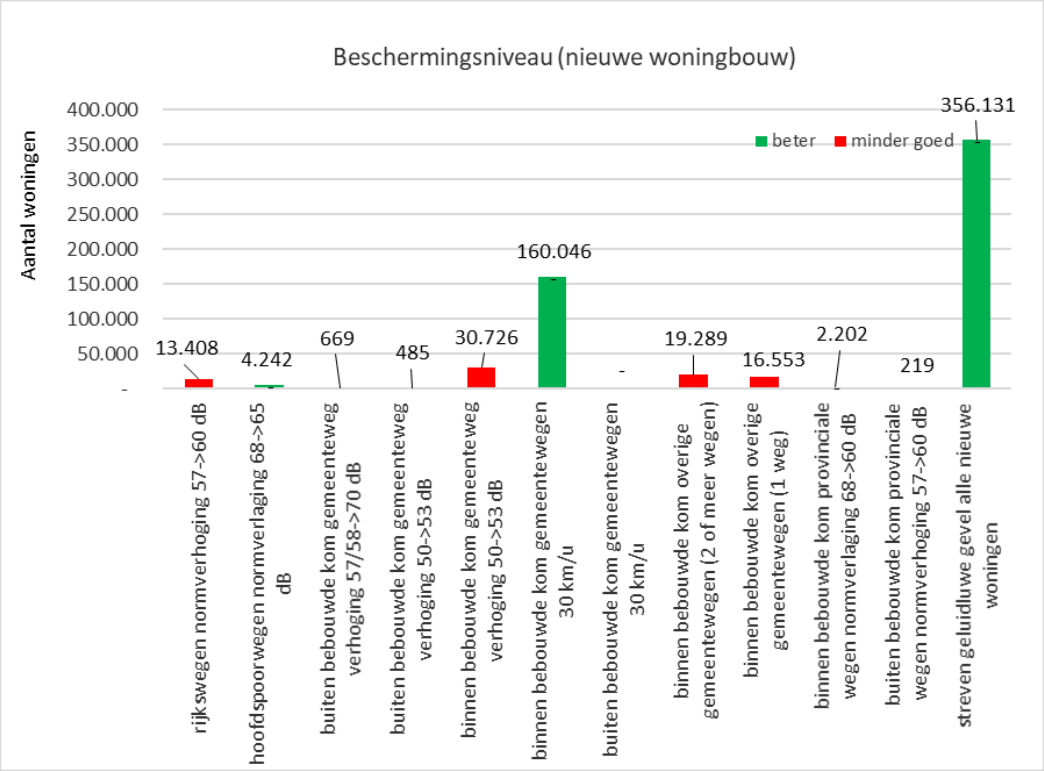

Figuur 3 Wijziging beschermingsniveau van woningen bij de nieuwe geluidregels in Omgevingswet (nieuw te bouwen woningen).

4.1 Grenswaarde verhoging rijkswegen

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel nieuwe woningen verandert de bescherming omdat langs rijkswegen een grenswaarde verhoging van 57 naar 60 dB is voorzien?

Resultaat

13.408 nieuw te bouwen woningen worden minder goed beschermd onder de nieuwe regels.

Werkwijze

Op basis van de geluidkaart Rijkswaterstaat (dataset B uit paragraaf 2.3) en een BAG export is een representatieve set van nieuwe woningen vastgelegd die de komende 10 jaar worden gebouwd (dataset E uit paragraaf 2.3). Uit deze woningen is een selectie gemaakt van de woningen met een geluidbelasting in de 55 – 60 dB klasse. De geluidkaart van Rijkwaterstaat is ingedeeld in klassen van 5 dB, onbekend is dus waar exact de 57 dB contour ligt. Er is in dit geval dus gekozen voor een ruimere klasse van 55 – 60 dB, zodat er geen onderschatting van het aantal minder goed beschermde woningen plaatsvindt. De resultaten zijn bepaald op landelijk niveau. Een extrapolatie is daardoor niet meer nodig.

4.2 Grenswaarde verlaging hoofdspoorwegen

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel nieuwe woningen verandert de bescherming omdat langs hoofdspoorwegen een grenswaarde verlaging van 68 naar 65 dB is voorzien?

Resultaat

4.242 nieuw te bouwen woningen worden beter beschermd onder de nieuwe regels.

Werkwijze

Op basis van de geluidkaart ProRail (dataset C uit paragraaf 2.3) en een BAG export is een representatieve set van nieuwe woningen vastgelegd die de komende 10 jaar worden gebouwd (dataset E uit paragraaf 2.3). Uit deze woningen is een selectie gemaakt van de woningen met een geluidbelasting in de 65 - 70 dB klasse. De geluidkaart ProRail is ingedeeld in klassen van 5 dB, onbekend is dus waar exact de 68 dB contour ligt. Er is in dit geval dus gekozen voor een ruimere klasse van 65 – 70 dB, zodat er geen onderschatting van het aantal minder goed beschermde woningen plaatsvindt. De resultaten zijn bepaald op landelijk niveau. Een extrapolatie is daardoor niet meer nodig.

4.3 Grenswaarde verhoging gemeentelijke wegen buiten bebouwde kom

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel nieuwe woningen verandert de bescherming omdat langs gemeentelijke wegen buiten de bebouwde kom een grenswaarde verhoging van 57/58 naar 70 dB is voorzien?

Resultaat

669 nieuw te bouwen woningen worden minder goed beschermd onder de nieuwe regels.

Werkwijze

Op basis van de geluidbelastingen van 14 gemeenten (dataset A uit paragraaf 2.3) en een BAG export is een representatieve set van nieuwe woningen vastgelegd die de komende 10 jaar worden gebouwd (dataset E uit paragraaf 2.3). Uit deze woningen is een selectie gemaakt van de woningen met een geluidbelasting groter dan 57 dB en kleiner of gelijk aan 70 dB. Daarnaast is ook gebruik gemaakt van het bestand bebouwde kom (dataset G uit paragraaf 2.3) voor de selectie van de woningen buiten de bebouwde kom.
Hieruit volgt een aantal woningen in de steekproef gemeenten. Op basis van CBS statistieken over aantallen woningen in de steekproef gemeenten en landelijk is een extrapolatie factor bepaald, om vervolgens een uitspraak op landelijk niveau te kunnen doen.

4.4 Standaardwaarde verhoging gemeentelijke wegen

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel nieuwe woningen verandert de bescherming omdat langs gemeentelijke wegen een grenswaarde verhoging van 50 naar 53 dB is voorzien? Daarbij is een uitsplitsing van het aantal woningen buiten de bebouwde kom en binnen de bebouwde kom.

Resultaat

485 nieuw te bouwen woningen buiten de bebouwde kom worden minder goed beschermd onder de nieuwe regels. Binnen de bebouwde kom gaat het om 30.726 woningen nieuw te bouwen woningen die minder goed beschermd worden. Dit is respectievelijk ca. 1,83% van de nieuw te bouwen woningen buiten de bebouwde kom en ca. 4,54% van de nieuw te bouwen woningen binnen de bebouwde kom.

Werkwijze

Op basis van de geluidbelastingen van 14 gemeenten (dataset A uit paragraaf 2.3) en een BAG export is een representatieve set van nieuwe woningen vastgelegd die de komende 10 jaar worden gebouwd (dataset E uit paragraaf 2.3). Uit deze woningen is een selectie gemaakt van de woningen met een geluidbelasting groter dan 50 dB t/m 53 dB. Tevens is gesteld dat deze woningen niet binnen 15 meter mogen liggen van een 30 km/u weg (onderliggend geluidmodel dataset A), omdat deze 30 km/u wegen niet beschermd werden onder de thans geldende regels. Daarnaast is ook gebruik gemaakt van het bestand bebouwde kom (dataset G uit paragraaf 2.3) voor de selectie van woningen binnen\buiten de bebouwde kom.

Hieruit volgt een aantal woningen in de steekproef gemeenten. Op basis van CBS statistieken over aantallen woningen in de steekproef gemeenten en landelijk is een extrapolatie factor bepaald, om vervolgens een uitspraak op landelijk niveau te kunnen doen.

4.5 Langs wegen met 30 km/u maximum snelheid

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel nieuwe woningen verandert de bescherming langs gemeentelijke 30 km/u wegen omdat met de nieuwe regels ook langs deze wegen geluid getoetst wordt? Daarbij is een uitsplitsing van het aantal woningen buiten de bebouwde kom en binnen de bebouwde kom.

Resultaat

160.046 nieuw te bouwen woningen binnen de bebouwde kom worden beter beschermd onder de nieuwe regels. Dit is ca. 23,64% van de nieuw te bouwen woningen binnen de bebouwde kom. Buiten de bebouwde kom zijn er naar verwachting geen woningen die hier beter beschermd door worden. In de steekproef zijn er geen woningen gevonden.

Werkwijze

Op basis van de geluidbelastingen van 14 gemeenten (dataset A uit paragraaf 2.3) en een BAG export is een representatieve set van nieuwe woningen vastgelegd die de komende 10 jaar worden gebouwd (dataset E uit paragraaf 2.3). Uit deze woningen is een selectie gemaakt van de woningen met een geluidbelasting groter dan 53 dB. Tevens is gesteld dat deze woningen binnen 15 meter moeten liggen van een 30 km/u weg (onderliggend geluidmodel dataset A). Daarnaast is ook gebruik gemaakt van het bestand bebouwde kom (dataset G uit paragraaf 2.3) voor de selectie van woningen binnen\buiten de bebouwde kom.

Hieruit volgt een aantal woningen in de steekproef gemeenten. Op basis van CBS statistieken over aantallen woningen in de steekproef gemeenten en landelijk is een extrapolatie factor bepaald, om vervolgens een uitspraak op landelijk niveau te kunnen doen.

4.6 Grenswaarde verhoging gemeentelijke wegen binnen de bebouwde kom en belast door 2 of meer wegen

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel nieuwe woningen binnen de bebouwde kom (en belast door 2 of meer wegen) verandert de bescherming omdat langs gemeentelijke wegen met snelheid groter dan 30 km/u een grenswaarde verhoging voorzien is van 65 naar 70 dB?

Resultaat

19.289 nieuw te bouwen woningen binnen de bebouwde kom worden minder goed beschermd onder de nieuwe regels. Dit aantal is een combinatie van een minder strenge norm (65 naar 70 dB) én een normaanscherping door geluid te toetsen van alle wegen per bronsoort samen.

Werkwijze

Op basis van de geluidbelastingen van 14 gemeenten (dataset A uit paragraaf 2.3) en een BAG export is een representatieve set van nieuwe woningen vastgelegd die de komende 10 jaar worden gebouwd (dataset E uit paragraaf 2.3). Uit deze woningen is een selectie gemaakt van de woningen met een geluidbelasting groter dan 65 dB en kleiner of gelijk aan 70 dB. Tevens

is gesteld dat deze woningen niet binnen 15 meter mogen liggen van een 30 km/u weg (onderliggend geluidmodel dataset A), omdat deze 30 km/u wegen voorheen niet beschermd werden onder de oude regels. Daarnaast is ook gebruik gemaakt van het bestand bebouwde kom (dataset G uit paragraaf 2.3) voor de selectie van woningen binnen de bebouwde kom.

Uit de dataset van Diemen, waarbij de geluidbelastingen per bron en per gemeentelijke weg zijn uitgevoerd, is het mogelijk om te bepalen hoeveel woningen een relevante geluidbelasting ondervinden van 2 gemeentelijke wegen of meer. Dit bedraagt ca. 53,82%. Op basis van dit percentage en het aantal adressen resulterend uit dataset A, volgt een aantal woningen in de steekproef gemeenten. Op basis van CBS statistieken over aantallen woningen in de steekproef gemeenten en landelijk is een extrapolatie factor bepaald, om vervolgens een uitspraak op landelijk niveau te kunnen doen.

4.7 Grenswaarde verhoging gemeentelijke wegen binnen de bebouwde kom en belast door 1 weg

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel nieuwe woningen binnen de bebouwde kom (en belast door één weg) verandert de bescherming omdat langs gemeentelijke wegen met snelheid groter dan 30 km/u een grenswaarde verhoging voorzien is van 65 naar 70 dB?

Resultaat

16.553 nieuw te bouwen woningen worden minder goed beschermd onder de nieuwe regels.

Werkwijze

Op basis van de geluidbelastingen van 14 gemeenten (dataset A uit paragraaf 2.3) en een BAG export is een representatieve set van nieuwe woningen vastgelegd die de komende 10 jaar worden gebouwd (dataset E uit paragraaf 2.3). Daaruit is een selectie gemaakt van de woningen met een geluidbelasting groter dan 65 dB en kleiner of gelijk aan 70 dB. Tevens is gesteld dat deze woningen niet binnen 15 meter mogen liggen van een 30 km/u weg (onderliggend geluidmodel dataset A), omdat deze 30 km/u wegen voorheen niet beschermd werden onder de oude regels. Daarnaast is ook gebruik gemaakt van het bestand bebouwde kom (dataset G uit paragraaf 2.3) voor de selectie van woningen binnen de bebouwde kom.

Uit de dataset van Diemen, waarbij de geluidbelastingen per bron en per gemeentelijke weg zijn uitgevoerd, is het mogelijk om te bepalen hoeveel woningen een relevante geluidbelasting ondervinden van slechts één gemeentelijke weg. Dit bedraagt ca. 46,18%. Op basis van dit percentage en het aantal adressen resulterend uit dataset A, volgt een aantal woningen in de steekproef gemeenten. Op basis van CBS statistieken over aantallen woningen in de steekproef gemeenten en landelijk is een extrapolatie factor bepaald, om vervolgens een uitspraak op landelijk niveau te kunnen doen.

4.8 Grenswaarde verlaging provinciale wegen binnen de bebouwde kom

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel nieuwe woningen binnen de bebouwde kom verandert de bescherming omdat langs provinciale wegen een grenswaarde verlaging voorzien is van 68 naar 60 dB?

Resultaat

2.202 nieuw te bouwen woningen worden beter beschermd onder de nieuwe regels.

Werkwijze

Op basis van het landelijke onderzoek naar de saneringsomvang langs provinciale wegen (dataset D uit paragraaf 2.3) en een BAG export is een representatieve set van nieuwe woningen vastgelegd die de komende 10 jaar worden gebouwd (dataset E uit paragraaf 2.3). Daaruit is een selectie gemaakt van de woningen met een geluidbelasting groter dan 60 dB en kleiner of gelijk aan 68 dB. De resultaten van het saneringsomvang onderzoek zijn geijkt met behulp van aantallen uit de geluidkaarten, die zijn opgesteld door provincies Gelderland en Noord-Holland (jaar 2016) en Utrecht, Zuid-Holland en Limburg (jaar 2011).

Er is ook gebruik gemaakt van het bestand bebouwde kom (dataset G uit paragraaf 2.3) voor de selectie van woningen binnen de bebouwde kom. De resultaten gelden op landelijk niveau waardoor geen extrapolatie nodig is.

4.9 Grenswaarde verhoging provinciale wegen buiten de bebouwde kom

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel nieuwe woningen buiten de bebouwde kom verandert de bescherming omdat langs provinciale wegen een grenswaarde verhoging voorzien is van 57 naar 60 dB?

Resultaat

219 nieuw te bouwen woningen worden minder goed beschermd onder de nieuwe regels.

Werkwijze

Op basis van het landelijke onderzoek naar de saneringsomvang langs provinciale wegen (dataset D uit paragraaf 2.3) en een BAG export is een representatieve set van nieuwe woningen vastgelegd die de komende 10 jaar worden gebouwd (dataset E uit paragraaf 2.3). Daaruit is een selectie gemaakt van de woningen met een geluidbelasting groter dan 57 dB en kleiner of gelijk aan 60 dB. De resultaten van het saneringsomvang onderzoek zijn geijkt met behulp van aantallen uit de geluidkaarten, die zijn opgesteld door provincies Gelderland en Noord-Holland (jaar 2016) en Utrecht, Zuid-Holland en Limburg (jaar 2011).

Er is ook gebruik gemaakt van het bestand bebouwde kom (dataset G uit paragraaf 2.3) voor de selectie van woningen buiten de bebouwde kom. De resultaten gelden op landelijk niveau waardoor geen extrapolatie nodig is.

4.10 Streven naar geluidluwe gevel

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel nieuwe woningen verandert de bescherming omdat bij alle nieuwbouw gestreefd dient te worden naar een geluidluwe gevel?

Resultaat

356.131 nieuw te bouwen woningen worden beter beschermd onder de nieuwe regels. Bij deze nieuwe woningen wordt bij het ontwerp gestreefd naar een geluidluwe gevel. De betere bescherming heeft betrekking op een inspanningseis die gemotiveerd moet worden. Deze inspanning kan leiden tot extra woningen met een geluidluwe gevel.

Werkwijze

Op basis van de geluidbelastingen van 14 gemeenten (dataset A uit paragraaf 2.3) en een BAG export is een representatieve set van nieuwe woningen vastgelegd die de komende 10 jaar worden gebouwd (dataset E uit paragraaf 2.3). Daaruit is een selectie gemaakt van de woningen met één of meerdere overschrijdingen van de standaardwaarde.

Hieruit volgt een aantal woningen in de steekproef gemeenten. Op basis van CBS statistieken over aantallen woningen in de steekproef gemeenten en landelijk is een extrapolatie factor bepaald, om vervolgens een uitspraak op landelijk niveau te kunnen doen.

5 Resultaten: aanleg en wijziging infrastructuur

In dit hoofdstuk worden de resultaten besproken voor de onderzoeksvragen die betrekking hebben op de aanleg en wijziging van de infrastructuur. De normen aanleg en wijziging van infrastructuur wijzigen. De grootste wijziging betreft het gelijk trekken van de normen voor nieuwe aanleg en wijziging van bestaande infrastructuur voor provinciale wegen, gemeentewegen en lokaal spoor.

Per paragraaf wordt een onderzoeksvraag beantwoord. Bij de beantwoording van deze onderzoeksvragen is de referentie de gehele woningvoorraad inclusief de nieuwe woningen. Figuur 4 geeft een samenvatting van de resultaten.

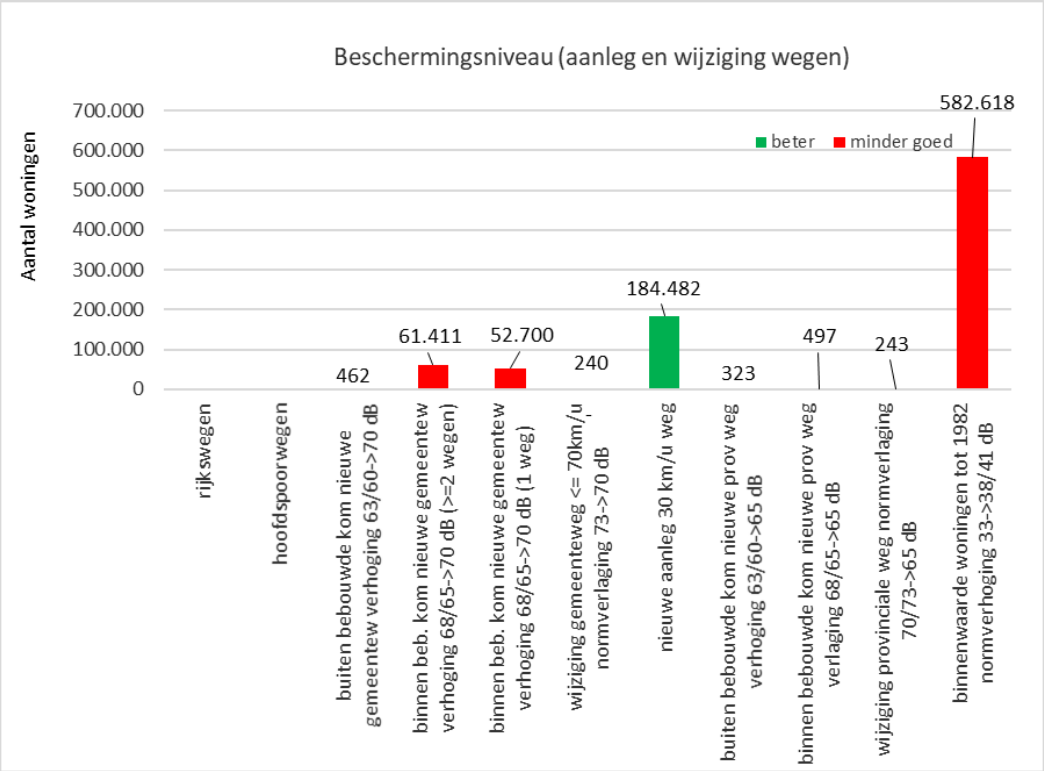

Figuur 4 Wijziging beschermingsniveau van woningen bij de nieuwe geluidregels in Omgevingswet (aanleg en wijziging infrastructuur).

5.1 Rijkswegen: geen verschil met huidige regels

Bij rijkswegen zijn geen verschillen met de huidige regels. Daarom is hiervoor geen situaties onderzocht.

5.2 Hoofdspoorwegen: geen verschil met huidige regels

Bij hoofdspoorwegen zijn geen verschillen met de huidige regels. Daarom is hiervoor geen situaties onderzocht.

5.3 Grenswaarde verhoging nieuwe gemeentelijke wegen buiten de kom

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel woningen verandert de bescherming omdat bij nieuwe aanleg van gemeentelijke wegen buiten de bebouwde kom een grenswaarde verhoging voorzien is van 60/63 naar 70 dB?

Resultaat

462 woningen langs nieuwe wegen buiten de bebouwde kom worden minder goed beschermd onder de nieuwe regels. Het aantal is laag omdat buiten de bebouwde kom relatief weinig situaties voorkomen met woningen langs een gemeentelijke weg met een geluidbelasting boven de 60/63 dB.

Werkwijze

Gebruik is gemaakt van de geluidbelastingen van 14 gemeenten (dataset A uit paragraaf 2.3). Op basis van de NWB bestanden is een representatieve set van nieuwe wegen vastgelegd van die de komende 10 jaar worden aangelegd (dataset F uit paragraaf 2.3). Uit de gemeentelijke dataset is een selectie gemaakt van de woningen met een geluidbelasting groter dan 60 dB en kleiner of gelijk aan 70 dB, en die binnen een afstand van 150 meter van deze nieuwe gemeentelijke wegen liggen. Daarnaast is ook gebruik gemaakt van het bestand bebouwde kom (dataset G uit paragraaf 2.3) voor de selectie van de woningen en wegen buiten de bebouwde kom.

Hieruit volgt een aantal woningen in de steekproef gemeenten. Op basis van CBS statistieken over aantallen woningen in de steekproef gemeenten en landelijk is een extrapolatie factor bepaald, om vervolgens een uitspraak op landelijk niveau te kunnen doen.

5.4 Grenswaarde verhoging nieuwe gemeentelijke wegen binnen de kom en belast door 2 of meer wegen

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel woningen (belast door 2 of meer gemeentelijke wegen) verandert de bescherming omdat bij nieuwe aanleg van gemeentelijke wegen binnen de bebouwde kom een grenswaarde verhoging voorzien is van 65/68 naar 70 dB?

Resultaat

61.411 woningen langs nieuwe wegen (belast door 2 of meer gemeentelijke wegen) worden minder goed beschermd onder de nieuwe regels.

Werkwijze

Gebruik is gemaakt van de geluidbelastingen van 14 gemeenten (dataset A uit paragraaf 2.3). Op basis van de NWB bestanden is een representatieve set van nieuwe wegen vastgelegd van die de komende 10 jaar worden aangelegd (dataset F uit paragraaf 2.3). Uit de gemeentelijke dataset is een selectie gemaakt van de woningen met een geluidbelasting groter dan 65 dB en kleiner of gelijk aan 70 dB, en die binnen een afstand van 100 meter van deze nieuwe gemeentelijke wegen liggen. Daarnaast is ook gebruik gemaakt van het bestand bebouwde kom (dataset G uit paragraaf 2.3) voor de selectie van de woningen en wegen binnen de bebouwde kom.

Uit de dataset van Diemen, waarbij de geluidbelastingen per bron en per gemeentelijke weg zijn uitgevoerd, is het mogelijk om te bepalen hoeveel woningen een relevante geluidbelasting ondervinden van meer dan een gemeentelijke weg. Dit bedraagt ca. 53,82%. Op basis van dit percentage en het aantal adressen resulterend uit dataset A, volgt een aantal woningen in de steekproef gemeenten. Op basis van CBS statistieken over aantallen woningen in de steekproef gemeenten en landelijk is een extrapolatie factor bepaald, om vervolgens een uitspraak op landelijk niveau te kunnen doen.

5.5 Grenswaarde verhoging nieuwe gemeentelijke wegen binnen de kom en belast door 1 weg

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel woningen (belast door één gemeentelijke wegen) verandert de bescherming omdat bij nieuwe aanleg van gemeentelijke wegen binnen de bebouwde kom een grenswaarde verhoging voorzien is van 65/68 naar 70 dB?

Resultaat

52.700 woningen langs nieuwe wegen (belast door één gemeentelijke wegen) worden minder goed beschermd onder de nieuwe regels.

Werkwijze

Gebruik is gemaakt van de geluidbelastingen van 14 gemeenten (dataset A uit paragraaf 2.3). Op basis van de NWB bestanden is een representatieve set van nieuwe wegen vastgelegd van die de komende 10 jaar worden aangelegd (dataset F uit paragraaf 2.3). Uit de gemeentelijke dataset is een selectie gemaakt van de woningen met een geluidbelasting groter dan 65 dB en kleiner of gelijk aan 70 dB, en die binnen een afstand van 100 meter van deze nieuwe gemeentelijke wegen liggen. Daarnaast is ook gebruik gemaakt van het bestand bebouwde kom (dataset G uit paragraaf 2.3) voor de selectie van de woningen en wegen binnen de bebouwde kom.

Uit de dataset van Diemen, waarbij de geluidbelastingen per bron en per gemeentelijke weg zijn uitgevoerd, is het mogelijk om te bepalen hoeveel woningen een relevante geluidbelasting ondervinden van slechts een gemeentelijke weg. Dit bedraagt ca. 46,18%. Op basis van dit percentage en het aantal adressen resulterend uit dataset A, volgt een aantal woningen in de steekproef gemeenten. Op basis van CBS statistieken over aantallen woningen in de steekproef gemeenten en landelijk is een extrapolatie factor bepaald, om vervolgens een uitspraak op landelijk niveau te kunnen doen.

5.6 Grenswaarde verlaging wijziging gemeentelijke wegen met snelheid ≤ 70 km/u

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel woningen verandert de bescherming omdat bij de wijziging van bestaande gemeentelijke wegen met snelheid kleiner of gelijk aan 70 km/u een grenswaarde verlaging voorzien is van 73 naar 70 dB?

Resultaat

240 woningen langs te wijzigen wegen worden beter beschermd onder de nieuwe regels. Het aantal is laag omdat relatief weinig situaties voorkomen met woningen langs een gemeentelijke weg met een geluidbelasting boven de 73 dB waar een wegaanpassing van de bestaande weg is voorzien.

Werkwijze

Gebruik is gemaakt van de geluidbelastingen van 14 gemeenten (dataset A uit paragraaf 2.3). Op basis van de NWB bestanden is een representatieve set van gewijzigde wegen vastgelegd van die de komende 10 jaar worden gewijzigd (dataset F uit paragraaf 2.3). Uit de gemeentelijke dataset is een selectie gemaakt van de woningen met een geluidbelasting groter dan 70 dB en kleiner of gelijk aan 73 dB, en die langs deze te wijzigen gemeentelijke wegen liggen.

Hieruit volgt een aantal woningen in de steekproef gemeenten. Op basis van CBS statistieken over aantallen woningen in de steekproef gemeenten en landelijk is een extrapolatie factor bepaald, om vervolgens een uitspraak op landelijk niveau te kunnen doen.

5.7 Nieuwe aanleg gemeentelijke wegen met snelheid 30 km/u

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel woningen verandert de bescherming langs nieuwe gemeentelijke 30 km/u wegen omdat met de nieuwe regels ook langs deze wegen geluid getoetst wordt?

Resultaat

184.482 woningen langs nieuwe wegen worden beter beschermd onder de nieuwe regels.

Werkwijze

Gebruik is gemaakt van de geluidbelastingen van 14 gemeenten (dataset A uit paragraaf 2.3). Op basis van de NWB bestanden is een representatieve set van nieuwe wegen vastgelegd van die de komende 10 jaar worden aangelegd (dataset F uit paragraaf 2.3). Uit de gemeentelijke dataset is een selectie gemaakt van de woningen met een geluidbelasting groter dan 53 dB en die binnen een afstand van 20 meter van deze nieuwe gemeentelijke 30 km/u wegen liggen.

Hieruit volgt een aantal woningen in de steekproef gemeenten. Op basis van CBS statistieken over aantallen woningen in de steekproef gemeenten en landelijk is een extrapolatie factor bepaald, om vervolgens een uitspraak op landelijk niveau te kunnen doen.

5.8 Grenswaarde verhoging nieuwe provinciale wegen buiten de kom

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel woningen verandert de bescherming omdat bij nieuwe aanleg van provinciale wegen buiten de bebouwde kom een grenswaarde verhoging voorzien is van 60/63 naar 65 dB?

Resultaat

323 woningen langs nieuwe wegen worden minder goed beschermd onder de nieuwe regels.

Werkwijze

Gebruik is gemaakt van het landelijke onderzoek naar de saneringsomvang langs provinciale wegen (dataset D uit paragraaf 2.3). Op basis van de NWB bestanden is een representatieve set van nieuwe provinciale wegen vastgelegd van die de komende 10 jaar worden aangelegd (dataset F uit paragraaf 2.3). Uit het saneringsomvang onderzoek is een selectie gemaakt van de woningen met een geluidbelasting groter dan 60 dB en kleiner of gelijk aan 65 dB, en die binnen een afstand van 250 meter van deze nieuwe provinciale wegen liggen. Daarnaast is ook gebruik gemaakt van het bestand bebouwde kom (dataset G uit paragraaf 2.3) voor de selectie van de woningen en wegen buiten de bebouwde kom.

De resultaten van het saneringsomvang onderzoek zijn geijkt met behulp van aantallen uit de geluidkaarten, die zijn opgesteld door provincies Gelderland en Noord-Holland (jaar 2016) en Utrecht, Zuid-Holland en Limburg (jaar 2011). De resultaten gelden op landelijk niveau waardoor geen extrapolatie nodig is.

5.9 Grenswaarde verlaging nieuwe provinciale wegen binnen de kom

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel woningen verandert de bescherming omdat bij nieuwe aanleg van provinciale wegen binnen de bebouwde kom een grenswaarde verlaging voorzien is van 65/68 naar 65 dB?

Resultaat

497 woningen langs nieuwe wegen worden beter beschermd onder de nieuwe regels.

Werkwijze

Gebruik is gemaakt van het landelijke onderzoek naar de saneringsomvang langs provinciale wegen (dataset D uit paragraaf 2.3). Op basis van de NWB bestanden is een representatieve set van nieuwe provinciale wegen vastgelegd van die de komende 10 jaar worden aangelegd (dataset F uit paragraaf 2.3). Uit het saneringsomvang onderzoek is een selectie gemaakt van de woningen met een geluidbelasting groter dan 65 dB en kleiner of gelijk aan 68 dB, en die binnen een afstand van 250 meter van deze nieuwe provinciale wegen liggen. Daarnaast is ook gebruik gemaakt van het bestand bebouwde kom (dataset G uit paragraaf 2.3) voor de selectie van de woningen en wegen binnen de bebouwde kom.

De resultaten van het saneringsomvang onderzoek zijn geijkt met behulp van aantallen uit de geluidkaarten, die zijn opgesteld door provincies Gelderland en Noord-Holland (jaar 2016) en Utrecht, Zuid-Holland en Limburg (jaar 2011). De resultaten gelden op landelijk niveau waardoor geen extrapolatie nodig is.

5.10 Grenswaarde verlaging wijziging provinciale wegen

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel woningen verandert de bescherming omdat bij de wijziging van provinciale wegen een grenswaarde verlaging voorzien is van 70/73 naar 65 dB?

Resultaat

243 woningen langs te wijzigen wegen worden beter beschermd onder de nieuwe regels.

Werkwijze

Gebruik is gemaakt van het landelijke onderzoek naar de saneringsomvang langs provinciale wegen (dataset D uit paragraaf 2.3). Op basis van de NWB bestanden is een representatieve set van gewijzigde wegen vastgelegd van die de komende 10 jaar worden gewijzigd (dataset F uit paragraaf 2.3). Uit het saneringsomvang onderzoek is een selectie gemaakt van de woningen met een geluidbelasting groter dan 65 dB en kleiner of gelijk aan 73 dB, en die langs deze te wijzigen provinciale wegen liggen.

De resultaten van het saneringsomvang onderzoek zijn geijkt met behulp van aantallen uit de geluidkaarten, die zijn opgesteld door provincies Gelderland en Noord-Holland (jaar 2016) en Utrecht, Zuid-Holland en Limburg (jaar 2011). De resultaten gelden op landelijk niveau waardoor geen extrapolatie nodig is.

5.11 Binnenwaarde woningen met bouwjaar voor 1982 soepeler

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel woningen met een bouwjaar voor 1982 verandert de bescherming omdat bij de nieuwe aanleg of wijziging wegen een verhoging voorzien is van de binnenwaarde van 33 naar 38/41 dB?

Resultaat

582.618 woningen met een bouwjaar voor 1982 langs nieuwe of te wijzigen wegen worden minder goed beschermd onder de nieuwe regels. Dat is ca. 13% van de 4.590.027 woningen in Nederland met een bouwjaar voor 1982.

Werkwijze

Een selectie is gemaakt van de BAG export (dataset E uit paragraaf 2.3) van de woningen met een bouwjaar voor 1982. Op basis van de NWB bestanden is een representatieve set van nieuwe of te wijzigen wegen vastgelegd die de komende 10 jaar worden aangelegd of gewijzigd (dataset F uit paragraaf 2.3). Uit de BAG dataset met woningen met een bouwjaar voor 1982 is een selectie gemaakt van de woningen die binnen een afstand van 100 meter tot deze selectie van gemeentelijke wegen liggen, of binnen 300 meter van deze selectie van provinciale wegen of binnen 600 meter van deze selectie van rijkswegen.

6 Resultaten: bewaking geluid

In dit hoofdstuk worden de resultaten besproken voor de onderzoeksvragen die betrekking hebben op de bewaking van omgevingswaarde geluid. De nieuwe regels voorzien in een continue bewaking van op geluid gerichte omgevingswaarden of monitoringparameters. Voor rijkswegen, hoofdspoorwegen en industrieterreinen komen die in de plaats van huidige te bewaken geluidproductieplafonds of andere wettelijke grenswaarden. Voor provinciale wegen, gemeentewegen en lokaal spoor betreft het een nieuwe verplichting.

Per paragraaf wordt een onderzoeksvraag beantwoord. Bij de beantwoording van deze onderzoeksvragen is de referentie de gehele woningvoorraad (en niet alleen de nieuwe woningen). Figuur 5 geeft een samenvatting van de resultaten.

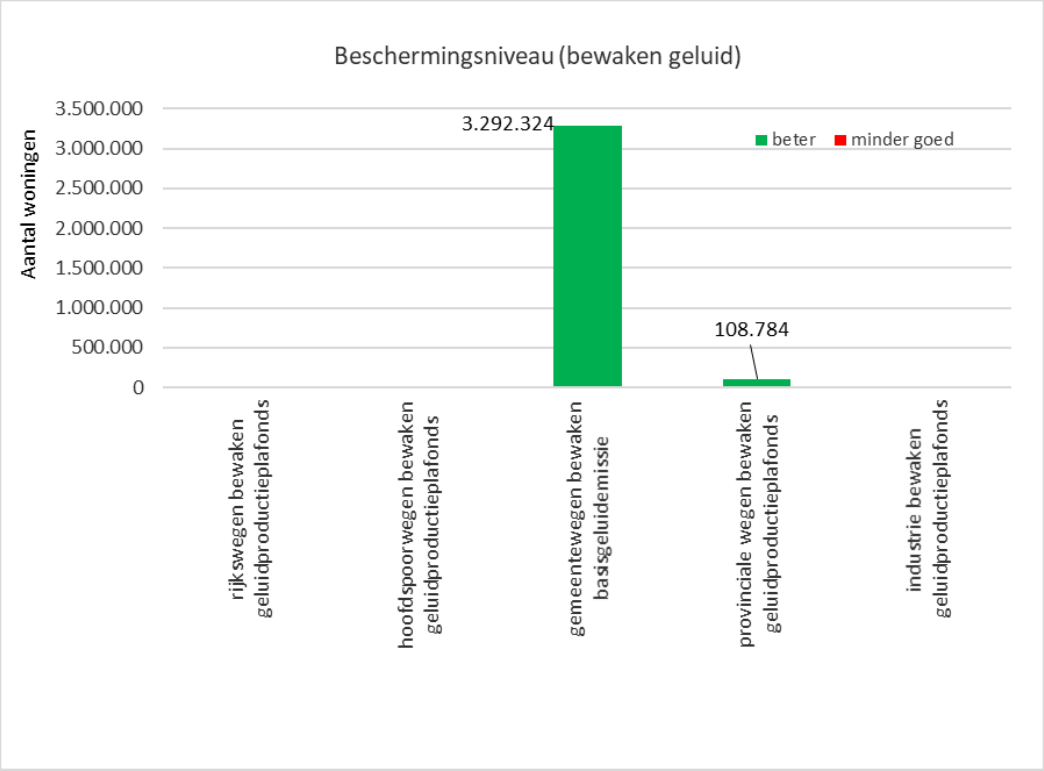

Figuur 5 Wijziging beschermingsniveau van woningen bij de nieuwe geluidregels in Omgevingswet (bewaking geluid).

6.1 Rijkswegen: geen verschillen met huidige regels

Bij rijkswegen zijn geen verschillen met de huidige regels. Daarom is hiervoor geen situaties onderzocht.

6.2 Hoofdspoorwegen: geen verschillen met huidige regels

Bij hoofdspoorwegen zijn geen verschillen met de huidige regels. Daarom is hiervoor geen situaties onderzocht.

6.3 Gemeentelijke wegen: 5-jaarlijkse monitoringsplicht ("basiskaart")

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel woningen verandert de bescherming omdat een 5-jaarlijkse monitoringsplicht voorzien is voor gemeentelijke wegen (de zogenaamde "basiskaart")?

Resultaat

3.292.324 woningen worden beter beschermd onder de nieuwe regels. Dat is ca. 43% van alle 7.686.178 woningen in Nederland.

Werkwijze

Op basis van de geluidbelastingen van 14 gemeenten (dataset A uit paragraaf 2.3) is een selectie gemaakt van de aantallen adressen met een geluidbelasting boven de 53 dB voor gemeentelijk wegverkeer. Hieruit volgt een aantal woningen in de steekproef gemeenten. Op basis van CBS statistieken over aantallen woningen in de steekproef gemeenten en landelijk is een extrapolatie factor bepaald, om vervolgens een uitspraak op landelijk niveau te kunnen doen.

6.4 Provinciale wegen: bewaking geluidproductie-plafonds

Onderzoeksvraag

Voor hoeveel woningen verandert de bescherming omdat de invoering van geluidproductieplafonds met resultaatverplichting ook voorzien is voor provinciale wegen (zoals reeds ingevoerd is voor hoofdspoorwegen en rijkswegen)?

Resultaat

108.784 woningen wordt beter beschermd onder de nieuwe regels.

Werkwijze

Op basis van het landelijke onderzoek naar de saneringsomvang langs provinciale wegen (dataset D uit paragraaf 2.3) is een selectie gemaakt van de woningen met een geluidbelasting groter dan 53 dB. De resultaten van het saneringsomvang onderzoek zijn

geijkt met behulp van aantallen uit de geluidkaarten, die zijn opgesteld door provincies Gelderland en Noord-Holland (jaar 2016) en Utrecht, Zuid-Holland en Limburg (jaar 2011). De resultaten gelden op landelijk niveau waardoor geen extrapolatie nodig is.

6.5 Industrie: geen verschillen met huidige regels

Bij industrie zijn geen verschillen met de huidige regels. Daarom is hiervoor geen situaties onderzocht.

7 Conclusie

Met de Omgevingswet veranderen de geluidregels. De nieuwe wet treedt in 2021 in werking. De veranderingen betreffen zowel wijzigingen in geluidnormen als in het systeem van reguleren. Uit dit onderzoek naar 27 veelvoorkomende situaties blijkt dat de verandering van geluidregels voor tenminste twee derde van de inwoners van Nederland leidt tot tenminste een gelijke en vaak een betere bescherming. Voor een beperkt aantal situaties wordt het minder goed. Figuur 6 geeft grafisch een overzicht van het resultaat op woningniveau.

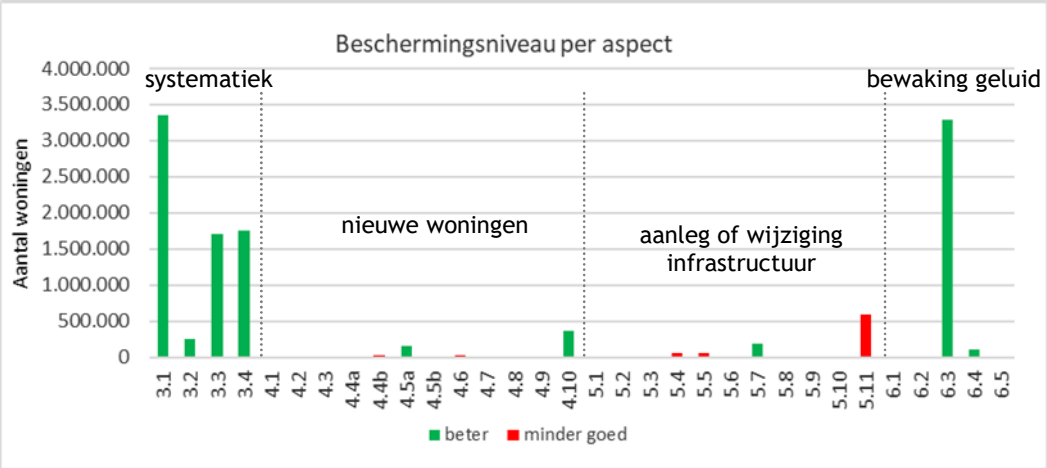

Figuur 6 Wijziging beschermingsniveau van woningen bij de nieuwe geluidregels in Omgevingswet.

De grootste verbetering komt doordat er voor de verschillende netwerken van wegen en spoorwegen een geluidlimiet komt die door monitoring bewaakt wordt (3.1 en 6.3 in Figuur 6) en ook wegen met een maximale snelheid van 30 km/uur onder de geluidregulering gaan vallen (3.3 in Figuur 6). Dit betekent bij elkaar een verbetering voor circa 3,3 miljoen woningen. Een andere grote verbetering bestaat uit het cumuleren van geluidbelastingen van verschillende wegen uit eenzelfde netwerk zodat een hoger geluidniveau wordt getoetst aan geluidnormen. Met name voor gemeentewegen leidt dat tot een verbetering in bescherming voor circa 1,8 miljoen woningen (3.4 in Figuur 6). Nederland heeft in totaal circa 8 miljoen woningen.

De grootste verslechtering komt door versoepeling van de norm voor de geluidbelasting in de woning, voor woningen gebouwd voor 1982 langs decentrale infrastructuur. Dit betreft circa 0,5 miljoen woningen (5.11 in Figuur 6). Voor de rijksinfrastructuur is deze versoepeling in

2012 al doorgevoerd. Een andere verslechtering treedt op doordat de norm voor de maximale geluidbelasting bij de nieuwe aanleg van gemeentelijke wegen hoger wordt. Dit betreft circa 0,1 miljoen bestaande woningen (5.3, 5.4 en 5.5 samen in Figuur 6).

De grootste normversoepeling betreft de verhoging van de grenswaarde voor nieuw gebouwde woningen buiten de bebouwde kom langs gemeentewegen. Die gaat van 57 of 58 dB naar 70 dB. Uit dit onderzoek blijkt dat dit naar verwachting effect zal hebben op een zeer beperkt aantal woningen, namelijk 669, op een totale omvang van circa 705 duizend nieuw gebouwde woningen.

In getalswaarde betreft de grootste normversoepeling de verhoging van de grenswaarde voor nieuw gebouwde woningen buiten de bebouwde kom langs gemeentewegen. Die gaat van 57 of 58 dB naar 70 dB. Het effect is echter zeer beperkt met circa 0,1% van de nieuw gebouwde woningen. Het is een norm waaraan in de praktijk zelden wordt getoetst, omdat buiten de bebouwde kom zeer weinig woningbouw plaatsvindt en buiten de bebouwde kom veelal niet wordt gebouwd langs gemeentelijke wegen met een omvangrijke verkeersintensiteit. Ook heeft de gemeente de mogelijkheid de fysieke grens van de bebouwde kom voor besluitvorming over geluid kan wijzigen. Daarmee heeft de gemeente de mogelijkheid om de nieuwe woningbouw te realiseren met minder strenge geluidnormen die gelden binnen de bebouwde kom.

In getalswaarde betreft de grootste normaanscherping de verlaging van 68 dB naar 60 dB van de grenswaarde voor nieuw gebouwde woningen langs provinciale wegen binnen de bebouwde kom. Dit heeft een beperkt effect op 0,3% van de nieuw gebouwde woningen.

Eén individuele woning kan door de nieuwe geluidregels door de ene regelwijziging een betere bescherming krijgen en door andere regelwijzigingen een minder goede bescherming. Een woning kan ook profiteren van twee of meer verbeteringen door de regelwijziging. Dat is toegelicht in twee voorbeelden:

1. Een woning bij een nieuwe gemeentelijke weg krijgt door invoering van de monitoringsplicht een betere bescherming, maar de eis voor de binnenwaarde wordt minder streng.
2. Een woning bij een nieuwe gemeentelijke 30 km/u weg krijgt het bij de Omgevingswet wel toetsen van geluidbelasting vanwege de 30 km/u weg én het daarbij optellen van andere gemeentelijke wegen twee verbeteringen. Daarbovenop geldt voor deze woning ook nog de 5-jaarlijkse monitoringsplicht.

Omdat meerdere situaties van toepassing kunnen zijn op één woning, kunnen daarom de woningaantallen niet worden opgeteld.

Literatuur

[1] Wet milieubeheer (zoals gewijzigd op 30-08-2017).

[2] Geluidregels en normen Omgevingswet, 13 maart 2018.

[3] Quick Scan naar het beschermingsniveau van de nieuwe geluidregels van de omgevingswet, 5 april 2018.

Bijlage 1
Gedetailleerd overzicht met resultaten per aspect

In deze bijlage staan de effecten op de bescherming of het beschermingsniveau. De nummering verwijst naar het hoofdstuk en paragraaf waar de onderzoeksvraag uitgewerkt is. Het resultaat is te vinden in de kolom “Effect op aantal woningen”, waarbij het aantal woningen groen is indien de nieuwe regels een betere bescherming bieden en rood indien de nieuwe regels een minder goede bescherming bieden.

De onderzoeksvragen zijn onderverdeeld in vier aspecten. De nummers die beginnen met 3 gaan in op de effecten door een andere systematiek. Nummers die beginnen met 4 kijken naar de effecten voor woningbouw. Nummers die beginnen met 5 hebben betrekking op de effecten voor aanleg en wijziging van infrastructuur en nummers die beginnen met 6 hebben betrekking op de bewaking van omgevingswaarde geluid.

Tabel 1 Effecten op de bescherming of het beschermingsniveau van woningen bij de nieuwe geluidregels voor de Omgevingswet.

Nr.	Aspect	Geluidbronsoort	Aspect	Onderzoek	Effect op aantal woningen	Gebruikte dataset(s)
3.1	systematiek	gemeentewegen, provinciale wegen, lokaal spoor	permanente bewaking door GPP of BGE (zie ook onder paragraaf 6)	aantal woningen met geluidbelastingen boven standaardwaarde door gemeentewegen, provinciale wegen en lokale spoorwegen	3.355.129	A, E
3.2	systematiek	alle	binnenwaarde geldt voor opgetelde geluidbelastingen van alle geluidbronsoorten	woningen met geluidbelasting boven standaardwaarde van 2 of meer geluidbronsoorten	254.918	A, E
3.3	systematiek	gemeentewegen	wegen met maximum snelheid van 30 km/uur vallen onder de geluidregels	aantal woningen met geluidbelastingen boven standaardwaarde afkomstig van een 30 km/uur weg	1.712.737	A, E
3.4	systematiek	gemeentewegen	de te toetsen geluidbelasting is de optelsom van alle gemeentewegen	aantal woningen die een geluidbelasting ondervinden van meer dan één gemeenteweg	1.759.684	A, E
4.1	woningbouw	rijkswegen	grenswaarde verhoging (57→60 dB)	afgelopen 10 jaar gebouwde woningen met hoge geluidbelasting rond	13.408	B, E

Nr.	Aspect	Geluidbronsoort	Aspect	Onderzoek	Effect op aantal woningen	Gebruikte dataset(s)
				grenswaarde		
4.2	woningbouw	hoofdspoorwegen	grenswaarde verlaging (68→65 dB)	afgelopen 10 jaar gebouwde woningen met hoge geluidbelasting rond grenswaarde	4.242	C, E
4.3	woningbouw	gemeentewegen	buiten bebouwde kom grenswaarde verhoging (57/58→70 dB)	afgelopen 10 jaar gebouwde woningen buiten bebouwde kom met geluidbelasting rond grenswaarde (57/58 dB)	669	A, E, G
4.4a	woningbouw	gemeentewegen	buiten bebouwde kom standaardwaarde verhoging (50→53 dB)	afgelopen 10 jaar gebouwde woningen buiten bebouwde kom met geluidbelasting rond standaardwaarde	485	A, E, G
4.4b	woningbouw	gemeentewegen	binnen bebouwde kom standaardwaarde verhoging (50→53 dB)	afgelopen 10 jaar gebouwde woningen binnen bebouwde kom met geluidbelasting rond standaardwaarde	30.726	A, E, G
4.5a	woningbouw	gemeentewegen	binnen de bebouwde kom langs 30 km/uur (met nieuwe regels in systeem)	afgelopen 10 jaar gebouwde woningen langs 30 km/uur met geluidbelasting boven standaardwaarde	160.046	A, E, G
4.5b	woningbouw	gemeentewegen	buiten de bebouwde kom langs 30 km/uur (met nieuwe regels in systeem)	afgelopen 10 jaar gebouwde woningen langs 30 km/uur met geluidbelasting boven standaardwaarde	0	A, E, G
4.6	woningbouw	gemeentewegen	overig/meer dan 30kmu binnen de bebouwde kom (grenswaarde 65/68→70)	afgelopen 10 jaar gebouwde woningen binnen bebouwde kom belast door 2 of meer wegen met geluidbelasting rond grenswaarde	19.289	A, E, G
4.7	woningbouw	gemeentewegen	overig/meer dan 30kmu binnen de bebouwde kom (grenswaarde 65/68→70)	overige afgelopen 10 jaar gebouwde woningen binnen bebouwde kom met geluidbelasting rond grenswaarde	16.553	A, E, G
4.8	woningbouw	provinciale wegen	binnen de bebouwde kom (grenswaarde 68→60)	afgelopen 10 jaar gebouwde woningen binnen bebouwde kom met belasting rond grenswaarde	2.202	D, E, G
4.9	woningbouw	provinciale wegen	grenswaarde verhoging (57→60 dB)	afgelopen 10 jaar gebouwde woningen buiten bebouwde kom met geluidbelasting rond	219	D, E, G

Nr.	Aspect	Geluidbronsoort	Aspect	Onderzoek	Effect op aantal woningen	Gebruikte dataset(s)
				grenswaarde		
4.10	woningbouw	alle	streven naar geluidluwe gevel	afgelopen 10 jaar gebouwde woningen met belasting boven standaard waarde	356.131	A, E
5.1	*aanleg en*	*rijkswegen*	*alles blijft gelijk*	-	-	-
5.2	*aanleg en*	*hoofdspoorwegen*	*alles blijft gelijk*	-	-	-
5.3	aanleg en	gemeentewegen	nieuwe aanleg buiten bebouwde kom (grenswaarde 63/60→70)	aantal woningen buiten bebouwde kom met geluidbelasting > 60) langs afgelopen 10 jaar aanlegde weg	462	A, E, F, G
5.4	aanleg en	gemeentewegen	nieuwe aanleg binnen bebouwde kom (grenswaarde 68/65→70)	aantal woningen binnen bebouwde kom met geluidbelasting > 65) en belast door 2 of meer wegen en langs afgelopen 10 jaar aangelegde weg	61.411	A, E, F, G
5.5	aanleg en	gemeentewegen	nieuwe aanleg binnen bebouwde kom (grenswaarde 68/65→70)	overige woningen binnen bebouwde kom met geluidbelasting > 65) en langs afgelopen 10 jaar aangelegde weg	52.700	A, E, F, G
5.6	aanleg en	gemeentewegen	wijziging bestaande weg snelheid ≤ 70 km/uur (grenswaarde 73→70)	aantal woningen met geluidbelasting > 70) langs afgelopen 10 jaar gewijzigde gemeenteweg	240	A, E, F
5.7	aanleg en	gemeentewegen	nieuwe aanleg 30 km/uur weg (met nieuwe regels in systeem)	aantal woningen langs afgelopen 10 jaar nieuw aangelegde 30 km/uur weg met geluidbelasting boven standaardwaarde	184.482	A, E, F
5.8	aanleg en	provinciale wegen	nieuwe aanleg (buiten bebouwde kom grenswaarde 63/60→65 dB); binnen bebouwde kom grenswaarde 68/65→65 dB)	aantal woningen langs nieuw aangelegde weg buiten bebouwde kom met geluidbelasting boven standaardwaarde	323	D, E, F, G
5.9	aanleg en	provinciale wegen	nieuwe aanleg (buiten bebouwde kom grenswaarde 63/60→65 dB); binnen bebouwde kom grenswaarde 68/65→65 dB)	aantal woningen langs nieuw aangelegde weg binnen bebouwde kom met geluidbelasting boven standaardwaarde	497	D, E, F, G
5.10	aanleg en	provinciale wegen	wijziging bestaande	aantal woningen met	243	D, E, F

Nr.	Aspect	Geluidbronsoort	Aspect	Onderzoek	Effect op aantal woningen	Gebruikte dataset(s)
			weg (grenswaarde 70/73→65 dB)	geluidbelasting > 65) langs afgelopen 10 jaar gewijzigde provinciale weg		
5.11	aanleg en	binnenwaarde	binnenwaarde voor woningen van voor 1982 wordt soepeler (van 33 naar 38/41)	aantal woningen langs nieuw aangelegde wegen of gewijzigde wegen met bouwjaar van voor 1982	582.618	E, F
6.1	*bewaking*	*rijkswegen*	*bewaking omgevingswaarde geluidproductie-plafonds met resultaatverplichting*	*geen verschil met huidige regels*	-	-
6.2	*bewaking*	*hoofdspoorwegen*	*bewaking omgevingswaarde geluidproductie-plafonds met resultaatverplichting*	*geen verschil met huidige regels*	-	-
6.3	bewaking	gemeentewegen	bewaking met 5-jaarlijkse monitoringsplicht (“de basiskaart”)	aantal woningen buiten met geluidbelasting boven standaardwaarde	3.292.324	A, E
6.4	bewaking	provinciale wegen	bewaking omgevingswaarde geluidproductie-plafonds met resultaatverplichting	aantal woningen buiten met geluidbelasting boven standaardwaarde	108.784	D, E
6.5	*bewaking*	*industrie*	*bewaking omgevingswaarde geluidproductie-plafonds met resultaat-verplichting*	*geen verschil met huidige regels*	-	-

Colofon

Korte titel
Beschermingsniveau geluid bij Omgevingswet

Opdrachtgever
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
DG Milieu en Internationaal | Directie Klimaat, Lucht en Geluid
2500 EX Den Haag
contactpersoon: de heer Hans Herremans
kenmerk opdrachtgever: 31140376 en 4500275193 (SAP)

Opdrachtnemer
dBvision
Groenmarktstraat 39
3521 AV Utrecht
Tel: 030 2970391
E-mail: info@dBvision.nl
Website: www.dBvision.nl

Datum
19 juni 2018

Kenmerk
I&W002-03-04fe

Status / versie
Definitief versie 1.0

Onderzoek uitgevoerd door
Wiebe van Golde, Philip Hansmann en Frank Elbers

Autorisatie

Frank Elbers Auteur	Gilles Janssen Referent

Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2019–2020

Agenda

Dinsdag 29 oktober 2019

Opgesteld 24 oktober 2019

A. OPENBARE BEHANDELING OM 10.15 UUR

1. Algemene politieke beschouwingen

2. Hamerstukken onder voorbehoud

35 161	Wijziging van de Wet op de orgaandonatie in verband met het voorzien in een wettelijke grondslag voor de protocollen voor vaststelling van de dood op grond van circulatoire criteria en enkele andere wijzigingen
35 187	Wijziging van de Rijksoctrooiwet 1995 in verband met de Overeenkomst betreffende een eengemaakt octrooigerecht en Verordening (EU) nr. 1257/2012
35 259	Uitvoering van de op 14 december 2017 te New York aanvaarde wijziging van artikel 8 van het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof (Trb. 2018, 74, met correcties in Trb. 2018, 200)
35 270	Wijziging van de Wet langdurige zorg in verband met de herziening van het verlies van rechtspersoonlijkheid van het CIZ

B. VOORBEREIDEND ONDERZOEK VAN DE VOLGENDE WETSVOORSTELLEN:

1. Door de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving:

34 864	Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op het beschermen van de bodem, met inbegrip van het grondwater, en het duurzaam en doelmatig gebruik van de bodem (Aanvullingswet bodem Omgevingswet)
35 054	Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluid afkomstig van wegen, spoorwegen en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)

ag-ek-2019-10-24
ISSN 0921 - 7371

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

Agenda

Opgesteld 8 mei 2019

OPENBARE VERGADERINGEN DER KAMER

Dinsdag 14 mei	**14.00 uur**
Woensdag 15 mei	**10.15 uur**
Donderdag 16 mei	**10.15 uur**
	Aan de orde is:
	1. Vragenuur
	2. Regeling van werkzaamheden
Stemmingen	3. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Renovatie Binnenhof **De Voorzitter: dhr. Kops wenst zijn motie op stuk nr. 59 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
34 293, nr. 56	– de motie-Kops/Beckerman over het opheffen van de geheimverklaring
34 293, nr. 57	– de motie-Kops over het beëindigen van de samenwerking met OMA
34 293, nr. 58	– de motie-Kops over het niet uitvoeren van een aantal ingrepen
34 293, nr. 59 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Kops/Beckerman over minimaal vier keer per jaar rapporteren
34 293, nr. 60	– de motie-Kops/Beckerman over het naar de Kamer sturen van het stuk over kostenoverschrijding
34 293, nr. 61	– de motie-Özütok/Van Eijs over het in kaart brengen van investeringen voor verduurzamingsmaatregelen
34 293, nr. 62	– de motie-Beckerman c.s. over een contract met Pi de Bruijn
34 293, nr. 63	– de motie-Wassenberg c.s. over het niet afwijzen van duurzaamheidsmaatregelen die zichzelf terugverdienen
34 293, nr. 64	– de motie-Wassenberg/Ploumen over een apart budget voor duurzaamheidsinvesteringen
34 293, nr. 65	– de motie-Middendorp c.s. over het conform planning afronden van het voorlopig ontwerp
34 293, nr. 66	– de motie-Middendorp/Van Eijs over het rapporteren over ontwikkelingen die gevolgen hebben voor budget en tijdpad
34 293, nr. 67	– de motie-Ronnes c.s. over opnieuw wegen welke aspecten van de renovatie in openheid kunnen worden gedeeld

ag-tk-2019-05-08
ISSN 0921 - 7371

34 293, nr. 68	– de motie-Ronnes c.s. over een openbare procedure voor de aanbesteding van opdrachten
34 293, nr. 69	– de motie-Van Eijs c.s. over verbeteren van de governancestructuur
Stemmingen	4. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over de crisissituatie in Venezuela en de gevolgen daarvan voor de Benedenwindse Eilanden, Curaçao, Aruba en Bonaire
29 653, nr. 50 (aangehouden)	– de motie-Özütok over adequate tijdelijke bescherming aan gevluchte Venezolanen
29 653, nr. 51	– de motie-Özütok over versterking van de sociaaleconomische infrastructuur van Curaçao en Aruba
29 653, nr. 52	– de motie-Drost over het stoppen van terugsturen van vluchtelingen naar Venezuela
29 653, nr. 53	– de motie-De Graaf/Fritsma over geen verblijfsstatus voor Venezolanen
Stemmingen	5. Stemmingen in verband met:
34 906	Voorstel van wet van de leden Snels, Tony van Dijck, Leijten, Nijboer, Van Raan, Van Rooijen en Azarkan tot wijziging van de Wet op het financieel toezicht in verband met aanscherping van de definitie van «vaste beloning» en introductie van een instemmingsrecht voor de Minister van Financiën met betrekking tot de vaststelling of verhoging van de vaste beloning van een bestuurder van een systeemrelevante bank 34 906 (bijgewerkt t/m amendement nr. 10) – amendement Alkaya (10,I) over uitbreiding naar bestuurders van alle banken (wijziging opschrift) – artikel I, onderdelen A en B – amendement Alkaya (10,III) – onderdeel C – artikel I – artikelen II en III – amendement Alkaya (10,II) – beweegreden – wetsvoorstel
Stemming	6. Stemming over: motie ingediend bij voorstel van wet van de leden Snels, Tony van Dijck, Leijten, Nijboer, Van Raan, Van Rooijen en Azarkan tot wijziging van de Wet op het financieel toezicht
34 906, nr. 11 (aangehouden)	– de motie-Van der Linde/Sneller over de nummerportabiliteit
Stemmingen	7. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over het bericht dat de VS en Rusland hebben aangekondigd het INF-verdrag op te zeggen
33 694, nr. 40	– de motie-Van Ojik c.s. over verlenging van de opzegtermijn van het INF-verdrag
33 694, nr. 41	– de motie-Van Ojik c.s. over pogingen om in de komende 100 dagen het INF-verdrag te redden
33 694, nr. 42	– de motie-Sjoerdsma c.s. over voorkomen dat er INF-raketten in Nederland geplaatst worden
33 694, nr. 43	– de motie-Koopmans c.s. over beheersing van de productie, plaatsing, verspreiding en inzet van nieuwe potentiële massavernietigingswapens
33 694, nr. 44	– de motie-Karabulut c.s. over beleggen van een bijeenkomst over Europese veiligheid
Stemmingen	8. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over huwelijkse gevangenschap **De Voorzitter: dhr. Van Nispen wenst zijn motie op stuk nr. 105 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
35 000 VI, nr. 103	– de motie-Buitenweg c.s. over een actieplan consulaire en juridische steun bij scheiding in het buitenland

35 000 VI, nr. 104	– de motie-Buitenweg c.s. over afspraken over vergemakkelijken van erkenning van Nederlandse echtscheidingen
35 000 VI, nr. 105 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Van Nispen c.s. over medewerking van partijen aan ontbinding van een religieus huwelijk
35 000 VI, nr. 106	– de motie-Bergkamp over het erkenningsbeleid van Marokko als voorbeeld voor andere landen
35 000 VI, nr. 107	– de motie-Markuszower c.s. over onmogelijk maken van islamitische huwelijken
35 000 VI, nr. 108	– de motie-Van Toorenburg/Van Wijngaarden over onderzoeken of in het buitenland gesloten kindhuwelijken in Nederland niet erkend kunnen worden
35 000 VI, nr. 109 (aangehouden)	– de motie-Van Wijngaarden c.s. over verhoging van de kennis over huwelijkse gevangenschap bij de politie
35 000 VI, nr. 110	– de motie-Van Wijngaarden c.s. over voorlichting over het verbod op sluiten van een religieus huwelijk vóór het burgerlijk huwelijk
Stemmingen	9. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO OM-afdoening
29 279, nr. 505	– de motie-Groothuizen/Van Dam over versterking van het OM
29 279, nr. 506	– de motie-Groothuizen c.s. over evaluatie van het verbeterprogramma
29 279, nr. 507	– de motie-Groothuizen over aanpassing van de strafvorderingsrichtlijnen
29 279, nr. 508	– de motie-Van Nispen over het afschaffen van de OM-strafbeschikking in de huidige vorm
29 279, nr. 509	– de motie-Van Nispen/Buitenweg over laten herzien van de OM-strafbeschikking
29 279, nr. 510	– de motie-Van Nispen/Buitenweg over rechtsbijstand bij ZSM-afdoeningen
29 279, nr. 511	– de motie-Van Dam c.s. over de advocatuur structureel betrekken bij de ZSM-werkwijze
29 279, nr. 512	– de motie-Van Dam c.s. over verzetschriften binnen één maand voor de rechter brengen
29 279, nr. 513	– de motie-Buitenweg/Van Nispen over de strafbeschikkingsbrief duidelijker formuleren
Stemmingen	10. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Circulaire economie
32 852, nr. 79	– de motie-Wassenberg/Kröger over voorkomen dat er een waterbedeffect ontstaat
32 852, nr. 80	– de motie-Wassenberg/Kröger over de ontwikkeling van het duurzaamheidskader zo veel mogelijk versnellen
32 852, nr. 81	– de motie-Wassenberg c.s. over de invoering van statiegeld op blikjes
32 852, nr. 82 (aangehouden)	– de motie-Wassenberg over het verplichten van FloraHolland om over te stappen op herbruikbare trays
32 852, nr. 83	– de motie-Kröger c.s. over uitbreiding van het statiegeld op blik alvast opnemen in het Besluit beheer verpakkingen
32 852, nr. 84 (aangehouden)	– de motie-Kröger/Westerveld over rubbergranulaat en plastic infill vervangen door milieuvriendelijke alternatieven
32 852, nr. 85	– de motie-Kröger/Dik-Faber over betere prestaties van het achterblijvende bedrijfsleven
32 852, nr. 86	– de motie-Agnes Mulder c.s. over onderzoeken hoe maximaal kan worden ingezet op recyclebaar bouwen
32 852, nr. 87	– de motie-Van Brenk over risico's van zeer zorgwekkende stoffen beperken
32 852, nr. 88 (aangehouden)	– de motie-Van Brenk over een recyclingbijdrage voor importauto's
32 852, nr. 89 (aangehouden)	– de motie-Laçin c.s. over een innameplicht voor verkooppunten van kleine flesjes
32 852, nr. 90	– de motie-Van Eijs/Dik-Faber over een labelsysteem voor de milieu-impact van kleding
32 852, nr. 91	– de motie-Van Eijs/Agnes Mulder over het deelnemen van kleine innovatieve bouwbedrijven aan garantieregelingen
Stemming	11. Stemming over: motie ingediend bij het dertigledendebat over de marktwerking in het streekvervoer
23 645, nr. 703	– de motie-Laçin over onderhands gunnen van concessies voor het hele land mogelijk maken

12. Aanbieding van de verantwoordingsstukken over het jaar 2018

13. Debat over vervuiling van de Waddenzee als gevolg van het verlies van 291 containers door een vrachtschip met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie

14. Debat over de LHBTI-monitor 2018 en over de Nashvilleverklaring met maximum spreektijden van 5 minuten per fractie

15. Debat over het lekken van gifgas door chemiebedrijf Chemours met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie

16. VAO Vliegveiligheid (AO d.d. 03/04) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

17. VAO Duurzame luchtvaart (AO d.d. 18/04) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

18. VAO Ouderbetrokkenheid in het onderwijs (AO d.d. 17/04) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

31 293, nr. 457 — 19. VSO Onderzoeksvragen vervolgonderzoek naar schaduwonderwijs met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

27 020, nr. 101 — 20. VSO over het artikel «Asielzoekersscholen leveren komende jaren fors in»

21. VAO Dierproeven (AO d.d. 11/04) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

22. VAO Ondernemen en Bedrijfsfinanciering (AO d.d. 24/04) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

23. VAO Huiselijk geweld/Kindermishandeling (AO d.d. 24/04) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

24. VAO Misstanden in Jeugdzorginstellingen (AO d.d. 17/04) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

25. VAO Problemen bij de IND (AO d.d. 23/04) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

35 123 — 26. Machtiging tot oprichting van de Nederlandse financierings- en ontwikkelingsinstelling Invest-NL (Machtigingswet oprichting Invest-NL)

35 080 — 27. Wijziging van onder meer het Wetboek van Strafrecht in verband met de herwaardering van de strafbaarstelling van enkele actuele delictsvormen (herwaardering strafbaarstelling actuele delictsvormen)

35 121 — 28. Wijziging van de Scheepvaartverkeerswet, de Havenbeveiligingswet en de Wet voorkoming verontreiniging door schepen ter (aanvullende) implementatie van de richtlijnen (EU) 2017/2109 en 2010/65/EU in verband met een noodzakelijke wettelijke grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens

35 089 — 29. Wijziging van enige wetten in verband met de normalisering van de rechtspositie van ambtenaren in het onderwijs

---

Langetermijnagenda

21, 22 en 23 mei (week 21)
– Geen avondvergadering op woensdag 22 mei en geen vergadering op donderdag 23 mei i.v.m. de Europese Verkiezingen

– VAO Studeren met een functiebeperking in mbo en ho (AO d.d. 24/04)
– VAO GGZ (AO d.d. 24/04)
– 35 022 (Wijziging van de Woningwet in verband met de introductie van een stelsel van certificering voor werkzaamheden aan gasverbrandingsinstallaties)
– 34 985 (Aanvullingswet natuur Omgevingswet)

28, 29 en 30 mei (week 22)
– VAO Financiering politieke partijen (AO d.d. 04/04)
– VAO Politie (AO d.d. 17/04)
– VAO Nationale Omgevingsvisie (NOVI) (AO d.d. 24/04)
– 35 054 (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)
– 34 971 (Wijziging van de Zorgverzekeringswet in verband met versterking van de invloed van verzekerden op de zorgverzekeraar (verzekerdeninvloed Zvw))
– 34 687 (Wijziging van de Handelsregisterwet 2007 in verband met de evaluatie van die wet, alsmede regeling van enkele andere aan het handelsregister gerelateerde onderwerpen in het Burgerlijk Wetboek, de Handelsregisterwet 2007 en de Wet op de Kamer van Koophandel)
– 35 110 (Wet fiscale arbitrage)
– 34 491 (Wijziging van het Burgerlijk Wetboek in verband met de uniformering en de verduidelijking van enkele bepalingen omtrent het bestuur en de raad van commissarissen van rechtspersonen (Wet bestuur en toezicht rechtspersonen)

4, 5 en 6 juni (week 23)
– 34 747 (Voorstel van wet van de leden De Graaf, Fritsma en Markuszower houdende een regeling inzake administratieve detentie (Wet administratieve detentie))

Aangemelde onderwerpen, nog niet geagendeerd

– 34 420 (Voorstel van wet van het lid Van Nispen tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet primair onderwijs BES ter invoering van regels over de kwalificatie van docenten en het vaststellen van een minimum aantal uren voor wat betreft het bewegingsonderwijs) *(voortzetting)*
– 34 445 (Wijziging van de Wet marktordening gezondheidszorg en enkele andere wetten in verband met aanpassingen van de tarief- en prestatieregulering en het markttoezicht op het terrein van de gezondheidszorg)
– 34 542 (Voorstel van wet van het lid Veldman tot wijziging van de Gemeentewet en de Wet milieubeheer houdende invoering van het heffen van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing van de gebruiker) *(voortzetting)*
– 34 044 (Voorstel van wet van de leden Fritsma en De Graaf inzake de terugzending van criminele Nederlanders afkomstig uit Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Wet terugzending criminele Antillianen)
(voortzetting)
– 34 767 (Wet toetreding zorgaanbieders) + 34 768 (Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders)
– 30 246 (Wijziging van de Wet op het primair onderwijs en de Wet op de expertisecentra onder meer in verband met aanpassing van de methode van jaarlijkse prijsbijstelling ten aanzien van de materiële voorzieningen)
– 30 579 (Voorstel van wet van het lid Voordewind tot strafbaarstelling van het in de openbaarheid ontkennen, op grove wijze bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 31 362 (Voorstel van wet van het lid Van der Lee; Wijziging Wet belastingen op milieugrondslag i.v.m. het beperken van de emissies van broeikasgassen door kolengestookte elektriciteitscentrales (beperking emissies kolencentrales) *(re- en dupliek)*

– 33 587 (Voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeerbelasting per minuut) + 33 707 (voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeertarieven per minuut) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 051 (Voorstel van wet van het lid Van Klaveren tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met een verruiming van de vrijheid van meningsuiting) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 464 (Voorstel van wet van het lid Koşer Kaya tot intrekking van de Zondagswet)

Te agenderen debatten

1. Debat over het tekort aan arbeidskrachten (Wiersma) *(Minister SZW)*
2. Debat over het «exposen» van vrouwen (Becker) *(Minister SZW en Minister J&V)*
3. Debat over misbruik van het elektronisch toezicht (Van Dam) *(Minister J&V)*
4. Debat over brandgevaarlijk isolatiemateriaal in woonhuizen (Beckerman) *(Minister BZK)*
5. Debat over concrete maatregelen in het kader van het preventieakkoord (Veldman) *(Staatssecretaris VWS)*
6. Debat over het actieprogramma Langer Thuis (Ellemeet) *(Minister VWS)*
7. Debat over de problematiek rondom de terugkeer van jihadi's (De Graaf) *(Minister J&V)*
8. Debat over het eindrapport van het SCP over de evaluatie van de hervorming van de langdurige zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
9. Debat over inschattingsfouten van instanties bij de begeleiding van de dader van de metromoord (Van Toorenburg) *(Minister voor Rechtsbescherming)*
10. Debat over overschrijdingen van ICT-projecten bij de overheid (Verhoeven) *(Staatssecretaris BZK)*
11. Debat over het bericht dat de El-Tawheed moskee in Amsterdam onderdak geeft aan IS-gangers (Arno Rutte) *(Minister J&V)*
12. Debat over de voorgenomen verhuizing van de marinierskazerne in Doorn (Diks) *(Staatssecretaris Defensie)*
13. Debat over salafisme in Nederland (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
14. Debat over de voortgang van de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (conform motie-Dijksma (Kamerstuk 24 170, nr. 170)) *(Minister VWS)*
15. Debat over chroom-6 (Van Kent) *(Minister MZ en Staatssecretaris SZW)*
16. Debat over het rapport van de Raad van State over de digitalisering van de overheid (Van der Molen) *(Staatssecretaris BZK)*
17. Debat over de uitwisseling van informatie over personen met verward gedrag tussen politie en de ggz (De Lange) *(Staatssecretaris VWS, Minister J&V)*
18. Debat over het ontwerpinstemmingsbesluit gaswinning Groningenveld *(Minister EZK)*
19. Debat over de uitkomsten van de Europese top in Salzburg inzake de Brexit (Omtzigt) *Minister BuZa)*
20. Debat over het bericht dat de verblijfplaats van de opdrachtgever van de moord op IKON-journalisten is ontdekt (Sjoerdsma) *(Minister BuZa, Minister J&V)*
21. Debat over de afrekenbaarheid van bestuurders in het onderwijs (Kwint) *(Minister BVO en Media)*
22. Debat over het tekortschieten van de Nederlandse controle op wapendoorvoer (Lodders) *(Staatssecretaris Financiën, Minister BuHA-OS)*
23. Debat over de kansen van kweekvlees (De Groot) *(Minister LNV)*
24. Debat over het programma gehandicaptenzorg «Volwaardig leven»(Bergkamp) *(Minister VWS)*
25. Debat over het rapport van de commissie-Fokkens over mogelijke integriteitsschendingen binnen het OM (Buitenweg) *(Minister J&V)*

26. Debat over fraude met de dividendbelasting (Van Weyenberg) *(Minister en Staatssecretaris Financiën)*
27. Debat over het bericht dat klimaatdoelen alleen haalbaar zijn met nieuwe kerncentrales (Dik-Faber) *(Minister EZK)*
28. Debat over de milieueffectrapportage van Schiphol (Laçin) *(Minister I&W)*
29. Debat over illegale bewoning van vakantieparken (Van Toorenburg) *(Minister J&V, Minister BZK)*
30. Debat over het bericht dat Shell in Nederland geen belasting betaalt (Nijboer) (*Staatssecretaris Financiën)*
31. Debat over hoge financiële reserves bij schoolbesturen en samenwerkingsverbanden (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
32. Debat over de gevolgen van digitalisering voor het innovatiebeleid (Veldman) *(Staatssecretaris EZK)*
33. Debat over het aankopen van lichaamsdelen door ziekenhuizen (Agema) *(Minister VWS)*
34. Debat over de Emancipatiemonitor 2018 (Bergkamp) *(Minister OCW)*
35. Debat over fraude door aanbieders van inburgeringscursussen (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
36. Debat over het besluit van de Amerikaanse regering om alle troepen uit Syrië terug te trekken (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
37. Debat over het bedrijf Novartis dat de prijs voor een medicijn tegen kanker verzesvoudigd heeft (Van Gerven) *(Minister MZ)*
38. Debat over de uitrol van 5G (Sjoerdsma) *(Staatssecretaris EZK, Minister Defensie, Minister BuZa, Minister J&V)*
39. Debat over uitstel van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Peters) *(Staatssecretaris SZW, Staatssecretaris Fin)*
40. Debat over het toezicht op de Europese Centrale Bank (Omtzigt) *(Minister Financiën)*
41. Debat over geweld tegen hulpverleners en agenten (Helder) *(Minister-President, Minister J&V)*
42. Debat over het jarenlange misbruik van minderjarigen door een atletiektrainer (Markuszower) *(Minister J&V, Minister MZ)*
43. Debat over een verwacht tekort aan mantelzorgers (Sazias) *(Minister VWS)*
44. Debat over de problemen in de jeugd-ggz (Westerveld) *(Minister VWS)*
45. Debat over schijnzelfstandigen (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
46. Debat over de toekomst van ons geldstelsel (Alkaya) *(Minister Fin)*
47. Debat over gezondheidsklachten van veteranen in Afghanistan door verbranding van afval (Karabulut) *(Minister Defensie)*
48. Debat over gemeenten die weigeren dakloze mensen in te schrijven in de Basisregistratie personen (Özütok) *(Staatssecretaris BZK)*
49. Debat over geweld tegen leerkrachten (Beertema) *(Minister BVO en Media)*
50. Debat over seksuele intimidatie op de werkvloer (Van den Hul) *(Minister OCW, Staatssecretaris SZW)*
51. Debat over de uitspraken van de Minister van Justitie & Veiligheid inzake jihadkinderen (De Graaf) *(Minister J&V, Minister BZK)*
52. Debat over het verzamelen van gedetailleerde persoonsgegevens door Google (Middendorp) *(Minister RB, Staatssecretaris BZK)*
53. Debat over de quickscan luchthaven in zee (Baudet) *(Minister I&W)*
54. Debat over de poortwachtersfunctie van banken bij financiële transacties (Van der Linde) *(Minister Financiën)*
55. Debat over het aantrekken van ICT-ers bij de rijksoverheid (Middendorp) *(Minister BZK)*
56. Debat over de stijging van de energienota (Snels) *(Minister Financien, Minister EZK, Minister SZW)*
57. Debat over versnelde bodemdaling in Nederland (Van der Lee) *(Minister EZK, Minister I&W, Minister LNV, Minister BZK)*
58. Debat over meer wettelijke mogelijkheden om gesjoemel met zorg-bv's tegen te gaan (Agema) (*Minister VWS)*

59. Debat over de vergoeding van vruchtbaarheidsbehandelingen (Ellemeet) *(Minister VWS, Minister OCW)*
60. Debat over de marktwerking in de zorg (Van Brenk) *(Minister VWS)*
61. Debat over de blootstelling van omwonenden aan landbouwgif (Ouwehand) *(Minister LNV, Staatssecretaris I&W)*
62. Debat over de toeristische verhuur van woningen (Beckerman) *(Minister BZK)*
63. Debat over de acties van leraren (Kwint) *(Minister OCW, Minister BVO en Media)*
64. Debat over de aanslag in Utrecht (Wilders) *(Minister-President, Minister J&V)*
65. Debat over achterlating van kinderen in het land van herkomst (Buitenweg) *(Minister RB)*
66. Debat over vrouwen die geïntimideerd worden door demonstranten bij abortusklinieken (Ellemeet) *(Minister VWS)*
67. Debat over de staat van de rechtspraak (Van Nispen) *(Minister RB)*
68. Debat over de brief van de Kinderombudsman inzake de integrale aanpak van hulp aan kwetsbare kinderen en jongeren (Agema) *(Minister VWS)*
69 Debat over het bericht dat de Vereniging Hogescholen per direct stopt met de nationale studentenenquête (Futselaar) *(Minister OCW)*
70. Debat over het rapport van de Algemene Rekenkamer over cybersecurity van vitale waterwerken (Geurts) *(Minister I&W)*
71. Debat over uitspraken van de president van de Nederlandsche Bank over het tekort aan woningen (Ronnes) *(Minister BZK)*
72. Debat over het onderzoek naar het incident met eigen vuur tijdens de missie in Uruzgan (Belhaj) *(Minister Defensie)*
73. Debat over wildstroperij (Graus) *(Minister LNV)*
74. Debat over uitbuiting van Oost-Europese arbeidsmigranten (Jasper van Dijk) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
75. Debat over radicalisme bij naschoolse Arabische lessen (Stoffer) *(Minister SZW, Minister RB)*
76. Debat over de afname van het aantal vaste banen in het onderwijs (Futselaar) *(Minister OCW)*
77. Debat over de koopkracht van burgers (Edgar Mulder) *(Minister Financiën, Minister SZW)*
78. Debat over meisjes in het voortgezet speciaal onderwijs die worden gedwongen tot seksuele handelingen (Van den Hul) *(Minister BVO en Media, Minister VWS, Minister RB)*
79. Debat over de Toekomstwijzer kwetsbare groepen (Agema) *(Minister VWS)*
80. Debat over de stijgende woonlasten voor huurders (Nijboer) *(Minister BZK)*
81. Debat over het investeringsklimaat voor ondernemers in schone energie (Sienot) *(Minister J&V, Minister EZK)*
82. Debat over het bericht dat de VS importheffingen willen invoeren op Europese goederen (Sjoerdsma) *(Minister BuHA-OS)*
83. Debat over Chinezen die bedrijfsgeheimen van ASML hebben gestolen (Van der Lee) *(Minister EZK)*
84. Debat over onnodige behandelingen in ziekenhuizen (Raemakers) *(Minister MZ)*
85. Debat over ICT-problemen bij de NVWA (Moorlag) *(Minister LNV)*
86. Debat over de verdienmodellen in het huidige landbouwsysteem (Moorlag) *(Minister LNV)*
87. Debat over de afspraken tussen het OM, de politie en de media over publicaties over ernstige strafzaken (Van Tooremburg) *(Minister J&V)*
88. Debat over een terugkeerregeling voor Syrische vluchtelingen (Baudet) *(Minister BuZa, Staatssecretaris J&V)*
89. Debat over het onvolledig informeren van de Kamer over de werkelijke kosten van een ICT-project bij het CBR (Van Aalst) *(Minister I&W)*
90. Debat over een stijging van het aantal verkeersdoden (Remco Dijkstra) *(Minister I&W, Minister J&V)*

91. Debat over de screening op terrorisme bij financiële instellingen (Van der Linde) *(Minister Financiën)*
92. Debat over reiskostendeclaraties van de collegevoorzitter van de Universiteit Utrecht (Özdil) *(Minister OCW)*
93. Debat over het akkoord met Oekraïne over kippenvlees (Ouwehand) (*Minister LNV, Minister BuHA-OS)*
94. Debat over het effect van het namen en shamen van bedrijven die de arbeidsregels overtreden (Van Weyenberg) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
95. Debat over online beelden van seksueel misbruik van kinderen die gehost worden vanuit Nederland (Bisschop) *(Minister J&V)*
96. Debat over het tekort aan betaalbare middenhuurwoningen (Van Eijs) *(Minister BZK)*
97. Debat over de nieuwe Duitse industrieagenda en over fusieregels in Europa (Van der Lee) *(Minister EZK)*

Te agenderen dertigledendebatten/ interpellaties

1. Dertigledendebat over de import van vervuild vlees uit Brazilië (Ouwehand) *(Minister BuHA-OS, Minister LNV)*
2. Dertigledendebat over woningzoekenden die worden opgelicht door bemiddelingsbureaus (Nijboer) *(Minister BZK, Staatssecretaris Financiën)*
3. Dertigledendebat over het besluit van de Chinese regering om de markt te openen voor Nederlands kalfsvlees (Ouwehand) *(Minister EZK, Minister BuHa-OS)*
4. Dertigledendebat over het haperende herstel van pensioenfondsen (De Jong) *(Minister SZW)*
5. Dertigledendebat over fraude met de aantallen dieren in de veehouderij (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister BZK)*
6. Dertigledendebat over een vreedzame demonstratie van studenten (Özdil) *(Minister OCW)*
7. Dertigledendebat over dreigende kortingen op pensioenen (Van Rooijen) *(Minister SZW)*
8. Dertigledendebat over Bulgaarse bedrijven die ondermaatse thuiszorg aanbieden (Kerstens) *(Minister VWS)*
9. Dertigledendebat over sponsoring door de farmaceutische industrie (Ellemeet) *(Minister MZ)*
10. Dertigledendebat over ondermaats presteren van 48 thuiszorgorganisaties (Agema) *(Minister VWS)*
11. Dertigledendebat over de praktijken van fabrikant Leadiant inzake het geneesmiddel CDCA (Van Gerven) *(Minister MZ)*
12. Dertigledendebat over sluiting van de klinische verloskunde in ziekenhuizen in Stadskanaal en Hoogeveen (Van Gerven) *(Minister MZ)*
13. Dertigledendebat over de gang van zaken rond de uitreiking van de Mensenrechtentulp (Omtzigt) *(Minister BuZa)*
14. Dertigledendebat over politieke heropvoedingskampen in de Chinese provincie Xinjiang (Kuzu) *(Minister BuZa)*
15. Dertigledendebat over de achterstand van vrouwen op de arbeidsmarkt (Özütok) *(Minister OCW)*
16. Dertigledendebat over de sluiting van de basis van Ryanair op Eindhoven airport (Laçin) *(Minister SZW, Minister I&W)*
17. Dertigledendebat over het bericht dat apothekers de wens van artsen bij de uitgifte van medicijnen negeren (Van Gerven) *(Minister MZ)*
18. Dertigledendebat over misstanden in de vleesverwerkende industrie (Van Raan) *(Minister LNV, Minister SZW)*
19. Dertigledendebat over de krapte op de woningmarkt (Krol) *(Minister BZK)*
20. Dertigledendebat over microplastics in menselijke ontlasting (Wassenberg) *(Staatssecretaris I&W)*

21. Dertigledendebat over de Venezolaanse vluchtelingenproblematiek op Curaçao (Özütok) *(Minister BuZa, Staatssecretaris BZK)*
22. Dertigledendebat over de haalbaarheid van het actieplan Werken in de Zorg (Agema) *(Minister VWS)*
23. Dertigledendebat over het bericht dat de spoedeisende hulp in Lelystad sluit (Agema) *(Minister MZ)*
24. Dertigledendebat over de Handreiking lerarentekort voor basisscholen (Kuzu) *(Minister BVO en Media)*
25. Dertigledendebat over kinderen in de daklozenopvang (Westerveld) *(Minister VWS)*
26. Dertigledendebat over de lange wachtlijsten voor huurwoningen (Nijboer) *(Minister BZK)*
27. Dertigledendebat over ongeregeldheden rondom demonstraties tegen zwarte piet en het recht op demonstratie (Azarkan) *(Minister-President)*
28. Dertigledendebat over klachten over de huurcommissie (Smeulders) *(Minister BZK)*
29. Dertigledendebat over het akkoord over de doorstart van de IJsselmeerziekenhuizen (Agema) (*Minister MZ)*
30. Dertigledendebat over zorgaanbieders die patiënten cadeaus aanbieden (Arno Rutte) *(Minister VWS)*
31. Dertigledendebat over de behandeling van melanoom-patiënten met het geneesmiddel Nivolumab (Agema) *(Minister MZ)*
32. Dertigledendebat over het bericht dat de overheid minder 50-plussers in dienst heeft genomen (Van Brenk) *(Minister SZW)*
33. Dertigledendebat over de afschot van herten in de Oostvaardersplassen (Graus) *(Minister LNV)*
34. Dertigledendebat over etnisch profileren door de politie (Azarkan) *(Minister J&V)*
35. Dertigledendebat over eventuele toezeggingen aan Unilever inzake de vestiging van het hoofdkantoor in Nederland (Leijten) *(Minister-President)*
36. Dertigledendebat over misstanden in de distributiecentra van online supermarkt Picnic (Van Kent) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
37. Dertigledendebat over het bericht dat energiebedrijf Eneco via veiling wordt verkocht (Beckerman) *(Minister EZK)*
38. Dertigledendebat over de dreigende sluiting van de ziekenhuizen Bronovo en Antoniushove (Van Gerven) *(Minister MZ)*
39. Dertigledendebat over een omstreden grondaankoop rondom het spoornetwerk (Van Aalst) *(Staatssecretaris I&W)*
40. Dertigledendebat over anti-islamsentimenten in de samenleving (Azarkan) *(Minister SZW)*
41. Dertigledendebat over de verhoudingen in de coalitie (Asscher) *(Minister-President)*
42. Dertigledendebat over het bericht dat de zorg te duur is voor minima (Hijink) *(Minister MZ)*
43. Dertigledendebat over het bericht dat Turkije een informatieverzoek negeert van het Openbaar Ministerie in een groot terrorismeonderzoek (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
44. Dertigledendebat over de plannen voor een kilometerheffing voor vrachtwagens (Van Aalst) *(Minister I&W)*
45. Dertigledendebat over de voortgangsrapportage van het PBL inzake het behalen van de Urgendadoelen (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
46. Dertigledendebat over de uitspraak van de Minister-President dat hij kansen ziet voor het Nederlandse bedrijfsleven in Brazilië (Ploumen) *(Minister-President)*
47. Dertigledendebat over een conceptvredesonderhandelingsakkoord met de Taliban (Karabulut) *(Minister BuZa, Minister Defensie)*
48. Dertigledendebat over acties van Europese boerenorganisaties tegen vrijhandelsverdragen (Ouwehand) *(Minister BuHa-OS, Minister LNV)*
49. Dertigledendebat over studenten die prestatiedruk en psychische klachten ervaren als gevolg van het leenstelsel (Futselaar) *(Minister OCW)*

50. Dertigledendebat over zwijgcontracten in de zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
51. Dertigledendebat over het bericht dat zorgverzekeraars 190 miljoen euro onbenut laten voor de wijkverpleging (Kerstens) *(Minister VWS)*
52. Dertigledendebat over brandveiligheid in stallen (Ouwehand) *(Minister LNV)*
53. Dertigledendebat over de huizenprijzen in Amsterdam (Smeulders) *(Minister BZK)*
54. Dertigledendebat over het bericht dat personeelstekorten in de ggz leiden tot calamiteiten met dodelijke afloop (Renkema) *(Staatssecretaris VWS)*
55. Dertigledendebat over de schaderegeling voor chroom-6-slachtoffers in Tilburg (Kerstens) *(Minister Defensie)*
56. Dertigledendebat over de problemen bij het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (Laçin) *(Minister I&W)*
57. Dertigledendebat over bemoeienis van de NCTV bij het onderzoek naar de ramp met de MH17 (Sjoerdsma) *(Minister J&V)*
58. Dertigledendebat over het bericht dat Nederland geen plan B heeft in geval van een verdere stijging van de zeespiegel (Van Raan) *(Minister I&W, Minister EZK)*
59. Dertigledendebat over de prijsstijgingen en de hoge consumentenprijsindex (Alkaya) *(Minister Financiën)*
60. Dertigledendebat over de kosten van het Energieakkoord (Baudet) *(Minister EZK)*
61. Dertigledendebat over de veiligheid in woonzorginstellingen (Kuiken) *(Minister VWS, Minister RB)*
62. Dertigledendebat over een verdubbeling van het aantal meldingen over verwarde personen (Helder) *(Minister J&V, Staatssecretaris VWS)*
63. Dertigledendebat over de metingen van het KNMI inzake aardbevingen (Beckerman) *(Minister EZK, Staatssecretaris I&W)*
64. Dertigledendebat over medicijnresten in het oppervlaktewater (Van Kooten-Arissen) *(Minister I&W, Minister VWS)*
65. Dertigledendebat over de controle op mensen met een uitkering (Van Brenk) *(Staatssecretaris SZW)*
66. Dertigledendebat over het VN-rapport over de schending van mensenrechten in Gaza (Kuzu) *(Minister BuZa)*
67. Dertigledendebat over de brandbrief van de Agrarische Tafel (Agnes Mulder) *(Minister EZK)*
68. Dertigledendebat over het sluiten van een kolencentrale (Van der Lee) *(Minister EZK)*
69. Dertigledendebat over ontbossing in Nederland (Van Kooten-Arissen) *(Minister LNV)*
70. Dertigledendebat over het bericht dat het kopen van sigaretten onder de 18 jaar te gemakkelijk blijft (Van Kooten-Arissen) *(Minister SZW)*
71. Dertigledendebat over het bedreigde landschap in Nederland (Van Kooten-Arissen) *(Minister BZK, Minister LNV, Minister I&W)*
72. Dertigledendebat over twee rapporten van de VN over verlies aan biodiversiteit (Ouwehand) *(Minister BuHA-OS)*
73. Dertigledendebat over de beloning van de bestuursvoorzitter van Shell (Beckerman) *(Minister EZK, Staatssecretaris Financiën)*
74. Dertigledendebat over het bericht dat een varkensboer ondanks een beroepsverbod in Duitsland een stal mag bouwen en uitbreiden (Van Kooten-Arissen) *(Minister LNV, Minister J&V)*
75. Dertigledendebat over Europese plannen om de regels voor export van werkloosheidsuitkeringen te versoepelen (Jasper van Dijk) *(Minister SZW)*
76. Dertigledendebat over het bericht dat het gemiddelde inkomen van Nederlandse werkenden nauwelijks stijgt (De Jong) *(Minister SZW)*
77. Dertigledendebat over het tekort aan sociale huurwoningen (Beckerman) *(Minister BZK)*
78. Interpellatiedebat over het rekenmodel voor de subsidie op elektrische auto's (Omtzigt) *(Staatssecretaris Financiën, Staatssecretaris I&W)*

79. Dertigledendebat over het rapport van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd over een medische studie onder galwegkankerpatiënten (Van Gerven) *(Minister MZ)*
80. Dertigledendebat over het breed moratorium schulden (Van Brenk) *(Staatssecretaris SZW)*
81. Dertigledendebat over het opslaan van gegevens van patiënten in Google Cloud (Edgar Mulder) *(Minister MZ)*
82. Dertigledendebat over de bekostiging van universiteiten (Özdil) *(Minister OCW)*
83. Dertigledendebat over het lot van jonge dieren in de zuivelketen (Ouwehand) (*Minister LNV)*
84. Dertigledendebat over een CO2-vrijstelling (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
85. Dertigledendebat over de mogelijke fusie van twee grote kinderopvangorganisaties (Kwint) *(Minister EZK, Staatssecretaris SZW)*
86. Dertigledendebat over een stiekeme verhoging van de feitelijke belastingtarieven (Leijten) *(Minister Financiën)*
87. Dertigledendebat over uitbreiding van de activiteiten van de NS in het Verenigd Koninkrijk (Nijboer) *(Minister Financiën)*
88. Dertigledendebat over Afghaanse tolken die zich in de steek gelaten voelen door Nederland (Belhaj) *(Minister Defensie)*
89. Dertigledendebat over discriminatie op de woningmarkt (Azarkan) *(Minister BZK)*
90. Dertigledendebat over de regeling voor het verduurzamen van huurwoningen (Smeulders) *(Minister BZK)*
91. Dertigledendebat over de mislukte cao-onderhandelingen bij Defensie (Karabulut) *(Staatssecretaris Defensie)*
92. Dertigledendebat over voorstellen voor compensatiemaatregelen voor Groningen (Nijboer) *(Minister EZK)*

Wetgevings- en notaoverleggen

Maandag 27 mei van 13.00 uur tot 16.00 uur	Van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de initiatiefnota van de leden Omtzigt en Bruins inzake het nabestaandenpensioen (Kamerstuk 34 996)
Maandag 27 mei van 14.00 uur tot 18.00 uur	Van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken over de initiatiefnota: «Naar een moderne uitvaartwet» (Kamerstuk 35 077)
Maandag 3 juni van 13.00 uur tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Financiën over de Wijzigingswet financiële markten 2019 (Kamerstuk 35 17) en de Wijziging van de Wet op het financieel toezicht (Kamerstuk 35 003)
Maandag 17 juni van 10.30 uur tot 17.00 uur	Van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de Staat van het onderwijs
Maandag 17 juni van 13.00 uur tot 16.00 uur	Van de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over de initiatiefnota van het lid Van Haga inzake een proactieve handelsagenda (Kamerstuk 35 115)
Maandag 24 juni van 13.30 uur tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over de realisatie van de LNV-visie «Waardevol en verbonden» (Kamerstuk 35 000 XIV, nr. 72)
Maandag 24 juni van 13.30 tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Defensie over veteranenbeleid
Maandag 1 juli van 10.30 uur tot 17.00	Van de vaste commissie voor Infrastructuur & Waterstaat over de initiatiefnota's Voor een klimaatbestendig Nederland (Kamerstuk 35 140) en Veen red je niet alleen (Kamerstuk 35 141)

Maandag 1 juli van 11.00 uur tot 17.00 uur	Van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de herziening van de bekostigingssystematiek hoger onderwijs en onderzoek
Maandag 1 juli van 17.00 tot 22.00 uur	Van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken over mensenrechtenbeleid
Maandag 28 oktober van 11.00 uur tot 19.00 uur en maandag 4 november van 11.00 uur tot 23.00 uur	Van de vaste commissie voor Financiën over het Belastingplan 2020

Recesperiodes

Meireces 2019: vrijdag 26 april t/m maandag 13 mei 2019

Hemelvaart: donderdag 30 mei 2019

Zomerreces 2019: vrijdag 5 juli t/m maandag 2 september 2019

Herfstreces 2019: vrijdag 18 oktober t/m maandag 28 oktober 2019

Kerstreces 2019: vrijdag 20 december 2019 t/m maandag 13 januari 2020

Voorjaarsreces 2020: vrijdag 21 februari t/m maandag 2 maart 2020

Meireces 2020: vrijdag 24 april t/m maandag 11 mei 2020

Koningsdag 2020: maandag 27 april 2020
Hemelvaart 2020: donderdag 21 mei 2020

Zomerreces 2020: vrijdag 3 juli t/m maandag 31 augustus 2020

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

Agenda

Opgesteld 17 mei 2019

OPENBARE VERGADERINGEN DER KAMER

Dinsdag 21 mei	**14.00 uur**
Woensdag 22 mei	**10.15 uur (geen avondvergadering)**
Donderdag 23 mei	**Geen vergadering i.v.m. de Europese Verkiezingen**
	Aan de orde is:
	1. Vragenuur
	2. Regeling van werkzaamheden
Stemmingen **31 066, nr. 481**	3. Stemmingen in verband met: Brief van het presidium over een verzoek aan de Algemene Rekenkamer tot onderzoek naar de erf- en schenkbelasting
	De Voorzitter: ik stel voor conform het voorstel van het presidium te besluiten.
Stemmingen **31 865, nr. 135**	4. Stemmingen in verband met: Brief van de vaste commissie voor Financiën over de focusonderwerpen voor de verantwoording over het jaar 2019
	De Voorzitter: ik stel voor conform het voorstel van de vaste commissie voor Financiën te besluiten.
Stemmingen	5. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Vliegveiligheid
29 665, nr. 360	– de motie-Van Raan c.s. over nieuw onderzoek naar het risico op botsingen met vogels
29 665, nr. 361	– de motie-Van Raan/Kröger over een peerreview van het onderzoek naar botsingen met vogels
29 665, nr. 362	– de motie-Van Raan/Van Kooten-Arissen over het stoppen van de jacht rond vliegvelden
29 665, nr. 363	– de motie-Van Raan over het ongeldig verklaren van het Faunabeheerplan Flevoland 2019–2023
29 665, nr. 364	– de motie-Paternotte over nieuwe afspraken bij EASA over certificering van vliegtuigtoestellen

ag-tk-2019-05-17
ISSN 0921 - 7371

29 665, nr. 365	– de motie-Paternotte/Bruins over evaluatie van de aanbevelingen van de OVV vóór een besluit over de groei van Schiphol
29 665, nr. 366	– de motie-Laçin c.s. over het luchthavenbesluit opstellen nadat de aanbevelingen van de OVV en het NLR zijn geïmplementeerd
29 665, nr. 367	– de motie-Laçin over twee grondafhandelaren op Schiphol
29 665, nr. 368	– de motie-Kröger c.s. over onderzoek naar de implementatie van alle aanbevelingen van de OVV
29 665, nr. 369	– de motie-Kröger c.s. over een advies van de OVV over de veiligheidsaspecten bij herindeling van het luchtruim
Stemmingen	6. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Duurzame luchtvaart **De Voorzitter: dhr. Remco Dijkstra wenst zijn motie op stuk nr. 606 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
31 936, nr. 597	– de motie-Paternotte/Stoffer over ingroei naar een bijmengverplichting van biokerosine
31 936, nr. 598	– de motie-Paternotte over heldere milieugrenzen voor de luchtvaart
31 936, nr. 599	– de motie-Van Raan c.s. over een ambitieuze kerosinetaks
31 936, nr. 600	– de motie-Van Raan/Kröger over grenswaarden op het gebied van klimaat, leefomgeving en veiligheid
31 936, nr. 601	– de motie-Van Raan/Kröger over de ondergrens van de bandbreedte van CO_2-uitstoot op grote hoogte
31 936, nr. 602 (aangehouden)	– de motie-Van Raan over een CO_2-budget voor de luchtvaartsector
31 936, nr. 603	– de motie-Amhaouch c.s. over elektrisch taxiën
31 936, nr. 604	– de motie-Laçin c.s. over een nieuw sectorplan met ambitieuze CO_2-reductiedoelstellingen
31 936, nr. 605	– de motie-Laçin c.s. over in de nieuwe Luchtvaartnota alleen plannen opnemen die voor minder CO_2-uitstoot zorgen
31 936, nr. 606 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Remco Dijkstra over een overzicht van kostenposten voor de afgelopen en komende vijf jaar
31 936, nr. 607	– de motie-Kröger c.s. over een emissieplafond voor de luchtvaart
31 936, nr. 608 (aangehouden)	– de motie-Kröger over de trein als alternatief voor korte vluchten
31 936, nr. 609	– de motie-Kröger c.s. over zwavelarme kerosine als norm
31 936, nr. 610	– de motie-Kröger over een kopgroep vormen voor invoering van kerosineaccijnzen
Stemmingen	7. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over vervuiling van de Waddenzee als gevolg van het verlies van 291 containers door een vrachtschip
29 684, nr. 182 (gewijzigd, was nr. 170)	– de motie-Wassenberg over een gedetailleerde vrachtbrief beschikbaar stellen aan alle betrokken partijen
29 684, nr. 171	– de motie-Wassenberg c.s. over criteria op basis waarvan vrachtschepen de toegang tot de zuidelijke route verleend of ontzegd kan worden
29 684, nr. 172	– de motie-Laçin over een schadefonds waarop bergers en vissers een beroep kunnen doen
29 684, nr. 173	– de motie-Kröger over aanvullende eisen voor containers met voor het milieu schadelijke stoffen
29 684, nr. 174	– de motie-Kröger over het evalueren van de huidige regels voor de technische eisen aan containervervoer
29 684, nr. 175 (aangehouden)	– de motie-Kröger over aanvullende eisen voor verpakking en transport van plastic korrels
29 684, nr. 176 (aangehouden)	– de motie-Schonis/Dik-Faber over verplicht chippen van zeecontainers en digitaliseren van vrachtbrieven
29 684, nr. 177 (aangehouden)	– de motie-Schonis/Dik-Faber over het uitfaseren van piepschuim en plastics in zeetransport
29 684, nr. 178 (overgenomen)	– de motie-Von Martels c.s. over de inzet van gebiedsdeskundigen en vrijwilligers
29 684, nr. 179	– de motie-Van Brenk/Moorlag over de vier suggesties van het netwerk van kustgemeenten integraal overnemen
29 684, nr. 180	– de motie-Moorlag over een fonds voor voorfinanciering van kosten en schade

29 684, nr. 181	– de motie-Moorlag over een nazorgfonds
Stemming	8. Stemming over: aangehouden motie ingediend bij het VAO Bouwregelgeving/ risicovloeren **De Voorzitter: dhr. Krol wenst zijn motie op stuk nr. 190 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
28 325, nr. 190 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Krol over een pictogram voor vluchtroutes voor mindervaliden en ouderen
Stemmingen	9. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Ouderbetrokkenheid in het onderwijs
35 000 VIII, nr. 180	– de motie-Rog c.s. over de samenwerking tussen Ouders & Onderwijs en de oudervereningingen
35 000 VIII, nr. 181	– de motie-Rog c.s. over het subsidiebedrag voor de dienstverlening van ouderorganisaties
Stemmingen	10. Stemmingen over: moties ingediend bij het VSO Onderzoeksvragen vervolgonderzoek naar schaduwonderwijs
31 293, nr. 461	– de motie-Westerveld c.s. over tegengaan van ongewenste gevolgen van schaduwonderwijs
31 293, nr. 462	– de motie-Westerveld c.s. over onderzoeken of scholen schaduwonderwijs stimuleren
Stemming	11. Stemming over: motie ingediend bij het VSO over het artikel «Asielzoekersscholen leveren komende jaren fors in»
27 020, nr. 102	– de motie-Westerveld/Van den Hul over aanbieden van voorschoolse educatie aan vluchtelingenpeuters
Stemmingen	12. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Dierproeven
32 336, nr. 91	– de motie-Graus/Wassenberg over openbaar maken van het aantal dierproeven per vergunninghouder
32 336, nr. 92	– de motie-Graus/Wassenberg over afbouwen van de honderdduizenden «proefdieren zonder proef»
32 336, nr. 93	– de motie-Graus/Wassenberg over inzichtelijk maken hoeveel belastinggeld wordt besteed aan proefdiervrije innovaties
32 336, nr. 94	– de motie-Graus/Wassenberg over sluiten van het apenproefdiercentrum
32 336, nr. 95 (aangehouden)	– de motie-Graus/Wassenberg over het benodigde deel van de huidige budgetten voor dierproeven inzetten voor de transitie
32 336, nr. 96 (aangehouden)	– de motie-Graus/Wassenberg over onaangekondigde controles van proefdiercentra
32 336, nr. 97	– de motie-Wassenberg/Graus over een onafhankelijke analyse naar verdergaande reductie van het aantal dierproeven op apen
32 336, nr. 98	– de motie-Wassenberg/Graus over hoeveel geld de overheid jaarlijks besteedt aan onderzoek met proefdieren
32 336, nr. 99 (aangehouden)	– de motie-Wassenberg over geleidelijke overgang van de financiering van onderzoek met proefdieren naar onderzoek zonder proefdieren
32 336, nr. 100 (aangehouden)	– de motie-Wassenberg/Graus over registratie op de website als voorwaarde voor overheidssubsidie
32 336, nr. 101	– de motie-De Groot over een opvolger van het beleid van verminderen, vervangen en verfijnen
32 336, nr. 102	– de motie-De Groot over de transitie naar proefdiervrije innovatie bevorderen
32 336, nr. 103	– de motie-Moorlag over verminderen van het gebruik van proefdieren door prijsprikkels
Stemmingen	13. Stemmingen over: moties ingediend bij het VSO Landbouw- en Visserijraad van 14 mei 2019 **De Voorzitter: mw. Ouwehand wenst haar moties op stuk nrs. 1171 en 1172 te wijzigen. De gewijzigde moties zijn rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**

21 501-32, nr. 1171 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Ouwehand over zich inzetten voor inwerkingtreding van het bijenrichtsnoer als geheel
21 501-32, nr. 1172 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Ouwehand over de automatische verlenging van toelatingen van pesticiden
Stemmingen	14. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Ondernemen en Bedrijfsfinanciering
32 637, nr. 363	– de motie-Wörsdörfer/Amhaouch over een betaaltermijn van 30 dagen als wettelijke norm
32 637, nr. 364	– de motie-Amhaouch/Wörsdörfer over de afstemming tussen en de doorwijzing naar de loketten
32 637, nr. 365	– de motie-Graus over handhaving van de borgstellingskredietregeling voor het mkb
32 637, nr. 366	– de motie-Graus over terugbrengen van de wettelijke betaaltermijn van 30 dagen naar 15 dagen
32 637, nr. 367 (aangehouden)	– de motie-Graus over het beter borgen van de economische belangen van mkb'ers
32 637, nr. 368	– de motie-Öztürk over een zo gelijk mogelijk speelveld voor het grootbedrijf en het microbedrijf bij bedrijfsfinanciering
32 637, nr. 369	– de motie-Öztürk over het zekerhedenrecht meer in balans brengen
32 637, nr. 370	– de motie-Öztürk over een extra passage over discriminatie in de Gedragscode Kleinzakelijke Financiering
Stemmingen	15. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Huiselijk geweld/Kindermishandeling
28 345, nr. 209	– de motie-Van den Hul/Westerveld over het aantal slachtoffers van kindermishandeling in kaart brengen dat geen hulp zoekt
28 345, nr. 210	– de motie-Van den Hul/Westerveld over het tekort aan opvangplekken in kaart brengen
28 345, nr. 211	– de motie-Van den Hul c.s. over inzichtelijk maken hoe gendersensitiviteit wordt geborgd in het kabinetsbeleid
28 345, nr. 212	– de motie-Van den Hul/Westerveld over een nationaal rapporteur huiselijk geweld
28 345, nr. 213	– de motie-Westerveld/Van den Hul over scholen en leerkrachten faciliteren om kindermishandeling beter te herkennen
28 345, nr. 214 (aangehouden)	– de motie-Westerveld/Van den Hul over beleidsopties verkennen voor mogelijkheden tot uithuisplaatsing van daders
28 345, nr. 215	– de motie-Westerveld over onderzoek naar oplossingen voor het probleem van ouderverstoting
28 345, nr. 216	– de motie-Bergkamp/Van den Hul over onderzoek naar blootstelling van Nederlandse jongeren aan homogenezingstherapieën
28 345, nr. 217	– de motie-Bergkamp/Van den Hul over het strafbaar stellen van blootstelling van jongeren aan homogenezingstherapie
Stemmingen	16. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Misstanden in Jeugdzorginstellingen
31 839, nr. 646	– de motie-Westerveld over een wensenlijst over minimale faciliteiten in jeugdzorginstellingen
31 839, nr. 647	– de motie-Westerveld/Kuiken over inspraak van jongeren in hun behandeltraject
31 839, nr. 648	– de motie-Westerveld/Kuiken over een financiële doorrekening van de actieplannen voor de jeugdzorg
31 839, nr. 649 (aangehouden)	– de motie-Kuiken over onderzoek naar de financiële gezondheid van de jeugdzorginstellingen
31 839, nr. 650	– de motie-Kuiken over een doorgroeimodel voor leefgroepen in jeugdzorginstellingen
31 839, nr. 651	– de motie-Hijink/Westerveld over onderzoeken of de jeugd-ggz vanuit de Zorgverzekeringswet betaald kan worden
31 839, nr. 652	– de motie-Hijink/Agema over extra budget voor de jeugdzorg

Stemming

21 501–02, nr. 2008

17. Stemming over: motie ingediend bij het VSO Raad Buitenlandse Zaken d.d. 13 mei 2019
– de motie-Sjoerdsma/Van Helvert over grootschalige corruptie en corruptie binnen overheden onder de sanctiewet laten vallen

Stemmingen
19 637, nr. 2494
19 637, nr. 2495 (overgenomen)
19 637, nr. 2496
19 637, nr. 2497

18. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Problemen bij de IND
– de motie-Fritsma over maximaal één aanvraag voor een reguliere verblijfsvergunning
– de motie-Van Ojik/Jasper van Dijk over de doorlooptijden van de verlengde asielprocedure uiterlijk 2020 binnen de wettelijke termijn brengen
– de motie-Jasper van Dijk/Van Ojik over maandelijks rapporteren over de wacht- en doorlooptijden van asielprocedures
– de motie-Jasper van Dijk over capaciteitsuitbreiding voor maatregelen die extra capaciteit vergen

Stemmingen
35 123

19. Stemmingen in verband met:
Machtiging tot oprichting van de Nederlandse financierings- en ontwikkelingsinstelling Invest-NL (Machtigingswet oprichting Invest-NL)

35 123 (bijgewerkt t/m amendement nr. 20)

– artikel 1
– amendement Futselaar (17,I) over voorhang van een voornemen tot oprichting van dochterondernemingen
– artikel 2
– artikel 3
– amendement Futselaar (15) over uitsluiten van niet in Nederland gezetelde of gevestigde ondernemingen
– amendement Veldman (19,I) over het beperken van de regelingentaak tot marktconforme financieringen
– amendement Futselaar (16) over internationaal erkende mvo-normen als voorwaarde voor financiering

Indien 16 verworpen:
– amendement Van der Lee (9) over het bij AMvB regelen van mvo-criteria

– amendement Futselaar (12) over het bij AMvB met voorhang vaststellen van investeringsterreinen
– amendement Futselaar (17,II)
– artikel 4
– artikelen 5 en 6
– amendement Futselaar (17,III)
– artikel 7
– amendement Amhaouch/Agnes Mulder (20) over versterking van de parlementaire controle op Invest-NL (invoegen artikelen 7a en 7b)
– amendement Futselaar (17,IV)
– artikel 8
– amendement Futselaar (17,V)
– artikel 9
– amendement Futselaar (17,VI)
– artikel 10
– amendement Futselaar (17,VII)
– artikel 11
– amendement Futselaar (17,VIII)
– amendement Veldman (19,II)
– artikel 12
– amendement Futselaar (17,IX)
– artikel 13
– amendement Futselaar (17,X)
– artikel 14
– amendement Futselaar (13) over de Roemernorm voor externe inhuur (invoegen artikel 14a)

– amendement Futselaar (14) over uitsluiten van financiering aan de fossiele industrie (invoegen paragraaf 4)

NB. Indien enerzijds 17 en anderzijds 13 of 14 wordt aangenomen, wordt in de met 13 en 14 voorgestelde artikelen 14a «als bedoeld in artikel 2, derde lid» vervangen door «waarin Invest-NL alle aandelen houdt en die als doelstelling heeft het uitvoeren van een taak als bedoeld in artikel 4, eerste of tweede lid, die de Staat der Nederlanden opricht, mede-opricht of doet oprichten».

– amendement Futselaar (17,XI)
– artikel 15
– amendement Futselaar (17,XII)
– artikel 16
– artikelen 17 t/m 22
– amendement Futselaar (11) over toepasselijkheid van de Wet normering topinkomens (invoegen hoofdstuk 7a)

NB. Indien zowel 17 als 11 wordt aangenomen, wordt in het met 11 voorgestelde artikel 22a «als bedoeld in artikel 2, derde lid» vervangen door «waarin Invest-NL alle aandelen houdt en die als doelstelling heeft het uitvoeren van een taak als bedoeld in artikel 4, eerste of tweede lid, die de Staat der Nederlanden opricht, mede-opricht of doet oprichten».

– artikelen 23 t/m 25
– beweegreden
– wetsvoorstel

Stemmingen

20. Stemmingen over: moties ingediend bij Machtigingswet oprichting Invest-NL
De Voorzitter: dhr. Moorlag wenst zijn motie op stuk nr. 25 te wijzigen en dhr. Veldman zijn motie op stuk nr. 28. De gewijzigde moties zijn rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.

35 123, nr. 21 – de motie-Van der Lee c.s. over een focus op investeringen in de energie- en klimaattransitie in de beginfase van Invest-NL
35 123, nr. 22 – de motie-Van der Lee c.s. over het proactief informeren van de Kamer
35 123, nr. 23 – de motie-Amhaouch/Agnes Mulder over periodiek en integraal rapporteren over de doeltreffendheid van het instrumentarium
35 123, nr. 24 – de motie-Amhaouch/Agnes Mulder over een meer richtinggevend wegingskader
35 123, nr. 25 (gewijzigd) – de gewijzigde motie-Moorlag/Van der Lee over het publieke belang borgen in het investerings- en financieringsbeleid
35 123, nr. 26 – de motie-Moorlag/Van der Lee over het investeringsresultaat van Invest-NL mede beoordelen op basis van de Monitor Brede Welvaart
35 123, nr. 27 (ingetrokken) – de motie-Moorlag over een adviesrol voor ngo's, de vakbeweging en het bedrijfsleven
35 123, nr. 28 (gewijzigd) – de gewijzigde motie-Veldman over aan Invest-NL opdragen om het mkb te versterken

Stemming

21. Stemming over: aangehouden motie ingediend bij het VAO Eurogroep/Ecofinraad
De Voorzitter: dhr. Van Rooijen verzoekt om een hoofdelijke stemming over zijn motie op stuk nr. 1586.

21 501–07, nr. 1586 (hoofdelijk) – de motie-Van Rooijen over een voorstel waarbij niet wordt gekort op opgebouwde pensioenrechten

Stemmingen
35 080

22. Stemmingen in verband met:
Wijziging van onder meer het Wetboek van Strafrecht in verband met de herwaardering van de strafbaarstelling van enkele actuele delictsvormen (herwaardering strafbaarstelling actuele delictsvormen)

35 080 (bijgewerkt t/m amendement nr. 15)

– artikel I
– artikel II, onderdeel A
– amendement Van Nispen/Van Dijk (11, I) over het opnemen van seksuele gerichtheid (invoegen onderdeel Aa)
– amendement Van Nispen/Van Dijk (11, II)
– onderdeel B
– amendement Van Nispen/Van Dijk (11, III) (invoegen onderdelen Ba en Bb)
– gewijzigd amendement Van Wijngaarden/Groothuizen (14) over voorwaardelijke opzet bij wraakporno
– onderdeel C
– onderdelen D t/m F
– amendement Groothuizen/Van Nispen (6) over opnemen valse hoedanigheid en oplichtingsmiddelen
– onderdeel G
– onderdeel H
– amendement Van Nispen/Van Dijk (11, IV)(invoegen onderdeel I)
– artikel II
– artikel III
– gewijzigd amendement Van Toorenburg/Groothuizen (15) over het verhogen van het strafmaximum voor bezit van en handel in explosieven
– artikel IV
– artikel V
– beweegreden
– wetsvoorstel

Stemmingen

23. Stemmingen over: moties ingediend bij Wijziging van onder meer het Wetboek van Strafrecht in verband met de herwaardering van de strafbaarstelling van enkele actuele delictsvormen

35 080, nr. 16 – de motie-Van Nispen/Jasper van Dijk over de term «seksuele gerichtheid»
35 080, nr. 17 – de motie-Van Wijngaarden/Groothuizen over erkenning voor mensen die hulpverleners helpen
35 080, nr. 18 – de motie-Van Wijngaarden/Van Toorenburg over in kaart brengen van de aanpak van dierenextremisme
35 080, nr. 19 – de motie-Van Wijngaarden/Groothuizen over opvragen van de verklaring omtrent het gedrag

Stemmingen

24. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over de LHBTI-monitor 2018 en over de Nashvilleverklaring

De Voorzitter: mw. Bergkamp wenst haar motie op stuk nr. 308 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.

30 420, nr. 306 – de motie-Özütok c.s. over beter borgen van de positie van Roze in Blauw
30 420, nr. 307 – de motie-Bergkamp c.s. over de belemmeringen van transgenderpersonen op de arbeidsmarkt
30 420, nr. 308 (gewijzigd) – de gewijzigde motie-Bergkamp c.s. over de inzet van gespecialiseerde rechercheurs bij discriminatie
30 420, nr. 309 – de motie-Bergkamp/Yeşilgöz-Zegerius over het naleven van het Coman-arrest
30 420, nr. 310 – de motie-Van den Hul c.s. over een leerlijn lhbti-discriminatie ontwikkelen
30 420, nr. 311 – de motie-Yeşilgöz-Zegerius over een wetsvoorstel om «homogenezing» te bestraffen
30 420, nr. 312 – de motie-Van Kooten-Arissen c.s. over de regenboogvlag op een jaarlijks terugkerend moment in de plenaire zaal
30 420, nr. 313 – de motie-Jasper van Dijk over de passage dat onderwijsbestuurders zich verre moeten houden van discriminerende uitlatingen

Stemmingen

25. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over het lekken van gifgas door chemiebedrijf Chemours

28 089, nr. 124	– de motie-Laçin c.s. over geen aanvullende vergunning verlenen aan Chemours
28 089, nr. 125	– de motie-Laçin c.s. over het overnemen van de aangescherpte normen van EFSA
28 089, nr. 126	– de motie-Laçin c.s. over een landelijk onderzoek naar illegale lozingen van risicovolle stoffen
28 089, nr. 127	– de motie-Wassenberg c.s. over het niet-verlenen van een lozingsvergunning voor GenX
28 089, nr. 128	– de motie-Wassenberg c.s. over het niet-verlenen van een lozingsvergunning voor PFOA
28 089, nr. 129 (aangehouden)	– de motie-Kröger/Van Eijs over nader onderzoek naar en monitoren van zeer zorgwekkende stoffen
28 089, nr. 130	– de motie-Kröger over actief delen van informatie tussen overheden en handhavende diensten
28 089, nr. 131 (aangehouden)	– de motie-Kröger c.s. over kaders voor het rapporteren over zeer zorgwekkende stoffen in afval
28 089, nr. 132	– de motie-Van Brenk over de vergunning van directe lozing van 5 kilo GenX
28 089, nr. 133 (aangehouden)	– de motie-Van Eijs over mogelijke juridische opties om de vergunning niet te verlenen
28 089, nr. 134 (aangehouden)	– de motie-Van Eijs/Kröger over een jaarlijks afnemende hoeveelheid GenX en PFOA

26. Verantwoordingsdebat met maximum spreektijden van:

VVD, PVV, CDA en D66:	20 minuten
GroenLinks, SP en PvdA:	15 minuten
ChristenUnie, Partij voor de Dieren, 50PLUS, SGP, DENK en Forum voor Democratie:	10 minuten

27. VAO Toerisme (AO d.d. 25/04) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
28. VAO Luchtvaart (AO d.d. 25/04) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
29. VAO Nationale Omgevingsvisie (NOVI) (AO d.d. 24/04) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
30. VAO Financiering politieke partijen (AO d.d. 04/04) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
31. VAO Sociaal domein/ Interbestuurlijk programma (AO d.d. 25/04) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
32. VAO Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en Nationaal Strategisch Plan (AO d.d. 15/05) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

35 022 33. Wijziging van de Woningwet in verband met de introductie van een stelsel van certificering voor werkzaamheden aan gasverbrandingsinstallaties

---

Langetermijnagenda

28, 29 en 30 mei (week 22)
– VAO Studeren met een functiebeperking in mbo en ho (AO d.d. 24/04)
– VAO GGZ (AO d.d. 24/04)
– VAO Politie (AO d.d. 17/04)
– VAO Stand van zaken ziekenhuisfaillissementen (AO d.d. 25/04)
– VAO Biotechnologie en kwekersrecht (AO d.d. 25/04)
– VAO Materieel Defensie (AO d.d. 25/04)
– VAO Voortgang voorinvesteringen op instellingen hoger onderwijs (AO d.d. 15/05)
– VAO Turkije (AO d.d. 15/05)
– VAO Wetenschapsbeleid (AO d.d. 14/05)
– 34 971 (Wijziging van de Zorgverzekeringswet in verband met versterking van de invloed van verzekerden op de zorgverzekeraar (verzekerdeninvloed Zvw))

– 34 687 (Wijziging van de Handelsregisterwet 2007 in verband met de evaluatie van die wet, alsmede regeling van enkele andere aan het handelsregister gerelateerde onderwerpen in het Burgerlijk Wetboek, de Handelsregisterwet 2007 en de Wet op de Kamer van Koophandel)
– 35 110 (Wet fiscale arbitrage)
– 34 491 (Wijziging van het Burgerlijk Wetboek in verband met de uniformering en de verduidelijking van enkele bepalingen omtrent het bestuur en de raad van commissarissen van rechtspersonen (Wet bestuur en toezicht rechtspersonen)
– 35 089 (Wijziging van enige wetten in verband met de normalisering van de rechtspositie van ambtenaren in het onderwijs)

4, 5 en 6 juni (week 23)
– 34 747 (voorstel van wet van de leden De Graaf, Fritsma en Markuszower houdende een regeling inzake administratieve detentie (Wet administratieve detentie))
– 34 985 (Aanvullingswet natuur Omgevingswet)

11, 12 en 13 juni (week 24)
– 35 054 (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)

18, 19 en 20 juni (week 25)

Aangemelde onderwerpen, nog niet geagendeerd

– 34 420 (voorstel van wet van het lid Van Nispen tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet primair onderwijs BES ter invoering van regels over de kwalificatie van docenten en het vaststellen van een minimum aantal uren voor wat betreft het bewegingsonderwijs) *(voortzetting)*
– 34 445 (Wijziging van de Wet marktordening gezondheidszorg en enkele andere wetten in verband met aanpassingen van de tarief- en prestatieregulering en het markttoezicht op het terrein van de gezondheidszorg)
– 34 542 (voorstel van wet van het lid Veldman tot wijziging van de Gemeentewet en de Wet milieubeheer houdende invoering van het heffen van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing van de gebruiker) *(voortzetting)*
– 34 044 (voorstel van wet van de leden Fritsma en De Graaf inzake de terugzending van criminele Nederlanders afkomstig uit Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Wet terugzending criminele Antillianen) *(voortzetting)*
– 34 767 (Wet toetreding zorgaanbieders)) + 34 768 (Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders)
– 30 246 (Wijziging van de Wet op het primair onderwijs en de Wet op de expertisecentra onder meer in verband met aanpassing van de methode van jaarlijkse prijsbijstelling ten aanzien van de materiële voorzieningen)
– 30 579 (voorstel van wet van het lid Voordewind tot strafbaarstelling van het in de openbaarheid ontkennen, op grove wijze bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 31 362 (voorstel van wet van het lid Van der Lee; Wijziging Wet belastingen op milieugrondslag i.v.m. het beperken van de emissies van broeikasgassen door kolengestookte elektriciteitscentrales (beperking emissies kolencentrales) *(re- en dupliek)*
– 33 587 (voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeerbelasting per minuut) + 33 707 (voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeertarieven per minuut) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*

– 34 051 (voorstel van wet van het lid Van Klaveren tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met een verruiming van de vrijheid van meningsuiting) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 464 (voorstel van wet van het lid Koşer Kaya tot intrekking van de Zondagswet)

Te agenderen debatten

1. Debat over het tekort aan arbeidskrachten (Wiersma) *(Minister SZW)*
2. Debat over het «exposen» van vrouwen (Becker) *(Minister SZW en Minister J&V)*
3. Debat over misbruik van het elektronisch toezicht (Van Dam) *(Minister J&V)*
4. Debat over brandgevaarlijk isolatiemateriaal in woonhuizen (Beckerman) *(Minister BZK)*
5. Debat over concrete maatregelen in het kader van het preventieakkoord (Veldman) *(Staatssecretaris VWS)*
6. Debat over het actieprogramma Langer Thuis (Ellemeet) *(Minister VWS)*
7. Debat over de problematiek rondom de terugkeer van jihadi's (De Graaf) *(Minister J&V)*
8. Debat over het eindrapport van het SCP over de evaluatie van de hervorming van de langdurige zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
9. Debat over inschattingsfouten van instanties bij de begeleiding van de dader van de metromoord (Van Toorenburg) *(Minister voor Rechtsbescherming)*
10. Debat over overschrijdingen van ICT-projecten bij de overheid (Verhoeven) *(Staatssecretaris BZK)*
11. Debat over het bericht dat de El-Tawheed moskee in Amsterdam onderdak geeft aan IS-gangers (Arno Rutte) *(Minister J&V)*
12. Debat over de voorgenomen verhuizing van de marinierskazerne in Doorn (Diks) *(Staatssecretaris Defensie)*
13. Debat over salafisme in Nederland (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
14. Debat over de voortgang van de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (conform motie-Dijksma (Kamerstuk 24 170, nr. 170)) *(Minister VWS)*
15. Debat over chroom-6 (Van Kent) *(Minister MZ en Staatssecretaris SZW)*
16. Debat over het rapport van de Raad van State over de digitalisering van de overheid (Van der Molen) *(Staatssecretaris BZK)*
17. Debat over de uitwisseling van informatie over personen met verward gedrag tussen politie en de ggz (De Lange) *(Staatssecretaris VWS, Minister J&V)*
18. Debat over het ontwerpinstemmingsbesluit gaswinning Groningenveld *(Minister EZK)*
19. Debat over de uitkomsten van de Europese top in Salzburg inzake de Brexit (Omtzigt) *(Minister BuZa)*
20. Debat over het bericht dat de verblijfplaats van de opdrachtgever van de moord op IKON-journalisten is ontdekt (Sjoerdsma) *(Minister BuZa, Minister J&V)*
21. Debat over de afrekenbaarheid van bestuurders in het onderwijs (Kwint) *(Minister BVO en Media)*
22. Debat over het tekortschieten van de Nederlandse controle op wapendoorvoer (Lodders) *(Staatssecretaris Financiën, Minister BuHA-OS)*
23. Debat over de kansen van kweekvlees (De Groot) *(Minister LNV)*
24. Debat over het programma gehandicaptenzorg «Volwaardig leven» (Bergkamp) *(Minister VWS)*
25. Debat over het rapport van de commissie-Fokkens over mogelijke integriteitsschendingen binnen het OM (Buitenweg) *(Minister J&V)*
26. Debat over fraude met de dividendbelasting (Van Weyenberg) *(Minister en Staatssecretaris Financiën)*
27. Debat over het bericht dat klimaatdoelen alleen haalbaar zijn met nieuwe kerncentrales (Dik-Faber) *(Minister EZK)*
28. Debat over de milieueffectrapportage van Schiphol (Laçin) *(Minister I&W)*

29. Debat over illegale bewoning van vakantieparken (Van Toorenburg) *(Minister J&V, Minister BZK)*
30. Debat over het bericht dat Shell in Nederland geen belasting betaalt (Nijboer) *(Staatssecretaris Financiën)*
31. Debat over hoge financiële reserves bij schoolbesturen en samenwerkingsverbanden (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
32. Debat over de gevolgen van digitalisering voor het innovatiebeleid (Veldman) *(Staatssecretaris EZK)*
33. Debat over het aankopen van lichaamsdelen door ziekenhuizen (Agema) *(Minister VWS)*
34. Debat over de Emancipatiemonitor 2018 (Bergkamp) *(Minister OCW)*
35. Debat over fraude door aanbieders van inburgeringscursussen (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
36. Debat over het besluit van de Amerikaanse regering om alle troepen uit Syrië terug te trekken (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
37. Debat over het bedrijf Novartis dat de prijs voor een medicijn tegen kanker verzesvoudigd heeft (Van Gerven) *(Minister MZ)*
38. Debat over de uitrol van 5G (Sjoerdsma) *(Staatssecretaris EZK, Minister Defensie, Minister BuZa, Minister J&V)*
39. Debat over uitstel van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Peters) *(Staatssecretaris SZW, Staatssecretaris Fin)*
40. Debat over het toezicht op de Europese Centrale Bank (Omtzigt) *(Minister Financiën)*
41. Debat over geweld tegen hulpverleners en agenten (Helder) *(Minister-President, Minister J&V)*
42. Debat over het jarenlange misbruik van minderjarigen door een atletiektrainer (Markuszower) *(Minister J&V, Minister MZ)*
43. Debat over een verwacht tekort aan mantelzorgers (Sazias) *(Minister VWS)*
44. Debat over de problemen in de jeugd-ggz (Westerveld) *(Minister VWS)*
45. Debat over schijnzelfstandigen (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
46. Debat over de toekomst van ons geldstelsel (Alkaya) *(Minister Fin)*
47. Debat over gezondheidsklachten van veteranen in Afghanistan door verbranding van afval (Karabulut) *(Minister Defensie)*
48. Debat over gemeenten die weigeren dakloze mensen in te schrijven in de Basisregistratie personen (Özütok) *(Staatssecretaris BZK)*
49. Debat over geweld tegen leerkrachten (Beertema) *(Minister BVO en Media)*
50. Debat over seksuele intimidatie op de werkvloer (Van den Hul) *(Minister OCW, Staatssecretaris SZW)*
51. Debat over de uitspraken van de Minister van Justitie & Veiligheid inzake jihadkinderen (De Graaf) *(Minister J&V, Minister BZK)*
52. Debat over het verzamelen van gedetailleerde persoonsgegevens door Google (Middendorp) *(Minister RB, Staatssecretaris BZK)*
53. Debat over de quickscan luchthaven in zee (Baudet) *(Minister I&W)*
54. Debat over de poortwachtersfunctie van banken bij financiële transacties (Van der Linde) *(Minister Financiën)*
55. Debat over het aantrekken van ICT-ers bij de rijksoverheid (Middendorp) *(Minister BZK)*
56. Debat over de stijging van de energienota (Snels) *(Minister Financien, Minister EZK, Minister SZW)*
57. Debat over versnelde bodemdaling in Nederland (Van der Lee) *(Minister EZK, Minister I&W, Minister LNV, Minister BZK)*
58. Debat over meer wettelijke mogelijkheden om gesjoemel met zorg-bv's tegen te gaan (Agema) *(Minister VWS)*
59. Debat over de vergoeding van vruchtbaarheidsbehandelingen (Ellemeet) *(Minister VWS, Minister OCW)*
60. Debat over de marktwerking in de zorg (Van Brenk) *(Minister VWS)*
61. Debat over de blootstelling van omwonenden aan landbouwgif (Ouwehand) *(Minister LNV, Staatssecretaris I&W)*

62. Debat over de toeristische verhuur van woningen (Beckerman) *(Minister BZK)*
63. Debat over de acties van leraren (Kwint) *(Minister OCW, Minister BVO en Media)*
64. Debat over de aanslag in Utrecht (Wilders) *(Minister-President, Minister J&V)*
65. Debat over achterlating van kinderen in het land van herkomst (Buitenweg) *(Minister RB)*
66. Debat over vrouwen die geïntimideerd worden door demonstranten bij abortusklinieken (Ellemeet) *(Minister VWS)*
67. Debat over de staat van de rechtspraak (Van Nispen) *(Minister RB)*
68. Debat over de brief van de Kinderombudsman inzake de integrale aanpak van hulp aan kwetsbare kinderen en jongeren (Agema) *(Minister VWS)*
69 Debat over het bericht dat de Vereniging Hogescholen per direct stopt met de nationale studentenenquête (Futselaar) *(Minister OCW)*
70. Debat over het rapport van de Algemene Rekenkamer over cybersecurity van vitale waterwerken (Geurts) *(Minister I&W)*
71. Debat over uitspraken van de president van de Nederlandsche Bank over het tekort aan woningen (Ronnes) *(Minister BZK)*
72. Debat over het onderzoek naar het incident met eigen vuur tijdens de missie in Uruzgan (Belhaj) *(Minister Defensie)*
73. Debat over wildstroperij (Graus) *(Minister LNV)*
74. Debat over uitbuiting van Oost-Europese arbeidsmigranten (Jasper van Dijk) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
75. Debat over radicalisme bij naschoolse Arabische lessen (Stoffer) *(Minister SZW, Minister RB)*
76. Debat over de afname van het aantal vaste banen in het onderwijs (Futselaar) *(Minister OCW)*
77. Debat over de koopkracht van burgers (Edgar Mulder) *(Minister Financiën, Minister SZW)*
78. Debat over meisjes in het voortgezet speciaal onderwijs die worden gedwongen tot seksuele handelingen (Van den Hul) *(Minister BVO en Media, Minister VWS, Minister RB)*
79. Debat over de Toekomstwijzer kwetsbare groepen (Agema) *(Minister VWS)*
80. Debat over de stijgende woonlasten voor huurders (Nijboer) *(Minister BZK)*
81. Debat over het investeringsklimaat voor ondernemers in schone energie (Sienot) *(Minister J&V, Minister EZK)*
82. Debat over het bericht dat de VS importheffingen willen invoeren op Europese goederen (Sjoerdsma) *(Minister BuHA-OS)*
83. Debat over Chinezen die bedrijfsgeheimen van ASML hebben gestolen (Van der Lee) *(Minister EZK)*
84. Debat over onnodige behandelingen in ziekenhuizen (Raemakers) *(Minister MZ)*
85. Debat over ICT-problemen bij de NVWA (Moorlag) *(Minister LNV)*
86. Debat over de verdienmodellen in het huidige landbouwsysteem (Moorlag) *(Minister LNV)*
87. Debat over de afspraken tussen het OM, de politie en de media over publicaties over ernstige strafzaken (Van Toorenburg) *(Minister J&V)*
88. Debat over een terugkeerregeling voor Syrische vluchtelingen (Baudet) *(Minister BuZa, Staatssecretaris J&V)*
89. Debat over het onvolledig informeren van de Kamer over de werkelijke kosten van een ICT-project bij het CBR (Van Aalst) *(Minister I&W)*
90. Debat over een stijging van het aantal verkeersdoden (Remco Dijkstra) *(Minister I&W, Minister J&V)*
91. Debat over de screening op terrorisme bij financiële instellingen (Van der Linde) *(Minister Financiën)*
92. Debat over reiskostendeclaraties van de collegevoorzitter van de Universiteit Utrecht (Özdil) *(Minister OCW)*

93. Debat over het akkoord met Oekraïne over kippenvlees (Ouwehand) (*Minister LNV, Minister BuHA-OS)*
94. Debat over het effect van het namen en shamen van bedrijven die de arbeidsregels overtreden (Van Weyenberg) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
95. Debat over online beelden van seksueel misbruik van kinderen die gehost worden vanuit Nederland (Bisschop) *(Minister J&V)*
96. Debat over het tekort aan betaalbare middenhuurwoningen (Van Eijs) *(Minister BZK)*
97. Debat over de nieuwe Duitse industrieagenda en over fusieregels in Europa (Van der Lee) *(Minister EZK)*
98. Debat over de mishandeling van een NVWA keuringsarts bij een slachthuis in Drachten (Graus) *(Minister LNV, Minister J&V)*
99. Debat over modernisering van de onderwijsvrijheid in artikel 23 van de Grondwet (Asscher) *(Minister BVO en Media)*
100. Debat over de moord door een voormalig tbs-er (Markuszower) *(Minister RB)*
101. Debat over terreur van dierenactivisten op het platteland (Laan-Geselschap) *(Minister LNV, Minister J&V)*
102. Debat over de afname van biodiversiteit (De Groot) *(Minister LNV)*
103. Debat over producten die onterecht als biologisch worden verkocht (Geurts) *(Minister LNV)*
104. Debat over de achterstand van leerlingen op basisscholen in achterstandswijken (Van Meenen) *(Minister BVO en Media)*
105. Debat over het grote aantal oud-studenten met een studieschuld en een betalingsachterstand (Futselaar) *(Minister OCW)*
106. Debat over het bericht dat medewerkers van de Rotterdamse haven een onderzoek naar corruptie hebben tegengewerkt (Groothuizen) *(Minister J&V)*
107. Debat over het overzicht van geregistreerde incidenten in de Rapportage vreemdelingenketen (Van Toorenburg) *(Staatssecretaris J&V)*
108. Debat over mogelijke spionage door Huawei in Nederland (Laan-Geselschap) *(Minister J&V, Minister BZK)*

Te agenderen dertigledendebatten/ interpellaties

1. Dertigledendebat over de import van vervuild vlees uit Brazilië (Ouwehand) *(Minister BuHA-OS, Minister LNV)*
2. Dertigledendebat over woningzoekenden die worden opgelicht door bemiddelingsbureaus (Nijboer) *(Minister BZK, Staatssecretaris Financiën)*
3. Dertigledendebat over het besluit van de Chinese regering om de markt te openen voor Nederlands kalfsvlees (Ouwehand) *(Minister EZK, Minister BuHa-OS)*
4. Dertigledendebat over het haperende herstel van pensioenfondsen (De Jong) *(Minister SZW)*
5. Dertigledendebat over fraude met de aantallen dieren in de veehouderij (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister BZK)*
6. Dertigledendebat over een vreedzame demonstratie van studenten (Özdil) *(Minister OCW)*
7. Dertigledendebat over dreigende kortingen op pensioenen (Van Rooijen) *(Minister SZW)*
8. Dertigledendebat over Bulgaarse bedrijven die ondermaatse thuiszorg aanbieden (Kerstens) *(Minister VWS)*
9. Dertigledendebat over sponsoring door de farmaceutische industrie (Ellemeet) *(Minister MZ)*
10. Dertigledendebat over ondermaats presteren van 48 thuiszorgorganisaties (Agema) *(Minister VWS)*
11. Dertigledendebat over de praktijken van fabrikant Leadiant inzake het geneesmiddel CDCA (Van Gerven) *(Minister MZ)*

12. Dertigledendebat over sluiting van de klinische verloskunde in ziekenhuizen in Stadskanaal en Hoogeveen (Van Gerven) *(Minister MZ)*
13. Dertigledendebat over de gang van zaken rond de uitreiking van de Mensenrechtentulp (Omtzigt) *(Minister BuZa)*
14. Dertigledendebat over politieke heropvoedingskampen in de Chinese provincie Xinjiang (Kuzu) *(Minister BuZa)*
15. Dertigledendebat over de achterstand van vrouwen op de arbeidsmarkt (Özütok) *(Minister OCW)*
16. Dertigledendebat over de sluiting van de basis van Ryanair op Eindhoven airport (Laçin) *(Minister SZW, Minister I&W)*
17. Dertigledendebat over het bericht dat apothekers de wens van artsen bij de uitgifte van medicijnen negeren (Van Gerven) *(Minister MZ)*
18. Dertigledendebat over misstanden in de vleesverwerkende industrie (Van Raan) *(Minister LNV, Minister SZW)*
19. Dertigledendebat over de krapte op de woningmarkt (Krol) *(Minister BZK)*
20. Dertigledendebat over microplastics in menselijke ontlasting (Wassenberg) *(Staatssecretaris I&W)*
21. Dertigledendebat over de Venezolaanse vluchtelingenproblematiek op Curaçao (Özütok) *(Minister BuZa, Staatssecretaris BZK)*
22. Dertigledendebat over de haalbaarheid van het actieplan Werken in de Zorg (Agema) *(Minister VWS)*
23. Dertigledendebat over het bericht dat de spoedeisende hulp in Lelystad sluit (Agema) *(Minister MZ)*
24. Dertigledendebat over de Handreiking lerarentekort voor basisscholen (Kuzu) *(Minister BVO en Media)*
25. Dertigledendebat over kinderen in de daklozenopvang (Westerveld) *(Minister VWS)*
26. Dertigledendebat over de lange wachtlijsten voor huurwoningen (Nijboer) *(Minister BZK)*
27. Dertigledendebat over ongeregeldheden rondom demonstraties tegen zwarte piet en het recht op demonstratie (Azarkan) *(Minister-President)*
28. Dertigledendebat over klachten over de huurcommissie (Smeulders) *(Minister BZK)*
29. Dertigledendebat over het akkoord over de doorstart van de IJsselmeerziekenhuizen (Agema) *(Minister MZ)*
30. Dertigledendebat over zorgaanbieders die patiënten cadeaus aanbieden (Arno Rutte) *(Minister VWS)*
31. Dertigledendebat over de behandeling van melanoom-patiënten met het geneesmiddel Nivolumab (Agema) *(Minister MZ)*
32. Dertigledendebat over het bericht dat de overheid minder 50-plussers in dienst heeft genomen (Van Brenk) *(Minister SZW)*
33. Dertigledendebat over de afschot van herten in de Oostvaardersplassen (Graus) *(Minister LNV)*
34. Dertigledendebat over etnisch profileren door de politie (Azarkan) *(Minister J&V)*
35. Dertigledendebat over eventuele toezeggingen aan Unilever inzake de vestiging van het hoofdkantoor in Nederland (Leijten) *(Minister-President)*
36. Dertigledendebat over misstanden in de distributiecentra van online supermarkt Picnic (Van Kent) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
37. Dertigledendebat over het bericht dat energiebedrijf Eneco via veiling wordt verkocht (Beckerman) *(Minister EZK)*
38. Dertigledendebat over de dreigende sluiting van de ziekenhuizen Bronovo en Antoniushove (Van Gerven) *(Minister MZ)*
39. Dertigledendebat over een omstreden grondaankoop rondom het spoornetwerk (Van Aalst) *(Staatssecretaris I&W)*
40. Dertigledendebat over anti-islamsentimenten in de samenleving (Azarkan) *(Minister SZW)*
41. Dertigledendebat over de verhoudingen in de coalitie (Asscher) *(Minister-President)*
42. Dertigledendebat over het bericht dat de zorg te duur is voor minima (Hijink) *(Minister MZ)*

43. Dertigledendebat over het bericht dat Turkije een informatieverzoek negeert van het Openbaar Ministerie in een groot terrorismeonderzoek (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
44. Dertigledendebat over de plannen voor een kilometerheffing voor vrachtwagens (Van Aalst) *(Minister I&W)*
45. Dertigledendebat over de voortgangsrapportage van het PBL inzake het behalen van de Urgendadoelen (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
46. Dertigledendebat over de uitspraak van de Minister-President dat hij kansen ziet voor het Nederlandse bedrijfsleven in Brazilië (Ploumen) *(Minister-President)*
47. Dertigledendebat over een conceptvredesonderhandelingsakkoord met de Taliban (Karabulut) *(Minister BuZa, Minister Defensie)*
48. Dertigledendebat over acties van Europese boerenorganisaties tegen vrijhandelsverdragen (Ouwehand) *(Minister BuHa-OS, Minister LNV)*
49. Dertigledendebat over studenten die prestatiedruk en psychische klachten ervaren als gevolg van het leenstelsel (Futselaar) *(Minister OCW)*
50. Dertigledendebat over zwijgcontracten in de zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
51. Dertigledendebat over het bericht dat zorgverzekeraars 190 miljoen euro onbenut laten voor de wijkverpleging (Kerstens) *(Minister VWS)*
52. Dertigledendebat over brandveiligheid in stallen (Ouwehand) *(Minister LNV)*
53. Dertigledendebat over de huizenprijzen in Amsterdam (Smeulders) *(Minister BZK)*
54. Dertigledendebat over de schaderegeling voor chroom-6-slachtoffers in Tilburg (Kerstens) *(Minister Defensie)*
55. Dertigledendebat over de problemen bij het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (Laçin) *(Minister I&W)*
56. Dertigledendebat over het bericht dat Nederland geen plan B heeft in geval van een verdere stijging van de zeespiegel (Van Raan) *(Minister I&W, Minister EZK)*
57. Dertigledendebat over de prijsstijgingen en de hoge consumentenprijsindex (Alkaya) *(Minister Financiën)*
58. Dertigledendebat over de kosten van het Energieakkoord (Baudet) *(Minister EZK)*
59. Dertigledendebat over de veiligheid in woonzorginstellingen (Kuiken) *(Minister VWS, Minister RB)*
60. Dertigledendebat over een verdubbeling van het aantal meldingen over verwarde personen (Helder) *(Minister J&V, Staatssecretaris VWS)*
61. Dertigledendebat over de metingen van het KNMI inzake aardbevingen (Beckerman) *(Minister EZK, Staatssecretaris I&W)*
62. Dertigledendebat over medicijnresten in het oppervlaktewater (Van Kooten-Arissen) *(Minister I&W, Minister VWS)*
63. Dertigledendebat over de controle op mensen met een uitkering (Van Brenk) *(Staatssecretaris SZW)*
64. Dertigledendebat over het VN-rapport over de schending van mensenrechten in Gaza (Kuzu) *(Minister BuZa)*
65. Dertigledendebat over de brandbrief van de Agrarische Tafel (Agnes Mulder) *(Minister EZK)*
66. Dertigledendebat over het sluiten van een kolencentrale (Van der Lee) *(Minister EZK)*
67. Dertigledendebat over ontbossing in Nederland (Van Kooten-Arissen) *(Minister LNV)*
68. Dertigledendebat over het bericht dat het kopen van sigaretten onder de 18 jaar te gemakkelijk blijft (Van Kooten-Arissen) *(Minister SZW)*
69. Dertigledendebat over het bedreigde landschap in Nederland (Van Kooten-Arissen) *(Minister BZK, Minister LNV, Minister I&W)*
70. Dertigledendebat over twee rapporten van de VN over verlies aan biodiversiteit (Ouwehand) *(Minister BuHA-OS)*
71. Dertigledendebat over de beloning van de bestuursvoorzitter van Shell (Beckerman) *(Minister EZK, Staatssecretaris Financiën)*

72. Dertigledendebat over het bericht dat een varkensboer ondanks een beroepsverbod in Duitsland een stal mag bouwen en uitbreiden (Van Kooten-Arissen) *(Minister LNV, Minister J&V)*
73. Dertigledendebat over Europese plannen om de regels voor export van werkloosheidsuitkeringen te versoepelen (Jasper van Dijk) *(Minister SZW)*
74. Dertigledendebat over het bericht dat het gemiddelde inkomen van Nederlandse werkenden nauwelijks stijgt (De Jong) *(Minister SZW)*
75. Dertigledendebat over het tekort aan sociale huurwoningen (Beckerman) *(Minister BZK)*
76. Interpellatiedebat over het rekenmodel voor de subsidie op elektrische auto's (Omtzigt) *(Staatssecretaris Financiën, Staatssecretaris I&W)*
77. Dertigledendebat over het rapport van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd over een medische studie onder galwegkankerpatiënten (Van Gerven) *(Minister MZ)*
78. Dertigledendebat over het breed moratorium schulden (Van Brenk) *(Staatssecretaris SZW)*
79. Dertigledendebat over het opslaan van gegevens van patiënten in Google Cloud (Edgar Mulder) *(Minister MZ)*
80. Dertigledendebat over de bekostiging van universiteiten (Özdil) *(Minister OCW)*
81. Dertigledendebat over het lot van jonge dieren in de zuivelketen (Ouwehand) *(Minister LNV)*
82. Dertigledendebat over een CO_2-vrijstelling (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
83. Dertigledendebat over de mogelijke fusie van twee grote kinderopvangorganisaties (Kwint) *(Minister EZK, Staatssecretaris SZW)*
84. Dertigledendebat over een stiekeme verhoging van de feitelijke belastingtarieven (Leijten) *(Minister Financiën)*
85. Dertigledendebat over uitbreiding van de activiteiten van de NS in het Verenigd Koninkrijk (Nijboer) *(Minister Financiën)*
86. Dertigledendebat over Afghaanse tolken die zich in de steek gelaten voelen door Nederland (Belhaj) *(Minister Defensie)*
87. Dertigledendebat over discriminatie op de woningmarkt (Azarkan) *(Minister BZK)*
88. Dertigledendebat over de regeling voor het verduurzamen van huurwoningen (Smeulders) *(Minister BZK)*
89. Dertigledendebat over de mislukte cao-onderhandelingen bij Defensie (Karabulut) *(Staatssecretaris Defensie)*
90. Dertigledendebat over voorstellen voor compensatiemaatregelen voor Groningen (Nijboer) *(Minister EZK)*
91. Dertigledendebat over de toepassing van dwangmaatregelen in de thuiszorg (Agema) *(Minister VWS)*
92. Dertigledendebat over de waarschuwing van het kabinet voor de stijgende zorguitgaven (Agema) *(Minister VWS)*
93. Dertigledendebat over E-waste (Kröger) *(Staatssecretaris I&W)*
94. Dertigledendebat over fraude met mestvergisting (Ouwehand) *(Minister J&V, Minister LNV)*

Wetgevings- en notaoverleggen

Maandag 27 mei van 13.00 uur tot 16.00 uur	Van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de initiatiefnota van de leden Omtzigt en Bruins inzake het nabestaandenpensioen (Kamerstuk 34 996)
Maandag 27 mei van 14.00 uur tot 18.00 uur	Van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken over de initiatiefnota: «Naar een moderne uitvaartwet» (Kamerstuk 35 077)
Maandag 3 juni van 13.00 uur tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Financiën over de Wijzigingswet financiële markten 2019 (Kamerstuk 35 17) en de Wijziging van de Wet op het financieel toezicht (Kamerstuk 35 003)

Maandag 17 juni van 10.30 uur tot 17.00 uur	Van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de Staat van het onderwijs
Maandag 17 juni van 13.00 uur tot 16.00 uur	Van de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over de initiatiefnota van het lid Van Haga inzake een proactieve handelsagenda (Kamerstuk 35 115)
Maandag 24 juni van 13.30 uur tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over de realisatie van de LNV-visie «Waardevol en verbonden» (Kamerstuk 35 000 XIV, nr. 72)
Maandag 24 juni van 13.30 tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Defensie over veteranenbeleid
Maandag 1 juli van 10.30 uur tot 17.00	Van de vaste commissie voor Infrastructuur & Waterstaat over de initiatiefnota's Voor een klimaatbestendig Nederland (Kamerstuk 35 140) en Veen red je niet alleen (Kamerstuk 35 141)
Maandag 1 juli van 11.00 uur tot 17.00 uur	Van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de herziening van de bekostigingssystematiek hoger onderwijs en onderzoek
Maandag 1 juli van 17.00 tot 22.00 uur	Van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken over mensenrechtenbeleid
Maandag 9 september van 13.30 uur tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de initiatiefnota: Zorg in de regio (Kamerstuk 35 138)
Maandag 28 oktober van 11.00 uur tot 19.00 uur en maandag 4 november van 11.00 uur tot 23.00 uur	Van de vaste commissie voor Financiën over het Belastingplan 2020

Recesperiodes

Hemelvaart: donderdag 30 mei 2019

Zomerreces 2019: vrijdag 5 juli t/m maandag 2 september 2019

Herfstreces 2019: vrijdag 18 oktober t/m maandag 28 oktober 2019

Kerstreces 2019: vrijdag 20 december 2019 t/m maandag 13 januari 2020

Voorjaarsreces 2020: vrijdag 21 februari t/m maandag 2 maart 2020

Meireces 2020: vrijdag 24 april t/m maandag 11 mei 2020

Koningsdag 2020: maandag 27 april 2020
Hemelvaart 2020: donderdag 21 mei 2020

Zomerreces 2020: vrijdag 3 juli t/m maandag 31 augustus 2020

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

Agenda

Opgesteld 24 mei 2019

OPENBARE VERGADERINGEN DER KAMER

Dinsdag 28 mei	**14.00 uur**
Woensdag 29 mei	**10.15 uur**
Donderdag 30 mei	***Geen vergadering i.v.m. Hemelvaartsdag***
	Aan de orde is:
	1. Vragenuur
	2. Regeling van werkzaamheden
Stemmingen	3. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over het lekken van gifgas door chemiebedrijf Chemours **De Voorzitter: mw. Kröger verzoekt haar motie op stuk nr. 130 aan te houden.**
28 089, nr. 124	– de motie-Laçin c.s. over geen aanvullende vergunning verlenen aan Chemours
28 089, nr. 125	– de motie-Laçin c.s. over het overnemen van de aangescherpte normen van EFSA
28 089, nr. 126	– de motie-Laçin c.s. over een landelijk onderzoek naar illegale lozingen van risicovolle stoffen
28 089, nr. 127	– de motie-Wassenberg c.s. over het niet-verlenen van een lozingsvergunning voor GenX
28 089, nr. 128	– de motie-Wassenberg c.s. over het niet-verlenen van een lozingsvergunning voor PFOA
28 089, nr. 129 (aangehouden)	– de motie-Kröger/Van Eijs over nader onderzoek naar en monitoren van zeer zorgwekkende stoffen
28 089, nr. 130 (aangehouden)	– de motie-Kröger over actief delen van informatie tussen overheden en handhavende diensten
28 089, nr. 131 (aangehouden)	– de motie-Kröger c.s. over kaders voor het rapporteren over zeer zorgwekkende stoffen in afval
28 089, nr. 132	– de motie-Van Brenk over de vergunning van directe lozing van 5 kilo GenX
28 089, nr. 133 (aangehouden)	– de motie-Van Eijs over mogelijke juridische opties om de vergunning niet te verlenen
28 089, nr. 134 (aangehouden)	– de motie-Van Eijs/Kröger over een jaarlijks afnemende hoeveelheid GenX en PFOA

ag-tk-2019-05-24
ISSN 0921 - 7371

Stemming	4. Stemming over: aangehouden motie ingediend bij het debat over blootstelling van werknemers en omwonenden aan gevaarlijke stoffen van chemiebedrijf Chemours/DuPont
25 883, nr. 303	– de motie-Arissen c.s. over een verplichting tot het bewaren van bedrijfsdocumenten over het gebruik van chemische stoffen
Stemming	5. Stemming over: motie ingediend bij het debat over de LHBTI-monitor 2018 en over de Nashvilleverklaring **De Voorzitter: mw. Yeşilgöz-Zegerius wenst haar motie op stuk nr. 311 te wijzigen en nader te wijzigen. De nader gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
30 420, nr. 311 (gewijzigd en nader gewijzigd)	– de nader gewijzigde motie-Yeşilgöz-Zegerius c.s. over een wetsvoorstel om «homogenezing» te bestraffen
Stemmingen **35 022**	6. Stemmingen in verband met: Wijziging van de Woningwet in verband met de introductie van een stelsel van certificering voor werkzaamheden aan gasverbrandingsinstallaties 35 022 (bijgewerkt t/m amendement nr. 8) – artikel I, onderdelen A t/m C – gewijzigd amendement Koerhuis/Ronnes (8) over een evaluatiebepaling (toevoegen onderdeel D) – artikel I – artikelen II t/m III – beweegreden – wetsvoorstel
Stemmingen	7. Stemmingen over: moties ingediend bij Wijziging van de Woningwet **De Voorzitter: dhr. Koerhuis verzoekt zijn aangehouden motie op stuk nr. 12 alsnog in stemming te brengen.**
35 022, nr. 9	– de motie-Smeulders over advies voor alternatieven voor aardgasgestookte installaties door installateurs
35 022, nr. 10	– de motie-Van Eijs over het verhogen van het kennisniveau over koolmonoxidevergiftiging
35 022, nr. 11	– de motie-Kops over niet misbruiken van het stelsel van certificering
35 022, nr. 12	– de motie-Koerhuis/Ronnes over een mkb-toets voor de introductie van het nieuwe stelsel
35 022, nr. 13	– de motie-Koerhuis/Beckerman over een 0800-nummer voor bezorgde huiseigenaren en huurders
Stemmingen	8. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Luchtvaart
31 936, nr. 616	– de motie-Kröger c.s. over het terugdringen van de overlast van nachtvluchten
31 936, nr. 617	– de motie-Kröger c.s. over het handhaafbaar vastleggen van minimale vlieghoogtes
31 936, nr. 618	– de motie-Laçin c.s. over een maatschappelijke kosten-batenanalyse uitvoeren voor de Luchtvaartnota
31 936, nr. 619 (aangehouden)	– de motie-Laçin over een structurele oplossing voor de positie van vrachtvluchten op Schiphol
31 936, nr. 620	– de motie-Van Raan over geen besluit nemen over de openstelling van Lelystad Airport voor commercieel luchtverkeer
31 936, nr. 621	– de motie-Van Raan over het risico op botsingen met vogels rond Lelystad Airport
31 936, nr. 622	– de motie-Van Raan over volumescenario's opnemen in de Luchtvaartnota naar aanleiding van klimaateffecten
31 936, nr. 623	– de motie-Van Raan over de gang naar de bestuursrechter inzake luchthavenbesluiten weer volledig openstellen
31 936, nr. 624	– de motie-Van Raan over rekening houden met de doelstelling om de opwarming van de aarde te beperken tot maximaal 1,5°C

31 936, nr. 625	– de motie-Van Raan over rekening houden met het sluiten van een of meerdere luchthavens
31 936, nr. 626	– de motie-Graus over dit jaar een kabinetsbesluit nemen dat in lijn is met het Aldersakkoord en het regeerakkoord
31 936, nr. 627	– de motie-De Groot/Bruins over het in kaart brengen van de kostenposten van het Nederlandse spoor
31 936, nr. 628	– de motie-De Groot/Bruins over aandringen op een substantiële vermindering van het aantal nachtvluchten
Stemming	9. Stemming over: aangehouden motie ingediend bij het debat over Schiphol en Lelystad Airport
29 665, nr. 313	– de motie-Bruins/Paternotte over knelpunten bij de routes van en naar Lelystad Airport
Stemmingen	10. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en Nationaal Strategisch Plan
28 625, nr. 266	– de motie-Ouwehand over geen belastinggeld meer steken in de financiering van de kalverhouderij
28 625, nr. 267	– de motie-Madlener over niet accepteren van een relatieve verslechtering van de inkomenspositie van Nederlandse boeren
28 625, nr. 268	– de motie-Madlener over onderhandelingen over het verbeteren, vereenvoudigen en herzien van het Nederlandse fosfaatrechtenstelsel
28 625, nr. 269	– de motie-Moorlag over herverdeling van inkomenssteun ten faveure van boeren met een laag inkomen
28 625, nr. 270	– de motie-Moorlag/Bromet over prioriteit voor onder meer natuurdoelen bij de inzet van publieke GLB-middelen
28 625, nr. 271 (aangehouden)	– de motie-De Groot over substantiële maatregelen voor de transitie naar kringlooplandbouw
28 625, nr. 272	– de motie-Bisschop over een scenario voor minimaal 60% van het budget uittrekken voor de basispremie
Stemmingen	11. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Nationale Omgevingsvisie (NOVI)
34 682, nr. 10	– de motie-Smeulders c.s. over het indicatieve buisleidingentracé Laarbeek-Echt-Susteren uit de Structuurvisie Buisleidingen schrappen
34 682, nr. 11	– de motie-Smeulders/Dik-Faber over het beschermen van bijzondere landschappen tegen verrommeling
34 682, nr. 12	– de motie-Smeulders/Dik-Faber over het aanwijzen van nationale landschappen
34 682, nr. 13	– de motie-Krol over aandacht besteden aan ecologisch wonen en ecologische woonzones
34 682, nr. 14	– de motie-Krol/Nijboer over rekening houden met de behoeften van senioren en mindervaliden
34 682, nr. 15	– de motie-Krol over aandacht voor innovatieve en intelligente technologieën
34 682, nr. 16	– de motie-Van Eijs/Dik-Faber over het opzetten van een nationaal landschapsmonitoringsprogramma
34 682, nr. 17	– de motie-Laan-Geselschap over aandacht voor bescherming en aanwijzing van bijzondere landschappen
34 682, nr. 18	– de motie-Ronnes over de realisatie van voldoende woningbouw als topprioriteit
34 682, nr. 19	– de motie-Ronnes/Dik-Faber over waardevolle karakteristieken en cultuurhistorische aspecten van het landschap koesteren
34 682, nr. 20	– de motie-Dik-Faber c.s. over in aanloop naar de Regionale Energiestrategieën geen nieuwe zonneparken op natuur- en landbouwgronden goedkeuren
34 682, nr. 21 (aangehouden)	– de motie-Dik-Faber over toetsing van cumulatieve effecten van Regionale Omgevingsstrategieën
34 682, nr. 22	– de motie-Van Gerven over natuurgebieden pas in laatste instantie aanwijzen voor het opwekken van duurzame energie
34 682, nr. 23 (aangehouden)	– de motie-Van Gerven over de NOVI kaderstellend en richtinggevend laten zijn voor decentrale ordeningsinstrumenten

34 682, nr. 24	– de motie-Van Gerven over adequate en laagdrempelige inspraak van burgers
Stemmingen	12. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Financiering politieke partijen
32 752, nr. 56	– de motie-Özütok over een verbod op donaties door bedrijven aan Europese partijen
32 752, nr. 57	– de motie-Van Raak/Bisschop over een verbod op financiering van politieke partijen vanuit landen binnen de Europese Unie
32 752, nr. 58	– de motie-Van Raak/Bisschop over de aanbeveling van de adviescommissie over de maatstaf «leden» overnemen
32 752, nr. 59	– de motie-Den Boer over het subsidiebedrag aan politieke partijen als een gewogen gemiddelde
32 752, nr. 60	– de motie-Den Boer over volledig onafhankelijk toezicht op de financiering van politieke partijen
32 752, nr. 61	– de motie-Öztürk over het verhogen van het basisbedrag per fractie
32 752, nr. 62	– de motie-Öztürk over het verbieden van giften van extreemrechtse, islamofobe en antisemitische organisaties
32 752, nr. 63	– de motie-Van der Molen over transparantie over tussenschakels bij giften aan een partij of politicus
32 752, nr. 64	– de motie-Van der Molen c.s. over structureel tegemoetkomen aan politieke jongerenorganisaties vanwege de toenemende ledenaantallen
Stemmingen	13. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Sociaal domein/ Interbestuurlijk programma **De Voorzitter: mw. Özütok wenst haar motie op stuk nr. 58 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
34 477, nr. 58 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Özütok/Kerstens over duidelijkheid over de democratische controle op bestuurlijke akkoorden
34 477, nr. 59	– de motie-Özütok/Kerstens over toegankelijkheid van de dienstverlening voor de burger in krimpgebieden
34 477, nr. 60	– de motie-Kerstens/Özütok over aandacht voor de tijdige realisatie van randvoorwaarden
34 477, nr. 61 (aangehouden)	– de motie-Kerstens/Özütok over de bereidheid om te komen tot latere dan wel aangepaste invoering van een nieuw verdeelmodel
34 477, nr. 62	– de motie-Van der Molen over medicijngebruik niet hanteren als verdeelmaatstaf
Stemmingen **22 112, nr. 2801**	14. Stemmingen in verband met: Brief van het presidium over een adviesaanvraag aan de Venetië-Commissie van de Raad voor Europa

De Voorzitter: ik stel voor conform het voorstel van het Presidium te besluiten.

15. Debat over de afrekenbaarheid van bestuurders in het onderwijs met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie

16. Debat over het rapport van de Algemene Rekenkamer over cybersecurity van vitale waterwerken met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie

17. Dertigledendebat over de import van vervuild vlees uit Brazilië met maximum spreektijden van 3 minuten per fractie

18. VSO Informele Europese top met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie *(onder voorbehoud)*

19. VAO Stand van zaken ziekenhuisfaillissementen (AO d.d. 25/04) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

20. VAO Digitale Overheid (AO d.d. 16/05) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

21. VAO Toerisme (AO d.d. 25/04) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

34 687

22. Wijziging van de Handelsregisterwet 2007 in verband met de evaluatie van die wet, alsmede regeling van enkele andere aan het handelsregister gerelateerde onderwerpen in het Burgerlijk Wetboek, de Handelsregisterwet 2007 en de Wet op de Kamer van Koophandel

---

Langetermijnagenda

4, 5 en 6 juni (week 23)
– Verantwoordingsdebat over het jaar 2018
– VAO Studeren met een functiebeperking in mbo en ho (AO d.d. 24/04)
– VAO GGZ (AO d.d. 24/04)
– VAO Politie (AO d.d. 17/04)
– VAO Biotechnologie en kwekersrecht (AO d.d. 25/04)
– VAO Materieel Defensie (AO d.d. 25/04)
– VAO Voortgang voorinvesteringen op instellingen hoger onderwijs (AO d.d. 15/05)
– VAO Turkije (AO d.d. 15/05)
– VAO Wetenschapsbeleid (AO d.d. 14/05)
– VAO Streekomroepen (AO d.d. 16/05)
– VAO Pleegzorg/gezinshuizen (AO d.d. 16/05)
– VSO Inspectierapport «Nederlands of niet: gedragscodes en taalbeleid in het hoger onderwijs» (22 452-73)

– 35 110 (Wet fiscale arbitrage)
– 35 089 (Wijziging van enige wetten in verband met de normalisering van de rechtspositie van ambtenaren in het onderwijs)
– 35 180 (Goedkeuring van het op 6 februari 2019 te Brussel tot stand gekomen Protocol bij het Noord-Atlantisch Verdrag betreffende de toetreding van de Republiek Noord-Macedonië (Trb. 2019, 24)

11, 12 en 13 juni (week 24)
– 35 054 (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)
– 34 491 (Wet bestuur en toezicht rechtspersonen)
– 35 146 (Wijziging van de Wet langdurige zorg om toegang tot deze wet te bieden aan mensen die vanwege een psychische stoornis blijvend behoefte hebben aan permanent toezicht of 24 uur per dag zorg nabij)
– 35 087 (Wijziging van de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten en de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg in verband met de invoering van de Wzd-functionaris)
– 34 747 (voorstel van wet van de leden De Graaf, Fritsma en Markuszower houdende een regeling inzake administratieve detentie (Wet administratieve detentie))

18, 19 en 20 juni (week 25)
– nader te bepalen

25, 26 en 27 juni (week 26)
– 35 137 (Wijziging van de Wet geneesmiddelenprijzen in verband met een aanpassing van de referentielanden)

Aangemelde onderwerpen, nog niet geagendeerd

– 34 985 (Aanvullingswet natuur Omgevingswet)
– 34 420 (Voorstel van wet van het lid Van Nispen tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet primair onderwijs BES ter invoering van regels over de kwalificatie van docenten en het vaststellen van een minimum aantal uren voor wat betreft het bewegingsonderwijs) *(voortzetting)*
– 34 445 (Wijziging van de Wet marktordening gezondheidszorg en enkele andere wetten in verband met aanpassingen van de tarief- en prestatieregulering en het markttoezicht op het terrein van de gezondheidszorg)
– 34 542 (Voorstel van wet van het lid Veldman tot wijziging van de Gemeentewet en de Wet milieubeheer houdende invoering van het heffen van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing van de gebruiker) *(voortzetting)*
– 34 044 (Voorstel van wet van de leden Fritsma en De Graaf inzake de terugzending van criminele Nederlanders afkomstig uit Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Wet terugzending criminele Antillianen) *(voortzetting)*
– 34 767 (Wet toetreding zorgaanbieders)) + 34 768 (Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders)
– 30 246 (Wijziging van de Wet op het primair onderwijs en de Wet op de expertisecentra onder meer in verband met aanpassing van de methode van jaarlijkse prijsbijstelling ten aanzien van de materiële voorzieningen)
– 30 579 (Voorstel van wet van het lid Voordewind tot strafbaarstelling van het in de openbaarheid ontkennen, op grove wijze bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 31 362 (Voorstel van wet van het lid Van der Lee; Wijziging Wet belastingen op milieugrondslag i.v.m. het beperken van de emissies van broeikasgassen door kolengestookte elektriciteitscentrales (beperking emissies kolencentrales) *(re- en dupliek)*
– 33 587 (Voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeerbelasting per minuut) + 33 707 (Voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeertarieven per minuut) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 051 (Voorstel van wet van het lid Van Klaveren tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met een verruiming van de vrijheid van meningsuiting) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 464 (Voorstel van wet van het lid Koşer Kaya tot intrekking van de Zondagswet)

Te agenderen debatten

1. Debat over het tekort aan arbeidskrachten (Wiersma) *(Minister SZW)*
2. Debat over het «exposen» van vrouwen (Becker) *(Minister SZW en Minister J&V)*
3. Debat over misbruik van het elektronisch toezicht (Van Dam) *(Minister J&V)*
4. Debat over brandgevaarlijk isolatiemateriaal in woonhuizen (Beckerman) *(Minister BZK)*
5. Debat over concrete maatregelen in het kader van het preventieakkoord (Veldman) *(Staatssecretaris VWS)*
6. Debat over het actieprogramma Langer Thuis (Ellemeet) *(Minister VWS)*
7. Debat over de problematiek rondom de terugkeer van jihadi's (De Graaf) *(Minister J&V)*
8. Debat over het eindrapport van het SCP over de evaluatie van de hervorming van de langdurige zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
9. Debat over inschattingsfouten van instanties bij de begeleiding van de dader van de metromoord (Van Toorenburg) *(Minister voor Rechtsbescherming)*

10. Debat over overschrijdingen van ICT-projecten bij de overheid (Verhoeven) *(Staatssecretaris BZK)*
11. Debat over het bericht dat de El-Tawheed moskee in Amsterdam onderdak geeft aan IS-gangers (Arno Rutte) *(Minister J&V)*
12. Debat over de voorgenomen verhuizing van de marinierskazerne in Doorn (Diks) *(Staatssecretaris Defensie)*
13. Debat over salafisme in Nederland (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
14. Debat over de voortgang van de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (conform motie-Dijksma (Kamerstuk 24 170, nr. 170)) *(Minister VWS)*
15. Debat over chroom-6 (Van Kent) *(Minister MZ en Staatssecretaris SZW)*
16. Debat over het rapport van de Raad van State over de digitalisering van de overheid (Van der Molen) *(Staatssecretaris BZK)*
17. Debat over de uitwisseling van informatie over personen met verward gedrag tussen politie en de ggz (De Lange) *(Staatssecretaris VWS, Minister J&V)*
18. Debat over het ontwerpinstemmingsbesluit gaswinning Groningenveld *(Minister EZK)*
19. Debat over de uitkomsten van de Europese top in Salzburg inzake de Brexit (Omtzigt) *Minister BuZa)*
20. Debat over het bericht dat de verblijfplaats van de opdrachtgever van de moord op IKON-journalisten is ontdekt (Sjoerdsma) *(Minister BuZa, Minister J&V)*
21. Debat over het tekortschieten van de Nederlandse controle op wapendoorvoer (Lodders) *(Staatssecretaris Financiën, Minister BuHA-OS)*
22. Debat over de kansen van kweekvlees (De Groot) *(Minister LNV)*
23. Debat over het programma gehandicaptenzorg «Volwaardig leven»(Bergkamp) *(Minister VWS)*
24. Debat over het rapport van de commissie-Fokkens over mogelijke integriteitsschendingen binnen het OM (Buitenweg) *(Minister J&V)*
25. Debat over fraude met de dividendbelasting (Van Weyenberg) *(Minister en Staatssecretaris Financiën)*
26. Debat over het bericht dat klimaatdoelen alleen haalbaar zijn met nieuwe kerncentrales (Dik-Faber) *(Minister EZK)*
27. Debat over de milieueffectrapportage van Schiphol (Laçin) *(Minister I&W)*
28. Debat over illegale bewoning van vakantieparken (Van Toorenburg) *(Minister J&V, Minister BZK)*
29. Debat over de belastingplicht van multinationals (Nijboer) (*Staatssecretaris Financiën)*
30. Debat over hoge financiële reserves bij schoolbesturen en samenwerkingsverbanden (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
31. Debat over de gevolgen van digitalisering voor het innovatiebeleid (Veldman) *(Staatssecretaris EZK)*
32. Debat over het aankopen van lichaamsdelen door ziekenhuizen (Agema) *(Minister VWS)*
33. Debat over de Emancipatiemonitor 2018 (Bergkamp) *(Minister OCW)*
34. Debat over fraude door aanbieders van inburgeringscursussen (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
35. Debat over het besluit van de Amerikaanse regering om alle troepen uit Syrië terug te trekken (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
36. Debat over het bedrijf Novartis dat de prijs voor een medicijn tegen kanker verzesvoudigd heeft (Van Gerven) *(Minister MZ)*
37. Debat over de uitrol van 5G (Sjoerdsma) *(Staatssecretaris EZK, Minister Defensie, Minister BuZa, Minister J&V)*
38. Debat over uitstel van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Peters) *(Staatssecretaris SZW, Staatssecretaris Fin)*
39. Debat over het toezicht op de Europese Centrale Bank (Omtzigt) *(Minister Financiën)*
40. Debat over geweld tegen hulpverleners en agenten (Helder) *(Minister-President, Minister J&V)*

41. Debat over het jarenlange misbruik van minderjarigen door een atletiektrainer (Markuszower) *(Minister J&V, Minister MZ)*
42. Debat over een verwacht tekort aan mantelzorgers (Sazias) *(Minister VWS)*
43. Debat over de problemen in de jeugd-ggz (Westerveld) *(Minister VWS)*
44. Debat over schijnzelfstandigen (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
45. Debat over de toekomst van ons geldstelsel (Alkaya) *(Minister Fin)*
46. Debat over gezondheidsklachten van veteranen in Afghanistan door verbranding van afval (Karabulut) *(Minister Defensie)*
47. Debat over gemeenten die weigeren dakloze mensen in te schrijven in de Basisregistratie personen (Özütok) *(Staatssecretaris BZK)*
48. Debat over geweld tegen leerkrachten (Beertema) *(Minister BVO en Media)*
49. Debat over seksuele intimidatie op de werkvloer (Van den Hul) *(Minister OCW, Staatssecretaris SZW)*
50. Debat over de uitspraken van de Minister van Justitie & Veiligheid inzake jihadkinderen (De Graaf) *(Minister J&V, Minister BZK)*
51. Debat over het verzamelen van gedetailleerde persoonsgegevens door Google (Middendorp) *(Minister RB, Staatssecretaris BZK)*
52. Debat over de quickscan luchthaven in zee (Baudet) *(Minister I&W)*
53. Debat over de poortwachtersfunctie van banken bij financiële transacties (Van der Linde) *(Minister Financiën)*
54. Debat over het aantrekken van ICT-ers bij de rijksoverheid (Middendorp) *(Minister BZK)*
55. Debat over de stijging van de energienota (Snels) *(Minister Financien, Minister EZK, Minister SZW)*
56. Debat over versnelde bodemdaling in Nederland (Van der Lee) *(Minister EZK, Minister I&W, Minister LNV, Minister BZK)*
57. Debat over meer wettelijke mogelijkheden om gesjoemel met zorg-bv's tegen te gaan (Agema) (*Minister VWS)*
58. Debat over de vergoeding van vruchtbaarheidsbehandelingen (Ellemeet) *(Minister VWS, Minister OCW)*
59. Debat over de marktwerking in de zorg (Van Brenk) *(Minister VWS)*
60. Debat over de blootstelling van omwonenden aan landbouwgif (Ouwehand) *(Minister LNV, Staatssecretaris I&W)*
61. Debat over de toeristische verhuur van woningen (Beckerman) *(Minister BZK)*
62. Debat over de acties van leraren (Kwint) *(Minister OCW, Minister BVO en Media)*
63. Debat over de aanslag in Utrecht (Wilders) *(Minister-President, Minister J&V)*
64. Debat over achterlating van kinderen in het land van herkomst (Buitenweg) *(Minister RB)*
65. Debat over vrouwen die geïntimideerd worden door demonstranten bij abortusklinieken (Ellemeet) *(Minister VWS)*
66. Debat over de staat van de rechtspraak (Van Nispen) *(Minister RB)*
67. Debat over de brief van de Kinderombudsman inzake de integrale aanpak van hulp aan kwetsbare kinderen en jongeren (Agema) *(Minister VWS)*
68 Debat over het bericht dat de Vereniging Hogescholen per direct stopt met de nationale studentenenquête (Futselaar) *(Minister OCW)*
69. Debat over uitspraken van de president van de Nederlandsche Bank over het tekort aan woningen (Ronnes) *(Minister BZK)*
70. Debat over het onderzoek naar het incident met eigen vuur tijdens de missie in Uruzgan (Belhaj) *(Minister Defensie)*
71. Debat over wildstroperij (Graus) *(Minister LNV)*
72. Debat over uitbuiting van Oost-Europese arbeidsmigranten (Jasper van Dijk) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
73. Debat over radicalisme bij naschoolse Arabische lessen (Stoffer) *(Minister SZW, Minister RB)*
74. Debat over de afname van het aantal vaste banen in het onderwijs (Futselaar) *(Minister OCW)*

75. Debat over de koopkracht van burgers (Edgar Mulder) *(Minister Financiën, Minister SZW)*
76. Debat over meisjes in het voortgezet speciaal onderwijs die worden gedwongen tot seksuele handelingen (Van den Hul) *(Minister BVO en Media, Minister VWS, Minister RB)*
77. Debat over de Toekomstwijzer kwetsbare groepen (Agema) *(Minister VWS)*
78. Debat over de stijgende woonlasten voor huurders (Nijboer) *(Minister BZK)*
79. Debat over het investeringsklimaat voor ondernemers in schone energie (Sienot) *(Minister J&V, Minister EZK)*
80. Debat over het bericht dat de VS importheffingen willen invoeren op Europese goederen (Sjoerdsma) *(Minister BuHA-OS)*
81. Debat over Chinezen die bedrijfsgeheimen van ASML hebben gestolen (Van der Lee) *(Minister EZK)*
82. Debat over onnodige behandelingen in ziekenhuizen (Raemakers) *(Minister MZ)*
83. Debat over ICT-problemen bij de NVWA (Moorlag) *(Minister LNV)*
84. Debat over de verdienmodellen in het huidige landbouwsysteem (Moorlag) *(Minister LNV)*
85. Debat over de afspraken tussen het OM, de politie en de media over publicaties over ernstige strafzaken (Van Toorenburg) *(Minister J&V)*
86. Debat over een terugkeerregeling voor Syrische vluchtelingen (Baudet) *(Minister BuZa, Staatssecretaris J&V)*
87. Debat over het onvolledig informeren van de Kamer over de werkelijke kosten van een ICT-project bij het CBR (Van Aalst) *(Minister I&W)*
88. Debat over een stijging van het aantal verkeersdoden (Remco Dijkstra) *(Minister I&W, Minister J&V)*
89. Debat over de screening op terrorisme bij financiële instellingen (Van der Linde) *(Minister Financiën)*
90. Debat over reiskostendeclaraties van de collegevoorzitter van de Universiteit Utrecht (Özdil) *(Minister OCW)*
91. Debat over het akkoord met Oekraïne over kippenvlees (Ouwehand) (*Minister LNV, Minister BuHA-OS)*
92. Debat over het effect van het namen en shamen van bedrijven die de arbeidsregels overtreden (Van Weyenberg) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
93. Debat over online beelden van seksueel misbruik van kinderen die gehost worden vanuit Nederland (Bisschop) *(Minister J&V)*
94. Debat over het tekort aan betaalbare middenhuurwoningen (Van Eijs) *(Minister BZK)*
95. Debat over de nieuwe Duitse industrieagenda en over fusieregels in Europa (Van der Lee) *(Minister EZK)*
96. Debat over de mishandeling van een NVWA keuringsarts bij een slachthuis in Drachten (Graus) *(Minister LNV, Minister J&V)*
97. Debat over modernisering van de onderwijsvrijheid in artikel 23 van de Grondwet (Asscher) *(Minister BVO en Media)*
98. Debat over de moord door een voormalig tbs-er (Markuszower) *(Minister RB)*
99. Debat over terreur van dierenactivisten op het platteland (Laan-Geselschap) *(Minister LNV, Minister J&V)*
100. Debat over de afname van biodiversiteit (De Groot) *(Minister LNV)*
101. Debat over producten die onterecht als biologisch worden verkocht (Geurts) *(Minister LNV)*
102. Debat over de achterstand van leerlingen op basisscholen in achterstandswijken (Van Meenen) *(Minister BVO en Media)*
103. Debat over het grote aantal oud-studenten met een studieschuld en een betalingsachterstand (Futselaar) *(Minister OCW)*
104. Debat over het bericht dat medewerkers van de Rotterdamse haven een onderzoek naar corruptie hebben tegengewerkt (Groothuizen) *(Minister J&V)*

105. Debat over mogelijke spionage door Huawei in Nederland (Laan-Geselschap) *(Minister J&V, Minister BZK)*
106. Debat over achtstegroepers die een onjuist schooladvies hebben gekregen (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
107. Debat over het bericht dat in Kapelle een terreurverdachte is opgepakt (De Graaf) *(Minister J&V, Staatssecretaris J&V)*
108. Debat over de aardbeving in Groningen (Beckerman) *(Minister-President, Minister EZK)*
109. Debat over huizen met gebreken (Beckerman) *(Minister BZK)*
110. Debat over etnisch profileren door de belastingdienst (Snels) *(Staatssecretaris Financiën)*

Te agenderen dertigledendebatten/ interpellaties

1. Dertigledendebat over woningzoekenden die worden opgelicht door bemiddelingsbureaus (Nijboer) *(Minister BZK, Staatssecretaris Financiën)*
2. Dertigledendebat over het besluit van de Chinese regering om de markt te openen voor Nederlands kalfsvlees (Ouwehand) *(Minister EZK, Minister BuHa-OS)*
3. Dertigledendebat over het haperende herstel van pensioenfondsen (De Jong) *(Minister SZW)*
4. Dertigledendebat over fraude met de aantallen dieren in de veehouderij (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister BZK)*
5. Dertigledendebat over een vreedzame demonstratie van studenten (Özdil) *(Minister OCW)*
6. Dertigledendebat over dreigende kortingen op pensioenen (Van Rooijen) *(Minister SZW)*
7. Dertigledendebat over Bulgaarse bedrijven die ondermaatse thuiszorg aanbieden (Kerstens) *(Minister VWS)*
8. Dertigledendebat over sponsoring door de farmaceutische industrie (Ellemeet) *(Minister MZ)*
9. Dertigledendebat over ondermaats presteren van 48 thuiszorgorganisaties (Agema) *(Minister VWS)*
10. Dertigledendebat over de praktijken van fabrikant Leadiant inzake het geneesmiddel CDCA (Van Gerven) *(Minister MZ)*
11. Dertigledendebat over sluiting van de klinische verloskunde in ziekenhuizen in Stadskanaal en Hoogeveen (Van Gerven) *(Minister MZ)*
12. Dertigledendebat over de gang van zaken rond de uitreiking van de Mensenrechtentulp (Omtzigt) *(Minister BuZa)*
13. Dertigledendebat over politieke heropvoedingskampen in de Chinese provincie Xinjiang (Kuzu) *(Minister BuZa)*
14. Dertigledendebat over de achterstand van vrouwen op de arbeidsmarkt (Özütok) *(Minister OCW)*
15. Dertigledendebat over de sluiting van de basis van Ryanair op Eindhoven airport (Laçin) *(Minister SZW, Minister I&W)*
16. Dertigledendebat over het bericht dat apothekers de wens van artsen bij de uitgifte van medicijnen negeren (Van Gerven) *(Minister MZ)*
17. Dertigledendebat over misstanden in de vleesverwerkende industrie (Van Raan) *(Minister LNV, Minister SZW)*
18. Dertigledendebat over de krapte op de woningmarkt (Krol) *(Minister BZK)*
19. Dertigledendebat over microplastics in menselijke ontlasting (Wassenberg) *(Staatssecretaris I&W)*
20. Dertigledendebat over de Venezolaanse vluchtelingenproblematiek op Curaçao (Özütok) *(Minister BuZa, Staatssecretaris BZK)*
21. Dertigledendebat over de haalbaarheid van het actieplan Werken in de Zorg (Agema) *(Minister VWS)*
22. Dertigledendebat over het bericht dat de spoedeisende hulp in Lelystad sluit (Agema) *(Minister MZ)*

23. Dertigledendebat over de Handreiking lerarentekort voor basisscholen (Kuzu) *(Minister BVO en Media)*
24. Dertigledendebat over kinderen in de daklozenopvang (Westerveld) *(Minister VWS)*
25. Dertigledendebat over de lange wachtlijsten voor huurwoningen (Nijboer) *(Minister BZK)*
26. Dertigledendebat over ongeregeldheden rondom demonstraties tegen zwarte piet en het recht op demonstratie (Azarkan) *(Minister-President)*
27. Dertigledendebat over klachten over de huurcommissie (Smeulders) *(Minister BZK)*
28. Dertigledendebat over het akkoord over de doorstart van de IJsselmeerziekenhuizen (Agema) (*Minister MZ)*
29. Dertigledendebat over zorgaanbieders die patiënten cadeaus aanbieden (Arno Rutte) *(Minister VWS)*
30. Dertigledendebat over de behandeling van melanoom-patiënten met het geneesmiddel Nivolumab (Agema) *(Minister MZ)*
31. Dertigledendebat over het bericht dat de overheid minder 50-plussers in dienst heeft genomen (Van Brenk) *(Minister SZW)*
32. Dertigledendebat over de afschot van herten in de Oostvaardersplassen (Graus) *(Minister LNV)*
33. Dertigledendebat over etnisch profileren door de politie (Azarkan) *(Minister J&V)*
34. Dertigledendebat over eventuele toezeggingen aan Unilever inzake de vestiging van het hoofdkantoor in Nederland (Leijten) *(Minister-President)*
35. Dertigledendebat over misstanden in de distributiecentra van online supermarkt Picnic (Van Kent) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
36. Dertigledendebat over het bericht dat energiebedrijf Eneco via veiling wordt verkocht (Beckerman) *(Minister EZK)*
37. Dertigledendebat over de dreigende sluiting van de ziekenhuizen Bronovo en Antoniushove (Van Gerven) *(Minister MZ)*
38. Dertigledendebat over een omstreden grondaankoop rondom het spoornetwerk (Van Aalst) *(Staatssecretaris I&W)*
39. Dertigledendebat over anti-islamsentimenten in de samenleving (Azarkan) *(Minister SZW)*
40. Dertigledendebat over de verhoudingen in de coalitie (Asscher) *(Minister-President)*
41. Dertigledendebat over het bericht dat de zorg te duur is voor minima (Hijink) *(Minister MZ)*
42. Dertigledendebat over het bericht dat Turkije een informatieverzoek negeert van het Openbaar Ministerie in een groot terrorismeonderzoek (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
43. Dertigledendebat over de plannen voor een kilometerheffing voor vrachtwagens (Van Aalst) *(Minister I&W)*
44. Dertigledendebat over de voortgangsrapportage van het PBL inzake het behalen van de Urgendadoelen (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
45. Dertigledendebat over de uitspraak van de Minister-President dat hij kansen ziet voor het Nederlandse bedrijfsleven in Brazilië (Ploumen) *(Minister-President)*
46. Dertigledendebat over een conceptvredesonderhandelingsakkoord met de Taliban (Karabulut) *(Minister BuZa, Minister Defensie)*
47. Dertigledendebat over acties van Europese boerenorganisaties tegen vrijhandelsverdragen (Ouwehand) *(Minister BuHa-OS, Minister LNV)*
48. Dertigledendebat over studenten die prestatiedruk en psychische klachten ervaren als gevolg van het leenstelsel (Futselaar) *(Minister OCW)*
49. Dertigledendebat over zwijgcontracten in de zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
50. Dertigledendebat over het bericht dat zorgverzekeraars 190 miljoen euro onbenut laten voor de wijkverpleging (Kerstens) *(Minister VWS)*
51. Dertigledendebat over brandveiligheid in stallen (Ouwehand) *(Minister LNV)*

52. Dertigledendebat over de huizenprijzen in Amsterdam (Smeulders) *(Minister BZK)*
53. Dertigledendebat over de schaderegeling voor chroom-6-slachtoffers in Tilburg (Kerstens) *(Minister Defensie)*
54. Dertigledendebat over de problemen bij het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (Laçin) *(Minister I&W)*
55. Dertigledendebat over het bericht dat Nederland geen plan B heeft in geval van een verdere stijging van de zeespiegel (Van Raan) *(Minister I&W, Minister EZK)*
56. Dertigledendebat over de prijsstijgingen en de hoge consumentenprijsindex (Alkaya) *(Minister Financiën)*
57. Dertigledendebat over de kosten van het Energieakkoord (Baudet) *(Minister EZK)*
58. Dertigledendebat over de veiligheid in woonzorginstellingen (Kuiken) *(Minister VWS, Minister RB)*
59. Dertigledendebat over een verdubbeling van het aantal meldingen over verwarde personen (Helder) *(Minister J&V, Staatssecretaris VWS)*
60. Dertigledendebat over de metingen van het KNMI inzake aardbevingen (Beckerman) *(Minister EZK, Staatssecretaris I&W)*
61. Dertigledendebat over medicijnresten in het oppervlaktewater (Van Kooten-Arissen) *(Minister I&W, Minister VWS)*
62. Dertigledendebat over de controle op mensen met een uitkering (Van Brenk) *(Staatssecretaris SZW)*
63. Dertigledendebat over het VN-rapport over de schending van mensenrechten in Gaza (Kuzu) *(Minister BuZa)*
64. Dertigledendebat over de brandbrief van de Agrarische Tafel (Agnes Mulder) *(Minister EZK)*
65. Dertigledendebat over het sluiten van een kolencentrale (Van der Lee) *(Minister EZK)*
66. Dertigledendebat over ontbossing in Nederland (Van Kooten-Arissen) *(Minister LNV)*
67. Dertigledendebat over het bericht dat het kopen van sigaretten onder de 18 jaar te gemakkelijk blijft (Van Kooten-Arissen) *(Minister SZW)*
68. Dertigledendebat over het bedreigde landschap in Nederland (Van Kooten-Arissen) *(Minister BZK, Minister LNV, Minister I&W)*
69. Dertigledendebat over twee rapporten van de VN over verlies aan biodiversiteit (Ouwehand) *(Minister BuHA-OS)*
70. Dertigledendebat over de beloning van de bestuursvoorzitter van Shell (Beckerman) *(Minister EZK, Staatssecretaris Financiën)*
71. Dertigledendebat over het bericht dat een varkensboer ondanks een beroepsverbod in Duitsland een stal mag bouwen en uitbreiden (Van Kooten-Arissen) *(Minister LNV, Minister J&V)*
72. Dertigledendebat over Europese plannen om de regels voor export van werkloosheidsuitkeringen te versoepelen (Jasper van Dijk) *(Minister SZW)*
73. Dertigledendebat over het bericht dat het gemiddelde inkomen van Nederlandse werkenden nauwelijks stijgt (De Jong) *(Minister SZW)*
74. Dertigledendebat over het tekort aan sociale huurwoningen (Beckerman) *(Minister BZK)*
75. Interpellatiedebat over het rekenmodel voor de subsidie op elektrische auto's (Omtzigt) *(Staatssecretaris Financiën, Staatssecretaris I&W)*
76. Dertigledendebat over het rapport van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd over een medische studie onder galwegkankerpatiënten (Van Gerven) *(Minister MZ)*
77. Dertigledendebat over het breed moratorium schulden (Van Brenk) *(Staatssecretaris SZW)*
78. Dertigledendebat over het opslaan van gegevens van patiënten in Google Cloud (Edgar Mulder) *(Minister MZ)*
79. Dertigledendebat over de bekostiging van universiteiten (Özdil) *(Minister OCW)*

80. Dertigledendebat over het lot van jonge dieren in de zuivelketen (Ouwehand) (*Minister LNV)*
81. Dertigledendebat over een CO2-vrijstelling (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
82. Dertigledendebat over de mogelijke fusie van twee grote kinderopvangorganisaties (Kwint) *(Minister EZK, Staatssecretaris SZW)*
83. Dertigledendebat over een stiekeme verhoging van de feitelijke belastingtarieven (Leijten) *(Minister Financiën)*
84. Dertigledendebat over uitbreiding van de activiteiten van de NS in het Verenigd Koninkrijk (Nijboer) *(Minister Financiën)*
85. Dertigledendebat over Afghaanse tolken die zich in de steek gelaten voelen door Nederland (Belhaj) *(Minister Defensie)*
86. Dertigledendebat over discriminatie op de woningmarkt (Azarkan) *(Minister BZK)*
87. Dertigledendebat over de regeling voor het verduurzamen van huurwoningen (Smeulders) *(Minister BZK)*
88. Dertigledendebat over de mislukte cao-onderhandelingen bij Defensie (Karabulut) *(Staatssecretaris Defensie)*
89. Dertigledendebat over voorstellen voor compensatiemaatregelen voor Groningen (Nijboer) *(Minister EZK)*
90. Dertigledendebat over de toepassing van dwangmaatregelen in de thuiszorg (Agema) *(Minister VWS)*
91. Dertigledendebat over de waarschuwing van het kabinet voor de stijgende zorguitgaven (Agema) *(Minister VWS)*
92. Dertigledendebat over E-waste (Kröger) *(Staatssecretaris I&W)*
93. Dertigledendebat over fraude met mestvergisting (Ouwehand) *(Minister J&V, Minister LNV)*
94. Dertigledendebat over geen verbod op ruwe borstimplantaten (Ploumen) *(Minister MZ)*
95. Dertigledendebat over een inval bij een veevoederbedrijf dat vervuilde producten als gecertificeerd en veilig zou verkopen (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister J&V)*
96. Dertigledendebat over de uitstoot van lachgas door het bedrijf Chemelot (Laçin) *(Staatssecretaris I&W, Minister EZK)*

Wetgevings- en notaoverleggen

Maandag 27 mei van 13.00 uur tot 16.00 uur	Van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de initiatiefnota van de leden Omtzigt en Bruins inzake het nabestaandenpensioen (Kamerstuk 34 996)
Maandag 27 mei van 14.00 uur tot 18.00 uur	Van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken over de initiatiefnota: «Naar een moderne uitvaartwet» (Kamerstuk 35 077)
Maandag 3 juni van 11.00 tot 16.00 uur	Van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken over de Raming der voor de Tweede Kamer in 2020 benodigde uitgaven
Maandag 3 juni van 13.00 uur tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Financiën over de Wijzigingswet financiële markten 2019 (Kamerstuk 35 17) en de Wijziging van de Wet op het financieel toezicht (Kamerstuk 35 003)
Maandag 17 juni van 10.30 uur tot 17.00 uur	Van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de Staat van het onderwijs
Maandag 17 juni van 13.00 uur tot 16.00 uur	Van de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over de initiatiefnota van het lid Van Haga inzake een proactieve handelsagenda (Kamerstuk 35 115)

Maandag 24 juni van 13.30 uur tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over de realisatie van de LNV-visie «Waardevol en verbonden» (Kamerstuk 35 000 XIV, nr. 72)
Maandag 24 juni van 13.30 tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Defensie over veteranenbeleid
Maandag 1 juli van 10.30 uur tot 17.00	Van de vaste commissie voor Infrastructuur & Waterstaat over de initiatiefnota's Voor een klimaatbestendig Nederland (Kamerstuk 35 140) en Veen red je niet alleen (Kamerstuk 35 141)
Maandag 1 juli van 11.00 uur tot 17.00 uur	Van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de herziening van de bekostigingssystematiek hoger onderwijs en onderzoek
Maandag 1 juli van 17.00 tot 22.00 uur	Van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken over mensenrechtenbeleid
Maandag 9 september van 13.30 uur tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de initiatiefnota: Zorg in de regio (Kamerstuk 35 138)
Maandag 28 oktober van 11.00 uur tot 19.00 uur en maandag 4 november van 11.00 uur tot 23.00 uur	Van de vaste commissie voor Financiën over het Belastingplan 2020

Recesperiodes

Hemelvaart: donderdag 30 mei 2019

Zomerreces 2019: vrijdag 5 juli t/m maandag 2 september 2019

Herfstreces 2019: vrijdag 18 oktober t/m maandag 28 oktober 2019

Kerstreces 2019: vrijdag 20 december 2019 t/m maandag 13 januari 2020

Voorjaarsreces 2020: vrijdag 21 februari t/m maandag 2 maart 2020

Meireces 2020: vrijdag 24 april t/m maandag 11 mei 2020

Koningsdag 2020: maandag 27 april 2020
Hemelvaart 2020: donderdag 21 mei 2020

Zomerreces 2020: vrijdag 3 juli t/m maandag 31 augustus 2020

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

Agenda

Opgesteld 31 mei 2019

A OPENBARE VERGADERINGEN DER KAMER

Dinsdag 4 juni	**14.00 uur**
Woensdag 5 juni	**10.15 uur**
Donderdag 6 juni	**10.15 uur**
	Aan de orde is:
	1. Vragenuur
	2. Regeling van werkzaamheden
Stemmingen	3. Stemmingen over: moties ingediend bij het notaoverleg over de initiatiefnota «Naar een moderne uitvaartwet»
35 077, nr. 3	– de motie-Belhaj/Özütok over begraven of cremeren binnen 24 uur na overlijden
35 077, nr. 4	– de motie-Belhaj/Middendorp over ophalen van as uiterlijk een week na de crematie
35 077, nr. 5	– de motie-Belhaj/Middendorp over in specifieke gevallen afwijken van het verbod op gelijktijdig begraven en cremeren in één kist
35 077, nr. 6	– de motie-Belhaj/Özütok over afbreekbaarheid van een kist of ander omhulsel binnen tien jaar
35 077, nr. 7	– de motie-Van der Molen over criteria voor eeuwigdurende grafrust
35 077, nr. 8	– de motie-Van der Molen over nadere regels voor het ruimen van graven
35 077, nr. 9	– de motie-Middendorp c.s. over de lengte van de termijn van grafrust
Stemmingen	4. Stemmingen over: moties ingediend bij het notaoverleg over het nabestaandenpensioen
34 996, nr. 5	– de motie-Van Weyenberg over het uitwerken van een wettelijke uniformering van het partnerbegrip
34 996, nr. 6	– de motie-Drost/Slootweg over informatie over het nabestaandenpensioen opnemen op het UPO
34 996, nr. 7	– de motie-Slootweg over een advies over een adequate dekking in het nieuwe stelsel
34 996, nr. 8	– de motie-Slootweg over het nabestaandenpensioen op risicobasis en de Anw-hiaatverzekering expliciet beschermen

ag-tk-2019-05-31
ISSN 0921 - 7371

Stemmingen	5. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Stand van zaken ziekenhuisfaillissementen **De Voorzitter: mw. Ploumen wenst haar motie op stuk nr. 221 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
31 016, nr. 219	– de motie-Van Gerven over een volwaardig ziekenhuis in Bergen op Zoom
31 016, nr. 220	– de motie-Van Gerven over een dreigend faillissement van een ziekenhuis melden aan de Kamer
31 016, nr. 221 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Ploumen/Geleijnse over de criteria in het BDO onderzoek onderdeel laten zijn van het early warning systeem
31 016, nr. 222	– de motie-Van den Berg/Slootweg over een advies over ziekenhuiszorg in de regio
31 016, nr. 223	– de motie-Agema over middelen beschikbaar stellen voor het Spijkenisse Medisch Centrum
31 016, nr. 224	– de motie-Agema over een overbruggingskrediet voor het Bronovoziekenhuis
Stemmingen	6. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Digitale Overheid **De Voorzitter: dhr. Verhoeven verzoekt zijn motie op stuk nr. 610 aan te houden.**
26 643, nr. 610 (aangehouden)	– de motie-Verhoeven/Van der Molen over toezicht op het gebruik van algoritmes door de overheid
26 643, nr. 611	– de motie-Verhoeven c.s. over het instellen van een onderzoekscommissie
26 643, nr. 612	– de motie-Middendorp c.s. over een analyse van de scenario's voor de positionering van het BIT
26 643, nr. 613	– de motie-Van der Molen over de wettelijke grondslag en onafhankelijke positionering van het Bureau ICT-toetsing
Stemmingen	7. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Toerisme
26 419, nr. 76	– de motie-Von Martels over mogelijkheden om Nederland extra te presenteren bij het Eurovisie Songfestival
26 419, nr. 77	– de motie-Von Martels over duurzaam kwaliteitstoerisme als de norm
26 419, nr. 78	– de motie-Futselaar over middelen voor het verder ontwikkelen van toerisme in nationale parken
26 419, nr. 79	– de motie-Moorlag over proefprojecten voor een betere spreiding van toerisme
Stemmingen **34 687**	8. Stemmingen in verband met: Wijziging van de Handelsregisterwet 2007 in verband met de evaluatie van die wet, alsmede regeling van enkele andere aan het handelsregister gerelateerde onderwerpen in het Burgerlijk Wetboek, de Handelsregisterwet 2007 en de Wet op de Kamer van Koophandel 34 687 (bijgewerkt t/m amendement nr. 12) – artikel I – artikel II, onderdelen A t/m Qa – amendement Wörsdörfer (12) over het schrappen van de bepaling over het databankenrecht – onderdeel R – onderdeel S – artikel II – artikelen III t/m VII – beweegreden – wetsvoorstel
Stemmingen	9. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over het rapport van de Algemene Rekenkamer over cybersecurity van vitale waterwerken **De Voorzitter: mw. Van Brenk wenst haar motie op stuk nr. 78 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**

30 821, nr. 75	– de motie-Von Martels/Geurts over de effecten op andere vitale sectoren van een cyberaanval op waterwerken
30 821, nr. 76	– de motie-Von Martels/Geurts over de uitvoering van de onderschreven aanbevelingen
30 821, nr. 78 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Van Brenk over alsnog behalen van de doelen die voor eind 2017 behaald hadden moeten zijn
30 821, nr. 77 (overgenomen)	– de motie-Van Brenk over niet uitgaan van een dreigingsbeeld maar van de optimale veiligheidssituatie
30 821, nr. 79	– de motie-Schonis over penetratietesten als onderdeel van de cybersecuritymaatregelen
Stemming	10. Stemming over: motie ingediend bij het dertigledendebat over de import van vervuild vlees uit Brazilië
26 991, nr. 551 (aangehouden)	– de motie-Ouwehand over zich uitspreken tegen een handelsverdrag met de Mercosur-landen waarin de landbouw is opgenomen
Stemming	11. Stemming over: aangehouden motie ingediend bij Vaststelling van de begrotingsstaat van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (XVII) voor het jaar 2019
35 000-XVII, nr. 31	– de motie-Van Haga over het aandeel van het bedrijfslevenkanaal in de ODA-bestedingen
	12. Debat over de aardbeving in Groningen met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie
	13. Debat over de brief van de Kinderombudsman inzake de integrale aanpak van hulp aan kwetsbare kinderen en jongeren met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie
	14. Debat over berichtgeving dat de Minister-President de presentatie van de klimaatakkoord-doorrekening heeft laten uitstellen met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie
	15. Verantwoordingsdebat met maximum spreektijden van: VVD, PVV, CDA en D66: 20 minuten GroenLinks, SP en PvdA: 15 minuten ChristenUnie, Partij voor de Dieren, 50PLUS, SGP, DENK en Forum voor Democratie: 10 minuten
	16. VAO Pleegzorg/gezinshuizen (AO d.d. 16/05) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
	17. VAO GGZ (AO d.d. 24/04) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
	18. VAO Studeren met een functiebeperking in mbo en ho (AO d.d. 24/04) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
	19. VAO Wetenschapsbeleid (AO d.d. 14/05) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
	20. VAO Voortgang voorinvesteringen op instellingen hoger onderwijs (AO d.d. 15/05) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
22 452, nr. 73	21. VSO Inspectierapport «Nederlands of niet: gedragscodes en taalbeleid in het hoger onderwijs» met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
	22. VAO Turkije (AO d.d. 15/05) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

35 110	23. Invoering van een wettelijk mechanisme ten behoeve van de beslechting van belastinggeschillen tussen lidstaten van de Europese Unie (Wet fiscale arbitrage)
35 196	24. Goedkeuring van het koninklijk besluit van 14 februari 2019 tot wijziging van het Besluit uitsluiting aftrek omzetbelasting 1968
35 003	25. Wijziging van de Wet op het financieel toezicht in verband met het nader regelen van het gebruik van het burgerservicenummer bij de uitvoering van het depositogarantiestelsel
35 117	26. Wijziging van de Wet op het financieel toezicht en enige andere wetten op het terrein van de financiële markten (Wijzigingswet financiële markten 2019)

Langetermijnagenda

11, 12 en 13 juni (week 24)
– VAO Politie (AO d.d. 17/04)
– VAO Biotechnologie en kwekersrecht (AO d.d. 25/04)
– VAO Materieel Defensie (AO d.d. 25/04)
– VAO Streekomroepen (AO d.d. 16/05)
– VAO Mijnbouw/Groningen (AO d.d. 22/05)
– VAO Toezicht en handhaving (AO d.d. 28/05)
– 34 971 (Wijziging van de Zorgverzekeringswet in verband met versterking van de invloed van verzekerden op de zorgverzekeraar (verzekerdeninvloed Zvw))
– 35 089 (Wijziging van enige wetten in verband met de normalisering van de rechtspositie van ambtenaren in het onderwijs)
– 35 180 (Goedkeuring van het op 6 februari 2019 te Brussel tot stand gekomen Protocol bij het Noord-Atlantisch Verdrag betreffende de toetreding van de Republiek Noord-Macedonië (Trb. 2019, 24)
– 35 054 (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)
– 34 491 (Wet bestuur en toezicht rechtspersonen)
– 35 146 (Wijziging van de Wet langdurige zorg om toegang tot deze wet te bieden aan mensen die vanwege een psychische stoornis blijvend behoefte hebben aan permanent toezicht of 24 uur per dag zorg nabij)
– 35 087 (Wijziging van de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten en de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg in verband met de invoering van de Wzd-functionaris)
– 34 747 (voorstel van wet van de leden De Graaf, Fritsma en Markuszower houdende een regeling inzake administratieve detentie (Wet administratieve detentie))

18, 19 en 20 juni (week 25)
– Europese Top van 20 en 21 juni 2019

25, 26 en 27 juni (week 26)
– 35 137 (Wijziging van de Wet geneesmiddelenprijzen in verband met een aanpassing van de referentielanden)
– 35 124 (Wijziging van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg in verband met het creëren van een bevoegdheid voor Onze Minister om een voorgedragen kwaliteitsstandaard vanwege financiële gevolgen niet in het openbaar register op te nemen (financiële toetsing voorgedragen kwaliteitsstandaarden))

2, 3 en 4 juli (week 27)
– nader te bepalen

5 juli t/m 2 september (week 28 t/m 35)

– zomerreces

2, 4 en 5 september (week 36)
– VAO Voortgangsrapportage NL bijdrage anti-ISIS coalitie (AO d.d. 28/05)

Aangemelde onderwerpen, nog niet geagendeerd

– 34 985 (Aanvullingswet natuur Omgevingswet)
– 34 420 (voorstel van wet van het lid Van Nispen tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet primair onderwijs BES ter invoering van regels over de kwalificatie van docenten en het vaststellen van een minimum aantal uren voor wat betreft het bewegingsonderwijs) *(voortzetting)*
– 34 445 (Wijziging van de Wet marktordening gezondheidszorg en enkele andere wetten in verband met aanpassingen van de tarief- en prestatieregulering en het markttoezicht op het terrein van de gezondheidszorg)
– 34 542 (voorstel van wet van het lid Veldman tot wijziging van de Gemeentewet en de Wet milieubeheer houdende invoering van het heffen van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing van de gebruiker) *(voortzetting)*
– 34 044 (voorstel van wet van de leden Fritsma en De Graaf inzake de terugzending van criminele Nederlanders afkomstig uit Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Wet terugzending criminele Antillianen)
(voortzetting)
– 34 767 (Wet toetreding zorgaanbieders)) + 34 768 (Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders)
– 30 246 (Wijziging van de Wet op het primair onderwijs en de Wet op de expertisecentra onder meer in verband met aanpassing van de methode van jaarlijkse prijsbijstelling ten aanzien van de materiële voorzieningen)
– 30 579 (voorstel van wet van het lid Voordewind tot strafbaarstelling van het in de openbaarheid ontkennen, op grove wijze bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord) *(antwoord 1e* termijn + 2e termijn)
– 31 362 (voorstel van wet van het lid Van der Lee; Wijziging Wet belastingen op milieugrondslag i.v.m. het beperken van de emissies van broeikasgassen door kolengestookte elektriciteitscentrales (beperking emissies kolencentrales) *(re- en dupliek)*
– 33 587 (voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeerbelasting per minuut) + 33 707 (voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeertarieven per minuut) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 051 (voorstel van wet van het lid Van Klaveren tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met een verruiming van de vrijheid van meningsuiting) *(antwoord 1e* termijn + 2e termijn)
– 34 464 (voorstel van wet van het lid Koşer Kaya tot intrekking van de Zondagswet)

Te agenderen debatten

1. Debat over het tekort aan arbeidskrachten (Wiersma) *(Minister SZW)*
2. Debat over het «exposen» van vrouwen (Becker) *(Minister SZW en Minister J&V)*
3. Debat over misbruik van het elektronisch toezicht (Van Dam) *(Minister J&V)*
4. Debat over brandgevaarlijk isolatiemateriaal in woonhuizen (Beckerman) *(Minister BZK)*
5. Debat over concrete maatregelen in het kader van het preventieakkoord (Veldman) *(Staatssecretaris VWS)*
6. Debat over het actieprogramma Langer Thuis (Ellemeet) *(Minister VWS)*
7. Debat over de problematiek rondom de terugkeer van jihadi's (De Graaf) *(Minister J&V)*

8. Debat over het eindrapport van het SCP over de evaluatie van de hervorming van de langdurige zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
9. Debat over inschattingsfouten van instanties bij de begeleiding van de dader van de metromoord (Van Toorenburg) *(Minister voor Rechtsbescherming)*
10. Debat over overschrijdingen van ICT-projecten bij de overheid (Verhoeven) *(Staatssecretaris BZK)*
11. Debat over het bericht dat de El-Tawheed moskee in Amsterdam onderdak geeft aan IS-gangers (Arno Rutte) *(Minister J&V)*
12. Debat over de voorgenomen verhuizing van de marinierskazerne in Doorn (Diks) *(Staatssecretaris Defensie)*
13. Debat over salafisme in Nederland (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
14. Debat over de voortgang van de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (conform motie-Dijksma (Kamerstuk 24 170, nr. 170)) *(Minister VWS)*
15. Debat over chroom-6 (Van Kent) *(Minister MZ en Staatssecretaris SZW)*
16. Debat over het rapport van de Raad van State over de digitalisering van de overheid (Van der Molen) *(Staatssecretaris BZK)*
17. Debat over de uitwisseling van informatie over personen met verward gedrag tussen politie en de ggz (De Lange) *(Staatssecretaris VWS, Minister J&V)*
18. Debat over het ontwerpinstemmingsbesluit gaswinning Groningenveld *(Minister EZK)*
19. Debat over de uitkomsten van de Europese top in Salzburg inzake de Brexit (Omtzigt) *Minister BuZa)*
20. Debat over het bericht dat de verblijfplaats van de opdrachtgever van de moord op IKON-journalisten is ontdekt (Sjoerdsma) *(Minister BuZa, Minister J&V)*
21. Debat over de afrekenbaarheid van bestuurders in het onderwijs (Kwint) *(Minister BVO en Media)*
22. Debat over het tekortschieten van de Nederlandse controle op wapendoorvoer (Lodders) *(Staatssecretaris Financiën, Minister BuHA-OS)*
23. Debat over de kansen van kweekvlees (De Groot) *(Minister LNV)*
24. Debat over het programma gehandicaptenzorg «Volwaardig leren»(Bergkamp) *(Minister VWS)*
25. Debat over het rapport van de commissie-Fokkens over mogelijke integriteitsschendingen binnen het OM (Buitenweg) *(Minister J&V)*
26. Debat over fraude met de dividendbelasting (Van Weyenberg) *(Minister en Staatssecretaris Financiën)*
27. Debat over het bericht dat klimaatdoelen alleen haalbaar zijn met nieuwe kerncentrales (Dik-Faber) *(Minister EZK)*
28. Debat over de milieueffectrapportage van Schiphol (Laçin) *(Minister I&W)*
29. Debat over illegale bewoning van vakantieparken (Van Toorenburg) *(Minister J&V, Minister BZK)*
30. Debat over de belastingplicht van multinationals (Nijboer) (*Staatssecretaris Financiën)*
31. Debat over hoge financiële reserves bij schoolbesturen en samenwerkingsverbanden (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
32. Debat over de gevolgen van digitalisering voor het innovatiebeleid (Veldman) *(Staatssecretaris EZK)*
33. Debat over het aankopen van lichaamsdelen door ziekenhuizen (Agema) *(Minister VWS)*
34. Debat over de Emancipatiemonitor 2018 (Bergkamp) *(Minister OCW)*
35. Debat over fraude door aanbieders van inburgeringscursussen (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
36. Debat over het besluit van de Amerikaanse regering om alle troepen uit Syrië terug te trekken (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
37. Debat over het bedrijf Novartis dat de prijs voor een medicijn tegen kanker verzesvoudigd heeft (Van Gerven) *(Minister MZ)*
38. Debat over de uitrol van 5G (Sjoerdsma) *(Staatssecretaris EZK, Minister Defensie, Minister BuZa, Minister J&V)*

39. Debat over uitstel van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Peters) *(Staatssecretaris SZW, Staatssecretaris Fin)*
40. Debat over het toezicht op de Europese Centrale Bank (Omtzigt) *(Minister Financiën)*
41. Debat over geweld tegen hulpverleners en agenten (Helder) *(Minister-President, Minister J&V)*
42. Debat over het jarenlange misbruik van minderjarigen door een atletiektrainer (Markuszower) *(Minister J&V, Minister MZ)*
43. Debat over een verwacht tekort aan mantelzorgers (Sazias) *(Minister VWS)*
44. Debat over de problemen in de jeugd-ggz (Westerveld) *(Minister VWS)*
45. Debat over schijnzelfstandigen (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
46. Debat over de toekomst van ons geldstelsel (Alkaya) *(Minister Fin)*
47. Debat over gezondheidsklachten van veteranen in Afghanistan door verbranding van afval (Karabulut) *(Minister Defensie)*
48. Debat over gemeenten die weigeren dakloze mensen in te schrijven in de Basisregistratie personen (Özütok) *(Staatssecretaris BZK)*
49. Debat over geweld tegen leerkrachten (Beertema) *(Minister BVO en Media)*
50. Debat over seksuele intimidatie op de werkvloer (Van den Hul) *(Minister OCW, Staatssecretaris SZW)*
51. Debat over de uitspraken van de Minister van Justitie & Veiligheid inzake jihadkinderen (De Graaf) *(Minister J&V, Minister BZK)*
52. Debat over het verzamelen van gedetailleerde persoonsgegevens door Google (Middendorp) *(Minister RB, Staatssecretaris BZK)*
53. Debat over de quickscan luchthaven in zee (Baudet) *(Minister I&W)*
54. Debat over de poortwachtersfunctie van banken bij financiële transacties (Van der Linde) *(Minister Financiën)*
55. Debat over het aantrekken van ICT-ers bij de rijksoverheid (Middendorp) *(Minister BZK)*
56. Debat over de stijging van de energienota (Snels) *(Minister Financien, Minister EZK, Minister SZW)*
57. Debat over versnelde bodemdaling in Nederland (Van der Lee) *(Minister EZK, Minister I&W, Minister LNV, Minister BZK)*
58. Debat over meer wettelijke mogelijkheden om gesjoemel met zorg-bv's tegen te gaan (Agema) (*Minister VWS)*
59. Debat over de vergoeding van vruchtbaarheidsbehandelingen (Ellemeet) *(Minister VWS, Minister OCW)*
60. Debat over de marktwerking in de zorg (Van Brenk) *(Minister VWS)*
61. Debat over de blootstelling van omwonenden aan landbouwgif (Ouwehand) *(Minister LNV, Staatssecretaris I&W)*
62. Debat over de toeristische verhuur van woningen (Beckerman) *(Minister BZK)*
63. Debat over de acties van leraren (Kwint) *(Minister OCW, Minister BVO en Media)*
64. Debat over de aanslag in Utrecht (Wilders) *(Minister-President, Minister J&V)*
65. Debat over achterlating van kinderen in het land van herkomst (Buitenweg) *(Minister RB)*
66. Debat over vrouwen die geïntimideerd worden door demonstranten bij abortusklinieken (Ellemeet) *(Minister VWS)*
67. Debat over de staat van de rechtspraak (Van Nispen) *(Minister RB)*
68. Debat over het bericht dat de Vereniging Hogescholen per direct stopt met de nationale studentenenquête (Futselaar) *(Minister OCW)*
69. Debat over uitspraken van de president van de Nederlandsche Bank over het tekort aan woningen (Ronnes) *(Minister BZK)*
70. Debat over het onderzoek naar het incident met eigen vuur tijdens de missie in Uruzgan (Belhaj) *(Minister Defensie)*
71. Debat over wildstroperij (Graus) *(Minister LNV)*
72. Debat over uitbuiting van Oost-Europese arbeidsmigranten (Jasper van Dijk) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*

73. Debat over radicalisme bij naschoolse Arabische lessen (Stoffer) *(Minister SZW, Minister RB)*
74. Debat over de afname van het aantal vaste banen in het onderwijs (Futselaar) *(Minister OCW)*
75. Debat over de koopkracht van burgers (Edgar Mulder) *(Minister Financiën, Minister SZW)*
76. Debat over meisjes in het voortgezet speciaal onderwijs die worden gedwongen tot seksuele handelingen (Van den Hul) *(Minister BVO en Media, Minister VWS, Minister RB)*
77. Debat over de Toekomstwijzer kwetsbare groepen (Agema) *(Minister VWS)*
78. Debat over de stijgende woonlasten voor huurders (Nijboer) *(Minister BZK)*
79. Debat over het investeringsklimaat voor ondernemers in schone energie (Sienot) *(Minister J&V, Minister EZK)*
80. Debat over het bericht dat de VS importheffingen willen invoeren op Europese goederen (Sjoerdsma) *(Minister BuHA-OS)*
81. Debat over Chinezen die bedrijfsgeheimen van ASML hebben gestolen (Van der Lee) *(Minister EZK)*
82. Debat over onnodige behandelingen in ziekenhuizen (Raemakers) *(Minister MZ)*
83. Debat over ICT-problemen bij de NVWA (Moorlag) *(Minister LNV)*
84. Debat over de verdienmodellen in het huidige landbouwsysteem (Moorlag) *(Minister LNV)*
85. Debat over de afspraken tussen het OM, de politie en de media over publicaties over ernstige strafzaken (Van Toorenburg) *(Minister J&V)*
86. Debat over een terugkeerregeling voor Syrische vluchtelingen (Baudet) *(Minister BuZa, Staatssecretaris J&V)*
87. Debat over het onvolledig informeren van de Kamer over de werkelijke kosten van een ICT-project bij het CBR (Van Aalst) *(Minister I&W)*
88. Debat over een stijging van het aantal verkeersdoden (Remco Dijkstra) *(Minister I&W, Minister J&V)*
89. Debat over de screening op terrorisme bij financiële instellingen (Van der Linde) *(Minister Financiën)*
90. Debat over reiskostendeclaraties van de collegevoorzitter van de Universiteit Utrecht (Özdil) *(Minister OCW)*
91. Debat over het akkoord met Oekraïne over kippenvlees (Ouwehand) (*Minister LNV, Minister BuHA-OS)*
92. Debat over het effect van het namen en shamen van bedrijven die de arbeidsregels overtreden (Van Weyenberg) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
93. Debat over online beelden van seksueel misbruik van kinderen die gehost worden vanuit Nederland (Bisschop) *(Minister J&V)*
94. Debat over het tekort aan betaalbare middenhuurwoningen (Van Eijs) *(Minister BZK)*
95. Debat over de nieuwe Duitse industrieagenda en over fusieregels in Europa (Van der Lee) *(Minister EZK)*
96. Debat over de mishandeling van een NVWA keuringsarts bij een slachthuis in Drachten (Graus) *(Minister LNV, Minister J&V)*
97. Debat over modernisering van de onderwijsvrijheid in artikel 23 van de Grondwet (Asscher) *(Minister BVO en Media)*
98. Debat over de moord door een voormalig tbs-er (Markuszower) *(Minister RB)*
99. Debat over terreur van dierenactivisten op het platteland (Laan-Geselschap) *(Minister LNV, Minister J&V)*
100. Debat over de afname van biodiversiteit (De Groot) *(Minister LNV)*
101. Debat over producten die onterecht als biologisch worden verkocht (Geurts) *(Minister LNV)*
102. Debat over de achterstand van leerlingen op basisscholen in achterstandswijken (Van Meenen) *(Minister BVO en Media)*

103. Debat over het grote aantal oud-studenten met een studieschuld en een betalingsachterstand (Futselaar) *(Minister OCW)*
104. Debat over het bericht dat medewerkers van de Rotterdamse haven een onderzoek naar corruptie hebben tegengewerkt (Groothuizen) *(Minister J&V)*
105. Debat over mogelijke spionage door Huawei in Nederland (Laan-Geselschap) *(Minister J&V, Minister BZK)*
106. Debat over achtstegroepers die een onjuist schooladvies hebben gekregen (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
107. Debat over het bericht dat in Kapelle een terreurverdachte is opgepakt (De Graaf) *(Minister J&V, Staatssecretaris J&V)*
108. Debat over huizen met gebreken (Beckerman) *(Minister BZK)*
109. Debat over etnisch profileren door de belastingdienst (Snels) *(Staatssecretaris Financiën)*
110. Debat over het bericht dat de Belastingdienst de politiek om een beleidsvakantie vraagt (Van Rooijen) *(Minister Financiën, Staatssecretaris Financiën)*
111. Debat over de aanbesteding van vaartuigen door Rijkswaterstaat (Van Aalst) *(Minister I&W)*
112. Debat over de uitspraak van de Raad van State over het Programma Aanpak Stikstof (Buitenweg) *(Minister LNV, Minister I&W)*

Te agenderen dertigledendebatten/ interpellaties

1. Dertigledendebat over woningzoekenden die worden opgelicht door bemiddelingsbureaus (Nijboer) *(Minister BZK, Staatssecretaris Financiën)*
2. Dertigledendebat over het besluit van de Chinese regering om de markt te openen voor Nederlands kalfsvlees (Ouwehand) *(Minister EZK, Minister BuHa-OS)*
3. Dertigledendebat over het haperende herstel van pensioenfondsen (De Jong) *(Minister SZW)*
4. Dertigledendebat over fraude met de aantallen dieren in de veehouderij (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister BZK)*
5. Dertigledendebat over een vreedzame demonstratie van studenten (Özdil) *(Minister OCW)*
6. Dertigledendebat over dreigende kortingen op pensioenen (Van Rooijen) *(Minister SZW)*
7. Dertigledendebat over Bulgaarse bedrijven die ondermaatse thuiszorg aanbieden (Kerstens) *(Minister VWS)*
8. Dertigledendebat over sponsoring door de farmaceutische industrie (Ellemeet) *(Minister MZ)*
9. Dertigledendebat over ondermaats presteren van 48 thuiszorgorganisaties (Agema) *(Minister VWS)*
10. Dertigledendebat over de praktijken van fabrikant Leadiant inzake het geneesmiddel CDCA (Van Gerven) *(Minister MZ)*
11. Dertigledendebat over sluiting van de klinische verloskunde in ziekenhuizen in Stadskanaal en Hoogeveen (Van Gerven) *(Minister MZ)*
12. Dertigledendebat over de gang van zaken rond de uitreiking van de Mensenrechtentulp (Omtzigt) *(Minister BuZa)*
13. Dertigledendebat over politieke heropvoedingskampen in de Chinese provincie Xinjiang (Kuzu) *(Minister BuZa)*
14. Dertigledendebat over de achterstand van vrouwen op de arbeidsmarkt (Özütok) *(Minister OCW)*
15. Dertigledendebat over de sluiting van de basis van Ryanair op Eindhoven airport (Laçin) *(Minister SZW, Minister I&W)*
16. Dertigledendebat over het bericht dat apothekers de wens van artsen bij de uitgifte van medicijnen negeren (Van Gerven) *(Minister MZ)*
17. Dertigledendebat over misstanden in de vleesverwerkende industrie (Van Raan) *(Minister LNV, Minister SZW)*
18. Dertigledendebat over de krapte op de woningmarkt (Krol) *(Minister BZK)*

19. Dertigledendebat over microplastics in menselijke ontlasting (Wassenberg) *(Staatssecretaris I&W)*
20. Dertigledendebat over de Venezolaanse vluchtelingenproblematiek op Curaçao (Özütok) *(Minister BuZa, Staatssecretaris BZK)*
21. Dertigledendebat over de haalbaarheid van het actieplan Werken in de Zorg (Agema) *(Minister VWS)*
22. Dertigledendebat over het bericht dat de spoedeisende hulp in Lelystad sluit (Agema) *(Minister MZ)*
23. Dertigledendebat over de Handreiking lerarentekort voor basisscholen (Kuzu) *(Minister BVO en Media)*
24. Dertigledendebat over kinderen in de daklozenopvang (Westerveld) *(Minister VWS)*
25. Dertigledendebat over de lange wachtlijsten voor huurwoningen (Nijboer) *(Minister BZK)*
26. Dertigledendebat over ongeregeldheden rondom demonstraties tegen zwarte piet en het recht op demonstratie (Azarkan) *(Minister-President)*
27. Dertigledendebat over klachten over de huurcommissie (Smeulders) *(Minister BZK)*
28. Dertigledendebat over het akkoord over de doorstart van de IJsselmeerziekenhuizen (Agema) (*Minister MZ)*
29. Dertigledendebat over zorgaanbieders die patiënten cadeaus aanbieden (Arno Rutte) *(Minister VWS)*
30. Dertigledendebat over de behandeling van melanoom-patiënten met het geneesmiddel Nivolumab (Agema) *(Minister MZ)*
31. Dertigledendebat over het bericht dat de overheid minder 50-plussers in dienst heeft genomen (Van Brenk) *(Minister SZW)*
32. Dertigledendebat over de afschot van herten in de Oostvaardersplassen (Graus) *(Minister LNV)*
33. Dertigledendebat over etnisch profileren door de politie (Azarkan) *(Minister J&V)*
34. Dertigledendebat over eventuele toezeggingen aan Unilever inzake de vestiging van het hoofdkantoor in Nederland (Leijten) *(Minister-President)*
35. Dertigledendebat over misstanden in de distributiecentra van online supermarkt Picnic (Van Kent) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
36. Dertigledendebat over het bericht dat energiebedrijf Eneco via veiling wordt verkocht (Beckerman) *(Minister EZK)*
37. Dertigledendebat over de dreigende sluiting van de ziekenhuizen Bronovo en Antoniushove (Van Gerven) *(Minister MZ)*
38. Dertigledendebat over een omstreden grondaankoop rondom het spoornetwerk (Van Aalst) *(Staatssecretaris I&W)*
39. Dertigledendebat over anti-islamsentimenten in de samenleving (Azarkan) *(Minister SZW)*
40. Dertigledendebat over de verhoudingen in de coalitie (Asscher) *(Minister-President)*
41. Dertigledendebat over het bericht dat de zorg te duur is voor minima (Hijink) *(Minister MZ)*
42. Dertigledendebat over het bericht dat Turkije een informatieverzoek negeert van het Openbaar Ministerie in een groot terrorismeonderzoek (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
43. Dertigledendebat over de plannen voor een kilometerheffing voor vrachtwagens (Van Aalst) *(Minister I&W)*
44. Dertigledendebat over de voortgangsrapportage van het PBL inzake het behalen van de Urgendadoelen (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
45. Dertigledendebat over de uitspraak van de Minister-President dat hij kansen ziet voor het Nederlandse bedrijfsleven in Brazilië (Ploumen) *(Minister-President)*
46. Dertigledendebat over een conceptvredesonderhandelingsakkoord met de Taliban (Karabulut) *(Minister BuZa, Minister Defensie)*
47. Dertigledendebat over acties van Europese boerenorganisaties tegen vrijhandelsverdragen (Ouwehand) *(Minister BuHa-OS, Minister LNV)*

48. Dertigledendebat over studenten die prestatiedruk en psychische klachten ervaren als gevolg van het leenstelsel (Futselaar) *(Minister OCW)*
49. Dertigledendebat over zwijgcontracten in de zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
50. Dertigledendebat over het bericht dat zorgverzekeraars 190 miljoen euro onbenut laten voor de wijkverpleging (Kerstens) *(Minister VWS)*
51. Dertigledendebat over brandveiligheid in stallen (Ouwehand) *(Minister LNV)*
52. Dertigledendebat over de huizenprijzen in Amsterdam (Smeulders) *(Minister BZK)*
53. Dertigledendebat over de schaderegeling voor chroom-6-slachtoffers in Tilburg (Kerstens) *(Minister Defensie)*
54. Dertigledendebat over de problemen bij het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (Laçin) *(Minister I&W)*
55. Dertigledendebat over het bericht dat Nederland geen plan B heeft in geval van een verdere stijging van de zeespiegel (Van Raan) *(Minister I&W, Minister EZK)*
56. Dertigledendebat over de prijsstijgingen en de hoge consumentenprijsindex (Alkaya) *(Minister Financiën)*
57. Dertigledendebat over de kosten van het Energieakkoord (Baudet) *(Minister EZK)*
58. Dertigledendebat over de veiligheid in woonzorginstellingen (Kuiken) *(Minister VWS, Minister RB)*
59. Dertigledendebat over een verdubbeling van het aantal meldingen over verwarde personen (Helder) *(Minister J&V, Staatssecretaris VWS)*
60. Dertigledendebat over de metingen van het KNMI inzake aardbevingen (Beckerman) *(Minister EZK, Staatssecretaris I&W)*
61. Dertigledendebat over medicijnresten in het oppervlaktewater (Van Kooten-Arissen) *(Minister I&W, Minister VWS)*
62. Dertigledendebat over de controle op mensen met een uitkering (Van Brenk) *(Staatssecretaris SZW)*
63. Dertigledendebat over het VN-rapport over de schending van mensenrechten in Gaza (Kuzu) *(Minister BuZa)*
64. Dertigledendebat over de brandbrief van de Agrarische Tafel (Agnes Mulder) *(Minister EZK)*
65. Dertigledendebat over het sluiten van een kolencentrale (Van der Lee) *(Minister EZK)*
66. Dertigledendebat over ontbossing in Nederland (Van Kooten-Arissen) *(Minister LNV)*
67. Dertigledendebat over het bericht dat het kopen van sigaretten onder de 18 jaar te gemakkelijk blijft (Van Kooten-Arissen) *(Minister SZW)*
68. Dertigledendebat over het bedreigde landschap in Nederland (Van Kooten-Arissen) *(Minister BZK, Minister LNV, Minister I&W)*
69. Dertigledendebat over twee rapporten van de VN over verlies aan biodiversiteit (Ouwehand) *(Minister BuHA-OS)*
70. Dertigledendebat over de beloning van de bestuursvoorzitter van Shell (Beckerman) *(Minister EZK, Staatssecretaris Financiën)*
71. Dertigledendebat over het bericht dat een varkensboer ondanks een beroepsverbod in Duitsland een stal mag bouwen en uitbreiden (Van Kooten-Arissen) *(Minister LNV, Minister J&V)*
72. Dertigledendebat over Europese plannen om de regels voor export van werkloosheidsuitkeringen te versoepelen (Jasper van Dijk) *(Minister SZW)*
73. Dertigledendebat over het bericht dat het gemiddelde inkomen van Nederlandse werkenden nauwelijks stijgt (De Jong) *(Minister SZW)*
74. Dertigledendebat over het tekort aan sociale huurwoningen (Beckerman) *(Minister BZK)*
75. Interpellatiedebat over het rekenmodel voor de subsidie op elektrische auto's (Omtzigt) *(Staatssecretaris Financiën, Staatssecretaris I&W)*
76. Dertigledendebat over het rapport van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd over een medische studie onder galwegkankerpatiënten (Van Gerven) *(Minister MZ)*

77. Dertigledendebat over het breed moratorium schulden (Van Brenk) *(Staatssecretaris SZW)*
78. Dertigledendebat over het opslaan van gegevens van patiënten in Google Cloud (Edgar Mulder) *(Minister MZ)*
79. Dertigledendebat over de bekostiging van universiteiten (Özdil) *(Minister OCW)*
80. Dertigledendebat over het lot van jonge dieren in de zuivelketen (Ouwehand) (*Minister LNV)*
81. Dertigledendebat over een CO2-vrijstelling (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
82. Dertigledendebat over de mogelijke fusie van twee grote kinderopvangorganisaties (Kwint) *(Minister EZK, Staatssecretaris SZW)*
83. Dertigledendebat over een stiekeme verhoging van de feitelijke belastingtarieven (Leijten) *(Minister Financiën)*
84. Dertigledendebat over uitbreiding van de activiteiten van de NS in het Verenigd Koninkrijk (Nijboer) *(Minister Financiën)*
85. Dertigledendebat over Afghaanse tolken die zich in de steek gelaten voelen door Nederland (Belhaj) *(Minister Defensie)*
86. Dertigledendebat over discriminatie op de woningmarkt (Azarkan) *(Minister BZK)*
87. Dertigledendebat over de regeling voor het verduurzamen van huurwoningen (Smeulders) *(Minister BZK)*
88. Dertigledendebat over de mislukte cao-onderhandelingen bij Defensie (Karabulut) *(Staatssecretaris Defensie)*
89. Dertigledendebat over voorstellen voor compensatiemaatregelen voor Groningen (Nijboer) *(Minister EZK)*
90. Dertigledendebat over de toepassing van dwangmaatregelen in de thuiszorg (Agema) *(Minister VWS)*
91. Dertigledendebat over de waarschuwing van het kabinet voor de stijgende zorguitgaven (Agema) *(Minister VWS)*
92. Dertigledendebat over E-waste (Kröger) *(Staatssecretaris I&W)*
93. Dertigledendebat over fraude met mestvergisting (Ouwehand) *(Minister J&V, Minister LNV)*
94. Dertigledendebat over geen verbod op ruwe borstimplantaten (Ploumen) *(Minister MZ)*
95. Dertigledendebat over een inval bij een veevoederbedrijf dat vervuilde producten als gecertificeerd en veilig zou verkopen (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister J&V)*
96. Dertigledendebat over de uitstoot van lachgas door het bedrijf Chemelot (Laçin) *(Staatssecretaris I&W, Minister EZK)*
97. Dertigledendebat over fraude met biobrandstoffen (Wassenberg) *(Staatssecretaris I&W)*
98. Dertigledendebat over de ontwikkeling van het marineterrein in Amsterdam (Belhaj) *(Minister Defensie)*
99. Dertigledendebat over minder geld voor scholen (Van den Hul) *(Minister BVO en Media, Minister OCW)*

Wetgevings- en notaoverleggen

Maandag 3 juni van 11.00 tot 16.00 uur	Van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken over de Raming der voor de Tweede Kamer in 2020 benodigde uitgaven
Maandag 3 juni van 13.00 uur tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Financiën over de Wijzigingswet financiële markten 2019 (Kamerstuk 35 17) en de Wijziging van de Wet op het financieel toezicht (Kamerstuk 35 003)
Maandag 17 juni van 10.30 uur tot 17.00 uur	Van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de Staat van het onderwijs

Maandag 17 juni van 13.00 uur tot 16.00 uur	Van de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over de initiatiefnota van het lid Van Haga inzake een proactieve handelsagenda (Kamerstuk 35 115)
Maandag 24 juni van 13.30 uur tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over de realisatie van de LNV-visie «Waardevol en verbonden» (Kamerstuk 35 000-XIV, nr. 72)
Maandag 24 juni van 13.30 tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Defensie over veteranenbeleid
Maandag 24 juni van 18.30 tot 22.00 uur	Van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de initiatiefnota: «Gelijke Kansen, een leven lang» (Kamerstuk 35 162)
Maandag 1 juli van 10.30 uur tot 17.00	Van de vaste commissie voor Infrastructuur & Waterstaat over de initiatiefnota's «Voor een klimaatbestendig Nederland» (Kamerstuk 35 140) en «Veen red je niet alleen» (Kamerstuk 35 141)
Maandag 1 juli van 11.00 uur tot 17.00 uur	Van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de herziening van de bekostigingssystematiek hoger onderwijs en onderzoek
Maandag 1 juli van 17.00 tot 22.00 uur	Van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken over mensenrechtenbeleid
Maandag 1 juli van 19.00 tot 22.00	Van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de initiatiefnota «Eerlijk loon» (Kamerstuk 35 142)
Dinsdag 2 juli van 18.30 tot 22.30 uur	Van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken over de beleidsnotitie: Nederland-China: een nieuwe balans (Kamerstuk 35 207)
Maandag 9 september van 10.00 tot 13.30 uur	Van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat over de initiatiefnota: «Ondernemen met een maatschappelijke missie» (Kamerstuk 35 040)
Maandag 9 september van 13.30 uur tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de initiatiefnota: Zorg in de regio (Kamerstuk 35 138)
Maandag 28 oktober van 11.00 uur tot 19.00 uur en maandag 4 november van 11.00 uur tot 23.00 uur	Van de vaste commissie voor Financiën over het Belastingplan 2020

Recesperiodes

Zomerreces 2019: vrijdag 5 juli t/m maandag 2 september 2019

Herfstreces 2019: vrijdag 18 oktober t/m maandag 28 oktober 2019

Kerstreces 2019: vrijdag 20 december 2019 t/m maandag 13 januari 2020

Voorjaarsreces 2020: vrijdag 21 februari t/m maandag 2 maart 2020

Meireces 2020: vrijdag 24 april t/m maandag 11 mei 2020

Koningsdag 2020: maandag 27 april 2020
Hemelvaart 2020: donderdag 21 mei 2020

Zomerreces 2020: vrijdag 3 juli t/m maandag 31 augustus 2020

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

Agenda

Opgesteld 7 juni 2019

OPENBARE VERGADERINGEN DER KAMER

Dinsdag 11 juni	**14.00 uur**
Woensdag 12 juni	**10.15 uur**
Donderdag 13 juni	**10.15 uur**

Aan de orde is:

1. Vragenuur

2. Regeling van werkzaamheden

Stemmingen
34 687

3. Stemmingen in verband met:
Wijziging van de Handelsregisterwet 2007 in verband met de evaluatie van die wet, alsmede regeling van enkele andere aan het handelsregister gerelateerde onderwerpen in het Burgerlijk Wetboek, de Handelsregisterwet 2007 en de Wet op de Kamer van Koophandel

34 687 (bijgewerkt t/m amendement nr. 13)

GEWIJZIGDE STEMMINGSLIJST

*Wijzigingen aangegeven met **

– artikel I
– artikel II, onderdelen A t/m O
*– amendement Futselaar (13) over bij AMvB aanwijzen van groepen die zonder vergoeding inzage kunnen krijgen in het handelsregister
– onderdeel P
– onderdelen Q en Qa
– amendement Wörsdörfer (12) over het schrappen van de bepaling over het databankenrecht
– onderdeel R
– onderdeel S
– artikel II
– artikelen III t/m VII
– beweegreden
– wetsvoorstel

ag-tk-2019-06-07
ISSN 0921 - 7371

Stemmingen	4. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Pleegzorg/gezinshuizen
31 839, nr. 658	– de motie-Voordewind over opleidings- en omscholingstrajecten voor meer gezinsgerichte jeugdhulp
31 839, nr. 659	– de motie-Westerveld over richtlijnen over de vergoedingen voor pleegouders
31 839, nr. 660	– de motie-Westerveld over een stem voor pleegjongeren
31 839, nr. 663 (gewijzigd, was nr. 661)	– de gewijzigde motie-Agema over het controleren van gezinshuizen op zorginhoudelijke criteria
31 839, nr. 662	– de motie-Kuiken over de effectiviteit van initiatieven zoals die van Stichting MeeleefGezin
Stemmingen	5. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO GGZ **De Voorzitter: dhr. Renkema verzoekt zijn motie op stuk nr. 468 aan te houden en wenst zijn motie op stuk nr. 469 te wijzigen.** **Mw. Van den Berg wenst haar motie op stuk nr. 463 te wijzigen en dhr. De Lange zijn motie op stuk nr. 467. De gewijzigde moties zijn rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
25 424, nr. 463 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Van den Berg c.s. over de toezending van de monitor over de Wet verplichte ggz
25 424, nr. 464	– de motie-Diertens over de rol van voeding en bewegen in de behandeling van psychische stoornissen
25 424, nr. 465	– de motie-Kuiken/Van den Berg over een verplichte bewaartermijn voor camerabeelden in en rondom ggz-instellingen
25 424, nr. 466	– de motie-De Lange/Van den Berg over het meedraaien van psychiaters in avond-, nacht- en weekenddiensten
25 424, nr. 467 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-De Lange/Kuiken over een goede gegevensuitwisseling tussen ggz, politie, OM en gemeenten
25 424, nr. 468 (aangehouden)	– de motie-Renkema over het terugdringen van wachtlijsten in de ggz
25 424, nr. 469 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Renkema over een maximumuurtarief voor zelfstandige psychiaters
Stemmingen	6. Stemmingen over: overige moties ingediend bij het debat over de aardbeving in Groningen **De Voorzitter: dhr. Geleijnse wenst zijn motie op stuk nr. 625 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
33 529, nr. 617	– de motie-Nijboer c.s. over het uitvoeren van de voorstellen van de regio
33 529, nr. 618	– de motie-Kops c.s. over het schrappen van het maximumbedrag van € 10.000
33 529, nr. 619	– de motie-Kops over direct overgaan tot uitbetaling of versterking
33 529, nr. 620	– de motie-Wassenberg c.s. over niet meer dan 12 miljard kuub gas winnen uit het Groningenveld bij een gemiddelde winter
33 529, nr. 621 (aangehouden)	– de motie-Wassenberg c.s. over een stappenplan om de gaswinning uit het Groningenveld af te bouwen naar nul kuub
33 529, nr. 622	– de motie-Van der Lee c.s. over het opnemen van voorstellen uit de regio in de versterkingsaanpak en de schadeafhandeling
33 529, nr. 623	– de motie-Van der Lee/Agnes Mulder over een voldoende budget voor het SodM om zijn adviserende en controlerende taken uit te kunnen voeren
33 529, nr. 624	– de motie-Van der Lee c.s. over het betrekken van maatschappelijke organisaties bij de invulling van de crisisaanpak in Groningen
33 529, nr. 625 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Geleijnse c.s. over de versnellingsmaatregelen voorzien van het gewenste resultaat en een datum
33 529, nr. 626	– de motie-Yeşilgöz-Zegerius c.s. over het terugbrengen van de vraag naar Groningengas
33 529, nr. 627	– de motie-Dik-Faber c.s. over één loket en één uitvoeringsorganisatie met budget en mandaat
33 529, nr. 628	– de motie-Dik-Faber c.s. over juridisch advies inwinnen
33 529, nr. 629	– de motie-Agnes Mulder c.s. over het volgen van het advies van het SodM
33 529, nr. 630	– de motie-Agnes Mulder c.s. over een adviserende rol voor de agrarische tafel en het agroteam van experts

33 529, nr. 631	– de motie-Sienot c.s. over de inzet van studenten bouwkunde voor versnelling van de aanpak van de schade
33 529, nr. 632	– de motie-Sienot c.s. over het uitvoeren van de zeven oplossingsrichtingen
33 529, nr. 633	– de motie-Sienot c.s. over de particuliere gebouweigenaar ruimte bieden voor eigen regie
Stemmingen	7. Stemmingen in verband met:
35 110	Invoering van een wettelijk mechanisme ten behoeve van de beslechting van belastinggeschillen tussen lidstaten van de Europese Unie (Wet fiscale arbitrage)
	35 110 (bijgewerkt t/m amendement nr. 9)
	– artikelen 1.1 t/m 3.3 – gewijzigd amendement Leijten (9,I) over de mogelijkheid om het instellen van een arbitragecommissie te weigeren – artikel 4.1 – gewijzigd amendement Leijten (9,II) – artikel 4.2 – artikelen 4.3 t/m 9.2 – beweegreden – wetsvoorstel
Stemmingen	8. Stemmingen over: moties ingediend bij de Wet fiscale arbitrage
35 110, nr. 10 (aangehouden)	– de motie-Lodders c.s. over een oplossing voor de problematiek van de Nederlandse/Noorse vrachtwagenchauffeurs en Rijnvarenden
35 110, nr. 11	– de motie-Omtzigt c.s. over een commissie die adviseert over maatregelen om de belastingheffing over winsten van multinationals eerlijker te maken
Stemmingen	9. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over de brief van de Kinderombudsman inzake de integrale aanpak van hulp aan kwetsbare kinderen en jongeren **De Voorzitter: mw. Agema wenst haar motie op stuk nr. 664 te wijzigen, dhr. Hijink zijn motie op stuk nr. 666 en mw. Westerveld haar motie op stuk nr. 668. De gewijzigde moties zijn rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
31 839, nr. 664 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Agema over bovenregionaal organiseren van decentralisatie van de meer complexere Jeugdhulp
31 839, nr. 665	– de motie-Agema over structureel een half miljard euro extra beschikbaar stellen voor de uitvoering van de Jeugdwet
31 839, nr. 666 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Hijink over samenwerking tussen jeugdzorgaanbieders stimuleren
31 839, nr. 667	– de motie-Westerveld over onderzoek naar hoeveel jongeren die acuut hulp nodig hebben op een wachtlijst staan
31 839, nr. 668 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Westerveld over voldoende plekken voor jongeren met complexe psychische aandoeningen
31 839, nr. 669	– de motie-Westerveld over het realiseren van landelijke expertisecentra voor complexe en acute jeugdhulp
31 839, nr. 670	– de motie-Peters c.s. over onderzoek naar de reikwijdte van de jeugdhulpplicht
Stemming	10. Stemming over: aangehouden motie ingediend bij het VAO Medische preventie **De Voorzitter: dhr. Renkema wenst zijn motie op stuk nr. 377 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
32 793, nr. 377 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Renkema c.s. over expliciet aandacht besteden aan de vrijheid rondom seksueel gedrag
Stemming	11. Stemming over: aangehouden motie ingediend bij het VAO Personen- en Familierecht

33 836, nr. 37	– de motie-Van Nispen/Hijink over het samen plaatsen van broertjes en zusjes als uitgangspunt
Stemmingen	12. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Studeren met een functiebeperking in mbo en ho
31 524, nr. 421 (aangehouden)	– de motie-Westerveld/El Yassini over uitbreiding van het expertisegebied van Expertisecentrum handicap + studie naar mbo
31 524, nr. 422	– de motie-Westerveld over een matchingplatform om studenten met een beperking in contact te brengen met werkgevers
31 524, nr. 423	– de motie-Westerveld over het beschikbaar stellen van alternatieve toetsvormen
31 524, nr. 424	– de motie-El Yassini/Westerveld over begeleiding van studenten met beperking in mbo en hoger onderwijs door onderwijsinstellingen
31 524, nr. 425	– de motie-Kuik/Westerveld over wettelijke aanpassingen voor informatievoorziening aan studenten met een functiebeperking
31 524, nr. 426	– de motie-Van den Hul over een landelijke website met informatie voor studenten met een functiebeperking
31 524, nr. 427	– de motie-Van den Hul/Van Meenen over een warme overdracht van studenten met een functiebeperking naar een vervolgopleiding
31 524, nr. 428	– de motie-Van Meenen over het verbeteren van de website Studeermeteenplan.nl
31 524, nr. 429	– de motie-Van Meenen over studentenwelzijn meenemen in de Staat van het Onderwijs
31 524, nr. 430	– de motie-Kwint over het inrichten van een landelijk profileringsfonds
31 524, nr. 431	– de motie-Kwint over een goede overdracht tussen onderwijsinstellingen voor studenten met een functiebeperking
31 524, nr. 432	– de motie-Kuzu/Azarkan over cursussen voor docenten voor het ondersteunen van studenten met een functiebeperking
31 524, nr. 433 (aangehouden)	– de motie-Kuzu/Azarkan over het wegnemen van belemmeringen voor het aanbieden van zorgmiddelen
31 524, nr. 434	– de motie-Kuzu/Azarkan over een stilteruimte voor studenten met een beperking
Stemmingen	13. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Wetenschapsbeleid
29 338, nr. 190	– de motie-Tielen c.s. over het jaarlijks organiseren van een Nederlandse «evidentieweek»
29 338, nr. 191	– de motie-Tielen/Van der Molen over het aantonen van de wetenschappelijke effectiviteit van trainingen over impliciete genderbias
29 338, nr. 192	– de motie-Tielen/Van der Molen over de 60 miljoen extra die vrijkomt inzetten voor uitvragen voor onderzoek
29 338, nr. 193	– de motie-Bruins/Van der Molen over synergie in de inzet van middelen voor thematisch beleid in onderzoek en innovatie
29 338, nr. 194	– de motie-Bruins/Van der Molen over een sterkere coördinerende en strategische rol van NWO
29 338, nr. 195 (aangehouden)	– de motie-Bruins/Van der Molen over de gevolgen voor de wetenschapsdomeinen van de overheveling van de tweede naar de eerste geldstroom
29 338, nr. 196	– de motie-Van den Hul/Westerveld over maatregelen om de terugval in de groei van het aantal vrouwelijke hoogleraren te keren
29 338, nr. 197 (aangehouden)	– de motie-Van den Hul/Futselaar over onderzoek naar de afname van de minder kansrijke onderzoekaanvragen
29 338, nr. 198	– de motie-Van den Hul/Westerveld over extra investeringen in bèta- en techniekonderwijs niet ten koste laten gaan van geesteswetenschappen
29 338, nr. 199	– de motie-Van der Molen c.s. over top-uppers niet in de evaluatie van het experiment promotieonderwijs meenemen
29 338, nr. 200	– de motie-Van der Molen c.s. over een nieuwe aanvraagronde voor het experiment promotieonderwijs
29 338, nr. 201	– de motie-Van Meenen over de ombudsfunctie versneld in de wetenschap invoeren

Stemmingen	14. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Voortgang voorinvesteringen op instellingen hoger onderwijs
31 288, nr. 729	– de motie-Westerveld c.s. over een uitgebreide evaluatie van het leenstelsel
31 288, nr. 730	– de motie-Futselaar over een wetsvoorstel voor een basisbeurs
31 288, nr. 731	– de motie-Futselaar over onderzoek naar de mogelijkheden om een uitgesloten generatie studenten te compenseren
31 288, nr. 732	– de motie-Van den Hul over het naar voren halen van studievoorschotmiddelen
31 288, nr. 733	– de motie-Kops/Beertema over voorinvesteringen gespecificeerd laten opnemen in de begrotingen van hogescholen en universiteiten
31 288, nr. 734	– de motie-Van Meenen over het faciliteren van de decentrale medezeggenschapsraad
31 288, nr. 735	– de motie-Van der Molen/Westerveld over een gedetailleerd overzicht van de problemen bij DUO
31 288, nr. 736	– de motie-Van der Molen/Westerveld over aanspraak maken op en flexibel inzetten van studievouchers
Stemmingen	15. Stemmingen over: moties ingediend bij het VSO Inspectierapport «Nederlands of niet: gedragscodes en taalbeleid in het hoger onderwijs»
22 452, nr. 74 (aangehouden)	– de motie-Van der Molen/Tielen over expliciet maken wat «bevorderen van de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands» minimaal dient in te houden
22 452, nr. 75 (ingetrokken)	– de motie-Van der Molen/Westerveld over een plan om de instroom in opleidingen Nederlands te vergroten
22 452, nr. 76	– de motie-Bisschop/Van der Molen over handhaving van de wettelijke verplichting voor instellingen om een gedragscode inzake taalbeleid te hebben
Stemmingen	16. Stemmingen over: overige moties ingediend bij het debat over berichtgeving dat de Minister-President de presentatie van de klimaatakkoord-doorrekening heeft laten uitstellen met
32 813, nr. 329	– de motie-Klaver c.s. over geen verzoeken aan planbureaus doen om de publicatie van doorrekeningen uit te stellen tot er een kabinetsappreciatie is
32 813, nr. 331	– de motie-Baudet over openbaarmaking van alle gespreksverslagen van de besprekingen aan de klimaattafels
32 813, nr. 332	– de motie-Baudet over uitvoering van de op 5 februari 2019 in de Eerste Kamer aangenomen motie over openbaarmaking van de verslagen van de klimaattafels
Stemmingen	17. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Turkije
32 623, nr. 260	– de motie-Karabulut c.s. over inspanningen voor vrijlating van Nederlandse politieke gevangenen in Turkije
32 623, nr. 261	– de motie-Karabulut over beëindigen van de EU-toetredingsgesprekken met Turkije
32 623, nr. 262	– de motie-De Roon over terugdringen van de invloed van de Turkse overheid in Nederland
32 623, nr. 263	– de motie-Voordewind c.s. over afstand nemen van de uitspraken van de Turkse president over de Armeense genocide
32 623, nr. 264	– de motie-Öztürk over het optimaliseren van de handelsrelatie met Turkije
32 623, nr. 265	– de motie-Omtzigt/Koopmans over het formeel stoppen met de EU-toetredingsonderhandelingen
Stemmingen	18. Stemmingen in verband met:
33 785, nr. 20	Brief van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid over het opmaken van een voordracht van drie kandidaten ter vervulling van een vacature van raadsheer in de civiele kamer van de Hoge Raad

De Voorzitter: ik stel voor, in afwijking van het Reglement van Orde, niet schriftelijk te stemmen en de voordracht conform het voorstel van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid als volgt vast te stellen:

1. dhr. mr. F.J.P. Lock
2. dhr. mr. M. Kuijer

3. mw. mr. C. Caminada

Stemmingen
33 785, nr. 21

18a. Stemmingen in verband met:
Brief van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid over het opmaken van een voordracht van drie kandidaten ter vervulling van een vacature van raadsheer in de strafkamer van de Hoge Raad

De Voorzitter: ik stel voor, in afwijking van het Reglement van Orde, niet schriftelijk te stemmen en de voordracht conform het voorstel van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid als volgt vast te stellen:

1. dhr. mr. M. Kuijer
2. mw. mr. C. Caminada
3. dhr. mr. F.J.P. Lock

Stemmingen
33 785, nr. 22

18b. Stemmingen in verband met:
Brief van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid over het opmaken van een voordracht van drie kandidaten ter vervulling van een vacature van raadsheer in de strafkamer van de Hoge Raad

De Voorzitter: ik stel voor, in afwijking van het Reglement van Orde, niet schriftelijk te stemmen en de voordracht conform het voorstel van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid als volgt vast te stellen:

1. mw. mr. C. Caminada
2. dhr. mr. M. Kuijer
3. dhr. mr. F.J.P. Lock

Stemmingen

19. Stemmingen over: moties ingediend bij het Verantwoordingsdebat

35 200, nr. 13 – de motie-Tony van Dijck/Wilders over terugdraaien van de btw-verhoging op boodschappen, de verhoging van de energiebelasting en afschaffen van het eigen risico

35 200, nr. 14 – de motie-Tony van Dijck/Fritsma over intrekken van de asielvergunningen van alle tot Nederland toegelaten Syriërs

35 200, nr. 15 (aangehouden) – de motie-Snels/Bruins over een commissie van mensen uit het bedrijfsleven en de accountancy

35 200, nr. 16 – de motie-Alkaya over aanvullende maatregelen om huishoudens te compenseren voor de in 2018 misgelopen koopkrachtgroei

35 200, nr. 17 – de motie-Alkaya over een groter deel van de bedrijfswinsten uitkeren aan werknemers

35 200, nr. 18 – de motie-Alkaya over in 2019 750 miljoen investeren in de jeugdzorg

35 200, nr. 19 – de motie-Nijboer over inzichtelijk maken wat incidentele en structurele componenten van de diverse mee-en tegenvallers zijn

35 200, nr. 20 – de motie-Bruins c.s. over de samenstelling van de Studiegroepen Begrotingsruimte en Duurzame Economische Groei

35 200, nr. 21 – de motie-Bruins c.s. over uitbreiding van de taakopvatting van het BIT

35 200, nr. 22 – de motie-Van Raan/Thieme over het uitroepen van de klimaatnoodtoestand

35 200, nr. 23 – de motie-Van Raan/Thieme over het uitroepen van de biodiversiteitsnoodtoestand

35 200, nr. 24 – de motie-Van Raan over wetenschappelijke bureaus vragen integrale beleidsopties te ontwikkelen

35 200, nr. 25 – de motie-Van Rooijen over benoemen van een tweede Staatssecretaris van Financiën

35 200, nr. 26 – de motie-Van Rooijen/Van Brenk over verhogen van het wettelijk minimumloon met 3% extra

35 200, nr. 27 – de motie-Van Rooijen over dezelfde lange termijnrente voor pensioenfondsen als voor verzekeraars

35 200, nr. 28 – de motie-Van Rooijen/Van Brenk over afschaffen van de fiscale RVU-heffing van 52% bij Defensie

35 200, nr. 29 – de motie-Stoffer/Nijboer over volwaardig meenemen van de gevolgen van ons handelen voor ontwikkelingslanden

20. VAO Eurogroep/Econfinraad (AO d.d. 5/6) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

21. VAO Raad Algemene Zaken d.d. 18 juni 2019 (AO d.d. 06/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

22. Debat over vrouwen die geïntimideerd worden door demonstranten bij abortusklinieken met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie

23. Debat over misbruik van het elektronisch toezicht met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie

24. VAO Streekomroepen (AO d.d. 16/05) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

35 087 25. Wijziging van de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten en de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg in verband met de invoering van de Wzd-functionaris

35 089 26. Wijziging van enige wetten in verband met de normalisering van de rechtspositie van ambtenaren in het onderwijs

27. VAO Toezicht en handhaving (AO d.d. 28/05) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

28. VAO Onderhoud wegen en bruggen (AO d.d. 04/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

29. VAO Vernieuwde rulingpraktijk (AO d.d. 4/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

30. Debat over de belastingplicht van multinationals met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie

31. VAO Politie (AO d.d. 17/04) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

35 086 32. Wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 en het Wetboek van Strafrecht in verband met strafbaarstelling van zeer gevaarlijk rijgedrag en verhoging van de strafmaxima van enkele ernstige verkeersdelicten met het oog op versterking van de verkeershandhaving (aanscherping strafrechtelijke aansprakelijkheid ernstige verkeersdelicten)

35 160 33. Implementatie van de richtlijn (EU) 2017/1371 van het Europees parlement en de Raad van 5 juli 2017 betreffende de strafrechtelijke bestrijding van fraude die de financiële belangen van de Unie schaadt (PbEU 2017, L 198)

34 991 34. Wijziging van Boek 8 en Boek 10 van het Burgerlijk Wetboek, het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en het Wetboek van Strafrecht in verband met de uitvoering van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de overeenkomsten voor het internationaal vervoer van goederen geheel of gedeeltelijk over zee (Trb. 2011, 222 en 2013, 42) (Uitvoeringswet Rotterdam Rules)

35 175 35. Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering tot intrekking van de verplichting om elektronisch te procederen bij de rechtbanken Gelderland en Midden-Nederland en tot verruiming van de mogelijkheden van de mondelinge behandeling in het civiele procesrecht

Langetermijnagenda

18, 19 en 20 juni (week 25)
– VAO Externe veiligheid (AO d.d. 05/06)
– VAO Biotechnologie en kwekersrecht (AO d.d. 25/04)
– VAO Materieel Defensie (AO d.d. 25/04)
– VAO Mijnbouw/Groningen (AO d.d. 22/05)
– VAO Handelsbevordering (AO d.d. 28/05)
– VSO Advies kwartiermaker transgenderzorg
– VAO Erfgoed en monumenten (AO d.d. 05/06)
– VAO AO Maritiem (AO d.d. 05/06)
– VAO Eurogroep/Ecofinraad (AO d.d. 05/06)
– 34 971 (Wijziging van de Zorgverzekeringswet in verband met versterking van de invloed van verzekerden op de zorgverzekeraar (verzekerdeninvloed Zvw))
– 35 180 (Goedkeuring van het op 6 februari 2019 te Brussel tot stand gekomen Protocol bij het Noord-Atlantisch Verdrag betreffende de toetreding van de Republiek Noord-Macedonië (Trb. 2019, 24)
– 35 054 (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)
– 34 491 (Wet bestuur en toezicht rechtspersonen)
– 35 146 (Wijziging van de Wet langdurige zorg om toegang tot deze wet te bieden aan mensen die vanwege een psychische stoornis blijvend behoefte hebben aan permanent toezicht of 24 uur per dag zorg nabij)
– 34 747 (Voorstel van wet van de leden De Graaf, Fritsma en Markuszower houdende een regeling inzake administratieve detentie (Wet administratieve detentie))
– 35 167 (Regels voor het produceren van elektriciteit met behulp van kolen (Wet verbod op kolen bij elektriciteitsproductie))
– 34 992 (Goedkeuring van het op 11 december 2008 te New York tot stand gekomen Verdrag van de Verenigde Naties inzake de overeenkomsten voor het internationaal vervoer van goederen geheel of gedeeltelijk over zee (Trb. 2011, 222 en Trb. 2013, 42))
– 35 122 (Wijziging van de Penitentiaire beginselenwet, het Wetboek van Strafrecht en enige andere wetten in verband met de wijziging van de regeling inzake detentiefasering en voorwaardelijke invrijheidstelling (Wet straffen en beschermen))

25, 26 en 27 juni (week 26)
– 35 137 (Wijziging van de Wet geneesmiddelenprijzen in verband met een aanpassing van de referentielanden)
– 35 124 (Wijziging van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg in verband met het creëren van een bevoegdheid voor Onze Minister om een voorgedragen kwaliteitsstandaard vanwege financiële gevolgen niet in het openbaar register op te nemen (financiële toetsing voorgedragen kwaliteitsstandaarden))

2, 3 en 4 juli (week 27)
– *nader te bepalen*

5 juli t/m 2 september (week 28 t/m 35)
– zomerreces

2, 4 en 5 september (week 36)
– VAO Voortgangsrapportage NL bijdrage anti-ISIS coalitie (AO d.d. 28/05)

Aangemelde onderwerpen, nog niet geagendeerd

– 34 985 (Aanvullingswet natuur Omgevingswet)
– 34 420 (Voorstel van wet van het lid Van Nispen tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet primair onderwijs BES ter invoering van regels over de kwalificatie van docenten en

het vaststellen van een minimum aantal uren voor wat betreft het bewegingsonderwijs) *(voortzetting)*
– 34 445 (Wijziging van de Wet marktordening gezondheidszorg en enkele andere wetten in verband met aanpassingen van de tarief- en prestatieregulering en het markttoezicht op het terrein van de gezondheidszorg)
– 34 542 (Voorstel van wet van het lid Veldman tot wijziging van de Gemeentewet en de Wet milieubeheer houdende invoering van het heffen van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing van de gebruiker) *(voortzetting)*
– 34 044 (Voorstel van wet van de leden Fritsma en De Graaf inzake de terugzending van criminele Nederlanders afkomstig uit Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Wet terugzending criminele Antillianen) *(voortzetting)*
– 34 767 (Wet toetreding zorgaanbieders) + 34 768 (Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders)
– 30 246 (Wijziging van de Wet op het primair onderwijs en de Wet op de expertisecentra onder meer in verband met aanpassing van de methode van jaarlijkse prijsbijstelling ten aanzien van de materiële voorzieningen)
– 30 579 (voorstel van wet van het lid Voordewind tot strafbaarstelling van het in de openbaarheid ontkennen, op grove wijze bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 31 362 (voorstel van wet van het lid Van der Lee; Wijziging Wet belastingen op milieugrondslag i.v.m. het beperken van de emissies van broeikasgassen door kolengestookte elektriciteitscentrales (beperking emissies kolencentrales) *(re- en dupliek)*
– 33 587 (Voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeerbelasting per minuut) + 33 707 (Voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeertarieven per minuut) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 051 (Voorstel van wet van het lid Van Klaveren tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met een verruiming van de vrijheid van meningsuiting) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 464 (Voorstel van wet van het lid Koşer Kaya tot intrekking van de Zondagswet)

Te agenderen debatten

1. Debat over het tekort aan arbeidskrachten (Wiersma) *(Minister SZW)*
2. Debat over het «exposen» van vrouwen (Becker) *(Minister SZW en Minister J&V)*
3. Debat over brandgevaarlijk isolatiemateriaal in woonhuizen (Beckerman) *(Minister BZK)*
4. Debat over concrete maatregelen in het kader van het preventieakkoord (Veldman) *(Staatssecretaris VWS)*
5. Debat over het actieprogramma Langer Thuis (Ellemeet) *(Minister VWS)*
6. Debat over de problematiek rondom de terugkeer van jihadi's (De Graaf) *(Minister J&V)*
7. Debat over het eindrapport van het SCP over de evaluatie van de hervorming van de langdurige zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
8. Debat over inschattingsfouten van instanties bij de begeleiding van de dader van de metromoord (Van Toorenburg) *(Minister voor Rechtsbescherming)*
9. Debat over overschrijdingen van ICT-projecten bij de overheid (Verhoeven) *(Staatssecretaris BZK)*
10. Debat over het bericht dat de El-Tawheed moskee in Amsterdam onderdak geeft aan IS-gangers (Arno Rutte) *(Minister J&V)*
11. Debat over de voorgenomen verhuizing van de marinierskazerne in Doorn (Diks) *(Staatssecretaris Defensie)*
12. Debat over salafisme in Nederland (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*

13. Debat over de voortgang van de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (conform motie-Dijksma (Kamerstuk 24 170, nr. 170)) *(Minister VWS)*
14. Debat over chroom-6 (Van Kent) *(Minister MZ en Staatssecretaris SZW)*
15. Debat over het rapport van de Raad van State over de digitalisering van de overheid (Van der Molen) *(Staatssecretaris BZK)*
16. Debat over de uitwisseling van informatie over personen met verward gedrag tussen politie en de ggz (De Lange) *(Staatssecretaris VWS, Minister J&V)*
17. Debat over het ontwerpinstemmingsbesluit gaswinning Groningenveld *(Minister EZK)*
18. Debat over het bericht dat de verblijfplaats van de opdrachtgever van de moord op IKON-journalisten is ontdekt (Sjoerdsma) *(Minister BuZa, Minister J&V)*
19. Debat over de afrekenbaarheid van bestuurders in het onderwijs (Kwint) *(Minister BVO en Media)*
20. Debat over het tekortschieten van de Nederlandse controle op wapendoorvoer (Lodders) *(Staatssecretaris Financiën, Minister BuHA-OS)*
21. Debat over de kansen van kweekvlees (De Groot) *(Minister LNV)*
22. Debat over het programma gehandicaptenzorg «Volwaardig leren»(Bergkamp) *(Minister VWS)*
23. Debat over het rapport van de commissie-Fokkens over mogelijke integriteitsschendingen binnen het OM (Buitenweg) *(Minister J&V)*
24. Debat over fraude met de dividendbelasting (Van Weyenberg) *(Minister en Staatssecretaris Financiën)*
25. Debat over het bericht dat klimaatdoelen alleen haalbaar zijn met nieuwe kerncentrales (Dik-Faber) *(Minister EZK)*
26. Debat over de milieueffectrapportage van Schiphol (Laçin) *(Minister I&W)*
27. Debat over illegale bewoning van vakantieparken (Van Toorenburg) *(Minister J&V, Minister BZK)*
28. Debat over hoge financiële reserves bij schoolbesturen en samenwerkingsverbanden (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
29. Debat over de gevolgen van digitalisering voor het innovatiebeleid (Veldman) *(Staatssecretaris EZK)*
30. Debat over de Emancipatiemonitor 2018 (Bergkamp) *(Minister OCW)*
31. Debat over fraude door aanbieders van inburgeringscursussen (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
32. Debat over het besluit van de Amerikaanse regering om alle troepen uit Syrië terug te trekken (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
33. Debat over het bedrijf Novartis dat de prijs voor een medicijn tegen kanker verzesvoudigd heeft (Van Gerven) *(Minister MZ)*
34. Debat over de uitrol van 5G (Sjoerdsma) *(Staatssecretaris EZK, Minister Defensie, Minister BuZa, Minister J&V)*
35. Debat over uitstel van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Peters) *(Staatssecretaris SZW, Staatssecretaris Fin)*
36. Debat over het toezicht op de Europese Centrale Bank (Omtzigt) *(Minister Financiën)*
37. Debat over geweld tegen hulpverleners en agenten (Helder) *(Minister-President, Minister J&V)*
38. Debat over het jarenlange misbruik van minderjarigen door een atletiektrainer (Markuszower) *(Minister J&V, Minister MZ)*
39. Debat over een verwacht tekort aan mantelzorgers (Sazias) *(Minister VWS)*
40. Debat over de problemen in de jeugd-ggz (Westerveld) *(Minister VWS)*
41. Debat over schijnzelfstandigen (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
42. Debat over de toekomst van ons geldstelsel (Alkaya) *(Minister Fin)*
43. Debat over gezondheidsklachten van veteranen in Afghanistan door verbranding van afval (Karabulut) *(Minister Defensie)*
44. Debat over gemeenten die weigeren dakloze mensen in te schrijven in de Basisregistratie personen (Özütok) *(Staatssecretaris BZK)*

45. Debat over geweld tegen leerkrachten (Beertema) *(Minister BVO en Media)*
46. Debat over seksuele intimidatie op de werkvloer (Van den Hul) *(Minister OCW, Staatssecretaris SZW)*
47. Debat over de uitspraken van de Minister van Justitie & Veiligheid inzake jihadkinderen (De Graaf) *(Minister J&V, Minister BZK)*
48. Debat over het verzamelen van gedetailleerde persoonsgegevens door Google (Middendorp) *(Minister RB, Staatssecretaris BZK)*
49. Debat over de quickscan luchthaven in zee (Baudet) *(Minister I&W)*
50. Debat over de poortwachtersfunctie van banken bij financiële transacties (Van der Linde) *(Minister Financiën)*
51. Debat over het aantrekken van ICT-ers bij de rijksoverheid (Middendorp) *(Minister BZK)*
52. Debat over de stijging van de energienota (Snels) *(Minister Financien, Minister EZK, Minister SZW)*
53. Debat over versnelde bodemdaling in Nederland (Van der Lee) *(Minister EZK, Minister I&W, Minister LNV, Minister BZK)*
54. Debat over meer wettelijke mogelijkheden om gesjoemel met zorg-bv's tegen te gaan (Agema) (*Minister VWS)*
55. Debat over de vergoeding van vruchtbaarheidsbehandelingen (Ellemeet) *(Minister VWS, Minister OCW)*
56. Debat over de marktwerking in de zorg (Van Brenk) *(Minister VWS)*
57. Debat over de blootstelling van omwonenden aan landbouwgif (Ouwehand) *(Minister LNV, Staatssecretaris I&W)*
58. Debat over de toeristische verhuur van woningen (Beckerman) *(Minister BZK)*
59. Debat over de acties van leraren (Kwint) *(Minister OCW, Minister BVO en Media)*
60. Debat over de aanslag in Utrecht (Wilders) *(Minister-President, Minister J&V)*
61. Debat over achterlating van kinderen in het land van herkomst (Buitenweg) *(Minister RB)*
62. Debat over de staat van de rechtspraak (Van Nispen) *(Minister RB)*
63. Debat over het bericht dat de Vereniging Hogescholen per direct stopt met de nationale studentenenquête (Futselaar) *(Minister OCW)*
64. Debat over uitspraken van de president van de Nederlandsche Bank over het tekort aan woningen (Ronnes) *(Minister BZK)*
65. Debat over het onderzoek naar het incident met eigen vuur tijdens de missie in Uruzgan (Belhaj) *(Minister Defensie)*
66. Debat over wildstroperij (Graus) *(Minister LNV)*
67. Debat over uitbuiting van Oost-Europese arbeidsmigranten (Jasper van Dijk) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
68. Debat over radicalisme bij naschoolse Arabische lessen (Stoffer) *(Minister SZW, Minister RB)*
69. Debat over de afname van het aantal vaste banen in het onderwijs (Futselaar) *(Minister OCW)*
70. Debat over de koopkracht van burgers (Edgar Mulder) *(Minister Financiën, Minister SZW)*
71. Debat over meisjes in het voortgezet speciaal onderwijs die worden gedwongen tot seksuele handelingen (Van den Hul) *(Minister BVO en Media, Minister VWS, Minister RB)*
72. Debat over de Toekomstwijzer kwetsbare groepen (Agema) *(Minister VWS)*
73. Debat over de stijgende woonlasten voor huurders (Nijboer) *(Minister BZK)*
74. Debat over het investeringsklimaat voor ondernemers in schone energie (Sienot) *(Minister J&V, Minister EZK)*
75. Debat over het bericht dat de VS importheffingen willen invoeren op Europese goederen (Sjoerdsma) *(Minister BuHA-OS)*
76. Debat over Chinezen die bedrijfsgeheimen van ASML hebben gestolen (Van der Lee) *(Minister EZK)*

77. Debat over onnodige behandelingen in ziekenhuizen (Raemakers) *(Minister MZ)*
78. Debat over ICT-problemen bij de NVWA (Moorlag) *(Minister LNV)*
79. Debat over de verdienmodellen in het huidige landbouwsysteem (Moorlag) *(Minister LNV)*
80. Debat over de afspraken tussen het OM, de politie en de media over publicaties over ernstige strafzaken (Van Toorenburg) *(Minister J&V)*
81. Debat over een terugkeerregeling voor Syrische vluchtelingen (Baudet) *(Minister BuZa, Staatssecretaris J&V)*
82. Debat over het onvolledig informeren van de Kamer over de werkelijke kosten van een ICT-project bij het CBR (Van Aalst) *(Minister I&W)*
83. Debat over een stijging van het aantal verkeersdoden (Remco Dijkstra) *(Minister I&W, Minister J&V)*
84. Debat over de screening op terrorisme bij financiële instellingen (Van der Linde) *(Minister Financiën)*
85. Debat over reiskostendeclaraties van de collegevoorzitter van de Universiteit Utrecht (Özdil) *(Minister OCW)*
86. Debat over het akkoord met Oekraïne over kippenvlees (Ouwehand) (*Minister LNV, Minister BuHA-OS)*
87. Debat over het effect van het namen en shamen van bedrijven die de arbeidsregels overtreden (Van Weyenberg) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
88. Debat over online beelden van seksueel misbruik van kinderen die gehost worden vanuit Nederland (Bisschop) *(Minister J&V)*
89. Debat over het tekort aan betaalbare middenhuurwoningen (Van Eijs) *(Minister BZK)*
90. Debat over de nieuwe Duitse industrieagenda en over fusieregels in Europa (Van der Lee) *(Minister EZK)*
91. Debat over de mishandeling van een NVWA keuringsarts bij een slachthuis in Drachten (Graus) *(Minister LNV, Minister J&V)*
92. Debat over modernisering van de onderwijsvrijheid in artikel 23 van de Grondwet (Asscher) *(Minister BVO en Media)*
93. Debat over de moord door een voormalig tbs-er (Markuszower) *(Minister RB)*
94. Debat over terreur van dierenactivisten op het platteland (Laan-Geselschap) *(Minister LNV, Minister J&V)*
95. Debat over de afname van biodiversiteit (De Groot) *(Minister LNV)*
96. Debat over producten die onterecht als biologisch worden verkocht (Geurts) *(Minister LNV)*
97. Debat over de achterstand van leerlingen op basisscholen in achterstandswijken (Van Meenen) *(Minister BVO en Media)*
98. Debat over het grote aantal oud-studenten met een studieschuld en een betalingsachterstand (Futselaar) *(Minister OCW)*
99. Debat over het bericht dat medewerkers van de Rotterdamse haven een onderzoek naar corruptie hebben tegengewerkt (Groothuizen) *(Minister J&V)*
100. Debat over mogelijke spionage door Huawei in Nederland (Laan-Geselschap) *(Minister J&V, Minister BZK)*
101. Debat over achtstegroepers die een onjuist schooladvies hebben gekregen (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
102. Debat over het bericht dat in Kapelle een terreurverdachte is opgepakt (De Graaf) *(Minister J&V, Staatssecretaris J&V)*
103. Debat over huizen met gebreken (Beckerman) *(Minister BZK)*
104. Debat over etnisch profileren door de belastingdienst (Snels) *(Staatssecretaris Financiën)*
105. Debat over het bericht dat de Belastingdienst de politiek om een beleidsvakantie vraagt (Van Rooijen) *(Minister Financiën, Staatssecretaris Financiën)*
106. Debat over de aanbesteding van vaartuigen door Rijkswaterstaat (Van Aalst) *(Minister I&W)*
107. Debat over de uitspraak van de Raad van State over het Programma Aanpak Stikstof (Buitenweg) *(Minister LNV, Minister I&W, Minister BZK)*

108. Debat over het pensioenakkoord (Gijs van Dijk) *(Minister-President, Minister SZW)*
109. Debat over dyslexiebureaus die zelf lees-en spellingsproblemen diagnosticeren en behandelen (Peters) *(Minister VWS, Minister BVO en Media)*
110. Debat over het bericht dat het UWV ten onrechte uitkeringen verstrekt aan gevangenen (Smeulders) *(Minister SZW)*
111. Debat over het eindrapport van de Commissie Langdurig Verblijvende Vreemdelingen (Van Toorenburg) *(Minister J&V)*
112. Debat over pro-anorexia-coaches die meisjes misbruiken (Drost) *(Minister J&V)*
113. Debat over het bericht dat de IND verblijfsvergunningen van veroordeelde criminelen niet intrekt (Kuiken) *(Staatssecretaris J&V)*
114. Debat over het bericht dat thuiszorgorganisatie Privazorg miljoenen euro's heeft weggesluisd (Slootweg) *(Minister VWS)*

Te agenderen dertigledendebatten/ interpellaties

1. Dertigledendebat over woningzoekenden die worden opgelicht door bemiddelingsbureaus (Nijboer) *(Minister BZK, Staatssecretaris Financiën)*
2. Dertigledendebat over het besluit van de Chinese regering om de markt te openen voor Nederlands kalfsvlees (Ouwehand) *(Minister EZK, Minister BuHa-OS)*
3. Dertigledendebat over het haperende herstel van pensioenfondsen (De Jong) *(Minister SZW)*
4. Dertigledendebat over fraude met de aantallen dieren in de veehouderij (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister BZK)*
5. Dertigledendebat over een vreedzame demonstratie van studenten (Özdil) *(Minister OCW)*
6. Dertigledendebat over dreigende kortingen op pensioenen (Van Rooijen) *(Minister SZW)*
7. Dertigledendebat over Bulgaarse bedrijven die ondermaatse thuiszorg aanbieden (Kerstens) *(Minister VWS)*
8. Dertigledendebat over sponsoring door de farmaceutische industrie (Ellemeet) *(Minister MZ)*
9. Dertigledendebat over ondermaats presteren van 48 thuiszorgorganisaties (Agema) *(Minister VWS)*
10. Dertigledendebat over de praktijken van fabrikant Leadiant inzake het geneesmiddel CDCA (Van Gerven) *(Minister MZ)*
11. Dertigledendebat over sluiting van de klinische verloskunde in ziekenhuizen in Stadskanaal en Hoogeveen (Van Gerven) *(Minister MZ)*
12. Dertigledendebat over de gang van zaken rond de uitreiking van de Mensenrechtentulp (Omtzigt) *(Minister BuZa)*
13. Dertigledendebat over politieke heropvoedingskampen in de Chinese provincie Xinjiang (Kuzu) *(Minister BuZa)*
14. Dertigledendebat over de achterstand van vrouwen op de arbeidsmarkt (Özütok) *(Minister OCW)*
15. Dertigledendebat over de sluiting van de basis van Ryanair op Eindhoven airport (Laçin) *(Minister SZW, Minister I&W)*
16. Dertigledendebat over het bericht dat apothekers de wens van artsen bij de uitgifte van medicijnen negeren (Van Gerven) *(Minister MZ)*
17. Dertigledendebat over misstanden in de vleesverwerkende industrie (Van Raan) *(Minister LNV, Minister SZW)*
18. Dertigledendebat over de krapte op de woningmarkt (Krol) *(Minister BZK)*
19. Dertigledendebat over microplastics in menselijke ontlasting (Wassenberg) *(Staatssecretaris I&W)*
20. Dertigledendebat over de Venezolaanse vluchtelingenproblematiek op Curaçao (Özütok) *(Minister BuZa, Staatssecretaris BZK)*

21. Dertigledendebat over de haalbaarheid van het actieplan Werken in de Zorg (Agema) *(Minister VWS)*
22. Dertigledendebat over het bericht dat de spoedeisende hulp in Lelystad sluit (Agema) *(Minister MZ)*
23. Dertigledendebat over de Handreiking lerarentekort voor basisscholen (Kuzu) *(Minister BVO en Media)*
24. Dertigledendebat over kinderen in de daklozenopvang (Westerveld) *(Minister VWS)*
25. Dertigledendebat over de lange wachtlijsten voor huurwoningen (Nijboer) *(Minister BZK)*
26. Dertigledendebat over ongeregeldheden rondom demonstraties tegen zwarte piet en het recht op demonstratie (Azarkan) *(Minister-President)*
27. Dertigledendebat over klachten over de huurcommissie (Smeulders) *(Minister BZK)*
28. Dertigledendebat over het akkoord over de doorstart van de IJsselmeerziekenhuizen (Agema) (*Minister MZ)*
29. Dertigledendebat over zorgaanbieders die patiënten cadeaus aanbieden (Arno Rutte) *(Minister VWS)*
30. Dertigledendebat over het bericht dat de overheid minder 50-plussers in dienst heeft genomen (Van Brenk) *(Minister SZW)*
31. Dertigledendebat over de afschot van herten in de Oostvaardersplassen (Graus) *(Minister LNV)*
32. Dertigledendebat over etnisch profileren door de politie (Azarkan) *(Minister J&V)*
33. Dertigledendebat over eventuele toezeggingen aan Unilever inzake de vestiging van het hoofdkantoor in Nederland (Leijten) *(Minister-President)*
34. Dertigledendebat over misstanden in de distributiecentra van online supermarkt Picnic (Van Kent) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
35. Dertigledendebat over het bericht dat energiebedrijf Eneco via veiling wordt verkocht (Beckerman) *(Minister EZK)*
36. Dertigledendebat over de dreigende sluiting van de ziekenhuizen Bronovo en Antoniushove (Van Gerven) *(Minister MZ)*
37. Dertigledendebat over een omstreden grondaankoop rondom het spoornetwerk (Van Aalst) *(Staatssecretaris I&W)*
38. Dertigledendebat over anti-islamsentimenten in de samenleving (Azarkan) *(Minister SZW)*
39. Dertigledendebat over de verhoudingen in de coalitie (Asscher) *(Minister-President)*
40. Dertigledendebat over het bericht dat de zorg te duur is voor minima (Hijink) *(Minister MZ)*
41. Dertigledendebat over het bericht dat Turkije een informatieverzoek negeert van het Openbaar Ministerie in een groot terrorismeonderzoek (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
42. Dertigledendebat over de plannen voor een kilometerheffing voor vrachtwagens (Van Aalst) *(Minister I&W)*
43. Dertigledendebat over de voortgangsrapportage van het PBL inzake het behalen van de Urgendadoelen (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
44. Dertigledendebat over de uitspraak van de Minister-President dat hij kansen ziet voor het Nederlandse bedrijfsleven in Brazilië (Ploumen) *(Minister-President)*
45. Dertigledendebat over een conceptvredesonderhandelingsakkoord met de Taliban (Karabulut) *(Minister BuZa, Minister Defensie)*
46. Dertigledendebat over acties van Europese boerenorganisaties tegen vrijhandelsverdragen (Ouwehand) *(Minister BuHa-OS, Minister LNV)*
47. Dertigledendebat over studenten die prestatiedruk en psychische klachten ervaren als gevolg van het leenstelsel (Futselaar) *(Minister OCW)*
48. Dertigledendebat over zwijgcontracten in de zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
49. Dertigledendebat over het bericht dat zorgverzekeraars 190 miljoen euro onbenut laten voor de wijkverpleging (Kerstens) *(Minister VWS)*

50. Dertigledendebat over brandveiligheid in stallen (Ouwehand) *(Minister LNV)*
51. Dertigledendebat over de huizenprijzen in Amsterdam (Smeulders) *(Minister BZK)*
52. Dertigledendebat over de schaderegeling voor chroom-6-slachtoffers in Tilburg (Kerstens) *(Minister Defensie)*
53. Dertigledendebat over het bericht dat Nederland geen plan B heeft in geval van een verdere stijging van de zeespiegel (Van Raan) *(Minister I&W, Minister EZK)*
54. Dertigledendebat over de prijsstijgingen en de hoge consumentenprijsindex (Alkaya) *(Minister Financiën)*
55. Dertigledendebat over de kosten van het Energieakkoord (Baudet) *(Minister EZK)*
56. Dertigledendebat over de veiligheid in woonzorginstellingen (Kuiken) *(Minister VWS, Minister RB)*
57. Dertigledendebat over een verdubbeling van het aantal meldingen over verwarde personen (Helder) *(Minister J&V, Staatssecretaris VWS)*
58. Dertigledendebat over de metingen van het KNMI inzake aardbevingen (Beckerman) *(Minister EZK, Staatssecretaris I&W)*
59. Dertigledendebat over medicijnresten in het oppervlaktewater (Van Kooten-Arissen) *(Minister I&W, Minister VWS)*
60. Dertigledendebat over de controle op mensen met een uitkering (Van Brenk) *(Staatssecretaris SZW)*
61. Dertigledendebat over het VN-rapport over de schending van mensenrechten in Gaza (Kuzu) *(Minister BuZa)*
62. Dertigledendebat over de brandbrief van de Agrarische Tafel (Agnes Mulder) *(Minister EZK)*
63. Dertigledendebat over het sluiten van een kolencentrale (Van der Lee) *(Minister EZK)*
64. Dertigledendebat over het bericht dat het kopen van sigaretten onder de 18 jaar te gemakkelijk blijft (Van Kooten-Arissen) *(Minister SZW)*
65. Dertigledendebat over het bedreigde landschap in Nederland (Van Kooten-Arissen) *(Minister BZK, Minister LNV, Minister I&W)*
66. Dertigledendebat over twee rapporten van de VN over verlies aan biodiversiteit (Ouwehand) *(Minister BuHA-OS)*
67. Dertigledendebat over de beloning van de bestuursvoorzitter van Shell (Beckerman) *(Minister EZK, Staatssecretaris Financiën)*
68. Dertigledendebat over het bericht dat een varkensboer ondanks een beroepsverbod in Duitsland een stal mag bouwen en uitbreiden (Van Kooten-Arissen) *(Minister LNV, Minister J&V)*
69. Dertigledendebat over Europese plannen om de regels voor export van werkloosheidsuitkeringen te versoepelen (Jasper van Dijk) *(Minister SZW)*
70. Dertigledendebat over het bericht dat het gemiddelde inkomen van Nederlandse werkenden nauwelijks stijgt (De Jong) *(Minister SZW)*
71. Dertigledendebat over het tekort aan sociale huurwoningen (Beckerman) *(Minister BZK)*
72. Interpellatiedebat over het rekenmodel voor de subsidie op elektrische auto's (Omtzigt) *(Staatssecretaris Financiën, Staatssecretaris I&W)*
73. Dertigledendebat over het rapport van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd over een medische studie onder galwegkankerpatiënten (Van Gerven) *(Minister MZ)*
74. Dertigledendebat over het breed moratorium schulden (Van Brenk) *(Staatssecretaris SZW)*
75. Dertigledendebat over het opslaan van gegevens van patiënten in Google Cloud (Edgar Mulder) *(Minister MZ)*
76. Dertigledendebat over de bekostiging van universiteiten (Özdil) *(Minister OCW)*
77. Dertigledendebat over het lot van jonge dieren in de zuivelketen (Ouwehand) (*Minister LNV)*

78. Dertigledendebat over een CO2-vrijstelling (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
79. Dertigledendebat over de mogelijke fusie van twee grote kinderopvangorganisaties (Kwint) *(Minister EZK, Staatssecretaris SZW)*
80. Dertigledendebat over een stiekeme verhoging van de feitelijke belastingtarieven (Leijten) *(Minister Financiën)*
81. Dertigledendebat over uitbreiding van de activiteiten van de NS in het Verenigd Koninkrijk (Nijboer) *(Minister Financiën)*
82. Dertigledendebat over Afghaanse tolken die zich in de steek gelaten voelen door Nederland (Belhaj) *(Minister Defensie)*
83. Dertigledendebat over discriminatie op de woningmarkt (Azarkan) *(Minister BZK)*
84. Dertigledendebat over de regeling voor het verduurzamen van huurwoningen (Smeulders) *(Minister BZK)*
85. Dertigledendebat over de mislukte cao-onderhandelingen bij Defensie (Karabulut) *(Staatssecretaris Defensie)*
86. Dertigledendebat over voorstellen voor compensatiemaatregelen voor Groningen (Nijboer) *(Minister EZK)*
87. Dertigledendebat over de toepassing van dwangmaatregelen in de thuiszorg (Agema) *(Minister VWS)*
88. Dertigledendebat over de waarschuwing van het kabinet voor de stijgende zorguitgaven (Agema) *(Minister VWS)*
89. Dertigledendebat over E-waste (Kröger) *(Staatssecretaris I&W)*
90. Dertigledendebat over fraude met mestvergisting (Ouwehand) *(Minister J&V, Minister LNV)*
91. Dertigledendebat over geen verbod op ruwe borstimplantaten (Ploumen) *(Minister MZ)*
92. Dertigledendebat over een inval bij een veevoederbedrijf dat vervuilde producten als gecertificeerd en veilig zou verkopen (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister J&V)*
93. Dertigledendebat over de uitstoot van lachgas door het bedrijf Chemelot (Laçin) *(Staatssecretaris I&W, Minister EZK)*
94. Dertigledendebat over fraude met biobrandstoffen (Wassenberg) *(Staatssecretaris I&W)*
95. Dertigledendebat over de ontwikkeling van het marineterrein in Amsterdam (Belhaj) *(Minister Defensie)*
96. Dertigledendebat over minder geld voor scholen (Van den Hul) *(Minister BVO en Media, Minister OCW)*
97. Dertigledendebat over de forensische zorg (Kuiken) *(Minister RB)*

Wetgevings- en notaoverleggen

Maandag 17 juni van 10.30 uur tot 17.00 uur	Van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de Staat van het onderwijs
Maandag 17 juni van 13.00 uur tot 16.00 uur	Van de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over de initiatiefnota van het lid Van Haga inzake een proactieve handelsagenda (Kamerstuk 35 115)
Maandag 24 juni van 13.30 uur tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over de realisatie van de LNV-visie «Waardevol en verbonden» (Kamerstuk 35 000-XIV, nr. 72)
Maandag 24 juni van 13.30 tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Defensie over veteranenbeleid
Maandag 24 juni van 18.30 tot 22.00 uur	Van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de initiatiefnota: «Gelijke Kansen, een leven lang» (Kamerstuk 35 162)

Maandag 1 juli van 10.30 uur tot 17.00	Van de vaste commissie voor Infrastructuur & Waterstaat over de initiatiefnota's «Voor een klimaatbestendig Nederland» (Kamerstuk 35 140) en «Veen red je niet alleen» (Kamerstuk 35 141)
Maandag 1 juli van 11.00 uur tot 17.00 uur	Van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de herziening van de bekostigingssystematiek hoger onderwijs en onderzoek
Maandag 1 juli van 17.00 tot 22.00 uur	Van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken over mensenrechtenbeleid
Maandag 1 juli van 19.00 tot 22.00	Van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de initiatiefnota «Eerlijk loon» (Kamerstuk 35 142)
Dinsdag 2 juli van 18.30 tot 22.30 uur	Van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken over de beleidsnotitie: Nederland-China: een nieuwe balans (Kamerstuk 35 207)
Maandag 9 september van 10.00 tot 13.30 uur	Van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat over de initiatiefnota: «Ondernemen met een maatschappelijke missie» (Kamerstuk 35 040)
Maandag 9 september van 13.30 uur tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de initiatiefnota: Zorg in de regio (Kamerstuk 35 138)
Maandag 28 oktober van 11.00 uur tot 19.00 uur en maandag 4 november van 11.00 uur tot 23.00 uur	Van de vaste commissie voor Financiën over het Belastingplan 2020

Recesperiodes

Zomerreces 2019: vrijdag 5 juli t/m maandag 2 september 2019

Herfstreces 2019: vrijdag 18 oktober t/m maandag 28 oktober 2019

Kerstreces 2019: vrijdag 20 december 2019 t/m maandag 13 januari 2020

Voorjaarsreces 2020: vrijdag 21 februari t/m maandag 2 maart 2020

Meireces 2020: vrijdag 24 april t/m maandag 11 mei 2020

Koningsdag 2020: maandag 27 april 2020
Hemelvaart 2020: donderdag 21 mei 2020

Zomerreces 2020: vrijdag 3 juli t/m maandag 31 augustus 2020

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

Agenda

Opgesteld 14 juni 2019

OPENBARE VERGADERINGEN DER KAMER

Dinsdag 18 juni	**14.00 uur**
Woensdag 19 juni	**10.15 uur**
Donderdag 20 juni	**10.15 uur**
	Aan de orde is:
	1. Vragenuur
	2. Regeling van werkzaamheden
Stemmingen	3. Stemmingen over: moties ingediend bij het wetgevingsoverleg over de Raming van de Tweede Kamer voor het jaar 2020
35 166, nr. 18 (gewijzigd, was nr. 9)	– de gewijzigde motie-Van Nispen over het afschaffen van de huidige vergoeding voor verblijfkosten
35 166, nr. 10	– de motie-Van Nispen over een werkgroep om de onkostenvergoedingen voor Kamerleden en de controle hierop te bezien
35 166, nr. 11	– de motie-Van der Molen c.s. over het uitwerken van aanbeveling 4 uit het rapport van de werkgroep Integriteit
35 166, nr. 12	– de motie-Öztürk over een onderzoek naar uitbreiding van de fractieondersteuning
35 166, nr. 13	– de motie-Öztürk over het inzichtelijk maken van de kosten die zijn toe te rekenen aan het presidium en de Kamervoorzitter
35 166, nr. 14	– de motie-Öztürk over een plan van aanpak voor meer diversiteit
35 166, nr. 15	– de motie-Öztürk over een lobbyverbod van twee jaar voor Kamerleden
35 166, nr. 16	– de motie-Ziengs/Van der Molen over aanwezigheid van Kamerleden bij officiële herdenkingen namens het gehele parlement
35 166, nr. 17	– de motie-Ziengs/Van Nispen over het in kaart brengen van onverschuldigde betaling voor verblijfkosten
Stemmingen	4. Stemmingen in verband met:
35 166	Raming der voor de Tweede Kamer in 2020 benodigde uitgaven, alsmede aanwijzing en raming van de ontvangsten
	De Voorzitter: ik stel voor de Raming voor het jaar 2020 vast te stellen.

ag-tk-2019-06-14
ISSN 0921 - 7371

Stemmingen

5. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over vrouwen die geïntimideerd worden door demonstranten bij abortusklinieken

32 279, nr. 163 – de motie-Ellemeet c.s. over het beschermen van het recht op abortus
32 279, nr. 164 – de motie-Ellemeet/Ploumen over het intrekken van de financiering aan Siriz
32 279, nr. 165 – de motie-Ploumen c.s. over een parkeerverbod voor anti-abortusvoertuigen
32 279, nr. 166 – de motie-Ploumen/Ellemeet over de samenstelling van de controlerende commissie
32 279, nr. 167 – de motie-Ploumen/Ellemeet over het opnieuw toetsen van de gunning aan Siriz
32 279, nr. 168 – de motie-Pia Dijkstra over de Kamer periodiek informeren over intimidatie van vrouwen bij abortusklinieken
32 279, nr. 169 – de motie-Pia Dijkstra over verwerpelijkheid van intimidatie van vrouwen bij abortusklinieken
32 279, nr. 170 – de motie-Pia Dijkstra/Tellegen over vergroting van de aangiftebereidheid van geïntimideerde vrouwen
32 279, nr. 171 (aangehouden) – de motie-Tellegen/Ploumen over onderzoek naar mogelijk misbruik van het recht op demonstratie
32 279, nr. 172 – de motie-Van der Staaij over wijzen op alternatieven voor abortus
32 279, nr. 173 – de motie-Van den Berg over in gesprek blijven met gemeenten over adequate maatregelen

Stemmingen
35 111, nr. 2

6. Stemmingen in verband met:
Het opmaken van een voordracht ter vervulling van een vacature voor een voorzitter en een vacature voor een lid van de Commissie van Toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten

De Voorzitter: ik stel voor, in afwijking van het Reglement van Orde, niet schriftelijk te stemmen en de voordracht voor een voorzitter conform het voorstel van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken als volgt vast te stellen:

1. dhr. prof. dr. N.A.N.M. van Eijk
2. *
3. *

** (N.B. Een tweetal kandidaten heeft, nadat zij waren geïnformeerd over de door de commissie Binnenlandse Zaken geaccordeerde voordracht, besloten hun sollicitatie in te trekken. Naar aanleiding daarvan is de voordracht in die zin aangepast dat de namen van betrokkenen zijn verwijderd maar dat de voordracht verder ongewijzigd is gebleven. De commissie Binnenlandse Zaken heeft met deze handelwijze ingestemd indien voorgedragen kandidaten zich, na het akkoord van de commissie, zouden terugtrekken.)*

De Voorzitter: ik stel voor, in afwijking van het Reglement van Orde, niet schriftelijk te stemmen en de voordracht voor een lid conform het voorstel van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken als volgt vast te stellen:

1. dhr. H.G. Trip
2. mw. drs. A.M. C. Eijsink
3. dhr. A.J.M. de Bruijn RE RA

Stemmingen
35 130-(R 2119), nr. 8

7. Stemmingen in verband met:
Brief van het presidium over een adviesaanvraag aan de Autoriteit Persoonsgegevens over het Voorstel van Rijkswet van de leden Sjoerdsma, Asscher en Van Rooijen houdende regels inzake het creëren van tijdelijke uitzonderingen op de Rijkswet op het Nederlanderschap

De Voorzitter: ik stel voor conform het voorstel van het presidium te besluiten.

Stemmingen
29 544, nr. 916

8. Stemmingen in verband met:
Brief van het presidium inzake een verzoek aan het Rathenau Instituut om een onderzoek naar de digitalisering en kwaliteit van arbeid

De Voorzitter: ik stel voor conform het voorstel van het presidium te besluiten.

Stemming

9. Stemming over: aangehouden motie ingediend bij het debat over het bericht dat de VS en Rusland hebben aangekondigd het INF-verdrag op te zeggen
De Voorzitter: dhr. Sjoerdsma wenst zijn motie op stuk nr. 42 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.

33 694, nr. 42 (gewijzigd)

– de gewijzigde motie-Sjoerdsma c.s. over voorkomen dat er INF-raketten in Europa geplaatst worden

Stemmingen
32 317, nrs. 559, 560 en 561

10. Stemmingen in verband met:
Brief van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid over parlementaire instemming herziening Verordening Brussel II-bis

De Voorzitter: ik stel voor, overeenkomstig het voorstel van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid te besluiten en uitdrukkelijk in te stemmen met de ontwerpverordening herziening Verordening Brussel II-bis.

Stemmingen

11. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over misbruik van het elektronisch toezicht

29 279, nr. 522 (aangehouden)

– de motie-Van Toorenburg/Van Wijngaarden over strafbaarstelling van onttrekking aan justitieel toezicht

29 279, nr. 523 (aangehouden)

– de motie-Van Wijngaarden/Van Toorenburg over strafbaarstelling van ontsnapping

Stemming
32 827, nr. 152

12. Stemming over: motie ingediend bij het VAO Streekomroepen
– de motie-Kwint c.s. over voorkomen dat streekomroepen failliet gaan

Stemmingen
35 087

13. Stemmingen in verband met:
Wijziging van de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten en de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg in verband met de invoering van de Wzd-functionaris

35 087 (bijgewerkt t/m amendement nr. 19)

– artikel I, onderdelen A t/m Ab
– amendement Bergkamp (11) over een voorhangbepaling (invoegen onderdeel Ac)
– amendement Van der Staaij (12) over een wilsonbekwame cliënt (invoegen onderdeel Ac)
– onderdelen B t/m D
– amendement Hermans (15) over het vervangen van Wzd-arts door Wzd-functionaris
– onderdeel E
– onderdeel F
– amendement Hijink/Bergkamp (19) over de informatieplicht in onvoorziene situaties
– onderdeel G
– onderdelen H t/m W
– artikel I
– amendement Bergkamp/Renkema (13) over het aanvragen van een Wlz-indicatie door een familielid (invoegen artikel IA)
– artikelen II t/m VII
– beweegreden

– wetsvoorstel

Stemmingen

14. Stemmingen over: moties ingediend bij Wijziging van de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten

35 087, nr. 17 – de motie-Hijink/Bergkamp over de rechtsbescherming van cliënten expliciet benadrukken

35 087, nr. 18 (ingetrokken) – de motie-Van der Staaij over onderzoek naar het aanwijzen van wijkverpleegkundigen als Wzd-functionaris

Stemmingen

15. Stemmingen over: moties ingediend bij het wetgevingsoverleg over Jaarverslag en Slotwet van het Ministerie van Economische Zaken en het Diergezondheidsfonds *(deel EZK)* voor het jaar 2018

De Voorzitter: dhr. Moorlag wenst zijn motie op stuk nr. 14 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.

35 200-XIII, nr. 12 – de motie-Wörsdörfer/Sneller over onderzoek naar de praktijk van zekerheidstelling bij mkb-financiering

35 200-XIII, nr. 13 – de motie-Wörsdörfer over handhaven van de verruiming van de BMKB

35 200-XIII, nr. 14 (gewijzigd) – de gewijzigde motie-Moorlag over beter inzicht in de opbouw van de energierekening

35 200-XIII, nr. 15 – de motie-Kops over afschaffen van de SDE en SDE+

35 200-XIII, nr. 16 – de motie-Van der Lee/Sjoerdsma een afwegingskader voor de ontmanteling van olie- en gasinstallaties

Stemmingen

16. Stemmingen over: moties ingediend bij het VSO Experiment flexibele onderwijstijden basisonderwijs

31 293, nr. 466 – de motie-Rudmer Heerema c.s. over het wettelijk mogelijk maken van flexibele onderwijstijden

31 293, nr. 467 – de motie-Bisschop over een wettelijke ontheffing van het verplichte aantal schooldagen en vakantieweken

Stemmingen
35 089

17. Stemmingen in verband met:
Wijziging van enige wetten in verband met de normalisering van de rechtspositie van ambtenaren in het onderwijs

35 089 (bijgewerkt t/m amendement nr. 10)

– amendement Veldman/Tielen (8) over het uitsluiten van TNO als overheidswerkgever
– artikel I
– artikel II, aanhef
– gewijzigd amendement Van Meenen (10,I) over het schrappen van overbodige rechtspositionele bepalingen
– onderdeel A
– onderdeel B
– gewijzigd amendement Van Meenen (10,II)
– onderdeel C
– gewijzigd amendement Van Meenen (10,III)
– onderdeel D
– gewijzigd amendement Van Meenen (10,IV) (invoegen onderdeel Da)
– onderdelen E en F
– gewijzigd amendement Van Meenen (10,V)
– onderdeel G
– onderdelen H t/m K
– gewijzigd amendement Van Meenen (10,VI) (toevoegen onderdeel L)
– artikel II
– artikel III, aanhef
– gewijzigd amendement Van Meenen (10,VII)
– onderdeel A
– onderdeel B
– gewijzigd amendement Van Meenen (10,VIII)
– onderdeel C

– gewijzigd amendement Van Meenen (10,IX)
– onderdeel D
– gewijzigd amendement Van Meenen (10,X) (invoegen onderdeel Da)
– onderdelen E en F
– gewijzigd amendement Van Meenen (10,XI)
– onderdeel G
– onderdelen H t/m K
– gewijzigd amendement Van Meenen (10,XII) (invoegen onderdeel Ka)
– onderdeel L
– artikel III
– artikel IV, aanhef
– gewijzigd amendement Van Meenen (10,XIII)
– onderdeel A
– gewijzigd amendement Van Meenen (10,XIV)
– onderdeel B
– gewijzigd amendement Van Meenen (10,XV)
– onderdeel C
– gewijzigd amendement Van Meenen (10,XVI) (invoegen onderdeel Ca)
– onderdelen D en E
– gewijzigd amendement Van Meenen (10,XVII)
– onderdeel F
– onderdelen G en H
– gewijzigd amendement Van Meenen (10,XVIII) (invoegen onderdeel Ha)
– onderdelen I en J
– artikel IV
– artikel V, onderdeel A
– gewijzigd amendement Van Meenen (10,XIX)
– onderdeel B
– gewijzigd amendement Van Meenen (10,XX) (invoegen onderdeel Ba)
– onderdelen C en D
– artikel V
– artikel VI, aanhef
– gewijzigd amendement Van Meenen (10,XXI)
– onderdeel A
– onderdelen B t/m D
– artikel VI
– gewijzigd amendement Van Meenen (10,XXII)
– artikel VII
– artikelen VIII t/m XI
– beweegreden
– wetsvoorstel

Stemmingen

18. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Toezicht en handhaving

32 861, nr. 48 (aangehouden) – de motie-Laçin/Kröger over gewenste onderdelen van analyses van de doelmatigheid en doeltreffendheid

32 861, nr. 49 (aangehouden) – de motie-Kröger/Laçin over ook de bredewelvaartsindicatoren betrekken bij de beoordeling van risico's

32 861, nr. 50 – de motie-Kröger/Laçin over altijd ook voldoende aandacht voor de wettelijk verplichte handhavingstaken van de ILT

32 861, nr. 51 (overgenomen) – de motie-Van Aalst over een overzicht van de inzet van de capaciteit van de ILT

Stemmingen

19. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Onderhoud wegen en bruggen

De Voorzitter: dhr. Schonis wenst zijn motie op stuk nr. 101 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.

35 000-A, nr. 99 (overgenomen) – de motie-Van Aalst over het tijdig informeren van het bedrijfsleven over infrastructuurwerkzaamheden

35 000-A, nr. 100 – de motie-Van Aalst over de mogelijkheid van omgekeerd aanbesteden

35 000-A, nr. 101 (gewijzigd) – de gewijzigde motie-Schonis c.s. over een onderzoek naar duurzame innovatieve technieken in het aanbestedingsbeleid

35 000-A, nr. 102	– de motie-Kröger over een plan voor de beschikbaarheid van voldoende goed opgeleid personeel
35 000-A, nr. 103	– de motie-Kröger over ervoor zorgen dat bij schaarste het onderhoud van bestaande werken niet in gevaar komt
35 000-A, nr. 104 (overgenomen)	– de motie-Kröger over een passend onderhoudsplan bij de aanleg van nieuwe infrastructuur
Stemmingen	20. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Vernieuwde rulingpraktijk
25 087, nr. 238	– de motie-Leijten over een wettelijk verbod op een constructie met informeel kapitaal
25 087, nr. 239	– de motie-Leijten over het geheel en geanonimiseerd publiceren van rulings
25 087, nr. 240	– de motie-Snels c.s. over een mechanisme waarbij externe partijen inzicht kunnen krijgen in belastingrulings
Stemmingen	21. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over de belastingplicht van multinationals **De Voorzitter: mw. Leijten verzoekt haar motie op stuk nr. 22 aan te houden. Dhr. Nijboer wenst zijn motie op stuk nr. 15 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
31 369, nr. 15 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Nijboer c.s. over opbrengsten van de maatregelen ten goede laten komen aan ons allemaal
31 369, nr. 16	– de motie-Nijboer over een minimumbelastingtarief voor multinationals
31 369, nr. 17	– de motie-Omtzigt c.s. over adviesaanvraag aan de WRR en het CPB over de optimale belastingmix
31 369, nr. 18 (aangehouden)	– de motie-Van Raan over verplichtstellen van publieke country-by-country reporting
31 369, nr. 19	– de motie-Van Raan over een benchmark voor het aantal belastingontwijkende constructies
31 369, nr. 20	– de motie-Van Weyenberg c.s. over pleiten voor verlenging van het BEPS-project
31 369, nr. 21	– de motie-Van Weyenberg c.s. over een overzicht van aftrekposten en belastingregelingen
31 369, nr. 22 (aangehouden)	– de motie-Leijten/Van Raan over de bewijslast bij de eigenaar van een constructie leggen
Stemmingen	22. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Politie **De Voorzitter: dhr. Van Nispen wenst zijn motie op stuk nr. 879 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
29 628, nr. 877	– de motie-Van Dam over een onafhankelijke positie van het Meldpunt Misstanden
29 628, nr. 878 (aangehouden)	– de motie-Den Boer/Buitenweg over een bindende ethische code voor politiediensten
29 628, nr. 879 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Van Nispen c.s. over aspirant-agenten anders meetellen in de politiesterkte
29 628, nr. 880	– de motie-Van Nispen/Van Raak over uitbreiding van de capaciteit in de forensische opsporing
29 628, nr. 881 (aangehouden)	– de motie-Helder over een voortvarende invoering van het stroomstootwapen
29 628, nr. 882 (ingetrokken)	– de motie-Kuzu/Azarkan over breder uitrollen van de Amsterdamse aanpak van etnisch profileren
29 628, nr. 883	– de motie-Kuzu/Azarkan over voorkomen van etnisch profileren onderdeel van het basisexamen maken
Stemmingen	23. Stemmingen in verband met:
35 086	Wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 en het Wetboek van Strafrecht in verband met strafbaarstelling van zeer gevaarlijk rijgedrag en verhoging van de strafmaxima van enkele ernstige verkeersdelicten met het oog op versterking van de verkeershandhaving (aanscherping strafrechtelijke aansprakelijkheid ernstige verkeersdelicten)

35 086 (bijgewerkt t/m amendement nr. 9)

– artikel I, aanhef
– amendement Van Dam (8, I) over meewegen alcohol- en middelengebruik
– onderdeel A
– onderdeel B
– amendement Van Dam (8, II)
– amendement Van Dam (9) over het verhogen van de strafbaarstelling
– onderdeel C
– onderdelen D en E
– amendement Van Dam (8, III)
– onderdeel F
– artikel I
– artikelen II t/m IV
– beweegreden
– wetsvoorstel

Stemming

24. Stemming over: motie ingediend bij Wijziging van de Wegenverkeerswet 1994

35 086, nr. 10

– de motie-Remco Dijkstra over het waar nodig voorzien van auto's van boa's van camera's

Stemmingen

25. Stemmingen over: moties ingediend bij het wetgevingsoverleg over Jaarverslag en Slotwet van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor het jaar 2018
De Voorzitter: dhr. Peters verzoekt zijn motie op stuk nr. 12 aan te houden.

35 200-XV, nr. 12 (aangehouden)

– de motie-Peters over het evalueren van de Rijksschoonmaakorganisatie

35 200-XV, nr. 13

– de motie-Jasper van Dijk over onderzoeken waarom Nederlanders met een middeninkomen moeite hebben om rond te komen

35 200-XV, nr. 14

– de motie-De Graaf over het terugvorderen van het fraudebedrag bij uitkeringsfraude

35 200-XV, nr. 15

– de motie-De Graaf over bestuurders van het UWV ter verantwoording roepen voor het UWV-debacle

35 200-XV, nr. 16

– de motie-De Graaf over een parlementair onderzoek naar het UWV-debacle

26. Debat over de Europese top van 20 en 21 juni 2019 met maximum spreektijden van:

VVD, PVV, CDA en D66:	10	minuten
GroenLinks, SP en PvdA:	7	minuten
ChristenUnie, Partij voor de Dieren, 50PLUS, SGP, DENK en Forum voor Democratie:	5	minuten

27. Debat over het CBR met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie
28. Debat over het pensioenakkoord met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie
29. Debat over de uitspraak van de Raad van State over het Programma Aanpak Stikstof met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie
30. VAO Sportbeleid (AO d.d. 12/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
31. VSO Advies kwartiermaker transgenderzorg met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
32. VAO Geneesmiddelenbeleid (AO d.d. 06/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
33. VAO Externe veiligheid (AO d.d. 05/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
34. VAO MIRT (AO d.d. 12/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
35. VAO Innovatie (AO d.d. 11/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

36. VAO Mijnbouw/Groningen (AO d.d. 22/05) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
37. VAO Klimaat en energie (AO d.d. 06/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

35 122 38. Wijziging van de Penitentiaire beginselenwet, het Wetboek van Strafrecht en enige andere wetten in verband met de wijziging van de regeling inzake detentiefasering en voorwaardelijke invrijheidstelling (Wet straffen en beschermen)

34 992-(R2106) 39. Goedkeuring van het op 11 december 2008 te New York tot stand gekomen Verdrag van de Verenigde Naties inzake de overeenkomsten voor het internationaal vervoer van goederen geheel of gedeeltelijk over zee (Trb. 2011, 222 en Trb. 2013, 42)

Langetermijnagenda

25, 26 en 27 juni (week 26)
– VAO Biotechnologie en kwekersrecht (AO d.d. 25/04)
– VAO Materieel Defensie (AO d.d. 25/04)
– VAO Handelsbevordering (AO d.d. 28/05)
– VAO Erfgoed en monumenten (AO d.d. 05/06)
– VAO AO Maritiem (AO d.d. 05/06)
– VAO Noodhulp (AO d.d. 06/06)
– VAO Gewasbeschermingsmiddelen (AO d.d. 06/06)
– VAO Leven lang ontwikkelen (AO d.d. 11/06)
– 34 971 (Wijziging van de Zorgverzekeringswet in verband met versterking van de invloed van verzekerden op de zorgverzekeraar (verzekerdeninvloed Zvw))
– 35 054 (Aanvullingswet geluid Omgevingswet)
– 34 491 (Wet bestuur en toezicht rechtspersonen)
– 35 146 (Wijziging van de Wet langdurige zorg om toegang tot deze wet te bieden aan mensen die vanwege een psychische stoornis blijvend behoefte hebben aan permanent toezicht of 24 uur per dag zorg nabij)
– 34 747 (voorstel van wet van de leden De Graaf, Fritsma en Markuszower houdende een regeling inzake administratieve detentie (Wet administratieve detentie))
– 35 167 (Regels voor het produceren van elektriciteit met behulp van kolen (Wet verbod op kolen bij elektriciteitsproductie))
– 35 137 (Wijziging van de Wet geneesmiddelenprijzen in verband met een aanpassing van de referentielanden)
– 35 124 (Wijziging van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg in verband met het creëren van een bevoegdheid voor Onze Minister om een voorgedragen kwaliteitsstandaard vanwege financiële gevolgen niet in het openbaar register op te nemen (financiële toetsing voorgedragen kwaliteitsstandaarden))
– 35 133 (Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten vanwege opname in de Omgevingswet van regels over het vestigen van een voorkeursrecht, regels over onteigening, bijzondere regels voor het inrichten van gebieden en, met het oog op verschillende typen gebiedsontwikkelingen, een verdere aanpassing van de regels over kostenverhaal (Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet)
– 35 174 (Wijziging van de Participatiewet en enige andere wetten in verband met het opheffen van discriminatoir onderscheid tussen bloedverwanten in de tweede graad en anderen die een gezamenlijke huishouding voeren waarbij sprake is van zorgbehoefte)

2, 3 en 4 juli (week 27)
– Debat over de Voorjaarsnota 2019
– 35 180 (Goedkeuring van het op 6 februari 2019 te Brussel tot stand gekomen Protocol bij het Noord-Atlantisch Verdrag betreffende de toetreding van de Republiek Noord-Macedonië (Trb. 2019, 24)

5 juli t/m 2 september (week 28 t/m 35)
– *zomerreces*

3, 4 en 5 september (week 36)
– VAO Voortgangsrapportage NL bijdrage anti-ISIS coalitie (AO d.d. 28/05)
– 35 050 (Wijziging van diverse onderwijswetten door het wijzigen van de systematiek van het in aanmerking brengen voor bekostiging van nieuwe openbare en bijzondere scholen zodat er meer ruimte is voor een nieuw onderwijsaanbod (Wet meer ruimte voor nieuwe scholen)

10, 11 en 12 september (week 37)
– *nog nader te bepalen*

17, 18 en 19 september (week 38)
– Prinsjesdag
– Algemene Politieke Beschouwingen

24, 25 en 26 september (week 39)
– *nog nader te bepalen*

1, 2 en 3 oktober (week 40)
– Algemene Financiële Beschouwingen (IXA/B)

8, 9 en 10 oktober (week 41)
– Begroting Koninkrijksrelaties (IV)
– Begroting Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (XIV)

15, 16 en 17 oktober (week 42)
– Begroting Algemene Zaken (III) en Begroting Koning (I)
– Begroting Infrastructuur & Waterstaat (XII)

18 t/m 24 oktober (week 43)
– *herfstreces 2019*

29, 30 en 31 oktober 2019 (week 44)
– Begroting Binnenlandse Zaken (VII)
– Begroting Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI)

5, 6 en 7 november (week 45)
– Begroting Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII)
– Begroting Defensie (X)

12, 13 en 14 november (week 46)
– Belastingplan 2019 *(incl. stemmingen)*
– Begroting Buitenlandse Zaken (V)

19, 20 en 21 november (week 47)
– Begroting Justitie & Veiligheid (VI)
– Begroting Economische Zaken en Klimaat (XIII)

26, 27 en 28 november (week 48)
– Begroting BuHa-OS (XVII)
– Begroting Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV)

3, 4 en 5 december (week 49)
– *Stemmingen over alle begrotingen*

Aangemelde onderwerpen, nog niet geagendeerd

– 34 985 (Aanvullingswet natuur Omgevingswet)
– 34 420 (voorstel van wet van het lid Van Nispen tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet primair onderwijs BES ter invoering van regels over de kwalificatie van docenten en het vaststellen van een minimum aantal uren voor wat betreft het bewegingsonderwijs) *(voortzetting)*
– 34 445 (Wijziging van de Wet marktordening gezondheidszorg en enkele andere wetten in verband met aanpassingen van de tarief- en prestatieregulering en het markttoezicht op het terrein van de gezondheidszorg)
– 34 542 (voorstel van wet van het lid Veldman tot wijziging van de Gemeentewet en de Wet milieubeheer houdende invoering van het heffen van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing van de gebruiker) *(voortzetting)*
– 34 044 (voorstel van wet van de leden Fritsma en De Graaf inzake de terugzending van criminele Nederlanders afkomstig uit Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Wet terugzending criminele Antillianen) *(voortzetting)*
– 34 767 (Wet toetreding zorgaanbieders)) + 34 768 (Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders)
– 30 246 (Wijziging van de Wet op het primair onderwijs en de Wet op de expertisecentra onder meer in verband met aanpassing van de methode van jaarlijkse prijsbijstelling ten aanzien van de materiële voorzieningen)
– 30 579 (voorstel van wet van het lid Voordewind tot strafbaarstelling van het in de openbaarheid ontkennen, op grove wijze bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 31 362 (voorstel van wet van het lid Van der Lee; Wijziging Wet belastingen op milieugrondslag i.v.m. het beperken van de emissies van broeikasgassen door kolengestookte elektriciteitscentrales (beperking emissies kolencentrales) *(re- en dupliek)*
– 33 587 (voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeerbelasting per minuut) + 33 707 (voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeertarieven per minuut) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 051 (voorstel van wet van het lid Van Klaveren tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met een verruiming van de vrijheid van meningsuiting) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 464 (voorstel van wet van het lid Koşer Kaya tot intrekking van de Zondagswet)

Te agenderen debatten

1. Debat over het tekort aan arbeidskrachten (Wiersma) *(Minister SZW)*
2. Debat over het «exposen» van vrouwen (Becker) *(Minister SZW en Minister J&V)*
3. Debat over brandgevaarlijk isolatiemateriaal in woonhuizen (Beckerman) *(Minister BZK)*
4. Debat over concrete maatregelen in het kader van het preventieakkoord (Veldman) *(Staatssecretaris VWS)*
5. Debat over het actieprogramma Langer Thuis (Ellemeet) *(Minister VWS)*
6. Debat over de problematiek rondom de terugkeer van jihadi's (De Graaf) *(Minister J&V)*
7. Debat over het eindrapport van het SCP over de evaluatie van de hervorming van de langdurige zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
8. Debat over inschattingsfouten van instanties bij de begeleiding van de dader van de metromoord (Van Toorenburg) *(Minister voor Rechtsbescherming)*
9. Debat over overschrijdingen van ICT-projecten bij de overheid (Verhoeven) *(Staatssecretaris BZK)*

10. Debat over het bericht dat de El-Tawheed moskee in Amsterdam onderdak geeft aan IS-gangers (Arno Rutte) *(Minister J&V)*
11. Debat over de voorgenomen verhuizing van de marinierskazerne in Doorn (Diks) *(Staatssecretaris Defensie)*
12. Debat over salafisme in Nederland (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
13. Debat over de voortgang van de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (conform motie-Dijksma (Kamerstuk 24 170, nr. 170)) *(Minister VWS)*
14. Debat over chroom-6 (Van Kent) *(Minister MZ en Staatssecretaris SZW)*
15. Debat over het rapport van de Raad van State over de digitalisering van de overheid (Van der Molen) *(Staatssecretaris BZK)*
16. Debat over de uitwisseling van informatie over personen met verward gedrag tussen politie en de ggz (De Lange) *(Staatssecretaris VWS, Minister J&V)*
17. Debat over het ontwerpinstemmingsbesluit gaswinning Groningenveld *(Minister EZK)*
18. Debat over het bericht dat de verblijfplaats van de opdrachtgever van de moord op IKON-journalisten is ontdekt (Sjoerdsma) *(Minister BuZa, Minister J&V)*
19. Debat over de afrekenbaarheid van bestuurders in het onderwijs (Kwint) *(Minister BVO en Media)*
20. Debat over het tekortschieten van de Nederlandse controle op wapendoorvoer (Lodders) *(Staatssecretaris Financiën, Minister BuHA-OS)*
21. Debat over de kansen van kweekvlees (De Groot) *(Minister LNV)*
22. Debat over het programma gehandicaptenzorg «Volwaardig leren»(Bergkamp) *(Minister VWS)*
23. Debat over het rapport van de commissie-Fokkens over mogelijke integriteitsschendingen binnen het OM (Buitenweg) *(Minister J&V)*
24. Debat over fraude met de dividendbelasting (Van Weyenberg) *(Minister en Staatssecretaris Financiën)*
25. Debat over het bericht dat klimaatdoelen alleen haalbaar zijn met nieuwe kerncentrales (Dik-Faber) *(Minister EZK)*
26. Debat over de milieueffectrapportage van Schiphol (Laçin) *(Minister I&W)*
27. Debat over illegale bewoning van vakantieparken (Van Toorenburg) *(Minister J&V, Minister BZK)*
28. Debat over hoge financiële reserves bij schoolbesturen en samenwerkingsverbanden (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
29. Debat over de gevolgen van digitalisering voor het innovatiebeleid (Veldman) *(Staatssecretaris EZK)*
30. Debat over de Emancipatiemonitor 2018 (Bergkamp) *(Minister OCW)*
31. Debat over fraude door aanbieders van inburgeringscursussen (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
32. Debat over het besluit van de Amerikaanse regering om alle troepen uit Syrië terug te trekken (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
33. Debat over het bedrijf Novartis dat de prijs voor een medicijn tegen kanker verzesvoudigd heeft (Van Gerven) *(Minister MZ)*
34. Debat over de uitrol van 5G (Sjoerdsma) *(Staatssecretaris EZK, Minister Defensie, Minister BuZa, Minister J&V)*
35. Debat over uitstel van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Peters) *(Staatssecretaris SZW, Staatssecretaris Fin)*
36. Debat over het toezicht op de Europese Centrale Bank (Omtzigt) *(Minister Financiën)*
37. Debat over geweld tegen hulpverleners en agenten (Helder) *(Minister-President, Minister J&V)*
38. Debat over het jarenlange misbruik van minderjarigen door een atletiektrainer (Markuszower) *(Minister J&V, Minister MZ)*
39. Debat over een verwacht tekort aan mantelzorgers (Sazias) *(Minister VWS)*
40. Debat over de problemen in de jeugd-ggz (Westerveld) *(Minister VWS)*
41. Debat over schijnzelfstandigen (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
42. Debat over de toekomst van ons geldstelsel (Alkaya) *(Minister Fin)*

43. Debat over gezondheidsklachten van veteranen in Afghanistan door verbranding van afval (Karabulut) *(Minister Defensie)*
44. Debat over gemeenten die weigeren dakloze mensen in te schrijven in de Basisregistratie personen (Özütok) *(Staatssecretaris BZK)*
45. Debat over geweld tegen leerkrachten (Beertema) *(Minister BVO en Media)*
46. Debat over seksuele intimidatie op de werkvloer (Van den Hul) *(Minister OCW, Staatssecretaris SZW)*
47. Debat over de uitspraken van de Minister van Justitie & Veiligheid inzake jihadkinderen (De Graaf) *(Minister J&V, Minister BZK)*
48. Debat over het verzamelen van gedetailleerde persoonsgegevens door Google (Middendorp) *(Minister RB, Staatssecretaris BZK)*
49. Debat over de quickscan luchthaven in zee (Baudet) *(Minister I&W)*
50. Debat over de poortwachtersfunctie van banken bij financiële transacties (Van der Linde) *(Minister Financiën)*
51. Debat over het aantrekken van ICT-ers bij de rijksoverheid (Middendorp) *(Minister BZK)*
52. Debat over de stijging van de energienota (Snels) *(Minister Financien, Minister EZK, Minister SZW)*
53. Debat over versnelde bodemdaling in Nederland (Van der Lee) *(Minister EZK, Minister I&W, Minister LNV, Minister BZK)*
54. Debat over meer wettelijke mogelijkheden om gesjoemel met zorg-bv's tegen te gaan (Agema) (*Minister VWS)*
55. Debat over de vergoeding van vruchtbaarheidsbehandelingen (Ellemeet) *(Minister VWS, Minister OCW)*
56. Debat over de marktwerking in de zorg (Van Brenk) *(Minister VWS)*
57. Debat over de blootstelling van omwonenden aan landbouwgif (Ouwehand) *(Minister LNV, Staatssecretaris I&W)*
58. Debat over de toeristische verhuur van woningen (Beckerman) *(Minister BZK)*
59. Debat over de acties van leraren (Kwint) *(Minister OCW, Minister BVO en Media)*
60. Debat over de aanslag in Utrecht (Wilders) *(Minister-President, Minister J&V)*
61. Debat over achterlating van kinderen in het land van herkomst (Buitenweg) *(Minister RB)*
62. Debat over de staat van de rechtspraak (Van Nispen) *(Minister RB)*
63. Debat over het bericht dat de Vereniging Hogescholen per direct stopt met de nationale studentenenquête (Futselaar) *(Minister OCW)*
64. Debat over uitspraken van de president van de Nederlandsche Bank over het tekort aan woningen (Ronnes) *(Minister BZK)*
65. Debat over het onderzoek naar het incident met eigen vuur tijdens de missie in Uruzgan (Belhaj) *(Minister Defensie)*
66. Debat over wildstroperij (Graus) *(Minister LNV)*
67. Debat over uitbuiting van Oost-Europese arbeidsmigranten (Jasper van Dijk) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
68. Debat over radicalisme bij naschoolse Arabische lessen (Stoffer) *(Minister SZW, Minister RB)*
69. Debat over de afname van het aantal vaste banen in het onderwijs (Futselaar) *(Minister OCW)*
70. Debat over de koopkracht van burgers (Edgar Mulder) *(Minister Financiën, Minister SZW)*
71. Debat over meisjes in het voortgezet speciaal onderwijs die worden gedwongen tot seksuele handelingen (Van den Hul) *(Minister BVO en Media, Minister VWS, Minister RB)*
72. Debat over de Toekomstwijzer kwetsbare groepen (Agema) *(Minister VWS)*
73. Debat over de stijgende woonlasten voor huurders (Nijboer) *(Minister BZK)*
74. Debat over het investeringsklimaat voor ondernemers in schone energie (Sienot) *(Minister J&V, Minister EZK)*

75. Debat over het bericht dat de VS importheffingen willen invoeren op Europese goederen (Sjoerdsma) *(Minister BuHA-OS)*
76. Debat over Chinezen die bedrijfsgeheimen van ASML hebben gestolen (Van der Lee) *(Minister EZK)*
77. Debat over onnodige behandelingen in ziekenhuizen (Raemakers) *(Minister MZ)*
78. Debat over ICT-problemen bij de NVWA (Moorlag) *(Minister LNV)*
79. Debat over de verdienmodellen in het huidige landbouwsysteem (Moorlag) *(Minister LNV)*
80. Debat over de afspraken tussen het OM, de politie en de media over publicaties over ernstige strafzaken (Van Toorenburg) *(Minister J&V)*
81. Debat over een terugkeerregeling voor Syrische vluchtelingen (Baudet) *(Minister BuZa, Staatssecretaris J&V)*
82. Debat over een stijging van het aantal verkeersdoden (Remco Dijkstra) *(Minister I&W, Minister J&V)*
83. Debat over de screening op terrorisme bij financiële instellingen (Van der Linde) *(Minister Financiën)*
84. Debat over reiskostendeclaraties van de collegevoorzitter van de Universiteit Utrecht (Özdil) *(Minister OCW)*
85. Debat over het akkoord met Oekraïne over kippenvlees (Ouwehand) (*Minister LNV, Minister BuHA-OS)*
86. Debat over het effect van het namen en shamen van bedrijven die de arbeidsregels overtreden (Van Weyenberg) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
87. Debat over online beelden van seksueel misbruik van kinderen die gehost worden vanuit Nederland (Bisschop) *(Minister J&V)*
88. Debat over het tekort aan betaalbare middenhuurwoningen (Van Eijs) *(Minister BZK)*
89. Debat over de nieuwe Duitse industrieagenda en over fusieregels in Europa (Van der Lee) *(Minister EZK)*
90. Debat over de mishandeling van een NVWA keuringsarts bij een slachthuis in Drachten (Graus) *(Minister LNV, Minister J&V)*
91. Debat over modernisering van de onderwijsvrijheid in artikel 23 van de Grondwet (Asscher) *(Minister BVO en Media)*
92. Debat over de moord door een voormalig tbs-er (Markuszower) *(Minister RB)*
93. Debat over terreur van dierenactivisten op het platteland (Laan-Geselschap) *(Minister LNV, Minister J&V)*
94. Debat over de afname van biodiversiteit (De Groot) *(Minister LNV)*
95. Debat over producten die onterecht als biologisch worden verkocht (Geurts) *(Minister LNV)*
96. Debat over de achterstand van leerlingen op basisscholen in achterstandswijken (Van Meenen) *(Minister BVO en Media)*
97. Debat over het grote aantal oud-studenten met een studieschuld en een betalingsachterstand (Futselaar) *(Minister OCW)*
98. Debat over het bericht dat medewerkers van de Rotterdamse haven een onderzoek naar corruptie hebben tegengewerkt (Groothuizen) *(Minister J&V)*
99. Debat over mogelijke spionage door Huawei in Nederland (Laan-Geselschap) *(Minister J&V, Minister BZK)*
100. Debat over achtstegroepers die een onjuist schooladvies hebben gekregen (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
101. Debat over het bericht dat in Kapelle een terreurverdachte is opgepakt (De Graaf) *(Minister J&V, Staatssecretaris J&V)*
102. Debat over huizen met gebreken (Beckerman) *(Minister BZK)*
103. Debat over etnisch profileren door de belastingdienst (Snels) *(Staatssecretaris Financiën)*
104. Debat over het bericht dat de Belastingdienst de politiek om een beleidsvakantie vraagt (Van Rooijen) *(Minister Financiën, Staatssecretaris Financiën)*
105. Debat over de aanbesteding van vaartuigen door Rijkswaterstaat (Van Aalst) *(Minister I&W)*

106. Debat over dyslexiebureaus die zelf lees-en spellingsproblemen diagnosticeren en behandelen (Peters) *(Minister VWS, Minister BVO en Media)*
107. Debat over het bericht dat het UWV ten onrechte uitkeringen verstrekt aan gevangenen (Smeulders) *(Minister SZW)*
108. Debat over het eindrapport van de Commissie Langdurig Verblijvende Vreemdelingen (Van Toorenburg) *(Minister J&V)*
109. Debat over pro-anorexia-coaches die meisjes misbruiken (Drost) *(Minister J&V)*
110. Debat over het bericht dat de IND verblijfsvergunningen van veroordeelde criminelen niet intrekt (Kuiken) *(Staatssecretaris J&V)*
111. Debat over het bericht dat thuiszorgorganisatie Privazorg miljoenen euro's heeft weggesluisd (Slootweg) *(Minister VWS)*
112. Debat over het bericht dat de fractievoorzitter van de SP Eindhoven wordt vastgehouden in Turkije (Karabulut) *(Minister BuZa)*
113. Debat over de forensische opsporing in Nederland (Helder) *(Minister J&V)*
114. Debat over het rapport van de Algemene Rekenkamer over het terugbetalen van toeslagen (Lodders) *(Staatssecretaris Financiën)*

Te agenderen dertigledendebatten/ interpellaties

1. Dertigledendebat over woningzoekenden die worden opgelicht door bemiddelingsbureaus (Nijboer) *(Minister BZK, Staatssecretaris Financiën)*
2. Dertigledendebat over het besluit van de Chinese regering om de markt te openen voor Nederlands kalfsvlees (Ouwehand) *(Minister EZK, Minister BuHa-OS)*
3. Dertigledendebat over het haperende herstel van pensioenfondsen (De Jong) *(Minister SZW)*
4. Dertigledendebat over fraude met de aantallen dieren in de veehouderij (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister BZK)*
5. Dertigledendebat over een vreedzame demonstratie van studenten (Özdil) *(Minister OCW)*
6. Dertigledendebat over dreigende kortingen op pensioenen (Van Rooijen) *(Minister SZW)*
7. Dertigledendebat over Bulgaarse bedrijven die ondermaatse thuiszorg aanbieden (Kerstens) *(Minister VWS)*
8. Dertigledendebat over sponsoring door de farmaceutische industrie (Ellemeet) *(Minister MZ)*
9. Dertigledendebat over ondermaats presteren van 48 thuiszorgorganisaties (Agema) *(Minister VWS)*
10. Dertigledendebat over de praktijken van fabrikant Leadiant inzake het geneesmiddel CDCA (Van Gerven) *(Minister MZ)*
11. Dertigledendebat over sluiting van de klinische verloskunde in ziekenhuizen in Stadskanaal en Hoogeveen (Van Gerven) *(Minister MZ)*
12. Dertigledendebat over de gang van zaken rond de uitreiking van de Mensenrechtentulp (Omtzigt) *(Minister BuZa)*
13. Dertigledendebat over politieke heropvoedingskampen in de Chinese provincie Xinjiang (Kuzu) *(Minister BuZa)*
14. Dertigledendebat over de achterstand van vrouwen op de arbeidsmarkt (Özütok) *(Minister OCW)*
15. Dertigledendebat over de sluiting van de basis van Ryanair op Eindhoven airport (Laçin) *(Minister SZW, Minister I&W)*
16. Dertigledendebat over het bericht dat apothekers de wens van artsen bij de uitgifte van medicijnen negeren (Van Gerven) *(Minister MZ)*
17. Dertigledendebat over misstanden in de vleesverwerkende industrie (Van Raan) *(Minister LNV, Minister SZW)*
18. Dertigledendebat over de krapte op de woningmarkt (Krol) *(Minister BZK)*

19. Dertigledendebat over de Venezolaanse vluchtelingenproblematiek op Curaçao (Özütok) *(Minister BuZa, Staatssecretaris BZK)*
20. Dertigledendebat over de haalbaarheid van het actieplan Werken in de Zorg (Agema) *(Minister VWS)*
21. Dertigledendebat over het bericht dat de spoedeisende hulp in Lelystad sluit (Agema) *(Minister MZ)*
22. Dertigledendebat over de Handreiking lerarentekort voor basisscholen (Kuzu) *(Minister BVO en Media)*
23. Dertigledendebat over kinderen in de daklozenopvang (Westerveld) *(Minister VWS)*
24. Dertigledendebat over de lange wachtlijsten voor huurwoningen (Nijboer) *(Minister BZK)*
25. Dertigledendebat over ongeregeldheden rondom demonstraties tegen zwarte piet en het recht op demonstratie (Azarkan) *(Minister-President)*
26. Dertigledendebat over klachten over de huurcommissie (Smeulders) *(Minister BZK)*
27. Dertigledendebat over het akkoord over de doorstart van de IJsselmeerziekenhuizen (Agema) (*Minister MZ)*
28. Dertigledendebat over zorgaanbieders die patiënten cadeaus aanbieden (Arno Rutte) *(Minister VWS)*
29. Dertigledendebat over het bericht dat de overheid minder 50-plussers in dienst heeft genomen (Van Brenk) *(Minister SZW)*
30. Dertigledendebat over de afschot van herten in de Oostvaardersplassen (Graus) *(Minister LNV)*
31. Dertigledendebat over etnisch profileren door de politie (Azarkan) *(Minister J&V)*
32. Dertigledendebat over eventuele toezeggingen aan Unilever inzake de vestiging van het hoofdkantoor in Nederland (Leijten) *(Minister-President)*
33. Dertigledendebat over misstanden in de distributiecentra van online supermarkt Picnic (Van Kent) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
34. Dertigledendebat over het bericht dat energiebedrijf Eneco via veiling wordt verkocht (Beckerman) *(Minister EZK)*
35. Dertigledendebat over de dreigende sluiting van de ziekenhuizen Bronovo en Antoniushove (Van Gerven) *(Minister MZ)*
36. Dertigledendebat over een omstreden grondaankoop rondom het spoornetwerk (Van Aalst) *(Staatssecretaris I&W)*
37. Dertigledendebat over anti-islamsentimenten in de samenleving (Azarkan) *(Minister SZW)*
38. Dertigledendebat over de verhoudingen in de coalitie (Asscher) *(Minister-President)*
39. Dertigledendebat over het bericht dat de zorg te duur is voor minima (Hijink) *(Minister MZ)*
40. Dertigledendebat over het bericht dat Turkije een informatieverzoek negeert van het Openbaar Ministerie in een groot terrorismeonderzoek (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
41. Dertigledendebat over de plannen voor een kilometerheffing voor vrachtwagens (Van Aalst) *(Minister I&W)*
42. Dertigledendebat over de voortgangsrapportage van het PBL inzake het behalen van de Urgendadoelen (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
43. Dertigledendebat over de uitspraak van de Minister-President dat hij kansen ziet voor het Nederlandse bedrijfsleven in Brazilië (Ploumen) *(Minister-President)*
44. Dertigledendebat over een conceptvredesonderhandelingsakkoord met de Taliban (Karabulut) *(Minister BuZa, Minister Defensie)*
45. Dertigledendebat over acties van Europese boerenorganisaties tegen vrijhandelsverdragen (Ouwehand) *(Minister BuHa-OS, Minister LNV)*
46. Dertigledendebat over studenten die prestatiedruk en psychische klachten ervaren als gevolg van het leenstelsel (Futselaar) *(Minister OCW)*
47. Dertigledendebat over zwijgcontracten in de zorg (Hijink) *(Minister VWS)*

48. Dertigledendebat over het bericht dat zorgverzekeraars 190 miljoen euro onbenut laten voor de wijkverpleging (Kerstens) *(Minister VWS)*
49. Dertigledendebat over brandveiligheid in stallen (Ouwehand) *(Minister LNV)*
50. Dertigledendebat over de huizenprijzen in Amsterdam (Smeulders) *(Minister BZK)*
51. Dertigledendebat over de schaderegeling voor chroom-6-slachtoffers in Tilburg (Kerstens) *(Minister Defensie)*
52. Dertigledendebat over het bericht dat Nederland geen plan B heeft in geval van een verdere stijging van de zeespiegel (Van Raan) *(Minister I&W, Minister EZK)*
53. Dertigledendebat over de prijsstijgingen en de hoge consumentenprijsindex (Alkaya) *(Minister Financiën)*
54. Dertigledendebat over de kosten van het Energieakkoord (Baudet) *(Minister EZK)*
55. Dertigledendebat over de veiligheid in woonzorginstellingen (Kuiken) *(Minister VWS, Minister RB)*
56. Dertigledendebat over een verdubbeling van het aantal meldingen over verwarde personen (Helder) *(Minister J&V, Staatssecretaris VWS)*
57. Dertigledendebat over de metingen van het KNMI inzake aardbevingen (Beckerman) *(Minister EZK, Staatssecretaris I&W)*
58. Dertigledendebat over medicijnresten in het oppervlaktewater (Van Kooten-Arissen) *(Minister I&W, Minister VWS)*
59. Dertigledendebat over de controle op mensen met een uitkering (Van Brenk) *(Staatssecretaris SZW)*
60. Dertigledendebat over het VN-rapport over de schending van mensenrechten in Gaza (Kuzu) *(Minister BuZa)*
61. Dertigledendebat over de brandbrief van de Agrarische Tafel (Agnes Mulder) *(Minister EZK)*
62. Dertigledendebat over het sluiten van een kolencentrale (Van der Lee) *(Minister EZK)*
63. Dertigledendebat over het bericht dat het kopen van sigaretten onder de 18 jaar te gemakkelijk blijft (Van Kooten-Arissen) *(Minister SZW)*
64. Dertigledendebat over het bedreigde landschap in Nederland (Van Kooten-Arissen) *(Minister BZK, Minister LNV, Minister I&W)*
65. Dertigledendebat over twee rapporten van de VN over verlies aan biodiversiteit (Ouwehand) *(Minister BuHA-OS)*
66. Dertigledendebat over de beloning van de bestuursvoorzitter van Shell (Beckerman) *(Minister EZK, Staatssecretaris Financiën)*
67. Dertigledendebat over het bericht dat een varkensboer ondanks een beroepsverbod in Duitsland een stal mag bouwen en uitbreiden (Van Kooten-Arissen) *(Minister LNV, Minister J&V)*
68. Dertigledendebat over Europese plannen om de regels voor export van werkloosheidsuitkeringen te versoepelen (Jasper van Dijk) *(Minister SZW)*
69. Dertigledendebat over het bericht dat het gemiddelde inkomen van Nederlandse werkenden nauwelijks stijgt (De Jong) *(Minister SZW)*
70. Dertigledendebat over het tekort aan sociale huurwoningen (Beckerman) *(Minister BZK)*
71. Interpellatiedebat over het rekenmodel voor de subsidie op elektrische auto's (Omtzigt) *(Staatssecretaris Financiën, Staatssecretaris I&W)*
72. Dertigledendebat over het rapport van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd over een medische studie onder galwegkankerpatiënten (Van Gerven) *(Minister MZ)*
73. Dertigledendebat over het breed moratorium schulden (Van Brenk) *(Staatssecretaris SZW)*
74. Dertigledendebat over het opslaan van gegevens van patiënten in Google Cloud (Edgar Mulder) *(Minister MZ)*
75. Dertigledendebat over de bekostiging van universiteiten (Özdil) *(Minister OCW)*

76. Dertigledendebat over het lot van jonge dieren in de zuivelketen (Ouwehand) (*Minister LNV)*
77. Dertigledendebat over een CO2-vrijstelling (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
78. Dertigledendebat over de mogelijke fusie van twee grote kinderopvangorganisaties (Kwint) *(Minister EZK, Staatssecretaris SZW)*
79. Dertigledendebat over een stiekeme verhoging van de feitelijke belastingtarieven (Leijten) *(Minister Financiën)*
80. Dertigledendebat over uitbreiding van de activiteiten van de NS in het Verenigd Koninkrijk (Nijboer) *(Minister Financiën)*
81. Dertigledendebat over Afghaanse tolken die zich in de steek gelaten voelen door Nederland (Belhaj) *(Minister Defensie)*
82. Dertigledendebat over discriminatie op de woningmarkt (Azarkan) *(Minister BZK)*
83. Dertigledendebat over de regeling voor het verduurzamen van huurwoningen (Smeulders) *(Minister BZK)*
84. Dertigledendebat over de mislukte cao-onderhandelingen bij Defensie (Karabulut) *(Staatssecretaris Defensie)*
85. Dertigledendebat over voorstellen voor compensatiemaatregelen voor Groningen (Nijboer) *(Minister EZK)*
86. Dertigledendebat over de toepassing van dwangmaatregelen in de thuiszorg (Agema) *(Minister VWS)*
87. Dertigledendebat over de waarschuwing van het kabinet voor de stijgende zorguitgaven (Agema) *(Minister VWS)*
88. Dertigledendebat over E-waste (Kröger) *(Staatssecretaris I&W)*
89. Dertigledendebat over fraude met mestvergisting (Ouwehand) *(Minister J&V, Minister LNV)*
90. Dertigledendebat over geen verbod op ruwe borstimplantaten (Ploumen) *(Minister MZ)*
91. Dertigledendebat over een inval bij een veevoederbedrijf dat vervuilde producten als gecertificeerd en veilig zou verkopen (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister J&V)*
92. Dertigledendebat over de uitstoot van lachgas door het bedrijf Chemelot (Laçin) *(Staatssecretaris I&W, Minister EZK)*
93. Dertigledendebat over fraude met biobrandstoffen (Wassenberg) *(Staatssecretaris I&W)*
94. Dertigledendebat over de ontwikkeling van het marineterrein in Amsterdam (Belhaj) *(Minister Defensie)*
95. Dertigledendebat over minder geld voor scholen (Van den Hul) *(Minister BVO en Media, Minister OCW)*
96. Dertigledendebat over de forensische zorg (Kuiken) *(Minister RB)*
97. Dertigledendebat over het tekort aan plaatsen in verpleeghuizen (Geleijnse) *(Minister VWS)*
98. Dertigledendebat over het bericht dat Shell de fundamenten van drie olieplatforms in de Noordzee wil laten staan (Kröger) *(Minister I&W)*
99. Dertigledendebat over de inkomensongelijkheid naar migratie-achtergrond (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
100. Dertigledendebat over het rapport van de Commissie Geweld Jeugdzorg (Hijink) (*Minister VWS, Minister RB)*

Wetgevings- en notaoverleggen

Maandag 17 juni van 10.30 uur tot 17.00 uur	Van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de Staat van het onderwijs
Maandag 17 juni van 13.00 uur tot 16.00 uur	Van de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over de initiatiefnota van het lid Van Haga inzake een proactieve handelsagenda (Kamerstuk 35 115)

Maandag 24 juni van 14.00 uur tot 18.00 uur	Van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over de realisatie van de LNV-visie «Waardevol en verbonden» (Kamerstuk 35 000-XIV, nr. 72)
Maandag 24 juni van 13.30 tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Defensie over veteranenbeleid
Maandag 24 juni van 18.30 tot 22.00 uur	Van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de initiatiefnota: «Gelijke Kansen, een leven lang» (Kamerstuk 35 162)
Maandag 1 juli van 10.30 uur tot 17.00	Van de vaste commissie voor Infrastructuur & Waterstaat over de initiatiefnota's «Droge voeten: voor een klimaatbestendig Nederland» (Kamerstuk 35 140) en «Veen red je niet alleen» (Kamerstuk 35 141)
Maandag 1 juli van 11.00 uur tot 17.00 uur	Van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de herziening van de bekostigingssystematiek hoger onderwijs en onderzoek
Maandag 1 juli van 17.00 tot 22.00 uur	Van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken over mensenrechtenbeleid
Maandag 1 juli van 19.00 tot 22.00	Van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de initiatiefnota «Eerlijk loon» (Kamerstuk 35 142)
Maandag 9 september van 10.00 tot 13.30 uur	Van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat over de initiatiefnota: «Ondernemen met een maatschappelijke missie» (Kamerstuk 35 040)
Maandag 9 september van 13.30 uur tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de initiatiefnota: Zorg in de regio (Kamerstuk 35 138)
Maandag 28 oktober van 11.00 uur tot 19.00 uur en maandag 4 november van 11.00 uur tot 23.00 uur	Van de vaste commissie voor Financiën over het Belastingplan 2020

Recesperiodes

Zomerreces 2019: vrijdag 5 juli t/m maandag 2 september 2019

Herfstreces 2019: vrijdag 18 oktober t/m maandag 28 oktober 2019

Kerstreces 2019: vrijdag 20 december 2019 t/m maandag 13 januari 2020

Voorjaarsreces 2020: vrijdag 21 februari t/m maandag 2 maart 2020

Meireces 2020: vrijdag 24 april t/m maandag 11 mei 2020

Koningsdag 2020: maandag 27 april 2020
Hemelvaart 2020: donderdag 21 mei 2020

Zomerreces 2020: vrijdag 3 juli t/m maandag 31 augustus 2020

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

Agenda

Opgesteld 21 juni 2019

OPENBARE VERGADERINGEN DER KAMER

Dinsdag 25 juni	**14.00 uur**
Woensdag 26 juni	**10.15 uur**
Donderdag 27 juni	**10.15 uur**
	Aan de orde is:
	1. Vragenuur
	2. Regeling van werkzaamheden
Stemmingen	3. Stemmingen over: moties ingediend bij het notaoverleg over de Staat van het onderwijs
35 000-VIII, nr. 191	– de motie-Kwint over de loonkloof tussen primair en voortgezet onderwijs
35 000-VIII, nr. 192	– de motie-Kwint c.s. over het landelijk registreren van het lerarentekort
35 000-VIII, nr. 193	– de motie-Rudmer Heerema over beleid gericht op het ondersteunen van de beter presterende leerling
35 000-VIII, nr. 194 (aangehouden)	– de motie-Rudmer Heerema over de bekostiging van onderwijs aan hoogbegaafde kinderen
35 000-VIII, nr. 195	– de motie-Westerveld/Van den Berge over het analyseren van de onderwijsuitdagingen van de toekomst
35 000-VIII, nr. 196	– de motie-Westerveld c.s. over een betere begeleiding naar een baan voor leerlingen uit het voortgezet speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs
35 000-VIII, nr. 197 (aangehouden)	– de motie-Westerveld over een passend onderwijsaanbod voor jongeren in jeugdzorginstellingen
35 000-VIII, nr. 198	– de motie-Van den Hul/Kwint over de compensatie van de renteverhoging op studieleningen niet ten koste laten gaan van de onderwijsbegroting
35 000-VIII, nr. 199	– de motie-Van den Hul over het gelijkstellen van de salarissen in het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs
35 000-VIII, nr. 200	– de motie-Van den Hul c.s. over leraren in het voortgezet speciaal onderwijs betalen volgens de cao voortgezet onderwijs
35 000-VIII, nr. 201	– de motie-Rog/Kuik over mogelijke nadere afspraken over de burgerschapsopdracht
35 000-VIII, nr. 202	– de motie-Van Meenen c.s. over de mogelijkheid om af te wijken van de gestelde urennormen

ag-tk-2019-06-21
ISSN 0921 - 7371

35 000-VIII, nr. 203 (aangehouden)	– de motie-Van Meenen/Westerveld over het onderzoeken van de relatie tussen jeugdzorg en passend onderwijs
35 000-VIII, nr. 204	– de motie-Van Meenen/Kwint over vanuit het perspectief van leren lezen, schrijven en rekenen een beoordelingskader voor curriculum.nu
35 000-VIII, nr. 205	– de motie-Van Meenen/Westerveld over het versterken van de betaling en de rechtspositie van invalkrachten
Stemmingen	4. Stemmingen over: moties ingediend bij het notaoverleg over de initiatiefnota van het lid Van Haga over een proactieve handelsagenda
35 115, nr. 4	– de motie-Wörsdörfer over het stroomlijnen van handels- en exportondersteunende activiteiten
35 115, nr. 5	– de motie-Wörsdörfer over voorstellen voor het bevorderen van handel zonder ontwikkelingsimpact
35 115, nr. 6	– de motie-Wörsdörfer over het realiseren van de ambitie om de export op te schroeven
35 115, nr. 7 (aangehouden)	– de motie-Diks/Ouwehand over de mogelijke negatieve gevolgen van markttoegang voor producten van buiten de EU
35 115, nr. 8	– de motie-Diks/Alkaya over de uitgaven voor handelsbevordering in relatie tot imvo en SDG's
Stemming	5. Stemming over: aangehouden motie ingediend bij het VAO Renovatie Binnenhof **De Voorzitter: dhr. Kops wenst zijn motie op stuk nr. 57 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
34 293, nr. 57 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Kops over het beëindigen van de samenwerking met OMA
Stemmingen	6. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Sportbeleid **De Voorzitter: dhr. Rudmer Heerema wenst zijn motie op stuk nr. 218 te wijzigen en nader te wijzigen. De nader gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
30 234, nr. 217	– de motie-De Pater-Postma c.s. over een breder onderzoek naar criminele inmenging in de amateursport
30 234, nr. 218 (gewijzigd en nader gewijzigd)	– de nader gewijzigde motie-Rudmer Heerema over een realistisch tijdpad voor het terugdringen van gewasbeschermingsmiddelen
30 234, nr. 219 (aangehouden)	– de motie-Rudmer Heerema over een interdepartementaal sportevenementenloket
30 234, nr. 220	– de motie-Westerveld/Diertens over het wegnemen van nationale fiscale voordelen voor voetbalclubs
30 234, nr. 221 (aangehouden)	– de motie-Westerveld over een verplicht positief eigen vermogen voor voetbalclubs
30 234, nr. 222	– de motie-Van Aalst over de aanwezigheid van pitspoezen op Zandvoort 2020
30 234, nr. 223	– de motie-Van Aalst over de «derde helft» in sportkantines
30 234, nr. 224	– de motie-Van Aalst over het gebruik van rubberen korrels op kunstgrasvelden
30 234, nr. 225	– de motie-Diertens c.s. over de uitkeringsrechten van topsporters en paralympiërs
30 234, nr. 226	– de motie-Diertens/Westerveld over duale carrières in de sport
30 234, nr. 227	– de motie-Diertens c.s. over diversiteit in de herziene Code Goed Sportbestuur
Stemmingen	7. Stemmingen over: moties ingediend bij het VSO Advies kwartiermaker transgenderzorg
31 016, nr. 229	– de motie-Bergkamp c.s. over onderzoek naar transgenderzorg op de lange termijn
31 016, nr. 230	– de motie-Bergkamp c.s. over periodieke informatie over wachttijden en wachtlijsten in de transgenderzorg
31 016, nr. 231	– de motie-Van Gerven over optreden van de NZa bij budgetplafonds voor transgenderzorg

31 016, nr. 232	– de motie-Ellemeet c.s. over de kennis over endocrinologische zorg
31 016, nr. 233	– de motie-Ploumen/Bergkamp over een tijdige hormonale behandeling voor pubers en adolescenten
Stemmingen	8. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Geneesmiddelenbeleid **De Voorzitter: mw. Ellemeet wenst haar motie op stuk nr. 591 te wijzigen en mw. Agema haar motie op stuk nr. 593. De gewijzigde moties zijn rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
29 477, nr. 579	– de motie-Van Gerven over afspraken over het tegengaan van perverse financiële prikkels
29 477, nr. 580	– de motie-Van Gerven over een onafhankelijke prijswaakhond voor dure geneesmiddelen
29 477, nr. 581	– de motie-Geleijnse/Arno Rutte over het nakomen van de toezeggingen over medicatiebeoordeling
29 477, nr. 582	– de motie-Geleijnse c.s. over de problemen bij het gebruiken van geneesmiddelen
29 477, nr. 583	– de motie-Van den Berg/Ellemeet over verplicht onderzoek naar effectiviteit en bijwerkingen in de praktijk
29 477, nr. 584	– de motie-Ploumen over een convenant met de Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen
29 477, nr. 585	– de motie-Ploumen over het opstellen van richtlijnen door onafhankelijke deskundigen
29 477, nr. 586	– de motie-Ploumen/Geleijnse over de kosten voor extra voorraad
29 477, nr. 587	– de motie-Pia Dijkstra/Ellemeet over een strenger unitair aanvullend beschermingscertificaat
29 477, nr. 588	– de motie-Pia Dijkstra/Ploumen over openbaarmaking van de uitkomst van onderhandelingen over geneesmiddelen
29 477, nr. 589	– de motie-Ellemeet/Pia Dijkstra over maatregelen als partijen de modelovereenkomst niet naleven
29 477, nr. 590	– de motie-Ellemeet/Pia Dijkstra over het rapport «Tien principes voor Maatschappelijk Verantwoord Licentiëren″
29 477, nr. 591 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Ellemeet c.s. over de behandeling met Spinraza zo snel mogelijk in gang zetten
29 477, nr. 592	– de motie-Arno Rutte over het gebruik van biosimilars
29 477, nr. 593 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Agema/Geleijnse over het onderzoeken van overlevingskansen bij longkanker
29 477, nr. 594 (ingetrokken)	– de motie-Agema over behandeling met Spinraza deze zomer mogelijk maken
Stemmingen	9. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Externe veiligheid
28 089, nr. 137 (aangehouden)	– de motie-Laçin over alle vormen van overheidsfinanciering betrekken bij het asbestdakenverbod
28 089, nr. 138	– de motie-Laçin/Kröger over onderzoek naar asbest uitbreiden naar alle overheidsgebouwen
28 089, nr. 139 (aangehouden)	– de motie-Laçin c.s. over onderzoek naar de gevolgen van blootstelling aan grafietregens
28 089, nr. 140	– de motie-Wassenberg c.s. over zelf de regie nemen bij ernstige uitstoot van giftige stoffen
28 089, nr. 141	– de motie-Kröger c.s. over de gezondheidsgevolgen van emissies van giftige stoffen in kaart brengen
28 089, nr. 142	– de motie-Kröger c.s. over ondersteunen van de provincie bij het toezicht op Tata
28 089, nr. 143	– de motie-Kröger c.s. over handhaving op basis van meetgegevens door lokale overheden
28 089, nr. 144	– de motie-Van Aalst over niet in het geding zijn van de volksgezondheid bij emissies van de Nederlandse industrie
Stemmingen	10. Stemmingen over: moties ingediend bij het wetgevingsoverleg over Jaarverslag en Slotwet van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor het jaar 2018
35 200-XVI, nr. 11	– de motie-Renkema over een evaluatie van de actieprogramma's van VWS

35 200-XVI, nr. 12	– de motie-Kerstens/Ellemeet over overleg met de beroepsgroepen over de overgangsregeling regieverpleegkundige
35 200-XVI, nr. 13	– de motie-Van den Berg/Kerstens over het jaarverslag en de begroting in 2020 conform het verzoek van de vaste commissie van VWS opstellen
35 200-XVI, nr. 14	– de motie-Van den Berg/Kerstens over in het jaarverslag over 2019 indicatoren opnemen over de beschikbaarheid van zorg in de regio
Stemmingen	11. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO MIRT **De Voorzitter: dhr. Schonis verzoekt zijn motie op stuk nr. 105 aan te houden. Dhr. Von Martels wenst zijn motie op stuk nr. 107 te wijzigen en dhr. Van Aalst zijn moties op stuk nrs. 115 en 116.** **De gewijzigde moties zijn rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
35 000-A, nr. 105 (aangehouden)	– de motie-Schonis c.s. over een pilot voor alternatieve vormen van vervoer en betaling
35 000-A, nr. 106	– de motie-Von Martels/Remco Dijkstra over een pilot met NLIS als oplossing voor een of meer NMCA-knelpunten
35 000-A, nr. 107 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Von Martels/Remco Dijkstra over de oplossing van beruchte fileknelpunten
35 000-A, nr. 108	– de motie-Von Martels c.s. over een goede capaciteit op het spoor van en naar Zandvoort
35 000-A, nr. 109	– de motie-Van Raan over opnieuw toetsen van de vergunningverlening voor het huidige aantal vliegbewegingen op Schiphol
35 000-A, nr. 110	– de motie-Van Raan over niet nemen van het besluit om Lelystad Airport verder open te stellen
35 000-A, nr. 111	– de motie-Van Raan over terugbrengen van het aantal vliegbewegingen tot het niveau bij de inwerkingtreding van het PAS
35 000-A, nr. 112	– de motie-Kröger over vertraging van projecten door de uitspraak van de Raad van State over de PAS
35 000-A, nr. 113	– de motie-Kröger over pilots met autobelastingen gebaseerd op «betalen naar gebruik»
35 000-A, nr. 114	– de motie-Kröger over experimenten met betalen naar gebruik op snelwegen om en door steden
35 000-A, nr. 115 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Van Aalst over een sluitende financiering voor de N35
35 000-A, nr. 116 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Van Aalst over de reguliere maximumsnelheid bij het openstellen van de spitsstrook
35 000-A, nr. 117	– de motie-Van Aalst over een oeververbinding naar Feyenoord City of naar de Krimpenerwaard
35 000-A, nr. 118	– de motie-Van Aalst over nooit invoeren van rekeningrijden
35 000-A, nr. 119	– de motie-Laçin over de Lelylijn meenemen als een serieuze optie
Stemmingen	12. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over het CBR
29 398, nr. 707	– de motie-Van Aalst over een plan van aanpak om de puinhoop bij het CBR op te ruimen
29 398, nr. 708 (aangehouden)	– de motie-Van Aalst over de verstoorde relatie tussen rijschoolhouders en het CBR
29 398, nr. 709	– de motie-Van Aalst over onderzoeken of de medische keuring bij een externe partij ondergebracht kan worden
29 398, nr. 710 (overgenomen)	– de motie-Laçin over inzicht per kwartaal in de werkvoorraad bij het CBR
29 398, nr. 711 (aangehouden)	– de motie-Laçin over per direct stoppen met de centralisatie van de medische afdeling in Rijswijk
29 398, nr. 712	– de motie-Von Martels c.s. over het SWOV vragen het onderzoek uit 2011 te actualiseren
29 398, nr. 713 (aangehouden)	– de motie-Schonis/Von Martels over het instellen van een coulanceregeling
29 398, nr. 714	– de motie-Schonis/Von Martels over kritisch tegen het licht houden van de lijst van medische aandoeningen
29 398, nr. 715 (aangehouden)	– de motie-Van Brenk c.s. over direct aanpassen van de regelgeving
Stemming	13. Stemming over: aangehouden motie ingediend bij het Verantwoordingsdebat

35 200 nr. 27	– de motie-Van Rooijen over dezelfde langetermijnrente voor pensioenfondsen als voor verzekeraars
Stemmingen	14. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Innovatie
33 009, nr. 73	– de motie-Van Eijs c.s. over de AWTI om advies vragen over de middelen van sleuteltechnologieën
33 009, nr. 74	– de motie-Van Eijs c.s. over jaarlijks inzicht in de publieke investeringen in sleuteltechnologieën
33 009, nr. 75	– de motie-Amhaouch c.s. over innovatiebeleid en R&D
33 009, nr. 76	– de motie-Veldman c.s. over innovatiemiddelen inzetten voor maatschappelijke uitdagingen
33 009, nr. 77	– de motie-Moorlag over verschuiving van middelen naar missiegericht innovatiebeleid
Stemmingen	15. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over het pensioenakkoord
32 043, nr. 458	– de motie-Asscher/Klaver over de uitwerking van de regeling voor zware beroepen
32 043, nr. 459	– de motie-Asscher/Klaver over aandacht voor de zorgen van zelfstandigen over de arbeidsongeschiktheidsverzekering
32 043, nr. 460	– de motie-Asscher/Klaver over de voortgang en keuzes van de stuurgroep pensioencontracten
32 043, nr. 461	– de motie-Klaver/Asscher over een voorstel voor de wachttijd in de uitzendsector
32 043, nr. 462	– de motie-Klaver/Asscher over alles doen om de verplichtstelling niet in gevaar te laten komen
32 043, nr. 463	– de motie-Klaver/Asscher over een kwalitatieve analyse van pensioencontracten door het SCP
32 043, nr. 464	– de motie-Van Kent over continueren van de tijdelijke beperking van de RVU-heffing
32 043, nr. 465	– de motie-Van Kent over de mogelijkheid voor werknemers in de publieke sector om vroegpensioenregelingen af te spreken
32 043, nr. 466	– de motie-Van Kent over concrete doelen in het plan van de Stichting van de Arbeid
32 043, nr. 467	– de motie-Van Kent over de AOW-leeftijd voor ten minste vijf jaar op 66 jaar bevriezen
32 043, nr. 468	– de motie-Van Weyenberg c.s. over monitoren van de effecten van maatregelen die de overgang van werk naar pensioen verzachten
32 043, nr. 469	– de motie-Omtzigt c.s. over een onafhankelijk extern onderzoek naar de uitvoeringskosten
32 043, nr. 470	– de motie-Stoffer/Bruins over de uitzondering voor gemoedsbezwaarden ook toepassen voor zzp'ers
32 043, nr. 471 (aangehouden)	– de motie-Stoffer over alternatieven voor de verplichtstelling van de arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zzp'ers
32 043, nr. 472	– de motie-Edgar Mulder over het pensioenakkoord door de shredder halen
32 043, nr. 473	– de motie-Van der Linde c.s. over het vergroten van de duurzame inzetbaarheid
32 043, nr. 474	– de motie-Bruins c.s. over jongerenorganisaties betrekken bij het pensioenvraagstuk
32 043, nr. 475	– de motie-Van Brenk over het toetsen van de toepasbaarheid van de risicovrije rekenrente
32 043, nr. 476	– de motie-Van Brenk over de Commissie Parameters een nieuw advies laten uitbrengen
32 043, nr. 477	– de motie-Van Raan over het investeringspotentieel inzetten voor duurzame beleggingen
32 043, nr. 478	– de motie-Azarkan/Van Brenk over compensatie voor alle pensioengedupeerden
32 043, nr. 479	– de motie-Azarkan/Van Brenk over een alternatieve, meer realistische manier om de rekenrente vast te stellen
32 043, nr. 480	– de motie-Baudet over een onderzoek naar de mogelijkheid om de rekenrente te verhogen

32 043, nr. 481	– de motie-Baudet over onderzoeken op welke wijze de pensioenen weer kunnen worden geïndexeerd
32 043, nr. 482	– de motie-Baudet over het fixeren van de AOW-leeftijd op 66 jaar
32 043, nr. 483	– de motie-Baudet over een voorstel waardoor iedereen die 40 jaar lang een zwaar beroep heeft uitgeoefend, recht krijgt op AOW
32 043, nr. 484	– de motie-Baudet over geen verplichting voor zelfstandigen om een arbeidsongeschiktheidsverzekering af te sluiten
Stemmingen	16. Stemmingen over: moties ingediend bij het wetgevingsoverleg over Jaarverslag en Slotwet van het Ministerie van Defensie voor het jaar 2018
35 200-X, nr. 9	– de motie-Karabulut/Kerstens over een noodplan om het personeelsbeleid tot absolute prioriteit te maken
35 200-X, nr. 10	– de motie-Kerstens over inzicht in omvang en kosten voor de flexibele schil
35 200-X, nr. 11	– de motie-Belhaj over de voortgang van de implementatie van het DAP
Stemmingen	17. Stemmingen over: moties ingediend bij het wetgevingsoverleg over Jaarverslag en Slotwet van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het Gemeentefonds (B) en Provinciefonds (C) voor het jaar 2018
35 200-VII, nr. 11	– de motie-Van der Molen/Özütok over een wettelijke inspanningsverplichting ter bevordering van de informatiebeveiliging bij het Rijk
35 200-VII, nr. 12	– de motie-Özütok over voorkomen van negatieve gevolgen van het «trap op, trap af»-systeem
35 200-VII, nr. 13	– de motie-Özütok over concrete doelstellingen voor het verbeteren van de rijksbrede informatiebeveiliging
35 200-VII, nr. 14	– de motie-Middendorp/Drost over voorwaarden voor het ontwikkelen van een richtlijn voor het gebruik van algoritmes door overheden
35 200-VII, nr. 15 (aangehouden)	– de motie-Middendorp over een analyse van de bedrijfsvoering van de shared service organisaties
35 200-VII, nr. 16	– de motie-Van Raak over niet meer korten van gemeenten als de regering zelf minder geld uitgeeft dan begroot
Stemmingen	18. Stemmingen over: moties ingediend bij het wetgevingsoverleg over Jaarverslag en Slotwet van Koninkrijksrelaties voor het jaar 2018
35 200-IV, nr. 9	– de motie-Özütok/Diertens over op best practices gebaseerde maatregelen om het financiële beheer te verbeteren
35 200-IV, nr. 10 (aangehouden)	– de motie-Bosman/Van Dam over informatie over de besteding van de middelen bestemd voor rechtshandhaving en deugdelijkheid van bestuur
35 200-IV, nr. 11	– de motie-Diertens/Özütok over de knelpunten ten aanzien van de noodzakelijke kosten voor levensonderhoud
35 200-IV, nr. 12 (aangehouden)	– de motie-De Graaf over voorrang voor Nederlandse bedrijven bij de aanbesteding van wederopbouwprojecten op Sint-Maarten
35 200-IV, nr. 13	– de motie-De Graaf over geen cent steken in de oplossing van het financiële wanbeheer op Curaçao
Stemming	19. Stemming over: motie ingediend bij het wetgevingsoverleg over Jaarverslag en Slotwet van het Ministerie van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking voor het jaar 2018
35 200-XVII, nr. 9	– de motie-Van Weerdenburg over per direct openbaar maken van de brieven over Mali
Stemmingen	20. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Mijnbouw/ Groningen **De Voorzitter: dhr. Wassenberg verzoekt zijn motie op stuk nr. 648 aan te houden. Mw. Beckerman wenst haar motie op stuk nr. 645 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
33 529, nr. 645 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Beckerman c.s. over het vertonen van de film «De Kinderkeuring»
33 529, nr. 646	– de motie-Beckerman c.s. over alle schades binnen zes maanden beoordelen
33 529, nr. 647	– de motie-Sienot c.s. over een integrale aanpak voor het mkb

33 529, nr. 648 (aangehouden)	– de motie-Wassenberg c.s. over niet meer dan 12 miljard kuub gas winnen bij een gemiddelde winter
33 529, nr. 649	– de motie-Agnes Mulder over een vaststaande redelijke termijn van drie tot zes maanden voor de afhandeling van schademeldingen
33 529, nr. 650	– de motie-Agnes Mulder over een regeling voor schrijnende schadegevallen
33 529, nr. 651	– de motie-Van der Lee c.s. over een juristenteam voor de ondersteuning van gedupeerden
33 529, nr. 652	– de motie-Van der Lee c.s. over de mogelijkheid een beroep te doen op de waardevermeerderingsregeling
33 529, nr. 653	– de motie-Van der Lee over een meldpunt voor betere afstemming van schadeherstel en versterking
33 529, nr. 654	– de motie-Kops over het verruimen van de deadline van de variabele vergoeding
33 529, nr. 655	– de motie-Kops over geen maximumbedrag voor de variabele vergoeding
33 529, nr. 656	– de motie-Kops over het afzonderlijk behandelen en vergoeden van schadegevallen
33 529, nr. 657	– de motie-Dik-Faber c.s. over toepassing van het bewijsvermoeden
33 529, nr. 658 (aangehouden)	– de motie-Dik-Faber c.s. over de mogelijkheid voor bewoners om hun eigen aannemer te kiezen
Stemmingen	21. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Klimaat en energie **De Voorzitter: dhr. Van der Lee verzoekt zijn motie op stuk nr. 662 aan te houden. Mw. Beckerman wenst haar motie op stuk nr. 658 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
30 196, nr. 652	– de motie-Moorlag c.s. over faciliteren dat jongerenorganisaties een plek aan tafel krijgen bij de uitwerking van het klimaatakkoord
30 196, nr. 653	– de motie-Moorlag c.s. over het voorbereiden van een wijziging van de Grondwet
30 196, nr. 654	– de motie-Moorlag/Agnes Mulder over het identificeren en wegnemen van belemmeringen in wet- en regelgeving
30 196, nr. 655	– de motie-Wassenberg/Beckerman over CO2-opslag uitsluiten van toekomstige SDE-regelingen
30 196, nr. 656	– de motie-Wassenberg/Beckerman over mestvergisters uitsluiten van projecten die met SDE+-gelden worden gesubsidieerd
30 196, nr. 657	– de motie-Wassenberg/Beckerman over een moratorium op de bouw van nieuwe houtstookcentrales
30 196, nr. 658 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Beckerman c.s. over strengere eisen aan energieleveranciers
30 196, nr. 659	– de motie-Sienot/Agnes Mulder over een routekaart voor zonne-energie op water
30 196, nr. 660	– de motie-Sienot c.s. over leren van hoe de markt voor warmte in het buitenland functioneert
30 196, nr. 661 (aangehouden)	– de motie-Van der Lee over het aanleggen van warmtenetten in proeftuinwijken door publieke netwerkbedrijven
30 196, nr. 662 (aangehouden)	– de motie-Van der Lee c.s. over het altijd laten meetellen van zonnepanelen voor het energielabel
30 196, nr. 663	– de motie-Agnes Mulder over het versnellen van de wijziging van de Warmtewet
Stemmingen **35 122**	22. Stemmingen in verband met: Wijziging van de Penitentiaire beginselenwet, het Wetboek van Strafrecht en enige andere wetten in verband met de wijziging van de regeling inzake detentiefasering en voorwaardelijke invrijheidstelling (Wet straffen en beschermen) 35 122 (bijgewerkt t/m amendement nr. 18) – artikel I, onderdeel A – amendement Van der Staaij (17) over oog voor veiligheid bij verlenen penitentiair programma

– amendement Van den Berge (13) over behouden penitentiair programma voor gedetineerden met v.i.
– onderdeel B
– onderdelen C t/m E
– amendement Van Nispen/Van der Staaij (11) over betrekken reclassering bij D&R-plan
– onderdeel F
– onderdelen G t/m K
– artikel I
– artikel II, aanhef
– amendement Van den Berge (12,I) over het laten vervallen van maximering van v.i. van twee jaar
– amendement Van der Staaij/Van Nispen (14,I) over expliciet in vonnis vermelden welk deel straf buiten inrichting mogelijk is
– onderdeel A
– onderdelen B t/m D
– amendement Van der Staaij (16,I) over herroeping v.i. in alle gevallen bij schending voorwaarden
– amendement Van den Berge (10,I) over een volledige rechterlijke toets
– onderdeel E
– onderdeel F
– amendement Van der Staaij/Kuiken (18) over GVM-maatregel bij straf > 1 jaar (toevoegen onderdeel G)
– artikel II
– artikelen III en IV
– amendement Van den Berge (12,II en III)
– amendement Van der Staaij/Van Nispen (14,II en III)
– amendement Van der Staaij (16,II en III)
– amendement Van den Berge (10,II en III)
– artikel IVa
– artikel IVb
– gewijzigd amendement Van den Berge (9) over een evaluatiebepaling (invoegen artikel IVc)
– artikelen V en VI
– beweegreden
– wetsvoorstel

Stemmingen

23. Stemmingen over: moties ingediend bij de Wet straffen en beschermen

35 122, nr. 19 – de motie-Markuszower over geheel afschaffen van de voorwaardelijke invrijheidstelling

35 122, nr. 20 – de motie-Van Wijngaarden c.s. over evidencebased programma's die recidive helpen verminderen

35 122, nr. 21 – de motie-Van Nispen/Van den Berge over jaarlijks rapporteren over de resultaten van de voorgestelde verbeteringen bij het werken aan re-integratie

35 122, nr. 22 – de motie-Van Nispen/Van Wijngaarden over toezicht op gedetineerden die waarschijnlijk een gevaar zijn voor de samenleving

35 122, nr. 23 – de motie-Van Nispen/Van Toorenburg over arbeid aanbieden aan alle gedetineerden

35 122, nr. 24 – de motie-Van Toorenburg/Van Wijngaarden over een vertegenwoordiging van slachtofferorganisaties deel uit laten maken van het adviescollege

35 122, nr. 25 – de motie-Van Toorenburg/Van Wijngaarden over een zelfstandig woonverbod voor daders van zware gewelds- en zedenmisdrijven

35 122, nr. 26 – de motie-Groothuizen/Kuiken over langdurend re-integratieverlof bij gevangenisstraffen van zes jaar of meer

35 122, nr. 27 – de motie-Kuiken/Van Wijngaarden over bevorderen van toepassing van de GVM

35 122, nr. 28 – de motie-Drost c.s. over een kader waarlangs de Wet straffen en beschermen zal worden geëvalueerd

35 122, nr. 29 – de motie-Drost/Van der Staaij over betrekken van vrijwilligersorganisaties bij de uitvoering van het D&R-plan

Stemmingen

24. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over de uitspraak van de Raad van State over het Programma Aanpak Stikstof

32 670, nr. 150 – de motie-Bromet/Kröger over het Luchthavenbesluit Lelystad Airport behandelen na volledige vergunningverlening

32 670, nr. 151 – de motie-Bromet c.s. over ondersteunen van boeren in de buurt van Natura 2000-gebieden

32 670, nr. 152 – de motie-Bromet/Kröger over natuurgebieden die kunnen profiteren van een verlaging van de maximumsnelheid

32 670, nr. 153 – de motie-Bromet/Kröger over de uitspraak van de Raad van State serieus nemen

32 670, nr. 154 – de motie-Weverling c.s. over projecten en activiteiten die in gevaar komen door de uitspraak van de Raad van State

32 670, nr. 155 – de motie-De Groot c.s. over een duurzaam juridisch kader voor economische activiteiten rondom Natura 2000-gebieden

32 670, nr. 156 (aangehouden) – de motie-Ouwehand over een standstill voor subsidieverlening aan emissiearme stalsystemen

32 670, nr. 157 – de motie-Ouwehand over per direct alle ontwerpvergunningen intrekken

32 670, nr. 158 – de motie-Futselaar over op korte termijn een aanpak voor een forse vermindering van de stikstofuitstoot

32 670, nr. 159 – de motie-Futselaar over sturen op consequente vergunningverlening

32 670, nr. 160 – de motie-Geurts c.s. over instellen van een commissie die adviseert over oplossingsrichtingen

32 670, nr. 161 – de motie-Moorlag c.s. over onorthodoxe bronmaatregelen

32 670, nr. 162 – de motie-Moorlag/Bromet over bronmaatregelen laten doorrekenen door CPB en PBL

Stemming

25. Stemming over: aangehouden motie ingediend bij het dertigledendebat over de import van vervuild vlees uit Brazilië

De Voorzitter: mw. Ouwehand wenst haar motie op stuk nr. 551 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.

26 991, nr. 551 (gewijzigd) – de gewijzigde motie-Ouwehand over zich uitspreken tegen een handelsverdrag met de Mercosur-landen waarin de landbouw is opgenomen

26. Debat over de problematiek rondom de terugkeer van jihadi's met maximum spreektijden van 6 minuten per fractie

27. Debat over het bericht dat de fractievoorzitter van de SP Eindhoven wordt vastgehouden in Turkije met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie

28. VAO Bescherming persoonsgegevens (AO d.d. 13/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

29. VAO Jeugdhulp (AO d.d. 13/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

30. VAO Nationale veiligheid en crisisbeheersing (AO d.d. 20/6) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

31. VAO Leven lang ontwikkelen (AO d.d. 11/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

32. VAO Laaggeletterdheid (AO d.d. 13/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

33. VAO Emancipatiebeleid (AO d.d. 18/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

34. VAO Erfgoed en monumenten (AO d.d. 05/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

31 288, nr. 581	35. VSO Modernisering financiering ambtsopleidingen met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
	36. VAO Bouwopgave (AO d.d. 19/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie
35 167	37. Regels voor het produceren van elektriciteit met behulp van kolen (Wet verbod op kolen bij elektriciteitsproductie)
34 985	38. Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten in verband met de overgang van de Wet natuurbescherming naar de Omgevingswet (Aanvullingswet natuur Omgevingswet)
35 137	39. Wijziging van de Wet geneesmiddelenprijzen in verband met een aanpassing van de referentielanden
35 146	40. Wijziging van de Wet langdurige zorg om toegang tot deze wet te bieden aan mensen die vanwege een psychische stoornis blijvend behoefte hebben aan permanent toezicht of 24 uur per dag zorg nabij
35 054	41. Aanvullingswet geluid Omgevingswet
35 224	42. Wijziging van de Overleveringswet in verband met het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie in de gevoegde zaken C-508/18 OG en C-82/19 PPU PI
35 035, nr. 8	43. Verslag van de commissie voor de Verzoekschriften en de Burgerinitiatieven

Langetermijnagenda

2, 3 en 4 juli (week 27)
– Debat over de Voorjaarsnota 2019
– VAO Biotechnologie en kwekersrecht (AO d.d. 25/04)
– VAO Materieel Defensie (AO d.d. 25/04)
– VAO Handelsbevordering (AO d.d. 28/05)
– VAO Maritiem (AO d.d. 05/06)
– VAO Noodhulp (AO d.d. 06/06)
– VAO Gewasbeschermingsmiddelen (AO d.d. 06/06)
– VAO Verkeersveiligheid (AO d.d. 13/06)
– VAO Inburgering en integratie (AO d.d. 13/06)
– VAO Bonaire, Sint Eustatius en Saba (AO d.d. 13/06)
– VSO Ontwerpbesluit tot wijziging van het Vuurwerkbesluit
– VAO Evaluatie Transgenderwet (AO d.d. 19/06)
– VSO Ontwerpbesluit maatregelen kleine kunststof drankflessen (30 872–232)
– VAO Inspectie van het Onderwijs in het funderend onderwijs (AO d.d. 19/06)
– 35 180 (Goedkeuring van het op 6 februari 2019 te Brussel tot stand gekomen Protocol bij het Noord-Atlantisch Verdrag betreffende de toetreding van de Republiek Noord-Macedonië (Trb. 2019, 24)
– 35 106-(R2115) (Wijziging van de Rijkswet Onderzoeksraad voor veiligheid in verband met enkele aanpassingen)

5 juli t/m 2 september (week 28 t/m 35)
– *zomerreces*

3, 4 en 5 september (week 36)
– VAO Voortgangsrapportage NL bijdrage anti-ISIS coalitie (AO d.d. 28/05)
– VAO Kiesrecht /Desinformatie en digitale inmenging (AO d.d. 19/06)
– VAO Kinderopvang (AO d.d. 20/06)
– VAO Water (AO d.d. 20/06)

– 35 050 (Wijziging van diverse onderwijswetten door het wijzigen van de systematiek van het in aanmerking brengen voor bekostiging van nieuwe openbare en bijzondere scholen zodat er meer ruimte is voor een nieuw onderwijsaanbod (Wet meer ruimte voor nieuwe scholen)
– 34 971 (Wijziging van de Zorgverzekeringswet in verband met versterking van de invloed van verzekerden op de zorgverzekeraar (verzekerdeninvloed Zvw))
– 34 747 (voorstel van wet van de leden De Graaf, Fritsma en Markuszower houdende een regeling inzake administratieve detentie (Wet administratieve detentie)
– 35 124 (Wijziging van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg in verband met het creëren van een bevoegdheid voor Onze Minister om een voorgedragen kwaliteitsstandaard vanwege financiële gevolgen niet in het openbaar register op te nemen (financiële toetsing voorgedragen kwaliteitsstandaarden))
– 35 124 (Wijziging van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg in verband met het creëren van een bevoegdheid voor Onze Minister om een voorgedragen kwaliteitsstandaard vanwege financiële gevolgen niet in het openbaar register op te nemen (financiële toetsing voorgedragen kwaliteitsstandaarden))
– 35 133 (Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten vanwege opname in de Omgevingswet van regels over het vestigen van een voorkeursrecht, regels over onteigening, bijzondere regels voor het inrichten van gebieden en, met het oog op verschillende typen gebiedsontwikkelingen, een verdere aanpassing van de regels over kostenverhaal (Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet)
– 35 174 (Wijziging van de Participatiewet en enige andere wetten in verband met het opheffen van discriminatoir onderscheid tussen bloedverwanten in de tweede graad en anderen die een gezamenlijke huishouding voeren waarbij sprake is van zorgbehoefte)
– 35 124 (Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering tot strafbaarstelling van verblijf in een door een terroristische organisatie gecontroleerd gebied (strafbaarstelling verblijf in een door een terroristische organisatie gecontroleerd gebied)
– 35 125 (Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering tot strafbaarstelling van verblijf in een door een terroristische organisatie gecontroleerd gebied (strafbaarstelling verblijf in een door een terroristische organisatie gecontroleerd gebied))

10, 11 en 12 september (week 37)
– 35 152 (Wijziging van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur in verband met diverse uitbreidingen van de toepassingsmogelijkheden daarvan alsmede enkele overige wijzigingen)
– 35 102 (Wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet op de expertisecentra, de Wet op het onderwijstoezicht en enkele andere wetten in verband met actualisering van de deugdelijkheidseisen, het daarmee samenhangende onderwijstoezicht en vermindering van administratieve verplichtingen in het funderend onderwijs, alsmede reparatie van wetstechnische gebreken (actualisering deugdelijkheidseisen funderend onderwijs))

17, 18 en 19 september (week 38)
– Prinsjesdag
– Algemene Politieke Beschouwingen

24, 25 en 26 september (week 39)
– 34 491 (Wet bestuur en toezicht rechtspersonen)

1, 2 en 3 oktober (week 40)
– Algemene Financiële Beschouwingen (IXA/B)

8, 9 en 10 oktober (week 41)
– Begroting Koninkrijksrelaties (IV)
– Begroting Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (XIV)

15, 16 en 17 oktober (week 42)
– Begroting Algemene Zaken (III) en Begroting Koning (I)
– Begroting Infrastructuur & Waterstaat (XII)

18 t/m 24 oktober (week 43)
– herfstreces 2019

29, 30 en 31 oktober 2019 (week 44)
– Begroting Binnenlandse Zaken (VII)
– Begroting Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI)

5, 6 en 7 november (week 45)
– Begroting Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII)
– Begroting Defensie (X)

12, 13 en 14 november (week 46)
– Belastingplan 2020 *(incl. stemmingen)*
– Begroting Buitenlandse Zaken (V)

19, 20 en 21 november (week 47)
– Begroting Justitie & Veiligheid (VI)
– Begroting Economische Zaken en Klimaat (XIII)

26, 27 en 28 november (week 48)
– Begroting BuHa-OS (XVII)
– Begroting Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV)

3, 4 en 5 december (week 49)
– Stemmingen over alle begrotingen

Aangemelde onderwerpen, nog niet geagendeerd

– 34 420 (voorstel van wet van het lid Van Nispen tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet primair onderwijs BES ter invoering van regels over de kwalificatie van docenten en het vaststellen van een minimum aantal uren voor wat betreft het bewegingsonderwijs) *(voortzetting)*
– 34 445 (Wijziging van de Wet marktordening gezondheidszorg en enkele andere wetten in verband met aanpassingen van de tarief- en prestatieregulering en het markttoezicht op het terrein van de gezondheidszorg)
– 34 542 (voorstel van wet van het lid Veldman tot wijziging van de Gemeentewet en de Wet milieubeheer houdende invoering van het heffen van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing van de gebruiker) *(voortzetting)*
– 34 044 (voorstel van wet van de leden Fritsma en De Graaf inzake de terugzending van criminele Nederlanders afkomstig uit Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Wet terugzending criminele Antillianen)
(voortzetting)
– 34 767 (Wet toetreding zorgaanbieders)) + 34 768 (Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders)
– 30 246 (Wijziging van de Wet op het primair onderwijs en de Wet op de expertisecentra onder meer in verband met aanpassing van de methode van jaarlijkse prijsbijstelling ten aanzien van de materiële voorzieningen)
– 30 579 (voorstel van wet van het lid Voordewind tot strafbaarstelling van het in de openbaarheid ontkennen, op grove wijze bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord) *(antwoord 1e* termijn + 2e termijn)

– 31 362 (voorstel van wet van het lid Van der Lee; Wijziging Wet belastingen op milieugrondslag i.v.m. het beperken van de emissies van broeikasgassen door kolengestookte elektriciteitscentrales (beperking emissies kolencentrales) *(re- en dupliek)*
– 33 587 (voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeerbelasting per minuut) + 33 707 (voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeertarieven per minuut) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 051 (voorstel van wet van het lid Van Klaveren tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met een verruiming van de vrijheid van meningsuiting) *(antwoord 1e* termijn + 2e termijn)
– 34 464 (voorstel van wet van het lid Koşer Kaya tot intrekking van de Zondagswet)

Te agenderen debatten

1. Debat over het tekort aan arbeidskrachten (Wiersma) *(Minister SZW)*
2. Debat over het «exposen» van vrouwen (Becker) *(Minister SZW en Minister J&V)*
3. Debat over brandgevaarlijk isolatiemateriaal in woonhuizen (Beckerman) *(Minister BZK)*
4. Debat over concrete maatregelen in het kader van het preventieakkoord (Veldman) *(Staatssecretaris VWS)*
5. Debat over het actieprogramma Langer Thuis (Ellemeet) *(Minister VWS)*
6. Debat over het eindrapport van het SCP over de evaluatie van de hervorming van de langdurige zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
7. Debat over inschattingsfouten van instanties bij de begeleiding van de dader van de metromoord (Van Toorenburg) *(Minister voor Rechtsbescherming)*
8. Debat over overschrijdingen van ICT-projecten bij de overheid (Verhoeven) *(Staatssecretaris BZK)*
9. Debat over het bericht dat de El-Tawheed moskee in Amsterdam onderdak geeft aan IS-gangers (Arno Rutte) *(Minister J&V)*
10. Debat over de voorgenomen verhuizing van de marinierskazerne in Doorn (Diks) *(Staatssecretaris Defensie)*
11. Debat over salafisme in Nederland (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
12. Debat over de voortgang van de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (conform motie-Dijksma (Kamerstuk 24 170, nr. 170)) *(Minister VWS)*
13. Debat over chroom-6 (Van Kent) *(Minister MZ en Staatssecretaris SZW)*
14. Debat over het rapport van de Raad van State over de digitalisering van de overheid (Van der Molen) *(Staatssecretaris BZK)*
15. Debat over de uitwisseling van informatie over personen met verward gedrag tussen politie en de ggz (De Lange) *(Staatssecretaris VWS, Minister J&V)*
16. Debat over het ontwerpinstemmingsbesluit gaswinning Groningenveld *(Minister EZK)*
17. Debat over het bericht dat de verblijfplaats van de opdrachtgever van de moord op IKON-journalisten is ontdekt (Sjoerdsma) *(Minister BuZa, Minister J&V)*
18. Debat over de afrekenbaarheid van bestuurders in het onderwijs (Kwint) *(Minister BVO en Media)*
19. Debat over het tekortschieten van de Nederlandse controle op wapendoorvoer (Lodders) *(Staatssecretaris Financiën, Minister BuHA-OS)*
20. Debat over de kansen van kweekvlees (De Groot) *(Minister LNV)*
21. Debat over het programma gehandicaptenzorg «Volwaardig leren»(Bergkamp) *(Minister VWS)*
22. Debat over het rapport van de commissie-Fokkens over mogelijke integriteitsschendingen binnen het OM (Buitenweg) *(Minister J&V)*
23. Debat over fraude met de dividendbelasting (Van Weyenberg) *(Minister en Staatssecretaris Financiën)*

24. Debat over het bericht dat klimaatdoelen alleen haalbaar zijn met nieuwe kerncentrales (Dik-Faber) *(Minister EZK)*
25. Debat over de milieueffectrapportage van Schiphol (Laçin) *(Minister I&W)*
26. Debat over illegale bewoning van vakantieparken (Van Toorenburg) *(Minister J&V, Minister BZK)*
27. Debat over hoge financiële reserves bij schoolbesturen en samenwerkingsverbanden (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
28. Debat over de gevolgen van digitalisering voor het innovatiebeleid (Veldman) *(Staatssecretaris EZK)*
29. Debat over de Emancipatiemonitor 2018 (Bergkamp) *(Minister OCW)*
30. Debat over fraude door aanbieders van inburgeringscursussen (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
31. Debat over het besluit van de Amerikaanse regering om alle troepen uit Syrië terug te trekken (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
32. Debat over het bedrijf Novartis dat de prijs voor een medicijn tegen kanker verzesvoudigd heeft (Van Gerven) *(Minister MZ)*
33. Debat over de uitrol van 5G (Sjoerdsma) *(Staatssecretaris EZK, Minister Defensie, Minister BuZa, Minister J&V)*
34. Debat over uitstel van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Peters) *(Staatssecretaris SZW, Staatssecretaris Fin)*
35. Debat over het toezicht op de Europese Centrale Bank (Omtzigt) *(Minister Financiën)*
36. Debat over geweld tegen hulpverleners en agenten (Helder) *(Minister-President, Minister J&V)*
37. Debat over het jarenlange misbruik van minderjarigen door een atletiektrainer (Markuszower) *(Minister J&V, Minister MZ)*
38. Debat over een verwacht tekort aan mantelzorgers (Sazias) *(Minister VWS)*
39. Debat over de problemen in de jeugd-ggz (Westerveld) *(Minister VWS)*
40. Debat over schijnzelfstandigen (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
41. Debat over de toekomst van ons geldstelsel (Alkaya) *(Minister Fin)*
42. Debat over gezondheidsklachten van veteranen in Afghanistan door verbranding van afval (Karabulut) *(Minister Defensie)*
43. Debat over gemeenten die weigeren dakloze mensen in te schrijven in de Basisregistratie personen (Özütok) *(Staatssecretaris BZK)*
44. Debat over geweld tegen leerkrachten (Beertema) *(Minister BVO en Media)*
45. Debat over seksuele intimidatie op de werkvloer (Van den Hul) *(Minister OCW, Staatssecretaris SZW)*
46. Debat over het verzamelen van gedetailleerde persoonsgegevens door Google (Middendorp) *(Minister RB, Staatssecretaris BZK)*
47. Debat over de quickscan luchthaven in zee (Baudet) *(Minister I&W)*
48. Debat over de poortwachtersfunctie van banken bij financiële transacties (Van der Linde) *(Minister Financiën)*
49. Debat over het aantrekken van ICT-ers bij de rijksoverheid (Middendorp) *(Minister BZK)*
50. Debat over de stijging van de energienota (Snels) *(Minister Financien, Minister EZK, Minister SZW)*
51. Debat over versnelde bodemdaling in Nederland (Van der Lee) *(Minister EZK, Minister I&W, Minister LNV, Minister BZK)*
52. Debat over meer wettelijke mogelijkheden om gesjoemel met zorg-bv's tegen te gaan (Agema) (*Minister VWS)*
53. Debat over de vergoeding van vruchtbaarheidsbehandelingen (Ellemeet) *(Minister VWS, Minister OCW)*
54. Debat over de marktwerking in de zorg (Van Brenk) *(Minister VWS)*
55. Debat over de blootstelling van omwonenden aan landbouwgif (Ouwehand) *(Minister LNV, Staatssecretaris I&W)*
56. Debat over de toeristische verhuur van woningen (Beckerman) *(Minister BZK)*
57. Debat over de acties van leraren (Kwint) *(Minister OCW, Minister BVO en Media)*

58. Debat over de aanslag in Utrecht (Wilders) *(Minister-President, Minister J&V)*
59. Debat over achterlating van kinderen in het land van herkomst (Buitenweg) *(Minister RB)*
60. Debat over de staat van de rechtspraak (Van Nispen) *(Minister RB)*
61. Debat over het bericht dat de Vereniging Hogescholen per direct stopt met de nationale studentenenquête (Futselaar) *(Minister OCW)*
62. Debat over uitspraken van de president van de Nederlandsche Bank over het tekort aan woningen (Ronnes) *(Minister BZK)*
63. Debat over het onderzoek naar het incident met eigen vuur tijdens de missie in Uruzgan (Belhaj) *(Minister Defensie)*
64. Debat over wildstroperij (Graus) *(Minister LNV)*
65. Debat over uitbuiting van Oost-Europese arbeidsmigranten (Jasper van Dijk) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
66. Debat over radicalisme bij naschoolse Arabische lessen (Stoffer) *(Minister SZW, Minister RB)*
67. Debat over de afname van het aantal vaste banen in het onderwijs (Futselaar) *(Minister OCW)*
68. Debat over de koopkracht van burgers (Edgar Mulder) *(Minister Financiën, Minister SZW)*
69. Debat over meisjes in het voortgezet speciaal onderwijs die worden gedwongen tot seksuele handelingen (Van den Hul) *(Minister BVO en Media, Minister VWS, Minister RB)*
70. Debat over de Toekomstwijzer kwetsbare groepen (Agema) *(Minister VWS)*
71. Debat over de stijgende woonlasten voor huurders (Nijboer) *(Minister BZK)*
72. Debat over het investeringsklimaat voor ondernemers in schone energie (Sienot) *(Minister J&V, Minister EZK)*
73. Debat over het bericht dat de VS importheffingen willen invoeren op Europese goederen (Sjoerdsma) *(Minister BuHA-OS)*
74. Debat over Chinezen die bedrijfsgeheimen van ASML hebben gestolen (Van der Lee) *(Minister EZK)*
75. Debat over onnodige behandelingen in ziekenhuizen (Raemakers) *(Minister MZ)*
76. Debat over ICT-problemen bij de NVWA (Moorlag) *(Minister LNV)*
77. Debat over de verdienmodellen in het huidige landbouwsysteem (Moorlag) *(Minister LNV)*
78. Debat over de afspraken tussen het OM, de politie en de media over publicaties over ernstige strafzaken (Van Toorenburg) *(Minister J&V)*
79. Debat over een terugkeerregeling voor Syrische vluchtelingen (Baudet) *(Minister BuZa, Staatssecretaris J&V)*
80. Debat over een stijging van het aantal verkeersdoden (Remco Dijkstra) *(Minister I&W, Minister J&V)*
81. Debat over de screening op terrorisme bij financiële instellingen (Van der Linde) *(Minister Financiën)*
82. Debat over reiskostendeclaraties van de collegevoorzitter van de Universiteit Utrecht (Özdil) *(Minister OCW)*
83. Debat over het akkoord met Oekraïne over kippenvlees (Ouwehand) (*Minister LNV, Minister BuHA-OS)*
84. Debat over het effect van het namen en shamen van bedrijven die de arbeidsregels overtreden (Van Weyenberg) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
85. Debat over online beelden van seksueel misbruik van kinderen die gehost worden vanuit Nederland (Bisschop) *(Minister J&V)*
86. Debat over het tekort aan betaalbare middenhuurwoningen (Van Eijs) *(Minister BZK)*
87. Debat over de nieuwe Duitse industrieagenda en over fusieregels in Europa (Van der Lee) *(Minister EZK)*
88. Debat over de mishandeling van een NVWA keuringsarts bij een slachthuis in Drachten (Graus) *(Minister LNV, Minister J&V)*

89. Debat over modernisering van de onderwijsvrijheid in artikel 23 van de Grondwet (Asscher) *(Minister BVO en Media)*
90. Debat over de moord door een voormalig tbs-er (Markuszower) *(Minister RB)*
91. Debat over terreur van dierenactivisten op het platteland (Laan-Geselschap) *(Minister LNV, Minister J&V)*
92. Debat over de afname van biodiversiteit (De Groot) *(Minister LNV)*
93. Debat over producten die onterecht als biologisch worden verkocht (Geurts) *(Minister LNV)*
94. Debat over de achterstand van leerlingen op basisscholen in achterstandswijken (Van Meenen) *(Minister BVO en Media)*
95. Debat over het grote aantal oud-studenten met een studieschuld en een betalingsachterstand (Futselaar) *(Minister OCW)*
96. Debat over het bericht dat medewerkers van de Rotterdamse haven een onderzoek naar corruptie hebben tegengewerkt (Groothuizen) *(Minister J&V)*
97. Debat over mogelijke spionage door Huawei in Nederland (Laan-Geselschap) *(Minister J&V, Minister BZK)*
98. Debat over achtstegroepers die een onjuist schooladvies hebben gekregen (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
99. Debat over het bericht dat in Kapelle een terreurverdachte is opgepakt (De Graaf) *(Minister J&V, Staatssecretaris J&V)*
100. Debat over huizen met gebreken (Beckerman) *(Minister BZK)*
101. Debat over het bericht dat de Belastingdienst de politiek om een beleidsvakantie vraagt (Van Rooijen) *(Minister Financiën, Staatssecretaris Financiën)*
102. Debat over de aanbesteding van vaartuigen door Rijkswaterstaat (Van Aalst) *(Minister I&W)*
103. Debat over dyslexiebureaus die zelf lees-en spellingsproblemen diagnosticeren en behandelen (Peters) *(Minister VWS, Minister BVO en Media)*
104. Debat over het bericht dat het UWV ten onrechte uitkeringen verstrekt aan gevangenen (Smeulders) *(Minister SZW)*
105. Debat over het eindrapport van de Commissie Langdurig Verblijvende Vreemdelingen (Van Toorenburg) *(Minister J&V)*
106. Debat over pro-anorexia-coaches die meisjes misbruiken (Drost) *(Minister J&V)*
107. Debat over het bericht dat de IND verblijfsvergunningen van veroordeelde criminelen niet intrekt (Kuiken) *(Staatssecretaris J&V)*
108. Debat over het bericht dat thuiszorgorganisatie Privazorg miljoenen euro's heeft weggesluisd (Slootweg) *(Minister VWS)*
109. Debat over de forensische opsporing in Nederland (Helder) *(Minister J&V)*
110. Debat over het rapport van de Algemene Rekenkamer over het terugbetalen van toeslagen (Lodders) *(Staatssecretaris Financiën)*
111. Debat over een onderzoek naar klokkenluiders bij het WODC (Van Nispen) *(Minister J&V)*
112. Debat over afblazen van de lastenverlichting voor bedrijven als loonstijgingen voor werknemers achterwege blijven (Asscher) *(Minister-President)*
113. Debat over onderzoek van LAKS over nooit gemaakte schoolexamens in het programma van toetsing (Kwint) *(Minister BVO en Media)*
114. Debat over de vervolging van vier verdachten voor betrokkenheid bij het neerhalen van de MH17 (Van Dam) *(Minister BuZa)*
115. Debat over het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid over het voedselveiligheidssysteem in Nederland (Bromet) *(Minister LNV, Minister MZ)*

Te agenderen dertigledendebatten/ interpellaties

1. Dertigledendebat over woningzoekenden die worden opgelicht door bemiddelingsbureaus (Nijboer) *(Minister BZK, Staatssecretaris Financiën)*
2. Dertigledendebat over het besluit van de Chinese regering om de markt te openen voor Nederlands kalfsvlees (Ouwehand) *(Minister EZK, Minister BuHa-OS)*
3. Dertigledendebat over het haperende herstel van pensioenfondsen (De Jong) *(Minister SZW)*
4. Dertigledendebat over fraude met de aantallen dieren in de veehouderij (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister BZK)*
5. Dertigledendebat over een vreedzame demonstratie van studenten (Özdil) *(Minister OCW)*
6. Dertigledendebat over dreigende kortingen op pensioenen (Van Rooijen) *(Minister SZW)*
7. Dertigledendebat over Bulgaarse bedrijven die ondermaatse thuiszorg aanbieden (Kerstens) *(Minister VWS)*
8. Dertigledendebat over sponsoring door de farmaceutische industrie (Ellemeet) *(Minister MZ)*
9. Dertigledendebat over ondermaats presteren van 48 thuiszorgorganisaties (Agema) *(Minister VWS)*
10. Dertigledendebat over de praktijken van fabrikant Leadiant inzake het geneesmiddel CDCA (Van Gerven) *(Minister MZ)*
11. Dertigledendebat over sluiting van de klinische verloskunde in ziekenhuizen in Stadskanaal en Hoogeveen (Van Gerven) *(Minister MZ)*
12. Dertigledendebat over de gang van zaken rond de uitreiking van de Mensenrechtentulp (Omtzigt) *(Minister BuZa)*
13. Dertigledendebat over politieke heropvoedingskampen in de Chinese provincie Xinjiang (Kuzu) *(Minister BuZa)*
14. Dertigledendebat over de achterstand van vrouwen op de arbeidsmarkt (Özütok) *(Minister OCW)*
15. Dertigledendebat over de sluiting van de basis van Ryanair op Eindhoven airport (Laçin) *(Minister SZW, Minister I&W)*
16. Dertigledendebat over het bericht dat apothekers de wens van artsen bij de uitgifte van medicijnen negeren (Van Gerven) *(Minister MZ)*
17. Dertigledendebat over misstanden in de vleesverwerkende industrie (Van Raan) *(Minister LNV, Minister SZW)*
18. Dertigledendebat over de krapte op de woningmarkt (Krol) *(Minister BZK)*
19. Dertigledendebat over de Venezolaanse vluchtelingenproblematiek op Curaçao (Özütok) *(Minister BuZa, Staatssecretaris BZK)*
20. Dertigledendebat over de haalbaarheid van het actieplan Werken in de Zorg (Agema) *(Minister VWS)*
21. Dertigledendebat over het bericht dat de spoedeisende hulp in Lelystad sluit (Agema) *(Minister MZ)*
22. Dertigledendebat over de Handreiking lerarentekort voor basisscholen (Kuzu) *(Minister BVO en Media)*
23. Dertigledendebat over kinderen in de daklozenopvang (Westerveld) *(Minister VWS)*
24. Dertigledendebat over de lange wachtlijsten voor huurwoningen (Nijboer) *(Minister BZK)*
25. Dertigledendebat over ongeregeldheden rondom demonstraties tegen zwarte piet en het recht op demonstratie (Azarkan) *(Minister-President)*
26. Dertigledendebat over klachten over de huurcommissie (Smeulders) *(Minister BZK)*
27. Dertigledendebat over het akkoord over de doorstart van de IJsselmeerziekenhuizen (Agema) (*Minister MZ)*
28. Dertigledendebat over zorgaanbieders die patiënten cadeaus aanbieden (Arno Rutte) *(Minister VWS)*

29. Dertigledendebat over het bericht dat de overheid minder 50-plussers in dienst heeft genomen (Van Brenk) *(Minister SZW)*
30. Dertigledendebat over de afschot van herten in de Oostvaardersplassen (Graus) *(Minister LNV)*
31. Dertigledendebat over etnisch profileren door de politie (Azarkan) *(Minister J&V)*
32. Dertigledendebat over eventuele toezeggingen aan Unilever inzake de vestiging van het hoofdkantoor in Nederland (Leijten) *(Minister-President)*
33. Dertigledendebat over misstanden in de distributiecentra van online supermarkt Picnic (Van Kent) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
34. Dertigledendebat over het bericht dat energiebedrijf Eneco via veiling wordt verkocht (Beckerman) *(Minister EZK)*
35. Dertigledendebat over de dreigende sluiting van de ziekenhuizen Bronovo en Antoniushove (Van Gerven) *(Minister MZ)*
36. Dertigledendebat over een omstreden grondaankoop rondom het spoornetwerk (Van Aalst) *(Staatssecretaris I&W)*
37. Dertigledendebat over anti-islamsentimenten in de samenleving (Azarkan) *(Minister SZW)*
38. Dertigledendebat over de verhoudingen in de coalitie (Asscher) *(Minister-President)*
39. Dertigledendebat over het bericht dat de zorg te duur is voor minima (Hijink) *(Minister MZ)*
40. Dertigledendebat over het bericht dat Turkije een informatieverzoek negeert van het Openbaar Ministerie in een groot terrorismeonderzoek (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
41. Dertigledendebat over de plannen voor een kilometerheffing voor vrachtwagens (Van Aalst) *(Minister I&W)*
42. Dertigledendebat over de voortgangsrapportage van het PBL inzake het behalen van de Urgendadoelen (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
43. Dertigledendebat over de uitspraak van de Minister-President dat hij kansen ziet voor het Nederlandse bedrijfsleven in Brazilië (Ploumen) *(Minister-President)*
44. Dertigledendebat over een conceptvredesonderhandelingsakkoord met de Taliban (Karabulut) *(Minister BuZa, Minister Defensie)*
45. Dertigledendebat over acties van Europese boerenorganisaties tegen vrijhandelsverdragen (Ouwehand) *(Minister BuHa-OS, Minister LNV)*
46. Dertigledendebat over studenten die prestatiedruk en psychische klachten ervaren als gevolg van het leenstelsel (Futselaar) *(Minister OCW)*
47. Dertigledendebat over zwijgcontracten in de zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
48. Dertigledendebat over het bericht dat zorgverzekeraars 190 miljoen euro onbenut laten voor de wijkverpleging (Kerstens) *(Minister VWS)*
49. Dertigledendebat over brandveiligheid in stallen (Ouwehand) *(Minister LNV)*
50. Dertigledendebat over de huizenprijzen in Amsterdam (Smeulders) *(Minister BZK)*
51. Dertigledendebat over de schaderegeling voor chroom-6-slachtoffers in Tilburg (Kerstens) *(Minister Defensie)*
52. Dertigledendebat over het bericht dat Nederland geen plan B heeft in geval van een verdere stijging van de zeespiegel (Van Raan) *(Minister I&W, Minister EZK)*
53. Dertigledendebat over de prijsstijgingen en de hoge consumentenprijsindex (Alkaya) *(Minister Financiën)*
54. Dertigledendebat over de kosten van het Energieakkoord (Baudet) *(Minister EZK)*
55. Dertigledendebat over de veiligheid in woonzorginstellingen (Kuiken) *(Minister VWS, Minister RB)*
56. Dertigledendebat over een verdubbeling van het aantal meldingen over verwarde personen (Helder) *(Minister J&V, Staatssecretaris VWS)*
57. Dertigledendebat over de metingen van het KNMI inzake aardbevingen (Beckerman) *(Minister EZK, Staatssecretaris I&W)*

58. Dertigledendebat over medicijnresten in het oppervlaktewater (Van Kooten-Arissen) *(Minister I&W, Minister VWS)*
59. Dertigledendebat over de controle op mensen met een uitkering (Van Brenk) *(Staatssecretaris SZW)*
60. Dertigledendebat over het VN-rapport over de schending van mensenrechten in Gaza (Kuzu) *(Minister BuZa)*
61. Dertigledendebat over de brandbrief van de Agrarische Tafel (Agnes Mulder) *(Minister EZK)*
62. Dertigledendebat over het sluiten van een kolencentrale (Van der Lee) *(Minister EZK)*
63. Dertigledendebat over het bericht dat het kopen van sigaretten onder de 18 jaar te gemakkelijk blijft (Van Kooten-Arissen) *(Minister SZW)*
64. Dertigledendebat over het bedreigde landschap in Nederland (Van Kooten-Arissen) *(Minister BZK, Minister LNV, Minister I&W)*
65. Dertigledendebat over twee rapporten van de VN over verlies aan biodiversiteit (Ouwehand) *(Minister BuHA-OS)*
66. Dertigledendebat over de beloning van de bestuursvoorzitter van Shell (Beckerman) *(Minister EZK, Staatssecretaris Financiën)*
67. Dertigledendebat over het bericht dat een varkensboer ondanks een beroepsverbod in Duitsland een stal mag bouwen en uitbreiden (Van Kooten-Arissen) *(Minister LNV, Minister J&V)*
68. Dertigledendebat over Europese plannen om de regels voor export van werkloosheidsuitkeringen te versoepelen (Jasper van Dijk) *(Minister SZW)*
69. Dertigledendebat over het bericht dat het gemiddelde inkomen van Nederlandse werkenden nauwelijks stijgt (De Jong) *(Minister SZW)*
70. Dertigledendebat over het tekort aan sociale huurwoningen (Beckerman) *(Minister BZK)*
71. Interpellatiedebat over het rekenmodel voor de subsidie op elektrische auto's (Omtzigt) *(Staatssecretaris Financiën, Staatssecretaris I&W)*
72. Dertigledendebat over het rapport van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd over een medische studie onder galwegkankerpatiënten (Van Gerven) *(Minister MZ)*
73. Dertigledendebat over het breed moratorium schulden (Van Brenk) *(Staatssecretaris SZW)*
74. Dertigledendebat over het opslaan van gegevens van patiënten in Google Cloud (Edgar Mulder) *(Minister MZ)*
75. Dertigledendebat over de bekostiging van universiteiten (Özdil) *(Minister OCW)*
76. Dertigledendebat over het lot van jonge dieren in de zuivelketen (Ouwehand) (*Minister LNV)*
77. Dertigledendebat over een CO2-vrijstelling (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
78. Dertigledendebat over de mogelijke fusie van twee grote kinderopvangorganisaties (Kwint) *(Minister EZK, Staatssecretaris SZW)*
79. Dertigledendebat over een stiekeme verhoging van de feitelijke belastingtarieven (Leijten) *(Minister Financiën)*
80. Dertigledendebat over uitbreiding van de activiteiten van de NS in het Verenigd Koninkrijk (Nijboer) *(Minister Financiën)*
81. Dertigledendebat over Afghaanse tolken die zich in de steek gelaten voelen door Nederland (Belhaj) *(Minister Defensie)*
82. Dertigledendebat over discriminatie op de woningmarkt (Azarkan) *(Minister BZK)*
83. Dertigledendebat over de regeling voor het verduurzamen van huurwoningen (Smeulders) *(Minister BZK)*
84. Dertigledendebat over de mislukte cao-onderhandelingen bij Defensie (Karabulut) *(Staatssecretaris Defensie)*
85. Dertigledendebat over voorstellen voor compensatiemaatregelen voor Groningen (Nijboer) *(Minister EZK)*
86. Dertigledendebat over de toepassing van dwangmaatregelen in de thuiszorg (Agema) *(Minister VWS)*

87. Dertigledendebat over de waarschuwing van het kabinet voor de stijgende zorguitgaven (Agema) *(Minister VWS)*
88. Dertigledendebat over E-waste (Kröger) *(Staatssecretaris I&W)*
89. Dertigledendebat over fraude met mestvergisting (Ouwehand) *(Minister J&V, Minister LNV)*
90. Dertigledendebat over geen verbod op ruwe borstimplantaten (Ploumen) *(Minister MZ)*
91. Dertigledendebat over een inval bij een veevoederbedrijf dat vervuilde producten als gecertificeerd en veilig zou verkopen (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister J&V)*
92. Dertigledendebat over de uitstoot van lachgas door het bedrijf Chemelot (Laçin) *(Staatssecretaris I&W, Minister EZK)*
93. Dertigledendebat over fraude met biobrandstoffen (Wassenberg) *(Staatssecretaris I&W)*
94. Dertigledendebat over de ontwikkeling van het marineterrein in Amsterdam (Belhaj) *(Minister Defensie)*
95. Dertigledendebat over minder geld voor scholen (Van den Hul) *(Minister BVO en Media, Minister OCW)*
96. Dertigledendebat over de forensische zorg (Kuiken) *(Minister RB)*
97. Dertigledendebat over het tekort aan plaatsen in verpleeghuizen (Geleijnse) *(Minister VWS)*
98. Dertigledendebat over het bericht dat Shell de fundamenten van drie olieplatforms in de Noordzee wil laten staan (Kröger) *(Minister I&W)*
99. Dertigledendebat over de inkomensongelijkheid naar migratie-achtergrond (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
100. Dertigledendebat over het rapport van de Commissie Geweld Jeugdzorg (Hijink) (*Minister VWS, Minister RB)*
101. Dertigledendebat over vaderschap in Nederland (Van Weyenberg) *(Minister SZW, Minister OCW)*

Wetgevings- en notaoverleggen

Maandag 24 juni van 14.00 uur tot 18.00 uur	Van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over de realisatie van de LNV-visie «Waardevol en verbonden» (Kamerstuk 35 000-XIV, nr. 72)
Maandag 24 juni van 13.30 tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Defensie over veteranenbeleid
Maandag 24 juni van 18.30 tot 22.00 uur	Van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de initiatiefnota: «Gelijke Kansen, een leven lang» (Kamerstuk 35 162)
Maandag 1 juli van 10.30 uur tot 17.00	Van de vaste commissie voor Infrastructuur & Waterstaat over de initiatiefnota's «Droge voeten: voor een klimaatbestendig Nederland» (Kamerstuk 35 140) en «Veen red je niet alleen» (Kamerstuk 35 141)
Maandag 1 juli van 11.00 uur tot 17.00 uur	Van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de herziening van de bekostigingssystematiek hoger onderwijs en onderzoek
Maandag 1 juli van 17.00 tot 22.00 uur	Van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken over mensenrechtenbeleid
Maandag 1 juli van 19.00 tot 22.00	Van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de initiatiefnota «Eerlijk loon» (Kamerstuk 35 142)
Maandag 9 september van 10.00 tot 13.30 uur	Van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat over de initiatiefnota: «Ondernemen met een maatschappelijke missie» (Kamerstuk 35 040)

Maandag 9 september van 13.30 uur tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de initiatiefnota: Zorg in de regio (Kamerstuk 35 138)
Maandag 28 oktober van 11.00 uur tot 19.00 uur en maandag 4 november van 11.00 uur tot 23.00 uur	Van de vaste commissie voor Financiën over het Belastingplan 2020

Recesperiodes

Zomerreces 2019: vrijdag 5 juli t/m maandag 2 september 2019

Herfstreces 2019: vrijdag 18 oktober t/m maandag 28 oktober 2019

Kerstreces 2019: vrijdag 20 december 2019 t/m maandag 13 januari 2020

Voorjaarsreces 2020: vrijdag 21 februari t/m maandag 2 maart 2020

Meireces 2020: vrijdag 24 april t/m maandag 11 mei 2020

Koningsdag 2020: maandag 27 april 2020
Hemelvaart 2020: donderdag 21 mei 2020

Zomerreces 2020: vrijdag 3 juli t/m maandag 31 augustus 2020

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2018–2019

Agenda

Opgesteld 28 juni 2019

OPENBARE VERGADERINGEN DER KAMER

Dinsdag 2 juli	**14.00 uur**
Woensdag 3 juli	**10.15 uur**
Donderdag 4 juli	**10.15 uur**
	Aan de orde is:
	1. Vragenuur
	2. Regeling van werkzaamheden
Stemmingen	3. Stemmingen over: moties ingediend bij het notaoverleg over Veteranenbeleid **De Voorzitter: mw. Karabulut wenst haar motie op stuk nr. 214 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
30 139, nr. 213	– de motie-Diks over een landelijke bewustwordingscampagne over PTSS
30 139, nr. 214 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Karabulut/Kerstens over spoedig invoeren van het gewijzigde PTSS-protocol
30 139, nr. 215	– de motie-Kerstens/Karabulut over geen veteraneninloophuizen sluiten om financiële redenen
Stemmingen	4. Stemmingen over: moties ingediend bij het notaoverleg over de realisatie van de LNV-visie «Waardevol en verbonden» **De Voorzitter: dhr. De Groot verzoekt zijn motie op stuk nr. 79 aan te houden. Mw. Bromet wenst haar motie op stuk nr. 88 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
35 000 XIV, nr. 77	– de motie-De Groot over afspraken met ketens en clusters rondom de primaire landbouw over de transitie naar kringlooplandbouw
35 000 XIV, nr. 78	– de motie-De Groot over afspraken met supermarkten over de transitie naar kringlooplandbouw
35 000 XIV, nr. 79 (aangehouden)	– de motie-De Groot over concretisering van dierenwelzijn als onderdeel van de transitie
35 000 XIV, nr. 80	– de motie-Geurts over rechtstreeks aanbieden van producten van boeren aan consumenten

ag-tk-2019-06-28
ISSN 0921 - 7371

35 000 XIV, nr. 81	– de motie-Geurts over de aanstelling van een samenwerkingsambassadeur
35 000 XIV, nr. 82	– de motie-Lodders over evenwichtsbemesting als uitgangspunt bij uitvoering van de LNV-visie
35 000 XIV, nr. 83	– de motie-Futselaar over vermindering van de import van plantaardige eiwitten voor de veehouderij
35 000 XIV, nr. 84 (aangehouden)	– de motie-Futselaar over verscherpte sancties aangaande mestfraude
35 000 XIV, nr. 85	– de motie-Futselaar over eisen voor schaal en omvang van kringlopen in de landbouw
35 000 XIV, nr. 86	– de motie-Futselaar over extern wetenschappelijk advies over de omvang van de Nederlandse veestapel
35 000 XIV, nr. 87	– de motie-Bromet over productie en verkoop van vlees met het driesterrenkeurmerk in 2035
35 000 XIV, nr. 88 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Bromet over behoud van de koploperpositie van Nederland in dierenwelzijn
35 000 XIV, nr. 89	– de motie-Ouwehand over een hitteplan voor dieren
35 000 XIV, nr. 90	– de motie-Bisschop over een risico- en investeringsfonds voor verduurzaming van de land- en tuinbouw
35 000 XIV, nr. 91	– de motie-Bisschop over voortzetting van het programma Groene Veredeling
35 000 XIV, nr. 92	– de motie-Moorlag over concrete doelen voor de reductie van het gebruik van kunstmest en geïmporteerd plantaardig eiwit
35 000 XIV, nr. 93	– de motie-Moorlag over een betere balans tussen ecologie en economie in waardevolle en kwetsbare landschappen
Stemmingen	5. Stemmingen over: moties ingediend bij het notaoverleg over de initiatiefnota van het lid Van den Hul: «Gelijke Kansen, een leven lang»
35 162, nr. 4 (aangehouden)	– de motie-Tielen over de digitale geletterdheid van scholieren
35 162, nr. 5	– de motie-Tielen over vooroplopen van lerarenopleidingen in de voorbereiding van onderwijs op de technologiegedreven toekomst
35 162, nr. 6	– de motie-Futselaar over extra ondersteuning voor 10% van de scholen met de meeste achterstandsleerlingen
35 162, nr. 7	– de motie-Futselaar over kleinere klassen op 10% van de scholen met de meeste achterstandsleerlingen
35 162, nr. 8	– de motie-Nijboer/Van Meenen over een nadere verkenning van de SER naar ongelijke kansen
35 162, nr. 9 (aangehouden)	– de motie-Rog over de financiële gevolgen van het verbieden van verplichte ouderbijdragen voor extra onderwijsprogramma's
Stemmingen	6. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Bescherming persoonsgegevens **De Voorzitter: dhr. Van Gent verzoekt zijn moties op stuk nrs. 141 en 142 aan te houden. Dhr. Van Nispen wenst zijn motie op stuk nr. 139 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
32 761, nr. 137	– de motie-Van Dam/Verhoeven over het toezicht op de Big Five
32 761, nr. 138	– de motie-Buitenweg over het voorkomen van indirecte discriminatie door besluitvorming via algoritmen
32 761, nr. 139 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Van Nispen over inzicht in de taakuitbreiding en groeiscenario's van de Autoriteit Persoonsgegevens
32 761, nr. 140	– de motie-Van Nispen c.s. over wifitracking
32 761, nr. 141 (aangehouden)	– de motie-Van Gent over verborgen camera's
32 761, nr. 142 (aangehouden)	– de motie-Van Gent over het strafbaar stellen van het heimelijk opnemen van gesprekken
32 761, nr. 143	– de motie-Van Gent/Van Nispen over een beleidsregel voor duidelijkheid en rechtszekerheid bij standaardverwerkingen
32 761, nr. 144 (aangehouden)	– de motie-Verhoeven/Kuiken over onderzoek naar de versterking van het toezicht door de Reclame Code Commissie
32 761, nr. 145	– de motie-Kuiken/Verhoeven over een wettelijke transparantieplicht voor politieke advertenties op onlineplatforms

Stemmingen	7. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Jeugdhulp
31 839, nr. 676	– de motie-Raemakers/Hijink over alle jeugdzorginstellingen aansluiten op Z-Cert
31 839, nr. 677	– de motie-Peters over onderzoeken welk deel van het geld aan zorg wordt besteed
31 839, nr. 678	– de motie-Westerveld over het op korte termijn versterken van de rechten van jongeren in jeugdzorginstellingen
31 839, nr. 679	– de motie-Voordewind over het onderzoeken van de ontwikkeling van de kostprijs per traject
31 839, nr. 680	– de motie-Hijink/Westerveld over het hanteren van reële tarieven voor de jeugdzorg door gemeenten
31 839, nr. 681	– de motie-Hijink over het garanderen van de beschikbaarheid van noodzakelijke specialistische jeugdzorg
31 839, nr. 682	– de motie-Kuiken over een onderzoek naar het toevoegen van relevante beroepsgroepen aan wijkteams
31 839, nr. 683	– de motie-Kuiken over onderzoek naar de ontwikkeling van evaluatiemodellen voor de jeugdzorg
31 839, nr. 684	– de motie-Tielen over in het onderzoek naar de uitgavenontwikkeling zowel het aanbod als de vraag meenemen
31 839, nr. 685	– de motie-Tielen over gemeenten ondersteunen met voorbeelden voor het vormgeven van inkoop van jeugdhulp
Stemmingen	8. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Nationale veiligheid en crisisbeheersing
30 821, nr. 82 (aangehouden)	– de motie-Buitenweg/Verhoeven over onderzoek naar surveillanceapparatuur van Chinese bedrijven
30 821, nr. 83 (aangehouden)	– de motie-Laan-Geselschap over nieuwe technologieën gebruiken voor het oppakken van voortvluchtigen
30 821, nr. 84	– de motie-Laan-Geselschap/Van Dam over het niet uitfaseren van het WAS-systeem per 1 januari 2021
30 821, nr. 85	– de motie-Verhoeven/Laan-Geselschap over het op kwetsbaarheden scannen van overheidssystemen in de vitale infrastructuur
Stemmingen	9. Stemmingen over: moties ingediend bij het debat over de problematiek rondom de terugkeer van jihadi's
29 754, nr. 508	– de motie-De Graaf over geen enkele jihadist toelaten in Nederland
29 754, nr. 509	– de motie-De Graaf over de jihadgrootouders uit Ede
29 754, nr. 510	– de motie-Van Ojik/Ploumen over het instellen van een commissie die per kind een afweging maakt
29 754, nr. 511	– de motie-Van Ojik/Ploumen over het actief zoeken naar Nederlandse kinderen zonder ouders in opvangkampen
29 754, nr. 512	– de motie-Laan-Geselschap over geen onomkeerbare stappen ten aanzien van het terughalen van Syriëgangers
29 754, nr. 513	– de motie-Laan-Geselschap c.s. over mogelijkheden van berechting van Syriëgangers door lokale autoriteiten
29 754, nr. 514	– de motie-Sjoerdsma c.s. over de capaciteit van het Team Internationale Misdrijven
29 754, nr. 515	– de motie-Hiddema over het voorkomen van de terugkeer van moslimfundamentalisten naar Nederland
Stemming	10. Stemming over: aangehouden motie ingediend bij het VAO Toegankelijkheid en kansengelijkheid binnen het hoger onderwijs **De Voorzitter: dhr. Van Meenen wenst zijn motie op stuk nr. 711 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
31 288, nr. 711 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Van Meenen over de toegankelijkheid van het hoger onderwijs

Stemmingen

11. Stemmingen over: overige moties ingediend bij het debat over het bericht dat de fractievoorzitter van de SP Eindhoven wordt vastgehouden in Turkije

35 000 V, nr. 75 – de motie-Karabulut c.s. over niet normaliseren van de betrekkingen zolang Nederlandse politieke gevangenen vastzitten in Turkije

35 000 V, nr. 77 – de motie-Koopmans c.s. over intensief werk maken van de vrijlating van de heer Memis

35 000 V, nr. 78 – de motie-Voordewind c.s. over de onmiddellijke terugkeer van Murat Memis naar Nederland

Stemmingen
35 229, nr. 1

12. Stemmingen in verband met:
Brief van het Presidium over een tijdelijke commissie «digitale toekomst»

De Voorzitter: ik stel voor in te stemmen met het onderzoeksvoorstel en een tijdelijke commissie Digitale toekomst in te stellen.

Stemmingen
35 228, nr. 1

13. Stemmingen in verband met:
Brief van het Presidium over een voorstel voor een parlementaire ondervraging naar ongewenste beïnvloeding uit onvrije landen

De Voorzitter: ik stel voor in te stemmen met het onderzoeksvoorstel en een parlementaire ondervragingscommissie Ongewenste beïnvloeding uit onvrije landen in te stellen.

Stemmingen

14. Stemmingen over: moties ingediend bij het wetgevingsoverleg over Jaarverslag en Slotwet van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voor het jaar 2018

35 200-XII, nr. 11 – de motie-Ziengs c.s. over een integrale bijlage instandhouding

35 200-XII, nr. 12 – de motie-Kröger over het verbeteren van de kwaliteit van beleidsdoorlichtingen

35 200-XII, nr. 13 – de motie-Kröger over het verhogen van de recycledoelstelling voor plastics

35 200-XII, nr. 14 (aangehouden) – de motie-Amhaouch/Von Martels over het tegemoetkomen van een specifieke groep subsidieaanvragers

35 200-XII, nr. 15 (aangehouden) – de motie-Van Eijs over het stimuleren van preventie en het hergebruik van alle soorten plastic

Stemmingen

15. Stemmingen over: moties ingediend bij het wetgevingsoverleg over Jaarverslag en Slotwet van het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor het jaar 2018

35 200-VI, nr. 10 – de motie-Van Nispen over de totstandkoming van het nieuwe Wetboek van Strafvordering

35 200-VI, nr. 11 – de motie-Van Nispen over voorkomen van negatieve gevolgen van de WODC-affaire

35 200-VI, nr. 12 – de motie-Van Dam over heroverwegen van een kasschuif in 2019

35 200-VI, nr. 13 (ingetrokken) – de motie-Van Dam over de ontwikkeling van de digitalisering van de strafrechtketen

35 200-VI, nr. 14 – de motie-Van Dam over verkorting van de doorlooptijden van ernstige verkeersmisdrijven

35 200-VI, nr. 15 de motie-Laan-Geselschap over het fiscaal aantrekkelijk maken om naast een reguliere baan werkzaam te zijn bij de politie

Stemmingen
35 167

16. Stemmingen in verband met:
Regels voor het produceren van elektriciteit met behulp van kolen (Wet verbod op kolen bij elektriciteitsproductie)

35 167 (bijgewerkt t/m amendement nr. 9)

– amendement Wassenberg (8,I) over het uitbreiden van het verbod met hout (wijziging opschrift)
– artikel 1
– amendement Wassenberg (8,III)
– amendement Van der Lee (9,I) over het eerder in laten gaan van het verbod

– artikel 2
– amendement Van der Lee (9,II)
– artikel 3
– amendement Van der Lee (9,III)
– artikel 3a
– amendement Wassenberg (8,IV)
– artikel 4
– artikelen 5 t/m 7
– amendement Wassenberg (8,V)
– artikel 8
– amendement Wassenberg (8,II)
– beweegreden
– wetsvoorstel

Stemmingen

17. Stemmingen over: moties ingediend bij de Wet verbod op kolen bij elektriciteitsproductie

De Voorzitter: mw. Dik-Faber verzoekt haar motie op stuk nr. 17 aan te houden en wenst haar motie op stuk nr. 16 te wijzigen.
Mw. Beckerman wenst haar motie op stuk nr. 10 te wijzigen en dhr. Van der Lee zijn motie op stuk nr. 11. De gewijzigde moties zijn rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.

35 167, nr. 10 (gewijzigd) – de gewijzigde motie-Beckerman c.s. over geld naar werknemers van gesloten kolencentrales

35 167, nr. 11 (gewijzigd) – de gewijzigde motie-Van der Lee c.s. over een duurzaam alternatief als aanvulling op duurzame biomassa bij de Amercentrale

35 167, nr. 12 – de motie-Sienot/Van Weyenberg over het starten met van-werk-naar-werktrajecten

35 167, nr. 13 – de motie-Yeşilgöz-Zegerius c.s. over individuele plannen van aanpak voor medewerkers na sluiting van de kolencentrale

35 167, nr. 14 – de motie-Yeşilgöz-Zegerius c.s. over een prognose van het aandeel elektriciteit via constante energiebronnen

35 167, nr. 15 – de motie-Yeşilgöz-Zegerius/Agnes Mulder over onderzoek naar de mogelijke rol van kernenergie in de energiemix

35 167, nr. 16 (gewijzigd) – de gewijzigde motie-Dik-Faber c.s. over duurzaamheidseisen voor niet-gesubsidieerde biomassa

35 167, nr. 17 (aangehouden) – de motie-Dik-Faber/Sienot over geen negatief klimaateffect wanneer kolencentrales overschakelen op een vervangende brandstof

Stemming

18. Stemming over: motie ingediend bij de Aanvullingswet natuur Omgevingswet

De Voorzitter: aangezien de motie vraagt om intrekking van het wetsvoorstel, zal er eerst worden gestemd over motie nr. 29 alvorens er wordt gestemd over het wetsvoorstel en de overige moties.

34 985, nr. 29 – de motie-Van Kooten-Arissen over het wetsvoorstel Aanvullingswet natuur Omgevingswet intrekken

Stemmingen
34 985

19. Stemmingen in verband met:
Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten in verband met de overgang van de Wet natuurbescherming naar de Omgevingswet (Aanvullingswet natuur Omgevingswet)

34 985 (bijgewerkt t/m amendement nr. 46)

– artikel 1.1, onderdelen A en Aa
– gewijzigd amendement De Groot/Dik-Faber (23,I) over natuurdoelstellingen in de wet (invoegen onderdeel Ab)
– onderdelen B t/m J
– amendement Madlener/Kops (22,I) over het verbieden van windmolens en zonneparken in natuurgebieden
– onderdeel K
– onderdelen L t/m Na

– amendement Bisschop (24) over verbieden beletten jachtactiviteiten
– amendement Van Kooten-Arissen (17) over een verbod op de jacht tijdens de broed- of zoogperiode
– amendement Van Gerven (21) over een verbod op jacht in natuurgebieden
– amendement Van Gerven (20) over een verbod op drukken en drijven
– amendement Van Kooten-Arissen (18) over een verbod op kappen tijdens de broed- of zoogperiode
– amendement Madlener /Kops (22,II)
– onderdeel O
– onderdelen P t/m AF
– gewijzigd amendement Bisschop (46,I) over het toevoegen van een definitie
– onderdeel AG
– onderdelen AH t/m AS
– amendement Bromet (13) over het toevoegen van definities van dieren en planten
– amendement Bromet (14) over het toevoegen van diverse definities
– gewijzigd amendement Bisschop (46,II)
– onderdeel AT
– gewijzigd amendement De Groot/Dik-Faber (23,II)(invoegen onderdeel AU)
– artikel 1.1
– artikelen 2.1 t/m 2.8
– amendement Madlener /Kops (22,III)(invoegen artikelen 2.8a en 2.8b)
– artikel 2.9
– artikelen 3.1 t/m 4.3
– beweegreden
– wetsvoorstel

Stemmingen

20. Stemmingen over: overige moties ingediend bij de Aanvullingswet natuur Omgevingswet

De Voorzitter: mw. Van Kooten-Arissen verzoekt haar moties op stuk nr. 41, 42 en 43 aan te houden. Dhr. Van Gerven wenst zijn motie op stuk nr. 44 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.

34 985, nr. 25 – de motie-Von Martels/De Groot over een leidraad over lichthinder
34 985, nr. 26 – de motie-Von Martels c.s. over een kennis- en leerprogramma voor de uitdagingen in het groenbeheer
34 985, nr. 27 – de motie-Von Martels c.s. over het voorkomen van faunaschade
34 985, nr. 28 – de motie-Moorlag over een toetsingsladder voor natuurwaarden
34 985, nr. 30 – de motie-Van Kooten-Arissen over de intrinsieke waarde van wilde dieren in de wet opnemen
34 985, nr. 31 – de motie-Van Kooten-Arissen over de wildlijst van vrij bejaagbare dieren terugbrengen tot nul soorten
34 985, nr. 32 – de motie-Van Kooten-Arissen over het afschaffen van de landelijke vrijstellingslijst
34 985, nr. 33 – de motie-Van Kooten-Arissen over de vos van de vrijstellingslijst halen
34 985, nr. 34 – de motie-Van Kooten-Arissen over het konijn van de vrijstellingslijst halen
34 985, nr. 35 – de motie-Van Kooten-Arissen over het verbieden van kunstlicht bij vossenjacht
34 985, nr. 36 – de motie-Van Kooten-Arissen over het niet toestaan van jacht in Natura 2000-gebieden
34 985, nr. 37 – de motie-Van Kooten-Arissen over het verbieden van jachtwedstrijden
34 985, nr. 38 – de motie-Van Kooten-Arissen over het loslaten van de nulstandgebieden voor wilde zwijnen
34 985, nr. 39 – de motie-Van Kooten-Arissen over het verbieden van vangkooien bij de jacht
34 985, nr. 40 – de motie-Van Kooten-Arissen over een jachtverbod tijdens de zoogperiode van de wolf
34 985, nr. 41 (aangehouden) – de motie-Van Kooten-Arissen over het verbieden van kaalkap
34 985, nr. 42 (aangehouden) – de motie-Van Kooten-Arissen over productie- en multifunctioneel bos niet langer meerekenen als beschermd natuurgebied

34 985, nr. 43 (aangehouden) – de motie-Van Kooten-Arissen over het stellen van regels ten aanzien van bos de uitsluitende bevoegdheid van het Rijk maken

34 985, nr. 44 (gewijzigd) – de gewijzigde motie-Van Gerven over de instructieregels voor de provinciale NNN-toets aanpassen

34 985, nr. 45 – de motie-Weverling c.s. over reductie van door in het wild levende dieren veroorzaakte schade

Stemmingen
35 137

21. Stemmingen in verband met:
Wijziging van de Wet geneesmiddelenprijzen in verband met een aanpassing van de referentielanden

35 137 (bijgewerkt t/m amendement nr. 19)

– amendement Ploumen/Kuzu (5,II) over invoering van het Noorse model voor het vaststellen van geneesmiddelenprijzen

Indien 5 verworpen:
– nader gewijzigd amendement Van Gerven (19) over de maximumprijs baseren op het referentieland met de laagste prijs

Indien 5 en 19 verworpen:
– amendement Ploumen (10) over de maximumprijs baseren op de twee referentielanden met de laagste prijs

– amendement Ploumen c.s. (17) over het uitbreiden van referentielanden bij AMvB

NB. Indien zowel 17 als 5 of 19 wordt aangenomen, worden de teksten in elkaar verwerkt.

– artikel I
– artikel II
– gewijzigd amendement Geleijnse/Ploumen (13) over het opnemen van een evaluatiebepaling (invoegen artikel IIa)
– artikel III
– amendement Ploumen/Kuzu (5,I)
– beweegreden
– wetsvoorstel

Stemmingen

22. Stemmingen over: moties ingediend bij Wijziging van de Wet geneesmiddelenprijzen

35 137, nr. 14 – de motie-Ploumen over factoren die de balans tussen lagere prijzen en de beschikbaarheid van geneesmiddelen beïnvloeden

35 137, nr. 15 – de motie-Van Gerven over het vergoeden van zware paracetamol, vitaminen en mineralen voor patiënten die onevenredig veel betalen

35 137, nr. 16 – de motie-Ellemeet over het verlagen van geneesmiddelenprijzen in Nederland en andere Europese landen

35 137, nr. 18 – de motie-Van den Berg/Ellemeet over de effecten van geneesmiddelen in de praktijk meer evalueren

Stemmingen

23. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Leven lang ontwikkelen

30 012, nr. 113 – de motie-Wiersma c.s. over het bundelen van publieke budgetten voor scholing in het STAP-budget

30 012, nr. 114 – de motie-Van den Hul over een doelstelling voor een leven lang ontwikkelen voor mensen met flexcontracten

30 012, nr. 115 (aangehouden) – de motie-Kwint c.s. over de mogelijkheid om studievouchers een leven lang in te zetten

30 012, nr. 116 – de motie-Renkema/Smeulders over monitoren welke groepen gebruikmaken van het STAP-budget

30 012, nr. 117 – de motie-Renkema c.s. over een voorstel om leven lang ontwikkelen onder kwetsbare doelgroepen te stimuleren

30 012, nr. 118	– de motie-Sneller/Diertens over externe loopbaanbegeleiding of ontwikkelingsadvies voor groepen met lage deelname aan scholing
Stemmingen	24. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Laaggeletterdheid **De Voorzitter: dhr. Wiersma wenst zijn motie op stuk nr. 87 te wijzigen. De gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
28 760, nr. 85	– de motie-Westerveld over een heldere toelichting bij ieder wetsvoorstel
28 760, nr. 86	– de motie-Westerveld c.s. over een pilot voorschoolse educatie bij een startleeftijd van 2 jaar
28 760, nr. 87 (gewijzigd)	– de gewijzigde motie-Wiersma c.s. over actieve hulp door gemeenten bij laaggeletterdheid
28 760, nr. 88	– de motie-Wiersma/Kuik over specifieke aandacht voor het ondersteunen van het mkb
28 760, nr. 89	– de motie-Kuik/Wiersma over doelstellingen om laaggeletterdheid in specifieke sectoren terug te dringen
28 760, nr. 90	– de motie-Kuik over een gratis app om leesplezier te bevorderen
28 760, nr. 91	– de motie-Beertema over een meerjarig herstelplan voor het lees- en schrijfonderwijs
28 760, nr. 92	– de motie-Beertema over de regie bij de overheid voor bestrijding van laaggeletterdheid
28 760, nr. 93	– de motie-Van den Hul c.s. over het informeel en formeel educatie-aanbod voor laaggeletterden
Stemmingen	25. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Emancipatiebeleid
30 420, nr. 322 (aangehouden)	– de motie-Özütok/Van den Hul over dwingende maatregelen voor meer vrouwen aan de top
30 420, nr. 323 (aangehouden)	– de motie-Özütok/Bergkamp over de kwaliteitseis «gender»
30 420, nr. 324	– de motie-Bergkamp c.s. over de inzet van gespecialiseerde rechercheurs bij discriminatie
30 420, nr. 325 (aangehouden)	– de motie-Bergkamp c.s. over een onderzoek naar beloningsverschillen bij de rijksoverheid
30 420, nr. 326	– de motie-Van den Hul/Özütok over een advies over het tegengaan van stereotypering in de media
30 420, nr. 327	– de motie-Bisschop over een professionele standaard voor de behandeling van transgenders
Stemmingen	26. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Erfgoed en monumenten **De Voorzitter: mw. Beckerman wenst haar motie op stuk nr. 297 nader te wijzigen. De nader gewijzigde motie is rondgedeeld. Ik neem aan dat wij daar nu over kunnen stemmen.**
32 820, nr. 292	– de motie-Beckerman c.s. over een onderzoek hoe gemeenten van elkaar kunnen leren bij het voorkomen en aanpakken van verkrotting van monumenten
32 820, nr. 293	– de motie-Beckerman c.s. over een brede evaluatie van de Erfgoedwet met de sector en betrokkenen
32 820, nr. 297 (gewijzigd, was nr. 294 en nader gewijzigd)	– de nader gewijzigde motie-Beckerman/Belhaj over een onderzoek hoe het project PAN kan worden voortgezet
32 820, nr. 295	– de motie-Bisschop over een wettelijke vrijstelling van ozb-heffing
32 820, nr. 296	– de motie-Geluk-Poortvliet c.s. over het schrappen van de passage over de schaduwkanten van de Nederlandse geschiedenis in de opdrachtformulering
Stemming	27. Stemming over: motie ingediend bij het VSO Modernisering financiering ambtsopleidingen
31 288, nr. 748	– de motie-Van der Molen/Tielen over het meegeven van financiering aan ambtsopleidingen
Stemmingen **35 146**	28. Stemmingen in verband met: Wijziging van de Wet langdurige zorg om toegang tot deze wet te bieden aan mensen die vanwege een psychische stoornis blijvend behoefte hebben aan permanent toezicht of 24 uur per dag zorg nabij

35 146 (bijgewerkt t/m amendement nr. 16)

De Voorzitter: dhr. Hijink wenst het amendement op nr. 10 in te trekken. Ik neem aan dat u daarmee instemt.

– artikel I
– amendement Bergkamp c.s. (16,I) over toegang tot Wlz voor jeugdigen op nader te bepalen datum (invoegen artikel IA)
– artikel II
– amendement Bergkamp c.s. (16,II) (invoegen artikel IIA)
– artikel III
– amendement Bergkamp c.s. (16,III) (invoegen artikel IIIA)
– artikelen IV t/m IVb
– amendement Slootweg/De Lange (9) over voorhang op de inwerkingtreding van het afschaffen van de driejaarstermijn
– amendement Bergkamp c.s. (16,IV)
– artikel V
– beweegreden
– wetsvoorstel

Stemmingen

29. Stemmingen over: moties ingediend bij Wijziging van de Wet langdurige zorg

35 146, nr. 13 – de motie-Bergkamp/Slootweg over minimaliseren van de belasting voor jongeren die overgaan naar de Wlz

35 146, nr. 14 – de motie-Voordewind over integrale zorg en ondersteuning voor jeugdigen en hun gezin

35 146, nr. 15 – de motie-Hijink over geen tekorten voor de zorg voor jongeren met ernstige psychische problemen

Stemmingen

30. Stemmingen over: moties ingediend bij het VAO Bouwopgave

32 847, nr. 533 – de motie-Ronnes/Koerhuis over de visieontwikkeling voor het gebied Rijnenburg en Reijerscop

32 847, nr. 534 – de motie-Ronnes/Koerhuis over inrichten van een meldpunt waarbij ook bouwers terecht kunnen

32 847, nr. 535 – de motie-Kops over geen enkele flexwoning aan statushouders toewijzen

32 847, nr. 536 – de motie-Kops over mogelijk maken van permanente bewoning op vakantieparken

32 847, nr. 537 – de motie-Kops/Wilders over de intrekking van de verblijfsvergunning van de 80.000 Syrische statushouders

32 847, nr. 538 – de motie-Van Eijs over het bevorderen van matching bij tijdelijke woningen

32 847, nr. 539 – de motie-Beckerman c.s. over behoud van de inschrijfduur bij tijdelijke huurcontracten

32 847, nr. 540 – de motie-Beckerman c.s. over toegang tot de Huurcommissie voor mensen met een tijdelijk huurcontract

32 847, nr. 541 – de motie-Beckerman over stoppen met de verkoop van sociale huurwoningen

32 847, nr. 542 – de motie-Nijboer c.s. over ook nieuw te bouwen sociale huurwoningen uitzonderen van de verhuurderheffing

Stemmingen
35 054

31. Stemmingen in verband met:
Aanvullingswet geluid Omgevingswet

35 054

– artikelen 1.1 t/m 4.3
– beweegreden
– wetsvoorstel

Stemmingen

32. Stemmingen over: moties ingediend bij de Aanvullingswet geluid Omgevingswet

35 054, nr. 10 (aangehouden) – de motie-Smeulders over opnemen van volksgezondheid in het Aanvullingsbesluit geluid

35 054, nr. 11 – de motie-Van Gerven over Deense normen betrekken bij het onderzoek naar laagfrequent geluid

35 054, nr. 12 (aangehouden) – de motie-Von Martels over versoepeling van de criteria voor geluidshinder voor rijkswegen

35 210, nr. 1

33. Debat over de Voorjaarsnota met maximum spreektijden van:

VVD, PVV, CDA en D66:	10	minuten
GroenLinks, SP en PvdA:	7	minuten
ChristenUnie, Partij voor de Dieren, 50PLUS, SGP, DENK en Forum voor Democratie:	5	minuten

34. Debat over de uitrol van 5G met maximum spreektijden van 4 minuten per fractie

35. Debat over concrete maatregelen in het kader van het preventieakkoord met maximum spreektijden van 6 minuten per fractie

36. VAO Bonaire, Sint Eustatius en Saba (AO d.d. 13/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

21 501-08, nr. 774

37. VSO Milieuraad d.d. 26 juni 2019 met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

28 684, nr. 565

38. VSO Ontwerpbesluit tot wijziging van het Vuurwerkbesluit met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

30 872, nr. 232

39. VSO Ontwerpbesluit maatregelen kleine kunststof drankflessen met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

40. VAO Spoorveiligheid/ERTMS (AO d.d. 20/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

41. VAO Gewasbeschermingsmiddelen (AO d.d. 06/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

42. VAO Biotechnologie en kwekersrecht (AO d.d. 25/04) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

43. VAO Maritiem (AO d.d. 05/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

44. VAO Verkeersveiligheid (AO d.d. 13/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

45. VAO Verpleeghuiszorg (AO d.d. 25/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

46. VAO Spoedzorg LUMC/Bronovo (AO d.d. 26/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

47. VAO Pakketbeheer (AO d.d. 26/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

48. VAO Passend onderwijs (AO d.d. 26/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

49. VAO Handelsbevordering (AO d.d. 28/05) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

50. VAO Noodhulp (AO d.d. 06/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

51. VAO Inburgering en integratie (AO d.d. 13/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

52. VAO Evaluatie Transgenderwet (AO d.d. 19/06) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

53. VAO Fiscale beleidsagenda (AO d.d. 27/6) met maximum spreektijden van 2 minuten per fractie

35 099 (R2114) 54. Voorzieningen voor de behandeling van geschillen tussen het Koninkrijk en de landen (Rijkswet Koninkrijksgeschillen)

35 180 55. Goedkeuring van het op 6 februari 2019 te Brussel tot stand gekomen Protocol bij het Noord-Atlantisch Verdrag betreffende de toetreding van de Republiek Noord-Macedonië (Trb. 2019, 24)

35 200 XIII 56. Jaarverslag en Slotwet Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Diergezondheidsfonds 2018 *(deel LNV)*

35 106 57. Wijziging van de Rijkswet Onderzoeksraad voor veiligheid in verband met enkele aanpassingen

---

Langetermijnagenda

5 juli t/m 2 september (week 28 t/m 35)
– *zomerreces*

3, 4 en 5 september (week 36)
– VAO Voortgangsrapportage NL bijdrage anti-ISIS coalitie (AO d.d. 28/05)
– VAO Kiesrecht /Desinformatie en digitale inmenging (AO d.d. 19/06)
– VAO Kinderopvang (AO d.d. 20/06)
– VAO Water (AO d.d. 20/06)
– VAO Materieel Defensie (AO d.d. 25/04)
– VAO Inspectie van het Onderwijs in het funderend onderwijs (AO d.d. 19/06)
– VAO Eindtoets po en overgang po en vo (AO d.d. 25/06)
– VAO Wadden (AO d.d. 26/06)
– VAO Arbeidsmarktbeleid (AO d.d. 26/06)
– VAO Wmo (AO d.d. 26/06)
– 35 047 (Wijziging van de Paspoortwet in verband met de invoering van elektronische identificatie met een publiek identificatiemiddel en het uitbreiden van het basisregister reisdocumenten)
– 35 050 (Wijziging van diverse onderwijswetten door het wijzigen van de systematiek van het in aanmerking brengen voor bekostiging van nieuwe openbare en bijzondere scholen zodat er meer ruimte is voor een nieuw onderwijsaanbod (Wet meer ruimte voor nieuwe scholen)
– 34 971 (Wijziging van de Zorgverzekeringswet in verband met versterking van de invloed van verzekerden op de zorgverzekeraar (verzekerdeninvloed Zvw))
– 34 747 (Voorstel van wet van de leden De Graaf, Fritsma en Markuszower houdende een regeling inzake administratieve detentie (Wet administratieve detentie)
– 35 124 (Wijziging van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg in verband met het creëren van een bevoegdheid voor Onze Minister om een voorgedragen kwaliteitsstandaard vanwege financiële gevolgen niet in het

openbaar register op te nemen (financiële toetsing voorgedragen kwaliteitsstandaarden))
– 35 133 (Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten vanwege opname in de Omgevingswet van regels over het vestigen van een voorkeursrecht, regels over onteigening, bijzondere regels voor het inrichten van gebieden en, met het oog op verschillende typen gebiedsontwikkelingen, een verdere aanpassing van de regels over kostenverhaal (Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet)
– 35 174 (Wijziging van de Participatiewet en enige andere wetten in verband met het opheffen van discriminatoir onderscheid tussen bloedverwanten in de tweede graad en anderen die een gezamenlijke huishouding voeren waarbij sprake is van zorgbehoefte)
– 35 125 (Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering tot strafbaarstelling van verblijf in een door een terroristische organisatie gecontroleerd gebied (strafbaarstelling verblijf in een door een terroristische organisatie gecontroleerd gebied))

10, 11 en 12 september (week 37)
– 35 152 (Wijziging van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur in verband met diverse uitbreidingen van de toepassingsmogelijkheden daarvan alsmede enkele overige wijzigingen)
– 35 102 (Wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet op de expertisecentra, de Wet op het onderwijstoezicht en enkele andere wetten in verband met actualisering van de deugdelijkheidseisen, het daarmee samenhangende onderwijstoezicht en vermindering van administratieve verplichtingen in het funderend onderwijs, alsmede reparatie van wetstechnische gebreken (actualisering deugdelijkheidseisen funderend onderwijs))

17, 18 en 19 september (week 38)
– Prinsjesdag
– Algemene Politieke Beschouwingen

24, 25 en 26 september (week 39)
– 34 491 (Wet bestuur en toezicht rechtspersonen)

1, 2 en 3 oktober (week 40)
– Algemene Financiële Beschouwingen (IXA/B)

8, 9 en 10 oktober (week 41)
– Begroting Koninkrijksrelaties (IV)
– Begroting Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (XIV)

15, 16 en 17 oktober (week 42)
– Begroting Algemene Zaken (III) en Begroting Koning (I)
– Begroting Infrastructuur & Waterstaat (XII)

18 t/m 24 oktober (week 43)
- herfstreces 2019

29, 30 en 31 oktober 2019 (week 44)
– Begroting Binnenlandse Zaken (VII)
– Begroting Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI)

5, 6 en 7 november (week 45)
– Begroting Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII)
– Begroting Defensie (X)

12, 13 en 14 november (week 46)
– Belastingplan 2020 *(incl. stemmingen)*
– Begroting Buitenlandse Zaken (V)

19, 20 en 21 november (week 47)
– Begroting Justitie & Veiligheid (VI)
– Begroting Economische Zaken en Klimaat (XIII)

26, 27 en 28 november (week 48)
– Begroting BuHa-OS (XVII)
– Begroting Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV)

3, 4 en 5 december (week 49)
– Stemmingen over alle begrotingen

Aangemelde onderwerpen, nog niet geagendeerd

– 34 420 (Voorstel van wet van het lid Van Nispen tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet primair onderwijs BES ter invoering van regels over de kwalificatie van docenten en het vaststellen van een minimum aantal uren voor wat betreft het bewegingsonderwijs) *(voortzetting)*
– 34 445 (Wijziging van de Wet marktordening gezondheidszorg en enkele andere wetten in verband met aanpassingen van de tarief- en prestatieregulering en het markttoezicht op het terrein van de gezondheidszorg)
– 34 542 (Voorstel van wet van het lid Veldman tot wijziging van de Gemeentewet en de Wet milieubeheer houdende invoering van het heffen van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing van de gebruiker) *(voortzetting)*
– 34 044 (Voorstel van wet van de leden Fritsma en De Graaf inzake de terugzending van criminele Nederlanders afkomstig uit Aruba, Curaçao en Sint Maarten (Wet terugzending criminele Antillianen) *(voortzetting)*
– 34 767 (Wet toetreding zorgaanbieders) + 34 768 (Aanpassingswet Wet toetreding zorgaanbieders)
– 30 246 (Wijziging van de Wet op het primair onderwijs en de Wet op de expertisecentra onder meer in verband met aanpassing van de methode van jaarlijkse prijsbijstelling ten aanzien van de materiële voorzieningen)
– 30 579 (Voorstel van wet van het lid Voordewind tot strafbaarstelling van het in de openbaarheid ontkennen, op grove wijze bagatelliseren, goedkeuren of rechtvaardigen van volkerenmoord) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 31 362 (Voorstel van wet van het lid Van der Lee; Wijziging Wet belastingen op milieugrondslag i.v.m. het beperken van de emissies van broeikasgassen door kolengestookte elektriciteitscentrales (beperking emissies kolencentrales) *(re- en dupliek)*
– 33 587 (Voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeerbelasting per minuut) + 33 707 (Voorstel van wet van het lid Kuiken; Wet vaststelling parkeertarieven per minuut) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 051 (Voorstel van wet van het lid Van Klaveren tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met een verruiming van de vrijheid van meningsuiting) *(antwoord 1e termijn + 2e termijn)*
– 34 464 (Voorstel van wet van het lid Koşer Kaya tot intrekking van de Zondagswet)

Te agenderen debatten

1. Debat over het tekort aan arbeidskrachten (Wiersma) *(Minister SZW)*
2. Debat over het «exposen» van vrouwen (Becker) *(Minister SZW en Minister J&V)*

3. Debat over brandgevaarlijk isolatiemateriaal in woonhuizen (Beckerman) *(Minister BZK)*
4. Debat over het actieprogramma Langer Thuis (Ellemeet) *(Minister VWS)*
5. Debat over het eindrapport van het SCP over de evaluatie van de hervorming van de langdurige zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
6. Debat over inschattingsfouten van instanties bij de begeleiding van de dader van de metromoord (Van Toorenburg) *(Minister voor Rechtsbescherming)*
7. Debat over overschrijdingen van ICT-projecten bij de overheid (Verhoeven) *(Staatssecretaris BZK)*
8. Debat over het bericht dat de El-Tawheed moskee in Amsterdam onderdak geeft aan IS-gangers (Arno Rutte) *(Minister J&V)*
9. Debat over de voorgenomen verhuizing van de marinierskazerne in Doorn (Diks) *(Staatssecretaris Defensie)*
10. Debat over salafisme in Nederland (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
11. Debat over de voortgang van de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (conform motie-Dijksma (Kamerstuk 24 170, nr. 170)) *(Minister VWS)*
12. Debat over chroom-6 (Van Kent) *(Minister MZ en Staatssecretaris SZW)*
13. Debat over het rapport van de Raad van State over de digitalisering van de overheid (Van der Molen) *(Staatssecretaris BZK)*
14. Debat over de uitwisseling van informatie over personen met verward gedrag tussen politie en de ggz (De Lange) *(Staatssecretaris VWS, Minister J&V)*
15. Debat over het ontwerpinstemmingsbesluit gaswinning Groningenveld *(Minister EZK)*
16. Debat over het bericht dat de verblijfplaats van de opdrachtgever van de moord op IKON-journalisten is ontdekt (Sjoerdsma) *(Minister BuZa, Minister J&V)*
17. Debat over de afrekenbaarheid van bestuurders in het onderwijs (Kwint) *(Minister BVO en Media)*
18. Debat over het tekortschieten van de Nederlandse controle op wapendoorvoer (Lodders) *(Staatssecretaris Financiën, Minister BuHA-OS)*
19. Debat over de kansen van kweekvlees (De Groot) *(Minister LNV)*
20. Debat over het programma gehandicaptenzorg «Volwaardig leren»(Bergkamp) *(Minister VWS)*
21. Debat over het rapport van de commissie-Fokkens over mogelijke integriteitsschendingen binnen het OM (Buitenweg) *(Minister J&V)*
22. Debat over fraude met de dividendbelasting (Van Weyenberg) *(Minister en Staatssecretaris Financiën)*
23. Debat over het bericht dat klimaatdoelen alleen haalbaar zijn met nieuwe kerncentrales (Dik-Faber) *(Minister EZK)*
24. Debat over de milieueffectrapportage van Schiphol (Laçin) *(Minister I&W)*
25. Debat over illegale bewoning van vakantieparken (Van Toorenburg) *(Minister J&V, Minister BZK)*
26. Debat over hoge financiële reserves bij schoolbesturen en samenwerkingsverbanden (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
27. Debat over de Emancipatiemonitor 2018 (Bergkamp) *(Minister OCW)*
28. Debat over fraude door aanbieders van inburgeringscursussen (Pieter Heerma) *(Minister SZW)*
29. Debat over het besluit van de Amerikaanse regering om alle troepen uit Syrië terug te trekken (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
30. Debat over het bedrijf Novartis dat de prijs voor een medicijn tegen kanker verzesvoudigd heeft (Van Gerven) *(Minister MZ)*
31. Debat over uitstel van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Peters) *(Staatssecretaris SZW, Staatssecretaris Fin)*
32. Debat over het toezicht op de Europese Centrale Bank (Omtzigt) *(Minister Financiën)*
33. Debat over geweld tegen hulpverleners en agenten (Helder) *(Minister-President, Minister J&V)*

34. Debat over het jarenlange misbruik van minderjarigen door een atletiektrainer (Markuszower) *(Minister J&V, Minister MZ)*
35. Debat over een verwacht tekort aan mantelzorgers (Sazias) *(Minister VWS)*
36. Debat over de problemen in de jeugd-ggz (Westerveld) *(Minister VWS)*
37. Debat over schijnzelfstandigen (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
38. Debat over de toekomst van ons geldstelsel (Alkaya) *(Minister Fin)*
39. Debat over gezondheidsklachten van veteranen in Afghanistan door verbranding van afval (Karabulut) *(Minister Defensie)*
40. Debat over gemeenten die weigeren dakloze mensen in te schrijven in de Basisregistratie personen (Özütok) *(Staatssecretaris BZK)*
41. Debat over geweld tegen leerkrachten (Beertema) *(Minister BVO en Media)*
42. Debat over seksuele intimidatie op de werkvloer (Van den Hul) *(Minister OCW, Staatssecretaris SZW)*
43. Debat over het verzamelen van gedetailleerde persoonsgegevens door Google (Middendorp) *(Minister RB, Staatssecretaris BZK)*
44. Debat over de quickscan luchthaven in zee (Baudet) *(Minister I&W)*
45. Debat over de poortwachtersfunctie van banken bij financiële transacties (Van der Linde) *(Minister Financiën)*
46. Debat over het aantrekken van ICT-ers bij de rijksoverheid (Middendorp) *(Minister BZK)*
47. Debat over de stijging van de energienota (Snels) *(Minister Financien, Minister EZK, Minister SZW)*
48. Debat over versnelde bodemdaling in Nederland (Van der Lee) *(Minister EZK, Minister I&W, Minister LNV, Minister BZK)*
49. Debat over meer wettelijke mogelijkheden om gesjoemel met zorg-bv's tegen te gaan (Agema) (*Minister VWS)*
50. Debat over de vergoeding van vruchtbaarheidsbehandelingen (Ellemeet) *(Minister VWS, Minister OCW)*
51. Debat over de marktwerking in de zorg (Van Brenk) *(Minister VWS)*
52. Debat over de blootstelling van omwonenden aan landbouwgif (Ouwehand) *(Minister LNV, Staatssecretaris I&W)*
53. Debat over de toeristische verhuur van woningen (Beckerman) *(Minister BZK)*
54. Debat over de acties van leraren (Kwint) *(Minister OCW, Minister BVO en Media)*
55. Debat over de aanslag in Utrecht (Wilders) *(Minister-President, Minister J&V)*
56. Debat over achterlating van kinderen in het land van herkomst (Buitenweg) *(Minister RB)*
57. Debat over de staat van de rechtspraak (Van Nispen) *(Minister RB)*
58. Debat over het bericht dat de Vereniging Hogescholen per direct stopt met de nationale studentenenquête (Futselaar) *(Minister OCW)*
59. Debat over uitspraken van de president van de Nederlandsche Bank over het tekort aan woningen (Ronnes) *(Minister BZK)*
60. Debat over het onderzoek naar het incident met eigen vuur tijdens de missie in Uruzgan (Belhaj) *(Minister Defensie)*
61. Debat over wildstroperij (Graus) *(Minister LNV)*
62. Debat over uitbuiting van Oost-Europese arbeidsmigranten (Jasper van Dijk) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
63. Debat over radicalisme bij naschoolse Arabische lessen (Stoffer) *(Minister SZW, Minister RB)*
64. Debat over de afname van het aantal vaste banen in het onderwijs (Futselaar) *(Minister OCW)*
65. Debat over de koopkracht van burgers (Edgar Mulder) *(Minister Financiën, Minister SZW)*
66. Debat over meisjes in het voortgezet speciaal onderwijs die worden gedwongen tot seksuele handelingen (Van den Hul) *(Minister BVO en Media, Minister VWS, Minister RB)*

67. Debat over de Toekomstwijzer kwetsbare groepen (Agema) *(Minister VWS)*
68. Debat over de stijgende woonlasten voor huurders (Nijboer) *(Minister BZK)*
69. Debat over het investeringsklimaat voor ondernemers in schone energie (Sienot) *(Minister J&V, Minister EZK)*
70. Debat over het bericht dat de VS importheffingen willen invoeren op Europese goederen (Sjoerdsma) *(Minister BuHA-OS)*
71. Debat over Chinezen die bedrijfsgeheimen van ASML hebben gestolen (Van der Lee) *(Minister EZK)*
72. Debat over onnodige behandelingen in ziekenhuizen (Raemakers) *(Minister MZ)*
73. Debat over ICT-problemen bij de NVWA (Moorlag) *(Minister LNV)*
74. Debat over de verdienmodellen in het huidige landbouwsysteem (Moorlag) *(Minister LNV)*
75. Debat over de afspraken tussen het OM, de politie en de media over publicaties over ernstige strafzaken (Van Toorenburg) *(Minister J&V)*
76. Debat over een terugkeerregeling voor Syrische vluchtelingen (Baudet) *(Minister BuZa, Staatssecretaris J&V)*
77. Debat over een stijging van het aantal verkeersdoden (Remco Dijkstra) *(Minister I&W, Minister J&V)*
78. Debat over de screening op terrorisme bij financiële instellingen (Van der Linde) *(Minister Financiën)*
79. Debat over reiskostendeclaraties van de collegevoorzitter van de Universiteit Utrecht (Özdil) *(Minister OCW)*
80. Debat over het akkoord met Oekraïne over kippenvlees (Ouwehand) (*Minister LNV, Minister BuHA-OS)*
81. Debat over het effect van het namen en shamen van bedrijven die de arbeidsregels overtreden (Van Weyenberg) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
82. Debat over online beelden van seksueel misbruik van kinderen die gehost worden vanuit Nederland (Bisschop) *(Minister J&V)*
83. Debat over het tekort aan betaalbare middenhuurwoningen (Van Eijs) *(Minister BZK)*
84. Debat over de nieuwe Duitse industrieagenda en over fusieregels in Europa (Van der Lee) *(Minister EZK)*
85. Debat over de mishandeling van een NVWA keuringsarts bij een slachthuis in Drachten (Graus) *(Minister LNV, Minister J&V)*
86. Debat over modernisering van de onderwijsvrijheid in artikel 23 van de Grondwet (Asscher) *(Minister BVO en Media)*
87. Debat over de moord door een voormalig tbs-er (Markuszower) *(Minister RB)*
88. Debat over terreur van dierenactivisten op het platteland (Laan-Geselschap) *(Minister LNV, Minister J&V)*
89. Debat over de afname van biodiversiteit (De Groot) *(Minister LNV)*
90. Debat over producten die onterecht als biologisch worden verkocht (Geurts) *(Minister LNV)*
91. Debat over de achterstand van leerlingen op basisscholen in achterstandswijken (Van Meenen) *(Minister BVO en Media)*
92. Debat over het grote aantal oud-studenten met een studieschuld en een betalingsachterstand (Futselaar) *(Minister OCW)*
93. Debat over het bericht dat medewerkers van de Rotterdamse haven een onderzoek naar corruptie hebben tegengewerkt (Groothuizen) *(Minister J&V)*
94. Debat over mogelijke spionage door Huawei in Nederland (Laan-Geselschap) *(Minister J&V, Minister BZK)*
95. Debat over achtstegroepers die een onjuist schooladvies hebben gekregen (Westerveld) *(Minister BVO en Media)*
96. Debat over het bericht dat in Kapelle een terreurverdachte is opgepakt (De Graaf) *(Minister J&V, Staatssecretaris J&V)*
97. Debat over huizen met gebreken (Beckerman) *(Minister BZK)*

98. Debat over het bericht dat de Belastingdienst de politiek om een beleidsvakantie vraagt (Van Rooijen) *(Minister Financiën, Staatssecretaris Financiën)*
99. Debat over de aanbesteding van vaartuigen door Rijkswaterstaat (Van Aalst) *(Minister I&W)*
100. Debat over dyslexiebureaus die zelf lees-en spellingsproblemen diagnosticeren en behandelen (Peters) *(Minister VWS, Minister BVO en Media)*
101. Debat over het bericht dat het UWV ten onrechte uitkeringen verstrekt aan gevangenen (Smeulders) *(Minister SZW)*
102. Debat over het eindrapport van de Commissie Langdurig Verblijvende Vreemdelingen (Van Toorenburg) *(Minister J&V)*
103. Debat over pro-anorexia-coaches die meisjes misbruiken (Drost) *(Minister J&V)*
104. Debat over het bericht dat de IND verblijfsvergunningen van veroordeelde criminelen niet intrekt (Kuiken) *(Staatssecretaris J&V)*
105. Debat over het bericht dat thuiszorgorganisatie Privazorg miljoenen euro's heeft weggesluisd (Slootweg) *(Minister VWS)*
106. Debat over de forensische opsporing in Nederland (Helder) *(Minister J&V)*
107. Debat over het rapport van de Algemene Rekenkamer over het terugbetalen van toeslagen (Lodders) *(Staatssecretaris Financiën)*
108. Debat over een onderzoek naar klokkenluiders bij het WODC (Van Nispen) *(Minister J&V)*
109. Debat over afblazen van de lastenverlichting voor bedrijven als loonstijgingen voor werknemers achterwege blijven (Asscher) *(Minister-President)*
110. Debat over onderzoek van LAKS over nooit gemaakte schoolexamens in het programma van toetsing (Kwint) *(Minister BVO en Media)*
111. Debat over de vervolging van vier verdachten voor betrokkenheid bij het neerhalen van de MH17 (Van Dam) *(Minister BuZa)*
112. Debat over het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid over het voedselveiligheidssysteem in Nederland (Bromet) *(Minister LNV, Minister MZ)*
113. Debat over het eindrapport van de commissie-De Winter over het onderzoek naar geweld in de jeugdzorg *(Minister VWS)*
114. Debat over het rapport van de Commissie Regulering van Werk (Wiersma) *(Minister SZW)*
115. Debat over vliegen boven conflictgebieden (Paternotte) *(Minister I&W)*
116. Debat over falend toezicht op Chinese militaire wetenschappers in Nederland (Tielen) *(Minister OCW)*
117. Debat over genitale verminking in Nederland (Buitenweg) *(Minister J&V, Minister VWS)*
118. Debat over een mazelenuitbraak op Urk (Ploumen) *(Staatssecretaris VWS)*
119. Debat over frictie tussen bouwers en Rijkswaterstaat (Van Brenk) *(Minister I&W)*

Te agenderen dertigledendebatten/ interpellaties

1. Dertigledendebat over woningzoekenden die worden opgelicht door bemiddelingsbureaus (Nijboer) *(Minister BZK, Staatssecretaris Financiën)*
2. Dertigledendebat over het besluit van de Chinese regering om de markt te openen voor Nederlands kalfsvlees (Ouwehand) *(Minister EZK, Minister BuHa-OS)*
3. Dertigledendebat over het haperende herstel van pensioenfondsen (De Jong) *(Minister SZW)*
4. Dertigledendebat over fraude met de aantallen dieren in de veehouderij (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister BZK)*

5. Dertigledendebat over een vreedzame demonstratie van studenten (Özdil) *(Minister OCW)*
6. Dertigledendebat over dreigende kortingen op pensioenen (Van Rooijen) *(Minister SZW)*
7. Dertigledendebat over Bulgaarse bedrijven die ondermaatse thuiszorg aanbieden (Kerstens) *(Minister VWS)*
8. Dertigledendebat over sponsoring door de farmaceutische industrie (Ellemeet) *(Minister MZ)*
9. Dertigledendebat over ondermaats presteren van 48 thuiszorgorganisaties (Agema) *(Minister VWS)*
10. Dertigledendebat over de praktijken van fabrikant Leadiant inzake het geneesmiddel CDCA (Van Gerven) *(Minister MZ)*
11. Dertigledendebat over sluiting van de klinische verloskunde in ziekenhuizen in Stadskanaal en Hoogeveen (Van Gerven) *(Minister MZ)*
12. Dertigledendebat over de gang van zaken rond de uitreiking van de Mensenrechtentulp (Omtzigt) *(Minister BuZa)*
13. Dertigledendebat over politieke heropvoedingskampen in de Chinese provincie Xinjiang (Kuzu) *(Minister BuZa)*
14. Dertigledendebat over de achterstand van vrouwen op de arbeidsmarkt (Özütok) *(Minister OCW)*
15. Dertigledendebat over de sluiting van de basis van Ryanair op Eindhoven airport (Laçin) *(Minister SZW, Minister I&W)*
16. Dertigledendebat over het bericht dat apothekers de wens van artsen bij de uitgifte van medicijnen negeren (Van Gerven) *(Minister MZ)*
17. Dertigledendebat over misstanden in de vleesverwerkende industrie (Van Raan) *(Minister LNV, Minister SZW)*
18. Dertigledendebat over de krapte op de woningmarkt (Krol) *(Minister BZK)*
19. Dertigledendebat over de Venezolaanse vluchtelingenproblematiek op Curaçao (Özütok) *(Minister BuZa, Staatssecretaris BZK)*
20. Dertigledendebat over de haalbaarheid van het actieplan Werken in de Zorg (Agema) *(Minister VWS)*
21. Dertigledendebat over het bericht dat de spoedeisende hulp in Lelystad sluit (Agema) *(Minister MZ)*
22. Dertigledendebat over de Handreiking lerarentekort voor basisscholen (Kuzu) *(Minister BVO en Media)*
23. Dertigledendebat over kinderen in de daklozenopvang (Westerveld) *(Minister VWS)*
24. Dertigledendebat over de lange wachtlijsten voor huurwoningen (Nijboer) *(Minister BZK)*
25. Dertigledendebat over ongeregeldheden rondom demonstraties tegen zwarte piet en het recht op demonstratie (Azarkan) *(Minister-President)*
26. Dertigledendebat over klachten over de huurcommissie (Smeulders) *(Minister BZK)*
27. Dertigledendebat over het akkoord over de doorstart van de IJsselmeerziekenhuizen (Agema) (*Minister MZ)*
28. Dertigledendebat over zorgaanbieders die patiënten cadeaus aanbieden (Arno Rutte) *(Minister VWS)*
29. Dertigledendebat over het bericht dat de overheid minder 50-plussers in dienst heeft genomen (Van Brenk) *(Minister SZW)*
30. Dertigledendebat over de afschot van herten in de Oostvaardersplassen (Graus) *(Minister LNV)*
31. Dertigledendebat over etnisch profileren door de politie (Azarkan) *(Minister J&V)*
32. Dertigledendebat over eventuele toezeggingen aan Unilever inzake de vestiging van het hoofdkantoor in Nederland (Leijten) *(Minister-President)*
33. Dertigledendebat over misstanden in de distributiecentra van online supermarkt Picnic (Van Kent) *(Minister SZW, Staatssecretaris SZW)*
34. Dertigledendebat over het bericht dat energiebedrijf Eneco via veiling wordt verkocht (Beckerman) *(Minister EZK)*
35. Dertigledendebat over de dreigende sluiting van de ziekenhuizen Bronovo en Antoniushove (Van Gerven) *(Minister MZ)*

36. Dertigledendebat over een omstreden grondaankoop rondom het spoornetwerk (Van Aalst) *(Staatssecretaris I&W)*
37. Dertigledendebat over anti-islamsentimenten in de samenleving (Azarkan) *(Minister SZW)*
38. Dertigledendebat over de verhoudingen in de coalitie (Asscher) *(Minister-President)*
39. Dertigledendebat over het bericht dat de zorg te duur is voor minima (Hijink) *(Minister MZ)*
40. Dertigledendebat over het bericht dat Turkije een informatieverzoek negeert van het Openbaar Ministerie in een groot terrorismeonderzoek (Van Helvert) *(Minister BuZa)*
41. Dertigledendebat over de plannen voor een kilometerheffing voor vrachtwagens (Van Aalst) *(Minister I&W)*
42. Dertigledendebat over de voortgangsrapportage van het PBL inzake het behalen van de Urgendadoelen (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
43. Dertigledendebat over de uitspraak van de Minister-President dat hij kansen ziet voor het Nederlandse bedrijfsleven in Brazilië (Ploumen) *(Minister-President)*
44. Dertigledendebat over een conceptvredesonderhandelingsakkoord met de Taliban (Karabulut) *(Minister BuZa, Minister Defensie)*
45. Dertigledendebat over acties van Europese boerenorganisaties tegen vrijhandelsverdragen (Ouwehand) *(Minister BuHa-OS, Minister LNV)*
46. Dertigledendebat over studenten die prestatiedruk en psychische klachten ervaren als gevolg van het leenstelsel (Futselaar) *(Minister OCW)*
47. Dertigledendebat over zwijgcontracten in de zorg (Hijink) *(Minister VWS)*
48. Dertigledendebat over het bericht dat zorgverzekeraars 190 miljoen euro onbenut laten voor de wijkverpleging (Kerstens) *(Minister VWS)*
49. Dertigledendebat over brandveiligheid in stallen (Ouwehand) *(Minister LNV)*
50. Dertigledendebat over de huizenprijzen in Amsterdam (Smeulders) *(Minister BZK)*
51. Dertigledendebat over de schaderegeling voor chroom-6-slachtoffers in Tilburg (Kerstens) *(Minister Defensie)*
52. Dertigledendebat over het bericht dat Nederland geen plan B heeft in geval van een verdere stijging van de zeespiegel (Van Raan) *(Minister I&W, Minister EZK)*
53. Dertigledendebat over de prijsstijgingen en de hoge consumentenprijsindex (Alkaya) *(Minister Financiën)*
54. Dertigledendebat over de kosten van het Energieakkoord (Baudet) *(Minister EZK)*
55. Dertigledendebat over de veiligheid in woonzorginstellingen (Kuiken) *(Minister VWS, Minister RB)*
56. Dertigledendebat over een verdubbeling van het aantal meldingen over verwarde personen (Helder) *(Minister J&V, Staatssecretaris VWS)*
57. Dertigledendebat over de metingen van het KNMI inzake aardbevingen (Beckerman) *(Minister EZK, Staatssecretaris I&W)*
58. Dertigledendebat over medicijnresten in het oppervlaktewater (Van Kooten-Arissen) *(Minister I&W, Minister VWS)*
59. Dertigledendebat over de controle op mensen met een uitkering (Van Brenk) *(Staatssecretaris SZW)*
60. Dertigledendebat over het VN-rapport over de schending van mensenrechten in Gaza (Kuzu) *(Minister BuZa)*
61. Dertigledendebat over de brandbrief van de Agrarische Tafel (Agnes Mulder) *(Minister EZK)*
62. Dertigledendebat over het sluiten van een kolencentrale (Van der Lee) *(Minister EZK)*
63. Dertigledendebat over het bericht dat het kopen van sigaretten onder de 18 jaar te gemakkelijk blijft (Van Kooten-Arissen) *(Minister SZW)*
64. Dertigledendebat over het bedreigde landschap in Nederland (Van Kooten-Arissen) *(Minister BZK, Minister LNV, Minister I&W)*

65. Dertigledendebat over twee rapporten van de VN over verlies aan biodiversiteit (Ouwehand) *(Minister BuHA-OS)*
66. Dertigledendebat over de beloning van de bestuursvoorzitter van Shell (Beckerman) *(Minister EZK, Staatssecretaris Financiën)*
67. Dertigledendebat over het bericht dat een varkensboer ondanks een beroepsverbod in Duitsland een stal mag bouwen en uitbreiden (Van Kooten-Arissen) *(Minister LNV, Minister J&V)*
68. Dertigledendebat over Europese plannen om de regels voor export van werkloosheidsuitkeringen te versoepelen (Jasper van Dijk) *(Minister SZW)*
69. Dertigledendebat over het bericht dat het gemiddelde inkomen van Nederlandse werkenden nauwelijks stijgt (De Jong) *(Minister SZW)*
70. Dertigledendebat over het tekort aan sociale huurwoningen (Beckerman) *(Minister BZK)*
71. Interpellatiedebat over het rekenmodel voor de subsidie op elektrische auto's (Omtzigt) *(Staatssecretaris Financiën, Staatssecretaris I&W)*
72. Dertigledendebat over het rapport van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd over een medische studie onder galwegkankerpatiënten (Van Gerven) *(Minister MZ)*
73. Dertigledendebat over het breed moratorium schulden (Van Brenk) *(Staatssecretaris SZW)*
74. Dertigledendebat over het opslaan van gegevens van patiënten in Google Cloud (Edgar Mulder) *(Minister MZ)*
75. Dertigledendebat over de bekostiging van universiteiten (Özdil) *(Minister OCW)*
76. Dertigledendebat over het lot van jonge dieren in de zuivelketen (Ouwehand) (*Minister LNV)*
77. Dertigledendebat over een CO_2-vrijstelling (Klaver) *(Minister-President, Minister EZK)*
78. Dertigledendebat over de mogelijke fusie van twee grote kinderopvangorganisaties (Kwint) *(Minister EZK, Staatssecretaris SZW)*
79. Dertigledendebat over een stiekeme verhoging van de feitelijke belastingtarieven (Leijten) *(Minister Financiën)*
80. Dertigledendebat over uitbreiding van de activiteiten van de NS in het Verenigd Koninkrijk (Nijboer) *(Minister Financiën)*
81. Dertigledendebat over Afghaanse tolken die zich in de steek gelaten voelen door Nederland (Belhaj) *(Minister Defensie)*
82. Dertigledendebat over discriminatie op de woningmarkt (Azarkan) *(Minister BZK)*
83. Dertigledendebat over de regeling voor het verduurzamen van huurwoningen (Smeulders) *(Minister BZK)*
84. Dertigledendebat over de mislukte cao-onderhandelingen bij Defensie (Karabulut) *(Staatssecretaris Defensie)*
85. Dertigledendebat over voorstellen voor compensatiemaatregelen voor Groningen (Nijboer) *(Minister EZK)*
86. Dertigledendebat over de toepassing van dwangmaatregelen in de thuiszorg (Agema) *(Minister VWS)*
87. Dertigledendebat over de waarschuwing van het kabinet voor de stijgende zorguitgaven (Agema) *(Minister VWS)*
88. Dertigledendebat over E-waste (Kröger) *(Staatssecretaris I&W)*
89. Dertigledendebat over fraude met mestvergisting (Ouwehand) *(Minister J&V, Minister LNV)*
90. Dertigledendebat over geen verbod op ruwe borstimplantaten (Ploumen) *(Minister MZ)*
91. Dertigledendebat over een inval bij een veevoederbedrijf dat vervuilde producten als gecertificeerd en veilig zou verkopen (Ouwehand) *(Minister LNV, Minister J&V)*
92. Dertigledendebat over de uitstoot van lachgas door het bedrijf Chemelot (Laçin) *(Staatssecretaris I&W, Minister EZK)*
93. Dertigledendebat over fraude met biobrandstoffen (Wassenberg) *(Staatssecretaris I&W)*

94. Dertigledendebat over de ontwikkeling van het marineterrein in Amsterdam (Belhaj) *(Minister Defensie)*
95. Dertigledendebat over minder geld voor scholen (Van den Hul) *(Minister BVO en Media, Minister OCW)*
96. Dertigledendebat over de forensische zorg (Kuiken) *(Minister RB)*
97. Dertigledendebat over het tekort aan plaatsen in verpleeghuizen (Geleijnse) *(Minister VWS)*
98. Dertigledendebat over het bericht dat Shell de fundamenten van drie olieplatforms in de Noordzee wil laten staan (Kröger) *(Minister I&W)*
99. Dertigledendebat over de inkomensongelijkheid naar migratie-achtergrond (Gijs van Dijk) *(Minister SZW)*
100. Dertigledendebat over het rapport van de Commissie Geweld Jeugdzorg (Hijink) (*Minister VWS, Minister RB)*
101. Dertigledendebat over vaderschap in Nederland (Van Weyenberg) *(Minister SZW, Minister OCW)*
102. Dertigledendebat over chemische bestrijdingsmiddelen in het drinkwater (Ouwehand) *(Minister I&W, Minister LNV)*
103. Dertigledendebat over de uitspraak van de rechtbank Noord Nederland dat een uitspraak van de arbiter niet bindend is voor de NAM (Van der Lee) *(Minister EZK)*
104. Dertigledendebat over door Nederland in Afghanistan overgedragen gevangen (Karabulut) *(Minister BuZa, Minister Defensie)*
105. Dertigledendebat over legeringsgebouwen die niet brandveilig zijn (Karabulut) *(Staatssecretaris Defensie)*
106. Dertigledendebat over de onderwaternatuur van de Doggersbank die wordt bedreigd door bodemvisserij (Van Kooten-Arissen) *(Minister LNV)*
107. Dertigledendebat over het fraudesysteem SyRI van de overheid (Verhoeven) *(Minister RB) (Staatssecretaris SZW)*
108. Dertigledendebat over het tekort aan medicijnen (Van den Berg) *(Minister MZ)*
109. Dertigledendebat over de cao-onderhandelingen in het primair onderwijs (Van den Hul) *(Minister BVO en Media)*

Wetgevings- en notaoverleggen

Maandag 1 juli van 10.30 uur tot 17.00	Van de vaste commissie voor Infrastructuur & Waterstaat over de initiatiefnota's «Droge voeten: voor een klimaatbestendig Nederland» (Kamerstuk 35 140) en «Veen red je niet alleen» (Kamerstuk 35 141)
Maandag 1 juli van 11.00 uur tot 17.00 uur	Van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de herziening van de bekostigingssystematiek hoger onderwijs en onderzoek
Maandag 1 juli van 17.00 tot 22.00 uur	Van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken over mensenrechtenbeleid
Maandag 1 juli van 19.00 tot 22.00	Van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de initiatiefnota «Een eerlijker loon» (Kamerstuk 35 142)
Maandag 9 september van 10.00 tot 13.30 uur	Van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat over de initiatiefnota: «Ondernemen met een maatschappelijke missie» (Kamerstuk 35 040)
Maandag 9 september van 13.30 uur tot 17.30 uur	Van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de initiatiefnota: Zorg in de regio (Kamerstuk 35 138)
Maandag 28 oktober van 11.00 uur tot 19.00 uur en maandag 4 november van 11.00 uur tot 23.00 uur	Van de vaste commissie voor Financiën over het Belastingplan 2020

Recesperiodes

Zomerreces 2019: vrijdag 5 juli t/m maandag 2 september 2019

Herfstreces 2019: vrijdag 18 oktober t/m maandag 28 oktober 2019

Kerstreces 2019: vrijdag 20 december 2019 t/m maandag 13 januari 2020

Voorjaarsreces 2020: vrijdag 21 februari t/m maandag 2 maart 2020

Meireces 2020: vrijdag 24 april t/m maandag 11 mei 2020

Koningsdag 2020: maandag 27 april 2020
Hemelvaart 2020: donderdag 21 mei 2020

Zomerreces 2020: vrijdag 3 juli t/m maandag 31 augustus 2020